ion drăguşanul

Rumänische Hochzeitsfahrt.
Nach einer Skizze auf Holz gezeichnet von W. Heine.

povestea aşezărilor moldovene

B

Cluj-Napoca, 2024

Coperţile:

W. Heine, *Rumänische Hochzeitsfahrt.*
Raffet: *Bessarabie*

Precuvântare

Bătrâneţea nu poate fi o povară, atunci când ştii că încă mai ai de împlinit ceea ce „este de lipsă”, cum îi spunea Eminescu lui Slavici, pe muncelul de lângă mănăstirea Putna, într-o noapte de august a anului 1871, şi vrei să achiţi şi acele îndatoriri. Prin urmare, şi la 70 de ani, trupul îmi rezistă, încovoiat asupra tastaturii şi a ecranului măcar zece ore pe zi, zi de zi, de atâta vreme, de când, practic, eu exist în Moldova mult mai mult decât majoritatea celor care trăiesc pe acolo.

Volumul acesta, al doilea, al aşezărilor moldovene al căror nume începe cu litera „B”, are peste 2.150 de pagini, dar, vorba aceluiaşi voievod Vasile Lupu, al cărui stil narativ, consemnat de de logofeţi şi dieci, mi-a plăcut în mod deosebit, am trăit cele 18 volume ale lucrării de faţă cu speranţa că se merită oricâtă trudă, că „doară se vor afla oameni buni de pe atunci”, în toate vremurile Moldovei. Ocazie pentru mine de a preciza că „oameni buni” însemna… bunici, care au fost martori ai istoriilor obşteşti şi pe mărturia cărora se poate pune temei, pentru că ei „ştiu cu sufletul”, iar „bătrâni” înseamnă strămoşi, „stâlpi”, adică întemeietori de vetre şi moşii.

Povestea fiecărui sat nu poate fi înţeleasă separată de povestea cătunelor şi satelor din megieşie, uneori şi de

dincolo de orizont, cătune şi sate care adesea au fost înglobate în altă poveste sau a înglobat, prin voia timpului, alte poveşti. Tocmai de asta, m-a interesat orice frântură de poveste, şoptirea fiecărei brazde care mi-a ieşit în cale, pe un parcurs amplu, bogat şi istovitor, iar cele două moduri de redactare – pe litere, apoi pe judeţele actuale – fac parte din strategia prin care vreau să ajut înţelegerea şi lesnicioasa descoperire a surselor, pe care Hasdeu le numea, cu candoare şi poetică inspiraţie, „izvoare”. Din fiecare izvor putem sorbi cu nesaţ, sau le putem ignora pe toate cu dezinvoltura celor care trec mult prea grăbiţi şi prea lacomi prin viaţă, ca să mai lase şi urme ale trecerii.

În toate precuvântările, cu care voi deschide şi volumele ce vor urma, nu am să fac o analiză ipocrită, de genul celor pe care le numim cărţi de istorie, ci doar am să precizez că, într-adevăr, „istoria noastră, de la început şi până în momentul prezent, este o adevărată istorie de patimi”[1], chiar dacă, „după felul de a vedea al românului, nu este în lumea aceasta nimic mai presus de buna chibzuinţă, şi românul pleacă la drum numai cu oameni pe care-i socoteşte mai chibzuiţi ca dânsul”[2]. Pentru că, la noi, românii, „respectul şi iubirea pentru părinţi şi bătrâni sunt nesilite şi, se pare, înnăscute”[3], încă mai sper că respectul acesta încă se mai manifestă prin nevoia de a

---

[1] A. Papiu Ilarianu, *Istoria românilor din Dacia superioară*, Viena 1851, p. 1
[2] Slavici, Ioan, *Românii din Regatul Ungar şi politica maghiară*, Bucureşti 1892, pp. 2, 3 şi 14, 15
[3] *Călători străini despre Ţările Române*, Serie nouă, vol. III, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2006, p. 48

cunoaşte „chemaea străbunilor”, măcar la nivel anedotic, dacă nu şi iniţiatic.

Dar dincolo de tot şi de toate, aceste 18 volume înseamnă pentru mine o închinare. Atât şi nimic mai mult. Dar nici mai puţin.

BĂBICENI

(Săbăşani sau Săbăşeni, azi Băbiceni,
comuna Durneşti, Botoşani).

1634, august 8: Întărit, pe din două de Vasile Lupu voievod fostului logofăt Pătraşco Ciogolea şi fostului sulger Gheorghe Jora, care cumpără, cu câte 300 de taleri, de la Căzacul, feciorul lui Gheorghe comis din **Cârsteşti** (lângă Durneşti, comuna Durneşti, Botoşani), câte o „jumătate de sat de **Badiuţi** (Bădiuţi, comuna Ştefăneşti, Botoşani) şi jumătate de sat de Săbăşani (sau Săbăşeni, azi Băbiceni, comuna Durneşti, Botoşani), ce sunt în ţinutul Dorohoiului, cu bălţi de peşte şi cu iazuri, şi cu vad de moară pe pârâul Başovii, din jos de **târgul Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani)”[4].

1644: Scrisoarea fostului vistiernic Solomon, trimisul domnesc să cerceteze pricina dintre Vasile a Petringanei şi Ana Toroneasa pentru o parte de ocină din satul **Mereşti**. „deci am adus martori pe Drăgan şi Bărgău de **Albeşti**, Andreica de **Mereşti**, popa Lupul de **Ivăţeni**, şi au mărturisit cum au cumpărat Petrigana şi Mihail partea de ocină din Mereşti, în zilele lui Ştefan (Tomşa) vodă, în domnia dintâi… / adus-au pe Bilaş din **Băbiceni**, de a mărturisit cum a fost un om din Mereşti, de l-a chemat Tiron, şi a vândut o bucată de loc din Mereşti, ce

[4] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 224, pp. 255, 256

se cheamă Dolina, şi a cerut un cal bun, murg pentenog, şi un poloboc de miere, drept 12 talei bătuţi, iar un om, anume Petrigan, tatăl lui Vasile, a zis că ar găsi un cal bun la cineva, să-l ia în preţ şi să-l dea lui Tiron pentru acea bucată de loc şi s-a dus la un frate, ce-l chema Tiron, bărbatul Anei de **Lecuşiani**, şi a luat un cal drept 40 taleri bătuţi şi un poloboc de miere şi le-a dat lui Tiron cel bătrân de Mereşti, pentru acea bucată de loc din Mereşti, şi când s-a întâmplat moartea lui Petrigan, a mers frate-său Tiron să-l apuce viu şi nu l-a apucat viu. Iar când a fost la masă preţară, s-a sculat Tiron şi a zis: „Oameni buni, ştiţi un cal, ce l-a dat Petrigan, şi un poloboc de miere pentru acea ocină din Mereşti, nu mi l-a mai dat" – într-acest chip a mărturisit Bilaş din **Băluceni**, că s-a întâmplat la moartea lui Petrigan, în satul **Băbiceani**; / aşijderea, a mai adus Ana martori pe Ştefan, vătămanul, Toader, Simion şi Agapie de **Necşani**, de au mărturisit cum nu i-a mai dat Petrigan calul lui Tirin, nici polobocul cel de miere, şi noi am socotit că sau să-i dea lucaele Anei şi să-şi ţină Vasile locul, sau să rabde de acel loc şi să-l ţină Ana, pentru acele bucate ce le-a dat bărbatul ei Tiron"[5].

1646, mai 25: Tofan, feciorul Stancăi, cu nepotul lui Hilcea, fiul lui Isac, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră ocină, ce am avut în satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani), de pe moşul nostru Creţul vătavul.., Şi în tocmeala noastră au fost Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Băbiceni** (comuna Durneşti, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul

---

[5] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 26, 27

Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) de pe Miletin, Toder Colivanul şi Gligore Bidiviul de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani) şi alţi oameni buni"[6].

1720, decembrie 26: Împărţirea moşiilor rămase de pe urma lui Ştefan Darie stolnicul, între noştenitorii lui Ştefan Darie… / şi au venit în partea lui ginerilor Toader Mălai şi neculai Brăescul sate întregi **Spărieţii, Băbiceni, Petroasa** şi **Tufeştii**, şi jumătate de sat de **Perişori**, iar în partea ginerilor lui Gavril Donici şi ai Mariei s-au venit sate întregi **Căţelenii, Mireştii, Stolnicenii** şi **Zămeştii** la Vaslui şi jumătate de sat **Perişori**"[7].

1774, iunie 22: Satul **Băbiceni**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[8]**, toată suma caselor: 22**. Scădere rufeturi 11: 3 slugi a lui Ioniţă Ciudin, căpitan, 4 scutelnici tij (la fel), 4 femei sărace. Rămân birnici 11. / **Birnici**: Lupul Pleşca / Pavăl / Toader Sofian / Tănasii, scripcar / Alecsa, rus / Iordachi / Istrate Furtună ot (din) Suciavă / Irimie, văcar / Grigoraş, rus / Gavril, brat (frate) lui / Vasile, muntian. // **Scutelnicii dumisale Ioniţă Ciudin fost mare căpitan**: Gavril, muntian / Ştefan, herghelegiu / Andrei, argat / Ştefan, herghelegiu. // **Femei sărace**: Marie, săracă / Marie, săracă / Ştefana, săracă / Aniţa, săracă. // **Rufeturi**: Lupaşco, sluga dumisale căpitanului / Dumitraşco, jidov botezat, slugă / Ioniţă, slugă.

---

[6] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 326

[7] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 131, pp. 155, 156

[8] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 530

1898; „**Băbiceni**, comună rurală, în partea de vest a plășii Stefăneşti, judeţul Botoşani, formată din satele: Băbiceni, Bârsăneşti, Broşteni și Guranda. Are o suprafaţă de 4.971 hectare, din care 4.464 ale proprietarilor şi 507 hectare ale locuitorilor. Teritoriul comunei este deluros, iar natura pământului lutos, negru sau galben, ocupat cu semănături, fâneţe şi imașuri; iar în partea de nord-vest, acoperit cu păduri, care au o întindere de 556 hectare; sunt și 14 hectare vii, care produc 150 hectolitri vin. / Are o populațiune de 972 suflete sau 284 familii, locuind în 274 case; sunt 263 contribuabili. Locuitorii sunt români şi se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor. Sunt 481 boi şi vaci, 105 cai, 2.024 oi, 313 râmători şi 223 stupi cu albine. Sunt 2 mori, una de apă și una de abur. / Prin această comună trece şoseaua judeţeană pietruită Botoşani-Ștefăneşti. / Are 2 biserici, cu 2 preoți și 4 cîntăreţi; 1 şcoală a statului, cu 1 învăţător, 57 băieţi şi 15 fete. / **Băbiceni**, saț, în partea de sud a comunei Băbiceni, aşezat pe valea şi partea dreaptă a pârâului Corogea. Moşia are întindere de 1.199 hectare și o populaţie de 145 familii sau 375 suflete, din care 185 bărbaţi şi 190 femei, locuitori români şi câțiva evrei. Aici este reşedinţa comunei. Are 1 biserică, cu 1 preot și 2 cântăreţi, şi o scoală mixtă, cu 1 învățător, 57 elevi și 15 eleve”[9].

[9] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 261

BĂBICENI

(pe Bârlad şi Crasna, Vaslui).

1597, iunie 22: Întărit de Eremia Moghilă voievod logofătului Drăghici Bogza, care primeşte ispisoc „pentru a lui dreaptă ocină şi danie de la Bogdan vodă şi de la vodă, şi dresurile ce a avut de la Petru voievod pe o bucată de loc pe Teleajna, a treia parte din satul **Petreşti**, unde a fost cu şederea, care se cheamă acum **Bogzeşti** (lângă Curteni[10], Vaslui) pe Crasna, din jumătate, jumătate, partea din sus şi cu loc de moară în Crasna, cumpărat de la Sofiica, fata lui Grigore Bogza diac, drept 75 de taleri şi drept un cal negru, preţuluit drept 1.000 de aspri. / Iarăşi întărim Bogzei logofăt seliştea **Hoceştii**, în gura pârâului Telejnei, cu loc de moară în Bârlad, din jos de unghiul cel mare, ce-i este lui danie pentru slujba ce a făcut el în ţara tătărească; / şi iarăşi îi întărim un sat anume **Floreştii**, într-amândouă ţinuturile, la gura Crasnei, ce se cheamă acum **Băbicenii**, cu moară în Bârlad, cu vii şi cu pomeţi, cumpărat de la Vasuşca, fata Turcului sulgerul, nepoată lui Clanău spătarul, drept 700 zloţi tătăreşti, din drese ce are de la Bogdan vodă. / Şi iarăşi îi întărim lui Drăghici Bogza şi lui Crăciun, feciorul lui Simion, două părţi dintr-un loc pustiu, pe Alpu, în Radul lui Stângaciul, cu fântână către răsărit, dimpreună

---

[10] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 37

cu două părţi din **Stăpâneştii**, ce-i pe Cahul, cu moară în Cahul, partea din jos, pe unde l-au hotărât lor Ivan pâecălabul, danie de la Mărica şi sora ei Drăgălina, roaba lui Ştefan pârcălabul, pentru că l-au luat fecior de suflet. / Şi iarăşi îi întărim lui Drăghici Bogza a cincea parte din satul **Broştenii** (lângă Bogeşti[11], Vaslui), partea din jos, cu loc de moară pe Racova şi cu prisacă unde a fost livada lui Vlaşin, pe care a cumpărat-o de la Ursul, Cătălina şi Mărina, feciori Maricăi, nepoţi Nastei, strănepoţi Tomei din Broşteni, drept 70 zloţi tătăreşti, din drese ce a avut de la Petru vodă"[12].

1609, august 15: Logofătul Toader Bogza dăruieşte feciorului său Vasile Bogza „satul **Băbiceanii**, însă cu toate i l-am dat, cu două mori, cu vecini, şi încă l-am miluit cu jumătate de **Vlavnic**, din sat de **Drăgoteşte** de pe Lohan, partea mea"[13].

1648, august 2: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare stolnic Iorga, care cumpără, cu 200 ughi (ducaţi ungureşti), de la Visarion călugărul şi sora lui Loghina, fiii Bogzei fost logofăt, şi de la nepoţii lor Dumitraşco, fiul Buscăi, şi Lazăr, fiul Varvarei, copiii Bogzei logofătul, „satul **Băbiceni**, ce-i pe apa Bârladului, în gura Crasnei, în ţinutul Fălciului, cu vad de moară în Bârlad… Iar hotarul acelui sat Băbiceni şi cu vad de moară pe Bârlad este din apa Crasnei, în jos pe Bârlad, până în apa Strajnei, iar în lung este din apa Bârladului,

---

[11] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 43
[12] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 255-258
[13] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 258-260

până la niscareva pietre, ce sunt unde se împreună cu alte hotare”[14].

1653, februarie 24: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „rugătorii călugări de la sfânta mănăstire din târgul Iaşilor, numită Adormirea Maicii Domnului, s-au pârât de faţă cu Iorga fost mare postelnic pentru câteva hotare din satul **Scociuhani** (lângă Gara Crasna[15], Vaslui), ce-i pe Crasna, la ţinutul Vasluiului, şi satul **Băbiceanii**, iarăşi pe Crasna, unde se varsă Crasna în Bârlad, zicând rugătorii noştri călugări că le-ar fi schimbat hotarul din satul lor Scociuhanii, peste apa Crasnei, şi le-ar fi alipit Iorga stolnic acea bucată de hotar către hotarul satului său Băbiceanii, în tăria sa. / Iar Iorga stolnic astfel a răspuns, cum dânsul a cumpărat acel sat de la Visarion Bogza călugăr şi de la sora lui Loghina şi a arătat şi uric de la Petru vodă bătrânul, şi se întinde acel sat Babiceanii, cu hotarul, până în malul Crasnei, iar mai mult să nu aibă ei treabă peste Crasna. / Deci domnia mea am judecat şi le-am aflat lor lege ca să aibă ei a se arăta acolo cu oameni buni şi să aducă ştire; şi am făcut carte lui Bejan Gheuca, ureadnic din Bârlad, ca să aibă dânsul oameni buni şi să arate pe rând acele hotare. Deci Bejan Gheuca a mers acolo, cu mulţi oameni, Chirilă din Edrici, Toader Bujeniţă călugăr, Sava ot Coticeri, Oană din Şerbăneşti, Toader Pralea din Corni, Balaban, Simion, Vasile, Toader Negriş şi Andreică din Docolina, Ion, fratele lui Vasile, şi Necula din Dumbravă, Toader din Odae şi Gheorghe Baldovin… iar ei toţi au arătat cum se

---

[14] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 183-185

[15] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226

întinde hotarul Scociuhanilor numai până în malul văii Crasnei, iar mai mult nu au treabă călugării peste Crasna; şi când a fost Ureache mare vornic Ţării de Jos, dânşii au plătit o moarte de omm ce s-a făcut acolo, pe hotarul Băbicenilor; astfel au mărturisit acei oameni buni cu sufletele lor, deci rugătorii noştri călugări au rămas dinaintea noastră şi din toată legea ţării"[16].

1665, iunie 18: Tudosie, feciorul Ilinţei, nepot Gonţei, vinde marelui vistiernic Duca, pentru 40 lei, „din satul **Bahnăreşti**, jumătate de stâlp, ce este în ţinutul Tutovei, alături cu **Băbicianii**"[17].

1665, decembrie 28: Toderaşco, feciorul Iorgăi ce-a fost stolnic, şi Alexandra, sora Iorgăi, vând marelui vistiernic Duca, pentru 400 lei, „satul **Băbicenii**, ce-s în ţinutul Fălciului, în gura Crasnei, cu valea satului, cu vecini şi cu mori gata în apa Bârladului"[18].

1666, aprilie 20: „Zapisul prin care Ştefan comis şi Asinţa mărturisesc că Duca vistiernic le-a dat lor, spre folos, satul său **Băbicenii**, cu mori pe Bârlad, până ce va veni cineva din sângele său să îl ceară"[19].

1667, august 23: Duca voievod dăruieşte ctitoriei sale, mănăstirea Cetăţuia „satul **Băbicianii**, ce este în ţinutul Fălciului"[20].

---

[16] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 185-188
[17] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 31, 32
[18] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 24
[19] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 41
[20] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 52, 53

BABICI

(lângă Lucăceni, raionul Chelmenţi, Ucraina).

1599, iunie 3: Măruşca, fata lui Dracşan din **Butici** (lângă Lucăceni, raionul Chelmenţi[21], Ucraina), vinde lui Pătraşco din **Babici**, pentru 30 taleri, „partea ei de ocină, ce i se va alege din satul **Babici**… dinaintea lui Romşa fist mare vatav, Cotela diac, Udrea din **Tescani**, Pătraşco vatav din **Vârteporoh** şi Toma din **Gicoteni**”[22].

BABIN

(pe graniţa cu Polonia, Bucpvina, Ucraina).

Satul lui Moţoc cel Bătrân şi al starostelui Cernăuţilor, logofătul Gavrilaş Mateiaş, de pe graniţa cu Polonia, aflat aproape de malul drept al Nistrului, lângă Luca, Prelipcea şi Borăuţi, în ţinutul Zastavnei, beneficiază de atestare documentară 29 aprilie **1642**, când se împart moşiile lui Moţoc cel Bătrân, şi se înfăţişează Divanului Domnesc Lupul Prăjescul, cu feciorii lui, nepoţii

---

[21] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 48

[22] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 68, 69

marelui logofăt Ghenghe, nepoţii lui Neagoe, strănepoţii lui Crăciun postelnic şi toţi strănepoţii lui Lenţa cel Bătrân, revendicând şi obţinând întăritură pentru părţile lui Lenţa cel Bătrân, câte un sfert din satele Babin şi „Stepanovca”.

În 4 martie **1652**, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copiii lui, Ieremie, Ileana comisoaia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Iliana comisoaia a fost… trei părţi din satul Babina”, care vor fi moştenite, în 1 ianuarie 1670, prin testament, de la sora ei, Ileana, de Alecsandra, fata lui Gavrilaş, jupâneasa lui Iordachi Cantacuzino.

În 1 aprilie **1680**, când Grozava, fata lui Isac de Sinehău, văduva lui Constantin Cocoranul, determină împărţirea moştenirii rămase după soţul ei, între ea şi cumnaţii ei, Miron Cucoranul, Vasile Căzăcescul, Tudosie Ţintă, Costaşco căpitanul Turculeţu şi Trinca, Grozavei îi revenea „a patra parte din Babin, ce este cumpărătură”.

În 23 iunie **1712**, Nicolai Alexandru Mavrocordat întăreşte fraţilor Gavril, Nacu şi Vasilie Volcinschi „jumătate de sat Zvinece… cu toţi vecinii care locuiesc pe ea, jumătate de sat Babin… a şasea parte de Stepaniuca… care părţi de moşie le stăpânise, mai înainte, Rugină jitnicer şi aceste moşii le-au venit de la sora moşului lor, de la sora lui Nacul, fata lui Gavril, Nacul şi Vasilie Volcinschi, după cum au mărturisit du-lui Ioan Paladi mare spătar, partea de moşie din Babin fiind lăsată moştenire, în 7 decembrie 1739, în mod indirect, prin Gheorghe Cârstian, Gheorghe Ursuleţ şi Gheorghe Volcinschi, fraţilor Maria şi Pavel Rugină.

1739: În 7 decembrie 1739, când Miron Gafenco uricar, Gheorghe Ursuleţ postelnic şi Gheorghe Volcinschi împart între ei moşiile rămase „de la moşi şi fraţi sterpi, anume de la Duraşco comis şi sora acestuia, Groza-va Cocoraniţa, cari au fost fraţi cu moşii lor, anume cu Nastasia Rugină, care l-a făcut pe Pavel Rugină, cu Maria, mama lui Miron Gafenco, şi cu Cârstian armaşul, care i-a făcut pe Gheorghiţă vameşul şi pe Sofronia, iar Sofronia l-a născut pe Gheorghiţă Ursuleţ postelnic şi pe sora acestuia, şi cu Nacul, care i-a făcut pe Gheorghiţă Volcinschi şi pe sora acestuia", Nastasia Rugină, Miron Gafenco şi fraţii lui primesc jumătate de sat Babin.

1741: Cealaltă jumătate de sat, moştenită de Ursachi, este revendicată, în 21 iulie 1741, de mănăstirea Putna, pe motiv că Ursachi n-ar fi plătit „patruzăci matci de stupi", pe care i le vânduse „Calistru ce au fost episcop rădăuţchi", dar ruda cea mai apropiată a lui Ursachi, vătaful Vasile Drăghici, returnează stupii şi plăteşte mănăstirii şi o despăgubire de „o sută de lei noi", păstrând jumătatea aceea de sat.

1742: Hotarnica satului Babin s-a făcut, în 21 iulie 1742, la cererea fiicei lui Pavel Rugină, Nastasia, jupâneasa lui Drace, şi „începe la dealul Horodencei, lângă drumul sobarilor, şi merge până la marele drum care duce la Horodenca. Încă înainte de prima venire a Moscoviţilor în ţară, a stăpânit Rugină comis până la apa Sarafineţului, care cade în Nistru. De la marele drum al Horodencei, pe care îl taie drumul sobarilor, hotarul merge cu coama dealului, până la piatra de Stepeniuca, deasupra bălţii de Borăuţi; de la această piatră, la piatra

de Prilipce, unde se întâlnesc hotarele de Borăuţi, Prilipce şi Stepeniuca; de aici, drept la Nistru".

În **1752**, monahul Onufrei a construit un schit, pe moşia Babin, înzestrat cu 10 fălci de teren arabil şi cu o moară, arendată, în 1782, lui Vasile Marcu, pe trei ani, pentru 17 florini pe an, dar schitul a fost desfiinţat, în 19 iunie 1783, odată cu emiterea legii noii organizări religioase în întregul imperiu habsburgic.

În 11 iunie **1754**, fraţii Nicolae şi Dumitraş Gafenco obţin uric de la Matei Ghica Vodă pentru părţile lor de moşie din Babin.

În 16 martie **1760,** copiii Raiftei Vlaiculesii, Ştefan, Mihai şi Maria Tumurugiesii, împart între ei a patra parte din satele Babin, Vasileu, Horoşăuţi şi Stepaniuca. Jumătatea de sat Babin, cumpărată de Andrieş Turcul de la Ilie Drace, s-a împărţit între surorile Safta, Aniţa şi Anghelina, Aniţa vânzând partea ei lui Ilie Drace, care a zălogit-o lui Ursachi vistiernic, feciorii acestuia vânzând-o lui Vasile Drăghinici, dar răscumpărată fiind de Gheorghi Turcul. Moşiile Raiftei Vlaiculeasa din Babin (a patra parte din sat) aveau să fie împărţite între Ştefan, Mihai şi Marica Tumurugesii, în 16 martie 1760.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[23], din 1772-1773, înregistrează la Babin, moşie răzăşască, „71 – toată suma caselor", însemnând 1 popă, Vasili, 1 dascăl, Andrei BOŞNACA, 2 mazili şi ruptaşi, Constantin DRĂGHINICI mazil şi Vasili SĂMACA ruptaş, 1 călăraş, Luchian, 4 văduve, Paraschiva, Gafiţa, Anca şi Ticana, 22 case pustii şi 40 birnici, şi anume: Anton

---

[23] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 434

vornicul, Mihailo HRINIUC, Hrihor BALONAC, Ivan sin HRINIUC, Ilco CEREP, Hrihor BLAJCIUC, Iacob morar, Ivan AHAFIE, Ştefan VARVSU, Ivan PRODAN, Ivan CHIFTORAC, Sămen CHISĂLIŢĂ, Dumitru HUNCIAC, Ştefan OSTAPENCU, Iacob ŞMUNDAC, Dumitru SAUCIUC, Hrihor LUNIC, Ilco HICU, Mihailo brat lui, Vasili HOLOVACIUC, Toader PROCOPIUC, Alecsa morar, Simion OZĂCU, Hrimko BOIKO, Ştefan SIMACIUC, Oleksa HUMENIUC, Tănasi zet popii, Nechifor zet Hlihor BALONIC, Pricop salahor, Hrihor HOROBEŢ, Iacob MURUSACU, Mihailo vătăman, Mihailo CALICU, Ivan CIOPIEI, Dumitru CALICICA, Vasili BACLAN, MARCO, Petrea ce şade cu vornicul, Mihailo BUNICU şi Simeon BOIKO.

În **1775**, satul Babin, din Ocolul Nistrului, avea 3 mazili, 2 popi şi 44 ţărani (62 familii, după Werenka), iar în 1784, 125 de familii. Conform mărturiei lui Karacsay, „în satul Babin, pe Nistru, se găseşte pucioasă”[24].

1777: Biserica din Babin, construită în 1777, şi care-i avea drept patroni, în 1907, pe Kaietan JOSEFOWICZ, Dr. Oswald FREUNDLICH, Josef BLUM, Hersch şi Schlome KARMELIN, era slujită, în 1843, când satul avea 1.196 locuitori, iar patron era Constantin von KALMUTZKI, de parohul Georgie KIRILOWICH. În 1876, când patron era Ioan de ZOTTA, paroh peste cei 1.669 enoriaşi era Isidor LITWINOWICZ. Altarul bisericii din Babin, de care ţinea şi Ştefaniuca, era slujit, în 1907, de parohul Victor RACOCE, născut în 1872, preot din 1897, paroh din 1901, şi, din 1902, de cantorul Emanuil KAUTISH, născut în 1872.

[24] Călători, XIX, I, p. 783

1862: O şcoală cu 3 clase activa, în Babin, din 1862[25].

În **1890**, satul Babin, din ţinutul Zastavnei, avea 1.827 locuitori, în mare majoritate ruteni, românii constituind, alături de câteva familii evreieşti, doar o pătrime din populaţie. Preot al satului era Isidor Litwinowicz, Simion Starciuc era cantor, iar învăţător, Vasile Prodan, fratele acestuia… Ioan Prodanek fiind primar.

În **1907**, „Ministerul de comerţ a încuviinţat activarea unui oficiu poştal în comuna Babin, districtul Coţman. Concursul pentru ocuparea acestui post s-a escris cu termin de 4 săptămâni”[26].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza, „**Babin**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată pe un pârâiaş, afluent al Nistrului, între comuna Prelipce şi hotarul de Vest al districtului cu Galiţia. Suprafaţa: 9.01 km p.; populaţia: 1.333 locuitori ruteni, gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra satului, cu 1.254 loc, şi cătunul Vimuşiv (Wymusziw). Prin drumuri de ţară este legată cu comunele vecine: Prelipce şi Luca, apoi cu Horodniţa, Probabin, Serafinţe (Galiţia), precum şi cu drumul principal Zaleszczyki-Horodenka, ce se află la o depărtare numai de 2 km. Are o şcoală populară, cu o clasă, o biserică parohială, cu hramul „Sf. Arh. Mihail şi Gavril”, şi o societate de economie. Această comună se afla, la 1776, în stăpânirea următorilor proprietari: Vasile Semaca, Ioan Mitesco, Constantin Reginitiş şi Nicolae Gafenco. În secolul al XVII-lea, se afla aci o mănăstire. În 1783, se

---

[25] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 31, 1876 p. 84, 1907 p. 83

[26] *Apărarea Naţională*, Nr. 26, Anul II, Cernăuţi, duminică 7 aprilie stil nou 1907, p. 3

face cunoscut, prin raport special guvernului austriac, că în această comună se găsesc pietre foarte interesante de alabastru, ce se scot din albia Nistrului. Se mai găseşte aci gips, precum şi o carieră din care se scoate piatră pentru pavaj, precum şi pentru alimentarea unei vârniţe. Această localitate e însemnată şi prin o mulţime de obiecte din epoca preistorică, ce s-au găsit pe teritoriul ei. Are mai multe mori şi ferăstraie (gatere – n. n.). Populaţia se ocupă cu agricultura. Comuna posedă: 1.824 hectare pământ arabil, 7 hectare fânaţe, 25 hectare grădini, 105 hectare izlaz, 47 hectare pădure şi 2 hectare heleşteie. Se găsesc 78 cai, 248 vite cornute, 619 oi, 89 porci şi 6 stupi. **Babin, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 12,44 km p.; populaţia 245 locuitori, în majoritate izraeliţi, restul ruteni şi poloni. Se compune: 1). din moşia Babin propriu-zisă, care, împreună cu târlele Davidovici, Semaca şi Ududovici, numără 217 locuitori; 2). din cătunele: Ştefanovca şi Vimuşiv (Wymusziw) şi 3). din ferma Rudca. Are 89 cai, 225 vite cornute, 27 oi, 50 porci şi 2 stupi de albine”[27].

1915: „**Ioan a lui Vasile Mechetiuc**, născut în **Babin**, la 27 noiembrie 1878, chemat sub arme, în 1915, luând parte la o luptă de lângă Leow, dată în acelaşi an, e dispărut, lipsind, până în prezent, orice ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Anei Mechetiuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut” [28].

---

[27] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 5

[28] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 20 martie nou 1919, p. 7

BABINI

(raionul Hotin, Ucraina).

1770-1772: Satul **Babinii**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[29], **toată suma caselor: 80**. Scădere rufeturi 8: 2 popi, 6 scutelnici. Rămân birnici 72. / **Birnicii**: Ivan Sandul / Dănilă Arnăutul / Hânceric / Mihailo Şerban / Fedor, cojocar / Alecsa Mamaliga / Andrei Ghiceriul / Vasile, cibotar / Ignat, cibotar / Iacob Fartuşniţă / Hrinca Scripniciuc / Ivanuc / Simion Scripniciuc / Ivan Petrişca / Iacob Pavliuc / Fegher Ghianciuc / Iacob Soclu / Ivan Tecaci / Ivan Lanovici / Ivan Costinciuc / Timofti Costinciuc / Alecsa Cârsticiuc / Ivan Cuculia / Vasile Costiciuc / Ivan Tăcaci / Ignat Costiciuc / Iacob Andruşca / Panco Malcăt / Hrişco Huşniro / Simion Precup / Nicolae Rudoman / Vasile Pontenciuc / Ivan Şeremet / Andruş Şeremet / Iurco Bezpalcăi / Hrior Griga / Vasile Tomciuc / Goraş Ruduman / Costea zet (ginere) lui Miscă / Simion Perevitnic / Ivan Sofronie / Mihailo Zastolişcinic / Simion Pistru / Tănasie / Macsim Matei / Fedor Râbac / Iacob Ştirbitei / Mihai Len / Petre sin (fiu) Monii / Petre Pochianco / Hrior Costiniuc / Sofronie / Mihailor Crivii / Ivan Horoşchieţ / Pavel, butnariul / Ivan Sauciuc / Gavril Ştirbatii / Ivan Hrihoriv / Timco Tcaci / Fegher Manghiuc / Vasile Musţina / Andrei Hâncerescul /

---

[29] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 134, 135

Precup Neferdischie / Ivan Hradnuc / Fegher brat ego (frate lui) / Ivan Musac / Ivan Lopastuc / Iacob, vornic / Ion sin lui / Hrior, vătăman / Trifan / Prodan. // **Rufeturi**: Hrior, popă / Ion, popă / Martin Căzac, scutelnic / Marin Căzacul, scutelnic / Andrei, butnariul, scutelnic / Simion, butnariul, scutelnic / Iaţco, prisăcariul ot (din) Tălpigeni / Iacob tij (la fel).

BĂBUŞENI

(Băboşini sau Baboşăni, lângă Hârşova,
comuna Deleşti, Vaslui).

1535, martie **22**: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Andrabuş şi rudeniilor lui Toader Neaga, Neacşa, Ion şi Anuşca, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Trifan, feciorul Neghinei, fata lui Petru Corod, „din două părţi din satul **Băboşăni** pe Racova, a patra parte"[30].

1546, iunie 18: Întărite de Petru (Rareş) voievod fraţilor Andrabuş, Andreica şi Malia, feciorii lui Petru Corod, şi rudeniilor lor Maruşca şi Marinca, fetele lui Stanciul Corod, care primesc, „din dresul de cumpărătură ce-au avut Petru şi Stanciul Corod de la Ştefan voievod, un sat pe Racova, anume **Baboşinii**, ce le-a fost cumpărătură de la Sora, fata Anei, nepoata lui Mic Brăcioae, drept 200 zloţi… însă să fie lor acel sat Baboşinii în două părţi: două părţi să fie lui fraţilor

---

[30] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 189, 190

Andrabuş, Andreica şi Malia, iar a treia parte să fie rudeniilor lor Maruşca şi Marinca”[31].

1574: Gligore, fiul Drăghiţei, fata lui Corozăl, strănepot lui Petru Corod, vinde lui Mihăilă Corlat şi fiilor săi Corlat diac şi Vasile, drept 60 zloţi tătăreşti, „moşia din satul **Baboşini** (sau Baboşăni, lângă Hârşova, comuna Deleşti[32], Vaslui), din partea de sus ce i se va alege partea Drăghiţei”[33].

1661, octombrie 6: Dămian, feciorii lui Tanasie, Constantin şi Gavril, Marco şi femeia lui Vastea, care este sora lui Dămian, feciorii lor şi Alexandru cu femeia lui Arsenia dăruiesc hatmanului Neculai Racoviţă „toată partea noastră din satul **Bobuşeani** (Băbuşeni), cu vad de moară în gârlă, pentru un bine ce mi-a făcut dumnealui… dinaintea lui Pană pârcălabul, Cărăiman căpitanul şi Andrei vameşul de Fălciu, Paşcan izbaşa ot **Cărhăneşti**, Rusul izbaşa ot **Lărgeni**, Burlan ot **Băleşti**, Vasile ot **Ghermăneşti**, Necula ot **Peiceşti**, Lepădat şi călugărul Ilie ot **Vădeni**, părintele Calin vornicelul de **Gurbăneşti**, Vicol feciorul Gligorcei de **Şolomoni** şi alţi mulţi oameni buni”[34].

1774, iulie 5: Satul **Băbuşa**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[35],

---

[31] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 225, 226

[32] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 19

[33] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 80-82

[34] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 85

[35] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 234

avea următorii: **Birnici:** Savin Todose / Moisei zet (ginere) lui Nițul / Gavril al lui Nițul / Apostol Todose / Ioniță al lui / Gheorghi, bejenar.

BĂCANI

(prin Vulpăşeni, Păuleşti, comuna Băcani, Vaslui).

1491, ianuarie 16: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Pleşanu, care obţine uric pentru „un sat pe Simila, unde au fost Mihaiu, din sus de Bălace”[36] (Vulpăşeni), pe care-l cumpărase cu 100 de zloţi tătăreşti. Hotarul, din veac.

1623, mai 21: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui „Simion Gheuca fost mare comis, care a arătat un zapis de mărturie de la oameni buni şi bătrâni: de la Gligorie namesnic din **Bârlad**, şi Neculai cetaşul lui, şi Arsenie, şi de la Ionaşco, şi Condrea din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), şi de la Cârstea din **Urlaţi** (lângă satul Podu Pietriş, comuna Perieni, Vaslui), şi de la popa din **Boroseşti** (sat pe Rebricea, comuna Scânteia, Iaşi), şi fiul lui Colici, şi Dumitraşco Telegă şi de la alţi oameni buni, cum a venit, înaintea noastră, cneaghina Stanca Murgucioaie şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Costantin, şi sora lor, Avghinia, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi şi au dat şi au dăruit dreapta lor ocină şi dedină, toată partea lor de

[36] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 85, p. 169

moştenire ce au din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui) şi de asemenea toată partea lor de ocină ce au avut de cumpărătură din acelaşi sat, ce au avut de la fraţii cneaghinei Stanca Murgucioaie, cu tot venitul din dreptele lor drese ce au avut de la ... voievod. Aceea au dat-o şi au dăruit-o mai sus scrisei noastre slugi Simion comis”[37].

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui spătar Ştefan Gheuca, care cumpără, cu 350 taleri, de la cneaghina Parasca şi de la fiii ei Gheorghie şi Pătrăşcan, „un sat, anume **Portăreştii** (Portari, lângă Drujeşti, Vaslui), pe pârâul Smila, în ţinutul Tutova, cu loc de iazuri şi de mori pe acel pârâu”; cu 100 de taleri de argint, de la Ihnat din Băcani şi de la femeia lui Draga, fiica lui Stancul din Băcani, „a patra parte din toate părţile lui Stancul şi altă parte din partea lui Poliţan, a treia parte, partea lui Gligore, cu moară gata cu pietre, din vatra satului de la **Băcani** (comuna Băcani, Vaslui), care este în ţinutul Tutova, din câmp şi din fâneţe”; cu 120 taleri de argint, de la fraţii Macovei şi Grigore Poliţanul, fiii lui Poliţanul, şi de la nepoata lor Marca, „a treia parte din satul Băcani, partea de sus şi cu vad de moară pe pârâul Smila”; cu 50 de taleri de argint, de la Danciul, fiul Măricăi, nepotul lui Poliţanul, „o parte de ocină din acelaşi sat Băcani, din partea de sus”; cu 50 taleri de argint, de la Todosiia, fiica Odochiei, nepoata Poliţanului, „din aceaşi sat, din această parte de sus, toată partea ei, ce se va alege”; „o parte de ocină din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui), care este în ţinutul Tutova, pe care i l-a dăruit cneaghina Stanca Murgucioaie

---

[37] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 75, pp. 112-114

şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Constantin şi sora lor Avghinia"[38].

1624, decembrie 17: Întărit de Radul voievod marelui spătar Simion, care cumpără de la Ignat şi de la femeia sa Draga, fiica lui Stancul din Băcani, „toate părţile lui Stancul, a patra parte (din Băcani), şi altă parte din Poliţeni, a treia parte, partea lui Gligorie, cu moară gata cu pietre, din vatra satului şi din câmp şi din fânaţ"[39].

1628, decembrie 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod Vărvarei, fiica lui Telea stolnic, şi ginerilor ei Buciumaş pitărel şi Zaharia diac, după ce s-au pârât la Divan cu Ionaşco Marmure, cu fratele lui Mierea uricar, cu cumnatul lor Toader, cu Albul, cu Efrim „şi cu alţi răzeşi ai lor pentru nişte mori pe pârâul Smila, zicând Ionaşco Marmure… că ei au jumătate la apa Smila. Iar Vărvara a arătat un ispisoc de pâră şi de ferie (taxa domnească de judecată) de la Eremia Movila voievod, că s-a pârât Vărvara, fiica lui Telea stolnic, cu Toflea Murgoci, Nechita aprod, Molodeţ şetrărel, popa Gavril – ginerele lui Gherman, şi cu alţi răzeşi ai lor pentru satul **Rumâni** (lângă Băcani, Vaslui) şi pentru jumătate din satul **Zmiani** (Zmeiani, lângă Băcani, Vaslui) şi a rămas… că a cumpărat tatăl ei, Telea stolnic, de la Efrim Huru, fost mare vornic, acest sat Rumânii şi jumătate din satul Zmiani şi cu tot venitul"[40].

---

[38] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 176, pp. 228-232

[39] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 244, pp. 315, 316

[40] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 444, pp. 608-610

1632, aprilie 18: Cartea de împuternicire a lui Alexandru Iliaş voievod, dată lui Ionaşco de **Zmiiani** şi fraţilor săi, „ca să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra ale lor drepte moşii ce au ei, satul **Românii** şi cu vad de moară şi jumătate de sat **Zmiani**, iar cu vad de moară în Smila şi în Bogdana, şi satul **Donceştii**, ce sunt pe apa Covurluiului, şi a patra parte de sat de **Strâmba**, să ţie pe hotare bătrâne, pe unde s-au ţinut din veac”[41].

1632, mai 1: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Ionaşco de Zmeiani, după o pâră a acestuia şi ale fraţilor săi Ursul şi Dumitraşco, feciorii lui Buciumaş, cu Albul, Drăgan, Efrim, Toader şi alţi răzeşi, „zicând înaintea domniei mele cum le-au astupat o moară din apa Smilei, ce au ei jumătate de apă cu **Rumânii**, iar jumătate de apă au ei cu **Zmeianii** şi cu dânşii, şi lor li se vine a patra parte, şi ei le-au astupat moara, însă vor să ţină şi ei jumătate şi nu li se vine”[42].

1632, iulie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Ursul şi Ionaşco, şi alt Ionaşco cu fraţii lui, care „au pârât de faţă, înaintea noastră, pe Simion Gheuca mare medelnicer, pentru o bucată de loc în susul satului **Rumâni** (Români, contopit cu Băcani, Vaslui), spunând că le-a făcut mare asuprire şi că le-a luat acea bucată de loc fără drept, şi au arătat un zapis de la el, cum s-au mai pârât încă, de ceva timp, tot pentru acea bucată de loc, şi

---

[41] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 25, pp. 21, 22

[42] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 52, pp. 57, 58

s-au împăcat şi s-au înţeles să nu mai pârască, iar acum nu s-a ţinut de acea tocmeală şi de zapisul lor"[43].

1632, iulie 5: Zapisul marelui medelnicer Simion Gheuca, în care mărturiseşte că, după ce a „avut pâră înaintea dumisale domnului cu Ionaşco, şi cu Ursul, şi cu alţi fraţi ai lor, pentru o bucată de loc şi pentru o poiană ce este deasupra **Românilor**", iar voievodul i-a trimis pentru stabilirea hotarului pe Gorgan vornicul şi pe Maftei Roşca din **Bârlad**, care „au aflat cum acea bucată de hotar, deasupra Românilor, este a lor dreaptă moşie", s-a „împăcat cu dânşii ca să-şi ţină ocina, că eu n-am avut nici o treabă"[44].

1635, ianuarie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui medelnicer Simion Gheuca, care primeşte uric pentru „o parte de ocină din satul **Băcani**, care este în ţinutul Tutova, a patra parte din toate părţile lui Stancul şi altă parte, din partea lui Poliţan, a treia parte, partea lui Gligorie, cu mori gata şi cu pietre… dreaptă cumpărătură de la Ihnat şi de la soţia lui Draga, fiica lui Stancul din Băcani"[45].

1635, iulie 6: Zapisul medelnicerului celui mare Simion Gheuca, în care mărturiseşte că a lăsat jupânesei lui, Mărica, „cu partea mea din bucate şi din tot ce vom avea, jumătate, ca să mă comânde cum se cade, ca pe un om… Iar după moartea ei, să-i fie şi ei de comândare şi de pamenţi… / Aşijdere, un sat, anume **Băcanii**… l-am

---

[43] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 141, pp. 178-180
[44] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 144, pp. 182, 183
[45] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 8, pp. 9, 10

lăsat să fie al ei, cu tot venitul, să n-aibă nemine treabă cu acel sat”[46].

1637, noiembrie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Dumintru Gheuca şi soră-sa Anghelina cu cumnata lor Marica, soţia lui Simion Gheuca, pentru moştenirea acestuia, satul „**Băcanii** pe Tutova, dat de Simion lui Dumitru, şi soră-sa, în zilele lui Miron vodă, când a fost vrând Simion Gheuca să se despartă de jupâneasa lui, de Mărica, pentru scârbă ce au fost având împreună, iar după aceea iar s-au împăcat şi au locuit împreună de atunci şi până ce s-a săvârşit. Văduva arată un zapis al lui, înaintea unor boieri şi preoţi şi egumeni de la sfânta mănăstire Uspenia Precistei şi de la Sfânta Vineri, la moarte, că lasă soţiei tot. Aceasta pentru comând, cum le va lăsa apoi şi ea, pentru comândul ei; nepoţilor le-a dat ce-a vrut în viaţă”[47].

1642, mai 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ifrim, în baza unui zapis de mărturie de la Andrei ureadnic de Bârlad, Gligori Surlă, Gligore, Gavril Mustaţă, Gavril Surlă, Ursul sin (fiu) Zahariei, Strătulat şi Frăteiu, în care zapis scrie că au venit Focşa şi cu fiii săi Ştefan, Necoară, Zaharia şi Iftinca şi au vândut a cincea parte din satul **Băliţenii** pe Studeniţa, din ţinutul Tutovei… lui Ifrim, pentru un cal bun, biciuluit (preţuit) drept 30 lei, şi 4 oi, biciuluite drept 4 lei… / Şi iarăşi a arătat alt zapis de mărturie, de la Irimia căpitan, Iachim, Stărcul, Macarie cojocarul, Vasile, Nistor şi Daniil

---

[46] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 156, pp. 194, 195

[47] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 216, p. 197

călugărul, în care scrie cum au venit Vasile, fiul lui Ihnat, şi Agafia, fata lui Toader, şi au vândut ce li se va alege din satul Băliţeşti lui Mirăuţă Coşescul părcălab, drept un cal bun, ce şi-a plătit capul, pentru că a fost furat un cal al lui Crăciun din **Băcani**; deci Mirăuţă Cişescul a vîndut acea parte a lui Vasile din Băliţeşti lui Ifrim, pentru acel cal bun”[48].

1642, iunie 17: Răzeşii Dragan, Toader şi Ifrim de **Zmeiani**, Irina Arsenoae şi Neculai din **Greci**, Irimie de **Băcani** „şi alţi răzeşi ai noştri care avem ocină la **Păuleşti** spre Smila, în ţinutul Tutovii… ne-am tocmit cu jupâneasa vistiernicului Pălade pentru o parte de ocină, ce au avut cumpărătură în satul Păuleşti de la Simeon Gheuca… de i-am dat o bucată de loc din apa Smilii, dinspre apus, până unde se împreună cu hotarul târgului şi s-a stâlpit cu pietre… Şi ne-am tocmit dinaintea Neniului vornicul de gloată, Chicoş ce-a fost stolnic, Isac dregătorul de Bârlad, Ionaşco de Zmeiani, Gavril Roşca, Apostol, Nacul şi Arsănie de Bârlad, Creţul din Suseni, Necula de Bujoreni şi alţi oameni buni”[49].

1644, decembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod fraților Neculai și Irimiica, fiii lui Maftei, și verilor Irimia, fiul Anei, Ionașco, fiul Popii, Corniță, fiul Agafiei, și de asemeni fiilor lui Ionașco, și Gavril, fiul Nastei, toți nepoții lui Ignat, și de asemenea verilor lor Drăgan, Ifrim și Albul, fiii Măricăi, nepoți lui Ignat, care primesc uric pentru „niște părți de ocină din satul **Băli-ceni** (comuna Zorleni, Vaslui) și din satul **Zmiiani**

---

[48] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 65-68

[49] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 28, pp. 41, 42

(Zmieni, contopit cu Băcani, comuna Băcani, Vaslui), ce sunt pe Simila, în ținutul Tutova, și cu vad de moară pe Bogdana și în Simila, ce se vor alege părțile bunicului lor Ignat, din vatra satului, din câmp, din vaduri de mori și din tot venitul, din ispisoc de pâră și de ferâie ce ei au arătat înaintea noastră, de la Moise Moghila voievod, ce ei s-au judecat cu Mierea uricar și au scos aceste părți de prisacă cu mare cheltuială. / Și în acest zapis de la Moise voievod nu erau puși Neculai și frații lui, ce sunt mai sus scriși, fără numai Drăgan și frații lui Fimul și Albul, fiii Măricăi, și alți frați și veri ai lor, fiii Marfei și Anei, și sora lor Agafia, și fratele lor Popa, și Ionașco și Nastea, toți fiii lui Ignat nu erau scriși în acest ispisoc de la Moise voievod"[50].

1651, iulie 8: Măricuţa, văduva fostului mare medelnicer Simion Gheuca, dăruieşte „tot satul meu **Băcanii**, dimpreună cu vecini, cu curţile noastre, cu biserică în sat, cu heleşteu şi cu moară ve este în mijlocul satului… dumisale Toader Păladie sin (fiu) Păladie vistiernic, ca să-mi fie drept sufletul"[51].

1658, iunie 1: Zapisul fostului pitar Bejan Gheuca şi al nepotului său Enache, vtori ceaşnic, în care mărturisesc „cum pentru o pâră ce-am avut la Vasile vodă cu Păladie stolnicul pentru jumătate de sat **Băcani**, făcutu-mi-a Vasile vodă lege: de vom jura cum n-a lăsat unchiul nostru Simion Gheuca medelnicerul această jumătate de sat Băcani jupânesei sale, la moartea lui, să avem a ţine noi acea jumătate de sat, iar cu partea

---

[50] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 461, pp. 439, 440

[51] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 78, 79

jupânesei, jumătate de sat, să n-avem treabă. Deci noi n-am vrut să jurăm şi am lăsat să fie tot satul al dumisale, precum i l-a dat acea jupânească şi precum îi scrie zapisul de la acea jupânească, să ţie dumnealui, de noi nici o nevoie să n-aibă"[52].

1668, iulie 11: Zapisul lui Toader Păladie, ce-a fost stolnic, în care scrie şi mărturiseşte cum s-a împăcat, prin tocmeală, cu Bejan Gheuca şi nepotul lui Enachi paharnic „pentru **Băcani**, pe Smila, cum că dau eu dumisale 100 de stupi buni, într-ales acum în toamnă, iar lui Enachi i-am dat toate părţile de ocină ce-au avut Gheuca spătarul şi jupâneasa Mărica la satul **Mânzaţi** şi la **Hălăreşti**, la ţinutul Tutovei… Şi să nu mai am gâlceavă cu dumnealor pentru satul Băcani"[53].

1669, martie 25: Fraţii Ilinca şi Gligoraşco şi mama lor Mărica scriu şi mărturisesc „cum un zapis ce-a făcut tatăl nostru Bucioc sin (fiu) Creţului, la moartea lui, pentru un loc de grădină din satul **Suseni** şi pentru o prisacă cu pomăt din deal, unde a fost a moşului (bunicului) nostru Craţul: aşijderi şi câtă parte a avut în **Mânzaţi**, ce i se vine lui dinspre alţi răzeşi, le-a dat lui Toader Păladi stolnic,,, şi a făcut scrisoare dinaintea duhovnicului, popa Andriiu din **Băcani**, şi singur şi-a pus degetul"[54].

1669, aprilie 12: Zapisul lui Dumitraşcu Buciumaş, Postolachi Drăgan, Ursul Babeş, Ionăşcuţă Drăgan

---

[52] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 44, pp. 61, 62

[53] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 45, pp. 62, 63

[54] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 146, pp. 145, 146

şi Neculai Fulger, toţi din **Zmeiani**, şi Stratul vornicul din **Băcani**, în care mărturisesc „preum, întâmplându-se Panaite Grecul mergând la Iaşi cu nişte vin, cu câteva buţi, l-au întunchenat, la Gura Iapei, pe Bârlad, oastea lui Constantin vodă, când l-au gonit tătarii, şi i-au spart buţile şi le-au băut; apoi Panaite Grecul s-a apucat de satele de primprejur, de **Banca**, de **Bujoreni** şi de **Epureni**, zicând că i-au spart ei buţile şi le-au băut şi zicând Panaite Grecul că a găsit la buţile lui şi pe Năstacul, feciorul Arsănoe din Zmeiani; şi apoi, prădând Panaite satele şi Năstacului neavând ce-i lua, că murise, şi luând bucatele noastre pentru dânsul, noi am luat de grumaz pe Chindia, femeia Năstacului, iar ea, neavând ce da ca să plătească 12 lei ce au dat, a căzut cu rugăminte la Ionăşcuţă Ifrim, de-a dat pentru dânsa de a plătit şi a îmblat Ionaşco, cheltuind pentru dânsa, până a mântuit. De acolo, apoi eu, Chindia, femeia Năstacului, neavând să dau bani lui Ionăşcuţă, ce a dat pentru mine, i-am dat moşia bărbatului meu de la sat, de la Bălăceni, însă partea lui cu a fraţilor lui, cât va fi”[55].

1685, iulie 18: Necolai, feciorul lui Necoară, nepotul lui Cânaci din Suseni, vinde lui Ion Palade, drept 15 lei, „partea părinţilor mei din satul **Susăni**, din bătrânul Cânaci, şi părţile fraţilor mei care au fost rămpsaâi mai dinainte vreme… lui Gheorghe Drăguţescul, Gavril popa, Ştefan vornic, Gorgan Cioban, Vasile vătăman şi Glogoraş Gonţul sin (fiu) Năstacul ot **Băcani**,

[55] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 46, pp. 63, 64

Negruţ şi Buciumaş ot **Zmeiani**, Merăuţi ot **Bălăceni**, Bucioc şi Ştefan Botcos ot **Susăni** şi alţi oameni buni”[56].

1685, august 20: Întărit de Constantin voievod agăi Lupaşco Bogdan, feciorul fostului comis Gheorghiţă, care arată zapise de mărturie „de la Ion, Ilie şi Nedelcu din **Denisăşti**, scriind cum Varvara, fata Stancăi, a vândut toată partea sa, un bătrân din Dănişăni lui Vasile Dămian, drept 80 taleri de argint, iar Vasile a vândut comisului Gheorghe Bogdan… / de la Ion Udre, Grigore a Ursoaei, Tofan Răpede, Vasile fratele lui Tofan şi Grăjdeanu din **Glăvăneşti**, scriind cum Simeon, feciorul Dobrii de Glăvăneşti a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, un vad de moară în apa Zeletinului, vadul de jos, lui Ion Rusăi din **Putredeni**, iar Ion Rusă l-a vândut lui Gheorgiţă Bogdan comisul, drept 60 taleri bătuţi… / de la Toader Paladi, Toader şi Ion Bujoranul, Constantin şi Pavăl Bâtcă din **Greci** şi Simeon din **Hulpăşeşti**, scriind cum Mereuţă cu feciorii săi au vândut partea socru-său Gavril şi a soacră-si Ioana din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Putnenilor, ce este în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 de taleri… / de la Ianachi vistiernic, Constandin jicnicer, Negre stolnic, Roşca şi Vetriş vornici de poartă, scriind că Ioana Căzăceasa, cu feciorii ei Ion şi Gavril, au vândut partea din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 40 galbeni… / de la aceiaşi boieri, scriind cum Ionaşco, feciorul lui Ionaşco din **Negreşti** a vândut ale sale drepte ocini şi moşii din satl **Hulpăşeşti** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 20 taleri de argint… / de la Crăciun, Porhirie

---

[56] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 61, pp. 81, 82

şi Necula din **Floreni**, Strătulat din **Pătrăşcani**, Postolache şi Simion din **Bicani**, scriind cum Toader, feciorul lui Iftodi din Hulpăşeni a dăruit ale sale drepte părţi din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Neculai, feciorul lui Frim din **Zmeeni**, Ionaşco Şălarul de **Suseni**, Stratul de **Băcani**, Pavăl fecior lui Bâtcă şi popa Buguţa de **Portăreşti**, scriind cum fraţii Constantin Şoitul şi Dumitraşco au vândut a treia parte dintr-un bătrân din satul **Ibăneşti** şi din **Hulpăşeni** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 90 taleri de argint… / de la Racleş vătavul de **Stolniceni**, Toader Bujoranu şi Grădescul pitar, scriind cum Neculai, feciorul lui Zavantie de **Ivăneşti**, a vândut partea câtă i se va alege după mamă-sa Nastasia, fata lui Hilimon, din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Hilimoneştilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Toader Paladi stolnicul, Gavril şi Ciochină – vornici de Bârlad, Constantin Isar, Echim călugărul de **Portăreşti**, popa Andrei din **Băcani**, Neculai şi Buciumaş de **Zmeeni** şi Toader Bujoranu de **Fruntişăşti**, scriind cum Stratul, feciorul Irimiei Sărăcuţul de **Băcani**, a vândut părţile de moşie ale lui Vasile Cheptănariul de la **Ibăneşti** şi de la **Hulpăşeni**, din bătrânul Putnenilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Simion medelnicerul, Liciul, Ion Nuţul, Alexandru şi Ion Măciucă de **Polocineşti**, scriind cum a vândut Ion Giudele de Polocineşti a sa parte de sat din **Ibăneşti**; şi cu femeia sa şi-a vândut partea lor de ocină din **Şărbăneşti**, cât se va alege; şi Tudor din Poloceni a vândut partea lor din Şărbăneşti lui Şandru, iar Şandru a vândut lui Gheorghe Bogdan comis, drept 100 taleri de argint… / de la Dumitraşco Călin, ţoltuzul, cu 12 pârgari din târgul

Bârladului, şi Crâste Gavriţa şi popa Gavril tot de acolo, scriind cum Gavril, feciorul lui Vasile, fratele lui Tămâie, nepot lui Căpăţână, a dăruit a sa dreaptă ocină de la **Poloceni**, ce este de la părinţii săi şi altă parte. Ce-i este cumpărătură de la Neagul, lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Zota, Toader Grădescul şi popa Costachi, scriind cum Ţigan de **Huşi** a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Belceşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint”[57].

1686, mai 8: Afteni sin (fiu) Simion, nepot lui Nistor Săceată, Maria, femeia Manei, nepot lui Nistor Săceată din Suseni, vând lui Negruâ şi fraţilor lui, feciorii căitanului Necolai, drept 15 lei, „din satul **Suseni**, a treia parte din bătrânul Ion Brândulian şi a Nastacului… dinaintea lui Gavril preotul din **Băcani**, Ionaşco sin Ifrim şi Tănasă nepot lui Buciumaş din **Zmeiani**, Şteafan diaconul din **Suseni**, şi am iscălit cu toţii”[58].

1704, mai 25: Aniţa, jupâneasa răposatului Velicico Costin, care împrumutase „nişte bani de la fratele meu Ion Paladi şi, după nunta dumisale şi-a luat seama că s-a aflat dator frăţâne-meu 250 lei; osebit de aceşti bani, a dat frate-meu la mine nişte brăţări de aur, să i le ţin, şi le-am pus zălog pentru treaba mea, şi s-au istovit. Deci, după moartea vornicului Costin, alţi datornici ce au fost au luat ce au găsit; iar dumnealui m-a aşteptat, rugându-mă când voi avea i-oi da; ci, neavând bani să-i dau, ne-am socotit frăţeşte pentru satul Băcani. Dând părintele nostru satul **Băcani**, cu case gata, fratelui

---

[57] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 76, pp. 123-128

[58] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 62, p. 82

nostru mai mare, lui Enache, iar la alte moşii să ne se amestece… Deci, întâmplându-se moartea fratelui nostru Enache, a dat judecata să împărţim satul Băcani câţi fraţi au rămas… deci partea mea, a treia parte din tot satul, am dat-o dumisale pentru acei bani”[59].

1898: „**Băcani**, sat în judeţul Tutova, plasa Simila, spre nord de Bârlad, aproape de confluenţa pârâului Bogdana cu Simila. Are 245 locuitori, din care 33 ştiu carte şi 58 case. Formează o comună (comuna Băcani) cu cătunele: Drujesti, Susăni şi Vulpăseşti, În întreaga comună sunt 897 locuitori, din care 69 ştiu carte, 175 contribuabili şi 233 case. Se cultivă viia pe o suprafaţă de 13,25 hectare. Cu comerlul se ocupă 17 locuitori, din care 13 români și 2 evrei, cu 9 stabilimente comerciale, din care 2 cârciumi. Are o şcoala primară de băieţi şi un oficiu postal rural, sucursală a celui din Zorleni. În comună sunt 2 biserici. Aici, la anul 1692, în timpul domniei lui Constantin Cantemir, s-au strâns fiii lui Gavriliţă, cu mulţi alţi boieri din Ţara de Jos, la nunta lui Ion Paladi, şi au făcut jurământ cu toţii ca, sprijiniți de Constantin Brâncoveanul, să se ducă la Poartă şi să stăruie să scoată din domnie pe Cantemir vodă și să pună în locu-i pe unul, vornicul Velicico; planul lor a fost descoperit Domnului”[60].

---

[59] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 52, pp. 70, 71

[60] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 262

BACĂU

(prin componenta Bacăului, satul Suhodol).

1435, ianuarie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Micu Neagoe şi Răspop Opriş, care primesc uric pentru „jumătate din satul Suhodol, partea de sus”[61].

1446, februarie 21: Întărit satul Gherăeşti pe Bistriţa, ulterior înglobat în Bacău, de Ştefan voievod, lui Pipou şi fratelui său Coste Barovici, care primesc uric pentru „un sat pe apa Bistriţei, anume Birăeştii, care a fost cumpărătură, în 60 galbeni, de la Mihăilă Moimescu”[62].

1448, septembrie 3: Întărit de Petru voievod lui Ulea, care primeşte uric pentru „satele: la Covurlui, **jumătate de sat din Ungureni de la Nevira şi jumătate de moară** (numit ulterior Călugăra Mare, în componenţa Bacăului), şi Sperleşti, pe Turlui, şi Proceşti, mai jos de Sperleşti, şi Negaşeşti, în dreptul Sperleştilor, şi Băşoteni, pe Tazlău, şi seliştea lui Petrilă, şi Tiseşti, pe Trotuş, şi Budeşti”[63]. Hotarele, din veac.

1462, septembrie 15: Întărit, prin componente viitoare, de Ştefan voievod, „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi

---

[61] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 136, pp. 188, 189

[62] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 263, p. 372

[63] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 284, pp. 405-407

fecioară Maria”, care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: moara cea mare care este pe Bistriţa (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în Zdvijinţii (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), de la Doamna şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi Vascăuţi (lângă Săvineşti, Neamţ), şi Braşeuţi (Brăşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de asemenea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi satul lui Şerbu Răspop (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche, Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău, şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate

gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi"[64]. Hotarele, din veac.

1489, martie 15: Întărit, în **15 martie 1489**, de Ştefan voievod, mănăstirii Voroneţ, cu prilejul împărţirii moşiilor între „Coste Tudora , feciorul lui Mohul Tudora, nepoţii Petrii Tudorii, cu fraţii săi Ivanco şi cu surorile sale, cu Olăşcoae şi cu Drăgălina, ficiorii Jurgii Tudora, şi Isacu, şi Silion, şi Niacşa, şi Drăgălina, feciorii lui Ivan Tudora, de a lor bunăvoie s-au tocmit cu surorile lui Costea Tudora, cu mătuşă-sa Ivan, şi Olăşoae şi Drăgălina, ficiorii Jorgii Tudora, şi mătuşe a lui Isac, şi a lui Silion, şi a Niacoşii şi a Drăgălinii, ficiorii lui Ivan Tudora, anume Anuşca şi Muşe, şi au dat Coste Tudora şi cu toţi fraţii săi, pentru partea lor de Triabăş, pe de amândouă părţile de Triabăş (comuna Mărgineni, inclusă în Bacău), pentru parte lor din fântână, tot, ce-au vândut ei acest sat acei fiiastre, Niacşe, fata unui vornic, jupâneasa lui Isac visternicului, iar ei au dat un sat, anume Drăgeştii, pe Cobâle, Anuşcăi şi Muşei"[65]. Hotarul, din veac.

1499, noiembrie 26: Întărit, prin componente viitoare, de Ştefan voievod, mănăstirii Dobrovăţ, danie domnească, Ştefan cel Mare primind, la schimb, de la Crâstina, fiica lui Voislav şi de la nepoata ei de soră Nastasia, fiica Anuşcăi, nepoatele lui Ivan Damianovici, „trei sate pe Dobrovăţ, anul anume **Ruşii** (Dobrovăţ-

---

[64] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154

[65] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 52, p. 98

Ruşii, contopit cu comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost curtea lui Stan al lui Popa, alt sat **Călugărenii** (comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost Giurgiu Călugărul, al treilea sat **Dumeştii** (Dumasca, comuna Tăcuta, Iaşi), unde a fost Dadul, care sate au căzut în partea lor, din satele bunicului lor Ivan Damianovici – Vodă oferind „patru sate în schimb pentru acele sate: două sunt pe Bujor, unul **Dumbrăveni** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Belici, altul **Radoteşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Borta… căci schimbase acele două sate bunicul nostru Alexandru voievod cu mănăstirea Bistriţa”, care dăduse „trei sate pe Bistriţa, mai sus de Bacău, anume **Birăeştii** (Gherăieşti, înglobat în Bacău), unde a fost Birai, şi **Vlăcsăneşti** (înglobat în Bacău) şi **Manoileşti** (Manuileşti, înglobat în Bacău)”, „al treilea sat li l-am dat pe Berheci, anume **Davideştii** (nelocalizat, Bacău), unde a fost David”, cumpărat cu 240 zloţi de la Gheorghe, fiul lui Negrilă ploscar… „al patrulea sat li l-am dat pe Hovrăleata, anume **Neagomireşti** (lângă Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), mai jos de **Orgoieşti** (comuna Bogdăneşti, Vaslui)”**,** cumpărat cu 150 zloţi de la Filip, Tudoran şi sora lor, fiii lui Mircea, nepoţii lui Micul Orgoae”[66]. Hotarul, din veac.

1500, martie 22: Întărit, prin satele ulterior incluse în municipiul Bacău, de Ştefan voievod, în cadrul unui schimb de sate cu mănăstirea Bistriţa, care mănăstire primeşte „patru sate, tot pe Bistriţa: un sat **Slugani** (lângă Ciumaşi, comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), al doilea sat **Chicoteşti** (lângă Blăgeşti, comuna Blăgeşti, Bacău), al treilea sat **Călieneşti** (lângă Blăgeşti, comuna Blăgeşti,

---

[66] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 247, p. 444-446

Bacău), al patrulea sat **Lăţcani** (Lăscani, contopit cu Racova, comuna Racova, Bacău), care este în faţa Călieneştilor, sub dumbravă”, voievodul primind „cinci sate: unul pe Cracău, anume **Cauceleşti** (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), unde au fost juzi Mihail şi Dieniş, între **Grieleşti** (lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ) şi între **Lupşa** (lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), altul pe Siret, anume **Gâdinţi** (comuna Sagna, Neamţ), unde a fost curtea lui Negrea, **trei pe Bistriţa, mai sus de Bacău**: **satul lui Birai** (Birăeşti, apoi Gherăieşti, inclus în Bacău), şi **satul lui Vlăscan** (Vlăcsăneşti, inclus în Bacău) şi satul **Manuileşti** (Manoileşti, inclus în Bacău)”[67]. Hotarul, din veac.

1627, noiembrie 13: Cartea de împuternicire a lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Ştefan diac din **Mărgineni**, „volost Bacău, să fie tare şi puternic a ţine toată partea de ocină din sat de **Birăeşti**, a vecinului său, a Mogâldei, ce i-au fost vândut Ionaşco Birăescu, pentru dabile domneşti, cu zapise de la şoltuzii de Bacău”[68].

1628, martie 16: „Din catastiful satelor lui Dumitraşco Ştefan mare logofăt şi ale soţiei sale Zinica: Să se ştie cum am cumpărat o vie de la Iacov biv voiut (fost şoltuz) şi de la feciorii lui din **Bacău**, ce este acea vie şi cu crame în Dealul Bonţolui (deal cu vii la Popeni pe Trotuş, Bacău), pentru 100 ughi bani gata de argint. / Şi iarăşi a venit la noi Anniţa de acolo, de s-a rugat să-i plătesc şi ei o vie, ce a avut pe lângă via lui Iacob ce a fost şoltuz, pentru că a rămas ea la multe sărăcii. Şi am

---

[67] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 256, pp. 458-460

[68] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 255, p. 338

dat bani gata întru mâinile lor… dinaintea şoltuzului cu 12 pârgari de târg de Bacău, popa Gheorghie cel domnesc de acolo, Ştefan ce a fost dregător, Sascău, Iurban Blaj, Cozin Blaj, Gheorghie feciorul lui Toderaşco, Botea Frenţi, Dumitru şi alţi oameni buni”[69].

1632, mai 25: Întărit de Alexandru Iliaş voievod călugărilor mănăstirii Bisericani, care primesc uric pentru moşia „din satul **Orbic**, ce se va alege partea lor de ocină care este în ţinutul Neamţ, cu iaz şi cu mori pe pârâul Orbic şi cu moară în apa Bistriţei, şi cu nişte vii la **Bacău**, şi cu schitul monahului Ciolpan, care este danie de la Dumitra, cneaghina răposatului Ciolpan monah, şi de la fiica ei Cârstina, cneaghina lui Simion păhărnicel”[70].

1632, iunie 22: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată pârcălabilor din ţinutul **Bacău**, să ia partea de ocină din **Biräeşti** (Gherăeşti, înglobat în Bacău) a lui Văsii şi să o dea fraţilor Ştefan diac din **Mărgineni** (comuna Mărgineni, Bacău), Ion şi Vasile, feciorii lui Gherman din **Hălăşeni** (lângă Gherăeşti, înglobat în Bacău), după ce fraţii îl pârâseră pe „Văsii de la prisaca Boldescului pentru o ocină de la Birăeşti, ce au pus-o zălog la Gherman din Hălăşeni”[71].

1632, august 10: Zapisul lui Cioilă din **Tămaş** şi de la femeia lui, şi cu toţi feciorii, în care mărturisesc „că au vândut popii lui Gheorghe ot **Bacău** a sa dreaptă ocină şi moşie din sat din Tămaş, toată partea ce i se va alege,

---

69 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 325, pp. 443, 444

70 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 84, pp. 90, 91

71 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 128, pp. 164, 165

cu câmp, cu pădure, cu vaduri de moară, drept 20 lei bani gata"[72].

1633, septembrie 10: Zapisul şoltuzului Căniza Blaj, al celor 12 pârgari şi alţi târgoveţi din **Bacău**, preotul Gheoghe cel domnesc, preotul Sămion, Vasile Pelin, Dumitru Bichi, Ţămpăl Pitărtă, Ungurian, Turuc Dumitr iot târgu Bacău, Ştefan diacul ot **Mărgineni** (comuna Mărgineni, Bacău), Sansăn ot **Lete** (Letea Veche, comuna Letea, Bacău), în care mărturisesc că au venit în faţa lor Simion Văisi şi fiul său Ionaşco ot **Muşeteşti** (lângă Şerbăneşti, înglobat în Bacău), şi cu nepotul său Vasile fiul lui Păcurari, şi cu sora Arsănie… de-au vândut din sat din **Hălăseni** (lângă Gherăeşti, înglobat în Bacău) şi vad de moară pe apa Limpidii vornicului Neniul, drept 40 de galbeni buni"[73].

1634, ianuarie 6: Porunca lui Moise Moghila voievod, dată pârcălabilor de Bacău, „să oprească toată partea din **Birăeşti** (Gherăeşti, înglobat în oraşul Bacău) a lui Păntelei din **Lăiteni** (sat înglobat în Letea Veche, Bacău), vecinul lui Ştefan din **Mărgineni** (sat înglobat în oraşul Bacău)… pentru că el i-a vândut, drept 19 zloţi, fără ştirea lui"[74].

1634, februarie 22: Întărit de Moise Moghila voievod „popii lui Gheorghe din **Bacău**", care primeşte uric „pe acel vad de moară de la satul **Tămaşii**, din partea de jos, şi cu toată partea de moşie a socru-său, a lui

---

[72] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 171, p. 219
[73] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 391, pp. 492, 493
[74] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 4, p. 7

Arhip, din Tămaşi, din partea de jos, ce este danie şi zestre de la Arhip pitar"[75].

1636, martie 24: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Moglan şi lui Ionaşco din **Moşoteşti** (în Letea Veche, Bacău) şi lui Ursul din **Vereşeni** (apoi Odobeşti, comuna Secuieni, Bacău), după ce „s-au pârât de faţă Ştefan diacul din **Mărgineni** (înglobat în Bacău) cu Constandin, ginere-său, pentru nişte moşii şi cumpărături din Mărgineni, ce-au ţinut împreună amândoi, până a acustan femeia lui Constandin, fata lui Ştefan, iar acum, dacă s-a însurat ginere-său, de a luat o altă femeie, Ştefan vrea să-l scoată din moşia de la Mărgineni şi de pretutindeni. Deci Domnia Mea am socotit şi am aflat lege, să-i întoarcă Ştefan ginere-său, lui Constandin, tot deplin, cât va ridica Constandin cu sufletul său şi cu oameni buni că a dat pe acel loc la Mărgineni şi pe alte cumpărături… să-i întoarcă Ştefan lui Constandin deplin, şi dacă va întoarce deplin, Constandin să iasă de pe acele locuri"[76].

1638, iulie 18: Zapisul şoltuzului Toma şi al celor 12 pârgari din **Bacău**, în care mărturisesc cum a „vândut Misăilă din **Lăţăcani** (Liţca, înglobat în Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ) pârcălanului Pătrău un loc de casă, drept 25 lei bătuţi... Şi am fost de faţă popa Ionaş de Stroeşti (Suceava), Gavril Capşa, Gligorie feciorul lui Corpaci,

[75] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 63, pp. 67, 68

[76] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 372, p. 420

Grigorie Borşe ginele lui Corpaci şi Gheorghe cel bătrân de Lăţăcani"[77].

1639, septembrie 16: Alecsandra, fata Nastei, strănepoata Mihuloi, nepoata lui Ignat, vinde Naşcului din **Moşeteşti** (Muşeteşti, comuna Săuceşti, Bacău), drept 20 lei, dinaintea lui Pavăl Dzamă şi Toderiţă din **Moşeteşti**, Sava, Gociul şi popa Zaharie din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău), „partea Nastei din sat de **Şerbăneşti** (azi cartier al oraşului Bacău), din câmp, din pădure şi din vaduri de moară"[78].

1644, aprilie 25: Dochia Ciorboaie, sora Măcotoaie din Șărbănești dăruiește „popii Zaharia, pentru ca să mă slujească la pobregania mea și să-mi facă liturghia cu parastas și să mă pomenească cându-l va îndura Dumnezeu... un pământ din țarină, deasupra, în podul dealului... dinaintea lui Marco Mârze, Sava, Vasile Bârzul, Gheorghe Ciobotarul din **Șărbănești** (azi cartier al Bacăului) și un nepot al meu, feciorul lui Carâmbu Pânte din târg (Bacău) și alți oameni buni"[79].

1655, martie 6: Fraţii Ştefan şi Loghin, fiii lui Ion Roşca, vând lui Dumitru Grecul, pentru 25 lei, „un loc de prisacă de la **Sohodol** de pe Niver, din partea lui Răghiş, şi cu o poiană, poiana este loc de la Nirvie, şi cu loc de prisacă, unde a fost prisaca lui Răghiş, sau unde îi va plăcea în pădure… dinaintea lui Boldur Gherghil, şoltuzul de **Bacău**, Ionaşco pârgar mare, Nortbat Mihro,

---

[77] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 419, p. 399

[78] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 235, p. 236

[79] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 307, pp. 299, 300

Ivin, Tiler, Martin din **Bacău**, Marco ot **Sohodol**, Vasile, nepotul lui Bindoc din **Răcăciuni**, Bejan, Ţinpur, Oanăş şi 12 pârgari şi bătrâni ai **târgului Bacăului**”[80].

1670, septembrie 15: Întărit de Duca voievod aprodului Vasile Luncanul şi femeii sale Ştefania, care arată „un zapis de mărturie, făcut de la mâna lui Ionaş Bărtuş, frate-său Giorgio Bărtuş, Dumitru Medviş şi Ionaş Medviş din satul **Trebiş**, de la Bacău, şi cu multe mărturii de la Andreiaş Bărtuş, Burca Tamaş, Moil Ltişte, Bucur Ionaş şi Mihai Benea din **Trebeş**, Gavrilaş, Ionaşco sin (fiu) Constantin din **Mărgineni** şi alţi oameni buni, mărturisi8nd cu sufletele că Ionaş Bărtuş, Giorgio Bărtuş, Dumitru Medviş şi Ioan Medviş au vândut lui Vasile Luncanul moşia ce au avut la satul **Mărgineni**, în câmpul din sus şi în poiana Crăligăţei, drept 14 lei bani gata şi 4 mascuri graşi hrăniţi. / Aşijderi a mai arătat Luncanul aprod şi alt zapis, făcut de la Toader, Mierăun şi Rucsanda, feciorii lui Ion din **Luncani**, nepoţi lui ;iron, cu martori Ionaşcu Talmaci armaş, Roşca vornic de poartă, Gheorghe vornic de poartă, Toader din Luncani, Dumitraşcu Murait din Iaşi, scriind cum feciorii lui Ion din Luncani, nepot lui Miron, au vândut lui Vasile Luncanul şi femeii sale Ştefania partea lor de moşie din satul **Luncani**, din a treia parte de sat, a patra parte din martea Mironească, drept 20 lei, bani cu care şi-au plătit ei capetele lor, dintr-o nevoie şi greşeală ce-au făcut, de au fost căzut la temniţă”[81].

1696, noiembrie 28: Întărit de Antioh (Cantemir) voievod, drept danie şi miluire domnească, lui Ştefan

---

[80] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 290, 291

[81] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 210, 212

Roset, sulger al doilea, care primeşte ispisoc pentru „o bucată de loc în **hotarul târgului Bacăului**, care am trimis pe Gabril Brăescul, fost sulger mare, şi pe Ştefan Soroceanu, ce a fost pârcălab, de au strâns oameni buni buni, orăşeni din Bacău şi megieşi, anume Canciul Matin ce a fost şoltuz, Mihoc, Robeiu, Andor de **Trebeş**, Hricicanul ce a fost căpitan de **Mărgineni**, Iordache Ţârul şi Totoescul de **Fântânele**, Enache Razul ce a fost comis, Ursul şoltuzul, Timuş Crupenschi, Velisariu şi alţi oameni buni, şi au socotit cu bună dreptate, şi au stâlpit acea bucată de loc, începând de unde se împreună cu hotarul Trebeşului, şi al doilea stâlp l-au pus la mijlocul acelui loc, lângă drumul ce merge la vadul Trebeşului, şi al ztreile stâlp l-au pus în ţărmurii Trebeşului, unde se împreună iar hotarul cel unguresc cu hotarul târgului, ce acel loc rămâne, din Neger, din pârâu, pâmă în pârâul Trebeşului şi până în apa Bistriţei”[82].

1741, februarie 1: **Hotarnica Birăeştilor**, întocmită de fostul mare paharnic Radul Racoviţă, trimisul domnesc „la satul **Birăeştii**, ce este în ţinutul Bacăului, între Limpede şi Bistriţa, pentru multă pâră ce au avut răzeşii de Birăeşti şi mai înainte cu răposatul Ştefan Rusăt, fost mare vornic, şi acum cu fiul său, al treilea postelnicel, pentru nişte părţi de moşie ce au fost cumpărătură lui Ştefan Rusăt, ispravnic din Bacău, de la unii din răzeşi, cu 11 zapise, de la neamul Hrişcanului, lui Constantin de Tămaş logofăt, ce a host neam Hişcanului cu jupâneasa lui Safta, care au dat lui Ştefan Rosăt 3 bătrâni pol (jumătate), şi hotarnicul Timuş Crupenschi a dat 2 bătrâni lui Ştefan Rosăt şi un bătrân pol l-au dat tuturor răzeştilor… / Chemat-am pe egumenul de **Ocnă**

[82] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 208, 209

cu zapisele **Lăitenilor**, chemat-am pe Broşanul, ce este neam acelui Hrişcan, şi din scrisori nimic n-am putut alege, căci scrisorile Lăitenilor alta nu scriiu, fără satul Lăiteni… / iar Constantin Roset a scos numai 9 zapise, şi 7 zapise le-am pus bune la parte, iar 2 nu, căci unul este o mărturie a târgoveţilor de Bacău, întăritură pe un zapis ce s-a aflat la neamul Hrişcanului şi este tot unul cu acela ce s-a dat în partea neamului Hriscanului, par altul scrie pe un Vasile Tărâţă din **Galbeni**, de la Neamţ, că a vândut partea Teclii… / Şi la acest hotărât au fost oameni mulţi, anume Sofronie, egumenul de **Ocnă**, stăpânul **Lăitenilor**, Bucu, şoltuzul, Mihoc, Toader Ciubotarul, David sin (fiu) Furtunei, Vasile Dabija, Ianăş, Chiriţă din **Bacău**, popa Vasile Neculcescu, Darie brat ego (fratele lui), Ion Neculcescu ot **Vâlţăneşti**, Ion Golăea ot **Hălăceni**, Chiriac Gormei, Gheorghie sin lui Chiriac Gormei ot **Băşeni**, răzeşii Ioniţă Broşteanu, constantin brat (frate) lui, Ioniţă a Dălbei, Ioniţă Mănăială, Gheorghiţă Mănăială, Lupul Banul, Grigoraş Cojocarul, Pavăl Berdilă, Gheorghe Cuibar şi alţii mulţi”[83].

1774, iunie 15: Târgul **Bacăului**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de jos, Moşie domnească cu ohranitelchii lust din let 1774 april 1, supt numărul 330, avea, după recensământul lui Rumeanţev[84]**: Toată suma caselor**: 69. Scădere rufeturi, însă 24: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 67. / **Birnici:** Neculaiu Botcă / Petre Andrieş / Iftimi Sârghii / Vasile Mătieş / Gheorghi Botcă / Ianăş Sâmpetre / Andrieş Toma / Eni sin (fiu) butnariul / Mihaiu Canţal / Petre, grosar / Ianăş, şoltuzul / Gherghel Vargă / Ianăş

---

[83] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 205-214

[84] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 299, 300

Varga / Iordachi Dabija / Ianăş Lupul / Ioniţă Dumitran / Ichim / Grigori David / Vasile al Dochiţei / Ioji / Ion Ghiorghiţă / Petre Varga / Lupaşcu / Iorga / Petre, păscar / Ianăş Toma / Mihaiu Toma / Giurgiul, gălăţean / Ion, ungurian / Ianăş fiul lui Borcă / Ianăş al lui Botcă / Vasile Botezat / Vasile Osman / Dumitru / Gheorghe brat (frate) lui Dumitru / Toader, haidău / Mihaiu Colţa / Ion Dumitran / Andreiu fiul lui Acsănti / Măhaiu, păscariu / Dumitru, crav / Gheorghi Clopoţel / Roman / Petre Gabăr / Ansănti / Antal zet (al) şoltuzului / Ion, rusul / Ion, pas / Mihaiu zet şoltuzul / Vasile a Dochiţei, cioclu / Ion, bărbieriul, cioclu / Pavăl Postolachi, cioclu. // **Negustorii ot tam** şi **rufeturile:** Vasile, grecul / Eni, grecul / Tudor, grecul / Ion, tovarăş lui / Gherasim, cupeţ / Stoica, cupeţ / Gheorghe, cupeţ / Petre, cupeţ / Frenţi Solvai, ostavioi / Zaharnic, arman / Cerbul, jidov / Avram, jidov / Leiba, jidov / Marcu, jidov / David, jidov / Popa Vasile / Lupul, dascălul.

1774, iunie: Satul **Ghirăeşti** (fostul Birăeşti, sat pe Bistriţa, înglobat în Bacău), al Episcopiei Romanului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[85], avea **toată suma caselor 103**. Scădere rufeturi 18: 1 popă, 1 ruptaș, 2 țigani, 14 văduve. Rămân birnici 85. / **Birnici:** Gheorghi, vornic / Toma, vătăman / Gligori, rus / Toader Borșu / Ion Polocoș / Apostol sin (fiu) lui Ciocârlan / Ursul, muntean / Petre, morariu / Ianăș, butnar / Stan, muntean / Gherghel Andrieș / Mihai Cadar / Petre Dinca / Ștefan Herghel / Miha Ghereu / Luca Gania / Radul, morar / Andronachi, cibotariu / Vasile, cibotariu / Petre Balintu / Lupul zet (ginere) Zotoaei /

---

[85] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 279, 280

Tănasă, ungurian / Zaharia, muntean / Andrei fiul lui Micu / Mihai Balinte / Dorcu Ștefan / Mihai Madici / Ianăș Herciul / Gherghel Blaj / Ion brat (frate) dascăl / Gherghel Budăi / Giurgiu Iștoc / Ilieș Gane / Gheorghi Andrei / Petre Gheorghii / Balinte Giurgiu / Dumitru, ungurian / Gherghel Comoraș / Martin Iștoc / Petre Magdici / Căniță Giurgiu / Mihai Bogdan / Trohin Lazor / Vasile Lazor / Simeon fiul călugăriții / Mărtin, chelar / Petre Lucaci / Gligoraș, cârciumar / Petre, herghelegiu / Mihai Andrieș / Gherghel Andrău / Giurgiu Andrău / Mihai, cărăuș / Giugiu, gălățan / Mihai Budăi / Petre Toma / Budăi Mihai / Gheor Mărtin / Ianăș Iucman / Antal Tancău / Toma Mărtin / Dumitru Andro / Ianăș Dima / Ianăș Antal / Săcui, dascăl / Petre Chirecheș / Andrei Gal / Petre Andro / Gherghel Bereș / Ion, bejenar / Giurgiu Blaj / Mărtin Blaj / Ianăș Cadar / Mihai Duca / Iacob / Toader, muntean / Ioniță, muntean / Ivan, muntean / Andrei, muntean / Iordache, muntean / Ene, muntean / Irimia, muntean / Martin, muntean / Ion, muntean. // **Rufeturi:** Popa Cănache / Ion Fuiule, ruptaș, priș ot (vine din) Neamț / Ștefan, morar, țigan / Toader, herar, țigan / Iliana, săracă / Anița, tij (la fel) / Iliana, la fel / Anița, la fel / Iliana, la fel / Magda / Catrina / Maria / Cătălina / Iliana / Gaftoana / Iliana / Gocioaia / Anița.

1823, iulie 23: Târgoveţii din Bacău se jeluiesc lui Ion Sandul Sturdza voievod că „veniturile târgului sunt rău administrate şi neîndestulătoare pentru întreţinerea oraşului”, iar vodă dă un hrisov, cu 13 reglementări, „reglementând proprietatea în acest oraş”[86].

1840, mai 22: Jurnalul boierilor şi neguţătorilor

---

[86] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 182, 183

din Bacău, „prin care se instituie anume persoane, ca să privegheze totimii proprietarilor şi îndreptarea celor de cuviinţă”, semnat şi asumat de „46 iscălituri şi 10 puneri de degete”, atunci când reglementările au fost „adeverite de Eforia oraşului Bacău, cu No. 374, la 1 iulie 1840”[87].

1877-1878, districtul **Bacău**: Tabloul ostaşilor din al IV-lea Corp de Armată, Divizia a VII-a de Linie, căzuţi în Războiul de Independenţă: **Berdeuţan Teodor**, soldat, din comuna **Peţcani**, plasa Bistriţa, de 24 ani; / **Catu Ioan**, soldat, din comuna **Şomusca**, plasa Bistriţa, de 21 ani; / **Boca Vasile**, soldat, din comuna **Filipeni**, plasa Bistriţa, de 24 ani; / **B. A. Dimitrie**, soldat, din comuna **Podurele**, plasa Bistriţa, de 21 ani; / **Iliescu Ioan**, soldat, din comuna **Borseşti**, plasa Bistriţa, de 21 ani”[88].

1877-1878, districtul **Bacău**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Dinu Theodor**, soldat, din comuna **Racova**, Bacău; / **Busdugan Ioan**, soldat, din comuna **Racova**, Bacău; / **Arteni Neculai**, soldat, din comuna **Racova**, Bacău; / **Lăcătuşi Anton**, soldat, din comuna **Năneşti**, Bacău; / **Ariton George**, soldat, din comuna **Bucşeşti**, Bacău; / **Tudor Ştefan**, soldat, din comuna **Bogdăneşti**, Bacău; / **Balinti Januş**, soldat, din comuna **Galbeni**, Bacău; / **Nistor Januş**, soldat, din comuna **Năneşti**, Bacău; / **Vlaşcu Ioan**, soldat, din comuna **Grădiştea**, Bacău; / **Imbrea Anton**, soldat, din comuna **Mihot**, Bacău”[89].

1898: „**Bacău**, comună urbană, plasa Bistriţa de

---

[87] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 183-185

[88] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, p. 246-253

[89] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, pp. 2611-270

Sus, judeţul Bacău, este capitala judeţului cu acelaşi nume. **Situaţia**: Acest oraş este aşezat la şes, pe malul drept al râului Bistriţa, care-i spală marginea răsăriteană, și se găseşte la o distanţă de aproximativ de 4 km de vărsarea acestui râu în Siret. Eşind din oraş, în direcțiunea răsăritului, dincolo de podul Bistriţei, malul Siretului este la o depărtare aproximativă de 5 m. Aci, la Radomireşti, se va construi, de către stat, un pod mare de fier, care actualmente este în studiu. În partea de sus a oraşului se scurg în Bistriţa apele pârâului Birnatul (Trebişul) şi ale pârâului Negelul, care îi înconjură toată partea de nord, descriind o încovoitură… / **Populațiunea**. După recensământul din 1890-1891, se numără 3.911 capi de familie şi 12.675 suflete, dintre care 6.299 bărbaţi şi 6.376 femei. După sex și stare civilă, populaţia se împarte în: neînsuraţi 3.815 bărbaţi și 3.249 femei; căsătoriți 2.156 bărbaţi şi 2.234 femei; divorţaţi 8 bărbaţi şi 13 femei; văduvi 284 bărbaţi și 880 femei. / **Mişcarea populaţiei**: 484 născuţi, 192 căsătoriţi, 381 morţi. **Ştiu a citi și scrie** 4.481 locuitori, și anume: 2861 bărbaţi şi 1.618 femei. După naţionalitate, sunt 5.110 români, 6.122 evrei, 560 germani, 485 unguri, 218 armeni, 33 greci, 25 bulgari, 20 ruşi, 20 italieni, 15 poloni, 14 francezi, 12 elveţieni și 1 turc... După religiune: 5.170 ortodoxi, 6.122 mozaici, 1.133 catolici; armeni-gregorieni (ortodoxi) 218 şi 1 mahometan. / Sub raportul ocupaţiunilor, se deosebesc: agricultori, mai toți români, 299, meseriași 604, în mare parte germani, industriași sau fabricanți 5, comercianţi (greci, evrei și armeni) 604, muncitori 421, servitori 964, profesiuni libere 690, iar restul fără ocupaţie profesională. **Marca orasului** este o pădure de brădet, cu un cerb. / **Case, edificii, biserici şi strade**. În

orașul Bacău sunt 4 subîmpărțiri, secţii sau culori. Casele sunt de cărămidă, dintre care unele în stil modern foarte ales. Cea mai însemnată clădire este **Palatul Administrativ**, situat pe calea națională Bacău- Focşani, construit cu mijloacele proprii ale judeţului, şi anume din venitul zecimilor adiţionale, și terminat în 1889. Acest edificiu, care a costat 689.900 lei, nu are un stil bine pronunţat, dar, cu cele două ale sale caturi, cu ferestrele sale foarte mari, cu cele trei intrări, cu scara principală de piatră masivă, cu balcoane de lespezi de piatră; apoi, înlăuntru, cu coridoare largi, săli spaţioase, cu un salon de ceremonii luxos mobilat, și, în fine, cu acoperământul său în formă de mansarde, prezintă totuşi un aspect monumental. Întrînsul sunt instalate mai toate autorităţile, precum: Prefectura, Consiliul judeţean, cu Comitetul său permanent, Tribunalul, Judecătoria de ocol, Casieria generală, Poşta şi Telegraful, înfiinţat în oraţ la 1856, Creditul agricol, Serviciul tehnic şi Serviciul higienic al judeţului. Arhitectul care a executat lucrările a fost Filip Xenopol… / **Liceul „Principele Ferdinand”**, situat pe strada judeţeană azi denumită a liceului „Principele Ferdinand”, este asemenea o clădire frumoasă, construită de stat, care s-a terminat la 1891 și a costat 220.000 lei. **Palatul public**, care este construit de comună, din excedente în valoare de 100.000 lei, cuprinde o sală de teatru şi cazarma pompierilor. / **Casa primăriei** este situată în centru, alăturea cu Palatul Administrativ. **Gara**, construită în 1870, este situată la extremitatea nord-vestică a oraşului; ea este o clădire frumoasă, cu două caturi şi cu săli spaţioase. / Găzguirea în oraş se face în **două oteluri** mari, cu două caturi, numite Hotel Central şi Europa, situate pe strada principală. Mai sunt şi alte

cinci hanuri, de o însemnătate seculară. / De la 1891 încoace, s-au făcut trei **localuri de şcoală**: No. 2 de fete şi alta de băieţi, pe şoseaua naţională Bacău-Ocna. Fiecare din aceste 3 localuri a costat câte 70.000 lei. / **Bisericile** sunt în număr de 8, şi anume: 1). **Precista**, fostă mănăstire, căreia îi aparţinea moşia Letea, e aşezată pe strada ce poartă numele ei, la estul oraşului. Această biserică este cel mai vechi monument al târgului; a fost clădită la 1472 de Alexandru, fiul lui Ştefan cel Mare. 2). **Sf. Nicolae**, catedrală, în centrul oraşului, pe calea națională Bacău-Roman, clădită la 1840 de către enoriaşi. 3). **Sfinţii Împărați**, situată în partea vestică a oraşului, pe strada Gării, clădită, la 1845, de răposatul Emanoil Krupenshi şi alţii. 4). **Sfântul Ioan**, în centrul oraşului, pe o ulicioară a stradei Busuioc. 5). **Buna-Vestire**, pe strada cu acelasi nume, construită, la 1880, de arhitectul oraşului de pe atunci, inginerul Iosef Szavloski, cu mijloacele unui comitet particular, la care Gh. Morariu şi Gh. Manoliu au contribuit cu sume mai mari. 6). **Sfânta Treime** (cimitirul), afară din oraş, pe şoseaua Bacău-Focşani, zidită de comună, la 1876. / Din aceste biserici, 5 sunt subvenţionate de comună, iar una (Precista) de stat și din veniturile lor proprii. Sunt deservite de 7 preoţi, 1 diacon şi 7 dascăli. Catolicii din Bacău au clădit, între anii 1845-1861, pe strada Buna-Vestire, o biserică, numită de popor Bărăţia, la care clădire a contribuit și Împăratul Austriei Franz Iosef, cu 1.000 florini. De asemenea, armenii şi-au zidit, la 1850, pe strada Armenească, o biserică mare, la care a contribuit cu o sumă de bani (200 galbeni) Mihail Sturdza, fostul Domn al Moldovei; fiecare are câte 1 preot şi 1 dascăl. Evreii au cinci şcoale (havre), unde îşi fac rugăciunile. / **Grădina publică** este situată în centrul

orașului, pe calea Bacău-Roman, şi a fost făcută de răposatul Dimitrie Kracti, pe când era prefect. În acest loc de preumblare s-a aşezat bustul lui Vasile Alecsandri. / În tot oraşul sunt 4 **pieţe**: una cu hală, construită pe timpul când Leon Sachelarie era primar, și alta, Piaţa-Veche, pe Strada Mare; a treia, în faţa cazrmei Pompierilor (casa Sion), pe calea Bucău-Ocna. / Mai sunt 2 **cofetării**, din care una cu grădină. / **În stare de construcţie** sunt: cazarma pompierilor şi un turn (foişor) pentru observarea incendiilor. **Canalul colector al apelor** din oraş s-a dat, în acest timp (1893) în antrepriză. Se tratează alimentarea cu apă din izvoarele de la Băraţi-Mărgineni, care au o altitudine de 30 m, în raport cu oraşul, şi se găsesc la 3,5 km depărtare… / În fața gării, s-au construit **cazarmele de artilerie**, compuse din 19 pavilioane. În înteriorul orașului circulă trăsuri cu doi cai și cu un cal. / Sunt 12 **strade mari**, bine aliniate, dar cea mai mare parte nepavate, ci numai şoseluite. Calea Bacău-Roman, stradele: Precista. Buna-Vestire, Busuioc, Judeţeană sau a Liceului, Gării, Primăverii, Justiţiei, Armenească, Lecca, Bulevardul şi calea Bacău-Ocna… / **Liceul clasic** „Principele Ferdinand”, înfiinţat în 1867, este aşezat în localul său propriu, clădit de stat. Cursurile sunt predate de 14 profesori, dintre care 11 titulari şi 3 suplinitori, iar întreţinerea liceului se urcă la suma de 54.840 lei anual… / Externatul secundar de fete, înființat la 1890, a fost transformat în şcoală profesională, cu începerea anului 18931894. Trei şcoale primare urbane de băieţi, au fost populate, în 1890-1891, de 724 elevi, şi înfiinţate: No. 1, în 1839, No. 2, la 1859, şi No. 3, la 1870. Două şcoale primare de fete, au fost frecventate, în anul şcolar 1890-1891, de 388 eleve, şi înființate: No. 1, la 1858, şi No. 2,

la 1870. Două şcoale private, una de băieţi şi alta de fete. Afară de acestea, comunitățile catolice şi armene au câte o școală mixtă, iar izraeliţii au 7 şcoale, numite belferii. Evreii au vrut să facă, pe seama lor, o şcoală profesională de fete, dar, din lipsă de mijloace, au făcut numat o şcoală primară de fete, pe strada Busuioc, unde se învaţă, pe lângă limba română, și cea germană. Se mai învață și religiunea mozaică. / În oraşul Bacău se află două **tipografii**: Tăutu şi Margulius, 5 librării şi 1 litografie. / **Stabilimente sanitare**. Spitale se găsese două: a) Spitalul Pavel şi Ana Christea, cu 2 paturi, întretinut din fondurile donatorilor, al căror nume îl poartă, şi dintr-o subvenție anuală, acordată de comună. De la 1 octombrie 1891, până la 1 octombrie 1892, s-au căutat, în acest spital, 596 bărbaţi şi 377 femei. Un spital israelit, cu 11 paturi, aşezat întrun local bun. în tot oraşul sunt două **farmacii**. / **Industria**. Stabilimentele industriale sunt: o moară sistematică, a dlui Cristea, cu turbină, fosta moară Meleca şi 2 alte mori de apă; o fabrică de cherestea Țenof & Cunic, care se aprovizionează, din pădurile județelor Neamţ și Suceava, cu lemn de brad, transportat pe plute până în Bacău; o săpunerie; o fabrică de apă gazoasă; o fabrică de lumânări de seu; 2 cărămidării; 4 tăbăcării; 2 fabrici de postavuri groase (şaiac); 2 fabrici de oale de pământ… Afară de boloboace, se mai fabrică paturi, dulapuri, scaune și mese, toate cu un material foarte bun şi cu preţuri moderate. Asemenea, meseriașii oraşului se ocupă cu ciobotăria, croitoria, confecţiuni de căciuli și de cojoace. Femeile ţes în stative (războaie) mătase, din care fac borangicul; pânză de bumbac, de in şi de cânepă, precum și lăicere (scoarţe de lână). / Acest oraș a participat, cu obiecte fabricate întrînsul, și anume:

veşminte brodate (sucmane) și icoane de argint, la **Expoziţia din Paris**, de la 1867. / în orașul Bacău sunt două **societăţi economice**: „Carpaţii”, cu 97 membri şi cu un capital de 56.252 lui, şi a Funcţionarilor Publici, cu 56 membri activi și un capital de 16.030 lei. / **Animalele**. După recensământul din 1890, se găsesc în oraşul Bacău: vite bovine 7784, porci 100, cai 300, oi 310 și capre 20. Păşunatul vitelor se face pe imaşul târgului și pe locurile de pășune ale moșiilor învecinate. Proprietarii vitelor plătesc, pentru suhat, proprietarilor moșiilor vecine. / Pentru îndestularea publică s-au consumat, în anul 1892-1893, 3.617 vite bovine, 10.923 miei, oi, capre, și 1.739 porci. / **Comerţul**. Comerţul este destul de însemnat şi se face, mai cu seamă, prin importarea obicetelor de îmbrăcăminte, mare parte de provenienţă austro-ungară; apoi fierărie, alămărie, sticlărie etc. / Sunt **două târguri (iarmaroace) anuale**: la 29 iunie şi la 29 august. Ee se țin în partea estică a oraşului; sunt şi două săptămânale, joia şi duminica. Pe piaţa de pe şoseaua Bacău-Ocna, se desfac lemne de foc și fâneţe, precum și lângă biserica catolică. Se numară 35 de debitanţi de tutun, ale căror dughene sunt, în acelaşi timp, şi cârciumi… / **Legenda**: „Un oarecare ungur, din Călugăra de loc, avea pământuri până în apa Bistriţei, adică şi pe acolo pe unde azi e oraşul; fiind dânsul un mare tâlhar, a fugit în Ungaria, unde a fost prins şi condamnat la moarte. Precum se știe, pe atunci condamnaţii nu erau executaţi, dacă primeau să fie călăi (aceasta şi astăzi se aplică în Rusia) un timp oarecare; acesta primi și, după expirarea termenului, rămânând liber, se întoarse iar în Moldova, la pământurile sale. Ungureşte, călău se cheamă *bako*. Aşa că el, când veni şi deschise o crâşmă, pe șoseaua Romanului, adică în

capătul de sus al viitorului oraş, toată lumea o cunoscu sub numele de crişma lui Bako. Crâşma fiind pe drumul principal al Moldovei, numele ei de Bako deveni foarte cunoscut, ca un punct însemnat pentru toată regiunea. Împrejurul ei au început a se vinde bucăţi din pământurile lui Bako; aşa s-a lipit casă de casă, s-a lungit uliţa și s-au deschis altele, care toate au luat şi ele numele de Bako”[90].

BĂCEŞTI

(pe Bârzărel, comuna Băceşti, Neamţ).

1467, ianuarie 10: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte fiilor lui Marmure de la Bârlădzel, Toma şi Giurgea, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, anume Mărmurenii, pe Bârdzărel, unde sunt casele lor… Iar hotarul acestui sat să fie după toate hotarele vechi, şi dinspre Oniceani, şi dinspre Boziani, şi dinspre Băceşti”[91].

---

[90] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 179-182

[91] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 145, pp. 210, 211

BĂCEŞTI

(Mălineşti, contopit cu Băceşti, comuna Băceşti, Vaslui).

1502, februarie 17: Întărit de Ştefan voievod pisarului Toader, care cumpără, cu 150 zloţi tătăreşti, de la surorile Maruşca şi Stanca, fiicele Nastei, nepoatele lui Costea Stravici „un sat pe Bârlad, anume Mălineşti la Stejarul Frumos”[92]. Hotarul, din veacul veacului.

1634, iulie 6: Zapisul fraţilor Miron, Ştefan, Toader şi feciorul surorii lor Dumitra, prin care au vândut „cât se va alege din partea lor din sat din **Băceşti**… lui Leontie Turcul, drept 20 ughi roşii”[93].

1645, iulie 18: Ispisoc de cumpărătură şi întărire, de Vasile Lupu voievod, pentru Dorrofteia Andoniasa şi fiul ei Eftimie vătav, care au cumpărat, conform zapisului de mărturie de la popa Dumitru, Zaharia, Vasile şi fratele său Toader, fiii lui Sas, Costea, Mihăilă şi Mierăe din **Mărmureni** (comuna Oniceni, Neamţ) şi Hilipaş din **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), de la Miron, fiul lui Rusul, nepotul Petricăi Telii, cu femeia lui Grozava, drept 23 lei bătuţi şi un cal bun, „dreapta lor ocină din **Băceşti** (comuna Băceşti, Vaslui), ce este pe Bârlăzel, în ţinutul Vaslui, cumpărătură de la mătuşa lui Anca; / de la Ştefãnia, fiica Irinei, nepoata Iftimoae, pentru 9 lei bătuţi, din acelaşi sat Băceşti, din a patra parte, a şaptea parte, şi

---

[92] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 263, pp. 471-473

[93] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 178, p. 198

din a şaptea parte, jumătate; / de la nepotul Petricăi Telii, pentru 38 lei bătuţi, partea ce i se va alege din acel sat Băceşti, cu vad de moară pe pârâul Bârlăzel; / de la Dieniş, fiul lui Onilă, nepotul lui Hazuca, pentru 8 lei bătuţi, a sa ocină şi dedină din satul **Mărmurenii de Jos**, ce este pe Bârlăzel; / de la fraţii Ihnat şi Toma, pentru 14 lei bătuţi, din acelaşi sat Mărmureni, 5 ogoare din partea Hăzăciască; / de la Toader Flondor şi fratele lui Costea, fiii lui Tiron, Ştefan şi Toader Oatul, fiii lui Avram, Lozea şi Bălan, fiii lui Cercul, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Lazor Giurgea Mărmureanul, pentru 6o lei bătuţi, din acelaşi sat Mărmureni, a patra parte, partea din mijloc, ce s-a numit de demult partea lui Lazor Mărmureanul, dar acum s-a chemat partea Popească”[94].

1898: „**Băceşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Fundul, la extremitatea de sud-est a judeţului, pe râul Bârlad și spre sud-est de oraşul Roman, la o depărtare de 30 km de oraș şi de 23 km de reședința plășii. Teritoriul acestei comune este foarte accidentat. Formează o comună cu cătunele: Atreia-Parte, Băbuşa, târguşorul Băceşti, satul Băceşti şi Păltinișul, cu reședinţa comuncă în târguşorul Băcești. Are 437 capi de familie, 510 contribuabili, 1.638 locuitori, din care 225 ştiu carte; 430 case. Această populaţiune este în cea mai mare parte română, fără de 109 familii de evrei. Într-această comună se face iarmaroc săptămânal, dumineca, și 2 iarmaroace anuale, la 9 martie și 8 septembrie. Se lucrează roate, căruţe, boloboace şi fierul. Sunt 920 vite mari. Are o şcoală primară de băieți (mixtă, până la 15 septembrie 1887), care, în cursul anului şcolar 1886-1887, a fost

[94] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 135, pp. 111-115

frecventată de 37 elevi, 25 băieţi şi 12 fete, din 40 înscriși, 27 băieţi şi 13 fete, cu un local bun, şi o şcoală de fete, înfinţată în anul 1887, septembrie 15, pentru a doua oară. Are o biserică de zid. Formează, cu comuna Bozieni și Oniceni o circumscripție fiscală. Venitul anual al acestei comune este de 10.141 lei, iar cheltuelile sunt de 9.669 lei. Este legată cu oraşul Roman prin şosea. / **Băceşti**, târuşor, în judeţul Roman, plasa Fundul, comuna Băcești, la extremitatea de sud-este, şi a comunei Băceşti şi a judeţului Roman, pe malul stâng al râului Bârlad, şi la o depărtare de 30 km 500 m de oraşul Roman şi de 25 km de reședința plășii. Este așezat pe șes. Este reşedinţa comunei Băcești. Are 229 capi de familie, 510 contribuabili, 930 locuitori, din care 210 ştiu carte, şi 230 case. Această populațiune este compusă din 108 familii de evrei şi restul români. Mulţi din locuitorii acestui târgușor se ocupă cu comerţul. Se lucrează căruţe ordinare, roate, poloboace şi fierul. Se fac iurmaroace săptămânal, dumineca, şi 2 iarmaroace anuale: la 9 martie şi 8 septembrie. Sunt 230 vite mari. Are o şcoală primară de băieţi (mixtă, până la 15 septembrie 1887), care, în în cursul anului şcolar 1886-1887, a fost frecventată de 37 elevi, 25 băieţi şi 12 fete, din 40 înscriși, 27 băieţi şi 13 fete, cu un local bun, şi o şcoală de fete, înfinţată în anul 1887, septembrie 15, pentru a doua oară. Are o biserică de zid. Este legat cu orasul Roman prin şosea. Poziţiunea acestui târguşor, la extremitatea judeţului, pe şoseaua judeţeană Roman-Vaslui, îl face ca să fie cel mai mare şi cel mai comercial dintre toate târguşoarele din judeţ. Aici a fost, mai înainte, reşedinţa plăşii Fundul, dar s-a mutat, fiindcă era prea departe de centrul plășii”[95].

[95] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*,

BÂCSĂNEŞTI

(lângă Zorleni şi Banca, Vaslui).

1632, iunie 28: Zapisul lui „Ion Carapotona şoltuzul şi cu 12 pârgari din târg de **Bârlad**”, în care mărturisesc vânzarea făcută de Măriica, fata vistiernicului Ifrim, şi de nepoţii săi Toader, Gligorie, Măriia şi Irina, feciorii Ursului, nepoţii vistiernicului Ifrim, care „şi-au vândut a cincea parte de sat din **Bujoreni** (înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipărcani** (Pipercani, lângă Zorleni şi Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni şi Banca, Vaslui), de la Bârlad şi cu vad de moară în Bârlad, ce au avut de la părintele lor Ifrim vistiernicul, cumpărătură de la jupâneasa Măgdălina, fata lui Ionaşco, nepoata Mihului medelnicerului”; / Şi iar a vândut Măriica… dintr-a cincea parte din sat de Bujoreni, şi din Pipărcani, şi din Băcsăneşti… şi dintr-a cincea parte din **Mastatici** (la nord de Zorileni, Vaslui), partea lor cumpărătura lui Ifrim vistiernicul de la fraţii Gligorie şi Vasile, feciorii Anghelinei, nepoata Mihului medelnicerul. Şi o au vândut Pântei şi fratelui său Boului, drept 100 de lei bătuţi”[96].

1632, octombrie 16: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Pânte şi Boul, care primesc uric, în baza unui zapis de mărturie al şoltuzului Ioan Carapotona şi al

volumul I, Bucureşti 1898, pp. 263, 264

96 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 132, pp. 168, 169

celor 12 pârgari din **Bârlad**, pentru „a cincea parte din satul **Bujorenii** (sat înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipercani** (comuna Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni, comuna Banca, Vaslui), pe Bârlad, cu vad de moară pe Bârlad”, cumpărate de la Mărica, fiica lui Ifrim vistiernic, şi de la nepoţii lui de fii Toader, Grigore şi Mărica, şi de la Erina, fiica lui Ursul, moşiile cumpărate de bunicul lor Ifrim de la Măgdălina, fiica lui Ionaşco, nepoata de fiu a lui Mihul medelnicer… drept 100 taleri de argint”[97].

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul

[97] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 228, pp. 284, 285

Văcăreşti (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din

ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[98].

BĂCŞĂNI

(peste Prut, ţinutul Iaşi, Moldova).

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbrăviţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osămzănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte ăn trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul,

---

[98] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[99].

1724, decembrie 27: „Partea surorii noastre Tofana” Arbore, fiica lui Gavril Luca spătarul, „ce i s-a venit la împărţeala noastră de pe moş şi de la părinţi: **Pulberenii**, sat întreg la Lăpuşna, pe Cogâlnic; / **Odobeştii**, la Fălciu, şi parte din **Dinţăni**; / a treia parte din **Mogoşăşti**, tij (la fel) la Fălciu; / a patra parte de **Vărzăreşti** la Orhei, pe Bâc; / a patra parte de **Tânjăleşti**, la Eşi; / a patra parte de **Ialoveni**, la Lăpuşna, pe Işnovăţ;

[99] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120

/ sat **Băcşănii** peste Prut, la ţinutul Eşilor. // Ştefan Luca comis, Adam Luca sluger”[100].

BĂDĂGENI

(lângă Adăşeni, comuna Avrămani, Botoşani).

1624, mai 1: Zapis de mărturie a Nastasiei, fata lui Ionaşco, despre cum a dat partea ei „din sat din **Adăşeni** (comuna Avrămeni, Botoşani)… Odochiei, pentru doi boi de negoţ şi trei oi, că aceste bucate au pierit la Dorohoi, pentru greşeala noastră, a mea şi a frăţâne-meu Iosip, căci mi i-au ucis pe bărbatu-meu, anume pe Dabija. Deci Odochia m-a pârât înaintea dumisale Glicuţii armaşului şi m-a dat rămas dinaintea frăţâne-său, lui Neculae de **Ghireni** (Botoşani) şi a lui Ştefan Căbac din **Voroconteşti** (raionul Chelmenţi, Ucraina), faţă de Griga Vitreanca. Şi eu, diaconul Ionaşco de **Bădăgeni** (lângă Adăşeni, comuna Avrămeni, Botoşani), am scris cu mâna mea acest adevărat zapis”[101].

*****

---

[100] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 139, p. 163

[101] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 205, pp. 275, 276

BĂDENI

(înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui).

1599: Întărit de Ieremia Moghilă voievod lui Nistor Ureche, mare vornic al Ţării de Jos, care cumpără, cu 1.000 zloţi tătăreşti, de la Petrică, nepotul lui Ion Judele, „cumpărătura unchiului său Ion Judele, care n-a avut fii din trupul lui şi nici alţi nepoţi, ce el singur a cumpărat, cu ai lui drepţi şi adevăraţi bani, de la Neagşa şi Drăgana, fetele Jurjei… o selişte **Giuleştii** pe Bârlad, dinspre apus”, iar de la Ion din **Ţigăneşti**, „o selişte anume **Bădenii** şi cu loc de moară pe apa Bârladului… care selişte au fost ţinut-o, înainte, călugării de la mănăstirea Grăjdeala, cărora le-a fost danie de la Vartic fost mare vornic, şi acestui presviter Ion din Ţigăneşti i s-au pierit lui 50 de boi, pentru seliştea Bădenii, la o moarte de om, în zilele răposatului Petru voievod; şi s-au lepădat călugării de acel mai sus scris loc, dinaintea noastră, pentru atâţia boi, pentru că ei nu pot a-i întoarce lui, ci au lăsat presviterului Ion a-l stăpâni sau a-l vinde altcuiva… şi a plătit Nistor Ureche 120 ughi de aur în mâinile presviterului Ion”[102].

1725, august 3: Ispisoc de judecată de la Mihai Racoviţă voievod, după ce „s-au pârât de faţă Măriuţa, jupâneasa lui Vasile jicnicer, fata Gheucăi, ce a fost vistiernic mare, cu Tofana Grădiasca, fata lui Epure, şi cu

---

[102] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 22, pp. 39-41

nepoatele ei Simina şi Aniţa pentru o selişte, anume **Bădenii**, ce este pe Bârlad, în ţinutul Tutovii, zicând Tofana şi cu nepoatele ei cum acea moşie Bădenii este a lor dreaptă moşie, de pe strămoşul lor Vartic vornic, cumpărată, drept 500 de zloţi tătăreşti, de la Ionaşco şi Mărica, feciorii lui Toader Baci, iar Măriuţa jicniceroaie a dat seamă că-i este ei dreaptă ocină, de pe părintele ei Gheuca vistiernic şi ne-a arătat un uric de la Eremia Moghilă voievod, scriind precum a cumpărat Nestor Ureche vornic acea selişte de la preotul Ion din **Ţigăneşti**, drept 120 galbeni de aur, moşie care fusese a lui Vartic şi a dat-o danie mănăstirii Grăjdeni şi ţinând-o călugării până s-a făcut o moarte de om pe hotarul Bădenilor, şi, fiind acolo 50 de boi, acelui preot Ion din Ţigăneşti i s-au luat acei boi gloabă, şi, neavând călugării de Grăjdiana de unde să întoarcă acei 50 de boi preotului Ion, s-au lepădat de moşia Bădeni dinaintea Divanului şi să aibă a o ţine preotul Ion, iar de va vrea să o vândă, să fie volnic a o vinde… şi a vândut-o lui Nistor Ureche… apoi ginerelui său Alexandru Buhuş şi jupânesei Alexandra, fata lui Ureche vornicul, care au dat jumătate de sat Bădeni danie lui Vasile Gheuca vistiernic, iar jumătate de sat au vândut-o lui Vasile Gheuca, drept 420 lei bani gata şi doi cai, preţăluiţi drepr 45 lei, precum arată zapisul… Pentru aceea, am dat rămas pe Tofana Grădiasca, fata lui Epure, şi pe nepoatele ei”[103].

---

[103] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 3-5

BĂDEŞTI

(sat pe Tazlăul Mare, lângă Scorţeni, Bacău).

1443, iunie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Iliaş Şanga, care primeşte uric pentru „satele anume: Văsieştii, pe Urmeniş, unde este casa lui, şi, pe Tazlău, Boseşti şi jumătate din Bădeşti, şi, pe Trotuş, o poiană, anume Borila… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[104].

BĂDEŞTI

(pe Moldova, azi Boteşti, comuna Boteşti, Neamţ).

1610, aprilie 25: Ispisoc de judecată de la Constantin Moghila voievod, după ce fraţii Ştefan şi Ionaşco Bleandea şi seminţia lor Ionaşco Blendea au pârât pe Pătraşco căpitan pentru trei părţi din satul **Bădeşti**, ce-i pe Moldova, în ţinutul Sucevei, şi au arătat Blendeştii că a cumpărat Pătraşco, cu 36 ughi, de la unele neamuri ale lor, de la Sava din **Leuteşti** şi de la liuzii lor, de la Hăcimănda Drab şi de la liuzii lor, şi de la fiii Teatului, iar Pătraşco căpitan a zis că n-a cumpărat acea parte din Bădeşti, ci numai a dat 10 taleri împrumut Savei

[104] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 237, pp. 335, 336

şi Hăcimandei, fiii Teatului, iar ei i-au fost dat un loc de fânaţ ca să-l cosească. / Într-aceea, domnia mea am dat fraţilor Bleandă să aibă a întoarce ei banii lui Pătraşco căpitan şi să-şi stăpânească ocina cu toate veniturile”[105].

1610, mai 3: Ispisoc de judecată de la Constantin Moghila voievod, după ce fraţii Lazăr şi Nechita visternicei, fiii Savei, Anton, fiul Nastei, şi Andonie fiul lui Toader şi toţi liuzii lor „au pârât de faţă pe Pătraşco căpitan pentru o parte de ocină ce el a cumpărat din satul **Bădeşti**, ce-i pe Moldova, de la unele neamuri ale lor, de la Sava, Gliga, Vasile, Nastea şi Teatiul, pentru 36 ughi (ducaţi ungureşti), iar pătraşco căpitan s-a sculat că n-a cumpărat acea parte din Bădeşti şi că n-a dat atâţia bani; dar a arătat că a dat lor 10 taleri împrumut, iar vânzătorii au arătat că ei au luat de la dânsul 36 ughi; / deci domnia mea am judecat după legea ţării şi le-am aflat judecată, cum se cuvine acea bucată de ocină lui Lazăr şi Nechita visternicei şi lui Anton, Andonie şi liuzilor lor, căci le sunt lor mai de aproape rudă, iar Pătraşco căpitan nu este întru nimic, nici nu i se cuvenea să cumpere înaintea lor. / Pentru aceea, domnia mea le-am dat să întoarcă lui banii, şi i-au adus lui banii, toţi câţi sunt scrişi mai sus, şi i-au dat lui dinaintea noastră; iar el nicicum nu a vrut să-i primească, ci a tăinuit că nu a dat lor atâţia beni, iar vânzătorii i-au mai dat încă o dată. / Deci domnia mea, văzând cum nu-şi ia lui banii, am luat acei 36 ughi în visteria noastră şi am dat acea parte de ocină din satul

---

[105] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 71-73

Bădeşti lui Lazăr, Nechita, Anton, Andonia şi tuturor oamenilor lor”[106].

1639, februarie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma (Cantacuzino), care cumpără, cu 30 lei bătuţi, de la Solomiia, fiica ei Ileana şi ginerele Toader, fiica lui Hilip Blendea, nepoata popii Ion Blendea, „din satul **Bădeşti**, a patra parte din jumătate de sat, partea lui Hilip Blendea, cu câmp de ţarină şi cu vatră de sat”[107].

1639, februarie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 60 lei bătuţi, de la Gheorghe Năvrăpăscul şi de la cneaghina Nastasia, fiica Frăsinei, nepoata popii Blendea din Bădeşti, „toate părţile lor din satul **Tupilaţi**… şi din satul **Bădeşti**, partea popii Blendea, partea de sus, cu câmp de ţarină, cu fâneţe şi cu vad de moară pe Moldova”[108].

1639, februarie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 22 lei bătuţi, de la Vasile şi Simion, fiii lui Gheorghe Moţoc din **Aldeşti** şi a Maricăi, fiica lui Ştefan Blendea, nepoata popii Ion Blendea, „dreapta lor ocină şi dedină, pe care o au de la bunicul lor, popa Ion Blendea, din satul **Tupilaţi** şi din **Bădeşti**, din a patra parte din acele sate, partea lui Ştefan Blendea, jumătate”[109].

---

[106] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 74-77

[107] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 32, pp. 38, 39

[108] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 33, pp. 39, 40

[109] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 33, pp. 39, 40

1639, mai 17: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 12 lei bătuţi, de la Constantin, fiul lui Vasile, şi Safta, fiica lui Ionaşco Blendea, nepoţii Annei Nichitoae, „din jumătate din a patra parte din satul **Bădeşti**, care se împarte pe cinci fraţi, din partea de sus, două părţi”[110].

1639, mai 18: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 40 lei bătuţi, de la Nechita, fiul lui Sava din **Bădeşti** (comuna Boteşti, Neamţ), de la Toader Arman din **Itrineşti** (comuna Mărgineni. Neamţ), fratele lui Sava, de la Mărica, fiica lui Gliga, nepoata lui Sava şi de la Vasile, Tudora, Nastea şi Titea, fiii Drăghiţei, toţi fraţi şi nepoţi ai lui Sava, „din satul **Bădeşti**, sin jumătate din acest sat, din a treia parte, care se împarte în şase fraţi, părţile a patru fraţi”[111].

1639, iunie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 60 lei bătuţi, de la fraţii Toader Ţânţar, Paşco, Căzacul şi Nastasia, fii lui Ştefan Blendea din **Tupilaţi** (comuna Tupilaţi, Neamţ), de la Hilip, fiul Nastei din **Bădeşti** (comuna Boteşti, Neamţ) şi nepoţii lor Dumitru, Istatie, Acsentie şi Andreica, fiii lui Isaico, nepoţii Calinei din Bădeşti, „dreapta lor ocină şi dedină din satul Bădeşti, a treia parte din jumătate de sat, din partea de jos, partea lui Hoşmânda, partea lui Bosiiuc şi partea lui Tetul”[112].

1646, aprilie 16: Tănasie Covrig din satul Verşeni

---

[110] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 135, p. 148, 149

[111] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 137, pp. 151, 152

[112] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 150, pp. 164, 167

vinde Tomei (Cantacuzino), vornicul cel mare din Ţara de sus „12 pământuri din sat din **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), drept 20 lei bătuţi, pentru o parte de ocină ce-au fost vândut mai înainte dumisale din satul **Bădeşti** (comuna Boteşti, Neamţ) şi apoi acea parte o au luat de la dumnealui feciorii Lelei din Mihăeşti (Suceava). Pentru acea parte din Bădeşti am dat dumisale aceste pământuri din Verşeni şi ne-a mai dat dumnealui bani gata 10 lei”[113].

1646, mai 9: Pătraşco, ginerele lui Ionaşco din Mihăeşti (Suceava), cu femeia lui Grozava, nepoata Nechitei din Mihăeşti, strănepoata Blendei din **Bădeşti** (azi Boteşti, comuna Boteşti, Neamţ), vând lui Iordache vistiernicul cel mare, drept 5 galbeni buni, „din satul **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), ce sunt în ţinutul Sucevei, din partea de sus, din partea Blendească, trei pământuri în ţarină şi din tot locul… / Aşijderi, iarăşi din această parte, ce este a vărului meu Suilă, două pământuri în ţarină, drept 5 galbeni”[114].

1646, mai 9: Ştefan şi Constantin, fiii lui Vasile din Mihăeşti (comuna Horodniceni, Suceava), strănepoţii popii Blendea din **Bădeşti**, vând lui Iordache vistiernicul cel mare, drept 5 galbeni buni, ocina lor „din satul **Verşeni**, ce sunt în ţinutul Sucevei, pe apa Moldovei, din partea de sus, din partea Blendească, trei pământuri în ţarină şi din tot locul”[115].

---

[113] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 341, pp. 287, 288

[114] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 366, p. 313

[115] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 367, p. 314

1662, iunie 22: Întărit de Evstratie Dabija voievod lui Toma (Cantacuzino), mare vornic de Ţara de jos, care cumpără, cu 19 galbeni şi jumătate, de la Onuţul, Ionaşco, Vasile şi sora lor Anna, „din hotarul satului **Bădeştilor**, ce-s la ţinutul Sucevei, pe apa Moldovei, 33 de pământuri, ce-a fost a lor moşie aleasă dinspre **Mihăeşti**, din partea de sus”[116].

1774, iunie: Satul **Boteştii**, al Doamnei Rucsanda, ocolul Satele de la Suceavă, după recensământul lui Rumeanţev[117], avea **toată suma caselor 46**. Scădere rufeturi 4: 1 popă, 3 văduve. Rămân birnici 42. / **Birnici:** Postolache / Ștefan, olariu / Simion, vornic / Ion Pătruță / Ion nepot lui / Costandin al lui Pătruță / Andrei, cepariu / Zaharia al lui cepar / Gligori Stanciul / Ion Cozonac / Vasile Dobre / Chiriac fratele lui / Constandin fratele lui / Sandul fratele lui / Constandin al cepariului / Gligori Stahi / Ursul Acsinte / Miron / Ion Liancă / Ion Durbălău / Costandin, muntean / Nicolai, muntean. // **Poștașii ot tam:** Vișan / Gheorghi / Dumitru / Ignat / Nicolai / Radul / Crăciun / Ion / Dragul / Toma / Pavăl / Gligoraș / Vasile / Toma / Vișan / Neculai / Șerban / Gheorghi / Ioniță / Anghel. // **Rufeturi:** Popa Ioniță / Rada, săracă / Oprina, tij (la fel) / Ioana, săracă.

1898: „**Boteşti**, comună rurală, judeţul Roman, în plasa Moldova, pe malul stâng al râului Moldova, spre nord de orașul Roman şi la o depărtare de 22 km de el şi de 23 km de reşedinţa plășii. Este alcătuită din satele: Boteşti, Barticesti și Nisporești (Zapodia), cu reşedinţa

---

[116] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 19, 20

[117] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 288

comunei în satul Botești. Are 435 capi de familii, 385 contribuabili, 1.561 locuitori, din care 29 ştiu carte, și 380 case. Populaţiunea este română, afară de 120 capi de familii (480 locuitori) unguri și 6 familii de evrei. Sunt 720 capete de vite mari. Sunt 3 biserici, una ortodoxă și 2 catolice. Are o şcoală primară mixtă, care, în anul şcolar 1886-1887, a fost frecventată de 28 elevi (24 băieţi, 4 fete), din 28 înscrişi (24 băeţi, 4 fete). Venitul anual al comunei este de lei 2.463 şi cheltuelile de lei 2.460. Este legată cu orașul Roman prin şoseaua națională. / **Boteşti, sat**... Are 142 capi de familii, 126 contribuabili şi 525 locuitori, din care 20 ştiu carte, şi 116 case. Populația este numai română, afară de o familie de evrei. Sunt 129 vite mari cornute. Se face iarmaroc anual, la 14 septembrie. Are o biserică de lemn și o şcoală primară mixtă, care, în 1886-1887, a fost frecventată de 28 elevi... Acest sat, cu moşia înconjurătoare, aparţinea, înainte de 1580, vornicului Alecu Ghica, fiul logofătului Grigore Ghica. S-a vândut, la 1840, cu 12.000 galbeni, serdarului Vasile Ioan şi agăi Dimitrie Stan”[118].

BĂDEUȚI

(lângă Rădăuţi, Bucovina).

1393, noiembrie 18: Sat vechi, cu mult anterior Descălecatului (în greaca veche, numele satului ar

---

[118] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 551, 552

însemna „Înţelepţii”, iar în tătară, de unde probabil vine şi numele satului, „bad” înseamnă „rău”), Bădeuţii fac parte, probabil, dintre enigmaticele „sate ale lui Radomir”, menţionate în uricul din 18 noiembrie 1393, ipoteza fiind susţinută şi de statutul ulterior, de centru al ocolului domnesc al Bădeuţilor, pe care îl va avea, de-a lungul timpului, acest sat, a cărui curte domnească este atestată documentar, în 15 martie 1490, când printre bisericile întărite de Ştefan cel Mare Episcopiei de Rădăuţi, se afla şi „a 31-a biserică, la Bădeuţi, cu popă”.

1481: În 1481 (1487), a fost durată **biserica lui Ştefan cel Mare de la Bădeuţi**, spulberată de artileria rusească în 1917. „Biserica de la Bădeuţi fusese ridicată de Ştefan în amintirea înfrângerii lui Basarab Voevod cel Tânăr, Ţepeluş”[119]. „Conservatorul Klauser și reverendul Tomini au trimis un raport detaliat Comisiei Centrale despre biserica din Bădeuţi, situată pe valea râului Suceava, pe un deal de pe malul drept al Suceviţei, care se varsă în râul sus numit, nu departe de această biserică parohială, care a păstrat un caracter vechi. Fondarea sa datează din 1487, după cum scrie pe o inscripție din stânga, deasupra ușii bisericii. Pe de altă parte, anul 1481 este cel adoptat. Biserica, a cărei figură o ilustrează dispunerea sa, are o lungime de 24 m, şi 9,05 m lățime. Este construită în formă de cruce, pavată cu dale de piatră, are ferestre mici și arcuite, cu pereți de piatră. Iconostasul este, în înălțime și lățime, până la pereții care ajung între altar și naos. Biserica a fost bogat pictată, atât în interior, cât și pe pereții exteriori, până în 1790. Cu toate acestea, atunci când au fost necesare unele reparații

---

119 Morariu, Leca, *Ţara scaunelor de domnie*, în *Revista Fundaţiilor Regale,* Nr. 8-9, Anul VIII, 1 august 1 septembrie 1941, pp. 419, 420

de construcții, la acea vreme, totul a fost văruit. Biserica avea patru turnuri, la acel moment, dar trei dintre ele au fost eliminate, şi doar cel mare a rămas, dar modificat într-o mansardă foarte nepotrivită. Din păcate, de-a lungul timpului și prin neînțelegere umană, construcția a fost grav deteriorată, dar este de sperat că existența sa va fi asigurată în continuare, printr-o restaurare adecvată. În 1887, a venit timpul să refacem, treptat, frescele acoperite cu var; frescele altarului au rămas destul de clare, mai puțin pe bolta de acolo. Imaginile sunt grupate în trei rânduri, între primul și al doilea rând existând o panglică modelată, iar în rândul de jos, opt figuri înfățișează pe sfinții părinți; în al doilea rând sunt reprezentate sacramentul și spălarea picioarelor, iar în al treilea, heruvimii. În naos (detașamentul bărbaților sfinţi, de asemenea în imagini încă bine păstrate.) La intrarea dinspre vest, vedem imaginea ctitorului, Ștefan cel Mare, cu familia, care ține imaginea bisericii în mâinile sale, înmânând-o Sfântului Procopiu, răstignirea, Hristos înaintea marelui preot, coborârea de pe cruce, în seria despre moartea Mariei, despre transfigurarea lui Hristos; unele reprezentări nu mai sunt determinabile (la sud), decât vag imaginile sfinților mucenici, a Maicii Domnului cu Pruncul, purtarea în mormânt etc. În diviziunea femeilor, picturile de perete sunt, de asemenea, foarte bine păstrate, existând acelaşi aranjament în trei rânduri. Cele mai multe imagini se referă la Sfântul Procopius. La exterior, imaginile sunt distruse iremediabil de calcar“[120].

1538: „De domnia lui Ştefan vodă ce l-au poreclit Lăcustă, 7047 (1538), septembrie. Prădând şi stropşind

[120] Romstorfer, Carl A., *Mittheilungen der k. k. Central-Commission,* Volumul 15, nota 160, pagina 215

Ţara Moldovei împăratul Suleiman, şi fiind ţara bejenită spre munţi, strânsu-s-au vlădicii şi boierii ţării, la sat la Badeuţi, de s-au sfătuit cu toţii ce vor face de acea nevoie ce le venise asupră. Mai apoi, din toate ş-au ales sfat ca să trimită sol la împăratul, cu mare rugăminte şi plângere, să-i ierte. Şi aşa au ales, dintru dânşii, pre Trifan Ciolpan, de l-au trimis sol în Suceava, la împăratul, de să rugară de pace şi-şi cerură domn. De care lucru, văzând împăratul rugămintea lor, s-au milostivit şi i-au iertat şi au trimis la dânşii, cu Ciolpan, pre un ceauş mare, cu credinţă, de i-au chemat pre toţi la împăratul, în Suceava. Cari cu mare frică au mers şi au căzut la picioarele împăratului, pre cari i-au iertat împăratul şi cu dragoste i-au primit, ca pre nişte robi ai săi. Mai apoi le-au pus domn pre Ştefan vodă, ficiorul lui Alixandru vodă, şi el s-au întors înapoi, cu multă dobândă, dimpreună cu toată oastea sa. Deci Ştefan vodă, cu vlădicii şi cu toţi boierii, au petrecut pe împăratul pănă la Dunăre şi, acolo, au întors împăratul tot pleanul şi robii, câţi s-au aflat de faţă şi birul încă le-au iertat. Şi deci au trecut Dunărea, iară Ştefan vodă s-au întors la scaunul său, la Suceava.” (URECHE, *Letopiseţul…*).

1583, august 6: Ocolul domnesc al Bădeuţilor este menţionat şi într-un hrisov emis de Petru Şchiopu.

1615, martie 13: Ştefan Tomşa al II-lea îşi înzestrează ctitoria, mănăstirea Solca, „cu satul Bădeuţi, ţinutul Sucevii, cu morile de pe apa Sucevii, aşijdere cu patru sate, anume Drăgăneşti, Crăiniceşti, Ivancicăuţi şi Părlăşani**,** cu toate hotarele şi cu toate veniturile de pe aceste sate, care au fost drepte domneşti, ascultătoare de ocolul Bădeuţului. De aceea, să fie mai sus-zisele sate Bădeuţi, Drăgăneşti, Crăiniceşti, Ivancicăuţi şi Părlăşani

dreaptă ocină mai sus zisei mănăstiri Solca, cu toate locurile şi toate hotarele, cu tot locul ce l-au avut, cu heleşteie şi mori, cu fânaţe şi cu toate veniturile, şi cu câmp, cu pădure, neruşiit în veci”, dania aceasta fiind întărită, în 15 aprilie 1618, şi de Radu Mihnea Vodă.

1742: Selişte pustie, satul Bădeuţi, din Ocolul Vicovilor, avea, în 1775, împreună cu Făgeţel şi Milişăuţii de Jos, 3 popi şi doar 15 ţărani (12 familii, după Werenka), colonizările ulterioare sporind numărul locuitorilor la 54 de familii, în 1784.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[121], din 1772-1773, înregistrează la „Badiuţii”, în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „18 – toată suma caselor”, însemnând 7 popi, 2 turci botezaţi, 2 nevolnici, 1 femeie săracă şi 6 birnici.

1781, mai 21: Hrihor Sanciuc, locuitor din Bădeuţi, trimite o jalbă Administraţiei Militare a Bucovinei, în care arată că Dumitru Hepiciu, ginerele său, mergând cu tutun de vânzare, a fost schingiuit de „Ghedeon, călugăr la mănăstirea Solca, din care cauză a murit”. Acelaşi cumplit purtător de sutană l-a bătut şi pus în fiare şi pe fratele lui Dumitru Hepiciu, când, înainte de moartea lui Dumitru, cei doi fraţi au mers la isprăvnicie, să se plângă şi să arate starea în care a ajuns victima. Sechestraţi la mănăstire şi schingiuiţi, până ce Dumitru a semnat scrisoarea de iertare pentru călugărul Ghedeon, cei doi fraţi au fost aruncaţi, după aceea, în şanţul din afara zidurilor şi lăsaţi în voia sorţii.

---

[121] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 340

1787: Câteva familii de fermieri şvabi s-au stabilit la Bădeuţi (Deutsch-Badeutz), rutenii, stabiliţi în partea de sus a satului, fiind colonizaţi încă din 1775.

1843: Parohia Bădeuţi număra 616 enoriaşi, altarul bisericii lui Ştefan cel Mare era slujit de preotul administrator Teodor OLINSKI. În 1876, biserica din Bădeuţi era arondată parohiei din Milişăuţi, slujită de parohul Nicolai DASZKIEWICZ şi de preotul Meleti COMOROŞAN. Cele două biserici aveau 2.672 enoriaşi. În 1907, când Bădeuţii aveau 1.036 enoriaşi ortodocşi, dar biserica ţinea de parohia din Milişăuţi, paroh era Vasile CALANCEA, născut în 1849, preot din 1882, paroh din 1898, preot cooperator fiind Casian BREABĂN, născut în 1870, preot din 1904, iar cantor, din 1890, Petru LOMUŞ, născut în 1860.

1845: Învăţământul, în limba germană, la Bădeuţi, datează din 1845, când s-a înfiinţat o şcoală cu 4 clase, căreia i s-a mai adăugat o şcoală cu două clase, în 1903[122].

1886, iulie 12: Nişte ţărani din Bădeuţi s-au fost înţeles cu un agent din România să plece în Regat, ca să muncească, cu plată, pe nişte moşii boiereşti. Ca să obţină paşaportul, sătenii trebuiau să-şi achite dările la zi, să fie „liberi de arme" şi să plătească o taxă de timbru de 1 florin. Primarul Bădeuţilor, Gavril Cazac, a pretins consătenilor lui câte 10 florini, mulţumindu-se, în cele din urmă, cu câte 5 florini de persoană şi obţinând, astfel, un venit necuvenit de 80 florini, într-o singură zi.

1890: Satul Bădeuţi avea 981 locuitori, doi preoţi, pe Vasile Tomiuc şi pe Georgie Pojoga, cantor bisericesc

[122] Shematismus der Bukowinaer, Czernowitz, 1843 p. 46, 1876 p. 49, 1907 p. 125

fiind Georgie Halip. Învăţător era Eugenie Siretean, iar primarul românilor şi al ruşilor era Gavriil Cazac, în vreme ce primarul şvabilor era Iacob Presser.

1902, septembrie 21: Însoţirea raiffesiană de credit din Bădeuţi şi Milişăuţi s-a înfiinţat, cu sediul la Milişăuţi, sub preşedinţia lui Constantin Nastasi. Georgie Abager a fost primul director al însoţirii (casier, din 1903), vistiernic a fost Vasile Calancea (director, din 1903), cu Eugeniu Siretean director şi cu Petrea Lomoş vicepreşedinte.

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza, „**Bădăuţul-Nemţesc**, sat, districtul Rădăuţi, alipit de comuna **Bădăuţul-Românesc**. Suprafaţa: 9,82 km p., împreună cu Badăuţul-Românesc; populaţia 327 locuitori germani, de confesiune evanghelică. Are o şcoală germană. Colonie, înfiinţată de familii germane, venite la anul 1787, pe teritoriul comunei româneşti Bădăuţi. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea de vite, mai ales cai de rasă. Se găsesc 67 cai, 171 vite cornute, 58 porci. **Bădăuţul-Nemţesc, moşie**, atenenţă a moşiei cu administrație particulară Hardeggthal, districtul Rădăuţi. **Bădăuţul-Românesc**, comună rurală, districtul Rădăuţi, aşezată la confluenţa Suceviţei cu Suceava, între comunele Satul-Mare şi Milişăuţ. Suprafaţa: 9,82 km p., împreună cu Bădăuţul-Nemţesc; populaţia: 891 locuitori români, de religie gr. or. E legată cu oraşul Rădăuţi şi cu Burla, printr-un drum districtual, din care se bifurcă la vadul numit Vadul Vlădicăi (peste Suceviţa), apucând fiecare ramură către una din cele 2 localităţi arătate; prin drumuri de ţară comunică cu Satul-Mare şi, mai de-a dreptul, cu Burla. Are o şcoală populară cu 2 clase; şi ţine de biserica parohială din Milişăuţ. Aci se găseşte o

biserică veche, zidită, la anul 1481, în care se păstrează portretul lui Ştefan cel Mare. În anul 1538, s-a ţinut în această localitate o adunare a boierilor, care au ales domn pe Ştefan Lăcustă. Teritoriul acestei comune a fost dăruit, de către Domnul Moldovei, Ştefan Tomşa, prin hrisoavele din 13 martie 1615 şi 20 februarie 1625, mănăstirii Solca, în posesia căreia se găsea şi la 1776, când a fost unită cu moşiile Iasicel şi Slobozia. La 1780, a fost anexată la Milişăuţ. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Această comună, împreună cu Bădăuţul-Nemţesc, posedă 739 hectare pământ arabil, 33 hectare fânaţe, 8 hectare grădini, 70 hectare izlaz. Se găsesc 106 cai, 305 vite cornute, 172 oi, 223 porci, 22 stupi"[123].

1904: În primăvară, când Nicolae Iorga trece prin Bădeuţi, satul este „românesc şi rusesc; Bădăuţenii din vale sunt „Moldoveni", iar Ruşi, vecinii lor de pe deal; de altfel, fac, la un loc, un singur sat, şi căsătoriile nu ştiu graniţa de limbă, fiindcă nici Rutenii nu sunt „uniţi", ci adevăraţi ortodocşi, cari vin la biserica lui Ştefan cel Mare. Mulţi ştiu amândouă graiurile. Hotărăşte, însă, acela dintre soţi care e obişnuit a hotărî în toate. O Ruscă, măritată cu un Român, pe care o găsesc în curtea bisericii, nu ştie să spună copilului ei, în româneşte, decât „măi Ioane". Un sătean, pe care-l văd în curtea ţintirimului, se laudă însă că, deşi ţine şi el o Ruscă, copiii lui, care cunosc amândouă limbile, sunt „Moldoveni" şi vorbesc, „pe rumânie", „moldoveneşte". / De la sătenii ce s-au strâns, acolo, în curte, unde aştept să mi se deschidă biserica, aflu lucruri folositoare şi adevărate.

[123] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 7

Bătrânii nu-şi mai aduc aminte să fi fost, altădată, mai mulţi Români şi mai puţini Ruşi laolaltă, ci tot aşa, un neam în deal, altul în vale, smulgându-şi necontenit câte ceva prin nunţile amestecate, crescându-se Ruşi româneşte şi Români ruseşte. E cineva de limba pe care o ştie mai bine, şi cât temei se poate pune pe statistică arată faptul că judecata, în această privinţă, o are aici vornicul (primarul), care poate fi Rus, şi un Evreu. „Uite, domnule – zicea unul –, fratele meu, frate adevărat, de un tată şi de o mamă; el a răspuns ruseşte şi eu moldoveneşte. Aşa s-a întâmplat. Şi pe mine m-a trecut Moldovean, şi pe dânsul Rus"… / Pe din afară, biserica se arată foarte frumos, în legătura contraforturilor sure, cu muchile acoperişului de şindrilă neagră, veche, în zbucnirea supţiratecului turn cu ocniţe frumoase, care păstrează, chiar supt streaşină, unde se oploşesc ciorile, trei rânduri de discuri smălţuite, albastre şi galbene… / La intrarea satului, s-a încins hora, care fâlfâie, de departe, albă, în mişcări line, întipărite de o armonie simplă. Lăutarii zbârnâie din cobze şi scripce, şi strigătele căpeteniei jocului se aud până la mine. Şi bărbaţii şi femeile sunt foarte frumoşi: care e Român şi care e Rus nu se prea poate deosebi în unitatea costumelor, împrumutate de la Români, şi multe căsătorii amestecate se vor fi punând la cale în asemenea prilejuri de hore ale Paştilor luminoasă"[124]. // „Oamenii cu inimă pentru popor, văzând destrăbălarea ce-o aduce beţia asupra ţăranilor Bădeuţeni, au căutat ca pentru satul acesta să se dea numai o concesie (pentru deschiderea unei singure crâşme)… Şi, la licitaţie, s-a dat crâşma în arândă, la sfatul preotului Velniceriu, unui Jidan cu 680

---

[124] Iorga, Nicolae, *Neamul românesc în Bucovina*, Rădăuţi, 1996, pp. 104-107

coroane la an, deşi un Român din Rădăuţi a oferit 1.500 coroane”[125].

1908: „Vineri, în 31 iulie, a fost promovat la universitatea din loc la gradul de doctor în ştiinţele teologice dl Casian Breabăn, preot în Bădeuţi”[126].

1915, 1916: „**Pavel Popescul**, din **Bădeuţi**, a participat la război şi ar fi murit, într-un spital la Viena, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Aftira a lui Pavel Popescul, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[127]. „**Toader a lui Nicolai Popescul**, din **Bădeuţi**, a participat la război şi ar fi murit, în anul 1916, într-un spital din Reichenberg, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Domnica a lui Toader Popescul, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[128]. În timpul războiului, rezervistul **Cozac**, din Bădeuţi, ostaş în Regimentul 22 Infanterie, a căzut mort, iar rezervistul **Ion Popescul**, din Bădeuţi şi tot din Regimentul 22 Infanterie, rănit[129]. / „Un ţigan desculţ şi zdrenţuros din Badeuţi, cu numele Toader Băncilă”, a fost pus în lanţuri, împreună cu „preotul Gheorghe Lanivschi” de la Catedrala din Cernăuţi, împreună fiind „târâţi prin toate oraşele ţării, ca să fie („trădătorul” Lanivschi, filoromân – n. n.) scuipat,

---

[125] *Revista Politică*, nr. 11/1910, p. 8

[126] *Apărarea Naţională*, Nr. 46, Anul III, Cernăuţi, duminică 2 august stil nou 1908, p. 3

[127] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 232-240

[128] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 13, Cernăuţi 15 aprilie nou 1921, pp. 157-161

[129] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

batjocorit şi bătut"[130]. În cele din urmă, preotul a fost achitat; cu bietul Băncilă din Bădeuţi nu se ştie ce s-a mai întâmplat; el reprezintă, în fond, doar o scânteie efemeră în istorie.

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[131], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la bădeuţenii Petrea a lui Toma CAZAC (23 ani în 1909), Catrina a lui Gheorghe CAZAC (20 ani în 1909), Toader a lui Ion TATAR (23 ani în 1909), Saveta a lui Gheorghe CAZAC (16 ani în 1909), Veronica a lui Nicolai PETRESCU (21 ani în 1909) şi Gheorghie DOHOTAR (34 ani în 1909).

1940: „Listă de locuitorii care au cerut înscrierea în listele de naţionalitate: **Manz Hermine**, văduvă de război, născută la 3 iulie 1873, în comuna Bădeuţii Noi; **Müller Adalbert**, născut la 3 iulie 1873, în comuna Bădeuţii Noi; **Müller Emil**, născut la 11 septembrie 1904, în comuna Frătăuţii Vechi; **Müller Karl Franz**, născut la 16 august 1908, în comuna Rădăuţi; **Mülller Maria**, văduvă de război, născută la 11 ianuarie 1876, în comuna Frătăuţii Vechi; **Popescu Petru**, magistrat, născut la 2 iulie 1895, în comuna Bădeuţi; **Rilling Iacob**, născut la 23 septembrie 1894, în comuna Bădeuţi; **Şerban Modest**, născut la 15 martie 1915, în comuna Bădeuţi; **Uhl Iohan**, născut la 27 ianuarie 1903, în comuna Bădeuţii Noi; **Walter Heinrich a Peter**, născut la 9

---

130 Nistor, Ion I., *Amintiri răzleţe din Timpul Unirii / 1918*, Cernăuţi 1938, p. 190

131 Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

decembrie 1902, în comuna Bădeuţii Noi; **Weiss Martin**, născut la 4 martie 1900, în comuna Bădeuţii Noi"[132].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940"[133]: **Herman Ioan**, fierar, domiciliat în Bădeuţi".

1941: „Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin „încredințare de post", pe ziua de 1 octombrie 1941"[134]: Tempelean Cornel, seria 1938, media 7,40, numit în comuna **Bădeuţi** Vechi, postul V, jud. Rădăuţi".

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[135], următorii învăţători şi învăţătoare: Chiriac Vasile, comuna **Bădeuţi**, jud. Rădăuţi, media 8,12".

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[136], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Coştiug Teofil, de la Bădeuţi, la Horodnicu de Sus, Est".

---

[132] *Monitorul Oficial*, Nr. 28, 3 februarie 1940, p. 464

[133] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[134] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 20 octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele

[135] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[136] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

BĂDIUŢI

(sat pe Prut, comuna Ştefăneşti, Botoşani).

1424, august 26: Întărit de Alexandru cel Bun lui Stanciul David, care primea uric „pe satul Badeuţii de la Prut şi trei sate la Putna, Stanciulovo, şi satul Purcelova, şi satul Mărinii”[137].

1634, august 8: Întărit, pe din două de Vasile Lupu voievod fostului logofăt Pătraşco Ciogolea şi fostului sulger Gheorghe Jora, care cumpără, cu câte 300 de taleri, de la Căzacul, feciorul lui Gheorghe comis din **Cârsteşti** (lângă Durneşti, comuna Durneşti, Botoşani), câte o „jumătate de sat de **Badiuţi** (Bădiuţi, comuna Ştefăneşti, Botoşani) şi jumătate de sat de **Săbăşani** (sau Săbăşeni, azi Băbiceni, comuna Durneşti, Botoşani), ce sunt în ţinutul Dorohoiului, cu bălţi de peşte şi cu iazuri, şi cu vad de moară pe pârâul Başovii, din jos de **târgul Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani)”[138].

1636, aprilie 3: Ispisoc de întărire de la Vasile Lupu voievod dat fostului logofăt Pătraşcu Ciogolea, după pâra cu Căzacul, feciorul lui Gheorghe Ciulei „şi alte neamuri ale lui, care vânduse **Badiuţii** (Bădiuţi, comuna Ştefăneşti, Botoşani) şi **Săbăşenii** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), în care ei nu aveau treabă, şi s-a împlinit Ciogolii de la Căzacul a patra parte din satul

---

137 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 57, p. 83

138 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 224, pp. 255, 256

Iadinţii (oraşul Edineţ, raionul Edineţ, Moldova), ce-i în ţinutul Hotinului"[139].

1643, aprilie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader, fiul lui Isac, şi unchiul săi Nicoară d-au pârât de faţă cu Pătraşco Ciogolea fost logofăt pentru a treia parte din satul **Plopeni** (comuna Ungureni, Botoşani), care este pe Jijia, în ţinutul Dorohoi, că această parte le este dreaptă cumpărătură de la ruda lor Căzacul, fiul lui Costea Ciulei, pentru 40 de ughi (ducaţi ungureşti) şi trei boi de negoţ, şi au arătat şi un zapis de la Căzacul. Iar Ciogolea logofăt a răspuns că el a cumpărat o selişte **Badeuţi** (Bădiuţ, comuna Ştefăneşti, Botoşani), la **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), de la Căzacul, iar pe urmă această selişte Badeuţi a luat-o de la el, pentru că a fost dreaptă domnească, din hotarul târgului Ştefăneşti, şi nu are de unde să le dea banii înapoi. Aceasta este dată lui Căzacul, pentru această selişte Bădeuţi, însă opresc toate părţile de ocină ale lui Căzacul, pe unde se află în alte selişti, şi opresc şi această a treia parte din Plopeni. / Deci i-am judecat şi aşa am aflat lege dreaptă, ca să aibă Toader şi Nicoară a aduce oameni buni, megieşi din împrejurimi. Atunci au mărturisit cu sufletele lor că a cumpărat Isac, tatăl lui Toader, şi Nicoară această parte de ocină mai demult decât Pătraşco Ciogolea, care a cumpărat seliştea Badeuţi de la Căzacul şi să aibă a lăsa Pătraşco Ciogolea pe Toader şi pe Nicoară foarte în pace"[140].

---

[139] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 386, p. 434

[140] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 80, pp. 85-87

1898: „**Bădiuţi**, sat în comuna şi satul Ştefăneşti, pe moşia Ştefăneşti, judeţul Botoșani, pe malul drept al pârâului Başeul, în marginea de sud-est a târgului Ştefăneşti, ca mahala sau suburbie. Are o suprafaţă de 250 hectare, pământ al locuitorilor împroprietăriţi la 1864, și o populaţie de 100 familii sau 419 suflete, din care 44 contribuabili. Locuitorii sunt toţi români şi se ocupă cu agricultura și creşterea vitelor; sunt harnici şi buni pospodari, au case bune şi grădini împrejmuite cu garduri. Locuitorii posedă 122 vite cornute, 18 cai mari şi mici, 336 oi, 89 porci și 125 stupi. În comună este o biserică, cu 1 preot şi 2 cântăreți. / Legenda atribuie întemeierea acestui sat lui Ştefan Stârcea, vechilul lui Constantin Palade, care, la anul 1704, când satul se afla împrăştiat pe şesul Prutului, l-ar fi mutat aici. În partea de est a satului, peste pârâul Başeul, se află un pod de piatră foarte vechi și care, spune legenda, a ar fi făcut de Stefan cel Mare”[141].

BĂDRAGII VECHI

(Bădroseni, Bădroşeni sau Bădragii Vechi,
comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova).

1638, februarie 26: Nasta, fata lui Ivan Vartic, feciorul lui Varic şi al Taţei, fetei lui Ion din **Cicicani** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), mărturiseş-

[141] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 279

te, prin zapis scris în faţa marilor boieri divaniţi, că s-a dat „ginerelui nostru, Ursului din Broşteni (Suceava) şi nepoatei mele Antemia, fata lui Grigorie, ca să mă grijească, să mă hrănească şi să mă îmbrace, până voi fi vie, şi după moartea mea să mă comânde cu toate pamenţile, cum se cade unui om mort, căci feciori n-am avut, nici s-au aflat alţi nepoţi… Şi le-am dat părţile mele de ocine, ce am avut de pe tătâne-meu, de pe Ivan Vartic, cât se va alege partea lui din **Tăcoteni** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), jumătate de sat, partea din sus, şi părţile ce am avut de pe maică-mea Taţea, fata lui Ion, din jumătate de sat din **Cicicani**, şi partea ei din **Cotela** (comuna Cotoala, raionul Briceni, Moldova), că este jumătate de sat, cu alţi fraţi, şi în **Forosna** (raionul Novoseliţa, Ucraina), şi în **Şerbeşti** (?), ce vor fi părţile mâne-mea, şi din **Bădroseni** (Bădroşeni, în ţinutul Hotin, Moldova), ce sunt în ţinutul Hotinului”[142].

1643, aprilie 9: Întărit de Vasile Lupu voievod Ursului vătaf, care primeşte uric pentru „a treia parte din trei părţi din satul **Nemeş** (lângă Bumbăta, judeţul Ungheni, Moldova), din ţinutul Iaşilor, la Prut, ce i le-a dăruit mătuşa sa Tudora, fiica Ambrohiei, jupâneasa lui Dumitraşco pitar… peste jumătatea satului **Tăcoteni** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), partea lui Ivan Vartic, şi peste partea Taţii din jumătate din satul **Cicicani** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi peste partea ei din **Cotela** (azi Soloninca Cotela, judeţul Edineţ, Moldova), cât se va alege din jumătatea satului, şi din **Forosna** (raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Şărbenţi** (comuna Şărbăneţi, raionul Novaseliţa, Ucraina) şi din

---

[142] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 249, p. 232

Bădroseni (ţinutul Hotin, Ucraina), partea Taţii, care i le-a dăruit soacră-sa Nastea, fiica lui Ivan Vartic”[143].

1645, iunie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Costin Liciul şi lui Toader Liciul din **Sencăuţi** (Săncăuţi, lângă Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova), după ce „s-a jeluit Ursul ce-a fost pârcălab pe nişte răzeşi ai lui, anume din **Ţăcoteni** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Cotela** (comuna Cotela, raionul Briceni, Moldova), din **Şerbenţi** (comuna Şerbenţi, raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Forosna** (raionul Novoseliţa, Ucraina), din **Cicicani** (lângă Forosna, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi din **Bădroşeni** (Bădragii Vechi, comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), ce sunt în ţinutul Hotinului, zicând înaintea domniei mele că are nişte părţi de ocină la aceste sate, care îi sunt danie de la o mătuşă a lui, anume Neastea, ce a fost fată lui Ivan Vartic, şi ne-a arătat şi drese pe acele părţi de ocină, şi ei (răzeşii) le ţin fără ispravă. / Pentru aceea, să aveţi a merge pe la acele locuri şi să chemaţi răzeşi, să strângeţi oameni buni şi să alegeţi părţile precum le vor spune în drese”[144].

1770-1772: Satul **Bădragii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[145], **toată suma caselor: 18**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 16. / **Birnicii**: Toader Coteț / Toder Mâță / Lupul Aldia / Macovei Citoroșca /

---

[143] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 71, p. 80

[144] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 109, pp. 91, 92

[145] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 159, 160

Iftimie Pupăză / Doroftei fiul călugărului / Vasile, magiarul / Toader Cucută / Ion fiul lui Șchiopul / Manole fiul Doichiței / Istrate Sârciuc / Andreiaș, haidău / Ioniță Mărdare / Toader, vornic / Vasile, vătăman / Vasile Hăldăiu, morar. // **Rufeturi**: Popa Ștefan / Ioniță, dascăl.

1904: „**Badragii Noi,** sat în judeţul Hotin, pe malul Prutului, între satele Viişoara şi Badragii Vechi. Are 138 case, o biserică şi o populaţia de 1.012 suflete… / **Badragii Vechi**,sat îm judeţul Hotin, aşezat pe malul Prutului, între satele Badragii Noi şi Corpaci. Numărul caselor 224; două biserici; populaţiunea 1.003 suflete de ţărani români. Face parte din volostia Edinţa”[146].

BAHLUIENI

(azi parte a satului Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi).

1628, septembrie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Pătraşco Başotă, al doilea logofăt, în baza unor zapise de mărturie semnate de mari boieri, prin care cumpără, cu 20 taleri, de la Toader, fiul lui Fătul, strănepotul popii Gavril Melentiescul, „a şasea parte din a şasea parte din satul **Cogeşti** (satul Cogeasca, Iaşi), şi din **Brăileşti** (Brăileni, lângă Cogeasca, Iaşi), şi din **Bahlu-ieni** (parte a satului Cogeasca, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, cu loc de iaz la pârâul satului şi cu tot venitul, care i-a fost cumpărătură popii Gavril Melenti-

---

[146] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 12

escul de la Ilea şi de la sora lui Călina, fiii lui Dragotin, nepoţii lui Ivan Cogea"; / de la fraţii Erimia, Miron şi Necula, fiii lui Vasilie, cu 16 taleri bătuţi, „părţile lor din aceste trei sate"; / de la Istratie, fiul lui Petrea, nepotul lui Babici, cu 6 taleri bătuţi şi 8 potronici, „partea lui ce i se va alege din aceste trei selişti"; / de la Marica, fiica Salomiei, nepoata lui Babici, cu 6 taleri şi 8 potronici de argint, „partea ei ce i se va alege"; / de la Solomia, fiica Antemiei, nepoata lui Babici, pentru 6 taleri şi 8 potronici de argint, „toată partea ei ce i se va alege"; / de la Cornea, fiul lui Gligorie, nepotul Antemiei, sora lui Burdugan, strănepotul lui Zroban, cu 6 taleri şi 8 potronici, „din satul Cogeşti, a treia parte din a cincea parte"; / de la Costin Benţul, fiul lui Meştea, cu 8 taleri şi 4 potronici, „toată partea lui ce-a avut-o cumpărătură"[147].

1639, septembrie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare armaş Ştefan Moimăscul şi cneaghinei sale Erina, care cumpără, cu 10 taleri bătuţi, de la Toderel diac din **Cogeşti**, „părţile lui Vartic Vâga, cât se va alege din satul **Cogeşti** (Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), din **Brăila** (Brăileanca, lângă satul Holmul, comuna Podu Iloaei, Iaşi) şi din **Bahluiani** (dat inclus în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), care sunt în ţinutul Cârligătura şi îi sunt danie de la Stanca, sora lui Pătraşco Banul. Şi a arătat un zapis adevărat de la Stanca, scriind că ea a plătit capul lui Vartic Vâga, de la pieirea fratelui lui, Petrea Bazga, şi lui Iosip, şi a dat pentru el doi boi, preţuiţi la 10 taleri bătuţi, iar el a dat părţile lui de ocină Stancăi, iar Stanca le-a dat lui Toderel… / Şi au venit fiicele acestor doi fraţi, Petrea şi Iosip, anume Marica, fiica lui Petrea

[147] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 406, pp. 553-556

Bazga, şi cu soţul ei Toader Şchiupuleţ şi au vândut dreptele lor ocine, tot din aceste sate lui Ştefan Moimăscul, pentru 10 taleri bătuţi… şi Nastasia, fiica lui Iosip, cu soţul ei Petrea şi cu sora ei Candachia, cu soţul ei Toader, şi de asemenea au vândut părţile lor din aceste trei sate boierului nostru, pentru 10 taleri bătuţi”[148].

BAHMUT

(sat în raionul Călăraşi, Moldova).

1429, iunie 3: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor lui Oană, vornicul de Suceava şi, ulterior, de Tulova, Lazăr, Stanciul şi Costea, care primeau uric pentru, pe lângă alte sate din viitoarea Bucovina, şi pentru satele „Gândinţi, la Cobâla… şi pe Orbic, Selişţea, unde este curtea lor, şi Zagoreni, mai sus de Cociman şi unde a fost Başea, şi Costinţi, la obârşia Orbicului, şi Moişinţi, la Iucaş, unde a fost vie, şi Plopeşti, la Slatină, şi Dumitreşti, mai în jos de Iaz, şi Cărbuneşti, la Văratic, şi amândouă seliştile lui Drăghici, pe Bistriţa, şi moara… iar la Dumbrava Înaltă satele: unde este vătăman Minco, şi, pe Iubăneasa, la Iaz, şi unde este Stan; iar hotarul lor să fie cât vor putea să folosească destul trei sate; şi peste Prut, la Derenice, zece locuri**:** unde a aşezat sat Stanco, la Cornul Lâcinului, şi Fântâna Rece, şi unde este Andriaş, şi **Bahmatăuţi**, şi, pe Ciuhru, sub Horodişte, şi Suhover-

148 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 236, pp. 236-238

hul, unde este Ion al lui Filea; în tot acest hotar să-şi întemeieze zece sate; şi satul Spărietului, la obârşia Dobromirei, cu vechile şi dreptele hotare; şi, pe Prut, zece locuri, să-şi întemeieze zece sate de această parte a Prutului; iar hotarul acestor sate care sunt pe Prut să fie anume de la Unghiul Strâmt, care este mai sus de satul lui Ivan Şurinschi, apoi în jos pe Prut, până la balta care se cheamă Ochiul, apoi drept la Pârâul Sărat, apoi în sus pe Pârâul Sărat, până la pârâul care se cheamă Dobromira, apoi pe Dobromira în sus, până la Unghiul Strâmt, pe Prut; acesta le este tot hotarul"[149].

1774, iunie 5: Satul **Bahmutia**, cu salvogvarie, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Faţa Bâcului, după recensământul lui Rumeanţev[150], avea **toată suma caselor 61**. Scădere rufeturi 61: 50 scutelnici ai polcovnicului baron, cu salvogvardie din 1773, februarie 28, 1 popă, 3 femei sărace, 7 ţigani. / **Scutiţi cu salvogvardie:** Dumitru Zmeul / Gheorghe, hămurariu / Toader al Tudorii / Andrei al Tudorii / Vasilache Deiu / Ion, rus / Antohi moşniaga / Irimia, croitor / Constandin Muraga / Grigoraş, grădinariu / Ştefan, ungurianu / Lupul Moroşanu / Cozma, muntean / Nistor a Titienii / Pricopi Chiroşcă / Simion, rus / Gheorghi Lehaciul / Ioniţă Naşcu / Ursachi fratele lui / Toader Dovadă / Constandin Bârgan / Antohi, morariul / Toader Lungul / Constandin Nistrianu / Ştefan fiul lui Iacoboae / Ion Grosu / Darii Mărdarii / Pintelei Ovescu / Manoli / Dănilă, rus / Nistor, bejenar / Ilie Chirău / Grigori, bejenar / Iosip, vornic /

---

149 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

150 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 423, 424

Ştefan, croitor / Ioniţă, croitor / Mihălache, cârciumar / Ilie, cibotar / Eni, grecul / Constandin Ciocoiul / Marco, prisăcar / Ion, vier / Simion, vier / Simion, dascăl / Acsinte, horodiştianu / Iordachi, horodiştianu / Tănasi / Nichita Curroş / Toader nepot Guciului. // **Rufeturi:** Popa Pavel / Marie, femeie săracă / Strâmba, femeie săracă / Tătiana, femeie săracă / Andrei, ţigan / Enachi, ţigan / Sârghi, ţigan / Constandin, ţigan / Andrei, ţigan / Mihălachi, ţigan / Ion, ţigan.

1904: „**Bahmut**, sat mare în judeţul Bălţilor, pe valea Pojarnei, aproape de staţia Corneşti a căii ferate Ungheni-Bender… Numărul caselor 203, populaţiunea 1.527 suflete. Ţăranoo ăosedă pământ 484 deseatini, iar proprietarul moşiei, Ciolac, are 1.712 deseatini”[151].

BAHNA

(sau Bahnari, sat pe Tutova, lângă Puieşti, „anume Miclea”, Vaslui).

1431, aprilie 30: Întărit de Alexandru cel Bun protopopului „popii nostru Iuga”, fratele lui Stan şi lui Nan, care primeşte uric pentru două sate, anume Miclea (greşit: Mihnea – n. t.) de la Bahna, pe Tutova, şi Balan de la Strâmba… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[152].

---

[151] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 12

[152] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 102, pp. 151, 152

1434, aprilie 24: Întărit, de Ştefan voievod, protopopului Iuga din Buciumeni (Fălticeni), care primesc uric pentru „pe Tutova, două sate, **unde este Miclea din Bahnă** şi **unde este Balan din Strâmba**, şi un loc din pustie, pe Başeu, mai jos de iazul lui Baliţă, şi pe Podraga, seliştea lui Oţel… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi pe unde au folosit din veac, Iar hotarul seliştii şi al pustiei să fie cât vor putea să folosească două sate îndestul”[153].

1436, decembrie 7. Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi protopopului Iuga, care primeşte uric pentru „satele: pe Liubana, Mândzaţi, şi, la gura Studeneţului, unde au fost Temeşeştii, amândouă părţile, cuturi, şi, pe Tutova, **unde este Mihnea de la Bahnă**, şi, mai sus, la Gura Strâmbei, unde este Balan şi unde este Barbă Stan şi Stanciul, la obârşia Strâmbei, amândouă judeciile, şi Strâmba, de la obârşie până la gură, cât va putea să-şi aşeze sate şi pricuturi, şi, la Conoviţe, unde este Mihail Colici … Iar hotarul acestor mai sus scrise sate să fie cu toate hotarele sale vechi, pe unde au folosit din veac”[154].

1439, iulie 2: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi acestui „adevărat protopop Iuga şi fiului său, Mihail”, care primesc uric pentru „satele anume: Buciumenii, pe Şumuz, unde este casa lor, şi, pe Răut, Cozareuţi, şi, mai jos, la gura Ohrincei, şi cu prisăcile şi cu grădina de la Nistru, oricâte ascultă de aceste sate, şi peste Prut, în dreptul Podolenilor, amândouă cuturile, şi, sub bucovină, Jigărenii, amândouă judeciile, şi unde a fost Mihail

---

[153] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 128, pp. 180, 181

[154] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 165, pp. 231, 232

Colici, şi, pe Strâmba, unde a fost Barbă Stan, amândouă părţile, şi mai jos, un loc, anume Străminoasa, şi unde este Bălan şi Mihnea de la Bahnă, şi la gura Studeneţului, unde au fost Temeşeştii, amândouă cuturile; iar privilegiul lui Stan Poiană să nu aibă câştig asupra acestui privilegiu al nostru niciodată, în veci; şi Mânzaţii, unde este Toder… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[155].

1546, martie 24: Întărit de Petru (Rareş) lui Ion logofătul, care cumpără, cu 300 zloţi tătăreşti, de la Lazor Orbul, feciorul Maricăi, nepotul lui Dragoş vornicul, „dintru al său uris şi dres, ce au avut moşii (bunicii) lui Ion Săcară vornicul şi frate-său Andrei, de la părintele domniei mele Şrefan voievod… jumătate de sat pe Tutova, anume **Bahnarii**, şi jumătate de sat **unde a fost Lie**, care acum se numeşte **Vornicenii**, partea de către răsărit”[156].

1774, iunie 26: Satul **Băhnarii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[157], avea următorii: **Birnici:** Vasilachi Tatul / Simion Arsăni / Neculai a Ştefanii / Ursul Ştefanii / Gavril Gentimir / Ion a Ursului / Merăuţă / Condorachi / Constandin, crav / Grigoraş Spătariul / Ion zet (ginere) morar / Neculai sin (fiu) crav / Ion Gentimir / Gavril Gruiul / Neculai a Lucăi / Sava Helgiul /Andrei Cumpănici / Ion Istrati / Miron Oajde / Gheorghe sin (fiu) Berescul / Andrei Donos /

---

[155] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 196, pp. 276-278

[156] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 11, pp. 21-23

[157] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 218, 219

Iosif Roşculeţ / Dumitraşcu, ciobotar / Ioniţă a Stanei / Andronachi / Timoftii / Toader Spătar / Constantin Corniţă / Mateiu / Vasile Ghelii / Chirilă, plugar / Mihalachi, vier / Ioniţă Ţuvrilă / Dănilă, grădinar / David, grădinar / Tănasă, dârvar / Toader, chelar / Timoftii / Andrei, pas / Roman, pas / Ion, cioban / Gavril, cioban / Toader a Nastasiei / Vasile Donosăi / Ianachi Jijii / Ion a Afteniei / Gavril, morar / Nistor, pas / Ion Gârneţ, pas / Ioniţă, căpitan / Vasile Cotae / Gheorghi brat (frate) lui / Ion Coni. // **Holtei:** Simion fiul lui Cotae / Andrei fiul lui Istrati. / **Babele sărace:** Marie, morăriţa / Arteniasa / Nastasie / Paraschiva / Ilinca / Nastasie / Aftenie. // **Ruptaşi:** Manolachi Popa, cu dajde la Tutova. // **Ţigani:** Niţă Bejan / Toma fratele lui / Gavril fratele lor / Grigori, cobzar / Grigoraş, ciobotar / Petre, jude. // **Cotuceri:** Chiriac, argat / Ioniţă Cotae. // **Mazili:** Sava Chirică / Ion Chirică.

1898: „**Bahnari**, sat în partea de nord-est a comunei Muntenii de jos, plasa Crasna, judeţul Vaslui. Este situat pe coasta dealului Merieni, pe valea Bahnari, şi pe coasta pe coasta dealului Bahnari; prin mijlocul lui trece pârâul cu acelaşi nume. Are o suprafaţă de 2.937 hectare, din care 2.566 hectare partea proprietarului, iar restul de 171 hectare este al locuitorilor. Are o populaţie de 148 familii sau 432 suflete, din care o familie de evrei, cu 9 suflete. În sat se află o biserică, zidită la 1860 de Stefan Angheluţă, fost proprietar, servită de 1 preot și 1 cântăreț. Locuitorii posedă 34 pluguri și 80 care cu boi. Vite sunt 802 capete, din care 269 vite mari cornute, 433 oi, 7 cai și 95 râmători”[158].

[158] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 196

BAHNA

(şi prin Ţuţcanii din Deal şi din Vale, Urzicile şi Băhneana, comuna Bahna, Neamţ).

1440, august 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi feciorilor lui Ţudco, Şteful şi Isac, care primesc uric pentru „a lor ocină, satul anume Ţuţcanii şi, mai sus de Ţuţcani, una fântână într-acelaşi hotar, şi Urzicele, şi în Iaz, şi Bahna, şi în Băhneana câtă parte au, şi poiana din sus de Bahnă, şi Săcătură, şi Poiana, şi Runca Mare… Dar hotarul acelor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au umblat din veci”[159].

1491, ianuarie 16: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Miclăuş şi Iancu, fiii lui Dancovici, care cumpărase, cu 52 zloţi tătăreşti, de la Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Ţutcă, „ocina sa dreaptă, un sat anume Urgicenii (apoi Urzici, contopit cu Bahna)… Iar hotarul acelui sat, al Urgicenilor, să fie începând de la capătul câmpului de la drum, de acolo pe marginea dumbrăvii, în sus la drumul vechi, de acolo pe drumul vechi, până la troian, la marginea dumbrăvii de la Broşteni, de acolo tot pe marginea dumbrăvii până la hotarul Arămeştilor, de acolo, peste pădure şi peste pârâu, la râpă, de acolo, pe sub deal, la jidovină, de acolo, mai sus de mănăstire, prin făget, la Pârâul Rău, şi, peste Pârâul Rău, înapoi la

[159] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 206, pp. 292, 293

capătul câmpului, unde iese drumul din pădure. Acesta este tot hotarul”[160].

1497, ianuarie 3: Întărit de Ştefan voievod popii Ivan Arame, care cumpără, cu 250 zloţi tătăreşti, de la fraţii Miclăuş şi Iancu „un sat anume Urjiceanii, pe care îl cumpăraseră ei de la Mara, fiica Neagăi, nepoata lui Ion Ţutco… Iar hotarul acestui mai sus scris sat, anume Urjiceanii, să fie începând de la capătul câmpului, de la drum, apoi pe marginea dumbrăvii, în sus pe drumul vechi, de acolo, pe drumul vechi, la Troian şi la marginea dumbrăvii de la Broşteni, de acolo tot pe marginea dumbrăvii, până la hotarul Arămeştilor, de acolo, peste pădure şi peste pârâu, la râpă, de acolo, pe sub deal, la jidovină, de acolo, pe din sus de mănăstire, prin făget, la Pârâul Rău şi, peste Pârâul Rău, înapoi la capătul câmpului, unde iese drumul din pădure. Acesta este tot hotarul acestui de mai sus scris sat, anume Urjiceanii”[161].

1623, iunie 15: Mărturia lui Gărdan din **Bahnă** (sat în Neamţ), care rămăsese dator pentru nişte mascuri ai „lui Larion din **Urdzecii** (satul Urzici, contopit cu Bahna, Neamţ), deci şi ai Ştefului, ai ţiganului”, pe care nu-i putea plăti, pentru că pusese zălog ocina din Bahnă, pentru 25 de taleri, împrumutaţi de la Zaharie din **Berbeşti** (lângă Brănişteni, Neamţ), martori fiind Mihăilă Hoţmăndii, popa Larion, Gavril şi Miloş Podrigă din

[160] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 88, pp. 175-177

[161] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 201, pp. 360-362

Mărişeşti (sat inclus în Făurei, Neamţ), Ionăş, Toader, Berheci şi Vasilie din Berbeşti[162].

1623, noiembrie 24: Întărit de Radul voievod, după împărţirea moşiilor, între urmaşii lui Seachil, când s-a convenit şi „s-a venit în partea slugii noastre Dumitraşco Seachil şi a cneaghinei lui Nastasia satul **Seliştea Rusii** (Selişte, Neamţ) şi satul **Bârjovenii** (comuna Secuieni, Neamţ) şi **Feleştii** (inclus în Brănişteni, Neamţ); iar în partea lui Tofan Seachil şi a surorii lui Todosia s-a venit satul **Gocimani** (Goşmani, Neamţ) şi satul **Arămeştii** (comuna Bahna, Neamţ) şi **Seliştea Rumânii** (Seliştea, Neamţ)"[163].

1634, ianuarie 14: Zapisul fostului vornic de poartă Grigore Bucium, în care mărturiseşte că a venit înaintea lui şi „a mulţi oameni buni şi megieşi Mihăilă ot **Popeşti**, sin (fiul lui) Drăgan, nepotul Erimiei lui Hociungu… şi-a vândut partea lui de ocină din **Popeşti** (lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ), din partea de sus… prietenului nostru Boldescul, ce a fost pârcălab, drept 8 taleri, bani gata bătuţi… Şi au fost în tocmeala lor Păcurar şi Gheorghe ot **Cârligi** (comuna Filipeşti, Bacău), Gliga ot **Parăgineşti** (Părăgineşti pe Siret, Neamţ), Ion ot **Urdzici** (Urzici, contopit cu Bahna, comuna Bahna, Neamţ), Chirilă şi Oniţă ot **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)"[164].

1635, septembrie 3: Porunca dată de Vasile Lupu

---

[162] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 83, p. 123

[163] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 131, p. 179

[164] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 19, p. 20

voievod slujitorilor domneşti, după ce i se jeluise vornicul Jorea, „zicând că a cumpărat o parte de ocină din selişte din **Bahnă** (comuna Bahna, Neamţ), partea Nastei cu a feciorului ei Gârdan, şi moşia şi cumpărătura, de la frate-său Ianăş, şi partea lui Nistor, iarăşi din Bahnă, şi iarăşi ţin acum feciorii lor şi nepoţii în tăria lor, şi aşijderea o parte din **Urdzici** (Urzici, comuna Bahna, Neamţ) a lui Boulesii şi altor fraţi, şi iarăşi ţin răzeşii şi nepoţii, în tăria lor şi zic că n-au vândut părinţii lor şi oamenii lor, şi fraâii lor… tu să mergi la Bahnă şi la Urdzici, să strângeţi oameni buni şi să întrebaţi ce a cumpărat Jorea vornicul”[165].

1637, martie 28: Zbeară, feciorul Petrei, nepotul lui Larion din **Urdzici** (Urzici, înglobat în Bahna, comuna Bahna, Neamţ), vinde un loc de casă în Urdzici, moştenit drept „partea lui Larion”, lui Simion Trincul, drept 13 lei. Martori: Ionaşco Macotă, Ştefan a lui Dumitru şi Toader Lungul din Urdzici, Ştefan Zbânco din **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ), Vicol vistiernicul şi Gavril, feciorul lui Vicol din **Hociungi** (comuna Moldoveni, Neamţ), Bălan, popa Vasile, Iuraşco, Iosip ce bătrân şi Arsenie din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ) „şi alţi mulţi oameni buni”[166].

1638, aprilie 3: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Nicula Maroşcă din Hilipeşti, după ce „s-au jeluit Ionaşco din **Bogdăneşti** (comuna Bogdăneşti, Bacău) pe Constantin din **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi pe Drăgan şi pe Dumitru,

---

165 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 229, p. 270

166 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 45, p. 44

zicând că i-au ales partea lui de ocină din **Bahnă** (comuna Bahna, Neamţ), şi i s-a venit lui şi un vecin, şi i-au ales lui moşia sa dreaptă şi din Hilipeşti, cu cartea domniei mele; iar ei s-au sculat peste cartea domniei mele, de iar i-au luat vecinul şi moşia. Drept aceea, tu să-i faci lege dreaptă cu dânşii, să-i lase vecinul în pace, să-şi ţină el vecinul şi moşiile, şi să-i opreşti, să nu aibă nici o treabă cu părţile lui. Şi să ai a le da lor zi, să vină toţi de faţă înaintea mea"[167].

1644, iulie 10: Ifrim călugărul, feciorul lui Ionașco, nepotul Gagiului, vinde lui Gheorghe paharnicul cel mare, drept 20 lei bătuți, „22 de pământuri și 7 curături din satul **Giurcani** (apoi Poloboc, comuna Rediu, Neamț)... dinaintea popii Gherasim de **Boziiani** (comuna Bozieni, Neamț), Ionașco Talpă de **Șerbești** (comuna Ciortești, Iași), Pătrașco de **Hlăpești** (comuna Dragomirești, Neamț), Ștefan Lungu din **Bahnă** (comuna Bahna, Neamț) și a mulți oameni buni"[168].

1774, iunie: Satele **Bahna, Arămeşti** şi **Urzâcii ot Şchiau**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[169], aveau **toată suma caselor 42**. Scădere rufeturi 15: 9 popi, 4 ruptaşi, 1 văduvă, 1 casă pustie. Rămân birnici 27. / **Birnici:** Ion Holteiul / Ion Biber / Pavăl Melinte / Lupul Galiţ / Ştefan Butâ / Andrei Butâ / Iftimie Butâ / Timofti Butâ / Andrei a Frăsinii / Apostol Butâ / Mihălache Andrieş / Ion Ciumaş / Gheorghe

---

[167] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 306, p. 304

[168] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 371, p. 358

[169] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 65, 66

Costandoş / Lupul zet (ginere) lui Căprioară / Vasile Costandoş / Sava zet (ginere) lui Neguroi / Ioniţă, crâşmar / Lupul Săcure / Andrei Tiliman / Gheorghe Galeroi / Irimia Arămescu / Grigoraş Tătaru / Gavril Negură / Toader, strugar / Ion sin (fiu) lui Toader / Ştefan fiul lui / Toader Floreş. // **Rufeturi:** Popa Grigore / Popa Ion / Diaconul Iordache / Diaconul Ion / Diaconul Ifrim / Diaconul Ion / Diaconul Buzdugan / Diaconul Gheorghe / Diaconul Sancu / Neculai Schifirniţă, ruptaş / Ion Schifirniţă, ruptaş / Toader Schifirniţă, ruptaş / Ioniţă Goga, ruptaş / Palaghia, văduvă. // **1 casă pustie**.

1898: „**Bahna**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Siretul de jos, spre sud-vest de oraşul Roman, la extremitatea județului, la 22 km. de oraşul Roman şi la 21 km de reşedinţa plășii. Este așezată pe şes. E formată de cătunele: Bahna, Arămeşti-Boereşti (Liliacul), Arămesti-Răzăşi, Băhnişoara și Urzici, cu reşedinţa comunei în satul Bahna. Are 425 capi de familii, 429 contribuabili, 1.460 locuitori, din care 127 ştiu carte, şi 359 case. Toată populațiunea este română, afară de 8 familii de evrei. Se lucrează căruţe, roate şi ţesături alese de lână. Sunt 1-390 capete vite mari, Are o şcoală mixtă, care a fost frecventată, în 1886-1887, de 37 elevi (36 băieți şi 1 fată) din 68 înscrişi (66 băieţi şi 2 fete). Are 5 biserici (2 de lemn şi 3 de vălătuci… / **Bahna**, sat… este așezată pe șes. E reşedinţa comune Bahna. Are 144 capi de familie, 149 contribuabili, 509 locuitori, din care 63 știu carte; 135 case. Populaţiunea este română, afară de 6 familii de evrei. Se lucrează căruţe, roate şi ţesături alese de lână. Sunt 438 capete vite mari. Are o şcoală mixtă, care a fost frecuentată, în 1886-1887, de 37 elevi (30 băieți şi 1 fată). Are 2 biserici, una de vălături şi alta de lemn, deservite de

doi preoți. Este legată cu orașul Roman prin şasea. De vechimea acestui sat aminteşte un document de la 1752. Este de notat cum că acest sat aparţinea judeţului Neamţ, de unde se deduce cum că marginea de vest a judeţului Roman era mai aproape de oraşul Roman. Din acest sat era episcopul de Huşi, Inocentie, după cum se constată dintr-o hotărnicie de la 1752, de unde se vele că, pe acele timpuri, acest sat era împărţit pe 3 bătrâni răzeşi, Gelasie, Neghiţu şi Pavel”[170].

BAHNA

(Bahna Mare, sat în comuna Bârgăuani, Neamţ).

1444, septembrie 1: Întărit de Ştefan voievod lui Mic Crai, care primeşte uric pentru satele „ocina lui dreaptă, anume: Budeşti, pe Pârâul Negru, şi, la obârşia Pârâului Alb, Maleşti şi Glodeni, şi Craeştii pe Pârâul Negru. Şi, de asemenea… Obârşia, pe Pârâul Alb, şi, la obârşia Pârâului Negru, Bahna, şi, pe Pârâul Alb, jumătate din sat Hlăpeşti, partea de la Măleşti… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[171].

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Gostilă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi

[170] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 193, 194

[171] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 250, pp. 353-355

Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi seliştea unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos, Comăneşti, şi unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti"[172]. Hotare, din veac.

1468, februarie 5: Întărit de Ştefan voievod lui Dragoş, care primeşte uric pentru „ocina lui, satele anume Faurii pe Bistriţă şi cu loc de iaz la Bistriţa, iar de aici, drept în faţă, satul Băhneni, la gura Bahnei şi cu loc de iaz şi cu mori… Iar hotarul acestor ocine mai sus scrise, părţi din satele Fauri cu **Băhneni** la gura Bahnei, şi cu loc de iaz şi cu mori, să fie cum se va alege pe părţi, iar din celelalte părţi, după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac"[173].

1606, aprilie 1: Întărit de Eremie Moghilă voievod armăşelului Ichim, care cumpără, cu 85 zloţi, de la Samoilă, feciorul Anisicăi, nepot Mihuţăi, „din drese de cumpărătură ce a avut Anisica de la Petru voievod, partea lui în **Bahnă** şi în **Certieni**, pe Pârâul Negru, în ţinutul Neamţului"[174].

1639, februarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 48 ughi (ducaţi ungureşti) moşia din satul **Porceşti**, de la Gavril, ginerele lui Cocris, şi de la soţia sa Marica, fiica lui Cocris, nepoata lui Nemţanul, strănepoata lui Mihul hatman, care se tocmiseră cu fraţii lor Dumitraşco şi Gligoraş, fiii lui Cocris, ca să stăpânească ei părţile de ocină din

---

[172] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

[173] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 151, pp. 219, 220

[174] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 28

Şoimăreşti, Băloşeşti, Bârgăoani, **Bilăeşti** şi din **Bahnă**, iar lor să le rămână „părţile lui Cocris din **Porceşti**, care este este în ţinutul Neamţ, care se împarte cu Nemţanul”[175].

BAHNA

(comuna Pârgăreşti, Bacău).

1625, aprilie 12: Întărit de Radul voievod fostului ceaşnic Bejan, în baza unui zapis de mărturie de la Nistor voiut şi de la 12 pârgari din târgul **Trotuş**, despre „cum au vândut Ihnat Doboş şi fiica lui Antimia toate părţile lor de ocină din satul **Bahna** (comuna Pârgăreşti, Bacău), lui Tămaş din **Hilipeşti** (Filipeşti, sat pe Oituz, Bacău), pentru 13 taleri bătuţi. Şi după aceea a răscumpărat această ocină mai sus zisul Bejan, fost ceaşnic, de la Tămaş şi i-a dat lui acei 13 taleri…Şi au mai venit Măriica şi Nastea şi sora lor Măgdălina, fiicele lui Tămaş, cu zapis de mărturie de la Nistor şi cu 12 pârgari din târgul Trotuş, scriind astfel în el, cum a întocmit tatăl lor, Tămaş, până la moartea lui, ca să aibă a stăpâni toate trei împreună în ocina lor, ce o au de cumpărătură în satul Hilipeşti şi **Dieneşti** şi unde mai au a stăpâni… de asemenea, a arătat înaintea noastră un zapis că şi-a

---

175 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 29, pp. 34, 35

cumpărat acest loc de prisacă de la Arhip vraciul, pentru 16 taleri”[176].

1632, mai 11: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului ceaşnic Bejan. Care cumpără, cu 14 galbeni ungureşti, de la Constantin şi Maria, fiii Antimiei, şi de la fratele ei Vartic, „partea lor de moştenire din satul **Văsieşti**, din câmp, din apă şi din pădure, şi din vatra satului şi din tot venitul”; / de la Ionaşco, fiul lui Arion, pentru 36 zloţi bătuţi, „dreapta sa ocină şi cumpărătură din satul Văsieşti, ce el şi-a cumpărat de na Nastasiia, fiica Anuşcăi Lupoae”; / de la Mihalcea Baci, pentru 15 ughi, „partea lui Pătraşco Baci din satul **Bahna** din ţinutul Trotuş, cu tot venitul”[177].

1635, iulie 21: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti Necula Maroş, Gligorie, Dragul şi Iuraşco din **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău), după ce s-a jeluit Ionaşco de **Bogdăneşti** (comuna Bogdăneşti, Bacău) pe Constantin Puia, „zicând că-i împresură nişte părţi de ocină din Hilipeşti şi din **Bahnă** (Bahna, comuna Pângăreşti, Bacău), şi pe Dumitru, şi pe Drăgan. / Pentru aceea… să strângeţi oameni buni şi să socotiţi foarte cu dreptul şi să alegeţi părţile lui Ionaşco din Hilipeşti şi Bahnă, din tot locul”[178].

1898: „**Bahna**, sat al comunei Bogdăneşti, judeţul Bacău, plasa Trotuşul, situat pe pârâialul cu acelaşi nume, la stânga Oituzului, la o depărtare de 2.685 m de

---

[176] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 306, pp. 377, 378

[177] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 69, pp. 74, 75

[178] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 179, p. 215

Bogdăneşti. La anul 1891, din acest cătun, au urmat la şcoală 6 băiţi şi 1 fată, din 51 copii în vârstă de şcoală. Capi de familie sunt 56, suflete 288, dintre care: 229 unguri și 50 români. Românii de aci sunt de statură înaltă şi foarte voinici. Animale sunt: 14 cai, 139 vite cornute, 3 porci şi 19 capre. / **Bahna**, moşie… despre care Th. Codrescu (*Buciumul Român*, 1875, p. 85) se exprimă astfel: „Această moşie a fost a cneazului Dimitrie Cantacuzin, cumpărată la 1847, cu preţul de 3.632 galbeni, de la căminarul Spiridon Pandeli, ce o cumpărase, mai înainte, de la vornicul Scarlat Miclescul, care, la anul 1841, siguripseşte (despăgubeşte) pe cucoana dumisale Ralu, născută Roset, cu această moşie, pentru vinzarea moşiei Borza, de la ţinutul Botosani, ce o avea zestre, vândută vornicului Iancu Giurgea; iar acum, la 1853, această moşie cneazul Cautacuzin o vinde serdarului Manolache Apostoliu, în preţ de 5.000 galbeni. Are sat, 3 nevolnici, 5 slujbaşi volnici, 1 vătav, 4 vădane; pe lângă moşiile Grozeşti, Bogdăneşti, Tiseşti şi altele, cu un număr de 25 locuitori”[179].

BĂHNĂREŞTI

(pe Crasna, lângă Băbiceni, Vaslui).

1665, iunie 18: Tudosie, feciorul Ilinţei, nepot Gonţei, vinde marelui vistiernic Duca, pentru 40 lei, „din

[179] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 193, 194

satul **Bahnăreşti**, jumătate de stâlp, ce este în ţinutul Tutovei, alături cu **Băbicianii**”[180].

BĂHNĂŞENI

(Pleşeşti, azi Băhnăşeni, comuna Pârjol, Bacău).

1502, martie 10: Întărit de Ştefan voievod, în cadrul unui schimb de sate între Ştefan cel Mare, care dă „satul Rădeni, care este între Dragomirna de la Pârâul Sec şi între Bogdana, unde a fost Miclăuş Faur”, şi primeşte, de la cneaghina Marga, nepoata Antalaloasei, „satul anume Pleşeşti pe Catlovea (corect Caraclău)”[181] stolnicul Toader Toc. Hotarul, din veac.

1628, aprilie 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui logofăt Dumitraşco Ştefan, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi baştină, din uricul ce-l are moaşa (bunica – n. n.) lui, Martha, nepoata Atoleasăi, din bătrânul şi bunul Ştefan voievod, un sat **Rădenii**, între Dragomiri de la Valea Sacă, la Bogdana, unde a şezut Miclăuş Faur; care acest sat a fost schimbătură Margăi, nepoata Atoleasăi, cu bătrânul Ştefan vodă pentru satul **Pleşăştii** (azi Băhnăşeni, Bacău) pe Carazlov”[182].

---

[180] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 31, 32

[181] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 269, p. 484

[182] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 332, p. 453

1629: Măgdălina, fata lui Simion din **Pleşeşti**, fiul lui Isaico din Floceşti, vinde popii Toader şi popii Lupul din satul Floceşti, pentrz 45 taleri, „două părţi din satul **Floceşti**"… iar sora ei Mărica vinde celor doi popi, pentru 23 de taleri, „dreapta ei ocină"[183].

1898: „**Băhnăşeni**, comună rurală, judeţul Bacău, plasa Tazlăul de sus, situată în valea pârâului Solonţul, a pârâiașului Borzești și aceea a râului Tazlăul Mare. Este alcătuită de 5 cătune: Băhnășeni, reşedinţa, Borzești, Pârjolul, Tărâţa sau Gura Solonţul și Câmpeni. Băhnăşeni fac parte din ocolul Tazlăul de sus încă de pe la 1803. Moşia Câmpeni a aparținut mănăstirii Agapia, din judeţul Neamţ, iar moşia Băhnăşeni, mai întâi banului C. Miclescu (*Condica Liuzilor*, în *Uricarul* lui Codrescu) și mai apoi a trecut în proprietatea lui aga Dimitrie Strat. Comuna se mărginește, la nord, cu comunele Schitul Frumoasa şi Băseşti; la est, cu comuna Scorţeni; la sud, cu comunele Ardeoani şi Leontineşti; și la vest, cu comuna Solonţul. Teritoriul său este brăzdat de Dealul Cornului, al Tărâţei și altele. Are o şcoală mixtă, care funcționează din 1884, în satul Băhnăşeni, întreţinută de comună, în foarte rea stare, într-un local aparţinând comunei. În 1891, scoala a fost frecventată de 9 copii, dintre care o fată. În anul 1879, s-au dat şcolii 6 fălci şi 40 prăjini pămînt în țarină. Se găsesc în comună 4 biserici ortodoxe, cu 2 preoţi şi 6 cântăreţi, și una catolică; sunt 485 case de locuit, rare în satul Băhnăşeni și adunate în celelalte sate, şi 6 cârciumi. Sunt 489 capi de familie, cu 1.717 suflete, dintre care 1.716 români şi 1 grec, toţi de protecţiune română. După felul ocupaţiunii, se deosebesc

---

[183] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 195, 196

în: 390 agricultori, 19 meseriaşi, 5 industriaşi, 7 comercianţi, 15 profesiuni libere, 166 muncitori și 20 servitori, Ştiu carte 145 locuitori, dintre care 7 femei; nu ştiu carte 1.572, dintre care 830 femei… / **Băhnăşeni**, din vechime Pleşeşti, reședința comunei cu acelaşi nume, are o scoală mixtă şi o biserică ortodoxă, clădită de aga Dimitrie Strat şi deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi. Sunt 2 cârciumi. Capi de familie sunt 105, suflete, 339. Animale se numără: 15 cai, 226 vite cornute, 35 porci și 3 capre. Pe teritoriul acestui sat se găsesc 20 puțuri de păcură"[184].

BAHRICENI

(lângă Şcheia, Vaslui).

1609, iulie 5: Zapisul lui Nestor, feciorul Nicăi din **Băhriceni**, care, pentru că i-a furat un cal paharnicului Gavril Gănescu din **Plopeni** şi a fost prins pe drum şi dus la închisoarea din Fălciu, judecata stabilind că trebuie să-l despăgubească pe proprietar cu 30 lei, şi „neavând cu ce plăti, i-am dat o moşie la Prut, ce se cheamă **Skei**… care se începe din Saca, dinspre apus, şi loveşte pe la mijlocul dealului şi se împreună cu locul Todireştilor, şi loveşte peste dealul Prutului, prin poalele Hârtopului şi alături cu locul lui Arame, şi mege peste bălţi, din sus de casa lui Arame, aproape în capul Hârtopului din sus, şi din jos loveşte până în ruptura

[184] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 273

dealului şi până în biserică, ce se hotărăşte cu locul lui Strătulat, şi cată în Prut, peste Răpezi, la cotul cel adânc”[185].

BAHRINEŞTI

(aproape de Siret, Bucovina).

1670, mai 26: Fostul vistiernic Neculai şi marele pitar Dumitraşco se înţelegeau să stăpânească frăţeşte satul Bahrineşti, „fiind acel sat a Grămoae”.

1695, 31 mai: „Anastasia, domniţa doamnei Dafina”, nepoata lui Ionaşco Jora şi fata Dafinei şi a lui Dumitru Buhuş, dăruia mănăstirii Cetăţuia jumătate de sat Bahrineşti, „care sat l-a fost cumpărat Nicolae vistiernicul şi jupâneasa sa, Alecsandra, de la Grama cămăraşul”. Anastasia, care se va căsători cu Gheorghe Duca Vodă, îşi numea mama „doamna Dafina”, pentru că Dafina, în cea de-a treia căsătorie, fusese doamna lui Istrati Dabija Vodă.

1705, iunie 16: Cealaltă jumătate de sat aparţinea mamei lui Stroici spătar, care, aşa cum rezultă din uricul obţinut de Stroici, i l-a lăsat mama lui cu limbă de moarte, „precum mărturisi şi preotul Fădor, cari au fost duhovnic mamei lui Stroici”.

1708, ianuarie 16: Sanda cluceroaia şi feciorii ei, Ursul postelnic, Gheorghiea postelnic, Antiohie medelni-

---

[185] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 178, 179

cer şi Gavriluţă, vindeau egumenului mănăstirii Putna, Calistru, pentru 150 lei, partea de sat Bahrineşti pe care o stăpânise Stroici, „fiindu-ne nouă danie de mătuşa noastră, de Cărstăna, fata Gramăi, giupâneasa lui Statie, ce au fost vistiernic, pentru multe datorii ce am plătit şi noi a mătuşii noastre, a Slătioea". Există, tot de atunci, şi o „ţidulă de însemnare, pentru răzeşii ce şi-au vândut părţile din Bahrineşti lui Orăş Hatman" [186].

1709, ianuarie 7: Nicolae Mavrocordat Vodă întăreşte un hrisov „privitor la cumpărarea moşiei Bahrineşti", un al doilea hrisov, din 17 iulie 1710, de la acelaşi domnitor, întărind „lui Calistru, episcopul de Rădăuţi, stăpânirea asupra satului Rădăuţi"[187].

1710, iulie 17:„Carte domnească de la Nicolae Alexandru voievod, dată lui Calistru, Episcopul de Rădăuţi, de stăpânit satul Bahrineşti" [188].

1732, iulie 5: „Carte domnească de la Grigorie Ghica voievod, dată lui Antonie mitropolit, de stăpânit jumătate sat Bahrineşti"[189].

1740, ianuarie 13: „Carte domnească de la Grigorii Ghica voievod, dată egumenului şi a tot Soborul de la sfânta mănăstire Putna, să fie tari şi puternici a apăra moşia Climăuţii, despre oamenii din Bahrineşti"[190].

---

186 Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 224

187 Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 92

188 Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 224

189 Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 224

190 Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 173

1741, august 2: Gheorghe Perjul, fraţii săi şi vara lui, Paraschiva, obţineau uric de la Grigori Ghica Vodă pentru „moşiile ce zisă că au di pe părinţii lor" în Bahrineşti. În 1742, când s-au împărţit moşiile lui Miron Costin între feciorii lui, partea lui din Bahrineşti a revenit lui Ion Costin.

1756, mai 28: „Carte domnească de la Constantin Mihail Cehan Racoviţă voievod, dată lui Calistru egumen şi soborului de la mănăstirea Putna, de stăpânit jumătate sat Bahrineşti", uricul fiind necesar pentru că „mânăstirea Cetăţuii (din Iaşi – n. n.) cu judecată au luat-o de la Putna şi o stăpâneşte Cetăţue"[191].

1761, iulie 25: Lupul Stroici obţinea uric pentru jumătate din satul Bahrineşti, care era „dreaptă ocină şi moşie a lui de baştină", plângându-se că foştii lui iobagi, care plantaseră livezi la Bahrineşti, dar s-au răzleţit pe alte moşii, veneau la vreme de toamnă şi culegeau fructele.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[192], din 1772-1773, înregistrează la Bahrineşti, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „20 – toată suma caselor", însemnând 2 popi, 3 femei sărace, 3 argaţi ai lui Lupul Stroici şi 12 birnici.

1775: Recensământul generalului von Spleny, înregistrează satul Bahrineşti, din Ocolul Berhometelor, cu 3 popi şi 22 ţărani, iar „Topografia" lui Werenka, pentru 1774, menţionează 20 familii, sporite la 63, până în 1784.

---

[191] Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 224

[192] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 338

1777: Prima biserică „modestă din lemn”[193] a fost adusă la Bahrineşti, de la Vicovu de Jos, de către episcopul Dositei Herescu.

1778, decembrie 8: „O scrisoare a lui Ioasaf, egumenul mânăstirii Putna, adresată generalului Enzenberg, cu privire la zisa oamenilor din Bahrineşti, că Leonteştii, o bucată din moşia Bahrineşti, ar fi proprietatea lor, însă s-ar afla sub stăpânirea mânăstirii. Pe dosul scrisorii se aflǎ rǎspunsul lui Enzemberg, datat din 18 decembrie 1778 (fǎrǎ numǎr”[194].

1779, ianuarie 4: Partea de sat a lui Lupul Stroici şi a jupânesei Aniţa a fost moştenită de fiul lor, mazilul Antohi Stroici, care se plângea generalului Enzenberg de împresurare din partea mănăstirii Putna.

1783: Vecin cu târgul Siretului, cu Bainţii, Bănceştii, Muşeniţa, Văşcăuţi pe Siret, Cerepcăuţi, Volcineţ şi cu moşia Moiseni, Bahrineştii aparţineau în părţi egale, mănăstirii Cetăţuia şi lui Antioh Stroici. În acelaşi document sunt menţionate şi „trei movile în pădure, unde stau lingurari”, „livada lui Ungureanu şi Murguleţ”, „Movila îngrădită”, Poiana lui Velişco şi „Drumul Iancului” (voievod). Mănăstirea Cetăţuia va arenda partea ei de sat, pe şase ani, în 9 mai 1793, lui Todori Mustaţă, apoi, din 23 iunie 1799, lui Graf Iacob Logoteti.

1814, februarie 9: Antohi Stroici, dăruia, în aceeaşi zi a morţii sale, partea lui de sat Bahrineşti, în părţi egale, copiilor lui, Gheorghe, Manolachi, Petrachi, Mihalachi şi Nicolai. Gheorghe Stroici va lăsa jupânesei

---

[193]Pacurariu, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. 2, ediţia a II-a, Bucureşti 1994, p. 454

[194] Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 100

Elisaveta şi copiilor lor, Ioan, Maria, Zoiţa, Catarina, Maranda şi Simeon, a cincea parte din jumătate de sat Bahrineşti, în 14 mai 1832. Petrachi Stroici va vinde partea lui de sat, în 10 noiembrie 1834, lui Ioan Vasilco, pentru 1.320 guldeni.

1870: Parohia din Bahrineşti sau Cetăţuia există din 8 decembrie 1870. În 1876, patroni ai bisericii din Bahrineşti, cu 972 enoriaşi, erau Ioann von MUSTAZZA şi Christofor von JAKUBOWICZ, iar paroh era Georgie MIRONOVICI. În 1907, când patroni ai bisericii erau obştea din Volcineţ şi Johann HERMANN, paroh era Ştefan CEPIŞCA, născut în 1870, preot din 1898, paroh din 1905, iar cantor era, din 1884, Ismail SIRETEAN, născut în 1861.

1884: O şcoală cu două clase activa, în Bahrineşti, din 1884[195].

1890: Satul Bahrineşti avea 1.100 locuitori, fruntaşii obştii fiind primarul Ioan Tofan, preotul Ştefan Selenschi, învăţătorul Alexandru Dunic şi cantorul bisericesc Ismail Siretean. / Numele familiilor ţărăneşti, adunate în vatra Bahrineştilor, în vremurile începuturilor, sunt păstrate de toponimica părţilor de sat: Corneni, Dăscăleni, Hurjuia, Lăzăreni, Tofaneni, Ungureni şi Văleni, alte două părţi de sat purtând nume arbitrare, Fundătura şi Şirlivăţ.

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bahrineştii**, comună rurală, districtul Siret, aşezata la obârşia pârâului Volcineţ, la Est de comuna Fântâna Albă şi la Nord de Băinţi (Baineţ – n. n.). Suprafaţa 12,30 km p.; populaţia: 1.105 locuitori, români de religie gr. or.

[195] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1876 p. 66, 1907 p. 163

Este străbătută de o prelungire a drumului districtual Siret – Fântâna Albă, ce trece prin apropiere; marginea sa dinspre Est este tăiată de linia ferată Hliboca – Suceava. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sf. Treime”. Această comună este pomenită, pentru prima oară, în anul 1458. La 1773, o jumătate aparţinea mănăstirii Cetăţuia din Iaşi, iar cea1altă mazilului Antochi Stroici. La 1780, a fost unită cu comuna Băinţi. Populaţia, formată din locuitori originari, peste care au venit colonişti din Transilvania, se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.115 hectare pământ arabil, 109 hectare fânaţe, 20 hectare grădini, 240 hectare izlaz, 136 hectare pădure. Se găsesc 94 cai, 421 vite cornute, 400 de oi, 330 porci şi 47 stupi. **Bahrineştii, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa: 7,97 km p.; populaţia: 36 locuitori români, izraeliţi, poloni şi germani”[196].

1912: „Comuna (să zicem!) românească Volcineţ e patron, în trei parohii (Volcineţ, Bahrineşti şi Baineţ), toate 3 în protopresbiteratul Vicovelor” [197]. Învăţător era Octavian Paulovici, care cumpăra câteva exemplare ale „Calendarului Naţional”, dar nu ca „să le vândă şi să aibă ceva câştig, ci foloseşte şi vinderea calendarelor în scop educativ: învaţă pe copii a câştiga şi ei ceva, a înţelege de mici că negoţul e brăţară de aur”[198].

---

[196] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 6

[197] Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

[198] *Libertatea*, Nr. 53, Anul XI, Orăştie 13/26 decembrie 1912, p. 5

1940: „Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[199]: **Prepeliţă Gheorghe**, cojocar, domiciliat în Bahrineşti; **Broască Mihai**, fierar, domiciliat în Bahrineşti; **Ionuţă Ştefan**, rotar, domiciliat în Bahrineşti; **Grün Iacob**, tâmplar, domiciliat în Bahrineşti; **Toma Albert**, cizmar, domiciliat în Bahrineşti”.

BAHU

(unde este iazul, la Cornul Bagului,
unde au şezut fiii lui Cosco,
comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova).

1437, decembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi, marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi

[199] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Cusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă

satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Orhei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea **unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco** (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar

hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[200].

BAIA

(aproape de Fălticeni, Suceava).

1206-1334: Capitolul acesta este povestea unei aşezări. Nu a unei legende, pentru că legendele zac tăinuite sub brazde, aşa cum a probat-o doctorul în arheologie Constantin-Emil Ursu, care a dezgropat, într-un deal situat în partea nord-vestică a aşezării istorice şi – dacă vreţi – legendare Baia o aşezare care datează, conform expertizelor ştiinţifice, din mileniul V înainte de Hristos. Şantierul a fost sistat, din pricina îmbolnăvirii arheologului, în vreme ce alte şi alte mărturii aşteaptă neştiute să ni se mărturisească. Inclusiv despre excesiv de românizata legendă a presupusei descălecări de ţară, săvârşită de Dragoş din Bedeu, căpitan în oastea comitelui secuilor Andrei Lackfy, cel care l-a înfrânt, la Boura, pe Atlamâş (Athalamos), cumnatul Hanului Crimeii, Kutlu Buga (în traducere, Bourul Norocos), care administra, din Şehr al Cedid (Orheiul Nou), şi Moldova, dar tocmai plecase, cu oştile, să lupte cu lituanienii, în baza unei finanţări veneţiene. În oastea comitelui secuilor se afla, în fruntea voluntarilor maramureşeni, şi Dragoş din Bedeu, care, conform unui vechi izvor istoric

---

200 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

(„Cronica moldo-rus"), „a întemeiat prima cetăţuie pe râul Moldova, apoi a întemeiat oraşul Baia şi alte cetăţi pe râuri şi pâraie" (Baia beneficiase de o primă consemnare, în portulane, în 1334, drept „Civitas Moldaviae", deci exista, în primul an al incursiunilor ungureşti în nordul moldav, aşa cum exista şi numele de Moldova, probabil din 1206, când valahii munteni şi secuii i-au înfrânt pe tătari). Grigore Ureche, care prelua informaţii vagi din scrierile cronicarilor polonezi şi maghiar, ca şi Cantemir – de altfel („Martin scrie că, pe vremea când a venit Batie, cu tătarii, numai vlahii, adică românii, cu secuii însoţindu-se, nu numai că pe ei s-au apărat, ci încă şi pe tătari din strâmtorile munţilor împingând dinspre acele părţi, să între în ţara ungurească nu i-au lăsat. Şi, singure, numai aceste două neamuri au tâmpit nasul acelor vrăjmaşi şi de toate celelalte ale Europei neamuri, nebiruiţi varvari")[201], sub semnul aceleiaşi improbabilităţi, că „aşijderea, şi târgul Baia scrie (Marcina Bielski – n. n.) că l-au descălecat nişte saşi, ce au fost olari", iar afirmaţia a încântat generaţiile de români lustruitoare cu legende, dar total dezinteresate de istorie. Pământul e o carte, care aşteaptă să fie deschisă, răsfoită şi asumată, dar o vom ignora veşnic. Faţă de începuturile legendare, Baia s-a aflat, de-a lungul veacurilor, într-o necontenită ruinare (numai Ştefan cel Mare i-a pus foc în trei rânduri, din interese strategice, până ce a ajuns, în 1712, să arate „ca un sat păcătos, mai degrabă decât ca un oraş"[202]. Abia după aceea, dar nu mai curând de un veac şi jumătate, Baia a prins iarăşi să înflorească, într-o continuă competiţie cu sine.

---

[201] Cantemir, Dimitrie, *Hronicului Romano-Moldo-Vlahilor,* p. 755
[202] *Călători,* VIII, p. 346

1431: Exista un Episcop catolic de Baia, care avea să moară în 1438, pe nume Ioan de Ryza.

1455: Fracesco Fielfo, dorind să cerceteze „acea întindere campestră şi pustie a Sciţiei", ajunge, „cu efort maxim şi pericol extrem, munţii foarte înalţi şi inaccesibili, deasupra oraşului Baia"[203], dar nu oferă şi alte informaţii despre târg.

1466: Mateiaş Corvin, gelos pe victoriile, dar şi pe independenţa lui Ştefan, „a tras spre Moldova" şi „a sosit la Baia, luni, decembrie 14 zile, şi, acolo, cum nu prea avea nici o grijă, din nici o parte, îşi lăsă oastea fără de nici o grijă, nici pază, ci la băuturi şi la prăzi. Unde, având Ştefan Vodă ştire şi prinzând limbă, marţi, noaptea, decembrie 15, a aprins târgul asupra lor, când ei erau fără de nici o grijă. Şi, fiind şi beţi, şi negătiţi de război, i-a lovit Ştefan Vodă, cu oaste, tocmai în revărsatul zorilor, şi multă moarte şi pieire a făcut întrînşii. Că ei, nefiind tocmiţi de război, nici de arme nu s-au apucat, ci de fugă, nici urma să ia care scăpa, că, fiind noaptea, de nu ştiau încotro vor merge, în toate părţile rătăceau, de-i vânau ţăranii, în zăvoaie, prin munţi, unde vreo 12.000 pieriţi s-au aflat. Mai apoi, şi însuşi craiul, rănit de săgeată foarte rău, de-abia a hălăduit pe poteci, de a ieşit la Ardeal"[204].

1581, septembrie 14**:** „Toader Ponici, nepot Sturzei, cu fiul său Ionaşco aprodul, şi Adam vistiernicul, ginere lui Alexa Roşca, nepoţi Sturzei, pârăsc înaintea domnului pe Egumenul şi pe toţi fraţii din mănăstirea Moldoviţa, pentru căci călugării ar fi stăpânind părţile lor din satul Răciuleni cu morile, arătând ei uric de cumpărătură de la Bogdan Voevod, unchiul domnului, şi uric de

---

[203] *Călători…*, Supliment 1, Bucureşti, 2011, pp. 12, 13

[204] Ureche, op. cit., p. 52

schimb pentru satele Bouceanii şi… Dajbogoaia ce au fost date mănăstirii. Iar călugării au arătat uricele ce au avut dânşii de la Alexandru Voevod. Iar uricul de schimb ce l-au fost avut ei de la Bogdan Voevod, moşul domnului, l-au luat Sturza, ce au fost mare postelnic, în zilele lui Ştefan Voevod, ce s-au numit Lăcustă, precum se mărturiseşte în uricul ce l-au avut ei de la Alexandru Voevod. Atunci domnul şi boierii, văzând marea lor îndreptare şi întăritură şi mărturie cu pravile domneşti, au însărcinat pe Ghedeon, marele vătav al ţinutului Sucevei, să meargă la Răciuleni, cu megieşii din sus şi din jos, a acelui sat, şi **cu şoltuzul şi cu pârgarii şi cu toţi bătrânii târgului Baia** şi să găsească cu sufletele lor de este dreaptă ocină a mănăstirii Moldoviţa şi dacă călugării stăpânesc hotarul aşezat de Ştefan Voevod cel Bătrân. Şi văzând mărturia făcută pe sufletele lor de Ghedeon şi de megieşii Răciuleni şi de şoltuz, cu pârgarii săi, domnul dă putere mănăstirii să stăpânească acele părţi de sat, cu moşiile şi cu tot venitul, punând pre călugări să dea 110 zloţi ferue (sau ferae, adică taxă de judecată – n. n.) în visteria domnească; iar pe Ponici şi pe rudele lui i-au dat rămaşi de orice drept"[205]. Există multe astfel de urice, care vizează alte aşezări, întărite de şoltuzul şi pârgarii de Baia, care probează o împuternicire judecătorească aparte pentru liderii străvechiului târg, De pildă, în septembrie 1581, „Nicoară şoltuz cu 12 pârgari din Baia"[206].

1602: Bernardino Quirini scria că „Baia, oraş situat în apropierea Carpaţilor, e locuit de saşi şi unguri

---

[205] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 152, 153

[206] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 109, 110, 120

catolici, şi de un mic număr de moldoveni schismatici; se află, aici, o biserică parohială romano-catolică, de zid, mare şi frumoasă, clădită, odinioară, de soţia (Margareta de Losongz) unuia din acei principi catolici ai ţării, şi care e înmormântată aici. Această biserică era mai bogată decât celelalte, dar Mihai (Viteazul) a despuiat-o de odăjdiile preţioase şi de argintul mult, ce-l avea; pe vremuri, îşi avea preotul său anume, dar acum nu mai are nici un slujitor; mai este una mică, dar e părăginită"[207].

1623: Minoritul Andrei Bagoslavic nota, în însemnările sale de călătorie, că „Baia poate să aibă vreo 300 de case şi este unul dintre oraşele vechi din Moldova"[208].

1643: Minoritul Bartolomeo Basseti avea să lase o descriere mai temeinică a aşezării Baia: „Biserica din Baia este de zid, e închinată Adormirii Fecioarei Maria. A fost ridicată de prea luminatul domn Alexandru (cel Bun – n.n.), după cum se vede dintr-un epitaf, în corul acelei biserici, pe stânga, şi care are următorul cuprins: „În anul Domnului 1410, s-a închinat această biserică în cinstea Fericitei Fecioare Maria; a fost ridicată de prea luminatul principe Alexandru Voievod, odată cu mănăstirea din Baia. Soţia sa, Margareta, de sfântă amintire, este îngropată sub cristelniţă". / Biserica este lungă de 30 de paşi, largă de 10. Sunt 4 altare. / La altarul cel mare, este chipul Fericitei Fecioare, la dreapta, Sfântul Petru, la stânga, Sfântul Ioan; deasupra, Sfânta Treime. / Al doilea altar este închinat Sfintei Ecaterina cu roata, are, la mijloc, chipul ei, la dreapta, Sfânta Varvara, la stânga, Sfânta Dorotea, deasupra, Încoronarea Fecioarei Maria. /

---

[207] *Călători,* IV, pp. 336-338
[208] *Călători,* V, p. 19

La al treilea altar, care este închinat Sfântului Nicolae, în mijloc, este Isus pe cruce, deasupra, Adormirea Fecioarei Maria şi viaţa acestui sfânt. / La al patrulea altar, este chipul Fecioarei Maria, cu Fiul în braţe, Naşterea lui Hristos şi Adormirea Mariei. / Mai este şi o capelă, închinată prea Sfintei Treimi, care aparţine domnilor Gross, saşi; e lungă de 8 paşi, largă de 4 paşi şi jumătate… / Mai este şi o altă biserică, afară din oraş, închinată Sfântului Petru, de zid; fiind ruinată din vechime, slujeşte drept biserică sacristia, care este lungă de 10 paşi, largă de 6, cu un singur altar, fără icoane. / În sus numita capelă, închinată prea Sfintei Treimi, la altar este înfăţişată prea Sfânta Treime, Încoronarea Fericitei Fecioare, la dreapta, Sfântul Toma, care atinge coasta lui Hristos, la stânga, Învierea. / Paroh este preotul Gheorghe Gross. / Case de catolici sunt 44; suflete, 215; de împărtăşit, 133. / Case de schismatici, 180; suflete, vreo 600. Sunt 4 biserici (ortodoxe – n.n.)”[209].

1646: „În anul Domnului 1646”, mai precis în 17 decembrie, Marco Bandini, cel mai interesant mărturisitor al românilor, sosea la Baia. „Acest orăşel a fost locuit, odinioară de saşi, şi avea mai bine de 1.000 de case, şi mai bine de 6.000 de oameni; acum, abia mai sunt 40 de case şi, în ele, 250 de suflete, cu copii, cu tot. / Locul este vesel, pe un şes, pe malul râului Moldova, care curge de la apus. Dincolo de acesta, la vreo două stadii, încep dealurile şi munţii, până în Transilvania, ce ţin cale de trei zile. / Spre miazănoapte şi spre miazăzi, se întind câmpiile cele mai deschise, spre răsărit – dealurile cele mai fermecătoare şi bogate. Viţa de vie nu se cultivă în acest ţinut, din cauza vântului foarte rece, care suflă din

[209] *Călători,* V, pp. 181-183

munţii Transilvaniei. Iar ogoarele din jurul oraşului nu sunt atât de mănoase, cum sunt dealurile, aflate la două stadii depărtare. / Totuşi, este un mare belşug de vin şi de pâine, ce se vând pe un preţ foarte ieftin… Aici cresc tot felul de fructe, în afară de cele ale Italiei. Torentele sunt vecine şi Moldova abundă în peşti mici”[210]. / Pietrele de mormânt de la Baia aveau să fie, pentru Marco Bandini, un pretext pentru câteva pagini de istorie obştească vie, deci de memorie cotidiană, de „istorie măruntă” – cum o numea Iorga, care, de regulă se pierde. Relatarea începe de la piatra părintelui Ambrosiu, pe care „cuvintele de pe marginea lespezii, înconjură această reprezentare: Este sculptat părintele Ambrosiu, în rasă franciscană, cu mâna dreaptă ţine, în sus, crucea, cu cea stângă cărţulia regulii sale monahale, prin care poporenii atestau că el a trăit ca iubitor al crucii şi păzitor al regulii ordinului său. / După un părinte atât de evlavios, a urmat părintele Petru Concubinariul, care, neputând să-şi ţină nevasta, în urma reformei predecesorului său, s-a prefăcut că a alungat-o de la el, a trimis-o, deocamdată, în Transilvania, unde se ducea des la ea, sub felurite cuvinte. Dar, când au băgat de seamă, poporenii din Baia l-au silit să plece de tot… Au urmat mai mulţi părinţi vrednici de toată lauda. În sfârşit, a urmat polonul conventual Sigismund franciscanul, despre care poporenii din Baia ziceau: „O, de n-ar fi apărut niciodată la Baia!”. Abia cu forţa a fost dat afară, din pricina purtării sale scandaloase. / În vremea asta, a sosit părintele Cristofor, din tagma Sfântului Francisc, care, adunând ceva bani, când a murit, la Baia, în 1634, poporenii i-au pus această inscripţie: „Sub această piatră zace R. P. Cristofor Delovics al

---

[210] *Călători*, V, pp. 325, 326

ordinului minoriţilor conventuali ai Sfântului Francisc”. / Moartea acestui părinte a fost urmată de o tragedie jalnică. Acest părinte, după cum i-a mers vestea, a avut un tezaur, al cărui loc nu a vrut să-l arate, nici chiar la moarte. După ce a murit, au căutat fiii bisericii şi au găsit 82 de lei imperiali. / Aflând despre descoperirea tezaurului, bătrâna bucătăreasă a defunctului părinte a dat de ştire părintelui Sigismund polonul, care se afla, atunci, în trecere, prin Baia, şi el şi-a cerut partea din banii descoperiţi, iar „edilii” i-au răspuns că aceşti bani nu le aparţin lor, ci sunt pentru nevoile bisericii. / Înfuriat, părintele Sigismund s-a grăbit să meargă la principe şi i-a acuzat pe fiii bisericii din Baia că ar fi găsit 80.000 de imperiali, împreună cu o cruce mare de aur, împodobită cu mărgăritare mari. / Principele porunceşte să fie aduşi, îndată, fiii bisericii, împreună cu catolicii mai de samă, şi ordonă să i se aducă, îndată, cei 80.000 de imperiali sau scuzi. Aceia tăgăduiesc că ar fi văzut o asemenea sumă de bani şi mărturisesc sincer că nu au fost mai mult de 82 de lei şi că ei nu şi i-au păstrat pentru sine, ci pentru biserică. / Principele (Vasile Lupu – n.n.) porunceşte ca acei nevinovaţi să fie căzniţi cu caznele cele mai grozave: să fie pârliţi cu facle, să fie traşi pe banca de tortură, să li se dezarticuleze mădularele, şi nu a lăsat nimic neîncercat, pentru a se face stăpân pe un asemenea tezaur. Iar aceia nu încetau să se jure şi să se declare gata să sufere cele mai grave osânde, dacă s-ar găsi ceva peste cele arătate. / Între timp, au fost raportate toate acestea principelui înţelept, care, auzindu-le, a poruncit să fie chemat părintele Sigismund, pentru ca să descopere adevărul, şi l-a întrebat dacă a văzut crucea mare de aur a răposatului părinte. El a răspuns că a văzut-o. / Atunci principele i-a

arătat acea cruce, abia mai mare de degetul mijlociu, şi de argint poleit, şi i-a zis: „Asta este?”. / Acela nici nu a îndrăznit şi nici nu a putut să tăgăduiască, ci, vrând, nevrând, a zis că da. / Auzind acestea, principele, cuprins de ruşine pentru că fusese atât de încrezător, şi că la ponegrirea unui călugăr vagabond, poruncise să fie chinuiţi atât de crunt bieţii orăşeni, a dat ordin, aşadar, ca ei să fie sloboziţi: însă unul, în grozăvia chinurilor, şi-a pierdut aproape de tot vederea şi, până acum, abia vede, lipsit de lumina limpede a ochilor”[211].

1650: Cele două biserici catolice din Suceava şi una din Baia „au fost arse de tătari” şi de cazacii lui Hmelniţchi, care „şi-au unit în grabă forţele lor din acea clipă cu cele ale tătarilor şi au năvălit, deodată, în Moldova, au ruinat totul pe unde au trecut şi au ars Iaşul până la pământ”, dar şi mănăstirile din nordul Moldovei, mai ales Dragomirna şi Putna[212].

1653: „În afară de distrugerea făcută, la început, de către Timuş şi de cazaci, oştile, ba cea maghiară, ba cea muntenească sau polonă, ba mai ales cea moldovenească, au pricinuit numeroase pagube ţării. Turcii, precum şi tătarii, ce mişunau în bande, cu prilejul venirii unui nou domn, au chinuit pe oamenii ce fuseseră nespus de loviţi, încă mai înainte, de alţii: foarte multe sate au fost dărâmate din temelie, oraşele şi cetăţile au fost supuse prădăciunii, mănăstirile şi locaşurile sfinte, atât cele moldoveneşti, cât şi cele mai însemnate greceşti, au fost jefuite, ceea ce s-a întâmplat şi locaşului nostru catolic de la Baia. / Aceşti oameni nenorociţi, îngrijindu-se doar să scape cu viaţa, au umplut pădurile, munţii şi

---

211 *Călători,* V, pp. 326, 327
212 *Călători*, V, pp. 437 şi 491

peşterile, în aşa fel, încât părea să se fi adus, în aceste ascunzişuri, adevărate colonii, şi numai cei mai îndrăzneţi mai obişnuiau să iasă de prin păduri, să-şi vadă casele pustiite”[213].

1669 (7177): Sunt menţionaţi câţiva locuitori din Baia, cu ocazia vânzării unor jirebii „în Merăşăni”, în zapisul lui „Neculai şi frate-său Hanos, şi frate-său Giurgea, feciorii lui Ianoş din târgul Baia, nepoţi Hancei din Suceava şi cu seminţia lor”[214].

1670, noiembrie: Giovanni-Battista del Mote Santa Maria, preocupat doar de bunurile catolicismului şi vorbind arar şi despre străbunii noştri, scria: „Suceava: Biserica este făcută din zid, dar a fost pârjolită de tătari; acum este restaurată. Are vii şi are şi bani în oraşul Cotnari, şi Cotnărenii îngrijesc acele bunuri. Ca paroh este acolo Don Giorgio Gross, fiu al oraşului Baia, elev al sacrei congregaţii; ca venit anual, îi dau 50 de taleri imperiali. Acea biserică are potire şi o cruce de argint; în acel oraş sunt numai două case de catolici. / **Baia**: biserica este construită din zid şi înăuntru se află cinci altare bine rânduite, au destule odăjdii de altar, două cruci de argint, şi au vii la Cotnari. Ca paroh este părintele prefect apostolic Vito Piluzzi, care a rămas acolo 18 ani; are 80 de taleri imperiali pe an ca „elemosină” de la biserică; mai înainte, mai era încă o obligaţie de două slujbe pe săptămână, înfiinţată de un preot din familia lui Gross, de unde veneau 18 taleri imperiali pe an, dar acum, fiind vorba de un preot din acea familie (Grigore

---

[213] *Călători,* V, pp. 500, 501

[214] Iorga, N., *Studii şi Documente cu privire la Istoria Românilor,* Vol. XXI, Bucureşti 1911, p. 205

Gross), acela se bucură de acea fundaţie; în acel oraş sunt 40 de case de catolici”[215].

1671: Sunt menţionaţi, într-un zapis, „Simion şoltuzul cu doisprezece pârgari din târgul Baia, pârgarii Marin, Ionaşco şi Pătraşco, şi cu alţi oameni buni”[216].

1685: În războiul polono-turc din 1685, desfăşurat pe teritoriul Moldovei, fratele lui Miron Costin, Velicico, hatman al oştirii, a ieşit, „cu puţina oaste ce o avea, spre ţinutul Sucevii, împotriva a multor poghiazuri leşeşti, ce umblau de stricau în ţară. Găsit-a, atunci, un poghiaz mare, la Baia. Şi s-a lovit hatmanul Velicico cu dânşii prea tare şi l-au lovit dintr-un sineţ, de i-au rupt zaua de pe lângă grumaz. Velicico năvălise în război singur, cu suliţa în mână, şi altul l-a lovit de i-a rupt spogârniceala de la frâul calului, şi altul l-a lovit, din sineţ, dârlogul de la şea, şi n-a putut să izbândească, şi au purces moldovenii în risipă, şi a fugit hatmanul, şi multă stricăciune a făcut acel poghiaz leşesc. Şi alte multe poghiazuri leşeşti, loveau prin alte locuri, de stricau în ţară”[217].

1686, Iacob Sobieski: După ce trec Şomuzul, pe la Răciulei (sat dispărut), polonii Regelui Jan Sobieski trec pe lângă Baia şi poposesc, luni, 30 septembrie, „lângă satul Oprişeni, lângă un heleşteu (Iazul Călugărilor, de lângă Oprişenii Fălticenilor), care se numeşte Movileşti pe Șomuz (confuzie cu satul Movileni, de lângă Ciumu-

---

[215] *Călători*, Vol. VII, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1980, p. 217
[216] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, vol. IV, Iaşi 1908, p, 76
[217] Neculce, p. 90

leşti)”[218]. De ce nu au poposit în Baia, ci „lângă satul Oprişeni”? Întrebarea e retorică.

1691: În anul morţii lui Constantin Cantemir, 1691, Baia e un oraş pustiu, iar „la Suceava sunt garnizoanele domnilor poloni. Au luat o mănăstire, episcopie a armenilor (mănăstirea Zamca), şi şi-au făcut acolo cetate. Comandantul, care se numeşte Diovanni Federico von Harstallen, este luteran, câţiva căpitani ai regimentului sunt catolici şi cei mai mulţi dintre soldaţi sunt catolici. Capelan, acolo, este un preot polon. Într-un ţinut sau comitat, între munţi, numit Câmpulung, sunt diferite case de catolici şi, deoarece acest comitat, de cinci ani, încoace, dă dajdie şi ascultare Poloniei, se află acolo o companie de poloni, drept garnizoană, printre care sunt şi mulţi catolici”, raporta, în 1691, Francesco Antonio Renzi[219].

1700: O solie poloneză, condusă de Rafael Leszczynski, cu jurnal ţinut de Francisc Radzewski, trecuse, în 18 februarie 1700: „21 februarie. După patru mile de drum, abătându-ne de la drumul drept, solul a sosit la Baia, pe râul cu acelaşi nume. În apropiere, se află un râu mare, Moldova, care curge pe sub dealurile de la miază-zi. Spre miază-noapte, se află nişte mănăstiri pustii şi o biserică romano-catolică, adică doar zidurile, urme ale unui oraş odinioară populat” (călători, VIII, pp. 164, 165). Solia pleacă, apoi, la Iaşi, să se întâlnească cu Antioh Cantemir Vodă, iar de acolo, spre Constantinopole. Solia polonă revine pe meleagurile noastre în 15 septembrie 1700, când poposeşte „în câmp, lângă Baia, după şapte mile de drum”, iar în ziua următoare, la

---

[218] *Călători*, VII, pp. 433-435
[219] *Călărori*, VIII, p. 118

Suceava, unde lua masa „în câmp, între oraş şi o mănăstire, după ce am trecut, prin vad, râul Suceava”, deci la Iţcani, unde a şi rămas peste noapte”[220].

1709: Pal Raday a ajuns în munţii Bucovinei, venind din Maramureş, în 3 noiembrie 1709: 7 noiembrie. A doua zi, plecând la ora opt, dimineaţă, am sosit, la ora două, după-amiază, la Baia şi am dormit acolo, în casa preotului. / 8 noiembrie. Plecând, de la Baia, la ora 7, dimineaţă, am ajuns la satul numit Paşcani, pe la ora şapte, seara”[221].

1712: În iarna anului 1712-1713, oastea leşească era cantonată la Cernăuţi „şi făcea multă stricăciune locuitorilor”, aşa că domnitorul şi-a trimis hatmanul Buhuş, care, adunând ceva oaste bucovineană, i-a determinat pe leşi să stea cuminţi, până spre sfârşitul lunii februarie, când vor pleca, supravegheaţi, la Bender, hatmanului îngăduindu-i la iernat, în baza unei straşnice mituiri, despre mituirea aceasta povestind şi Weismantel. „**Baia arată ca un sat păcătos, mai degrabă decât ca un oraş**; asemenea orăşelului Siret, aşezat pe râul Siret”[222].

1733: „La vlet 7241, septembrie, singur dintru sine îndemnat, Domnul nostru luminat Gligorii Ghica Vodă, ca să vadă scaunul bătrân, unde este cetatea Sucevei, mai mult pentru sfintele mănăstiri, citind Măria sa honogravul ţării şi auzind că la aceste părţi de sus, purcesu-s-au, cu toată curtea Măriei sale, între care erau şi boieri mari, Constantin Costachi vel logofăt, Ion Neculce vel vornic, Sandul Sturza hatman, şi au mers la Roman, la Neamţ şi la **cetatea Baia**, la Slatina, mănăstire,

---

[220] *Călători,* VIII, p. 173
[221] *Călători,* VIII, pp. 293, 294
[222] *Călători,* VIII, p. 346

şi luni, septembrie 11, au mas la mine, la Horodniceni, şi a doua zi m-au făcut vornic în Câmpulung, şi au purces în Dragomirna şi în Suceava, de au văzut cetatea şi alte toate, şi cu cheltuiala Măriei sale m-au pus epitrop, să acopăr biserica gospod ce este în mijlocul târgului, în numele sfântului mare mucenic Dimitrie / Șerban Cantacuzino biv vel medelnicer"[223].

1734: Este menţionat, într-un uric, „rugătorul nostru, preotul Crăciun de la Baia"[224].

1775: „Pe 13 septembrie 1775, comisarii de frontieră s-au întâlnit la **Baia** (în Moldova). Demarcația în curs de desfășurare avea, acum, un curs atât de favorabil, încât întreaga frontieră sudică și, de asemenea, granița de est, până la Cernăuţi, putea fi corectată până la începutul lunii noiembrie. Austria şi-a fost adjudecat, în sud, Candreni (de lângă Dorna-Watra) și Stulpicani (de lângă Câmpulung), precum și întinderi considerabile de pământ, între râurile Siret și Suceava. Dar acum astfel de dispute au izbucnit între comisari, motiv pentru care nu numai că demarcația ulterioară a stagnat, dar Tahir Aga a declarat că o parte din frontierele deja corectate (de exemplu, între râurile Siret și Suceava) sunt îndoielnice. Comisia, tocmai datorită comportamentului inteligent al lui Thugut, în ianuarie 1776, a plecat, din Cernauca, iarăşi la muncă"[225].

---

[223] Bianu, Ioan (bibliotecarul Academiei Române), *Catalogul manuscriptelor româneşti*, Bucureşti 1907, pp. 183, 184
[224] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 11
[225] Polek, *Erwerbung der Bukowina durch Oessterreich* (Bucovina achiziționată de Austria), pp. 43 şi următoarele; Werenka, *Ueber die Grenzregulierung der Bukowina zur Zeit der Vereinigung mit Oesterreich* (Despre reglementarea frontierei Bucovinei, în

1803: Condica liuzilor pe 1803 indică, pentru „Baia-bogată” a logofătului Constantin Balş, din Ocolul Moldovei, numărul oamenilor: 291, banii unui sfert nou de 3 luni: 1.135, suma peste tot a birului anului 4.540, şi 25 de scutelnici – de către cine se scutesc; „de cătră însuşi” logofătul proprietar al satului[226].

1855: „**Baia**. În depărtare de o oră de la Folticeni[227], la poalele munţilor, se află Baia, odinioară numele unei cetăţi, astăzi o mare moşie, proprietatea unui gentilom spaniol, care o dobândi prin căsătorie cu o română. Baia se deosebeşte prin poziţiunea sa pitorească, prin frumoasa aşezare a proprietarului şi prin trei ruine, rămase din timpurile Marelui Ştefan, care iubea a locui în acea cetate. Palatul proprietarului, deşi nu de o arhitectură impozantă, este mare şi frumos şi aşezat în mijlocul unui parc englezesc destul de întins. Prin el curge o ramură a Moldovei, care formează mai multe lacuri frumuşele. O

---

momentul unificării cu Austria), Jahrbuch der Bukowin. Landesmuseums. III, pp. 1 şi următoarele.

[226] Codrescu, Th., *Uricarul,* Vol. VII, Iassi 1886, p. 249

[227] Cu mai mulţi ani în urmă, am întreprins, în societatea unui amic, o primblare de câteva luni prin munţii Moldovei, Bucovinei şi Transilvaniei. În vreme ce amicul meu desemna locurile cele mai frumoase, eu descriam călătoria noastră. Descrierea ar fi prezentat poate oareşicare interes acelor care se ocupă cu moravurile poporului şi care sunt amatori de frumuseţea naturii, căci adesea siliţi de a căuta un adăpost prin colibe sau de a dormi pe câmp, sub cerul înstelat, am fost într-un necurmat contact cu oamenii din popor, din gura cărora adunasem mai multe legende şi cântece populare, pe care le reprodusesem credincios, în modul cum le culesesem. Această descriere însă s-a pierdut din întâmplare. N-am mai putut găsi, dintr-însa, decât aceste câteva pasagii, care se rătăciseră printre alte hârtii. Dându-le aici publicităţii, sper că nu vor fi luate decât pentru nişte fragmente, precum sunt în adevăr. / I. N.

parte a grădinii e mai sălbatică şi primblătorul, străbătând prin strâmte şi întunecoase alei, se află, fără de veste, în mijlocul unor ruine. Acestea înfăţişează toata mărimea trecutului: zidurile de piatră, de o lungime de vreo 15 picioare, înălţimea unor părţi a zidurilor, care se întrec falnic cu înălţimea munţilor din apropiere, pietrele căzute, cu inscripţiunile lor, toate aceste insuflă mirare şi respect. Pe cât se poate presupune, după forma ruinelor, ele trebuie să fi fost, din vechime, o biserică; inscripţiunile de pe pietre sunt în limba slavonă şi un filolog versat în acea limbă ar descoperi, desigur, ştiinţe interesante asupra acestor locuri. / În mijlocul ruinelor se află un mormânt, în care, după cât se lămureşte de pe inscripţiunea grecească, se odihneşte Cantacuzin, un vechi proprietar al moşiei Baia. Acest Cantacuzin, care trăia cu unu secol în urmă, a fost, pe cât povestesc locuitorii din Baia, un bărbat de un caracter straniu şi sălbatic. El nu avea palaturi în capitală, nici nu era servitor al tronului, ca cei mai mulţi boieri; el afla plăcere în singurătate şi în vânat. Pasiunea vânatului era atât de mare în el, încât se acufunda, cu sute de săteni, în adâncul munţilor, unde petrecea, vânând, pătrimi şi jumătăţi de an. Când se cobora în vale, după asemenea vânătoare, aducea cu el mulţime de urşi şi de cerbi ucişi, cu a căror piei şi coarne îşi orna palatul. Când nu vâna, îi plăcea a rătăci singur prin păduri şi se oprea, cu deosebită mulţămire, între ruinele din grădină, care erau locul său favorit. Acest pasionat vânător atinse o înaltă etate. La sfârşitul vieţii, risipise o mare parte din avere; sătenii ce erau sub stăpânirea sa, uitând întrebuinţarea plugului, erau prefăcuţi în sumeţi vânători, şi moştenitorii lui Cantacuzin nu dobândiră, prin testamentul său, decât un mare număr de

piei de fiare sălbatice, cu îndatorirea de a-l înmormânta în mijlocul ruinelor atât iubite de el. / Celelalte două ruine, ce se află la Baia, sunt mai bine conservate. Una dintre ele, o biserică părăsita, în care, după superstiţia sătenilor, locuiesc spirite infernale, a rămas întreagă, afară de clopotniţă. A doua, iarăşi o biserică, e conservată şi mai bine, şi a fost prefăcută şi înnoită, aşa încât înfăţoşează un aspect ridicol, cu grandioasele sale ziduri, pe care se reazemă o clopotniţă de lemn. Deşănţat contrast între energicul trecut şi neputinciosul prezent!”[228].

1881: „Tabloul premiaţilor de juriul concursului agricol şi industrial din judeţul Suceava, în zilele de 14, 15 şi 16 octombrie 1881: **Vasile N. Muşat** , din comuna Baia, pentru dogărie, 30 lei; **Costache Lespădau**, din comuna Baia, pentru dogărie, 20 lei; **Gheorghe Bosînceanu**, din comuna Baia, pentru dogărie, 10 lei; Safta defunctului Iordache a Deaconului, din comuna Baia , pentru ţesături de lână şi in, una vacă”[229].

1894: „Baia, comună rurală în centrul plasei Moldova de Sus şi cam în centrul judeţului. Se mărgineşte, la Est, cu comuna Fântâna-Mare, la Vest, cu Sasca, despărţindu-se prin semne convenţionale, coasta heleşteului şi râul Moldova, şi la Nord, cu Fălticeni, prin pârâul Buciumeni. Are forma unui patrulater neregulat, înclinat spre râul Moldova. Perimetrul comunei e în lungime de 25.000 m. / Formată dintr-un singur sat, Baia e populată cu 620 capi de familie, ce numără 2.570 suflete sau 1.269 bărbaţi şi 1.301 femei, din care 154 izraeliţi. Contri-

---

[228] Negruzzi, Iacob, *Din Carpaţi / Fragmente*, în *Convorbiri literare,* Anul I, No. 22, Iassi 15 ianuarie 1868, pp. 308-314

[229] *Monitorul Oficial al României*, No. 196, miercuri 2/14 decembrie 1881, pp. 6078-6080

buabili sunt 687. Are o biserică în sat, cu 2 preoţi şi 2 cântăreţi, şi o şcoală rurală mixtă. / Budgetul comunei, pe anul 1892-1893, are, la venit, 10.843 lei şi, la cheltuieli, 10.807 lei; iar al drumurilor, 1.887 lei venit şi 1.774 lei cheltuieli. În toată comuna sunt 133 cai, 420 boi, 446 vaci, 274 oi, 10 capre, 323 porci şi 200 stupi. În comună sunt 3 mori, 2 pe Moldova şi una pe Şomuzul Băii, o fabrică de spirt a proprietăţii, ce produce, anual, 516.310 litri, al căror preţ, pe loc, e de 5 lei decalitrul. La această fabrică sunt întrebuinţaţi 60 de omeni. Un fierăstrău primitiv, cu 2 pânze, pus în mişcare de apa adusă, pe canalul Velniţei, din Moldova. Mai sunt: 2 fierari buni nemţi şi mai mulţi ţigani, 6 cizmari. Comerţul acestei comune e, ca peste tot locul în judeţ, în mâinile izraeliţilor. Sunt trei cârciumi şi 2 căsăpii. Pe lângă plugărie, cea mai mare parte dintre locuitori se ocupă cu fabricarea doniţelor, cofiţe, budăie, putini şi alte fabricate din brad, pe care le desfac pe la Iaşi, Botoşani, Dorohoi, Vaslui, Roman, etc. / Altitudinea comunei, de la nivelul mării, variază între 400-700 m. E udată de râul Moldova, cu afluenţii săi din dreapta, Bogata, Jerna şi Miclăuşa, iar din stânga, Recea, Şomuzul Băii Mare, unit cu Şomuzul Băii Mic şi două iazuri. / Moşia e a moştenitorilor marchizei Carolina de Betmar. Suprafaţa teritorială a comunii e de 3.853 fălci, din care 1.728 pădure, 1.325 loc de cultură şi 800 netrebnic. Anul acesta, s-au cultivat 825 fălci porumb, 394 fălci ovăz. 69 fălci orz, 12 fălci hrişcă şi 200 fălci fânaţ. Grâul nu se cultivă, fiind locurile prea slabe. / Locuitorii, împroprietăriţi după legea din 1864, sunt 35 fruntaşi, 146 mijlocaşi şi 202 codaşi, stăpânind 1.346 fălci. / În apele comunei se găseşte aproape tot felul de peşte de râu şi iaz; iar în păduri se adăpostesc mistreţi,

lupi, căprioare etc. Şesul Băii e renumit pentru faptul că atrage mult vânat de câmp. / Locuri mai însemnate, în comună sunt: Biserica satului, Biserica Albă, Biserica Săsească, Curtea, Cetăţuia şi Groapa lui Hârjab. / La 1803, „Baia-Bogata a dumisale Logofătului Constantin Balş avea 291 liuzi, plătind bir 4.540 lei pe an, fiind şi 25 liuzi de cei fără bir” (*Uricar.*, de T. Codr., VII, p. 249). / La 1850 „Baia-Bogata, la ţinutul Sucevei, Ocolul Moldovei, moşie a răposatului cneaz Alecu Cantacuzino, are sat cu două biserici, cinci preoţi, doi diaconi, patru dascăli, un privilegiat, patruzeci şi unu nevolnici, 57 vădane, un vătav, 37 slujbaşi-volnici. Pe lângă moşiile Cotul Băii, Boroaia şi altele. Numărul de 326 locuitori” (*Buciumul Rom.*, An. I, 1875, p. 87).

Baia, sat pe moşia şi în comuna cu acelaşi nume din plasa Şomuz Moldova. Aşezat pe ţărmul stâng al Moldovei, îşi trage numele de la baia de bani, ce se afla în vechime aci şi în care se fabricau, din metalele scoase din dealul şi pârâul Bogata şi din râul Moldova. Vatra satului ocupă suprafaţa de 342 fălci. / La 15 August, ziua hramului bisericii, se face târg şi joc mare, cu care ocazie salul e vizitat de locuitorii de prin toate satele învecinate şi de târgoveţii din Fălticeni. / Are: o biserică, zidită de Petru Rareş, la 1532. „După întoarcerea din Ţara Ungurească, Petru Vodă Rareş făcu biserica din Baia” (Gr. Ureche., *Letop.*, I, p. 25). Biserica a fost zugrăvită şi pe dinăuntru, şi pe din afară. Înăuntru se văd chipurile lui Petru Rareş Vodă, Ecaterina Doamna şi fiicei lor. Cu vreo doi ani în urmă, s-a văpsit, pe dinafară, şi astfel s-au acoperit tablourile, sfinţii, judecata de apoi şi războaiele ce erau zugrăvite de jur-împrejurul bisericii. E servită de 2 preoţi şi 2 cântăreţi. / O şcoală rurală mixtă, cu un

învăţător plătit de stat, înfiinţată la 1865 şi frecventată de 60 şcolari. În marginea nord-vestică a satului, se află ruinele bisericii lui Ştefan Cel Mare, numită Biserica Albă, iar în grădina proprietăţii se văd ruinele unei biserici, ce portă numele de Biserica Săsească. / Alte locuri mai însemnate prin împrejurimi sunt: Cetăţuia, localitate pe un cap de deal, în partea sudică a satului, peste râul Moldova, numită astfel pentru că aşa au apucat şi locuitorii din moşi-strămoşi. Se bănuieşte că sub scoarţa superficială de pământ trebuie să fie ziduri, iar bătrânii povestesc că aci ar fi îngropaţi bani în buţi, precum şi alte odoare vechi. / În oborul primăriei, în maidanul (piaţa) comunei, la locuitorul Nicolae Radu, în livada lui Costache Boz şi în alte localităţi se găsesc temelii de ziduri, de pivniţe, de clădiri mai mult sau mai puţin mari, de subterane etc. Bătrânul Boz spune ca ar fi auzit de la părinţii săi că în livada lor ar fi fost, în vechime, o biserică. Drumurile principale sunt: la Fălticeni (7.000 m,), la Sasca (4.500 m), la Fântâna Mare (7.000 m), la Bogata (3.000 m). / **Din trecutul satului**. În vechime, Baia a fost un târg mari şi se crede că aci a fost chiar scaunul domniei primului descălecător al Moldovei, Dragoş Vodă. Descreşterea sa începu după mutarea autorităţilor la Suceava. Unii cronicari cred că începutul cetăţii Baia a fost pus de nişte olari: „Aşijderea şi târgul Baia l-au descălecat nişte olari saşi; *Olărie* săseşte se cheamă *Baia*” (N. Costin, *Letop.*, I, p. 84 şi *Apendice* I, p. 379). Oraşul exista însă mai înainte de descălecarea lui Dragoş, după cum arată o geografie rusească anterioară anului 1347, şi se crede că aici, şi anume la Bogata, ar fi fost mine, exploatate de romani (*Ist. Rom.*, de A. D. Xenopol. Vol. I, p. 244). / Din „notiţa asupra minelor”,

adresată, la 1832, Mai 31, Guvernului provizoriu rusesc, ce administra atunci Moldova, de către directorul şcolii de arte Mihailic de Hodocin, extragem următoarele: „Netăgăduite dovezi ale exploataţiei minelor se înfăţişează la Baia, pe râul Moldova, din următoarele date şi argumente: **1).** Pentru că românii după numele anticei poliţii (de la *polis*, adică *oraş* – n. n.) Baia, aşezată lângă Neapole, unde sunt ape minerale şi metale, la colonizarea lor în Galia au numit asemenea loc *Baiona* şi în Dacia ei, pe acest temei, au dat nume de *Baia* la toate locurile unde au aflat asemenea producte. De aceea, în Ungaria şi în Transilvania, mai toate minele se cheamă *Banja* (*Baia*), după care românii au numit moneta: bani, precum italienii de astăzi o numesc în chipul următor: *Bajocco*. **2).** Baia, în Moldova, a fost, în epoca veche, poliţie însemnată şi locuită de unguri şi saşi transilvani, care nu puteau fi alta decât mineri. Acesta se adevereşte din ruinele aflătoare astăzi la Baia, din bisericile şi mormintele săseşti, din care acel cu inscripţia din anul 1652 este al unul Lupu Bănariu, adică lucrător de bani; de asemenea, a fost şi aproapele sat Sasca locuit de mineri saşi. Se pare încă că ei au dat numele lor şi târgului Neamţ” (*Uricar.*, de T. Codr., Vol. VIII. p. 25). / În prima hartă geografică a României, de Iacov Essler şi George Ubelin, publicată în 1513, „Tabula moderna Sarmatiae sive Hungariae, Poloniae, Russiae, Prussie et Valachie”, E. Ptolemeo Argent, 1513”, Baia este omisă (*Archiva ist.*, de B. P. Hajdău, I, p. 178). / **Oraşul Baia** a fost locuit de mulţi saşi. „De asemenea, întâlnim în Moldova Baia, încă de prin veacul XV-lea ca locuită de saşi” (D. Xenopol, *Ist. Rom.*, II, p. 233). Mai multe documente pomenesc de saşii din Baia. Aşa, în 1453, Alexandru Vodă hărăzeşte

Mănăstirii Probota, între altele „şi i-am dat, cu voia şoltuzului şi pârgarilor de la Baia, ca de la moara lor să aibă a lua mănăstirea noastră, pe tot anul, câte 12 coloade (măsuri) de orz şi 4 coloade de grâu, fără nici o zăbavă; iară dacă *saşii* din Baia vor călca vreodată această tocmeală, atunci acei saşi ne vor plăti 60 de ruble argint” (*Arch. Ist.,* de B. P. Hajdău, I, p. 103). / La 1407, Alexandru cel Bun regulează taxele vamale pentru mărfurile de import şi export, „iară pentru exportul postavurilor la Bistriţa, în Ungaria, se va plăti, în Suceava, de la 1 grivnă, până la 3 groşi, în Baia, de la 1 grivnă, până la 1 groş şi jumătate, la Moldoviţa, asemenea, şi, la întoarcerea din Ungaria, cu marfa de acolo, se va plăti de la un tărhat, în Moldoviţa, până la 2 groşi, în Baia asemenea”. / „Cumpărând vite sau cârlani în Bacău sau în târgul lui Roman sau în Baia, sau în Neamţ, sau în alte oraşe ale noastre, la locul cumpărăturii se va da vama: de la 1 vită – 1 groş, asemenea de la 10 oi sau de la 10 porci, sau de la 100 piei de miel; de la 100 piei de bou, până la 10 groşi; de la 100 piei crude, până la 2 groşi”. „Importul jderilor ungureşti e liber, plătindu-se vamă, de la 1 grivnă în Baia, până la 1 groş şi jumătate,... din care jderi liber este a se vinde numai după ce noi ne vom alege cât ne va trebui” (*Arh. Ist.*, de B. P. Hajdău, I, pp. 130-132). / Printr-un hrisov al lui Ştefan Vodă, din 31 August 1458, se dă ceara de la toate crâşmele din Baia mănăstirii Moldoviţa (*Uricarul,* de T. Codrescu, tom. X, p. 127). / În aşezământul comercial, făcut de Ştefan cel Mare, în Suceava, la 1460, Iulie 3, se zice: „Cine va duce postavuri la Bistriţa sau la Ungaria va plăti, în Suceava de grivnă 3 groşi, în Baia de grivnă 1 groş şi jumătate, iar întorcându-se din Ungaria, va plăti, de fiecare sarcină sau

tărhat, in Baia, 2 groşi”. În Baia se cumpărau vite cornute sau necornute. Exportul cerii munteneşti e liber, plătind vamă de fiecare piatră de ceară câte un groş în Baia etc. Exportul jderilor ungureşti e liber, plătind vamă, la frontieră, în Baia sau în Bacău, câte un groş” (*Archiva Ist.*, de B. P. Hajdău, II, pp. 173-175). / „Matei Corvin avea să răfuiască cu Ştefan o veche socoteală, aceea a prădării Ardealului. El intră in Moldova, prin pasul Oituzului, în 19 noiembrie 1465, arde Romanul, se îndreptă spre Suceava şi ajunge la Baia, în 14 decembrie. Acolo, trebuind să poposească iarăşi, spre a-şi odihni armata, mai ales fiind vreme de iarnă, el se întăreşte în acest oraş, încât Ştefan, când îl atacă, într-o noapte, trebui să-l ia cu asalt. Nu sunt exacte deci cele ce spune Ureche, că Matei ar fi fost surprins de Ştefan, pe când „îşi lăsase oastea, fără nici o pază, la băuturi şi jocuri”. Dlugosz, istoricul polon, care trebuia să cunoască mai bine împrejurările, deoarece era contemporan Regelui unguresc şi Domnului Moldovei, povesteşte astfel această bătălie: „După ce a sosit Matiaş Craiul la oraşul Baia şi a întărit oraşul, căci se temea de năvălirea moldovenilor, cu şanţuri şi cu care, Ştefan Vodă, care se aşezase cu oastea sa între râurile Moldova şi Şomuzul, gândind că a venit timpul când, cu puţini, să bată pe mulţi, lăsând caii şi sarcinile în tabără, pedestru şi uşor a venit la Baia şi, aprinzând oraşul din vreo câteva laturi, în 15 decembrie, noaptea, a năvălit peste unguri, şi a ţinut bătaia amestecată până în revărsatul zorilor. Iară căzând mulţi dintre unguri şi mai mulţi sodomindu-se în flăcări, Craiul Matiaş, rănit pe trei locuri, ci nu de moarte, ca să nu vină în mâinile românilor, cu o lectică s-au scos din locul bătăii. Partea cea mai mare a oştirilor ungureşti, venind la

munţi şi aflând drumurile îndesate cu arbori, ce se tăiase de moldoveni, au ars carele şi bogăţia şi, îngropând 500 de bombarde, ca să nu se poată folosi moldovenii cu dânsele, au trecut cu fuga în Ardeal. Prin facerea de bine a unul român a scăpat Craiul Ungariei, de nu s-a prins sau nu s-a tăiat, pe care român Ştefan Vodă l-a pedepsit cu moartea, după ce a înţeles trădarea lui. Spun că 10.000 de unguri au pierit în bătaia aceea; steaguri milităreşti vreo câteva s-au prins, care le-a trimis Ştefan Vodă, prin solit săi, în semn de biruinţă, Craiului Cazimir" (A. D. Xenopol, *Ist. Rom.*, vol. II, pp. 395, 396). Apoi Ştefan, drept răzbunare, trece în Ardeal şi „pradă ţara în lung şi în lat, cât i-a plăcut, şi nu iese din ea decât atunci când Regele Matei propune împăcarea şi îi dăruieşte două cetăţi în Transilvania, Ciceul şi Cetatea de Baltă sau, cum îi zic ungurii, Küküllöwar" (vezi lupta de la Baia şi în *Letopis*., I, p. 153 şi 154). / Înainte de lupta de la Războieni, oraşul Baia fu ars pentru a doua oară, tot de Ştefan cel Mare, împreună cu Iaşul, Bacăul şi Romanul, pentru a ridica, astfel, turcilor putinţa adăpostirii (A. D. Xenopol şi Gr. Tocilescu). / Baltazar de Piscia, comunicând Papei (Scris, Vratislavia, 1476, Septembrie 16) noutăţi căpătate de la 5 tineri genovezi, care fusese luaţi robi de turci, spune că Ştefan cel Mare, pentru a zădărnici venirea turcilor, a ars Vasluiul, Iaşii, Bacăul, Roman şi Baia. Apoi, lăsând o garnizoană în Suceava, Ştefan avu o luptă cu turcii, într-o pădurice, la depărtare de o jumătate zi *de la Bagna* (*Columna lui Traian*, p. 379). / Episcopul catolic Fra Bernardo Quirini, în 1599, arată că Baia numără la 3.000 (cu aproximaţie, 15.000) suflete (A. D. Xenopol. *Ist. Rom*., III, p. 533). / În Baia se întâmplă, pe timpul domniei lui Constantin Cantemir Vodă (1685)

lupta hatmanului Velicico cu un podghiaz mare de leşi: „Într-acea vreme ieşit-au hatmanul Velicico, cu puţină oaste ce avea, spre ţinutul Sucevei, împotriva a multe podghiazuri leşeşti, ce umblau de stricau în ţară; găsit-au atunci un podghiaz mare la Baia şi s-au lovit hatmanul Velicico cu dânşii prea tare, cât 1-au lovit pe hatman dintr-un sineţ, de i-au rupt zaua de pe lângă grumaz. Velicico năvălea în război singur, cu suliţa în mână, şi altul l-au lovit de i-au rupt spogârniceala de la frâul calului, şi altul i-au lovit din sineţ dârlogul de la şea. Şi n-au putut să izbândească, şi au purces moldovenii în risipă; şi au fugit hatmanul Velicico, şi multă stricăciune au făcut acel podghiaz leşesc; şi alte multe podghiazuri leşeşti loveau pe alte locuri de stricau în ţară”. Şi, mai la vale: „Venise trei sârbi aici, în ţară, să slujească, care acei sârbi, mai înainte vreme, fusese kesăgii, anume Ilie şi Standul, şi Dimaiuruc; ei spoveditu-s-au la un călugăr grec, la Galaţi, trecând Dunărea; şi acel călugăr i-au pârât la Duca Vodă, de le-au luat Duca Vodă 70 de pungi de bani şi multe odoare scumpe; şi pe urmă şi-au găsit vreme acei sârbi, de s-au dus în ţara leşească; şi aceia au bătut pe hatmanul Velicico la Baia; şi făceau multe podgearuri şi răutăţi ţării, că erau oameni foarte harnici; şi aşa s-au întâmplat într-un podghiaz, de l-au împresurat mulţime de tătari” (I. Neculce, *Letopis.*, II, p. 231). / În 1741, Baia era încă târg; dovadă, un document din acel an, în care se zice „Târgoveţii de Baia”, „hotarul târgului Baia” (Uricar., vol. I, p. 262). / La 1776, Iulie: „Comisarii austrieceşti şi turceşti pentru delimitarea Bucovinei se întâlniră mai întâi în Baia, unde şi-au arătat plenipotenţele şi s-au apucat de demărcăciune” (Uric,. de T. Codr., vol. IX, p. 255). / La 1803, „Baia-Bogata, a Dumisale

logofătului Constantin Balş, avea 293 liuzi, plătind bir 4.540 lei pe an, fiind şi 25 liuzi de cei fără bir" (*Uricar.*, de T. Codr., vol. VII, p. 240)"[230].

1909: „Ca una din cele mai bătrâne aşezări orăşeneşti ale ţării, Baia Sucevei, azi **un sat ca multe altele**, păstrează în cuprinsul său rămăşiţe istorice a căror vechime se ridică departe, în sus, de-a lungul veacurilor, până în vremea celei mai bogate înfloriri a târgului săsesc de odinioară, până în anul memorabil al ruşinoasei înfrângeri a lui Matiaş Craiul, în Moldova, şi până în epoca întâi şi celei mai vrednice domnii a lui Petru-Vodă Rareş. Ele sunt: **1).** ruinele **Bisericii catolice**, re-edificată de Alexandru cel Bun, la 1410; **2). Biserica Albă**, acum restaurată, înălţată de Ştefan cel Mare, şi **3). Biserica** zisă, pe numele ctitorului, a **lui Petru Rareş**, zidită la 1532. / Măreţele ruine ale bisericii catolice, aflătoare azi în grădina proprietăţii locului (marchiza Carolina de Betmar – n. n.), provin, cum s-a spus, din străvechea ctitorie a lui Alexandru cel Bun, de la 1410, pe care Voievodul a înălţat-o, precum mărturisesc izvoarele, pe seama locuitorilor saşi, în amintirea răposatei sale soţii, Margareta, înmormântată aci. Înainte însă de a arăta împrejurările în care s-a făcut aceasta şi de a înşira datele mai însemnate ce avem, cu privire la domneasca fundaţie, e necesar, pentru lămurirea lucrului, să spunem câteva cuvinte despre târgul însuşi. Căci cu întemeierea, dezvoltarea şi decăderea lui stă în strânsa legătură istoria bisericii catolice din localitate. / Baia, cum i-au zis totdeauna ai noştri, *Stadt Molde*, cum o numeau diregătorii saşi, în bogata lor corespondenţă cu Bistriţa Ardealului, *Moldavia*, cum o

---

[230] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 8-14

găsim însemnată în hărţile cele mai vechi, *Civitas Moldaviensis*, cum o scriau străinii în documentele şi actele lor latineşti, a fost descălecată de saşii ce acolonizaseră vecina Rodnă, de peste munţi, şi o aduseră la mare înflorire, în a doua jumătate a secolului al XIII-lea. În *Baia*, scrie dl Iorga, se recunoaşte ungurescul *Banya*, ce slavoneşte e tot atât cât *Rodna*, Rodna din vecinătatea Bistriţei. / În întâia jumătate a secolului al XIII-lea, târgul era întemeiat şi organizat definitiv, după modelul cetăţilor săseşti din noua patrie a descălecătorilor, din Ardeal. O arată aceasta mărturia documentelor posterioare, nu prea târzii (cel dintâi de la 1413), care numesc Baia capitală a „Ţării Moldovei". Fireşte, nu a Moldovei lui Bogdan Vodă, Descălecătorul, care va fi rezidat la Rădăuţi, unde s-a înmormântat, ci a Voievodatului întemeiat, puţin mai înainte (circa 1352), de Dragoş Vodă şi fiul său, Sas, Voievodat numit, în diplomele Regelui Ludovic, „*terra Moldaviae*" şi pe care l-a supus şi luat în stăpânire Bogdan. Faptul acesta se atestă şi prin pecetea contemporană, căci, după sigilografi, e gravată în secolul al XIV-lea, a sfatului orăşenesc, pe care târgoveţii din Baia au întrebuinţat-o în actele lor, generaţie după generaţie, până târziu, în secolul al XVII-lea, „pecete ce are, ca stemă a oraşului, un cerb în fugă spre dreapta, cu capul întors, între ale cărui coarne se află un crucifix, iar în exergă inscripţiunea: SIGILIUM * CAPITALIS * CIVITATIS * MOLDAVIE * TERRE * MOLDAVENSIS". / Întemeiat în astfel de condiţiuni, de o populaţie harnică, cu spirit de organizare şi năzuinţe de propăşire, Baia, mijlocind o bună parte a relaţiunilor noastre economice cu Ardealul, ajunge, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, unul din cele mai însemnate târguri ale Moldovei şi se menţine

ca atare în secolul următor, alături cu celelalte aşezări orăşeneşti ale ţării, care, deşi întemeiate mai târziu, se dezvoltaseră şi ele destul de repede. Aceasta se vede din bogata corespondenţă a oraşului cu Bistriţa, din vechile privilegii comerciale, acordate neguţătorilor străini, în care Baia figurează între târgurile de frunte ale ţării şi din faptul că aci, la începutul secolului al XV-lea, s-a cerut şi s-a obţinut, de la Scaunul Pontifical, înfiinţarea unei Episcopii catolice, mai mult pentru locuitorii saşi ai oraşului şi mai cu seamă pentru scopurile generale ale propagandei între „schismatici”, sprijinită atunci, cu mult zel, de Margareta Doamna, soţia lui Alexandru Vodă cel Bun, “illa gemma pretiosa, Moldavicarum ecclesiarum fundatrix”. Pe mormântul acestei Margarete, considerată de tradiţia bisericească ca întemeietoare a cultului catolic în Moldova, edifică Alexandru cel Bun, la 1410, ne relatează Marco Bandini, la 1646, măreaţa biserică, cu hramul „Sfintei Fecioare”, dimpreună cu mănăstirea în care, câţiva ani după aceea, se aşeză Scaunul Episcopilor latini din Târgul Moldovei, *Civitas Moldaviensis*. Era în epoca de înflorire a comunităţii catolice a saşilor din Baia, epocă ce, de altfel, nu ţinu decât prea puţin, până la 1467, când, precum se ştie, târgul ce adăpostise între zidurile sale oastea ungurească a Craiului Matiaş fu dat pradă flăcărilor, în noaptea de 14 spre 15 decemvrie, odată cu lovirea, spargerea, înfrângerea şi ruşinoasa fugărire a vrăjmaşilor. / Arderea aceasta a târgului, urmată de o alta, în 1476, înaintea bătăliei de la Valea Albă, e punctul de plecare pentru decăderea Băii: o parte din vechii locuitori îşi părăsiră vetrele, locul lor fiind luat de „schismaticii valahi”, pe seama cărora ridică, acum, victoriosul Voevod o biserică mare şi frumoasă de piatră,

pe care o închină „Sfântului Marelui Mucenic şi Biruitor Gheorghe”. Astfel, înfloritoarea comunitate catolică săsească şi ungurească scăzu deodată şi, cu dânsa, şi Episcopia, ce nu mai avea nici măcar atâtea venituri, cât să poată susţine pe episcopi, care, din cauza aceasta, păstrându-şi titlul, rezidau prin alte părţi. Fireşte că aceasta contribui mult la decăderea târgului, decădere favorizată de noile împrejurări economice, mai puţin prielnice ca altă dată, precum şi de procesul înlocuirii treptate a populaţiei vechi târgoveţe de meseriaşi şi neguţători, prin populaţia nouă sătească de plugari şi păstori. Căci, de unde în vremile sale de înflorire, Baia numără peste 6.000 locuitori saşi şi unguri, la sfârşitul secolului al XVI-lea ea nu mai avea decât ceva mai mult de a douăzecea parte (360) din aceşti locuitori. Foarte elocvent!”[231].

1919: „Cel dintâi Scaun de Domnie n-a fost la Suceava, ci la Baia. Ţara se zicea Moldova, după râul Moldovei, căci împărţirea cea veche a ţăranilor era după râuri: moldoveni, suceveni, sireteni, pruteni şi aşa mai departe. La început a fost poate ţara la Câmpulung, apoi, pe cursul Moldovei, a tras către miazăzi şi răsărit, ajungând la Baia, lângă Fălticeni, astăzi un simplu sat, pare va trebui să fie ridicat din nou la însemnătatea de târg, precum merită şi după monumentele pe care le posedă, căci este o biserică a lui Ştefan cel Mare foarte frumoasă şi mai bine reparată decât Mirăuţii de aici, căreia i s-a dat un foarte frumos acoperiş de pagodă chinezească… Revenind însă la ceea ce spuneam, Baia are acum o biserică a lui Ştefan cel Mare foarte bine

[231] Lapedatu, Alex., *Antichităţile de la Baia* , în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice,* No. 2, Anul II, aprilie-iunie 1909, pp. 53-63

reparată, fără acea aroganţă de stil şi de lux mahalagesc, care distinge reparaţiile austriece şi, pentru a întrebuinţa un cuvânt german şi mai aplicabil, fără acea tendinţă de „protzen”, care deosebeşte biserica din Mirăuţi. Şi Baia mai are şi o biserică a lui Petru Rareş, care n-a avut nevoie să fie reparată. Sunt, apoi, acolo admirabili ţărani, asemănători întru toate cu aceia din Şcheia, pe cari i-am văzut jucând. Acum vreo zece zile, au venit să ceară o şcoală secundară, arătând că-s gata să sprijine înfiinţarea acestui liceu. Când un sat are asemenea amintiri şi o ţărănime ca aceasta, se poate face pentru el ceva, care să-l asemene puţin cu Capitala ce a fost Baia odinioară”[232].

1922: „Propunerile de exproprieri, prin procese-verbale semnate de preşedintele judecător Honcu şi de membrii B. Sarlea şi V. Popescu, cu V. Miron secretar, erau ulterior înregistrate la tribunal: No. 4575. Procesul-verbal încheiat în ziua de 7 octombrie 1922. Comisiunea, în unanimitate, dispune: Rezervă suprafaţa de 24 ha, sesiile celor 2 biserici, biserica Ştefan cel Mare şi Petru Rareş, satul Baia, în megieşiile actualei stăpâniri şi declară expropriată suprafaţa aproximativă de 28 ha, formată din 2 trupuri, şi anume: 19 ha aproximativ, în partea de Nord a pământului celor 2 biserici, megieşit c cu locurile comunelor şi drumul ce duce spre „Coasta Bolohanului”, şi 8 ha şi jumătate, la locul numit imaşul de după sat „Cotul Gogului, loc de păşune, cu tufişuri de arin”[233].

1941: „Tablou de condamnaţii care au beneficiat de suspendarea executării pedepselor, conform decretului-lege Nr. 1.132/941, Monitorul Oficial Nr. 94 din

---

[232] Iorga, Nicolae, *Conferinţe bucovinene*, Bucureşti 1919, pp. 57-76
[233] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, pp. 2623-2627

1941[234] - Tribunalul şi Penitenciarul Suceava: **Dănilă Alexandru**, agricultor, domiciliat în comuna **Baia**, str. Uzinei Nr. 11, născut în comuna Fălticeni, jud. Baia, condamnat de Trib. Mil. C. IV Armată, pentru rebeliune, la 3 ani închisoare corecţională, conform art. 259 şi 260 c. p., ord. I. d. Nr. 856 din 1938".

1941: „Tabloul normaliştilor cu diplomă de capacitate, numiţi în învăţământul primar prin încredinţare de post pe ziua de 1 Noiemvrie 1941: **Iloaiea V. Constantin**, seria 1936, media 7,93, numit în comuna Baia-Bogata, postul I, judeţul Baia"[235].

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Pintilie Ilie**, învăţător, şeful Subcentrului Baia; **Onişoru Gheorghe**, învăţător, şeful Subcentrului Baia; **Ştefănescu Maria**, învăţătoare, şefa Subcentrului Baia; **Leviţchi Maria**, învăţătoare, şefa Subcentrului Baia, **Tit Natalia**, învăţătoare, şefa Subcentrului Baia"[236].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[237], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la

---

234 *Monitorul Oficial*, Nr. 122, 26 mai 1941, pp. 2856-2860
235 *Monitorul Oficial*, Nr. 283, 28 noiembrie 1941, p. 7420
236 *Monitorul Oficial*, Anul CX, Nr. 24, joi 29 ianuarie 1942, pp. 561, 565
237 *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Popa Nicolae**, de la Cotu Băii, la Baia băieţi; **Gavrilescu Mihail**, de la Bogata, la Baia băieţi; **Ursulescu Gheorghe**, de la Sasca Mare, la Baia băieţi; **Popa Teodorina**, de la Cotu Băii, la Baia fete; **Pungă Viorica**, de la Bogdăneşti Nr. 2, la Bogata. **Mirăuţă Maria**, de la Baia, la Bosanci Nr. 2; **Văcăreanu Teodor**, de la Baia, la Moara-Carp; **Popovici Maria**, de la Baia, la Bosanci, Moara-Carp; **Chivu Ecaterina**, de la Baia, la Udeşti; **Movileanu Emil**, de la Baia, la Comăneşti".

BĂICANI

(contopit cu Gura Crăiţei şi cu Motoşeni,
comuna Motoşeni, Bacău).

1632, mai 5: Zapisul lui Andronic şi Mihai, vornicii târgului **Bârlad** al şoltuzului Negoi şi al cel 12 pârgari, în care mărturisesc „precum au venit înaintea lor Oprina, fata, Stancăi… şi a vândut a ei dreaptă moşie din **Crăeşti**, din **Hălmăţeni** şi din **Glodeni** lui Dumitraşcu vornicul Gheuca drept 15 lei. / Aşijderea, şi Vasilie sin Bizighie şi-a vândut partea lui de ocină din **Chirna** tot vornicului Dumitraşcu Gheoca, drept 12 zloţi. / Aşij-derea, Ştefania şi Agahia, fetele lui Simion Bâzighie, partea lor din **Chirna**, drept 24 de zloţi. / Aşijderea şi Gheorghie cu femeia sa şi-au vândut partea lor de ocină din sat din **Băcani** (e vorba de Băicani, nu de Băcani – n.

n.), iarăşi vornicului Dumitraşcu Gheuca, drept 10 zloţi”[238].

BĂICANI

(azi Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău).

1632, iunie 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod comisului Corui, care primeşte uric pentru ocina din „sat din **Făureni** (lângă Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), aproape de **Băicani** (Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), cu vad de moară, ce-i în ţinutul Tutovei”, cumpărată, cu 10 ughi de aur şi nişte postav de Flandra, preţuit drept 7 zloţi bătuţi, de la fostul şetrar Lazor Chişinău, care îi vinde „toată partea lui David, ce a avut-o de moştenire de la neamul lui”; / „ocina ce se va alege din satul **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cumpărată, cu 20 taleri, în baza unui zapis de mărturie de la Ştefan Bechea şi Marcu pitarul din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Stratie spătărel din **Certiiani** (lângă Izlaz, contopit cu Poiana, comuna Negri, Bacău), Zapalce, popa Gavril şi popa Ştefan din **Săcuiani** (Secuieni, comuna Secuieni, Bacău), Daniil, Lazor, Ichim, Toader şi Gavriţa din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Vicol din Prăjeşti, fiul Dochiei, nepotul Alexei, şi de la Petrea, Ipatie, Chelsie şi Ahilie, feciorul lui Leul din Prăjeşti, toţi

---

[238] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 61, pp. 65, 66

nepoţi lui Alexa; / „ocină din satul **Buecani** (Băicani, adică Ruseni), din tot locul 12 pământuri şi cu loc de casă şi cu grădină", cumpărată, cu 21 taleri de argint, de la fraţii Zaharia şi Ioniţă, şi de la fiii lor"; / „a treia parte din partea Ţopei, din satul **Făureni**, ce ăi este lui zestre de la socrul său Dumitraşco, vornic de gloate, care i-a fost lui cumpărătură de la fiica Ţopei, drept 150 zloţi tătpreşti"; / „dreapta ocină şi dedină din jumătatea satului **Ruseni** (numit şi Buecani, şi Băicani, azi Rusenii de Sus şi Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), ce se numesc acum **Băicani**, a şasea parte, ce-i este zestre de la socrul său Dumitraşco vornic, cumpărătură de la Ion şi de la feciorii lui Toader, Petrea, Sanhira, nepoţii lui Lazor popa, pentru 50 taleri"[239].

BĂICANI

(comuna Coroieşti, Vaslui).

1640, aprilie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Andrei, ginerele lui Lazor şetrar, a pârât de faţă pe Corui fost comis (cumnatul său) pentru o parte de ocină din satul **Făureni** (Făurei, lângă Coroieştii de Sus, comuna Coroieşti, Vaslui), lângă **Băicani** (comuna Coroieşti, Vaslui), cu iaz şi cu loc de prisacă, pe care l-a cumpărat Corui comis de la socrul său, Lazor şetrar, pe când trăia, spunând Andrei că nu a

[239] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 115, pp. 140-143

cumpărat Corui comis această parte de ocină, ci îi face asuprire. Corui a arătat un zapis de la însuşi Lazor şetrar, scriind cum a cumpărat Corui comis acea parte de ocină de la socrul său Lazor şetrar. / Apoi Andrei, dacă a văzut că rămâne fără lege, el iarăşi a pârât, ca să întoarcă şi să răscumpere această ocină de la Corui comis. / Deci i-am judecat după legea ţării şi le-am aflat judecată ca să aibă a stăpâni Corui comis această parte de ocină”[240].

1643, februarie 5: Andrei şi femeia lui Ştefana, nepoata lui Lazăr şetrar, vând vornicului de gloată Dumitraşco Gheuca „a şasea parte de sat din **Băicani** (comuna Coroieşti, Vaslui), partea din sus, cumpărătura moşului ei Lazăr şetrar de la Ion Ciobănelul şi de la Buga din **Chilieni** (comuna Coroieşti, Vaslui) şi alţi nepoţi ai lor, precum şi toate părţile lui Mihăilă, feciorul lui Ionaşco, nepotul lui Andrei, şi ale lui Bejan din **Făureni** (comuna Coroieşti, Vaslui), cu vad de moară şi cu loc de prisacă”[241].

1644, martie 22: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Tudor, căpitanul de **Chiliiani** (Chilieni, comuna Coroiești, Vaslui), după ce „s-au jeluit înaintea domniei mele Ion Teleagă din **Năvârniți** (comuna Liești, Galați) pe Corui, comisul din **Boicani** (Băicani, comuna Coroiești, Vaslui), zicând că a cumpărat o ocină de la Gligorie Cofă, un bătrân din satul **Colfășeni** (azi Colpășeni, comuna Coroiești, Vaslui), iar Corui comis se scoală de-i ia ocina, și bătrânul, și cumpărătura, și taie hotarul și nu vrea să dea lui Ion Teleagă nimic. / Drept

---

240 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 337, pp. 352, 353

241 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 22, p. 27

aceea, tu să mergi și să strângi oameni buni și să socotiți acea ocină şi tot acel bătrân ce a cumpărat Ion Teleagă de la Gligorie Cofă, din deal în deal, și cu vad de moară și cu tot venitul. Iar voi să faceți lege dreaptă, ca să-și țină Ion Teleagă ocina și bătrânul din satul Colfășeni”[242].

1753, iunie 1: Fostul mare şetrar Ion Racoviţă, fiul răposatului hatman Dumitraşco Racoviţă, vinde „fratelui meu cel mai mare, Radul Racoviţă vel vistiernic, drept 1.845 lei, toată partea mea de moşii de aici, din Moldova, anume **Fireştii** întreg şi cu toate casele şi namestiile de primprejur; **Părtenii**, cu heleşteu; **Sărata**, cu heleşteu; **Valea Ră** ce se zicea **Răii**, cu moară gata pe apa Vasluiului; părţile din **Tătărăni**; părţile din **Portari** şi din **Olari**; **Prigorceni**, sat întreg, cu heleşteu; părţile din **Ţigăneşti**; părţile din **Boţoae** şi din **Chihoae**; **Faurii**, sat întreg; un loc de prisacă din **Băicani**; parte din **Drăcşani**; satul din gura **Ocoalelor** din ţinutul Lăpuşna; 7 pogoane de vie la **Timerleani**”[243].

BĂICENI

(lângă Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi).

1503, septembrie 30: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, căreia îi dăruieşte „un sat din satele noastre proprii, anume **Băicenii** (lângă Volintireşti,

[242] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 263, p. 236

[243] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 128

comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi) pe Siret şi morile de pe Siret, mai sus de **Ordzeşti** (lângă comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi) şi mai jos de **Vornutariu**” (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi); „un sat tot pe Siret, anume **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti-Siret, Iaşi), care e aşezat pe hotarul satului lor, al **Şendrenilor**” (Cozmeşti, fost Şendreşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cumpărat de Ştefan Vodă, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Vasutca, fiica lui Cozma al lui Şandru, şi de la nepoţii ei Danciul, fiul lui Buciaţchi, şi Isaico, fiul lui Iurie; „o prisacă în braniştea noastră de la **Bohotin** (la vărsarea Jijiei în Prut, Iaşi), la gura Tătarcei… Iar hotarul satului Mogoşeşti, care e tot pe Siret, să fie începând din susul satului, dintre ei şi Şendreşti, de la un plop însemnat ce e pe malul Siretului, şi drept peste luncă, printre bălţi, la deal în câmp, la o movilă săpată lângă drum, şi pe câmp la o movilă săpată în mijlocul câmpului, şi pe marginea dumbrăvii la movila săpată din jurul stejarului, şi prin dumbravă la movila săpată în jurul a doi stejari şi tot prin dumbravă la făget, şi prin făget drept la vârful dealului şi pe deal, prin făget la vale, până la pârâul Muncelului; întorcându-se apoi pe acel pârâu la vale spre câmp, pe acelaşi pârâu şi câmp, până la lunca Siretului, pe acelaşi pârâu şi prin luncă până la Siret, şi pe Siret în sus până la plopul de unde am început. Acesta este tot hotarul”[244]. Celelalte hotare, din veac.

1617, martie 12: Întărit de Radul Mihnea voievod lui Gheorghe Siminiceanul, fost vornic de poartă (divan), fiul Odochiei, nepot lui Dumitraşcu, strănepot lui Gavril şi răstrenepot lui Coman Băicescul, primeşte ispisoc, „din

---

244 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 293, pp. 520-524

drese ce a avut bunul său Cozma Baicescul de la bătrânul Ştefan voievod, satul cu numele **Siminiceanii**, ce-i în âinutul Romanului, ce a fost al maicii sale Odochia; jumătate din acelaşi sat Siminiceanii, schim cu rudele ei Anton, Frăţiman şi Vărvara, copiii Magdalinii, pentru o jumătate de sat **Frăţeşti**, ce-i în ţinutul Cârligăturii… / şi alt sat, cu numele **Brăbăteştii**, iarăşi în ţinutul Romanului, şi cu două locuri de prisăci dinspre răsărit, şi cu loc de moară pe Bahlueţ; un loc de prisacă la **Băiceani**, alt loc este dinspre **Tâmpeşti**, din uric de cumpărătură ce au avut de la Eremia voievod, cumpărătură de la sământa lor Lupul, Moga, Anuşca şi Toader, feciorii Mogăi sulgerul, de la Tudora, sora Boldurului diac, şi de la Candachia cu fraţii ei, copiii Boldurului diac… / aşijderi îi întărim, din aceleaşi drese de la bătrânul Ştefan voievod, saul **Mateuţii** pe Nistru şi, în acelaşi hotar, satul **Cobileanii**, şi seliştea **Stodolna**, seliştea **Eţcanii**, toate pe Nistru, în ţinutul Orhaiului, care jumătate de sat **Mateuţii** îi este cumpărătură de la ruda lor Ionaşco Iaţco, fiul bătrânului Iaţco, pentru 200 taleri argint… / şi aşijderea îi întărim lui Gheorghe o parte de ocină de la satul **Şircanii**, din jos şi din sus, cu heleşteu pe pârâul satului, ce-i în ţinutul Orheiului, cumpărătură de la Nistor, feciorul lui Şirco, de la Caisin, feciorul lui Constandin, de la Agafia, fata popii Simion, de la Salomia, fata lui Sprăl, de la fiul Motrii, nepotul lui Sprăl, de la Gheorghe, fiul Tudorii, de la Mihăil şi Ihnati, feciorii Fadorii, , de la Efrim, fiul lui Bucul, de la Cantea, Fedor şi de la fiul său Toma, toţi strănepoţi lui Fedor Faurul… / şi aşijderi, îi întărim şi alte părţi din **Şircanii**, cumpărătură de la Macsin, de la Toma, fiul Petrii, şi de la Marica, fata Motrii”[245].

[245] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. X, Iassi 1888, pp. 148-151

1627, noiembrie 2: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Petrea din **Piticeni**” să meargă, cu vătămanul din **Băiceni**, şi să-i înfrâneze pe urmaşii legitimi, după ce s-au jeluit călugării de la Sfântul Sava „pe oamenii jupânesei Drăgotoae, zicând că este ea bolnavă, iar fratele ei şi nepoţii ei… împrăştie bucatele şi le ascund, şi fac cum este voia lor”, deşi ea şi jupânul ei au lăsat ca „toate bucatele lor să fie ale sfintei mănăstiri, după moartea ei”[246].

1774, iunie 26: Satul **Băicenii**, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[247], avea **toată suma caselor 50**. Scădere rufeturi 16: 2 popi şi diaconi, 1 monah, 4 ţigani, 3 văduve, 6 case pustii. Rămân birnici 34. / **Birnici:** Toader a Vasilcăi / Ioniţă Mazire / Simion Gligoraş / Lupul Laiul / Neculai, vornic / Gheorghi Dobândă / Lupu Ghiocu / Ursul Ghiocu / Ichim Buzdugan / Neculai Buzdugan / Vasile Ghemiş / Ştefan Deliu / Ifrim sin (fiu) Dumitru / Toader Vicovan / Ion Hodorogia / Toader Damaschin / Moisăi Galintu / Năstasă Măriuţii / Ştefan Şeitan / Sandul sin (fiu) popii / Gligoraş Fuior / Gheorghe fiul Măriuţii / Ştefan, vier logofătului Balş / Ion, muntean, tij (la fel) / Dumitru, la fel / Ion Borcoman, la fel / Gheorghe zet (ginere) lui Hodorogia, la fel / Vasile al lui Nechita, la fel / Miron, la fel / Dragomir, la fel / Nechita, la fel / Tănasă, la fel / Ion Capră, la fel / Ion, vier, la fel. // **Rufeturi:** Popa Alicsandru / Ilii, diacon / Ionică, monah / Ion, ţigan /

---

246 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 250, pp. 333, 334

247 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 257

Ioniţă, jude / Ioniţă, la fel, ţigan / Radul, ţigan / Aniţa, săracă / Paraschiva / Safta, săracă. // **6 case pustii**.

1898: „**Băiceni**, sat şi reședința comunei Băiceni, din plasa Bahluiul, judeţul Iași. Și-a luat numirea, spune legenda, de la o baie de bani, ce se zice că era din vechime în această localitate. E situat în valea dealurilor de la Trei Movile, pe o suprafaţă de 1.037 hectare (din care 56 sunt pădure). Are o populație de 73 familii sau 398 locuitori de origine română, care se ocupă cu agricultura, creşterea vitelor, cultura viilor şi a livezilor, Are o biserică de lemn, care servea, în trecut, de schit călugăresc, cu 1 preot, 1 cântăreț şi 1 eclesiarh, o şcoală, înfiinţată în anul 1883, frecventată de 20 elevi. În partea despre apus a satului, la poalele dealului Cetățuia, se află o fântână cu apă sulfuroasă. Moşia Băiceni este proprictatea comunei Iaşi, cedată de către Stat, dimpreună cu alte moşii, în preţul a 10 milioane lei, datorate comunei. Numărul vitelor este de 616 capete, din care 178 vite mari cornute, 54 cai, 314 oi şi 70 râmători”[248].

BĂICENI

(comuna Curteşti, Botoşani)

1581, aprilie 18: Ispisoc de judecată de la Iancul (Sasul) voievod, după ce Todoran, nepotul său Loghin şi fraţii lor, feciorii lui Ciorba, neamurile lor Draga şi

---

[248] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 274

Talaba şi fraţii lor, feciorii lui Ignat, şi iarăşi neamurile lor Costin şi Nicoară, feciorii Zuzii, şi fraţii lor, şi iarăşi neamurile lor Marcu şi soră-sa Magdalena, au venit „cu mare jalobă şi cu multă mărturie că uricul ce l-au avut de la bătrânul Petru voievod pe o bucată de loc dintre satul **Petreştilor** şi dintre satul **Băicenilor**, care se numeşte **Buimăcenii**, ce se numeşte şi Fundătura din Rediul Borzii, mai în sus, lângă Rediu, până în drumul Stăneştilor, şi de acolo, pe marginea pădurii, până la hotarul Petreştilor, tot fundătură, care pe acea bucată de pământ au plătit mai sus numiţii, părinţii lor Ciorba, Ignat, Zuza şi sora lor Ana, 50 de boi deşugubină, pentru că s-a găsit un om mort pe acea bucată de loc, acel uric l-au pierdut în vremea când au prădat tătarii toată ţara noastră, în zilele lui Ion voievod”[249].

1628, iunie 27: Întărit de Miron Barnovschi voievod vistiernicului Lupu (viitorul voievod Vasile Lupu), care cumpără, cu 67 taleri, de la Simion Cârcu şi de la nepotul lui Toader Căldăruşe, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Băiceni**, care este în ţinutul Dorohoiului, pe Jijia, din patru părţi, două părţi”[250].

1638, ianuarie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod „nepotului domniei mele Alexandru, căruia îi dăruieşte „un sat, anume **Băicenii**, ce este în ţinutul Dorohoi, pe râul Jijia, cu tot hotarul şi cu tot venitul, care sat este drept al domniei mele de cumpărătură, încă de când am

---

249 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, p. 180

250 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 373, pp. 518, 519

fost domnia mea boier”[251].

1639, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan, fratele mitropolitului Varlaam, şi nepotului său Nechifor, care cumpără, cu 650 lei bătuţi, de la fostul vistier Gheorghe Roşca, „jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura fratelui său Constantin Roşca de la Drăgan, fiul lui Dumitru uricar, şi din **Tulbureni** (înglobat în Botoşani) şi a patra parte din satul **Băiceni** (comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura lui Constantin Roşca de la Pătraşco Udrea, ce sunt în ţinutul Hârlău”[252].

1643, iunie 28: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitru, ce-a fost **şoltuz de Botoşani**, „să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra a sa dreaptă ocină şi moşie din **Băiceni**, până în semnele cele bătrâne”[253].

1645, noiembrie 7: Zapis de la Măricuţ, văduva şoltuzului Dumitraşcu, feciorul lui Pavăl şi femeia lui Măricuţa, Ionaşco şi Celsiia, şi feciorii lui filip, în care mărturisesc cum li s-a „prilejit, după ce s-a sfârşit Dumitru şoltuzul… pentru bucate ce-au rămas, câtăva gâlceavă înaintea lui Gligore fost postelnic, vornic de **Botoşani**, şi Dumitru vornicul. / Deci dumnealor ne-au tocmit şi ne-au împărţit toate bucatele, şi bani, şi datorii ce-am avut, însă s-au socotit cu dumnealor Cetea Chiosa, Tudosie Udre, Vasile căpitanul, Leca şi Chiriiacu, feciorii

---

[251] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 231, p. 214

[252] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 201, pp. 207, 208

[253] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 116, p. 120

Crâstii, Gligore Momiciu şoltuzul cu 12 pârgari, şi Gheorgiţă de **Botoşani**; câns s-a făcut zapisul, fost-au şi preoţii cei domneşti: popa Pântea, popa Ionaşco de curte şi popa Ionaşco a Merăuţii şi au mărturisit dinaintea lui Simion vistiernicul şi a lui Paväl, vornic de poartă… / Deci noi am socotit şi i-am dat toate părţile de ocină ce am avut eu măricuţei, femeia lui Dumitraşco şoltuzul, din satul **Băiceni**, din ţinutul Hârlăului… Şi drese ce-am avut le-am dat toate pe mâna lui Grigore, vornicul de Botoşani"[254].

1774, iunie 10: Satul **Băicenii**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[255]**: Toată suma caselor**i: **24**. Scădere rufeturi 10: 8 scutelnici / 2 ţigani. Rămân birnici 14. / **Birnicii**: Ion Hariga / Gavril Canschi / Ion sin (fiu) lui / Ursul Hariga / Ioniţă Hariga / Ion Măhălăul / Andrieş Mancheş / Costandin Hariga / Costandin Carcia / Toader / Dumitraşco / Gavril, rusul / Mihai, rusul / Nechita Pascul. // **Rufeturile**: Petre, rotar, scutelnic şatrarului Jian / Vasile, ungurian, tij (la fel) scutelnic / Ilie, ungurian, tij / Năstasi, ungurian, tij / Grigori, ungurian, tij / Mihai, rus, tij / Vasile, bejenar, tij / Ion, ţigan, tij / Ioniţă, ţigan, tij.

1898: „**Băiceni**, sat situat pe coasta dealului Basaraboaia, în centrul comunei Curteşti, plasa Târgul, judeţul Botoşani. Are o întindere de 1.055 hectare şi o populaţiune de 126 familii, cu 497 sufelete, din care 100 contribuabili. Are o biserică, clădită în 1848, suflete, deservită de un preot şi doi cântăreți. În privinţa

---

[254] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 243, pp. 191, 192

[255] ACAD. ŞT. RSS MOLD.*, Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 200

intemeierii satului, se povesteşte, din bătrâni, că cei dintâi locuitori ar fi venit aici din Basarabia, pentru care şi numele satului era odinioară Basarabi, schimbindu-se în urmă în Băiceni, după numele unei familii bogate, Băicenii. În acest sat se săsesc 115 vite cornute, vaci şi bol, 14 cai mari și mici, 30 porci și 30 de stupi. Se află o cârciumă”[256].

BĂICENI

(comuna Todireşti, Iaşi).

1632, iulie 20: Zapisul lui Fotul Şăfranci bărbier din **Cotnari**, în care scrie şi mărturiseşte că a „vândut o vie ce am avut la **Băiceni**, în dealul Frumuşenilor… jupânului Apostol postelnic, drept 25 de taleri bătuţi; cu o iapă şi cu 6 stupi şi cu banii ce i-am plătit gardurile fac cu aceşti 25 de taleri bătuţi”[257].

1633, aprilie 22: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dumitru Botoşanul, în baza unui zapis de mărturie de la Udrea fost vornic, Onciul Iuraşcovici, Gorciul din **Dorohoi**, Iasac Stârce, Tiron vătămanul din **Necşăni** (Nicşeni, comuna Nicşeni, Botoşani), Grigorce din **Gorbăneşti** (comuna Gorbăneşti, Botoşani), Gavril uriadnic din **Onţăni** (Unţeni, comuna Unţeni, Botoşani), „mărturisind în acel zapis precum că el şi-a cumpărat lui

---

[256] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 274

[257] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 159, p. 202

o parte de ocină din satul **Băicenii** (comuna Todireşti, Iaşi), ţinutul Hârlăului, de la Rugină diacul din **Şilişău** (Silişeu, azi Hilişeu, comuna Horia, Botoşani), drept 64 zloţi bătuţi”[258].

1633, noiembrie 29: Întărit de Moise Moghila voievod Tofanei, cneaghina lui Apostol fost mare pitar, care cumpără, cu 200 ughi (ducaţi ungureşti), de la Apostol fost mare pitar, „şase fălci de vie de la **Băiceni** (comuna Todireşti, Iaşi), pe dealul Frumuşeni”[259].

1634, martie 9: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc „cum au venit înaintea noastră Gligorie şi cu Melinte, feciorii Urâtei, nepoţii Avrămiei, de au vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, ce au avut la sat la **Băiceni**, trei fârtaie de vie… jupânului Lupul Prăjescul, clucerul cel mare, drept 100 taleri”[260].

1635, mai 25: Zapisul lui Gligorie Geapa, feciorul lui Ionaşco „şi cu toţi nepoţii mei din sat din **Băiceni**”, prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Băloşeni**, cutul de sus… jupânului Mihai neguţătorul din târg din **Iaşi**, drept 25 taleri bătuţi”[261].

1636, ianuarie 28: Zapisul lui Dumitraşco Gângă, Gheorghe Năvrăpăscul, Lazor Moţoc, Focşa din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Pătraşco ot **Tomeşti** (înglobat în Nisporeşti, comuna Boteşti, Neamţ), Misaiu sluga lui Dumitraşco, Luca aprodul din târgul **Iaşi**

---

[258] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 324, p. 417

[259] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 417, pp. 523, 524

[260] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 73, p. 79

[261] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

şi Zaharia din Ruginoasa, prin care mărturisesc „cum au venit Mărica Ionăşcoae şi cu feciorii ei, Ipifanie, Dumitru şi Irina, şi au vândut… o vie la **Băiceni** (comuna Todireşti, Iaşi), pe lângă via vlădicăi, lui Pavăl, şi pe lângă via Blendei, lui Lupul Prăjescul clucerul cel mare”[262].

1637, aprilie 15: Lupul Prăjescul vinde mănăstirii Neamţ „2 fălci de vie, ce este în deal la **Băiceni**, în faţă, înspre răsărit”[263].

1637, aprilie 22: Pavel, fost episcop, de la mănăstirea Neamţ, vinde lui Lupul Prăjescul, pentru 100 de galbeni, „o falce de vie, ce este în deal la **Băiceni**, dinspre răsărit”[264].

1670, iulie 4: Porunca dată de Duca voievod lui Cârstian Romăşcel, după ce „au avut pâră Toader, nepotul Stancăi, feciorul Lucăi, cu Tănasie cel spân, pentru împărţirea satului **Băicenilor**… tu să mergi acolo, să strângi oameni buni şi să socotiţi, să alegi partea Stancăi dintr-acel sat Băiceni şi părţile altor răzeşi, şi să stâlpiţi şi din vatra satului, şi din câmp… şi să ne dai ştire cu o scrisoare”[265].

---

[262] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 322, p. 364

[263] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 64, p. 63

[264] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 74, pp. 73, 74

[265] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 155

BĂICENI

(comuna Secuieni, Bacău).

1636, noiembrie 28: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte „cum s-au tocmit egumenul şi soborul mănăstirii Sfântul Sava cu Toader Franga, Oprea, feciorul Lupei, şi cu toată seminţia lor, cu Rusca, Toader Găluşcă şi cu toată seminţia lor, ca să aibă a ţine călugării satul **Băicenii** (comuna Secuieni, Bacău), cu tot venitul, şi din hotarul **Carauleştilor** (comuna Secuieni, Bacău) cât loc s-a ales şi s-a stâlpit. Care părţi de ocină s-au ales ce au dat Lupul Dragotă şi cu jupâneasa lui sfintei mănăstiri… Însă nişte părţi, ce au mărturisit megieşii cu sufletele lor c-au fost luat Lupul Dragotă cu împresurătură, au fost puse şi în uric egumenul şi soborul i-au lăsat să-şi ţină ocina, câtă parte va avea, pe feciorii lui Drăgan şi ai Solomiei, Anuşcăi, Parascăi, Nastei, Faftei şi ai Dochiţei. Şi s-au ales părţile lor toate, că ţină cu Toder Franga, Oprea şi cu Rusca şi cu toată seminţia lor seliştea Carauleştii, cine câtă parte va avea… / Aşa s-au tocmit dinaintea noastră şi a popii Avram şi a Tomei din **Piticeni** (azi Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Maftei, Isac, Ionaşco şi alt Ionaşco de **Sălevestri** (azi Tisa-Silvestri, comuna Secuieni, Bacău), a Barbului, Ionaşco şi Sociul din **Odobeşti** (comuna Secuieni, Bacău), Constantin din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Ion din **Mesăhăneşti** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău), Vlaşcă de **Ungureni** (comuna Ungureni, Bacău), a popii Andronic

de **Obârşie** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi a mulţi oameni buni, megieşi”[266].

1805, februarie 22: Anafora întărită de Alexandru Constantin Moruz voievod, în pricina arhimandritului Grigorie, egumenul mănăstirii Sfântul Sava, cu „răzeşii de moşie **Ciutureştii**, de la ţinutul Romanului, cerând egumenul să i se întregească satele **Băicenii** şi **Cărăuleştii**, şi să i se dea jumătate din satul **Ciutureşti**”[267].

BĂICENI

(Tutova, Vaslui).

1698, septembrie 1: Scrisoare hotarnicilor Dabija Scarlet şi Gheorghe Apostol, care au ales şi hotărât, din poruncă domnească, „o parte de ocină din satul **Băiceni**, ce este în ţinutul Tutovei, pe valea Măscureilor, care moşie a fost dreaptă danie sfintei mănăstiri Nicoriţă din târgul Iaşi de la Nicoriţă, iar lui i-a fost cumpărătură de la Trifan, feciorul lui Mânzat din **Sârbi**, din ţinutul Covurluiului, şi de la Zatit, feciorul Zberei ot **Vlatnic**… / răzeşii, anume Zaharie călugărul, feciorul Bugăi, căruia îi este numele de călugărie Chiriac beţivul, şi alţi răzeşi de acolo, au dat seamă precum acel sat Băicenii se împarte în trei părţi, adică sunt trei bătrâni în tot locul, anume bătrânul Neniţei, bătrânul lui Tăbăcuţă şi bătrânul

---

[266] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 555, p. 603
[267] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, p. 193

Băiceanului, cu Cepoeştii… / şi aceşti răzeşi au dat seamă cum că acei cânzători, care au vândut lui Nicoriţă hatmanul, Trifan, fecior lui Mânzat ot Sârbi şi Zatit, fecior Zberii ot Vlatnic, sunt de bătrânul lui Băiceanu, împreună şi cu Cepoeştii şi au adeverit cu un ispisoc de pâră, la răposatul Gheorghe Ştefan voievod… pentru această ocină din satul Băiceni, şi au dat rămas de la Divan pe Trifan Mânzat, Zatit Zbiere şi pe Grigore Cepoi, cu toţi fraţii lui Cepoi”[268].

1699, septembrie 1: Scrisoarea marelui clucer Dabija Scărlet şi a fostului serdar Gheorghe apostol, trimişii domneşti să aleagă „o parte de ocină din satul **Băiceni**, ce este în ţinutul Tutovei, pe valea Măscureilor, care a fost dreaptă danie mănăstirii Ioan Novie din Iaşi de la ctitorul ei Nicoriţă hatmanul, iar lui i-a fost cumpărătură de la Trifan, feciorul lui Mânzat din **Sârbi**, din ţinutul Covurluiuui, şi de la Zătit, feciorul Zbiarii ot **Vladnic**… / deci noi am strâns oameni buni din satul **Băiceni** şi i-am întrebat de rândul acelui loc, cum se împarte şi câţi bătrâni sunt într-acel sat, iar răzeşii, anume Zaharie călugărul, refiorul Bugăi, căruia îi este numele de călugărie Chiriac beţivul, şi alţi răzeşi de acolo au dat seamă precum acel sat Băicenii se împate în trei părţi, adică sunt trei bătrâni în tot locul, anume bătrânul Neniţa, bătrânul Fărbuţă şi bătrânul Băiceanul cu Cepeştii; şi întrebat-am pentru acei vânzători, ce au vândut moşia lui Nicoriţă hatman din ce bătrân sunt, şi răzeşii au dat seamă precum acei vânzători, anume Trifan, feciorul lui Mânzat din Sârbi şi Zătut, feciorul Zbierii ot Vladnic, sunt din bătrânul Băiceanul, împreună şi cu Cepoeştii, şi mai ales au adeverit dintr-un ispisoc, ce au avut pâră de faţă, la

[268] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 49

răposatul Gheorghe Ştefan voievod, călugării de la sfânta mănăstire de la Nicoriţă cu Trifan, feciorul lui Mânzat din Sârbi şi Zătut, feciorul Zbierii ot Vladnic, şi cu Grigore Cepoi şi cu toţi fraţii lui Cepoi, pentru această ocină din satul Băiceni, şi au dat rămas de la Divan pe Trifan, feciorul lui Mânzat din Sârbi şi Zătut, feciorul Zbierii ot Vladnic, cu toţi fraţii lui Cepoi"[269].

BĂICOI

(Hrusca la gura Curvei, „inclus în Băicoi,
sub numele de Valea Crucei,
raionul Arenii Noi"[270], Moldova).

1548, martie 1: Întărit de Iliaş Rareş voievod lui Bran, Mihuţ, Ion şi Simion, care cumpără de la Neacşa şi Anghelina, fetele lui Coste posadnicul, cu 280 zloţi tătăreşti, „din al lor uric şi din drese de împărţeală ce ele au avut de vărul domniei mele tânărul Ştefan voievod, jumătate de selişte **Hrusca**, la gura Curvei… Iar hotarul să fie, din tot hotarul, pe jumătate, iar dinspre alte părţi, pe vechiul hotar"[271].

---

[269] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 53-55
[270] Gonţa, Alexandru I., *Documente privind Istoria României / A. Moldova / Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 128
[271] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 3-6

BĂILEŞTI

(comuna Poieneşti, Vaslui).

1643, aprilie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Apostol Cehan. Care cumpără, cu „trei cai, două vaci cu viţei, 20 ughi (ducaţi ungureşti) şi 14 stupi”, de la Vasile Bolişor, în temeiul unui zapis de mărturie de la preotul Vasile, Toma, Dănăilă, Toader Pleşca, Vasile Cotea şi Necula din **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui), „dreptele sale ocini din satul **Măreței** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Poeneşti** (comuna Poieneşti, Vaslui), din **Grumădzeşti** (comuna Tanacu, Vaslui), din **Fauri** (comuna Vutcani, Vaslui), din **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), din **Tăcmăneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), din **Petreşti** (comuna Văleni, Vaslui) şi din **Băileşti** (comuna Poieneşti, Vaslui)… / Şi la acestea, întărim lui Apostol Cehan şi altă parte din satul Prigorceni, cumpărată de la Loghina, fiica lui Bogze logofăt, şi de la fiul ei Orăş”[272].

[272] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 83, p. 89, 90

BAINEȚ

(lângă Siret, Bucovina).

1429, februarie 1: Numit Vicşineţ, atunci când Alexandru cel Bun întărea fiului lui Giurgiu de la Frătăuţi, Ivaşco, „jumătate din satul Vicşineţ, şi partea fratelui său Petru” (Manciul), satul Vicşani avea să reapară în urice abia în 15 martie 1488, când Ştefan cel Mare cumpăra de la Şteful, fiul Annei, fiica lui Coste Tătăraş, cu 200 zloţi tătăreşti, „a sa ocină şi dedină, a bunicului său Ivaşco (deci de la fiul lui Giurgiu de la Frătăuţi), jumătate din satul Vicşineţ, pe Suceavă”, iar de la Andriaş Hancovici, de la fratele său, Ivaşco, de la surorile lor, Ana şi Taţa, cu copiii lor şi vara lor Marina, fata Anastasiei şi nepoata lui Demeşco „dreapta lor ocină şi dedină, cealaltă jumătate din satul Vicşineţi, pe Suceavă”, dăruind întregul sat Vicşani mănăstirii Putna.

1490: martie 15: Printre bisericile întărite de Ştefan cel Mare Episcopiei de Rădăuţi, se afla şi „a 13-a biserică, la Bainţi, cu popă”, dar şi „a 2-a biserică, la Vigşani, cu popă”.

1503: În 2 februarie 1503, Ştefan cel Mare întărea ctitoriei sale, mănăstirea Putna, printre celelalte sate, şi „satul Vicşani”.

1598, aprilie 11: Mărica Hăsăneasa, fata Nastei, nepoata Cristei, dar şi văduva hatmanului Orăş, schimba, cu nepoata sa, Elinca, o treime din satul Bainţi pentru părţi din alt sat.

1607, martie 10: Crista îşi înzestra fata, Nasta, jupâneasa lui Macri armaş, cu această moşie.

1620, martie 23: Văduva hatmanului Orăş, Maria Hăsăneaca, împreună cu ginerele ei, Onciul Iuraşcovici, redevine proprietara satului, după o dispută, în faţa Divanului Domnesc al lui Gaşpar Graţiani, cu Iuraşco Drace, pe care o câştigă.

1638, iunie 15: Se mai atestă două proprietăţi în Baineţ, cea a lui Grigore pârcălab şi cea a lui Nicolae Cucăza Petriceaico, pe care, din porunca lui Vasile Lupu Vodă, le vor hotărnici trei boieri.

1745, noiembrie 2: Dumitraşco Bainschi dăruieşte nepotului său, Ion Flondor, fiul lui Şerban Flondor, partea din Baineţ moştenită de la tatăl său, „Vasile Bainschi, ce se trage de pe moşu' (deci, bunicul) Orăş hatman".

1758, iulie 22: Ioan Flondor, mazil de Cernăuţi, şi Ilie Stroici îşi disputau satul Bainţi la Divanul lui Grigori Ghica Vodă, care a poruncit o cercetare.

1778, decembrie 15: Satul Baineţ este consemnat în Consignaţiunea lui Enzenberg, sub numele de Bainţi, cu trei emigranţi transilvăneni, respectiv Andriaş ERŢABA, din Berghia Maramureşului, George, un plugar maramureşean din Chiraleş, şi Dumitru ŞESAN, plugar din acelaşi Chiraleş, satul Baineţ avea, în 1776, 15 gospodării, iar în 1784, 79.

1775, februarie 2: În izvodul de zestre al Aniţei, fata lui Ion şi a Nastasiei Flondor, figurează, pe lângă tot felul de obiecte şi podoabe, „pol sat Baeniţa", deci jumătate de sat şi un sălaş de ţigani.

1783, martie 29: În faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, Ioniţă Flondor declara că stăpâneşte întreg satul Bainţi, moştenit de la

strămoşul lui, Dumitraş Bainschi, care îl primise zestre, când s-a însurat cu fata lui Nicolai, nepotul lui Orăş hatman.

1784, noiembrie 16: Aniţa, Maria şi Alexandra, fiicele lui Ion Flondor, moştenesc, în părţi egale, partea de sat care aparţinuse, odinioară, hatmanului Orăş.

1787: Câteva din cele optzeci de familii germane, provenite din Renania, din Bavaria şi Baden-Württemberg, s-au stabilit la Baineţ (Bainze).

1791, decembrie 10: În urma unor învoieli între fraţi, Aniţa Potlog, fata lui Ion Flondor şi jupâneasa lui Manole Potlog, primeşte a treia parte din satul Baineţ, moşie cu care îşi va înzestra fata, Catrina, în 22 ianuarie 1792, când se va căsători cu Iordachi Costin-Mutenco, dar Catrina va vinde partea ei de sat, în 27 ianuarie 1818, lui Mathias Swiecicki şi lui Peter von Gittel, pentru 800 ducaţi olandezi.

1803, aprilie 15: Pentru că satul nu avea biserică, Vasile Vasilco ruga Consistoriul să i se permită lui să zidească o biserică şi să susţină pe preot.

1828, noiembrie 8/20: „Un document din Vasileu", testamentul lui Nicolai Tomoriug, care lasă fiicei lui şi a Mariei Tomoriug, născută Vlad, „Ilinca Paunel… o parte din Babin sau Ştefaniuca"[273].

1843: Satul Baineţ avea 286 locuitori ortodocşi, dar postul de paroh era vacant. În 1876, când satul avea 345 ortodocşi, patroni ai bisericii erau Abraham NEUBERGER şi SWIENCICKI, dar încă nu era angajat un preot, care să slujească altarul. În 1907, patron al bisericii era Josef BARBER. Biserica satului, sfinţită în

---

[273] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 13, Anul I, Cernăuţi 8 iunie 1911, p. 135

1525, dispărută prin vremuri, dar reconstruită, în 1807, de Vasile de VASILCO, reparată şi dotată cu un iconostas nou, în 1840, de George de FLONDOR şi de Ioan de VASILCO, fiind slujită, din 1884, de preotul cooperator Constantin URSACHI şi de cantorul Ştefan CIOBOTAR[274].

1890: Baineţ avea 650 de locuitori, fruntaşi ai satului erau preotul Teodor Bumbac, învăţătorul Vasile Balinescu şi cantorul bisericesc Ştefan Ciubotariu.

1908, ianuarie 9, stil vechi: „Cu ocaziunea când a fost protopresviteratul Vicovelor în Volcineţ, să introducă pe noul administrator, pe părintele Ursachi din Baineţ, i-a cerut protopresviterul părintelui Ursachi ca, în duminica de 13/26 ianuarie a. c., să introducă pe domnul Poclitariu ca cantor provizoriu, dară neprimind părintele Ursachi administratura din Volcineţ, precum am înţeles mai târziu, a rămas introducerea cantorului D. Poclitariu în suspans”[275].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Băinţi** (Baince), comună rurală, districtul Siret, aşezată la obârşia pârâului Ruda, între comuna Climăuţi şi Bahrineşti. Suprafaţa: 4,67 km p.; populaţia: 689 locuitori, în majoritate români, restul germani, precum şi puţini poloni şi ruteni; religia gr. or. şi rom. cat. Se compune: 1). din satul de reşedinţă Băinţi, cu 659 locuitori şi 2). din ferma Ruda. Este străbătută de drumul districtual Siret – Fântâna Albă şi e în apropiere de linia ferată Hliboca-Suceava. Are o şcoală populară, cu o

---

[274] Shematismus der Bukowinaer, Czernowitz, 1843 p. 37, 1876 p. 66, 1907 p. 163

[275] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, anul III, Cernăuţi, joi 19 martie stil nou 1908, p. 3

clasă, şi o biserică cu hramul „Sf. Dumitru”. Această comună, la 1776, era cătun, în posesia mazilului Ioniţă Flondor. La 1780, a fost unită cu Bahrineşti. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 906 hectare pământ arabil, 39 hectare fâneţe, 10 hectare grădini, 37 hectare păşune. Se găsesc 126 cai, 248 vite cornute, 16 oi, 173 porci şi 16 stupi. **Băinţi, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa: 5,77 km p.; populaţia: 47 locuitori, în majoritate izraeliţi, restul români gr. or. şi ruteni gr. cat.” [276]. „**Ruda, fermă**, pendinte de comuna rurală Bainţi, districtul Siret. Are 7 case şi 30 locuitori. Este haltă de drum de fier a liniei Hliboca-Suceava”[277].

1912: „Comuna (să zicem!) românească Volcineţ e patron, în trei parohii (Volcineţ, Bahrineşti şi Baineţ), toate 3 în protopresbiteratul Vicovelor”, pentru că „comuna Volcineţ însă, răscumpărând, acum câţiva ani, moşiile susnumite, a dobândit totodată şi patronatul comunelor Volcineţ, Bahrineşti şi Baineţ” [278].

1920: **„**Deciziune de expropriere No. 283/20. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Siret, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 149, **Baineţ**, din registrele funciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 16 ha 37 a 38 mp, proprietatea Fondului

---

[276] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 8

[277] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 184

[278] Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

bisericesc ort. ort., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă” [279].

1922: Se mută la Igeşti „Scheiber, din Baineţ” [280].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[281]: **Dull Stanislas**, cizmar, domiciliat în Baineţ; **Czijevschi Vasile**, domiciliat în Baineţ; **Balanovschi Eugen**, croitor, domiciliat în Baineţ; **Drehuţă Vasile**, fierar, domiciliat în Baineţ”.

1944: Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar, pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu notele arătate în dreptul fiecăruia[282]: Megera Iaroslava, comuna **Baineţ – Fântâna Albă**, media 8,12”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[283], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Călinescu Vasile**, de la Baineţ, la Costişa”. „**Smuc Aspazia**, de la Climăuţi, la Baineţ, post V, aproape de soţ, preot;

---

[279] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 213-216

[280] Dan, Dimitrie, *Igeştii*, în *Revista Istorică*, N-rele 4-6, Anul VIII, Aprilie-Iunie 1922, pp. 117-119

[281] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[282] *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.

[283] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

Seredinschi Otto, de la Iaşi-Făgăraşi, la Baineţ-Vicşani, post III, unică solicitare”[284].

BĂIŞEŞTI

(între Fălticeni şi Gura Humorului, Bucovina).

1499, septembrie 15: Satul Băişeşti beneficiază de atestare documentară, atunci când Ştefan cel Mare întărea lui Giurgiu Gumelnic a treia parte din partea lui Oană Băeşescul (nepotul lui Gurban, a nepoatei de soră a lui Gurban, Nastea, fiica Anuşcăi, jupâneasa popii Mihul din Baia, a nepoţilor de frate ai Nastei, Mircea şi Stana – copiii lui Giurgiu Udob –, a nepoatei de frate a lui Gurban, Nastea, fata lui Costea, şi a fiului ei, Dragotă) din satele Băişeşti şi Mălini, „cu moară pe Topliţă”, parte cumpărată de la Oană Băeşescul, nepotul lui Gurban. / În uric se menţionează că Oană Băeşescul stăpânea satele Băişeşti şi Mălini cu privilegii de la Alexandru cel Bun, dar cum documentul acela este doar menţionat, nu şi păstrat de istorie, el nu poate fi considerat ca o atestare documentară, deşi satele acestea datează, ca şi Baia, măcar de pe la 1330. Mai ales că toponimul Băişeşti (caligrafiat Baiaşeşti) sugerează drept întemeietori ai satului pe câţiva dintre locuitorii Băii, toţi oameni liberi (de aici, cum spune Iorga, formula pluralului în toponim). / Hotarul noii moşii a lui Giurgiu Gumelnic conţine, în privinţa Băişeştilor, şi nişte toponime care vehiculează şi

[284] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

înveşnicesc şi nume de localnici: malul Moldovei, Topliţa, Topliţa Mică, livada lui Procopie, livada lui Tulici, drumul care merge la Baia, casa lui Ştefan.

1555, aprilie 8: Uricul menţionat al lui Alexandru cel Bun exista, încă, atunci când, cu întărirea lui Alexandru Lăpuşneanul, Dan, portar de Suceava, şi jupâneasa Teodosia, nepoata gumelnicului Cozma Şarpe, dăruiau Mănăstirii Homor, „din jumătate de sat Baişeşti pe Moldova, a patra parte, partea de jos... care a fost din cumpărătura credinciosului nostru boliarin panului Dan, portar de Suceava, de la Odochia, fiica panului Luca Arbure, portar de Suceava, pentru 300 zloţi tătăreşti, din privilegiul ce-l avea părintele ei de la Marena, fiica lui Toma Juncul, nepoata lui Stan, şi de la privilegiul pe care l-a avut de la strămoşul nostru Alexandru Voevod, şi de la privilegiul de cumpărătură pe care l-a avut pan Luca Arbure, portar de Suceava, şi de la fratele domniei noastre, Ştefan cel tânăr Voevod", dar şi „un loc pentru trei case, pe care l-a cumpărat credinciosul nostru boliarin pan Dan, portar de Suceava, acel loc de trei case din satul Băişeşti pe Moldova de la Dumitru… pentru 130 zloţi tătărești de la copiii lui Andreica Rotumpan, din privilegiul de cumpărătură pe care ei l-au avut de la Ion Ursu şi de la sora lui, Dolca, şi de la nepoţii lor, de la Ion şi de la fratele lui, Păntea şi Eremia şi Cărstea, şi de la surorile lor, Sofronia şi Tudora şi Mărinca, copiii Alexinii". / Dan şi Teodosia mai dăruiesc Mănăstirii Homor, „în acelaşi sat, Baişeşti pe Moldova, un loc pentru trei case, pe care l-au cumpărat... de la Dumitru, pentru 130 zloţi tătăreşti, şi de la copiii lui Andreica Rotumpan, din privilegiul de cumpărătură pe care ei l-au avut de la Ion Ursu şi de la sora lui, Dolca". / Trebuie să

precizez aici că, pe acele vremuri, când dreptul valah (valaskim) era întocmai respectat, că vânzările de pământuri nu se putea face decât către „ruda cea mai apropiată”. Pământurile de pe o parte şi cealaltă a Moldovei aparţinuseră fiilor lui Dragoş Viteazul, care nu trebuie confundat cu presupusul descălecător de ţară (Dragoş din Bedeu), băştinaşul Dragoş fiind stăpânitorul unei ţărişoare, numită Câmpul lui Dragoş, care se întindea de la Bacău, până aproape de Fălticeni şi de Gura Humorului. Feciorii acelui Dragoş au fost Sima Drăguşanul, Stanislav Rotimpan şi Şandru Gherman, numit şi Lazea, ctitorul Solcăi, în pădurile căreia lăzuise (defrişase) vatră de sat. / La o primă vedere, Luca Arbure, fiul unui fost biet diac domnesc, Ivan Arbure (ajuns, datorită ştiinţei de carte şi datorită vitejiei, pârcălab de Neamţ), nu putea cumpăra moşii nici în părţile văii Moldovei, nici în cele ale Solcăi. Numai că mama lui Luca Arbure a fost Nastasia, sora lui Ivul Solca, şi fata lui Şandru Gherman, nepoată, prin mamă, a lui Nicula şi strănepoată lui Mic Crai (tatăl lui Bogdan I Întemeietorul). Deci Luca Arbure se trăgea şi din neamul lui Drăgoi Viteazul, stăpânitorul ţărişoarei numită, înainte de Descălecat, Câmpul lui Dragoş, dar şi din neamul Cuhea, al părintelui primului voievod al Moldovei, care, judecând după toponimul maramureşean al baştinii lor, se trăgea dintr-un fierar, cu multă căutare şi prestigiu în societăţile tribale, Cuhea însemnând, pe acele vremuri, fierărie. / Luca Arbure avea să stăpânească, la un moment dat, aproape toată valea Moldovei, chiar şi Praxia, sat care înveşniceşte numele unuia dintre ginerii săi, Praxia însemnând, pe acele vremuri, plăieş, deşi toţi ginerii lui Luca Arbure, în frunte cu vornicul Trotuşan, deţineau

mari slujbe la Curtea Domnească, adică erau „slugi” (demnitari, pe atunci), precum acel Stan, menţionat în documentul citat, care a fost, în vremea lui Petru Muşat, cel mai important personaj al Curţii Domneşti şi, drept consecinţă, numit Sluga Stan, titlu care echivala, atunci, cu cea contemporană de premier.

1555, aprilie 20: O altă fiică a lui Luca Arbure, Anisia, jupâneasa aprodului Maţarina, cumpără, „din jumătate de sat Băişeşti, a treia parte, dară din partea de jos”, cu 250 zloţi tătăreşti, de la strănepoatele lui Efrim, Anuşca Lata, fata ei, Magdalina, şi nepoata de soră, Mărica, dar, în anul următor (15 iunie 1585), vinde noua moşie, cu acelaşi preţ, Mănăstirii Homor.

1586, martie 15: Maţarina aprod şi jupâneasa lui Anisia vindeau aceleiaşi mănăstiri, pentru 250 zloţi tătăreşti, a şasea parte din sat, cumpărată de la Anuşca Lata, fata Malii.

1586, iunie 19: Pe vremea lui Petru Movilă, deci, Mănăstirea Slatina primeşte, „danie de la Huroae călugăriţa (deci, văduva lui Petrea Huru) şi de la Lateş... a patra parte de sat Băişeşti”.

1628, noiembrie 5: Mănăstirea Homor mai înşfacă, de la Stroici logofăt, oferindu-i, la schimb, Dersca, „niscaiva părţi din satul Băişeşti, care acele părţi au fost şi lui Stroici logofăt drept schimbătură cu nepoţii săi, Constantin şi Cârstian, fiii lui Ionaşco Rotompănescul uricarul, şi altă parte din acel sat, care a fost cumpărătură lui Stroici logofăt de la sfânta mănăstire Voroneţ”. / Probabil că pe oamenii exagerat de evlavioşi îi deranjează acel „înşfacă”, cu care caracterizez afacerile latifundiare ale călugărilor, dar şi termenul acesta este mult prea

generos faţă de mentalităţile vremilor, ba chiar şi faţă de cele ale contemporaneităţii călugăreşti.

1636, iulie 27: Vin la curtea lui Vasile Vodă „rugătorii noştri călugări de la sfânta mânăstire, care se cheamă Homor... şi s-au dat de faţă, înaintea noastră, cu cneaghina Cârstieneasa şi cu fiii ei, Ionaşco şi Gheorghie, pentru satul Băişeşti... zicând călugării precum ei au ţinut jumătate din acel sat Băişeşti, iar cneaghina Cârstieneasa (deci, văduva lui Cârstian, fiul lui Ionaşco Rotompănescul) are cealaltă jumătate din acelaşi sat şi a stăpânit de la noi mai mult decât partea ei şi o bucată de hotar din hotarul călugărilor şi şi-a făcut două piue pe râul Moldovii, în partea călugărilor". / Vasile Vodă trimite în cercetare pe diacul de la Ilişeşti, Gligorcea, care constată că laicii trebuie să se bucure doar de averile cereşti, nu şi de cele pământeşti, care rămân celor „lepădaţi de bunurile lumeşti", călugărilor adicătelea.

1637, iunie 2: Călugării de la Slatina vând călugărilor de la Homor „a lor dreaptă ocină şi danie de la Huroae călugăriţa şi de la Lateş... şase jirebii din satul Băişeşti, care-i în ţinutul Sucevii, cu vatra satului şi cu câmp, şi cu pădure, cu tot venitul".

1735, ianuarie 23: Mănăstirea Humorului (Homor, adică Repedea, în tătară) are un conflict de hotar cu proprietarul celeilalte jumătăţi de sat, Ştefan Gherghel, care, după vreun deceniu de necontenite hărţuieli evlavioase, vinde partea sa de sat, în 4 iulie 1747, fratelui său, Nicolae Gherghel.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[285], din 1772-1773, înregistrează la Băişeştii, în Ocolul Siretului de

---

[285] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 345

Sus, fără alte precizări, „10 – toată suma caselor”, însemnând 2 mazili, 2 ţigani, 2 jitari din Câmpulung, 2 femei sărace, 1 nevolnic şi 3 birnici, dar mai existau părţi de sat, precum Corlăteştii Slatinii, cu 11 case, locuite de 11 familii de panţiri isprăvniceşti, şi Corlăteştii Gorii, cu 9 case, în care locuiau 2 mazili, 4 argaţi ai lor şi 3 femei sărace.

1776; Satul Băişeşti avea doar 15 familii, iar în 1784, numărul gospodăriilor sporeşte, pe seama emigrărilor din Ardeal, la 79 de familii. În 1890, satul avea 1.129 locuitori, păstoriţi de preotul Ilarion Siretean şi de cantorul Ioan Vasilovici. Învăţător, în şcoala sătească, era Simion Medvighi.

1782, ianuarie 15: Când se fac delimitările proprietăţilor Mănăstirii Humorului în Bucovina, Băişeştii aparţineau, în părţi de moşie egale, mănăstirii şi mazilului Constantin Stroescul. În faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare, Mănăstirea Humorului a fost reprezentată de băişeştenii Ioniţă Presăcar şi Constantin Prăjescul, în vreme ce Constantin Stroescul a fost reprezentat de Gheorghe Gore. / Hotarul între cele două părţi de sat începea de la râul Moldova, urca pe Şomuzul Mic, pe la moara mănăstirii, aflată la stânga moşiei lui Stroescul, îngloba în proprietatea mănăstirească şi casele supuşilor Ioniţă Presăcar şi Teodor Moldovan, continua, în partea stângă, de-a lungul drumului din mijlocul satului, trecea pe lângă casa supusului Miron Gagea, dar şi pe lângă cea a preotului Lupu, ambele aflate pe moşia lui Stroescul, şi se sfârşea în Cordunul (graniţa) de pe Moldova.

1786: Din fericire pentru băişeşteni, averile mănăstireşti au fost confiscate, iar obştea satului şi fiecare ţăran au beneficiat, atunci, de o primă împroprietărire cu

pământ arabil (fiecare, cât avea în lucru), cu păşuni şi fâneţe. / Emigranţii transilvăneni s-au stabilit, la Băişeşti, doar pe moşia Mănăstirii Humorului, primul dintre ei fiind Toader URECHE, plugar din Topliţa, care s-a stabilit în vatra satului, în 1727, împreună cu soţia şi un fecior. Ceilalţi emigranţi, capi ai unor familii numeroase, stabiliţi la Băişeşti între anii 1768-1778 şi menţionaţi de Consignaţiunile lui Enzenberg din 27 ianuarie şi 15 decembrie 1778, au fost: fostul preot din Silvaş, Popa Samuil LUPU, fostul vornic din Silvaş, Ioan BACIU, fratele lui, Vasile BACIU, dar şi un alt Ioan BACIU, fost vataman în Ruştior; plugarul Toader ALDEA a venit din Dicea, iar Ihnat DOBREAN, din Voila; din Topliţa, au venit, împreună cu familiile, plugarii Nicolae SOZIN, Vasile GUŞU, Toader GUŞU, Vasile TRUŢU, Gavril SPODAR şi Simeon GOGA; din Gurghiu, a venit Toader COJOCARU, din Modac, Trifon GRAMĂ, iar din Aneniş, Simeon MOCANU; din Budac, au venit Axent MORARIU şi Fodor MORARIU; din Sân Martin, au venit Dănilă URSU, Vasile CROITOR, Dănilă ŞANDRU, Dănilă URSU şi Gheorghe BANCEAC; din Gârdani, Vasile DĂNILĂ; din Borşa, Petru UNGUREAN, Vasile UNGUREAN şi Ilie UNGUREAN; din Şimuş, Miletie UNGUREAN; din Galaţi, sat mai la sud de Bistriţa, Gavril MORARIU; din Boghiş, Toader şi Ioan ZGURVAN; din Vandiş, Costan RUSU; din Şieuţ, Vasile MOLDOVAN şi Ioan RUSU; din Şulumberg, Simeon PETRUŢ; din Dombrava, George NOVAC; din Şopteriu, Vasile CÂRSTEAN; din Hotar, Vasile UNGUREANU, iar din Ormeniş-Cluj, Ion MACARIE.

1843: Când avea doar 321 locuitori, altarul bisericii din Băişeşti nu era slujit de nimeni, aşa cum nu era

slujit nici în 1876, când biserica avea 1.616 enoriaşi, iar patroni erau, pe lângă statul austriac, şi fraţii armeni Gabriel şi Garabet de PRUNKUL. În 1907, biserica din Băişeşti, construită, în 1771, de Constantin STROIESCUL, şi restaurată în 1869, se afla în proprietatea statului austriac şi a Eufrosinei de PANTASI, fiind slujită de preotul Ilarion SIRETEAN, născut în 1853, preot din 1880, şi de cantorul Ioan VASILOVICI, născut în 1853, cantor din 1900.

1855: În Direcția de construcție militare a frontierei, la Băişeşti era numit inspector Doctorul în Medicină şi Chirurgie Johann Hoffmann, specialist în oftalmologie şi obstretică[286].

1870, iunie 5: Prin ordinal Ministerului de finanţe Nr. 82 din 5 iunie 1870, „Birourile vamale secundare de Clasa I, Novoseliţa, Zurin și Baişeşti din Bucovina sunt autorizate, în sensul prevederilor legale existente, pentru taxarea băuturilor distilate care ies din ţară prin biroul vamal respective, cu restituirea taxei de consum”[287]. Acest drept de încasare a taxelor vamale era întărit, în 16 iunie 1898, prin Ordinul Ministrului cezaro-crăiesc de finanţe Nr. 107[288]. „Pentru vamă, principalul birou vamal se aflã la Cernăuţi, apoi la 7 birouri vamale secundare în Novoseliţa, Zurin, Sinăuţi, Iţcanii Noi, Bosanci, Băişeşti și Gura Negri”[289].

---

286 *Schematismus des Österreichischen Kaiserthumes*, Wien, mai 1855, p. 718

287 *Austria*, Nr. 26, anul XXII, Viena 25 iunie 1870, p. 498

288 Woestyne, Adolphe de Plason de la, *Recueil dest Traités et Conventions conclus par L'Autriche*-Hongrie *avec les Puissances étrangères*, Vienne 1904, p. 189

289 Schmedes, Carl Ritter von, *Geographisch*-*statische uebersicht Galizien und der Bukowina*, Lemberg 1869, p. 181

1885: O şcoală cu 3 clase funcţiona, la Băişeşti, din 1885[290].

1895, august 15: „Din Baiaşeşti primim numele acelor bravi români, care stau vitejeşte împotriva rachiului, dând aşa pildă şi altora să se ție de sfânta trezvie. Iacă numele acelor bravi: primarul Mihai BOZONC, Mihai RUSU, George ARSENTI, Vasile a lui Niculai BLANAR, Petru a lui Gheorghe a lui Ioan BLANAR, Nicolai CROITOR, Petrea CORA, Ioan CORA, Ion a lui Simeon CORA, Roman a lui Teodor BLANAR, Teodor BRĂDĂŢAN, Alexandru VODĂ, George FLOCEA, George a lui George POPOVICI, George a lui George BLANAR, Constantin a lui George BLANAR, Andrei MONORAN, George CROITOR, Ion a lui Ioan POPOVICI, Ion a lui Dimitrie TATAR, Dimitrie a lui Petru VODĂ, Dimitrie a lui Ioan ALDEA, Teodor BOZONC, George a lui Nicolai POPOVICI, George a lui Dimitrie VODĂ, Nicolai GAGEA, Teodor a lui Ioan GAGEA, George RUSU, Vasile CIURLĂ, George CIURLĂ, George GAGEA, ZALUŢCHI, Dimitrie CORA, Dimitrie VLAD, Teodor VULTUR, Mihai VODĂ, Mihai a lui Petrea BISTRIŢAN, Dimitrie ZEGREAN, Teodor VO DĂ, Ioan PINAR, Petrea CAZACIUC, Ioan MALINOVSCHI, Vasile BISTRIŢAN, Petrea ALDEA, George LOZNICER şi Ioan BISTRIŢAN”[291].

1903: Însoţirea Raiffeisen se înfiinţează, la Băişeşti, sub preşedinţia cantorului bisericesc Ioan Vasi-

[290] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 52, 1876 p. 54, 1907 p. 93
[291] *Deşteptarea*, Nr. 16/1895, p. 130

lovici, şi sub direcţiunea preotului Ilarion Siretean. Vistiernic al noii bănci rurale era Leon Vasilovici.

1907: Preot la „Baiaseşti, părintele Ilarion Siretian”[292].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[293], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la băişeşteanul Ambrozie FRIJAN (lăutar sătesc, vioară, 38 ani în 1908).

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Băeşeştii**, comună rurală, districtul Gura-Humora, aşezată pe malul stâng al râului Moldova, aproape de hotarul cu România. Suprafaţa: 8,93 km p.; populaţia: 1.129 locuitori români, de religie gr. or. Este străbătută de un drum districtual, care o leagă, pe de o parte, cu România, prin Cornul Luncii, iar pe de alta, cu comuna Berchişeşti, pe unde trece drumul districtual Suceava-Păltinoasa. Are o şcoală populară cu o clasă şi o biserică parohială, cu hramul „Sf. Ar. Mihail şi Gavril”, zidită, la anul 1771, de boierul Constantin Stoenescu. La 1776, o jumătate din această localitate era averea mazilului Gherghel şi cealaltă jumătate, în posesia mănăstirii Humorului. Populaţia, formată din locuitori originari, peste care au venit colonişti români din Transilvania, se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 825 hectare pământ arabil, 11 hectare şi 50 ari fâneţe, 7 hectare şi 50 ari grădini, 118 hectare păşune. Se

---

292 *Apărarea Naţională*, Nr. 41, anul II, Cernăuţi, duminică 2 iunie stil nou 1907, p. 3

293 Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

găsesc 60 cai, 556 vite cornute, 62 oi, 482 porci şi 50 stupi. **Băeşeştii, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Gura-Humora. Suprafaţa: 2,15 km p.; populaţia: 16 locuitori, dintre care 13 români gr. or."[294].

1909: „În Băiaşeşti a repausat Eufrosina de Pantasi, care a fost o mare binefăcătoare pentru Băiaşeşti şi comunele învecinate"[295]. Cine a fost răposata? Răspunsul îl aflăm dintr-un număr al gazetei sucevene „Revista Politică" din 1891: „Nobila cucoană Eufrosina de Pantasi, proprietăriţă mare din Băiaşeşti, a documentat, nu numai în anul 1890, mărinimia sa către şcoala din loc, dăruind copiilor şcolari felurite rechizite de scris şi desen şi cărticele de rugăciuni, iară copilelor lâneţe, bumbac, andrele şi cârlige spre a putea mai lesne prospera în lucru, dară această nobilă amică a şcolii a dăruit, şi-n anul aceasta, din partea Dumisale, iară părintele Ilarion Siretean, paroh din Băiaşeşti, din o casetă de dumnealui singur depusă în biserica din loc, copiilor şcolari sărmani următoare îmbrăcăminte şi rechizite: 4 sumane, 4 tulpane, 9 părechi de opinci, 6 coţi de pănură albă, 2 lecturare româneşti a 25 creiţari, 2 cărticele de compus a 8 creiţari şi 2 tăbliţe a 15 creiţari. Pe lângă acestea toate, a mai binevoit nobila cucoană Eufrosina de Pantasi de a mai dărui şcoalei acesteia: Jurnalul „Revista politică" pe anul 1888 şi „Convorbiri Literare" pe anii 1886, 1887, 1888. Pentru toate acestea simte subsemnatul o datorie plăcută de a exprima nobilei cucoane de Pantasi şi părintelui T.

---

[294] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 107

[295] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 5, Anul I, Cernăuţi, 19 ianuarie 1910, p. 15

Siretean cea mai călduroasă mulţumită. / Băiaşeşti, 30 ianuarie 1891. / Alexandru Şuhan, învăţător”[296].

1914: „În luna mai, au dat examene de capacitate”, printre alţi „învăţători şi învăţătoare”, la secţia românească, „Vasilovici Maximilian din Baiaşeşti”[297].

1916: „**Nicolai a lui Toader Vultur**, din **Băişeşti**, a participat la război şi ar fi căzut, lângă Boian, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Magdalena a lui Nicolai Vultur, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[298].

1919: Din Comisia agrară de ocol Gura Humorului făceau parte „Reprezentantul proprietarilor expropriaţi: **Alfred Calmuţchi**, proprietar mare, Baiaseşti”, iar ca locţiitor, şi „**Gheorghe Vodă**, agricultor, Baiaseşti” [299].

1943, mai 17: „Dumitru a lui Piuari, agricultor din comuna Baiaşeşti… intentă soţiei sale pârâte Eftimia a lui Dumitru Piuari, născută Tatar, cu acelaşi domiciliu, divorţ. Din căsătoria părţilor susnumite a rezultat o copilă, şi anume Virginia, în vârstă de 5 zile”[300].

1946: Tribunalul Suceava, „fiind la ordine soluţionarea cererii Primăriei comunei Baiaşeşti, făcută prin adresa Nr. 1.796 din 2 septembrie 1943, pentru înregistrarea ulterioară a morţii copilului Cristofor Blănaru, fiul lui Grigore şi al Casandrei Blănaru, din

---

[296] *Revista Politică*, Nr. 3, Anul VI, Suceava 8 februarie 1891, p. 7

[297] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 13 şi 14, anul III, Cernăuţi 29 mai 1914, p. 222

[298] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 232-240

[299] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[300] *Monitorul Oficial*, Nr. 42, 19 februarie 1944, p. 1141

susnumita comun… în virtutea legii, hotărăşte: admite cererea Primăriei”[301].

1946: Buletinul Cooperaţiei Române, Nr. 38 din 21 septembrie 1946, înregistrează constituirea societății cooperatiste Cooperativa „Floarea Românului”, comuna Baiaşeşti, judeţul Suceava”[302].

1947: Tribunalul Suceava admite cererea pentru consemnarea, în registrul Primăriei Baiaşeşti, a lui Tatar Gheorghe, fiul lui Zaharie şi Eufrosina, decedat la data de 12 septembrie 1944, în comuna Baiaşeşti[303].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[304], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Sgaibă L. Vasile**, seria 1938, media 7,80, numit în comuna Baiaşeşti, postul V, jud. Suceava; **Mureşan Gheorghe**, seria 1938, media 7,40, numit în comuna Baiaşeşti, postul V, jud. Suceava; **Smoleninov Mihail**, comuna Baiaşeşti, jud. Suceava, media 7,00”. În baza raportului cu Nr. 16799 din 1947 al Inspectoratului regional Suceava, de la 1 septembrie 1947 este confirmată pe post „Rădăşanu Olga, de la Berchişeşti, la Baiaşeşti”[305].

---

[301] *Monitorul Oficial*, Nr. 229, 3 octombrie 1946, p. 7641
[302] *Monitorul Oficial*, nr. 264, 13 noiembrie 1946, p. 11912
[303] *Monitorul Oficial*, Nr. 238, 15 octombrie 1947, p. 6899
[304] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[305] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, p. 9656

BAJURA

(Voicouţi sau Voicăuţi, înglobat în Bajura,
oraşul Darabani, Botoşani).

1636, decembrie 8: Zapisul lui Gheorghe Borodaci, feciorul Anghelinei, nepotul lui Frăţiian, în care măturiseşte că a vândut, „din a treia parte din sat **Voicouţi** (Voicăuţi, înglobat în Bajura, oraşul Darabani, Botoşani), a treia parte, ce este în ţinutul Dorohoiului, pe Prut, cu vad de moară în apa Prutului… lui Vasile Vartic, feciorul Grăpinei, nepotul lui Gânscă, strănepot lui Frăţiian”[306].

1638, mai 30: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, popii Cozman din **Stănileşti** (comuna Stănileşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), care se înfăţişează la Divan „cu un zapis de mărturie de la Machidon Hirevcescul din **Fetcăuţi** (Feteşti, comuna Feteşti, raionul Edineţ, Moldova), făcut dinaintea a mulţi oameni buni, sciind Machidon că şi-a dat dreapta sa ocină şi dedină din satul **Voicăuţi** (înglobat în Bajura, înglobată în Darabani, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoi, pe râul Prut, a patra parte din a treia parte… rugătorului nostru popa Cozman, pentru doi boi şi opt stupi, ce i-a pierdut Machidon la dabile, în zilele lui Ştefan (Tomşa) voievod, la a doua domnie. Şi nu a avut a-i plăti cu altceva, ci i-a dat această parte de ocină… Iar când a fost acum, s-a apucat un om,

---

306 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 564, p. 612

anume Pătraşco, care a spus că este rudă lui Machidon, şi a voit să-l scoată din această ocină, şi şi-a luat zi, ca să vină aici, înaintea domniei mele, să se întrebe pe faţă. Popa Cozma a venit la zi şi a aşteptat p săptămână peste zi, iar Pătraşco a rămas din zi şi din toată legea”[307].

1774, iunie 22: Satul **Văicăuţi** (**Bajura**), ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[308]**, toată suma caselor: 56**. Scădere rufeturi 3: 1 femeie săracă, 2 preoţi şi dascăli. Rămân birnici 53. / **Birnici**: Toader Hama / Agapie Topală / Ioniţă Nicorescu / Ştefan, struga / Savin brat (frate) Nicorescu / Savin zet (ginere) Vasile, preot / Ichim, vătămam / Postolachi, eşan / Eftimie sin (fiu) Postolachi / Toader Orbul / Vasile, strugar / Vasile Zelenco / Vasile Barbul / Andrei Târsăn / Ion Beşliaga / Pavăl sin Tofana / Ion sin Tofana / Dănăilă Păsat / Pintilie sin bejenar / Mihăilă / Ştefan sin Moroşan / Neculai Miaună / Andrei zet Bălăniasă / Grigoraş Nicşan / Tănasii Nicşan / Lupul sin Gherasim / Tănasii Hilip / Vasile Bărbăcar / Grigoraş Cătămărăcian / Toader Miaună / Georgii, rus, merticar / Toader brat lui / Vasile Grosu / Dănălache sin Georgii, rus /Toader, rotar / Grigoraş Ionel / Ion Ionel / Tănasii, croitor / Ioniţă sin lui / Toader Porhira / Vasile Târsănă / Toader Târsănă / Andreiaş zet Ivaşco / Ivaşco Târsănă / Neculai zet Ivaşco / Neculai, rotar / Toader, nepot lui Ivaşco / Vasile Hâjdău / Dumitraşco, crâşmar doftorului / Neculai, vornic / Anton Târsănă / Neculai, cojocar. //

307 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 300, pp. 297, 298

308 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 505, 506

Femei sărace: Nastasie Catargioai. // **Rufeturi**, preoţi şi dascăli: Preotul Mihălachi / Grigoraş, dascăl.

BĂLĂBĂNEŞTI

(sate vechi, pe dealul Bălăbăneşti, Galaţi).

1434, ianuarie 29: Întărit de Ştefan voievod lui Gruban, care primeşte uric pentru „satele lângă Bârlad, **Şuşneştii, unde este Ştefan, şi Tămaşul**, şi, pe din sus, Cărăpciuneştii, şi, pe Cracovăţ… seliştea lui Mihai Bărbosul”[309].

1459, decembrie 5: Ispisoc de judecată de la Ştefan voievod, după ce „Ivaşco comisul, Toma Dumitrescul şi Coste Turbure s-au pârât pentru **Săseşti** pe Bârlad şi pentru satul **Romăneştii**, unde a fost Roman, pe Jeravăţ, îmbe părţile; iar Ivaşco, cu privilegiile socrului său Ivan vistiernicul, a răspuns cu dreptate; iar Coste Turbure, cu toate ale lor neamuri, au rămas”[310].

1460, decembrie 5: Întărit de Ştefan voievod comisului Ivaşco, ginerele vistierului Ion, care se pârâse cu Toma Dimitrescul şi Coste Tulbure, şi primeşte uric pentru satele „Săseşti pe Bârlad, şi Româneşti (azi, Bălă-

[309] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 125, p. 177

[310] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 3, pp. 4-6

băneşti), unde a fost Roman, pe Jeravăţ, amândouă părţile”[311]. Hotarul, din veac.

1646, februarie 2: Se împart între moştenitori „ocinile unchiului nostru Miera pârcălabul şi alte moşii, care au fost neîmpărţite, de la moşii noştri. / Şi s-au venit în partea lui Grigore Ureche vornicul satul **Mănceştii** (pe Bâc, în Lăpuşna, Moldova), ce sunt pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnii, şi jumătate de sat **Criceşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, şi partea din **Pădureni** (lângă Popricani, Iaşi), ce se va alege, ce este în ţinutul Iaşilor, de moşii şi de cumpărătură ale mătuşii noastre, a Berhecioai. / Şi lui Isac Mesehănescul, nepotul lui Toader Jorea, s-au venit jumătate de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), jumătate de **Măciucaşii de Jos** (la nord de Ciotolom, Vaslui) şi părţi ce se vor alege din **Leurdeşti** (comuna Tamaşi, Bacău). / Aşijderea, s-au venit în partea lui Ionaşco Jorii fost vornic, feciorul lui Simion Jorii, şi lui Gligoraşco, nepotul său, jumătate de **Măciucaşii de Jos,** jumătate de **Rupturi** (lângă Iveşti, Galaţi), jumătate de **Bârzăeşti** (Bârzăieşti, pe Bârlad, ţinutul Tutova, Vaslui) şi jumătate de **Sauleşti** (Săuleşti, comuna Vetrişoaia, Vaslui). / Şi lui Gheorghe Ştefan mare sulger, Roşcăi fost vistiernic, lui Cărăiman fost pitar, lui Pavăl vornic de gloată, lui Ionaşco Rusul pârcălabul şi Sturzăi, nepoţii Solomiei Mogâldoaie, li s-au venit, în partea lor, jumătate de **Piscani**, jumătate de **Măciucaşii de Jos**, jumătate de **Măciucaşii de Sus** şi partea ce se va alege din **Româneşti** (azi Bălăbăneşti,

---

[311] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 97, pp. 138, 139

Galaţi)”[312].

1786, ianuarie 24: Preotul Dumitrachi, feciorul lui Constantin Bălăban din satul **Bălăbăneşti**, împreună cu preoteasa Sanda şi cu fiul lor Costache, „pentru mult binele ce ni l-a făcut”, dau marelui paharnic Iancul Grecianu „partea mea de danie din satul **Oncanii**, pe apa Sohuluiului, la ţinutul Covurluiului, care mi se trage de pe tatăl meu Constantin Bălăban”[313].

1898: „**Bălăbăneşti**, sat în judeţul Tutova, plasa Corodul, spre sud-est de Bârlad, pe pârâiaşul Bălăbăneşti. Formează singur o comună. Are 1.350 locuitori, din care 342 știu carte, cu 300 contribuabili; 349 case. Se cultivă, pe o scară întinsă, viermii de mătasă, Se cultivă viia pe o suprafaţă de 158 hectare, din cari 95 hectare nelucrătoare. Livezi cu pruni sunt pe o suprafaţă de 8 hectare. Comerţul se face de 15 oameni, toți români, în 15 stabilimente comerciale, din care 8 cârciumi. Are o școală primară de băieţi şi una de fete. În comună sunt 2 biserici. Drumul judeţean Bârlad-Galaţi trece prin acest sat. Contribuţiunile directe ale locuitorilor din această comună ating cifra de 8.177 lei 96 bani. Teritoriul comunei este deluros. Pe unul din dealurile acestei comune se găsesc cariere de prund, cele mai bune din judeţ”[314].

---

312 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 284, p. 224, 225

313 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 135, pp. 220, 221

314 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 283

BĂLĂCEANA

(lângă Ilişeşti, Bucovina).

1490, martie 15: Satul Bălăceana, proprietate a lui Toader vistier, tatăl pârcălabului Petru, a fost atestat documentar în 15 martie 1490, când, printre bisericile întărite de Ştefan cel Mare Episcopiei de Rădăuţi, se afla şi „a 43-a biserică, la Bălăceani, cu popă”. În 12 iunie 1624, Miron, nepotul Candachiei, fata pârcălabului Petru, vindea partea lui din „satul Bălăceani” lui Stratulat Dobreţchi ot (din) Bălăceani, pentru 30 de taleri. În 1640, Dobreţchi cumpăra, cu 200 taleri de argint, şi părţile de sat moştenite de nepoatele lui Toader vistier, Mărica, Ghervasia, Teodosia şi Rada – fetele Chindiei, precum şi de Teta, femeia lui Drăghici, fata Cărcănei, adică „giumătate de sat den Bălăceani, partea den sus, dinspre Ilişeaşti, cu loc de masă şi de eleşteu, şi cu pomăt şi lazuri”. În anul următor, în 21 mai 1641, se mai menţionează un nume răzeşesc la Bălăceana, cel al Antimiei, văduva lui Dumitraşco Tureatcă, care primeşte uric de la Vasile Vodă pentru o a şasea parte din sat.

1700: Neamul Dobreţchi stăpâneşte moşia până pe la anul 1700, când o cumpără Toader Calmăşul ot Câmpulung, fost pârcălab de Hotin şi tatăl viitorilor voievozi Callimah, de la „Toader Dobreţchi şi de la Gahiţa, fata Cărstii, nepoata lui Dobreţchi”.

1716, mai 22: Bălăceana este cumpărată, cu 60 lei, de Ionaşco Isăcescul, ctitorul mănăstirii Ilişeşti, care, încă din 21 iunie 1714, încredinţa moşiile sale obştii călugă-

reşti, cu care populase moşia sa. Dar mănăstirea a fost văduvită de dania din urmă, odată cu stăpânirea rusească, atunci când Simion Tăutul împresurase 40-50 de fălci din moşia Bălăceana, aşa că Sava ieromonah, în numele egumenului Meletie, s-a plâns Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, în 24 decembrie 1791, ignorând faptul că, de cinci ani, averile mănăstireşti fuseseră secularizate.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[315], din 1772-1773, înregistrează la Bălăceana, în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „42 – toată suma caselor", însemnând 1 popă, 1 femeie săracă şi 40 birnici.

1737, mai 14: Pentru că Ionaşco Isăcescul murise fără să lase un testament, Grigori Ghica Vodă întăreşte ctitoriei sale, mănăstirea Ilişeşti, „sat întreg Bălăceanii".

1774: Bălăceana avea 54 de gospodării, iar în 1784, 144.

1778: La Bălăceana s-au stabilit, până în 27 ianuarie 1778, împreună cu familiile lor, ardelenii Dumitru SOMEŞAN şi Ion SOMEŞAN din Dumitra Mică, Iacob HOFFMANN, Axentie DOBOŞ, Vasile DOBOŞ, Teodor LOLICĂ, Grigorie DOBOŞ, Vasile, Ieremie, Simeon, Alexie, Mihai şi Anton BOCA, Grigore ILIŞOI, Ion, George şi Vasile ŢABA şi Grigore CREŢUL din Ilva Mare, Ioan ŢABA din Feldioara, Procop MIHALI din Ilva Mică, Nichita MOROŞAN din Budeşti, Ion, Toader şi Ioniţă MOLDOVAN, Constantin GRĂSĂU, Toader LEŞU, Ion MIRONEŞ şi Petru şi Silvestru IFTIMIE din Bochia, Vasile RUSU şi văduva Maria IŞI din Budac, Samson şi Petru TOFAN, Ioan a COZMEI, Constantin

[315] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 341

HERŢA, Gherasim ROMAN, Ieremiţă GHERAZIE, Ioan, Iacob şi Iftimie URECHE, Nicolae SĂLCEL, Mariana LUNCHII, Marcu STRUGAR, Ion TIMOFTEI, Vasile DUBUEAN şi Precop PETRIŞOR din Maier, Ioan ROTAR din Iuş, Alexie ŞIMON din Chirales, Vasile şi Filip MIHALACHE din Rebrişoara, Alexie şi Ioan FIGEŞAN din Figa, Ion MOROŞAN din Moisei, Ion MOROŞAN din Frişu, Dumitru CÂMPAN din Bungard, Ioniţă RUSU, Petru, Iacob şi George TÂRNOVEANU din Buduş pe Someş, Dumitru NICON şi Vasile ROTAR din Şirling, Toader CROITOR, Ioan HORGA, Anton şi Ieremia SAS, Gherasim şi Ioan FLOREA şi văduva Irina lui GRIGORE, din Leşu Ilvei, Lupu, Ion şi Grigore ŢIPURLEA din Legiu, Vasile, Teodor şi Christă RÂPANU din Râpa de Jos, Maftei UNGUREAN şi Ion MARŞINĂ din Arcălia, Teodor şi Manoli UNGUREAN din Măgheruş, văduva Maria BECHNER din Menifalău, Roman IANUŞCU din Sf. George, Iacob UNGUREAN din Căila şi Gherman POPA din Călan pe Someş.

1843: Biserica din Bălăceana, slujită de parohul George SELESKI, avea 1.475 enoriaşi. În 1876, când parohia număra 2.138, paroh era Leon von ANDROCHOWICZ. În 1907, paroh în Bălăceana era George BOCA, născut în 1853, preot din 1883, paroh din 1905, preot cooperator era Michail JEMNA, născut în 1870, preot din anul 1900, iar cantor bisericesc, angajat în 1904, era Victor JEMNA, născut în 1884.

1869: Bălăceana aparţinea de „**Solca** (judecătorie raională), Arbore cu Bodnăreni, Bălăceana, Botoşana, Clit cu Lichtenberg, Iaslovăţ, Cajvana, Comăneşti, Ludi-

humora, Pârteştii de Sus cu Soloneţul Nou sau Slovac, Cacica, Pârteştii de Jos, Poieni" [316].

1884: O şcoală cu 4 clase funcţiona, la Bălăceana[317].

1886: În noaptea de 28 spre 29 iulie, casa preotului Leon de Androchovici din Bălăceana a fost împresurată de 12 tâlhari, care „l-au bătut pe numitul paroh cu cetleie" şi l-au prădat de 6 teancuri a câte 50 florini, 2 teancuri a câte 5 florini, un teanc cu monede de câte 1 florin, 5 sau 6 florini noi de argint, 10 florini în „puişori" de câte 20 creiţari, 4 galbeni găuriţi, 2 galbeni buni, o cutie de lemn plină cu monede diferite, un ciorap în care erau puşi la păstrare 12 galbeni, 2 taleri de la Maria Tereza, mai multe ruble de argint, mai mulţi florini noi de argint şi câţiva „puişori" vechi ungureşti. Cuviosul şi mult prea strângătorul părinte anunţa că „este gata să deie aceluia care va descoperi pre hoţi 100 florini"[318].

1887: „În comuna Cucuteni, comuna Leţcani, s-a pripăşit, ca păzitor la vitele posesorului, locuitorul Tănase Hinea, de loc din Bucovina, satul Bălăceana, judeţul Suceava. După o viaţă liniştită, de mai mulţi ani cu soţia sa legitimă, nenorocirea făcu să rămână văduv, cu trei băieţi şi o fetiţă, care era cea mai mică, abia de trei ani. Simţind trebuinţa a da copiilor o îngrijire mai apropiată simţămintelor părinteşti, cu toate că avea în casă pe o soră a lui, se hotărî a se căsători, pentru care scop merse, în vara anului 1886, în Bucovina, la locul său natal. Acolo

---

[316] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[317] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 43, 1876 p. 41, 1907 p. 152

[318] *Revista Politică*, Anul I, nr. 7, 15 August 1886, p. 4

făcu cunoştinţă cu femeia Sofronia Bandul, văduvă divorţată, în vârstă de 26 de ani, înaltă şi bine făcută, cu faţa rumenă, ochii mari, albaştri, nasul tras, gura potrivită, frumoasă ca tip, urâtă însă prin maniera sa proastă şi aerul sălbatic. Se înţelese cu dânsa a trăi împreună, până la căsătorie, o aduse în ţară, o făcu stăpână peste puţinul său avut şi mamă asupra copiilor lui. Aicea, dânsa făcu cunoştinţă cu sora lui Hinea, care-i spuse că copila seamănă foarte bine mamei ei; afară de aceasta, amicele şi vecinele femeii din întâia căsătorie, venind să mai vadă copii, drăgosteau pe fetiţă, zicând: „Ce bine seamănă mâni-sa!" şi o sărutau în amintirea ei. Dacă dânsele ar fi ştiut la câtă suferinţă expuneau pe biata copilă dezmierdările lor, desigur că nici una nu ar fi vroit a o dezmierda. Aceste dezmierdări, făcute copilei, pentru cuvântul că seamănă mamei sale, produse în Sofronia Bandul o ură aşa de mare contra ei, încât o cuprindeau fiori de mânie, când vedea că a mai rămas încă un tip de la femeia care a avut întâile plăceri ale bărbatului ei şi îşi revărsa cu prisosinţă toată ura şi înverşunarea contra nenorocitei copile. Nu trecea o zi, în care biata copilă să nu fi fost, de mai multe ori, bătută şi izbită de pat, de părete şi de pământ. Sora lui Hinea intervenea necontenit în favoarea nenorocitei copile, din care cauză Sofronia Bandul mijloci şi obţinu îndepărtarea ei de către bărbatul său, care nu ştia ce se petrecea, fiindcă nu venea pe acasă decât numai pentru a mânca şi apoi pleca iarăşi la vite. Astfel că desele şi barbarele maltratări au făcut că tipul nefericitei mame, care se continua în copilă, de un timp, încoace începuse a se veşteji, înclinând către mormânt. Dacă desele lovituri corporale producea necurmată durere, ceea ce însă era mai sfâşietor erau foamea şi

frigul, la care era supusă nefericita copilă. Nimic mai dureros şi mai sfâşietor decât a vedea o fragedă copilă că, cu toate loviturile ce i se aplică pe mâini şi pe picioare, pentru a nu se atinge de o bucăţică rece de mămăligă, totuşi durerea foamei fiind mai presus de durerea fizică, caută mititica, în casa tatălui ei, să ia pe ascuns o fărâmitură din mămăliga agonisită de dânsul, pentru a-şi susţine viaţa. Îmbrăcată numai în cămăşuţă şi neputând suporta frigul, năzuia a se sui pe cuptor, unde, în loc de a găsi o mamă, care să o primească la sânul ei, găsi o femeie denaturată, o vitregă barbară, care o luă şi o aruncă în mijlocul casei, fără a se gândi că-i poate sfărâma vreun membru al corpului. Acest mod de moarte prelungită aduse pe nenorocita copilă în o stare jalnic de descris; faţa-i transparentă, corpul redus la cea mai simplă expresiune a unui schelet şi căutătura-i stinsă, transmisă din ochii săi mari şi frumoşi, nu se mai îndrepta asupra cuiva, decât pentru a produce milă şi compasiune. / Văzând însă Sofronia Bandul că tot se mai ţine puţină viaţă în nefericita copilă, a început, în ziua de 15 ianuarie 1887, a o bate cu un ciomag gros şi a o lovi cu atâta sălbăticie încât i-a rupt un picior şi nu s-a oprit cu loviturile decât când copila şi-a pierdut conştiinţa. La 18 ianuarie, fiindcă copila nu se putea îndestul târâi, a fost din nou bătută, cu un ciomag gros şi cu un fund, astfel că, după vreo trei ceasuri, muri. Instrucţia afacerii fiind terminată, rămâne ca justiţia să se pronunţe”[319].

1890: Bălăceana avea 2.324 locuitori, păstoriţi de administratorul parohial Theodor Balan şi de cantorul Ambrosie Jemna. Primar al satului era Ioan Sauer, iar

[319] *România Liberă*, Nr. 2887, Anul XI, miercuri 1/13 aprilie 1887, p. 3

învăţători, Alexie Rusu şi Panoria Capstrâmb. / În aceeaşi perioadă, se înregistrau la Bălăceana 50 familii de evrei, dar care nu aveau sinagogă, baie ritualică şi şcoală proprii.

1891, noiembrie: O listă de subscripţie pentru biserica ortodoxă din Cacica, susţinută de „Alexie RUSU, învăţător superior din Balaceana” şi de soţia lui, Eugenia, cuprinde următoarele nume de săteni: învăţătoarea Ana RIBICICA, economul Vasile RUSU, Ion HINEA, Ion GROSARIU, Gavril MORARIU, Niculaiu TOFAN, Dumitru alui Mihaiu CIUHAN, Petrea BEMBEA, Mihaiu CIUHAN, Georgi SASU, Anton GROSARIU, Eudochia lui Ilie BANDOL, Tanasi alui Georgi SASU, Maria alui Niculaiu BOCA, Mihaiu CORMUS, Glicheria alui Ambrosie ICUMA, Anisie alui Vasile RUSU, Georgi BOCA, Toader BOZOMALĂ, Vasile IACOBAN, Alexa FLOREA, Nichifor CIUHAN, Agaţia lui Isidor ROŞCA, Eudochia lui Niculaiu BAZGA, Iulia lui Mafteiu DOBOŞ, Palaghia lui Mihai BAZGA, Paraschiva lui Georgi BUSUIOC, cantorul Ambrosie JEMNA, Domnica lui Irimie alui Petru BOCA, Ecaterina lui Toader TĂPĂLAGĂ, Ioana lui Mihaiu FRAIUC, Agapia lui Cirim DUMITREANU, Elisaveta lui Irimie BOCA, Dumitru ŢIPURLEA, Dumitru PETRIŞOR, Georgi ŢIPURLEA, Constantin şi Ecaterina IOMEŞ şi Iacob şi Agapia BABOR[320].

1898: Cabinetul de lectură „Bălăceanul” s-a înfiinţat, odată cu o filială a Societăţii cantorilor români din Bucovina „Lumina”, sub preşedinţia preotului paroh George Şesan, vicepreşedinte fiind cantorul Ambrosie Jemna, secretar, teologul Mihail Cormuş, iar cassar,

[320] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 64/1891, p. 3

Anton Grosariu. Din comitetul de conducere mai făceau parte învăţătorul Alexie Rusu (bibliotecar), Michail Cormuş (controlor), Nicolai Buliga (econom) şi membrii comisiei revizuitoare, Vasile Rusu, Dumitru Busuioc şi Luca Boca, în „juriul de arbitriu" activând Nicolai Fedac, Petru Chichifoi, Dimitrie Ţipurlea, Vasile Grosariu şi Vasile Iacoban[321].

1901: „În localul agricultorului Zazonti Toderaş Nr. 93", s-a înfiinţat, la Bălăceana însoţirea raiffeisiană, sub direcţiunea preotului George Şesan, din comitetul director şi din consiliul de control făcând parte administratorul parohial Teodor Balan, învăţătorii Alexie Rusu şi Panoria Capstrâmb şi primarul Ioan Sauer.

1906, aprilie: „În comuna Bălăceana s-au colectat, la îndemnul d-lui antiste comunal Mihai CORMUŞ, cu concursul binevoitor al d-lui învăţător Ilie DOBOŞ şi a gospodarului Dimitrie BUSUIOC", produse agricole, numele sătenilor menţionaţi în liste fiind următoarele: Anton GROSARIU, Pantelemon BANDOL, Terenti ARCĂLEAN, Alexa FLOREA, Ştefan FLOREA, Ilarion ŢIPURLEA, George ŢIPURLEA, Petrea FLOREA, Clementi GROSARIU, Ioan BANDOL, Nicolai DUPOI, Nastasia lui Andrei BANDOL, Ecaterina ŢIPURLEA, Olimpia MAZERE, Alexandru BARBĂROŞĂ, George ROŞCA, Grigori BUZILĂ, Chiril CIUHAN, Vasile BUSUIOC, David IACOBAN, Ioan IACOBAN, Ieremie BOCA, George TOFAN, Grigore CÂRŢU, Ignat URECHE, Nichifor BUSUIOC, Ilie BOCA, Luca ŢIMPĂSCU, Petru BLIORŢU, Saghin BOCA, Ioan CREMENIŢCHI, Nichita CIUHAN, Ştefan CIUHAN, Iacob CIUHAN, Simion BANDOL, Maria CIUHAN,

[321] *Deşteptarea,* Nr. 8/1898, p. 68

Spiridon BANDOL, Dionizie DUMITREAN, George CIUHAN, Ioan BUZILĂ, Mihail CHINDRIŞ, Luchian RÂPAN, Pavel SASU, Dumitru ŢIPURLEA, Dănilă CIUHAN, Dionizie BANDOL, Gavrilă COJOCARIU, Grigori ARCĂLEAN, Marcu ARCĂLEAN, Maria BOCA, Nicolai BULIGA, Petru BUSUIOC, George SASU, Petru BAZGA, Amfilochi BOCA, Ilie CIUHAN, Nichita DUPOI, Pavel RÂPAN, Ioan LEUŢ, Grigore ROZOVLEAN, Anchidim BOCA, Savin DOBOŞ, Iacob SAUER, Simion ŢIPURLEA, Vasile TOFAN, Mihai CHICHIFOI, Dumitru CHICHIFOI, Pavel PETRIŞOR, Ilie PETRIŞOR, Ilie ROŞCA, Constantin MORARIU, Maxim BOCA, Grigori TOFAN, Vasile URECHE, Zacharie BOCA, Ilie URECHE, Ioan CIUHAN, Vasile CIUHAN, Pentelei ANDRONIC, George HANCEAN, Alexa BUZOMALĂ, Nichita MORARIU, Ioan BUZILĂ, David RÎPAN, Vasile IACUBAN, Pavel BUSUIOC, Vasile RUSU, Iacob BABOR, Eustafi BABOR, Constantin LEUŢ, Clementi HULUBEI, Dumitru BUSUIOC, Ioan BOCA, Nichifor BOCA, George BOCA, Zazonti TODERAŞ, Pavel CREŢU, secretarul comunal Carol HOMINSCHI, Constantin BLIORIU, Roman RÎPAN, Toader BAZGA, Pavel SASU, Sevastian ŢIPURLEA, Ieremie RÂPAN, Vasile BAZGA, Iftimie COVELCIUC, Petru RUSCIOR, Pavel CHICHIFOI, Glicheria JEMNA şi Victor JEMNA[322].

1906: „Aflăm totodată că, la 1 noiembrie, se va deschide de mult înjghebata filială din Bălăceana. Sperăm că directoriului prăvăliei îi va succede a întruni, la deschiderea festivă a filialei din Bălăceana, pe toţi poporenii de acolo şi de a mijloci împăcarea între

---

[322] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 8/1906, p. 3, 4

diferitele partide ce există acolo”[323]. „**Din Balaceana**. Comitetul comunal din Bălăceana, în fruntea căruia stă vrednicul vornic Mihai Cormoş, a hotărât, la ultima sa şedinţă, să trimită, din veniturile comunale, 200 coroane Internatului „Francisc Iosif I” de băieţi români din Cernăuţi. Dacă s-ar grăbi să urmeze toţi vornicii din ţară această faptă frumoasă, atunci internatele noastre, în care se susţin atâţia copii din popor, care vor deveni stâlpi puternici ai naţiunii, n-ar avea să se lupte cu atâtea greutăţi materiale”[324].

1906: „**Prăvălia românească din Bălăceana**. „O zi de frumoasă serbare naţională a fost ziua de 4 noiemvrie 1906 pentru noi, românii din Bălăceana: Am deschis şi noi, duminică, în 4 noiembrie, o filială a prăvăliei din Cernăuţi, mulţămită acelor bărbaţi care, ieşind din mijlocul nostru, nu şi-au uitat obârşia, ci, venind, din când în când, în satul nostru, ne arată că împrejurările în care trăim sunt grele şi că trebuie să ne organizăm, dacă voim să trăim ca popor între sumedenia de străini, năvăliţi pe pământurile noastre străbune. / Cu ocazia adunării generale a cabinetului de lectură „Deşteptarea Poporului”, ţinută în 20 august 1905, atrase dl revident Vasile Jemna, membru onorar al acestui cabinet, atenţiunea poporului din sat asupra înfiinţării unei prăvălii, iar la adunarea poporală din decemvrie, convocată de vrednicul nostru consătean şi membru al Societăţii academice „Junimea”, dl George Jemna, şi prezidată de S. Sa dl paroh George Boca, s-a primit

---

[323] *Apărarea Naţională*, Nr. 4, Anul I, Cernăuţi, miercuri 17 octombrie stil nou 1906, p. 4
[324] *Apărarea Naţională*, Nr. 23, Anul I, Cernăuţi, joi 23 decembrie stil nou 1906, p. 3

unanim propunerea pentru înfiinţarea unei prăvălii, ca filială a Prăvăliei române din Cernăuţi. Chiar la această adunare s-au înscris mai mulţi membri, dintre gospodarii de faţă, iar predispoziţia şi entuziasmul erau atât de mari, că pe ziua hramului bisericesc, sărbătorit de Sfinţii Trei Ierarhi, era pusă şi deschiderea prăvăliei. Nu voim să descriem, la locul acesta, piedicile care s-au pus în calea acestei întreprinderi inimoase, regretăm însă că, din cauza neînţelegerilor iscate între conducătorii fireşti ai bălăcenilor, a trebuit să fie amânată şi aşa o întreprindere frumoasă, până acuma. Sperăm, însă, că neînţelegerile vechi vor dispărea, odată cu deschiderea prăvăliei, şi conducătorii respectivi se vor întrepune pentru o activitate folositoare bieţilor ţărani şi spre dezrobirea lor din lanţurile întunericului. / În prezenţa preşedintelui Prăvăliei din Cernăuţi, a dlui profesor Leonida Bodnărescu, a reprezentanţilor vrednicei Societăţi academice „Junimea”, George Jemna, Nicolai Ciobotariu, Constantin Piţul şi Vasile Bolocan, a S. Sale dlui cooperator Mihai Jemna, a dlui superior Alexie Rusu, a antistelui comunal (primar – n. n.), care a lucrat foarte mult la deschiderea prăvăliei, a dlui învăţător Ilie Doboş şi a multor oaspeţi, sosiţi din Ilişeşti, s-a săvârşit, de către S. Sa dl paroh George Boca, actul sfinţirii prăvăliei. După aceasta, luând dl prof. Leonida Bodnărescu cuvântul, explică celor adunaţi scopul prăvăliei şi însemnătatea ei pentru ţăranul român şi încheie cu un întreit „Să trăiască Majestatea Sa Împăratul nostru!”. Dl jurist George Jemna mulţămeşte, apoi, în numele sătenilor, directorului Prăvăliei centrale din Cernăuţi pentru zelul ce-l dezvoltă la înfiinţarea filialelor, contribuind prin aceasta mult la dezrobirea ţăranilor din ghearele străinilor, precum şi pentru

bunăvoinţa arătată faţă de satul nostru, prin venirea sa personală la deschiderea acestei filiale. Dl Jemna sfârşeşte cu dorinţa ca toţi sătenii, uniţi sub firma prăvăliei, să nu uite de vorba veche: „În unire e putere”. / Văzând acest lucru frumos, cu ajutorul lui Dumnezeu înjghebat, datori suntem să mulţămim, şi pe această cale, acelor persoane care au deschis calea spre realizarea lui, cât şi antistelui Mihai Cormoş, şi S. Sale dlui paroh Boca, care, stând în ajutor, l-au adus cu bine la capăt, apoi cantorului Victor Jemna, care a luat sarcina grea şi plină de responsabilitate de a ne conduce prăvălia. Fiind acuma lucrul gata, apelăm la toată suflarea românească din sat să se înscrie ca membri în prăvălie, căci, în curând, vom publica lista membrilor, spre cinstea lor, în gazetă. Promitem, totodată, că nu ne vom ruşina a trimite şi lista acelor care mai cumpără marfă de la străini şi nu se arată vrednici de numele şi mărirea străbunilor lor. / Fraţilor bălăceni! Aţi făcut un pas înainte, cu deschiderea Prăvăliei voastre. Dugheana pe care aţi deschis-o este dugheana voastră, câştigul de la ea este câştigul vostru; datorinţa fiecăruia din voi este, deci, să se înscrie ca membru la ea, contribuind la înflorirea ei. Nu uitaţi, fraţilor, de vorba veche: „În unire e putere” şi de deviza frumoasă a Majestăţii Sale, „Cu puteri unite!”. Nu vă lăsaţi dezbinaţi, ci trăiţi în unire, căci, spre a ieşi învingători din lupta grea pentru existenţa noastră naţională, ne trebuiesc puteri unite. Uniţi-vă, deci, cu toţii la cabinet, bancă şi prăvălie, nu lăsaţi să treacă banul vostru în pungă străină şi pământul vostru, care s-a împuţinat atât de tare, nu-l vindeţi la străini. Trăiţi între-olaltă ca fraţii, lăsaţi ura şi pizma la o parte, alergaţi, în timpuri de nedumerire, după sfat la cei ce vi-l dau din inimă curată

şi, în scurt timp, va câştiga comuna noastră o faţă mai senină şi un cer mai frumos. / Balaceana, la 8 Noembre 1906 / Mai mulţi săteni şi părtaşi ai prăvăliei”[325].

1907: „Măcar că dl baron Hormuzachi a fost cumătru mare la ginerele dlui Cormuş, totuşi dl Cormuş, din pricina unor bani ai comunei, va fi pe cale disciplinară desrădicat din vornicie. Cum oare va sta lucrul cu părintele nostru, George Boca, pe care noi toţi îl stimăm şi care ne-a fost cu multă tragere de inimă? Oare s-ar putea una ca asta, ca părintele să meargă de la noi, iar dl Cormuş, care e adevăratul vinovat, să ne steie şi mai departe în fruntea satului nostru? Cormuş este acela, care a pus toate la cale împotriva părintelui. El nu este om curat, şi oare s-ar pute ca mărturia şi uneltirile lui să aibă mai mare cumpănă decât mai că întreg satul? / Mai mulţi gospodari”[326].

1907: O corespondenţă din Bălăceana, semnată de Vasile Boca, Chifor Busuioc şi Gheorghe Stoleri şi bazată pe înfruntarea politică locală dintre tabăra preotului George Boca şi cea a primarului (antistelui) Mihai Comoroşan (care se împăcau atât de bine în 1906!), susţine că „este neadevărat, că părintele Boca ar fi lacom şi şi-ar fi pierdut încrederea în popor”, dar că în fruntea celor ce „fac batjocură de sat, caută nod în papură… stă vornicul nostru, Mihai Cormoş”, care „este de 9 ani vornic la noi în sat. Satul are o toloacă de cel puţin 200 de fălci, din care cea mai mare parte se ară, în tot anul. Falcea se năimeşte cu un preţ anual de 40-120 coroane”. Primarul

---

325 *Apărarea Naţională*, Nr. 11, Anul I, Cernăuţi, duminică 11 noiembrie stil nou 1906, p 3

326 *Apărarea Naţională*, Nr. 32, Anul II, Cernăuţi, duminică 28 aprilie stil nou 1907, p. 3

Cormoş „nu voieşte să se răspundă acuma cu noi, ci bate numai drumurile la Suceava şi Cernăuți, de unde vine, din când în când, la Bălăceana şi-l vizitează pe jupânul Mochil Haas, care a devenit posesorul crâşmei, ce-a putut-o cumpăra satul”, şi, cică, „nu-i pasă nici de bancă, nici de cabinetul de lectură, ci mai mult de paharul jupânului Mochil”. „Mihai Cormoş, primar şi gospodar în Balaceana”[327] făcea parte din Comitetul electoral districtual Suceava. Povestea continuă, pentru că Dumnezeu iartă, dar preotul – niciodată. Prin urmare, „un blăstăm greu se pare că zace asupra Bălăcenii. În loc să întărească elementul românesc, care e copleşit de străinii veniţi în sat, slăbeşte pe zi ce merge, dezbinându-se chiar în tabere, care se combat până la cuţit”. Vinovat este, în opinia antisemitului preot Boca, „vornicul Cormuş din Balaceana, care, din mila neamurilor sale şi cu ajutorul adjutantului său, Ilie Doboş, a pus mâna pe toate instituţiunile culturale din sat, boicotând pe preot şi pe toţi care au încercat să puie stavilă pornirilor sale, i-a adus în demnitatea sa de preşedinte al cabinetului de lectură „Deşteptarea”, pe bălăceni la dezbinare definitivă. Domnia sa, supărându-se pe bălăceni, că i-au adus o cercetare de la Comitetul Ţării, în urma căreia a trebuit să depuie în lada comunală câteva mii de coroane, care lipseau, a căutat să se dezbare de orişice control al „răilor“, precum îi numeşte pe cei ce cutează a nu fi de o părere cu dânsul. Ca fruntaş, pus de „răi” în fruntea satului, s-a avântat, prin chiţibuşurile învăţătorului Ilie Doboş şi prin sprijinul neamurilor sale, la preşedinţie în cabinetul de lectură şi, spre a scăpa de controlul membri-

---

[327] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, Cernăuţi, joi 21 martie stil nou 1907, pp. 3, respectiv, 4

lor, care cereau necontenit ca domnia sa, ca vornic, să grijească ca legea pentru închiderea crâşmei, în zile de sărbători, să fie băgată în seamă, a oprit acestora intrarea în cabinet. Dorinţa domnului vornic s-a şi împlinit, căci mulţimea, oprită de la cabinetul „Deşteptarea", şi-a înfiinţat cabinetul „Unirea", despărţindu-se astfel cu totul de fruntaşi care, la orice prilej, căutau să-i boicoteze. Cu durere însă trebuie să amintesc că în Balaceana n-are drept de existenţă acela ce gândeşte altfel decât badea Cormuş şi astfel cugetă oamenii că nici „Unirea" nu-i îndreptăţită să trăiască, căci, în prima noapte, după constituirea comitetului, s-a năzuit o sumedenie de bolohani asupra casei în care s-a aşezat noul cabinet, spărgând steclele şi chiar geamurile fereştilor şi puind viaţa gospodarului Mihai Boca în cumpănă. Sărmană Bălăceană! Departe ai ajuns, prin conducerea atât de lăudată, a înţeleptului vornic Mihai Cormuş şi a adjutantului său Doboş. Ţi-a mers vestea peste hotare că ai rămas fără preot, că ai avut o prăvălie, care a fost desfăcută, după câteva luni de existenţă, că ai avut un cabinet, care începuse a se dezvolta sub preşedinţia parohului Boca şi care astăzi zace iarăşi în ghearele morţii şi în discompunere"[328].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[329], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Casandra SASU (32 ani în 1908) din Bălăceana.

---

[328] *Apărarea Naţională*, Nr. 78 şi 79, Anul II, Cernăuţi, duminică 27 octombrie stil nou 1907, p. 3

[329] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bălăceana**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe pârâul Ilişeşti, alături de drumul mare, dintre Stroieşti şi Gura-Humora. Suprafaţa 22,98 km p.; populaţia: 2.324 locuitori, aproape exclusiv români, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 2.299 locuitori şi din colonia Gropile. Este legată, printr-un drum nou, cu şoseaua principală Suceava – Gura-Humora. Are o şcoală populară, cu 3 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Sf. Trei Erarhi". La 1776 era proprietatea mănăstirii Ilişeşti. Localitatea îşi derivă numele, după legendă, de la o seamă de locuitori, cu numele de Bălan, ce s-au aşezat aci. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.308 hectare pământ arabil, 260 hectare fâneţe, 13 hectare grădini, 386 hectare izlaz, 338 hectare pădure. Se găsesc 209 cai, 784 vite cornute, 516 oi, 963 porci şi 33 stupi. **Bălăceana, moşie**, cu administraţie specială, districtul Suceava. Suprafaţa: 0,81 km p.; populaţia: 12 locuitori, germani şi români. La 1776, ţinea de satul Bălăceana şi era în stăpânirea mănăstirii Ilişeşti"[330].

1912: Şcolile răzeşeşti din Bucovina beneficiau de o colectă, făcută de Societatea Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni, din Bălăceana contribuind, pe „lista Nr. 100, încredinţată dlui Mihail Jemna, cooperator (al doilea preot – n. n.) în Bălăceana" adunându-se 10 coroane şi 60 bani, de la următorii săteni: „Mihai Jemna 3 coroane 20 bani; Vichentie Jemna, Victor Jemna, Alexie Rusu, Ilie

---

[330] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 8

Doboş, Zaharie Roşca, Emilian Boca, Dumitru Busuioc – cu câte 1coroană, Clementi Grosariu – 40 bani”[331].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 1065/20**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Suceava, cu care s-a decis exproprierea de 9 ha 06 a 83 mp corpul dominical **Bălăceana**, fasc. No. 381, proprietatea Fondului bisericesc, în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”. „**Deciziune de expropriere No. 1166/20**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Suceava, cu care s-a decis exproprierea de 47 ha 70 a 90 mp corpul dominical **Bălăceana**, fasc. No. 381, proprietatea Fondului bisericesc, în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[332].

1925: „Un adevărat român plin, de energie e gospodarul Mihai Cormoş, din comuna Balaceana, judeţul Suceava (Bucovina) al cărui chip îl dăm aici. El e acum în etate de 65 de ani şi a fost deputat, în anul 1920. A fost, 22 de ani, primar în comuna noastră, ca bărbat al datoriei şi cinstit în toate actele sale. De la alegerea sa în comuna noastră, a dus întruna o activitate mare pentru stârpirea răufăcătorilor şi încetarea neregulilor. În toată duminica şi sărbătoarea e în biserică, la sfânta liturghie, şi astfel dă pildă bună şi celorlalţi săteni, ca să umble sârguincioşi la locaşul Domnului. Biserica noastră era, în vreme de pace, gata de zidit şi nu s-a putut sfinţi din cauză că iconostasul era sechestrat de fostul zugrav Schiller (autorul portretului legendarului lăutar Nicolae Picu – n. n.), şi dacă nu stăruia dl Cormoş, mai de multe

---

[331] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 6 şi 7, Anul II, Cernăuţi, 29 iulie 1912, p. 111

[332] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 7, Cernăuţi 1 martie nou 1921, p. 69

ori, pe la guvern şi consistor, desigur n-ar fi fost gata multă vreme. Faptele sale vrednice de laudă sunt: înfiinţarea „Însoţirii de păstrare şi credit” (Raifeissen-cassa), înfiinţarea societăţii „Cabinetul de lectură”, înfiinţarea societăţii „Deşteptarea Poporului”, a societăţii „Pompierilor” şi zidirea „Casei Naţionale Române”. Tot acest iubit gospodar cumpărase locul pentru zidirea unei şcoale primare şi chiar materialul pentru clădirea era pregătit, dar, din cauza războiului, nu s-a putut aduce la îndeplinire. E un model de gospodar şi creştin. Dumnezeu să-l ţină mulţi ani, pentru binele tuturora / M. B”[333].

1930: „**Teama pentru joia viitoare**. În oraş continuă să circule patrule militare. Populaţia continuă a fi foarte îngrijorată, deoarece prefectul judeţului, dl Tudoraş, a dat scris sătenilor că, joia viitoare, vor fi liberi să ţină adunarea proiectată. Toţi sătenii, plecând acasă, au dus cuvânt de ordine că, joi, are loc la Suceava o mare adunare împotriva cămătarilor. Dacă la Suceava domneşte linişte, în satele apropiate, Costâna şi Bălăceana, s-au produs pe ziua de ieri tulburări, spărgându-se geamurile la mai multe prăvălii[334].

1930, iulie 13: „**Noi excese în Bucovina**. Cernăuţi, 12. Azi noapte, la orele 12, prefectura din judeţul Suceava a fost anunţată că, în comuna Bălăceana, s-au produs dezordini antisemite. Imediat au fost expediate acolo două camioane cu jandarmi. De asemenea, au plecat domnii Tudoraş, prefectul judeţului, şi colonel Teodorescu, comandantul garnizoanei, împreună cu procurorul Tetiva. Au sosit la Bălăceana pe la orele 3

---

[333] *Cultura Poporului*, Nr. 96, Anul V, Cluj, duminică 1 februarie 1926, p. 3

[334] *Adevărul*, anul 43, nr. 14277, duminică 13 iulie 1930, p. 3

dimineaţa, când devastările se terminaseră. Un număr de vreo 200 de inşi au devastat toate prăvăliile evreieşti, aruncând toate mărfurile în stradă. De asemenea, a fost devastată sinagoga, dar fără ca obiectele sfinte să fie atinse. Geamurile tuturor locuinţelor au fost sparte. Satul prezintă un aspect jalnic. Sunt şi câţiva răniţi. Domnul senator Maier Ebner, împreună cu preşedintele comunităţii izraelite locale, dl Teich, au expediat o telegramă de protestare ministerului de interne”[335].

1930: „**Versiunea ministrului de interne**. Azi dimineaţă, ministerul de interne a primit o telegramă de la Cernăuţi, în care a fost anunţat că o nouă turburare antisemită s-a petrecut în satul Bălăceana, situat la o depărtare de 15 km de Suceava. La miezul nopţii, agitatorii antisemiţi au tras clopotele de la biserică, adunând satul. Ţăranii au spart multe prăvălii evreieşti şi au devastat o şcoală evreiască din sat. Jandarmii au fost în imposibilitate să menţină ordinea. Ei au fost nevoiţi să tragă salve de focuri în aer, pentru a intimida pe ţărani”[336].

1930, iulie 17: „**Ancheta în Bucovina**. Ţăranii se plâng de proasta situaţie economică. Suceava, 16 (iulie). Reprezentanţii autorităţilor, care se află în localitate, domnii Cădere, secretar general la ministerul de interne, general Gavrilescu şi şeful de cabinet Cătuneanu, au vizitat numeroase comune din judeţul nostru: Bălăceana, Liuzii Humorului, Comăneşti, Pârteştii de Jos, Cacica, Păltinoasa, Gura Humorului, Solca etc., etc. Pretutindeni au stat de vorbă cu ţăranii, căutând să le arate că nu trebuie să dea ascultare derbedeilor care îi îndeamnă la

---

[335] *Adevărul*, anul 43, nr. 14277, duminică 13 iulie 1930, p. 4.
[336] *Adevărul*, anul 43, nr. 14277, duminică 13 iulie 1930, p. 4.

dezordini. Ţăranii au răspuns că ei nu vor decât linişte şi nu se gândesc decât să-şi valorifice recolta, dar aşteaptă cu nerăbdare înfiinţarea creditului agricol… Procurorul general din Cernăuţi, dl Alexandru Teodoru, a primit numeroase delegaţii de locuitori, care i-au spus diverse reclamaţii. Domnia sa a însărcinat să plece în comunele respective, pentru cercetări, pe primul procuror, dl Bendas. Domnia sa a vizitat comunele Bălăceana şi Băişeşti. La cabinetul de instrucţie continuă cercetările în privinţa dezordinilor recente din Bălăceana şi celelalte localităţi. Se ştie că, pentru mâine, joi, a fost convocată o întrunire publică. O delegaţie din comuna **Bosanci**, condusă de sătenii Eremia Lazăr şi Ion Tarafine, s-a prezentat la prefectură, cerând libertatea întrunirii şi asigurând că ei nu urmăresc provocarea de dezordini şi nici nu dau ascultare sfaturilor colonelului Niculcea, care vrea să provoace revoluţie. Ei cer numai micşorarea impozitelor”[337].

1930: „**În ce constă curentul antisemit**. Există un curent antisemit, continuă dl V. Cădere, dar în mod evident nu aceasta a fost cauza esențială a dezordinilor din Suceava, Bălăceana etc. Mai puternică a fost agitația dusă de colonelul Neculcea; mai sunt diverși agitatori ocazionali, precum și profesioniști ai partidelor de opozi-ție, care au înțeles de a menține o stare de neliniște. La capătul acestor agitații apare, mai întotdeauna, agentul anonim, cu idei de luptă conform tacticii comuniste. Iar unii parlamentari, pare-se dintr-o tradiție locală, nu s-au ocupat activ de circumscripțiile lor. În unele părți, admi-

[337] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14279, joi 17 iulie 1930, p. 3

nistrația a fost excedată”[338]. Odinioară, loc împădurit, străluminat, ici-colo, de poieni şi lazuri (defrişări sau curaturi, „loc curat” – în folclor), satul Bălăceana beneficiază de o bogată reţea hidrografică, ţarinile sale fiind udate de pâraiele Bălăceana, Babura, Paşcanu, Cirlivăţul, Corjan, Draci, Frasinilor, Glodoasa, Ilişasca, Mănăstioara, Podolu, Prelucii, Tabora, Ţigăncii, Brazilor, Nistor şi Săsciori. Dealurile domoale (Bahrin, Podiş, Cirlivăţul, Corjan, Săsciori, Movila La Ciungi, Vârful Regi, Baron, Brăştii, Muncel, Preluca), acoperite cândva cu păduri (Codrul La Fântâna Rece, Bahrina, Preluca) şi poieni (Poiana Bahrin, Poiana în Sus, Poiana Popii, Poiana Preluca), au fost transformate, odată cu trecerea vremii, în ţarini şi imaşuri, toate închinate unor alte contemporaneităţi.

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[339]: **Florea Gheorghe**, soldat, ctg. 1933, cu ultimul domiciliu în comuna **Bălăceana**, judeţul Suceava, mort la 6 iulie 1941”.

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[340], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele arătate în dreptul fiecăruia: **Rosenblat Rosa**, la **Bălăceana**, p. 10, are casă şi teren”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[341], următorii învăţători se

---

[338] *Gazeta Transilvaniei,* Anul XCIII, nr. 79, miercuri 30 iulie 1930, p. 4

[339] *Monitorul Oficial,* Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

[340] *Monitorul Oficial,* Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553

[341] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Busuioc Gheorghe, de la Pârteştii de Sus, la Bălăceana”.

1947: Tribunalul Suceava, prin Sentinţa civilă Nr. 201, pronunţată în dosarul 594/946, ordonă, la cererea Aurorei Tofan, înregistrarea ulterioară a morţii lui „Tofan Dumitru din Bălăceana… de religie mozaică, fiul lui Nicolai şi al Varvarei, de profesiune agricultor, în vârstă de 34 ani, mort la data de 30 noiemvrie 1944, în localitatea Crasna-Luci, din regiunea Tomhas, Rusia Sovietică”[342]. Prin sentinţa Nr. 469, pronunţată în dosarul 722/946, constată moartea lui „Dumitreanu Ieremie din Balaceana… de religiune ort. rom., născut în Balaceana, născut în anul 1912 şi decedat la 31 ianuarie 1945, în lagărul Nr. 5 din oraşul Sacht din U. R. S. S., în etate de 34 ani”[343]. Prin sentinţa Nr. 190, pronunţată în dosarul 298/947, se ordonă înregistrarea ulterioară a morţii lui „Constantin Bliorţu din Bălăceana… de religiunea ort. rom. fini lui Toader şi Eleonora, decedat la 30 iunie 1944”, iar prin sentinţa nr. 192, în dosarul Nr. 302/947, a lui „Grigore Iacoban din Bălăceana… de relig. ortodoxă, fiul lui Ioan, decedat la 31 decemvrie 1914”. În acelaşi număr al *Monitorului Oficial*, prin sentinţa Nr. 193, din dosarul 304/947, este înregistrată moartea „Domnicăi Cojocari din Bălăceana… religiunea ortodoxă română, fiica lui Gavrilă, decedată la 31 decemvrie 1944” şi a lui „Dumitru Cojocari din Bălăceana… religiunea ortodoxă română, fiul lui Gavril şi Domnia, decedat la 31 noemvrie 1944” (Sentinţa Nr. 194, dosarul 305/947)[344].

---

[342] *Monitorul Oficial, Nr. 221, 25 septembrie 1947, p. 6579*

[343] *Monitorul Oficial*, Nr. 31, februarie 1947, p. 752

[344] *Monitorul Oficial*, Nr. 228, 3 octombrie 1947, pp. 6719, 6720

BĂLĂCENI

(pe Bogdana, lângă Băcani, Vaslui).

1491, ianuarie 16: Întărit de Ştefan voievod ceaşnicului Moghilă, care cumpărase, cu 130 zloţi tătăreşti, de la Stana, fiica lui Dragomir Caşotă şi nepoţii ei de frate, de la Ion şi Fedca, fiii lui Mircea Caşotă, şi de la fiicele lui Udrea, Tudora şi Anuşca, toţi nepoţii lui Grozea Caşotă, „un sat pe Smila, anume unde a fost Balaci”[345]. Hotarul, din veac.

1627, decembrie 10: Carte de împuternicire, dată de Miron Barnovschi voievod lui Drăgan aprod şi Ifrim stolnicel din Zmiiani, „apre aceea ca să fie tari şi puternici a-şi apăra a lor dreaptă ocină din sat din **Zmiiani** şi din **Bălăceni**, părţile lui Gligorie şi ale soru-si Sofronia, feciorii Grozavei, nepoţii lui Gherman, din moară şi din tot locul”[346].

1628, ianuarie 3: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Drăgan, Efrim şi Albul, în baza unui zapis de mărturie de la marele medelnicer Simion Gheuca, părcălabul Petriul, hotnogul Lupul, cneaghina Murgocioae, popa Dragoş, Toma, Ionaşco şi Radul din **Greci** şi Toader din **Hulpăşeni**, „scriind acest zapis că au venit înaintea lui Gligorie şi Ştefania, fiii Grozavei, nepoţii lui Gherman din Zmiiani… şi au vândut dreapta

---

[345] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 87, pp. 173-175

[346] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 269, pp. 358, 359

lor ocină şi dedină din satul **Zmiiani** şi **Bălăceni**, ce este în ţinutul Tutovei, pe care a stăpânit-o tatăl lor popa Gavril, şi alt vad de moară, ce se va afla pe pârâul Smila la Zmiiani… lui Drăgan, Efrim şi Albul, pentru zece vaci cu viţei şi doi boi”[347].

1630, august 30: Zapisul boierilor divaniţi, în care mărturisesc că „a venit dinaintea noastră Stanca, jupâneasa lui Murgoci Toflea fost vornic, şi a dat şi a dăruit… feciorului său de suflet Dumitru pârcălab… cât se va alege partea ei din satul **Păuleşti**, şi din satul **Zmeiani** pe Simila şi din **Bălăceni** pe Bogdana… cumpărătura strămoşului ei Vanu (Oană) portar de Suceava… de la Şendre”[348].

1631, mai 15: Ispisoc de judecată de la Mose Moghila voievod, după ce s-au pârât Stanca Murgucioaei şi feciorul ei Dumitraşcu, fost pârcălab, cu nepoţii ei Drăgan, Efrim şi Albul „pentru o parte de ocină ce-au cumpărat ei din partea Murgucioaei, partea lui Grigorie şi a soru-si Sofronia, feciorii Grozavii, nepoţi lui Gherman, toată partea lor câtă se va alege din satul **Zmieni** şi din **Bălăceni**, cu vad de moară în Bogdana, ce lor şi-au cumpărat drept 10 vaci cu viţei, 2 boi şi 20 taleri bătuţi; şi altă parte din **Zmieni**, din jumătate de sat a şaptea parte, ce-a cumpărat Drăgan, osebi de ai lui fraţi, de la Ursul Cimbala, ce i-a fost cumpărătură de la tatăl său, Constantin Cimbala, de la Ionaşco Patrile şi de la frate-său Silevestru, feciorii Varvarii, drept 52 taleri, precum a arătat ispisoc de cumpărătură de la Barnovschi vodă… Şi

---

[347] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 281, pp. 381, 382

[348] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 23, pp. 33, 34

când a fost ziua, Stanca Murgucioaie n-a venit la zi şi a rămas din toată legea”[349].

1632, septembrie 21: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Scherlet din **Zorileni** şi cumnatului său Tudorachi, care „s-au rugat domniei mele cu mare rugăminte şi au cerut de la domnia mea o selişte de sat, dreaptă a noastră domnească, anume **Bălăcenii**, care este în ţinutul Bârlad, ascultătoare de ocolul târgului nostru **Bârlad**, care a fost pustie în zilele de demult, şi ne-au dat nouă 100 ughi galbeni. Deci domnia mea şi sfatul nostru, al ţării, având mare greutate la Poarta cinstitului împărat, şi de la vizir, şi de la domnia sa hanul, şi văzând că ţara noastră a rămas în scădere şi la mare sărăcie, am luat de la dânşii toţi aceşti bani mai sus scrişi, 100 de ughi galbeni, şi i-am dat în trebuinţa şi în ajutorul ţării, şi le-am dat lor acea selişte”[350].

1632, decembrie 30: Zapisul lui Maftei Roşca din **Bârlad**, în care mărturiseşte că nu are drese pentru „seliştea ce este lângă **Zorileni** (Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), în ţinutul Bârladului, anume **Bălăceni** (lângă Băcani, Vaslui), cum a zis fiu-său Gligorie, că ar avea drese de la Moise vodă. Şi acea selişte este cumpărătură fratelui nostru Scherlet”[351].

1657, mai 30: Marele logofăt Ionaşco Rusul îl trimite pe Constantin Bujoreanul din **Vulpăşeni** să cerceteze neînţelegerile dintre feciorii lui Ifrim, ai lui

---

[349] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 38, pp. 54, 55

[350] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 217, pp. 273, 274

[351] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 264, pp. 332, 333

Drăgan şi ai Albului de Zmeiani cu feciorii lui Arsenii, Ilisei „şi alţi fraţi ai lor, ce le sunt răzeşi, zicând că au moşie cu dânşii în **Zmeiani**, în **Bălăciani** şi în **Pauleşti** şi cumpărături, cum au arătat un zapis de pâră de la Vasile vodă, şi ei nu-i lasă să-şi ţină cumpărăturile precum le spun şi dresele, ci ţin în seminţie şi un heleşteu ce au cumpărătură şi danie de la părinţii lor, ce este în Bălăciani, în partea de jos”[352].

1685, iulie 18: Necolai, feciorul lui Necoară, nepotul lui Cânaci din Suseni, vinde lui Ion Palade, drept 15 lei, „partea părinţilor mei din satul **Susăni**, din bătrânul Cânaci, şi părţile fraţilor mei care au fost rămpsaâi mai dinainte vreme… lui Gheorghe Drăguţescul, Gavril popa, Ştefan vornic, Gorgan Cioban, Vasile vătăman şi Glogoraş Gonţul sin (fiu) Năstacul ot **Băcani**, Negruţ şi Buciumaş ot **Zmeiani**, Merăuţi ot **Bălăceni**, Bucioc şi Ştefan Botcos ot **Susăni** şi alţi oameni buni”[353].

1691, aprilie 19: Carte de împuternicire, dată Tudose Dubău mare logofăt, Vasile Costachi mare vornic şi Andronic mare spătar „fratelui nostru Ion Tălăbăscul vtori logofăt, ca să fie volnic a ţine şi a opri toate părţile de ocini din satul **Bălăceni** şi din **Păuleşti**, ce sunt în ţinutul Tutovii, pe apa Smilii şi a Bogdanii, care părţi au fost ale Mugucioaei, care le-a dat lui Dumitru postelnic, tatăl lui Ion Tălăbăscul, luându-l fecior de suflet Murgucioae… să aibă a le ţine şi a le opri dinspre Negruţ şi dinspre fraţii lui, feciorii lui Neculai din **Zmeiani**,

---

[352] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 43, pp. 60, 61

[353] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 61, pp. 81, 82

pentru că au avut pâră de faţă Negruţ şi fraţii lui cu Ion vtori logofăt… iar feciorii lui Neculai să lipsească”[354].

1692, iunie 1: Ştefana, fata Dumitrei, nepoata Anghelinei Gheorghiţoaei vinde lui Ion Păladie, drept 5 lei, „toată partea mea ce se va alege din iaz, din jumătate de sat **Zmeiani**, din partea de sus, ce este pe Smila, şi partea din **Păuleşti**, din tot locul, şi partea din **Bălăciani**, din tot locul… dinaintea lui Preda armaşul cel mare, Toader Bujoranul vornicul, Ion Negruţu din Zmiiani, Tănasă Buciumaş din Zmiiani”[355].

BALAMUTENI

(sat pe Nistru, ţinutul Soroca).

1640, ianuarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului logofăt Pătraşco Ciogolea, care primeşte uric pentru satul **Cobâlia** şi **Balamutenii**, ce sunt în ţinutul Sorocei, care sate le-am dat domnia mea lui Gheorghe Catargiul pârcălab, după ce a adus Pătraşco Ciogolea logofăt urice, scriind cum au fost aceste sate ale lui Ion Movilă ce a fost vistiernic… Iar Gheorghe Catargiul să n-aibă nici o treabă, de acum, înainte, cu aceste sate”[356].

1733, septembrie 26: Scrisoarea lui Grigoraş

[354] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 31, pp. 43, 44

[355] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 50, p. 69

[356] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 289, p. 281

Potârcă, trimisul domnesc la „**Glăvăneşti**, din Ciorna în Sus” ca să hotărască satul dinspre alte moşii, şi constată părţi că satul Glăvăneşti „nu are nici o pricină, numai din sus, dinspre moşia **Balamotenilor** nu se găsesc hotarele, nici se află nimeni din megieşi care să le ştie”[357].

1904: „**Bălămutăuca**, sat în judeţul Hotin, volosti Grozinţa, aşezat pe râuleţul Bălămut, la 4 km de malul Nistrului: Numărul caselor 282; o biserică; populaţiunea 1.310 suflete de ţărani români şi ruteni. Vitele satului: 808 capete”[358].

BALAMUTINA

(raionul Hotin, Ucraina).

1770-1772: Satul **Balamutina**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumean-ţev[359], **toată suma caselor: 93**. Scădere rufeturi 2: 2 popi. Rămân birnici 91. / **Birnicii**: Petre Liasă / Pavăl Gruban / Dumitraşcul, salahor / Grigore Moldovan / Vasile Proco-peţ / Ion sin Moldovanul / Vasile, morar / Tănase, croitor / Ştefan sin (fiu) Chifciag / Vasile, croitor / Ion Bănariul / Chiril Malăi / Alecsandru / Mihai Burnuz / Onofrei, croitor / Prodan Căştunulac / Mihalache Lusiac / Vasile

---

[357] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 216, 217

[358] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 22

[359] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 132, 133

Chiciciag / Vasile Ciornia / Vasile Gheorgheciuc / Gheorghe Uţuliac / Ştefan / Ilia, rus / Toader Lisiac / Anton Ciornia / Nicolae sin (fiu) Moise / Gheorghe Cernei / Dumitraş Tătărciuc / Scrimnic, morariul / Ion sin Savii / Sandul Găină / Dumitraşcul sin Şchiaului / Fodor Şchialiu / Simion Şchialiu / Simion zet (ginere) lui Şchialiu / Timofti / Simion Burac / Andrei sin Moise / Toader Năstăciuc / Ion Găinuc / Gheorghe Trebuş / Andreeş Ude / Ion Năstăciuc / Ştefan Ilăşciuc / Ion Ilăşciuc / Toader Mirăuţă / Ştefan sin Năstocia / Ion Momorvan / Ştefan al Negrei / Andreeş Verichilnic / Mihai Oloica / Ion Grosul / Ion sin Costaş / Dumitraş Mirăuţă / Simion sin Moşcodan / Vasile Huţulescu /Ion Duciac / Timofte, vătăman / Andrei / Vasile Caciuc / Vasile sin Grigore / Vasile Căştuliană / Ivan, rotariul / Fodor, cojocariul / Tănase al Runei / Vasile sin Tilip / Ştefan Buiciuc / Macovei sin cibotariul / Tudose Friptulescu / Hrior Chilat / Ion sin cibotariul / Simion Hruşca / Nicolae Trebeş / Ilaş zet Trebeş / Toader sin Şeremet / Toader Fuştei, vornic / Ion sin vornicului / Petre sin Şeremet / Iacob, rotariul / Hora, rusul / Ivan Micruş / Iftimie Ciudalăm / Ion Dronic / Toader Maxim / Ion, olariul / Ion Pricop / Pricop / Fodor, rus / Ignat / Simion / Ion sin Andrei. // **Rufeturi**: Popa Ion / Popa Vasile.

BĂLĂNEASA

(sau Bălăneşti, Lăpuşna, judeţul Chişinău, Moldova).

1729, iulie 7: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod fostului căpitan David Ţarină, „să fie volnic a ţine şi a stăpâni a lui dreaptă ocină şi moşii, ce are de pe părinţii şi de pe socrii lui la **Iuriceni, Guţăşti, Tâmbureni** şi la **Bălăneasa**, care sunt la ţinutul Lăpuşnii, şi să fie volnic a lua de-a zecea din tot locul, pe obicei"[360].

1747, septembrie 4: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod egumenului de la mănăstirea Golia şi „pe cine va trimite să fie volnic a merge şi să ia de-a zecea de pe părţile de moşie ce are Golăe în satul **Burnăreşti**, ce sunt în ţinutul Lăpuşnei… şi să dijmuiască şi alte selişti ce mai are mănăstirea la acea parte: **Bălăniasa**, **Bubuiogii**, **Hăjerenii** şi **Mărinicii**"[361].

1904: „**Bălăneşti**, sat în judeţul Chişinău, volosti Boldureşti, aşezat la 1 km sud-este de satul Nileşti… Are 231 case, locuitori răzeşi români, care posedă 1.262 deseatini de pământ; afară de aceasta, preotul Ion Buşilă are 54 deseatini; răzeşii satului mai posedă o răzeşie de 153 deseatini, iar familia Galeschi pământul numit Popânţeni şi, la Boldeşti, 169 deseatini; 76 de răzeşi mai au o răzeşie de 99 deseatini; răzeşii din familia Spancioc

---

[360] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 143, pp. 166, 167
[361] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 164, p. 193

posedă 18 deseatini; 10 familii din răzeşii Chranaci şi Spancioc, 97 deseatini, şi o familie de ţărani români, 3 deseatini. Spanciocii păstrează anafore vechi ale divanului Moldovei şi hrisoave din anul 1663”[362].

BĂLĂNEŞTI

(pe Iucaş, fostul sat Macsineşti,
în comuna Bârgăuani, Neamţ).

1415, iulie 12: Întărit de Alexandrul cel Bun mănăstirii Bistriţa, care primea uric pentru „un sat pe Chivejdi (Chiejdi sau Cuejdiu, afluent al Bistriţei, în Neamţ – n. n.), anume satul lui Opriş şi al lui Oană, nepotul său… Şi încă, pe lângă aceasta, şi-au făcut pomană boierii noştri credincioşi… Şi a dat pan Ion vornic (de Suceava) satul său, unde au fost Maxim şi Voinea vătămani (**Bălăneşti** – n. n.). Şi pan Ion Jumătate de asemenea a dat satul ce l-a avut pe Cracău, unde a fost… cneaz şi de asemenea satul Cauceleşti… Şi pan Negru a dat satul său, unde este curtea lui, şi anume Gâdinţi, şi de asemenea satele pe Racova (**Cărstoi** pe Racova, unde au fost Pătru, feciorul Cărstei, **Bilcarii**, tot pe Racova, unde au fost Oană, fratele lui Pătru, **Curteşti**, tot pe Racova, unde au fost ficiorul lui Naneş – v. I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 477)… care îi sunt lui… Iar

[362] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 22

hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor atât cât au folosit din veac”[363].

1442, martie 8: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Crâstea Iucăşeanul, care primeşte uric pentru „satele la Iucaş: **unde este casa lui, anume Bălăneşti**, şi, mai sus, anume Balosineşti, şi, la câmp, anume Milotineşti, unde a fost aşezarea lui Tatul săbierul, şi, pe Cracău, unde a fost Sas Dan şi Dan Vicălesi, amândouă judeciile… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[364].

1448, februarie 4: Întărit de Ştefan voievod lui Ioan Oglindă, care cumpărase, de la Ştefan Bilii, „a patra parte din Macsineşti pe Pârâul Negru”[365].

1497, martie 10: Întărit de Ştefan voievod Maruşcăi, fiica lui Stan Maxin, care primeşte uric pentru „dreapta ei ocină, jumătate de sat pe Pârâul Negru, anume jumătate din Maxineşti, partea de sus, care acea parte a fost a tatălui ei Stan Maxin”[366]. Hotarul, din veac.

1625, octombrie 20: Radul voievod scrie lui Onciul din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ) că „s-a jeluit cest om, anume Istratie, feciorul Hărăi, pe Ştefan ai Dămiinease, zicând înaintea domniei mele că-i împresoară o parte de ocină din **Vârtopel** (Hârtopelul Mic, inclus în Bălăneşti, Neamţ)… tu să aibi a-i da zi lui

---

[363] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 41, pp. 59-61

[364] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 219, pp. 307-309

[365] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 28, pp. 45, 46

[366] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 211, pp. 380-382

Ştefan şi cu Istratie, să-şi aducă uricele înaintea domniei mele, să se ştie cine i-a vândut acel loc”[367].

1625, noiembrie 21: Întărit de Radul voievod lui Istratie, feciorul Hărăi din **Verceşti** (pe Pârâul Negru şi Mic, Neamţ), după o pâră cu Ştefan din **Bălăneşti** (comuna Bârgăuani, Neamţ), „pentru nişte pământuri ce i le-a fost arând Ştefan, în puterea sa”[368].

1635, iulie 25: Zapisul lui Ionaşco, fiul lui Coste, prin care mărturiseşte că a dat partea lui „din satul **Buciumi** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău), a treia parte de ocină, cu 30 de ogoare şi vad de moară, şi loc de iaz de este pe pârâul Galbena, din partea de jos a satului… călugărilor de la sfânta mănăstire Pângăraţi… Şi la aceasta au fost Onciul diacul din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), popa Onciul şi Gligorie din **Bilăeşti** (Ghelăeşti, comuna Bârgâuani, Neamţ), Ionaşco din **Maxineşti** (înglobat în **Bălăneşti**, comuna Bârgăoani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni”[369].

1638, iunie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Gheorghie Botca din sat din **Macsâneşti** cu Toader Oglavii, feciorii Irimiei, s-au pârât pentru o parte de moşie, din jumătate de sat a şaptea parte din Macsâneşti pe Pârâul Negru, în ţinutul Neamţului, care a cumpărat-o Gheorghie Botca de la Irimia, feciorul Maricăi, nepot Sofiicăi, precum a arătat Gheorghie şi un

---

[367] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 383, p. 448

[368] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 387, p. 452

[369] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 182, p. 218

ispisoc de cumpărătură de la Ştefan Tomşa voievod. Şi sculându-se Toader Oglavi, i-a întors banii pe acea moşie. Şi domnia mea aşa am găsit lui dreptate după legea ţării, să întoarcă Gheorghie lui Toader; şi i-a întors înaintea noastră"[370].

1644, aprilie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gavril hatman și pârcălab de Suceava, care primește uric pentru „un sat anume Epoteștii (Bucovina), în ținutul Suceava... / Și de asemeni, satul **Păstrăveni** (comuna Păstrăveni, Neamț), ce este în ținutul Neamț, pe pârâul Topolița, cu locuri de iazuri și de mori, ce și-a cumpărat mai întâi de la Iane și de la Luca, foști vătafi, apoi de la răposatul Pană vistiernic, toată partea lui Căzan fost postelnic, mai înainte cumpărate de Pană vistiernic de la feciorii lui Căzan și zălogite la un turc, anume Abdul Celebi, pentru datoriile sale. Iar după moartea vistiernicului Pană, au fost Iane și Luca, care l-au înlocuit în acele părți de ocină și în alte ocini ale lui, să aibă a le vinde și să plătească datoriile lui. Și a plătit Gavril hatmanul acea datorie, 80 de galbeni ungurești, în mâinile lui Iane și Luca vătafi. Și au plătit ei acea datorie acelui turc, Abdul Celebi... / Apoi s-au ridicat toți fiii lui Căzan postelnicul și au venit înaintea domniei mele și s-au plâns că îi strâmtorează Pană vistiernic și nu le-a plătit deplin acele părți de ocină, ce le-au avut de la tatăl lor. Și s-a ridicat milostivirea sa Gavril hatman și s-a tocmit cu feciorii lui Căzan postelnic și a plătit din nou acele părți de ocină din banii săi și a dat Dochiței și surorii ei Tudosca și fratelui ei Tofan, fiii lui Căzan, 50 de taleri numărați; și de asemeni, în mâinile fratelui lor Iancul,

[370] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 374, p. 365

ginerele lui Căzan, și soției sale Todosia, fiica lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui Simion și Mihail, fiii lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui Ionașco și Tofan, fiii lui Căzan, 20 galbeni unguerești... și i-au dat privilegiile lor. / Și de asemeni, a plătit milostivirea sa Gavril hatman și alte părți din acel sat Păstrăveni, de la alți răzeși, anume: Anisia, soția lui Simion Herța din Păstrăveni, fiul lui Eremia Pagahia, fiica lui Nicoară Bechea, nepoata bătrânului Bechea, cu fiii lor Dumitru, Iachim, Toader, Grigorie, Cristea, Ionașco, Părasca și Vasilca, din vatra satului și un loc cu 20 de pământuri în țarină și din apă, cu loc de moară pe Topoliță, și a dat în mâinile lor 20 de galbeni de aur bătuți; și de asemenea, altă parte din acel sat Păstrăveni, ce-a cumpărat-o de la Mihail și Simion, fiii lui David, din vatra satului și din țarină, 50 de pământuri, și cu părți de vad de mori, cu 40 galbeni unguerești. Și de asemeni, altă parte din Păstrăveni, 20 de pământuri, ce le-a cumpărat de la Glafira, fiica lui Ionașco Cujbă, soția lui Vasile Hociungu, și de la fiii ei Gheorghiță, Ionașco și Niculcea, și de la fratele ei Bantăș, pentru 30 de lei... / Și de asemeni, satul **Bălăneștii** (comuna Bârgăoani, Neamț), în ținutul Neamț, satul **Biceștii** (comuna Bârgăoani, Neamț) și din **Vârtop** (Hârtopul, comuna Bârgăoani, Neamț), din același ținut, cu trei iazuri și cu tot hotarul, cât se va alege, că acel sat și cu iazuri i-au dat lui călugării de la mănăstirea Râșca, cu mare rugăminte să aibă el a le face zid de piatră în jurul mănăstirii Râșca. Și s-a apucat Gavril hatman și a cheltuit banii săi, 850 lei de argint, și a zidit acel zid de piatră, de 55 stânjeni, și încă a dat sfintei mănăstiri 10 iepe. Iar mănăstirii i-au fost danie și miluire acel sat Bălănești și acele părți din Becești și din

Vârtopel, și cu trei iazuri, de la Damian vistiernic și jupâneasa Nastasia... / De asemenea, jumătatea satului **Gocimani** (azi Goșmani, comuna Români, Neamț), în ținutul Neamț, oe Orbic, cu un iaz mare și cu o altă parte din iaz, cumpărat de la Constantin Dracea, pentru 200 de galbeni ungurești, iar lui Dracea i-a fost danie și miluire de la Dumitrașco Ștefan logofăt și de la fiii lui Gheorghe, Grigorașco și Vasile, pentru slujba lui; și i-au făcut zapis fiii lui Dumiotrașco, fiindcă tatăl lor n-a apucat cu limbă de moarte... / Și satul **Iliești** (înglobat în Ardeoani, comuna Ardeoani, Bacău), din ținutul Trotușului, pe râul Tazlăul Sărat, cu curți gata, cu mori, cumpărat de la jupâneasa Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupul și Solonca, pentru 800 lei bătuți... / Și satul **Solonțeni** (Solonț, comuna Solonț, Bacău), de asemenea în ținutul Trotușului, pe Tazlăul Sărat, cumpărat, din jumătatea satului a treia parte, de la Gheorghe (Ștefan) al treilea logofăt și de la frații săi Grigorașco și Vasile, fiii lui Dumitrașco Ștefan, pentru 4 galbeni ungurești. Și jumătate de sat, din partea de sus, și a treia parte din jumătatea satului de jos, cumpărat de la Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupașco și Solonca, fiii lui Dumitrașco Solomon, pentru 160 galbeni ungurești; și a treia parte, din partea de jos a satului, cumpărată de la Ionașco Țâra și sora lui Maria, fiii Saftei Țâroaie, și de la ginerele ei Mierăuță de la Bahnășeni, pentru 40 galbeni ungurești. / Și satul **Tătărașii** (azi Muntenii de Jos, comuna Muntenii de Jos, Vaslui), din ținutul Vasluiului, pe râul Bârlad, ce-i este danie și miluire de la însăși domnia mea... / Și satul **Bulboci** (comuna Bulboci, județul Soroca, Moldova), în ținutul Soroca, pe râul Căinari, cu iazuri și cu loc de moară,

cumpărat de la Danciul și Grigorie, și de la nepoții lor Dumitrașco și Pătrașco, fiii Urâtei, și un alt Dumitrașco, cu soția lui Santa, fiica Urâtei, și de un alt Dumitrașco și fratele lui Pepelea, fiii Antemiei, și de la Mis și sora lui Olena, cumnatul lui Focșa, fiii Todosiei, și rudele lor Nastasia, Maria, Candachia și Elena, fiicele Chirenei, nepoatele lui Dumitru Grecul din **Bulboci**, pentru 550 lei de argint. / Și satul **Corjouți** (Corjeuț, județul Edineț, Moldova), ce este în ținutul Hotin, pe râul Vilia, cu iaz și cu moară, ce și-a cumpărat el înainte, parte de jos, și altă parte din jumătatea de sus, ce se cheamă partea Popeștilor, de la Grigorie Pilipovschi și jupâneasa lui Mitrofana, fiica lui Solomon vistiernicul, și de la Baico, Pătrașco și Elina, fiii lui Petrică, pentru 180 taleri de argint. Și alte părți din Corjouți, cumpărate de la Constantin, Simion și Vasile, fiii lui Gânscă, nepoții Maricăi și strănepoții Dreacăi, și de la Eremia, fiul lui Hilip Răspopa, nepoții Andreicăi și Nastasiei Creacă, și de la Gheorghe și Simion, fiul lui Andreica Răspopa, de la Sofronia, Ionașco și Vasile, fiii Mănuntei, nepoții lui Corju, și de la nepoții lor Bilăi și Părasca, fiii Draghinei, de asemeni nepoții lui Corju, pentru 52 taleri numărați și doi boi; și altă parte din Corjouți, ce-a fost demult partea lui Vasile Lozenschi cămăraș și acum am dăruit-o rudelor lui Lozenscgi, Toderașco mare logofăt, Iurgachi vistiernic, Răcoviță Cehan logofăt, Constantin Stârcea pârcălab și Ștefan Șoldan și alte rude ale lor. / Și satul **Husieni** (în Răuseni, comuna Răuseni, Botoșani), în ținutul Dorohoiului, pe râul Jijia, cumpărat, jumătate, de la Atanasie și Simion, nepoții lui Gavril Jegon, și de la Strătulat și Lupa, de asemeni nepoții lui Jegon, pentru 120 taleri numărați; altă parte de sat, cât se va alege

partea lui Onuțul, cumpărată de la Grigorie, fiul lui Mihăilă, nepotul lui Onuțul, pentru 120 taleri; și a treia parte din acel sat Husieni, partea de sus, pe cealaltă parte a Jijiei, cu locuri de mori pe Jijia, cumpărată de la jupâneasa Todosia, nepoata lui Cucora stolnic, pentru 100 taleri, ce i=a fost cumpărătură lui Cucora de la Măgdălina, fiica Anesiei, și de la mătușa ei Anesia, fiica Oașei, și de la Cristina, fiica lui Ștefan, nepoata Măgdălinei; și, din a patra parte de sat, o parte, de la Onuțul, cu iaz, cumpărată de la Gligan, fiul lui Petre, ce le-a fost lor cumpărătură de la Trifan și de la soția lui Nastasia, fiica lui Loghin, nepoata lui Jegon, pentru 60 taleri; și a patra parte din Husieni, cumpărată de la Gligan, fiul lui Hus, de la sora lui Dochia și de la cumnatul Țopa, pentru 60 taleri... / Și saul **Miclăușeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), în ținutul Dorohoi, cu loc de iazuri și cu hotar, pe unde a stăpânit mai înainte Balica hatman, ce și-a cumpărat el de la Maria vorniceasa, jupâneasa răposatului Lupul vornic, și de la frații ei Gheorghiță și Ion fost ceașnic, fiii lui Ștefan Prăjescul, pentru 550 de galbeni ungurești... după moartea lui Balica, au umblat ocinile lui din mână în mână... Și am cercetat noi și am luat toate ocinile lui Balica hatman din mână străină și le-am dat în mâinile nepotului său. Și a venit **Miclăușenii** în partea Mariei vorniceasa și a fraților ei, fiii lui Ștefan Prăjescul”[371].

1774, iunie: Satele **Bălăneştii, Itrineştii, Ghilăeştii** şi **Ciortienii**, cu liuzi ce s-au mutat la Sâmioneşti din ţinutul Romanului, sate din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui

---

371 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 297, pp. 274- 284

Rumeanţev[372], aveau **toată suma caselor 252**. Scădere rufeturi 94: 10 popi, 3 mazili, 18 văduve, 21 ţigani, 42 case pustii. Rămân birnici 158. / **Birnici:** Gheorghe Zmău / Dumitru, muntean / Toader, harabagiu / Gheorghe Pilat / Toader zet (ginere) munteanului / Alistarh Chilat / Ivan, sârbu / Vasile Pilat / Ion sin (fiu) lui / Gheorghe Hortolomei / Gheorghe Cipar / Gheorghe Ghervasă / Costantin al Hortolomei / Grigore, stoler / Ion Ciochine / Toader Bocă / Grigore / Ion, ungurian / Vasile, muntean / Vasile a Petrii / Trifan / Ilieş Gioncul / Luca, chetrar / Ion Trifan / Pavăl, chetrar / Ioniţă, slugă / Ion Cătană / Irimie / Mane, slugă / Stan, muntean / Radu, ciobotar / Lazăr, fluerar / Radu, rotar / Stoian, muntean / Stan, muntean / Arseni, ciobotar / Gheorghe, pitar / Lupul, olar / Vasile, bejenar / Costantin, muntean / Gheorghe brat (frate) Vişan / Ştefan Budurcan / Ioniţă Gioncu / Apostol Simere / Petraşco / Ion Pribag / Năstas, ciobotar / Ion Motoc / Iordache Spataru / Niţă, rotar / Sandu fiu lui Lazor / Macovei Vicol / Lupul Hordi / Costantin Mihordi / Ion Lungu / Dobre / Sandul / Grigore / Andrei Lae / Chirică Darie / Manolachi / Năstasă fiul lui Samoilă / Ion Laiul / Ion Chiriţă / Maftei / Ioniţă, crav / Ioniţă fiul lui Darii / Ion Rogojină / Marin, muntean / Simeon, butnar / Lupu, slugă / Sava, slugă / Ion a păscăriţii / Vasile, slugă / Vasile Chişcă / Ursache Casăţ / Iftimi Vasâi / Petre, butnar / Vişan, muntean / Ştefan / Grigoraş, stoler / Ştefan, cărăuş / Ion Boghiul / Simion / Leonti, herghelegiu / Neculai, stoler / Mihălachi Giocăş / Toader Vântu / Ion, muntean / Gheorghe, muntean / Ion, cioban / Toader, scutar / Sandul Hâra / Ion Brânzei / Tudorachi /

[372] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 38-40

Neculai Brânzei, holtei cu mamă / Ioniţă zet (ginere) lui Tudurachi / Radu Moşniaga / Tănasă al lui / Dumitru Moşniaga / Matei fiul lui / Năstas / Marin / Enachi / Toader Vicol / Toader, cojocar / Ştefan, plugar / Panaite, plugar / Marian, vezeteu / Mihai, plugar / Neculai, plugar / Ursachi, dârvar / Costantin Melinte, slugă / Iftimi, calfă / Ion, bărbier / Costantin Morian / Avram Istrate / Vasile Stângul, blănar / Neculai, vornic / Grigore Chiriţă / Grigore Darii / Ilii Darii / Ion Darii / Costantin / Simion Armaş / Neculai, slugă / Gavril, slugă / Toader Ruginosu / Costantin, doftor / Ion Armaş / Ştefan Laiu / Neculai, păscar / Ion Nistor / Radu fiul lui Sima / Ion, rotar / Gheorghe Burcă / Sârghie / Ichim / Vasile Nădejdi / Ion Jipa / Mărian fiul lui Sandu / Radu Stan / Drăghici Postolachi / Stanciul fiul lui Marin / Ion fiul lui Postolachi / Ion fiul lui Petre / Ion Surdul / Ionaţco, ciobotar / Lupul, rotar / Toader, muntean / Ionaş, muntean / Duca, muntean / Moisa, muntean / Ioniţă, muntean / Dediul, muntean / Vasile, fratele lui / Ilin fiul Ducăi / Stanciul, muntean. // **Rufeturi:** Diaconul Savin / Popa Miron / Diaconul Vasile / Popa Zaharia / Popa Andrei / Popa Vasile / Popa Ştefan / Popa Ion / Popa Neculai / Costantin, dascăl / Gheorghe Mateeş, mazil / Neculai Lăpuşnianu, mazil / Ioniţă Gorgos, ruptaş / Mariuţa, văduvă / Maria, tij (la fel) / Călina / Maria / Ioana / Catrina / Dobriţa / Catrina, văduvă / Irina, tij (la fel) / Maria / Dragomia / Sanda / Ioana / Maria / Irina / Tudora / Măriuţa / Catrina / Costantin, ţigan / Vasile, la fel / Ion, la fel / Stan, la fel / Ion, la fel / Sandu, la fel / Toader, la fel / Petre, la fel / Gheorghe, la fel / Ursul, la fel / Vasile, la fel / Nechita, la fel / Marco, la fel / Sandul, la fel / Sava, la fel / Pavăl, la fel / Lupul, la fel / Vasile, la

fel / Gheorghe, la fel / Toade, la fel / Ion, la fel. // **42 case pustii**.

1898: „**Bălăneşti**, sat în comuna Bârgăoani, plasa de Sus-Mijlocul, judeţul Neamţ, situat în dreapta şoselei judeţene Piatra-Bozizieni; formează colțul dinspre nord al careului alcătuit de satul Hârtop, la vest, satul Ghilăeşti spre sud, şi satul Dârloaca către est. Terenurile sale plane sunt continuare a văilor ce se desfăşoară de la nord-sud și vest-est a comunei, prezentând şi multe locuri mlăştioase. Suprafaţa totală e de 950 hectare. Populaţiunea e de 300 sufete sau 69 familii, dintre care 67 familii româneşti şi 2 familii evreieşti, 13 văduve și 8 nevolnici. Localitatea se ocupă cu agricultura. Numărul contribuabililor 150. În acest sat se aflӑ o bisenică, fără preot, ci numai cu 1 eclesiarh. Numărul vitelor urcă la 360 capete, dintre care: 40 boi, 100 vaci, 110 oi, 50 râmători, 20 cai şi iepe, şi 30 vite mici cornute. Comunicaţiunea cu locurile vecine se face print-un drum natural, ce dă în şoseaua judeţeană Piatra-Bozieni, între 22-23 km, şi un altul, ce trece prin satul Hârtop-Ghilăești”[373].

BĂLĂNEŞTI

(sat pe Iaura, în Tomeşti, comuna Pogana, Vaslui).

1443, mai **4:** Întărit de Ştefan voievod lui Mihul pisar, care cumpărase de la fraţii Andreico şi Luca

[373] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 288

„jumătate dintr-un sat care este lângă Tutova, anume Bălăneştii, acea parte care este de la pârâu până la Tutova, şi cu toate casele care sunt de cealaltă parte a pârâului, şi jumătate din tot hotarul care ascultă de **Bălăneşti**, şi ţarina veche şi tot hotarul care este al Lieştilor, în afară de ţarina nouă, pe care Lieştii şi-au îngrădit-o aparte.… Şi încă am dat credinciosului nostru boier, în afară de ceea ce a cumpărat de la fiii lui Iliaş, jumătate din Coposeşti, pe Şumuz… Şi încă am dat credinciosului nostru pan Duma aprod, fratele panului Mihul pisar, un sat pe Satna, care a fost al lui Vlad Matus… Şi hotarul acelor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[374].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. /

---

374 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 228, pp. 320-322

Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-

apune, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa”. Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi

Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Anghelița, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca". / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii". / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului". / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor"[375].

1824, octombrie: Scrisoare hotarnică de la spătarul Ioan Cuza şi de la serdarul Gheorghe Bou: „Prin luminată cartea prea înălțat Domnului nostru Ioan Sandu Sturza voievod, din curgător anul 1824, septembrie 29, fiind rânduiți ca să cercetăm împresurarea ce află

---

[375] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

pătimind moșia **Hocenii**, ce se zice și **Șișcanii**, de la ținutul Fălciului, a postelnicului Dumitrachi Beldiman, de către megieșita moșie **Futileștii de jos** sau **Micșinești**. / În cuprinderea jalobei postelnicului şi a cărții de poruncă, venind la fața locului și făcând știre, am adunat pe toți răzeșii și megieșii ce sunt în pricina acestui loc, anume: Vasile Sava, Gheorghe Ambrino, Vasile Ambrino cu ai lor, răzeșii locului ce să numesc Futeleștii de jos, Iordachi Munteanu, Matei Idricanul, diaconul Gheorghe Cheșchinul ot Crasna cu ai lor, răzeșii locului cel numesc **Futeleștii de sus**. Leon Bosie, Neculai Radu, Vasile Radu cu ai lor, răzeșii de Futeleștii de sus și de jos, față fiind și Andrei Ifrosie, Costandin Ochincă, Vasile Cojan, Iordache Tăngirică, cu ai lor, rămașii răzeși în moșia **Micșuneștii**. / Mai întâi am cerut de la jeluitor să ne arate la ce loc se cunoaște împresurat și cu ce dovadă de scrisori. Înfățoșat-a dumnealui un plan geometricesc, ridicate toate moșiile dumisale încă din anii 1813, mai 29, de inginerul Mihail Tenedie medelnicer, și, împreună cu amândouă părțile, umblând toată starea locului, cu de-amănuntul, atât pe arătarea răzeșilor, după urmarea stăpânirii, cât și după pretenția întinsă din partea postelnicului cu jalobele, am luat sama cu pătrundere a cursului întâlnirii și despărțirii moșiilor, una de către alta, și fiind întocmai precum în plan se arată, lămurindu-ne întru toate, pricina așa se urmează: căci jumătate de loc, ce se numește **Futileștii de sus**, se mărginește cu capul cel dinspre apus, în valea sau pârâul ce se numește Saca, iar jumătate de loc, ce se zice **Futileștii de jos**, întru despărțire ce și astăzi se păzește, urmare a stăpânirii prin stâlpiri. Și venind din piatră în piatră, până în gura pârăului Saca, unde cade în vale, semn firesc, care la

hartă este însemnat cu No. 39, de acolo, Futileștii de sus urmează cu stăpânirea, mărginindu-se în Saca. Iar Futileștii de jos, cârmind la deal, se mai lungesc cu câtva loc, până ce lovesc într-o bucată de loc din hotarul moșiei Hoceni, a postelnicului, ce se zice **Curiecii**. Pentru această întindere a Futileștilor de jos, a cerut îndreptare dumnealui a rămâne deopotrivă cu Futileștii de sus și că colțul Hocenilor este în gura văii Săcii, unde cade în vale la firesc semn, și apoi, pe Saca, în sus, după stăpânirea ce se urmează de către Futileștii de sus și de către toate celelalte moșii, cum, spre dovadă, scos-a do a arătat aceste scrisori:

1497 (7005), martie 15: suret de pe ispisoc vechi de la Stefan voivod, tălmăcit de polcovnic Toader Debrici, la anii 1806, iulie 4, întăritor lui Mihăilă Cupcici pe a sa dreaptă ocină și împărțeală, un sat pe Larga, unde a fost Stan Coloban, care l-a avut el împărțit cu nepoții lui de frate, Mihăilă și Vlad, așa scriind, că hotarul acestui numit sat **Hocenii** se începe din Larga, din cărarea ce vine din satul **Onchiteștii**, ce se numește **Grumezăştii**, de la un izvor de pe costișă, însemnat la hartă cu No. 15, apoi în jos, pe de-amândouă părțile Lărgii, până la fântâna Mogăi, No. 18, apoi se întoarce spre răsărit, tot pe drumul lui Cocârțală, până la gura văii Săcii, unde cade în Elan, No. 29, apoi matca văii Săcii iproci, la No. 18, însemnat la hartă, zic răzeșii de Futileștii de jos că stau Hocenii unde s-ar numi fântâna Mogăi, un budăi de ceea parte de Larga, și că drumul lui Cocârțală s-ar numi acela, ce este însemnat de acolo cu No. 21, că ce-i de acolo, în jos, este osebit hotar de moșie **Curiecii**. / Dimpotrivă, postelnicul a arătat că merge cu stăpânirea în jos încă câtva loc, pe de ceea parte de Larga, cu nume de **Șișcani**,

și pe de ceastă parte, deși cu nume de **Curieci**, precum să va vedea însemnat la hartă, este loc din **Hoceni**, până la drumul ce și acum își are urmarea sa întru despărțire, de către hotarele megieșite, care și acesta se va vedea însemnat la hartă, de către inginer, tot cu No. 21. / Și pe acest drum ispisocul domnului Ștefan Voivod îl numește drumul lui Cocârțală, care cuprinde în sine și locul din Hoceni, ce, în urmă, a luat numire de Curieci. de pe un Crăciun Curiace, răzeș de Hoceni, și de Șișcani, care Șișcani nu este altă decât o jumătate din trupul Hocenilor, ce iarăși, după vreme, s-a poreclit de pe numele unuia din razeși, și că jumătățirea ieșită din Hoceni, în urmă, a luat numire de Șișcani. A făcut dumnealui dovadă întâi că Hocenii s-au despărțit în două, după însuși glăsuirea acestui ispisoc a domnului Ștefan voievod, care, după ce înconjoară locul în semne și vine de încheie prin semne de unde au început, dintâi zice așa: sau despărțit și la cărare în jos, iară matca Lărgii, pe de-amândouă părțile, să fie lui Mihăilă Cupcici, cu tot venitul, iar de la cărare, în sus, să fie nepoților lui de frați, Mihăilă și Vlad, pe de amândouă părțile mătcii, cu tot venitul, iproci.

1546 (7054), mai 8: Al doilea suret de pe ispisoc sârbesc, al domnului Pătru voievod, tălmăcit de Axentie uricarul, prin care arată că, înaintea domniei sale, venind Fătul Tătarul, cu surorile lui Anghelina și Titiana, feciorii lui Mihăilă Cupcici, a vândut a sa ocină și moșie, din drese de împărțeală părinților, de la tatăl domniei sale Stefan voievod, un sat pe Larga, anume **Hocenii**, unde a fost Stan Coloban, acela l-au vândut lui Pașco Răzlog, lui Marco și lui Petru Bereș, și, întârindu-se stăpânirea, iarăși zice: „Însă să le fie acest sat de pre Larga, anume Hocenii, unde a fost Stan Coloban, în două părți, jumătate

să fie a lui Paşco Răzlog singur, iar cealaltă jumătate, dintr-acel sat să fie a lui Marco și lui Petru Bereş. în vecii. Iar hotarul acelui sat Hocenii să fie, dinspre toate părțile, pe unde au umblat din vechi”.

1642 (7150), iulie 10: Al treilea, suret de pe ispisoc vechi pe sârbie de la Vasile voievod, tălmăcit de Axintie uricarul, la anii 1719 (7227), septembrie 4, cum și de polcovnicul Pavel, la anii 1806, aprilie 16, cu această în jos cuprindere: „precum de față, înaintea domniei sale, s-au tras la judecată Ioan și alți răzeși ai lui din satul **Hoceni**, cu Sânpetru, Sava, Dumitru, Năilă și cu alți oameni ai lor din **Șișcani**, pentru o bucata de loc din hotarul satului Hocenilor, precum au arătat și ispisoc de baștină de la bătrânul Ștefan voevod. Iar Sănpetru cu oamenii săi așa au răspuns, că acea bucată de loc este din hotarul satului lor Șișcani”. / Deci domnia sa, judecându-i pe dânșii și cercetându-le ispisoacele, a făcut carte la Dumitrașco Oțăl din Oțăleni, ca, împreună cu oameni buni, să cerceteze și să aleagă tot hotarul acelui sat al **Hocenilor**, în semne după acel uric, ce l-a arătat Ion, de la bătrânul Stefan voievod, după care, arătându-se cercetarea rânduitului și poftorindu-se toată cuvântarea semnelor de la ispisocul domnului Ştefan voievod, îl dă rămas pe Sănpetru, cu oamenii săi din Șișcani. Iar Ioan și cu răzeșii săi să aibă a stăpâni satul Hocenii, în semnele arătate. / Dintru aceste vechi ispisoace s-a făcut vederată dovadă precum, și la judecățile de mai înainte, ce a avut postelnicul, s-a cunoscut că **Hocenii** și **Șișcanii** au fost un trup de moșie, numindu-se tot Hocenii, și, după vreme, locul despărțit prin semnele ispisocului domnului Stefan voievod, păzește aceiași veche numire a Hocenilor, iar jumătățarea rămasă din afara semnelor acelui ispisoc au

dobândit numire de Șișcaâni, care Șișcani, fiind și până astăzi pe de ceea parte, de către apus, se întinde în lungime, cu neprihănită stăpânire, până drept colțul **Curiecilor**, acela din jos, iar nu stau drept colțul Curiecilor acelor din sus, la No. 18. / Adus-au de față și din bătrânii locuitori, pe Sandul Buzincul, Alexandrul Buzincul și căpitanul Gheorghe Marta, mai vechi stăpânitori ai **Șișcanilor**, fiindcă postelnicul, acum, de curând, a întrupat întru a sa stăpânire tot locul Șișcanilor, și li s-a făcut întrebare, față fiind și răzeșii Futileștilor de jos, până unde merg Șișcani cu stăpânirea, și tot așa ne-au arătat, că până drept în colțul Curiecilor din jos, la care și înşiși răzeșii de Futilești n-au putut tăgădui că n-au această știință, că tot până acolo se stăpânea și mai înainte de răzeșii de Șișcani, și acum se stăpânește de către postelnicul Beldiman, de când a intrat întru a dumisale deplină stăpânire. / Deci, dacă jumătățarea Hocenilor, acea cu nume de Șișcani, a urmat și stă cu neprihănită stăpânire până la acel loc, apoi îndoire nu rămâne că și cealaltă jumătățire nu poate rămâne mai scurtă. Dar postelnicul, spre a ridica tot prepusul, cum că **Curiecii** nu este osebit trup de moșie, ce Crăciun Curiac a fost răzeș părtaș în Hoceni și în Șișcani, de pe care a rămas numirea locului, înfățoșat-a aceste vechi dovezi:

1638 (7146), ianuarie 25: Suret de pe ispisocul vechi, pe sârbie, a Domnului Vasilie voievod, tălmăcit de polcovnicul Pavăl Debrici, la anii 1806, iulie 10, prin care întărește lui Mierăuță Coșăscul și fraților lui, și fiului lui Dumitrie, fetei lui Ioana, strănepot al Ilcăi și Gâtii, și verilor primari, a lor dreaptă ocină și moșie, din a treia parte de sat de **Șișcanii**, ce-i pe Larga, jumătatea din urmă, de baștină, de la Petru vodă, și iarăși dă și întărește

slugii sale Mierăuță Coșăscul altă jumătate, din a treia parte din acel sat Șișcanii, ce a cumpărat el, osebit de alți frați și neamuri ale lui, de la Meleștean, feciorul Anghelinei Frijoae, nepotul lui Crăciun Curiace. Cu această cuvântare se face dovadă că Curiace a fost răzeș părtaș în Șișcani.

1686 (7194), octombrie 30: Aşijderea, ispisoc de la Constandin voievod, întăritor lui Grigoriță din Guzari și femeii sale Simina, pe un zapis de la Avramia, fata Tudosiei, femeia lui Toader, nepoata popii Fenie din Săminești, care au vândut a lor ocină și moșie, ce este la ținutul Fălciului, din sat din **Hoceni**. / Așijderea, zapis de la Chirilă, feciorul lui Tudosie, nepot popii Fenie, și de la femeia lui Anița, precum au vândut dreaptă ocină și moșie, ce au avut iarăși în sat **Hocenii**, a treia parte de sat, din partea Tudosiei. / Așijderea, zapis de la Arsenie și de la femeia lui Aftinia, fata lui Fenie, precum au vândut dreaptă ocină și moșie de la **Hoceni**, a treia parte de sat. / Așijderea, zapis de la Istratie și de la femeia lui Nastasia, precum au vândut a lor dreaptă ocină și moșie din sat din **Hoceni** partea lui Fenie, a treia parte din tot locul. / Așijderea, zapis de la Urâta, preoteasa popii Gavrilaș, feciorul Todosiei, precum au vândut a lor dreaptă ocină și moșie din sat din **Hoceni**, dintr-un bătrân, a treia parte. / Acest Fenie sau popa Fenie și cu preoteasa lui Alexandra, cu toți acei de mai sus arătați urmași ai lui, se vor vedea la spița ce se alcătuiește din scrisoare că sunt curgători din Anghelina Frijoae, fata lui Crăciun Curiace, adică se face dovadă că aceste neamuri, răspunzându-se părtași și în Hoceni, se văd ieșiți în vânzări și că, după porecla lui Curiaci, a rămas cu numirea locului. Și încă tot acești curgători din aceste neamuri mai adaugă a vinde și cu

nume de Curiaci, pe care îl trec iarăși în cumpărături și răscumpărături, la răposatul vornic Gheorghe Beldiman, părintele postelnicului, la care, aducându-se toate scrisorile vânzătorilor, acum se văd dezvelite felurime de chipuri și vicleșuguri răzășești, vândute câte în două și trei locuri. Unele și aceleași neamuri, unul și același loc cu numiri schimbate, precum și acești curgători din Crăciun Curiac, vânduți într-o parte cu nume de Șișcani, într-alta, cu nume de Hoceni. Şi, în sfârșit, poreclind locul, mai vând și cu nume de **Curiecii**, care aducându-se la părintele postelnicului, acum se vede că s-au cumpărat câte două și trei rânduri, drept lucrul său. / Și așa ieșind dintru toată îndoiala că acest loc numit **Curiecii** nu este osebit hotar de moșie, arătăm că nici fântâna Mogăi nu poate fi acel budăi de la No. 18, nici drumul lui Cocârțală, acel pe din sus de Curiecii, întâi că fântâna, după glăsuirea ispisocului domnului Stefan voievod, se cere a fi de ceastă parte de pârâu, dinspre răsărit, nepomenind întru glăsuirea sa la întoarcerea că au trecut pârăul. / Al doilea, pentru drumul acesta nici nu poate a se numi drum, nici că a fost, nici că poate, neiertând starea locului, ce acesta este o cărare, ce abate din drumul **Hocenilor**, acel de pe vale, la deal, pe care anevoie este și cu deșertul a se sui chiar. Iar acel pe din jos drum, ce cuprinde în sine locul numit **Curiecii**, mergând l-am aflat în dreapta sa ființă, ce-și păzește și acum urmarea sa, și de hotarul dinspre megieșitele moșii, lângă care drum, în malul pârăului, de această parte, dinspre răsărit, s-a aflat și acum față o fântână, potrivită întru toată cuvântarea ispisocului cu fântâna Mogăi și cu drumul lui Cocârțală, în dreptul cărei fântâni, lângă drum, este față și o piatră veche hotar. La această fântână și drum de lângă această

piatră, a cerut postelnicul de a i să statornici colțul **Hocenilor** și al **Șișcanilor**, dar aici iarăși arătăm că urmează nu puțină neînvoire între postelnic și între Safta Costache, soția săvârșitului Toderașco Costache, stăpâna locului numit **Talaba** şi o hliză din capul moșiei **Bălăneştii**, ce se alăturează, pin capul Hocenilor, care Bălăneștii sunt iarăși a postelnicului, afară de această hliză a numitei cucoane și afară de o altă alăturată hliză, a Bădroseşlilor, cum se vor vedea la hartă. / Pricina între postelnic și între numita cucoană este întâi pentru un mal de iaz, ce-a arătat postelnicul că s-ar fi luat de către stolnicul Toma Luca, cel mai de dinainte stăpân al Talabii, prin învoială cu răzeșii de Șișcani, care învoială dumnealui nu o poate cunoaște de bună, fiindcă răzeșii de Șișcani cu rea credință stăpâneau atunci locuri trecute în vânzări, și nu putea da lucrul străin, la care față fiind, dintru acei ce purtau numirea de răzeși, și ei au arătat că au știință de acea învoială. / Al doilea, pentru un clin de loc, ce se face între drumul acesta, numit al lui Cocârțală, și între un drumușor ce se abate dintru acesta, în drumul Hocenilor, adică al dumneaei cu hliza din Bălănești, să întinde, de la un loc, și cuprinde cu stăpânirea acel clin dintre drumuri, iar postelnicul cere acest drum, care, întru adevăr, își are și acum dreapta sa umblare, pe de-amândouă părțile de pârău, și ca un pravăț despărțitor și moșiilor acestor dinspre răsărit, pentru care, făcându-se știut dumneaei să vină sau să trimită vechil, cu scrisorile, ca să se facă cercetare și îndreptare, dumneaei a răspuns că scrisorile îi sunt la cumnatul dumisale Ioan Costachi, care, fiindcă acum se află în stărostia Putnei, a rămas ca mai pe urmă a se căuta această pricină. Iar noi am urmat a merge pe acest drum despărțitor hotarelor până în capul

moșiei **Bălănești** și **Micșuneștii**, aici iarăși am aflat piatră hotar vechi, precum se va vedea la hartă, în marginea acestui drum.

1691, noiembrie 25: Pe lângă care, a mai adaus și altă dovadă postelnicul, între cumpărăturile ce are din Micșuneștii, a arătat un zapis vechi, din anii 1691 (7199), noiembrie 25, încredințat și în divanul gospod (domnesc) de Tudosie Dubău vel logofăt, Lupu Bogdan hatman și toți ceilalți veliți și alți boieri din vremea aceia, martori, prin care Vasilie fecior lui Tudosie Timotin, a vândut a sa ocină și moșie, jumătate de bătrân din sat din **Micșuneștii**, ce să hotărăște cu locul **Șișcanilor**, la ținutul Fălciului, lui Mihăilă logofăt al treilea, după care cuvântare a zapisului se face vederată dovadă a drumului lui Cocârțală, cum și întâlnirea și despărțirea moșiilor acestora, una de către alta, pe stâlpirile ce se află, nefiind încă atuncea numit locul de **Curiecii**, pentru care Curiecii pe larg s-a arătat că, și din scrisoare, s-au cunoscut locul de **Hoceni** și că au fost în pricini de împresurări cu **Hoceni**, precum pe larg se arată la ispisocul domnului Vasilie voievod, acel din leat 1642 (7150), iulie 10, așadar s-a urmat a merge pe acest drum, ce păzește urmarea stăpânirii de către Micșuneștii, până la altă piatră hotar, ce s-a găsit iarăși în marginea acestui drum, colțul numitului loc Curiecii, la care astăzi se găsesc suiți cu stăpânirea **Futeleștii de jos**, împiedicând glăsuirea scrisorilor, iar noi am urmat tot pe acest drum, până la gura văii Săcii, unde cade în Elan (însemnat la hartă cu No. 39), semn firesc, de unde urmează neînvoire cu răzeșii Futileștilor de jos, precum s-a arătat la început, căci jumătățirea locului **Futileștii de sus** se mărginesc în Saca, iar înjumătățirea locului Futileștii de jos, din gura

Săcii, apucând pe Saca în sus, vor anume gura Săcii, cu 120 stânjeni mai înainte, apoi cârnesc la deal și se mai întinde, în lungime, cu 670 stânjeni, și în lățime, cu 220 stânjeni, cuprinzând un clin de loc și din Micșunești, și din Hoceni, s-au întrebat ce au a răspunde împotriva vechilor scrisori și dovezi, ce le-a înfățișat postelnicul, și cu ce cuvânt se bagă pe gura Săcii și apucă matca în sus, numind gura Săcii, în coastele pârăului Saca, mai în sus de împreunarea cu Elanul, împotriva lămuritei glăsuiri a ispisocului Hocenilor, care zice „până în gura văi Săcii, unde cade în Elan, și apoi pe Saca în sus", adică îndată ce se atinge de Elan, se și ferește și apucă pe matca Săcii în sus, și iar ce pot trece în lungime mai mult decât Futileștii de sus. / Ei au răspuns că așa au apucat de la părinți, și acest drum de acolo, ce se va vedea însemnat la hartă, s-ar numi drumul lui Cocârțală și că încă se cuvine și Futileștilor de sus a se sui deopotrivă cu Futileștii de jos, precum ar fi și stăpânit mai înainte, dar la alegerea părților răposatului vornic Beldiman, din hotarul Hocenilor, un om ar fi luat brazdă în cap, arătând hotarul **Hocenilor** și le-ar fi scurtat acel capăt, precum, spre dovadă acestor zise, au adus de martor pe un Grigoraș Marcu, om bătrân ca de optzeci ani, ducându-se pe acest drum, se bagă în trupul Hocenilor, cotit și pieziș, până la movilița ce s-ar numi movila lui Bârlădean, zicând că pâră acolo le-ar fi urmat stăpânirea, dar acest bătrân, venind la moviliță și întrebat fiind de către noi ca în frica lui Dumnezeu să arate a sa știință, acesta dimpotrivă a mărturisit, că nici a apucat, nici știe acea stăpânire, decât că și el a auzit că răzeșii de Futilești cereau să se întindă cu stăpânirea pâră acolo, dar răzeșii Futileștilor de sus, față fiind, au zis că nici au stăpânit, nici nu cer, neavând

dovadă de scrisori, cu care să poată trece piste Saca. / Deci acestea fiind voroave din gură, li s-au cerut scrisori dovezi, iar ei au răspuns că pot fi și părtași de pe neamul Penişorescu (Penişoară) în Futileștii de sus, și cu cumpărătură în Futileștii de jos, cu ademeniri și chipurile ar fi luat din scrisori, la care, cerându-le și ei, și noi, dumnealui n-au tăgăduit că nu le-a luat din scrisori, însă a pricinuit că le are peste Prut, iar postelnicul, după ce și la aceasta i-a întâmpinat, înfățoșând perilipsile din anii 1820, mai 13, iscălit de vornicul Tăutul, fiind atuncea ban, arătător de scrisorile ce au înfățoșat, atât serdarul Isar, cât si răzeșii Futileștilor de jos, tras fiind într-această judecată, atunci, în vremea când le erau toate scrisorile față. Apoi, văzându-se strâmtoriți, au început, peste câteva zile, a scoate și ei rânduri, rânduri, câte o copie, acestea în jos arătate:

1546 (7054), aprilie 2; Ispisoc sârbesc de la Petru voievod, tălmăcit de polcovnicul Pavăl, întăritor moașei (bunicii) Frijoaia pe jumătatea de sat din jos, unde se numește la mic Futilă, care l-a cumpărat de la Mărica, fata Țăntii, din ispisoc de cumpărătură ce a avut tatăl său Țăntea de la părintele domniei sale Ștefan voievod. Iar hotarul acelei jumătăți de sat, jumătății celei din jos, ce se numește la mic Futilă, să-i fie din tot hotarul jumătate, iar dinspre alte părți, după vechile hotare, pe unde au apucat din vechi.

1667 (7175), iulie 6: Copie neadeverită, scrisă și alcătuită între sineși de răzeșii vechi Frija, Gavril Bârlădeanul, Vasile Timotin, Sămion Blehan, Costandin zăt (ginere) Toader Dobândă, Sandul Micul, „însemnarea **Micșineștilor**, pe unde bat semnele locului, purcederea spre răsărit, trecând Elanul, alăturea cu **Grozăștii** iproci,

și apoi se întoarce în sus, de merg alăturea cu **Futileștii**, dându-și coaste cu Futileștii și, trecând Elanul, Futileștii rămân în drumul **Hocenilor**, iar Micșuneștii cu un rând de pământuri, prin capul **Curiecilor**, până în Saca, drept locul lui Bolat, și așa se încheie hotarul”, în care însemnare, după ce se văd arătate numele acestor de mai sus, apoi mai jos să adaugă și aceasta. Însemnarea Futileștilor „purcesul lor din drumul Hocenilor și merge pe din jos, hotărându-se cu Micșuneștii, iar pe din sus, purcede hotărându-se cu o bucată, de loc din **Curiecii**, până drept movila lui Bârlădeanul, drept movila lui Bârlădeanul se hotărăște cu **Hocenii**, până ce cade în Saca, iar din Saca purcede alăturea cu locul lui Beldiman și, trecând Elanul, spre răsărit, peste coada Futileștilor, dinspre răsărit, se îndreaptă în jos iproci.

1766, octombrie 10: Mărturie de la Apostol Penișoară și alții, adeverită de stolnicul Gheorghe Beldiman, ispravnicul ținutului, arătătoare cum au măsurat jumătate de **Futilești** și au împărțit pe răzeși, și că s-au găsit, în curmeziș, 9 funii, iar în lung, 102 funii, și funia de 30 stânjeni.

1802, iunie: Gheorghe Nistor căpitan şi Sandu Buzăscu căpitan, mărturie de cercetare ce au făcut la fața locului, între răzeșii de moșia **Futileștii** și între răzeșii de moșia **Hocenii**, arătătoare precum năvălesc răzeșii de Hoceni asupra hotarului răzeșilor de Futilești și răzeșii de Futilești asupra răzeșilor de Hoceni și, pomenind de suretul ispisocului ce au arătat răzeșii de Hoceni, de la domnul Stefan voievod, nu-l iau la înțelegere, ci pe cât i-au dus cunoștința, i-au dat mărturia lor, arătând neînvoirea și nemulțumirea răzeșilor de Hoceni.

Acestea sunt scrisorile răzeșilor **Futileștilor de**

jos: cât pentru ispisocul de la Petru voievod. nu rămâne îndoială că Mușa Frijoaia a avut jumătate de sat, jumătate cea din jos, unde se cheamă la Mic Futilă, dar nefiind arătat în semne nimic, nu se poate atinge de hotarele **Hocenilor**, în fireștile semne mărturisite de mai vechiul ispisoc a lui Ştefan voievod, iar pentru însemnarea locului, acea de la bătrânii lor, ce-ar fi arătătoare în semne, cum și pentru mărturia hotarnică, pe care ei vor să se întemeieze, acestea fiind pe arătări din gură, pe mărturii răzășești, în neființă de scrisori, făcute, în nici un loc nu prind, când se ivesc cele mai vechi scrisori, dar postelnicul și la aceasta i-a întâmpinat cu înscris, dovadă:

Iulie 4. Dumitrașco Oțel dăm știre măriei tale că a venit cinstită carte a mărie tale la noi, să strângem oameni buni, să arate semnele satului Hocenilor, pe uricul de la Stefan vodă, și să le înnoim semnele, și ne-au arătat semnele, cum spune și uricul, apoi, poftorind cuvântarea aceea de la ispisocul domnului Ștefan voievod, până ce vine în gura văii Săcii, și zice „de unde cade valea Săcii în Elan, și acolo am găsit piatră hotar, de acolo, spune uricul, pe valea Sacă în sus, iar un călugăr, anume Medelean a fost intrat, câtva loc, într-al Hocenilor hotar și i-am pus zi, să-și aducă dresele înaintea măriei sale, și nu le-a adus, și apoi i-am pus zi să-și aducă uricul și la oameni buni, și nu l-au adus, iar noi am mers pe vale, în sus, cum spune uricul **Hocenilor**”. Această mărturie, deși fără veleat. se înțelege a fi din zilele domnului Vasile voievod, căci acest Dumitrașco Oțăl se vede arătat și la ispisocul domnului Vasile voievod, acel din leat 1642 (7150), iulie 10, la pricina ce au avut Hocenii cu Șișcanii, și acel Medelelean stă pomenit la mărturie fiind stăpânul **Futileștilor**, precum la scrisorile răzeșilor se adeverește,

iată vederată dovadă, cum fără putere de scrisori, năvălea peste fireştile semne, cuprinsă la ispisocul **Hocenilor**, adică la acest loc, și această împresurare, care iarăși s-a întins, după vreme, prin mărturii neadevărate; au mai adaus a pune înainte numiții răzeși, că la acele mărturii de hotărâturi ale lor, fiind iscălit și părintele postelnicului ca un megieş, le-ar fi cunoscut de bune, la care măcar că niște hotărniciri, făcute pe arătări din gură și mărturii răzășești, în lipsă de scrisori de la sine, cad și se surpă, dar postelnicul și la aceasta i-a întâmpinat cu cuvânt că întru acea „ipohi”, întru care ar fi iscălit părintele dumisale, întâi că nici ajunsese cu stăpânirea părților sale din Hoceni a se megieși cu dânșii. Al doilea, că nici odinioară părintele dumisale nu a căutat dezbatere a tot hotarul Hocenilor de Șișcani, căci încă nu-i avea cuprinși în cumpărături, decât numai alegere dinspre răzeșii săi, precum spre dovadă a scos, de ne-au arătat și mărturii hotarnice, care, din vreme în vreme, își alcătuia după cumpărăturile ce făcea. Și al treilea, că părintele dumisale nu se vede iscălit ca un megieş, ci ca un dregător al ținutului, ce se afla, în vremea aceea, iar în sfârșit, apoi a dat iarăși în scris dovadă dumisale că ei au prihănit și hotarnicele Hocenilor, și însăși hotarnicele lor, scos-au de s-au văzut, în perilipsul iscălit de vornicul Tăutul, trecută la anii 1810, septembrie 10. Cartea divanului către isprăvnicia de Fălciu, în jaloba răzeșilor de Futilești, cu arătarea că răzeșii de Hoceni, până a nu sfârși judecățile ce au cu dânșii, ar fi vândut părțile lor stolnicului Dumitraşco Beldiman; să cerceteze și, de va fi precum arată să oprească acea vânzare, și pârâții răzeși, după vremea lucrului, să vină la divan. După care, apoi, trași fiind în judecată. I-au înfățișat postelnicului și sorocul cinstitei

logofeții, cea mare, din 1820, februarie 3, cum și mărturia rânduitului, din partea isprăvniciei, căpitan Dumitrul Strâmtul, din 1820, martie 6, prin care arată că au mers cu sorocul cinstitei logofeții, și, apucând pe răzeșii de moșia Futileștii, anume Vasile Sava, Neculcea Raduș i alții ai lor, ei au răspuns că acea parte de Futileștii este a serdarului Iordache Isar, ei nici trebuință au, nici în judecată merg; așijderea a arătat postelnicul și un răvaș al serdarului Isar, în original, fiind al treilea vistiernic, întru care, după ce mai sus se roagă pentru orânda din Hoceni, apoi mai jos cu, însuși al său condei, urmează a zice, așa: / „Mă rog, mulțumește-mă la această cerere dinspre răzeșii de **Hoceni**, și eu le făgăduiesc a fi lor apărător dinspre pricina ce au cu **Futileștii de jos**. Eu, vrând, îi pot odihni. Lipon nu trebuie nici ei să mă împotrivească”. / Deci stând noi și luând seama, atât stării și ființei locului, cât și lămuritelor semne, cuprinse întru glăsuirea ispisoacelor postelnicului, fără de părtinire, în curat cuget, arătăm că capul Hocenilor este drumul lui Cocârjată, și drumul lui Cocârjată nu poate fi altul decât acel ce cuprinde în semne locul numit **Curiecii**, care drum, ca un pravăț, și astăzi urmează hotar întru despărțire de către moșiile megieșite, **Bălăneștii** și **Micșuneștii**, cum și gura văi Săcii, unde cade în Elan, este acea însemnată de către inginer la hartă cu No. 29, fiind semnul firesc nestrămutat, unde amândouă pâraiele, Saca și Elanul, și din vechi, și astăzi, se unesc spre împlinirea cuvântării ispisocului, ce zice tot pe drumul lui Cocărțală, până la gura văii Săcii, unde cade în Elan, căci Saca, venind de la locul mai înalt, acolo cade în Elan și face gură cu înalte maluri, și tocmai drept acest loc, în ceea parte, peste pârău, stau față întâlnirea drumurilor

vechi, care și astăzi au urmarea lor, și rău și fără cale se întind Futileștii de jos, despărțind întâlnirea Micşuneştilor cu Hocenii, împotriva vechilor scrisori ale postelnicului, arătate la rândul lor, și măcar că cei mai mulți din răzeși și-au venit întru dreapta cunoștință, noi însă pietre hotare n-am pus, ci numai cât am însemnat locul cu gropi, căci postelnicul, fiind părtaș, stăpânitor și în moșia Micșuneștii, având și osebită pretenție întinsă pentru locul numit Futileștii a fi tot din Micșunești, cerând alegere și dezbaterea răzeșiei rămase, cum pe larg, prin osebită mărturie a noastră arătam, rămâne a se da hotărâre de către cinstitul divan și de către înălțimea sa, iar noi, întru cuprinderea poruncii, am dat această a noastră mărturie, dumisale postelnicului Dimitrie Beldiman. / 1824 Octombrie. / Ioan Cuza spătar, ispravnic hotarnic, Gheorghe Bou serdar, hotarnic”[376].

BĂLĂNEŞTI

(fostul Terpeşti, azi Giurcani, comuna Găgeşti, Vaslui).

1547, aprilie 3: Întărit de Iliaş Rareş voievod fraţilor Lazor, Grecul şi Maria, care primesc uric pentru „satul **Terpeşti**, ce se cheamă acum **Bălăneşti**”[377].

1623, martie 2: Menţionat de Ştefan Tomşa voievod, când întăreşte fraţilor Ionaşco Buzdugan, Erimiia

[376] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 172-182

[377] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 2, 3

Agărăci şi Nechifor, după o pâră „cu seminţia lor din satul Popeştii ot Fălciului, toţi nepoţii jupânesei Movileancăi” şi Bălan, Petriul şi Mihoci şi „seminţia lor din satul **Bălăneştii**, pentru o selişte unde s-au numit ca fost Giurcan Şandru cel Orb, pe de amândouă părţile Bujorului. Ş-au arătat înaintea noastră uric de la bătrânul Ştefan vodă, cum că este lor dreaptă ocină şi cumpărătură moşului lor de la Ivaşco pisarul din Vaslui”[378].

1637, ianuarie 15: Zapisul boierilor divaniţi, în care mărturisesc cum a vândut paharnicul Panul, pentru 200 de galbeni ungureşti, marelui vameş Isari „satul **Giurcanii**, ce este pe Ialan, la ţinutul Fălciului, cu mori în gura Jăgălii, cu loc de iazuri”[379].

1645, martie 16: Cârstiian, feciorul Măriei, nepotul lui Gavril, sora lui Tiliman şi a lui Petrilă, din satul **Vorniceni** (comuna Tuluceşti, Galaţi), dăruieşte Măriei de Bancovici, „drept sufletul mâne-mea Mărie şi drept sufletul meu, ca să ne fie pomană în veci… toată partea mâne-mea Măria din satul **Fauri** (azi Poşta Elan, comuna Vutcani, Vaslui), ce este pe valea Bancovicilor, mai sus de **Piscani** (lângă Vlădeni, Galaţi), ce se împarte cu răspopul Mihăilă şi cu Dămian Cioroiul… dinaintea poporului şi a bisericii, a popii lui Eftimie din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui), Miron Şuşman de **Giurcani** (comuna Găgeşti, Vaslui), Ionaşco Fâsteci, Oarţa de **Păgăceni** (lângă Popeni, Vaslui), Nistor a Flocoasei,

---

378 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 22, p. 29

379 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 12, p. 11

Cazanoschi şi mulţi oameni buni”[380].

BĂLĂNEŞTI

(Bălineşti, lângă Viltoreşti, Vaslui)

1626, noiembrie 30: Întărit de Miron Barnovschi voievod vătafului Necula Gorma, care cumpără, cu 13 taleri, de la Mihoci şi femeia lui Tudora, fata Nastei Huroae, „a opta parte din satul **Bălineşti**, ce este pe Bârlad, în ţinutul Bârladului, şi cu vad de moară în apa Bârladului”[381].

BĂLĂNEŞTI

(comuna Podu Turcului, Bacău).

1625, martie 30: Întărit de Radul voievod lui Toflea Batin, fost armaş, „a cincea parte din tot satul **Giurgeoani** (înspre Tecuci, Bacău) pe Zeletin şi cu loc de moară pe Zeletin, şi satul **Bălăneştii** (comuna Podu

[380] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, p. 23
[381] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 139, p. 167

Turcului, Bacău), iar pe Zeletin, şi jumătate de sat Bălăneşti, cu două mori în pârâul Bârladului”[382].

1633, martie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui şetrar Stratul Bolea, care cumpără, cu 100 de ughi (ducaţi ungureşti), de la fraţii Mihalcea fost armaş, Cozmiţă, Nastasia şi Salomiia, fiii lui Pătraşco Baci, nepoţii lui Oană Baci, „toate părţile lor, câte se vor alege, din satul **Târzii** (azi Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău), şi din **Dănceni** (contopit cu Podu Turcului, Bacău) şi **Bălăneşti** (comuna Podu Turcului, Bacău) şi din **Lazoreşti** (Lăzureşti, înglobat în Poiana, comuna Nicoreşti, Galaţi), şi din vetrele satelor, şi din câmp, şi din săpături, şi din vaduri de moară la pârâul Zeletin, care sunt în ţinutul Tecuciului”[383].

1639, iulie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod Grozavei, cneaghina lui Stratul Bolea fost paharnic, care cumpărase, de la fraţii Mihalce Baci, Cozmiţa, Nastasia şi Solomia, feciorii lui Pătraşco Baci, nepoţii Oanei Baci, „din satul **Dănceni** (comuna Podul Turcului, Bacău), nişte părţi de moşie… pe unde i-au hotărât şi stâlpit Ursul Vartic vornic, Necula Ghiorma, Simion Giurge din **Vălena** (?), Pepelă din **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), Iliaş vătah, Mihoci, Moise, Ion Roşca, Apostolache, Maftei Răbâe, Pătraşco Corpaci şi Dumitraşco Zeamă… / Hotarul Dăncenilor dinspre **Boleşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), dinspre **Târzii** (comuna Podul Turcului, Bacău) şi dinspre **Bălăneşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), până unde au pus

[382] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 304, p. 375

[383] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 305, pp. 390, 391

semne şi pietre, din jos, dinspre Bălăneşti, din sus să fie după hotarele vechi”[384].

BĂLĂNEŞTI

(lângă Vinderei, comuna Vinderei, Vaslui).

1632, iulie 11: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui „Maftei Roşca ot **Bârlad** şi nepoţilor lui, nepoţi şi strănepoţii lui Stanciul, Danu, Franţiman, Mihal, Drojdie, Toma şi Sora”, care primesc uric pentru „un sat, pe anume **Bălăneştii** pe Juravăţ”[385].

1640, decembrie 15: Petre Cinpoiaşul şi femeia lui Irina din **Bălăneşti** (comuna Vinderei, Vaslui), cu toţi feciorii lor, au vândut lui „Gavril Mafteiiu moşia noastră, ce am avut la sat **Bălăneşti**, un bătrân, cu tot venitul, de am plătit capul feciorului nostru Iordachie de la pierzare, pentru că a furat lui Gavril doi cai şi hiiarele morii din mijlocul satului lui… Şi acest zapis s-a făcut dinaintea lui Vasile Fuglea vornicul de **Bârlad**, a lui Lioriţu şoltuz cu 12v pârgari, Constandin neguţătorul, Neagoe, Vasile Luca şi a mulţi orăşeni din târgul Bârlad”[386].

1640, decembrie 15: Scrisoarea dregătorilor din **Bârlad** către Vasile Lupu voievod: „Milostive şi lumina

---

[384] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 163, pp. 175, 176

[385] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 152, p. 196

[386] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 499, p. 486

doamne, să fii măria ta sănătos! / Facem ştire măriei tale pentru rândul unui vecin al lui Gavril, feciorul lui Maftei, anume Ioanichie, feciorul Cimpoiaşului, care vecin a pârât înaintea măriei tale, zicând cum i-a luat stăpânul său Gavril o moşie a lui fără de nici o ispravă. Acel om, milostive doamne, s-a sculat şi a furat de la stăpânul său Gavril doi cai şi nişte hiiară de moară la **Brânzea** (comuna Icuşeşti, Neamţ), iar peste altă vreme, acel fur a venit în ţară, la tatăl său. Deci Gavril, dacă a auzit că a venit, l-a prins şi l-a legat ca pe un fur şi la dat la dregători, în Bârlad, de l-au băgat la închisoare, şi apoi sculatu-s-au dregătorii şi l-au scos la judeţ şi ne-au chemat şi pe noi la judeţul acelui fur. Venit-a judeţul de pierzare şi au fost părinţii acelui fur de faţă şi fraţii lui toţi. Deci, văzând că-l duc la spânzurare, s-au rugat la noi şi la dregători, de-am grăit la Gavril de l-a iertat, ca să nu-l spânzure, şi au dat lui Gavril un bătrân din **Bălăneşti** (comuna Vinderei, Vaslui), partea lor toată, câtă a fost, şi cu toţi fraţii. / Iată, dăm ştire măriei tale, dar măria ta vei face precum te va lumina Dumnezeu"[387].

1681, septembrie 8: Pricopie şi Ştefan, feciorii lui Nechifor Mosteaţă, vând lui Golăe vătav şi jupânesei Aftinia, „drept 50 lei şi 2 boi biciluiţi 20 lei… dreaptă ocină şi moşie, un bătrân din satul **Bălăneşti**, ce este pe apa Bujorului, în ţinutul Fălciului, de pe îmbe părţile de Bujor, / aşijderea, din satul **Popeşti**, un bătrân, şi din **Budeşti**, alt bătrân, părţile lui Nechifor Mosteaţă… dinaintea lui Chirilă Agărici şi Pavăl Agărici de **Popeşti**, Carp, Iosif nepotul lui Carp şi Apostol Bălan ot

---

[387] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 500, p. 487

Bălăneşti, Ştefan Grebence **ot** Bălţaţi… însă pentru Bălăneşti este pâră cu comisul Ion Racoviţă”[388].

1793, martie 1: Matei Costachi mare sulger face un schimb de moşii cu Aniţa, jupâneasa postelnicului Constandin Lambrino, fiica răposatului pitar Moise Cocoranul, căreia îi dă „o moşie întreagă, **Drăguşeni** pe apa Stavnicului, ce este aleasă şi fără pricină… şi dumneaei datu-mi-a mie **Puţăni** cu apă, ce se numeşte **Munteni Puţeni**, la ţinutul Fălciului, aleasă şi tot fără de pricină, şi alte părţi de moşie, tot în ţinutul Fălciului, pe Elan, anume **Piţcani, Lungeni, Bălăneşti**, şi o vatră de iaz sub moşia **Tupilaţii**”[389].

BĂLĂNEŞTI

(inclus în oraşul Bârlad, Balaneşti, Vaslui).

1531, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Baciul, Balca, Dumitru, Petrea, Parasca, Srăbca şi Marena, copiii lui Dan Bolea, fost pârcălab al Hotinului, nepoţii lui Ivan Crămeata şi Hanţea, care primesc, „din uricile vechi ale părintelui domniei mele Ştefan voievod… satul **Trăzii** (Târzii pe Bârlad[390], Vaslui), unde a fost cneazul Trăziul, satul **Bălăneştii** (inclus în oraşul

---

[388] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 45, 46
[389] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. X, Iaşi 1915, pp. 55, 56
[390] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 256

Bârlad, Balaneşti[391], Vaslui), unde a fost Bălan, cumpărătura cu numele satului **Dănceanii** (sat la Fântâna Lepinea, pricut al satului Bălăneşti, inclus în oraşul Bârlad[392], Vaslui), unde-i Lepin Crăniţa, satul **Lazoreştii** (lângă Podu Turcului[393], Bacău) şi jumătate de sat **Jurjeştii** (Giurgeşti, Giurgioana, Bacău[394])… cu toate ale lor vechi hotare"[395].

1750, august 27: Porunca (cartea gospod) dată de Constantin Mihail Cehan Racoviţă voievod fostului mare paharnic Vasile Sturza, după ce „s-a jeluit Lupul Bogdan, fost mare stolnic, că are gâlceavă de moşie cu Timircan Perjul, care ar fi răspunzând c-ar fi având şi el moşie, dimpreună cu Bogdan, în **Iveşti**, în **Româneşti** şi în **Bălăneşti**, şi până acum n-au mai stăpânit nici el, nici părinţii lui, ci au stăpânit numai părinţii stolnicului Bogdan… / tu să-l chemi de faţă pe Timircan şi să-şi scoaă zapise ce ar fi având, şi să iei seama, şi după cum se va alege şi a da dreptate, să judeci şi să le hotărăşti"[396].

---

391 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 25
392 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 78
393 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 143
394 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 110
395 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 81-83
396 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 217, 218

BĂLANUL

(pe Bistriţa, ţinutul Bacău, lângă Borleşti, Neamţ).

1774, iunie 15: Satul **Bălanul**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de sus, sat răzăşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[397]**: Toată suma caselor**: 5. Scădere rufeturi, însă 2: 1 popă, 1 diacon. Rămân birnici 3. / **Birnici:** Costandin Mutul / Radul, dulgheriul / Apostol, herghelegiu. // **Rufeturi:** Popa Irimie / Diaconul Ștefan. / 30 case pustii.

BĂLĂSINEŞTI

(pe Vilia, comuna Bălăsineşti, raionul Briceni, Moldova).

1580, aprilie 26: Întărit, prin ispisoc de judecată, de Iancul (Sasul) voievod lui Gheorghe clucer, care cumpără, cu 1.000 zloţi tătăreşti, de la Irimia paharnic, Simion aprodul, Greaca şi Scheauca, copiii lui Movilă logofăt, „încă din zlele lui Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, satul **Balasineşti** pe Vilia şi cu eleşteu în Vilia… / După aceea, au venit Grozea, feciorul Albului, şi rudele lui Toader şi Gavril, copiii lui Gherasim, şi Pavel diacu, feciorul lui Vlad vameşul, şi au tras în judecată pe

[397] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 302

Ieremia paharnic, Simion şi pe surorile lor, feciorii lui Movilă logofăt, zicând precum că părinţii lor Albul, Gherasim şi Vlad n-au vândut a cel mai sus arătat sat Balasineşti lui Movilă logofăt, pentru că Eremia paharnic şi Simion aprod dresuri de cumpărătură n-au avut, fiindcă au pierdut ei acel uric, când a pierit Movilă logofăt;Iar Eremia şi Simion, feciorii lui Movilă logofăt, au jurat cu 24 oameni buni, pe sfânta Evanghelie, şi s-au îndreptat dinaintea noastră, şi şi-au pus ferae 12 zloţi în visteria noastră, iar Groza, Toader, Gavril şi Pavăl s-au dat rămaşi din toată legea ţării noastre"[398].

1635, februarie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod silitrarului Necolae, care primeşte uric pentru dania voievodală „un sat, **Balasăneştii** (comuna Bălăsineşti, raionul Briceni, Moldova), ce este în ţinutul Hotinului, cu heleşteu, cu moară şi cu tor venitul, care sat ne-a fost Nouă dreaptă cumpărătură"[399].

1635, iulie 2: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Avram din **Lucăceni** (comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina) şi lui Neculai din **Ghereni** (Ghireni, comuna Coţuşca, Botoşani), după ce „s-a jeluit Bălaci, feciorul Udrei, Ionaşco Robul şi cu alţi răzeşi ai lor pe oameni din **Balasineşti** (Bălăsineşti, comuna Bălăsineşti, raionul Briceni, Moldova), zicând că le împresoară pe hotarul **Prererâta** (Pererita, comuna Pererita, raionul Briceni, Moldova)… voi să strângeţi oameni buni,

---

398 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 224

399 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 33, pp. 32, 33

să mergeţi la Prererâta, să le alegeţi hotarul Prererâtei dinspre Balasineşti, pe semne, cum le spune uricul"[400].

1638, decembrie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce au venit în faţa sa Dumitraşco Şoldan, Toma stolnicul, Iordachi (Cantacuzino) biv vel vistier, Racoviţă Cehan şi Todiraşcu logofăt „şi au tras în judecată pe Tudori, fost pârcălab de Hotin, pentru un sat, anume **Balosâneştii** (comuna Bălăsineşti, raionul Briceni, Moldova), cu heleşteu şi cu mori pe pârâul Viliei, ce este în ţinutul Hotinului, zicând boierii precum că li se cuvine lor a răscumpăra yacel sat Balosâneştii de la Tudori, fiindcă le este lor baştină de pe mătuşa lor Crăstina, jupâneasa lui Gheorghe pârcălab. Deci Tudori pârcălabul, văzând că le este lor baştină şi se cuvine lui să-l întoarcă, şi-a cerut banii, 160 galbeni ungureşti"[401].

1641, aprilie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan şi soţiei sale Tofana, care primesc ispisoace pentru „satul **Bălăsineştii**, ce-i în ţinutul Hotinului, cu iazuri şi moară în apa Viliei, cumpărătură de la Tudori fost pârcălab, pentru 19 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur), căci le-a fost lor moşie de la mătuşa lor Cristina pârcălăboaie; / partea lor din satul **Soleşti**, ce-i în ţinutul Vasluiului; / a treia parte din satul **Moiceştii**, ce-i pe apa Vasluiului, în acelaşi ţinut, cumpărătură de la Vasile Nădăbaico din Soleşti, drept 20 ughi galbeni; / ce i se va alege partea Loghinei şi a lui Visarion Bogza călugăr, fiii lui Bogza logofătul, din satul **Vilneşti**, din acelaşi ţinut, cumpărată cu 25 ughi galbeni; /

---

[400] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 156, p. 192

[401] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 514, pp. 477, 478

partea Tudorei şi Căzacei, fetele Dochiei, din satul **Fereştii**, tot în acelaşi ţinut, cumpărată cu 10 ughi galbeni; / altă parte, câtă i se va alege Antemiei, din satul **Făstăci**, din partea din jos, din acelaşi ţinut, cumpărată de la Ştefan Cizman, fiul Antemiei, drept 10 ughi; / şi un iaz din satul Făstăci, din partea de sus, cu loc de prisacă, cumpărat de la Gavrilaş, fiul lui Miron, drept 25 taleri de argint; / satul **Stănileşti**, ce-i pe Prut, în ţinutul Fălciului, care a fost domnesc şi a dat şi a miluit Ştefan voievod pe unchiul său Cehan vornic, iar după moartea lui Ionaşco Cehan vornic, domnia mea luat-am acel sat; şi după aceea am dat şi am miluit pe boiarinul domniei mele, iar el mi-a dat doi cai buni; / satul **Cărstănici**, ce este în acelaşi ţinut al Fălciului, şi satul **Stoineşti** la Prut, în acelaşi ţinut, şi satul **Bărboşii**, ce-i pe apa Moisiia, în acelaşi ţinut, şi încă satul **Siliştenii**, din acelaşi ţinut, cumpăritura tatălui său Petre Cehan de la fiii Siliştеanului din Bârlad, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Răicenii**, cumpărătura părintelui său Petre Cehan; / şi iarăşi îi întărim un bătrân, cât i se va alege, din satul **Răspopi**, din acelaşi ţinut al Fălciului, şi iarăşi un bătrân din satul **Pogăneşti**, ce-i în ţinutul Lăpuşnei, din acelaşi uric, care acele două părţi din Răspopi şi din Pogăneşti a fost dat Răcoviţă Cehan 50 ughi galbeni, în mâinile lui Ureche vornic pentru Barna, fiul Urâtei, şi pentru Balan, şi a plătit capul lor de la moarte, şi n-a avut cu ce plăti dinspre Toader Cehan fost sulger, şi a dat cele părţi de ocină sin satele Răspopi şi Pogăneşti pentru cei bani şi pentru cel cal; / şi iarăşi le întărim ale lor drete moşii, ce a avut tatăl lor Pătraşco fost logofăt de la Constantin voievod, satul **Storeştii** şi **Şendreni**, cu loc de heleşteu în apa satului, ce-s în ţinutul

Hârlăului"[402].

1770-1772: Satul **Balasineştii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[403], **toată suma caselor: 25**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 diacon. Rămân birnici: 23. / **Birnicii**: Ion Spănac / Vasile Nechita / Simion fratele lui / Nicolae Horia / Andrei Păpușoi / Toader Smântână / Iacob Mondari / Ștefan frate lui Păpușoi / Ilie fiul lui Toma / Toader Ivancescul / Petre Bădărău / Vasile Foamete / Grigore, morar / Dănilă, rus / Ivan, rus / Hrincul, rus / Silion, văcar / Pricopie, rus / Timofte Ivanciuc / Ștefan, rus / Ion, vornic / Vasile Mateiaș / Costașcu ce-i la salahorie. // **Rufeturi:** Popa Nicolae / Vasile, dascăl.

1904: „**Bălăşineşti**, sat în judeţul Hotin, aşezat la gura râului Stânca, pe şoseaua ce merge de la Lipcani, la Edineţ. Face parte din volosti Lipcani. Numărul caselor 186; o biserică; populaţiunea 1.280 suflete. Vitele satului 400 capete"[404].

---

402 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 281-288

403 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 157, 158

404 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 22

BALASINEŞTI

(inclus în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi).

1580, iunie 18: Întărit de Iancul (Sasul) voievod fraţilor Simion Moţoc, Dumitru, Nastasica, Anghelina şi Stana, feciorii lui Iosăp Moţoc, după ce s-au jeluit că au pierdut dresele vechi, „când au prădat tătarii ţara, în zilele lui Ioan voievod… pe a lor dreaptă moşie, pe din sus jumătate de sat **Balasineşti** şi cu vad de moară în Bahlueţ, ce a fost cumpărat de părintele lor Iosip Moţoc, dimpreună cu jupâneasa Măgdălina, drept 600 zloţi tătăreşti, de la Anuşca, fata Petrei”[405].

1636, iulie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Toader şi Pătraşco ot **Drăgoteni** (înglobat în Vascani, comuna Ruginoasa, Iaşi), după ce i s-au jeluit Ionaşco şi Gheorghe de **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi) pe Căruvan şi Ştefan Borşe „pentru părţile lor de **Balasineşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi de **Tâmpeşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi). Venind înaintea Domniei Mele, au arătat că au şi ei ocină cu dânşii… voi să socotiţi cu oameni buni ce se vine partea lor, să o alegeţi şi să le-o lase în pace alţi răzeşi”[406].

---

[405] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 134, 135; Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 49

[406] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 454, p. 515

1642, august 9: Irina, fata lui Hociungu, şi cumnatul ei Vasile vând lui Gligoraşco Bejan, drept 25 lei bătuţi, „ocina şi moşia ce se va alege după moşul (bunicul) nostru Ionaşco din satul **Băloşăşti**, şi din satul **Itrineşti**, şi din satul **Balasineşti**… şi în această tocmeală s-au prilejit Constantin Ciolan din **Ceretiani**, Pătraşco Pârvul şi Ionaşco Bărbăscul din **Itrineşti**, Isaki diaconul, Gheorghiţă şi Ion Răspop vornicel de **Băloşăşti** şi mulţi oameni buni”[407].

1650, august 4: Iftinca, fata Rusului, nepoata lui Păcurar, Ionaşco, feciorul Iftincă, şi Chelsia, fata Iftincăi, vând lui Mihăilă Haruţul (din Balasineşti), ginerele surorii sale Costanda, drept 35 galbeni, părţile lor de „moşie din satul **Cârsteşti**, din tot locul ce se va alege partea Iftincăi şi cu loc de prisacă”[408].

1651, ianuarie 6: Costanda, fata lui Iacob, nepoata lui Păcurar, vinde lui Mihăilă Haruţul, ginerele ei, drept 10 ughi (ducaţi ungureşti), partea ei de „moşie din **Cârsteşti**”… / Ignat, Constanda, Ştefan şi nepoatele lor Irina, Antimia şi Nastasia vând lui Mihăilă Haruţul din **Balasineşti**, drept 15 galbeni, „câtă parte au avut în satul **Cârsteşti**, din pomet, heleşteu, fânaţ şi din tot locul, din partea lui Păcurar”[409].

1774, iunie 26: Satul **Bălăsâneştii**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[410], avea **toată suma caselor 6**. Scădere

---

[407] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 52, 53

[408] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 49

[409] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 49

[410] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 258

rufeturi 6: 3 mazili şi ruptaşi, 3 văduve. / **Rufeturi:** Vasile Şita, mazil priş ot (vine din) Cârligătură / Mihălachi Săcară, ruptaş / Ştefan brat (frate) lui Mihălachi, ruptaş / Ilinca Ciurdoai, săracă / Iliana, săracă / Maria, munteancă.

BĂLĂŞEŞTI

(sat pe Răut, numit Fântâna Albă, acum Bălăşeşti, comuna Macicăuţi, raionul Dubăsari, Moldova).

1436, iulie 17: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi logofătului Oancea, care primeşte uric pentru „satele pe Răut, anume: Procopinţii, unde au fost Procop şi Vasile vătămani, şi cu moara, şi Macicăuţi, şi cu prisaca, şi Cozarăuţi, şi Fântâna Albă, şi, la gura Volcineţului, unde se uneşte cu Cotovţea, şi la Itchil, între Crotolci, mai jos de unde stă Piatră, mai sus de locul lui Oţel, şi lângă Bâc, pe cealaltă parte, pe valea ce cade în dreptul Cheşenăului lui Acbaş, la Fântână, unde este Seliştea Tătărească, în dreptul păduricii … Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde folosesc din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor putea să folosească îndestul acele sate, pe care le întemeiază”[411].

1904: „**Bălăşeşti**, sat în judeţul Orhei, aşezat pe valea Răutului, spre vest de satul Răculeşti, pe şoseaua dintre Dubasari şi Chişinău. Numărul caselor 67;

[411] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 158, pp. 218-220

populaţiunea 708 suflete; biserica Sf. Mihail. Vite mari 392 capete”[412].

BĂLĂŞEŞTI

(sau Băloşeşti, comuna Bălăşeşti, Galaţi).

1635, martie 25: Zapisul lui Ursul, „ce-a fost rob la Nădilă, fecior Susencăi”, prin care mărturiseşte că a vândut „a patra parte din satul **Grădinari** (lângă Pupezeni, comuna Bălăşeşti, Galaţi), bătrânul lui Draguş, moşia sa dreaptă din deal şi din vale, şi din vatră de sat, tot a patra parte”, lui Bosanciu, Nichita, Naca, Costachi, Ştefan cu frate-său Anghel, pentru 80 de zloţi bătuţi, martori fiind Gligorie Căpăţână, Iftodie şi Geanta din **Băloşeşti** (Bălăşeşti, comuna Bălăşeşti, Galaţi), Istratie şi Târnoschi din **Perţeşti** (comuna Bălăşeşti, Galaţi), Giula, Arion, Constantin şi Ionaşco din **Grădinari**, Mirăuţi de **Sauleşti** (lângă Cuireştii Noi, comuna Bălăşeşti, Galaţi) „şi mulţi oameni buni”[413].

1898: „**Bălăşești**, sat în județul Tutova, plasa Corodul, spre sud-est de Bârlad, la 15 km de acest oraș. Are 730 locuitori, din care 52 ştiu carte; 205 case. Formează o comună, Bălăşeşti, cu cătunul Pupezeni. În toată comuna sunt: 1.051 locuitori, din care 125 ştiu carte; 215 contribuabili; 286 case. Sc cultivă via pe o

[412] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 22
[413] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 71, p. 86

suprafaţă de 67,50 hectare și prunii pe o suprafață de 3 hectare. Comerţ se face de 15 oameni, din care 12 români şi 3 străini, în 12 stabilimente comerciale, din care 8 cârciumi, Are: o moară cu vapori; o școală primară de băieţi; 2 biserici. Coutribuţiunile directe ale locuitorilor acestei comune sunt de 13.199 lei 49 bani"[414].

BĂLĂUREŞTI

(pe malul stâng al Prutului, Lăpuşna, Moldova).

1619, decembrie 18: Ispisoc de întărire de la Gaşpar voievod, după ce Magdalina, Anghelina şi Gavril, fiii Nastasiei, nepoţii Mihului Pupăză, au vândut partea maicii lor Anastasia, câtă se va alege din satul **Bălăureştii** de pe Prut, ce-i în ţinutul Lăpuşnii… Lupului logofăt, drept 50 taleri"[415].

1662, august 17: Întărit de Eustratie Dabija voievod fostului mare paharnic Gheorghe Hăbăşăscul, prin ispisoc de judecată, după ce s-a pârât de faţă „cu nişte răzeşi de-ai săi din satul **Bălăureştii**, zicând boierul că are o moşie la satul Bălăureşii, cumpărată de părintele dumisale Lupul Hăbăşăscul, ce a fost vistiernic, de la nişte oameni din acel sat, precum a arătat şi drese de la Gaşpar vodă de cumpărătură, iar acei răzeşi au zis că n-are nici o moşie şi nici că au fost aici acei oameni, de la

[414] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 291

[415] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 26, p. 43

care zice paharnicul Hăbăşăscul că a cumpărat părintele său, arătând acei răzeşi şi un ispisoc bătrân pe acel sat… Domnul a căutat în acel ispisoc pe acei oameni care au vândut acea moşie Lupului Hăbăşăscul şi nu i-a aflat şi a socotit că, de vreme ce are drese de la Gaşpar voievod, a fost cumpărătură şi a dat rămaşi pe acei răzeşi”[416].

1662, august 17: Întărit de Eustratie Dabija voievod fostului mare paharnic Gheorghe Hăbăşăscul, prin ispisoc de judecată, după ce s-a pârât de faţă „cu nişte oameni din **Scoposăni** pentru moşia ce are la satul **Bălăureştii**, cumpărată de părintele său Lupul Hăbăşăscul şi arătând Grigore Hăbăşăscul dresele ce a avut de la Gaşpar vodă pe acea moşie”[417].

BÂLCA

(lângă Popeni şi Schitul Prale, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Bâlca**, mocani şi ţărani, ţinutul Putnii, ocolul Luncii, după recensământul lui Rumeanţev[418], avea **toată suma caselor 52**. Scădere rufeturi 5: 3 popi și diaconi, 1 nevolnic, 1 țigan. Rămân birnici 47. / **Birnici**: Stan Grapă / Marin Bucșe / Neculai Bucșe / Dragomir Bucșe / Neculai Gologan / Stoica

---

416 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 68, pp. 92, 93

417 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 69, p. 94

418 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 284, 285

Criste / Radul Dragomir / Stanciul Petco / Dumitru, răilean (din Raia – n. n.) / Gheorghe Beleiu / Petre Beleiu / Stan Hangiu / Ion zet (ginere) lui Hangiu / Mihalache sin (fiu) lui Hangiu / Simion Preda / Radul Preda / Răuță a Moldoviții / Marin fiul lui Marin / Costantin, dogar / Ion Criste / Stanciul Purice / Ion Roșca / Ivașco cumnat lui Roșca / Ursul, șelar / Vasile Grosul / Mihai Turcă / Gheorghe Ciobotaru, dascăl / Gheorghe, fost vătăman / Ion, vrâncean / Radul Beleiu / Stanciul, olar / Tănasă, morar / Ion a Negoescului / Apostol Roșul / Ion, dogar / Dragomir, ungurian / Gheorghiță, muntean, morar / Andronache, dogar / Șerban, fost vornic / Zaharie, rotar / Stanciul, rotar / Mateiu, morar / Toader, muntean / Vlad Cârste, vornic / Preda, vătăman. // **Rufeturi:** Pavel Turaliu, nevolnic / Popa Vlad / Popa Anton / Diaconul Grigore / Gheorghe, țigan al proruciciului Samoilă.

BĂLCĂNEŞTI

(sau Bolcăneşti, Orhei, Moldova).

1670, octombrie 18: Partenie, feciorul lui Gligorii Benii (Benea), nepotul lui Mătei din Bălcăneşti, mărturiseşte că a „botezat o cucoană a lui Miron, anume Iftimia. Deci, m-am îndurat de i-am dat fină-mea această pomană de la mine şi danie dreaptă a mea moşie, ce se va alege partea mea, din **Bolcăneşti**, din vatra satului, din câmp, din rediul cu loc de prisacă şi cu vişini ce sunt în prisacă, şi cu apa Răutului, şi cu tot venitul ce s-o alege din partea mea, din a cincea parte, a patra parte… Şi la

această danie au fost Grigore Buzişorul, Merăuţă Buliga sin ego (şi fiul lui), Pătraşco, Trohin, Ion Plăcintă ot **Cerceleşti**, Drăgoi vătămanul ot **Brânzăni**, Vasile Buzni, Bejan, Petre zet (ginere) Partenie, Toader sin Drăgoi şi Hilohie ot **Urdăşei** şi mulţi oameni buni”[419].

BALCANI

(pe Trotuşul Mare, Bâlcani, azi comuna Balcani, Bacău).

1477, septembrie 23: Întărit de Ştefan voievod lui Pătru Bâlco, care primeşte uric „pe satul Bâlcanii şi Domireştii, ce sunt pe Tazlăul Mare”[420].

1491, ianuarie 16: Întărit de Ştefan voievod „sfintei mănăstiri a noastre de la Tazlăul Mare… care este la gura Piştoasei”, şi care obţine uric de danie pentru satele cumpărate de Ştefan cel Mare: „o poiană pe Tazlăul Mare, unde a fost satul anume Miceştii” (comuna Tazlău, Bacău), cumpărată, cu 120 de zloţi tătăreşti, de la Neagşa, fiica lui Giurgiu, de la fraţii Grozea, Negrilă şi Măruşca, fiii lui Giulea, şi de la Dragotă, fiul lui Ioan; „o poiană de asemenea pe Tazlăul Mare, la Pârâu” (lângă Balcani, Bacău), cumpărată, cu 460 de zloţi tătăreşti, de la Petriman, Sofiica şi Sasca, nepoţii lui Oană Porcu; „un sat tot pe Tazlăul Mare, anume Floceştii, şi cu moară” (Floreşti, comuna Căiuţi, Bacău), cumpărat, cu 150 zloţi,

---

[419] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 125, pp. 128, 129

[420] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 210, p. 317

de la Pătru, fiul lui Bălcu, şi de la copiii lui Isaico, Toma, Andreica, Ioan, Sora, Sofeata şi Mica. „Iar privilegiul de mărturie ce l-a avut Pătru şi cu fiii săi chiar de la noi, cum că au avut ei un privilegiu pentru acel sat, Floceştii, de la bunicul nostru, Alexandru voievod… a ars în casa lui Rusul din Floceşti, când i-a ars casa”[421]. Hotarul, din veac.

1645, iunie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Nicoară din **Edomireşti** (lângă Pârjol, Bacău) şi cu toate rudele lui, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Petru Bâlcoci, s-au pârât de faţă cu rugătorii noştri călugări de la sfânta mănăstire Tazlău, pentru un sat, pentru **Floceşti** (azi Balcani, comuna Balcani, Bacău), ce se cheamă acum **Bâlcanii** pe Tazlău, în ţinutul Bacăului, zicând Nicoară, cu oamenii lui, cum că este al lor acel sat dreaptă ocină. Şi ne-au arătat un uric de la bătrânul Ştefan voievod, cum că este a lor dreaptă moşie, de la moşul (bunicul) Petru Bâlco. Iar rugătorii noştri, călugării, au răspuns cum că le-a fost lor danie şi miluire de la bătrânul Ştefan voievod, arătându-ne şi drese de la acei bătrâni domni, scriind cum a cumpărat acea selişte Ştefan voievod de la Petru Bâlcan şi o au dat danie sfintei mănăstiri. / Deci noi cu a noastră dreaptă judecată, aşa am aflat adevărul, că nu are Nicoară, cu oamenii lui, nici o treabă cu acea selişte”[422].

1658, februarie 16: Vasile hatmanul vinde „fratelui nostru Dabijei, vornicului celui mare, pentru 700 lei bani gata… satul întreg **Popenii** şi părţile noastre din

---

[421] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 86, pp. 169-172

[422] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 90, p. 79

Poşorcani, ce este în ţinutul Trotuşului, cu vecini şi cu tot venitul, şi cu trei prisăci de stupi, ce sunt acolo, o prisacă la **Bălca**, altă prisacă la **Ruginoasa** şi o prisacă la **Angheleşti**¸cu 300 ce sunt într-însele”[423].

1774, iunie 15: Satul **Bălcanul**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[424]**: Toată suma caselor**: 15. Scădere rufeturi, însă 1: 1 femeie săracă. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Mihăilă Rață din Boțești / Gheorghe Rață din Boțești / Iacob Rață din Boțești / Ion, rusul, de acolo / Ștefan, rusul / Toader, rusul din Boțești / Iftimi, rusul din Boțești / Ion, prisăcariul / Dumitru, prisăcar / Toader Gioncul / Petre sin (fiu) lui / Pinteleiu fiul lui / Dumitru Hanu / Stan de acolo. // **Rufeturi:** Anița, săracă.

1898: „**Bălcani**, sut în plasa Tazlăul de sus, comuna Băsăşti, judeţul Bacău, așezat de-a stânga pârâului Coman, la sud de satul Băcani, care ţine de comuna Tazlăul, judeţul Neamţ, şi la o depărtare de 4.300 m de satul Băsăști (şcoală). Are o cârciumă. Capi de familie sunt 55; suflete 114. Animale sunt: 4 cai, 90 vite mari cornute, 5 porci și o capră. Are o moară de apă și un fierăstrău”[425].

---

[423] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, p. 209

[424] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 305, 306

[425] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 292

BALCĂUŢI

(lângă Rădăuţi, Bucovina).

1430, iulie 7: Satul Balcăuţii este sat atestat sub numele de „Balinţi pe Siret”, drept moşie a lui Ioan Jumetate, moştenită de unul dintre feciorii săi, Mândrul, la împărţeala între fraţi, la care au mai participat Jurju şi Ştiful.

1471, septembrie 10: În eforturile sale de a-şi înzestra noua ctitorie, mănăstirea Putna, Ştefan cel Mare cumpără satul Balcăuţi, cu 120 zloţi tătărăşti, de la Oană, fratele lui Alexa spătar. Alexa cumpărase, la rândul lui, satul de la Iurghici, care-l primise danie, pentru slujbă credincioasă, de la tatăl lui Ştefan cel Mare, Bogdan al II-lea.

1739, ianuarie 10: Odată intrat în iobăgie călugărească, satul Băşcăuţi se anonimizează, singurele mărturii fiind cele care se referă la conflictele cu megieşiile, precum cel din 10 ianuarie 1739, provocat de răzeşii din Botăşinţa şi din Rudeşti, care împresuraseră o bucată de loc din hotarul Balcăuţilor, iar egumenul Putnei, vigilent cu bunurile pământeşti, s-a plâns domniei, Grigore Ghica Vodă trimiţându-l pe Miron sărdarul în cercetare.

1745, iunie 12_ Hotarnica Balcăuţilor, făcută de Vasile Buhăescu, în 1762, în baza hotarnicei din 12 iunie 1745, cuprinde următoarele repere toponimice: Drumul Iancului Voievod, Balta rotundă, pârâul Balcăuţilor, dealul Obcina, hotarul Calafindeştilor şi Botoşeniţei,

Pădurea lungă către Siret, hotarul Rudeştilor, târgul Siret, bucata din hotarul târgului Siret dăruită de Ştefan Petriceicu mănăstirii Sf. Onufrei, zăgazul domnesc, zăganul lui Lazăr, drumul către Suceava.

1774: Satul Bălcăuţi era o selişte pustie, pe care mănăstirea Putna o arendează, în 16 octombrie 1784, unor lipoveni.

1780: Satul Bălcăuţi avea 113 familii lipoveneşti, dar o parte dintre acestea se mută în alte selişti pustii, în vecinătatea lipovenilor din Balcăuţi aşezându-se, în 1786.

1784: Conform unui raport al auditorului raionului Siret al administrației de stat, din 8 aprilie 1784, optsprezece familii de maghiari din Moldova, care veniseră în Moldova la îndemnul mănăstirii Putna, s-au stabilit la Bălcăuţi, lângă Siret. Ulterior, această moșie a fost luată în considerare pentru așezările maghiare planificate la acea vreme și adăugată, ca așezarea motivată, sub numele maghiar Laudon-Falva. Colonizarea Bucovinei în ţinutul Siretului a continuat, în martie 1786, cu 52 de familii maghiare din Moldova, în special din satul Bălineşti, familii care s-au mutat cu vitele și cu alte obiecte în Bucovina. Li s-a acordat permisiunea de a alege un loc, unde să se stabilească, pe moșii mănăstireşti, și, în acest scop, au trecut prin ţinuturile Siret și Suceavă, optând pentru a se aşeza la Dorneşti"[426]. În nota de subsol, Friedrich Raimund Kaindl adaugă: „La 25 septembrie 1785, Enzenberg raportează că „noul sat Laudonfalva, numit anterior Bălcăuţi", este format din „coloniști veniţi din Moldova". „Dacă Laodonfalva mai poartă astăzi un nume maghiar, fără ca maghiarii să fi

[426] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina,* Innsbruck 1902, p. 119

trăit vreodată aici, pe de altă parte o colonie maghiară a existat, într-un alt loc, deși doar pentru o perioadă scurtă de timp, fără a-i da un nume maghiar. Încă din 4 octombrie 1785, Bădeuţi a raportat că o întreagă așezare secuiască, formată din 30 de familii calvine, ar fi gata să vină în Bucovina, imediat ce își vor fi consumat proviziile de iarnă. De fapt, au venit 40 de familii, la Suceava, în mai 1786, și au fost găzduite, inițial, în vecinătate, la Şcheia. Întrucât nu doreau să se despartă unii de alţii, a trebuit, din nou, să se găsească o așezare. Deoarece mulți locuitori ai satului Rarance, care, ca și regiunea Joseffalva, aparținea mănăstirii Slatina, din Moldova, și se află în nord-estul Bucovinei, în 10 mai 1786, Beck a sugerat trimiterea maghiarilor acolo unde ar avea propria comunitate şi s-ar putea forma, fără a provoca, „disciplină și reticență", datorită credinței lor". „Întrucât această zonă era în special în pericol, din pricina vecinătății Hotinului, la izbucnirea războiului ruşilor cu turcii (1788-1790), coloniștii au părăsit ţinutul și s-au mutat în Hadikfalva, Istensegits și Andreasfalva, unde au ocupat terenurile abandonate de către cei ce plecaseră în Moldova. Deci maghiarii reformaţi s-au împrăștiat în aceste așezări"[427].

1843: Parohia din Balcăuţi, cu 735 enoriaşi, avea un preot administrator, pe Vasile BACINSCHI. În 1876, parohul Ioan HOSTIUC păstorea peste 1.164 enoriaşi. Biserica din Balcăuţi, restaurată de Maria SCHIRM, în 1876, era slujită, în 1907, de parohul Ioan HOSTIUC, născut în 1839, preot din 1866, paroh din 1871, cantor

[427] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina,* Innsbruck 1902, pp. 268, 269

fiind Epifanie BACINSCHI, născut în 1873, angajat cantor în anul 1900.

1869: Bălcăuţi făcea parte din administrarea districtului Siret, împreună cu „**Siret** (Oraş cu tribunal districtual), Bahrineşti, Raince, Bălcăuţi sau Laudonfalva, Bănceşti, Botoşăniţa, Cerepcăuţi cu Bereşti, Ţibeni sau Istensegits, Fântâna Albă sau Białakiernica, Şerbăuţi, Grăniceşti, Hadikfalva sau Dorneşti, Calafindeşti, Cândeşti, Climăuţi, Muşeniţa, Negostina, St. Onufri sau Drăguşanca, Oprişeni sau Panţiri, Rogojeşti cu Gura Molniţei, Rudeşti sau Gropana, Şerbăuţi, Sinăuţii de Sus, Sinăuţii de Jos, Stârce sau Berlinţi cu Slobozia lui Dumka, Terebleşti, Vaşcăuţi pe Siret cu Parcelowka, Volcineţ”[428].

1882: O şcoală cu 3 clase funcţiona la Balcăuţi[429].

1890: Balcăuţii aveau 1.158 locuitori. Preot era Ioan Hostiuc, iar cantor bisericesc, Vasile Casparovici. Primarul se numea Ilie Odoviciuc, iar învăţătorul, Ilie Lăcustă.

1906: La serata „Junimii” de la *Palatul de bere* din Siret, participa şi arhipresviterul stavrofor „dl Ioan Hostiuc din Bălcăuţi”[430]; care urma să împlinească „40 de ani de preoţie”. „Una din cele mai frumoase opere a muncii sale este netăgăduit Internatul de băieţi români, Şcoala română şi Societatea damelor române din Siret. Iniţiatorul şi sufletul acestor focare româneşti, care cu

---

[428] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[429] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 46, 1876 p. 34, 1907 p. 130

[430] *Apărarea Naţională*, Nr. 8, Anul I, Cernăuţi, miercuri 31 octombrie stil nou 1906, p. 3

mâna plină a dat şi dă din averea sa, agonisită prin muncă şi cruţare, pentru progresul lor, e protopresviterul Ioan Hostiuc”, onorat cu „16 decrete de laudă şi recunoştinţă din partea Consistoriului”. Biografia: „S-a născut în vechiul oraş Siret, la 6 iulie 1839, unde tatăl său, Constantin, a fost preot pe atuncea. A studiat gimnaziul în Cernăuţi şi a trecut examenul de maturitate în 1861, la Blaj, în Ardeal. După terminarea studiilor teologice s-a căsătorit, în noemvrie 1866, cu Cleonica Tomiuc, din care căsătorie i-a rămas un fiu, Constantin, actualul secretar la Dieta ţării. În decemvrie 1866, a fost hirotonit în presviter şi trimis ca preot de ajutor la Boian. În 1868, a fost denumit administrator parohial la Uişeşti şi, în anul 1869, dat, tot în aceeaşi calitate, la **Bălcăuţi**, unde, după 2 ani, a fost decretat paroh. În anul 1883, a fost înaintat la treapta de exarh şi, la anul 1886, denumit vicar protopresviteresc, în anul 1894, i s-a încrezut conducerea decanatului Siret, în anul 1897, a fost denumit protopresviter districtual şi în anul 1904 i s-a conferit demnitatea de arhipresviter stavrofor, cea mai înaltă distincţiune pentru un protopresviter”[431].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bălcăuţi** (Balkoutz sau **Laudonfalva**), comună rurală, districtul Siret, aşezată pe pârâul Horaeţ, spre N.-V. de comuna Botuşeniţa, lângă drumul districtual Suceava-Siret. Suprafaţa 1.301 km p.; populaţia 1.386 locuitori ruteni, de religie gr. or. Este legată de şoseaua principală Suceava-Siret printr-un drum de ţară. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială „Adormirea Maicii Domnului”, ce are ca filială biserica din Botuşeniţa. Această comună este pomenită, pentru prima

---

[431] *Apărarea Naţională*, Nr. 28, Anul II, 14 aprilie stil nou 1907, p. 1

oară, în anul 1470. În timpul deselor războaie, ce au urmat după data aceasta, a fost pustiită adeseori, dar a fost reîntemeiată îndată. În hrisovul din 10 septembrie 1470 se vedea că a fost câştigată, prin intermediul lui Ştefan cel Mare, de către un anume Oană, care a dăruit-o apoi mănăstirii Putna, în posesia căreia a stat până la secularizarea averilor mănăstireşti de către guvernul austriac. La 1776, nu era comună, ci numai moşie, cu puţine case, probă că începuse a se desfiinţa. A fost însă populată din nou, printr-o puternică colonie de ruteni, veniţi din Moldova, unde formase una din acele resturi de populaţie adusă din Pocuţia, precum se găsesc şi astăzi încă, pe lângă Huşi, Vereşti etc. În 1784-1786, s-a încercat a se face aci o colonie de unguri, însă lucrul nu s-a prins. În 1780, a fost unită cu Botuşeniţa şi Gropenile (Gropina). Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.092 hectare pământ arabil, 141 hectare fâneţe, 8 hectare grădini, 19 hectare izlaz. Se găsesc 72 cai, 521 vite cornute, 313 oi, 479 porci şi 28 stupi”[432].

1910: Satul Balcăuţi era, în întregime, de limbă slavă.

1915: Infanteristul **Vasile Petraşciuc**, Bălcăuţi, soldat în Regimentul 22 Infanterie, a căzut rănit pentru ţărişoara lui[433].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 289/20**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Siret, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 424, **Bălcăuţi** şi **Negostina**, din registrele funciare pentru

[432] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 8
[433] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

moşiile bucovinene, în suprafaţă de 151 ha 34 a 03 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean” [434], a devenit definitivă.

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[435]: Cernăuţean Gheorghe, tâmplar, domiciliat în Bălcăuţi; Daniuliuc Ilie, fierar, domiciliat în Bălcăuţi; Chitriuc Ioan, fierar, domiciliat în Bălcăuţi.

1946: În *Monitorul Oficial,* Nr. 264 din 13 noiembrie 1946, pp. 11909 şi următoarele, sunt înregistrate următoarele cooperative săteşti de credit: Cooperativa „Voevodul Balc”, comuna Bălcăuţi, judeţul Rădăuţi.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[436], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Hudicovschi Onofrei, de la Costişa, la Balcăuţi, şi Hudicovschi Olga, de la Costişa, la Balcăuţi.

---

[434] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 213-216

[435] *Monitorul Oficial,* Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[436] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

BALCĂUŢI

(raionul Briceni, Moldova).

1581, septembrie 16: Întărit de Iancul (Sasul) voievod mănăstirii Râşca şi, respectiv, lui Gavril pisar, care „întru sine au schimbat un sat, anume **Vlădeanii** pe Siret şi cu vad de moară în Siret, care acel sat este cumpărătură lui Toader Gavril pisar… şi a dat acel sat rugătorilor noştri călugări de la Râşca; iar ei au luat satul Vlădeanii şi au adaos 500 zloţi tătăteşti pe deasupra şi au dat lui Gavril un sat, anul **Balcăuţii**, cu loc de moară în ţinutul Hotinului, din uric ce l-au avut de la Bogdan (Lăpuşneanu) vodă, când i-a miluit pe ei Turcul pârcălab, pentru sufletul său, cu acel sat număt Başcăuţii”[437].

1770-1772: Satul **Bălcăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[438], **toată suma caselor: 19**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 18. / **Birnici**: Vasile Boloan / Iordache Potângă / Ștefan fiul lui Tuhin / Iordache fiul cărăușului / Ion, ungurianul / Iordache Chichirișoi / Vasile Potângă / Miron Armenescul / Ioniță Tamburiță / Ioniță fiul lui Iacomi / Grigore Velicico / Iftimie Chirișoae / Iordache Trohin / Grigore Cocoman / Nichita Trohin / Toader Cionag / Tănase Vlasie / Vasile, morar. // **Rufeturi**: Popa Gheorghe.

---

437 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 112, 113

438 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 166

1770-1772: Satul **Bălcăuţii**, ce s-a scos din poşta **Nusfaia**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[439], **toată suma caselor: 53**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 51. / **Birnici**: Ursache, vornic / Dumitraşcul / Simion, rusul / Simion cel mic / Alecsa, rus / Enache Sava Budianu / Pintelei fiul lui / Mihalache nepotul lui / Dumitraşcul al Brăhoaei / Tănase, cioban / Mihai Birnicul / Ion Mânzatul / Mihai Birnicul / Ion Mânzatul / Simion Mânzatul / Deli Ion / Iuzco, rusul / Pavel fratele lui Grigore / Grigore al lui Gheorghiță / Ion Budianul / Toader Flueraș / Vasile cumnat Fluerașului / Mărdare / Ștefan Plop / Sofrone / Vasile, rus / Vasile al Chiricăi / Andrei, rus / Lupul al prisăcăriții / Gavril, cojocar / Vasile Hârgău, rus / Sandul al Gheorghițoae / Hrihor, rus / Ștefan fiul lui Chirilă / Anton, rusul / Costantin, dulgheriu / Toma fiul lui Gheorghițoae / Tănase fost vătăman / Dumitraşcul, panțir / Tudose fiul lui Gheorghițoae / Grigoraș Cucundia / Acsinte Cucundia / Ion, vătăman / Gheorghe, crâșmar / Toader Brumă / Ion Bălan, văcar / Toader al Sofroniei / Ursache fiul Gheorghițoaei / Gheorghe, bărbieriul / Mihai, rus /Ion Golia. // **Rufeturi:** Popa Ștefan / Macsim, dascăl.

1904: „**Bălcăuţi**, sat în judeţul Hotin, volosti Stălineşti. Are un heleşteu mare, grădini şi livezi. Pe unele hărţi ruseşti adesea se scrie Bălcovţî; mai poartă şi numele Bălcăuţii de sus. Numărul caselor 216; o biserică; o şcoală cu 63 elevi. Populaţiunea: 1.080 suflete de ţărani români. Vitele satului: 799 capete. / **Bălcăuţi**, cătun,

[439] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 169

aşezat pe pârâul Racovăţil, între Halahora Veche şi satul Bălcăuţi. Are 12 case”[440].

BALCOȘĂȘTI

(sau Bălcăşeşti, lângă Leca,
comuna Antonești, Cahul, Moldova).

1644, mai: Gheorghe, fecior lui Chirilă, nepot lui Avram Mătei, vinde lui Mărozu Sturzescu „a lui dreaptă ocină din **Balcoșăști** (lângă Leca, comuna Antonești, județul Cahul, Moldova), partea de la mătușă-sa și cumpărătura de la vară-sa Varvara”[441].

1786, noiembrie 28: Marele logofăt Dimitrie Sturza schimbă moşii cu Gavril şi Grigoraş Jărdan, feciorii Tofanei, fata lui Miron Crăsnăşanu, strănepoţi Sandului căpitan, care „având ei părţi în trei moşii, anume **Bălcăşeştii, Cerceleştii** şi **Sârbenii**, ce sunt toate într-un hotar, în ţinutul Orheiului, pe apa Răutului, baştină de la mama lor Tofana, şi părţi în **Dereneu**, baştină de pe tatăl lor Ştefan Jărdan, în care moşie Dereneu are şi mănăstirea Bărboiu parte de moşie, din jumătatea de jos a satului Dereneu şi din **Prihodişte**, a şasea parte”, primeşte toate aceste părţi de moşii de la răzeşi „schimb pentru parte din

[440] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 22
[441] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 309, p. 300

Dereneu şi din Prihodişte, ce le-am dat cu bună pace”[442].

BĂLENI

(„fântâna lui Balea” pe Suholui, Galaţi).

1448, iulie 15: Întărit de Roman voievod fraţilor Cernat Ploscar şi Şteful, care primesc uric pentru „satele, pe Corod, anume: Pîtcăeşti, pe care l-au cumpărat de la Pîtcă pentru 60 de zloţi, amândouă părţile, şi, pe aceeaşi parte, între Motoşeşti şi între Vitezeşti, un loc de pustie să întemeieze sat, şi, mai jos de Vitezeşti, la fântână, un loc din pustie să facă sat, şi Zmulţi, pe Suholui, şi, mai jos, unde este jude Uliu, anume Mileşti, şi selіştea Dăbeştilor, şi Cernăteşti, la obârşiile Gerului, şi, mai jos, Goruneşti, şi, între Mileşti şi între Frăţileşti, un loc din pustie, şi selіştea Frăţileştilor, şi, la obârşia Bârzotei, o prisacă, la fântână, unde a fost Călugărul, şi, în dreptul Cojoeştilor, unde a fost prisaca lui Roşca, şi Găunoasa, de la obârşie până la gură, şi selіştea lui Laţco Furul, pe Suholui, şi selіştea Comăneştilor, la gura Cneajei, şi selіştea lui Mânea, pe Covurlui, şi selіştea Şcheilor, şi, mai jos, selіştea lui Fâlfoi, şi a lui Radul, şi a lui Radici, unde este jude Dragoş, şi iezerul Covurluiului cu gârla, şi unde a fost Cudrea, şi, pe Prut, Făreşti, şi gârla Flămîndzilor, şi jumătate din morile noastre de la Covurlui, pe Prut, să-şi facă casă, şi jumătate din pădure, şi jumătate din şteze, şi

[442] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 288, pp. 324, 325

din peşti şi din tot venitul, şi pe apă şi pe uscat, să le fie jumătate, şi pe aceeaşi parte a iazului să-şi facă dârstă, şi de la iaz în vale pe Prut să le fie lor din toate târguielile toată această vamă, şi pe apă şi pe uscat, şi seliştea Folteştilor, şi seliştea lui Berevoi, pe Ialan, şi **fântâna lui Balea, pe Suholui**, şi fântâna lui Cucu şi, pe Cracău, unde sunt juzi Dragan şi Nasoe, amândouă părţile, şi mănăstirea, şi, pe Bârlad, Blajari, şi Mereşti, şi mănăstirea la gura Bârlăjiţei, unde este Agapie, şi Lieşti, şi Gârleşti, şi Tălăbeşti, ocina lor, unde au fost Voico şi Şteful şi Micu, cu toată gârla de la Bârlad, şi Tonceşti, cu gârla, şi gârla Brateşului cu satul şi seliştea lui Duma, pe Călmăţui"[443]. Hotarele, din veac.

1528, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Petre, Oane, Toader, Constantin, Ioan şi Jurj Munceu, care primesc uric pentru „dreapta ocină ce au avut din ispisoc de la părintele domniei mele Ştefan voievod, cu mică pecete, o **fântână** anume **roşie** (**Frumuşiţa**) şi a patra ot câmpul ocolului, partea din jos (**Băleni**), ot Covurlui, ce ei au plătit părintelui domniei mele Ştefan voievod 70 zloţi pentru moartea unui om, anume Neaniul neamiş, ce s-a găsit ucis în acel câmp al ocolului"[444].

1774, iunie 5: Satul **Bălenii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[445]**. Ce sunt poştaşi la Cuca:** Ion Spiridon / Sandul Dămian / Apostol, vătăman / Costandin Dămian / Gavrilă

---

[443] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 280, pp. 397-399

[444] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 136, 137

[445] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 100, 101

Buzinca / Alicsandru Buzinca / Pintelie / Ioniţă Zaharie / Ghorghe Ropotan / Sandul, croitor / Lupul Carpu / Sandul Ropotan / Pavăl Gaură / Ştefan Podaşca / Ion Petrica / Arion Ropotan / Stoica, sârbul / Lupul Ropotan / Gheorghe Novac / Miron Ropotan / Gheorghe fiul lui / Gligore Spânu / Dănăilă Costache / Chirică Brudiul / Ursul / Dumitraşco Agachie / Pavăl, muntean / Ilie Corne / Vasile, păcurar / Ioniţă Călmâc / Toader Roşca / Toader Gligoraş / Ion, păcurar / Ion Zaharie / Ştefan Gligoraş / Vasile fratele lui / Pavăl Todosie / Ion Lungul /Ioniţă Sava / Ştefan Sava / Costandin Spânu / Vasile Buzinca / Ion Agachie / Costandin Costache / Toager Tăbăcilă / Şerbul, mocan. // **Rufeturi:** Popa Mihălache / Gheorghe, diacon / Marin Burle, ruptaş / Gheorghe Bezman, ruptaş / Ştefăniţă Ropotan, ruptaş / Ion Patrichelovici, scutelnic al spătarului Costandin Sturza / Gavril, scutelnic al spătarului Costandin Sturza.

1898: „**Băleni**, comună rurală în plasa Zimbrul, judeţul Covurlui, la depărtare de 50 km de Galaţi. E udată de pâraiele Suhuluiul Sec şi Suhuluiul cu Apă. Se mărginește, la est, cu satul Puţichioaia, comuna Bujor, la vest cu Cudalbi, la nord cu Vârlezi şi la sud cu Cuca. Are două cătune: Băleni, reședința, şi Zăgancea, această din urmă situată ceva mai jos și în partea nord-vestică a celei dintii. Locuitorii sunt români, foști clăcași împroprietăriți la 1864, afară de vreo 20 lucrători străini, în serviciul proprictăţii mari, şi de 2 familii de armeni comercianţi, cu 12 suflete. În ambele cătune se aflã 387 case, locuite de 336 contribuabili, familii fiind 392, cu 1.747 suflete, din care 914 bărbaţi, 833 femei; 891 necăsătoriţi, 707 căsătoriţi, 149 văduvi; 121 cu ştiinţă de carte, 1.026 fără... Numărul total al vitelor e de 5.594 capete, şi anume: boi

677, vaci 404, junci 54, junce 8, mânzaţi 124, mânzate 145, viței 151; cai 85, iepe 187; berbeci 102, oi şi capre 3.654… Cârciumi sunt 8, prăvălii cu alte mărfuri 2; maşini agricole 5, pluguri sistematice 40. Este şi o moară cu vapor a proprietarului moșiei Băleni, domnul G. M. Cantacuzino, înfiinţată în 1864, şi care macină anual 3.456 hectolitri. În această comună, şi anume în reşedinţa sa, este o singură biserică, cu hramul Sf. Arhangheli (Voevozi), zidită între anii 1870, iunie 1, şi 1871, noembrie 14, care are ca înzestrare 17 fălci pământ. După întocmirea sinodală din 1888, comuna Băleni formează o parohie; e deservită de un preot paroh, 1 preot ajutor şi 2 cîntăreți. Are o şcoală mixtă, înfiinţată în anul 1864, frecventată de 58 elevi. / **Băleni**, sat principal şi reşedinţa comunei Băleni....are 322 contribuabili; 378 familii, cu 1.699 suflete. Are o biserică şi o şcoală”[446].

BĂLEŞTI

(pe Stemnic, comuna Deleşti, Vaslui).

1484: Întărit de Ştefan voievod clucerului Duma, care îl primise la schimb de la copiii lui Simion Tansa, Toader, Duma şi Stana, care primiseră, „satul Grozeşti pe Stemnic, pentru satul Băleşti, tot pe Stemnic”[447].

---

446 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 294

447 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 255, p. 391

1502, martie 14: Întărit de Ştefan voievod surorilor Stana, Zoica, Marena şi Parasca, nepoatele lui Marcu, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, un sat la gura Stebnicelului, anume Băleşti, satul bunicului lor Marcu”[448]. Hotarul, din veac.

1610, mai 10: Zapisul lui Cârste voiut şi al celor 12 pârgari de **Bârlad**, prin care mărturisesc cum a vândut Ursul, feciorul lui Paul din **Olişeşti**, nepotul Tăucoaei, pentru 60 taleri buni, pârcălabului Pavăl Ureche din Orhei, „din satul Olişeşti, partea unui bătrân, o ţarină în frunte şi cu vad de moară de sus… / După aceea, s-a sculat, cu aceşti bani, Ursul, feciorul lui Paul, şi şi-a plătit capul său de năpaste, cu aceşti 60 de taleri, pentru că el a mers, cu femeia lui, la Simion, feciorul lui Grama din **Băleşti**, şi i-a luat de faţă. Şi întru aceasta este mărturie de la (bârlădenii) pan Nofit, Iani, Crăciun, Grăjdean, Ionaşco Frâncescul, Ion Corapotona, Cernea şi Necula Bărbosul. Şi a scris Pătraşco diacul şi a pus pecetea oraşului Bârlad”[449].

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de

---

[448] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 277, pp. 496, 497

[449] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 26, pp. 47, 48

Cozmeşti (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului", şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Cio-feni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului", şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei". Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor. Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc"[450].

---

[450] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

1637, mai 22: Întărit de Vasile Lupu voievod uricarului Simion Băisan, prin ispisoc de judecată, după ce „s-au pârât de faţă” Dumitraşco din **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), nepotul lui Coste, Gligor din **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), ginerele lui Condrea, Porcea de la **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), ginerele popii Spiridon şi alte rude ale lor, cu Simion, fiul lui Băisanul fost vornic, „pentru jumătate din satul **Boţăşti** (sau Parpaniţa, înglobat în oraşul Negreşti, Vaslui), ce este pe Stavnic, în ţinutul Vaslui, şi pentru altă jumătate din satul **Buhăeşti**, din acelaşi ţinut”[451].

1661, octombrie 6: Dămian, feciorii lui Tanasie, Constantin şi Gavril, Marco şi femeia lui Vastea, care este sora lui Dămian, feciorii lor şi Alexandru cu femeia lui Arsenia dăruiesc hatmanului Neculai Racoviţă „toată partea noastră din satul **Bobuşeani** (Băbuşeni), cu vad de moară în gârlă, pentru un bine ce mi-a făcut dumnealui… dinaintea lui Pană pârcălabul, Cărăiman căpitanul şi Andrei vameşul de Fălciu, Paşcan izbaşa ot **Cărhăneşti**, Rusul izbaşa ot **Lărgeni**, Burlan ot **Băleşti**, Vasile ot **Ghermăneşti**, Necula ot **Peiceşti**, Lepădat şi călugărul Ilie ot **Vădeni**, părintele Calin vornicelul de **Gurbăneşti**, Vicol feciorul Gligorcei de **Şolomoni** şi alţi mulţi oameni buni”[452].

1774, iulie 5: Satul **Băleştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumean-

---

[451] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 106, pp. 103, 104

[452] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 85

ţev[453], avea următorii: **Birnici:** Istrate, rusul / Toader, dascălul / Costandin, arman / Vasile Curjos / Gheorghi, olar. // **Aprozii:** Dumitrașcu Picioragă / Gheorghe Buzilă / Stratul Gori / Ionașcu Picioragă / Costantin Picioragă / Iacob Brânză. // **Semenii hătmănești:** Năstas Codrian. // **Ruptașii:** Ion Mihăilă. // **Călărași:** Vasile Strâmbeiu.

1898: „**Băleşti**, sat spre sud-vest de satul Cozmeşti, din comuna Cozmesti, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui, situat pe dealul şi valea Poiana, pe o întindere de 344 hectare, proprietatea răzeşilor. Are o populaţie de 120 familii sau 450 suflete, din care 12 familii de ţigani şi 2 de evrei. Prin mijlocul satului trece pârâul cu acelaşi nume. Numărul vitelor e de 380 vite mari cornute, 32 cai, 550 oi și 150 râmători. Are o biserică făcută de lemn. Se spune că pământul răzăşesc din bătrini se împărțea în două răzăşii: una a unui răzaș Dima şi alta a unuia Picioroaga; partea de pămînt a lui Dima se numea Domnești, iar a lui Picioroaga, Băleşti. Aceste răzășii s-au micşorat, prin uzurpare, de către călugării mănăstirii Fâstici”[454].

---

[453] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 231, 232
[454] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 296

BĂLEŞTI

(comuna Ţifeşti, Vrancea).

1638, iulie 2: Ionaşco, feciorul popii Baciului de **Băleşti** (ţinutul Putna, comuna Ţifeşti, Vrancea) „şi cu toţi răzeşii mei, anume Roşca feciorul lui Iachim, Mărin fata lui Gavril Clatea, Maftei feciorul Pietrei”, vând „părintelui Partenie de la Beserecani, drept 40 lei gata”… părţile noastre din vadul morii de jos, în **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), din partea Pravulceştilor. / Şi aşijdere Miftodie şi femeia mea Protasiia, fata lui Todosie, feciorul lui Nasoe de **Ţifeşti**, partea noastră de vad, văzând noi că alţi răzeşi vând acel vad, noi n-am vrut să cindem partea noastră, ci o am dat să fie a sfintei mănăstiride ne-au scris în pomelnic… / Şi această tocmeală a fost dinaintea a mulţi oameni buni: popa Murgu, Pepelea ce a fost iuzbaşă, Ştefan, Toader şi Ostahie – feciorii lui Mămaiu, Gavril Dolhan, Giurgea Gătin, Păcurar Constantin, Simionaş din **Ţifeşti**, Ihnat, Andreica, Ion Gogul, Vartic, Dumitru şi Ion fiii lui Vartic, Procopie diacu, Grozea, Necula, Murgu, Ioniţă Ion sin Toma dărăban, Ursul, Ion Calcea, Crăciun şi Vasile – fiii lui Ion Calcea din **Băleşti**, Lupul Romitescul de **Focşani**, Coman, Avram de **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni”[455].

---

[455] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 393, pp. 382, 383

1639, mai 25: Ionaşco, feciorul popii Baciului din **Băleşti** vinde Giurgei, feciorul lui Gătin din **Ţifeşti**, „drept 2 lei, bani buni, când foametea… un pământ în sat în Băleşti, al meu, pe lângă un pământ al lui Constantin, ce loveşte cu capul în mal, din jos de via Creţului”[456].

1640, iunie 15: Protasia, fata lui Nasoe de Ţifeşti, care, împreună cu soţul ei Iftodie, nu a avut copii („Dumnezeu nu ne-a dat să avem coconi”), dăruieşte mănăstirii Soveja „două vii, una în deal, alta în vale şi toată partea mea de ocină din satul **Ţifeşti**… Şi în această tocmeală au fost Grozea, Agapie şi Ioniţă de **Băleşti**, Mădău, Simion, Ştefan, Gavril Gătin, Ostahie, popa Apostolache, Berteluş, Simioanăş, Creţul, Băca, Toader Mămaiu şi popa Murgu de **Ţifeşti**, Bărnovschi şi Pătru de **Oleşeşti**, Gheorghe de **Şendreşti** şi alţi mulţi oameni buni”[457].

BALINTEŞTI

(lângă Roşu, raionul Cahul, Moldova).

1502, iulie 2: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Putna, căreia îi dăruieşte: „o bucată de loc din **hotarul Boiştei** (comuna Roşu, raionul Cahul, Moldova), puţin mai jos de gura Boiştei şi vărsătura gârlii, unde iese din Talharu şi până unde dă în iezerul **Cerlenul** (sate în

---

[456] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 141, p. 156

[457] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 377, pp. 384, 385

comuna Roşu, raionul Cahul, Moldova)şi cu toate gârlele şi cu toate băltiuganele, cum şi satul pe Frumuşica, **unde a fost Falcin** (sat în comuna Roşu, raionul Cahul, Moldova), mai jos de Andrieş”, pe care le cumpărase, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Muşa, fata Dumei Mădoia, de la feciorii ei Lupe şi Nastea, şi de la nepoţii ei de soră Ignat şi Malea, toţi nepoţii Dumei Mădoia; „un iezer peste Prut, anume iezerul Cerlenul, şi în marginea acestuia satul **Balinteşti** (lângă Roşu, raionul Cahul, Moldova), şi din jos de Balinteşti, **seliştea Manei** (lângă Roşu, raionul Cahul, Moldova) în gura Frumuşiţei, cumpărate cu 500 zloţi tătăreşti de la fraţii şi nepoţii de soră ai lui Tuduran, Vlad, Luca Joriţă, Toader Păcurariul, Birţcu, Marta, Danciul, feciorul lui Marcu, Ignat şi Ivan, Rada, fata Oanei Lărgianului, şi de la fata lui Stoian, şi de la tot neamul şi sămânţa lor, nepoţii Cristei Negrului şi a frăţâne-său Giurgiu; „trei sate peste Prut, pe Frumoasa, anume **Frăcenii** (Fărceni, lângă Cahul, raionul Cahul, Moldova) din jos de Troian şi cu moară, şi **Şcheia** (lângă Cahul, raionul Cahul, Moldova) în gura Frumoasei, şi la **Fântâna lui Maciş** (Fântâna Măceşul, între Roşu şi Cahul, raionul Cahul, Moldova), ce-i în capul cel de jos a iezerului Cerlenul şi cu toate gârlele ce sunt în dreptul acelor sate şi până la Prut”, cumpărate de Ştefan Vodă. cu 330 zloţi tătăreşti, de la fraţii Manuil Păşco şi Toader şi de la nepoata lor de soră Niaga, nepoţii logofătului Niagoiul”[458]. Hotarul, din veci.

---

[458] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 282, pp. 501, 502

BALINŢI

(satul lui Baliţă, Baliţa, Balinţa pe Başeu,
şi selиştea lui Oţel, comuna Havârna, Botoşani).

1434, aprilie 24: Întărit de Ştefan voievod protopopului Iuga din Buciumeni (Fălticeni), care primesc uric pentru „pe Tutova, două sate, unde este Miclea din Bahnă şi unde este Balan din Strâmba, şi **un loc din pustie, pe Başeu, mai jos de iazul lui Baliţă**, şi pe Podraga, **seliştea lui Oţel**… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi pe unde au folosit din veac, Iar hotarul seliştii şi al pustiei să fie cât vor putea să folosească două sate îndestul”[459].

1546: Întărit de Petru (Rareş) voievod mănăstirii Voroneţului, căreia îi dăruieşte „un sat, anume **Balinţa**, ce-i pe Başău, cu heleşteu şi cu mori pe Başău… iar hotarul se începe de la un ostrov, drept la Soloneţ, iar de la Soloneţ, la o piatră şi drept în movilă, şi de la movilă la drum, şi pe drum la un stâlp de către Stăuceni, iar de acolo, pe culme, la pisc, unde cade în Havoronca, şi de acolo până unde cade Havoronca în Başău, iar dinspre altă părţi, după bătrânul hotar, pe unde din veci s-au fost stăpânind satul acela”[460].

1563: Întărit de Ion voievod lui Tăutul şi, respectiv Magdalenei, cneaghina pârcălabului Neagoe, după un

[459] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 128, pp. 180, 181

[460] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 176

schimb de sate, prin care Tăutul primeşte „un sat, anume **Călugărenii** din ţinutul Dorohoiului”, iar cneaghina Magdalena Neagoe „jumătate de sat din **Baliţa** (sau Balinţi pe Başeu, comuna Havârna[461], Botoşani) pe Başău”[462].

1573: Întărit de Ioan voievod Magdalenii, cneaghina Neagului pârcălab, şi, respectiv, lui Tăutul, Magdalena primind, la schimb, „un sat anume **Călugărenii**, în ţinutul Dorohoiului” şi „dând Tăutului jumătate de sat din **Baliţă** pe Başău”[463].

1898: „**Balinţi**, sat în judeţul Dorohoi, din vechime Balincea, în comuna Havârna, plasa Prutul de sus, cu 109 familii, 303 suflete și bună situație. Asezările sătenilor sunt în mare parte bune, restul mijlocii, multe cu livezi, puţine grădini; iar a stăpânului moşiei, casă mică de vălătuci, cu heiuri modeste, livadă tânără și grădină de legume. Moşia a fost din vechime a mânăstirii Voroneţul, din Bucovina, dăruită de Ştefan Vodă cel Mare, la 5 aprilie 1.457, şi se stăpâni până la 1755, când s-a vândut. Biserica, cu patronul Sf. Nicolae, cu un preot, 1 cântăreţ şi 1 palamar, este de zid, făcută din ordinul vistiernicului Nicolae Rosetti-Roznovanul, fost proprietar. Calitatea pământului este bună, e productiv şi fertil. Sătenii împroprietăriță posedă 155 hectare 30 ari pământ, şi 1.360 hectare 50 ari sunt ale proprietăţii. Başeul, ce curse pe hotar, e singurul pârâu mai principal ce trece prin sat.

---

461 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 22

462 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 202

463 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 78, 79

Drumuri sunt: de la Rădăuţi (Prut) spre Botoşani; de la Herţa, la Săveni şi spre Dorohoi. I lotarele moşici sunt cu : Ştiubeieni, Vorniceni şi Tătărășeni”[464].

BĂLICENI

(comuna Zorleni, Vaslui).

1644, decembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod fraților Neculai și Irimiica, fiii lui Maftei, și verilor Irimia, fiul Anei, Ionașco, fiul Popii, Corniță, fiul Agafiei, și de asemeni fiilor lui Ionașco, și Gavril, fiul Nastei, toți nepoții lui Ignat, și de asemenea verilor lor Drăgan, Ifrim și Albul, fiii Măricăi, nepoți lui Ignat, care primesc uric pentru „niște părți de ocină din satul **Băliceni** (comuna Zorleni, Vaslui) și din satul **Zmiiani** (Zmieni, contopit cu Băcani, comuna Băcani, Vaslui), ce sunt pe Simila, în ținutul Tutova, și cu vad de moară pe Bogdana și în Simila, ce se vor alege părțile bunicului lor Ignat, din vatra satului, din câmp, din vaduri de mori și din tot venitul, din ispisoc de pâră și de ferâie ce ei au arătat înaintea noastră, de la Moise Moghila voievod, ce ei s-au judecat cu Mierea uricar și au scos aceste părți de prisacă cu mare cheltuială. / Și în acest zapis de la Moise voievod nu erau puși Neculai și frații lui, ce sunt mai sus scriși, fără numai Drăgan și frații lui Fimul și Albul, fiii Măricăi, și alți frați și veri ai lor, fiii Marfei și Anei, și

[464] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 216

sora lor Agafia, și fratele lor Popa, și Ionașco și Nastea, toți fiii lui Ignat nu erau scriși în acest ispisoc de la Moise voievod”[465].

BĂLIŢENI

(sau Beliţeni, fost Dobrineşti pe Telejna, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1489, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod lui Oanea, care cumpărase, cu 86 de zloţi tătăreşti, de la Magda, fata Marinii, şi rudenia ei Vasilca, fata Cozminii, nepoatele Baliţii, „a lor dreaptă ocină, două părţi din sat din **Dobrieneşti**, partea lor, unde a fost casa moşului lor Baliţa, pe pârâul Telejnii… Şi iarăşi am întărit slugilor noastre Oanei şi fraţilor lui, Tomii şi popii Lupşe, pe a lor dreaptă ocină, a treia parte din sat de Dobrieneşti pe pârâul Telejna, ca să le fie lor de la noi uric”[466]. Hotarul, din veac.

1598, aprilie 20: Întărit de Eremia Moghilă voievod surorilor Mariica, Rusca şi Zlata, copiii Jurjei, / şi seminţenia lor Ion, fiul Cristei, nepot Jurjei, / şi ruda lor Pavăl, fiul lui Lazor, nepot Jurjei, / ruda lor Mariica, fata lui Dragoş, / Ghenadie, Ion, Todosia şi Măriica, fiii Ilei, nepoţi lui Dragoş, care, pierzând „uricul de cumpărătură, ce l-au avut părinţii lor Dragoş şi Jurj de la

---

[465] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 461, pp. 439, 440

[466] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 46, pp. 86, 87

Patru (Rareş) voievod, bătrânul, pe a şaptea parte din **Dobrineşti**, care acum se numeşte **Băliţenii** pe Telejna, în ţinutul Vasluiului, care ei singuri au cumpărat de la Toma, fratele Oanei şi al Lupşei, drept 250 zloţi tătăreşti, din uric de întăritură ce ei l-au avut de la bătrânul Ştefan voievod, acel uric l-au pierdut când au fost în pământul nostru, al Moldovei, multă pradă şi multe limbi: unguri şi tătari, şi leşi, atunci când a fost alungat Răzvan vodă din ţară, şi când domnia mea a venit, cu vrerea lui Dumnezeu, în ţara Moldovei. / Drept aceea, le-am dat ca să le fie lor şi de la noi uric şi ocină, cu toate veniturile"[467].

1618, august 12: Radul Mihnea voievod întăreşte vătahului Petre Cehan, în baza unui zapis de mărturie de la Nădăbaico mare vătah de Vaslui, Leahul hânsărel de **Podeni**, Costea aprod de **Beliţeni**, Ion Neamişul (Nemeş). Popa Costin din **Soleşti**, popa Toader, Cocială aprod şi Tăbuci din **Ştioborăni**, şi Dodul hânsărel din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Erina, fata Turşei, cu 205 taleri de argint, „din partea tatălui ei Turşea, a treia parte din satul **Fereşti**, cu loc de hreble, de vie, de prisacă, cu livezi unde a fost livada lui Pop"… / În baza unui zapis de la Andrei şi Lazăr din **Tătăreni**, Berheci hânsărel, Toader Ţintă şi Crăciun meşter din **Fereşti**, părţile de moşie cumpărate de la Ionaşco Benea, Hoţul, Gheorghie, Dumitru, Mărica, Tudosia şi Pinţa Hilka, drept 53 taleri de argint, „a lor parte de ocină, ce li se va alege, din satul Fereşti"[468].

---

[467] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 79-81

[468] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 30, 31

1620, august 10: Busca, Loghina şi Vasile, feciorii Bozei logofăt, vând lui Petru Cehan, „drept un cal bun, 2 vaci şi 70 taleri bani gata… a lor dreaptă ocină **Nerăii**, în ţinutul Vasluiului, cu vad de moară în Vaslui… dinaintea popii Vasile ot **Fereşti**, preotul Costin ot **Băliţeni**, preotul Gheorghiţă sin (fiu) Rozojanul, preot Ion Munteanul şi preot Panhilie ot **Grumăzeşti** şi dinaintea a mulţi oameni buni”[469].

1639, aprilie 29: Hanţul, feciorul lui Trufanie, nepotul lui Andronic, strănepotul Ghidului, vinde lui Postol Cehan, drept 25 lei, „o parte de ocină din sat din **Prigurceani** (Progorceni, lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), în ţinutul Vasluiului, în partea dinspre apus, din jumătate de sat, a treia parte… dinaintea lui Vasile de **Băliţeni** (în Telejna, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşcu de **Buhăieşte** (Buhăeşti, comuna Vultureşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni”[470].

1667: Aniţa, Doroftia şi Frăsina, fetele Dochiei, nepoatele Oanţei, cu feciorii lor Dumitraşco, Ion, Grozava, Nastasia şi Mărica vând paharnicului Ion Racoviţă, drept 9 ughi, „a noastră dreaptă moşie din **Fereşti**, ce s-au ales 19 pământuri… dinaintea Diaconului şi a lui Pandele de Fereşti, Chirilă şi Apostol de **Băliţeni**, Apostol de **Ciofeani** şi a mulţi oameni buni”[471].

1668, octombrie 20: Anna Măldăroae şi fiii ei Marcu, Constantin, Alexandra, Antonia, Maria şi Gahia

---

[469] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 31, 32

[470] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 115, p. 128

[471] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 92

vând paharnicului Ion Racoviţă, drept 40 taleri, „via lui Mardar, la satul **Fereşti**… dinaintea lui Gheorghe de **Fereşti**, Chirilă de **Băliţeni**, Ostahie de **Tătăreani**, Pătraşco de **Popeşti**, Vasile Cogălniceanu vătav, Constantin vataman ot **Podolean**, şi, pe mai mare credinţă, peceţile ne-am pus”[472].

1693, martie 1: Zapis de la Chirilă de **Baliţiani** şi Tiron de **Olăneşti**, în care mărturisesc „precum a venit Mihalcia din **Glodiani** la vorniculIon Racoviţă şi s-a rugat să-i dea un poloboc de miere, iar el, pentru acel poloboc, să-i dea ce i se va alege din satul **Cojocari**”[473].

BĂLIŢEŞTI

(Băliţiştie, în Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui).

1632, septembrie 22: Zapisul lui Vasile, feciorul lui Ignat şi al Agahiei, fetei lui Toader de **Băliţiştie** (Băliţeşti, în Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui), prin care mărturiseşte că a dat partea lui „de sat din Boliţişti, pe Stodeneţ, şi de în sat, de intri pe Bogdana, ce este partea noastră… lui Mereuţă pârcălabul. De mi-am plătit capul de la curmei, pentru un cal ce l-am furat, al lui Crăciun de **Bicani** (azi Ghicani, comuna Alexandru Vlahuţă, Vaslui), dinaintea lui Erimie căpitan, Eiachim, Stârcol şi Ştefan de **Coşeşti** (comuna Ivăneşti, Vaslui), Vasile Coşescul şi

[472] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 92
[473] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 324, 325

Cozma croitor de **Ias**, Macarie cojocar ot **Vaslui**, Nestor Dănos ot **Ivăneşti** (comuna Ivăneşti, Vaslui), Danail călugărul şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[474].

1632, noiembrie 7: Zapisul ureadnicului de **Bârlad** Andrei, al lui Glegorie Surtă şi Glegorie din **Cociuba** (în Rusi, comuna Puieşti, Vaslui), al lui Gavril Mustaţă şi Gavril, feciorul lui Surtă, Ursul, feciorul Zaharei din **Ghergheşti** (comuna Ghergheşti, Vaslui), şi Strătulat, şi Frăteiu, prin care mărturisesc cu sufletele „cum au venit în faţa noastră Focşa din **Băliţeşti** (în Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui) şi cu feciorii săi… şi au vândut din sat din Băliţeşti a cincea parte, cu vad de moară şi cu tot venitul, lui Ifrim şi femeii sale Hilinei, drept un cal şi patru oi, şi s-a biciuluit calul drept 30 de lei şi oile câte un leu”[475].

1642, mai 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ifrim, în baza unui zapis de mărturie de la Andrei ureadnic de Bârlad, Gligori Surlă, Gligore, Gavril Mustaţă, Gavril Surlă, Ursul sin (fiu) Zahariei, Strătulat şi Frăteiu, în care zapis scrie că au venit Focşa şi cu fiii săi Ştefan, Necoară, Zaharia şi Iftinca şi au vândut a cincea parte din satul **Băliţenii** pe Studeniţa, din ţinutul Tutovei… lui Ifrim, pentru un cal bun, biciuluit (preţuit) drept 30 lei, şi 4 oi, biciuluite drept 4 lei… / Şi iarăşi a arătat alt zapis de mărturie, de la Irimia căpitan, Iachim, Stărcul, Macarie cojocarul, Vasile, Nistor şi Daniil călugărul, în care scrie cum au venit Vasile, fiul lui Ihnat, şi Agafia, fata lui Toader, şi au vândut ce li se va alege din satul Băliţeşti lui Mirăuţă Coşescul părcălab, drept un

---

[474] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 221, pp. 279, 280

[475] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 242, pp. 301, 302

cal bun, ce şi-a plătit capul, pentru că a fost furat un cal al lui Crăciun din **Băcani**; deci Mirăuţă Cişescul a vîndut acea parte a lui Vasile din Băliţeşti lui Ifrim, pentru acel cal bun”[476].

BALOMIREŞTI

(sat la Muncel lângă Muncelul de Sus,
comuna Mogoşeşti-Siret, Iaşi).

1440, septembrie 8: Întărit de Ilie voievod lui Bode Hirje, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină, satul anume Balomireşti, cu amândouă cuturile, la Muncel, între Siret şi între Moldova… Iar hotarul satului aceluia, anume Balomireşti, cu amândouă cuturile, la Muncel, între Siret şi între Moldova, să fie din toate părţile după hotarul cel vechi, pe unde au umblat din vechi”[477].

---

[476] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 65-68

[477] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 207, p. 293

BALOMIREŞTI

(lângă Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi).

1493, martie 15: Întărit de Ştefan voievod lui Mănăilă şi nepoatelor lui de soră Maruşca, Mălina, Cerna, toţi nepoţi ai lui Lucaciu, care primesc uric pentru „drepte ocinile lor, două sate pe Bahlui, un sat anume Balomireştii, unde a fost jude Balomir, şi moară în matca Bahluiului, şi alt sat, anume Hoiseştii, unde a fost jude Dobromir... Iar hotarul acestor sate să fie începându-se de la movila din capul rădiului de sus, apoi de la movilă drept peste câmp la Bahluiu, la capul piscului celui din sus, în râpă; iar de la pisc drept peste Bahluiu la fântâna ce-i în capul pisculeţului, iar de la fântână drept peste câmp la capul iezăturii Tătăraşului, iar de la iezătură la vârful dealului, la movilă, apoi apucă dealul la altă movilă, iar de acolea tot dealul, în sus, până la capul piscului, apoi pe pisc la vale şi peste pârâu şi la deal, la o groapă, apoi drept la deal, la Movila Vulturului, apoi acolo, în vârful dealului, se întoarce la drumul cel mare, apoi peste drum, până la Movilă, apoi drept peste câmp, până la movila ce-i lângă drum, iar de acolo drept la sărătura cea albă, apoi pe supt deal până la movila din şes, iar de acolo drept peste câmp până la Bahlui, apoi peste Bahlui drept la fântâna Dringăi, ce-i supt deal, iar de acolo la pârâuţ, în sus, drept peste drum la un stâlp, unde se împreună hotarul Nejeştilor cu hotarul Hoiseştilor, apoi drept peste deal până la fântâna ce-i în obârşia pârâuţului, iar de la fântână, iarăşi peste deal şi

peste pârâu, până la capul piscului celui din jos, iar de acolo apucă pârâul şi drept peste rădiu până la rupturi, ce-s în deal la movilă, iar de acolo apucă dealul până la Movilă. Acesta este tot hotarul acestor sate, şi din sus, şi din jos, şi din toate părţile, până unde s-au apucat din veac”[478].

1636, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza uricelor şi ispisoacelor sale, adică **Volnăeştii** (Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova) pe Işnovăţ, care este în ţinutul Lăpuşnei, jumătate din satul **Negreşti** (comuna Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), tot pe Işnoveţ, şi satul **Cozmeştii** (raionul Nisporeşti, Moldova), pe râul Prut, de asemenea în ţinutul Lăpuşnei, a şaptea parte din **Izbişte** (comuna Izbişte, raionul Criuleni, Moldova) şi a şaptea parte din **Pietrosul** (Chetrosu, comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, două părţi din **Cotelova** (comuna Koteleve, raionul Novoseliţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului… / Şi jumătate din a patra parte din **Balomireşti** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi din **Hoiseşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), la pârâul Bahlui… / Şi satul **Scobenţenii** (Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în Cârligătură… o selişte, anume **Vălişenii** (Văleşeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… jumătate din satul **Mateuţi** (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) pe Nistru, în ţinutul Orheiului… şi satul **Stărpenii** (Sterpeni, comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului… jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna suburbană Curteşti, Botoşani) şi

---

[478] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 128, pp. 250, 251

din **Turbureni** (sat înglobat în Botoşani) şi a treia parte din satul **Băiceni** (comuna suburbană Curteşti, Botoşani), în ţinutul Hârlăului… satul Tâmpeştii (Fălticeni, Suceava) în ţinutul Sucevwei şi jumătate din satul **Mihalcăuţii** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe Viliia Seacă… / Şi a cincea parte din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi) din ţinutul Cârligăturii… nişte părţi de ocină din **Ţibăneşti** (comuna Băceşti, Vaslui), pe pârâul Gârboveţ, în ţinutul Vasluiului… a patra parte din satul **Hlăpeşti** (înglobat în Nemţeni, comuna Nemţeni, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei… nişte părţi de ocină din satul **Copujani** (ţinutul Lăpuşnei, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei"[479].

BALOMIREŞTI

(comuna Bâra, Neamţ).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Selo **Brătulenii** (sat, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, cu heleşte şi cu mori, şi satul **Fântânele** (sat, Bacău), în ţinutul Bacăului, suntu-ne aceste două sate cumpărătură de la Candachiia, jupâneasa lui Dumitru Goei postelnicul, radi 300 de galbeni roşii, pentru că a fost luat Dumitru Goia postelnic 500 de

[479] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 389, pp. 435-445

galbeni de la Costantin Batişte ce a fost paharnic, în zilele lui Alexandru vodă, de s-a plătit de o nevoie ce a avut către Alexandru vodă, şi pentru acei bani fost-i-a făcut drese pe nişte sate ale lor, anume **Doljeştii** (sat, Neamţ) şi **Balomireştii** (comuna Bâra, Neamţ), în ţinutul Romanului. După aceea, venit-a jupâneasa Candachiia Goiuae de ş-a întrebat cu Batişte înaintea dumisale domnul nostru. Deci legea s-a aflat să jure Batişte cum a dat acei bani. Deci Batişte a jurat. Dacă a văzut jupâneasa Goiuae că a jurat, căzut-a cu boierii de s-au rugat lui Batişte să-i mai ierte din acei bani. Deci Batişte o au iertat pe 250 galbeni. Deci ea n-a avut de unde"[480].

1681, ianuarie 8: Vasile, Dumitraşcu, Andrieş, Alexandru şi Candachia, feciorii lui Iordachi Goi, vând mănăstirii Bărboiul, drept 150 galbeni de argint, Jumătate din satul **Balomireşti** (Roman)… / Din aceşti bani, cu 100 galbeni, răscumpără a treia parte din **Doljeşti**, ce fuseseră daţi de maica mor Maria mănăstirii Cetăţuia, pentru comând"[481].

1686, ianuarie 30: Maria, văduva lui Apostol Goii, şi feciorii lor Constandin, Goe şi Apostol când mănăstirii Bărboiului, cu 120 lei, „jumătate de sat **Balomireşti** din tot locul… care este în ţinutul Romanului, pe valea Albei, cu vad de moară în apa Albei, cu locuri de prisăci, cu pomet, cu fânaţ şi cu pământuri în ţarină"[482].

1898: „**Balomireşti**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, com, Bâra, pe malul stâng al pârâului Albuia, la o departare de 1 km de târguşorul Bâra şi spre

---

[480] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 245

[481] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An I, Fasc. II, iulie 1922, p. 260

[482] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An I, Fasc. II, iulie 1922, p. 258

nord-vest de el. Este aşezat pe platoul Bâra. Are 34 capi de familie, 40 contribuabili, 153 locuitori, din care 2 ştiu carte, și 37 case. Populaţiunea este toată română- Sunt 248 capete de vite mari. Despre acest sat se vorbeşte într-un document de la 13 ianuarie 1596, dat din Roman. El purta și atunci, ca și acum, tot numele de Balomireşti. Tot de acest sat aminteşte și un document de la 1615, martie 24, dat din Iaşi, prin care mai mulţi boieri mărturisesc despre legalitatea achizițiunii teritoriale a marelui comis Demitriu Goia (*Arh. Ist.*, t. I, p. 158)"[483].

BALOMIREŞTI

(comuna Boloteşti, Vrancea).

1639, octombrie 16: Pepelea Cireş, iuzbaşa de **Balomireşti**, de pe Gârla Putnei, dăruieşte mănăstirii Săcul „o vie, ce-i la sat la **Căpoteşti**, şi cu pomăt ce este acolo la vie, pentru sufletul meu şi pentru sufleul părinţilor mei"[484].

1646, august 12: Iftimia, fata Râncaciului, şi Tecla, nepoata Ioanei, fata Râncaciului, vând mănăstirii Săcul, ci 6 galbeni, din care „3 galbeni să ne dea de acum… un vad de moară, ce avem a patra parte, la **Târgoveţi**… dinaintea Pepelii izbaşa, Ion Negrul. Gavril,

---

[483] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 216

[484] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 254, p. 252

Drăghici şi Avram din **Balomireşti**”[485].

BALOSINEŞTI

(sat pe Smila, lângă Ghicani,
comuna Alexandru Vlahuţă, Vaslui).

1440, octombrie 22: Întărit de Ştefan voievod lui Ignat, care a cumpărat de la Ivul, fratele stolnicului Danciul, şi de la nepotul lor Negrea, „satele lui Danciul stolnic de pe Smila, anume Dobromireşti şi Balosi-neşti”[486].

1441, iulie 7: Ilie şi Ştefan voievozi confirmă lui Ignat stolnic cumpărătura de la Ivul, Danciul şi nepotul lor Negre, „două sate anume Dobromireşti şi **Balosineşti**”[487].

1452, septembrie 10: Întărit de Alexandru voievod postelnicului Ignat, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi moşii, sate anume Şoldeştii, la Dumitra, şi Ciorăştii, şi Bârlăleştii, i Soltăneştii, şi Socii, cu mănăstire şi cu Stanul, şi, pe Prut, Dănişoara, şi Ciocăneşti, şi Borzăştii, şi, tot acolo, la Vadul Ruşilor, unde este Niag, şi, de acolo, câmpul până ajunge la altă selişte, unde au fost Mane, şi selişte... Ştelunova, şi, pe din sus, la gura Sărăţii, sileşte Buvina, i... osebit alte

---

[485] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 467, p. 398

[486] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 210, p. 295, 296

[487] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 216, pp. 302, 303

selişti, şi pe din sus de Husova, şi Dobromireştii, pe Smila, şi Balosineşti, pe Smilişoara, şi, pe Tutova, unde este fratele lui, Româneşti, şi unde este casa lui, la Moina, şi sileşte Negrileşti, şi sileşte pe Lucoveţ, unde au fost Frumuşelul, şi Zorilă, pe Tegheci, şi, la Prut, pe gârla Soholeţul, unde au avut şi moară şi iaz"[488]. Hotare, din vechi.

1577, septembrie 15: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Nechita şi Petre, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la copiii Bicăi, nepoţi lui Ivaşco Bica, şi de la nepoata lor de soră Ileana, „din privilegiile ce a avut bunul lor Ivaşco Bica de la bătrânul Ştefan voievod, în satul **Bicani** pe Smila, din jumătatea din jos, a patra parte şi cu loc de moară"[489].

1613, ianuarie 13: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui armaş Nicoară, care cumpără, de la Ilie Avram, cu 30 taleri bătuţi, „a patra parte de sat din **Bicani**, ce-i pe Smila, cu loc de moară în apa Smilei", de la Tudora, fata Duscei, cu 15 taleri bătuţi, „jumătate din partea bunului ei Drăghici sin acelaşi sat **Bicani**", iar de la Udrea şi femeia lui Drăgălina, cu 15 taleri bătuţi, „partea lor toată din satul **Bicani**. Care tuturor acestora le-a fost şi lor cumpărătură de la Ivaşco Bica… / Şi iarăşi i-au vândut… a patra parte de moşie din **Balosineşti** cu locuri de moară pe Smila, drept 30 taleri… / Şi i-a vândut şi Tudora, fata Duscei, din acelaşi sat Balosineşti, iarăşi

---

488 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 20, pp. 22, 23

489 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 279-281

cu loc de moară în acea apă boierului Nicoară vel armaş, drept 30 taleri bătuţi”[490].

1618, februarie 8: Întărit de Radul voievod marelui vornic Nicoară, care cumpără, de la Ignat, Vasile şi Odochia, feciorii lui Toader, de la Ionaşco, fiul lui Nicoară, şi de la Mărica, fata Vărvarei, cu 100 taleri de argint, părţile lor de moşie „din satul **Balosineşti**, din partea de jos, ce-i pe Smila, în ţinutul Tutovei”, iar de la Ignat, Vasile şi Odochia, feciorii lui Toader şi ai Sofiicăi, şi de la Condrea şi Solomiia, fii Petrei, cu 50 ughi, „părţile de ocină ce le vor alege din satul **Bicani**, iarăşi pe Smila, şi cu loc de mori şi de dtupi şi moşii, ce-au avut tatăl lotr Toader şi femeia lui Sofiica de la Petru (Şchiopul) vodă... Şi de la Ilie, popa Cozma şi Holoteia, fiii popii Ion, câte li se vor alege din acelaşi sat Bicani, şi o vie a Filoteei, drept 30 ughi… / Şi dânsul a mai cumpărat o altă vie, de la Condrea, ce este în satul Bicani, drept 12 ughi”[491].

1629, aprilie 8: Nicoară, hatmanul şi pârcălabul Sucevei, şi jupâneasa lui Dochia miluiesc pe nepotului lor Ionaşco „cu un sat anume **Bicanii**, cu **Balosineştii**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, cu curţi şi cu moară gata pe Smila, şi cu vie; şi aşijderi i-am dat o parte de ocină din satul **Cepeşti**, ce sunt pe Bogdana, ce ne este nouă cumpărătură de la Dănil Zlojă; şi i-am dat şi altă parte de

[490] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 79, pp. 96, 97

[491] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 81, pp. 98, 99

ocină din satul **Horgeşti**, ce sunt la obârşii Bogdănii, cumpărătură iarăşi de la Dănil Zlojă"[492].

1632, iunie 8: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată comisului Chicoş, după pâra lui Ionaşco, nepotul fostului hatman Necoară, cu Bejanu „pentru nişte părţi de ocină ce i-au fost dat unchiu-său Necoară hatmanul din sat din **Bicani** (azi Ghicani) şi din **Balosineşti**, ce le-a fost cumpărat Necoară hatmanul de la Bejan şi de la seminţia lui şi acum zice Bejan că-i împresoară cu acele părţi de ocină şi moşiile lor… deci să mergi şi să socoteşti, să strângi oameni buni şi bătrâni, cum veţi şti voi mai cu dreptul cu sufletele voastre… să nu făţăriţi şi să alegeţi acele părţi de ocină ale lui Ionaşco din Bicani şi din Balosăneşti de către Bejan şi dinspre seminţia lui cum vor spune dresele lui, ce le-a arătat aicea, înaintea domniei mele)[493].

1634, februarie 28: Întărit de Moise Moghila voievod fraţilor Ionaşco şi Dumitraşco, nepoţii lui Nicoară hatman, după ce fuseseră pârâţi la domnie de fraţii Bejan şi Alexa din Bicani şi de verii lui popa Cozma şi alţi veri ai lor, „zicând cum le-au împresurat lor nişte părţi de ocină din satul **Balosineşti** şi din **Bicani**, care sunt pe apa Smilei, în ţinutul Tutova, şi cu părţi de moară în Smila, şi le-a luat lor fără ispravă, cu mare asuprire. Iar Ionaşco şi Dumitraşco, nepoţii lui Nicoară hatmnan, au arătat drese de cumpărătură pe acele părţi de ocini… scriind cum a cumpărat Nicoară hatman acele părţi de la

---

[492] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 82, p. 99

[493] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 83, p. 100

nişte veri ai lor, pe care le-a dăruit nepoţilor lui Ionaşco şi Dumitraşco”[494].

1646, martie 13: Scrisoare hotarnică de la foştii comis Coroi şi armaş Ionaşco, de la Drăgan şi Ionaşco ot Zmeiani, Bolea bătrânul, Ionaşco Vitasu, Creţul ot Suseni, trimişi de vodă să aleagă şi să hotărască părţile de moşie din **Bicani** şi **Balosineşti** ale lui Ionaşcu (Baltag), nepotul hatmanului Nicoară, în care scriu că „strânsu-ne-am noi toţi şi le-am împărţit toată ocina lor din satul **Bicani** şi din **Balosineşti**, şi am ales toate părţile ce-a cumpărat Nicoriţă hatmanul, şi din ţarină, şi din izlazul fânului şi din vatra satului; aşijderi, socotit-am şi vadurile cele de moară, aflat-am noi toţi cu sufletele noastre cum că moara ce au făcut-o Bejan şi popa Cozma, mai jos de moara lui Ionaşco, pe acel loc n-a mai fost moară, nici iaz, ci noi, văzând că îneacă moara lui Ionaşco, tăiatu-i-am iazul lui Bejan şi i-am zis să o mute mai în jos sau să meargă mai sus de Ionaşco, pe locul Bicanilor, să-şi facă moară, însă în partea lui; şi le-am stâlpit şi i-am aşezat pe toţi, după cum scrie în cartea dumisale lui Vodă”[495].

1647: Bejan din Bicani, popa Cozma, Creţul, Arsănie, Condrea, Iachim, Simion Lihaciu, Drăgan din Zmeiani, Ştefan sin Bejan „şi cu toţi fraţii noştri, toâi răzeşii care avem moşie în satul **Bicani** şi în **Balasănăşti**, scriem şi mărturisim noi toţi cu sufletele noastre cum am avut cândva pâră cu Ionaşco, pepotul lui Nicoriţă ce-a fost hatman, pentru nişte părţi de ocină ce-a fost cumpărat unchiul său Nicoriţă hatmanul în satul Bicani şi în

---

[494] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 66, pp. 69-71

[495] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 85, pp. 102, 103

Balasăneşti pe valea Smilei; venit-a Ionaşco, nepotul lui Necoriţă, cu cartea (hotarnică) dumisale lui Vodă… şi ne-am tocmit şi ne-am împăcat să nu ne mai pârâm”[496].

1656, martie 8: Pascal, Vasile, Dumitraşco, Dochiţa şi Gheorghiţă, fiii Irinei a Sălbănoai ot **Cozmeşti**, vând lui Crăciun, pentru 20 ughi (ducaţi ungureşti), partea lor „din satul **Bicani**, cu vad de moară, a patra parte, şi din **Bălăsineşti**, tij (la fel) cu vad de moară, a patra parte… dinaintea lui Popa din Budă, Mihai ot Munteneşti, Andrei Pepelea şi Neculai ot Sacalâş, Măgură şi Vasile ot Fâstâci, Pătraşco ot Băleşti, Cehan ot Corueşti şi Neculce ot Ibăneşti”[497].

1674: Iliaş Malăş, fratele lui Crâciun Stârpul de Bicani, vinde lui Dumitraşco zet (ginere) Băltag, drept 20 lei bătuţi, „nişte părţi de ocină ce sunt la satul **Bicani** şi la **Balasineşti**, cumpărătura fratelui meu Crăciun stârpul de la Pascal, Vasile, Dumitraşco, Dochiţa şi Gheorghe, fiii lui Irimia Gălbănoi ot Cozmeşti… însă din Bicani a patra parte şi din Balisineşti a treia parte, cu loc de casă din jos de fântâna Loşca şi cu vad de moară… dinaintea lui Necolai căpitanul de Zmeiani, Toader Bujoranul vornic, Ion Bujoranul, Dumitraşco Buciumaş, Ştefan Star iot Bicani, Dediul ot Pleşîşti şi Căzacul sin Ştefan”[498].

1677, septembrie 7: Dumitraşco Şoitul, feciorul lui Constandin Şoitul, vinde lui Andrei, ginerele lui

---

[496] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 87, pp. 103, 104
[497] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 89, pp. 105, 106
[498] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 92, pp. 107, 108

Dumitru Scântei, pentru 25 lei, „moşia care este pe apa Smilei, din sat din **Balasineşti**, partea tatălui meu”[499].

1693, septembrie 2: Iftimi Malăş, fratele lui Constandin Stârpul vinde, drept 25 lei, lui „Dumitraşco Scântee zet (ginere) Baltag, ce-i porecla Scântei, şi jupânesei Ancuţa… o moşie care este la ţinutul Tutovii, pe apa Smilii, ce se cheamă **Balasăneşti**, cu loc de ţarină, de fânaţ, cu loc de moară şi de prisăci, partea mea şi a frăţâne-meu Crăciun”[500].

1700, septembrie 1: Ancuţa, femeia lui Dumitraşco Scântei, mărturiseşte, cu zapis la mâna lui Sandul armaşul, feciorul Lupului, cum, fiind un zapis de cumpărătură de moşie de la **Bicani** şi de la **Balasăneşti**, vândută nouă drept 15 lei, de Mărica Torosoae, fata lui Pleşu, moaşa (bunica) Sandului; şi vând Sandul să-şi răscumpere moşia, eu n-am aşteptat gâlceavă sau altă voroavă, ci de bună voie i-am spus că am dat 10 lei pe această ocină; deci, vrând Sandul să se apuce de hrană la acest loc şi de pământ, iată că i-am mai iertat şi din cei 10 lei şi i-am dat zapisul cel vechi în mână şi i-am lăsat să-mi dea 8 lei, şi mi i-a dat toţi deplin”[501].

1704, martie 13: Sandul armaşul, feciorul Lupului diacon şi al Velicăi, nepotul lui Năstasă Torosu din Bicani, dăruieşte marelui vistiernic Ion Păladi „toate părţile de ocină şi de moşie, câte se vor alege de pe maică-mea Velica în satul **Bicani** şi la **Balosăneşti** şi la

---

[499] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 94, pp. 108, 109

[500] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 96, p. 110

[501] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 97, pp. 110, 111

Pleşăşti, care ocine sunt de pe maică-mea Velica, dinspre partea moaşei (bunicii) mele Mărica, fata lui Gheorghe Pleşu ce-a fost stolnic, care sunt la ţinutul Tutovii, pe apa Smilii”[502].

1704, mai 7: Gheorghe Hermezău, feciorul Angheluşei, fetei lui Dumitraşco Baltag, de pe Smila, din **Ghicani** (fost Bicani, numit pentru prima dată Ghicani), vinde marelui vistiernic Ion Pălade „partea mea ce se va alege din **Bicani** şi din **Balosăneşti**, ce sunt pe Smila, la ţinutul Tutovii, toată partea mea”[503].

1704, august 14: Ancuţa Scânteoae şi feciorii ei Nicolai, Chiriac şi Ionaşcu dau vistiernicului Ion Pălade „un loc de prisacă de la **Balosineşti**, pentru mult bine ce mi-a făcut. Aşijderi, i-am dat dumisale o parte de ocină din **Stângăceni**, ce ne este cumpărătură de la Măria, fata lui Hostache de pe Horăita, şi i-am dat şi toată partea de moşie din Stângăceni, câtă se va alege moşie dreaptă”[504].

1708, octombrie 16: Simeon de **Călimăneşti** pe Tutova şi Iftodie, ginerele lui Dumitraşco Băltăgel, mărturisesc cum, ajungându-i nevoia, s-au rugat de marele vistiernic Ion Pălade să le cumpere „moşia din **Bicani** şi din **Balasăneşti**, care este alături cu Bicanii, pe apa Smilei… iar dumnealui a zis că n-a cumpăra până nu ne-om alege lpmurit care ar fi părţile noastre… şi ne-a făcut un bine: mie, lui Simeon, cu 10 ughi (ducaţi ungureşti) şi 12 potronici, şi mie, lui Iftode, 10 lei, până om ieşi la

---

502 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 98, pp. 111, 112

503 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 99, p. 112

504 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 100, pp. 112, 113

judecată cu cumnaţii noştri şi ne-om alege părţile noastre”[505].

1709, septembrie 12: Silion din **Călimăneşti** pe Tutova, ginerele lui Dumitraşcu Scântee, mărturiseşte că, după ce a căzut „la o mare datorie la turci, am căzut la dumnealui vistiernicul Ion Paladi şi am vândut dumisale jumătate de sat **Bicani**, ce sunt pe apa Smilii, mai sus decât dumnealui. Aşijderi, i-am vândut jumătate din partea socrilor mei, ce se va alege, din **Balasăneşti**, danii şi cumpărături şi dreaptă moşie părintească… şi mi-a dat 20 lei, afară de nişte bani ce mi i-a dat mai în trecute zile, şi am tocmit cu dumnealui pământul de ţarină câte 2 orţi…. Aşijderea a luat şi Iftode, cumnatul meu, ginerele lui Dumitraşco Scântee, arvună, iar în trecutele zile, iar pe jumătate de sat de Bicani şi jumătate de parte a socrilor noştri din Balasăneşti, până s-a alege la hotărât”[506].

1711, aprilie 16: Ştefan, feciorul Anghelușii, fetei lui Băltag, nepoată lui Nicoriţă hatmanul, vinde vistiernicului Ion Palade a lui „moşie din satul **Bicani**, de pe apa Smilii, în ţinutul Tutovii, care este danie moşului (bunicului) nostru Băltag de la Nicoriţă hatmanul. Aşijderi, din cumpărături ce sunt ale moşului nostru Băltag, a treia parte din dania moşului nostru şi din cumpărături… / Aşijderi i-am vândut şi alte părţi ce avem de pe moşul nostru Bătag din satul **Pleşăşti**… şi în **Stângăceni** şi în

---

505 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 102, pp. 113, 114

506 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene,* III, Bârlad 1915, doc. 103, pp. 114, 115

Balasăneşti, în tot locul unde or scrie zapisele moşului nostru Băltag"[507].

1715, august 24: Chiriac, feciorul lui Dumitraşco Scântei şi al Ancuţii, fetii lui Ionaşco Băltag din Bicani, vinde marelui spătar Ion Pălade „moşia din satul **Ghicani** şi din **Balasăneşti**… ce avem de la părinţi zapis şi ispisoace domneşti de danie de la moşii noştri Nicoriţă hatmanul"[508].

1715, august 24: „Nicolai, feciorul lui Dumitraşco Scântei şi al Ancuţii, fetii lui Ionaşco Băltag, face schimb cu cumnatul său Simeon din **Călimăneşti** şi cu soră-sa Tofana, dându-le partea lui din **Bicani** şi din **Balasăneşti**, iar cumnatul său Simeon dându-i alte părţi din **Bogeşti** şi **Pleşăşti**"[509].

1716, mai 4: Ionaşco Scântee vinde marelui spătar Ion Pălade, pentru 13 lei, „partea din satul **Bicani** şi din **Balasăneşti**, din vatra satului, din câmp, din apă, cu vad de moară, din pădure, cu săpături şi cu locuri de prisăci… însă pământul am tocmit câte 2 orţi"[510].

1720, februarie 3: Scrisoarea hotarnicilor care au ales moşiile fostului mare spătar Ion Pălade din **Bicani, Balasăneşti, Sângăceni** şi **Pleşăşti**, în prezenţa unor „oameni buni megieşi, anume Toader Bujoranul fost vornic de gloată, preotul Gheorghiţă din Horiata, preotul Eni din Suseni, Grigori Negruţ, Ioniţă Negruţ, Ionaşco

---

[507] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 104, pp. 115, 116
[508] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 105, p. 116
[509] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 106, p. 117
[510] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 107, p. 117

Scântei, Gheorghiţă aprodul din Horiata, Dilion curtean zet (ginere) lui Scântei, Manolachi zet Scântei, Andriu Pălici, Postolache nepot lui Pălici, Ursul şi Toader sin (fiu) lui Malăş ot Bicani şi Vicol sin Toader Şoitul otam (de acolo)"[511].

1720, mai 9: Andriu Pârlici, cu nepoţii lui Postolache, Nazaria, Dochiţa, Mălanca, Cârstâna şi Ioana, feciorii şi fetele lui Andonie Pârlici, vând fostului mare spătar Ion Pălade părţile lor de moşie din **Bicani, Balasăneşti** şi **Stăngăceni** „ce ni s-au hotărât, ce sunt pe apa Smilii, şi ni s-au venit 26 pământuri din Bicani şi Balasăneşti şi 13 pământuri ni s-au venit din Stângăceni, care se fac peste tot 40 pământuri. Şi într-această sumă de pământuri am vândut-o dumisale cu partea lui Lavric, ce s-a ales la hotărât, căci acel Lavric a ţinut pe o mătuşă a mea şi feciori n-a avut, şi el a fost om străin; aceste părţi sunt din bătrânul Ehim… şi am vândut drept 20 lei"[512].

1721, iunie 28: Vasile şi Toader, feciorii popii Gheorghiţă Grecul, ce-a fost protopop la biserica Gospod (Domnească) la Vaslui, şi ai Grozavei, fetei Ancuţii Scânteoae, vând spătarului Ion Pălade părţile lor de moşie „din **Bicani** şi din **Balasăneşti** şi dintr-alte silişti ce sunt mai în sus, pe apa Smilei, în ţinutul Tutovii, părţile noastre, ce ne sunt de pe maica noastră Grozava, fata lui Dumitraşco Scânteie şi Ancuţii"[513].

---

511 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 108, pp. 117-119

512 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 110, pp. 121, 122

513 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 111, p. 122

1742, martie 17: Carte de judecată a logofătului Sandu Sturza, în faţa căruia au venit Nicolai, feciorul lui Ionaşco Scântei, nepotul lui Dumitraşco Scântei, şi vărul său Manolache, feciorul lui Iftodie, şi cu Toader Malăş şi Ursul Mamăş, nepoţii lui Iftimie Malăş şi ai lui Crăciun, pentru părţile de moşie ce au avut Iftimie Malăş şi fratele său Crăciun ăn sat în **Bicani** şi în **Balasăneşti**, la ţinutul Tutovii, în care sat au avut părţi de moşie şi Dumitraşco Scântei, moşul (bunicul) lui Nicolai şi al lui Manolachi; zicând Toader şi Ursul că, văzând feciorii şi ginerii lui Scântei moşia ce-a avut Scântei în Bicani şi în Balasăneşti, în trecutele vremi, vândute răposatului Ion (Pălade) fost mare vornic, şi cu vânzarea Scânteeştilor s-au împresurat la vornicul Pălade şi părţile lui Iftimie Malăş şi ale lui Crăciun; iar Nicolai şi Manolache deteră seamă că este o vreme de demult, de când au vândut părţile lor şi nici nu ştiu ce au vândut părinţii lor, căci ei au fost copii mici la acea vreme, nici niscai scrisori nu le-au rămas, cu care să poată da răspuns că părinţii lor, când au vândut acele moşii, su dat la mâna vornicului Pălade toate scrisorile ce-au avut pe acele moşii… deci s-a cercat în scrisorile fiului vornicului Pălade şi s-au aflat 2 zapise, cu care a vândut Iftimie Malăş lui Dumitraşco Scântei, şi din Bicani, şi din Balasăneşti, cumpărăturile şi baştina, şi partea frăţâne-său Căciun… Care zapise, văzându-le Toader şi Ursul, nepoţii lui Iftimie Malăş, s-au lăsat de partea moşului (bunicului) lor şi au cerşut judecată pentru partea lui Crăciun, cu aceste două pricini: una, că Crăciun a fost sterp şi lor li se cade a-l moşteni, a doua, că lui Iftimie Malăş nu i s-a căzut a vinde partea frăţâne-său Crăciun, de vreme ce Crăciun, cu câţiva ani mai înainte de vânzarea lui Iftimie Malăş, a zălogit partea sa la

Chicoş comisul pentru 50 lei, preţul unui armăsar; care zapis l-au arătat Toader şi Ursul Malăş, zicând că de 70 ani l-au răscumpărat ei de la Pavăl Ciorniiu, neamul lui Chicoş… care n-au stăpânit niciodată în Bicani şi în Balasăneşti”[514].

1766, aprilie 10: Anaforaua veliţilor boieri ai Dovanului lui Grigore Alexandru Ghica voievod, după ce Andrei, Antohi şi Vasile Malăş s-au jeluit că „au un bătrân de moşie de pe moşul (în sensul de străbunul, stâlpul) lor Crăciun, pe care l-ar fi stăpânit moşii şi părinţii lor, iar acum vornicul Pălade, mai având moşie în acele sate, a împresurat şi bătrânul lor şi i-au lipsit din moşie, şi la aceasta şi-au cerşut dreptate. / Şi-au întrebat pe vornicul Pălade, ce răspunde pentru partea acelui Crăciun, moşul acestora, ce a avut într-acele sate, **Bicanii** şi **Balăsăneştii**, şi a arătat un zapis din leat 7182 (a674), în care scrie Iftimie Malăş, moşul acestora, fratele lui Crăciun că de bună voie a vândut lui Dumitraşco Băltag toată partea ce au avut el şi fratele său Crăciun, baştină şi cumpărătură în sat Bicani şi în Balasăneşti, drept 20 lei… Iar noi, cercetând judecata, am aflat că îmblă rău neamul lui Malăş, fiindcă au vândut părinţii lor şi i-au dat rămaşi. Şi, după dreptate, şi noi cercetând, s-a cunoscut că îmblă rău şi fără cale”[515].

---

[514] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 112, pp. 122, 123

[515] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 113, pp. 124, 125

BALOSINEŞTI

(lângă Bălăneşti, comuna Bârgăuani, Neamţ).

1442, martie 8: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Crâstea Iucăşeanul, care primeşte uric pentru „satele la Iucaş: unde este casa lui, anume Bălăneşti, şi, mai sus, anume Balosineşti, şi, la câmp, anume Milotineşti, unde a fost aşezarea lui Tatul săbierul, şi, pe Cracău, unde a fost Sas Dan şi Dan Vicălesi, amândouă judeciile… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[516].

1491, noiembrie 2: Întărit de Ştefan voievod lui Luca Boţ şi verelor lui Neaga şi Mărina, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, două sate, anume Balosineştii şi Itrineştii, în ţinutul Neamţ. Însă să fie slugii noastre Luca Boţ jumătate din satul Balosineşti şi jumătate din Itrineşti, iar verelor lui, Neaga şi surorii ei Mărina, să le fie cealaltă jumătate din satul Balosineşti şi jumătate din Itrineşti”[517]. Hotarul, din veac.

1638, septembrie 2: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Tofan, feciorul lui Simion, Sava, feciorul Petrii, Ionaşco, feciorul Sorii, şi alţi fraţi ai lor, nepoţi lui Ion Vârtopan din satul **Itrineşti**, s-au pârât de faţă cu Istratie, feciorul lui Buzău, cu fraţii lui Gheprghiţă şi Misăilă, cu Pătraşco şi alţi fraţi de-ai lor

---

[516] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 219, pp. 307-309

[517] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 103, pp. 205, 206

pentru nişte părţi de ocină din satul **Balosineşti** (lângă Bălăneşti, comuna Bârgăoani, Neamţ) şi din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), ce sunt în ţinutul Neamţului, zicând Istratie, feciorul lui Buzău, Şi cu fraţii săi cum le-au împresurat acele părţi Tofan cu fraţii săi. / Iar Tofan a arătat dres de cumpărătură de la Petru vodă, scriind în acel dres cum a cumpărat moşul lor Ion Vârtopan, din jumătate de jumătate de sat din Balosineşti şi din Itrineşti, patru părţi, de la moşii lui Istratie, feciorul lui Buzău şi a fraţilor săi"[518].

1672, mai 17: Porhira, Mariica, Acsiniia, fetele lui Hilip Colivă, şi cu feciorii Porhirei, Chiriac călugărul şi Arsenie, vând logofătului Tudosă Dubău şi jupânesei Măricuţa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră dreaptă ocină şi moşie din **Itrineşti** şi din **Balosineşti**, ce se va alege de pe tătâne-nostru Hilip Colivă, şi partea unchiului meu Ionaşco Colivă, nefiind nimeni din oamenii lui aicea; iar de se va afla cineva să aibă a cere bani la noi, pe cât li se va veni"[519].

1675, martie 17: Gligoraşco, feciorul lui Silion de **Fideşti**, vinde vistiernicului Tudosă Dubău şi jupânesei Marecuţa, pentru 12 lei, „o parte de ocină din satul **Itrineşti** şi din **Baloseneşti**, cumpărată de tatăl meu Silion şi de mama mea Aniţa de la Ştefan, feciorul Ioanei, nepot lui Dorin"[520].

---

[518] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 466, p. 439

[519] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 111, 112

[520] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 88, 89

BALOSINEŞTI

(Balosina pe Bahlueţ, lângă Secăreşti,
comuna Cucuteni, Iaşi).

1583: Întărit Petru (Şchiopul) voievod, după ce i s-a jeluit cneaghina Magdalina Moţocoae că dresele pentru satele **Pietroasa, Balosina** (pe Bahlueţ, Balosineşti, Balosina, comuna Cucuteni[521], Iaşi) şi **Cupciani**, pentru care se judecase, înainte, cu fiii Bălteanului, „le-a pierdut, când i-au jăcuit tâlharii şi multe stricăciuni i-au făcut"[522].

1625, iunie 20: Martor, în zapisul de mărturie prin care fraţii popa Leahul, Busiiuc şi Pătrăşcan, feciorii lui Simion Parpalos, nepoţii lui Mihaşco, strănepoţii Drulei, şi fraţii Tohin şi Ion, feciorii Cârnei, vând, pentru 150 taleri bătuţi, lui Lupul, „partea noastră de ocină din sat **Durleşti** (Druleşti, lângă Buruieneşti, Neamţ)… ce am fost cumpărat de la Cârnea şi de la Drăgoman, din jumătatea de sat ce-i dinspre **Popeşti** (lângă Druleşti, Neamţ)… cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu fânaţ la luncă, cu loc de prisăci cu pomete şi cu râmnic la prisacă". Martori: „Iacob Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Lazor Moţoc şi Nicopoe din **Oboroceni** (comuna Oboroceni, Iaşi), Onaca din **Balosineşti** (lândă Secăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasile şi Ion din

521 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 22

522 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 194-197

Muncel (sat, Neamţ), Pătraşco din **Buţcăteni** (sau Buşcăteni, Boscoteni, comuna Heleşteni, Iaşi), Cozma şi Onuţi din **Maxineşti** (selişte în Gâdinţi, Neamţ)”[523].

1644, ianuarie 21: Soţii Gligore şi Lupa Ureche, Toma stolnicul cel mare şi Aniţa, Lupul şi Antimiia Bucium, Savin şi Nastasiia, împarte între ei „moşiile de pe socrul nostru Voruntar (Prăjescul) comisul şi de pe soacra noastră… mai apoi din zapisul de împărţeală ce-a avut soacra noastră cu frate-său, răposatul Neagoe postelnicul şi am mai adaos şi jumătate din toate satele care s-au venit cu împărţeală lui Condre vameşul de pe jupâneasa lui Sofroniia, iar după moartea ei le-am împărţit cu Dumitraşco Neagoe, feciorul posteliculului Neagoe. / Şi-au venit pe partea vornicului Ureche şi a jupânesei Lupa jumătate de sat **Negriteşti** (comuna Podoleni, Neamţ), la ţinutul Neamţului, satul **Străşeni** (comuna Străşeni, judeţul Chişinău, Moldova) pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnei, jumătate de sat **Cruhliceni** (judeţul Chişinău, Moldova), iarăşi la acel ţinut, a opta parte din satul **Vlăşineşti** (azi Lunca Prutului, comuna Trifeşti, Iaşi) pe Prut, ce-s în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Tătăreni** (lângă Oneşti, comuna Plugari, Iaşi), pe Miletin, ce-s la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit în partea stolnicului Toma şi a jupânesei Ana jumătate din satul **Negriteşti**, ce-s la ţinutul Neamţului, satul **Săleştea** (sau Seliştea, înglobat în Şipileşti, comuna Popricani, Iaşi) pe Prut, a opta parte din **Vlăşineşti**, iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, a patra parte din **Volcineţ** (Vălcineţ, judeţul Ungheni, Moldova), cu vecini, la ţinutul Orheiului, şi trei părţi din patru părţi din **Răuseni**

[523] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 344, p. 417

(comuna Răuseni, Botoşani) pe Jijia, la ţinutul Hârlăului. / Şi s-au venit stolnicului Bucium şi jupânesei Antimia jumătate de sat **Voruntăreşti** (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), cu vad de moară în Siret, ce-s la ţinutul Romanului, satul **Unchiteşti** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut şi **Cumcenie** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi), iarăşi pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) pe Siret, cu vad de moară în Siret. / Şi s-au venit pe partea lui Savin şi a jupânesei Nastasia satul **Giurgeştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), cu heleşteie pe apa Bahlueşului, părţile ce se vor alege din **Tâmpeşti** (înglobat în Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi din **Balosineşti** (comuna Cucuteni, Iaşi), ce-s la ţinutul Romanului, satul **Ilişenii** (comuna Santa Mare, Botoşani), în gura Coroviei, şi **Zudureni** (sat pe Prut, ţinutul Iaşi) pe Prut, ce-s la ţinutul Iaşilor"[524].

1645, aprilie 27: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Costandei ot **Balosineşti** (lângă Secăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi), „ca să fie tare şi puternică a ţine şi a-şi păzi ocina şi moşia din sat din Balosineşti"[525].

---

[524] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 237, p. 217

[525] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 66, pp. 62, 63

BĂLOŞENI

(sat întemeiat de Băloş, comuna Timişeşti, Neamţ).

1437, martie 12: Întărit de Ilie voievod lui Ion Ţolici şi fratelui său Şandru, care primesc uric pentru „Văratecul lui Giurgiu, unde au fost viile saşilor, să-şi întemeieze sat… Iar hotarul acestui loc să fie până la hotarul lui Ravici şi până la **hotarul lui Băloş**, pe Neamţ, şi până la hotarul tătăresc al lui Manea şi până la hotarul lui Oglindă. Acesta este tot hotarul acestui sat”[526].

BĂLOŞENI

(comuna Băloşeni, Botoşani).

1625, iunie 11: Din porunca lui Radul voievod, se aleg părţile cămăraşului Ionaşcu şi ale lui Pentilii Barbovschi „din satul **Băloşeni** (comuna Băloşeni, Botoşani)… Aflat-am lui Barbovschi trei părţi din jumătate de sat, partea din sus, şi a patra jumătate de sat lui Ionaşco, cămăraşul, cu oamenii lui, partea din sus, şi am hotărât de la Urzicoasa, până la Movilă, şi de la Movilă, până în Bodeasca, drept la vale, până în hotarul Codrenilor, partea din jos… Şi s-au prilejit la această tocmeală

---

[526] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 169, pp. 237, 238

Simeonce de **Hudeşti** (comuna Hudeşti, Botoşani), Mane de **Ivancăuţi** (pe Prut, comuna Ivancăuţi, Botoşani), Gheorghe Hermeziu de **Horodişti** (comuna Horodişte, Botoşani) şi popa Prodan de **Podraga** (Podriga, comuna Drăguşeni, Botoşani)”[527].

1638, ianuarie 30: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Dumitrei din Cordăreni, „spre aceea, să fie tare şi puternică a ţine şi a opri o parte de ocină din **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani), partea Lupului de acolo, şi o parte, iar a Lupului, din **Băloşeni** (comuna Băloşeni, Botoşani), şi alte părţi ce va avea pentru a patra parte din Zamostie (Suceava), ce a zălogit Lupul; iar lui Lupul, de-i va părea cu strâmbul, el să aibă a scoate acea a patra parte din Zamostia şi să-şi ţină acele părţi ce mai sus scrie”[528].

1774, iunie: Satul **Băloşenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[529], **toată suma caselor: 36**. Scădere rufeturi 27: 1 popă, 1 dascăl, 8 scutelnici ai sulgerului, 6 scutelnici ai vatavului Antohi, 6 scutelnici ai medelnicerului Tudurachi, 5 țigani. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Ilie sin (fiu) lui Acsinti / Ion, muntean / Ștefan Falcă / Iftimi Bălțătescu / Ilie zet (ginere) Călinii / Vasile, ungurian / Ignat sin (fiu) lui Ursu / Tănasă Mihăilă / Sava, vornic. // **Rufeturi:** Popa Iftimi / Grigori, dascăl / Acsinti, pas, scutelnic sulgeroai Zosin / Ștefan, pușcaș, tij (la fel) /

---

527 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 341, pp. 414, 415

528 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 238, p. 221

529 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 255, 256

Costandin, argat, la fel / Nichita, argat, la fel / Ion, vătăman, la fel / Ion Bălțătescu, la fel / Ștefan, vieriu, la fel / Vasile, murariu, la fel / Toader, rus, scutelnic la vătavul Antohi / Iacob fiul Babii, la fel / Simion, scutar, la fel / Ion, ungurian, la fel / Toader, ungurian, la fel / Toader fiul lui murar, la fel / Ilie Racliș, scutelnic medelnicerului Tudurachi / Grigoraș Pascal, la fel / Ioniță, argat, la fel / Toader, argat, la fel / Ion, muntean, la fel / Apostu, muntean, la fel / Ștefan Dicusar, țigan / Ștefan Țolincu, țigan / Ion, bucătar, țigan / Sava fiul lui Toader, țigan / Mitrofan, țigan.

BĂLOŞENI

(în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi).

1633, decembrie 16: Zapisul lui Ionaşco, fiul lui Maxin Buzea din Băloşeni, nepotul lui Fădor, prin care mărturiseşte că a vândut partea lui de moştenire „din satul **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), pe pârâul Jijia, în ţinutul Iaşi… prietenilor noştri Toader Ştefan, Paradis Saula şi Mihai Ungurul, pentru 50 taleri de argint… Şi în tocmeală s-au nimerit Ştefan diac de **Bacău**, Ionaşco, Negrul şi Nestor negustor din **Iaşi**, Dumitraşco şi Enache, fiii Şetrarului, Lupu Dârlău, Romăşcel, Dronea şi Pană grecul din **Cucoreni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Ducniţă, Vasile şi Nechita din **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi), Constantin ginerele

lui Nebojatco, Sava fiul lui Constantin Hăugul şi alţi oameni buni”[530].

1634, ianuarie 13: Zapisul fraţilor „Hariton, Dumitru şi Ionaşco, feciorii lui Vasile Mârdan, nepoţii Tomşei, din sat din **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), pe valea Jijiei, în ţinutul Iaşilor, care mărturisesc că au vândut „toată partea noastră din sat din Băloşeni… lui Toader Ştefan şi lui Paradis Saula şi lui Mihai Ungurul, drept 60 de taleri bătuţi… dinaintea a mulţi oameni buni: Ursul diac şi Carp din **Miclăuşeni** (lângă Deleni, comuna Deleni, Iaşi), Alexa Şarpe din **Frăţileni** (Frăsuleni, comuna Victoria, Iaşi), Dârlău, Văsian şi Isac din **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Dumitraşco de **Pereni** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Pană de **Cucureni** (sau Cucoreni, lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Vasile, Nechita, Constantin ginerele lui Nebojatco şi feciorii Hăugului de **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni şi bătrâni”[531].

1634, decembrie 20: Zapisul Ulianei, nepoata lui Fârtat, care vinde „partea mea din sat din **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), din a treia parte, a treia din sat, din câmp, din şef şi dintr-apă, şi din tot ce se va alege… Lui Toader Ştefan, Păradie Saula şi Mihai Ungurul, drept 50 de taleri bătuţi, pe valea Jijiei. Şi într-această tocmeală au fost Ionaşco sin Budzea, Stan Ungureanul, Dumitraşco sin Şetrar, Enache brat ego (fratele lui), Alexa Şerpe şi Carp ot **Miclăuşeni** (lângă

---

[530] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 428, pp. 537, 538

[531] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 18, pp. 19, 20

Deleni, Iaşi), Dârlău şi Isac ot **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel şi Căzacul ot **Mălăeşte** (Mălăieşti, comuna Gropniţa, Iaşi), Pană or **Cucoreni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile şi Nechita ot **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi), Dudun din **Hălceni** (comuna Şipote, Iaşi), Constantin zet (ginere) Nebojatcoe şi alţi oameni buni"[532].

1635, februarie 15: Zapisul lui Ursul, feciorul lui Mirun, nepotul lui Fârtat, în care mărturiseşte că a vândut „partea mea toată din sat din **Băloşeni**, în valea Jijiei, în ţinutul Iaşi… drept 60 taleri lui Mihai Ungurul şi lui Părades şi lui Toader. Şi la tocmeală au fost Dumitraşcu sin Şetrar, Enachi frate-său şi Pană de **Cucorăni**, Dârlău, feciorul Hăugăloi, Constantin vornicul, Vasile şi Nechita de **Bolbocani** şi alţi oameni buni"[533].

1635, mai 21: Zapisul fraţilor Gavril, Pană şi Nastasia, feciorii Irinei din Băloşeni, nepoţii lui Fădor de acolo, prin care mărturisesc că au vândut „partea noastră din sat din **Băloşeni**, care sat este pe Jijia… fraţilor Toader Ştefan, Paradis Saula şi Mihai Ungurul, drept 40 taleri de argint"[534].

1635, mai 25: Zapisul lui Gligorie Geapa, feciorul lui Ionaşco „şi cu toţi nepoţii mei din sat din **Băiceni**", prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din

---

[532] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 293, p. 331, 332

[533] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 35, p. 34

[534] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 120, p. 156

Băloşeni, cutul de sus… jupânului Mihai neguţătorul din târg din **Iaşi**, drept 25 taleri bătuţi”[535].

1635, mai 25: Zapisul lui Gligorie Geapa, feciorul lui Ionaşco „şi cu toţi nepoţii mei din sat din **Băiceni**”, prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Băloşeni**, cutul de sus… jupânului Mihai neguţătorul din târg din **Iaşi**, drept 25 taleri bătuţi”[536].

1635, iulie 2: Zapisul fraţilor Ichimaşco, Ursu, Andrei, Antimia şi Busca, în care mărturisesc că au „vândut dintr-o parte de bătrân două părţi, aşijderea şi eu, Nastasia, fata lui Drăgan, şi Sohiica, sora Nastasiei, iar am vândut a treia parte dintr-acea parte, parte din mijloc, în sat de **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Iaşilor… jupânilor Toader Ştefan, Mihai Ungurul şi Paradis Saula, pentru 100 de lei, dinaintea a mulâi oameni buni: Gheorghe Grecul, Onaca fratele lui Romăşcel, Vasile şi Saca feciorii Hăugului şi Toader feciorul Grecului din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Vasile Hubăe ot **Hriţcani** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Pană Caceaun din **Iaşi**, Alexa şi Gheorghe Dimuţă, Constantin fost vornic din **Glodeni** (înglobat în Iepureni, comuna Andrieşeni, Iaşi), Căzacul, Nicoară şi Strătulat Dubniţă din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[537].

1635, august 29: Zapis de la marele spătar Ureche, Gheorghe Roşca, Varlan uşerel din **Ciunceşti** (comuna

---

535 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

536 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

537 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 155, pp. 191, 192

Brăeşti, Iaşi), Ştefan mare vătav, Toder, ginerele lui Zgâia din **Scorţeşti** (înglobat în Albeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), Malici hotnog din **Şepteşani** (lângă Goeşti, comuna Lungani, Iaşi), Simion pitărel, Vasile şi Ionaşco Răspop din **Pleşăşti** (Pleşeşti, azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), Toder Drăguşan din **Todereşti** (Todireşti, înglobat în Chilişoaoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), Iusip din **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Gugea şi Pătraşco Fulger din **Goeşti** (comuna Lungani, Iaşi), popa Toder din **Cepliniţi** (CeplenIţa, comuna Cepleniţa, Iaşi), Pătraşco croitor, Mihil şi Stratilat şi Marco diac – slugile lui Ureche din **Iaşi**, care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Ipatie Sârbea şi Toader, şi nepoţii lor Nelcăiaco, Isaico şi Măriica, fiii lui Sârbea din **Lungani** (comuna Lungani, Iaşi), nepoţii lui Lupul Coşciug din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi) şi au vândut, „dintr-o jumătate a satului **Băloşăşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), a treia parte, cea din jos, lui Neaniul vornic, pentru 30 zloţi bătuţi”[538].

1635, septembrie 21: Zapisul fraţilor Ţiganca şi Lupul, feciorii lui Andrei, nepoţii lui Fârtat, din sat din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), de pe apa Jijiei, din ţinutul Iaşilor, prin care mărturisesc că au vândut „partea noastră de ocină din Băloşeşte… lui Toader Ştefan, Păradie Saula şi lui Mihai Ungurul, drept 50 taleri… Eu, Ţiganca, neştiind scrie, m-am rugat lui Ionaşco, feciorul lui Macsin Surâlă din **Chivereşti** (comuna Chivereşti, raionul Hânceşti, Moldova), de Lăpuşna… şi au fost la tocmeală Solon feciorul Niţului ce a fost vornic, Vasile feciorul lui Miron din **Păşcani** (comuna Păşcani, raionul

---

[538] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 220, pp. 260. 261

Criuleni, Moldova), de la Orhei, şi alţi oamini buni”[539].

1635, noiembrie 12: Zapisul fraţilor Vasile, Sava, Constantin şi Toader Hăugul, în care mărturisesc cum au „vândut o parte de ocină din sat din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), din cutul de sus, partea lui Drăgan Tărâţă şi a surorii lui, Motrei, ce am avut noi dreaptă cumpărătură de la dânşii… lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 50 de lei bani gata… Şi în tocmeală au fost Trandafir căpitan, Lupul Dârlău, Dumitraşco sin Şetrar, Pană Caceaun ot **Cândeşti** (în Perieni, comuna Probota, Iaşi), Căzacul de **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[540].

1637, martie 20: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Lupul Dărlău, după ce „s-a jeluit acest om, anume Drone din **Cândeşti** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi) pe Păradie şi pe alţi **răzeşi ai lui din târg de Iaşi**, zicând că el are ocină cu dânşii şi moşie la sat la **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), în ţinutul Iaşilor, şi este nealeasă şi neîmpărţită… tu să-i faci lege dreaptă cu acei răzeşi ai lui”[541].

1637, aprilie 20: Lupul Dârlău şi Gheorghe Grecul din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), şi Gavril din **Ţăpeleşti** (azi Ţipileşti, comuna Popricani, Iaşi) îi judecă, din poruncă domnească, după pâra lui Dron cu Păladie din târg de **Eşi**, cu Călinig, vărul lui Păladie şi cu sora lor Vasca, „zicând Dron că au moşie

---

[539] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 244, p. 288

[540] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 266 pp. 307, 308

[541] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 42, p. 42

la **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) dimpreună… dar nu li-i aleasă şi împărţită, şi Dron nu şade acolo, cu dânşii, iar ei lucrează locul şi mănâncă şi de-a zecea. Deci am judecat şi i-am aşezat să ia Ionaşco Dron de-a zecea de pe moşie, iar ei să lucreze, iar a lua de-a zecea să nu se amestece… Şi eu, preotul Constantin din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) am scris, cu învăţătura tuturor”[542].

1638, iunie 15: Hariton, feciorul lui Vasile Mardan din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) vinde „fratelui nostru Ionaşco Dronei din **Blândeşti** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), pe un cal drept 20 de galbeni buni şi două vaci bune cu viţei… moşie din sat din Băloşeni de pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşilor, din a şasea parte din sat, jumătate din cutul de jos, ce se va alege partea Borcei… Şi în tocmeala noastră fost-au Vasile Drăguş ce a fost pârcălab şi Ionaşco Ţampa din **Ionăşeni** (comuna Truşeşti, Botoşani), Petrea Hurjui staroste de mesergii de târg Iaşi, Larion din **Drăgoeşti** (lângă Cucuteni, comuna Leţcani, Iaşi) de la Cârligătură, Mihalcea, Măteiu şi alt Măteiu din **Blândeşti**, Toader din **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), Ionaşco Budzea din **Băloşeni** şi mulţi oameni buni”[543].

1638, iulie 5: Carpu şi soră-sa Ionaa, feciorii lui Miron, nepoţi lui Fărtat, vând lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 20 de zloţi bătuţi, partea lor „din sat de **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Eşilor, din partea de jos, din vatra satului, din ţarină şi din fâneţe, cu loc de heleşteu şi cu tot

---

[542] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 70, pp. 70, 71
[543] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 372, p. 362

venitul… dinaintea lui Constantin vornicul din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacului din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Strătulat şi frate-său Nicură din **Potângeni** (comuna Movileni, Iaşi), Pătraşco Hăugul, Gheorghe Grecul, Sava Hăugul, Constantin Hăugul şi Vasile Sprânceană din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel din **Hărmăneşti** (comuna Todireşti, Iaşi) şi a mulţi oameni buni"[544].

1638, iulie 5: Lupa, fata lui Andrieşi, nepoata Herăi de Băloşeni, vinde lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 20 de zloţi bătuţi, partea ei „din sat din **Băloşeni**, ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Eşilor, din cutul de jos, din vatra satului, din ţarină şi din fâneţe, cu loc de heleşteu şi cu tot venitul", dinaintea aceloraşi martori, care întăresc zapisul anterior, „şi a mulţi oameni buni"[545].

1638, decembrie 3; Dănilă, feciorul lui Ionaşco Mândrului din Băloşeni, din ţinutul Iaşilor, de pe Jijia, vinde lui Toader Nistor şi lui Mihai Ungurul, drept 60 de zloţi, partea lui „din sat din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), două părţi am vândut, şi a treia parte din partea mea este nevândută, partea surori-mea Anghelina... dinaintea lui Carpu căpitanul din **Miclăuşeni** (comuna Butea, Iaşi), Sava Hăugul, Toader Hăugul, dronea şi Ionaşco Feştilă din **Blândeşti** (contopit cu Ţigănaşi, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel din **Hărmăneşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Gorghi Grecul din **Băşăni** (Băşeni, azi Mihail Kogălni-

---

544 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 395, p. 384

545 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 396, p. 385

ceanu, comuna Ţigăneşi, Iaşi), Gligorie fratele Budzei din **Băloşăni** şi a mulţi oameni buni”[546].

BĂLOŞENI

(Brăneşti, azi Băloşeni, lângă Tunseşti, comuna Bogdăniţa, Vaslui).

1636, septembrie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Grigore Surtă, feciorilor şi rudeniilor lui, lui Ştefan Barză şi ginerelui său popa Alecsăi şi peotesei Palaghia şi altor rubedenii, toţi strănepoţi lui Coste şi Băloş, care primesc uric pentru moştenirea lor din vremea lui Ştefan cel Mare şi Petru Rareş, adică „patru părţi din satul **Horgeştii** (înglobat în Suceveni, comuna Bogdana, Vaslui), pe Bogdana, partea de jos, ce este în ţinutul Tutovii, şi jumătate de sat **Brăneştii** (azi Băloşeni, lângă Tunseşti, comuna Bogdăniţa, Vaslui), partea din jos, cu vad de moară pe pârăul Bogdanii, şi satul **Mihăileştii** (lângă Coroiu, comuna Tutova, Vaslui), din gura Tutovii, pe apa Bârladului”[547].

1670: „Necoară, feciorul lui Macovei din **Brăneşti**, mărturiseşte că, vânzând logofătul Nacul a patra parte din bătrânul Dârdului din **Părtănoşi** şi primind 4 lei, după moartea logofătului a mai primit, de

---

[546] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 517, pp. 479, 480

[547] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 502, p. 558

la logofeteasă, şi restul de 1 leu şi jumătate, plătindu-i-se astfel moşia fără istov”[548].

BĂLOŞENI

(comuna Coţuşca, Botoşani).

1645, martie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pintelie Barbovschi şi femeii lui Maria, fata Lupului din **Băloşeni** (comuna Coţuşca, Botoşani), nepoata lui Ion vătavul, care au cumpărat, de la fraţii Boldur bătrânul, Văscan, Sorca şi Teta, „a lor dreaptă ocină şi baştină dintr-un ostrov între iazul cel mare şi cu loc de iaz în satul Băloşănii, ce-i pe Volovăţ, în şinutul Dorohoiului, cumpărată de moşul (bunicul) lor Ion vătavul. / Şi iarăşi, jumătate din satul **Cotiuşca** (Coţuşca, comuna Coţuşca, Botoşani), partea de sus, drept 400 zloţi tătăreşti”[549].

BĂLOŞENI

(lângă Răcleşti, pe Răut, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Băloşeştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Răutului, după recensământul lui Rumean-

[548] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 277, p. 225

[549] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 31, p. 24

ţev[550], avea **toată suma caselor 23**. Scădere rufeturi 14: 10 volintiri, 1 popă, 1 diacon, 2 țigani. Rămân birnici 9. 8 case pustii. / **Birnici:** Toader Coreschi / Toader, căpitan / Grigoraș Vozianu / Zanohi / Mihaiu / Nane / Ioniță Pădurice / Simion fiul lui Strătulat / Ion, dascăl. // **Rufeturi:** Ioniță Zgarburi, volintir / Dumitrașco Frunză, volintir / Ilie, bejenar, volintir / Simion Dumitru, volintir / Ion Bolocan, volintir / Mihăilă, cioban, volintir / Groza Zlotnic, volintir / Chiriac, praporcic / Pavel Zuban, volintir / Pahomi Chiper, volintir / Popa Toma / Viasile, diacon / Mihai, țigan / Ion Bohan, țigan.

BĂLOŞEŞTI

(lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ).

1569, aprilie 6: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Şiganu, Mircea şi femeii sale Titea, care cumpără, cu 300 zloţi tătăreşti, de la călugării mănăstirii Râşca, „dreapta lor ocină de la Măriica, fata Magdei… din a patra parte din satul **Muncel**, a treia parte, din partea de sus, şi din a patra parte, a treia parte din satul **Băloşeşti**, din partea de mijloc"[551].

1570, iunie 20: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod Eremiei, vătavul de Suceava, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, de la fraţii Isac aprodul, Cozma şi

---

[550] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului,* VII, II, Chişinău 1975, pp. 417, 418

[551] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 162-168

Avram, feciorii lui Ion vistiernicul, nepoţii Condrei, moşia „ce a avut unchiul lor Condrea, de la moşul nostru Alexandru voievod, a şasea parte din satul **Băloşeşti**, ce este din partea unchiului Condrei, căci Condrea n-a avut feciori”, iar de la fraţii Necula şi Toader, iarăşi nepoţi Condrei, primeşte, la schimb, „două părţi din satul Băloşeşti, însă partea Salomia”, cărora le dă, la schimb, „o moşie la hotar la **Petriş**, pe pârâul Bahluiului, ce a fost cumpărat el de la Maria şi de la Lăbuşco drept 300 zloţi tătăreşti”[552].

1579, iulie 15: Întărit de Petru voievod lui Eremia, care cumpără, cu 130 zloţi, de la fratele său Cozma fost cămăraş „a şasea a sa parte din satul **Baloşeşti**”[553].

1584, mai 7: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „Gherman şi femeia sa Anuşca au tras în judecată pe fraţii Toader, Bigher, Drăghici şi Varvara, zicând că ei le stăpânesc o parte de ocină din satul **Bălăşeştii**, din a treia parte din sat, o a şasea parte, în putere şi fără dresuri, iar Toader, Bigher, Drăghici şi Varvara au zis cum că pe acea parte de moşie au cumpărat-o de la Gherman şi de la femeia sa Anuşca, drept 150 zloţi tătăreşti, în zilele lui Bogdan (Lăpuşneanu) vodă, pe cea de mai sus arătată parte, şi s-au dat rămaşi Gherman şi femeia sa Anuşca”[554].

1624, februarie 1: Zapis de mărturie de la marele logofăt Ghianghea, fostul vornic Ion „şi alţi oameni buni

---

552 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 74, 75

553 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 120, 121

554 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 225, 226

de la ţară, anume Vasile păhărnicel din **Iucşeşti** (sat pe Siret, comuna Iucşeşti, Neamţ), şi Păntelei păhărnicel din **Băloşeşti** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), şi Bosiioc din **Bătrâneşti** (comuna Bătrâneşti, Neamţ), şi Zaharia din **Glodeni** (sat inclus în Bucium, comuna Valea Ursului, Neamţ), şi Raţă vătahul din **Ruşi** (ţinutul Roman, Bacău), precum fostul pârcălab de Roman, Apostol, a cumpărat, cu 110 taleri buni, de la fraţii Vasile Hasnăş, Todosiia şi Nastasiia, „partea lor, cât se va alege, din Băloşeşti”[555].

1624, martie 24: Martori la zapisul Chelsiei şi al copiilor săi Dumitru şi Paraschiva, prin care adevereşte că a vândut, pentru 48 taleri, părcălabului apostol din Baloşeşti, „o parte de ocină din sat din Hârleşti, partea Sanfirei”[556]. Martori au fost Ion medelnicerul, vistiernicul Ghiorghie Roşca, Pănteleiiu şi Ursu din Băloşeşti, Onaca şi Vasilie din Iucşeşti. Pântea hatmanul, Gavril Jorea şi Cracalie.

1625, iunie 26: Întărit de Radul voievod marelui uşer apostol, după pâra fraţilor Luchian diac şi Ivan şi a mătuşii lor Ioana, „pentru o parte de ocină din satul Băloşeşti, a patra parte din jumătate din a treia parte a satului, ce este în ţinutul Roman, numai partea Hăsnăşoaie, spunând ei că le este moştenire. Iar boierul nostru Apostol, mare uşer, ne-a arătat uric… că a cumpărat el această parte de ocină de la ruda lui Vasilie

---

[555] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 167, p. 218

[556] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 179, pp. 239

Hasnăş şi de la surorile lui Todosia şi Nastasia, pentru 110 taleri de argint”[557].

1625, august 31: Scrisoarea uricarului Borăleanu despre „stâlpirea satului **Purcileşti** (Puceleşti, sat cu mori pe Siret, lângă Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), să fie în două”, împărţit între Ionaşco Tăbârţă, fost vornic în Suceava, şi Ionaşco Prăjescul. „Şi am pus stâlpii: unul în mijlocul satului, la un colţi de grădină a lui Ionaşco Măciuniţă din sus, şi de-aici de-a dreptul locului am pus stâlpi şi de-o parte de vale, şi de ceea. Şi într-această tocmeală au fost: Gligorie Ciolpan spătarul, Constantin Adam, Iuraşco Adam şi Pătraşco ot **Vlădeşti** (în satul Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Grecul ot **Păşcani** (viitorul oraş Paşcani), Andonie şi Toader a Herescăi ot **Hănăşeni** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Larion ot **Băloşeşti** ot volost Roman (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), Ţopa ot **Stolniceni** (sat pe Siret, Iaşi) şi alţi oameni buni şi bătrâni”[558].

1637, februarie 2: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Larion din **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), Larion din **Stolniceni** (lângă Zăneşti, comuna Zăneşti, Neamţ), din ţinutul Neamţului, şi Toma din **Piticeni** (Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), din ţinutul Roman cu fostul mare pitar Apostol „pentru nişte părţi de ocină din satul **Băloşeşti** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), din ţinutul Romanului, pe care părţi le-a cumpărat Apostol de la nişte fraţi ai celor sus scrişi,

---

557 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 350, pp. 423, 424

558 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 370, pp. 439, 440

Mierea, Ionaşco Soräce şi sora lor din Băloşeşti. Şi a arătat Apostol drese de la Barnovschi voievod şi de la Moise voievod… şi de la domnia mea, iar acum ei au pârât ca să-i întoarcă banii, pentru că a cumpărat de la verii lor… dar ei toţi au ştiut şi s-au aflat de faţă, când au vândut verii lor acea ocină şi n-au întors atunci. De aceea, ei au rămas din toată legea noastră şi a ţării"[559].

1637, noiembrie 12: Pătraşco Năduşală dăruieşte „Nastasicăi, căci îmi este vară primară şi o am fost luat şi fată de suflet… o parte de ocină, care a fost partea Mărinii, ce o am răscumpărat de la Apostul pârcălabul de Băloşeştii… Deci i-a dat această parte de ocină din satul **Băloşeşti**, cu tot venitul ce se va alege partea Mărinii"[560].

1639, februarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 48 ughi (ducaţi ungureşti) moşia din satul **Porceşti**, de la Gavril, ginerele lui Cocris, şi de la soţia sa Marica, fiica lui Cocris, nepoata lui Nemţanul, strănepoata lui Mihul hatman, care se tocmiseră cu fraţii lor Dumitraşco şi Gligoraş, fiii lui Cocris, ca să stăpânească ei părţile de ocină din **Şoimăreşti, Băloşeşti, Bârgăoani**, **Bilăeşti** şi din **Bahnă**, iar lor să le rămână „părţile lui Cocris din **Porceşti**, care este este în ţinutul Neamţ, care se împarte cu Nemţanul"[561].

1642, august 9: Irina, fata lui Hociungu, şi cumnatul ei Vasile vând lui Gligoraşco Bejan, drept 25

---

[559] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 26, pp. 25, 26
[560] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 215, pp. 196, 197
[561] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 29, pp. 34, 35

lei bătuţi, „ocina şi moşia ce se va alege după moşul (bunicul) nostru Ionaşco din satul **Băloşăşti**, şi din satul **Itrineşti**, şi din satul **Balasineşti**… şi în această tocmeală s-au prilejit Constantin Ciolan din **Ceretiani**, Pătraşco Pârvul şi Ionaşco Bărbăscul din **Itrineşti**, Isaki diaconul, Gheorghiţă şi Ion Răspop vornicel de **Băloşăşti** şi mulţi oameni buni”[562].

1774, iunie: Satul **Băloşeştii,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[563], avea **toată suma caselor 20**. Scădere rufeturi 9: 4 popi, 2 mazili, 3 case pustii. Rămân birnici 11. / **Birnici:** Vlad, muntean / Simeon sin (fiu) popa / Postolache Dârle / Pavăl, argat / Mihăilă Jalobă / Strătulat / Todur Hâra / Gheorghe Vrabie / Toader, vezeteu / Toader, slugă / Avram, cioban. // **Rufeturi:** Popa Ioniţă / Popa Alistarh / Diaconul Vasile / In (alt) diaconul Vasile / Ştefan Pisoţchii, mazil / Andrii Pisoţchi, tij (la fel), // **3 case pustii**.

BĂLOŞEŞTI

(satul Voineşti, comuna Vultureşti, Vaslui).

1645, februarie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui spătar Iorga, care cumpărase, de la Simeon Băisan şi fratele său Opre călugărul, feciorii Varvarei

[562] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 52, 53

[563] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 40

Băisănesei, „două părţi din satul **Băloşeşti** (satul Voineşti, comuna Vultureşti, Vaslui), de la ţinutul Vasluiului, iar alte trei părţi au rămas nevândute”[564].

1666: Ion, Constantin şi Merăuţă, feciorii lui Iftimie, nepoţii lui Gligorie din **Gherghești** dăruiesc marelui logofăt Neculai Buhuş „o moşie din partea tatălui lor, trei părţi, partea lui Ion, Constantin şi Merăuţă din satul **Băloşăşti** pe apa Bogdănii, din bătrânul Sitariului”[565].

1697, noiembrie 1: Vasilache din **Bogdana** dăruieşte logofătului Vasile Pleşca „a treia parte din bătrânul Lavric din **Băloşăşti**, pe Bogdana, ţinutul Tutovei”[566].

1697, noiembrie 23: Lazor din **Bogdana** dăruieşte logofătului Vasile Pleşca „partea sa de moşie, câtă se va alege dinspre alţi fraţi ai lui, din hotarul **Băloşăşti**, pe Bogdana, în partea de jos, dinspre răsărit”[567].

1708, februarie 5: Toader şi Lupu, feciorii lui Vasile, nepoţi Gafiei, fetei lui Surlă, dăruiesc marelui vistiernic Ion Pălade „partea lor din seliştile **Davideşti, Băloşeşti** şi **Şărbăneşti**, din bătrânul Surlă, a patra parte, pe apa Bogdănii, ţinutul Tutovei”[568].

---

[564] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 11, p. 7

[565] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 167, p. 152

[566] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 179, p. 163

[567] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 180, p. 163

[568] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 184, p. 164

1715, septembrie 10: Vasile şi Alexandru, feciorii lui Ştefan Sâtariul, nepoţii lui Constantin Sâtariul din satul **Vişteleşti**, din Bogdana, vând marelui spătar Ion Pălade ocina lor „din satul **Şărbăneşti**, ce se va alege partea tătâne-nostru Ştefan Sâtariul… / Aşijderi i-am vândut părţile noastre ce se vor alege dinte fraţii noştri din **Băloşăşti**, din bătrânul nostru, iar pe apa Bogdănii… / Aşjderi, ce se va alege parte din satul **Tomceşti** şi **Tunsăşti**, ce avem de pe moşul nostru Constantin Sâtariul din bătrânul Coţman Petre, iar pe apa Bogdănii… Aşijderi, i-am vândut, cu toţi fraţii împreună, anume Ştefãniţă Sâtariu, Vasile Sâtariu, Alexandru Sâtariu, Sâmeon Cârlan, Anghelina fata lui Constantin şi Stratina, jumătate de bătrân din satul Şărbăneşti, jumătate de bătrân din Băloşeşti şi jumătate de bătrân din **Brăneşti**, în ţinutul Putnei, pe gârla Putnei, dincoace, ce este cumpărătura moşului (bunicului) nostru Constantin Sâtariul de la Sâmion Dumnezău… Acestea le-am vândut spătarului drept 16 lei bani gata”[569].

1715, octombrie 11: Ion Mijloc , cu femeia lui Stratia, şi Ştefan, cu femeia lui Anghelina, fetele lui Constantin, feciorul Gafiei fetei lui Constantin Sâtariul, vând marelui spătar Ion Pălade părţile lor de moşie „din satul **Şărbăneşti**, de pe apa Bogdănii, partea socrului nostru Constantin, fiul Gafiei, nepot lui Constantin Sâtariul… Aşijderi i-am vândut parta socrului nostru din **Bălăşeşti**, tij pe Bogdana… partea socrului nostru din

[569] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 185, pp. 164, 165

Tomceşti, ce se cheamă şi **Tunsăşti**… toate din bătrânul Petre Coţman”[570].

1716, septembrie 10: Vasile şi Alexandru Sitariul (Sâtariu) şi Ion Mijloc, ginerele Petrii Ştefan, mărturisesc că „pentru nevoia ce au avut, au luat bani înainte de la marele vistiernic Ioan Pălade, în scopul de a-i da moşie din părţile ce aveau în **Tomceşti, Băloşeşti, Împuţita** şi **Şărbăneşti** ot Bogdana, urmând a se face zapisul de vânzare”[571].

1725, iunie 17: Iliana, fata Alexandrei stolnicesăi Musteţoe, sora Pleşcăi ce-a fost logofăt al treilea, vinde spătarului Pălade „un bătrân întreg din satul **Suceveni**, danie de la Sandul, feciorul lui Dumitraşco Bălat şi-a femeii sale Irina, nepot lui Ştefan din Banca; un loc de prisacă la selişte la **Horgeşti** şi cu loc de fânaţă până în matca pârâului, danie de la Ancuţa Scânteoae, fata lui Ionaşco Băltag; o parte de ocină din satul **Tunsăşti**, partea Ioanei Buzdugănesei, fetei lui Bălan, nepoata Marcului, danie de la Nastasie Bostaca, Onilă şi Ursul; altp danie din Tunsăşti, din partea lui Jiverdean, danie de la Maxim, feciorul Petresăi, şi femeia lui Aniţa; din satul **Băloşeşti**, din bătrânul Lavric, danie de la Vasilache şi altă danie de la Lazăr… Care aceste părţi de ocină au fost date danie unchiului meu Vasile Pleşca, ce-a fost logofăt al treilea. Deci eu le-am vândut spătarului Pălade drept 2 boi şi 4 lei”[572].

---

570 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 186, p. 165
571 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 187, pp. 165, 166
572 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 189, pp. 168, 169

1726, ianuarie 6: „Maria, jupâneasa răposatului Costachi serdarul, împreună cu fiii ei Manolachi şi Iordache, vinde părţile de moşie pe care le avea de la părinţi şi care fuseseră ale moşului (bunicului) său Neculai Buhuş, danii şi cumpărături din **Vişteleşti, Negrileşti** şi **Băloşeşti**, pe apa Bogdănii, cuscrului ei Ion Pălade fost mare spătar, primind 30 lei, până se vor măsura acele părţi cu hotarnici”[573].

BALOTA

(azi oraşul Bălţi, judeţul Bălţi, Moldova).

1640, ianuarie 4: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Irimicea, feciorul lui Gheorghe, nepot lui Vasile, de faţă înaintea noastră a tras la judecată pe Dumitraşco Şoldan, mare vornic de Ţara de Jos, pentru o selişte de pe Căinari, ce se numeşte **Ştiuca** (la Gura Căinarului, comuna Putileşti, judeţul Soroca, Moldova), în ţinutul Sorocii, între **Balota** (oraşul Bălţi, judeţul Bălţi, Moldova) şi între Lozile (toponim), zicând Irimicea şi cu alte neamuri ale lui precum că acea bucată de hotar este din hotarul satului lor, **Balota**, şi niciodată n-a fost selişte… şi a arătat un ispisoc de la întru sfinţi odihnitul Alexandru voievod. Iar Şoldan a arătat înaintea noastră că acea selişte, anume **Ştiuca**, este dreaptă danie şi miluire socrului său, Cărăiman fost mare paharnic, şi ne-a arătat

---

[573] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 190, pp. 169, 170

ispisoc de danie şi de miluire de la Simion Movila voievod. Şi încă a mai dat Cărăiman doi cai turceşti foarte buni, preţuiţi drept 600 galbeni ungureşti, în trebuinţa ţării. / Drept aceea, aşa s-a aflat că Irimicea şi cu alte neamuri ale lui nu au nici o treabă cu acea selişte”[574].

1766, iunie 9: Întărit de Grigore Alexandru Ghica voievod lui Sandu, Costachi şi Iordachi, feciorii lui Panaite, neguţător din Iaşi, la schimb pentru un loc în Iaşi, de care avea nevoie mănăstirea Golăii, şi cărora le dă „între ţinutul Şaşului şi ţinutul Sorocii, pe Răut, o moşie ce se numeşte **Bălţile**, care fiind domnească şi pustie, şi nefiind dată nimănui, s-a luat sub stăpânirea domniei”, care trimite hotarnici pe Iordachie logofăt şi pe medelnicerul Ioniţă Pilipoţchi „să aleagă şi să hotărască moşia aceasta… şi arată că au aflat că această moşie se hotărăşte şi merge alături cu moşia lui Gheorghe Carp, mare căpitan de Ropce, ce ce numeşte **Zăvădinele**, care şi aceasta a fost moşie domnească, dată danie de răposatul Petru voievod, din veleat 7096 (1588), august 20, hatmanului Andrei”, apoi, adunând martori (Postolache Cărste, Apostol Porcos, Timofte Hărbul din **Heci**, Ion Negre, Gheorghe Harbuz, Toader Uzun, Petre Topal, Toader Cioban, Vasile Hriţco, Grigoral Frunză, Vasile Deliul, Ion Moroşan şi Ion Rotar), „pe aceştia întrebându-i pentru moşia Bălţile, cum o ştiu toţi, au răspuns că, de când sunt ei trăitori şi aşezaţi cu şederea pe acea parte de loc, de aproape 40 ani, aşa au apucat şi ştiu, că moşia Bălţile tot domnească s-a numit şi nu a avut nici o parte boierească, nici răzăşească, şi că o stăpâneau tătarii, care o păşteau cu oile şi hergheliile lor, până

[574] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 283, pp. 277, 278

acum, în vremea domniei mele, ce am dezrădăcinat tătarii şi s-au gonit din ţară. / Şi cercetând numiţii hotarnici întâi hotarele moșiei **Zăvădenilor**, pe din jos, alături cu moşia **Bălțile**, cu preotul și cu toți oamenii de mai sus arătați, le-au aflat toate deplin, după cum sunt arătate la hotarnica lui Carp, care vin către răsărit și către amiazăzi. / După aceea, au cercetat și de către miazănoapte, și iarăși au aflat piatră hotar, de unde au început a hotărî, punând stâlp de piatră într-o movilă din sus de gura Copăciancăi, dinspre apus și dinspre ținutul Iașului. Și de acolo, asupra Răutului, spre răsărit, și în muchia dealului Răutului, deasupra Strâmbului, între două movilițe, s-a pus iarăși piatră hotar, lângă drumul ce merge la Hotin. / Și de acolo, peste Răut, în șes lângă o movilă, unde au aflat piatra veche a hotarului dinspre partea Sorocii, și de acolo, drept spre răsărit, într-un podiș din sus de o movilă mare, s-a pus iarăși piatră hotar, în podișul din mijloc, deasupra drumului ce merge la Movilău, pe valea Flămânzii. / Și de acolo, drept peste vale, tot asupra răsăritului, în muchia dealului dinspre răsărit, alături cu Zăvădinele, iarăși au pus piatră hotar, chiotoarea, într-o moviliţă. De acolo, drept muchia dealului în jos, până în dreptul unei movile mari, au pus piatră hotar într-o movilă mică, dinspre răsărit. / De acolo, la vale, spre Răut, unde iarăși au pus piatră hotar într-o moviliţă de la deal de drumul Sorocii, alături cu altă movilă. / De acolo, peste Răut, dinspre ținutul Iașului, la deal, până într-o piatră veche hotar, ce au aflat într-un pisc, din jos de movila Bobeanului, după cum adevereşte hotarnica lui Carp, și de acolo, muchia dealului, la o movilă ce să numește a Bobeanului, iarăși au aflat piatra veche hotar, căzută la pământ, deasupra unor alunei. / Și de acolo, tot

pe deal în jos, până într-alt hotar vechi, în fundul Solonețului, unde se împreună cu hotarul Zăvedinilor, cu hotarul satului lui Bilici vatav, deasupra Sângereilor, unde se întorc hotarele moșiilor lor spre răsărit, fiind piatra cheutoare moșiei Zavedinilor și a lui Hărbu și a lui Bilici vatav, și moșiei domnești, de acolo, podișul spre amiazăzi, până în muchia dealului, și din muchia dealului, peste hârtoape, până într-altă piatră hotar vechi, a lui Bilici vatav, ce scrie într-însa că este a sa, după cum s-a pomenit mai sus, care piatră este deasupra a trei rediuri, lângă un drum vechi, și de acolo au purces spre amiazăzi, peste Fundurile Ciulucurilor, pe din jos de acele rediuri, până la mijlocul unui podiș și au pus piatră hotar, și de acolo, tot înainte, asupra unei movile mari, deasupra bulucului celui mare, peste niște văi, și iarăși au pus piatră hotar într-o costișă, în fața dinspre răsărit, din sus de o movilă mare, ce este în muchia dealului din sus de movilă, și între hotar sunt niște ponoare, fiind piatra aceasta pusă din jos de niște ulmi; / de acolo se întoarce hotarul în sus, asupra apusului, până unde se întâlnește în capete cu alte moșii. / Cu aceste semne, au încheiat tot hotarul moșiei Bălților domnești, de către toate moșiile de primprejur, și, după porunca ce-au avut de la domnia mea, ca să măsoare moșia aceasta în curmeziș, după cum este obiceiul, au făcut stânjen de opt palme domnești, și după stânjen, au făcut funie odgon de 25 de stânjeni, cu care, măsurând moșia aceasta în curmeziș, s-au aflat 228 de odgoane, care fac stânjeni 6.450, iar în lung, până unde se întâlnește cu alte moșii. / Această moșie, după cum s-a hotărât, pe arătarea semnelor, din tot hotarul jumătate de moșie, parte dinspre apus, cu jumătate din apa Răutului, partea dinspre ținutul Iașului, care vine

dinspre apus, până unde se întâlnește în capete cu alte moșii, de către domnia mea s-a dat danie și dăruire Sandului, feciorul lui Panaite neguțător, și m-am miluit, pentru locul ce s-a luat în Iaşi, mai dând Sandului şi 150 lei, bani gata la făcutul dughenelor ce sunt să se facă pe acel loc, care ieste afierosit spitalului sfântului Spiridon. / Iar cealaltă jumătate de moșie, în lungul moșiei Zăvedinilor, ce este a lui Gheorghe Carp, de către domnia mea s-a dat sfintei mănăstiri a Sfântului Spiridon, ca să-i fie danie și miluire, deosebit de alte mile ce a făcut domnie mea cu această sfântă mănăstirea mai dinainte. Și fiindcă această moșie are pe dânsa și iaz, care vine o parte pe jumătate de moșie, ce s-a dat Sandului, și altă parte iarăși pe jumătate de moșie, ce s-a dat mănăstirii, acest iaz, când vor vrea ca să-l iezească, să prindă ruptura la cheltuiala iazului, cât Sandul Panaite, cât mănăstirea, tot într-un chip să dea, iar nu unul mai mult și altul mai puțin, cum și venitul iazului ce va ieși din pește și din raci, vor împărți iarăși în două, adică un ban unul, un ban altul, și la toate, precum arată în sus, va urma atât Sandul Panaite, cât și mănăstirea. / Drept aceea, prin domnescul hrisov al domnii mele hotărâm și dăm dintr-această moșie Bălțile, ce este domnească, pe jumătate după cum s-a arătat mai sus, să aibă a o stăpâni Sandul Panaite cu tot neamul său, cu jumătate de iaz, pe semnele ce sunt arătate. / Asemene și sfânta mănăstire va stăpâni cealaltă jumătate de moșie, cu jumătate de iaz, după cum i s-au dat de la domnia mea”[575].

1775, octombrie 13: Sandul Panaite, primeşte împuternicire de la Grigore Alexandru Ghica voievod, să

[575] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 260-266

cumpere anual, între Sfântul Gheorghe şi 30 iunie, 50.000 oi din Moldova „şi să le ducă la Ţarigrad, şi pentru că asta este sluba ţării şi a devletului, să nu poată alţii intra la această neguţătorie”[576].

1904: „**Bălți**, rușii scriu și pronunță Bielițî, oraș în judeţul Bălți, așezat pe malul drept al Răutului, la gura Răuțălului. De la Bălți, pînă la Chișinău, sunt 121 verste. Cinci șosele unesc acest orășel cu Hotinul, Soroca, Orheiul și Sculeni. O linie de cale ferată unește orașul cu Bender, Razdelna, Birzula și Ribnița, în lungime de 406 verste. Stația căii ferate e la depărtare de 2 km de oraș. Afară de aceste căi principale de comunicație, orășelul mai posedă încă trei șosele mici, din care una merge spre Cornești, alta în Valea Bâcului, și a treia, prin Chișcăreni, în valea Culei... / Populațiunea orașului, la 1902, a fost de 21.200 suflete, din care 9.300 români, 3.200 ruși, 8.700 evrei, ruteni și alții. Orașul are 951 case; o catedrală, cu hramul Sf. Nicolae, iar în Slobozia Bălți, o biserică cu hramul Buna Vestire. / Din trecutul acestui târgușor al Moldovei se știe că, în secolul al XV-lea, el a fost ars și prădat de tătarii de sub Ghirei-Kan. / La 1711, Petru cel Mare, în retragerea sa, după ce a fost bătut cumplit de turci, a avut aici magazii cu provizii pentru armata sa; aceste magazii au fost prădate de tătari. / Astăzi, acest orășel face un neînsemnat comerț cu vite, pe timpul bâlciurilor. Rușii se ocupă cu tăbăcitul pieilor, pe care le jupoaie de pe vitele vii, chiar la marginea orașului. Acest mijloc barbar de a jupui vita vie este obiectul de oroare a populațiunii moldovene, blajine și umanitare. / Altădată, când Bălți făceau parte din județul Iași al Moldovei, aici

[576] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 282- 285

se făcea mare comerț cu vite; acum, însă, acest comerț a slăbit mult. Bălți posedă azi o moară cu aburi; o fabrică de tuburi pentru țigarete; o cărămidărie; o fabrică de lumânări de ceară; o fabrică de săpun și trei de apă gazoasă. Toate aceste fabrici mici produc, anual, de-abia suma de 4.000 ruble. / În oraș, totuși, au fost, la 1901, peste 319 prăvălii și alte stabilimente comerciale, care, toate împreună, dădeau venituri anuale de 960,50 ruble. / Lângă oraș există 7 grădini de zarzavat, pe o suprafață de 16 deseatini, și 9 grădini cu pomi, pe o întindere de 14 deseatini, acoperite cu 4.500 porni și 26.200 butaci de viță, care produc, pe an, peste 3.800 vedre vin. Tot lângă oraș mai există și 8 plantațiuni de tutun, care produc anual media de 214 puduri tutun, cu preț de la o rublă, până la 15 ruble pudul. / În apropierea orașului se află o movilă, numită Movila Tătarilor, desigur mormântul a vreunui cap tătăresc. / Bălțile sunt insalubre; și aici bântuie paludismul”[577].

BĂLOTEŞTI

(sat mai sus de Comăneşti, comuna Cavadineşti, Galaţi).

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Gostilă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe

---

[577] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 24

Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi seliştea unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos, Comăneşti, şi unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti”[578]. Hotare, din veac.

BĂLOTEŞTI

(comuna Stănişeşti, Bacău).

1632, mai 30: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Vasile, fiul lui Sava din Băloteşti, care primeşte uric pentru „partea de moşie, partea lui Nicoară din **Băloteşti** (comuna Stănişeşti, Bacău), cu fântână şi cu pomeţi”, după o pâră la domnie cu „Mariia Cornii de acolo”, cu zi fixată pentru judecată, în care „Vasile, feciorul Savii, el a venit la zi şi a aşteptat 4 zile peste zi. Iar Maria Cornoae n-a venit la zi şi a rămas din toată legea noastră, pe obiceiul pământului”[579].

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru moşiile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de

---

[578] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

[579] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 99, p. 120

moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** (sau Tămăşoani, raionul Vulcăneşti[580], Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185 galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor din

580 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 254

Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul ei Toderaşco, drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a

patra patre, cumpărată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi, care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o Dabija vodă de la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de laToader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de

Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi, cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Galata şi Caşin, drept 500 lei"[581].

BĂLTENI

(sat cu moară pe Bârlad, numit iniţial
Bonteştii de Jos, Vaslui).

1442, august 1: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Marco, fiul lui Bonta, şi surorii lui, Stana, care primesc uric pentru „ocina lui dreaptă, anume: Bonteştii, pe Stebnic, şi alt **sat, pe Bârlad**, la Două Fântâni, unde sunt **Bonteştii de Jos**, şi loc de moară pe Bârlad, pe care le-a dobândit cu slujba tatălui său, Iliaş Bonta, de la părintele nostru Alexandru voievod… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac"[582].

1490, ianuarie 14: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Marele şi nepotului său de frate Costin, fiul Neagului, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, de la Toader

---

[581] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

[582] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 222, pp. 312-314

Hărniş şi de la nepoţii săi Bilţi şi Nicoară Şeremet „un sat, anume **Bonteşti**, între Bârlad şi între Stevnic”[583].

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod, care cumpără şi dăruieşte „târgului nostru al Vasluiului”, odată cu hotarnica, multe sate, dintre care trei sate, cumpărate, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Bistriţa, „anume Crăstoae pe Racova, unde a fost Pătru, feciorul Crăstei, alt sat anume Bălcarii tij pe Racova, unde a fost Oană, fratele lui Pătru (toate trei în Bejeneşti, comuna Laza, Vaslui), şi al treilea sat, anume Curteştii tij pe Racova, unde a fost feciorul lui Naneş” (satul Curteşti, comuna Poieneşti, Vaslui); de la Drăgălina şi Maruşca, fetele Cozmei Streaşină şi nepoţii lor Ion şi Maria, copiii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feir, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 100 zloţi, „acest sat pe Rahova, anume Feereştii, unde au fost casele moşilor lor, a lui Feir şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină” (comuna Laza, Vaslui); de la popa Băilă din Vaslui şi Neacşa, fiii lui Băilă celui bătrân, a cumpărat, cu 50 zloţi, „un sat pe Rahova, anume Păuceştii, unde a fost Păucă cel bătrân” (Rediul Păuceşti, comuna Laza, Vaslui); de la Groza Rohat, feciorul lui Oanăş Ungureanul, un sat pe Rahova, anume Rohaţii, unde a fost casa tătâne-său”, cu 50 zloţi (comuna Laza, Vaslui); de la Toader Hasnăş, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 240 zloţi tătăreşti, „două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru, de Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului (comuna Bălteni, Vaslui), şi, de iastă parte de Bârlad, Delenii (lângă Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi o selişte, anume Micleştii” (lângă Bălteni, comuna Bălteni, Vaslui); de la Nastea şi Sohiica,

---

583 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 149-152

fetele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicul, cu 70 zloţi, „un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreşenii, unde a fost Mareş judele” (Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui); de la Costul Părăş şi Drăghita, fiii Armancăi şi seminţia lor, Toader, Sasca, Parasca şi Docica, fiii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, cu 50 zloţi, „un sat în sus de Vaslui, în Dumbravă, unde a fost casa moşului lor, a lui Ştefan Mesehnea; de la Anna, Maruşca şi Armanca, fetele Dobrei, nepoatele lui Brudur, cu 100 zloţi, „două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureştii, unde a fost satul lui Drăgoi şi a Tomei” (Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Ionaşco, feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, cu 70 zloţi, „un sat anume Mărăţăi pe Vaslui, iar numele celui sat din vechi a fost Părtănoşi” (Moara Grecilor, inclusă în Vaslui); de la Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, cu 60 zloţi, „două sate între Crasna şi între Bârlad, anume Filipeştii şi, mai jos de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcuienii, unde a fost Stanciul Săcuiul”; de la Şteful şi Mărina, fiii Maruşcăi, şi seminţia lor… Bila şi Oance, feciorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Jumătate, şi Marina, fata Mândrei şi nepotul ei de frate Silea, şi soru-sa Donea. Fiii Fedorei, nepoţi ai lui Oană Jumătate, cu 500 zloţi, „un sat pe Bârlad, în jos de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii” (Muntenii de Jos, comună, Vaslui)… Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pârgarii şi pe toţi oamenii cei săraci din târgul Vasluiului şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că nici un om dintr-înşii, dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vaslui, nici cât de puţină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să

plătească aceia care vor aduce peşte în târg, adică de la o maje, un peşte, şi de la o căruţă, iarăşi un peşte, iară mai mult nimic”[584]

1667, martie 9: Urmaşii marelui vornic Toma Cantacuzino împart între ei satele moştenite, „şi s-a venit lui Ion (Racoviţă) paharnicul şi femeii lui Nastasia, fata Tomii vornicul: **Sârbii**, sat întreg, cu heleşteu şi cu mori la ţinutul Dorohoiului, **Bălteanii**, sat întreg cu mori, la ţinutul Vasluiului, **Clocuşna**, sat întreg la ţinutul Hotinului, **Hulubeştii**, sat înteg, la ţinutul Tecuciului, **Pănceştii**, sat întreg la ţinutul Iaşilor, jumătate de sat **Vitrianca**, la ţinutul Hotinului, jumătare de sal **Volniceni** la ţinutul Orheiului, a treia parte din satul **Costeşti**, cu mori, la ţinutul Romanului, a treia parte din **Popenţiani**, la ţinutul Iaşilor, **Clucereşti**, selişte întreagă, la ţinutul Dorohoiului, mai bine de jumătate din seliştea **Iteşti**, la ţinutul Dorohoiului, **Jărdeani**, selişte întreagă, la Dorohoi, părţile din **Drislive** ce se vor alege, la Dorohoi, părţi din **Dăneşti** şi din **Bozianii**, ce se vor alege, la Dorohoi, părţile din **Jugani**, la Dorohoi, cât se vor alege, părţile din **Branişteari**, cât se vor alege, la Dorohoi, patru fălci de vie la Piscup, la **Cotnar**, două fălci în Mândrul, la Cotnar, patru fălci şi trei fârtae la Cotnar, în Laslău, două fălci şi 20 prăjini la Iaşi, în valea Irimiei”[585].

1774, iulie 5: Satul **Băltenii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumean-

---

[584] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 188-190

[585] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 93

ţev[586], avea următorii: **Birnici:** Lupul sin (fiu) Savii / Nichita fiul Savii / Grigoraș Bârzocu / Costandin fiul Savii / Ianachi fiul lui Sandul, săcrier / Vasile fiul lui Mihalce / Pascal fiul lui Neculai / Simion Romașcu / Grigoraș Mihalce / Antohi Aliei / Ilie fiul lui Alie / Tănasă fiul lui Alie / Ștefan fiul păscarului / Gavril, muntean / Adam fiul păscarului / Andrei fiul păscarului / Ion fiul lui Mihalce / Vasile fiul lui Mihalce / Toader brat (frate) lui / Cozma fiul lui Vasile / Costandin fiul lui Mihalce / Neculai fiul lui Tănasă / Toader fratelei lui / Lefter fratelei lor / Ștefan, văcar / Vasile Potoracu / Vasile, plugar. // **Preoți:** Popa Ștefan / Popa Grigoraș. // **Călărași:** Vasile Corovan. // **Țigani:** Grigoraș Gârbe / Istrate fratelei lui / Vasile Gârbe / Antohi Gârbe / Apostol Gârbe / Gavril / Pavăl / Vasile Țuvrilă / Zăpadă / Toader.

1774, iulie 5: Satul **Chetreştii** (fost Cucoşeri, în Bălteni), ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumeanţev[587], avea următorii: **Mazilii:** Constandin Grecu / Tudor brat (frate) lui / Postolachi Grecu. // **Ruptași:** Mihalachi Grecu / Tănasă Sălcian / Condorat. // **Diaconi:** Filip, diacon. // **Birnici:** Grigoraș Motăș / Ion Motăș.

1898: „**Bălteni - Deleni**, sat în partea de nord-vest a comunei Brodocul, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui, situat pe dealul cu asemenea numire, pe o întindere de 144 hectare. Are o populaţie de 37 familii sau 167 suflete.

---

586 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 230, 231

587 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 231

Are o biserică, zidită la 1844, deservită de 1 preot și 1 cântăreţ”[588].

BĂLTENI

(comuna Probota, Iaşi).

1643, martie 8: Gligorie şi Dumitraşcu, feciorii Agahiei, nepoţii preotesei Nastasia din **Păniceşti** (lângă Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), vând vornicului Cujbă, drept 10 lei, „partea mamei noastre Agahia, din Păniceşti, ce se va alege… / dinaintea lui Pavăl şi Ursu din **Tocsăbeni** (Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), popa Gliu Gligorie şi Niculei de **Bălteni** (comuna Probota, Iaşi), Constantin diacul de **Şăndreni** (Şendreni, azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi Alexa de **Dumeşti** (comuna Văratic, judeţul Edineţ, Moldova)”[589].

1643, noiembrie 10: Agapie, feciorul Alecsandrei, nepotul preotesei popii Zaharia, vinde vornicului Cujbă, drept 12 taleri, „toată partea mâne-mea Alecsandrei din satul **Păniceşti** (lângă Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), dintr-a patra parte de sat cât se va alege… dinaintea lui Dumitraşcu şoimarul, Niculei din **Bălteni** (comuna Probota, Iaşi), Tuderaşco de **Ruşi** (Ruşii Zavului, inclus în Călugăreni, comuna Dămieneşti,

---

[588] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 303

[589] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 41, p. 45

Bacău), Oprea, Nicula şi Mihul din Iaşi”[590].

1646, mai 26: Vasile, fecior Nastei, nepot lui Ţăplic vătav, cu feciorii săi Măriian, Toader, Gavril, Pălaghiie şi Ioana, împreună cu Maria, fata lui Toader, nepoată lui Ţăplic vătav, cu feciorul ei Gheorghieş, şi cu Palaghie, fata lui Ţăplic, vând marelui jignicer Isar, drept 50 lei şi doi boi buni, „moşia din sat de **Bălteni** (comuna Probota, Iaşi, ce este pe apa Prutului”[591].

1646, iulie 27: Mihalce, fecior lui Prodan, nepot lui Borşiciu, şi Gheorghiţă, fecior lui Pătraşcu, nepot lui Borşiciu, şi Grigori, ginerele Grecii, ce-a fost ginere lui Borşiciu, Ioana şi Anghelina, fetele Buţurcăi, şi Ileana, nepoatele lui Borşiciu, vând lui Isar jitnicer, drept 100 lei, „trei părţi de sat din **Bălteni**, ce este pe apa Prutului, din ţinutul Eşii, din tot locul, cu tot venitul”[592].

1898: „**Bălteni**, sat în partea de sud a comunci Hermeziul, plasa Turia, judeţul Iaşi, situat pe coasta dealului Bădălaș. Are o populaţie de 86 familii sau 347 locuitori. Are o biserică, zidită din piatră la 1841, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi, şi o velniţă pentru fabricarea rachiului. Prin mijlocul satului trece şoseaua județeană Iași-Botoșani. Numărul vitelor e de 717 capete, din care: 267 vite mari cornute, 371 oi, 35 cai și 44 râmători”[593].

---

590 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 208, p. 190

591 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 383, p. 327

592 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 447, p. 381

593 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 302

BĂLŢĂTEŞTI

(comuna Bălţăteşti, Neamţ).

1626, mai 31: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Dumitraşco, al doilea stolnic, şi fraţilor săi Toader, Candachia, Anghelina, Todosca şi Tofana, fiii lui Pătraşco, care primesc uric pentru „satul **Mânjeşti** (parte a satului Bălţăteşti, Neamţ) şi **Bălţăteşti** (sat, Neamţ) cu vecini, în ţinutul Neamţului, care sate au fost drepte domneşti şi ascultătoare de ocolul cetăţii Neamţului, care sate sunt drepte de miluire şi de cumpărătură ale tatălui lor, Petraşco logofăt, de la sfânt răposatul Ion Constantin Moghila voievod"[594].

1627, aprilie 7: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Hangul, care primeşte uric pentru două sate, anume **Bălţăteştii** (Neamţ) şi **Mânjeştii** (parte a satului Bălţăteşti, Neamţ), ce sunt în ţinutul Neamţului. Iar în zilele lui Constantin voievod, Pătraşco, marele logofăt, a dat oareşce sumă de bani pentru trebuinţele domniei şi a pământului şi, pentru această sumă de bani, a dat lui domnul aceste sate. Iar în urma lui Pătraşco logofăt le-a fost stăpânit Coste Bocioc vornic, pentru că i-a fost lui ginere. Iar după pieirea lui Băcioc, trecând din mână în mână, i-au adus fiii lui Pătraşco documentele ce le-a avut părintele lor" lui Miron Barnovschi voievod, care le-a dat lor iarăşi „dania şi cumpărătura părintelui

[594] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 73, pp. 92, 93

lor… iar când a început a zidi mănăstirea Hangului… a făcut tocmeală cu fiii lui Pătraşco logofăt şi cu fiii lui Coste Bocioc, şi le-a dat lor alte două sate, pentru aceste sate, anume **Miclăuşănii** (satul Miclăuşeni, ţinutul Dorohoiului, Botoşani), cu iazuri, ce este în ţinutul Dorohoiului, şi **Căcăcenii** (satul Dimăcheni, Botoşani), cu loc de iaz şi de moară pe apa Jijiei, ce este în ţinutul Hârlăului, care aceste două sate au fost drepte ocini şi moşii ale moşului domniei sale, Balica hatmanul… Şi a mai dat nepoţilor lui Pătraşco şi fiilor lui Bocioc 990 galbeni ungureşti. Iar aceste sate să fie iarăşi sfintei mănăstiri din nou zidite, numită Hangul”[595].

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Bacău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad”. / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni** (Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna”. / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti

---

[595] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 174, pp. 227, 228

(judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii”. / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava”. / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**, la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului”. / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăndrenii** (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi”[596].

1637, iulie 14: Cartea de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Hangul, „spre a ţine a lor dreaptă ocină şi moşie a mănăstirii, nişte fân de la Loghin din **Bălţăteşti**, şi pe nimeni să nu lase să cosească fără voia lor”[597].

1639, iunie 28: Loghin şi Molodeţ din **Bălţăteşti** vând marelui paharnic Gheorghe, drept 12, „două fălci de curătură de la **Strâmtură** (lângă Pârâul Mare, comuna

---

[596] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116

[597] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 157, p. 149

Ceahlău, Neamţ), din gura pârăului, în jos", pe care paharnicul Gheorghe „le-a dat schitului ot Hangu[598].

1643, mai: Ştefan Florescul vinde marelui paharnic Gheorghe, drept 10 lei, „o curătură a mea, ce am făcut-o eu din pădurea întreagă, ce se cheamă **Colibiţa** (în hotarul moşiei mănăstirii Râşca, Neamţ), pe apa Bistriţei… dinaintea lui Ion Ţigârlea, Ionaşco Bârlibă, DumitruHârjabă şi vătămanul de **Bălţăteşti** (comuna Bălţăteşti), Buzulucă şi Toma Andoniescul din **Mânjeşti** (nume schimbat în Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) şi Sturzea şi Vrânceanul din **Gura Largului** (azi Poiana Largului, comuna Gura Teiului, Neamţ)"[599].

1774, iunie: Satele **Bălţăteşti**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[600], aveau **toată suma caselor 96**. Scădere rufeturi 36: 6 popi, 30 case pustii. Rămân birnici 60. / **Birnici**: Ion sin (fiu) lui Postolachi / Ion Mihalce / Postolache Mihalce / Lupul Mihalce / Gheorghiţă Mihalce / Ion Boul / Ion, vornic / Sălivestru, butnar / Apostol Platon / Ion fiul lui Grigoraş / Ioniţă brat (frate) lui Simion / Ion, plăieş / Neculai Arapu / Toader Bratul / Vasile, rus / Nechita, rus / Vasile, dascăl / Pavăl Dârloman / Ion fiu lui Maftei / Ignat Chitic / Ursul Obreją / Toader, ungurian / Adam Codenic / Gherasim, văcar / Vasile, la fel / Ion fiu lui Brăilă / Ştefan Nistor / Costantin Săvoi / Ion Săvoi / Andrei Săvoi / Gheorghiţă Ciudin / Grigoraş Platon / Gavril Negru / Mihăilă

[598] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 155, p. 169

[599] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 85, pp. 91, 92

[600] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 6, 7

Bohance / Costantin Bălţătescu / Ion, crav / Ion Belciou / Toader Crudu / Gavril Crudu / Gheorghi Hilip / Nechita Hilip / Dumitraşcu Hilip / Ion Platon / Lupul Dafin / Pintelei, butnar / Vasile fiu lui Bălăoi / Vasile a Dafinii / Toader, cojocar / Lupul, cojocar / Gavril, cojocar / Hilimon / Irimie, crainicu / Petre, ungurian / Grigoraş Hâra / Ichim, vornicel / Lupa cu holtei / Ana cu holtei / Vasile Ciohoran / Ion, ungurian / Blaga, ungurian. // **Rufeturi:** Popa Toader / Popa Grigoraş / Popa Ion Chichiriţă / Popa Costantin / Diaconul Toader / Diaconul Neculai Bota. // **30 case pustii**.

1898: „**Bălţăteşti**, comună rurală în judeţul Neamţ, numită astfel de la satul de reşedinţă al ei. Ocupă partea dinspre sud şi centru a celor două extremităţi ale plășii de Sus-Mijlocul. E aşezată în drumul şoselei naţionale judeţene Piatra-Neamţ, la 25 km depărtare de oraşul Piatra, pe dealurile și văile dintre pâraiele Văraticul și Cracăul. Se mărginește la sud-est cu pământurile comunei Crăcăoani, la nor-vest cu comunele Buhalniţa, Hangul, Filiorul, şi la nord-est cu Grumăzesti. Este formată din satele și cătunele: Bălţătesti, Mitocul lui Bălan, Valea Arinii şi Valea Seacă. Are o populaţiune de 2.179 suflete, dintre care: 465 capi de familie sau 2.135 suflete aflătoare faţă în comună şi 17 absente; la facerea recensământului populației, după sex sunt 1.091 bărbaţi, 1.061 femei; după starea civilă: 1.108 necăsătoriți, 915 căsătoriți, 128 văduvi, 1 divorțat; în raport cu instrucțiunea: 146 ştiu carte, 2.006 nu ştiu… Dintre locuitorii împroprietăriţi în 1864, sunt astăzi 142, care ocupă singuri locurile lor, 238 din cei care ocupă locuri ca urmaşi, 2 stăpânesc locurile altora şi 74 care, deşi însuraţi şi lucrători de pământ, nu ai nici un fel de

proprietate… În această comună sunt 3 biserici în bună stare, întreţinute de comună, din fondul de 700 lei, deservite de 2 preoţi și 4 cântăreţi. O scoală, cu un învăţător, este întreţinută de stat… / **Bălţăteşti**, sat în com. Bălţătesti… Populaţiunea acestui sat se urcă la 340 locuitori, care se ocupă, pe timpul verii, foarte mult, cu comerţul productelor animale, a păsărilor etc., agricultura şi prea puţin cu industria şi comerţul propriuzis. În acest sat se află reşedinţa comunei, o biserică de piatră, deservită de 1 preot și 2 eclisiarhi, o şcoală, cu o populațiune de 60 elevi. Aici e stațiune balneară, cu 5 oteluri mari, care cuprind peste 80 de camere; o farmacie; staţiune telegrafică-poştală. În sat sunt 5 rotari, între care și 1 strungar, 1 bărbier etc. / Bălţăteşti, împreună cu satul Mânjeşti, au fost daţi danie, de Barnovski şi Vasile-Vodă, mănăstirii Hangul; iar mai tirziu a fost întărită acea danie, prin hrisovul lui Neculai vodă Mavrocordat, la 1715, și s-a închinat, împreună cu mănăstirea Hangul, Patriarhiei de Alexandria. Asemenea, se spune că acest sat, împreună cu moşiile Bălţătesti, Buhalniţa, Mânjeşti și Crăcăoani, ar fi alcătuit, în vremuri, un cnezat… / **Bălţăteşti**, staţie balneară… pe partea dreaptă a pârâului Sărata. Izvoarele minerale din această localitate sunt cunoscute din timpuri vechi; bătrânii povestesc că le-au găsit sub formă de fântâni, pe care le numeau Fântânele de Slatină Rea, numire ce se păstrează printre locuitori. / Cei dintâi care au început să le cerceteze, să le îngrijească şi să le curețe, au fost principii Cantacuzin (din familia Cnejilor), veniţi din Rusia, unde trăiră până atunci, spre a se stabili aici. Ei le-au îngrădit, au deschis izvoarele şi au clădit, în apropiere, 2 barace mari, unde au aşezat căzi, pentru scăldarea lor şi a vizitatorilor ce le veneau ca oaspeţi, pe

timpul verii (1810). (Nu trecu mult şi se vesti în țară de efectele binecuvântate ale Slatinei Rele de la Bălţăteşti. Vizitatorii pătimași sporeau pe fiecare an şi se stabileau prin sat și prin vecinătate, unde cărau apa cu vasele. / Pe atunci erai numai trei fântâni de slatină (saramură): Olga, Elena şi Gheorghe sau Fântâna Cneazului. Izvorul al patrulea s-a descoperit mai tirziu. / Cea dintâi analiză a apelor acestora s-a făcut, pe la anul 1839, de către dr. I. Cihac și provizorul Franz Humpel, cu care ocazie s-a văzut că conțin: acrime carbonică, idro-sulfurică şi idroclorică; apoi sodă, magnezie, potasă, calce, fier şi iod. Izvorul Cneazului era cel mai îmbelşugat, dând peste 100 de oca de apă pe minut… / O a doua analiză, şi mai completă decât cealaltă, s-a făcut, la 1856, de dr. Stenner. Cu aaceastă ocazie s-a constatat că boalele care erau combătute cu succes prin băi sunt: Poala albă, guturaiul încuibat, umflătura ghindurilor şi alte boale scrofuloase, reumatizmul cronic, petele, picinginc, noduri, beşicuţe, bube, limbrici, trânji şi felurite boli nervoase. / Mai târziu, băile s-au dat în antrepriză particulară. / La 1870, stabilimentul de primire a vizitatorilor era compus dintr-o clădire de lemn, cu 24 de odăi, în formă de potcoavă; având pe lângă dânsele șase bucătării și şase cabine pentru feredeie. Tratamentul boalelor se făcea ordinar, după prescripțiunea arendașului, care, pe acele vremuri, era un evreu. / La 1875, s-au cumpărat de la principele D. Știrbei, de dl dr. D. Cantemir, care a făcut, prin ajutorul dlui dr. Konya, o ultimă analiză amănunţită, schimbând totodată şi numirile izvoarelor în: No. 1, Carol; No. 2, Independenţa: No. 3, Elisabeta; şi No. 4, Cuza Vodă (20 octombrie 1885)”[601].

[601] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*,

BĂLŢAŢI

(sau Băltăţeşti, sat la Cârligătură, comuna Bălţaţi, Iaşi; „împreună cu satele Făcuţi, Sârca, Valea Oilor şi Gugea formează comuna Bălţaţi… Se megieşeşte, la răsărit, cu Mădârjaci, la miazănoapte cu Valea Oilor şi Gugea, la apus cu Prigorcenii şi la miazăzi cu Goeştii şi Lunganii”[602]).

1425, decembrie 28: Întărit de Alexandru cel Bun „fiilor lui Ştefan Stravici, Toader şi Petru”, care primeau uric pentru „trei sate în Cârligătură, anume: unde este Şerba Păuşescul (Păuşeşti) şi Lazor, altul unde este Neagu Barbosu şi Dragomir Hasnăş (Hăsnăşeni), al treilea **Bălţaţi**. Încă le-am dat, pe Nirova, patru sate, anume: unde a fost Laţcu (Lăţcani), altul unde este Mihul şi Panici (Păniceşti), al treilea unde este Stancuţ, al patrulea unde este Stanciul… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[603].

1602, aprilie 28: Ştefan Vicol, nepot Bârzului şi răzeşii lui vând comisului Ştefan Vrăjăscu, drept 350 zloţi, „partea lor din satul **Bălţaţii** care se cheamă **Popişcanii**”[604].

1617, aprilie 16: Radul voievod întăreşte lui Nis-

---

volumul I, Bucureşti 1898, pp. 308-310

602 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 38

603 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 62, pp. 90, 91

604 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 40

tor Ureche toate satele lui din Moldova, printre care „partea lui din **Brătuleşti** şi jumătate de sat de **Fedeleşeni**… şi satul **Goeşti**… şi partea lui de sat din **Sârbi**… şi din **Lungani** şi din **Şăpticeni** şi din **Bălţaţi**… din ţinutul Cârligăturii”[605].

1620, octombrie 20: Întărit de Gaşpar voievod lui Ionaşco aprod, în baza unor „zapise de mărturie de la Hilip vătah, Seachil uşier, Grozav pitar, şi Purice bătrânul, toţi din **Cudreşti**, Câlcu pitar din **Bălţaţi** şi de la mulţi oameni buni, scriind că… Mărica Oncioae, fata Magdalinii, nepoata lui Gavril, i-a vândut partea unchiului ei Gavril, a patra parte, în Cudreşti, ce-i pe Bahlueţ şi cu loc de moară, drept 100 zloţi tătăreşti… / Şi de asemenea i-a vândut lui Gligorie, fiul Anghelinei, nepot lui Cudrea Dragotă, din partea unchiului său Cudrea Dragotă, a treia parte din acel sat, drept 80 zloţi tătăreşti, şi, asemenea, i-a vândut lui Dumitra Salomia, nepoata lui Balotă, din partea lui Balotă a patra parte din acest sat, drept 80 zloţi tătăreşti, şi, asemenea, i-a vândut lui Mărica, fiica Urâtei, nepoata Onii, din partea unchiului ei One a patra parte din acest sat, drept 70 zloţi tătăreşti, şi, asemenea, i-a vândut lui Tănasie, fiul Vârvarei, nepot Urâtei, din partea Urâtei a şasea parte din acest sat, drept 40 zloţi tătăreşti, şi, asemenea, a adus un zapis de mărturie de la Sava, Pavăl şi Dumitru Seachil din **Lunganii de jos**, şi de la Petriman din **Găureni**, scriind că Ştefan, fiul lui Gligorie Roiban i-a vândut cumpărătura tatălui său de la Benea din **Cudreşti**, fiul lui Gavril, din partea lui Benea jumătate de parte din acest sat, drept 100 zloţi tătăreşti”[606].

---

605 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 40
606 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 45

1624, decembrie 19: Mărturia şoltuzului şi a celor 12 pârgari de **Cotnari** şi a celui de **Târgu Frumos**, tot cu 12 pârgari de Târgu Frumos, „oameni buni şi slugile măriei tale din megieşi", adică Ionaşco aprod şi Ilea visternicel din **Cudreşti**, Călcul pitarul din **Bălţaţi**, Ihnat şi Ihnat visternicel din **Mădrăjaci**, Istratie din **Iezereni**, Anton şi Lazor din **Belceşti**, despre hotarul satului **Ulmi** spre „un val ce au cu slătinenii, pentru ce le-au mutat pietrele din hotarul bătrân… Şi am aflat un om bătrân, anume Lazar de Belceşti, de ştie de tot cum n-au treabă slătinenii la acel hotar, ci slătinenilor le-a dat Alexandru vodă cel Bătrân loc de odae (han – n. n.) împotriva Belceştilor"[607].

1635, august 29: Printre martorii lui Neniul vornic, care cumpără „o parte din moşia **Băloşeani**", se numără „şi Gugea din **Goeşti**"[608].

1637, iulie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, fostului vistiernic Gheorghe Roşca, după ce fusese pârât de faţă de Chirilă, Ştefan, Lupul şi alte rude şi răzeşi ai lor din **Româneşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), „pentru nişte părţi de ocină ce a cumpărat din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi), pe Bahlui, în ţinutul Cârligăturii… Roşca vistiernic a adus înaintea domniei mele oameni care i-au vândut acele părţi de ocină din acest sat Ivoeşti, anume Moiseiu din Româneşti, Ţâgan, Vasile Bodorcea, Marco şi Pavel… iar ei au spus că au mers pe la toate rudele lor şi au dat de ştire, şi nimeni dintre ei nu voia să cumpere. Şi a adus şi mărturie, oameni buni şi slugi ale domniei mele, anume

---

[607] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 249, pp. 317, 318

[608] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 36

Ivan, Văsian şi Miera din **Mădârjeci** (Mădârjeşti, comuna Bălţaţi, Iaşi), Machidon, Chirilă, Pătraşco şi Tofan din **Cudreşti** (înglobat în Bălţaţi, comuna Bălţaţi, Iaşi), Silion din **Vlădeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Gricea din **Cosiţeni** (comuna Podi Iloaiei, Iaşi), din Cârligătura, care au mărturisit că au umblat acei oameni, care au vândut lui Gheorghe Roşca, pe la toate rudele lor şi le-au dat ştire, iar n-au vrut să cumpere părţile pe care acum vor să le întoarcă”[609].

1646, iunie 15: Ţigănaş, feciorul lui Băgău de **Cioltani** (lângă Popeşti, Iaşi) vinde „partea mea din **Cudreşti** (înglobat în Bălţaţi, comuna Bălţaţi, Iaşi), şi din joseni, şi din suseni, ce ceste pe Bahlueţ, în ţinutul Cârligăturii, seminţiei mele Pătraşco şi Tofanm feciorul lui Clineşti de Cudreşti, drept 8 lei. / Şi în tocmeala noastră au fost Ilea şi Tănasie de **Cudreşti**, Coste şi Pavăl de **Mădrâjeci** (Mădârjeşti, comuna Bălţaţi, Iaşi), Constantin Forojie de **Storneşti** (comuna Sineşti, Iaşi) şi Chirilă Câlcul de **Bălţaţi** (comuna Bălţaţi, Iaşi). Şi s-a băut adălmaşul în casa lui Hilip”[610].

1673, iunie 8: Chiriac fost ceaşnic şi femeia lui Safta dăruiesc lui Gligori Hăbăşăscul „o bucată de loc din **Odaia Gugii**, care-l am eu danie de la femeia mea Alecsandra, ce a răposat, fata lui Gligorie Ureche, ce este la Cârligătură, pe apa Bahlueţului, din Bahlueţ pe lângă hotarul **Bălţaţilor**, pe drumuşor, până în drumul ce mare şi pe drumul cel mare în sus, pe drum, până unde se

[609] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 145, pp. 134-136
[610] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 404, p. 347

înttmpină cu hotarul Prigoreanilor”[611].

1679, iunie 15: Enache gramaticul, tatăl vitreg al lui Ion Neculce, se pârăşte cu Gligorie Hăbăşăscul „pentru o parte de ocină ce se cheamă şesul **Râtul**, până unde se împreună cu hotarul **Bălţaţilor**, ce este pe Bahlueţ, în ţinutul Cârligăturii, Enache ţinând că o are, prin socrul său, Iordache vistiernic, danie de la Iftimia păhărniceasa, fata lui Gligorie Ureche, iar Gligorie Hăbăşăscul zicând că o are şi el danie de la Alecsandra, altă fată a lui Gligorie Ureche”[612].

1725: Mărturie hotarnică despre moşia **Râtul** a lui Ion Neculce, „ce este dinspre **Scorţăşti** şi dinspre **Albeşti**… la capul hotarului din jos, unde se hotărăşte cu **Frătenii** şi cu **Bălţaţii**, o piatră pe coastă în malul Bahlueţului”[613].

1725, iulie **2**: Mărturie hotarnică despre moşia **Odaia Gugii** a lui Ion Neculce, „zicând dumnealui hatmanul Ion Neculce cum că merge matca cea bătrână a Bahlueţului, pe sub dealul dinspre **Albeşti** şi dinspre **Scorţăşti**, arătând şi pietre de hotar lângă acea matcă, pe sub deal, în capul hotarului din sus este piatră pusă, încă peste matcă, dinspre Scorţăşti, iar altă piatră, din jos, este pusă iar lângă matcă, dinspre câmp, dinspre **Bălţaţi**”[614].

1739, mai 12: Pâra dintre Ion Neculce fost mare vornic şi călugării de la Săcul „pentru şesul **Râtul**… din Bahlueţ, pe lângă hotarul **Bălţaţilor**, până în drumul cel

---

611 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 40
612 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, pp. 40, 41
613 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 41
614 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 41

mare”[615].

1755, iunie 10: Zapisul răzeşilor satului **Cudreşti**, de la ţinutul Cârligăturii, Ioniţă Cudrescu fost mare medelnicer, Gavril Grosu, Sandul Grosul, Vasile Buhăescul fost mare medelnicer, Vasile Tănasă vistiernic, Dionisie Hudici egumen, Partenie egumen Săcul răzeş şi preotul Paladi Săcară, prin care mărturisesc mitropolitului Iacov „pentru nişte părţi de moşie, cumpărături, ce-a avut Solomon Bârlădeanul la satul **Cudreşti**, care părţi au fost rânduite de logofătul Solomon, cu diata sa, la Mănăstirea Bogdana (Săcătura), prăpădindu-se zapisele acestor părţi”[616].

1755, iunie: Despa, fata lui Gligoraş Bârzul, văduva lui Alexandru, ce-a fost vătăman la Iordache Cantacuzino, nepoată Alecsandrei şi lui Vasile, însoţindu-l pe hotarnicul Vasile Buhăescu, mărturiseşte că, „ştiindu-mă că sunt moşinaş în **Codreşti**… de pe moşul (bunicul) meu Toader Nigură, am aflat locul vândut la logofătul Solomon Bârlădeanul şi am rămas că n-am moşie de baştină, dar având un zapis de cumpărătură, de 8 lei, lui Vasile şi fraţilor lui, care şi tatăl meu Gligoraş Bârzul e frate cu Vasile, feciorii Alecsandrei, cumpărătură de la Vasile, feciorul lui Tofan, care mi l-a dat mie zestre, nu m-a lăsat părintele Iacov Mitropolit păgubaş, şi mi-a dat acei 8 lei… să nu mai am eu a mă amesteca în Codreşti”[617].

1803, Condica liuzilor: Satul **Bălţaţi** al „visterni-

---

615 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 41
616 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, pp. 49, 50
617 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 50

cesei Catinca Ianculeo avea 8 liuzi”[618].

1898: „**Bălţăteşti**, moşie din comuna Brăeşti, plasa Cârligătura, judeţul Iaţi, pe care este înfiinţat satul nou Valea Oilor. Are o întindere de 362 hectare, pământ foarte roditor, Această moşie este proprictatea statului”[619].

BĂLŢAŢI

(Foleşti, în Bălţaţi, comuna Tătărani, Vaslui).

1502, martie 10: Întărit de Ştefan voievod stolnicului Toader Toc, care cumpără, cu 60 zloţi tătăreşti, de la fraţii Toader şi Marina, feciorii lui Luchin şi cu redele lor Marina şi Magda, fetele lui Condrin, „o selişte la Crasna, anume Foleştii”[620]. Hotarul, cel bătrân.

1502, martie 10: Întărit de Ştefan voievod, în cadrul unui schimb de sate între Marenca, fiica lui Mihul Epure, nepoata lui Toma Solescu, care dă stolnicului Toader Toc „un sat pe Vaslui, anume Soleştii, unde a fost străbunicul ei Andrei, unde a fost jude Mihăilă Negrul” şi primeşte „un sat pe Crasna, anume Foleştii, şi încă i-a

---

[618] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 42

[619] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 310

[620] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 267, pp. 480, 481

mai dat o sută de zloţi tătăreşti”[621] stolnicul Toader Toc. Hotarul, din veac.

1636, mai 14: Întărit de Vasile Lupu voievod nepoţilor Cozmei şi Vărbarei, popa Strătulat şi Gheorghe, feciorii Anghelinei Şeptilicioe, Grigore, feciorul lui Dumitru, şi Macovei, după o pâră de faţă făcută împotriva lor de Gheorghe Goga şi de Petriman şi popa Boţul, feciorii Fătului, „pentru nişte părţi de moşie din satele **Tăoşti** (înglobat în Bălţaţi, comuna Tătărăni, Vaslui), **Cibarţu** (lângă Găneşti, comuna Boteşti, Vaslui) şi **Găneşti** (comuna Boteşti, Vaslui), ce sunt în ţinutul Vasluiului, zicând aceşti mai sus scrişi oameni că li se cade să ţină ei acele părţi de moşie, pentru că ei sunt mai aproape neam Cozmii şi Vărvarei. Iar popa Strătulat, Gheorghe, Grigore şi Macovei au arătat un ispisoc de la Miron Barnovschi Vodă şi un zapis de la Cozma şi de la Vărvara, scriind cum au dat danie acele părţi de moşie din **Tăoşti, Cibarţu** şi **Găneşti** popii Strătulat şi lui Gheorghe, feciorii Şeptilicioe, lui Grigore, feciorul lui Dumitru, şi lui Macovei, nepoţii lor”[622].

1640, decembrie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Burghelea, în baza zapisului de mărturie de la Stratul protopopul, Mitrul şi Dumitraşcu din **Gugeşti** (comuna Boţeşti, Vaslui), Mărdarie de **Horgeşti** (comuna Bogdana, Vaslui), Şoropul de **Mândreşti** (comuna Boţeşti, Vaslui), Ionaşco din **Tăoşti** (înglobat în Bălţaţi, comuna Tătărăni, Vaslui) şi de la Bosiiuc căpitanul, în care scrie că „a venit înaintea lor

---

[621] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 268, pp. 481-483

[622] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 418, p. 480

Sora Rotăriţa, fata lui Crăciun şi a vândut a ei dreaptă moşie din satul **Tăoşti**, din satul **Găneşti** (comuna Boţeşti, Vaslui) şi din satul **Ghibarţu** (comuna Boţeşti, Vaslui), câtă se va alege, lui Dumitraşcu Burghele, drept 70 de lei bătuţi. / Aşijderi, a cumpărat Dumitraşcu Burghele de la Procopie, Gligorie şi Măriia, feciorii Ştefăniei, nepoţii lui Hărăţ… toată partea lor din satul **Mândreşti**, drept un cal şi 15 lei", şi tot de la Sora Rotăriţa, fata lui Crăciun, a primit danie, „drept sufletul său, o parte de ocină din satul **Vâlcani** (lângă Boţeşti, comuna Boţeşti, Vaslui), cât se va alege partea ei"[623].

1689, octombrie 22: Ispisoc de judecată de la Constantin voievod, după ce „s-au pârât de faţă Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta, fata lui Gurie, din satul **Bărboşi**, de la ţinutul Fălciului, dimpreună cu Chirilă, feciorul lui Gavril din satul **Tăoşti**, ce-s la ţinutul Vasluiului, şi cu Ion, feciorul Bălăneasăi ot tam (de acolo), pentru satul **Hultureşti**, ce sunt în ţinutul Fălciului, pe valea ce se cheamă Moisiia, zicând Chirilă, Ion şi Mihăilă precum au şi ei moşie într-acel sat Hultureşti, de pe părinţii lor, şi venind ei întâi cu această jalobă, trimis-am de au venit de faţă şi Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta şi, venind de faţă, au adus şi urice pe acea moşie a Hultureştilor, în care urice scriu, într-un uric de la Ştefan vodă Tomşa, că este pe jumătate de sat Hultureşti, din partea din jos, şi iarăşi, din cealaltă jumătate de sat, din partea de sus jumătate, părâi cumpărate de Drăgan armaşul de la Lupul şi de la soacra lui Lupul, Catrina, de la Vasile, feciorul Teclei, Anghelina şi frate-său Buzilă, Guriş, feciorul lui Ştefan,

---

[623] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 498, pp. 484, 485

Bălan şi Glogore Florea, care au fost răzeşi, fiind moşia lor; şi iarăşi arătatu-ne-a alt uric, de la răposatul Vasile vodă, scriind pentru părţile din Hultureşti din jumătatea de sat ce a rămas nevândută, şi se află că au vândut Loghin, feciorul lui Pavăl, nepot lui Ion diacul, partea tatălui lor şi a unchiului lor Ilie din acea jumătate de sat, cumpărată iarăşi de Drăgan armaşul.,, / Adus-au şi Chirilă, Ion şi Mihăilă un uric, de la Iliaş vodă, pentru un loc de prisacă, ce este în hotarul Hultureştilor, în partea de sus, la sfârşitul văii Moisiia, cumpărat de la Fătul, Gruban, Ţopa şi de la Sora, feciorii Lupii. / Deci domnia mea am judecat ca să aibă Cujbă şi comnată-sa a-şi ţine părţile de ocină din Hultureşti, iar Chirilă, Ion şi Mihăilă să fie volnici a-şi ţine locul de prisacă”[624].

1774, iulie 5: Satul **Bălţaţii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[625], avea următorii: **Scutelnici:** Mihai, liahul, al Sandului Bosii, medelnicer. // **Călăraşi:** Ichim Costachi / Ifrim.

1786, ianuarie 27: Ion Ovidenie, cu soţia şi feciorii lor Pavăl şi Alicsandru, fraţii Neculai Petrică, Ion şi Apostol vând clucerului Manolachi Tudorie, cu câte „60 bani stânjenul… al nostru bătrân de moşie, Siman, ce-l avem noi de la moşii (bunicii) noştri, şi acest bătrân se răzeşeşte în siliştea **Bălţaţilor**, pe valea Sohului, la ţinutul Covurluiului, şi trăgându-se toată moşia Bălţaţii din 5 bătrâni, au ieşit 139 stânjeni la tot bătrânul… s-au făcut 69 pol (jumătate) lei, şi ne-am luat toată plata în

---

[624] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 2-4

[625] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 220

mâinile noastre"[626].

BĂLŢI

(vechiul Balota, azi oraşul Bălţi, judeţul Bălţi, Moldova).

1640, ianuarie 4: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Irimicea, feciorul lui Gheorghe, nepot lui Vasile, de faţă înaintea noastră a tras la judecată pe Dumitraşco Şoldan, mare vornic de Ţara de Jos, pentru o selişte de pe Căinari, ce se numeşte **Ştiuca** (la Gura Căinarului, comuna Putileşti, judeţul Soroca, Moldova), în ţinutul Sorocii, între **Balota** (oraşul Bălţi, judeţul Bălţi, Moldova) şi între Lozile (toponim), zicând Irimicea şi cu alte neamuri ale lui precum că acea bucată de hotar este din hotarul satului lor, **Balota**, şi niciodată n-a fost selişte… şi a arătat un ispisoc de la întru sfinţi odihnitul Alexandru voievod. Iar Şoldan a arătat înaintea noastră că acea selişte, anume **Ştiuca**, este dreaptă danie şi miluire socrului său, Cărăiman fost mare paharnic, şi ne-a arătat ispisoc de danie şi de miluire de la Simion Movila voievod. Şi încă a mai dat Cărăiman doi cai turceşti foarte buni, preţuiţi drept 600 galbeni ungureşti, în trebuinţa ţării. / Drept aceea, aşa s-a aflat că Irimicea şi cu alte neamuri ale lui nu au nici o treabă cu acea selişte"[627].

1766, iunie 9: Întărit de Grigore Alexandru Ghica

---

[626] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 111, 112
[627] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 283, pp. 277, 278

voievod lui Sandu, Costachi şi Iordachi, feciorii lui Panaite, neguţător din Iaşi, la schimb pentru un loc în Iaşi, de care avea nevoie mănăstirea Golăii, şi cărora le dă „între ţinutul Şaşului şi ţinutul Sorocii, pe Răut, o moşie ce se numeşte **Bălţile**, care fiind domnească şi pustie, şi nefiind dată nimănui, s-a luat sub stăpânirea domniei”, care trimite hotarnici pe Iordachie logofăt şi pe medelnicerul Ioniţă Pilipoţchi „să aleagă şi să hotărască moşia aceasta… şi arată că au aflat că această moşie se hotărăşte şi merge alături cu moşia lui Gheorghe Carp, mare căpitan de Ropce, ce ce numeşte **Zăvădinele**, care şi aceasta a fost moşie domnească, dată danie de răposatul Petru voievod, din veleat 7096 (1588), august 20, hatmanului Andrei”, apoi, adunând martori (Postolache Cărste, Apostol Porcos, Timofte Hărbul din **Heci**, Ion Negre, Gheorghe Harbuz, Toader Uzun, Petre Topal, Toader Cioban, Vasile Hriţco, Grigoral Frunză, Vasile Deliul, Ion Moroşan şi Ion Rotar), „pe aceştia întrebându-i pentru moşia Bălţile, cum o ştiu toţi, au răspuns că, de când sunt ei trăitori şi aşezaţi cu şederea pe acea parte de loc, de aproape 40 ani, aşa au apucat şi ştiu, că moşia Bălţile tot domnească s-a numit şi nu a avut nici o parte boierească, nici răzăşească, şi că o stăpâneau tătarii, care o păşteau cu oile şi hergheliile lor, până acum, în vremea domniei mele, ce am dezrădăcinat tătarii şi s-au gonit din ţară. / Şi cercetând numiţii hotarnici întâi hotarele moșiei **Zăvădenilor**, pe din jos, alături cu moşia **Bălțile**, cu preotul și cu toți oamenii de mai sus arătați, le-au aflat toate deplin, după cum sunt arătate la hotarnica lui Carp, care vin către răsărit și către amiazăzi. / După aceea, au cercetat și de către miazănoapte, și iarăși au aflat piatră hotar, de unde au început a hotărî, punând

stâlp de piatră într-o movilă din sus de gura Copăciancăi, dinspre apus și dinspre ținutul Iașului. Și de acolo, asupra Răutului, spre răsărit, și în muchia dealului Răutului, deasupra Strâmbului, între două movilițe, s-a pus iarăși piatră hotar, lângă drumul ce merge la Hotin. / Și de acolo, peste Răut, în șes lângă o movilă, unde au aflat piatra veche a hotarului dinspre partea Sorocii, și de acolo, drept spre răsărit, într-un podiș din sus de o movilă mare, s-a pus iarăși piatră hotar, în podișul din mijloc, deasupra drumului ce merge la Movilău, pe valea Flămânzii. / Și de acolo, drept peste vale, tot asupra răsăritului, în muchia dealului dinspre răsărit, alături cu Zăvădinele, iarăși au pus piatră hotar, chiotoarea, într-o moviliţă. De acolo, drept muchia dealului în jos, până în dreptul unei movile mari, au pus piatră hotar într-o movilă mică, dinspre răsărit. / De acolo, la vale, spre Răut, unde iarăși au pus piatră hotar într-o moviliţă de la deal de drumul Sorocii, alături cu altă movilă. / De acolo, peste Răut, dinspre ținutul Iașului, la deal, până într-o piatră veche hotar, ce au aflat într-un pisc, din jos de movila Bobeanului, după cum adevereşte hotarnica lui Carp, și de acolo, muchia dealului, la o movilă ce să numește a Bobeanului, iarăși au aflat piatra veche hotar, căzută la pământ, deasupra unor alunei. / Și de acolo, tot pe deal în jos, până într-alt hotar vechi, în fundul Solonețului, unde se împreună cu hotarul Zăvedinilor, cu hotarul satului lui Bilici vatav, deasupra Sângereilor, unde se întorc hotarele moșiilor lor spre răsărit, fiind piatra cheutoare moșiei Zavedinilor și a lui Hărbu și a lui Bilici vatav, și moșiei domnești, de acolo, podișul spre amiazăzi, până în muchia dealului, și din muchia dealului, peste hârtoape, până într-altă piatră hotar vechi, a lui

Bilici vatav, ce scrie într-însa că este a sa, după cum s-a pomenit mai sus, care piatră este deasupra a trei rediuri, lângă un drum vechi, și de acolo au purces spre amiazăzi, peste Fundurile Ciulucurilor, pe din jos de acele rediuri, până la mijlocul unui podiș și au pus piatră hotar, și de acolo, tot înainte, asupra unei movile mari, deasupra bulucului celui mare, peste niște văi, și iarăși au pus piatră hotar într-o costișă, în fața dinspre răsărit, din sus de o movilă mare, ce este în muchia dealului din sus de movilă, și între hotar sunt niște ponoare, fiind piatra aceasta pusă din jos de niște ulmi; / de acolo se întoarce hotarul în sus, asupra apusului, până unde se întâlnește în capete cu alte moșii. / Cu aceste semne, au încheiat tot hotarul moșiei Bălților domnești, de către toate moșiile de primprejur, și, după porunca ce-au avut de la domnia mea, ca să măsoare moșia aceasta în curmeziș, după cum este obiceiul, au făcut stânjen de opt palme domnești, și după stânjen, au făcut funie odgon de 25 de stânjeni, cu care, măsurând moșia aceasta în curmeziș, s-au aflat 228 de odgoane, care fac stânjeni 6.450, iar în lung, până unde se întâlnește cu alte moșii. / Această moșie, după cum s-a hotărât, pe arătarea semnelor, din tot hotarul jumătate de moșie, parte dinspre apus, cu jumătate din apa Răutului, partea dinspre ținutul Iașului, care vine dinspre apus, până unde se întâlnește în capete cu alte moșii, de către domnia mea s-a dat danie și dăruire Sandului, feciorul lui Panaite neguțător, și m-am miluit, pentru locul ce s-a luat în Iaşi, mai dând Sandului şi 150 lei, bani gata la făcutul dughenelor ce sunt să se facă pe acel loc, care ieste afierosit spitalului sfântului Spiridon. / Iar cealaltă jumătate de moșie, în lungul moșiei Zăvedinilor, ce este a lui Gheorghe Carp, de către domnia

mea s-a dat sfintei mănăstiri a Sfântului Spiridon, ca să-i fie danie și miluire, deosebit de alte mile ce a făcut domnie mea cu această sfântă mănăstirea mai dinainte. Și fiindcă această moșie are pe dânsa și iaz, care vine o parte pe jumătate de moșie, ce s-a dat Sandului, și altă parte iarăși pe jumătate de moșie, ce s-a dat mănăstirii, acest iaz, când vor vrea ca să-l iezească, să prindă ruptura la cheltuiala iazului, cât Sandul Panaite, cât mănăstirea, tot într-un chip să dea, iar nu unul mai mult și altul mai puțin, cum și venitul iazului ce va ieși din pește și din raci, vor împărți iarăși în două, adică un ban unul, un ban altul, și la toate, precum arată în sus, va urma atât Sandul Panaite, cât și mănăstirea. / Drept aceea, prin domnescul hrisov al domnii mele hotărâm și dăm dintr-această moșie Bălțile, ce este domnească, pe jumătate după cum s-a arătat mai sus, să aibă a o stăpâni Sandul Panaite cu tot neamul său, cu jumătate de iaz, pe semnele ce sunt arătate. / Asemene și sfânta mănăstire va stăpâni cealaltă jumătate de moșie, cu jumătate de iaz, după cum i s-au dat de la domnia mea”[628].

1775, octombrie 13: Sandul Panaite, primeşte împuternicire de la Grigore Alexandru Ghica voievod, să cumpere anual, între Sfântul Gheorghe şi 30 iunie, 50.000 oi din Moldova „şi să le ducă la Ţarigrad, şi pentru că asta este sluba ţării şi a devletului, să nu poată alţii intra la această neguţătorie”[629].

1904: „**Bălți**, rușii scriu și pronunță Bielițî, oraș în judeţul Bălți, așezat pe malul drept al Răutului, la gura

---

[628] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 260-266

[629] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 282- 285

Răuțălului. De la Bălți, pînă la Chișinău, sunt 121 verste. Cinci șosele unesc acest orășel cu Hotinul, Soroca, Orheiul și Sculeni. O linie de cale ferată unește orașul cu Bender, Razdelna, Birzula și Ribnița, în lungime de 406 verste. Stația căii ferate e la depărtare de 2 km de oraș. Afară de aceste căi principale de comunicație, orășelul mai posedă încă trei șosele mici, din care una merge spre Cornești, alta în Valea Bâcului, și a treia, prin Chișcăreni, în valea Culei... / Populațiunea orașului, la 1902, a fost de 21.200 suflete, din care 9.300 români, 3.200 ruși, 8.700 evrei, ruteni și alții. Orașul are 951 case; o catedrală, cu hramul Sf. Nicolae, iar în Slobozia Bălți, o biserică cu hramul Buna Vestire. / Din trecutul acestui târgușor al Moldovei se știe că, în secolul al XV-lea, el a fost ars și prădat de tătarii de sub Ghirei-Kan. / La 1711, Petru cel Mare, în retragerea sa, după ce a fost bătut cumplit de turci, a avut aici magazii cu provizii pentru armata sa; aceste magazii au fost prădate de tătari. / Astăzi, acest orășel face un neînsemnat comerț cu vite, pe timpul bâlciurilor. Rușii se ocupă cu tăbăcitul pieilor, pe care le jupoaie de pe vitele vii, chiar la marginea orașului. Acest mijloc barbar de a jupui vita vie este obiectul de oroare a populațiunii moldovene, blajine și umanitare. / Altădată, când Bălți făceau parte din județul Iași al Moldovei, aici se făcea mare comerț cu vite; acum, însă, acest comerț a slăbit mult. Bălți posedă azi o moară cu aburi; o fabrică de tuburi pentru țigarete; o cărămidărie; o fabrică de lumânări de ceară; o fabrică de săpun și trei de apă gazoasă. Toate aceste fabrici mici produc, anual, de-abia suma de 4.000 ruble. / În oraș, totuși, au fost, la 1901, peste 319 prăvălii și alte stabilimente comerciale, care, toate împreună, dădeau venituri anuale de 960,50 ruble. /

Lângă oraș există 7 grădini de zarzavat, pe o suprafață de 16 deseatini, și 9 grădini cu pomi, pe o întindere de 14 deseatini, acoperite cu 4.500 porni și 26.200 butaci de viță, care produc, pe an, peste 3.800 vedre vin. Tot lângă oraș mai există și 8 plantațiuni de tutun, care produc anual media de 214 puduri tutun, cu preț de la o rublă, până la 15 ruble pudul. / În apropierea orașului se află o movilă, numită Movila Tătarilor, desigur mormântul a vreunui cap tătăresc. / Bălțile sunt insalubre; și aici bântuie paludismul”[630].

BĂLUŞEŞTI

(pe Iucaş, odinioară Milotineşti, comuna Girov, Neamţ).

1442, martie 8: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Crâstea Iucăşeanul, care primeşte uric pentru „satele la Iucaş: unde este casa lui, anume Bălăneşti, şi, mai sus, anume Balosineşti, şi, la câmp, **anume Milotineşti, unde a fost aşezarea lui Tatul săbierul**, şi, pe Cracău, unde a fost Sas Dan şi Dan Vicălesi, amândouă judeciile… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[631].

1475, mai 7: Întărit de Ştefan voievod lui Cozma, fiul lui Băloş, care primeşte uric pentru „ocinile lui drepte, satele anume: **Băloşeşti la Iucaş, unde este casa**

---

[630] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 24

[631] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 219, pp. 307-309

lui, şi jumătate din Tortoreşti, care acea jumătate din Tortoreşti a fost vândută de Cozma sfintei mănăstiri de la Bistriţa, unde este hramul Sfânta Adormire a născătoarei de Dumnezeu, pentru 75 de zloţi tătăreşti, şi, după aceea, iarăşi s-a ridicat sluga noastră Cozma şi a întors aceşti bani mai sus scrişi sfintei mănăstiri de la Bistriţa, pentru că acel sat, Tortoreşti, l-am luat noi în hotarul nostru de la Piatra… Iar hotarul Băloşeştilor să fie începând de la fântâna lui Vâlcan până la fântâna lui Cornea, apoi, de acolo, pe pârâu în sus, pe amândouă laturi ale malurilor, până la capătul iazului de sus, iar de acolo, pe matca pârâului în sus, până la Aoaşa, apoi peste Aoaşa, apoi drept la dumbravă, până la mijlocul dumbrăvii, apoi, de acolo, se întoarce în sus până la capătul dumbrăvii, la stâlp, iar de acolo la alt stâlp, în deal, apoi, de acolo, pe deal în jos, la culmea **Grădiştei de Sus**, apoi, de acolo, drept la pârâul Turbata, apoi, pe pârâu în jos, până la culmea **Grădiştei de Jos** (ambele Grădişti sunt, astăzi, Băluşeşti), apoi pe culme în jos, până la fântâna lui Vâlcan. Acesta este tot hotarul acestui sat, şi în sus şi în jos şi în toate părţile, pe unde au folosit din veac”[632].

1546, martie 30: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Petrea, Nicoară şi Băloş, fiii lui Ioan Băloşescul, redelor lor Mihul, Ştefan şi Maria, copiii lui Petriman Băloşescul, tiţi nepoţi lui Cozma Băloşescul, care primesc „din dresele de întărire ce le-a avut moşul (bunicul) lor Cozma Băloşescul, de la părintele domniei mele Ştefan

---

[632] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 202, pp. 305-307

voievod, satul **Băloşeştii** (sau Băluşeşti pe Iucaş, comuna Girov[633], Neamţ) pe Iucaşa”[634].

1627, decembrie 5: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Toader, păhărnicel din **Băloşeşti**, în baza unui zapis de mărturie de la Nicoară armăşel, popa Stancul, Lupul uşar, Mihăilă uşar, Maxin păhărnicel, Ursu armăşel, Dumitru, Liciul, Ghiorghie, Gavril Nor, „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Dronţa şi Ciorcea din **Iucşeşti**… şi au vândut partea lor din satul Băloşeşti slugii noastre Toader păhărnicel, pentru 700 florinţi bani gata”[635].

1640, iunie 9: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Vasile Bran şi Ion, să strângă oameni buni şi să meargă „la sat la **Băloşeşti**, să alegeţi partea lui Ghiarghil, ce va avea pe dresele lui şi moşie, şi cumpărătură”[636].

1646, mai 6: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod fraţilor Dumitraşco, Gavril, Gligorie şi Salomia, „spre aceea ca să fie tari şi puternici a ţine şi a oprin partea lor de ocină din satul **Lăzăşti** (comuna Secuieni, Neamţ), din **Hermeşti** (lângă Cârligi, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), din **Băloşeşti** (Băluşeşti, comuna Girov, Neamţ), cu **Bilăeştii** (azi Ghilăeşti, comuna Bârgăoani, Neamţ), iar surorii lor Măricăi, sin aceste părţi de ocină

---

633 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 26

634 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 209-212

635 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 265, pp. 347, 348

636 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 374, p. 383

să nu-i dea nimică, pentru că a vândut partea lor din satul **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), ale tuturor fraţilor”[637].

1898: „**Băluşeşti**, sat în comuna Dochia, plasa Piatra-Muntele, judeţul Neamţ, asezat pe podişurile ce se întind în curbătura dealurilor Mărgineni. Se mărginește, la vest, cu satul Dochia, de care se desparte prin culmea dealului Mărgineni; la est, cu satul Itrineşti; la nord, cu hotarul comunei Bărgăoani. În acest sat sunt 25 de case, populate de 20 de familii sau 51 de bărbaţi, 32 femei, dintre care 50 necăsătoriți, 30 căsătoriţi și 11 văduvi, toţi răzeși, rămași aici în urma împroprietăririi lucuitorilor la Dochia. Posedă: o biserică, cu 1 preot şi 1 dascăl; un fierar și un rotar. Numărul vitelor se urcă la 55 capete: 18 boi, 22 vaci, 6 cai, 5 râmători şi 4 junci”[638].

BĂLUŞEŞTI

(comuna Todireşti, Iaşi).

1632, aprilie 18: Cartea de împuternicire a lui Alexandru Iliaş voievod lui Ionaşco Prăjescul din **Stolniceni**, care, în baza unui zapis „de la mulţi oameni buni, anume Tpader Şoldan şi Zupcă fost vornic de **Hârlău**, Pătraşco Ciogolea, Costantin şi Iuraşco de **Vlădeşti**, Mierăuţă, Hărăscul şi Andonie din **Hăsnăşeni**,

---

637 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 363, p. 311

638 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 312

Vasilie din **Ciupeşti**, Borşea din **Dobruleşti**, primeşte uric pentru o moşie în „satul **Băloşeşti**, din ţinutul Sucevei", pe care o cumpărase, cu 50 de taleri bătuţi, de la Anghelina, soţia lui Pătraşco Capşea pitărel, fiica lui Toader din Băloşeşti"[639].

1636, ianuarie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod postelnicului Eonăşcuţă Prăjescul, care primeşte urice pentru „dreptele lui ocini şi cumpărături, pe care le-a avut tatăl lui, Nicoară logofăt… jumătate din satul **Leeşti** (Lieşti, înglobat în Popricani, comuna Popricani, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, cumpărătură de la Cozma, fiul lui Eonaşco, şi de la Marco, fiul Ciorcei, nepotul lui Coste, pentru 60 taleri bătuţi. Şi altă parte din acelaşi sat Lieşti… cumpărătură de la Gligorie şi Andronic, fiii lui Drăgan, nepoţii lui Dragoş, şi de la Condrea, fiul Sorei, nepotul lui Dragoş, pentru 30 de taleri. / Şi… a patra parte din satul **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi) pe Dzijia, şi cu Dumbrava, jumătate din a patra parte, cumpărătură de la Benea, fiul Maricăi, de la nepoţii lor de frate Gligorie, Vărvara şi Ceuca, copiii Nechitei, de la Todosia, fiica Gligăi, de la Nastasia, fiica Stancăi şi de la Todosiia, fiica Agafiei, toţi nepoţi Dumei, pentru 150 taleri bătuţi. Şi altă parte din acest sat Ionăşeni, cumpărătură de la Nechita fiul Savei, Grozava şi Toader, fiii Martei, nepoţii Savei, pentru 35 taleri. Şi altă parte din acelaşi sat Ionăşeni, cumpărată de la Portar, Gligorie, Toma, Dumitru Leucă, Gorciul şi Perjul, fiii Oancei, nepotul Savei, pentru 60 taler. Şi de asemenea, îi întărim şi altă parte, tot din acel sat Eonăşeni, partea de jos şi cu vad de moară pe Dzijia şi cu Dumbrava la deal…

---

[639] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 26, pp. 22, 23

cumpărătură de la Vasutca şi Sofroniia, fiicele Lupei, nepoatele Cârstei, pentru 150 taleri, iar lor le-a fost danie şi întoarcere de la Ion Dispot voievod. / Şi de asemenea… îi întărim o parte de ocină din satul **Băluşeşti** (comuna Todireşti, Iaşi), care este în ţinutul Sucevei, pe care el şi-a cumpărat-o de la Anghelina, fiica lui Toader din Băluşeşti, femeia lui Toader Capşea pitărelul, pentru 50 taleri. / Şi îi mai întărim jumătate din satul **Războiani** (comuna Războieni, Neamţ), partea de sus, cu nouă vecini de faţă, care acest sat Războeni le-a fost dreaptă dedină. / Şi îi mai întărim un sat, anume **Vlădenii** (Vlădeşti, lângă Brăteşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), care este în ţinutul Roman, şi cu vad de moară pe Siret… cumpărat de la călugării de la sfânta mănăstire Tâşca, pentru 250 ughi”[640].

1898: „**Băluşeşti-Todireşti**, sat pe moşia Ruginoasa, comuna Văscani, plasa Siretul de sus, judeţul Suceava. Se crede că-și trage numele de la nişte pădurari, fugiţi de la familia Băluş (Balş), şi adăpostiți aci. E aşezat pe ambele coaste ale dealului Ciumalul. Numără 118 case, populate cu 156 capi de familie sau 515 suflete, din care 252 bărbaţi şi 263 femei. Din aceştia, sunt 5 evrei. Are 124 contribuabili. Vatra satului ocupă suprafaţa de 53 fălci şi 32 prăjini. Împroprietăriţi, după legile din 1864 și 1878, sunt 29 fruntaşi, 60 mijlocași și 95 codași, stăpânind 356 fălci şi 70 prăjini. Are o biserică de lemn, lipovenească, 5-6 familii dintre săteni fiind lipoveni

---

640 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 315, pp. 350-354

împroprietăriți aci. Școala din Todirești servește și acestui sat”[641].

BĂLUŞEŞTI

(Băloşeşti, azi Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ)

1635, mai 9: Zapisul Todosiei, fata lui Avram în care mărturiseşte că a „venit la fratele nostru, la Gherghel fost pârcălab de **Bacău**, de mi-am vândut partea de moşie din sat din **Lăzăşti** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ) pe Siret, în ţinutul Neamţului, din jumătate de sat, din a treia parte, partea moşului nostru Ştefan, a treia parte, şi a părinţilor mei… fratelui nostru, lui Gherghel, şi jupânesei dumisale Dragonii. Şi mi-au dat 15 taleri, dinaintea fratelui nostru, lui Gligorie şi Isachi ot **Băloşeşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), şi dinaintea cumnatului nostru Loghin ot **Bârgăoni** (comuna Bârgăoani, Neamţ) şi a mulţi oameni buni. Şi eu, popa Vicol, am scris zapisul”[642].

1635, iulie 28: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod fostului medelnicer Apostol „spre aceea să fie tare, să ţină o parte de ocină din **Băloşeşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), ce a cumpărat de la

---

[641] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 312

[642] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 113, p. 151

Grosul, cu tot venitul ce se va alege acelei părţi”[643].

1635, august 29: Zapis de la marele spătar Ureche, Gheorghe Roşca, Varlan uşerel din **Ciunceşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Ştefan mare vătav, Toder, ginerele lui Zgâia din **Scorţeşti** (înglobat în Albeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), Malici hotnog din **Şepteşani** (lângă Goeşti, comuna Lungani, Iaşi), Simion pitărel, Vasile şi Ionaşco Răspop din **Pleşăşti** (Pleşeşti, azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), Toder Drăguşan din **Todereşti** (Todireşti, înglobat în Chilişoaoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), Iusip din **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Gugea şi Pătraşco Fulger din **Goeşti** (comuna Lungani, Iaşi), popa Toder din **Cepliniţi** (Cepleniţa, comuna Cepleniţa, Iaşi), Pătraşco croitor, Mihil şi Stratilat şi Marco diac – slugile lui Ureche din **Iaşi**, care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Ipatie Sârbea şi Toader, şi nepoţii lor Nelcăiaco, Isaico şi Măriica, fiii lui Sârbea din **Lungani** (comuna Lungani, Iaşi), nepoţii lui Lupul Coşciug din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi) şi au vândut, „dintr-o jumătate a satului **Băloşăşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), a treia parte, cea din jos, lui Neaniul vornic, pentru 30 zloţi bătuţi”[644].

1635, august 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fiilor fostului vornic Dumitru Goia, Gligoraşco, Iordache, Lupaşco şi Erena, în baza unui zapis de la Ion din **Şirăţei** (sat înglobat în Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi), popa Vasile din **Hriniceşti** (sau Hărniceşti, azi Rediu, comuna Bâra, Neamţ), Cozma visternicel, Ştefan şetrărelAvram şi

---

[643] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 185, p. 223

[644] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 220, pp. 260. 261

Dumitru Pârvul din **Macsineşti** (sau Maxineşti, înglobat în Oţeleni, comuna Oţeleni, Neamţ), „scriind şi mărturisind cum a venit în faţa lor Ionaşco, fiul lui Pătraşco, şi a vândut dreapta sa ocină şi moşie şi cumpărătură din satul **Lăţcani** (sau Leţcani, lângă Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), care este în ţinutul Romanului, 25 ogoare în ţarină, în partea dinspre hotarul **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), lângă ogoarele din capăt, la luncă… cumpărătură de la Aniţa, satul lui Boldescul din satul **Băloşeşti** (sau Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ)… lui Dumitru Goia, fost vornic, şi fiilor lui, drept 50 taleri bani gata”[645].

1636, ianuarie 26: Scrisoarea diacului Luchian, în care arată că a fost, împreună cu medelnicerul cel mare Apostol „ca să-i alegem toată ocina lui de la **Băloşeşti**” şi, după ce au adunat martorii, „aflatu-s-a partea dumisale de moşie şi de la Vasilcea 15 pământuri, din partea Dureştilor, 7 pământuri, partea lui Maxin, Mierăi şi a lui Ionaşco, din partea Lupului de **Mijloceni** (lângă Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ) feciorul Mircei, şi 12 pământuri din Mijloceni, partea lui Mihăilă Dumitru, nepotul Visternicului, ce li-i cumpărătură de tatăl lor, Necoară armaşul, şi 12 pământuri, iar din Mijloceni, partea lui Ursu, din partea Visternicului, şi 18 pământuri, însă cu ploștenci, din partea Popeștilor Urgiceștilor, partea popii lui Ionașco, și de tatăl lor, armașul, de la Gligorie Pobircu, și o cumpărărură, ce-i în hotarul Iucșeștilor, marginea pădurii, deinspre prisaca Băiseanu-lui, ce-i este cumpărătură de la Ștefan, feciorul Sindzeanei, și fără fânațuri, ce se vor alege, partea

[645] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 221, pp. 261. 263

dumisale, în hotarul Băloșeștilor. / Și aceasta s-a ales numai partea lui dinspre frații săi, moșie și cumpărătură, dinaintea a mulți oameni buni: Toader, Vasile, Avram, Larion, Toader Fărcescul de **Iucșești** (Icuşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), Simion Băisan, Ursu de **Băloșești** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), și Bălan şi Baciul de **Glodeni** (înglobat în Buciumi, comuna Valea Ursului, Neamţ)"[646].

1639, ianuarie 30: Zapisul sătenilor din **Băluşeşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), în care „mărturisim noi toţi, cu sufletele noastre, precum am fost locuitori cu Pătraşco Năduşală şi cu părinţii lui Năduşală, ce noi de danie acestei femei nu ştim să-i fi dat Năduşală danie, ci noi ştim că au rămas moşiile pe mâna nepotu-său, Focşei: Andonie cel bătrân din **Iucşeşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), Stan ce-a vost vătav la Năduşală, Andronachi, Ionaşco Băloş, Toader, Isăilă vătăman, Holeră şi Vasile din **Băluşeşti** şi Gavril de Neamţ"[647].

1639, februarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Pătraşco Năduşală, care cumpără, cu 120 ughi (ducaţi ungureşti), de la fostul sulger Apostol, „partea de ocină ce a avut-o în satul **Băloşeşti**, care este în ţinutul Roman, cu case gata, cu vatră de sat, şi din câmp, din pădure, cu iaz şi cu râmnice"[648].

1774, iunie 26: Satul **Băloşeştii**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui

---

[646] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 317, p. 357

[647] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 21, p. 23

[648] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 36, pp. 43, 44

Rumeanţev[649], avea **toată suma caselor 22**. Scădere rufeturi 16: 4 preoți și diaconi, 11 mazili și ruptași, 1 văduvă. Rămân birnici 6. / **Birnici**: Neculai sin (fiu) Curtian / Costandin Dădălică / Ilii Moșniaga / Pavăl Țurcan / Andronachi / Filip zet (ginere) lui Dădălică. // **Rufeturi**: Costandin Bantăș, mazil / Sandul Câmpan, ruptaș / Vasile Câmpan, ruptaș / Lupul Șoroagă, ruptaș / Ilii Zalomir, ruptaș / Ion Șoroagă, ruptaș / Ion Zalomir, ruptaș / Mirica, mazil, priș ot (vine din) Eș (Iași) / Nica fiul popii, ruptaș / Ilii fiul popii, ruptaș / Ioniță Burghele, ruptaș ot Vaslui / Popa Iftode / Vasile, diacon / Sandul, diacon / Ion, diacon / Safta, săracă**.**

BANCA

(sat pe Iapa, unde a fost Ilcaş, comuna Banca, Vaslui).

1436, iunie 15: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi vornicului Moica şi fratelui său, spătarul Tador, care primeşte uric pentru „satele anume: Bradiceşti pe Crasna, unde au fost Albu şi Bradici şi, pe Iapa, unde a fost Ilcaş, şi, pe Bârlad, unde este Cirtă Coste, şi trei locuri în pustie, unul pe Crasna, mai sus de Nicoreşti, altul la Leurinţi, mai sus de locul lui Piatră, şi al treilea, pe Bâc, la Lunca de Sus… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul

---

[649] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 274

acestor pustii să fie cât vor putea să folosească destul cinci sate”[650].

1436, iunie 15: Întăreşte Leurinţ (comuna Banca), în **15 iunie 1436**, de Ilie şi Ştefan voievozi, vornicului Moica şi fratelui său, spătarul Tador, care primeşte uric pentru „satele anume: Bradiceşti pe Crasna, unde au fost Albu şi Bradici şi, pe Iapa, unde a fost Ilcaş, şi, pe Bârlad, unde este Cirtă Coste, şi trei locuri în pustie, unul pe Crasna, mai sus de Nicoreşti, **altul la Leurinţi**, mai sus de locul lui Piatră, şi al treilea, pe Bâc, la Lunca de Sus… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestor pustii să fie cât vor putea să folosească destul cinci sate”[651].

1444, iunie 18: Întărit de Ştefan voievod popii Toader din **Bârlad**, care primeşte uric pentru „moara fratelui său, a popii Draghie, ce este pe Smila, unde a fost heleşteul Bistricenilor, valea, până unde cade Smila în Bârlad. Şi am poruncit lui să-şi facă şi sat… Şi pe Lahova, unde a fost mănăstire (la Recea, în fundul satului **Banca**, Tutova a fratelui său, popa Draghie, încă am dat popii Toader din Bârlad”[652].

1488: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Gherman, care cumpără, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Daşco, fiul lui Gostilă, „seliştea **Lăhovenii** (sat dispărut, din comuna Fedeşti, aproape de Banca, Tutova)”[653].

---

[650] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 155, pp. 212-214

[651] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 155, pp. 212-214

[652] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 2, pp. 2, 3

[653] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 6, pp. 9-11

1623, ianuarie 1: Întărit, prin mărturia lui Ioan Carapotona şi a pârgarilor din Bârlad, pârcălabului Gheneiu, care cumpără, cu 100 taleri de argint, de la Zamfira, soţia lui Dumitraşco Chiriac, şi de la fiii ei Toader şi Mariia, „a lor ocină şi moşie, ce au avut ei cumpărătură de la Anisia, fiica lui Isaiu, nepoată de fiu a lui Gherman postelnicel, a patrulea parte din **Mastaci** (Matatici, sat lângă Banca, Vaslui) şi **Piceganii** (lângă Chiţcani, Vaslui) în Gura Băncii… Şi iarăşi mai sus numita Zamfira şi fiii săi au vândut a patra parte din sat dintr-o silişte ce se numeşte **Iapa** (lângă Banca, Vaslui), cu loc de moară pe pârâul Bârladului", tot părcălabului Gheneiu, selişte pe care o cumpărase, cu 60 taleri de argint, de la Tătiul, fiul lui Şteful, Anghelina, fiica Melaniei, Dragoş şi Iancu, nepoţi de fii ai lui Fărâmă, strănepoţi lui Ona Giuliciu"[654].

1637, ianuarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod medelnicerului Nechifor din Văşteleşti, care cumpărase, cu 10 galbeni buni, de la Lazor, feciorul Anghelinei, nepotul Scutăriţei, „jumătate de sat de **Văşteleşti** (Vesteleşti, azi Bogdana, comuna Bogdana, Vaslui), din partea de sus, însă a şasea parte, cu vad de moară şi cu loc de prisacă", după cum mărturiseşte zapisul de la Buculaiu păharnic din **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Costişor din **Banca** (comuna Banca, Vaslui), Andronic din **Văşteleşti**, preotul Grigore şi Vasile Bahluianul din **Corlăteşti** (comuna Braniştea, Galaţi) şi de la „mulţi oameni buni"[655].

1644, februarie 1: Anghelina şi feciorul ei Vasile,

---

[654] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 1, p. 3

[655] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 15, pp. 12, 13

fata lui Simion Miera, feciorul Nastei, fetei lui Ion Fărâmă de **Fărâmeşti** (comuna Zorleni, Vaslui), vinde lui Scărlet de **Zorileni** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 100 lei bătuţi, „doi bătrâni, ce-au fost partea ei de la moşul ei Fărâmă şi de la Fărâmoaie, din siliştea Fărâmeştilor, din Movila Iepei, la vale, pe drum, prin gura Iepei… în faţa lui Simion Cernea şoltuzul, cu 12 pârgari, popa Ştefan cel domnesc, Ionaşco Dinga neguţătorul, Nacul tij (la fel), Vântul tij, Ciudin tij, neagoe ce-a fost şoltuz şi mulţi oameni buni din târg de **Bârlad**, Drăgan de **Zmiiani** (Zmieni, contopit cu Băcani, comuna Băcani, Vaslui), Bălan Hulpe şi Bolea de **Hulpăşeni** (comuna Băcani, Vaslui), Petrea de **Banca** (comuna Banca, Vaslui), şi Necoară de **Suseni** (comuna Băcani, Vaslui)”[656].

1669, aprilie 12: Zapisul lui Dumitraşcu Buciumaş, Postolachi Drăgan, Ursul Babeş, Ionăşcuţă Drăgan şi Neculai Fulger, toţi din **Zmeiani**, şi Stratul vornicul din **Băcani**, în care mărturisesc „preum, întâmplându-se Panaite Grecul mergând la Iaşi cu nişte vin, cu câteva buţi, l-au întunchenat, la Gura Iapei, pe Bârlad, oastea lui Constantin vodă, când l-au gonit tătarii, şi i-au spart buţile şi le-au băut; apoi Panaite Grecul s-a apucat de satele de primprejur, de **Banca**, de **Bujoreni** şi de **Epureni**, zicând că i-au spart ei buţile şi le-au băut şi zicând Panaite Grecul că a găsit la buţile lui şi pe Năstacul, feciorul Arsănoe din Zmeiani; şi apoi, prădând Panaite satele şi Năstacului neavând ce-i lua, că murise, şi luând bucatele noastre pentru dânsul, noi am luat de grumaz pe Chindia, femeia Năstacului, iar ea, neavând ce da ca să plătească 12 lei ce au dat, a căzut cu rugăminte la

[656] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 243, p. 223

Ionăşcuţă Ifrim, de-a dat pentru dânsa de a plătit şi a îmblat Ionaşco, cheltuind pentru dânsa, până a mântuit. De acolo, apoi eu, Chindia, femeia Năstacului, neavând să dau bani lui Ionăşcuţă, ce a dat pentru mine, i-am dat moşia bărbatului meu de la sat, de la Bălăceni, însă partea lui cu a fraţilor lui, cât va fi"[657].

1697, decembrie 8: Sandul, feciorul lui Dumitraşco Bolat şi al Irinii, nepotul lui Ştefan din **Banca**, dăruieşte logofătului Vasile Pleşca „un bătrân întreg din **Suceveni**, ce sunt pe Bogdana, în ţinutul Tutovii, de pe moşul (bunicul) său Ştefan tatăl mâne-sa Irina"[658].

1898: „**Banca**, sat în judeţul Tutova, plasa Târgul, pe pârâul Recea. Are 629 locuitori, din care 63 știu carte; 150 case. Formează comuna Banca, cu cătunele Ghermăneşti şi Fedești. În toată comuna sunt 1.499 locuitori, din care 81 ştiu carte; 256 contribuabili; 355 case. Se cultivă vie pe o suprafață de 44 hectare. Comerţul se face de 17 persoane, din care 11 români, 6 evrei, în 17 stabilimente. Are o şcoală primară de băieţi, o staţie de drum de fier și un oficiu poştal, sucursală a celui din Zorleni. Sunt în comună 3 biserici. / Banca, staţie de drum de fier… pe linia Bârlad- Vaslui, pusă în circulație la 13 noiembrie 1886. Se află între staţiile Zorleni, 9,2 km, şi Roşieşti, 11,2 km. Venitul acestea stații, pe anul 1896, a fost de 39.864 lei 60 bani"[659].

---

[657] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 46, pp. 63, 64

[658] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 181, p. 163

[659] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 236

BĂNCEŞTI

(lângă Siret, Bucovina).

1437, februarie 24: Numit, de-a lungul timpului, Bărăuţi, Bancouţi, Bătăcăuţi, Bancăuţi, satul Bănceşti, din vecinătatea Siretului, beneficiază de atestare documentară atunci când fiii lui Alexandru cel Bun, Ilie şi Ştefan Voievozi, dăruiesc lui Ioan Jumetate satele Bătăcăuţi şi Muşineţ.

1635, septembrie 21: Peste aproape două veacuri, Dumitraşco, mare armaş, primeşte întăritură de la Vasile Lupu Vodă pentru „satul Bănceşti… cu casă, pomet şi loc de fânaţ", cumpărat, cu 300 taleri de argint, de la Vidraşco, nepotul lui Coste vameş, şi de la jupâneasa Nastasia.

1680, ianuarie 12: Ştefan Petriceicu dăruieşte „satul Bănceşti, cu eleşteu, mai sus de târgul Siret", mănăstirii Sf. Onufrei, care va ceda proprietatea sa mănăstirii Putna, în împrejurări necunoscute, egumenul Putnei jeluindu-se lui Grigore Ghica Vodă, în 1 aprilie 1740, că-i este împresurată moşia Bănceşti de către sireteni.

1708: Mihai Racoviţă Vodă întărea „satul Banceşti, mai sus de târgul Siret… cu grădină şi prisacă" mănăstirii Sf. Onufri.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[660], din 1772-1773, înregistrează la „Onofreiu” şi Bănceşti, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „36 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, 3 femei sărace, 1 nevolnic şi 31 scutelnici ai mitropolitului Iacob Putneanu.

1774: Satul Bănceşti era un cătun al satului Văşcăuţi pe Siret, împreună cu Muşeniţa, Slobozia şi Perjul, cele patru cătune având câte maximum 10 bordeie ţărăneşti. Recensământul lui Spleny, din 1775, nu menţionează, totuşi, Bănceştii, satul fiind mai curând o moşie, decât un sat ca atare.

1784, aprilie 14: Dositei Herescul, episcopul Bucovinei, arendează, pe patru ani, pentru 80 lei pe an, meseriaşului siretean Gheorghe Matei „două cârciume, una în satul Onufrei şi alta la drumul Sucevei, lângă Bănceşti”, dar şi „15 fălci de iarbă în Bănceşti, ca să-i facă fân” episcopiei.

1843: Parohia Bănceşti era arondată celei din Muşeniţa, slujită de parohul Ştefan GEORGIAN, care avea, în cele două sate, 469 enoriaşi. În 1876, parohia, cu 1.108 enoriaşi, cuprindea satele Sf. Onufrei, Mănăstioara, Bănceşti şi Drăguşanca sau Drăguşeni, paroh fiind Ioan SIRETEAN. Aceiaşi structură a parohiei (comună bisericească) se păstra şi în 1907, când Bănceştii şi Sf. Onufrei foloseau biserica schitului, construit, în anii 1672-1673, de Ştefan Petriceicu Vodă, dar în Bănceşti exista o biserică, zidită de Mihail de CUPARENCU, în 1855 şi restaurată în 1889. Paroh era Averchie MACOVEI, născut în 1856, preot din 1883, paroh din

---

660 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 338

1903, iar cantor, angajat în 1900, Eugen GEORGIAN, născut în 1864.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „**Siret** (Oraş cu tribunal districtual), Bahrineşti, Raince, Bălcăuţi sau Laudonfalva, Bănceşti, Botoşăniţa, Cerepcăuţi cu Bereşti, Ţibeni sau Istensegits, Fântâna Albă sau Białakiernica, Şerbăuţi, Grăniceşti, Hadikfalva sau Dorneşti, Calafindeşti, Cândeşti, Climăuţi, Muşeniţa, Negostina, St. Onufri sau Drăguşanca, Oprişeni sau Panţiri, Rogojeşti cu Gura Molniţei, Rudeşti sau Gropana, Şerbăuţi, Sinăuţii de Sus, Sinăuţii de Jos, Stârce sau Berlinţi cu Slobozia lui Dumka, Terebleşti, Vaşcăuţi pe Siret cu Parcelowka, Volcineţ"[661].

1875: O şcoală cu 3 clase funcţiona la Sf. Onufrei[662].

1894, februarie: Îndemnaţi de preotul Nicolai TUTUESCUL, locuitorii satului Bănceşti au jurat, în biserică, „să nu beie rachiu", întocmind şi o listă cu semnături, importantă şi ca mărturie despre locuitorii de atunci ai satului, aceştia fiind: George, Dimitrie, Ilie, Zaharie, Vasile, Petru, Ştefan, Michail, Ioan, Grigorie, Gavril, Maria şi Ana BANCESCUL, Ioan şi Dimitrie SCRIPCARIU, Pentelei, Laurentie, Ioan, George, Marta, Constantin şi Michail COROLIUC, Gavril, Ştefan şi Ana TURCULEAC, Constantin şi George BREABĂN, Michail, Meletie, Vasile şi Eufrosina PARASCAN,

---

[661] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[662] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 37, 1876 p. 33, 1907 p. 134

Pavel, Dimitrie şi Nicolai CĂRŞMARIU (probabil feciorii sireteanului Gheorghe MATEI), Calistru, Vasile şi Toader ORĂNDOVICI, Vasile MASEPIUC, Nicolai DVORA, Loghin MOLDOVAN, George ROTARIU şi Ilie URSACHI[663].

1902: O colectă pentru Palatul Naţional din Cernăuţi, încredinţată preotului din Sf. Onufrei (pe atunci, corp comun cu satul Bănceşti), Nicolae TOTO-ESCU, menţionează, în Bănceşti, pe: Parascheva CUPARENCO, George ORENDOVICI, Vasile BAN-CESCUL, George PARASCAN, Mihai BANCESCUL, Calistrat ORENDOVICI, Zaharie BANCESCUL, Constantin BANCESCUL, Zaharie alui Ştefan BANCES-CUL, Ştefan TURCULEAC, Ştefan BANCESCUL, Vasile ORENDOVICI, Laurentie BĂRBUŢĂ, Ioan CORO-LIUC, Antonie MOLDOVAN, Dumitru BĂRBUŢĂ, Pavel CÂRŞMAR, Zaharie DANELIUC, Toader SOCO-LIUC, Ştefan BĂRBUŢĂ, Longhin MOLDOVAN, Petrea BABIUC şi Maria BABIUC, iar din Sf. Onufreiu, pe Constantin de GALER, Eugenie GHEORGHIAN, Vasile FEDORCIUC, Panteleimon BREABĂN, Dumitru PA-LAMAR, Maria GHEORGHIAN, Ion AGAPI alui Luca, George BUCEVSCHI, George alui Andrei PALAMAR, Grigori BREABĂN, Ioan alui Vasile BODNAR, Ştefan URSACHI, Anghelina BREABĂN, Ion alui Ştefan BREABĂN, Mihai PALAMAR, Dionis SPORI, Alexandru BREABĂN, Ştefan POPESCUL, Ştefan alui Ionică URSACHI, Nistor BIGHEI, Leontina BIRĂU, Dumitru BREABĂN, Isachi BREABĂN, Mihai BREABĂN, Onufrei MELNEC, Ştefan BANCESCUL, Ştefan AGAPI, Vasile BANCESCUL, Dumitru POPESCUL, Iacov

[663] *Deşteptarea*, Nr. 5/1894, p. 38

BODNAR, Sava GHEORGHIAN, Toader BODNAR, Titus BIGHEI, Mihai PLEŞCA, Toader MOCREI, Ioan alui Alexandru URSACHI, Alexandru URSACHI, Iftimie POPESCUL, Petru alui Luca AGAPI, George AGAPI, Ştefan BUCEVSCHI, Dumitru URSACHI, Ilie MOCREI, Constantin BREABĂN, Dochiţa FURNICĂ, Ioan BUCEVSCHI, Leon BUCEVSCHI, Onufrei FURNICĂ, Simeon BIGHEI, Toader POPESCUL, Ştefan GORAŞCIUC, Toader AGAPI, George GHEORGHIAN, Vasile HUMENIUC, Ilie ANDRONICIUC, Constantin HUMENIUC şi Axenia BODNAR[664].

1910: Printre comunele răzăşeşti de categoria I, „se numără comunele: Muşeniţa, Banceşti, Botuşeniţa, Gropana, Igeşti, Ropcea, Banila moldovenească, Budeniţ, Broscăuţul-vechi, Cireş, Davideni şi Nouă-suliţe” [665].

1920: „Deciziune de expropriere No. Ag. 281/20. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Siret, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 425, **Bănceşti**, din registrele funciare pentru moşiile bucovinene şi corpul rustical fasc. No. 501 din registrele funciare pentru comuna cadastrală **Bănceşti**, în suprafaţă de 16 ha 65 a 40 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă” [666].

1944: Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar,

---

664 *Deşteptarea*, Nr. 6/1902, p. 3

665 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 1, bilunar – proprietar şi editor: Prof. Dr. Iancu cav. De Cuparencu; redactor responsabil: Teofil cav de Manescul; tipografia lui E. Kanarski, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 4-7

666 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 213-216

pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu notele arătate în dreptul fiecăruia[667]: Băncescu Aurom, comuna **Bănceşti**, media 8,00”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[668], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Orendovici Viorica, de la Vicov Sus, Laura, la Bănceşti”.

BĂNCEŞTI

(satele Bănceni, Bălăceşti, azi Bănceşti,
comuna Voineşti, Vaslui).

1443, mai 27: Întărit de Ştefan voievod lui Gherei, care primeşte uric pentru „satele anume Nena, pe Studineţ, unde este casa lui, pe din sus de Mic Jăurescu, unde a fost Clopot, şi, pe din jos de Iazăru, Bălăceştii, şi pe din jos de Bălăceştii, o fântână, anume Prozioane, pe din sus de Ezăreanu, să-şi aşeze acolo sat, şi, deasupra Cociubii, o fântână, să-şi aşeze iarăşi sat, şi, la Vatice, unde au fost Ştefan Răspop, şi, la Chengaci, unde au fost Cergăşă, şi, pe Prut, unde au fost Badea Bratişanul, şi loc de moară şi selişte… Iar hotarul tuturor acelor sate să fie

667 *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.
668 *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

cu toate hotarele lor cele vechi, pe unde au apucat din veci”[669].

1628, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod hatmanului Nicoară, pârcălab al Sucevei, care primeşte urice pentru „12 pământuri din frunte, din hotar până în hotar, din satul **Ionăşăştii** (pe Siret, Galaţi), cu parte din moară şi din pod, ce este în ţinutul Tecuciului pe Siret”, cumpărătură de la Trifan sin Efrem, popa Theodor ginerele lui Iosif, Ion şi Toader Bueban, feciorii Dimii, Avram feciorul popii Albul, Stan feciorul Calciului, cu 25 ughi aur; / „a treia parte din satul **Tinpeşti** (Timpeşti, lângă Ciorăşti, Galaţi) şi din **Prăjeşti** (lângă Ciorăşti, Galaţi) două părţi, şi cu două vii dinspre răsărit, şi cu vad de moară pe pârâul Bârladului”, cumpărătură de la Pătrăşcan, feciorul Galbănului, cu 120 ughi aur; / „jumătate dintr-un bătrân din satul **Galbenii** (pe Zeletin, Vrancea) ot ţinutul Tecuciului, cu o vie şi cu pometuri, şi cu loc de prisacă şi cu loc de moară pe pârâul Zeletinul”, cumpărătură de la Ursul, feciorul Neagului Lopată, drept 30 taleri; / „şi iarăşi… jumătate dintr-acelaşi sat Galbenii, cu vad de moară pe pârâul Zeletinului, şi din vatra satului şi din câmp”, cumpărătură de la Ursul Vartic, de la Ion Ţară-Lungă şi de la Ionaşcu, feciorii Lupii; / „o vie din satul **Fântânelile** (lângă Hanul Conachi, Galaţi), dintr-acelaşi ţinut”, cumpărătură de la Platon de acolo, drept 10 taleri bătuţi; / „a patra parte din **Ceucani** (azi Ciocani, Vaslui), ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Zaharie de la **Gergheşti** (în Tutova, Vaslui), drept 34 taleri bătuţi; / o „moşie din satul **Bănceni** (azi Bănceşti, Vaslui), a treia parte, cu loc de

[669] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 233, pp. 327, 328

moară şi cu tot venitul, ce este în ţinutul Tutovii”, cumpărătură de la Trifan sin Mânzatul din **Cirbi** (azi Sârbi, lângă Oancea, Galaţi) ot Covurlui, drept 20 taleri bătuţi; / „o parte de ocină dintru acest sat Băncenii pe pârâul Tutovii”, cumpărătură de la Zatic, feciorul Zbiarăi, drept 20 taleri bătuţi; / „a treia parte dintr-un bătrân din satul **Răsipeni** (jângă Ciocani, Vaslui) ot ţinutul Bârladului, din câmp, din vatra satului şi din pădure”, cumpărătură de la Necula, feciorul lui Hilohie, drept 20 taleri bătuţi; / „a patra parte din satul **Costeştii** (pe Bârlad, Vaslui), cu vad de moară pe pârâul Bârladului şi cu două vii”, cumpărătură de la Sava sin Băloş, drept 30 ughi bani buni; / „o moară gata şi cu vad de moară întru acest sat Costeştii”, cumpărătură de la fraţii Toader, Irina şi Drenostu, feciorii lui Colici, drept 30 ughi aur; / o „moşie din satul Fântânelile, din vatra satului şi din câmp, şi din pădure, şi cu vad de moară”, cumpărătură de la Măriica, fata Toatei, nepoată lui Coman, drept 100 taleri bătuţi; / „din satul Fântânelile, din a treia parte, partea de mijloc, cu vad de moară pe Bârlad şi cu hotarul pe amândouă părţile Bârladului şi până la Călmăţui”, cumpărătură de la jupâneasa postelnicului Vrabie şi de la fetele lor Anna şi Marica, „care şi lor le-a fost cumpărătură de la Ager, feciorul Necşii, şi de la Neagul, feciorul lui David, şi de la Theodosia, fata Bratului, toţi nepoţii Şăndrescului”, drept 16 ughi aur; / „Şi iarăşi… din Fântânelile, din partea de mijloc, din vad, din moară”, cumpărătura de la Stana, fata Odochiiţăi, şi de la Ion, feciorul Sprincetei, nepoţi altui Stan, şi de la Iloae, drept 22 ughi aur; / „şi aşijderi… dintru acest sat, din partea din mijloc… părţile ce-au fost cumpărătură de la Gârle, feciorul Trinoae, nepot lui Drăguş, şi de la Cârste,

feciorul Gârlei, şi de la Cristina Ţiganca, toţi nepoţii lui Enache, drept 12 ughi aur”; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile, din partea de mijloc şi cu parte de vad de moară… cumpărătură de la Petrea, feciorul Buloae, nepot Marinei, de la Marco Boaebanu şi de la Ruşca şi Maria, fetele lui Pătraşcu, drept 12 ughi de aur”; / „altă parte din Fântânelile, din patea de mijloc şi cu parte din vad de moară… cumpărătură de la Muşa, fata lui Negrilă, şi de la Mareş, feciorul lui Ciocan, toţi nepoţii lui Dercan, drept 12 ughi aur; / „şi iarăşi dintru acest sat, iarăşi din partea de mijloc… cumpărătura de la Stoica Câlţul şi de la feciorul ei Gânba, de la Lupul, Smoleanul şi Rişe, toţi nepoţii lui Bilţu, drept 12 ughi aur”; / „altă parte de ocină dintru acest sat, din partea de mijloc”, cumpărătură de la Murgoci şi Blăjar, feciorul lui Batic, şi de la fratele lui Bratiţ, şi de la Bila, Boghiian, Negură, Cârstina, partea pe care ei o cumpăraseră de la Hadâr feciorul, drept 12 ughi de aur; / „altă parte dintru acest sat Fântânelile”, cumpărătură de la Arion ot **Lieşti** (în Covurlui, Galaţi) şi de la Vasile sin Ursul din **Tomceşti** (lângă Tudor Vladimirescu, Galaţi), care lor le-a fost cumpărătură de la Buce, feciorul lui Negrelă, drept 10 ughi aur; / „altă parte dintru acest sat, dar din partea din jos”, cumpărătură de la Crâmpotă feciorul, drept 8 ughi”[670].

1650, iulie 23: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupul voievod mănăstirii Nicoriţă din Iaşi, „ca să fie tare şi puternică a ţine satul **Mirenii** pe Pereschiv, la ţinutul Tutovei, cu loc de mori în Pereschiv, şi jumătate de sat **Diviceni**, pe valea Tutovii, şi nişte părţi de ocină din satul **Şărbăneşti**, la ţinutul Tutovei, şi o săpătură şi

---

[670] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 340, pp. 466-470

un răzor, ce este ca capul iazului, şi nişte părţi din **Bănceni**, pe valea Tutovei, cu loc de moară pe valea Tutovei, aşijderi trei părţi dintr-acelaşi sat Bănceni, şi o parte din satul **Creţăni**, pe valea Tutovei, cu loc de moară, partea unui bătrân… dare şi miluire de la ctitorii mănăstirii, de la Nicoriţă ce a fost hatman şi de la jupâneasa lui Tudosia”[671].

1898: „**Bănceşti**, sat în judeţul Tutova, plasa Tutova, comuna Voineşti, spre sud-est de satul Voinești. Are 136 locuitori, din care 9 știu carte; 33 case”[672].

BĂNIASA

(în Covurlui, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Băniasa**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[673]**. Birnici:** Vasile / Costandin / Gheorghe zet (ginere) lui Costandin / Gavril Ciocan / Gligore Ciocan / Ioniţă Tătaru / Costandin a Hulpoaei / Lazăr Decianul. // **Rufeturi:** Popa Alicsandru / Popa Vasile / Andrei Mitrofan, ruptaş / Iordache Mitrofan, ruptaş / Ştefan Mitrofan, ruptaş / Gheorghiţă Mitrofan, ruptaş / Petre Miron, ruptaş / Ilie Fulger, ruptaş / Mihălache Fulger,

---

671 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 72

672 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 313

673 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 101, 102

ruptaş / Neculai Plesnescul, ruptaş / Neculai Bălan, ruptaş / Iftenie biv (fost) vornic, scultelnic al spătarului Costandin Sturza / Gavril Bălan, scultelnic al banului Lupului. // **Oameni din Băniasa** ce sunt mutaţi cu şederea la **Rediu** la **Hilimon – Birnici:** Gligore Balmoş / Sandul Foce / Ion Roman / Alecsandru Bujeniţă / Paraschiv, rotar / Vasile, horincian / Tudor Zmeul / Sandul, vătăman / Dumitru Zmeul / Gavril nepot lui Miron / Iordache, tecucean / Costandache, şelar / Costandin Tătaru / Iftemii, vornic / Costandin Balmoş / Vasile Ciocan / Sandul Boubătrân / Pintilie, rotar / Alicsandru Rotilă / Sava Foce / Ioniţă Foce / Apostol Ciolănuţ / Stan fiul lui Barbul / Vasile Buluz / Costandin a Pântioae / Lupul Mantale / Gheorghie, cibotar / Toader Balmoş. // **Case cu femei văduve:** Marie, văduvă / Măriuţa, văduvă.

1898: „**Băneasa**, comună rurală în plasa Prutul, judeţul Covurlui, pe valea Chinejei, la 6 km de Galaţi; se mărginește, la nord, cu comuna Balintești, la est cu Vlădești (cătunul Roșcani), la sud cu Bujor (cătunul Moscu), şi la vest cu Jorăşti. Comuna aceasta, propriuzis n-are cătun, ci numai nişte simple mahalale, odinioară deosebite, azi aproape împreunate, care poartă numele de Băneasa, Bucşeneasca, Fulgereşti și, puţin mai în sus, Slobozia Băneasa. Aceasta din urmă e singura recunoscută oficial ca cătun. Locuitorii de aici, şi anume din mahalaua Băneasa şi parte din Fulgereşti, sunt răzeși, iar cei din Bucşeneasea şi Slobozia Băncasa, foşti clăcași; capi de familie 345, cu 1.557 suflete, din care 625 bărbaţi, 630 femei, 654 necăsătoriți, 523 căsătoriţi, 78 văduvi, 243 ştiu carte, 1.012 nu; străini nu sunt decât doi evrei, ce ţin prăvălii de băcănie şi mărunțişuri… Numărul

total al vitelor din comuna Băneasa e de 2.135 capete, 580 boi, 260 vaci, 70 mânzaţi, 8 mânzate, 185 viţei, 8 cai și iepe, 700 oi şi miei, 50 ţapi și capre, şi 100 râmături. / Cârciumi sunt 4, și prăvălii de alte mărfuri 2; mori de vânt 4, ce produc anual câte 150-200 lei; mai sunt: o mașină agricolă şi pluguri sistematice 10. Se cultivă în mare parte: cânepa, inul şi gândacii de mătasă; albinele puţin… / Biserici sunt 4: Buna Vestire, în mahalaua de jos, Băneasa, zidită la 1814; Sfinţii Atanasie şi Chiril, despre care lependa spune că ar fi existând, din 1790, în Bucşeneasca; Prea Cuvioasa Parasehiva, în Fulgerești, din 1844; şi Sf. Gheorghe, în Slobozia Băneasa, din 1803. Dintre acestea, Sf. Gheorghe și Sf. Atanasie și Chiril sunt închise, fiind ruinate. Toata comuna Băneasa formează o parohie, cu catedrala Buna Vestire deservită de 1 paroh, 1 preot ajutor şi 4 cântăreți. Are o şcoală, frecventată de 45 elevi, din 75 înscrişi. / Prin Băneasa, pe o întindere de 5 km, trece calea vecinală Bujor-Bereşti; asemenea, căi vecinale comunale mai mici sunt: spre Jorăşti, la vest, de 7 km, şi spre Roşcani, la est, de 5 km. Pe aici trece și linia ferată Galaţi-Bârlad. / Legenda spune că numele de Băneasa ar veni de la soţia unui ban, căreia îi zicea Bănoaia sau Băneasa; probabil că era proprietara vreunei moşii de aici. / Se mai povesteşte din bătrâni că a existat, în vechime, un târg mare. Povestirea aesta se întemeiază pe faptul că, cu ocazia săpăturilor făcute, s-au găsit urme de cărămizi, oale etc. de formă veche”[674].

[674] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 313, 314

BĂNILA PE CEREMUŞ

(pe graniţa polonă, Bucovina, Ucraina).

1555, mai 7: Alexandru Lăpuşneanu întărea nepoţilor lui Danco Banilovschi, Fedco şi Maruşca, copiii Magdei Banilovschi, şi verilor lor, Alexandru şi Avram, feciorii lui Ioan Banilovschi, câte o jumătate din satele Bănila pe Ceremuş, Lucavăţ şi Igeşti, şi astfel reconfirma existenţa unor localităţi vechi, frământate de zvârcolirile vremurilor.

1595, februarie 8: Ilie, vătaf de Barbeşti, şi Fădor Orbul, îşi disputau nişte părţi din Hluboca şi din Bănila pe Ceremuş, dar s-au împăcat prin cedarea unor părţi din Şişcăuţi, care aparţineau lui Fădor Orbul, vătafului Ilea.

1641, martie 6: Se întărea uricul prin care „Petrea, fiul lui Isac, fratele său Toader şi surorile sale Ana, Gaftona şi Toader, copiii lui Grama de Călineşti", cumpărau, cu 150 galbeni, părţile Onacăi, fiica Vasilinei, ale Mariuţei şi ale lui Gheorghie, copiii Saftei, şi ale lui Ionică, fiul lui Constantin, toţi nepoţi ai Vasilinii, din satele Lucavăţ, Bănila, Igeşti şi Hliboca.

1649, iulie 29: Bănila însemna un vechi sat răzăşesc, aşezat pe malul drept al Ceremuşului, între Milie şi Văşcăuţi, proaspăt ieşit din indiviziune, deşi părţi de sat şi de moşie vor mai fi disputate între răzeşi, unii dintre ei ajunşi, între timp, printre boierii de frunte ai Moldovei, precum Isar de Călineşti, care avea să revendice, în 29 iulie 1649, la Divanul lui Vasile Lupu, „partea care i se va alege" din Bănila. Alţi răzeşi bănileni,

precum Ilea din Bărbeşti, deveniseră răzeşi şi în alte sate, pe locurile lăzuite de ei sau prin pătrunderea în răzeşii existente, prin căsătorie. Ilea disputa părţi din Bănila, în 8 februarie 1595, cu Fădor Orbul, asupra dreptăţii urmând să decidă starostele de Cernăuţi, Sidorie.

1652, aprilie 23: Bănila se împarte între Ştefan Rugină şi fraţii Cucoranul, dar jirebiile răzeşeşti încă mai există şi vor supravieţui în timp, răzeşii transformându-se, încetul cu încetul, în mici boiernaşi, care îşi lucrează pământurile cu iobagi, aduşi de prin ţările vecine.

1680, aprilie 1: Grozava, fata lui Isac de Sinehău, văduva lui Constantin Cocoranul, determină împărţirea moştenirii rămase după soţul ei, cumnaţilor ei, Miron Cucoranul, Vasile Căzăcescul, Tudosie Ţintă, Costaşco căpitanul Turculeţu şi Trinca, le revene „din giumătate de sat Banila, din partea de sus, a şes parte”.

1655, august 31: Nicolai Gafenco, fiul lui Dumitraşco Gafenco şi al Mariei Rugină, sora lui Pavel Rugină şi fata lui Ştefan Rugină şătrar şi al Nastasiei, fata lui Isac de Sinehău, obţinea uric de la Divanul lui Matei Ghica Vodă, pentru a patra parte din Bănila.

1687, august 21: Preot al satului, prezent la o hotarnică, era un oarecare Anton.

1700, aprilie 2: Gheorghe Isar, urmaşul lui Isar din Călineşti, vindea medelnicerului Constantin Turcul (străbunul zvăpăiatului neam Turculeţ) „a şasea parte din a treia parte” din sat, cea pe care „a cumpărat-o părintele meu, Isar, de la Vasile Postelnicescul”. Ulterior, adică în 12 iulie 1712, Gheorghe şi Mierla Isar vindeau lui Constantin Turcul şi „lazurile la pârâul Crivăţ, zise ale Petreştilor”, după numele unui Petrea, care tăiase pădurile prin acele locuri.

1740, octombrie 14: Satul Bănila a fost împărţit între Miron Gafenco, Moise Cucoranul, Tănasie Ţintă şi alţi răzeşi, Miron Gafenco, vornic de Câmpulung Rusesc, nepot de soră (Maria) al lui Pavel Rugină, obţinând, împreună cu fratele său, Dumitraşco, uric pentru jumătate de sat, în 22 iulie 1768.

1748, mai 26: Tănasie Ţintă, care stăpânea o parte din Bănila, a dăruit-o, cu vecini şi lazuri, schitului Berejniţa, zidit de Isac Cocoran, iar daniei i-au fost martori protopopul Gligorie din Bănila, vornicul Bănilei pe Ceremuş, Cotaşco, Constantin Cocoran şi Vasilie Grierosu.

1752: La împărţeala moşiilor Goianeştilor, fraţii Toader, Nacul şi Ion Goian, şi surorile lor, Măriuţa, jupâneasa lui Vasălce, Irina, jupâneasa lui Andrei Marcu, şi Gafiţa, jupâneasa lui Sandul Tăutul, primesc a şasea parte din tot satul Bănila şi a cincea parte tij în Bănila din tot satul.

1754, iunie 11: Fraţii Nicolae şi Dumitraş Gafenco obţin uric de la Matei Ghica Vodă pentru părţile lor de moşie din Bănila, jumătate de sat, cea care aparţinuse lui Rugină şi surorii lui, Maria, mama fraţilor Gafenco.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[675], din 1772-1773, înregistrează la **Bănila de Jos**, moşie a lui Nicolai GAFENCO, „63 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Iacob, 1 mazil, Nicolai GAFENCO, 3 argaţi ai lui Nicolai GAFENCO, Vasilie DRĂGAN, Hrihor CHISĂLIŢĂ şi Mihail PRICOPCIUC, 6 ţigani, Ivan, Toader, Anton, Luca, Dumitru şi Hlihor, 2 jidovi, Froim

[675] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 452

şi Herşko, 5 văduve, Maria, Iliana, Aniţa, Vasâlina şi Paraschiva, şi 45 birnici, şi anume: Dumitru COLOTILĂ vornic, Andrei BEŢINCO vătăman, Simion HUŢUL vătăman, Vasilii morar, Iacob COZARIUC, Ivan SABCA, Giorgie COLOTILĂ, Ivan COZA, Vasili MANDRIC, Petre TEMHUN, Iacob ZAHARIICIUK, Nichita COSTAŞ, Iacob MOISUC, Ivan MARISACO, Mihail HAVERIŞCA, Pricop COSTINIC, Ştefan MANDRUC, Gavril MACOVEICIUK, Ivan BOTNARIUC, Alecsa CĂZACUL, Andrei MOMITCO, Ivan MOISA NICOLENKO, Nichita ŞEMENIC, Petre NICOLENKO, Mihail COZORII, Mihalachi FOCIUC, Matei BĂRĂZUN, Vasile RĂDULIAC, Ivan MARCON, Fedor NEZNOC, Toader RADOLENKO, Petre NAHAICIUK, Andrei ciobotar, Marco MOISA, Andrei morar, Palii HOLIC, Ivan BALVAS, Timofei CIORNEI, Simion pânzariul, Palii CRÂTACU, Hlihor COŞUMAN, Ştefan COŞUMAN, Pricop BILAVA, Alecsa NEMITCO şi Toma BĂLAVAS. / În **Bănila de Sus**, moşie răzeşească, existau 79 case, cu 2 popi, Giorgii şi Gligori, 2 dascăli, Tănasă diacon şi Ivan dascăl, 3 ruptaşi, Costaş CUCORAN, Gavril sin ego (deci fiul lui Costaş Cucoran) şi Toader ruptaş, 4 jidovi, Iancul, Iţko, Froim şi Moşko, şi 68 birnici, adică: Ştefan PRICOCICO, Ivan MERDACO, Alecsa HUŢUL, Ivan RADUL, Iacob LOTIN, Iurii sin CARPU, Hrihor zet CARPU, Petre sin CARPU, Oleksa RONISCHII, Ivan RONISCHII, Andrei DIACONENKO, Ştefan ANDRU, Vasile sin ego, Istrate ANDRU, Marco ANDRU, Mihail ZARULĂ, Tănasă ZARULĂ, Hrihor DEZUR, Nicolai MIGLII, Ostafii IVANCIUK, Ivan băjenar, Ivan băjenar, Andrei botnar, Petre sin CARPU, TIŢCO teslar, Ştefan sin TIŢKO, Hrihor sin morar, Iacob

brat ego, Ştefan botnar, Ion botnar, Petru ANTONICU, Hrihor BIICIUK, Vasili BEZERECICA, Ştefan morar, Dumitru MELNIC, Sămen MĂZANUL, Matei MARIS-CO, Ilie botnar, Vasilie MAROSAC, Hrihor STRENICA, Vasili CHIIVA, Hrihor CHIIVA, Chirilo HRAB, Vasili scutariul, Vasili DODIŞ, Andrei SĂRIDOCO, Simion CIORNEIE, Onisko MELNICIUK, CARPU morar, Iurii FINIUC, Sămen zet MARCO, Sămen FINUC, Hrihor DROŞ, Vasili DROŞ, Ivan MOROZ, Timofei MOROZ, Vasili COLOTILĂ, Roman KODILKA, Dumitru GEOR-GIICIUK, Ivan SCUTARENKO, Ivan KOBILKA, Ilie HLIHORIUK, Ivan ciobotariul, Mihail BORCHIZA, Vasili sin COBÂLCĂ, Hrihor OGORA, Ivan TODOSII şi Hrihor GRĂPINA.

1774: Când vin austriecii, Bănila de Jos, cu Slobozia Bănilei, avea 1 mazil şi 82 ţărani, iar Bănila de Sus, 5 mazili, 4 popi şi 105 ţărani. La începutul aceluiaşi an, în 26 martie, Costaş de Bănila şi Tarasie Cucoranul îşi dispută moşia, obţinând, fiecare, câte o a opta parte de sat, iar Cucoranul, care va revendica, în 5 februarie 1782, şi şaisprezecimea lui Tănase Ţântă, îşi colonizează moşia lui cu cazaci.

1774, martie 26: Fostul vornic al Bănilei, mazilul Cotaşco, avea să se jeluiască la Divan împotriva căpitanului de cazaci Tarasie Cocoran, care colonizase cu cazaci sfertul de sat pe care el, Cotaşco, îl primise drept zestre a jupânesei Nastasia, fata lui Gheorghe Cocoran.

1783, aprilie 25: Dumitraş Gafenco revendică jumătatea de sat moştenită de la bunicul său, Dumitraş Gafenco, fiul lui Ştefan Rugină. Tot atunci, Gheorghe Lenţa, Iordachi Ciolpan şi Toader Mălai declară, în faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în

Bucovina, că stăpânesc împreună un sfert din satul Bănila pe Ceremuş. Toader Mălai şi egumenul schitului Berejeniţa revendică o optime, iar Iacob conte de Logoteti (ginerele lui Leon Imbault) – a douăsprezecea parte din sat, în vreme ce Constantin „care-şi zice Cocoran”, deşi este doar „feciorul popii Gheorghe”, vrea şi el o a douăsprezecea parte.

1789, februarie 14: Pătruns în obşte printr-o mezalianţă, contele Iacob Logoteti arendează partea lui de sat, inclusiv cea cumpărată de la Panaite Stroescul, cu 400 lei, evreului Iosel Schwender. Partea de sat care aparţinuse lui Miron Gafenco este împărţită, în 23 mai 1793, între copiii lui Nicolai şi ai Nastasiei Gafenco, Andrei şi Vasile.

1797, aprilie 8: Aniţa şi Mihalachi Răut vând soţilor Zoiţa şi Ioniţă Volcinschi 1/24 din Bănila, iar în 2 noiembrie, Ioan Zota dăruieşte copiilor săi, Vasile, Maria, Catrina şi Aniţa, părţile sale de moşie. Un an mai târziu, în 24 mai 1798, ei îşi înzestrează cu părţile sale din Bănila fiica, Odochia, care se căsătorea cu Gavril Borşan.

1800: Boierii români, deveniţi elită germanizată sau polonizată, continuă, ca şi odinioară, să se joace cu oameni şi moşii. Iohann Turkul, fiul lui Elias, vinde fratelui său, Anton von Turkul, partea din moşie pe care o moşteneşte, în 10 octombrie 1801. În 19 ianuarie 1802, văduva lui Ioan Cucoranul, Maria, îşi înzestrează cu părţile sale fiica, Nastasia, jupâneasa lui Condorachi Pătraşcu. Şi, în sfârşit, în 23 mai 1823, Vasile Lenţa, fiul lui Grigore, dăruieşte nepoţilor săi, Alexandru şi Vasile, partea de sat moştenită de la mama sa, Maria, fata lui Constantin Tăutul. / Fondul Religionar, care stăpânea o parte din moşia Bănilei (puteau rămâne cuvioşii

propagandişti ai averilor din cer şi fără o halcă din moşia Bănilei?), vinde prin licitaţie, pentru 13.064 guldeni, moşioara aceea lui Vasile Gafenco. / În rest, ca şi până atunci, nu s-a prea întâmplat nimic, cu excepţia faptului că, în 21 decembrie 1857, s-a născut, la Bănila pe Ceremuş, teologul Eugen A. Kozac, probabil urmaş, cum o sugerează şi numele, al cazacilor colonizaţi, în 1774, de Tarasie Cucoranul.

1843: Cele trei biserici ale Banilei pe Ceremuş, „Ober" (de Sus, cu 1.319 enoriaşi), „Unter" (de Jos, cu 1.132 enoriaşi) şi Slobozia Banilei (641 enoriaşi), toate aflate sub autoritatea patronală a lui Stephan von WASSILKO, erau slujite de parohul Theodor SLUŞANS-CHI, respectiv de administratorul Vasile VASILOVICI şi, în Slobozia, Grigorie VELEHORSCHI. În 1876, când drepturile şi responsabilităţile patronale erau exercitate de Ioann şi Michael BOHOSIEWICZ, parohia Banilei pe Ceremuş, cu 3.296 enoriaşi, era slujită de parohul Wassilie CHARINOWICZ şi de preotul Constantin DANILEVICI, la Slobozia Banilei, care avea doar 669 enoriaşi, slujind parohul Theofil KOSSOWICZ (numele este tăiat cu creionul, de un probabil cunoscător, în sursa citată). În 1907, drepturile şi responsabilităţile patronale erau exercitate de Anna, Iulia şi Emil de BOGDAN, de Ioan, Kazimir, Tadeus, Romania, Jadwiga, Helene, Stanislawa, Ludwiga şi Michael de THEODOR, de Theodor, Zacharias, Ioan, Josef şi Bogdan ai lui Peter BOHOSIEWICZ, de Maria DEBINSCHI, de Maria KOSINSKI şi de evreul Moses Josef HERMES. Paroh era Konstantin DANILEWICZ, născut în 1847, preot din 1873, paroh din 1877, preot cooperator era Kornel ANDRIJCZUK, născut în 1862, preot din 1899, iar

cantori, angajaţi în anul 1900, erau Emilian CZERNIAWSKI, născut în 1860, şi George TOFAN, născut în 1876.

1856: În Banila pe Ceremuş funcţiona o şcoală cu 5 clase[676].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică şi judiciară în ţările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: **Vaşcăuţi** (Târg) **pe Ceremuş**, Banila rusească pe Ceremuş, Slobozia Banilei, Berbeşti cu Ostra pe Prut, Bobeşti, Ciartoria, Dracineţ, Hliniţa, Căbeşti, Călineşti pe Ceremuş, Carapciu pe Ceremuş, Costeşti, Stăneştii de Sus pe Ceremuş, **Stăneştii de Jos** (tribunal districtual), Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Zamostie, Zeleneu cu Samsonowka, Pleşniţa" [677].

1890: Bănila pe Ceremuş avea 4.479 locuitori, dintre care 818 evrei, doi preoţi (Vasile Charinowicz şi Samuil Simionovici), patru învăţători (Vasilie Stefiuc, Ladislaus Kukielka, Sigismund Scholz, Ios. Zukowska), un primar rutean (A. Ciornocoza) şi un cantor bisericesc (I. Popovici).

1891, iunie: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită de „Vasile CHARINOVICI, paroh şi protopresviter în Banila rusească", menţionează, printre familiile comunei, pe: soţii Alexandru şi Carolina VLAD, Vasile STEFIUC, sergentul major Emanuil MIRĂUŢĂ şi soţia sa, Elena, Anton SLAVIC, Osia FINGERHUT, Wenzel MACEK, preotul ajutător

---

676 *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 23, 1876 p. 96, 1907 p. 72

677 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

Dionisie CHISILEVSCHI, George ILCIUC LINEŢCHI şi cantorul Ion POPOVICI[678].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bănila Rusească** (Ruskij Banyliw) comună, rurală, districtul Vijniţa, aşezată pe malul drept al Ceremuşului, între Milie şi Bănila-Slobozia. Suprafaţa: 21,34 km p.; populaţia: 4.673 locuitori ruteni, relig. gr. or., şi ceva izraeliţi şi germani. Cuprinde, pe lângă vatra satului, cu 4.296 locuitori, şi satul **Berezniţa** (Berejniţa, Bereznica, sat, pendinte de comuna rurală Bănila Rusească, districtul Vijniţa. Are 377 locuitori ruteni şi o biserică filială, cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril", ce ţine de biserica parohială din satul de reşedinţă; o parte din enoriaşi, însă, ţine de parohia din Milie, districtul Vijniţa). E străbătută de drumul districtului Văşcăuţi-Vijniţa şi de linia ferată locală Nepolocăuţi-Vijniţa, la care este staţie. Are un oficiu poştal, o şcoală populară, cu 4 clase, şi 2 biserici, una parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", în satul de reşedinţă, şi alta filială, în satul atenent Berezniţa. Se împarte în două: Bănila de Sus şi Bănila de Jos. O parte din Bănila de Jos aparţinea, la 1776, mănăstirii Sf. Spiridon din Iaşi, iar cea1altă parte, lui Nicolae Gafenco. Bănila de Sus aparţinea lui Costaşco Cioranu. În această comună se găsesc 2 fabrici de spirt, un ferestreu mare şi o casă de economie populară. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu prăsila de vite. Comuna posedă 2.443 hectare pământ arabil, 628 hectare fâneţe, 37 hectare grădini, 143 hectare izlaz, 1.129 hectare pădure. Se găsesc 197 cai, 1.364 vite cornute, 845 oi, 678 porci şi 206 stupi. **Bănila Rusească, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Vijniţa. Suprafaţa:

[678] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 22/1891, p. 6

31,48 km p.; populaţia: 158 locuitori, ruteni, izraeliţi şi poloni”[679].

1910: Bănila pe Ceremuş încă se număra printre „comunele răzăşeşti de categoria 3: Banila rusască, Ispas, Milie, Vijniţa, Zamostie, Carapciu pe Ceremuş, Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Văscăuţ pe Ceremuş, Staneşti de jos pe Ceremuş, Staneşti de sus pe Ceremuş, Barbeşti, Costeşti, Cabeşti, Comareşti, Panca, Jadova, Nepolocăuţ, Piedecăuţ, Revacăuţ, Berhomet pe Prut, Ivancăuţ, Hliniţa, Valeva, Cuciurmic, Verbăuţ, Horoşăuţi, Boianciuc, Babin, Vasileu, Samuşin, Cincău, Culeuţ şi Repujineţ. Afară de aceasta, se află singurite familii răzeşeşti, împrăştiate în întreaga ţară, în felurite stări şi servicii. În părţile cele rutenizate există şcoli rutene. Mazilii şi răzeşii sunt, după lege, constrânşi a trimite copiii lor la aceste şcoli” [680]. După Unire, la Bănila pe Ceremuş, unde existau doar cabinete de lectură ucrainean şi polon, a fost înfiinţată, drept ironie a sorţii, şi o filială a Societăţii mazililor şi răzeşilor moldoveni.

1911, 28 ianuarie: „A răposat Ştefan de Repta, consilier guvernial şi fost director al gimnaziului gr. or. din Suceava… Ştefan de Repta era originar din Bănila Rusască şi coborâtor dintr-o veche familie moldovenească, pe care o aflăm în analele omagiale din Bucovina de la 1777 ca Râpta”[681].

---

[679] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 8

[680] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 1, bilunar – proprietar şi editor: Prof. Dr. Iancu cav. De Cuparencu; redactor responsabil: Teofil cav de Manescul; tipografia lui E. Kanarski, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 4-7

[681] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 6, Anul I, 12 februarie 1911, pp. 17, 18

1916: A murit pentru Bucovina şi „**Atanasie a lui Ioan Ivoniac**, născut în **Banila pe Ceremuş**, la 14 octombrie 1882, luptând pe frontul italian şi rănit fiind grav de un şrapnel, să fi murit într-un spital din Triest, la finea lunii august 1916. Până în prezent, n-a sosit nici o ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Nastasiei Ivoniac, procedura pentru declararea morţii celui dispărut” [682].

1919: Din „Comisiunea agrară de ocol Văşcăuţi” făceau parte şi „Reprezentantul proprietarilor expropriaţi: **N. Bohosievici**, proprietar mare, Banila pe Ceremuş”, dar şi ţăranul „**N. Cozman**, agricultor, Banila pe Ceremuş” [683], ca locţiitor. / Stabiliţi de multă vreme la Bănila pe Ceremuş, evreii au dinamizat viaţa economică a zonei din graniţa cu Polonia. Inginerul Schlomo Geller construise o modernă fabrică de cherestea.

1941, iulie: Ultimul rabin al Bănilei, Berisch Reimann Elieser, a murit, împreună cu familia, pe drumul deportării în Transnistria. Alţi 263 evrei (170, conform surselor ucrainene) au fost ucişi, în iulie 1941, de brigăzile ucrainene şi de locuitori ucraineni ai satului, conduşi de Ioan Colodelo şi de Alexe Mateiaş, fiind îngropaţi, în gropi comune, în cimitirul evreiesc. În lagărele din Transnistria au murit 70 evrei din Bănila pe Ceremuş. / Personalitatea simbol a satului Bănila pe Ceremuş este Vladimir de Repta (1841-1926), vicar general (1896-1902), episcop de Rădăuţi (1899-1902) şi

---

[682] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 9, Cernăuţi 15 martie nou 1921, pp. 98-105

[683] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

Arhiepiscop al Cernăuţilor şi Mitropolit al Bucovinei (1902-1924).

BĂNILA MOLDOVENEASCĂ

(pe Sireţel, Bucovina, Ucraina).

1428, august 17: Alexandru cel Bun întărea lui Stanciul satul Banila pe Siret.

1555, mai 7: Alexandru Lăpuşneanul confirma lui Fedco şi surorii lui, Maruşca, copiii Magdei, precum şi rudelor lor, Alexandru şi Avram Banilovschi diac şi surorii lor, Fedca, copiii lui Ioan Banilovschi, nepoţii lui Danco Banilovschi, satele Bănila şi Iugeşti (Igeşti), după uricul din 17 august 1428 al strămoşului lor, Stanciul.

1663, februarie 25: Isac Cocoranul lasă feciorilor săi, Constantin şi Săcuianul, „a patra parte de sat Bănila, baştină, cu toţi ţăranii şi cu o moară, şi cu toate locurile şi veniturile, însă casele din Bănila sunt ale fiului mai mic, Săcuianul”.

1700, aprilie 2: Gheorghe Isar vindea lui Constantin Turcul partea lui „de Banila moldovenească, ce a cumpărat-o părintele meu, Isar, de la Vasilie Postelnicescul, anume a şasea parte din a treia parte de sat”.

1706, mai 11: Gavrilaş Frunză şi jupâneasa Gafiţa, fata lui Andronachi Vlad, lăsau copiilor lor, Ioan şi Maria, jupâneasa diaconului Nicolai Borşan, părţile de moşii moştenite după bunicul lui Frunză, Andronachi Peletiuc, „în Vilavce, în Carapciu, în Costeşti, în Comăreşti, în Budiniţă şi pe aiure de pe socrul meu,

Andronachi sin (fiul lui) Simion Vlad în Banila moldovenească şi de pe soacra me, Nastasie, fata lui Vasile Căzăcescul, având noi parte de moşie în Berhomete, în Lucavăţ, în Panca şi în munte, în ţănutul Sucevii, şi în Vaselev, în ţănutul Cernăuţului".

1709, iulie 10: Gheorghie Isar vindea lui Constantin Turcul, pentru 45 lei, partea de moşie din Bănila Moldovenească, din partea pe care o stăpânise împreună cu Goianeştii. /

1726, ianuarie 20: Sandul Momitco şi jupâneasa Aniţa vindeau Antimiei, văduva lui Constantin Turcul, pentru 25 lei turceşti, „din a patra parte, a şesa parte" din satul Bănila, moşie moştenită „de la părintele nostru Pilat şi moşul nostru Grama".

1727, iunie 19: Gheorghe Diacon, nepotul lui, Constantin, şi Vasile Licperde obţin uric de la Grigori Ghica Vodă pentru „o moşie din sat de Bănila moldovenească… ce o are de la moaşa sa (bunica) Gaftona, fiica lui Grama, şi fusese împărţită în două, între Constantin şi Licperde, după zapisul vistiernicului Lupul, fost staroste de Cernăuţi".

1741, august 2: Gheorghe Perjul, fraţii săi şi vara lui, Paraschiva, obţin uric de la Grigori Ghica Vodă pentru „moşiile ce zisă că au după părinţii lor" în Bănila.

1754, octombrie 15: Când s-a stâlpit satul Bănila pe Siretul de mijloc, a douăsprezecea parte din tot satul aparţinea diaconului Ştefan Vlad şi lui Ion Vlad; a şasea parte din tot satul era a fraţilor Nacul şi Ion Goean; a treizeci şi şasea parte era a diaconului Gheorghiţă, „ce-i zic Veriga"; a treisprezecea parte era a lui Toader Păunel; a douăzecia parte era a lui Sandul Onciul, iar a patra parte din tot satul aparţinea lui Toader Ciornohuz.

1755: Două toponime, Sălişte şi Săliştea Veche, sugerează discontinuitatea locuirii acestei vetre de sat, care avea „unele poieni lângă Siret, în spre munte, care se cheamă Coşciula”. Ulterior, adică în 1785, vor fi menţionate „părţile de Banila, zise Cireşul şi Coşciula”, cu referire la moşii şi nu la vetrele de sat cu aceleaşi nume.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[684], din 1772-1773, înregistrează la Bănila, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „44 – toată suma caselor”, însemnând 3 popi, 7 femei sărace şi 34 birnici.

1774: Aflată pe Siretul Mic şi în hotar cu străvechile sate Lucavăţ, Jadova, Comareşti, Panca, Budineţ, Ciudei, Crasna Putnei, Crasna Ilschi şi Braniştea Putnei, Bănila de pe Siretul Mic sau Moldovenească pare să se fi constituit ca vatră de sat pe Lazurile Petreştilor, cum se menţionează într-un document din 1712, şi avea, în 1774, 44 de familii, numărul acestora crescând, până în 1784, la doar 55.

1786, ianuarie 3: Familiile Zota, Ciornohuz şi Borşan, având acelaşi strămoş, Măndre, împărţeau între ei satul Banila pe Sereţăl, semnatarii înţelegerii fiind Ioniţă Zota căpitan, Grigoraş Ciornohuz, Vasili Ciornohuz, Andronachi Borşan, Mihalachi Ciornohuz, Andrei Daşchevici, nepot de soră Zotii, Grigoraş săn Pentelei, nepot Zotii ot Cernăuţi şi Vasili Popovici zet lui Ciornohuz.

1802, februarie 18: Maria, văduva lui Isac Cucoran, înzestra pe fiica ei, Nastasia, jupâneasa lui Condurachi Pătraşcu, cu părţii de moşii în Bănila, Lucavăţ, Jadova, Vilauca şi Panca.

---

684 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 337

1812, iulie 26: Iliana, văduva lui Ion Ciornohuz şi fata răposatului Nicolai Borşan, dăruia, în regim viager, nepotului de soră al soţului ei, Marco Bahatir, o moşioară de 24 stânjeni domneşti, în Bănila Moldovenească, învecinată cu moşioarele verilor ei, Andronachi Borşan, şi feciorii lui Ilie Borşan.

1843: Biserica din Banila pe Siret, patronată de Nicolai de GOIAN, îl avea paroh pe Constantin ONCIUL, care păstorea peste 1.258 de suflete. În 1876, parohul Ioan ŞTEFANOVICI păstorea 2.118 enoriaşi. În 1907, când biserica din Banila pe Siret, ridicată la statutul de parohie în 1786, ţinea de Protopresbiteratul Siretului, deservea enoriaşii din Bănila pe Siret şi din cătunele Mesteceni, Augustendorf, Coşciula, Hligea, Strungiu, Staica, Coşulica, Pantin, Poieni, Hoiniceni, Proseanca, Dunavez, Veji, Laurenka şi Rivnia, patroni ai bisericii erau Casandra de BUBERL, Emil şi Fanny von MEDVECZKY, iar paroh era Eusebie PROCOPOVICI, născut în 1870, preot din 1900, paroh din 1905. Cantor bisericesc, angajat în 1900, era George POPESCUL, născut în 1866.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „**Storojineţ** (Curte districtuală), Banila Moldovenească pe Siret, Broscăuţi, Budeniţ, Cireş cu Opaiţ, Ciudin cu Neuhütte (coliba nouă), Davideni, Igeşti, Iordănești, Camenca cu Petriceanca, Carapciu pe Siret cu Hatna, Comareşti, Comareşti Camerale cu Althütte (coliba veche), Crasna-Ilschi cu Glashütte (fabri-

ca de sticlă), Cupca, Panca, Pătrăuţi pe Siret, Prisăcăreni, Ropcea, Suceveni sau Pomeşti, Zadova"[685].

1885; Raportul anual, pagina 40 (Descoperiri pe platoul Hliboka). „Conservatorul Gutter a raportat și despre descoperirile făcute recent la Vama, Banila și Siret, şi s-a decis să se subvenționeze săpături sistematice pe Podișul Hliboka" [686].

1886: Vol. 12. Nota 2, pagina XXIV (Descoperiri de monede): „Conservatorul Gutter din Siret a raportat că, în 1885, multe monede romane de argint au fost găsite în incintele castelului princiar din Suceava, iar alte monedele romane de argint au fost găsite, în număr mai mare, şi la Banila. Ambele descoperiri sunt remarcabile"[687].

1886: O şcoală cu 4 clase funcţiona la Bănila pe Siret[688].

1890: Bănila Moldovenească avea 4.479 locuitori, dintre care 850 evrei, doi preoţi, pe Ioachim Pătraş şi pe Vasilie Buşnean, cantorul bisericesc numindu-se Teodor de Cracalia. Primar al comunei era Dimitrie de Baloşescul, iar învăţător, Dometie Ştefanovici. Şcoala din Bănila Moldovenească funcţiona, cu învăţământ în limba

---

[685] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[686] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

[687] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

[688] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 35, 1876 p. 69, 1907 p. 141

română, în anul 1894. / În Bănila Moldovenească existau trei gatere, distilerii de alcool, fabrici de cherestea o fabrică de unt şi una de mobilă. În perioada interbelică, timp de trei decenii, primar al comunei a fost evreul Mendel Gottesmann, funcţii importante în probleme de edilitate ocupând Dinghe Druckmann, Herzl Haber şi Seide Koppler, familiile evreieşti Druckmann, Haber, Gabor şi Surkis fiind printre cele mai respectate. Comuna-orăşel avea trei comunităţi evreieşti, ultimul rabin din localitate fiind Mordechai Horowitz. Printre medicii din Bănila se numărau Josef Horn şi Isiu Salzberger.

1894: O listă cu „o parte însemnată a poporenilor de acolo”, adică din Banila Moldovenească, semnată în primăvară, în semn de „lepădare de rachiu şi de crâşme, cuprinde următoarele nume: cantorul Teodor de CRACALIA, Dionisie COSTINEAN, Teodor şi Maria VOLOŞENIUC, Daniil, Ioan şi Maria BELMEGA, Ilie, Teodor, Ana şi Ioan LOGIN, Teodor, Vasile George, Maria, Alexandru, Iordachi, Eudochia şi Paul CHARITON (se citeşte HARITON), Agripina, Ioan, Anna, Nicolai, Axenia, Vasile şi Alexie COSMICI, Constantin, Varvara şi Teodor MEHEDEN, Ana şi Maria ŞERBAN, Eudochia şi Matrona IVANEŞCIUC, Maria, Teodosia, Axenia, Pelagia, Iacov, Eufrosina, Titiana, Samfira, Michail, Agapia, Nichita, Procopie, Varvara, Marco şi Irina COVALI, Simion, Maria, Axenia, Irina şi Agapia ŞENDREA, Dimitrie şi Elena HARASEMNIUC, Gavriil şi Maria MANDRIG, Ecaterina, Martin, Dimitrie, Simion, Maria, Nastasia, Ştefan şi Petrea BORŞAN, Paul, Ecaterina şi Domnica OPAEŢ, Nicolai, Titiana, Maria şi Cosma COPCIUC, Gavriil şi Nastasia MOTOVELEŢ,

Maria, Irina, Ieremie şi Vasile REBCA, Onufrei, Sofia şi Alexie CHIRILEC, Ana NARGANG, Iftimia, Magdalena, Dimitrie, Parascheva şi Leontie URECHE, Andrei, Eudochia, Ioan, Parascheva şi Elena ZINECI, Andrei, Petru, Maria şi Parascheva LEIBUC, Nichifor, Teodor, Pelagia, Paul, Teodora şi Nichita POPOVICI, Ioachim, Nichita, Nicolai, Ecaterina, Teodor, Irina, Onufreiu, Gavriil, Agapia şi Ştefan CIORNEI, Ioachim, Andrei, Axenia şi Titiana CIOCAN, Constantin UHRIN, Ioan, Ciril şi Ioana HUMENIUC, Eudochia GELETCA, Domnica ISAC, Anna SAITCU, Ioan, Paraschiva şi Ciril ZIETCO, Vasile FLOREA, Lucian, Nichita şi Elena MARTEŞCIUC, Anna MARCINEAC, Anna ŢINTILĂ, Vasilisa, Alexie şi Procopie BERLA, Irina, Vasica, Alexie şi Procopie BERLA, Irina, Vasile, Magdalena, Ioan şi Nastasia HINCEAC, Parascheva, Samfira, Iftimia, Maria, Ana, Ioana şi Petrea HOINIC, Parascheva, Ioan, Ilie, Maria, Sofia şi Agapia UNGUREAN, Ecaterina HNATIUC, Nastasia, Axentie, Pelaghia, Irina, Tanasie, Ignatie, Maria, Mihail, Iioana şi Nichita BOJCIUC, Maria şi Filip CHEFIUC, Anna şi Achilina BERDAR, Dimitrie, Ilie, Parascheva, Nastasia şi Iftimia FERCIUC, Onufrei şi Nastasia FAICIAC, Petru, Maria şi Paul Volfinger, Titiana şi Grigore TURCHEVICI, Ioan, George, Nastasia, Magdalena şi Ecaterina ŞCRABA, Antonie şi Axenia BERCIUL, Elena CIONOHOZ, Trifon, Parascheva, Irina şi Maria SEPCIUC, George şi Maria GONTARIUC, Petru şi Mihail MÂNDRIŞOR, Ştefan, Axenia, Grigorie şi Domnica DOLINSCHI, Maria ŞALOSCHI, Titiana, Petru, Pentelei şi Nichita DAVIDEAN, Petru şi Tecla ODINSCHI, Varvara, Eufrosina şi Dimitrie MANCOVSCHI, Axenia

SANDULOVICI, Domnica MIROŞ, Axenia şi Titiana COCERHAN, Maria George şi Iacov SCRIPCARIU, Ioan COJOCARIU, Vasile DUMITRIUC, Dimitrie, Parascheva şi George TATULICI, Ioan şi Iftimia ALBOTA, Ioan şi Ecaterina PORFIREAN, Michail, Christina, Constantin, Calinica şi Mateiu MOSCALIUC, Grigorie BILINSCHI, Casandra FRUNZĂ, Grigorie şi Anna PŞINEC, Timofie şi Teodor PETRAŞCIUC, Gerasim MOISIUC, Ilie şi Domnica FALIBOGA, Ecaterina, Michail, Teodor şi Eudochia BRUS, Michail CHALUS (se citeşte HALUS), Maria şi Pentelei SAVIUC, Eudochia, Constantin, Pelagia şi Elena MATEICIUC, Constantin şi Titiana POLEANSCHI, Vasilisa, Ignatie, Anna, Ioan şi Sofia JACOVEICIUC, Grigorie TVARDOVSCHI, Filip, Irina, George, Domnica, Emanuil şi Daniil ROMANIUC, Varvara, Nastasia, Elena, Parascheva, Grigorie şi Maria GEORGICIUC, Nastasia şi Ilie VADELIUC, Axenia şi Nastasia TRUFIN, Parascheva şi Nastasia TANASICIUC, Ioan şi Gavriil SINEAVSCHI, Dimitrie, Domnica, Constantin şi Miron BOHATIR, Daniil PELEPCIUC, Achilina MELNECIUC, Maria HERDEGA, Ioan ORJENDOVICI, Sofia COSTANCIUC, Michael, Parascheva, Ioan, Ecaterina, Maxim şi Elena SMUC, Simion TUN, Axenia PAULIUC, Constantin REBCIUC, Teodor şi Sofia SINEAVSCHI, Grigorie, Paul şi Sofia PURŞAGA, Georgie, Domnica şi Daniil ŞVED, Ioan ALEXIUC, Alexie TATAR, Dimitrie, Irina, Iftimia, Axentie şi Eudochia BUCATCA, Andrei MANCHEVICI, Iacob şi Maria UHRENIUC, Onufreiu şi Ana MAXEMIUC, Paul, Ioan şi Maria PROŢIUC, Grigorie, Maria şi Irina ILCIUC, Grigorie MAZUREAC, Maria ZAHUL, Parascheva CU-

SIEC, Sofia, Onufreiu şi Sofronia COSOVAN, Maria TATAREN, Onufreiu CHARIUC (se citeşte HARIUC), Teodor TIMCIUC, Vasile LASCHIVA, Vasile COSTINIUC, Miron şi Ioan CHIMEC (se citeşte HIMEC), Eudochia BODNARIUC, Simion, Maxim, Ioan şi Atanasie PASARIUC, Miron şi Ioan RIZAC, Maria ONUFREICIUC, Sofronia COSACIUC, Melania CIOBOTARIU, Iustina FLORESCU, Lucian, Parascheva şi Procopie SCACUN, Eufrosina DRAVTA, Elena CREJANOVSCHI, Nastasia şi Anna DUMITRIUC, Dimitrie şi Sofronia RACHOVSCHI, Pelagia şi Michail ŞENCARIUC, Ioan DOFTORIUC, Alexie HACMAN şi Artemon PENTELEC[689].

1896: O colectă pentru Internatul de studenţi din Cernăuţi, făcută, în mai, de „Vasile BUSNEAN, cooperator în Banila-moldovenească”, menţionează următoarele nume de localnici: Constantin ŞTEFANOVICI, Leon BALOŞESCUL, Teodor CRACALIA, Ilie LOGHIN şi Teodor CHARITON[690].

1901: „Prin Vicovu de Sus (Ober-Wikow), am călătorit, prin împădurita țară muntoasă, spre nord-vest, până la Krasna-Ilski, satul românesc extrem din nord-vest, deoarece satele **Banila Moldovenească**, Davideni, Comareşti vorbesc limbi slave, în ciuda românilor. De aici, am urmat Siretul, trecând prin Ciudei (Czudyn), unde locuiesc evrei, germani, români şi ruteni, spre Suceveni” [691].

1907: O polemică politică, publicată de *Apărarea Naţională*, şi semnată, în 14 martie 1907, în Bănila

---

[689] *Deşteptarea,* Nr. 16/1894, p. 127, 128
[690] *Gazeta Bucovinei,* Nr. 46/1896, p. 4
[691] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

Moldovenească, de Toader Opaeţ, Ştefan a lui Ioan Borşan, Filimon Cuciurea şi Alecu Borşan, conţine şi o informaţie importantă pentru istoricul obştei. Şcoala din Coşuliuca, cu 2 clase, s-a înfiinţat în 1904, cu Constantin Vlad învăţător, înlocuit cu „Kocza din Ipoteşti”, care a renunţat la predarea în limba română, optând pentru ruteană – cum i se spunea, pe atunci, limbii ucrainene, în ciuda împotrivirii răzeşilor din Bănila Moldovenească, al căror lider de ocazie, în chestiune, devenise George Şcraba[692].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bănila Moldovenească**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe Siretul Mic. Suprafaţa: 67,55 km p.; populaţia: 4.249 locuitori români şi ruteni, de religia gr. or. Se compune din vatra satului şi din cătunele: Dunaveţ, Hilgea (sau Pontu-Euxin), Hoiniceni, Coşciuia, Laurenca, Pantin, Plaiul, Poliana, Rivna, Soloneţ şi Strungiu. Este legată cu Cireş şi Budineţ printr-un drum districtual, care se bifurcă aci, o ramură apucând spre Berhomet, alta spre cătunele sale Hilgea şi Coşciuia. Are o şcoală populară şi o biserică parohială, cu hramul „Înălţarea Domnului”, ambele în Bănila Moldovenească propriu-zisă; o biserică filială, cu hramul „Sf. Ioan cel Nou”, în cătunul Coşciuia. Românii au o casă de economie şi un cabinet de lectură. La 1776, era în posesia unui oarecare preot Ştefan. În pădurea Rosişnei se află un munte, pe al cărui vârf stă o foarte frumoasă stâncă, numită „Scala-Doboş”, care este obiectul unei legende răspândite prin populaţia dimprejur. Se zice că aci şi-a avut locuinţa căpitanul de haiduci Doboş, foarte mult cântat în poeziile populare ale rutenilor. Populaţia se ocupă cu agricultura, fâneţurile,

---

[692] *Apărarea Naţională*, Nr. 20, Anul II, 17 martie nou 1907, p. 2

exploatarea pădurilor şi cu creşterea vitelor. Mulţi fac chirigie, trăind din transportul lemnelor. Comuna posedă 1.670 hectare pământ arabil, 1.590 hectare fânaţuri, 37 hectare grădini, 1.283 hectare izlaz şi 10.750 hectare pădure. Se găsesc 338 cai, 2.069 vite cornute, 640 oi, 760 porci, 202 stupi. **Bănila Moldovenească, veche moşie boierească**, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa 10.06 km p.; populaţia: 88 locuitori, ruteni şi izraeliţi"[693].

1910: Din conducerea Societăţii Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni făcea parte şi „Eudoxiu cav. de Ursachi, mare proprietar în Banila moldovenească". „Societatea numără, astăzi, 2.572 membri ordinari, 17 membri fundatori şi 9 membri onorari", iar adunări generale s-au ţinut „prin satele răzeşeşti, anume în Nepolocăuţ, Cuciurmic, Broscăuţ, Ropcea, Igeşti, Banila moldovenească, Muşeniţa, Mihalcea, Cabeşti, Voloca pe Ceremuş şi Carapciu pe Ceremuş. În toate locurile acestea, mazilimea şi răzeşimea au întâmpinat stăruinţele societăţii cu mare însufleţire" [694]. „În 9 octombrie 1910, a avut loc o frumoasă adunare a mazililor şi răzeșilor din Banila moldovenească, la îndemnul domnului proprietar mare şi primar Eudoxie cav. De Ursachi şi Alecu Daşchevici. Din partea comitetului au luat parte dl vicepreşedinte Dr. Iancu cav. de Cuparencu şi Leon cav. de Vlaico, însoţiţi de un număr considerabil de tineri

---

[693] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 8

[694] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 1, bilunar – proprietar şi editor: Prof. Dr. Iancu cav. De Cuparencu; redactor responsabil: Teofil cav de Manescul; tipografia lui E. Kanarski, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 4-7

universitari, ca reprezentanţi ai Societăţii academice „Academia Ortodoxă”, „Junimea” şi „Dacia”. La gara din Banila, au fost întâmpinaţi reprezentanţii noştri de inteligenţa locală, în frunte cu dl Ursachi, iar la localul şcolii i-a salutat, în numele mazililor şi răzeşilor din Banila, dl paroh Ştefan Stefanovici. A răspuns dl Dr. Cuparencu, mulţămind pentru frumoasa primire şi invitând pe cei prezenţi, la orele 4, la adunare. Adunarea a fost deschisă de dl. H. Stefanovici, la a cărui propunere s-a ales de prezident ad-hoc Dr. Cuparencu *per acclamationem*. Întâmpinat cu vii aplauze, a început Dr. Cuparencu oraţiunea sa, arătând rolul însemnat ce l-au jucat, în trecut, mazilii şi răzeşii din Bucovina. A raportat despre activitatea comitetului şi, în special, despre ajutoarele acordate, în anul acesta, elevilor sărmani şi sârguincioşi, care frecventează şcolile secundare şi primare în capitală. A provocat pe mazili şi răzeşi la muncă serioasă, şi a încheiat cu cuvintele: „Avere n-aveţi ca strămoşii voştri, aceasta e în mare parte în mâna duşmanilor voştri; păstraţi cel puţin cinstea neamului şi odorul cel mai scump al străbunilor, limba românească, pe care să o lăsaţi neştirbită copiilor voştri. Daţi copiii la şcoală, căci azi numai prin cultură putem ajunge la ceva”. Frumos a vorbit dl superior Zaharie Şesan, despre însemnătatea şcolii, îndemnând pe cei prezenţi să-şi dea copiii la şcoli româneşti, să trăiască în unire şi să nu se lase ademeniţi de contrarii neamului. La propunerea dlui Vasile Marcu (din Frătăuţi – n. n.), care e un membru zelos al răzeşilor, adunarea l-a felicitat pe Dr. Cuparencu, la obţinerea gradului de doctor în filozofie, mulţămindu-i, totodată, pentru munca prestată pentru mazilii şi răzeşii din Bucovina. Mai mulţi elevi ai şcolii din sat au declamat

frumoase poezii româneşti. Laudă şi onoare i se cuvine dlui Leşan, care îşi cunoaşte aşa de bine misiunea sa ca educator al tineretului şi naţionalist vrednic. Cu un puternic „*Trăiască prea luminatul împărat Francisc Iosif I*”, s-a încheiat această mândră adunare. La finea adunării, s-au trimis, la propunerea dlui Daşchevici, telegrame de încredere şi recunoştinţă preşedintelui societăţii, Dionisie cav. de Bejan, şi deputatului prof. univ., dlui Dr. Constantin Isopescul-Grecul. Seara, a avut loc o petrecere cu dans, pe care a deschis-o dl Dr. Cuparencu, cu dna Vilhelmina de Ursachi. A fost animaţie şi entuziasm, în toată suflarea românească, până în zori de zi. Esprimăm recunoştinţa noastră inteligenţei din Banila şi dlor studenţi universitari care şi-au dat toată silinţa ca, atât adunarea, cât şi petrecerea, să reuşească atât de frumos. Venitul curat s-a distribuit între „Soc. Mazililor şi Răzeşilor bucovineni” şi „Soc. Doamnelor române” din Banila, a cărei harnică prezidentă e dna Ursachi”[695].

1910: „Societatea Mazililor şi Răzeşilor bucovineni a trimis liste de subscripţie, în toamna anului 1910, la diferite persoane. Începem cu publicarea celor sosite. Pe lista Nr. 7, încredinţată dlui Zaharie Leşan, învăţător superior în Banila Moldovenească, au sosit 29 coroane, la care au contribuit: Iancu de Cracalia 3 coroane, Zaharie Leşan, George Chariton, Neagul Minai, Vasile Bohatir câte 2 coroane, Tudor Bujor, Iustin Cârdei, Titus Puştinchevici, George Martilici, Otilia Siretean, Gramatovici, Arcadie Vihnan, George Filievici, Petru Ilica, Dumitru Voloşciuc, Volcinschi, Constantin Zugrav, Simion Boca, N. W., Policarp Ostafi, Calistrat Mancovschi,

[695] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 1, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 11-13

Teodor Georgiciuc câte 1 coroană, George Popescul, Adolf Fischer câte 50 bani. Afară de aceea, a mai colectat dl Leşan, la nunta d-lui Leon cavaler de Vlaicu, în Banila Moldovenească, suma de 94 coroane, la care au contribuit: Isopescul-Grecul, Eudoxie Ursachi, Vihelmina Ursachi, Leon cav. de Vlaico câte 10 coroane, Eudoxie Daşchevici, Aurora Daşchevici, Ioachim Patraş, Teofil Constantinovici, Ştefan Ştefanovici, Marie Bilobram câte 5 coroane, Olga Iacoban, Alecu Daşchevici, Ilarion Daşchevici, Nicolai Hluşco, Vladimir de Ianovici, Teofila Daşchervici, Cornel Vasilovici, Dimitrie Voloşciuc, Aspasia Daşchevici, Victoria Hluşco, Leon Baloşescul, Eufrosina Ştefanovici câte 2 coroane. Din suma aceasta, s-a trimis, la hotărârea comitetului filialei Societăţii din Banila 25 coroane unui elev care cercetează gimnaziul din Câmpulung, iar restul s-au trimis la adresa dlui Cuparencu"[696].

1910: „Doamna Maria de Goian a obţinut şefia poştei din Banila Moldovenească, după răposatul ei soţ, Dumitre cavaler de Goian"[697].

1911: O altă petrecere populară românească a avut loc, la Bănila Moldovenească, joi, 24 septembrie, aranjată tot de către Societatea Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni. „Cu trenul de amiazăzi au sosit, din Cernăuţi, dl inginer Iancu Popescul", studenţi din societăţile „Junimea" din Cernăuţi şi „România Jună" din Viena, „oaspeţi din districtul Storojineţului", toţi aşteptaţi, la gară, de „harnicul naţionalist, dl primar Eudoxiu de Ursachi, de

---

696 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 14, Anul I, 7 iulie 1911, pp. 159, 160

697 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 2, Anul I, 7 decembrie 1910, p. 14

învăţătorii Alecu de Daşchevici, Iancu de Cracalia, Zaharie Leşan şi absolventul de liceu Iulian de Cracalia, precum şi mai mulţi călăreţi cu steaguri treicolore, din partea Arcaşilor din loc. De la gară, oaspeţii sunt conduşi, cu muzică, până la „Villa Ursachi", unde se pregătise o primire splendidă de către doamna Vilhelmina de Ursachi", printre altele, preşedintă a Filialei Societăţii Damelor Române din loc. de la ora 3, s-au ţinut discursuri, s-a cântat, iar la „Hora Unirii", jucată domneşte, cu „dl Popescu, cu dna Ursachi care deschid dansul, într-o clipă se încinge o horă la o sută de părechi". Seara, mare bal mare, la care vin şi „reprezentanţii societăţilor academice „Bucovina" şi „Moldova" şi ofiţerii de la Renotière cavaler de Kriegsfeld şi Nicu cavaler de Goian. Petrecerea a durat până la 5 ore dimineaţa. Venitul curat, care e destinat pentru sprijinirea elevilor sărmani din loc, s-a urcat la suma de 110 coroane 52 bani, la care au binevoit a suprasolvi următoarele persoane: Eudoxiu cavaler de Ursachi 20 coroane, Societatea Academică „Junimea" 5 coroane, societăţile academice „Bucovina" şi „Moldova" câte 5 coroane, M. Gottesmann 5 coroane, Leon de Baloşescul 4 coroane, protopresviter Ioachim Pătraş, familiile Goian şi Cracalia câte 3 coroane, I. Leşan, învăţătorul Petrea Dolinschi, secretarul comunal Constantin Zuhrav şi Ştefănică Borşan câte 2 coroane, domnişoara Berciu şi domnii Eugen Braha, Paul Chariton, Grigorie Borşan, Isidor Moscaliuc câte 1 coroană"[698].

1912: Ucraineni din Bănila Moldovenească, sătenii din „Rivna, atinenţă a Banilei Moldoveneşti",

---

698 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 19, Anul I, 3 noiembrie 1911, pp. 235, 236

care, „marţi, în a treia zi după sfintele Paşti, au convocat deputaţii ucraini” la o adunare populară, sub conducerea localnicilor „ucrainului Hinceac” şi „Mankovschi, un gospodar din Banila, pe care galiţienii l-au cumpărat pentru dânşii, neavând un om apt să conducă banca sătească din Poeni, altă atinenţă a Banilei”, adunare la care au participat „deputatul-ţăran Leşan, deputatul-coşarcar Iwaniţki din Storojineţ, renegatul Spenul (Spânul – n. n.) şi vreo câţiva învăţătoraşi, codiţe ale ucrainilor”[699].

1919: În Comisiunea agrară de ocol Ciudei, locţiitor era „Meier Gross, proprietar mare, Banila pe Siret”, iar dintre ţărani, „Ion Hoinic, agricultor, Banila pe Siret”[700].

1921: Reprezentanţi ai parohiilor locale în Congresul bisericesc din 3 octombrie 1921 au fost „Sachnovici Victor, Banila pe Siret (Cireş-Opaiţeni) şi Wassilko-Serecki George conte, strada Flondor 38, Berhomet pe Prut, Banila pe Siret” [701].

1921: Printre familiile stabilite definitiv la Igeşti, s-au numărat şi „mazilii **Daşchievici** s-au mutat încoace din Banila Moldovenească; Vornicul de poartă **Ureche** a venit din Banila Moldovenească; **Bălăşescul**, răzeş, a venit din Banila Moldovenească”[702].

---

[699] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 4, Anul II, 1 iunie 1912, p. 55
[700] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8
[701] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66
[702] Dan, Dimitrie, *Igeştii*, în *Revista Istorică*, N-rele 4-6, Anul VIII, Aprilie-Iunie 1922, pp. 117-119

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922: **a).** în calitate de învăţători superiori – Aurelian Cudla în **Banila pe Sirete-Rivnia**; **b)**. în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive – Anastasia Scraba la **Banila p/S.-Rivnia**; Isidor Livescu la **Banila p /S.-Helgea-Coşciuia**" [703].

1940: Odată cu retragerea trupelor româneşti din Bucovina, evreii Moise Haller, Natan Druckmann şi Irlanda Lupowicz au fost duşi şi executaţi în Suceava.

1941, iulie: Când trupele româneşti s-au întors la Bănila, au fost ucişi cărturarul evreu Jakob Brecher şi fiica sa, biblioteca lui, cu peste cinci mii de volume, fiind distrusă. Alte 18 victime, printre care Rachel Sucher, Druckmann, Frieda Sussmann, Jakob Fleischer, Mendl Safran, Baruch Singer, M. Satran şi Libzi Welloch, au căzut în acele zile, ceilalţi evrei fiind duşi, mai întâi, la Storojineţ, unde au fost puşi să-şi înjghebeze un ghetou, iar de acolo, în lagărele din Transnistria. Criminalii Bănilei Moldoveneşti au fost primarul Moscaliuc şi un ins anonim, Burbaza, care s-au pus în fruntea bestiilor umane, dar şi un oarecare Ciornei, care a încercat să-l ucidă pe doctorul Isiu Salzberg, care asistase la naşterea nepotului său.

1944: „Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar, pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la

---

[703] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu notele arătate în dreptul fiecăruia: Ciocoiu Olimpia, comuna **Banila** pe Dobovăţ, media 8,00”[704]. / Crimele de la Bănila Moldovenească au fost condamnate, încă din ziua comiterii lor, de către parohul Dometie Ştefanovici, nepotul fostului învăţător din sat, care a refuzat, din solidaritate cu victimele, să mai intre în biserică, în duminica următoare, cea de după barbara sâmbătă a monstruozităţii rurale.

BĂNILEŞTI

(lângă Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui).

1624, ianuarie 29: Întărit de Divanul Moldovei Neculii Gheormii, care primeşte zapis de întăritură pentru dania „drept sufletul său şi a părinţilor săi, ca să-i fie pomană, pentru că el feciori din trupul său nu a avut”, de la Efrim de Şerboteşti, feciorul Nastei, nepotul lui Huru, care i-a „dat o parte de ocină din satul **Bănileşti** (lângă Iveşti, Vaslui), ce este ţinutul Bârladului, pe apa Bârladului, din jumătate de sat, a patra parte, ce s-a ales dinaintea noastră”[705].

1643, august 2: Zapisul lui Macovei voiutul şi al celor 12 pârgari de **Tecuci**, în care mărturisesc cum au venit fraţii Zlata, Gheorghe şi sora lor Bigorcă, feciorii

[704] *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.
[705] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 166, p. 217

Petrii, nepoţii Nastei, strănepoţii Nastei, jupâneasa lui Ifrim Huru vornic, şi au vândut lui Neculai Gorma, drept 25 taleri gata, „partea lor din satul **Bănileşti** (comuna Iveşti, Vaslui), ce este pe pârâul Bârladului, ot ţinutul Bârladului, şi cu moară, din jumătate de sat a patra parte", martori fiind „popa Simion, Dumitru Corcodel, Luca, Vasile, Andonie, popa Dure şi Strata cupeţ din **Tecuci**, ca să se ştie"[706].

BANU

(Nămisnici pe Bahlui, apoi Căcărăzeni,
Căcărăzeni-Banu, azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi).

1487, martie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Giurgea Căvărează şi soţiei sale Fedca, care cumpărase, cu 200 de zloţi tătăreşti, de la Ivan şi sora lui Alba şi nepotul lor Ivanco „un sat, anume Nămisnicii pe Bahlui; însă jumătate din acel sat înainte spus, de la Vad, partea de sus, să fie a slugii noastre Giurgiu Căcărează de la noi uric şi cu tot venitul; iar cea de a doua jumătate de sat, de la Vad, partea de jos, să fie de la noi uric Fedcăi, soţia lui Giurgiu Căcărează, şi copiilor ei, Şendru şi Ion"[707]. Hotarul, din veac.

1634, septembrie 6: Cartea de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod vistiernicului Vasile Banul şi

[706] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 141, p. 135

[707] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 10, pp. 15-17

fraţilor săi Ştefan Moimăscul şi Macsimiian „spre aceea ca să fie tari şi puternici a-şi ţine şi a-şi opri dreapta lor ocină şi moşie, jumătate de sat **Căcărădzeni** (azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi), peste Bahlui, ca să n-aibă nici o treabă Toader Şchiupoleţ şi Petrea Vicol cu acea ocină, nici să cosească, nici să are”[708].

1635, februarie 27: Zapisul vistiernicului Vasile Banu, feciorul lui Pătraşco Banul, întărit de marii boieri, în care mărturiseşte că a „dat la sfânta mănăstire, la Bisericani, jumătate de sat **Hăsnăşeni** (înglobat în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii… pentru sufletul părintelui nostru Pătraşco Banul”, după ce s-a tocmit şi pentru părţile surorilor lui Anuşca, Drăguţa şi Tofana, cărora le-a dat „părţile mele de ocină din sat din **Bărboşi** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi) şi din **Melintieşti** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), fraţilor Maximiian şi Irina dându-le părţile lui de „ocină din satul **Căcărădzeni** (azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi)”[709].

1637, mai 7: Moga din **Cicolteni** (comuna Dumeşti, Iaşi) s-a jeluit pe Parvana, „zicând că-i împresoară ocina din sat din **Căcăredzeni** (Căcărăzeni, azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi)”. Vasile Lupu voievod îl trimite pe Harea din **Vrejeni** (Verejeni, comuna Verejeni, raionul Teleneşti, Moldova) să facă cercetări şi să aleagă părţile cu dreptate, „nimănui să nu făţăriţi”[710].

---

[708] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 257, p. 287

[709] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 42, pp. 40, 41

[710] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 91, p. 91

1639, februarie 27: Toader, diaconul din **Bârleşti**, şi sora lui Maria, feciorii Zahariei Benea, nepoţi Stancăi, strănepoţi Mogăi, şi Anton, feciorul lui Feteon, nepotul Frăsinei, strănepotul Mogăi, şi Florea, Cozma, Vasile şi Palachiia, feciori Tudori, nepoţi Drăgălinei Păşcoe, strănepoţi Mogăi, şi Vasile, Gligorie, Ionaşco Burchi, Benea, Isaico, Anna şi Alba, feciori Alexandrei, nepoţi Stancăi, strănepoţi Mogăi, când vistiernicului Dumitru Buhuş,drept 50 zloţi bătuţi şi „din jumătate de sat de selişte **Căcărăzenilor** (azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi), jumătate… jumătate de sat **Bârleşti** (azi Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), ce se împarte în patru părţi, trei părţi… / Prilejitu-s-au în tocmeala noastră Ionaşco Moldovan, Gheorghe Dondăş, Costân, Sava, Vasile şi mulţi oameni buni”[711].

BÂRA

(comuna Bâra, Neamţ).

1774, iunie 26: Satul **Bâra**, al postelnicului Ioniţă Manole, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[712], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 5: 5 case pustii. Rămân birnici 3. / **Birnici:** Balinte / Mărtin Beliboc / Iftimi, butnar. // **Rufeturi: 5 case pustii.**

---

[711] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 40, p. 48

[712] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 266

1898: „Bâra, târguşor, judeţul Roman, în plasa Siretul de sus, spre nord-est de orașul Roman și la 16 km de el. Este aşezat pe platoul Bâra. Are 71 capi de familie, 60 contribuabili, 407 locuitori, din care 66 ştiu carte; 83 case. Sunt 93 vite mari cornute. Este o biserică de lemn. Bâra este rereședința sub-prefecturii plăşii Siretul de sus şi a comunei Bâra. Tot aici este și o judecătorie de ocol. Are un oficiu poştal-rural. Poziţiunea acestui târguşor, în mijlocul plășii, şi legarea lui prin o șosea cu oraşul Roman, șosea judeţeană, îl face să fie al treilea centru comercial în județ. În marginea de vest a târgușorului sunt case mari ale proprietarului. / **Bâra**, sat… are 53 capi de familie, 45 contribuabili, 217 locuitori, din care 12 știu carte; 64 case. Populaţia este compusă din români şi evrei. Sunt 403 vite mari cornute”[713].

BĂRĂIAC

(în târgul Călăraşi, fost al Tuzorii,
judeţul Lăpuşna, Moldova).

1433, februarie 4: Întărit de Ilie voievod lui Staia, care primesc uric pentru „un sat, **Tuzara**, unde este cneaz Nicoară, la obârşia pârâului Jelcova; alt sat, mai jos de seliştea lui Heghetiş, unde este cneaz Onică… Iar hotarul

[713] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 445

acestor două sate să fie după vechile hotare, pe unde au folosit din veac”[714].

1440, iulie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Nicoară de la Tuzara, care primeşte uric pentru „un loc, anume Tuzara, pe pârâul Bâc mai jos de un stejar, şi prisacă în acelaşi hotar, şi alt loc, unde este Dealul Derenului, la fântână, şi iazuri şi mori pe Bâc şi prisacă în acelaşi hotar, şi, mai jos de acel loc, peste deal... voloacă, la fântână, şi, de asemenea, loc de sat, să-şi aşeze sat şi prisacă în acelaşi hotar, şi, pe Gotovţea, loc de sat mai jos de plopi, să-şi aşeze sat, şi iazuri, şi moară pe Gotovţea, şi prisacă în acelaşi hotar (azi Cotovţea, cursul superior al Bâcului)… Iar hotarul acestor locuri şi prisăci să fie din toate părţile cât vor putea folosi îndestul pe vechile hotare”[715].

1734, martie 18: Porunca lui Constantin Nicolae voievod „pentru rândul călăraşilor de mazilul de **Bărăiac**, care, ţinând acel drum cu caii lor şi cu alte cheltuieli ale lor şi jeluind domniei mele cum se află în grea stare, că osebit sunt supăraţi şi cu alte beilicuri, de către care ei, mai înainte vreme, n-au fost, de vreme ce şi de la răposatul părintele nostru Ion Nicolae voievod au avut osebită milă, nimeni între dânşii nu s-a amestecat, dându-le şi testament de apărare… iar acum îngreunându-se mult pe dânşii au rămas la slabă stare. / Pentru care, înştiinţându-ne Constandin Roset hatman de starea şi cheltuielile lor, am socotit că se cade să aibă aceşti slujitori osebită milă şi i-am iartat, ca să fie ei nesupăraţi

---

[714] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 108, pp. 159, 160

[715] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 203, pp. 288, 289

cu nici un fel de plocoane sau alte slujbe ce sunt de către hatmanul şi le-am dat acest testament al nostru la mâna lor, ca să aibă pace de toate”[716].

1763: Vasile Crudu din **Bărăiac** se jeluieşte împotriva pitarului Ioniţă Cuza, „cu care am avut pricină de judecată pentru o moşie, în anii trecuţi, şi-am luat 15 lei de la un turc, cu camătă, şi-am cheltuit până ni s-a hotărât moşia, şi-a rămas de la judecată să-mi stăpânesc moşia, după scrisori ce-am avut, dar cei 15 lei s-au suit, până acum, la 100 de lei, fiind din 10, 15 pe an, şi-am ajuns, Doamne, să-mi ia turcii un copil, că cu altă n-am cu ce plăti”[717].

1774, iunie 5: Satul **Bărăiacu**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Faţa Bâcului, după recensământul lui Rumeanţev[718], avea **toată suma caselor 69**. Scădere rufeturi 15: 11 volintiri, 1 popă, 1 diacon, 2 femei sărace. Rămân birnici 54. 8 case pustii. / **Birnici:** Simion Mândrescu / Ion fiul Mafteesii / Toma Zeamă / Grigoraş Stăvilă / Lupul Tăbulcel / Maftei fiul Catrinei / Tudosii Eciul / Gheorghi Său / Toma fiul diaconului / Andrei fiul Păvăloaei / Ifimi fiul lui Ion / Vasile fiul lui Ştefan / Sandul fiul diaconului / Andronic Buruiană / Alicsandru Borş / Irimia a Alicsăesii / Neculai Pavel / Constandin fiul Nicolăesii / Ştefan fiul Gafiţii / Maftei Vârlan / Gavril fiul Năstăsoae / Costandin fiul popii / Toader Chehaia / Tudosi Vlasii / Ioniţă Vlasii / Vasili Pleşca /

---

716 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 204, pp. 202, 203

717 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 240, p. 253

718 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 422

Ilie Neniul, sălcuţan / Simion Motrici / Grigoraş Severin / Toader Chihaia / Gavril Săli / Tănase Pătrânbul / Ştefan a Mariei / Gheorghi fratele lui / Ion Păladi / Grigori fiul Hâncului / Năstas Levintii / Gheorghi fiul Ciudenesii / Vasile Ifrosă / Toader fiul Mariei / Avram, jidov / Vasile fiul lui Uţă / Lupul, cioban / Năstase fiul căpităniţii / Andrei Dodon / Tudose Borş /Vasilache fiul lui Ştefan / Ion / Maftei Sandul / Ion Buruiană / Constandin fiul Ionesii / Iacob / Nistor Săverin / Simion Săverin. // **Rufeturi:** Ştefan Borş, praporcic / Ştefan Sâle, volintir / Mihălache Boboc, volintir / Nani Minciună, volintir / Vasile Strătulat, volintir / Vasile Chiper, volintir / Vârlan, volintir / Tănase Gimbeiu, volintir / Năstase Lipcan, volintir / Ion Mândrescul, volintir / Chirică Jorne, volintir / Popa Iacob / Diaconul Gheorghe / Irina, săracă / Aftinie, săracă.

BĂRBĂŞENI

(comuna Rediu, Neamţ).

1640, septembrie 1: Ispisoc de cumpărătură, dat de Vasile Lupu voievod Gligorcii vistiernic, „ce-a cumpărat de la Zaharia Zamă, toată partea lui din satul **Motocani**, din jumătate de sat, dintr-a cincea parte, din partea Obrejoie, drept 50 zloţi de argint; / de la Necoară, din partea Obrejoie, drept 6 galbeni; / de la Ionaşco, feciorul Nebunii, toată partea lui din **Beţăşti** şi din **Bărbăşeni** (comuna Rediu, Neamţ), din a treia parte din acele două sate, partea Boceştilor, drept doi boi buni. / Şi

a mai cumpărat, de la Lupul Vărdzară ce i-a fost lui cumpărătură de la Hilip sin (fiu) Grui din Beţăşti, drept 40 taleri, partea lui Hilip din Beţăşti şi din Bărbăşeni”[719].

BĂRBĂTEŞTI

(pe Bahlueţ, lângă Balasineşti, aproape de Roman, Iaşi).

1617, martie 12: Întărit de Radul Mihnea voievod lui Gheorghe Siminiceanul, fost vornic de poartă (divan), fiul Odochiei, nepot lui Dumitraşcu, strănepot lui Gavril şi răstrenepot lui Coman Băicescul, primeşte ispisoc, „din drese ce a avut bunul său Cozma Baicescul de la bătrânul Ştefan voievod, satul cu numele **Siminiceanii**, ce-i în âinutul Romanului, ce a fost al maicii sale Odochia; jumătate din acelaşi sat Siminiceanii, schim cu rudele ei Anton, Frăţiman şi Vărvara, copiii Magdalinii, pentru o jumătate de sat **Frăţeşti**, ce-i în ţinutul Cârligăturii… / şi alt sat, cu numele **Brăbăteştii**, iarăşi în ţinutul Romanului, şi cu două locuri de prisăci dinspre răsărit, şi cu loc de moară pe Bahlueţ; un loc de prisacă la **Băiceani**, alt loc este dinspre **Tâmpeşti**, din uric de cumpărătură ce au avut de la Eremia voievod, cumpărătură de la sămânţa lor Lupul, Moga, Anuşca şi Toader, feciorii Mogăi sulgerul, de la Tudora, sora Boldurului diac, şi de la Candachia cu fraţii ei, copiii Boldurului diac… / aşijderi îi întărim, din aceleaşi drese de la

---

719 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 432, p. 434

bătrânul Ştefan voievod, saul **Mateuţii** pe Nistru şi, în acelaşi hotar, satul **Cobileanii**, şi seliştea **Stodolna**, seliştea **Eţcanii**, toate pe Nistru, în ţinutul Orhaiului, care jumătate de sat **Mateuţii** îi este cumpărătură de la ruda lor Ionaşco Iaţco, fiul bătrânului Iaţco, pentru 200 taleri argint… / şi aşijderea îi întărim lui Gheorghe o parte de ocină de la satul **Şircanii**, din jos şi din sus, cu heleşteu pe pârâul satului, ce-i în ţinutul Orheiului, cumpărătură de la Nistor, feciorul lui Şirco, de la Caisin, feciorul lui Constandin, de la Agafia, fata popii Simion, de la Salomia, fata lui Sprăl, de la fiul Motrii, nepotul lui Sprăl, de la Gheorghe, fiul Tudorii, de la Mihăil şi Ihnati, feciorii Fadorii, , de la Efrim, fiul lui Bucul, de la Cantea, Fedor şi de la fiul său Toma, toţi strănepoţi lui Fedor Faurul… / şi aşijderi, îi întărim şi alte părţi din **Şircanii**, cumpărătură de la Macsin, de la Toma, fiul Petrii, şi de la Marica, fata Motrii”[720].

1617, martie 12: Întărit de Radul voievod lui Radul Siminiceanul, pârcălab de Roman, care primeşte ispisoc pentru „satul **Bărbăteşti** ot Roman, cu vad de moară în apa Bahlueţului”[721].

1774, iunie 26: Satul **Bărbăteştii**, al postelnicului Ştefan Luca, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[722], avea **toată suma caselor 7**. Scădere rufeturi 2: 2 ţigani. Rămân birnici 5. / **Birnici:** Apostol, vrâncean / Gavril Bitira / Vasile, cioban

[720] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 148-151
[721] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 223, 224
[722] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 258

/ Ion, cioban / Ilii Bitira. // **Rufeturi:** Mihai Dorul, ţigan / Pintelei brat (frate) lui.

1898: „**Bărbăteşti**, sat în partea dinspre apus a comunei Băiceni, plasa Bahluiul, judeţul Iași, situat pe coasta dealului cu asemenea numire, pe lângă care trece pârâul Bahlueţul. Are o populaţie de 25 familii, cu 111 locuitori. Acest sat este întrupat în moşia Cucuteni. Numărul vitelor este de 269 capete, din care: 74 vite mari cornute, 5 cai, 165 oi şi 25 râmători”[723].

BĂRBEŞTI

(pe Ceremuş şi Prut, Bucovina, Ucraina).

1558: Aflat în megieşia Nepolocăuţilor, Bărbeştii, satul de la vărsarea Ceremuşului în Prut, beneficiază de o primă atestare documentară, în 1558 (nedatat), când nepoata lui Barbovschi, Anuşca, fata Marenei, vindea a cincea parte din satul Berbeşti şi din Pleşniţa (Zeleneu) altui Barbovschi, pentru 70 zloţi tătăreşti.

1581, martie 3: Nepoţii lui Romaşco, Danciul, fiul Ulianei, şi ruda sa, Eremie, fiul Milcăi, vindeau lui Petrea Vatag părţile lor de moşie din Bărbeşti („două părţi, partea de mijloc, pe partea cealaltă a Brusniţii”), Pleşniţa şi Botuşăniţa, pentru 240 zloţi tătăreşti.

1595, februarie 8: Ilea, vătaful din Bărbeşti, se ceartă cu Fădor Orbul pentru nişte părţi de moşie din

---

[723] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 324

Bănila şi Hluboca. Pe atunci, moşia satului ajungea până la schitul Ostra, aflat pe hotarul sudic al satului, şi până la Bănila Rusească, dar se hotărnicea şi cu sate cuprinse, ca nişte insule, în imensa moşie sau la marginea acesteia, precum Pleşeniţa, Dracineţ, Costeşti, Călineşti pe Ceremuş şi Ceartoria. În nord, dincolo de Ceremuş, se aflau ţinuturile poloneze, iar în sud-est, Zeleneul.

1672, februarie 7: Marele pitar Toader obţinea uric pentru a opta parte de Berbeşti.

1708, septembrie 25: Satul căpitanului datornic Apostol Mihuleţ trece în proprietatea cămătarului Cerbul Jidovul. / Mihuleţ fusese împuternicit, împreună cu Sturdza cămăraşul, să strângă văcăritul în ţinutul Cernăuţilor, dar, la socoteala finală, Sturdza a plătit 78 lei şi 10 potronici, pe care i-a împrumutat de la Cerbul Jidovul. Banii fuseseră însuşiţi de Apostol Mihuleţ, care, ca să nu dea socoată în faţa lui Matei Vodă, a mai împrumutat, de la Cerbul, şi 394 lei turceşti, apoi a fugit în Polonia. / Tras pe sfoară, Cerbul Jidovul s-a plâns divanului domnesc, primind uric pentru stăpânirea jumătăţii satului Bărbeşti, care aparţinuse lui Mihuleţ, parte de sat pe care o va vinde curând, în 1 martie 1709, vistiernicului Ion Paladi, pentru „230 lei bani gata, de m-am uşurat şi eu de datornicii mei”.

1710, octombrie 5: Dumitraşco Calmuţchi cumpără jumătatea de sat, pe care o luase Cerbul de la Mihuleţ, cu 250 lei, de la Ion Paladi, Dumitraşco fiind „mai aproape de acel nume şi de ace moşie”, deci rudă mai apropiată lui Mihuleţ. / Ruda soacrei lui Apostol Mihuleţ, Dumitraşco Calmuţchi, răscumpără partea de sat, în baza dreptului valah, restituind lui Paladi cei 230 lei, în 27 noiembrie 1710.

1715, februarie 26: Un sfert din sat, „partea lui Isar, pentru care parte de moşie s-a tras în judecată Ionaşco Isar cu Ştefan, fiul Ghiţei, nepotul lui Piliposchi, pe timpul domniei lui Ilieş Alexandru Voievod”, aparţinea, după cum avea s-o confirme zapisullui Toader Samson şi lui Goian. / Celălalt sfert de sat aparţinea lui Arsenie Ciornohuz, dar care-l vinde, în 6 februarie 1719, popei Ştefan şi diaconului Toma.

1720: Apostol Mihuleţ încearcă să-şi recupereze partea lui de sat, folosindu-se de zapise false privind achitarea datoriei către Cerbul Jidov, dar este dovedit şi iarăşi fuge în Polonia megieşă, de unde revine în 1731, după moartea lui Cerbul Jidovul şi a lui Dumitraşco Calmuţchi, şi obţine, în baza altor zapise false, un uric de la Grigore Ghica Vodă, care-l face iar stăpân peste moşia din vina lui pierdută. / Sfertul de sat, care aparţinuse lui Toader Samson şi lui Goian, ajunsese, în 15 iulie 1724, în stăpânirea fraţilor Mihai şi Gheorghe Lenţa, care se plâng la domnie că moşia lor fusese împresurată, deci ocupată abuziv, de Dumitraşco Calmuţchi şi li se face dreptate. / Celălalt sfert de sat, care fusese vândut de Arsenie Ciornohuz preotului şi diaconului din sat, revenise în proprietatea nepotului său, Zaharie Ghiţescu (fiul lui Gheorghe „Ghiţă” Ciornohuz), care avea să-l vândă, în 10 mai 1728, protopopului Toma de Berbeşti.

1725, august 30: Mihai Racoviţă Vodă întăreşte lui Gligoraş Păunel moşiile pe care le avea în acest nord de ţară, inclusiv „a patra parte de sat Bărbeşti”.

1728, mai: Zaharie Piţescul vindea protopopului Toma de Berbeşti a patra parte de sat, „ce mi-a venit după moşul meu Ciornohuz… la apa Bruzniţii, cu vatra satului, cu loc de moară, cu câmp, pădure, fânaţe… pentru 2 boi,

preţăluiţi cu 18 lei vechi, din care mi-a dat 4 taleri bani gata”, moşioara urmând să fie stăpânită veşnic de rudele protopopului, „în afară de fratele său, popa Ştefan”.

1739: Partea de sat, cumpărată de Ion Paladi şi răscumpărată de Dumitraşco Calmuţchi, numită Melenişte, se afla în posesia Saftei Caţichi, fata lui Preda Paladi stolnic, semn că practica zapiselor false era în floare. Safta Caţichi vinde partea de sat, dobândită prin întăriri mincinoase, lui Iordachi Cantacuzino, dar urmaşul lui Dumitraşco Calmuţchi, aflând vestea, întoarce banii şi recuperează partea respectivă de sat. Partea aceasta de sat, aflată în sudul moşiei, cuprindea şi schitul Ostra (Berbeşti, cum i se mai spunea, ctitorit de Nicolae Calmuţchi), schit înzestrat cu moşia străbună de Naftanail (Nicolae) monah Calmuţchi, fiul lui Dumitraşco. În 1792, această înzestrare avea să fie precizată, în faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, la „100 fălci de pământ”.

1740, ianuarie 12: După moartea fiului lor de doar 23 de ani, Constandin „cu moarte grabnică de ciumă, aflându-să el cu noi la Gălaţi”, Iordachi şi Catrina Cantacuzino dăruiau mănăstirii Suceviţa, „pentru ertarea păcatelor lui şi ale lor… o parte de Berbeşti… totul lângă acele sate ce să cheamă Malineşti, care au fostu a moşului du-sale Boului vornicu”.

1751, iulie 8: Ioniţă Talpă, nepotul lui Constantin Păunel, vinde lui Iuon Samson şi lui Ioniţă Străşca, pentru 50 lei, „a treia parte din a patra parte de sat Berbeşti.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[724], din 1772-1773, înregistrează la Bărbeşti, moşie a paharnicului

---

[724] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 445

CALMUŢCHI şi a răzeşilor, „60 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Giorgie LUPAŞCO, 3 dascăli, Vasili, alt Vasili şi Ion palamar, 2 mazili, Vasile SAMSON şi Sandul PĂUNEL, 2 văduve, Tudosca şi PRICOPOE, 9 argaţi, patru ai paharnicului CALMUŢCHI, Anton HOTIC, Alecsa rus, Luchian cioban, Gavril herghelegiu, şi cinci argaţi ai lui Vasile SAMSON, adică Iozep botnar, ANDRIESCUL, Ivan herghelegiu, Mihail şi Vasile, 4 jidovi, Kilma, Herşko, David şi Simon, 1 țigan, Simion, şi 38 birnici, şi anume: Vasili sin protopop vornic, Ion MULICI, Grigor DIACONENKO, Vasile brat lui, Toader CERNĂUŢAN, Andronic sin popii lui LUPAŞCO, Petre dascăl, Nicolai COZMA, Petre cumnat lui, Toma sin COZMII, Hrihor ŞĂRBATIN, Toma NECULAICIUK, Fodor brat ego, Dumitru GAVRILIUC, Andrii NICOLAICIUK, Vasili sin pălămariu, Vasile zet dascăl, Tănase sin TOMII, Timofti zet CERNĂUŢAN, Matei DUDUCA, Fedeor RUSNAK, Andrei MĂLAICO, Andrei PODAN, Vasile MARCO, Ion TUCHIN, Mihail morar, Vasile HUŢAN, Grigori HUŢAN, Ivan PAVLIUC, Giorgie ROTILĂ, Iurie rusul, Nicolai BOTEZAT, Ştefan ONCIUL, Acsintii sin TOMII, Mihai sin COZMII, Ostafi POGONICI şi Luchian zet ARICI.

1783, aprilie 20: O ultimă revendicare şi întărire de moşii delimitează, în hărţile cadastrale austriece, două părţi de sat, aparţinând răzeşului Iuon Calmuţchi, un sfert, aparţinând lui Vasile Samson, celălalt sfert de sat aparţinând feciorilor popii Toma Păunel, Sandul şi Vasile. / Părţile satului se numeau Calaura, După Deal, Gropana, Samsoneni şi, aşa cum deja am văzut, Maneleşce (loc devenit, ulterior, ţarină). / Moşia Berbeştilor, străbătută de pâraiele Berina, Brusniţa, Salomonie şi

Trestianeţul, înseamnă o unduire de dealuri domoale (Stânca, Ostra, Trimudri, Horb, Dumbrava, Culmea Dealului, Venohrad) şi lunci (Lunca Câinelui, Şesul Prutului), cu ţarini roditoare (Berina, Bezar, Cadeleşce, Dumbrava, Maneleşce, Mănăstirea Ostra, Ostra, Pletna, Răzăşeni, Samsoneni, Dubena, Luh, Na Lanu, Rutke, Staveşce).

1774: Satul **Bărbeşti** avea 44 de gospodării, sporite, până în 1784, la 119. În 1890, satul avea 1.175 locuitori, păstoriţi de parohul Nestor Goreţchi. Învăţător era Nicolai Cuşniriuc, iar primar – Teodor Petraşciuc.

1795, aprilie 11: Răzeşii din Berbeşti, Iuon Calmuţchi, care stăpânea o jumătate de sat, moştenită de la tatăl său, Mihalachi Calmuţchi, care o cumpărase, Vasile Samson, care avea un sfert de sat (zestrea fetei lui Onciul de Zamostie), celălalt sfert fiind al lui Sandul Păunel şi al Vasile, feciorul popei Toma, şi-au declarat proprietăţile, în 20 martie 1783, în faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina. Fiul lui Mihalachi Calmuţchi, Dimitrie, îmbolnăvindu-se, va dărui surorii sale, Zoiţa, o jumătate din a douăspezecea parte de sat Bărbeşti, iar fratelui mai mic, Nicolai, o parte din sat.

1797: Când cete de tâlhari leşi, care prădaseră prin Bucovina, încă s-au mai „ţinut o bucată de vreme la margine şi pe urmă, cu mână întrarmată au căutat să treacă în Galiţia, dar fiind bătuţi de armele împărăteşti, s-au împrăştiat”, autorităţile bucovinene au ordonat vornicilor să întocmească liste nominale cu călăreţi şi pedestraşi, fiind puşi sub comandă, pentru a fi rânduiţi în vederea unor „întâmplări trebuincioase”.

1797 iulie 28: S-a întocmit izvodul locuitorilor din Bărbeşti şi Carapciu pe Ceremuş, atât călăreţi, cât şi pedestraşi-puşcaşi. Satul Bărbeşti avea câţiva şleahtici călare, Dumitraş Culeşcăi, Toader Bendaş, Dumitraş Cernăuţeanul, Vasăli Popovici şi Toader Andrusiac, şi tot atâţi pedestraşi, pe Toader Scripcar, Ştefan Ciubotar, Iacov Marcina, Vasăli Necolaeciuc, Vasăli zet Dascăl. / Vornic al satului Bărbeşti era Ion Dascăluc, în consiliul comunal activând mazilii Vasăle Cârste, Vasăle Mihailocu şi Ilie Peletina.

1843: Patronul bisericii ortodoxe din Bărbeşti era Ioan de GOIAN, iar parohul Georgie MITROFANOVICI păstorea peste 688 enoriaşi. În 1876, patroni ai bisericii erau Eugen şi Elisabeth de KALMUTZKI, satul avea 1.459 locuitori, iar paroh era Nestor GORECKI. În 1907, Nestor GORECKI, născut în 1848, preot din 1870, paroh din 1872, se mai afla la cârma parohiei, cantor fiind, din 1900, George ZALKOWSKI.

1878: În Bărbeşti funcţiona o şcoală cu 4 clase[725].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bărbeşti**, comună rurală, în partea de nord a districtului Storojineţ, situată pe pârâul Bruşniţa, afluent al Prutului. Suprafaţa: 13,71 km p., împreună cu satul Ostra; populaţia: 1.761 locuitori, dintre care aproape toţi ruteni; români sunt puţini. Este în apropiere de drumul districtual Zeleneu-Văşcăuţ şi de drumul principal Nepolocăuţi-Vijniţa; staţie de drum de fier a liniei ferate Nepolocăuţ-Vijniţa. Are o şcoală populară şi o biserică, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, zidită din legatul defunctei Ana de Calmuschi, născută Prodan. La 1776, era pe

[725] *Schematismus der Bokowinaer*, Czernowitz. 1843 p. 21, 1876 p. 94, 1907. p. 72

jumătate în posesia mazilului Mihalache Calmuschi şi cealaltă jumătate, în posesia mănăstirii Suceviţa. Se găsea, pe atunci, aci schitul, întemeiat pe la anul 1762, de Nicolae Calmuţchi sau Calmăşul, care se călugărise, sub numele de Natanail. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.273 hectare pământ arabil, 158 hectare fânaţuri, 18 hectare grădini, 135 hectare izlaz, 27 hectare pădure. Se găsesc 82 cai, 555 vite cornute, 113 oi, 224 porci, 88 stupi. **Bărbeştii, moşie**, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa: 3,83 km p.; populaţia: 54 locuitori, aproape exclusiv izraeliţi. La 1776, era jumătate în posesia mazilului Mihalache Calmuţchi şi cealaltă jumătate, în posesia mănăstirii Suceviţa”[726].

1910: Trei sferturi dintre locuitori vorbeau limbi slave, iar un sfert – româna.

1912, ianuarie 13: Murea „Leon cavaler de Samson, mare proprietar în Samsoneni (Bărbeşti)[727].

1916: Printre eroii necunoscuţi ai Bucovinei, s-au numărat şi „Gavril a lui Teodor Petraşciuc, născut în Bărbeşti, la 21 august 1867, ar fi murit, în toamna 1916, în Prislop, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea surorii sale Paraschiva Cozma, născută Petraşciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”, şi „Ioan a lui Ştefan Iavorenco, născut în Bărbeşti, la 24 august 1867, trecând, cu trupele austriece, în Ungaria, în luna decembrie 1916, ar fi murit, cu puţine zile înaintea Crăciunului anului 1916, în Tihuţa,

---

[726] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 8

[727] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. I, Anul II, 10 martie 1912, p. 13

Ungaria. Până în prezent, n-a sosit nici o ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Eudochiei Iavorenco, procedura pentru declararea morţii celui dispărut” [728].

1919: Din Comisiunea agrară de ocol Stăneşti, făcea pare, ca reprezentant al ţăranilor, şi „**N. Sirota**, agricultor, Bărbeşti”[729].

1941: Învăţătoarea „Leca Olga Prodan, seria 1938, media 7,90, numită în comuna **Bărbeşti**, judeţul Storojineţ”[730].

1942: „Noi, preşedinţii Curţii Marţiale a Corpului IV Armată, / Având în vedere deciziunea dlui general comandant al Corpului IV Armată, prin care individul Jealcovschi Petre, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna **Bărbeşti**, judeţul Storojineţ, a fost trimis în judecata Curţii Marţiale a Corpului IV Armată, pentru crima de trădare, prevăzută şi penată de art. 192, combinat cu art. 190 din codul penal; / Având în vedere că numitul nu s-a prezentat la formalităţile prevăzute art. 254 din codul justiţiei militare, / Ordonăm ca individul Jealcovschi Petre, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Bărbeşti, judeţul Storojineţ, să se prezinte, cel mai târziu în 10 zile de la publicarea în *Monitorul Oficial* a acestei ordonanţe, la Curtea Marţială a Corpului IV Armată, spre a fi judecat; în caz contrar, va fi judecat în contumacie, conform art. 364, 365 şi 366 codul justiţiei militare. Prezenta ordonanţă va fi afişată la ultimul

---

[728] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 9, Cernăuţi 15 martie nou 1921, pp. 98-105

[729] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[730] *Monitorul Oficial*, Nr. 302, 20 decembrie 1941, p. 7928

domiciliu al susnumitului, la uşa Curţii Marţiale; de asemenea va fi trecută în ordinul de zi al Comandamentului de care depinde această Curte Marţială şi va fi publicată în *Monitorul Oficial*. /Dată la 11 iulie 1942. Preşedinte, lt. col. magistrat Burada / Nr. 67.789”[731].

1943: „Doamna Calenciuc Maria a lui Atanasie, casnică, din comuna Bărbeşti, satul Călineşti, judeţul Storojineţ, prin petiţiunea înregistrată sub Nr. 5.592, din 6 mai 1943, a intentat, la acest tribunal, acţiune de divorţ, contra soţului său Atanasie Calenciuc, agricultor, cu acelaşi domiciliu, pentru motive determinate de lege. Din căsătoria susnumiţilor a rezultat un copil. / Nr. 11.060 – Dos. Nr. 872/943”[732].

1943: „Tribunalul Storojineţ. Prin ordonanţa Nr. 30, din 30 noiembrie 1942, s-a transcris, în registrul de societăţi al Tribunalului Storojineţ, contractul de asociaţie, intervenit între Alexandru Perci, Vasile lui Gavril Hîj şi Vasile Gavreliuc, toţi din comuna Văşcăuţi pe Ceremus, judeţul Storojineţ, autentificat de Judecătoria mixtă Văşcăuţi, sub Nr. 85 din 31 iulie 1942, pentru exploatarea **fabricii de cherestea**, situată în comuna **Bărbeşti**, judeţul Storojineţ, constituiţi în societate în nume colectiv, sub denumirea „Societate pentru exploatarea şi industrializarea lemnului Perci-Hîj-Gavreliuc”, în **Bărbeşti**, judeţul Storojineţ, având un capital social de 100.000 lei, în durata de 3 ani, şi cu respectarea clauzelor din contract. Drept care s-a încheiat prezentul extract. /

---

[731] *Monitorul Oficial*, Nr. 165, 18 iulie 1942, p. 5986
[732] *Monitorul Oficial*, Nr. 141, 21 iunie 1943, p. 4213

Grefier, Indescifrabil, / Nr. 16.374. / 1942, noiembrie 30”[733].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[734], următorii învăţători şi învăţătoare: Ivanciu Sofia, comuna. **Bărbeşti**, județul Storojineţ, media 7,50, şi Prodan Olga, comuna **Bărbeşti**, judeţul Storojineţ, media 7,70”.

1944: „Doamna Ecaterina Slevciuc, născută Hunca, din comuna Bărbeşti, judeţul Storojineţ, prin petiţiunea înregistrată la Nr. 16.367 din 21 decemvrie 1943, a intentat, la acest tribunal, acțiune de divorţ, în contra soţului ei Nicolae Slevciuc, agricultor, fost cu ultimul domiciliu în comuna Bărbeşti, în prezent cu domiciliu necunoscut, pentru motive determinate de lege. Din căsătoria susnumiţilor a rezultat o fetiţă, cu numele de Natalia, în vârstă de 2 ani. Pârâtul nu posedă nici un fel de avere. / Nr. 6.688. / 1944, martie 7. / Dos. Nr. 2.159/943”[735].

BĂRBEŞTI

(lângă Sineşti, comuna Sineşti, Iaşi; „la răsărit de Popişcani, având Ruscanii la miazănoapte, Progorcenii şi Ciunteştii la răsărit şi Cristeştii la miazăzi”[736]).

1622, aprilie 1: Întărit de Ştefan Tomşa voievod stolnicului Vasile Roşca, drept danie domnească, şi pri-

---

733 *Monitorul Oficial*, Nr. 60, 12 martie 1943, p. 1507

734 *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

735 *Monitorul Oficial*, Nr. 67, 20 martie 1944, p. 1962

736 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 33

meşte ispisoc pentru „un asat anume **Berbeştii**, ce-i în ţinutul Cârligăturii, cu heleşteie şi cu loc de mori pe acele pâraie, care sat a fost dreaptă cumpărătură lui Balica hatmanul şi l-a prăpădit în a sa hainie, atunci când s-a ridicat el, cu mulţime multă de oaste leşască şi cu Constantin vodă asupra domniei mele şi asupra sceptrului cinstitului împărat, şi care, făcând război cu dânşii la apa Jijiei, prea milostivul Dumnezeu i-a dat pe dânşii sub sabia domniei mele, unde şi oasele zac faţă, întru veşnică mărturie”[737]. Hotarele vechi.

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui medelnicer Vasilie Roşca, care primeşte uric pentru „un sat anume Bărbeşti din Cârligătură”, fost al hatmanului Balica, care l-a pierdut în hiclenie, danie de la Ştefan Tomşa”[738].

1625, februarie 16: Întărit de Radul voievod medelnicerului Vasile Roşca, care primeşte uric pentru „miluirea de la Ştefan Tomşa vodă, satul Berbeştii, ce este în Cârligătură, care sat a fost a lui Balica hatman şi s-a luat de la dânsul pentru viclenie, când Isac Balica s-a ridicat asupra schiptrului cinstitei împărăţii şi a domnului Ştefan vodă”[739].

1627, februarie 23: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Hangu, care primeşte uric pentru dania domnească, „un sat anume **Bărbeştii** în ţinutul Cârligăturii, care acel sat a fost dreaptă cumpărătură un-

---

[737] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 33, 34

[738] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 177, pp. 232-234

[739] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 275, p. 344

chiului domniei mele, lui Isac Balica hatman, şi mai înainte de această vreme ar fi miluit cu acel sat Ştefan vodă Tomşa, în domnia dintâi, slugii noastre Vasile Roşca vel armaş, pentru hainie, de vreme că a avut război Ştefan vodă Tomşa cu Constantin vodă şi cu alţi boieri, şi atunce şi Isac Balica a pierit, şi cu dânsul mulţi boieri. Şi toate moşiile lor le-a împărţit boierilor săi"[740].

1627, februarie 24: Zapisul maelui vornic Lupul, în care mărturiseşte „de rândul satului **Berbeştii**, ce este în ţinutul Cârligăturii, care sat a fost dat de răposatul Ştefan Tomşa voievod – Dumnezeu să-l pomenească! – lui Vasile Roşca vornicul, şi Vasile Roşca l-a zălogit la mine, drept 270 lei. Care sat fost-a dreaptă cumpărătură Balicăi hatmanul – Dumnezeu să-l pomenească! Întraceea Domnul nostru Miron Barnovschi Moghila voievod, fiind de-o casă şi de un sânge cu Balica hatmanul, n-a vrut să lase moşia dumisale pe mâinile altora, ci a răscumpărat-o. Şi mi-a dat în mâinile mele, în faţa Divanului, acei 270 lei. Şi dresele de dare şi de miluire, pe care le-a avut Vasile Roşca de la Ştefan vodă şi de la Radul vodă încă le-am dat în mâna măriei sale"[741].

1637, ianuarie 18: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Hangu, spre aceea ca „pe cine vor trimite, să fie tare şi puternic a ţine şi a opri satul **Berbeşti**, ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Paşcanii**, ce este în ţinutul Sucevei, cu vecini şi cu tot venitul, pentru că sunt acele sate dreaptă cumpă-

---

[740] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 153, pp. 183, 184

[741] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 33, 34

rătură lui Barnovschi Vodă, drept 318 galbeni bani buni”[742].

1677, iunie 4: Anghelache Chiosea, Constantin, Gheorghiţă şi Ion, feciorii lui Simion pârcălab de Popişcani, se tocmesc cu Miron Costin logofătul „pentru un heleşteu, iaz vechi, ce este împotriva **Popişcanilor**, la care heleşteu este un ţărmure din matca pârâuşui lor de Popişcani, iar un ţărmure este de **Bărbeşti** şi de **Cârsteşti**”. Miron Costin „a lăsat tot heleşteul vechi pe seama noastră în veci şi, când ne vom apuca să iezim heleşteu, dumnealui să nu se amestece… Şi noi am dat voie dumisale să-şi facă alt heleşteu din pajişte, mai jos de acel eleşteu vechi, căci şi acolo este un ţărmure de Popişcani şi un ţărmure de Bărbeşti… / Şi aşa ne-am tocmit cu dumnealui, de va îneca apa din heleşteul dumisale ceva loc de hrană din hotarl nostru, noi să răbdăm, precum rabdă şi dumnealui pentru locul dumisale, ce va îneca heleşteul nostru”[743].

1714, aprilie 21: Tudosca, fata lui Miron Costin, văduva lui Grigoraş spătar, moştenitoarea satului Berbeşti, vinde marelui vornic de Ţara de Jos Lupul Costachi, cu 250 lei, „satul întreg **Berbeştii** şi parte din **Crâsteşti**, zestre de la părinţii săi”[744].

1745: Vistiernicul Sandu Toma vinde ginerelui său Ştefan Bosie „satul **Berbeşti**, ce este la ţinutul Cârligăturii, sat înteg cu iazuri, care sat de baştină a fost al mănăstirii Hangul şi, făcând schimbătură mănăstirea

---

742 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 13, pp. 11, 12

743 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 27

744 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 38, 39

Hangul cu Miron Costin, ce-a fost vornic mare de Ţara de Jos, dând Miron Costin altă moşie, a luat satul Berbeşti şi, mai cumpărând Miron Costin alte părţi de moşie din **Cârsteşti**, care se hotărăsc cu Berbeştii, şi, după moartea lui Costin vornic, jupâneasa lui Miron Costin (în realitate, fata Tofana) toate aceste părţi de moşie, şi din Cârsteşti, şi din Bărbeşti, le-a vândut dumisale vornicului Lupului şi vornicul Lupul le-a vândut socrului meu Neculai Lazul biv (fost) vel (mare) sulger, şi socrul mei mi l-a dat mie zeste. / Aşijderi şi pentru heleşteul **Coşăştilor**, dându-l danie lui Manolache Ruset, ce-a fost vornic mare, iar acesta dăruindu-l nepoatei sale Safta, nevestei mele… toate acestea le-am vândut ginerelui meu Ştefan Bosie, drept 500 lei bătuţi"[745].

1898: „**Bărbeşti**, în judeţul Roman, numire ce se da, mai de mult, saului Brăniştenii de jos, pe moşia care era a cronicarului Miron Costin"[746].

BĂRBEŞTI

(Bărbişti, azi Bărbeşti, raionul Vascăuţi, Ucraina).

1527, martie 15: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Nică, nepotul de soră a lui Soltan, şi rudeniei lui Soltan, care cumpără, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Toma, feciorul lui Cristea, a nepoţilor de soră Sorea şi a surorii

---

[745] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, pp. 39, 40

[746] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 325

ei Mărina, fetele Elenei, şi de la rudeniile lor Oană, Isac, Nastasia, Maria, Tudora şi Magdalina, fetele lui Stan, toţi nepoţi Oanei vornicului şi Costei, „un sat pe Prut, anume **Bărbeştii**”[747].

1637, aprilie: Anghelina, fata lui Simion Codău din **Bezin** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), şi fiul ei Lupul dăruiesc „un loc de casă, de arie, de grădină, ce este treaba casei… în Bezin, în vatra satului, din os de partea noastră, lui Apostol”. Martori; popa Bălan, ginerele său Ionaşcu, Ionaşcu Băţ, Costin şi Ivanco din **Bizin**, Petre, Ionaşcu Popăscul, Albul şi Moga din **Tulbureşti** (comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova), Bosăi şi Iosăp ot **Bărbişti** (Bărbeşti, raionul Vascăuţi, Ucraina) „şi alţi oameni buni din sus şi din jos”[748].

BĂRBOŞI

(Cârligătura, lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi).

1635, februarie 27: Zapisul vistiernicului Vasile Banu, feciorul lui Pătraşco Banul, întărit de marii boieri, în care mărturiseşte că a „dat la sfânta mănăstire, la Bisericani, jumătate de sat **Hăsnăşeni** (înglobat în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii… pentru sufletul părintelui nostru Pătraşco Banul”, după ce

[747] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 223, 224

[748] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 50, p. 47

s-a tocmit şi pentru părţile surorilor lui Anuşca, Drăguţa şi Tofana, cărora le-a dat „părţile mele de ocină din sat din **Bărboşi** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi) şi din **Melintieşti** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), fraţilor Maximiian şi Irina dându-le părţile lui de „ocină din satul **Căcărădzeni** (azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi)”[749].

1640, aprilie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui armaş Ştefan Moimăscul şi cneaghinei Erina, sora lui Banul vistiernic, care primesc danie de la Vasile Banul vistiernic şi de la fiul lui Pătraşco Banul „cât se va alege partea lui din satul **Cucuteni** (comuna Leţcani, Iaşi), din Cârligătură… de asemenea, Maximiian Banul, fiul lui Pătraşco Banul, le-a dat părţile sale de ocină din satul **Cogeşti** (Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), cumpărătură, împreună cu Ştefan armaş, de ma mătuşa lor Stanca, şi partea tatălui său, care a fost zălogită la mama lui vitregă, Zovca, şi a răscumpărat-o împreună cu Ştefan armaş. / Şi altă parte de ocină din satul **Bărboşi** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), cât se va alege partea lui, le-a dat cumnatului său, Ştefan Moimăscul armaş şi cneaghinei Erina, dar pentru 300 lei bătuţi, ce a fost dator. / Şi întru asemenea, Dumitraşco Bantăş, fiul lui Nicoară Bantăş, le-a vândut lui Ştefan şi Erinei, pentru 10 taleri bătuţi, cât se va alege partea lui din satul **Lucăceni** (comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova), **Boiani** (comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova) şi din **Puţuri**

[749] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 42, pp. 40, 41

(lângă Lucăceni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova), din ţinutul Iaşi"[750].

1643, aprilie 28: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe şi lui din **Bărboşi** (comuna Leţcani, Iaşi), după ce „s-a jeluit domniei mele Vasile (Cogălniceanul) din **Ghidişeni** (înglobat în Ghermăneşti, comuna Banca, Vaslui) pe Nacul de acolo, zicând că a cumpărat tată-său Ion Cogălniceanul o parte de ocină din satul Ghidişeni, partea de jos, de la izvoare în jos, până în locul lui Voico, şi s-au aflat şi drese pentru acea parte de loc, ce a cumpărat, Iar cându-i acum, vrea să se amestece Nacul pe acel loc. / Pentru aceea, voi să aveţi a opri pe Nacul de pe acea parte de loc. Iar de-i va părea cu strâbul, să vină să stea de faţă înaintea domniei mele"[751].

1643, noiembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare armaş Ştefan Moimăscul şi cneaghinei Irina, care cumpără, cu 30 taleri bătuţi, de la fraţii Andrei, Batin, Pătraşco, Arbore, Stanca, Grozava, Odochiţa, Acsana şi Rocsanda, toţi fiii Anuşcăi, nepoţii lui Pătraşco Banul şi strănepoţii lui Pântelei Banul, părţile lor „din satul **Cucuteni** (comuna Leţcani, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, din jumătate de sat a noua parte, şi din acea jumătate, din a şasea parte, cât se va alege partea Dumitrei; şi din satul **Bărboşi** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), din jumătate de sat, de asemenea a noua parte"[752].

---

[750] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 336, pp. 350, 351

[751] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 84, p. 91

[752] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 207, pp. 189, 190

1643, noiembrie 18: Scrisoarea lui Neaniul, vornic de gloată, trimis de Vasile Lupu voievod, după „pâra ce a avut Ştefan Moimăscul, fost mare armaş, cu răzeşii săi, anume fraţii Cristea, Arsenie şi Oniul, feciorii Marfei, cumnaţii lor Miron şi Matei, verii lor primari Calistrat şi Ionaşco, feciori Marincăi, cu Ion şi cumnatul Costachi, feciori Theodosiei Bădeoaia, toţi nepoţi lui Gură, şi seminţia lor Ion, ginerele lui Condrişor, Bânţul şi Andrei, nepoţi lui Thoader Hodor, Leontie şi Vasile Corceovă, nepoţi Simii, pentru o selişte de sat, anume **Bărboşii**, ce este în ţinutul Cârligăturii, jeluindu-se armaşul cum are jumătate de sat dintr-acea selişte, partea din jos, şi vatra, ce-i jumătate de sat, din izvorul fântânii de către pădure, spre apus, cum a arătat un uric de la Ieremie vodă. Iar răzeşii au arătat uric pe partea din sus, jumătate de sat, dar ei au fost cuprinzând tot hotarul, tot cu plugul şi coasa. / De aceea, Măria sa vodă l-a ales şi m-a trimis, ca să le aleg şi să le împart locul în două, şi am strâns oameni buni şi le-am împărţit lor hotarul în două, şi poiana cu fânaţ ce se cheamă Voloca şi câmpul, şi le-am pus stâlpi de piatră împrejur, prin mijlocu hotarului… / Aşijderi şi o prisacă, ce au mărturisit oameni buni cum a descălecat-o Pătraşco Banul, socrul armaşului, din pădure, mereu împotriva vetrei satului, spre apus, în zilele Irimiei vodă”[753].

1644, decembrie 12: Ispisoic de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de față Cârstea, Miron, Vasile și toată semința lor cu Ștefan (Moimăscul) ce-a fost armaș pentru vatra satului **Bărboșii** (comuna Lețcani, Iași) și pentru o prisacă, zicând ei că le-a hotărât

[753] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 123, 124

Neniul vornicul și li s-a venit vatra satului pe partea din sus și o prisacă a armașului. Deci Ștefan Moimăscul armaș a arătat un uric de la Irimiia vodă, scriind anume vatra satului, din izvorul fântânii către pădure, și cu livadă cu pomăt”[754].

1645, aprilie 12: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce fraţii Cârstea, Arsănie şi Onciul, şi verii lor primari Ionaşco Blehan, Calistru şi Ion, nepotul Bădiuaie, şi cumnatu-său Miron, toţi nepoţii lui Gură din **Coposeni** (Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi), şi seminţia lor Leontie şi Vasile Cociorvă. Toţi nepoţii Simei, s-au pârât înaintea domniei mele pentru o selişte de sat, anume **Bărboşii** (comuna Leţcani, Iaşi), cu Ştefan Moimăscul ce-a fost armaş mare. / Deci, domnia mea le-am dat hotarnic pe Neniul vornicul, de le-a hotărât pe uricele lor. Jumătate de sat s-a venit armaşului, partea din jos, iar partea de sus s-a venit răzeşilor; iar din vatra de sat s-a venit armaşului din Izvoarele Fântânii, spre pădure, către apus, şi cu livadă de pomăt în vatra satului. / Aşijderi, o prisacă, ce-a fost descălecată de părinţii armaşului şi a jupânesei lui Irina, în zilele Erimiei vodă. Mai apoi, armaşul cu jupâneasa lui au pus pomete şi au făcut casă şi zemnice, cu multă cheltuială, iar acum, dacă-au hotărât, acea prisacă s-a venit pe partea răzeşilor, care… au poftit bani preţul prisăcii… Deci armaşul şi jupâneasa lui Irina s-au tocmit cu răzeşii şi le-au dat pe acea prisacă 12 galbeni de aur”[755].

---

[754] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 464, p. 442

[755] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 56, pp. 54, 55

1774, mai 26: Satul **Bărboşii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[756]**: Toată suma caselor: 21**. Scădere rufeturi, însă 16: 1 popă, 1 diacon, 2 slugi, 5 fuştaşi, 2 panţeri, 1 mazil, 1 nevolnic, 2 ţigani, 1 săracă. Rămân birnici 5. / **Birnici**: Petre, pas / Vasile Romaşcan / Ion Zet (ginere lui) Panaite / Toader zet Ştefan, dârvar / Ştefan, dârvar. // **Rufeturi**: Popa Toader / Ion, diaconu / Toader, slugă / Năstasă, slugă / Panaite, fuştaş / Panaite cel mic, fuştaş / Mihalache, fuştaş / Ştefan, fuştaş / Procopii, fuştaş / Dumitru, panţer / Ioniţă, panţer / Iordache, mazil or (din) Iaşi / Lupul, volintir, nevolnic / Ion, ţigan / In (alt) Ion, ţigan / Anicuţa, săracă.

BARBOŞI

(pe Moisie, comuna Murgeni, Vaslui)

1620, decembrie 18: Magdalena Zahareoi dăruieşte „la moartea mea… partea mea de ocină ot **Bărboşi** (sat pe Moisiia, azi Bărboşi[757], Vaslui) nepoată-mi Nastasia, jupâneasa lui Drăgan vornicul"[758].

1641, aprilie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan şi soţiei sale Tofana, care pri-

---

[756] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 479

[757] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 27

[758] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 1

mesc ispisoace pentru „satul **Bălăsineştii**, ce-i în ţinutul Hotinului, cu iazuri şi moară în apa Viliei, cumpărătură de la Tudori fost pârcălab, pentru 19 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur), căci le-a fost lor moşie de la mătuşa lor Cristina pârcălăboaie; / partea lor din satul **Soleşti**, ce-i în ţinutul Vasluiului; / a treia parte din satul **Moiceştii**, ce-i pe apa Vasluiului, în acelaşi ţinut, cumpărătură de la Vasile Nădăbaico din Soleşti, drept 20 ughi galbeni; / ce i se va alege partea Loghinei şi a lui Visarion Bogza călugăr, fiii lui Bogza logofătul, din satul **Vilneşti**, din acelaşi ţinut, cumpărată cu 25 ughi galbeni; / partea Tudorei şi Căzacei, fetele Dochiei, din satul **Fereştii**, tot în acelaşi ţinut, cumpărată cu 10 ughi galbeni; / altă parte, câtă i se va alege Antemiei, din satul **Făstăci**, din partea din jos, din acelaşi ţinut, cumpărată de la Ştefan Cizman, fiul Antemiei, drept 10 ughi; / şi un iaz din satul Făstăci, din partea de sus, cu loc de prisacă, cumpărat de la Gavrilaş, fiul lui Miron, drept 25 taleri de argint; / satul **Stănileşti**, ce-i pe Prut, în ţinutul Fălciului, care a fost domnesc şi a dat şi a miluit Ştefan voievod pe unchiul său Cehan vornic, iar după moartea lui Ionaşco Cehan vornic, domnia mea luat-am acel sat; şi după aceea am dat şi am miluit pe boiarinul domniei mele, iar el mi-a dat doi cai buni; / satul **Cărstănici**, ce este în acelaşi ţinut al Fălciului, şi satul **Stoineşti** la Prut, în acelaşi ţinut, şi satul **Bărboşii**, ce-i pe apa Moisiia, în acelaşi ţinut, şi încă satul **Siliştenii**, din acelaşi ţinut, cumpăritura tatălui său Petre Cehan de la fiii Silişteanului din Bârlad, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Răicenii**, cumpărătura părintelui său Petre Cehan; / şi iarăşi îi întărim un bătrân, cât i se va alege, din satul **Răspopi**, din acelaşi ţinut al Fălciului, şi iarăşi un bătrân din satul **Pogăneşti**, ce-i în

ţinutul Lăpuşnei, din acelaşi uric, care acele două părţi din Răspopi şi din Pogăneşti a fost dat Răcoviţă Cehan 50 ughi galbeni, în mâinile lui Ureche vornic pentru Barna, fiul Urâtei, şi pentru Balan, şi a plătit capul lor de la moarte, şi n-a avut cu ce plăti dinspre Toader Cehan fost sulger, şi a dat cele părţi de ocină sin satele Răspopi şi Pogăneşti pentru cei bani şi pentru cel cal; / şi iarăşi le întărim ale lor drete moşii, ce a avut tatăl lor Pătraşco fost logofăt de la Constantin voievod, satul **Storeştii** şi **Şendreni**, cu loc de heleşteu în apa satului, ce-s în ţinutul Hârlăului"[759].

1681, februarie 18: Tofana, fata lui Drăgan, cu fiul ei Ion şi fata Angheluşa vând „a noastră dreaptă ocină şi moşie din satul **Hultureşti**, din **Drăgăneşti**, din **Pirlueşti**, din **Lungeni** şi din tot hotarul **Bărboşilor**, jumătate din câtă cumpărătură a avut tatăl meu Drăgan, nepotului meu Gavril Lucăi căpitanul şi nepotului meu Toderaşco sin (fiu) Gorii, drept 120 lei bătuţi… însă fără un vad de moară, ce l-am dăruit nepoatei mele Safta, ce este lângă sat"[760].

1689, octombrie 22: Ispisoc de judecată de la Constantin voievod, după ce „s-au pârât de faţă Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta, fata lui Gurie, din satul **Bărboşi**, de la ţinutul Fălciului, dimpreună cu Chirilă, feciorul lui Gavril din satul **Tăoşti**, ce-s la ţinutul Vasluiului, şi cu Ion, feciorul Bălăneasăi ot tam (de acolo), pentru satul **Hultureşti**, ce sunt în ţinutul Fălciului, pe valea ce se cheamă Moisiia, zicând Chirilă, Ion şi

---

[759] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 281-288

[760] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 1

Mihăilă precum au şi ei moşie într-acel sat Hultureşti, de pe părinţii lor, şi venind ei întâi cu această jalobă, trimis-am de au venit de faţă şi Andrei Cujbă şi cumnată-sa Safta şi, venind de faţă, au adus şi urice pe acea moşie a Hultureştilor, în care urice scriu, într-un uric de la Ştefan vodă Tomşa, că este pe jumătate de sat Hultureşti, din partea din jos, şi iarăşi, din cealaltă jumătate de sat, din partea de sus jumătate, părâi cumpărate de Drăgan armaşul de la Lupul şi de la soacra lui Lupul, Catrina, de la Vasile, feciorul Teclei, Anghelina şi frate-său Buzilă, Guriş, feciorul lui Ştefan, Bălan şi Glogore Florea, care au fost răzeşi, fiind moşia lor; şi iarăşi arătatu-ne-a alt uric, de la răposatul Vasile vodă, scriind pentru părţile din Hultureşti din jumătatea de sat ce a rămas nevândută, şi se află că au vândut Loghin, feciorul lui Pavăl, nepot lui Ion diacul, partea tatălui lor şi a unchiului lor Ilie din acea jumătate de sat, cumpărată iarăşi de Drăgan armaşul.,, / Adus-au şi Chirilă, Ion şi Mihăilă un uric, de la Iliaş vodă, pentru un loc de prisacă, ce este în hotarul Hultureştilor, în partea de sus, la sfârşitul văii Moisiia, cumpărat de la Fătul, Gruban, Ţopa şi de la Sora, feciorii Lupii. / Deci domnia mea am judecat ca să aibă Cujbă şi comnată-sa a-şi ţine părţile de ocină din Hultureşti, iar Chirilă, Ion şi Mihăilă să fie volnici a-şi ţine locul de prisacă”[761].

1693, iulie 16: Liescar, fratele lui Malcoci, dăruieşte lui Andrei Cujbă „un loc de prisacă în săcătură, la izvor, din locul **Mălăeştilor**, în sus… dinantea lui Ştefan sin (fiu) Lucăi, Iuraşco şi Vasile Pleşea, Arsăni

---

[761] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 2-4

căpitan, Ioan Morarul şi popa Lupaşco ot **Bărboşi**”[762].

1704, august 29: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod vistiernicului Ştefan Luca, „ca să fie volnic să oprească o parte de ocină din satul **Bărboşi**, de la ţinutul Fălciului, partea lui Ion, feciorul lui Ilie, ce-a fost căpitan de dărăbani din Bărboşi, pentru un cal ce-a luat Ion lui Ştefan Luca şi s-a dus în ţara leşască, preţul calului fiind de 35 lei. Aţijderi pentru iapă, ce l-a mai plătit de-un furtişag la Spănul de Lăpuşna, să aibă a opri toată partea lui, până îi va plăti preţul calului şi iapa”[763].

1721, aprilie 26: Porunca dată de Mihai Racoviţă voievod fraţilor Ilie Gorie şi Antohie, după ce i s-au jeluit Ştefan Luca şi Adam Luca „cum au cu voi moşie, de pe părinţi, de pe pământuri nedespărţite, în satul **Bărboşi**… iar voi stăpâniţi tot satul şi oamenii lor, care au fost la Bărboşi, nu pot să se hrănească de răul vostru… şi pohtiră dumnealor să se împartă moşiile, vecinii şi ce ar fi, să se ştie ce are pe partea lor, ca să nu mai fie gâlceavă între voi… / Deci domnia mea am trimis hotarnici şi vă scriem carte să staţi şi voi împreună cu dumnealor, să vă aflaţi acolo, să hotărâţi”[764].

1722, martie 10: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod vistiernicului Ştefan Luca „să fie tare şi puternic a popri pe toţi grădinarii boiereşti care merg la moşia dumisale, la **Bărboşi**, de fac grădini, şi moşie n-au, anume pe grădinarii harmanului şi ai lui

---

762 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 49

763 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 4

764 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 4, 5

Constantin Costache vel (mare) spătar, ai lui Iamandi şi ai tuturor boierilor, pentru că s-a jeluit dumnealui că se hrănesc acolo şi bani dau pe aiurea"[765].

1722, august 17: Carte de la Mihai Racoviţă voievod, prin care îi avertizează pe fraţii Ilie Gorie şi Antohi „pentru moşia ce aveţi la **Bărboşi**, cu verii voştri Ştefan şi Adam Luca, care mai în trecută vreme s-au jeluit că, nefiindu-le traiul acolo şi având trei părţi şi voi numai o parte, cu acea a patra parte stăpâniţi tot locul, şi de ar avea dumnealor câte un om, doi pe acel loc, nu se pot hrăni de răul vostru; şi s-a fost scris o carte la Toader Lambrino medelnicer şi la Gligorie Bădros, să vă hotărască locul şi au socotit ca acea a patra parte să o dea deoparte, precum vine locul, partea dinspre soare răsare, până unde vi s-a plini acea parte a voastră, 115 pământuri, iar din selişte a patra parte, şi nici aşa n-aţi primit şi cereţi să intraţi în mijlocul locului, drept heleşteul lui Adam Luca sulgerul, unde nu vi se vine"[766].

1723, decembrie 22: Ilie Gorie, „ajungând la mare nevoie şi neputând într-alt chip să-mi urnesc nevoia", vinde fostului mare vistiernic Ştefan Luca „partea mea de moşie ce-am avut la sat la **Bărboşi**, de la ţinutul Fălciului, din a patra parte de sat, jumătate… şi mi-a dat dumnealui 65 lei bani noi"[767].

1724, februarie 25: Mihai Racoviţă voievod face ştire lui Antohie Gorie, „pentru fratele său Ilie Gorie, care

---

765 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 10

766 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 11

767 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 11, 12

a fost venit aici, în Iaşi, un ceauş împărătesc la dânsul, pentru că a fost ucis pe Ali aga ciamaşirului, şi, căzând el la mare greu, neavând cu ce să plătească ciubotele ceauşului împărătesc, şi-a scos partea lui de moşie din **Bărboşi** la vânzare şi neguţând-o dumnealui hatmanul drept 65 de lei, să o cumpere Ştefan Luca vistiernicul… şi am trimis la tine cu zapisul, să-l iscăleşti şi tu ai ştiut prea bine la ce greu şi nevoie căzu frate-tău şi vinde moşia pentru acea nevoie, şi tu atunci n-ai vrut să vii să dai banii şi să scoţi pe frate-tău de urgia ce căzuse, iar Ştefan Luca a luat bani cu dobândă, de la neguţători, de l-a scos pe fratele tău de la ciubotele ceauşului împărătesc; deci ţi s-a trimis zapis ori să-l iscăleşti, ori să vii aici, la Iaşi, căci, nevenind tu, va veni un om domnesc, de te va aduce şi vei da şi ciubote"[768].

1725, august 12: Fraţii Ştefan şi Adam Luca împart moşiile părinteşti, inclusiv cea din Bărboşi, „şi fiind frate-meu frate mai mic, având eu şi o parte din satul **Bărboşi** danie de la mătuşa mea Sandală Cujboae şi mai cumpărând şi a opta parte dedin tot satul de la vărul nostru Ilie Gorie, şi mai având şi o altă parte a vărului meu Ion, feciorul lui Ilie căpitan, luată pentru un cal şi o iapă, osebit de partea surorii lui Ilinca, care parte este vândută frăţâne-meu Adam, şi având eu şi casă gata, făcută în Bărboşi, şi moară gata, socotitu-ne-am frăţeşte şi mi-a întors frate-meu banii pentru părţile mele, cu casă gata şi cu moară, 250 lei, bani vechi deplin, şi i-a rămas lui Adam tot satul Bărboşi, deplin al lui"[769].

---

768 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 13, 14

769 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 14, 15

1741, mai 30: Cartea lui Grigore Ghica voievod, prin care îi înştiinţează pe episcopul de Huşi şi pe Toader medelnicer că „jelui Adam Luca sulgerul, precum că, având moşie în Ţara de Jos, la Fălciu, şi acum, de multă vreme, întâmplându-i-se traiul în Ţara de Sus, se acolisesc unii şi alţii cu împresurări din moşiile sale, şi mai ales se jelui pe preotul Mihăilă din **Bărboşi**, cum i-au poprit şi dijma pe două selişti, anume **Goeţii** şi **Zabuliceni**¸ pentru care zise că are şi ispisoace de la strămoşi; / deci, venindu-vă cartea domniei mele, să chemaţi pe acel preot faţă şi, precum veţi afla drept, să alegeţi şi să faceţi şi mărturia la mâna cui s-ar cădea… / Şi cu alţii, care ar mai avea pricini de moşie, cu toţii să luaţi seama şi pentru satul **Lieşti**, ce sunt la ţinutul Vasluiului, zicând sulgerul că, de câţiva ani, şed pe locul dumisale, la Lieşti, şi ce ar fi dijma moşiei nu dau. Deci, precum îţi afla drept pe scrisori ce or avea părţile de moşie ale sulgerului, să le alegeţi cu mărturie în semne, şi de la cine i-ar fi poprit dijma, să căutaţi să pliniţi”[770].

1746, octombrie 31: Fraţii Ioniţă Ceapă şi preotul Trohin, feciorii Catrinei, nepoţi de soră lui Antohi Gore, vând postelcului Vasile Luca „a opta parte de moşie din **Bărboşi**, ce a avut unchiul nostru Antohi, iar acum această a opta parte s-a făcut în trei părţi, o parte luăm noi, feciorii Catrinei, o parte iau feciorii lui Ilie Gorie, o parte ia Ion Hăugaş, şi noi am vândur partea noastră şi partea feciorilor lui Ilie Gore, drept 40 lei, căci noi am dat

---

[770] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 94, 95

moşie feciorilor lui Ilie Gore într-alt loc şi iscălitura lor am adus, să fim volnici a o vinde”[771].

1898: „**Bărboşi**, comună rurală în partea de nord a plășii Mijlocul, judeţul Fălciu, formată din satele Bărboși și Tăetura-Bărboşi, care, împreună, formează o singură moşie, proprietatea Domniței Ileana Cuza. Întinderea comunei e de peste 2.000 hectare şi cu o populaţie de 100 familii, cu 293 suflete şi 79 contribuabili. Are o biserică; o curte boierească. Prin comună trec 3 pâraie: Moisie, Izvorul şi Pruna. Pădure se află în suprafaţă cam de 474 hectare... Vite mari cornute 310, 162 oi, 44 cai și 55 porci. / **Bărboşi**, sat în comuna Bărboşi, care, împreună cu satul Tăetura-Bărboşi, formează o singură moşie, fostă proprietate a familie Cuza. Se află situat între două dealuri, sub pădurea Bărboşi. Din întinderea moşiei, vatra satului cuprinde 53 hectare, iar locuitorii împroprietăriți cam 476,5 hectare pământ, Numărul locuitorilor e de 96 familii, cu 253 suflete și 74 contribuabili. Aici se află: primăria, palatul fostului domnitor Cuza,şi biserica, deservită de un dascăl și făcută în anul 1797. Prin sat trec pâraiele Moisie și Izvorul. În acest sat s-a născut Alexandru Ioan I Cuza, Domnitorul României”[772].

---

[771] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 15

[772] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 325, 326

BĂRBOŞI

(sau Bănişteni de Jos, azi Miron Costin,
comuna Trifeşti, Neamţ).

1574, decembrie 21: Ispisoc de judecată de la Ioan voievod, după ce „popa Drăghici şi cu nepoţii săi au pârât pe Lazor comişel, fiul Anghelinei, şi pe Toader, fiul Cristei, nepoţi Mihului Bărbosul, zicând ei că nu au ocină cu ei la un loc în satul **Bărboşi**, nici le este lor moşie, cum zic ei. / Deci noi datu-le-am zi lui Lazor comişel şi lui Toader, ca să jure cu 24 oameni, ca să-i facă de ocină în acel sat, şi când le-a fost lor zi, ei au venit cu martori şi s-au îndreptat înaintea noastră… iar popa Drăghici şi cu nepoţii săi au rămas înaintea noastră din toată legea”[773].

1577, mai 9: Luca, feciorul Savii din **Movileni**, vinde lui Cozma din **Bărboşi**, drept 60 zloţi, „partea sa din satul **Roşiori**, din a treia parte a cincea parte”, iar Simion, feciorul lui Băloş, i-a vândut, drept 50 zloţi, „o bucată dintr-acelaşi sat, de la Prona până în partea Isăceştilor şi cu patru pământuri în ţarină”[774].

1577: Ioan şi Tudora, feciorii Drăghinei, nepoţi lui Frăce, prea-strănepoţi lui Camariciu, vând a lor dreaptă

[773] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 79, 80

[774] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 102, 103

parte de ocină din satul **Roşiori**… lui Cozma din **Băr-boşi**, drept 60 zloţi tătăreşti”[775].

1581, decembrie 21: Ispisoc de judecată de la Ioan (cel Cumplit) voievod, după ce „popa Drăghici, cu nepoţii, au pârât pe Lazăr comişel, fiul Anghelinei, şi pe Toader, fiul Cristinei, nepoţi Micului Bărbosului, cum nu au ei ocină cu dânşii la un loc în satul **Bărboşi**, şi nu le este lor moşie, cum zic ei. Deci noi le.am dat zi lui Lazăr comişel şi lui Toader, cum să jure, cu 24 de oameni, ca să le facă de ocină în acel sat; şi când a fost la zi, iar ei au venit cu martori, şi s-au îndreptat înaintea noastră, şi şi-au pus lor ferâe 12 zloţi în visteria noastră, iar popa Drăghici, cu nepoţii, cu rpmas dinaintea noastră din toată legea ţării”[776].

1588, ianuarie 21: Grigorie din **Roşiori** cumpără, cu 75 zloţi, de la Pătraşco, Dronţa şi Ciurce, feciorii Stancăi, „ocina lor, toate părţile lui Gligorie, partea sa cu 8 pământuri din sat, partea ce a fost a lor în câmp, în pădure şi pretutindeni… dinaintea lui Coza, Grigorie feciorul lui Simion, Hrisant, Ilie, Irina şi alt Stan din **Roşiori**, Crimăţui şi Tode din **Trifeşti**, şi au venit toţi aceştia la **Bărboşi**, la casa lui Drăguţă, nepot lui Gavril pârvălab de Neamţ, şi cu sluga pârcălabului Ivancea diac”[777].

1589, decembrie 15: Grigore din **Bărboşi** cumpără, cu 20 zloţi tătăreşti, de la Gligore sin (fiu)

---

[775] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 34, 35

[776] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 274-276

[777] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 3-4

Sămion din **Roşiori**, dinaintea Petricăi şi a Cozii din Roşiori… două pământuri", iar de la Ile, feciorul lui Băloşan din Roşiori… trei pământuri, cu 30 zloţi… iar un pământ din cele trei este în mijlocul pădurii, iar alt pământ la fundătură, pe care l-a fost arat Dănilă argat, iar al treilea pământ este de către Barboşi… dinaintea lui Sturza din **Negrileşti**, Andreică Băloşel, Sămion, Samoil şi Grigore feciorul lui Sămion din **Bărboşi**"[778].

1597: Zapisul lui Văscan sin (fiu) Ionaşco vătag din **Dulceşti**, prin care dă „ştire de rândul lui Băloşan ot **Roşiori**, cum a venit la mine, la scaun, de a cumpărat ocină de la Nastea, de la fata Lupii şi de la Crăstea, fratele Nastei, aceia au dat Nastei şi frăţâne-său Crâstea cum a dat Nastea 2 boi şi Crăstea ei 2 boi şi o vacă; şi după aceea au cumpărat, de la Anghelina şi de la sora lui Băloşan o ocină din partea ei, drept 70 florinţi; şi după aceea dau ştire cum au venit la mine martori Coza, Necoară, Gheorghe, Pătraşco, Ignat, Lazea şi Dumitru din **Roşiori**, Hilip, Hicol, Hilimon sin (fiu) Timotei şi Ignat bătrânul din **Bărboşi**, Coste din **Bălăeşti** şi Andronic din **Dulceşti**"[779].

1597: Zapisul paharnicului Andone din **Dulceşti**¸în care mărturiseţte cum s-au tocmit fraţii Isaico şi Nicoară din **Roşiori**, din ţinutul Neamţului, „pentru o ocină ce au avut, că s-a sculat Isaico de a dat un brâu, drept 200 florinţi, şi a vândut o casă a părinţişor lor şi i-a plătit capul, căci a căzut întru pieire Nicoară; el, Nicoară, l-a strâns pe frate-său Isaico pentru că a vândut moşte-

[778] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 18, 19
[779] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 47

nirea părinţilor şi a moşilor săi, acel brâu, iar Isaico s-a prins dintre noi mulţi oameni buni, Andone paharnicul şi, din satul Roşiori, Coza, Ilie, Glogore, Dănilă, Gligorie, Filip, Miron, Oancă, Iachim şi Crăciun din **Bărboşi**, şi aşa s-a rugat Isaico, fratele lui Nicoară, de să nu-l pârască pentru acea casă şi pentru acel brâu, ci i-a dat Isaico frăţâne-său Nicoară opt pământuri, ca să-i fie lui ocină… mărturiseşte şi popa Onciul din **Pilieşti**, de aceea scriem şi mărturisim cu sufletele noastre"[780].

1638, martie 18: Simion din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), feciorul lui Toader, nepotul Pântei vinde, lui Gheorghe şi Iuraşco Başotă, drept 30 de taleri bătuţi, „o cas, cu toată jirebia sa, cât se va alege din ţarină, câmp, pădure şi din sat şi din moară, cu pomăt şi cu o săpătură de lângă moara lui Mihai... Şi în tocmeală ne-au fost Ionaşco din **Bărboşi** (sau Băniştenii de Jos, azi Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ), Nicoară din **Bârjoveni** (comuna Secuieni, Neamţ), Toader Bucotco, Drăgan, Marco şi Radul din **Cuciulaţi** (Căciulaţi, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ). Şi eu, Bejan Balşe cu mâna mea am scris"[781].

---

[780] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 47

[781] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 282, p. 273

BĂRBOŞI

(comuna Cozmeşti, Iaşi).

1638, octombrie 20: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ivol şi Ion din **Ghermăneşti** (comuna Drânceni, Vaslui), să meargă „la sat la **Bărboşi** (comuna Cozmeşti, Iaşi) şi să socotiţi cu oameni buni, să alegeţi hotarul Bărboşilor dinspre **Podoleni** (comuna Cozmeşti, Iaşi), pe unde vor spune dresele lui Vlad şi Macsin cele bătrâne în semne. Şi dacă veţi alege, să le puneţi stâlpi, pe unde vor spune în drese semnele cele bătrâne, pentru că s-au pârât în faţa domniei mele Vlad cu Ureche spătarul, zicând Vlad că-i împresoară hotarul dinspre Podoleni”[782].

1640, august 22: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Vlad şi femeii sale Mărica „să fie tari şi puternci a-şi ţine a lor dreaptă moşie, satul **Bărboşi**, cu tot hotarul. / Iar de se vor afla niscare răzeşi, moşeni sau cumpărători, şi-i vor şti oameni buni că sunt adevăraţi cumpărători, aceia să n-aibă treabă la sat, la Bărboşi, fără Vlad, până nu-i vor întoarce din cheltuială care a cheltuit Vlad la pâră, pe cât va zice Vlad cu sufletul său că a cheltuit”[783].

---

[782] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 488 p. 457

[783] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 426, p. 431

BĂRBOŞI

(pe Ialpuh, raionul Bolgrad, Ucraina)

1596, martie 28: Întărit de Eremia Moghilă voievod, drept danie şi miluire, marelui vornic Ureche, care primeşte uric pentru „un sat se se numeşte **Bărboşi** (pe Ialpuh, în gura Biboului şi a Buduroasei, la Fântâna Ialpugului, ţinutul Tigheci, raionul Bolgrad[784], Ucraina), de pe Ialpuh, care sat a fost drept domnesc… pentru că ne-a slujit cu credinţă, când a venit Răzvan asupra domniei mele”[785].

BARCEA

(fostul sat Durăşti sau Dorăşti, înglobat în
Barcea, comuna Barcea, Galaţi).

1637, septembrie 1: Lupul, feciorul lui Săvastrie vinde lui Dumbravă sin (fiul) Mândrei din Durăşti, pentru „un bou preţuit drept 6 galbeni, şi a cheltuit cu oamenii, când a făcut zapisul 3 lei”, „15 paşi din sat de **Durăşti**, din bătrânul Îndreicăi, din apa Bârladului în hotarul Gerove (Gerului?), pentru că i-a fost nevoie, că a fost

---

[784] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 27
[785] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 160, 161

foamete. Şi în tocmeala noastră au fost Stoica şi fratele lui Ioan, Ionaşco Scobici, Constantin fiul lui Bogdan şi fratele său Nechita, şi fiul său Peliniţă, Budăi, Zbeara fiul Ernului, Vasile fiul lui Şeptilici, Anghel, Necula, Grigore fiul lui Filip, Avram fiul lui Dumitru, Nechita şi popa Dumitru din **Durăşti** (Dorăşti, înglobat în Barcea, comuna Barcea, Galaţi)… Şi apoi a mai dat Dumbravă 6 ughi bani lui Lupie”[786].

1639, august 4: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Macovei din **Durăşti** (înglobat în Barcea, comuna Barcea, Galaţi), care „a adus un zapis de cumpărătură de la şoltuzul Petrii din **Tecuci**, cu cei 12 pârgari de acolo, scriind în acel zapis că Briia, fata Mişei şi a lui Muşatu au vândut dreaptă ocină din satul Durăşti Rocei, moşul lui Macovei, drept 150 de taleri tătăreşti, ce a fost partea Briei, cumpărată de Rocea, moşul lui Macovei, fără de ai săi fraţi şi surori, fără Horineasă şi fără ai ei fraţi… / Aşijderi, au venit Ignat şi Toader din Durăşti şi au zis cum au şi ei treabă într-acea parte de ocină; iar Macovei a zis că n-au ei nici o treabă, căci ei nu-s din Rocea, ci-s din Hotineasă. Şi a arătat un zapis de la oameni buni, scriind cum a cumpărat acea ocină Rocea, fără ai săi fraţi şi fără Hotineasă”[787].

1639, octombrie 15: Zapisul „făcut în casa Cârstei din **Gârleşti** (comuna Nămoloasa, Galaţi), dinaintea stolnicului Dumitraşco, Mocan de **Movileni** (comuna Lieşti, Galaţi), Căzac, Ion Morocas, Lupul, Grigore Ţifănag, Drăgan, Zibeiu şi Stanciul de **Şerbăneşti**

---

[786] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 170, p. 159

[787] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 196, pp. 202, 203

(comuna Lieşti), Lupul de a fost socotitor ot **Umbrăreşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi) şi Toderiţă de **Merăşti** (Miräeşti, lângă Lieşti, comuna Lieşti, Galaţi), în care scriu „cum a cumpărat Lazor din **Durăşti** (sau Dorăşti, înglobat în Barcea, comuna Barcea, Galaţi) o parte de moşie, de la Boia, Movila şi Manea, la moara Boei, în vadul **Şerbăneştilor**, cu fânaţ, cu vad de moară, cu partea lor de pădure, pentru un cal negru înşelat, înfrânat; şi s-a preţuit calul drept 10 ughi (ducaţi ungureşti), şi o pereche de sahaidaci şi 20 de ughi bani”[788].

1774, iunie 26: Satele **Slobozia Nouă, Borcia** (Barcea) şi **Bârlădeni**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbă-neştii şi Lieştii, după recensământul lui Rumeanţev[789], aveau **toată suma caselor 31**. Scădere rufeturi 7: 3 nevolnici, 1 vornic, 3 vădane. Rămân birnici 24. / **Bejenari** veniţi de la munteni: Ion sin (fiu) Manoli / Ilii / Anghel sin Iancul, ce a fost birnic la Torceşti / Irimia ot (din) Pechia / Tudorachi / Vasili Cursar / Ion, morar, ce a fost scutelnic al spătarului Gheorghi Costandachi / Marin Boţâca / Postolachi Mohora / Lazor Mohora / Pârvul, muntean / Ioniţă Mohora, ce a fost birnic la Torceşti / Dima, muntean / Nenul, muntean / Voinia, muntean / Barbul, muntean / Mile, muntean / Niagu sin Ion, ce a fost birnic la Umbrăreşti / Leca, tij (la fel) / Stan sin Rusân, tij / Gheorghi sin Lecăi, tij / Gheorghi Uşurel, tij / Dumitru sin Dediul / Toader Popoiul, ce a fost la Maluri. // **Rufeturi**: Ion sin Toader, cojocar, vornic / Manoli, nevolnic / Năstasă Mohora, nevolnic / Ion, muntean,

---

788 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 252, p. 251

789 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 555

nevolnic / Dobra, văduvă / Stana, căpităniţă văduvă / Sanda, văduvă.

1898: „**Barcea**, comună rurală în judeţul Tecuci, plasa Bârlad, compusă din 5 cătune: Barcea-Nouă, Barcea-Veche, Dorăşti, Drăgănești şi Podoleni. Este situată pe loc şes, pe Valea Bârladului, la 9 km departe de capitala judeţului, și la 8 km de plăşii. Are o populaţie de 1.818 suflete, cu 480 familii, din care 459 bărbaţi, 450 femei, căsătoriţi 30 bărbaţi și 25 femel necăsătoriţi. Ei locuiesc în 502 case, facute de gard. / Comuna are 2 şcoli, una în cătunul Barcea-Veche, din 1891, şi alta închiriată în cătunul Drăgăneşti, de la 1879, ambele întreţinute de comună… În comună sunt 3 biserici, deservite de 3 preoţi şi 3 cântăreţi. Locuitori împroprietăriți, după legea din 1864, sunt 364, iar după legea din 1879, sunt 170. Miliţieni sunt 100, rezervişti 40. / În comună se află 2 căldări de rachiu, una în Barcea şi alta Podoleni, care produc anual 150 vedre de rachiu, făcut din tescovină și drojdie. Locuitorii îşi desfac productele în oraşul Tecuci şi în târgul Iveşti”[790].

[790] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 242

BÂRCUL

(lângă Prăjeşti şi Micşineşti, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Bârcul**, ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[791], avea **toată suma caselor 32**. Scădere rufeturi 13: 2 popi, 1 ruptaş, 1 văduvă, 9 case pustii. Rămân birnici 19. / **Birnici:** Radu, ungurian, jitar / Ion, ungurian / Ion, văcar / Neculai, muntean / Toader, cojocar / Nicula / Neculai, muntean / Ionaşco, muntean / Vasile, muntean / Ilie Andriescu / Toader sin (fiu) Gavril / Iftimi, ciobotar / Grigore, plugar / Ivan, plugar / Păun, crâmar / Lupu, plugar / Ion, scutar / Ion, fiul vornicului / Vasile, scutar. // **Rufeturi:** Popa Gheorghe / Diaconul Vasile / Andrei zet (ginere) lui Bârcă, ruptaş (boier mic) / Catrina, văduvă. // **9 case pustii**.

1898: „**Bârcul**, saț în capătul dinspre nord al comunei Siliştea şi la extremitatea dinspre est a plăşii Bistrița, în judeţul Neamţ. E aşezat pe valea din stânga pârâului Orbicul, între satul Hârţeşti, comuna Mărgineni, la nord-vest; şoseaua Goşmani şi Bârjoveni, de care se desparte printr-o curătură de dealuri, la sud; hotarul judeţului Roman, la est. Are o suprafață de 1.072 hectare și 50 ari (750 fălci) şi o populațiune de 435 suflete, 99 bărbaţi, 99 femei și 237 copii. Contribuabili sunt 159. Familii 163. În acest sat se află: o biserică, deservită de 1

[791] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 33, 34

preot și 2 eclesiarhi; o şcoală; o moară pe apa Orbicului. Străini sunt 4 evrei. Locuitorii se ocupă excluziv cu agricultura. Vite sunt 441, dintre care: 20 cai, 17 iepe, 60 boi, 120 vaci, 144 oi, 40 porci şi 40 vite mici cornute”[792].

BARDARUL

(Dieşani sau Dăiceni, azi Bardarul, Lăpuşna, Moldova).

1595: Zapis de la Mihalcea şi Constantin, mari vătafi ai ţinutului Lăpuşnei, ţoltuzul şi cei 12 pârgani ai **târgului Lăpuşna**, prin care mărturisesc că Grigore, fiul lui Isac, nepotul lui Oană, a vândut pârcălabului Toader Cehan, „pentru un cal bun, preţuit drept 35 taleri de argint… din ispisocul de cumpărătură ce a avut bunicul său Oană de la Petru voievod, din satul **Dieşani** (sau Dăicenii, actualul sat Bardarul), din a treia parte a treia parte, cumpărată de la Drăghici, fiul lui Arvat”[793].

1724, noiembrie 22: Scrisoarea lui Dădachi serdar şi a lui Constandin Clucerescu, în care îl înştiinţează pe vodă că, „venind la dânşii Ioniţă Neagul, Ştefan Bivol, Cârlan, Mihălachi şi Severin”, cu porunca domnească au mers la satul **Pojorăni**, au strâns martori din împrejurimi, pe preotul Istrati, Toma şi Matei Ghinpe din **Bardar**, Trohin din **Rusăşti**, Donică, Dorin şi Sandul, răzeşi din **Pojorăni**, care „au dat seamă că satul Pojorăni umblă în

[792] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 446
[793] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 15, pp. 24, 25

doi bătrâni, afară de cel domnesc, anume Cărpoai şi-l dă în două cu Măriuţa; al doilea bătrân, Mager, dându-l în două cu Mână Lungă, iar bătrânul lui Vodă Cantemir au dat seamă că nu-i ştiu numele, dar este stâlpit, cum şi seliştea Domniei Sale este stâlpită, din râpă, în jos. Iar cei doi bătrâni sunt stăpâniţi din râpă în sus, în două, iar pentru Severin, nepot Horăi, ce are mărturia logofătului Ionaşco, n-au vrut moşenii să-i dea moşie şi că, după porunca domnească, au ales să jure patru moşeni, precum că n-are Horea moşie"[794].

1904: „**Bardari**, sat în județul Chișinău, volosti (ocol) Vasieni, așezat într-un hârtop din dreapta văii Botna. Este înconjurat de păduri. Are numeroase vii și grădinii cu pomi. Are 256 case de gospodari. Locuitorii sunt răzeși, care posedă aci: răzeșii din satul Costești, familia Meriacri, 19,75 deseatini; familia răzeșilor Ionică, Grigoriță și alții, 137 deseatini pământ; familia răzeșilor Morariu, l6,5 deseatini; familia răzeșilor Iova și Tonu, 701 deseatini. Aceste din urmă răzeșii se numesc Dieceni, deoarece face parte dinspre Dieceni. Satul are o școală bună rusească; statul, pe cheltuiala sa, a construit, la 1902, un edificiu școlar. Biserica veche din sat a fost construită la 1796. Răzeșii vorbesc foarte rău rusește. Ei se ocupă cu căratul lemnelor la Chișinău"[795].

---

[794] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 137, pp. 161, 162

[795] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 14

BÂRGĂOANI

(sau Bârgăuani, sat pe Moldova,
comuna Bârgăuani, Neamţ).

1437, decembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi păhărnicelului Ion Urecle, care primeşte uric pentru „satele Bârgăiani pe Moldova, şi Stănigeni şi Sârbii, la Tecuci… Iar hotarul acestor sate mai sus scrise să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[796].

1480, martie 25: Întărit, prin satul Hârtop, de Ştefan voievod, lui Marco Bălaur, care primeşte uric, împreună cu surorile lui Varvara şi Nastea, pentru „ocina lui dreaptă, satele anume: Vârtop (comuna Bârgăoani) care este pe Pârâul Negru şi jumătate din iaz şi jumătate din moară, tot pe Pârâul Negru, pe care acest sat l-a cumpărat Bălaur de la pan Crâstişor, nepotul panului Crâstea cel Mare, pentru 150 de zloţi tătăreşti”[797].

1625, februarie 1: Întărit de Radul voievod marelui pârcălabului de Hotin Tudori, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Clişcăuţii**, care este în ţinutul Hotin, care acel sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Hotin”, iar drept cumpărături, pentru 100 taleri, de la Ghidion, fiul lui Voico logofăt, „a şasea parte din satul **Unguraşii** cu curţi şi cu iaz”, pentru 80 de taleri, de la fostul clucer Vasile Crăiescu şi de la fiii săi Gheorghe, Pătrăşcan, Dumitraşco şi Vasile, partea „din

---

[796] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 176, pp. 248, 249

[797] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 224, pp. 341, 342

satul Unguraşi, ce se va alege partea lui Gavril de **Bârgăiani** şi a surorii sale Antemia, fiii lui Sava Cucul, din vatra satului şi din câmp şi din apă, cu loc de moară”[798].

1628, august 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Marco, cu soţia sa Dochia, fiica lui Cârstea, nepoata lui Ionaşco Stângaciul, în baza zapisului de la cneaghina Nastasia Dămieneasa, întărit de sulgerul Ionaşco Peaicul, popa Onciul din **Bilăeşti**, Gligorie Gorovei din **Bărgăoani** şi Epifanie Băhnaşiul diac, prin care mărturisea „că a dat ea dreapta ei ocină şi cumpărătură, ce a avut din satul **Corni**, din ţinutul Neamţului, a patra parte de sat… nepoatei sale Dochia, şi ginerelui ei Marco şi fiilor lor, pentru dreapta lor slujbă ce i-au slujit, alta pentru că le-a fost lor dreaptă moştenire”[799].

1633, iunie 23: Zapisul lui Ilie Pleşca ot **Bărgăoani** (comuna Bârgăuani, Neamţ), dat „la mâna lui Tanasă Dragulmânisa ot **Certieni** (comuna Bârgăuani, Neamţ)”, cumpărătorul, în care mărturiseşte „precum am vândut 14 pământuri, pământul câte un leu, drept 14 lei vechi, din Certieni, din partea Cosmaşii, care moşie am cumpărat-o de la Chirilo… Şi când am vândut s-au întâmplat Ştefan, Iftimie Mălai, Radul ot **Bărgăoani**, Samoilă şi Grigore ot **Certieni**, şi mulţi oameni şi bătrâni”[800].

---

798 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 266, pp. 333-335

799 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 388, pp. 533, 534

800 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 334, p. 428

1634, ianuarie 5: Zapisul Nastasiei, jupâneasa fostului logofăt Arsenie, şi al fiului ei Gheorghiţă, în care mărturisesc „cum am vândut satul **Răuceştii** (comuna Răuceşti, Neamţ) dumisale lui Gheorghe Boţul, drept 250 de galbeni, ce ne-a fost cumpărătură de la Radul, ce-a fost vornic, şi de la fratele lui Simion, feciorii lui Gheorghe ce-a fost hatman… Şi în tocmeala noastră au fost Nil, egumenul de la Pângăraţi, Gherghiţă şi Neculai de **Bârgăoni** (comuna Bârgăuani, Neamţ), Pătraşco de **Hlăpeşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ), Ionaşco de **Negreşti** (contopit cu Borniş, comuna Dragomireşti, Neamţ) şi alţi oameni mulţi”[801].

1634, iulie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Nicolae din **Bărgăoani** şi cneaghinei lui Iustina, care primesc uric pentru „dreapta lor ocină şi cumpărătură de la cneaghina Mariica a lui Gligorie vornic, jumătate din satul **Crăeşti**, partea de sus, care este în ţinutul Neamţ, pe Pârâul Negru, pentru 120 zloţi bătuţi, care îi fusese ei dreaptă ocină şi cumpărătură de la Constantin, fratele lui Azălbaşea ce a fost cămăraş de ocnă”[802].

1635, mai 9: Zapisul Todosiei, fata lui Avram în care mărturiseşte că a „venit la fratele nostru, la Gherghel fost pârcălab de **Bacău**, de mi-am vândut partea de moşie din sat din **Lăzăşti** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ) pe Siret, în ţinutul Neamţului, din jumătate de sat, din a treia parte, partea moşului nostru Ştefan, a treia parte, şi a părinţilor mei… fratelui nostru, lui Gherghel, şi jupânesei dumisale Dragonii. Şi mi-au

---

[801] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 3, p. 6

[802] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 182, pp. 203, 204

dat 15 taleri, dinaintea fratelui nostru, lui Gligorie şi Isachi ot **Băloşeşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), şi dinaintea cumnatului nostru Loghin ot **Bârgăoni** (comuna Bârgăoani, Neamţ) şi a mulţi oameni buni. Şi eu, popa Vicol, am scris zapisul"[803].

1636, mai 8: Carte gospod de la Vasile Lupu voievod, prin care porunceşte lui Pătraşcu de **Hlăpeşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ) să cerceteze pricina dintre popa Ionaşco din **Bărgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ) şi vărul său primar Ion Ciurea, în jelanie „zicând popa că i-a vândut o parte de ocină din sat din **Cârligi** (comuna Filipeşti, Bacău), din a şasea parte, jumătate, şi popii Ionaşco nu i-a dat nimic", Vodă cerându-i trimisului său „să facă legea popii Ionaşcu cu ginerele lui Ion Ciurea, să-i dea ocină drept ocină, iar de le va părea cu strâmb, să lei dai ti de soroc, să meargă faţă la Divan"[804].

1638, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iftimie vătah, care cumpără, cu 45 ughi (ducaţi ungureşti), conform unui zapis de mărturie de la Ursu Vartic vornic, Pană şoltuz din târgul **Iaşi**, Gheorghe de **Bârgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ), Macsin şi Onciul din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Maftei, fiul lui Stonian din **Găneşti** (înglobat în oraşul Târgu Frumos, Iaşi), „a patra parte din satul **Dracsini** (Draxini, comuna Gherghești, Vaslui), cu tot venitul, şi din iazuri, ce se va alege"; / de la Iuraşco, fiul popii Gavril din **Găneşti**, conform zapisului de la Ursul din **Sireţăl** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie negustor din târgul

---

[803] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 113, p. 151

[804] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 412, p. 474

Iaşi, Gheorghe Boţul, Gavril Siminicianul, Ionaşco Bălici vătah, Ştefan Benchea şi mulţi alţii, cu „un cal bun şi o iapă bună şi un caragiu, preţuiţi la 40 ughi… a patra parte, tot din acel sat Dracsini, cu tot venitul şi cu parte din iazuri şi curătură şi cu loc de prisacă”; / de la Neculae, fiul lui Bălţatu fost pisar, cu 90 de zloţi bătuţu, conform zapisului de la Iuraşco Avram fost vornic, Ursu Vartic vornic, Andrei stolnicel şi Andonie din **Poliţeni** (Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin, „ocina fraţilor săi Gligorie şi Toader, ce se va alege din acest sat Dracsini, pentru că au vândut Toader şi Gligorie partea lui din **Lehăceni** (Lehancea, comuna Podul Turcului, Bacău)”[805].

1638, octombrie 28: Zapisul lui Sălevăstru din Porceşti, feciorul lui Toader Bârjovanul în care mărturiseşte că a „mers la dumnealui Toma, stolnicul cel mare, şi am vândut a mea dreaptă ocină şi moşie din sat din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), care ocină am cumpărat-o de la Ilea Udrea, ce-a fost din partea Ciolponease, din a patra parte, o parte... drept 25 lei bătuţi. Şi în tocmeala noastră au fost Ionaşco Răspop din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), Nicolae din **Bârgăoani** (comuna Bârgăuani, Neamţ), Gheorghe Boţ diac ot **Dolheşti** (comuna Pipirig, Neamţ), Pavăl ot **Cuciulaţi** (Căciulaţi, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ), Arsenie vătămanul din **Porceşti** şi alţi oameni buni”[806].

---

805 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 348, pp. 342-344

806 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 491, p. 459

1639, februarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 48 ughi (ducaţi ungureşti) moşia din satul **Porceşti**, de la Gavril, ginerele lui Cocris, şi de la soţia sa Marica, fiica lui Cocris, nepoata lui Nemţanul, strănepoata lui Mihul hatman, care se tocmiseră cu fraţii lor Dumitraşco şi Gligoraş, fiii lui Cocris, ca să stăpânească ei părţile de ocină din **Şoimăreşti, Băloşeşti, Bârgăoani**, **Bilăeşti** şi din **Bahnă**, iar lor să le rămână „părţile lui Cocris din **Porceşti**, care este este în ţinutul Neamţ, care se împarte cu Nemţanul”[807].

1640, iunie 5: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Pântelei, feciorul lui Ionaşco Bebechiu, Isac ginerele său, şi Antimia, fata lui Bebechiu, au pârât de faţă, înaintea domniei mele, pe popa Larion de Răteşti pentru o parte de ocină de acolo, din sat din **Răteşti** (comuna Păstrăveni, Neamţ), care parte o au fost vândut Iuraşco, Simion, Savin şi Iona, fraţii lui Pânntelei şi ai Antimiei, toţi feciorii lui Ionaşco Bebechiu, cu case din vatra satului şi din tot locul, Lupului Răspop aprodul, pentru 80 taleri. / Deci Lupul Răspop a scos şi el acea parte la vânzare. Şi aşa a zis popa Larion, că a întrebat pe toată seminţia lui Pântelei şi a fraţilor săi… dar nimeni nu s-a aflat să-i întoarcă banii. Iar popa Larion s-a sculat şi şi-a vândut altă parte de ocină, ce-a avut în **Bârgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ), şi a dat toţi banii Lupului aprodului, 80 de taleri bătuţi, şi a răscumpărat acea parte de ocină”[808].

---

807 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 29, pp. 34, 35

808 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 372, p. 382

1774, iunie: Satele **Bărgăoanii** şi **Vlădicenii**, ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[809], aveau **toată suma caselor 89**. Scădere rufeturi 51: 5 văduve, 1 popă, 3 ruptaşi, 12 ţigani, 30 case pustii. Rămân birnici 38. / **Birnici:** Gheorghe, morar / Baba Safta cu fecior holtei / Ioniţă / Gheorghe Şopârlă / Chiful / Grigoraş / Savin, pas / Gheorghe, morar / Gheorghe, bejenar / Gheorghe Butuc / Tănasă, tăbăcar / Ioniţă Ciolpan / Ursache Darie / Petre Gabăr / Gherghel Chisar / Ştefan, ungurian / Ştefan, sasul / Petre Bârcu / Lupul, ungurian / Ioniţă, plugar / Ştefan, dârvar / Ion, plugar / Vasile / Ioniţă Boboc / Ion Condre / Antohi / Vasile Pleşca / Gheorghe Pleşca / Alecsandru Călin / Toader Călin / Miron sin (fiu) Bărgăoani / Mihălachi / Ignat Cucută / Vasile, crav / Ispir Dobre / Ştefan Şchiopu / Grigore Mancheş / Pilat, jidov. // **Rufeturi:** Diaconul Anghel / Grigore Luchian, ruptaş / Ioniţă Bărgăoanu, ruptaş / Toader Bărgăoanu, ruptaş / Ioana, văduvă / Vasilichioae / Acsăntia / Iliana / Angheluţa / Vasile, ţigan / Pentelei, ţigan / Ion, tij (la fel) / Mile, la fel / Ion, la fel / Gheorghe, la fel / In (alt) Gheorghe, la fel / Dinul, la fel / Andrei, la fel / Matei, la fel / Toader, la fel / Tudorachi, la fel. // **30 case pustii**.

1898: „**Bârgăoani**, sat în comuna Bârgăoani, judeţul Neamţ, așezat pe șesul cuprins între dealurile Mesteacănul, spre vest, și Certieni, spre est, precum şi între pâraiele Bahniţa şi Certieni, care își unesc cursurile spre partea dinspre nord a sa. Are o suprafață de 1.780 hectare şi o populaţiune de 814 suflete sau 210 familii, 40 văduve, 20 nevolnici. În acest sat se află: două biserici

[809] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 36, 37

ortodoxe, deservite de doi preoți și doi eclesiarhi; o biserică catolică, cu un dascăl; o școală; 3 rotării; o fierărie. Contribuabili sunt 300. Străini sunt 135 unguri. / Mai înainte de a se uni plășile De-Sus-Mijlocul, acest sat a fost reședința sub-prefecturii plășii Mijlocul. Astăzi însă a rămas numai ca reședință a autorităţilor cormunale. În localitate se face iarmaroc la 23 aprilie. / Vite sunt 1.396, dintre care 200 boi, 306 vaci, 500 oi, 140 porci, 100 cai și iepe, 150 vite mici cornute”[810].

BÂRGĂOANI

(pe Bârlad, lângă Costeşti, Vaslui).

1479, decembrie 30: Întărit de Ştefan voievod stolnicului Radul Gârbovăţ, care primeşte „privilegiu pentru trei sate: Ruşi, Buciumi şi Bârgăoani”[811].

1508, martie 2: Întărit de Bogdan voievod spătarului Clanău (Câlnău) şi jupânesei Dragna, care au cumpărat, cu 300 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Mihul şi Ion şi de la rudenia lor Iliana, nepoţii lui Gârbovăţ, „satele de pe Bârlad **Ruşii**, şi mai din jos **Buciumii** şi mai din sus **Bârgăoanii**; şi acele trei sate le-a cumpărat unchiul lor, Radu Gârbovăţ stolnicul, de la Grăpina, fata lui Toader Rusul, din dresuri ce a avut tatăl ei Toader Rusul de la strămoşul nostru Alexandru voievod. / Aşijderi, un sat pe

[810] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 447

[811] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 222, p. 339

Bilahoi, anume **Rădeştii**, cumpărat de la Marina, fata Dumii Isaescul, nepoată lui Ştibor celui bătrân şi Zoiţei, jupânesei Fătului Iacobăscul, drept 90 zloţi tătăreşti. / Încă alt sat, în Gura Strajnicului, anume **Radosloveştii**, pe care l-a cumpărat răposatul părintele domniei mele, Ştefan vodă, de la Sângur şi sora lui Stanca, feciorii Anuşcăi, nepoţi lui Ivan Frenciuc, drept 32 zloţi tătăreşti, şi a miluit pe al nostru creincios Clanău spătarul şi pe nepoata sa, şi nouă rudenie, Dragna, şi le-a dat lor acel sat Radosloveştii"[812].

1633, iunie 15: Stratul Bolea, Lupul Cupar cu jupâneasa Irina, fata Nastasiei Enculeasa se tocmesc cu Dumitraşco Buhuş şi schimbă „jumătate de selişte **Răvăcanii**, ce sunt în ţinutul Romanului, lângă Criveşti, şi ne-a dat jumătate de sat ce se cheamă **Bărgăoanii**, în ţinutul Fălciului"[813].

1757, iunie 1: „Strămoșii Bălăbăneştilor, după mărturisirea bătrânilor Simion Vârgolici și Lupu Bălăban, oameni trecuți de 80 ani. / Izvod de strămoșii socrului nostru Ion Pechi, precum au mărturisit Simion Vârgolici și Lupu Bălăban, oameni trecuți peste 80 ani, din Jăravățu, de la Bursuci, unde șed acum Bălăbăneştii. 7265 Iunie 1. / Dădură seamă acești mai sus numiți: pentru că au fost doi frați, oameni străini, nu știu, greci au sârbi, neguțători, și au fost făcând cirezi de boi, și pe unul l-a chemat Pechi, și pe altul, nu i se ţine minte numele, care au luat pe strămoașa Adămeștilor, și dintr-acela sunt Adămeștii. / Iar Pechi, fratele acestuia, fiind răzmerițe,

---

[812] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 9, pp. 16-18

[813] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, p. 113

într-acea vreme, pentru tătari, s-au întâmplat acolo, la sat la **Româneşti**, şi, înconjurând tătarii casa unui Roman vel paharnic, şi având acel Roman, fată mare, a zis tatăl său, cine s-ar găsi să-i scoată fata de la robie, şi i-a scos-o acest Pechi, şi a dat-o după dânsul. Şi cu acea fată a lui Roman au făcut pe un Bălăban, şi acest Bălăban a făcut şase feciori şi patru fete, nepoţii paharnicului Roman. / **Feciorii**, anume să se ştie: Pechi sin (fiu) Bălăban; Picoş brat (frate) lui Pechi, sterp; Aftenie, tij (la fel); Vasilie, tij; Grigorie, tij; Toader, tij. / **Fetele**, anume : Buna Focşoi, Antoniia, Mărica, Ioana. / Şi dintr-aceşti 10 fraţi au rămas şapte, de se împart şi acei trei sterpi, se îmbracă pe aceste şapte nume. / Şi pentru moşii, câte hotare au anume, să se ştie, aceşti fraţi dimpreună: în **Româneşti**, în **Popeşti**, în **Epureşti**, în **Bursuci**, în **Bărgăoani** şi în **Oncani**. / Vasile Dorobăţ, Simion Bumbar şi Constandachi Bradre, Vasile Profir. // **Asupra Vindereilor**: Gheorghe Sârbul, Ggeorghe Taşcă, Antohi Badaşcă, Sandul Baicu, Vasile Baicu, Ion Podaşcă, Stefănachi Ciocan, Miron Ciocan. // **Asupra Grăjdenilor**. Alexandru Popa, Mihai Popa. // **Izvod de strămoşii noştri de pe Focşoai**: Lupul Arhirie, Gheorghie Lazor, Manoli Gheorgbiţi, Toader Zvârlifus, Andreiu Zvârlifus, Panaile Ciubărcă, Toader Negoiţi, Dumitrachi Rotar, Toader a Vasâlcăi, Vasile Moraru, Toderaşc Ianoli, Antohi a Catrinii, Panaite Domnişor, Ioniţi Rotariu, Constandin Moisă, Manoli Olariul, Neculai Dumitru, Dumitrachi a Vasâlcăi, Vasili Dimofti, Neculai Domnişor, Ioniţă Dumitru, Neculai a Catrinii, Grigoraş Vârtosul, Vasile a Catrinii, Gavril Lazor, Andrunachi Lazor, Neculai Arhiri, Iacob Olariul, Vasili a Zamfirii, Ştefan Manoli, Coste Venin, Costandachi Brăharu, Mihalache Bostan, Lupul Corui, Costan-

din Bădrăgan, Gavril Dimofte, Dumitru Manoli, Costandin Zvârlifus, Arhirie Lazor”[814].

1745, iunie 1: Iftimie Bogzea, fecior lui Toader Bogze ot **Giuleşti** ot ţinutul Neamţului, ce a fost pârcălab, nepot lui Istrati, strănepot Vărvarei de acolo, şi femeia lui Dochiţa, cu feciorii lor Ioniţă şi Constantin; aşijderea Toader, fecior lui Ştefan Bogza, Petrea, feciorul lui Vasile Bogzea, toţi nepoţi lui Istratie şi strănepoţi Vărvarei, vând „moşia ce avem la ţinutul Vasluiului, pe apa Bârladului, unde acum se numeşte **Babare**, din trei hotare, ce se cheamă **Ruşii**, **Bărgăoanii** şi **Buciumi**, ce sunt tot într-un hotat, cu trei selişti şi trei hotare, partea bătrânului nostru, jumătate de sat, care nouă ne este de la strămoşul nostru Călnău spătarul cumpărătură şi danie, ce-a avut el de la Bogdan vodă… lui Andrei Hărmeziu ot vistierie şi jupânesei Nastasia, drept 80 lei”[815].

1745, iunie 9: Toader Giuncul, Nicolai sin (fiu) Ion, Maria, Gavrilaş, Vasile sin Gligorie, Vasile sin Toader Giuncul şi Sandul Giuncul, feciorii lui Vasile Giuncul, nepoţii lui Toader Giuncul, strănepoţi Vărvarei, vând „moşia ce avem la ţinutul Vasluiului, pe apa Bârladului, din jos de târgul Vasluiului, ce se cheamă **Ruşii**, **Bărgăoanii** şi **Buciumi**, ce sunt tot într-un hotat, cu trei selişti şi trei hotare, partea care nouă ne este dinspre strămoaşa noastră Vărvara, fata Plaxei, nepoata

---

[814] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 113, pp. 179-181

[815] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 26

lui Călnău spătarul cumpărătură … neamului nostru Andrei Hărmeziu, drept 100 lei”[816].

BÂRGĂOANI

(comuna Muntenii de Jos, Vaslui).

1640, august 8: Nicul, fecior al Costesei, nepot Hrinii de **Bârgăoani** (comuna Muntenii de Jos, Vaslui), vinde lui Chirilă de **Bogheni** (comuna Roşieşti, Vaslui), drept 20 de taleri, „un loc de prisacă şi cu loc de vie la Bârgăoani, ce-l în ţinutul Fălciului… / Aşijderea, au dăruit Constantin şi cu soră-sa Părasca, în toate părţile, câte 12 paşi împrejurul locului, în pădure mare, după vânzare… dinaintea Chirilii de **Idrici** (comuna Roşieşti, Vaslui), Luca de **Şărbăcani** (Şerbăcani, comuna Viişoara, Vaslui), Banul, Nechita, Bundea, Lazor şi mulţi oameni buni”[817].

---

816 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 27, 28

817 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 415, p. 422

BÂRJOVENI

(comuna Secuieni, Neamţ).

1623, noiembrie 24: Întărit de Radul voievod, după împărţirea moşiilor, între urmaşii lui Seachil, când s-a convenit şi „s-a venit în partea slugii noastre Dumitraşco Seachil şi a cneaghinei lui Nastasia satul **Seliştea Rusii** (Selişte, Neamţ) şi satul **Bârjovenii** (comuna Secuieni, Neamţ) şi **Feleştii** (inclus în Brănişteni, Neamţ); iar în partea lui Tofan Seachil şi a surorii lui Todosia s-a venit satul **Gocimani** (Goşmani, Neamţ) şi satul **Arămeştii** (comuna Bahna, Neamţ) şi **Seliştea Rumânii** (Seliştea, Neamţ)”[818].

1628, ianuarie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod popii Gheorghie, care primeşte uric pentru „jumătate de bătrân din **Nemişeni** (în Bârjoveni, Neamţ), ce şi-a cumpărat de la feciorii lui Sechel şi de la Dumitraşco şi cu seminţia lui, şi pe jumătate de bătrân ce-a cumpărat de la Gligorce cu seminţiea lui, drept 80 taleri, şi pe partea ce i-a vândut Salomia din Nemişeni, drept 30 taleri”[819].

1637, septembrie 12: Zapisul fostului mare vornic Savin, în care mărturiseşte „cum au venit la noi Cozma Mazâlu şi cu fraţii lui Toader şi Pătraşcu din **Gileşti** (Giuleşti, comuna Secuieni, Neamţ), cu seminţia lor

---

[818] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 131, p. 179

[819] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 290, p. 393

jupâneasa Sora comisoae, feciorii ei Gavrilaş şi Ştefan… ca să mergem la sat la Gileşti şi să împărţim locul în două. / Deci noi am strâns oameni buni şi megieşi, anume Ursul din **Buhuşeşti** (lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ), Cozma din **Bârjăveni** (Bârjoveni, în Siliştea, comuna Români, Neamţ), Gligorcea, Gheorghe şi Ştefan din **Tatămireşti** (Tatomireşti, contopit cu Budeşti şi Făurei, comuna Făurei, Neamţ), Strătilă din **Onceşti** (comuna Secuieni, Neamţ), Ghilasie din **Secueni** (comuna Secuieni, Neamţ), Mihăiaş Beldiman din **Plupeşti** (PloPeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), Simeon Cârcu din **Brănişteni** (de Sus şi de Jos, incluse în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ)… şi am socotit, am ales şi am împărţit tot locul în două: deci s-a venit în partea Sorei comisoaia jumătate de sat dinspre **Climeşti** (comuna Făureni, Neamţ), de hotarul Onceştilor, valea în sus, până în capul satului de sus, în piatră, din piatră în sus, până în ogoare, până în hotarul **Sârbilor** (comuna Secuieni, Neamţ) şi Climeştilor; iar pe partea Cozmei şi fraţilor lui s-a venit partea dinspre Brănişteni, din hotarul Onceştilor, valea de sus, până în capul satului de sus şi iar până în jumătate de ogoare, iarăşi dinspre Brănişteni”[820].

1638, martie 18: Simion din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), feciorul lui Toader, nepotul Pântei vinde, lui Gheorghe şi Iuraşco Başotă, drept 30 de taleri bătuţi, „o cas, cu toată jirebia sa, cât se va alege din ţarină, câmp, pădure şi din sat şi din moară, cu pomăt şi cu o săpătură de lângă moara lui Mihai... Şi în tocmeală ne-au fost Ionaşco din **Bărboşi** (sau Bănişteni de Jos, azi Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ), Nicoară din

[820] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 190, p. 174

Bârjoveni (comuna Secuieni, Neamţ), Toader Bucotco, Drăgan, Marco şi Radul din **Cuciulaţi** (Căciulaţi, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ). Şi eu, Bejan Balşe cu mâna mea am scris”[821].

1643, octombrie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Gligorie şi Mărian, fiii lui Ionaşco, şi verilor lor, fiii lui Dumitru, toţi nepoţii lui Popoţea din Bârjoveni, care primesc uric pentru, „din a patra parte din satul **Bârjoveni**, jumătate, partea de jos, care a fost cumpărătura bunicului lor Popoţea de la Marica, fiica lui Donea, nepoata lui Oancea, pentru 400 zloţi tătăreşti. / Şi mai întărim şi altă parte din acea jumătate de sat, din a patra parte a cincea parte, cumpărată de bunicul loz Popoţea de la fratele lui, Stănilă şoimar, pentru 150 zloţi tătăreşti”[822].

1898: „**Bârjoveni**, comună rurală în judeţul Roman, spre sud-vest de orașul Roman și la o depărtare de 16 km de el şi de 15 km de reședința plășii. Este așezată pe culmea dealurilor ce desparte judeţul Roman de judeţul Neamţ; are o poziţiune frumoasă. E formată din satele Bârjoveni şi Prăjeşti, cu reşedinţa comunei în satul Bârjoveni. Are 166 capi de familie, cu 123 contribuabili, din 575 locuitori; 31 ştiu carte. Locuiesc în 132 case. Populaţiunea este toată română, afară de o familie de evrei. / Sunt 1.490 capete vite mari. / Are o biserică de zid. Este legată cu orașul Roman prin șosea. / **Bârjoveni**, sat şi reședința comunei cu aceiași numire... Are 119 capi de familie, cu 84 contribuabili; din 374 locuitori, 29 ştiu carte. Sunt 82 case. Sunt 1.050 vite. Are

[821] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 282, p. 273

[822] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 190, p. 177, 178

o biserică de zid. Este legat cu orașul Roman prin șosea”[823].

BÂRJOVENI

(contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ).

1634, februarie 5: Întărit de Moise Movilă voievod lui Pătraşco Boldescu, care primeşte uric pentru „jumătatea satului **Obrejeştilor** (sat pe Bistriţa, Bacău), a şasea parte, ce este în ţinutul Bacăului, drept 100 zloţi tătăreşti şi doi cai, care a fost lui Andronic cumpărătură de la Ţapul… şi aşijderea a cumpărat el de la Dănesă un loc de prisacă, dintr-acelaşi sat Obrejeşti, şi cu o livadă ce este lângă prisacă, până la ţarina mare, drept 17 taleri gata”; / „a cumpărat el şi de la Alexa şi de la Şteful din **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ) a patra parte din satul **Plopoasa** (sat pe Bistriţa, Bacău), ce este aproape de Bistriţa, în ţinutul Bacăului, drept 60 zloţi tătăreşti… de la Ştefana Cacozoe şi de la feciorii ei, o poiană de fânaţ, jumătate de poiană, partea din jos în locul Plopoasei, drept 6 galbeni ungureşti… de la Ionaşcu sin Hilimon din **Chicoşeşti** (sat pe Bistriţa, Bacău), a treia parte a sa din poiana din Plopoasa, drept 20 taleri bătuţi, iar lui Ionaşcu i-a fost cumpărătură de la Posträv Ion,

[823] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 447

pentru că i-a dat lui loc de sat, de la casa lui Postrăv, la deal, pe lângă pârâu, din tot locul”[824].

1634, septembrie 3: Zapisul de mărturie al marilor boieri, privind împărţirea moşiilor între neamurile Seachil. „Şi s-a venit partea lui Toader Seachil jumătate din **Goşmani** (comuna Români, Neamţ) şi din cealaltă jumătate de sat, a patra parte şi jumătate de sat din **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ). Şi ceste părţi de sat fost-au date şi tatăl lui Neculai Seachil frăţâne-său Tofan. / Aşijderea, Neculai Seachil şi cu văru-său Constantin au mai dat partea din **Ţuţcani** (comuna Bahna, Neamţ), câtă se va alege, cu tot venitul. / Aşijderea, în partea lui Neculai Seachil s-au venit trei părţi din sat de **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ), iar a patra parte de sat este a răzeşilor, şi jumătate de sat din **Feleşti** (înglobat în Brănişteni, comuna Trifeşti, Neamţ). / Iar siliştea **Ruşii** (comuna Moldoveni, Neamţ) s-a venit, de pe partea moaşă-sa Stancăi, ce s-a dat cu partea ei mamei lui Neculai Seachil. / Iar partea lui Constantin Buhuş s-a venit satul **Siliştea Rumânii** (azi Siliştea, comuna Români, Neamţ)… Iar cine va porni pâră, să aibă a da porţii 50 de boi”[825].

1634, noiembrie 3: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Neculai Sechil, după ce s-„au avut zi, înaintea domniei mele, Popoţea din **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ) şi alte seminţii ale lui, cu Damaschin şi alte seminţii ale lui, pentru o parte de ocină din sat din **Bodeşti** (sat înglobat în oraşul Buhuşi)

[824] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 49, pp. 53, 54
[825] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 252, pp. 282, 283

şi din **Ciuciuleni** (contopit cu oraşul Buhuşi). Dar când a fost la zi, Popoţea şi cu seminţia lui au venit la zi şi şi-au adus dresele, iar Damaschin n-a venit, ci a rămas din zi din toată legea ţării… tu să mergi, să opreşti toată partea lor de ocină din Bodeşti şi Ciuciuleni, cât va fi partea Popoţei, şi cum vor spune dresele lui să aibă a ţine Popoţea toată partea lui"[826].

1635, august 12: Zapisul lui Mihăilă, feciorul lui Blaga din **Hărţeşti** (Hârţeşti, comuna Mărgineni, Neamţ) şi al nepoatei lui Măriica, fata lui Valeş de **Hociungi** (comuna Moldoveni, Neamţ), prin care mărturisesc că au vândut partea lor de moşie „din sat din **Bârjoveni** (înglobat în Siliştea, comuna Români, Neamţ) lui Dumitraşco Sechil, pentru 35 taleri de argint… Şi s-au prilejit într-această tocmeală Toader Beldiman, Mihăilaş Beldiman, Constantin feciorul lui Gligorie Buhuş, Oniţă călugărul, popa Simion şi feciorii săi Gligorcea şi Mirăuţă, Dumitru şi feciorul său Ştefan din **Hărţeşti**, şi alţi mulţi oameni buni"[827].

1638, noiembrie 24: Carte gospod de la Vasile Lupu voievod pentru Gavrilcea, după ce „s-a jeluit Istratie, diacul de **Bârjaveni** (Bârjoveni, înglobat în Siliştea, comuna Români, Neamţ) pe Cordea de **Silişte** (comuna Români, Neamţ), pentru o vacă ce i-a pierit la zlotaşii pentru sătenii de Bârjoveni, şi nici o treabă nu are Istratie cu zloţii Bârjovenilor... iar tu să faci lege dreaptă, să-i dea

---

[826] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 276, p. 310

[827] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 200, pp. 235, 236

vaca înapoi; iar de nu o vor da, să-şi întrebe cu Bârjovenii pe cine-i va fi cu nazat (înapoi)”[828].

1898: „**Bârjoveni**, sat la extremitatea dinspre est a comunei Siliştea, precum și a plăşii Bistriţa, judeţul Neamţ, așezat într-o curbătură de dealuri, spre limita județului Roman, care îl desparte, la nor-vest, de satul Goşmani, la vest de satul Siliştea, și la sud de satul Runcul. Întinderea teritoriului său e de 318 hectare (244 fălci). Are o populaţiune de 610 suflete sau 184 familii, cu 174 bărbaţi, 147 femei şi 289 copii; străini sunt 7 evrei. Contribuabili sunt 162. Locuitorii se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor. / În acest sat se află: primăria; o biserică, deservită de 1 preot şi 2 eclesiarhi; o şcoală, cu o populaţiune de 48 elevi. / Numărul vitelor se urcă la 1.268 capete și anume: 15 cai, 28 iepe, 220 boi, 212 vaci, 690 oi, 51 porci și 48 viței. Numircea veche a satului: Creteni-Lipoveni”[829].

BÂRLAD

1434: Hârlea, şoltuzul de Bârlad, scrie birăului din Braşov „că oamenii voştri, anume Ştul Iacob şi Ţirbâs au rămas vinovaţi înaintea judeţilor din **Bârlad**. Deci ei s-au învoit să plătească judeţilor 10 zloţi pentru hamuri. Deci eu sunt chezaş pentrz acei oameni, că ei au să plătească judeţilor; dar ei n-au trimis, iar judeţii mi-au luat, acum,

---

828 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 508, p. 473

829 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 447

mie 10 zloţi. Te rog, dar, pe domnia sa să faci dreptate cu acei oameni, altfel voi lua de la oamenii voştri pentru acea chezăşie, căci am pagubă”[830].

1444, iunie 18: Întărit de Ştefan voievod popii Toader din **Bârlad**, care primeşte uric pentru „moara fratelui său, a popii Draghie, ce este pe Smila, unde a fost heleşteul Bistricenilor, valea, până unde cade Smila în Bârlad. Şi am poruncit lui să-şi facă şi sat… Şi pe Lahova, unde a fost mănăstire (la Recea, în fundul satului **Banca**, Tutova a fratelui său, popa Draghie, încă am dat popii Toader din Bârlad”[831].

1495, ianuarie 10: Hotarnica târgului Bârladului, făcută din porunca lui Ştefan voievod: Bârlădenii „au cerut de la noi să le cercetăm hotarul lor cel vechi, pe unde din veac ascultă de acel târg al Bârladului. / Deci noi l-am cercetat şi l-am însemnat pe unde a fost şi cât a ascultat din vechime: începând din sus, din malul Bârladului, de la o salcie şi de la movila săpată, peste şes, la Dealul Mare, la movila săpată; de acolo peste câmp la movila săpată şi iarăşi peste câmp la altă movilă săpată, de acolo la marginea dumbrăvii, la doi stejari îngemănaţi şi însemnaţi. / De acolo tot prin dumbravă, din stejar în stejar, care sunt însemnaţi, până la marginea făgetului, în vârful dealului din faţa Lipeneştilor, de acolo pe vârful dealului în jos tot prin Făgetul Leahului, pe obcină, până la drumul ce trece de la câmpul lung la Trestiana, apoi peste acest drum la răspântie, şi iar pe drumul ce merge între Brădeşti şi între Lieşti, în jos până la marginea

---

[830] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 1, pp. 1, 2

[831] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 2, pp. 2, 3

pădurii, la dumbravă, unde este groapa săpată, şi apoi peste dumbravă şi peste drumul ce merge de la Brădeşti la Lieşti, la un stejar însemnat. / De acolo tot pe lângă dumbravă şi mai jos de Şuşneşti la câmp, la un stejar ce este singur, de acolo drept peste câmp la movila săpată care este mai sus de Cehani, de acolo drept la... la movila săpată şi la Jeravăţ şi, pe matca veche a Jeravăţului, la vale, mai jos de Hrăneşti, până unde cade Jeravăţul în Bârlad. / Apoi drept peste Bârlad la movila săpată care este pe malul Bârladului, de acolo drept peste şes şi peste drum la movila săpată, de acolo drept la deal la Dumbrava Roşie, la un stejar însemnat, şi peste Dumbrava Roşie drept la ruptură şi la malul Tutovei, la movila săpată, mai jos de Roşcani. / De acolo tot pe matca Tutovei, pe apă în sus, până la gura pârâului Crângului, la movila săpată, de acolo peste câmp la deal, la Dumbrava Roşie, la un stejar însemnat, de acolo pe dumbravă în sus la capătul rediului şi la capătul ogoarelor Periianilor, la doi stejari îngemănaţi şi însemnaţi, şi, pe marginea pădurii, la obârşia pârâului Periianilor, la un stejar însemnat, de acolo, peste Pârâul Sec, la deal, la doi stejari însemnaţi, de acolo peste Secşoară, la un stejar însemnat. / De acolo, drept la Smila şi, peste Smila, la o fântână ce se află între Portari şi între Drujeşti, şi la movila săpată, apoi peste ciritei la deal, la movila săpată, de acolo peste câmp şi peste drum şi peste şes şi peste Bârlad la salcia din malul Bârladului, de unde am început întâi. Acesta este tot hotarul târgului Bârladului şi al tuturor satelor şi seliştilor care ascultă de târgul Bârladului”[832].

[832] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 151, pp. 279-282

1531, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Baciul, Balca, Dumitru, Petrea, Parasca, Srăbca şi Marena, copiii lui Dan Bolea, fost ăârcălan al Hotinului, nepoţii lui Ivan Crămeata şi Hanţea, care primesc, „din uricile vechi ale părintelui domniei mele Ştefan voievod… satul **Trăzii** (Târzii pe Bârlad[833], Vaslui), unde a fost cneazul Trăziul, satul **Bălăneştii** (inclus în oraşul Bârlad, Balaneşti[834], Vaslui), unde a fost Bălan, cumpărătura cu numele satului **Dănceanii** (sat la Fântâna Lepinea, pricut al satului Bălăneşti, inclus în oraşul Bârlad[835], Vaslui), unde-i Lepin Crăniţa, satul **Lazoreştii** (lângă Podu Turcului[836], Bacău) şi jumătate de sat **Jurjeştii** (Giurgeşti, Giurgioana, Bacău[837])… cu toate ale lor vechi hotare”[838].

1582, ianuarie 11: Zapisul lui Jurjea şoltuzul şi al celor 12 pârgari de **Bârlad**, în care mărturisesc „cum a venit Vasâlca, fata Mariei, şi fratele său Grozav din **Greci**, şi a vândut Vasâlca… partea ei din partea mătuşii sale Negrita din Greci şi din jumătate din partea lui Grozav, fratele ei, câtă se va alege lui Păcurariu din Greci, partea Vasilcăi drept 30, iar a fratelui ei drept 15

[833] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 256
[834] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 25
[835] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 78
[836] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 143
[837] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 110
[838] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 81-83

zloţi”[839].

1582, aprilie: Zapisul lui Giurgea (Jurjea) şoltuzul şi al celor 12 pârgari de **Bârlad**, în care mărturisesc „cum a venit Sima şi a vândut a sa cumpărătură din satul **Veşteleşti**, a patra parte; aşijderi, partea lui Fărmachie şi a Băsului, iarăşi de acolo; aceste părţi le-a vândut lui Vlaşin, drept 110 florini tătăreşti. / Aşijderi, Naga, fata lui Vişteală, a vândut a patra parte din satul **Horgeşti** lui Vlaşin, drept 40 florini tătăreşti… dinaintea lui Bunbară, Vasile, Ioniţă, Sucevan şi Toader Beche ot **Suceveni**, Ion Botăş, Simion Buile şi Zaharia Amoloş ot **Şărbăneşti**”[840].

1586: Bucium, marele vornic al Ţării de Jos, face „înştiinţare precum au venit Savva Robul, feciorul lui Stan din **Mireani**, la ţinutul Totovei, pe pârâul Pereschivului, şi a dat a sa dreaptă ocină, un bătrân din satul Mireanii, pentru 100 taleri lui Nicoară Vinicorici şi fetei lui Anghelinei Dărioaia din **târg de Bârlad**, care, cu acei bani, l-au răscumpărat pe dânsul de la tătari”[841].

1591, aprilie 8: Zapis de mărturie de la Eremia Moghilă, vornicul de Bârlad, în care mărturiseşte cum a venit „Tomşa din **Scurţi** şi a vândut Simei, vătagului din **Vărtejeşti**, ce i se va alege din partea Ilcăi, a patra parte, drept 50 zloţi tătăreşti”[842].

1599, martie 6: Zapisul lui Procop Negrea, ureadnic din **Bârlad**, în care mărturiseşte „cum a venit înaintea

[839] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 16, p. 31

[840] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 17, pp. 32, 33

[841] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 18, pp. 33, 34

[842] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 24, 25

a mulţi oameni din **Suseni**, anume Pavel, Cânaci, Creţul, Solomon, cu Ionaşcu cupar, pentru pricina ce au avut aceşti oameni cu Călin fost vornic pentru partea lui Dumitru; deci, într-acestea, Ionaşco cupar a cheltuit pentru această parte de ocină a lui Dumitru, ce a avut în Suseni, până ce să-şi facă lui ispravă, bani 50 taleri curaţi"[843].

1599, septembrie 25: Anton voitul şi cei 12 pârgari de **Bârlad**, Trifan din **Bicanii vechi** şi Ilie al lui Avram şi Ionaşco Ţogoi din **Portăreşti**, adunaţi ăn casele lui Ştefan diac domnesc din Bârlad, întăresc zapisul, scris de popa Petriman din **Mărtineşti**, prin care Brumară mărturiseşte că a „vândut moştenirea din satul **Bicani** lui Ihnat din Bicani şi lui Vitolt din **Hulpăşăni**, pentru o vacă şi pentru 10 taleri. Iar noi, Ihnat şi Vitolt, mărturisim cum că se amestecă un frate al nostru, anume Ilie, şi nu vrea să plătească. Aşa, noi am plătit banii deplin în mâinile lui Brumară, dinaintea şoltuzului şi pârgarilor din târgul Bârladului"[844].

1603, iunie 14: Crucean Bumbar şi Chiţa zălogesc lui Chicoş stolnicul, „drept 100 de lei, în 2 luni… jumătate de sat **Sârbi**, ce este pe apa Bârladului, cu locuri de prisăci şi cu vad de moară pe apa Bârladului… Şi am mai vândut 40 de pământuri, în 40 lei, la **Ruptură**, din Cojeni, din hotarul Sârbilor. / Şi când am făcut acest zapis au fost şoltuzul Sandul din **Bârlad**, cu 12 pârgari, care şi-au pus peceţile: Gligori, Gavril, Dumitraşcu, Neculai, Ioan, Ursul, Guiul, Căzacul, Dediul, Taşlica,

---

843 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 20, p. 37

844 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 21, pp. 37, 38

Ursul, Dumitraşcu”[845].

1604, iulie 5: Necola Frăgăul şoltuz şi cu 12 pârgari de Bârlad mărturisesc cum Medelean, Anghelina, Arimiia şi Maria, copiii Şendroaei, vând lui Drăgan, Mihul şi lui Postolache, pentru 100 zloţi tătăreşti, „moşia din satul **Rotompăneşti**, din a cincea parte, partea de sus, iar a treia parte cu toate veniturile”[846].

1610, mai 10: Zapisul lui Cârste voiut şi al celor 12 pârgari de **Bârlad**, prin care mărturisesc cum a vândut Ursul, feciorul lui Paul din **Olişeşti**, nepotul Tăucoaei, pentru 60 taleri buni, pârcălabului Pavăl Ureche din Orhei, „din satul Olişeşti, partea unui bătrân, o ţarină în frunte şi cu vad de moară de sus… / După aceea, s-a sculat, cu aceşti bani, Ursul, feciorul lui Paul, şi şi-a plătit capul său de năpaste, cu aceşti 60 de taleri, pentru că el a mers, cu femeia lui, la Simion, feciorul lui Grama din **Băleşti**, şi i-a luat de faţă. Şi întru aceasta este mărturie de la (bârlădenii) pan Nofit, Iani, Crăciun, Grăjdean, Ionaşco Frâncescul, Ion Corapotona, Cernea şi Necula Bărbosul. Şi a scris Pătraşco diacul şi a pus pecetea oraşului Bârlad”[847].

1622: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „Simeon Gheuca, spătarul cel mare, s-a pârât de faţă cu şoltuzul din târg de **Bârlad** şi cu Crăciun şi Bărbosul de acolo pentru nişte ocini; cum a adus spătarul

---

[845] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 23, pp. 43, 44

[846] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 24, pp. 44, 45

[847] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 26, pp. 47, 48

şi uric de cumpărătură… pentru aceea să aibă dumnealui a ţine **Portăreşti** şi **Drujeşti**”[848].

1623, ianuarie 1: Ioan Carapotona şi cei 12 pârgari din Bârlad, dau mărturie despre cumpărătura pârcălabului Gheneiu, care cumpără, cu 100 taleri de argint, de la Zamfira, soţia lui Dumitraşco Chiriac, şi de la fiii ei Toader şi Mariia, „a lor ocină şi moşie, ce au avut ei cumpărătură de la Anisia, fiica lui Isaiu, nepoată de fiu a lui Gherman postelnicel, a patrulea parte din **Mastaci** (Matatici, sat lângă Banca, Vaslui) şi **Piceganii** (lângă Chiţcani, Vaslui) în Gura Băncii… Şi iarăşi mai sus numita Zamfira şi fiii săi au vândut a patra parte din sat dintr-o silişte ce se numeşte **Iapa** (lângă Banca, Vaslui), cu loc de moară pe pârâul Bârladului”, tot părcălabului Gheneiu, selişte pe care o cumpărase, cu 60 taleri de argint, de la Tătiul, fiul lui Şteful, Anghelina, fiica Melaniei, Dragoş şi Iancu, nepoţi de fii ai lui Fărâmă, strănepoţi lui Ona Giuliciu”[849].

1623, mai 21: Menţionaţi martori de Ştefan Tomşa voievod, când întăreşte moşia lui „Simion Gheuca fost mare comis, care a arătat un zapis de mărturie de la oameni buni şi bătrâni: de la Gligorie namesnic din **Bârlad**, şi Neculai cetaşul lui, şi Arsenie, şi de la Ionaş-co, şi Condrea din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), şi de la Cârstea din **Urlaţi** (lângă satul Podu Pietriş, comuna Perieni, Vaslui), şi de la popa din **Boroseşti** (sat pe Re-bricea, comuna Scânteia, Iaşi), şi fiul lui Colici, şi Dumitraşco Telegă şi de la alţi oameni buni, cum a venit,

---

848 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 21, pp. 31, 32

849 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 1, p. 3

înaintea noastră, cneaghina Stanca Murgucioaie şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Costantin, şi sora lor, Avghinia, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi şi au dat şi au dăruit dreapta lor ocină şi dedină, toată partea lor de moştenire ce au din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui) şi de asemenea toată partea lor de ocină ce au avut de cumpărătură din acelaşi sat, ce au avut de la fraţii cneaghinei Stanca Murgucioaie, cu tot venitul din dreptele lor drese ce au avut de la ... voievod. Aceea au dat-o şi au dăruit-o mai sus scrisei noastre slugi Simion comis"[850].

1626, aprilie 6: Zapisul şoltuzului Dima şi a celor 12 pârgari din târgul **Bârlad**, în care mărturisesc că a venit înaintea lor „Constantin di **Greci** şi a vândut a sa parte de ocină din Greci, partea de mijloc, cu vad de moară într-apa Bogdanii şi săpături care sunt ale tătâne-său, ale Grecului. Şi a vândut lui Ioncaşco Bâtcoveni şi frăţâne-său Condrei, drept 7 taleri bătuţi"[851].

1627, noiembrie 29: Zapisul voiutului (şoltuzului) Dima şi al celor 12 pârgari din târgul **Bârlad**, în care mărturisesc cum a venit în faţa lor Necula, feciorul lui Hilotie din **Răsipeni** „şi a vândut a lui parte din sat din Răsipeni, a treia parte dintr-un bătrân, ce-a fost partea Niculei, cu tot locul ce se va alege… lui Necoară hatmanul şi pârcălabul Sucevei. Şi într-această tocmală au fost Dumitru Stafârla clucerul, Gavril Mirca ce-a fost

---

[850] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 75, pp. 112-114

[851] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 33, p. 46

vornic, Lazor ce-a fost şetrarul şi Sava de **Ceucani**, Maftei Roşca neguţătorul şi Dinga de Bârlad"[852].

1630, iunie 27: Simion şoltuzul de **Bârlad**, cu 12 pârgari şi Ursul vântul cupeţ, Ionaşco Dinga şi Microv cărturisesc cum „a venit Neculai, ginerele lui Simion portarul, şi s-a jeluit cu multe mărturii, anume cu Efrim de **Zmeiani**, Bălan, Radul, Toma şi popa Dragoşe din **Greci**, Vasile Prăpalea de **Răduești** şi mulţi oameni buni, mărturisind cum dresele de cumpărătură, ce a avut socrul său Simion portarul, din satul **Greci**, din partea de sus, partea lui, trei pământuri în frunte, din deal în deal, până unde se împreunează cu alte hotare – aceste drese au pierit când au fost tătarii la **Trestiana**, de s-au bătut cu Nicoară hatmanul şi-au pierit Soica Armaşul, Erimiia Potlogeanul şi mulţi ca dânşii, atunci au lovit pe Smila şi l-au prădat, de i-au luat toate ce-a avut şi i-au luat acele drese. / Deci noi i-am făcut această scrisoare, ca să-i fie de credinţă, până-şi va face şi ispisoc domnesc, ca să se ştie"[853].

1632, iunie 4: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată şetrarului Chicoş, fostului vornic de gloată Ionaşco Avram, fostului vornic de gloată Gavril Mierca, lui Maftei Roşca şi lui Dinga din târgul **Bârlad** şi lui Tudor din **Chiliiane** (Chilieni, comuna Coroieşti, Vaslui), să meargă şi să cerceteze „jaloba jupânesei răposatului fost hatman Necoară, zicând că au cumpărat câtva loc din sat din **Ceucani** (Ciocani, comuna Perieni, Vaslui)… iar

[852] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 264, pp. 346, 347

[853] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 114, pp. 125, 126

când este acum are împresurătură de Sava din Ceucani”[854].

1632, iunie 28: Zapisul lui „Ion Carapotona şoltuzul şi cu 12 pârgari din târg de **Bârlad**”, în care mărturisesc vânzarea făcută de Măriica, fata vistiernicului Ifrim, şi de nepoţii săi Toader, Gligorie, Măriia şi Irina, feciorii Ursului, nepoţii vistiernicului Ifrim, care „şi-au vândut a cincea parte de sat din **Bujoreni** (înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipărcani** (Pipercani, lângă Zorleni şi Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni şi Banca, Vaslui), de la Bârlad şi cu vad de moară în Bârlad, ce au avut de la părintele lor Ifrim vistiernicul, cumpărătură de la jupâneasa Măgdălina, fata lui Ionaşco, nepoata Mihului medelnicerului”; / Şi iar a vândut Măriica… dintr-a cincea parte din sat de Bujoreni, şi din Pipărcani, şi din Băcsăneşti… şi dintr-a cincea parte din **Mastatici** (la nord de Zorileni, Vaslui), partea lor cumpărătura lui Ifrim vistiernicul de la fraţii Gligorie şi Vasile, feciorii Anghelinei, nepoata Mihului medelnicerul. Şi o au vândut Pântei şi fratelui său Boului, drept 100 de lei bătuţi”[855].

1632, iulie 11: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui „Maftei Roşca ot **Bârlad** şi nepoţilor lui, nepoţi şi strănepoţii lui Stanciul, Danu, Franţiman, Mihal, Drojdie, Toma şi Sora”, care primesc uric pentru „un sat, pe anume **Bălăneştii** pe Juravăţ”[856].

---

[854] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 109, p. 135

[855] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 132, pp. 168, 169

[856] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 152, p. 196

1632, iulie 15: Zapisul lui Toader de **Bârlad**, care scrie zapisul şi mărturiseşte „cum au venit înaintea noastră popa de **Hărmăneşti** (Ghermăneşti, comuna Banca, Vaslui), Vasile Buţucul şi popa Gligorie de Hărmăneşti, feciorul popii lui Albeş şi Costantin aprod de **Rădăcineşti** (comuna Corbiţa, Vrancea), şi Gheorghe de **Rădeşti** (comuna Bălăbăneşti, Galaţi), Busul şi a Cârstei, fratele popii Buţucului, şi Nechita, fratele popii Buţucăi, şi Dănilă, feciorul lui Ştefan, Gorul, Casin feciorul lui Ştefan şi Ion Molofeiu de **Răsipeni** (lângă Vinderei, Vaslui), Grozava, feciorul său şi cu Antonisiia şi au vândut… din sat de **Răsipeni**, de pe Jeravăţ, partea unui bătrân, ce i se vine partea lui Molofteiu… lui Constantin Ciurei din **Dăneşti** (lângă Oancea, Galaţi), drept 55 de zloţi”[857].

1632, august 20: Zapisul foştilor vornici Ionaşco Avram şi Ursu Vartic. Andriu stolnicel şi Andoni spătărel din **Poliţeni** (azi Vadurile, contopit cu Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici diacul, Toader sluga lui Iordachi vistiernicul, Ionaşco Dinga, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin din târgul **Bârlad**, prin care mărturisesc cum au venit înaintea lor Neculai şi Dochia, feciorii lui Ursu Bălţatul „şi au vândut moşie din sat de **Dragsini** (azi Drăxeni, comuna Gherghești, Vaslui), a vândut Neculai partea fraţilor săi Gligorie şi Toader, şi Dochia a vândut partea sa; însă partea lui Gligorie o au vândut Neculai însuşi, iar partea lui Toader o au vândut cu soru-sa, cu Dochia, pentru că le-a vândut Toader partea lor din **Lehăceni** (azi Lehancea, comuna Podu Turcului, Bacău). Şi acele trei părţi s-au vândut câte a

[857] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 158, pp. 201, 202

cincea parte din jumătate de sat şi le-au vândut lui Iftemie şi femeii sale Todosiei, drept 90 zloţi bătuţi bani gata”[858].

1632, august 28: Zapisul şoltuzului Ion Carapotona, al celor 12 pârgari de **Bârlad**, al lui Matheiu Roşca neguţătorul, Enache Goian, Dinga şi Crăciun Ciudin, Dumitraşco Iurga „şi alţi oameni buni târgoveţi din târgul Bârlad, cum au venit înaintea noastră Tona Savei şi Petrea din **Străoani**, feciorii lui Alban, şi fraţii Ionaşco, Berdilea şi Costen din **Clipiceşti**, şi Sirbul, Bătiia, Grozea, Mihăilă şi Andronic Hrom… de au vândut un vad de moară pe gârla Putnei, sub Măgură, ot volost Putna, ce-au avut la sat la **Vităneşti**, au vândut un bătrân toţi aceşti oameni, cât sunt într-acest vad, trei bătrâni, de o au vândut Nacului, feciorul lui Iani din târg din Bârlad. / Şi iar… Costin, feciorul Vlădoe, cu nepoatele Vlădoe, Măriia, Grozava Arioneasă, altă Mărie fata Simei, şi Giurgea, ginere lui Vlad, Tudora Alecsoe şi Anuşca, fetele Vlădoe… de-au vândut alt bătrân, iar Nacului, feciorul lui Iani. / Şi Andronic, Măriia şi Vasile, feciorii Lupului, şi Rusul, nepotul lui, şi Ionaşco, feciorul Gligorcei, feciori ai Trifănese… alt bătrân din acel vad de moară. / Ce au fost într-acel vad trei bătrâni… pe toţi i-au vândut Nacului, feciorul lui Iani din târgul Bârladului, drept 60 de taleri bătuţi”[859].

1632, octombrie 16: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Pânte şi Boul, care primesc uric, în baza unui zapis de mărturie al şoltuzului Ioan Carapotona şi al celor 12 pârgari din **Bârlad**, pentru „a cincea parte din

---

[858] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 179, p. 230

[859] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 182, pp. 233, 234

satul **Bujorenii** (sat înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipercani** (comuna Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni, comuna Banca, Vaslui), pe Bârlad, cu vad de moară pe Bârlad", cumpărate de la Mărica, fiica lui Ifrim vistiernic, şi de la nepoţii lui de fii Toader, Grigore şi Mărica, şi de la Erina, fiica lui Ursul, moşiile cumpărate de bunicul lor Ifrim de la Măgdălina, fiica lui Ionaşco, nepoata de fiu a lui Mihul medelnicer… drept 100 taleri de argint"[860].

1632, noiembrie 7: Zapisul ureadnicului de **Bârlad** Andrei, al lui Glegorie Surtă şi Glegorie din **Cociuba** (în Rusi, comuna Puieşti, Vaslui), al lui Gavril Mustaţă şi Gavril, feciorul lui Surtă, Ursul, feciorul Zaharei din **Ghergheşti** (comuna Ghergheşti, Vaslui), şi Strătulat, şi Frăteiu, prin care mărturisesc cu sufletele „cum au venit în faţa noastră Focşa din **Băliţeşti** (în Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui) şi cu feciorii săi… şi au vândut din sat din Băliţeşti a cincea parte, cu vad de moară şi cu tot venitul, lui Ifrim şi femeii sale Hilinei, drept un cal şi patru oi, şi s-a biciuluit calul drept 30 de lei şi oile câte un leu"[861].

1632, noiembrie 20: Ion Carapotona şoltuzul, cu 12 pârgari, preotul Ştefan cel domnesc, Maftei Roşca, Neculai cupeţ şi Dinga din târgul **Bârlad**, şi Maxim şi Dumitru de **Călineşti** şi Zahariuţul diacul de **Miceşti** mărturisesc „cum a venit Dochia, fata lui Ursul pitarul, şi feciorii ei Balan, Ştefan, Mogâldea şi cu surorile lor din **Rădeşti** şi au vândut toată partea lor de la satul **Dracsini**,

---

860 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 228, pp. 284, 285

861 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 242, pp. 301, 302

cu loc de moară în apa Studineţului, lui Apostol, neguţătorul de Bârlad, şi feciorului său Constantin, pentru 12 galbeni de aur”[862].

1632, decembrie 25: Zapisul şoltuzului Ion Carapotona şi al celor 12 pârgari din **Bârlad**, şi al preotului Ştefan de la biserica domnească, Maftei Roşca, Maxin paharnicul de **Călimăneşti** (pe Tutova, comuna Puieşti, Vaslui), Dumitru pitarul şi Zaharia din **Miceşti** (contopit cu Ghergheşti, comuna Ghergheşti, Vaslui), în care mărturisesc că Mihail, ginerele Cimbalei, şi femeia lui Oprina, fata Stancăi Cimbăloaei de sat de **Grădeşti** (Gârdeşti, pe Tutova, comuna Voineşti, Vaslui) şi cu feciorii lor au vândut „dreaptă ocină şi moşie ce au avut el la sat la **Dracsini** (azi Drăxeni, comuna Ghergheşti, Vaslui), însă cumpărătură de la mătuşa lor Dochia, sora Stancăi Cimbăloae, din jumătate de sat a patra parte… şi o au vândut fratele său Apostol, cumnatul femeii sale, Oprinei, şi fiului său Constantin , drept 16 galbeni buni. Deci s-au sculat Apostol şi cu fiul său Constantin, de au dat ei acei 16 galbeni”[863].

1632, decembrie 30: Zapisul lui Maftei Roşca din **Bârlad**, în care mărturiseşte că nu are drese pentru „seliştea ce este lângă **Zorileni** (Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), în ţinutul Bârladului, anume **Bălăceni** (lângă Băcani, Vaslui), cum a zis fiu-său Gligorie, că ar avea

---

862 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 36, pp. 66, 67

863 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 263, pp. 331, 332

drese de la Moise vodă. Şi acea selişte este cumpărătură fratelui nostru Scherlet”[864].

1633, ianuarie 27: Zapisul şoltuzului Ion şi al celor 12 pârgari din **Bârlad**, în care mărturisesc „cum au venit înaintea noastră Zaharia şi Dumitru, feciorii preotesei popii Lucăi, nepoţii lui Toader, strănepoţii Ştefului lui Cernat din **Cernaţi** (contopit cu Cepeşti, comuna Bogdăniţa, Vaslui)… de au vândut jumătate de ocină din sat de **Cernăteşti** (în ţinutul Tecuci, Galaţi), din obârşia Corudului, din stâlp în sus, pe unde a fost de veci hotarul cel bătrân… lui Pravăţ, feciorul Oancăi, lui Stănilă şi Lupul Ilea ot **Măceşeni** (azi Măcişeni, comuna Corni, Galaţi) şi acelor oameni din **Corni** (ţinutul Covurlui, comuna Corni, Galaţi), drept 240 zloţi”[865].

1633, mai 9: Martori la zapisul lui Todosie, feciorul lui Vasile Micului de **Sauleşti** (pe Hobalna, Galaţi), volost Bârlad, prin care mărturiseşte că şi-a vândut moşia „din sat din **Tărbuţeni** (pe Hobalna, Galaţi), partea părintelui meu, Vasile Micul, dintr-acel sat… lui Vasile, Precup, Ionaşco şi Vârnavei, nepoţilor mei, drept 4 galbeni, a patra parte dintr-un bătrân… Iar tocmeala noastră a fost dinaintea lui Vasile Fulgă vornicul de **Bârlad**, Geantă şi Căpăţină din **Sârbi** (pe Hobalna, Galaţi) şi alţi mulţi oameni buni”[866].

1633, iulie 5: Zapisul şoltuzului Tule Tetul şi al celor 12 pârgani de **Bârlad**, Ionaşcul, Toader Beldiman

---

[864] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 264, pp. 332, 333

[865] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 279, p. 357

[866] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 328, p. 420

namesnic, Ionaşco Dinga cupeţ, Goianu, Hâre, Gligore Căpăţină de **Sârbi**, prin care mărturisesc „cum a venit Irina, femeia Ghinei ce-a fost pârcălab… şi a vândut din sat, din **Ţigani** (Piţigani – nota traducătorului), în gura Băncei, a patra parte; aşijderea, din sat din **Mastatici** (la nord de Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), a patra parte, cu vad de moară în apa Bârladului… lui Scârlet şi lui Tudorachi… / aşijderea a vândut ea, dintr-alt zapis, ce l-a avut de la Anăsia, fata lui Isaiu, nepoată lui Gherman postelnicul, a patra parte iar din sat **Mastatici** şi a patra parte din **Piţihani** (Piţigani, comuna Banca, Vaslui), şi a patra parte din **Valea Iepii** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 50 galbeni, un cal bun şi o iapă cu mânz"[867].

1633, iulie 5: Zapisul şoltuzului Tule Tetul şi al celor 12 pârgani de **Bârlad**, Ionaşcul, Toader Beldiman namesnic, Ionaşco Dinga cupeţ, Goianu, Hâre, Gligore Căpăţină de **Sârbi**, prin care mărturisesc „cum a venit Măriica şi Grozava, nepoatele lui Ion stolnicul, fetele Bălaei din **Văleni**, şi au vândut a lor dreaptă ocină din sat din **Văleni**, dintr-un bătrân, a treia parte, cu loc de prisacă şi cu pomăt, şi cu casă în vatra satului, şi cu loc de fânaţ, din câmp şi din pădure şi din tot locul… fraţilor Scărlet şi Aiupu, drept 3 cai buni"[868].

1634, aprilie: Zapisul şoltuzului Ion Carapoton şi al celor 12 pârgari din târgul **Bârlad**, prin care mărturisesc „că, pentru şugubina ce-a făcut Vasile, fratele Dragului de la **Obârşiieni**, îmblând cu nepoată-sa Anghelina sin Dragului, i se face gloaba lui 60 lei, să-i dea lui

---

[867] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 336, pp. 429, 430

[868] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 337, pp. 430, 431

Cehan mare vornic. Neavând bani, au dat toată partea lui şi a fratelui său, ce-au avut ei în sat în **Slipoteni**, ca să fie moşie stătătoare"[869].

1635, februarie 26: Zapisul şoltuzului Iorga şi al celor 12 pârgari din **târgul Bârlad**, în care mărturisesc că a venit înaintea lor Ştefan, feciorul lui Maftei din **Pogăneşti**, şi a vândut, „a sa dreaptă ocină şi moşie din sat din **Pogăneşti** (comuna Iveşti, Vaslui) şi din **Polocineşti** (Polocin, comuna Iveşti, Vaslui), drept o iapă şi doi galbeni, lui Arion Talger din **Elan** (lângă Cârja, comuna Murgeni, Vaslui)… Răzeşii săi încă au fost de faţă, anume Solomon de **Huşi** şi Gligorie de **Măgiurcani** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui)"[870].

1635, octombrie 2: Zapisul şoltuzului Andreiiaşu, al celor 12 pârgari şi al lui Dinga, Enachii Goian, Ursul Vântul „şi mulţi oameni buni, orăşeni de **târg de Bârlad**, şi Nenea de **Obârşiiani** (Obârşieni, comuna Vinderei, Vaslui)", în care scriu cum a venit înaintea lor Petra de **Tomineşti** (lângă Gârdeşti, comuna Voineşti, Vaslui) şi a dat „o parte de ocină a ei din sat din Tomoneşti şi altă parte de ocină iar din **Bănceşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui)…lui Scărlet şi jupânesei sale… pentru că i-a plătit Scărlet un fecior al ei, anume Ion, de o şugubină şi a dat 12 galbeni"[871].

1636, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra lui Nacul, fiul lui Iane din

---

[869] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 88, p. 102

[870] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 41, p. 40

[871] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 249, p. 291

Bârlad, împotriva lui Trif Zmeură şi Gavril Calotă din **Găgeşti**, popa Murgu din **Vrancea**. Stoica din **Clipiceşti** şi cu alte seminţii, răzeşii lor, „pentru o parte din satul **Vităneşti** şi cu vad de moară în Gârla de Jos, şi au spus Trif, Gavril, popa Murgu, Stoica şi alţi răzeşi că acel loc, a patra parte din a patra parte din satul Vităneşti, le sunt împresurate de Nacul. Iar Nacul a arătat ispisoc de la Radul voievod că a fost această parte răscumpărătură tatălui său, Iane negustor, de la Bălteanul fost pitar, Vâlca, Costachi, Lazor Tărâţă şi de la alte rude ale lor. Deci a rămas Nacul pe aceşti mai sus scrişi, Trif, Gavril, popa Murgu, Stoica şi pe rudele lor"[872].

1636, mai 26: Zapis de la şoltuzul Ilie şi pârgarii de **Bârlad**, de la popa Zăgan şi popa Buga din **Corlăteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui) şi de la Ionaşco din **Folteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), în care mărurisesc cum a venit înaintea lor „această femeie Belmezoae şi cu feciorii ei Ionaşco şi Pascal din **Suceveni** (comuna Bogdana, Vaslui)… şi-au vândut partea lor, rămasă de la tată-său Ihnat Bulmezu,din sat de Suceveni… lui Costachi de Folteşti, drept 23 galbeni bani gata"[873].

1636, iunie 26: Zapisul lui Savin Prăjescul, marele vornic al Ţării de Jos, în care mărturiseşte cum s-a înfăţişat Solomia, nepoata Budului, cu bărbatul ei Ihnat şi au vândut „a opta parte din sat de **Gropeni** (comuna Coroieşti, Vaslui) şi din **Sălceni** (comuna Tutova, Vaslui), din jumătate de sat a opta parte, lui Iliiase şi

[872] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 306, pp. 343, 344

[873] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 426, p. 489

feciorilor săi, drept 20 galbeni buni… / înaintea lui Ilie şoltuz şi a 12 pârgari din târg de **Bârlad**, şi dinaintea… popii Simion şi Bichiu din **Popi** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), Apostolachi sin Grecul ot **Tutova** (comuna Tutova, Vaslui), Ionaş din **Bojeni** (lângă Sălceni, comuna Tutova, Vaslui), Mierăuţă din **Coposeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Simion sin Liciul de **Chiujdeşti** (comuna Tutova, Vaslui) şi mulţi oameni buni"[874].

1637, septembrie 22: Zapisul şoltuzului, celor 12 pârgari şi de la popa Ştefan Domnesc, Gligorie Maftei, Toderachi ot Zorileni, Iorache Goian, Dinga, Ursul Vântul, Crăciun Ciudin, Opre staroste, Dumitru Iorguleţ, Mirca, Necula Cuiucu şi frate-său Costandin, Constantin Gavril, Ilie Cârcotă şi Ionaşco Ţifărdeanu, Grasul „şi mulţi oameni buni şi bătrâni din **oraş de Bârlad**", în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Coste din satul **Vinişeşti** (azi Unirea, inclus în Odobeşti, Vrancea), cu fraţii lui Trif şi Toader, feciorii Ghiorghiesăi, şi cu Gavril, feciorul lui Dumitru, Vidraşco, nepotul lui Coste, Toader Goruntii cu feciorii Oleşoaie, cu toată seminţia lor, şi cu Ion Dobândaşu, popa Panhilie din **Odobeşti** şi cu fraţii săi Cozma şi Toader, nepoţii lui Bonacu, cu Sava din **Odobeşti** şi cu fraţii lui şi cu toată ruda lui, şi cu Frumosu şi Toader, feciorii Armancăi, şi au vândut Nacului, feciorul lui Iane neguţătorul, drept 120 lei, un vad de moară în gârla Putnei din jos"[875].

1638, aprilie 20: Necolai şi Dochia, fiii lui Ursu Bălţatu ce a fost pitar, vând soţilor Iftimie şi Todosia,

---

[874] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 440, pp. 501, 502

[875] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 195, p. 179

drept 90 de zloţi bătuţi, „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dragseni** (Draxini, comuna Gherghești, Vaslui)… 3 părţi a câte a cincea parte din jumătate de sat”, inclusiv părţile fraţilor lor Grigore şi Nicolae, în compensaţie, de faţă fiind Ionaşco Avram şi Ursul Vartic ce au fost vornici, Andrei stolnic şi Andonie spătar din **Poliţeni** (azi Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Vâscovici diacul, Toader sluga lui Iordache vistiernicul, şi Ionaşco Dinga din **Bârlad**, „Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin de acolo, din târg”[876].

1638, aprilie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod Nacului, feciorul lui Iane neguţătorul, care cumpără, cu 120 lei bătuţi, de la fraţii Coste, Trifu şi Toadir, feciorii Ghiorghiesăi, Gavril, feciorul lui Dumitru, Vidraşco, nepotul lui Coste, Toader Gorunii şi feciorii Oleşoae din **Vinişeşti**, şi de la toată seminţia lor, Ion Dobândaşu, popa Panhilie şi cu fraţii săi, Cozma şi Toader, nepoţii lui Bonacu şi cu toată ruda lor, Sava, Frumosul şi Toadir, feciorul Armancăi, toţi din **Odobeşti**, „un vad de moară în gârla Putnii de Jos”, zapisul fiind întărit de „oameni buni din **Bârlad**”: Martin şoltuzul şi cei 12 pârgari din târg, popa Ştefan domnesc, Gligorie Maftei, Todoraşi din Zorileni, Ianachi Goian, Dinga, Ursul Vântul, Crăciun Ciudin, Oprea staroste, Dumitru Turguleţ, Micra, Necula şi Constantin Cuciuc, Constantin Gavril, Ilie Cârcotă, Ionaşcu Ţifărdan şi Grasul „şi mulţi oameni megieşi din sus şi din jos”[877].

---

876 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 326, p. 321

877 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 334, pp. 328, 329

1638, august 31: Zapisul lui Gheorghiţă Şeptilici namesnic **Bârladskoi**, Ionaşco şoltuzul şi cei 12 pârgari, Maftei, Arsenie Gâlcă şi alţi orăşeni din târgul **Bârlad**, în care mărturisesc „cum au venit popa Nicoară de **Brăiţeni** (lângă Şuletea, comuna Şuletea, Vaslui) şi cu feciorii săi Ion şi Aftinicul, nepoţii lui Vrâncean de **Văleni** (comuna Viişoara, Vaslui) şi au vândut partea lor din sat din Văleni, din bătrânul Vrâncean, din a patra parte, cu vad de moară la apa Bârladului şi un loc de fânaţ, partea popii Nicoară, nepotul lui Vrâncean... lui Scărlet şi lui Toderachi de **Zorleni** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 30 de galbeni buni”[878].

1639, iunie 18: Necula, feciorul Soriţăi Căzăniasa din Tâmpeşti, nepot Ilii, vinde marelui sulger Iane, pentru 30 galbeni, „din **Tâmpeşti**, a treia parte din tot satul, din vatră de sat şi din apa Pereschiului, cu vad de moară, moşii ce le am de la moşii mei, de la Ilea şi de la fratele lui Cârste Măriian… / S-a scris la **Bârlad** şi şi-au pus peceţile Necula, Chiriac iuzbaşa, Ciurbă Batin, Ionaşco Hociul, Lupul sin (fiu) Cârstiian Bouleţ, Dumitraşcu Acostăchioai, Foce vătav, Duca de Bârlad”[879].

1640: Zapis de la Gheuca şi Efrem, vornicei de **Bârlad**, în care mărturisesc că au venit înaintea lor şi a mulţi boieri şi neguţători, „Toader sin (fiu) Sitar din **Veşteleşti** (azi Fântâna Blănarului, comuna Bogdana, Vaslui), Ionaşco diacul, Mileci sin Draga, Ştefan brat (frate) Toader, Neculai sin Bolea, Todere sin Rădoe, Toader Ghelbea, Strătulat sin Vlad, Ionăşcuţă sin Şes,

---

[878] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 450, pp. 426, 427

[879] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 152, p. 167

Zăoantie sin Moloşco şi popa Buguţa, şi au adus nişte ruşi, ce le-au iezit un heleşteu la sat la **Şerbăcheşti** (comuna Bogdana, Vaslui), pe apa Bogdanei, ruşi meşterei, anume Ivan, Barbă, Ungurul, alt Ivan, Ionaşco, Popa şi Iamco. / Deci au mărturisit cum au tocmit Toader şi cu Ionaşco acel heleşteu drept 60 de zloţi şi 70 merţe de pâini, peşte, brânză şi unt, şi două poloboace de brahă, şi carnea la două vaci, şi a cinci mascuri, şi o piele de vacă de opence, şi două care cu opt boi, de-au iezit şapte săptămâni. / Deci le-a plătit Toader Sitar şi Ionaşco diacul şi aceşti răzeşi ai lor tot deplin… Deci, de acum, să aibă a ţine acel heleşteu, cu tot venitul, Toader şi Ionaşco şi cu aceşti răzeşi, ce mai sus se scriu”[880].

1640, aprilie 19: Bace, fecior Arvasiei, vinde comisului Corui, pentru „2 boi, drept 12 galbeni de aur… dinaintea răzeşilor mei şi a lui Constantin din **Răchitiş** (Răchitoasa, comuna Răchitoasa, Bacău), Micro neguţător din **Bârlad**, Tânjală, Vasile sin (fiu) Tânjală, Veveriţă, Toder sin Tânjală, Gheorghe nepot Bărboe, Pravăţe şi Lionte… a mea parte, a popii lui Corcorisie şi frăţâne-său Alexei din **Buneşti** (lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău), din vatră de sat, pomăt, fâneţe, ţarină, săpături şi cu un loc dinspre **Davideştii** (lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău), ce se cheamă Bojoeşti”[881].

1640, septembrie 1: Maftei, neguţător din târgul **Bârlad**, femeia lui Năstraca şi coconii lor Grigore şi Gavril, dăruiesc Angheliţei, „căci ea este fată lui

---

880 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 280, p. 275

881 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 338, p. 353

Grigorie… satul **Bereşti**, pe apa Chiajnei, cu vatră de sat, cu ţarină, pomăt şi cu loc de fân”, pe care dăduse „150 lei bătuţi şi 7 boi de negoţ… Şi mai mare mărturie au fost Ilie Cârcotă, şoltuzul de târg de Bârlad şi cu 12 pârgari, şi Nacul neguţătorul, Apostol Goian, Ionaşco Dinga şi fratele său Siva, Ionaşco Zupcu şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[882].

1640, octombrie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă înaintea domniei mele Nacul, feciorul lui Iane de târg de **Bârlad**, cu Frăţiian, feciorul Simei, şi cu feciorul lui Florea pentru un vad de moară şi pentru o vie, ce a cumpărat-o tată-său Iane de la Tusul, cum au arătat dresele de la Radul vodă şi de la alţi domni. Aşijderea şi de la domnia mea pe acel vad de moară de pe Gârla Putnii şi pentru acea vie de **Vităneşti**”[883].

1640, decembrie 15: Petre Cinpoiaşul şi femeia lui Irina din **Bălăneşti** (comuna Vinderei, Vaslui), cu toţi feciorii lor, au vândut lui „Gavril Mafteiiu moşia noastră, ce am avut la sat **Bălăneşti**, un bătrân, cu tot venitul, de am plătit capul feciorului nostru Iordachie de la pierzare, pentru că a furat lui Gavril doi cai şi hiiarele morii din mijlocul satului lui… Şi acest zapis s-a făcut dinaintea lui Vasile Fuglea vornicul de **Bârlad**, a lui Lioriţu şoltuz cu 12v pârgari, Constandin neguţătorul, Neagoe, Vasile Luca şi a mulţi orăşeni din târgul Bârlad”[884].

---

[882] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 444, p. 440
[883] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 465, p. 456
[884] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 499, p. 486

1640, decembrie 15: Scrisoarea dregătorilor din **Bârlad** către Vasile Lupu voievod: „Milostive şi lumina doamne, să fii măria ta sănătos! / Facem ştire măriei tale pentru rândul unui vecin al lui Gavril, feciorul lui Maftei, anume Ioanichie, feciorul Cimpoiaşului, care vecin a pârât înaintea măriei tale, zicând cum i-a luat stăpânul său Gavril o moşie a lui fără de nici o ispravă. Acel om, milostive doamne, s-a sculat şi a furat de la stăpânul său Gavril doi cai şi nişte hiiară de moară la **Brânzea** (comuna Icuşeşti, Neamţ), iar peste altă vreme, acel fur a venit în ţară, la tatăl său. Deci Gavril, dacă a auzit că a venit, l-a prins şi l-a legat ca pe un fur şi la dat la dregători, în Bârlad, de l-au băgat la închisoare, şi apoi sculatu-s-au dregătorii şi l-au scos la judeţ şi ne-au chemat şi pe noi la judeţul acelui fur. Venit-a judeţul de pierzare şi au fost părinţii acelui fur de faţă şi fraţii lui toţi. Deci, văzând că-l duc la spânzurare, s-au rugat la noi şi la dregători, de-am grăit la Gavril de l-a iertat, ca să nu-l spânzure, şi au dat lui Gavril un bătrân din **Bălăneşti** (comuna Vinderei, Vaslui), partea lor toată, câtă a fost, şi cu toţi fraţii. / Iată, dăm ştire măriei tale, dar măria ta vei face precum te va lumina Dumnezeu"[885].

1641, iunie 3: Scrisoarea lui Crâste şoltuzul cu 12 pârgari ai Bârladului, Ionaşco Dinga, Gavril Matei, Ursul Vântul, Nacul, Ilie Crâcog, Crăciun Ciudin, Pântea, Micro şi alţi orăşeni din Bârlad, prin care adeveresc că au ales şi stâlpit bucata de loc din locul târgului **Bârlad**, pe

---

[885] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 500, p. 487

care Vasile Lupu voievod a dăruit-o şi alipit-o „la satul vistiernicului Paladi, la **Portăreşti**, ce este pe Smila”[886].

1642, iunie 17: Răzeşii Dragan, Toader şi Ifrim de **Zmeiani**, Irina Arsenoae şi Neculai din **Greci**, Irimie de **Băcani** „şi alţi răzeşi ai noştri care avem ocină la **Păuleşti** spre Smila, în ţinutul Tutovii… ne-am tocmit cu jupâneasa vistiernicului Pălade pentru o parte de ocină, ce au avut cumpărătură în satul Păuleşti de la Simeon Gheuca… de i-am dat o bucată de loc din apa Smilii, dinspre apus, până unde se împreună cu hotarul târgului şi s-a stâlpit cu pietre… Şi ne-am tocmit dinaintea Neniului vornicul de gloată, Chicoş ce-a fost stolnic, Isac dregătorul de Bârlad, Ionaşco de Zmeiani, Gavril Roşca, Apostol, Nacul şi Arsănie de Bârlad, Creţul din Suseni, Necula de Bujoreni şi alţi oameni buni”[887].

1642, iulie 4: Mărturie de la Isaia, dregătorul de **Bârlad**, Racleş căpitanul, Iupul neguţătorul, Ionaşco Băltag, Ursul aprodul de **Zmieani**, Ionaşco Dinga de Bârlad, Ursul Vântul şi Nacul neguţătorul tot de acolo, în care scriu cum „a venit Iftimie vătavul, de a pârât pe Dumitraşco Gheuca, pentru ocina din **Dragseni**, ce a fost cumpărat Dumitraşco de la Oprina, fata Stancăi de **Grădeşti**; deci Iftimie a avut moşie mai devreme acolo şi n-a fost ştiut că a cumpărat-o Dumitraşco. / Deci am socotit ca să-i întoarcă Iftimie lui Dumitraşco şi Iftimie a scos banii înaintea noastră şi a tot târgului şi i-a dat pe mâna lui Dumistraşcu 75 ughi (ducaţi ungureşti). Şi aceşti bani s-au dat pentru partea mâne-sa Stanca, pe partea

---

886 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 26, pp. 38, 39

887 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 28, pp. 41, 42

Odochiei, a lui Toader Bălţatu, şi a lui Neculai, feciorul lui Ursu pitar, şi face jumătate de sat Dracşani”[888].

1643, februarie 10: Zapis de mărturie de la Andreiaş şoltuzul şi cu 12 pârgari din târg din **Bârlad**, şi preotul Chiriiacu şi Ionaşco Dinga din **Bârlad**, Andonie protopopul şi Grozav vătămanul din **Năvârnieni** (sau Năvârniţi, comuna Lieşti, Galaţi), în care scriu cum au venit Constantin, feciorul lui Avram din satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), şi a vândut căpitanului Bofe şi jupânesei Ilinţa, drept 28 lei bătuţi, „un bătrân din sat din **Creţeni** (în Perieni, comuna Perieni, Vaslui), ce s-a ales partea părinţilor săi, cu vad de moară în apa Tutovei, ce este în ţinutul Tutovei”[889].

1643, octombrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Arsenie din Bârlad, care aduce un zapis de mărturie de la Andrieş şoltuz, cu 12 pârgari, şi de la Cârstea şoltuz, Cârstea, Rusul, popa Pavel din **Necoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), şi Toma din **Dobrineşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), scriind că „fiul Rofei şi fiii lui au vândut parte ce li se va alege din satul **Docani** (comuna Vinderei, Vaslui), care este în ţinutul Bârlad, partea lui Bălan, şi părţile din satul **Docani**, din bătrânul Dobrineştilor, cumpărate de la Corban din **Necoreştii de Jos**, lui Arsenie din Bârlad, pentru 5 ughi (ducaţi ungureşti)”[890].

1644, februarie 1: Anghelina şi feciorul ei Vasile, fata lui Simion Miera, feciorul Nastei, fetei lui Ion

---

[888] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 99, 100
[889] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 25, p. 29
[890] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 193, p. 180

Fărâmă de **Fărâmeşti** (comuna Zorleni, Vaslui), vinde lui Scărlet de **Zorileni** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 100 lei bătuţi, „doi bătrâni, ce-au fost partea ei de la moşul ei Fărâmă şi de la Fărâmoaie, din siliştea Fărâmeştilor, din Movila Iepei, la vale, pe drum, prin gura Iepei… în faţa lui Simion Cernea şoltuzul, cu 12 pârgari, popa Ştefan cel domnesc, Ionaşco Dinga neguţătorul, Nacul tij (la fel), Vântul tij, Ciudin tij, neagoe ce-a fost şoltuz şi mulţi oameni buni din târg de **Bârlad**, Drăgan de **Zmiiani** (Zmieni, contopit cu Băcani, comuna Băcani, Vaslui), Bălan Hulpe şi Bolea de **Hulpăşeni** (comuna Băcani, Vaslui), Petrea de **Banca** (comuna Banca, Vaslui), şi Necoară de **Suseni** (comuna Băcani, Vaslui)”[891].

1644, martie 17: Chirică și Păcurar, feciorii lui Petriman de **Sărățeani** (Sărățeni, comuna Murgeni, Vaslui), și Crețu ot tam (de acolo) au pâră cu Tofana Costăchioae pentru niște țigani, pe care îi vând ei și fiilor ei Antohie, Gavril și Todosia, „pentru 20 lei bătuți și o iapă bună”, martori fiind „Boul de **Bârlad**, slugă domnească, Constantin Bujoranul și Ioniță Bantăș”[892].

1644, august 16: Zapis de la Simion Gane şoltuzul, cu 12 pârgari, de la popa Ştefan cel domnesc, Ionaşco Dinga neguţătorul, Nacul tij (la fel), Vântul tij, Ciudin tij, Neagoe ce-a fost şoltuz şi mulţi oameni din **târgul Bărlad**, aşijderi Drăgan, slugă domnească din **Zmiiani**, Bălan Hulpe şi Bole de **Hulpăşeni**, Petre de **Banca**, Nicoară de **Susăni**, în care mărturisesc „cum a venit Anghelina, cu feciorul ei Vasile, fata lui Simion

---

[891] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 243, p. 223

[892] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 257, pp. 233, 234

Miera, feciorul Nastei, fetei lui Ion Fărâmă de **Fărâmeşti**, şi au vândut… doi bătrâni ce-au fost partea ei de la moşul (bunicul) ei Fărâmă şi de la Fărâmoaia din selişte Fărâmeştilor, şi vor şti oamenii: din movila Epii, la vale, pe drum, prin gura Epii şi pe câmp, până în apa Bârladului, cu vad de moară în Bârlad… jupânului Scarlet de **Zorăleni**, drept 100 lei bătuţi”[893].

1644, septembrie 1: Axinia, fata lui Trușan, cu feciorii ei Ionașco, Vasile, Mihăilă și Simion, vând lui Isac vistiernic, drept 20 lei, „o parte de ocină din satul **Hărăgești** (la răsărit de Bârlad, Vaslui), ce sunt pe Bârlad, dinspre răsărit, din a treia parte de sat a șasea parte... dinaintea lui Chicoș șătrarul, Scărlet, Vartic vornicul, Iani vătav, Dingă și Vântul din **Bârlad** și a mulți oamini buni”[894].

1645, iunie 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Iftimii vătav a arătat un zapis de mărturie de la Isac ureadnic de **Bârlad**, Racliş curtean, Iupul cupeţ, Ionaşco Băltag. Ursul aprod de **Zmiian** (sau Zmeieni, comuna Băcani, Vaslui), în care mărturisesc precum a fost cumpărat Dumitraşco Gheuca unele părţi de ocină din **Dragsini** (sau Drăxeni, comuna Ghergheşti, Vaslui), ce este pe pârâul Studeneş, în ţinutul Tutovii… care a fost cumpărat de la Oprina, sora Stanchii, şi de la alţi fraţi ai lui Stanchi, Dochia, Toader Bălţatul şi Nicolai, fecior Ursului pitar, toată partea lor, jumătate din acest sat. / Dar Iftimie a întors toţi banii lui Dumitraşco Gheuca, cât a fost dat el pentru acea parte, căci Iftimie a

---

893 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 60

894 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 411, p. 394

avut cealaltă jumătate de sat, dreaptă cumpărătură mai înainte… iar lui Dumitraşco Gheuca nu i s-a căzut lui să cumpere dintr-acest sat, Dragsini, pentru că a cumpărat Iftimie, mai înainte, cealaltă jumătate de sat”[895].

1645, iulie 20: Zapis de mărturie de la Isac, dregătorul de **Bârlad**, Racleş căpitanul, Iupul neguţător, Ionaşco Băltag, Ursul aprod de **Zmiiani**, Ionaşco Dinga, Ursul Vântul, Nacul neguţătorul din Bârlad, în care scriu cum a venit înaintea lor „Iftimie vătavul de a pârât pe Dumitraşco Gheuca pentru ocina de la **Dragsini** (comuna Băcani, Vaslui), ce a fost cumpărat Dumitraşco de la Oprina, fata Stancăi de **Grădeşti** (comuna Puieşti, Vaslui) a jupânesei Cimbalei. / Deci Iftimii a avut moşie mai devreme acolo şi a ştiut că a fost cumpărat Dumitraşco. Deci am socotit ca să-i întoarcă Iftimie lui Dumitraşco… şi a scos banii înaintea noastră şi a tot târgul şi i-a dat pe mâna lui Dumitraşco, 75 ughi (ducaţi ungureşti). Şi aceşti bani s-au dat pentru partea mâne-sa Stanca şi pe partea Odochiei, şi pentru partea lui Toader Bălţatul, şi pentru partea lui Neculai, feciorul lui Ursul pitarul; face jumătate de sat Dracsini”[896].

1646, februarie 22: Zapis de la Ioniţă namesnic de Bârlad, Chicoş ce-a fost şetrar, Raclăş căpitanul, Gheorghe pârcălabul de **Zorileni**, Crăciun cupeţ de **Bârlad**, multe slugi domneşti ce s-au prilejit la zi de târg la Bârlad, şi mulţi orăşeni buni şi bătrâni, în care mărturisesc cum au vândut Bălan Hulpe şi nepotul său Arimiica din **Greci** (lângă Cepeşti, comuna Bogdăniţa,

---

895 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 103, p. 88

896 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 137, p. 116

Vaslui), lui Dumitraşcu Gheuca, „toată partea lor din satul Greci". / Aşijderi, şi Bălan, feciorul Catrinei din Greci, şi Istratie, feciorul Agahiei, pentru toate aceste părţi Gheuca plătind „24 ughi (ducaţi ungureşti"[897].

1646, august 5: Cârstina, fata Ştefãniei din Târgul Vechi, cu fiul ei Constantin, vând lui Gheorghe bacalul şi femeii sale Măriicuţa, fata lui Precop de **Bârlad**,drept 160 lei, o „casă, cumpărătură dreaptă de mama mea Ştefania, iar cât am putut o am ţinut, iar când m-au ajuns nevoie şi lipsă, eu am vândut casa" din **Iaşi**. „Şi am vândut casa, cu cât loc ţine, din cheotoarea casei Flocăi până în pod, şi dinspre Uliţa Mare cât a fost până acum… dinaintea lui Mihăilă Floca, Cârstea căminarul, Mihul croitorul, Oprea cizmarul, Ionaşco Sucevanul potcovarul, Ion Buga blănarul, Vasile strelarul ginerele Drumoaei, Ivan Bănitul călăraş de Ţarigrad şi mulţi oameni buni"[898].

1651, februarie 8: Ursul din satul Zmiani, feciorul Irinei, nepotul Vărvarei, strănepotul Telei ce a fost stolnic, dăruieşte „jumătate de sat de **Zmiani**, partea mea, cu jumătate iaz cu moară şi cu casele mele din Zmiiani, şi din satul întreg din **Români**, dinspre apus, aşijderi, din gura Iugei, din satul **Stâmba** dinspre Tutova…dumisale Enachi al lui Gavril Păladi şi dumisale Toade Păladi, pentru sufletul celor ce le-au agonisit şi pentru sufletul nostru… şi s-au prilejit Scarlet din **Zoriliani**, Apostolache, Bejan Gheuca, Ionaşco sin (fiu) Drăgan, Dumitraşcu Buciumaş, frate-meu Căzacul ot **Zmiiani**, popa Gavril cel domnesc, popa Chiriiacu, duhovnicul

---

897 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 297, pp. 237, 238

898 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 461, p. 393

meu din Bârlad, Antohie Costache, Constantin Bujoranul, Neculai Bujoran, Constantin Ţopa pârcălav şi Ionaşco Ţopa ot **Bârlad**, şi Pavăl Surlă din **Ghergheşti**”[899].

1662, mai 29: Ionaşco Butaş încredinţează zapisul său lui Necolai Bolii, care „m-a luat în chezăşie de la Hasan Turcul Derviş din **Bârlad**, de 9 lei 8 costandie, şi eu banii nu i-am putut da, şi a mers Turcul la casa Bolii şi i-a luat 2 boi şi o vacă cu viţel pentru mine; şi eu, neavând cu ce plăti, i-am dat bătrânul nostru, care este scris în uricul **Sucevenilor** răzeş, Candachie, anume Butaş”[900].

1667, iunie 9: Întărit de Ilieş Alexandru voievod comisului Ştefan Cercez, care „a cerut de la noi hotarnic, să-i aleagă şi să-i stâlpească hotarul satului său **Frunteşanilor** dinspre **hotarul târgului Bârladului**”. Hotarnicul Bejan Gheoca, şi martorii Gavril preot Domnesc şi preotul Chiriac din Bârlad, Mihai, Proca, Toma starostele şi Necoară căpitanul de Covurlui „au ales acele hotare şi le-au stâlpit cum a fost pe dreptate: mers-au doi oameni bătrâni cu brazda în cap pe unde a ţinut Roşca cel bătrân hotarul Frunteşănilor şi precum scrie zapisul cel de danie de la Duca voievod… Hotarul se începe întâi danie dinspre hotarul târgului Bârladului, şi dinspre hotarul Frunteşănilor, din valea Trestienii, până în hotarul Cetăţuii, de la podul lui Clefaş în jos pe Trestiana, până în hotarul Cetăşuei, unde este o movilă, şi lângă movilă o vâlcea, ce se cheamă Dumbrăviţa; şi din vâlcea la deal, peste drumul ce merge la târgul Bârladului, în sus spre

---

[899] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 72, 73

[900] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 164, p. 151

Odăile Vinteştilor, pe lângă odăile lor dinspre răsărit, şi în sus, până în hotarul Popenilor, până în obârşia Vârlezului, unde este un păr, din jos de drumul Fălciului; şi de acolo în jos iarăşi spre Odăile Vinteştilor, şi în jos pe muchea dealului, în zarea dealului dinspre răsărit; şi de acolo la vale, în Valea Balumireştilor, şi trece peste vale pe din jos de un iaz bătrân, ce a fost acolo, şi ia la deal până într-un păr; şi de acolo, cu semne prin copaci, pe la capetele unor pământuri ce vin dinspre Odăile Vinteştilor în sus ţi în jos; şi de acolo la deal, până unde s-au pus semne; şi de acolo iarăşi spre vale, pe deasupra Brehnei, mai la vale de zarea dealului, spre matca Brehnei, până iar la podul lui Clefaş; iar de acolo în sus se începe hotarul Frunteşă-nilor”[901].

1675, martie 6: Dumitraşco din **Hulpăşeni** şi femeia lui Anghelina dăruiesc lui Toader, vornicul de **Bârlad**, feciorul Bujoranului Constantin, „partea noastră, câtă se va alege, din matca pârâului, din iazul de jos, cu vad de moară… aşijderea, şi nişte părţi de cumpărături, ce-am avut într-acel iaz, i le-am vândut lui Toader, drept 28 lei buni… care părţi au fost ale lui Terchil şi ale Mohoriatoei… dinaintea lui Toader Pălade, ce-a fost vistiernic mare, Neculai căpitanul de Curte şi Buciumaş din **Zmeiani**, Corlat uricariul, popii Ionaşco, Arsenie şi Gligoraşco din **Horiiata**, a popii şi a Sratului din **Bacani**, Dumitraşci Băltăgel din **Ghicani** şi a popii Avram din Hulpăşeani”[902].

---

901 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 3, pp. 7, 8

902 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 68, pp. 113, 114

1676, august 10: Ciudin, ţiganul din **Bârlad**, mărturiseşte cum i-a „fost dator Postolachi a lui Pătraşco cu 35 lei, şi-am zălogit un zapis a caselor lui; după aceea, Postolachi a fugit din ţară şi casele lui au rămas cu zapisul zălogirii la mine, iar eu m-am dus la măsia sa vodă, am grăit şi am venit cu un stolnicel, de a oprit casele; văzând eu că Postolachi nu mai vine, am vândut casele dumisale jupânului Vasile sin (fiul) preotului Gavril, drept 35 lei… şi au fost de faţă la aceasta Pandazi vornicul, Mihai Mihuţul, Toader Chircot, Ursul Misărciul şi mulţi oameni buni, orăşeni de aici, din Bârlad”[903].

1685, august 20: Întărit de Constantin voievod agăi Lupaşco Bogdan, feciorul fostului comis Gheorghiţă, care arată zapise de mărturie „de la Ion, Ilie şi Nedelcu din **Denisăşti**, scriind cum Varvara, fata Stancăi, a vândut toată partea sa, un bătrân din Dănişăni lui Vasile Dămian, drept 80 taleri de argint, iar Vasile a vândut comisului Gheorghe Bogdan… / de la Ion Udre, Grigore a Ursoaei, Tofan Răpede, Vasile fratele lui Tofan şi Grăjdeanu din **Glăvăneşti**, scriind cum Simeon, feciorul Dobrii de Glăvăneşti a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, un vad de moară în apa Zeletinului, vadul de jos, lui Ion Rusăi din **Putredeni**, iar Ion Rusă l-a vândut lui Gheorgiţă Bogdan comisul, drept 60 taleri bătuţi… / de la Toader Paladi, Toader şi Ion Bujoranul, Constantin şi Pavăl Bâtcă din **Greci** şi Simeon din **Hulpăşeşti**, scriind cum Mereuţă cu feciorii săi au vândut partea socru-său Gavril şi a soacră-si Ioana din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Putnenilor, ce este în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 de taleri… / de la Ianachi

---

903 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 198

vistiernic, Constandin jicnicer, Negre stolnic, Roşca şi Vetriş vornici de poartă, scriind că Ioana Căzăceasa, cu feciorii ei Ion şi Gavril, au vândut partea din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 40 galbeni… / de la aceiaşi boieri, scriind cum Ionaşco, feciorul lui Ionaşco din **Negreşti** a vândut ale sale drepte ocini şi moşii din satl **Hulpăşeşti** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 20 taleri de argint… / de la Crăciun, Porhirie şi Necula din **Floreni**, Strătulat din **Pătrăşcani**, Postolache şi Simion din **Bicani**, scriind cum Toader, feciorul lui Iftodi din Hulpăşeni a dăruit ale sale drepte părţi din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis … **/** de la Neculai, feciorul lui Frim din **Zmeeni**, Ionaşco Şălarul de **Suseni**, Stratul de **Băcani**, Pavăl fecior lui Bâtcă şi popa Buguţa de **Portăreşti**, scriind cum fraţii Constantin Şoitul şi Dumitraşco au vândut a treia parte dintr-un bătrân din satul **Ibăneşti** şi din **Hulpăşeni** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 90 taleri de argint… / de la Racleş vătavul de **Stolniceni**, Toader Bujoranu şi Grădescul pitar, scriind cum Neculai, feciorul lui Zavantie de **Ivăneşti**, a vândut partea câtă i se va alege după mamă-sa Nastasia, fata lui Hilimon, din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Hilimoneştilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Toader Paladi stolnicul, Gavril şi Ciochină – vornici de Bârlad, Constantin Isar, Echim călugărul de **Portăreşti**, popa Andrei din **Băcani**, Neculai şi Buciumaş de **Zmeeni** şi Toader Bujoranu de **Fruntişăşti**, scriind cum Stratul, feciorul Irimiei Sărăcuţul de **Băcani**, a vândut părţile de moşie ale lui Vasile Cheptănariul de la **Ibăneşti** şi de la **Hulpăşeni**, din bătrânul Putnenilor lui Gheorghe Bogdan

comis, drept 30 taleri de argint… / de la Simion medelnicerul, Liciul, Ion Nuţul, Alexandru şi Ion Măciucă de **Polocineşti**, scriind cum a vândut Ion Giudele de Polocineşti a sa parte de sat din **Ibăneşti**; şi cu femeia sa şi-a vândut partea lor de ocină din **Şărbăneşti**, cât se va alege; şi Tudor din Poloceni a vândut partea lor din Şărbăneşti lui Şandru, iar Şandru a vândut lui Gheorghe Bogdan comis, drept 100 taleri de argint… / de la Dumitraşco Călin, ţoltuzul, cu 12 pârgari din târgul **Bârladului**, şi Crâste Gavriţa şi popa Gavril tot de acolo, scriind cum Gavril, feciorul lui Vasile, fratele lui Tămâie, nepot lui Căpăţână, a dăruit a sa dreaptă ocină de la **Poloceni**, ce este de la părinţii săi şi altă parte. Ce-i este cumpărătură de la Neagul, lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Zota, Toader Grădescul şi popa Costachi, scriind cum Ţigan de **Huşi** a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Belceşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint"[904].

1700, mai 25: Angheluşa, vorniceasa lui Gâlcă, dăruieşte lui Constantin, feciorul Arminiei, ginerele Nastasiei Guroae din Bârlad, „un loc de casă în târgul **Bârladului**"[905].

1710: În faţa dregătorilor din **Bârlad** se pârăsc Onică, feciorul lui Vasile Vâlcul, cu Constantin, feciorul Armenii „pentru o casă cu cămară din Bârlad"[906].

---

[904] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 76, pp. 123-128

[905] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 200, pp. 183, 184

[906] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 202, p. 184

1716, aprilie 20: Simina văduva vistiernicului Gheuca, mărturiseşte cum făcuse zapis la mâna ginerelui ei Ion Pălade mare spătar, „fiind eu datoare unui turc, anume Mehmet, cumnatul lui Huzum Husain din **Bârlad**, pentru nişte miere, mi-a luat turcul 30 de capete de vite şi, neavând eu puteri să le scot, am căzut cu rugăminte la marele spătar şi a luat asupra sa acei bani de la turc până în toamnă, la vremea mierii, şi mi-a scos vitele, de nu s-au prăpădit, şi i-am pus zălog o moşie, satul **Rădăeşti**, ce este pe Bogdana; de voi da mierea sau banii la toamnă turcului, să-mi dea dumnealui zapisul, iar de m-oi scăpa de cuvânt şi n-oi da banii sau mierea în toamnă, să plătească dumnealui turcului şi să fie moşia a dumisale"[907].

1755, februarie 4: Ion zet (ginere) lui Zabanovschi, cu soţia Maranda şi fiica Ioana vând preotului domnesc Ion sin (fiu) Toader Sivii şi preotesei sale Maria, drept 200 lei, „3 case, o pivniţă între case, care sunt de la părinţii noştri, în târgul **Bârlad**, în faţa târgului de jos, spre amiază-zi, până în casa preotului Buvnilă Constandin; iar spre răsăril, până în locul lui Cârstei Ţifârdan; la apus, până în locul lui Doiboi; iar în sus, spre miază-noapte, până în uliţe… / Şi ne-am întâmplat Manole protopop, Vasile Costache, Constantin Cozma, Costandachi postelnic, preotul Lupul, preotul Dimofti, preotul Vasile Praja, Dămian nepot, Irodiac, Nichita, Ştefan Tătaru staroste de sorunari"[908].

---

[907] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 203, p. 185

[908] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, I, Bârlad 1911, doc. 6, pp. 8, 9

1758, decembrie 26: Constandin Băcalu, ginerele lui Cristian Olarul ot **Bârlad**, cu femeia lui Tofana şi cu copiii vând preotului Ion Hriţcu „o dugheană a noastră în târgul Bârlad, pe uliţa cea mare, ce vine de la podul gospod şi merge la deal spre biserica gospod. Care se hotărăşte, dinspre soare-răsare, cu locul preotului Ion Hriţcu, dinspre soare-apune cu locul Hrizei, zet (ginere) lui Ion Doiboi, făcută cu munca noastră şi locul dughenii ne este dat de târgoveţii de Bârlad". Martori: „Preotul Constantin ot biserica gospod, Toader Bole, căpitan Lupul, Toader Jomir fost mare stolnic, Vasilachi stolnic, Gavril Tudori, Vasile Gâlcă, Dămian Blănar"[909].

1763, februarie 5: Diata Ilincăi Tuchilă, prin care dăruieşte „bisericii Sfântului Neculai trei dughene şi cu o pivniţă în mijlocul târgului **Bârlad** şi un pogon de vie la **Nicoreşti**… Şi când au făcut acele trei dughene, le-au făcut cu cheltuiala lui Toader Tuchilă şi a Ilincăi; iar locul este dat jumătate zestre de socrul său, Cole, iar jumătate este dat de târgoveţi, din locul târgului, fiindcă a fost şi el ispravnic târgului"[910].

1774, martie 17: „Târgoveţii din târgul **Bârladului**, Neculai Cimbală, vornicul, Gheorghe Proca, Andrei Grigoraş şi Ştefan Siva", dau scrisoarea lor la mâna preoţilor Panaite Brăescul şi Gavrilă Brăescu, „precum să se ştie că, având un loc de dughene în târg, la uliţă, alături cu locul pe care l-am dat noi vistiernicului Ioniţă Deleanu, din jos, care loc a rămas în stăpânirea spătarului Constantin Sturza, Deleanu a intrat pe locul

---

[909] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, I, Bârlad 1911, doc. 7, pp. 10, 11

[910] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 114, pp. 181, 182

părintelui Andrei, răposatul, care le este drept vechi de baştină, cum este şi pivniţa din faţă… după cum au stăpânit şi mai înainte”[911].

1775, ianuarie 28: Târgoveţii din **Bârlad** dăruiesc lui Stancu Vraghii, „precum să se ştie că, fiind el trăitor cu noi la toate nevoile pământului şi poruncile domneşti, a cerşut de la noi o bucăţică de loc; i-am arătat trei stânjeni pol în faţă, alături cu Prăngate, pe din jos, iar înapoi cât stăpâneşte şi Lupu Bode”. Martori: „Neculeţa, Ştefan Siva Vornescu, Constandin Raţă, Gavrilă Cânda-geu, Gheorghe Zâneca, Ioniţă Tudosă, Toder Chiper, Costin Chiper, Şărban Blănar, Crăste Ciocan, Onca Raţă, Sandul Pârţul, Toader Călămaz, Andriiu Pârţul. Şi am scris eu, Constandin Căpitan, cu zisa târgoveţilor”[912].

1775, iulie 29: Ioniţă Praje sin (fiu) lui Lupul Praje, „fiind om cu capul holtei, neavând cununie în viaţa mea… am dăruit sfintei biserici Domneşti de aici, din târgul **Bârladului**, un loc de dugheană, pe care l-am cumpărat cu bani de la un Ion Braşovan brat (frate) lui Crăciun Braşovan, şi Ion Braşovan l-a avut cumpărătură de la un Dumitru Pascal, care loc s-a numit mai înainte Crăşma Pascului – alături cu casa lui Ilieş Pandazi, spre răsărit; care loc, măsurându-se cu stânjenul, s-a găsit fruntea locului dinspre uliţă 6 pol gospod stânjeni, iar înapoi, până în drumul ce merge pe din dosul acestor locuri, s-au găsit 12 pol stânjeni”[913].

---

911 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 120, pp. 194, 195

912 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 35, pp. 49, 50

913 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, I, Bârlad 1911, doc. 10, pp. 14, 15

1777, iunie 3: Catrina, fata Grozii, femeia lui Dumitru Văcaru, vinde jicnicerului Mihalachi Cerchez, ispravnicul ţinutului Tutova „un loc de baştină din descălecătoare, pe din sus de locul mătuşi-mi Câta, pe uliţa cea veche, în târgul **Bârladului**, care, măsurându-se, a ieşit 3 stânjeni curmezişul şi lung de 20 stânjeni". Martori: „Aniţa, mumă Catrinei, Gheorghe, fratele Catrinei, şi feciorul lui, Neculiţă Cimbală, Gheorghi a Zinicăi, Ioniţă Mandre, Toader Chiper, Ştefan Sava, Gheorghe Proca, Gavril Raţi"[914].

1780, iunie 22: Maria, femeia lui Neculai Frangulea, împreună cu feciorii ei Ion, Niculai, Catrina şi Ilinca vinde fostului mare stolnic Iordache Iamandi, drept 60 lei, „a noastră dreaptă ocină şi moşie ce avem pe uliţa nouă, 7 stânjeni în frunte şi înapoi 12 stânjeni, până la locul lui Andor Grigoraş… care loc ne este nouă după bărbatul meu Neculai, fecior lui Frangulii, frate cu Magda şi Iancul, ungurii; care acest loc se hotărăşte, din sus, cu dughenele lui Vasile Vidră şi, din jos, cu 7 stânjeni, dughenile dumisale Iordache Iamandi, ce-i sunt danie de la Grigoraş sin (fiu) Andoru, de la femeia lui Câta şi de la Ion fiul lor". Martori: „Iordachi Cuza fost mare medelnicer, Constantin Paladi paharnic, Manolachi Boul protopop, Neculiţă Cimbală vornic, Constandin Raţă, Gheorghi Enachi, Vasile Vidră, Leon Pintilii, Neculai Gaşpar, Ioniţă Tudosă, Lupul Chiper. Constantin logofăt am scris cu zisa vânzătorilor"[915].

---

914 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 37, pp. 50, 51

915 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 46, pp. 60, 61

1781, aprilie 11: Safta, soţia lui Ilie Prăngati, cu feciorii lor Gheorghe şi Todosia vând lui Constantin Şlicariul, drept 85 lei, „a noastră dreaptă ocină şi moşie, care este aici, în tâtgul **Bârladului**… la uliţa din jos, dinspre răsărit, şi se hotărăşte din sus cu Bunda şi din jos cu locul lui Tuchilă, iar dinspre răsărit cu Ion Mâţăblândă; dar locul este în frunte, la uliţe, 10 stânjeni, iar în lung 10 şi jumătate gospod”[916].

1787, mai 28: Anton Croitoru şi soţia lui Măriuţa vând dascălului Gheorghe, drept 65 lei, în **Bârlad** „o casă cu pivniţă, cu ogradă şi cu grădină în dosul casei, care este lângă Sandul Boul şi lângă căpitanul Năstase; însă numai casa şi cele mai sus numite i-am vândut, iar pentru moşie eu nu am treabă… M-am întâmplat Pavăl Croitoru, Neculai Huidul, Eno Vasiloulu. Şi acest zapis s-a scris de mine Toader sacăl, cu zisa lui Anton Croitoru”[917].

1791, aprilie 3: Fostul mare spătar Gheorghe Costandachi schimbă cu preotul Ioan Dumitrovici „o casă din târgul **Bârladului**, cu pivniţe durată, cu loc de ogradă şi de toate cele trebuincioase împrejurul caselor – şi i-am mai dat şi 900 lei bani”, cu „nişte moşii, anume **Lungeştii** şi **Movilenii**, cu o parte din **Iapureşti**, cu trei ferte de vie lucrătoare pe Lungeşti, cu casă şi biserică, cu livezi, cu vatră de iaz şi cu alte şapte ferte de vie lucrătoare de pe Iapureşti”[918].

---

916 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 47, p. 62

917 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 54, p. 71

918 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 138, p. 226

1795, septembrie 4: Căpitanul Alecsă vinde lui Iordachi sin (fiu) lui Eftenii, „o casă cu pivniţă şi cu locul ei, ce este pe căsăpii, drept 110 lei… cumpărate de la Ioniţă Răzmeriţă”[919].

1796, ianuarie 26: Preotul Constandin Bostan şi fiul său Dumitrache vând postelnicului Alecu Ianculeu, drept 40 lei, o bucată de loc „în târgul **Bârladului**, alături cu locul de a fost al banului Mihalachi Cerchez şi acum se stăpâneşte de dumnealui postelnicul, loc ce ne este cumpărătură de la Dumitru Giurcanu şi de la Catrina, fata Grozoi, cu faţa de 4 stânjeni şi dosul de 22 stânjeni”[920].

1801, aprilie 23: Lupul sin (fiu) Toader Chiper vinde vornicului Alexandru Ianculeu, drept 165 lei, „un loc cu două dughene într-un perete, aici, în târgul **Bârladului**, ce se hotărăşte, pe din jos, cu locul dughenilor dumisale şi, pe din sus, cu locul frăţâne-meu Costin Chiper”[921].

1803, aprilie 8: Constantin Tudosăi, femeia lui Maria şi copiii Todor, Grigoraş şi Dumitra vând lui Ivan Vâlniolu şi feciorului său Mihalache în **Bârlad** „un loc de casă în grădina din dosul casei mele… dinaintea lui Constantin Potolica, nepot lui Constantin Tudosăi, Gavrilă Ursanu, Radu Dulghiaru, Andrica Sârbul. Eu, Gheorghe Iaşanu, am scris cu zisa lor”[922].

1803, mai 24: Rânduiala lui Alecsandru Constan-

---

919 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, I, Bârlad 1911, doc. 14, pp. 19, 20

920 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 64, pp. 89, 90

921 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 72, pp. 97, 98

922 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 81, pp. 106, 107

tin Moruz voievod ca, „pe lângă şcoala ce este în **Iaşi**, să se rânduiască încă alte 4 şcoale de limba elinească şi moldovinească, la târgul **Focşani, Bârlad, Galaţi** şi **Chişinău**, şcolile din celelalte târguri să fie pe unde se vor întâmpla, iar **şcoala din Galaţi** poruncim să fie în mănăstirea Mavromolu, după cum şi mai înainte”[923].

1804, aprilie 6: Gavril Ungureanu vinde lui Neculai Alde, cu preţ 150 lei, „o casă în mahala, lângă Paraschiv Gălăţanu, cu tot locul ei împrejur… dinaintea lui Nica, brat (frate) lui Gavril, Vasile Ciupescu, Ştefan Băcalu şi Criste Băcalu”[924].

1804, iunie 16: Dumitru Conduragiu şi soţia sa Cununa vând lui Gheorghe Cârstian, pentru 25 de lei, „un loc de casă aici, în târg, între Gavril Huidul şi Zaharia Blănariul, din dosul casei lui Negoiţe, iar pe loc să plătească bezmăn spătăresei Catrina Sturzoi”[925].

1806, august 14: Scrisoarea protopopului Ioan Damian şi a altor trei târgoveţi din **Bârlad**, Vasile Eşanu polcovnic, Vasile Popa postelnic şi Mile Dumitriu, fiind rânduiţi de isprăvnicie, aleg un loc al Chiţei, fata lui Daulea Damian, „cel are pe vatra târgului, în coada uliţei mari, ce merge spre sfânta biserică gospod, în rândul dinspre amiază-zi”[926].

1809, octombrie 24: Diata Mariei, fiica lui Dămian Slevnen, văduva lui Constantin Şlicar „de aici, din târgul **Bârlad**”, prin care lasă: o dugheană în capul de

---

[923] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. III, Iaşi 1892, pp. 24, 31
[924] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 83, p. 108
[925] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 84, pp. 108, 109
[926] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 91, pp. 114, 115

sus, alăture cu Păun, nepoatei mele Frăsinii; / a doua dugheniţă o dau nepoatei mele Catrina, fetele protopopului Ioan, fratele meu; / două dughene sunt date zestre fiicei noastre Măriuca de răposatu; / altă dugheană este dată de răposatul finei şi fiicei sale Măriuţăi; / o dugheană, ce este alături cu a Măriuţei, o dau nepoatei mele Ioana, fiica lui Toader Şlicaru, frate răposatului meu soţ; / o dugheană, ce este cu pivniţă sub dânsa o dau sfintei biserici gospod pentru pomenirea sufletelor; / două dughene le-a dat răposatul neamurilor să le stăpânească; ; / o parte de moşie din ţinutul Vasluiului, pe din jos de satul **Mânjăştii**, după cum răposatul a dat-o neamurilor, dată să fie"[927].

1815: „Tabla măsoriştii târgului de la 1813, pe toate mahalalele şi vatra veche (reproduc doar numele proprietarilor de dughene şi de case): **1). Uliţa veche**: Dumitrache Duca, Anghelachi Băcalu, Hagi Chiriac, Constantin Mândrilă, Catrina Mârzăciţa, Constantin Miticiu, Gheorghe Munteanu ot Eşi, Femeia Mangalianului, Ioniţă Bărbierul, Toma Nebunele ot Căbeşti, Bogdan Gramulu, Dumitra Grămuliasă, Sava Popăscu, Nistor Popa, Panaite Franzolagiu, Mincul Croitorul, Lupul şi Iani – feciorii lui Iordache Grăjdeanul, Ganciul Ruşciclău, Ion Praja, Panaite Praja, Ion Munteanul, Mile Brânză Dumitru, Toma Dumitru, Saule Păcurar, Gheorghe Novac, Dumitrache Huiudiul, Constandin Gălăţanul, Toader Sava ot Roman, Tarşiţa Vardala, Petrachi Negre, Enachi Cizmarul, Enachi Rachierul, Gheorghe Huşanu, Hriste Croitoru, Gheorghe Şlicarul, Vlad Mungiu, Toma Târnovitul, Tudurachi Chirănuş,

[927] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. 95, pp. 119, 120

Iociul Abager, Enache Cantaragiu, Chenciul Abager, Nicola Ignatiu, Toader Stoica, Ganciul Ruşciclău, Sandul Pârţul, Leiba sin David, Meţul Ruşciclău, Menciul Răsolgiu, Iosăp jidov, Manolachi Talpeş, Ilie Vârgolici. // **2). Uliţa mare**: Gheorghe Radomir, Neculi Mungiu, Sterian Manoil, Donciul Petrovici, Ioan Gheorghiu, Caraiani Târnovitul, Ştefan Stoice, Vasile Popa, Nistor Popa, Constandin Cocul, Safta Doncioai, Toader Antohi, Căsandra lui Ion Antohi, Zoiţa Săcăroai, Dumitra Săcăroai, Hagi Iordachi, Nistor Popa, Ioniţă Langa, Ilinca Bălăbănească, Stoiain sin (fiu) Dima Băcal, Radul Ciobotar, Gavril Iamandi, Ştefan Soice, Gheorghe Zota, Constantin Iamandi, Vasile Popa, Ionică Chitaru, Ioan Pitariul, Paraschiv Mumgiu, Panaite Păun, Tănase Vişan, Ioan Liga, Anton Ciobotar, Toader Vâlcul, Casandra lui Ioan Antohi, Toader Antohi, Neculai Andrei, Chiriac Croitor, Iani Gheorghiu, Vasile Neculeevici, Petre Bogdănesăi, Toader şi Vasile Telal, Constandin Bolovan, Zmăranda Costandachi, Mihălachi sin (fiu) Toader Şlicar, Toader Vâlcul, Ioniţă Gâlcă, Radu Rachierul, Ioniţă Robul, Toma Ouleţ, Constandin Gălăţanul. // **3). Uliţa Nouă**: Constandachi Zahariolu, Lupul jidovul, Iosâp jidovul, Mile Brânză, Ganciul Stoica, Iani Gheorghiu, Ioan Andrei, Constandin Bălăban, Coste Hotonul, Moscul Băcalu, Toader Ciocoiul, Hagi Arghirii, Dima Bacalu, Dimofti Croitoriul, Costachi Dobrovici, Pavăl Abăgeru, Iancul zăt (ginere) Fiştovanul, Mihalachi Grăjdeanu, Radu Inariul, Costin zet (ginere) Olariul, Toader Olariul, Ioan Ursan, Ion Andrei, Gavril sin (fiu) Iani Bongean, Iani Bongean, Iordachi Oprâşan, Ioan Cârjă, Toader zet (ginere) Fani, Ioan Gheorghiu, Despina Săcăroai, Vasileche zet Săcăroai, Coste Băcalu, Neculai Băcalu,

Sandu Răşcăniţii, Catrina Turcoaica, Chiriazi Băcal, Maria Costinesăi, Maria Dobolinii, Enache Mitul, Stoica zet Plăcintă, Săftica Sturzoai, Tofana Codreniţa, Tănase Vişan, Ilinca Manul, Gavrilă Necoară sau Buhnilă, Ioniţă Oatul. // **4). Uliţa Armenească**: Nistor Popa, Neculai Leon, Bucur Mocanu, Vasile Mitre , Mihai Rusul, Tudurachi Goilu, Mihai Brăescu, Vasilachi Hârlacu, Elenco Manul, Neculiţă şi Radul Rachieriul, Dumitrache Pufle, Marcu zet Bungeanu, Constandiciul Fiştovanul, Maftei Ariton, Iordachi Liga, Petre Mungiu, Marin Altăngiu, Iordachi Movilă, Elenco Manul, Anghelachi Băcalu, Constandin Bou, Safta Doncioai, Andrei Brăescu, Constandin Alexă zet Brânzoai, Sandul Bou, Tudorachi Goiul, Ion şi Hiliuţă Chirul, Gheorghe Buliche. // **5). Uliţa Strâmbă**: Neculai Săhăidăcariul, Dima Neacşuolu, Vasilache Hârlacu, Şărban Bălăban, Gheorghe Ţiganul, Dumitrache Tiriachiul, Alecsandru Portasăi, Panaite Nastasâi. // **6). Mahalaua din jos de Căcaina, pe vatra veche**: Nastasă Pârţul, Chiriac Croitoriul Tocolu, Panaite Păun, Vasile Popa, Dumitrache Duca, Pavăl Duca, Crâste Pârţul, Nistor Popa, Mile Brânză, Gheorghe Balmoş, Gavril Brăescu, Sava zet Pufle, Marin Chirănuş, Vasile Dumitru, Costandin Brânză, Ion State, Neculai Pârţul, Mile Dumitru, Vasile Cole, Dumitru Borş, Vasile Epuri, Neculai Andrei, Hriste Blănar, Hrâste Blănariul, Enachi Mitul zet Arghiri, Constantin sin Arghiri, Ghenul zet Arghiri, Gheorghe Goiul, Iani Neacşuolu, Crâste Coman, Dumitrache Hore, Păvălachi Curilă, Panaite Anton, Toader Burne, Neculai Trăistarul. // **7). Mahalaua de pe vatra veche, din jos de podul gospod**: Toader a Chihăiţii, Tănasă Gane, Vasile Duca, Sava Goiul, Costache Agărici, Constantin Cara Iani, Iani Avrămiu,

Manolachi sin Onofrei, Bratoi Stoica, Neculai Doftorul, Toader Stoica, Gheorghe Radomir zet Sterian, Hai Iordache, Vasile Abăger, Radu Abăger, Manoli a Chirii, Lupul Gheorghiu, Panaite Andrii, Ionciul Abăgeriul, Nicola Ignatiu, Gheorghe Epuri, Petre Croitoriul, Sinul jidov, Petre Mungiu, Constantin Abager, Hagi Raicul, Ivan Hotunul, Colii sin Antohi, Gheorghe zet (ginere) Hagi Iordache, Ganciul Stoica, Iani Gheorghiu, Vasile Popa, Ştefănică Stoice, Gheorghe Nedelcu, Stroe zet Donogeasă, Costin Roman, Grigoraş Pârţul, Dumitru Lazor, Petre Dobrovici, Antohi Moisăiu, Crâste Pârţul, Sandul Pârţul, Mihalachi Grăjdeanu, Panait Blănariul, Ilie Tăbăcariul, Mirce Abăger, Ioniţă Langa, Panaiti Hagioglu, Toma Ouleţ, Ganciul şi Coste Băcalu, Iane Neacşuolu, Gheorghe Calfă, Stanca Puş, Neculai Costachi, Manoli Brăescu, Gheorghe Bulichi, Tănase Chetaprizul, Gheorghe Calpacciul, Grigori Babă, Dima Băcalu, Anghel Dobrovici, Ivan Dobrovici, Constandin a Vergulesăi, Vasile Lupaşcu, Neculai Andrei, Nastasia lui Constantin Andrei, Tache sin Crâste Curilă, Gavril Lupaşcu, Dumitrache Brânză, Mile Brânză, Necula Băcal, Alexandru Bâra, Nistor Popa, Dumitru Tolocan, Constandin şi Ţone Gălăţanu, Ioniţă Cole, Ioan Saule, Toma Braşoveanu, Manoli Lupaşcu, Iani Bungean, Alecu Beldiman, Panaite Andrei, Manolache zet (ginere) Cole, Chiriac Croitoriu. // **Dughene de pe moşie, afară de vatra veche**: Vasile Căldărariul, Constantin Duca, Vasile Duca, Panaite Blănar, Nica Băcalu, Constandin Mitici, Gheorghe Chiper, Ştefan Băcalu, Hrâste Băcalu, Gheorghe Ariţanosu, Dumitru Trăistaru, Constandin Iuraşcu, Constandin Mitici, Vasile Ciupercă, Petre Sârbul, Alecu Beldiman, Ştefănachi Scântei, Timofti Croitoru, Petre

Băcalu, Grigoraş Şlicariul, Ion Ursan, Penciul Blanariul, Nica Băcalu, Constantin Codreanu, Vâlcul Sârbul, Mihalachi Racoviţă, Chiriac Tocuolu, Costin Roman, Gheorghe Vidră, Gavril Blănaru, Vasile Borş, Anton Chitar, Pascal Gane, Maria lui Hiloti, Alecsă Ciobotaru, Vasile Duca. // **MAHALALE de PRIN-PREJUR. 1). Mahalaua Podeni**: Stan Abăgeru, Dobrea Abăgeru, Vasile Condoragiu, Gheţul zet (ginere) Stan Abăgeru, Constantin Pârvul, Naste Ciobotaru, Vasile Păun, Gavril zet Maria Botezăoai, Dumitrache Vulpe, Gavril zet Botezăoai, Neculai Chitarul Mocanu, Stama femeia lui Anton Bacalu, Necula zet Dumitru Bucătarul, Gheorghe Butnariul, Hagi Chiriac, Dascălu Gavril, Iancul Eşanu, Sterian Grecu, Nistor Popa, Iancul Eşanul, Gheorghe Vântul, Stoica Pârvul, Dobre Abăgeru, Toader Dima, Aniţa Ceapragiţa, Ştefan Torcaciul, Balaşa fata lui Ion Harabagiu, Ion Petcul, Gheorghe Rezmeriţă, Enachi Cantaragiu, Ion Răzmeriţă, Gheorghe Apostol, Iorga Chirimeciu şi fiul său Tudorachi, Antohi Mole, Radul Tăbăcariul, Dobre Abageriul, Tănase Fiştovanu, Mihalachi Rachierul, Radul babii Neacşii, Ion Buliga, Dămian Vidră, Gheorghe Grosu, Ştefan Trăistaru, Vele Feţuitoriul, Măriuţa Scârlătoai, Aniţa Câşlăriţa, Constantin Spânul, Apostol Tăbăcariul, Ioniţă Vidraşc, Ştefan Trăistaru, Ion Ţuţcăneanul, Ion Spânachi, Ion Ciobotarul Derebei, Ion Bălăuţă, Gheorghe Bibirincă, Neculai Mocanu, Iani Grecul, Coste Altangiu, Necula sin Savin, Ion Rezmeriţă, Cole Sârbul, Manole sin Marin Ciobotaru, Mătei Chică, Neculai Giurcanu, Ştefan Năstasă, Gheorghe sin Tudurachi Grosul, Costin Bacalu sin Paraschiv, Enciu sin Radul Dulgherul, Eni Macriu, Simion sin Marin Altangiu, Mihai Acbaş, Radul Suditul,

Mihai Sară ce l-au omorât tâlharii, Minciul zet (ginere) Donei, Neculi Mungiu, Done Papazolu, Dobriţa femeia lui Ivan Pitaru, Stoian Bacalu, Zamfira femeia Vlaicului, Lupul Buliga, Safta Buligeasa, Dămian zet Buliga, Ion Petcul, Lupul Hurduc, Stoian Sârbul, Cole zet Prapocic Anastasiei, Gheorghe zet Petcul, Neculai Moisâiu, Stamati sin Manoli Băcalu, Manoli Bacal-başa, Gheorghe Huluba, Dascălu Panaiti, Anghelachi Bacalu, Chiriac Abăgeru, Nicola Arnăutu, Aniţa femeia lui Nechita Bacalu, Ioniţă Robul, Abgheluţă Tabacariu, Giurge Blănarul, Ştefan Deeratul, Tănase Holban, Toader Vâlcul, Constantin Aştefanii, Constantin Cantaragiu, Grigore sin Mitul boengiul, Done Popazolu, Drăgan Căldăraru, Toader Antohi, Gheorghe Paruş, Vasile Răzmeriţă, Constantin zet Mihalachi Cioplitul, Ivan Varneolu, Toader Moraru, Tănase Păcurariul, Ivan Chitariul, Dumitru Bucătariul, Moş Paruş, Ilie Bărbierul, Radiul Rachieriu, Mihai Băcalu, Dan Bărbierul, Sava Boengiu, Ilie Ciobotarul, Ion Ţâganul, Constantin Ţiganul, Vasile Puişorul, Petre Covaci, Iordab Ţiganul, Panaite Andrei, Gheorghe Grecu, Vasile Mindirigiu, Ivan Ciobotaru Vălniolu, Oance Raţă, Ioniţă Raţă, Ilie Venin, Vasile Luchian, Dumitru Boengiu, Despina Vădana, Gheorghe Paruş, Radu Rachieriu, Ion Praja, Mihai Boengiu, Vlad Blănarul, Bogdan Gramolu, Zanet Cojocarul, Simion Altăngiu, Constantin a Cahţii, Slav Cuciclău, Dumitru Păun, Neculai Panciul, Panaiti Păun, Petcu Croitoriul, Dima sin Dascălu, Eni a Măriucăi, Gheorghe Graful, Novac Ciobotaru, Ion Giurcăneanu, Zamfira Vădana, Măriuţa Vădana, Marin Altangiu, Dima Neagul, Constantin zet (ginere) Vâlneolu, Tănasă Ciolacul, Gheorghe sin Gherghiceanu, Chiriac zet Mocanu, Ivan

Slav Ciorbagi, Tănasă Păcurarul, Radu Inariul, Dumitrache Macriu, Dima Mungiu, Mitachi sin Câşlalău, Neculai zet Tilici, Toader Degeratul, Năstasă Rotariul, Ioniţă Tufă, Toader Hagiu, Zmaranda Găinăţoae, Gheorghe Geneti, Dima sin Panica, Gheorghe şi Vasile Miosiu, Toader Antohi, Radul Tufă, Constandin Todosăi, Săndulache Casapu, Ion Ursan Tăbăcaru, Panaite Căpăţână, Crăciun Tăbăcariul, Gavril Ursan, Toader Căpăţână, Constantin Raţă, Neculai Moisiu, Gheorghe Raţi, Stere Grecu, Sandul Diaconu, Constantin Antohi, Vasilache Hârlacul, Saule Degeratul, Toader Degeratul, Ioniţă Năstasă, Nistor Popa, Toader Căzacu, Năstasă Grădinariul, Gafiţa lui Ioniţă Cărăuşu, Toader Cărăuşu, Penciul Abanii, Toader Rotaru, Ianachi Chiper, Constantin Crăciun, Toderaşc Crăciun, Gheorghe Cărăman, Ion Praja, Gavril Alecsă, Neculai Rachieriu, Arghiri Argintarul, Dumitru Rasolgiu, Panaite Praja, Panaite Năstasă, David Dobrovici, Ganciul Sârbul, Petre Ocneanu, Vasilache Mutul, Andrei Croitoriul, Mihalache Hârlacu, Strunzachi sin Stoian Bacalu, Ion Grăjdeanu, Vlad Cucanul, Grigore Pâslariul, Demâi Neagul, Nicola sin Mitachi, Ioniţă Ţăranul, Iani Niacşiolu, Enciul Chitaru, Tănase Sârma Buiuc, Mihai Băcalu, Gheorghi Alecsă, Petre Chiugiu, Constantin şi Ilie Ciobotaru, Iorga Ciobanul, Gheorghe Măgearu, Stanciul Grădinarul, Dumitru Şchiopul, Stan şi Gheorghe Giurcăneanu, Stama Ghelbăroae, Călin Grădinaru, Ion Bujoranul, Mihai Grădinarul, Toader Olarul, Dumitru a Neculii, Mărin Băjenarul, Ion Buliga, Andrii Ciobotaru, Frangul Grădinarul, Rusă Arnăutu, Manoli Bălăban, Ion Rusu, Coste Arnăutu, Zamfira Ciobanu, Gheorghe Doschinul, Ioniţă Ţăranul, Ion Cârste, Petre Idriceanu, Jăles

Croitorul, Dobre Tuluceanul, Eni Tucanul, Caste Tuluceanu, Gherghiceanu Tuluceanu, Ileana Biriţic, Marin Tuluceanu, Ştefan Chitarul, Chiciuc Stati, Panaiti Teohari, Sterian Manoil, Gheorghe Palacior, Gheorghe Dragoş, Gheorghi Pantazi, Chiriac Hârlacu, Dumitru Neda, Vasilache Ciobotaru, Constantin Grădinaru, Culiciu Sârbu, Enciul Dafinii, Zanet Bratovanu, Enache Doschin, Dumitru Dulgheru, Constantin Chiper, Gheorghe Malciul, Ştefan Dragoş, Neculai Ungureanu, Tănasă Panica, Gheorghe Luţicanul, Eni Pârvan, Gheorghe Bercaru, Iancul Eşanu, Stoian a Paraschivei, Măriuţa Scurta, Mihai Sară. // **2). Mahalaua Muntenii**: Ioniţă sin Crâste Curilă, Ioan Blănariul, Ion, Petrache, Gheorghe şi Mihalachi Cărămidarul, Andrei, Dimofti, Alexandru, Nechita şi Isar Tăbăcarul, Zaharia Ceapă, Constantin Ciupescu, Petre Dragul, Ion sin Vârlan, Ion Bârlădianu, Alexă sin Ion a Chiţăi, Ioniţă Leahul, Iordachi Păscariul, Alexandru Bujoranul, Gheorghi Duca, Enachi Lambrino, Ioniţă Roman, Ignat Sârbul, Grigoraş şi Vasile Roman, Vasile Agiudeanu, Ioniţă Vârlan, Constantin Buduruş, Toader Vârlan, Iftemi Ignat, Constantin a Dohi, Ion a Paraschivii, Toader Bălaeş, Toader Ignat, Nistor Pricop, Costandachi Izgon, Ion şi Dumitrachi Roman, Ioan sin Matei Păladi, Vasilache sin Chirul, Gafiţa lui Matei Păladi, Ştefan Ignat, Ion Nicorete, Enache Die, Eleana Portăsoai, Tudosă Dranga, Panaite Docan, Neculai Budul, Radul Chirilă, Pavăl sin Toader Rotaru, Matei, Toader şi Emandache Dranga, Manolache Vlad, Costachi Parlapan, Grigori Iamandi, Gheorghe Marcu, Neaşu Munteanu, Hriste Grecu, Iordachi Liga, Neculai Grecul, Apostol Tăbăcariul, Ştefan Manoli, Manolachi şi Iamandi Budu, Ştefan Dole,

Gheorghe Gociul, Neculai Mereuţă, Neculai Buduruş, Iani Stancul şi Gheorghe Palcău, Toader Ciobotariul, Toader Sâmbotin, Ion Stegariul, Costandachi sin Marcu, Ion şi Coste Budul, Ivan, Toader şi Lazor Munteanu, Stancul Marcu, Gavril Blănariul, Tănasă Marin, Ianachi, Neculai, Manolachi, Marcu, Ştefan şi Toader Durac, Neculai şi Anton a Mitului, Necula sin Neacşu, Ion Neacşu, Neculai Costachi, Măriuţa Costei, Dumitraşc şi Neculai Popa, Ioan Jora, Constantin Sâmbotin, Ion Ignat, Constantin Vraghii, Vasile Dulgheru, Ioan Cuza. // **3). Mahalaua din sus, până în Căcaina**: Tarşiţa Vardalah, Iordachi Oprişan, Dascălu Damian, Constantin Arnăutu, Constantin Dulgheru, Gheorghe şi Staicul Cheptănarul, Ion sin Albu, Toader Cheptănariul, Vasile Albul, Apostol şi Radul Călăraşu, Iordache Giurge, Todosia Perianca, Maria Soponăriţa, Maranda Arnăutoaie, Ion Munteanu, Ion Ciupercă, Pascal Gane, Ionică Blănariul, Crâste, Andrei şi Neculai Curilă, Vasile Buhnilă zet (ginere) Necoară, Sandu Bou, Ioan Pană, Maria Boculeasă, Aref Rusul, Aniţa Ruginoai, Mihalachi Murguleţ, Ion Popa, Ştefănachi Scântei, Maftei Gherghescu, Ion Ciorăscu, Gheorghe Buzatul, Costachi Die, Vasile Lupaşc, Gheorghe Daghie, Alecsa Zgaroiu, Constandin Braşovanu, Costachi Ghinovici, Maria Prescorniţa, Enachi Olariul, Grigori Dinul Cheptănaru, Toma Grecul, Şărban Lambrino, Constantin Panaite, Ştefan Olariul, Toader Mucegaiu, Andrei Hălmaga, Dumitrachi şi Grigori Boţorogă, Iacov Chetrariul, Chiper Olariul, Dumitrachi Oprişan, Gheorghi Zugravu, Gheorghi Perianu, Petre Rotariul, Ioniţă Braşovanul, Ioana Boţorogiasă, Lupul Murguleţ, Mile Blănariul, Constantin Sturza, Ioniţă Pârţul, Ioniţă Ciobotaru, Ioniţă Brahariul, Lazăr Călăraş, Iani Cioclu, Vasile

Holban, Toader Arnăutu, Iacov Rusul, Constandin Bodoşcă, Manolachi Titirică, Grigori Găitănaru, Gheorghi Mohora, Toader Chiper, Dobre Călăraşul, Ioniţă Boţul, Ion Butnaru, Vasile Duca, Manolachi Borş, Toader Ciobotaru, Grigori Vechiul, Mihalachi Borş, Grigoraş Pârţul, Vasile Angheluţă, Gheorghe Porumbu, Stan Tăbăcaru, Angheluţă Ciungul, Toader Coranga, Vasile Corodeanu, Vasile Bâcle, Ioniţă Pârle, Gavril Iamandi, Crâste Manoli, Pavăl Duca, Angheluţi Bărbăierul, Aniţa lui Avram Tăbăcarul, Manolachi Talpeş, Catrina Botezătoae, Constantin Hangecai, Ioniţă Iamandi, Constandin Panaiti, Costachi Iamandi, Mihail Răchitosul, Ion Lazor, Ioniţă Drăgănescu, Păvălachi şi Iordache Curilă, Toader Maftei, Ion Chelarul, Iacov Zugravul, Vasile Chicoş, Stan Miticiu, Neculai Epuri, Grigoraş Şlicaru, Vasile Paşcanu, Vasile Lupaşc, Vasile Bostaca, Anton Casapu, Ion Hiliuţă, Toader zet Covrig, Taşul Grecul, Mihalachi Covrig, Mihali Grecul, Ion Ghizdan, Matei Rachieriu, Ion Bostan, Mile Brânză, Manoli Huidiul, Tofana Codreniţa, Zaharia Cojocaru, Maria Munteanca, Sandul Covrig, Matei Gherghescul, Manolachi Gociul, Vasile Rusul, Vasile Sârbul, Necula sin Dima Ciobotaru, Mile Brânză, Luca Floreşteanu, Sandul Arpindiu, Enache Gheoca, Constantin Prasinu, Gavril Iamandi, Ioniţă Condurachi, Ştefan Danovici, Neculachi Ventura, Ioan Cană, Stan Munteanu, Toader Ciobotaru, Mih Borş. **4). Mahalaua din jos de Căcaina**: Ioan Costachi, Costachi Cerchez, Ioan Gheorghiu, Constandin a Stânculesei, Ianachi Guliman, Antohi Croitoru, Ioa a Stănculesăi, Maria Todoroai, Alexandru Cojocariu, Petrache Negre, Constantin Mitici, Costachi Lambrino, Solomon Hăulică, Ion Cerchez, Gheorghi Popoiul, Velică Brânzi, Dobre Abăgeru,

Constandin Cocul, Ion Tătarul, Ştefan, Ioniţă şi Panaiti Anton, Ghenul Croitoriul, Ion Miron, Sandul Bou, Safta Doncioai, Vasile Vidraşc, Gheorghe Vidră, Ianachi Cantaragiu, Gheorghe Şlicariul, Ioachim Sârbul, Ioan Postaca, Ion Perianu, Neculai Blănariul, Toma Târnovitul, Costin Pangrati, Vasile Bostaca, Chiriac Gălăţanu, Bucur Rachierul, Toader Chiţiga. // **5). Mahalaua din jos, spre Ocolul Vitelor**: Ion Vidră, Toader Caşul, Constantin Cocul, Donez Popazolu, Neculai sin Gheorghi, Ioniţă a Truhinii, Gheorghi Cole, Gheorghi Graful, Ion Borş, Ioniţă şi Iorga Gâlcă, Mihai Câte, Dumitrache Mustaţă, Ştefan Borş, Ion Ursan, Vasile Mitre, Ioan Greceanu, Ileana Vrămoai, Dumitraşc Nucă, Barbul Pană, Vasile Holban, Constandin Surdul, Sandul Răşcanul, Nicola Câte, Ioan Vremi, Ioniţă Ţiganu, Gheorghe Mitre, Constantin Tenii, Ioan Ciubucciu, Ştefan Borş, Ioniţă Bungean, Ioniţă CRânganu, Ioniţă Ciobotariul, Gheorghe Purcel, Nicu Ciubotariul, Filip Uţă, Mavrodin Marangozu, Radul Munteanul, Crâste Grădinariul, Vasile Perianu, Apostol Drăgoiu, Filip Breahnă, Gheorghe Bostan, Istrati Calmâcu, Pavăl Croitoriu, Vasile Frunză, Nicolai Alde, Gheorghe Ciubucciu. // **6). Mavalaua din jos de Ocolul Vitelor**: Albu Enachi, Andrei Neagu, Enachi Şărban, Gherasim Rusul, Constandin Sârbul, Andronachi Calmâcul, Ştefan Chicoş, Iacob Fartalcu, Simion Chicoş, Gheorghi Mândru, Constantin Gorovei, Ion Munteanul zezt (ginere) Petcul, Vasile Năvodariul, Sandul Calmâcul, Andrei Ţiganul, Hristodor Brătianu, Gheorghi Crâg, Vasile Cojocariul, Grigori sin Vătavu, Paraschiv a Sofronii, Dragomir Păscaru, Mihalachi brat (frate) Ştefănachi, Iani Grecul zet Sturzul, Vasile Grecul, Dobre Sarialbă, Stan Pitarul, Petrachi Negre, Ştefanachi

Scântei, Mihai Gălăţanu, Ion Dima, Petcul Grădinarul, Ioniţă Gălăţanul, Dumitrachi Anghelinii, Stoian Sârbul, Barbu Munteanu, Pavăl Mândru, Ioniţă Apostul, Bucur Găitănarul, Ştefan Stoice, Maria Botezoai, Mogoş Ciobotariul, Nastasia Huhuliasă, Neculai Săpătoriul, Constandin Hore, Dumitru Roşul, Ioniţă Ştefănachi, Ion Dulgherul, Nistor Negru, Dumitrachi a Săvoai, Sava Ciobotaru, Şărban şi Constantin Bălăban, Sotir Grecul, Maria a Neagăi. // **7). Mahalaua din jos spre Pocită**: Ion Popa, Constandin Alecsă, Ştefan Zugravu, Toader Bostan, Neagul Bejănariul, Iordachi Zugravu, Constantin Bostan, Lefter Munteanu, Iancul Chirul, Savin Tăbăcariul, Costandachi Hârjău, Dima Brânduşă, Simion Ciobotaru, Ştefan Botoşăneanu, Irina Cazangiţa, Ilie Cazangiu, Gheorghe Chiorul, Ştefănachi Gălăţanu , Panaite fiul lui Şerban Gălăţanu, Şărban Floari, Sfetcu Abageru, Ioniţă Iamandi, Stan Condaragiu, Dima sin Mitan, Gheorghe Creţul, Iordachi Gorovei, Constandin Croitoru, Constandin Brânză, Ion Dimitriu, Vasile Grosu, Sandul Boganul, Gheorghi Cerchez, Gavril Blănariul, Vasile Borş, Anton Chitariul, Procopi Agachi, Antonia Isuf, Ilie Trăistar, Vasile Zanet, Ştefan Moisăiu, Manoli Chire, Aniţa lui Anton Arnăutu, Dima Tăbăcariul, Filip Duca, Dumitra Grămulească, Gheorghe Grafu, Anghel Bogasieru, Panaiti Hagiolu, Ion Puţanu, Miţul Ruşciclău, Pavel Abager, Vasilache Fartalnic, Manolachi Abager, Matei Merariul, Şărban Popa, Neculai Gâlcă, Ştefan Drăgan. // **8). Tot mahalaua din jos, în Promoroace**: Tudorachi Ciobotar, Panaiti Cărăcaş, Gheorghi Babaoa, Gheorghe Vrânceanu Pruteanu, Catrina lui Stoian Sârbul, Gheorghi Cojocar, Andrei Chiricuţi, Toader Puiul, Gheorghe a Dumitrii, Pantază Cojocar, Costin zet Toader

Olariul, Nechita Fartalnicu, Gherghina Menciului Sârbul, Ilie Tăbăcariu, Gheorghe Şchiopul, Crăciun Abăgeriul, Tudoriţa Radului, Ion Flore, Dumitrachi Băcalu, Mătei Suditul, Gheorghi Orbul, Neculai Ciobotarul, Zamfir Sârbul, Gavril Căsapu, Ţone Rachieriul, Dumitru Trăistar, Iordache Smâdul, Ion Holban, Constandin Vântul, Vasile Meleghe, Ion Şchiopul, Ion Chirul, Stoian Abăgeriul, Stoica Lalul, Panaite Ciupercă, Ivan Sârbul, Toader Olaru, Safta Romănesăi, Vasile Ciupercă, Ion Dulgheriul, Donciu Petrovici, Radul Abăgeru, Lupul Gheorghiu, Petre Botezatul, Dima Brânduşi, Tudorachi Arnăutul, Toader Olaiul, Simion Braşovanul, Constandin Bodoşcă, Stan Vezeteu, Iacob Dulgherul, Ioniţă Bărbierul, Ion Canu, Vasile Munteanul, Ion Terle, Gavril Nicoară, Ion Constandin, Ioan Codreanu, Iancu Miclescu, Marin Vezeteu"[928].

1877-1878, districtul **Bârlad**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Andrei Bitrineaţă**, soldat, din comuna **Pueşti**, Bârlad"[929].

1898: „**Bârladul**, oraș, plasa Târgul, judeţul Tutova, așezat pe ambele maluri ale râului Bârlad. Este pus mai tot pe şes, afară de suburbiile: Morile-de-Vânt și parte din Cotul-Negru, care sunt pe dealuri. Ocupă o suprafață de 450 hectare. Are o populațiune de 19.451 locuitori, din care 9.553 bărbaţi și 9.898 femei. Ştiu carte 6.291, nu ştiu 13.160. Locuiesc în 3.926 case. Locuitorii orașului sunt, în maioritate, români; sunt câțiva greci, evrei și bulgari. / Industriile care se practică sunt:

---

[928] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, II, Bârlad 1912, doc. Supl., pp. 342-389

[929] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, pp. 261-270

cizmăria, croitoria, cojocăria, lemnăria, fierăria, zidăria etc.; parte din locuitori se ocupă și cu tăbăcăria, olăria, muingeria și fabricarea săpunului. Are 7 mori cu vapor și mai multe de vânt. / Comerţul său este activ şi îl face mai mult cu Galaţi, de care se află la o depărtare de 142 km. Are 976 stabilimente comerciale. / Acest oraș serveşte ca piaţă de desfacere a cerealelor, nu numai din acest judeţ, ci și a celor vecine. Are 4 pieţe… Aici, în fiecare an, de la 20, până la 29 august, se face câte un iarmaroc, ce datează de la anul 1863, și câte unul săptăminal, în fiecare marţi și miercuri, pentru vite… / Posedă: un liceu, Liceul „Codreanu”, cu o bibliotecă; un gimnaziu real; o școală normală; o şcoală de meserii pentru băieți; una pentru fete; 6 şcoli primare de băieţi, din care școala No. 1 s-a înființat la 1831; 5 de fete; 2 pensionate de fete; şi câteva societăți culturale. Are: un spital, spitalul „Elena Beldiman”, cu o încăpere de 90 paturi; 13 biserici, din care cea mai veche (Biserica Domncască), făcută de Vasile Lupu, servește de catedrală; 3 farmacii; 3 tipografii; 5 librării; 1 teatru; 1 oficiu telegrafo-poştal; 1 casă de credit agricol; 2 grădini publice, dintre care una situată în marginea dinspre nord a orașului, vechi, mare și frumoasă. / Clădirile publice cele mai principale sunt: liceul, spitalul, şcoala No. 3 de băieţi, etc. Este divizată în 5 despărțiri, cu câte un comisar fiecare. Este comună urbană; reședința prefecturei și a tribunalului județului Tutova; are 2 judecătorii de pace. / **Notiţe istorice**: Dintr-un document, pe care dl Ion Bogdan însă îl contestă de autentic, ar rezulta că acest stat era pus sub suzeranitatea regelui Galiției, formînd o feudă a acestui Rege și că avea, la această epocă, de principe pe Ivanco Rotislavovici, care se intitula principe al Bârladului. Într-

un text al unei cronici ruseşti, întilnim, pentru întâiași dată, numele orașului Bârlad. La 1174, principele de Susdali, Andrei, mâniindu-se pe frații Rotislavici, trimise să le spună: „De nu voiţi să faceţi pe voia mea, tu, Rurice, du-te în Smolensk, la fratele tău, iar tu, Davide, du-te în Bârlad, căci în ţara rusească nu-ţi îngădui să stai!”. Deja pe acea vreme locuitorii de aci erau români creştini. În susținerea acestei păreri, se aduc două mărturii contemporane: una a lui Nicetas Choniates, din secolul XII, în care se pomenește de poporul Vlah; iar a doua e o bulă a papei Honoriu III, din secolul XIII, în care se vorbeşte de poporul „Blacorum”. Când anume statul Bârladului s-a alipit de Moldova nu se ştie cu preciziune. În 1374, alipirea era un fapt îndeplinit, deoarece vedem pe Iuga Koriatovici, Domnul Moldovei, datând un uric, în acel an, din Bârlad. Alexandru cel Bun, împărțind țara în mod administrativ şi regulând boieriile, a orânduit, pentru Țara de Jos, un vornic mare, numit Vornicul Bârladului, a cărui reședință era în târgul Bârladului, unde-l găsim, tot astfel, şi pe la 1628. / La anul 1422, vedem târgul Bârladului fiind un oraş comercial, cu un venit oarecare, căci Alexandru cel Bun dăruieşte vama Bârladului, ca venit, mănăstirii Bistriţa. În scrisoarea lui Ilieş Voievod, din anul 1434 (6943), septembrie 1, către Regele Poloniei, se arată condiţiunile de pace dintre Ilieş şi frate-său Ştefan, promiţând credință Regelui Vladislav. Ilieş spune că a dat fratelui său, „din stăpînirea noastră strămoşească orașul Chilia, cu vămile și iazurile, care atârnă de același oraș, şi piaţa Vasluiului, cu ţinutul care atârnă de acea piață și la stăpânirea Tutovei, târgul Bârladului, cu tot ținutul și morile Covurluiului, și piaţa Tecuciului, cu tot ţinutul”. / La 1444, Bârladul este ars cu

desăvirşire de tătari. / Ştefan cel Mare, în aşezământul comercial, ce-l încheie cu trimișii Regelui Poloniei. la 1460, iulie 3, prevede anume ce taxe să perceapă, la import și la export, vama Bârladului. / Între anii 1550-1556, îl vedem târg mare, cu 3 biserici. / Prin acest oraș era, înainte, calea principală între Galaţi-Suceava şi Galaţi-Iași, căci Petru Rareș, când s-a întors de a doua oară în scaunul domniei, la 1541, pornind din Galaţi, a poposit aici, în Bârlad, la boierul său Hura, vornicul, făcindu-i acestăa mare ospăţ şi cinste; de aici, a plecat la Suceava. / Este prădat, la 1683, împreună cu o parte din judeţ, de către tătari, sub conducerea lui Murat Gherei, hanul de Crimeea, când acesta se ducea, din ordinul Sultanului, să înconjure Viena. / Asemenea, este prădat la 1686, în timpul domniei lui Constantin Cantemir, de către armata polonă, condusă de Sobieschi. / Pe la începutul secolului al XVIII-lea, Bârladul avea o temniţă şi poate centrală pentru partea de jos a Moldovei, căci vedem pe Neculae Mavrocordat, la 1710, când venea să se așeze în scaunul domniei, că, în drumul său prin Bârlad, s-a oprit aici și, găsind temniţa plină de oameni, închiși din pricina datoriilor către turci, i-a judecat şi, negăsindu-i vinovaţi, i-a eliberat. / Bârladul este leagănul vechii familii moldoveneşti Costache Epureanu”[930].

[930] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 449, 450

BÂRLĂDENI

(ţinutul Putna, Vrancea).

1633, martie 30: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Nica cupeţ din **Focşani**, care cumpărase, de la Marghita, soacra lui Bulai, „o parte de moşie ot **Holturele** (toponim la Mărceşti), din satul **Mierceşti** (sau Mirceşti, numit înainte Grozeşti, azi Mărceşti, comuna Vânători, Vrancea), a treia parte dintr-un bătrân, cât se va alege partea ei… drept doi pol galbeni, înaintea multor oameni buni şi megieşi din primprejur, anume Pepele, Stoian, Buzinca şi fiii săi Cozma şi Todosie, Iachim zet (ginerele lui) Bosianu, Constandin Mal or **Răduleşti** (comuna Vânători, Vrancea), Mihăilă ot **Bodeşti** (comuna Vrâncioaia, Vrancea), Lazor şi Constandin ot **Bârlădeni** (ţinutul Putna, Vrancea), Canţir şi Bole ot **Focşani**, Dumbravă vătaf ot **Floreşti** (contopit cu Câmpineanca, parte a oraşului Focşani) fiul lui Sanhiraci şi alţi oameni buni. / Şi ne-a mai arătat alt zapis de mărturie de la Neculai, Lefter Micnici, Crocovel staroste şi Ciohodar hotnog de la **Focşani**, scriind şi mărturisind precum au venit Stan şi Lupe, fiii Armancăi, nepotul lor Stan, fiul lui Stanislav şi Stepan, fiul Tudoscăi şi au vândut… cât se va alege din satul **Mirceşti** şi din partea Holturelului… Nicăi cupeţul din Focşeni, drept 40 taleri bani buni”[931].

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin

[931] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 322, pp. 415, 416

(Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru moşiile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** (sau Tămăşoani, raionul Vulcăneşti[932], Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185 galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a

---

[932] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 254

rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor din Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul ei Toderaşco, drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile

vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a patra patre, cumpărată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi, care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o Dabija vodă de la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la

Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de laToader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi, cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Galata şi Caşin, drept 500 lei”[933].

BÂRLĂDENI

(comuna Barcea, Galaţi).

1640, martie 6: „Carte de la boierii cei mari, întăritoare Orgăi (Iorga) cămăraşului pe satul **Dudeştii** (lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi), ce se cheamă **Brehna** (lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi), în ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului, ce a cumpărat de la nepoţii lui Gheorghe vornicul cel mare, şi pe alt sat, anume **Bârlădenii** (comuna Barcea, Galaţi), lângă satul Brehna”[934].

---

933 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

934 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 305, p. 299

1774, iunie 26: Satele **Slobozia Nouă, Borcia** şi **Bârlădeni**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbăneştii şi Lieştii, după recensământul lui Rumeanţev[935], aveau **toată suma caselor 31**. Scădere rufeturi 7: 3 nevolnici, 1 vornic, 3 vădane. Rămân birnici 24. / **Bejenari** veniţi de la munteni: Ion sin (fiu) Manoli / Ilii / Anghel sin Iancul, ce a fost birnic la Torceşti / Irimia ot (din) Pechia / Tudorachi / Vasili Cursar / Ion, morar, ce a fost scutelnic al spătarului Gheorghi Costandachi / Marin Boţâca / Postolachi Mohora / Lazor Mohora / Pârvul, muntean / Ioniţă Mohora, ce a fost birnic la Torceşti / Dima, muntean / Nenul, muntean / Voinia, muntean / Barbul, muntean / Mile, muntean / Niagu sin Ion, ce a fost birnic la Umbrăreşti / Leca, tij (la fel) / Stan sin Rusân, tij / Gheorghi sin Lecăi, tij / Gheorghi Uşurel, tij / Dumitru sin Dediul / Toader Popoiul, ce a fost la Maluri. // **Rufeturi**: Ion sin Toader, cojocar, vornic / Manoli, nevolnic / Năstasă Mohora, nevolnic / Ion, muntean, nevolnic / Dobra, văduvă / Stana, căpităniţă văduvă / Sanda, văduvă.

BÂRLĂDENI

(sau Bârlădeşti, comuna Bârlădeni,
raionul Ocniţa, Moldova).

1645, aprilie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vameş Porfir, care cumpără, de la fraţii Ştefan,

[935] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 555

Tănasie, Maria şi cumnatul lor Leontie, fiii lui Grigorie şi nepoţii lor de frate, de la Drăgan şi sora lui, copiii lui Neaniul Doboş, de la Dumitra şi Vidruţă, fiii Maicăi, de la Mardarie şi fraţii lui, fiii lui Istratie, toţi nepoţii şi strănepoţii popii Ivaşco şi ai lui Ion… „din jumătate de sat **Bârlădeni** (comuna Bârlădeni, raionul Ocniţa, Moldova), din a şasea parte a treia parte, care este pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei", cu „85 de lei şi 4 coţi de filandrăş, pe care el le-a dat lui Ştefan Pagul iuzbaşa pentru nişte case pe care le-a făcut iuzbaşa Ştefan pe această parte de ocină, pentru că el a cumpărat mai întâi de la Dumitra, fata Maricăi, fără ştirea celorlalţi nepoţi ai ei. Şi după aceea, s-au sculat aceşti nepoţi ai Dumitrei şi au întors îndărăt aceşti bani lui Ştefan iuzbaşa"[936].

1669, iunie 26: Iane, fratele fostului vameş Prohir, vinde marelui vameş Păun, drept 420 lei bătuţi, „tot satul **Uşireştii**, ce sunt pe Prut, la ţinutul Lăpuşnei, şi cu vad de moară în Prut, cu bălţi de peşte şi cu tot venitul… care sat a fost al fratelui meu Porhir, cumpărătură de la Vasile Banul ce-a fost medelnicer mare, cu ispisoc de la Vasile vodă… / Aşijderi i-am vândut, dreot 85 lei bătuţi, din sat din **Bârlădeni**, ce-s pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei, din a şasea parte din jumătate de sat Bârlădeni, a treia parte, cumpărătura fratelui meu Prohir de la Ştefan, Tănase şi Maria, feciorii lui Gligori, cumnatul lor Liontie, de la verii lor Drăgan, feciorul Neaniului Doboşer, Dumitra şi Vidruţ, feciorii Maricăi, Mărdarie cu fraţii lui, feciorii lui Istratie, toţi nepoţi şi strănepoţi popii Ivaşco şi lui Ion"[937].

---

936 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 65, pp. 61, 62

937 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 88, pp. 112, 113

1757, iunie 23: Carte de împuternicire, dată de Scarlat Grigore Ghica voievod mănăstirii Dancului, după ce vlădica a arătat cărţi domneşti pentru „aceste moşii, anume **Uşereştii** şi **Bârlădeştii**, pe apa Prutului, la ţinutul Lăpuşnei, şi pe aceste moşii ar fi arând şi cosind tătarii, şi ugurşii iau pâine de pe la tătari, şi mănăstirea nici un folos nu are de acele moşii… Pentru care, am dat domnia mea volnicie sfinţiei sale şi pe cine va trimite să fie volnic a strânge şi a lua toată dijma din pâine şi din fânaţe de la tătari şi de la alţii ce or face pe aceste moşii, iar uşurgii întru nimică să nu se amestece, nici să scrie dijma acestor moşii"[938].

1770-1772: Satul **Bârlădianul**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[939], **toată suma caselor: 9**. Rămân birnici 9. / **Birnicii**: Vasilache, vornic / Ștefan Dohoru / Ion al lui Ostap / Gavril Țurcanu / Ștefan, prisăcar / Grigoraș fiul lui Ostap / Silivestru fiul lui Oprișan / Iosip, morariul / Grigoraș Hârtie.

BÂRLĂDEŞTI

(lângă Răduleşti, comuna Vânători, Vrancea).

1635, mai 7: Întărit de Vasile Lupu voievod starostelui Dabija, în baza unui zapis de mărturie de la Petre şoltuzul şi cei 12 pârgari din **Adjud**, „scriind cum au

---

938 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 172, pp. 200, 201

939 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 153

venit înaintea lor Tudora, fata lui Dragotă, nepoata lui Oţăl, şi Avrămia, fata lui Puşcă, tij (la fel) nepoata lui Oţăl, şi feciorii ei şi au vândut un vad de moară, Vadul lui Puşcă, din sus de **Stoişti** (sat pe Putna, înglobat în oraşul Focşani, Vrancea) lui Dabija părcălabul, drept 20 taleri număraţi, patru boi şi două vaci, înaintea preotului Sava, Ionaşcul, Mircii şi Irimiei din **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea) şi a Iurei din **Bârlădeşti** (lângă Răduleşti, comuna Vânători, Vrancea) şi a multor oameni buni”[940].

BÂRLĂLEŞTI

(sat pe Dumitra, comuna Epureni, Vaslui).

1452, septembrie 10: Întărit de Alexandru voievod postelnicului Ignat, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi moşii, sate anume Şoldeştii, la Dumitra, şi Ciorăştii, şi Bârlăleştii, i Soltăneştii, şi Socii, cu mănăstire şi cu Stanul, şi, pe Prut, Dănişoara, şi Ciocăneşti, şi Borzăştii, şi, tot acolo, la Vadul Ruşilor, unde este Niag, şi, de acolo, câmpul până ajunge la altă selişte, unde au fost Mane, şi selişte... Ştelunova, şi, pe din sus, la gura Sărăţii, sileşte Buvina, i... osebit alte selişti, şi pe din sus de Husova, şi Dobromireştii, pe Smila, şi Balosineşti, pe Smilişoara, şi, pe Tutova, unde este fratele lui, Româneşti, şi unde este casa lui, la Moina, şi sileşte Negrileşti,

---

940 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 110, p. 150

şi sileşte pe Lucoveţ, unde au fost Frumuşelul, şi Zorilă, pe Tegheci, şi, la Prut, pe gârla Soholeţul, unde au avut şi moară şi iaz”[941]. Hotare, din vechi.

BÂRLEŞTI

(sat pe Bahlui, numit Havati, comuna Erbiceni, Iaşi).

1459, iunie 12: Întărit de Ştefan voievod lui Ion Negoescu, aflat în pâră cu Ivaşco de Sereţel, care primeşte uric pentru „satele numite Bereşti, şi Drângeşti, şi Havati… Şi încă i-am întărit satul anume Negreşti, pe Pârâul Carului, pe care l-a cumpărat de la Tador Fofâş, pentru 70 zloţi”[942].

1627, noiembrie 15: Zapisul lui Ionaşco Moga, feciorul lui Toader Moga, nepotul Mogăi sulgerul, prin care mărturiseşte că a vândut, lui Dumitru Buhuş vistiernic, drept 40 de taleri, „moşia din satul **Bârleşti** (Cârligătura, Iaşi), de la Bahlui, din jumătate de sat, a treia parte… Şi la tocmeală au fost Costantin Hăbiiac şi Căzan Bohmată din **Mulcel** (Muncel, Neamţ), Tănasie din **Verăşeni** (Vereşeni, Iaşi) şi Nicoară Vintelescul de **Covurlui**… Şi eu însumi Gligorie Mustaţă am scris”[943]. / **1628**, noiembrie 15: Ionaşco Moga, feciorul lui Toader

---

941 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 20, pp. 22, 23

942 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 85, pp. 121, 122

943 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 257, pp. 339, 340

Moga, nepotul Mogâldei sulgerul, vinde vistiernicului Dumitru Buhuş, pentru 40 de taleri, „din satul **Braleşti** de la Bahlui, din jumătate de sat, a treia parte… şi la tocmeală au fost Constantin Habiaş şi Cazan Pohmat din **Muncel**, Tănasie de **Verăşani**, Nicoară Vintelescul de Covurlui şi mulţi oameni buni”[944].

1631, aprilie 8: Întărit de Moise Moghilă voievod vistiernicului Dumitru Buhuş, careprimeşte uric pentru „o bucată de pământ în hotarul Târgului Frumos, care este dinspre **Criveşti**, şi de începe din movila săpată, din hotarul Plotuneştilor, pe drumul cel păduros, şi de acolo peste Bahlueţ, la altă movilă săpată; şi de acolo iarăşi la altă moviliţă, peste Bahlueţ, la dealul Muncel şi pe vârful Muncelului, la hotarul Costeştilor; iar dinspre celelalte laturi, pe ale sale vechi hotare… dreaptă danie de slujire şi chiar cumpărătură, pentru că a dat acelui domn patru cai buni, preţăluiţi drept 140 ughi (ducaţi ungureşti); iar acei cai datu-i-a în treaba ţării la cinstitul han… / Şi mai întărim lui Dumitru Buhuş vistiernic, din ispisoc de cumpărătură, ce-a avut de la Alexandru voievod, fiul lui Radul voievod. din a patra parte de sat **Olăşei**, a treia parte, ce-i în ţinutul Vasluiului, cu părţi din mori şi din heleştee pe apa Şacovăţului, şi cu prisacă, cumpărătură de la Vasile Dăşovanul, fiul Nacului, drept 50 taleri de argint… / şi nişte părţi din satul **Dumeni** pe Prut, la gura Ciuhurului, în ţinutul Hotinului, cumpărătura socrului său Ilea Bucioc. / Şi iarăşi îi dăm şi întărim, din ale sale dresuri de cumpărătură, din satul **Văvătieşti**, care acum se numeşte **Bârleşti**, din jumătatea de jos, a treia parte, cumpărătură de la Ionaşco, fiul lui Toader Moga, nepot lui Moga sulger, drept 40 taleri de argint… / Şi iarăşi îi

[944] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 66, 67

dăm şi îi întărim a patra parte din toată seliştea **Hotceştilor**, sub strungă, în ţinutul Romanului, cumpărătură de la Tanasie şi femeia lui Titiana, fata lui Gligore Mustea, şi de la sora sa Nastasia, nepoata Anei, strănepoata lui Ion Gănescul, drept 40 taleri de argint"[945].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor

---

[945] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 155-161

alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu

mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[946].

1637, iunie 4: Ispisoc de cumpărătură şi întărire de la Vasile Lupu voievod pentru marele sulger Toma „pe o poiană ce s-a numit Poiana lui Coste, în hotarul **Bârleştilor** (comuna Erbiceni, Iaşi), ce şi-a cumpărat de la Vasile Cenuşe şi de la rudele lui, drept 5 taleri buni"[947].

1639, februarie 27: Toader, diacul de Bârleşti, şi sora lui Mărica, feciori Zahariei Benei, nepoţi Stancăi, strănepoţi Mogăi, seminţia lor Anton, feciorul lui Feteon, nepotul Frăsinei, strănepot Mogăi, fraţii Florea, Cozma, Vasile şi Palaghia, feciorii Tudorei, nepoţi Drăghinei Păşcoae, strănepoţi Mogăi, şi fraţii Vasilie, Gligorie, Ionaşco Burchi, Benea, Isaico, Ana şi Alba, feciori Alexandrei, nepoata Stancăi, strănepoţi Mogăi, vând vistiernicului Buhuş, „din jumătate de sat de **Bârleşti**, ce se împarte în patru părţi, trei părţi… şi dumnealui ne-a dat jumătate de sat din seliştea **Căcărăzenilor** şi bani 50 de zloţi bătuţi… şi s-au prilejit în tocmeala noastră

---

946 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

947 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 114, p. 109

Ionaşco Moldovan, Gheorghe Dondăş, Costin, Sava, Vasile şi mulţi oameni buni”[948].

1645, martie 31: Fraţii Pavăl Băzarca şi Cozma Duma au „căzut într-o greşeală, de am furat doi cai vornicului Iachim Bandur din **Iurghiceni**, şi ne-au prins de faţă şi au vrut să ne spânzure, Deci am căzut la dumnealui, spătarul Buhuş, de ne-a plătit capetele de la Iachim Bandur, şi a dat dumnealui doi cai”. Neavând cu ce plăti, cei doi fraţi dau lui Buhuş „partea de ocină din satul Iurghiceni, ce ni se va alege”, iar spătarul „ne-a mai dat o vacă tânără, de ne-am plătit din altă nevoie ce căzusem. / Şi ne-am dat noi moşia dinaintea lui Paţea din **Gârţeşti** (lângă Bârleşti, comuna Erbiceni, Iaşi), Vasile Pribagul şi Iusip ot **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), Romaşco, Balica şi Ştefan din **Tâlhăreşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), Obrejie şi Miron din **Iurghiceni** (azi Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), Gligorie şi Dragosin ot **Bârleşti** (comuna Erbiceni, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[949].

1745, ianuarie 5: Nicolae biv (fost) postelic, cu fiii lui Ioniţă comis, Ştefan şi Constantin, vând marelui vistiernic Toader Palade „satul **Bârleşti**, cu vad de moară în apa Bahluiului, cu moară gata, ce este în ţinutul Hârlăului, şi satul **Gârţeştii**, la ţinutul Cârligăturii, care jumătate de sat Bârleşti şi jumătate de sat Gârţeşti mi-au fost mie date zestre de spacră-mea Aniţa, ce a fost nepoată de fată lui Bucioc stolnicul, iar jumătate din Bârleşti mi-a fost cumpărătură de la Constantin sin (fiu) Scărlet comis, iar lui Scărlet i-a fost această moşie de la maică-sa Safta, ce a fost soră cu muma soacră-mi, fata lui

---

948 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 67, 68

949 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 43, pp. 35, 36

Bucioc stolnicul. / Iar jumătate de sat Gârţeşti îmi este cumpărătură de la Acsinia Hăbăşasca, ce a fost soră cu soacră-mea Aniţa; / care sat **Bârleşti** pe din sus se hotărăşte cu **Iurghicenii**, până la un loc, şi de la loc purcede a se hotărî cu **Spinoasa**; iar dinspre Jijioara seacă, se hotărăşte cu **Belceştii**; iar din jos se hotărăşte cu **Tutoeştii**; / iar satul **Gârţeşti** se hotărăşte, pe din sus, cu **Tâlhăreştii** şi merge hotarul până în drumul **Chicerei** şi pe din jos cu hotarul **Podul-Leloaei** şi se bate în cap cu **Bârleştii**, în apa Bahluiului. / Aceste moşii, cu casa gata în Bârleşti, cu vad de moară şi mori gata în apa Bahluiului, cu vecini, le-am vândut marelui vistiernic Toader Palade”[950].

1774, iunie 12: Satul **Bârleştii lui Feştilă**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[951]**, toată suma caselor: 5**. Scădere rufeturi 5: 1 popă, 3 scutelnici, 1 ruptaş. / **Rufeturi:** Popa Toma / Ion Maftei, scutelnic / Vasile, plugar / Ioniţă Horai, scutelnic / Ion Dima, ruptaş.

1774, iunie 12: Satul **Bârleştii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[952]**, toată suma caselor: 55**. Scădere rufeturi 42: 12 ţigani, 30 scutelnici. Rămân birnici 13. / **Birnici:** Chiriac sin (fiu) lui Luchian / Ştefan fiul lui Iftodi / Ion Cătana / Mihălachi Jule / Mihălachi Bârnovan / Neculai Bârnovan / Ion Vartic / Ştefan fiul lui Lupu / Gavril, vornic / Gheorghe zet (ginere) vornicului / Toader Cudeiu

---

[950] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 92-94
[951] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 224
[952] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 224

/ Gheorghi Ciomeicu / Ştefan Catărău. // **Rufeturi:** Andrei, jude, ţigan / Toader Gânga, ţigan / Gheorghi Vlaicu, ţigan / Ion Crăciun, ţigan / Dumitru, ţigan / Gligori Ţugui, ţigan / Iordachi Grosu, ţigan / Sandu fratele lui, ţigan / Chiriţă, ţigan / Vasile, ţigan / Totoi, ţigan / Nica, ţigan / Toader, stoler la dumisale postelnicul Arghirii / Andrunache, plugar, tij (la fel) / Toader, plugar, la fel / Gavril, plugar, la fel / Parfeni, slugă, la fel / Năstasă, plugar, la fel / Ifimi, plugar, la fel / Gheorghi, slugă, la fel / Mihălachi, argat, la fel / Ştefan, slugă, la fel / Ion, argat, la fel / Toader, argat, la fel / Andrieş, plugar, la fel / Ştefan, pas, la fel / Greblă, pas, la fel / Lupu, cioban, la fel / Gheorghi, murari, la fel / Ştefan, herghelegiu, la fel / Petre, slugă, la fel / Vasile, pas, la fel / Ştefan, murari, la fel / Toader Secetă, la fel / Mihăilă, la fel / Ion Barne, la fel / Vasile Barne, la fel / Ion, murari, la fel / Vasile, slugă / Neculai, herghelegiu / Iftimi, herghelegiu.

1898: „**Bârleşti**, comună rurală, judeţul Iaşi, în partea dinspre sud-est a plășii Bahluiul, lângă târgușorul Podul Iloaei. E formată din satele: Bârleşti, Totoeşti, Erbiceni şi Spinoasa, pe o întindere aproape de 12.000 hectare și are o populaţie de 502 familii sau 2.375 locuitori. Această comună, fiind favorizată de întinderi mari de imaşe şi fâneţe, a dat loc unei culturi alese de vite cornute, precum oi, boi și vaci de cea mai frumoasă şi mai căutată rasă, cu care se făcea un comerț întins pe la târgurile de primprejur, precum și cu străinătatea. Această cultură, însă, a început a se pierde, din cauza scumpetei pământului și din lipsa de export a vitelor. Pe teritoriul comunei, în partea dinspre vest, trec calea ferată și şoseaua naţională de la Iași-Podul Iloaei, spre Târgul

Frumos; iar pe șesul Bahluiului, prin mijlocul comunei, este un drum comunal, de la Podul Iloaei, la Belcești. / În comună sunt patru biscrici, cu 4 preoţi, 4 cântăreți și 1 eclesiarh; două școli, cu 2 învățători şi 80 elevi; se mai află două mori, una de apă și alta de aburi. / Numărul vitelor se urcă la 10.389 capete, din care: 2.354 vite mari cornute, 236 cai, 7.212 oi și 587 rimători. / **Bârleşti**, sat din comuna Bârleşti, se compune din două mici sătişoare cu aceeași numire; cel dintâi e situat de-a stânga râului Bahluiul și numără 50 familii sau 250 suflete. Se zice că acest sătişor s-a înființat cu vreo sută de ani în urmă, de către câteva familii venite din părţile de jos ale Moldovei. Al doilea sătişor se numeşte Bârlești-Unguri. E situat în partea dreaptă a râului Bahluiul și are 17 familii sau 40 suflete. I.ocuitorii sunt de origine unguri, aduși de fostul proprietar, Gh. Sturdza, cu vreo 40 de ani în urmă, împroprietărindu-i după legea din 1864. În acest sat se află o biserică catolică, fără deservenţi. Întinderea moşiei Bârleşti e cam de 3.000 hectare, din care ca la 300 sunt ale locuitorilor. Numărul vitelor este de 505 capete, din care: 182 vite mari cornute, 45 cai, 250 oi şi 28 râmători"[953].

[953] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 452

BÂRLEŞTI

(pe Tazlăul Mare, Bacău).

1629, august 10: Cartea lui Miron Barnovschi voievod, prin care scuteşte de dări, afară de cislă (contribuţia satului la birul dat turcilor), pe locuitorii satului **Bârleşti**, „căci domnia mea i-am lăsat să şină străji pe apa Tazlăului celui mare, cum ţin şi alte străji”[954].

1777, mai 23: Carte gospod de la Grigore Alexandru Ghica voievod, trimisă fostului mare vornic Grigore Crupenschi, după ce i „s-a jeluit Safta, ce a ţinut-o Grigoraş Ţârţoacă, din satul **Bârleşti**, de la ţinutul Bacăului, arătând cum că maică-sa Nastasia ar fi fost moldovancă şi, mergând după un ţigan al mănăstirii Tazlăului, anume Ion Bunghiul, a făcut cu dânsul trei feciori, care au rămas robi mănăstirii, şi lipsind, de la o vreme, acel Ion Bunghiul, țigan, a umblat fugar 4 ani, și maică-sa, în vremea aceea, s-ar fi îngurluit cu un preot, anume Atanasie, și au făcut-o pe dânsa și, pe urmă, acel preot s-ar fi și pedepsit după fapta lui. Asupra căror zise ale ei a arătat, aici, la divan, și o mărturie de la Ioan egumenul, ce a fost la monastirea Tazlăul, în vremea aceea, iscăliți fiind și alți călugări, în care arată că, știind-o că nu este țigancă, când se va ridica ea de vârstă să nu fie supărată de către monastire și să meargă după moldovean neoprită, precum au și mers după acel

[954] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 255, 256

Grigoraș Țârțoacă, care arată că ar fi fost drept moldovean, și au făcut 6 copii, adică doi feciori și patru fete. / Și egumenul Hrisant, ce este acum la monastirea Tazlăul, s-ar fi sculat și i-au luat o fată cu sila, și a măritat-o după un rob țigan al monastirii. Pentru care, cerând dreptate de la domnia mea… s-a trimis om gospod, ca să o aducă dimpreună cu bărbatul ei, şi să ia şi pe egumenul Hrisant, să-l aducă aici, ca să se caute pricina cu divanul domniei mele… dumitale să cercetezi această pricină cu amănuntul”[955].

BÂRLEŞTI

(lângă Oşlobeni, comuna Bodeşti, Neamţ).

1635, iunie 10: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui sulger Toma, care primeşte ispisoc de întărire pentru „dreapta lui ocină şi cumpărătură, o poiană, care se numeşte Poiana Costei, în hotarul **Bârleştilor** (lângă Oşlobeni, comuna Bodeşti, Neamţ), pe care a cumpărat-o de la Vasile Cenuşe şi de la rudele lui, pentru 5 taleri bătuţi”[956].

---

[955] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIX, Iassi 1891, pp. 14-17

[956] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 133, pp. 168, 169

BÂRLEŞTI

(azi Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi).

1639, februarie 27: Toader, diaconul din **Bârleşti**, şi sora lui Maria, feciorii Zahariei Benea, nepoţi Stancăi, strănepoţi Mogăi, şi Anton, feciorul lui Feteon, nepotul Frăsinei, strănepotul Mogăi, şi Florea, Cozma, Vasile şi Palachiia, feciori Tudori, nepoţi Drăgălinei Păşcoe, strănepoţi Mogăi, şi Vasile, Gligorie, Ionaşco Burchi, Benea, Isaico, Anna şi Alba, feciori Alexandrei, nepoţi Stancăi, strănepoţi Mogăi, când vistiernicului Dumitru Buhuş,drept 50 zloţi bătuţi şi „din jumătate de sat de selişte **Căcărăzenilor** (azi Banu, comuna Dumeşti, Iaşi), jumătate… jumătate de sat **Bârleşti** (azi Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), ce se împarte în patru părţi, trei părţi… / Prilejitu-s-au în tocmeala noastră Ionaşco Moldovan, Gheorghe Dondăş, Costân, Sava, Vasile şi mulţi oameni buni”[957].

1639, martie 3: Carte gospod de la Vasile Lupu voievod pentru Gheorghe Năvrăpăscul vornic şi Coste Siminiceanul, după ce „s-a jelui Buhuş vistiernic pe Constin Hăbiiac de **Costeşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), pe Vasile de **Pietriş** (înglobat în Costeşti, lângă Târgu Frumos, Iaşi), pe Ionaşco, ginerele lui Moldovan, şi pe alte seminţii ale lor, că i-au vândut a treia parte de sat din **Bârleşti** (azi Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), iar apoi s-a aflat că n-au avut ei nici o treabă cu acea

---

[957] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 40, p. 48

ocină… cum s-au pârât şi de faţă cu feciorii Benei din Bârleşti şi au rămas feciorii Benei pe Constantin, pe Vasile şi pe Ionaşco… / După aceea, ei şi-au luat zi în câteva rânduri, cum să scoată acea parte de ocină din Bârleşti sau să facă dres lui Buhuş pe partea lor don Costeşti. Şi sunt doi ani de când tot îmblă cu cuvinte şi nici pot scoate ocina ce-au vândut din Bârleşti, nici fac drese pe Costeşti… / Drept aceea, voi să aveţi a da zi să scoată ocina ce au vândut sau să facă drese pe partea lor din Costeşti până în două săptămâni”[958].

1645, iunie 20: Pavăl, Leavul şi Istratie, feciorii lui Grigore vătavul şi ai femeii sale Donchia, şi cu nepoţii lor, feciorii Leavului, ai lui Ionaşco, ai Măriei şi ai Oghiniei, vând marelui vistiernic Ioradache (Cantacuzino), drept 140 lei bătuţi, „dreaptă ocină şi moşie din sat din **Verşeni**, pe Moldova, în ţinutul Sucevii… din jumătatea din jos, două case de moşie bătrâne şi jumătate din altă casă, din partea lui Pleşcan, ce-i partea lui Oiţă, şi din partea călugărească a doi fraţi, ce ne este dreaptă cumpărătură de la feciorii Nemişului, Ilea şi Vasile. Aşijderi, şi din cea jumătate de sus, părţile a trei fraţi, iar de la feciorii Nemişului, Ilea, Vasile şi Tiron, cu vatră de sat, cu pământuri în ţarină, cu loc de stupină, cu pomăt şi cu vad de moară în Moldova… / Şi în această tocmeală au fost Eremia Murguleţ, Ilie portarul, Nacul pârcălabul, Ionaşco cuparul, Ilie Boul, Nacul Brut, Dumitru diacul din **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Vasile Câmpanul din **Bârleşti** (înglobat în Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), Hilotie de **Dobruleşti** (lângă Boureni, comuna Moţca, Iaşi), Andronic de **Hăsnăşeni** (lângă

---

[958] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 45, p. 52

Paşcani, Iaşi), Suilă de **Miteşti** (satul Mânjeşti, comuna Mogoşeşti, Iaşi) şi sătenii din Verşeni. Şi eu, Luchian diacul, am scris, ca să se ştie”[959].

1668, iulie 7: Zapisul lui Solomon Bârlădeanul despre cum a „cumpărat în satul **Mădârjăcii**, în cutul de jos: venit-au la mine popa Bejan din Mădârjăci, frate-său Lupul, frate-său Toader diacon, Răzmeriţă de vistierie şi fraţii lui Toader, Gligorie Horje, Toader diacon, feciorul lui Buculei, Gheorghiţă ginerele lui Ivan, Ostahie şi Lupaşco, feciorii lui Lupaşco şi alte seminţii ale lor, care sunt din Popăscul din satul Mădârjăci, din cătunul de jos, şi Dicheş căpitan, Patrichie, popa Vasile din **Bârleşti**, popa Gavril din **Totoeşti**, Coste, Pavăl şi fratele lor Petre, Dumitraşco aprod şi alte seminţii ale lor, care sunt din Alivan, dintr-acelaşi cut din jos, şi iarăşi popa Bejan, frate-său Toader, fratele lor Lupul, Dicheş căpitan, Arsenie, Pavăl şi seminţia lor, care sunt cumpărători din Foale, dintr-acelaşi cut din jos, şi mi s-au rugat, de mi-au dat mie, de o parte dinspre Bahlueţ, din apa Bahuleţului, pe pârâul Sârcii, la deal, până în podul Banului, şi de acolo, pe drumul cel mare către Tţrgu Frumos, până unde se împreună cu locul cutului **Mădârjacilor** din sus, şi la vale, alături cu locul lor, până în Bahlueţ… Şi de acum înainte eu să nu mai cumpăr, nici să primesc danie din tot hotarul satului lor… Şi zapisul de cumpărătură şi de danie, c-am cumpărat eu de la Gavril Azăpanul, şi moşie, şi cumpărătură din Alivan, şi de la Dumitraşcu şi Savin, iarăşi din Alivan, şi de la Ionaşco, ginerele lui Pântelei diaconul din Popăscul, şi de la Vasile Clineş şi femeia lui Urâta, fata lui Pântelei diaconul, iarăşi din Popăscul, şi de

---

959 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 104, p. 89

la Ion şi Constantin, feciorii lui Toader şi ai Anii, nepoţii lui David, iarăşi din Livan (Alivan)… le-am dat la mâna lor, să le ţină ei”[960].

1898: „Bârleşti, fostă moşie, fără sat, judeţul Suceava, acum formând un trup cu Hărmăneşti, „Bârleşti-Hărmăneşti, la judeţul Sucevei, moșie a sfintei mănăstiri Râșca, închinată Sf. Mitropolii, starea I-a; pe lângă moșiile Păşcani, Hârtoapele şi altele, fără sat”. (*Buciumul Român,* An. I., 1873, p. 100)”[961].

BÂRLEŞTI

(pe Bârlad, lângă Slobozia Corni, Galaţi).

1556, noiembrie 8: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod fraţilor Drăghici şi Halar, care cumpără, cu 200 zloţi tătăreşti, de la fraţii Petre Cornea şi Todosia, fiii Cozmei din **Bârleşti** (pe Bârlad, lângă Slobozia Corni[962], Galaţi), şi de la fraţii Necoară Crudul şi Mărina, fiii lui Stan tot de acolo, şi de la Ion, rudenia lor, „a lor dreaptă ocină şi moşie din satul **Braleştii** (în alt loc, scris „Bărleşti”), a treia parte, cu gârlă de moară pe apa Bârladului”[963].

---

[960] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, pp. 59, 60

[961] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 452

[962] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 29

[963] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XI, Iassi 1889, pp. 276, 277

BÂRNOVA

(Cusareu, unde a fost Cuseară,
raionul Donduşani, Moldova).

1437, decembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă

satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă **satul unde a fost Cuseară** (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Cusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani,

raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova)), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[964].

1632, august 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului pârcălab Simion Pilipovschi şi surorilor lui Greaca, Nastasica, Olena, Solomiia şi Maruşca, copiii lui Mănăilă Pilipovschi, nepoţii lui Ivancu Pilipovschi, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Mihalcăuţii** (Mihăileanca, comuna Belousovca, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu moară în pârâul Vilii, şi jumătate sat **Volcăuţii**

---

[964] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

(Văscăuţi, comuna Văscăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi cu eleşteu şi cu moară despre izvorul Vilii, şi jumătate sat **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), sub Terebna, cu locul de moară în Ciuhur, şi satul **Blişcinăuţi** (comuna Bleşteni, raionul Ediniţa, Moldova), tij sub Terebna, şi satul **Înşâneţul** (Iujineţ, Bucovina), pe Nistru, şi satul **Diiacăuţii, ce se numeşte Briceni** (oraş, Moldova), cu locul de eleşteu şi moară în Vilnia, şi satul **Vişineva** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, şi a patra parte de satul **Siliştea** (comuna Seliştea, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu loc de moară pe acelaşi pârâu, şi a treia parte de satul **Pilipăuţii** (comuna Pilipăuţi, Dorohoi, Botoşani) şi a şasea parte din satul **Orăşăni** (Bucovina), ce sunt pe Prut, şi a şasea parte din satul **Nipolcăuţii** (Nepolocăuţi, Bucovina)şi a şasea parte din satul **Bârnova** (raionul Donduşani, Moldova), şi a şasea parte din satul **Şăndreni** (Şendriceni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi a şasea parte din satul **Negreştii** (Negreni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina)”[965].

1770-1772: Satul **Bârnova**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[966], **toată suma caselor: 6**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 4. / **Birnicii**: Buga, vornic / Vasile Răul / Ivan, morariul / Mihai, morariul. // **Rufeturi:** Popa Dumitru / Iani, dascăl.

1904: „**Bârnova**, sat în judeţul Hotin, volosti Chelmineţul, aşezat pe malul drept al Nistrului. Numărul

---

[965] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 166, pp. 209, 210

[966] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 152

caselor 298; biserică; grădini; vitele satului 493 capete; populaţiunea 1.897 suflete de români şi ruteni. Satul se mai numeşte Bârnova de sus”[967].

BÂRNOVA

(comuna Bârnova, raionul Hotin, Ucraina).

1628, august 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gavrilaş Matiaş, marele vornic al Ţării de Sus, care cumpără, de la Vasile, feciorul preotesei popii Gligorcii din cetatea **Hotinului**, nepotul Romşii, ce-a fost vătaf mare, „toate părţile de cumpărătură ce-a avut Romşe vătaf pe satul **Bârnova** (raionul Hotin, Ucraina) şi cu trei cuturi de **Ploşcăuţi** (sat, raionul Hotin, Ucraina), ce-s pe Nistru, în ţinutul Hotinului, ce-au fost lui cumpărătură”, parte de la fraţii Petreman vătaf, Ionaşco şi Vasutca, feciorii lui Vasco, nepoţii Ilenchii, strănepoţii lui Stan vistiernic, drept 100 zloţi tătăreşti, altă parte de la feciorii lui Petre Pilat, nepoţi lui Gherasăn, drept 75 zloţi tătăreşti, altă parte de la fraţii Druţe Nemeş şi Anghelina, feciorii Bărboichii, nepoţii lui Manoilă, şi de la neamul lor Gafii, feciorii Vasutii, şi de la Romaşco, feciorul lui Ilie şi de la fraţii lor, nepoţii lui Ivanco, şi de la Drăgan, feciorul lui Solomon, şi de la frate-său popa Nicoriţă, Fădor şi Cudre, feciorii lui Dumcici şi Fedoriţei, şi soru-sa Magda, copiii lui Ionaşco, şi Ionaşco diac, feciorul lui

---

[967] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 30

Fădor, şi Iuraşco, feciorul lui Ivanev, toţi nepoţi Dragotii şi strănepoţi lui Hanco, şi stră-strănepoţi lui Stan vistiernic, a treia parte din tot satul **Bârnova**, partea de mijloc, şi trei cuturi, adică unghier, de Ploscăuţi, drept 225 taleri de argint. / „Iar altă parte i-a fost cumpărătură de la Micota şi Erina, feciorii Petrii Şăcaiul, şi de la Dragna, Gafa, Marfa, Marica, Tudura, Dumitro, Ştefan şi Saul, feciorii Magdei, nepoţii Anuşchii, şi de la neamul lor Mica, Zoica şi Vanţe, copiii lui Uliian, şi de la Văscan Jăga şi Vasutca, feciorii Nastei, Strătulat şi Gavril, feciorii Anuşchii, nepoţi tije a bătrânei Anuşchii, aşijderea… drept 205 taleri bătuţi… / Gavrilaş Matieş, vornic mare, a plătit deplin toţi acei sus-scrişi taleri de argint, în mâinile lui Vasâle, feciorul Annii, nepotul Romşii, ce-a fost mare vătaf, în faţa noastră”[968].

1770-1772: Satul **Bârnova**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[969], **toată suma caselor: 21**. Rămân birnici 21. / **Birnicii**: Prodan sin (fiu) Anton / Vasile Şmarcatâi / Cozma Grosuliac / Ichim Cozma / Mihailo, ciubotariul / Alecsa Smoglenschie / Toader Morsia / Dumitraş / Petre Druţuliac / Sauca / Marco, pânzariul / Pricop Pidhârniac / Iacob sin (fiu) Zmoghilschie / Anton, rus / Mihăilă, rusul / Ştefan Zmogâlschie / Iaţco Ile / Hrişco / Zaharie / Andrei Druţuliac / Anton, vornic.

---

968 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 392, pp. 539-540

969 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 133

BÂRNOVA

(comuna Bârnova, raionul Ocniţa, Moldova).

1589: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod preotului Roman, din târgul Hotinului, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la rudele lui Petriman vătavul, Ionaşcu şi Vasutca, feciorii lui Vasco, nepoţii Olincăi, strănepoţi lui Stan vistiernicul, „toate părţile lor din satul **Bârnovul**, ce au avut de la Alexandru vodă… / Şi aşijderi Ion cu fraţii săi, feciorii lui Petre Pilat, nepoţi lui Gherasim, au vândut a lor parte, din acelaşi uric, preotului Roma, nepot lui Gherasim, drept 75 zloţi tătăreşti. / Şi sculându-se preotul Roman a răscumpărat partea sa, ce a fost vândută de moşul (bunicul său) Gherasim de **Şendreni** drept 10 boi şi 30 zloţi”[970].

1589, septembrie 2: Zapisul pârcălabilor de Hotin Gheorghe şi Frăncescul, în care scriu că Druţea Nemiş din **Şăndreni** şi cu sora lui Achilina „au vândut din satul **Bârnovul**, din a treia parte de sat, o a treia parte, din Ploscăuţi şi din Cotunul şi din toate acele trei unghiuri rudei lor preotul Romşa (Roman) din târgul Hotinului, drept 200 zloţi tătăreşti, parte ce a avut moaşa (bunica) lor Taţia din drese de la Avexandru voievod… şi au fost de faţă Macsin vatav, Dancil vatav, Orlinschi vatav, Iuri vatav, Dragşan vatav”[971].

---

970 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 158, 159

971 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 159, 160

1628, septembrie 2: Zapisul pârcălabilor de Hotin Gheorghe şi Frâncescul, în care scriu cum au venit fraţii Druţea nemiş şi Achilina din **Şendreni** şi au vândut „moşia din satul **Bărnoul**, din a treia parte de sat, a treia parte, din **Pliuşcăuţi** (lângă Druţa, raionul Edineţ[972], Moldova), din cotune şi din toate colţurile… seminţiei lor popii Tomşa din cetatea Hotinului, cu 200 zloţi tătăreşti, părţi ce le-a avut moaşa (bunica) lor Taţea din drese de întăritură de la Alexandru voievod… dinaintea lui Marin vatah, Danciul vatah, Orlinski vatah, Iurie vatah şi Drăgşan vatah”[973].

1635, septembrie 14: „Mărturisit-au Gheorghe Corobca din **Căpoteni** (azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova) de o vizunie ce a săpat într-o movilă, în hotarul **Cupciciului** (Cupcina, azi Kalininsk, raionul Edineţ, Moldova); și a săpat cu Ștefan, ginerele lui Braţcic din **Parcova** (comuna Parcova, raionul Edineţ, Moldova), și cu Golăe de acolo. Și a mărturisit Gheorghe Corobca c-au găsit o piatră mică într-acea vizunie și o au scos el singur dintr-acea vizunie și au găsit numai acea piatră, iar mai multe pietre n-au fost la cea vizunie. Și a mers Gheorghe Corobca la cea movilă, unde a săpat acea vizunie, să vadă acea piatră ce a găsit, când a săpat vizunie. Și a găsit piatra și s-au aflat și o piatră mare și douăzeci și șase mai mici, care pietre n-au fost când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie. Și din cele pietre mai mici nu s-au aflat, mai mult de cea piatră ce au scos singur din vizunie. / Iar de niște cuvinte ce au grăit Vasilic din Parcova și Erema de

---

972 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 193

973 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 271, 272

acolo, că au fost și ei când a săpat Gheorghe Corobca acea vizunie, ei n-au fost la cea săpătură. Și Vasile au zis și Erema că au săpat vizunie cu un negeag, iar Gheorghe a zis că a săpat vizunie cu un hârleț. Și a mas Gheorghe Corobca la vizunie, până au venit Ștefan, ginerele lui Bratcic, și Golăi din Parcova, și au săpat ei vizunie, toți trei, iar Vasile și Erema n-au fost la cea săpătură. / Și la ceastă mărturie, când a mărturisit Gheorghe Corobca, cum a fost numai o piatră, când au săpat acea vizunie, au fost Gheorghe Corosteanul, Gligorie Tăban, și Condrea hotnogul de călărași de **Vertep** (comuna Vertep, raionul Edineţ, Moldova), Eremiia chihae, Haraga, Ursul Pae, Vasile Pilipovschii, Gligorie Muha din **Bârova** (comuna Bârnova, raionul Ocniţa, Moldova),Toader vătăman ot tam, și Vasco ureadnic ot **Vasileuți** (comuna Vasileuţi, raionul Râşcani, Moldova), și Pătrașco ureadnic ot **Vozdouți** (azi Gvizdivşi, raionul Secureni, Ucraina), și Tabără ureadnic ot **Clocucina** (azi Clocuşna, comuna Clocuşna, raionul Ocniţa, Moldova), Ostahie din **Vertep**, și Bazga den **Căpotini**, și Căzacul Comișescul din **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) și alți mulți oameni buni”[974].

1898: „**Bârnova de jos**, sat mare în judeţul Soroca, aşezat pe şoseaua dintre târguşorul Secureni şi Ortaci, aproape de linia căii ferate Ocniţa-Jmerinca, la 3 km de staţia căii ferate Bârnova. Numărul caselor 352; biserică; grădini; 6 mori de vânt; şcoală de Zemstvo cu o clasă; 418 cai; 260 vite mari; populaţiunea 1.750 suflete”[975].

---

974 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 233, pp. 276, 277

975 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 30

BÂRNOVIŢA

(raionul Hotin, Ucraina).

1770-1772: Satul **Bârnoviţa**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[976], **toată suma caselor: 30**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 29. / **Birnicii**: Vasile Roşca / Nicolae Nedelco / Mihailo Parişov / Iosip Roşca / Andronache Ursuliac / Matei Ursuliac / Ion Nedelco / Iaţcul / Ivan, pescar / Ursache / Ignat Moscaciuc / Dănilă Budniag / Matei / Hrinco / Ştefan / Dumitru Onciuc / Ivan Vaculiuc / Ivan Lecov / Lupaşco / Andrei / Petre Antoşcăi / Vasile Hricu / Ignat sin (fiu) Pavel / Prodan Petraşco / Toader Marchiniuc / Ivan Coval / Fugher, văcar / Ivan, vătăman / Dănilă, vornic. // **Rufeturi**: Toader, popă.

BÂRSĂNEŞTI

(„anume Bârsomeni”, comuna Durneşti, Botoşani).

1439, aprilie 3: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Stanciul postelnic, care, cumpărând de la Ivaşco, fiul lui Horaiţă, primeşte uric pentru un „jumătate din satul său

---

[976] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 133

Plişineţi" şi, date de voievozi, „două selişti pe Dzijia, anume Bârsomeni şi Dumitreni, mai jos de Bârsomeni… Iar hotarul acestor sate este pe unde au folosit din veac"[977].

1616, septembrie 20: Întărit de Radul voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte ispisoc pentru „ale sale drepte ocini şi miluiri, care i le-a dat pentru sufletul său răposatul Lupul Stroici, satul **Dujeştii**, de la ţinutul Hârlău, satul **Tăistreanii**, de la ţinutul Dorohoi, **Bărsăneştii** şi **Dimideanii**, de la ţinutul Dorohoiului, **Broscăuţii** din ţinutul Cernăuţului… / şi iarăşi siliştea numită **Grăbeşti**, de la ţinutul Hârlăului, pe apa Sitnoi, care a fost pusă chizeş, pentru 600 ugri de fiii lui Drăgan logofăt, toader şi Iuraşco, care au rămas datori în visteria domnească cu 600 ugri din o deseatină de albine din ţinutul Sucevei, în zilele lui Eremia vodă, şi a plătit din acea datorie"[978].

1635, august 9: Zapisul soborului de la mănăstirea Dragomirna, prin care mărturiseşte că a „vândut satul **Bârsineştii** (Bârsăneşti, comuna Durneşti, Botoşani), din ţinutul Dorohoi, care este aproape de **Carpiniş** (aproape de Bârsăneşti, Botoşani), care este danie de la răposatul Stroici mare logofăt… panului Ionaşco cupar, pentru 350 lei întregi"[979].

1637, iunie 6: „Moşan şi cumpărător mai vechi" decât Unul din **Bârsăneşti** (lângă Cărpeniş, comuna Durneşti, Botoşani), Bejan Balş, feciorul slugerului Lupu

---

[977] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 194, pp. 273-275

[978] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 59-63

[979] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 197, pp. 231-233

Balş, cumpără, cu 50 de lei bătuţi, de la „Nastasia, fata lui Gavril aprodul, ce l-a chemat pe poreclă Boican, ce-a avut dare şi miluire pe acel sat, pe **Durneşti** (comuna Durneşti, Botoşani), de la Petru voievod… a patra parte de sat din Durneşti, la ţinutul Dorohoiului, cu casă gata şi cu pometţi, şi cu loc de heleşteu"; de la Ene grecul, ginerele lui Gavril aprodul Boican, de la fata lui Gozava şi de la ginerele său Gheorghe Golăe, drept 90 lei, „a treia parte din jumătate de sat Durneşti, ce-au fost cumpărat şi ei de la Patatii sin (fiul lui) Buican"; de la Nastasia, fata lui Gavril aprodul, cu nepoţii ei de fii, feciorii lui Ene grecul, drept 100 lei bătuţi, „a treia parte dintr-acel sat Durneşti, jumătate de sat din a treia parte"[980].

1639, aprilie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod cuparului Ionaşco, care cumpărase, de la călugării mănăstirii Dragomirna, cu 350 taleri bătuţi, „un sat, anume **Bârsăneştii** (comuna Dumeşti, Botoşani – în alte surse, comuna Durneşti), lângă **Cărpeniş** (comuna Cărpiniş, Botoşani), în ţinutul Dorohoi… Şi la acestea întărim lui Ionaşco cupar un iaz, care îi este danie de la însăşi domnia mea, care acest iaz este din hotarul târgului nostru **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), pe pârâul Corovia, în ţinutul Dorohoiului, care s-a numit mai înainte Iazul Cioclilor"[981].

1650, decembrie 13: Ştefan Dobrotă vinde lui Irimia, feciorul Chivului de Bârsăneşti, drept 2 ughi (ducaţi ungureşti) şi 7 potronici, „două bucăţi în Podeni, din **Bârsăneşti**, alături ci Iacob, ce sunt în satul Bârsă-

---

980 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 117, p. 112

981 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 89, pp. 86-89

neşti… dinaintea frăţâne-meu, Săvulei din Bârsăneşti, Dănăil zet (ginere) lui Precup… / aşijderi, eu, Ştefan Dobrotă, am mai vândut Irimiei o bucată din capul bucăţii lui Ionel, tot de acolo, pe loc de Bârsăneşti, drept 11 potronici, însă cu o merţă de grâu, buciuluit drept 6 potronici, iarăşi înaintea unor oameni buni. / Aşijderi, eu, Ion Ganea, cu femeia şi cu feciorii mei, am vândut trei bucăţi şi cu loc de fânaţ, dinspre valea Chiliilor, la fântâna Ilei, Irimiei, feciorul Savului, drept 36 potronici, însă cu 4 merţe de grâu de vară, biciuluit câte 5 potronici merţa, ce sunt iarăţi pe loc de Bârsăneşti, şi-am întrebat de toate rudele mele ca să le cumpere, dar nimeni nu s-a aflat la nevoie şi greutate; şi la această tocmeală au fost Mihăil Stoian, Pavăl Borchin, Dumitru Ţiul, frate-meu Nechita, Gligore a Călugăriţei, Ionaşco a lui Stoian, Ştefan feciorul Tomei, Pătru, Petco, Gheorghe fratele Irimiei şi alţi mulţi oameni buni din Bârsăneşti”[982].

1774, iunie 22: Satul **Bârsăneşti**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[983]**, toată suma caselor: 33**. Scădere rufeturi 33: 26 poştaşi daţi ajutor la poşta Ştefăneşti, 2 femei sărace, 1 mazil, 2 preoţi şi dascăli, 2 argaţi ai mazilului. / **Ce sunt daţi ajutor de slujesc la poşta Ştefăneşti**: Georgie a Negroai / Grigoraş Gagos / Ignat Ciupercă / Mihăilă / Ion a Lucăi / Eftimie, cojocar / Toader a Sandei / Georgiţă sin (fiu) Vasile Ciupercă / Toader, călăraş / Ilie sin Negroai / Grigoraş Mustaţă / Moisa nepot lui Mustaţă / Nichita Zănoagă / Andrei, puşcaş, bătrân, slab / Toader Murgoci,

---

[982] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, pp. 242-244

[983] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 530, 531

obidnic / Ion, rus / Gavril Luca / Cârste zet (ginere) Mustaţă / Ştefan, slab / Ion sin prisăcar / Vasile, crâşmar / Ioniţă, vătăman / Ion brat (frate) Georgie / Ion Chepte, holtei cu mamă / Grigoraş sin Mustaţă / Romaşco, holtei cu mamă. // **Femei sărace**: Nastasia, ruscă / Ioana Cheşculiasă. // **Rufeturi**: Lupul, vătav, mazil / Preotul Grigore / Ion, dascăl. // Mihălachi, liah, argat vătavului Lupul / Vasile tij (la fel) argat.

1898: „**Bârseneşti**, sat în partea de nord a comunei Băbiceni, judeţul Botoşani. Situat pe valea pârâului Corogea. Are o suprafață de 1.209 hectare şi o populaţie de 52 familii, cu 234 suflete. Sunt 50 contribuabili. Are o pădure de stejar, de 20 hectare. În sat sunt: 87 vite cornute, 34 cai, 372 oi, 50 porci, 54 stupi. Sunt 8 meseriași și 2 comercianţi”[984].

BÂRSĂNEŞTI

(comuna Bârsăneşti, Bacău).

1635, mai 25: Scrisoarea fostului paharnic Nicolai Bejan Patraşcu Şolomon, Condre şoltuzul şi a celor 12 pârgari de **târg de Trotuş**, în care îi relatează lui Vasile Lupu voievod, cum, după primirea poruncii adusă de vornicul Neniul au mers şi au adunat martori, ca să socoată „o selişte de sat, anume **Pleşăştii** (numită anterior Beneşti, lângă satul Caraclău, comuna Bârsăneşti, Ba-

[984] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 455

cău), ce s-a pârât satul **Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău) cu vornicul Neniul, zicând Bârsăneştii că este acea selişte Pleşăştii din hotarul lor, iar Neniul că este de hotarul satului său, anume **Rediul** (comuna Gura Văii, Bacău). Deci am strâns oameni buni, anume Isăiu, vasile feciorul său şi lazăr din **Poiană** (comuna Livezile, Bacău), Ion, Marcu, Andrei Măcău şi popa Vărnava din **Brătila** (comuna Helegiu, Bacău), Grigore Orăşul din **Stroeşti** (contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), popa Dumitru cel domnesc, Ion Petre, Chihaia, Soci Mihai, Grigore diacul, Ioniţă birăul, Nistor sluharul, Marcu şi Ioniţă feciorii popii Manii din târg din **Trotuş** (comuna Trotuş, Bacău), Cozma din **Vilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi mulţi oameni buni şi i-am întrebat de ce hotar este. Deci mi-au mărturisit cu sufletele lor cum este acea selişte în hotarul Rediului, şi i-au zis **Bineştii**, pe numele Benii, şi s-au mutat dintr-acea selişte mai jos, în capul hotarului din drumul mare, iar Bârsăneştii n-au avut nici o treabă cu acel hotar, ci, când au arat Bârsăneştii într-acea selişte, cine-a avut Rediul le-a luat lor din a zecea. Deci, pe unde au arătat oameni buni şi bătrâni din Bârsăneşti, şi cu Dumitru şi Mihăilă cel bătrân de acolo, că este hotarul acelei selişti, noi am stâlpit dinspre Bârsăneşti, şi s-a ales cum am aflat mai cu dreptul, cu oameni buni”[985].

1635, noiembrie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra vornicului Neniul împotriva întregului sat „**Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău), pentru seliştea **Pleşăştii** (lângă Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a chemat şi **Beneştii**, de pe un

---

[985] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

Benia, care este de hotarul satului său **Rădiul** (comuna Gura Văii, Bacău), şi s-a mutat mai jos de drumul cel mare, în capul hotarului. Şi Bârsăneştii nu au avut treabă cu acea selişte şi cu acel hotar, cum a arătat Neniul vornic mărturie de la Bejan, ce a fost paharnic, Pătraşcu, Solomon şi Condre şoltuzul, cu 12 pârgari de **târg de Trotuş** şi cu peceţile lor. Deci făcurăm carte ca să ţină Neniul vornic acea selişte cu pace. Dar Bârsăneştii tot nu i-au dat pace"[986].

1774, iunie 15: Satul **Bârsăneşti**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[987]**: Toată suma caselor**: 20. Scădere rufeturi, însă 5: 1 preot, 1 diacon, 1 dascăl, 1 preoteasă săracă, 1 femeie săracă. Rămân birnici 15. / **Birnici:** Joimir / Irimie / Pavăl Săterebeci / Lepădatu / Flore cu mamă / Ursul / Vasile / Costandin, orhianul / Grigori / Gheorghi, ungurian / Vasile, ungurian / Postolachi / Ioniţă, vieriul / Toader, jitar / Ion, văcar. // **Rufeturi:** Măriuţa, săracă / Preotul Costandin / Diaconul Gligoraş / Dascălul Ichim / Stanca, preoteasă.

1774, iunie 15: **Târgul Ocnii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, cu lăturaşii de primprejur, avea, după recensământul lui Rumeanţev[988]**: Toată suma caselor**: 58. Scădere rufeturi, însă 58: 1 preot, 2 diaconi. Rămân birnici 30. / **Lăturaşii:** Dumitraşcu Frunză din Doftana / Toader sin (fiu) lui Nedeş din Doftana / Ion

---

[986] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 269, p. 309

[987] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 326, 327

[988] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 328, 329

Enciul din Doftana / Ion Niamţian, păscar din Doftana / Vasile Paise din Doftana / Simion Nedeş din Doftana / Petre Bitiră din Doftana / Toader Hârbul din Doftana / Ion Hârbul din Doftana / Ioniţă fiul lui Enciul din Doftana / Ştefan Sava din Doftana / Neculai Savin din Doftana / Gheorghi Barna din Doftana / Tănasă din Doftana / Ilii, arman, din Doftana / Ştefan, arman, din Doftana / Costandin Cociuiu, şaugău, din Doftana / Ilii Cârsin din Doftana / Toader Savalos din Larga / Ion Buduroiu din Larga / Neculaiu Ichim din Larga / Costandin fiul lui din Larga / Mihăilă Atan din Larga / Vasili, baciul, din Cucueţi / Andreiu Frunză din Cucueţi / Toma Frunză din Cucueţi / Ion Paisa din Cucueţi / Neculaiu, vrâncian din Cucueţi /Vasili Paisa din Cucueţi / Neculaiu, ungurian, din Cucueţi / Vasili fiul lui Spoială din Cucueţi / Vasile al lui Spoială din Cucueţi / Dumitraşcu, puşcaş din Cucueţi / Chiriac fiul lui Micul din Bârsăneşti / Radul din Bârsăneşti / Mihaiu din Bârsăneşti / Ani din Bârsăneşti / Lupul din Bârsăneşti / Iordachi din Bârsăneşti /Stan, lăturaş din Bârsăneşti / Ursachi din Bârsăneşti / Costandin Mihu din Bârsăneşti / Andreiu din Bârsăneşti / Dumitru din Bârsăneşti / Toader din Bârsăneşti / Vasili din Bârsăneşti / Gavril din Bârsăneşti / Petre din Bârsăneşti / Anghel din Bârsăneşti / Ioniţă din Bârsăneşti / Ioniţă Hârlău din Brăteşti / Ion Fârcul din Brăteşti / Iftimi, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Toader, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Lazăr Bălcan din Brăteşti / Ioniţă fiul lui Pricopi din Brăteşti / Ion Voicul din Brăteşti / Andreiu, tărăbănţaş din Brăteşti.

1898: „**Bârsăneşti**, comună rurală, judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos. Este o limbă de pământ, care se

intinde pieziş, de la Trotuş, dincolo de comuna Târgul Trotușul, până la Tazlăul Mare, pe malul drept al acestuia. Comuna este alcătuită din 5 cătune: Bârsăneşti, reşedința, pe pârâul cu același nume, cu secția Scuca; Albele, pe pârâul cu același nume; Glodoșul, pe valea pârâului Bârsănești, ce are scurgere în Tazlău; Brătești, Caraclăul, pe valea pârâului Caraclăul, cu scurgere în Trotuş; Codreanu, sat nou. / În condica liuzilor găsim Brătești răzăşeşti, Caraclăul al căminarului Costachi Crupenski; iar în Statistica din 1874, găsim 3 cătune mai mult: Harapul, Livezile şi Zebia. / Teritoriul comunei se mărgrinește, la est, cu al comunei Brătila și Valea Rea; la sud, cu al comunei Râpele şi Târgul Trotușul; la vest, cu al comunei Doftana; și la nor, cu al comunei Berzunţul. / Această comună are un tărâm foarte accidentat. Ridicăturile sunt: Pravila-Dobra, Măgura și Scăruşul. / Are o şcoală mixtă, care funcționcază de la 1866, în satul Bârsăneşti, întreținută de stat, într-un același local cu primăria; are 3 prăjini pământ în vatra satului. La anul 1891, şcoala a fost frecventată de 43 băieţi. / Sunt 4 biserici, câte una în cătunele Bârsănești, Caraclăul, Brătești şi Albele, deservite de 2 preoți, un diacon şi 7 cântăreţi. / Sunt 630 case de locuit şi 11 cârciumi. Populaţiunea este de 639 capi de familie, cu 2.376 suflete, din care 1.325 bărbaţi şi 1.051 femei. După naţionalitate, sunt: 2.276 români, 88 unguri şi 12 izraeliţi, toţi de protecţiune română. După felul ocupaţiunii, sunt: 1.147 agricultori, 7 meseriaşi, 10 comercianţi, 31 profesiuni libere, 753 muncitori şi 27 servitori, Știu carte 77 persoane, nu știu 2.299. Contribuabili sunt 445. / După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 329 locuitori cu 949 fălci pămint. Teritoriul comunei are o întindere de

4.039 hectare. Pădurile Pravila, Zebia, Bolţun și Măguricea ocupă peste 1.000 hectare… / Comuna este străbătută de şoseaua județeană Târgul Ocna-Bacău, prin Onești, și de o cale vecinală, care o leagă direct cu Târgul Ocna, / **Bârsăneşti**, sat cuprinde o secție, Scuca, în vale. Are o şcoală, la care, în anul 1891, din acest cătun au urmat 21 copii, din 121 în virstă de şcoală. Aci se află o biserică ortodoxă, clădită de locuitori, şi deservită de 1 preot și de 2 cântăreţi. / Cârciumi sunt 2. Capi de familie 191, cu 676 suflete. Animale sunt: 21 cai, 433 vite cornute, 71 porci şi 12 capre. / La apus de acest sat se află o silişte, unde se zice că ar fi fost vechiul sat Bârsănești şi că locuitorii, de frica păgânilor, s-ar fi retras în pădure, adică în locul unde este actualul sat, în vechime fiind acolo pădure. În silişte s-au găsit bani vechi de aramă. La marginea satului se văd zidurile unei biserici, la locul numit La Biserica Părăsită. Această biserică, clădită de Leon Crupenski, purta hramul Sfinţilor Mihail şi Gavril"[989].

BÂRSĂNEŞTI

(sau Birsana pe Elan şi Prut, ţinutul Fălciu, Vaslui).

1528, martie 28: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Vrabie, Negrul şi Maria, feciorii Ilincăi, care primesc ispisoc pentru „a treia parte din **Hrăniceni** de pe Elan, partea din sus… / şi alt ispisoc, prin care întăreşte

---

[989] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 454, 455

stăpânirea fraţilor Barta, Bene, Magda, Neacşa, Preuteasa şi Magdalena, feciorii Siminei, şi seminţiei lor Neagra, Capotă, Dumşa, Paraschiva şi Doica, feciorii Stanei, nepoţii Creţei de pe Elan, pe ale lor drepte moşii **Drugii, Murgenii, Bărsăneşti** (sau Birsana pe Elan şi Prut, ţinutul Fălciu[990], Vaslui) şi **Creţeşti**; iar hotarele acestor sate să fie precum au îmblat din veac”[991].

BÂRSĂŞTI

(sau Bârseşti, Vrancea).

1585, mai 3: Radul Duca ot **Fireşti** cumpără, cu 9 capre cu iezi alături, 3 taleri bătuţi, 1 ţap şi 1 cojoc nou, de la Blaj ot **Topeşti** „partea lui Văscan, feciorul Zeaicăi, a patra parte… şi erau oameni buni în acea tocmeală, anume Nacul ot **Fereşti**, Ionaşco Flaşcă, Stroe, Ion, Crăciun şi Săchel ot **Bărsăşti**, Bălan şi popa Ion ot **Negrileşti**, şi au dat aldămaş 7 vedre de vin”[992].

1700: Izvodul de **bătrâni ai satului Spineşti**: Ivan, feciorul vătavului din Spineşti, din cei 7 bătrâni, a mers şi a luat fata vătavului din **Bârsăşti** şi l-a pus socru-său bătrân mare în locul lui. Acest Ivan a făcut un fecior, anume Păcuraru. Păcuraru a mers şi a luat fata lui Trifu

---

[990] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 29

[991] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 178, 179

[992] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 2, p. 2

din Bârsăşti, Trifu, feciorul Bodaschii. Păcuraru a făcut 2 feciori, Trefu Goruţie şi Ioan Flacoe. Trifu Goruţie a făcut pe Măgdălina Lăbădănoae, care se trag Buşileştii dintr-însa. Şi a făcut pe Gheorghe Ragea, care se trag alde Danciul, şi a făcut pe Dumitru Boulu, care se trag alde Lălucu şi alde Muşoilă, şi pe Mănăilă Mutul şi pe Simion Latul, care se trag Lăteştii. / Ioan Flacoe a făcut pe Petre, cărei se trag Bahmeţi, şi a făcut pe Trefu Tepa, şi a făcut pe Stanciul. Stanciul, fiind holtei şi având 40 de oi, l-au numărat goştinar şi a fugit în Ţara Ungurească şi au luat goştinarii o iapă a frăţâne-său, lui Trifu, şi ţine Trifu două părţi şi Petre o parte. Trifu a făcut pe Dumitru Tepa, care-i se trag Mărudăcheştii alde Tătarul. Şi a făcut pe Floroea cărei se trag Gavrileştii, Buşileştii şi Vetreştii. Şi a făcut pe Ioan Tepa, cărei se trag Dărulari. / Şi eu, Simion Neculai, fiind om bătrân şi apucând din gura moşului (bunicului) meu şi a tatei, şi din gurile altor bătrâni, cum au mărturisit, aşa am mărturisit"[993].

1733, iulie 20: Ispisoc de judecată de la Constantin Neculai voievod, după ce „s-au pârât de faţă Ştefan Gură (Găure), feciorul lui Maftei, diaconul Leul, feciorul Rusii şi Ion Giaboc, nepoţii Cabii şi ai lui Bodin cu egumenul mănăstirii Vizantia „pentru moşia lor **Vizăuţul** şi Păstrăvile, zicând călugării că au strâmbătate şi împresurare dinspre aceşti oameni. Iar aceşti oameni au zis că ar avea ei împresurare dinspre călugări, că şi la domnia lui Vasile voievod au avut pâră cu călugării de la Vizantea şi a rânduit pe Dabija spătar de a mers acolo, de le-a hotărât şi i-a aşezat, şi a dat să ţină feciorii Cabii şi ai lui Bodin din Rulburea, în sus, până în vârful Gherghe-

---

[993] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 13, pp. 9, 10

lului şi până la Lacul cu Loziile, şi până în Măgira Vizăuţilor, şi până în hotarul călugărilor, şi până în Dealul Babii, şi peste băstia Vizăuţului cel mic, pe drese ce au arătat de la Petru voievod şi întăritură de la Radu voievod, alegându-se, în acest chip locul dinspre Vrânceni, anume dinspre **Negrileşti** şi dinspre **Bărseşti** şi dinspre călugării de Vizantea"[994].

1735, ianuarie 28: Ispisoc de judecată de la Constantin Neculai (Mavrocordat) voievod, după ce „s-au pârât de faţă Simion Daburlea, Miron Bahmet şi alţi fraţi ai lor **Bârsăşti** cu Gavril Grosul, Enachii Codănoiul şi **Spineştii** pentru muntele ce se cheamă Lapăşul de sus din Vrancea, de la ţinutul Putnei, zicând Enachi şi cu Gavril Grosul cum că la acest munte ar fi ei moşineni, scoţând nişte hârtii vechi, care, cercându-se la judecată, s-au aflat fără nici o temelie, nişte hârtii răsuflate, iar Simion Darbulea şi cu Miron Bahmet au arătat bună dovadă o mărturie de la Miron Dima, ce a fost vornic de Vrancea, din veleat 7241 (1733), iunie 5, scriind şi adeverind că, fiind orânduit la această judecată Iordachi Cantacuzino vel vornic, la domnia lui Mihai vodă, a strâns mulţi oameni bătrâni vrânceni, la **Ţâfeşti**, şi… luând seama cu amănuntul, s-au găsit moşineni în **Lăpuşul de sus** Bârsăneşti, care se împart pe 11 părţi: Dabulea, Cuzbă, Petreman, Nistor Pâcală, Vătavul, Niagul, Burtă, Stan, Beza, Ivan şi Drumei, iar Gavril şi Enachi Codănoiul n-au nici o parte… şi i-am dat rămaşi"[995].

---

[994] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 23, p. 15

[995] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 113, pp. 73, 74

1767, april: Mărturia de judecată de va vornicii Vrancei, dată „la mâna moşnaşilor din satul **Tulnici** ot Vrancea, să se ştie precum, având ei multă pricină de judecată cu egumenul şi călugării de la Soveja pentru muntele Lepşa… vroind călugării de la Soveja ca să ia tot muntele Lepşa, şi moşnaşii de Tulnici n-au suferit şi au mers la Domnie, de au făcut jalobă”. Şi s-au adus înscrisuri şi martori, precum „un om bătrân, anume Ion logofătul la panţiri din **Soveja**, care, ştiind rândul munţilor, a mers de le-a arătat hotarele”, dar călugării nu renunţau la ceea ce nu li se cuvenea, ba chiar „a scos o carte de blăstăm egumenul Dămiian asupra Vrâncenilor… şi fiind toţi moşnaşii de la Tulnici acolo, au luat cartea şi-au sărutat-o, anume Gligori Gherman, Ştefan Budac, Ion Sava Ivan, Marin Gherman, Tănasă Gherman, Vasile Vameş, Radu Necoară, Mihai Necoară şi alţii, şi Miron Bahamăt ot **Bârsăşti**, Mariş ot Valea Cozii… şi văzând şi egumenul că iau atâţia oameni carte de blăstăm, a primit ca să fie stăpânirea acestor munţi după cum au arătat Vrâncenii în semnele ce s-au pus acum: din jos de Tilica cea înaltă şi din jos de Piciorul Paltinului, şi din semnele acestea în sus să stăpânească egumenul, iar în jos, cu Piciorul Paltinului şi tot muntele să stăpânească Vrâncenii”[996].

1774, iunie 26: Satul **Bârsăştii**, ţinutul Putnii, ocolul Vrancei, după recensământul lui Rumeanţev[997], avea **toată suma caselor 70**. Scădere rufeturi 21: 5 popi şi diaconi, 7 nevolnici, 6 poştaşi la Şândilari, 3 ţigani.

---

[996] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 139, pp. 95-97

[997] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 307

Rămân birnici 49. / **Birnici**: Luca, nemesnic / Vasile Păgan, vătăman / Istrate Bahmut / Miron Păgan / Ion Mateiu / Vasile Mateiu / Costantin Doldul / Neculaiu Păgan / Matei Zbârciog / Costantin, jitar / Gheorghe Zbârciog / Toader, cojocar / Ion Mârdache / Mihai Mârdache, morar / Nistor Zbârciog / Toader, ungurian / Coman, păscar (pescar – n. n.) / Mihaiu, vătăman / Simion Ochiană / Toader Chiriţă / Petre, olar / Toader Neculaiu / Ştefan Chiriţă / Simion Chiriţă / Vasile Bâtcă / Pavel Chiriţă / Vasile Mirce / Toader Mirce / Toader Potecă / Marin Ciorne / Ion, muntean / Grigoraş Iuga / Ştefan al lui / Costantin / Toader Cârneliagă / Negul Huşcă / Costantin Ochiană / Ion, ungur / Andronachi Baja / Toader Huşcă / Vasile, ungur / Ion, ungur / Toader Berte / Zaharie Bartoş / Ion Bartoş / Vasile, lădar / Ion, cojocar / Mihul fiul lui Nistoroiul / Toader Bahmut. // **Rufeturi:** Ion, muntean, poştaş la Sândilari / Ion Oracă, poştaş la Sândilari / Toader Oracă, poştaş la Sândilari / Ion Oracă, poştaş la Sândilari / Neculai Oracă, poştaş la Sândilari / Grigore, ciobotar, poştaş la Sândilari / Gherghina, văduvă / Mărie, văduvă / Ioana, văduvă / Tudora, văduvă / Marie, văduvă / Acsinie, văduvă / Marie, văduvă / Popa Petre / Popa Ion / Popa Andrieş / Popa Miron / Diaconul Neculaiu / Lupul, ţigan / Mihaiu, ţigan / Iordache, ţigan.

1777: Hrisovul (în fapt, un ispisoc de judecată) lui Constantin Dimitrie Moruz voievod, prin care îi înştiinţează pe marele ban Iancu Razu şi pe marele paharnic Manolache Cuza, staroste de Putna, că „au avut judecată preotul Andrieş şi preotul Ioan din satul Bârsăşti, de la Vrancea, cu Luca namesnic, Toma Bahna, Ioan namesnicul şi alţi săteni ai lor din **Bârsăşti**, **Negrileşti** şi din **Tulnici**, toţi Vrânceni de acolo, de la ţinutul Putnei,

arătând preoţii cum că ei sunt trăitori împreună cu aceşti răzeşi şi dintru început moşii şi părinţii Vrâncenilor acestora ar fi stăpânit împreună la munţii Vrancei, însă atât la locurile de fânaţ şi de ţarină, cum şi la munţi, cei ce sunt pentru păşunatul oilor, şi niciodată părinţii lor n-au fost opriţi de către Vrânceni a nu se hrăni pe locurile acelor munţi, cum nici jeluitorii aceştia, până la o vreme, nu s-ar fi supărat de către Vrânceni. Iar acum arată că i-ar fi oprit… / De aceea, voi, după cercetarea ce veţi face acolo, să le daţi voie preoţilor acestora ca să stăpânească şi ei pe la locurile acelor munţi, însă numai părţile lor, ce le vin după dreptate"[998].

1785, mai 10: Ion Coman şi femeia lui Măriuţa vinde preotului Ion Lăduncă din **Bârseşti**, drept 7 lei bani de argint, „o ciozvârtă de silişte, alături de casa sfinţiei sale, partea mea din bătrânul Neagu Bortă". Martori: „Luca nemesnic, Ion Măti, Neculai Pogan, Vasile Măteiu, Andriaş Pogan, Crâstian Lăcuţă, Măteiu Zăbârciog, Vasile Berţa; şi am scris eu Toader dascăl învăţând copii la Bârsăşti"[999].

1787: Preotul Grigori ot **Răcăuţul**, ţinutul Bacău, fratele lui Acsintie vornic şi nepotul Ştefan zăt (ginere) Ionaşcu dăruiesc preotului Ion ot **Bârsăşti** „o falce de fânaţ în hotarul **Tulnicilor**, din bătrâna Nedele, în Mocar, în vale, ca să pomenească la sfânta biserică"[1000].

---

[998] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 161, p. 108

[999] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 39, pp. 27, 28

[1000] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 40, p. 28

1794: De la hotarul **Bârsăştilor**, din vâlcea, în sus, până în Arini, cum umblă bătrânii: Puiul şi cu Boştog, spiţă de neamuri, cum am auzit din gura bătrânilor celor mai dinainte, anume Neculai Babeş, Ioan Mărdache, Macovei Văscan şi alţii. / Puiul a făcut patru feciori, pe Simion, Giurge, Stoean şi pe Ioan Puiul cel mic. / Simion, feciorul Puiului, a făcut patru feciori: din unul se trag Zbârciogii şi Lecheştii cu fraţii lor, din al doilea se trag Lepădat Gaiţă, Băbeşăştii şi Ţuţăştii. Din al treilea se trag Pogonii şi cu fraţii lor. Din al patrulea fecior se trag Holbanii cu fraţii lor. / Giurge, feciorul Puiului, a făcut trei feciori: din unul se trag Mărdache şi Negăi cu fraţii lor. Din al doilea fecior al Giurgii se trag Lepădat Gaiţă, Babeşii şi popa Neculai. Din al treile fecior se trag care sunt din Ciobotă. / Stoean, feciorul Puiului, a făcut trei fete. / Ioan, feciorul Puiului, a făcut trei: din una se trag Dumitraşcii şi Văscan cu fraţii lor, din al doilea se trag alde Băbeşăştii şi Roman zez (ginere) Gaiţă, din al treilea se trag Gane cu fraţii lor. / Boştog a făcut doi feciori, pe Zeiaca şi pe Ioan. Zeciaca se împate în patru părţi: o parte o iau Duracii şi Eaşenii, o parte o iau alde Şendre cu fraţii lor, o parte o iau Daliceştii cu fraţii lor, o parte o ia Lepădat Gaiţă, fiindcă femeia lui Tudora este din Petre Bălan din Zeiaca şi la această parte Gaiţă cu Bărteanul, iar Bărbeşăştii nu iau, că-i după femeia lui Lepădat Gaiţă, că Lepădat Gaiţă este neam cu Babeş. Lepădat a făcut pe Costanda, care a luat-o Roman. Roman a făcut pe Iana preoteasa şi pe preot Ioan Roman. Pe Iana a luat-o preotul Ioan ot Bârsăşti. / Ioan, feciorul lui Boştog, a făcut şase feciori: pe Dobândeşti, pe Ioan fecior lui Ioan, nepot lui Boştog, şi alţi patru fraţi… / **Alegerea şi despărţirea noastră**: Partea din bătrânul

Simion, feciorul Puiului, se împarte în trei părţi: una o iau alde Ţuţul, una o iau Babeşii, una, a noastră, cu popa Roman, cum şi din Giurge, cum şi din Puiul cel mic, cum şi din cumpărătura din Zeiaca, a patra parte, care se împarte în trei părţi: o parte Simion Gaiţă, o parte Măria, din care se trag Babeştii, cu Strătulat şi cu alţi ai lor. / Iar din Zeiaca, parte din frăţie, nu împărţim cu Babeşii şi cu alţii; numai care vor fi din Bărtenul, însă Bărtenul ţine la **Negrileşti**. Din vâlcea, în jos, până în pârâul Bradului, umblă 11 bătrâni, anume: Pâcală, Daburle, Drumul, Cujbă, Vătavul, Neagul Ghizdavăţ, Beze, Ivan, Stan, Neagul Bortă şi Petriman. / Drumul se împarte în 3 părţi: o parte o ia Ţuţul, o parte o ia Babeş, o parte o luăm noi. / Stan se împarte în două: o parte o iau Dochioiu cu alde Unce, o parte o luăm noi cu Băbeşeştii. / Şi acele părţi din Drumul şi din Stan, tot în trei se împart cu Babeşii lui Simion, Lepădat şi Măria. / Din Beza şi din Ivan, se împart Bahameţii cu Poganii şi cu alţii"[1001].

1798, august 2: Zapisul preotului Neagu Gegea ot **Şândilarii de jos**, dat „la mâna moşnenilor din **Năruja**, anume Constantin Gogoncea, Banul Corăiu, Banu Şolomon, Soare Andronic şi Matei Dascal, precum să se ştie că, având pricină între noi pentru Botul Hrăjimei şi mergând acolo nemesnec Luca ot **Bârseşti**, vornicul Ion Ponia ot **Şândilari de sus**, dimpreună cu toţi sătenii din Năruja, aşa s-au hotărât, ca să mai ia numiţii o groapă, ce se cheamă Groapa Viezuniilor din Vârful Hâjmei, de la Brad, groapa din vale, din muchie în muchie, până în

---

[1001] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 43, pp. 30-32

Regheul şi dosul, până în râpă, până în pârâul Muscocii, devale, pe unde s-au pus şi pietre pe semnele locului”[1002].

1802, martie 1: Călugărul Paisie Gaeţă (Gaiţă) şi feciorul lui Dumitrache vând preotului Ion Lăduncă din **Bârsăşti**, drept 40 lei vechi, „o bucată de loc păduri între pârâul Muce, sub piatră, scurgerea pârâului, merge în scurgerea pârâului Dorubăţ, alăture cu Neculai Cojocar, de la deal, zarea piscului Durubăţi, pe din sus cu Lădar”. Martori: „Luca nemesnec, Toader Orac, Vaselache Berţu, Necula Pogan, Vasili Mateu”[1003].

1808, februarie: „Izvod de câte fălci şi prăjini se găsesc din larg, păduri şi cosiri la sat **Bârsăşti**: / **Din Fundul Caciului**: De la târla lui Văsian, Corhana până în pisc la Andonachi şi zarea – 3 fălci şi 60 prăjini; / din pisc, de la Andronachi, până în secătură la Vasile Coclează, dos la deal – 1 fălci şi 14 prăjini; / la Vasile Coclează – 48 prăjini; / de la Vasile Zgârciog, până în pisc la Neculai Cojocariu – 1 fălci şi 60 prăjini; / la Neculai Cojocariu, din capul moşiei, Arini la deal, până în curmătură şi zare – 1 fălci; / la Ilie Cojocariu, pârâu în pădurea cea mare – 30 prăjini; / la Vasile Fătu, în Curmătură – 30 prăjini; / la Gheorghiţă Bucă, în Curmătură – 70 prăjini; / Fundu, la Vasile a Ioani, Săcheru – 48 prăjini; / la Gheorghi Pogan, Săcheru, 1 fălci şi 15 prăjini; / la Miron Burloiu, Săcheru – 2 fălci şi 40 prăjini; / la Ioan Fulga, Săcheru – 15 prăjini; / la Ioan Doldoru, Săcheru – 1 fălci; / la Enache Pogan, Săcheru – 30 prăjini; / la Miron Burloiu, din vale, în pârâu – 40

[1002] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 193, p. 132

[1003] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 52, p. 38

prăjini. // **Din Caciu, spre Fundu Caciului**: Toader Cojocariu, la târlă, în Rupturi – 25 prăjini; / Mihai Popa, peste Caciu – 25 prăjini; / Popa Lăduncă, la Movila – 2 fălci; / Ştefan Andrunache, în Pueasca – 7 prăjini; / Radu Eacov, în Pueasca – 60 prăjini; / Neculai Ghimpu, în Pueasca – 10 prăjini; / Ioan Popa Luca, Pueasca – 3 fălci; / Şerban, Fundu Caciului 1 fălci şi 12 prăjini; / Ilie Cojocaru, Fundu Caciului – 30 prăjini; / Ştefan Neculaiu, Pueasca – 12 prăjini; / Anghel Bichiu, la gardul de piatră cu Curătura – 54 prăjini; / Ioan Bichiu, tot de acolo – 62 prăjini; / Ioan Beşa, i s-au dat – 1 fălci; / Ioan Bichiu Vezăuţanu, larg – 75 prăjini; / Ioan a Vădanii, la Curteanu – 33 prăjini; // **La hotarul Topeşti, la deal:** Nistor Potică – 12 prăjini; / Vasile Văsăean – 1 fălci şi 6 prăjini; / Neculai Ghimpu, la Şipot – 10 prăjini; / Ioan Munteanu, la măr – 10 prăjini; / Ioan Iftemii, din Valea Sării – 38 prăjini; / dascălul Ioan Urdă, la Bobeică Pleşi – 52 prăjini; / Chiroţa Pleşii, scrisă Tanasă Hârşu – 1 fălci 22 prăjini; / Sămion Potărnici, de la vale de drum – 35 prăjini; / Sămion Potică, de la deal de drum – 75 prăjini; / Sămion Crăstian, pârâul Sărat – 12 prăjini; / Anghel Lădariu – 65 prăjini; / Luca Stoenoiu Pluş cu dascălul Zbârciog – 1 fălci 5 prăjini; / Manolache Borlăză, în Fundu – 51 prăjini; / Stan Alban, la Fântâna Floari – 40 prăjini; / Neculai Râi, Fântâna Floari – 40 prăjini; / Ioan Popa Luca, Fântâna Floari – 30 prăjini; / Ion Barbulată, Poiniţa – 1fălci şi 20 prăjini; / Luca Chiriţă – 70 prăjini. // **Hotar Topeşti:** Gligori Chirişea, cu Anghel Lădariu, la Poiniţa – 20 prăjini; / David Alban, Poiniţa – 5 prăjini; / Toader Mortu, Poiniţa – 10 prăjini; / Ioan Chiriţa, Poiniţa – 20 prăjini; / dascălul Ioan Urdă, Fântâna Floari – 60 prăjini, iar la Largu, piscul Botoşan – 3 fălci; / Vasile

Coclezi, Poiniţa – 40 prăjini; / Mirce Sotiriciu – 40 prăjini; / Toader Lădariu, Râpa Feti – 12 prăjini; / Luca Mortu, Râpa Feti – 78 prăjini; / Toader Mitrofan, Râpa Featea – 65 prăjini; / Eni Fulga, Poiniţa – 20 prăjini; / Ion Fusariu, în Curmătură – 14 prăjini; / Mateiu Petre, pârâul Boului – 40 prăjini; / Toader Răvină, în Băloi – 60 prăjini; / Tănase Hârşu, Băloi – 10 prăjini; / Maftei Chiriţă, Băloiu – 60 prăjini; / Toader Epuri, Băloi – 10 prăjini; / Mitru Cure, Fundu Gropii – 1 fălci; / Crâstiean, Tăitură – 20 prăjini; / Anghel Lădariu, Tăitură – 10 prăjini; / Sămion Ciocârlan, Tăitură – 1 fălci şi 40 prăjini; / Popa Sămion, Plop – 50 prăjini; / Ignat, Plop – 50 prăjini; / Nistor Potică, Plop – 78 prăjini; / Ioan Ochean, Plop – 1 fălci şi 10 prăjini; / Miron Râi, Plop – 40 prăjini; / Miron Titilică, în Plopu – 66 prăjini. // **Tot Plop, cu Luca Râi:** Tănasăi Hârşu – 60 prăjini; / Ion Stoenu – 60 prăjini; / Neculai Ghimpu – 1 fălci 28 prăjini; / Niţi Plop – 27 prăjini; / Ignat – 30 prăjini; / Ioan Mironică – 30 prăjini; / Fătu Râi – 30 prăjini; / Toader Costen – 20 prăjini; / Ioan Costen – 36 prăjini; / Mihai Mitrofan – 20 prăjini; / Toader Răvină cu Soare – 25 prăjini; / Ilie Cojocariu – 10 prăjini; / Miron Râi – 20 prăjini; / Toader Hârşu – 40 prăjini; / Ioan Mironică – 50 prăjini şi 1 fălci în Blăni, cu fraţii lui; / Ioan Stenoiu – 20 prăjini; / Toader Hârşu – 1 fălci şi 16 prăjini; / popa Ioan Pavăl – 1 fălci şi 20 prăjini; / Neculai Andreeş – 7 prăjini; / Luca Borhană – 14 prăjini; / Vasile Apostică – 10 prăjini; / Ioan a Marii – 7 prăjini; / Ioan Ivan – 30 prăjini; / Gheorghiţă Bucă – 60 prăjini; / Soare – 10 prăjini; / Ioan Doldor – 15 prăjini; / Ioan Pogan – 20 prăjini; / Gheorghi Pogan – 40 prăjini; / Miron Burloiu – 1 fălci; / Anghel Mati – 24 prăjini; / Vasile Apostolii – 15 prăjini; / Toader Cojocaru cu Ioan

Drăgan – 10 prăjini; / Ioan Toader Mirce – 15 prăjini. // **Din Chiscutele, spre dosul caselor:** Ioan Chereţă – 40 prăjini; / Ioan Ghimpu – 20 prăjini; / popa Sămion – 40 prăjini; / Luca Mâţu – 16 prăjini; / Ioan Mateiu – 1 fălci; / Ioan Mironică – 52 prăjini; / Dumitru Drăgan – 8 prăjini; / Ioan Andreeş – 62 prăjini; / Ştefan Cojocariu – 48 prăjini; / Ioan Istrate – 1 fălci 40 prăjini; / Enachi Pogan – 20 prăjini; / Gheorghe Pogan – 20 prăjini; / Ştefan Costen – 1 fălci şi 40 prăjini; / popa Andreeş – 60 prăjini; / Gheorghe Matei – 20 prăjini; / Ioan a Marii – 20 prăjini; / Soare Fulga – 40 prăjini; / Ştefan Cojocar cu Radu Eacov – 40 prăjini; / bama Mâţoai – 20 prăjini; / Ioan a Mircii – 1 fălci şi 40 prăjini; / Constantin Anghel – 20 prăjini; / Matei Lădaru – 20 prăjini; /, Ştefan Cojocari – 1 fălci şi 20 prăjini; / popa Pavăl – 1 fălci şi 50 prăjini. // **Din pârâul Tomii, spre Petrimanu:** Niţă a Mihaiu – 60 prăjini; / Constantin Anghel – 20 prăjini; / Ioan Mateiu – 1 fălci şi 50 prăjini; / Radu Stoenoiu – 30 prăjini; / popa Simion – 50 prăjini; / Toader Cojocaru cu fraţii lui – 50 prăjini; / Toader Stan – 1 fălci; / Ioan Mateiu – 40 prăjini; / Ioan Ani lui Poganu – 40 prăjini; / Ioan Hârşu – 10 prăjini; / Enachi Pogan – 5 prăjini; / Ioan Istrate – 1 fălci; / Chiriţă Răsturniş – 1 fălci şi 40 prăjini”[1004].

1814: Stoica Spurbăru (Spulber) adevereşte, lui Ion Măciucă cel bătrân, că a „primit 30 lei pentru scoaterea moşiei Vrancea de la Roznovanu, pentru 8 fălci pământ şi pădure din Tojanu, ce se începe din pârâul Tojanu, până în vârful muchiei”. / Adeverinţe asemănătoare privind „scoaterea Vrancei din stăpânirea lui Rozdovanu” dau şi Stoica Para din **Paltenu** (Nereju), precum

[1004] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 215, pp. 154-160

şi nemesnicii Necula Tuvene din **Poiana**, Petre din **Valea Sării**, Ştefan Ciută din **Colac**, Neculai Blănar din **Vidra**, Vasile ot **Găurile**, Gheorghiţă din **Spineşti**, Ioan Dascălu din **Negrileşti**, Toader Pomană din **Năruja**, Luca din **Bărsăşti**¸ Ion Murgu sin Spineşti, Toader Pricop din **Nereju** şi preotul Luca din Nereju”[1005].

1815, aprilie 21: Zapisul prin care „tot satul **Bârsăştii**” se obligă să strângă bani pentru anaforaua pentru „scoaterea moşiilor” Vrancei de sub stăpânirea lui Roznovanu, zapis pus la dispoziţia „Sfinţiei Sale părintelui Şerban Bălan, Toader Ţirde şi Constantin Taftă, care sunt vechili răspunzători din partea noastră, a tuturor Vrâncenilor”, semnat de „Radul nemesnic ot Bârsăşti, Gheorghiţă Mateiu, Ion Cojocar, Vasile Zăbârciog, Radu Boştog, Ion Pogan, Ilie Cojocar, Ion Burloeş, Toader Mortul, Ion a Mirci, Miron Pogan, Ion Mateiu, Ivan Istrate, Vasile Ochean, Pop Pavăl, Toder Mirce, Chirilă Mirce, Vasile Mărdare şi preot Andrieş, care am scris cu primirea celor de mai sus iscăliţi”. / Cu un conţinut identic, exisă zapise semnate de preotul Alecsa, Ştefan Tuvene, Ion Caba, Cristian Boroş, Macoveni Tuvene, Ion Tuvene, Ştefan Grosu, Ion Grosu, Simion Tuvene, Ion sin (fiu) Toader, Simion sin Toader, Ion Şolom, Constantin Chetor, Ion Buşilă din satul **Poiana**, scris de dascălul Ion; / Pavel nemesnicul, Crucian Rusu, Dumitru Leche, Toma Babeş, Macovei Păun, Ion Dascălu, Ion Zbârciog, Ion Tănasie, Sandul Ignat, Ion Simion, Ion Ungureanu, Irimie Lazăr, Toader Simion, Apostul Lazăr, Toader Taftă, Ion Soare, Ion Taftă, Gheorghe Taftă, Simion Văcaru, Vasile

[1005] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 220, p. 179

Dumitraşcu, Ene Taftă, Ion Leche şi Petre Şendre din satul **Negrileşti**, scris de preotul Iordache; / Ion Chiciore, preotul Toader, Gheorghe Hrăstian, Toader Andronic, Ion Mohore, Ifteme Ţăgănaş, Maftei Sava, Ion Andrieş, Ion Corni, Toader Blăgoi, Vasile Vlad, Apostul Bălan, Dincu, Enache Lepădat, Enache Dumitru, Ioniţă Poloboc, Ştefan Ţigănaş, Stan Hârne, Vasile Corni, Toma Enache din satul **Năruja**, scris de Tănase dascălul[1006].

1898: „**Bărseşti**, comună rurală, plasa Vrancea, judeţul Putna, situat pe ambele maluri ale Putnei. În dreapta râului, sub dealul numit Dumbrava, e situat satul Bărseşti, iar în faţa acestuia, pe malul stâng, e satul Topeşti, aşezat parte sub dealul Curmături şi parte pe Muchia Petrimanului. Distanţa de capitala judeţului e de 53 km. Mărginile comunei sunt: la nord-vest, Negrilești; la sud, Scineşti; la sud-vest, Păulești; la est, Colacul și Valea Sării; la sud-est, Poiana. / Această comună se compune din cătunele Bărseşti şi Topești, având reşedinţa în cel dintâi. Populaţiunea acestei comune, după recensămintul din 1890, e de 236 capi de familie, cu 1.101 suflete, din care: 568 bărbaţi şi 533 femei. După starea civilă, sunt: 561 neînsuraţi, din care 320 bărbaţi şi 241 femei, şi 437 însuraţi, 82 văduvi, din care 20 bărbaţi şi 62 femei, şi 1 divorţat. După naţionalitate, sunt: 1.097 români și 4 unguri. După religie, 1.097 ortodoxi şi 4 catolici. După felul ocupaţiunii: 229 agricultori, 2 industriaşi, 4 comercianţi, 3 profesiuni libere, 80 muncitori și 30 servitori. Ştiu carte 31 persoane, din care 27 bărbaţi și 4 femei. Case de locuit sunt 272. / Cultul creştin ortodox e reprezentat prin două biserici, una parohială, în satul

[1006] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 224, pp. 185, 186

Bărseşti, cu hramul Cuvioasa Paraschiva, cealaltă, filială, cu hramul SfinţiiVoevozi. / Comuna numără 207 contribuabili… Vitele aflate pe teritoriul comunei sunt, după ultima mumărătoare, 4.347 capete, din care: 244 boi, 252 vaci, 55 cai, 3.600 oi, 50 capre şi 146 râmători. În anul 1893, se aflau în comună 140 stupi de albine. Sunt 4 cârciumi și 4 fabrici de rachiu. / **Bărseşti**, sat… e situat pe malul drept al Putnei, sub dealul numit Dumbrava. Aci e reşedinţa comunei. Locuitorii se ocupă mai toți cu cultivarea pămintului. Are o biserică parohială, cu hramul Cuvioasa Paraschiva”[1007].

BÂRZĂEŞTI

(Bârzăieşti, pe Bârlad, ţinutul Tutova, Vaslui).

1646, februarie 2: Se împart între moştenitori „ocinile unchiului nostru Miera pârcălabul şi alte moşii, care au fost neîmpărţite, de la moşii noştri. / Şi s-au venit în partea lui Grigore Ureche vornicul satul **Mănceştii** (pe Bâc, în Lăpuşna, Moldova), ce sunt pe Bâc, la ţinutul Lăpuşnii, şi jumătate de sat **Criceşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ce este în ţinutul Vasluiului, şi partea din **Pădureni** (lângă Popricani, Iaşi), ce se va alege, ce este în ţinutul Iaşilor, de moşii şi de cumpărătură ale mătuşii noastre, a Berhecioai. / Şi lui Isac Mesehănescul, nepotul lui Toader Jorea, s-au venit jumătate de **Piscani** (lângă

[1007] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 333

Vlădeni, Galaţi), jumătate de **Măciucaşii de Jos** (la nord de Ciotolom, Vaslui) şi părţi ce se vor alege din **Leurdeşti** (comuna Tamaşi, Bacău). / Aşijderea, s-au venit în partea lui Ionaşco Jorii fost vornic, feciorul lui Simion Jorii, şi lui Gligoraşco, nepotul său, jumătate de **Măciucaşii de Jos,** jumătate de **Rupturi** (lângă Iveşti, Galaţi), jumătate de **Bârzăeşti** (?) şi jumătate de **Sauleşti** (Săuleşti, comuna Vetrişoaia, Vaslui). / Şi lui Gheorghe Ştefan mare sulger, Roşcăi fost vistiernic, lui Cărăiman fost pitar, lui Pavăl vornic de gloată, lui Ionaşco Rusul pârcălabul şi Sturzăi, nepoţii Solomiei Mogâldoaie, li s-au venit, în partea lor, jumătate de **Piscani**, jumătate de **Măciucaşii de Jos**, jumătate de **Măciucaşii de Sus** şi partea ce se va alege din **Româneşti** (lângă Bălăbăneşti, Galaţi)"[1008].

BĂRZĂREŞTI

(lângă Păuleşti, în Fata Bâcului, Othei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Bărzăreştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Faţa Bâcului, după recensământul lui Rumeanţev[1009], avea **toată suma caselor 38**. Scădere rufeturi 33: 3 volintiri, 1 volintir cu ostavcă, 2 mazili, 2 ruptaşi, 2 popi, 3 femeii sărace, 20 scutelnici ai stolnicului Ion Carp. Rămân birnici 5. / **Scutelnicii:** Toader

---

[1008] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 284, p. 224, 225

[1009] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 421

Dodonul / Constandin, vornic / Andrii fratele lui / Vasile fratele lui / Marcu, jidov / Grigoraş Şchiopu / Petre, olariu / Ion Bălţatu / Filip Lungul / Andrei Lungul / Ioniţă, croitor / Vasile Iordache / Aftemi, huşanul / Vasile, huşanul / Simion Radul / Timofti Lupaşco / Gheorghi, lozovanu / Neculai fiul lui Zaharia / Dumitru Perdivară / Simion Iordache / Vasile fiul lui Proca. // **Birnici:** Ştefan Găitănaru / Vasile Drenţa / Sofroni Precup / Iftodi fiul Aniţii. // **Alte rufeturi:** Constandin lozovan, volintir / Vasile lozovan, volintir / Gavril Lungul, volintir / Miron Lupaşcu, volintir cu ostafcă / Toader Popescul, mazil / Costandin, mazil / Ioniţă, vornic, ruptaş / Ioniţă Băţ, ruptaş / Popa Vasile / Popa Ion / Tudosia, săracă / Nastasia, săracă /Vasilca, săracă.

BÂRZEŞTI

(Liudeni pe Bârlad, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui).

1495, ianuarie 24: Întărit de Ştefan voievod, cu ocazia unei împărţiri de moşii între Magda, fata Mihului, feciorul lui Cananov, şi fratele ei Negrilă, şi fraţii Costea şi Toader, nepoţii lui Drăgşan, şi rudele lor Ioan, feciorul Pântei, şi Iacuşa, Fedcu, Marica, Ghinda, toţi nepoţii lui Sima Rugină, şi Done, fiica Nastasiei, nepoata Marine, care primesc uric pentru sate şi părţi de sat în „Todireni pe Bârlad, unde a fost Iacuş Mihu, şi satul Liudeştii pe Bârlad, şi Brezăştii pe Bârlad (Bârzeşti), şi, pe Nistru, în gura Zăharnei, satul anume Zăharna, şi satul unde a fost

Zlatariu vătămanul, şi satul Horodiştea, (şi) unde a fost Jaza vătămanul"[1010]. Hotarul, din veac.

1527, martie 15: Întărit de Petru (Rareş) voievod, vornicului Ion Banul şi, respetiv, Saftei, fata Donei, nepoata Nastei şi Marinei, strănepoata Negrei cel bătrân, în cadrul unui schimb de moşii, în care „Ion Banul a dat Saftei un sat pe Studeniţa… unde a fost Vanea… iar Safta, fata Donei, i-a dat vornicului Banul un sat pe Bărlad, anume **Bârzeştii**, unde a fost Bârzea"[1011].

1625, mai 3: Diata Anghelinei, fata lui Toader Jora, nepoata Mierăi, „scriind c-au dat danie jumătate de sat de **Măciucaşii de Jos** (pe Bârlad, ţinutul Tutova, Vaslui), ce i-au fost de moşii şi toate părţile ce se vor alege, cumpărături Mierăi, din sat din **Bărzăieşti** (pe Bârlad, ţinutul Tutova, Vaslui), ce şi-a cumpărat sieşi de la Oana şi de la surorile ei, Părasca şi Tecla, şi de la seminţia lor. Aceste moşii le-a dat danie dumisale Dumitraşco Ştefan vel logofăt şi jupânesei sale Zanicăi, pentru că ei nu i-au rămas copii"[1012].

1633, decembrie 18: Întărit de Moise Moghila voievod spătarului Constandin sin (fiul lui) Crăciun din **Tărăceni** (ţinutul Vaslui), după judecarea pârei lui Nicoară diac de la **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi a femeii lui Agafie, mătuşa Grozavei, femeia lui Pavel, şi a Măricăi, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele,

---

[1010] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 175, pp. 318, 319

[1011] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 119-122

[1012] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 326, p. 397

Iaşi), „pentru toată partea Grozavei, fetei lui Ionaşcu din **Ţibăneşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), cât se va alege din sat de **Bârzăşti** şi din **Băneşti** (azi Beneşti, comuna Tanacu, Vaslui), şi din **Liudeşti** (în Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), tot a patra parte”[1013].

1635, martie 12: Zapisul vornicului de gloată Neniul, în care mărturiseşte că, după pâra dintre Constandin şi Nicoară, pentru a patra parte din **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), a venit în sat şi a adunat oameni pentru mărturie, printre care Pătraşcu de **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constandin din **Onceşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Ţiul de **Vultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Nicoară Sfeclă de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Nechifor de **Bolaţi** (comuna Rebricea, Vaslui), popa Coste de **Deleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Samson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), cu care a „împărţit vatra satului în 4 părţi şi am stâlpit, ca să ţină Nicoară 3 părţi în vatra satului, dinspre apus, din vale până la marginea pădurii, iar lui Constandin i s-a ales a patra parte din vatra satului, spre răsărit, unde i-s casele. Aşijderea din heleşteie, din ţarină şi din tot locul”[1014].

1639, martie 30: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Tanasie, feciorul lui Nicoară din **Munteneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), Tacul, feciorul Maricăi, şi Varvara, fata Petrii, nepoţi lui Ichim, s-au pârât de faţă, înaintea noastră, cu Pascal, Buzul şi Toader, feciorii Zahariei, pentru un loc de prisacă din sat

---

[1013] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 430, pp. 539, 540

[1014] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 56, pp. 59, 60

din Munteneşti, ce este în ţinutul Vasluiului, zicând Pascal, cu fraţii săi, cum le este lor acel loc de prisacă dreaptă moşie, şi Tanasie, Tacul şi Varvara au vândut acel loc de prisacă lui Constandin din satul **Bârzăşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui)… / Iar Tanasie şi cu fraţii săi au arătat un dres de la Irimiia voievod, scriind cum le este lor acel loc de prisacă dreaptă moşie de la moşul (bunicul) lor, de la Ichim, iar Pascal n-a avut nici un dres pe acel loc”[1015].

1644, iunie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Necoară din **Bârzești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui) și femeia lui Agafiia, mătușa Grozavei, femeia lui Pavel, și Mărica, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăști** (inclus în Dumeşti, comuna Dumeşti, Vaslui), s-au pârât de față cu Constantin spătărelul, feciorul lui Crăciun din **Tăriceni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), pentru toată partea Grozavei, femeii lui Ionașcu din **Țâbănești** (Țâbăneștii Buhlii, comuna Băcești, Vaslui), câtă se va alege din satele **Bârzești**, din **Bunești** (Bunești-Averești, Vaslui) și din **Liudești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui), toată a patra parte, zicând ei că acele părți ar fi fost lor dreaptă ocină și moșie, pentru că ar fi fost mai aproape rudenii Grozavei. Și au vrut să întoarcă acei bani lui Constantin și să ia moșia înapoi. Iară Constantin așa a răspuns, că acele părți de moșii au fost puse zălog la Manolachi mare vameș pentru rudenia lor, Grozava, cu știrea lor, 90 de taleri. / Pentru aceea, am socotit că nu se cade a întoarce banii, de

---

[1015] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 75, p. 73

vreme ce este cumpărătură cu știrea lor”[1016].

1774, iulie 5: Satul **Bârzăştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumeanţev[1017], avea următorii: **Birnici:** Irimia, pas / Maftei, pas / Stafi, pas / Ion Mocan, pas / Lupul Murdă / Ursul, pas / Neculai Pricopi / Vasile Darii / Gheorghiță, pas. // **Holtei cu mamă:** Ioniță fiu lui Arsăni. // **Slugile medelnicerului Vasilachi:** Macovei, vătav / Șerban, crav. // **Mazili:** Tudor Poroschii. // **Ruptași:** Savin Poroschii / Ion, muntean / Neculai Poroschii / Vasilachi Poroschii. // **Copii în casă:** Vasile nepot lui Poroschii. // **Călărași:** Ioniță Zanhiroiul. // **Țigani:** Manoli, țiganul.

BÂRZOTEŞTI

(sat pe Bistriţa, lângă Zăneşti, Neamţ).

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, lui Gostilă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi seliştea unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos,

---

1016 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 356, pp. 343, 344

1017 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 233

Comăneşti, şi unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti”[1018]. Hotare, din veac.

BAŞCANI

(pe Trotuş, Bacău).

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satele **Şerbăneşti** şi **Topileni**, în baza unui zapis de la Lupaşco, fecior lui Sălăvăstru de **Başcani**, femeia lui Todosia, fata lui Constantin de **Hănţăşti**, şi de la feciorii lor, de la Dumitraşco Balaci, feciorul lui Bălan de Başcani şi femeia lui Maria, fata lui Eftemie de Başcani, cu feciorii lor, de la Pascal din **Ploscuţiani** şi femeia lui Catrina, de la Vasile Hardalupa, Femeia lui Varvara şi feciorii lor Iosup şi Nicula. De la Dumitraşco Candia, fecior lui Şeptelici de **Poiana**, Ioniţă Ţăpăluş, fecior lui Dumitraşco Ţăpăluş de **Dănăeşti**, care i-au vândut… moşia din satul **Şărbăneşti**, ce este în ţinutul Putnei, pe apa Trotuşului, care sat este alături cu satul dumisale **Topileanii**, însă fără partea Ghindei, cât este în capul hotarului de sus, drept 100 lei bătuţi, însă având şi Miera, ispravnicul Lupului Bogdan hatmanul parte în acel sat, dimpreună cu frate-său Lupaşco, feciorul lui Sălăvăstru, a vândut frate-său şi partea Mierăi, zicând că s-au învoit a-i da lui într-

[1018] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

alte locuri pe unde mai au moşii… / şi alt zapis, ce-a cumpărat din satul **Topileani**, un bătrân care se cheamă bătrânul Zmeachei, şi acel bătrân este a treia parte de sat, căci acel sat îmblă pe 3 bătrâni… / şi alt zapis, de la Pavăl Proţap, fecior Irimiei Proţap, şi de la femeia lui Dochiţa, fata lui Şeptilici, şi de la feciorii lor, care i-au vândut un bătrân ce au avut la Topiliani, ce se hotărăsc cu satul dumisale **Domneşti**, unde dă Trotuşul în Siret, care se cheamă acel bătrân Drăghici… / şi alt zapis, de la Ion, fecior lui Mierăuţ Scănteai, şi de la femeia lui Ioana, fata lui Maxin Cotcodaci, şi de la Tanasie, fecior lui Maxin Corcodaci de **Rujineşti**, şi de la femeia lui Nastasia, nepoata Cozmei lui Ţihte, care i-au vândut un bătrân din satul Topileani, ce le-a fost lor moşie din moşi şi părinţi, au vândut şi ei al treilea bătrân, care s-au făcut satul… / şi alt zapis, ce-a cumpărat de la răzeşii din **Răspopi**, tot la ţinutul Putnei, un zapis de la Ioana, femeia lui Ionaşcă Veaveriţ, de la feciorii ei Gligoraş şi Toader, care i-au vândut, din hotarul Răspopilor, ce-a fost cumpărat Ionaşco Veaveriţ din partea de jos, 7 pământuri, de la Chiul, şi 6 pământuri de la Iliana Bobjiloai, iar din partea de jos, şi 6 pământuri de la Necuţa, iar din hotarul de jos, care fac 18 pământuri, şi 9 pământuri de la Toader Căluţanul, 6 pământuri de la femeia lui Ioana, care sunt acele 9 pământuri de la Papareţ, din sus de hotarul Răspopilor, şi 3 pământuri de la Simion Caul, iar de la Papareţ din sus, şi 3 pământuri de la Gligoraşco Diacăş, tot dintr-acel hotar din sus al Răspopilor, drept 40 lei bătuţi… / şi alt zapis, de la Necula, cu femeia lui Aniţa şi cu feciorii lor, de la Vasile, Rusanda şi Salonca, feciorii lui Gheorghe Zavul, Măriia, cu feciorii ei Condrachi, Cărstea şi Ioneş, de la Groze, fata lui Negoiţ Zavul, şi

Partenie, cu femeia lui Savina, nepoată de fată lui Tudosie Zavul, care i-au vândut 7 pământuri şi un răzor în satul **Răspopi**, care acea moşie le-a fost lor cumpărătură de la Grozava şi Mărica, şi de la Irimia, fata lui Urmoş, nepoata lui Anghel cel mare… şi tot într-acel zapis, 4 pământuri şi un răzor în satul Răspopi, cumpărate de la Marica, fata lui Hoidac, nepoata lui Nistor… / Mai arătat-a vistiernicul Ilie Catargiul un zapis de la popa Neculai şi de la feciorii lui Pârvul, Manolache şi fata lui Safta din târgul Adjud, care i-au vândut a patra parte din **Papareţ**, ce este pe apa Trotuşului, din jod de **târgul Adjud**, ce i-a fost lui de la moşii (bunicii) lui Ghidioan şi Creţul, de la Pahiia şi Armanca, preum arată uricul de la Pătru voievod… Aşijderi, tot într-acel zapis, i-au mai vândut popa Neculai, cu feciorii lui, un bătrân în Papareţ, care este din jos de hotarul Creţului, alături de partea lui Crăciun, ce i-a fost de la părintele lui, Vasile de Adjud, cumpărătură de la nepoţii lui Crăciun din Papareţ… / Şi alt zapis, de la Vasile Haret, ginerele lui Gligorie Stavăr, şi de la femeia lui Iliana, care i-au vândut un loc de crâşmă, de casă, de pivniţă, de grajd, care loc este pe locul Stăvăraşilor, unde este Alxa Măreaiu, drept 10 lei bătuţi… / Mai arătatu-ne-a vistiernicul trei zapise, ce-a cumpărat în **Şendreşti** pe Polocini, iar în ţinutul Putnei, un zapis de la Gavril, ginerele Ştefanii Cărcioae, fata lui Toader Volovatul din Şendreşti, şi de la feciorii lor Enachi, Ursul şi Dochia, care i-au vândut un bătrân de moşie din Şendreşti… / Şi alt zapis, de la Alecsandru Posmag de **Sascut**, fecior lui Dumitraşco Miaună de **Lieşti**, de pe Polocini, de la femeia lui Ioana, fata lui Vasile, şi de la feciorii lor Ion, Vasile, Iliana, Paraschiva şi Tofana, care i-au vândut jumătate de bătrân din satul

Şendeşti pe Polocini, din bătrânul Toader Gârneţ, drept 35 lei bătuţi…. Şi alt zapis, de la Ion Tocilă, fecior Petrei Tocilă, şi de la femeia lui Todosica, fata lui Tofan Volovatul, care i-au vândut, în satul Şăndreşti, jumătate de bătrăn din bătrânul Toader Gârneţ"[1019].

BĂŞCANI

(comuna Forostna, raionul Novoseliţa, Ucraina).

1645, mai 16: Necoară Focenco, din satul **Forosna** (comuna Forostna, raionul Novoseliţa, Ucraina), ţinutul Hotinului, vinde lui Bălan ce-a fost comis, drept 80 lei bătuţi, „a mea moşie şi cumpărătură din satul Forosna, într-un stâlp cu satul **Băşcanii** (comuna Forostna, raionul Novoseliţa, Ucraina)… şi s-au ales 80 stânjeni… / Şi între noi fosta-au Frimi Hăjdău, Andronic Badiul, popa Anton, Gheorghe şi Ion din **Băşcani**, popa Dămiian de **Şerbenţi** (comuna Şerbenţi, raionul Novoseliţa, Ucraina), Gligorcea, alt Gligorcea şi Gligori ot **Cruhlic** (raionul Hotin, Ucraina) şi mulţi oameni buni"[1020].

1019 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

1020 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 76, p. 70

BĂSEŞTI

(Boseşti, sat pe Tazlău, comuna Pârjol, Bacău).

1443, iunie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Iliaş Şanga, care primeşte uric pentru „satele anume: Văsieştii, pe Urmeniş, unde este casa lui, şi, **pe Tazlău, Boseşti** şi jumătate din Bădeşti, şi, pe Trotuş, o poiană, anume Borila… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[1021].

1488, ianuarie 9: Întărit de Ştefan voievod Niagului şi fratelui său Stoica armaşul, care cumpăraseră, cu 120 de zloţi tătăreşti, de la **Bălco Băsăscul**, „jumătate din satul lui, din **Băsăşti**, partea cea din sus”[1022]. Hotarul, de veci.

1565, iulie 11: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod vornicului Dinga „cumpărăturile de la unchiul lui, a treia parte din jumătate de **Fârleşti** (sau Fărlăeşti, Farloeşti, pe Tazlăul Sărat şi pe Solonţ, în **Stăneşti**[1023], Bacău) şi a treia parte de unde cade prihodiştea Solonţului, şi a treia parte din poiana cu păcură, a treia parte din **Poiana Preluncilor** (la Stăneşti[1024], Bacău), a treia parte din **Poiana Săcăturilor** (la Stăneşti, Bacău), a

[1021] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 237, pp. 335, 336

[1022] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 22, pp. 39, 40

[1023] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 96

[1024] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 198

treia parte din **Poiana de la Chilia** (lângă Băseşti[1025], Bacău), a treia parte, de pe Tazlău, de la **Geamăna** şi a treia parte din **Frumoasa** (pe Tazlăul Mare[1026], Bacău), unde este poiana Costeleva"[1027].

1632, august 28: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dumitraşcu Solomon, care primeşte uric pentru „satul **Fântânelili** (Fântânele, comuna Hemeiuş, Bacău) şi cu vad de moară în Bistriţă, ce este în ţinutul Bacăului; care acel sat, din zilele vechi, din vremuri de demult, a fost în ocolul târgului Bacăului, ce l-a cumpărat el de la Gheorghiţă şi de la fraţii lui Grigoraş şi Vasile, feciorii răposatului Dumitraşcu Ştefan logofăt, drept 300 galbeni ungureşti… / nişte părţi de moşie din sat **Năsoeştii** (azi Cetăţuia, comuna Strugari, Bacău), ce iarăşi este în ţinutul Bacăului, ce şi l-a cumpărat el de la Ştefan, fecior lui Tetiu, şi de la Alexa, fecior Tomii, şi de la Toma, fecior Zamfirei, nepoţii lui Buzdugan, toate părţile lor din ocină, drept 55 taleri de argint. / Şi iarăşi, altă parte din Năsoeştii… ce şi l-a cumpărat el de la fraţii Gheorghe şi Ion, feciorii lui Grozav, nepoţii Vişii Drăgoaia, dintr-un bătrân a patra parte, jumătate, drept 30 zloţi bătuţi. / Şi iarăşi… o ocină dintr-acelaşi sat Năsoeşti, cu loc de eleşteu şi cu tot venitul, ce-i este lui schimb cu mănăstirea Berzunţii, pentru o poiană ce se numeşte Pârjoaia… / Şi iarăşi… nişte părţi de ocină din sat de **Iadumireştii** (lângă Poduri, Bacău), ce este iarăşi în

---

[1025] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 197
[1026] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 104
[1027] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 67, 68

ţinutul Bacăului, ce şi l-au cumpărat de la Mărica, fata Ilenii, nepoata Petrii, drept 15 taleri bani gata număraţi. / Şi iarăşi… dintru acela sat Iadumireştii… ce şi l-au cumpărat el de la fraţii Ion şi Nastasia, drept 70 taleri… / Şi iarăşi… altă parte din Iadumireştii, ce şi l-au cumpărat el de la Ion şi Tudora, feciorii lui Toader diacon, drept un cal bun şi 30 taleri număraţi… / Şi iarăşi… altă parte de ocină din sat **Săcătura** (Secătura, azi Pădureni, comuna Mărgineni, Bacău), ce este iarăşi la ţinutul Bacăului, ce au cumpărat el de la Tiron, feciorul lui Dimitrie, drept 40 taleri bani buni. / Şi iarăşi… dintru acelaşi sat Săcătura… ce şi l-au cumpărat de la Dumitru, Vasile şi Nastasia, feciorii lui Trif, drept 40 taleri bani buni. / Şi iarăşi… din Săcătura, ce a cumpărat el de la Agafia, fata Şandrii, nepoată lui Petre biv vel armaş, drept 12 taleri număraţi. / Şi iarăşi… nişte părţi de ocină din sat **Alboteştii** (lângă Poduri, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului, ce şi le-a cumpărat el de la Chelsia şi Loghina, fetele Măgdălinii, nepoatele Lupii, drept 45 taleri număraţi, însă cu partea fratelui lor, a lui Constandin, fiindcă s-au tocmit cu dânsul ca să aibă el a stăpâni şi părţile lor din **Petrimăneşti** (lângă Poduri, Bacău). / Şi iarăşi îi întărim altă parte de ocină din sat **Băsăştii** (comuna Pârjol, Bacău), ce este iarăşi în ţinutul Bacăului… ce şi-a cumpărat el de la fraţii Lazăr, Petre Borza, Tănase şi Dochia, feciorii lui Ion Pravăţ, nepoţii Lucăi, drept 40 taleri număraţi”[1028].

1635, noiembrie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Chirilă, fiul lui Andreica şi al Nedelei, care primeşte uric pentru „a opta parte din satul **Băseşti**, care

[1028] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 184, pp. 237-240

este în ţinutul Bacău, pe Tazlăul Mare, care este această parte de ocină a lui Chirilă dreaptă cumpărătură a tatălui său Andreica de la Cârstea, pentru 160 zloţi tătăreşti”[1029].

1636, februarie 3: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, prin care mărturiseşte „cum au venit Nastasia Solomoneasă cu feciorul său Ionaşco… să mergem să le hotărâm nişte ocine şi să le alegem dinspre călugării de Schitul lui Drăguşan, anume la sat la **Băsăşti** (comuna Pârjol, Bacău) şi la **Edumireşti** (Dumitreşti, comuna Scorţeni, Bacău)… Călugării de la schit au adus dresele lor pe jumătate de loc de Băseşti, iar Solomoneasa a scos zapis şi uric de la Alecsandro Vodă… cum a compărat Dumitraşco Solomon, ce a fost sulger, de la Lazor, Petrea, Bordzea, Tănasie şi Dochia, feciorii lui Ion Plavăţ, nepoţi popii Lucăi, partea lor din sat din Băseşti; şi aşijderi, de la Istratie, toată partea lui, drept un cal bun, preţuit drept 20 taleri; şi de la Îndreiu, feciorul Oancei, toată partea lui, drept 23 taleri; de la diaconiţa lui Toader diacul, drept 10 taleri. / Deci, am socotit și am măsurat cu funia și-am pus stâlp în mijlocul locului și și-au osebit călugării de la schit partea din sus, jumătate de loc, ce este dinspre mănăstire, și muntele Geamăna. Și a luat Solomoneasa partea din jos, și cu răzeșii săi, jumătate de sat. Dintr-acea jumătate, jumătate s-a aflat a Solomonesei cumpărătură, cum mai sus scrie, de la feciorii lui Ion Plavăț, de la Lazor, Petrea Bordzea, Istra Tănasie și Dochiia, și de la Vasilie Plavăț. Iar în cealaltă a patra parte ca să aibă a ține cu răzeșii săi, partea lui Beldiman sin Istratie și a lui Îndrei sin Oancea, și a diaconului, a lui Toader. Iar poienile ce sunt pe de laturi, așa am socotit și

---

[1029] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 272, pp. 313, 314

s-au tocmit, ca să țină călugării de la schit poiana dinspre cireși, pentru că este în dreptul hotarului; iar Solomoneasa și cu răzeșii săi să țină poiana din jos, de la fântână, pentru ca să nu mai aibă a ținea călugării de la hotar în jos… / De aceasta mărturisim, anume: Vasilie Solomon, Bejan ce a fost paharnic și Ursul din **Verșești** (comuna Sănduleni, Bacău), Pepelea, Alecsa, Ponici, Gherman, Nicoară, Gligorcea, Mărian și Chirilă ot **Sârbi** (înglobat în Floreşti, comuna Scorţeşti, Bacău), și Constantin ot **Comănești** (oraşul Comăneşti, Bacău), Pătraşco ot **Albotești** (înglobat în oraşul Moineşti, Bacău) și alți mulți oameni buni"[1030].

1636, iulie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod Schitului Drăguşani, care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Băseşti** (comuna Pârjol, Bacău) ce este pe Tazlău, în ţinutul Bacăului… cumpărat de la Marga din **Ruşi** (înglobat în Verşeşti, comuna Sănduleni, Bacău), Băncea fiul lui Dumitru, Mărica fiica Măgdălinei, Lupul şi Dănilă, fiii lui Häinal, pentru 271 zloţi tăreşti; şi altă parte din această jumătate, dreaptă danie de la Petrea fiul lui Ionaşco. / Şi a opta parte din jumătate din satul **Edumireşti** (azi Scorţeni, comuna Scorţeni, Bacău), tot din acest ţinut Bacău, cu locuri de mori pe pârâul Solonţ şi pe Tazlău, şi cu loc de prisacă şi cu Poiana Boului, cumpărată de la Lupul şi de fa fiii lui, pentru 27 de ughi şi să-i scrie în sfântul pomelnic. / Şi alta, au avut, acum, pâră Nastasia Solomoneasa şi fiii ei pentru aceste părţi din satul Băseşti şi Edumireşti, spunând cneaghina Solomoneasa că îi este dreaptă ocină şi dedină. Noi am spus să-şi scoată dresele de moştenire şi de cumpărătură,

---

[1030] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 327, pp. 370, 371

dar ea n-a avut nici un dres: Iar rugătorii noştri, călugării, au arătat aceste drese mai sus scrise”[1031].

1774, iunie 15: Satul **Băseştii** şi **Gura Lăudaşcului**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, **liuzii**, după recensământul lui Rumeanţev[1032]**: Toată suma caselor**: 9. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Lupul Pușcă / Vasile Pușcă / Andreiu, liah / Gavrilă, liah / Toader, volintir / Năstas Grozsăvincia / Timofti Podolian / Vasile Podolian / Lupul Podolian.

1898: „**Băsăşti**, comună rurală, jud. Bacău, plasa Tazlăul de sus, situată în valea de sus a râului Tazlăul Mare. Este alcătuită din 5 cătune: Băsăști, reşedinţa, Hăineala, Ludași, Timărești şi Bălcani. / Bălcani, dimpreună cu mănăstirea Tazlăul, în condica Liuzilor se găsesc făcând parte din judeţul Bacău; în urmă, au fost trecute în judeţul Neamţ, rămânând numai o parte din Bălcani în judeţul Bacău (*Buciumul Român* şi *Statistica* din 1875). Tot în acele timpuri, Băsăști se găseau alcătuind o comună cu Schitul Frumoasa; azi sunt dezlipite. Băsăști avea o moşie aparținind parte spătarului Spiridon Pandele, iar parte răzăşească, cu 7 evrei etc. (*Buciumul Român,* anul I, p. 227). În *Chestionarul arheologic* al dlui Odobescu, de la Academia Română, se vorbește de dealul Runcul Fetei și de locul numit Chilie din acestă comună. Teritoriul comunii se învecinează, la nord, cu comuna Tazlăul (judeţul Neamţ); la nord-est, cu comuna și cătunul Valea lui Ion şi Blăgeşti; la sud-est, cu teritoriul comunei Băhnășeni, și la vest, cu comuna

---

[1031] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 459, pp. 518-520

[1032] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 306

Schitul Frumoasa… Are o şcoală mixtă, care funcționează, din 1866, în satul Băsăști; e întreţinută de comună, într-un local în stare bunicică, în valoare de 2.400 lei, dăruit pentru totdeauna comunei. La 1891, şcoala a fost frecventată de 17 copii, dintre care 2 fete. Se găsesc: 2 biserici, una în Băsăşti și alta în Ludași, cu un preot și 3 cântăreți; 453 case de locuit, dese în Băsăşti și Häineala, rare în celelalte; 10 cârciumi. / Populaţiunea numără 461 capi de familie, cu 1.544 suflete, dintre care 1.536 români și 8 evrei de protecțiune austriacă. / După felul ocupațiunii, se deosebesc în 680 agricultori, 20 meseriași, 9 comercianţi, 13 profesiuni libere, 300 muncitori şi 25 servitori. Știu carte 126, dintre care 10 femei; nu ştiu carte 1.418, dintre care 748 femei. Sunt 279 contribuabili. După legea rurală din 1864, la 192 locuitori s-au dat 639 fălci pământ în împroprietărire… Între proprietari sunt: Episcopul de Buzău, Dionisie Climescu, care are o moşie de aproape 292 hectare, cu un venit anual de 3.465 lei, și Ecaterina Gheorghiu, care are o moşie de 301 hectare, cu un venit anual de 3.400 lei. Animale sunt: 70 cai, 844 vite cornute, 147 porci, 23 capre și 1.006 oi. Stupi de albine sunt 104. / Teritoriul comunei este străbătut de calea vecinală Băsăști-Câmpeni-Gura Șolonţul-Scorţeni și de căi comunale, care leagă satele între ele. / **Băseşti**, sat… era împărțiţi în: Băsăști-Boierești, Băsăștii de sus și Băsăștii de jos. (*Statistica* din 1875). / Situat pe dealul din stânga Tazlăului Mare, are o şcoală mixtă, o biserică, cu 1 preot și 1 cîntăreț, zidită de locuitori, și 5 cîrciumi. Capi de familie sunt 162, şi suflete 538. Animale se numără: 32 cai, 297 vite mari cornute, 64 porci și 14 capre”[1033].

[1033] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 335

BĂSEŞTI

(Tămăşeni, apoi Dodeşti, Băseşti, azi Viişoara, comuna Viişoara, Vaslui).

1438, mai 17: Menţionat atunci când Ilie şi Ştefan voievozi întăresc lui Mihlia Tavă şi fiului său Stan aprodul, „satul unde este casa lor, pe Crasna, pe din sus de Dodeşti, şi un loc din pustietăţi… Şi hotarul satului să fie pe unde au stăpânit din vechi, iar hotarul pustietăţii acei să fie pe cât vor putea apuca să stăpânească din destul un sat”[1034].

1488, ianuarie 9: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Neagul şi Stoica armaşul, care cumpără, cu 120 zloţi, de la Bâlco Băsăscul „jumătate din satul lui, **Băsăşti**, partea din sus”[1035].

1495, februarie 3: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Pătiul, Petrea şi Drăgălina, şi verilor lor Toader şi Nicoară, şi unchiului lor Negrilă Medeleanu, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la fraţii Ion Budză şi Drăgălina, nepoţii popii Scolofendie, şi de la alt Ion, fiul lui Vasilie, şi de la verii Pătru Gâlţ şi Muşa, nepoţii popii Dragomir, împărţit în patru părţi, „un sat pe Jigălie,

---

[1034] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 182, p. 258

[1035] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 231

anume Dodeştii, unde a fost Ştefan, mai jos de Tămăşel”[1036]. Hotarul, din veac.

1560, martie 18: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod comisului Vitolt, care cumpără. cu 160 zloţi tătăreşti, de la Picioran şi Păsăilă, feciorii Danciului, „un loc în pustietate, la Gura Sălciei, ca să-şi aşeze acolo sat”, iar cu 60 zloţi tătăreşti, de la Popşea, feciorul lui Petrilă, „a cincea parte din satul **Buhuşeni**, ce este în ţinutul Tigheciului”. Ţi mai cumpără Vitol7, cu 97 zloţi tătăreşti, de la Dragoman de Băseşti, „o vie şi a patra parte din **Băseşti**, care acea vie a făcut-o singur Dragoman, cu măinile sale; / aşijderea şi altă vie a cumpărat de la Petre, drept 90 zloţi tătăreşti”[1037].

1592, mai 7: Măriuca Iosipoae, fata Vlaucului de **Băseşti**, din ţinutul Fălciului, dăruieşte, „la datul sufletului şi înaintea duhovnicului său, popa de la biserica lui Ştefan vodă, ce se zice Zlataus, a ei parte de ocină şi moşie ce-a avut de la părinţii ei în satul **Băseşti** şi în **Făstăci**, de ceea parte de Prut, lui Baldovici şi lui Gheorghe Baldovici, frăţâne-său, ce-i sunt ei nepoţi de soră, pentru sufletul ei şi al coconilor”[1038].

1634, octombrie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod stolnicului Andreica din **Şerbăcani** (comuna Viişoara, Vaslui), în baza unui zapis de la Banul cel bătrân, Drăgoi, Nechita şi popa Macovei, Ghera şi Neanil din **Şerbăcani**, în care mărturisesc că a venit înaintea lor Gligor, fiul lui

---

[1036] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 177, pp. 320-322

[1037] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 233, 234

[1038] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 27

Petrea Stancăş, şi a vândut din „jumătate de sat **Boghiani** (comuna Roşieşti, Vaslui), a patra parte, cu a patra parte din vad de moară… lui Andreica, pentru 12 zloţi bătuţi. / Şi de asemenea, a arătat un alt zapis de la Tomşea, Gavriţa şi Nechita din **Şerbăcani**, Grozea şi Todiriţă din **Băseşti** (azi Viişoara, comuna Viişoara, Vaslui) şi Andrei, scriind cum a venit înaintea lor Costina, fiica Părceişi a vândut ce se va alege din acelaşi sat **Boghiani**, cu parte de vad de moară… iarăşi Andreicăi din Şerbăcani, pentru 45 de zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, alt zapis, de la Hrană aprod şi Botici şi fiul lui Vasile, cum a venit înaintea lor Părasca, fiica lui Gavril Boghiul, şi a dăruit… partea ei din satul Boghiani… Îndreicăi, pentru sufletul ei şi pentru păcatele părinţilor ei”[1039].

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de

---

[1039] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 270, pp. 303, 304

ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti, pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[1040].

1640, iulie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui) s-a pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Sora şi cu feciorii ei pentru o parte de ocină din Călimăneşti şi pentru o parte de ocină din **Tămăşeni** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), din jumătate de sat de Călimăneşti a patra parte, şi din jumătate de sat Tămăşeni, iar a patra parte, zicând Sora cum ţine acele părţi Toader, fără lege şi fără ispravă. Iar Toader a zis că-i este cumpărătură de la soacră-sa Nastasia, fata Ruscăi, şi a arătat şi zapis de la Nastasia de cumpărătură şi drese de întăritură de la Radul vodă. Iar Sora n-a arătat nici un dres şi a rămas înaintea domniei mele şi din toată legea ţării”[1041].

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului cămăraş Vasile Corlat, fraţilor lui, feciorii Irinii, şi nepoţii de fraţi, feciorii Anii, sora Irinii, toţi nepoţi

---

[1040] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

[1041] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 388, p. 397

Gagii, strănepoţi lui Pătru şi lui Vlaicu, care primesc uric pentru „satul **Tămăşenii** (în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jăgălia, în ţinutul Fălciului, cumpărătura moşilor lor Pătru şi Vlaicu de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă paharnic, din dresul Gorbăneştilor, pentru 65 zloţi tătăreşti. / Satul **Fântânelile** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde a fost casa lor, din acelaşi ţinut şi acelaşi dres, şi saul **Hureştii la Deal** (comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi iarîşi **Hurdeştii** (azi Horeşti, comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi o selişte, pe din jos de **Găgeşti** (comuna Găgeşti, Vaslui), şi altă selişte la sfârşitul piscului, care se cheamă **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), cu loc de heleşteie şi de mori. / Şi iarăşi întărim lui Vasile Corlat, fraţilor lui şi altor rubedenii, nepoţii Niacşăi, strănepoţi lui Stan Răpide… satul **Corlăteştii** (comuna Bogdăneşti, Vaslui) pe Horăiata, în ţinutul Tutovei, şi satul **Drujăştii** (Drujeşti, comuna Zorleni, Vaslui), care acum se cheamă **Steşâneştii**, întru acelaşi ţinut, şi nişte pământuri de rediu, care le-au fost stăpânit **Vlădeştii** (comuna Ivăneşti, Vaslui) cu împresurare, iar după aceea Vasile Corlat le-a scos de la dânşii… / Şi o altă bucată de loc din hotarul satului Corlăteştii, care au fost ţinut-o Costache şi rudenia lui Stoica, nepotul Itului şi al lui Ioan Fiultei şi al Martei… / Şi iarăşi îi întărim lui Vasile Corlat, deosebit de alţii, nişte vii ce sunt în hotarul satului **Tămăşănii**, în ţinutul Fălciului, pe care i le-a dăruit lui moaşa (bunica) lui Iliana, fata lui Onică… / Şi iarăşi îi întărim lui Corlat şi cumnatului său Dănilă, feciorul Ilenii, nepotul lui Ion Zane, strănepot lui Fetion… a treia parte din satul **Gângureştii** (lângă oraşul Ungheni, judeţul Ungheni,

Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşului, care este între Şocani şi între Mânzăşti”[1042].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălă-**

[1042] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 64, pp. 73, 74

neşti, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei". / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor". / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară". / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa". Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan". / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**". / Şi alt zapis, de

la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Angheliţa, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria,

Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului". / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor"[1043].

1890: „**Băsăşti**, comună rurală, în partea de sud-vest a plășii Mijlocul, judeţul Fălciu, situată pe două dealuri, numite Podișul şi Dealul Viilor, care au direcţiunea de la nord, spre sud. Este formată numai din satul Băsăşti. Prin mijlocul său, în partea de jos, se deschide o scurgere a pârâului Manole, ce vine din partea de nord a dealului Podișul. / Suprafaţa teritoriului comunci e de 2.145 hectare, din care 433 hectare de pădure. Are o populație de 252 familii, cu 928 suflete și 256 contribuabili. / În acest sat se află: o școală, înfiinţată în 1878, frecventată de 42 elevi; două biserici, una afară din sat, pe deal, fondată la 1851 de Grigorie Al. Ghica vodă, și alta, fără inscripţie, dar care, după spunerea bătrânilor, ar avea o vechime de 200 ani, fiind făcută, după ce se stricase un schit, care se afla în pădure, la est de Drumul lui Angheluţă. Fiecare biserică are câte un

[1043] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

preot și 2 dascăli. / Vite mari cornute sunt 608, cai 80, oi 683 şi porci 285”[1044].

BĂŞĂNĂUŢI

(raionul Edineţ, Moldova).

1770-1772: Satul **Băşănăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1045], **toată suma caselor: 22**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 20. / **Birnicii**: Ioniță fiul lui Andreeș / Lupul fiul lui Iacob / Zaharia fiul lui Ursache / Gheorghe Țurcanu / Miron Stâncă / Ioniță fiul lui Iacob / Ștefan, rus / Iordache Gogoman / Sandul Culiuc / Ștefan, eșan / Pavel Baltă / Andronic / Grigoraș, ciobanu / Vasile Beletei / Ștefan Ojoc / Dumitrașcu fiul Mihăesii / Vasile Floria / Lupul Cotianul / Ion, vătămanul / Toader fiul lui Iacob, holtei. // **Rufeturi**: Popa Iordache / Toader, dascăl.

[1044] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 335
[1045] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 161

BĂŞENI

(pe Turia, azi Mihail Kogălniceanu,
comuna Ţigănaşi, Iaşi).

1502, februarie 17: Întărit de Ştefan voievod lui Gavril, nepotul Negritei, şi nepoţilor lui Stanciul, Andruşco, Silion, Vasaca şi Neagşa, fiii lui Coste Murgoci, toţi nepoţi ai lui Mihail gramaticul, „dreapta lor ocină şi câştigare din slujbă a moşului lor, a lui Mihăilă gramaticul, sate: peste Prut, un sat anume Murgocenii, unde a fost cneaz Ivan şi cu cuturile lor, unde au fost Torontai, şi pe Turiia, **Băşenii**, unde a fost Başa, şi pe Jijia, Târjoca, partea din jos, şi jumătate de Iacobeni, unde a fost Iacob vătămanul, jumătatea din jos”[1046]. Hotarul, din veac.

1552, mai 5: Întărit de Ştefan (Rareş) voievod fraţilor Toader, Neacşa şi Marina, copiii Simei, şi rudelor lor Nastea, Mica, Creţa, Anuşca şi Ciorcea, fiicele Ilcăi, „din uric de danie ce ei au de la unchiul domniei noastre Bogdan voievod, a patra parte de sat la Turia, cu numele **Băşenii**, parte unde a fost casa lui Steţcu şi a treia parte de sat la Stav, care acea a patra parte din Băşeni şi acea a treia parte din Stav le-au fost lor date de rudele lor, de la Gavril, fiul lui Negrilă, de la Stanciul, Andruşca, Simionov (Ivaşcu) şi Neacşa, nepoţii lui Mihăilă şi ai Petrei, şi din uricul vechi ce a avut bunul lor Mihăilaş gramatic şi Petrea de la străbunul domniei noastre Alexandru voie-

---

[1046] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 262, pp. 470, 471

vod”[1047].

1635, iulie 2: Zapisul fraţilor Ichimaşco, Ursu, Andrei, Antimia şi Busca, în care mărturisesc că au „vândut dintr-o parte de bătrân două părţi, aşijderea şi eu, Nastasia, fata lui Drăgan, şi Sohiica, sora Nastasiei, iar am vândut a treia parte dintr-acea parte, parte din mijloc, în sat de **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Iaşilor… jupânilor Toader Ştefan, Mihai Ungurul şi Paradis Saula, pentru 100 de lei, dinaintea a mulâi oameni buni: Gheorghe Grecul, Onaca fratele lui Romăşcel, Vasile şi Saca feciorii Hăugului şi Toader feciorul Grecului din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Vasile Hubăe ot **Hriţcani** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Pană Caceaun din **Iaşi**, Alexa şi Gheorghe Dimuţă, Constantin fost vornic din **Glodeni** (înglobat în Iepureni, comuna Andrieşeni, Iaşi), Căzacul, Nicoară şi Strătulat Dubniţă din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[1048].

1637, aprilie 20: Lupul Dârlău şi Gheorghe Grecul din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), şi Gavril din **Ţăpeleşti** (azi Ţipileşti, comuna Popricani, Iaşi) îi judecă, din poruncă domnească, după pâra lui Dron cu Păladie din târg de **Eşi**, cu Călinig, vărul lui Păladie şi cu sora lor Vasca, „zicând Dron că au moşie la **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) dimpreună… dar nu li-i aleasă şi împărţită, şi Dron nu şade acolo, cu dânşii, iar ei lucrează locul şi mănâncă şi de-a zecea. Deci am judecat şi i-am aşezat să ia Ionaşco Dron de-a zecea de pe moşie, iar ei să lucreze, iar a lua de-a zecea să nu se

---

[1047] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 85-87

[1048] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 155, pp. 191, 192

amestece… Şi eu, preotul Constantin din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) am scris, cu învăţătura tuturor”[1049].

1638, iulie 5: Carpu şi soră-sa Ionaa, feciorii lui Miron, nepoţi lui Fărtat, vând lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 20 de zloţi bătuţi, partea lor „din sat de **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Eşilor, din partea de jos, din vatra satului, din ţarină şi din fâneţe, cu loc de heleşteu şi cu tot venitul… dinaintea lui Constantin vornicul din **Vlădeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacului din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Strătulat şi frate-său Nicură din **Potângeni** (comuna Movileni, Iaşi), Pătraşco Hăugul, Gheorghe Grecul, Sava Hăugul, Constantin Hăugul şi Vasile Sprânceană din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel din **Hărmăneşti** (comuna Todireşti, Iaşi) şi a mulţi oameni buni”[1050].

1638, decembrie 3; Dănilă, feciorul lui Ionaşco Mândrului din Băloşeni, din ţinutul Iaşilor, de pe Jijia, vinde lui Toader Nistor şi lui Mihai Ungurul, drept 60 de zloţi, partea lui „din sat din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), două părţi am vândut, şi a treia parte din partea mea este nevândută, partea surori-mea Anghelina... dinaintea lui Carpu căpitanul din **Miclăuşeni** (comuna Butea, Iaşi), Sava Hăugul, Toader Hăugul, dronea şi Ionaşco Feştilă din **Blândeşti** (contopit cu Ţigănaşi, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel din **Hărmăneşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Gorghi Grecul din **Băşăni** (Băşeni, azi Mihail Kogălni-

[1049] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 70, pp. 70, 71
[1050] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 395, p. 384

ceanu, comuna Ţigăneşi, Iaşi), Gligorie fratele Budzei din **Băloşăni** şi a mulţi oameni buni”[1051].

1639, septembrie 4: Constantin şi Toader Hăugul vând vărului lor Pătraşco Hăugul, pentru 30 de galbeni, „o parte de ocină din sat din **Vădeni**, din două părţi din tot satul, a şasea parte, fără partea Ştefaniei Căzăcoae, ce are şi ea a treia parte din tot satul, partea de sus… dinaintea fratelui nostru Sava Hăugul, şi dinaintea lui Grecul, Gherasim, Nicoară Dupniţă, Strătulat fratele lui Nicoară, Căzacul, Samoilă, Constantin sin Marco şi Gheorghe cel bătrân din **Băşeni** şi a mulţi oameni buni”[1052].

1639, septembrie 4: Irina, fata Botăi din **Băşăni** (în Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), vinde lui Ionaşco Grecei şi Radului din **Glodeni** (înglobat în Iepureni, comuna Andrieşeni, Iaşi), pentru 27 taleri, partea ei „din satul Băşăni, din jumătate de sat, din a patra parte, partea Botăi, şi iar din acea a patra parte, din partea lui Marco, a treia parte, partea Titei, din partea de jos, fără a patra parte din tot satul Băşănii, ce este stâlpită lui Constantin, cu rudele lui şi cu Andrieşeşti… dinaintea lui Gligorie din **Ostopceni** (lângă Rădeni, comuna Trifeşti, Iaşi), Grecul, Gheorghe, Constantin, Mihăilă, Samoilă, Toader, Silion, Dumitru lui One, Pătraşco, Toader Marco, Constantin a Condrei, Toader sin (fiu) Grecul şi Irimia ot **Băşăni**. Şi mi-au făcut plata deplin”[1053].

[1051] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 517, pp. 479, 480

[1052] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 222, pp. 222, 223

[1053] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 224, p. 224

1643, februarie 10: Scrisoarea lui Gheorghe Grecul din **Băşeni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), care primise poruncă de la vodă să aleagă „nişte părţi de ocină, ce le-a cumpărat în satul **Cândeşti** (în Perieni, comuna Probota, Iaşi), în ţinutul Iaşilor” Pană neguţătorul, şi care, împreună cu martorii din megieşie, i-a „ales o parte, ce a cumpărat-o de la Vasile, feciorul lui Gavril şi al Frăsinei, nepotul Cândescului, ce-i cumpărătură drept 75 de lei toată partea lui, şi o am lipit la altă cumpărătură, la **Cucoreni** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi), ce a cumpărat-o mai demult de la Onişoaia, cu loc de casă. / Aşijderea, am ales altă parte, a lui Istratie şi a lui Tofan, că au fost furat 5 cai şi nu au avut cu ce plăti, ci i-au dat toată partea lor, şi iar o am lipit pe lângă cele cumpărături. Şi a mai dat Pană neguţătorul 8 oi lui Tiron din **Cândeşti** pentru un cal al popii din **Stâlpeni** (comuna Trifeşti, Iaşi), pentru Istratie şi pentru Tofan. Aşijderea, i-au mai dat un caragiu întreg, drept 10 galbeni, iarăşi pentru dânşii, şi ei i-au dat lui Pană, din jumătate de sat, a cincea parte, partea lui Isacu. Atâta a cumpărat şi de la Vasile Cândescul. / Şi o am ales cu oameni buni, cu Vasile, Constantin şi Ionaşco din **Pereni** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Gheorghe, Bejan, Ianco, Robul sin (fiu) Andrei şi Gavril vătav ot **Şătrăreni** (azi Stejarii, comuna Ţigănaşi, Iaşi) şi ne-am pus peceţile”[1054].

1644, aprilie 10: Anton călugărul, Necoară călugărul și Ignat vând lui Constantin vornicul, drept 50 lei bătuți, ocina ce le-a „fost cumpărătură de la Anton Bărbiiarul, feciorul Dumitrei, nepotul Gorcei, din a treia parte de sat **Ghițăvoiani** (Chițoveni, comuna Flămânzi,

[1054] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 24, p. 28

Botoșani), și din **Căcăceni** (lângă Chițoveni, comuna Flămânzi, Botoșani), din stâlpul de jos a patra parte, din ținutul Hârlăului... Și în tocmeală s-au prilejit popa Tiron din **Stâlpeni** (comuna Trifești, Iași), popa Zaharia de **Bășani** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Țigănași, Iași), popa Dudon de **Helceni** (Hălceni, comuna Șipote, Iași), Anton Trinca de **Pășcani** (lângă Onești, comuna Plugari, Iași), Romașco de **Piciorogani** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani), Gligorcea de **Pleșășți** (lângă Prisăcani, comuna Nicolae Bălcescu, Botoșani) și alți oameni buni"[1055].

1645, martie 6: Petre, feciorul lui Gligorie din satl **Cândeşti** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi), vinde starostelui de neguţători Pană, drept 30 galbeni, „o parte de ocină din satul Cândeşti, din jumătate de sat, a cincea parte… / Şi în tocmeală au fost Lupul Dârlău şi Gheorghe Grecul din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Toader sin (fiu) Hăugul şi Vasile şi Constantin de **Perenii** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Vasile sin Gavril ot **Cândeşti**, popa Nistor, Toader Hagi, Alexa cupeţ şi Gheorghiţă cupeţ ot târg **Iaşii**. Şi eu, Ion Coroşca, am scris"[1056].

1645, iunie 8: Vasile Lupu voievod îl trimite pe Grecul de **Băşeni** (Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi) să aleagă „nişte părţi de ocină din sat din **Cândeşti** (înglobat în Perieni, comuna Probota, Iaşi). Deci Grecul a strâns oameni buni, pe Vasile, Ionaşco şi Pântea din **Pereni** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Samu-

---

[1055] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 287, p. 264

[1056] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 22, p. 14

ilă, popa Zaharie şi Gigoraş din **Băşeni** şi au mers de le-au ales ocina" cumpărată de Pană neguţătorul de la Toader. „Şi au fost şi răzeşii de faţă, anume Drăgan şi Tiron, să se ştie"[1057].

BĂŞENI

(sau Beşeni, comuna Săuceşti, Bacău).

1643, octombrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod, după schimbul de sate făcut între Cozma, Dumitraşco şi Mărica, feciorii lui Ionaşco Poturul, cu marele vistiernic Iorga, care primeşte de la fiii lui Poturul „satul **Mileanca**, din ţinutul Dorohoiului, pe pârâul Podraga… care acel sat a fost danie şi miluire părintelui lor Ionaşco Poturul de la răposatul Miron Barnovschi voievod… iar Iorga vel vistiernic a dat feciorilor lui Poturul, schimb pentru schimb, satul **Băşenii** din ţinutul Neamţului. Şi încă le-a mai dat adaos 200 galbeni"[1058].

1644, iunie 3: Întărit de Vasile Lupu voievod, după un schimb de moșii între Cozma, Dumitrașco și Mărica, fiii lui Ionașcu Poturul, cu Iorga vistiernicul, dând silioștea lui Ionașco Poturul, **Mileanca**, în ținutul Dorohoiului, și primind de la vistiernicul Iorga „a treia parte din satul **Beșenii**, în ținutul Neamțului, cu două mori gata în pârâul ce se numește Limpede, dreaptă cumpărătură de

[1057] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 91, p. 80

[1058] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 195, pp. 182, 183

la Hristofor, Vasile, Gaftona, Iliana și Marta, fiii lui Ionașco hotnog, nepoții Zahariei. Și încă a mai adaos Iorga 200 galbeni unguręști”[1059].

BAȘEU

(sat lângă Mlenăuți, comuna Hudești, Botoșani).

1644, iunie 25: Ion de **Lăcina** (Lișna, comuna Suharău, Botoșani) mărturisește „cum m-am dat cu limbă de moarte frățâne-meu Vasile, cu jumătate de sat de **Lăcina** și cu e treia parte de heleșteu în baltă, și cu heleșteu întreg la coada bălții, și tot cu tot lui, cât am eu... Și la această danie, ce m-am dat frățâne-meu, am poftit de-au fost popa Ion din **Hudești** (comuna Hudești, Botoșani), duhovnicul meu, popa Pântelei de **Bașeu** (sat lângă Mlenăuți, comuna Hudești, Botoșani), Berchez și Teclăi de **Comănești** (comuna Suharău, Botoșani), Drăgoiu vornicelul de **Podraga** (comuna Drăgușeni, Botoșani) și Ion vornicelul ce a fost la Havaroanile. Însă ocina o am dat cu toți vecinii”[1060].

1898: „**Başeul**, sat în judeţul Dorohoi, pe moșia Hudeştii Mari, plasa Prutul de sus, cu o populaţie de 96

[1059] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 328, p. 318

[1060] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 357, p. 345

familii, cu 459 suflete. Sătenii împroprietăriţi au 280 hectare 69 ari de pământ”[1061].

BAŞOTENI

(sat ulterior înglobat în oraşul Paşcani, Iaşi).

1428, decembrie 4: Întărit de Alexandru cel Bun mănăstirii Neamţ, ca danie de la Başotă Manuil, prin uricul pentru un sat, „anume Başotenii… Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[1062].

1446, martie 11: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „câte sate ascultă de mănăstirea noastră, anume: unde este Samoil vătăman (Seucăuţi, la Gura Cracăului, comuna Roznov, Neamţ) pe Bistriţa, şi Dvorineşti (Zvorăneşti, comuna Timişeşti), şi Timişeşti, şi Crâstieneşti, şi Băloşeşti, şi, la Topliţă, unde a fost Barbă Geamâră, şi Başoteni, şi Fântânele, şi Dragomireşti, pe Şumuz, şi Telibecinţi, pe Siret, toate acestea sate mănăstireşti”[1063].

1446, iunie 6: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „o mănăstire la Boişte, unde a fost chilia vlădicăi Iosif… Încă am dat mănăstirii

---

[1061] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 252

[1062] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 80, pp. 117-119

[1063] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 266, pp. 377, 378

mai înainte zise pe toţi popii din satele mănăstireşti, anume: biserica din Telebecinţi, şi biserica din Başoteşti, şi biserica din Dvorineşti, şi biserica din Baloşeşti, şi biserica de la gura Cracăului, şi biserica din Trestiana de la Balomireşti, ca să asculte de mănăstirea noastră cu toate veniturile"[1064].

1447, august 22: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru, „Temişeşti, şi Dvorenişti, şi Cârstieneşti, şi Băloşeşti, şi Gemineşti, şi Paşco, şi Petrică, şi, la Gura Cracăului, Sauceşti, şi Başoteni, şi Fântânele, şi Dumbrăviţa, şi Telebecinţi cu mori, şi Clococina, şi Cobâcini, şi Bilosăuţi, şi Dragomireşti, şi Hlapeşti şi iezerele lor, Luciu şi Zahorna"[1065]. Hotarul, din veac.

1470, aprilie 1: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „prisaca lui Chiprian la Botne, şi cu mănăstirea care este la obârşia Vişnivăţului şi cu toate poienile şi cu prisăcioarele câte sunt în acest hotar, pe care le-a stăpânit popa Chiprian, începând de la vărsarea Molovateţului în apa Vişnivăţului şi pe unde ţine poiana mai sus de mănăstire, dincolo de şanţ, la deal, şi de acolo de-a curmezişul la Târnauca, până unde ţine poiana şi apa Târnaucăi. Acesta îi este tot hotarul. Şi încă am întărit mănăstirii noastre mai sus-scrise satele mănăstirii, anume: Telebecinţi pe Siret, şi Trestiiana, şi Dumbrăviţa pe Şimuz, şi Buzaţi pe Moldova, şi Gemereştii pe Topoliţa, şi Başoteni şi Fântârele pe Siret,

---

[1064] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 267, pp. 378, 379

[1065] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 273, pp. 386-388

şi Timişeşti şi Crâstieneşti, la gura Neamţului”[1066]. Hotarele, din veac.

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de moară, a patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de bunăvoie”[1067].

[1066] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 163, pp. 241-243

[1067] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29

BÂTA

(Orhei, Moldova).

1763, iunie 25: Scrisoare de mărturie a lui Dionisie, egumenul mănăstirii Căpriana, face „ştire că răposatul Irimia logofătul, având moşie la ţinutul Orhei, ce se cheamă **Bâta**, care merge până la apa Bâcului, şi-a fost făcut moară încă de când era egumen părintele Chirilă şi, cât a fost egumen, a stăpânit moara în pace, dar făcându-mă eu egumen şi fiind moara dinspre Lăpuşna peste Bâc pe moşia mănăstirii, Volpsănii, n-am îngăduit pe Lupul, feciorul Irimiei logofăt, ca să stăpânească moara, pentru care în multe rânduri am avut pricini între noi, iar acum… au mărturisit câţiva oameni buni, mazili şi vornicei, cum că din bătrânii lor ştiu că moşiile din Lăpuşna ce merg pe apa Bâcului n-au vaduri de mori, ci numai moşiile din Orhei, am primit să-şi stăpânească moara în pace, numai casa morii, ce este pe moşia mănăstirii, să şi-o mute peste Bâc, pe moşia sa dinspre Orhei, şi pentru alte cheltuieli şi paguba morii, ce mai cere Lupul la mine, ne-am învoit, căruia dându-i 8 lei, s-a mulţumit”[1068].

[1068] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 176, pp. 204, 205

BATINEŞTI

(comuna Perieni, Vaslui).

1643, iulie 17: Ilisafta, fata lui Prebici logofăt, şi fiii ei Ioviţă, Dabija, Arvasiia şi Afteniia, nepoţi lui Prebici, vând fraţilor Scherlet şi Aiopul de **Zorileni** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 90 lei bătuţi, „o selişte de sat, anume **Negoeşti** (comuna Banca, Vaslui), ce sunt în ţinutul Bârladului, dinspre răsărit, ce se împreună cu hotarul **Bojoranilor** (Bojorăni, comuna Zorleni, Vaslui)… Şi drese domneşti ce aveam pe cele moşii sunt pe mâna seminţiei noastre, jupânesei Focei uricarul. / Şi în această tocmeală au fost Păparea de **Mihilaşea** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), de ţinutul Orheiului, Ureche de **Ineşti** (comuna Ineşti, judeţul Orhei, Moldova), Nuor, popa Vasilie şi Ionaşco, fratele lui Nuor de **Telineşti** (comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Simion diac de **Stoileşti** (lângă Draxeni, Vaslui) şi Toader ot **Batineşti** (comuna Perieni, Vaslui). Şi eu, Ştefan Rangu, m-am prilejit acolo şi s-au rugat de am scris”[1069].

1069 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 130, p. 128

BĂTINEŞTI

(în comuna Ţifeşti, Vrancea)

1423, martie 12: Întărit de Alexandru cel Bun lui Batin, care primeşte uric pentru „trei sate pe Putna, anume: unde îi este casa (**Bătineşti**), altul unde a fost Lupşe (lângă Bătineşti), al treilea unde este vadul de la Putna (Călimăneşti)… Iar hotarul acestor trei sate să fie pe hotarele vechi, unde au folosit din veac"[1070].

1469, octombrie 13: Întărit de Ştefan voievod lui Iuga Grasul din Zăbrăuţi, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină, pol sat de Şoldeşti pe Zăbrăuţi, ce au cumpărat de la Aldomir, drept 40 zloţi, şi pe jumătate sat din Bătineşti la Putna, ce a cumpărat de la Stamnicău, drept 20 zloţi"[1071].

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic de Ţara de Sus Necoară, care obţine uric pentru „jumătate din tot satul **Divicea** (Deviceni, azi Vadurile, lângă Poliţeni, Vaslui) din ţinutul Tutova, pe care l-a cumpărat de la Necoară fost spătar, pentru tot satul **Ceucani** (Ciocani, Vaslui) din acel ţinut, cu loc de iazuri şi vaduri de moară pe râul Tutova şi cu vii şi cu case, cumpărat tot de la Necoară spătar şi de la fiii lui pentru 350 taleri bătuţi"; / „satul **Corjouţii** (Corjeuţi, raionul Edineţ, Moldova) din ţinutul Hotin, pe care el l-a

---

[1070] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 53, pp. 77-79

[1071] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 160, p. 237

luat de la Zaliţchi, pentru 300 ughi roşii şi pentru alte averi şi haine"; / „un vad de moară la gârla Putnei de Jos, la satul **Purceleşti** (Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), care este în ţinutul Putna şi l-a cumpărat de la Văscan şi **Ţigăneşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi de la Costachi, diac din **Şendreşti** (lângă Făurei, Vrancea), şi de la Scânteie din Purceleşti, şi de la Nistor din **Bătineşti** (comuna Tifeşti, Vrancea), pentru 70 de taleri bătuţi"; / „un loc de prisacă din satul **Rătceşti** (azi Viişoara, comuna Todireşti, Vaslui) din ţinutul Vaslui, cu grădini împrejurul prisăcii, însă cât poate un om să azvârle din mijlocul prisăcii cu toporul în toate părţile, cumpărat de la Vasile Huhulea, pentru 35 taleri bătuţi"; / „o parte de ocină din satul **Cajva** (Cajba, raionul Glodeni, Moldova), în ţinutul Iaşi, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Munteni**, care îi sunt dreaptă moştenire, şi altă parte din acelaşi sat Munteni, care se numeşte **Scutaşi** (pe Siret, Neamţ), pe Siret, în ţinutul Neamţ, a treia parte din a şasea parte"; / „un loc de prisacă în satul **Podeni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vaslui, pe râul Bârlad"[1072].

1626, ianuarie 20: Întărit de Radul voievod diacului Pătraşco, în baza unui zapis de mărturie semnat de Ion Bogdan, Toma, Ţapul, Prodan, Glogorie şi Vasile Hulpaş din **Bătineşti** (ţinutul Putna, Vrancea), şi de Procopie, Tofan şi Toma din **Şoldeşti** (azi Fitioneşti, Vrancea), „scriind şi mărturisind acele zapise că… Pătru din Bătineşti i-a vândut un ogor în ţarină, pentru 5 taleri număraţi. Şi de asemenea i-a vândut un ogor în Ţeline,

---

[1072] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 183, pp. 248-251

pentru 5 taleri… la **Zăbrăuţi** (comuna Moviliţă, Vrancea)”[1073].

1632, august 15: Zapisul lui Mârzea, feciorul lui Andronic, şi al femeii sale Irina, fata Dabijei, prin care mărturisesc că au vândut moşia părintească „în sat, în **Hălmăgeşti** (ţinutul Adjud, Bacău), cu vad de moară, cu 6 pământuri în frunte… Dabijei pârcălabul, drept 70 lei bani gata… dinaintea a mulţi oameni buni: popa Toader, Iane şoltuzul, Ghince, Petrea Motco, Apostol sin Ghince sin **Adjud**, Grigorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Leahul de **Drăguşeni** (Drăguşani, comuna Parva, Bacău), Iuraşco de **Scurta** (comuna Orbeni, Bacău), Arhip de **Dănăeşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Pătrăşcan de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Scântee de **Purceleşti** (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni”[1074].

1634, ianuarie 25: Zapisul lui Todosie, feciorul lui Arion Chichil din **Joldeşti**, prin care mărturiseşte că a vândut „cinci pământuri, săpături săpate de tatu-meu Arion în ţarina **Şoldeştilor** (Joldeşti, sat pe Valea Putnei, Vrancea)… lui Pătraşco cămăraşul, drept 5 galbeni bani gata, dinaintea Dabijei cămăraşului, Arhip, Lucoci uricarul, Cârstei uricaru, Vasile Cornatu diac, Apostol diac, Moţoc din **Străoani** (comuna Străoane, Vrancea),

---

[1073] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 7, pp. 11, 12

[1074] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 176, pp. 226, 227

Toader Botuc din **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea) şi dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni"[1075].

1634, ianuarie 25: Întărit de Moise Moghila voievod cămăraşului Pătraşco din **Bătineşti**, care cumpărase, cu 5 ughi, de la Todosie, fiul lui Arion Chichil din **Joldeşti**, „cinci ogoare săpătură din ţarina Joldeştilor, ce este în ţinutul Putna, ce a săpat tatăl lui, Arion Chichil"[1076].

1635, iunie 19: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bistriţa, în baza unui zapis de la popa Ion şi Lazor vătaful din **Sârbii de Sus** (sat înglobat în oraşul Focşani, Vrancea), Neagomir şi Ţigan din **Micău** (sat în ţinutul Putnei, Vrancea), „scriind într-acel zapis cum au venit înaintea lor Lazor Vechiul şi cu alţi răzeşi ai lui, anume Anton din Sârbii de Sus şi alţi fraţi ai lui, anume Ion Robe sinovei Galeş, Şandru, Pegrea feciorul Gagii, Anghelina, fata Fratelui vătafului din **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Trifan ot **Vităneşte** (Vităneşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), ginerele lui Fratele… şi au vândut un vad de moară ce este în Gârla Putnei, la **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), lui Ştefan logofătul, drept 40 taleri bătuţi… Şi a făcut Ştefan logofătul moară şi a dat 12 taleri de argint meşterilor şi 12 merţe de grâu, şi o bucată de vie, şi o ialoviţă. Iar apoi, Dumitraşco logofăt, feciorul lui Ştefan logofăt, a dat acea moară sfintei mănăstiri Bistriţei"[1077].

[1075] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 33, p. 34

[1076] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 35, pp. 39, 40

[1077] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 138, pp. 172, 173

1636, august 1: Zapisul lui Focea uricarul, în care mărturiseşte şi îl informează pe Vasile Lupu voievod că a fost „la sat la **Feţingheşti**, ce se cheamă **Răzimeştii**, pentru pâra ce-au avut călugării de la Bisericani cu Ileana, soacra lui Iane postelnicul, cu Harita şi Dumitraşco, pentru nişte părţi de ocină”, pe care ei nu le-au vândut. Martorii, Dabija ce-a fost staroste, Scântee vătavul, Dumbravă vătah, Ionaşco Boldescul, Isaiia ce a fost pitar, Oprea şi Bârlădeanul de **Cruce** (înglobat în oraşul Panciu, Vrancea), Văscan Codan, Zaharia diacul şi Dumitru de **Ţigăneşti** (înglobat în Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Pepelea Cireş şi Ion Negrul de **Târgoveţi** (sau Târgovişte, comuna Boloteşti, Vrancea), Avram, popa Drăghici, Dumitru şi Ion Iosip din **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Precup de **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Vasile diacul de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Procopie diacul, Giurgea călugărul şi mulţi oameni buni „aşa au mărturisit ei, cu sufletele lor, că toţi au vândut în această parte de ţin călugării, numai ce s-a aflat o parte puţintea, a Ilenei, soacra lui Iane postelnicul, 10 paşi în frunte. Deci noi am tras funia şi am ales părţile călugărilor şi le-am stâlpit cu bolovani, şi-am ales partea Ilenei şi iar am stâlpit cu bolovani, şi din ţarină, şi din vatra satului. Aşijdere, s-au mai găsit dintr-aceste rude, nescrişi la dresele călugărilor, la vânzare, anume: Harita şi Dumitraşco Sprânceană. Deci şi aceştia şi-au dat ei părţile, ce li se va veni, călugărilor, să le fie pomană la sfânta mănăstire”[1078].

1636, decembrie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Nacul, fiul lui Ene neguţătorul de la târgul

---

[1078] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 470, p. 531

Bârladului, care primeşte ispisoace de întărire pe proprietăţile tatălui său, „un vad de moară pe gârla Putnei şi o vie în seliştea **Vităneştilor** (comuna Ţifeşti, Vrancea), cumpărătură de la Dumitru Bălteanu, ce-a fost pitar, drept 20 ughi, iar lui Bălteanu, cumpărătură de la Tisul sin Maricăi, nepot lui Tăbălae, strănepot lui Vitan… / şi nişte pământuri mai sus de vie, cumpărătură de la Anghel sin (fiul lui) Lupe, nepot lui Dragoş şi Andruşcă, şi o bucată de pământ, cumpărătură de la Precop şi de la Axintie… / acel vad de moară i-a fost cumpărătură de la Dumitru Bălteanul, drept 100 taleri de argint şi 5 boi buni, iar lui Bălteanu, cumpărătură de la toţi nepoţii şi strănepoţii lui Văscan şi Dragotă, feciorii Petrii, şi de la Costache şi Lazăr Tărâţă, feciorii lui Struţian ce-a fost staroste. / Şi o vie în seliştea **Sârbilor de Sus** (sat înglobat în Focşani, Vrancea), cumpărătura tatălui lui Ene neguţătorul de la fraţii Buceag şi Burghele, feciorii lui Hilip, pentru 50 taleri argint… / şi o parte de un bătrân, din frunte, de vad de moară pe Gârla Putnii de Jos, sub Măgură, cumpărătură lui Ene de la Toma Savii ot **Străoani** (comuna Străoane, Vrancea) şi de la fratele lui, feciorii lui Alban, de la Ionaşco, Berdelin, Costin Sârbul, Bătiia, Groza, Mihăilă şi Andronic Şchiopul, drept 20 taleri de argint. / Şi a cumpărat de la Constantin sin Vlădiul, Maria, nepoata Vlădioe, Grozava Arioneasă, Măria, fata Simii, giurgea zet (ginerele lui) Vlădioe, Tudora Alexuţoe şi sora ei Anuşca, o parte de alt bătrân dintr-acel vad de moară sub Măgura, pentru 20 taleri de argint. / Şi încă a mai cumpărat un bătrân, tot din acel vad de moară, de la Andronic şi sora lui Mărica, Vasile sin Lupului, nepotul lui Lupul, Ionaşco sin Grigorcea, feciorii Trifănese şi de la toată seminţia lor, drept 20

taleri buni… / de la Bocul stegar ot **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea) şi sora lui Catrina, feciorii lui Stan, ce se va alege din seliştea **Hălmezeştilor** (sau Sârbii de Jos, înglobat în Ivănceşti, comuna Boloteşti, Vrancea), cu vad de moară, drept 20 ughi… / de la Sora, fata Stanii, cu unchiul ei Turcea sin Lupului şi cu mătuşa ei Hiica şi cu fratele ei Toma, toate părţile lor din Hălmezeşti, pentru 30 ughi, pentru că Ene neguţătorul a răscumpărat pe Sora, fata Stanii, de la tătari”[1079].

1637, martie 27: Zapisul lui Obrejie, Crăciun, Ilie, Toma, Vasile, Pătrăşcan „şi cu toate seminţiile noastre”, în care mărturisesc că au „vândut un vad de moară, în partea de sus, lângă locul mănăstirii Dobrovăţului, în sat în **Ţigăneşti**, în gârla Putnei de sus… lui Tănasie vornicul, drept 30 taleri şi 5 bani buni. Şi această tocmeală s-a făcut în casa lui Dumitru de Ţigăneşti: Dabijie pârcălabul, Isaie pitarul, Irimiia fratele Dabijei, Gligorie aprodul de **Bătineşti**, Anton, Mihai, Florea şi Istodie de Ţigăneşti şi alţi mulţi oameni buni”[1080].

1640: Nestora, fata lui Iacob, nepoata lui Precopie, lu Iacob, fost fecior lui Bacoş vând mănăstirii Secului, pentru 12 ughi, „partea mea din sat din **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), a treia parte… şi mi-am întrebat şi fraţii mei, şi ei n-au vrut să mi-o plătească”. Martori: „Dabija fost Pârcălab, Pătraşco ot **Băteneşte** (Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Eremia brat (frate) Dabijei, Pepilei Cireş, Lupul Zbârcea, Sema, Vasile călăraş, popa Ion, Anghel şi Irimie Milne ot **Cofeşti**, popa

---

[1079] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 568, pp. 616, 617

[1080] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 44, p. 42

Drăghici ot **Târgoveţi** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni"[1081].

1640, iunie 27: Anghelina, femeia Petrii căpitanul, fata Neagului din Lăleşti, „neavând copii, din păcatele ei şi socotind împreună cu bărbatul ei Petre că n-au cui să rămână ocinile lor, au dat toată partea lor de moşie din satul **Lăleşti** (lângă Igeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea) şi cumpărături ce au avut de la Mărghita, fata Căei, nepoata lui Măteiaş, a patra parte din partea lui Măteiaş, şi altă parte, a lui Pătraşcu… cu vad de moară, cu case bune şi cu toţi pomii ce sunt pe locul casei, şi cu via cea bătrână, ce-i pe lângă case, şi cu pomătul din vie… sfintei mănăstiri Dobromirna, pentru sufletele lor şi ale părinţilor. Şi părinţii călugări să aibă a-i pomeni la sfântul pomelnic şi să le facă pamente din an în an… / Şi s-au iscălit popa Ursu ot **Stoeşti** (azi Bizigheşti, comuna Garoafa, Vrancea), Saia pitar, Dumitru Lungu, Mihul, Toader şi Istratie ot **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Pătraşcu cămăraş, Ioniţă Burnar ot **Igeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Mirăuţă Barta, Meletie şi Gheorghe ot **Şăndreni** (lângă Pătrăşcani, comuna Ţifeşti, Vrancea)"[1082].

1643, octombrie 5: Scrisoarea diaconului Pătraşcu, prin care îl înştiinţează pe Vasile Lupu voievod că, la cererea călugărilor de la mănăstirea Pângăraţi, a fost „la sat la **Mogeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), să alegem nişte părţi ce-au fost cumpărat de la Florea, feciorul lui Dumbravă, de la femeia lui şi de la nepotul lor Ignat, 20 de paşi în frunte, şi din vad de moară, a şaptea parte, drept

---

[1081] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 277, p. 274

[1082] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 380, p. 387

20 de galbeni. Şi de la Crăciun din **Ciorbeşti** (pe Putna, Vrancea) şi de la femeia lui Măriia, fata Anii, 20 de paşi, cu parte din vad de moară, drept 15 galbeni, şi 20 paşi din frunte ce i-a dat Solomon, ce a fost vameş, şi partea lui din vad, cumpărătură, şi 5 paşi ce a cumpărat de la Vasile, feciorul Hoţului, şi de la femeia lui Măriia, drept 3 galbeni, şi o vie cu pomăt şi partea din vad de moară, a şaptea parte, ce a cumpărat de la Ureche şi de la femeia lui Frăsina, drept 20 de galbeni. / Deci am strâns oameni buni, pe Iane şi Istratie din **Bătrâineşti** (Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Barta, Trif, Ionaşcu, Iachim, Andreica şi Ghervasie din **Sârbi** (comuna Bârgăoani, Neamţ), şi le-am apes 65 de paşi, şi i-am stâlpit cu bolovani, din apa Putnii, până-n hotarul Milcovenilor"[1083].

1644, februarie 26: Scrisoarea pârcălabului Dabijea şi a diacului Pătraşco, prin care îl informează pe Vasile Lupu voievod că, la cererea călugărilor de la Bistriţa, au fost „la sat, la sat la **Ţigăneşti**, să alegem nişte părţi de ocină, ce a fost cumpărat Sacaluş, ce a fost pârcălab, de la Trif, moşul Tomei Melencei şi al lui Ilie, Obrejie, Trif, Cozma şi alţi răzeşi ai lor, feciorii Melencei şi ai Cârstinei, nepoţii lui Trif, şi le-a dat pentru sufletul său sfintei mănăstiri Bistriţa. / După aceea, iar le-au vândut feciorii Melencei şi ai Cârstinei lui Tănasie, ce a fost vornic, şi Tănasie le-a dat pentru sufletul său sfintei mănăstiri a Bisericanilor. / Deci am strâns oameni buni, anume Vasilie Scânteie şi Lupul din **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Dumitru, Pătrăşcan, Florea şi Arion din **Ţigăneşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Slăvilă din

---

[1083] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 191, p. 178

Gligoreşti (lângă Oleşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Anghel de **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Vasile Hulpaş şi Căzacul de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea)… şi am ales partea lui Sacaluş, jumătate de vad de moară, cu trei pământuri din frunte, două din vadul Bisericanilor, ce s-au aflat necumpărate de vornicul Tănasie, şi un pământ din jos de vadul Bisericanilor, şi şi jumătate de vad de moară din jos de morile Bisericanilor. Şi le-am stâlpit, şi le-am dat pe mâna călugărilor de la Bistriţa, cum scrie cartea măriei tale”[1084].

1645, august 31: Sileştean vinde lui Toader, fecior lui Istratie or **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), drept 2 lei şi 12 merţe de mălai, „o săcătură la sat la **Şoldeşti** (comuna Fitioneşti, Vrancea)… dinaintea lui Marco şi Ionaşco ot **Bătineşti**, Ştefan, Irimia şi Vasile Dolohan ot **Ţigăneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea)”[1085].

1646, ianuarie 11: Fraţii popa Murgul şi popa Duma, feciorii popii Petri din Vrancea, din Ţara Moldovei, dăruiesc mănăstirii lui Matei Basarab voievod de la Soveja „patru fălci de fân pentru pomană”, ocazie cu care vând voievodului muntean o „ocină în **Soveja** (comuna Soveja, Vrancea), dintr-un bătrân a noua parte, drept 60 ughi”. Şi mai cumpără Matei Basarab, pentru ctitoria lui moldovenească, de la Bârlădianu, feciorul Drăguţului vornic din **Cruce** (înglobat în oraşul Panciu, Vrancea), şi de la Erimie, feciorul Stancăi, şi de la Alexandru, feciorul lui Costin postelnic, „din a cincea parte, a treia parte de la Soveja şi două poieni de fân, drept 80 ughi (ducaţi

---

[1084] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 247, p. 226

[1085] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 189, p. 153

ungureşti)”; / de la Dabija, drept 80 ughi, „două roate de moară gata în apa Putnii, în satul **Vităneşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), cu vad, cu tot”, iar de la Pătraşco cămăraş, fiul popii Toader din satul **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), pe lângă o danie – „o parte de ocină din Soveja, cumpărătură de la Istratie şi de la femeia lui Armeanca din satul Bătineşti”. Fratele lui Pătraşcu, Evstrate, şi femeia lui Armanca vând voievodului, pentru 25 ughi, partea lor „de moşie de la Soveja, însă bătrânul Străuleştilor, cât se va alege din acele două părţi”[1086].

1709, august 17: „Zapisul lui Pătrăşcan căpitan, ce scrise şi mărturiseşte, cu zapisul la mâna lui Ion Pălade fost mare vistier, precum s-a rugat dumnealui de l-a plătit de 11 lei, de la Hage Timir, ce a fost dator, şi a pus dumisale zălog 2 roate de moară din gârla Putnii, şi şi-a pus zi, din august 17, până într-o lună de zile, de n-ar da banii, să aibă dumnealui a le ţine fără istov”[1087].

1717, decembrie 27: Mărturia popii Vasile din Olişeşti, popa Lupul de la Stoeşti şi popa Iftemi de la Căliman, care mărturisesc „pentru nişte scrisori ale lui Lupaşco Morândi, din sat din **Bătineşti**, precum că ei au văzut şi au citit un ispisoc al Danijii voievod, cumpărătură de la unii şi alţii la Bătineşti, 7 pământuri cu vad de moară, şi la **Ţigăneşti** 5 pământuri”[1088].

1719, mai 5: Vasilache sin (fiu) Ianole şi al Grecei, fata lui Todosă armaşul, vară primară lui

[1086] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 270, pp. 214, 215
[1087] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 355, p. 284
[1088] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 356, p. 284

Pătrăşcan căpitanul ot **Bătineşti** şi **Cirbeşti**, de pe gârla Putnei de sus, mărturiseşte că a vândut „maică-mea Greaca 3 pământuri în Cirbeşti şi 3 pământuri în Bătineşti lui Ioan Pălade fost mare spătar, în 22 pol lei, care fac 7 pământuri în frunte, cu vad de moară şi din hotar în hotar, cum merge hotarul din apa Putnei, până în hotarul Păţăştilor, care trece peste Şuşiţa"[1089].

1739, iunie 20: Ion şi Ioniţă, fiii lui Năstasă, feciorul Baticăi căpitanul, împreună cu vărul lor Murguleţ, feciorul lui Nedelco căpitan, care a ţinut-o pe mătuşa Nastasia, sora lui Năstase, feciorul Baticăi căpitan vând cuparului Constantin Pălade, „6 pământuri, la satul **Bătineşti**, care pământuri merg din hotar în hotar, din apa Putnei până în capătul moşiilor ce vin dinspre lunca Siretului… scoase de la nepoţii lui Pătrăşcan căpitan, din moşiile lui, pentru 12 pogoane de vie ale tătâne-său Năstasă Batica, ce le-a prăpădit Pătrăşcan"[1090].

1742, octombrie 20: Fraţii Grăjdeanul şi Andriu, dimpreună cu Constantin Morendi sin (fiu) Lupaşco Morendi, nepoţi căpitanului Pătrăşcanu, vând fostului mare clucer Constandin Pălade „a lor ocină dreaptă şi moşie din satul **Bătineştii de sus**, 6 pământuri, cu vad de apă în apa gârlii, din hotar hotar… rămasă de la strămoşii lor, din uric de la Ştefan Vodă 6977 (1469), de la Iuga Grasul, care pe această moşie sunt vii şi pomi ai lui Mirondi. / Tij (la fel) i-au mai vândut… 2 pământuri, din hotar în hotar, în **Bătineştii de jos**, alături cu Ciurbeştii, însă numai

---

[1089] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 357, pp. 284, 285

[1090] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 359, pp. 286, 287

pământuri, fără de apă”[1091].

1742, octombrie 25: Irimia Grăjdeanul şi Andriu, nepoţi căpitanului Pătrăşcanu, vând fostului mare clucer Constandin Pălade „a lor ocină dreaptă şi moşie, 1 pol (jumătate) pământ din sat din **Ciurbeşti**, din ţinutul Putnei, pe apa gârlei din sus, alături cu **Bătineştii din sus**, pe din jos, din hotar în hotar, care le-a rămas de la strămoşul lor Pătrăşcan cămăraşul, din uric de la Miron Barnovschi vodă, din leat 7136 (1628) iunie 25, însă pe acel pol pământ, sat, vie şi pomi, ai lui Lupaşco Ianole cu fraţii lui”[1092].

1774, iunie 26: Satul **Bătineştii**, ţinutul Putnii, ocolul Gârlelor, după recensământul lui Rumeanţev[1093], avea **toată suma caselor 32**. Scădere rufeturi 10: 1 mazil, 3 popi, 5 nevolnici, 1 slugă. Rămân birnici 22. / **Birnici**: Ioniţă Burlă / Ion Gurău / Ioniţă, crav / Petre Hilohie / Toma fiul lui Tănasă / Alecsandru fiul lui Tănasă / Mateiu Nicoară / Vasile Apostol / Costantin Dumitru / Ştefan Murgoci / Ion Buzdugă / Stanciul / Toader Gurău / Arvinde din Căpoteşti / Eni Cucul / Mihaiu, muntean, rachier / Mihălache, muntean / Sandul Soare / Toader Zbârnoi / Crăciun Buga / Ion Hilohie, vornic / Vasilache Zbârnoi, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Radul / Diaconul Vasile / Vasile, dascăl, monah / Vasile, bulucbaşe, mazil / Gheorghe, slugă dumnealui banului Iancului / Uncheş

[1091] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 360, p. 287

[1092] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 361, pp. 287, 288

[1093] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 318

Lăudatu, nevolnic / Sanda, văduvă / Ioana, văduvă / Lupa, văduvă / Paraschiva, preoteasă săracă.

1898: „**Bătineşti**, comună rurală în plasa Șuşița, judeţul Putna, situată în câmpia de pe malul stâng al Putnei, ce purcede din vale, de la Țifeşti, și merge până în Siret. Canalul de la Oleșești începe de aici, înainte a servi de apă nu numai la moră, din care 3 sunt în comună, dar şi la udatul grădinilor. Din Bătineşti începe regiunea de câmpie; satele încep a nu mai fi cu casele înconjurate de vii și de pomi roditori. Distanţa de capitala judeţului e de 15 km, spre nord, iar de Odobeşti, de 12 km, spre nord-est… Comuna Bătinești e formată din cătunele: Bătinești, Igești și Pătrășcani. Înainte de noua împărțire administrativă, din 1892, această comună făcea parte din plasa Gârlele. Populaţiunea comunei, după recensământul din 1890, era de 224 capi de familie, cu 855 de suflete, din care: 441 bărbaţi şi 411 femei. Această populaţiune se împărțea astfel: După starea civilă: 452 neînsuraţi, din care: 245 bărbaţi şi 207 femei; 354 însuraţi, 45 văduvi, din care: 21 bărbaţi și 24 femei; 4 divorţaţi, din care: 1 bărbat şi 3 femci. După naţionalitate: 832 români, 1 sârb, 2 unguri şi 20 de diferite naţionalităţi. După protecţiune: 852 români, 2 unguri și 1 sârb. După religiune 832 ortodocşi, 2 catolici, 1 armean şi 20 mozaici. După felul ocupaţiunii: 179 agricultori, 19 meseriaşi, 31 comercianţi, 3 profesiuni libere, 90 muncitori şi 14 servitori, Știu carte 226, din care: 212 bărbaţi şi 14 femei. Numărul caselor de locuit 197… Cultul creştin ortodox e reprezentat prin 2 biserici: una parohială, cu hramul Sfinţii Voivozi; cealaltă, filială, cu hramul Sf. Gheorghe. Ambele sunt situate în satul Bătinești. Pentru întreținerea lor, comuna vine în ajutor cu 200 lei anual. / Instrucţiunea se predă

într-o şcoală mixtă, situată în satul Bătineşti, şi care e frecventată de 35 copii, din care: 32 băieţi, 3 fete, din 101 în vârstă de şcoală. Comuna vine în ajutorul școalei cu 247 leii anual. În comună sunt 187 contribuabili… Instrumentele agricole, de care dispun cultivatorii din comuna Bătineşti, sunt: 2 maşini de semănat, 3 maşini de treierat, 5 de vânturat, 2 de bătut porumb şi 3 mașini de bătut porumb cu manivelă, 22 pluguri de lemn, 56 pluguri de fier, 12 grape de fier şi 60 care. Vitele aflate pe teritoriul comunei sunt 1.094 capete, din care: 373 boi, 231 vaci, 90 cai, 300 oi, 15 capre şi 85 porci. Se mai aflã în comună 86 stupi de albine. / Industria din comuna Bătineşşti e puţin dezvoltată. Are 1 fabrică de rachiu, 5 de mături, 1 vărărie, 1 cizmărie şi 3 mori de apă. Comerţiul se exercită de 12 persoane: 8 români și 4 izraeliți, în 12 stabilimente; din care: 8 de băuturi spirtoase și 4 de băuturi și coloniale. / O parte din familia Sturdza se găsește, din vechime, aici. / **Bătineşti**, sat… e situat pe malul stâng al Putnei, în câmpia ce purcede din vale de Țifeşti şi merge până în Siret. E udat de Gârla Morilor, care pune în mișcare 3 mori ale locuitorilor. Cultul e reprezentat prin 2 biserici; una parohială, cu hramul Sfinţii Voivozi; alta, filială, cu hramul Sf. Gheorghe. Are o şcoală mixtă, întreţinută de comună. E frecventată de 18 copii, din care: 16 băieţi și 2 fete, din 49 în vârstă de şcoală”[1094].

[1094] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 339, 340

BATIREŞTI

(sau Bătărăşti, Cârligătura, comuna Sineşti, Iaşi, Iaşi).

1490, martie 7: Întărit de Ştefan voievod lui Negrilă Batirescul, care cumpără, cu 87 zloţi tătăreşti, de la Mănăilă, Danul, Zoica şi Nastea, fiii lui Iurie Dăvidescul, „jumătate de sat la Cârligătură, partea de sus, împotriva Narotiasi, de la pârâul Tancului în sus (**Batireşti** – după Mihail Costăchescu). Hotarul acestei jumătăţi de sat să fie, din tot hotarul jumătate, după hotarul vechi, pe unde din veac a umblat”[1095].

1493, martie 7: Ispisoc de întărire de la Ştefan voievod, după ce „Maruşca, sora lui Vâlcea Batărăscul, şi nepotului ei de frate Negrilă, fiul lui Vâlcea, şi cu toţi megieşii de primprejur s-au jeluit că privilegiul cel mare, ce l-a acut Vâlcea Bătărescul de la bunul (bunicul) nostru Alexandru voievod bătrânul, pe ocina sa, anume **Bătăreştii**, la Cârligătură, acesz privilegiu l-a pierdut, când au venit turcii asupra ţării noastre, la Valea Albă”. / Ştefan cel Mare îi întăreşte Maruşcăi „acest sat, jumătatea Maruşcăi, partea dinspre biserică”, iar cealaltă jumătate de sat „lui Negrilă şi surorii lui Maria (jumătatea lui Vâlcea)… Şi sculându-se Maruşca, sora lui Vâlcea… a vândut partea sa din satul **Bătăreşti**, partea dinspre biserică, nepotului său de frate, lui Negrilă, drept 60 de

[1095] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 26

zloţi tătăreşti”[1096], Ştefan cel Mare întărind lui Negrilă şi „o selişte pe Bahlueţ, anume seliştea lui Măcău Vlad (azi **Mădrăjăştii** pe Bahlueţ, lângă gara Sârca – cf. Costăchescu), şi cu loc de moară în Bahlueţ, unde a fost moara lui Onicică, ce i-au vândut această selişte Anuşca şi Marta, fiicele lui Mădârjac, drept 70 zloţi tătăreşti”[1097].

1546, iunie 23: Întărit de Petru Rareş voievod lui Danciul, Neagşa, Anuşca şi Stanca, fiii lui Negrilă, şi dudeniei lor Mihail şi Cozma, feciorii Mariei, toţi nepoţi ai lui Vâlcea, care primesc ispisoc pentru „jumătate de sat în Cârligătura, anume **Bătăreştii**, din biserică, care acel pol (jumătate) de sat a cumpărat-o singur Negrilă de la Maruşca, sora lui Vâlcea… şi o selişte pe Bagluet, anume **Măcău Vlada**, cu loc de moară pe Bahlueţ, unde a fost moara Onicăi, cumpărată de Negrilă de la Anuşca şi Marta, fetele lui Mădrâjac”[1098].

1594, februarie 20: Întărit de Aron voievod lui Nistre, Miron şi Nenciul, care cumpără, drept 40 taleri de argint, de la Lupul sin (fiu) Filip, nepot lui Oniţă, „a sa dreaptă ocină şi moşie din a patra parte de sat, partea lui Oniţă şi partea lui Lupul de pe Hilip, din dresul de cumpărătură ce-au avut moşii lui de la bătrânul Ştefan voievod… şi partea lui din silişte pe Bahlueţ şi cu partea lui de prisacă”[1099].

1600: Ana, Nastasia şi Andronic, fiii lui Agahii, nepoţi Petricăi Bătărescului, vând, drept 20 taleri, Grozavei, „ocina lor din satul **Bătărăşti** şi din seliştea

---

[1096] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 126, pp. 245-247

[1097] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 27

[1098] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 28

[1099] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 28

Căninan, şi din seliştea **Măcău Vlad** pe Bahlueţ… dinaintea preotului Gavril Albici de Bătăreşti, Gligore Dura, Gligorce, Nădăbaico şi Busuioc, toţi din Bătăreşti”[1100].

1607: Tivodar sin (fiu) Ion, nepot Petrei lui Văscan ot **Bătărăşti**, vinde Chiriţei, feciorul lui Ifrim ot **Spineni**, drept 18 lei bătuţi, „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Solcani** (înglobată, azi, în Spineni), din vatra satului şi din ţarină, cu curătură în dumbravă, cu livezi şi cu tot venitul, dintr-acea parte a treia, parte din partea Codleniască, şi o parte din a şasea din a treia parte a Matocăi… dinaintea lui Ştefan Chihaea şi Arsănie brat (frate) lui Ştefan ot **Căţăleşti**, Costân ot **Spineni**, Ştefan Lupeş ot **Căzăneşti**, Stratul ot **Alboteşti**, Gherman ot **Prăjeşti** şi a lui Gavril Golăe ot **Hălăseni**”[1101].

1607: Scrisoarea hotarnică a lui Sava Moglan din **Moşăteşti**, în care mărturiseşte „cum au venit Ifrim şi Enachi Şoldan, cu cartea lui vodă, să mergem la saul **Batârăşti**, să socotim un pol (jumătate) hotar pentru fânaţ şi pentru ţarină şi pentru rândul unui praţ ce-a făcut Ifrim la drumul mare, ce a zis Istratie că-i pe un pământ al lui. / Deci, am mers, am strâns mulţi oameni buni şi răzeşi şi am socotit că nu s-a venit pe pământul lui Istratie, ci este un loc neîmpărţit… / Deci aşa am tocmit că, atunci când vor împărţi acea bucăţea de loc şi nu i se va veni lui Ifrim acel pământ, al cui se va veni să-i dea pământ drept pământ. / Şi această mărturisire s-a făcut dinaintea lui Alexa Arapul şi Ion de **Căţeleşti**, Ţânţar din **Alboteşti**, Toader vatamanul, Lazor şi Andrei din **Fărceşti**, Balic,

---

[1100] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 28
[1101] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, p. 163

Andonie, Enachi Şoldan, Simion brat (frate) lui, Ştefan, Vasile şi mulţi oameni buni megieşi şi răzeşi"[1102].

1629, aprilie 13: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ivaşco, fiul lui Cârjău stolnic, care cumpărase, cu 30 taleri, conform zapisului de mărturie de la Cozma şoltuz, cu 12 pârgari, Zamfir starostele şi popa Simion cel domnesc din **Tecuci**, Lupul fost spătar din **Nicoreşti**, Isaia Batin din **Batereşti**, de la Ioana, fata lui Bedrea din Slipoteşti, „a sa dreaptă ocină şi vie din **Slipoteşti** (Sclipoteşti pe Siret, în Ionăşeşti[1103], Galaţi)"[1104].

1662, aprilie 4: Mărica, fata preotului Gavril Albici din Bătăreşti, şi cu feciorii ei Nacul şi Dochiţa dăruiesc partea lor din **Bătăreşti**, cumpărătură de la Lupul, feciorul lui Hişip, nepotul lui Oniţă din satul Bătăreşti, a patra parte din sat… dinaintea preotului Nacul cel domnesc, Vasile Buculei din Mădârjeci şi Nacul din Obrijeni"[1105].

1664, mai 4: Mărica, fata preotului Gavril Albici din Bătăreşti, şi cu feciorii ei Nacul şi Dochiţa dăruiesc partea lor din **Bătăreşti**, cumpărătură de la Lupul, feciorul lui Hilip, nepotul lui Oniţă din satul Bătăreşti, a patra parte din sat… dinaintea preotului Nacul cel domnesc, Vasile Buculei din Mădârjeci şi Nacul din Obrijeni"[1106].

1664, decembrie 17: Zapisul prin care popa Vasile

[1102] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 164

[1103] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, pp. 234, 226

[1104] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 256-258

[1105] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 29

[1106] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 29

cel domnesc de Tărgu Frumos, preoteasa lui Nastasia, fata Davidoaei de Lorontenești, Istratie Mareș și femeia lui Mărica, așijderi fată a Davidoaei, Toader de Mădârjeci cu femeia lui Ana, și ea fată Davidoaei, Petre diaconul cel domnesc de la Sf. Nicolae din Iași cu diaconița Candachia, fata lui Toader, nepoată Davidoaei dăruiesc lui Teodosie, Mitropolitul de Suceava „și fratelui sfinției sale Toader… moșia din satul **Bătărești**”[1107].

1665, mai 3: Dumitrașco, feciorul lui Ionașco Băț din Bătărești, dăruiește marelui logofăt Neculau Buhuș, „moșia din satul **Bătărești**, o casă făcută de părinții mei, cu loc cu tot din stâlpul din mijloc și cu loc de arat, toată partea tătâne-meu Ionașco Băț de pe moșul (bunicul) meu Drăghina”[1108].

1665, iunie 8: Zapisul lui Constantin și femeia sa Irina, fata Tudoscăi Sârghioae din târgul Iași, nepoții Popii, care vând lui Răzmeriță de vistierie și fraților săi Toader și Gligorie, drept 15 lei bătuți, părțile lor „dintr-o poiană ce se cheamă Poiana Popii, pe Șacovăț, cu vad de moară și cu prisacă… / această poiană au avut tocmeală moșul (bunicul) Popa cu fratele său Drăgan; dat-au Popa lui Drăgan să țină tot în **Bătărești**, să n-aibă treabă în Poiană, iar Drăgan a dat tot în Poiană… Și din moșul nostru Popa sunt trei frați: Tohil, Gheorghe și Tudosca Sârghioae”[1109].

1665, august 20: Sofronia și Irina, fetele Trufanei, nepoatele Dochiei, vând marelui logofăt Neculai Buhuș părțile lor „din satul **Bătărești**, din stâlpul lui Tudoran, cu

---

[1107] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iași, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 29
[1108] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iași, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 29
[1109] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iași, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 17, 18

ştirea tuturor rudelor"[1110].

1665: Andronic şi femeia lui Ştefana, fata lui Marco, nepoată lui Grozav din **Batăreşti**, vînd vărului lor Iastratei şe femeii lui Cernuşca, drept 10 lei. Toată partea lor de pe moşul lor Grozav, toată partea nea şi a Ştefanei, câtă se va alege din satul Batireşti… dinaintea logofătului Gorovei, Nacul, Răzmeriţă, Vârlan – toţi de la vistierie, Tiron Grămadă şi Toader Ştiubei din **Frăteni**, preotul de Bătăreşti, Gheorghe Chiribău şi Corne de Mohorâţi"[1111].

1666, iunie 8: Zapisul nepoţilor lui Popa, care mărturisesc despre Poiana Popii din codrul **Sineştilor**, „care această poiană a avut tocmeală moşul (bunicul) nostru Popa cu fratele său Drăgan, dat-a Popa lui Drăgan să şină tot **Batăreştii** şi să n-aibă treabă la poiană, iar Drăgan a at Popii tot în poiană"[1112].

1668, august 28: Ursu şi femeia sa Nastasia, fata Popii lui Constantin de târgul Iaşi, nepoata Tudoscăi, mărturiseşte că a luat 3 lei şi jumătate, bani de argint, de la Răzmeriţă de la vistierie, zălogind partea femeii sale Nastasia „din Poiana Popii, ce este în ţinutul Cârligăturii, lângă apa Şacovăţului"[1113].

1670, august 5: Solomon Bârlădeanul dăruieşte mănăstirii Secătura, de la ţinutul Trotuşului, printre altele, „satul **Storneştii** la Cârligătură, cu părţile din **Batăreşti**, din **Codreşti**, din **Pleşeşti**, din **Obrijeni**, din hotarul **Mădârjacilor** şi cu o bucată de codru la Cârligătură"[1114].

1691, august 22: Gligorie Grosul, feciorul Anei

[1110] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 29
[1111] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 29
[1112] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 29
[1113] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 18
[1114] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 30

Grămădoaei (văduva lui Grămadă) din **Frăteni**, dăruieşte Mitropolitului Sava, care va face aici mitohul de la **Sineşti**, „moşia sa, ce se cheamă Poiana Popii (din **Bătăreşti**), cu vad de moară şi de prisăci”[1115].

1696, aprilie 4: Urâta, fata lui Vârlan, vinde lui Dumitrachi şi cumnatului său Gheorghiţă Velişco, drept 4 lei, „moşia sa din satul **Batăreşti**, moşia maicii sale Alecsandra… dinaintea lui Simion, armaşul din Scorţeşti, Toader Ştiubei din Frăteni, Constantin şi fratele său din Mădârjăni”[1116].

1703, martie 16: Episcopia de Roman, întoarce, doar până la moarte „logofetesei răposatului Solomon”, care rămăsese „în lipsă, neavând cu ce să se ţină şi să se comânde la moarte… seliştea **Batăreşti**, să se ţină până va trăi, iar la moarte să fie de comând”[1117].

1703, martie 19: Aniţa logofeteasa dărueşte seliştea **Batăreştii** nepotului său „Toderaşco postelnicul, feciorul fratelui meu Capu spătar”[1118].

1725, iulie 17: Carte de împuternicire, dată de Mihail Racoviţă voievod lui Gheorghiţă Velişco, „să poprească moşia ce-ar avea în **Batăreşti**, care are pricină cu sfinţia sa părintele Calistru, şi să aibă a lua de a zecea din pâine”[1119].

1744, august 25: Scrisoare hotarnică, făcută de Ion Neculce şi Simion uricar, după ce se jeluise lui vodă Mihalache Sturzea pe călugării de la Putna, care „împresoară o moşie a dumisale, **Vârstaţii**, ce se hotărăşte cu

---

[1115] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 18
[1116] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 30
[1117] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 30
[1118] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 30
[1119] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 30

Onețcanii, moşie a Putnei ce se ţine de Sâneşti… osebit s-au jeluit Năculeştii, cum le împresoară şi lor călugării o moşie, **Şepteşenii**, ce se hotărăsc iarăşi cu Oneţcanii Putnei. Aşijderi s-au mai jeluit şi călugării de Bogdana, precum le-ar împresura şi lor o bucată de loc în hotarul **Batireştii**, ce se hotărăsc iarăşi cu Oneţcanii Putnei… / şi am aflat că călugării de Putna îmblă rău… ţin hotarnica ascunsă şi numai cu gurile lor împresoară aceste moşii cu lăcomia lor… strâmbează hotarul şi se lăţesc, de iau Vârstaţii lui Mihalachi Sturzea şi mai împresoară loc şi din Şepteşenii Năculeştilor, şi din Batireştii Bogdanei şi a altor răzeşi”[1120].

1753, octombrie 15: Gavril Velicico din **Frăteni** şi soţia lui Ilinca vând fostului mare comis Vasile Razu, drept 150 lei, „jumătate de sat **Batăreşti**, din pârâul Batăreştilor, până la apa Bahlueţului celui mic, cu vad de mori în Bahlueţ”[1121].

1755, ianuarie 12: Egumenul şi soborul de la Bogdana, „întâmplându-se de s-a surpat sfânta mănăstire de cutremur, fiind risipită şi foarte rău stricată”, vinde Episcopiei de Roman, drept 525 lei, „moşia **Storneştii**, cu alte părţi dintr-alte moşii, ce sunt lipite către dânsa, anume jumătate de sat de **Batireşti**, jumătate de sat **Pleşeşti** şi din **Mădârjăci**, şi cu heleşteul satului Srorneşti, ce este la apa Bahlueţului”[1122].

1120 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 41, 42
1121 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 31
1122 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 31, 32

BĂTRÂNEŞTI

(comuna Bătrâneşti, Neamţ).

1624, februarie 1: Zapis de mărturie de la marele logofăt Ghianghea, fostul vornic Ion „şi alţi oameni buni de la ţară, anume Vasile păhărnicel din **Iucşeşti** (sat pe Siret, comuna Iucşeşti, Neamţ), şi Păntelei păhărnicel din **Băloşeşti** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), şi Bosiioc din **Bătrâneşti** (comuna Bătrâneşti, Neamţ), şi Zaharia din **Glodeni** (sat inclus în Bucium, comuna Valea Ursului, Neamţ), şi Raţă vătahul din **Ruşi** (ţinutul Roman, Bacău), precum fostul pârcălab de Roman, Apostol, a cumpărat, cu 110 taleri buni, de la fraţii Vasile Hasnăş, Todosiia şi Nastasiia, „partea lor, cât se va alege, din Băloşeşti”[1123].

1625, aprilie 25: Menţionat în zapisul de mărturie de la Lelea, nevasta lui Gligorie, fata lui Grozav din satul **Glodeni**, şi de la feciorii ei Costachi, Severiian, Cozma, Iona, Măriica, Loghina, şi de la ginerii Nistor şi Andrei, în care scriu că „părutu-ne-au că acea ocină în sat de Glodenii, a patra parte, a noastră, a tuturor, nu este plătită deplin cu cei 80 de taleri bătuţi, ce au fost daţi în mâna maicii noastre”, deci au „strâns oameni buni, megieşi de primprejur, şi de în sus, şi de în jos, şi am ieşit la ţarină şi am aflat 51 de pământuri din **Fundătură**, şi fără un eleşteu dinspre **Bătrâneşti**, ce se împarte în două cu

[1123] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 167, p. 218

Zaharia din Glodeni, şi fără vatra satului”. Cumpărătorul, pârcălabul Apostol le-a mai „dat 20 taleri bani buni”, iar satul îi rămâne lui, în aşteptarea „uricului satului, când va ieşi”[1124].

1628, septembrie 1: Zapisul lui Reţea vătavul, prin care mărturiseşte „cum am luat 6 galbeni bani buni de la dumnealui vornicul pentru o bucată de loc ce ajunge de îneacă coada heleşteului, ce acea parte mie încă mi-a fost cumpărătură de la Gligorie cel bătrân din **Dămieneşti** (ţinutul Roman, Bacău)… Şi am luat banii dinaintea lui Bosuioc de **Bătrâneşti** (ţinutul Roman, Neamţ), Sava Calinescul, Ghiagă cel bătrân şi Arsenie de **Buciumeni** (satul Bucium, ţinutul Romanului, Neamţ), Simion Călinescul şi Gavrilaş ot **Căuteşeni** (comuna Izlaz, ţinutul Roman, Bacău) şi mulţi oameni buni”[1125].

1774, iunie 26: Satul **Bătrâneştii**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[1126], avea **toată suma caselor 34**. Scădere rufeturi 15: 3 preoți și diaconi, 6 mazili și ruptași, 1 aprod, 5 văduve. Rămân birnici 19. / **Birnici**: David Țurcan / Vasile Paladi / Gavril Mălicăș / Gligori Păladi / Andrei Pălade / Vasile Țurcan, vornic / Ștefan Țurcan / Tănasă sin (fiu) Gheorghii / Ion Nichita / Andrei Gălăvan / Costandin Moglan / Chiriac, băcăoan / Ion Giosan / Pavăl, văcariu / Petre, muntean / Timofte / Ioniță, crâșmar / Gheorghi Rugină / Istrate Dâncian. // **Rufeturi**:

1124 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 315, pp. 387, 388

1125 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 398, p. 547

1126 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 274

Costandin Cozma, mazil / Ion Dâncian, ruptaș / Vasile Enache, ruptaș / Vasile Spiridon, ruptaș / Ursul sin (fiu) popa, ruptaș / Ion fiul lui Enachi, ruptaș, priș ot (vine din) Neamț / Popa Apostol / Popa Miron / Gheorghi, diacon /Andrei zet (ginere) lui Spiridon, aprod / Anița, săracă / Paraschiva, tij (la fel) / Maria, la fel / Nastasia, la fel / Anița, la fel.

1898: „**Bătrâneşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Fundul, pe malul stâng al râului Siretul, spre sud-sus-est, de oraşul Roman și la o depărtare de 20 km de el și de 5 km de reședința plășii. Este aşezată pe un teren accidentat, E compusă din satele: Bătrâneşti (Bătrâneşti de jos și Bătrâneşti de sus), Rocna şi Spiridonești, cu reşedinţa comunei în satul Bătrânești. Are 192 capi de familie, 203 contribuabili, din 744 locuitori, din care 44 ştiu carte; 177 case. Populația este română, afară de 3 familii de evrei. Se face comerţ cu vite și cereale. Sunt 683 vite mari cornute. Sunt două biserici: una de zid şi alta de lemn. Are o şcoală primară mixtă, care a fost frecventată, în anul 1886-1887, de 27 elevi, din 34 înscriși. Formează, cu comunele: Bălusești, Dămieneşti, Iucsești şi Negri o circumscripție fiscală. Este legată prin şosea cu Roman. Are un pod plutitor pe râul Siretul, la cătunul Spiridoneşti. / Bătrâneşti, sat, la confluența pârâului Vălcelele cu pârâul Glodeni. Este așezat pe o coastă de deal. Are 71 capi de familie, 83 contribuabili, cu 290 locuitori, din care 25 ştiu carte; 66 case… Sunt 236 vite mari cornute. Are o biserică de lemn şi o şcoală mixtă”[1127].

[1127] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 341, 342

BĂTRÂNEŞTI

(Bătrâneşti, sat lângă Româneşti, Iaşi).

1624, octombrie 27: „Eu, Gheorghe, feciorul lui Ştefan Danco de Todereşti, mărturisesc cu acest zapis al meu cum m-am rugat lui Dumitraşco diac ca să ia curtenie numele tătâne-meu, să-l plătească el, şi eu să-i dau casa tătâne-meu şi cu câtă ocină va fi din sat din **Todereşti** (în Chilişoaia, Iaşi), şi să-i mai dau o putină de miere, ce am la Iordachi, şi eu să fiu slobod şi mântuit de curtenie şi să dea Dumitraşco seama de curtenia mea. / Şi în tocmeala noastră fost-au multe slugi domneşti: Gavril Albici de **Bătăreşti** (Bătrâneşti, sat lângă Româneşti, Iaşi), şi Mierăuţă de **Romăneşti** (azi Podu Iloaiei, Iaşi), şi Moisei de-acolo, şi Tudosie de acolo, şi Chirilă şi mulţi oameni buni, ca să se ştie, şi Obrejie ţârcovnicul de Iaşi şi Mihail”[1128].

1625, iunie 27: Zapisul de mărturie al lui Gavril Albici din **Bătrâneşti**, Mierăuţă, Moisei, Tudosie şi Chirilă din **Romăneşti**, Simion din **Cogeşti** şi Gligorie de **Stoineşti** despre „cum s-au tocmit dinaintea noastră Gheorghie, feciorul lui Ştefan de **Todereşti**, cu Dumitraşco Fulger, ca să rază din curtenie pe Gheorghe, feciorul lui Ştefan, şi să-i dea casa tătâne-său, lui Ştefan, cu parte de loc ce au cumpărat tată-său Ştefan de la Cârste, feciorul Anuşcăi, în satul Todereşti, din dres de la

---

[1128] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 238, p. 306

Gaşpar vodă, şi să-i mai dea o putină de miere, drept 11 taleri, ce are de la Iordachi. Deci, de acum, înainte, să fie grija lui Fulger de acea curtenie, iar Gheorghe să fie slobod, numai să plătească cisla ţărănească”[1129].

BĂTRÂNEŞTI

(comuna Icuşeşti, Neamţ).

1633, septembrie 10: Întărit de Moise Moghila voievod jupânesei Zanfira din târgul **Iaşi**, în baza unor zapise de la Ştefan logofăt, Petria şi Sava din **Dămieneşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), Vasile Buliga din **Bătrâneşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), Constantin Tropoteiu şi Lazăr din **Ruşi** (Ruşii Zavului, contopit cu Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Nechifor fost hortnog şi Andronachi vistiernic din **Pădureni** (comuna Dămieneşti, Bacău), Grigore, Trifan vistiernic şi Zaharia uşer din **Bucium** (comuna Valea Ursului, Neamţ), Vico armăşel şi Istrati vistiernic din **Drăjăşti** (Drăgeşti, comuna Dămieneşti, Bacău), care mărturisesc „cum că ea şi-a cumpărat, de la Lazor şi Vasile, feciorii lui Neniul, toată partea câtă se va alege din satul ce se numeşte **Ruşii Zavolovii**, ce este la ţinut Romanului, drept 80 zloţi… / Şi iarăşi, o parte de ocină dintr-acelaşi sat Ruşii, de la Anghelina, fata lui Ştefan paharnic, cât se va alege partea moşului ei Raţi Moişăscul, drept 60 taleri… / Şi iarăşi, într-acelaşi sat

---

1129 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 351, p. 425

Ruşii, de la Vasile şi Ana, fecorii lui Neniul, nepoţi de fii ai Răţoai, şi de la Lazor, fecior Dochiei, toate părţile Răţoai şi a Dochiei, drept 30 zloţi bătuţi"[1130].

1645, iulie 9: Porunca dată de Vasile Lupu voievod pârcălabului de Neamţ, după ce „s-a jeluit înaintea domniei mele Luchian diacul şi cu oamenii săi pe toţi sătenii din **Munteni** (comuna Filipeşti, Bacău), zicând că are o parte de ocină în satul Munteni, cumpărătură de mătuşă-sa Sofiica, ce-a fost după David armaşul, de la Rodna cel bătrân; iar zapisul lui David armaşul a ars în foc, când au ars casele lui Măteiaş din **Bătrâneşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), ce-a ţinut pe Ioana, sora jupânesei lui David. Deci acum ei tăgăduiesc acea parte şi nu vor să le-o arate. / Pentru aceea, tu să strângi oameni buni şi, dimpreună cu toţi sătenii din Munteni, să aveţi a alege toţi partea Rodnei din ocină din Munteni, de către fraţii lui şi dinspre alţi răzeşi… Şi să faci mărturie cum vei afla acolo şi să o dai lui Luchian"[1131].

BĂŢĂNII

(pe Botna, lângă Căpriana, Lăpuşna, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Băţănii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Botnii, după recensământul lui Rumeanţev[1132],

---

[1130] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 390, pp. 491, 492
[1131] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 126, p. 103
[1132] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 455, 456

avea **toată suma caselor 27**. Scădere rufeturi 2: 1 volintir, 1 femeie săracă. Rămân birnici 15. / **Birnici:** Trohin Scumpul / Gheorghi, cibotar / Moeseiu a Stratului / Simion Mânţog / Vasile Moroiu / Andrei Bânzar / Ştefan a Nipiţoai / Andrei a Oniţoai / Loghin a Oniţoai / Moiseiu / Dănilă Panhili / Silion Miron / Toader Zaharie / Toader fiul lui Zaharie / Gavril Băgul. // **Rufeturi:** Sandul Bărhan, volintir / Măriuţa, săracă.

BÂŢCANI

(lângă Conţăşti, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Bâţcani**, liuzi Zmărandii Sămilăchioae, ţinutul Putnii, ocolul Polocinului, după recensământul lui Rumeanţev[1133], avea **toată suma caselor 10**. Scădere rufeturi 2: 2 nevolnici. Rămân birnici 8. / **Birnici**: Toader Muncăci / Opre, argat / Zaharie, văcar / Apostol, dărăban / Ștefan Chitic / Ștefan fiul lui Vasile Ursulici / Negrul Uncuș / Ion Cuciuc.

[1133] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 271, 272

BÂZDĂGENI

(înglobat în Ialoveni, raionul Ialoveni, Moldova).

1528, martie 30: Întărit de Petru (Rareş) voievod urmaşilor lui Laşco din **Işnovăţ**, surorilor lui Ana şi Cerna, fiii Mărinii, nepoţilor lor Miilie, fiul Muşei, Giurge, Magda, Vasca şi Ana, fiii lui Petru, iarăşi nepoţii lui Giurge, şi surorile Ana şi Mărina, fiii Sirinii, toţi nepoţi lui Laşco din Işnovăţ, care primesc uric pentru „un sat pe Işnovăş, pe din jos de capul Cheilor (identificat de Sava drept **Folteşti**), alt sat pe din sus de capul Cheilor (identificat de Sava drept **Ialovenii**) şi satul mai pe din sus de Salce (identificat de Sava drept **Băzdăgenii**)”[1134].

1638, mai 17: Zapisul lui Neaniul, vornicul de poartă, în care mărturiseşte cum a împărţit „părţi de ocină”ce-au rămas după Gheorghe Jora, ce-a fost sulger. „Deci, am strâns oameni buni, megieşi, anume Andronic Isăcescul, Gheorghe Cucoranul, Dondea, Lupul Tăbuci, Vasile ce-a fost şoltuz, Andreica şi Pancul din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani)… şi s-au tocmit jupâneasa Ileana, cu cucoanele sale, Grăpina şi Mărica, fetele Jorei, pentru jumătate de sat **Selicicani** (Silişcani, comuna Gorbăneşti, Botoşani), cu vecini, partea de jos, cu heleşteul din jos,jumătate de sat **Volodeni** (comuna Bleşteni, raionul Edineţ, Moldova) şi jumătate de sat **Brândzeni** (Brânzeni, comuna Brânzeni, raionul Edineţ,

---

[1134] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 4, p. 4

Moldova). Aceste părţi s-au cenit acestor cucoane. / Iar jumătate de sat **Brândzeni** şi a treia parte de sat **Miteşti** (comuna Miroslăveşti, Iaşi), şi două mori în Prut, s-au venit jupânesei Ileana. / Aşijderea, s-au venit lui Gligoraşco jumătate de sat de **Volcineţi** (comuna Maiovka, raionul Ocniţa, Moldova) şi jumătate de cat **Căzcecani** (comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), şi jumătate de a treia parte de sat de **Bâzdâgeni** (înglobat în Ialoveni, raionul Ialoveni, Moldova), şi a şasea parte de sat de **Coşciugeni** (Costiugeni, comuna Albeşti, Boroşani). / Aşijderea, s-au venit ca să aibă a ţine Toader şi Todosie, cuconii Jorăi, două părţi de sat de **Costeşti** (oraşul Costeşti, raionul Râşcani, Moldova), şi două părţi din **Hancăuţi** (comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), şi jumătate de sat Onut (Bucovina), şi din a patra parte de sat **Zubriceni** (Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) jumătate, şi o moară la Costeşti, ce este în Prut, să aibă a ţine Gligoraşco cu Toader şi Todosie. / Aşa s-au tocmit ei şi s-au împărţit, să aibă a alege Enachie pitarul cel mare, cu jupâneasa Ileana şi cu Macri căpitanul şi Gligoraşcu Jora părţile, cum s-au tocmit, pe cuconi"[1135].

1642, ianuarie 30: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-a pârât de faţă Toader Văscan din **Iurieşti** cu Văscan din **Chei**, pentru o parte de ocină din **Bâzdăgeni**¸ce a cumpărat Hariton de la răzeşii lui Grigorcea, fără de ştirea lui Toader, rămânând Toader pe Hariton, adică să întoarcă Toader lui Hariton ceea ce a dat Hariton şi să-i fie lui Toader ocină"[1136].

[1135] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 354, pp. 348, 349

[1136] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 38, pp. 57, 58

1644, septembrie 6: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de față înaintea noastră Hariton din **Chei** (Cheile Ișnovățului, înglobat în Ialoveni, județul Chișinău, Moldova) și cu Toader Văscan din **Hurdești** (Horești, județul Chișinău, Moldova) pentru o parte de ocină din satul **Băzdăgeni** (înglobat în Ialoveni, județul Chișinău, Moldova), ce sunt în ținutul Lăpușnii, și care parte de ocină o are Hariton cumpărată, și drese n-a avut, ci s-a fost legat fără ispravă de acea parte de ocină”[1137].

BECEŞTI

(comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina).

1635, aprilie 16: Zapisul răzeşilor Dumitraşcul din Ilişăşti (Bucovina), Pintelei Barboţchie din **Beceşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Ştefan din **Ungureni** (comuna Ungureni, Botoşani), Meica şi Năstase din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Dumitru, Vasile, Căzacul, Safta, Tudosca şi Odochia, feciorii lui Tiron, şi rudeniile lor Irina, fata Căzacului, fraţii Ionaşcul Arbure, Anghelina şi Maria, feciori Cârstinei, şi iarăşi rubedenia lor Magda, fata lui Isac, toţi strănepoţi lui Drăcşan cel bătrân şi lui Magoş, şi şi-au împărţit moştenirea după cei doi moşi ai lor. / Şi s-a venit, în

---

[1137] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 420, pp. 401, 402

partea lui Dumitru, cu fraţii lui, a patra parte dom Godineşti şi Lihăceni, ce sunt în ţinutul Cernăuţilor… / în partea Irinei, fata Căzacului, a patra parte din satele Borăuţi (Bucovina) şi **Giuneşti** (lângă Şişkivţi, comuna Ringaci, raionul Novoseliţa, Ucraina),, ce este în ţinutul Hotinului… / în partea lui Ionaşcul Arbure şi a surorilor lui, a patra parte din satele **Corlăteni** (comuna Corlăteni, Botoşani) şi Godineşti, ce este în ţinutul Cernăuţilor… / în partea Magdei, a patra parte din satul Lehăceni şi a treia parte din satul Ternauca, ce-i în ţinutul Cernăuţilor"[1138].

1646, august 11: Scrisoarea lui Pătraşco Stejereanul, trimisul lui Vasile Lupul voievod la satul **Turiiatca** (comuna Herţa, raionul Herţa, Ucraina), să socotescă „de un hotar cu fânaţe, ce-a avut pâră jupâneasa lui Dumitraşco, Antemiia, cu Pătraşco şi Danovici, înaintea măriei sale, zicând Antemia că a cosit Danovici nişte fânaţe ale ei, care le-au fost luat Stroici logofătul, iar Danovici a zis c-a fost al lui. / Deci noi am strâns oameni buni, anume Pântelei Barnovschi, Vidraşco, Stănilă, Grigore şi Drăgan din **Beceşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Orheianul, Silion şi Zaharia din **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Hilcea, Gherasim şi Ştefca din **Năhoreni** (azi Nihoreni, în hotar cu Tureatca, Ucraina), Lelic, Ilea şi Miron din **Ternauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), Macsin vătămanul, Gavril, Malic, Moisei, Cornaci şi Simion de **Dersca** (comuna Dersca, Botoşani), Ihnat vătămanul, Curilă şi Lelea de **Lozna** (comuna Dersca, Botoşani), şi au luat cu sufletele lor cum au fost luate acele fânaţe de Stroici

---

[1138] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 95, pp. 130, 131

logofătul, către **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), şi a fost de moşia Antemiei, de hotarul Turiiatcăi, iar Danovici n-are nici o treabă acolo. Şi s-au găsit că a cosit Danovici 55 de stoguri de fân, cu tăria sa. De aceasta dăm de ştire. / Aşijderea, au mărturisit aceşti oameni că a cosit Danovici la **Străneşti** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina) 40 de stoguri, iar pe partea jupânesei Antemia. De aceasta, dăm ştire”[1139].

1664: Petre din **Beceşti** şi cu Ionaşco Flocosul din **Năhoreni** mărturisesc despe „cum am avut un năimit şi a slujit la amândoi, câţiva ani, şi anume Fodor, şi s-a însurat la Petre, la Beceşti. Şi am venit să ne întrebăm la vodă pentru dânsul cui l-a da vodă vecin să fie Fodor, aceluia să fie. Fodor n-a vrut să fie vecin nici unuia dintre noi, ci s-a dat vecin vistiernicului Dumitraşcu”[1140].

BECHENI

(raionul Cahul, Moldova).

1636, iulie 12: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod egumenului de la mănăstirea Sfântul Sava, „şi pe cine vor trimite ca să fie tare şi puternic a ţine şi a apăra ale lor drepte sate şi miluire, ce au ei de la postelnicul Enachi, anume satele **Răciuleştii** (înglobat în Vetrişoara, comuna Vetrişoara, Vaslui) la ţinutul Făl-

---

1139 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 465, p. 396

1140 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 319

ciului, **Bechenii** (raionul Cahul, Moldova) şi **Budeştii** (raionul Leova, Moldova) la Chigheci, **Furteştii** (comuna Vetrişoara, Vaslui) iar la Fălciu"[1141].

BEIŞOR

(Orhei, Moldova).

1671, august 1: Istratie din **Chiperceni**, feciorul lui Dragomir cel bătrân din **Îndărăpnici**, vinde marelui stolnic Ilie Sturza, drept 5 boi şi 5 lei bani, „o moşie care este în satul Îndărăpnici, jumătate de sat ales şi stâlpit, ce este partea mea, din sus dinspre Dobruşa… dinaintea lui Donici căpitan, Ştefan căpitan, Simion Râuleţ, Urdă vătavul, Pavăl vătavul din **Beişor** şi mulţi oameni buni s-au prilejit"[1142].

BEJENEŞTI

(sat pe Racova, iniţial **Cârstoi**, comuna Laza, Vaslui).

1415, iulie 12: Întărit de Alexandrul cel Bun mănăstirii Bistriţa, care primea uric pentru „un sat pe Chivejdi (Chiejdi sau Cuejdiu, afluent al Bistriţei, în

---

[1141] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 457, p. 517

[1142] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 131, p. 133

Neamţ – n. n.), anume satul lui Opriş şi al lui Oană, nepotul său… Şi încă, pe lângă aceasta, şi-au făcut pomană boierii noştri credincioşi… Şi a dat pan Ion vornic (de Suceava) satul său, unde au fost Maxim şi Voinea vătămani. Şi pan Ion Jumătate de asemenea a dat satul ce l-a avut pe Cracău, unde a fost… cneaz şi de asemenea satul **Cauceleşti** (**Căciuleşti** – n. n.)… Şi pan Negru a dat satul său, unde este curtea lui, şi anume **Gâdinţi**, şi de asemenea satele pe Racova (**Cârstoi** pe Racova, unde au fost Pătru, feciorul Cărstei, **Bilcarii**, tot pe Racova, unde au fost Oană, fratele lui Pătru, **Curteşti**, tot pe Racova, unde au fost ficiorul lui Naneş – v. I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 477)… care îi sunt lui… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor atât cât au folosit din veac”[1143].

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod, care cumpără şi dăruieşte „târgului nostru al Vasluiului”, odată cu hotarnica, multe sate, dintre care trei sate, cumpărate, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Bistriţa, „anume Crăstoae pe Racova, unde a fost Pătru, feciorul Crăstei, alt sat anume Bălcarii tij pe Racova, unde a fost Oană, fratele lui Pătru (toate trei în Bejeneşti, comuna Laza, Vaslui), şi al treilea sat, anume Curteştii tij pe Racova, unde a fost feciorul lui Naneş” (satul Curteşti, comuna Poieneşti, Vaslui); de la Drăgălina şi Maruşca, fetele Cozmei Streaşină şi nepoţii lor Ion şi Maria, copiii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feir, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 100 zloţi, „acest sat pe Rahova, anume Feereştii, unde au fost casele moşilor lor, a lui Feir şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină” (comuna Laza, Vaslui); de

---

[1143] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 41, pp. 59-61

la popa Băilă din Vaslui şi Neacşa, fiii lui Băilă celui bătrân, a cumpărat, cu 50 zloţi, „un sat pe Rahova, anume Păuceştii, unde a fost Păucă cel bătrân” (Rediul Păuceşti, comuna Laza, Vaslui); de la Groza Rohat, feciorul lui Oanăş Ungureanul, un sat pe Rahova, anume Rohaţii, unde a fost casa tătâne-său”, cu 50 zloţi (comuna Laza, Vaslui); de la Toader Hasnăş, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 240 zloţi tătăreşti, „două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru, de Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului (comuna Bălteni, Vaslui), şi, de iastă parte de Bârlad, Delenii (lângă Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi o selişte, anume Micleştii” (lângă Bălteni, comuna Bălteni, Vaslui); de la Nastea şi Sohiica, fetele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicul, cu 70 zloţi, „un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreşenii, unde a fost Mareş judele” (Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui); de la Costul Părăş şi Drăghita, fiii Armancăi şi seminţia lor, Toader, Sasca, Parasca şi Docica, fiii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, cu 50 zloţi, „un sat în sus de Vaslui, în Dumbravă, unde a fost casa moşului lor, a lui Ştefan Mesehnea; de la Anna, Maruşca şi Armanca, fetele Dobrei, nepoatele lui Brudur, cu 100 zloţi, „două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureştii, unde a fost satul lui Drăgoi şi a Tomei” (Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Ionaşco, feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, cu 70 zloţi, „un sat anume Mărăţăi pe Vaslui, iar numele celui sat din vechi a fost Părtănoşi” (Moara Grecilor, inclusă în Vaslui); de la Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, cu 60 zloţi, „două sate între Crasna şi între Bârlad, anume Filipeştii şi, mai jos de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcuienii, unde a fost

Stanciul Săcuiul"; de la Şteful şi Mărina, fiii Maruşcăi, şi seminţia lor… Bila şi Oance, feciorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Jumătate, şi Marina, fata Mândrei şi nepotul ei de frate Silea, şi soru-sa Donea. Fiii Fedorei, nepoţi ai lui Oană Jumătate, cu 500 zloţi, „un sat pe Bârlad, în jos de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii" (Muntenii de Jos, comună, Vaslui)… Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pârgarii şi pe toţi oamenii cei săraci din târgul Vasluiului şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că nici un om dintr-înşii, dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vaslui, nici cât de puţină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să plătească aceia care vor aduce peşte în târg, adică de la o maje, un peşte, şi de la o căruţă, iarăşi un peşte, iară mai mult nimic"[1144].

1898: „**Bejeneşti**, sat în partea de sud-est a comunei Laza, plasa Racova, judeţul Vaslui, situat pe coasta dealului Bejenești. Are o întindere de 35 hectare, din care 8 hectare de vie, şi o populaţie de 8 familii sau 32 suflete de români. Locuitorii posedă 3 pluguri, 4 care cu boi, 1 căruță cu cai; 10 stupi cu albine. Moșia este proprictatea statului. Numărul vitelor este de: 24 vite mari cornute, 50 oi, 6 cai şi 18 râmători"[1145].

[1144] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 188-190

[1145] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 357

BEJENI

(Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni,
raionul Bălţi, Moldova).

1588, august 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod hatmanului Andrei Ghetman, pârcălab de Suceava, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat, anume **Zovadinele** (Zăvădeni, ocolul scutăriei domneşti pe Răut, inclus în Alexandreni, raionul Lazovsk[1146], Moldova), cei în ţinutul Sorocii, pe apa Răutului şi cu loc de moară pe apa Răutului, care a fost drept domnesc… / Iar întraceasta s-au sculat unele sate, anume **Budăeşti** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1147], Moldova) şi **Heciul** (pe Răut, în hotar cu Zăvădeni, raionul Lazovsk[1148], Moldova), şi alte sate ce sunt în jurul **Zăvădenilor** şi s-au tânguit şi-au cerut loru-şi hotarnic pe Danciul fost pârcălab, ca să hotărască lor dinspre satul **Zăvadine**, însă cum le-a hotărât Danciul nu s-au mulţumit, ci au cerut alt hotarnic, pe Cohană spătar… care a strâns oameni buni şi a început a hotărî şi a pune stâlpi; / întâiul hotar se începe în movila cea mare, mai sus de Cheldea; de acolo, alt stâlp, mai în jos de fântâna Bobenilor, în pisc, şi alt stâlp în movila Bobenilor, în vârful Aluneilor; de acolo, alt

---

[1146] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 285
[1147] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 45
[1148] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 120

stâlp, unde se întâlnește hotarul satului Zăvădinilor cu hotarul **satului lui Belici vatag** (Beliceni, raionul Lazovsk[1149], Moldova), în vârful Sângereilor; de acolo, drept în jos, unde se unesc văile ce vin din țarina Bobeanilor, dinspre Soloneț, iar de acolo la movila unde este vârful Odăilor, dinspre Soloneț; iar de acolo, peste valea Niceștilor, în pisc, iar de acolo, în vârful rediului Florii, în marginea drumului ce merge la deal; iar de acolo, drept în vârful dealului, la obârșia Bârsanei, iar de acolo, drept în movila lui Ivașcu, ce-i în vârful Vârtopului, iar de acolo, stâlp în marginea salului **Schindireștilor** (pe Răut, lângă Zavedeni, raionul Lazovsk[1150], Moldova), iar de acolo, la gura Coboltei, dinspre alte laturi, pe unde din veac a îmblat. / Iar satul **Budăeştii** nu s-a ţinut nici cu acest hotar, ci iarăși a venit cu pâră înaintea noastră. / Deci noi am cercetat din nou de rândul celui sat **Zăvădeni** și de hotarul lui, pe unde a ținut; deci astfel am aflat cum acel sat Zavadinile a fost **scutărie domnească,** făcută de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod; și atunci când a stat acolo scutărie, s-au fost risipit toate satele, câte au fost pe Răut și pe îmbe laturile Răutului, până la **Nemțeni** (pe Răut, lângă Zăvedeni, la gura Căinari, raionul Floreşti[1151], Moldova), și a fost hotarul salului Zăvădinilor valea până la Nemțeni și până la gura Căinarului, iar din sus, cât a putut cuprinde, căci mai în sus de Zăvadini a fost loc pustiu. Iar celor sale, ce

---

1149 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

1150 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226

1151 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175

s-au fost risipit, Alexandru Vodă le-a fost dat loc pentru loc, și le-a dat, pentru satul **Ileceștii**, **Visterniceni**, și pentru satul **Joldeștii**, tot în Visterniceni (pe Răut, lângă Gura Camenca, raionul Floreşti[1152], Moldova) iar pentru **Prajilele** (Prajila), satul **Goeneștii** (pe Răut, raionul Floreşti[1153], Moldova) pe Răut, iar pentru **Coluneștii** (pe Răut, lângă Zăvedeni, raionul Lazovsk[1154], Moldova), salul **Bursuceanii** (pe Căinari, raionul Floreşti[1155], Moldova), iar pentru **Drojdiești** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Lazovsk[1156], Moldova) datu-le-a lor între Trifan și între Miron, ce-s pe Căinar; iar pentru Nemțeni datu-le-a în fata Coziilor și mai sus de Coșciug, iar pentru **Mărculești** (pe Răut, raionul Floreşti[1157], Moldova)**,** alți Mărculești pe Camănca, iar pentru **Prideani** (pe Răut, lângă gura Căinari, raionul Floreşti[1158], Moldova) datu-le-a lor în jos **Hărceni** pe Răut, iar pentru **Begeni** (Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1159], Moldova) alți Begeni, ce-s pe Căinar, iar pentru **Căinărești** dat-a lor în

---

[1152] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278

[1153] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 112

[1154] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 65

[1155] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 47

[1156] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89

[1157] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 157

[1158] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 202

[1159] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

jos de gura Bololei, unde se numește la **Știuca**; iar pentru **Putinești** dat-a lor, în jos de gura Bursucilor, și mai sus de Bursuceani; iar pentru satul **Budăeștii** și **Țipliceștii** și **Puiceștii** și **Vădurenii** și unde se numește la Oprea, acele sale n-au fost din veac, ci s-au așezat după moartea lui Alexandru (Lăpuşneanu) vodă și după Bogdan voievod, și după risipirea scutăriei. Iar cele sale de mai sus scrise, cât timp a stat acolo scutărie, așezată în acele sate, toate s-au mutat pe unde le-a fost dat lor; iar după Alexandru voievod fost-a mult amestec pe toată țara noastră; și în acel amestec, toate acele de mai sus scrise sate cu jelanie s-au întors fiecare la ale sale locuri, şi le-au fost ţiituri, moșii şi danii; şi le-a fost dat lor Alexandru vodă. / Pentru aceea, domnia mea, văzând atâta jelanie a lor, iarăși am luat acele sate, care sunt scrise mai sus, toate și am miluit domnia mea cu acele sate iarăși pe hatmanul Andrei Ghetman și pârcălab Sucevei, pentru a lui slujbă ce a slujit domniei mele, și țării domniei mele, când au venit acei tâlhari cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele; alta pentru că a dat domniei mele și 55.000 aspri, în treaba și în sarcina țării domniei mele"[1160].

BELĂUZA

(Orhei, Moldova).

1677, aprilie 24: Pir Mahmet, feciorul Gligăi ot **Lunca Mare**, dăruieşte spătarului Ştefan, feciorul cluce-

[1160] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 46-55

rului Constantin, „partea mea din **Tătărăşti**, din partea tătâne-meu Gligăi ce se va alege… Aşijderea pentru partea unchiului meu Lupul din **Huba**, care parte îmi este cumpărătură de la unchiul meu Lupul… Aşijderea, iarăşi partea mea din **Lunca Mare**… Aşijderea şi din **Belăuza**, iarăşi ce se va alege din partea tătâne-meu o dau duumisale… / Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea Savii ot **Vărzăreşti**, Năstase ot **Belăuza**, Baico, Ghiorghe, Donică şi Bulancii ot **Găleşti**, Gligorie de **Zubreşti** şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[1161].

BELCEŞTI

(înglobat în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ).

1414, decembrie 20: Întărit de Alexandru cel Bun lui Crăciun Belcescu, care primea „două sate uric, cu tot venitul, pe Pârâul Alb, unde este casa lui din veac, şi alt sat, Negoeşti, între Totoeşti şi între Levet Miclouş, ocinile lui… şi ale copiilor lui, anume Petru, şi Ion, şi Iosif, şi Andriaş, şi copiii acestor patru fraţi… Iar hotarul lui să fie începând de la Levet, pe malul pârâului, o movilă săpată, de acolo drept la câmp, la o movilă săpată, apoi drept la marginea dumbrăvii de la Totoeşti, la marginea dumbrăvii, la o movilă săpată, apoi drept în mijlocul câmpului, la o movilă săpată, apoi drept la malul pârâului, iarăşi la movila săpată, apoi, peste pârâu şi peste

[1161] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 140, pp. 141, 142

dealul cu pădure, la vale, mai sus de fântână, în bucovina de la Hlapeşti, apoi drept peste pârâu, apoi drept peste bucovina de la Şerbu, apoi drept la capătul Câmpului de la Vlad, apoi la deal, până la capăt. Acesta îi este tot hotarul, neclintit niciodată, în vecii vecilor”[1162].

1646, februarie 15: Hilip, feciorii popii Niagului din Sărbeşti (Şerbeşti), vinde lui Ionaşco Talpă din **Şerbeşti** (înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ), drept 20 de lei, „partea mâne-mea Ioana din satul **Belceşti** (înglobat în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), din jumătate de sat, din partea de jos, ce se va alege partea mâne-mea”[1163].

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră

[1162] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 38, pp. 53-55

[1163] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 291, p. 232

pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni"[1164].

1898: „**Belceşti**, sat în judeţul Neamţ, comuna Cândești, plasa Bistriţa. E aşezat pe şeşurile şi podişele ce se întind în dreapta râului Bistriţa și a pârâului Rădiul, spre răsărit de satul Socea, din comuna Socea, mărginindu-se, către nord, cu satul Beţeștii de jos, îar către sud, cu satele Vădurelele și Cândești. Are o întindere de 160 hectare; o populaţiune de 54 suflete sau 20 familii, toţi români de baştină, care se ocupă cu agricultura și plutăria. În acest sat se află un rotar. Numărul vitelor se urcă la 38 capete, dintre care: 8 boi, 10 vaci, 8 oi, 1 cal, 5 porci și 6 viței"[1165].

[1164] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

[1165] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 359

BELCEŞTI

(comuna Belceşti, Iaşi).

1623, noiembrie 21: Întărit de Radul voievod „sfintei biserici din Ierusalim… trei sate anume: **Belceştii** (comuna Belceşti, Iaşi), şi **Plopii** (comuna Belceşti, Iaşi), şi **Călugărenii** (ţinutul Hârlău, Iaşi), care acum poreclit se numeşte, care sunt pe Bahlui, în ţinutul Hârlău, cu iazuri şi cu mori pe pârâul Bahlui, care acele mai sus scrise sate din zilele de demult au fost drepte domneşti, ascultătoare de ocolul târgului nostru Cotnari, şi după aceea au fost danie şi miluire de la Petru voievod cel Bătrân rugii sale nou zidite, mănăstirii Galata, care este aproape de târgul Iaşi şi care acum s-a făgăduit şi s-a dăruit a fi metoh acelei mai sus scrise sfinte biserici a lui Dumnezeu din Ierusalim. De asemenea domnia mea am dat şi am întărit sfintei mănăstiri precum i-a fost danie şi miluire de la Petru voievod şi de la Ştefan Tomşa voievod”[1166].

1624, decembrie 19: Mărturia şoltuzului şi a celor 12 pârgari de **Cotnari** şi a celui de **Târgu Frumos**, tot cu 12 pârgari de Târgu Frumos, „oameni buni şi slugile măriei tale din megieşi”, adică Ionaşco aprod şi Ilea visternicel din **Cudreşti**, Călcul pitarul din **Bălţaţi**, Ihnat şi Ihnat visternicel din **Mădrăjaci**, Istratie din **Iezereni**, Anton şi Lazor din **Belceşti**, despre hotarul satului **Ulmi**

[1166] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 125, pp. 171-174

spre „un val ce au cu slătinenii, pentru ce le-au mutat pietrele din hotarul bătrân… Şi am aflat un om bătrân, anume Lazar de Belceşti, de ştie de tot cum n-au treabă slătinenii la acel hotar, ci slătinenilor le-a dat Alexandru vodă cel Bătrân loc de odae (han – n. n.) împotriva Belceştilor”[1167].

1625, februarie 14: Porunca lui Radul voievod slujbaşilor care vor umbla prin ţinutul Hârlăului de „a lăsa foarte în pace satul Plopii şi Belceştii şi Călugăreni, ce sunt a sfintei mănăstiri a Gălatei, de toate dabilele şi de toate angheriile”[1168].

1626, martie 23: Întărită de Miron Barnovschi „slăvitei biserici din Ierusalim”, care primeşte uric pentru „trei sate, anume: **Belceşii** (pe Bahlui, Iaşi), şi **Plopii** (înglobat în satul Belceşti, Iaşi) şi **Călugărenii** (înglobat în satul Belceşti, Iaşi), care acum au nume schimbat şi care sunt pe Bahlui, în ţinutul Hârlău, cu iazuri şi cu mori pe pârâul Bahlui, care sate din zile străvechi au fost drepte domneşti, ascultătoare de ocolul târgului Cotnar, apoi au fost danie şi miluire de la acest Petru voievod cel Bătrân rugii sale nou zidite, mănăstirea Galata, care este aproape de târgul **Iaşi**, care acum s-a făgăduit şi s-a dăruit a fi metoh acestei mai sus scrise biserici a lui Dumnezeu din Ierusalim”[1169].

1633, august 25: Moise Moghila voievod întăreşte închinarea mănăstirii Galata bisericii patriarhiei Ierusali-

---

[1167] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 249, pp. 317, 318

[1168] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 273, pp. 342, 343

[1169] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 27, pp. 35-37

mului, odată „cu trei sate, anume **Belceştii** (comuna Belceşti, Iaşi) şi **Plopii** (în Belceşti, comuna Belceşti, Iaşi) şi **Călugăreni** (comuna Deleni, Iaşi), care acum au nume schimbat şi sunt pe râul Bahlui, în ţinutul Hârlău, şi cu iazuri şi cu mori pe râul Bahlui, care acele sate, din zile vechi şi de demult, au fost drepte domneşti, ascultătoare de **ocolul târgului Cotnari**"[1170].

1634, ianuarie 25: Întărit de Moise Moghila voievod diacului Sturza, care primeşte urice pentru cumpărăturile sale din vremea lui Ştefan Tomşa voievod, „din jumătate de sat **Tâhăreşti** (lângă Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), dintr-a treia parte a zecea parte, şi satul **Şăndrenii** (lângă Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi), iarăşi ce-i pe Ursoaia, în ţinutul Hârlăului, care i-a fost cumpărătură unchiului cău, lui Pepelea fost logofăt, de la Gavril Grama diacul şi de la Ionaşco, feciorul Drăghinii, nepot lui Pilat, drept 200 zloţi… / şi altă parte a satului **Tâlhăreşti** şi din sat de **Şăndreni**, ce le-a fost cumpărătură unchiului său Marco Pepelea, de la Ursul, feciorul Măricăi, nepot lui Gândac, strănepot Oancii, fecior lui Tălhariu, drept 36 taleri… / Şi iarăşi, o poiană, ce se numeşte **Ciorenii** (satul Cioreni, contopit cu Belceşti, comuna Belceşti, Iaşi), din ispisoc de cumpărătură ce a avut unchiul său Pepelea logofăt Aron vodă"[1171].

1774, iunie 12: Satul **Belceştii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumean-

[1170] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 347 pp. 439-442

[1171] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 39, pp. 42, 43

ţev[1172], **toată suma caselor: 44**. Scădere rufeturi 37: 2 popi, 25 scutelnici ai mănăstirii Gălata, 10 scutelnici ai portarului Gavrilaş. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Neculai a Băciţii / Costandin Borzenul / Vasile Ciocan / Ion Oglaji / Dumitru Creţu / Andronic, bârsanu / Andreiu, vornic. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Iordachi / Toader Strătilă, la portarul Gavrilaş / Grigoraş Spătaru, tij (la fel) / Ion Spătaru, la fel / Simion, cibotar, la fel / Costandin sin (fiu) Aniţii, la fel / Toader, rus, la fel / Postolachi fiul lui Petrachi, la fel / Ştefan, rotar, la fel / Ursul fiul lui Măntăloae, la fel / Grigoraş Bostan, la fel / Ion a Lupii, crâşmar, scutelnic la mănăstirea Galata / Toader, vătăman, la fel / Ilie fiul Măriuţei, la fel / Simeon brat (frate) lui, la fel / Melinti frate lui, la fel / Iftodi Condrescu, la fel / Stoica, scutar, la fel / Ion Tazlău, la fel / Ion Carabele, la fel / Ioniţă Minciună, la fel / Ioniţă Dombravă, la fel / Ioniţă Buhmat, la fel / Ioniţă a Saftii, la fel / Grigori Ropot, la fel / Neculai, văcar, la fel / Gheorghi, ungurian, la fel / Mihălachi, văcar, la fel / Ion Negruvodă, la fel / Alicsandru Ţurcan, la fel / Manoli, vătah, la fel / Ion, murar, la fel / Costachi fiul Irodii, la fel / Dumitru, bejenariu, la fel / Toader, bejenariu, la fel / Vasili Spătariu, la fel.

1898: „**Belceşti**, comună rurală în centrul plăşii Bahluiul, judeţul Iași. Este formată din satele: Ciorani, Văleni și Ruşi, cu numele de Belcești; Ulmii Noi, Ulmii Vechi, Polieni, Liteni, Arama-Protopopul, Coarnele Caprei, Focurile (Praguri) și Munteni. Are o suprafață cam de 14.286 hectare, din care 286 sunt acoperite de apele iazurilor. Are o populaţie de 1.054 familii sau 5.137

[1172] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 224, 225

locuitori, din care: 350 suflete sunt evrei, 150 unguri și 300 ruşi, iar ceilalţi, români… În comună sunt: cinci biserici, cu 7 preoţi, 8 cântăreţi şi 1 eclesiarh; patru şcoli, cu 4 învățători şi o învățătoare, şi cu o populaţie şcolară de 197 elevi şi 34 eleve; 5 mori de apă și 1 de aburi. Tot teritoriul comunei e pe moşia statului… Numărul vitelor se urcă la 15.453 capete, din care: 4.910 vite mari cornute, 8.601 oi, 361 cai și 1.381 râmători. / **Belceşti**, sat alcătuit din trei cătune: Văleni, Ciorani şi Ruşi. E așezat în partea dinspre nord-vest a comunei, pe malul stâng al râului Bahluiul, la o depărtare de o oră de Târgul Frmos, spre vest, şi de 2 ore de târguşorul Podul Iloaei, spre sud. Are o populaţie de 418 familii sau 2.071 locuitori români, care se ocupă cu agricultura și creşterea vitelor. Este reşedinţa comunei. Are: o casă de primărie frumoasă; o biserică, cu 2 preoţi, 2 cântăreți și un eclesiarh; o şcoală de băieţi, cu 2 învăţători, înfiinţată la 1865, frecventată de 92 elevi, având un local frumos și bun; o școală de fete, înființată în anul 1885, frecventată de 26 eleve. În sat sunt patru mori de apă şi una de aburi. În marginea de sud. a satului, se află un pod mare, construit din lemn, peste apa râului Bahluiul, pe care trece drumul lateral, de la Podul Iloaei, spre Hârlău (Botoşani). Numărul vitelor e de 5.937 capete, din care: 1.974 vite mari cornute, 172 cai, 3.207 oi și 494 râmători”[1173].

1173 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 358, 359

BELCIUG

(comuna Viişoara, Vaslui).

1637, octombrie 25: Popa Gligorie din **Mălăeşti** (comuna Vutcani, Vaslui) şi preoteasa lui Măriica, nepoata lui Frunteş din Belciug, de pe apa Bârladului, din ţinutul Fălciului, vinde lui Ionaşco, nepotul lui Nicoară hatmanul, „partea de ocină din sat de **Stolniceni** (comuna Viişoara, Vaslui), din **Dănceşti** (comuna Viişoara, Vaslui) şi din **Belciug** (comuna Viişoara, Vaslui), pe hotarul lui Frunteş… Şi în tocmeala noastră au fost Gavriţa, Ipatie, Vlad, Bălan şi Drăgoiu stegarul din **Şerbăcani** (Şărbăcani, comuna Viişoara, Vaslui), Istratie ot **Bilţeni** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi mulţi oameni buni”[1174].

1637, octombrie 25: Ion şi Onofrei, feciorii Frâncului, nepoţii lui Frunteş Isac din sat din **Belciug**, de pe apa Bârladului, din ţinutul Fălciului vând partea lor „de ocină din sat din **Stolniceni** (comuna Viişoara, Vaslui), **Belciug** (comuna Viişoara, Vaslui), **Dănceşti** (comuna Viişoara, Vaslui) din ţinutul Fălciului, şi din **Sârbi** (comuna Banca, Vaslui), şi din **Ciorăşti** (comuna Ciorăşti, raionul Nisporeni, Moldova), de pe apa Bârladului… lui Ionaşco, nepotul hatmanului Nicoară. Şi în această tocmeală am fost eu, Andreica stolnicelul din **Şerbăcani** (Şărbăcani, comuna Viişoara, Vaslui), Vasile

[1174] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 207, p. 191

Focea şi Simion Tăpălagă din **Răpşeni** (comuna Viişoara, Vaslui), Lepădat feciorul lui Pătrăşcan, Hămsea călăraş şi Costin botaru”[1175].

BELEGHEAT

(Beleghet, sat pe Trotuş, în care se afla şi Poiana Stroei, comuna Agăş, Bacău).

1400, iunie 29: Întărită de Alexandrul cel Bun boierilor Stroe şi Ion, împreună cu „Gârtanul, mai sus de Gârtan, sub pădure… Iar hotarul acestor sate să fie la Filipe, iar de acolo, pe pârâu, în sus de deal, pe deal la vale, pe din jos de Poiană, mai jos de Poiană să cadă în pârâu, la vale pe pârâu, până la Tazlău, în drum, o movilă, şi peste Tazlău la drumul Mare, o movilă, în sus de drum, până la vadul mare, la vad, movilele, în sus pe deal, până la Berzinţ, în sus de Berzinţ, până mai sus de Poiană, la un stejar, şi de acolo la movila din Poiană, în curmeziş la Filipe, între două drumuri, o movilă. Acesta este tot hotarul pe care îl stăpâneşte Stroe deosebit de Ion. Iar celălalt hotar, al celuilalt sat, să fie de la gura pârâului, în sus pe pârâu, din pârâu la stânga, la un stejar, o movilă, de la stejar în curmeziş la movilă… de la movila ulmului până la un stejar, movila ulmului, la movila ulmului pe marginea luncii, şi în sus pe deal, la stejar, de la stejar până la o movilă, în sus pe deal, la stejar, de la hotar până

[1175] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 208, pp. 191, 192

la alt pârâu, în jos pe pârâu, până la gură…la drum şi pe drum, la o movilă, şi de la această movilă la altă gură de pârâu, o movilă. Acesta îi este tot hotarul acestor sate”[1176]. În *Uricarul,* vol. II, pp. 250, 251, uricul este datat în iunie 1404.

1439, octombrie 28: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Giurgea Moian, care primeşte uric pentru „două sate, anume Moeneşti şi Tăteşti (contopit cu Moineşti), şi **poiana lui Belegheat**… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1177].

1449, iunie 29: Întărit de Alexandru voievod lui Stroia şi Ivan, care primesc „uric pe două sate, anume **Poiana** pe Tazlău, în ţinutul Trotuşului, întărit lui Ivan… şi celălalt sat **Gratan**, ce acum îi zic **Gărtan**, pe din sus de Grătan, ce este selişte sub pădure, ce l-am dat lui Stroe şi Ivan… iar hotarul acelor două sate, pe pârâul Filipia şi de acolo pârâul în sus, la deal, apoi dealul în jos, dealul de din jos de Poiană, până unde cade în pârâul ce-i zic Lucaciul, în jos pârâul, până în Tazlău, pe drumul movilei, şi peste Tazlău, la drumul cel mare al movilei, dealul în sus, la Berzunţi, în sus Berzunţii, până la poiana cea mai din sus, la un stejar, la movila din poiană, în curmeziş la Filipe, printre două drumuri, movilă; / acesta este hotarul unui sat ce l-a apucat Stroe pentru sine, de la Ivan, iar hotarul celulalt sat, din gura pârâului, în sus pe pârâu, din pârâu, în mâna stângă, la un stejar, la o movilă de la stejar, în curmeziş la o movilă, şi peste drum, până la un alt stejar, la movila Itlii, iar de la movila Itlii, pe

[1176] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. I, Bucureşti 1975, doc. 10, pp. 13-16

[1177] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. I, Bucureşti 1975, doc. 202, pp. 286-288

marginea luncii, deasupra dealului, la un stejar, din stejar la o movilă, în sus pe deal, până la alt pârâu, în jos de pârâu până în gură, la drum şi pe drum la o movilă, şi de la această movilă la altă gură de pârâu, la o movilă; atâta este hotarul acestor două sate"[1178].

1623, martie 20: Întărit de „starostele de Trotuş şi de alţi oameni buni, care mănăstirii Berzunţ, care cumpărase, cu 140 zloţi de argint, de la Avram şi Cazan, fiii Anastasiei şi de la toţi nepoţii lor, „Poiana Stroei, a patra parte din hotarul care li s-a ales mai înainte… din tot satul Poieni al strămoşului lor Stroia"[1179].

1625, aprilie 12: Întărit de Radul voievod fostului mare logofăt Dumitraşco Ştefan „moşia ce-a cumpărat în **Poiană pe Tazlău** (azi, Belegheat), ot ţinutul Trotuşului, drept 120 taleri de argint, de la Grosul şi fratele său Gligorie şi surorile lor Dumitra şi Crâstâna şi Mariia preoteasa, şi Ioana, şi nepotul lor Maftei, toţi feciorii lui Ion Poiană, nepoţii lui Gavril Poiană, unde trece hotarul peste Tazlău, ce este partea lor, 113 pământuri de la hotarul Berzunţului, în jos, până în Tazlău şi peste Tazlău, în sus, până în gura Sărăţelului şi Sărăţelul, în sus, până în hotarul călugărilor de la Berzunţ, şi cu loc de moară în Tazlău şi pe 14 pământuri tot dintr-aceeaşi poiană, ce au cumpărat Dumitraşco Ştefan în 60 de taleri de argint de la Mihăilă din Poiană şi frate-său Simion, şi

---

[1178] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 225, 226

[1179] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 36, p. 51

Constantin şi Avram, şi sora lor Ioana, şi Mărica şi Tecla, sinovii lui Păntelie, nepoţii Drăgulii ot Măr…”[1180].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „O parte din satul din **Poiană** (azi Belegheat) pe Tazlău, în ţinutul Trotuşului, unde treci hotarul peste Tazlău, ce sunt într-acea parte 113 pământuri, din hotarul Berezinţ în jos, până la Tazlău şi peste Tazlău, în sus, până la gura Sărăţelul şi Sărăţelul în sus, până la hotarul călugărilor de la Berezinţ, şi cu loc de moară pe valea Tazlăului. Acel loc ne-am cumpărat de la Grosu şi de la fratele său Gligorii şi surorile lor Dumitra, Cârstina, Măriia preoteasa şi Ioana, şi de la nepotul lor Ionaşco, şi de la frate-său Toader şi Dumitru, şi sora lor Panaghiia, feciorii lui Drăgăilă, nepoţii lui Capotă, drept 120 taleri de argint. Şi iarăşi am cumpărat 14 pământuri dintr-acel sat, din Poiană, de la Mihăilă şi frate-său Simion, şi de Constantin, Avram, sora lor Ioana, Mărica şi Tecla, feciorii Pântei , nepoţi lui Drăgulei, drept 60 de taleri de argint, însă într-acele 14 pământuri fost-au trei pământuri ale unei seminţii a lor, anume Ilisei; şi s-au tocmit de a dat Ilisei 3 pământuri, pe ceastă parte de Tazlău, să se ştie”[1181].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satele **Şerbăneşti** şi **Topileni**, în baza unui zapis de la Lupaşco, fecior lui Sălăvăstru de **Başcani**, femeia lui Todosia, fata lui Cons-

---

[1180] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 307, pp. 378, 379

[1181] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 246

tantin de **Hănţăşti**, şi de la feciorii lor, de la Dumitraşco Balaci, feciorul lui Bălan de Başcani şi femeia lui Maria, fata lui Eftemie de Başcani, cu feciorii lor, de la Pascal din **Ploscuţiani** şi femeia lui Catrina, de la Vasile Hardalupa, Femeia lui Varvara şi feciorii lor Iosup şi Nicula. De la Dumitraşco Candia, fecior lui Şeptelici de **Poiana**, Ioniţă Ţăpăluş, fecior lui Dumitraşco Ţăpăluş de **Dănăeşti**, care i-au vândut… moşia din satul **Şărbăneşti**, ce este în ţinutul Putnei, pe apa Trotuşului, care sat este alături cu satul dumisale **Topileanii**, însă fără partea Ghindei, cât este în capul hotarului de sus, drept 100 lei bătuţi, însă având şi Miera, ispravnicul Lupului Bogdan hatmanul parte în acel sat, dimpreună cu frate-său Lupaşco, feciorul lui Sălăvăstru, a vândut frate-său şi partea Mierăi, zicând că s-au învoit a-i da lui într-alte locuri pe unde mai au moşii… / şi alt zapis, ce-a cumpărat din satul **Topileani**, un bătrân care se cheamă bătrânul Zmeachei, şi acel bătrân este a treia parte de sat, căci acel sat îmblă pe 3 bătrâni… / şi alt zapis, de la Paval Proţap, fecior Irimiei Proţap, şi de la femeia lui Dochiţa, fata lui Şeptilici, şi de la feciorii lor, care i-au vândut un bătrân ce au avut la Topiliani, ce se hotărăsc cu satul dumisale **Domneşti**, unde dă Trotuşul în Siret, care se cheamă acel bătrân Drăghici… / şi alt zapis, de la Ion, fecior lui Mierăuţ Scănteai, şi de la femeia lui Ioana, fata lui Maxin Cotcodaci, şi de la Tanasie, fecior lui Maxin Corcodaci de **Rujineşti**, şi de la femeia lui Nastasia, nepoata Cozmei lui Ţihte, care i-au vândut un bătrân din satul Topileani, ce le-a fost lor moşie din moşi şi părinţi, au vândut şi ei al treilea bătrân, care s-au făcut satul… / şi alt zapis, ce-a cumpărat de la răzeşii din **Răspopi**, tot la ţinutul Putnei, un zapis de la Ioana, femeia lui Ionaşcă Veaveriţ,

de la feciorii ei Gligoraş şi Toader, care i-au vândut, din hotarul Răspopilor, ce-a fost cumpărat Ionaşco Veaveriţ din partea de jos, 7 pământuri, de la Chiul, şi 6 pământuri de la Iliana Bobjiloai, iar din partea de jos, şi 6 pământuri de la Necuţa, iar din hotarul de jos, care fac 18 pământuri, şi 9 pământuri de la Toader Căluţanul, 6 pământuri de la femeia lui Ioana, care sunt acele 9 pământuri de la Papareţ, din sus de hotarul Răspopilor, şi 3 pământuri de la Simion Caul, iar de la Papareţ din sus, şi 3 pământuri de la Gligoraşco Diacăş, tot dintr-acel hotar din sus al Răspopilor, drept 40 lei bătuţi… / şi alt zapis, de la Necula, cu femeia lui Aniţa şi cu feciorii lor, de la Vasile, Rusanda şi Salonca, feciorii lui Gheorghe Zavul, Măriia, cu feciorii ei Condrachi, Cărstea şi Ioneş, de la Groze, fata lui Negoiţ Zavul, şi Partenie, cu femeia lui Savina, nepoată de fată lui Tudosie Zavul, care i-au vândut 7 pământuri şi un răzor în satul **Răspopi**, care acea moşie le-a fost lor cumpărătură de la Grozava şi Mărica, şi de la Irimia, fata lui Urmoş, nepoata lui Anghel cel mare… şi tot într-acel zapis, 4 pământuri şi un răzor în satul Răspopi, cumpărate de la Marica, fata lui Hoidac, nepoata lui Nistor… / Mai arătat-a vistiernicul Ilie Catargiul un zapis de la popa Neculai şi de la feciorii lui Pârvul, Manolache şi fata lui Safta din târgul Adjud, care i-au vândut a patra parte din **Papareţ**, ce este pe apa Trotuşului, din jod de **târgul Adjud**, ce i-a fost lui de la moşii (bunicii) lui Ghidioan şi Creţul, de la Pahiia şi Armanca, preum arată uricul de la Pătru voievod… Aşijderi, tot într-acel zapis, i-au mai vândut popa Neculai, cu feciorii lui, un bătrân în Papareţ, care este din jos de hotarul Creţului, alături de partea lui Crăciun, ce i-a fost de la părintele lui, Vasile de Adjud, cumpărătură de la

nepoţii lui Crăciun din Papareţ… / Şi alt zapis, de la Vasile Haret, ginerele lui Gligorie Stavăr, şi de la femeia lui Iliana, care i-au vândut un loc de crâşmă, de casă, de pivniţă, de grajd, care loc este pe locul Stăvăraşilor, unde este Alxa Măreaiu, drept 10 lei bătuţi… / Mai arătatu-ne-a vistiernicul trei zapise, ce-a cumpărat în **Şendreşti** pe Polocini, iar în ţinutul Putnei, un zapis de la Gavril, ginerele Ştefanii Cărcioae, fata lui Toader Volovatul din Şendreşti, şi de la feciorii lor Enachi, Ursul şi Dochia, care i-au vândut un bătrân de moşie din Şendreşti… / Şi alt zapis, de la Alecsandru Posmag de **Sascut**, fecior lui Dumitraşco Miaună de **Lieşti**, de pe Polocini, de la femeia lui Ioana, fata lui Vasile, şi de la feciorii lor Ion, Vasile, Iliana, Paraschiva şi Tofana, care i-au vândut jumătate de bătrân din satul Şendeşti pe Polocini, din bătrânul Toader Gârneţ, drept 35 lei bătuţi…. Şi alt zapis, de la Ion Tocilă, fecior Petrei Tocilă, şi de la femeia lui Todosica, fata lui Tofan Volovatul, care i-au vândut, în satul Şăndreşti, jumătate de bătrăn din bătrânul Toader Gârneţ”[1182].

1715, martie 3: Zapisul lui Grigorie, fiul popii Vasile, despre moşia **Bereşti**, „Precum ştiu că aam apucat de la părinţi: Iar la Bereşti, mai mult am ştiut, că mi-a spus unchiul meu, popa Lupu, s-a fost cu Pepelea şi cu alţi răzeşi, bătrânii locului, de au hotărâz. La Bereşti au fost 3 bătrâni, Busdugan, Păstrăv şi Mândrul, iar partea Mândrească a vândut-o Pepelea mai toată; numai n-a vândut din acest bătrân ce s-a alege partea lui Gavril şi a Alexiei, că aceştia sunt toţi din Mândru. Şi acum se împarte Bereştii numai în cei 2 bătrâni, Buzdugan şi

---

[1182] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

Păstrăv. Iar din Mîndrul numai ce s-a veni Gavrii și Alexiei, iar altă parte au vândut-o toată Pepelea, și stâlpită pe din jos de biserica cea veche, bătrână, și se împart **Bereștii**, din lunca Tețcanilor, în jos. dintr-o poieniță, și din capul poieniței din sus, ce a stricat-o Tazlăul, în jos, cu **Boșotenii** în jos, până din jos de biserica cea veche, bătrână, în hotar, și peste deal, și se pogoară în pârâul fânațelor și pârâul, peste deal, până în fund, la Turlui, și noi ținem partea Păstrăvască, și cu alți răzeși, cine or fi din Păstrăv; și ținem și din Mândrul, partea Gavrii, de pe moașa (bunica) noastră Nastasia, a mamei mele, care a fost fată lui Trif, și Trif a fost fecior Anăsiei, fetei Gavrii, și Gavra a fost fecior Mândrului. / Iar din Buzdugan țin ficiorii lui Pătrașc și răzeșii lor; iar în bătrânii noștri n-au treabă; / iar la obârșia din hotarul **Nadeșei**, în sus, cât țin **Năsoeștii**, țin tustrei bătrânii Bereștilor, cu Cârligătura, cu valea Blândului și podul Blândului, și trece peste Codru, până în Slatina Sârghilor; iar la obârșie, ținem fundătura cea Păstrăvească, și o ținem numai noi, că a fost vândută de Durghe lui Beldiman, și a răscumpărat-o moșul (bunicul) Ignat, și alți frați nu i-au întors, numai Ursul Floreș, și ținem fundătura toată, până în pisc, lângă seliștea Năsoeștilor, și toată costișa în sus, până în deal, și până în pârâu, până în piscul lui Beldiman; iar piscul lui Beldiman ține 20 de prăjini, iară în sus este a noastră, până lângă fund, că în fund este puțină parte Brătilenească, și însemnată în niște copaci, și în ceea margine și în cealaltă, iar la orziște, în fundătura cea Mândrească, ținem partea Gavrii, că Gavra îi din Mândrul, și așa ținem la Berești, și la obârșie. / Iar la **Nadișa** sunt 4 bătrâni, Solomon, Stănilă, Trebeșan și Giurgiu, iar noi ținem partea cea Solomonească, și cine s-

or mai afla din Solomon; și ținem și din Trebeșan, partea Gavrii; iar din Stănilă țin ficiorii lui Chiițăș, și din Giurgiu, ficiorii lui Pătrașcu și cu răzeșii lor; iar în bătrânii noștri, ei n-au treabă, nici feciorii lui Chiţăş, nici ai lui Pătrașcu, ei n-au nici din Solomon, nici din Trebeșan. / Și pentru curături ce făceau ficiorii lui Chițăș, fiind ei trăitori la Nadișa, făceau Nadișa mai toată curături, și ziceau că-s ale lor. Și mi-am întrebat cu dânșii, la boieri mari, și i-am rămas, și mi-au făcut boierii și scrisoare la mână, cu dreaptă judecată, de nu s-or afla și alți bătrâni să mărturisească, ei să nu se creadă, ci să fie tot locul împărțitor pe toți bătrânii. / Și așa se împarte la Nadișa. / Iar la Brătila, au ținut moșul (bunicul) Ignat, cu Leca, iar la **Negoești** și la **Orșa**, ținem partea Puiască și Solomonească, din popa Boncoș, și din popa Ioan Demul; iar la **Fârloești** și la **Moinești**, și la **Beleghet**, ținem partea Șoșască, cu al de Moței și cu cine or mai fi răzeși. Această scrisoare să se știe pe unde avem moșie și din cine ținem"[1183].

1739, august 20: Zapisul răzeşilor din **Poiană** (Belegheat) şi din **Helehiu**, anume Constantin Bănişorul, Andrei Poenarul, Crăciun vornicul, Simeon Dănăilă, cu alţi răzeşi, „care mai jos ne-am iscălit şi ne-am pus degetele… dat-am această scrisoare la mâna sulgerului Costea Zugravu, precum având noi pricină cu dumnealui, pentru o bucăţică de loc, ce este între vaduri, din jos de gura Cafii, la capul dealului ce se cheamă râpa Grumăzeştilor, între hatul **Brătilei** de jos şi între hotarul **Poenarilor**, zicând că-i Poenăresc, şi dumnealui zicând că-i de hotarul Brătilei, şi neputând-ne noi învoi cu dumnealui, ne-am judecat la Neculi polcovnicul,

[1183] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 255-258

ispravnicul Bacăului, şi dumnealui ne-a curmat jurecata, ori să jure doi oameni de ai noştri poenari, ori să lăsăm să-şi caute sulgerul Costea Zugravul martori. / Deci noi nu am primit să jurăm, şi dumnealui a adus martori pe Ion Mustea căpitan, om bătrân de frunte şi răzeş vechi de Brătila, şi aşa a mărturisit cu sufletul lui, precum a apucat pe acel loc crâşmă a tătâne-său încă de la tată-său, şi a mers cu noi, de ne-a arătat şi locul pivniţei, şi a scos un izvod vechi de împărţeala **Brătilei**, în care se pomeneşte şi pentru cotul acesta, zicând că la împărţeală, toate le-au împărţit cu funia, iar acel cot l-au lăsat neîmpărţit, nefiind de arat, nici de cosit, ci numai pentru păşunea vitelor, fiind luncă cu dumbravă. / Deci noi, văzând mărturia acelui om, n-am mai avut nimic să răspundem, ci am lăsat în stăpânirea sulgerului Costea Zugravul şi i-am dat această mărturie a noastră"[1184].

1898: „**Beleghetul**, sat în plasa Muntelui, comuna Brusturoasa, judeţul Bacău. Era renumit, mai înainte, prin fabricarea caşcavalului, care purta numele satului. Aici sunt multe stâni"[1185].

BELICENI

(pe Ciuluc, satul Belici, raionul Lazovsk, Moldova).

1586, aprilie 7: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod fraţilor Toader Belici vătag, Ioanăş, Ihnat şi Grozav, care

---

[1184] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 200-202
[1185] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 362

„ni s-a jeluit, cu mare mărturie, că dresurile de au avut de la Alexandru vodă pe un loc în pustiu, la Ciulucul cel mare, la Fântâna ciobanilor, la gura pârâului adânc, şi cu loc de moară pe Ciulucul cel mare, şi cu loc de prisacă la Frasini, ce se cheamă acum satul **Beliciu** (apoi Beliceni, raionul Lazovsk[1186], Moldova), acele urice ale lor au pierit de tătari, în zilele lui Ioan vodă, când au răzbit ţara noastră, când însuşi Ioan vodă a pierit, deci noi… am dat şi am întărit"[1187].

1588, august 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod hatmanului Andrei Ghetman, pârcălab de Suceava, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat, anume **Zovadinele** (Zăvădeni, ocolul scutăriei domneşti pe Răut, inclus în Alexandreni, raionul Lazovsk[1188], Moldova), ce-i în ţinutul Sorocii, pe apa Răutului şi cu loc de moară pe apa Răutului, care a fost drept domnesc… / Iar într-aceasta s-au sculat unele sate, anume **Budăeşti** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1189], Moldova) şi **Heciul** (pe Răut, în hotar cu Zăvădeni, raionul Lazovsk[1190], Moldova), şi alte sate ce sunt în jurul **Zăvădenilor** şi s-au tânguit şi-au cerut loru-şi hotarnic pe Danciul fost pârcălab, ca să hotărască lor dinspre satul **Zăvadine**, însă cum le-a hotărât Danciul nu s-au mulţu-

---

[1186] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

[1187] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 45, 46

[1188] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 285

[1189] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 45

[1190] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 120

mit, ci au cerut alt hotarnic, pe Cohană spătar… care a strâns oameni buni şi a început a hotărî şi a pune stâlpi; / întâiul hotar se începe în movila cea mare, mai sus de Cheldea; de acolo, alt stâlp, mai în jos de fântâna Bobenilor, în pisc, şi alt stâlp în movila Bobenilor, în vârful Aluneilor; de acolo, alt stâlp, unde se întâlnește hotarul satului Zăvădinilor cu hotarul **satului lui Belici vatag** (Beliceni, raionul Lazovsk[1191], Moldova), în vârful Sângereilor; de acolo, drept în jos, unde se unesc văile ce vin din țarina Bobeanilor, dinspre Soloneț, iar de acolo la movila unde este vârful Odăilor, dinspre Soloneţ; iar de acolo, peste valea Niceștilor, în pisc, iar de acolo, în vârful rediului Florii, în marginea drumului ce merge la deal; iar de acolo, drept în vârful dealului, la obârșia Bârsanei, iar de acolo, drept în movila lui Ivașcu, ce-i în vârful Vârtopului, iar de acolo, stâlp în marginea salului **Schindireştilor** (pe Răut, lângă Zavedeni, raionul Lazovsk[1192], Moldova), iar de acolo, la gura Coboltei, dinspre alte laturi, pe unde din veac a îmblat. / Iar satul **Budăeştii** nu s-a ţinut nici cu acest hotar, ci iarăși a venit cu pâră înaintea noastră. / Deci noi am cercetat din nou de rândul celui sat **Zăvădeni** și de hotarul lui, pe unde a ținut; deci astfel am aflat cum acel sat Zavadinile a fost **scutărie domnească,** făcută de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod; și atunci când a stat acolo scutărie, s-au fost risipit toate satele, câte au fost pe Răut și pe îmbe laturile Răutului, până la **Nemțeni** (pe Răut, lângă Zăvedeni, la

[1191] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

[1192] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226

gura Căinari, raionul Floreşti[1193], Moldova), și a fost hotarul salului Zăvădinilor valea până la Nemțeni și până la gura Căinarului, iar din sus, cât a putut cuprinde, căci mai în sus de Zăvadini a fost loc pustiu. Iar celor sale, ce s-au fost risipit, Alexandru Vodă le-a fost dat loc pentru loc, și le-a dat, pentru satul **Ileceștii**, **Visterniceni**, și pentru satul **Joldeștii**, tot în Visterniceni (pe Răut, lângă Gura Camenca, raionul Floreşti[1194], Moldova) iar pentru **Prajilele** (Prajila), satul **Goeneștii** (pe Răut, raionul Floreşti[1195], Moldova) pe Răut, iar pentru **Coluneștii** (pe Răut, lângă Zăvedeni, raionul Lazovsk[1196], Moldova), salul **Bursuceanii** (pe Căinari, raionul Floreşti[1197], Moldova), iar pentru **Drojdiești** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Lazovsk[1198], Moldova) datu-le-a lor între Trifan și între Miron, ce-s pe Căinar; iar pentru Nemțeni datu-le-a în fata Coziilor și mai sus de Coșciug, iar pentru **Mărculești** (pe Răut, raionul Floreşti[1199], Moldova)**,** alți Mărculești pe Camănca, iar pentru **Pri-**

[1193] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175
[1194] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278
[1195] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 112
[1196] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 65
[1197] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 47
[1198] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89
[1199] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 157

deani (pe Răut, lângă gura Căinari, raionul Floreşti[1200], Moldova) datu-le-a lor în jos **Hărceni** pe Răut, iar pentru **Begeni** (Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1201], Moldova) alți Begeni, ce-s pe Căinar, iar pentru **Căinărești** dat-a lor în jos de gura Bololei, unde se numește la **Știuca**; iar pentru **Putinești** dat-a lor, în jos de gura Bursucilor, și mai sus de Bursuceani; iar pentru satul **Budăeștii** și **Țipliceștii** și **Puiceștii** și **Vădurenii** și unde se numește la Oprea, acele sale n-au fost din veac, ci s-au așezat după moartea lui Alexandru (Lăpuşneanu) vodă și după Bogdan voievod, și după risipirea scutăriei. Iar cele sale de mai sus scrise, cât timp a stat acolo scutărie, așezată în acele sate, toate s-au mutat pe unde le-a fost dat lor; iar după Alexandru voievod fost-a mult amestec pe toată țara noastră; și în acel amestec, toate acele de mai sus scrise sate cu jelanie s-au întors fiecare la ale sale locuri, şi le-au fost ţiituri, moșii şi danii; şi le-a fost dat lor Alexandru vodă. / Pentru aceea, domnia mea, văzând atâta jelanie a lor, iarăși am luat acele sate, care sunt scrise mai sus, toate și am miluit domnia mea cu acele sate iarăși pe hatmanul Andrei Ghetman și pârcălab Sucevei, pentru a lui slujbă ce a slujit domniei mele, și țării domniei mele, când au venit acei tâlhari cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele; alta pentru că a dat domniei mele și 55.000 aspri, în treaba și în sarcina țării domniei mele”[1202].

[1200] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 202

[1201] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

[1202] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 46-55

BELIEŞTI

(pe Ichel, lângă Borzeşti, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Belieşti**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Rumeanţev[1203], avea **toată suma caselor 17**. Scădere rufeturi 17: 15 călăraşi sărdăreşti, 1 volintir, 1 popă. / **Călăraşi sărdăreşti:** Ioniţă Capişcă / Ion Vlaicu / Ionaş Dobre / Maftei fiul lui Vlaicu / Mihăilă Mândrilă / Ştefan Pârlici / Miron Pârlici / Mihăilă, croitor / Năstase fiul lui Irimie / Vasile Pleşca / Istrate Pleşca / Ştefan Dobre / Ion Bostan / Toader, cibotar / Vasile Dobre. // **Rufeturi:** Panaite, volintir / Popa Gheorghi.

BELIŢENI

(lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi).

1637, octombrie 14: Întărit în parte de Vasile Lupu voievod lui Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi soţiei lui Ştefana, dar şi lui Sava şi soţiei sale Sofronia, în baza unui zapis de mărturie de la Nicoară Dupniţă diac din **Potângiani** (Potângeni, comuna Movileni, Iaşi) şi fratele lui Strătulat, Gagea şi Chirila din

[1203] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 439, 440

Dănuţeni (sat înglobat în oraşul Ungheni, raionul Ungheni, Moldova), Costin din **Beliţeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile Văugul şi Sava diac din **Vădeni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Nechita din **Bulbocani** (Bulbucani, comuna Gropniţa, Iaşi), Ghidion călugăr de la schitul Selevestru, prin care mărturisesc că au venit înaintea lor Chirana, fiica lui Vasile, nepoata lui Ploscă, strănepoata lui Ploscă cel bătrân, şi verii ei Gavril, fiul lui Negrilescu, şi Cârstea şi au vândut lui Căzacul din Mălăeşti, şi soţiei Ştefana, şi lui Sava, şi soţiei Sofronia, pentru 50 taleri de argint şi o vacă cu viţel, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Miseşti** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, jumătate de sat din jumătatea de jos a satului”[1204].

BELOUSEVCA

(satul Bilosăuţi, raionul Secureni, Ucraina).

1447, august 22: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru, „Temişeşti, şi Dvorenişti, şi Cârstieneşti, şi Băloşeşti, şi Gemineşti, şi Paşco, şi Petrică, şi, la Gura Cracăului, Sauceşti, şi Başoteni, şi Fântânele, şi Dumbrăviţa, şi Telebecinţi cu mori, şi Clococina, şi Cobâcini, şi Bilosăuţi, şi Dragomireşti, şi

---

[1204] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 198, pp. 180-182

Hlapeşti şi iezerele lor, Luciu şi Zahorna”[1205]. Hotarul, din veac.

1470, iulie 18: Întărit de Ştefan voievod comisului Barsu şi fratelui său Şuşman, danie de la Ana, sora logofătului Dobrul, care primeşte uric pentru „două sate, anume Cobâlcini şi Bilosăuţi deasupra Nistrului”, pe care Ana le avea de la fiul ei, Ghidea, care o cumpărase, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Neamţ, „de la egumenul pe nume Ioasaf şi de la toţi fraţii care vieţuiesc în această mănăstire”[1206].

BELZENI

(sat pe Lipova, comuna Dragomireşti, Vaslui).

1397, ianuarie 14: Întărit de Ştefan voievod lui Şteful şi fraţilor săi Simion şi Ion, care primesc uric pentru „a treia parte din satul **Belzănii**, partea din jos, ce-au cumpărat de la Anca, fata Dumii Bănuca”[1207].

1487, ianuarie 13: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Şteful, Simeon şi Ion, care cumpăraseră, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Ilinca, fata Dumii Benina, „a treia parte din satul Belzenii, care parte este a ei… Aşijderea, încă m-am mai milostivit domnia mea şi am dat şi am întărit iarăşi slugilor noastre, Ştefului şi fraţilor lui, lui

---

[1205] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. I, Bucureşti 1975, doc. 273, pp. 386-388

[1206] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. II, Bucureşti 1976, doc. 168, pp. 251-253

[1207] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 198

Simeon şi lui Ion, pe altă parte de moşie care este chiar dreaptă a lor, iarăşi a treia parte, tot dintru acest sat Belzenii, partea din jos. Iară hotarul acei a treia parte din satul Belzenii, care ei au cum părat-o de la Ilinca, fata Dumii Benin (Benea), care este în hotarul din sus dintru a Eremiei Bulaiu se începe din marginea prisăcii şi merge pre mijlocul câmpului pe matca Lipovului, iar de acolo-n valea pârâului Lipovului până întru un stejar ce este hotar, apoi drept în deal, în marginea pădurii, la un corn şi din corn iarăşi la un carpen… Iar hotarul celeilalte a treia parte de sat, care este a lor parte de baştină, să aibă a stăpâni după hotarul vechi, care au umblat din veac"[1208].

1898: „**Belzeni**, sat în plasa și județul Tutova, comuna Dragomirești. Are 166 locuitori, care locuiesc în 43 case. Se lucrează coveţi, linguri, căuşe etc."[1209].

BENEŞTI

(sat pe Vaslui, în comuna Tanacu, Vaslui).

1429, septembrie 24: Întărit de Alexandru cel Bun lui Bena şi fraţilor săi Macrea, Mihail, Giugiu, Micul şi Manea, care primesc uric pentru „trei sate: un sat pe Vaslui, jumătate din Făurei, iar alt sat, Miroslăveşti, sub Rediu, al treilea **sat unde a fost casa tatălui Petru**… Iar

---

[1208] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 4, p. 5

[1209] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 366

hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[1210].

1617, decembrie 9: Vasile, feciorul lui Frăţian, nepot lui Brădoş din **Brăindoşeani**, vinde lui Petre Cehan, drept 20 taleri velichi, „a sa dreaptă ocină sin satul **Prigorceani**… în casa lui Gavril sulgerul de **Zlătăreşti**, dinaintea lui Luca diac ot **Beneşti**, Drăcea hânsărel de **Bodeşti**, Andronic sulgerul ot **Leeşti**, Gavril din **Săuleşti**, Andronic de **Popeşti**”[1211].

1633, decembrie 18: Întărit de Moise Moghila voievod spătarului Constandin sin (fiul lui) Crăciun din **Tărăceni** (ţinutul Vaslui), după judecarea pârei lui Nicoară diac de la **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi a femeii lui Agafie, mătuşa Grozavei, femeia lui Pavel, şi a Măricăi, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Iaşi), „pentru toată partea Grozavei, fetei lui Ionaşcu din **Ţibăneşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), cât se va alege din sat de **Bârzăşti** şi din **Băneşti** (azi Beneşti, comuna Tanacu, Vaslui), şi din **Liudeşti** (în Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), tot a patra parte”[1212].

1636, martie 6: Zapisul lui Nestor păhărnicel ot **Boneşte** (Beneşti, comuna Tanacu, Vaslui), Gheorghe păhărnicel ot **Gârbeşte** (Gârbeşti, comuna Ţibana, Iaşi), Havril Benche hânsar, Parca şetrărel, Ciocârlie pitărel, Dănăilă sulgerel şi Vasile Leţea ot **Fereşte** (Fereşti, co-

---

[1210] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 94, pp. 141-143

[1211] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 25

[1212] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 430, pp. 539, 540

muna Văleni, Vaslui), în care mărturisesc cum „a venit Ardarie, feciorul lui Domitro Porciol (Dumitru Purcel) şi cu surorile lui Anesia, Nazaria şi Soloica şi au vândut dreaptă ocină şi moşie din sat de **Vilneşte** (Vilneşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), în ţinutul Vasluiului… lui Racoviţă al doilea logofăt”[1213].

1774, iulie 5: Satul **Beneştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1214], avea următorii: **Ruptaşi:** Ioniţă sin (fiu) popii. // **Diaconi:** Gavril, diacon / Constandin, diacon. // **Călăraşii**: Vasile sin Crâstii / Iordache Cărare / Constandin, sârbul / Chirică, sârbul / Crâstia, neputincios / Ştefan fratele lui Iordache, tij (la fel) neputincios.

1785, august 2: Paharnicul Ioniţă Şerban şi neamurile lui, revendică „a treia parte din satul **Ţigăneşti**, la ţinutul Tecuciului” şi, pentru a dovedi că se trag din Dorobăţ vatavul, prezintă mărturii scrise, precum „un ispisoc de la Petru vodă, din anul **1590** (7098), prin care întăreşte stăpânirea lui Avram şi Anghelinei pe a treia parte din satul Ţigăneşti… / alt ispisoc de la Petru vodă, din **1596** (7103), prin care întăreşte stăpânirea lui Dorobăţ vătavul pe părţile din **Ţigăneşti** şi **Stanişeşti**, ce le-a cumpărat de la Baloş, Draga, Safta şi Chirana, feciorii lui Huiub… / o carte de judecată de la Eremia Moghilă vodă, după judecata ce a avut Boul vistiernic cu Dodobăţ vatav, prin care se adevereşte că Boul vistiernic are a şaptea parte din Ţigăneşti, din Huiub starostele”. Întrebat de judecători, Ioniţă Şerban, „om de peste 50 ani, a

---

1213 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 342, p. 384

1214 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 219

mărturisit că nici el. nici tatăl său n-au stăpânit numita moşie… dar dichiul mănăstirii Răchitoasei a scos un uric de la Vasile vodă, din **1653** (7161), după judecata ce a avut Ştefan Boul şetrar şi Gheorghiţă, feciorul lui Dumitru Boul cu Dobrovăţ, Lazer Mustea şi cu Petrica pentru pol (jumătate) de sat **Bineşti** şi pentru a treia parte din **Ţigăneşti**, şi a rămas stăpânitor pe acea pol sat Bineşti, şi pe a treia parte din Ţigăneşti… / drept aceea, Şerban cu ai săi s-au dat rămaşi din judecata noastră”[1215].

1898: „**Benești**, sat spre nord-est de satul Tanacul, comuna Tanacul, plasa Crasna, judeţul Vaslui, situat pe coasta dealurilor Palanca și al Morilor, pe o întindere cam de 1.001 hectare, din care: 61 hectare pădure, 16 hectare vii și livezi, iar restul loc de cultură, imaș și fânaț. Are o populaţie de 166 familii sau 541 suflete, români, din care 9 evrei şi 2 ţigani. Locuitorii posedă: 60 pluguri și 60 care cu boi, 4 pluguri cu cai și 60 stupi cu albine. Are o biserică, făcută din vălătuci, la 1862, deservită de 1 preot și 1 eclesiarh; câteva mori de vânt şi 2 cârciumi. Numărul vitelor e de 965, din care: 332 vite mari cornute, 300 oi, 33 cai și 300 râmători”[1216].

[1215] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. X, Iassi 1888, pp. 101-103

[1216] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 367

BENEŞTI

(comuna Stănişeşti, Bacău).

1634, septembrie 14: Zapisul lui Trohin, nepotul lui Moisei, în care mărturiseşte cum a „vândut ocina mea în satul **Beneşti** (comuna Stănişeşti, Bacău)… lui Tudor din **Crăeşti** (comuna Stănişeşti, Bacău), pentru 209 lei, înaintea multor oameni buni din Crăeşti, anume Pătasie, Arhip, Ştefan, Istodie, Ionaşco, Irimia, alt Ionaşco, fiul lui Crăciun şi Vasile din Beneşti”[1217].

1644, octombrie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „a pârât de față, înaintea domniei mele, satul **Hănăsenii** (înglobat în Murgeni, comuna Murgeni, Vaslui), anume Talpă de Hănăseni, cu mulți răzeși ai lui, pe popa Avrentie de **Bertești** (lângă Cârja, comuna Murgeni, Vaslui) și pe Vlasie de acolo, pentru o moară ce au făcut popa Avrentie și Vlasie pe locul lor, pe al Berteștilor, zicând Hănăsenii că, cu acea moară a lor le îneacă o moară ce au mai sus, pe hotarul Hănăsenilor, iar preotul Avrentie a zis că au ei alte vaduri de moară mai sus, bătrâne. Iar ei au zis că nu au alte vaduri. / Deci domnia mea am scris la Ionașco Florea, ca să strângă oameni buni și bătrâni și să cerce cum vor afla mai cu drept. Deci acei oameni, Bălan Buțea, Crețul, Năstasie, Trifan din **Lățești** (comuna Murgeni, Vaslui), Spiridon de **Lungeni** (comuna Murgeni, Vaslui), Onaca

[1217] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 259, pp. 289, 290

de **Benești** (comuna Stănișești, Bacău) și popa Tricica din **Igești** (comuna Blăgești, Vaslui) au mărturisit cu sufletele lor cum a fost vadul de moară cel bătrân mai sus, al treilea vad, ci se acolisesc hănăsenii de popa Avrentie și de Vlasie fpră ispravă. / Pentru aceea, domnia mea i-am dat și i-am întărit popii Avrentie acel vad de moară, ce scrie mai sus”[1218].

1741, mai 21: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod clucerului Iordachi Romaşco, „să fie volnic a opri jumătate de sat **Beneşti**, părţile fraţilor săi, pentru cheltuielile ce a făcut îmblând, în câteva rânduri, de s-a judecat cu răzeşii din cealaltă jumătate de sat, până s-au lămurit şi s-a ales acea jumătate de sat, de au rămas lămurită nici o pricină la stăpânirea lor, şi alţii nimeni la acea cheltuală, fără numai Mihalachi Doniţă, zise că a dat 12 lei, cu un drob de sare”[1219].

BENEŞTI

(Beneşti, apoi Pleşăşti, lângă satul Caraclău,
comuna Bârsăneşti, Bacău)

1635, mai 25: Scrisoarea fostului paharnic Nicolai Bejan Patraşcu Şolomon, Condre şoltuzul şi a celor 12 pârgari de **târg de Trotuş**, în care îi relatează lui Vasile Lupu voievod, cum, după primirea poruncii adusă de

[1218] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 446, pp. 426, 427

[1219] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 19, 20

vornicul Neniul au mers şi au adunat martori, ca să socoată „o selişte de sat, anume **Pleşăştii** (numită anterior Beneşti, lângă satul Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a pârât satul **Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău) cu vornicul Neniul, zicând Bârsăneştii că este acea selişte Pleşăştii din hotarul lor, iar Neniul că este de hotarul satului său, anume **Rediul** (comuna Gura Văii, Bacău). Deci am strâns oameni buni, anume Isăiu, vasile feciorul său şi lazăr din **Poiană** (comuna Livezile, Bacău), Ion, Marcu, Andrei Măcău şi popa Vărnava din **Brătila** (comuna Helegiu, Bacău), Grigore Orăşul din **Stroeşti** (contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), popa Dumitru cel domnesc, Ion Petre, Chihaia, Soci Mihai, Grigore diacul, Ioniţă birăul, Nistor sluharul, Marcu şi Ioniţă feciorii popii Manii din târg din **Trotuş** (comuna Trotuş, Bacău), Cozma din **Vilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi mulţi oameni buni şi i-am întrebat de ce hotar este. Deci mi-au mărturisit cu sufletele lor cum este acea selişte în hotarul Rediului, şi i-au zis **Bineştii**, pe numele Benii, şi s-au mutat dintr-acea selişte mai jos, în capul hotarului din drumul mare, iar Bârsăneştii n-au avut nici o treabă cu acel hotar, ci, când au arat Bârsăneştii într-acea selişte, cine-a avut Rediul le-a luat lor din a zecea. Deci, pe unde au arătat oameni buni şi bătrâni din Bârsăneşti, şi cu Dumitru şi Mihăilă cel bătrân de acolo, că este hotarul acelei selişti, noi am stâlpit dinspre Bârsăneşti, şi s-a ales cum am aflat mai cu dreptul, cu oameni buni”[1220].

[1220] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

BENGHIDIRE

(Orhei, Moldova).

1672: Soţii Axinia şi Stahie dăruiesc marelui stolnic Ilie Sturza „partea noastră din satul **Pupezeni**, câtă se va alege partea noastră… Şi când s-a făcut zapisul au fost Barbul din **Cotijeni**, Hare de **Verejeni**, Timotin de **Benghidire** şi mulţi oameni buni”[1221].

1721, iunie 8: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod preotului Timuş de la ţinutul Orheiului, „care este ginere Stratului lui Toader Ştefcăi, să fie volnic a ţine şi a stăpâni părţile Ştefcăi la ţinutul Orheului, părţile ce sunt la **Benghidire** şi partea de la **Micleşti** Bozenco şi a lui Toader Ştefcăi, bătrân, partea din jos”[1222].

BENIA

(lângă Breaza, aproape de Câmpulung, Bucovina).

1490, martie 15: Vatra lui Duma Benea, tatăl Ilincăi, amintită, pe hotarul braniştii mănăstirii Putna („apoi la casa lui Benea, şi apoi iarăşi pe obcină la Arsuri şi,

---

[1221] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 132, pp. 133, 134

[1222] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 187, p. 180

pe obcină, la Dealul lui Timotei şi, pe obcină, la Runcul lui Berchez”), a fost, până după anul 1800, o risipire de case ale câmpulungenilor pe coamele munţilor.

1551, august 9: Branişte bine definită a mănăstirii Putna („braniştea Benia şi obcina până la poiana lui Ivan, la Făgeţăi” – e vorba de toponimul din Dorna Candreni, nu de cel din Breaza), cuprinsă în hotarnica lui Ştefan Rareş, satul Benia, de pe apa Moldovei, va intra în colecţia de documente câmpulungene abia în 23 martie 1792, când Gligorie şi Timofte Sărghie din Benia cumpără, cu 220 lei, „o parte din moşia Benia, pe care o au moştenire… Ştefan şi Gavril”, fiii lui Ioniţă Şandru, de la bunicul lor, popa Gavril.

1802, mai 15: Ioniţă Şandru trăia la Câmpulung, deşi îşi înzestrase copiii şi păstra şi alte moşii pentru sine în Benia, dovadă fiind tranzacţia prin care el zălogeşte, pe timp de 10 ani, pentru un împrumut de 122 lei, moşia lui din Benia, care se mărginea „cu apa Moldovei şi cu moşia lui Nicolae, popa din Sadova”, aceluiaşi Gligorie (Grigorie, în acest document) Sărghe. După câţiva ani, în 1 ianuarie 1807, Ioniţă Şandru va vinde moşia zălogită creditorului Grigorie Sărghe din Benia, în document Benia fiind considerată ca parte a comunei Fundu Moldovei. / Iată, deci, dovada că satul Benia îşi poate revendica istoria atestată începând din 14 aprilie 1411, data atestării Câmpulungului, pentru că, în fond, Benia este unul dintre satele câmpulungene, mai întâi ca moşie directă a câmpulungenilor, apoi prin „intermediarii” lor urmaşi din Sadova şi din Fundu Moldovei.

1813, februarie 13: Alţi câmpulungeni, Andrei şi Ioana Mândrilă, vând lui Mihai Pîntiul (Pinte, Pintea) din Benia o grădină în Benia, pentru 200 lei.

1818: Colonizarea masivă cu huţani, începută de mănăstirea Putna, în 20 mai 1762, cu „nişte ruşi din Putila” şi continuată, sub stăpânire austriacă, până în 1818, când se înfiinţează comuna Breaza, amestecă neamurile şi la Benia. Astfel, în 1 noiembrie 1838, surorile Ileana Porcuţan şi Marian Andronic vând tatălui lor, Grigori Droniuc din Benia, 2 fălci şi 16 prăjini de moşie, primite zestre, pentru „8 lei bani de argint, 5 lâni întregi, 3 lei, 20 heleri, 2 miţe, 24 heleri, care, legându-se în bani, fac 11 florini şi 44 heleri”, plus o juncă pentru Ileana şi 12 florini şi 48 heleri, bani de argint, pentru Maria.

1839: Gavril şi Axinia Butnaru vând huţanului Neculai a lui Vasile Droniuc din Breaza o bucată de moşie în Benia, „peste deal, lângă apa Moldovii”, în suprafaţă de 2 fălci şi 40 prăjini, pentru 64 lei, bani de argint.

1840, mai 1: Gheorghe Sărghie din Breaza cumpără „un vad de moară, la starea locului, unde se numeşte părăul Benei”, de la Vasile Florea, din… Ilişeşti, vad moştenit de Florea de la socrul său, preotul Vasile Şandru din Fundu Moldovei.

1840, noiembrie 3: Câmpulungenii Nicolai şi Nastasia Mândrilă vând huţanului Niculai a lui Vasile Droniuc (din Benia, cum e menţionat de această dată), o moşie de 3 fălci şi 17 prăjini, în Benia, la Răpa Roşie, lângă muntele Porşescul, pentru 200 lei, bani de argint.

1846, iulie 9: Nicolae Droniuc va continua achiziţionarea de moşii în Benia, cumpărând, de la Simion Şandru din Fundu Moldovei, cu 196 lei şi 40 creiţari, o moşie de 9 fălci, mărginită de pământurile lui Vasile şi Dănilă Droniuc, iar în 19 aprilie 1848, de la

Grigore Şandru din Fundu Moldovei, o moşie de 3 fălci şi 40 prăjini, cu 64 lei, învecinată cu pământurile lui Iuruga, Ignat, Sărghie, Simion Şandru şi Grigorie Şandru.

1901: Biserica din Benea funcţionează din acest an, fiind deservită de preotul din satul Breaza, al cărui cătun era, pe atunci, iar din 1906 funcţiona, în sat, şi o şcoală cu o clasă[1223].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Benia**, cătun, pendinte de comuna rurală Breaza, districtul Câmpulung. Are 189 locuitori români, gr. or"[1224].

1929: Fiind un sat mic, adesea confundat cu comuna din care a făcut parte, Benia beneficiază de rare menţionări, precum cea din 1929, a generalului Alexandru Lupaşcu-Stejar: „Ieşind din satul Moldova-Suliţa, privesc, spre răsărit, muntele Găina, împădurit cu brad, mai puţin înalt decât Găina munţilor Apuseni. Traversez cătunul Benie, apoi frumosul sat Breaza, la ieşirea de miază-zi a căruia, în punctul numit „Podişul", munţii, îmbrăcaţi cu frumoase păduri, se apropie, valea, pe fundul căreia, alături de şosea, şerpuieşte limpede, învolburată şi frumoasă apa Moldovei, se strâmtează foarte mult şi, întramurg, când soarele, aruncându-şi înapoi cele din urmă raze, scaldă în lumină valea cu apa, coastele, coamele şi măgurile munţilor învestmântaţi cu brad, ajung la marele şi frumosul sat Fundul Moldovei".

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1225], următorii învăţă-

---

[1223] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1907 p. 61

[1224] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 10

[1225] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

tori se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Radu Gheorghe, de la Moldova Suliţa – Benia, la Dorna-Sunător” [1226].

BERBEŞTI

(lângă Brănişteni, Neamţ).

1623, iunie 15: Mărturia lui Gărdan din **Bahnă** (sat în Neamţ), care rămăsese dator pentru nişte mascuri ai „lui Larion din **Urdzecii** (satul Urzici, contopit cu Bahna, Neamţ), deci şi ai Ştefului, ai ţiganului”, pe care nu-i putea plăti, pentru că pusese zălog ocina din Bahnă, pentru 25 de taleri, împrumutaţi de la Zaharie din **Berbeşti** (lângă Brănişteni, Neamţ), martori fiind Mihăilă Hoţmăndii, popa Larion, Gavril şi Miloş Podrigă din **Mărişeşti** (sat inclus în Făurei, Neamţ), Ionăş, Toader, Berheci şi Vasilie din Berbeşti[1227].

1774, iunie: Satul **Berbeştii**, **liudi** (oamenii străini) ai **Grierosului**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[1228], avea **toată suma caselor 6**. Scădere rufeturi 1: 1 văduvă. Rămân birnici 5. / **Birnici:** Ioniţă sin (fiu) lui Lungu / Gheorghe Grieros / Ştefan

[1226] Lupaşcu-Stejar, Alexandru, general, *Paradisul Românesc*, Bucureşti 1929, pp. 323-330

[1227] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 83, p. 123

[1228] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 71

Durnescu / Ion Grieros / Vasile Grieros. // **Rufeturi:** Ioana, văduvă.

BERBICENI

(lângă Tisa-Silvestri şi Odobeşti, Bacău).

1774, iunie 26: Satul **Berbiceni**, sat răzăşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[1229], avea **toată suma caselor 15**. Scădere rufeturi 8: 2 popi, 6 mazili. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Năstasă Savin / Gavril Hogia / Gheorghi, holtei / Ion, cocier / Neculai Ariton / Stan brat (frate) lui / Ursache Bălăuță. // **Rufeturi:** Ursache Făghian, mazil, priș ot (vine din) Neamț / Manole, mazil, priș ot (vine din) Neamț / Ion Gioncul, mazil, priș ot (vine din) Neamț / Carpu Făghian, ruptaș / Mihălache Damaschin, ruptaș / Sânovi Tomii, ruptaș / Popa Ion / Ilii, diacon**.**

BERBINŢENI

(lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui).

1640, iunie 29: Zapisul boierilor divaniţi, în care scriu că Iurga (Iorga) cămăraşul, lui Dumitru Roşca vornicul de **Botăşeni** şi lui Vişan vornicul de târg de **Iaşi**, au

---

[1229] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 270

cumpărat, cu 400 lei bătuţi, de la Condrea, nepotul lui Gavril Borvină, Nechifor, Neştiian şi Gheorghe, nepoţii lui Ştefan, ai lui Ilie şetrărel, ai frăţâne-său Eremiia şi ai lui Nicoară, şi de la popa Dumitraşco de la Biserica Domnească din târgul Iaşi, Aftenie, nepot Popăscului, Măriia, Sofroniia preoteasa şi Annesiia, fetele Uliianei, nepoatele lui Păşcan, Mariia, Paraschiva şi Dumitraşcu, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Gavril Borvină, Ilie şetrărel, Eremia, Ion, Nicoară, Popăscul, Păşcan şi ai lui Maxin, „jumătate de sat **Bereşti** (înglobat în Bosia, comuna Bosia, Iaşi), ce sunt pe Prut, în ţinutul Iaşilor, cu bălţi de peşte şi cu tot venitul. Însă cămăraşul Iorga să fie singur pe jumătate, iar Dumitru Roşca şi Vişan au amândoi jumătate. / Aşijderea, popa Ionaşco din târgul Iaşi a vândut ce a cumpărat de la Gheorghe Caramiz, dascălul de **Berbinţeni** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), partea părinţilor şi a unchilor lui Bolea medelnicerul, Bolea Bărbânţă şi Bălea din acelaşi sat, din Bereşti"[1230].

BERCHIŞEŞTI

(pe Moldova, lângă Gura Humorului, Bucovina).

1473, septembrie 13: Satul inconfundabilului cărturar bucovinean Procopie Jitariu, pe care l-am descoperit, recent, şi readus în memoria locurilor datorită prieteniei lui Viorel Varvaroi, are rădăcini străvechi, în vremea

---

[1230] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 383, pp. 389, 390

ocupaţiei tătare asupra Moldovei, când, în apropierea castrului tătar de la „Ymor (Homor) filius Molda” (confluenţa Repedei cu Valea, deci a Humorului cu Moldova, cum nota un călugăr italian, în 1286), îşi întremase sălaşul, pe locul numit, astăzi, Seliştea, câţiva tătari agricultori, conduşi de Berkîş. Tătarii aceia au fost spulberaţi de vremuri, dar numele cneazului a rămas, aşa cum a rămas şi numele altui tătar, Kutlu-Buga (Bourul Norocos), în toponimul Cătlăbuga, dar şi în Ciuca-Buga din urătură. Oricum, pe moşia întinsă a actualului sat Berchişeşti au trăit şi români, şi ei deveniţi, peste vremuri, doar toponime, memoria locurilor înveşnicind nume precum cele ale lui Goga, Hasniş, Vlaşin, Lupoaia (văduva lui Lupu), Boldea sau Todereştii. / Dincolo de legendă şi de dreptul nostru la imaginaţie, stă documentul. Nu un început, ci o confirmare a ceea ce exista şi care, după întemeierea statului feudal al Moldovei, consemnează doar schimbările regimurilor de proprietate, menţionând, uneori, şi o hotarnică, aşa cum s-a întâmplat, în 13 septembrie 1473, când Ştefan cel Mare confirma lui „Corlat ocinile sale, satul Berchişeşti pe râul Moldova, ţinutul Sucevii, o topliţă cu moară pe ea şi poiana Muncelului, cu mănăstirea ce se afla acolo”. Nu mai reproduc hotarnica, pentru că a făcut-o, cu o teribilă pasiune a amănuntului explicat, Procopie Jitariu, cărturarul care a făcut parte din comitetul executiv al Societăţii pentru cultură şi literatură română în Bucovina până în 1946, când toate cele care meritau să dureze au fost spulberate.

1533, aprilie 11: Corlat vinde Berchişeştii lui Petru Rareş, pentru 480 zloţi tătăreşti, iar voievodul dăruieşte satul mănăstirii Moldoviţa, încep veacurile

neguroase, bântuite de certurile pentru pământ între călugării de la Moldoviţa şi cei de la Voroneţ. Tocmai de asta, în 1783-1786, când averile mănăstireşti au fost secularizate şi din ele s-au constituit pădurile, izlazurile şi fâneţele obşteşti, sătenii beneficiind şi de o primă reformă agrară, fiind împroprietăriţi cu exact suprafeţele de pământ pe care le aveau în lucru, berchişeştenii au săpat şanţuri adânci, întărite cu palisade de lemn, în jurul moşiei lor, gândind să le apere pentru totdeauna de lăcomia călugărească. Dar şi întâmplarea aceasta e povestită în amănunt de Procopie Jitariu, în monografia folclorică a satului bucovinean, pe care a închina-o satului natal, satului veşniciei sale.

1546: „Petru, voievodul Moldovei, confirmă mănăstirii Moldoviţa posesiunea satului Berchişeşti şi a unei mori de acolo”[1231].

1709: Călătorul străin Johann Wendel Bardili, care trece prin Suceava, venind de la Bender, unde se întâlnise cu Carol al XII-lea, în drumul spre Câmpulung, „la o moară veche (socotind după descriere, la Berchişeşti – n.n.), într-o vale, în pădure, unde am petrecut noapte în tufăriş, lângă foc, deoarece nimeni nu s-a încumetat să intre în odăile de locuit, care erau locuite doar de o femeie bătrână. Ploaia, de care am suferit în ziua şi noaptea aceasta, m-a stânjenit foarte mult, pe lângă frigul de peste noapte”[1232].

[1231] Hurmuzaki, Eudoxiu de, *Documente privitoare la Istoria Românilor*, Volumul II, Partea 4, Bucureşti 1894, p. 387

[1232] *Călători,* VIII, pp. 280-282

1773: Recensământul lui Rumeanţev[1233], din 1772-1773, înregistrează la Bercheşeştii, în Ocolul Siretului de Sus, fără alte precizări, „23 – toată suma caselor”, însemnând 5 femei sărace, 3 panţiri isprăvniceşti şi 15 birnici.

1774: Satul Berchişeşti din Ocolul Moldovenesc avea 1 popă şi 25 ţărani, toţi emigranţi transilvăneni, numărul familiilor ajungând, în 1784, la 63. / La Berchişeşti s-au stabilit vornicul Vasile HORGA (venit din Leşu Ilvei, în 1764), vatamanul Cristian NEGRU (Ruşii Bârgăului, 1773), Lupu RUSU (St. George, 1761), Simion IONAŞ, Filimon BOIAN, Ion a lui GEORGE, Petru ONIGĂ, Mihail ANDRIAŞ, Mihai ANTON, Gavril ONIGĂ, Nicolae BOERIU, Tanasă ONIGĂ, Vasile BUZDOAIE, Ion CĂLUGĂRUL, Ion CĂRBUNE, Teodor IANUŞ (plugari din St. George, 1765), Lupu UNGUREAN (plugar din St. Iacob, 1765), Maria GAVRILEANA (St. George, 1773), Ion CORUZ (St. Iosif, 1772), Gavril BOERIU (Lunca Vinului, 1763), Gavril ŢĂRAN (Ilva Mică, 1765), Ştefan a POPEI (Ilva Mică, 1774), Manole MUNTEAN (Boian, 1771), Savu MUHAI (Budacul Mic, 1772), Gavril PUŞCARIU, văduva Nastasia GLIGORAŞ (Sân Gieorgiu, 1763), Teodor RUSU, a lui ANDRIEŞ, a lui ŞTEFAN, Ion BLOŢIU, Teodor ŞTEFAN, Axentie BUGA (Sân Gieorgiu, 1765), Ştefan ALBOIŢĂ (Sân Gieorgiu, 1773), Axente MOLDOVAN (Periş, 1768), Constantin MOLDOVAN (Beclean, 1772), Mihai MOLNAR (Moiseu, 1775) şi ţiganul Toader BORGHEAN (Bârgău, 1777).

1233 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 345

1843: Biserica din Berchişeşti avea 740 enoriaşi, iar postul de paroh era vacant. În 1876, paroh era Mihai IEREMIEVICI, care păstorea 1.739 suflete. Ieremievici, născut în 1826, preot din 1850, paroh din 1865, era paroh şi în 1907, când, în parohia cu 2.243 enoriaşi, era ajutat, din 1900, şi de cantorul Anania VELEHORSCHI, născut în 1873.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava: **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşzi cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin”[1234].

1890: Comuna Berchişeşti îl avea primar pe Georgie Coca, paroh fiind Mihail Ieremievici, iar cantor bisericesc – Nicolai Velehorschi.

1894: În Berchişeşti funcţiona o şcoală cu 4 clase[1235].

1898: Prin decizia nr. 6100, din 3 mai 1898, a Instanţei de district (preşedinte: Dr. de Stremayr, procuror: Dr. Gertscher), împotriva stomatologului Josef G.,

---

[1234] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1235] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 51, 1876 p. 53, 1907 p. 94

judecat şi condamnat, iniţial, de instanţa districtuală Gura Humorului, care a pronunţat sentinţa nr. 1402, din 22 iunie 1897, motivul procesului fiind… un dinte, extras coaforului Chaje F., din Berchişeşti, căruia i-a cerut, pentru tratament, 1 florin, iar sentinţa vizând „practica profesională neautorizată”[1236] şi nu plata sau neplata acestui serviciu.

1901, august 1: Însoţirea raiffeisiană din Berchişeşti şi Corlata a fost înfiinţată joi, 1 august, de directorul Michail Jeremievici, vistiernic fiind Dionisie Vlad. Cabinetul de lectură „Cometul” funcţiona, în casa lui Grigore Vacariuc, din 1897, cu 34 membri, 35 cărţi, 2 abonamente la gazete şi 18 florini şi 15 creiţari avere. În comitetul de conducere al acestei prime biblioteci săteşti din Berchişeşti activau preotul Mihai Ieremievici Berar, Dimitrie Ianoş şi Constantin Velehorschi.

1907: Din Comitetul districtual Umor pentru alegeri, fac parte şi „Ioan Pohoaţă, paroh, Dumitru Buta – Berchişeşti”[1237].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1238], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la berchişeştenii Vasile PANŢÎRI (22 ani în 1908), Ioana ZBÂRCEA (41 ani în 1908) şi Rachila a lui Nichita IANUŞ (ţărancă oarbă, 42 ani în 1908).

[1236]*Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums* , XIV Jahrgang 1898, Wien 1898, pp. 111, 112

[1237] *Apărarea Naţională*, Nr. 23, Anul II, joi 28 martie stil nou 1907, p. 4

[1238] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

1908, Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Berchişeştii**, comună rurală, districtul Gura-Humora, aşezată pe partea stângă a râului Moldova, între cele 2 pâraie: Stoeneasca şi Corlata. Suprafaţa: 11,65 km p.; populaţia: 1.265 locuitori români, religia gr. or. Se află lângă drumul districtual Suceava – Gura-Humora, din care se desprinde, în Berchişeşti, o ramură spre Cornul Luncii. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sf. Nicolae", de care ţine şi biserica filială din Corlata. La 1553, Petru Rareş a cumpărat această localitate, cu moşia atenenţă, de la posesorul ei, Corlat, şi a dăruit-o mânâstirii Moldoviţa. Pe atunci, Berchişeştii, pe lângă vatra satului, mai cuprindea şi satul de azi Corlata. Numele comunei vine, probabil, de la cel al muntelui învecinat, Berchisăul. Populaţia, formată din locuitori originari, peste care au venit colonişti transilvăneni, se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 526 hectare pâmânt arabil, 151 hectare fânaţuri, 24 hectare 80 ari grădini, 273 hectare izlazuri, 6 hectare 51 ari păduri. Se găsesc 64 cai, 585 vite cornute, 366 oi, 429 porci şi 10 stupi. **Berchişeştii, moşie**, ţine de corpul moşiei cu administraţie specială Capul Codrului, districtul Gura-Humora. Are 3 case şi 21 locuitori români"[1239].

1911: „Curtea cu juraţi din Suceava: Miercuri s-a judecat o seducere a unei fete din Berchişeşti, al cărei autor a căpătat două luni de temniţă"[1240].

[1239] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 10, 11

[1240] *Revista Politică*, Nr, 18, Anul VII, 12 februarie 1911, p. 8

1912: „Se aprobă schimbarea de posturi de învăţători între domnii Nicanor Bumbu din Berchişeşti şi Adran Cernăuşan din Capu Codrului”[1241].

1912, martie 12: „A răposat protopresviterul şi parohul din Berchişeşti Mihail Ieremievici-Berariu, decorat cu Medalia de Onoare pentru serviciu credincios de 40 de ani şi cu Crucea de Aur cu coroană pentru merite. Răposatul ajunsese vârsta de 87 ani”[1242].

1915-1915: În anii Primului Război Mondial, s-au jertfit pentru Bucovina: „La propunerea doamnei **Minodora Dancu**, din **Berchişeşti**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Andrei a lui Ioan Dancu**. Doamna Minodora Dancu susţine că soţul ei, Andrei a lui Ioan Dancu, a picat, în anul 1915, la Lemberg” şi „La propunerea domnului **Irimie Varvaroi**, din **Berchişeşti**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii lui **Ioan a lui Costan Varvaroi**. Domnul Irimie Varvaroi susţine că Ioan Varvaroi a căzut, în anul 1914, la Rarancea”[1243]. Au mai vărsat sânge pentru Bucovina: „legionarul (aşa se numeau voluntarii – n. n.) **Petru Bucur**, Berchişeşti, Compania 3, rănit” şi „infanteristul **Roman Gogian**, Berchişeşti, Regimentul 22, rănit” [1244].

[1241] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 11, Anul II, 7 noiembrie 1912, p. 175

[1242] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovinani*, Nr. 16 şi 17, Anul II, 27 martie 1913, p. 267

[1243] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi în 5 Aprilie nou 1919, p. 4

[1244] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

În **1919**, din Comisiunea agrară de ocol Gura Homorului făcea parte şi Locţiitor: **Ştefan Velehorschi**, învăţător, Berchişeşti”[1245].

1946: În *Monitorul Oficial,* Nr. 264 din 13 noiembrie 1946, pp. 11909 şi următoarele, sunt înregistrate următoarele cooperative săteşti de credit: Cooperativa „Frăţia”, comuna Berchişeşti, judeţul Suceava.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului ţcolae regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1246], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Rădăşanu Olga, de la Berchişeşti, la Baiaşeşti.

2010: Pe o cruce discretă din cimitirul Berchişeştilor, se află fotografia cărturarului Procopie Jitariu şi o mărturisire de pe urmă: „Sub această sfântă cruce aştept învierea morţilor”. Când am citit mărturisirea, împreună cu Viorel Varvaroi şi, apoi, cu ziaristul Tiberiu Cosovan, mi-am amintit spusa lui Leca Morariu, de la Stupca, în 4 iunie 1933: „Ciprian Porumbescu zace în două morminte: un mormânt este cel pe care îl vedeţi la Stupca, iar celălalt este mormântul uitării, în care zace opera lui”. Şi tocmai de asta am şi hotărât noi ca, în anul 555 al Berchişeştilor, să-l reînviem pe Procopie Jitariu, cu voia bunului Dumnezeu, măcar din cel de-al doilea mormânt, cel al uitării. Şi am făcut noi, cei de la Centrul Culturii Tradiţionale Suceava, cartea legendarului cărturar,

[1245] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni,* Anul I, Nr. 1, bilunar – proprietar şi editor: Prof. Dr. Iancu cav. De Cuparencu; redactor responsabil: Teofil cav de Manescul; tipografia lui E. Kanarski, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 4-7

[1246] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

întregind-o, după putinţă, cu alte texte, aflate, sub semnătura lui Procopie Jitariu, prin vechile gazete bucovinene. Apoi, în cea de-a doua zi a Sfintelor Paşti, ne-am înfăţişat la Berchişeşti, aşa cum conveniserăm cu primăriţa Violeta Ţăran, acest argint viu berchişeştean, ca să dăruim cărţile mărturisitoare celor care au ales să fie lângă Procopie Jitariu, în acea sfântă zi. Veniserăm, de la Centru, un întreg comando (Viorel Varvaroi, Corina Scîntei, Dan Lungu, Marcel Horodincă, Gheorghe Senciuc şi Aurel Alexa), venise şi cântăreţul folk Cornel Angelescu, pentru a atenţiona, pe versuri de Ana Blandiana, că „se-aude, se-aude, se-aude, / din vecii, din adânc, din mereu, / murmurul, sângele, glasul / poporului meu”, cântecul trezind rădăcinile ierburilor în plămada veşnic generoasă a ţărânii. / Apoi, în alte zile, în alte ceasuri, am dus cărţile lui Procopie Jitariu şi prin alte localităţi bucovinene, vestind despre învierea din mormântul uitării şi îndemnând şi pe alţii la săvârşirea de miracole întru memorie, miracole nespus de lesnicioase, pentru că-s şi pe placul bunului Dumnezeu.

BERCHIŞEŞTI

(sat pe Miletin, lângă Şipote, Iaşi).

1425, ianuarie 30: Întărit de Alexandru cel Bun lui Ştefan Zugrav, care primea uric pentru „patru sate pe Miletin, anume Berchişeşti şi Eremieşti şi Popeşti şi unde este jude Paşco… Iar hotarul tuturor acestor patru sate să fie începând de unde cade zăpodia lui Băloş în Miletin, pe

acea zăpodie, în sus, la movila care se numeşte a lui Băloş, apoi, peste movilă, la Vicol, apoi la altă ruptură, de acolo drept la movila care este mai sus de toate obârşiile, apoi, pe deal la vale, la altă movilă, de la acea movilă, peste vale, până la obârşie, apoi la altă vale, apoi pe acea vale în jos, până la Miletin, apoi, peste Miletin, drept la movila ce este mai sus de fântână, de la acea movilă, pe din jos de fântână, până la pisc, de acolo în vale, lângă Dumbrava Caprei, apoi, în sus pe vale, pe lângă frasini, până la obârşie, unde sunt două movile, de acolo, pe zăpodie, mai sus de Paşco, la Glod, apoi la Miletin. Acesta îi este tot hotarul"[1247].

BERCILEŞTI

(lângă Văsieni, comuna Leuşteni, Orhei, Moldova).

1640, octombrie 25: Căzacul ot **Bogzeşti** (comuna Budăi, judeţul Orhei, Moldova), cu Todosiia şi feciorul lui Ionaşco, şi cu Ana, fata Frusinii, nepoata Căzacului, vând Sturdzii, drept 30 de taleri, a lor „dreaptă parte de ocină din **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşteni, Orhei, Moldova … Şi în tocmeala noastră au fost Petrea ot **Mihălaşea** (Mihăilaşa, comuna Telejeşti, judeţul Orhei, Moldova), Ionaşco Marăş şoltuz şi Grigore potcovarul cel domnesc ot **Iaşi**, Toder ot **Scorţeni** (comuna Scorţeni, judeţul Orhei, Moldova), Gleca din **Bercileşti** (lângă

[1247] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 60, pp. 86, 87

Văsieni, comuna Leuşteni, Orhei, Moldova) şi mulţi oameni buni”[1248].

BEREASA

(odinioară Murgeşti, sat pe Telejna,
în comuna Dăneşti, Vaslui).

1432, aprilie 5: Întărit de Ilie voievod lui Ivaşcu Velna, fiul lui Murgu, care primeşte uric pentru „**Murgeşti**, sat întreg în trei hotare, Childina şi Negrileştii”[1249].

1462, octombrie 5: Întărit, prin Glodeni şi Murgeştii, lui Murgu, de Ştefan voievod, lui Petru Glodeanul, care primeşte uric pentru „ocina lui dreaptă, satul anume Glodeni pe Telejna, mai sus de Murgu”[1250]. Hotarul, din veac.

1484, mai 13: Întărit de Ştefan voievod, lui Oană Tihul, care cumpărase, cu 120 de zloţi, de la Pătru Glodeanu „ocina sa dreaptă şi proprie, satul anume Glodenii la obârşia pârâului Telejna”[1251]. Hotarul, din veac.

1531, martie: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Isac Murgu, nepoatei lui de frate Neagşa şi nepoatei de

[1248] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 482, p. 472
[1249] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 110, pp. 161, 162
[1250] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 110, pp. 157, 158
[1251] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 259, pp. 396-398

soră Sofiica, moştenitorii lui Oană Murgul, şi / semin-ţiilor lor Toma, Ignat şi Maria, copiii lui Jurja Murgu, toţi nepoţi lui Murgul şi lui Bratul, care primesc ueic pentru „un sat pe Telejina, anume **Murgeşti**… dar să le fie lor în două: jumătate din acel sat să fie lui Isac Murgul şi nepoţilor săi, urmaşilor lui Oană Murgul, iar cealaltă jumătate de sat să fie Tomei şi fraţilor săi, copiii lui Jurj Murgul”[1252].

1774, iulie 5: Satul **Beriasa**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1253], avea următorii: **Ruptaşii:** Constandin Perjul / Sandul Bantăş / Gheorghi Floroiul / Constandin Floroiul. // **Preoţi:** Popa Alecsandru / Popa Dumitrachi. // **Diaconi:** Ion Tăbuşcă, diacon / Ioniţă, diacon. // **Holtei:** Mihalachi Floroiul.

1898: „**Bereasa**, comună rurală în centrul plășii Mijlocul, judeţul Vaslui, la 28 km de orașul Vaslui şi la 6 km de Codăeşti, reşedinţa plășii. Este situată pe trei dealuri: al Beresei, al Boţoaei şi Râşcani, care cari se ţin cu dealurile Cârleşti şi Bolaţi. Este formată din satele: Bereasa, Râşcani, Cârleşti şi Boţoaia. Are o suprafaţă de 2.145 hectare, din care 12 hectare pădure şi 1.416 hectare loc de cultură, fânaț şi imaş, sunt ale proprietăţei, iar 709 hectare sunt ale locuitorilor. În aceste 709 hectare intră şi 8 hectare pădure, şi 2 hectare vie. Are o populaţie de 216 familii, cu 636 suflete, între care 7 familii evrei. Locuitorii se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor. Ei posedă: 61 pluguri, 67 care cu boi, 6 pluguri și 26 căruțe cu cai, precum și 70 stupi. În această comună sunt: 3

[1252] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 98-101

[1253] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 226

biserici, cu 1 preot şi 3 cântăreţi; 2 iazuri; 2 cârciumi. Comerţul se face de 3 români și 2 străini. Numărul vitelor e de 301 vite mari cornute, 287 oi, 70 cai și 55 râmători. / **Bereasa**, sat de reședință, la sud de comuna Bereasa, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui. E situat pe coasta dealului Bereasa, numit și al Dăneştilor. Se întinde pe o suprafață de 572 hectare, din care 7 hectare pădure şi 4 hectare vie. Are o populație de 124 familii, cu 382 suflete, români, răzeși, şi 21 evrei. Locuitorii se ocupă cu agricultura, creşterea vitelor și puţin cu cultura albinelor. Ei posedă 42 pluguri şi 46 căruţe cu cai, precum și 20 stupi cu albine. În acest sat este o biserică, făcută de obştea locuitorilor și deservită de 1 preot și 2 dascăli. Numărul vitelor e de 119 vite mari cornute, 41 cai, 115 oi și 25 râmători”[1254].

BERESTENI

(Bereşti, contopit cu Bosia, Iaşi).

1443, noiembrie 29: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Probota, care primeşte uric pentru satele „pe Pobrata, trei sate, anume Neagomireşti, şi Iurceşti, şi Bodeşti, şi moara, şi, pe Prut, anume Grabăuţi, şi Ciuleneşti, şi Bereşti, şi, pe Botne, Râpcinţi şi cu moară pe Teliţa, şi prisaca Visoca, şi Creucani, şi Rădăuţi, şi Balan, şi unde este Şandru, şi, pe Bahlui, sub Hârlău, unde este

[1254] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 374, 375

Mihailo şi cu moară… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac"[1255].

1640, iunie 29: Zapisul boierilor divaniţi, în care scriu că Iurga (Iorga) cămăraşul, lui Dumitru Roşca vornicul de **Botăşeni** şi lui Vişan vornicul de târg de **Iaşi**, au cumpărat, cu 400 lei bătuţi, de la Condrea, nepotul lui Gavril Borvină, Nechifor, Neştiian şi Gheorghe, nepoţii lui Ştefan, ai lui Ilie şetrărel, ai frăţâne-său Eremiia şi ai lui Nicoară, şi de la popa Dumitraşco de la Biserica Domnească din târgul Iaşi, Aftenie, nepot Popăscului, Măriia, Sofroniia preoteasa şi Annesiia, fetele Uliianei, nepoatele lui Păşcan, Mariia, Paraschiva şi Dumitraşcu, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Gavril Borvină, Ilie şetrărel, Eremia, Ion, Nicoară, Popăscul, Păşcan şi ai lui Maxin, „jumătate de sat **Bereşti** (înglobat în Bosia, comuna Bosia, Iaşi), ce sunt pe Prut, în ţinutul Iaşilor, cu bălţi de peşte şi cu tot venitul. Însă cămăraşul Iorga să fie singur pe jumătate, iar Dumitru Roşca şi Vişan au amândoi jumătate. / Aşijderea, popa Ionaşco din târgul Iaşi a vândut ce a cumpărat de la Gheorghe Caramiz, dascălul de **Berbinţeni** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), partea părinţilor şi a unchilor lui Bolea medelnicerul, Bolea Bărbânţă şi Bălea din acelaşi sat, din Bereşti"[1256].

1646, martie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iurgachie mare vistier, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la Irina, fiica lui Ilie Purece miedar, Căzacul, fiul Siei, nepotul lui Ilie Purece, şi de la toate rudele lor, strănepoţii bătrânului Purece, şi de la Pavel, fiul lui

---

[1255] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 243, pp. 345, 346

[1256] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 383, pp. 389, 390

Gherasim, de la nepotul lui Simion şi de la alte rude ale lor, toţi nepoţii lui Şteful şi Strănepoţii Urâtei, şi de la Sanson, fiul lui Gliga, cu alte rude ale lui, toţi nepoţii lui Bilaş şi strănepoţii lui Călin, şi de la fraţii Ionaşco, Florea şi Simion, fiii lui Neagoe şi alte neamuri ale lor, toţi nepoţii şi strănepoţii Neagăi, „tot satul **Puriceni** (comuna Victoria, Iaşi), cu **Bereşti** (comuna Bosia, Iaşi), ce sunt pe Jijia, sub **Stâncă** (fost Posadnici, comuna Victoria, Iaşi), în ţinutul Iaşilor, între **Popricani** (comuna Popricani, Iaşi) şi între **Ionăşeni** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi), cu vad de moară şi cu loc de iaz în Jijia, şi cu bălţi de peşte, cu fâneţe şi cu tot venitul; însă fără o parte, ce-a avut-o de cumpărătură Căzacul, fiul Siei, nepotul lui Ilie Purece, de la Ionaşco şi Dumitraşco, nepoţii Micului, strănepoţii lui Dragotă, jumătate din a cincea parte din partea lui Micul”[1257].

1898: „**Bereşti**, sat în judeţul Iaşi, partea de est a com. Bosia, plasa Braniştea. E situat între râurile Jijia şi Prutul, pe o suprafaţă de 98 hectare. Are o populaţie de 21 familii, cu 107 locuitori, care se ocupă cu agricultura, iar în timpul iernii cu pescăria, cu facerea de rogojini şi coşciuge. Numărul vitelor e de 304 capete, din care: 94 vite mari cornute, 175 oi, 13 cai şi 22 râmători”[1258].

[1257] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 303, pp. 243-245

[1258] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 379

BERESTIA

(raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1770-1772: Satul **Berestia**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1259], **toată suma caselor: 21**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 20. / **Birnicii**: Ştefan fiul lui Toader / Ion al vădanei / Ştefan Riţco / Vasile Chehaian / Vasile Gherghe / Ion Ivan / Simion al popei / Iftimie, prisăcar / Costin, morariul / Tănase al Bocancei / Gheorghe al Bocancei / Toader Moşniaga / Ion fiul lui Toader / Toader Chihaian / Tudose fiul lui Mihăilă / Vasile, vornic / Ilaşco fiul lui Chihaian / Andrieş Bătrânul / Ursul Cămizan / Ursache fiul lui Pascal. // **Rufeturi:** Popa Pricop.

BEREŞTI

(pe Siret, mai sus de Hânţeşti, Suceava).

Iniţial, sat de moşie al Zvoriştei, pe care s-a durat, ulterior, un cătun cu zece case, apoi, pe seama migraţiilor galiţiene de „liuzi”, chiar un sat, cu biserică mică şi târzie, dar cu oameni săraci, încât sărea în ochii drumeţului

---

[1259] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 120

„cam proasta situaţie” a sătenilor, Bereştii au aceeaşi istorie ca şi Zvoriştea, Zamostea şi Şerbăneştii, cu aceiaşi moş-strămoşi, care se risipesc prin veacuri în diverse încrengături ale aceleiaşi tulpini genealogice. Prin urmare atestarea documentară începe cu statutul de moşie megieşă).

1492, martie 17: În faţa Divanului lui Ştefan cel Mare apar nepoţii lui Ion Jumetate, „Mărina, fiica lui Giurgiu Jumetate şi cu copiii săi, şi cu vara ei, Mărinca, fiica lui Mândrea, şi nepotul ei de frate, Silea, şi sora lui, Donea, fiii Fedcăi, şi verii lor, Şteful şi sora lui, Mărina, fiii Maruşcăi, fiica lui Şteful Jumetate” şi împart, în bună înţelegere, o parte dintre moşiile rămase după bunicul lor, Ion Jumetate. Şteful şi sora lui, Mărina, „nepoţii lui Şteful Jumetate” moştenesc „Şerbănăuţi pe Siret… Iar hotarul acelui sat, anume Şerbănăuţi, să fie din poiană, de la cornul pădurii, care este aproape de drum… iar de la **Bereşti**, aproape de Siret, o movilă pe care a pus-o Ioanăş (cel din 1392, proprietar al Zvoriştei, Zamostei şi Şerbăneştilor – n. n.), iar de la acea movilă drept către făget”[1260].

1734: În 20 februarie 1733 se confirmă împărţirea moşiilor lui Vasile Stârcea, făcută în 20 decembrie 1733 e marele vornic Sandu Sturze, între urmaşii lui Stârcea, „anume Pătrăşcanu şi Safta, Ion şi Ştefan Stărpul, dându-se partea Stărpului, cu judecata Domniei Sale, să-l clironomisască nepoţii lui, feciorii lui Ioan Stârcea”. Astfel, prin „cartea lui Ion şi a lui Ştefan Stârcea, s-au împărţit pe 6 feciori ai lui Ion Stârcea: **A patra parte de Bereşti, lui Vasile Stârcea**; a patra parte de Zvorişte,

[1260] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 108, p. 215

Ilincăi; a patra parte de Şărbăneşti, Irinii şi o parte Ilincăi… A opta parte de Zvorişte, Sandii, mumei şatrariului Petre Cheşcu… A patra parte din Şărbăneşti, Saftei, din care se trage pitarul Cliamintiuoi”. / „La clironomii lui Ion Stârcea, ce clironomisesc şi pe Ştefan Stărpu, după puterea de judecată: A patra parte de Bereşti ot Ţinutul Sucevei; a patra parte de Zvoriştea”. / Partea lui Patraşcanu şi a Saftei lui Vasile Stârcea: jumătate de sat de Şărbăneşti; **a patra parte de Bereşti**… a opta parte de Zvorişte”. / „La clironomii lui Patraşcu şi a Saftei, surorii sale: A patra parte de Bereşti la Ţinutul Sucevei; pol sat Şărbăneşti; a patra parte de Zvoriştea, însă cu jumătate de a patra parte ce au luat-o de la Şăpteliceşti fără dreptate, că unde aveau ei a opta parte de Zvorişte, acmu se stăpâneşte a patra parte”[1261].

1772-1774: La **Bereşti** existau 14 case, cu 7 birnici şi cu 7 rufeturi, reprezentate de 1 mazil, 2 argaţi ai lui, 1 nevolnic, 1 ţigan şi 2 femei sărace[1262].

1775: În recensământul făcut din ordinul generalului Spleny pentru Ocolul Siretului, Bereştii sunt menţionaţi cu 1 mazil, 1 popă, 10 ţărani.

1778: Bereşti avea 123 familii[1263], incluse fiind şi cele de galiţieni, care munceau pe moşia mazilului Calmuţchi.

1803: Bereştii pitarului Neculai Calmuţchi avea 70 liuzi (oameni străini, de regulă fugiţi din Galiţia), care

---

[1261] Iorga, N., *Studii şi documente cu privire la Istoria Românilor*, vol. XXI, Bucureşti 1911, pp. 272-276

[1262] AŞRSSM, *Moldova în epoca feudalismului*, vol. I, Chişinău 1975, p. 344

[1263] Ciocoiu, Constantin, iconom, *Note la Monografia Bisericilor parohiale și filiale din județul Dorohoi*, Dorohoi 1902, pp. 55, 56

se alătură băştinaşilor menţionaţi de recensămintele anterioare[1264].

1894: Biserica „Filială din Bereşti „Sfântul Necolai", construită din lemn bârne, încheiate, de jos, până şi cu bolta de sus, de Vasile Calmuschi, la 1800. Catapiteazma din iconiţe mici, are inscripţia: „Această sfântă şi Dumnezeiască catapiteazmă s-a făcut de robul lui Dumnezeu Vasile Calmuschi şi soţia sa Balaşa, ca să fie spre pomenirea a tot neamul lor (7282). Altă inscripţie arată că s-a reînnoit de robii lui Dumnezeu Vasile Lepadatu, cu soţia sa, Safta, spre pomenirea a tot neamul lor, 1847, septembrie 26. În 1890, i se bătu scânduri pe dinlăuntru şi afară, văpsindu-se; se podi jos cu scânduri, de comună şi enoriaşi, prin stăruinţa preotului C. Balanescu. Clopotniţa, dinaintea bisericii, pe 2 stâlpi. Pe clopot, numele Nicolae Calmuschi, 1809. Cimitirul e cu gard, cel de înmormântare, în partea de răsărit; sunt 8,5 fălci"[1265].

1895: Comuna rurală **Zvorăştea** (**Zvoriştea**), din județul Dorohoi, plasa Berhometele, era „formată din satele: **Bereşti**, Buda cu Dealul, Poiana, Pustaiul, Şerbăneşti cu Slobozia, Stânca cu Zvorăştea şi Vatra, cu reşedinţa în Zvorăştea. Are 5.164 suflete; 6 biserici, deservite de 3 preoţi, 7 cântăreţi şi 6 pălămari; o şcoală mixtă. Vite: 939 vite mari cornute, 1.719 oi, 8 capre, 212 cai şi 300 porci"[1266].

[1264] Codrescu, Th., *Uricarul*, Vol. VII, Iaşi 1886, p. 243

[1265] Ciocoiu, C., Iconomul, *Note la Monografia Bisericilor parohiale şi filiale din judeţul Botoşani,* Dorohoi 1892, p. 56

[1266] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*, Volumul V, București 1902, p. 799

1898: „**Bereşti**, sat, judeţul Dorohoi, pe moşia Zvorâştea, comuna cu asemenea numire, plasa Berhometele. Cu 136 familii, 544 suflete. Biserica, cu patronul „Sfântul Nicolae”, fără preot, cu 2 cântăreţi, 1 pălimar, este din lemn şi mică, făcută, în anul 1800, de Vasile Calmuschi”[1267]. În dicţionarul lui Filipescu-Dubău se menţionează „cam proasta situaţie” a sătenilor, iar Calmuschi este considerat ctitor al bisericii „dupre spusa populară şi însemnările ce sunt, căci inscripţie n-are”[1268].

1919: „**EXTRAS** de pe procesul-verbal încheiat de Comisia I județeană, relativ la **exproprierea moşiei Bereşti**, din comuna Zvorâştea, **proprietatea doamnei Ioana Dr. Sava-Goiu**. Din această moşie s-au expropriat 94 ha şi 10 ari, situate între Siret şi Sireţel, în lung, în hotar cu terenul dat în expropriere locuitorilor din Ionăşăni pentru moșia Strâmba, având ca hotare, la nord, Sirețelul, la sud, Siretul, la apus, hotarul pământului expropriat pentru locuitorii din Ionăşăni, iar la răsărit, cu restul proprietăţii. Întreg terenul expropriat este de calitatea I şi comisiunea opinează a se plăti cu 1.100 lei/ha. / Pentru exactitate: / Preşedintele comisiunii, judecător M. Balasan. / Secretar, I. Baer. // **EXTRAS** de pe procesul-verbal încheiat de comisiunea I judeţeană Dorohoi, relativ la **exproprierea moşiei Bereşti-**Zvorâştea, din comuna Zvorâştea, proprietatea Casei rurale din Bucureşti. Moşia are o întindere totală de 769 ha, care s-au expropriat în întregime, conform art. 5 din decret-lege, scăzându-se numai 3 ha – conacul, şi are

---

[1267] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 379

[1268] Filipescu-Dubău, Nicu, *Dicţionar geografic al judeţului Dorohoi*, Iaşi 1891, p. 18

următoarele hotare: spre răsărit apa Siretului şi moşia Strâmba, la apus delimitările satului Călugăreni (Adâncata) şi pădurea Hânţeşti, la nord **moşia Bereşti Cotin Zamfirescu** şi **vatra satului Bereşti** şi la sud cu moşia Hânţeşti. Terenul expropriat se compune din 512 ha calitatea I şi 194 ha calitatea II. Comisiunea opinează a se plăti cu câte 1.100 lei ha calitatea I şi 900 lei ha calitatea II. / Pentru exactitate, Preşedintele comisiunii, judecător M. Balasan. / Secretar, I. Baer. // Cotin Zamfirescu (stăpân şi în Vârfu Câmpului), fiind proprietar în hotar, pe toată întinderea şi pe moşia **Bereşti- Calmuski**, a oferit o egală porţiune de pământ în moşia **Bereşti**, hotar cu moşia Vârfu Câmpului, în lungul moşiei, între Siret şi Sireţel. Pământul se compune din 78 ha calitatea I şi 6 ha 30 ari calitatea II. Comisiunea opinează a se plăti cu câte 1.400 lei ha pământ calitatea I şi cu câte 900 lei ha calitatea II"[1269].

BEREŞTI

(sat pe Bahlui, lângă Hoiseşti şi Dumeşti,
comuna Dumeşti, Iaşi).

1459, iunie 12: Întărit de Ştefan voievod lui Ion Negoescu, aflat în pâră cu Ivaşco de Sereţel, care primeşte uric pentru „satele numite Bereşti, şi Drângeşti, şi Havati… Şi încă i-am întărit satul anume Negreşti, pe Pârâul

---

[1269] *Monitorul Oficial*, 9 august 1919, p. 4955-4957

Carului, pe care l-a cumpărat de la Tador Fofâş, pentru 70 zloţi”[1270].

1635, iunie 12: Zapisul fostului jitnicer Vasile Roşca şi al lui Eremiia Murguleţ, prin care mărturisesc cum au ales pe „Pătraşco Dragotă, ce a fost spătar, şi pe frate-său Dumitru Dragotă, şi pe Ionaşco, Marco, Cârstea şi Andrei, feciorii Ilei, Ştefan cel bătrân şi pe Maxim feciorul Turcului din **Bereşti** (lângă Dumeşti, comuna Dumeşti, Iaşi) ca să ne aleagă hotarele, cum au ţinut mai dinainte vreme moşii noştri şi cum au hotărât şi Cârstea vornicul, împreună cu Dragotă. / Deci ne-au socotit să ne fie hotarul din hotarul **Oneştilor** (înglobat în Păuşeşti, comuna Dumeşti, Iaşi) în jos, alături cu heleşteul, însă într-apa heleşteului să nu aibă Eremiia treabă; şi de la iaz, pe sub deal, până deasupra puţului cu un pas; şi de la puţ, pe sub deal, pe drumuşor, până în drum; şi pe drum în sus, până capul piscului; şi din capul piscului, într-o scursură ce dă în capul iazului Vrânceanului, ca să-şi facă iaz, unde a fost Iazul Vrânceanului; pe acel loc să-şi facă şi Eremiia iaz. Însă din capul Iazului Vrânceanului în sus să nu aibă Ieremia treabă şi satul **Păuşeştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) nimic, numai să aibă treabă cu heleşteul lor”[1271].

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândă-**

[1270] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 85, pp. 121, 122

[1271] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 135, p. 170

reştii (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două

heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului"[1272].

BEREŞTI

(sat pe Gârbovăţ, comuna Tansa, Iaşi).

1469, februarie 9: Întărit de Ştefan voievod lui Petrea şi fraţilor săi, Oană şi Duma, care primesc uric pentru „ocinile lor drepte şi proprii, satele anume: Brudureştii, unde le este casa, şi Săcălâşeştii pe Bârlădzel, şi jumătate din Tonguzeni şi loc de moară pe Şacovăţ, şi Poiana de Sus pe Şacovăţ, şi Andrieştii pe Bârlad, şi mănăstirea, şi unde a fost moara pe Bârlad, şi,

---

[1272] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

pe Racovăţ, o selişte unde a fost casa bunicului lor Oană Giuratul, şi Bereştii mai jos de Soholeţi, şi seliştea anume Căşcioarele pe Pârâul Fânaţelor"[1273]. Hotarul, din veacul veacului.

BEREŞTI

(fostul Scutureceani, comuna Bereşti,
raionul Ungheni, Moldova).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amân-

---

[1273] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 156, pp. 230, 231

două cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[1274]. Hotarul, din veac.

1668, august 15: Pascal şi Gligorie, feciorii lui Vasile Corlat uricarul, şi Gavril, feciorul lui Dănăil, vând vistiernicului Niculei, pentru 100 lei bătuţi, „moşia din satul **Găngureşti**, ce este în ţinutul Iaşilor, din tot satul a treia parte, răscumpărată de părinţii noştri cu pâră, în zilele lui Vasile vodă, de la Pântea din **Bereşti**”[1275].

1671, mai 10: Scrisoarea logofătului Tudosă Dubău, trimisul lui Duca voievod să cerceteze hotarul dintre Găureni şi Fălfoeşti: „Toader din **Mânzăşti** a zis, când a hotărât satul **Bereşti**, mai sus de **Găureni**, a luat o bucată de hotar din ceastă parte de Prut cu Bereştii, până în drumul Măjilor, iar hotarul Găurenilor l-a l-a apucat ţinând până în Prut, iar de această parte n-a trecut. / Toader Horciag, iarăşi din **Mânzăşti**, a zis cum acea bucată de loc, din Prut, până în drumul Măjilor, nu lăsau călugării pe Găureni să o ţină, zicând că o au dat Petru vodă cu uric, şi nu ştiu ei să mai fi fost vreo întrebare până acum. / Nechifor din **Folfăeşti** iarăşi a dat seamă într-acest chip. / Mihail din **Ciureşti** iarăşi zice că nu lăsau călugării pe Găureani să ţină acea bucată de loc, zicând că au uric de la Petru vodă. / Neculai din **Hărmăneşti** zice că ar şi jura cum îi hotarul mănăstirii

---

1274 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

1275 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XII, Iassi 1889, pp. 287, 288

până în Prut. / Gligorie din **Folfăeşti** iarăşi zice aşa. / Megieşii ce i-a strând postelniceasa pentru hotarul Găureanilor, Gheorghe Ungheanul din **Unghiani**, zice că a auzit de călugări pentru acea bucată de loc, cum au uric dat de Petru vodă. / Toader din **Unghiani** iarăşi mărturisi, când a ţinut Iorga postelnic, că ţinea şi pe de ceastă parte, ci nu ştie pentru ce-a ţinut. / Cernat din **Unghiani**, iarăşi aşa. / Pascal, iarăşi aşa. / Baicul, vornicul din **Găureani**, zice că i-au spus oamenii că-i hotarul Găureanilor până în mijlocul măjilor. / Buligă zice că a auzit dintru tată-său cum hotarul Găureanilor a fost până în drumul Măjilor”[1276].

1792, august 4: Porunca dată de Alexandru Constantin Moruz voievod ispravnicilor de Iaşi Manolachi Dimiachi şi Manolache Balş şi vornicului de poară Andrei Mogâldea, după „jaloba lui Vasile Onofrei, care are o moşie la ţinutul Iaşi, anume **Mânzăteştii**, care s-ar fi megieşind cu **Bereştii** paharnicului Gligoraş Leon, şi-ar fi stăpânit moşia în pace, iar de la începerea oştirilor, încoace, intrând cumpărător pe moşia Bereştilor polcovnicul Ivan Salonschie, cu împresurare nedreaptă i s-ar fi luat o bucată mare de loc din Mânzăteşti de către vechilii polcovnicului, sub numele de **Bereşti**, pe lângă care i-ar fi stăpânit şi pe oamenii din Mânzăteşti, ce-i are pe moşia sa lângă hotar… / dumneavoastră să rânduiţi din mazilii acelui ţinut şi să mergeţi la starea numitelor moşii, unde fiind faţă şi Vasile Onofrei, şi Gligoraş Leon, cu scrisori ce vor avea, şi de veţi cunoaşte că se pricinuieşte vreo împresurare moşiei Mânzăteştii, să îndreptaţi şi să o scoateţi de sub împresurare; după care, să se dea mărturie

---

[1276] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 286, 287

hotarnică"[1277].

1904: „**Bereşti**, sat în judeţul Bălţilor, aşezat pe malul Prutului, între satele Vasilica şi Ungheni. Face parte din volosti Ungheni. Numărul caselor 44; populaţiunea 498 suflete. Ţăranii posedă pământ de împroprietărire 380 deseatini, iar moştenitorii Smarandei Bantiş au 467 deseatini. Sunt vii şi livezi cu pomi"[1278].

BEREŞTI-TAZLĂU

(numit şi Bereşti-Strâmba[1279],
comuna Bereşti-Tazlău, Bacău).

1491, septembrie 16: Întărit de Ştefan voievod Mărinii, fata Berinii, „moşii sate drepte a ei de pe Tazlău, anume Bereştii şi, pe din sus, Petrileştii (lângă Bereşti-Tazlău, Bacău) şi Boşotenii (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), şi, deasupra Nadiştii, satul anume Năsoeştii (contopit cu Strugari, Bacău)"[1280]. Hotarele, din vechi.

1497, martie 15: Menţionat de Ştefan voievod, atunci când întăreşte moşia preotului Stroia, care cumpără, cu 202 zloţi tătăreşti, de la Mărina, fata Mihului Berescului, „o poiană din dreptul Bereştilor, peste Tazlău,

---

[1277] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 229-232
[1278] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 28
[1279] Dimitriu, Constantin V., Dr., *Bacăul istoric*, Bucureşti 1936, pp. 23 şi urm.
[1280] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 94, p. 187

la gura Strâmbii, cu bălţi şi cu loc de moară pe Tazlău, oriunde ş-ar putea-o face, şi altă poiană, deasupra Strâmbii, anume Runcul, şi cu toate poienile… Iar hotarul poienilor acelora şi bălţilor şi locului celui de moară ce sunt în dreptul Bereştilor, peste Tazlău, la gura Strâmbii, să-i fie hotar începând de la gura Strâmbii, de unde cade în Tazlău, iar de acolo Tazlăul în sus până la gura Topoliţei, apoi de acolo pe Topoliţă în sus, şi de acolo drept în Cerna, iar de acolo pe Cerna în sus până la pustii, iar de acolo pe deasupra Strâmbii, şi de acolo la vale şi până la gura Strâmbii. Atâta îi este tot hotarul"[1281].

1638, aprilie 1: Tofana, fata Condrei lui Bucium, ce-a fost vornic mare, scrie şi mărturiseşte despre „rândul a jumătate de sat **Voineşti** (comuna Voineşti, Iaşi), partea din jos, care ocină a fost cumpărătură părintelui nostru Bucium vornicul de la ruda Mânjea uricarul. Şi s-a sculat nepotul meu Lupaşcu, feciorul fratelui meu Grigore Bucium, ca să vândă acea jumătate de sat, fără ştirea noastră, neavând nici o treabă, pentru care lucru au vândut tată-său, fratele meu Grigore Bucium, şi Vasile Bucium aşijderea fratelui meu, două fălci de vie la **Cotnari** lui Ureche vornicul, şi curţile tătâne-nostru de aicea, din **Iaşi**, le-a vândut lui Ureche vornicul… Şi noi de isnoavă am pus un zălog, anume **Boşotenii** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău) de la Bacău, de-am plătit o datorie a tătâne-nostru unei grece, ce-a venit cu zapis de datorie de la Ţarigrad, în zilele Radului vodă; şi a fost să plătim noi, toţi fraţii, feciorii lui Bucium, acea datorie. / Deci eu, Tofana, am plătit şi încă am rămas, iar Vasile Bucium şi nepoţii noştri, feciorii lui Grigore Bucium, anume

[1281] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 220, pp. 390, 391

Lupaşco, Cârstina şi Axana, necum să plătească datoria tătâne-nostru, ci încă Lupaşco şi cu surorile sale, şi frate-nostru Vasile Bucium vor să mai vândă şi auiască jumătate de sat, fără ştirea noastră. / Deci eu, văzând că am strâmbătate de feciorii lui Bucium şi de Vasile Bucium şi vânzându-ne ocinile fără ispravă, şi acel sat Boşotenii pierind pentru datoria tătâne-nostru, am vândut acea jumătate de sat **Voineşti**, din ţinutul Cârligăturii, prietenului nostru, lui Ionaşco Mânjea uricarul, drept 450 de taleri de argint… Şi aceşti banui, ce am luat de la Mânjea uricarul, i-am dat de ne-am răscumpărat satul **Boşotenii** de la fetele lui Pătrăşcan, Drăguna şi Candachia, pentru că a fost pus zălog pentru datoria tătâne-nostru"[1282].

1646, iunie 26: Bejan, feciorul lui Iosip, nepotul Cozmei, strănepotul lui Ţigan din **Verşeşti** (comuna Sănduleni, Bacău) vinde lui Gligorcea lui Ursu din **Petrileşti** (între Bereşti-Tazlău şi Boşoteni, Bacău), drept 17 taleri, „partea de ocină din satul **Comeni** (Comanul, comuna Sănduleni, Bacău), cumpărătura strămoşului meu Ţidan, din partea Vlădicăi… dinaintea lui Ştefan Ponici din **Bereşti** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău). Arpentie, Simion Pepelea şi Ionaşco Pepelea din **Petrileşti**, Macsin de **Măgereşti** (Măgireşti, comuna Măgireşti, Bacău), Naşcul şi Constantin din **Moşeteşti** (comuna Săuceşti, Bacău)"[1283].

1657, septembrie 22: Porunca dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Necoară, dregătorul din **Bereşti**,

---

[1282] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 301, pp. 298, 299

[1283] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 422, pp. 363, 464

„pentru nişte vecini ai lui Buhuş logofăt, care sunt din satul **Peletiuci**, şi ai tras de sunul acolo, în satul Bereşti… şi să-i dai pe toţi pe mâna oamenilor lui Buhuş, să-i ducă în satul Peletiuci cu toate bucatele lor, nimic să nu opreşti”[1284].

1715, martie 3: Zapisul lui Grigorie, fiul popii Vasile, despre moşia **Bereşti**, „Precum ştiu că aam apucat de la părinţi: Iar la Bereşti, mai mult am ştiut, că mi-a spus unchiul meu, popa Lupu, s-a fost cu Pepelea şi cu alţi răzeşi, bătrânii locului, de au hotărâz. La Bereşti au fost 3 bătrâni, Busdugan, Păstrăv şi Mândrul, iar partea Mândrească a vândut-o Pepelea mai toată; numai n-a vândut din acest bătrân ce s-a alege partea lui Gavril şi a Alexiei, că aceştia sunt toţi din Mândru. Şi acum se împarte Bereştii numai în cei 2 bătrâni, Buzdugan şi Păstrăv. Iar din Mîndrul numai ce s-a veni Gavrii și Alexiei, iar altă parte au vândut-o toată Pepelea, și stâlpită pe din jos de biserica cea veche, bătrână, și se împart **Bereștii**, din lunca Tețcanilor, în jos. dintr-o poieniță, și din capul poieniței din sus, ce a stricat-o Tazlăul, în jos, cu **Boșotenii** în jos, până din jos de biserica cea veche, bătrână, în hotar, și peste deal, și se pogoară în pârâul fânațelor și pârâul, peste deal, până în fund, la Turlui, și noi ținem partea Păstrăvască, și cu alți răzeși, cine or fi din Păstrăv; și ținem și din Mândrul, partea Gavrii, de pe moașa (bunica) noastră Nastasia, a mamei mele, care a fost fată lui Trif, și Trif a fost fecior Anăsiei, fetei Gavrii, și Gavra a fost fecior Mândrului. / Iar din Buzdugan țin ficiorii lui Pătrașc și răzeșii lor; iar în bătrânii noștri n-au treabă; / iar la obârșia din hotarul

[1284] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 293

Nadeșei, în sus, cât țin **Năsoeștii**, țin tustrei bătrânii Bereștilor, cu Cârligătura, cu valea Blândului și podul Blândului, și trece peste Codru, până în Slatina Sârghilor; iar la obârșie, ținem fundătura cea Păstrăvească, și o ținem numai noi, că a fost vândută de Durghe lui Beldiman, și a răscumpărat-o moșul (bunicul) Ignat, și alți frați nu i-au întors, numai Ursul Floreș, și ținem fundătura toată, până în pisc, lângă seliștea Năsoeștilor, și toată costișa în sus, până în deal, și până în pârâu, până în piscul lui Beldiman; iar piscul lui Beldiman ține 20 de prăjini, iară în sus este a noastră, până lângă fund, că în fund este puțină parte Brătilenească, și însemnată în niște copaci, și în ceea margine și în cealaltă, iar la orziște, în fundătura cea Mândrească, ținem partea Gavrii, că Gavra îi din Mândrul, și așa ținem la Berești, și la obârșie. / Iar la **Nadișa** sunt 4 bătrâni, Solomon, Stănilă, Trebeșan şi Giurgiu, iar noi ținem partea cea Solomonească, și cine s-or mai afla din Solomon; și ținem și din Trebeșan, partea Gavrii; iar din Stănilă țin ficiorii lui Chiițăș, și din Giurgiu, ficiorii lui Pătrașcu și cu răzeșii lor; iar în bătrânii noștri, ei n-au treabă, nici feciorii lui Chiţăş, nici ai lui Pătrașcu, ei n-au nici din Solomon, nici din Trebeșan. / Și pentru curături ce făceau ficiorii lui Chițăș, fiind ei trăitori la Nadișa, făceau Nadișa mai toată curături, și ziceau că-s ale lor. Și mi-am întrebat cu dânșii, la boieri mari, și i-am rămas, și mi-au făcut boierii și scrisoare la mână, cu dreaptă judecată, de nu s-or afla și alți bătrâni să mărturisească, ei să nu se creadă, ci să fie tot locul împărțitor pe toți bătrânii. / Și așa se împarte la Nadișa. / Iar la Brătila, au ținut moșul (bunicul) Ignat, cu Leca, iar la **Negoești** și la **Orșa**, ținem partea Puiască și Solomonească, din popa Boncoș, și din popa Ioan Demul;

iar la **Fârloești** și la **Moinești**, și la **Beleghet**, ținem partea Șoșască, cu al de Moței și cu cine or mai fi răzeși. Această scrisoare să se știe pe unde avem moșie și din cine ținem”[1285].

1754, august 14: În scrisoarea hotarnică a satelor **Bereşti** şi **Petrileşti**, pe apa Tazlăului Mare, în ţinutul Bacăului, făcută de trimisul lui Ioan Matei Ghica voievod, de fostul mare medelnicer Ioan Rosăt, apar numele răzeşilor Gligoraş Coţofan, Simion Coţofan, Cozma Baciul, Luca Gioacăş, Lazăr Mitrofan, Ioan Enache, Gligoraş Pompul şi Efrim Michiul, „strănepoţi ai bătrânilor Păstrăv şi Buzdugan”[1286].

1774, iunie 15: Satul **Liudi mănăstirii Berzunţului**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1287]**: Toată suma caselor**: 92. Scădere rufeturi, însă 81: 5 nevolnici şi femei sărace, 56 ţigani, 20 scutelnici cu salvogvardie. Rămân birnici 11. / **Birnici:** Nica Giosanu / Ion, vrâncean / Vasili, vrâncean / Toader, vrâncean / Stoica, ungurian / Costandin al Dodii / Petre, morar / Vasile, holtei cu mamă / Petre Teţcan / Mihaiu, ungur / Savin, muntean / Toader, muntean / Andreiu, muntean / Grigoraş Boeşcă / Toader, răilian / Ion, dascălul / Miron / Mihaiu, muntean / Stan, mocan / Andreiu, chetrar / Vasile Susan / Costandin, brăilean / Iordache, muntean / Fore Gritor / Toader, muntean / Ştefan, ungurian / Ion, vrâncean / Ion, ungurian / Luca, muntean / Toader, butnar / Vartolomeiu. // **Nevolnici şi femei sărace:** Tudora / Irina / Maria

---

[1285] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 255-258
[1286] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 262-265
[1287] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 324, 325

/Dimoftii / Neculaiu. // **Rufeturi:** Cozma, ţigan /Mihaiu, ţigan / Ion, ţigan / Hilip, ţigan / Iosip, ţigan / Gligoraş, ţigan / Toader, ţigan / Neculaiu, ţigan / Zaharie, ţigan /Vasile, ţigan / Ion, ţigan / Ursachi, ţigan / Luca, ţigan / Mihaiu, ţigan / Toader, ţigan /Gheorghiţă, ţigan / Ilie, ţigan /Stan, ţigan / Neculaiu, ţigan / Gavril, ţigan / Ştefan, ţigan / Ioniţă, ţigan / Neculaiu, ţigan / Ioniţă, ţigan / Toader, ţigan / Ion, ţigan /Costandin, ţigan / Irimie, ţigan / Ion, ţigan / Cârste, ţigan / Costandin, ţigan / Ilie, ţigan / Turi, ţigan / Tănase, ţigan / Gligori, ţigan /Stan, ţigan /Gavril, ţigan / Costandin, ţigan / Ion, ţigan / Toader, ţigan / Vasile, ţigan / Ion, ţigan / Ioniţă, ţigan / Nistor, ţigan / Ioniţă, ţigan / Strătulat, ţigan / Simion, ţigan / Costandin, ţigan / Ion, ţigan / Simion, ţigan / Mihaiu, ţigan / Vasile, ţigan / Andreiu, ţigan / Procopii, ţigan / Andreiu, ţigan / Toader, ţigan.

1802, iulie 3: „Scrisoare la mâna răzeşilor din **Bereşti** şi la măna răzeşilor din **Boşoteni**”, la împărţirea acestor două moşii, din porunca ispravnicilor ţinutului Bacăului, Dumitrache Haret şi Neculai Cuza, iscălită „spre încredinţare de Dumitraşco Mareş mazil şi de răzeşii preot Gligorie, diacon Sandul, Enache Tumurug, Lupu Rugină, Neculai Uricariu, Constantin Cimbru, Neculai cel mare, Pavăl sin (fiu) Necula, Ion Saracuţul, Neculai Zavate, Constandin Enache, Constandin sin Andrei Popa, monah Vârlan şi Alexandru Uricariu”[1288].

1813, septembrie 19: Scrisoarea comisului Costache Caragea, „din porunca lui Alexandru Calimah voievod, ce mi-a adus-o Ioan Nor, Pintilie Berilă, Vasilie Miron și Vasilie Berilă, cu alți ai lor răzeși, ca să le hotărăsc moșiile ce au pe apa Tazlăului, la ținutul

[1288] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, pp. 288-291

Bacăului, anume **Bereştii**, **Petrileştii**, **Boșotenii**, **Nadișa** și **Năsoieștii**, și să cercetez pentru împresurările ce ar fi pătimind arătatele moșii dinspre moșia **Tețcanii** a lui Dimitrachi Roset și dinspre moșia **Călugăra** a banului Răducanu Roset… să le scot de sub toată împresurarea și să măsor în lung și în curmeziș, cu stânjeni gospod (domneşti), stălpind și cu pietre hotare, care, de se va arăta vreo parte nemulțămită, să nu o stâlpesc cu pietre hotare, ci, dând mărturie și hartă închipuitoare de starea locului, după meșteșugul ingineresc, să meargă la Divan. / După poruncă, mergând la faţa locului și strângând pe toți răzeșii bătrâni și tineri, am intrat în cercetare și, scoțându-ne răzeșii mai întâi un suret de pe un ispisoc de la Ştefan voievod din leat **1491** (6999), întru care în-tărește Mărinei, fetei lui Berilă, moșiile **Berești**, de mai sus, **Petrileşti** şi **Boşoteni**, și mai presus de **Nadișa**, **Năsoești**. / Al doilea, alt suret de pe un uric sârbesc, iarăși de la Ștefan (cel Mare) voievod, din let **1497** (7005), martie 8, întru care întărește lui Ioniță Nadișu, feciorul lui Mihăilă, satul **Nadișa**, care și el l-a avut cumpărătură de la Mihail Berescul, în 60 de zloți tătărești. / Al treilea, un suret de pe un ispisoc sârbesc de la Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, din leat **1569** (7077), august, întru care întăreşte lui Trif și femeii sale Todosca, din a patra parte de sat **Nadișa**, din a cincea parte, din trei părți, o parte, pe care le-a cumpărat de la Simion feciorul Andrușcăi, nepot Mușei, strănepot lui Ioan Nadiș, din ispisocul ce au avut strămoșul său Ioan Nadiș, cum și altă cumpărătură, ce au avut de la Vașcu, feciorul Lucăi, nepot lui George Hrătan, din ispisocul ce l-a avut George Hrătan, din jumătate de sat **Turlui**, din a noua parte, din a treia parte, din trei părți, o parte. / Deci văzându-se

uricele acestea, am întrebat pe răzeși unde au acea împresurare și ei mi-au aratat că dinspre apus s-ar fi împresurând, la moșiile **Nadișa** și **Boșoteni**, de către moșia **Tețcani** a lui Dumitrache Roset, iar dinspre răsărit s-ar fi împresurând capetele moșiilor **Nadișa** și **Năsoești** de către moșia **Călugăra** a banului Răducanu. / Pentru aceea, făcând știre să vină la fața locului, cu scrisorile ce vor fi având, sau să trimită vechili, banul a dat răspuns că nu poate să vină, nici vechili să trimită, neavând scrisorile aici ; la care răzeșii au arătat, că, în vremea ce au dat jaloba la Iași, fiind și banul, a dat răspuns că nu poate să vină, nici vechil să trimită, neavând scrisorile aici, la care răzeși au arătat, iar, mai mult nu s-a scris, nefiind trebuitoare și fără lucrare, pentru că aga Tețcanul a fărmat cu judecată această mărturie, și răzeșii de **Năsoești** și-au hotărât moșia **Nadișa** cu fostul domn Ioan vodă, ce atunci era postelnic"[1289].

1820: Catagrafia Bacăului din 1820 (Arhivele Statului Iaşi), păstrează numele celor 52 de locuitori din Bereşti, **birnici care plătesc 311 lei pe sfert de an**[1290], aceştia fiind: Dobre Munteanu / Ilie Ciosu / Ion Şindilaru / Gheorghe Ciobotaru / Toader Văghioan / Alexandru Moţoc / Ilisei Făcăoaru / Gheorghe Tocilă / Andrei Vornicu / Gheorghe Mocanu / Ion Berusca / Vasile Mocanu / Toader Berea / Ion Ciobanu / Chiriac Berea / Pintilii Tocilă / Toma Berea / Constantin Tocilă / Ieremia Berea / Ion Tocilă / Ion Berea / Ioniţă Mălai-Mare / Maftei Balan / Constantin Tocilă / Mihalache a Diaconului / Ion Rotaru / Ion Ciosul / Vasile Munteanu /

[1289] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. X, Iassi 1888, pp. 176-179

[1290] Dimitriu, Constantin V., Dr., *Bacăul istoric*, Bucureşti 1936, pp. 40. 41

Toader a Nicului / Pintilii Făcăoaru / Cosma Mutului / Lupu Burlacu / Andrei Baciu / Ion Ciosu / Vasile Baciu / Ion sin (fiu) Neculai Tocilă / Ion Baciu / Ion Năloagă / Constantin Baciu / Gheorghe sin Neculai Tocilă / Toader Baciu / Ioan Teleucă / Matei Tătâna / Mihăilă a lui Grigore / Gheorghe Baciu / Patriche sin Tocilă / Alecu Baciu / Vasile Petrică / Vasile Leonte / Ion Vădana / Vasile Făcăoaru / Safta Vădana // **Locuitori care nu plătesc bi**r: 7 bejenari, veniţi de 2 ani, ai mănăstirii Berzunţi: Gheorghe Ardeleanu / Toader Ardeleanu / Simion Ardeleanu / Mihăilă / Simion Ardeleanu / Mihăilă Moşneagu / Mihail Ardeleanu. // **Stolnicul Stamatache are 5 bejenari** la Prisaca: Pavăl Ungureanu / Florea Ardeleanu / Toader Ardeleanu / Vasile Dobogan / Mihăilă Ardeleanu. // **Stolnicul Secară are 2 bejenari**: Iosub Boaru / Năstase Diaconu. // **Vornicul Ioniţă Sturza are** pe Toader zet (ginere) Popa. // **Stavăr Grecu e vătav** al mănăstirii Berzunţi. // **Alte bresle – panţirii isprăvniciei**: Mihalache Timofte şi Gavril / Vasile Perde-Vară / Preot Dumitraşcu / Preot Anton / Preot Vasile / Diacon Vasile / Diacon Ilisei / Diacon Simion / Iordache Caramalău / Ioniţă Mârza mazil.

1898: „**Bereşti**, comuna rurală, plasa Tazlăul de jos, judeţul Bacău, situată de-a dreapta râului Tazlăul Mare. Este alcătuită din 4 cătune: Bereşti, reședința, pe valea pârâului Strâmbul, Stroeşti și Românești, mai la nord, Gura Cernului, la confluenţa pârâului Cernul cu Tazlăul Mare, şi Prisaca, pe malul drept al Tazlăului Mare. În condica liuzilor, găsim Bereşti-Răzășești, iar în statistica din 1874 mai găsim un cătun, Stejari-Mândri. / Teritoriul său se mărginește, la ord, cu al comunei Teţcani, la est cu al comunei Boșoteni, la sud cu al

comunei Vănduleni (Verseşti), și la vest cu al comunei Bucsești (Turluianul). Teritoriul său este udat de pârâul Cernul, în cursul său inferior, de pârâul Strâmbul și de Tazlăul Mare, și accidentat de dealurile: Pravila, Vărzari și Mătăciunilor. / Are o școală mixtă, care funcționează de la 1881, în satul Bereşti, întreținută de stat, având un local în stare bună, construit de comună. În anul 1891, şcoala a fost frecventată de 32 copii, printre care 6 fete. Sunt 3 biserici ortodoxe, câte una în satele Berești, Stroești și Prisaca, deservite de 2 preoți și 3 cântăreţi. Sunt 432 case de locuit, dese în Berești și Stroești, rare în celelalte două, şi 4 cârciumi. Animale sunt: 63 cai, 1.013 vite mari cornute, 298 porci, 27 capre și 858 oi, care aparţin la 62 proprietari şi care, în 1891, au dat 2.287 kg lână ţurcană și 35 kg lână miță… / Populaţiunea numără 433 capi de familie, cu 1.732 suflete. Bărbaţi sunt 862, femei 870, toţi români și de protecțiune română. După felul ocupaţiunii, sunt 1.299 agricultori, 15 meseriași, 9 comercianţi, 12 profesiuni libere, 32 muncitori și 23 scrvitori. Ştiu a citi şi a scrie 118 (12 femei), nu știu carte 1.614 (858 femei). Contribuabili, după noul recensământ, sunt 356. În anul 1864, s-au împroprietărit 66 locuitori, cu 196 fălci şi 40 prăjini pământ. Teritoriul comunei are o întindere de 1.375 hectare, Pădurile ocupă o suprafață de peste 300 hectare… / Proprietar este Constantin Tisescu, cu o moșie de 591 hectare, ce-i dă un venit anual de 11.700 lei, și alţii mai mici, precum: I. Moteţ, cu o moşie de 36 hectare şi un venit de 1.000 lei; C. Moteţ, 39 hectare și un venit de 1.100 lei; Vasile Gabor, 36 hectare şi 1.080 lei venit; Vasile S. Gabor, 37 hectare şi 1.200 lei”[1291].

[1291] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*,

BEREŞTI

(pe Chiajna, prin Slivna, fost Sârbi,
parte din oraşul Bereşti, Galaţi).

1493, octombrie 26: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Stan Grama, Sima, Bodea şi Bogdan, care cumpăraseră, cu 64 zloţi tătăreşti, de la Giurgea, fiul lui Bancea Prodănescu şi de la nepoata lui Mica, fata lui Brindea, amândoi nepoţi ai lui Miclea Prodănescu, „ocina lor dreaptă, un sat, anume Sârbii, la obârşia Slivnei”[1292]. Hotarul, din veac.

1495, ianuarie 12: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte moşia fraţilor Focşa, Berehoiu şi Bantăş, care primesc uric pentru, „un loc pustiu la fundul Covurluiului cu apă, între Rădeşti şi între Voineşti (loc şi pădure la oraşul Bereşti), ca să-şi facă lor selişti de sat… Şi hotarele acelui loc de pustii este din vârful piscului Surăi şi merge în sus pe culmea piscului, pin dumbravă, şi dă printr-un lac, ce este în margine codrului, şi tot în sus culme prin codru şi dă prin alt lac, ce este în codru, şi tot în sus până în culmea Jăravăţului, unde se desparte ţinutul Covurluiului de ţinutul Tutovii, şi de acolo purcede spre răsărit, tot pin codru, culme dealului, pe unde se prăvăle apa şi dă printr-o poieniţă şi tot spre răsărit cam la deal, până în culme dealului. Şi de acolo

volumul I, Bucureşti 1898, pp. 376, 377

1292 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 136, pp. 261-263

purcede spre amezizi, pe culmea dealului în jos, pin codru, şi iese în marginea codrului, în dreptul unei vâlcele şi tot în jos, pe vâlcea şi pin dumbravă, până în dreptul poienii Purcariului, în marginea din jos, în vale Bănesii are hotar, şi de acolo drept la apus prin poiană, unde sunt şi nişte chişteli, şi tot spre apus peste două văi, până în vârful piscului Surăi”[1293].

1640, septembrie 1: Maftei, neguţător din târgul **Bârlad**, femeia lui Năstraca şi coconii lor Grigore şi Gavril, dăruiesc Angheliţei, „căci ea este fată lui Grigorie… satul **Bereşti**, pe apa Chiajnei, cu vatră de sat, cu ţarină, pomăt şi cu loc de fân”, pe care dăduse „150 lei bătuţi şi 7 boi de negoţ… Şi mai mare mărturie au fost Ilie Cârcotă, şoltuzul de târg de Bârlad şi cu 12 pârgari, şi Nacul neguţătorul, Apostol Goian, Ionaşco Dinga şi fratele său Siva, Ionaşco Zupcu şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[1294].

1676, februarie 25: Orăş, Romaşco, Nastaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheliţei, vând paharnicului Ştefan (Cerchez), drept 148 lei, „părţile noastre din satul **Bereşti**, ce-s la obârşia Chinejăi, care sat ni-i moşie de pe mama noastră Angheliţa, de la moşul (bunicul) nostru Maftei Roşca; acest sat, patru părţi ale noastre, l-am vândut, fără partea Irinii, a surorii noastre, care nu s-a vândut”[1295].

[1293] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 159, pp. 294, 295

[1294] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 444, p. 440

[1295] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 69, pp. 114, 115

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului,

cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa”. Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi

Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Angheliţa, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă

ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului". / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului". / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor"[1296].

1708, mai 6: Scrisoarea armaşului Iamandi, după cercetarea poruncită de vodă în pricina de stăpânire dintre Albul şi vornicul Iordache Racoviţă, la „satul **Munteni**, la ţinutul Fălciului, şi, pe lângă siliştea **Căpşeştilor**, la siliştea **Bereştilor**, care se ocupă de Gavrilaş". Martori au fost Ion Ghibanul, Constantin Şotropa, Ioniţă Ursul, Ionaşco Pleş, Gligorie Ţiganaş ot **Deleni**, Gligoriţă Neculai ot **Codru**, „şi aceşti oameni au mărturisit cu sufletele lor precum ştiu, că au auzit din părinţii lor, coum are Albul moşie la **Căpşeşti**, dar nu ştiu hotarul, nici cât loc are, şi Vasile Safăr, ce a fost vornic la Munteni, 11 ani, în zilele Ducăi vodă celui bătrân, a zis că nimenu nu a venit să ia de a zecea, nici o hliză, fără decât a venit Albul, cam furiş, la Safăr acasă şi i-a luat nişte in de pe casa lui Safăr, apoi Safăr a făcut ştire logofătului", despre „acest Albul, ce se acoliseşte de ani încoace de această moşie şi zice cum nu are nici o treabă logofătul Racoviţă, într-acea hliză, care este toată a lui". Alţi martori, precum Gligoraş sin (fiu) Nicolai ot Codru, mărturisesc cum că „are moşii logofătul Racoviţă într-acea hliză, ce se ţine

---

[1296] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

Gavrilaş, şi a mărturisit Gheorghe zet (ginere) Vârlan cum a citit, mai înainte vreme, şi veleat la acest zapis nu a fost, iar măria ta, ca un domn milostiv, precum îi socoti, aşa vei judeca"[1297].

1898: „**Bereşti**, comună rurală în plasa Horincea, judeţul Covurlui, reşedinţa plășii Horincea, pe valea Chinejei, la 82 km de Galaţi. Se mărginește, la nord, cu Obârşeni (judeţul Tutova) şi Lupeşti, la est cu Slivna, la sud cu Balinteşti și Jorăști și la vest cu Vinderei și Rădești din Tutova. Această comună e udată de pâraiele Horincea, în marginea răsăriteană a comunci, Chineja, ce izvorește chiar de aici, şi de pârâiașul Merea. Are 5 cătune: Merea, Târgul Bereşti, reşedinţă, satul Berești, Aldeşti și Şipotele, toate aproape unele de altele, afară de Aldeşti şi Șipotele, care se găsesc mai sus și depărtate de reşedinţa comunală cu 4 km. Mai e apoi, lângă Șipotele, un grupuşor de case, cu numele Pănăşești, care însă nu formează cătun aparte. Dintre cătune, Târgu Bereşti e înființat de vreo 50 ani, celelalte sunt mult mai vechi. / Locuitorii acestei comune sunt: în Târgu Berești, bezmănari, mai mult evrei comercianți și meseriași, prea puţini români. În celelalte cătune, mai mult răzeşi şi puţini foşti clăcași, toţi români, însă a căror ocupaţie principală e plugăria și creșterea vitelor. Numărul tuturor caselor din comuna Berești e de 692. Contribuabili sunt 527; familii 762, cu 2.922 suflete, din care 1.492 bărbaţi, 1.430 femei, 1.494 necăsătoriți, 1.240 căsătoriţi, 170 văduvi, 9 divorţaţi, 325 știind carte și 2.597 neștiind carte. Numărul evreilor din Târgu Bereşti e de 78 familii, cu 412 suflete. Terenul de aici e compus mai mult din

[1297] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 10-12

dealuri și văi, puținul şes aflător e neroditor și acoperit cu nisip… / Biserici sunt 4: Sf. Gheorghe, în Târgu Berești, care datează de vreo 30 ani; Sf. Voevozi în satul Bereşti, iarăşi nu de mult construită; Sf. Nicolae, în Merea, și Adormirea Maicii Domnului, în Aldești. Afară de biserica din Aldești, care are pământ rural și e alipită de parohia Prodănești, celelalte biserici n-au pământ. Populaţia respectivă formează o singură parohie, cu catedrala Sf. Voevozi, 1 preot paroh, 1 preot ajutor și 4 cântăreți. Evreii au în Târgu Bereşti o sinagogă. / Școli sunt 4: una de băieți, două mixte și una de fete. În întiia, de băieți, din Târgu Berești, cu 40 elevi regulați, din 70 înscriși, se învață și împletitul pălăriilor de paie. A doua, de fete, tot în Târgu Bereşti, are 40 eleve, care urmează regulat, din 45 înscrise. A treia, mixtă, în satul Bereşti, are 21 școlari regulați, din 54 înmatriculați; şi aici se învață împletitul pălăriilor. A patra, tot mixtă, în Aldești, are 35 elevi înscrişi, din care urmează regulat 12-15. / În comuna Berești, şi anume în Târgu Bereşti, e reședința uneia din cele două judecătorii de pace rurale ale judeţului Covurlui, precum și sediul medicului plăşii Horincea”[1298].

[1298] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 377, 378

BEREŞTI

(Bărăşti, azi Bereşti, comuna Sascut, Bacău).

1633, februarie 2: Zapisul vornicului de gloată Petre, în care mărturiseşte „cum a venit înaintea noastră Bejan, feciorul lui stan din târgul **Agiud** (Adjud), de şi-a dat a sa dreaptă moşie din sat din **Conţeşti** (comuna Sascut, Bacău), ce se va alege partea mâne-sa Sărădicăi, fata lui Dragoman vătaful... Petrei lui Mătcu, pentru că i-a fost furat nişte cai şi s-au găsit de faţă la Bejan şi la alţi soţi ai săi. Deci şi-a plătit capul de-nchisoare cu această moşie, dinaintea Petrei lui Mătcu, pentru acei cai. Şi au fost la această tocmeală Gligorie Susanul de **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Fătul de **Micleşti** (lângă Şişcani, oraşul Adjud, Vrancea), Nene şi Gheorghe de **Mihileşti** (lângă Pădureni, oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Vasile de **Găleşeşti** (lângă Pânceşti, Bacău), Iuraşcu de **Măţcani** (între Corbeasca şi Gherdana, comuna Tătărăşti, Bacău), Procopie de **Bărăşti** (Bereşti, comuna Sascut, Bacău) şi mulţi oameni buni”[1299].

1645, iunie 16: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod sulgerului Palade „spre aceea ca el să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra drepte ale sale ocini şi cumpărături din **Bărăşti**, din gura Hurăeţei şi din gura Iapii, ce a fost cumpărat de la Chiriac vameşul, pe

[1299] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 284, p. 364

unde-i spune uricul”[1300].

BEREŞTI-BISTRIŢA

(comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău).

1634, februarie 15: Zapisul Sorei, fiica lui Ion Chiţu din **Popeşti** (lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ), nepoata lui Maftei Hociungu, prin care mărturiseşte că a vândut „partea mea toată din sat, şi din câmp, şi din ţarină, drept 6 taleri buni (lui Toader Boldescul – n. n.), dinaintea lui Mihăilă din **Bereşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), Tomei din **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), Budei din **Arămeşti** (comuna Bahna, Neamţ), Ciomârtan din **Căţeleşti** (azi Siretul, comuna Săuceşti, Bacău), Platon din Popeşti şi dinaintea a mulţi oameni buni”[1301].

1636, iunie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Gheorghe, fost vistiernic, Iuraşco, fost hatman, şi Marica, fiii lui Toader Başotă pivnicer şi ai cneaghinei Anghelina, care primesc ispisoace de întăritură pentru „dreptele lor ocini şi dedini, câte a patra parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi satul **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) pe Cracău, ce sunt în ţinutul Neamţului, cumpărătură lui Toader Başotă de la Gheorghiţă Ciolpan; şi iarăşi, partea lui Toader Başotă din satul

---

[1300] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 100, p. 87

[1301] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 55, p. 60

Cuciulaţi (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ), iarăşi din acel ţinut; altă parte de ocină din satul **Bereşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), cumpărătură de la Gheorghiţă Ciolpan şi de la alţi răzei ai lui; a treia parte din satul **Boteşti** (comuna Boteşti, Neamţ), ceare este în ţinutul Sucevei, pe râul Moldova, dedină a cneaghinei Anghelina a lui Başotă cel bătrân; altă parte de dedină, în **Mogoşeşti** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), pe Bistriţa; parte a satului **Şerbăneşti** (înglobat în Hârleşti, comuna Filipeşti, Bacău), cumpărătura mamei lor Anghelina"[1302].

1637, august 15: Dochia Giurgoie, fata Solomiei, nepoata Stanciului din Măstacăn, vinde „partea mamei, Solomiei, fata Stanciului, la sat la **Măstacăn** (comuna Măstăcani, Galaţi), din partea nemeşească a şasea parte din vatra satului, şi din câmp, şi din pădure, şi o parte din Poiana lui Găşu, jupânului Gligoraşco Bejan, drept 20 lei bătuţi… Şi-n tocmeala noastră au fost Ştefan Ponici din **Bereşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău) şi Mierăuţi Mareş din **Sârbi** (în Oancea, comuna Oancea, Galaţi)"[1303].

1774, iunie: Satele **Bereştii, Pădurenii, Ciumaşii** şi **Iteştii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[1304], aveau **toată suma caselor 107**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 106. / **Birnici:** Vasile Ciumaş din Valia Ră / Vasile, ciobotar din Valia Ră /

[1302] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 427, pp. 489-491

[1303] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 161, pp. 153, 154

[1304] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 72, 73

Toader, jugănar din Valia Ră / Sandul Cenuşă din Valia Ră / Vasile Pătru din Valia Ră / Maftei Pătru din Valia Ră / Ion Roman din Valia Ră / Vasile Roman din Valia Ră / Gheorghe fiul lui din Valia Ră / Andrei Hălăcian din Valia Ră / Vasile, bârsan din Valia Ră / Pavăl Gologan din Valia Ră / Andrei Brumă din Valia Ră / Ştefan Gologan din Valia Ră / Lupul Ţanpău din Ilieş / Neculai Chiriac din Ilieş / Ştefan Ignat din Ilieş / Toader Brumă din Ilieş / Ioniţă Cenuşă din Ilieş / Sandu Cenuşă din Ilieş / Ioniţă Cenuşă din Ilieş / Ion Giuncul din Ilieş / Vasile Crihan din Ilieş / Ion sin (fiu) lui Toader Crihan din Ilieş / Toader Chiriac din Făgheţel / Vasile Chiriac din Făgheţel / Vasile fiul lui Toader Chiriac din Făgheţel / Costantin fiul lui Necoară din Făgheţel / Ion Brumă din Făgheţel / Acsintie Brumă din Făgheţel / Toader Albu din Făgheţel / Ignat Necoară din Făgheţel / Stratu fiul lui Ilii din Făgheţel / Ion fiul lui Ursul Ciumaş din Făgheţel / Costantin Ciumaş din Făgheţel / Vasile Crihan din Făgheţel / Grigore Pocitanii din Făgheţel / Lupul Verdeş din Hălmăcioi / Ion a diaconiţii din Hălmăcioi / Mihălache Blende din Iteşti / Vasilache, rus din Făgheţel / Ion Ciumaş din Iteşti / Doroftei zet (ginere) lui Mititel din Iteşti / Sandu Chiriba din Iteşti / Costantin Mititel din Iteşti / Ioniţă Oai din Vaia Ră / Lupul Oai din Ilieş / Gavril Pocitanii al Ţintii / Ion, pas / Ştefan Grapă din Iteşti / Ion fiul lui / Ioniţă al lui Brânză din Şerbăneştii lui Istrate / Gheorghe al lui Cufu din Şerbăneştii lui Istrate / Lupul Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan al lui Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ion Chelsăi din Şerbăneştii lui Istrate / Ursachi fiul lui din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Mărdari, rotar din Şerbăneştii lui Istrate / Ioniţă Brânză

din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan fiul lui din Şerbăneştii lui Istrate / Mihălachi Marcoci din Şerbăneştii lui Istrate / Radu al lui Brânză din Şerbăneştii lui Istrate / Trohin Vatră din Şerbăneştii lui Istrate / Andrei Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ion fiul lui Andrei Gioncul din Şerbăneştii lui Istrate / Ioniţă Popa din Şerbăneştii lui Istrate / Ursul Floriş din Şerbăneştii lui Istrate / Vasile, butnar din Şerbăneştii lui Istrate / Ursul Chifu din Şerbăneştii lui Istrate / Luca, butnar / Neculai Rădăcină din Şerbăneştii lui Istrate / Dumitraşco al butnarului din Şerbăneştii lui Istrate / Toader Pocitanii din Şerbăneştii lui Istrate / Lupu Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Pavăl Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Ursachi Crihan din Şerbăneştii lui Istrate / Ştefan, ciobotar din Şerbăneştii lui Istrate / Vasile Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Sandul Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Savin Grăpeniş din Şerbăneştii lui Istrate / Neculai Humă din Şerbăneştii lui Istrate / Tănasă, olar din Şerbăneştii lui Istrate / Cozma Burciu din Şerbăneştii lui Istrate / Tănasă pas din Şerbăneştii lui Istrate / Vasile fiu spătăriţii din Şerbăneştii lui Istrate / Andronachi Ciumaş din Şerbăneştii lui Istrate / Stoica, muntean, vornic din Şerbăneştii lui Istrate / Ursachi Albu din Şerbăneştii lui Istrate / Neculai Giosan din Şerbăneştii lui Istrate / Neculai Vlas din Şerbăneştii lui Istrate / Toader, surugiu din Şerbăneştii lui Istrate / Costantin, băcăoanu din Şerbăneştii lui Istrate / Gheorghe fiul lui, din Şerbăneştii lui Istrate / Ioniţă Floriş din Şerbăneştii lui Istrate / Trifan Floriş din Şerbăneştii lui Istrate / Ioana cu fecior holtei / Toader Cumpătă / Andrei Negraeş / Ilii Ciumaş / Lupu Ciumaş / Mihălache Blende. // **Rufeturi:** Diaconul Vasile din Şerbăneştii lui Istrate.

1898: „**Bereşti**, comună rurală, plasa Bistriţa de sus, judeţul Bacău, situată în valea pârâiaşului Berești și pe dealurile dintre Bistriţa și Siret. Se compune din 3 cătune: Bereşti, reşedinţă, Climeşti, mai sus, și Pădureni, mai la Sud de Bereşti. Pe la 1803, când s-a întocmit Condica Liuzilor, se afla în judeţul Neamţ, ocolul Siret, sub numele de Bereşti-Itești. (*Uricarul* lui Codrescu, vol. VII, p. 272). / Se învecinează: la nord, cu teritoriul comunei Galbeni, județul Neamţ, de gara căreia se îndepărtează cu 6 km; la est, cu teritoriul comunei Şerbeşti; la sud, cu secţia Bradul (comuna Șerbești); la vest, cu teritoriul comunei Racova. / Are o şcoală mixtă în satul Bereşti, care funcţionează din 1860, întreținută de stat şi aşezată într-un local clădit cu vălătuci, închiriat de comună. La 1891, şcoala a fost frecventată de 29 copii, dintre carie 9 fete. / Biserici sunt 3, deservite de 1 preot și 4 cântăreți: Se numără 370 case de locuit, dese, şi 7 cârciumi. Populaţiunea numără 368 capi de familie și 1.525 suflete, dintre care 1.480 români, 34 izraeliţi, 9 armeni, 2 unguri, toţi de protecţiune română. După felul ocupaţiunii, se deosebesc în: 600 agricultori, 11 meseriași, 10 comercianţi, 25 profesiuni libere, 40 muncitori şi 31 servitori. Știu citi şi scrie 111, dintre cari 11 femei; nu știu carte 1.414, dintre care 745 femei. Contribuabili, după recensămîntul pentru perioada 1891-1896, sunt 323… / După legea rurală din 1864, s-au dat 129 fălci şi 40 prăjini pământ la 38 locuitori în împroprietărire. Comuna are o întindere de 3.661 hectare. Proprietari mari sunt: urmașii lui Alexandru Catargiu, care stăpânesc o întindere de 501 hectare, ce le dă un venit de 10.000 lei anual; Ovanes Christea, care stăpâneşte 387 hectare, ce dau un venit de 9.000 lei pe an;

Mihail Costea Haret, 107 hectare, care-i dau 1.700 lei; urmaşii lui Gh. Răzmeriţă, cu 180 hectare şi un venit de 3.000 lei; Preotul C. Borcea, 95,28 hectare şi venit de 2.300 lei; şi Dimitrie Giosanul, cu 50 hectare și un venit de 1.800 lei … Animale sunt: 144 cai, 817 vite mari cornute, 264 porci şi 1.328 oi, cari aparțin la 21 proprietari şi care, în 1881, au dat 2.656 kg lână amestecată. Stupi de albine se găsesc 60, care, în 1890, au dat 232,38 kg miere și 77.46 kg ceară”[1305].

BEREŞTI-MERIA

(Bereşti, comuna suburbană Bereşti-Meria, Galaţi).

1645, iulie 13: Fraţii Ionaşco Ţâra şi Maria, împreună cu soţul acesteia Mirăuţă, „mărturisesc că Tofana, cumnata lor, văduva fratelui lor Simion, stăpâneşte singură o parte din satul **Bereşti** (comuna suburbană Bereşti-Meria, Galaţi), moştenită de la mama lor, dar care, între timp, fusese vândută de un alt frate al lor, Constantin, ulterior răscumpărată de Simion şi Tofana. A patra parte din Bereşti a rămas în stăpânirea lor şi a nepoţilor lor, fiii lui Constantin”[1306].

1774, iunie 5: Satul **Bereştii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Horincii, avea, după recensământul lui Rumean-

---

[1305] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 376

[1306] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 130, p. 107

ţev[1307]. **Rufeturi:** Iordache, ruptaş / Ichim Berescul, ruptaş / Dumitraşcu Bole, ruptaş / Ioana, babă / Baba Sanda.

BEREŞTI

(sau Ubereşti pe Prut, raionul Leova, Moldova).

1546, aprilie: Întărit de Petru (Rareş) voievod stolnicelului Ioan Golăe, care cumpără, cu 120 zloţi tătăreşti, de la fraţii Crăciun, Trifan, Păşcan, Tudosia şi Mariica, feciorii lui Ilea, nepoţii lui Mihul Lopată, „din privilegiile de cumpărătură ce le-a avut moşul (bunicul) lor Mihul Lopată de la Ştefan voievod, dintr-un sat de pe Prut, anume **Ubereşti** (Bereşti, raionul Leova[1308], Moldova), unde a fost Ilea jude, trei părţi”[1309].

[1307] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 96

[1308] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 31

[1309] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. I, Iaşi 1906, pp. 214-216

BEREVOIEŞTI

(sau Berivoieşti pe Sărata, lângă Plotuneşti, Neamţ).

1484, mai 14: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Ion Parava şi Tatul Berivoiescul, care cumpără, cu 37 zloţi tătăreşti, de la Şteful Cernătescul, „o selişte numită **Berivoeşti**, pe Sărata, mai jos de Plotuneşti”[1310].

BEREVOIEŞTI

(lângă Stolniceni, comuna Răuseni, Botoşani).

1640, octombrie 17: Vasile Lupu voievod întăreşte fostului logofăt Pătraşco Ciogolea „drepţii lui vecini, anume: Ionaşco, Mihăilă, Ştefan, Toader, Ştefca, Coste, Mărdarie, Toma, Arpentie, Nicoară, Luca, Simion, Gheorghe, Drăgancea care au fost din **Glăvăneşti** (comuna Andrieşeni, Iaşi), iar acum aceşti oameni sunt în satul boierului domniei mele mai sus scris **Berevoieşti** (lângă Stolniceni, comuna Răuseni, Botoşani)… / Şi cu mare rugăminte s-a rugat Pătraşco Ciogolea să plătească pentru ei câte doi bani şi jumătate, pentru cislă, într-un an… şi

[1310] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 39-43

le-a plătit toate dabilele, şi a dat pentru aceşti oameni 160 ughi (ducaţi ungureşti)”[1311].

BEREZENI

(fostul Ulmi, „unde a fost Roman”, apoi Gura Sărăţei, azi Berezeni, comuna Berezeni, Vaslui).

1487, octombrie 12: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Lupe şi Trifan, care cumpărase, cu 80 de zloţi tătăreşti, de la Stanciu al lui Husea, „din uricul său drept şi propriu, un loc din satul mai sus de gura Săratei. Anume unde se cheamă Ulmii, şi jumătate din Husiani (tot Berezeni), mai jos de cura Săratei, şi cu Sărata şi Gura Grăgiştei… Sora, fiica lui Laţcu de la Moisia a vândut ocina sa dreaptă, un sat pe Moisia, anume Vultureşti, de asemenea slugii noastre, panului Lupe, pentru 150 de zloţi tătăreşti”[1312]. Hotarul, din veac.

1492, ianuarie 14: Întărit de Ştefan voievod, fraţilor Stoian şi Lupe, care cumpăraseră, cu 40 zloţi tătăreşti, de la Neaga, fiica lui Alexa, nepoata lui Sin vistier, „jumătate din seliştea de la gura Muşatei, anume unde a fost Roman, partea de jos”[1313] (Berezeni). Hotarul, din cel vechi.

[1311] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 471, pp. 462, 463

[1312] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 16, pp. 25-27

[1313] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 107, pp. 212, 213

1626, septembrie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod Nastasiei, jupâneasa răposatului Vrabie postelnicul, după ce „s-a pârât de faţă înaintea noastră cu Ion fost comis, pentru satul **Brezănii** (Berezeni pe Elan, lângă Bârsana, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului, zicând Ion comisul că are femeia lui moşii acolo, într-acel sat, şi a arătat nouă şi ispisoc de la Ştefan Tomşa voievod, precum s-a luat acel sat pentru viclenii, când a pribegit Vrabie postelnic, şi i s-a dat lui. Iar jupâneasa Vrăbioai a arătat nouă dres şi uric de cumpărătură de la Constantin voievod, precum a fost acel sat cumpărătura boierului ei, Vrabie postelnic”[1314].

1634, aprilie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod Nastasiei, jupânesei lui Vrabie postelnic, după judecarea pârei împotriva fostului vornic Ion, pentru „partea Drăgaei din sat **Berezănii** (comuna Berezeni, Vaslui), pe gura Elanului. / Ion biv vornic, cu jupâneasa sa Ioana, aşa au arătat, că acea parte a mătuşii lor Drăgaea nu este vândută lui Vrabie postelnic, ci le-a făcut lor Vrabie mari împresurări; iar Nastasia Vrăbioae a arătat ispisoace de cumpărătură de la Simion Moghila voievod, şi dres de la Constandin voievod, şi iarăşi ispisoc de pâră de la Miron Barnovschi voievod, precum acea parte a Drăgaei este dreaptă cumpărătură răposatului Vrabie postelnic dintr-acel sat Berezănii”[1315].

1637, august 26: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, Nastasiei, jupâneasa lui Vrabie postelnic, după ce s-a pârât cu fostul vornic Ioan „pentru

---

[1314] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 123, pp. 153, 154

[1315] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 105, p. 117

parte din satul **Berezănii**, pe gura Elanului, arătând Ioan vornic, cu jupâneasa sa Iovana, că acea parte a mătuşii lor, Drăgae n-ar fi vândut-o lui Vrabie postelnic. Iar Nastasia Vrăbioaie, arătând ispisoace domneşti, precum este dreaptă cumpărătură lui Vrabie postelnic, a pus soroc lui Ioan vornic, ca să aducă 24 de oameni buni, care să jure pe sfânta evanghelie precum n-a vândut moaşa lor Drăgae acea parte de ocină lui Vrabie postelnic; la care soroc, venind Vrăbioae şi ginerele ei Amza, au aşteptat, iar Ioan vornic n-a mai venit"[1316].

1644, ianuarie 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Ivana, jupâneasa lui ion fost vornic, a pârât de faţă pe Mărica şi Aniţa, fetele lui Vrabie fost postelnic, pentru partea Drăgaei din satul **Berăzenii**, pe gura Elanului, zicând Ivana precum acea parte a fost a mătuşii sale Drăgaea, nevândută, şi a stăpânit-o Vrabie postelnic fără de caleIar Mărica şi Aniţa, fetele lui Vrabie postelnic, au arătat ispisoace de cumpărătură de la Simion Moghila voievod, de la Constantin voievod şi ispisoc de pâră de la Miron Barnovschi voievod, precum acea parte a Drăgaei este dreaptă cumpărătură răposatului Vrabie postelnic din acel sat Berezănii"[1317].

1898: „**Berezeni**, comună rurală în partea de sud-est a plășii Prutul, judeţul Fălciu, aşezată pe șesul Prutului, în partea de est, și pe dealurile de la vest dinspre comuna Roșieşti. E mărginită, la nord, cu comuna Rânceni, şi la sud, cu comuna Bozia. Este formată din satele:

1316 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 165, pp. 156, 157

1317 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 238, p. 218

Berezeni, Vicoleni şi Satul Nou. Se întinde pe o suprafaţă de 4.433 hectare. Are o populaţie de 296 familii, cu 1.155 suflete și 360 contribuabili, între care sunt 40 evrei, 12 unguri, 10 bulgari și 7 armeni. Toţi locuitorii, afară de evrei şi armeni, se ocupă cu lucrarea pământului. Viia se cultivă pe o întindere de 37 hectare. Pădurea este mică. / Are: o școală şi două biserici; un iaz și două bălți cu peşte. Pruteţul și Prutul îi udă marginea de est; Pârâul Muşat, marginea de nord, şi Copăceanca, marginea de vest… Vite: 1.324 vite cornute, 138 cai, 2.123 oi şi 226 porci. / **Berezeni**, sat… aşezat pe platoul Prutului. Suprafaţa moşiei este de 2.145 hectare. Are o populaţie de 100 familii, cu 400 suflete și 125 contribuabili. Este reședința comunei. Are: o şcoală, înființată în 1862, frecventată de 20 școlari; o biserică, cu 1 preot și 2 cântăreţi, foarte veche. A fost restaurată în 1884… Satul Berezeni formează un trup cu satul Vicoleni, de care se despare numai prin pârâul Berezeni, ce trece printre ele”[1318].

BEREZLOGI

(lângă Susleni, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Berezlogii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Câmpurilor, după recensământul lui Rumeanţev[1319], avea **toată suma caselor 22**. Scădere rufe-

---

[1318] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 382, 383

[1319] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 471

turi 9: 6 volintiri, 1 diacon, 1 jidov botezat, 1 femeie săracă. Rămân birnici 13. / **Birnici:** Arhipi al lui Gherghiului / Antohi Cerchez / Ştefan fiul lui Vasile / Pricopi Doroş / Alecsandru, vornic / Andronachi fiul Posticăi / Vasile Raţă / Vasile Pascal / Tănase Stahi / Petre Doroş / Nistor Streche / Ştefan Streche / Ştefan, butnar. // **Rufeturi:** Irimie Raţă, volintir / Moisăiu Hlubă, volintir / Toader Hlubă, volintir / Ion Poiană, volintir / Antohi Hlubă, volintir / Stahi Doroş, volintir / Ivan, diaconul / Hilimon, jidov botezat / Paraschiva a lui Gavril, săracă.

1904: „Sat în judeţul Orhei, volosti Susleni, aşezat într-un hârtop din stânga văii Drizinicei. Numărul caselor 81; biserica Sf. Mihail; vite mari cornute 172; populaţiunea 804 suflete”[1320].

BERHOMET PE PRUT

(pe Şoviţa şi Prut, Bucovina, Ucraina).

Aflat pe râuşorul Şoviţa, care curge dinspre Oşehlib, ca prim afluent din ţinutul Coţmanilor, care se află în stânga Prutului, Berhomet cuprindea şi două sate mai mici, Lăpuşna şi Mejebrodi, având, în 1774, 49 de gospodării, cele mai multe dintre ele rutene, colonizarea cu galiţieni sporind numărul locuitorilor, care, în 1784, ajunge la 100 de familii. Biserica de lemn, cu clopotniţă

[1320] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 28

tot din lemn, a fost construită în anul 1786, când a şi fost închinată Sfântului Nicolae.

1741, aprilie 2: Grigore Ghica Vodă, împlinind dorinţa răposatului Gheorghe Ursachi jitnicer, dăruieşte mănăstirii Barnovschi săliştea Berhomet, de lângă moşia Jucica. În 16 decembrie 1756, satul **Berhomet** aparţinea „Du-sale stolnic Constantin Rusăt”, după cum rezultă dintr-un raport de hotărniciri al jitnicerului Iamandi. / De-a lungul veacurilor, moşia Berhomet s-a tot pustiit sau şi-a tot schimbat vetrele de sat, dovadă fiind numele celei mai întinse şi roditoare ţarini, Sălişte.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[1321], din 1772-1773, înregistrează la **Berhomete** „35 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Grigorii, un dascăl, Dumitro, 3 văduve, Maria ŞTEFĂNIASA, Tichiana şi Catrina, 1 jidov, Saul, 4 case pustii şi 25 birnici, aceştia fiind: Ivan BODILIVSKI, Neculai MÂNDRIC, Ivan MÂNDRIC, Hrihor MÂNDRIC, Iftemi ŞLIMKO, Mihail MANDRIC, Mihail SPOROJCIUK, Ion DRONUC, Andrei DRONUC, Fedor COSOVAN, Andrei MANDRICIUK, Tudosii MANDRICIUK, Mihail HAPKO, Vasile ANDRIEŞCIUK, Fedor CUPCIAK, Zahera MANDUC, Hrihor brat ego, Ivan STAROJCIUK, Vasile sin MAJUC, Hriţco zet LUCHINUC, Andrei nepot lui NECULAI, Mihail PAŞIŞNIC, Vasile DRUNUC, Timofei MANDRUC şi Ştefan vătăman.

1843: **Berhomet** pe Prut avea 550 creştini ortodocşi, păstoriţi de George IANIVICI. Patron bisericesc era Ignaz de ANTONOVICI. În 1876, când patron bisericesc era Smaranda von WASSILKO, parohul Olim-

[1321] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 417

pie CHISILIŢĂ păstorea 1.537 enoriaşi. În 1907, patron al bisericii ortodoxe din Berhomet pe Prut devenise evreul Hersch WEISSELBERGER, paroh fiind acelaşi Olimpie Chisăliţă, născut în 1832, preot din 1855, paroh din 1860, care-l avea drept cantor, din 1900, pe Vasile SKRABA, născut în 1853.

1857: În Berhomet pe Prut a funcţionat o şcoală cu 3 clase[1322].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman: **Coţman** (judecătorie de district), Berhomet pe Prut, Bordei sau Burdigeu, Cliveşti, Davideşti, Dubăuţi, Hacrileşti, Iujeniţa, Ivancăuţi, Clivodin, Laszkowka, Lujeni, Malatineţ, Mămăieştii Vechi, Mămăieştii Noi cu Cutul Strileţchi, Nepolocăuţi, Orăşeni, Oşehlib, Piedecăuţi cu Ţopeni, Revacăuţi, Revna, Şipeniţ, Şişcăuţi, Stăuceni, Suhoverca, Valeva, Viteleuca”[1323].

1890: Comuna Berhomet pe Prut avea 1.700 locuitori, păstoriţi de parohul Olimpie Chiseliţă şi de cantorul bisericesc Vasilie Şcraba. Primar al comunei era Dimitrie Cupcenco, iar cei doi învăţători se numeau Timotei Hnidei şi Franz Maurer.

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Berhomet pe Prut**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată pe malul stâng al Prutului, între Piedicăuţ, Revăcăuţ şi Dubăuţ şi aproape de Şipeniţa. Suprafaţa: 4,73 km

---

[1322] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 18, 1876 p. 79, 1907 p. 103

[1323] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

p.; populaţia: 748 locuitori ruteni, de religiune gr. or. Este străbătută de drumul principal Sniatin-Cernăuţi, care se uneşte aci cu drumurile districtuale ce vin de la târgul Coţman şi de la Hliniţa. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Sf. Nicolae”, de care ţine şi biserica filială din Revăcăuţi. Odinioară a fost sat cu moşie, dăruit de Gheorghe Ursachi Domnitorului Grigore Ghica, care, prin documentul din 2 Aprilie 1741, l-a făcut danie mănăstirii Barnoschi. La 1876, se găsea în posesiunea boierulul Constantin Ruset; iar un an după aceasta, trecu în stăpinirea boierulul Iordache Bălănescu. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu prăsila de vite. Are 2 fabrici de spirt şi mai multe mori. Comuna posedă 511 hectare pământ arabil, 27 hectare fânaţuri, 18 hectare grădini, 40 hectare izlazuri, 6 hectare şi 50 ari pădure şi 3 hectare 50 ari heleştee şi bălţi. Se găsesc 56 cai, 284 vite cornute,191 oi, 214 porci şi 43 stupi de albine. **Berhomet pe Prut, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 1,82 km p.; populaţia: 63 locuitori, în majoritate izraeliţi, restul ruteni”[1324].

1910: Comunele vechi răzăşeşti, din categoria a III-a, sunt „Banila rusască, Ispas, Milie, Vijniţa, Zamostie, Carapciu pe Ceremuş, Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Văscăuţ pe Ceremuş, Staneşti de jos pe Ceremuş, Staneşti de sus pe Ceremuş, Barbeşti, Costeşti, Cabeşti, Comareşti, Panca, Jadova, Nepolocăuţ, Piedecăuţ, Revacăuţ, Berhomet pe Prut, Ivancăuţ, Hliniţa, Valeva, Cuciurmic, Verbăuţ, Horoşăuţi, Boianciuc, Babin, Vasileu, Samuşin, Cincău, Culeuţ şi Repujineţ. Afară de aceasta, se află singurite familii răzeşeşti,

[1324] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 12

împrăştiate în întreaga ţară, în felurite stări şi servicii. În părţile cele rutenizate există şcoli rutene. Mazilii şi răzeşii sunt, după lege, constrânşi a trimite copiii lor la aceste şcoli”[1325].

1914: S-a jertfit pentru Bucovina şi „**Mihail a lui Vasile Cupceanco**, născut la 22 mai 1883, în **Berhomet pe Ceremuş**, ar fi murit, la finea lui noiembrie 1914, în Polonia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Elisabetei Cupceanco, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”.

1919: Din Comisiunea agrară de ocol Vijniţa făcea parte, ca reprezentant al ţăranilor, şi „**Nicolai Hrebiuc**, agricultor, Berhomet pe Ceremuş”.

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Wassilko-Serecki George conte**, strada Flondor 38, Berhomet pe Prut, Banila pe Siret”[1326]. / La Berhomet pe Prut s-a născut poetul evreu, de limbă germană, Moses ROSENKRANZ (1904-2003).

[1325] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 1, bilunar – proprietar şi editor: Prof. Dr. Iancu cav. De Cuparencu; redactor responsabil: Teofil cav de Manescul; tipografia lui E. Kanarski, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 4-7

[1326] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

BERHOMET PE SIRET

(lângă Lucavăţ şi Vijniţa, Bucovina, Ucraina).

1696, aprilie 20: Aflat pe Siretul Mare, aproape de izvoarele acestuia, dar şi aproape de Vijniţa, de Jadova şi de Lucavăţ, Berhomet pe Siret este atestat în 20 aprilie 1696, când Mihalaşco, nepotul lui Coste de Lucavăţ, vinde partea lui de sat Berhomet lui Vasilie, fiul lui Gavril Căzăcescu. / Povestea satelor de pe valea superioară a Siretului începe înainte de descălecat, cu un oarecare Pancu, aşezat în acele locuri, vatra lui de sat numindu-se, peste ani, Pancăuţi. Feciorul cel mare al lui Pancu, Luca, şi-a defrişat o vatră de sat în apropiere, vatra lui numindu-se Lucavăţ. / Luca, feciorul lui Pancu, a avut doi feciori, Stan şi Şerbco, bărbaţi viteji, care au slujit cu credinţă în oastea lui Alexandru cel Bun, iar voievodul, cinstind aceste „adevărate slugi” (vasali, deci boieri), îi împroprietăreşte pe cei doi cu „ocina lor… două sate, anume Lucaveţ şi Pancăuţi şi cu toate poienile şi pădurile şi cu pâraiele şi pe Siret în Sus, şi cu Mihodrea, al căror hotar se alătură de ele, de demult”. Lucrurile acestea le putem afla din uricul din 16 februarie 1428, prin care copiii lui Stan (Iurie, Cuzma şi Motruna) şi ai lui Şerbco (Simeon, Costea, Dieniş şi Şandru) primesc întăritură domnească. / Berhomet pe Siret este, deci, o altă vatră de sat, întemeiată de strănepoţii lui Pancu, fii ai lui Luca, iar dovadă stă faptul că nu numai Mihalaşco, fiul lui Coste de Lucavăţ, ci şi Ion şi Mihail, feciorii lui Vasilco Lucaveţchi (deci, tot… de Lucavăţ) din Sniatin, vând lui

Vasilco al lui Gligorie Căzăcescul părţile lor de sat şi pe vecini, martori ai tranzacţiei cu pământ şi oameni fiind Dumitraşco Simionciu, Gligorie Săul, Toader Bercea, Toader şi Savin Vonciul, Ion Măglei şi Gheorghiţă Vivor (Viore).

1696, aprilie 20: Mihalaşco, nepotul lui Coste de Lucavăţ vindea părţile sale de moşii din Lucavăţ, Berhomet şi „Pancoveţ", pentru 12 lei turceşti, „lui Vasilco, ficiorul Căzăcescului Grigori".

1698, februarie 23: Ian şi Mihailo, feciorii lui Vasilco Lucaveţchi din Sniatin, vindeau lui Vasilco, feciorul lui Gligorie Căzăcescul, părţile lor de moşie din Lucavăţ, Berhomete şi „Panceşti… cu vecini, cu tot, şi cu lazuri, şi cu tot vănetul, şi poene căte sănt în partea noastră", pentru 50 lei bătuţi, iobagii vânduţi fiind Ion Măglei, Toader Pauluc, Simion Danco, Ghiorghi Danco, Ghiorghi Răus, Macsim Răus, Simion Suş, Samson Holoşne şi Gligore Androne.

1706, mai 11: Gavrilaş Frunză şi jupâneasa Gafiţa, fata lui Andronachi Vlad, lăsau copiilor lor, Ioan şi Maria, jupâneasa diaconului Nicolai Borşan, părţile de moşii moştenite după bunicul lui Frunză, Andronachi Peletiuc, „în Vilavce, în Carapciu, în Costeşti, în Comă-reşti, în Budiniţă şi pe aiure de pe socrul meu, Andro-nachi sin Simion Vlad în Banila moldovenească şi de pe soacra me, Nastasie, fata lui Vasile Căzăcescul, având noi parte de moşie în Berhomete, în Lucavăţ, în Panca şi în munte, în ţănutul Sucevii, şi în Vaselev, în ţănutul Cernăuţului".

1711, noiembrie 12: Micuţa Vasilco, jupâneasa lui Andrieş Brânzanul, vindea partea ei de moşie şi de sat Berhomete lui Dumitraşcu Calmuţchi, Acelaşi Dumitraş-

cu Calmuţchi va cumpăra, în 10 ianuarie 1712, şi părţile de moşie ale Magdei, fata lui Gavril Lucaveţchi, jupâneasa lui Grabovschi.

1720, noiembrie 15: Ursachi Isar, căpitan, şi Sandu Pelin, fost căpitan, certificau că Sandul Săul, nepot de fată Onciului, a cumpărat de la Samuil Onciul, de la vărul său, Ion, şi de la alţi fraţi ai lor, cu 50 lei, „a opta parte de sat de Lucavăţ şi din Berhomet”.

1736. iulie 15: Un alt stăpânitor, în Berhomete, a fost Velicico Cheşcu, care îşi disputa cu Gheorghiţă Cheşcu, fiul Anei, dreptul de stăpânire a iobagilor, dar Gheorghiţă pierde părţile de sat, pe care le apucase, în 24 iunie 1737, când Gheorghe Pârvul obţinea uric de la Grigore Ghica Vodă că ale lui sunt acele părţi din satul Berhomete.

1736: „Ajuns-a osândă pe biata Moldovă” cu atâtea domnii străine, dar o rază de speranţă părea să se ivească, în 15 decembrie 1736, când revenea în scaunul domnesc Grigore Ghica Vodă, domn „mai bun şi mai înţelept, numai tot fire de grec”[1327], şi când Ion Neculce a fost numit, iarăşi, vornic al Ţării de Sus. Şi, cum se întrevedea, deja un nou război ruso-turc, „Grigore Vodă a trimis, pe supt munte, la Câmpulung, la Vicov, la Berhomete, de-au strâns oameni tineri, cu sineţe, ca vreo opt sute, de le da bani şi tain, de i-au ţinut la Iaşi, toată vara”[1328].

1753, aprilie 27: Ştefan Capşe şi fiul său, Vasile Capşe, vând părţile lor din sat lui Alecsandru Vasilco, boier dintr-un vechi neam moldovenesc, cu rădăcini în vremea lui Ştefan cel Mare.

[1327] Ibidem, p. 313
[1328] Ibidem, p. 316

1755, noiembrie 20: Urmaşii lui Gheorghiţă Onciul, Paraschiva şi Silion, cedează partea lor de moşie lui Mihalache Cheşco, în contul unei datorii neplătite, dar moşia lui Cheşco va fi împresurată de Tăutuleşti şi de alţi răzeşi din Vijniţa, după cum rezultă dintr-o jalbă din 17 august 1762.

1772, septembrie 12: În Berhomet se „răzăşeau", dar nehotărnicite, moşiile mazilului de Suceava, Alecsandru Vasilco, şi cea a şătrarului Ilie Cârste. Vasilco stăpânea un sfert de sat, după cum rezultă dintr-o jalobă din 7 decembrie 1764.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[1329], din 1772-1773, înregistrează la Berhomete din Ocolul Berhometelor „64 – toată suma caselor", însemnând 1 popă, 9 femei sărace şi 54 birnici.

1774: Satul Berhomete pe Siret avea 63 familii, iar în 1784, 101. Comisia Aulică de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, nota, în 1783, că „în acest hotar al Lucavăţului e aşezat, acum, satul Berhometele, care s-a întemeiat nu demult, dar n-are hotar propriu, ci ţine de Lucavăţ"[1330], însemnarea aceasta argumentând descendenţa din Pancu, prin Luca şi prin urmaşii acestora, care, toţi, erau răzeşi, deci co-proprietari ai satului şi ai moşiei, iar noua vatră de sat, de curând întemeiată, vizează migrarea huţulă, huţuli care vor forma, în 1910, două treimi din populaţia satului.

1786: Biserica satului, cu hramul „Sf. Nicolae", a fost construită în 1786, celelalte două biserici, cu hramul

---

[1329] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 336

[1330] Grămadă, Nicolae, Topinimia minoră a Bucovinei, vol. I, pag. 163

„Sf. Mihail” şi „Sf. Iurie”, fiind construite în a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

1788-1791: Contele Feodor Karacsay de Valy-esaka, participant la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, scria că „la Berhomet, are Domnul de Vasilco o herghelie considerabilă” [1331].

1843: Berhomet pe Siret, împreună cu Şipot, Mazuri, Bursuci şi Lăpuşna, reprezenta o parohie cu 2.236 enoriaşi, păstoriţi de parohul Grigorie PROCOPOVICI, patron al bisericii fiind Iordachi de VASILCO. În 1876, când patron bisericesc era Alexander von WASSILKO-SERECKI, parohul Alexander PALIEWICZ (în sursa citată, numele e tăiat cu creionul) păstorea peste 2.544 suflete. În 1907, baronul George von WASSILKO era patronul bisericii, paroh fiind Dionisie URSULEAC, născut în 1867, preot din 1900, paroh din 1903, preot cooperator era Ipolit GALLIN, născut în 1872, preot din anul 1900, iar cantor era Constantin ANTOFI, născut în 1880.

1861: În Berhomet pe Siret funcţiona o şcoală cu 6 clase[1332].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Vijniţa: **Vijniţa** (târg, cu tribunal) cu Bahna, Ciornohuz, Revna și Wiszenka, Berhomet pe Siret cu Lăpuşna, Mihodra, Cireşenca, Mazuri, Şipot cu Bursekeu, Ispas, Lucavăţ pe

---

1331 Ibidem, pp. 779-783

1332 *Schematismus der Bucowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 34, 1876 p. 91, 1907 p. 73

Siret cu Maidan, Meschibrod cu Podzaharie, Mihova cu Mega, Milie”[1333].

1886, noiembrie 30: S-a inaugurat linia ferată Hliboca-Berhomet-Carapciu, primii călători… festivi fiind Baron A. Vasilco, căpitanul ţării, Baron Mustaţă, reprezentant al comitetului ţării, Baron Eugen Stârcea, consilier guvernamental, colonelul Seracsin, Baron Eudoxiu Hurmuzachi şi N. Balmoş – căpitani districtuali, Baron A. Petrino, Dr. I. cav de Zotta etc[1334].

1890: Berhomet pe Siret avea 4.552 locuitori, doi preoţi (Grigorie Procopovici şi Epaminonda Dracinschi), trei învăţători (Mihail Ponici, Camilla Tanska şi Elisaveta Manovarda), primar al comunei fiind huţanul Georgie Havaleşco.

1893: Baronul Alexandru Vasilco-Sireteanul, „întors, în seara zilei din 7/19 august 1893, de la o vânătoare din împrejurimile Lăpuşnei, înconjurat de o mulţime de companioni şi plin de voie bună, s-a culcat… spre a nu se mai scula”. Se născuse, la Berhomet pe Siret, în 29 decembrie 1827, ca întâiul fiu al lui Iordachi Vasilco (mort în 1862), a urmat gimnaziul şi liceul la Cernăuţi, iar studiile universitare de drept, la Lemberg, absolvindu-le în 1849. S-a însurat cu Catinca Flondor din Hliniţa şi a intrat în politici, fiind ales „în colegiul proprietarilor mari”, încă din 1862, pentru Dieta Bucovinei. În 1868, a fost primit în „casa magnaţilor Consiliului imperial din Viena”. „În dieta ţării fu denumit de Majestatea Sa Împăratul, în trei rânduri, căpitan al ţării, pentru respectivele perioade legislative, şi anume în 16 august

---

1333 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

1334 *Revista Politică*, Anul I, Nr. 13, decembrie 1886, p. 4

1870, în 19 iulie 1884 şi în 21 septembrie 1890". „Majestatea Sa Împăratul îl distinsese, în anul 1885, cu Ordinul Cproane de fier clasa a doua, iar în anul 1887, cu demnitatea de consilier intim al său, cu titlul de excelenţă"[1335].

1898: S-a construit calea ferată forestieră „Mezybrody – Berhomet, de 91 de kilometri, pentru transportul lemnului de foc din pădurile ocolului Berhomet"[1336].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Berhomet pe Siret**, târg, districtul Vijniţa, aşezat pe ambele maluri ale râului Siret, între localităţile Lucaveţ şi Şipot-Privat. Suprafaţa 99,21 km p.; populaţia 4.552 locuitori huţani şi ruteni, de religiune gr. or. Se compune din vatra satului, cu 3.184 locuitori, din satele: Cereşenca şi Lăpuşna, şi din cătunele Mezebrodi şi Mihodra, Pletna şi Maidan. Este străbătut de drumul principal, ce duce de la Storojineţ la Vijniţa şi din care se bifurcă un drum comunal, ce duce, de la Berhomet, prin Lăpuşna, la Şipot-Privat, şi a fost odată şosea foarte umblată, formând, la trecătoarea muntelui Şurdin, o serpentină de artă. Este staţie de drum de fier a liniei locale, Slorojineţ – Berhomet pe Siret. Are un oficiu telegrafo-poştal; o şcoală populară mixtă, cu două clase; o biserică parohială, cu hramul „Sf. Treime"; o casă de economie şi este sediul unui silvicultor superior. Localitatea se găseşte pomenită sub numele Berhomete, la 1776, ca aparţinând unui mazil, cu numele Alecu Vasilco din Lucaveţ, care a clădit prima biserică aci. Astăzi localitatea Berhomet pe Siret,

---

[1335] Sbiera, I. G., *Baronul Alesandru Vasilco-Sireteanul*, în *Familia*, Nr. 34, Anul XXXI, 13 august / 1 septembrie 1895, pp. 397, 398.
[1336] Engel, Alexander von, *Österreichs Holz-Industrie und Holdzhandel*, I Theil, Wien 1907, pp. 196-202

împreună cu satele şi cătunele sale, precum şi cu coloniile germane, Alexanderdorf şi Catarinendorf, formează un *fideicomis* (proprietate mare privilegiată), care aparţine Baronului George Vasilco-Sereţchi. Posedă 1.867 hectare pământ arabil, 2.802 hectare finaţurl, 55 hectare grădini, 2.096 hectare izlaz, 13.590 hectare pădure. Are 551 cai, 2.304 vite cornute, 1.121 oi, 1.086 porci şi 360 de stupi. **Berhomet pe Siret, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Vijniţa. Suprafaţa: 200,45 km p.: populaţia: 1.315 locuitori ruteni, izraeliţi, germani, poloni şi români, de diferite confesiuni. Se compune din moşia Berhomete de pe Siret propriu-zisă, cu 192 locuitori, şi din următoarele localităţi: Alexanderdorf, Catarinendorf şi Şipot-Privat, formând împreună un *fideicomis* (mare proprietate priveligiată), aparţinînd baronului George Vasilco-Sereţchi. Se găsesc 193 cai, 320 vite cornute, 143 porci şi 300 stupi. Lângă Berhomete se găseşte muntele Stojoc, pe vârful căruia se vede un fel de peşteră, în care ar fi ascunse, după cum crede poporul, comorile vestitului haiduc huţănesc Doboş. Populaţiunea se ocupă cu prăsila vitelor şi cu lemnăritul, la fabrica cea mare de cherestea, din cătunul Mezebrodi, însă şi ca hăitaşi, la vânătorile mari, ce se fac în această regiune"[1337].

1918: A murit pentru Bucovina „**Constantin Pentescu**, născut la 6 mai 1881, la **Berhomet pe Siret**, a plecat, în octombrie 1918, pe frontul italian, lipsind, din timpul acesta, orice ştire despre dânsul. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale,

---

[1337] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 11, 12

Vasilena Pentescu, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1338].

1919: Din Comisiunea agrară centrală făcea parte şi „**Timotei Bujor**, agricultor Berhomet pe Siret”[1339].

1929: „De la gara Hliboca, cu trenul sau cu trăsura, pe valea superioară a Siretului, trecând prin oraşului Flondoreni, fost Storojineţ, se ajunge la Berhomete, sat mare şi frumos, aproape târguşor, cu vreo 8.000 locuitori, între care foarte mulţi evrei, aşezat la poalele munţilor. De la Berhomete, cu trenul forestier – se poate merge şi cu trăsura pe şoseluţă – în sus, pe frumoasa vale a Siretului superior, acum mărginită de frumoase şiruri de munţi, împăduriţi cu fag şi brad, foarte asemănătoare cu valea Argeşului, între cetatea lui Radu Vodă şi Cumpăna, şi cu valea Sabaşei. După 25 km de drum, ajung la satul Şipote sau Bursucău, aşezat pe un platou de terase, într-o frumoasa expansiune a văii, aşternuta cu fâneaţă şi păşune”[1340].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1341], următorii învăţători şi învăţătoare: Cojocaru Eugenia, comuna **Berhomet**, Centru, jud. Storojineţ, media 7,16; Săhleanu N. Claudia, comuna **Berhomet**, Darie, jud. Storojineţ. Media 8,04; Săhleanu N. Claudia, comuna **Berhomet**, Darie, jud. Storojineţ. Media 8,04”.

[1338] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 3, Cernăuţi 3 februarie nou 1921, pp. 28-33

[1339] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1340] Lupaşcu-Stejar, Alexandru, general, *Paradisul Românesc,* Bucureşti 1929, pp. 323,324

[1341] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

1944: Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar, pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu notele arătate în dreptul fiecăruia[1342]: Cojocaru Gheorghe, comuna **Berhomet** Centru, media 7,62; Goroveanu Dumitru, comuma **Berhomet** Centru, media 8,12”. / Important centru zonal de industrializare a lemnului, în perioada interbelică, Berhomet pe Siret se poate mândri cu două personalităţi culturale, care au văzut lumina zilei pe aceste meleaguri, poetul şi publicistul ucrainean Hariton BORODAI (1913-1944) şi etnografa ucraineană Miroslava ŞANDRU (1916-1938), mare colecţionară de folclor huţănesc.

BERINDEŞTI

(lângă Heci, comuna Lespezi, Iaşi).

1453, iunie 20: Întărit de Alexandru voievod logofătului Mihail, care primeşte uric pentru „satele, în ţara noastră, în Moldova: un sat pe Bistriţa, anume Vânătorii noştri, care sunt mai jos de târgul de la Piatra lui Crăciun, pe care noi înşine i-am dat în schimb pentru satul lui, pentru Ciumăleşti, care sunt pe Siret. Şi, de asemenea, îi întărim satele lui şi vislujenia şi ocinile drepte pe care le are de la înaintaşii noştri: pe Răut,

[1342] *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.

anume Procopeni, şi cu moară, şi Izbişcea, şi cu prisăcile care au ascultat şi ascultă de aceste sate, şi, mai jos pe Răut, la Fântâna Albă, unde sunt satele, şi, mai sus de cetatea noastră Hotin, un sat pe Nistru, anume Raşcăuţi, pe care i-a cumpărat cu banii săi drepţi, şi alt sat, lângă Sneatin, anume Gavrilăuţi , şi, mai sus de Budilcea, anume jumătate din Şirăuţi, pe care i-a cumpărat de la Şendrică (ultimele trei în Bucovina – n. n.). / Şi încă a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri pan Petru Hudici şi fiul său, Iaţco, şi ginerele său, pan Şandro, şi au vândut un sat, care este pe Moldova, anume Verijani, toate trei cătunele, credinciosului nostru boier, pan Mihail logofăt, de bunăvoia lor, pentru o sută şi pentru 40 de zloţi… Şi, de asemenea, îi întărim satele lui drepte, pe care le-a cumpărat pe banii săi drepţi de la pan Oană Pâşco, şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi alt sat mai sus de curte, anume Părtănoşi, şi alte sate de cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrata, şi **Berindeeşti**, şi Valea Seacă şi Heci, şi alt sat, lângă Cotnari, anume Giuleşti… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie după toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1343].

[1343] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, pp. 44-46

BERINDEŞTI

(lângă Săbăoani, comuna Săbăoani, Neamţ).

1606, mai 12: Întărit de Eremia Moghilă voievod mănăstirii Săcul, prin uricul pentru „două sate ungoreşti, anume **Săbăoani** şi **Berindeşti**, cu mori în izvorul satelor… care au fost drepte domneşti şi ascultătoare de ocolul Romanului”[1344].

1609, februarie 4: Întărit de Constantin Moghilă voievod mănăstirii Secul, care primeşte ispisov pentru „două sate, anume **Saboiani** şi **Berindeşti**, ce sunt ascultătoare la ţinutul Romanului… şi un sat, anume **Vânătorii**, din ţinutul Neamţului, pe aceiaşi apă, mai în sus de târg, care a fost drept domnesc, ascultător de cetatea Neamţului”[1345].

1632, aprilie 30: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Secul, care primeşte uric pentru „nişte sate ungureşti, anume **Seboianii** şi **Berindeştii**, ce sunt în ţinutul Romanului, care acele înainte spuse sate au fost ale noastre drepte domneşti şi ascultătoare de ocolul târgului Roman”[1346].

1634, mai 15: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Secul, care primeşte urice pentru „nişte sate

---

[1344] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 155-163

[1345] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 364-369

[1346] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 45, pp. 50, 51

ungureşti, anume **Săboianii** şi **Berindieştii**, ce sunt în ţinutul Roman”[1347].

1898: „**Berindeşti**, sat în judeţul Bacău, plasa Bistriţa de jos, al comunei Răcăciuni, situat aproape de hotarul judeţului, spre Putna. Are 22 capi de familie și 81 suflete. Animale sunt : 3 cai, 42 vite cornute și 12 porci”[1348].

BERINDEŞTI

(sau Berindieşti, înglobat în Micleşti,
comuna Micleşti, Vaslui).

1633, mai 11: Zapisul lui Crâstea, feciorul lui Drăguş vornicul, prin care mărturiseşte că a „vândut un loc de prisacă, ce este la **Berendeşti** (azi Micleşti, comuna Micleşti, Vaslui), în ţinutul Vasluiului… lui Pătraşco, **diacul de Iaşi**, drept 5 zloţi bani buni… Şi întru această tocmeală a noastră au fost părintele popa Vasile de la Sfânta Troiţă, Ursul diacul şi Scântee”[1349].

1637, octombrie 18: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Duca fost comis cu Onilă şi cu ful lui Niculcea, „pentru nişte părţi de ocină din satul **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi

---

[1347] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 130, pp. 145, 146

[1348] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 386

[1349] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 331, pp. 422, 423

din **Berindeşti** (inclus în Micleşti, comuna Micleşti, Vaslui), spunând Onilă, cu fiul lui Niculcea. Că le-a făcut cotropire Duca comis. Iar Duca a arătat dres de la Radul voievod şi a adus scrisoare de mărturie de la Mihalcea şi Vasile Buznăi din **Şebeşti** (comuna Cioteşti, Iaşi), Ţigan şi Mihalcea din **Şerboteşti** (comuna Soleşti, Vaslui), Vasile din **Zlătăreşti** (comuna Văleni, Vaslui)… mărturisind cu sufletele lor că Onilă şi fiul lui Niculcea au vândut toate părţile lor din satul Micleşti şi din Berendieşti, cu vad de moară şi cu tot venitul Ducăi comis. Deci Onilă şi fiul lui Niculcea au rămas din toată legea noastră"[1350].

1638, martie 6: Crâstea şi Vasile, feciorii lui Drăguş vornicul şi ai Asamiei, fata Crâstei Diecianul uşerul şi a jupânesei lui Mărica, vând dreapta lor „ocină din sat din **Berindeşti** (inclus în Micleşti, comuna Micleşti, Vaslui)… lui Gligorie spătarul, drept 50 lei bătuţi, însă din jumătate de sat, jumătate, care parte o au ţinut fratele nostru Gheorghe Drăguş sulgerul. Iar drese ce au fost pe acea ocină au fost pe mâna nepotului nostru Niculai, feciorul frăţâne-nostru Ştefan Drăguş. Noi l-am întrebat de acele drese. El le-a tăgăduit; a zis că au pierit… Şi întru această tocmeală au fost Pântea medelnicerul, Bejan şi Vasile Buznăi, Lupul de **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi feciorul său Ionaşco, Niculcea, feciorul lui Onilă de **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi Tiron şi Şuşul de acolo"[1351].

[1350] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 202, pp. 186, 187

[1351] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 259, p. 242

1640, august 10: Nicolai, feciorul lui Ştefan Drăguş, vinde jupânului Glogorie, vornicul de **Botăşani**, drept 40 galbeni, „partea tătânee-meu Ştefan Drăguş din sat din **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ce se cheamă **Berendeeştii** (Berindieşti, înglobat în Micleşti, comuna Micleşti, Vaslui)… Şi în tocmeala noastră s-au întâmplat Săpoteanul jicnicerul, Nenul vornicul, Vasile Buznăi, Ionaşco feciorul Lupului din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi unchiul meu Vasile Drăguş”[1352].

1644, august 25: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului postelnic Grigorie, care cumpără, cu 100 taleri, de la Mirăuță, Ghinia, Maria și Dochița, fiii lui Pântea medelnicer și de la Iftodi, „cât se va alege partea tatălui lor Pântea din satul **Totoești** (înglobat în Codăești, comuna Codăești, Vaslui), ce este în ținutul Vasluiului”; / de la Loghina, fiica lui Bogza fost logofăt, nepoata lui Purcel, cu 28 de taleri, „partea mamei ei Neacșa, din același sat Totoești, cu vad de moară la râul Vaslui”; / de la Neculcea, fiul lui Onilă, cu 30 taleri, „cât se va alege din același sat mai sus scris și din satul **Nuorești** (Nourești, comuna Ciortești, Iași)”; / de la Cârstea și Vasile, fiii lui Drăguș, cu 50 taleri, „dreapta lor ocină și cumpărătură din jumătatea satului **Miclești** (comuna Miclești, Vaslui), ce se numește **Berindești**, din același ținut, jumătate din jumătate din vatră de sat, din câmp și din tot venitul”; / de la Neculai, fiul lui Ștefan Drăguș, cu 68 taleri de argint, „partea tatălui său Ștefan Drăguș din același sat **Berindești**”; / de la Grăjdan, femeia lui și toți frații lor, fiii lui Crăciun, cu 35 taleri, „cât se va alege partea Buhloaei din satul **Miclești**, din vatra satului, din câmp și

---

[1352] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 418, p. 425

cu tot venitul”; de la Tiron, cu 25 taleri, „cât se va alege partea Tudoscăi din același sat **Berindești**”; / de la popa Matei, fiul Cernei, nepotul Bâlei, cu 160 galbeni, „tot satul **Ruseni** (comuna Tăcuta, Vaslui), din același ținut, însă cu jumătate de vad de moară și cu moară gata, și cu a patra parte din Poiana Cârnului, din locul **Șerbeștilor** (comuna Ciortești, Iași) în jos, până la șes, pe unde a fost vechiul Vaslui”; / de la popa Platon, cu 15 taleri, „o vie de la **Huși**”; / de la Margine și femeia lui Anesiia, cu 18 taleri, „o falce de vie din același târg **Huși**”[1353].

BERTEȘTI

(lângă Cârja, comuna Murgeni, Vaslui).

1644, octombrie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „a pârât de față, înaintea domniei mele, satul **Hănăsenii** (înglobat în Murgeni, comuna Murgeni, Vaslui), anume Talpă de Hănăseni, cu mulți răzeși ai lui, pe popa Avrentie de **Bertești** (lângă Cârja, comuna Murgeni, Vaslui) și pe Vlasie de acolo, pentru o moară ce au făcut popa Avrentie și Vlasie pe locul lor, pe al Berteștilor, zicând Hănăsenii că, cu acea moară a lor le îneacă o moară ce au mai sus, pe hotarul Hănăsenilor, iar preotul Avrentie a zis că au ei alte vaduri de moară mai sus, bătrâne. Iar ei au zis că nu au alte vaduri. / Deci domnia mea am scris la Ionașco Florea, ca

[1353] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 401, pp. 386, 387

să strângă oameni buni și bătrâni și să cerce cum vor afla mai cu drept. Deci acei oameni, Bălan Buțea, Crețul, Năstasie, Trifan din **Lățești** (comuna Murgeni, Vaslui), Spiridon de **Lungeni** (comuna Murgeni, Vaslui), Onaca de **Benești** (comuna Stănișești, Bacău) și popa Tricica din **Igești** (comuna Blăgești, Vaslui) au mărturisit cu sufletele lor cum a fost vadul de moară cel bătrân mai sus, al treilea vad, ci se acolisesc hănăsenii de popa Avrentie și de Vlasie fpră ispravă. / Pentru aceea, domnia mea i-am dat și i-am întărit popii Avrentie acel vad de moară, ce scrie mai sus"[1354].

BEŞENI

(lângă Ciulucani, Orhei, ocolul Culii, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Beşenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[1355], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 6: 4 volintiri, 2 ruptași. Rămân birnici 2. / **Birnici:** Sandul fiul lui Măhalu / Ștefan Corcodel. // **Rufeturi:** Sandul Corcodel, volintir / Dumitru Hapiti, volintir / Vasili, dascăl, volintir / Toader Mahu, volintir / Luca Corcodel, ruptaș.

1904: „**Beşeni**, sătuc în judeţul Bălţilor, între satele Mândreşti şi Hirişeni din volosti Chişcăreni. Numărul caselor 27; populaţiunea 343 suflete de locui-

[1354] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 446, pp. 426, 427

[1355] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 407

tori, care posedă pământ de împroprietărire 114 deseatini. Proprietarul Stârcea are 1.086 deseatini”[1356].

BEŞICANI

(Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău).

1462, septembrie 15: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi fecioară Maria”, care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: moara cea mare care este pe Bistriţa (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în Zdvijinţii (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), de la Doamna şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi Vascăuţi (lângă Săvineşti, Neamţ), şi Braşeuţi (Brăşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de asemenea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii

[1356] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 29

pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi **satul lui Şerbu Răspop** (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche, Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău, şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi”[1357]. Hotarele, din veac.

BEŞICURENI

(în comuna Dulceşti, Neamţ).

1455, august 23: Întărit de Petru (Aron) voievod lui Tador al lui Limbădulce, care primeşte uric pentru „satele, anume: Branişteri, unde este curtea lui, şi Giu-

---

[1357] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154

leşti, şi Şchei, şi Bărboşi, şi Beşicureni, şi Frăteşti, pe Pârâul Negru, şi Măsteacârul, şi, pe Neamţ, Graşii, şi Moineştii, şi Liseţul şi Iubaneşti”[1358]. Hotarul, din veac.

BEŢEŞTI

(„unde este casa lui Trifu Borzescu”,
în Câmpul lui Dragoş, comuna Rediu, Neamţ).

1455, august 20: Întărit de Petru voievod lui Trifu Borzescu, care primeşte uric pentru „satele, anume: **Beţeşti,** unde este casa lui, în Câmpul lui Dragoş, unde este moara, pe care l-a răscumpărat de la Beţea pentru o sută de zloţi, şi Ştefăneşti, pe care l-a schimbat cu Beţea şi a dat pentru Ştefăneşti părţile din Marişeşti ale soţiei sale, şi Bolceşti, şi jumătate din Marişeşti, părţile lui Şteful şi ale lui Petru, şi Ceretiani, lângă acest sat”[1359]. Hotarul, din veac.

1497, martie 15: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Borcea şi Dragolea, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Ivan, fiul lui Danciul, nepotul lui Toader Beţea, „un sat pe Câmpul lui Dragoş, anume Beţeştii, unde a fost moara lui Beţea”[1360]. Hotarul, din veac.

[1358] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 51, pp. 73, 74

[1359] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 50, pp. 71-73

[1360] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 222, pp. 392-394

1627, iulie 20: Zapisul lui Mihăilă din **Beţeşti**, Dzamă (Zamă) din **Cândeşti**, Toader Ciurneş şi Scânteie, prin care mărturisesc cum au „vândut o parte de ocină de Cândeşti, care parte am cumpărat de la Steriean… călugărilor de la Bisericani, drept 15 taleri bani buni… / Într-acel zapis este şi o parte de ocină la **Motoceşti** şi nu s-a vândut călugărilor”[1361].

1640, august 31: Nicoară din **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Neamţ) vinde Gligorcii, pentru 4 galbeni „părţi din satele **Motoceşti** (sau Motocani, comuna Rediu, Neamţ) şi **Beţăşti** (comuna Rediu, Neamţ)”[1362].

1640, septembrie 1: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Gligorcii din **Beţăşti** „să oprească toată partea lui Simion Borcii şi-a lui Toader Borcii”[1363].

1640, septembrie 1: Ispisoc de cumpărătură, dat de Vasile Lupu voievod Gligorcii vistiernic, „ce-a cumpărat de la Zaharia Zamă, toată partea lui din satul **Motocani**, din jumătate de sat, dintr-a cincea parte, din partea Obrejoie, drept 50 zloţi de argint; / de la Necoară, din partea Obrejoie, drept 6 galbeni; / de la Ionaşco, feciorul Nebunii, toată partea lui din **Beţăşti** şi din **Bărbăşeni** (comuna Rediu, Neamţ), din a treia parte din acele două sate, partea Boceştilor, drept doi boi buni. / Şi a mai cumpărat, de la Lupul Vărdzară ce i-a fost lui

---

[1361] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 225, p. 314

[1362] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 428, p. 433

[1363] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 431, p. 433

cumpărătură de la Hilip sin (fiu) Grui din Beţăşti, drept 40 taleri, partea lui Hilip din Beţăşti şi din Bărbăşeni”[1364].

1774, iunie 15: Satul **Beţeşti**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de sus, satul vornicului Gligori Crupenschi, după recensământul lui Rumeanţev[1365]**: Toată suma caselor**: 241. Scădere rufeturi, însă 113: 6 popi, 2 diaconi, 1 mazil, 1 ruptaș, 1 jidov, 6 femei sărace, 90 scutelnici ai dumisale vornicului. Rămân birnici 128. / **Birnici:** Ioniță Bălan / Costandin Bălan / Gligori Paitul / Stan, morar / Toader Roșeț / Neculaiu Băran, vornic / Darie, pas / Ștefan Roșeț / Andreiu Bălan / Costandin Bălan / Toader Samoil / Andrieș Bălan / Gavril Braeș / Mihaiu Braeș / Apostol Braeș / Ștefan, cojocar / Petre, vier / Negoiță, vier / Ion, ungurian / Dumitrașcu Usturoi / Dumitrașcu, muntean / Stan, mocan / Radul, mocan / Mane, mocan / Stroe, mocan / Vasile, mocan / Iftimie Pechiul / Ion, vieriul / Simion, mocanul /Ionașcu, olariul / Simion, rusul / Antal, ungurul / Iorhaz Mihaiu / Gheorghe, ungurul / Ilii Candal / Albert Cota / Ion Zahari / Dumitru Candal / Ursu Tătaru / Stan Ursul /Gheorghe Golomboș / Ștefan Martin / Mihaiu, ungurul / Duduman, căprariul / Mătieș, vornicul / Mihai, sâtariul / Gheorghi Barbaș / Mihaiu Cioloc / Grigore / Iuje Amboroș / Mătieș Fozocaș / Ion, ungurian / Luca Cocaci / Iuje Antal / Andrieș Borteș / Antal Frența / Gheorghi, olar / Gheorghe Opre / Stan Almașu / Vasile Cadara / Lupul, vezeteu / Lorințu Cantarul / Stan Roșul / Vasile Doboșan / Ianăș Frența / Vasile Țorțoc / Ursul, răcar / Dumitru Picul /

[1364] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 432, p. 434

[1365] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 303-305

Vasili, grădinar / Apostol Pichilă / David, ciobanul / Ion, funariul / Ion Pușcaș / Savin Neuiță / Miron Neruță / Arsăni sin (fiu) lui Bucă / Ștefan, muntean / Costandin Todirică / Ion Măuiță / Costandin Măuiță / Vasile, ungurian / Manole Spulber / Petre Deliu / Iofce, cheptănar / Ioniță Luncan / Nechifor Drume / Ștefan Condal / Simion, vătăman / Mihălache Braiș / Neculaiu Braiș / Ioniță Braiș / Ștefan, ungurian / Mitre, ungurian / Chirilă, plugar / Toader Crețul / Lupul, ungurian /Toader, ungurian / Acsănti Săracul / Gligori, rusul / Gavril Roșul / Toader Băiș / Andreiu, ungurian / Gligoraș, ungurian / Simion, rachieriul / Ion Nasoescul / Apostol Nasoescul / Năstasă Nasoescul / Nechita Nasoescul / Gheorghi Roman / Gligoraș Handaricul / Chiriacu Handaricu / Vasili Săracul / Petre Gheorghi / Gligoraș Zăvati / Nistor Zăvati / Costandin Zăvati / Ioniță Goldan / Gligoraș Degeratu / Radul, muntean / Neculaiu sin (fiu) lui Mihaiu / Cozma Nasoescul / Irimie Nasoescul / Costandin Nasoescul / Crăciun Nasoescul / Condorachi Bărcan / Neculaiu Bărcan / Nistor Nasoescul / Ioniță Papuc / Gheorghe Stărpul / Ioniță Vârlan / Ioniță Frangul / Ion Heisul / Dragomir, vieriul / Ion Ciolacul / Toader Ciolacul / Ioniță, rotar / Costandin Prutian / Gheorghi, scripcar / Vasile, rusul / Ștefan, rotar / Manoli Curjos / Ion Cobuz / Acsănti Cobuz / Mihălachi, muntean / Vasile Cobuz / Ioniță Zănoagă / Pavăl fiul Tutencii / Vasile Beiul / Nistor Beiul / Nechulaiu, chitariul / Dumitrașcu, cojocar / Toader Barcan / Stoian Dristorian / Iftimi Ciupercă / Ștefan Barcan / Vasile Barcan / Temuș Barcan / Gligori Barcan / Gheorghi Turtuca / Ion Hățăscul / Mafteiu al Varvarii / Antohi Calicul / Neculaiu Șerpi / Gherghe Cotranță / Șarban, butnariul / Gheorghi Fonoriul

/ Ștefan, vieriul / Ion, grădinariul / Irimie / Neculaiu Frunză / Sămion, jitariul / Ion, munteanu / Costachi Drângu / Tudor, rogojănariul / Ion Păița / Ion Vlasâi / Stoica, bârsanul / Andreiu Cimpoeșul / Vasile, olariul / David Frunză / Ioniță Hălăugă / Vasile Hălăugă / Zaharie Frunză / Ion, vătăman / Ion, olariul / Ivan, ungurian / Neculaiu / Vasile Cioșcă / Toader Frunză / Apostol / Ioniță Frunză / Ilie Blende / Simion, grădinar / Mile, bărbier / Vasile Fragu / Moisei Jalobă / Lupul Roșețul / Ion Velichi / Vasile, chelar / Ștefan Roșeț / Toader Huțul / Ioniță, croitor / Vasile Postolachi / Ștefan, chelar / Ene, purcar / Toader Popăscul / Mane, muntean / Sandul, muntean / Mane, văcariul / Ștefan Ocăescul / Ștefan Bălan / Ioana, săracă / Paraschiva, săracă / Angheluța, săracă / Ioana, săracă / Safta, săracă /Lupa, săracă / 110 case pustii. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Popa Lazăr / Diaconul Andreiu / Popa Gheorghe /Diaconul Nechita / Popa Neculaiu / Popa Ion / Popa Sava / Gheorghe Poenaru, mazil / Ion Bărcan, ruptaș / Cerbul, jidov / Ștefan, țigan / Gheorghe, țigan / Stan, țigan / Milian, țigan / Ilie, țigan / Vasile, țigan.

1898: „**Beţeşti**, sat în comuna Socea, plasa Bistriţa, judeţul Neamţ, așezat pe apa pârâului Rădiul, în colțul dinspre nord vest al careului ce îl formează împreună cu satul Belcești, spre sud, satul Rădiul, spre vest, şi satul Socea, spre sud-vest… Întinderea satului, împreună cu locurile vecinaşe ce-i aparţin, e de 945 hectare (71 fălci). Are o populaţiune de 320 suflete sau 79 familii, 3 văduve, 5 nevolnici, toţi români care se ocupă cu plutăria şi exploatarea pământului. Numărul contribuabililor e de 70. În sat se află: o biserică, cu 1 preot şi 1 dascăl, între-

ținută din fondurile comunale; o moară, pe apa Rădiului. Numărul vitelor se urcă la 200 capete”[1366].

BEZENI

(azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova).

1436, mai 4: Întărit de Ilie voievod lui Duma Uranie şi fratelui său Petru, care primesc uric pentru „un loc din pustie de cealaltă parte a Itchilului, anume Cobâlca, de la obârşie până la gură, şi Bezinul, de la obârşie până la gură, şi Sabolna, şi Teleşul, de la obârşie până la gură, şi Peresecina, de la obârşie până la gură câte sate vor putea să-şi aşeze… Iar hotarul să le fie cât satele ce vor fi acel loc să poată folosi îndestul”[1367].

1636, septembrie 1: Zapisul Anghelinei, fata lui Simion Codău ot **Bezăn** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), prin care mărturiseşte că dă „un loc de casă fratelui nostru Apostol aprod, ci loc de ocol, de arie şi de grădină, ce este în treaba casei omului”, martori fiind „popa Bălan, ginerele său Ionaşco, Ionaşcu Băţu, Costin şi Ivanco din **Bizin**, Petre, Ionaşco Popăscul, Albul, Moga şi Vasile feciorul lui Grozav ot **Turbureşti** (sau Tulbureşti, comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova), Bosăi şi Iosăp din **Gărbleşti**

[1366] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 396

[1367] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 149, pp. 204, 205

(Grăbleşti, azi Grebleşti, comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova)”[1368].

1637, aprilie: Anghelina, fata lui Simion Codău din **Bezin** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), şi fiul ei Lupul dăruiesc „un loc de casă, de arie, de grădină, ce este treaba casei… în Bezin, în vatra satului, din os de partea noastră, lui Apostol”. Martori; popa Bălan, ginerele său Ionaşcu, Ionaşcu Băţ, Costin şi Ivanco din **Bizin**, Petre, Ionaşcu Popăscul, Albul şi Moga din **Tulbureşti** (comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova), Bosăi şi Iosăp ot **Bărbişti** (Bărbeşti, raionul Vascăuţi, Ucraina) „şi alţi oameni buni din sus şi din jos”[1369].

1638, martie 14: Toader, Bălan şi Costin, feciorii lui Crăciun Gălbeneanul, nepoţii Petrii lui Codău, vând, drept 14 taleri, „aprodului Apostol, feciorul lui Măteiaş de **Tulbureşti**, ca să-şi facă Apostol casă şi altele ce-i vor trebui împrejurul casei… dintr-a patra parte din vatra satului, a cincea parte din sat din **Bezin**, unde se cheamă partea lui Nicoriţă din jos. Şi în tocmeala noastră au fost Bălan, Ionaşcu Băţu, ginerele meu Ionaşcu şi Lupul Enachii de **Bezin**, Petre, Grigori Moga, Mihăilă Săpoteanul Gheorghe Tulbure, Albul, Grozav şi Gonţa ot **Tulbureşti**”[1370].

1639, martie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod armaşului Apostol, care cumpără, de la Toader, Vâlsan şi

---

[1368] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 496, p. 555

[1369] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 50, p. 47

[1370] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 274, pp. 259, 260

Constantin, fiii lui Crăciun Gălbineanul, „părţi din satul **Bezânu** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, judeţul Orhei, Moldova)", şi primise drept danie „un loc de casă din acelaşi sat, dăruit de Anghelina, fiica lui Simion Codău, şi de la fiul ei Lupul"[1371].

1675: Zapis de mărturie de la răzeşii din **Bezeni**, Irimia vătav de **Gardu**, Hilimon, Caisin, Gheorghiţă Stămatie, Savin şi Vasile Hodoroge, în care scriu, „pentru Andrei Golăi de **Marcăuţ**, precum, când au prădat tătarii ţara, că i-a luat o soră a lui Andrei la robie, şi au rămas feciorii, şi s-a sculat Gheorghiţă, nepotu-său, şi şi-a tocmit o parte de ocină cu Apostol, pârcălabul de Bezin, şi a ales partea Măriei, ca să-i dea bani să o plătească, iar Andrei Golăi şi cu popa Dumitraşcu s-au sculat şi au dat 20 de lei, şi popa iarăşi 20 de lei, şi n-au vrut să primească pe Apostol pârcălabul să fie răzeş cu dânşii, şi aceşti 40 de lei i-au dat pe mâna nepotului său Gheorghiţă, pe partea mâne-sa Măriica, ca să fie la mama lor, iar dacă le da bani Gheorghiţă, ca să aibă a-şi ţine moşia, această mărturie am făcut-o noi, bezănii, care ştim cu sufletele noastre că i-au dat aceşti bani pe mama lui Gheorghiţă"[1372].

1698, mai: Mierla Râuleţoaia, fata lui Andrei Donici, sora lui Neculai Donici, dăruieşte nepotului său Darie şi jupânesei lui „dreapta ocină şi moşie ce am de la Moşii noştri, de la Nicoară Donici, ce-a fost vistiernic mare, din satul **Hruşova**, ce este pe apa Ischilului, la ţinutul Orhei, jumătate de sat, ce este partea mea… Şi s-

[1371] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 73, p. 72

[1372] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 138, p. 138

au întâmplat la această danie Vlasie pârcălabul, Darie feciorul lui Vasile de **Vârtopi**, Constantin Păturnichi ce-a fost de **Sămănauca**, Darie Moga de **Peresecina**, Enache de **Steţcani** şi Sava de **Bezini**"[1373].

1766, iunie 11: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod fostului mare paharnic Păun, să cerceteze jaloba lui Hilip sin (fiu) Ion, nepotul lui Andronache din **Bezin** ot Orhei împotriva paharnicului Darie Donici, „zicând că în moşia **Micleştii** ot Orhei are şi el o parte din tot satul acela, dimpreună şi cu neamurile lui, şi fiindcă paharnicul Donici a intrat cu cumpărătură la acea moşie, în părţile altor neamuri, cu părticeaua aceea a dumnealui cu împresurare a cuprins şi acea a patra parte de sat a jeluitorului şi a neamurilor lui, pe care sunt casă şi livezile lor, şi încă şi-a făcut şi casă, aşezare lângă livezile jeluitorului şi le stăpâneşte tot venitul, nu numai livezile, de 6 ani. / Pentru care… să chemi de faţă pe paharnicul Darie Donici şi să cercetezi această pricină cu amănuntul şi cu bună dreptate, în frica lui Dumnezeu"[1374].

1904: „**Bezeni**, sat în judeţul Soroca, în valea Căinarului, între satele Căinari şi Izvoara, pe şoseaua care leagă Soroca cu Bălţi. Un heleşteu îl desparte de satul Izvoara, volosti Năduşita. Numărul caselor 68; vite mari 123; populaţiunea 734 suflete"[1375].

[1373] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 159, pp. 155, 156

[1374] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 246, pp. 261, 262

[1375] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 29

BIBARȚU

(Ghieban, apoi Bibarțu, comuna Boțești, Vaslui).

1644, septembrie 5: Bogza călugărul dă, „pentru sufletul părinților lui... lui Dumitru uricarul, fratele lui Mândrea din **Ghieban** (Bibarțu, comuna Boțești, Vaslui), o bucățea de ocină din satul **Todirești** (comuna Codăești, Vaslui), însă partea lui ce se va alege... / Și în această tocmeală s-au întâmplat popa Gavril din **Tăbălăești** (comuna Bunești-Averești, Vaslui), Burghelea și Toader Beghiul din **Ciorăni** (comuna Blăgești, Vaslui)**. /** Milostive Doamne, ia și știe”[1376].

1644, septembrie 5: Mândrea din **Bibarțu** (comuna Boțești, Vaslui) dă, „partea mea de ocină din sat de **Todirești** (comuna Codăești, Vaslui) fratelui meu Dumitru uricarulcu loc de iaz... dinaintea popii Gavril și a lui Burghelea din **Tăbălăești** (comuna Bunești-Averești, Vaslui)și dinaintea a mulți oameni buni”[1377].

1644, septembrie 5: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât în fața noastră Dumitru fost vornic cu popa Cârstea din **Codăești**, cu Vasile Pleș și cu fiii lui din **Toderești**, pentru o parte de ocină, pe care i-a dăruit-o Mândrea din **Bibarțu**, toată partea din Toderești care îi este lui de moștenire, și alte părți de ocină, pe care el le-a cumpărat din satul

---

[1376] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 415, pp. 397, 398

[1377] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 416, p. 398

Todereşti. Astfel, Dumitru a arătat ispisoace pe aceste părţi şi un zapis de la Mândrea, că îi este danie. / Astfel, domnia mea am judecat dresele lor şi au rămas din toată legea popa Cârstea şi Vasile, cu fiii lor"[1378].

BICANI

(azi Ghicani, comuna Alexandru Vlahuţă, Vaslui)

1577, mai 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Nechita şi Petre, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la copiii Bicăi, nepoţii lui Ivaşco Bica şi de la nepoata lor de soră Ileana „a lor dreaptă ocină, din privilegiile de întăritură ce-a avut bunul lor Ivaşco Bica de la bătrânul Ştefan voievod în satul **Bicani** pe Smila, din jumătatea din jos, a patra parte, şi cu loc de moară"[1379].

1586, iunie 12: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Toader şi Agafiei, care cumpără, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Măria, femeia Nechitei, „jumătate de sat din **Bicani** pe Smila, din jumătatea din jos, din a patra parte jumătate şi cu loc de moară"[1380].

1599, septembrie 25: Anton voitul şi cei 12 pârgari de **Bârlad**, Trifan din **Bicanii vechi** şi Ilie al lui Avram şi Ionaşco Ţogoi din **Portăreşti**, adunaţi ăn casele

---

[1378] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 417, pp. 398, 399

[1379] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 76, pp. 93, 94

[1380] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 77, pp. 94, 95

lui Ştefan diac domnesc din Bârlad, întăresc zapisul, scris de popa Petriman din **Mărtineşti**, prin care Brumară mărturiseşte că a „vândut moştenirea din satul **Bicani** lui Ihnat din Bicani şi lui Vitolt din **Hulpăşăni**, pentru o vacă şi pentru 10 taleri. Iar noi, Ihnat şi Vitolt, mărturisim cum că se amestecă un frate al nostru, anume Ilie, şi nu vrea să plătească. Aşa, noi am plătit banii deplin în mâinile lui Brumară, dinaintea şoltuzului şi pârgarilor din târgul Bârladului”[1381].

1609, iunie 12: Întărit de Constantin Moghila voievod lui Ionaşco Cuparu, care primeşte ispisoc de danie domnească pentru „o parte de ocină, ce a fost a lui Nicoriţă fost armaş, în satul **Bicani** pe Smila şi o moară pe Smila, şi cu casele lui, ce le-a făcut pe această ocină, care e în ţinutul Tutovei. Pentru că Nicoriţă armaşul a fost hiclean domniei mele şi ţării noastre şi a pribegit din ţară. Şi pe această ocină el a fost cumpărat-o de la nişte rude ale lui Ionaşco Cuparu. Şi s-au pârât de faţă cu Nicoriţă armaşul în zilele sfânt răposatului părintelui domniei mele Eremia voievod, şi li s-a fost dat lor lege cum că să-i întoarcă banii pentru această ocină. Dar n-a apucat a-i întoarce lui banii, pentru că au dat acele tulburări în ţara domniei mele. Drept aceea, să-i fie lui şi de la noi danie şi miluire, şi întărire cu tot venitul”[1382].

1613, ianuarie 13: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui armaş Nicoară, care cumpără, de la Ilie Avram, cu 30 taleri bătuţi, „a patra parte de sat din **Bicani**, ce-i pe Smila, cu loc de moară în apa Smilei”, de

---

[1381] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 21, pp. 37, 38

[1382] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 78, pp. 95, 96

la Tudora, fata Duscei, cu 15 taleri bătuţi, „jumătate din partea bunului ei Drăghici sin acelaşi sat **Bicani**”, iar de la Udrea şi femeia lui Drăgălina, cu 15 taleri bătuţi, „partea lor toată din satul **Bicani**. Care tuturor acestora le-a fost şi lor cumpărătură de la Ivaşco Bica… / Şi iarăşi i-au vândut… a patra parte de moşie din **Balosineşti** cu locuri de moară pe Smila, drept 30 taleri… / Şi i-a vândut şi Tudora, fata Duscei, din acelaşi sat Balosineşti, iarăşi cu loc de moară în acea apă boierului Nicoară vel armaş, drept 30 taleri bătuţi”[1383].

1617, septembrie 4: Întărit de Radul voievod marelui vornic Nicoară, care cumpără, de la Ignat şi femeia lui Salomia, „dreapta lor ocină şi moşie din satul **Bicani**, ce sunt pe Smila”[1384].

1618, februarie 8: Întărit de Radul voievod marelui vornic Nicoară, care cumpără, de la Ignat, Vasile şi Odochia, feciorii lui Toader, de la Ionaşco, fiul lui Nicoară, şi de la Mărica, fata Vărvarei, cu 100 taleri de argint, părţile lor de moşie „din satul **Balosineşti**, din partea de jos, ce-i pe Smila, în ţinutul Tutovei”, iar de la Ignat, Vasile şi Odochia, feciorii lui Toader şi ai Sofiicăi, şi de la Condrea şi Solomiia, fii Petrei, cu 50 ughi, „părţile de ocină ce le vor alege din satul **Bicani**, iarăşi pe Smila, şi cu loc de mori şi de dtupi şi moşii, ce-au avut tatăl lotr Toader şi femeia lui Sofiica de la Petru (Şchiopul) vodă... Şi de la Ilie, popa Cozma şi Holoteia, fiii popii Ion, câte li se vor alege din acelaşi sat Bicani, şi o vie a Filoteei, drept 30 ughi… / Şi dânsul a mai

[1383] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 79, pp. 96, 97

[1384] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 80, p. 97

cumpărat o altă vie, de la Condrea, ce este în satul Bicani, drept 12 ughi”[1385].

1628, august 27: În faţa lui Ghianghea, mare vornic de Ţara de Jos, s-au înfăţişat Paşcu hânsarul, Hilip fost vătaf de hânsari, Bârlădean şi Sava din **Oncea** (sau Oancea, sat în Covurlui, Galaţi), Andrei Şteandzeş din **Bicani** (satul Ghicani, în Tutova, Vaslui), Armaga, Costantin călăraşul din **Igeşti** (în Fălciu, Vaslui), Toderachi din **Grendu** (lângă Tuluceşti, Galaţi), Ionaşco Trelea şi Toader Ciocaş aprod „şi au mărturisit ei cu sufletele lor înaintea noastră cum acel sat **Vornicenii** (lângă Tuluceşti, în Covurlui, Galaţi) l-a ţinut Necoară armaşul, de când s-au pomenit ei”[1386].

1629, aprilie 8: Nicoară, hatmanul şi pârcălabul Sucevei, şi jupâneasa lui Dochia miluiesc pe nepotului lor Ionaşco (Baltag) „cu un sat anume **Bicanii**, cu **Balosineştii**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, cu curţi şi cu moară gata pe Smila, şi cu vie; şi aşijderi i-am dat o parte de ocină din satul **Cepeşti**, ce sunt pe Bogdana, ce ne este nouă cumpărătură de la Dănil Zlojă; şi i-am dat şi altă parte de ocină din satul **Horgeşti**, ce sunt la obârşii Bogdănii, cumpărătură iarăşi de la Dănil Zlojă”[1387].

1630, septembrie 22: Moise Moghilă voievod întăreşte lui Bejan, armăşelul din **Bicani**, în baza unui zapis de mărturie de la popa Grigorie din **Rădueşti**, Vartic, Ilie şi Maftei de **Mânzaţi**, Vasile Cojniţă de **Bâr-**

[1385] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 81, pp. 98, 99

[1386] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 396, pp. 543, 544

[1387] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 82, p. 99

lad, şi de la Stanciul, dascălul din **Pătrăşcani**, „o prisacă de stupi din Gura Gruiului, de către fund”, cumpărată de la fraţii Die şi Macrina, feciorii lui Constantin de Mânzaţi, „drept 6 taleri de argint”[1388].

1632, iunie 8: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată comisului Chicoş, după pâra lui Ionaşco, nepotul fostului hatman Necoară, cu Bejanu „pentru nişte părţi de ocină ce i-au fost dat unchiu-său Necoară hatmanul din sat din **Bicani** (azi Ghicani) şi din **Balosineşti**, ce le-a fost cumpărat Necoară hatmanul de la Bejan şi de la seminţia lui şi acum zice Bejan că-i împresoară cu acele părţi de ocină şi moşiile lor… deci să mergi şi să socoteşti, să strângi oameni buni şi bătrâni, cum veţi şti voi mai cu dreptul cu sufletele voastre… să nu făţăriţi şi să alegeţi acele părţi de ocină ale lui Ionaşco din Bicani şi din Balosăneşti de către Bejan şi dinspre seminţia lui cum vor spune dresele lui, ce le-a arătat aicea, înaintea domniei mele)[1389].

1634, februarie 28: Întărit de Moise Moghila voievod fraţilor Ionaşco şi Dumitraşco, nepoţii lui Nicoară hatman, după ce fuseseră pârâţi la domnie de fraţii Bejan şi Alexa din Bicani şi de verii lui popa Cozma şi alţi veri ai lor, „zicând cum le-au împresurat lor nişte părţi de ocină din satul **Balosineşti** şi din **Bicani**, care sunt pe apa Smilei, în ţinutul Tutova, şi cu părţi de moară în Smila, şi le-a luat lor fără ispravă, cu mare asuprire. Iar Ionaşco şi Dumitraşco, nepoţii lui Nicoară hatmnan, au arătat drese de cumpărătură pe acele părţi de ocini…

[1388] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 142, pp. 142, 143
[1389] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 83, p. 100

scriind cum a cumpărat Nicoară hatman acele părţi de la nişte veri ai lor, pe care le-a dăruit nepoţilor lui Ionaşco şi Dumitraşco"[1390].

1646, martie 13: Scrisoare hotarnică de la foştii comis Coroi şi armaş Ionaşco, de la Drăgan şi Ionaşco ot Zmeiani, Bolea bătrânul, Ionaşco Vitasu, Creţul ot Suseni, trimişi de vodă să aleagă şi să hotărască părţile de moşie din **Bicani** şi **Balosineşti** ale lui Ionaşcu (Baltag), nepotul hatmanului Nicoară, în care scriu că „strânsu-ne-am noi toţi şi le-am împărţit toată ocina lor din satul **Bicani** şi din **Balosineşti**, şi am ales toate părţile ce-a cumpărat Nicoriţă hatmanul, şi din ţarină, şi din izlazul fânului şi din vatra satului; aşijderi, socotit-am şi vadurile cele de moară, aflat-am noi toţi cu sufletele noastre cum că moara ce au făcut-o Bejan şi popa Cozma, mai jos de moara lui Ionaşco, pe acel loc n-a mai fost moară, nici iaz, ci noi, văzând că îneacă moara lui Ionaşco, tăiatu-i-am iazul lui Bejan şi i-am zis să o mute mai în jos sau să meargă mai sus de Ionaşco, pe locul Bicanilor, să-şi facă moară, însă în partea lui; şi le-am stâlpit şi i-am aşezat pe toţi, după cum scrie în cartea dumisale lui Vodă"[1391].

1647: Bejan din Bicani, popa Cozma, Creţul, Arsănie, Condrea, Iachim, Simion Lihaciu, Drăgan din Zmeiani, Ştefan sin Bejan „şi cu toţi fraţii noştri, toâi răzeşii care avem moşie în satul **Bicani** şi în **Balasănăşti**, scriem şi mărturisim noi toţi cu sufletele noastre cum am avut cândva pâră cu Ionaşco, pepotul lui Nicoriţă ce-a fost hatman, pentru nişte părţi de ocină ce-a fost cumpărat

---

[1390] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 66, pp. 69-71

[1391] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 85, pp. 102, 103

unchiul său Nicoriţă hatmanul în satul Bicani şi în Balasăneşti pe valea Smilei; venit-a Ionaşco, nepotul lui Necoriţă, cu cartea (hotarnică) dumisale lui Vodă… şi ne-am tocmit şi ne-am împăcat să nu ne mai pârâm"[1392].

1654, octombrie 6: Dumitraşcu, fratele Butucii de **Pleşăşti**, vinde lui Crăciun de **Bicani**, drept 20 ughi (ducaţi ungureşti) buni, „a mea dreaptă ocină şi moşie, dătătură de la fratele meu Ghervasie Butucu sin (fiu) Agafiei de Pleşăşti… dinaintea lui Constantin Pătrăşcanu, Gheorghe de Rădeşti şi Axntie de Costeşti"[1393].

1656, martie 8: Pascal, Vasile, Dumitraşco, Dochiţa şi Gheorghiţă, fiii Irinei a Sălbănoai ot **Cozmeşti**, vând lui Crăciun, pentru 20 ughi (ducaţi ungureşti), partea lor „din satul **Bicani**, cu vad de moară, a patra parte, şi din **Bălăsineşti**, tij (la fel) cu vad de moară, a patra parte… dinaintea lui Popa din Budă, Mihai ot Munteneşti, Andrei Pepelea şi Neculai ot Sacalâş, Măgură şi Vasile ot Fâstâci, Pătraşco ot Băleşti, Cehan ot Corueşti şi Neculce ot Ibăneşti"[1394].

1656, mai 5: Lupu, feciorul lui Ichim, vinde lui Crăciun din Bicani „partea mea din sat din **Bicani**, a treia parte din partea lui Echim"[1395].

1674: Iliaş Malăş, fratele lui Crâciun Stârpul de Bicani, vinde lui Dumitraşco zet (ginere) Băltag, drept 20 lei bătuţi, „nişte părţi de ocină ce sunt la satul **Bicani** şi la

---

[1392] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 87, pp. 103, 104

[1393] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 88, p. 105

[1394] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 89, pp. 105, 106

[1395] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 90, p. 106

Balasineşti, cumpărătura fratelui meu Crăciun stârpul de la Pascal, Vasile, Dumitraşco, Dochiţa şi Gheorghe, fiii lui Irimia Gălbănoi ot Cozmeşti… însă din Bicani a patra parte şi din Balisineşti a treia parte, cu loc de casă din jos de fântâna Loşca şi cu vad de moară… dinaintea lui Necolai căpitanul de Zmeiani, Toader Bujoranul vornic, Ion Bujoranul, Dumitraşco Buciumaş, Ştefan Star iot Bicani, Dediul ot Pleşîşti şi Căzacul sin Ştefan”[1396].

1675, martie 6: Dumitraşco din **Hulpăşeni** şi femeia lui Anghelina dăruiesc lui Toader, vornicul de **Bârlad**, feciorul Bujoranului Constantin, „partea noastră, câtă se va alege, din matca pârâului, din iazul de jos, cu vad de moară… aşijderea, şi nişte părţi de cumpărături, ce-am avut într-acel iaz, i le-am vândut lui Toader, drept 28 lei buni… care părţi au fost ale lui Terchil şi ale Mohoriatoei… dinaintea lui Toader Pălade, ce-a fost vistiernic mare, Neculai căpitanul de Curte şi Buciumaş din **Zmeiani**, Corlat uricariul, popii Ionaşco, Arsenie şi Gligoraşco din **Horiiata**, a popii şi a Sratului din **Bacani**, Dumitraşci Băltăgel din **Ghicani** şi a popii Avram din Hulpăşeani”[1397].

1676: Zapisul popii Tofan, feciorul popii Andonie, prin care vinde lui Dumitraşco zet (ginere) Baltag „ce se va alege partea popii Andonie, părintele meu, la satul **Bicani**, pe apa Smilii, în ţinutul Tutovii”[1398].

[1396] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 92, pp. 107, 108

[1397] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 68, pp. 113, 114

[1398] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 93, p. 108

1680, mai 9: Măria, fata lui Costachi, şi fiul ei Constandin din Stângăceni, mărturiseşte că a „luat 6 lei bătuţi de la Vasile Ghica marele vistiernic pe nişte părţi de ocină de la sat de la **Stângăceni**, ce este în ţinutul Tutovii, pe Smila; deci dumnealui apoi s-a lăsat, n-a vrut să cumpere, ci mi-a dat Dumitraşco Scântee de **Bicani** acei 6 lei, de i-am întors, ca să aibă a ţine Dumitraşco scânteie aceste părâi de ocină, partea mea şi a frăţâne-meu Apostul şi partea frăţâne-meu Gavrilaşco, ce ne este nouă parte acestor trei fraţi; şi le-am vândut eu şi partea acestor doi fraţi, pentru că eu i-am comândat şi i-am grijit la moartea lor, din a patra parte de sat, trei părţi, şi patru părţi rămân ale Ulii, Cermel, Ignat şi ale Roxandii nedate”[1399].

1685, august 20: Întărit de Constantin voievod agăi Lupaşco Bogdan, feciorul fostului comis Gheorghiţă, care arată zapise de mărturie „de la Ion, Ilie şi Nedelcu din **Denisăşti**, scriind cum Varvara, fata Stancăi, a vândut toată partea sa, un bătrân din Dănişăni lui Vasile Dămian, drept 80 taleri de argint, iar Vasile a vândut comisului Gheorghe Bogdan… / de la Ion Udre, Grigore a Ursoaei, Tofan Răpede, Vasile fratele lui Tofan şi Grăjdeanu din **Glăvăneşti**, scriind cum Simeon, feciorul Dobrii de Glăvăneşti a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, un vad de moară în apa Zeletinului, vadul de jos, lui Ion Rusăi din **Putredeni**, iar Ion Rusă l-a vândut lui Gheorgiţă Bogdan comisul, drept 60 taleri bătuţi… / de la Toader Paladi, Toader şi Ion Bujoranul, Constantin şi Pavăl Bâtcă din **Greci** şi Simeon din **Hulpăşeşti**, scriind cum Mereuţă cu feciorii săi au vândut partea socru-său Gavril

---

[1399] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 95, pp. 109, 110

şi a soacră-si Ioana din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Putnenilor, ce este în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 de taleri… / de la Ianachi vistiernic, Constandin jicnicer, Negre stolnic, Roşca şi Vetriş vornici de poartă, scriind că Ioana Căzăceasa, cu feciorii ei Ion şi Gavril, au vândut partea din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti**, ce sunt pe Smila, în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 40 galbeni… / de la aceiaşi boieri, scriind cum Ionaşco, feciorul lui Ionaşco din **Negreşti** a vândut ale sale drepte ocini şi moşii din satl **Hulpăşeşti** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 20 taleri de argint… / de la Crăciun, Porhirie şi Necula din **Floreni**, Strătulat din **Pătrăşcani**, Postolache şi Simion din **Bicani**, scriind cum Toader, feciorul lui Iftodi din Hulpăşeni a dăruit ale sale drepte părţi din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Neculai, feciorul lui Frim din **Zmeeni**, Ionaşco Şălarul de **Suseni**, Stratul de **Băcani**, Pavăl fecior lui Bâtcă şi popa Buguţa de **Portăreşti**, scriind cum fraţii Constantin Şoitul şi Dumitraşco au vândut a treia parte dintr-un bătrân din satul **Ibăneşti** şi din **Hulpăşeni** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 90 taleri de argint… / de la Racleş vătavul de **Stolniceni**, Toader Bujoranu şi Grădescul pitar, scriind cum Neculai, feciorul lui Zavantie de **Ivăneşti**, a vândut partea câtă i se va alege după mamă-sa Nastasia, fata lui Hilimon, din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Hilimoneştilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Toader Paladi stolnicul, Gavril şi Ciochină – vornici de Bârlad, Constantin Isar, Echim călugărul de **Portăreşti**, popa Andrei din **Băcani**, Neculai şi Buciumaş de **Zmeeni** şi Toader Bujoranu de **Fruntişăşti**, scriind cum Stratul, feciorul Irimiei Sărăcu-

ţul de **Băcani**, a vândut părţile de moşie ale lui Vasile Cheptănariul de la **Ibăneşti** şi de la **Hulpăşeni**, din bătrânul Putnenilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Simion medelnicerul, Liciul, Ion Nuţul, Alexandru şi Ion Măciucă de **Polocineşti**, scriind cum a vândut Ion Giudele de Polocineşti a sa parte de sat din **Ibăneşti**; şi cu femeia sa şi-a vândut partea lor de ocină din **Şărbăneşti**, cât se va alege; şi Tudor din Poloceni a vândut partea lor din Şărbăneşti lui Şandru, iar Şandru a vândut lui Gheorghe Bogdan comis, drept 100 taleri de argint… / de la Dumitraşco Călin, ţoltuzul, cu 12 pârgari din târgul **Bârladului**, şi Crâste Gavriţa şi popa Gavril tot de acolo, scriind cum Gavril, feciorul lui Vasile, fratele lui Tămâie, nepot lui Căpăţână, a dăruit a sa dreaptă ocină de la **Poloceni**, ce este de la părinţii săi şi altă parte. Ce-i este cumpărătură de la Neagul, lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Zota, Toader Grădescul şi popa Costachi, scriind cum Ţigan de **Huşi** a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Belceşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint”[1400].

1691, martie 29: „Alexandru, feciorul lui Constandin Şoitul din **Bicani**, dăruieşte lui Ion Bujoraju jumătate de bătrân de moşie din **Vlădeşti**, de pe Bogdana, toată partea tatălui său”[1401].

1697, septembrie 18: Cole Bou, feciorul Tofanei, fetii Creţului şi a Bunii din Suseni vând lui Ion Păladi, drept 25 lei bătuţi, „moşia din sat din **Suseni**, dintr-un bătrân şi jumătate, ce-a fost a moşului (bunicului) meu

---

[1400] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 76, pp. 123-128

[1401] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 138, p. 139

Creţului, toată pe mâna Tofanei, fetei Creţului… / Aşijderi am dat şi am dăruit a mea dreaptă ocină de pe moşul meu Creţul din satul **Mânzaţi** şi din satul **Bicani**, ce se va alege… fiind logofătul Ion Pălade megiaş şi moşan cu noi împreună şi ţinând şi alte părţi ale fraţilor noştri cu zapise"[1402].

1697, decembrie 22: Ancuţa Scânteoaia, fata lui Ionaşco Băltag din **Bicani**, cu fiii ei Neculai, Chiriac şi Ionaşco, dăruieşte logofătului Vasile Pleşca „un loc de prisacă pe Bogdana, la seliştea **Horgeşti**, la ţinutul Tutovei, cu loc de fânaţ până în matcă, Şi când am dat acel loc a fost şi nepotul meu Gheorghe Hârmezău"[1403].

1698, februarie 24: Vasilache Bocioc, nepot Creţului, dăruieşte lui Ion Pălade „partea mea din satul **Suseni**, cu tot locul şi cu tot venitul… / Aşijderi i-am dăruit şi partea mea din satul **Bicani**"[1404].

1700, septembrie 1: Ancuţa, femeia lui Dumitraşco Scântei, mărturiseşte, cu zapis la mâna lui Sandul armaşul, feciorul Lupului, cum, fiind un zapis de cumpărătură de moşie de la **Bicani** şi de la **Balasăneşti**, vândută nouă drept 15 lei, de Mărica Torosoae, fata lui Pleşu, moaşa (bunica) Sandului; şi vând Sandul să-şi răscumpere moşia, eu n-am aşteptat gâlceavă sau altă voroavă, ci de bună voie i-am spus că am dat 10 lei pe această ocină; deci, vrând Sandul să se apuce de hrană la acest loc şi de pământ, iată că i-am mai iertat şi din cei 10

[1402] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 65, pp. 84, 85

[1403] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 182, pp. 163, 164

[1404] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 66, pp. 85, 86

lei şi i-am dat zapisul cel vechi în mână şi i-am lăsat să-mi dea 8 lei, şi mi i-a dat toţi deplin"[1405].

1704, martie 13: Sandul armaşul, feciorul Lupului diacon şi al Velicăi, nepotul lui Năstasă Torosu din Bicani, dăruieşte marelui vistiernic Ion Păladi „toate părţile de ocină şi de moşie, câte se vor alege de pe maică-mea Velica în satul **Bicani** şi la **Balosăneşti** şi la **Pleşăşti**, care ocine sunt de pe maică-mea Velica, dinspre partea moaşei (bunicii) mele Mărica, fata lui Gheorghe Pleşu ce-a fost stolnic, care sunt la ţinutul Tutovii, pe apa Smilii"[1406].

1704, mai 7: Gheorghe Hermezău, feciorul Angheluşei, fetei lui Dumitraşco Baltag, de pe Smila, din **Ghicani** (fost Bicani, numit pentru prima dată Ghicani), vinde marelui vistiernic Ion Pălade „partea mea ce se va alege din **Bicani** şi din **Balosăneşti**, ce sunt pe Smila, la ţinutul Tutovii, toată partea mea"[1407].

1708, octombrie 16: Simeon de **Călimăneşti** pe Tutova şi Iftodie, ginerele lui Dumitraşco Băltăgel, mărturisesc cum, ajungându-i nevoia, s-au rugat de marele vistiernic Ion Pălade să le cumpere „moşia din **Bicani** şi din **Balasăneşti**, care este alături cu Bicanii, pe apa Smilei… iar dumnealui a zis că n-a cumpăra până nu ne-om alege lpmurit care ar fi părţile noastre… şi ne-a făcut un bine: mie, lui Simeon, cu 10 ughi (ducaţi ungureşti) şi 12 potronici, şi mie, lui Iftode, 10 lei, până

[1405] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 97, pp. 110, 111

[1406] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 98, pp. 111, 112

[1407] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 99, p. 112

om ieşi la judecată cu cumnaţii noştri şi ne-om alege părţile noastre”[1408].

1709, septembrie 12: Silion din **Călimăneşti** pe Tutova, ginerele lui Dumitraşcu Scântee, mărturiseşte că, după ce a căzut „la o mare datorie la turci, am căzut la dumnealui vistiernicul Ion Paladi şi am vândut dumisale jumătate de sat **Bicani**, ce sunt pe apa Smilii, mai sus decât dumnealui. Aşijderi, i-am vândut jumătate din partea socrilor mei, ce se va alege, din **Balasăneşti**, danii şi cumpărături şi dreaptă moşie părintească… şi mi-a dat 20 lei, afară de nişte bani ce mi i-a dat mai în trecute zile, şi am tocmit cu dumnealui pământul de ţarină câte 2 orţi…. Aşijderea a luat şi Iftode, cumnatul meu, ginerele lui Dumitraşco Scântee, arvună, iar în trecutele zile, iar pe jumătate de sat de Bicani şi jumătate de parte a socrilor noştri din Balasăneşti, până s-a alege la hotărât”[1409].

1711, aprilie 16: Ştefan, feciorul Angheluşii, fetei lui Băltag, nepoată lui Nicoriţă hatmanul, vinde vistiernicului Ion Palade a lui „moşie din satul **Bicani**, de pe apa Smilii, în ţinutul Tutovii, care este danie moşului (bunicului) nostru Băltag de la Nicoriţă hatmanul. Aşijderi, din cumpărături ce sunt ale moşului nostru Băltag, a treia parte din dania moşului nostru şi din cumpărături… / Aşijderi i-am vândut şi alte părţi ce avem de pe moşul nostru Bătag din satul **Pleşăşti**… şi în

[1408] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 102, pp. 113, 114

[1409] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 103, pp. 114, 115

Stângăceni şi în **Balasăneşti**, în tot locul unde or scrie zapisele moşului nostru Băltag”[1410].

1715, august 24: Chiriac, feciorul lui Dumitraşco Scântei şi al Ancuţii, fetii lui Ionaşco Băltag din Bicani, vinde marelui spătar Ion Pălade „moşia din satul **Ghicani** şi din **Balasăneşti**… ce avem de la părinţi zapis şi ispisoace domneşti de danie de la moşii noştri Nicoriţă hatmanul”[1411].

1715, august 24: „Nicolai, feciorul lui Dumitraşco Scântei şi al Ancuţii, fetii lui Ionaşco Băltag, face schimb cu cumnatul său Simeon din **Călimăneşti** şi cu soră-sa Tofana, dându-le partea lui din **Bicani** şi din **Balasăneşti**, iar cumnatul său Simeon dându-i alte părţi din **Bogeşti** şi **Pleşăşti**”[1412].

1716, mai 4: Ionaşco Scântee vinde marelui spătar Ion Pălade, pentru 13 lei, „partea din satul **Bicani** şi din **Balasăneşti**, din vatra satului, din câmp, din apă, cu vad de moară, din pădure, cu săpături şi cu locuri de prisăci… însă pământul am tocmit câte 2 orţi”[1413].

1720, februarie 3: Scrisoarea hotarnicilor care au ales moşiile fostului mare spătar Ion Pălade din **Bicani, Balasăneşti, Sângăceni** şi **Pleşăşti**, în prezenţa unor „oameni buni megieşi, anume Toader Bujoranul fost vornic de gloată, preotul Gheorghiţă din Horiata, preotul Eni din Suseni, Grigori Negruţ, Ioniţă Negruţ, Ionaşco

---

[1410] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 104, pp. 115, 116

[1411] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 105, p. 116

[1412] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 106, p. 117

[1413] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 107, p. 117

Scântei, Gheorghiţă aprodul din Horiata, Dilion curtean zet (ginere) lui Scântei, Manolachi zet Scântei, Andriu Pălici, Postolache nepot lui Pălici, Ursul şi Toader sin (fiu) lui Malăş ot Bicani şi Vicol sin Toader Şoitul otam (de acolo)"[1414].

1720, mai 9: Andriu Pârlici, cu nepoţii lui Postolache, Nazaria, Dochiţa, Mălanca, Cârstâna şi Ioana, feciorii şi fetele lui Andonie Pârlici, vând fostului mare spătar Ion Pălade părţile lor de moşie din **Bicani, Balasăneşti** şi **Stăngăceni** „ce ni s-au hotărât, ce sunt pe apa Smilii, şi ni s-au venit 26 pământuri din Bicani şi Balasăneşti şi 13 pământuri ni s-au venit din Stângăceni, care se fac peste tot 40 pământuri. Şi într-această sumă de pământuri am vândut-o dumisale cu partea lui Lavric, ce s-a ales la hotărât, căci acel Lavric a ţinut pe o mătuşă a mea şi feciori n-a avut, şi el a fost om străin; aceste părţi sunt din bătrânul Ehim… şi am vândut drept 20 lei"[1415].

1721, iunie 28: Vasile şi Toader, feciorii popii Gheorghiţă Grecul, ce-a fost protopop la biserica Gospod (Domnească) la Vaslui, şi ai Grozavei, fetei Ancuţii Scânteoae, vând spătarului Ion Pălade părţile lor de moşie „din **Bicani** şi din **Balasăneşti** şi dintr-alte silişti ce sunt mai în sus, pe apa Smilei, în ţinutul Tutovii, părţile noastre, ce ne sunt de pe maica noastră Grozava, fata lui Dumitraşco Scânteie şi Ancuţii"[1416].

[1414] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 108, pp. 117-119

[1415] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 110, pp. 121, 122

[1416] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 111, p. 122

1723, februarie 1: Vornicul de gloată Toader Bujoranul şi fiul lui Constantin vând fostului mare spătar Ion Pălade „20 de pământuri în frunte, din satul **Coroeşti**, ce este pe apa Bogdănii, în ţinutul Tutovii, cu loc de casă în selişte, cu vie în deal, cu pomăt şi din heleşteu, care moşie ne este danie de la Angheluşa, jupâneasa lui Vasile Gâlcă vornicul, care şi lor le-a fost danie de la Zevantie, feciorul lui Toader Moloş, nepotul popii Zăgan, moşie ce ne-a fost dată nouă şi unei mănăstioare, ce avusesem mai sus (spre nord) şi, de câtăva vreme, arzând biserica şi nerămânând nici o jarişte şi fiind noi lipsiţi de multe, am vândut-o, aşa cum scriem mai sus. / Aşijderi am vândut dumisale, de la un Alexandru sin (fiu) Constantin Şoitul din **Bicani**, precum am dăruit frăţâne-meu Ion Bujoranul jumătate de bătrân de moşie din satul **Vlădeşti**, tij (la fel) pe Bogdana, mai sus, toată partea tătâne-său Constandin Şoitul. / Aşijderi am mai vândut dumisale de la Ursul sin Ion Bolii şi de la nepoata lui Nastasia, fata frăţâne-său Gligore Bole, partea din **Rădăeşti**, ce a fost vândută tij (la fel) frăţâne-meu Ion Bujoranul, ce se va alege, a frăţâne-său lui Gligori Bolii de pe Viltoteşti (**Vişteleşti**), din apa Bogdănii, dinspre soare răsare, din partea răzăşească; acestea le-am vândut dumisale drept 15 lei şi mi-a dat toţi banii deplin”[1417].

1742, martie 17: Carte de judecată a logofătului Sandu Sturza, în faţa căruia au venit Nicolai, feciorul lui Ionaşco Scântei, nepotul lui Dumitraşco Scântei, şi vărul său Manolache, feciorul lui Iftodie, şi cu Toader Malăş şi Ursul Mamăş, nepoţii lui Iftimie Malăş şi ai lui Crăciun, pentru părţile de moşie ce au avut Iftimie Malăş şi fratele

[1417] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 140, pp. 139, 140

său Crăciun ăn sat în **Bicani** şi în **Balasăneşti**, la ţinutul Tutovii, în care sat au avut părţi de moşie şi Dumitraşco Scântei, moşul (bunicul) lui Nicolai şi al lui Manolachi; zicând Toader şi Ursul că, văzând feciorii şi ginerii lui Scântei moşia ce-a avut Scântei în Bicani şi în Balasăneşti, în trecutele vremi, vândute răposatului Ion (Pălade) fost mare vornic, şi cu vânzarea Scânteeştilor s-au împresurat la vornicul Pălade şi părţile lui Iftimie Mălăş şi ale lui Crăciun; iar Nicolai şi Manolache deteră seamă că este o vreme de demult, de când au vândut părţile lor şi nici nu ştiu ce au vândut părinţii lor, căci ei au fost copii mici la acea vreme, nici niscai scrisori nu le-au rămas, cu care să poată da răspuns că părinţii lor, când au vândut acele moşii, su dat la mâna vornicului Pălade toate scrisorile ce-au avut pe acele moşii… deci s-a cercat în scrisorile fiului vornicului Pălade şi s-au aflat 2 zapise, cu care a vândut Iftimie Mălăş lui Dumitraşco Scântei, şi din Bicani, şi din Balasăneşti, cumpărăturile şi baştina, şi partea frăţâne-său Căciun… Care zapise, văzându-le Toader şi Ursul, nepoţii lui Iftimie Mălăş, s-au lăsat de partea moşului (bunicului) lor şi au cerşut judecată pentru partea lui Crăciun, cu aceste două pricini: una, că Crăciun a fost sterp şi lor li se cade a-l moşteni, a doua, că lui Iftimie Mălăş nu i s-a căzut a vinde partea frăţâne-său Crăciun, de vreme ce Crăciun, cu câţiva ani mai înainte de vânzarea lui Iftimie Mălăş, a zălogit partea sa la Chicoş comisul pentru 50 lei, preţul unui armăsar; care zapis l-au arătat Toader şi Ursul Mălăş, zicând că de 70 ani l-au răscumpărat ei de la Pavăl Ciorniiu, neamul lui Chicoş… care n-au stăpânit niciodată în Bicani şi în Balasăneşti”[1418].

[1418] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad

1766, aprilie 10: Anaforaua veliţilor boieri ai Dovanului lui Grigore Alexandru Ghica voievod, după ce Andrei, Antohi şi Vasile Malăş s-au jeluit că „au un bătrân de moşie de pe moşul (în sensul de străbunul, stâlpul) lor Crăciun, pe care l-ar fi stăpânit moşii şi părinţii lor, iar acum vornicul Pălade, mai având moşie în acele sate, a împresurat şi bătrânul lor şi i-au lipsit din moşie, şi la aceasta şi-au cerşut dreptate. / Şi-au întrebat pe vornicul Pălade, ce răspunde pentru partea acelui Crăciun, moşul acestora, ce a avut într-acele sate, **Bicanii** şi **Balăsăneştii**, şi a arătat un zapis din leat 7182 (a674), în care scrie Iftimie Malăş, moşul acestora, fratele lui Crăciun că de bună voie a vândut lui Dumitraşco Băltag toată partea ce au avut el şi fratele său Crăciun, baştină şi cumpărătură în sat Bicani şi în Balasăneşti, drept 20 lei… Iar noi, cercetând judecata, am aflat că îmblă rău neamul lui Malăş, fiindcă au vândut părinţii lor şi i-au dat rămaşi. Şi, după dreptate, şi noi cercetând, s-a cunoscut că îmblă rău şi fără cale”[1419].

1915, doc. 112, pp. 122, 123

[1419] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 113, pp. 124, 125

BICAZ

(oraşul Bicaz, Neamţ).

1774, iunie: Satele **Bicazul** şi **Tarcăul,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[1420], aveau **toată suma caselor 120**. Scădere rufeturi 117: 3 popi, 17 văduve, 1 ţigan, 89 plăieşi, 7 case pustii. Rămân birnici 3. / **Birnici** (dintr-aceşti birnici sunt 89 plăeşi pentru paza muntelui bez (plus) 76 din Buhalniţa şi din alte cotunuri din Hangu**:** Lupul Bonte / Ilii / Ion Chetrone / Toader / Ion Ante / Bogdan / Dumitru / Gavril Ţifoi / Toader Ţifoi / Pascal Ghipoeş / Ilii, moldovan / Ion Foltia / Toma, ungurian / Vasile, ungurian / Ursul, morar / Gavril, rus / Vasile, rus / Crăciun sin (fiu) lui Vasile, rus / Ioniţă, rus / Mihăilă Dodul / Vasile Marco / Toader brat (frate) lui Vasile / Ion Dudul / Vasile Dodul / Ion Vicovan / Tudor Găman / Ion Cărbune / Miron, ungurian / Simeon Onca / Gheorghiţă Onca / Ion Drăguşan / Gheorghe, mrejer / Gavril, şaugău / Toader Darii / Gheorghe, mrejer / Ion Iuteş / In (alt) Ion Iuteş / Toader Iuteş / Vasile Iuteş / Dumitru Iuteş / Grigore Iuteş / Crăciun Rusăi / Vasile, rus / Simeon Cobuz / Ioniţă Niamţul / Toader Dudău / Paşco Butoi / Ion Grăbencia / Ion Paleu / Lupul Sofian / Costantin Oniga / Gavril Sofian / Antohi Sofian / Andrieş Pântia / Răducan / Ion Zaiţ / Neculai Grăbencia / Ilii Grăbencia / Ilii Ţoncă / Dumitru, ungurian / Ilii Gliga /

[1420] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 52, 53

Simeon Radu, vătăjel / Gheorghe, ungurian / Gheorghe, morar / Ioniţă Cruşet / Iftimi Cruşet / Ursul Folga / Pavăl Găină / Ursul Dudău / Simeon Ronda / Gavril, baci / Ion Micul / Vasile, cojocar / Ion, vornicel / Gheorghe, tărnicer / Petre Mărian / Andrieş, vornic la Tarcău / Toader, muntean / Gavril Farcăş / Costin / Gheorghe, ungurian / Ion Goga / Gavril Telecan / Avram Botilă / Toader a Crâstinii / Ursul a Crâstinii / Ioniţă a Crâstinii / Gavril Platon / Nistor Gângă / Vasile Gângă / Vasile Sofian / Neculai Curcă. // **Rufeturi:** Popa Toader / Popa Zaharia / Popa Ion / Gavril, ţigan / Ioana, văduvă / Tudosia / Iftimia / Maria / Floaria / Lunga / Perja / Maria / Măriuţa / Frăsina / Maria / Tudora / Rusoaia / Iliana / Paraschiva / In (altă) Paraschiva / In Paraschiva. // **7 case pustii**.

1898: „**Bicazul**, comună rurală în judeţul Neamţ, în plasa Piatra-Muntele, așezată pe ambele maluri ale râului cu a sa numire, între hotarul Transilvaniei și muntele Cosmiţa. Se mărginește, la nord cu comuna Hangul și comuna Buhalniţa; la est, cu comuna Pângăraţi; la vest-sud, cu Transilvania… Este formată din localităţile şi satele: Bicazul, Chiţirigul, Capşa, Cârnul, Cheile Bicazului, Crasna, Fârţigul, Floarea, Fundul Bicazului, Gura Bicazului, Hamzoaia, Izvorul Muntelui, Mărceni, Neagra, Poiana Corbului, Secul, Taşca şi Ticoşul. / Are o populațiune de 2.416 suflete sau 1.110 capi de familie, care locuiesc în 512 case. După sex, sunt: 1.094 bărbaţi şi 1.141 femei; după starea civilă: 891 necăsătoriți, 364 capi de familie însuraţi; 106 văduvi, 40 văduve; 676 copii sunt de sex bărbătesc, 564 copii de sex femeiesc; sunt 7 evrei; 2.038 sunt fără cunoștință de carte şi 168 posedă cunoștințele elementare… Din numărul locuitorilor

împroprietăriți în 1864, sunt astăzi 193 care stăpânesc locurile lor; 84 stăpânesc locurile ca urmaşi; un loc e părăsit şi ocupat de către comună. Dintre cei împroprietăriți în 1878, sunt 125 care stăpânesc înșiși locurile lor; un loc e părăsit şi ocupat de comună; 62 sunt care, deși însurați și cultivatori de pământ, nu au încă nici un fel de împroprietărire, precum nici prilejul de a moşteni după urma părinţilor lor legitimi… / **Bicazul**, sat situat pe malul drept al râului Bistriţa, la 24 km depărtare de orașul Piatra, comuna Bicazul. Se mărginește, la la sud-est, cu satul Marceni, de care se desparte prin pârâul Bicazul; la nord, cu satul Cârnul, de care se desparte prin pârâul Izvorul Mluntelui; la est, cu Capşa, de care se desparte prin râul Bistriţa. / În acest sat se află: reşedinţa comunei; o stațiune poştală; 2 biserici; 1 schelă mare de cherestea; 3 rotării; 3 mori de apă, dintre care 2 cu câte 2 pietre; 1 cărămidărie; 1 piuă cu 4 găvane; o școală frecventată de 86 elevi. Numărul vitelor e de 1.350. Numiri vechi: Târguşorul și Ciungi”[1421].

BICEȘTI

(comuna Bârgăoani, Neamț).

1644, aprilie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gavril hatman și pârcălab de Suceava, care primește uric pentru „un sat anume Epoteștii (Bucovina), în ținutul

[1421] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 399, 400

Suceava... / Și de asemeni, satul **Păstrăveni** (comuna Păstrăveni, Neamț), ce este în ținutul Neamț, pe pârâul Topolița, cu locuri de iazuri și de mori, ce și-a cumpărat mai întâi de la Iane și de la Luca, foști vătafi, apoi de la răposatul Pană vistiernic, toată partea lui Căzan fost postelnic, mai înainte cumpărate de Pană vistiernic de la feciorii lui Căzan și zălogite la un turc, anume Abdul Celebi, pentru datoriile sale. Iar după moartea vistiernicului Pană, au fost Iane și Luca, care l-au înlocuit în acele părți de ocină și în alte ocini ale lui, să aibă a le vinde și să plătească datoriile lui. Și a plătit Gavril hatmanul acea datorie, 80 de galbeni unguresți, în mâinile lui Iane și Luca vătafi. Și au plătit ei acea datorie acelui turc, Abdul Celebi... / Apoi s-au ridicat toți fiii lui Căzan postelnicul și au venit înaintea domniei mele și s-au plâns că îi strâmtorează Pană vistiernic și nu le-a plătit deplin acele părți de ocină, ce le-au avut de la tatăl lor. Și s-a ridicat milostivirea sa Gavril hatman și s-a tocmit cu feciorii lui Căzan postelnic și a plătit din nou acele părți de ocină din banii săi și a dat Dochiței și surorii ei Tudosca și fratelui ei Tofan, fiii lui Căzan, 50 de taleri numărați; și de asemeni, în mâinile fratelui lor Iancul, ginerele lui Căzan, și soției sale Todosia, fiica lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui Simion și Mihail, fiii lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui Ionașco și Tofan, fiii lui Căzan, 20 galbeni unguresți... și i-au dat privilegiile lor. / Și de asemeni, a plătit milostivirea sa Gavril hatman și alte părți din acel sat Păstrăveni, de la alți răzeși, anume: Anisia, soția lui Simion Herța din Păstrăveni, fiul lui Eremia Pagahia, fiica lui Nicoară Bechea, nepoata bătrânului Bechea, cu fiii lor Dumitru, Iachim, Toader, Grigorie, Cristea, Ionașco, Părasca și

Vasilca, din vatra satului și un loc cu 20 de pământuri în țarină și din apă, cu loc de moară pe Topoliță, și a dat în mâinile lor 20 de galbeni de aur bătuți; și de asemenea, altă parte din acel sat Păstrăveni, ce-a cumpărat-o de la Mihail și Simion, fiii lui David, din vatra satului și din țarină, 50 de pământuri, și cu părți de vad de mori, cu 40 galbeni ungurești. Și de asemeni, altă parte din Păstrăveni, 20 de pământuri, ce le-a cumpărat de la Glafira, fiica lui Ionașco Cujbă, soția lui Vasile Hociungu, și de la fiii ei Gheorghiță, Ionașco și Niculcea, și de la fratele ei Bantăș, pentru 30 de lei... / Și de asemeni, satul **Bălăneștii** (comuna Bârgăoani, Neamț), în ținutul Neamț, satul **Biceștii** (comuna Bârgăoani, Neamț) și din **Vârtop** (Hârtopul, comuna Bârgăoani, Neamț), din același ținut, cu trei iazuri și cu tot hotarul, cât se va alege, că acel sat și cu iazuri i-au dat lui călugării de la mănăstirea Râșca, cu mare rugăminte să aibă el a le face zid de piatră în jurul mănăstirii Râșca. Și s-a apucat Gavril hatman și a cheltuit banii săi, 850 lei de argint, și a zidit acel zid de piatră, de 55 stânjeni, și încă a dat sfintei mănăstiri 10 iepe. Iar mănăstirii i-au fost danie și miluire acel sat Bălănești și acele părți din Becești și din Vârtopel, și cu trei iazuri, de la Damian vistiernic și jupâneasa Nastasia... / De asemenea, jumătatea satului **Gocimani** (azi Goșmani, comuna Români, Neamț), în ținutul Neamț, oe Orbic, cu un iaz mare și cu o altă parte din iaz, cumpărat de la Constantin Dracea, pentru 200 de galbeni ungurești, iar lui Dracea i-a fost danie și miluire de la Dumitrașco Ștefan logofăt și de la fiii lui Gheorghe, Grigorașco și Vasile, pentru slujba lui; și i-au făcut zapis fiii lui Dumiotrașco, fiindcă tatăl lor n-a apucat cu limbă de moarte... / Și satul **Iliești** (înglobat în Ardeoani, comuna

Ardeoani, Bacău), din ținutul Trotușului, pe râul Tazlăul Sărat, cu curți gata, cu mori, cumpărat de la jupâneasa Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupul și Solonca, pentru 800 lei bătuți... / Și satul **Solonțeni** (Solonț, comuna Solonț, Bacău), de asemenea în ținutul Trotușului, pe Tazlăul Sărat, cumpărat, din jumătatea satului a treia parte, de la Gheorghe (Ștefan) al treilea logofăt și de la frații săi Grigorașco și Vasile, fiii lui Dumitrașco Ștefan, pentru 4 galbeni ungurești. Și jumătate de sat, din partea de sus, și a treia parte din jumătatea satului de jos, cumpărat de la Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupașco și Solonca, fiii lui Dumitrașco Solomon, pentru 160 galbeni ungurești; și a treia parte, din partea de jos a satului, cumpărată de la Ionașco Țâra și sora lui Maria, fiii Saftei Țâroaie, și de la ginerele ei Mierăuță de la Bahnășeni, pentru 40 galbeni ungurești. / Și satul **Tătărașii** (azi Muntenii de Jos, comuna Muntenii de Jos, Vaslui), din ținutul Vasluiului, pe râul Bârlad, ce-i este danie și miluire de la însăși domnia mea... / Și satul **Bulboci** (comuna Bulboci, județul Soroca, Moldova), în ținutul Soroca, pe râul Căinari, cu iazuri și cu loc de moară, cumpărat de la Danciul și Grigorie, și de la nepoții lor Dumitrașco și Pătrașco, fiii Urâtei, și un alt Dumitrașco, cu soția lui Santa, fiica Urâtei, și de un alt Dumitrașco și fratele lui Pepelea, fiii Antemiei, și de la Mis și sora lui Olena, cumnatul lui Focșa, fiii Todosiei, și rudele lor Nastasia, Maria, Candachia și Elena, fiicele Chirenei, nepoatele lui Dumitru Grecul din **Bulboci**, pentru 550 lei de argint. / Și satul **Corjouți** (Corjeuț, județul Edineț, Moldova), ce este în ținutul Hotin, pe râul Vilia, cu iaz și cu moară, ce și-a cumpărat el înainte, parte de jos, și altă parte din

jumătatea de sus, ce se cheamă partea Popeştilor, de la Grigorie Pilipovschi și jupâneasa lui Mitrofana, fiica lui Solomon vistiernicul, și de la Baico, Pătraşco și Elina, fiii lui Petrică, pentru 180 taleri de argint. Și alte părți din Corjouți, cumpărate de la Constantin, Simion și Vasile, fiii lui Gânscă, nepoții Maricăi și strănepoții Dreacăi, și de la Eremia, fiul lui Hilip Răspopa, nepoții Andreicăi și Nastasiei Creacă, și de la Gheorghe și Simion, fiul lui Andreica Răspopa, de la Sofronia, Ionașco și Vasile, fiii Mănuntei, nepoții lui Corju, și de la nepoții lor Bilăi și Părasca, fiii Draghinei, de asemeni nepoții lui Corju, pentru 52 taleri numărați și doi boi; și altă parte din Corjouți, ce-a fost demult partea lui Vasile Lozenschi cămăraș și acum am dăruit-o rudelor lui Lozenscgi, Toderașco mare logofăt, Iurgachi vistiernic, Răcoviță Cehan logofăt, Constantin Stârcea pârcălab și Ștefan Șoldan și alte rude ale lor. / Și satul **Husieni** (în Răuseni, comuna Răuseni, Botoșani), în ținutul Dorohoiului, pe râul Jijia, cumpărat, jumătate, de la Atanasie și Simion, nepoții lui Gavril Jegon, și de la Strătulat și Lupa, de asemeni nepoții lui Jegon, pentru 120 taleri numărați; altă parte de sat, cât se va alege partea lui Onuțul, cumpărată de la Grigorie, fiul lui Mihăilă, nepotul lui Onuțul, pentru 120 taleri; și a treia parte din acel sat Husieni, partea de sus, pe cealaltă parte a Jijiei, cu locuri de mori pe Jijia, cumpărată de la jupâneasa Todosia, nepoata lui Cucora stolnic, pentru 100 taleri, ce i=a fost cumpărătură lui Cucora de la Măgdălina, fiica Anesiei, și de la mătușa ei Anesia, fiica Oașei, și de la Cristina, fiica lui Ștefan, nepoata Măgdălinei; și, din a patra parte de sat, o parte, de la Onuțul, cu iaz, cumpărată de la Gligan, fiul lui Petre, ce le-a fost lor cumpărătură de la Trifan și de la

soția lui Nastasia, fiica lui Loghin, nepoata lui Jegon, pentru 60 taleri; și a patra parte din Husieni, cumpărată de la Gligan, fiul lui Hus, de la sora lui Dochia și de la cumnatul Țopa, pentru 60 taleri... / Și saul **Miclăușeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), în ținutul Dorohoi, cu loc de iazuri și cu hotar, pe unde a stăpânit mai înainte Balica hatman, ce și-a cumpărat el de la Maria vorniceasa, jupâneasa răposatului Lupul vornic, și de la frații ei Gheorghiță și Ion fost ceașnic, fiii lui Ștefan Prăjescul, pentru 550 de galbeni unguresți... după moartea lui Balica, au umblat ocinile lui din mână în mână... Și am cercetat noi și am luat toate ocinile lui Balica hatman din mână străină și le-am dat în mâinile nepotului său. Și a venit **Miclăușenii** în partea Mariei vorniceasa și a fraților ei, fiii lui Ștefan Prăjescul”[1422].

BIERĂŞTI

(comună, Neamţ).

1623, aprilie 3: „Adică eu, Cămărzan din Câmpul lui Dragoş, din sat din Rediu (comună, Neamţ), mărturisesc cum au venit la mine Vasilie Bantăş cu cinstita cartea măriei sale lui vodă, ca să merg să-i aleg un loc de prisacă în hotarul Grozeştilor (sat înglobat în Rediu, comuna Rediu, Neamţ). Deci, eu m-am sculat de am strâns bătrânii Grozeştilor şi a Cândeştilor (comună, Neamţ) şi

[1422] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 297, pp. 274- 284

din Beţeşti (în Frunzeni, comuna Costişa, Neamţ), anume: Salom vătavul, şi Zahariia de acolea, şi Nechita cel bătrân de Grozeşti, şi Toader Blidarul de acolea, şi Mihăilă Năsoescul tij, şi Sanson cel bătrân ot tam, şi Drăguţul ot tam, şi Mihăilă Talambută de Beţeşti şi Gligorcea ot tam. Deci noi i-am căutat şi i-am ales un loc de prisacă în codru mereu între vădureale, să-şi taie prinprejurul prisăcii. / Şi-ntr-acea bună tocmeală ne-am tâmplat şi noi, oameni din ţinutul Neamţului, anume: Gheorghie sulgeriul, şi Ionaşco Bucelescul, şi Iuraşco de Porceşti (azi Moldoveni, Neamţ) şi Pătraşco cel bătrân den Bierăşti (Neamţ). Şi, mai mare credinţă, ne-am pus peceţile"[1423].

BIEŞTI

(lângă Ciohoreni, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Bieştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Câmpurilor, după recensământul lui Rumeanţev[1424], avea **toată suma caselor 18**. Scădere rufeturi 6: 6 volintiri. Rămân birnici 12. / **Birnici:** Onul Cerchez / Gheorghe / Neculai Vicol / Grigori Buluţă, vornic / Vasile, tăbăcar / Constandin, bejenar / Ioniţă fiul lui Cojuşnianu / Dumitru Strătulat / Ioniţă Fliţco / Dumitraşco / Ion, tăbăcar / Lupul, tăbăcar. // **Rufeturi:** Niţă Scrie-

---

[1423] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 47, pp. 67, 68

[1424] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 470, 471

don, volintir / Lupul Sângurianu, volintir / Ioniţă Biescul, volintir / Grigoraş Veveriţă, volintir / Iftodi Giosan, volintir / Ilie a lui Strătulat, volintir.

1904: „**Bieşti**, sat mare în judeţul Orhei. Face parte din Chiperceni. E aşezat pe valea Capriceni, între sate Capriceni şi Slobozia Hodoroji. Numărul caselor 263; biserca Sf. Nicolae; 4 mori de vânt; vii, grădini cu pomi; 428 vite mari; populaţiunea 1.578 ţărani români”[1425].

BILACĂU

(pe Nistru, ţinutul Orhei, Moldova).

1639, decembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Ghica, care primeşte, drept danie şi miluire domnească, „un sat anume **Bilacăul**, ce-i pe Nistru, în ţinutul Orhaiului, care sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Tohatin, şi este lui drept milă de la părintele domniei mele, Vasile voievod”[1426].

[1425] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 29

[1426] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 133-135

BILĂEŞTI

(lângă Slobozia, comuna Roznov, Neamţ).

1600: Fraţii Vasile Colciar şi Eremia din **Ghigoeşti**, verii săi Lazor şi Ion din **Popeşti**, Istratie şi Gorghie, Ion şi soră-sa Tudora din **Bilăeşti** vând lui Ion, vatag de visternicei, drept 9 taleri, „partea lor din **Obârşie** şi din **Măleşti**", iar Mihăilă Babici, nepotul Soficăi, strănepot lui Toader Jurdihaş (Urdiugaş), îi vând, cu 80 zloţi tătăreşti, „a sa parte, câtă i se va alege, din Obârşie şi din Măleşti"[1427].

1605: Nastasia, fata Andreicăi, vinde, pentru 30 zloţi, „neamului meu Ionaşco, vătag de visternicei. „partea de ocină ce se va alege din satul **Obârşie**… şi aşijderi, partea unui frate al meu, anume a Onului, iarăşi din Obârşie; / şi am dat a meaa dreaptă ocină fratelui meu Onciul, din **Ghigoeşti** sau din **Bilăeşti**, pentru această parte ce am vândut eu lui Ionaşco vatag şi cneaghinei sale Soriţa"[1428].

1623, iunie 22: Ştefan Tomşa voievod întăreşte „sfintei mănăstiri a Pângăraţilor" dreptul de a cosi fân „de la **Ivăneşti** (lângă Slobozia, comuna Roznov, Neamţ) şi

[1427] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 98, 99

[1428] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 8, 9

de la **Bilăeşti** (lângă Slobozia, comuna Roznov, Neamţ), ce sunt în ţinutul Neamţului”[1429].

1628, august 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Marco, cu soţia sa Dochia, fiica lui Cârstea, nepoata lui Ionaşco Stângaciul, în baza zapisului de la cneaghina Nastasia Dămieneasa, întărit de sulgerul Ionaşco Peaicul, popa Onciul din **Bilăeşti**, Gligorie Gorovei din **Bărgăoani** şi Epifanie Băhnaşiul diac, prin care mărturisea „că a dat ea dreapta ei ocină şi cumpărătură, ce a avut din satul **Corni**, din ţinutul Neamţului, a patra parte de sat… nepoatei sale Dochia, şi ginerelui ei Marco şi fiilor lor, pentru dreapta lor slujbă ce i-au slujit, alta pentru că le-a fost lor dreaptă moştenire”[1430].

1632, iunie 15: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Pângăraţi, care primeşte urice pentru „două sate, anume **Bilăeştii** şi **Ivăneştii**, pe râul Cracău, ce sunt în ţinutul Neamţ, şi cu două mori pe râul Cracău, şi de asemenea o moară din satul **Dărmăneşti**, care este danie”[1431].

1633, septembrie 4: Întărit de Moise Moghila voievod mănăstirii Pângăraţi, care primeşte urice pentru „două sate, anume **Bilăeştii** şi **Ivăneştii**, pe râul Cracău, ce sunt în ţinutul Neamţului şi cu două mori pe râul Cracău şi, de asemenea, o moară din satul **Dărmăneşti** şi o prisacă în branişte, la capătul de jos al branişii, pe Bohotin, la **Hămeiuş**, şi trei fălci de vie şi 40 de prăjini

---

[1429] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 88, pp. 129, 130

[1430] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 388, pp. 533, 534

[1431] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 123, pp. 152-155

de vie în Dealul Nou de la **Cotnar**, şi toată poiana **Pangaraţi**”[1432].

BILĂEŞTI

(azi Ghelăeşti, comuna Bârgăuani, Neamţ)

1634, ianuarie 25: Zapisul lui Maxin, fiul Palaghiei, nepotul Cernei din **Bilăeşti** (Ghelăeşti, comuna Bârgăuani, Neamţ), în care mărturiseşte că a vândut partea lui din sat din **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)… panului Toader Boldescul, pentru 40 zloţi tătăreşti… Şi au fost la acea tocmeală Gheorghe Aldescul diac, Ştefan diac din **Tatomireşti** (contopit cu Budeşti, comuna Făurei, Neamţ),Maftei din **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), Sanson din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău) şi alţi oameni buni”[1433].

1634, ianuarie 25: Zapisul fraţilor Ştefan şi Druţul, fiii lui Vlaicu din **Bilăeşti**, şi al nepoatei lor Florea, prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Buciumi**, cât se va alege din a treia parte a satului… panului Toader Boldescul, pentru 50 zloţi tătăreşti… dinaintea lui Lamba, pârcălab de Neamţ, Ionaşco, pârcălab de Bacău, Gheorghe diac din **Aldeşti**,

[1432] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 382, pp. 480-482

[1433] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 31, p. 32

Ştefan diac din Tatomireşti, Coste diac din **Bilăeşti** şi a altor oameni buni”[1434].

1635, iulie 25: Zapisul lui Ionaşco, fiul lui Coste, prin care mărturiseşte că a dat partea lui „din satul **Buciumi** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău), a treia parte de ocină, cu 30 de ogoare şi vad de moară, şi loc de iaz de este pe pârâul Galbena, din partea de jos a satului… călugărilor de la sfânta mănăstire Pângăraţi… Şi la aceasta au fost Onciul diacul din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), popa Onciul şi Gligorie din **Bilăeşti** (Ghelăeşti, comuna Bârgâuani, Neamţ), Ionaşco din **Maxineşti** (înglobat în Bălăneşti, comuna Bârgăoani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni”[1435].

1639, februarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, cu 48 ughi (ducaţi ungureşti) moşia din satul **Porceşti**, de la Gavril, ginerele lui Cocris, şi de la soţia sa Marica, fiica lui Cocris, nepoata lui Nemţanul, strănepoata lui Mihul hatman, care se tocmiseră cu fraţii lor Dumitraşco şi Gligoraş, fiii lui Cocris, ca să stăpânească ei părţile de ocină din **Şoimăreşti, Băloşeşti, Bârgăoani**, **Bilăeşti** şi din **Bahnă**, iar lor să le rămână „părţile lui Cocris din **Porceşti**, care este este în ţinutul Neamţ, care se împarte cu Nemţanul”[1436].

1646, mai 6: Carte de împuternicire, dată de Vasi-

[1434] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 32, p. 33

[1435] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 182, p. 218

[1436] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 29, pp. 34, 35

le Lupu voievod fraţilor Dumitraşco, Gavril, Gligorie şi Salomia, „spre aceea ca să fie tari şi puternici a ţine şi a oprin partea lor de ocină din satul **Lăzăşti** (comuna Secuieni, Neamţ), din **Hermeşti** (lângă Cârligi, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), din **Băloşeşti** (Băluşeşti, comuna Girov, Neamţ), cu **Bilăeştii** (azi Ghelăeşti, comuna Bârgăoani, Neamţ), iar surorii lor Măricăi, sin aceste părţi de ocină să nu-i dea nimică, pentru că a vândut partea lor din satul **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), ale tuturor fraţilor"[1437].

1774, iunie: Satele **Bălăneştii, Itrineştii, Ghilăeştii** şi **Ciortienii**, cu liuzi ce s-au mutat la Sâmioneşti din ţinutul Romanului, sate din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1438], aveau **toată suma caselor 252**. Scădere rufeturi 94: 10 popi, 3 mazili, 18 văduve, 21 ţigani, 42 case pustii. Rămân birnici 158. / **Birnici:** Gheorghe Zmău / Dumitru, muntean / Toader, harabagiu / Gheorghe Pilat / Toader zet (ginere) munteanului / Alistarh Chilat / Ivan, sârbu / Vasile Pilat / Ion sin (fiu) lui / Gheorghe Hortolomei / Gheorghe Cipar / Gheorghe Ghervasă / Costantin al Hortolomei / Grigore, stoler / Ion Ciochine / Toader Bocă / Grigore / Ion, ungurian / Vasile, muntean / Vasile a Petrii / Trifan / Ilieş Gioncul / Luca, chetrar / Ion Trifan / Pavăl, chetrar / Ioniţă, slugă / Ion Cătană / Irimie / Mane, slugă / Stan, muntean / Radu, ciobotar / Lazăr, fluerar / Radu, rotar / Stoian, muntean / Stan, muntean / Arseni,

---

[1437] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 363, p. 311

[1438] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 38-40

ciobotar / Gheorghe, pitar / Lupul, olar / Vasile, bejenar / Costantin, muntean / Gheorghe brat (frate) Vişan / Ştefan Budurcan / Ioniţă Gioncu / Apostol Simere / Petraşco / Ion Pribag / Năstas, ciobotar / Ion Motoc / Iordache Spataru / Niţă, rotar / Sandu fiu lui Lazor / Macovei Vicol / Lupul Hordi / Costantin Mihordi / Ion Lungu / Dobre / Sandul / Grigore / Andrei Lae / Chirică Darie / Manolachi / Năstasă fiul lui Samoilă / Ion Laiul / Ion Chiriţă / Maftei / Ioniţă, crav / Ioniţă fiul lui Darii / Ion Rogojină / Marin, muntean / Simeon, butnar / Lupu, slugă / Sava, slugă / Ion a păscăriţii / Vasile, slugă / Vasile Chişcă / Ursache Casăţ / Iftimi Vasâi / Petre, butnar / Vişan, muntean / Ştefan / Grigoraş, stoler / Ştefan, cărăuş / Ion Boghiul / Simion / Leonti, herghelegiu / Neculai, stoler / Mihălachi Giocăş / Toader Vântu / Ion, muntean / Gheorghe, muntean / Ion, cioban / Toader, scutar / Sandul Hâra / Ion Brânzei / Tudorachi / Neculai Brânzei, holtei cu mamă / Ioniţă zet (ginere) lui Tudurachi / Radu Moşniaga / Tănasă al lui / Dumitru Moşniaga / Matei fiul lui / Năstas / Marin / Enachi / Toader Vicol / Toader, cojocar / Ştefan, plugar / Panaite, plugar / Marian, vezeteu / Mihai, plugar / Neculai, plugar / Ursachi, dârvar / Costantin Melinte, slugă / Iftimi, calfă / Ion, bărbier / Costantin Morian / Avram Istrate / Vasile Stângul, blănar / Neculai, vornic / Grigore Chiriţă / Grigore Darii / Ilii Darii / Ion Darii / Costantin / Simion Armaş / Neculai, slugă / Gavril, slugă / Toader Ruginosu / Costantin, doftor / Ion Armaş / Ştefan Laiu / Neculai, păscar / Ion Nistor / Radu fiul lui Sima / Ion, rotar / Gheorghe Burcă / Sârghie / Ichim / Vasile Nădejdi / Ion Jipa / Mărian fiul lui Sandu / Radu Stan / Drăghici Postolachi / Stanciul fiul lui Marin / Ion fiul lui Postolachi / Ion fiul lui Petre / Ion Surdul /

Ionaţco, ciobotar / Lupul, rotar / Toader, muntean / Ionaş, muntean / Duca, muntean / Moisa, muntean / Ioniţă, muntean / Dediul, muntean / Vasile, fratele lui / Ilin fiul Ducăi / Stanciul, muntean. // **Rufeturi:** Diaconul Savin / Popa Miron / Diaconul Vasile / Popa Zaharia / Popa Andrei / Popa Vasile / Popa Ştefan / Popa Ion / Popa Neculai / Costantin, dascăl / Gheorghe Mateeş, mazil / Neculai Lăpuşnianu, mazil / Ioniţă Gorgos, ruptaş / Mariuţa, văduvă / Maria, tij (la fel) / Călina / Maria / Ioana / Catrina / Dobriţa / Catrina, văduvă / Irina, tij (la fel) / Maria / Dragomia / Sanda / Ioana / Maria / Irina / Tudora / Măriuţa / Catrina / Costantin, ţigan / Vasile, la fel / Ion, la fel / Stan, la fel / Ion, la fel / Sandu, la fel / Toader, la fel / Petre, la fel / Gheorghe, la fel / Ursul, la fel / Vasile, la fel / Nechita, la fel / Marco, la fel / Sandul, la fel / Sava, la fel / Pavăl, la fel / Lupul, la fel / Vasile, la fel / Gheorghe, la fel / Toade, la fel / Ion, la fel. // **42 case pustii**.

BILĂUŢI

(comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina).

1635, august 2: Zapisul de împărţeală între Lupul Prăjescul clucer, Lupul Ghenghe, Dumitraşco Ghenghe şi Ion Ciolpan „a moşiilor ce le-au rămas de la părintele lor, de la Ghianghe logofăt. Deci lui Ion Ciolpan i s-au venit satul Frăteştii (comuna Dolhasca, Suceava), la Suceavă, jumătate de sat **Bilăuţi** (comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina), la Hotin, jumătate de Locoveţ (Lucaveţ, Buco-

vina), satul **Ternauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), jumătate din satul Dobrinăuţi (Bucovina) ot Cernăuţi, satul **Costeşti** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi) ot Tutova, şi o selişte, **Ruptura** (lângă Gefu, comuna Ghidiceni, Galaţi), tij (la fel) ot Tutova"[1439].

1770-1772: Satul **Bilăuţii**, la poşta **Dăncăuţi**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1440], **toată suma caselor: 30**. Scădere rufeturi 30: 1 popă, 1 dascăl, 28 poştaşi. / **Poştaşi**: Nicolae fratele vornicului / Pricup / Sandul Dupcia / Macsim fratele vornicului / Vasile Negru / Ion al Grigoroaei / Ștefan fratele lui Ion / Iacob, rus / Vasile fiul lui Andrei / Ștefan al lui Andrei / Andrei, rotariul / Andrei Căcăriază / Ionel / Ion Scorohogia / Chiriac / Toader, vătăman / Ignat fiul lui Simionel / Ivan, rusul / Onofrei fiul lui Ivan / Darie al lui Ivan / Grigoraș al lui Ivan / Ștefan Dupcia / Grigoraș Dupcia / Istrate cumnatul lui / Toader Bujăniță / Toader / Pricopi din Forosna / Vasile, vornic. // **Popi și diaconi:** Popa Ion / Hrihor, dascăl.

BILAVINŢI

(Lăpuşna, Moldova).

1598, august 15: Întărit de Ieremia Movila voievod, la împărţirea averii rămase de pe urma Antimiei

---

[1439] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 188, p. 225

[1440] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 172, 173

Burnăresei, între cele trei fete ale ei, Aniţa cneaghină Goliasă, Anghelina şi Ileana, care „şi-au împărţit între ele satele **Bilavinţi, Burnăreşti** şi **Turceşti**, două părţi din **Vrăbieni** şi un loc ce se cheamă **Colacul**, şi a căzut în partea Aniţei cneagină Goliasă a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi două părţi din Vrăbieni şi din Colacul, iar în partea surorii ei Anghelina au rămas, de asemenea, a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni, iar în partea Ilenii a căzut Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni”[1441].

BILCA

(aproape de Rădăuţi, Bucovina).

1551, august 9: O branişte a mănăstirii Putna, deci un loc în care iobagii mănăstireşti făceau fânul şi păşteau cirezile şi turmele dumnezeieşti ale călugărilor, situată „între Bilce”, a fost atestată în 9 august 1551, privilegiul brănişterilor „între Bilce” fiind întărit şi în 10 aprilie 1645. Că braniştile însemnau altceva decât siliştile (vetrele de sat), dar tot nişte aşezări omeneşti o demonstrează austriecii, care înregistrează drept sate vechile branişti mănăstireşti.

1794: Satul Bilca este menţionat ca atare abia în 1794, într-o hotarnică a satelor Cumăreşti şi Bănila. Din 4

[1441] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 18, pp. 28, 29

martie 1827, este atestat şi un preot în Bilca, Dimitrie Bunceac, cel care scrie egumenului Putnei, Lavrentie Chirilescu, să-i împrumute o mie de cuie de draniţă, căci riscă să-i plece meşterii şi să nu-i mai poată aduna până în toamnă. Deci, în primăvara anului 1827, Bilca avea şi biserică, una mică şi îngustă, dar încă neacoperită.

1843: Satul Bilca avea 1.822 locuitori, iar la altarul bisericuţii înguste şi vechi slujea preotul administrator, acelaşi Dimitrie Bunceac, trecut BUNCZAK în analele Mitropoliei româneşti! În 1876, parohul Grigorie TOMOWICZ păstorea peste 2.611 enoriaşi (o notiţă cu creionul, pe sursă, îl trece preot cooperator pe T. BUMBAC). În 1907, paroh era Teodor NICHITOVICI, născut în 1834, preot din 1865, paroh din 1867, preot cooperator era George COJOCARIU, născut în 1878, preot din 1903, iar cantor era, din 1901, Vasile CÂRDEI, născut în 1865.

1861: La Bilca a funcţionat o şcoală cu 5 clase, iar din 1890, şi o şcoală-filială, cu trei clase[1442].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Rădăuţi** (Târg cu tribunal districtual) cu Vadu Vlădichii, Andreasfalva cu Mitoca, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăţii Vechi, Frătăuţii Noi, Fűrstenthal, Horodnicul de Sus, Horodnicul de Jos, Karlsberg, Marginea, Milişăuţii de Sus, Putna (cu mănăstirea), Satulmare, Straja, Suceviţa, Vicovu de Sus cu Bivolăria, Vicovu de Jos, Voitinel, Volovăţ, Seletin cu Frasin, Tomnatic, Rusca, Paltin,

[1442] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 41, 1876 p. 67, 1907 p. 164

Plosca Camerale, Ulma, Ropoţel, Nisipitu, Bistriţa cu Cârşibaba, Izvor cu Iaroviţa, Sărata, Moldova, Şipot Camerale".

1879: Majoritatea informaţiilor bucovinene pentru studiul „Vergelul" (viitoarea carte *Datine, credinţe şi moravuri române*), publicat în *Albina Carpaţilor*, i-au fost comunicate lui Simion Florea Marian „de Dnul Georgie Brăilean, învăţător din Bilca, sat în Bucovina"[1443].

1888: La „Balul român de elită al „Junimei", aranjat în sala Societăţii filarmonice germane", cu scopul strângerii de fonduri pentru dăruirea unui mobilier bucovinean de salon prinţului moştenitor Rudolf, care vizitase Bucovina în 1887, au participat personajele elitei bucovinene, începând de la guvernator şi mitropolit, iar printre „doamne şi domnişoare, care au fost în costum naţional", se număra şi „**domnişoara Magior din Bilca**", care strălucea în compania celorlalte „ţărăncuţe" de circumstanţă, precum „doamna de Volcinscki, doamna Lomicovschi, domnişoarele de Vasilco" [1444] etc.

1890: Bilca avea 3.115 locuitori, doi preoţi (Teodor Nichitovici şi Ştefan Sbiera), un cantor bisericesc (Vasile Cârdei), şase învăţători (Georgie Brăilean, Melania Brăilean, Iulia Velehorschi, Vasile Cârstean, Ioan Ştefureac şi Ştefan Sbiera), primarul comunei numindu-se Lazăr Cuciurean.

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie, de „George BRĂILEAN, conducătorul şcoalelor din Bilca", menţionează, printre familiile comunei, pe: parohul Teodor

---

[1443] *Albina Carpaţilor*, Nr. 9, Anul III, Sibiu 15 februarie 1879, pp. 132-135

[1444] *Familia*, Nr. 6, Anul XXIV, 7 /19 februarie 1888, pp. 69, 70

NICHITOVICI, Lazăr CUCIUREANU, Constantin HURJUI, Iordachi MOISIUC, Ion JURUVLEU, Toader alui Simion PUHA, Niculai PUHA, Lautenti CÂRDEIU, Ştefan UNGUREANU, Paul CIUBOTARIU, cantorul Vasile CÂRDEIU, Ana alui Anton IRIMĂSCUL, Darie HORODNIUC, Ambrosie GALAN, Ion alui Constantin CÂRDEIU, Constantin CUCIUREAN, Paul BALAN, Vasile BALAN, Carp alui Lazăr PUHA, Paul IRĂMESCU, Gavril UNGUREAN, Toader MIHAILO, Constantin alui Vasile GALAN, Pintelei CONIAC, Georgi alui Alexandru GALAN, Nichita MUCEA, Lazar CÂRDEIU, Lazar alui Ion PUHA, Paul alui Costea GALAN, Chariton CUCIUREANU, Georgi alui Toader CÂRDEIU, Ilie HORODNIUC, Anghelina alui Gavril SAVU, Domnica alui Constantin CÂRDEIU, Zaharie MUNTEAN, Maria BRĂILEAN, Roman POPESCU, Ion alui Georgi CÂRDEIU şi Toader alui Vasile GALAN[1445].

1892: „Doamna Maria Brăileanu (mama lui Traian Brăileanu – n. n.) a convocat, pe ziua de 31 ianuarie, în comuna **Bilca**, o adunare, în scopul înfiinţării unei filiale a „Societăţii doamnelor române”. La această adunare au luat parte 163 persoane, care toate şi-au exprimat dorinţa de a înfiinţa o filială. De preşedină a fost aleasă doamna Maria Brăileanu, iar secretară – domnişoara Eleonora Magior, fiind autorizate a face paşi de lipsă spre activarea filiale”[1446].

1892: Printre informatorii lui Simion Florea Marian, pentru cartea „Înmormântarea la români”, se numără şi bilcanul Iustin Cârdei, „student gimnazial”, în vreme ce pentru „Insectele în limba, credinţele şi obiceiurile Romă-

---

[1445] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 40/1891, p. 4

[1446] *Minerva*, Nr. 3, Anul II, Bistriţa 1/13 februarie 1892, pp. 31, 32

nilor”, apărută în 1903, informatorii lui Marian au fost bilcanii „Chirilă Horodnic, agricultor”, şi viitoarea mare personalitate a Bucovinei, George Tofan.

1902: „**Bilca**, comună mare românească, cu o şcoală de 6 clase şi cu una de o clasă, deci dară cu o sumă bunişoară de cărturari”, a înfiinţat Cabinetul de lectură „Isvorul” abia în 30 iulie 1902, cu 30 membri, sub prezidenţia preotului Teodor Nichitovici, vicepreşedinte fiind învăţătorul Vasile Cârstean. Din comitetul de conducere făceau parte primarul Lazăr Cuciurean (secretar), Pavel Irimescu (bibliotecar), Ioan Rei (cassar), Dimitrie Hurjui (controlor), Alexandru Galan (econom), Maximilian Mitric, Petru alui Vasile Cuciurean, Ilie alui Petru Vicovan (în comisia de control), Artemi Galan, Vasile Cârdei, George Galan, Carp Cuciurean şi Toader Vicovan (în juriul de arbitri)[1447]. Prima manifestare, organizată de Cabinetul „Isvorul”, o petrecere populară, desfăşurată în cancelaria comunală, duminică, 31 august 1902, urma să fie încununată „cu teatru şi dans”[1448]. / Însoţirea raiffeisiană din Bilca a fost înfiinţată în 16 noiembrie 1902, când Eduard Haque, care convocase adunarea generală, preda direcţiunea lui Artemie Galan.

1906: „**Filip Roteanu** este o carte, scoasă zilele acestea de sub tipar, scrisă de cunoscutul scriitor poporal dl Silvestru Danilescu, diriginte şcolar în Strojineţ-Bilca. Preţul unui exemplar al acestei cărţi, întocmite pentru folosul agricultorilor, este 1 coroană. Pentru membrii societăţilor agricole şi a băncilor raiffeisiane va costa o carte 70 bani, dacă se vor procura mai multe exemplare la un loc. Doritorii de această carte se pot adresa la dl Aurel

---

[1447] *Deşteptarea,* Nr. 57/1902, p. 3
[1448] *Deşteptarea,* Nr. 61/1902, p. 3

Voronca, conferenţiar agricol ambulant, Cernăuţi, la consiliul cultural”[1449].

1907: Din comitetul naţional pentru districtul Rădăuţi, constituit vineri, 15 martie 1907, făcea parte şi „George Cojocar, preot în Bilca”[1450].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bilca**, comună rurală, districtul Rădăuţi, aşezată pe malul stâng al râului Suceava şi lipită, la Vest, de Vicovul de Sus şi, la Est, de Frătăuţul Nou, de care este despărţită prin pârâul Bilca. Suprafaţa: 29,90 km p.; populaţia: 2.784 locuitori români, de religie gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra comunei, şi târlele La Druc şi Vuleva. Ca căi de comunicaţie are drumurile ce vin de la Vicovul de Sus şi Frătăuţul Nou. Are o şcoală populară, cu 4 clase, şi una filială, cu o clasă; o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, şi o casă de economie românească. S-a întemeiat în urma ocupării Bucovinei, pe teritoriul comunei Vicovul de Sus. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.371 hectare pământ arabil, 880 hectare fânaţuri, 17 hectare grădini, 218 hectare izlaz, 1.658 hectare pădure. Se găsesc 221 cai, 1.365 vite mari cornute, 532 oi, 791 porci şi 181 stupi. **Bilca, moşie**, atenenţă a moşiei cu administraţie partarticulară Vicovul de Sus, districtul Rădăuţi. **Bilca, moşie**, atenenţă a moşiei cu administraţie particulară Hardeggthal, districtul Rădăuţi. **Bilca, râuleţ**, afluent pe stânga Sucevei, ia naştere din pâraiele Bilca Mare şi Bilca Mică şi se varsă în Suceava, mai jos de satul Bilca, districtul Rădăuţi. **Bilca Mare, pârâu**, care, împreună cu

---

[1449] *Apărarea Naţională*, Nr. 2, Anul I, Cernăuţi, miercuri 10 octombrie stil nou 1906, p. 4

[1450] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, joi 21 martie 1907, p. 4

confluentul său, Bilca Mică, dau naştere râuleţului Bilca, ce se varsă în Suceava. Izvorăşte de sub Poiana Bucului şi se împreună cu Bilca-Mică, după o ramificaţie abundentă, şi făcând cotituri foarte multe. Aceste două pâraie izvorăsc din Poiana Bucului, curgând pe întreaga lungime a părţii de sus a marelui sat Vicovul de Sus"[1451]. „Vuleva sau Uleva, târlă, pendinte de vatra comunei Bilca, districtul Rădăuţi"[1452].

1914-1918: În Primul Război Mondial, au murit pentru Bucovina: „La propunerea doamnei **Lucreţia Galan**, din **Bilca**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Iosif Galan**. Doamna Lucreţia Galan susţine că soţul ei, Iosif Galan, a murit ca prizonier în Rusia"; „**Toader a lui Gavril Civată**, din **Bilca**, a participat la război şi ar fi murit, în prinsoare în Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Iuona a lui Toader Civată, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"; „**Silvestru a lui Todor Vicovan**, din **Bilca**, a participat la război şi e dispărut din anul 1918, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Domnica a lui Silvestru Vicovan, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"; „**Toader a lui Gavril Cioată**, din **Bilca**, a participat la război şi ar fi murit în prinsoare în Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ioana a lui Toader Cioată, procedura pentru declararea morţii celui dispărut". Printre eroii din Bilca s-au numărat şi „rezervistul

---

1451 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 12, 13
1452 Ibidem, p. 244

Anton Strugariu, Bilca, Regimentul 22, rănit; infanteristul **Andrei Ciubotar**, Bilca, Regimentul 22 Infanterie, rănit; infanteristul **George Fusu**, Bilca, Regimentul 22 Infanterie, rănit; fruntaşul **Silvestru Cuciurean**, Bilca, Regimentul 22 Infanterie, rănit; infateristul **Petru Măsian**, Bilca, Regimentul 22 Infanterie, rănit; infanteristul **Gavton Mucea**, Bilca, Regimentul 22, rănit; corporalul **Iustin Boca**, Bilca, Regimentul 22, prizonier; infanteristul **Iftimie Rusu**, Bilca, Regimentul 22, prizonier; vânătorul **Ion a lui Constantin Rusu**, Bilca, Batalionul 30, rănit; infanteristul **Teodor Balan**, Bilca, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **George Cârdei**, Bilca, Regimentul 22, rănit Infanteristul **George Cârdei**, Bilca, Regimentul 22, rănit; infanteristul **George Cârdei**, Bilca, Regimentul 22, rănit.

1919: Din circumscripţia electorală nr. 6 Rădăuţi făceau parte comunele **Bilca**, Costişa, Frîtăuţii Noi, Frătăuţii Vechi – Comuna germană, Frătăuţii Vechi – Comuna română, Gălăneşti, Horodnicul de Jos şi Rădăuţi[1453].

1920, ianuarie 17: „Contra Revecei lui Alexandru Chariton Irimescul, născută Nistor, s-a intentat acţiune de divorţ de către Alexandru a lui Chariton Irimescu din Bilca"[1454].

1921: Goldstein Michel din Bilca îşi chimbă numele în Goldström Michel[1455].

1925: „În ziua de Sf. Gheorghe, s-a slujit parastasul întru pomenirea învăţătorului din comuna Bilca, judeţul Rădăuţi (Bucovina) **George Brăilean** şi a mintosului bărbat de şcoală **George Tofan**, fost director la Şcoala

[1453] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 62, 6 septembrie nou 1919, p. 3
[1454] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 6, 21 februarie nou 1921, p. 63
[1455] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 3, 3 februarie nou 1921, p. 28

normală şi secretar general la instrucţie, în Cernăuţi, amândoi fii de ţărani din satul Bilca. Deşi, în această zi, o ploaie măruntică şi deasă udase pământul însetat, încă de dimineaţă s-a adunat mulţime de popor creştin, săteni şi oaspeţi din toate părţile Bucovinei la biserica din Bilca. Sfânta liturghie a săvârşit-o părintele protopresviter Ion Bucevschi, în sobor cu preotul Dumitru Berariu şi preotul din Vicovul de sus, George Negură. La stârşitul liturghiei, a predicat părintele George Negură, în graiul poporal, arătând, în frumoasa sa cuvântare, de faptele merituoase, pe terenul cultural şi economic, ale acestor bărbaţi, ieşiţi din sânul poporului. Sfârşindu-se aceste slujbe bisericeşti, a ieşit toată lumea din biserică şi a plecat la şcoala din centru, unde s-a făcut dezvelirea tablei comemorative, întru eternizarea meritelor vrednicilor bărbaţi pomeniţi. Aici, dirigintele şcolar din Bădeuţi, dl Percec, în numele asociaţiei corpului didactic primar din judeţul Rădăuţi, a comunicat că această asociaţie a aşezat, pe peretele din faţa şcoalei din acest sat, o tablă comemorativă, spre a eterniza meritele bărbaţilor de şcoală George Brăilean şi George Tofan, şi a dat această serbare întru pomenirea lor. Salută cu respect pe oaspeţii sosiţi din apropiere şi depărtare, între care pe preoţii Dr. E. Băncescu, prefectul judeţului, N. Tcaciuc, inspector şcolar din Cernăuţi şi pe toţi învăţătorii adunaţi la această serbare. După sfinţirea apei, a luat cuvântul părintele Dr. D. Spânu, din Gălăneşti. Urmează apoi cuvântările domnilor: N. Simionovici, preşedintele asociaţiei centrale a corpului didactic primar din Bucovina, care, într-o cuvântare mai lungă, aminteşte, după putinţă, de toate meritele sărbătoriţilor pe terenul şcolar şi naţional; Dr. E. Băncescu, prefect de Rădăuţi şi reprezentantul guvernului, şi N. Tcaciuc (poe-

tul, cărturarul – n. n.), inspector şcolar şi reprezentant al consiliului şcolar regional, apreciază, cu cuvinte elogioase, munca acestor bărbaţi meritoşi, pentru şcoală şi neam, îndemnând pe cei prezenţi ca să-i urmeze întocmai. Cu aceasta, s-a sfârşit partea oficioasă a acestei serbări, după care a urmat o masă familiară, în încăperile şcoalei, la care au luat parte popor şi cărturari. În decursul mesei, au vorbit domnii învăţători Nastasi, Secot din Coţmani, M. Vicol din Cernăuţi, D. Sorocean din Rădăuţi, Colibaba din Frătăuţii Noi şi Gavril Ciobotariu din Bilca, apoi săteanul Pamfil Mihăilă, ca fost elev al lui George Brăilean, cel ce scrie aceste rânduri. La sfârşit, se ridică dl prof. universitar Dr. Traian Brăilean şi, în numele familiei celor pomeniţi, mulţămeşte asociaţiei corpului didactic judeţean pentru deosebita atenţiune faţă de răposatul său tată, George Brăilean, şi şcolarul acestuia, George Tofan, iar celor prezenţi, pentru binevoitoarea participare la această pomenire creştinească. Laudă se cuvine Asociaţiei corpului didactic primar din judeţul Rădăuţi pentru toată truda şi jertfa adusă, pentru a putea pomeni, cu vrednicie, pe însemnaţii bărbaţi ai şcoalei şi neamului, care au fost George Brăilean şi George Tofan. / Ion Bucevschi”[1456].

1925: „**Decorarea unui bun creştin**. Aceasta s-a întâmplat în biserica parohială din comuna **Bilca**, judeţul Rădăuţi, duminică, la 29 martie a. c. Gospodarul şi evlaviosul creştin **Ştefan Gh. Gâză, din comuna Bilca**, a făcut războiul şi a petrecut în liniile de foc. Pe când era în faţa focului duşman, a făcut jurământ că, dacă va scapă cu viaţă din război şi va ajunge sănătos la nevastă şi copii, va aduce, drept mulţămită lui Dumnezeu, un dar

[1456] *Cultura Poporului*, Nr. 114, Anul V, duminică 14 iulie 1925, p. 4

bisericii din satul său. Dumnezeu a împlinit dorinţa şi el şi-a împlinit făgăduinţa. Pe când unii descreieraţi, cum au ajuns pe acasă, au început a ridica icoanele de pe păreţii caselor, a face bajocură de sfânta cruce şi de sfânta biserică, bunul creştin Ştefan Gh. Gâza s-a purtat altfel. El, când a ajuns acasă, la familie, cu ajutorul nevestii sale, Măriuţa, a lucrat într-acolo ca să strângă banii trebuincioşi pentru un clopot la biserica din localitate. Cu ajutorul lui Dumnezeu, au cumpărat ei, în anul 1924, pentru biserica parohială de aici, un clopot mare, în preţ de 30 mii de lei, şi o sfântă carte a evangheliei, în preţ de 380 de lei. Aceste daruri frumoase s-au sfinţit, cu mare parană, de trei preoţi, în ziua sărbătorii sfântului Ilie, sâmbătă, în 2 august 1925. Aşa şi-a împlinit acest bun creştin jurământul făcut pe când era cu viaţa în mare primejdie. Noi, preoţii din sat, am trimis ştire despre aceste daruri scumpe I. P. S. Mitropolitului de la Cernăuţi, de unde i-a sosit creştinului Ştefan Gh. Gâză o frumoasă adresă de mulţămire şi recunoştinţă, cu înalta binecuvântare arhierească. Preacinstitul Consistoriu arhiepiscopesc din Cernăuţi şi prefectura din Rădăuţi au făcut rapoarte, la înaltul minister de culte şi arte din Bucureşti, despre jertfa cea însemnată a parohianului Ştefan Gh, Gâză, în urma căror rapoarte Majestatea Sa Regele nostru a binevoit a-l decora pe acest vrednic creştin cu medalia „Răsplata Muncii pentru biserică clasa a II-a”. Duminică, în 29 martie, a sosit la biserica de aici prefectul judeţului, dl Dr. Em. Băncescu (şi dânsul preot – n. n.), dimpreună cu secretarul de administraţie, dl Dr. Ed. Claus. După sfânta liturghie şi cazania parohului din localitate, dl Claus a citit, în auzul tuturor celor de faţă, brevetul regal şi adresa ministerului de culte şi arte, care vestesc că

Majestăţii Sale Regelui Ferdinand I i-a plăcut a-l decora pe creştinul şi gospodarul din Bilca, Ştefan Gh. Gâză, pentru fapta sa frumoasă. Domnul prefect, în frumoase cuvinte de laudă şi mulţămită, i-a atârnat pe piept decoraţia şi l-a sărutat frăţeşte pe faţă. Decoratul Ştefan Gâză, cu lacrimi în ochi, a mulţămit M. S. Regelui pentru binevoitoarea decorare, dlui prefect, pentru că s-a ostenit până la Bilca, ca în persoană să-l decoreze, şi preabunului Dumnezeu, că i-a ajutat să-şi împlinească jurământul făcut pe câmpul de luptă şi l-a învrednicit pe dânsul şi familia sa de aceste clipe prea frumoase şi plăcute. La sfânta liturghie, din această duminică, a cântat cântările bisericeşti un cor mixt de domni şi doamne, sub conducerea dlui institutor Ion Vicovanu, din Vicovul de Jos. Aceste cântări liturgice au înfrumuseţat foarte plăcut dumnezeiasca slujbă. După aceste petrecute în biserică, s-a dat o masă bogată în casa parohială, la care au luat parte: prefectul judeţului, dl Dr. E. Băncescu, secretarul de administraţie, dl Dr. Claus, preoţii şi învăţătorii din localitate, decoratul Ştefan Gh. Gâză, cu soţia sa, Măriuţa, coriştii din Vicovul de Jos, primarul şi secretarul comunei şi toţi epitropii bisericeşti. S-au ţinut frumoase cuvântări, iar la sfârşit s-a sfătuit dl prefect, cu cărturarii şi consilierii săteşti, cum să înceapă cu bine şi spor clădirea pentru şcoala a treia din acest sat. Acestea, întâmplate în duminică din 29 martie 1925, am socotit de bine să le tipărim în gazeta „Cultura Poporului", pentru ca să ştie şi lumea ce se petrece în satul nostru, Bilca, din judeţul Rădăuţi / Preot Ion Bucevschi"[1457]. O precizare: Ştefan Gh. Gâză se trăgea din neamul de răzeşi din Revcăuţi, Boian şi Cupca, reprezentat, în 1772, în faţa

---

[1457] *Cultura Poporului*, Nr. 110, Anul V, duminică 10 mai 1925, p. 4

ofiţerilor lui Rumeanţev, de răzeşul Ion Gâză din Rev-căuţi, din care descindem şi noi, Gâzenii din Mereni.

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940"[1458]: Mihăilă Traian, măcelar, domiciliat în **Bilca;** Galan Vasile, tâmplar, domiciliat în **Bilca;** Vicovan Leontie, dulgher, domiciliat în **Bilca;** Puha Iosef, morar, domiciliat în **Bilca;** Niculăică Alexandru, curelar, domiciliat în **Bilca;** Cuciureanu Onofrei, dulgher, domiciliat în **Bilca;** Mihăilă Gheorghe, dulgher, domiciliat în **Bilca;** Slas Iosef, morar, domiciliat în **Bilca;** Savu Elizeu, tâmplar, domiciliat în **Bilca**; Galan Gheorghe, tâmplar, domiciliat în **Bilca;** Leviţchi Iohan, morar, domiciliat în **Bilca**.

1940: „Listă de locuitorii care au cerut înscrierea în listele de naţionalitate: **Primăria comunei Bilca**, jude-ţul Rădăuţi / **Rusu Vasile a Ion**, născut la 4 iulie 1878, în comuna Bilca; **Rusu Ion a Vasile**, născut la 31 ianuarie 1906, în comuna Bilca; **Puhă Constantin**, născut la 30 aprilie 1893, în comuna Bilca; **Cârdei Iustin a Cons-tantin**, născut la 31 iulie 1901, în comuna Bilaca; **Puhă Vasile a Precob**, născut la 4 iulie 1912, în comuna Bilca; **Vicovan Petru a Gheorghe**; născut la 28 septembrie 1900 în comuna Bilca; **Mihailă Gheorghe a Simion**, născut la 21 august 1900, în comuna Bilca; **Nistor Ion a Nicolai**, născut la 25 august 1905, în comuna Bilca; **Cioată Vasile a Nistor**, născut la 24 februarie 1903, în comuna Bilca; **Cioată Gheorghe a Nistor**, născut la 19 iunie 1900, în comuna Bilca; **Cioată Toader a Nistor**, născut la 16 iunie1897, în comuna Bilca; **Baicu Cozma**, născut la 10 ianuarie 1907, în comuna Bilca; **Savu Ermil**,

[1458] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

născut la 11 ianuarie 1903, în comuna Bilca; **Foca Buraciuc**, născut la 1 septembrie 1914, în comuna Bilca; **Samson Buraciuc**, născut la 22 iunie 1910, în comuna Bilca; **Meletie Mihailiuc**, născut la 7 septembrie 1915, în comuna Bilca; **Ileana Mihailiuc**, născută la 26 decembrie 1889, în comuna Bilca; **Puhă Petru a Precop**, născut la 10 octombrie 1905, în comuna Bilca; **Cârdeiu Ilie**, născut la 6 iulie 1904, în comuna Bilca; **Ciobotaru Constantin**, născut la 10 mai 1896, în comuna Bilca; **Balţei Mihai**, născut la 4 mai 1900, în comuna Bilca; **Coniac Pamfil**, născut la 18 octombrie 1891, în comuna Bilca; **Galan Ambros**, născut la 1 mai 1894, în comuna Bilca; **Moisian Archip**, născut la 16 noiembrie 1908, în comuna Bilca; **Vicovan Vasile a Constantin**, născut la 22 decembrie 1909, în comuna Bilca; **Nistor Damian**, născut la 16 noiembrie 1903, în comuna Bilca; **Gheatău Samfira**, născută la 7 iunie 1877, în comuna Bilca; **Cuciurean Domnica**, născută la 20 mai 1890, în comuna Bilca; **Galan Andrei**, născut la 31 ianuarie 1893, în comuna Bilca; **Irimescu Vasile**, născut la 4 septembrie 1903, în comuna Bilca; **Galan Nicolai a Filimon**, născut la 15 februarie 1915, în comuna Bilca; **Eugeniu Gh. Cârdeiu**, născut la 10 februarie 1897, în comuna Bilca; **Sofian Constantin**, născut la 18 mai 1907, în comuna Bilca; **Mihailă Traian**, născut la 27 noiembrie 1890, în comuna Bilca; **Savu Dumitru a Toader**, născut la 12 octombrie 1914, în comuna Bilca”[1459].

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[1460]: **Bogdaniuc**

[1459] *Monitorul Oficial*, Nr. 28, 3 februarie 1940, p. 464
[1460] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5545.

Constantin, soldat, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu în comuna **Bilca**, judeţul Rădăuţi, mort la 6 iulie 1941; **Galan Alexandru**, soldat, ctg. 1933, cu ultimul domiciliu în comuna **Bilca**, judeţul Rădăuţi, mort la 13 iulie 1941; **Puha Gheorghe**, soldat, ctg. 1931, cu ultimul domiciliu în comuna **Bilca**, judeţul Rădăuţi, mort la 21 iulie 1941;

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1461], următorii învăţători şi învăţătoare: Coniac Elena, comuna **Bilca**, jud. Rădăuţi, media 7,20.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului ţcolae regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1462], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Mitriniuc Mihai, de la Marginea I, la Bilca II, şi Mitriniuc Elena, de la Marginea I, la Bilca II; Onică Virginia, de la Bilca, la Calafindeşti; Nichitovici Veronica, de la Frumosu, la Bilca, Nr. 1.

1947: „Se pun în retragere, pentru aranjarea drepturilor la pensie, pe data de 1 septernvrie 1947, următorii membri ai Corpului didactic primar: Cuciurean Maria, comuna Bilca; Cuciurean Gheorghe, comuna Bilca”[1463]. / Deşi o localitate relativ nouă, Bilca a dăruit culturii române mari personalităţi, începând cu publicistul, profesorul şi reformatorul de învăţământ bucovinean George TOFAN (5 noiembrie 1880), literatul, filosoful şi sociologul Traian BRĂILEANU (14 septembrie 1882), primul poet modern al Bucovinei, Mihai HORODNIC (25 iulie 1907), istoricul de artă George MUNTEAN (17 noiem-

---

[1461] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[1462] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

[1463] *Monitorul Oficial*, Nr. 225, 30 septembrie 1947, p. 8826

brie 1932), inimitabilul rapsod al cântecului strămoşescVasile MUCEA (11 martie 1933), artistul instrumentist Constantin SOFIAN (16 martie 1945) şi graficianul satiric Pamfil HORODNIC (8 ianuarie 1955).

BILICENI

(azi Ghiliceni, comuna Ghiliceni,
judeţul Bălţi, Moldova).

1495, martie 17: Menţionat de Ştefan voievod, când întărea moşia lui Toader, fiul lui Miclea Bălcescul, şi lui Dragotă Vulpescu, care cumpără cu 55 zloţi tătăreşti, de la Nastea, fiica lui Rosomac, „un sat pe Măiatini, anume Hirova, între Dereneu şi între Grişani, unde a fost casa tatălui ei Rosomac”[1464]. Hotarele, din veac.

1600: Zapis de la Năvrăpescul jicnicer, Hraniţă diac, Ursu din **Mihălaşa**, David din **Ciulucani**, Şanţa aprodul din **Vovineşti**, Potărescul din **Biliceni** şi Rusul din **Spancoicani**, în care mărturisesc cum „a venit Ionaşco Bârboşel din **Biliceni** şi a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Dereneu**, din a cincea parte din jumătate de sat cât i se va alege lui, drept 66 taleri, lui Necoară logofăt”[1465].

1639, iulie 13: Drăgan, Blehan, Nastasia Dăhnoaie, Nicoară şi Vasile Hârcescu, toţi feciorii Hârces-

---

[1464] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 189, pp. 343-345

[1465] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 16, pp. 27, 28

cului şi nepoţii lui, vând lui Mătiaş Sturdze, drept 60 de taleri, moşia lor „din **Sămăşcani** (comuna Sămăşcani, judeţul Orhei, Moldova), a patra parte din partea lui Stan… Şi în tocmeala noastră au fost Andreica din **Prisecani** (comuna Sămăşcani, judeţul Orhei, Moldova), Draga din **Biliceni** (Ghiliceni, comuna Ghiliceni, judeţul Bălţi, Moldova), Strahoe din **Mihăilaş** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova) Hilip vătavul din **târgul Orhei** şi alţi oameni buni"[1466].

1646, august 5: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Andrii căpitan de cprteni, care cumpără, cu 200 taleri de argint, de la Micul şi Sacotă, feciorii lui Vasile Portărescul, şi de la Vremeş şi Constantin, feciorii lui Simion Portărescul, „toată partea tatălui lor din satul **Bilicenii** (azi Ghiliceni, comuna Ghiliceni, judeţul Bălţi, Moldova), din **Horodişte** (comuna Horodiştea, raionul Rezina, Moldova), din **Dereneu** (comuna Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova) şi din **Prihodişte** (lângă Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova), ce-i pe Ciuloc şi pe Cula, în ţinutul Orheiului, din vatra satelor, din câmp, din ţarină, cu fânaţ, cu loc de mori pe Ciuloc, pe Cula şi pe Dereneu, cu vie, cu pomăt şi cu tot venitul… / Şi Nastasia, fata Chirinii, nepoata Portăreştilor i-a vândut, drept 20 ughi (ducaţi ungureşti), „partea mâne-sa Chirina din satul Dereneu şi din Prihodişte"[1467].

1669, mai 25: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod Saulii de **Biliceni** „să fie tare şi puternic a-şi popri şi a-şi ţine a sa dreaptă ocină şi moşie ce are la

---

[1466] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 171, p. 180

[1467] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 462, p. 394

Prihodişte şi în partea **Dereneului** şi drese ce are de la moşul (bunicul) său şi de la tatăl său, şi nimeni să nu cuteze a ţine şi a opri înaintea cărţii domniei mele”[1468].

1904: „**Biliceni**, sat în judeţul Bălţi, aşezat în valea Ciulucul Mare, pe ambele ţărmuri, lângă şoseaua Orhei-Bălţi. Face parte din volosti Slobozia-Bălţi. Numărul caselor 196; populaţiunea 790 suflete. Ţăranii posedă pământ de împroprietărire 1.777 deseatini; Catarji, 1662 deseatini. Împrejurul satului sunt vii şi grădini cu pomi”[1469].

BILIEŞTI

(în judeţul Putna, lângă Tecuci, Galaţi).

1774, iunie: Satul **Bilieşti**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[1470], avea **toată suma caselor 45**. Scădere rufeturi 12: 1 vornic, 1 vătăman, 1 volintiriu, 2 nevolnici, 1 lumânărar isprăvnicesc, 1 popă, 5 văduve. Rămân birnici 33. / **Birnici**: Vasile Grebencia / Ioniţă, cojocar / Dumitru Māteiu / Toader, cheptănar / Ioniţă Bondar / Neculaiu Savin / Gheorghiţă Bodnar / Savin Clepe, holtei / Sandul sin (fiu) Iordachi / Mihaiu Drăgun / Ion sin Mihălachi / Vasile a

---

[1468] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 118, p. 124

[1469] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 29

[1470] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 539, 540

babei Mătiesii, holtei / Mărdarii sin babii Radii / Neculai sin vătăman / Isac Cândia / Zanfir Cărăşel / Toader Lupul / Simion Hârcă / Dumbravă sin Gheorghiţă Bondar / Sandul din Necule, vătăman / Sandul Isac / Ion, bejenariul / Ion Chiriţa / Ion Iordachi / Ion Epuremort / Sandul Dumbravă / Ştefan Merelariul / Ivan zet (ginere) Lăzăroaii / Ştefan sin Toader, jitar / Ion Turculeţu, ce a fost scutelnic al arhimandritului de la Sfeti Ioan / Stan Buda, ce a fost scutelnic al dumisale visternicesei Catargioai / Grigori Ţâgaş, ce a fost birnic la Dimaci / Toader sin Ilii, ce a fost la Piscul Corbului. // **Rufeturi**: Grigoraş, vornic / Miron sin (fiu) Mihaiu, volintir cu salvogvardie / Ioniţă Chirvasii, vătăman / Ilii, tălmaci, nevolnic / Sofronia, văduvă / Ştefan, lumânărar isprăvnicesc / Ioana Bălţătoai, văduvă / Voica, văduvă / Baba Vasâlca / Irina, văduvă / Popa Ioniţă / Toader, jitar, nevolnic.

1898: „**Bilieşti**, comună rurală în plasa Bilieşti, judeţul Putna, aşezată pe malul Siretului, în partea de nor a plășii, la o distanță de 3 km de sub-prefectura Suraia şi de 12 km de capitala judeţului. Marginile comunei sunt: la nord şi la nord-vest, Mircești, la sud și sud-est, Suraia, iar la est, Siretul, prin care e despărțit de judeţul Tecuci… Comuna Bilieşti e formată din satele: Bilieşti şi Sasul, cu reşedinţa în cel dintâi. Populaţiunea comunei, după cel din urmă recensămînt, e de 328 capi de familie, cu 1.400 suflete, din care: 698 bărbaţi şi 702 femei. Ea se împărțea astfel: După starea civilă: 669 ncînsurați (347 bărbaţi, 322 femei), 656 însuraţi, 71 văduvi (20 bărbaţi, 51 femei), 4 divorțaţi (3 bărbaţi, 1 femeie). După naţionalitate: 1.394 români și 6 de diferite naţionalități. După religiune: 1.394 ortodoxi și 6 mozaici. După felul ocupaţiunii: 356

agricultori, 15 meseriaşi, 9 industriaşi, 13 comercianți, 3 profesiuni liberale, 25 muncitori și 15 servitori. Știu carte 87 persoane, (53 bărbaţi, 4 femei). Numărul caselor de locuit e de 303. / Are 2 biserici: una parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi, în Bilieşti; cealaltă, filială, cu hramul Sfinţii Voevozi, în satul Sasul. / Instrucţiunea publică se predă într-o şcoală mixtă, construită de comună. Are o populaţiune şcolară de 40 copii, 39 băieţi şi 1 fată, numărul copiilor cu vârstă de școală fiind de 203, 109 băieţi şi 94 fete. / Comuna numără 276 contribuabili… Instrumentele agricole, de care dispun cultivatorii din Bilieşti, sunt 14 pluguri de lemn, 35 de fier și 118 care. Vitele aflate pe terituriul comunei sunt, după ultima numărătoare, 1.725, din care: 520 boi, 550 vaci, 155 cai, 300 oi şi 200 porci. În anul 1893, comuna număra 69 stupi de albine, care au produs 14 kg miere și 11 kg ceară, pentru nevoile locuitorilor. / Afară de fabricarea rachiului de tescovină, pentru care se află în comună 2 cazane, singura industrie mai însemnată este facerea rogojinilor şi a măturilor, bălțile oferind sătenilor papură cu îndestulare. Sunt peste 100 fabricanți de rogojini şi 15 de mături. Se mai află și o moară de apă. / Comerţul se face de 5 persoane, români, în 5 stabilimente: 1 de băuturi spirtoase și 4 de coloniale și băuturi spirtoase. / Diferite şosele vecinale și comunale sunt în legătură cu Biliești, de o parte cu Suraia, la sud, de altă parte cu Mircești, la nord vest. / **Bilieşti**, cătun de reşedinţă al comunei cu același nume, situat pe malul Siretului. Casele satului sunt împrăștiate în curăturile de păduri, pe care le-au stârpit, şi din care au rămas câțiva copaci prin sat, care ne arată dispoziţiunea pământului de a produce pădure. În Biliești sunt mulți pomi roditori, de tot neamul: meri,

peri, cireși, vişini și nuci. Roadele pomilor se vând, cu preţuri bune, la Galaţi. / Are o biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi. Are o şcoală mixtă, construită de comună, în care urmează 30 copii, din care 20 băieţi și 1 fată, din 145, 75 băieţi şi 70 fete, cu vârstă de scoală”[1471].

BILŢENI

(comuna Lunca Banului, Vaslui).

1637, octombrie 25: Popa Gligorie din **Mălăeşti** (comuna Vutcani, Vaslui) şi preoteasa lui Măriica, nepoata lui Frunteş din Belciug, de pe apa Bârladului, din ţinutul Fălciului, vinde lui Ionaşco, nepotul lui Nicoară hatmanul, „partea de ocină din sat de **Stolniceni** (comuna Viişoara, Vaslui), din **Dănceşti** (comuna Viişoara, Vaslui) şi din **Belciug** (comuna Viişoara, Vaslui), pe hotarul lui Frunteş… Şi în tocmeala noastră au fost Gavriţa, Ipatie, Vlad, Bălan şi Drăgoiu stegarul din **Şerbăcani** (Şărbăcani, comuna Viişoara, Vaslui), Istratie ot **Bilţeni** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi mulţi oameni buni”[1472].

[1471] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 404, 405

[1472] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 207, p. 191

BIRCEŞTI

(azi Ostăşeşti, comuna Scânteia, Iaşi).

1628, noiembrie 5: Zapisul de mărturie al marilor boieri, „precum au venit înaintea noastră Anna şi fratele ei Pricop, fiii lui Machidon, nepoţii lui Efrem, şi seminţia lor Graur, fecior lui Anton, şi Ionaşco teslarul sin (fiul lui) Mihăilă, şi iarăşi seminţia lor Cârste sin Lupe Budzoae, nepot lui Ion Giosanul, şi Vasilie şi fratele lui Gavril, feciorii lui Tanasie, şi iarăşi seminţia lor Bălan sin Florii, şi Dămian, şi fratele lui Costiul, feciorii Tudosii, nepoţi lui Romaşco, şi alte seminţii ale lor şi au vândut… a patra parte din satul **Bircieştii**, ce se numesc **Ostăşăştii** (comuna Scânteia, Iaşi), unde a fost Negrul, cu moară în Răbrice şi cu loc de moară şi cu tot venitul. Ci acel sat s-a împărţit în 5 părţi şi acum au vândut 4 părţi, iar a cincea parte a rămas nevândută, care acel sat a fost cumpărătura Anii şi soră-si Marena, sora Lupşei, ot (de la) Dragotă, fecior lui Ivan, fecior Pietriscului, nepot lui Iaţco Piatră. Acele le-au vândut sfintei nou zidite mănăstiri ce se cheamă Bârnova, drept 650 taleri”[1473].

1473 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 414, pp. 562, 563

BISERICANI

(Bisăricani, comuna Cuhneşti,
raionul Glodeni, Moldova).

1635, aprilie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Ponici din **Rogăşăşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani) „şi altor oameni din sământa lor”, care primesc uric pentru „un sat, **Socruzenii** (Socrujeni, comuna Gorbăneşti, Botoşani), şi alt sa, **Bisăricanii** (Bisericani, comuna Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), şi altă jumătate de sat, **Zalocenii** (Zaluceni, în Drepcăuţi, comuna Drepcăuţi, raionul Briceni, Moldova), şi **Sfetcoţii** (Sfetcăuţi, înglobat în Trinca, comuna Trinca, raionul Edineţ, Moldova), şi jumătate de sat de **Hriţeni** (raionul Edineţ, Moldova), şi un sat **Vlădeni** (înglobat în Mihăileni, comuna Mihăileni, Botoşani)… Aşijderi, jupânesei Milintienii, fetei lui Tuduram, nepoată lui Ponici, un sat **Hilisău** (Şilişeu, comuna Pomârla, Botoşani), la ţinutul Dorohoiului”[1474].

1636, martie 29: Scrisoarea marelui logofăt Gavrilaş Mătiaş, care, din poruncă domnească, a cercetat pricina de hotar dintre Onciul Iuraşcovici cu Măriuţa şoltuzoae, la satul **Bisericani** (comuna Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), punând stâlpi, după mărturia megieşilor Dumitru Ponici ot **Rugăşeşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani), Pahulcea bătrânul, Gheor-

---

[1474] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 105, p. 143

ghie şi Ignat din **Tomeşti** (comuna Bolotina, raionul Glodeni, Moldova), Ambros vătămanul din **Cajva** (Cajba, comuna Hâjdieni, raionul Glodeni, Moldova), Toader Dohatco diacul, Gavrilcea Polschii şi Gliguţa din **Giuleşti** (înglobat în Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), Chiceră din **Dărmăneşti** (comuna Răuseni, Botoşani), Dumitru din **Ranghileşti** (Rânghileşti, comuna Santa Mare, Botoşani) „şi alţi oameni buni"[1475].

1638, iunie 4: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Strătulat Dobrenschi şi Gheorghe Volcinschi, feciorilor lui Miron şi al lui Mătieş, şi lui Pătraşco Horbinescu şi nepoţilor lui Toader şi Micul „să fie tari şi puternici a opri şi a ţine ale lor părţi de ocină din sat din **Beserecani** (Bisericani, comuna Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), şi din **Zaluceni** (comuna Zaluceni, raionul Camenca, Moldova), şi din **Socrujeni** (comuna Gorbăneşti, Botoşani), şi din **Culiceni** (comuna Culiceni, raionul Herţa, Ucraina), ce se vor alege părţile lor de ocini, ale moşilor lor Toader şi Micul"[1476].

1904: „**Bisericani**, sat în judeţul Bălţilor, aşezat pe malul Prutului, între satul Munteni şi Chetriş. Face parte din volosti Bolotina. Sat de răzeşi, care posedă răzeşia de 331 deseatini. Are 93 case de gospodari. Răzeşii păstrează hrisovul lui Ion Duca vodă din anul 1680, iscălit şi de mitropolitul Dosoftei al Sucevei. Populaţia 970 suflete; vite mari 232, oi 370"[1477].

[1475] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 381, p. 429

[1476] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 365, p. 356

[1477] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 29

BISERICANI

(Beserecani, azi Bisericani, comuna Viişoara, Neamţ).

1636, octombrie 16: Zapisul de mărturie al lui Toma postelnic, în care scrie cum „a grăit către noi răposata jupâneasă Mărica cluceroaia, la datul sufletului său, zicând că s-a prilejit nepotul său, popa Vasile din Şerbeşti, de a pricesluit şi a făcut masle şi rugă înaintea morţii dumisale, şi a scris toate trebile la moartea dumisale, deci dumneaei, fiindu-i preotul nepot, i s-a făcut milă şi şi-a adus aminte şi l-a dăruit cu partea dumisale de ocină la satul **Vârtop**, ce a fost cumpărat de jupâneasa Mărica şi de Dochia, mama preotului Vasile, să fie de tot a preotului, dimpreună cu partea lui Simion Beşeatea, văru-său, şi i-a dat şi zapisul de la Vasile vodă; aşijderea o parte de moşie ce a fost cumpărat de la Ioana, sora mamei preotului… şi tâmplatu-s-au la această adevărată danie părintele Andonie de **Beserecani** şi Gheorghe Bosie de **Dolheşti**"[1478].

1645, iulie 2: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Antemiei Turietcoaie „să fie tare şi puternică a opri şi a ţine ale ei drepte ocini şi moşii, anume: jumătate de sat cu moară în Năslavcea, a treia parte de sat **Beserecani** (Bisericani, comuna Viişoara, Neamţ) şi din **Şeleşeu** (Hilişeu, comuna Hilişeu-Horea, Botoşani) ce i se va alege din moşie şi 8 jirebii de

---

[1478] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, pp. 121, 122

cumpărătură, şi a treia parte de sat de **Turiiatca** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), ce are 15 jirebii de cumpărătură, şi a treia parte de sat Stăneşti (Bucovina), şi a treia parte de sat **Năhoreni** (Nihoreni, lângă Tureatca, raionul Hliboca, Ucraina), şi a treia parte de sat de **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), şi a treia parte de sat Sănăuţi (Bucovina); nimeni să n-aibă treabă a ara sau a cosi pe locurile ei. Iar de la cine va ara sau cosi să aibă a luat a zecea din pâine, din fân şi din tot venitul”[1479].

BISTRIŢA

(Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ).

1462, septembrie 15: Întărit de Ştefan voievod „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi fecioară Maria”, care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: **moara cea mare care este pe Bistriţa** (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în Zdvijinţii (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), de la Doamna şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi Vascăuţi (lângă Săvineşti, Neamţ), şi Braşeuţi (Brăşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra

[1479] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 117, pp. 97, 98

Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de asemenea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi satul lui Şerbu Răspop (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche, Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău, şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi”[1480]. Hotarele, din veac.

1898: „**Bistriţei (Mânăstirea-)**, sat la 2 km depărtare de orașul Piatra, judeţul Neamţ, în comuna Doamna,

---

1480 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154

plasa Piatra-Muntele, aşezat pe podişul ce se întinde în stânga râului Bistriţa, sub coastele dealurilor Doamnei, care se prelungesc către est prin grupa dealurilor numită a Bistriţei şi apoi a Cozlei… Populaţiunea acestui sat se urcă la 596 suflete sau 173 familii, între care una evreiască. Sunt 288 bărbaţi și 308 femei; dintr-aceștia, 254 sunt necăsătoriţi, 262 căsătoriți, 48 văduvi, 2 divorțaţi și 21 nevolnici. Știu carte 83 persoane. Locuitorii se ocupă cu agricultura, plutăria și creșterea vitelor. Numărul contribuabililor e de 110. În sat se află: o biserică, deservită de 1 preot și 1 eclesiarh; o școală, cu 1 învăţător plătit de stat, în care urmează 50 elevi; reședința autorităţilor comunale. La poarta primăriei se află o fântână, cu acoperământ, care, după inscripția ce posedă, se vede că este făcută de arhimandritul Constantin Ghenadie, fost superior al mănăstirii Bistriţa, în anul 1674. / Numărul vitelor se urcă la 510 capete: 120 boi, 90 vaci, 800 oi, 20 cai, 100 râmători și 100 vite mici cornute. Comunicaţiunea cu satele vecinașe se face prin șoseaua mixtă Piatra-Prisăcani”[1481].

BIVOLARI

(comuna Cavadineşti, Galaţi).

1639, iulie 17: Întărit Vasile Lupu voievod lui Gabăr, fost pârcălab, cneaghinei lui Arsenia şi fratelui ei Constantin, fiii lui Prebici fost logofăt, care primesc ispi-

---

[1481] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 431

soc de întăritură pentru „a treia parte de sat din **Oncani** (comuna Corni, Galaţi), cumpărat de Prebici de la Onca, fiul Mărinei, strănepotul lui Onca Teleagă, pentru 1.000 de aspri, doi boi şi o iapă. / Şi, de asemenea, altă parte din satul **Răspopi** (comuna Drăguşeni, Galaţi), partea lui Prebici… a treia parte de sat din **Ilieşti** (comuna Drăguşeni, Galaţi), cumpărată de Prebici de la Neacşa şi Solomia, fiicele lui Vlad pârcălab, şi de la nepoata lor de soră Grozava, fiica Abghelinei, şi de la verele lor Sandală şi Drăguţa, fiicele Mariţei, toţi nepoţii lui Vlad pârcălab, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea o prisacă, ce este la **Fântâna Turcului** (Fântâna lui Onca, satul Oncani, comuna Corni, Galaţi), cumpărată de Prebici Eremia, fiul lui Radul, nepotul lui Ion Micăonim, şi de la fraţii Eremia vătah, Ileana şi Spiridon, fiii lui Nicoară Zupco, toţinepoţi lui Eremia Zupco, pentru 95 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, a patra parte din satul **Brăeşti** (lângă Bursuceni, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), cu loc de grădini de varză şi cu vie, cu două curături, una spre răsărit, alta spre apus, care a fost dată lui Prebici de Maruşca, pentru sufletul ei; iar după moartea ei a pomenit-o. / Şi de asemenea, o vie şi o casă din satul Brăeşti, pe care le-a cumpărat Prebici de la Nicoară, fiul Maruşcăi, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, nişte vii de la **Nicoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), cumpărate de Prebici de la Tâlhar şi femeia sa Anghelina, pentru 150 zloţi tătăreşti, şi o vie de la **Bivolari** (comuna Cavadineşti, Galaţi), care este danie lui Prebici, zestre de la socrul său Ciurcan, şi i-a fost cumpărătură lui Ciurcan de la Vărvara şi Mărena, fiicele lui Danciul, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, nişte vii şi case în **Oncani**, pe care le-a cumpărat fratele său Onca, pentru 250 zloţi

tătăreşti… / Şi de asemenea, alte părţi de ocini din satul **Hulubeşti** (sau Holubeşti, comuna Tudor Vladimirescu, Galaţi), cumpărătura lui Prebici de la Grozav şi Mihol, fiii Magdei, nepoţii lui Orbescul, pentru 60 zloţi tătăreşti… şi altă parte, cumpărată de la Grozav, iar lui i-a fost cumpărătură de la Neaga, fiica lui Drăgan Orbăscul, din Holubeşti, pentrz 60 zloţi tătăreşti… şi altă parte din acelaşi sat Holubeşti, cumpărată de la Sima, fiul Măriiţei, fiica lui Ţigancea Osrbăscul, pentru un cal bun, 12 boi şi patru vaci vu viţei”[1482].

BIVOLARI

(pe Başeu, Botoşani),

1774, iunie 22: Satul **Bivolari**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1483]**, toată suma caselor: 4**. Scădere rufeturi 4: 1 mazil, 2 argaţi ai mazilului, 1 ţigan. / **Rufeturi**: Georgie Gore, mazil priş ot Suceavă / Vasile, argat lui / Lupaşco, cioban / Dragomir, ţigan.

[1482] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 178, pp. 189-191

[1483] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 533

BIVOLUL

(pe Prut, lângă Coţuşca, Botoşani).

1774, iunie 22: Satul **Bivolul**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1484]**, toată suma caselor: 40**. Scădere rufeturile, însă 36: 32 scutelnici a dumisale agăi Ramadan, 4 femei sărace. Rămân birnici 4. / **Birnici şi scutelnici**: Ioniţă Ciocioros / Ion sin (fiu) Georgie / Vasile Cociorvă / Lupaşco Sufleţel, neputincios / Toader Platon / Ion Ciocălău / Simion Ciocălău, neputincios / Eftimie sin (fiu) Cociorvă / Hilip sin Miron / Miron Sihlian / Ion Sihlian / Ion Hrin / Grigoraş, ungurian, ciobotar / Lupul sin Dudei, vătăman / Ilie brat (frate) Roman, vornic / Iacob zet (ginere) Pricopie / Nichita, stricat de vărsat / Dumitraşco Alerguş / Toader Zamă / Grigoraş Bârtici / Pavăl sin lui / Pavăl, prisăcar / Grigoraş sin Roman / Pricopii brat Roman / Gavril Balica / Vasile Platon / Lupul Fârfă / Ioniţă Şargul / Pavăl Platon / Costandin Ilade / Petre, prisăcar / Petre Ciuciuros / Ion, văcar, sărac / Petre, cumnat Şargului / Roman, vornic / Dănilă zet Preuca, vătăman. // **Femei sărace**: Marie, săracă / Toderiasa a lui Ciocălău / Catrina lui Duduc / Iliana lui Tănasii.

1898: „**Bivolile**, comună rurală în partea de nord-est a plășii Prutul de jos, judeţul Dorohoi, la 23 km de Săveni, reședința plășilor Bașeul şi Prutul de jos, şi la 45

[1484] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 512, 513

km de Dorohoi, este formată din satele Bivolul Mare si Bivolul Mic. Are: 360 familii, cu 1.262 suflete; 1 biserică, cu 1 preot, 2 cântăreţi și 1 pălămar; 1 școală, cu 1 învăţător, frecventată de 32 elevi; 797 hectare 66 ari pământ al locuitorilor; 3.948 hectare 81 ari câmp; 8 iazuri și 4 pogoane de vie. Vite mari cornute sunt 860, oi 1.600, cai 280, porci 230 şi stupi 210. / **Bivolul Mare**, ce se numește şi **Bivolul Lăţescului**, sat pe moșia cu asemenea numire, comuna Bivolile, aşezat pe ambele laturi ale pârâului Volovățul. Are o populaţie de 200 familii și 800 suflete. Așezările sătenilor sunt mai mult bune; unele atu livezui, altele grădini. / Biserica, cu patronul Sf. Mihail și Gavril, servită de 1 preot, 2 cântăreți, 1 pălămar, este mică, de lemn, și tencuită; nu se știe de cine şi când e făcută. / Şcoala, cu 1 învăţător şi 32 elevi, are un local bun, făcut de comună… Sătenii împroprietăriţi au 597 hectare 75 ari, iar proprietarii moşiei au 2.846 hectare 25 ari câmp. Iazuri, pe întreaga moșie, sunt 7, din care acel a lui Boldur este mai mare, având 8 hectare 63 ari intindere, cu pești frumoși și raci buni. Viia de pe moşie este de 4 pogoane. Pâraie principale sunt: Volovățul şi Pustoaia… / Hotarele moșiei sunt: Bivolul Mic, Darabani, Păltinișul, Ivăncăuţi, Horodiştea, Rădiul şi Rădăuţi (Prut). / **Bivolul Mic**, ce se numeşte şi **Lipan** sau **Spinoana**, pe moşia cu asemenea numire, comuna Bivolile… Sătenit împroprictăriți au 107 hectare 25 ari; proprietarii moşiei au 1.102 hectare 56 ari. Iaz este unul de mică întindere. Pâraiele ce trec pe moșie sunt Volovăţul şi Pustoaia”[1485].

[1485] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 437, 438

BIZIGHEŞTI

(satul Răzimeşti, apoi Fiţingheşti, azi Bizigheşti, lângă Ivăneşti, Vrancea).

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de moară, a patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de

bunăvoie”[1486].

1624, ianuarie 19: Întărit de Radul voievod lui Lupul, fost spătar, în baza unui zapis de mărturie de la Ghedeon, fiul lui Voico logofăt, care „i-a vândut dreaptă a sa ocină şi moşie, cât se va alege din satul **Fiţingheşti** (lângă Ivăneşti, Vrancea), din vatra satului şi pământul lui din ţarnă, şi cu vad de moară şi cu vii, ce au fost cumpărătură tatălui său Voico logofăt” de la Toma, Andreica, Stroie, Nechifor, Giurge, Lupe şi Toader, feciorii Popii, şi de la Petre, Ion şi Ivanu din **Vinişeni** (?), şi Ivanu din **Grozeşti** (Bacău), şi Simion din **Purceleşti** (Putna, Vrancea), „drept 80 taleri, bani gata”[1487].

1624, ianuarie 19: Întărit de Radul voievod lui Lupul, fost spătar, „ce a cumpărat de la Ghidion, fiul lui Voico biv logofăt, a treia parte satul **Fiţingheşti** şi a treia parte din vad de moară din gârla Putnii… ce a avut tatăl lui… care a cumpărat de la popa Crăciun şi de la soru-sa Chiriana, fiii Moişei, nepoţii Cernii, drept 30 de taleri”[1488].

1626, septembrie 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Sima gelepul, care primeşte uric „pentru o cumpărătură, ce a cumpărat vad de moară şi trei pământuri în sat la **Cofeşti** (lângă Ţifeşti, Vrancea) şi două pământuri în frunte de la **Căpoteşti** (sat pe Putna, Vrancea), până în hotarul Milcovului. Şi a chemat Sima gelepul oameni buni din sus şi din jos, anume pe popa

---

[1486] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29

[1487] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 161, pp. 212, 213

[1488] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 162, p. 213

Toader, Procopie diaconul, fratele lui Iacob, Constantin Beche, Tilibaşa, Sava Poprişoc, Ionaşco ginerele lui Piţigoi, Mihăilă, feciorul lui Ionaşco, ginerele său din Căpoteşti şi Giurge, fratele său Mihăilă, Ştefan fratele Lupului, Neculae, Grigorie, Ion Robul, Petre, Ionaşco Benevreg, Ion Andreica, Opre, Ion ginerele Giurgii, Dragul, Vasile ginerele lui Gheorghe şi Băloş din **Fiţingheşti** (azi Bizigheşti, Vrancea), Toder Căpăţână de **Ivănceşti** (sat pe Puna, Vrancea) şi socrul popii lui Toader de **Odobeşti**"[1489].

1632, februarie 7: Zapisul lui Băloş şi Vasile, feciorii lui Lucoci de Feţingheşti, prin care mărturisesc cum au „vândut o ocină de la sat la **Feţingheşti** sfintei mănăstiri Beserecanilor, drept 138 de lei…eu, Băloş, n-am fost la împărţirea banilor, deci mi-au dat 16 oi mari şi întru mâna frăţâne-meu Vasile 10 lei, ce-au rămas nedaţi, pentru că au venit cu carte de la Corcodel, să se dea acei 10 lei, şi este şi scrisoarea lui Corcodel de faţă. Deci să se ştie că s-a plătit acea ocină de tot… Şi când le-am făcut această mărturie au fost popa Ionaşco, Hilip, Toader şi Marin din **Găgeşti**, Lazar călugăr ot **Bistriţă**, Pepelea ot **Târgoveţi**, Lupul şi Iacov ot Feţingheşti"[1490].

1632, aprilie 5: Zapisul lui Andronic de **Vităneşti**, al femeii lui Măriia, fata lui Ilie, şi al fiului lor Sava, prin care mărturisesc cum au „vândut un pământ de frunte şi peste tot sfintei mănăstiri a Bisericanilor, la sat la **Fiţingheşti**, prin din jos de moara mănăstirii, drept doi boi ciciuluiţi drept 10 galbeni. Şi în tocmeala noastră au

---

[1489] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 120, pp. 143, 144

[1490] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 6, p. 6

fost Oprea pârcălabul, popa Ion şi popa Simion de **Focşeni**, Boldescul şi cumnatul său Precopie din **Cruce**, Dunea, Pavăl şi Lazor din **Grozeşti**, Popelea izbaşea, Lupul călăraşul, Istodie, Mihăilă şi Gheorghie de **Clipiceşti**, Murgină de **Cucuiaţi**"[1491].

1632, aprilie 28: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Bisericani, care primeşte uric pentru „a treia parte din satul **Feţingheşti**, care acum se numeşte **Răzimeştii**, în ţinutul Putna, care este pe gârla Putnei şi cu vad de mori şi cu vii, partea de jos, pe care a stăpânit-o Caramiz, ce a cumpărat Istratie logofăt de la Duraşco şi de la sora lui Ţonţa, fiii lui Caramiz, nepoţii lui Giurgea Liescul, şi de asemenea de la Băloş şi de la surorile lui Irodia şi Maria, şi de la fratele lor Costantin, şi de la Vlasie, Dumitraşco şi Hărta, fiii lui Nistor, şi fiii lui Lucoci, nepoţii lui Caramiz şi Pătrăşcan, şi de la sora lui Maria, fiii Măriei, fiica lui Caramiz, şi de asemenea de la Simziana, Damaschina şi Marta, fiicele lui Ursul, toţi nepoţii lui Caramiz, şi de la Dumitru, nepotul lui Ursul, şi de la Gligorcea, Eremia şi Costache, fiii lui Giurgea, şi de la Ileana, fiica Rujei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Giurgea Liescul, pentru 200 taleri de argint. Iar după aceea, Istratie logofăt a dat şi a miluit acea mai sus scrisă sfântă mănăstire cu acea ocină"[1492].

1632, mai 3: Zapisul fraţilor Andrei şi Vasile, feciorii Mihului, şi Gurguianu, Cozma, soră-sa Drăgălina, Năstasie zet (ginerele lui) Dumitru, în care mărturisesc cum „au vândut un răzor în frunte din sat din **Feţingheşti**,

---

[1491] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 15, p. 14

[1492] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 38, pp. 38-40

dinspre gârlă, lui Dumitraşcu stolnicul, drept 25 de lei, cu loc de vie, cu pomăt şi cu selişte şi cu tot venitul, din apa Putnei până în hotarul Milcovului"[1493].

1632, mai 3: Zapisul fraţilor Turcul, Hlut, Vâlcea, Neculai şi Toader, feciorii Turcului din Fiţângheşti în care mărturisesc cum „au vândut un răzor de moşie în frunte din **Fiţingheşti**, din apa Putnei până în hotarul Milcovului, cu vatră de sat, lui Dumitraşcu, feciorul Lupului ce a fost spătar, drept 8 zloţi"[1494].

1632, mai 3: Zapisul lui Giurgiu, Mihăilă şi Lupul, în care mărturisesc cum „au vândut 3 răzoare în frunte, cu tot venitul, din apa Putnei până în hotarul Milcovului, lui Dumitraşcu stolnicul, la sat la **Feţingheşti**, la ţinutul Putnii"[1495].

1632, mai 3: Zapisul lui Lupul, fost mare vornic de Ţara de Jos (biv vel dvornicu Dolnii Zemli) în care mărturisesc cum „a vândut lui Dumitraşcu stolnic, ce-a fost spătar de **Nicoreşti**, trei vii în Putna, în satul la **Fiţângheşti**, care vii le-a fost luat pentru o moarte de om de la Oprea, feciorul lui Stroe din Fiţângheşti.. drept doi cai buni"[1496].

1632, iulie 15: Zapisul Lupului, fecior lui Mihăilă, nepot Giurgii, în care mărturiseşte „precum a vândut o

[1493] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 53, pp. 58, 59
[1494] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 54, p. 59
[1495] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 55, p. 59
[1496] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 56, p. 60

vie din sat din **Fiţăngheşti**, din ţinutul Putnii… lui Dumitraşcu stolnicul, drept 15 galbeni"[1497].

1632, august 15: Zapisul lui Giurge Gârbovină şi al fiului său Sima din **Fiţingheşti**, prin care mărturisesc „precum au vândut o vie din sat din Fiţingheşti, de la câmp, lui Dumitraşco stolnic, drept 15 galbeni, însă numai curpenii i-a vândut, iar locul a fost al lui Dumitraşcu stolnicul"[1498].

1635, ianuarie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bisericani, care primeşte danie, de la fostul mare logofăt Evstratie, „a treia parte din satul **Feţinghieşti**, ce s-a numit **Rădzimeştii**, din ţinutul Putna, care este pe Gârla Putnei, şi cu vad de moară şi cu vii, partea de jos, pe care a stăpânit-o Caramiz… care acea parte i-a fost dreaptă cumpărătură de la Duraşco şi Tonţa, copiii lui Caramiz, nepoţii lui Giurgiu Liescul, şi de la Băloş, Irodia, Măria, Constantin, Vlasie, Dumitraşco şi Hăreta, copiii lui Nistor, şi de la fiii lui Lucoci, nepoţii lui Caramiz, şi de la Pătrăşcan şi Măria, fiii Măriei, fata lui Caramiz, şi de la Simdzeana, Damaschina şi Marta, fetele lui Ursul, de asemenea nepoţii lui Caramiz, şi de la Dumitru, nepotul lui Ursul, şi de la Gligorcea şi Eremiia Costachi, fiii lui Giurgiu, şi de la Ileana, fiica Rujei, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Giurgiul Liescul, pentru 200 taleri de argint"[1499].

[1497] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 155, p. 198

[1498] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 175, p. 226

[1499] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 9, pp. 10-12

1635, martie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Bisericani, căreia i se întăreşte hotarul şi care primeşte urice pentru „un sat, anume **Vânători** (înglobat în Piatra Neamţ), pe râul Bistriţa, ţinutul Neamţului”, fost domnesc, cumpărat de postelnicul Chiriţă de Constantin voievod, pentru 2.000 de ughi galbeni, şi dăruit de văduva lui Maria mănăstirii Bisericani; / „jumătate din satul **Şendreşti** (lângă Iteşti, comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), în ţinutul Bacăului, pe râul Bistriţa”, cumpărată de la Candachia, cneaghina lui Goia fost vornic, pentru 150 ughi galbeni, Goia cumpărând de la fraţii Micotici şi Busca, fiii lui Ursu Bărboi vornic; / „a treia parte din satul **Feţingheşti** (lângă Ivănceşti, comuna Boloteşti, Vrancea),, care acum se cheamă **Răzimeştii**, în ţinutul Putnei, pe gârla Putnei… pe care a stăpânit-o Caramiz, cumpărătura lui Eustratie logofăt”, cumpărată de la fraţii Duraşco şi Ţonţa, fiii lui Caramiz, nepoţii lui Giurgea Elescul (corect: Liescul), şi de la fraţii Băloş, Irodia, Măria, Constantin, Vlasie, Dumitraşco şi Hărta, fiii lui Nistor şi fiii lui Lucoci, nepoţi lui Caramiz, şi de la Pătrăşcan şi Maria, fiii Mariei, fiica lui Caramiz, de la Simddzana, Damaschina şi Marta, fiicele lui Ursul, nepoţii lui Caramiz, Dumitru, nepotul lui Ursul, Gligorcea, Erimia şi Costachi, nepoţii lui Giurgea, Ileana, fiica lui Ruja, toţi nepoţi şi strănepoţi ai lui Giurgea Liescul, pentru 200 taleri, şi dăruit mănăstirii de logofătul Istratie; / „a patra parte din satul **Cândeştii** (comuna Cândeşti, Neamţ), din Câmpul lui Dragoş”, cumpărată de la Toader şi Tudora, fiii lui Dumitru Meleşco, cu 100 taleri bătuţi, şi „a opta parte din satul Cândeşti, partea lui Toma din partea lui Mihăilă”, cumpărată de la Ionaşco şi Vasile, fiii lui Salom, pentru 25 taleri de argint; „toată

partea lui Nicoară din Cândeşti, partea lui Gliga Calotă, pentru 18 taleri de argint", „de la Zaharia Dzamă, partea Dumitrei, iarăşi din partea lui Mihăilă, pentru 18 taleri de argint; „o parte din acelaşi sat Cândeşti, pe care au cumpărat-o de la Petru Hadâmbul, pentru 100 de oi"; / „şi de asemenea, două vaduri de mori, pe Gârla cea Mare de Jos a Putnei, cumpărate de Moise Moghila voievod de Eremiia, Dimitraşcu şi Constantin, fiii lui Nădăbaico fost vornic, pentru 220 de taleri de argint şi dăruite mănăstirii"[1500].

1636, iulie 19: Porunca dată de Vasile Lupu voievod fostului staroste Dabija, după pâra călugărilor de la Bisericani cu Ileana, Dumitru, Gligorcea şi Hareta „pentru satul **Razimeşti** (noua denumire a satului Feţingheşti). Deci călugării au arătat drese pe acel sat, cum este cumpărătură lui Istratie logofăt şi Istratie l-a dat sfintei mănăstiri, iar aceşti oameni zis că nu şi-au vândut părţile lor. Drept aceea, am trimis pe Focea uricarul, să strângă oameni, să întrebe cum va afla mai cu dreptul, să le aleagă şi să le stâlpească locul… iar tu să mergi, să fii cu oamenii acolo"[1501].

1636, august 1: Zapisul lui Focea uricarul, în care mărturiseşte şi îl informează pe Vasile Lupu voievod că a fost „la sat la **Feţingheşti**, ce se cheamă **Răzimeştii**, pentru pâra ce-au avut călugării de la Bisericani cu Ileana, soacra lui Iane postelnicul, cu Harita şi Dumitraşco, pentru nişte părţi de ocină", pe care ei nu le-au vândut. Martorii, Dabija ce-a fost staroste, Scântee văta-

---

[1500] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 68, pp. 77-80

[1501] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 466, p. 527

vul, Dumbravă vătah, Ionaşco Boldescul, Isaiia ce a fost pitar, Oprea şi Bârlădeanul de **Cruce** (înglobat în oraşul Panciu, Vrancea), Văscan Codan, Zaharia diacul şi Dumitru de **Ţigăneşti** (înglobat în Bătineşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), Pepelea Cireş şi Ion Negrul de **Târgoveţi** (sau Târgovişte, comuna Boloteşti, Vrancea), Avram, popa Drăghici, Dumitru şi Ion Iosip din **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Precup de **Cofeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Vasile diacul de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Procopie diacul, Giurgea călugărul şi mulţi oameni buni „aşa au mărturisit ei, cu sufletele lor, că toţi au vândut în această parte de ţin călugării, numai ce s-a aflat o parte puţintea, a Ilenei, soacra lui Iane postelnicul, 10 paşi în frunte. Deci noi am tras funia şi am ales părţile călugărilor şi le-am stâlpit cu bolovani, şi-am ales partea Ilenei şi iar am stâlpit cu bolovani, şi din ţarină, şi din vatra satului. Aşijdere, s-au mai găsit dintr-aceste rude, nescrişi la dresele călugărilor, la vânzare, anume: Harita şi Dumitraşco Sprânceană. Deci şi aceştia şi-au dat ei părţile, ce li se va veni, călugărilor, să le fie pomană la sfânta mănăstire”[1502].

1637, aprilie 16: Călugării de la mănăstirea Bisericani au câştig de cauză, faţă de Ileana, fiica Rujei din **Ciortolomi** (Ciortolom, comuna Tutova, Vaslui), care îi pârâse „pentru o parte de ocină din a treia parte din satul **Feţingheşti**, ce se numeşte acum **Răzimeşti**, din ţinutul Putna, cu vad de moară pe pârâul Putna şi cu vii, partea din jos, pe care a stăpânit-o Caramiz”, dar, după aceea, „lui Evstratie logofăt i-a fost dreaptă ocină şi cumpărătură de la însăşi Ileana, fiica Rujei, şi de la toate

---

[1502] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 470, p. 531

rudele ei, anume Duraşco şi sora lui Ţonţa, fiii lui Caramiz, nepoţii lui Jurj Iliescul, Băloş, Irodia, Maria, Constantin, Vasile, Dumitraşco şi Hârta, fiii lui Nistor şi ai lui Lucoci, nepoţii lui Caramiz, Pătrăşcan şi Maria, fiii Măriei, fiica lui Caramiz, Simziana, Damascina şi Marta, fiicele lui Ursul, de asemenea nepoţii lui Caramiz, Dumitru, nepotul lui Ursul, Gligorcea, Eremia şi Costache, fiii lui Giurgea, toţi nepoţi şi strănepoţii lui Giurgea Iliescul"[1503].

1639, iulie 16: Lupaşco Bucium vinde pârcălabului Dabijea, drept 50 de galbeni, „a cincea parte de sat **Bizigheşti**, ce este în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Gârla Putnei de Sus"[1504].

1643, februarie 11: Teodosie, feciorul Stancăi, nepotul lui Filip din **Fiţingheşti**, vinde sulgerului Dumitraşco, drept 20 ughi (ducaţi ungureşti) „partea părinţilor mei din sat de Fiţingheşti, din vatra satului, din câmp şi din vad de moară, cât îi hotarul satului, din apa Putnei, până în hotarul Milcovului. / În această tocmeală s-au prilejit Partenie călugărul, Ionaşco nepotul lui Necorici, Lupul feciorul lui Mihăilă, Precopie de a fost preot, Angel meşterul, Iuraşco, Petrea, Irimia şi Vasile Scântee din **Cofeşti**"[1505].

1686, aprilie: Ursa, femeia lui Moţon din Odobeşti, dăruiesc mănăstirii Mera „5 pogoane de vie cu cramă, cu tot, în Odobeşti, şi un vad de moară, cu pământ-

---

[1503] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 67, pp. 66-68

[1504] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 175, p. 184

[1505] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 27, p. 33

turi în frunte, în hotarul Vârtişcoilor dinspre Munteni, drepte cumpărături pe bani gata, şi o parte de ocină din târgul **Focşani** şi din **Petreşti**, ce se cheamă la uric **Stoeştii**, cumpărătură de la fraţii Nastasie şi Gavril, Nemţenii, drept 70 lei, şi toate moşiile noastre care sunt pe Milcov, împrejurul monastirii şi de la monastire în sus, până la muntele Răiuţului, anume groapa de la Răiuţ, şi toată costişa Răiuţului, şi poeniţa de dubas, şi altă poiană de la Spumă… Acestea toate le-am dat şi le-am dăruit sfintei monastiri ce se cheamă Mira, pe apa Milcovului, pe care o am fost dintâi început noi să o facem până a fost soţul meu Moţoc viu"[1506].

1898: „**Bizigheşti**, sat în comuna Făurei, plasa Suşiţa, judeţul Putna, situat pe gârla din stinga Putnei, la 5 km spre nord-est de Făurei. Are o biserică filială, cu hramul Adormirea. Şcoală nu se aflâ în sat. Din 10 copii, în virstă de a o frecventa, urmează 6 la şcoala din Făurei. Comunicaţia se face prin șosele vecinale, care leagă satul, la sud-vest, de Balta-Raţei, la sud de Făurei, peste râul Putna, și la vest, traversând linia ferată Focșani-Adjud şi șoseaua națională ce leagă Focşani cu nordul Moldovei, de satul Grozești. Satul Bizigheşti, cu vaduri de moară pe gârlele Putnei şi cu vii, aparţinea, în 1776, lui Manolache Bogdan, biv-vel (fost mare) paharnic. În 1803, satul aparţinea vistiernicului Iordache Roset, după cum vedem în condica liuzilor, făcută pentru Domnul Moruzzi"[1507].

[1506] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 49, pp. 29, 30

[1507] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 439

BIZIGHEŞTI

(Stoeşti, azi Bizigheşti, comuna Garoafa, Vrancea).

1640, iunie 27: Anghelina, femeia Petrii căpitanul, fata Neagului din Lăleşti, „neavând copii, din păcatele ei şi socotind împreună cu bărbatul ei Petre că n-au cui să rămână ocinile lor, au dat toată partea lor de moşie din satul **Lăleşti** (lângă Igeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea) şi cumpărături ce au avut de la Mărghita, fata Căei, nepoata lui Măteiaş, a patra parte din partea lui Măteiaş, şi altă parte, a lui Pătraşcu… cu vad de moară, cu case bune şi cu toţi pomii ce sunt pe locul casei, şi cu via cea bătrână, ce-i pe lângă case, şi cu pomătul din vie… sfintei mănăstiri Dobromirna, pentru sufletele lor şi ale părinţilor. Şi părinţii călugări să aibă a-i pomeni la sfântul pomelnic şi să le facă pamente din an în an… / Şi s-au iscălit popa Ursu ot **Stoeşti** (azi Bizigheşti, comuna Garoafa, Vrancea), Saia pitar, Dumitru Lungu, Mihul, Toader şi Istratie ot **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Pătraşcu cămăraş, Ioniţă Burnar ot **Igeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Mirăuţă Barta, Meletie şi Gheorghe ot **Şăndreşti** (lângă Pătrăşcani, comuna Ţifeşti, Vrancea)"[1508].

[1508] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 380, p. 387

BLĂGEŞTI

(sat „unde a fost curtea lui Netedu”,
fostul Petreşti, azi Blăgeşti, Bacău).

1436, iulie 24: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui „Petru Ungureanu, din Câmpul lui Dragoş”, care primeşte uric pentru „patru sate, anume, în Câmpul lui Dragoş: **unde a fost curtea lui Netedul**, şi satul lui Parcea (Cândeşti – n. n.), şi **Blăgeştii**, unde… şi poiana unde este fânul lor, şi Bolăceşti, amândouă judeciile... Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi”[1509].

1500, martie 22: Întărit, prin componente ulterioare, de Ştefan voievod, în cadrul unui schimb de sate cu mănăstirea Bistriţa, care mănăstire primeşte „patru sate, tot pe Bistriţa: un sat **Slugani**, al doilea sat **Chicoteşti** (lângă Blăgeşti, comuna Blăgeşti, Bacău), al treilea sat **Călieneşti** (lângă Blăgeşti, comuna Blăgeşti, Bacău), al patrulea sat **Lăţcani** (Lăscani, contopit cu Racova, comuna Racova, Bacău), care este în faţa Călieneştilor, sub dumbravă”, voievodul primind „cinci sate: unul pe Cracău, anume **Cauceleşti** (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), unde au fost juzi Mihail şi Dieniş, între **Grieleşti** (lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ) şi între **Lupşa** (lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), altul pe Siret, anume **Gâdinţi** (comuna Sagna, Neamţ), unde a fost curtea lui Negrea, trei pe Bistriţa, mai sus de Bacău: **satul**

[1509] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 159, pp. 220-222

lui Birai (Birăeşti, apoi Gherăieşti, inclus în Bacău), şi **satul lui Vlăscan** (Vlăcsăneşti, inclus în Bacău) şi satul **Manuileşti** (Manoileşti, inclus în Bacău)”[1510]. Hotarul, din veac.

1625, mai 25: Martor în zapisul de mărturie prin care Busca, fata logofătului Bogza, nepoata Purceloaei, confirmă că a vândut partea ei de ocină „din satul **Duşeşti** (sat pe Vaslui, lângă Codăeşti şi Movila lui Burcel, Vaslui) lui Ionaşco, hânsarului celui mare, drept 50 de galbeni roşii”, martori la tocmeală fiind „unchiaşul Lupul din **Popeşti** (sat pe Bârlad, inclus în Zorleni, Vaslui), Ionaşco cuparul de **Pietreşti** (Petreşti, inclus în Blăgeşti, Bacău), Mihoci paharnic de **Ludeşti** (comuna Ludeşti, Vaslui) şi Pântea ce a fost postelnic”[1511].

1625, decembrie 22: Zapisul lui Nechita, feciorul lui Moţoc, prin care mărturiseşte că a vândut partea lui „din satul **Petreşti**, din ţinutul Bacăului, a patra parte de sat, cu vad de moară pe apa Bistriţei şi cu loc de fânaţ, şi din ţarini şi din tot locul satului… jupânului Pană, al treilea vistier ”[1512].

1625, decembrie 22: Întărit de Radul Voievod vistiernicului Pană, care cumpără de la Nechita, feciorul lui Moţoc, prin care mărturiseşte că a vândut partea lui „din satul **Petreşti**, din ţinutul Bacăului, a patra parte de sat, cu vad de moară pe apa Bistriţei şi cu loc de fânaţ, şi

---

1510 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 256, pp. 458-460

1511 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 331, pp. 404, 405

1512 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 404, p. 469

din ţarini şi din tot locul satului… jupânului Pană, al treilea vistier ”[1513].

1627, noiembrie 13: Zapisul fraţilor Toader şi Nechita Moţoc, prin care mărturisesc că au vândut lui Gheorghie, pârcălab de Neamţ, drept 95 de galbeni, „jumătate de sat de **Petreşti**, cu jumătate de moară, în tot locul, în câmp şi în pădure”[1514].

1628, noiembrie 25: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui sluger Gheorghe Costeanul şi cneaghinei lui Nastasia, care cumpără, pentru 95 ughi şi un cal preţuit la 40 taleri, de la Toader şi Nechita Moţoc, fiii vornicului Moţoc, „jumătate din satul **Petreşti** (azi satul Blăgeşti, Bacău) şi cu jumătate din mori şi cu jumătate din tot locul”, zapisul de mărturie fiind semnat de „Päntelei visternicel din **Hărliceşti** (inclus în oraşul Buhuş, Neamţ), Pătraşco visternicel şi Zaharia păhărnicel din **Zbereşti** (comuna Costişa, Neamţ), Toader Beldiman aprod din **Vătămani** (Vătăman, lângă Costişa, Neamţ), Vasile Bantăş, Gligorcea păhărnicel şi popa Nicoară din **Costeni** (azi satul Prăjeşti, Neamţ) şi Cozma visternicel din **Aldeşti** (comuna Onişcani, Bacău)”[1515].

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod lui Vasilie și fraților lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, și verilor lor Petriceaico mare armaș, și Avram fost vornic și Cozma, și verilor lor, fiii lui Isac, nepoții lui Ion vistiernic, și verilor lor Petre

---

[1513] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 405, pp. 470, 471

[1514] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 256, p. 339

[1515] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 439, pp. 600-603

Hadâmbul și fiilor Goioaei, nepoții Solomiei, și de asemenea lui Toader Moțoc şi fraților lui, fiii Todosiiei, nepoții Irimiei Pițigae, toți nepoții și strănepoții Petricăi hatman… și au împărțit între ei dreptele lor ocini și dedini, din dreptele și propriile lor drese și uric de împărțeală pe care îl au ei de la Alexandru voievod, satul **Cărbunești** (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), care este în ținutul Neamț, și **Blăgeşti** (comuna Blăgeşti, Bacău) și **Fărăoani** (comuna Faraoani, Bacău) și **Movileni** (lângă Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău), care sunt în ținutul Bacău, și **Mesăhănești** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău) și satul **Ruși** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), în ținutul Roman, și **Nănești** (comuna Tănăsoaia, Vrancea), de la Tecuci, și **Vlădești** (înglobat în oraşul Vaslui), pe Tutova, și **Sângerei** (comuna Sângerei, raionul Sângerei, Moldova), din ținutul Iași, și **Pleșești** (azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), de la Cârligătură, și șase fălci de vie, care sunt la **Cotnari**. / Astfel, a căzut în partea lui Petriciaico şi a verilor lui, Ionașco Avram fost vornic și Cozmei, și altor veri ai lor, a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blăgeşti, și a patra parte din jumătatea de sat Farăoani și Mesăhănești, și a patra parte din satul Nănești și două fălci de vie, care sunt la Cotnari. / Și în partea lui Toader Moțoc, cu alți frați ai lui, s-a cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgești, și a patra parte din jumătate de sat Fărăoani, și satul Movileni, și jumătate de sat din Pleșăști, și cu două fălci de vie, tot de la Cotnari. / Iar în partea lui Petrea Hadâmbul şi a fiilor Goioaei, nepoții Solomiiei, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din satul Blăgeşti, și a patra parte din jumătate de

sat Fărăoani, și jumătate din Ruși, și jumătate din Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și o falce de vie, tot la Cotnari. / Și iarăși, în partea slugii noastre Vasilie, cu frații lui, fiii lui Nechita, nepoții lui Toader, s-au cuvenit a patra parte din satul Cărbunești, și a patra parte din Blăgeşti și a patra parte din jumătatea de sat Fărăoani, și jumătate de sat Ruși, și jumătate dc sat Sângerei, și a patra parte din satul Vlădești, și cu o falce dc vie, tot la Cotnari”[1516].

1637, septembrie 1: Fraţii Irimia, Dumitraşco şi Tudosiia, feciorii lui Năbădaico, vând „două vaduri de moară, însă vadurile din sat din **Vâlceşti** (comuna Bolotești, Vrancea)… şi jumătate de hotar, drept galbeni 30. Iar cealaltă jumătate de hotar l-am dat sfintei mănăstiri la Băsăricanii, pentru sufletele părinţilor noştri, pe nume Lazar şi Nastasiia, să ne scrie la pomelnicul cel mare şi să facă pamente la anul, să ne pomenească până va fi sfânta mănăstire. Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea lui Vasile Banul vistiernic ot Cârligărură, Vărtic, Iuraşco şi Crăciun Pătraşco ot **Sascoţ** (Sascut, comuna Sascut, Bacău), Simion sin (fiul lui) Irimia ot **Cucora** (), Vasile, feciorul Condri şi Tofan, feciorullui Buciumaş din **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Vaslui), Mihăilă şi Buzincî ot **Buciumi** (comuna Valea Ursului, Neamţ), feciorul lui Buciumaş Gavrilă ot **Orbeni** (comuna Orbeni, Bacău), Dumbravă ot **Floreşti** (comuna Huruieşti, Bacău) vătaf şi fiul lui Sanfirici, Maftei ot **Grozeşti** (Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toder Giana ot **Sucmezeu** (înglobat în Movila, comuna Corbasca, Bacău), Dumi-

[1516] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 228, pp. 268, 269

trașco Buga ot **Petrești** (comuna Blăgești, Bacău)"[1517].

1640, mai 14: Fraţii Maftei şi Login vând lui Gheorghe Buţul, drept 14 taleri bătuţi, „în sat, în **București** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), în ţinutul Neamţului, lângă Bistriţă, 14 pământuri şi un loc de prisacă unde se sfârşeşte lunca, la apa Orbicului. Şi în tocmeala noastră s-au prilejit Petrichie de **Orbic** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), Pentelei de **Horlăceşti** (Hârliceşti, înglobat în Orbic, apoi în Buhuşi, Neamţ), Onciul ot **Stăneşti** (în Frunzeni, comuna Costişa, Neamţ), Ion de **Plăgeşti** (Blăgeşti, comuna Blăgeşti, Bacău) şi ginerele nostru Petrea"[1518].

1644, septembrie 1: Zapisul lui Pavăl și al femeia lui Irena, în care mărturisesc „cum noi am vândut o parte de ocină din satul **Țoscane** (Țuțcani, comuna Bahna, Neamț), ce ne-a fost nouă cumpărătură, și cu alți frați, partea lui Boghean... Acel zapis s-a făcut înaintea vornicului Tomei celui mare, căci a pârât Vasile și cu frații săi pe popa Ambrosie, de două ori, și au rămas la o pâră înaintea măriei sale, lui vodă... / Deci noi, încă am făcut scrisoare de la noi, dinantea lui Ștefan, Arsănie, Gheorghe și Ioan de **Porcește** (comuna Moldoveni, Neamț), Toader ot **Giulește** (comuna Secuieni, Neamț) și Popie de **Blăgești** (comuna Blăgești, Bacău). Și banii s-au dat pe ocină din casa lui Vasile Păscariul"[1519].

1645, mai 4: Scrisoarea lui Constantin Bantăş,

[1517] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 169, p. 158

[1518] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 356, p. 371

[1519] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 406, pp. 391, 392

Păntelei şi Alexa din **Hărliceşti** (Hârliceşti, lângă Buhuşi, Neamţ), care primiseră poruncă de la Vasile Lupu voievod să aleagă „hotarul **Blăgeştilor** (comuna Blăgeşti, Bacău) dinspre al **Petreştilor** (comuna Bâra, Neamţ) şi al Petreştilor dinspre al Blăgeştilor" şi care au adunat martori, pe Avram de **Grozeşti** (înglobat în Rediu, comuna Cândeşti, Neamţ), Patrichie. Gligorie şi Petrea Geferi de **Orbic** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), Ionaşco de **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Neamţ), Pătraşco de **Zberăşti** (Zbiereşti, comuna Costişa, Neamţ), Gligorie brăhariul de **Bociuleşti** (inclus în Podoleni, Neamţ), Toader de **Blăgeşti**, Gligorie Vărzar de **Durneşti** (Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ) şi alţi oameni buni, stabilind împreună hotarul. / „Hotarul este la câmpul din sus, din Fântâna lui Parce, puţinel mai sus, am pus bolovan, şi în dreptul locului la un hâns mare de spini şi din spini, în jos, până în lacul cu pipirig, din lac în jos, în dreptul lacului, în Blăgeasca, unde a fost prisaca, iar de acolo, în jos, pe marginea poienii celei mari, în jos, până în Lespezdi. Aşijderi, din sus de Fântâna lui Parce, în dreptul locului, până în groapa lui Gheţe (Gheaţă), iar din groapa lui Ghiiaţe, în dreptul locului, în codru, până în dealul Tazlăului"[1520].

1774, iunie 15: Satul **Blăjeşti**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de sus, satul mănăstirii Sf. Spiridon, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1521]**: Toată suma caselor**: 75. Scădere rufeturi, însă 6: 1 popă, 2 diaconi, 1 mazil, 2 femei sărace. Rămân birnici 70. / **Birnici:** Vasi-

---

[1520] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 71, pp. 66, 67

[1521] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 300, 301

le, păscariul / Sandul brat (frate) lui / Ioniță frate lui / Neculai frate lui / Grigoraș Corcuz / Ion Corcoz / Iacob Botcă / Tănasă Vraghii / Ioniță Vraghii / Ioniță Frunzete / Vasile Frunzete / Ion Frunzete / Gheorghii, gălățean / Toader Blajă / Dumitrașcu Blajă / Ion Calvin / Ștefan, bârsanul / Savin Țârde / Ioniță Țârde / Andrieș Țârde / Ursachi Țârde / Ion Roman / Nichita, vornic / Gheorghi, curelar / Fligori frate lui Moisă / Lupul zet (al) păscariu / Toader Bostan / Andreiu, vătăman / Vasile, ungurian / Gheorghiță Bălăcian / Stoica, bârsanul / Strate al lui Bălăcian / Grigore Găină / Gligoraș Iotă / Chiriac al lui Pârvul / Pârvul / Ion, olar / Andronachi, pas / Moisă / Toader Cranganiș / Anghel / Andonii / Ion Darii / Ion, chioariul / Mihălachi Cotranță / Apostol Niagu / Vasile, ungurian / Vasile, rusul, pas / Gheorghiță, pas / Ilie, bejenar / Toader, bejenar / Ion fratele lui Toader / Marin, sluga vătahului / Scrâste, bejenar / Ioniță, muntean / Ion Cătană / Simion, bejenar / Mihul, muntean / Mihaiu fiul lui / Sava, muntean / Ion, muntean, rotariul / Vasile, văcariul / Toader Cotos / Mafteiu din Măgirești / Toader tot de acolo / Tănasă Cârnul din Buda / Vasile Chisăliță, de acolo / Neculaiu Gârțul din Solonțu / Gheorghi Părăscan de acolo. // **Femei sărace:** Tofana, săracă / Anghelina, săracă / Ioana, săracă. // **Bejenari veniți din Neamț** din anul 1774 mai: **Toată suma caselor**: 13. Rămân birnici 13. / **Birnici:** Macoveiu din Orbic / Pinteleiu Țușcu de acolo / Stoica de acolo / Ion Iacob de acolo / Ion, rotariul de acolo / Miron, rotar de acolo / Bucur, ungurian, din Herlicești / Ion, ungurian, la fel / Ion, ungurian, la fel / Ion, ungurian, la fel / Ion, ungurian, la fel / Ion, ungurian, la fel / Bucur de acolo, // **Rufeturi:**

Popa Stoica / Diaconul Costandin / Costandin Dospinescu, mazil.

1898: „**Blăgeşti**, comună rurală în plasa Bistriţa de sus, judeţul Bacău, Numele şi-l are de la pârâul Blăgeasca, ce trece pe teritoriul comunei, vărsându-se în Bistriţa, pe malul său drept. Trec printr-însa și pârâiaşele Ciubota şi Boiţa, care se scurg tot în Bistriţa. Această comună este așezată la poalele dealului din şira colinelor ce despart râurile Tazlăul Mare şi Bistriţa, şi se învecinează, la est, cu comuna Buda, la vest cu comuna Valea lui Ion, la sud cu comuna Luncani, iar la nord cu comuna Buhuşi, de gara căreia este legată printr-o cale vecinală, șoseluită, de 3,100 m, şi de care o desparte râul Bistriţa. / Comuna este alcătuită dintr-un singur sat, care poartă același nume. Mai înainte cuprindea şi cătunele Buda și Șipotele, care au fost, în urmă, dezlipite, spre a forma o comunăa parte, Buda. Aci se află proprietatea Blăgeşti, aparţinind epitropiei Sf. Spiridon din Iaşi, şi care are o întindere de vreo 2.608 hectare și s-a dat în arendă cu 27.300 lei pe an. / Școala este mixtă, întreținută de stat și așezată întrun local bun, de cărămidă, dăruit pentru totdeauna comunai, şi care funcţionează din anul înființării ei, de la 1865. În vatra satului, şcoala are 10 prăjini împrejmuite, iar în țarină, 6 fălci. Valoarea localului este de 3.500 lei. / În această comună sunt două biserici, deservite de 2 preoţi şi 2 cântăreți. Sunt 1.458 suflete, distribuite la 400 familii. După naționalitate sunt: 1.836 români, 66 evrei, 2 unguri, 2 germani şi 2 greci. Dintre aceștia, 1.454 sunt de protecțiune română, 2 de protecțiune austro-ungară și 2 de protecțiune germană… / Sunt 672 agricultori, 9 meseriași, 1 industriaș, 8 comercianţi, cu 30 profesiuni libere, 50 muncitori și 46 servitori. Ştiu

carte 119 persoane, nu ştiu 1.339. Contribuabili sunt 296. / După legca rurală din 1864, s-au dat, la 322 locuitori, 94I fălci şi 40 prăjini pământ. / **Blăgeşti**, sat… era așezat, în vechime, chiar în vale, pe pârâul Blăgeasca, însă, după defrișarea pădurilor şi deschiderea pământurilor de cultură, sau poate din cauza inundațiilor dese ale pârâului, locuitorii au părăsit vatra vechiului sat şi s-au grămădit la pădure, mai la deal. / Satul are 340 case, 9 cârciumi şi 2 biserici, situate în centru, una de cărămidă, zidită la 1844 de căminarul Angheli, grec de origine; a doua de lemn, făcută, se zice, de nişte călugări, situată în apropierea celeilalte, dar astăzi în stare de ruină. Bisericele sunt deservite de 2 preoţi și 2 cântăreți. În acest sat se află o velniţă sistematică și în bună stare, construită de Alexandru Macarovici, dar care nu funcționează”[1522].

BLĂGEŞTI

(unde a fost curtea lui Creţu”, Creţeana,
comuna Blăgeşti, Vaslui).

1466, august 28: Întărit de Ştefan voievod lui Benea, fiul lui Creţu de la Ialan, care primeşte uric pentru „ocina lui dreaptă, satele anume: unde a fost curtea lui Creţu pe Ialan, şi Murgeani, unde este casa lui Benea, şi, mai jos de Crăhan, la Movile, un loc să-şi întemeieze sat, şi, pe Lişcov, Uhrineştii (Hrăneşti, lângă Blăgeşti, Vas-

[1522] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 469, 470

lui) şi o prisacă, pe care a cumpărat-o”[1523]. Hotarul, din veac.

1500, martie 25: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Sima şi Onică, fiii lui Botea, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, de la fraţii Sima Benea şi Muşa şi de la nepotul lor de frate Buda, şi de la verii lor Avram şi Stana, toţi nepoţi ai lui Creţu de la Ialan, „un sat pe Ialan, anume Boteşti”[1524] (acum dealul Buteşti şi valea Creţana, comuna Blăgeşti). Hotarul, din veac.

1528, martie 28: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Vrabie, Negrul şi Maria, feciorii Ilincăi, care primesc ispisoc pentru „a treia parte din **Hrăniceni** de pe Elan, partea din sus… / şi alt ispisoc, prin care întăreşte stăpânirea fraţilor Barta, Bene, Magda, Neacşa, Preuteasa şi Magdalena, feciorii Siminei, şi seminţiei lor Neagra, Capotă, Dumşa, Paraschiva şi Doica, feciorii Stanei, nepoţii Creţei de pe Elan, pe ale lor drepte moşii **Drugii, Murgenii, Bărsăneşti** (sau Birsana pe Elan şi Prut, ţinutul Fălciu[1525], Vaslui) şi **Creţeşti** (azi Creţana, vale la Blăgeşti[1526], Vaslui); iar hotarele acestor sate să fie precum au îmblat din veac”[1527].

1537, martie: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Ion, care cumpără, cu 50 zloţi tătăreşti, de la Pătru Boziu,

---

[1523] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 140, pp. 200-202

[1524] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 257, pp. 460-462

[1525] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 29

[1526] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 73

[1527] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 178, 179

„satul **Bozianii** pe Licicov (sat pe Licicov, lângă Blăgeşti[1528], Vaslui) şi un loc de prisacă de pe pârâul sec, de şase jirebii”[1529].

1623, mai 1: Mărturia lui Vasilie, Iordachiia, Ioniia şi Tudora, care au vândut, cu 80 lei turceşti, lui Dumitraşco Buţii şi feciorilor lui, a lor „ocină din sat din **Ciorăni** (sat lângă Epureni, Vaslui) şi din **Comăneşti** (comuna Comăneşti, Vaslui): dintr-un bătrân şi jumătate”[1530]. Martori: Hilip, vătavul de **Sipeni** (sat contopit cu Blăgeşti, Vaslui), Vasiiu de acolo, Vidraşcu diaconul de acolo, Pătraşco de **Blăgeşti**, Pătru de Ciorăni, Ionaşco de acolo, Căpăţână de **Buziiani** (pe Bârlăzel, Boziani, Neamţ) şi Boiştian de **Rădeni** (Rădeana, lângă Vădeni, Vaslui).

1625, aprilie 26: Întărit de Radul voievod fostului stolnic Luca Bărbânţă, care „a cumpărat sieşi, împreună cu femeia sa, o ocină din jumătate de sat **Blăgeşti** (comuna Blăgeşti, Vaslui), 2 părţi, de la Vărvara şi de la fratele ei Gliga, nepoţii Călinei, drept 70 taleri de argint, şi cu selişte la **Şipăşeei** (Sipeni, sat contopit cu Blăgeşti, Vaslui)”[1531].

1628, februarie 20: Martor jurător, la zapisul lui Mitrofan, episcopul de Huşi, în care mărturiseşte că au venit înaintea lui „Gabăr, ce a fost căpitan, şi cu răzeşii lui de pe sat de pe **Negrileşti** şi de pe balta ce se cheamă

[1528] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 41

[1529] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 192-194

[1530] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 66, p. 102

[1531] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 317, p. 390

Gemenele, şi de pe sat **Briţcani**, anume Bertea feciorul Crăciunei, Armaga feciorul lui Gavrilă Bâtcă, Cornea feciorul Aremiei, Iachim feciorul lui Nistor, Ursa nepoata Cozmiţei, Samfira fata lui Roşculeţ, Păntelei nepotul Stanei, Cihan de Briţcani, Costantin feciorul Morco-teiului, Pântea feciorul Bontei de Negrileşti, cu cinstită cartea măriei sale lui vodă şi cu sluga măriei sale, cu Vlasie diacul, să jure pe sfânta evanghelie cu 24 de jurători cum n-au vândut Nistor Cornescul, cu Nicula Galbănul şi cu femeia sa, şi cu răzeşii lor în sat în Negrileşti nimică, nici baltă în Gemenele, nici într-apă, nici în uscat. Şi să jure că n-a vândut Cozmiţa strigătorul cu Alexa Bota şi cu răzeşii săi nimic în sat în Briţcani vornicului Ureche, ce le este împresurătură pentru c-au pârât Grigoraşcu Ureche că este cumpărătură de tată-său, de Ureche vornicul"[1532]. Lista jurătorilor: Petriul pârcălab de **Burboceni** (Buboceni, lângă Barboşi, Vaslui), Ghiorghie călăraş de **Şişcani** (ţinutul Lăuşna, Moldova), Căsul fost pârcălab ot **Măliceni** (Moldova), Horjă pitărel ot **Oţeleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), Gavril Mamotă ot **Cucoara** (ţinutul Chigheci, Moldova), Petrea Căcăradză ot **Căcărădzeni** (Căcărăzeni, lângă Goteşti, ţinutul Cahul, Moldova), Frango Malcoci ot **Malcoceni** (Moldova), Mihăilă Ţărăşoară ot **Cărhăneşti** (satul Cârja, Vaslui), Petriman aprod şi Constantin Ţicău păhărnicel ot **Sărăţeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Paşco hotnog la călăraşi, Vârno călăraş ot **Vlădeşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova), Vicol chihaia ot **Hlipiceni** (lângă Guşiţel, Vaslui), Ionaşco Ciubăraia şi Ihnat Căltac ot **Lăţeşti** (în Fălciu, Vaslui), Bălan Buţa ot **Blăgeşti** (în

[1532] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 312, p. 424, 425

Fălciu, Vaslui), Buculei, Marvici Lean ot **Oţeleni**, Nica călăraş ot **Fălciu**, Marco Cucul or **Deleni** (în Fălciu, Vaslui), Giovlen ot **Suhuleţi** (Stuhuleţi, în Fălciu, Vaslui), Agapie ot **Păcurăreşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova) şi Camber ot **Golăeşti** (satul Crăciuneşti, Vaslui).

1898: „**Blăgești**, sat în județul Tutova, plasa Târgului, spre est de oraș, pe pârâul Liscovul. Are 1.231 locuitori, din care 49 știu carte; locuiesc în 203 case. Formează o comună, Blăgeşti, cu cătunele Igeşti şi Berezana. În întreaga comună sunt 1.741 locuitori, din care 70 ştiu carte, 280 contribuabili şi 10 case. Se cultivă viia pe o suprafaţă de 113 hectare. Cu comerţul se ocupă 9 persoane, toţi români, în 9 stabilimente comerciale, din care 3 cârciumi. Are o şcoală primară de băieţi. În toată comuna sunt 4 biserici"[1533].

BLĂGEŞTI

(sat pe Siret, ţinutul Roman, Neamţ).

1623, noiembrie 22: Întărit de Radul voievod mănăstirii Galata, care primeşte uric „atât pe alte sate ce sunt miluire de la Petru voievod, precum şi pe **Sagna** şi **Tămăşani**, cu loc de mori în Siret şi cu toate bălţile, care aceste sate au fost domneşti, şi satul **Blăgeştii** pe Siret, în

[1533] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 470

ţinutul Sucevii, care sat este cumpărat de unchiul domniei sale Petru Vodă şi dat mănăstirii Galata"[1534].

1898: „**Blăgeşti**, sat pe moșia şi în comuna Păşcani, judeţul Suceava, plasa Siretul de jos. Îşi trage numele de la un pescar, statornicit mai întâi pe acest loc. Așezat pe șesul din stânga Siretului, la est şi la o distanță de 3.670 m de reşedinţa comunei. Numără 135 case, populate cu 135 capi de familii sau 508 suflete, din care 255 bărbaţi şi 253 femei. Din aceştia, sunt 9 străini. Are 121 contribuabili. Vatra satului ocupă suprafața de 44 făci și 67 prăjini. Așezările locuitorilor, de mijloc. Împroprietăriţi, după legea din 1864, sunt 52 mijlocaşi şi 19 codaşi, stăpânind 285 fălci şi 24 prăjini. Are o biserică de lemn, cu patronul Pogorârea Sfântului Duh, clădită, la 1800, de săteni, deservită de 1 preot și 2 cântăreți și împroprietărită cu 8 fălci şi 40 prăjini. E o şcoală de băieţi"[1535].

BLĂGEŞTI

(pe Horincea, în Covurlui, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Blăgeştii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Horincii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1536]**. Ruptaşi:** Popa Gheorghiţă / Ştefan Carpu,

---

[1534] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 129, p. 178

[1535] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 470

[1536] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 94, 95

mazil / Neculai Carpu, mazil / Savin Carpu, mazil / Sandul Gociul, mazil / Ştefan Buţă, mazil / Ştefan, fălcianu, ruptaş / Sandul Buţă, ruptaş din Fălciu / Toader Modila, ruptaş din Fălciu / Stahie Vâlcul, ruptaş din Fălciu. // **Scutelnici:** Gligoraş Buţă, scutelnic al spătarului Costandin Sturzei / Ion Trufaş, scutelnic al spătarului Costandin Sturzei / Gligore fiul lui Dimofti, scutelnic al paharnicului Iancului / Gheorghi Dorobăţ, scutelnic al paharnicului Iancului / Ioniţă Trenche, scutelnic al paharnicului Iancului / Andreianco, scutelnic al paharnicului Iancului / Gavril Giocu, scutelnic al banului Lupului /Sandul fiul Despii, pânzăriţei, scutelnic al banului Lupului / Mihăilă Gâdei, scutelnic al banului Lupului / Simion Giocu, scutelnic al banului Lupului / Gligore Onosie, scutelnic al banului Lupului / Gavrilaş, scutelnic al banului Lupului / Vasile Buţă, scutelnic al banului Lupului / Ion Dărângă, scutelnic al banului Lupului.

BLÂNDEŞTI

(comuna Ţigănaşi, Iaşi).

1638, iunie 15: Hariton, feciorul lui Vasile Mardan din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) vinde „fratelui nostru Ionaşco Dronei din **Blândeşti** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), pe un cal drept 20 de galbeni buni şi două vaci bune cu viţei… moşie din sat din Băloşeni de pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşilor, din a şasea parte din sat, jumătate din cutul de jos, ce se va alege partea Borcei… Şi în tocmeala

noastră fost-au Vasile Drăguş ce a fost pârcălab şi Ionaşco Ţampa din **Ionăşeni** (comuna Truşeşti, Botoşani), Petrea Hurjui staroste de mesergii de târg Iaşi, Larion din **Drăgoeşti** (lângă Cucuteni, comuna Leţcani, Iaşi) de la Cârligătură, Mihalcea, Măteiu şi alt Măteiu din **Blândeşti**, Toader din **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), Ionaşco Budzea din **Băloşeni** şi mulţi oameni buni”[1537].

1638, decembrie 3; Dănilă, feciorul lui Ionaşco Mândrului din Băloşeni, din ţinutul Iaşilor, de pe Jijia, vinde lui Toader Nistor şi lui Mihai Ungurul, drept 60 de zloţi, partea lui „din sat din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), două părţi am vândut, şi a treia parte din partea mea este nevândută, partea surori-mea Anghelina... dinaintea lui Carpu căpitanul din **Miclăuşeni** (comuna Butea, Iaşi), Sava Hăugul, Toader Hăugul, Dronea şi Ionaşco Feştilă din **Blândeşti** (contopit cu Ţigănaşi, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel din **Hărmăneşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Gorghi Grecul din **Băşăni** (Băşeni, azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigăneşi, Iaşi), Gligorie fratele Budzei din **Băloşăni** şi a mulţi oameni buni”[1538].

1692, aprilie 15: Cartea lui Constantin Cantemir voievod, prin care dă de ştire „pentru Ştefan, feciorul lui Darie de **Podobiţi**, care, fiind om de ţară şi de acest pământ, el s-a sculat şi s-a dus în Ţara Leşască şi, ducându-se în Ţara Leşască, nu s-a aşezat acolo şi să se hrănească cu slujba şi cu dreptate. / Întâmplându-se venirea craiului Leşesc în ţară, trecând la Bugeag, el însuşi de obuz şi de slujba sa nu s-a ţinut, ci a venit la megieşii săi

[1537] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 372, p. 362
[1538] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 517, pp. 479, 480

şi primprejurul ocinilor sale şi a făcut mult tâlhuşag şi supărare creştinilor şi megieşilor săi. / Aflatu-s-a, cu bună adeverinţă, cum a slobozit şi foc la casele credinciosului nostru boier Panaiotachi, sulgerul cel mare, de la **Obrejeni**, şi i-a ars casele de la Obrejeni, făcute cu multă cheltuială, fără alte pagube ce i-a făcut. / Pentru aceea, făcând sulgerul jalobă… ce i-a făcut din bucate, că venind Ştefan, cu trei-patru sute de oameni din obuz, a stricat 800 de clăi de pâine mare şi 30 de stupi, şi două poloboace de miere, şi grădini, şi altă tot ce-a aflat primprejur… / Alta, Ştefan fiind de acest pământ şi pământul acesta fiind asuprit de mult greu şi porunci împărăteşti, şi Ştefan nevrând să stea şi el, cu alţi pământeni, în ţară, să tragă greul şi nevoia ţării, ci, ducându-se prin alte ţări străine şi încă făcându-se duşman pământului său şi megieşilor săi, făcându-le tâlhuşag şi pagube… domnia mea dăm ocinile din ţară ale lui Ştefan, jumătate de sat de **Blândeşti** pe Jijia, mai jos de Romaşcel, şi din satul **Podobiţi**, partea câtă i se va alege lui Ştefan feciorul lui Darie, ca să fie sulgerului Panaiotachi”[1539].

1898: „**Blândeşti**, sat din comuna Cârniceni, plasa Turia, judeţul Iași. Și-a luat numele, se zice, de la un răzeş, numit Blândeşteanu, care a fost cel dintâi om ce s-a aşezat pe locul numit astăzi Odaia, unde a existat întâia oară satul și din care sat acum se văd urmele vechiului cimitir. Într-adevăr, pe la 1780, în urma schimbului de pământ făcut între locuitori şi proprietarul moşiei Căminărești, satul s-a strămutat pe costişea dealului, numit Dealul Satului, în partea de sud a comunei, între satele Cârniceni și târgușorul Ţigănași. Satul are o suprafață de

[1539] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 22

803 hectare și o populaţie de 35 familii sau 145 suflete. În Blândești este o biserică, făcută de locuitori, în 1872, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi, și o şcoală, înființată la 1880, frecventată de 35 elevi. Numărul vitelor e de 320 capete, din care: 221 vite mari cornute, 23 cai, 8 oi şi 68 râmători”[1540].

BLĂNEŞTI

(pe Bârlad, lângă Tecuci, Galaţi).

1507, decembrie 14: Întărit de Bogdan (cel Orb) voievod comisului Giurge Hrăbor, care cumpără, cu 300 zloţi tătăreşti, de la Şteful pârcălab, fiul lui Ionaş, „a sa dreaptă ocină din drept uricul de-l are de la tatăl său Ionaş, un sat pe Bârlad, ce se numeşte **Blăneştii**, cu moară pe Bârlad”[1541].

1608, martie 20: Întărit de Eremia Moghila voievod lui Grigorie sin (fiu) Toader Belii, care primeşte ispisoc pe părţile de moşie din **Blăneşti** şi **Poienile Sasului**”[1542].

1642, septembrie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Pazea, Marta şi Ticea, fetele Mărăţinesăi, au pârât de faţă pe sora lor Şolca,

[1540] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 476
[1541] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 161, 162
[1542] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 311, p. 249

jupâneasa răposatului Toflii armaşul, pentru jumătate de sat **Blăneşti** şi pentru o parte de ocină din satul Blăneşti, ce sunt în ţinutul Tecuciului, zicând Pazea, Marta şi Ticea cum că acele părţi le sunt dreaptă ocină şi moşie, împreună cu sora lor Şolca şi le face Şolca împresurătură; iar Şolca a dat seamă că acele părţi i-au dat maică-sa, Spoanca Mărăţineasa, zestre, căci altă zestre n-a avut de unde-i da, iar pe surorile ei le-a înzestrat din toate bucatele şi a arătat Şolca şi zapis de la maică-sa Mărăţineasa, şi dres de întăritură de la Gaşpar Vodă, şi cu blăstăm pe acea jumătate de sat Blăneşti şi pe acea parte din Blăneşti… / Deci, i-am judecat după legea ţării… să ţină frăţeşte cu Şolca împreună acele părţi de ocină"[1543].

1662, martie 5: Nastasia Bârlădeniţa, fata Ticii, fratele ei Cozmiţă şi cu fiul Gavrilaş vând lui Ghine vistiernicul, drept 100 lei, „a patra parte din satul **Blăneşti**, ce este la ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului, cu vatră de sat şi cu vad de moară în apa Bârladului… din drese de la Alexandru vodă şi din uric de la Eremia Moghila vodă, pe unde au ojovăit din veci… Aşijderea, şi partea Şolcuţii iar am vândut-o; / şi eu, Anuşca, femeia lui Dănilă Vitotul, şi eu, Lupăşcoaia, am vândut partea Irinei, şi cu Camberi, feciorul lui Glod, toţi noi aceştia, care suntem scrişi în acest zapis am vândut toate părţile noastre din satul Blăneşti"[1544], drept 90 lei.

1662, iulie 22: Întărit de Dabija voievod lui Ghinea vistiernicul, care primeşte ispisoc de cumpărătură şi întărire pentru toate acele părţi cumpărate, cu 190 lei, în

---

[1543] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 312, pp. 249, 250

[1544] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 313, pp. 250, 251

„satul **Blăneşti**, ce este în ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului”[1545].

1662, august 28: Şetrarul Meliştean Tăban vinde vistiernicului Ghinea părţile sale din satul **Blăneşti**, „care ne-a fost împreună cu alţi răzeşi, anume cu Nastasia Bârlădeniţa, cu feciorul ei Gavrilaş armaşul, cu jupâneasa lui Dănilă Vitotul, cu Camberi feciorul lui Dumitraşco Glod şi cu Ionaşco feciorul lui Dumitraşco Nădăbaico”[1546].

1662, noiembrie 9: Ghinea vistiernicul şi jupâneasa Măricuţa, fata lui Gheorghe ce-a fost hatman, vinde lui Eustratie Dabija voievod, drept 500 lei, „a noastră dreaptă ocină şi cumpărătură, **Blăneştii**, sat întreg, cu vatră de sat şi cu vad de moară în apa Bârladului şi cu amândouă ţărmurile Bârladului”[1547].

1663, mai 20: **Hotarnica satului Blăneşti**, făcută, din poruncă domnească, de Poiană uricarul şi Grozav dregătorul: „Deci noi am strâns oameni buni de primprejur, megieși, anume Ionașco Leahul biv (fost) pitar, Dumitrașco Corban biv pârcălab, Buzdugan Chihae, Vasile Huiduman feciorul lui Iosip, popa Constantin de **Ochișăști**, Apostolachi, Tănasă de acolo, Nechita, Totoliciu și Necola de acolo, Toader Pitic din **Borosești**, și Sămion Coilin deacolo, Nitul de **Negrilești**, Samson, Nuzul, Apostul și Done de Negrilești, Stoian și Negrul de **Blănești**, Necoară de acolo, și alți mulți oameni buni. /

[1545] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 314, pp. 251, 252

[1546] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 315, pp. 252, 253

[1547] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 316, p. 253

Așa am socotit și s-a pus hotar, întâi se începe hotarul de către Borosăști, din apa Bârladului, unde au fost morile cele bătrâne, într-un vad Blăneștii cu Borosăștii, de la un stâlp de piatră, lângă un păr cu bour; de acolo, drept spre răsărit, la un stâlp de piatră din sus de biserică, deci la deal, la un stâlp de piatră, în buza unui pisc deasupra; de acolo, tot spre răsărit, pe Dumbravă, la un stâlp de piatră, lângă niște perișori, cu ulmi, lângă drumul ce merge de pre Blăneasa la sat la **Movile**; de aici peste drum, tot spre răsărit și peste dumbravă, în drept la movilița țarinii, în marginea dumbrăvii dinspre răsărit, este stâlp de piatră într-acea movilă; de aici, tot spre răsărit, la un stâlp de piatră în grind, unde merge un drumușor prin mijlocul țarinii, de-a curmeziș; de aici, tot spre răsărit, pe la o tufă de merișori; de aici, la un stâlp de piatră, împotriva lacului din sus; de acolo, tot spre răsărit, până în matca Corozelului, la un stâlp de piatră; de aici, matca, pe vale Corozelului în jos, până la un stâlp de piatră; de acolo se întoarce spre apus, alăture cu hotarul **Țigăneștilor**, la un stâlp de piatră, lângă drumul ce vine dinspre Blăneasa și merge la sat la Movile și la **Gălani**; de aici, peste acel drum și la un drum mic spre apus; care drum merge alăture cu hotarul Țigăneștilor; de aici, tot acel drum, până la un stâlp de piatră; de acolo, lasă drumul și ia în sus prin obrațile pământurilor, până la un stâlp de piatră; de aici, drept spre apus peste țarină și peste câmpul cu tufe, până la un stâlp de piatră, în capul unei săpături din sus; de acolo, tot spre apus și i-a cam în sus, la un stâlp de piatră, lângă un perișor, în grindul moviliței, unde se cheamă „la ogoare”; de aici, la un stâlp de piatră, în mijlocul săpăturii lui Jerebie, din sus de brăniștioara Țigăneștilor; de acolo, la vale, la un stâlp de piatră supt

deal, lângă drumul cel mare, ce merge la **Tecuci**; de aici, drept peste șes, la un stâlp de piatră lângă țărmurile Bârladului; de acolo, țărmurile Bârladului în sus, până în capul luncii; de aici trece peste Bârlad, pe la **Gemenea**, la un stejar cu bour; de aici, în sus, prin mijlocul luncii, pe la niște copaci cu bouri, până la un stâlp de piatră, în mijlocul luncii, la răspântiile drumului, unde se lovesc hotarele satelor **Necoreștii** cu Boroeștii, cu **Ciuceștii** și cu Blăneștii; de acolo, se întoarce drept spre răsărit, prin luncă, pe la niște copaci cu bouri, merge până în țărmurile Bârladului, la o salcie cu bour, împotriva vadului celui bătrân, unde au fost ținând mori, la un loc, Blăneștii cu Borosăștii, de unde s-a început hotarul întâi. Atâta este tot hotarul Blăneștilor"[1548].

1676, iulie 10: Ispisoc de judecată de la Antonie Rusăt voievod, după ce „Iordachi postelnicul cel mare din Ţara Românească, ginerele răposatului Dabija voievod, s-a pârât de faţă cu Ghine medelnicerul pentru satul **Blăneşti**, ce sunt pe Bârlad… pe amândouă malurile Bârladului, zicând Iordache postelnic cum acest sat întreg şi Poienele Sasului le-a cumpărat socrul dumisale Dabija voievod de la Ghinea medelnicerul şi de la jupâneasa Măricuţa, fata lui Gheorghe hatmanul, drept 500 lei bătuţi, şi ne-a arătat zapise de vânzare şi întăritură de la toţi boierii cei mari; iar Ghinea medelnicerul aşa a dat seamă înaintea noastră, cum acel sat şi acele Poiene le-a luat Dabija vodă cu mare împresurătură, că l-a pus ispravnic la bănărie (monetăria din Suceava, în care se băteau bani de aramă) şi, la seamă, i-a aruncat năpasta cum nu-i ajung 1.500 lei şi l-a pus la închisoare în turn şi

[1548] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 318, pp. 255, 256

cu sila i-a luat satul; / iar Alexandru Rămandan, postelnicul cel mare, fiind atunci de casa Dabijei vodă, a mărturisit, înainte Divanului, cum ştie de povestea lui cu adevărat cum a fost pus Dabija vodă pe Ghine ispravnic la bănărie, precum a dat seamă el, şi, când i-au luat seama, i-au lipsit din seamă 1.500 lei; şi apoi, deosebit, a mai luat Ghine medelnicerul sare de la ocnă, preţ de 1.500 lei, de s-a plătit de un armean ce a fost dator, apoi Dabija vodă şi-a cerşut banii datorie de la Chin, acei 3.000 lei; el, neavând banii, tocmitu-s-a cu măria sa Dabija vodă şi i-a vândut acest sat şi acele poiene răposatului Dabija vodă, drept 500 lei, să-i ţie în seamă din banii sării; iar după aceea, nefiind nimeni rămas de-al Dabijei vodă în ţară, Ghinea iarăşi şi-a luat satul, de l-a ţinut cu tot venitul… / Deci domnia mea am întrebat pe Ghinea medelnicerul dacă n-a avut pe nimeni să mărturisească cum i-a făcut Dabija vodă strâmbătate… şi n-a avut pe nimeni să mărturisească în acest chip, nici l-au auzit jeluindu-se niciodată pentru acest lucru… / Deci domnia mea am dat rămas pe Ghine medelnicerul"[1549].

1721, octombrie 1: Întărit de Mihai Racoviţă voievod marelui logofăt Ilie Catargiu, care primeşte ispisoc pentru „satul **Blăneştii**, ce-i este dat zestre de socrul său Iordachi Rusăt vornicul, ginerele Dafinii Doamna"[1550].

1761, noiembrie 14: Grigorie Ioan voievod rânduieşte pe ispravnicii ţinutului Tecuciului, la cererea lui Ioniţă Pălade fost mare vistiernic, „să hotărască moşia

[1549] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 323, pp. 257, 258

[1550] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 327, pp. 263, 264

Blăneştii de către alte moşii vecine"[1551].

1774, iunie 26: Satul **Blăniasa**, ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[1552], avea **toată suma caselor 28**. Scădere rufeturi 8: 1 vornic, 1 vătăman, 3 nevolnici, 3 popi. Rămân birnici 20. / **Birnici**: Iacomii Ciuciul / Neculai Ciuciul / Neculai Măricuş / Ştefan Ciuciul / Gavril Ciuciul / Ion, muntean / Iftimii / Tănasii, muntean / Cozma Gavril / Ioniţă Radul / Gheorghi Danşul / Costandin Ţăruş / Alecsandru, holtei cu mamă / Pavăl, holtei cu mamă / Ion Ţăruş / Vasili sin (fiu) Vasilachi Trifan / Marin, rotar. // **Rufeturi**: Gavril Ciuciul, nevolnic / Mania, torcar, nevolnic / Toader Căciulă, nevolnic / Popa Gheorghiţă, nevolnic / Diaconul Toader / Vasilachi Trifan, vătăman.

BLÂNZI

(pe Corod, comuna Corod, Galaţi).

1528, martie 13: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Crâstea, Toader, Danciul, Manea şi Maruşca, fiii lui Stanislav, verilor lor Haciul, Dumitru, Gavril, Obregia şi Sora, vii Dumei, şi verilor lor Filip, Blândul, Malina, Magda şi Draga, fiii lui Toader Dulea, care primesc uric pentru „un sat pe Corod, anume **Blânzii**, ca să le fie de la noi uric… însă să le fie acel sat la Corod, anume Blânzii,

---

[1551] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 328, p. 264

[1552] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 566

în două părţi: jumătate să fie fraţilor Crâstea, Toader, Danciul, Manea şi Maruşca, fiii lui Stanislav, iar cealaltă jumătate să fie seminţiilor lor Haciul, Dumitru, Gavril, Obregia şi Sora, vii Dumei, cum şi verilor lor Filip, Blândul, Malina, Magda şi Draga, fiii lui Toader Dulea… şi să le fie hotarul, din toate părţile, pe unde din veac au umblat"[1553].

1637, mai 8: Măriica, fata lui Ionaşco, nepoata lui Podolean, s-a „sculat dinaintea bisericii de **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi-am dat partea mea de ocină, din doi bătrâni din sat din **Cernăteşte** (fost Motăşeşti, comuna Drăguşeni, Galaţi)… frăţâne-meu, lui Pentelei din **Vitezăşti** (lângă Fundeanu, comuna Drăguşeni, Galaţi)… / Şi-au fost oameni buni şi bătrâni popa Doder şi Buţurca din **Blânzi** (comuna Corod, Galaţi), Toader or **Mândreşte** (comuna Valea Mărului, Galaţi), Platon de **Popeşti**, Maftei ot **Munteni** (lângă Tecuci, Galaţi), Cozma de **Plăani** (lângă Drăguşeni, comuna Drăguşeni, Galaţi), Ionaşco Popăscul şi Gligorie sin Ilii de **Vitezăşti**, şi mulţi oameni buni"[1554].

1898: „**Blânzi**, sat în judeţul Tecuci; face parte din comuna Corodul, plasa Nicorești. Situat în centrul comunei și străbătut de pârâul Corozelul, e departe de reședința comunei de 1 km. Are o populaţie de 129 capi de familii, cu 640 suflete, care locuiese în 127 case. Are 120 contribuabili. Locuitorii au: 188 boi, 58 vaci, 2 tauri, 41 cai, 23 iepe, 3 armăsari, 2 asini, 11 bivoli, 123 oi şi 16 capre. / Întinderea satului e de 3.021 hectare și 50 ari.

1553 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 124-129

1554 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 92, pp. 91, 92

Vatra satului are o suprafaţă de 60 hectare și 20 ari, cuprinzând şi un iaz, cu o suprafaţă de 1 hectar şi 3 ari. Satul are o şcoală, care datează din anul 1892. E frecventată de 42 copii, 38 băieţi şi 4 fete, din numărul de 102 copii, 54 băieţi şi 58 fete, în vârstă de școală. / Are o biserică, cu hramul Adormirea Maicii Domnului. Biserica este făcută de Constantin Vidrașcu, cu ajutorul locuitorilor; celei vechi nu i se cunoaste data fondării. Un pomelnic, ce s-a păstrat, dă data de 1836; în acesta ne întâmpină Safta Negri, fondatoarea bisericii. La 1836, s-a rezidit de Vasile Sturdza. În biserică se află mormântul lui Constantin Sturdza și a fratelui său Vasile Sturdza"[1555].

BLEŞTENI

(fostul Blişcinăuţi, raionul Ediniţa, Moldova)

1621, mai 10: Olena, femeia lui Drăgan Mălai din **Blitceanăuţi** (sau Bliscenăuţi, Bleşcenouţi, raionul Edineţ[1556], Moldova) din ţinutul Hotinului, feciorii ei Dumitraşco şi Ionaşco, şi Vasile Anghelina, fecior lui Dragan sin (fiu) Hiastri, după ce au „luat 70 galbeni de la egumenul mănăsirii Sfântul Sava şi cu aceşti bani am plătit o moarte de om, care a făcut-o feciorul meu Samson, hiastrul lui Drăgan Mălai… am pus zălog a patra parte de

[1555] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 477

[1556] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 35

sat **Zlobicean** (sau Zubriceni, azi Zăbriceni, raionul Edineţ[1557], Moldova), cu vecin şi cu tot venitul, şi cu casă, iar egumenul să aibă a ţine sau a le vinde, cum îi va fi voia”[1558].

1632, august 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului pârcălab Simion Pilipovschi şi surorilor lui Greaca, Nastasica, Olena, Solomiia şi Maruşca, copiii lui Mănăilă Pilipovschi, nepoţii lui Ivancu Pilipovschi, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Mihalcăuţii** (Mihăileanca, comuna Belousovca, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu moară în pârâul Vilii, şi jumătate sat **Volcăuţii** (Văscăuţi, comuna Văscăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi cu eleşteu şi cu moară despre izvorul Vilii, şi jumătate sat **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), sub Terebna, cu locul de moară în Ciuhur, şi satul **Blişcinăuţi** (comuna Bleşteni, raionul Ediniţa, Moldova), tij sub Terebna, şi satul **Înşâneţul** (Iujineţ, Bucovina), pe Nistru, şi satul **Diiacăuţii, ce se numeşte Briceni** (oraş, Moldova), cu locul de eleşteu şi moară în Vilnia, şi satul **Vişineva** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, şi a patra parte de satul **Siliştea** (comuna Seliştea, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu loc de moară pe acelaşi pârâu, şi a treia parte de satul **Pilipăuţii** (comuna Pilipăuţi, Dorohoi, Botoşani) şi a şasea parte din satul **Orăşăni** (Bucovina), ce sunt pe Prut, şi a şasea parte din satul **Nipolcăuţii** (Nepolocăuţi, Bucovina)şi a şasea parte din satul **Bârnova** (raionul Donduşani, Moldova), şi a şasea parte din satul **Şăndreni** (Şendriceni, comuna Mă-

---

[1557] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, pp. 286, 287

[1558] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 236, 237

măliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi a şasea parte din satul **Negreştii** (Negreni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina)”[1559].

1632, septembrie 20: Zapisul călugărilor de la mănăstirea Sfântul Sava, în care mărturisesc că „Olena, femeia lui Drăgan Mălai, şi cu feciorii să, Ionaşco, Dumitraşco, Vasile şi Anghelina, în zilele lui Gaşpar Vodă, au pus zălog, în două săptămâni, jumătate de sat **Blişcenăuţ** şi a patra parte de **Zubriceni**, în ţinutul Hotinului, de le-am dat 100 de galbeni bani buni, de şi-au răscumpărat de la pierzare pe un fecior al ei, anume Samson. Deci le-am pus zi, de vreo zece ori, şi am aşteptat 7 ani, până în zilele Radului vodă, în domnia a doua. Deci, dacă am văzut că stau banii pieitori ai sfintei mănăstiri şi au fost banii cu camătă, de s-a pus camătă întocmai cu capetele, noi i-am strâns. Deci au mai dat, dintr-acea sută de galbeni, au dat 30 ughi, iar pentru 70 de galbeni şi pentru acea camătă, ei şi-au lăsat satele pieitoare. / Deci noi le-am vândut lui Gheorghe Jorăi, drept acei 70 ughi bani buni. Deci le-a ţinut 7 ani, până în zilele lui Alexandru vodă Iliaş. / Deci acum au venit de au pârât pe Gheorghe Jora, iar el şi-a pus sodăş, cum că a cumpărat de la mănăstire. Deci legea a zis că de vor vrea, de bunăvoie, ei să întoarcă acei 70 de galbeni călugărilor, iar călugării să întoarcă Jorăi ce vor fi luat de la dânsul. După aceea, ei s-au tocmit, de bunăvoia lor, întru sine. Deci au dat ei 15 ughi (ducaţi ungureşti) bani buni călugărilor şi le-au dat jumătate de sat Blişcenăuţi, şi au dat Jora 55 ughi bani buni şi i-au dat a

[1559] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 166, pp. 209, 210

patra parte de sat de Zubriceni, de s-au împlut cei 70 ughi, ce scrie mai sus”[1560].

1633, ianuarie 29: Întărit de Alexandru Iliaş voievod pârcălabului Gheorghe Jora, după o judecată la divan cu pârâşul Drăgan Mălai şi femeia lui Olena, „pentru jumătate din satul **Blişcenăuţi** şi pentru a patra parte de sat din **Zubriceni**, ce sunt în ţinutul Hotin, care ocini au fost puse zălog, pentru două săptămâni, la sfânta mănăstire numită Sfântul Sava cel sfinţit, din mijlocul târgului Iaşi, pentru 70 ughi”. Având greutăţi financiare, călugării „au voit să vândă acele ocini şi s-a aflat Gheorghe Jora pârcălab, vărul lui Drăgan Mălai, şi a cumpărat acele ocini… pentru 100 ughi buni, ca să nu cumpere alţi oameni străini, şi tot el şi-a făcut case şi iazuri şi a adus vecini, iar acum ei s-au pârât pentru acele ocini… şi am pus zi lui Drăgan şi femeii lui Olena, să întoarcă acei bani şi tot n-au întors”[1561].

BLIDEREŞTI

(Blândăreştii, azi Blidereşti, lângă Bucium,
comuna Ştefan cel Mare, Bacău).

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea

---

[1560] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 216, pp. 272, 273

[1561] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 280, pp. 357-359

Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **To-**

meşti (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[1562].

BLĂJERII

(Blăjerii de Jos şi de Sus, înglobate în Iveşti,
comuna Iveşti, Galaţi).

1624, februarie 11: Întărit de Radul voievod cneaghinei Marica, fiica lui Cristea, fost mare vornic, care primeşte uric pentru „a sa ocină şi dedină, din jumătate de sat **Blăjari** (Blăjerii de Jos şi de Sus, înglo-

[1562] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

bate în Iveşti, comuna Iveşti, Galaţi), partea de jos, ce i se va alege, de unde se numeşte La Buiar, ce este pe Bârlad, în ţinutul Tecuciului, li cu vad de moară în Bârlad, din ispisoc de cumpărătură ce l-a avut părintele ei Cristea vornic de la Eremia Moghilă voievod, care i-a fost cumpărătură de la Ion, şi de la Neneu, şi de la Gagul, şi de la Fătul, toţi nepoţii lui Moş Băşmag; şi iarăşi de la Mitiutelul, şi de la Moschici, şi Văscan, şi Ciochin, şi Andreiu, şi Toma, iar nepoţii lui Moş Băşmag"[1563].

1625, februarie 21: Întărit de Radul voievod cneaghinei Măriica, fiica fostului mare vornic Cârstea, care primeşte uric pentru ocina din „jumătatea satului Blăjeri, din partea de jos, ce i se va alege, de unde se cheamă la Buiar, care e pe Bârlad, în ţinutul Tecuci, şi cu vad de moară pe Bârlad… cumpărătură de la Ion, Gogul şi Fătul, toţi nepoţi ai lui moş Băşmag, şi, de asemenea, de la Mititelul, Moschin, Văscan, Ciochină, Andrei şi Toma, iarăşi nepoţi ai lui moş Băşmag"[1564].

1625, martie 1: „Cartea domnului Radul voievod, prin care rânduieşte de Ionaşco Avram i Racea să meargă la Blăjari, să aleagă din partea de sus partea lui Drăgan şi a oamenilor lui, ce o împresoară dumnealui medelnicerul Vasile"[1565].

1625, iunie 20: Hrisovul lui Radul voievod, prin care „curmă judecata dintre locuitorii din Blăjari cu medelnicerul Vasile Roşca şi neamul lui, după regularea

---

[1563] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 168, p. 219

[1564] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 280, pp. 350, 351

[1565] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 286, p. 356

hotarului, făcută de boierul însărcinat cu alegerea părţi-lor”[1566].

1635, august 13: Întărit de Vasile Lupu voievod, în părţi egale împricinaţilor, după o pâră a soborului mănăstirii **Floreşti** (comuna Poieneşti, Vaslui) cu vornicul de gloată Vasile Roşca, „pentru satul **Blăjerii** (de Sus şi de Jos, înglobaţi în Iveşti, comuna Iveşti, Galaţi), pe Bârlad, în ţinutul Tecuciului… zicând călugării cum acel sat a fost cumpărătură de ctitorul lor, Cârste vornicul… iar Vasile Roşca a zis precum acel sat a fost cumpărătură Cârstii vornicului jumătate de sat, iar altă jumătate… s-au sculat nişte oameni din acel sat, în zilele Radului Vodă Mihnea, şi au pârât pe Vasile Roşca şi pe călugării de la acea mănăstire, zicând cum le-a făcut lor Cârstea vornicul mare împresurătură pe acea jumătate de sat, de sus, şi a rămas Vasile Roşca vornicul, şi pe călugări, şi le-au luat dresele, pentru că au fost lor împresurătură. Iar apoi Vasile Roşca multă cheltuială a făcut şi iarăşi a luat acea jumătate de sat, de sus… Deci noi am judecat ca să aibă a ţine călugării jumătate de sat, din jos, iar jumătatea de sat, din sus, să aibă a ţine Vasile Roşca”[1567].

1635, octombrie 23: Porunca dată de Vasile Lupu voievod marelui şetrar Chicoş, după o pâră „ce au avut Roşca, vornicul de gloată, cu nişte oameni din ţinutul Tecuciului, pentru nişte ocine. Deci te-am ales ca să mergi la sate, la **Ţigănei** (lângă Salcia, comuna Umbră-reşti, Galaţi) şi la **Blăjeri** (înglobat în Iveşti, comuna

---

[1566] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 344, p. 417

[1567] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 203, p. 239

Iveşti, Galaţi)… să-i alegi părţile de ocină pe unde vor spune dresele şi uricele, şi să-i pui stâlpi pe unde va fi locul lui"[1568].

1636, octombrie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Vasile Roşcaginerele Măricăi Cernătoae, şi cămăraşului Toader, ginerele Schivei, prin ispisoc de judecată, după pâra lui Toader, feciorul lui Hârbor din **Blăjeri** (înglobat în Iveşti, comuna Iveşti, Galaţi), Răchitan feciorul Ghizălii, Ionaşco nepot Grecului, Fetion nepotul lui Fetion cel bătrân, Ştefan izbaşa şi Hârbor din **Dumbrăviţa** (înglobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), Antonii din **Lieşti** (înglobat în Popricani, comuna Popricani, Iaşi), toţi nepoţii şi strănepoţii Neagului Buze, şi a sorei lor Muşe, şi a verilor Buze şi Stana, „pentru un sat, anume **Dimăcenii** (lângă Vadu Roşca, comuna Vulturu, Vrancea), ce este în ţinutul Tecuciului, zicând aceşti oameni precum acel sat Dimăcenii le este dreaptă ocină şi moşie, din uric ce au arătat de la Ştefan voievod Bătrânul. Iar Vasile Roşca şi Toader aşa au mărturisit, că satul Dimpcenii le este cumpărătura răposatului Cârstii, vornicul de la Ţara de Jos, de la Hârbor şi de la Andrei, fratele lui Moţoc, şi de la Ghizăle, Fetion, Fetion, Grecul, Bratin, Albotă, Corni, Zâmbrilă şi Bâlor. Şi au arătat un zapis… precum şi drese în care scrie că acel sat este cumpărătură"[1569].

1668, februarie 16: Dodiţă de **Movileani**, cu femeia lui Ana, fata lui Ştefan Branişte de **Blăgiari** (Blăjari), Simion, fratele lui Sârghie de **Umbrăreşti**, Avram,

---

[1568] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 256, p. 299

[1569] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 544, pp. 593, 594

feciorul lui Măroae de **Ţigăneşti**, Ion, fratele lui Vasile, feciori Stancăi, Toader şi Doroftia, feciorii lui Epure de Blăgiari, Ioana Văscănoae, cumnata lui Avram, Maria, fata lui Murgoci, sora lui Dămian, vând lui Neculai Racoviţă hatman „partea noastră de moşie din **Blăgiari**, cu vad de moară în apa Bârladului, în ţinutul Tecuciului”[1570].

1774, iunie: Satelel **Blăjării**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbăneştii şi Lieştii, după recensământul lui Rumeanţev[1571], aveau **toată suma caselor 130**. Scădere rufeturi 30: 1 vornic, 1 vătăman, 13 nevolnici, 5 văduve, 3 preoţi, 1 străin, 1 călăraş a lui vel (mare) căpitan, 1 ţigan, 4 lumânărari isprăvniceşti. Rămân birnici 100. / **Birnici**: Chirvasii / Stan Holban / Prodan / Ion Stan / Pavăl Ionaşcu / Neculaiu Ionaşcu / Dumitru Buciuc / Radu Biciul, holtei cu mamă / Agachii, cu tată-său Antohi, nevolnic / Apostol Misailă / Gheorghi, brat (frate) Apostol / Mihăilă / Mihălachi Ostahi / Grigoraş Ostahi / Năstasii Tepeliga / Ion Bălan / Neculai, cumnat lui, bejenar de 6 luni / Dumitru Cerchez / Simion Susan /Sandul Nechifor / Gheorghi, harabagiu / Ioniţă, harabagiu / Tănasă sin (fiu) harabagiu / Andronachi / Sandul Pecete / Ion Mihălachi / Ştefan, holtei cu mamă / Vasile Pecete, văduvoi / Strătulat, rotar / Costandin sin Strătulat / Lupul sin Iftemii / Mitria, brat (frate) Lupul / Voinia Murgoci / Lupul Murgoci / Ion Ochiană / Antohii Ochiană / Grigoraş Ochiană / Costandin Ochiană / Dumitru Ochiană / Alecsandru Vlasii / Dănăilă Vlasii /

1570 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 316, 317

1571 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 550, 551

Zaharia Vlasii / Toader sin (fiu) Pricopii / Strătulat Bobocia / Simion Bobocia / Lupul Văscan / Costandin Petrica / Alecsandru Grigoriţă / Andonii, tăbăcar / Nicola Nadă / Alecsandru Nadă / Ion, croitor / Chiriac Pupăză / Gheorghi sin Chiriac / Barbul Chiriac / Ştefan, cumnat lui Coman, bejenar / Neculaiu Ojog / Costandin Tălabă / Toader Tălabă / Ioniţă Fluture / Vasile, blănar / Costandin Simion / Andrei Capraş / Vasilachi, brat (frate) lui / Marin, olar / Simion, holtei cu mamă / Enachi Pungă / Ignat Pungă / Vasile Pungă / Gheorghi Simion / Ştefan Simion / Grigorii Ionele / Naculaiu Ionele / Alecsandru Stâncu / Mihălachi Şerbu / Vasile Coman / Neculaiu Bonghioz / Dumitrachi sin (fiu) croitor / Ilii, bejenar de o lună / Chirilă, ce a fost birnic la Gârleşti / Nechifor sin (fiu) lui, ce a fost birnic la Bileeşti / Ion Chirică, ce a fost birnic la Vulturul / Ion sin Iacomii, ce a fost birnic la Torceşti / Ion Săvastii, ce a fost birnic la Maluri / Lupul Frunzăverde, văduvoi, tij (la fel) / Gavril Oană, ce a fost birnic la Buceşti / Timofti, ce a fost birnic la Călieni / Aldia, bejenar de la mart / Tudor, cumnat lui, tij / Ion, tăbăcar / Ştefan Chirică / Coman Colibă / Marin rusul / Sandul Gârle / Sandul Floria / Ion, fusariul / Iordachi brat Arbănaş / Lupul Mârzac / Sandul Ştefăniţă / Ion Tălabă, văduvoi. // **Rufeturi**: Dănăilă, morar, călăraş la vel căpitan / Iordachi Arbănaş, nevolnic / Dănăilă Pricopii, nevolnic / Anghelachi, văduvoi, nevolnic / Ion Ghilan, nevolnic / Nistor, vătăman / Maria Ciutoai, văduvă / Lupul Floria, nevolnic / Vasile Frumosul, nevolnic / Ioniţă Frunză, nevolnic /Ion, tălmaci, sârb / Ioniţă Uncheş, nevolnic / Ostahi, nevolnic / Şerban, moşneag nevolnic / Ionele, nevolnic / Dochiţa, văduvă / Ioana, văduvă / Măriuţa Ochenoae, văduvă / Ioana Cuculiasă,

văduvă / Iftemii Şchiopul, nevolnic / Todiraşcu, ţigan al dumisale hatmanului Razu /Toader Mustiaţă, nevolnic / Ştefan, lumânărar isprăvnicesc / Pavăl brat Ştefan, tij (la fel) / Mănăilă, văduvoi, tij / Alicsandru, holtei, tij / Popa Constandin Zmeul / Popa Constandin Mâţă / Diaconul Enachi / Vasile Tone, vornic.

1898: „**Blăjerii de Jos**, sat în judeţul Tecuci; face parte din comuna Bucești, plasa Bârlad. E situat pe ambele părţi ale şoselei naţionale, la sud de Ivești. Are o populaţiune de 70 familii, cu 214 suflete. Astăzi satul este aproape contopit cu satul Diecheni şi târgul Ivești. Înainte de anul 1881, satul era aşezat pe vale, între râul Bârlad și gârla Bârloviţa, pe un şes mlăştinos și supus inundaţiilor. Mai mulți bătrâni spun că strămoșii lor sunt veniţi de peste munţi, din Blaj. Ei s-au aşezat mai întâi pe deal, unde se află actualmente satul; în urma deselor invazii turceşti, ei s-au retras însă pe vale, lângă o pădure seculară. Au avut şi o biserică, făcută după înfiinţarea târgului Iveşti. Biserica s-a făcut de locuitori. A durat până când satul s-a mutat în deal; din acel timp s-a ruinat. / **Blăjerii de Sus**, sat; face parte din comuna Torceşti, plasa Bârlad. Situat pe loc şes, la est de târgul Iveşti, departe de reședința comunei de 300 m. Are o populaţiune de 519 sufete, din care 120 bărbaţi și 141 femei, 133 băieţi și 137 fete, 18 văduvi, 113 femei măritate, 28 văduve. Știu carte 36. Locuiesc în 50 case. Copii în vârstă de şcoală sunt 91, 44 băieţi și 47 fete. / Comerţul se face de 2 cârciumari. Satul este străbătut de şoseaua județeană Iveşti-Călmățuiul; iar la vest, de calea ferată Iveşti-Hanu Conachi, ce desparte satul de târgul Iveşti. / Acest sat fost unit cu Blăjerii de jos; după ce Iveşti s-au mărit, ei s-au ridicat pe deal, în partea de est a Iveştilor, fiind chiar unit

cu Iveşti. Locuitorii au aceiași origine ca şi cei din Blăjerii de jos”[1572].

BLEBEA

(sat întemeiat de Manea, numit şi Măneşti,
inclus în Târgu Neamţ).

1437, martie 12: Întărit de Ilie voievod lui Ion Ţolici şi fratelui său Şandru, care primesc uric pentru „Văratecul lui Giurgiu, unde au fost viile saşilor, să-şi întemeieze sat… Iar hotarul acestui loc să fie până la hotarul lui Ravici şi până la hotarul lui Băloş, pe Neamţ, şi până la **hotarul tătăresc al lui Manea** şi până la hotarul lui Oglindă. Acesta este tot hotarul acestui sat”[1573].

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Gostilă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi seliştea unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos, Comăneşti, şi unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti”[1574]. Hotare, din veac.

[1572] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 471, 472
[1573] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 169, pp. 237, 238
[1574] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

1898: „**Blebea**, sat în comuna Petricani, plasa de Sus-Mijlocul, judeţul Neamţ”[1575].

BLEŞCINĂUŢI

(fostul Blijcinăuţi, ţinutul Hotin, Moldova).

1626, ianuarie 14: Întărit de Radul voievod Gheorghiţă Jorea, care cumpără, cu 100 ughi galbeni, „de la sfânta mănăstire Sfântul Sava din Iaşi… jumătate din tot satul **Bleşcenăuţi** (Blijcinăuţi, ţinutul Hotin, Moldova) şi a patra parte din satul **Zubriceni** (ţinutul Hotin, Moldova), care sunt în ţinutul Hotinului, cu tot venitul… care jumătate de sat Bleşcenăuţi şi a patra parte din satul Zubriceni le pusese zălog călugării de la Sfântul Sava jupânesei Olena, soţia lui Drăgan Mălai, şi cu fiii ei Dumitraşcu, Ionaşcu şi Vasile”[1576].

1628, iunie 23: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gheorghie Jora, pârcălab de Hotin, care a „făcut schimb cu Solomca, sora lui Pilipovschi… Şi a dat boierul nostru a patra parte din satul **Zubriceni** (ţinutul Hotin, Moldova), şi Solomca i-a dat în schimb pentru schimb a patra parte din satul **Blijcinăuţi** (Bleşcinăuţi, ţinutul Hotin, Moldova)”[1577].

[1575] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 472

[1576] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 6, pp. 10, 11

[1577] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 370, pp. 515, 516

1904: „**Bleşinăuţi** – ruşii pronunţă şi Bleşcenouţi, sat în judeţul Bălţi, volosti Zabriceni. Are peste 129 case de ţărani români, care posedă 523 deseatini, iar proprietarul Dimitrie Solomon are, aici, 466 deseatini. Vite mari cornute 230, oi 300, cai 47”[1578].

BLOJENI

(Vaslui).

1623, aprilie 4: Mărturia lui Vasilie, feciorul Domirei, nepotului Baciului, care căzuse „întru o greutate de pierire”, adică ucisese un om şi trebuia să-şi răscumpere capul, a fost salvat de Dumitraşco Ştefan, „vornicul cel mare din Ţara de Jos”, care a plătit răscumpărarea, iar drept recunoştinţă, pentru că nu avea cum înapoia banii, Vasile i-a dat lui Dumitraşco Ştefan „a treia parte de sat din Blojeni, ce este partea mea aleasă, partea din sus, ce este în ţinutul Covurluiului. / Şi în tocmeala noastră au fost Arvat armaşul, şi Gheorghe din Cobăceni (acum Copăceni, judeţul Bălţi, Moldova), ce-a fost paharnic, şi Gheorghe Başotă, şi Pătraşco Ciolpan, şi Ştefan Ciocârlie paharnicul, şi Baico ce-a fost stolnic ot Mihăilaşă, şi Enachie ot Singureni volosti Orhei (sat în judeţul Bălţi, Moldova), şi Vartic din Spanciocani, şi Drăguş ot

---

[1578] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 31

Mărceşti din ţinutul Tecuciului (pe Siret, lângă Marvila, Bacău), şi Bejan Balşe ot Albeşti (Vaslui)”[1579].

BOBEŞTI

(lângă Movileni, comuna Conceşti, Botoşani).

1635, august 21: Scrisoarea fostului staroste Onciul Ioraşcovici, Borileanul uricarul, Isac de **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Toader Arbure de **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani) şi Gociul de **Dorohoi**, prin care îl informează pe Vasile Lupu voievod că au dat curs poruncii aduse de pârcălabul de Hotin Pătraşco Ciogolea şi au mers la satul acestuia, **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), să-i stabilească hotarul dinspre **Miclăuşenii** (înglobat în Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani) lui Constantin Stârcea, împreună cu martorii Lupul Talpă comisul, Ionaşco Roşca, popa Matieşi şi Ioan Târte ot **Popeniii** (comuna George Enescu, Botoşani), Isac, Golăi şi Olan din **Bobeşti** (lângă Movileni, comuna Conceşti, Botoşani), popa Iordache cel domnesc, Ioan şoltuzul, Miron, Grozav, Găjdul şi popa Ştefan din **Dorohoi**… I-am întrebat întâi cu ştiu ei cu sufletele lor de acel heleşteu ce este pe valea Bilaucăi, unde se împreună hotarul Dumenilor cu al Miclăuşenilor… şi au mărturisit că a fost a nişte popi, ce au fost locuind în Dumeni. Deci a cumpărat a treia parte de acel heleşteu un om, ce l-a

[1579] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 48, p. 68

chemat Ţepişca din Dorohoi, şi l-a ezit şi l-a ţinut, până când a dobândit Balica hatmanul Dumenii, ce i-a cumpărat. Deci a trimis, de a chemat pe Ţepişcă şi i-a întors 56 taleri şi l-a ţinut Balica către sat, către Dumeni. Deci am întrebat şi de hotarul Dumenilor dinspre al Miclăuşenilor… şi aceşti oameni au spus că este din capul acelui iaz hotarul drept la deal, peste o muchie de deal şi de aici pe la nişte capete de pământuri, pe de la vale, până într-un pisc… dintr-acel pisc, tot muchia dealului, peste o moviliţă tot dealul, până la drumul mare ce vine de la Dorohoi, şi de aici drumul, până într-o movilă dinspre Cordăreni, unde se împreună hotarul Dumenilor şi al Miclăuşenilor şi al Cordărenilor”[1580].

BOBEŞTI

(pe Hliniţa, Bucovina, Ucraina).

1421: Aflat pe malul stâng al pârâului Hliniţa, între Dracineţ, Mihalcea, Broscăuţi, Comareşti şi Căbeşti, satul Bobeşti, menţionat, în 1421, de scrisoarea unui prinţ polon, aparţinea, în 15 martie 1719, fiilor lui Părvul şetrar şi celor ai lui Ştefan Străşca, aflaţi în dispută în faţa divanului lui Racoviţă Vodă, dar toponime localnice sunt menţionate încă din 1648, când sunt menţionate o moşioară, Iablinie, Valea lui Lazor, Poiana Altar şi Poiana Spâţinul. Şi mai există, la Bobeşti, şi o biserică veche,

---

[1580] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 216, pp. 253, 254

construită în 1622, lângă care a fost înălţată, peste veacuri, şi o capelă, în care au fost adăpostite patru morminte ale familiei Medvedev.

1652, martie 4: Se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Alexandra visterniceasa a fost… satul Bobeşti”.

1680, aprilie 1: Grozava, fata lui Isac de Sinehău, văduva lui Constantin Cocoranul, determină împărţirea moştenirii rămase după soţul ei, între ea şi cumnaţii ei, Miron Cucoranul, Vasile Căzăcescul, Tudosie Ţintă, Costaşco, căpitanul Turculeţu şi Trinca, Grozavei îi revenea „a patra parte din sat Bobeni cu tot vinitul din tot locul şi cu vecinii carii fac oamenii”.

1719, martie 15: Se certau pentru „a opta parte din Bobeaşti, ceau fosto văndutu Ionaşco Stărce, neavând nici o triabă”, feciorii lui Pavăl şătrarul şi Ştefan Străşca, pentru că, la împărţeala din vremea lui Duca Vodă, „sau învoit Pătraşco şi Maria şi popa Gavril, strămoşii Străşcăi, nepoţii lui Ionaşco Stărcii, şi au dat pentru acea parte din Noneaşti, ce o vânduse Ionaşco Stărcea rău, 11 jărăbii la Călineşti şi cu vecini”.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[1581], din 1772-1773, înregistrează la Bobeşti, moşie a stolnicului Andrei BELDEMAN, „71 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Alecsei, 2 dascăli, Ion şi Simion palamar, 9 scutelnici ai lui Andrei BELDEMAN, Mihălachi, Simion CIUNTUL, IFTODII, Iurie rus, Ştefan sin SOPCO, Dumitraş zet vornicului, Toader CHEBAC, Ion morar şi Fodor ciobotar, 4 văduve, Aniţa, Antimia, Gafiţa

---

[1581] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 442

şi Chiţa, 2 jidovi, Şimon şi Ion BOTEZATUL velnicer, 1 ţigan, Simion, şi 52 scutenici cu salvovardie, adică: Ştefan IONUŢU, Giorgie rus, Pintelei SOPCO, Ion SOPCO, Andrieş SOPCO, Gavril dulgher, Mihai IONIŢUC, Vasilie HARASIM, Necolai ZUBEDAC, Nicolai sin GLIGORI, Tănasă sin JALOBĂ, Ion MELNICIUC, Macovei JALOBĂ, Ion STANICIUC, Moisa sin popii, Hrihor rus, Vasili sin popii, Vasili zet PRESCURNIAC, Onofrei sin HRIHOR, Nechita muntian, Savin MITRAN, Pintelii moldovanul, Ursul botnar, Enachii sin GLIGORI, Andrei sin MIHAI, Gligori sin ZUBIDAC, Tănasă sin popii, Necolai brat lui, Ştefan cojocar, Gligoraş sin ALECSA, Mihai sin ARSĂNICIUC, Ion CHEBAC, Andronic sin ARSĂNII, Toader rus, Ursachi GIOSANUL, Nechifor CIUVIC, Păladi CĂZACUL, Toader CĂZACUL, Ion BERBINICIUC, Vasilie sin MOISA, Vasilie LUNGUL, Ion IACU, Tudosi sâtariul, Ion HARASIM, Hrihor zet MOSCALIUC, Iacob MOSCALIUC, Ivan funar, Vasilie sin MITRAŞ, Vasilii HUŢAN, Ion PÂRVULIAC, Nechifor şi Ion sin ZUBIDAC.

1782, aprilie 5: Satul Bobeşti aparţinea lui Gheorghe Beldiman, după cum o demonstrează, în faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, trimisul acestuia, căpitanul Nicolai Munza. Moşia Bobeşti, care trecuse în proprietatea lui Andrei Beldiman, a fost dăruită în întregime, în 1 ianuarie 1792, fiului lui Gheorghi Beldiman, postelnicul Iancu Beldiman, care, 6 noiembrie 1792, schimbă satul Bobeşti pe satul Cosăuţi-Soroca, al generalului… rus, Scarlat Sturza (un boier moldovean, care renunţase, în favoarea

rubedeniilor, la moşiile sale moldoveneşti şi se pusese în slujba Ţarului de la Moscova).

1783: Numit şi „satul în cinci colţuri”, datorită celor cinci legendate vetre de sat, Colţul Vechi, unde ar fi fost casa unui oarecare Bobyrlor, Colţul Cazacilor, vatra pe care şi-au construit case, nişte cazaci zaporojeni, Colţul lui Roman, unde cică ar fi avut gospodării un oarecare Roman şi feciorii săi, Colţul Satului, spre nord-vest, întemeiat ca vatră de Ivan Jaloba, şi Colţul Altarului, pe vatra unde ar fi fost, cândva, o biserică, ignorată de oameni şi care, tocmai de asta s-a prăbuşit, transformându-se într-un izvor, Bobeştii abundă, astăzi, de legende, care merită o atentă înţelegere.

1798, februarie 1: Generalul ţarist Scarlat Sturza vinde Bobeştii lui Theodor Dobrowolski, pentru 5.596 ducaţi, intermediar fiind maiorul rus, cu provenienţă moldovenească, Ioan Măcărescul. Vorba unui cântecel popular al vremii: „Nu mi-i ciudă pe străini / cât pe pământeni haini, / căci ei singuri îşi sugrumă / a lor ţară, a lor mumă”.

1826, ianuarie 29: Theodor Dobrowolski Ritter (cavaler) von Buchenthal dăruieşte Bobeştii fiului său, Gheorghe Dobrowolski Ritter von Buchenthal.

1843: Patron al bisericii din Bobeşti era George DOBROWOLSKI Ritter von BUCHENTHAL, iar preotul Teodor SARNAWSKI păstorea 1.102 suflete. În 1876, patron al bisericii era Kassandra von BUBERLE, iar parohul Cornelie NICOROVICI păstorea 1.585 enoriaşi. În 1907, aceeaşi Casandra de Buberl era patronul bisericii cu 2.338 enoriaşi, peste parohia, proclamată în 1786, păstorind parohul Eusebie PROCOPOVICI,

născut în 1870, preot din 1900, paroh din 1905, având-l cantor, din 1900, pe George POPESCUL, născut în 1866.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „**Vaşcăuţi** (Târg) **pe Ceremuş**, Banila rusească pe Ceremuş, Slobozia Banilei, Berbeşti cu Ostra pe Prut, Bobeşti, Ciartoria, Dracineţ, Hliniţa, Căbeşti, Călineşti pe Ceremuş, Carapciu pe Ceremuş, Costeşti, Stăneştii de Sus pe Ceremuş, **Stăneştii de Jos** (tribunal districtual), Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Zamostie, Zeleneu cu Samsonowka, Pleşniţa”[1582].

1886: O şcoală cu 4 clase activa la Bobeşti[1583].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bobeştii**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe pârâul Hliniţa, la confluenţa sa cu cele două pâraie, Lazăr, pe stânga, şi Vîvlar, pe dreapta. Suprafaţa: 9,88 km p.; populaţia: 1938 locuitori, în majoritate ruteni de religiune gr. or. Un drum comunal, foarte bine întreţinut, leagă Bobeştii cu drumul principal Storojineţ-Hliniţa. Are o şcoală populară, cu 3 clase, o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, şi una filială, cu hramul ‚Sf. Ioan Botezătorul”. Se compune din vatra satului şi din cătunul Vîvlar, unde se află o capelă şi un izvor. Aci se face un mare pelerinagiu, în fiecare an, la 6 iulie. Are un oficiu poştal; o şcoală populară, cu 2 clase. La 1776, aparţinea marelui ban George Beldiman. Atunci se afla aci o mănăstire, pe locul căreia este zidită biserica

---

[1582] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1583] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 20, 1876 p. 73, 1907 p. 140

actuală a comunei, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 1.000 hectare pământ arabil, 383 hectare fânaţuri, 38 hectare grădini, 408 hectare izlaz, 810 hectare pădure. Se găsesc 85 cai, 627 vite cornute mari, 15 oi, 402 porci, 93 stupi. **Bobeşti, moşie**, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa: 17,22 km p.; populaţia: 79 locuitori, în majoritate izraeliţi. La 1776, aparţinea marelui ban George Beldiman”[1584]. „**Vîvlar**, cătun vechi, pendinte de comuna rurală Bobeşti, districtul Storojineţ. În acest cătun se află o capelă, în care se oficiază serviciul divin în ziua de 6 iulie a fiecărui an, când un mare pelerinaj are loc aci. Origina acestui pelerinaj se găseşte într-o legendă, care spune că aci s-ar fi găsit o icoană a Maicii Domnului, şi anume în izvorul de lângă capelă. Poporul crede că apa acestui izvor, numit de el „Izvorul Tămăduirii”, are puterea să vindece toate boalele. **Vîvlar, pârâiaş**, ce răsare sub dealul Dracului, nu departe de izvorul pârâului Corovia, şi se varsă în pârâul Hliniţa, în faţa satului Bobeşti”[1585].

1910: Trei pătrimi din populaţia satului era formată din ucraineni şi doar o pătrime din români, dar din conducerea Societăţii Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni făcea parte, ca membru fără funcţiune, şi „**Eusebie de Procopovici**, paroh în Bobeşti” [1586].

[1584] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 14, 15

[1585] *Ibidem*, pp. 241, 242

[1586] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 1, bilunar – proprietar şi editor: Prof. Dr. Iancu cav. De Cuparencu; redactor responsabil: Teofil cav de Manescul; tipografia lui E. Kanarski, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 4-7

1914-1918: Au vărsat sânge pentru Bucovina şi „corporalul **Iordache Mitran**, Bobeşti, Regimentul 22, rănit", şi „corporalul **Simion Tocar**, Bobeşti, Regimentul 22, rănit"[1587].

1919: În Comisiunea agrară de ocol Storojineţ, activa ca „locţiitor: **Gheorghe Medveţchi**, proprietar mare, Bobeşti"[1588].

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922: Titus Popescul la **Bobeşti**[1589]**.**

1941: Şi la Bobeşti a avut loc, în vara anului 1941, un masacru incalificabil, iar în memoria evreilor care au căzut victime Holocaustului a fost înălţat un monument.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1590], următorii învăţători şi învăţătoare: Ucraineţ Nistor, comuna **Bobeşti**, Căzăceni, jud. Storojineţ, media 7,25". / La Bobeşti s-au născut jurnalistul ucrainean Mihail TOKARIUK, poetul şi profesorul universitar de limbă ucraineană Boris BUNCIUK şi omul de ştiinţă ucrainean Vasil IFTEMICIUK.

[1587] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

[1588] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1589] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

[1590] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

BOBEŞTI

(lângă Petricani şi oraşul Săveni, Botoşani).

1637, mai 4: Vasile Durduc şi Magda, fata lui Dumitru Ciornei din **Sencheuţi** (Săncăuţi, comuna Sankivţi, raionul Hotin, Ucraina) vând „dreapta ocină şi moşie din sat din **Bobeşti** (lângă Petricani şi oraşul Săveni, Botoşani), ce-s în ţinutul Dorohoiului, din stâlpul lui Vlad, jumătate, partea lui Dumitru Ciornei, lui Pătraşco Ciogolea, drept 60 taleri buni”[1591].

1637, iunie 21: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Ionaşco diacul şi Lupul Rusinovschie, şi cu femeile lor Mărica şi Sorca, fetele Solomiei, nepoatele Grozei Giurgeală, strănepoatele lui Giurgială cel bătrân, cu Andreica diaconul, feciorul popii Mătiişi, „pentru o parte de ocină din **Săpoteni** (Sipoteti, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), pe Iubăneasa, în ţinutul Dorohoiului, partea Anniţei, surorii lui Giurgeală celui bătrân, zicând că le este lor dreaptă ocină şi moşie, iar Andreica diaconul a zis că este a lui moşie, şi este de Anniţa, şi-a arătat un uric de la Petru vodă cel bătrân. / Deci, domnia mea şi sfatul am socotit că este acel uric al moşilor lui Ionaşcu diacul şi Lupul şi-ai femeilor lor Mărica şi Sorca, nu este Andreica diaconul dintr-acea moaşă de Anniţa, ci se leagă fără ispravă. / După aceea, Andreica diaconul a zis că i-i

[1591] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 85, p. 83

moaşă lui Aniţa şi are şi mărturii mulţi oameni buni… Deci i-am zis să aducă 12 jurători, şi i-am scris la catastif, cum este obiceiul ţării, anume Toader Arbure, Lupul Talpă comisul, Toader Gherman, Lupul cel bătrân şi Gociul diacul de **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani), Miron de **Dorohoi**, Isac, Olan cel bătrân şi Gabăr de **Bobeşti** (lângă Petricani şi oraşul Săveni, Botoşani), Gherasim şi Ilea de **Conceşti** (comuna Conceşti, Botoşani), Isac cel bătrân din **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani) pe Jijia… / Deci, când a fost zi, el a venit şi a adus numai 6 jurători, anume Talpă comisul, Toader Gherman, Gociul, Miron, Olan şi Isac de Bobeşti. Şi ceia ce-au venit încă n-au vrut să jure. Deci siacul Andreica a rămas din zi şi din toată legea ţării"[1592].

1644, ianuarie 1: Tudora şi feciorii ei, Miron şi Alexa, fata Anasii, nepoata Romănăsea, strănepoata lui Ivaşco Bobici, vinde diaconului Andreica şi femeii lui Antemia, nepotul Onciului, strănepot lui Ivaşco Bobici, drept 13 lei bătuţi şi un stup, „a mea dreaptă ocină din satul **Bobeşti** (între Petricani şi Săveni, Botoşani), ce se va alege de la alţi fraţi ai mei din stâlpul lui Vlad, dinspre stâlpul Onciului, cu parte de heleşteu pe Başeu… / Şi în tocmeala noastră au fost Gherasim Roşca, Istratie, Ilie, Guţu, Mârze, Lenco, Tiron, Loghin, Cârste, Simion Păcurar, Grosul şi Toader ot **Conceşti** (comuna Conceşti, Botoşani) şi Iftodi sin (fiu) Drăguşan ot Dvorişte (Suceava)"[1593].

1644, iunie 15: Andreica, diaconul din Bobeşti,

[1592] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 126, pp. 119, 120

[1593] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 224, p. 204

vinde lui Pătrașco Ciogolea logofăt, drept 15 lei, „a sa dreaptă ocină și cumpărătură de la Tudora și feciorii ei Miron și Alexa Malăci, și de la Anasia, nepoata Românesei, strănepoata lui Ivașco Babici, partea lor din satul **Bobești**, din cel din deal, din stâlpul lui Vlad și cu parte de heleșteu din apa Bașeului”[1594].

BOBOTEŞTI

(Bumbotești sau Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova).

1437, octombrie 5: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi mănăstirii de la Poiană, Probota, care primeşte uric pentru „sate anume: unde a fost Mihăilă Roşca, şi Răpcinţii, şi Rădăuţii, şi unde este Bălan, şi unde este Dragotă, şi unde este Şandru, şi **unde este Petre Bumbotă, şi un loc în pustiu din jos de Bumbotă**, într-o vale … Iar hotarul acestor sate să începe de la Muntele cel Înalt, ce-i din jos de drumul Gotăuţilor, care drum iasă din pădure, şi de la muntele acesta apucă curmeziş peste vale la cinci movile, iar de acole, tot curmeziş, la movila cea mică, ce-i din jos de drum, iar de acole, tot curmeziş, la movila cea mare, în câmp, iar de la acea movilă apucă dealul, la alte două movile, iar de acole, în curmeziş, la movila cea mare, ce-i în marginea cea din sus a hotarului, iar de acole, tot în curmeziş, la un tei ce stă împreună cu o

[1594] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 340, p. 329

răchită, iar de acole tot curmeziş merge prin din jos de prisaca lui Isidor”[1595].

1643, septembrie 20: Balan, feciorul Varvarei, nepotul Grozei de **Miceşti** (comuna Boghenii Noi, judeţul Ungheni, Moldova), şi Marco, feciorul Irinei de **Telineşti** (comuna Telineşti, raionul Orhei, Moldova), şi el nepot Grozei, vând logofătului celui mare Toderaşco, drept 8 galbeni, „dreapta ocină şi moşie din satul **Bumboteşti** (Bumbăta, judeţul Ungheni, Moldova), din jumătate de sat din partea nemeşilor, din a treia parte, două părţi”[1596].

1644, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Toderașco (Ianovici), care cumpără, cu 20 galbeni ungurești, de la Ionașco, fiul lui Nicoară, nepotul lui Titea și strănepotul lui Dragotă, „jumătate din partea moșiei lui Dragotă, din ocina **Bumbotești** (Bumbăta, județul Ungheni, Moldova), în ținutul Iași”[1597].

BOBULEŞTI

(azi Boldeşti, Vaslui).

1550, martie 12: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod lui Coste şi rudeniei lor Dragotă şi Solomon, şi rudeniei Coste Dodul, care cumpără, cu 180 zloţi tătăreşti, de la

---

[1595] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 174, pp. 244, 245

[1596] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 176, p. 165

[1597] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 290, p. 266

Toader, feciorul Dumşei sulgerul, nepot Simei Boldea, „din dresul ce l-a avut Sima Bolde de la Ştefan voievod, din a treia parte a satului **Bobuleştii** (sau Boldeşti[1598], Vaslui), ce sunt pe din jos de Popeşti, a şasea parte”[1599].

1661, iunie 22: Porunca dată de Stefan Vasile (Lupu) voievod lui Toderaşco din **Soleşti**, Ionaşco de **Boldeşti**, Toader din **Porcişani** şi Irimia din **Micleşti**, după ce „s-au pârât de faţă Gligorie, paharnicul cel mare, cu Apostol Golăi, zicând Gligorie să i-au jăcuit Apostol, cu fraţii săi, casa şi câtăva seamă de bucate şi au vânat un heleşteu, iar Apostol a tăgăduit, cum că n-a fost el la acel jac cu fraţii lui… voi să socotiţi, să întrebaţi de oameni de va fi fost şi Apostol, atunci, la acel jac, cu fraţii lui, şi să faceţi o mărturie, să ne daţi ştire”[1600].

BOBULEŞTI

(pe Başeu, Botoşani).

1774, iunie 22: Satul **Bobuleştii**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1601]**, toată suma caselor: 146**. Scădere rufeturi

---

[1598] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 35

[1599] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 256, 257

[1600] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 11

[1601] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 527, 528

25: 18 femei sărace, 3 preoţi şi dascăli, 3 slugi a dumisale paharnicului Ilie Ruset, 1 grădinar a dumisale spătarului Iordache Canta. Rămân birnici 121. / **Birnicii**: Ioniţă Focşa, vornic / Apostul, vătăman / Toader, bârsan / Istrati Hohan / Moisi, cioban / Ion Drume / Ursul, pescar / Petre, băjenar / Lupul, holtei cu mamă / Cârste / Ion, rotar / Ignat / Luca Troşca / Ilie Borşu / Eftimie Blaga / Simion Gage / Pălade, grădinar / Eftimioe Giosan, slab / Trofin, ciobotar / Gavril Robul / Grigoraş sin (fiu) Eftimie Giosan / Costandin Bulboacă / Vasile Bălţătescu / Ştefan Bocance / Ion Bocance / Toader Aramă / Neculai, butnar / Ion, rotar / Simion, cojocar / Ion Ghidaş, holtei cu mamă / Postolaci Chelearsă / Georgie Bosâncian / Ion, rotar / Grigoraş Tomuz / Ştefan Stere / Lupul Horoge / Ilie Horoge / Ştefan Barbăroşie / Andronic sin (fiu) Barbăroşie / Costandin Laţcov / Antohii Plaga / Arvintie Grigoraş / Grigorii, ungurian / Ion, railian / Ursul brat (frate) Nistor / Ursul sin Laţcov / Vasile cumnat Robului, holtei / Ioniţă Morăraş, orb / Ioniţă, muntian, slab / Toader Bălţătescu, cioban / Vasile Barbălată / Toader, butnar, holtei cu mamă / Chiriac Vidraşco / Istrati, betiag / Ion Grosu / Lupul Clepală / Ştefan Ţugui / Costandin, vrâncian / Ilie sin Flore / Toader Horban / Miron, băcăoan, holtei / Georgii Cazacu / Niţul Obidnic / Buzne Baltă / Agapie sin Toader, rus / Alicsandru / Ştefan Ignat / Avram / Simion Curalb / Stahei / Pavăl Dahinoiu / Dahinoiu, bătrân / Mihălachi Costin / Apostul Gurăstrâmbă / Gavril Calcavura / Grigoraş, pâslar /Sandul Toderaşco / Vasile Hurgheş / Toader Gâscă / Andreiaş Cenuşă / Eftimie, rotar / Arsenii, cioban / Pavăl, vătăman / Georgie, şelar / Lupul, ungurian / Ştefan Panţăr / Ion Cherdan / Pavăl Floroiu / Andrei Tocilă / Nichita

Vicol / Vasile sin Tocilă / Ursul Ciuntul / Georgie Giurcul, holtei cu mamă / Andrei, morar / Vasile Ţurcan / Avram sin Luchian / Georgie Iacob / Maftei nepot Eterii /Ion, luleer (făcea lulele) / Constandin Tomuz / Costandin brat (frate) Eftimie / Irimie, holtei cu mamă / Toader Solomon / Ion, crâşmar / Miron Ghineţ, holtei cu mamă / Andrei Flore, bătrân / Vasile Solul / Eftimie, holtei cu mamă / Vasile zet (ginere) Tocilă / Nichita sin Focşa, holtei / Vasile Lupaşco / Nichita sin Măriuţii / Vasile Lungul / Ion zet Dahinoai / Toader, pescar / Vasile, ungurian / Avram / Lupul sin Sofronie / Tănasii Căzacu, slab / Irimie Costin, holtei / Grigoraş Mutul. // **Femei sărace**: Lupa soră Drumii / Lupa cumnată Drumii / Marie, babă / Clăroe Iacoboai / Marie lui Curalb / Paraschiva Bordioai / Vasilca Istrătoai / Zanfira, babă / Istina soră lui Pavăl / Angeluşa, pescăriţa / Ştefana, morăriţa / Ioana Toderiasa / Dafina Ghenicioai / Floare / Todosia / Marie Toculoai / Ilinca / Gafiţa soacra lui Sârghie. // **Rufeturi**: Preotul Georgie / Iacob, dascăl / Dumitru, dascăl. // **Slugile dumisale paharnicului Ilie Ruset**: Georgie, slugă / Grigoraş Popescul, slugă / Ion, morar, slugă / Ion Purice, grădinarul dumisale spătarului Iordachi Canta.

1898: „**Bobuleşti**, comună rurală, în partea de est a plăşii Ștefănești, judeţul Botoşani, lângă Prut. Se întinde parte pe șesul Başeului şi Prutului şi parte pe dealuri. E formată numai din satul Bobuleşti. Are o suprafaţă de 2.449 hectare, din care 774 hectare aparţin locuitorilor, şi o populaţie de 236 familii sau 1.021 suflete, din care 157 contribuabili. / Calitatea pământului este bună. Locurile de cultură au o întindere de 1.500 hectare… Vite sunt: 335 boi, 244 vaci, 109 cai, 167 porci, 993 oi. Locuitorii

au 332 stupi cu albine. / Comuna e udată, la est, de Prut și de afluentul său Bașeul, care curg în același șes, iar la vest de pârâul Corogea. Are 1 moară de apă la Prut şi 2 mori pe iazul Corogea. / În Bobuleşti este 1 biserică de lemn, deservită de 1 preot şi 2 cântăreți; o școală, a statului, cu 1 învăţător, frecventată de 37 elevi și 2 eleve; 2 cârciumi”[1602].

BOCICĂUȚI

(fostul sat Beşâcaţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina).

1632, septembrie 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod postelnicului Apostol Jora, în baza unui zapis de mărturie al boierilor divaniţi, „întru care scrie pentru Velişcu Hăbăşescu, ce a fost pârcălab de Hotin, că picând la grele datorii din slujbele domneşti şi neavând prilej de plată, l-a luat Apostu postelnic pe seama lui, că va da banii în cinci luni de zile şi el, necăutând să dea banii la vade (termen – n. n.), a fugit în Ţara Leşească. Şi apucând domnia pe Apostu postelnic, a plătit toate acele datorii. Şi acum, venind el (Hăbăşescu – n. n.) din Ţara Leşească, l-a apucat Apostu postelnic ca să-i plătească banii. Şi neavând cu ce plăti acea datorie, i-a dat 5 sate pe locul Hotinului, anume satul **Vişănei** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu 93 vecini şi cu două mori în pârâul Ciucurului, şi satul **Pânceştii** (regiunea Cernăuţi, Ucrai-

[1602] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 484, 485

na), cu 62 vecini, şi satul **Beşâcaţi** (Bocicăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi satul **Hlibănoai** (Hlibănoae, regiunea Cernăuţi, Hotin) şi satul **Noureştii** (regiunea Cernăuţi, Hotin) pe Cremăciucu"[1603].

BOCIULEŞTI

(inclus în Podoleni, Neamţ).

1645, mai 4: Scrisoarea lui Constantin Bantăş, Păntelei şi Alexa din **Hărliceşti** (Hârliceşti, lângă Buhuşi, Neamţ), care primiseră poruncă de la Vasile Lupu voievod să aleagă „hotarul **Blăgeştilor** (comuna Blăgeşti, Bacău) dinspre al **Petreştilor** (comuna Bâra, Neamţ) şi al Petreştilor dinspre al Blăgeştilor" şi care au adunat martori, pe Avram de **Grozeşti** (înglobat în Rediu, comuna Cândeşti, Neamţ), Patrichie. Gligorie şi Petrea Geferi de **Orbic** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), Ionaşco de **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Neamţ), Pătraşco de **Zberăşti** (Zbiereşti, comuna Costişa, Neamţ), Gligorie brăhariul de **Bociuleşti** (inclus în Podoleni, Neamţ), Toader de **Blăgeşti**, Gligorie Vărzar de **Durneşti** (Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ) şi alţi oameni buni, stabilind împreună hotarul. / „Hotarul este la câmpul din sus, din Fântâna lui Parce, puţinel mai sus, am pus bolovan, şi în dreptul locului la un hâns mare de spini şi din spini, în jos, până în lacul cu pipirig, din lac în jos, în

---

[1603] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 208, p. 265

dreptul lacului, în Blăgeasca, unde a fost prisaca, iar de acolo, în jos, pe marginea poienii celei mari, în jos, până în Lespezdi. Aşijderi, din sus de Fântâna lui Parce, în dreptul locului, până în groapa lui Gheţe (Gheaţă), iar din groapa lui Ghiiaţe, în dreptul locului, în codru, până în dealul Tazlăului”[1604].

BODEA ROMÂNUL

(selişte lângă Hănăşenii Noi, comuna Filipeni,
raionul Leova, Moldova).

1489, martie 13: Menţionat de Ştefan (cel Mare) voievod, când întărea moşiile armaşului Lupe, care cumpărase, cu 80 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Nastea, Toma şi Ilca, fiii lui Coste, nepoţi ai lui Oană vornic „ocina lor dreaptă… o bucată de pământ din hotarul Alboteştilor, la gura Săratei, loc de sat… Şi întru aceea, de asemenea a venit înaintea noastră sluga noastră Stanciul, fiul lui Grigore Husea… şi a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept, o selişte pe Prut, unde a fost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, de asemenea slugii noastre Lupşe armaş pentru 150 de zloţi tătăreşti… Iar hotarul acestei bucăţi de loc din hotarul Alboteştilor să fie începând de la gura Săratei la vale, pe malul Prutului şi la capătul de sus al Rediului lui Goran, la un ulm însemnat, de aici drept la deal, la un stâlp, de aici pe

---

[1604] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 71, pp. 66, 67

aceasta parte a dealului, pe coastă, până la doi stejari însemnaţi, de aici la un stejar însemnat, de aici peste dumbrăviţă, la vâlcea, la un stejar însemnat şi pe vâlcea în sus până la Troian, la stâlp, şi pe Troian în sus până unde cade Troianul în Sărata, apoi, pe Sărata în jos, până unde cade Sărata în Prut. / Iar hotarul acestei selişti, unde a f ost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, să fie începând de asemenea de la gura Săratei, şi pe malul Prutului în sus până la seliştea lui Bodea Sârbul, de aici tot pe malul Prutului în sus, până la seliştea lui Bodea Rumârul, iar de aici în sus la deal şi peste câmp la pisc şi la matca Săratei, de aici pe vechiul drum la deal şi pe vârful dealului în jos la movila săpată, de aici pe pisc la un stâlp şi la un alt stâlp, de aici pe drum până la hotarul lui Limbădulce. Acesta le este tot hotarul”[1605].

BODEA SÂRBUL

(selişte lângă Hănăşenii Noi, comuna Filipeni,
raionul Leova, Moldova).

1489, marie 13: Menţionat de Ştefan (cel Mare) voievod, când întărea moşiile armaşului Lupe, care cumpărase, cu 80 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Nastea, Toma şi Ilca, fiii lui Coste, nepoţi ai lui Oană vornic „ocina lor dreaptă… o bucată de pământ din hotarul Alboteştilor, la gura Săratei, loc de sat… Şi întru aceea,

[1605] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 50, pp. 91-93

de asemenea a venit înaintea noastră sluga noastră Stanciul, fiul lui Grigore Husea… şi a vândut ocina sa dreaptă din uricul său drept, o selişte pe Prut, unde a fost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, de asemenea slugii noastre Lupşe armaş pentru 150 de zloţi tătăreşti… Iar hotarul acestei bucăţi de loc din hotarul Alboteştilor să fie începând de la gura Săratei la vale, pe malul Prutului şi la capătul de sus al Rediului lui Goran, la un ulm însemnat, de aici drept la deal, la un stâlp, de aici pe aceasta parte a dealului, pe coastă, până la doi stejari însemnaţi, de aici la un stejar însemnat, de aici peste dumbrăviţă, la vâlcea, la un stejar însemnat şi pe vâlcea în sus până la Troian, la stâlp, şi pe Troian în sus până unde cade Troianul în Sărata, apoi, pe Sărata în jos, până unde cade Sărata în Prut. / Iar hotarul acestei selişti, unde a f ost Târgul Săratei, mai sus de gura Săratei, să fie începând de asemenea de la gura Săratei, şi pe malul Prutului în sus până la seliştea lui Bodea Sârbul, de aici tot pe malul Prutului în sus, până la seliştea lui Bodea Rumârul, iar de aici în sus la deal şi peste câmp la pisc şi la matca Săratei, de aici pe vechiul drum la deal şi pe vârful dealului în jos la movila săpată, de aici pe pisc la un stâlp şi la un alt stâlp, de aici pe drum până la hotarul lui Limbădulce. Acesta le este tot hotarul”[1606].

[1606] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 50, pp. 91-93

BODEA

(comuna Păuneşti, Vrancea).

1645, iulie 5: Zapisul cu cumpărăturile Dabijăi pârcălabul în satul **Olişăşti** (Oleşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), care cumpără: drept 300 vedre de vin şi 15 galbeni, de la Irimie, feciorul lui Cârstiian ce a fost pârcălab şi al Drăgaei, „2 pământuri şi un răzor de frunte din satul Olişăşti, cu parte din vadul de moară, şi în seliştea satului; / de la Piatra, sora Tatului, drept 3 galbeni, un răzor în frunte; / de la Cozma de la **Bodia** (Bodea, comuna Păuneşti, Vrancea), drept 3 galbeni, un pământ în frunte la Oleşăşti; / de la Ion Fition, drept 3 galbeni şi 1 leu, 14 paşi în frunte; / de la One, drept 3 pol ughi (ducaţi ungureşti), un răzor în frunte la Olăşăşti; / de la Vasile Horni, fratele lui Bălan, drept 3 pol ughi, un răzor în frunte din Olişăşti; de la Ion Filişor, drept 7 ughi, un pământ în frunte; / de la Ursul sin (fiu) Andruşcu din Olişăşti, drept 7 ughi, un pământ în frunte; / şi de la Măriian, drepr 3 ughi şi 15 potronici, un răzor şi a treia parte dintr-un pământ”[1607].

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru

---

[1607] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 122, pp. 100, 101

moşiile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** (sau Tămăşoani, raionul Vulcăneşti[1608], Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185 galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija

[1608] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 254

încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor din Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul ei Toderaşco, drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la

feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a patra patre, cumpărată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi, care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o Dabija vodă de la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de laToader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata

lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi, cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Galata şi Caşin, drept 500 lei"[1609].

BODESCUL

(pe Crasna, Vaslui).

1774, iulie 5: Satul **Bodescul**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1610], avea următorii: **Birnici:** Vasile Turcul / Miron Caprău / Ignat / Ion Botezat, slugă. // **Mazili:** Ştefan Darii / Toma Cogălnician / Iordachi Ciotca, priş ot (vine din) Fălciu. // **Ruptaşi:** Tonică / Iordachi fiul popii / Andrei fratele lui / Ioniţă Bârsă / Gheorghi Negel / Condărat Pitic / Ursachi Ugle. // **Preoţi:** Popa Gheorghi / Popa Ion. // **Diaconi:** Artenii, diacon / Gavril, diacon / Ursachi, diacon / Ioniţă, diacon / Macari, diacon / Scărlat, diacon / Ion, monah / Vasile, monah. // **Călăraşi:** Toader Sărindar. // **Babele:** Măriuţa, oarbă.

[1609] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

[1610] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 220

1898: „**Bodeşti**, comună rurală, în partea de nord a plăşii Mijlocul, judeţul Vaslui, la distanţă de 35 km de orașul Vasluiă şi de 13 km de Codăeşti, reşedinţa plăşii... Este formată din satele: Bodeşti, Borosăşti, Târguşorul, Borăști (Epureanu), Scânteia, Sasova, Rădiul Scânteia (Damăcuşeni), Tufeştii de sus și Tufeştii de jos. Se întinde pe o suprafaţă de 5.927 hectare arabile, din care 749 hectare pădure, și 4.124 hectare loc de cultură, fânaţ şi imaș sunt ale proprietăţei; iar 1.054 hectare, din care 286 hectare pădure, sunt ale locuitorilor. Locuitorii posedă 81 pluguri și 108 care cu boi, 11 pluguri și 21 căruţe cu cai, precum și 110 stupi cu albine. Comuna are o populaţie de 533 capi de familii sau 1.680 locuitori. Are 4 biserici, deservite de 4 preoți şi 6 eclesiarhi; o şcoală: două mori cu vapori, 3 de apă; 3 iazuri; şi 10 cârciumi. Comerţiul se face de 13 români și 14 străini… Numărul vitelor e de 1.232 vite mari cornute, 1.289 oi, 36 capre, 180 cai şi 1.40 râmători”[1611].

BODEŞTI

(nume vechi Bodino, comuna Bodeşti, Iaşi).

1398, iulie 2: Întărit, împreună cu Tătăruşii, de Ştefan Vodă, fiul lui Roman Vodă, mănăstirii Probota. „Iar hotarul satelor acelora se începe de la Coman, pe margini, la o movilă lângă drum, de acolo, printre ţarini,

[1611] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 488

la câmp, la 2 movile, deci drept peste câmp la Unghi, supt un stejar, la o movilă; acesta-i hotarul de la Coman. Deci, de acolo, peste dumbravă, la vale, la marginea dumbrăvii, la o movilă, de acolo la, pe margini, tocmai la Unghi, movila, deci peste drum, la codru, despre hotarul de la Şandria, ce au trimis boierii domniei sale să hotărască”[1612].

1404, iulie 20: Alexandru cel Bun întăreşte mănăstirii Probota stăpânirea satelor „Bodinţii şi altul mai sus de acela (Tătăruşi – n. n.)”, pe care „le-am dat mănăstirii”[1613].

1443, noiembrie 29: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Probota, care primeşte uric pentru satele „pe Pobrata, trei sate, anume Neagomireşti, şi Iurceşti, şi Bodeşti, şi moara, şi, pe Prut, anume Grabăuţi, şi Ciuleneşti, şi Bereşti, şi, pe Botne, Râpcinţi şi cu moară pe Teliţa, şi prisaca Visoca, şi Creucani, şi Rădăuţi, şi Balan, şi unde este Şandru, şi, pe Bahlui, sub Hârlău, unde este Mihailo şi cu moară… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1614].

1472, august 19: Întărită de Ştefan voievod mănăstirii Probota jurisdicţia asupra „satelor mănăstireşti Bodeştii, şi Tătarii, şi Iurcanii pe Pobrate, din ţinutul Suceava, în aceste 3 sate mănăstireşti să nu îndrăznească să umble nici un dregător al nostru, nici globnic şi nici

---

[1612] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 6, pp. 7-9

[1613] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 19,. pp. 27, 28

[1614] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 243, pp. 345, 346

pripăşar, şi nici altcineva din dregătorii noştri… ei să-i pârască şi să-i tragă înaintea egumenilor, oricine va fi atunci la hramul Sfântul Nicolae”[1615].

BODEŞTI

(sat pe Cracău, atestat prin Corni şi Strâmbii,
comuna Bodeşti, Neamţ).

1428, aprilie 2: Întărit de Alexandru cel Bun lui Dragomir, care primeşte uric pentru „satele anume Cornii şi Stâmbii, pe Cracău, şi, în acelaşi hotar, un loc de pustie, tot pe Cracău, să-şi întemeieze sat… Iar hotarul acestor sate, Cornii şi Strâmbii, care sunt pe Cracău, şi al acestei selişti, care este tot pe Cracău, să fie începând de la Soci, din pădure, la vale, până la obârşia pârâiaşului, la stejar, şi de acolo peste câmp, pe hotar, până la movilă, şi de acolo, pe vale la deal, la movilă, şi de acolo drept la Glod, şi de acolo la vârful dealului, la movilă, unde se împreună hotarele Negotinilor, apoi, de acolo, drept la pârâu, la movilă, apoi, de acolo, peste deal, la movilă, la capătul văii, apoi, de acolo, pe deal în sus, la movilă, lângă glimeie, apoi, de acolo, pe..., apoi, pe Cracău în sus, până la hotarul Bârleştilor, şi de acolo, peste câmp, drept la bucovină, şi cu toate poieniţele de fineţe din aceste hotare”[1616].

[1615] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 187, pp. 278-280
[1616] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 71, pp. 104-106

1625, iulie 17: Zapisul de mărturie prin care Ionaşco sin Ursu Nechiţelea din **Vârtop** (selişte în Bodeşti, Neamţ) vinde fratelui său Dumitraşco căpitanul, pentru 15 taleri, partea lui de moşie, ce a cumpărat-o de la „vara noastră Mărica, dimpreună cu frate-meu Dumitraşco, căpitanul… şi cu un vecin, anume Glogorie Ţiţul, feciorul lui Ifrim din **Strâmbi** (sat în Bodeşti, Neamţ)”, la tocmeală fiind de faţă Enachie, diaconul din **Dobreni** (sat pe Almaşi, comuna Dobreni, Neamţ), Dumitraşco Dănici, Dumitraşco Silioan din Vârtop, Vasilie din **Piatra**”[1617].

1625, decembrie 13: Zapisul lui Nechita de **Sârbi** (comuna Răuceşti, Neamţ), prin care mărturiseşte că a vândut postelnicului Toma „o parte de ocină din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din partea Popei, ce se va alege a patra parte, partea mea şi a lui Pătraşco Giuncul, însă 7 pământuri şi o lature drept 20 de taleri. Iar de se va afla ocină mai mult, dumnealui postelnicul să mai dea bani ce se va veni cu dreptul”. Printre martori, alături de slugile domneşti, „Nechita ot **Vârtop** (selişte în Bodeşti, Neamţ) i Gheorghe Boţul ot **Doljeşti** (sau Dolheşti, sat pe Almaşi, inclus în Dobreni, Neamţ)”[1618].

1632, august 17: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Pătraşco Başotă, care primeşte urice pentru „a şasea parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), ce sunt pe Cracău, în ţinutul Neamţ, ce el a cumpărat de la mătuşa sa Cârstina Pureceoare şi de la fiul ei Simion, pentru 80 taleri bătuţi. / Şi de asemenea.., partea lui

---

[1617] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 358, p. 429

[1618] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 394, pp. 458, 459

Gheorghiţă şi a fratelui său de fânaţ de la **Muncei** (poiană pe Cracău, Neamţ)… şi a dat 14 taleri bătuţi în mâinile lui Gheorghiţă. / Şi de asemenea… jumătate din a patra parte din satul **Şofrăceşti** (contopit cu Trifeşti, comuna Trifeşti, Neamţ), ce este pe Pârâul Negru**,** Zgârceanii, ce a răscumpărat-o de la Şteful Şoldan vistiernic, pentru 80 de taleri număraţi… şi, din acelaşi sat Şofrăceşti, partea de jos, ce a cumpărat-o de la Dochia, fiica Ursei, pentru 14 taleri bătuţi”[1619].

1633, martie 11: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Naşcul, în baza unui zapis de mărturie, în care scria că „dânsul singur a cumpărat de la Guţu, fiul lui Tăbuci din **Bodeşti** un loc de prisacă din hotarul satului **Dumbrăviţa** (pe Siret, „unde a fost Giurgiu”, la Cobâle[1620], Bacău), care este la poiana mănăstirii, mai în sus de prisaca veche, unde este patra fântânii; cum el a cumpărat-o, pentru 10 zloţi curaţi, dinaintea lui Moglan, Drăgan Bârzul, Pavăl Zamă, Hotnogul, Sava, Vasile, Gligorie şi Tunsul din **Ciumâleşti** (Ciumăleşti pe Siret, lângă oraşul Paşcani[1621], Iaşi) şi a altor oameni buni”[1622].

1634, aprilie 5: Zapisul hotnogului Dumitru Neţa şi al diacului Ionaşco din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi al lui Adriian din **Cârligi** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) şi a multor oameni buni şi bătrâni, în care mărturisesc cum „au socotit hotarul la satul **Vârtop**

[1619] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 178, pp. 228, 229

[1620] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93

[1621] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 62

[1622] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 96-98

(Hârtop, comuna Bârgăuani, Neamţ)”, din poruncă domnească: „cu mare socotinţă şi pe drept am scos partea popii, lui Vasilie, a lui Andriian şi-a unui nepot al lor de frate, ce s-a aflat cu dreptul, şi am scris şi pământurile, anume să se ştie, ca să nu mai fie gâlceavă nici dănăoară întru veci: două pământuri la mal, unul este; al doilea pământ, din Cetăţue, în jos; al patrulea, de la sat, în sus, două la Glimee, două la Zahorna, două în Gârbove cu Gropile, trei în Curmedzişe, trei la rândul părului, două la Latele; unul sub dâmb, unul la Botee, două în Îngustele; unul în Mijloce, unul în Grope, la Gârbove”[1623].

1634, aprilie 18: Zapisul lui Gheorghe Preabici din **Bodeşti** şi al femeii lui Mărica, fata lui Albotă, prin care mărturisesc că au vândut postelnicului Toma, „drept un bou bun, o vacă bună şi 15 zloţi bătuţi… o parte de ţelină de vie **la târg la Cotnar**, în dealul Laslăului, ce se va alege partea Măricăi, fetei lui Albotă… Şi într-această tocmeală au fost Ionaşco Răspop şi Gherghiţă din Bodeşti”[1624].

1636, aprilie 14: Zapisul lui Gligorie, feciorul Muntencăi, prin care mărturiseşte că a „vândut a mea parte de ocină din **Ciohoreni** (comuna Miroslăveşti, Iaşi)… lui Pătraşco Başotă biv logofăt, drept 14 taleri buni… Şi-n tocmeală ne-au fost Oprea, Andreica şi Gheorghiţă de **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), Dănilă, Andreica şi Ursu din Ciohoreni”[1625].

1623 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 101, pp. 113, 114

1624 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 103, p. 115

1625 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 401, p. 463

1636, iunie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Gheorghe, fost vistiernic, Iuraşco, fost hatman, şi Marica, fiii lui Toader Başotă pivnicer şi ai cneaghinei Anghelina, care primesc ispisoace de întăritură pentru „dreptele lor ocini şi dedini, câte a patra parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi satul **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) pe Cracău, ce sunt în ţinutul Neamţului, cumpărătură lui Toader Başotă de la Gheorghiţă Ciolpan; şi iarăşi, partea lui Toader Başotă din satul **Cuciulaţi** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ), iarăşi din acel ţinut; altă parte de ocină din satul **Bereşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), cumpărătură de la Gheorghiţă Ciolpan şi de la alţi răzei ai lui; a treia parte din satul **Boteşti** (comuna Boteşti, Neamţ), ceare este în ţinutul Sucevei, pe râul Moldova, dedină a cneaghinei Anghelina a lui Başotă cel bătrân; altă parte de dedină, în **Mogoşeşti** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), pe Bistriţa; parte a satului **Şerbăneşti** (înglobat în Hârleşti, comuna Filipeşti, Bacău), cumpărătura mamei lor Anghelina”[1626].

1638, octombrie 28: Zapisul lui Sălevăstru din Porceşti, feciorul lui Toader Bârjovanul în care mărturiseşte că a „mers la dumnealui Toma, stolnicul cel mare, şi am vândut a mea dreaptă ocină şi moşie din sat din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), care ocină am cumpărat-o de la Ilea Udrea, ce-a fost din partea Ciolponease, din a patra parte, o parte... drept 25 lei bătuţi. Şi în tocmeala noastră au fost Ionaşco Răspop din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), Nicolae din **Bârgăoani** (comuna Bârgăuani, Neamţ), Gheorghe Boţ diac ot

[1626] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 427, pp. 489-491

Dolheşti (comuna Pipirig, Neamţ), Pavăl ot **Cuciulaţi** (Căciulaţi, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ), Arsenie vătămanul din **Porceşti** şi alţi oameni buni”[1627].

1640, iulie 23: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Irimiia din satul **Hăsnăşeni** (înglobat în Paşcani, Iaşi) s-a pârât de faţă, înaintea domniei mele, cu Nacul din **Uscaţi** (azi Războieni, Neamţ) pentru o parte de ocină din satul Hăsnăşeni, ce este pe Siret, în ţinutul Sucevei, zicând Nacul cum îi este cumpărătură acea parte de la Mane de **Boteşti** (azi Bodeşti, comuna Bodeşti, Neamţ), şi a arătat şi dres de la Radul vodă, iar Irimiia a zis că-i este lui cumpărătură acea parte de la Mane, iar Nacul se bagă într-acea parte fără lege şi fără ispravă. Şi arătat Irimia şi zapis de mărturie de la Mane, şi drese de la Miron Barnovschi vodă pe acea parte de ocină, partea Manei. / Deci i-am judecat după obiceiul ţării şi le-am socotit dresele, şi am aflat că-s mai bătrâne dresele Irimiei, decât al Nacului, şi le-am aflat lege să-şi ţină Irimie acea parte de ocină, partea Manei, iar Nacul să se lege într-altă ocină a Manii, unde va afla, aiurea”[1628].

1640, septembrie 8: Zapisul lui Ştefan din **Dolhăşti** (înglobat în Negreşti, comuna Dobreni, Neamţ), în care mărturiseşte „cum a îmblat feciorul meu Solomon la o slujbă, la ţinutul Neamţului. Deci a cheltuit din bani domneşti 42 de galbeni… noi n-am avut cu ce plăti, ci am întrebat toată ruda noastră, ca să se afle cineva să-l plătească de acei bani şi nu s-a găsit nimeni. / Deci noi,

---

[1627] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 491, p. 459

[1628] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 400, pp. 407, 408

dacă-am văzut nevoia, am căzut la dumnealui Toma (Cantacuzino), stolnicul cel mare, de ne-a plătit acei bani… şi i-am pus ocinile mele zălog, din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), toată partea mea, din a opta parte din sat a patra parte, şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din a opta parte a patra parte, ce este pe apa Cracăului, în ţinutul Neamţului, cu loc de moară pe Cracău, şi de piuă, şi de ştează. Pe acea parte, din Sfânta Măria Mică, până la Paşti, ca să-i dau banii atunci, iar de nu, să fie aceste ocini pieitoare (înstrăinate) în veci… / Şi-n tocmeala noastră au fost Gheorghe Boţul din **Dolhăşti**, Eunaşco Răspop şi Gligorecea din **Bodeşti**, Eunaşcu vătavul de **Dobreni** (comuna Dobreni, Neamţ) şi mulţi oameni buni”[1629].

1643, iulie 2: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod stolnicului celui mare Toma (Cantacuzino), „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri toată partea de ocină a lui Ştefan a Dolhescului, ce se va alege din satul **Bodeşti** (Bodeştii de Jos, comuna Bodeşti, Neamţ) şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din ţarină, fânaţe, livezi din tot locul să aibă a ţine şi a împărţi în două cu Gherghiţă, pentru că este dreaptă cumpărătură”[1630].

1644, ianuarie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, de la Ştefan Dolhescul, cu 42 de ughi (ducaţi ungureşti), „a patra parte din a opta parte din satul **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), ce este pe Cracău, la ţinutul Neamţ, cu loc de moară pe

---

[1629] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 454, pp. 447, 448

[1630] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 121, p. 123

Cracău şi de piuă, şi a patra parte din a opta parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din acelaşi ţinut”[1631].

1644, mai 18: Zapisul de mărturie al boierilor divaniți, în care scriu că Tudorina Purceloaie și cu fetele ei Anghelina și Solonca au vândut Tomei (Cantacuzino) marelui stolnic, „drept 120 lei și 30 de stupi, biciuluiți câte doi zloți stupul... niște părți de ocină, ce li s-au venit din rămășițele mătușii lor Mărica, fata lui Bașotă cel bătrân, din a patra parte din satul **Bodești** (comuna Bodești, Neamț), a patra parte, la fel din **Dăncești** (comuna Bodești, Neamț), din **Porcești** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamț) și din **Cuciulați** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamț), iarăși din a patra parte de sat, a patra parte, cumpărătura unchiului lor Iurașco Bașotă, ce a fost hatman”[1632].

1645, ianuarie 17: Zapisul de mărturie al marelui vornic Toma şi al marelui vistiernic Iordache, în care scriu cum au venit înaintea lor „Andronic, feciorul Magdei din **Vârtop** (Hârtop, comuna Bârgăoani, Neamţ), ca să-i tocmim cu nepotul său, popa Vasile, pentru un cal ce i-a dat popa Vasile, al său cal, de s-a dus călare la ţinutul Sucevei, cu o treabă a lor acolo. / Deci, într-acea cale, fiind pe la Sfântul Petru, a îmblat tare şi fără ispravă, şi i-a omorât calul, a crăpat asuprit de cale. Deci acel cal, a mărturisit Andriian de **Cărligi** (comuna Filipeşti, Bacău), cu sufletul lui, cum i-a dat el singur preotului 12 ughi (ducaţi ungureşti) pe acel cal şi preotul n-a vrut să i-l dea

---

[1631] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 227, pp. 206, 207

[1632] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 322, p. 310

într-acei bani, iar noi am socotit să fie într-acel preţ şi i-am împăcat, precum îi legea ţării cea bătrână, căci i l-a dat preotul de bunăvoia sa, să i se plătească calul jumătate, preţ de 6 ughi. / Andronic cu altă n-a avut cu ce-l plăti… şi s-a învoit cu nepotul său, cu popa Vasile, şi i-a dat, din partea lui de ocină, trei pământuri: unul în Rugina, altul în rândul pârâului, altul lângă sat, şi partea din moară cât are el toată, şi fânaţul în Gropi, şi pomii din vatra satului **Vărtop**… / Şi la această tocmeală s-au întâmplat Gheorghe Boţ, Ursu Nechita, Vasile Bran, Andrei nemişul, Ionaşco şi popa Pătrăşcan de **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), Gligorcea Gherghiţă şi Iaţco dregătorul de **Şerbeşti** (înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ), şi Larion de **Vărtop**. / Şi eu, Lupul Bogza, am scris acest zapis cu mâna mea”[1633].

1645, octombrie 8: Gheorghe Păturnichii, Mirăuţi şi Maricuţa, feciori Anuşcăi, şi Damaschin pârcălab de Neamţ, feciorul Nastasiei, toţi nepoţi şi strănepoţi Voicăi, vând lui Toma (Cantacuzino), marele vornic de Ţara de Sus, drept 140 galbeni, „a opta parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi a opta parte din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), ce sunt pe Cracău, în ţinutul Neamţului, şi cu vad de moară pe Cracău, şi cu a treia parte din jumătate de fânaţ de la Bodeşti, şi cu o poiană de fânaţe de la Muncei, ce se cheamă Grigoaia, din vatra satului şi din tot venitul… din dresele ce a avut îma (mama) noastră Anuşca de împărţire de la Eremia vodă”[1634].

[1633] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 5, pp. 2, 3

[1634] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 219, pp. 171, 172

1646, ianuarie 26: Todosca, fata Măricăi, nepoata lui Anton Başotă, vinde Tomei (Cantacuzino) vornicului celui mare de Ţara de Sus, drept 100 taleri bătuţi, „toată partea de ocină a moşului (bunicului) meu Anton Başotă din satul **Bodeşti**, din ţinutul Neamţului, pe apa Cracău-lui… dinaintea fraţilor săi”[1635].

1646, martie 24: Gligorcea Gherghiţă, feciorul lui Gherghiţă de Bodeşti, cu fraţii lui Ionaşco, Vasile, Gavril, Savin, Mărica şi Anisia, când lui Toma (Cantacuzino), vornicul cel mare, drept 40 de galbeni, moşia „câtă am avut noi la sat la **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), în ţinutul Neamţului, dintr-a opta parte a patra parte, şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), aşijderea, cu vad de moară în Cracău, cu pădure, cu Groapa Corbului şi cu tot venitul”[1636].

1646, iulie 12: Mărica, fata lui Ion din **Drăgeşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), nepoata lui Gavril ot tam (de acolo), şi cu cuconii ei Simion şi Boţolea, vând lui Varlam, feciorul Axiniei de Drăgeşti, pentru 2 galbeni, „partea tătâne-meu Ion de la sat de **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din ţinutul Neamţ, din a opta parte a cincea parte, ce-au fost două pământuri… dinaintea satului **Vindăoanilor** (Ghindăoani, comuna Bălţăteşti, Neamţ), anume Ionaşco Loghin, Vartic, Gheorghe, Vasile şi Filip”[1637].

[1635] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 281, p. 223

[1636] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 320, p. 258

[1637] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 440, pp. 377, 378

1774, iunie: Satul **Bodeştii**, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[1638], avea **toată suma caselor 110**. Scădere rufeturi 51: 4 popi, 5 văduve, 14 ţigani, 28 case pustii. Rămân birnici 59. / **Birnici:** Ştefan Floria / Enache, ungurian / Gavril, mrejer / Petre, ungurian / Crăciun Bălojan / Martin Oance / Simeon / Maria cu fecior holtei / Iancul, ungurian / Dumitru Drugă / Vasile Ilii / Ion Botezat / Neculai Jărilan / Gavril Jăleu / Ion a călugărului / Toader Iotă / Grigore, ungurian / Vasile, ungurian / Ştefan, porcar / Iftodi Cămară / Nistor Cămară / Simeon, muntean / Gavril Cămară / Târcă, vier / Vasile, blănar / Grigore Heresău / Simeon Cămară / Ştefan Dorican / Ion Bostan / Toader Pozderca / Toader Ciorobâtcă / Ion fiul călugărului / Ştefan Popescu / Costantin, vătăman / Opria / Mihălache / Matei / Vasile, cojocar / Ion Gârban / Ioniţă, ciobotar / Vasile fiu lui Bune / Toader Căluţel / Ion Hacul / Radu Prepeliţă / Radu Borcan / Mitre, muntean / Gheorghiţă Rugină / Toma, bărar / Ion Gliga / Vasile, şăndilar / Lupul Gliga / Stoica Tarca / Vasile zet (ginere) lui / Dumitraşco / Alt Dumitraşco / Opre / Trifan. // **Rufeturi:** Popa Savin / Popa Mihălache / Diaconul Toader / Diaconul Toader, tij (la fel) / Măriuţa, văduvă / Maria / Nedia / Ioana / Ioana, la fel / Gheorghe, ţigan / Radu, la fel / Ion, la fel / Gheorghiţă, la fel / Toader, la fel / Neculai, la fel / Enachi, la fel / Ştefan, la fel / Stan, la fel / Ion Brânzoi, la fel / Maria cu fecior, la fel / Radu, ţigan / Simeon, ţigan. // **28 case pustii**.

1898: „**Bodeştii Precistei**, comună rurală în plasa Piatra-Muntele, judeţul Neamţ, situată pe podişele şi

---

1638 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 62

dealurile ce se întind la sudul comunelor Crăcăoani, Grumăzeşti și Uscaţi, mărginindu-se, către sud-vest, cu comuna Dobreni, iar către sud-est, cu comuna Cârligi şi Dragomirești… Este formată din satele și cătunele: Bodeștii Precistei, Odobeni, Corni, Strâmbi, Bordea și Dumbrăvile. Are o populaţie de 2.810 suflete sau 646 familii, care, repartizaţi după categorii, dau, după sex: 1.570 bărbaţi, 1.440 femei; după starea civilă: 1.488 necăsătoriți, 1.141 căsătoriţi, 179 văduvi, 2 divorțaţi; după naționalități: 15 străini, 162 știu carte. / Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt, astăzi, 178 care stăpânesc singuri locurile lor, iar 170 ca urmași. Un loc este părăsit şi stăpânit de comună. În această comună se află 4 biserici, una în stare bună și 3 în stare rea, cu 16 servitori, plătiţi din fondurile comunale cu 1.000 lei. Comunicaţiunea cu satele megieşe se face prin: şoseaua județeană Piatra-Neamţ, drumul comunal Bodești-Corni-Cârligi, drumul Oșlobeni- Grumăzești, precum şi prin alte drumuri naturale. / **Bodeştii Precistei**, sat, situat la 13 km depărtare de oraşul Piatra, în comuna Bodeştii Precistei… așezat pe podișele ce se întind de-a lungul Cracăului… Are o populațiune de 1.075 suflete sau 147 de familii: 949 de bărbaţi, 1.008 femei; 1.025 necăsătoriți, 810 căsătoriţi, 121 văduvi, 1 divorțat; 131 ştiu carte… În acest sat se află: 3 biscrici, dintre care una zidită din nou, cu spesele locuitorilor, pe locul alteia, care, fiind făcută din lemn, au strămutat-o pe coasta dealului din stânga şoselei Piatra Neamţ, servind la cimitir, cu 2 preoţi și eclesiarhi; 2 pive, din care una aparţine Sfântului Spiridon din Iaşi; 4 mori de apă; 3 dulgherii. Sunt 2 școli, populate cu 76 băieţi şi 98 fete”[1639].

[1639] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*,

BODEŞTI

(lângă Scorţeni, comuna Scorţeni, Bacău).

1499, noiembrie 20: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Gavril Dinga şi Rusca şi nepoţilor de frate Sima şi Mierla, fiii lui Ignat, şi nepoţilor de soră Giurgea şi Negrita, care cumpără, cu 220 zloţi tătăreşti, de la Niacşa, fata Hanii, „un sat pe Tazlăul Mare, anume Bodeştii, jumătate de Poiana Boului"[1640]. Hotarul, din vechi.

BODEŞTI

(inclus în oraşul Buhuşi).

1617, decembrie 9: Vasile, feciorul lui Frăţian, nepot lui Brădoş din **Brăindoşeani**, vinde lui Petre Cehan, drept 20 taleri velichi, „a sa dreaptă ocină sin satul **Prigorceani**… în casa lui Gavril sulgerul de **Zlătăreşti**, dinaintea lui Luca diac ot **Beneşti**, Drăcea hânsărel de **Bodeşti**, Andronic sulgerul ot **Leeşti**, Gavril din **Săuleşti**, Andronic de **Popeşti**"[1641].

---

volumul I, Bucureşti 1898, pp. 490, 491

[1640] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 245, p. 437

[1641] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 25

1632, iunie 1: Zapisul lui Alecsa şi al femeii sale, prin care mărturisesc cum au „vândut partea mea de ocină din sat **Bodeşti**, din partea Vrâncean… lui Pentelei din **Hărliceşti**”[1642].

1633, septembrie 19: Porunca dată de Moise Moghila voievod pârcălabilor de Neamţ, după ce „s-au jeluit Popoţeştii pe Damaschin din **Brăneşti** (lângă Buhuşi), zicând că face casă şi mori pe ocina lor de sat, la **Bodeşti** (înglobat în oraşul Buhuşi), în tăria lui… voi să daţi zi lui Damaschin cu Popoţeştii, şi cu Robul din **Dumbrăveni** (Dumbrava din Deal şi din Vale, contopite cu Săvineşti, Neamţ), şi călugării de la Tazlău, şi lui Partenie din **Hărliceşti** (în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi), să-şi aducă toţi uricele şi zapisele ce au pe acele ocini”[1643].

1634, noiembrie 3: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Neculai Sechil, după ce s-„au avut zi, înaintea domniei mele, Popoţea din **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ) şi alte seminţii ale lui, cu Damaschin şi alte seminţii ale lui, pentru o parte de ocină din sat din **Bodeşti** (sat înglobat în oraşul Buhuşi) şi din **Ciuciuleni** (contopit cu oraşul Buhuşi). Dar când a fost la zi, Popoţea şi cu seminţia lui au venit la zi şi şi-au adus dresele, iar Damaschin n-a venit, ci a rămas din zi din toată legea ţării… tu să mergi, să opreşti toată partea lor de ocină din Bodeşti şi Ciuciuleni, cât va fi partea

---

[1642] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 105, pp. 132, 133

[1643] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 399, pp. 502, 503

Popoţei, şi cum vor spune dresele lui să aibă a ţine Popoţea toată partea lui”[1644].

1774, iunie: Satul **Bodeştii**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[1645], avea **toată suma caselor 47**. Scădere rufeturi 31: 3 popi, 3 ţigani, 25 case pustii. Rămân birnici 16. / **Birnici:** Opre, butnar / Ştefan Şchiopu / Ion, butnar / Vasile Cuibar / Ştefan Tătaru / Lupul nepot Podolii / Andronic zet (ginere) Brănduşii / Irimie Bejan / Toader, cioban / Ion sin (fiu) Burduja / Ion a lui Lazor / Acsănti / Ion fiul lui Burduja, la fel / Radu, vrâncean / Ursachi, morar / Parfeni, morar. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Gheorghe / Diaconul Sandul / Costantin, ţigan / Andrei, ţigan / In (alt) Costantin, ţigan. // **25 case pustii**.

1898: „**Bodeşti**, sat numit și Bodeşti-Buhuşoaia; este situat în drumul ce duce de la târgul Buhuși, prin satul Ciolpani (comuna Costişa), în comuna Buhuşul, plasa Bistriţa, judeţul Neamţ, spre partea dreaptă a pârâiaşului Bosculeasa, între hotarul judeţului Roman şi dealul Săliștea, Are o populaţiune de vreo 62 familii, care se ocupă cu cultivarea pământului, precum şi cu creşterea vitelor, puţini cu plutăria. În sat se află 1 biserică, deservită de 1 preot şi 2 eclesiarhi. Numărul vitelor se urcă la 125 capete, anume: 43 boi, 35 vaci, 17 cai, 30 vite mici cornute”[1646].

[1644] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 276, p. 310

[1645] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 29, 30

[1646] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 489

BODEŞTI

(Bădeşti, lângă Tătăruşi, înglobat în Heci,
comuna Lespezi, Iaşi).

1632, septembrie 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fiilor lui Ştefan Blendea, după o pâră la domnie a lui Nechita şi fratelui său, fiii lui Sava din **Leuteşti** (sat pe Valea Albă, Neamţ), cu fiii lui Ştefan Blendea, anume Ţânţar, Paşcu şi Căzan, care primesc uric pentru „a treia parte din satul **Bădeşti** (Bodeşti, lângă Tătăruşi, Iaşi), din ţinutul Suceava, pe râul Moldova… pentru că ei au adus şi au arătat un zapis, sciind despre Nechita, fiul lui Sava, că a luat de la Ştefan Blendea 13 ughi şi 9 potronici”[1647].

1636, iunie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui sulger Toma, în baza zapisului de la Eonaşco Răspop şi Gherghiţă vătah din **Bodeşti** (înglobat în Heci, comuna Lespezi, Iaşi) şi de la alţi oameni buni, care mărturiseau cum au venit în faţa lor Gheorghe Prebiciu, cu femeia lui Mariica, fiica lui Albotă… şi i-au vândut un loc de ţelină pentru vie, în dealul Laslăului, la **Cotnari**, pentru 16 zloţi bătuţi, un bou preţuit la 6 ughi şi o vacă cu viţel, de patru ughi”[1648].

[1647] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 199, pp. 256, 257

[1648] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 442, pp. 503, 504

BODEŞTI

(comuna Vrâncioaia, Vrancea).

1633, martie 30: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Nica cupeţ din **Focşani**, care cumpărase, de la Marghita, soacra lui Bulai, „o parte de moşie ot **Holturele** (toponim la Mărceşti), din satul **Mierceşti** (sau Mirceşti, numit înainte Grozeşti, azi Mărceşti, comuna Vânători, Vrancea), a treia parte dintr-un bătrân, cât se va alege partea ei… drept doi pol galbeni, înaintea multor oameni buni şi megieşi din primprejur, anume Pepele, Stoian, Buzinca şi fiii săi Cozma şi Todosie, Iachim zet (ginerele lui) Bosianu, Constandin Mal or **Răduleşti** (comuna Vânători, Vrancea), Mihăilă ot **Bodeşti** (comuna Vrâncioaia, Vrancea), Lazor şi Constandin ot **Bârlădeni** (ţinutul Putna, Vrancea), Canţir şi Bole ot **Focşani**, Dumbravă vătaf ot **Floreşti** (contopit cu Câmpineanca, parte a oraşului Focşani) fiul lui Sanhiraci şi alţi oameni buni. / Şi ne-a mai arătat alt zapis de mărturie de la Neculai, Lefter Micnici, Crocovel staroste şi Ciohodar hotnog de la **Focşani**, scriind şi mărturisind precum au venit Stan şi Lupe, fiii Armancăi, nepotul lor Stan, fiul lui Stanislav şi Stepan, fiul Tudoscăi şi au vândut… cât se va alege din satul **Mirceşti** şi din partea Holturelului… Nicăi cupeţul din Focşeni, drept 40 taleri bani buni”[1649].

1645, iunie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui

[1649] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 322, pp. 415, 416

Enaca vameşul de **Focşeni**, care cumpără, cu 105 galbeni, de la Petre Teliur şi femeia lui Anghelina, şi de la feciorii lor Baia, Gheorghe şi Florica din **Bodeşti** (comuna Vrâncioaia, Vrancea), „un vad de moară în Gârla Putnei de Jos, între Gheorghe Lambovici şi între Necula, brat (frate) lui Tudosie, ce este în hotarul seliştii **Mirceştilor** (comuna Vânători, Vrancea), şi o vie de peste gârlă”[1650].

1787, iunie 15: Răzeşii Ion Murgu ot **Spineşti**, Ion Măciucă, Lazăr Buşilă ot **Bodeşti**, Toader Danţăş, Constantin Chetroiul, Constantin Danţăş, Ştefan Spulber, Soare Caba, şi, la scrierea zapisului, Ion Dascăl ot Spineşti, Popa Ion, Ionaşcu, Toma Dudul şi Toader Căcărează, împuterniciţi de paharnicul Grigoraş Leon, staroste de Putna, îndredinţează zapisul lor lui Toader Roman, „precum să se ştie că, având o parte de moşie strămoşească în **Podurile**, peste Zăbala… am scos două fălci ale Dănţăştilor şi două fălci ale lui Ion Murgu şi două Cojocarilor, pe care le-am împărţit în frica lui Dumnezeu şi aşa am găsit cale… / Şi mai rămâne pricina de lângă **Movilă** şi am lăsat să împace Popa Ion şi cu Ionaşcu şi Toma Dudul. Asemenea şi în **Nerej ăl mic**, iar este pricină şi aceştia să o pună la cale”[1651].

1798, septembrie 26: Bătrânii din **Bodeşti** şi **Păuleşti**, dimpreună cu neamurile lor, vând, drept 250 lei, lui Ion Măciucă, Constantin Măciucă, Toader Măciucă, Ştefan Spolbăr (Spulber), Simion Spulber, Cozma Măciucă, Tomii Hârcanu, Ion Răduţă şi lui Sitanu Răduţi „moşia Tojanu, anume să se ştie semnele pe unde sunt:

[1650] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 88, p. 78

[1651] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 178, pp. 122, 123

din sus de Râpa Bezarilor şi muchie în jos, până în Cheia Fetigului, pârâul Tojanului la vale, până la Zăbală, Zăbala în sus iar până la Râpa Bezarului… Mihaiu Benin vânzător, nemesnicul Luca ot **Bârsăşti**, Ştefan Tuvene ot **Poiana**, Ion Murgu cel mare, Mariş ot **Coza**, Ion Hiuşcă, Ion Buture, Constantin Chetroiu ot **Bodeşti**. / Şi noi, toate neamurile ne-am iscălit: Mihai Lazăr, Ene Bâtcă, Lazor Buşilă, Ştefan nemesnicul ot **Năruja**, Ion Grosu, Soare Grosu, Ivan Hiuşcu. Şi am scris eu, diaconul Pavăl, cu zisa vânzătorului, şi cheltuială s-au cheltuit 30 lei"[1652].

1898: „**Bodești**, sat în comuna Spineşti, plasa Vrancea, judeţul Putna. Este situat pe malul drept al Putnei, într-un hârtop, spre est şi peste deal de Spineşti. Are o biserică filială, cu hramul Adormirea. Sătenii, neavând în Bodeşti loc de țarină cu îndestulare, se duc la câmpie, unde îşi fac semănăturile de porumb. Ei se ocupă și cu cărăușia de dulapi şi de scânduri, pe care le iau de la fierăstraie și le duc la câmp, de le vând"[1653].

BOGDANA

(satul Zvâşteleşti, Văşteleşti, comuna Bogdana, Vaslui).

1469, octombrie 20: Întărit de Ştefan voievod lui Toader Zvâştală şi surorilor sale, Stana, Marena şi Maruşca, care „s-au tocmit toţi împreună şi ele au lăsat

---

[1652] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, II, *Vrancea / Ireşti-Câmpuri*, Chişinău 1931, doc. 48, p. 35

[1653] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 489

fratelui lor, pan Toader Zvâştală, un sat, anume Zvâşteleşti, unde este casa lui, pe Bogdana. Iar tuturor celor trei surori… să le fie un sat, anume Şerbăneşti pe Bogdana”[1654]. Hotarul, din veac.

1636, septembrie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Constantin Sitariul, fiului său Toader, ginerelui Dumitraşco, şi nepoţilor Dura, Constantin şi Doroftiia, fiii Dragăi, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Gavril şi Toader Zvâştală, după pâra de faţă cu Nechifor Ţenchiu, fiul lui Sima, cu fiul lui Luca şi cu alte rude ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Bilăi, „pentru o jumătate din satul **Zvâşteleşti** (Vişteleşti, azi Fântâna Blănarului, comuna Bogdana, Vaslui), care este pe Bogdana, în ţinutul Tutova, spunând slugile noastre mai sus scrise că le este dreaptă ocină şi dedină. Şi au arătat urice de moştenire de la Ştefan voievod cel Bătrân şi de la Petru voievod, şi alt ispisoc de pâră de la Petru voievod, căci s-a pârât atunci tatăl lor Gavril cu Sima, tatăl lui Nechifor (Ţenchiu) pentru această jumătate din satul Zvâşteleşti… Iar Nechifor şi fiul lui nu au avut nici un dres, să-l arate”[1655].

1637, ianuarie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod medelnicerului Nechifor din Văşteleşti, care cumpărase, cu 10 galbeni buni, de la Lazor, feciorul Anghelinei, nepotul Scutăriţei, „jumătate de sat de **Văşteleşti** (Vesteleşti, azi Bogdana, comuna Bogdana, Vaslui), din partea de sus, însă a şasea parte, cu vad de moară şi cu loc de prisacă”, după cum mărturiseşte zapisul de la

---

[1654] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 161, pp. 237-239

[1655] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 525, pp. 576, 577

Buculaiu păharnic din **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Costişor din **Banca** (comuna Banca, Vaslui), Andronic din **Văşteleşti**, preotul Grigore şi Vasile Bahluianul din **Corlăteşti** (comuna Braniştea, Galaţi) şi de la „mulţi oameni buni”[1656].

1644, septembrie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader, feciorul Sitariului din sat de **Vâștelești** (azi Bogdana, comuna Bogdana, Vaslui), ce este în ținutul Tutovei, pe Bogdana, a pârât de față înaintea domniei mele pe Nechifor din Vâștelești, pentru o parte de ocină ce-a cumpărat Nechifor de la Crâstea, feciorul lui Gavrilaș, din partea de jos, din jumătate de sat a șasea parte. Și așa a zis Toader, cum a fost acea ocină a lui, iar Nechifor a arătat drese domnești, cum a fost a lor dreaptă ocină și moșie, ce-a fost vândută de Sima Țenchiu, apoi ei au răscumpărat-o de la Cârstea, feciorul lui Gavrilaș, cum am văzut domnia mea și drese de cumpărătură”[1657].

1653, mai 28: Zapisul breslaşilor, ţăranilor şi împrejuraşilor Antofi Hardon, Alexa Ule, Ştefan Corne, Iftemi Ţiul, Iordachi Aprodu, Dumitraşcu Cârcotă, Gavril Bâtcă, Constandin Budacul, Ştefan Butnaru, Gavril Strechii, Arsenie Cehan şi Vasile Ţiul din **Coroeşti**, în care mărturisesc cum „au văzut cu ochii, când au iezit Gligori Bolea şi cu frate-său Neculai Bolea un lac ce se cheamă **Vlamnicul Sucevenilor** (comuna Bogdana)”[1658].

[1656] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 15, pp. 12, 13

[1657] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 412, pp. 395, 396

[1658] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 163, pp. 150, 151

1697, noiembrie 1: Vasilache din **Bogdana** dăruieşte logofătului Vasile Pleşca „a treia parte din bătrânul Lavric din **Băloşăşti**, pe Bogdana, ţinutul Tutovei”[1659].

1697, noiembrie 23: Lazor din **Bogdana** dăruieşte logofătului Vasile Pleşca „partea sa de moşie, câtă se va alege dinspre alţi fraţi ai lui, din hotarul **Băloşăşti**, pe Bogdana, în partea de jos, dinspre răsărit”[1660].

1712, decembrie 31: „Adică noi, Ştefan, Postolachi şi Lupaşco, feciorii lui Constantin Gherghescul, mărturisim că, încăpând noi în robie la nişte Liaşi şi neavând ce face într-alt chip, ne-am scos moşiile la vânzare, ce avem la ţinutul Tutovei, şi alt nimeni nu s-a aflat să le cumpere, şi am căzut cu rugăminte la Ion Pălade mare spătar şi ne-a dat dumnealui o bute de vin de 100 vedre, şi vadra de câte un tult, care se fac 33 lei şi 4 potronici; şi pentru aceşti bani să avem a-i da dumisale moşia din **Ghergheşti**, sau din **Manoi**, ori din **Dracsini**, ori din **Bogdana**, pământul câte 2 orţi, să avem a-i împli moşie de aceşti bani”[1661].

1898: „**Bogdana**, sat în judeţul Tutova, plasa Simila, compus din două părți: Bogdana de sus şi Bogdana de jos, pe partea dreaptă a pârâului Bogdana şi spre nord de Bârlad, aşezat pe coasta de est a dealului Tabara. Are 448 locuitori, din care 9 știu carte și 111 case. Are 125,50 hectare vii și 50,50 hectare livezi cu pruni.

[1659] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 179, p. 163

[1660] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 180, p. 163

[1661] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 205, pp. 186, 187

Formează o comună (Bogdana) cu cătunele: Fântâna Blănarului, Suceveni şi Similişioara. În întreaga comună sunt 1.972 locuitori, din care 125 ştiu carte, 315 contribuabili și 514 case. Comerţul se face de 15 oameni, din cari 11 români, 3 evrei, 1 grec, în 15 stabilimente comerciale, din care 11 cârciumi. Se lucrează rotăria şi căruțăria ordinară. În cuprinsul acestui sat este o moară cu aburi. Are o şcoală primară de băieţi. În toată comuna sunt 3 biserici”[1662].

BOGDANA

(unde a fost Fete, comuna Ştefan cel Mare,
Oneşti, Bacău).

1488, aprilie 5: Întărit de Ştefan voievod pârcălabului Duma, care primeşte uric pentru „un sat dintre satele noastre, anume unde a fost Fete, pe Bogdana, şi o selişte, în acelaşi hotar, pe Trotuş, anume unde a fost Oana din Moişa, care sate ne-au rămas de la Vâlcea şi de la cneaghina lui Olga, din privilegiul bunicului nostru Alexandru voievod”[1663]. Hotarul, din veac.

1624, ianuarie 21: Întărit de Radul voievod mănăstirii Berzunţul „pe a lor dreaptă ocină şi moşie, dintru a şasea parte din **poiana Găuricea** (la Bogdana,

---

[1662] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 495

[1663] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 37, pp. 65-67

Bacău), a patra parte, ce le este lor cumpărătură de la Avraam, feciorul Nastii, nepotul lui Cazan”[1664].

1636, septembrie 17: Zapisul şoltuzului de **Trotuş** Soci Mihai, al celor 12 pârgari, Nechita staroste de Trotuş, Iane vameşul, Dumitru Puia de **Negoeşti** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), Bosiioc de **Bordzeşti** (Borzeşti, sat înglobat în Oneşti, Bacău), Ionaşco vornicul de **Bogdana** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Ion Tăzlăonul, feciorul lui Toader diaconul, şi Măteiu de **Provăzăşti** (Prohozeşti, comuna Poduri Bacău) şi „au vândut fratele nostru Ion (Tăzlăonul) a noastră dreaptă moşie, un bătrând din sat de **Dănăeşti** (lângă Oneşti, Bacău)… lui Arhip fost cămăraş şi femeii sale Evghenia, drept 15 galbeni. Noi, dacă am auzit că a vândut, am făcut carte Măriei sale să-i întoarcem. El n-a vrut, deci ne-am pârât înaintea Măriei Sale pentru că ne-a zălogit moşia. Deci ne-a rămas Arhip ca să ţină toate părţile lui Ion din Dănăeşti şi din **Măneşte** (Măneşti, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău) şi din **Dzeameş** (Zemeş, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), iar cu părţile noastre să n-aibă treabă… după aceea, ne-am tocmit cu Arhip să ţină toată partea noastră din Dănăeşti… şi ne-a dat bani 10 ughi”[1665].

1774, iunie 15: Satul **Liuzii mănăstirii Bogdanii**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, moşie cu salvogvardie,

---

[1664] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 163, p. 214

[1665] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 512, p. 566, 567

avea, după recensământul lui Rumeanţev[1666]**: Toată suma caselor**: 40. Scădere rufeturi, însă 40: 2 popi, 3 diaconi, 4 ţigani, 5 femei sărace. Se scutesc cu savogvardie 26. / **Birnici:** Ion Lichii / Grigori Cernat / Nistor Bahnă / Toader Beleu / Dumitraşcu / Ion / Gheorghi / Coman / Oance, vier / Stoian Pole / Andreiu, ungurian / Ion, ungurian / Ion, vieriul / Nistor, vrâncean / Mihaiu Neguroiu / Ion, lemnar / Costandin, vieriu / Ion, vrâncean / Niagul, vier / Coman, vier / Barbul, vier / Toader, vier / Dumitraşcu / Ion Brandabur / Gheorghiţă, vier / Călin, vier. // **Femei sărace:** Maria / Baba prescurniţa / Maria / Floaria / Maria. // **Rufeturi:** Popa Costandin / Popa Neculaiu / Diaconul Costandin / Diaconul Ion / Toader, diacon / Ghine, ţigan / Vasile, ţigan / Simion, ţigan / Dumitraşcu, ţigan.

1898: „**Bogdana**, sat în judeţul Bacău, plasa Trotuşul, al comunci cu acelaşi nume, situat pe pârâul cu acclaşi nume, într-un loc prea frumos. Are o școală mixtă de băieţi, la care, în 1891, din acest cătun au urmat 6 băieți, din 28 copii în vârstă de şcoală. Aci se aflǎ o biserică ortodoxă, fostă mănăstire, deservită de 3 preoţi, 2 cântăreţi și un eclesiarh. Cârciumi are 2. Se numără102 capi de familie şi 376 suflete. Animale sunt: 9 cai, 107 vite cornute, 34 porci și 1 capră. / Aici avea moşie Domnitorul Gheorghe Ştefan. Când Gheorghe Ştefan vodă căută să răstoarne pe Vasile (Lupu) vodă, după ce şi-a luat ziua bună de la Domn, spunându-i că pleacă la țară, că-i este jupîneasa dinspre moarte, ajunge la Bogdana, une găsește, prin poteci, oastea ungurească, cu Ioan Kemeny, care oaste, împreună cu ajutorul oastei muntenești,

[1666] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 351, 352

ce sosea în acel timp la Râmnic, trebuia să facă învazie în Moldova”[1667].

BOGDĂNEŞTI

(lângă Baia şi Râşca, aproape de Fălticeni, Suceava).

Povestea acestei aşezări, lesne de întrezărit din uricele care confirmă proprietăţi şi privilegiile lor, începe practic, de la tatăl lui Bogdan I Descălecătorul, Mic Crai, care vine în Moldova cu mult înaintea fiului său, unde se şi căsătoreşte cu o fată a lui Dragoş, stăpânitorul ţinutului de la Bacău până la Fălticeni, numit Câmpul lui Dragoş, şi de la legendarul Iaţco de la Voitin, care era armean, nu rutean, şi pe care îl întâlneşte legendarul Dragoş Vodă, în 1335, căpetenia maramureşeană din oastea comitelui secuilor Andrei Lackffy, care va răpune „Bourul Norocos” (Kutlu-Buga), cu trei stele (tuiuri) în frunte. De fapt, Dragoş l-a ucis pe Athalamos sau Atlamîş sau Abdallah, cumnatul lui Kutlu-Buga şi mârzac al tătarilor dobrogeni, „Bourul Norocos”, aflându-se atunci, împreună cu Bogdan din Cuhea („Fierarul”, „cuhe” însemnând „fierărie), în Lituania, pentru a susţine, în interesul veneţienilor, câteva bătălii cu cei care periclitau drumul comercial al nordului, inclusiv cea definitivă de la Sinie Vody[1668]. / Mic Crai a avut, în Moldova, trei feciori, pe Nicula,

---

[1667] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 495

[1668] Nicolae, Eugen, *Monede de cupru bătute în Oraşul Nou (Şehr al-cedid)*, pp. 173 şi urm.

Mihail şi Toader, liderul neamului fiind Nicula, a cărui fată, Cerna, se va mărita cu Ivul Solca, iar fata lor, Stana, cu nepotul legendarului Iaţco din Voitin, Bogdan, fiul lui Hărman, celălalt fiu al lui Iaţco fiind Iaţco, negustorul armean din Suceava, care avea două biserici noi, la Iţcani şi la Suceava, pe care le va oferi Patriarhului Antonie, în schimbul sprijinului pentru recunoaşterea unei episcopii armene la Suceava. / Înrudirile acestea primare vor însemna dacă nu vinovăţia, măcar justificarea suspiciunii lui Ştefăniţă Vodă că Luca Arbure şi unchiul său, Isac vistiernicul, şi-ar putea dori domnia, din moment ce prin mama lui, Nastasia, sora lui Ivul Solca, Luca Arbure era os domnesc, cu rădăcină genealogică în Mic Crai, ca şi Bogdan I Descălecătorul. Proba că Bogdan Hărman era nepotul legendarului Iaţco din Voitin (Voitinel) am făcut-o în povestea Iţcanilor, dar trebuie să o reiau şi aici, cu precizarea că voi folosi pentru acele înscrisuri datarea, care este mereu aceeaşi, indiferent dacă apar în colecţiile de documente ale Academiei, în Costăchescu, Ghibănescu, Codrescu, Iorga la pagini diferite. De regulă, am folosit, în documentările mele, volumele din colecţiile *Documenta Romaniae Historica* şi *Documente privind Istoria României*, şi pentru că, chiar şi în aceste colecţii (prima, cu mai puţine documente incerte) paginile diferă, am luat ca reper data emiterii fiecărui act în parte de către cancelaria voievodală. / „Scrie la letopiseţul cel moldovenesc, la predoslovie, de zice că daca au ucis acei vânători acel bour, întorcându-se înapoi, văzând locuri desfătate, au luat pre câmpi într-o parte şi au nemerit la locul unde acum târgul Sucevei. Acolo aminosindu-le fum de foc şi fiind locul despre apă, cu pădure mănuntă, au pogorât pre mirodenia fumului la locul unde este acum

mănăstirea Eţcanei. Acolea pre același loc au găsit o prisacă cu stupi şi un moşneag bătrân, de prisăcăria stupii, de seminţie au fost rus şi l-au chemat Eţco. Pre carele daca l-au întrebat vânătorii, ce omu-i şi den ce ţară este, el au spus că este rus den Ţara Leşască. Aşijderea şi pentru loc l-au întrebat, ce loc este acesta şi de ce stăpân ascultă ? Eţco au zis: este un loc pustiu şi fără stăpân, de-l domnesc fiarele şi pasările şi să tinde locul în gios, păn' în Dunăre, iar în sus păn' în Nistru, de să hotăraşte cu Ţara Leşască, şi este loc foarte bun de hrană. Înţelegând vânătorii acest cuvânt, au sârguit la Maramorăş, de ş-au tras oamenii săi într-această parte şi pre alţii au îndemnat, de au descălecat întăi supt munte şi s-au lăţit pre Moldova în gios. Iar Iaţco prisecariul, deaca au înţeles de descălecarea maramorăşenilor, îndată s-au dus şi el în Ţara Leşască, de au dus ruşi mulţi şi i-au descălecat pre apa Sucevei în sus şi pre Siret despre Botoşiani. Şi aşa de sârg s-au lăţit rumănii în gios şi ruşii în sus" (Ureche, *Letopiseţul…*). Mănăstirea Iţcanilor, cu hramul Adormirea Maicii Domnului (Panaghia), exista în mai 1395, când Iaţco o închina, împreună cu biserica Sfântului Dumitru din Suceava (cea veche, din lemn), patriarhului Constantinopolului, Antonie al IV-lea. Dar cine este acest Iaţco şi dacă există vreo legătură între el şi celălalt Iaţco, întâlnit de Dragoş Vodă, pe când mergea spre Volovăţ (pe plaiurile sucevene nu a fost niciodată)? Ne lămureşte un document din vremea lui Ştefan cel Mare. Patriarhul ecumenic Antonie este cel care, în mai 1395, primea de la Iaţco (Iaskos din Mavrovlachia) „micile mănăstiri care-i aparţin în Mavrovlachia, cea a Maicii Domnului (Panaghia)[1669] şi cea a lui Sfântul Dumitru[1670]. Şi a rugat pe

[1669] Din Iţcani.

Sfinţia sa să le accepte în calitate de ctitor”[1671]. Acest Iaţco, după cum aflăm dintr-un document din 18 august 1427[1672], era fratele lui Herman din Voitin[1673], unde Herman şi Iaţco moşteneau, de la tatăl lor, Iaţco, după cum rezultă din uricul din 16 martie 1490[1674], şi o mănăstire, pe care avea să o cumpere, împreună cu întreaga moşie şi cu satul[1675], Ştefan cel Mare, pentru înzestrarea mănăstirii Putna. Cele două urice probează că legendarul Iaţco, care l-ar fi întâmpinat pe Dragoş Vodă, pe la anul 1335, nu era Iaţco de la Iţcani, cum greşit sugerează legenda, ci cel de la Voitinel, tatăl lui Iaţco din

---

[1670] Din Suceava.

[1671] DGAS, Suceava / File de istorie / 1388-1918, I, Bucureşti, 1989, p. 82.

[1672] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* I, Editura Academiei, Bucureşti, 1975, pp. 65, 66

[1673] „Cu mila lui Dumnezeu, noi, Alexandru voievod, domnul Ţării Moldovei, facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, precum am miluit pe sluga noastră adevărată, pe Herman, şi pe fratele său, Iaţco, cu deosebita noastră milă şi le-am întărit ocina lor, şi le-am dat satul lor, unde este casa lor, la Voitinu, unde acesta iese din pădure şi din poiană, şi unde este mănăstirea lor şi vechiul lor loc de cosit, sub brădet, pentru ca toate acestea să le fie uric, cu tot venitul, lor, copiilor lor, nepoţilor lor, strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi întregului neam al lor, nestricat niciodată, în veci. Iar hotarul acestui sat, cu toate vechile hotare, să fie pe unde din veac a existat”.

[1674] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, III, Editura Academiei, Bucureşti, 1980, p. 151

[1675] De la „Bogdan de la Voitin şi fratele lui, Ion Miciorna, şi surorile lui, Ilca şi Muşa, copiii lui Hărman, pe care l-a avut de la bunicul nostru, Alexandru voievod, un sat, anume Voitinul, unde a fost casa tatălui lor, Hărman, şi a bunicului lor, Iaţco, unde iese Voitinul din pădure şi din poieni, unde a fost mănăstirea lor şi fânaţul lor cel vechi, sub codru”.

Iţcani, cel care închina, în mai 1395, două mănăstiri Patriarhului Antonie. Există câteva argumente, în afară de cele deja enumerate, care conduc spre ipoteza că Iaţco din Voitin, care îl putea întâmpina pe Dragoş, în călătoria lui spre Volovăţ (spre Suceava nu a călătorit), era armean, nu rusin, numele în sine aparţinând şi armenilor[1676]. Cel mai important argument ar fi reprezentat de faptul că Patriarhul Antonie avea să intervină, la Alexandru cel Bun, în favoarea întemeierii unei episcopii armeneşti în Moldova: / „1401 (6909) iulie 30, Suceava Din mila lui Dumnezeu, noi, Olecsandru voievod, domn al Ţării Moldovei, cu fratele meu, Bogdan, facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor bunilor pani care vor vedea această carte sau o vor auzi, că acest adevărat Ohanes, episcop armenesc, a venit la noi, la scaunul nostru, al Moldovei, şi ni s-a înfăţişat cu cărţi drepte ale patriarhului ecumenic Antonie de Constantinopol, pentru că pe patriarhul lui armenesc nu l-a cunoscut încă, ca să se ridice această episcopie, cu ajutorul domnului nostru, marele cneaz Vitovt. De asemenea, a jurat domniei noastre să primească şi să întocmească toată rânduiala bisericească. De aceea, noi am dat episcopului armenesc Ohanes bisericile armeneşti şi pe popii lor; în întreaga noastră ţară va fi volnic asupra armenilor cu dreptul său episcopal; i-am dat scaun în Suceava, în cetatea noastră. Care dintre armeni îl veţi cinsti va fi ca şi cum aţi face-o nouă, în ţara noastră, în Moldova; care nu îl va asculta noi îl vom pedepsi cu mâna lui. Iar la aceasta este credinţa mea, a mai sus scrisului Olecsandru voievod, şi credinţa

[1676] Într-o listă din 1476 a armenilor din Suceava, care au primit dreptul civil liovean, figurează şi „Iaţco armeanul din Suceava”, negustor de postav, cum aflăm dintr-un document de mai târziu.

fratelui domniei mele, Bogdan, şi credinţa tuturor boierilor moldoveni, şi mici, şi mari. Şi s-a scris la Suceava, sub pecetea noastră, la anul 6909 (1401) iulie, în 30, cu mâna Bratei”[1677]. / Acestea fiind spuse, să încercăm să trecem în revistă principalele repere documentare ale Bogdăneştilor, cu comentariile de care m-am folosit atunci când am scris cartea *Bogdăneştii* (2006), dar şi cu altele, care mi-au ieşit în cale între timp. Un material complet despre primii stăpânitori băştinaşi şi maramureşeni din zorii statalităţii moldave ar trebui scris, cândva şi fără excesul de temeri, turnat în limbajul sec „ştiinţific”, cu care ne-am obişnuit din literatura de specialitate. Oricum, eu, aşa cum scriam şi în prima carte cu tematică istorică[1678], prefer să mă înşel singur, decât să mă mai las minţit de alţii, iar ceea ce trăiesc pe deplin, din îndelungata noastră poveste, este „istoria măruntă, care face istoria mare”, cum fericit formula Iorga într-o prefaţă a cărţii cu însemnări vechi, pe cărţi bisericeşti, a lui Corfus. / Cel mai vechi document, care are legătură cu povestea Bogdăneştilor este cel din 4 august 1400, care întăreşte şi delimitează o uriaşă moşie a „miculeştilor” (urmaşii lui Mic Crai), fraţii Nicula, Mihai şi Toader.

1400, august 4: Alexandru cel Bun întăreşte „boierului nostru **Nicula**”, care „a slujit sfânt-răposaţilor noştri părinţi (Roman I, 30 martie 1392 – decembrie 1934, şi Anastasia – n. n.) cu dreaptă şi credincioasă slujbă”, „lui şi fratelui lui, Mihail, şi fratelui lui, Toader,

---

1677 AŞSP, Documenta Romaniae Historica / A. Moldova, I, Editura Academiei, Bucureşti, 1975, p. 21.

1678 Drăguşanul, Ion, *Identităţi deturnate. O istorie anecdotică a Bucovinei*, Grupul editorial Muşatinii – Bucovina viitoare, Suceava, Anul Eminescu

apoi şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor" etc. „un sat Berevo", „iar hotarul lui este la movila care este la Ciungi, din câmp drept în Moldova, de la movila care este la Ciungi, pe drum, la altă movilă, la capătul ţarinei drepte, de acolo drept peste deal, pe ceretei, apoi la movila cea veche care este la drum, de acolo drept la Pârâul Negru, apoi pe pârâu în sus, până la podul lui Dragomir Brănişteriul; de la acest pod drept la movilă, la marginea dumbrăvii de sus, apoi pe margine, până la altă movilă; de acolo, drept peste vale până la o movilă, deasupra dealului, şi de acolo drept Moldova, la vale, până în dreptul movilei care este la Ciungi, la Margine. Acesta le este hotarul". / Formula „această adevărată slugă şi boier al nostru, Nicula, a slujit sfânt-răposaţilor noştri părinţi cu dreaptă şi credincioasă slujbă, şi astăzi ne slujeşte nouă cu dreaptă şi credincioasă slujbă" cuprinde mult mai multe sensuri decât s-ar crede. Nicula era slugă şi boier, deci dregător domnesc (sluga, sinonim cu „ministru") şi cavaler (boier sau boliarin, adică un călăreţ care slujea în oastea ţării împreună cu minimum 4 suliţaşi), şi care, evidenţiindu-se în lupte, devine boiarin. Este de presupus că Nicula provine, prin bunică şi prin mamă, din rândul cnejilor locali, moşia lui grupând sate şi teritorii aparţinând unor obşti distincte, cea a Fulticilor şi cea a Drăguşanilor. Provenind din două obşti diferite, moştenind părţi şi dinspre bunică, şi dinspre mamă, Nicula grăbeşte alegerea părţilor şi întărirea prin uric. El devine, practic, prin recunoaşterea judeciei şi prin stabilirea hotarului, stăpânul unei obşti noi, formată din mai multe sate. Meritele lui sunt slujba şi credinţa, principiile de bază ale feudalismului, care îndreptăţeau la recunoştinţa domnului. Meritele lui s-au evidenţiat în

timp, poate preluând şi meritele tatălui său, care, cu certitudine, dacă n-a fost, totuşi, tatăl Descălecătorului real, atunci măcar provine dintre căpeteniile lui Bogdan Cuhea, voievodul din Maramureş, descălecător de Tară Româneasca a Moldovei, şi este cert că a intrat într-o obşte locală prin căsătorie. Dacă Nicula ar fi provenit, şi prin tată, din rândurile localnicilor, în urice nu i s-ar fi precizat hotarul printr-o formulă de alegere a părţilor, ci s-ar fi folosit formula uzuală „pe unde din veac au folosit”. În plus, prin excluderea acestei ultime formule şi pentru un hotar limitrof („iar dinspre celelalte hotare, pe unde din veac au folosit"), se confirmă că alegerea părţilor pentru Nicula se face din două mari proprietăţi, cea a părintelui său şi cea a socrului, deci a două obşti săteşti în care este recunoscut ca răzeş, ca proprietar de pământ în devălmăşie şi care obţine delimitarea proprietăţii sale. / Teritoriul pomenit în document se află parţial pe Câmpul lui Dragoş, parţial pe Câmpul Perilor, adică pe proprietăţile vechi ale lui Dragoş Viteazul, străbunul Rotompăneştilor, Ghermăneştilor, Horaeţilor şi Drăguşanilor, şi pe cel al Fulticilor, descendenţi ai lui Giula cel Mare, Stan, Iuga şi Nan, care se vor mai încuscri cu Dragoş Viteazul, nepotul acestuia, Iliaş Horaeţ (sau Goraeţ), fiul lui Sima Drăguşanul, căsătorindu-se cu fiica lui Stan Fultic din Horodniceni şi Fulticeni. Cum în triunghiul teritorial cuprins între râurile Siret şi Moldova şi Subcarpaţii Neamţului se află şi locul „unde au fost Giula Fultic” (prezent în sfatul domnesc din 1384), adică viitorul sat Giuleşti, este de presupus că Nicula aparţine, prin mamă, neamului localnic al Drăguşanilor şi că s-a căsătorit cu o fiică a lui Giula cel Mare (Fultic = Pântece), caz în care alegerea părţilor de

moşii se putea face, pentru constituirea unei noi moşii, fără pomenirea hotarelor străvechi, adică ale celor de dinainte de Descălecat. / Conform tradiţiei feudale, pe care o respectă chiar şi Alexandru cel Bun, când se căsătoreşte cu ruda sa de gradul trei, Maria-Rymgailla, pentru a se păstra moşiile în proprietatea aceluiaşi neam, şi boierii practică mezalianţe „de neam”. Deci e firesc să constatăm că **fiica lui Nicula, Cerna**, se căsătoreşte cu Ivul Solca, fiul lui Mihul din Solca, deci nepotul lui Iliaş Horaeţ (din spiţa lui Dragoş Viteazul, fratele lui Stanislav Rotompan) şi al fiicei lui Stan Fultic, deci strămătuşa Cernei dinspre mamă. Vom vedea că şi soţii Ivul şi Cerna Solca, părinţii Stanei, îşi vor alege drept ginere pe un alt descendent de-al celui mai vechi locuitor atestat al Moldovei, adică pe nepotul lui Iaţco de va Voitin, pe care îl întâlnise Dragoş Vodă, Bogdan, fiul lui Hărman (Herman, Gherman) din Voitin, tinerii soţi primind drept zestre teritoriul care înfrăţeşte două moşii din două mărci diferite, înfrăţind, de fapt, definitiv două neamuri. / Bogdan, fiul lui Herman, al acelui Herman, frate cu Iaţco, de la care cumpără Ştefan cel Mare Voitinul, primeşte doar a treia parte din vadul Moldovei şi cele trei sate din moşia lui Nicula, dintre care unul, Bogdăneştii, nenumit încă aşa, pentru că încă mai poartă numele lui Mic Crai, cel de Miculeşti. Dacă urmaşii lui n-ar fi vândut Solca Mică lui Luca Arbore (fiul **Nastasiei**, sora lui Ivul Solca şi, deci, fata lui Mihul din Solca), dacă acea „a treia parte din vadul Moldovei” n-ar fi fost revendicată, mai târziu, de ginerele Gavril Totruşan şi de fiica lui Luca Arbure, Ana, cneaghina comisului Plaxia (Praxia, Plăieşu, de la care vine numele localităţii Praxia), demonstraţia de faţă ar fi însemnat un risc, mai ales că Bogdăneştii pe care îi

revendică Ana nu sunt localizaţi în documente, iar elementele de toponimie minoră lipsesc. / Trebuie menţionat că, în documentele vechi, chiar şi pârâul Râşca s-a numit Bogdăneşti, iar formula „Bogdăneşti cu moară”, pe care o foloseşte Ana Placsoaie, se referă la moara de pe pârâul care străbate satul. / Este de presupus că Bogdan, fiul lui Herman, nepotul de soră al lui Şandru Gherman şi al lui Cărstea Horaiţ, ambii din Solca, a întărit economic şi a reuşit să-şi subordoneze în bună parte satul Miculeşti, primit drept zestre, strămutând din Solca familii întregi. După moartea sa, în 1502, văduva Stana şi copiii ei vând, cu acceptul rudelor apropiate, moşiile care le aparţin lui Luca Arbure. Fostul Portar de Suceava, fiul lui Ivan Arbure – fost diac domnesc ajuns pârcălab de Neamţ (1453-1476) şi martor în sfatul domnesc (1471-1476) – şi al **Nastasiei**, sfârşeşte tragic, în 1522, împreună cu feciorii săi; moşiile îi sunt confiscate, iar înscrisurile, în mare majoritate, rupte şi arse, cum era practica voievodală a vremii. / Urmaşii lui, cele opt fete şi ginerii, încearcă târziu să recupereze dreptul de folosinţă asupra moşiilor cumpărate sau moştenite de străbunul lor. Inclusiv asupra satului Bogdăneşti, care, deocamdată, adică în 1461, intră în posesia lui Bogdan Herman (Gherman), ginerele lui Ivul Solca. Iată documentul prin care ni se confirmă că Bogdan Herman devine, practic, al doilea cârmuitorul iniţial (al doilea, adică de la care începe o nouă istorie), cel care împrumută numele său Bogdăneştiior.

1461 (6969) februarie 21, Suceava / „Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al ţării Moldovei. / Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se, dacă va fi cuiva

nevoie, că au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri mari şi mici pan Ivul Solca şi ginerele lui **Bogdan, fiul lui Herman** (Gherman), de bună voia lor şi nesiliţi de nimeni şi s-au tocmit asupra ocinii lor, şi a dat Ivul lui Bogdan şi nepoatei sale, Stana, un privilegiu de la Alexandru voievod cel Bătrân (privilegiul din 4 august 1400 – n. n.), care le era scris pe **trei sate de la Moisie** (Moişa) şi de la Solca, din partea lui Ivul, două case şi o slatină. / Iar Bogdan şi femeia lui, Stana, s-au lăsat înaintea noastră ca mai mult să nu pârască, nici să pomenească în veci lui Ivul pentru partea lui din sate şi nici copiilor lui, nici întregului lor neam, nici ei înşişi, nici copiii lor, nici altcineva din neamul lor, ci să aibă pace în veci. / Şi de asemenea au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri Grada (fata lui Nicula, sora Cernei - n.n.) şi nepoţii ei, iarăşi de bună voia lor, şi s-au învoit şi cu sora ei, Cerna, paniţa lui pan Ivul; şi a dat Grada şi nepoţii ei surorii sale Cerna, din visluşenia tatălui lor, un sat pe Pârâul Negru, anume Miculeşti, unde a fost casa tatălui lor, Nicula, şi a treia parte din vadul de pe Moldova. / Deci noi, văzând bună voia lor şi tocmeala cu toate părţile, iar noi de asemenea am dat şi de la noi şi am întărit lui pan Ivul şi cu tot venitul şi hotarele, pe care le-a folosit din veac, şi care ascultă de această parte a lui din sate şi Miculeşti, pe Pârâul Negru, şi a treia parte din vadul de pe Moldova. Toate acestea mai sus scrise sa-i fie lui uric şi cu tot venitul, lui şi femeii lui, Cerna, şi copiilor şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor, şi întregului lor neam, nestrămutat în vecii vecilor. Iar hotarul Miculeştilor să fie pe unde l-au hotărnicit pan Albul şi pan Lazea şi pan Cozmiţa şi cu megieșii… / A scris Şteful, la Suceava, în anul 6969

(1461) August 8”. / Satele „de la Moisie”, adică de pe pâraiele Moişa, amintesc, prin toponim, de probabila origine a străbunilor lui Nicula, adică de Moisei, unul dintre cele trei sate ale voievodului maramureşean Bogdan Cuhea. Bogdan întemeietorul se numea Cuhea pentru că avea casă şi biserică de piatră în Cuhea Maramureşului şi pentru că moşi-strămoşi lui au fost, cândva, fierari; din moment ce satul lor de baştină păstra numele vechii îndeletniciri, numindu-se, de fapt, Fierărie (cuhea = fierărie). / Bogdan Gherman şi obştenii numiţi mai târziu răzeşi stăpâneau un teritoriu obştesc apreciabil, care avea ca hotare râul Moldova, urma linia Subcarpaţilor Neamţului, intrând în munţi, până la obârşia Pârâului Negru, apoi cotea spre Răsărit, traversa izvoarele Pârâului Alb (cam prin Târzia, care era moşie răzeşească a bogdăneştilor) şi răzbătea iar spre Moldova, în dreptul Drăguşenilor, cuprinzând viitoarele sate Şoimăreşti şi Săveşti, de la gura Râşcăi. De-a lungul veacurilor care au urmat, prin alegerea părţilor între răzeşi, aveau să se individualizeze noi obşti, inclusiv cele ale urmaşilor lui Şoiman şi Savu, adică Şoimăreşti şi Săveşti. Plus boroienii, adică descendenţii lui Beria (numele nu vine, în mod cert, de la bour, cum insinuează unii), giuleştenii (urmaşii sărăciţi ai lui Giulea cel Mare) şi praxienii, adică oamenii lui Praxia (Plaxia, Plăieşul), ginerele lui Luca Arbore. Boroienii, care se trag din aceeaşi spiţă ca şi bogdăneştii, dar care aveau să fie defavorizaţi în alegerea părţilor, cu consecinţa deselor mutări ale vetrei de sat, aveau să se afle adesea, cu excepţia momentelor de cumpănă care i-au solidarizat, într-o permanentă dispută cu bogdăneştii, care şi-au ales sau au meritat mereu, de-a lungul vremilor, pământuri mai roditoare decât boroienii. Dar să nu anti-

cipăm. / Intrat într-o obşte sătească prin căsătoria cu fata lui Ivul Solca, Bogdan Herman şi-a hotărnicit moşia în cadrul moşiei obşteşti. Partea lui avea să se numească mai târziu, adică după confiscarea averilor lui Luca Arbure, Domnia şi Mănăstirea, iar partea obştească –Răzeşia. / Bogdan şi Stana au avut doi copii, pe Sima şi Nastasia. Tatăl moare de tânăr, şi-atunci Stana şi copiii ei, conform principiului, *jure vicinitas* din dreptul valah, îşi anunţă rudele că vor să-şi vândă moşiile. În 1502, conform dreptului feudal, Stana vinde tot ce are „neamului ei cel mai apropiat", dispus să-i cumpere moşiile, adică lui Luca Arbure, artizanul victoriei de la Codrii Cozminului, fiul fostului pârcălab de Neamţ, Ivan Arbore, şi al Nastasiei. Nastasia, fata lui Mihul din Solca, nepoata lui tandru Gherman, şi strănepoata lui Mic Crai, Dragoş Viteazul şi Stan Fultic, era sora lui Ivul Solca (tatăl Stanei) şi a lui Isac vistiernic, cel care avea să sfârşească sub securea călăului, în 1522, după ce complotase, alături de nepotul său, Luca Arbure, împotriva lui Ştefăniţă Vodă. / Ștefăniță Vodă confiscă în favoarea domniei (de aici numele ulterior al moşiei bogdăneştene) averile „hiclenilor", care „prin vicleşug" au vrut să-i ia tronul, le arde uricele de stăpânire, dar le iartă fiicele, lăsând, totuşi, moştenire urmaşilor săi la tron ura faţă de Arbureşti. Rând pe rând, Petru Rareş, unchiul lui Ştefăniţă (1527-1561, 1541-1546), Alexandru Lăpuşneanu, fratele lui Ștefăniță (1552-1561,1564-1568), şi Bogdan Lăpuşneanu (1552-1572), fiul lui Alexandru, consideră moşiile confiscate drept „danie" de la Petru Rareş, deci moşie domnească. Ce-i drept, anumite părţi din sat aparţin încă, în virtutea dreptului obştesc nedesfiinţat de Bogdan Hărman (în fond, obştea a

continuat să funcţioneze chiar şi după înrobirea ei), unor urmaşi de moşi-strămoşi, alţii decât cei veniţi din Solca pe vremea lui Bogdan Hărman, şi care şi-au individualizat teoretic dreptul de folosinţă asupra pământului, dar fără a li se face hotarnice de către domnie. în consecinţă, cei doi ctitori târzii ai Mănăstirii Râşca, Alexandru şi Bogdan Lăpuşneanu, admit pretenţiile de folosinţă şi de vânzare a drepturilor de folosinţă pentru descendenţii răzeşilor care, în trecute vremi, folosiseră în comun pământul.

1510: Mănăstirea Râşca a fost ridicată pe teritoriul Bogdăneştilor de Sus (partea lui Bogdan Herman), începând din 1510, până în 6 iunie 1512, de către Bogdan-Vlad (Bogdan cel Orb), apoi reconstruită şi înzestrată cu 100 familii de ţigani, cu care s-a constituit satul Râşca pe aceeaşi vatră a Bogdăneştilor de Sus, de către Alexandru şi Bogdan Lăpuşneanu (cf. M. D. Matei, E.I. Emandi, op. cit, p.44). / Începând din 1510, Bogdăneştii de Sus s-au şi numit Râşca, iar pârâul Bogdăneşti a primit acelaşi nume. Mănăstirea, deşi a fost ridicată pe o parte a moşiei satului Bogdăneşti, cea a schitului de lemn din vechime şi cea a lui Bogdan, capătă drepturi răzeşeşti în cadrul obştii, adică i se alege partea care i se cuvine ca moştenitoare a schitului ridicat de un călugăr anonim, dar fără a-şi putea exercita dominaţia asupra Bogdăneştilor, care încă funcţionează ca obşte sătească pe domeniul Răzăşia, celelalte două domenii, deci părţi alese, fiind Domnia (partea cu moară pe pârâul Raşca şi care a fost confiscată de la „hicleanul” Luca Arbure) şi Mănăstirea, adică foştii Bogdăneşti de Sus, din susul schitului Bogoslov. / În 1560, Alexandru Lăpuşneanu întăreşte o

primă vânzare a dreptului de folosinţă a pământului în Bogdăneşti din domeniul Răzăşia.

„**1560** (7068), Huşi, Martie 13 / Din mila lui Dumnezeu, noi Alexandru Voevod, domn al ţării Moldovei. / Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor ce o vor vedea sau auzi cetindu-se că au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldoveni sluga noastră Oancea şi sora lui Cătălina, fiii Sofiicăi, fiica lui Toader Popşorul, de bună voia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au vândut dreapta lor ocină şi dedină din privilegiul de întărire ce a avut bunicul lor, popa Oancea de la Petru Voevod, din a patra parte de sat din Bogdăneşti, din partea de sus jumătate, slugilor noastre Costin şi Gavrea şi Ilea şi Agafia pentru 110 zloţi tătărăşti. Şi slugile noastre Costin şi Gavrea şi Ilea şi Agafia au plătit deplin aceşti bani mai sus scrişi, 110 zloţi tătărăşti, în mâinile lui Oancea şi a surorii lui Cătălina, copiii Sofiicăi, fiica lui Toader Popşorul, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri. / De aceea, noi, văzând tocmeala lor de bunăvoie şi plata deplină, şi noi de asemenea şi de la noi am dat şi am întărit slugilor noastre Costin şi Gavrea şi Ilea şi Agafia această jumătate de sat din a patra parte de sat din Bogdăneşti, din partea de sus, ca să le fie şi de la noi uric cu tot venitul, lor şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor, şi răsstrănepoţilor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci. / Iar hotarul să fie din câmp şi din sat, iar dinspre alte părţi, după vechiul hotar, pe unde din veac au folosit”. / Voievodul nu stabileşte hotarul, acesta fiind convenit şi stabilit, pe cale orală, de către membrii obştii săteşti, funcţie de cine pe cine moşteneşte din postura de „cel mai de aproape”

(conform principiului „jure vicinitas”). Vânzarea înseamnă vânzare a dreptului de folosinţă, domnitorul fiind, conform tradiţiei statului feudal, proprietarul real al pământului, care oferă uric, adică împuternicire, celor care îl vor folosi în veci. / Fiul lui Lăpuşneanu, Bogdan Încrucişatul, era ferm convins, în 1569, că satul Bogdăneşti aparţine aproape în totalitate domeniului voievodal, apartenenţă faptică pe care o putem justifica doar dacă vom accepta că Bogdăneştii lui Bogdan Herman au fost confiscaţi de la Luca Arbore. / În imediata apropiere a vetrei satului, înspre Raşca, se afla o moşioară, numită, pe atunci, Fântâna Pustie, pe care o revendică o altă „slugă” domnească, în baza unui înscris de danie de la Petru Rareş. Rareş nu putea dărui decât o moşie confiscată, pentru că pe cele două „Câmpuri” (ocoale, echivalent al mărcilor germane), al lui Dragoş şi al Perilor (Depresiunea Baia), ambele intens populate, nu se afla, încă de la întemeierea statului, nici o moşie aparţinătoare de braniştea domnească. Deci Fântâna Pustie şi gura pârâului Litva se aflau pe domeniul Domnia, cel constituit prin confiscarea moşiei lui Luca Arbure. Toponimele respective nu au dispărut total din memoria satului şi, mai ales, din cea a silvicultorilor. Încă mai există, înspre Raşca, Dealul Litvului, Poiana Pustie şi Poiana lui Ioan, amândouă pe malurile pârâului Râşcuţa, adică ale Litvului de odinioară. Pus în faţa mărturiilor, Bogdan Lăpuşneanul întăreşte vechea danie.

„**1569** (7077), Iaşi / Din mila lui Dumnezeu, noi Bogdan voievod, domn al ţării Moldovei. / Facem cunoscut cu această carte a noastră tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi cetindu-se că pe această slugă adevărată a noastră Măteiu al lui Vlaicu l-am miluit cu

mila noastră deosebită şi i-am dat un loc de pustie, în gura Lidvului, în părău, în Fântână, care acest loc de pustie i-a fost danie de la bunicul domniei mele Petru voievod... noi am aflat cu tot sfatul domniei melc şi cu toţi boierii moldoveni că i-a fost ocină şi danie dreaptă de la bunicul domniei mele Petru voievod. / De aceea şi de la noi am dat şi am întărit lui şi fiilor lui, şi nepoţilor lui, şi întregului lor neam, cine i se va alege cel mai de aproape, neclintit niciodată, în veci. / Iar hotarul acestui mai sus scris loc în pustie... dinspre alte părţi după vechiul hotar, pe unde au fost din veac". / Bogdan Încrucişatul, asemeni tuturor voievozilor Moldovei, nu tulbură dreptul de folosinţă al megieşilor (al celorlalte sate), dregătorul domnesc Măteiu al lui Vlaicu urmând să folosească doar locul delimitat în cadrul obştii săteşti din care provine sau în care a fost admis, pe baza înţelegerii orale cu reprezentanţii acelei obşti. Intrarea într-o obşte sătească se făcea doar prin legături de rudenie sau prin mezalianţe. În sat putea reveni o rubedenie care renunţa la dreptul de a locui într-un alt sat, în care avea şi alte proprietăţi, sau un străin care se căsătorea cu o localnică. / Rudă de-a bogdăneştilor sau fiul unui Vlaicu devenit membru al obştii prin căsnicie, Măteiu era slugă domnească, adică dregător domnesc şi, deci, boier. La fel ca şi Costin, Gavrea, Ilea şi Agafia, care se stabilesc în Bogdăneşti pe vremea lui Lăpuşneanul, în urmă cu nouă ani, plătind pentru practic a opta parte din sat 110 zloţi tătăreşti. Ceea ce înseamnă că Bogdăneştii valorau măcar 880 zloţi, adică cu 220 zloţi mai mult decât a plătit Luca Arbure pentru întreaga moşie Solca Mică (Arbore) şi jumătate din Solca. Preţul sugerează nu numai întinderea (deja cunoscută, de 20 kilometri pătraţi) a moşiei

răzeşeşti a satului Bogdăneşti, ci şi eficienţa lui economică, drept rezultat al unei intense populări grupate sau răspândite (grupuri de case în locaţii diferite). Pentru că secolul al XVI-lea rupe tradiţia şi obligaţia satelor formate din 10-20 de gospodării, numărul acestora începând să fie determinat de suficienţa „locului de hrană”, adică a terenurilor fertile, care se găsesc din belşug la Bogdăneşti, chiar dacă mai funcţionează încă alternanţa ţarinilor vechi şi noi pentru cultură. / Demersurile urmaşelor lui Luca Arbure şi ale cneaghinei Iuliana (Sofiiţa, Nastasia, Stanca, Odochia, Marica călugăriţa, Tudosia, Ana Plăcsoaie şi Cheldoaei) pentru recuperarea moşiilor care li se cuvin din averea tatălui lor încep abia pe vremea Movileştilor, când ura domnească faţă de Arbureşti nu mai există. Ana, care nu are urmaşi („rudă stearpă” – conform terminologiei vremii), doreşte să recupereze, printre altele, satele Solca şi Bogdăneşti cu locuri de moară. În documente nu se precizează despre care sat Bogdăneşti este vorba şi în ce hotare se află acesta, aşa că istoricii ezită, considerând ba că ar fi vorba despre un sat din Basarabia, ba de unul din ţinutul Neamţului. Bogdăneştii din ţinutul Neamţului sunt, de fapt, Bogdăneştii Sucevei, care, după ruinarea târgului Baia, incendiat de Ştefan cel Mare, în 1467, când târgul era ocupat de Corvin, şi de Sultanul Mahomed al II-lea, în 1476, intră în aria de influenţă a Cetăţii Neamţului. În Neamţ, există un singur Bogdăneşti, cel de lângă Roman, dar cu documente care îl localizează bine în timp şi spaţiu. / Ipoteza că Bogdăneştii revendicaţi de Ana fac parte din a treia parte de moşie de pe cele două maluri ale vadului pe Moldova, parte primită drept zestre de Bogdan Herman, este susţinută şi de faptul că, de o parte şi de

cealaltă a Moldovei, se află şi satele Praxia şi Dumbrăviţa, ultimul fiind revendicat de alt ginere al lui Luca Arbure, Gavril Totruşan. / Iată care sunt documentele care susţin revendicările urmaşelor lui Luca Arbure şi disputele dintre ele şi ginerii lor, documente care, în cele din urmă, demonstrează că Bogdăneştii au fost cumpăraţi de Arbureşti, că bogdăneştii (obştenii) îşi au, prin numele satului şi al lor, moş-strămoşul în persoana lui Bogdan Hărman, cel care s-a aflat, pentru o clipită din istorie, în postura de verigă pentru neamurile străvechi ale lui Mic Crai, Dragoş Viteazul, Giula cel Mare şi Stan Fultic, din care se trag, de fapt, toţi localnicii şi nu numai.

„**1585** (7093) Mai 2, Iaşi. / Petru voievod, din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei. Iată au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri slugile noastre, Onciul Herţa şi surorile lui, Olena şi Mariica, şi nepoţii lor de frate, copiii lui Coste, fiii Sofîiţei, fiica lui Luca Arbure, şi vara lor, Salomiia, fiica Nastasiei, nepoata lui Arbure, şi verii lor, Măriica şi fratele ei, Pătraşco, fiii Stancăi, fiica lui Arbure, şi mătuşile lor, Odochia şi sora lor Măriica, fiicele lui Arbure, şi, deasemeni, sora lor, Ana, fiica lui Luca Arbure, de bună voia lor şi nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, şi au împărţit între dânşii dreptele lor ocine şi dedine din privilegiul de împărţeală ce a avut tatăl şi bunicul lor, Luca Arbure, de la Ştefan voievod cel Tânăr, şi din privilegiul de cumpărături ce a avut de la Bogdan voievod cel Bătrân şi din privilegiul de întărire ce a avut bunica lor, Nastasia, mama lui Arbure, de la acelaşi Bogdan voievod, satul Vorona cu moară, şi Svicicăuţi cu moară, şi Blişcencăuţi cu moară, şi Carapuşcenii cu moară, şi **Bogdăneştii cu moară**, şi Solca cu moară, şi Romancăuţi cu moară, şi Soloneţul cu

moară, şi Botăşanii cu moară, şi Drăguşenii cu moară, şi Căjvenii, şi Hrinceştii cu moară, şi Măndăcăuţi cu moara, şi Culicenii cu moară, şi Trăbujenii, şi Ceplinţii cu moară, şi Iazlovăţ, şi Hilăuţii, şi Cozăreştii cu loc de moară. / Şi a căzut partea lui Onciul şi a fraţilor lui satul Măndăcăuţi cu moară, şi Culicenii cu moară, şi Trăbujenii. / Şi iarăşi, în partea Solomiei a căzut în partea ei satul Ciaplinţi cu moară, şi Iazlovăţul, şi Hilăuţii, şi Căzăreştii cu moară. / Iar în partea Mariiţăi şi a fratelui ei, Pătraşco, a căzut partea lor, satul Vorona cu moară, şi Svicicăuţii cu moară, şi Blişcenăuţii. / Iar în partea Udochiei a căzut în partea ei satul Soloneţ cu moară, şi Botăşanii, şi Romancăuţii cu moară. / Iar în partea Măriţii a căzut partea ei, satul Hrinceştii cu moară, şi Căjvenii, şi Drăguşenii cu mori. / Iar în partea Anei a căzut în partea ei satul Solca cu moară, şi **Bogdăneştii**, şi Carapuşcenii, cu moară. / De aceea, noi, văzând tocmeala lor, de bunăvoie şi împărţeala paşnică între dânşii, şi noi de asemeni şi de la noi am dat şi am întărit tuturor celor mai sus scrişi aceste sate, ca să le fie şi de la noi uric şi cu tot venitul, neclintit lor niciodată, în veci. / Şi ispisoacele ce a avut Solomoneasa de mai înainte vreme ei le-au rupt dinaintea noastră. Şi dacă se vor mai afla iar, ele să nu aibă credinţă niciodată, în faţa acestei cărţi a noastre. / Scris în Iaşi, în anul 7093 (1585) Mai 2. / Domnul a spus. / Marele logofăt a învăţat şi a iscălit. Dumitru a scris”.

1587 (7095) mai 19, Iaşi. / „Petru voievod, din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei. / Am dat şi am întărit slugilor noastre, lui Onciul Hearţea şi surorilor lui, Olena şi Măriica, şi nepoţilor lor de frate, copiii lui Coste, fiii Sofiiţei, fiica lui Luca Arbure, şi verei lor Solomia, fiica Nastasiei, nepoata lui Arbure, şi verilor lor

Măriica şi Pătraşco, fiii Stancăi, fiica lui Arbure, şi mătuşilor lor Odochia şi Măriica, fiicele lui Arbure, şi, de asemeni, surorii lor Ana, fiica lui Luca Arbure, dreptele lor ocine şi dedine din privilegiul de împărţeală şi de cumpărătură şi de întărire ce a avut tatăl şi bunicul lor, Luca Arbure, şi Nastasia, mama lui Arbure, de la Bogdan cel Bătrân şi de la Ştefan voievod cel Tânăr, satul anume Vorona cu mori, şi Svicicăuţi cu mori, şi Blişcearăuţi cu moară, şi Carapuşceanii cu moară, şi **Bogdăneştii cu moară**, şi Solca cu moară, şi Romancăuţii cu moară, şi Soloneţul cu moară, şi Botăşanii, şi Drăguşanii cu moară, şi Căjveanii, şi Hrinceştii, şi Măndăcăuţii cu moară, şi Culiceanii cu moară, şi Tărbujeanii, şi Ciaplinţii cu moară, şi Iazlovăţul, şi Hilăuţii, şi Cozăreştii cu loc de moară, ca să ţină cum şi-au împărţit între dânşii, de mai înainte, înaintea domniei mele, de bună voia lor. / Şi a căzut în partea Onciului şi a fraţilor lui: satul Măndăcăuţii cu mori, şi Tărbujenii; în partea Solomiei: satul Ciaplinţi cu mori, şi Iazlovăţul, şi Hilăuţii, şi Cozăreştii cu mori; în partea Mariicăi şi a fratelui ei, Pătraşco: satul Vorona cu mori, şi Svicicăuţii cu moară, şi Blişcenăuţii; în partea Udochiei: satul Soloneţ cu mori, şi Botăşani, şi Romancăuţii cu mori; în partea Mariicăi, soacra lui Solomon logofăt: satul Hrinceştii cu mori, şi Căjvenii, şi Drăguşanii cu mori; iar în partea Anei: satul Solca cu moară şi Bogdăneştii, şi Carapuşcenii cu moară. Şi iarăşi din ispisocul de împărţeală ce au avut ei de la domnia mea, de mai înainte, de bună voia lor. De aceia, ca să le fie şi de la noi uric şi ocină, neclintit şi cu tot venitul. / Şi dacă, vreodată, se vor mai afla unele privilegii şi ispisoace făcute de Solomon logofăt fără ştirea lor, făcute cu înşelăciune, ele să nu se creadă niciodată în veci,

înaintea acestei cărţi a noastre. / Scris în Iaşi, în anul 7095 (1587) Mai 19. / Domnul a spus. / Stroici mare logofăt a învăţat şi a iscălit. / Dumitru a scris”. / (Pe verso, contemporan, în slavoneşte: „S-a sculat Ana, fiica lui Luca, şi a dat nepoatei sale Parasca, cneaghina lui Grigorie Udrea, două sate, din partea ei, ce i-au căzut ei: satul Solca şi **Bogdăneştii** şi cu mori”). Deci, apropierea se face de Solca, nu de Carapuşceni, care se află în raionul Briceni din Basarabia. În curând, se va vedea şi din ce pricină, pricina aceasta constituind argumentul principal în a demonstra că **„Bogdăneştii cu mori”** sunt tocmai aceia care poartă numele ginerelui lui Nicula (fiul moş-strămoşului anonim al satului de lângă Baia).

1588 (7096) Iunie 4, Suceava / „Petru voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al ţării Moldovei. / Iată că au venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri moldoveni Măriica călugăriţa, fiica lui Arbure, şi cu nepoţii ei, copiii lui Solomon logofăt, şi au pârât pe toţi verii lor pentru ocinele lor, ce au împreună cu nişte privilegii şi ispisoace ce a făcut mai înainte Solomon logofăt, cu înşelăciune, fără ştirea altor veri ai lor. De aceea, noi am cercetat cu sfatul nostru şi am aflat că toţi verii lor au avut alte ispisoace de împărţeală, făcute de bună voie între ei şi le-am dat tuturor, de asemeni, ca să aibă a stăpâni în părţi, cum li sc cuvine după dreptate, din dreptele lor privilegii, ce a avut tatăl şi bunicul lor Luca Arbure de la Bogdan voievod cel Bătrân şi de la Ştefan voievod cel Tânăr. Şi să aibă a stăpâni cum li s-a căzut: în partea lui Onciul şi a fraţilor lui, satul Măndăcăuţii cu mori, şi Culiceanii cu mori, şi Trăbujenii; în parte Solomiei, satul Ciplinţii cu moară, şi Iazlovăţul, şi Hilăuţii, şi Cozăreştii cu mori; în partea Maricăi şi a

fratelui ei Pătraşco, fiii Stancăi, satul Vorona cu mori, şi Svicicăuţii cu mori, şi Blişcenăuţii; în partea Odochiei, satul Soloneţul cu mori, şi Botăşanii, şi Romancăuţii cu mori; în partea Mariicăi călugăriţa, satul Hrinceştii cu mori, şi Căjvenii, şi Drăguşenii cu mori; iar în partea Anei, satul Solca cu moară, şi **Bogdăneştii cu moară,** şi Carapuşcenii. / Şi să nu aibă mai mult a se pârî pentru această întocmire, căci au lăsat cu toţii de bună voie să fie cum şi-au împărţit între ei înainte. / Şi acele ispisoace ale lui Solomon logofăt noi le-am rupt şi din privilegii încă s-au şters. Şi de acum înainte, dacă se vor afla unele privilegii, de asemeni să nu se creadă niciodată, în veci. Iar cine dintre dânşii ar vrea să răstoarne, să dea 50 boi. / Altul să nu se amestece înaintea acestei cărţi a noastre. / Scris în Suceava, în anul 7096 (1588) Iunie 4. / Domnul a spus. / Stroici mare logofăt au învăţat şi au iscălit. Dumitru a scris”.

1588 (7096) Iunie 4, Suceava. / „Cu mila lui Dumnezeu domn ţării Moldaviei. / Iată că au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri ai Moldaviei Măriica călugăriţa, fata lui Arbure, cu nepoatele ei, fiii lui Solomon logofăt, şi s-au jeluit asupra tuturor nepoţilor lor pentru moşii ce au la un loc, după scrisori şi ispisoace ce au fost făcut mai înainte Solomon logofăt, cu vicleşug, fără să ştie alţi nepoţi ai lor. / Şi aşa, cercetând noi cu al nostru sfat, am aflat că toţi nepoţi lor au fost şi au avut alte ispisoace, făcute de bună voia, de împărţeală între sineşi, şi li s-au dat lor, fiştecăruia, asemeni cum să aibă a ţine, după cum li se cuvine cu dreptul părţile, în puterea privilegiilor ce au avut tatăl şi moşul lor Luca Arbure de la bătrânul Bogdan voievod şi de la tânărul Ştefan voievod, cum să aibă a stăpâni ceea ce li s-au venit. În

partea lui Onciul şi fraţilor lui, satul Măndăcăuţăi cu moară, şi Culiceni cu moară, şi Trăbujenii; iar în partea Solomii satul Ciplineştăi cu moară, şi Iazluvăţul, şi Hiliuţăi, şi Cozăreştii cu moară; şi în partea Mariţăi cu fratele ei Pătraşco, ficiorii Stancăi, satul Vorona cu moară, şi Svicicăuţăi cu moară, şi Bluşcecăuţăi; iar în partea Odochii, satul Soloneţul cu moară, şi Botuşenii, şi Romancăuţăi cu moară; iar în partea Maricăi călugăriței, satul Hrinceşti cu moară, şi Căjveni, şi Drăguşenii, cu moară; iar în partea Anni, satul Solca cu moară, şi **Bogdăneştii cu moară,** şi Carapuşcenii. / Şi fiindcă aceasta, fata lui Luca Arbure, neavând copii, fiind stearpă şi până a nu se săvârşi din viaţă, a venit înaintea noastră şi a tot sfatul şi a dat slugii noastre Grigorii Udre şi soţiei sale, nepoatei Paraschiţăi, fata Odochiei, satul Solca cu moară şi **Bogdăneşti cu moară** ca să li fie lor şi să nu să amestece surorile ei, cum nici nepoţii ei. Iar după moartea ei, să aibă ei a o pomeni şi să facă lor, pe fiştecare an, pomenire, după obiceiul creştinesc. / Şi aşa văzând noi a lor de bună voia danie şi tocmeală despre toţi nepoţii săi, pentru aceia şi domnia noastră i-am dat şi i-am întărit slugii noastre Grigorii Udre şi soţiei lui, Parascăi, cum şi ginerelui său, slugii noastre, credinciosului Lazăr marele vătav de Suceava, şi soţii sale, Nastasii, ca să le fie şi lor cu tot venitul satul Solca şi **Bogdăneştii cu moară. /** Şi de astăzi înainte să n-aibă de a să judeca mai mult pentru această tocmeală, fiindcă toţi din bună voia lor au lăsat după cum s-au împărţit între sine. / Iar ispisoacele ce era făcute de către Solomon logofăt noi i le-am rupt şi altele privilegii s-au scris. / Şi de acum înainte, cine s-ar scula dintre aceşti nepoţi cu niscaiva scrisori, unele ca acelea să nu se creadă niciodată, în veci. / Şi care s-ar scula ca să

întoarcă sau să strice această tocmeală, unii ca aceia să aibă a da 50 boi. Şi nimeni să nu se amestece înaintea acestei cărţi. / S-au scris la Suceava, la leat 7096 (1588) Iunie 4. / Domnul a poruncit. / Stroici mare logofăt a iscălit. / Blănduea a scris". / De data aceasta, Carapuşcenii lipsesc cu totul din document, care este o traducere, datată în 1824, semn că satul respectiv reprezintă o pricină aparte, alta decât cea a satelor şi moşiilor Solca şi Bogdăneşti, care sunt revendicate împreună de urmaşii Anei Plăcsoaie. De ce s-a renunţat la pretenţiile faţă de Carapuşceni? Pentru că doar Carapuşcenii se află, la 1824, în Basarabia (raionul Briceni), nu şi Bogdăneştii, iar în anul 1824, când s-a tradus documentul „din limba sârbească", Basarabia se afla, deja (din 1812), sub ocupaţie rusească. Pe verso-ul traducerii s-a adnotat: „Din limba sârbească, di pi cel adevărat ispisoc, întocmai am tălmăcit şi am iscălit. / 1824, Iunie 22. Vasilii Zotov, tălmaci Departamentului Pricinilor Străini. / Originalul iaste la neguţător Constantin Banteş din Eşi de pe care s-au luat acistă tălmăcire şi să ciară ispisocu la neamu Arburesc, din care noi săntem, acum, Constandin Dimitrie Arbure sardar. 1824 luni 22". / Documentul eliberat, în 1824, de Departamentul Pricinilor Străine (un fel de minister de externe) demonstrează că toată argumentaţia de până acum rezistă şi că, deci, cârmuitorul iniţial, cel care a dat numele satului Bogdăneşti, a fost Bogdan, fiul lui Herman din Voitin. Ceea ce înseamnă că prima atestare documentară a localităţii s-a făcut în ziua de 4 August 1400. / Ana, fiica lui Luca Arbure, cneaghina lui Plaxia comis, dăruieşte Solca şi Bogdăneşti cu mori nepoatei sale Parasca, fata Odochiei, soţia lui Gligore Udre.

Parasca şi Gligore Udre vor lăsa aceste sate fetei lor, Nastasia, şi soţului ei, Lazăr, mare vătav de Suceava. Când moare Lazăr, Nastasia se căsătoreşte cu Toader Turcea, căruia i se mai spune şi Toader Murguleţ mare armaş, care moare „în viclenie în satul Stănileşti”, dar nu înainte de a pune bazele arborelui genealogic pentru viitorii stăpâni de pământuri în Bucovina, Murguleţ şi Turculeţ. / Demersurile urmaşelor lui Luca Arbure de a recupera Bodăneştii nu au nici o eficienţă, moşia satului încăpând, încetul cu încetul, în bună parte, pe mâinile călugărilor de la Mănăstirea Secu, iar în celelalte părţi. pe mâinile călugărilor de la Râşca. Satul se ruinează asemeni primului schit, numit Bogoslovul, şi, vreme de vreo trei sute de ani, după 1616, nu mai este un sat al oamenilor bogaţi, care-şi valorifică moştenirea străbună în tihnă şi cu o neasemuită cuminţenie. Cuminţenia aceasta pare, totuşi, să mai stăruie peste vremuri, moştenită atavic din străbunii de demult. Ruperea Bogdăneştilor în două, în ceea ce priveşte ascultarea, nu şi unitatea obştii, se produce în 1616, iulie 26, când suretul de la Radu vodă arată hotarul moşiilor Dumbrăviţa (revendicată în van de Gavril Trotuşanul, ginerele lui Luca Arbure) şi Moviliţa, suret prin care se delimitează, de fapt, proprietatea suceveana a Mănăstirii Secu. Iată hotarnica:

1616: „Hotarul acestor două moşii a mănăstirii Secului (care este Dumbrăviţa), fiind atuncea în stăpânirea mănăstirii Secului şi a Moldoviţei, începând din apa Râşcăi, printre luncuţe şi lac şi din lac într-un ulm, ci s-au făcut bour, fiind un plop cu bour căzut; din ulm, drept peste câmp, într-o moviliţi ce este în poiană, alăture cu hotarul Râşcăi, ce se cheamă Bogoslovul. / Din moviliţă, drept în topliţă, unde se împreună cu hotarul

Moldoviţei, Blăgeştii, care topliţă se cheamă Praştia şi topliţa, în jos, până unde cade drumul ce treci peste Moldova, în iastă parte, unde se împreună cu hotarul Moldoviţei, cu Răciulenii, aflatu-s-au şi bour vechi, într-un plop ce au căzut. Dar s-au pus bour într-un plop, lângă acela; din bour, drept la câmpul de afară, la drumul cel mare, în capul dâlmei, tot alături cu hotarul Răciulenilor, şi tot dâlma, peste câmp, drept la Şomuz şi loveşte gura Erugii, ce este pe din jos de biserica Răciulenilor, în capul Erugii de sus, într-o moviliţă; de acolo, drept peste câmp, spre Spătăreşti, într-altă moviliţă, unde este un loc şi lozia lângă moviliţă; şi dintr-acea moviliţă, în costişa ce este hotarul Răciulenilor, a Moldoviţei; iar dintr-a Moldoviţei hotar, în jos, este hotarul Dumbrăviţa şi cu partea lui Ureche vornic de Răciuleni, care este a mănăstirii Secu; şi aşa se încheie hotarul acestor două mănăstiri". / Faţă de călugării Mănăstirii Raşca, care numeau un vătav sau un arendaş la Bogdăneşti, sătenii (locuind în 42 de case, la 1774) aveau obligaţia să presteze boierescul „toate zilele pontului", să dea dijmă din toate (la păsări, de exemplu, o găină şi doi pui de gospodărie), să lucreze câte 8 prăjini şi jumătate de cartofi pentru călugări, să are câte 20 de prăjini, să facă o curătură de lemne la Târgul Fălticenilor sau la velniţă, să efectueze zilele de meremet la acareturi şi la gardul bisericii şi să plătească câte 11 lei ziua pentru zilele nelucrate[1679]. / Începând cu vremea lui Alexandru şi Bogdan Lăpuşneanu, care refac mănăstirea Râşca şi o înzestrează cu o sută de familii de ţigani şi cu pământul din jurul mănăstirii, obştea bogdăneştilor este, de fapt,

---

1679 Crăciun, Georgeta, *Moldova în vremea Domnitorului Grigore Alexandru Ghica*, p. 182-183

una înrobită, care se împacă destul de greu cu noul statut. Încetul cu încetul, autoritatea călugărilor de la Râşca se extinde nu numai asupra Bogdăneştilor, ci şi asupra satelor cu biserici închinate mănăstirii, inclusiv asupra Boroaiei şi a Moişei, sate care îşi interferează mereu destinul, ca şi la începuturi, cu cel al Bogdăneştilor. Proprietatea obştească asupra dreptului de a folosi pământul încă există, dar Râşca, prin egumen, are un cuvânt greu de spus, deşi a intrat în obşte cu drepturi egale, asemeni oricărui alt răzeş. Egumenul, interesat de prosperitate, încearcă o intensă exploatare a resurselor, subordonându-şi, cu nedisimulată perfidie, proprietatea obştească, pe care o şi extinde prin noi defrişări (curături, lăzuiri), pe care le populează cu „mişăi” (de la „miser”, adică sărac), mişăi care-şi caută un rost prin această parte din ţara Moldovei.

În **1783**, „mişăii” din Moişa, aflaţi în relaţii tensionate cu egumenul Râşcăi, se plâng voievodului Mihail Şuţu „că egumenul nu le dă suficient pământ de hrană, în scopul de a-i face să plece să-şi caute aiurea cât le trebuie”[1680]. Informat la timp, egumenul se prezintă în faţa voievodului şi se jeluieşte împotriva sătenilor care „cu obrăznicie în tăte (i)eu atât fânaţul mănăstirii şi-l ară, şi-l cosăsc, cât şi al nostru, curaturile, care cu multă muncă le-am deschis”.

1796: Mihail Şuţu, pentru că nu-şi prea imagina călugări făcând curături (defrişări), porunceşte o cercetare şi, când se concluzionează că moşiile Saca şi Târzia, aflate între Bogdăneşti şi Boroaia (pe atunci – dovadă că vatra actuală a Boroaiei este ulterioară), pe teritoriul

[1680] Mihordea, V., *Relaţii agrare din secolul al XVIII-lea în Moldova*, p. 184-186

Bogdăneştilor, se cuvin de drept sătenilor din Moişa (satul nenumit „de pe Moisie” de odinioară, dar aparţinând aceleiaşi obşti săteşti a miculeştilor-bogdăneştilor), porunceşte ca ei să se poată muta pe aceste moşii de pe Poiana Sacă, pe care îi „exilase” egumenul. Neavând de ales, egumenul pare să accepte noua strămutare, pe 9 ianuarie 1796, din moment ce se obligă în scris că, „într-un an nici cu dejma, nici cu zilele de lucru nu-i va supăra şi că le va plăti şi banii cifertului viitor a lunii lui Aprilie”[1681]. Schimbarea domnului determină şi schimbarea atitudinii egumenului, care uită de vechea poruncă şi de angajamentul scris şi, în loc să mute 50 de familii de moişeni la Bogdăneşti, le mută la Boroaia. Sătenii se plâng şi noului voievod, iar Alexandru Callimachi obligă pe egumen, prin înscrisul din 5 iulie 1796, să le întoarcă moişenilor „curaturile lor”, cele din Bogdăneşti.

1798: Relaţiile dintre proprietarii de pământuri şi săteni fuseseră reglementate prin Aşezământul din 12 ianuarie 1742. În acelaşi an, înregistrăm, la Bogdăneşti, o primă tensionare între săteni şi vornicul numit de egumen pentru a apăra interesele călugărilor. Fiind numit în funcţie de egumen, nu de obşte, vornicul devine un fel de arendaş al proprietăţii ecleziaste, care-i nedreptăţeşte mereu pe sătenii din rândurile cărora provine. Abuzurile vornicului se repetă an de an, iar nemulţumirile cresc, locuitorii plângându-se autorităţilor administrative peste capul stăpânului, adică al egumenului. Conform „Aşezământului din 12 ianuarie 1742 pentru obligaţiile ţăranilor liberi de pe proprietatea bisericească", era obligatoriu „ca tot omul ce-şi va isprăvi lucrul său să ia răvaş de la mâna

---

[1681] Mihordea, op.cit, p. 185

vornicelului, în care să se arate că au lucrat deplin, şi vornicelul să dea seama la egumen”. Numai că vornicelul satului Bogdăneşti, Ioan Solcan (iată, deci, că Solcanii existau în Bogdăneşti cu mult înainte de ocuparea Bucovinei, confirmând ipoteza aducerii lor de la Solca în vremea lui Bogdan Herman şi infirmând ipoteza „refugiaţilor bucovineni” de după ocuparea Bucovinei, lansată de naţionaliştii de paradă românească), vornicelul Ioan Solcan, deci, exagera în a apăra interesele călugărilor în dauna ţăranilor liberi din rândurile cărora provenea (vorba proverbului care vorbeşte, de fapt, despre un obicei românesc: „Ţiganul, când a ajuns împărat, întâi pe tată-său l-a spânzurat”), aşa că reprezentanţii obştii l-au pârât la isprăvnicie. Ispravnicul de ţinut porunceşte o cercetare, care nu se mai finalizează, pentru că, după amar de vreme, la 22 aprilie 1798, la presiunea călugărilor, ţăranii liberi din Bogdăneşti dădeau zapis la mâna egumenului de la Râşca, recunoscându-şi „greşeala” de a fi reclamat isprăvniciei de Suceava pe vornicul satului, Ioan Solcanu, „pârându-l la cinstitul ispravnic fără de nici un cuvânt de dreptate”, şi se angajau că, în viitor, nu se vor mai „rădica cu răzvrătiri asupra vornicului”[1682]. / În anii în care vornicul Ioan Solcanu încă îşi mai nedreptăţea obştenii, în favoarea proprietarului ecleziast, un alt Solcanu, Vasile, care era dascăl la Bogdăneşti, a înfiinţat o „Şcoală catihetică”, şcoală care, cu un exces de naţionalism, ar putea fi considerată ca însemnând începuturi ale învăţământului la Bogdăneşti. Numai că şcoala aceea nu urmărea emanciparea obştii, ci punerea unui anumit număr de tineri catiheţi la dispoziţia proprietarului

[1682] Mihordea, op. cit., p.79

ecleziast de moşii şi de suflete. / În secolul care urmează, ţăranii liberi din Bogdăneşti, dar şi o parte dintre iobagii mănăstireşti, exploatează eficient vecinătatea cu noua provincie a imperiului cezaro-crăiesc, Bucovina. De altfel, toate satele de graniţă ale Moldovei profită activ de această vecinătate, integrându-se într-un circuit economic redutabil. Lider zonal devin Fălticenii, fostul sat al lui Stan, „satul unde a fost Stan Pântece”, boierul burtos, de la a cărui obezitate vine şi numele localităţii, foltic, fultic însemnând pântecos[1683]. „Pe o parte a moşiei acestui sat şi pe o parte a moşiei satelor vecine, Şoldăneşti şi Tâmpeşti, s-a întemeiat, „pe loc de ţelină", la 28 iunie 1779, o aşezare mai însemnată, cu dugheni şi case de locuit, aşezare ridicată prin hrisovul domnesc din 18 august 1780 la rangul de târg. La început, acest târg s-a numit când Şoldăneşti – numirea cea mai frecventă când Tâmpeşti, când Folticeni, după numele satelor pe a căror moşie se înfiinţase; cu timpul, şi anume de la 1826 înainte, a prevalat ultima denumire”[1684]. Apariţia Fălticenilor se datorează schimbării traseelor drumurilor comerciale de pe teritoriul Moldovei şi dorinţei domnitorului Moldovei de a contracara ofensiva austriacă de acaparare a drumurilor comerciale din zonă. Moldova se păstrează în epicentrul unei activităţi comerciale intense prin negustorii armeni şi evrei din Fălticeni şi prin cei care împânzesc satele din vecinătatea graniţei, în mare majoritate tot evrei şi armeni. / Transformarea satelor de graniţă în verigi comerciale schimbă mentalităţi, creează noi activităţi economice şi pentru săteni. Ţăranii liberi din

---

[1683] Bogdan, I., *Documentele lui Ştefan cel Mare*, I, p.402

[1684] Giurescu, C. C., *Principatele române la începuturile secolului XIX*

Bogdăneşti, profitând de apropierea cu zastavna (vama) de la Cornu Luncii încearcă şi activităţi comerciale, deşi fac faţă tot mai greu împovărătoarelor învoieli silnice cu arendaşul numit de călugării şi egumenul Râşcăi.

1816: Până în 1816, 119 săteni reuşesc să iasă de sub tutela egumenului mănăstirii, constituind bresle meşteşugăreşti şi comerciale, care plătesc dări doar isprăvniciei. În scurtă vreme, adică până în 1828, numărul caselor ajunge la 241, un număr care-i menţine satului statutul deja tradiţional de sat mare şi bogat. Ceilalţi locuitori ai satului trudesc încă pentru veniturile mănăstireşti. Arendaşul pământurilor acestora încheie, cu „grămada satului", o învoială prin care se stabilesc obligaţii reciproce pe o perioadă de 8 ani.

1849: În 1849, când satul are 270 de gospodării, patru pietre de moară şi o piuă de sumane, bogdăneştii (cărora li se zice, impropriu, şi bogdăneşteni) se împotrivesc încercării unui revizor al Departamentului Averilor Bisericeşti de a-i supune silnic la încheierea unor învoieli „cu totul împovărătoare şi, la a lor neplecare la aceiaşi învoială, i-a pârât de tulburări şi nesupuşi datoriei lor". În acelaşi an 1849, egumenul Râşcăi solicita Visteriei izgonirea a 8 locuitori, 4 din Bogdăneşti şi 4 din Boroaia, consideraţi răzvrătitori, care „de ani trecuţi buntuluindu-să asupra posăsorilor s-au buntuluit şi acum"[1685]. Excluderea din sat sau izgonirea ţăranilor răzvrătitori, pe care o încearcă egumenul Râşcăi reprezintă o tradiţie feudală, aplicată în cazul unor „oameni ci sunt oameni răi şi făcători de rele"[1686]. Din punctul de vedere al proprietarului de pământ şi al arendaşului, împotrivirea

---

[1685] Dr. Georgeta Crăciun, op. cit., p.82-83

[1686] P.P. Panaitescu, op. cit., p. 185

faţă de unele învoieli, chiar şi silnice, reprezintă o răzvrătire, deci o faptă rea, comisă de oameni răi.

1850: Ancheta care a urmat, finalizată cu raportul comisiei din 16 februarie 1850, concluzionează că locuitorii din cele două sate, Bogdăneşti şi Boroaia, nu se împotriviseră la efectuarea boierescului legal, ci doar încercării arendaşului de a-i supune silnic la o învoială nedreaptă şi cu adevărat împovărătoare, aceea de a lucra şi pentru rezerva proprietăţii. Conflictul durează până în 1853, când, pe 13 martie, comisia apreciază ca juste plângerile sătenilor din Bogdăneşti şi Boroaia şi propune despăgubirea acestora din averea arendaşului. Alţi ţărani liberi, dar săraci, din Bogdăneşti, sătui de învoielile cu egumenul Râşcăi, cu vornicul sau arendaşul, s-au învoit, încă din 10 mai 1842, cu Neculai Golescu serdar să le dea în folosinţă un suhat, ce-l avea boierul pe Dealul Bolovănosu, cu obligaţia ca sătenii (Ilie Solcan, Neculai Neamţu, Ion Pintilie şi alţii) „să-i are 4 falei de loc, să le prăşească, să culeagă recolta şi s-o pună în coşare şi fiecare locuitor să-i facă câte o zi de coasă, din răsăritul până în apusul soarelui, iar cei ce nu vor putea lucra cele arătate mai sus să dea câte 3 lei pe zi nelucrată”[1687].

1877: Pricinile şi necazurile cotidiene, aceleaşi în fiecare veac, au fost uitate pe durata anilor 1877-1878, când bogdăneştii pleacă să lupte pentru independenţa ţării, în al IV-lea Corp de Armată Român, Regimentul VII de linie. Li se promite împroprietărirea cu pământ şi o nouă lege a învoielilor agricole, aşa că ţăranii care devin ostaşi simt că au pentru ce lupta şi o fac atât de vitejeşte, încât constituie o pildă şi pentru cei care se vor jertfi şi în

---

[1687] Platon, Gh., *Domeniul feudal din Moldova în preajma Revoluţiei de la 1848,* pp. 15, 16

viitor, la fel de vitejeşte, dar şi la fel de inutil. Uricarul lui Codrescu nominalizează, printre cei căzuţi pentru gloria patriei, şi pe **„Pastramă Vasile,** soldat, comuna Bogdăneşti, plasa Suceava, district Suceava, 21 ani, compania 6", erou cu numele înscris şi pe monumentul din Iaşi. În acelaşi război se sacrifică pentru patrie alţi unsprezece bogdăneşti, la fel de tineri şi de încrezători în promisiunile statului: **PASCARU V. CONSTANTIN / BUTNARU GHEORGHE / DIMITRIU CONSTANTIN / GĂINĂ CONSTANTIN / POIANĂ GHEORGHE / RADU P. VASILE / ŞOFRONARU V. CONSTANTIN / GĂLUŞCĂ VASILE / GOLOMEZ E. / MIHĂILĂ C. VASILE / HOLBAN C. ION. /** La vremea aceea, Bogdăneştii, recunoscuţi drept comună prin proiectul de lege din 1862, deveniseră un centru administrativ important, în care îşi avea reşedinţa instituţia subprefectului Plasei Moldova. Ţăranii liberi, purtători ai numelor eroice, cele mai vechi fiind cele de Şofronaru, Solcanu, Porcus şi Hisum sau Hisom, se obişnuiseră deja să ducă „cherestele de vândut pe la târguri" din toată ţara, precum şi mărfuri străine, procurate la „zastavna" din Cornu Luncii: „pălării, curele, pânză de Lipsca, sticlărie, pânză leşească, ahtarlic, blănuri, trăsuri şi altele"[1688].

1878: „Toate autorităţile sunt rugate a lua măsuri ca să pună mână pe tânărul **Marcu Alecu**, din comuna **Bogdăneşti**, plasa Moldova, acest judeţ, înscris pe tabloul de recensământ a recrutaţiei clasei anului curent, la menţionata comună, a dispărut unde nu se ştie, mai înainte de a fi supus reviziunii consiliului de recrutaţie; signalmentele lui sunt: părul negru, ochii căprui, nasul

[1688] Ibidem

potrivit, barba ovală, faţa brună, un semn de arsură la cotul mâinii drepte, sprâncenele negre, fruntea mică şi gura potrivită. / No. 3.156. / 1878 Mai 12”[1689].

1889: „Femeia Domnica lui Vasile Dămian, din comuna Bogdăneşti, judeţul Suceava, care de mai mult timp suferea de aberaţiune mintală, în ziua de 18 Aprilie curent, s-a sinucis prin strangulare în o şură de lângă casă”[1690].

1893: „**Bogdăneşti**. Comună rurală, situată în partea de Sud-Vest a plasei Moldova de Jos, şi spre sud vest şi la o depărtare de 16.000 m de Fălticeni. Se mărgineşte, la Est, cu Fântâna Mare, la Vest cu comuna Mălini şi Pipirig din judeţul Neamţ, la Sud cu comuna Boroaia şi judeţul Neamţ, şi la Nor cu Baia şi Fântâna Mare. Are forma unui dreptunghi, înclinat spre est, începând din culmea Pleşului, până în şesul Moldovei, trei părţi fiind munte şi una câmp. Formată din satele: **Bogdăneşti, Râşca, Jahalea** şi **Slătioara**, cu reşedinţa în satul de la care-şi trage numele. E populată cu 1.102 capi de familii, ce numără 3.758 suflete sau 1.882 băraţi şi 1.876 femei, din care 56 izraeliţi comersanţi. Contribuabili sunt 775. Are 3 biserici, în satele Bogdăneşti, Râşca şi Slătioara, cu 4 preoţi şi 5 cântăreţi, şi o monastire, Râşca, cu 14 călugări; 2 şcoli rurale mixte, frecventate de 96 elevi. Bugetul comunei pe anul 1892-1893 are, la venit, 12.589,73 lei şi, la cheltuieli, 12.446,40 lei, al drumurilor, la venit, 3.642,50 şi, la cheltuieli, 2.460 lei. În toată comuna sunt 310 cai, 1.363 boi, 1.322 vaci, 3.041 oi, 38 capre şi 336 porci. Altitudinea comunei, de la nivelul mării, variază între 360-915

[1689] *Monitorul Oficial*, No. 152, miercuri 12/24 iulie 1878, p. 4098
[1690] *Epoca*, No. 1034, Anul IV, sâmbătă 29 aprilie / 11 mai 1889, p. 2

m. Traversată de pâraiele: Râşca, Râşcuţa. Slătioara, Buftea, Budăcelu, Strâmba, Bogdăneasa, Ţiganca, Bolohănosu, Pârâul Slatinei, Trăstioara, Pârâul Plopului şi Alunişul. Cel mai înalt munte e Pleşu. Moşia e proprietatea Statului, fostă a Mănăstirii Râşca, căreia îi fusese făcută danie de Petru Rareş. Trupul Bogdăneşti, însă, pe timpul lui Nicolae Mavrocordat, era al vistiernicului Nicolae Cantacuzino. Letopiseţul Moldovei ne spune acesta: „Ilie Cantacuzino, neprieten Domnului Ţării nou numit (Nicolae Mavrocordat), din Ţara Leşească, pin ţară, deodată la satul lui, la Bogdăneşti, care sat stă sub munţi, apoi pe Oituz a trecut la Braşov” (*Letop*., II, p. 72). Suprafaţa teritorială a comunei e de 16.810 hectare din care, 13.928 hectare pădure, 1.544,90 hectare loc de cultură, 333 hectare fâneţe şi 267 hectare netrebnic. Arenda anuală a moşiei e de 26.310 lei; iar pădurea de fag se vinde cu 170 lei hectarul. Anul acesta s-au cultivat 2 hectare 86 ari grâu, 456 hectare porumb, 2 hectare 43 ari orz, 171,60 hectare ovăz, 40,5 hectare hrişcă, 13,50 hectare cânepă, 40 ari in, 39,69 hectare cartofi, 8,84 hectare fasole, 1,43 hectare mazăre şi 46,61 hectare trifoi. Locuitorii împroprietăriţi la 1864 sunt 58 fruntaşi, 235 mijlocaşi şi 281 codaşi, stăpânind 1961 fălci. / În toată comuna sunt 6 crâşme şi 5 dughene, 3 mori, cu câte 2 pietre, ale proprietăţii, şi 2 piue ale locuitorilor. Morile aduc venitul de 4.320 lei pe an. / Instalarea celor 2 fierăstraie, cu câte 2 juguri, din cătunul Slătioara, proprietatea dlui David Leib Zarafu , a costat 20.000 lei, întrebuinţându-se în serviciu 50 lucrători. Capitalul de exploatare e de 50.000 lei. Se taie câte 8.700 metri cubi anual, vânzându-se cu câte 28 lei metrul cub pe loc. / Sub poalele muntelui Pleşu se află două fântâni

bogate de slatină, apa cărora, până mai anii trecuţi, o întrebuinţau locuitorii în economia casnica, fiind foarte sărată ; dar, de când cu monopolul sării, Statul interzice această întrebuinţare. Cred că această apă ar fi foarte bună pentru băi. / În munţii comunei se găsesc: cerbi, căpriore, mistreţi, urşi, lupi, vulpi, dihori, bursuci şi iepuri. Dintre paseri: porumbei, găinuşe, ierunci şi, uneori, sitari. În apele pâraielor trăiesc: păstrăvi, sglăvoci, grindele, boiştean, mreană, porcuşori, zvârlugi şi clean; iar în cele trei iazuri: caracudă (caras), lin, ochiană şi puţină ştiucă, în iazul Mănăstirii. / Locuri mai însemnate în comună sunt: / **Mănăstirea Râşca**, urmele unul schit numit Bogoslov; spre nordul satului Bogdăneşti, temelia pe care urma a se zidi un alt schit, pe la 1803, de Arhimandritul Nionel, ajutat de alţi călugări; la **Cruce** şt **Huscărie**. / „Bogdăneşti, Petrileşti şi Bogoslav, într-un hotar, ţinutul Sucevei, ocolul Moldovei, moşie a sfintei Mănăstiri Râşca, închinată sfintei Mitropolii starea I-a. Are sat cu o biserică, 3 preoţi, 3 diaconi, 2 dascăli, 20 nevolnici, 19 vădane, un bejenar hrisovolit, 20 slujbaşi volnici, 2 jidovi; pe lângă moşiile Boroaia, Baia, Orţeşti, Poiana Prisăcii şi altele, cu un număr de 324 locuitori" (Între 1843-1845, *Buciumul Românesc*, anul I, p. 339). / **Bogdăneşti. Sat** pe moşia şi în comuna cu acelaşi nume. Se crede că-şi trage numele de la Bogdan IV Încrucişatul (Lăpuşneanu, deşi numele satului este întrebuinţat în urice cu peste un secol înainte – n. n.), care ar fi fost proprietarul moşiei şi în timpul căruia s-ar fi început satul. Aşezat pe ambele ţărmuri ale pârâului Râşca, numără 438 case, populate cu 546 capi de familii sau 1.904 suflete, din care 955 bărbaţi şi 949 femei; din aceştia, sunt 25 străini (izraeliţi) comersanţi. Are 378

contribuabili. Vatra satului ocupă suprafaţa de 298 fălci şi 26 prăjini. Împroprietăriţi, la 1864, sunt 35 fruntaşi, 46 mijlocaşi şi 104 codaşi, stăpânind 1.136 fălci şi 40 prăjini. Are o biserică de lemn, cu patronul Sfinţii Voievozi, clădită de locuitorii satului, servită de 2 preoţi şi 2 cântăreţi, împroprietărită cu 25 fălci teren de cultură. O şcoală rurală mixtă, înfiinţată de stat, la 1858, cu un învăţător, fiind frecventată de 56 şcolari. Pe la 1865, în satul Bogdăneşti se afla sub prefectura plasei Moldova"[1691].

1899: „Se publică spre cunoştinţa generală că, în ziua de 18 Noiembrie 1899, orele 11 a. m., se va ţine, în localul primăriei comunelor respective de care depinde fiecare din bunurile notate mai jos, licitaţiune publică orală pentru arendarea terenurilor de arătură, de fâneţe şi a golurilor de munte pentru păşune, încorporate pădurilor prin perimetrarea lor, cu ocaziunea vinderii de veci a moşiilor respective: **Bogdăneşti-Râşca**: „391. **Locurile de arătură**, şi anume : Poiana pe Deal la Vărăreni (1 hectar, 7.000 mp), a lui N. G. Butnariu (1 hectar), la ocolul în Suhat (1 hectar), la ocolul nou în Suhat (3.500 mp), faţa Suhatului (7.000 mp) Vasile Curcă (4.000 mp), a lui Gheorghe Boboc (1 hectar), la Adăpători,(5 hectare, 7.200 mp), a lui Damian (1 hectar, 8.000 mp), a lui Barbă-Neagră (7.500 mp), Coada Văcăraşului (1 hectar, 6.000 mp), Gura Băţului (9.000 mp), Cotul Clipa (2.000 mp), Prisosul din capul locului a lui Theodor a lui Eftimie (2.000 mp), idem a lui Grigore a lui Eftimie (4.700 mp), Poiana lui N. a Mariei, lângă monastire (7.500 mp) Prisosul de lângă Moara lui Ion Ştefan (7.500 mp),

---

[1691] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 31-33

dimpreună cu cele de fâneţe, şi anume: poienile denumite la Pustia (2 hectare, 13.600 mp), în ocol la Nastacă (5 hectare, 7.200 mp), a lui Nastacă (2 hectare, 8.600 mp), a lui Grigoraş (4 hectare, 2.000 mp), Ion Larion (1 hectar, 4.300 mp), Ion Ouă (7.000 mp), Gh. Holban (1 hectar, 4.300 mp), C. Gavril Bârgăoanu (1 hectar, 4.300 mp), la Fântâniţa (2 hectare, 1.400 mp), cosită de arendaş (1 hectar, 4.300 mp), Urşiuţului (1 hectar, 4.300 mp), Mitrofan (5 hectare, 7.200 mp), Ion Simion a Nichitei (7.000 mp), lui Gabură (4 hectare, 2.900 mp), Th. Solcanu (2 hectare, 8.600 mp), I. Tomega (4 hectare, 2.900 mp), Mihăileşti (8 hectare, 5.800 mp), a Popei (2 hectare, 8.600 mp), a Bârgăoanului (2 hectare, 8.600 mp), Huşanului (1 hectar, 2.500 mp), Rogojină (1 hectar, 2.500 mp), Berendei (1 hectar, 4.300 mp), Via a Păvăloaie (1 hectar, 2.500 mp), Doroftei (4 hectare, 2.900 mp), Pârâiala (2 hectare, 8.600 mp), Flămândului (8 hectare, 5.800 mp), Popa Petrei (2 hectare, 6.800 mp), Pârlitura lui Ilie Solcan (1 hectar, 1.300 mp), Dealul Slatinei (4 hectare, 2.900 mp), Schitului (2 hectare), Gheolului (1 hectar, 2.000 mp), Fântâna Slatinei (7.500 mp), Plopul (3 hectare, 8.600 mp), Bâtca Oului (2 hectare, 8.600 mp), Gura Pârâului Slatinei (7.500 mp), Gura Moişei (1 hectar, 4.300 mp), Lăzăroaei (1 hectar, 1.000 mp), Tânjală (1 hectar, 1.000 mp), Onofreu (1 hectar, 4.300 mp), Alecului (7.500 mp), Timoftei (2 hectare), Curătura lui I. Ştefan (2.800 mp), Poiana Camcăi (1 hectar), Coada Iazului (5 hectare), Tomei (7.500 mp), Handragel (2 hectare, 8.000 mp), Filip (1 hectar, 5.000 mp), a lacului (1 hectar, 7.000 mp), Cozile de la Hisum (1 hectar, 7.000 mp), Ion Pavăl (7.500 mp), Pârâul lui Ciocan (1 hectar), Hojdei (3.000 mp). Pârâul

lui Ciocan (3 hectare, 2.000 mp), Lunca lui I. V. a Tomei Pavel Porcanu (2 hectare, 2.000 mp), la Ulmi, devale de podul Buftei (1 hectar, 4.300 mp), Lunca Ferestrăului de pe Râşca (6.000 mp), cum şi poienile în care se face parte cosire, parte arătură, şi anume: Runcului (10 hectare), Trestioara (2 hectare, 8.600 mp), Frasinul (4 hectare, 2.900 mp), Rachitna (2 hectare, 8.600 mp), Vatra Râşcuţei (8 hectare, 5.000 mp), Jidanului (2 hectare, 8.000 mp), lui Galomoţ (1 hectar, 1.000 mp), Grigoraş (1 hectar, 1.000 mp), Prisosul dintre Dumbrăvan şi V. Ţidula (7.500 mp), precum şi cu poienile în cart se face arătură, ca în trecut, sau se va cosi fânul, având drept arendaşul, numai în lunile Decembrie, până la 1 Martie, să introducă vite pentru a consuma fânul pe loc, anume: în locurile de la Rusu Râşcăi (25 hectare), Arşiţa Rusului (12 hectare), Brustura (2 hectare), Gruiului (22 hectare), Piciorul Crucii (7 hectare, 2.500 mp), Hîrjala (1 hectar, 4.300 mp), a lui Ion (35 hectare), Litvului cu Pârlea (22 hectare), Pădureţului (14 hectare), Dele-Leu (25 hectare), Arşiţa lui Isac (2.500 mp), Arşiţa Dele-Leu (2 hectare, 8.600 mp), Arşiţa Măgurei (2 hectare, 1.000 mp), Ulmul (22 hectare), Arşiţa Scutarului (8 hectare, 4.000 mp), Arşiţa Crâşmarului (8 hectare, 4.000 mp), Vadurile şi Rojorita (85 hectare), Izvornl Alb (5 hectare, 6.000 mp), Arşiţa Izvorului (2 hectare, 8.600 mp), Popasu (14 hectare, 3.000 mp), Petrosu (14 hectare, 3.000 mp), Runcu Bârnei (5 hectare, 2.900 mp), Ogarului (5 hectare, 2.900 mp), Piciorul Lupului (12 hectare), Trecătoarea Mică (1 hectar, 1.000 mp), Faţa Râşcăi (9 hectare, 9.600 mp), Râşca Mare (5 hectare, 2.000 mp), Mihai Rusu (2 hectare), Lunca Râşcăi (2 hectare), Sebastian (22 hectare, 8.000 mp) ; iar **numai pentru păşune şi coasă**: Lunca

Râşcăi, dintre locuitorii împroprietăriţi în Bogdăneşti şi Râşca (286 hectare), Hăţaşul dintre Râşca şi Bogdăneşti ca 12 hectare, 6.800 mp, din această suprafaţă 1 hectar, 5.000 mp este bun pentru coasă, restul de suhat de vite. Hăţaşul prisosului de la Râşca (2 hectare); în total întindere 916 hectare, 2.460 mp, cuprinse în perimetrul pădurii Statului Bogdăneşti; garanţia provizorie lei 4.000”[1692].

1912: În comuna Bogdăneşti existau, încă din 1912, „una moară cu benzină şi trei cu apă; o bancă populară, „Petru Rareş”. Dar care sunt cele trei mori din 1912? Una era proprietatea lui Toader Năstacă, fiul lui Grigore Năstacă, ce a construit moara la 1890. Pe acelaşi canal de aducţiune a apei, mai în aval, era moara proprietarului V. Rusu, transformată de el din velniţă (construită de Petrache Rusu). A treia moară era proprietatea Popei Bălan (Ioan Grigorescu). Aceeaşi instalaţie de apă purta moara lui Năstacă, o piuă de bătut sumani cu un singur găvan şi lăptoc, amenajată de fiul lui Grigore Năstacă, Toader Năstacă. Piua a funcţionat între 1861 şi 1945. Petrea, fiul lui Toader Năstacă, închide moara definitiv în 1962. Moara fraţilor Rusu a fost închisă în 1966. V. Rusu a mai construit o moară în satul Bogdăneasa, folosind apă din Raşca, care există şi azi.

1914: Într-un raport al primăriei către Prefectură, se specifica „existenţa unei mori cu benzină în comuna Bogdăneşti” (Arhivele Statului Suceava, d. 47/1918, fila 16). Această moară a fost închisă în 1901, cazanul rămânând multă vreme în acel loc”[1693].

[1692] *Monitorul Oficial,* Nr. 172, 2 noiembrie 1899, pp. 5938, 5939

[1693] Lazăr, Grigore, *Monografia geografică a comunei Bogdăneşti, judeţul Suceava,* p. 107

1916-1919: Ţăranii din Bogdăneşti, ademeniţi din nou cu promisiunea împroprietăririi cu pământuri, au plecat să-şi verse sângele pe brazdele dragi ale patriei, care li se şi cuveneau de mult prea multe veacuri, adică de atunci când le-au fost luate prin aservirea obştilor săteşti. Au căzut pentru patrie, în 1916, în 1917, în 1918 şi în 1919 (anul anihilării comandourilor iredentiste), atâţia viteji din Bogdăneşti încât numele lor nici nu prea încap pe placa de marmură a monumentului ridicat în cinstea lor: **POPESCU GRIGORE - sergent / POPESCU GHEORGHE - sergent / OU GH. VASILE - sergent / SOLCANU ION - sergent / DAMIAN NECULAI - sergent / LARION VASILE – sergent / MITOCARU ION - sergent / VACARU GHEORGHE - sergent / HERESCU VASILE – sergent / VACARU SIMION - caporal / BĂLAN GHEORGHE - caporal / CIOTU GHEORGHE - caporal / ŞUFARIU SIMION - caporal / BUHAT THEODOR - caporal / TĂNASĂ CONSTANTIN – caporal / LEŢ GHEORGHE - caporal / FASOLĂ GHEORGHE - caporal / BUCNARU DUMITRU - caporal / ALEXANDRESCU CONSTANTIN – caporal / LUNGU SIMION - soldat / LUNGU TOADER - soldat / GUŞĂTOAIA VASILE - soldat / SCRIPCARU CONSTANTIN - soldat / ŞOFRONARU VASILE - soldat / FASOLĂ ION - soldat / CHIRAP VASILE - soldat / VACARU VASILE - soldat / POPESCU GRIGORE - soldat / LARION GRIGORE – soldat / NECHITA NECULAI - soldat / SOPON CONSTANTIN - soldat / POPOVICI NECULAI - soldat / BÎRLIBA THEODOR - soldat / MOŞNEAGU TOADER - soldat / HISOM V. NICĂ - soldat /**

GRIGORAŞ SIMION - soldat / TUFĂ VASILE - soldat / NASTEA CONSTANTIN – soldat / DIACONIŢA THEODOR – soldat / GABUR ION - soldat / DIMITRIU CONSTANTIN - soldat / OU CONSTANTIN - soldat / LAZĂR VASILE - soldat / GRIMEASA VASILE - soldat / NICA GHEORGHE - soldat / ANICĂI PETRU - soldat / DĂNILĂ VASILE - soldat / DOROFTEI NECULAI - soldat / VACARU CONSTANTIN – soldat / OU THEODOR - soldat / LAZĂR GHEORGHE - soldat / DRILEA ION - soldat / RUSU SIMION - soldat / STRUGARIU NECULAI - soldat / CHIRILĂ NECULAI - soldat / SOLCANU BOGDAN - soldat / LUNGU THEODOR - soldat / GĂINA PÉTREA - soldat / CRISTINA ION – soldat / SOPON TOADER - soldat / CHIRILĂ COSTICĂ - soldat / SOPON NECULAI - soldat / TOMEGEA VASILE - soldat / TĂNĂSOAIA GRIGORE - soldat / MITOCARU GHEORGHE - soldat / TOMEGEA COSTICĂ - soldat / CIOTU VASILE – soldat / VACARU GRIGORE - soldat / AGAFIŢEI ION – soldat / NICHITA GHEORGHE - soldat / BĂIŞIŢA CONSTANTIN - soldat / NICUŢĂ ION – soldat / MOŞNEGUŢU GHEORGHE - soldat/ BOROIANU COSTICĂ - soldat / UNGUREANU GHEORGHE - soldat / DOROFTEI COSTICĂ - soldat / OU NECULAI – soldat / COJOCARU PETREA - soldat / PAVĂL GHEORGHE - soldat / SOPON GHEORGHE - soldat / GULIAN GHEORGHE - soldat/ POHAŢĂ NECULAI - soldat / TUDOSIE GHEORGHE - soldat / RUSU GHEORGHE - soldat / POHAŢĂ VASILE - soldat / JAPAILĂ VASILE – soldat / FASOLĂ COSTICĂ -

soldat / CHIRAP TOADER - soldat / VASILOAIA ION – soldat / URSU VASILE - soldat / MILON CRISTEA - soldat / MUNTEANU ION - soldat / MITOCARU ION – soldat. / Ultimele două nume n-au mai încăput în înghesuiala de nume de pe placa de marmură a *Monumentului Eroilor*, un monument ridicat târziu, abia în anul 1999, la iniţiativa profesorului-primar **Corneliu Solcanu**, executat fiind de **Gheorghe Andrieş.**

1918: O parte dintre bogdăneştii care au supravieţuit Războiului Reîntregirii Neamului, adică răniţii şi bolnavii, s-au întors în sat, la începutul lunii iunie a anului 1918. Păşeau greoi, sleiţi de trudă şi de răni, dar fericiţi că şi pe sângele lor şi pe sângele celor jertfiţi şi nemuriţi pentru gloria patriei se va clădi, pe parcursul aceluiaşi an, România Mare. Ajunşi acasă, eroii Marelui Război pentru Reîntregirea Neamului au împietrit de uimire, constatând că vetrele lor au fost deja pustiite prin abuzurile autorităţilor comunale. / Pe 10 iunie 1918, „ţăranii demobilizaţi erau revoltaţi împotriva autorităţilor locale, care folosiseră prilejul războiului pentru a se îmbogăţi cu preţul spoliaţiunilor şi jefuirii familiilor rămase acasă. În perioada 10-20 iunie, ţăranii din comuna Bogdăneşti, judeţul Suceava, au atacat şi bătut notarul şi primarul... / La 26 iunie 1918, ministrul de interne telefona prefectului de Suceava că era informat că în judeţul său existau numeroase cazuri de nemulţumiri şi răzvrătiri împotriva autorităţilor locale. Ţăranii din Bogdăneşti şi Boroaia, acolo unde avusese loc răscoala amintită, şi Târzia, se arăta într-o notă informativă, „sunt agitaţi contra notarilor că au comis abuzuri în timpul campaniei faţă de familiile rămase la vetre, contra preceptorilor că nu au plătit ajutoarele cuve-

nite”[1694]. / „În vechea Românie, încă din perioada neutralităţii, asupra ţărănimii a început să apese povara concentrărilor, a achiziţiilor de produse agricole, animale, căruţe. La efectuarea rechiziţiilor, autorităţile comunale favorizau pe moşieri. Pentru a le eluda, unii moşieri şi arendaşi şi-au vândut vitele chiar prin contrabandă, contând pe faptul că, la nevoie, cu sprijinul statului, vor putea folosi vitele de muncă lăsate ţăranilor. în timp ce zeci de mii de ţărani erau concentraţi, moşierii şi arendaşii erau lăsaţi în concediu agricol”[1695]. Moşierul Bogdăneştilor se numea Cantacuzino-Paşcanu (administratorul moşiilor Mănăstirii Slatina), moşia lui revenind, mai târziu, lui Tache Slăvescu. În vremea asta, Brătenii îşi lucrau moşiile cu jumătate din efectivele Regimentului de obuziere grele, cum scria ziarul „Adevărul”, în numărul său din 19 iunie 1915. Ţăranii, mobilizaţi sau nu, vedeau torul şi, în semn de nemulţumire, au refuzat să mai lucreze pentru moşieri şi arendaşi, începând cu anii războiului. Apoi, după război, au tot sperat într-o lege urgentă, promisă de altfel de Rege, care să repare nedreptăţile şi să reîmproprietărească pe cei care au luptat pentru ţară. / În loc de lege, au dat cu ochii, după demobilizare, de nedreptăţi şi mai mari. După ce şi-au bătut şi izgonit autorităţile comunale (10-20 iunie 1918), fiind gata să moară şi pentru viitorul lor, din moment ce nu ezitaseră să moară pentru patrie, bogdăneştii par să se fi potolit. Dar, după alte zece zile, „o mişcare şi mai puternică a ţărănimii împotriva obligativităţii muncii agricole a fost răscoala din comuna Boroaia. / La 30 iunie

---

[1694] Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, *Relaţii agrare şi mişcări ţărăneşti în România / 1908-1921*, p. 235

[1695] Institutul „Nicolae Iorga”, op. cit., p. 188

1918, ţăranii din această comună au fost înştiinţaţi de formarea unui comitet pentru aplicarea legii muncii agricole. Ca şi în 1907, un ţăran a străbătut călare uliţa comunei, chemând sătenii să se opună aplicării acesteia şi să treacă la desfiinţarea comitetului. / Peste 300 de ţărani s-au adunat în faţa primăriei, spunând că „nu mai primesc acea lege, preferă chiar moartea şi oricine din autorităţi va îndrăzni să-i scoată la muncă vor fi omorâţi”... În raportul şefului secţiei de jandarmi se arată că ţăranii adresau „cuvinte revoltătoare şi ameninţătoare contra tuturor funcţionarilor, autorităţilor şi chiar a Majestăţii Sale Regelui, care, în loc să puie în aplicare legea împroprietăririi, după cum li se spunea pe front, a pus asupra lor legea muncii obligatorii”... / Ţăranii din Boroaia au bătut şi au alungat pe reprezentanţii autorităţilor locale (primarul, notarul şi chiar pe preot), iar jandarmii au fost dezarmaţi şi alungaţi... Luând imediat măsuri, autorităţile au trimis un detaşament de jandarmi care a repus în funcţie pe jandarmi şi pe celelalte autorităţi”[1696]. / Apoi, împotriva bogdăneştilor şi boroienilor care au luptat pentru Reîntregirea Neamului, care nu s-au temut să moară pentru ţară şi, cu atât mai puţin, pentru viitorul lor şi al familiilor lor, a fost deschisă o anchetă penală, dosarul fiind închis şi clasat înainte de a sc face vreo cercetare. Este de presupus ca, pe lângă teama autorităţilor de a-1 supăra pe Mareşalul Averescu, ajuns la guvernare, administratorii locali s-au sfiit să-i poarte prin tribunale pe ţăranii din Bogdăneşti şi Boroaia care, pe parcursul aceleiaşi luni a demobilizării (iunie 1918), n-au mai putut rezista în faţa neruşinatei nedreptăţi făptuite de cei care, rămânând acasă, în

[1696] Institutul „Nicolae Iorga”, op. cit., pp. 230-235

„concedii agricole”, s-au îmbogăţit pe seama luptătorilor pentru gloria ţării, urmând să se înfrupte şi din gloria aceea, ca patrioţi care, deşi martirizează şi jefuiesc pe eroi şi pe familiile lor, nu ratează prilejul de a construi monumente în cimitirele satelor, monumentele însemnând, în fond şi cel mai adesea, expresii ale demagogiei celor care, întotdeauna şi peste tot în lume, se substituie statelor.

1922: „No. 4184. Procesul-verbal din 1 septembrie 1922. Comisiunea, în majoritate, dispune: / Declară expropriată suprafaţa de 59 ha 9.200 m. p., lângă pârâul Batu, pădure, proprietatea satului **Bogdăneşti-Râşca**; care va servi de islaz satului Râşca, şi suprafaţa de 12 ha 200 m. p. pădure, proprietatea satului Bogdăneşti-Râşca, lângă delimitarea locuitorilor, care va servi de islaz pentru satul Buda. Propune a se expropria 130 ha pădure, proprietatea Statului, în continuarea porţiunilor declarate expropriate mai sus, iar restul de 239 ha, necesar satului Bogdăneşti, propunem a se expropria din pădurea Statului „Coasta-Buzei”, începând din moşia Baia şi delimitarea sătenilor din Râşca, până la completare… Domnii Gheorghe Teodorescu, delegatul Casei Pădurilor, şi Alex. Cantacuzino-Paşcanu, delegatul supleant al proprietarilor, au făcut opinii separate”. „**No. 4189. Procesul-verbal încheiat astăzi, 26 septembrie 1922**. Comisiunea, în unanimitate, dispune: Declară expropriată suprafaţa pe 120 ha pădure, proprietatea Statului, pe terenul comunei **Boroaia** şi **Bogdăneşti**, formată din următoarele porţiuni: 89 ha, formând un triunghi, megieşit, pe două părţi, cu locuitorii din Boroaia şi Bogdăneşti, şi la Vest cu o linie dreaptă, ce desparte, de pădurea Statului „Bogdăneşti”, începând de la movila

„Zăvoare”, până în pârâul Sârbului, în care se află mai multe poieni, însumând o suprafaţă totală de aproximativ 18 ha. 40 ha, între părţile Frăsiniş şi Săcuţa şi restul pădurii Statului „Boroaia”, în care se află mai multe poieni, însumând o suprafaţă totală de aproximativ 16 ha. Aceste porţiuni se atribuie comunei Moroaia, pentru satul Moişa. Propune a se expropria suprafaţa de 435 ha pădure, proprietatea Statului, de pe teritoriul comunei Boroaia, cuprinsă între delimitările locuitorilor din comuna Boroaia, pe trei părţi, iar pe cealaltă parte, despărţindu-se, printr-o linie convenţională, de restul pădurii Statului, pentru a se satisface nevoia de islaz a satului Boroaia, din comuna Boroaia”. **No. 4191. Procesul-verbal încheiat în ziua de 28 septembrie 1922**. Comisiunea, în unanimitate, dispune: Rezervă, pe seama Statului, poienile din pădurea Statului Boroaia şi Bogdăneşti, găsind că nu e loc a se mai proceda la exproprierea lor”[1697].

1941-1945: În anii grei ai războiului, Bogdăneştii îşi sporesc dureros de lung răbojul victimelor, răbojul câştigătorilor care nu iau, niciodată, nimic. Ţăranii cad pe fronturi îndepărtate, cad răpuşi de obuze chiar sub dărâmăturile caselor lor, atunci când linia frontului se stabileşte, vremelnic, pe un aliniament marcat şi de satele Bogdăneşti şi Baia. / La Baia, un fost argat care îşi cumpărase, înainte de război, o sfoară de pământ, visând sa-şi ridice acolo casa pe care n-a avut-o niciodată, moare apărând de unul singur de sovietici sfoara aceea de pământ, care nu mai era a ţării proaspăt aliată cu ruşii, ci doar a lui şi, deci, era doar de datoria lui să o apere. / La Bogdăneşti, o femeie, Ştefana Vacaru, şi copiii ei sunt

[1697] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, pp. 2623-2627

zdrobiţi de un obuz, iar numele ei este săpat printre cele ale eroilor, pe drept, pentru că eroism înseamnă să rămâi pe brazda străbunilor chiar şi în clipele primejdioase ale răfuielilor armate dintre state. Lung, cumplit de lung este şi acest al treilea răboj bogdănesc al eroismului: **ACATRINEI T. ŞTEFAN / ACATRTNEI P. CONSTANTIN / ALEXANDRESCU GHEORGHE / ANDRIOAIA GHEORGHE / APOPI GRIGORE / APOPI CONSTANTIN / APOPI VASILE / AGAFIŢEI M. CONSTANTIN / AGAFIŢEI M. ION / ANDREŞOAIA TOADER / AIOANI G. ION / AIOANI V. MIHAI / AIOANI PETREA / AIOANI G. ION / ATĂNĂSOAIE PETREA / APETRI VASILE / APOPI GHEORGHE / ALEXIU DUMITRU / AIRINII MIHAI / BĂIŞIŢA GHEORGHE / BĂLAN N. GHEORGHE/ BÎRLIBA VASILE / BÎRLIBA GHEORGHE / BÎRLIBA V. TOADER / BÎRLIBA N. ŞTEFAN / BÎRLIBA V. NECULAI / BÎRLIBA G. CONSTANTIN / BĂIEŞU GRIGORE / BACIU NECULAI / BRONZICI ION / BROSCHI ION / BOROIANU GHEORGHE / BORDEIANU GHEORGHE / BONTU ION / BUHAT TOADER / CARP ION / CHIRAP GHEORGHE / CHIRILĂ NECULAI / CHIRILĂ VASILE / CHIRILĂ MIHAI / CHIRILĂ TOADER / CHELBAN CONSTANTIN / CIOTU GHEORGHE / COJOCARU VASILE / COJOCARU TOADER / COJOCARU VASILE / COTAIBĂ GHEORGHE / CUTINCU GHEORGHE / CHIRAP ION / CIOTU GRIGORE / CIOTU NECULAI / COTAIBĂ VASILE / COTIN ION / COTU PETREA / CHIRAP GHEORGHE / CUCO§ CONSTANTIN / CRÂ§MARU V. GHEORGHE /**

DAMIAN NECULAI / DAMIAN SIMION / DAMIAN C. CONSTANTIN / DAMIAN P. CONSTANTIN / DAMIAN GHEORGHE / DAMIAN GRIGORE / DĂNILĂ VASILE / DĂNILĂ GHEORGHE / DĂNILUŢ ION / DOROFTEI ION / DOCHIA ION / DRILEA GHEORGHE / DRILEA ION / DOCHIA NECULAI / DOROFTEI NECULAI / DUMITRIU PETREA / DUMITRIU CONSTANTIN / DUMI-TRAŞCU NECULAI / FASOLĂ CONSTAN-TIN / FASOLĂ GHEORGHE / FASOLĂ PETREA / GUŞETOAIA VASILE / GRIGORAŞ ION / HOLBAN VASILE / HOLBAN GHEORGHE / HOLBAN NECULAI / HOLBAN CONSTANTIN / IRIMEASA DUMITRU / JECHEL ION / JITARU VASILE / LARION VASILE / LAZĂR GHEORGHE / LAZĂR VASILE / LAZĂR MIHAI / LEŢ CONSTANTIN / LEŢ ION / LEŢI MIHAI / LEŢI NECULAI / CRISTINA ION / LUNGU ION / LUNGU SIMION / LUNGU TOADER / LUNGU NECULAI / LUNGU PETREA / LEONTE DUMI-TRU / MATEI GHEORGHE / MATEI ALEXANDRU / MITOCARU CONSTANTIN / MITOCARU ION / MITOCARU GHEORGHE / MOLDOVEANU GHEORGHE/ MOROŞANU NECULAI / MOROŞANU GHEORGHE / MORO-ŞANU VASILE / MOŞNEAGU NECULAI / MOŞNEAGU TOADER / MOŞNEGUŢU NECULAI / MUSTEA COSTICĂ / MUNTEAN HARALAMBIE / MUNTEAN MIHAI / NASTACA TOADER / NASTACA VASILE / NASTACA PETRU / NECHITA TOADER / NECHITA T. ION / NICA VASILE / NICA GHEORGHE / NICA CONSTAN-

TIN / OLARU VASILE / OPROAIA VASILE / OPROAIA N. VASILE / OU TOADER / PAVEL MIHAI / PAVEL PETREA / PAVEL ALEXANDRU / PASCARU TOADER / PASCARU DUMITRU / PASCARU PETREA / PASCARU GHEORGHE / PĂDURARU GHEORGHE / PORCOŞOAIA MIHAI / POPESCU GHEORGHE / POPESCU GRIGORE / POHAŢĂ COSTICĂ / POHAŢĂ NECULAI / POPOVICI NECULAI / PETIANU NECULAI / PURCARU DUMITRU / RUSU PETREA / RUSU VASILE / ROGOJINĂ VASILE / SOPON VASILE / SOPON NECULAI / SOPON ILARION / SOPON CONSTANTIN / SOPON ION / SCRIPCARU GHEORGHE / SCRIPCARU GRIGORE / SOLCANU ION / SOLCANU GHEORGHE / SOLCANU PETREA / SOLCANU DUMITRU / SOLCANU VASILE / SOLCANU CONSTANTIN / SOLCANU MIHAI / SOLCANU TOADER / SOLCANU VASILE / SOLCANU COSTICĂ / STEGĂRIŢA COSTICĂ / STRUGARU NECULAI / STRUGARU GHEORGHE / ŞTEFANA VACARU şi cu fiii / STRUJAN GHEORGHE / ŞOFRONARU COSTICĂ / ŞOFRONARU VASILE / ŞOFRONARU CONSTANTIN / TĂNĂSOAIA GHEORGHE / TĂNĂSOAIA GHEORGHE / TĂNĂSOAIA TOADER / TOMEGEA CONSTANTIN / TUDOSĂ GHEORGHE / TUDOSĂ ION / TUDOSĂ GHEORGHE / TURCU CONSTANTIN / URSU PETREA / VACARU N.VASILE / VACARU G. VASELE / VACARU GHEORGHE / VĂRĂREANU PETREA / VĂRĂREANU NECULAI. / Dincolo de eroismul de acest gen, deja clasic şi care merită recunoştinţa urmaşilor şi veşnica pomenire a

numelor eroilor, chiar dacă sacrificiul suprem, de-a lungul vremilor, nu a adus recunoştinţă din partea statului, există şi un altfel de eroism, unul paşnic, unul ziditor, adică eroismul dascălilor săteşti. La Bogdăneşti, prin voia obştii contemporane, dascălului rural i-a fost închinat un monument, denumit **„Monumentul învăţătorului".**

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1698], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Pungă Viorica**, de la Bogdăneşti Nr. 2, la Bogata; **Solcan Eleonora**, de la Bogdăneşti Nr. 2, la Bogdăneşti Nr. 1; **Manoliu Constantin**, de la Boroaia Nr. 1, la Bogdăneşti Nr. 2; **Huşeanu Iulia**, de la Liteni fete, la Bogdăneşti Nr. 2”.

1947: „Deciziunea Nr. 46.035 din 4 Septemvrie 1947, se autoriză Parohia Bogdăneşti II din comuna Bogdăneşti, jud. Baia, să organizeze o colectă publică în jud. Baia, pentru strângerea sumei de lei 15.000, în bani şi în natură, prin liste de subscripţie şi chitanţiere, sumă necesară terminării bisericii. Termenul acestei autorizaţii este de o lună de la data publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*. Termenul înăuntrul căruia se vor putea întrebuinţa banii şi bunurile colectate este de 6 luni de zile. **Preotul Ion Alexandrescu** şi comitetul parohial vor fi responsabili de administrarea şi gestiunea banilor colectaţi”[1699].

[1698] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[1699] *Monitorul Oficial*, Nr. 256, 5 noiembrie 1947, p. 9855

1998: MONUMENTUL ÎNVĂŢĂTORULUI: Gândit de regretata **Ioana Nistor** şi ridicat prin contribuţii obşteşti, monumentul marca, în 1998, 140 de ani de învăţământ la Bogdăneşti, prima şcoală, cea veche, funcţionând, din 1858, în clădirea care, astăzi ca şi atunci, adăposteşte instituţia primăriei. / Numele dascălilor, iniţiatori în demnitate şi viitorime, sunt trecute pe placa de marmură în ordinea sosirii lor la catedră. Avem de-a face, care va să zică, şi cu o adevărată dinastie a luminii, adesea continuată, calc de două-trei generaţii, de aceleaşi neamuri. / Primarul actual al Bogdăneştilor, profesorul de istorie-geografie **Corneliu Solcanu**, reprezintă o istorie vie a localităţii, iar pasiunea aceasta afectuoasă pentru trecutul obştii din care provine pare să se fi transformat în apa vie care aduce, lăuntric şi pe dinafară, numai tinereţe fără de bătrâneţe. // Primii dascăli ai şcolii celei vechi au fost **Ion Florescu** (1858) şi **Constantin Nedelescu** (1859-1861). Următorul, adică **Neculai Cârlănescu,** a fost primul învăţător şi director al şcolii (1861-1894), care s-a stabilit pentru totdeauna la Bogdăneşti, munca lui la catedră fiind preluată, mai târziu, de nepotul său, **Gheorghe Cârlănescu,** fiul preotului **Mihai Cârlănescu,** de soţia acestuia, **Lucreţia Cârlănescu** şi de ginerele său, **Vasile Hudiţă** (director al şcolii în perioada 1894-1933), tatăl politicianului interbelic şi al învăţătorului **Gheorghe Hudiţă** (director al şcolii, între anii 1933-1944) şi bunicul istoricului de mai târziu **Ion Hudiţă. //** Alt dascăl, **Vasile Alexandrescu** (director al Şcolii nr. 2, între anii 1921-1934), a urmat bunul obicei al stabilirii definitive în comună, predând ştafeta fiilor săi, **Alexandru Alexandrescu** (director al Şcolii nr. 3, în perioada 1963-1978), soţul profesoarei de istorie **Ioana Alexandrescu,**

cei doi profesori fiind părinţii profesorului de istoric **Liviu Alexandrescu. / Constantin Alexandrescu,** dascăl cu simpatii pentru partidele istorice, avea să sfârşească, după calvarul detenţiei politice la Gherla, în colonia de muncă de la Bicaz. // Un alt caz de încredinţare a catedrei către urmaşi a fost cel al învăţătoarei **Elena Teodoru,** care a fost urmată la catedră de fiica sa, **Măria Sucoverschi. //** Primii copii de ţăran din Bogdăneşti care ajung, la rândul lor, învăţători şi luminători au fost soţii **Ion** şi **Eleonora Solcanu,** părinţii primarului mereu reales de obşte şi profesor de istorie-geografic **Corneliu Solcanu,** director de şcoală între anii '70-'80, şi socrii profesoarei de română **Dorina Solcanu. /** Din acelaşi neam străvechi al Solcanilor descind şi soţii **Elena** (biologie) şi **Mihai** (română) **Solcanu,** cumnata şi, respectiv, fratele fostului senator PSD şi profesor universitar **Ioan Solcanu,** şi profesorul de matematici **Vasile Solcanu. /** Un alt localnic, **Constantin Holban,** s-a căsătorit cu învăţătoarea **Măria Holban** din Giuleşti, punând temelia altei „dinastii" de cadre didactice, fiul şi nora lor, **Gheorghe** şi **Măria Holban,** fiind şi iniţiatorii construirii monumentului dedicat iluminatorilor de neam. // Din Boroaia, satul rival cu Bogdăneştii doar în cele bune, au sosit dascălii **Constantin Arsintescu,** fratele viitorului inspector şcolar al judeţului Suceava, **Gheorghe Arsintescu,** unchii învăţătorului din Bogdăneşti **Neculai Monoranu,** apoi **Vasile Bîrzu, Magdalena Pintilie, Elena Afîlipoae** (viitor director de şcoală), profesorul de matematici **Neculai Penescu,** soţul învăţătoarei **Valeria Penescu,** şi **Ruxanda,** soţia învăţătorului **Vasile Ursuţu** de la Şcoala nr. 3 Plopi, aproape de Baia. Alţi doi dascăli, soţii **Gheorghe** şi **Teodora Roşianu,** au

venit tocmai din Oltenia pentru a profesa la Şcoala nr. 2 Bogdăneşti, „peste apă”, iar profesorul de limba rusă **Ioan Bălan,** soţul profesoarei de limba română; **Ana Bălan,** a venit tocmai din Basarabia. Din vecinătate, adică din Praxia, A venit profesorul de matematici **Virgil Teodosiu,** urmaşul unui neam de gospodari cu renume. / Profesorul de română **Ioan Maftei,** devenit celebru şi datorită postului „Radio Iaşi”, soţii **Toader** (matematică) şi **Alexandrina** (învăţătoare) **Alexiu, Maria Serba** (născută Irimeasa, soţia cunoscutului doctor **Serba** din Fălticeni), directorul Şcolii nr. 3 Plopi, învăţătorii **Mihai** şi **Ana Moşneagu,** profesoara de desen **Maria Chirilă,** trăitoare la Tg. Ocna, localnica **Maria Roman,** profesoara de română **Aurica Loghinoaia,** învăţătorul **Dumitru Rotaru, Angela Rotaru,** învăţătoarea **Elena Apopei** (sora regretatei artiste Ioana Nistor), soţii **Gabriel** (sport) şi **Mărioara** (biologie, director de şcoală) **Beraru** (o poetesă delicată, rafinată, pasăre piezişă între firul ierbii şi tălpile îngerilor, căreia i-am scris prefaţa la vreo trei plachete de versuri), educatoarea **Rodica Nica,** învăţătoarea **Rodica Podoleanu** (verişoara profesoarei de matematici din Suceava, originară din Bogdăneşti, **Ileana Paranici,** născută Păvăloaia) reprezintă doar câteva repere ale eroismului cinstit de monumentul gândit şi creat de regretata şi inegalabila **Ioana Nistor. //** Pe acelaşi răboj al eroismului civic sunt înscrise şi numele celorlalţi dascăli de astăzi ai şcolilor din Bogdăneşti: **Cezarina Avădanei, Vlad** şi **Ghizela** (originară din Şuncuiuş) **Ştirbăţ, Gheorghe Apostol, Antonie Covaliu, Maria Covaliu, Elena Ursu, Maria Ursuţu, Paulina Holban, Maria** şi **Neculai Leţ, Maria Veleşcă, Georgeta Holban, Niculina Dumitriu, Marius, Aurel**

Chirilă, Elena Mandachi, Cristina Popovici, Mihaela Ţehichi şi **Irina Loghinoaia.** Şi, bineînţeles, numelor acestora li se vor adăuga altele, pentru că nobleţea existenţei umane nobleţe determină. / În anul 2003, profesoara **Măria Holban** şi preotul **Florentin Loghinoaia** au publicat lucrarea monografică „*Bogdăneşti / Tărie ortodoxă şi învăţământ românesc*” (Editura Fundaţiei creştine filantropice „Bogdan întemeietorul”), o carte remarcabilă, din care voi prelua câteva paragrafe şi din respect pentru acurateţea informaţiei. // În 1858, şcoala funcţiona în localul primăriei, „iar Mănăstirea Râşca, care ţinea în arendă moşia Bogdăneşti, se obliga a construi un local nou... / La 31 martie 1859, Teodor Râşcanu, fratele lui Iosif Râşcanu, egumenul Mănăstirii Râşca, se învoieşte cu Ion Mişălescu să facă „un local de şcoală în Bogdăneştii Râşcăi” cu 90 galbeni şi 5 merţe păpuşoi” (Gh. Ghibănescu, Surete şi izvoade, vol. X dac. CCLXIII, pag. 495)… / Primul învăţător al şcolii din Bogdăneşti a fost Ion Florescu (pentru câteva luni, în 1858). A urmat, apoi, C. Nedelcu, între anii 1859-1861. Apoi, timp de 32 ani (1861-1893), a slujit şcoala din Bogdăneşti, cu dăruire şi pasiune, Nicolae Cârlănescu... / De la 1893, până la 1894, a funcţionat ca suplinitor preotul Gheorghe Zăhărescu. / De la 1 septembrie 1894 şi până la 1933, peste 39 de ani, a funcţionat ca învăţător Vasile Hudiţă, absolvent al Şcolii Normale din Iaşi, institutor pe loc din 1913, gradul I din 1929. // Şcoala a funcţionat cu un singur post pentru întreaga comună şi satele din comuna Râşca până la 1899, când s-a înfiinţat şcoala din Râşca. La 1 septembrie 1904, s-a înfiinţat postul al II-lea, fiind numit suplinitor V. Alexandrescu. La 1 septembrie 1905, în postul al II-lea a fost numită

domnişoara Olimpia Zăhărescu, ca ajutoare învăţătoare. La 1 septembrie 1906, a fost numită domnişoara Lucreţia Bălan, care a funcţionat în postul al II-lea până la 1907, când a fost transferată la Ruginoasa, iar în postul al II-lea a fost numit Minai Lupescu (celebrul folclorist, care se transferase de la Broşteni – n.n.), detaşat, apoi, la Orfelinatul Agricol Zorleni-Tutova. Postul lui Mihai Lupescu a fost suplinit de: V. Alexandrescu, Elena Teodoru şi Gheorghe Hudiţă, până la 1921, când a ieşit la pensie. / Pe 1 septembrie 1918 (când Bogdăneştii deja aparţineau Bucovinei, în urma Păcii de la Bucureşti, Bucovina primind „compensaţie de război" de la România un vast teritoriu, care începea la Ceahlău şi se încheia la Fălticeni, plus ţinutul Herţei – n.n.), se înfiinţează postul al III-lea, fiind numit ca suplinitor V. Alexandrescu. Pe 1 septembrie 1920, se înfiinţează şi al IV-lea post, fiind numită ca învăţătoare provizorie Aspazia Rafailă, care a funcţionat până la 1 septembrie 1921. De la 1 septembrie 1921, au funcţionat următorii patru învăţători: V. Hudiţă, Gh.V. Hudiţă, Elena Teodoru, învăţător suplinitor, Ruxandra Albu, învăţător provizor. / La 1 septembrie 1926, se înfiinţează al V-lea post şi e numită doamna Elena Teodoru, cu titlu provizor. În 1933, şcoala funcţionează tot cu 5 posturi, după cum reiese din documente" (op. cit., pp. 20-22). // În Bogdăneşti, în afară de cele trei Doamne, la care eu ţin foarte mult, Ioana Nistor, Ileana Paranici şi Geta Apopei, au văzut lumina zilei şi îngerul meu păzitor, Gheorghe David, şi actorul Stelian Nistor, şi omul om Petrea Fasolă, şi regretatul gazetar Sava Bejenariu, printre personalităţile care şi-au legat numele de acest sat numărându-se legendarul Spiru Haret, Ion Hudiţă, Mioara Beraru, Gheorghe Lazăr, Maria

Holban, Florin şi Gheorghe Loghinoaia, Vasile Solcanu, Ionel Preotu, Costică Arteni, Vasile Pohoaţă, Petru Atănăsoaie, oamenii de afaceri Adrian Dragoş şi Sorin Pavăl – creatorii „republicii economice” DEDEMAN, Nicolae Chirap, Cezar Axinte şi Mihai Alexandrescu.

BOGDĂNEŞTI

(pe Crasnaleuca, comuna Coţuşca, Botoşani).

1444, mai 4: Întărit de Ştefan şi Alexandru voievozi popii Ioan, care primeşte uric pentru satele „pe a sa dreaptă ocină şi moşie, pe Crasnaleuca, pe nume **Bogdăneşti**, şi altă selişte, unde a şezut Gavril vătămanul, şi altă selişte pe pârâul a Trei Stejari, la fântână, unde a şezut Ştefan Foali, şi altă selişte, pe nume Şerbăneşti (comuna Zvoriştea, Suceava), amândouă părţile, tot pe Crasnaleuca… Iar hotarul acelor selişti, pe unde au umblat din veac, precum vor fi umblat hotarul cel bătrân, şi având cărţi de întăritură de la neamul nostru, de la Alexandru vodă, şi mărturii vechi de la megieşi cu zapise de cumpărătură”[1700].

[1700] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 247, pp. 350, 351

BOGDĂNEŞTI

(Săcătura pe Valea Iepei, azi Bogdăneşti,
comuna Scorţeni, Bacău).

1481, martie 31: Întărit de Ştefan voievod lui Toma, fiul lui Majar şi al Duşcăi, fata lui Toder Dobriţaş, şi Petre, şi Coste, iarăşi feciori ai Duşcăi, ce i-a avut Duşca cu un alt bărbat, care primesc uric pentru „ocina mamei lor Duşca, satul numit Româneşti, şi jumătate de sat din Măzărăiţi, şi jumătate din Poiana Călugăriţei. Şi iarăşi le-am dat lor şi le-am întărit lor satul anume Costeştii, şi **Săcătura**, pe Valea Iepei, ce au fost acele ocini ale lui Măjar şi s-au fost rătăcit ocinile acele. Deci s-au sculat Măjar şi cu femeii-sa, Duşca, de-au răscumpărat amândoi ocinile acele şi-au dat 200 zloţi în mâinile Lungului, ficiorul lui Basă, şi Nenciul le-a vândut lor acele sate, şi Săcătura, de la ruda lor, Basa… Iar hotarul acelor de mai sus zise sate, cu Poiana şi Săcătura, să fi după vechiul hotar, din partea aceea pe unde din veci au trăit”[1701].

[1701] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 235, pp. 358, 359

BOGDĂNEŞTI

(pe Siret, la Cârligătura, comuna Horleşti, Iaşi).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi **Bogdăneştii**, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să

dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[1702]. Hotarul, din veac.

1537, martie 19: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Ion Mîcău, care cumpără, cu 230 zloţi tăreşti, de la fraţii Crăciun, frăţâne-său Crăciun şi Tudora, feciori lui Petre Pojar, strănepoţi Mihului Pojar, „a patra parte din satul **Bogdăneşti** pe Siret”[1703].

1576: Întărit de Petru voievod fraţilor Soţu, Dragoş, Drăghilă, Teliagă şi Duşca, nepiţii lui Ion Măcău, care primesc ispisoc pentru **Bogdăneşti** pe Siret, „ocina ce-a cumpărat bunicul lor Ion Măcău de la Crăciun şi Tudora, nepoţii Petrei Pojar, drept 230 zloţi tătăreşti”[1704].

1636, ianuarie 30: Zapisul fraţilor Liontie şi Simion, feciorii lui Ion Lupu, al lui Mihalcea, feciorul Frăsinei, şi al nepoţilor lor Gligorie şi Simion, feciorii Titianei, în care mărturisesc că au vândut „partea noastră din sat din **Ştoboreni** (Ştioboreni, comuna Soleşti, Vaslui) Cârstei, ginerelui preotesei din Iaşi. Însă i-am vândut pădure întreagă, ca să-şi facă el prisacă, şi pomăt şi ce-i va trebui, drept 24 de zloţi bătuţi. Şi la tocmeala noastră au fost Gheorghe Arapul sulger, Iordache şi Apostol – feciorii Goei, Selion de **Moimeşti** (comuna Popricani, Iaşi), Moisei de **Româneşti** (comuna Româneşti, Iaşi), Grigorie Hermeziu, feciorul lui Pentelei vornicul de **Tăuteşti** (comuna Rediu, înglobată în Iaşi), Nacul din **Dârjeni** (înglobat în Bogdăneşti, comuna

[1702] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157
[1703] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 194, 195
[1704] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 98

Horleşti, Iaşi), Precop hotnogul, Isac ginerele lui Feştilă, Petrea sluga Vlădicăi şi Isăilă hotnogul din **Iaşi**"[1705].

1690, noiembrie 20: Se împart între moştenitori moşiile rămase după Enache medelnicerul „şi de la maica noastră Irina, precum ne-am învoit noi, fraţii: **Lunganii, Dăjănii, Bogdăneştii** şi casele din Lungani s-au dat lui Toader, fratelui mai mic; / **Iurghicenii** s-au dat lui Dumitraşco cămăraşul… / Părţile din **Obrijăni**, care le-au cumpărat părinţii noştri de la Buhuşoae, le-au dat surorii noastre Safta sulgeroae, când s-a măritat… / **Pleşeştii** de la Suceavă şi părţile de la **Bulbucani**, cu Dăniţăniiau rămas împărţitoare peste toţi fraţii, să se facă trei părţi". Şi s-au mai împărţit între cei trei fraţi „5 fălci de vii din **Miroslava**… 3 fălci de vii din **Gânca**… **Casele din Iaş**… locul de prisacă din **Branişte**… 2 locuri de prisacă peste codru, la **Mirceşti**"[1706].

1774, mai 26: Satul **Bogdăneştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1707]**: Toată suma caselor: 45**. Scădere rufeturi, însă 5: 4 slugi, 1 femeie săracă. Rămân birnici 40. / **Birnici** (tij ai dumisale): Neculai, mătăsar / Vasile Tălabă / Alecsa Covăţică / Constandin Boiboroiu / Ion sin (fiu) Gheorghiţă / Neculai Gagia / Ioniţă Tănasă / Ion, bejenar / Costandin Găluşcă / Grigoraş, vier a lui başceauş / Ştefan Căprician / Constantin Căprician / Andrei Căprician / Vasâle Căpician / Gavril, teslariu /

1705 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 325, p. 367

1706 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, pp. 111, 112

1707 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 478, 479

Chirica / Lupaşcu Căpricianu / Toma, crâşmar / Duca / Mărin, teslar / Ion Bengescu / Ianachi sin (fiu) Dumitraşcu / Pintelei Nicoară / Andrei, blănar / Neculai, ciobanu / Ion, scripcar, pas / Vasâle, cojocar / Grigori sin Georgii / Simion Spânul / Vasâle Bordia / Vasâle Zară / Pavăl Horince / Miron sin David / Costandin Şchiopul / Toader, vier / Vasâle Bălan / Iordache sin Pavăl / Iordache Grosul / Tănasă, vornic / Andronachi, vier. // **Rufeturi** (tij ai dumisale): Ursachi, slugă / Ioniţă Bogdănescu, slugă / Georgii, slugă / Constantin Stegar, slugă / Catrina, săracă.

1898: „**Bogdăneşti**, sat în partea sudică a comunei Cucuteni, plasa Stavnicul, judeţul Iași, așezat pe un podiș. Are o populaţie de 65 familii sau 305 locuitori. Școala e întreținută de comună și înființată în 1830, este frecventată de 30 elevi. Are o biserică, făcută la 1881 de locuitori, deservită de 1 preot şi 1 cântăreţ. Numărul vitelor e de 415 capete, din care: 263 vite mari cornute, 52 oi, 43 cai şi 57 râmători”[1708].

BOGDĂNEŞTI

(pe Cobâle, comuna Traian, Bacău).

1491, noiembrie 6: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Mihul Pojar şi Nastea, nepoţii de frate Fărcea, Mitutelul, Anna, Mărina şi Stana, fiii lui Tăbuci, şi verii

[1708] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 500

lor Cârstea şi Anuşca, fiii Mărinei, toţi nepoţi lui Laslău Buhaicea, care primesc uric pentru „dreptele lor ocini, satele la Cobâle, anume: Săcuianii (Secuieni, Bacău) şi, mai sus de Movile, unde a fost jude Oanciu (lângă Secuieni, Bacău), şi Bogdăneştii (Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi, pe Siret, Năneştii, unde a fost jude Oancea (Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, mai jos, Rusciorii, unde a fost jude Stan (în Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu (lângă Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, pe Jijia, sub Cornăriş, Buhăiceştii (Buhăceni, comuna Truşeşti, Botoşani)... Însă să le fie în patru părţi: slugii noastre Mihul Pojar să-i fie satul anume Bogdăneştii şi jumătate din judecia lui Oanciu, ce este mai sus de Movile; iar slugii noastre Cârstea şi surorii lui Annuşca să le fie Săcuianii şi, de asemenea, jumătate din judecia lui Oanciu; iar slugii noastre Fărcea şi fratelui său Mitutelu şi surorilor lor Anna, şi Marina şi Stanca să le fie Rusciorii şi Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu, iar Nastei să-i fie Buhăiceanii”[1709]. Hotarul, din veac.

1536, aprilie 27: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Păun, Porcul, Bechea, Budic şi Văscana, nepoţii lui Mihul Pojar, şi iarăşi Todosia, Lupe, Nastea şi Lupa, fetele Lucăi, nepoţilor Mihului Pojar, şi seminţeniei lor Stănilă şi nepotul lui Trifan, şi soră-sa Neacşa, copiii Anuşcăi şi ai lui Cristea, „din uricul de la Ştefan voievod, satul **Bogdăneşti** şi cu partea de cumpărătură de la

---

[1709] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 105, pp. 208-210

Mohilă… jumătate de sat şi o altă jumătate, pentru acea vânzare de la Mohilă”[1710].

1581: Întărit de Iancul (Sasul) voievod lui Ionaşco vătah şi femeii sale Chelsia, fata Bechei, care cumpără, cu 150 zloţi tătăreşti, de la Damian, Anisia, Ion şi Tudosia, copiii lui Călin, nepoţii lui Budic, „a cincea parte din jumătate de sat **Bogdăneşti**”[1711].

1584, octombrie 24: Întărit de Petru (Şchiopu) voievod lui Ionaşco vătah şi femeii sale Chelsia, fata Bechei, „din ispisoc de cumpărătură ce l-au avut de la Iancul vodă, a cincea parte din jumătate de sat **Bogdăneşti**, câtă se va alege partea lui Damian, Anisia, Ion şi Todosia, copiii Solomiei; şi lui Ion şi Tudosiei, copiii lui Călin, nepoţi lui Budic, ce dânşii au cumpărat, de la ei, cu 150 zloţi tătăreşti”[1712].

1585, mai 3: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Ionaşco vătah şi femeii sale Chelsia, fata Bechei, care cumpără, cu 450 zloţi tătăreşti, de la Todosia, fata Văscanei, şi de la nepotul ei de soră Costea, nepot Văscanei, „din jumătate de sat **Bogdăneşti**, din a cincea parte, câtă se va alege partea lor”[1713].

1605, februarie 18: Întărit de Eremia Moghilă voievod Catrinei lui Patraşco Prăjescul diac şi fiilor ei Toader, Sava şi Dumitraşco, care au cumpărat, cu 80 taleri de argint, de la Bejan şi sora lui Erina, fiii

---

1710 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 248-250

1711 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 88, 89

1712 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 87, 88

1713 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 90-92

Nechifoaei, „partea de ocină din satul **Bogdăneşti**, câtă se va alege partea lor de pe mama lor Nechifoae”[1714].

1624, ianuarie 7: Întărit de Radul „rugătorilor noştri călugări de la sfânta mănăstire Pângăraţi”, care primesc uric pentru „dreapta lor ocină şi dedină, ce au ei danie de la Pavel călugăr şi fraţii lui Bălan şi Samson, fiii popii Holoba, o vie ce este în hotarul Bogdăneştilor, cu grădini şi cu tot locul cât ţine îngrădirea şi cu casele şi pivniţa”[1715].

1630, mai 10: Isimia, fata lui Ioachim Helgul, nepoţii ei Gavril, feciorul lui Ion, Zaharia şi Ştefania, feciorii lui Toader, şi Măria, fata Văsiicăi, nepoţi lui Ioachim Helgul, strănepoţi lui Ion Măcău, vând lui Bechea, pârcălabul de Bogdăneşti, drept 30 ughi (ducaţi ungureşti), „din a patra parte de sat **Bogdăneşti**, ce sunt în ţinutul Romanului, din partea lui Ion Măcău, a cincea parte, partea moşului (bunicului) nostru Ioachim Helgul, din drese şi urice ce a avut Ion Măcău de la Petru voievod”[1716].

1631, aprilie 27: Ispisoc de judecată de la Moise Moghilă voievod, după ce „Ştefan Bechea, diacul dn Bogdăneşti, s.a pârât de faţă cu rugătorul nostru ermonah Procopie pentru un loc de prisacă, ce este în hotarul **Bogdăneştilor**, în pădurea ce se numeşte Cotina, zicând Procopie că-i este lui moşie, iar Ştefan a adus zapisde la Lupul vel vornic şi de la alte slugi domneşti, oameni

[1714] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 92-94

[1715] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 150, p. 200

[1716] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 128, 129

buni. / Deci domnia mea am judecat după legea ţării şi am aflat că este drept acel loc al lui Ştefan tăietorul şi curăţitorul acelui loc. Pentru aceea, a rămas eromonah Procopie din toată legea noastră”[1717].

1631, octombrie 1: Carte de împuternicire, dată de Moise Moghilă voievod lui Bechea, diac de **Bogdăneşti**, „ca să fie tare şi puternic aşi ţine şi aşi apăra prisaca şi cu curăturile ce este la Cotin, să nu dea lui Procopie călugărul, ci numai să aibă Procopie treabă cu pomii tătâne-său, iar de-i va părea cu strâmbul, să vină de faţă”[1718].

1632, iunie 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod comisului Corui, care primeşte uric pentru ocina din „sat din **Făureni** (lângă Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), aproape de **Băicani** (Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), cu vad de moară, ce-i în ţinutul Tutovei”, cumpărată, cu 10 ughi de aur şi nişte postav de Flandra, preţuit drept 7 zloţi bătuţi, de la fostul şetrar Lazor Chişinău, care îi vinde „toată partea lui David, ce a avut-o de moştenire de la neamul lui”; / „ocina ce se va alege din satul **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cumpărată, cu 20 taleri, în baza unui zapis de mărturie de la Ştefan Bechea şi Marcu pitarul din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Stratie spătărel din **Certiiani** (lângă Izlaz, contopit cu Poiana, comuna Negri, Bacău), Zapalce, popa Gavril şi popa Ştefan din **Săcuiani** (Secuieni, comuna Secuieni, Bacău), Daniil, Lazor,

---

1717 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 94-96

1718 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, p. 121

Ichim, Toader şi Gavriţa din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Vicol din Prăjeşti, fiul Dochiei, nepotul Alexei, şi de la Petrea, Ipatie, Chelsie şi Ahilie, feciorul lui Leul din Prăjeşti, toţi nepoţi lui Alexa; / „ocină din satul **Buecani** (Băicani, adică Ruseni), din tot locul 12 pământuri şi cu loc de casă şi cu grădină", cumpărată, cu 21 taleri de argint, de la fraţii Zaharia şi Ioniţă, şi de la fiii lor"; / „a treia parte din partea Ţopei, din satul **Făureni**, ce ăi este lui zestre de la socrul său Dumitraşco, vornic de gloate, care i-a fost lui cumpărătură de la fiica Ţopei, drept 150 zloţi tătpreşti"; / „dreapta ocină şi dedină din jumătatea satului **Ruseni** (numit şi Buecani, şi Băicani, azi Rusenii de Sus şi Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), ce se numesc acum **Băicani**, a şasea parte, ce-i este zestre de la socrul său Dumitraşco vornic, cumpărătură de la Ion şi de la feciorii lui Toader, Petrea, Sanhira, nepoţii lui Lazor popa, pentru 50 taleri"[1719].

1633, septembrie 1: Zapisul lui Adam, feciorul Palaghiei, nepotul lui Mihaciu, în care mărturiseşte că a „vândut, din a patra parte de sat de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), de ţinutul Romanului, ce este partea lui Ion Măcău… a cincea parte, din partea moşu-meu Sociu, partea mamei mele Palaghia şi a mătuşii mele Nasta, şi a unchiu-meu Oncului, pentru că au vândut şi partea mamei, mai multă decât aici, în Bogdăneşti, în sat în **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), în ţinutul Neamţului. Deci eu am vândut părţile… Bechei, pârcălabului de Bogdăneşti, de ţinutul Romanului… dinaintea a oameni buni: popa Arvintie, Ion vistiernicel, David, Gavriţa, Gurie şi Gligorie feciorul popii, toţi din

---

[1719] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 115, pp. 140-143

Bogdăneşti". / În acelaşi zapis, Creţul, feciorul lui Iachim, nepotul lui Mihai, mărturiseşte că a vândut aceluiaşi pârcălab Bechea, partea tatălui său; la fel, Ştefan, feciorul Gafiei, nepotul lui Mihaciu, care vinde partea mamei sale, Feton, feciorul Măriei, nepotul Maicăi, care vinde partea bunicii sale Maica, şi Ionaşco, feciorul lui Sotu, care vinde partea lui „dintr-acela bătrân ce mai sus scrie"[1720].

1633: Bechea, pârcălabul de **Bogdăneşti**, cumpără, cu 16 galbeni, de la Gavril, feciorul lui Ion Măcău, nepotul lui Ioachim Helgiul, de la Zaharia şi Ştefania, feciorii lui Toader, iar nepoţi lui Helgiul, şi de la Simia, fata lui Ioachim Helgiul, „din a patra parte de sat **Bogdăneşti**, ce este partea lui Ion Măcău, a cincea parte din partea moşului (bunicului) nostru Ioachim Helgiul, părţile părinţilor noştri în hotarul acelui sat… dinaintea popii Arvinte, Ion Vintilă, David, Gavriliţă, Gligorie sin (fiu) popii şi Gurie din Bogdăneşti, Ştefan sin Ursul ot Moşeteşti şi Hilip, brat (frate) lui Irimia ot Fărceşti"[1721].

1634, decembrie 18: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod „Bechei pârcălabului din **Bogdăneşti**, ca să fie tare şi puternic a-şi opri toată moşia şi cumpărătura, câtă a cumpărat în sat în **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), în **Hivoreni** (Viforeni, comuna Ungureni, Bacău) şi în **Săuceşti** (comuna Săuceşti,

---

[1720] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 368, pp. 467, 468

[1721] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 122, 123

Bacău). Nimeni să n-aibă treabă a cosi sau ara sau a pune pomeţi în cumpărătura pârcălabului Bechii”[1722].

1634: Bechea, pârcălab de Bogdăneşti, cumpără, cu 8 galbeni bani buni, de la Adam, feciorul Palaghiei, nepotul lui Mihoc, „din a patra parte de sat **Bogdăneşti**, de ţinutul Romanului, ce este partea lui Ion Măcău, partea din oartea moşului (bunicului) meu Soşu, a mamei mele Palaghia, a mătuşii Nasta şi a unchiului meu Onul”; / de laCreţul, feciorul lui Iachim, nepotul lui Mihoc, „partea tătâne-meu Iachim, iar dintr-acel sat şi dintr-acel bătrân”; / cu 3 galbeni, de la Ştefan, feciorul Gahiei, nepotul lui Mihoc, „partea mamei mele Gahia, iar din acel sat”; / cu 5 galbeni, de la Fetion, feciorul Mariei, nepotul Maicăi, „dintr-acelaşi bătrân, partea moaşei (bunicii) mele Maica”; / cu 20 lei, de la Ionaşco, feciorul lui Sotu, „partea mea toată, dintr-acelaşi bătrân”[1723].

1635, martie 25: Scrisoarea de mărturisire a pârcălabului de Neamţ Fortuna, în care scrie „cum a furat Gligorie, feciorul lui Vasilie şi Anghelina de **Moseteşti** (Muşeteşti, comuna Letea Veche, Bacău), din ţinutul Neamţului, 17 stupi ai lui Lazor şi ai lui Cocolui de **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău) şi 14 stupi ai Blagăi de **Ruşciori** (comuna Traian, Bacău). Deci l-au prins, de l-au adus la mine. Eu l-am întrebat, dinaintea unor oameni buni: furatu-i-a au năpastă este; el a spus că i-a furat alţi soţi. Deci, am vrut să-l duc la Iaşi, în temniţă. El s-a rugat să-l las să plătească bucatele păgubaşilor şi gloaba mea. Deci bucatele păgubaşilor a plătit, iar gloaba mea n-a

---

[1722] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 292, p. 331

[1723] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 177, 178

avut cu ce plăti, ci au luat Gligorie şi tată-său Vasilie, şi mumă-sa Anghelina, de la Bechea, pârcălabul de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), 10 stupi ne-roiţi, în Vinerea Paştilor, şi 10 bezmeni de ceară lămurită, de mi-au dat mie, de şi-au plătit gloaba, dinaintea lui Marcu Feşchea şi a lui David de **Bogdăneşti**, şi dinaintea scaunului. Iar Vasilie şi Anghelina, şi feciorul lor Gligorie au dat Bechei pârcălabului partea de ocină a mâne-sa, a Mariicăi, de sat din **Bogdăneşti**, cu tot venitul, cu voia tuturor fraţilor Anghelinei, drept acele bucate ce au luat de la Bechea, iar dinaintea acelor oameni ce mai sus sunt scrişi”[1724].

1635, iulie 8: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Marcu Blaga din **Ruşciori** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), după ce i s-a jelui Loghina, fata lui Ion de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), pe ai săi răzeşi, zicând că are ocină şi moşii cu dânşii la Bogdăneşti. Drept aceea… tu să strângi oameni buni, să socotiţi câtă parte i se va alege, partea tătâne-său să o alegeţi de către alţi fraţi, ce se va alege în ţarină, în fânaţ, în curătură, în vatra satului şi în tot locul şi să o dai fetei lui Ion, pentru că este a ei moşie dreaptă. Iar acelor răzeşi, de le va părea cu strâmb, tu să le dai zi, să stea de faţă înaintea domniei mele”[1725].

1635, septembrie 19: Porunca dată de Vasile Lupu voievod spătărelului Grapă din **Cerăteoani** (Cereteoani, în Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău), după ce i se plânsese Ştefan Bechea, pârcălabul din **Bogdăneşti**

[1724] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 70, p. 85

[1725] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 163, p. 199

(comuna Traian, Bacău), pe fraţii Mirăuţe şi Tănasie, „zicând că le-a plătit multe dabile, şi a arătat şi hârtii de la dăbilari… iar tu să le faci lege dreaptă, să-i plătească bucatele, câte i-au pierit într-acele dabile, sau să le opreşti ocina din sat din Bogdăneşti şi să o dai în mâinile Bechei pârcălabului. Iar de va părea cuiva strâmb, tu să le dai zi, să stea de faţă înaintea Domniei Mele”[1726].

1635, septembrie 30: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Simion din **Bogdăneşti**, „spre aceea ca el să fie tare şi puternic a-şi ţine a sa dreaptă ocină şi cumpărătură. Ce are acolo, în Bogdăneşti”[1727].

1635, decembrie 4: Zapisul Măricăi, fata lui Ionaşcu, vătavul de **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău) şi al feciorilor ei Gligorie, Ţuica şi Chelsia, în care mărturisesc că au vândut „jumătate de sat **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), ce sunt în ţinutul Romanului… frăţâne-meu Ştefan Bechea biv pârcălab, pentru 30 de galbeni buni… / Şi a mai cumpărat Bechea partea Petrei lui Păun, din a cincea parte, din partea popei lui Ihnat, jumătate, ce se va alege partea Bălaei, pentru 6 ughi buni… / Şi aşijderea Nechita, feciorul lui Ion Praznic, a vândut Bechei de Bogdăneşti, din partea Petrei lui Păun, a cincea parte, partea părintelui meu Ion, pentru 12 ughi buni… / dinaintea popii Ihnat de **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), Gavril visternicel, Sava, Cur, Ion visternicel, Andronic, Davii şi Gurie de **Bogdăneşti**”[1728].

[1726] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 242, p. 286

[1727] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 199

[1728] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 284, pp. 324, 325

1636, mai 18: Zapisul lui Iuraşco sin (fiul) popa Gavril din **Găneşti** (azi Uricari, comuna Voineşti, Vaslui), nepotul lui Steian, prin care mărturiseşte că a vândut „a patra parte de sat din **Dracsini** (Drăxeni, comuna Gherghești, Vaslui)… lui Eftimie, vătaful vistiernicului Iordache (Cantacuzino), drept un cal, o iapă şi un caragiu. Şi în tocmeala noastră au fost Ursu de **Sireţel** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie neguţătorul, Gheorghe Boţ, Gavril Simeniceanul şi Ionaşcu de la sulgerul Toma şi Ştefan Bechea de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), şi Gheorghe şi Istratie de pe Uliţa Strâmbă (**Iaşi**) şi alţi mulţi feciori de boieri”[1729].

1636, septembrie 19: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Grapă, spătarul din **Cereteoani**, după ce s-a jeluit Ştefan Bechea, pârcălabul de **Bogdăneşti**, împotriva fraţilor Mereuţă şi Tănasie, tot de acolo, „zicând că i-a plătit de multe dabile, şi a arătat hârtii de la dăbilari… tu să le faci lege dreaptă, să-i plătească bucatele câte i-au pierit (le-a liperdut) în acele dabile sau să le opreşti ocina din satul Bogdăneşti şi să o dai în mâinile Bechei pârcălabul, iar de va părea cuiva cu strâmbul, tu să le dai zi, să stea de faţă înaintea domniei mele”[1730].

1636, octombrie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod Severincăi, fiica Bechei fost pârcălab, care primeşte danie de la Iuraşco, fiul Anesiei, nepotul lui Ionaşco vătah din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău), ocina lui „din satul **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău),

---

[1729] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 420, p. 483

[1730] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, p. 196

în ţinutul Romanului, din jumătatea de sus a satului, pretutindeni”[1731].

1636, decembrie 4: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Grapă din **Cereteoani**, să meargă la **Bogdăneşti**, să strângă oameni buni şi să aleagă „o parte de ocină a Beachii ce-a fost pârcălab, care ocină a cumpărat-o de la Nechita, nepotul lui Păun”[1732].

1636: Zapis de mărturie de la popa Chirilă, Dumitraşco şi Marco din **Prăjeşti**, David ot **Bogdăneşti**, şi Grap ot **Cereteoani**, în care scriu cum „audat Vasile şi femeia sa Anghelina ocina sa şi a fraţilor săi din satul **Bogdăneşti** lui Ştefan Bechea, drept că i-a plătit pe feciorul său, pe Gligorie, la Furtună, pârcălabul de Neamţ, că era să-l spânzure de un furtişag mare, ce furase”[1733].

1637, iulie 8: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Marcu Blaga de **Rusciori**, după ce „s-a jeluit Loghina, fata lui Ion din **Bogdăneşti**, pe ai săi răzeşi, zicând că are ocină şi moşie cu dânşii… / tu să strângi oameni buni, să socotiţi câtă parte i se va alege, partea tată-său, tu să o alegi de către alţi fraţi”[1734].

1637, octombrie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod Severincăi, fata lui Bechea pârcălab, care primeşte danie, din partea unchiului ei „Iuraşco, fiul Anesiei, nepot lui Ionaşco, vaah din **Săuceşti**… a sa

---

[1731] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 537, pp. 587, 588

[1732] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 180, 181

[1733] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 195

[1734] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 205

dreaptă ocină din **Bogdăneşti**, din ţinutul Romanului, din jumătatea satului, din sus, ce i se va alege partea lui, nepoatei lui de soră, Severincăi, fata Bechei"[1735].

1638, aprilie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod pârcălabului Bechea, care cumpără, cu 9 ughi, conform zapisului de la popa Arventie, Ion visternicel, David, Gavriţă, Gurie, Gligorie fiul popii, Agapie, Gligorie, Dumitru, Ion diac, Nechifor, Văscan, Toader din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Vrăbian din **Cereteoani** (Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău), de la Adam, fiul Palaghiei, „dreapta sa ocină şi dedină din satul **Bogdăneşti**, în ţinutul Roman, a cincea parte din partea străbunului său Soţ, dintr-a patra parte de sat, din partea lui Ion Măcău, toată partea mamei sale Pelaghia şi a mătuşii sale Nasta, şi a unchiului său Onul… dar ei au vândut altă parte de ocină din sat din **Obârşie** (comuna Dragomireşti, Neamţ), în ţinutul Neamţ, care a fost a lui de la Palaghia, mama lui. Iar mătuşa sa Nasta şi cu Onul, unchiul său, nu au nici o treabă acolo, la acea parte din satul **Obârşie**, ci au vândut fără ştirea lui… / Şi de asemenea, de la Creţul, fiul lui Echim, nepotul lui Mihaci, tot din satul acesta, Bogdăneşti, şi tot din acest bătrân, cu 6 ughi, toată partea străbunei sale Marica… / Şi altă parte de ocină de la Ştefan, fiul Gaftei, nepotul lui Mihaci, pentru 4 ughi, de asemenea din acest bătrân… / Şi de la Ionaşco, fiul lui Goţ, cu 20 lei bătuţi, dreapta sa ocină şi dedină din Bogdăneşti"[1736].

[1735] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 205-207
[1736] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 338, pp. 332-334

1638, aprilie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dinga din **Căuteşeani** de „a merge la **Bogdăneşti**, să strângi oameni buni şi să socotiţi cum veţi afla cu dreptul pentru nişte hotare, ce s-a jeluit aicea Bechea, ce-a fost pârcălab şi cu alţi răzeşi ai lui că li s-au stricat stâlpii de către **Prăjeşti**… / cum va fi cu dreptul, aşa să le stâlpiţi şi să faceţi şi scrisoare”[1737].

1639, septembrie 1: Feciorii hotnogului Ionaşcu din **Muşeteşti** (comuna Săuceşti, Bacău), Hrestofor, Vasile, Agaftona, Duna, Ileana şi Marta, mărturisesc „cum a mărturisit părintele nostru Ionaşcu de o parte de cumpărătură de la **Drăgăneşti** (înglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău), că a fost vândută comisului Fortunii, drept 30 de taleri, căci părintelui nostru i s-a întâmplat moartea, deci n-a apucat să-i facă zapis. Şi am făcut noi, feciorii hotnogului, ca să n-aibă nimeni din fraţii noştri a se amesteca peste tocmeala părintelui nostru. De-aceasta mărturisim eu, Toderiţă din **Muşeteşti**, Bechea Ştefan, Ion şi Gavriliţă din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău)”[1738].

1642, februarie 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Avram de **Ruscior**, după ce „s-au pârât de faţă Bechea din **Bogdăneşti** cu Zapaliţ din **Cereteoani**, zicând Bechea că i-au pierit patru boi de negoţ pentru Zapaliţ, pentru goştina de oi; deci Bechea a luat de la Zapaliţ 3 boi, 3 vaci şi 3 stupi pentru acei 4 boi buni, iar domnia mea le-am făcut lege ca să dea Zapaliţ 4 boi de negoţ Bechei, cum vor şti oamenii buni că au fost boii

---

[1737] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 201, 202

[1738] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 215, pp. 217, 218

Bechei, anume David, On şi Toader din **Bogdăneşti** şi Gurii din **Prăjeşti**"[1739].

1643, ianuarie 4: Porunca dată de Vasile Lupu voievod comisului Fortună, pârcălabul ot Neamţ, după ce „s-au jeluit şi s-au pârât de faţă Bechea cu Ion de **Ciumăleşti** pentru o iapă, ce a zis Bechea că a cumpărat-o de la Ştefan şi de la Istratie, iar Ion a zis că nu a cumpărat-o, ci o ţine fără ispravă… / tu să socoteşti de va avea Bechea vreo mărturie cum a cumpărat-o, şi să-şi ţină Bechea iapa, să nu dea lui Ion nimic"[1740].

1643, ianuarie 15: Gavril, feciorul lui Ion, nepotul lui Iachim Helgiul, feciorii lui şi Zaharia şi Ştefãniia, feciorii lui Toder, nepoţi Helgiului, şi Simiia, fata lui Iachim Helgiul vând Bechei pârcălabului de Bogdăneşti, pentru 16 galbeni, „din a patra parte de sat **Bogdăneşti**, ce este partea lui Ion Măcău, partea moşului nostru Iachim Helgiul"[1741].

1643, ianuarie 15: Mărica, fata lui Ionaşcu vătavul de **Săuceşti** şi cu feciorii lor Gligorie, Ţuica şi Chelsiia, vând „frăţine-meu Ştefan Bechea fost pârcălab, pentru 30 galbeni… din jumătate de sat **Bogdăneşti**, ce sunt în ţinutul Romanului, partea mea, din urice ce are moşul (bunicul) meu Bechea de la Petru vodă şi de la Iancu vodă"[1742].

[1739] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 197

[1740] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 197

[1741] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 11, p. 12

[1742] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 12, p. 13

1643, ianuarie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului pârcălab Bechea, în temeiul unor zapise de mărturie de la popa Chirilă, Gurie şi Sanson din **Prăjăşti** (comuna Traian, Bacău), Ion, Gavril, David şi Sava din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Ionaşco, fiul lui Gheorghe din **Cereteni** (sau Cereteoani, în Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău) şi Pătraşco, nepotul lui Ciolpan, scriind că a venit înaintea lor Isimiia, fiica lui Iachim Helgiul, şi cu nepoţii ei Gavril, fiul lui Ion, şi Zaharia şi Ştefãnia, fiii lui Toader, şi Măria, fiica Vasilcăi, de asemenea nepoţii lui Iachim Helgiul, strănepoţii lui Ion Năcău… şi au vândut a cincea parte din a patra parte din satul **Bogdăneşti**, care este în ţinutul Roman, din partea lui Ion Măcău… lui Ştefan Bechea, pentru 30 de ughi (ducaţi ungureşti). / Şi au venit înaintea lor Toader, Tănasie, Mirăuţă şi Anesiia, fiii lui Toma, nepoţii lui Dragoşe, şi au vândut, din acelaşi sat Bogdăneşti, a patra parte, cât se va alege partea tatălui lor Toma, lui Bechea pârcălab, pentru 24 ughi"[1743].

1645, decembrie 9: Ion Mojilă, Ionaşco Movilean şi Ionaşco Tâşăşea vând comisului Furtună, drept 10 lei, „toată partea tătâne-nostru Vasile Mirţă din seliştea **Dâmbeştilor** (comuna Borleşti, Neamţ), ţinutul Roman, pe Cobâle… / Şi Toader Ţampău vinde toată partea mâne-mea Tecla, cât se va alege din Ciumăleşti, şi a unchiului meu Vasile Nătăgatul, drept 8 lei. / Şi în această tocmeală au fost Bechea de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Ciomârtan şi Ion feciorul lui Ciomârtan ot **Căţeleşti** (azi Siretul, comuna Săuceşti, Bacău) şi

---

[1743] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 13, pp. 14, 15

Ionaşcu fiul lui Bechea din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău)”[1744].

1648, august 12: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Sava Moglan din **Muşeteşti** pentru pâra lui „Ştefan Bechea cu Nechita, nepotul său Ştefan din **Prăjeşti**, Davidoae şi feciorul ei Gurie pentru nişte locuri de fâneţe la Bogdăneşti… / tu să mergi acolo, la **Bogdăneşti**, să strângi oameni buni şi să socotiţi, să le împărţiţi pe cinci bătrâni, cum va fi mai cu dreptul, şi cui unde i se va veni parte acolo să socotească, şi să le fie părţile tuturor tot într-un chip. Aşijderi, să socotiţi şi ne nişte săpături şi curături, ce vor fi ale lui Ştefan şi ale lui David, ce vor avea ei deosebi de moşie, să aibă ei a le ţine”[1745].

1663, mai 3: Porunca dată de Evstratie Dabija voievod lui Constantin din **Neguşani**, după ce „s-au jeluit feciorii Bechei din **Bogdăneşti** pe feciorii Gavriliţei de acolo, zicând că le-a dat tatăl lor Bechea trei boi, o vacă cu viţel şi un leu bani, pe o moşie, şi feciorilor lui Dolie doi lei bani, şi acum ei ţin şi bucatele, şi moşia, fără ispravă… / tu numai să le faci plata de pe feciorii Gavriliţei şi de pe feciorii lui Dolie, şi să dai pe mâna feciorilor Bechei, iar cui va părea cu strâmbul să vină să stea faţă la Divan”[1746].

1666, martie 10: Necula sin (fiu) Ursul ot **Bogdăneşti** şi cu feciorii lui Gheorghe, Irina şi Maria

---

[1744] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 260, p. 205

[1745] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 200

[1746] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 20

vând lui Toader Bostan, cu 14 lei, „o curătură, ce se cheamă Poeniţa, din jos de curătura lui Gavruţ, în Coriţa, şi o curătură în Slatina… dinaintea lui Toader Costea, Ion Costea, Gavril Costea, Neculai Ciomârtan şi Arhip”[1747].

1667, septembrie 15: Ionaşco Hluba şi fiul lui Gligoraş vând vărului lor Ionaşco Pandachie, „drept 3 boi şi o vacă cu viţel, preţăluite drept 20 lei… a noastră ocină, din stâlpul Mih Pojar din satul **Bogdăneşti**, ce sunt în ţinutul Romanului. Aşijderea, şi toată partea noastră din cumpărăturile lui Pleş”[1748].

1898: „**Bogdăneşti**, comună rurală în plasa Siretul de sus, judeţul Bacău. Se compune din 4 cătune: Bogdăneştii de Sus, Bogdăneştii de Jos, Hertioana-Răzeşi (reşedinţa) şi Hertioana Satului sau Hertioana Mănăstirii… Are o școală mixtă, în Hertioana-Răzeşi, întreţinută de comună, cu 40 prăjini în vatra satului și 6 fălci pământ în ţarină. Şcoala este înfiinţată la 1888; în 1891 a fost frecventată de 10 copii (5 băieţi şi 5 fete). Sunt 3 biserici: 2 ortodoxe, în satele Hertioana-Răzeşi și Bogdâneşti de jos, şi 1 catolică, în Bogdănești de jos. / Sunt 212 case de locuit şi 1 cârciumă. Populaţiunea numără 213 capi de familie, cu 726 suflete, dintre care: 576 români, 142 unguri, 7 izraeliţi şi 1 german, toţi însă de protecţiune română, După felul ocupaţiunii, sunt: 231 agricultori, 4 meseriaţi, 1 comerciant, 15 cu profesiuni libere, 40 muncitori și 22 servitori. Știu carte 49, dintre care 6 femei; nu știu carte 677, dintre care 354 femei. Contribuabili sunt 146. După legea rurală din 1864, s-au

---

[1747] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 40

[1748] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 43, 44

dat, la 87 locuitori, 194 fălci şi 17 prăjini pământ în țarină, în împroprietărire. Întinderea comunci este de 900 hectare. Proprietari mari sunt: Eudochia Lecca, cu o moşie de 516 hectare, ce-i dă un venit anual de 9.000 lei; Ștefan Țărțescu, cu o moșie de 397 hectare, ce-i dă un venit de 7.200 leii pe an; Gr. Osmachi Teodoru, cu o moșie de 64,75 hectare, ce dă un venit de 2.072 lei; Eliza Mustea cu 48,43 hectare şi venit de 1.550 lei… / Animale sunt: 68 cai, 417 vite cornute, 223 porci, 5 capre şi 985 oi. Stupi de albine sunt 63, care, la 1890, au dat 244 kg miere şi 81,33 kg ceară. / **Bogdăneşti de Jos**, sat în judeţul Bacăii, plasa Siretul de sus, în comuna Bogdănești. Se află la o dipărtare de 1 km de satul Hertioana-Răzeşi. Aci se găsesc două biserici: una ortodoxă, zidită, la 1840, de Gavriil Osmachi, și alta catolică, zidită de locuitori, la 1867. Capi de familie sunt 18 și suflete 43. Animale se numără: 14 cai, 13 vite cornute și 5 porci. / **Bogdăneşti de Sus**, sat… la o depărtare de 1 km de Hertioana-Răzeşi. Capi de familie sunt 213 și suflete 726. Animale se numără: 21 cai, 170 vite cornute, 85 porci și 5 capre”[1749].

[1749] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 498, 502

BOGDĂNEŞTI

(pe Prut, comuna Fălciu, Vaslui).

1633, martie 8: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui logofăt Ionaşco Ghianghea, care primeşte urice pentru cumpărăturile sale, „cât se va alege din tot satul **Bogdăneşti** (comuna Fălciu, Vaslui), pe Prut, ce este în ţinutul Fălciu”, cumpărat, cu 30 taleri de argint, de la Necuţă, fiul lui Ion Puiuleţ aprod din Bogdăneşti, şi „a cincea parte de sat din **Mocşie**, ce se numeşte acum **Văşcăuţii** (Vâşcăuţi, comuna Susieni, raionul Orhei, Moldova), în ţinutul Orhei şi cu parte din vadul de moară la Nistru”, cumpărată cu 60 taleri bătuţi, de la Todosia, fiica lui Simenaşco şi a Măliţei, nepoata lui Miron, conform zapisului de mărturie al lui Mirăuţă fost vornic, Stoica vătag de sineţari , Chiriac vameş, Gligorie Drăghinici, Andrei fost vameş, Chiricel namestic de Tohatin, Condrea fost căminar, ginerele lui Drăghici, Vlad negustor, Marco voiut şi cei 12 pârgari din târgul **Orhei**, întărit „cu pecetea târgului”[1750].

[1750] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 309, pp. 397, 398

BOGDĂNEŞTI

(contopit cu satul Semeni, comuna Bereşti,
raionul Ungheni, Moldova).

1636, martie 28: Ispisoc de judecată de Vasile Lupu voievod, după de s-au pârât de faţă Dumitraşco, ginerele lui Ignat, şi fraţii săi Brohin, ginerele Părascăi, şi Solomon, feciorii lui Nechifor, şi Ursul cu fraţii săi, feciorii Chirilei, toţi nepoţii Isacăi, vătaful de seimani, cu Mircea şi Leontie şi cu alţi răzeşi ai lor „pentru cumpărătură ce a avut moşul lor Isaca vătaful, a treia parte din sat din **Simeni** (Semeni, comuna Bereşti, raionul Ungheni, Moldova), ce este în partea din jos, dinspre **Bogdăneşti** (contopit cu satul Semeni, comuna Bereşti, raionul Ungheni, Moldova), din vatra satului şi din apa Prutului şi din câmp. Deci Dumitraşco, ginerele lui Ihnat, a arătat un zapis de cumpărătură, cum a cumpărat moşul lor Isaca vătaful a treia parte din sat din Simeni, partea din jos, dinspre Bogdăneşti, de la Ilea, Zaga, Câmpan şi de la Gheuca, sora lui Zăgan, drept 200 de florinţi, bani tătăreşti, şi 2 boi buni de negoţ. Iar Mircea şi Leontie, cu oamenii lor, au zis că au şi ei amestec într-acea vatră de sat, în jos şi în pod, căci umblă podul pe acea cumpărătură a Isacăi. Deci Domnia mea am trimis pe Focea uricarul acolo, la acel loc”, să adune mărturii, să pună stâlpi de hotar, şi s-a constatat că „acea parte din jos, a treia parte, cu podul, este dreaptă

cumpărătură Isacăi vătaful, iar Mircea şi Leontie, cu alţi răzeşi, eu nu au nici o treabă cu acea parte”[1751].

BOGDĂNEŞTI

(comuna Bogdăneşti, Vaslui).

1528, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod paharnicului Felea, care primeşte, drept danie domnească, satele confiscate, pentru „hainie” de la fostul vornic Petru Cărăbăţ, „când s-a ridicat, cu alţi necredincioşi (Coste pârcălab, Ivaşco logofăt, Sima vistiernic, ucişi la Roman, Trotuşan logofăt, Maxim Udrea, Secuian paharnic, Ioan Păstrăv şi fraţii lui din Huşi – nota traducătorului), un tâlhar asupra nepotului de frate Ştefan voievod şi asupra pământului nostru. Acestea toate… anume **Orgoeştii** şi **Negomireştii**, deasupra Hovriletii, şi jumătate de selişte, care acum se numeşte **Vlădeştii**, tij (la fel) la Hovrileta, şi parte din **Bogdăneşti**… după vechile hotare, pe unde din veac au umblat”[1752].

1636, mai 26: Zapis de la şoltuzul Ilie şi pârgarii de **Bârlad**, de la popa Zăgan şi popa Buga din **Corlăteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui) şi de la Ionaşco din **Folteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), în care mărurisesc cum a venit înaintea lor „această femeie Belmezoae şi cu

---

[1751] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 376, pp. 423, 424

[1752] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 10, pp. 18-20

feciorii ei Ionaşco şi Pascal din **Suceveni** (comuna Bogdana, Vaslui)… şi-au vândut partea lor, rămasă de la tată-său Ihnat Bulmezu,din sat de Suceveni… lui Costachi de Folteşti, drept 23 galbeni bani gata"[1753].

1638, aprilie 8: Arion Talger din Elan vinde „dreapta mea ocină şi moşie din sat din **Pogăneşti** (comuna Iveşti, Vaslui) şi din **Polocineşti** (comuna Iveşti, Vaslui), luată de la Ştefan, feciorul lui Maftei… lui Apostolachi şi jupânesei sale, pentru 15 galbeni, dinaintea lui Gligorie Căpăţână şi Ioniţă sin (fiu) Zgriboză ot **Sârbi** (comuna Banca, Vaslui), Costache din **Folteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), Solomon, Liciul şi Zaharia de **Huşi** şi munţi oameni buni şi bătrâni"[1754].

1638, iunie 11: Gâncul Tiganul vinde „moşie ce am avut cumpărătură din sat din **Curlăteşti** (Corlăteşti, înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), din a treia parte o parte, şi-n deal, şi-n vale, şi-n păduri" lui Vasile Cuţiman, drept 10 galbeni de aur. „Şi, când s-a făcut această tocmeală, s-au prilejit oameni buni, anume Vasile Bahluian şi costache ot **Folteşti** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), Danul ot **Vlădeşti** (înglobat în oraşul Vaslui), Cuzma şi Ignat Ghenghea din Curlăteşti. Şi eu, popa Glegurie ot Curlăteşti"[1755].

[1753] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 426, p. 489

[1754] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 308, pp. 305, 306

[1755] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 369, p. 359

1898: „**Bogdăneşti**, sat în judeţul Tutova, plasa Simila, în partea de nord a judeţului, aşezat pe coastele a două dealuri. Are 514 locuitori, din care 59 știu carte, și 156 case. Formează o comună, comuna Bogdănești, cu cătunul Folţeşti. Întreaga comună are 693 locuitori, din care 53 ştiu carte. Sunt 129 contribuabili și 213 case. Are 43,50 hectare vii şi 6,75 hectare livezi cu pruni. Comerţul se face de 5 locuitori, din care 4 români şi 1 evreu. Are o şcoală primară de băieţi. În toată comuna sunt 2 biserici"[1756].

BOGDĂNEŞTI

(pe Oituz, comuna Bogdăneşti, Bacău).

1638, aprilie 3: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Nicula Maroşcă din Hilipeşti, după ce „s-au jeluit Ionaşco din **Bogdăneşti** (comuna Bogdăneşti, Bacău) pe Constantin din **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi pe Drăgan şi pe Dumitru, zicând că i-au ales partea lui de ocină din **Bahnă** (comuna Bahna, Neamţ), şi i s-a venit lui şi un vecin, şi i-au ales lui moşia sa dreaptă şi din Hilipeşti, cu cartea domniei mele; iar ei s-au sculat peste cartea domniei mele, de iar i-au luat vecinul şi moşia. Drept aceea, tu să-i faci lege dreaptă cu dânşii, să-i lase vecinul în pace, să-şi ţină el vecinul şi moşiile, şi să-i opreşti, să nu aibă nici o

[1756] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 501

treabă cu părţile lui. Şi să ai a le da lor zi, să vină toţi de faţă înaintea mea”[1757].

1661: Constantin şi femeia lui Nastasia vând popii Lăzăroe şi lui Iuraşco de **Hilipeşti** (Filipeşti pe Oituz[1758], Bacău), pentru 2 ughi (ducaţi ungureşti) „a noastră parte din vadul popii… dinaintea lui Ion Ciomârtan ot **Bogdăneşti**, Goe ot **Răcăciuni**, Gheorghe, fecior lui Iuraşco, şi Ion, feciorul Stanciului ot **Hilipeşti**”[1759].

1661, octombrie 24: Lupul şi femeia lui Nastasia vând lui Vasile şi fraţilor săi, pentru 6 taleri, „a noastră parte din vadul Popii, cu gârlă, cu tot, până la moară… dinantea lui Fulga, frate-său Vasile, Gligore Pleşca, Ion Roşca, Gligore şi Vasile feciori lui Fulga de **Bogdăneşti**, Gheorghe şi Iuraşco de **Hilipeşti**… Şi m-am întâmplat şi eu, popa Nichifor de Bogdăneşti, în casa Fulgăi, la aeastă tocmeală”[1760].

1664, decembrie 20: Toader Coste ot **Bogdăneşti**, împreună cu femeia lui şi cu feciorii Ion, Alexa, Gabăr şi Măria, fac „scrisoare la mâna nepotului meu Toader Bosta ot **Ocnă**, să se ştie că ne-am rugat de ne-a făcut bine cu 100 lei, de-am plătit o moarte de om, care a făcut-o feciorul nostru Tiron, şi noi am pus zălog moşia noastră din Curiţa, din **Ciungi**, până în curmătura poienii popii, cu pădure, cu poieni, şi, în selişte, în **Bogdăneşti**, ce mi s-

---

[1757] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 306, p. 304

[1758] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 102

[1759] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 7, 8

[1760] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 8

ar veni partea mea, până s-or da banii, iar nedându-i, să-i fie dreaptă moşie şi ocină în veci"[1761].

1666, februarie 23: Gheorghe Gavruţu, Dumitru Boiştan, Toader Coste şi Gavrilaş de **Hilipeşti**, Iuraşco de acolo, Nicula Mahric, Bululet şi Irimie de **Bogdăneşti**, Vasile Boiştan, Ion Ciomârtan, Gligorie Fume, Ilisei şi Fulga „şi toţi fraţii noştri am vândut tot bătrânul nostru, partea Brătilănească din satul **Hărtăneşti** lui Niculai Buhuş, marele logofăt… / iar noi, cu fraţii noştri care nu s-au prilejit aici, Savin cămăraşul şi alţi fraţi pentru Hărtăneşti, să ţină şi părţile noastre la Brătila… / şi în tocmeală au fost Ariton, căpitanul de Bacău, Buznea, căpitanul de Vaslui, Toader Giuncu de **Ruşi**, Toader de **Pătrăşcani**, Gheorghe de **Hilipeşti**, Vasile vătămanul, Vasile feciorul Bechei din **Bogdăneşti**, Vasile Berilă din **Pietrosul**, Gavril Lupan din **Bujoreni** şi alţi mulţi oameni buni"[1762].

1666, iulie 14: Fulga, femeia lui Agafia şi cu feciorii lor Gligorie şi Ştefan dăruiesc lui Nicolae Buhuş „jumătate de moară din partea popii din **Bogdăneşti**, care loc ne este nouă cumpărătură de la Gheorghe şi soră-sa Todosia… pentru mult bine ce mi s-a făcut, m-a plătit dumnealui de trei dăjdi, şi de dajdea calului, şi m-a ras de la catastif… şi la tocmeală au fost Vasile vatamanul de **Bogdăneşti**, Giurgea din **Bahnă**, Arimie din **Puşorcani**,

---

[1761] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 20, 21

[1762] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 37, 38

Vasile Vărnav, Andrei Ţica, Lupaşco Arapul, Pătraşco Buznii şi Lupul Sârghie"[1763].

1667, septembrie 24: Marco, feciorul lui Orăş, Gligoraş, feciorul Alexăi, Ştefan, feciorul Gligorcii, Chiriţă, feciorul Ilenii, şi Gligoraşco, feciorul lui Măteiaş, toţi nepoţii lui Orăş staroste, vând lui Neculai Buhuş, „din satul **Bogdăneşti** pe apa Oituzului, în ţinutul Trotuşului, din tot satul a treia parte, cu jumătate din vadul de moară şi din selişte… / şi în tocmeala noastră au fost Fulga de **Bogdăneşti**, Lughin de **Beţeşti**, Chiţăş de **Nadeşe**, Constantin Broina, Gavrilaş şi Albu de **Hilipeşti**, Todosie de **Bereşti**, Nuor din **Măneşti** şi alţi mulţi oameni buni"[1764].

1667, decembrie 21: Grozava Lăzăroe, cu toţi feciorii, vinde lui Neculai Buhuş „ce am cumpărat de la Lupul şi de la Nastasia, fata lui Dumitru Coste, toată partea lor din satul **Bogdăneşti**, şi jumătate de parte, partea lui Constantin, feciorul lui Dumitru Coste, iar din satul Bogdăneşti pe apa Oituzului, în ţinutul Trotuşului"[1765].

1774, iunie 15: Satul **Bogdăneşti**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, al bănesei Safta Ruset, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1766]**: Toată suma caselor**: 114. Scădere rufeturi, însă: 114: 2 popi, 8 sărace şi nevolnici, 24 ţigani, 80 scutiţi cu salvogvardie. / **Scutiţi**

[1763] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 41, 42

[1764] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 44, 45

[1765] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 49, 50

[1766] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 341, 342

cu salvogvardie: Gheorghe, cioban / Andrieş, vrâncean / Mihălachi, rotar / Gheorghi Soverjan / Ion, vieriul, muntean / Mihaiu, ungurian / Stanciul, vrâncean / Ursachi, stoler / Pavăl, dârvar / Ursul, plugar / Vasile, dascălul / Gheorghi, blănar / Iftimii, văcar / Costandin, vrâncean / Ion Hanul, văcar / Grigore, herghelegiu / Toader, vieriul / Anton, vătăman / Dumitraşcu, petrar / Lazor, hoştinariul / Roman, vieriul / Ion, chelariul / Radul, muntean, croitor / Toader, muntean / Grigori, muntean / Gheorghi, muntean / Ion, tăbăcar / Anghel, vezeteu / Ion, tăbăcar / Ştefan, stegar / Pavăl, vieriu / Gheorghi, muntean / Ciandău, crâşmariul / Ursul / Ion, moldovan / Costandin, stegar / Pişta, ungur / Neculaiu Stolnici, holteiu / Mane Găinar / Eşan, prisăcar / Ion, vieriul / Mane, muntean / Stan, muntean / Niagu, muntean, dârvar / Vasile, muntean, vier / Şerban, muntean / Gheorghi, muntean / Lepădat, muntean / Gavril, muntean / Nedelcu, muntean / Vlad, pânzariul / Vasile, torcător / Mihalachi, cărămidar / Toader, păscar / Macoveiu, vieriul / Ion, plugar / Dumitru, grădinar / Iorga, prisăcar / Gheorghi, vieriul / Ioniţă, olariul / Lupul Duracu / Ion, pânzar / Costandin, pâslar / Ion Voine, cojocar / Vasile Gheorghii / Toader Luca / Stan, prisăcar / Ion, vieriul / Lupul, purcar / Stan Pâslă / Vlad, lădar / Gheorghi, lădar / Ion, sticlar / Toma, dogar / Costandin Bădieş / Gavril, rotar / Coman, morar / Ion, muntean / Ion, pânzar / Vasile, vornic. // **Femei sărace şi nevolnici:** Stanca / Lupa / Magda Gania / Marie / Stana / Marie / Cata / Petre, nevolnic. // **Rufeturi:** Preotul Grigoraş / Preotul Ioniţă Grama / Chiriţă, ţigan / Mihălachi, ţigan / Ioniţă Chirul, ţigan / Grigore, jude, ţigan / Neculaiu, ţigan / Grigore, ţigan / Lupaşcu, ţigan / Ion, ţigan / Petre, ţigan

/ Ion Coace, ţigan / Grigori, ţigan / Mirăuţă, ţigan / Gologan, ţigan / Costandin Puiul, ţigan / Nedelcu, scripcar, ţigan / Ioniţă Pahomi, ţigan / Hazarie, ţigan / Toader, vezeteu, ţigan / Ştefan, bucătar, ţigan / Ion, ţigan / Ştefan, vezeteu, ţigan / Sandul, ţigan / Grigori, ţigan.

1898: „**Bogdăneşti**, comună rurală, plasa Trotușul, judeţul Bacău, situată pe valea de pe malul drept al Trotușului, până în valea Oituzului. Comuna este alcătuită din cătunele: Bogdănești, pe malul stâng al Oituzului (reședința); Bahna, Pârgănești, Nicorești, Satul Nou și Tiseşti, pe drumul spre Târgu Ocna, Tuta, pe malul drept al Trotușului, la est de satul Pârâul Boghii și Fabrica de Sticlă… Are o şcoală mixtă, care funcționează din 1865, în satul Bogdăneşti, întreţinută de stat și având şi 6 fălci pământ în țarină și 40 prăjini în vatra satului. La anul 1891, școala a fost frecventată de 31 copii. / Biserici sunt 4: una ortodoxă, în satul Bogdănești, deservită de 2 preoţi și 1 cântăreţ; 3 catolice, câte una în cătunele Tuta, Pârgăreşti și Satul Nou. Sunt 645 case de locuit, în cătunele Satul Nou și Tuta, și 11 cârciumi. Populațiunea numără 655 capi de familie, cu 2.786 suflete: bărbaţi 1.411, femei 1.375. După naţionalitate, sunt: 2.684 români, 1 bulgar, 101 unguri. După protecțiune sunt: 2.684 de protecțiune română, 57 austriacă, 44 ungară şi 1 bulgară. După felul ocupaţiunii, se împart în: 1.586 agricultori, 12 meseriași, 31 industriaşi, 12 comercianţi, 14 având profesiuni libere, 10 muncitori şi 28 servitori. Ştiu a citi şi scrie 74 persoane (0 femei); nu știu carte 2.712 (1.366 femei). Contribuabili sunt 551. / După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 532 locuitori, cu 1.664 fălci și 35 prăjini pământ. Proprietari mari sunt: Fraţii Weisengrün: au o moșie de 2.402 hectare, cu un

venit de 30.000 lei pe an, pe care au cumpărat-o de la fraţii Bogdan. Moşia Tisești, cu o întindere de 235 hectare şi un venit de 6.900 lei, aparține Angelicăi Rosetti-Teţcanu; Epitropiei Sf. Spiridon din Iași, care ia un venit de 4.622 lei; Tasicăi Apostol, care are o parte de 3.000 lei venit; lui Ianoş Gabor, cu o parte de 40 hectare, producînd un venit de 1.200 lei… Se găseşte o fabrică de stclă şi un fierăstru. Animale sunt: 214 cai, 1.349 vite cornute, 197 porci, 173 capre și 1.845 oi, care aparţin la 74 proprietari și care, la 1891, au dat 34 kg lână ţigaie, 3.517 kg lână țurcană, 625 kg lână amestecată şi 101 kg lână miţă”[1767].

BOGDĂNEŞTI

(comuna Teţcani, judeţul Edineţ, Moldova).

1643, aprilie 10: Grigore Pilipovschi şi soţia lui Mitrofana, fiica vistiernicului Solomon, vinde vistiernicului Iorga, drept 400 lei, „satul nostru **Bogdăneşti** (comuna Teţcani, judeţul Edineţ, Moldova), ce-i pe Prut, în ţinutul Hotin, cu locuri de mori şi cu moară gata pe Vilie, care-i aparţinea drept cumpărătură tatălui nostru Solomon”[1768].

1904: „**Bogdăneşti**, sat în judeţul Hotin, pe malul Prutului, spre sud de satul Beseda. Face parte din volosti

[1767] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 497, 498

[1768] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 72, p. 81

Ediniţa. Numărul caselor 42; populaţiunea, 250 suflete de ţărani români”[1769].

BOGHEASA

(acum, toponim în comuna Voineşti, Iaşi).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod „acestor adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a

---

[1769] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 31

pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[1770]. Hotarul, din veac.

BOGHEŞTI

(pe Zeletin, lângă Galbeni, aproape de Tecuci, Bacău).

1774, iunie 26: Satul **Bogheştii**, cu cuturile **Văliana** şi **Perjoaia**, scutelnici marelui postelnic Arghiri, iar o parte cu darea la alte ţinuturi, ţinutul Tecuciului, ocolul Zeletinului, după recensământul lui Rumeanţev[1771], avea **toată suma caselor 108**. Scădere rufeturi 78: 46 birnici la Tutova, 4 văduve, 9 nevolnici, 9 slugi, 1 volintir, 1 dascăl, 5 scutelnici, 1 popă, 1 ruptaş, 1 birnic la alt sat. Rămân birnici 30. / **Birnici:** Ion Dorin din Bogheşti / Ion Bojia, tij (la fel) / Luca Lupaşcu, la fel / Antohi Druică, la fel / Vasile Toader, la fel / Ion Toader, la fel / Andronachi sin (fiu) baba Safta, la fel / Lazăr fiul lui Stanciul, la fel / Gheorghi fiul lui Andronachi, la fel / Toader fiul Todosiei, la fel / Vasile Berheci, la fel / Sandul Vedi, la fel / Andrei Mânios, la fel / Ion Alecsandru, la fel / Ion Spulber, la fel / Gavril Necula, la fel / Ion Berheci, la fel / Grigori Lupaşcu, la fel / Apostol Daneş, la fel / Toader Daneş, la fel / Gheorghi Spulber, la

---

[1770] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

[1771] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 600, 601

fel, din Bogheşti / Toader Stanciul, la fel / Petri Goza (ot) din Văliana / Toader, brat (frate) lui, la fel / Gheorghi, frate lor, la fel / Vasili din Becheşti / Toader Bechescul, la fel / Tudosi, fratele lui, la fel / Ioniţă, nepot lui Dorin, la fel / Condurachi Bechescul, la fel. // **Liuzi bejenari**, ce se află cu şederea la cuturile de mai sus arătate, iar darea le stă la Tutova: Pavăl Groza, birnic la Ceucani / Andronachi, la fel / Chirică, la fel / Vasile, la fel / Costantin Vlasii, la fel / Solomon Hăolici, la fel / Lupul Druică, la fel / Ilii Bechescul, la fel / Ilii Spulber, la fel / Neculai fiul lui popa, la fel / Gheorghi, cojocar, la fel / Ichim Mertic, la fel, la Priponeşti / Petcul, sârbul, la fel / Costantin Stângă / Călian, birnic la Ciorăşti / Neculai Gavrilaş, la fel / Gheorghi Vulpe, la fel / Ion, croitor, la fel / Costantin Mejan, la fel / Carpu, la fel / Timofti Niagu, la fel / Gheorghi Saule, la fel / Ion Lungul, la fel / Ion Bârdan, la fel / Ion Arhip, la fel / Ana, văduvă, la fel / Niagul, nevolnic, la fel / Păladi, butnar, la fel / Ion Obrejă, la fel / Pricopii, chetrar, la fel / Gheorghi, fiul lui popa, nevolnic, la fel / Alexandru Bârdan, la fel / Vasili Gologan, la fel / Ion Gologan, la fel / Radu, bejenar, birnic la Blânzi / Gheorghi, fiul lui Radu, la fel / Bosâioc, fiul lui Strătioiu, la fel / Lupaşcu, olar, la fel / Ioniţă Cârcă, birnic la Sălceni / Vasile Bontă, la fel / Toader Spătaru, la fel / Simion Gologan, birnic la Sălceni / Marcu Gologan, la fel / Alicsandru Purcel, la fel / Vasili Şargul, la fel / Vasili Gologan, la fel / Ion Stupul, sluga dumisale spătarului Conachi / Grigoraş Stupul, la fel / Manoli, pas, la fel / Ioniţă Machidon, la fel / Gheorghi, tăbăcar, din Rădăcineşti, la fel / Mihălachi, la fel / Ion, tăbăcar, la fel / In (alt) Ion Stupul, slugă lui Manolachi Conachi / Cozma Bouroş, volintir dus la oaste / Panaiti,

dascăl / Ioniţă Vulpe, poştaş la Paraschiv / Toma Basoc, scutelnic dumisale vistiernicului Ioan Canta / Gheorghi Huştiul din Călimăniasa, la fel / Toader Onică, la fel / Toader Iacob, la fel / Mitre Bârzoiul, la fel / Ilii, bejenar, birnic la Bârlad / Ion, rusul, birnic la Căuia / Mile, abager, la Perjoai / Vasile Dorin, slugă dumisale stolnicului Negrii / Vasili, monah, nevolnic / Iftimii Mânios, nevolnic / Andrei, şchiop, nevolnic / Alecsandru Coca, nevolnic / Popa Antohii / Baba Tudosia / Baba Safta / Baba Pârţoai / Nechita fiul lui Grigori, nevolnic / Lupul, nevolnic / Solomon Hăulici, ruptaş la Tutova / Gheorghi Bechescul, nevolnic.

1898: „**Bogheşti**, comună rurală, plasa Zeletinul, judeţul Tecuciii. E situată pe culmea dealului ce începe din Nărteşti şi continuă în judeţul Tutova. Este la o distanţă de 40 km departe de capitala județului. Se compune din 4 cătune: Bogheştii de Jos, Bogheştii de Sus, Bichești și Chițcani. Are o populaţie de 361 capi de familie, cu 1.324 suflete, din care 295 contribuabili, care locuiesc în 304 case. / În comună se află 2 biserici, în Boghești de Jos şi în Bichești, deservite de 1 preot, cu 4 cântăreţi. / Școala datează în comună din anul 1866. Se frecventează de 55 copii, 53 băieți şi 2 fete, din numărul de 173, 95 băieţi și 78 fete, în vârstă de şcoală. / Numărul vitelor din comună se urcă la: 480 boi, 220 vaci, 24 cai, 33 iepe, 1.181 oi şi 170 porci. În Boghești se găsesc şi 20 stupi; 2 mori de apă: una numită a Sulgerului şi a doua a Coroiului. Pe lângă acestea mai are şi 1 moară de abur și 2 de vânt… Se mărginește, la nord, cu comuna Podul Turcului, la sud cu Gohorul, la est cu judeţul Tutova, şi la vest cu Valea Zeletinului. / **Bogheştii de Jos**, saţ, face parte din comuna cu același nume. Situat în centrul

comunei, ceea ce a făcut ca să fie şi reşedinţă. Are o populaţie de 162 capi de familie, cu 656 suflete, locuind în 160 case. Aici se află şcoala comunei, care se frecventează de 55 copii, 53 băieţi și 2 fete. Biserica din acest sat, cu hramul Sfinţii Voevozi, este făcută de locuitori, în anul 1850, în locul altei biserici, care era făcută pe la 1774, după cum se vede din o inscripţie, ce se găsește în Penticostar. / Locuitorii sunt răzeși vechi. Satul se numea, înainte, Bulzești. Dintr-un uric de pe vremea lui Stefan cel Mare, urice ce se află în păstrarea locuitorilor din sat, aflăm că un oarecare Maxim Staroste a vândut o parte din Bulzești lui Christea și descendenţilor lui… / **Bogheştii de Sus** face parte din comuna cu acest nume. Situat pe Dealul Bogheștilor, despărțit de Boghești de Jos prin o râpă, se află la 1 km departe de reședința comunei. Are o populațiune de 39 capi de familie, cu 169 suflete, locuind în 38 case. Copii în vârstă de școală sunt 15, din care 9 băieţi și 9 fete”[1772].

BOGHIANI

(sau Bogheni, comuna Roşieşti, Vaslui).

1634, octombrie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod stolnicului Andreica din **Şerbăcani** (comuna Viişoara, Vaslui), în baza unui zapis de la Banul cel bătrân, Drăgoi, Nechita şi popa Macovei, Ghera şi Neanil din **Şerbăcani**,

[1772] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 503, 504

în care mărturisesc că a venit înaintea lor Gligor, fiul lui Petrea Stancăş, şi a vândut din „jumătate de sat **Boghiani** (comuna Roşieşti, Vaslui), a patra parte, cu a patra parte din vad de moară… lui Andreica, pentru 12 zloţi bătuţi. / Şi de asemenea, a arătat un alt zapis de la Tomşea, Gavriţa şi Nechita din **Şerbăcani**, Grozea şi Todiriţşă din **Băseşti** (azi Viişoara, comuna Viişoara, Vaslui) şi Andrei, scriind cum a venit înaintea lor Costina, fiica Părceişi a vândut ce se va alege din acelaşi sat **Boghiani**, cu parte de vad de moară… iarăşi Andreicăi din Şerbăcani, pentru 45 de zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, alt zapis, de la Hrană aprod şi Botici şi fiul lui Vasile, cum a venit înaintea lor Părasca, fiica lui Gavril Boghiul, şi a dăruit… partea ei din satul Boghiani… Îndreicăi, pentru sufletul ei şi pentru păcatele părinţilor ei”[1773].

1640, august 8: Nicul, fecior al Costesei, nepot Hrinii de **Bârgăoani** (comuna Muntenii de Jos, Vaslui), vinde lui Chirilă de **Bogheni** (comuna Roşieşti, Vaslui), drept 20 de taleri, „un loc de prisacă şi cu loc de vie la Bârgăoani, ce-l în ţinutul Fălciului… / Aşijderea, au dăruit Constantin şi cu soră-sa Părasca, în toate părţile, câte 12 paşi împrejurul locului, în pădure mare, după vânzare… dinaintea Chirilii de **Idrici** (comuna Roşieşti, Vaslui), Luca de **Şărbăcani** (Şerbăcani, comuna Viişoara, Vaslui), Banul, Nechita, Bundea, Lazor şi mulţi oameni buni”[1774].

[1773] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 270, pp. 303, 304

[1774] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 415, p. 422

BOGHICENI

(în Lăpuşna, comuna Bujori, raionul Kotovsk, Moldova).

1489, ianuarie 9: Menţionat în hotărnicirea Petricanilor, când se scrie că „hotarul satului acestuia, al Petricanilor, se începe dimpotriva locului, din dealul dinspre Lăpuşna, şi merge la Fântâna Mare, dinspre târgul Lăpuşna, care merge la ruptura din sus şi merge margine în sus faţa Lăpuşnii şi tot margine faţa Lăpuşnii, până ce hotărăşte cu Dragomireştii (lângă Lăpuşna) şi cu Bujorul (satul Bujor, raionul Kotovsk) şi, de acolo, să întoarce faţa Bujorului în jos, din vale de Movila Petricăi hotar, şi, de acolo, merge tot faţa Bujorului împotriva rupturii Bujorului, într-o buză de pisc este hotar şi, de acolo, taie peste deal de la Soci şi muchie dealului din deal de Soci (sat, lângă Bujor) este hotar şi merge drept în Movila lui Fulger şi merge dealul în jos, unde este hotar Bujorului, şi loveşte în coastele Bobicenilor şi Bobicenii trec tot dealul în jos, până împotriva hotarului din jos de lac, este hotar împotriva hotarului din deal şi atâta este hotarul Petricanilor împrejur”[1775].

1669, mai 30: **Hotarnica satului Iurceni**, făcută „după o pâră ce a avut Necula, căpitan de Iurceni, din ţinutul Lăpuşnii, cu alţi fraţi ai lui, cu nişte răzeși ai lui, anume Vasilie Nofit de acolo, cu Vasile Vărzaru, cu Măteeș, cu Ioan și cu alți frați ai lor pentru nişte părți de

---

[1775] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 44, pp. 83, 84

ocină ce a avut Necula în Iurceni moșie și cumpărătură... / Mers-am la sat la Iurceni și am strâns mulți oameni buni, din sus și din jos, megieși, anume Gavril din **Cojușna**, Paniș ot **Volosăni**, Ionașcu Spănachi ot **Dânceni**, Surucean, Simion Plămădeală ot **Boghiceni**, Ion ot tam (de acolo), Ion Cărăbăț căpitan, Neculai ot **Ciuciuleni**, Dănilă ot **Cornești**, Constandin ot tam, Constandin ot **Nisporeni**, Gheorghe din **Petrosul**, Afteni Vărzariu ot **Vărzărești**, Latsor ot **Mereșeni**, Bosii ot tam și mulți oameni buni, și am socotit de pe drese și de pe zapise ce au avut de cumpărătură și le-am ales toate părțile”[1776].

1768, iunie: Hotarnica moşiilor **Boghiceşti, Târgul Lăpuşnei** şi **Spărieţii**, ale mănăstirii Ioan Zlataus din Iaşi, făcută de vornicul de poartă Carp Picioroagă şi de mazilul Simion Roadi Dial, din porunca lui Grigore Ioan Calimah voievod, care îşi încep cercetările din „locul **târgului Lăpușnei**, ce-l are cu ispisoc gospod (domnesc) și **Boghiceni**, ce-i are cumpărătură de pe la răzeși, care sunt lângă locul târgului Lăpușnei, pe Călmățui, și **Spărieții**, ce sunt iarăși lângă locul târgului Lăpușnei, care aceste două sate le-a cumpărat Sfinția Sa părintele Paisie arhimandritul, egumen de Sfeti Ioan, care părți de moșie a locului târgului Lăpușnei, fiindcă se împresurase de către unii și alții, poruncește Măriia Sa Voievodul ca, după cartea de blestem ce s-a făcut de către Pre Osfinția Sa, părintele mitropolitul chir Gavril, citindu-se întru auzul tuturor târgoveților din Lăpușna, şi a împrejurașilor, și, după cartea de blestem, pe mărturia și arătarea unor oameni bătrâni, pe unde s-ar dovedi hotarele vechi, pe acolo să alegem și să hotărâm atât locul

---

[1776] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 86, pp. 107-110

târgului Lăpușnei, cum și alte hotare dimprejur, ce s-au arătat mai sus, care carte gospod de poruncă scria către Dariie Donici și către Dumitrachi vel serdar ca înșiși dumnealor să se scoale și să vină la hotărât, iar neputând veni dumnealor, să orânduiască pe un mazil din parte locului, pe cine or socoti că este om de ispravă, și fiindcă dumnealor au avut alte trebuințe ale ținutului, au rânduit pe Sfinție Sa Anthim, egumen de la sfânta mănăstire Sfeti Arhanghel din Chișinău și pe Simeon Roade Dial mazil. / Deci, am mers întâi la moșia **Boghicenii**, ce este în fundul Călmățuiului, și am strâns și pe alți răzeși și împrejurași, anume pe preotul Ioan Boghian, ce a fost răzeș de Boghicenii, pe Grigori sin (fiu) Istrate din Costești, răzeș, pe Dănilă brat Istrati, răzeș, pe Iovul brat (frate) altui Istrate Ciobotariul, pe Manole Gotcă căpitan din Bujor, pe Constandin sin Gligoraș, călăraș din Borzești, și am purces, cu toții, a căuta semnele hotarului Boghicenilor, după un suret de hotarnică, ce ni l-a arătat Sfinția Sa egumenul, din velet 6997 (1489), ghenarie 9, și după arătarea răzeșilor, purcegând întâi dintr-o piatră hotar, ce am pus-o în capul moșiei din jos, în colțul dinspre apus, în fața Călmățuiului, la mijlocul Zăpodiei și în capul moșiei Oii, drept ruga văii Socilor, unde au dat seamă că a fost hotar vechi, și, de acolo, am purces drept la vale, înspre răsărit, la matca Călmățuiului, la lac, unde este și hotar vechi, din jos de lac, ce desparte locul târgului Lăpușnei, în jos, și Boghicenii, în sus, și de acolo, tot înspre răsărit, curmeziș tot alăturea cu locul târgului, peste deal, la Fântâna Mare, unde este hotar în deal, și de acolo, tot înspre răsărit, pe la capul Mladenului, la ruptură, în zarea Lăpușnei și din sus de ruptură este piatră hotar, și de acolo purcede în sus, tot

zare dealului Lăpuşnei, pe dinspre apus, și tot alăturea cu locul târgului Lăpuşnei, până la Cuibul Brahnii, unde a fost și bour într-un stejar și au dat seamă că au fost și piatră hotar, lângă o beşică de moviliță, și acolo am pus piatră hotar, în movilița coastă Boghicenilor, și până acolo o mers tot alăturea cu locul târgului, iară de acolo a purces tot în sus, zarea Lăpuşnei, alăturea cu Mlădineştii, prin Dumbravă și cu Trifeni, ce le zic acum Paşcanii, și tot față Lăpuşna, în sus, alăturea cu moșia Hâncului, cu Perienii, Săcărenii și cu Corneștii, tot în sus fața Lăpuşnei, și trece printr-o limbușoară de pădure, și tot în sus, prin dumbravă, alăturea cu Dragomireștii, până unde se întâlnește cu fundul Bojorului, moșia Pitroșeni a mănăstirii Bărboiului, și acolo, în prăvalul apei în dumbravă, am pus piatră hotar, fundul și de acolo purcede drept în jos și cam la vale, prin dumbravă, pe prăvalul apei, alăturea cu Pitroșeni, drept în movila Petricăi, și de acolo, tot în jos, până în capul Dumbrăvii, într-o moviliță, și de acolo, tot în jos și la vale, cam pe costișă, tot alăturea cu Chetroșeni, și trece printre niște stejari și, unde se sfârșesc stejarii, este un cap de pisc, în costișă, și acolo am pus piatră hotar în coasta Boghicenilor, și, de acolo, tot în jos costișe, tot alăturea cu Pitroșeni, până peste o vâlcică cu stejari și în costișa din jos se sfârșesc Petroșenii, unde sunt și pietre hotare, una poprește pe Petroșeni, și alta caută în jos până la capul moșiei Mârzeștilor, și acolo am mai pus o piatră hotar, ce caută înapoi, la piatra ce am pus-o în pisc, în costișă, și de acolo merge tot în jos, alăturea cu capul Mârzeștilor, peste drum, la o piatră hotar vechi, ce este în capul unui pisc, care piatră desparte Mârzeștii de Boghiceni, și de acolo, tot în jos și cam la vale, și peste vale, și la deal, și peste

deal, și iar la vale, peste drum și peste vale, și la deal, într-un pisc înalt, iar este piatră hotar, care desparte Mârzăștii de Boghiceni, și, de acolo, tot în jos, cam la vale, tot alăturea cu Mârzeștii, peste zăpodie, până într-o piatră veche, ce este în șleahul cel mare, ce este fundul Mârzeștilor, și de acolo, tot în jos, șleahul și cam la vale, tot alăturea cu Mârzeștii, până într-altă piatră, ce desparte Mârzeștii de moșia Oi și, de acolo, tot în jos și cam la deal costișa, fața Călmățuiului, alăturea cu capul moșii Oi, și până în piatra ce am pus-o întâi, drept ruga văii Socilor, și acolo s-a încheiat hotarul moșiei Boghicenilor. / Deci vrând ca să ne apucăm și pentru **hotarul târgului Lăpușnei**, am strâns întâi pe târgoveții din târgul Lăpușnei, oameni bătrâni și tineri, cum și pe alți împrejurași, anume pe Pascal sin Isacă, om bătrân, Andrei Cârpă bătrân, Savin Podolanul bătrân, Apostul Țucă bătrân, Gheorghiță Munteanul, Neculai Ciobotariul, Ioniță sin Iosăp, Ioniță sin Cununii, Parfene Mârza, Stahi Codreanul, toți târgoveți din târgul Lăpușnei, și pe Savin, bătrân din Hăncești, ce a fost mai înainte și vornicel în târgul Lăpușnei, şi pe Antohi Grosul din Pășcani, și așa, fiind cu toții adunați, întâi le-am citit cartea de blestem, ca să mărturisească adevărul pe unde au apucat, din bătrâni lor, și știu că au îmblat hotarele locului târgului Lăpușnei din vechi. Și după cartea de blestem, am purces ca să ne arate locul târgului și am mers întâi la hotarul târgului din jos, pe apa Lăpușnei, în gura Negrii, și acolo ne-au mărturisit Savin Tabără ot Hăncești și Pascal sin Isacă cum că ei au fost față când a hotărât locul târgului Lăpușnei un Lupul Mataragiul, în zilele lui Mihai vodă Racoviță, care acel Lupul Mataragiul a adus pe un Antoni Mârza, din Țara Turcească, om bătrân. și pe un

Grigorășcuț din Ciuciuleni, om bătrân, și pe Ștefan Vrabie din Drăgușani, bătrân, care fusese trăitor, mai înainte, aice, în Lăpușna, și așa au arătat acei oameni bătrâni, atunci, că așa au apucat din bătrâni lor, că hotarul târgului Lăpușnei merge din movila Horjii, ce este în șesul Lăpușnei, lângă Gloduri, și trece drept peste apa Lăpușnei înspre răsărit, și drept în gura văi Negre, și, după arătarea acelor oameni bătrâni, atunci, așa ne-au arătat și ei acum, fiindcă ei au fost, atunci, împreună cu Lupul Mataragiul, la acea hotărâre și de acolo apuca drumul Măjilor drept la deal înspre răsărit, alăturea cu Mărgilații, până în vârful dealului, într-o moviliță, și tot înspre răsărit, tot drumul Măjilor și alăturea cu Cărpenenii, ce sunt dinspre Sărata, și tot înspre răsărit și peste dealuri, în curmeziș pin dumbravă și alăture cu Rediul Nantu, pe din sus, și tot înspre răsărit și la vale, și peste Sărata, alăturea cu Merișeni, până în vârful dealului, deasupra Caprii și deasupra Zgârcului, și acolo, în vârful dealului, am pus piatră hotar colți și, de acolo, merge drumul în sus, pe muchie, pe deasupra Zgârcului, până în fundul Zgârcului, în deal, în Poeniță, unde vine drumul Lăpușnei și merge la Hăncești, și în margine drumului dinspre Zgârcă, am pus două pietre colți, înăuntru, în moșia târgului, și de acolo, drept înspre răsărit, la vale, prin pădure, prin Lacul Negru, și la vale, peste câmp și peste valea Nemesnicului, pe la Fântâna lui Maftei, și lângă fântâna de la deal s-a pus piatră hotar, și de acolo, la deal, înspre răsărit, până în vârful dealului dinspre Cogâlnic, și alăturea cu Iurieștii, și în deal am pus piatră hotar, și de acolo, drept la vale, pe Cărările Nante, înspre răsărit, până în apa Cogâlnicului, la iazul Iurieștilor, și de acolo, drept în sus apa Cogâlnicului, până în moșia

Cărăbățului, și, de acolo, taie drept înspre apus, pin ruga văi Fânațului, alăturea cu Cărăbățul, la deal, pin pădure, până în vârful dialului, și, de acolo, apucă zare dealului drept în sus, până în hotarul Spărieților, și de acolo purcede drept la vale, înspre apus, înspre târgul Lăpușnei, pe deasupra Ciocârlanului, unde este și hotar vechi, și tot înspre apus, alăturea cu Spărieții, până la ruptura Făureștilor și este hotar vechi, și de acolo purcede zarea dealului Făureștilor, în sus tot alăturea cu Spărieții, până în zarea dealului Dezbrăcății, și este hotar vechi, și de acolo face drept la vale, înspre apus, până în matca Făureștilor, și este hotar vechi, în matca Făureștilor, unde se desparte locul târgului de Conojeni, și de acolo, tot înspre apus și la deal, până în zarea dealului Lăpușnei, la o movilă, și am pus piatră hotar, unde au dat seamă că a fost hotar vechi, și de acolo, drept la vale, înspre apus, la apa Lăpușnei și în malul Lăpușnei dinspre răsărit au dat seamă că a fost hotar vechi, dar nu s-a găsit, și acolo am pus hotar, care desparte locul târgului de Mlădinești, și de acolo, peste apa Lăpușnei, drept la deal, în capul dumbrăvii, unde au dat seamă că a fost și bour într-un stejar, unde se cheamă la Cuibul Brahnii, într-o piatră hotar, ce este în coastele Boghicenilor, într-o moviliță, și de acolo purcede zarea dealului Lăpușnei, în jos, alăturea cu Boghicenii, până la ruptura unde este și piatră hotar, din sus de ruptură, și de acolo taie drept înspre apus, prin capul Boghicenilor și prin capul Mladinului, pe la Fântâna Mare, și tot înspre apus și la deal, și în dial este hotar vechi, și de acolo, tot înspre apus și tot alăturea cu Boghicenii, drept la ruga văi Socilor, unde se coboară drumul și, la vale, la matca Călmățuiului, la lac, și din jos de lac este hotar vechi, și peste matca Călmățuiului, tot

înspre apus, în costișă, la o piatră ce este în capul moșiei Oii, drept ruga văii Socilor, și di acolo purcede drept în jos costișa, alături cu capul Oii și până într-o piatră, ce s-a găsit în costișă, în care piatră este cruce săpată într-însa, care desparte moșia Oii de Strâmbeni, și este și alt piatră, ce este colț și fund Oii, și de acolo purcede tot în jos, alăturea cu Strâmbenii și cu Horjești, și peste Călmățui, înspre răsărit, pieziș peste dealuri, până la apa Lăpușnei, la movila Horjii, drumul până la Gloduri, la matca Lăpușnei, de unde am purces întâi, și așa s-a încheiat tot locul târgului Lăpușnei. / Deci, vrând să hotărâm și **Spărieții**, am strâns pe răzeși și pe alți împrejurași, anume pe Savin Tabără, Pascal sin Isacă, Pavăl Buruian din Drăgușeni, Sandul Mălai Rău ot tam (de acolo), Niță sin Vasile ot tam și Ilia Buruian ot tam (din Drăguşeni) și alții, care sunt arătaţi la hotarul târgului, și am purces întâi din hotarul Dezbrăcății, ce este în zarea dealului care desparte moșia Conojenii de Spărieți și de locul târgului, și de acolo purcede drept în jos, înspre târgul Lăpușnei, la vale, muchia pe deasupra Făureștilor, prin ruptură și din deal de ruptură este piatra hotar vechi, și, de acolo, drept înspre răsărit, pe podiș, până deasupra Ciocârlanului, și de acolo apucă drumul dealului înspre răsărit, până deasupra Ciolanului, și de acolo apucă drept în sus dealul pe deasupra Ciolanului, până într-o poieniță, și tot în sus, până în dumbrăviță, și tot pe deasupra Ciolanului și pe câmp, pâră în fundul Ciolanului, și acolo, din jos de drum, este hotar vechi, care desparte Spărieții de Conojeni, și de acolo purcede drept la vale și cam pe podiș, înspre apus, alăturea cu Conojenii, și merge tot înspre apus și alăturea cu Conojenii până în hotarul de deasupra Dezbrăcaţii, de unde am purces întâi, și așa s-a

încheiat și hotarul Spărieților, cu semnele de mai sus arătate”[1777].

1774, iunie 5: Satul **Boghicenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Cogâlnicului, după recensământul lui Rumeanţev[1778], avea **toată suma caselor 45**. Scădere rufeturi 3: 1 popă, 2 femei sărace. Rămân birnici 42. / **Birnici:** Irimie Cârmă / Ștefan Dănilă / Toader Pătină / Vasile Buruiană / Ioniță, cojocar / Palade / Antohi Tabără / Pavel Buruiană / Ioniță fiul Rughinii / Tănase a Irimicioaei / Ioniță Chircu / Vasile, vătăman / Ioniță, vătăman / Vasile Chircu / Ioniță Tuchilă / Frumonde / Timofti Cazacu / Constandin Gonat / Ion, vornic / Grigoraș, chelar / Grigori Hangan / Ursul Deliu / Sandul, tăbăcar / Constandin Mândru / Apostol Vasile / Andrei Brânză / Timofti Tabără / Ion, rotar / Nastas Deliu / Ștefan Brânză / Iurașco / Miron Tuchilă / Constandin Tabără / Constandin / Vasilachi Bătrânul / Vasile fiul lui / Zaharie, dascăl / Luchian, tălmaci / Grigoraș Doni (Done – n. n.) / Ichim Cătana / Ion Gonța / Dănilă Puhoace. // **Rufeturi:** Popa Iosip / Cârstina, babă săracă / Zoița, săracă.

1904: „**Boghiceni**, sat în judeţul Chişinău, volosti Bujora, în valea Călmăţui. Satul are 232 case; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; o şcoală elementară, cu o institutoare, unde se învaţă numai ruseşte. Locuitorii sunt ţărani români, care posedă pământ de împroprietărire

---

[1777] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 186, pp. 217-222

[1778] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 447, 448

1.452 deseatini, iar proprietarii Leonard Petru şi Olga au 2.158 deseatini”[1779].

BOGZEŞTI

(pe Crasna, fost Petreşti, lângă Curteni, Vaslui).

1597, iunie 22: Întărit de Eremia Moghilă voievod logofătului Drăghici Bogza, care primeşte ispisoc „pentru a lui dreaptă ocină şi danie de la Bogdan vodă şi de la vodă, şi dresurile ce a avut de la Petru voievod pe o bucată de loc pe Teleajna, a treia parte din satul **Petreşti**, unde a fost cu şederea, care se cheamă acum **Bogzeşti** (lângă Curteni[1780], Vaslui) pe Crasna, din jumătate, jumătate, partea din sus şi cu loc de moară în Crasna, cumpărat de la Sofiica, fata lui Grigore Bogza diac, drept 75 de taleri şi drept un cal negru, preţuluit drept 1.000 de aspri. / Iarăşi întărim Bogzei logofăt seliştea **Hoceştii**, în gura pârâului Telejnei, cu loc de moară în Bârlad, din jos de unghiul cel mare, ce-i este lui danie pentru slujba ce a făcut el în ţara tătărească; / şi iarăşi îi întărim un sat anume **Floreştii**, într-amândouă ţinuturile, la gura Crasnei, ce se cheamă acum **Băbicenii**, cu moară în Bârlad, cu vii şi cu pomeţi, cumpărat de la Vasuşca, fata Turcului sulgerul, nepoată lui Clanău spătarul, drept 700 zloţi tătăreşti, din drese ce are de la Bogdan vodă. / Şi

[1779] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 32

[1780] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 37

iarăşi îi întărim lui Drăghici Bogza şi lui Crăciun, feciorul lui Simion, două părţi dintr-un loc pustiu, pe Alpu, în Radul lui Stângaciul, cu fântână către răsărit, dimpreună cu două părţi din **Stăpâneştii**, ce-i pe Cahul, cu moară în Cahul, partea din jos, pe unde l-au hotărât lor Ivan pâecălabul, danie de la Mărica şi sora ei Drăgălina, roaba lui Ştefan pârcălabul, pentru că l-au luat fecior de suflet. / Şi iarăşi îi întărim lui Drăghici Bogza a cincea parte din satul **Broştenii** (lângă Bogeşti[1781], Vaslui), partea din jos, cu loc de moară pe Racova şi cu prisacă unde a fost livada lui Vlaşin, pe care a cumpărat-o de la Ursul, Cătălina şi Mărina, feciori Maricăi, nepoţi Nastei, strănepoţi Tomei din Broşteni, drept 70 zloţi tătăreşti, din drese ce a avut de la Petru vodă"[1782].

BOGZEŞTI

(sau Bogzăşti, comuna Budăi, raionul Teleneşti,
Orhei, Moldova).

1639, octombrie 8: Zapisul lui Ionaşco Ghizdăvăţ, Ionaşco a Savei şi Condre din sat de **Luceni** (comuna Victoria, Iaşi), în care mărturisesc cum au vândut „o parte de ocină, din părţile noastre de sat din Luceni pentru o parte de ocină ce-a fost vândută din sat de **Petreşti** (comuna Ipatele, Iaşi) pitarului Ianachie de nepoţii noştri,

[1781] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 43
[1782] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 255-258

feciorii Ilenei. / Deci, văzând noi că au vândut nepoţii noştri acea parte de ocină din Petreşti, fără ştirea noastră, noi am vândut din părţile noaste din satul Luceni o parte de ocină, ca să fie împotriva celei părţi de sat din Petreşti, Ursului Ţocârlan, drept 8 zloţi şi drept două vaci cu viţei şi un bou bun… / Şi la tocmeală au fost Erimiia din **Slobodzie** (lângă Scoposeni, Slobozia Zberoaiei, comuna Gorbani, Iaşi), Pavăl pârcălabul de **Chişerei** (azi Grădinari, comuna Golăeşti, Iaşi), Vasile Beghiul din sat din **Străoani** (comuna Victoria, Iaşi), Niculei văfaful hatmanului, Vasile pârcălabul, Ştefan Cârcos de târgul **Iaşi**, Chirilă feciorul Gârnei, Moiseiu feciorul lui Frăţiman, Gavril feciorul popii Macsân din **Bogzeşti** (comuna Budăi, judeţul Orhei, Moldova), de la Orhei, şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[1783].

1640, octombrie 25: Căzacul ot **Bogzeşti** (comuna Budăi, judeţul Orhei, Moldova), cu Todosiia şi feciorul lui Ionaşco, şi cu Ana, fata Frusinii, nepoata Căzacului, vând Sturdzii, drept 30 de taleri, a lor „dreaptă parte de ocină din **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşteni, Orhei, Moldova … Şi în tocmeala noastră au fost Petrea ot **Mihălaşea** (Mihăilaşa, comuna Telejeşti, judeţul Orhei, Moldova), Ionaşco Mărăş şoltuz şi Grigore potcovarul cel domnesc ot **Iaşi**, Toder ot **Scorţeni** (comuna Scorţeni, judeţul Orhei, Moldova), Gleca din **Bercileşti** (lângă Văsieni, comuna Leuşteni, Orhei, Moldova) şi mulţi oameni buni”[1784].

[1783] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 249, pp. 247, 248

[1784] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 482, p. 472

1646: Donosie, nepotul lui Gherasim de **Bogzeşti** (comuna Budăi, raionul Teleneşti, Moldova) vinde vornicului Apostol, drept 20 lei, „partea mea din sat din **Braviceni** (Bravicea, comuna Bravicea, raionul Călăraşi, Moldova), ce este pe Răut, în ţinutul Orheiului… dinaintea vornicului Ionaşco şi Sturdzii de **Piscani** (în braniştea Bohotin, Iaşi), Mihalcea de **Braviceni**, popa Istratie cel domnesc de târg de **Orhei**, Moisăi Frăţiman şi Maftei Săpoteanul de **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşeni, raionul Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Ştefan Popăscul de **Ghermăneşti** (comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova) şi a mulţi oameni buni”[1785].

1670, februarie 4: Enache, feciorul Ştefăniei, nepotul Micului Buză Neagă, vinde fostului paharnic Ilie Sturza, drept 30 de lei, „partea moaşă-mea (bunicii) Parascăi, a fetei Micului Buză Neagră din satul **Pupezeni**, de la Lebedina, din bătrâna moşului (bunicului) Micului, a patra parte… şi la vânzarea mea au fost Ursul din **Bogzăşti**, Vasile, feciorul lui Neculai din **Branişte**, Mirăuţă Buliga din **Ţiberiha**, Andrei, feciorul lui Bulboacă, şi popa Ionaşcu de **Sineşti**, Istratie Mânzatul ot **Ineşti**, popa Corne de **Hăjdieni**, Chirilă de **Negureşti** şi mulţi oameni buni. / Zapisul l-am scris eu, Enache, feciorul Ştefăbiei, nepotul Micului Buză Neagră ot **Pupezeni**. Să se ştie”[1786].

1680, martie 30: Teodor, feciorul lui Miron, nepot lui Bălan de **Bogzăşti**, vărul Zotei, „dăruieşte partea moşului (bunicului) său Drăgan din satul **Ivăniţeşti**,

---

[1785] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 268, pp. 212. 213

[1786] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 121, p. 126

partea de sus, pe apa Crasnei, vărului său Golăe vătav”[1787].

1774, iunie 5: Satul **Bogzăştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[1788], avea **toată suma caselor 32**. Scădere rufeturi 18: 6 volintiri, 1 scutelnic al lui baron, 1 mazil, 3 ruptași, 1 diacon, 5 femei sărace, 1 popă. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Maftei Veșcă / Manoli Buga / Dumitru, stegariul / Ion, ciubotar / Andrei Ciochină / Constantin Minciună / Ion Curlat / Ifrosi Mălai / Lupul Mălai / Neculai Macri, vornic / Ion, ungurian / Grigori fiul lui Antohi / Ion Țurcan / Antohi Curchiu. // **Rufeturi:** Ion Buga, volintir / Vasile Beșcă, volintir / Simion, cioban, volintir / Andrei Coadă, volintir / Toader Țurcan, volintir / Lupașcul Corbul, volintir / Alicsandru Gore, scutelnic al baronului / Carpu Curciu, mazil / Andrei Roșca, ruptaș / Parfeni Roșca, ruptaș / Mihălachi Pozdercă, ruptaș / Popa Manoli / Diaconul Toader / Ilinca Potârciasă, săracă / Gafița Pănoae / Ilinca, săracă / Sanda, săracă / Gherghina.

1819, ianuarie 15: „Manolache Coadă din **Bogzeşti** cere judecătoriei ţinutului Orhei să i se dea în stăpânire bătrânul Văscan din **Bostancea**”[1789].

1904: „**Bogzeşti**, sat în judeţul Orhei, volosti Teleneşti, aşezat în mijlocul pădurilor. Are multe vii şi livezi. Lângă sat trece şoseaua vecinală dintre Ţiberica şi Orhei.

[1787] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 45

[1788] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 409

[1789] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 60, p. 80

Numărul caselor 120; populaţiunea 825 suflete; biserică; vitele satului 1.987 capete”[1790].

BOHOTIN

(Braniştea, apoi aşezarea lui Buhuş,
la vărsarea Jijiei în Prut, Iaşi).

1439, mai 10: Întărit de Ştefan voievod „mănăstirii de la Poiană (Probota) o prisacă la **Bohotin**, numită prisaca de la Visoc, cu stupii din acea prisacă, iar oamenii din părţile acelea să poată să-şi aşeze moşia lor în această mănăstire”[1791].

1467, septembrie 11: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod mănăstirii Homor, drept danie şi miluire de la Gheorghe Cerbice, maică-sa Feodora şi soră-sa Anişca, „un loc, ca să-şi facă prisacă, adică jumătate parte de la vale ori în poiana din câmpul ce se cheamă **Zlătărenii**, între Vadul sub **Bohotin**, din sus de **Noureşti**”[1792].

1503, septembrie 30: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, căreia îi dăruieşte „un sat din satele noastre proprii, anume **Băicenii** (lângă Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi) pe Siret şi morile de pe Siret, mai sus de **Ordzeşti** (lângă comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi) şi mai jos de **Vornutariu**” (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi); „un sat tot pe Siret,

---

[1790] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 32
[1791] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 17-20
[1792] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 282-285

anume **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti-Siret, Iaşi), care e aşezat pe hotarul satului lor, al **Şendrenilor**" (Cozmeşti, fost Şendreşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cumpărat de Ştefan Vodă, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Vasutca, fiica lui Cozma al lui Şandru, şi de la nepoţii ei Danciul, fiul lui Buciaţchi, şi Isaico, fiul lui Iurie; „o prisacă în braniştea noastră de la **Bohotin** (la vărsarea Jijiei în Prut, Iaşi), la gura Tătarcei… Iar hotarul satului Mogoşeşti, care e tot pe Siret, să fie începând din susul satului, dintre ei şi Şendreşti, de la un plop însemnat ce e pe malul Siretului, şi drept peste luncă, printre bălţi, la deal în câmp, la o movilă săpată lângă drum, şi pe câmp la o movilă săpată în mijlocul câmpului, şi pe marginea dumbrăvii la movila săpată din jurul stejarului, şi prin dumbravă la movila săpată în jurul a doi stejari şi tot prin dumbravă la făget, şi prin făget drept la vârful dealului şi pe deal, prin făget la vale, până la pârâul Muncelului; întorcându-se apoi pe acel pârâu la vale spre câmp, pe acelaşi pârâu şi câmp, până la lunca Siretului, pe acelaşi pârâu şi prin luncă până la Siret, şi pe Siret în sus până la plopul de unde am început. Acesta este tot hotarul"[1793]. Celelalte hotare, din veac.

1626, aprilie 11: Întărită de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Homorului, care primeşte uric „pe prisaca lor, ce este la **Bohotin**, în **Covasna** (sat în ţinutul Iaşi)"[1794].

1635, iulie 8: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod vistiernicului Dumitru Buhuş, care,

---

[1793] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 293, pp. 520-524

[1794] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 37, pp. 53

împreună cu „diregătorul său, să fie tare şi puternic a chema oameni de altă ţară li să-i ducă, să-i descalece, unde-şi va afla un loc de sat, în Braniştea Domniei Mele, însă în capul Braniştei de jos (**Bohotin**, aşezarea Bohotin, Iaşi), ca să aibă loc de fânaţ şi de arătură, şi de grădini şi de altă hrană. Iar de la Domnia Mea vor avea pace şi odihnă; nici un lucru Domniei Mele să nu lucreze, nici iliş să nu plătească, nici sulgiu, nici dajde să dea, nici zloţi casă, nici taleri, nici leu şi alte dări ce sunt pe alţi mişei ai Domniei Mele”[1795].

1636, martie 23: Zapisul călugărilor de la mănăstirea Pângăraţi, care schimbă cu vistiernicul Dumitru Buhuş, căruia „i-au dat călugării un loc de prisacă la **Bohotin**, în Branişte, iar dumnealui le-a dat un loc de prisacă la **Mesteacăn**, peste Bistriţa, ce este în ţinutul Bacăului, partea Hrişcanului”[1796].

1636, august 12: Zapisul lui Neamiul vornic şi al boierilor „prilejiţi la acest hotar”, Gheorghe Roşca şi Strătulat vornic de gloată, trimisul lui Vasile Lupu voievod să stâlpească, după semnele din uric, moşia lui Dumitru Buhuş, de la **Bohotin**. „Şi oameni care au fost, anume Toma prisăcarul Hăbăşascăi, Toader Păşco de **Coropceni** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Rusul, Pavăl şi Bălan de **Cozmeşti** (comuna Cozmeşti, Iaşi), Ifrim de la prisaca căminarului, Gligorie Budzea vânătorul, Macovei, Blaca şi Simon – vânători, Pătraşco Mândzul, Tărnovschi, Ionaşci Vlădiceanul, Ion şi Vicol de **Oneşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Vicol şi Râşco de **Băneşti**

[1795] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 162, p. 198
[1796] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 371, p. 419

(Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Andonie, Gavril, Necoară, Gligorie şi Andronic de **Grozeşti** (comuna Grozeşti, Iaşi), Hilip de **Poponeţi** (sat în braniştea Bohotin, Iaşi), Ştefan Faurul şi Trofin de **Trăisteni** (?), Simion de **Ţoţorea** (Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi), Ursul, Zbiroae, Toader şi Ipatie de **Slobodzia** (Slobozia Zberoaei sau Zberoaia, comuna Bălăureşti, raionul Nisiporeni, Moldova), au arătat pe unde au fost semnele uricului… şi dintr-acele semne, mai este loc de branişte de hotarul Măriei Domniei Tale, până la hotarul **Podolenilor** (de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi) şi până unde le spune hotarul Bohotin… Şi s-au ales dinte aceşti oameni Toma cel bătrân de la prisaca Hăbăşascăi, Toader Paşco cel bătrân de Coropceni, Rusul din Cozmeşti, Ifrim cel bătrân de la prisaca căăminarului, Gligorie Budzea şi Macovei – vânătorii, care au zis, cu sufletele lor, că ajunge hotarul Podolenilor până în zarea Dealului Bohotinului; mai jos nu se coboară… Iar cum s-au jeluit Podolenii înaintea Domniei Tale, n-a fost luat vistiernicul Buhuş nimic din hotarul Podolenilor, numai cât au scris în uric”[1797].

1643, august 31: Loghin şi femeia lui Cârstina cumpără „de la Andriu din **Buteşti** (comuna Ungureni, Bacău) două pogoane din dealul dinspre **Spăreţi** (Speriaţi, apoi Zăbrăuţi, înglobat în Moviliţa, Vrancea), drept 40 lei bani buni. Şi au fost oameni buni din **Băloteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), anume Abruzachie, Ion Muşi, Apostol, Onufrie şi Neca. / Şi eu am dăruit lui Ion Cătena din vale, din via **Branişte** (la confluenţa Jijiei cu Prutul, Iaşi), la vânzare, ca să ştie şi

---

[1797] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 476, pp. 535, 536

Andrei. Cine va găsi în acea Branişte să taie vreun lemn, să fie de gloabă mare. Din gard, dat-am până la vale, Cine se va ispiti în acea Branişte, fără de Loghi, să fie triclet şi proclet 118 Oteţi de la Niceea”[1798].

1645, iunie 8: Ursul şi Pătraşco de **Bohotin** mărturisesc „cum a grăit oarecine cu spătarul Buhuş, că ni s-au dus feciorii noştri să se scrie călăraşi, iar noi ne-am prins dinaintea dumisale, a popii din sat, a Crâstei croitor de Roman, a Coşeteanului şi dinaintea Savei vornicul, de se va afla că au îmblat feciorii cu acele îmblete, să fim de mare ruşine, şi de se vor duce feciorii noştri de la noi, să avem a da noi seamă de dânşii şi de bucatele lor, şi să fie bucatele noastre pieitoare”[1799].

1898: „**Bohotinul**, comună rurală, în partea de nord-vest a plășii Podoleni, judeţul Fălciu, formată numai din satul Bohotinul, situat la poalele dealurilor Pietrişul, Chiriloaei, Robul și Gârneţul, care formează un semicerc în jurul satului, având deschiderea către partea de nord-est. Suprafaţa teritoriului comunei este cam de 1.430 hect. Populația e de 283 familii sau 1.051 suflete, din care 220 contribuabili. În comună sunt 14 familii izraelite și 4 catolice… Acum 50 de ani în urmă, aici a existat târgușorul Bohotinul Mare; în urmă, târguşorul s-a strămutat la Răducăneni, unde există şi astăzi. / În sat se află o şcoală, înființată la 1879, frecventată de 41 elevi; o biserică, deservită de 1 preot și 2 dascăli, făcută la 1852. În curtea bisericii se află o zidire măreaţă, dar neisprăvită, pe care locuitorii o numesc mănăstire; ea datează de vreo

---

[1798] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 156, p. 150

[1799] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 92, p. 80

70 de ani şi este pe cale de ruină. Sunt 2 fabrici: pentru fabricarea spirtului de cercale şi alta de fabricat licoruri, înființată la 1885… Vite sunt: 431 vite mari cornute, 103 cai, 1.433 oi, 289 porci”[1800].

BOIAN

(pe Prut, aproape de Cernăuţi, Bucovina).

1407: Marele Boian, cum era numit Boianul în primele documente de cancelarie domnească, datorită rostului său comercial, beneficiază de o atestare prin primul stăpân al satului, **Tăbuci cel Bătrân**[1801] din Boian, membru al sfatului domnesc, începând cu anul 1407, dar şi de cea din 27 octombrie 1452, când satul este întărit lui Manea globnicul. Tăbuci din Boian a avut patru copii, pe Olena, Pătraşcu[1802], Nastea şi Ion Stârcea, iar din aceştia descind stăpânitorii de mai târziu ai Boianului. / Marele Boian a fost, vreme de veacuri, un târg de mărfuri şi de animale renumit, zilele cele mari pentru activitate negustorească fiind după Înălţarea Domnului, timp de două zile, două zile înainte de Sfinţii Apostoli, precum şi zilele de 25 iulie, 14 septembrie, 21 octombrie şi 21 noiembrie.

1528, aprilie 8: Petru Rareş confirmă Marele Boian fraţilor Ion şi Mihul Stărcea, pârcălabi de Hotin şi,

[1800] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 506, 507
[1801] Boier în Sfatul Domnesc, între anii 1407-1414
[1802] 1528

respectiv, Cetatea Albă. Din 1 aprilie 1547, fiul lui Ion Stârcea, Matiaş, moşteneşte şi partea de sat a unchiului său, Mihul, fost părcălab de Cetatea Albă.

1560, aprilie 3: Boianul se împarte între cei trei urmaşi ai lui Tabuci, nepoţii lui Pătraşco şi copiii Nastei. / Nastea a avut doi băieţi, pe Ion Stârcea, pârcălab de Hotin, pe Mihul Stârcea, pârcălab de Cetatea de Baltă, şi o fată, pe Fedca. Fedca a avut o fată, rudă stearpă, Neacşa. Copiii lui Ion Stârcea au fost Matiaş Stârcea, Sorca şi Anghelina, iar copiii lui Mihul Stârcea au fost Drăgici Stârcea, care va moşteni şi pierde o treime din Boian, în 1547, din pricina datoriilor, Tăbuci, Magda, Anghelina şi Maria.

1579, august 19: vistiernicul Lupu Stroici va cumpăra cele mai multe părţi ale moşiei Boian. / Urmaşii lui Matiaş Stărcea au probleme cu moştenirea lor, în 1602, când Lupul Stroici popreşte partea din Boian a lui Ionaşco Stărcea, pentru 12 boi furaţi, dar fratele lui Ionaşco, Pătraşco Stărcea, plăteşte preţul boilor, în 15 septembrie 1602, şi recuperează moşia.

1604, iulie 2: Descendenţii lui Matiaş Stărcea, după fiul său, Toader uricar, numiţi Matieşeşti, deci nepoţii lui Mătiaş Stărcea, Isac, Ionaşco şi Toader Matieşeşti, vând partea lor de sat rudei lor, diacul domnesc Petru Stărcea, pentru 65 taleri de argint.

1615, nartie 29: Isac Matieşescu, care, acum, îşi zice, iarăşi, Isac Stărcea, obţine întăritură, în defavoarea copiilor fratelui său, Toader Matieşescu, pentru partea din satul Boian care aparţinuse lui Toader.

1617, iunie 14: Pentru că a noua parte din Boian ajuunsese, prin donaţie, în proprietatea mănăstirii Homor, un alt nepot al lui Matiaş Stărcea, Iloaie Stărcea de

Volcineţ răscumpără acea parte de sat, conform principiului de drept valah al neamului celui mai apropiat.

1632, noiembrie 10: Ilinca, fata Sofroniei, izbuteşte să obţină întăritură, de la Alexandru Iliaş, pentru a noua parte de sat, pe care o revendica şi unchiul ei, Isac Stărcea.

1636, ianuarie 1: Cea mai mare parte a satului Boian aparţine, în părţi egale, prin moştenire, lui Ion Ciolpan şi lui Ghenghea logofăt, strănepoţii lui Matiaş Stărce, Pătraşcu, Maria şi popa Gavril, moştenind, în 13 mai 1670, doar a opta parte din sat şi din moşie.

1652, martie 4: Se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoia şi Alexandra vorniceasa, soţia lui Iordache Cantacuzino. „Partea jupânesei Iliana comisoaia a fost… a treia parte de Boian”.

1670: Vistierul Neculce, tatăl cronicarului Ion Neculce, s-a căsătorit cu Catrina, fiica lui Iordache Cantacuzino, unul dintre cei mai bogaţi boieri din Moldova secolului al XVII-lea, cel care moştenise, prin Alexandra, cumnata lui Matiaş Stârce, moşiile jupânesei lui Matiaş, comisoaia Ileana. Ca zestre de nuntă, Catrina a primit 21 moşii, printre care şi câteva sate din nordul Moldovei, Boian, Cernauca, Valeva, Chisălău, Pohorlăuţi, Prelipcea, Bocicăuţi, Grozinţi, Vasileuţi, a patra parte din satul Lehăcenii Teutului.

1683: „În timpul domniei a doua a lui Dimitrie Cantacuzin şi a domniei lui Constantin Cantemir ţara era necontenit bântuită de leşi, căci ne-amiciţiile între ei şi turci nu încetaseră de la asediul Vienei (1683), şi Sobieski era supărat pe moldoveni, că nu-l ajutaseră în contra turcilor. Ţara de Sus mai că se golise de omeni, din

cauza acestor prădători. Bravul hatman al oştirilor româneşti, Velicico, fratele lui Miron Costin, în zadar căută să pună capăt acestei invaziuni, care acuma începuse a ameninţa chiar şi Iaşul scaunelor Domniei. El avea prea puţine oştiri, spre a putea ţine piept armatei permanente polone. A trebuit să vină în ajutorul românilor Soliman Paşa, Seraschieriul, care, împreună cu domnii români (Şerban Cantacuzin şi Costantin Cantemir), alungă pe poloni. Războiul frumos, cum îi zice Neculce, avu loc la satul Boian, în care Cantemir făcu minuni de vitejie şi unde gloria armelor rămase pe partea românilor"[1803].

1686: „Luni, 29 iulie. Am ieşit din Bucovina. Puteau fi văzute, pe drum, multe rămăşiţe ale expediţiei noastre din anul trecut. Am poposit, lângă întăriturile din anul trecut (lângă Boian), pe marginea Prutului, în faţa Cernăuţilor"[1804].

1721, noiembrie 20: Cronicarul Ion Neculce, hatman al lui Mihai Racoviţă Vodă, dar şi proprietar al moşiei Boian, obţinea dreptul de a face pod umblător peste Prut.

1726, iunie 9: Hotarnica moşiei Boian cu Lehăcenii şi cu moşiile mănăstiri Slatina s-a făcut după următoarele repere toponimice: râul Prut, balta cea mare, balta Pisc, dubul lui Ioan, pârâul Rudii, drumul de sus de la Toporăuţi, drumul de Reucăuţi ce merge la Lehăceni, obârşia Şehaleucii, apa Răchitnei, izvorul cel mare, lângă Doljecul, izvorul doamnei, heleşteul lui Sischi – iobag

---

[1803] Palade, V. I, *O excursiune la Suceava / 17 şi 18 august 1871*, Iaşi 1871

[1804] Ibidem, pp. 421, 422

din Boian, hotarul Rarencei, obârşia Molateţului, la Hutcău, heleşteul lui Popencu din Rarence.

1726, decembrie 21: Prin uric îi este întărit Boianul lui Ion Neculce, se precizează că, în vremea bejenirii cronicarului la Moscova, Lupul Costachi, „în zilele Domnului Nicolae… făcând diferite jalobe împotriva lui Iuon hatman şi cu multe treburi şi impresurări a isbutit să pue mâna pe satul mai sus amintit, Boian, stăpânind până la domnia lui Mihai Vodă”.

1739: „Şi, după ce s-au pornit moscalii, de la Nistru, asupra Prutului, pe la Zastavna, pe la Şubraneţ, le-au tot dat năvală turcii şi cu lipcanii, dar au pierit lipcanii mai toţi. Şi turcii, cât au zăbovit pe acolo, au prădat marginea ţării leşeşti… Până la Stanislav au ajuns, de-au prădat. Şi, după ce-au ajuns la Juşca, au luat-o în jos, de-au trecut codrul, pe la Stanihorci, pe din sus de un sat, ce se cheamă Boian, şi s-au întors, pe supt poalele codrului, pe la Rarance. Şi, acolo, iar au avut război şi iar au bătut pe turci moscalii”[1805].

1747, august 4: Gavril Neculce, care moşteneşte Boianul de la tatăl său, cronicarul, dar şi dreptul de a ţine podul umblător peste Prut, dobândit în 13 octombrie 1745, are probleme cu mănăstirea Putnei, proprietarul satului şi al moşiei Ostriţa, din vecinătate, pentru dijma locului dintre Boian şi Ostriţa, aşa că dregătorii domneşti stâlpesc din nou hotarul dintre Boian şi Ostriţa, iar cei doi feciori ai lui Ion Neculce, Gavril şi Ilie, împart Boianul frăţeşte.

1766, octombrie 14: Ilie Neculce dăruieşte jumătatea lui de sat nepotului său, Vasile, fiul lui

---

[1805] AŞSP, *Călători străini despre ţările române*, IX, Bucureşti, 1997, p. 245

Alexandru Neculce, dar Vasile Neculce va arenda moşia, în 23 aprilie 1792, lui Ion Calmuţchi, iar acesta va rearenda satul, în 18 ianuarie 1796, fraţilor Axenti şi Iacob Şimonovici.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[1806], din 1772-1773, înregistrează la Boian, moşia lui Alecsandru NECULCE, „202 – toată suma caselor", însemnând 2 popi, Dumitraşco şi Iacob, 1 dascăl, Andrieş, 20 văduve, Măria LUNGULIASA, Catrina a lui STRICO, Grăpina TĂNĂSOAI, Paraschiva HĂUCULIASA, Catrina IVĂNOAII, Mariuţa a lui VASILE, Lupa lui HALOBĂ, Anca rusca, Sandală IGNĂTOAI, Aniţa ARICIOAI, Aniţa GRIGORCIASĂ, Nastasia IVĂNIASĂ, Măria RUŞCIACĂ, Grăpina DUMITRĂŞOAI, Paraschiva VACHIROAI, Sandală ciubotăriţa, Nastasia, Ioana MIHAILOAI, Pelaghia ONCIULIASĂ şi Nastasia cojocăriţa, 18 case pustii, 2 jidovi, Strul şi Zeilic, şi 159 birnici, aceştia fiind: Andrieş GORDA vornic, Ion BALAHORA, Vasile brat ego, Crăciun BALAHORA, Georgii BALAHORA, Costandin croitor, Tanasii, Dumitraşco, Vasile GĂLUŢAN, Neculai TAŞCĂ, Ion sin BALAHURA, Georgii GORDA, Nechita GORDA, Pricop ciobotar, Georgii POPA, Neculaiu sin strugar, Ion STAREŢ, Vasile CIMIGAR, Toader CIMIGA, Iacob HALKO, Iacob zet NISCOROMNE, Grigore NISCOROMNE, Mihalachi SFECLĂ, Ion SFECLĂ, Mihaiu SLEUCĂ, Iacob băjenar, Timoftii băjenar, Toader zet CIUMIGĂI, Mihalachi GLIGORCA, Ion MANCIUN, Vasile NISCOROMNE, Toader MIHĂLCIAN, Mihălachi brat ego, Roman PERDEL, Alecsa BOSUL, Gavril, Ion MIHĂLCIAN,

---

[1806] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 393

Toader funar, Vasile OSTAFI, Simion rus, Iosip, Andrieş GRIGORKO, Dumitraşco GRIGORKO, Vasile HOŞTILĂ, Ilie NESCOROMNE, Tănase BENDEI, Lupul BENDEI, Toader HARASIM, Ion a PĂRASCĂI, Macoveiu, Dumitraşco FALNIŞ, Ştefan PERETELCIA, Vasile HOŞKAL, Grigoraş HOŞKAL, Luchian velnicer, Mihaiu HAUCĂ, Ion FEDORIUK, Coste olar, Georgii FEDORIUK, Toader, Grigoraş POROŞNE, Iftemii, Vasile rus, Ştefan ZVARICI, Grigoraş ZLEPA, Ion cobzar, Ursul BORTĂ, Ion BORTĂ, Istrate sin GRUMEZA, Simion, Mateiu PELIN, Alecsa BORTĂ, Hrihor sin strugar, Mihaiu sin IGNAT, Mihaiu ARICI, Vasile CUCIURIAN, Ursul PARIBERCE, Ion băjenar, Mihail zet KOBILIAK, Ştefan KABA, Simion KABA, Vasile GIURCAN, Toader KOBILIAK, Toader JALOBĂ, Ursul JALOBĂ, Pavel KABA, Vasile PEREBERCEA, Mihail DURDĂ, Toader vătăman, Grigori CHIRIBARCIUK, Vasile HANGA, Ion JALOBĂ, Ştefan TOMA, Ilie sin SĂUCULIASĂ, Istrate funar, Andrei funar, Dumitraşco DOROBEŢ, Ion CUZUB, Vasile rus, Ivan ZOLIN, Vasile sin SĂUCULIASĂ, Toader GALEŞ, Neculai sin GIUMIGĂI, Petre GIUMIGA, Ştefan GIURCAN, Simion GIURCAN, Ion GIURCAN, Grigori BOGAN, Gavril BĂRBUŢĂ, Vasile, Georgii zet vătămanului, Andronic, Enachi ciubotar, Istrati sin HARASIM, Ion sin HARASIM, Harasim ciubotar, Hermak ION, Ion vătăman, Mihaiu rus, Grigori GIURCAN, Mihalachi, Toader nepot lui MARION, Simion, Vasile GIURCAN, Nechita GORGAN, Mateiu GORGAN, Andrieş, Toader morar, Dănilă a TĂCULESII, Vasile tocar, Simion tocar, Petre sin IVAN, Ivan morar, Pricop sin IVĂNESII, Ion IVAN, Irimie MĂLIN, Manole MĂLIN, Vasile MĂLIN, Mihaiu

KOZUG, Grigoraş MIHĂLCIAN, Ştefan MIHĂLCIAN, Grigoraş SÂMINKO, Grigoraş VAIPAN, Ştefan VAIPAN, Ion SÂMINKO, Ştefan STOFAN, Iordachi MOROIU, Mihalachi SPIRID, Vasile SPIRID, Grigoraş zet SPIRID, Alecsa HNITCĂ, Iacob HNITCĂ, Roman HNITCĂ, Constandin MOGÂLDE, Toader GRIGORKO, Petre, Ion GRIGORKO şi Ion chelar.

1774: Boianul avea 198 de familii, în 1775, 2 popi şi 291 familii ţărăneştii, iar în 1784, 405 gospodării. Pe teritoriul Boianului, care avea, în 1780, pe lângă cel mai important iarmaroc din zonă, şi cinci mori, o velniţă, un han şi două cârciumi, va fi amplasat şi sediul Inspectoratului vămilor bucovinene şi galiţiene.

1791: „Consilierul aulic Vince Batthyany intră în Bucovina prin Boian, unde înnoptează „în birtul cel rău, căci oaspeţi nepoftiţi au ocupat camera pe care inspectorul de la carantină o pregătise pentru noi… Boianul este locuit de moldoveni şi ruşi. Prin localitatea aceasta trec, anual, 15, până la 20 de mii de boi, spre Viena, şi 6-7 mii, spre Breslau. Anul trecut, au trecut, cu permisiunea specială a Porţii, mai multe mii de oi, ce au fost mânate spre Prusia. În acelaşi an, Viena a ridicat, de aici, 330 de chintale de bumbac levantin, 300 de chintale de mătase, de acelaşi fel, probabil din cauza nesiguranţei drumului prin Serbia. În chip obişnuit, sunt aduse aici, din raiaua Hotin şi din Moldova, haine de tot felul, produse agricole, uneori şi cai. Aceştia din urmă sunt trecuţi, totuşi, mai deseori prin pasul Bârgău sau Oituz. Comerţul cel mai important îl poartă Boianul cu Brody, din Galiţia orientală. Acolo, la Boian, se întâlneau, odată, comerţul Rusiei, Italiei, Levantului şi Germaniei. Acest avantaj n-a fost pierdut de tot, prin interzicerea mărfurilor străine,

căci localităţii acesteia i s-au acordat drepturile unui porto-franco”[1807].

1799, aprilie 23: Vasile Neculce arendează satul Boian Ilincăi Calmuţchi şi fiului ei, Mihalachi, care, în 22 iulie 1799, cedează arenda satului în favoarea lui Ilie Ilschi.

1800: Vasile Neculce dăruieşte Marele Boian fiilor lui, Ioan şi Constantin. Ioan Neculce, ajungând spătar al domnitorului Moldovei, arendează satul Boian, în 10 septembrie 1810, lui Dimitrie Vlahovici, care renunţă la arendă curând, în 23 aprilie 1811, aşa că strănepotul cronicarului găseşte doi vechili, Toader von Pasakas şi Lazăr Mihailovici, cărora le arendează satul Boian, aceştia aducând şi nişte familii de evrei, care să se ocupe cu agricultura, înregistrate în 1817.

1830: A început construcţia bisericii ortodoxe „Adormirea Maicii Domnului”, finalizată în 1838, pe vatra unei ctitorii a lui Ion Neculce, cronicarul. În această biserică din piatră şi cărimidă, a slujit şi Iraclie PORUMBESCU, din martie 1857, până în aprilie 1859.

1839: Epoca Neculce, jalnică în deceniile din urmă, încetează în 17 mai 1845, când Ioan Neculce, strănepotul cronicarului, vinde Boianul lui Ştefan Ştefanovici şi lui Karl Schedl. Între anii 1839-1842, comunitatea evreiască din Boian se întăreşte, ajungând, în 1880, la 781 evrei, dintr-un total al populaţiei de 5.227 locuitori, rabin fiind fiul Marelui Rabin de Sadagura, Jizchak Friedmann.

1843: Patron al bisericii era Ion de NECULCE, strănepotul cronicarului, în Boian existau trei parohii, cea

[1807] AŞSP, *Călători străini despre Ţările Române în secolul al XIX-lea*, I, Bucureşti 2004, pp. 99, 100

a bisericii lui Neculce, cu 1.037 enoriaşi, păstoriţi de parohul Simeon de ANDROCHOWICZ, cea cu 903 enoriaşi, păstoriţi de preotul George SOROCEAN, şi cea cu 1.229 enoriaşi, pe atunci fără preot. În 1876, peste biserica lui Neculce îşi exercita drepturile şi obligaţiile patronale Stefan von STEFANOWICZ, paroh fiind Emilian SIMIGINOWICZ, iar cooperator, Ioan CZERKAWSKI (tăiat cu creionul în sursa citată şi trecut Ioan BUDUROVICI). Biserica avea, în 1876, 3.211 enoriaşi. În 1907, patron al bisericii lui Neculce era Iacob von NEUSCHOTZ, paroh fiind George VOLCINSCHI, născut în 1853, preot din 1880, paroh din 1886. Preoţi cooperatori erau Aurelian TEUTUL, născut în 1874, preot din 1898, şi Vasile IFTODI, născut în 1874, preot din anul 1900, iar cantor bisericesc, angajat din 1901, era Zaharie VEREHA, născut în 1848.

1848: La alegerile din 1848 pentru Dieta din Viena, deputatul districtului Sadagura avea să fie ţăranul român Vasile CÂRSTE din Boian, care, aidoma celorlaţi deputaţi bucovineni, toţi ţărani români şi ucraineni, nu vorbea decât limba maternă şi nici nu ştia să scrie şi să citească.

1856: Preotul greco-catolic Chlibowicki, din Sadagura, profitând de neînţelegerile ţăranilor cu proprietarul moşiei şi cu preotul ortodox, a constituit o comunitate a uniaţilor, formată din 911 enoriaşi, parohia greco-catolică fiind înfiinţată, la Boian, în 1858, când s-a dat în funcţiune lăcaşul din lemn al bisericii, care avea să fie distrus de foc, în 17 aprilie 1892. Biserica din piatră, ridicată pe cenuşa fostei biserici greco-catolice, a fost construită după anul 1896, când s-au început lucrările.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Cernăuţi – **Sadagura** (târg, cu tribunalul raional): Bila sau Bilka, Boian, Buda, Cernauca, Dobronăuţi, Gogolina sau Stroieştii de Sus, Cotul Ostriţa, Lehucenii Teutului, Lenţeşti Camerale, Lenţeşti Privat, Mahala Biała, Novoseliţa sau Stroieştii de Jos, Rarancea, Slobozia Rarancei, Rohozna, Şerăuţii de Sus, Şerăuţii de Jos sau Slobudka, Şubraneţ, Toporăuţ, Vaslăuţ, Zadobriuwka, Jucica Veche, Jucica Nouă” [1808]. / La începutul secolului XX, stăpâni ai celor mai mari moşii din Boian erau Motio Gottesmann şi Schmiel Metsch. Evreii aveau un viceprimar, pe Avraam Retter, doi farmacişti, Gottesmann şi Benedikt Sternberg. Şcoala evreiască a fost înfiinţată de profesorul Efraim Seidmann, iar o profesoară evreică, Berta Schecht Zuflucht, preda la şcoala elementară românească.

1883, decembrie 1: La Boian s-a născut muzicianul şi compozitorul Ştefan NOSIEVICI, primul autor bucovinean al unui studiu asupra folclorului, publicat, în 1865, în „Foaea Societăţii”.

1882: În Boian funcţiona o şcoală de băieţi, cu 5 clase, şi o şcoală de fete, cu 3 clase[1809].

1883: S-a înfiinţat la Boian al doilea cabinet românesc de lectură din Bucovina, după cel din Volovăţ, „Dumbrava Roşie”.

[1808] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1809] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 15, 1876 p. 25, 1907 p. 43

1884: Polonezii din Boian au început construirea bisericii romano-catolice, terminată în 1887 şi sfinţită în 12 iunie 1887.

1886, decembrie: Un fecior din Boian cumpărase rachiu de la velniţa lui Fischer, cu gândul să-l treacă şi să-l vândă în România, dar a fost împuşcat de revizorul bucovinean Bacinschi[1810].

1889: S-a construit, la Boian, şi o sinagogă.

1895: Cu ocazia unei colecte, în folosul Societăţii şcolare poporale „Dumbrava roşă" din Boian, făcută de „cassarul" Chiriac CUCIUREAN, au subscris Alexandru FEROREAC, Ignatie alui Costică SPĂTARIU, Gheorghi alui Ion TOMA, Toader AXENCIUC, Gheorghi alui Andri CUCIUREAN, Gheorghi ŢURCAN, Dumitru FIICA, Ştefan CONSARIU, Vasile CUCIUREAN, Mihai CUCIUREAN, Ioan alui Ştefan DÂRDA, Ioan alui Alexandru SFECLĂ, Anton IACOB, Toader SFECLĂ, Vasile CALANCEA, Dumitru alui Ilipe SUPROVICI, Ioan SVARICI, Emilian VASILOVICI, Pentelei BADICEL, Gheorghi alui Toader CUCIUREAN, Vasile alui Toader GHERASIM, Petrea PAVEL, Nicolai HALARIEVICI, Mihai alui Andri TOMA, Nicolai CALANCIA, precum şi preoţii auxiliari Emilian VASILOSCHI şi Vasile LUCAN[1811].

1901: Dialectologul Gustav Weigand cutreiera Bucovina, aungând şi la „Boianul făcut cunoscut prin poezia lui Eminescu", iar localnicul Nicolai Toma i-a cântat „*Maică, măiculiţa mea*" [1812].

1810 *Revista Politică,* Anul 1, Nr. 16, 20, martie 1887, p. 4

1811 *Gazeta Bucovinei,* Nr. 18/1895

1812 Weigand, op. cit., pp. 7-17.

1902, octombrie 11: Însoţirea raiffeisiană s-a înfiinţat, la Boian sub preşedinţia preotului Vasile Popoviciuc, cu George Volcinschi director şi cu Vasile Iftodiu vistiernic.

1902: Primar al Boianului era George VAIPAN, adjuncţi fiind Ioan DASCĂL-CUCIUREAN şi Ignati LAZĂR, iar secretar comunal, SONIEWICKI. George Vaipan fusese ales în locul fostului primar, Eugen JENNER[1813]. Petrecerea poporală de duminică, 7/20 iulie 1902, s-a desfăşurat în ograda gospodarului Ioan alui Mihail JURCO[1814]. Cu ocazia acestei petreceri, organizată de filiala Societăţii „Doamnele române", au făcut donaţii: Rabinul din Boian, dl FRIEDMAN, prof. Dr. BOTEZAT, preotul Vasile LUCAN, Dimitrie LUCAVIEŢCHI, SPERLING, IFTODI, Vasile POPOVICIUC, George PARANICI, S. GOTTESMAN, farmacistul GOTTESMANN, A. RETTER, CWYNARSCHI, SEIDNER, Dr. FEUERSTEIN, S. METSCH, KULA, TRESSER, VLAICU, P. COSTORIS, G. FEDOREAC, Ignatie SPATARIU, JEMNA, LUŢIA, GIURUMIA, S. SCHACHTER şi gospodarii Eusebie COZUB, Mihai BOICIUC şi Teodor LAZOR[1815].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Boianul**, târg, în districtul Cernăuţului, situat pe malul pârâului Hucău; are o suprafaţă de 57 km p., cu 6.194 locuitori, din care câteva sute de evrei şi slavi, restul români. Boianul se compune din târgul Boian şi atenenţele Hucău, Vatra, Lehuceni; este sediul unei judecătorii şi loc foarte frecventat de evrei străini, prin

---

[1813] *Deşteptarea,* Nr. 44/1902, p. 3

[1814] *Deşteptarea,* Nr. 51/1902, p. 3

[1815] *Deşteptarea,* Nr. 55/1902, p. 3

faptul că aci locuieşte un rabin, despre care se pretinde că ar face minuni. Populaţiunea străină de rit catolic, deşi nu este numeroasă, îşi are totuşi biserica ei. Tot aci sunt unicii locuitori români de religiune greco-catolică, care ţin însă de forma rituală uzitată în Transilvania. Acest lucru curios a survenit în urma unor neînţelegeri între parohienii ortodocşi. Majoritatea locuitorilor români este însă ortodoxă. **Târgul Boianului** are 3 şcoli populare, de câte 4 clase, o biserică ortodoxă, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, deservită de un preot român şi doi ajutori, şi o biserică greco-catolică, deservită de un preot român ardelenesc. Aci se află o fabrică de îngrăşăminte artificiale, o fabrică de spirt şi o garnizoană de cavalerie. Populaţiunea se ocupă cu agricultura, însă şi cu negoţul, practicat mai ales de evreii din localitate. Teritoriul pe care se află, astăzi târgul Boian era, în momentul ocupării Bucovinei, proprietatea vornicului Alexandru Niculcea. La 1673, a avut loc, în partea Boianului, o luptă între turci şi poloni, în care comandantul acestor din urmă, Iablonowski, a fost biruit. Comuna Boian are, după ultima statistică, ca avere proprie: 3.780 hectare de pământ arabil, 689 hectare fânaţuri, 130 hectare grădini, 375 hectare izlaz, 352 hectare pădure. Animale domestice numără târgul: 312 cai, 1.609 vite mari cornute, 1.461 oi, 1.258 porci şi 227 stupi. **Boianul, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Cernăuţi. Suprafaţa 18,88 km p.; populaţia: 248 locuitori, parte ruteni, parte izraeliţi, şi parte poloni şi români; rutenii sunt gr. or. şi gr. cat. Se găsesc 54 cai, 313 vite cornute, 43 porci”[1816].

[1816] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 15, 16

1911: „Conducerea şcoalei primare din Boian aduce cele mai vii mulţămiri d-lui comisar G. Băncescu, gerent comunal, care a cumpărat, în vremea aceasta de iarnă grea, haine călduroase şi le-a împărţit la 35 şcolari săraci”[1817].

1913-1914: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1818], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Vasile CUCIUREAN (52 ani în 1909), Reveca POROJNI (32 ani în 1914), Marghiola TOMA (44 ani în 1914), Ioana BOICIUC (48 ani în 1913), Maria a lui Ilie IURCU (18 ani în 1914), Maria PAVEL (17 ani în 1913), Nastasia DÂRDA (19 ani în 1914), Maria BOICIUC (33 ani în 1909), Margarita TODERAŞ (15 ani în 1911), Veronica VICSICI (13 ani în 1911), Petrachi FEDOREAC (23 ani în 1914), Veronica BORTĂ (18 ani în 1914), Aniţa CABA (23 ani în 1912), Agripina a lui Gheorghe IURCO (36 ani în 1909), Todosia a lui Mihai HARASÎM (34 ani în 1909), Ion a lui Vasile COSTEL (22 ani în 1909), Paraschiva MELNIC (15 ani în 1913) şi Florica IEREMIE (13 ani în 1912) din Boian.

1914: În timpul primului război mondial, Boianul a fost distrus în întregime, şi ca urmare a luptelor înverşunate, de pe linia Boian-Mahala-Rareancea-Toporăuţi, dar şi datorită vandalismelor provocate, începând cu 23 august 1914, când au intrat în Boian, de ostaşii ruşi, care au jefuit prăvăliile evreieşti, au profanat şi jefuit de odoare biserica „Adormirea Maicii Domnului” şi au dat

---

[1817] *Revista Politică*, nr. 19/1911, p. 8

[1818] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

foc orăşelului. O mie de familii din Boian au fost deportate în Rusia, în regiunile Astrahan şi Saratov. Planul de reconstrucţie a Boianului a fost întocmit de rabinul Izchak Friedmann, care a murit în timpul războiului.

1914: „Vineri, 21 august, trupele austriece, aflând de sosirea grosului armatei ruse, s-au retras de pe teritoriul rusesc ocupat (satele din nordul Basarabiei, din povestirea lui Ion Grămadă – n.n.), înaintând până la Boian". Corespondentul din Herţa pare să fie un filo-austriac, dacă scrie că armatele austriece s-au retras… „înaintând până la Boian". Înfruntarea de la Boian s-a petrecut în 23 august 1914, când bubuiturile tunurilor s-au auzit până în Herţa"[1819] şi când în Suceava a avut loc o „călduroasă manifestaţie pentru cei 250 de voluntari, plecaţi pe câmpul de luptă. Pentru întreţinerea familiilor mobilizaţilor, statul austriac plăteşte, pentru fiecare copil, câte 90 helleri, iar soţiei, câte o coroană pe zi. / „Trupele Ruşilor, care au intrat fără împotrivirea grănicerilor noştri, retraşi la întărituri, în Noua Suliţă, întâia vitejie ce au isprăvit-o a fost că au dat foc la gară, poştă şi la mai multe case. Locuitorii din Boian începură, pe loc, să părăsească locuinţele, fugind spre Cernăuţi. De la Cernăuţi, se vedea focul foarte bine. Cei slabi de înger – în Cernăuţi sunt foarte mulţi de aceştia – n-au dormit noaptea întreagă. A doua zi, odată cu răsăritul soarelui, întreg oraşul era în picioare. Neliniştea era cumplită, ea a devenit groază, când, aşa, cam pe la 9 ceasuri, dimineaţa, începură a sosi cele dintâi cârduri de trăsuri cu femei, copii şi ceva mâncare, care părăsiră Boianul, Mahalaua, Cotul Ostriţei şi Buda. Lumea agitată se îngrămădea pe la tră-

---

[1819] *Retragerea trupelor austriece* – în „Adevărul" din 13 august 1914

suri, întrebând mirată: „Ce se întâmplă?”. „O început bătaia”, răspundeau femeile prin plâns. Ruşii intrară în Boian şi se apropiau spre Mahala. Pe la 10 ceasuri, toloacele oraşului erau pline de trăsuri ţărăneşti. Multe dintre ele, apucară spre Corovia, Ceahor sau Voloca, unde aveau neamuri sau cunoscuţi. Ceilalţi rămâneau în voia întâmplării. De pe dâmburi, se desluşeau înfiorătoarele bubuituri de tunuri, iar cei cu ochi mai buni vedeau focul şrapnelelor şi al granatelor, crăpând pe coasta dintre Boian şi Mahala. Lupta fierbea pe întreaga întindere dintre Boian şi Toporăuţi” [1820]. / „Trupele noastre, între care şi regimente cu flăcăi de ai noştri, şi toţi bărbaţii miliţieni (Landsturm) le-au dat ruşilor, duminică, în 23 august, pe teritoriul de lângă Boian, Rarancea, Mahala, Toporăuţi şi Noua Suliţă o cumplită bătaie. Ruşii erau în număr de 20.000, aproape de două ori mai numeroşi decât ai noştri, dar vrednicia şi vitejia soldaţilor noştri a înfrânt numărul cel mare de ruşi, care au pierdut 800 de prinşi, mai mulţi ofiţeri superiori, 500 de puşti, 100.000 de gloanţe, patru mitraliere, trei care de muniţii şi o mulţime de alte armamente. Dacă între locuitorii din Rarancea nu s-ar fi găsit trădători ticăloşi, desigur că trupele noastre ar fi făcut prizonieri pe toţi cei 20.000 de ruşi. Pe partea ruşilor, sunt o mulţime de morţi şi răniţi; aceştia din urmă au fost aduşi, în mare parte, la Cernăuţi. La câteva zile după această strălucită victorie a românilor noştri, trupele noastre, aflau că s-au zărit nişte ruşi fugari ascunşi, prin păpuşoaie, unde frigeau cartofi şi păpuşoi. Entuziasmul populaţiei din Cernăuţi era de nedescris, la vederea prinşilor, mai ales că cernăuţenii au stat pe dealuri, cu

[1820] *Foaia Poporului* – Cernăuţi, apud *Românul*, IV, nr. 182 din 21 august / 3 septembrie 1914

ocheanele la această luptă, dată în ţarina Boianului şi a Mahalalei. De Boian ne leagă şi amintirea altei victorii româneşti, cea a lui Constantin Cantemir asupra regelui polonez Ioan Sobieski, care a fost înfrânt pe acelaşi loc, unde s-a dat, zilele trecute, lupta între ruşi şi trupele noastre"[1821]. / Acalmia bucovineană, cu rare ştiri de presă, este vag tulburată de capturarea unor spioni austrieci de către ruşi. În 27 octombrie vechi 1914, corespondentul dorohoian transmitea că „patrulele ruseşti din apropierea localităţii Boian au observat un tânăr, care nu avea nici 20 de ani, travestit şi care ţinea ceva ascuns sub haină. Arestându-l, l-au dus la comandamentul rus, care, după o cercetare sumară, a putut stabili că băietanul nu este decât un spion austriac, ce asundea, cu atâta grijă, sub haină, 5 bombe cu dinamită". La fel de cusută cu aţă albă este şi povestea spionului arestat lângă Noua Suliţă, care purta straie ţărăneşti, dar s-a dovedit a fi „un jandarm austriac, trimis, de asemenea, în spionaj". Cu câteva zile înainte, fuseseră arestaţi de către români, lângă Mamorniţa, doi ţărani bucovineni, Ilie Badragan şi Mitru Ilie Ştirbu, care aveau două kilograme de dinamită. „Interogaţi, ei au declarat că dinamita le-a fost dată, într-o cutie închisă de lemn, de un ţăran necunoscut", apoi au fost băgaţi în arest, la Dorohoi, „pentru contrabandă şi contravenţie la legea paşapoartelor"[1822].

1916: Comunicatul oficial rusesc, însă, menţiona doar luptele de „la nord de Boian" [1823]. Numai că, din pricina înzăpezirilor, confruntările armate aveau să fie întrerupte, vreme de săptămâni, cu excepţia schimburilor

[1821] *Românul*, IV, nr. 183 din 22 august / 4 septembrie 1914
[1822] *Adevărul* din 29 octombrie 1914
[1823] *Adevărul*, 28, nr. 10362, 16 ianuarie 1916, p. 2, 4

de focuri între patrule, care se mai întâlneau, uneori, între Boian şi Rarancea. Abia spre sfârşitul lunii mai, războiul avea să se dezlănţuie, iarăşi, cu adevărat, puternica ofensivă rusă spulberând rezistenţa austriacă pe toate fronturile. În Bucovina, ruşii ocupaseră Toporăuţii şi Rarancea, încă din 10 iunie 1916, iar în ziua următoare, se îndreptau spre Mahala şi Cernăuţi. De la Boian, tunuri grele japoneze, de 329 mm, coordonate de ofiţeri japonezi şi francezi, bombardau Cernăuţii, iar populaţia Bucovinei o apuca, în grabă, pe calea pribegiei. În timpul ofensivei ruseşti, flancul stâng al armatelor generalului Keller a pătruns pe teritoriul românesc, distrugând Mamorniţa şi ucigându-l pe grănicerul Nicolae Luxandra. La Suceava şi la Iţcani, locuitorii au fost treziţi, cu darabanele, în timpul nopţii şi sfătuiţi să-şi ducă vitele spre Dorna, pentru că năvălirea rusească nu mai poate fi stopată. La Iţcani a sosit un tren din Cernăuţi, burduşit cu refugiaţi. „Bucovina e cuprinsă de panică”[1824]. Comunicatul oficial rusesc, din 31 mai 1916 (13 iunie nou – n.n.), anunţa, pe lângă ocuparea de importante localităţi poloneze şi luarea de prizonieri (1.700 ofiţeri şi 114.soldaţi), că „în sectorul Prutului, între Boian şi Nepolocăuţi, trupele ruseşti s-au apropiat de malul stâng al râului. Lângă capul de punte de la Cernăuţi, o luptă crâncenă mai dăinuieşte”[1825].

1917: „25 iulie / 7 august 1917: Aceeaşi atmosferă grea, deşi comunicatul oficial este mai bun. În regiunea de la nord de vamă, inamicul a fost bătut şi silit să se retragă, în completă dezordine. Lângă Cernăuţi, în regiunea Boian, ruşii au ocupat pădurea Doljecului, făcând

---

[1824] *Adevărul*, 29, nr. 10497, 1 iunie 1916, p. 3
[1825] *Adevărul*, 29, nr. 10498, 2 iunie 1916, p. 3

600 prizonieri, cu 20 ofiţeri. Pe restul frontului, trupele ruseşti se întăresc pe noua linie de rezistenţă” [1826].

1918: Au văras sânge pentru Bucovina şi următorii luptători din Boian: „Sergentul **Toader Morar**, Boian, mort; infanteristul **Mihai Babiaş**, Boian, Regimentul 22, rănit; infanteristul **Iacob Hostiuc**, Boian, Regimentul 22, prizonier, şi infanteristul **Ilie Cuciurean**, Boian, Regimentul 22, rănit”[1827].

1918: Cronica tragică a Boianului cuprinde şi următorii eroi necunoscuţi: „**Iacob Cwynarski**, preot romano-catolic în **Boian**, a fost deportat, în 1916, de Ruși, în Rusia, și internat în Perm, ca mulți alți locuitori din Boian. Acolo ar fi murit la 7 Fevruarie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Dimitrie Lukawiecki, maestru poștal superior, procedura pentru stabilirea morții celui dispărut / Tribunalul Cernăuți, Secția VIII, în 24 Aprilie 1919”. „**Ilie a lui Victor Szuhany**, din **Boian**, a fost deportat, în 1916, de inamic în Rusia și internat, ca și mulți alți locuitori din Boian și Rudnic, în guvernamentul Ecaterinoslav. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soției sale Elena Szuhany (Șuhan – n. n.), procedura pentru stabilirea morții celui dispărut / Tribunalul Cernăuți, Secția VIII, în 26 Aprilie 1919”. „**Leopold a lui Mihail Wilhelm** din **Boian** a fost deportat, la 1916, de inamic în Rusia şi, ca mulţi alţi locuitori din Boian, internat în Astrahan. Acolo ar fi murit în 22 Octombrie 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Mihail Wilhelm, procedura pentru stabilirea morții celui dispărut

---

[1826] Bianu, I, p. 162

[1827] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

/ Tribunalul Cernăuți, Secția VIII, în 3 Mai 1919". „**Leonti Fedoreac** din **Boian** a fost deportat, în Martie 1916, cu ocazia invaziei, de Ruşi şi, ca şi mulţi alţi locuitori din localitate, internat la Samara. Acolo ar fi murit, în Martie, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soției sale Nastasia Fedoreac, procedura pentru stabilirea morții celui dispărut / Tribunalul Cernăuți, Secția VIII, în 12 Mai Aprilie 1919" [1828]. „**Catrina a lui Toader Dârda** din **Boian** a fost, cu ocaziunea retragerii Ruşilor, în 1916, deportată de către aceştia şi dusă la Sosnovca (Sosnowka), unde să fi murit, după cum confirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Vasilchei a lui Dumitru Ihnatiuc, procedura pentru adeverirea morţii celei dispărute / Tribunalul Cernăuţi, Secţia VIII, la 20 Iunie 1919". „**Ioan Ihnatiuc** din **Boian** a fost, cu ocaziunea retragerii Ruşilor, în 1916, deportată de către aceştia şi dusă la Sosnovca (guvernământul Saratov), unde să fi murit, la 28 iulie 1916 după cum confirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează procedura pentru adeverirea morţii celei dispărute / Tribunalul Cernăuţi, Secţia VIII, la 20 Iunie 1919". „**Domnica Capriciuc** din **Boian** a fost, cu ocaziunea retragerii Ruşilor, în anul 1916, deportată de către aceştia şi dusă la Astrahan. Pe urmă, ajunse în lagărul Sloboda Nicolaiciuc, unde să fi murit, după cum confirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea lui Ioan Manoli Tomaskeiw, procedura pentru adeverirea morţii celei dispărute / Tribunalul Cernăuţi, Secţia VIII,

[1828] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 67, Cernăuți, în 24 Septemvrie nou 1919, pp. 5-7

la 20 Iunie 1919”[1829]. „**Ion a lui Onufrei Morgoci**, din **Boian**, a fost deportat de către ruşi, cu ocazia retragerii lor, la Rusia şi a ajuns internat la Smolinsc. Acolo să fi murit, în iunie 1918, după cum confirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Paraschivei a lui Vasile Morgoci, procedura pentru adeverirea morţii celui dispărut”. „**Istenia Insteniuk**, născută Kaczurek, din **Boian**, a fost transportată, în anul 1915, de duşman la Rusia şi internată în Tarfor, guvernământul Astrahan, la un loc cu alţi boianeni. Ea să fi murit în acest loc, după cum afirmă mai mulţi martori, în 30 iulie 1918. Prezumându-se ca va fi aflat moartea, se îndrumează, la cererea fiicei ei, Alexandra lui Teodor Isteniuk, procedura pentru adeverirea morţii celei dispărute”. „**Apolonia Truszynski**, gospodină din **Boian**, a fost, cu ceilalţi boianeni, transportată de ruşi la Rusia, în primăvara anului 1916, şi să fi murit, după cum atestă mai mulţi martori, în Basmacovca, gubernia Astrahan, în 3 octombrie 1916. Presupunându-se că va fi aflat moartea, se îndrumează, la cererea fiicei sale, Ludowika Skromeda, născută Truszynski, procedura pentru adeverirea morţii celei dispărute”. „**Nicolai a lui Ilie Vaipan**, gospodar din **Boian**, a fost transportat, în primăvara anului 1916, cu toată populaţia din Boian, de către ruşi în Rusia. Mai mulţi martori confirmă că el a murit în gubernia Saratow. Presupunându-se deci că va fi aflat moartea, se îndrumează, la cererea Domnichii a lui Ilie Vaipan, gospodină din Boian, procedura pentru adeverirea morţii celui dispărut”. „**George a lui Nicolai Zwarycz**, din **Boian**, a fost deportat de ruşi, la retragerea din 1916, în Rusia şi inter-

[1829] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 65, Cernăuți, în 13 Septemvrie nou 1919, pp. 6-7

nat în Astrahan. Acolo ar fi murit, de Înălţarea Domnului (gr. or.) 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Sanchira Zwarycz, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Teodor a lui George Rusu**, din **Boian**, a fost deportat de inamic în Rusia şi internat în Tidosinca, districtul Cernowasc, Astrahan. Acolo ar fi murit, la Aprilie 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Costachi a lui Teodor Rusu, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Marghioala a lui Iacob Gâză**, din **Boian,** să fi murit, după cum afirmă martorii, în Boian, în luna mai 1915, pe timpul invaziei ruseşti. Presupunându-se deci că va fi aflat moartea, se îndrumează, la cererea lui Petru Criţac, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute". „**Constantin a lui Andrei Constantin Toma**, din **Boian,** a fost deportat de inamic în Rusia şi internat, cu alţi locuitori din Boian, în Repua, guvernământul Sarata. Acolo ar fi murit, la 10 iulie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea Paraschivei lui Nicolae Malin, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Eufrosina lui Vasile Vaipan**, din **Boian,** a fost deportată, în 1917, de inamic la Rusia şi internată în Bekow, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în octombrie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Vasile a lui Ion Vaipan, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Alexandra lui Vasile Onciul**, din **Boian,** a fost deportată de inamic în Rusia şi internată în Sărata, ca mulţi alţi locuitori din Boian. Acolo ar fi murit, pe la Paştele gr. or. 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune,

la cererea lui Vasile a lui George Onciul, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute". „**Domnica Ohnatiuk**, născută **Ţurcan**, din **Boian,** a fost deportată de ruşi în Rusia şi internată, cu mulţi alţi locuitori din Boian, în Kamirlak, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în mai 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Teodor a lui Ion Porozin din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute". „**Aniţa lui Teodor Porozin** din **Boian** a fost deportată de ruşi în Rusia şi internată, cu mulţi alţi locuitori din Boian, în Kamirlak, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în mai 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Teodor a lui Ion Porozin din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute". „**Nicolai a lui Teodor Rusu** din **Boian** a fost deportat de ruşi la Rusia, cu mulţi alţi locuitori din Boian, şi internat în Peoma, guvernământul Peoma. Acolo ar fi murit, în decembrie 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Constantin a lui Toader Rusu din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Teodor Alexa** din **Boian** a fost deportat, în 1916, de duşman în Rusia şi, ca mulţi alţi locuitori din Boian, internat în Auta, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în 2 februarie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea Ioanei Alexa, născută Andrusak, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Ion a lui Dumitru a lui Ion Lazor**, născut în 1877, din **Boian**, a fost deportat de ruşi, cu ocazia invaziei lor, în comuna Zetna, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, la 14 octombrie 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se

dispune, la cererea lui Dumitru a lui Ion Lazor, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Grigori a lui Vasile Ciobotar** din **Boian** a fost deportat, cu ocazia invaziei duşmane, de ruşi la Auta, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în mai 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Teodor a lui Vasile Ciobotar, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Grigori a lui Vasile Ciobotar** din **Boian** a fost deportat, ca mulţi alţi locuitori, de ruşi şi internat în Autu (Rusia). Acolo ar fi murit, în mai 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea Alexandrei a lui Simion Iurko din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Vasilca Moroz**, născută **Poclitar**, soţia lui Ilie Moroz din **Boian**, a fost deportată, ca mulţi alţi locuitori din Boian, de ruşi şi internat în Balaşovca (Rusia). Acolo ar fi murit, la 2 mai 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea Ilie a lui Alexandru Moroz din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Petru a lui Ion Pascar** din **Boian** a fost deportat, ca mulţi alţi locuitori din Boian, în Rusia şi internat la Saratov. Acolo ar fi murit, în martie 1919, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea Vasilcei Rogojewski, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Vasile Fijka** din **Boian** ar fi fost lovit de un şrapnel, în Boian, şi acolo ar fi murit îndată, la 14 septembrie 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea soţiei sale, Catarina Fijka, născută Lazar, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Mihail Gorda a lui Nicolai** din **Boian** a plecat, în 1916, pe frontul italian şi a luat parte la luptele din Gorizia. Acolo

ar fi murit, în toamna anului 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea lui Nicolai a lui Petre Gorda, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Petre Lazăr** din **Boian** a fost deportat de ruşi, ca mulţi alţi locuitori din Boian, şi internat în Zarika, Rusia. Acolo ar fi murit, în iunie 1918, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea soţiei sale, Aniţa Lazăr, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut"[1830]. „**Petru Pascar** şi **Ioana Pascar**, din **Boian**, au fost deportaţi, cu ocazia invaziei ruseşti, în Rusia şi internaţi în Saratow. Acolo ar fi murit ei, în martie 1919. Fiind probabil decesul, se dispune, la cererea Domnicei Tokar, născută Stynzibota, procedura pentru stabilirea morţii celor dispăruţi". „**Ludvica Heudel**, născută **Czerniak**, proprietară de casă din **Boian**, a fost deportată de inamic în Rusia, în 1916. Acolo ar fi murit, la 15 april 1917, la Astrahan, după cum confirmă martorii. Fiind probabil decesul, se dispune, la cererea surorii Ana Ionasz, născută Czerniak, procedura pentru stabilirea morţii dispărutei". „**Victoria Leocadia Bilecka**, proprietară de casă în **Boian**, a fost deportată, în 1916, de inamic în Rusia, la Baszmakowka, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, pe la finea lui faur sau începutul lui martie 1917, după cum confirmă martorii. Fiind probabil decesul, se dispune, la cererea copiilor minori Olga, Francisca, Cecilia, Maria şi Leopold Franz Bilecki, reprezentaţi prin epitropul Antonina Wicloczynska, soţia lui Iosef, procedura pentru stabilirea morţii

---

[1830] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 80, Cernăuţi în 7 Noemvrie nou 1919, pp. 3-12

dispărutei”[1831]. „**Nicolai Strzelbycki** din **Boian** şi domiciliat în **Toporăuţi** a fost înrolat, la începutul războiului, în Regimentul 41 şi făcea serviciu ca soldat, în 1914 sau 1915, în Przemysl. De atunci lipseşte orice ştire despre dânsul. Toate cercetările făcute în direcţia aceasta au rămas zadarnice. Presupunându-se probabilitatea, în mod legal, a decesului, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ştefaniei Strzelbycki, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Petru Pascar** şi **Ioana Pascar**, din **Boian**, au fost deportaţi, cu ocazia invaziei ruseşti, în Rusia şi internaţi ăn Saratow. Acolo ar fi murit el, în martie 1919. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea Domnicei Tokar, născută Stynzibota, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Ludvica Heudel**, născută Czerniak, proprietară de casă din **Boian**, a fost deportată de inamic în Rusia, în 1916. Acolo ar fi murit, la 15 aprilie 1917, la Astrahan, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea surorii Ana Ionasz, născută Czerniak, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Victoria Leocadia Bilecka**, proprietară de casă în **Boian**, a fost deportată, în 1919, de inamic în Rusia, la Basznakowka, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, pe la finea lui faur sau începutul lui martie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea copiilor minori Olga, Francisca, Cecilia, Maria şi Leopold Franz Bilecki, reprezentaţi prin epitropul Antonina Wicloczynska, soţia lui Iosef, procedura pentru stabilirea morţii dispărutei”. „**Domnica lui George Presecărean** să fi murit, în septembrie 1918, în **Boian**,

[1831] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 81, Cernăuţi în 15 Noemvrie nou 1919, pp. 14, 15

după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Petru Criţa, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”[1832]. „**Toader al lui George Rusu**, din **Boian**, a fost deportat de inamic în Rusia şi internat la Tidosinca, districtul Cernowasc, Astrahan. Acolo ar fi murit, în aprilie 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Costachi a lui Teodor Rusu, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Marghioala a lui Iacob Gâză**, din **Boian**, să fi murit, după cum afirmă martorii, în Boian, în luna lui mai 1915, pe timpul invaziei ruseşti. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Petru Criţac, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”. „**Constantin a lui Andrei Constantin Toma**, din **Boian**, a fost deportat de inamic în Rusia şi internat, cu alţi locuitori din Boian, în Repua, guvernământul Sarata. Acolo ar fi murit, la 10 iulie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea Paraschivei lui Nicolae Malin, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Eufrosina lui Vasile Vaipan**, din **Boian**, a fost deportată, în 1917, de inamic, la Rusia, şi ănternată în Bekow, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în octombrie 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Vasile a lui Ion Vaipan, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”. „**Alexandra a lui Vasile Onciul**, din **Boian**, a fost deportată de inamic în Rusia şi internată în Sărata, ca mulţi alţi locuitori din Boian. Acolo ar fi murit, pe la Paştele greco-ortodox 1916, după cum afirmă martorii.

[1832] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 81, Cernăuţi în 15 Decemvrie nou 1919, pp. 13-15

Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Vasile a lui George Onciul, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”. „**Domnica Ohnatiuk**, născută **Ţurcan**, a fost deportată de ruşi în Rusia şi internată, cu mai mulţi locuitori din **Boian**, în Kamirlak, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în mai 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Teodor a lui Ion Porozin din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”. „**Aniţa lui Teodor Porozin**, din **Boian**, a fost deportată de ruşi şi internată, cu mai mulţi locuitori din **Boian**, în Kamirlak, guvernământul Astrahan. Acolo ar fi murit, în mai 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Teodor a lui Ion Porozin din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”. „**Nicolai a lui Teodor Rusu**, din **Boian**, a fost deportat de ruşi în Rusia şi internată, cu mai mulţi locuitori din **Boian**, şi internat în Peoma, guvernământul Peoma. Acolo ar fi murit, în decembrie 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Constantin a lui Teodor Rusu din Boian, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Ştefan a lui George Marintac**, din **Boian**, a fost deportat de inamic la Rusia şi internat, cu mai mulţi locuitori din **Boian**, în Novorosslisk, Caucasia. Acolo ar fi murit, la 11 septembrie 1918, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Constantin a lui George Marintac, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Petru a lui Ion Pascar**, din **Boian**, a fost deportat, ca mulţi alţi locuitori din Boian, în Rusia şi internat la Satratov. Acolo ar fi murit, în martie 1919, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se

dispune, la cererea Vasilcei Rogojewski, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Maria Porojni**, născută Ihnatiuk, din **Boian**, acolo ar fi murit, între 19 şi 25 octombrie 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea Paraschiţei lui George Dârda, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”. „**Vasile Fijka**, din **Boian**, ar fi fost lovit de un şrapnel, în Boian, şi acolo ar fi murit, îndată, la 14 septembrie 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Catarina Fijka, născută Lazar, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Mihai Gorda a lui Nicolai**, din **Boian**, plecat, în 1916, pe frontul italian, a luat parte la luptele de la Gorizia. Acolo ar fi murit, în toamna anului 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea lui Nicolai a lui Petru Gorda, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Petre Lazăr**, din **Boian**, a fost deportat de ruşi, ca mulţi alţi locuitori din Boian, şi internat în Zarika, Rusia. Acolo ar fi murit, în iunie 1918, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Aniţa Lazăr, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[1833]. „**George a lui Nicolai Zwarycz** din Boian a fost deportat de ruşi şi internat în Astrahan. Acolo ar fi murit, de Înălţarea Domnului 1917, după cum afirmă martorii. Fiind, deci, probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Sanchira Zwarycz, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”. „**Ilisei a lui Vasile Iurco**, născut la 16 septembrie 1871, la **Boian**, ar fi murit, în aprilie 1917, în Perin, în Rusia, după cum afirmă

[1833] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 80, Cernăuţi în 7 Noemvrie nou 1919, pp. 3-12

martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Maria a lui Ilisei Iurco, procedura pentru declararea morţii celui dispărut". „**Ştefan Mariuţac a lui Gheorghe**, născut în **Boian**, la 7 septembrie 1854, să fi murit, în luna lui septembrie 1917, în Rusia, şi **Maria Mariuţac**, născută **Svecla**, în **Boian**, la 23 decembrie 1897, să fi murit în luna lui iunie 1917, în Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Ioanei a lui Dimitrie Harasim, procedura pentru declararea morţii celor dispăruţi". „**Marian a lui Ioan Lambo**, născut în **Boian**, la 1 februarie 1885, a plecat, în august 1914, la război şi să fi căzut mort într-o luptă de pe frontul galiţian, la 14 septembrie 1914. Până în prezent n-a sosit nici o ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea lui Josef Lambo, procedura pentru declararea morţii celui dispărut". „**Vasile a lui Toader Cuciurean**, născut în **Boian**, la 30 ianuarie 1857, ar fi murit, la Paştele ortodox 1917, în Zaritz, guvernământul Saratov, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea lui Ioan a lui Vasile Cuciurean, procedura pentru declararea morţii celui dispărut". „**Aniţa a lui Andri Toma**, născut în anul 1843, în **Boian**, ar fi murit în toamna anului 1916, în Farfus, lângă Astrachan, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea surorii sale, Marghiola a lui Ilie Toma, procedura pentru declararea morţii celei dispărute". „**Catarina a lui Candrea Dîrda**, născut în **Boian**, la 13 decembrie 1911 stil vechi, ar fi murit, în august 1917, în Boian, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea mamei, Domnica a lui Candrea Dîrda, procedura

pentru declararea morţii celei dispărute”. „**Marian a lui Ioan Lambo**, născut în **Boian**, la 1 februarie 1885, a plecat, în august 1914, la război şi să fi căzut într-o luptă de pe frontul galiţian, la 14 septembrie 1914. Până în prezent, n-a sosit nici o ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea lui Iosef Lambo, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1834]. „**Ioan a lui Toader Basaraba**, născut în **Boian**, la 10 noiembrie 1874, ar fi murit, în Postul Mare 1916, în Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Nastasiei Basaraba, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”. „**Alexa a lui Vasile Cuciurean**, născut în **Boian**, la 16 martie 1849, ar fi murit, la 5 săptămâni înaintea Paştelui anului 1916, în Ocniţa, Basarabia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea lui Petrea Gheorghe Nicoriuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”. „**Nicolai a lui Ştefan Strienco** fu dus de ruşi, cu ocazia invaziunii lor în Bucovina, din **Boian**, la Fedosiwka, guvernământul Astrachan. Acolo ar fi murit el, în noiembrie 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Aniţei Heider, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”. „**Teodor a lui Petrea Nescoromi**, născut la 2 aprilie 1857, agricultor, locuind în timpul din urmă în **Boian**, a fost dus de ruşi la Letna, guvernământul Astrachan. Acolo ar fi murit el, cu două săptămâni înaintea Postului Mare al anului 1917, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se

---

[1834] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 13 mai nou 1921, p. 203

îndrumează, la cererea surorii sale, Catrina Hanca, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1835].

1919: „Comisiunea agrară de ocol Boian” era formată din: Preşedinte: **Epaminonda Bocancea**, consilier de tribunal şi şef al ocolului judecătoresc Boian; Locţiitor: I**sidor Kotlar**, judecător, Boian; Reprezentantul Administraţiei: **Dumitru Iliuţ, prefect al judeţului Cernăuţi**; Locţiitor: **Wilhelm Pompe**, secretar de administraţie, Cernăuţi; Reprezentantul Băncii regionale: **Ştefan Nedelcu**, învăţător superior, Toporăuţi; Locţiitor: **Vasile Chelbea**, agricultor, Mahala; Expert agricol: **Temistocle Prelici**, consilier agricol, Cernăuţi; Locţiitor: **Victor Zaharovschi**, paroh, Mahala; Reprezentantul proprietarilor expropriaţi: **Dr. Iosef Gottlieb**, proprietar mare, Boian; Locţiitor: **Alfred Kraus**, proprietar mare, Suliţa Nouă; Inginer hotarnic: **Samuel Fischer**, inginer civil, Boian; Locţiitor: **Anton Stanzl**, inginer, Cernăuţi; Reprezentanţi ai ţăranilor: Chiriac Cuciurean, agricultor, Boian; **Alexandru Grigoraşciuc**, agricultor, Buda; Locţiitori: **Ieremie Bujeniţă**, agricultor, Cotul Ostriţei; **Dimitrie Tureac**, agricultor, Lehăcenii Tăutului” [1836].

1919: Din „Comisiunea de apel pentru evaluarea taxei de cărşmărit” pe anul în curs, stabilită prin deciziunea ministerială nr. 1593/1919, semnată, în numele lui Ion Nistor, de Iorgu Toma, făcea parte şi „**Ignatie Spatariu** din Boian” [1837].

[1835] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 1, Cernăuţi 13 ianuarie nou 1921, pp. 6-10

[1836] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[1837] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 69, Cernăuţi, în 3 octombrie nou 1919, pp. 1-3

1919, septembrie 10: **Decretul de confirmare a autorităţilor judecătoreşti**. Începând cu 1 septembrie 1919, se confirmă „la autorităţile judecătoreşti din Bucovina, următoarele persoane[1838]: „**Iasilkowski Sigmund Kasimir**, consilier conducător al judecătoriei Boian, consilier de tribunal cu rangul VII" pleca la Cernăuţi, iar „**La judecătoria Boian**" soseau magistraţii „**Bocancea Epaminonda**, judecător de district la judecătoria Rădăuţi, consilier conducător de judecătorie cu rangul VII" şi „**Kotlar Isidor**, judecător volant, judecător pe post definitiv cu rangul IX".

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar", au fost făcute numirile în învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării: în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive: Alexandra Pedoreac la **Boian** – şcoala din centru, Veronica Chelbea la **Boian-Lehăceni**"[1839].

1925: „Cercul cultural „Boian" a ţinut, în ziua de 1 noiembrie 1925, o şedinţă plenară în comuna Boian, cătunul Hliniţa. Acestui cerc aparţin învăţătorii de la următoarele şcoale: Boian-centru; Boian-Hliniţa; Boian-Lehăceni; Slobozia-Rarancei; Sălişte; Gogolina şi Lehăcenii-Tăutului. S-au discutat chestiuni pur profesionale. S-a făcut o lecţie model, de dra Ana Cosovan, care a reuşit bine. Mult haz a făcut, apoi, şedinţa intimă, unde s-a criticat lecţia model. La această şedinţă a luat parte şi dl revizor şcolar Corneliu Clain. Dumnealui a mulţămit preşedintelui pentru munca depusă, îndemnând ca şi pe

---

[1838] *Monitorul Bucovinei*, Anul 1919, Cernăuţi, în 10 Septembrie nou, Fascicula 63, pp. 1-4

[1839] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

viitor să se desfăşure a activitate rodnică / Aurel Morariu”[1840].

1941, iulie: După intrarea trupelor române în Boian, localnicii i-au îmbrâncit, în piaţa satului, pe cei 80 de evrei, care mai rămăseseră în localitate, toţi fiind ucişi de ostaşii români şi aruncaţi într-o groapă comună, unde au zăcut până în 1976, când osemintele nevinovaţilor martiri au fost strămutate la Stroieşti.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[1841], următorii învăţători şi învăţătoare: Bucur Eugan, comuna **Boian** Centru, jud. Cernăuţi, media 9,80; Diaciuc Ioan, comuna **Boian** Centru, jud. Cernăuţi, media 7.54; Mihălcean Dumitru, comuna **Boian** Centru, jud. Cernăuţi, media 7,58; Prisăcăreanu Nicu, comuna **Boian** Mehăceni, jud. Cernăuţi, media 8,45”.

1944: Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar, pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu notele arătate în dreptul fiecăruia[1842]: Cornuş Pavel, comuna **Boian** Centru, media 9,00”.

[1840] *Cultura Poporului*, Nr. 138, Anul V, duminică 6 decembrie 1925, p. 1

[1841] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[1842] *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.

BOIANCIUC

(în nordul Bucovinei, Ucraina).

1617, ianuarie 15: Aflat în hotar cu moşiile satelor Iurcăuţi, Verbăuţi, Cuciurul Mic, Horoşăuţi şi Povorlăuţi, cea mai mare parte a satului Boianciuc sau Boianceni aparţinea Antimiei, văduva lui Dimitrie Lenţa, şi copiilor ei, Marica, Anghelina, Magda şi Miron. Statutul satului pare să fi rămas încă răzeşesc şi în 2 aprilie 1623, când Ştefan Tomşa al II-lea întărea lui Tăutul nişte părţi din satul Boianciuc, dar şi în 1644, când Onciul Iuraşcovici şi rudele sale împărţeau alte părţi din moşia satului.

1652, martie 4: Se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copiii lui, Ieremie, Ileana comisoia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Iliana comisoaia a fost… trei părţi de Boianciuc".

1663, februarie 25: Isac Cocoranul lasă copiilor săi, Lupa şi Miron, „cât i se va alege din a treia parte de sat Boianciuc", acestui mazil cu multe proprietăţi în satele Ţării de Sus a Moldovei alăturându-i-se, în stăpânirea Boianciucului, starostele Cernăuţilor, Gavrilaş Mateiaş, care lasă moştenire cele trei părţi de moşie fetei sale, Alecsandra Ileana, pe care o moştenesc, în 1 ianuarie 1670, Alecsandra şi Iordachi Cantacuzino, Alecsanda fiind nepoata fetei lui Gavrilaş Mateiaş.

1705, iulie 22: Nicolai Costin dăruia lui Costaşco Turcul părţile sale de moşie din Boianciuc, „care părţi au fost ale unchiului mieu, Iancul mare armaş, şi mi-au fost date mie la împărţeala moşiilor, pe care a făcut-o tatăl

mieu, Miron Costin, fost mare logofăt, şi le-am dăruit dusale Turcul, fiind ruda noastră, botezându-l părinţii miei şi el făcându-ne mult bine”.

1727, ianuarie 18: Grigore Ghica Vodă porunceşte postelnicului Şerban Cantacuzino, staroste de Cernăuţi, să cerceteze şi să judece cu dreptate faţă de conflictul ivit între Dumitraşco Calmuţchi şi Goeneşti „pentru nişte părţi de ocină din sat de Buenciuc şi din Toutri şi din Doroşiuţi şi din Zastavna şi Şişcăuţi”.

1731, iulie 31: Grigore Ghica Vodă trimitea pe starostele de Cernăuţi, Constantin Silion, să cerceteze conflictul dintre Sandul Nalivaico şi alţi răzeşi pentru părţi de moşii în „Tăutrea şi Boenciucul şi la Doroşăuţi şi Zăstavna”.

1752: La împărţeala moşiilor Goianeştilor, fraţii Toader, Nacul şi Ion Goian, şi surorile lor, Măriuţa, jupâneasa lui Vasălce, Irina, jupâneasa lui Andrei Marcu, şi Gafiţa, jupâneasa lui Sandul Tăutul, primeau a douăsprezecea parte din Boianciuc.

1762, octombrie 3: Fraţii Mihai şi Ilie Vlaico se obligau să părăsească satele Boianciuc şi Culeuţi, care trecuseră în proprietatea lui Gheorghe Turcul.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[1843], din 1772-1773, înregistrează la Boianciuc, moşie răzeşească, „41 – toată suma caselor”, însemnând 2 popi, Iacob şi Vasile, 2 dascăli, Vasili şi Toader, 6 ruptaşi, Dumitraş BALASINOVICI, Miron COSTRĂŞ, Ioniţă TUMURUG, Giorgie LENŢA mazil, Necolai cumnat lui Giorgie LENŢA şi Grigori STÂNGACI, 5 umblători (agenţi fiscali), Mihai VLAICO, Dumitraş STÂNGACI, Toader

[1843] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 422

CHITARIUL, Tănasii ungurian şi Ion ungurian, 2 slugi ai medelniceresei Catrina BĂLĂŞOAE, Enachi DRĂGUŞ şi Vasile VARTIC, 1 argat al lui Dumitraş BALASINOVICI, Ion rusul, 3 jidovi, Ianko, Kelman şi Iţko, 3 văduve, Paraschiva, Maria şi Gafia, şi 17 birnici, adică: Gavril BĂNAR, Dumitru MARTINIUC, Alecsa CIORNOHACI, Vasile POPOVICI, Vasile zet DRĂGUŞ, Vasili BĂNAR, Iacob rusul, Ion VERENCA, Grigori STÂNGACI, Andrieş STÂNGACI, Vasile STÂNGACI, Grigori PAŢARINA, Enachi DRĂGUŞ, Vasili VARTICU, Grigoraş chihai, Petre rus şi Ion rus.

1775: Satul Boianciuc, din Ţinutul Zastavnei (Ocolul Nistrului, în 1775), avea 2 mazili, 8 răzeşi, 2 popi, 28 ţărani şi 4 umblători (agenţi fiscali).

1782, iunie 19: În faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, Lenţenii, Vlăiculeştii şi Gheorghe Ştirbul declară că stăpânesc o treime din satul Boianciuc, pe care o moştenesc de la Antimia Lenţoaia. Gheorghe Ştirbul era ginerele popii Ignat, care fusese şi el ginere Antimiei Lenţa.

1782, iunie 20: Simeon Turcul declară că stăpâneşte o parte incertă, deşi i se cuvine, după scrisori, o jumătate de sat.

1783, octombrie 8: Lenţenii, Vlaiculeştii şi alţi răzeşi fac împărţirea părţii lor de sat, iar „Lenţenii primesc 6 părţi mici, Maria Tumurugeasa, cu fratele ei, Mihai Vlaico, 2 părţi mici”.

1793, octombrie 29: Toader Pădure şi jupâneasa Maria, fata lui Tanasi Vlaico, vând partea lor din Boianciuc lui Tadeus Turcul, cel care va cumpăra, în 18 septembrie 1794, şi partea lui Dumitraş Stângaci, fiul lui Gheorghiţă Stângaci.

1795: „Adică eu, Mihalachi Stângaci ot Boianciuc, şi eu Mariea, sora dumisale, amândoi fii răpăusatului Vasăle Stângaci şi soţul dumisale Gligoraş Guşatei, dat-am acest adevărat şi încredinţat vechilicul nostru la mâna dumisale, fratelui nostru Ştefan Stângaci, ca să aibă toata voia şi putere, şi despre parte nostră, prin acest vechilic, ca cinstită c. c. giudecătorie să preimască şi să întăriască prin condica cinstitei giudecătorii acest contract de cumpărătură de veci, ce are de la noi Tanasăi Şantalo de la Boianciuc asupra doi stănjini şi doauă palme de moşie din Boianciuc, adică doi stânjeni şi 2 palme în săleşte, dar la câmp, după cum arată contractul, fiindcă şi bani am luat toţi cât arată în contractul de vânzare, care pentru mai bună şi adevărată credinţă, ne-am iscălit şi, neştiind carte, ne-am pus sfintele cruci. / În Boianciuc, la 5 April vechi calend. 1795. / eu Mihalachi Stângaci; / eu Mărie, fiica răpăusatului Vasăle Stângaci şi soţul lui Gligoraş Guşatei. Şi noi, care ne-am întâmplat la acest vechilic, ne-am iscălit ca martori: Ion Stângaci m-am iscălit; eu Gheorghe Stângaci tij; eu Constantin Zavaţchii tij. / Şi eu am scris acest vechilic, cu pofta de sus iscaliţălor şi adeveresc prin a me iscălitură / Toader Daşchevici”[1844].

1798, septembrie 25, stil vechi: Necolai Tumurug vindea vărului său Gheorghi Vlaico, pentru 200 galbeni, „doaozăci stănjini moşie ot Boenciuc”.

1801, octombrie 10: Cea mai mare parte a moşiei şi satului Boianciuc se afla în proprietatea lui Iohann Turkul, care o vindea lui Anton Turkul, iar acesta, lui Gregor Simon Turkul, în 26 noiembrie 1801.

[1844] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 2 şi 3, Anul III, 21 iunie 1913, p. 42

1802, august 23: Moşia vestitului neam moldovenesc Turcul sau Turculeţ, devenită, între timp, „von Turkul”, aparţinea neamului Popiel, mai întâi lui Aloys, apoi Elisavetei Popiel-Piotrowska şi, în final, lui Michael Popiel.

1802: „Noi, mai gios iscăliţii, adeverim şi încredinţăm, prin această driaptă mărtorie noastră, la mâna Dumilorsale acestor doi răzeşi ot Boianciuc, anume Ioan Stângaci şi Ştefan Stângaci, precum aceşti de sus arătaţi sunt drept Stăngăceni din moş-strămoşi şi părinţii săi, şi stăpânitori de moşii în satul Boianciuc, apucând stăpânire de la părinţii săi, şi stăpânesc numiţii de sus până în ziua de astăzi, cum şi o parte de moşie a lui Gligore Stângaci, după ducerea lui în Moldova, a rămas în stăpânire fraţilor săi, cum şi în stăpânirea fratelui său, răpăusatului Mihai Stângaci, cum şi după moarte fraţilor răpăusatului Glegore Stângaci au rămas în stăpânire lui Ioan Stângaci şi Ştefan Stângaci, despre care şi până în ziua de astăzi tot numiţii de sus o stăpânesc, Ioan şi Ştefan Stângaci, iară pe alţii, pe părţile numiţilor de sus, niciodată n-am apucat ca să fie stăpânitori, ci tot pe numiţii Ioan şi Ştefan Stângaci. Dupre care, pentru mai bună încredinţare, am iscălit, şi, care n-am ştiut carte, ne-am pus numele şi degetele noastre sfântă cruce. / În Boianciuc, la 15 septembrie vechi cal. 1802. / Sămioan Daşchievici, mazil ot Boianciuc / Dumitrachi Balasinovici, mazil / eu Toader Chitar, răzeş ot Boianciuc / eu Dumitraş Paţorina, răzeş ot Boianciuc / Ioan Tăut, mazil ot Cuciurmic / Dumitraş Răpta mazil ot Cuciurmic / Gheorghi Vlaico ot Hroşăuţ, mazil / eu Vasăle Vlaico tot Horoşăuţ, mazil / eu Onufraş Răptă, mazil ot Horoşăuţ / eu Vasăli Vlad ot Horoşăuţ,

mazil / eu Ştefan Poclitar, mazil ot Subnaneţ / Gligoraş Tăutul, mazil ot Virbiuţ (Verbăuţ)”[1845].

1813, martie 24: Tadeus Turcul avea să moară, iar fratele lui, Onufrius Turcul, devenea, din 12 aprilie 1816, singurul lui moştenitor.

1817, iunie 19: S-a făcut, totuşi, o împărţire a moşiilor lui Tadeus Turcul, părţile lui din Boianciuc revenind nepotului său, Iohann, fiul lui Onufrius Turcul, dar Iohan dăruieşte moşia, în 22 octombrie 1823, fratelui său, Michael.

1843: Patron al bisericii din Boianciuc era Alexandru CANTACUZINO, iar preot administrator era Ioan TARNAVSCHI, care păstorea 622 enoriaşi. În 1876, când biserica din Boianciuc avea 925 enoriaşi, patron era Caetan von LUKASIEWICZ, iar paroh, Isidor LEVIŢCHI. În 1907, patron al bisericii din Boianciuc era evreul Kisiel SOKAL. Paroh era Alexie TARNAWSKI, născut în 1855, preot din 1889, paroh din 1899, iar cantor, angajat în 1897, era Gavriil TARNOWIECKI, născut în 1859.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman: **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, **Boianciuc**, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciurmic, Culeuţi, Mitcău, Mosoiuca, Ocna, Onut, Pohorlăuţi,

---

[1845] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 2 şi 3, Anul III, 21 iunie 1913, p. 43

Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, Teutri, Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka”[1846].

1886: O şcoală cu 3 clase funcţiona la Boianciuc[1847].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Boianciuc** (**Bojanczuk**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, la piciorul dealului Zorniş, pe un afluent al pârâului Horoşouţ, care, la rândul lui, se uneşte cu pârâul Biali, ce formează, pe o scurtă întindere, hotarul între Bucovina şi Basarabia. Suprafaţa: 2,91 km p.; populaţia: 1.392 locuitori ruteni, gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra satului, şi târlele: Comaşivca (Komasziwka), Sârbul şi Bahna. Este străbătută de drumul districtului Jurbăuţ-Horoşouţ, care o uneşte cu drumurile principale, Noua Suliţă – Dobronovăţ şi Cernăuţi – Usetie – Biscupie (Galiţia). Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Naşterea Maicii Domnului”. Aici se află o fabrică de spirt. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu pescuitul. Comuna pesedă 1.197 hectare pământ arabil, 18 hectare fânaţuri, 28 hectare grădini, 174 hectare izlaz, 323 hectare pădure şi 3 hectare heleştee. Se găsesc 107 cai, 266 vite cornute mari, 167 oi, 141 porci şi 9 stupi. **Boianciuc** (**Bojanczuk**), **moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 8,65 km p.; populaţia: 169 locuitori, în mare parte ruteni gr. cat. Cuprinde, pe lângă moşia

---

[1846] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[1847] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 28, 1876 p. 86, 1907 p. 83

Bojanczuk, cu 38 locuitori, şi cătunul Comaşiuca (Komasziwka) ”[1848].

1910: Doar 15 % din populaţia satului Boianciuc era reprezentată de români, 10 % de evrei, iar 75 % de ucraineni. În ciuda reducerii procentului de populaţie românească, Boianciuc făcea parte, ca localitate răzăşească, printre „comunele de categoria a treia”, împreună cu: „Banila rusască, Ispas, Milie, Vijniţa, Zamostie, Carapciu pe Ceremuş, Vilaucea, Voloca pe Ceremuş, Văscăuţ pe Ceremuş, Staneşti de jos pe Ceremuş, Staneşti de sus pe Ceremuş, Barbeşti, Costeşti, Cabeşti, Comareşti, Panca, Jadova, Nepolocăuţ, Piedecăuţ, Revacăuţ, Berhomet pe Prut, Ivancăuţ, Hliniţa, Valeva, Cuciurmic, Verbăuţ, Horoşăuţi, Boianciuc, Babin, Vasileu, Samuşin, Cincău, Culeuţ şi Repujineţ”[1849].

1922: Printre familiile stabilite în Igeşti se număra şi „**Lenta**, din Boianciuc pe Nistru” [1850].

[1848] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 15

[1849] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 1, bilunar – proprietar şi editor: Prof. Dr. Iancu cav. De Cuparencu; redactor responsabil: Teofil cav de Manescul; tipografia lui E. Kanarski, Cernăuţi, 18 noiembrie 1910, pp. 4-7

[1850] Dan, Dimitrie, *Igeştii*, în *Revista Istorică*, N-rele 4-6, Anul VIII, Aprilie-Iunie 1922, pp. 117-119

BOIANI

(comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova).

1640, aprilie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui armaş Ştefan Moimăscul şi cneaghinei Erina, sora lui Banul vistiernic, care primesc danie de la Vasile Banul vistiernic şi de la fiul lui Pătraşco Banul „cât se va alege partea lui din satul **Cucuteni** (comuna Leţcani, Iaşi), din Cârligătură… de asemenea, Maximiian Banul, fiul lui Pătraşco Banul, le-a dat părţile sale de ocină din satul **Cogeşti** (Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), cumpărătură, împreună cu Ştefan armaş, de ma mătuşa lor Stanca, şi partea tatălui său, care a fost zălogită la mama lui vitregă, Zovca, şi a răscumpărat-o împreună cu Ştefan armaş. / Şi altă parte de ocină din satul **Bărboşi** (lângă Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), cât se va alege partea lui, le-a dat cumnatului său, Ştefan Moimăscul armaş şi cneaghinei Erina, dar pentru 300 lei bătuţi, ce a fost dator. / Şi întru asemenea, Dumitraşco Bantăş, fiul lui Nicoară Bantăş, le-a vândut lui Ştefan şi Erinei, pentru 10 taleri bătuţi, cât se va alege partea lui din satul **Lucăceni** (comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova), **Boiani** (comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova) şi din **Puţuri** (lângă Lucăceni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Modova), din ţinutul Iaşi”[1851].

[1851] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 336, pp. 350, 351

1904: „**Boiani** sau Boiancă, cătun în judeţul Soroca, aşezat în valea Cuboltei. Are 12 case de ţărani români. Face parte din volosti Năduşita”[1852].

BOIEŞTI

(Boeşti sau Boieşti, în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui).

1638, mai 18: Tudora, cu nepoata sa Vasilca, nepoata lui Ventilă, vinde „ocina din sat din **Dineşeşti** (Dinişeşti, comuna Iveşti, Vaslui), jumătate de sat, cu loc în ţarină şi cu vad de moară în Tutova lui Constantin vel pârcălab, drept 4 boi şi 6 taleri bani buni. Şi au fost în tocmeala noastră Mârzea cel Mic, Gheorghe Bogdan postelnic şi Huruian, Bungean feciorul lui Huruian, Vasile Bogdan, Zavul, Lazor Torbuţ, popa Andronic, Trifan şi Şimion feciorul lui Huruian din **Boeşti** (Boieşti, în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui)”[1853].

[1852] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 32

[1853] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 357, pp. 350, 351

BOIŞTEA

(„unde a fost chilia vlădicăi Iosif”,
comuna Petricani, Neamţ).

1446, iunie 6: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „o mănăstire la Boişte, unde a fost chilia vlădicăi Iosif… Încă am dat mănăstirii mai înainte zise pe toţi popii din satele mănăstireşti, anume: biserica din Telebecinţi, şi biserica din Başoteşti, şi biserica din Dvorineşti, şi biserica din Baloşeşti, şi biserica de la gura Cracăului, şi biserica din Trestiana de la Balomireşti, ca să asculte de mănăstirea noastră cu toate veniturile”[1854].

1898: „**Boiştea**, sat în comuna Petricani, plasa de Sus-Mijlocul, județul Neamţ. Este așezat pe coasta dinspre sud-vest a dealului cu aceiaşi numire, între satele: Ocea, Topolița și Țolicea, la sud (situate fiind în vale, sub coastele dealului); Petricanii de sus și Târgul Nou, spre est; Săcăluşeşti, la vest, Fabrica și Blebea, de care se desparte prin culmea dealului numit Pădurea Grași, la nord. Câţiva ani în urmă, până la 1878, acest sat, împreună cu satele: Blebea, Fabrica, Grași, Mănești, Plopi și Schitul, au format comuna Boiştea. Populațiunea sa se urcă la 180 familii, care se ocupă cu agricultura şi

[1854] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 267, pp. 378, 379

creşterea vitelor. În sat se află o biserică, cu un preot şi doi eclesiarhi; o școală, cu o populaţiune de 52 elevi”[1855].

BOIŞTEA

(comuna Căiuţi, Bacău).

1643, august 3: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod paharnicului celui mare Vasilie, „ca să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra a sa dreaptă ocină şi moşie ce este la **Boişte** (comuna Căiuţi, Bacău), la ţinutul Trotuşului”[1856].

1774, iunie 15: Satul **Boişte**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, moşia şetrărireţei Frăsiniţa, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1857]**: Toată suma caselor**: 12. Rămân birnici 12. / **Birnici:** Andreiu Iuja / Ion Iuja / Stoica / Petre, muntean / Stoica / Petre, muntean / Gheorghi, vier / Dumitraşcu / Cârste Bălian / Vasile sin (fiu) Nichita / Ion brat (frate) lui / Ştefan / Simion / Toader Agapii.

1898: „**Boiştea-Boierească**, sat în judeţul Bacău, plasa Trotuşul, al comunei Jăvreni, situat la şes, mai jos de celelalte Boişte, pe malul stâng al Trotușului. Are o biserică ortodoxă, cu 1 preot şi 2 cântăreţi, clădită de

---

1855 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 509

1856 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 142, pp. 135, 136

1857 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 352, 353

locuitori, pe la 1830. Cârciumă este 1. Se numără 48 capi de familie și 167 suflete. Se găsesc: 9 cai, 151 vite cornute, 21 porci şi 7 capre. / **Boiştea-Galin**, saţ… pe şesul Trotuşului, de-a stânga râului și la limita spre judeţul Putna. Capi de familie sunt 16, suflete 49. Animale se numără: 3 cai, 14 vite cornute și 2 capre, / **Boiştea-Răzeşi**, sat… situat în stânga Trotușului, mai sus de celelalte Boişte. Capi de familie sunt 30, suflete 95. Animale sunt: 12 cai, 62 vite cornute, 8 porci și câteva capre”[1858].

BOIŞTEA

(sat pe Prut, lângă Zărneşti, Comuna Roşu,
raionul Cahul, Moldova).

1502, iulie 2: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Putna, căreia îi dăruieşte: „o bucată de loc din **hotarul Boiştei** (comuna Roşu, raionul Cahul, Moldova), puţin mai jos de gura Boiştei şi vărsătura gârlii, unde iese din Talharu şi până unde dă în iezerul **Cerlenul** (sate în comuna Roşu, raionul Cahul, Moldova)şi cu toate gârlele şi cu toate băltiuganele, cum şi satul pe Frumuşica, **unde a fost Falcin** (sat în comuna Roşu, raionul Cahul, Moldova), mai jos de Andrieş”, pe care le cumpărase, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Muşa, fata Dumei Mădoia, de la feciorii ei Lupe şi Nastea, şi de la nepoţii ei de soră Ignat

[1858] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 509

şi Malea, toţi nepoţii Dumei Mădoia; „un iezer peste Prut, anume iezerul Cerlenul, şi în marginea acestuia satul **Balinteşti** (lângă Roşu, raionul Cahul, Moldova), şi din jos de Balinteşti, **seliştea Manei** (lângă Roşu, raionul Cahul, Moldova) în gura Frumuşiţei, cumpărate cu 500 zloţi tătăreşti de la fraţii şi nepoţii de soră ai lui Tuduran, Vlad, Luca Joriţă, Toader Păcurariul, Birţcu, Marta, Danciul, feciorul lui Marcu, Ignat şi Ivan, Rada, fata Oanei Lărgianului, şi de la fata lui Stoian, şi de la tot neamul şi sămânţa lor, nepoţii Cristei Negrului şi a frăţâne-său Giurgiu; „trei sate peste Prut, pe Frumoasa, anume **Frăcenii** (Fărceni, lângă Cahul, raionul Cahul, Moldova) din jos de Troian şi cu moară, şi **Şcheia** (lângă Cahul, raionul Cahul, Moldova) în gura Frumoasei, şi la **Fântâna lui Maciş** (Fântâna Măceşul, între Roşu şi Cahul, raionul Cahul, Moldova), ce-i în capul cel de jos a iezerului Cerlenul şi cu toate gârlele ce sunt în dreptul acelor sate şi până la Prut", cumpărate de Ştefan Vodă. cu 330 zloţi tătăreşti, de la fraţii Manuil Păşco şi Toader şi de la nepoata lor de soră Niaga, nepoţii logofătului Niagoiul"[1859]. Hotarul, din veci.

1619, februarie 12: Carte de împuternicire, dată de Radul (Mihnea) voievod lui Apostol şi Gheorghe din satul **Mascurea** (sau Măscurei, între Zărneşti şi Boiştea, raionul Cahul, Moldova), ca „să fie tari şi puternici a stăpâni a lor ocină, satul Mascurea, în ţinutul Fălciului, în ocolul Grecenilor, la Cahul, care moşie Mascurea scrie în drese să meargă din apa Halmaha, de la apus spre răsărit, unde este fântâna lui Vlad, şi pe văiuga poienii, şi merge tot văiuga şi spre Cahul, partea din jos a coastei Boiştei,

---

[1859] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 282, pp. 501, 502

şi se începe din moviala Testianei, din apus, spre răsărit, unde este piatră de hotar, şi de acolo, tot înainte pe ploştină, la o moviliţă, unde este piatră de hotar, ce este în faţa Cahulului, spre apus; şi de acolo, tot dept înainte, la o movilă mare, ce este în dreptuul satului **Luceşti** (sat pe Covurlui[1860], Galaţi); şi de acolo, hotarul dealului în sus, la o piatră de hotar, care desparte Mascurea de **Breţcani** (sat pe Prut, la Gura Largă, raionul Cahul[1861], Moldova); şi de acolo, pe valea Cahulului, spre apus, la vârful dealului, la o piatră hotar, şi, prin poiană, la o altă movilă, unde este piatră de hotar; şi de acolo, tot spre apus, la plotină, la un loc mare, ce este hotar, şi de acolo la Berbec, unde este piatră hotar şi la apa Halmagăi, şi de acolo, tot apa Halmaga în jos, la movila Tilica; şi de acolo, tot în jos, la un arbore, în pârâu şi la movila Testiana, ce este în vârful dealului ce desparte **Zărneştii** (raionul Cahul[1862], Moldova) şi moşia **Boişte** (sat pe Prut, lângă Zărneşti, raionul Cahul[1863], Moldova), de unde s-a început a măsura, şi s-a încheiat”[1864].

[1860] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 150
[1861] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 43
[1862] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 385
[1863] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 37
[1864] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 205-207

BOJDĂREŞTI

(inclus în oraşul Soroca, Moldova).

1623, aprilie 9: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Lupul, al treilea logofăt, care primeşte uric pentru „două părţi de ocină din satul Bojdăreşti (inclus în oraşul Soroca, Moldova), care sat se împarte în trei părţi şi este pe Răut, în ţinutul Sorocii, şi cu vad de moară în Răut, pe care le-a cumpărat de la Văsiian şi de la sora lui Anghelina, fiii Stancăi, şi de la nepotul lor Ionaşco, fiul lui Drăgan, toţi strănepoţii lui Mihalcea, şi de la nepotul lor Ştefan şi fratele lui Eremeşco, şi Troşca, şi sora lor Călina, fiii lui Ionaşco, nepoţii Maicăi, strănepoţii Fedulei, pentru 60 de galbeni ungureşti”; „o parte din ocină din satul Macicăuţi (comună în judeţul Chişinău, Moldova), ce-i pe Prut, în ţinutul Orheiului, mai jos de Orheiul Vechi, din jumătate de sat, a treia parte din jumătatea de sus şi cu părţi de moară din vadul de jos, pe care şi le-a cumpărat de la Soriţa, fiica lui Jivală, şi de la nepoata ei Creaţa, fiica lui Sava Borotco, şi iarăşi de la nepoata lor Dumitra, fiica lui Ionaşco, nepoata lui Jivală, toţi nepoţii şi strănepoţii Cârstei, fratele lui Poroseci, pentru 30 de galbeni ungureşti”; „o altă ocină din acelaşi sat Macicăuţi, din partea de jos, cât se va alege partea lui Frăţiian, pe care a cumpărat-o de la Dosca şi de la sora ei, fiicele lui Frăţiian, cu 20 galbeni ungureşti”[1865].

[1865] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 52, pp. 76-78

BOJENI

(lângă Sălceni, comuna Tutova, Vaslui).

1636, iunie 26: Zapisul lui Savin Prăjescul, marele vornic al Ţării de Jos, în care mărturiseşte cum s-a înfăţişat Solomia, nepoata Budului, cu bărbatul ei Ihnat şi au vândut „a opta parte din sat de **Gropeni** (comuna Coroieşti, Vaslui) şi din **Sălceni** (comuna Tutova, Vaslui), din jumătate de sat a opta parte, lui Iliiase şi feciorilor săi, drept 20 galbeni buni… / înaintea lui Ilie şoltuz şi a 12 pârgari din târg de **Bârlad**, şi dinaintea… popii Simion şi Bichiu din **Popi** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), Apostolachi sin Grecul ot **Tutova** (comuna Tutova, Vaslui), Ionaş din **Bojeni** (lângă Sălceni, comuna Tutova, Vaslui), Mierăuţă din **Coposeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Simion sin Liciul de **Chiujdeşti** (comuna Tutova, Vaslui) şi mulţi oameni buni”[1866].

BOJORĂNI

(sau Bojorani, comuna Zorleni, Vaslui).

1643, iulie 17: Ilisafta, fata lui Prebici logofăt, şi fiii ei Ioviţă, Dabija, Arvasiia şi Afteniia, nepoţi lui Prebici, vând fraţilor Scherlet şi Aiopul de **Zorileni**

[1866] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 440, pp. 501, 502

(comuna Zorleni, Vaslui), drept 90 lei bătuţi, „o selişte de sat, anume **Negoeşti** (comuna Banca, Vaslui), ce sunt în ţinutul Bârladului, dinspre răsărit, ce se împreună cu hotarul **Bojoranilor** (Bojorăni, comuna Zorleni, Vaslui)… Şi drese domneşti ce aveam pe cele moşii sunt pe mâna seminţiei noastre, jupânesei Focei uricarul. / Şi în această tocmeală au fost Păparea de **Mihilaşea** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), de ţinutul Orheiului, Ureche de **Ineşti** (comuna Ineşti, judeţul Orhei, Moldova), Nuor, popa Vasilie şi Ionaşco, fratele lui Nuor de **Telineşti** (comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Simion diac de **Stoileşti** (lângă Draxeni, Vaslui) şi Toader ot **Batineşti** (comuna Perieni, Vaslui). Şi eu, Ştefan Rangu, m-am prilejit acolo şi s-au rugat de am scris”[1867].

BOLAŢI

(pe Rebricioara, comuna Rebricea, Vaslui).

1635, martie 12: Zapisul vornicului de gloată Neniul, în care mărturiseşte că, după pâra dintre Constandin şi Nicoară, pentru a patra parte din **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), a venit în sat şi a adunat oameni pentru mărturie, printre care Pătraşcu de **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constandin din **Onceşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Ţiul de

---

[1867] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 130, p. 128

Vultureşti (comuna Vultureşti, Vaslui), Nicoară Sfeclă de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Nechifor de **Bolaţi** (comuna Rebricea, Vaslui), popa Coste de **Deleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Samson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), cu care a „împărţit vatra satului în 4 părţi şi am stâlpit, ca să ţină Nicoară 3 părţi în vatra satului, dinspre apus, din vale până la marginea pădurii, iar lui Constandin i s-a ales a patra parte din vatra satului, spre răsărit, unde i-s casele. Aşijderea din heleşteie, din ţarină şi din tot locul”[1868].

1747, mai 8: Constantin şi Timuş, feciorii lui Andrei Trâmbaci (trâmbaciului leşesc) vând Tomii, feciorul Perjului „o moşie ce este în **Bolaţi**, în parte de mijloc, pe apa Rebricioarei, ce este de la moşul (bunicul) Mândrului… şi pentru credinţă am iscălit Constantin Trâmbaci, Andrei Trâmbaci, Irina fata lui Andrei Trâmbaci, Timuş feciorul lui Andrei, Toader iuzbaşa sin (fiu) Constandin, Ion iuzbaşa sin Constandin, Ioniţă diac la divan”[1869].

1898: „**Bolaţii**, sat în partea de nord-vest a comunei Bereasa, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui. Situat pe șesul pârâului şi coasta dealului Bolaţi, pe o suprafaţă de 358 hectare. Are o populaţie de 6 familii, cu 26 suflete, locuitori români, ocupându-se cu agricultura și creșterea vitelor. Are 7 vite mari cornute, 4 cai şi 10 oi”[1870].

[1868] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 56, pp. 59, 60

[1869] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 164, 165

[1870] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 510

BOLCĂŞEŞTI

(lângă Chişinău, Orhei, Moldova).

1573, februarie 27: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod fraţilor Avraam, Nastea, Neacşa, Gafca, Brat, Vlaico, Ileana şi Ilea Bolcoş, copiii lui Maxin Bolcăş, pentru „un loc din pustie pe Răut, la **Chişinău**, la capul piscului Vătricii" (satul **Bolcăseşti**), cu dresuri „de la Ştefan vodă bătrânul, pe care tatăl lor Maxin le-ar fi prăpădit, când a venit Alexandru vodă cu tătarii în ţară (1564) şi zic ei că n-au de la nimeni nici o pâră"[1871].

BOLDEŞTI

(comuna Todireşti, Iaşi)

1598, octombrie 24: Zapisul şoltuzului Iancea şi al celor 12 pârgari de **Cotnari**, în care mărturisesc „cum a venit Bicula cupeţ din Cotnari şi a vândut a sa dreaptă ocină şi cumpărătură, o selişte în sus de **Boldeşti**, pe apa Bârleştilor, anume **Sârbii**, care i-a fost cumpărătură de la Dragna, fata lui Dan vistiernicul… popii Moisei şi ginerelui său, popa Mihu din **Păşcani**, pentru 100 ughi

[1871] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 9, p. 16

(ducaţi ungureşti), şi a dat popa Moisei 50 ughi şi popa Mihu iarăşi 50 ughi”[1872].

1601, martie 4: Zapis de mărturie de la marii boieri, în care scrie „cum s-au tocmit dinaintea noastră Gligorie pitar, frate-său Cristea şi sora lor Ghervasia, fiii Dumşei, nepoţii Rangului, / şi seminţia lor Safta şi sora ei Candachia, şi cu fii ei, Albotă vatag din **Ruşciori**, şi fratele său popa Ion, şi surorile lor Odochia şi Părasca, şi nepoata lor Tudosica, şi dratele ei Mera, toţi nepoţii Randului, pentru partea din jos din **Boldeşti**, cu heleştee şi cu moară, şi au vândut, drept 150 taleri, lui Nicoară logofăt”[1873].

1601, martie 8: Întărit de Eremia Moghilă voievod logofătului Nicoară, care cumpără, cu 70 ughi (ducaţi ungureşti), de la Marmure bătrânul din **Mărmureani de sus**… a treia parte din satul **Boldeşti**, ce-i în ţinutul Sucevei, partea din jos”[1874].

1606, aprilie 2: Anghelina, fata lui Ion Nemiş, fiul ei Nicoară, şi Vicol sin (fiul) lui Luca, nepot Anghelinei, strănepot lui Ion Nemeş, vând lui Nicoară „moşia din satul **Onceşti**, ce se cheamă acum **Vascani**, în ţinutul Romanului, din jumătate de sat, două părţi, dar ce se va alege din acea jumătate de sat, trei părţi din două părţi… dinaintea lui Năvrăpăscul jitnicer, Toma Brut diac din **Soci**, popa Costin, Ionaşco Calotă vistiernic şi Nichifor

---

[1872] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 90, 91

[1873] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 101-103

[1874] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 105, 106

din **Heleşteni**, Gavril şi Frim de **Boldeşti**, Ionaşco Hâncul şi Ştefan ot **Drăgoteani**”[1875].

1608, iunie 17: Zapisul veliţilor boieri în care mărturisesc cum au vândut fraţii Ionaşco şi Todosia Boldescul, fiul lui Condre Boldescul, nepoţii bătrânului Boldescul, logofătului Necoară, drept 60 taleri, „din a treia parte din a cincea parte a satului **Boldeşti**, două părţi”[1876].

1609, aprilie 15: Întărit de Constantin Moghila voievod vistiernicului Nicoară Prăjescu, care cumpără, cu 100 taleri de argint, de la Gligorie şi Maria, fiii lui Dragan Boldescul, nepoţii bătrânului Boldescul, „moşia din a treia parte de sat **Boldeşti**, care i-au cumpărat în 5 părţi, cu loc de heleşteu şi mori în apa satului, ce-i în ţinutul Sucevei”[1877].

1609, ianuarie 22: Întărit de Constantin Moghila voievod lui Nicoară Prăjescul şi, respectiv, Toader Calapod mare hânsar, fiul lui Pătraşco Calapod nepot lui Petru fost stolnic, şi copiii săi Gheorghe şi Elinca, după un schimb de sate, prin care Nicoară Prăjescul primeşte „jumătate de sat **Stolniceni** la Siret, cu vad de moară în Siret şi cu vad de moară în apa Purceleştilor, unde se numeşte la Piscu, cu bălţi de peşte la ţărmurile Siretului şi cu jumătate din râtul cu fâneţe ce este şi cu livezi, cu curături şi cu râmnice”, dând, la schimb, lui Toader Calapod „satul **Boldeştii**, cu toţi vecinii şi cu baltă şi cu

---

[1875] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 238, 239

[1876] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 250, 251

[1877] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 176, 177

mori, şi seliştea **Sârbii**, ce este lângă acel hotar, şi cu heleştee, ce-s în ţinutul Sucevei; şi iarăşi, loc de 5 case în satul **Onceşti**, ce îi este lui cumpărătură pentru 100 ughi (ducaţi ungureşti), în ţinutul Romanului"[1878].

1626, iunie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod Solomiei comisoaia, care primeşte carte de împuternicire pentru „jumătate din satul **Boldeşti**, care a fost cumpărat de la Ionaşco, feciorul lui Capapod… drept 90 zloţi bătuţi"[1879].

1629, ianuarie 12: Carte de împuternicire, dată de Miron Barnovschi voievod cneaghinei Salomia comisoaie, „să fie tare şi puternică a-şi ţine jumătatea din satul **Boldeşti**, zălogită de Ionaşco, feciorul lui Calapod, pentru 70 zloţi, luată cu camătă de 11 luni"[1880].

1632, iunie 1: Zapisul de mărturie al veliţilor boieri, în care scriu despre „schimbul între Lupul Prăjescul medelnicer şi Gaftona, dând o parte din **Boldeşti** pentru părţi din **Văscani**"[1881].

1636, martie 20: Întărit, prin ispisoc de judecată, de Vasile Lupu voievod vistiernicului Dumitru Buhuşi, care se pârâse cu fraţii Lupul şi Ionaşco Prăjescul „pentru satul **Boldeşti**, zicând Lupul Prăjescul că acel sat a fost cumpărătură, mai demult, tătâne-său Necoară Prăjescul, şi i se cade să cumpere acel sat. / Deci domnia mea am socotit, după legea ţării, şi-am aflat că Necoară Prăjescul

---

1878 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 169-172

1879 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 78, p. 98

1880 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 244, 245

1881 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 130, 131

a schimbat acea cumpărătură cu Calapod şi a luat pentru Boldeşti, altă moşie, **Stolnicenii**, unde sunt casele lui Ionaşco Prăjescul… Deci au rămas Lupul şi Ionaşco Prăjescul din toată legea ţării”[1882].

1636, august 21: Întărit de Vasile Lupu voievod Măricăi Homiceneasă, fata lui Calapod, prin ispisoc de judecată, după pâra cu vistiernicul Dumitru Buhuş, „pentru două părţi de ocină din sat din **Boldeşti** (comuna Todireşti, Iaşi) şi din **Sârbi** (comuna Todireşti, Iaşi), de la ţinutul Sucevei, care părţi le-a cumpărat Buhuş de la surorile ei, Păscălina, femeia lui Toderiţă, şi Tofana, femeia lui Constantin… şi i-am făcut lege să întoarcă banii şi i-a întors toţi banii pe deplin”[1883].

1637, mai 20: Vasile, fiul lui Gheorghe Calapod, vinde vistiernicului Dumitru Buhuş, pentru 30 de ughi, „din satul **Boldeşti**, ce este în ţinutul Suceava, a şasea parte din jumătate de sat, din vatra satului şi din câmp”[1884].

1638, aprilie 29: Zapis de la Pătraşcu Ciogole hotnogul de curte din ţinutul Sucevei, Toader, Vasile şi Ionaşco din **Todereşti** (Todireşti, comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan şi Toader din **Drăgoteni** (lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi) şi de la Focşea, Larion şi Gligorie din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), în care mărturisesc cum au mers să aleagă, „din sat de **Boldeşti** (comuna Todireşti, Iaşi), o parte de ocină de la feciorii lui

---

[1882] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 367, pp. 414, 415

[1883] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 486, pp. 546, 547

[1884] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 103, p. 101

Gheorghe Calapod, loc de patru case şi jumătate şi cu 70 de pământuri în ţarină”[1885].

1641, decembrie 10: Ispisoc de judeată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Varvara, femeia lui Gheorghe Calapod, şi cu fiul ei Ioan au pârât de faţă pe Dumitru Buhuş fost vistiernic şi a cerut a-i întoarce lui două părţi de ocină din satul **Boldeşti** şi din **Sârbi**, ce-s la ţinutul Sucevei, dreaptă cumpărătură a lui Buhuş de la Păcurar, femeia lui Nastasia, lu Vasile, fratele lui Ioan, fiii lui Gheorghe Calapod, iar Buhuş a răspuns că, atunci când a cumpărat acele două părţi, a fost de faţă, împreună cu toate neamurile lor, cum a arătat ispisoc de la însuţi domnia mea. / Deci noi am judecat după legea ţării, iar Varvara şi fiul ei Ioan au rămas din toată legea ţării”[1886].

1642, decembrie 20: Isac Moţoc se tocmeşte cu Dumitru Buhuş „pentru o parte din **Movileni**, luată în schimb pentru **Boldeşti**”[1887].

BOLDEŞTI

(fostul sat Bobuleşti, azi Boldeşti, lângă Popeşti, Vaslui).

1550, martie 12: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod lui Coste şi rudeniei lor Dragotă şi Solomon, şi rudeniei

---

[1885] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 341, p. 337

[1886] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 167-169

[1887] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 129, 130

Coste Dodul, care cumpără, cu 180 zloţi tătăreşti, de la Toader, feciorul Dumşei sulgerul, nepot Simei Boldea, „din dresul ce l-a avut Sima Bolde de la Ştefan voievod, din a treia parte a satului **Bobuleştii** (sau Boldeşti[1888], Vaslui), ce sunt pe din jos de Popeşti, a şasea parte”[1889].

1661, iunie 22: Porunca dată de Stefan Vasile (Lupu) voievod lui Toderaşco din **Soleşti**, Ionaşco de **Boldeşti**, Toader din **Porcişani** şi Irimia din **Micleşti**, după ce „s-au pârât de faţă Gligorie, paharnicul cel mare, cu Apostol Golăi, zicând Gligorie să i-au jăcuit Apostol, cu fraţii săi, casa şi câtăva seamă de bucate şi au vânat un heleşteu, iar Apostol a tăgăduit, cum că n-a fost el la acel jac cu fraţii lui… voi să socotiţi, să întrebaţi de oameni de va fi fost şi Apostol, atunci, la acel jac, cu fraţii lui, şi să faceţi o mărturie, să ne daţi ştire”[1890].

BOLDEŞTI

(lângă Nereju, Vrancea).

1750: „Izvod de împărţeală de moşie pe patru fraţi din **Nereju**, să se ştie cine din cine este: din Păuleşti doi bătrâni, din Bodeşti doi bătrâni. / Talinba din **Păuleşti**, Barbul ot tam (de acolo), tij (la fel) bătrânul din **Boldeşti**,

---

[1888] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 35

[1889] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 256, 257

[1890] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 11

Toader Topor ot tam (de acolo) au făcut pe Frăţilă, Trifan, Stoica Glăvan, Rădvan şi Stoichiţa. / Topor a făcut pe Ursu, Cârste, Hilomie, Nica Toporu, iar Barbul a făcut pe Cârstie, Gligorie Cobăzarul, Hanul, Barbul, Vintilă, iar Taliban a fost sterp. / Frăţilă a făcut pe Andronic, iar Andronic a făcut pe Gheorghiţă Cojocar şi pe Caloenu, iar Dărăban a făcut pe Danţăşti, Albu, Vasile l-a făcut Dărban, iar din Stoica Glăvan sunt Dănţăştii, iar drate-său sunt Coptăneştii, iar din Stoichiţa sunt Drăguceştii, Bălţăşteştii şi Buliceştii, iar Gotcă a făcut pe Badăl, iar Cârstea a făcut pe Nistoreşti, iar Vlad a făcut pe Căbeşti, iar Filohie a făcut pe Buşăleşti, iar Nichita Topor a făcut pe Iona, iar Cârstei de Bordan, şi Burduşăşti, şi pe Cupeşti, iar Gligorie Cobzarul a făcut pe Ursul Cobzarul, iar Hanul pe Nedele, care sunt Grosăşti, iar Barbul a făcut pe Gurişteş şi Baraghineşti, iar Gheorghe Vintilă a făcut pe Folasa şi pe Vasile Spănul Gorde, pe Bărcioe şi pe Isac Vintilă. / Şi la aceasta am făcut toţi bătrânii… eu, Dănilă, eu Andrei Cobzaru, eu Sandu Prăpală, eu Docoe, eu Ioan Buturi, eu Gheorghe Săcăluş, eu Sandu Baraghină, eu Gligoraş Solomon”[1891].

BOLDUREŞTI

(Lăpuşna, Moldova).

1694, iulie 24: Pavăl sin (fiu) Andriiu ot **Boldu-reşti** vinde lui Constandin Hâncul, drept 14 lei, „o moşie

[1891] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri,* Focşani 1926, doc. 123, p. 80

la sat la **Căzăneşti**, pe lângă a lui Dragomir… dinaintea lui Vrânceani, Stroe, Pinteleiu Drojdie, Apostol, Gafton şi mulţi oameni buni”[1892].

1904: „**Boldureşti**, sat în judeţul Chişinău, în valea Boldureştilor, pe partea stângă. Este centru administrativ al volostei (ocolul) Boldureştilor. Satul se compune din 263 case de ţărani români, care posedă pământ de împroprietărire 1.744 deseatini, iar proprietarii, boierii Smaranda Casso, Ileana şi Gheorghe Bantiş, au 2.342 deseatini. Satul are o şcoală de stat cu o clasă, unde se învaţă numai ruseşte”[1893].

BOLEŞTI

(comuna Podu Turcului, Bacău).

1634, noiembrie 12: Zapisul comisului Duca, al şoltuzului Dobromin şi al celor 12 pârgari din **târgul Galaţi**, şi al şoltuzului Alexa, Stamati şi Siriian, fiii lui Porfir, în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Mărinca, fiica Teclei, Părasca şi Mărinca, fetele Armancăi, nepoatele Marincăi, surorile lui Ona Baci, şi au vândut, „din satul **Dănceni** (contopit cu Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău), pe Zeletin, ce este în ţinutul Tecuciului, din tot hotarul Dănceştilor ce l-au avut dinspre **Boleşti** (comuna Podu Turcului, Bacău), din tot

---

[1892] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 116, p. 138
[1893] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 32

satul a cincea parte… lui Stratul Bolea, pentru 10 taleri bătuţi”[1894].

1639, iulie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod Grozavei, cneaghina lui Stratul Bolea fost paharnic, care cumpărase, de la fraţii Mihalce Baci, Cozmiţa, Nastasia şi Solomia, feciorii lui Pătraşco Baci, nepoţii Oanei Baci, „din satul **Dănceni** (comuna Podul Turcului, Bacău), nişte părţi de moşie… pe unde i-au hotărât şi stâlpit Ursul Vartic vornic, Necula Ghiorma, Simion Giurge din **Vălena** (?), Pepelă din **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), Iliaş vătah, Mihoci, Moise, Ion Roşca, Apostolache, Maftei Răbâe, Pătraşco Corpaci şi Dumitraşco Zeamă… / Hotarul Dăncenilor dinspre **Boleşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), dinspre **Târzii** (comuna Podul Turcului, Bacău) şi dinspre **Bălăneşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), până unde au pus semne şi pietre, din jos, dinspre Bălăneşti, din sus să fie după hotarele vechi”[1895].

BOLICĂŞEŞTI

(Orhei, Moldova).

1673, martie 21: Ţuţui şi femeia lui Sofia, fata lui Stani de Sămăşcani, dăruiesc jitnicerului Chiriac Sturza, „partea Sofiei, fata lui Stani, din partea Stani a şasea parte

[1894] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 280, pp. 313, 314

[1895] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 163, pp. 175, 176

din vatra satului **Sămăşcani**, din câmp, din heleşteu, din pădure şi din tot locul… dinainte Lecăi pârcălabul, Zahariei din **Mihăilaşea**, Andrieş de **Năpădeni**, Vasile Mihuleţ de **Curileni**, Vasile Borha vătavul şi Larie vătavul de **Horodiştea**, Vasile vătavul şi Toader de **Soroca** ot **Pistruiani**, Mironi de **Bolicăşeşti**”[1896].

BOLOGEŞTI

(comuna Coloneşti, Bacău).

1637, septembrie 1: Cartea de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod spătarului Dumitru Boul, de a stăpâni „o parte ce se va alege din **Bologeşti** (comuna Coloneşti, Bacău), ţinutul Tecuci, partea lui Ion vătav”[1897].

BOLOTA

(lângă Gura Căinarului, comuna Putilești,
județul Soroca, Moldova).

1644, martie 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Vasile și Irimia, feciorul lui

---

[1896] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 134, p. 135

[1897] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 176, p. 162

Gheorghe, nepot lui Vasile, cu alte neamuri ale lor din satul **Bolota** (lângă Gura Căinarului, comuna Putilești, județul Soroca, Moldova), s-au pârât de față înaintea noastră cu jupâneasa Safta a răposatului Dumitrașco Șoldan fost vornic, pentru o bucată de hotar, care se numește seliștea **Știuca** (comuna Putilești, județul Soroca, Moldova), la fântână, între **Bolota** și între Lozăle, dinspre răsărit în sus, către dumbrava domnească, zicând că acea bucată de loc este din hotarul satului Bolota, ce-i pe Căinari, în ținutul Sorocii, și o au tras cu sila de la dânșii vornicul Șoldan, către hotarul satului său **Bursucii** (comuna Putilești, județul Soroca, Moldova). Iar jupâneasa Safta Șoldăneasa a răspuns că acea seliște Știuca a fost dreaptă danie și miluire a tătâne-său Caraiman paharnic de la Simion Movilă voievod, pentru că a dat doi cai turcești măriei sale, prețuiți drept 600 galbeni ungurești, după cum ne-a arătat și ispisocul de la Simion Mivilă voievod”[1898].

BOLOTEŞTI

(Boloteni, Băloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea).

1573, octombrie 5: Întărit de Ioan (cel cumplit) voievod „acestui ţigan, anume Nicola, a treia parte din a cincea parte de sat din **Boloteni** şi vad de moară în Putna, ce singur el a cumpărat, cu 120 zloţi, tăreşti, încă din

---

[1898] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 264, p. 237

zilele lui Alexandru (Lăpuşneanu) voievod, de la Toma, de la sora lui Stana şi de la nepotul lor Dumitru, când şi-a plătit Toma capul lui"[1899].

1636, aprilie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod cămăraşului Pătraşco, fraţilor şi tuturor rudelor lui, care primesc uric pentru „jumătate din satul **Şoldeşti** (comuna Fitioneşti, Vrancea), pe apa Zăbrăuţi. Şi hotarul acestui sat începe mai în jos de hotarul **Spăriiaţilor** (azi Zăbrăuţi, înglobat în Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea), pe valea Zăbrăuţi, drept în sus până la obârşie şi dealul de la **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), pe unde arată şi uricul pe care îl au de la Ştefan voievod cel Bătrân. Iar poienile şi curăturile să aibă a le stăpâni pe unde le-a hotărnicit Dumitraşco Gheuca vornic, cu oameni buni, megieşi, anume: Calcea din **Muncel** (Muncelu, comuna Străoane, Vrancea), Zăbrăuţi din **Brudureşti** (pe Putna, Vrancea), Ursu Dudăilă din **Săcătură** (în Viişoara, comuna Vidra, Vrancea), Gliga din **Budea** (Buda, înglobat în Angheleşti, comuna Rugineşti, Vrancea) Oprea fost pârcălab, popa Ioachim de la mitropolitul Varlaam, popa Sava de la **Cruce** (înglobat în Panciu, Vrancea), Focea uricar şi Frâncul din **Nădălbiţi** (în Putna, Vrancea), Pricopie diac din **Băloteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni"[1900].

1637, martie 21: Zapisul lui Ion Dărăbanul, al femeii lui Armanca, al feciorilor lor şi al soacrei lui, Maruşca, în care mărturisesc „cum am vândut o jumătate, 12 paşi, dreaptă ocină şi moşie a noastră din sat din

---

[1899] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 225

[1900] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 385, pp. 432, 433

Ţigăneşti (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), pe Gârla de Sus, pe lângă partea lui Pătrăşcan, din frunte, până unde merge hotarul… vornicului Tănasie, drept 6 lei bătuţi. Şi mi-a plătit deplin, dinaintea lui Macovei din **Cruci** (înglobat în Panciu, Vrancea), Toader meşterul din **Cânpuri** (Câmpuri, comuna Câmpuri, Vrancea), Iarului din **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ionaşco şi Pătrăşcan de **Ţigăneşti** şi a mulţi oameni buni”[1901].

1637, iulie 13: Crăciun şi femeia lui Teodoram fata lui Ion, vând vornicului Tănasie, drept 7 lei bătuţi, „un pământ în frunte, în sat în **Ţigăneşti**… dinaintea Oprei se-a fost pârcălab, Cacovei din **Cruce** (înglobat în Panciu, Vrancea), Mihăilă, Pătrăşcan şi Obrejie din **Ţigăneşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), Ion Dragotă şi Tidor vătămanul din **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ion vătămanul şi Gheorghe din **Spăreaţi** (în Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea)… Şi am fost şi eu, Costin Bârlibaş de **Focşeni**”[1902].

1640, octombrie 11: Zapis de la vătavii de pe Gârla Putnei „şi cu oameni de la ceea Gârlă**,** şi cu meşteri Gârlei Putnei, anume popa Murgu din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), vătavul Lupul, vătavul Petrea, vătavul Cilimon de la ceea Gârlă, meşterul Anghel, meşterul Nicoară, meşterul Gavril şi alţi oameni buni, Ştefan şi Pepelea de **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ţigan de **Căpoteşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), Pepelea Hireş iuzbaşa, Necula de

---

[1901] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 43, p. 42

[1902] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 151, p. 143

Odobeşti (oraşul Odobeşti, Vrancea)”, în care scriu şi mărturisesc despre pricina călugărilor de la mănăstirea Săcul cu popa Procopie, care „au avut pâră pentru vad de moară, că a fost înecat”[1903].

1643, august 31: Loghin şi femeia lui Cârstina cumpără „de la Andriu din **Buteşti** (comuna Ungureni, Bacău) două pogoane din dealul dinspre **Spăreţi** (Speriaţi, apoi Zăbrăuţi, înglobat în Moviliţa, Vrancea), drept 40 lei bani buni. Şi au fost oameni buni din **Băloteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), anume Abruzachie, Ion Muşi, Apostol, Onufrie şi Neca. / Şi eu am dăruit lui Ion Cătena din vale, din via **Branişte** (la confluenţa Jijiei cu Prutul, Iaşi), la vânzare, ca să ştie şi Andrei. Cine va găsi în acea Branişte să taie vreun lemn, să fie de gloabă mare. Din gard, dat-am până la vale, Cine se va ispiti în acea Branişte, fără de Loghi, să fie triclet şi proclet 118 Oteţi de la Niceea”[1904].

1774, iunie 26: Satul **Băloteştii**, ţinutul Putnii, ocolul Gârlelor, după recensământul lui Rumeanţev[1905], avea **toată suma caselor 42**. Scădere rufeturi 27: 13 scutelnici, 1 mazil, 2 popi, 4 nevolnici, 7 slujitori. Rămân birnici 15. / **Birnici**: Grigoraş Ciupica / Apostol Ciupica / Gheorghe Ciuntul / Gheorghe Drugă / Toader Băncilă / Toderaşco Băncilă / Pavel Saloncă / Iordache fiul lui Cârste / Andronache / Ursul / Dumitru Chiriţă / Ioniţă Ciuntul / Vasile Butucel / Istrate fiul Mafteoae / Ion

---

1903 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 466, p. 457

1904 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 156, p. 150

1905 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 311

Tifone. // **Rufeturi:** Simion, ungurian, vier dumnealui stolnicului Enache Canta / Gheorghe, muntean, vier la fel / Sandul Leţcae, vier la fel / Gavril, vier la fel / Stanciul fiul lui Ciuntul, vier la fel / Vasile, muntean, vier la fel / Simion, morar, vier la fel / Pană, vier la fel / Costantin, eşan, vier la fel / Neculai, ciobotar, vier la fel / Apostol Buliandră, chelar mănăstirii sfântului Spiridon / Sandul Drugă, vier dumnealui spătarului Ioniţă Canta / Vasile, vier la fel / Ion fiul lui Vâlcul, slujitor de Focşani / Vasile Uncheş, slujitor / Costantin, sârbul, slujitor / Dragomir Pânte, slujitor / Toader Cherdevară, slujitor / Toader Corne, slujitor / Sandul Rădvan, slujitor / Popa Postolache / Diaconul Solomon / Ioana, săracă / Baba Vlada / Chira, săracă / Gheorghe al lui Ciorneiu, mazil / Baba Chira.

1898: „**Boloteşti**, comună rurală în plasa Gârlele, judeţul Putna, aşezată pe malul drept al Putnei, între Măgura și Putna… Comuna Boloteşti e formată din cătunele: Bolotești, Căpoteşti, Ivăncești, Purceleşti și Suhântea. Cătunul de reședință e Bolotești. / Populaţiunea comunii e de 330 capi de familii, cu 1.472 suflete, din care: 734 bărbaţi şi 738 femei. Această populaţiune se împărțea astfel: După stare civilă: 851 neînsuraţi, 430 bărbaţi și 421 femei; 592 însuraţi, 24 văduvi, 8 bărbaţi şi 16 femei, 5 divorțaţi. După naţionalitate: 1.465 români, 1 grec, 2 sârbi și 4 de diferite naţionalităţi. După religiune: 1.468 ortodoxi și 4 Armeni. După felul ocupațiunii: 369 agricultori, 8 meseriași, 36 comercianţi, 7 profesiuni liberale, 158 muncitori și 33 servitori. Știu carte 170 persoane, 160 bărbaţi şi 10 femei. Numărul caselor de locuit e de 377… În comună sunt 5 biserici, din care una parohială, cu hramul Sf. Nicolae, în cătunul Bolotești, iar

4, filiale, în cătunul Purcelești, cu hramul Cuvioasa Paraschiva; în cătunul Căpoteşti, cu hramul Adormirea; în cătunul Ivăncești, cu hramul Sf. Gheorghe; în cătunul Scânteia, cu hramul Înălţarea Domnului: Pentru întreţinerea acestor biserici, comuna prevede în bugetul ei suma de 750 lei anual. În Boloteşti e o școală mixtă, fondată de comună și întreținută de dânsa. Școala e frecventată de 24 copii, 14 băeţi, 10 fete, din 140, 63 băieți, 77 fete, câţi au vârstă de şcoală. Comuna numără 321 contribuabili… Instrumentele agricole de care dispun cultivatorii din Bolotești sunt: 2 mașini de semănat, 2 de vânturat, 15 pluguri de lemn, 45 de fier, 1 grapă de fier și 5 rarițe. Vitele aflate pe teritoriul comunci sunt 970, din care: 347 boi, 166 vaci, 66 cai, 296 oi, 31 capre și 70 porci. Cultura viței, în anul 1893, a produs lcei 62.106. / În această comună, fiind Gârla Morilor, proprietarii au venituri însemnate de la morile, în număr de 9, care umblă tot anul, afară de lunile geroase. Rachiul se face în 20 de fabrici. Meseriași sunt: 4 fierari. Comerţul se face în 15 stabimente, din care 11 de băuturi spirtoase, 2 de coloniale şi băuturi spirtoase și 2 de coloniale şi diferite mărunţişuri. Bâlci se face la 21 mai și la 14 octombrie. Comuna e legată de Focșani prin calea județeană Focșani-Bolotești-Tichirişul, lungă de 18 km, care o pune în comunicație, la nord-vest, cu Găgeşti; de comuna Odobeşti, printr-o șosea comunală, lungă de 10 km; printr-o altă șosea e legată, la vest, de Jariștea, iar la nord, de Țifești, / **Boloteşti**, cătun situat pe malul Putnei, între Măgura și Putna. Are o biserică parohială, cu hramul Sf. Niculae. Cătunul posedă o școală mixtă, zidită de

comună, frecventată de 24 copii (14 băieţi, 10 fete), din 140 în vârstă de şcoală”[1906].

BOLŢUN

(Borsuneşti, azi Bolţun, comuna Iurceni,
raionul Călăraşi, Moldova).

1634, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Vasile, fiul lui Constantin, care în urma unui zapis de mărturie de la Lazor din **Dragomireşti** (comuna Iurceni, raionul Călăraşi, Moldova), Ionaşco din **Borsuneşti** (Bolţun, comuna Iurceni, raionul Călăraşi, Moldova), Mihalcea, fiul lui Hărcul din **Săcăreni** (Secăreni, comuna Paşcani, raionul Kotovsk, Moldova), Guţul din **Făureşti** (comuna Făureşti, raionul Kotovsk, Moldova), primeşte uric pentru „ocina şi dedina din satul **Dragomireşti**, din partea de sus, care se numeşte Fundătura, până la Mârzoaia”, cumpărătură de la Ionaşco Crasnicel, fiul lui Andronic, şi Toader, fiul lui Ion Brăteanul… pentru doi boi de negoţ şi 8 zloţi bătuţi”[1907].

1904: „**Bolţun** sau Bolţuneşti, sat în judeţul Chişinău, volosti Bujora, aşezat în valea Lăpuşnei, aproape de gura Mârzoiului. Are 102 case, locuite de ţărani români, care posedă pământ de împroprietărire 591,25 deseatini, iar proprietarul Macarii Stepanoff

---

[1906] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 519, 520

[1907] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 116, pp. 125, 126

posedă, drept zestrea soţiei sale, născută Chondrea, 1.184 deseatini. Vitele satului 270, ale proprietarului 104”[1908].

BONDEŞTI

(Lăpuşna, Moldova).

1763, iulie 20: La împărţirea moşiilor între feciorii lui Miron Hâncul, **partea Lupului** cuprinde „un bătrân întreg din satul **Săcărenii**, la ţinutul Lăpuşnei, cat care îmblă în trei părţi şi cu vad de moară întreg, şi cu seliştea cea veche, şi cu casele părinteşti, şi cu livada de lângă casă; un bătrân şi jumătate dintr-alt bătrân şi cu vad de moară întreg şi dintr-alt vad a patra parte din satul **Pereni**, la ţinutul Lăpuşnei, şi a patra parte din satul **Singera** tij otam (la fel, aici)”. / **Partea Catrinei** cuprinde „jumătate de bătrân din **Săcăreni** şi cu livadă de pomi ce vor veni pe acea parte, la ţinutul Lăpuşnii; jumătate de sat de **Moleşti**, cu lacuri de heleştee şi cu locuri de prisăci; jumătate de sat **Condreşti** şi cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci ce s-ar veni pe această parte… şi a patra parte din satul **Singera** ot tam”. **Partea Sinicăi**, fata mai mică, cuprinde „jumătate de bătrân din satul **Săcărenii** şi un vad de moară întreg şi cu livezi, jumătate din satul **Moleştii**, cu locuri de heleştee şi de prisăci; jumătate de sat **Condreşti**, cu locuri de prisăci… şi a patra parte din satul **Singera**, tij Otam, Lăpuşna”. /

[1908] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 34

Partea Mariei, sora cea mare, cuprinde „**Brătenii**, sat întreg, ce este hotărât, cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci şi cu pomi la ţinutul Lăpuşnei; jumătate de vad de moară al Istrătoaei în **Ciuciuleni** pe Cogâlnic şi cu partea ce s-a alege în câmp, şi alt vad de moară al lui Mârzacu… a patra parte din satul **Singera**, la ţinutul Lăpuşnei". / **Partea Lupei**, ce o ţine Hrănaciu cuprinde „jumătate de bătrân din **Păşcani** şi a patra parte din iaz, cu două zapise… **Bondeştii**, sat întreg şi cu locuri de heleştee". / **Partea Nastasiei**, ce o ţine căpitanul Neculai Iacomi; „a treia parte din tot satul **Săcărenii**, cu vad de moară întreg şi cu livezi"[1909].

BORĂŞTI

(Terpeşti, apoi Leontina, apoi Borăşti,
inclus în Dumeşti, comuna Dumeşti, Vaslui).

1502, martie 14: Întărit de Ştefan voievod fiicelor lui Nistrea, Fedca, Ileana şi Anuşca, şi vărului lor Stanciul, fiul lui Dragoş, şi nepoţilor de frate Isaia şi Iurie, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele de pe Bârlad anume Marcoviceani, unde au fost casele lui Nistrea şi ale lui Dragoş, şi satul Terpeşti, tot pe Bârlad"[1910]. Hotarul, din veac.

[1909] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 177, pp. 205-209
[1910] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 273, pp. 488-490

1558, aprilie 6: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Mihăilă pisar, care primeşte uric pentru părţile de moşie „din dresele de cumpărătură ce el le-a avut de la Petru voievod, din jumătate de sau **Leontina**, unde a fost casa bunilor săi**,** care acum se numeşte **Borăştii**, jumătate din partea din sus, ce el a cumpărat-o de la fraţii Sima, Toader şi Neacşa Bătez (Botez), copii lui Petre Bâtez, nepoţi ai lui Tudor Leontin, strănepoţi bătrânului Bâtez (Botez), drept 150 zloţi tătăreşti… / şi din trei părţi din **Pungeşti**, jumătate din partea de jos”[1911].

1606, martie 30: Întărit de Ieremia Movilă voievod căminarului Toader Chiriac, care cumpără, cu 400 taleri de argint, de la Anisia, sata lui Isaiu, nepoată lui Gherman postelnic, „a patra parte din sat din **Mastatici** şi din **Picigani**, în gura Băncii, cu loc de moară în apa Bârladului”, iar de la Costân şi Sofiica, feciorii Borcii paharnicul, nepoţi lei Julea cel bătrân, cu 60 taleri de argint, „a patra parte din satul **Borăşti**, unde a fost Bora jude”. / Şi tot cu 60 taleri de argint cumpără, de la Tetiul, feciorul Ştefului, de la Anghelina, fata Mălanii, şi de la Dragoş, fecior lui Echim, nepoţii lui Fărâmă, strănepoţi lui Oană Julici, „a patra parte dintr-o selişte ce se cheamă **Iapa**, pe deasupra fântânii, şi cu loc de moară în Bârlad, Ce-i la ţinutul Tutovei”[1912].

1634, decembrie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan, ginerele fostului ureadnic Liciul, care „s-a pârât pe faţă cu Florea Robul, vărul primar al lui Ionaşco şi Pavel, pentru jumătate din a cincea parte din

---

[1911] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 30-32

[1912] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 25, pp. 45-47

satul **Borăşti**, partea lui Lupan, pe Bârlăzel, în ţinutul Vaslui. Robul a zis că este acea parte dreapta lui ocină şi o ţine Ştefan fără drept, iar Ştefan a arătat un zapis de la Golăiaş mare vătah de Vaslui, scriind cum a venit înaintea lui Liciul ureadnic şi s-a pârât cu Ionaşco şi Pavel, pentru că a plătit Liciul două deşugubine pentru acel Ionaşco şi Pavel şi a dat pentru ei 34 de taleri de argint. Deci pentru acei bani s-a dat lui Liciul acea ocină, jumătate din a cincea parte, partea lui Pavel şi Ionaşco din satul Borăşti, care se cheamă partea lui Lupan”[1913].

1644, iunie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Necoară din **Bârzești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui) și femeia lui Agafiia, mătușa Grozavei, femeia lui Pavel, și Mărica, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăști** (inclus în Dumeşti, comuna Dumeşti, Vaslui), s-au pârât de față cu Constantin spătărelul, feciorul lui Crăciun din **Tăriceni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), pentru toată partea Grozavei, femeii lui Ionașcu din **Țâbănești** (Țâbăneștii Buhlii, comuna Băcești, Vaslui), câtă se va alege din satele **Bârzești**, din **Bunești** (Bunești-Averești, Vaslui) și din **Liudești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui), toată a patra parte, zicând ei că acele părți ar fi fost lor dreaptă ocină și moșie, pentru că ar fi fost mai aproape rudenii Grozavei. Și au vrut să întoarcă acei bani lui Constantin și să ia moșia înapoi. Iară Constantin așa a răspuns, că acele părți de moșii au fost puse zălog la Manolachi mare vameș pentru rudenia lor, Grozava, cu știrea lor, 90 de taleri. / Pentru aceea, am socotit că nu se cade a întoarce banii, de

[1913] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 291, pp. 328-330

vreme ce este cumpărătură cu știrea lor”[1914].

1646, martie 15: Dumitraşco uricar, feciorul lui Andronic şi al Catrinei, nepotul Tâmpei, şi cu nepoţii lui Gligorie, Solonca, Mărica şi Todosca, feciorii lui Toader Diţul şi ai Candachiei, nepoţii şi strănepoţii Pântei călugărul, vând lui Iordache (Cantacuzino) marele vistiernic, „a cincea parte de sat **Borăşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), ce se împarte în trei părţi, din a treia parte trei părţi din partea Muşei, dreaptă cumpărătură părinţilor noştri Andronic şi Catrina de la Muşa, partea a trei fraţi ai muşei, Costin, Ion şi Vasilca, feciorii Onesiei, nepoţii lui Nicoară Liciul, strănepoţii lui Mihăilă şi Dumitru Căprioară, din uric ce au avut ei de la Pătru vodă. / Aşjderi, din a cincea parte a satului Borăşti, a treia parte din bătrânul Pântea călugărul, din acelaşi uric, cu parte din vatra satului şi din vadul de moară, ce-i în apa Bârlădzelului, în ţinutul Vasluiului”[1915].

1646, aprilie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vistiernic Iurgachie (Iordache Cantacuzino), care cumpără, cu 60 taleri bătuţi, de la Focşea, Irina şi Anghelina, fiii lui Simion Epure, de ala Gafia, mătuşa lor şi sora lui Epure, de la Nicoară şi sora lui, fiii lui Prebici, şi de la alte rude ale lor, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Dumitru Căprioară şi ai fratelui lui Mihăilă, „a cincea parte din satul **Borăşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), ce este pe Bârlăzel, în ţinutul Vasluiului, cu parte de vad de moară pe Bârlăzel, vatră de sat şi cu 60 pământuri în ţarină şi peste Bârlad, şi cu loc de fân şi cu tot venitul, ce

---

[1914] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 356, pp. 343, 344

[1915] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 313, p. 252

se cheamă bătrânul Epure… / Şi Ştefan croitor cu fiica lui Marca, fiica lui Nicoară Liciul fost ureadnic au vândut a cincea parte din acelaşi sat, din ispisoc de pâră şi de ferâie ce ei au avut de la însăşi domnia mea, ce se cheamă bătrânul Ciobotuşco, pe care a cumpărat-o tatăl lor Liciul ureadnic de la Ionaşco şi de la fratele lui Pavăl, din partea lui Lupan, cu 30 de pământuri în ţarină şi peste Bârlad… lui Iurgache vistiernic, pentru 30 taleri de argint… / Şi de la Dumitraşco uricarul şi cu nepoţii săi, fiii Candachiei, fiii popii Nicoară, toţi nepoţii Pântei călugărul, a cincea parte din acelaşi sat Borăşti, ce se împarte în trei părţi, din partea Muşei… pentru 30 lei bătuţi… / Şi de la Marica, soţia lui Nicoară Gerul, şi cu fiicele ei Nastasia şi Aftenia, din acelaşi sat mai sus scris, două părţi din jumătate, din partea lui Gerul, cu 20 de pământuri în ţarină şi peste Bârlad, pentru 20 taleri bătuţi”[1916].

1646, mai 18: Mardarie, croitorul din târgul **Iaşi**, vinde lui Tănasie din **Cursăci** (Curseşti, comuna Curseşti, Vaslui), drept 18 galbeni buni, partea lui „de ocină sin satul **Borăşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), din ţinutul Vasluiului, ce se va veni partea mea… / Şi în tocmeala noastră au fost Focşea, Petrea şi Strătulat din **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), Neanul din **Soholeţ** (Suholeţ, în Jigălia, comuna Şuletea, Vaslui), Ştefan fiul leui Nestor ot **Mereşti** (comuna Drânceni, Vaslui), Hicol, Toader Parcău şi Rânjea ot **Borăşti** şi mulţi oameni buni”[1917].

[1916] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 351, pp. 297-300

[1917] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 376, p. 321

1898: „**Borăşti**, comună rurală în centrul plăşii Fundurile, judeţul Vaslui, la distanță de 41 km de oraşul Vaslui, şi de 8 km de Negreşti, reședința plășii… este formată din satele: Borăşti, Drăgești, Sofroneşti, Alcești, Petrești şi Iezerul, pe o suprafață de 2.743 hectare, din care 672 pădure, 19 hectare vie, iar restul loc de cultură, fânaț și imaș, Are o populaţie de 200 familii sau 1.082 suflete, locuitori români. Ei se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor, iar o mică parte cu cultura viei și a livezilor. Ei posedă 148 pluguri și 50 care cu boi, 36 pluguri și 66 căruţe cu cai şi 216 stupi… În comună sunt 3 biscrici şi o şcoală. Comerţul se face de 6 români și 3 străini. Vite sunt: 1.130 vite mari cornute, 1.400 oi, 19 capre, 203 cai și 204 râmători. / **Borăști**, sat de reședinţă al comunci Borăști, situat pe dealurile Olariul şi al Cuzei, iar cea mai mare parte pe valea Borăști, prin care trece pârâul Rapoda. Are o întindere de 514 hectare și o populaţie de 165 familii sau 613 suflete, din care 13 sunt evrei şi 8 ţigani, iar restul români, răzeși vechi, ocupându-se cu agricultura, creşterea vitelor şi parte cu cultura livezilor și a viilor. Ei posedă: 30 pluguri și 40 care cu boi, 8 pluguri și 12 căruțe cu cai şi 100 stupi. Are o şcoală, înfiinţată în anul 1881 și frecventată de 40 elevi; o biserică, făcută în 1802. Pe teritoriul acestui sat se află şi câteva păduri mici. Vite sunt: 250 vite mari cornute, 3 bivoli, 200 oi, 2 capre şi 60 râmători”[1918].

[1918] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 526, 527

BORĂŞTI

(azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Iaşi).

1633, decembrie 18: Întărit de Moise Moghila voievod spătarului Constandin sin (fiul lui) Crăciun din **Tărăceni** (ţinutul Vaslui), după judecarea pârei lui Nicoară diac de la **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi a femeii lui Agafie, mătuşa Grozavei, femeia lui Pavel, şi a Măricăi, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Iaşi), „pentru toată partea Grozavei, fetei lui Ionaşcu din **Ţibăneşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), cât se va alege din sat de **Bârzăşti** şi din **Băneşti** (azi Beneşti, comuna Tanacu, Vaslui), şi din **Liudeşti** (în Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), tot a patra parte”[1919].

1635, iulie 12: Zapisul lui Iuraşco diac ot **Hodoreni** (comuna Dumeşti, Vaslui), Petrea Gânscă şi Căpracea aprod de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui), prin care mărturisesc faptul că, dând curs poruncii lui vodă, din cartea adusă lor de Dumitraşco diacul, fecior lui Andronic, nepot Tâmpei pârcălabul, „ca să socotim şi să-i alegem o parte de ocină din sat din **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Iaşi), ce-s pe Bârlădzel, dreaptă cumpărătură a părinţilor lui, partea lui Ion şi a lui Costin şi a surorii lor Vasilca, fraţi Muşei, feciorul Annesiei”, au fost şi au căutat martori care să

[1919] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 430, pp. 539, 540

sunoască hotarele vechi: popa Dumitru, Panhilie călugărul şi Gheorghe Turcul din **Cuci** (comuna Bozieni, Neamţ), Liontie de **Hodoreni**, Vicul din **Borăşti**, Hilip, Urlea, Bejan, Vasile Banul şi Gligorie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Rânjea de Meleşcani… Şi am aflat cu aceşti oameni buni şi i-am ales partea lui din a cincea parte de sat din Borăşti, din a treia parte trei părţi ale celor trei fraţi mai sus scrişi”[1920].

1635, august 18: Ispisoc de judecată al lui Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât diacul Dumitraşcu, feciorul lui Andronic, nepotul Tâmpii pârcălabul, cu Muşa, fata Anesiei, nepoata Liciului, „pentru o parte de ocină din **Borăşti**, ce este pe Bârlădzel, în ţinutul Vasluiului, ce a fost cumpărătură părinţilor săi de la Liciul şi de la fata lui Măriica, şi de la Muşea, partea lui Costin şi a lui Ion şi a Vasilcăi, fraţii Muşei, feciorii Anisiei”[1921].

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi

[1920] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 165, p. 201

[1921] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 210, p. 248

Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului", şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului", şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei". Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor. Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc"[1922].

[1922] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

1774, iulie 5: Satul **Borăştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[1923], avea următorii: **Birnici:** Apostol Vârlan / Toader Onciul / Chirilă Lepșe / Ștefan, muntean / Ignat, cioclu / Savin brat (frate) lui / Ștefan Oprișan / Neculai Lungul / Costantin, sârbul / Ștefan Feteș / Andrei Feteș /Gheorghi Feteș / Lefter, pas. // **Holtei cu părinți:** Simion fiul lui Gavril / Grigoraș fiul lui Ioniță a Ruginii / Apostol fiul lui Ion, butnar / Chirilă fiul lui Toader. // **Mazili:** Toderașcu / Irimie Pădureț / Vasile Ciapă, priș ot (vine din) Tecuci, cumnat lui Marin Pârcălabu, holtei. // **Copii în casă:** Toader fiul lui Avram. // **Aprozi:** Ioniță a Rubinii / Apostol Barbul / Ichim. // **Călărași:** Filip, vânător. // **Preoți:** Popa Toma. // **Diaconi:** Dumitru, diacon / Toader, diacon.

1813, mai 16: Mărturii şi mărturisitori despre hotarul **Drăguşenilor**, adunate „astăzi, vineri dimineaţă, în sfânta biserică din satul Drăguşenii, ţinutul Vasluiului, de protopopul ţinutului Neculai, după deosebit cuvântul duhovnicesc ce l-a făcut: / **Enachi Darie**, din satul **Crăciuneștii**, la vârstă peste 70 de ani, născut la satul **Roșiești**, în ținutul Fălciului, a venit la satul **Drăgușenii** cu jupâneasa banului Vasile Costachi, mai înainte de prada tătarilor, fiind un frate al său mai mare vătav pe moșia aceasta, și mai pe urmă a fost și însuși el vătav, în vremea clucerului Grigoraș Costachi, și a arătat că prisaca ce este în dialul Țărincuții, însemnată la partea căminarului Iordache, era cunoscută de loc de prisacă, având și jupâneasa Negeloaei stupi acolo, și în urmă alții cu dijma, iar că s-a numit prisaca lui Gherasim n-a auzit de la

[1923] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 238

nimeni; a mai avut jupâneasa Negeloae și în alte 2 locuri stupi, adică într-un loc, tot în Țărincuța, mai la vale, deasupra părăului, cam împotrivă, ce-i din deal, însă fără a fi cunoscut că a fost mai înainte loc de prisacă, ci numai cât ține stupi, vara, și, peste iarnă, îi ține iarăși la temnicul prisăcii din deal, și întru alt loc, supt marginea pădurii, unde este acum satul, și nu după mulți ani a vândut numita jupâneasa stupii și s-a dus la viaţa călugăriei, şi în urmă a ţinut şi numitul vătav stupi în locul acesta. A mai arătat pentru o poiană, ce este pe lângă Stavnicul vechi, în gura pârâului Țărăncuței, că, într-o vreme, cosindu-se toată de pitarul Neculai Cogălniceanu, stăpânul a jumătate de moșie **Căzăneştii** şi de moșie **Frenciucii** din acea vreme, şi trimiţând clucerul Gligoras Costachi a ridicat tot fânul și, în urmă, s-a stăpânit acea poiană în două, arată că s-au stăpânit și poienile ce sunt pe fundul Țărăncuței, tot de stăpânul **Drăgușenilor**, iar mai încolo, fiind codru mereu, n-au avut ce stăpâni, iar pe unde a şezut un Mătăsarul, și pe urmă el n-a apucat prisacă, decât numai el și-a ținut stupii; și a iscălit însuși cu mâna sa: Enachi Darii. / **Ilie Mihăilă**, la vârstă peste 80 ani, născut și trăitor în satul **Șchei**, ce se megieșește cu **Drăgușenii**, a arătat că acolo, în dealul Țărincuții, tot prisacă a apucat, iar de s-a numit a lui Gherasim n-a auzit de la nimeni, nici pentru alte pricini, că au mai fost pe la alte locuri, pe moșia aceasta, nu are știință, dar poienile ce sunt în fundul Țărincuții s-au stăpânit lot de Drăgușeni, iar de la poieni, încolo, la codru, nu are știință, mai ales că moșia aceasta au ținut-o și în orândă de la banul Vasile Costachi, în doi sau trei ani, și peste pârâul Țărincuții n-au trecut; și neștiind carte, a pus degetul: Ilie Mihăilă. / **Ioan Vasluianu**, tij (la fel) din satul **Şcheia**, la

vârstă de 50 ani, tot asemeni mărturisește ca și Ilie, și pentru prisacă, și pentru stăpânire poienilor, ținând și el moșia aceasta în orândă, 4 ani, de la postelnicul Matei Negel, împreună cu alții; și neștiind carte, a pus degetul: Ion Vasluianul. / **Neculai Pește**, tij din satul Şchei, la vârstă de 50 ani, fiind tovarăș la orânda ce a ţinut Ion Vasluianu, asemene a mărturisit; și neștiind carte, a pus degetul: Neculai Pește. / **Irimie Solonarul** din satul **Tatomireștii**, la vârstă de 60 ani, a arătat că, fiind trăitor în satul **Borăști**, de când s-a trezit, a auzit, pentru prisaca din dealul Țărincuții că a fost tot prisacă, dar că s-a numit a lui Gherasim n-a auzit, cum și poienile din fundul Țărincuții. mai înainte de venirea nemților, le-a cumpărat de la Bahrim, ce era vătav la **Drăgușăni**, de și-a făcut fân; și neștiind carte, și-a pus degetul: Irimia Solonarul. / **Sandul Frunză**, tij ot **Tatomirești**, la vârstă de 55 ani, a arătat că la prisaca din dealul Țărincuții a fost tatăl său, șapte ani, prisăcar, și el a făcut cherestea de vânzare, în pădurea din fundul Țărincuții, atât în vremea postelnicului Matei Negel, cât și în vremea Fedescului, și tot vătafii din **Drăgușeni** îi dijmuia; și neștiind carte, a pus degetul: Sandul Frunză. / Căpitan **Gavril Armenescul** ot **Ipate**, la vârstă de 70 ani, a arătat că, în vremea oștirii de la Romanţov, întâi cerând niște răgoz, de la un vătav Nani, ce era la **Frenciuci**, ca să cosească în poiana ce este lângă Stavnicul vechi, i-a zis acel Nani că, de la pârâul Țărincuții, în sus, n-are treabă, fiind a **Drăgușenilor**, a arătat și pentru prisaca din dealul Țărincuții că tot prisacă întemeiată a apucat-o; dar că s-a numit a lui Gherasim n-a auzit; și neștiind carte, a pus degetul: Căpitanul Gavril Armenescul. / **Pahomie Cociubanul**, fustaș din satul **Borăștilor**, la vârstă de 60

ani, a arătat că și el a apucat tot prisaca din dealul Țărincuții, iar altă știință nu are; și neștiind carte, a pus degetul: Pahomie Cociubaș fustaș. // **Oamenii ce i-au adus Buzdugăneștii**: / **Ioniță Carp** ot **Căzănești**, la vârstă de 60 ani, arată că prisaca din dealul Țărincuții a apucat-o tot prisacă întemeiată, dar că s-a numit prisaca lui Gherasim n-a auzit, și că a mai apucat două prisăci, ale banului Vasile Costachi, după prada tătarilor, una unde a șezut Mătăsarul, și alta în marginea pădurii, unde este acum satul, însă n-a stătut multă vreme, iar cea din dealul Țărincuții, până în pârâul Țărincuții, tot de **Drăgușeni** s-a stăpânit; și neștiind carte, a pus degetul: Ioniță Carp. / **Toma Carp** tij ot **Căzănești**, la vârstă de 56 ani, arată, pentru prisaca din dealul Țărincuţii, că a apucat-o tot prisacă întemeiată, fiind și tatăl său prisăcar la acea prisacă, zece ani, și că au mai fost două prisăci, una unde au şezut Matăsarul, și alta în marginea pădurii, unde este satul, dar alți stupi n-a apucat, la aceste două prisăci, decât ai vătavului Enachi Darie, şi i-ar fi spus tatăl său că au fost locuri de prisăci vechi, cum și poienile din fundul Țărincuții știe că tot de **Drăgușani** se stăpâneau, dar pădurea, în jos, nu era poprită de nimeni; și neștiind carte, a pus degetul: Toma Carp. / **Gheorghe Carp** tij ot **Cazănești**, la vârstă de 66 ani, a arătat asemeni ca și Toma Carp; și neștiind carte, a pus degetul: Gheorghe Carp. / **Ioniță Gherasim** tij ot **Căzănești**, la vârstă peste 50 ani, arată că s-a urmat stăpânirea **Drăgușenilor** până în pârâul Țărincuții, și prisaca cea din deal tot asemenea a apucat; și neștiind carte, a pus degetul: Ioniță Gherasim. / **Constandin Gore** tij ot **Căzănești**, la vrâstă de 58 ani, sunt ani de când a venit în Căzănești, a arătat că poienile din fundul Țărincuții tot de

Drăgușeni s-au stăpânit, cum și prisaca din deal tot prisacă întemeiată a apucat; și neștiind carte, a pus degetul: Constandin Gore. / **Anton Roșul** ot **Drăgușeni**, la vârstă de 80 ani, a arătat că, în copilăria lui, a șezut la un Mătăsariu, un an, și acolo era prisaca jupânesei Negeloaei, fiind însuși acel Matasariul prisăcar; pe urmă, răzlețindu-se el de aici pe la alte locuri, și după prada tătarilor venind iarăși de s-a așezat aice, n-a mai văzut acolo prisacă boierească, ci numai a vătavului Enachi, și în urmă, a altora, puțin mai jos de aceea veche, iar prisaca din dealul Țărincuții a apucat-o tot prisacă întemeiată, cum și poienile din fundul Ţărincuţii tot de **Drăgușani** se stăpâneau; și neștiind carte, și-a pus degetul: Anton Roșul. / **Manolache Vichiul** tij ot **Drăgușăni**, la vârstă peste 60 ani, a arătat că a apucat trei prisăci, a jupânesei Negeloaei, una acea din dealul Țărincuții, alta în marginea pădurii, unde este acum sat, și alta unde a șezut Mătăsariul, cum și pentru poienile din fundul Ţărincuţii că tot de Drăgușani s-au stăpânit; și neștiind carte, a pus degetul: Manolachi Vichiul / Pe toţi martorii, băgându-i în biserică, şi întâi cu cuvânt duhovnicesc arătându-le înfricoşarea blestemului, pe urmă am citit şi carte de blestem, în auzul tuturor, şi încredinţez: Nicolae protopop Varlam"[1924].

1924 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. X, Iaşi 1915, pp. 109-114

BORĂUŢI

(pe graniţa cu Polonia, Bucovina, Ucraina).

1428, iulie 11: Undeva, la izvoarele Sovіţei, în Ţinutul Zastavnei, în vecinătatea graniţei cu Polonia şi a satelor Şişcăuţi, Chisălău, Zvineace, Prelipcea şi Babin, se află, din vremea Descălecatului, „satul lui Boris”, Borăuţi. / Satul lui Boris, care nu trebuie confundat cu cel al lui Bărea (satul lui Boris, Boroaia), menţionat în opisul celor 50 de biserici, închinate mănăstirii Bistriţa, în 11 iulie 1428, este atestat documentar abia în 23 februarie 1448, când nepotul lui Alexandru cel Bun, Roman, fiul lui Ilie, recompensându-i pe lefegii poloni şi lituanieni, care l-au sprijinit în prinderea şi uciderea unchiului său, Ştefan, care-l orbise pe Ilie, dăruia starostelui polon de Cameniţa, Didrih Buceaschi, satele „Vasilov pe Nistru şi satul Borisov, şi Cuciurul, satul lui Lenţovici, şi Iurcăuţii, şi Verbouţii”, „satul Borisov”, deci al lui Boris, fiind vatra veche a Borăuţilor de mai târziu (în DRH, vol. II, se opinează că Borăuţii ar fi fostul sat Boriscăuţi, întărit, în 20 decembrie 1437 lui Mihail de Dorohoi, apoi, în 15 septembrie 1480, lui Sin de Hotin, cel care se însurase cu nepoata lui Mihail de Dorohoi). / Aflat pe graniţa cu Polonia şi la răscruce de năvăliri ale oştilor turceşti, tătare şi căzăceşti, satul Borăuţi nu a prea fost locuit, de-a lungul veacurilor, deşi a fost folosit ca păscătoare pentru herghelii de cai, cum o sugerează toponimul Cierul (păşune plină de rogoz, folosită la păscutul hergheliior de

cai), posibilul comis fiind un oarecare Radul, înveşnicit de toponimul Dealul Radului.

1648, martie 4: Dumitraşco de Călineşti se prezintă la Divanul lui Vasile Vodă cu o scrisoare de mărturie, semnată de Ştafan Murguleţ, Gavriluţă de Vascăuţi, Cosma Robceanul, Vasilie Cornaci, Pătraşco Machedon de Comăreşti, Creţul ispravnic de Coţmani, din care rezulta că Nastasia, jupâneasa lui Gligorie Robceanul, şi fiul ei, Prodan, i-au vândut jumătate de Borăuţi (cumpărătură de la Gligore şi Solomon, fiii lui Mătieaş) pentru 200 taleri bătuţi.

1649, iunie 4: Logofătul Gavrilaş cumpăra partea din Borăuţi a fraţilor Pătraşco şi Dumitraşco, feciorii lui Ionaşco, nepoţii lui Măteiaş, cu 60 lei turceşti, precum şi părţile surorilor Mărica şi Nastasia, fetele Filcei, şi a Ileanei, tot cu 60 lei turceşti.

1652, martie 4: Se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoia şi Alecsandra vorniceasa, soţia lui Iordachi Cantacuzino. „Partea jupânesei Alecsandra visterniceasa a fost… jumătate de sat Borăuţi”.

1658, mai 24: Iordachi Cantacuzino, mare paharnic, obţinea întăritură de la Gheorghe Ghica Vodă pentru jumătatea de sat Borăuţi, care aparţinuse lui Ionaşcu cupărelul, pe care l-ar fi împrumutat cu 285 ughi (ducaţi ungureşti). De la Iordache Cantacuzino, satul Borăuţi va trece la văduva Alecsandra Cantacuzino (fata lui Gavrilaş Mateiaş, bunica, după mamă, Catrina, a cronicarului Ion Neculce), apoi la Gheorghe Ursachi, jupânul Mariei, fata lui Iordache şi a Alecsandrei Cantacuzino.

1715, august 2: Ghica Vodă îl trimitea să cerceteze jalba Ursăchioaiei (deci, văduva lui Ursachi, Maria), care se plânsese că satul ei este împresurat de Gavrilaş Năculescu, de Ion Figarschi şi de alţi răzeşi din Babin.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[1925], din 1772-1773, înregistrează la Borăuţi „58 – toată suma caselor", însemnând 1 poă, Feodor, 1 dascăl, Istrate, 1 călăraş, Iacob, 3 văduve, Paraschiva, Anna şi Anna, 1 jidov, Iacob, şi 51 birnici, adică: Dănilă vornicul, Ştefan ODOSACU, Necolai SĂFAVCIUC, Petre BOTNARIUC, Ştefan LABA, Hrihor TÂRNAUCA, Hrihor DĂNILIUC, Mihailo PILAT, Vasili CURILIUC, Toader VERTEBNII, Fedor CĂSULIUC, Matei CACIUR, Fodor SFIRDUC, Fedor CURILIUC, Fedor ZOTA, Hrihor SLAVCA, Vasili VAGUL, Vasili SLĂUCIUC, Vasili COLĂS-NIUC, Ursul rus, Vasili ZOTA, Onofrei FEDORIUC, Vasili FEDORCIUC, Andrei HUŢAN, Ilko brat lui, Ion BAHOR, Luchian vătăman, Fedor ŞTEFCIUC, Ion DASCALCIUC, Ivan COLIBCIUC, Vasili SAUCA, Vasili SĂCĂICIUC, Ostafii HUDELITO, Dumitru PRI-SĂJNIUC, Dumitru HUNIAC, Petre HUNIAC, Petre vătăman, Vasili SCOREIKO, Chirilă GEORGIICIUC, Ivan OLASCHEI, Fedor OLASCHEI, Vasili PELIHUT, Ion BARCOT, Andrei VAGHELNII, Ion SOMUC, Fedor BUZIAC, Iani ciobotar, Ion GORGIICIUC, Ioniţă argat lui PASCAL, Dima bulgar şi Ioniţă CHIROŞCĂ.

1775: Satul Borăuţii, din Ocolul Nistrului, avea 2 răzeşi, 1 popă şi 65 familii de ţărani, dar, până în 1910, satul devine, în întregime, o obşte de limbă ucraineană.

[1925] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 432

1843: „Clopotele din Borăuţi”, cum zice o uitată carte de poeme bucovinene, vesteau pentru 1.620 enoriaşi, paroh fiind Leon VOROBCHIEVICI. În 1876, parohul Ioan de ZOTTA îngrijea de cele dumnezeieşti pentru 1.773 enoriaşi. În 1907, când biserica din Borăuţi, ctitorită, între anii 1846-1853, de Ruxanda de ZOTTA, pe temeiliile unei vechi biserici, şi închinată mănăstirii Frumoasa din Moldova, intrase în stăpânirea patronală a evreului Kalman SCHLESINGER, paroh era Nicolai GIURUMIA, născut în 1857 la Boian, preot din 1886, paroh din 1891, cantor, angajat din 1897, fiind Mihai TARNOVIEŢCHI, născut în 1861.

1861: S-a inaugurat şi funcţionează la Borăuţi o şcoală cu 4 clase[1926].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în ţările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman: **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, **Borăuţi**, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciurmic, Culeuţi, Mitcău, Mosoiuca, Ocna, Onut, Pohorlăuţi, Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, Teutri, Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka”[1927].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Borăuţi (Boroutz**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, puţin mai sus de locul de unde îşi ia naştere pârâul Sovica, lângă 2 lacuri mici, între

---

[1926] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 31, 1876 p. 84, 1907 p. 83

[1927] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

comuna Chiseleu şi hotarul Bucovinei cu Galiţia. Suprafaţa 14,23 km p.; populaţia: 2.069 locuitori ruteni gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra satului, şi târla Marianca. Este străbătută de drumul districtual Zastavna-Borăuţi, care trece, apoi, în Galiţia şi se uneşte cu drumul principal Crisciatec (Kryszezatek) – Horodenca (Galiţia); comunică, apoi, prin drumuri de ţară, cu comunele vecine, precum şi cu Stefanovca (comuna Babin). Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială. Este pomenită în documente, pentru prima oară, la 1741, ca proprietate trecută în posesiunea Domnului Moldovei Grigore Ghica. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea de vite, precum şi cu albinăritul şi cu pescăria în cele două heleştee. Comuna posedă 1.721 hectare pământ arabil, 15 hectare fânaţuri, 64 hectare grădini, 191 hectare izlaz, 5 hectare pădure, 14 hectare heleştee. Are 280 cai, 452 vite cornute mari, 950 oi, 356 porci şi 227 stupi. **Borăuţi, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 6,96 km p.; populaţia: 27 locuitori ruteni, în majoritate gr. cat., precum şi câţiva români. Cuprinde, pe lângă moşia Borăuţi, cu 4 case şi 16 locuitori, şi cătunul Marianca”[1928].

1921: În „Lista de serviciu a juraţilor tribunalului Cernăuţi pentru cadenţa primă 1921” figurează, la Nr. 20/421, şi „Potrea Artmon Ilica, agricultor, Borăuţi”[1929].

[1928] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 16

[1929] *Monitorul Bucovinei, Fascicula 4, 10 februarie nou 1921,* p. 38

BORCEŞTI

(sat pe Tutova, lângă Cristeşti, comuna Puieşti, Vaslui).

1455, august 15: Întărit de Petru voievod comisului Petru, care primeşte uric pentru „satele, pe Tutova, anume: Grădeşti, unde este casa lui, şi, mai jos, Făuroane, şi Stănigeşti, şi Hălmăgeşti, sub Cetatea, pe care le-a cumpărat de la Mihul logofăt pentru 80 de zloţi, şi Glodeni, pe care l-a cumpărat de la Mihul Tudora, pentru 55 de zloţi, şi **Borceşti**, pe care l-a cumpărat de la fiii lui Negrilă pentru 60 de zloţi, şi, la obârşia Studineţului, Dragsini, şi prisaca lui de la Jica”[1930]. Hotarul, din veac.

BORCEŞTI

(lângă Glingeni, în Soroca, Moldova).

1628, aprilie 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii lui Balica („ce se numeşte Balicova”) din **Iaşi**, metoh „al slăvitei mănăstiri de la muntele Sinaiului”, care are „în semne acel hotar al sfintei mănăstiri, în jos până la fântână, pe capătul grădinilor lui Necoară şi, de acolo, în sus, la drumul mare a Scânteii, în dreptul

[1930] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 49, pp. 69-71

pârâului Gălăţii şi în dreptul morii călugăriţelor de la Socola, iar de la pădure, până la Cetăţuie şi pe unde curg apele spre mănăstire", mănăstirea „Balicova" primind uric pentru „un sat anume **Ulmii** (pe Bahlui, Iaşi), cu iazuri şi mori pe Bahlui, în ţinutul Hârlăului"; „alt sat, anume **Borceştii** (lângă Glingeni, în Soroca, Moldova), pe apa Ciorna, cu loc de moară şi chive, din ţinutul Sorocăi"; „alt sat, anume **Iucaşul** (satul Dochia, Neamţ), cu loc de iaz şi moară, din ţinutul Neamţului"; „alt sat, anume **Şiviţa** (în Covurlui, Galaţi), din ţinutul Covurluiului"; „un sat, anume **Mogoşăştii** (Iaşi), ce este sub Plop, cu loc de iaz şi moară, în ţinutul Cârligăturii"; „două fălci de vii din **Cotnar**, din Dealul Piscopului, dinspre răsărit… şi alte două fălci de vii din Cotnar, în Dealul Ursului"[1931].

BORCEŞTI

(lângă Târgu Neamţ, comuna Răuceşti, Neamţ).

1580, mai 29: **Hotarnica satului Oglinzi**, părţile lui Mihăilescul uricar, făcută, din porunca lui Iancul Sasul voievod, de Varic postelnic „fiului meu Mihăilescul uricar cu oamenii din satul **Topliţa**. Înainte de această vreme, le-a hotărât lor Golăe, pârcălab de Neamţ, când n-a fost acasă Mihăilescul, ci fost-a atunci la gorştină în câmp, cu marele comis; astfel i-a fost hotărât lui cu

[1931] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 333, pp. 454-456

nedreptate, căci n-a fost atunci acasă şi nici un megieş n-a chemat Golăe pârcălab la hotar, ci numai el singur a fost şi cu oamenii din Topliţa. / Deci eu, Vartic postelnic, chemat-am oameni buni şi bătrâni şi ocolaşi din megieşi, şi boieri de curte, anume Luca sulger, Simion Stroici căminar, Mereuţă aprod, Lazor fiul lui Gavril logofăt, Băseanu diac, Onciul diac şi oameni buni şi bătrâni, popa Andronie, Petrea judele, Ion, Şteful, Toader, Luca şi Gherman din satul **Brusturi**, Gorga, Ion bătrânul, Nica, Precup, Zaharia şi Andreica din satul **Drăgăneşti**, Grozav, Gherasim, Grozea, Gliga, Panteleiu, Bălaci bătrânul, Cristea, Mihăil, Gavril, Cozma, Matei, Toma, Ion, alt Toma, Macsin Isac, Gliga, Chirilă, Tomşea, Mihăil, Donie, Ion, Sava, Alexa şi Iosip din satul **Săveşti**, Dumitru, Lupul, Chirilă, Toader şi Maleş din satul **Borceşti**, Gliga, Toma, Fărtat, Florea, Marco şi Nechifor din satul **Oglindeşti**, Drăcşan Neameş, Coste şi Gavril din satul **Şoimăreşti** şi, câţi au fost martorii Mihăilescului, cu toţii aflat-am că-i hotarul Mihăilescului şi au jurat toţi pe ale sale suflete, înaintea noastră, cum este lui dreaptă ocină şi moşie, şi am pus stâlpi de piatră şi bour în stejari, pe unde le-au arătat acei oameni buni şi bătrâni, iar acei stâlpi, unde i-a pus lor Golăe pârcălab, eu i-am scos lor toţi, iarăşi cu acei oameni buni, căci aflat-am cu sufletele noastre cum i-a hotărât lui cu strâmb şi după mită”[1932].

1612, aprilie 16: Întărit de Ştefan (Tomşa) voievod mănăstirii Bistriţa, care primeşte ispisoc pentru

---

[1932] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 166-168

„un unghi lângă Siret, care este aproape de satul **Ilişeşti**, în hotarul mănăstirii”[1933].

1638, februarie 1: Carte de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce a venit „Ghiorghi Boţul şi s-a jeluit cu mare jalobă, cum i se împresoară hotarul satului **Răuceştilor** (comuna Răuceşti, Neamţ) dinspre târg şi dinspre alte sate… Domnia mea am ales pe Marco de Neamţ, ce a fost şoimar, şi pe Toader diacul de **Stăneslăveşti** (Stănislăveşti, comuna Miroslăveşti, Iaşi) şi i-am trimis acolo, să strângă oameni buni şi bătrâni, megieş de primprejur. Deci au strâns pe Ihnat, Nechifor şi Cârstea din **Sârbi** (înglobat în Ungheni, comuna Răuceşti, Neamţ), Condrea, Simion. Florea şi Calistrat din **Zmeeşti** (lângă Târgu Neamţ), Mihăilă cel bătrân, Ştefan şi Gheorghi Loghin din **Măneşti** (azi Blebea, lângă Târgu Neamţ), Dumitru cel bătrân şi Toader din **Borceşti** (lângă Târgu Neamţ), Thodor călugărul, ce a fost la **Oglindeşti** (sau Oghindeşti, azi Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ)… şi au ales tot hotarul Răuceştilor, dinspre alte hotare. / Şi se începe hotarul pe unde a fost de veac: din podul Sârbilor, drept peste câmp, în cornul dumbrăvii, de acolo în capul făgetului, unde au fost ariile Sârbilor; de acolo, prin pădure, la loziile Băloşenilor, de acolo, pe drum, prin dumbravă, până unde se adună hotarul Mănilor cu a târgului, de acolo la deal, până în drum, ce loveşte în capul Poenii Lungi; de acolo, pe lângă poiană, la deal, în Porumbul vornicului, de acolo peste pădure, în Valea Sărăţii, în vadul Corchizului; de acolo, în jos, într-un bolovan, de acolo drept peste câmp în izvorul Topoliţăi, Topoliţa în jos, până în podul lui

[1933] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 200, 201

Gherasim, unde a fost drumul cel mare, drumul în jos, unde se încheie hotarul în podul Sârbilor. Pe aicea au ales hotarul şi au pus semne”[1934].

1638, martie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Săcul, care primeşte uric şi hotarnică pentru un sat, „anume **Borceştii**, din ţinutul Neamţului. Şi am trimis pe Marco şoimar şi a adunat acolo oameni buni din **Târgul Neamţ** şi megieşi din sate… Şi începe hotarul acestui sat Borceşti dinspre Târgul Neamţ, de la Porumb vornic, care se numeşte La Vârful Vilniţii, până la capătul pârâului **Dăneştilor**, şi de acolo, pe pârâu în jos, până la pod, şi de la pod până la hotarul **Oglindeştilor**, până la capătul pârâului Corbul, şi de acolo pe dealul Voroavă, şi de acolo în râpa Dăratei, şi de acolo prin fânaţe în dumbravă, până în poiana lui Ivanco, de acolo drept până la frasini, de acolo pe lângă frasini, care se cheamă la Cornul Dumbrăvii, la Topoliţă, şi de acolo în câmp, pe drum, până la lac, de acolo drept până în vadul Corchizul, de acolo pe drumul Corchiz, pe Traudia, până la Porumb vornic. Acesta este hotarul”[1935].

1638, aprilie 12: Porunca dată de Vasile Lupu voievod comisului Ionaşco¸după ce i „s-au jelui Crâstea aprod şi frate-său Toader de **Borcişte** (Borceşti, lângă Târgu Neamţ) pe ai lor răzeşi de acolo şi pe Chiliiana, nepoata lor, zicând că au ocină şi moşie acolo, în Borcişti… tu să socoteşti cu oameni buni, să le alegi partea lor de deoparte cum este aleasă şi partea nepoatei Chiliiana, dintr-a unchilor săi… Iar care din răzeşi de le

---

[1934] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 239, p. 222

[1935] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 256, pp. 239, 240

va părea vreo strâmbătate, să vie de faţă înaintea divanului domniei mele”[1936].

1640, iunie 8: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Toader, diac din **Stănislăveşti** (comuna Păstrăveni, Neamţ), după ce i s-a jelui Gheorghe Boţ, „zicând că ai fost hotarnic şi ai socotit şi ai ales dinspre alte sate şi dinspre târg hotarul satului său **Răuceşti** (comuna Răuceşti, Neamţ)… iar acum a trecut satul **Zmeeştii** (lângă Târgu Neamţ) cu arătura capetelor pământurilor peste acel hotar ce l-ai socotit tu în hotarul Răuceştilor. Şi aşijderi şi satul **Borceştii** (comuna Răuceşti, Neamţ) iarăşi a intrat, din sus, într-acel hotar al Răuceştilor, de au arat şi-au pus garduri peste hotar, până în valea Sărăţii. / Pentru aceea, să mergeţi cu toţii şi să socotiţi şi, de vor fi Zmeeştii şi Borceştii intrat în hotarul Răuceştilor, peste hotarul cel bătrân, ce-a fost cum aţi aflat voi cu dreptul, să ne daţi ştire”[1937].

1643, octombrie 16: „Mărturie de la Cârste din **Borceşti** (comuna Răuceşti, Neamţ) de cercetarea de au făcut pentru un vad de piuă de la pod, între Zaharia din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ) şi Andronic şi fraţii lui, cu Vasăi din Borceşti”[1938].

1644, septembrie 27: Zapisul de mărturie al răzeșilor Ionașco Trufașul de **Uscați** (comuna Războieni, Neamț), Vasiiu de **Borcești** (comuna Răucești, Neamț), Giorge Craescul, Ionașco Harguțul, Nechita, Maftei,

[1936] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 317, p. 310
[1937] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 373, pp. 382, 383
[1938] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 202, p. 186

Crăciun și Ionașco Butiman de **Totoești** (în hotar cu Negoești, comuna Dragomirești, Neamț), Păcurar, Toader Harcul, Ionașco Mardan, Ursu, Tănasie și Danciul de **Verșeni** (comuna Miroslăvești, Iași) de ținutul Sucevei, Pătrașco de **Mirăslăvești** (comuna Miroslăvești, Iași) și Vasile Borșe din **Dobroești** (comuna Tupilați, Neamț), în care scriu „cum ne-a chemat dumnealui Boul clucerul la o gâlceavă ce-a avut cu satul **Negoești** (comuna Dragomirești, Neamț), pentru o bucată de loc din hotarul Strâmbilor și al Devidenilor, din Dumbravă. / Deci noi, dacă ne-am strâns, am întrebat pe Negoești cu ce au intrat în acel loc; deci ei au adus un uric de la Alexandru vodă cel Bun, ce scrie pe un moș al lor, pe Crăciul Belcescul, și pe feciorii lui Pătru, Ivan, Iosif și Andriiaș. Și scrie uricul în semne: se începe din țărmurele Văii Albe, dinspre Leutești, dintr-o movilă săpată și, dintr-acea movilă, drept în marginea dumbravei, și de acolo la altă movilă săpată, în marginea dumbrăvii dinspre hotarele Totoeștilor, iar de acolo iar la o movilă săpată, ce spune în mijlocul câmpului și de acolo drept peste Valea Albă”[1939].

[1939] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 435, p. 414, 415

BORDUŞEŞTI

(vechiul Burduşeşti, pe Zăbrăuţi,
lângă Mărăşeşti, Vrancea).

1632, aprilie 13: Zapisul lui Păcurar, fiul lui Hârca, prin care mărturiseşte cum a vândut lui Ion Fetion „partea mea şi a surori-mea din sat din **Borduşeşti**, din ţarină şi din selişte şi sin loc sterp, şi dintr-apă şi din tot venitul ce se va alege din partea Mijlocenilor… dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni, anume Sturdzea, Vasile Gheocii, Dumitru Cărăuşul, Platun”[1940].

1632, mai 20: Zapisul fetei lui Anghel, Petra ot **Burduşeşti**, care răscumpără de la Bălteanul, cu „25 taleri, 6 capre cu iezi, 2 perechi de cercei drept 2 lei, 2 spelci drept 25 potronici, 2 rochii drept 2 ughi, 2 cămăşi drept 2 lei, o pereche de cizme drept 9 potronici, fără de cheltuielile ce a dat, 5 taleri zloţi”, o ocină a ei din Burduşeşti, „parte un bătrân al său din ocină şi din silişte, şi ţarină şi vad de moară”[1941].

1643, mai 26: Scrisoarea staroştilor de Putna Buta şi Romăşcel, care, primind porunca lui vodă de la Pătraşco, ce-a fost cămăraş, au mers „la sat la **Burduşeşti** (lângă oraşul Mărăşeşti, Vrancea), pe valea Zăbrăuţului, să strângem oameni buni şi să alegem o parte de ocină ce şi-a cumpărat Ion Dărăbanul… toată partea Cudalbului,

---

[1940] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 18, p. 16

[1941] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 79, pp. 85, 86

drept 14 galbeni. / Strâns-am oameni buni: Solomon, popa Niştiut, Zaharia Coiandră, Bosie Platon, Sturdzea Munteanul, Gavril şi Ion Fetion de **Şoldeşti** (comuna Fitioneşti, Vrancea), Dragomir Toader de **Burduşeşti**.., şi i-am ales câmp de moşie 60 de paşi pe deal spre Ciolăneşti, şi ce se va veni din trei ploştence, din a treia parte a şaptea parte, şi din sus de sat… 20 de paşi din ogoare de cânepă şi în vatra satului 16 paşi, şi din jos de sat 52 de paşi, ţi în sus pe vale şi pe deal, dar în săcături în săpături… şi din moară, şi de prin pădure, până unde merge hotarul satului, din a treia parte a şaptea parte să aibă a ţine”[1942].

BORI sau **BOURA**

(lângă Gura Humorului, Bucovina).

„Vor unii Moldovei să-i zică că au chiemat-o Sţitia sau Schithia pre limba slovenească. Ce Sţitia coprinde loc mult, nu numai al nostru, ce închide şi Ardealul şi Ţara Muntenească şi câmpii preste Nistru, de coprinde o parte mare şi de Ţara Leşască. Chiematu-o-au unii şi Flachia, ce scriu letopiseţile latineşti, pre numele hatmanului râmlenesc ce l-au chemat Flacus, carile au bătut război cu sţitii pre aceste locuri şi schimbându-să şi schimosindu-să numele, din Flachia i-au zis Vlahiia. Ce noi acesta nume nu-l priimim, nici-l putem da ţării

[1942] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 98, pp. 104, 105

noastre Moldovei, ci Ţării Munteneşti, că ei nu vor să disparţă, să facă doao ţări, ci scriu că au fostu tot un loc şi o ţară şi noi aflăm că Moldova s-au discălicat mai pe urmă, iar muntenii mai dintăi, măcară că s-au tras de la un izvod, muntenii întăi, moldovenii mai pre urmă, de păstorii nemerit, că umblând păstorii de la Ardeal, ce să chiamă Maramoroş, în munţi cu dobitoacile, au dat de o hiară ce să chiamă buor şi după multă goană ce o au gonit-o prin munţi cu dulăi, o au scos la şesul apei Moldovei. Acolea, fiindu şi hiara obosită, au ucis-o la locul unde să chiamă acum **Buorenii**, dacă s-au discălicat sat. Şi hierul ţării sau pecetea cap de buor să însemnează. Şi căţeaoa cu care au gonit fiara aceia au crăpat, pre care o au chiemat-o Molda, iară apei de pre numele căţelii Moldii, i-au zis Molda, sau cumu-i zic unii, Moldova. Ajijdirea şi ţării, dipre numele apei i-au pus numele Moldova" (URECHE, *Letopiseţul*…).

1829, septembrie 29: Motivând că vrea să populeze teritoriul împădurit dintre Gura Humorului şi Solca pentru a restrânge zona de acţiune a legendarului haiduc Ioan Darii, Departamentul Afacerilor Economice din Solca a elaborat un un plan de colonizare germană pentru terenuri împădurite de pe valea Soloneţului, coasta muntelui Vârvata, de lângă Solca, Poiana şi Pleşa. / Curând, 73 familii au plecat, din Slovacia, spre Bucovina, călătorind prin Galiţia, prin Cernăuţi şi Rădăuţi. După Kaindl, care îl citează pe Franz Adolf Wickenhauser, 28 familii au fost colonizate în Bori, respectiv familiile: Josef Binder, Georg Brandl, Josef Brandl, Jakob Gerhardt, Josef Günthner, Johann Haas, Sebastian Hartinger, Georg Hellinger, Wenzel Hilgarth, Josef Hoffmann, Johann Joachimsthaler, Josef Klostermann,

Johann Lang, Christof Maidl, Josef Pilsner, Christof Reichhardt, Franz Rippel, Josef Schaffhauser, Anton Schatz, Johann Schatz, Josef Schatz, Veit Seidl, Johann Stauber, Anton Tischler, Sebastian Wellisch, şi Lorenz Zoglauer. Două alte familii s-au alăturat mai târziu, cea a lui Michael Kisslinger şi cea a lui Jakob Koller. / Fiecare colonist primise 2 iugăre de teren pentru casă şi grădină, 8 acri pământ arabil, 20 acri fâneţe şi păşuni şi un iugăr de pădure.

1835: O evidenţă germană, cuprinzând cuplurile căsătorite, contrazice parţial lista lui Wickenhauser, aceasta menţionând următoarele cupluri: Josef Hoffmann cu Barbara Mirwald , Josef Schaffhauser cu Katharina Hartinger, Franz Rippel cu Eva Maria Wellisch , Johann Stauber cu Katharina Koller, Wenzel Hilgarth cu Katharina Löffelmann , Veit (Vitus) Seidl cu Franziska Hawlik, Xaver Kraus cu Barbara Wellisch, Josef Günthner cu Katharina Wiesenbauer, Josef Hollaczek cu Anna Maria Joachim, Johann Lang cu Katharina Weigl , Josef Brandl cu Maria Theresia Denk, Johann Joachimsthaler cu Theresia Zimmermann, Michael Lang cu Franziska Häusler, Johann Schafaczek cu Anna Maria Joachim, Jakob Gerhardt cu Katharina Brandl, Johann Haas cu Katharina Straub, Johann Lang cu Katharina Schaffhauser, Christof Maidl cu Theresia Seiler, Franz Klostermann cu Julianna Haas, Franz Brandl cu Rosina Weber, Georg Brandl cu Katharina Wellisch, Peter Hoffmann cu Anna Szeszavny, Georg Hilgarth cu Anna Szeszavny, Sebastian Wellisch cu Barbara Rückl, Wenzel Pilsner cu Margaretha Rab , Georg Hellinger cu Anna Maria Denk, Lorenz Haas cu Barbara Hartinger, Anton Schaffhauser cu Anna Maria Brandl, Christof Reichhardt

cu Magdalena Kohlruss, Jakob Koller cu Barbara Treppel.

1836: Protocolul Nr. 39.039, din 4 martie 1836, care viza „obligațiile de bază pe care trebuie să le suporte cele 30 de familii din Boemia, care s-au stabilit la Mănăstirea Humorului, pe linia pădurii Bori”, cuprinde şi lista, din 24 octombrie 1835, a coloniştilor, aceştia fiind, conform adeveririi „Aktuar”-ului Julius Hubrich, „Franz Ribl, Jakob Koller, Joseph Hoffmann, Joseph Binder, Michael Kisslinger, Schötz Johann, Johann Lang, Fritz Seil, Josef Ginter, Sebasdian Welsch, Christoph Reichhart, Joseph Schätz, Andonn Schätz, Georg Hellinger, Joseph Hofmann, Wentzel Hillgarth, Georg Brandl, Anton Tischler, Josef Brandel, Christoph Maidl, Joseph Pilser, Joseph Schafhauser, Georg Schafhauser, Johann Schafhauser, Johann Iachimsthaler, Johann Has, Franz Klosterman, Sewastian Hartinger, Johann Stauber, Jakob Gehart”[1943].

1862: S-a descis şi a funcţionat în Bori o şcoală cu o clasă.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata,

---

[1943] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Buşowina*, Innsbruck 1902, p. 531

Măzănăieşzi cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin”[1944].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bori**, sat, districtul Gura-Humora, aşezat pe valea Humorului şi lipit, în partea sa de Sud, cu oraşul Gura-Humorei. Suprafaţa: 6,48 km p.; populaţia: 296 locuitori germani; religiunea rom. cat. Are un oficiu poştal, o şcoală particulară germană şi o casă de economie. Este întemeiat în anul 1835, de o colonie de germani, veniţi din Boemia. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor; demnă de amintit este sârguinţa cea mare a coloniştilor, precum şi soliditatea şi frumuseţea gospodăriilor lor. Se găsesc 18 cai, 280 vite cornute, 66 porci, 3 stupi”[1945].

BORISENI

(sat, Iaşi).

1623, aprilie 2: Întărit de Ştefan Tomşa lui Lupul Prăjescu, care primeşte uric pentru dreptele lui ocini şi dedine: „satul anume Hălăştiani, cu iazuri” (comuna Heleştieni, Iaşi); „Buşcătenii, cu iazurile şi cu morile, în acelaşi ţinut” (Buţcăteni, lângă Heleştieni, Iaşi); „o selişte, anume Şopârlenii şi cu iazul mare şi cu iazul de pescuit peşte” (în comuna Heleştieni, Iaşi); „satul anume

---

[1944] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

[1945] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 16

Onicenii şi cu bălţile de peşte şi cu loc de râmnice în acelaşi ţinut” (inclus în Hărmăneşti, Iaşi); „un sat anume Rângăleşti, cu iazurile, ce este în ţinutul Iaşi” (Ringhileşti, Botoşani); „**jumătate din satul anume Boriseni pe Prut, şi cu bălţile de peşte şi cu loc de moară pe Prut**” (ţinutul Iaşi); „un sat, anume Rădeni, pe Pârâul Alb, şi cu loc de moară şi de stupină pe acel pârâu, ce este în ţinutul Neamţ” (comuna Păstrăveni, Neamţ); „două sate, anume Ciutca şi Dubăvăţul, ce sunt în ţinutul Cernăuţi (Dubăuţi, raionul Coţmani, Ucraina)”[1946].

BORLEŞTI

(sat pe Bistriţa, numit iniţial Borileşti, Burleşti, comuna Borleşti, Neamţ).

1419, aprilie 8: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor „panului Ştefan al lui Borâlă, anume Dragomir şi Ioanăş”, care primesc uric pentru „trei sate în Câmpul lui Dragoş, pe Nechid: un sat unde este casa lor (Borileşti), alt sat Paşcani, al treilea sat Dragoteşti, şi un sat pe Tazlăul Sărat, anume Provozeşti, şi poiana lui Opriş de la Pârâu, pe Tazlăul Mare… Iar hotarul acestor sate să fie atât cât le-au făcut hotar pan Şandrişor şi pan Iliaş ceaşnic”[1947].

1458, septembrie 5: Întărit de Ştefan voievod, lui Oană Grama, care primeşte uric pentru „ocina lui, satele

---

[1946] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 46, pp. 64-67

[1947] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 45, pp. 64, 65

lui, anume: la Câmpul lui Dragoş, pe Nechid, două judecii, unde a fost jude Draganici şi unde a fost jude Dâmba, şi Poiana de la Pârâu, unde este biserica, şi jumătate din Poiana Lungă, şi, la vârful dealului, Runcuşorul, şi moara care este la Nichid"[1948]. După vechiul hotar.

1475, iunie 5: Întărit de Ştefan voievod lui Micul Şoşa, care cumpărase, cu 100 de zloţi tătăreşti, de la Măgdălina, fiica lui Ulea, „ocina sa dreaptă şi proprie, partea sa de sat, a treia parte de sat Măsteacâru în Câmpul lui Dragoş (comuna Borleşti), şi o poiană de fânaţ, anume Poiana Lungă… Iar hotarul acestei treia părţi de sat din Măsteacâru să fie din toate părţile pe unde au hotărnicit Iachim şi cu Borilă şi cu megieşii"[1949].

1481, februarie 1: Întărit de Ştefan voievod „sfintei noastre mănăstiri de la Tazlău", cumpărăturile voievodului, cu 200 de zloţi tătăreşti, de la Danco, fiul lui Sima, nepotul lui Dragoş viteazul şi cu nepoţii lui de soră, Giurgea, Anuşca, Vasutca, Maria şi Neaga, adică „un sat la Cobâle, anume Selivestrii, amândouă cuturile", pe care le-a schimbat, adăugând şi 240 zloţi tătăreşti, cu Mărina Lolca, fiica lui Ioaniş Borilescul, cu „două sate, anume Borileştii şi Drăgoteştii din Câmpul lui Dragoş, pe Nichid"[1950]. Hotarul, după ale sale bătrâneşti hotare.

1481, martie 12: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Tazlăului, care primeşte uric pentru „satul Ursăştii (comuna Borleşti) cu toate împrejururile pe Nichid, la

---

[1948] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 76, pp. 110, 111
[1949] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 203, pp. 308, 309
[1950] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 233, pp. 355-357

Dragoşe Câmpul, ce l-au cumpărat măria sa, drept 200 arginţi tătăreşti, de la Ana Nimăiasă şi Ivan şi dându-l miluire la mănăstirea Tazlăul, i-au întărit cu uricul acesta”[1951].

1607, iunie 10: Carte de împuternicire, dată de Simion Moghila voievod unui slujitor domnesc (numele lipseşte), „ca să fie tare şi puternic a stăpâni din satul **Borleşti**, din partea lui Brat, a cincea parte”[1952].

1633, martie 15: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată tuturor slujitorilor domneşti, „câşi veţi îmbla cu slujbele mele la ţinutul Bacăului… voi să aveţi a lăsa foarte în pace de toate angheriile satul **Burleşti**, numai să aibă ei a-şi plăti cisla lor… pentru că domnia mea i-am lăsat să ţină strajă pe apa Tazlăului celui Mare, cum ţin şi alte străji”[1953].

1634, iulie 16: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod diacului Ursu din **Vârtop**, ca „să fie tare şi puternic a-şi ţine o bucată de poiană, ce se cheamă Muncei, ce-a cumpărat de la Gherghiţă din **Borleşti**, cum au şi arătat dresele de cumpărătură, de la răposatul Eremia vodă”[1954].

1639, iulie 1: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod „Puiului din **Borleşti** (comuna Borleşti, Neamţ), să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra dreapta ocină şi moşie din sat din **Măstacăn** (comuna Borleşti, Neamţ). Nimeni nici o treabă să nu aibă a se

[1951] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 234, p. 357
[1952] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 44, 45
[1953] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 315, pp. 405, 406
[1954] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 195, p. 222

amesteca în moşiile lui; nici feciorii Cârsteştilor să nu se amestece pe moşia Puiului, nici să cosească fân, nici la pomeţi să nu se amestece”[1955].

1774, iunie 15: Satul **Borleşti**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de sus, satul mănăstirii Tazlău, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1956]**: Toată suma caselor**: 64. Scădere rufeturi, însă 26: 1 popă, 1 diacon, 4 femei sărace, 20 țigani. Rămân birnici 38. / **Birnici:** Alicsandru Ciuntul / Ion Struță / Dumitru, ungurian / Toader, funariul / Gheorghe, ungurian / Nastasă Pechiul / Eni, prisăcar / Ion, vieriul / Nicul, bejenariu / Șerban, argat / Grigore, chioariul / Mane, morar / Sava, butnar / Grigore Cămârzan / Sămion Șova / Andoni, grecul / Ștefan Miron / Ion Purcăraș / Dumitru, vătăman / Pavăl Flutur / Chiriac Handarică / Grigoraș Handarică / Neculaiu, rotariul / Ion, ungurianu / Toader Țârde / Macoveiu, rotar / Ștefan, vieriul / Ion, cupeț / Ion, muntean / Sandul, vieriul / Stan, muntean / Tănasă, cojocar / Mitre, muntean / Toader, croitor / Voica, săracă / Maria, săracă / Anița, săracă / Ioana, săracă / Ilie, muntean / Radul, muntean / Apostol, butnariul. // **Rufeturi:** Preotul Ion / Chiriță, diacon / Eni, țigan / Toader, țigan / Simion, țigan / Petre, țigan / Costandin, țigan / Ion, țigan / Nichita, țigan / Mafteiu, țigan /Strătilă, țigan / Gavril, țigan / Pavăl, țigan / Gavrilă, țigan / Mihălachi, țigan / Ion, țigan / Simion, jude, țigan / Dinul, țigan / Ion, țigan / Proca, țigan / Grigoraș, țigan / Vasile, țigan.

[1955] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 158, pp. 171, 172

[1956] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 301, 302

1898: „**Borleşti**, comună rurală în centrul plăşii Bistriţa, judeţul Neamţ, aşezată pe podişurile ce se ridică spre apusul şi în dreapta râului Bistriţa, cum şi spre răsărit de dealurile Nechidului, Scaunele şi Căţinul. Se mărgineşte, la nord, cu comuna Mastacănul, de care se desparte (în parte) prin ultimele coaste ale dealului Drăganul; la răsărit, cu râul Bistriţa, care o desparte de terenurile comunei Zăneşti, şi de o mică porţiune din comuna Podoleni; la sud cu comuna Rădiul, iar la apus cu parte din pământurile comunei Tazlăul şi parte din comuna Mastacănul. / Împreună cu satele Borleşti, Ruseni, Puriceni, din care se alcătuieşte, această comună are o suprafaţă de 4.656 hectare şi o populaţiune de 1.798 suflete, dintre care 410 însuraţi, 140 neînsuraţi, 113 văduvi, 36 văduve ; 296 copii de sex bărbătesc, 316 copii de sex femeiesc, 102 nevolnici şi 21 străini. / Dintre locuitorii împroprietăriţi în 1864, sunt astăzi: 177, care posedă înşişi locurile lor, 115 ca urmaşi, unul care stăpâneşte locul altuia; 2 locuri sunt rămase pe seama comunei; 59 de persoane sunt care n-au încă nici un soi de proprietate. În această comună se află: o şcoală, cu un învăţător plătit de către stat; 2 biserici având 7 servitori: 3 preoţi, 4 dascăli, întreţinuţi de comună. / **Borleşti**, sat are o suprafaţă de 3.034 hectare şi o populaţiune de 1.292 suflete sati 292 familii. Contribuabili sunt 299. Este reşedinţa comunei. Are o biserică, la care servesc 2 preoţi şi 2 eclesiarhi; o şcoală, cu o populaţiune de 82 elevi; 5 mori de apă. Numărul vitelor e de 988 capete: 588 boi, 103 vaci, 270 oi, 31 cai şi iepe, 127 râmători, 79 viţei şi junci. Numirea veche: Nechitul şi Borileşti"[1957].

[1957] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 537

BORLEŞTI

(Tămăduiani sau Tămăduieni, sat ce s-a numit Borleşti, inclus în oraşul Paşcani, Iaşi).

1587, aprilie 16: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Toader aprod şi Todosiei, copiii lui Pătraşco Calapod, şi verişoarelor lor Ana şi Anghelina, fetele Nastasiei, toţi nepoţi Chiriacăi, cneaghina lui Petru stolnicului, care primesca ispisoc pentru „un sat pe Siret, anume **Borleştii**, ce se numesc acum **Tămăduianii** şi cu pod pe Siret, cumpărătură ce a avut moaşa (bunica) lor Chireaca de la nepoţii Mihailescului, cu 130 ughi (ducaţi ungureşti)"[1958].

1627, martie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod postelnicului Toma, cneaghinei lui, fiica lui Miron clucer, care primeşte uric pentru „dreptele lor ocine şi cumpărături ale părintelui lor Miron… două sate, anume **Murguceştii** (lângă Hârtop, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului, şi satul **Verşeşti** (lângă Murguceşti, Neamţ), în acelaşi ţinut… Murguceşti, înainte vreme, a fost domnesc, ascultător de ocolul târgului Piatra, iar în zilele lui Aron voievod a fost dat boierului său Andreica medar. Iar când a venit unchiul domniei mele, Erimia Voievod, iarăşi a luat acest sat de la Andreica şi l-a lăsat să fie de ocol, iarăşi la târgul Piatra… / În zilele lui Radul voievod, au venit Nechita diac şi fratele lui Donici

[1958] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 115-117

comişelul, şi surorile lor Grozava şi Mariica, toţi fiii lui Andreica miedar, şi au arătat un uric de danie şi de miluire, pe care l-a avut părintele lor… Deci s-au tocmit ei cu Toma postelnic şi i-au dat lui acel uric, iar Toma postelnic le-a dat trei cai buni pentru acel uric… Şi la aceasta dăm şi întărim boierului nostru Toma postelnic şi fratelui său Iordache dreapta lor ocină… un sat anume **Tămăduianii** (inclus în oraşul Paşcani, Iaşi), care este în ţinutul Sucevei, care sat a fost dreaptă ocină a unchiului domniei mele Isac Balica hatman”[1959].

1635, aprilie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vistiernic Iordachi, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Tămăduianii** (sau Tămăduieni, lângă oraşul Paşcani, Iaşi), pe râul Siretului, care este în ţinutul Sucevei, din ispisocul de danie şi de cumpărătură pe care l-a avut de la Ştefan Tomşa voievod, care mai înainte a fost al lui Isac Balica hatman, pierdut pentru viclenie”[1960].

1645, iulie 1: Zapis de mărturie al popii Grigore din **Tămăduiani** (lângă oraşul Paşcani, Iaşi), „ce-a fost locuitor şi în **Cozmeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cu preoteasa mea şi cu feciorii Toader, Ion şi Tudosca”, în care scriu cum au „vândut vistiernicului Iordache dreaptă ocină şi cumpărătură din **Verşeni** (comuna Miroslloveşti, Iaşi), pe Nuldua, ce-i în ţinutul Sucevei, o jirebie, ce-i o casă bătrână, drept 100 de taleri buni, ce aceata ne-a fost cumpărătură de la Vasile şi Profira, feciorii lui Cristiian şi ai femeii sale Todosiia, cu pământuri în ţarină, fânaţ, vatră de sat, curături în luncă,

---

[1959] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 169, pp. 216-220

[1960] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 100, pp. 137, 138

vad de moară pe Moldua, livezi, bălţi, pădure şi câmp… / Şi în această tocmeală au fost Eremia Murguleţ, Andoca din Iaşi, Gheorghe Boţ diacul, Ionaşco Săpotean, Necoară Dupniţă, Tănasie diacul, Gheorghe Meleşanul şi alţi mulţi oameni şi Toader Perjul anume”[1961].

BORNIŞ

(satul Crăieşti, contopit cu Borniş,
comuna Dragomireşti, Neamţ).

1444, septembrie 1: Întărit de Ştefan voievod lui Mic Crai, care primeşte uric pentru satele „ocina lui dreaptă, anume: Budeşti, pe Pârâul Negru, şi, la obârşia Pârâului Alb, Maleşti şi Glodeni, şi Craeştii pe Pârâul Negru. Şi, de asemenea… Obârşia, pe Pârâul Alb, şi, la obârşia Pârâului Negru, Bahna, şi, pe Pârâul Alb, jumătate din sat Hlăpeşti, partea de la Măleşti… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[1962].

1483, septembrie 23: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ivan Dumbravă şi Toader Urdiugaş, care primesc uric pentru „ocinile lor drepte, satele anume: Osârşia la izvorul Pârâului Alb, unde este casa lui Toader Urdiugaş (adică Borniş), şi jumătate din Măleşti, partea de sus, şi Ivăneştii pe Şacovăţ… Şi de asemenea, am dat şi întărit

---

[1961] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 116, pp. 96, 97

[1962] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 250, pp. 353-355

slugii noastre Toader Urdiugaş, deosebit de fratele său Ivan Dumbravă, ocina soţiei sale, Nastea, satul anume Ghigoeştii la obârşia Pârâului Negru”[1963]. Hotarul, din veac.

1634, ianuarie 5: Zapisul Nastasiei, jupâneasa fostului logofăt Arsenie, şi al fiului ei Gheorghiţă, în care mărturisesc „cum am vândut satul **Răuceştii** (comuna Răuceşti, Neamţ) dumisale lui Gheorghe Boţul, drept 250 de galbeni, ce ne-a fost cumpărătură de la Radul, ce-a fost vornic, şi de la fratele lui Simion, feciorii lui Gheorghe ce-a fost hatman… Şi în tocmeala noastră au fost Nil, egumenul de la Pângăraţi, Gherghiţă şi Neculai de **Bârgăoni** (comuna Bârgăuani, Neamţ), Pătraşco de **Hlăpeşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ), Ionaşco de **Negreşti** (contopit cu Borniş, comuna Dragomireşti, Neamţ) şi alţi oameni mulţi”[1964].

1634, iulie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Nicolae din **Bărgăoani** şi cneaghinei lui Iustina, care primesc uric pentru „dreapta lor ocină şi cumpărătură de la cneaghina Mariica a lui Gligorie vornic, jumătate din satul **Crăeşti**, partea de sus, care este în ţinutul Neamţ, pe Pârâul Negru, pentru 120 zloţi bătuţi, care îi fusese ei dreaptă ocină şi cumpărătură de la Constantin, fratele lui Azălbaşea ce a fost cămăraş de ocnă”[1965].

1898: „**Bornişul**, sat în comuna Dragomireşti, plasa de Sus-Mijlocul, judeţul Neamţ, aşezat în crucişul

---

[1963] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 253, pp. 387-389

[1964] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 3, p. 6

[1965] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 182, pp. 203, 204

drumurilor ce vin de la satul Dragomireşti către satul Crămești, comuna Talpa, şi de la satul Mastacănul, la satul Hlăpeşti, spre marginea de est a comunei. Se mărginește, la est, cu comuna Talpa, de care se desparte prin dealul cu a sa numire și prin Dealul Uscaţilor; la sud, cu cătunul Mastacănul; la vest, cu satul Dragomireşti; la nord, cu Uscaţi, de care se desparte prin limite convenţionale. Are o populaţiune de vreo 50 locuitori, care se îndeletnicese cu agricultura, exploatarea pădurilor şi prea puţin cu creşterea specială a vitelor. Numărul vitelor se urcă la 170 capete. Numirea veche: Arămoaia”[1966].

BOROAIA

(între Bogdăneşti şi Oglinzi,
aproape de Fălticeni, Suceava).

1400, august 4: Deşi uricul din 4 august 1400, prin care Alexandru cel Bun întărea lui Nicula „un sat, al lui Berea”[1967] părea să se refere, nu doar prin nume, ci şi prin elementele din hotarnică, la Boroaia, s-ar părea că, datorită dublei stăpâniri mănăstireşti a moşiei, meleagurile şi povestea obştilor care le-au locuit au rămas într-un anonimat total. În nici o sursă nu pot fi găsite repere ale istoriei vechi a satului/satelor Boroaia, nici în

[1966] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 538
[1967] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 11 , p. 17

surete, nici în urice, nici în izvoade, iar Serafin Ionescu, revizorul şcolar al judeţului Suceava, care a întocmit „Dicţionarul” din 1894, constata, cu aceeaşi uimire, că, în anul respectiv, „vechimea satului se crede că nu trece de 130 ani” şi că „bătrânii spun că moşii lor au venit din Ardeal şi că mulţi dintre ei s-au botezat în urmă”. Prin megieşii mărturisite, pot fi identificate elemente ale poveştii satului Boroaia, de seama celor semnalate de mărturia din 13 iunie 1636, dar acestea nu înseamnă cu adevărat mărturii comunitare, aşa că nu am să abuzez de ele, mai ales că povestea Boroaiei, atâta câtă este, e plină de violenţă şi, adeseori, de sălbatică răutate, precum se poate constata din mărturiile istoriei recente a nordului moldav.

1636, iunie 13: „Mărturie hotarnică de ia vornicul de Poartă, Ichim Bandur, cuprinzătoare că, din poruncă gospod, mergând la satul Ciumuleşti, să cerceteze pâra ce au avut Ciumuleştii cu Gheorghie Roşca vistiernic, pentru un loc de prisacă, strângând oameni buni, a aflat că acel loc de prisacă n-a fost nici a Roşcăi vistiernic, nici a Petreştilor (pe teritoriul Boroaia – n. n.), ci l-a destupat un om ocinaş, anume Gavril Pârscă, ci a fost om de moşie. Ei aşa s-au tocmit, ca să-şi mute Gligorie stupii de acolo, la un loc ce are cumpărătură, în partea din sus, iară acolo, în prisacă, să stea stupii Roşcăi vistiernic, până în toamnă, iar din toamnă ei să-şi aleagă şi să-şi stâlpească; despre a cui parte va veni acea prisacă, aceluia să fie. Iară de hotărât aşa au aflat, că umblă locul în nouă părţi, cinci părţi sunt a Roşcăi vistiernic, iar patru părţi sunt a Petreştilor, ce este şi el cumpărător cu moşenii răzăşi a lor, în ţarină, şi în fânaţ şi în tot locul, aşa să aibă a ţine. Iar de nişte mori, ce s-au jeluit Petreştii că a făcut

vistiernicul Roşca, n-au vroit Petreştii să întoarcă Roşcăi, ca să intre la mori, ci s-au tocmit să-şi ia Roşca vistiernic morile şi ici, de vor vroi să aibă mori, să-şi facă în vadul de sus, pe cât să va veni partea lor, că şi acolo avea amestec vistiernicul”[1968].

1796: Mihail Şuţu, pentru că nu-şi prea imagina călugări făcând curături (defrişări), porunceşte o cercetare şi, când se concluzionează că moşiile Saca şi Târzia, aflate între Bogdăneşti şi Boroaia (pe atunci – dovadă că vatra actuală a Boroaiei este ulterioară), pe teritoriul Bogdăneştilor, se cuvin de drept sătenilor din Moişa (satul nenumit „de pe Moisie” de odinioară, dar aparţinând aceleiaşi obşti săteşti a miculeştilor-bogdăneştilor), porunceşte ca ei să se poată muta pe aceste moşii de pe Poiana Sacă, pe care îi „exilase” egumenul. Neavând de ales, egumenul pare să accepte noua strămutare, pe 9 ianuarie 1796, din moment ce se obligă în scris că, „într-un an nici cu dejma, nici cu zilele de lucru nu-i va supăra şi că le va plăti şi banii cifertului viitor a lunii lui Aprilie”[1969]. Schimbarea domnului determină şi schimbarea atitudinii egumenului, care uită de vechea poruncă şi de angajamentul scris şi, în loc să mute 50 de familii de moişeni la Bogdăneşti, le mută la Boroaia. Sătenii se plâng şi noului voievod, iar Alexandru Callimachi obligă pe egumen, prin înscrisul din 5 iulie 1796, să le întoarcă moişenilor „curaturile lor”, cele din Bogdăneşti.

1803: Satele de pe moşiile mănăstirii Slatina, anume Mălinii, Bogdăneşti, Boroaia, Poiana prisăcii etc.

[1968] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 434, p. 496

[1969] Mihordea, op.cit, p. 185

fac şi duc la târg de vânzare cherestea: tălpi, grinzi, căpriori, costoroabe, leaţuri, dulapi, scânduri şi draniţă”[1970].

1849: În 1849, când satul are 270 de gospodării, patru pietre de moară şi o piuă de sumane, bogdăneştii (cărora li se zice, impropriu, şi bogdăneşteni) se împotrivesc încercării unui revizor al Departamentului Averilor Bisericeşti de a-i supune silnic la încheierea unor învoieli „cu totul împovărătoare şi, la a lor neplecare la aceiaşi învoială, i-a pârât de tulburări şi nesupuşi datoriei lor”. În acelaşi an 1849, egumenul Râşcăi solicita Visteriei izgonirea a 8 locuitori, 4 din Bogdăneşti şi 4 din Boroaia, consideraţi răzvrătitori, care „de ani trecuţi buntuluindu-să asupra posăsorilor s-au buntuluit şi acum”[1971]. Excluderea din sat sau izgonirea ţăranilor răzvrătitori, pe care o încearcă egumenul Râşcăi reprezintă o tradiţie feudală, aplicată în cazul unor „oameni ci sunt oameni răi şi făcători de rele”[1972]. Din punctul de vedere al proprietarului de pământ şi al arendaşului, împotrivirea faţă de unele învoieli, chiar şi silnice, reprezintă o răzvrătire, deci o faptă rea, comisă de oameni răi.

1850: Ancheta care a urmat, finalizată cu raportul comisiei din 16 februarie 1850, concluzionează că locuitorii din cele două sate, Bogdăneşti şi Boroaia, nu se împotriviseră la efectuarea boierescului legal, ci doar încercării arendaşului de a-i supune silnic la o învoială nedreaptă şi cu adevărat împovărătoare, aceea de a lucra şi pentru rezerva proprietăţii. Conflictul durează până în 1853, când, pe 13 martie, comisia apreciază ca juste

---

[1970] Giurescu, Constantin C., *Istoria pădurii româneşti*, Bucureşti 1976, p. 201 subsol

[1971] Dr. Georgeta Crăciun, op. cit., p.82-83

[1972] P.P. Panaitescu, op. cit., p. 185

plângerile sătenilor din Bogdăneşti şi Boroaia şi propune despăgubirea acestora din averea arendaşului. Alţi ţărani liberi, dar săraci, din Bogdăneşti, sătui de învoielile cu egumenul Râşcăi, cu vornicul sau arendaşul, s-au învoit, încă din 10 mai 1842, cu Neculai Golescu serdar să le dea în folosinţă un suhat, ce-l avea boierul pe Dealul Bolovănosu, cu obligaţia ca sătenii (Ilie Solcan, Neculai Neamţu, Ion Pintilie şi alţii) „să-i are 4 falei de loc, să le prăşească, să culeagă recolta şi s-o pună în coşare şi fiecare locuitor să-i facă câte o zi de coasă, din răsăritul până în apusul soarelui, iar cei ce nu vor putea lucra cele arătate mai sus să dea câte 3 lei pe zi nelucrată”[1973].

1881: „Tabloul premianţilor de juriul concursului agricol şi industrial din judeţul Suceava, în zile de 14, 15 şi 16 octombrie 1881: **Ioana Vasile Covataru**, din comuna Boroaia, pentru ţesături de lână şi borangic, medalie de argint”[1974].

1888: „În seara de 7 Iunie, a trăsnit în casa lui Leiba Avram Iţic, din comuna Boroaia, în care erau numitul evreu, muma sa, două surori şi Vasile Mihalachi. Trăsnetul a izbit prin păreţii din lăuntrul casei, prin hogeag şi acoperământ, făcând numai spărturi, precum şi, de pe păreţi, a picat toată tencuiala, rămânând numai lemnul, contuzionând la şoldul stâng pe numitul evreu, care s-a transportat îndată în cura spitalului”[1975].

1889: „Fata Irina, în etate de 22 ani, fiica lui Gheorghe Ilincăi Şulariu, din comuna Boroaia, în noaptea

---

[1973] Gh. Platon, *Domeniul feudal din Moldova în preajma Revoluţiei de la 1848*, pp. 15, 16
[1974] *Monitorul Oficial*, No. 196, 2/14 decembrie 1881, pp. 6078-6080
[1975] *România Liberă*, Nr. 3233, Anul XII, vineri 17/29 iunie 1888, p. 2

de 14 Februarie, s-a dus la moara din cotuna Bărăşti, spre a măcina nişte popuşoi şi s-a înecat în gârla acelei mori, din cauză că numita suferea de o zăpăceală ce-i provenise din spaima”[1976].

1889: „În noaptea de 28 Martie, Costachi Curcă, din cătuna Moişa, comuna Boroaia, pe când se întorcea din oraşul Fălticeni, cu soţia sa, în carul cu doi boi, voind să treacă apa Râşca, care venise mare, din cauza topirii omătului, a fost luat de curentul apei şi, dând peste o punte, boii s-au încurcat şi s-au înecat, împreună cu mai multe obiecte, ce le cumpărase din oraş, iar numitul sătean, cu soţia lui şi carul au fost scoşi de mai mulţi locuitori, care, la strigătul lor, le-au venit în ajutor”[1977].

1894: „**Boroaia**, comună rurală, în plasa Moldova de jos, spre sud şi la o depărtare de 14 km de Fălticeni. Se mărgineşte, la est, cu comuna Drăgăneşti şi Ciumuleşti, despărţindu-se, prin râul Moldova şi semne convenţionale, la vest, cu comuna Bogdăneşti, având ca hotar pârâul Chilineasa, la sud cu comuna Drăgăneşti şi judeţul Neamţ, despărţită prin pâraiele Târzia şi Bâtca Scăunelelor, şi la nord cu comuna Fântâna Mare, prin pârâul Râşca. Are forma unui trapez regulat, ale cărui laturi paralele sunt formate de râul Moldova şi culmea munţilor, înclinat fiind spre nord-est. Compusă din satele: Boroaia-Râşcăi, Bărăşti, Groşii, Moişa şi Târzia, cu reşedinţa în Boroaia Râşcăi. / Populata cu 903 capete de familie, ce numără 3.523 suflete sau 1.765 bărbaţi şi 1758 femei, din care 113 izraeliţi. Contribuabili sunt 1.026. În

---

[1976] *România Liberă*, Nr. 3431, Anul XIII, vineri 24 februarie / 8 martie 1889, p. 3

[1977] *România Liberă*, Nr. 3470, Anul XIII, vineri 14/26 aprilie 1889, p. 2

toată comuna sunt: 1 stoler, 4 cizmari, 2 cojocari, 3 boiangii, 17 dulgheri, 1 tinichigiu, 1 croitor, 12 dogari, 7 fierari, 3 olari, 9 băcani, 11 cârciumari şi 1 pitar. Se mai află în comună o moară (în Bărăşti) cu 4 pietre şi o piuă, pe pârâul Râşca, proprietăţi ale Spitalului „Stamati" judeţean. Are 5 biserici, în satele Boroaia Râşcăi, Bărăşti, Moişa, Groşi şi Târzia, cu 5 preoţi şi 10 cântăreţi, şi 2 şcoli rurale mixte, frecventate de peste 110 elevi. Numărul copiilor între 7-12 ani, din toată comuna, e de 204 băieţi şi 143 fete. / Bugetul comunei, pe anul 1892-1893, are la venit lei 7.730 şi la cheltuieli, lei 7.707, bani 83; al drumurilor, 5.214 lei venit şi 4.004 lei cheltuieli. În comună sunt: 149 cai, 693 boi, 656 vaci, 1.446 oi, 6 capre şi 550 porci. Altitudinea comunei, de la nivelul mării, variază între 355-900 m. Udată de Moldova şi pâraiele Râşca, Saca, Chilineasa şi Târzia. / Moşia e parte proprietatea Statului, iar Bărăşti şi Boroaia Neamţului sunt particulare. Suprafaţa teritorială a comunei e de 5.064 hectare, din care 1.200 pădure, 2.933 lanuri şi fânaţ şi 931 sterp. Mai mult de jumătate din teritoriul comunei e muntos, restul, afară de moşiile Bărăşti şi Boroaia Neamţului, care sunt mai mănoase, e slab şi deci să-răcăcios. Puţin grâu se seamănă şi rar se întâmplă de se culege o recoltă bună. Ţarinele cultivate cu porumb se îngraşă. Alte semănături, cu care se îndeletnicesc locuitorii, sunt: ovăzul, hrişca şi, pentru casă, numai cartofi, bob, mazăre şi fasole. Pe lângă plugărie, unii dintre locuitori se ocupă şi cu fabricatul şindrilei (draniţei). Pădurile comunei sunt numai nişte huceaguri de carpen, mesteacăn, lozie, salcie, puţin brad şi fag. / Principalele căi de comunicaţie sunt: Şoseaua judeţeană Dumbrăviţa-Târgu Neamţ (11.000 m), cea vecino-

comunală dintre Boroaia şi Bogdăneşti (4.000 m) şi cea comunală, Boroaia Râşcăi – Moişa (4.500 m) / Pe la 1843-1845 „Boroaia, cu cătunurile Târzia, Groşii, Poiana, Slătioara, Muntele Halăuca şi altele, la ţinutul Sucevei, ocolul Muntelui, moşie a sfintei Mitropolii. Starea I. Arc sat cu o biserică, 2 preoţi, 2 diaconi, 2 dascăli, 11 nevolnici, 18 slujbaşi volnici, 17 vădane, 3 jidovi; pe lângă moşiile Baia, Borăşti, Orţeşti cu Boroaia Neamţului şi altele, cu un număr de 182 locuitori" (*Buciumul Român*, An. I, p. 370). // **Boroaia Neamţului**, sat în comuna Boroaia, zis şi **Nemţeni**, numit astfel deoarece moşia a fost a mănăstirii Neamţ. Aşezat între pâraiele Saca şi Râşca, numără 89 case, cu 94 capi de familie sau 397 suflete, din care 186 bărbaţi şi 211 femei. Din aceştia, sunt 96 izraeliţi. Are 78 contribuabili. Vatra satului ocupă 9 fălci. Moşia, proprietatea Doamnei Clara Eugen Singurov, e în întindere de 170 fălci, din care 100 fălci cultivabile şi 70 fânaţ. Împroprietăriţi, după legea din 1864, sunt 28 mijlocaşi şi 27 codaşi, stăpânind 179 fălci şi 40 prăjini. Iar la 1879, s-au mai împroprietărit 4 însurăţei, cu 12 fălci. Biserica şi şcoala din Boroaia Râşcăi servă şi acestui sat. // **Boroaia Râşcăi**, sat în comuna Boroaia, numit astfel pentru că altădată aparţinea mănăstirii Râşca. E reşedinţa comunei. Aşezat pe valea pârâului Seaca şi pe şesul dintre Seaca şi Râşca, numără 373 case, populate cu 430 capi de familie sau 1.622 suflete, din care 831 bărbaţi şi 791 femei; din aceştia, 28 bărbaţi şi 4 femei izraeliţi. Are 600 contribuabili. Vatra satului ocupă suprafaţa de 47 fălci 65 prăjini. Parte din moşie e vândută, de curând, în loturi şi parte rămasă statului. Întinderea ei e de 1.200 hectare (a statului). Împroprietăriţi, la 1864, sunt 37 fruntaşi, 126 mijlocaşi şi

95 codaşi, stăpânind 945 fălci; la 1879, s-au împroprietărit 44 însurăţei, cu 132 fălci, şi, în 1889, s-au vândut 106 loturi mici, a câte 5 hectare, care fac 530 hectare. / Are o biserică, clădită de locuitori, la 1808, cu lemnul de pe loc, cu patronii „Sfinţii Petru şi Sfânta Maria”, servită de 2 preoţi şi 2 cântăreţi, şi o şcoală rurală mixtă, cu un învăţător plătit de stat, înfiinţată la 1858, cu local propriu de zid, frecventată de 70 şcolari. / Vechimea satului se crede că nu trece de 130 ani. Bătrânii spun că moşii lor au venit din Ardeal şi că mulţi dintre ei s-au botezat în urmă; deci, mulţi dintre primit descălecători ai Boroaiei au fost saşi, ca şi la Baia şi Sasca. Drumurile principale sunt: şoseaua comunală, de-a lungul satului (4.000 m), la Bogdăneşti (5.000 m)”[1978].

1896: „O crimă îngrozitoare: patru victime. Din Fălticeni ni se vesteşte că, alaltăieri noapte, o crimă oribilă s-a săvârşit în comuna Boroaia, din judeţul Suceava. Patru indivizi necunoscuţi, armaţi cu puşti şi cu cuţite, au călcat casa locuitorului Dumitru Ciobotaru. Pe când acesta se pregătea să se culce, deodată se pomeneşte cu aceşti indivizi, care se năpustesc asupra lui, lovindu-l cu cuţitele în cap şi în inimă. Pe când doi dintre asasini căsăpeau pe bărbat fără nici o milă, ceilalţi doi se duseră la nevasta lui Ciobotaru, trăgând asupră-i patru focuri de revolver. Doi copii ai lui Ciubotaru, în vârstă de 9-12 ani, au căzut de asemenea victime ale furiei acestor fiare sălbatice. / **Descoperirea crimei**: Asasinii, fără să fi furat nimic din casă, după săvârşirea acestei monstruoase crime, s-ai făcut nevăzuţi. Ieri, din întâmplare, un locuitor din sat, ducându-se la Ciobotaru, a rămas îngrozit de

---

[1978] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 39-41

priveliştea sinistră ce i se prezenta. Patru cadavre zăceau la pământ, în mijlocul unei bălţi de sânge. / **Alarma:** Dându-se alarma, tot satul, în câteva minute, fu în picioare, ducându-se să vadă cele ce se întâmplaseră. Imediat au sosit autorităţile comunale, pentru facerea cercetărilor, iar după câteva ceasuri au venit şi membrii parchetului din Fălticeni. Până acum s-au făcut câteva arestări printre cei care erau cunoscuţi că trăiau în duşmănie cu Ciobotaru"[1979].

1896: „Satul Boroaia, din judeţul Suceava, a fost, deunăzi, teatral unei drame mişcătoare. Cârciumarul Ciobotaru, împreună cu soţia lui şi cu 2 copii ai lor, au fost omorâţi de tâlhari, în următoarele împrejurări: / În noaptea de 22-23 curent, doi indivizi, anume Vasile Grigoraş şi Gheorghe Tărău, originari din Boroaia, prieteni buni ai cârciumarului Ciobotaru, s-au introdus în cârciuma acestuia pentru a-i vinde un sac cu grăunţe. Pe când Ciobotaru cântărea sacul, Tărău aplică acestuia o puternică lovitură peste cap cu un ciomag; Ciobotaru începe să cheme în ajutor, dar Tărău îi a plică o lovitură si mai cumplită, de-l culcă la pământ. În acest timp, Grigoraş ucidea, într-o cameră vecină, în acelaşi mod, pe soţia lui Ciobotaru. Tot în această cameră se aflau şi doi copii ai cârciumarului, o fetiţă de 8 ani şi un băiat de 10 ani – criminalii, temându-se ca aceştia să nu-i recunoască şi să-i denunţe, i-au ucis şi pe dânşii, tot prin lovituri de ciomag. În urmă, bandiţii au acoperit câte-şi patru victime cu o plapumă, pe care au pus-o în comunicaţie cu o lampă, printr-un fitil, căruia voiau să-i pună focul, la plecarea lor, pentru a simula astfel, un incendiu. / După ce au scotocit totul prin casă, ei au plecat, focul însă nu s-

[1979] *Adevărul,* No. 2435, Anul IX, joi 25 ianuarie 1896, p. 3

a putut comunica, deoarece plapuma era de lână. Criminalii, înainte de a se retrage, au aplicat încă câte o lovitură fiecăreia din victime, iar pe cârciumar l-au strangulat cu o curea, după aceia au astupat bine uşile şi ferestrele şi au dispărut, luând cu ei suma de 120 lei, în bilete de bancă, şi 16 lei în argint. / Procurorul de Suceava, căruia i s-a comunicat crima, s-a transportat imediat la faţa locului şi a făcut primele investigaţiuni; domnia sa a constatat că autorii acestei crime îngrozitoare nu pot fi decât Vasile Grigoraş şi Gheorghe Tărău, care dispăruseră din sat. În urma unei urmăriri serioase, vinovaţii au fost arestaţi şi, daţi judecăţii, ei au mărturisit fapta ce li se imputa"[1980].

1899: „Se publică spre cunoştinţa generală că, în ziua de 18 Noiembrie 1899, orele 11 a. m., se va ţine, în localul primăriei comunelor respective de care depinde fiecare din bunurile notate mai jos, licitaţiune publică orală pentru arendarea terenurilor de arătură, de fâneţe şi a golurilor de munte pentru păşune, încorporate pădurilor prin perimetrarea lor, cu ocaziunea vinderii de veci a moşiilor respective:

Boroaia: „389. **Locul de arătură** denumit Poiana Cerbului (1 hectar, 7.900 mp), situat în perimetrul pădurii Statului Preuteşti; garanţia provizorie lei 25.390. Locurile de fâneţe, şi anume: poienile denumite la Poiana Creţului (4 hectare, 2.000 mp), Copci C. Butnariu (1 hectar, 2.000 mp), Rusului (1 hectar, 4.000 mp), Onisei (3 hectare, 5.000 mp), Cordoneanului (7 hectare, 8.000 mp), Chelbosului (2 hectare, 8.000 mp), Th. C. Ioan (1 hectar, 2.500 mp), Mihail Sandu (3 hectare, 5.000 mp), Dumitru Petrea (1 hectar, 8.000 mp), Gr. Monoran (1 hectar, 4.000

[1980] *Epoca*, No. 73, Anul II, duminică 4 februarie 1896, p. 2

mp), C. Sibeche (1 hectar, 5.000 mp), Gh. Zaharia (1 hectar, 5.000 mp), Th. Moşneagu (1 hectar), Pricope (1 hectar), drumurile Secuţei (7.000 mp), Grigore Papuc (1 hectar, 8.000 mp), V. Ciobu (1 hectar, 2.500 mp), Ion Condor (2 hectare, 1.000 mp), Ioniță Chirilă (1 hectar, 2.500 mp), Berarului (1 hectar, 3.616 mp), Axintioie (2 hectare, 8.714 mp), Maftei Roman (3 hectare, 7.500 mp), I. Ungureanu (1 hectar, 7.800 mp), Hârhala (1 hectar, 7.800 mp), I. Cioban (1 hectar, 5.000 mp), Dumitru Monoranu (2 hectare, 1.400 mp), Berărţei (1 hectar, 4.000 mp), Grigorie Beraru (2 hectare, 8.000 mp), Th. A. Pistei (2 hectare, 8.000 mp), I. Gh. Mihăilucă (2 hectare, 8.000 mp), p.), Gavril Holca (2 hectare, 8.600 mp), P. Moldovanului (6 hectare), a Niculaescu (1 hectar), Şpiţel (2 hectare, 1.500 mp), Volintirului (9.131 mp), Timofte (9.435 mp), Tomogei (1 hectar, 7.000 mp), poiana Slătioara (57 hectare), Pârâul Larg (1 hectar, 4.300 mp), V. Sebeche (3 hectare), Fundu Brusturei (2 hectare, 1.400 mp), Vasile a Petrei (3 hectare), Porcăriei (10 hectare), Banei (1 hectar, 7.000 mp), Ţăranu (1 hectar), V. Zaharia (1 hectar, 7.000 mp), Petrea Simion (3 hectare), Andriesi (1 hectar, 7.000 mp), C. Mihăilă Lazăr (3 hectare), Ştefan Beraru (1 hectar, 5.900 mp), C. Saftiaei (1 hectar, 7.500 mp), I. Ungureanu (1 hectar, 7.500 mp), Săftian (3.816 p.), G. Th. Bârleanu (7.500 mp), V. C. Monoranu (1 hectar, 5.000 mp), Petre Boboc (1 hectar, 5.000 mp), Gh. Gr. Gorban (1 hectar), I. N. Vasian (3 hectare), Th. Scripcaru (1 hectar), V. Moldovan (3 hectare, 7.500 mp), Gh. Dumitru (1 hectar, 5.000 mp), I. Monoraru (3 hectare), V. Dumitru Moldovan (1 hectar, 3.000 mp), dimpreună cu **locurile de arătură**, şi anume: poienile Gherasim (19 hectare), Ţărăncuţa (1 hectar, 4.000 mp),

Dealul Frasinului (4 hectare, 5.000 mp), Secuţa (4 hectare, 5.000 mp), Prisaca (1 hectar, 4.000 mp), Gh. A. Vătafului (2 hectare) şi V. a Anghelinei (1 hectar), cum şi **golurile destinate pentru păşune**, anume: cele denumite Golurile Halaucei, adică la Păltiniş (8 hectare), Piciorul Ursului (9 hectare), Druganu (11 hectare), Piatra lui Epure şi Babşa (150 hectare) şi cu schela la Fabrică şi Babeca (3 hectare), dimpreună şi cu **locurile de fâneţe**, şi anume: Poiana numită marginile hotarului de pe dealul Liciorului (16 hectare, 1.862 mp), Arşiţa părului Albu (4 hectare, 2.965 mp), poiana Nemaşului Dolenilor (5 hectare, 7.287 mp), poiana Ciungi Dolici (5 hectare, 7.287 mp), poiana Dolici (1 hectar, 4.321 mp), poiana Pârâul Negru (1 hectar, 4.321 mp); toate în întindere de 438 hectare, 9.519 mp, situate în cuprinsul pădurii **Statului Boroaia**; garanţia provizorie lei 3.000"[1981].

1913: „În seara zilei de 15 August, pe la ora 11 p. m., pe când locuitorul Nicolae a lui Gheorghe Butnariu, de loc din comuna Boroaia, se ducea la moşia Criveşti, comuna Strunga, i-au ieşit înainte băietanii Gheorghe Bran, Vasile Damian şi Ion Laiţ, de loc din Târgu Frumos, şi Gheorghe Mihai, din comuna Buznea, care au adus pe Butnariu la o cârciumă, încercând să-l îmbete. Ieşind apoi din cârciumă, l-au lovit şi rănit cu o coasă, jefuindu-l. Agresorii, în urmă, au dispărut. Poliţia din Târgu Frumos a procedat grabnic la arestarea lor"[1982].

1914: „Următorii învăţători, pe 1 Octomvrie 1914, au fost înaintaţi la gradul de institutori, repartizându-se la

[1981] *Monitorul Oficial*, Nr. 172, 2 noiembrie 1899, p. 5938
[1982] *Opinia*, No. 1963, Anul X, duminică 18 august 1913, p. 2

următoarele şcoli: **Vasile Jitariu**, de la Boroaia, Suceava, la Şcoala mixtă Fălticeni”[1983].

1918: Pe 10 iunie 1918, „ţăranii demobilizaţi erau revoltaţi împotriva autorităţilor locale, care folosiseră prilejul războiului pentru a se îmbogăţi cu preţul spoliaţiunilor şi jefuirii familiilor rămase acasă. În perioada 10-20 iunie, ţăranii din comuna Bogdăneşti, judeţul Suceava, au atacat şi bătut notarul şi primarul... / La 26 iunie 1918, ministrul de interne telefona prefectului de Suceava că era informat că în judeţul său existau numeroase cazuri de nemulţumiri şi răzvrătiri împotriva autorităţilor locale. Ţăranii din Bogdăneşti şi Boroaia, acolo unde avusese loc răscoala amintită, şi Târzia, se arăta într-o notă informativă, „sunt agitaţi contra notarilor că au comis abuzuri în timpul campaniei faţă de familiile rămase la vetre, contra preceptorilor că nu au plătit ajutoarele cuvenite”[1984]. / „În vechea Românie, încă din perioada neutralităţii, asupra ţărănimii a început să apese povara concentrărilor, a achiziţiilor de produse agricole, animale, căruţe. La efectuarea rechiziţiilor, autorităţile comunale favorizau pe moşieri. Pentru a le eluda, unii moşieri şi arendaşi şi-au vândut vitele chiar prin contrabandă, contând pe faptul că, la nevoie, cu sprijinul statului, vor putea folosi vitele de muncă lăsate ţăranilor. în timp ce zeci de mii de ţărani erau concentraţi, moşierii şi arendaşii erau lăsaţi în concediu agricol”[1985]. Moşierul Bogdăneştilor se numea Cantacuzino-Paşcanu (administratorul moşiilor Mănăstirii Slatina), moşia lui

---

[1983] *Opinia*, No. 1266, Anul XI, miercuri 3 septembrie 1914, p. 1
[1984] Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, *Relaţii agrare şi mişcări ţărăneşti în România / 1908-1921*, p. 235
[1985] Institutul „Nicolae Iorga”, op. cit., p. 188

revenind, mai târziu, lui Tache Slăvescu. În vremea asta, Brătenii îşi lucrau moşiile cu jumătate din efectivele Regimentului de obuziere grele, cum scria ziarul „Adevărul”, în numărul său din 19 iunie 1915. Ţăranii, mobilizaţi sau nu, vedeau torul şi, în semn de nemulţumire, au refuzat să mai lucreze pentru moşieri şi arendaşi, începând cu anii războiului. Apoi, după război, au tot sperat într-o lege urgentă, promisă de altfel de Rege, care să repare nedreptăţile şi să reîmproprietărească pe cei care au luptat pentru ţară. / În loc de lege, au dat cu ochii, după demobilizare, de nedreptăţi şi mai mari. După ce şi-au bătut şi izgonit autorităţile comunale (10-20 iunie 1918), fiind gata să moară şi pentru viitorul lor, din moment ce nu ezitaseră să moară pentru patrie, bogdăneştii par să se fi potolit. Dar, după alte zece zile, „o mişcare şi mai puternică a ţărănimii împotriva obligativităţii muncii agricole a fost răscoala din comuna Boroaia. / La 30 iunie 1918, ţăranii din această comună au fost înştiinţaţi de formarea unui comitet pentru aplicarea legii muncii agricole. Ca şi în 1907, un ţăran a străbătut călare uliţa comunei, chemând sătenii să se opună aplicării acesteia şi să treacă la desfiinţarea comitetului. / Peste 300 de ţărani s-au adunat în faţa primăriei, spunând că „nu mai primesc acea lege, preferă chiar moartea şi oricine din autorităţi va îndrăzni să-i scoată la muncă vor fi omorâţi”... În raportul şefului secţiei de jandarmi se arată că ţăranii adresau „cuvinte revoltătoare şi ameninţătoare contra tuturor funcţionarilor, autorităţilor şi chiar a Majestăţii Sale Regelui, care, în loc să puie în aplicare legea împroprietăririi, după cum li se spunea pe front, a pus asupra lor legea muncii obligatorii”... / Ţăranii din Boroaia au bătut şi au alungat

pe reprezentanţii autorităţilor locale (primarul, notarul şi chiar pe preot), iar jandarmii au fost dezarmaţi şi alungaţi... Luând imediat măsuri, autorităţile au trimis un detaşament de jandarmi care a repus în funcţie pe jandarmi şi pe celelalte autorităţi”[1986]. / Apoi, împotriva bogdăneştilor şi boroienilor care au luptat pentru Reîntregirea Neamului, care nu s-au temut să moară pentru ţară şi, cu atât mai puţin, pentru viitorul lor şi al familiilor lor, a fost deschisă o anchetă penală, dosarul fiind închis şi clasat înainte de a sc face vreo cercetare. Este de presupus ca, pe lângă teama autorităţilor de a-1 supăra pe Mareşalul Averescu, ajuns la guvernare, administratorii locali s-au sfiit să-i poarte prin tribunale pe ţăranii din Bogdăneşti şi Boroaia care, pe parcursul aceleiaşi luni a demobilizării (iunie 1918), n-au mai putut rezista în faţa neruşinatei nedreptăţi făptuite de cei care, rămânând acasă, în „concedii agricole”, s-au îmbogăţit pe seama luptătorilor pentru gloria ţării, urmând să se înfrupte şi din gloria aceea, ca patrioţi care, deşi martirizează şi jefuiesc pe eroi şi pe familiile lor, nu ratează prilejul de a construi monumente în cimitirele satelor, monumentele însemnând, în fond şi cel mai adesea, expresii ale demagogiei celor care, întotdeauna şi peste tot în lume, se substituie statelor.

1922: „No. 4189. Procesul-verbal încheiat astăzi, 26 septembrie 1922. Comisiunea, în unanimitate, dispune: Declară expropriată suprafaţa pe 120 ha pădure, proprietatea Statului, pe terenul comunei **Boroaia** şi **Bogdăneşti**, formată din următoarele porţiuni: 89 ha, formând un triunghi, megieşit, pe două părţi, cu locuitorii din Boroaia şi Bogdăneşti, şi la Vest cu o linie dreaptă, ce

[1986] Institutul „Nicolae Iorga”, op. cit., pp. 230-235

desparte, de pădurea Statului „Bogdăneşti”, începând de la movila „Zăvoare”, până în pârâul Sârbului, în care se află mai multe poieni, însumând o suprafaţă totală de aproximativ 18 ha. 40 ha, între părţile Frăsiniş şi Săcuţa şi restul pădurii Statului „Boroaia”, în care se află mai multe poieni, însumând o suprafaţă totală de aproximativ 16 ha. Aceste porţiuni se atribuie comunei Boroaia, pentru satul Moişa. Propune a se expropria suprafaţa de 435 ha pădure, proprietatea Statului, de pe teritoriul comunei Boroaia, cuprinsă între delimitările locuitorilor din comuna Boroaia, pe trei părţi, iar pe cealaltă parte, despărţindu-se, printr-o linie convenţională, de restul pădurii Statului, pentru a se satisface nevoia de islaz a satului Boroaia, din comuna Boroaia”. **No. 4191. Procesul-verbal încheiat în ziua de 28 septembrie 1922**. Comisiunea, în unanimitate, dispune: Rezervă, pe seama Statului, poienile din pădurea Statului Boroaia şi Bogdăneşti, găsind că nu e loc a se mai proceda la exproprierea lor. / No. 4578. Procesul-verbal încheiat în ziua de 1 noiembrie 1922. Comisiunea, în unanimitate, dispune: Declară expropriată suprafaţa de 12 ha 8880 m. p., proprietatea comunei **Boroaia**, care se destină a fi împărţită, în loturi, sătenilor îndreptăţiţi la împroprietărire. În privinţa preţului, comisiunea este de părere a se acorda maximum de preţ regional”[1987].

1926: „Subsemnatul, veteran de la 1877, pierzând titlul de pensie cu No. 161.459 al orfanilor lui **Constantin Ungureanu**, îl declar nul şi fără valoare, în mâinile oricui s-ar găsi. / **Gheorghe D. Mironeasa**, tutore, comuna **Boroaia**, judeţul Fălticeni”[1988].

[1987] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, pp. 2623-2627

[1988] *Monitorul oficial al României*, nr. 20, 25 ianuarie 1926, p. 957

1941, septembrie 30: „Se publică mai jos lista Nr. 16, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24: **Cercel Aurel**, sergent, ctg. 1938, cu ultimul domiciliu în comuna **Boroaia**, judeţul Baia, mort la 11.VII.1941"[1989];

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Ursuţu Ruxandra**, învăţătoare, consiliera Centrului Boroaia; **Covataru Constantin**, învăţător, şeful Subcentrului Boroaia; **Nicoară Teodor**, învăţător, şeful Subcentrului Boroaia; **Vasiliu Eufrosina**, învăţătoare, şefa Subcentrului Boroaia; **A Vârvarei Petru**, de la Brăceni, la Bărăşti-Boroaia; **Monoranu Zamfira**, învăţătoare, şefa Subcentrului Boroaia; **Covataru Ecaterina**, învăţătoare, şefa Subcentrului Boroaia"[1990].

1945: „Următorii învăţători se transferă, pe data de 1 Septemvrie 1945, la şcolile primare din judeţul Baia, arătate în dreptul fiecăruia: **Tărăniţa Alexandru**, gr. II, de la Boroaia Nr. 2, la Boroaia Nr. 1, post VI, interior casă, apropiere de soţie, învăţătoare; **Nicoară Teodor**, gr. I, de la Boroaia Nr. 2, la Boroaia Nr. 1, post V, interior casă, teren; **Savinescu Dan**, definitivat, de la Bursuc Vale, Lespezi, la Giuleşti, Boroaia, post III, casă, teren;

[1989] *Monitorul Oficial*, Anul CIX, Nr. 231, marţi 30 septembrie 1941, pp. 5805 şi urm.

[1990] *Monitorul Oficial,* Anul CX, Nr. 24, joi 29 ianuarie 1942, pp. 561, 565

Monoranu Constantin, grad definitiv, de la Bogdăneşti Nr. 2, la Boroaia Nr, 2, post V, apropiere soţie, învăţătoare; **Boleac Mihai**, gr. II, de la Peste Vale, Râşca, la Boroaia Nr. 2, post II, apropiere soţie, învăţătoare, casă; **Boleac Elena**, gr. I, de la Giuleşti, Boroaia, la Boroaia Nr. 2, post III, apropiere soţ, teren, casă; **Monoranu Teodor**, gr. II, de la Slătioara, Râşca, la Giuleşti, Boroaia, post II, casă, teren"[1991]. Învăţători fixaţi: „**Constantinescu Lidia**, grad provizoriu, de la Văleni, la Boroaia, Groşi, post II; **Nicolau Lucreţia**, grad provizoriu, de la Spasca, la Giuleşti, Boroaia, post IV; **Petrescu Gheorghe**, grad definitiv, de la Corneşti, la Boroaia Nr. 2, post VI; **Manoliu Constantin**, gr. I, de la Ungheni, la Boroaia Nr. 1, post VII; **Baltag Dumitru**, grad provizoriu, de la Calul, Neamţ, la Boroaia, Moişea, post VI"[1992].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1993], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Manoliu Constantin**, de la Boroaia Nr. 1, la Bogdăneşti Nr. 2".

1948: „Membrii corpului didactic cuprinși în alăturatele tablouri, care fac parte integrantă din prezenta decizie, ale cărora raționalizări, fixări li repartizări au fost anulate cu decizia Nr. 164.743 din 1948, rămân la dispoziția ministerului, fiind obligați să ceară detașarea în

---

[1991] *Monitorul Oficial*, Nr. 248, 30 octombrie 1945, pp. 9578, 9579
[1992] Ibidem, p. 9580
[1993] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

posturile ce vor fi publicate vacante: **Beraru Gavrilă**, Școala Boroaia, Suseni, postul I”[1994].

1949: „Prin Decizia Nr. 326.433 din 29 Decemvrie 1948, următorii membri ai corpului didactic se deleagă directori la şcolile elementare şi grădinile de copii din judeţul Baia: **Monoranu Teodor**, director la Şcoala elementară Boroaia Nr. 2; **Vasiliu Gheorghe**, director la Şcoala elementară Bărăşti, Boroaia; **Balaban Ioan**, director al Şcoala elementară Scăuţa, Boroaia; **Apetroaie Vasile**, director la Şcoala elementară Moişa, Boroaia; **Luchian Neculai**, director la Şcoala elementară Giuleşti, Boroaia”[1995].

BORODNICENI

(sau Borodiceni, între Popeni şi Liveni,
comuna George Enescu, Botoşani).

1617, noiembrie 15: Întărit de Radul Mihnea voievod Vărvarei Hăcimăndoaei, fata lui Grozav, care obţine uric pentru „toată partea ei din jumătatea de sus a satului **Popeanii** pe Iubăneasa, şi cu loc de heleştee şi de moară în ţarină, pe Iubăneasa, ce-i în ţinutul Dorohoiului, / şi iarăşi în mai dăm, din ispisocul de cumpărătură de la avut de la Ieremia voievod… o parte de ocină din aceeaşi jumătate de sus a satului Popeni, cumpărată de la Nicoară, fiul lui Vaipan, şi de la sora lui Gafa, şi de la fiii

[1994] *Monitorul Oficial*, Nr. 194, 23 august 1948, pp. 6963, 7021-7023
[1995] *Monitorul Oficial*, Nr. 3, 4 ianuarie 1949, p. 286

Tudorei, nepoţi Armenii, pentru 350 zloţi tătăreşti; / şi altă parte din jumătatea de sus a satului Popeni, cumpărată de la unchiul ei Lazian, iarăşi cu 350 zloţi tătăreşti; şi iarăşi, altă parte de ocină din acea de mai sus jumătate de sat Popeni, ce a cumpărat de la Sofronia, doamna Condrei Rugină pitar, cu 260 taleri, ce i-a fost lui cumpărătură de la Popovschi; / şi iarăşi a cumpărat, din acea jumătate de sus, de la Todosia, fata Gafei şi alţi fraţi ai ei, nepoţi lui Borodaci, toată partea ce li se va alege, pentru 140 taleri curaţi, ce fusese vândută acea parte Balicăi hatman; / şi iarăşi, a patra parte din acelaşi sat Popeni, partea dinspre biserica veche şi cu eleşteu la vârful văii Selsca, ce a cumpărat de la Anghelina, fata Maricăi, nepoata Iurşei, cu 650 zloţi tătăreşti, şi de la fiul ei Pavăl cu 180 taleri bătuţi… / şi iarăşi, o parte din jumătatea de jos a satului Popeni, ce este împărţită în 3 părţi, iar dânsa a cumpărat 2 părţi de la Rusca, fata Tâmpii, nepoata Iurşii, cu 500 taleri curaţi, părţi care le-a fost cumpărat mai înainte Balica hatman, dar i-a fost întors dânsa banii… / şi iarăşi, o parte de ocină cumpărată de dânsa de la Dumitru Roşca pitar, drept 220 taleri de argint, care lui i-a fost cumpărătură partea lui Popovschi şi partea lui Ignul şetrărel… / şi altă parte de ocină, din satul **Borădăceni** (Borodniceni, lângă Liveni[1996], Botoşani), din jumătatea din sus a satului, jumătate… cumpărătură de la unchiul ei Lazian, pentru 350 zloţi tătăreşti”[1997].

1635, decembrie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac Stârce, care primeşte uric pentru „a lui

[1996] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, pp. 38, 39

[1997] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 100-108

dreaptă ocină şi răscumpărătură, din a treia parte din satul **Borodiceni** (lângă Popeni, comuna George Enescu, Botoşani), partea din mijloc, cu loc de eleşteu în sat, pe pârâul Borodacica, ce este la ţinutul Dorohoiului, ce el şi-a cumpărat mai înainte de la Gheorghe pârcălabul de Hotin şi de la Iurşe, feciorul lui Dălban, iar după aceea s-a sculat jupâneasa Cârstina pârcălăboae şi a vândut lui Isac Stârcii, întru 130 taleri de argint. Şi care ispisoc a avut Isac Stârce de la Radul voievod pe această a treia parte de Borodniceni a fost a lui împreună cumpărătură cu satul **Lozenii** (lângă Recea-Verbia, comuna Corlăteni, Botoşani); iar când Isac Stârce şi-a dat satul Lozenii, cu heleşteu în sat, lui Gavrilaş ce a fost vornic, i-a dat şi ispisocul ce-a avut de cumpărătură de la Radul voievod… şi au scris toată a treia parte din satul Borodicenii. Pentru aceea, de acum înainte să nu aibă treabă Gavrilaş de satul Borodiceni, ci numai cu satul Lozenii, cu tot venitul, Iar la acea a treia parte de sat Borodiceni nimeni să n-aibă treabă, numai Isac Stârce"[1998].

1636, august 21: Porunca dată de Vasile Lupu voievod pârcălabilor de Dorohoi, după ce s-au pârât Isac Stârcea cu Onciul şi Dumitru, feciorii Iurşii, nepoţii lui Dălban, „pentru a treia parte de sat **Borodiceni** (lângă Popeni, comuna George Enescu, Botoşani), partea din mijloc, cumpărată de Gheorghe pârcălab de Hotin de la Iurşe, tatăl Onciului şi al lui Dumitru. După aceea, dacă a murit Gheorghe pârcălabul, s-a sculat jupâneasa lui şi a

[1998] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 292, p. 331

vândut acea parte din Borodiceni lui Isac Stârcea; cât a arătat Isac şi drese de cumpărătură”[1999].

1636, decembrie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac Stârcea, care cumpără, cu 130 taleri, de la Gheorghe, pârcălab de Hotin, şi de la Iuraşco sin (fiu) Dărăban, „din a treia parte din satul **Borodiceni**, partea din mijloc… dar după aceea s-a sculat jupâneasa Cărstina părcălăboae şi a vândut lui Isac Stârce, pentru 130 taleri de argint, care cumpărătură a fost împreună cu satul **Lozenii**; iar când Isac Stârcea şi-a dat satul Lozenii, cu heleşteu în sat, lui Gavrilaş, ce-a fost vornic, încă i-a mai dat şi toată a treia parte de sat Borodiceni, iar la acea a treia parte de mijloc să n-aibă treabă numai Isac Stârcea, şi altul să nu se amestece”[2000].

BOROGANI FÂNTÂNA

(Fântâna Popişoara, comuna Borogani,
raionul Comrat, Moldova).

1502, martie 17: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, fraţilor Dobrotă şi Lupul, care primesc uric pentru „un loc de pustiu, la ţinutul Chigheciului, pe Pârâul Grecului, la Săliştea Tătărească, anume Fântâna Popişoara ca să-şi facă lor un sat şi să fie lor de la noi

---

[1999] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 485, p. 546

[2000] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 292, 293

uric”[2001]. Hotarul, „cât va putea fi de ajuns unui sat de douăzeci de case”.

BOROLEA

(sau Borole, cândva Borâlea lui Giugiu, comuna Hăneşti, Botoşani).

1432, august 14: Întărit de Ilie voievod lui Isaia, care primeşte uric, printre alte sate, pentru „Medveja, Bojii lui Petru, jumătate din Borâlea lui Giurgiu, Dreslive şi Jerdeni”[2002].

1522, iulie 2: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod fraţilor Iucşa Pitiş, Armeanca, Anuşca şi Dragna, şi nepoţilor Ilie şi Sora, care „şi-au împărţit între dânşii… patru părţi din satul **Borăle**; şi a rămas în partea Iucşii Pitiş şi a surorilor sale a patra parte din sat, din Borăle a treia parte din jos; nepoatei lor Sora, partea ei din a treia parte, pe din sus de Pitiş, iar nepotului Ilie, partea lui, pe din sus de Sora… iar hotarul să le fie până în Sălcii, pe din jos de casa lui Ilie, şi de acolo până în stâlpul din jos de casa Lupşei, iar dinspre alte părţi, pe unde din veci au apucat”[2003].

[2001] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 279, pp. 499, 500
[2002] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 112, pp. 163
[2003] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 176, 177

1635: Scrisoarea logofătului Pătraşco Başotă, în care mărturiseşte cum „au venit David şi Toader din **Buoreani**, nepoţi Pântei, şi au pârât de faţă pe popa Burlă şi pe nepoţii Reanti, şi pe nepoţii lui Trepăduş, pentru nişte bani, ce i-a luat Mihalcea, fratele popii Burlă, 50 zloţi, de la Pântea, şi de la Reantea iarăşi 1.000 aspri, şi fiii lui Trepăduş 140 zloţi, şi Bunuşea, fata lui Hilimon, iarăşi a luat 140 zloţi, cum a arătat şi zapise de la ei pentru acei bani, pentru partea lor de ocină, ce-au avut-o în satul Buoreani, şi, înainte de a lua ei acei bani, ei au fost schimbat cu dânşii, pentru partea lor ce au avut-o în **Borăle**; iar mai apoi au fost luat şi acei bani. / Pentru aceasta, le-am dat de la noi lui David şi Toader, nepoţi Pântei, ca să aibă ei singuri a-şi ţine partea de ocină ce li se va alege partea Mihalcei din satul Borăle, şi partea nepoţilor Reantei şi a fiilor lui Trepăduş şi partea Bunuşei, sau să le întoarcă lor banii”[2004].

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Bacău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad”. / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni** (Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna

---

[2004] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, pp. 89, 90

Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna". / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti (judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii". / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava". / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**, la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului". / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăndrenii** (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi"[2005].

1643, martie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod Saftei, cneaghinei răposatului fost mare vornic Dumitraşco Şoldan, care cumpără, cu 315 taleri de argint, de la Meculai şi cneaghina lui Alexandra, fiica lui Cărăiman fost vistiernic, „jumătate din satul **Joldeşti** (în Borolea,

[2005] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116

comuna Hăneşti, Botoşani), pe Başeu, în ţinutul Dorohoiului, cu loc de moară pe Başeu"[2006].

1644, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Strătulat Boroleanul uricarul, Nacul şi Căzacul, feciorii Zbiarăi, Andronache, feciorul Rentei, Tomiţa, Creţul, Necoară, Pătraşco, Gheţău, Gligorie, Ana, Rusul şi Nacul, toţi strănepoţii lui Hilimon, cu fraţii Zavul şi Toader, feciorii Sofiicăi, nepoţii Pântei, cu fraţii Tănasie, Mărica şi Văsiica, feciorii lui Toader Buoreanul, nepoţii Pântei, cu Pătraşco, ginerele lui Grigoraşco uricarul, şi cu Constantin, fiul popii Ivanco, pentru a patra parte din **Borâle** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), zicând Strătulat Boroleanul şi cu toată seminţia lui Hilimon cum au ei acea a patra parte schimbătură de moşii lor, şi au arătat şi un dres de schimbare de la Alexandru vodă, cum şi-au dat părţile lor din **Boureni** (sau Buoreni, comuna Moţca, Iaşi) pe jumătate din a patra parte din **Borâle**. / Iar Zavul a arătat un zapis cum, după schimbare, strămoşii lor nu s-au ţinut de schimbare, ci şi-au vândut părţile lor din satul Boureni, ce este în ţinutul Sucevei, pe râul Moldova, Pântei din Boureni, feciorul popii Ivanco, tustrele părţile lor. Mihalcea, fratele popii Burlă, a luat 50 de zloţi tătăreşti şi Rentea iar a luat o mie de aspri, şi feciorii lui Trepăduş au luat 140 tătăreşti, şi Bunuşea, fata lui Hilimon, iar a luat 140 zloţi tătăreşti. / Deci domnia mea i-am judecat după legea ţării; dacă nu s-au ţinut de schimbare, ci au vândut părţile lor din Boureni Pântei, să n-aibă treabă Strătular Boroleanul şi cu toată ruda

[2006] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 48, pp. 55, 56

lor"[2007].

1667, iunie 26: Porunca dată de Iliaş Alexandru voievod fostului vornic Constantin şi lui Constantin din Sârbi, după ce „s-au pârât de faţă toţi răzeşii din **Borăle** cum nu se pot ei tocmi; deci am pus pe Solomon Bârlădeanul, logofătul cel mare, de le-a luat seama pe drese cine ne-a avut şi s-a făcut lor izvod, iscălit de logofăt; / pentru aceea, să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi să socotiţi acei răzeşi cum scrie izvodul, să şi meargă fiecare la bătrânul său… şi să stâlpiţi, să-şi ştie cine cât va ţine. / Aşijderi, pentru un bătrân, ce-a cumpărat Nica de la Zavul, deci pe jumătate de bătrân i-a întors Andreica banii Nicăi, iar jumătate de bătrân li s-a pus zi, din Sinpetriu într-o săptămână, să întoarcă din rudele Nicăi care vor fi, şi dacă vor da banii la zi, să împartă şi acea jumătate de bătrân… / aşijderi, şi nişte părţi ce au în **Drisleve** şi în **Jevertiani** să le socotiţi pe drese ce vor avea"[2008].

1898: „**Borolea**, sat în judeţul Dorohoi, pe moșia cu asemenea numire, comuna Avrămeni, plasa Bașeul; are 109 familii, cu 2.785 suflete. Proprietatea moşiei este a mai multor răzeși, având fiecare părțile lor deosebite. Biscrica, cu patronul Sfântul Gheorghe, deservită de 1 preot, 1 cântăreț și 1 pălămar, este de zid solid, făcută, în 1848, de fostul proprietar Gheorghe Marcu... Sătenii împroprietăriți au 57 hectare 50 ari; iar proprietarii moșiei au 1.461 hectare 88 ari câmp şi 143 hectare 75 ari pădure de stejar tânără, Iazuri sunt 4, între care mai mare este

---

[2007] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 232, pp. 212, 213

[2008] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 70

acela numit Iazul Marcului, având suprafaţa de 1 hectar şi 13 ari"[2009].

BOROSĂŞTI

(pe Bârlad, lângă Tecuci, Galaţi).

1665, iulie 5: „Lazor şi Ştefan Perjul, feciorul Lupului de **Măzăreşti**, şi seminţia noastră Gavril, feciorul lui Andronic, şi Ivaşcu, feciorul Tâmpei, şi Vasile, fecior Sohiicăi, şi Albul, fecior Sâmtelii, şi Toader Pitic, şi seminţia mea Ghinia, şi Sava nepot lui Pitic, şi Simeon Coilin, şi Mărica Bencoaia, şi alte seminţii ale noastre… am vândut jumătate de sat de **Borosăşti**, partea din jos, ce este pe apa Bârladului, în ţinutul Tecuciului… Măriei Sale Catrinei, Doamna Domnului nostru Eustratie Dabija voievod, drept 300 lei… / Şi s-au prilejit la această tocmeală Drăgan Şoltugul şi cu 12 pârgari din târg din **Tecuci**, popa Constantin, diaconul, Apostol ce a fost izbaşă, Tănasă Buzdugan, Ionaşco Cristea şi Lupul, feciorul lui Coşun şi Saia, feciorul lui Negril din **Ochişeşti**, Eladia dregător, Tololin ce-a fost vătăman, Văsian, Toader, Vitic, Ihnat, Lobodă vătăman şi Andriiu Căpăţână de **Ţigăneşti**, David vătăman de **Borosăşti**, Toader, nepot lui Murgoeni de **Matoşăşti**, Leordă şi Anghel, feciorul Dragăi de **Bosinceşti**, Vasile Ciobotariu,

[2009] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 540

Negru şi Vlaicu de **Blăneşti** şi alţi mulţi oamemni buni”[2010].

1762, iunie 24: **Hotarnica satului Borosăşti**, fpcută de boierii rânduiţi din porunca lui Grigore Ioan voievod: „**Borosăştii** se hotărăsc, din sus, cu **Negrileştii** şi din jos cu **Blăneştii**, şi în capete se loveşte, dinspre apus, la apa Bârladului, cu **Ciuciuleştii** şi **Necoreştii**, şi la răsărit, cu valea Corozălului; și lungul, începându-se dinspre apus din apa Bârladului, merge spre răsărit, peste șesul Bârladului, și la deal, peste câmpul ce este în Blăneasa, și peste Blăneasa, prin dumbravă, până în câmpul ţarinii, și peste câmpul țarinii până în valea Corozălului; iar marginea din jos, dinspre Blănești, se începe din apa Bârladului, de unde au fost morile cele bătrâne, într-un vad Blăneștii cu Borosăștii, din piatra ce este în malul Bârladului din jos de gura unei gârlițe, și merge spre răsărit peste șesul Bârladului, pe din sus de ţintirimul bisericii Blăneșiilor, peste drumul ce merge pe supt deal, prin piatra ce este, de la deal de drum, într-un piscușor supt deal, din jos de gura văii Blănesăi; și din piatră, la deal, spre răsărit, prin zările piscurilor, ce caută în sus, spre vale Blănesăi, până unde se cotește valea Blănesăi în sus, pe la un ștejar cu bour, ce este în zarea cotiturii; și de la bour, tot spre răsărit, prin dumbravă, peste valea ce se numește Lungă, pe la un stejar cu bour, ce este în coasta văii dinspre răsărit, deci prin dumbravă, spre răsărit, și iese din dumbravă în câmpul țarinii, printr-o moviliță ce este cu piatră veche, în marginea dumbrăvii; și din piatra aceea, tot spre răsărit, peste câmpul țarinii, pe din sus de lacul Blăneștilor, până în matca văii Coroză-

2010 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 330, pp. 267, 268

lului în piatra ce este lângă un stejar cu bour; și din piatra aceea purcede latul capătului dinspre răsărit, pe vale Corozălului în sus, până în răspântia drumului, unde vine un drum de pe Blăneasa și altul de la Vadul lui Ciubăr, și se întâlnesc la matca Corozălului, și acolo, în matcă, lângă drum, din jos s-au făcut cruce într-un stejar și s-a pus și piatră lângă stejar; și din piatra aceea se întoarce hotarul iar spre apus, marginea pe din sus, pe dinspre Negrilești, și ia pe drumul morii lui Ciubăr, la deal și cam în sus, până în Capul Ciriteilor, unde s-a pus piatră din jos de drumul morii și dinspre răsărit de Ciritei; și tot dinspre apus, pe lângă Ciritei, pe din jos, pe obraţile pământurilor, și s-a pus piatră în marginea dumbrăvii din jos, drept movila care este în marginea din jos, spre Blănești; și tot spre apus, prin dumbravă, pe unde s-au mai făcut cruci în 2 stejari și merge hotarul printre cruci tot spre apus, până în coada unei vâlcele ce este din sus, și în coada vâlcelei iar s-a făcut cruce într-un stejar; și de acolo, tot spre apus, prin dumbravă, peste Valea Ciubărului, unde s-au făcut cruci în trei stejari, 2 dinspre răsărit și una dinspre apus, și de acolo, tot spre apus, prin dumbravă, pe la niște vizunii, ce sunt sub niște stejari, deci tot spre apus prin dumbravă și iese într-o poiană, unde s-au făcut cruce într-un stejar, în capul poienii dispre răsărit; și de acolo, tot spre apus, prin mijlocul poienii și se scoboară în vale Blănesăi pe un pisc, pe din sus de gura unei vâlcele, unde și acolo s-a făcut bour într-un stejar; și din valea Blănesăi, la deal, peste un grind, pe din jos de un stejărel tânăr, ce este în grind; și tot spre apus, peste o vâlcea, ce se cheamă Țâplica, și peste câmp, până într-o zare mică, unde s-a pus piatră; și de acolo, tot spre apus și peste câmp, până într-altă zare de deal, și s-a

pus iarăși piatră din sus de un pâlc de spini; și din piatra aceea, din zare, tot spre apus, peste câmp, până în zarea dialului dinspre Bârlad, pe la doi perișori tineri, unde a fost un păr cu bour, în muchea unei râpușoare, din jos de râpa ce se numește Zălătăneasca; și de acolo se pogoară la șesul Bârladului, unde s-a pus piatră lângă drum; și din piatră, tot spre apus, peste drum și peste șesul Bârladului, merge hotarul drept la malul Bârladului, din jos de Humă, într-un cot, unde sunt doi perișori și s-au făcut cruci întramândoi, și s-au pus piatră între dânșii, și s-a mai făcut și bour într-un stejar dărmat, ce este din sus de perii dinspre Negrilești; și din piatra aceea, trece hotarul peste Bârlad, tot spre apus, până în mijlocul luncii, în Balta Scurtului, în capătul bălții din jos, unde a fost piatră veche, lângă trei stejari într-o rădăcină cu bouri; și din stejarii aceia purcede capătul latului despre apus, prin lunca Bârladului în jos, până în dreptul morii bătrâne, unde s-a început marginea hotarului din jos"[2011].

1898: „**Borosăşti**, sat în partea de nord a comune Bodești, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui. Este situat între dealurile: Poiana, Leselor, Livezilor și Viei. Curg, prin mijlocul satului, pâraiele Furniceasa și Mârzoaia. Are o suprafață de 2.664 hectare, loc de cultură, fânaț, imaș, care sunt ale proprietăţii, şi 215 hectare, în care intră 28 hectare de pădure, ale locuitoritor. Aceştia posedă 20 pluguri și 30 care cu boi, 6 pluguri și 6 căruţe cu cai, precum și 40 stupi cu albine. / Satul are o populaţie de 93 familii sau 390 suflete, din care 78 familii sunt de români, 11 de ţigani și 4 de evrei. În sat se află o biserică, făcută de vechiul proprietar, Manolache Costache Epureanu, pe

[2011] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 332, pp. 270-273

la 1824, deservită de 1 preot și 2 eclesiarhi. În pădurea Borosăști se află o mică și veche bisericuță, numită Schitul Borosăşti; aici, în vechime, locuiau călugări; astăzi însă e mai mult o ruină. / Satul Borosăşti forma, până la 1881, comuna Borosăşti, însă, de atunci, s-a alipit la satul Bodești, unde e şi reședința, Moșia este proprietatea Epitropiei Spitalului Sf. Spiridon din Iaşi. Vite sunt: 268 vite mari cornute, 49 cai, 465 oi, 3 capre şi 32 râmători"[2012].

BOROSENI

(lângă Rânghileşti, comuna Santa Mare, Botoşani).

1632, iulie 4: Zapisul lui Lazar Moţoc şi Bernat diacul din **Cozmeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), preotul Ştefan din **Hăleşteiani** (Heleşteni, comuna Heleşteeni, Iaşi), preotul Anton din **Oborociani** (Oboroceni, comuna Heleşteni, Iaşi), Irimia din **Săoni** (Săoani, lângă Şcheia, comuna Al. I. Cuza, Iaşi), Alexa din **Boroseni** (lângă Rânghileşti, comuna Santa Mare, Botoşani) şi Focşia de **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi) , prin care mărturisesc cum au venit înaintea lor Toader din Săoni, feciorul lui Tudoran, Oncul şi Nacul, feciorii lui Gligorie, nepoţii lui Tudoran, şi Grozava, fata lui Tudoran, strănepoţii Hromşei, „şi au vândut dreapta ocină şi moşie din sat de Săoni, ce sunt pe apa Siretului, a noua

[2012] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 540

parte din tot satul… Lupului Prăjescului, ce a fost postelnic, drept 60 de taleri buni”[2013].

BOROSENI

(Borosenii Vechi, comuna Borosenii Noi,
judeţul Bălţi, Moldova).

1643, ianuarie 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod „pentru pâra ce au avut Condre căpitan, Ostahi şi alte rude ale lor cu Miron vameşul pentru jumătate de sat **Borosăni** (Borosenii Vechi, comuna Borosenii Noi, judeţul Bălţi, Moldova), ce este în obârşia Camăncăi, la ţinutul Eşi”[2014].

1904: „**Borosenii Noi**, sat mare îm judeţul Bălţi, aşezat în valea Camenca. Face parte din volostt Camenca. Numărul caselor 151; 1 biserică, cu hramul Sf. Nicolae; populaţiunea 1.270 suflete. Ţăranii posedă 1.971 deseatini, iar proprietarii: Râşcan, 724 deseatini; Ciolac, 2.088 deseatini; Wasilescki 650 deseatini. În jurul satului sunt vii şi grădini cu pomi. / **Borosenii Vechi**, sătuc în judeţul Bălţi, aşezat într-un hârtop din fundul văii Copă-ceanca; se mai numeşte şi Boroşeni. Are 17 case de ţărani, cu 42 suflete. Proprietarii: Ec. Iamandi are 700

[2013] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 142, pp. 180, 181

[2014] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 18, pp. 22, 23

deseatini; Vasile Iamandi, 700 deseatini. Ţăranii n-au aici pământ”[2015].

BOROŞEŞTI

(sat pe Rebricea, comuna Scânteia, Iaşi).

1436, mai 5: Întărit de Ilie voievod lui Duma Negru, care primesc uric pentru „ocina lui şi dreptcredincioasa lui visluşenie… satele, pe Rebricea, anume: **unde a fost Oană Sinescul, şi unde a fost Boris**, şi unde a fost Mândrea… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[2016].

1462, octombrie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Nicoară Sârbescu, care primeşte uric pentru „satele lui, ocina lui dreaptă, anume satele care sunt pe Rebricea: unde a fost curtea lui Duma Negrul şi, mai sus, Drăgeştii, şi **Boriseştii**, şi Ţibăneştii, şi Muncei, unde a fost cetatea lui Duma Negru, şi unde a fost Moişă Filosofu pe Rebricea, pe care la cumpărat Nicoară de la Ilca, fiica lui Popşa, şi de la fiii lui Moişă, de la Danciul şi de la Maruşca, pentru 60 de zloţi”[2017]. Hotarele, din veac.

1623, mai 21: Menţionaţi martori de Ştefan Tomşa voievod, când întăreşte moşia lui „Simion Gheuca

---

[2015] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 34

[2016] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 150, pp. 206, 207

[2017] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 112, pp. 160-162

fost mare comis, care a arătat un zapis de mărturie de la oameni buni şi bătrâni: de la Gligorie namesnic din **Bârlad**, şi Neculai cetaşul lui, şi Arsenie, şi de la Ionaşco, şi Condrea din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), şi de la Cârstea din **Urlaţi** (lângă satul Podu Pietriş, comuna Perieni, Vaslui), şi de la popa din **Boroseşti** (sat pe Rebricea, comuna Scânteia, Iaşi), şi fiul lui Colici, şi Dumitraşco Telegă şi de la alţi oameni buni, cum a venit, înaintea noastră, cneaghina Stanca Murgucioaie şi cu nepoţii panului ei Murgoci vornic, anume Isac şi fratele lui Costantin, şi sora lor, Avghinia, de bunăvoia lor, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi şi au dat şi au dăruit dreapta lor ocină şi dedină, toată partea lor de moştenire ce au din satul **Păuleşti** (în Băcani, comuna Băcani, Vaslui) şi de asemenea toată partea lor de ocină ce au avut de cumpărătură din acelaşi sat, ce au avut de la fraţii cneaghinei Stanca Murgucioaie, cu tot venitul din dreptele lor drese ce au avut de la ... voievod. Aceea au dat-o şi au dăruit-o mai sus scrisei noastre slugi Simion comis”[2018].

1653, martie 13: Porunca dată de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti, după ce „s-au pârât de faţă Vasile Pitic, Simion Coiliş şi Poeană cu Alexandra, cu jupâneasa lui Dumitru, pentru satul **Boroseşti**, zicând Vasile Pitic, Simion Coiliş şi Poeană cum nu ţine jupâneasa Alexandra cât are cumpărături în acel sat, ci împresură ocina lor şi la vad de moară nu-i lasă. / Deci domnia mea am socotit dresele jupânesei lui Dumitru, şi i-au spus dresele numai pe patru părţi din jumătate de sat, din partea de sus… / Tu să strângi oameni buni şi bătrâni,

---

[2018] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 75, pp. 112-114

să mergi la sat la Boroseşti şi să socoteşti cât s-a alege partea ce-a cumpărat Dumitru, fratele lui Costin, dinspre alţi răzeşi şi moşneni, cu vad de moară ce va di în apa Bârladului, şi cum veţi afla mai cu dreptul, într-acel chip să alegeţi”[2019].

1774, iulie 5: Satul **Borosăştii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[2020], avea următorii: **Birnici:** Vasile Goian / Andrei Frimul / Onofrei / Sandul Bobul / Ioniţă, muntean / Neculai Zbera / Lupul Moşniaga / Vasile Tânjală / Maftei, văcar.

BORSCIARI

(sat pe Cula, în comuna Puţintei,
raionul Orhei, Moldova).

Întărit, în **17 iulie 1436**, de Ilie şi Ştefan voievozi, lui Hodco al lui Creţu, care primeşte uric pentru „două locuri în pustie pe Cula, între **Borşciari** şi între Deteleu, la Luncuşoara de Jos, la Două Fântâni… Iar hotarul acestor pustii să fie cât vor putea folosi acele două sate îndestul”[2021].

[2019] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 139, 140

[2020] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 224

[2021] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 157, pp. 216-218

BORŞA

(Băloşeni, în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi)

1633, decembrie 16: Zapisul lui Ionaşco, fiul lui Maxin Buzea din Băloşeni, nepotul lui Fădor, prin care mărturiseşte că a vândut partea lui de moştenire „din satul **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), pe pârâul Jijia, în ţinutul Iaşi… prietenilor noştri Toader Ştefan, Paradis Saula şi Mihai Ungurul, pentru 50 taleri de argint… Şi în tocmeală s-au nimerit Ştefan diac de **Bacău**, Ionaşco, Negrul şi Nestor negustor din **Iaşi**, Dumitraşco şi Enache, fiii Şetrarului, Lupu Dârlău, Romăşcel, Dronea şi Pană grecul din **Cucoreni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Ducniţă, Vasile şi Nechita din **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi), Constantin ginerele lui Nebojatco, Sava fiul lui Constantin Häugul şi alţi oameni buni"[2022].

1634, ianuarie 13: Zapisul fraţilor „Hariton, Dumitru şi Ionaşco, feciorii lui Vasile Mârdan, nepoţii Tomşei, din sat din **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), pe valea Jijiei, în ţinutul Iaşilor, care mărturisesc că au vândut „toată partea noastră din sat din Băloşeni… lui Toader Ştefan şi lui Paradis Saula şi lui Mihai Ungurul, drept 60 de taleri bătuţi… dinaintea a mulţi oameni buni: Ursul diac şi Carp din **Miclăuşeni** (lângă Deleni, comuna

---

[2022] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 428, pp. 537, 538

Deleni, Iaşi), Alexa Şarpe din **Frăţileni** (Frăsuleni, comuna Victoria, Iaşi), Dârlău, Văsian şi Isac din **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Dumitraşco de **Pereni** (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Pană de **Cucureni** (sau Cucoreni, lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Vasile, Nechita, Constantin ginerele lui Nebojatco şi feciorii Hăugului de **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni şi bătrâni”[2023].

1634, decembrie 20: Zapisul Ulianei, nepoata lui Fârtat, care vinde „partea mea din sat din **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), din a treia parte, a treia din sat, din câmp, din şef şi dintr-apă, şi din tot ce se va alege… Lui Toader Ştefan, Păradie Saula şi Mihai Ungurul, drept 50 de taleri bătuţi, pe valea Jijiei. Şi într-această tocmeală au fost Ionaşco sin Budzea, Stan Ungureanul, Dumitraşco sin Şetrar, Enache brat ego (fratele lui), Alexa Şerpe şi Carp ot **Miclăuşeni** (lângă Deleni, Iaşi), Dârlău şi Isac ot **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel şi Căzacul ot **Mălăeşte** (Mălăieşti, comuna Gropniţa, Iaşi), Pană or **Cucoreni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile şi Nechita ot **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi), Dudun din **Hălceni** (comuna Şipote, Iaşi), Constantin zet (ginere) Nebojatcoe şi alţi oameni buni”[2024].

1635, mai 21: Zapisul fraţilor Gavril, Pană şi Nastasia, feciorii Irinei din Băloşeni, nepoţii lui Fădor de acolo, prin care mărturisesc că au vândut „partea noastră

[2023] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 18, pp. 19, 20

[2024] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 293, p. 331, 332

din sat din **Băloşeni**, care sat este pe Jijia… fraţilor Toader Ştefan, Paradis Saula şi Mihai Ungurul, drept 40 taleri de argint”[2025].

1635, iulie 2: Zapisul fraţilor Ichimaşco, Ursu, Andrei, Antimia şi Busca, în care mărturisesc că au „vândut dintr-o parte de bătrân două părţi, aşijderea şi eu, Nastasia, fata lui Drăgan, şi Sohiica, sora Nastasiei, iar am vândut a treia parte dintr-acea parte, parte din mijloc, în sat de **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Iaşilor… jupânilor Toader Ştefan, Mihai Ungurul şi Paradis Saula, pentru 100 de lei, dinaintea a mulâi oameni buni: Gheorghe Grecul, Onaca fratele lui Romăşcel, Vasile şi Saca feciorii Hăugului şi Toader feciorul Grecului din **Băşeni** (azi Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), Vasile Hubăe ot **Hriţcani** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Pană Caceaun din **Iaşi**, Alexa şi Gheorghe Dimuţă, Constantin fost vornic din **Glodeni** (înglobat în Iepureni, comuna Andrieşeni, Iaşi), Căzacul, Nicoară şi Strătulat Dubniţă din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[2026].

1635, august 29: Zapis de la marele spătar Ureche, Gheorghe Roşca, Varlan uşerel din **Ciunceşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Ştefan mare vătav, Toder, ginerele lui Zgâia din **Scorţeşti** (înglobat în Albeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), Malici hotnog din **Şepteşani** (lângă Goeşti, comuna Lungani, Iaşi), Simion pitărel, Vasile şi Ionaşco Răspop din **Pleşăşti** (Pleşeşti, azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), Toder Drăguşan din **Todereşti** (Todireşti, înglobat în

---

[2025] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 120, p. 156

[2026] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 155, pp. 191, 192

Chilişoaoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), Iusip din **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Gugea şi Pătraşco Fulger din **Goeşti** (comuna Lungani, Iaşi), popa Toder din **Cepliniţi** (Cepleniţa, comuna Cepleniţa, Iaşi), Pătraşco croitor, Mihil şi Stratilat şi Marco diac – slugile lui Ureche din **Iaşi**, care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Ipatie Sârbea şi Toader, şi nepoţii lor Nelcăiaco, Isaico şi Măriica, fiii lui Sârbea din **Lungani** (comuna Lungani, Iaşi), nepoţii lui Lupul Coşciug din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi) şi au vândut, „dintr-o jumătate a satului **Băloşăşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), a treia parte, cea din jos, lui Neaniul vornic, pentru 30 zloţi bătuţi”[2027].

1635, septembrie 21: Zapisul fraţilor Ţiganca şi Lupul, feciorii lui Andrei, nepoţii lui Fârtat, din sat din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), de pe apa Jijiei, din ţinutul Iaşilor, prin care mărturisesc că au vândut „partea noastră de ocină din Băloşeşte… lui Toader Ştefan, Păradie Saula şi lui Mihai Ungurul, drept 50 taleri… Eu, Ţiganca, neştiind scrie, m-am rugat lui Ionaşco, feciorul lui Macsin Surâlă din **Chivereşti** (comuna Chivereşti, raionul Hânceşti, Moldova), de Lăpuşna… şi au fost la tocmeală Solon feciorul Niţului ce a fost vornic, Vasile feciorul lui Miron din **Păşcani** (comuna Păşcani, raionul Criuleni, Moldova), de la Orhei, şi alţi oamini buni”[2028].

1635, noiembrie 12: Zapisul fraţilor Vasile, Sava, Constantin şi Toader Hăugul, în care mărturisesc cum au „vândut o parte de ocină din sat din **Băloşeni** (lângă

[2027] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 220, pp. 260. 261

[2028] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 244, p. 288

Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), din cutul de sus, partea lui Drăgan Tărâţă şi a surorii lui, Motrei, ce am avut noi dreaptă cumpărătură de la dânşii… lui Toader Ştefan, Parades Saula şi Mihai Ungurul, pentru 50 de lei bani gata… Şi în tocmeală au fost Trandafir căpitan, Lupul Dârlău, Dumitraşco sin Şetrar, Pană Caceaun ot **Cândeşti** (în Perieni, comuna Probota, Iaşi), Căzacul de **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni buni"[2029].

1898: „**Borşa**, sat din comuna Roşcani, plasa Turia, judeţul Iaşi, situat pe valea și malul stâng al râului Jijia, pe o suprafaţă de 1.863 hectare. Are o populaţie de 117 familii sau 510 locuitori români. Este cel mai întins şi mai populat sat din comună. Are o biserică, cu 1 preot şi 1 cântăreţ, și o şcoală, înființată în anul 1865, frecventată de 35 elevi. Proprietatea satului aparţine Epitropici Spitalului Sf. Spiridon din Iaşi. Numărul vitelor e de 1.412 capete, din care: 677 vite mari cornute, 539 oi, 78 cai şi 115 râmători"[2030].

BORŞENI

(satul Petrileşti, ulterior Borceşti,
azi Borşeni, comuna Războieni, Neamţ).

1494, februarie 27: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod Annei, fiica lui Bobul, care cumpăraseră, cu 50 de zloţi tătăreşti, de la Luca, fiul lui Zeico, „dreapta sa

---

[2029] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 266 pp. 307, 308

[2030] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 541

ocină, a patra parte din satul Petrileşti pe Pârâul Alb, partea de jos, şi cu moară pe amândouă părţile pârâului”[2031]. Hotarul, „pe unde a hotărnicit pan Micotă pârcălab cu megieşii”.

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea

[2031] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 143, pp. 271-273

din **Mirăslăveşti** (comuna Miroslovești, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni"[2032].

1898: „**Borseşti**, sat în comuna Uscaţi, plasa de Sus-Mijlocul, jud. Neamţu, situat între pârâul Valea Albă și Dealurile Borșenilor (din ramura dealurilor Uscaţi). Cu marginele sale formează hotarul comunei dinspre Talpa. Se mărginește cu satul Uscaţi (trupul Drămeşti) şi cu satul Totoești, iar din comuna Talpa, cu satul Tăetura (căreia îi mai zice şi Tăetura-Borşeni). Are o populaţie de 60 familii răzășești, care se ocupă cu agricultura și exploatarea pădurilor"[2033].

BORZEŞTI

(Borzeşti, înglobat în Oneşti, Bacău).

1502, aprilie 17: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod fraţilor Tăbuci Mititelul şi Frece, care „au adus dresuri ce au de la moşul (bunicul) domniei mele Ştefan voievod, pe satul **Disculţii** (pe Trotuş, inclus în Bor-

---

[2032] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

[2033] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 541

zeşti[2034], Bacău), ce este în ţinutul Trotuşului, pe jumătate din **Găureana**, pe pârâul Turbata, pe satul **Ciorşeceşti** ce se cheamă acum **Arămeşti**, unde a fost Avram jude, ce este în ţinutul Neamţului, pe satul **Hărmăneştii** (Hrăneşti pe Siret, aprpape de Roman[2035], Bacău), **Rusciorii** pe Siret, dinspre amiază-noapte, peste Cobâla, în ţinutul Romanului, unde a fost Stan jude, dinspre amiază peste Cobâla, valea pe Siret, satul **Dumbrăviţa** (pe Siret, la Cobâle[2036], Bacău), unde a fost Giurge jude, satul **Petreştii** (pe Siret, lângă Adjud[2037], Bacău) pe pârâul Diineţului, unde a fost Gavrilă diacu jude, din capul pârâului Diineţului, valea pe amndouă părţile ape Diineţului, până la pârâul Zmeului, ce este în ţinutul Ajudii”[2038].

1633, iulie 29: Zapisul staroştilor de **Trotuş**, Gheorghe şi Petrea, în care mărturisesc cum au venit în faţa lor Unguraşul, Marcul Julfă şi cu Dănăilă, de au pârât pe Verdiş şi pe femeia lui Mărica pentru o ocină din **Chirişomu** (apoi Chiricel, înglobat în oraşul Comăneşti, Bacău). Deci Vediş şi cu Maria şi-au adus drese şi s-a găsit în drese cum au cumpărat Petre Puiul şi cu femeia lui Safta acea ocină de la Burlă şi de la tată-său Nicoară, şi de la Avram, feciorul Magdei. / Deci noi i-am judecat, cu Foloş Martin şoltuzul şi cu 12 pârgari, şi cu alţi

---

[2034] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 82

[2035] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 118

[2036] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93

[2037] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 189

[2038] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 105-107

oameni buni, orăşeni şi cu slugi domneşti din ţinut, anume Bodiiocu, Ursul şi Sava ot **Bordzeşti** (Borzeşti, înglobat în Oneşti, Bacău), Dumitru Puia de **Negoeşti** (înglobat în Oneşti, Bacău), Constantin Puia de **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău), Ursul de **Verşeşti** (sau Verişeşti, vomuna Sănduleni, Bacău) şi Iliseiu de **Poiană** (Poiana lui Coman, comuna Livezi, Bacău)… şi au rămas Unguraşul, Dănăilă şi Marcul Julfă să nu mai aibă nici o treabă, nici o pâră pentru această pâră"[2039].

1636, septembrie 17: Zapisul şoltuzului de **Trotuş** Soci Mihai, al celor 12 pârgari, Nechita staroste de Trotuş, Iane vameşul, Dumitru Puia de **Negoeşti** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), Bosiioc de **Bordzeşti** (Borzeşti, sat înglobat în Oneşti, Bacău), Ionaşco vornicul de **Bogdana** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Ion Tăzlăonul, feciorul lui Toader diaconul, şi Măteiu de **Provăzăşti** (Prohozeşti, comuna Poduri Bacău) şi „au vândut fratele nostru Ion (Tăzlăonul) a noastră dreaptă moşie, un bătrând din sat de **Dănăeşti** (lângă Oneşti, Bacău)… lui Arhip fost cămăraş şi femeii sale Evghenia, drept 15 galbeni. Noi, dacă am auzit că a vândut, am făcut carte Măriei sale să-i întoarcem. El n-a vrut, deci ne-am pârât înaintea Măriei Sale pentru că ne-a zălogit moşia. Deci ne-a rămas Arhip ca să ţină toate părţile lui Ion din Dănăeşti şi din **Măneşte** (Măneşti, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău) şi din **Dzeameş** (Zemeş, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), iar cu părţile noastre să n-aibă treabă… după aceea, ne-am tocmit cu Arhip să ţină toată

[2039] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 339, pp. 432, 433

partea noastră din Dănăeşti… şi ne-a dat bani 10 ughi”[2040].

1774, iunie 15: Satul **Borzăşti**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2041]**: Toată suma caselor**: 60. Scădere rufeturi, însă 22: 3 popi, 1 diacon, 1 dascăl, 1 călugăr, 7 mazili şi ruptaşi, 6 ţigani, 3 femei sărace. Rămân birnici 38. / **Birnici:** Irimie Lepădat / Ion / Sandul / Enachi a lui Măteiu / Vasile, tij (la fel) / Ioniţă / Şerban a lui Palade / Ion, blănar / Vasile Raţă / Ion a lui Neculaiu Paladi / Neculaiu Droiţa / Radul, muntean / Adam, bejenar / Gligori, văcar / Ion sin (fiu) Adam / Ilie, vornicul / Vidraşcu / Ion Iţcu / Ichim, olar / Crâstian / Ioniţă Iţcu / Ştefan Boje / Ştefan, bârsan / Vasilache / Marin Cucul / Vasile Arsăni / Tudor / Ilie / Lazăr / Izdrail / Agapii / Costandin Paşcu / Necula / Gheorghi, argat lui Vasile Lepădat / Ştefa, văcar / Toader, văcar / Andreiu, ciobotar / Mihaiu Băltaga. // **Femei sărace:** Iliana / Iliana / Ioana: // **Rufeturi:** Popa Toader / Popa Ştefan / Popa Sava / Gligori, diacon / Dumitru, dascăl / Barbul, călugăr / Neculaiu Lipan / Neculaiu Paladi / Măteiu Lipan / Vasile Lepădat / Ion Lepădat / Ursachi, vornicul / Ion Lepădat / Vintilă, ţigan / Melintii, ţigan / Grigori Dobă, ţigan / Costandin, ţigan / Năstasii, ţigan / Costandin, ţigan.

1898: „**Borzeşti**, sat în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos, al comunei Râpele, compus din 2 secţii: Borzești-Clăcaşi şi Borzești-Răzeşi sau Crucea de Piatră, situat la drepta Trotușului, dincolo de calea ferată şi

[2040] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 512, p. 566, 567

[2041] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 350

şoseaua Bacău-Focşani, la o depărtare de 4.650 m de satul Râpele. Din acest cătun, la 1891, au urmat numai câțiva copii, din cei 38 în vârstă de şcoală. Are 2 biserici, dintre care una, în secția Borzeşti-Clăcași, clădită de Stefan cel Mare, la 1493, deservită de 1 preot și 2 cântăreți. Pe zidul bisericii se aflâ o înscripțiune, în limba slavonă, tradusă de răposatul Episcop de Roman, Melchisedec: „Eu, Ștefan Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domnul Țării Moldovei, şi cu prea iubitul său fiu Alexandru, am zidit acest templu, care este la Borzești pe Trotuș, Adormirea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, întru rugă sieși și spre pomenirea răposaţilor întru santitatea strămoșilor și părinţilor, în al 38-lea an al Domniei". Această inscripţie adeverește că moşia Borzești a fost proprietatea lui Bogdan-Vodă, tatăl lui Ştefan cel Mare, care o avea de la strămoşii săi. Unii spun că Ștefan ar fi ridicat-o în urma unei victorii repurtată asupra tătarilor"[2042].

BORZEȘTI

(comuna Ungureni, Botoșani).

1644, martie 9: Sofronia și feciorii ei Ion și Năstasie vând lui Dumitrașco Comșa, drept 8 lei, „partea ce mi s-a venit din sat din **Borzești** (comuna Ungureni, Botoșani), din partea Pățască, dintr-a cincea parte, a patra

[2042] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 544

parte, din partea lui Agapie... Și în tocmeală au fost Popa Udrea din Borzești, Bosiioc, Mihăilă, Constantin și frate-său Necula"[2043].

1898: „**Borzeşti**, comună rurală în plasa Başeul, judeţul Dorohoi, formată din satele Borzești, Plopeni-Jianu, Podul-Stamatei şi Vicoleni, cu reşedinţa primărici în Plopeni-Jianu, sau Plopenii Mari. La 14 km de Săveni, reședința plășilor Başcul şi Prutul de jos, și la 23 km de Dorohoi. Are o populaţie de 230 familii, cu 1.250 suflete. Are o biserică, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ şi 1 pălămar. Pământul sătesc este de 393 hectare 10 ari; 5.057 hectare 13 ari pământ sunt proprietăreşti, cu 1 iaz şi 4 pogoane vie. / **Borzeşti**, sat în comuna cu asemenea numire, plasa Başeul, judeţul Dorohoi, cu 98 familii şi 542 suflete. Proprietatea moșiei acum este a familiei Vasile Baltă; iar din vechime a fost a mănăstirii Dragomirna, până la 1785, când s-a vândut. Sătenii împroprietăriți au 64 hectare 69 ari pământ, iar proprietarul moşiei are 796 hectare 38 ari câmp. Apele ce trec pe moșie sunt Jijia şi Ibăneasa. Hotarele sunt cu: Plopeni-Jianu, Tăutești şi Vicoleni"[2044].

[2043] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 255, pp. 232, 233

[2044] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 544, 545

BORZEŞTI

(pe Ichil, lângă Pocşeşti, Orhei, Moldova).

1784, mai 29: Fostul mare agă Grigore Ipsilant, serdar de Orhei şi fostul mare ban Datie Donici cercetează, din porunca lui Alexandru Constantin voievod, pricina lui Ion Carp, care s-a plâns „că moşia **Rădeni**, din acel ţinut Orhei, unde este cu toată aşezarea, cum şi **Borzăştii**, cu scrisori şi hotarnică, pe care le stăpâneşte, dar răzeşii ce se află cu şederea la moşia **Roşcanii** cu nedreptate i-ar fi împresurând o bucată de loc, trecând peste pietrele hotare. Şi deosebit în moşia ce se cheamă **Căpinigiul**, tot de la acel ţinut, care se împarte în 3 bătrâni, 2 bătrâni ar fi ai dumisale şi i-ar fi şi stăpânit până în trecutul an, când răzeşii, ce se află şezători la **Răce** ar fi mers la moşia Căpinigiul şi, în tăria lor, fără de nici o judecată, ar fi luat tot venitul şi dijma pe acei doi bătrâni, zicând că-i moşia lor. / Pentru care… să chemaţi de faţă pe acei oameni, cu scrisori dovezi ce vor fi având, atât pe cei din Roşcani, ce i-ar fi împresurând moşia din Rădeni şi Borzeşti, cât şi pe dei din Răce, ce se fac stăpânitori pe acei 2 bătrâni din Căpinegiul, şi să faceţi cu amănuntul cercetare”[2045].

1774, iunie 5: Satul **Borzeştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Ru-

[2045] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 274, pp. 304, 305

meanţev[2046], avea **toată suma caselor 20**. Scădere rufeturi 6: 4 mazili, 1 ruptaş, 1 popă. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Toader fiul lui popa Stati / Ivaşco / Simion Blândul / Ştefan fiul lui Irofti / Ion frate lui Stihi / Tănase fiul lui Petre / Nicolai Cociul / Vasile, ciobanu / Grigoraş Dănilă / Constandin Corneş / Dumitru Prale / Andrei Hornuţă / Hilimon al Căruţoae / Simion fiul Măriţii. // **Rufeturi:** Iftimi, căpitan, mazil / Darie fiul lui Toader Popa, mazil / Stihi, stegar, ruptaş / Chiru fiul lui Toader, mazil / Ivaşco fiul lui Sârghii, mazil / Popa Neculai.

BOSÂNCEŞTI

(sau Bosanceşti pe Jijia,
„ce se cheamă acum Epureni”, Iaşi).

1549: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod lui Jurja, fiul lui Vasco Epure, Frăsinei şi Marinei, Mariţei, aşijderea lui Vasco, Fătul şi Andreica, feciorii Magdalinei, aşijderi lui Păcurar, Odochiei, Mariei şi Stanei, feciorii Ilinei, care „de bună voie şi-au împărţit, din drese de întăritură ce a avut moşul (bunicul) lor Gherman… jumătate din satul **Bosânceştii** (sau Bosanceşti pe Jijia, inclus în Epureni, comuna Popricani[2047], Iaşi), partea din jos, şi jumătate de heleşteu, şi s-au venit lui Jurja a cincea parte dinntr-acea jumătate de sus şi din heleşteu, partea de sus,

[2046] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 440

[2047] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 40

iar Frăsinei şi Marinei, fetele Mariţei, s-au venit din acea jumătate de sat şi din heleşteu iarăşi a cincea parte, pe din jos de partea lui Jurja, iar lui Vasco singur, din acea jumătate de sat şi din heleşteu, a cincea parte, pe din jos de partea Frăsinei; iar Fătului şi Andreicăi, iarăşi a cincea parte, pe din jos de partea lui Vasco, şi iarăşi, lui Păcurar şi surorilor lui, tot a cincea parte, pe din jos de partea Fătului şi Andreicăi"[2048].

1611, decembrie 10: Întărit de Constantin Moghila voievod lui Orăş, marele vornic de Ţara de Sus, care cumpără, cu 200 taleri, de la Tudosia Găgoaie, fata Condrei, de la nepoata ei Acsinia, fata lui Macsin, iarăşi nepoata Condrei, şi iarăşi Irimia, feciorul Teculii, Minotici, feciorul lui Trifan, Odochia, fata lui Boldur, Petrea şi sora lui, feciorii Maricăi, toţi nepoţi Manii, şi iarăşi Focşa, Ştefan şi Maria, feciorii Nitilinei, nepoţii popii Ioan, „din uric de cumpărătură ce au avut moşii lor Condrea, Manea şi popa Ioan de la Alexandru voievod, din jumătate de sat **Bosânceşti**, partea de sus, **ce se cheamă acum Epurenii**, a patra parte pe Jijie, la ţinutul Iaşului, cumpărătura moşilor lor de la Salomia, fata Drăgălinei, nepoata Marinii, strănepoata lui Ivul Parve"[2049].

1665, mai 4: Irina, femeia lui Apostol Gătin, fiul ei Gheorghe Bogdan şi cu fetele Todosica, Sohica, Tofana şi Paraschia au „pus zălog la Poeană uricarul partea noastră, ce se va alege a moşului (bunicului) nostru Lazor Gătin, cât se va alege din satul **Bosânceştii** şi din

---

[2048] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 264, 265

[2049] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 206, 207

Lupeşti, până vom face tocmeală dinaintea a oameni buni să i-o vând, şi ne-a dat, la nevoia mea, un leu”[2050].

BOSÂNCEŞTI

(în părţile Tecuciului, Galaţi).

1704, septembrie 24: Ion Ciochină ot **Poiani**, feciorul lui Costân Ciochină, nepotul Ştefan Câcul, nepoţii Donii şi Vasile, feciorii lui Delin Dămian vând comisului Ilie Catargiu, drept 60 lei bătuţi, „a noastră dreaptă moşie la sat **Bosânceşti**, pe apa Bârladului, la ţinutul Tecuciului… 220 stânjeni în frunte”[2051].

BOSCOTENI

(satul lui Mihăilă Roşca, numit Unsa,
apoi Boscoteni, comuna Frumuşica, Botoşani).

1437, octombrie 5: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi mănăstirii de la Poiană, Probota, care primeşte uric pentru „sate anume: **unde a fost Mihăilă Roşca**, şi Răpcinţii, şi Rădăuţii, şi unde este Bălan, şi unde este Dragotă, şi unde este Şandru, şi unde este Petre Bumbotă,

---

[2050] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, p. 143
[2051] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 333, pp. 273, 274

şi un loc în pustiu din jos de Bumbotă, într-o vale … Iar hotarul acestor sate să începe de la Muntele cel Înalt, ce-i din jos de drumul Gotăuţilor, care drum iasă din pădure, şi de la muntele acesta apucă curmeziş peste vale la cinci movile, iar de acole, tot curmeziş, la movila cea mică, ce-i din jos de drum, iar de acole, tot curmeziş, la movila cea mare, în câmp, iar de la acea movilă apucă dealul, la alte două movile, iar de acole, în curmeziş, la movila cea mare, ce-i în marginea cea din sus a hotarului, iar de acole, tot în curmeziş, la un tei ce stă împreună cu o răchită, iar de acole tot curmeziş merge prin din jos de prisaca lui Isidor”[2052].

1443, noiembrie 29: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Probota, care primeşte uric pentru satele „pe Pobrata, trei sate, anume Neagomireşti, şi Iurceşti, şi Bodeşti, şi moara, şi, pe Prut, anume Grabăuţi, şi Ciuleneşti, şi Bereşti, şi, pe Botne, Râpcinţi şi cu moară pe Teliţa, şi prisaca Visoca, şi Creucani, şi Rădăuţi, şi Balan, şi unde este Şandru, şi, pe Bahlui, sub Hârlău, unde este Mihailo şi cu moară… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[2053].

1898: „**Boscoteni**, sat în partea de est a comunei Rădeni, plasa Coşula, judeţul Botoşani, pe moşia Rădeni. Este udat de pârâul Boscoteni. Satul are o suprafaţă de 29 hectare și o populaţiune de 32 familii sau 100 suflete”[2054].

[2052] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 174, pp. 244, 245

[2053] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 243, pp. 345, 346

[2054] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 545, 546

BOSCOTENI

(Buţcăteni sau Buşcăteni, Boscoteni,
comuna Heleşteni, Iaşi)

1617, mai 18: Întărit de Radul voievod lui vistiernicului Nicoară şi, respectiv, vistiernicelului Ionaşco şi fratele său Iordache, feciori Costandei, nepoţi lui Stan Bărlici, după un schimb de moşii, prin care Nicoară a dat „a şasea parte din satul **Roginoasa**, cu heleşteu şi cu mori în pârâul satului, cumpărătură de la Dumitru Bahluianul, nepot Maricăi, strănepot Agafiei, fata lui Ivanco pitar”, primind de la fraţii Ionaşco şi Iordache, nepoţii lui Bârlici, „din jumătate de sat **Buicăcenii** (Buşcăteni, Buţcăteni, azi Boscoteni), a opta parte, şi din **Şopârleani**, ce li se va alege; şi încă s-a mai sculat Ionaşco visternicel şi a întors lui Nicoară 100 ughi (ducaţi ungureşti) de aur”[2055].

1625, iunie 20: Martor, în zapisul de mărturie prin care fraţii popa Leahul, Busiiuc şi Pătrăşcan, feciorii lui Simion Parpalos, nepoţii lui Mihaşco, strănepoţii Drulei, şi fraţii Tohin şi Ion, feciorii Cârnei, vând, pentru 150 taleri bătuţi, lui Lupul, „partea noastră de ocină din sat **Durleşti** (Druleşti, lângă Buruieneşti, Neamţ)… ce am fost cumpărat de la Cârnea şi de la Drăgoman, din jumătatea de sat ce-i dinspre **Popeşti** (lângă Druleşti, Neamţ)… cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu

[2055] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 224, 225

fânaţ la luncă, cu loc de prisăci cu pomete şi cu râmnic la prisacă". Martori: „Iacob Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Lazor Moţoc şi Nicopoe din **Oboroceni** (comuna Oboroceni, Iaşi), Onaca din **Balosineşti** (lândă Secăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasile şi Ion din **Muncel** (sat, Neamţ), Pătraşco din **Buţcăteni** (sau Buşcăteni, Boscoteni, comuna Heleşteni, Iaşi), Cozma şi Onuţi din **Maxineşti** (selişte în Gâdinţi, Neamţ)"[2056].

1625, decembrie 26: Zapisul lui Gligorie de **Oboroceni** (sat în ţinutul Roman, Iaşi), feciorul lui Pilat, nepotul lui Lupe, strănepot Drulei, şi al feciorilor săi Vasile, Ionaşco şi Toader, prin care mărturisesc că au „vândut dreaptă ocină şi moşie din sat de **Druleşti** (lângă Buruieneşti, Neamţ)… Lupului Prăjescul, drept 20 taleri de argint, cu tot venitul, cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu fânaţe la şes şi la deal şi în tot locul". Martori: Iacob Moţoc şi Lazor Moţoc de **Movileni** (comuna Heleşteni, Neamţ), Necopoe **de** Oboroceni, Pătraşco şi Popo de **Buţcăteni** (Boscoteni, lângă Heleşteni, Iaşi) şi popa de **Hălăştiani** (Heleşteni, Neamţ)"[2057].

1626, iunie 10: Zapisul unor mari boieri, al lui Cozma visternicel şi Onuţu pitărel de **Macsineşti** (Amăxineşti, comuna Gâdinţi, Neamţ), Necopoe diac de **Oboroceni** (Oboroceni, Iaşi), Lazor ot **Movileni** (acum Miron Costin, Neamţ), Pătraşco aprod ot **Buţcăteni** (Boscoteni, lângă Hărmăneasa, Iaşi), Gheorghe şi Avram ot **Lăţicani** (Liţca, comuna Doljeşti, Neamţ), în care scriu

---

[2056] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 344, p. 417

[2057] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 409, pp. 474, 475

şi mărturisesc cum au venit înaintea lor Ionaşco, judele de **Druleşti** (lângă Burueneşti, Neamţ) şi cu nepoată-sa Alecandra, şi Ionaşcu, feciorii lui Văscan Bârzotă, nepoţii Gliguţii vătaful, strănepoţii Drulei, şi fraţii Gheorghe şi Duşca, feciorii lui Toader, nepoţii lui Văscan Bârzotă, strănepoţii Drulei, „şi au vândut… partea lor din sat de Druleşti, şi cu tot venitul, cu vad de moară în Siret şi în valea Lăţcoei, şi cu fâneţe la luncă şi cu pomete, fratelui nostru, Lupului Prăjescul, drept 50 taleri buni”[2058].

1627, noiembrie 12: Zapisul lui Cozma visternicel şi Obuţă pitărel de **Macsineşti**, Nicopoe diac ot **Oboroceni**, Pătraşco păhărnicel ot **Buţcăteni**, Gheorghie ot **Lăţcani**, Crârste Epure şi Pătraşco Ciurlic ot **Lungani**, Gligorie şi Ionaşco judele ot **Druleşti**, prin care mărturisesc cum au venit în faţa lor fraţii Vasile, Haritona, Chelsia, Irina şi Hilotie, feciorii lui Ştefan Benea, nepoţii lui Văscan Benea, strănepoţii Benei bătrânul, „şi au vândut dreapta lor cumpărătură, ce au fost cumpărat tatăl lor Ştefan Benea de la Gheorghie armaşul, din trei părţi de sat de **Găureni**, jumătate. Aceia parte au vândut-o dumisale Lupului Prăjescul, drept 50 de taleri bătuţi”[2059].

1632, mai 25: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată uşarului Vasile, să meargă cerceteze pricina visternicelului Patrichi şi a răzeşilor săi cu „Vasile din **Frunteşti**”, zicând Patrichi „că au ocină împreună în câteva locuri. Deci el s-a sculat de-a vândut o ocină din **Buţcăteni**, cât au chibzuit că este partea lor din tot satul. Deci s-au mai pârât în zilele lui Moise vodă şi l-au rămas

[2058] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 77 p. 97

[2059] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 254, p. 336

Patrichi cu răzeşii săi pe Vasile de Frunteşti şi i-au fost dat zi să iasă din sat, să se ducă în vânzare. Iar el până acum n-a ieşit… iar tu să-i zici acelui Vasile să iasă din sat, să meargă la vânzare”[2060].

1774, iunie 26: Satele **Hăleşteenii** şi **Boscoteni**, ale sulgerului Ilie Sturza, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[2061], aveau **toată suma caselor 58**. Scădere rufeturi 19: 11 ţigani, 1 văduvă, 5 case pustii. Rămân birnici 39. / **Birnici:** Pascal, pas / Vasile Cuculoş / Ion, ungurian / Flore / Acsinte, butnar / Ion, rotar / Agapi Cimpoeş / Ioniţă Burghele, slugă / Stan, scutar / Andrieş, grădinariu / Miron, stoler / Ion, rusul / Ion Hulpe / Apostol, stoler / In (alt) Apostol, bejenar / Andrii Hulpe / Vasile, plugar / Simeon Roşca / Ilii zet (ginere) Ilei, vine din Oboroceni / Vasile, ruptaş din Gropile / Marco de acolo / Grigori de acolo / Ion Mad din Boscoteni / Gavril Cence de acolo / Acsănti fiu Petrii de acolo / Timofti, rotariu / Vasile fiul lui / Todosă, crâşmar / Macovei ful lui Filip / Alecsa, jitariu / Lupul, cocier / Costandin Luca / Ion, vornic / Vasile, ungurian din Vereşeni ot Suceava / Ion Guţul de acolo / Ştefan Andronache de acolo. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Gligori. // **Liuzii** (oameni străini) **de acolo:** Tănasă / Vasile / Vasile Socul / Daria / Ion, pitar / Acsănti / Nistor / Dodul / Luca / Iftimie / Maria, săracă. // **5 case pustii**.

[2060] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 82, p. 88

[2061] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 259, 260

BOSCOTENI

(Băscăteni, azi Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani).

1636, februarie 13: Zapis de împărţeală între fraţii Toader Petreceico şi Antimia a moşiilor rămase după Cârstiia, în partea marelui armaş Petriceico venind „**Cârnicenii** (azi Cârceni, comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), **Hancăuţii** (comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), **Căfienii** (comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), **Brânzănii** (comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova), a treia parte din **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), ce-au fost deosebite de aceste ocini, c-au fost moşiile maicii noastre Mărica. / Iar în partea Antimiei s-au venit **Băscăcenii** (azi Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani) cu vecini, **Pătrăuţii** (lângă Teţcani, comuna Teţcani, raionul Briceni, Moldova) cu **Teţcanii** (comuna Teţcani, raionul Briceni, Moldova), **Hriţănii** (Hriţeni, înglobat în Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani), a patra parte, a treia parte din Culiceni, fără de vecini, c-a luat vecinii în Băscăneni, pentru cei din Culiceni… / Iar o parte de ocină, ce-a avut maica noastră Mărica, datu-au frăţâne-meu, Toader Petriceico, anume Durneştii (Dorneşti, Bucovina), unde-s curţile lui, căci a murit în mâna lui şi au grijit-o el”[2062].

1640, septembrie 3: Scrisoarea trimişilor domneşti „la satul vistiernicului celui mare Iordachi (Cantacuzino),

[2062] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 332, pp. 376, 377

la **Ploscureni** (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), să hotărâm şi să stâlpim hotarul acestui sat. / Deci noi am venit şi am strâns oameni şi am socotit, şi am ales hotarul acestui sat de unde se începe, din gura Ciuhurului, ce dă în Prut, tot matca în sus până în gura Prăvalului, ce dă în Ciuhur, şi matca Prăvalului până în stâncă, şi de acolo drept la deal, peste drumul cel mare, într-un stâlp de piatră, ce s-a pus, şi de acolo drept la deal, în Movila Maradineţului, în dumbravă şi peste altă movilă, ce este lângă sânsa; şi de aici, prin dumbravă, până într-altă movilă, ce este găunoasă, lângă drumul Dămăşcanilor, la obârşia viei Dihanului, şi de aici muchia Dihanului dinspre răsărit, până într-un stâlp de piatră, şi de aici peste valea Dihanului, într-alt stâlp de piatră, ce s-a pus dinspre apus, dinspre Prut, şi de acolo drept la vale în coastă, la stâlp de piatră, şi de acolo iarăşi într-o movilă din sus, unde s-a pus alt stâlp de piatră în a treia movilă din sus. Iar şesul Prutului şi bălţile dinspre Iaşcăuţi, noi n-am ales… şi încă am mai lăsat hotarul Ploscuţenilor spre hotarul Păşcăuţilor, şi i-am tocmit. / şi la acest hotărât au fost Vasile Balş şi Bogdan căpitan de curteni din ţinutul **Dorohoiului**, Grigoraşcu Jora, Ionaşcu Cociorvei din **Turăuţi** (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), Dande şi Pantelei din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), Sămion, Laghii şi Drăgance din **Băscăceni** (Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani), Alecsăi din **Avrămeni** (judeţul Bălţi, Moldova) şi alţi oameni buni"[2063].

1645, ianuarie 14: Ionaşco postelnic, Ionaşco Cărstiian şi Dumitraşco Cărstiian îşi împart între ei

---

[2063] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 452, pp. 445, 446

„ocina ce-am avut de pa părinţii noştri. / Venitu-s-a ăb partea fratelui Vasile Brăescul tot satul **Băscăcenii** (Boscoteni, contopit cu Româneşti, comuna Româneşti, Botoşani), cu vecini, şi a patra parte de **Hriţeni** (comuna Manoleasa, Botoşani). Şi am iscălit, să se ştie”[2064].

1774, iunie 22: Satul **Băscăceni** (comuna Româneşti), ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2065]**, toată suma caselor: 16**. Scădere rufeturi 5: 3 femei sărace, 1 preot, 1 slugă a lui Tănasi, căpitan sin (fiu) Vasile jitnicer. Rămân birnici 11. / **Birnici**: Andrei sin (fiu) Gavril / Arhip sin Istrătoai / Simion, rus / Andrei Petriman / Apostul, leah, bejenar ot Vaslăuţi din ţinutul Eşului, de un an venit / Ştefan ot tam (la fel) / Vasile Lipcan ot tam / Eftimie Bradu ot tam / Vasile Paingu ot tam / Todosi, rus din satul Ciumăleşti (Ciumuleşti) ot Suciavă / Mătei sin (fiu) lui ot tam. // **Femei sărace**: Dochiţa, săracă / Todosia, săracă. // **Rufeturi**: Preotul Ion ot Ciumăleşti / Sarafima, călugăriţa / Toader, sluga dumisale sânovii (fiii) jitnicerului Vasile Tănasii.

[2064] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 3, pp. 1, 2

[2065] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 529

BOSANCI

(lângă Suceava, Bucovina).

1432, august 14: „Cu mila lui Dumnezeu, Noi Ilie Voievod, Domnul Ţării Moldovei, cunoscut facem şi cu această carte a noastră tuturor, care vor căta la dânsa sau o vor auzi citindu-se, că această adevărată slugă a noastră credincioasă şi boier Isaia a slujit mai înainte sfântrăposatului părintelui nostru cu dreaptă şi credincioasă slujbă, iar astăzi slujeşte nouă cu dreaptă şi credincioasă slujbă. De aceea, noi văzându-l cu dreaptă şi credincioasă slujbă către noi, l-am miluit cu osebita noastră milă şi i-am dat, în Ţara noastră, în Moldova anume Tişeuţii, jumătate de Bosance[2066], Selajanii, Dobrovleanii, Medjeva, Borâle, Satul lui Giurgiu, Dreslivele şi Jerdenii. / Aceasta am dat-o slugii noastre, pentru a lui dreaptă slujbă, lui, uric, cu tot venitul, nestricat niciodată, în vecii vecilor, asemenea şi fraţilor lui, înainte şi copiilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor lui şi răstrănepoţilor lui şi întregii seminţii a lui, în veci. / Iar hotarul tuturor acestor sate, cu toate vechile hotare, din toate părţile, pe unde din veacul veacului au umblat. / Iar la aceasta este credinţa mai sus scrisului, Domniei mele Ilie Voievod, şi credinţa

[2066] Uricul Bosancilor, dus în Polonia de Dosoftei, s-a pierdut; ultima dată se afla, în 1783 „„în arhiva principilor Radziwiłł din Zołkiew, unde a fost inventariat de Manowarda, casierul oraşului Lemberg” – cf. Costăchescu, Mihai, *Documente moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare*, Iaşi 1931, p. 344

iubitului fiu al Doamnei mele, Roman … şi credinţa tuturor boierilor noştri mari şi mici”[2067].

1456, iunie 13: Din mila lui Dumnezeu, noi, Petru voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit domnia mea şi cu toţi boierii domniei mele, ne-am sfătuit şi am dat şi am întărit sfintei mănăstiri de la Moldoviţa hotarul satului lor, La gura Brădăţelului. / Hotarul acestui sat să fie începând de la drumul cel mare al Sucevei, de la movila din pisc, apoi, de la pisc, drept pe vale în jos, până la iazul lui Pancu, apoi, de la iaz, în jos pe pârâiaş, până la iazul Călugăriţei – şi cu iazul în întregime în hotarul mănăstiresc –, apoi, de la acest iaz, în sus, şi toate ogoarele Călugăriţei, apoi, din capătul acestor ogoare, dinspre Şumuz, apoi, pe drum în jos, până la Crasna, apoi, de la Crasna în jos, la piscul ţarinei, apoi, de la piscul acestei ţarine drept peste săpătură, la Şumuz, apoi de la Şumuz, drept la hotarul mănăstirii, în deal. Acesta îi este tot hotarul, ca să-i fie sfintei mănăstiri şi cu satul, şi cu iazul Călugăriţei, şi cu hotarul cât scrie mai sus şi cu satul numit La gura Brădăţelului. Toate acestea să-i fie sfintei mănăstiri de la Moldoviţa uric, neclintit, în vecii vecilor. / Iar la aceasta este credinţa domniei mele mai sus-scrise, Petru voievod, şi credinţa tuturor boierilor domniei mele, mari şi mici. / Şi la aceasta, când am hotărnicit acest hotar, a fost însumi domnia mea, şi a fost mitropolitul nostru, chir Theoctist, şi pan Stanciul pârcă<la>b, pan Micu Crai, pan Petru

[2067] Acest uric este o adaptare după cel de care a beneficiat Stan Babici, în 18 octombrie 1435, pentru câteva sate de pe graniţa cu Polonia – cf. Costăchescu, Mihai, *Documente moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare*, Iaşi 1931, p. 421

comis, pan Iurie Serbici, pan Grinco de la Mamurinţi, şi rugătorul nostru întru Dumnezeu, popa Rusu, cu fiul său, Bogdan, şi pan Tador sulger, pan Serchiz voit de Suceava, pan Ivaşco Armeanul, pan Ivaşco Fultuc cu fratele său, şi fiii lui Oprişac, şi pan Mihul stolnic, şi Roman Tula şi alţi destui pani[2068].

1458, august 31: Din mila lui Dumnezeu, noi, Ştefan voievod, domn al Ţării Moldovei. Facem cunoscut cu această carte a noastră, tuturor celor care o vor vedea sau o vor auzi, <citindu-se>, că a binevoit domnia mea, cu bunăvoinţă, şi cu gând curat, şi cu inima luminată şi cu tot sfatul, şi am întărit şi am dat sfintei biserici de la sfânta mănăstire de la Moldoviţa, unde este hramul Preasfânta Bunavestire, ca să fie şi de la domnia mea, acestei sfinte biserici, aceşti ţigani, anume: Hărman, şi Bera, şi Badu şi Coman, şi cu toate sălaşele lor, şi cu copiii lor, şi cu toate rudele şi neamurile lor şi nepoţii lor, să fie acestei sfinte biserici uric, cu tot venitul. / Şi, de asemenea, am dat slobozie satului mănăstiresc, anume Borhineşti, ca să nu umble în acest sat nici globnicii de la Suceava şi nici ilişarii, nici podvoadă să nu dea, nici posadă, nici la morile noastre să nu lucreze, nici să nu care vin, nici să nu dea desetină din albine şi din porci, nici să nu gonească în hotarul acestui sat, pe urma răufăcătorilor, şi nici să nu-i prindă, şi la cetatea Sucevei să nu lucreze <nimeni> din acest sat. Iar la oaste să meargă aceşti oameni, când se va întâmpla însumi domniei mele să meargă la oaste, atunci şi aceşti oameni să meargă la oaste, iar altcândva, niciodată. Iar acest venit şi toate slujbele din acest sat, totul să asculte de sfânta

---

[2068] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica. A. Moldova*, II, Bucureşti 1976, p. 90

biserică de la Moldoviţa. / Şi, de asemenea, am dat de la domnia mea sfintei mănăstiri de la Moldoviţa să facă iazuri sfintei biserici, pe Crasna, mai sus de iazurile lor, să fie sfintei biserici uric în veci, cu tot venitul, neclintit niciodată, in veci. / Iar la aceasta este credinţa domniei mele şi credinţa tuturor boierilor domniei mele, mari şi mici. / Iar pentru mai mare putere, am poruncit credinciosului nostru pan, Dobrul logofăt, să atârne pecetea noastră la această carte a noastră. / A scris Petru al lui Ardău, la Târgul de Jos, în anul 6966 <1458> august 31. // <Pe verso, două însemnări din secolul al XVIII-lea:> Pe ţigani şi pe slobodziia Borghineşti, 6966 <1458> avgust 31; <şi:> Borhineşti, cu ţigan(i). <Altă însemnare, cu litere latine:) Ex Iaso, b 4 1/2, No. 3°. / Iar pentru mai mare putere a tuturor celor mai sus-scrise, am poruncit credinciosului nostru pan, Petru logofăt, să atârne pecetea noastră la această carte a noastră. / A scris Petru al lui Ardău, la Suceava, în anul 6964 <1456>, luna iunie, 13. // <Pe verso, însemnare târzie:> De la Petru v(oie)vod, hotarul a Sf(intei) mă(nă)stiri Moldaviţei, pe satul ce-i la gura Brădăţelului, leat 6964 <1456> iunie 13[2069].

1490, martie 6: „Ioan Despot din Bosance” vinde egumenului Moldoviţei, Anastasie, o prisacă.

1586, august 17: Dvornicul de Suceava Albu hotăreşte partea din satul Burhineşti, ţinutul Suceava, proprietatea mănăstirii Slatina [Tradus în româneşte depe o copie germană]. / Eu, Albu, dvornic de Suceava, mărturisesc cu această scrisoare la mâna călugărilor de la sfânta mănăstire Slatina, precum au venit cu mare jalobă

[2069] AŞSR, *Documenta Romaniae Historica, A. Moldova,* II, Bucureşti 1976, pp. 107, 108

înaintea domniei noastre, zicând că li se împresoară satul Burhineşti din partea vecinilor domniei şi viindu-ne de la du-lui Gheorghie hatman şi pârcălab de Suceava o carte, precum să strâng oamenii buni şi bătrâni din Suceava şi megiaşi de pin prejur, şi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume Ursul şi Gheorghie Tabaica, Pană, Nicolai Dobre, Gheorghi Grecu, Cârste Gelep, Costin de Zahareşti. Ionaşco uricar de Rotopăneşti, Mălai de Horecica, **Gheflovie de Nimerceni**, Şandru vataman de Stupca, Corce vataman de Lămăşeni, Groza ot tam, **Ionciul vataman de Bosance, Isaie of tam**, Petru vataman de Reuseni, Huţul vataman de Icşeni, Simasco vataman de Hipoteşti, Gavril vataman de Areni, Grizeş ot tam, **Corne vataman de Burhineşti**, Gavril ot tam şi alţi oameni buni megieşi de pin prejur, deci am hotărât **partea de Burhineşti despre partea domnească** şi despre hotarul satului Miletin şi despre **vlădica dolina** şi s-a pus piatră pe deal, mai jos de munte, şi de la această piatră drept prin vale, până la **pârâul Crasnii**, de acolo în jos peste alte părae la piciorul Levov, drept la **drumul mare de la Suceava**, de acolo peste drum în jos până la Sapoii tatarschi şi până aici este lor danie de la Alexandru Vodă şi judecând cu oameni buni şi cu sufletul meu şi le-am dat ca să stăpânească această bucată de pământ, după cum s-a zis mai sus şi ca să se ştie. În anul 7094 August 17. / Arhivele Statului Cernăuţi, pachetul Slatina, unde se găseşte copia germană. Se aminteşte că originalul n-a fost semnat de nimeni. Satul Borhineşti sau Burhineşti nu mai există astăzi, a dispărut. El nu este identic cu Bahrineştii, după cum a susţinut I. Bogdan (*Doc. Ştefan c. Mare,* II, pag. 548) şi, după el, Costăchescu: *Docum. mold.*, II, 584. / Documente anterioare privitoare la satul Borhineşti:

1458, August 31, Roman: Ştefan cel Mare scuteşte slobozia Borhineşti a mănăstirii Moldoviţa de podvod, posad, de munca la morile domneşti, de căratul vinului, de desetina de stupi şi porci, de urmărirea hoţilor, de munca la cetatea Sucevii, vor merge la război numai dacă domnul va merge, în urmă de globnici şi de pripaşari (I. Bogdan : Doc. Stef. c. Mare I. 14)[2070].

1590, iunie 8, Suceava: Cartea lui Bole, şoltuzul de Suceava, şi a câtorva orăşeni, prin care mărturisesc că Evloghie de la **Nemerniceni** a plătit, pentru fratele său Isaico, o datorie în viu şi bani. „Adică noi, Bole şoltuzul, şi Gheorghie Tăbiie, şi Ionaşco Drăguman şi Drăghinde ţârcovnic, facem mărturie şi dăm ştire cu această carte precum au venit înainte noastră Evloghie de la Nemerniceni şi cu fratele său, cu Isaico, şi au plătit Evloghie, pentru fratile său, pentru Isaico, de mai sus numit, 17 boi şi un cal şi 2 vaci cu viţii şi 10 taleri, bani gata. Pentru aceia dăm ştire şi cu sufletile noastră”. / Iar spre mai mare credinţa, am semnat şi am pus noi pecetea oraşului întărind această a noastră carte, ca să fie de credinţă. / S-au scris în Suceava. 7098 <1590> iunie 8”[2071].

1595: „Luând veste Ieremia Vodă de pogorâtul ungurilor, precum a putut, a strâns oastea ţării şi s-a gătit a stare de război împotriva lui Răzvan. Într-o duminică era, când s-au apropiat oştile ungureşti de Suceava. / Şi-a tocmit oştile Ieremia-vodă asupra târgului, la satul la Areni. Iar oastea leşească, pe care o avea cu sine, a

---

[2070] Bălan, Teodor, *Documente bucovinene*, I (1507-1653), Cernăuţi 1933, pp. 95, 96; DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, p. 198

[2071] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, p. 200

tocmit-o mai la câmp, înspre Şcheia, pe sub un mal, ce este alăturea cu drumul Băii. / Ieremia Vodă, fiind în biserică, la sfânta liturghie, i-au dat de ştire cum oştile lui Răzvan acum se văd şi se apropie de oştile ţării. Dar n-a vrut să iasă din biserică, până nu s-a săvârşit sfânta slujbă. / Şi se ajungea, acum, hărăţii lui Răzvan cu oştile ţării, când a ieşit Ieremia Vodă la oşti, din biserică. S-au întâmpinat oştile, din ambele părţile, şi, după câtăva luptă între oşti, au lovit leşii oastea ungurească, din aripa dinspre Şcheia. / Îndată îmbărbătându-se, şi fruntea oştilor, unde era Ieremia-vodă, a înfrânt pe unguri. Sub Răzvan Vodă a căzut calul, atunci, în război, şi, încălecând pe alt cal, îndată a silit să oprească oastea ungurească, şi a oprit-o, şi pusese războiul iar la loc. / Îndemnându-se, iarăşi, oştile lui Ieremia Vodă, acum, cu leşii în frunte, a început a fugi oastea lui Răzvan Vodă, la care fugă l-au prins oştile lui Ieremia Vodă şi pe Răzvan. şi l-au adus la Ieremia Vodă. Stă movila, şi acum, pe drumul Baiei, de la Suceava, care se pomeneşte drept Movila lui Răzvan, până astăzi. / Când l-au adus pe Răzvan, la Ieremia Vodă, după câtăva mustrare, i-au tăiat, îndată, capul şi l-au pus într-un par, în faţa cetăţii. Iar pe unguri i-au gonit oştile până la munţi, cu mare vărsare de sânge. Fost-a acest război în anul 7104 (1595), decembrie, 5 zile. Aşa s-a plătit şi lui Răzvan răul ce-l făcuse şi el lui Aron Vodă" (Costin, pp. 13-15). // O mărturie importantă despre **bătălia de lângă Suceava**, din decembrie 1595, o datorăm lui Stanislaw Chanski, comandant polon, care, în 8 februarie 1596, întocmea un raport („ştire"), „în numele oştirii": „În ziua de 12 decembrie, dimineaţa, a apărut oştirea voievodului Ardealului, cu Răzvan, la Suceava, care este, acum,

capitala domniei sale, domnului voievod, pus de către Măria Sa, Regele, domnul nostru; au venit cu el 4.000 de oaste aleasă. De-ai noştri, nu se aflau lângă voievod mai mulţi decât polcul meu, de 550 călăreţi, şi 150 din infanterie polonă…Totuşi, cu această mână de oameni, ne voind să ne afle în Suceava, am ieşit împotriva lui şi, cu aceşti oameni, l-am împiedicat, prin hărţuieli şi larmă, până ce-a sosit, din fericire, domnul staroste al Cameniţei, Jan Potocki, cu polcul său de 600 de călăreţi. / În noaptea aceea, când am venit, cu polcul meu, de la oastea lui Răzvan, pe care am lăsat-o numai la o milă şi jumătate depărtare de Suceava, am aflat aici, în Suceava, polcul domniei sale. A doua zi, dimineaţa, aşezându-ne pentru bătaie, am aşteptat sosirea lui Răzvan, cu care, când a lovit oastea sa asupra noastră, am dat lupta în numele Domnului. / Moldovenii, care aveau să lupte mai întâi, deoarece era în joc şi patria lor, înspăimântându-se de o oaste aşa de puternică, şi care scotea strigăte neîncetate, au fugit; au venit, însă, totuşi îndată, să prade, căci era ce. / Prima luptă a dat-o roata mea, împreună cu roata domniei sale, domnului Zebrzydowski. Domnul Tworzanski, din polcul meu, cu 200 de cazaci, a ajutat bine, având, astfel, puţin de lucru. Alţii, luptându-se, au avut mai mult de lucru, gonindu-i câteva mile, când au început a fugi. / Mai bogată ca oastea ungurească e lucru nemaipomenit să fi fost cândva, fapt care nu-i de mirare. Căci au luat multe comori de ale lui Aron şi s-au întors, înapoi, cu ele, ca la o reşedinţă sigură. Deci mare pradă au adus, din ţara Munteniei, din înfrângerea oştirii turceşti (la Călugăreni, Răzvan Vodă şi ungurii luptând alături de Mihai Viteazul – n.n.). / Răzvan Vodă, însuşi prins, nu îndată, în aceeaşi zi, ci în cea următoare, a fost

tras în ţeapă; hatmanul, fratele său, a fost tăiat, la care el privea din ţeapă, încă viu. Oastea lui întreagă a fost, astfel, înfrântă, încât nu se ştie dacă a scăpat vreunul dintre ei pe loc, iar pe cei ce n-au pierit, goniţi de ai noştri, atunci, i-au ucis ţăranii, în timp ce rătăceau pe câmpuri… / Atunci când Răzvan a venit cu oastea voievodului Ardealului şi cu oamenii săi, împotriva noastră, oştirea Majestăţii Sale, Regelui, a fost plecată, în urma voievodului, Caraiman Ceauşu, Barbă-Sură, încercat în treburile războinice, precum se spune, atunci când noi trebuia să dăm lupta, iar Răzvan s-a pornit cu oastea sa, bine aşezată şi mai mare decât a noastră, înaintând în tabăra minunată şi apropiindu-se, acum, de noi, cu strigăte „Isus” Isus! Isus!”, acest ceauş a sfătuit pe voievod să fugă la vreme, spunându-i că oastea noastră nu poate ţine piept oştirii lui Răzvan. Nu şi-a abătut mult ochii, pe care i-a întors, acum, spre pădure, ca să vadă că noi, cu ajutorul Atotputernicului Dumnezeu, n-am rămas de râs”[2072].

1609, ianuarie 28, Suceava: Zapisul lui Toader, fiul Agathonei, prin care vinde lui Vasile Şeptilici din Suceava partea sa din satul Nemerniceni, pe Şomuz, ţinutul Suceava, cu heleşteu şi moară. „Adică eu, Toader, ficioriul Agathonii, fratele lui Evloghie din Nemerniceni de pre Şumuz, mărturisesc însumi pre mine cu acestui zapis al mieu cum am vândut a patra parte de giumătate de sat de Nemernireni, ce iaste parte me, fac trei jerebii şi giumătate, aşijdire şi giumătate de heleşteu din gios şi din moara giumătate şi de heleşteu din sus, iară a patra parte. / Şi am vândut fratelui nostru, lui Vasilie Şeptelici, şi giupânesii sale Tofana şi ficiorilor săi drept 100 de taler

[2072] *Călători,* III, pp. 661-664

bătuţi, de argint, tot taleri de faţă. Şi mi-au plătit deplin, denainte a mulţi oameni buni şi boieri: Nicolai hotnog şi Dubău hotnog, şi Cârstiian pihnicear, şi Zota vameş, şi Londe nepot Mihilii, şi nainte doi şoltuz, Petru rumânesc şi Norco arminesc, şi Gavril Potlog, şi Ghelasii a Magdalinii, şi Andahur cupeţ, şi Hiorga cupeţ, ginerile Turcului, şi Toader, şi Afvar a dumisale hatmanului, şi Isaico, şi Costin, şi toţi vătămanii de ocolul Sucevii. Şi am vândut cu tot venitul, cum scrie mai sus, ca să-i hie de acmu înainte direaptă ocină fratelui nostru Vasilie Şeptelici şi fimei sale, Tofanii, şi cuconilor săi şi nepoţilor şi strănepoţilor. / Şi noi, dacă am văzut de bunăvoia lor vânzare şi tocmală şi deplin plata, noi am pus mai mare mărturie şi peceţile noastre către acest zapis. Şi altul ca să nu se amestice denaintea scrisorii mele, ca să se ştie. / S-au scris în Suceava, 7117 <1609> ghenar 28». / S-au posleduit, Constantin Leondari sulger. / Vel logofăt”[2073].

1621, 11 iunie: Viitorul voievod moldav, pe atunci pârcălab de Hotin, Miron Barnovschi, primeşte uric (întăritură), de la Alexandru Iliaş Vodă, pentru „Bosance şi Uideşti, cu mori pe Şomuz”. După doar doi ani, în 1653, sângerosul Ştefan Tomşa al II-lea, ctitorul mănăstirii Solca, dăruieşte, în mod abuziv, satul Bosanci Mitropoliei Sucevei, care îl stăpâneşte doar până în 24 martie 1624, când Radu Mihnea Vodă îl repune în drepturi pe Miron Barnovschi, ajuns şi hatman, nu numai pârcălab de Hotin, „pentru slujbele aduse în războiul condus de acesta în chip strălucit împotriva cazacilor”. Personajul romanului „Neamul Şoimăreştilor”, de Mihail Sadoveanu, Miron Barnovschi, om cucernic şi de o

[2073] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, p. 230

bunătate rar întâlnită, ajuns voievod, datorită meritelor lui, „prin voia ţării”, cedează asaltului persuasiv al mitropolitului Sucevei şi, în 11 februarie 1626, când dăruieşte Mitropoliei şi o casă în Suceava, pentru a fi folosită drept crâşmă, din vânzarea rachiului urmând să se asigure „lumina” la sfântul mormânt al martirului creştin de la Cetatea Albă, Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava, cedează călugărilor şi satele sale Bosancea şi Unguraşi, pe care le scuteşte, în 5 martie 1629, de toate dările, poruncind dregătorilor şi slujitorilor domniei „să nu supere cu nici un fel de silnicii” nici celelalte sate ale Mitropoliei Sucevei.

1625, martie 8, Suceava: Uricul lui Radu Mihnea Voievod, prin care întăreşte lui Iane, fost pârcălab, şi jupânesei sale Nastasia un loc de prisacă, cu heleşteu şi livezi, în hotarul târgului Suceava: „Noi Radul voievod, cu mila lui Dumnezeu domnul Ţării Moldavei. Iată nu venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boierilor noştri moldovineşti, şi mari, şi mici, sluga noastră Iane, fost pârcălab, şi au adus înaintea noastră mulţi oameni buni şi bătrâni din ţinutul Sucevii şi megieşi de pin pregiur. / Şi au mărturisit înaintea noastră precum uricul şi ispisoace ce-au de cumpărătură, pre un loc de prisacă, cu un heleşteu şi livezi şi înpregiurul acelui loc, una zvârlitură de arc, ce iaste în hotarul târgului Sucevii, între hotarul Arinilor şi împotrivă **Mitohului Armenescu**, în **Ţarina Mare**. / Care acest loc de prisacă şi heleşleu şi cu livezi iaste lui driaptă cumpărătură de la Crăstina, preotiasa popii, lui Fodor, nepoata popii, lui Parţic, drept 140 taleri de argint. Iar popii, lui Parţic, i-au fost schimb cu Patru voievod, drept alt loc de prisacă şi de heleşteu, pre pârâul Răchita Niagră, pre hotarul Ipoteştior, însă împreună cu

hotarul Cegărenilor şi Teşăuţilor, care i-au fost lui de la Alexandru voievod. / Iar după aceea s-au fost făcut şi o moarte de om pre acel loc de prisacă, ce este în dreptul **Mitohului Armenescu**, şi toţi oamenii s-au lepădat de acel loc; iar popa Parţic au plătit 50 boi. / Care acele drese s-au pierdut din mănăstiraa Slatina, în zilele lui Mihai voievod, când atuncea au prădat catanile şi mănăstirea Slalina şi multă avere au luat dintr-ace mănăstire. / Deci, dacă am văzut noi, de la atâţia oameni buni şi bătrâni, mărturisire lor, precum că este lui driaptă cumpărătură acel loc de prisacă şi heleşteu şi livezi, ce mai sus scrie, pre ai săi drepţi bani, şi dresele i s-au pierdui din mănăstire Slatina, iar Domnia me, văzând, am crezut, şi iată dar şi de la noi i-am dat şi i-am întărit mai sus-numitului slugii noastre Iane, fost pârcălab, şi giupânesii lui, Nastasii, fata lui Sima herar, pre acel loc de prisacă, cu heleşteu şi livezi cu tot venitul, ce iaste în hotarul târgului Sucevii, între hotarul Arenii, în ţarină, şi în dreptul Mitohului Arminesc, ca să-i fie driaptă ocină şi cumpărătură, şi întăritură şi uric, neruşuit nici odinioară. / Şi alţii să nu se amestice. / S-au scris în Suceava, 7133 <1625> martie 8, / Domnul au zis. / Dumitraşcu vel logofăt au învăţat / Borălianul a scris"[2074].

1633, martie 12: Uricul lui Alexandru Iliaş voievod, prin care întăreşte lui Pătraşco şi fratelui său Frangole vătaf de aprozi, stăpânirea asupra satului Areni, cu heleşteul Luciul şi cu alte locuri do heleşteie din ocolul ţinutului Sucevei. „Noi Alexandru Iliaş voievod, cu mila lui Dumnezeu, domn Ţării Moldavii, iată, aceste adevărate slugile noastre, Pătraşco, cu fratile său,

[2074] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, pp. 244, 245

Frangoale, ce-au fost vătav za aprozi, au slujit altor luminaţi domni, înainte noastre, ce-au fost cu dreptate şi cu credinţă, iar astăzi au slujit şi noao cu dreptate şi credinţă. Drept aceia, văzând noi a lor driaptă credincioasă slujbă cătră noi, i-am miluit cu osebită mila noastră şi li-am dat şi li-am întărit şi li-am miluit şi de la noi, întru al nostru pământ Moldaviei, a lor driaptă ocină şi danie şi miluire din ispisocu de danie şi miluire, cu mare blăstăm, ce-au avut de la Moisei Movila voievod, un sat, anume Arenii, un heleşteu, anume **Luciul**, şi cu alte locuri de heleştei şi cu tot venitul, ce-i în târgul Sucevii. / Pentru aceia, ca să le fie şi de la Domniia mea slugilor noastră, Pătraşco şi fratelui său, Frangole biv vatav za aprozi, acel de mai sus numit sat, anume Arenii, şi cu un eleşteu, anume **Luciul**, şi cu alte locuri de heleştei şi cu tot venitul, driaptă ocină şi moşie şi danie şi miluire şi uric şi întăritură şi cu tot venitul, neruşuit nici odinioară, în vecii vecilor. Şi altul să nu să amestice. / Domnul au poruncit, / 7141 <1633> martie 11 / Noi Alexandru Iliiaş voievod. / Cârstea Damiian a scris. / S-au posleduit, Constandin Leondari sulger, Vel logo-făt”[2075].

1664, februarie 1: Eustratie Dabija, domnul Moldovei, porunceşte lui Cîrstea, portar de cetatea Sucevei, lui Miron Stîrcea, vornic de Suceava, lui Eremia Cîrcu, fost portar, lui Vasile Mălaiu şi lui Ilie Murguleţ să judece pricina dintre Andriiaş „ci-au fost şetrar mare pe sat Areni”, şi Apostol, feciorul Iorgăi, care, împreună cu Arenii, i-a împresurat un loc „la **o odae, la Frumoasa, în ţarina târgului**”, pe care l-au ţinut moşii şi părinţii lui, şi cu oameni buni „să socotească la acea odae” şi să

[2075] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, p. 260

stâlpească locul ce se va alege lui Andriiaş şetrariul, după cum stăpânit moşii şi părinţii lui. Racoviţă mare logofăt a învăţat”[2076].

1671, februarie 3: Carte domnească a lui Gheorghe Duca voievod, prin care scuteşte cinci oameni ai Episcopiei Armene din Suceava de dajdie, de bir, de taleri, de lei, de orţi şi de toate cheltuielile faţă de târg şi de bresle. / „Adică Domnie me m-am milostivit şi am lăsat episcopului armenescu di la Suceavă, di la episcopie şi de mitocu, cinci omini să hii di scotială şi să fii în paci di dajde, şi de birol lor, şi de taleri, şi de lei, şi de orţi şi de alti tabli şi de cheltuială di totu să fii în paci, să nu aibă strânsura la nimica nici cu târgul, nici cu briaslile. / Aşişdire di acum înainte să aibă a-şi chima şi a-şi strângi ominii armeni din Ţara turcească sau din Ţara Leşască. Câţi armeni vor veni acolo dintr-altă ţară şi aceea să fii în paci di toati câti mai sus scriem. Şi dacă vor veni acolo la ipiscopie, să vie aici la Domnie me, să le facim cărţi di odihnă, să n-aibă nici un val di la nimeni. Pentru aceea şi voi, toţi slujitori, să nu le faceţi val şi asupreli, ca cine va învălui de mari certări va hi. / Aşişdire şi **pâini câtă vor ara ominii şi vor sămăna pre hotarul** episcopii să nu e pâini de la zeci pre sama Donmii meli, nici alt nime să nu-i învăluiască, ci să aibă a lua din zeci, din pâine şi din tot venitul episcopul arminescu. Iară mai mult să nu cutezi a învălui presti carti Domnii meli. / Leat 7179 <1671> fevruarie 3. / Ian Duca voievod”[2077].

1671, martie 9: Zapisul lui Gheorghe vătămanul şi cu toţi sătenii din Tătăraşi, ţinutul Sucevei, prin care vând

[2076] DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean,* 1393-1849, Suceava, 1987, p. 179

[2077] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, p. 316

lui Ilie Drăguţăscul mare armaş şi cumnatului său, Ioniţă Şeptelici medelnicerul, o bucată de loc din hotarul Tătăraşilor, cu 60 lei bătuţi. / Adică eu, Gheorghie vătămanul, şi cu toţi sătenii din sat, din Tătăraşi, din ţinutul Sucevii, anume: Drăgşan păscariul, şi Ionaşco tij păscariul, şi Costantin cel Bătrân, şi Nacul rotariul, şi Ştefan fratile lui Costantin celui Bătrân, şi Ursul feciorul Flueraşului, şi Vasilie Ficiorul Lupului, şi Apostol ficiorul preotesii, şi Gavril ficiorul lui Gheorghiţă celui Bătrân, şi Mihail, şi Neculai ficiorul Dancii, şi Ursul Apreotesii, şi Neculai Apopii şi Dumitraşcu ficiorul lui Drăgşan, scriem şi mărturisim cu acestu adivărat zapis al nostru cum noi, de nime siliţi, nici asupriţi, ce de a noastră bunăvoie, am vândut o bucată de loc din hotarul nostru, a Tătăraşilor, care bucată de loc intră în hotarul Nemircenilor, din valea Zăpodii Băeşilor (Zăpodie – vale lungă şi plată, adăpostită de înălţimi, platou) şi dintr-a Mihăeştilor despre Şomuz, de unde să inpreunează podiile, din vale până în Drumul Băeşilor, ce vine Drumul cel Mare de la Bae, de la podii ce să suie drumul în deal, pe diasupra Strâmbului, heleşteului, culme pe Drumul cel Mare, până la Podul cel de Piatră, la Puţul cu Cumpăna, unde să chiamă la Podişoari; şi acole iar să înpreună iarăşi cu hotarul Nemircenilor. / Ace bucată am vândut-o noi dumisale lui Ilie Drăguţăscul marile armaş, şi giupânesii dumisale, Saftii, şi cumnatului dumisale, lui Ioniţă Şeptelici medelniceriul, drept 60 de lei bătuţi, ca să fie dumilorsale driaptă ocină şi moşie, în veci, şi cuconilor dumisale, şi nepoţilor şi strănepoţilor, în veci neclătită. Şi ni-au dat dumnialor toţi banii deplin în mânule noastre. / Deci noi, văzând plată deplin, am făcut acest zapis la mâna dumilorsale ca să-şi ţie dumnialor

acel loc, ce mai sus scrie, în veci, şi să aibă dumnialor a-şi face şi dresă domneşti. / Şi la această tocmală a noastră tâmplatu-s-au mulţi boeri, anume: dumnialui comisul Ştefan Brăescul, şi dumnialui Vârlan Rusul logofătul, şi dumnialui Ionaşcu armaşul, ficiorul Naculni, şi dumnialui Ilie Zbera vornicul, şi Pătrăşcan Tăutul, şi dumnialui Vasile Aramă, şi Dumitraşo Hagi de Suceavă şi alţi mulţi boeri şi oameni buni carii vor iscăli mai gios. / Şi pentru mai mare credinţă, ni-am pus toţi peceţile la acest adivărat zapis al nostru; şi aceşti boeri toţi au iscălit, ca să să ştie. / 7179 <1671> martie 9. / Gheorghie vătăman. / Drăgşan păscar. / Ionaşco păscar. / Costantin Nacul. / Ştefan Ursul. / Vasilie Apostol. / Gavril. / Mihăilă. / Niculai Apopii. / Dumitraşo. / Ştefan Brăescul comis. / Vârlan biv logofăt ical. / Ilie Zbera vornic. / Pătrăşcan Tăutul”[2078].

1677, aprilie 21: Antonie Ruset VV dăruieşte episcopului armenesc din Suceava, pentru episcopie şi pentru Mitoc (locul pentru făcutul fânului, din jurul mănăstirii Hagigadar – n. n.), 5 familii de scutelnici; aceştia să fie scutiţi de orice dare, precum zloţi, taleri, lei şi de toate celelalte angării şi să nu fie supăraţi de nimeni, nici de târgoveţi, nici de alţii. Şi de acuma înainte să fie tari a chema mai mulţi armeni din Ţara Turcească sau din Ţara Leşască. Armenii care vor veni în ţara noastră să fie scutiţi, după cum scrie mai sus, iar dacă vor veni la episcopie, să vină la domnia noastră, ca să le dăm o carte de scuteală, pentru a nu fi supăraţi de nimeni. Iar voi, dregătorilor, să nu-i supăraţi, iar cine le va face asupreală va fi de mare pedeapsă. Iar de pe roadele ce vor creşte pe pământul episcopesc, ca şi la Mitoc, să nu se ia de a zecea

---

[2078] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, p. 317

şi nime să nu-i supere, ci episcopul armenesc să ia de a zecea din roade şi din toate veniturile. (Tradus după o copie germană, Tot aici")[2079].

1701, iulie 25: Ilie din Bosance cumpără nişte boi furaţi de la Nicolai Perjul, din Rădăşeni. Alţi doi bosânceni, „Vasilie Arămescul, diacon de Bosance, şi Gheorghiţă, vătăman tot de acolo", sunt menţionaţi, în 16 februarie 1724, ca martori la hotărnicirea Tişăuţilor.

1707, mai 8: Carte domnească a lui Antioh Cantemir voievod, prin care întăreşte lui Panaite, fost mare postelnic, satul Areni, din hotarul târgului Suceava, cu heleşteul din mijlocul salului. „Noi Antioh Cantemir voievod, cu mila lui Dumnezeu, domn Ţării Moldaviei. Dat-am cartea Domniei mele credincios şi cinstit boerinului nostru, dumnealui Panaite biv vel postelnic, ca să fie volnic cu cartea Domniei mele a ţine şi a propri satul Areni, cu tot hotarul şi cu tot venitul, care este driaptă ocină şi moşie a dumisale. / Aşijdere, să aibă a ţine şi a propri şi un hăleşteu care este în mijlocul satului Arenilor. Pentru care hăleşteu au avut dumnealui întrebare cu Ursul Bulai, zicând Bulai cum că acel hăleşteu l-au cumpărat moşii lui de la un târgoveţ de Suceavă, arătându-ne un ispisoc di-ntăritură de la Ştefan sin Vasilie voievod. / Iar boiarinul nostru, carele mai sus scriem, au dat samă cum acel hăleşteu au fost pe loc domnesc a târgului nostru a Sucevii. Şi s-a apucat că va dovedi cu drese făcute mai denainte decât ispisocul Ursului Bulai. / Deci şi Domniia me li-am fost dat păsuială, ca să-şi aducă dumnealui Panaiote postelnicul dresăle de dovadă. Deci când au fost acmu, ni-au trimes

---

[2079] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 153

dumnealui un ispisoc de la Alexandru Ilieş voievod, scriind cum acel sat, ce mai sus scriem, anume Arenii, l-au dat danie, cu toate heleşteile şi cu tot locul ales şi stâlpit Moisii Movilă voievod lui Frangole ce-au fost vătav de aprozi şi fratelui său, lui Irimie Vînculeţ biv aga. / Pentru aceea să aibă a popri şi a ţine şi acel hăleşteu despre Ursul Bulai, iar cui va păre cu strâmbul, după ce vom vini în scaun cu sănătate, să vie să-şi întrebe. Iar boiarinul nostru postelnicul Panaiote să aibă a ţine şi a stăpâni, precum îi scrie dresul de la Alecsandru Ilieşi vodă. Şi nime să nu ste înpotriva cărţii Domnii mele. / 7215 <1707> mai 8. / Singur domnul au învăţat. / Axintie uricari"[2080].

1708: „Scrisoarea lui Ghedeon, Mitropolitul Moldovei, către Dumitraşco Racoviţă Hatmanul, în pricina unui om ucis di Bosancea şi altele"[2081]. Documente „cumpărate de la anticarul I. Şaraga, la 3 iulie 1907"[2082].

1715, martie 1: Necolai Alexandru Mavrocordat Voievod scrie la toţi slujitorii ţinutului şi ai târgului Sucevii pentru mitropolia Moldovii, ajunsă la „mare scăpăciune şi răsăpă din zavistiea nepriitoriului", întocmind satul **Bosancii**, de la Suceavă, cu „rupta" să dea pe an 5 sferturi, sfertul de 45 ughi, deci într-un an 230 ughi, zlotaşii să nu intre în sat, ci ei vor da banii la vremea sfertului la mâna mitropolitului, iar acesta îi va trimite la visterie. Gorştinarii nu vor lua diseatina de stupi şi gorştina de oi şi de mascuri, ci aceste biruri s-au dăruit

---

[2080] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, pp. 367, 368

[2081] Biblioteca Academiei Române, *Creşterea colecţiunilor în anul 1905*, Bucureşti 1907, p. 76

[2082] Ibidem, p. 55

mitropolitului „ca să fie de ajutor la sfânta mitropolie”. Preotul din Bosanci îşi va da gorştina şi desetina în mâna mitropolitului, iar disetnicii şi gorştinarii de tară să nu-l supere. La oamenii de Bosanci să nu între nici un fel de globnici, nici şugubinari, nici pârcălabi de acel ţinut, nici vornici de Suceava „nici a-i giudica, nici a-i certa”, îi va judeca şi certa numai mitropolitul. Numai „dacă vor face între dânşii moarte de om sau furtuşag, atunce să va socoti cu divanul domnescu” (Copie, Academia Română, Manuscrisul 237 fol. 487-8, pag. 445-146)[2083].

1723, iunie 20: „Adică noi, oamenii de Bosancea şi Lămăşeni, făcut-am mărturia noastră la mâna Sfinţiei Sale Părintelui Ioanichie, Egumen de Slatina, precum ştim c-am apucat din moşi, din strămoşii noştri, pentru livezi de pomi cine ar fi făcut la sat, au fost volnici a-şi stăpâni livezile cu pomi cât trăiesc, şi după ce se trec bătrânii, rămân la feciori, la nepoţi, la strănepoţi de le stăpânesc, până în cât neam s-ar trage dintre acei ce ar fi făcut livezi, însă cari şăd în sat, de poartă bir şi lucrează boeresc. Iar cari lipsesc din sat şi se duc pe aiurile, pometii acelor duşi îi iau stăpânii, pentru că locul este stăpânesc. Aşijderea fetele ce se mărită şi le iau bărbaţii de le duc printr-alte sate, nu-s volnici ginerii aceia a lua părţi de moşii de la socri, ce părţile acelor fete măritate pe la alte sate rămân la fraţi sau la cine va fi mai aproape celor cu livezile şi ar fi şezători în sat. Aşa ştim şi aşa mărturisim cu sufletele noastre, şi această mărturie s-au

---

[2083] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 153

făcut dinaintea a mulţi boeri şi mazili cari mai jos s-au iscălit. Din Suceava”[2084].

1729, decembrie 24: Gheorghe, mitropolitul Moldovei, dăruieşte mitropoliei satul Nimercinii cu biserică de piatră şi cu temelie şi pivniţă de piatră, din care 1/2 sat fusese cumpărată de el de la Silioneasa, iar 1/2 de la Ciudin, amândouă părţile cu suma de 500 lei. Dăruieşte totodată şi heleşteul Strâmbul pe valea Capeştei armeneşti, pe care l-a cumpărat de la Ştefan Eni logofăt şi de la Şeptelici pentru suma de 170 lei (Erbiceanu Constantin: „Istoria mitropoliei Moldaviei si Sucevei”, Bucureşti 1888, tip. cărţilor bisericeşti, pag. 12, nrL XIV)[2085].

1737, aprilie 21: Zapisul lui Dima Iolăş, prin care dăruieşte mănăstirii Sfântul Ilie un loc din hotarul târgului Suceava, în Ţarina Mare, învecinat cu locul mănăstirii. „Adică eu, Dima sin Gheorghiţă Ioliţ, şi cu femeia me, Sanda, şi cu nepoţii miei, care mai gios s-or iscăli, făcut-am credincios zapisul meu la mâna egumenului Ghelasii şi a tot soborul ot svinta mănăstire care este hramul lui Sveti Ilie, pe cum având eu un loc în Ţarina Mari, de la părinţii miei, care se hotărăşte cu locul mănăstirii şi den sus şi den gios, eu, de nimine silit şi neasuprit şi neavând feciori, am dat acel loc danie svintii mănăstiri, să fie pomenire a tot rodului nostru, în veci. Iar egumenul şi cu soborul svintei mănăstiri, văzându-mă că sunt om slab, ei, de bunăvoe lor, mi i-au dat doi giunci şi

---

[2084] Acad. Rom., *Cond. mănstirii din Bucovina*, p. 261, No. 1, apud Rosetti, Radu, *Pământul, sătenii şi stăpânii*, Tomul I, Bucureşti 1907, p. 213

[2085] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, V, 1745-1760, Cernăuţi 1939, p. 155, nota 1

o vacă. / Şi li-am arătat şi locul, care locul slujeşte den Drumul Horodnicenilor în gios, înpotriva dumbrăvii popii, şi parte den sus are semn den movilă în movilă, iar parte den gios slujeşte până în coda Luciului care este heleşteul svintii mănăstiri, iar de-a lungul slujeşte până în zare dialului: de-a lungul sunt semne, tot moviliţe, de amândoo părţile. / Însă dentr-acest loc, cari mai sus serie, fiind eu la o slăbăciune, am dat loc, cari face tot doo stoguri de fân, care are şi zapis Pădure de la mine şi răspunde în zapis cât slujeşte acel loc den bordei pân-Înpuţita. Şi această bucăţe de loc Ştefan sin Ioniţă Iolăş despre miazănopte, den ezăr, pân la Soci, gropşora cu soci, care şi aceia au dat Ştefan cuvios svintii mănăstiri să fie pominire pentru sufletul părinţilor dumisali şi a dumisali şi pentru aceasta au iscălit şi al doile din noi am dat să fie driaptă moşie svintii mănăstiri, în veci. / Iar cine s-ar scula cu pricină, iar care s-ar scula ca să strice den niamul nostru pentru această moşie să fie supt blăstămul Domnului Isus Hristos şi a Maicii Precistii şi a tuturor svinţilor şi a hramului lui Svetii Ilie şi a tot săborul, să fie neertat, în veci. / Şi acest zapis s-au făcut înainte svinţie sali părintelui Isaie, dichiu de Suciava, şi înainte dumilorsali vornicilor de Suciava şi altor omini buni, cari mai gios s-au iscălit. Şi s-au iscălit şi părintele dichiu şi dumnalor vornici şi pentru mai mari credinţa m-am şi iscălit. / Let 7245 <1737> aprilie 21. / Şi eu, Dima, m-am iscălit. / Eu, Ştefan sin Ioniţă Ioliş. / Eu, Nica, nepot de soră Dimii. / Eu, Mihălachii, nepot de soră Dimii. / Gavril sin Gligor olar. / Ursul zet Dimii. / Mihai zet Dimii. / Eu, Vasili Pădure sin lui Gavril Pădure, m-am tânplat. / Eu, Costantin olar sin lui Gligor olar, m-am tânplat. / Eu, Ion ciobotar sin lui Tudose ciobotar, m-am tânplat. / Eu, Ion

Acârstinii, m-am tânplat. / Nicolai zet Ioliş m-am tânplat. / Eu, Andrii Zgărîibrîndză, m-am tânplat. / Eu, Ursul Gorca, m-am tânplat.

Dinaintea noastră s-au făcut acest zapis: Isac dvornic Suceavschii. / Ilie Şeptelici vornic m-am tânplat. / Toader Bădiliţă vornic Suceavschi m-am tânplat. / Iordache Cărăge m-am tânplat. Az Ioasaf egumenos ot Dragomirnus. / Această danie s-au făcut înainte noastră şi pentru adeverinţă am iscălii şi noi, / Antinii Mitropolit Suceavschi Ctitor. / Şi pentru o burată loc a lui Ştefan Iolăş au fost dată rău şi am ras-o"[2086].

1748, ianuarie 24, Suceava: Ileana Şeptilicioaia, fata lui Ene Barbălată, cu feciorii Costân şi Ştefan, vând lui Vasile Pădure ocina lor, moştenită de la părintele ei, un loc în câmp numit Frumoasa cea Mare, având pe acel loc un heleşteu, cu loc de prisacă alături, cu 95 lei bani gata. Martori : Naftanail ieromonah, Dan vameş, Naftanail egumen Solcăi, Petre Chelealbă, Neculai cură-toriul, Neculai Chiţăscul, Ursachi Foti, Bogdan Atomii a Ciuntului, Ştefan Iolăş şi alţii. A scris Iorest ieromonah, ecleziarh la mitropolie"[2087].

1748, noiembrie 16: Costin Şeptelici, cu rudele sale, vinde lui Vasile Pădure un heleşteu şi-i dăruieşte o bucată de loc, amândouă situate lângă Frumoasa cea Mare, ţinutul Sucevei. / Adecă eu, Costin Şeptelici, împreună cu fratile meu Ştefan Şeptelici, feciorii lui Iliea Şeptelici, şi cu maica noastră Ileana, fata lui Enachi Barbălată, făcut-am acest adivărat zapis, de nime siliţi,

---

[2086] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, pp. 369, 370

[2087] DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean*, 1393-1849, Suceava, 1987, p. 272

nici asupriţi, ci de a noastră bună voea la mâna dumisale hinului nostru Vasile Pădure, precum i-am vândut al nostru drept un heleşteu ci este în Frumoasa ce Mare, pe de amăndoao părţile cât slujeşti vatra hăleşteului, de o parte să hotărăşte cu Litenii şi de altă parte să hotărăşte cu moşia lui Canţiriu târgovăţ din Suceavă şi din coada hăleşteului din drumul cel mare în sus să hotărăşti cu moşiea lui Sfeti Neculai care o stăpâneşti acum o fată Iliea. / Deci noi i-am vândut a noastră dreaptă ocină şi moşiea, după cum scrie mai sus, dumisale hinului Vasile Pădure drept optzeci lei noi, ca să-i fiea în veci neclătită dumisali şi fii(lor) dumisale şi nepoţilor; dar cine s-ar scula dintre neamurile noastre să n-aibă treabă cu dumnealui Vasile Pădure, ci cu noi să-ş întrebi de va avea ceva, căci acest heleşteu nu este despre parte Şiptiliceştilor, ci iaste despre parte moşului nostru Enachi Barbălată. / Şi la această vănzare a noastră s-au întâmplat mulţi oameni buni şi bătrâni târgoveţi din Suceavă. Şi pentru mai bună credinţa mai gios s-au iscălit, care au ştiut carte, iară care n-au ştiut, şe-au pus degitile. / Leat 7257 noem. 16. / Ileana Şeptilicioaea; Costantin Şeptilici; Catrina Şeptilicioaea; Ştefan Şeptilici. Ermonah Aftanasi proegumen Sintiliea m-am întâmplat. /Ne-am iscălit care mai gios ne vom pune şi degitile şi iscăliturile jidoveşti (şi) armineşti. / Eu, popa Vasile martor; eu, popa Toader protopop ot Suceava m-am tămplat; eu, Isac m-am întâmplat; eu, Manolachi sin Andrei celui mari din Suceavă. / Deosăbit i-am mai dăruit altă bucată de loc tot dintr-acesta hotar a Frumoasăi cei Mari de pe ceea parte care şi aceasta să hotărăşte cu Litenii, precum merg movilele în rând pe zare d(e)alului, precum să hotărăşti moşiea, care sănt mai gios, care să hotărăşte cu Zâpodia

Vlădicăi pănă unde să împreună păraile la iaz în coada Luciului; şi iată şi noi de bună voea noastră ne-am socotit dinpreună cu fraţi meu Ştefan şi cumnata noastră Catrina, care au ţinut-o Ion Şeptilici şi i-am dăruit finilor noştri celor mai mici, de care şi ei ne-au comandat părinţii noştri, fiind noi la scăpăciune. / Deci şi noi vazind că ne-ar face atâta bine, i-am dat această moşiea ce arată mai sus, iară care dintrc neamul nostru s-ar scula, cu dumnelui să n-aibă treabă, cu noi să-ş întrebi, fiindcă aceasta bucală de loc nu este a Şepleliceştilor, ce esle a lui Eni Barbălată, a părintelui maicii noastre. / Iar care s-ar scula din neamul nostru să fiea supt blăstăm şi afurisit şi pentru credinţă ne-am şi iscălit de iznoavă, că această parte iaste dată ca să să cr(e)ază. Let 7257 mai 12(1749). / Costăn Şeptelici; Ştefan Şeptelici; Catrina Şeptelicioaea; Ştefan Cocioacăş (?); Ion cibotar staroste; popa Toader m-am întâmplat; Neculai Chiţăscul; Ştefan Iolăş; Gheorghi Chiţăscul; Ion Brânză tărgovăţ bătrân. / Copie. Documentul din 16 noiembrie 1749 a mai fost iscălit de Şloima, fiul lui lsac, Heiş mori la Ierusalim, Lupul şoltuz, ginerele Măriei. A scris Grigori Moisa; iscălitură armenească”[2088].

1749, mai 12, Suceava: Constantin Şeptilici, Ştefan Şeptilici, Catrina Şeptilicioaia, fiind lipsiţi de mijloace şi ajutaţi la înmormântarea părinţilor lor de finii lor, fiii lui Vasile Pădure, dăruiesc acestora o bucată de loc din moşia Frumoasa cea Mare, ce se învecinează cu Litenii, pe unde merg movilele în rând pe zarea dealului, cu Zăpodiea Vlădicăi, până unde se împreună pâraiele la iaz, în coada Luciului. Acest loc a fost al lui Ene

[2088] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, V, 1745-1760, Cernăuţi 1939, document 15

Barbălată. Martori: Ion Cibotar staroste, popa Toader, Neculai Chiţăscul, Gheorghe Chiţăscul, Ştefan Iolăş, Ion Brânză târgoveţ bătrân”[2089].

1749, iulie 18: „Mai mulţi mazili şi boerănaşi, raportând Domnului despre pricina sătenilor din Rădăşeni cu mănăstirea Slatina, zic: ţăranii… apucase de la strămoşii lor de ştia fieşte carele unde a merge să are şi să cosască şi nu putea altul să-l scoată din pământul cel de arat şi din locul cel de cosit, nici stăpânii lor nu-i scotea, nu-i trebuia unui om acel pământ să-1 are, sau locul cel de coasă, şi-l unui om străin de-l lucra şi el îl dijmuia, nu se mesteca stăpânii la acea dijmă de pe pământul acelui om”[2090].

1752, mai 17, Iaşi: Scrisoarea de cercetare a marelui vornic Radu Racoviţa şi a hatmanului Constantin Razul, întărită de Constantin Racoviţă voievod, în pricina dintre Mitropolia Moldovei şi negustorii suceveni Şeptilici, Vasile Pădure, Bulai, Zotta, mănăstirea Sfântul Ilie, pentru unele bucăţi de loc, pe care aceştia le deţin din moşia satului Areni. / „Noi Constantin Mihai Cehan Racoviţă voievod şi domn, din mila lui Dumnezeu, al Ţării Moldovei, am întărit cu semnătura şi pecetea noastră toate acestea, precum şi cele cuprinse în această scrisoare, după constatarea marilor noştri boieri şi după judecata noastră domnească. / Noi Constantin voievod m.p. Cu aceasta facem noi toţi ştire, celor care au nevoie s-o ştie, în ce fel, ca urmare a poruncii domneşti a prea înălţimii şi prea puternicei sale, a voievodului Constantin

---

[2089] DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean*, 1393-1849, Suceava, 1987, p. 276

[2090] Acad. Rom., *Condica mănăst. Bucov*, p. 263, No. 5, apud Rosetti, Radu, *Pământul, sătenii şi stăpânii*, Tomul I, Bucureşti 1907, p. 213

Mihai Cehan Racoviţă, noi am discutat în pricina certurilor cu biserica Mitropoliei, apoi cu câţiva negustori din Suceava, de asemenea am ascultat plângerea lui Şeptelici, apoi pe cea a călugărului Parftenie, stareţul mănăstirii Sfântul Ilie, pentru o bucată de loc aparţinând bisericii Mitropoliei, care teren se află pe locul satului Areni. Despre aceasta ne-a spus cinstitul părinte şi mitropolii al Moldovei, Iacob, cum că înainte ca Arenii să fi aparţinut bisericii Mitropoliei, era dimpreună cu pământurile Sucevei. Ne-a arătat porunci vechi şi noi în care este scris că satul la început a fost o danie de la decedatul voievod Moise Movilă, care l-a dăruit lui Frangolie vătaf de aprozi şi fratelui acestuia, Ieremie Vănculuţ fost agă (sau colonel). După moartea acestora a ajuns acest sat în posesia femeii lui Frangolie, Axenia, care era sora lui Ursachi vistiernic. După moartea acesteia a ajuns acest sat la Ursachi vistiernicul, iar Dumitru postelnic, fiul lui Ursachi, a vândut mai apoi satul lui Abăza Ilie vornic. Pomenitul Ilie Abăza l-a dat, mai departe, prin cumpărare, lui Panaietachi postelnic, fiul acestuia, anume a lui Panaietachi postelnic, a amanetat acest sat turcului Mersin pentru o datorie. Turcul l-a vândut în virtutea drepturilor sale decedatului chir mitropolit Ghedeon; în felul acesta şi satul acesta a ajuns în posesia sfintei biserici, care îl stăpâneşte şi în prezent. / După aceea, sfântul părinte şi mitropolit a chibzuit şi a văzut că hotarele acestui sat sunt încălcate de către negustori, care au pătruns până în mijlocul satului. În acelaşi timp au ridicat pretenţii asupra câtorva locuri, pretinzând că acestea le sunt rămase de la părinţii şi bunicii lor. Despre aceasta au prezentat chiar scrisori de cumpărare, cum că ei au cumpărat unul sau altui din

locuri, de la alţi oameni. Între aceştia s-au evidenţiat Şeptilicii, mănăstirea Sfântul Ilie, Vasile Pădure, familiile lui Bulai şi Ştefan Zotta. Şi înălţimea sa, Domnul, a trimis până acolo un hotarnic, şi anume pe domnul Vasile Buhăiescul fost medelnicer, ca acesta să cerceteze pricina şi să hotărnicească hotarele pomenitului sat, după scrisorile aflătoare la biserica sfintei Mitropolii. / După ce s-au văzut atare scrisori şi mărturii ale boierilor, în privinţa hotarelor, după aceea unii au fost chemaţi să vină într-acolo, la el, ca Teodor Bădeliţă fost vornic de Suceava, Constantin şi Ştefan Şeptilici, părintele ieromonah Parftenie, egumen de Sfântul Ilie, şi alţi negustori din românii şi armenii bătrâni, cărora îndată le-a citit în întregime fiecare înscris în parte prezentat. După aceea, a găsit chiar şi natura acestui lucru, că într-o scrisoare de danie pe acest sat, pe care a semnat-o decedatul domn Alexandrii Iliaş, din anul..., este scris că acest fel de document l-a întărit pomenitul domn lui Frangoli vătaf de aprozi şi fratelui acestuia, Ieremia Vaculuţ aga, în virtutea unui hrisov şi a daniei păstrate de la domnul Moise Movilă, care document însă s-a pierdut, totuşi este destul despre aceasta dovada domnului Alexandru Iliaş dată înscrisului de întărire în privinţa acestei danii, în care înscris este însemnat că satul Areni a fost dăruit împreună cu un iaz numit Luciul, împreună cu alte locuri aparţinătoare de acesta, apoi veniturile acestora, din hotarul Sucevei. Încolo, în ceea ce priveşte această danie, în document nu sunt notate, de jur-împrejur, semnele hotarnice, şi chiar nici un alt document de hotărnicie nu s-a aflat, decât unul singur, de la decedatul chir mitropolii Nichifor, care a hotărnicit bucăţile de loc şi hotarele acestui sat Areni, pe o parte de-

a lungul hotarului de la mănăstirea Sfântul Ilie şi la Drumul Mare care duce la Câmpulung, începând de la târg, până la sfârşitul hotarului, unde acest hotar se întâlneşte cu cel al Zahareştilor şi Liteniior, după cum arată, de mai multe ori, hotarnica lui Agărici vornic de poartă şi înscrisul lui Simion Cheşco uricar, care au fost hotarnici. De partea cealaltă, însă, satul Areni nu a fost hotărnicit, din cauză că satul Areni a fost în numeroase certuri cu acei negustori, cu acei călugări de la Sfântul Ilie şi cu acei Şeptilici, acestea sunt deci sus pomenitele cauze, care s-au furişat cu terenurile aparţinătoare în mijlocul satului Areni. Toate pricinile la un loc însă le-a cercetat înainte pomenitul hotarnic Vasile medelnicer. Acesta a poruncit ca ei să dovedească în ce fel părinţii acestora au dobândit astfel de terenuri, dacă eventual le-au fost dăruite de cineva. Astfel, trebuie să prezinte documente scrise şi domneşti, deoarece este bine cunoscut că locul a fost domnesc şi nimeni nu este împuternicit să posede un teren fără danie, după cum este şi în timpurile de azi, că dacă un loc sau altul se află fără proprietar, chiar să nu fi fost dăruit nimănui, aceste locuri aparţin întotdeauna domniei şi nimeni nu are nici un drept pe acestea să le ia în posesie. / Şi aceştia nu au putut să arate că au vreun document domnesc, ci au vrut să se justifice numai cu câteva scrisori de cumpărare, că aceste locuri le-au cumpărat unii de la alţii. Despre un loc sau altul nu a ieşit la iveală nici un înscris, ci s-a pretins că acestea au fost pierdute. / La sfânta mănăstire a lui Ilie s-a aflat numai un singur document domnesc pentru câteva bucăţi de loc, care teren a fost danie pentru mănăstirea Sfântul Ilie. În acelaşi timp, pentru un iaz cu locuri de arat, cure a fost răscumpărat de la Şerban şi decedatul

Cantacuzino stolnicul, despre aceasta a fost găsit un hrisov scris de decedatul domn Ştefan Vasile pentru întărirea vânzării. În acest caz al lacului şi iazului, nu a fost aflat însă alt document de bază despre o posesie temeinică a acestora şi este discutată, spre a se cunoaşte în ce fel şi chip acest loc a fost despărţit de târg”[2091].

1772: Pe moşia Bosanci, partea Mitropoliei, s-au stabilit emigranţii ardeleni, pălmaşi din Dragomireşti, Zaharia Ungur şi Alexa Moldovan, iar în 1774, Dumitru Chifor, pălmaş din Budurlău, urmat, în 1775, de pălmaşul din Reghin Ion Trif. În 1777, mai vin trei familii de pălmaşi ardeleni, toţi din Cepan, Siomeon şi Tudor Moroşan şi George Ilovan, în anul următor, 1778, sosind doar un plugar, din Bungard pe Someş, un oarecare Zacharie.

1772-1794: Recensământul lui Rumeanţev[2092], din 1772-1773, înregistrează la Bosanci, sat cu salvogvardia preînălţatului Graf, fără alte precizări, „159 – toată suma caselor”, însemnând 111 scutelnici ai Mitropoliei Sucevei, 14 popi, 10 femei sărace, 7 ţigani şi 17 scutelnici călugăreşti cu salvogvardie. / Recensământul generalului Spleny, din 1775, consemnează ca trăitori în Bosanci, arondat Ocolului Mijlociu, 9 popi şi 161 ţărani, deşi, în urmă cu un an, în 1774, satul avea, conform Topografiei lui Werenka, 128 de familii, numărul acestora sporind, în următorul deceniu, la 238 familii şi tot atâtea gospodării. În 16 februarie 1794, Comisariatul cezaro-crăiesc al Ţinutului Suceava fixează suprafaţa sesiilor parohiale

---

[2091] DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean*, 1393-1849, Suceava, 1987, pp. 384, 385

[2092] A.Ş. Mold., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 353

pentru Bosanci, Udeşti şi Reuseni la câte 24 fălci, scutindu-le de boieresc.

1782, martie 4: „Ananiea Sevastiea, egumenul mănăstirii Burdujeni, cu Meletie, egumenul de Ilişeşti şi dichiul mitropoliei, declară, în fata comisiunii austriece, că: / Nu se ştie cine a donat moşiile Uidesti, Bosance, Bodeni şi Frumoasa. Tătăraşi fusese cumpărat de mitropolitul Ghedeon, de la Maria, văduva lui Ştefan Milescul sărdar, şi de la fiul ei, Frangole postelnic. Arenii fusese proprietatea unui turc, de la care i-a cumpărat mitropolitul Ghedeon. Nemercenii aparţinuse familiei Şeptelici, care i-au vândut mitropolitilor Antonie şi Gheorghe (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium X 355-372). / Luciul şi Strâmbul sunt două heleştee. Strâmbul se află pe hotarul satului Bosanci, iar Luciul pe cel al târgului Sucevii”[2093].

1782, martie 4, Suceava: Procesul verbal încheiat de Comisia Aulică de Hotărnicire cu împuterniciţii Mitropoliei Moldovei referitor la proprietăţile pe care le are biserica mitropolitană Sfântul Gheorghe în oraşul Suceava şi la moşiile Areni, Tătăraşi, **Bosanci**, Uideşti, Nemerceni, **Luciul**, **Strâmbul** etc. (Copie tabulară din protocolul Comisiei Aulice de Hotărnicire a Bucovinei şi din documentele de hotărnicie, paginile 689 până la 728, privitor la moşia Bosanci a Mitropoliei). / „Continuat în ziua de 4 martie 1782. După ce domnul colonel şi preşedinte al comisiei s-a pus din nou pe picioare, după ce stătuse 14 zile la pat, cu tuse şi umflătură, şi, de asemenea s-au sfârşit şi ceremoniile bisericeşti ale religiei ortodoxe, care reţinuse pe fiecare cleric şi mai ales pe egumeni la bisericile lor, chiar astăzi a apărut în faţa

[2093] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 153

acestei comisii, din partea cealaltă, domnul episcop de Burdujeni, numit Anania, cu domnul egumen de Ilişeşti şi dichiu al Mitropoliei Ţării, numit Meletie, cu o împuternicire semnată de domnul mitropolit de Iaşi, care a fost anexată aici sub nr. 216, şi au confirmat depunerea jurământului.

1). Cine a înfiinţat sau a ctitorit Mitropolia Ţării de aici?

Răspuns: Odinioară erau în Moldova numai episcopi şi episcopul de Rădăuţi, care pe atunci era cel dintâi, era supus mitropolitului şi patriarhului titular de Ohrida; când însă domnul Alexandru cel Bun a fost încoronat de împăratul bizantin Ioan Paleologul, el a numit pe episcopul de Rădăuţi ca mitropolii al ţării, şi l-a supus patriarhilor de Constantinopol, după ce a pus capăt dependenţei de Mitropolia Ohrida.

2). Dacă domnul Alexandru l-a numit pe episcopul de Rădăuţi ca mitropolit, i-a repartizat sau dăruit unele moşii pentru întreţinerea sa?

Răspuns: Domnul Alexandru, când a numit pe episcopul de Rădăuţi ca mitropolit, i-a dăruit acele moşii pe care Episcopia de Rădăuţi le posedă şi astăzi. Pe de o parte, scaunul mitropolitului s-a schimbat şi a fost trecut ba aici, ba colo, pe de altă parte însă moşiile pe care domnul Alexandru le-a dăruit mitropolitului de Rădăuţi au rămas Episcopiei rămase la Rădăuţi.

3). În ce vreme scaunul mitropoliţilor ţării a fost mutat la Suceava?

Răspuns: Vremea în care mitropolitul a dus scaunul său în Suceava nu le este cunoscută.

4). Cine a fundat biserica de aici, care poartă numele Sfântului Gheorghe, întocmai ca şi blazonul mitropolitului de aici?

Răspuns: Un domn al Moldovei, numit Petru (Muşat – n. n.), a ridicat biserica (Mirăuţi – n. n.) pentru Sfântul Gheorghe, dar, în afară de aceasta, de asemenea şi biserica Mitropoliei din Iaşi se numeşte Sfântul Gheorghe (biserica din Suceava, care adăposteşte moaştele Sfântului Ioan, ctitorită de Bogdan şi terminată de Ştefăniţă Vodă, în 1522 – n. n.).

5). Dacă acest domn Petru, care a ridicat biserica Sfântul Gheorghe, a dăruit de asemenea acesteia şi câteva moşii?

Răspuns: Acest domn Petru probabil să fi făcut unele danii bisericii. Regele polon Ioan Sobieski, atunci când a fost în ţară, a luat cu sine în Polonia, pe mitropolit, pe Sfântul Ioan cel Nou şi toate scrisorile Mitropoliei, din care cauză din lipsa înscrisurilor nu se ponte şti, cine a dăruit ceva acestei biserici.

6). Vor fi ştiut, totuşi, următorii mitropoliţi cine a dăruit ceva bisericii Sfântului Gheorghe, deoarece au făcut rugăciuni în slujbele religioase şi chiar şi în biserică pentru astfel de întemeietori şi făcători de bine şi întemeietori egumenilor obligativitatea pomenirii lor în liturghii solemne?

Răspuns: La ei nu ar fi obiceiul ca numele întemeietorului sau făcătorului de bine, împreună cu cauza, să fi fost însemnat; de ce pentru unul să se roage, ei ar fi însemnat că este să se roage pentru Constantin sau Petru. Mitropolitul şi-a menţinut până acum aici moşiile sale numai prin mărturiile oamenilor evlavioşi, care au

mărturisit, cu carte de blestem, că acestea sau alte moşii au aparţinut Mitropoliei.

7). Ar vrea aceştia să informeze apoi ce deţine Mitropolia ca moşii şi în Cordon?

Răspuns: Mitropolia deţine următoarele sate şi predii ca: satul Uideşti, satul Bosanci, Tătăraşi cu 16 case, Areni cu 15 case; moşiile: Nemerceni, Podeni, Frumoasa, Luciu, Strâmbul; terenul din jurul Mitropoliei, pe care trăiesc ţiganii; de asemenea, 10 stânjeni de loc în Uliţa Mare, care a fost numit şi Arenda Mitropoliei; la fel, o casă cu o pivniţă în oraş, care a fost numită casa lui Harmota; un loc cu o pivniţă lângă biserica armenească.

8). Cum a ajuns satul Uideşti către Mitropolie, dacă i-a fost dăruit sau dacă a aparţinut bisericii Sfântului Gheorghe, sau dacă l-a cumpărat mitropolitul?

Răspuns: În prealabil, ei trebuie să comunice comisiei că în întreaga Moldovă sau Valahie nici o biserică nu are pământuri sau moşii proprii, deoarece mereu acelaşi care are moşii se îngrijeşte de biserică şi, în caz de distrugere, trebuie s-o refacă. De exemplu, biserica unei mănăstiri va fi întreţinută de mănăstire şi cele ale Mitropoliei, de mitropolit. Dacă satul Uideşti va fi fost dăruit Mitropoliei sau de mitropolit cumpărat, ei nu ştiu nimic, aflându-se scrisorile, aşa cum s-a arătat, în Galiţia, cu Sfântul Ioan cel Nou.

9). Cât de mult a stăpânit mitropolitul acest sat şi dacă el l-a stăpânit în linişte?

Răspuns: Domnul episcop de Burdujeni răspunde apoi că el, cu 23 de ani în urmă, ar fi fost arhidiacon al Mitropoliei, aici, şi, pe atunci, Mitropolia îl poseda, după cum el, din auzite, zice că i-ar fi cunoscut că Mitropolia îl posedă de 200 de ani încoace.

10). Dacă despre acest sat nu există nici o hotarnică?

Răspuns: Există o hotarnică, întărită de Divan, pentru Uideşti, pe care o anexează.

Observaţie: Această scrisoare hotarnică a fost anexată aici, sub nr. 217.

11). În ce fel de împrejurări această scrisoare hotarnică a fost semnata şi dacă Mitropolia a stăpânit în linişte acest sat, cu hotarele acestuia, după cum sunt descrise în sus-anexata scrisoare hotarnică, întărită de Divan?

Răspuns: Această scrisoare hotarnică a fost redactată în împrejurările unei foste pricini dintre Mitropolie, Ilinca Bălşoaia şi un anumit Ştefan Silion, şi Mitropolia stăpâneşte acest sat astăzi în linişte, în hotarele arătate în acea scrisoare hotarnică.

12). Cum a ajuns satul **Bosanci** la Mitropolie?

Răspuns: Ei nu ştiu cum a ajuns acest sat la Mitropolie, nu există chiar nici un înscris despre aceasta. Atâta doar ştiu ei că acest sat, din vremuri străvechi, a aparţinut Mitropoliei, că aceasta l-a stăpânit mereu în linişte, asemenea ca până în ziua de azi, fără cea mai mică pricină.

13). Dacă nu există nici o hotarnică pentru acesta şi dacă hotarele acestui sat sunt marcate cu semne de hotar?

Răspuns: Nu există nici o scrisoare hotarnică, există însă semne de hotar şi oamenii bătrâni cunosc semnele de hotar ale acestui sat.

14). Cu ce drept Mitropolia stăpâneşte moşia Tătăraşi, pe care se află 16 case?

Răspuns: O anumită Maria, văduva lui Ştefan Milescu serdar, cu fiul ei Frangolie postelnic, au vândut această moşie Tătăraşi mitropolitului Ghedeon, cu 200 lei, care scrisoare de cumpărare există.

Observaţie: Această scrisoare de cumpărare se anexează aici în traducere, sub nr. 218. De asemenea, există o întărire domnească asupra acestei cumpărături, care se află aici sub nr. 219.

15). Dacă există o scrisoare hotarnică pentru această moşie şi dacă Mitropolia a stăpânit-o în linişte?

Răspuns: Nu există nici o scrisoare hotarnică, însă Mitropolia a posedat-o în linişte, deoarece se găseşte între celelalte moşii ale Mitropoliei.

16). În ce mod moşia Areni, pe care acum se află 15 case, a ajuns a Mitropoliei?

Răspuns: Un oarecare turc a luat această moşie de la un boier, pentru o datorie, şi mitropolitul Ghedeon a cumpărat-o de la turc, cu 300 florini, pentru care scrisoare de cumpărare există şi o întărire domnească.

Observaţie: Scrisoarea turcului, prin care a vândut această moşie. se află aici, sub nr. 220, şi întărirea domnească, împreună cu hotarele, se află aici sub nr. 221.

17). De vreme ce hotarele acestei moşii sunt arătate în întărirea domnească, dacă Mitropolia a stăpânit-o în linişte, după aceste hotare?

Răspuns: Au fost pricini în privinţa acestei moşii, dar mai înainte, cu locuitori din oraşul Suceava, care s-au isprăvit printr-o scrisoare domnească.

Observaţie: Această scrisoare domnească, prin care această pricină a fost încheiată, s-a anexat aici, sub nr. 222.

18). Cu ce drept Mitropolia a dobândit moşia Nemerceni?

Răspuns: Aceasta moşie a aparţinut familiei Şeptilici şi aceasta a vândut-o treptat, treptat, mitropoliţilor Antonie şi Grigorie, despre care exista scrisori de cumpărare.

Observaţie: Aceste două scrisori de cumpărare de la Şeptilici se anexează aici, sub nr. 223, 224.

19). Dacă exista vreo scrisoare de hotărnicie despre această moşie Nemerceni şi dacă Mitropolia a păstrat-o în linişte?

Răspuns: Nu există nici o scrisoare hotarnică. Mitropolia însă o stăpâneşte în linişte, deoarece se află printre alte moşii ale Mitropoliei.

20). Cu ce drept Mitropolia stăpâneşte moşia Podeni?

Răspuns: Cum a primit Mitropolia această moşie ei nu cunosc, o stăpâneşte Mitropolia din timpuri imemoriale în linişte, însă scrisori nu există.

21). În ce fel moşia Frumoasa a ajuns la Mitropolie?

Răspuns: Nici despre această moşie Frumoasa, nici despre altele două, Luciul şi Strâmbul, nu are Mitropolia înscrisuri la mână. Le stăpâneşte însă Mitropolia, în linişte, din vremuri îndepărtate.

22). Cum a ajuns la Mitropolie terenul pe care se află Ţigănia?

Răspuns: Această Ţigănie este pe terenul pe care se află biserica, aparţinând de asemenea Mitropoliei, cum însă l-a primit Mitropolia nu se ştie, după ce înscrisurile au fost pierdute.

23). Cine a dat Mitropoliei locul de 10 stânjeni din Uliţa Mare, numit şi Arenda Mitropoliei?

Răspuns: De asemenea, şi despre acest loc nu există nici un înscris, din care cauză ei nu ştiu cum l-a primit Mitropolia. A fost o mică pricină între locuitorul Simeon Roman din Cernăuţi şi mitropolit, care vrea să-i dea mitropolitului un alt loc, ce-l are în Botoşani, în locul acestuia; acest schimb însă nu s-a făcut, deoarece locul lui Simeon Roman din Botoşani ar fi fost în litigiu; s-ar putea ca Roman să vrea să menţină schimbul său şi atunci pot să apară unele înscrisuri.

24). De la cine a primit Mitropolia casa cu pivniţă, care se numeşte Casa lui Hormotă?

Răspuns: Un anume Dosoftei şi Ştefan Goia au dăruit această casă Sfântului Gheorghe, pentru care există o scrisoare de danie.

Observaţie: Această scrisoare de danie, prin care a fost dăruită această casă şi pivniţa bisericii Sfântului Gheorghe din Suceava, se anexează în traducere aici, sub nr. 225.

25). Dacă Mitropolia stăpâneşte în pace această casă şi pivniţă?

Răspuns: Mitropolia le stăpâneşte în pace.

26). Cu ce drept stăpâneşte Mitropolia locul şi pivniţa de lângă biserica armenească?

Răspuns: Nu există nici despre aceasta nici un înscris, cum şi în ce fel ar fi ajuns această pivniţă la Mitropolie, ei nu pot s-o ştie, însă aceasta o stăpâneşte din vremurile de demult.

A arătat mai departe egumenul din Ilişeşti, numit Miletie, comisiei şi a rugat să fie înscris în protocol că o anume Maria sulgeroaia a dăruit Mitropoliei jumătate din

satul Rus, care danie a întărit-o domnul Mihai Racoviţă chiar printr-o scrisoare domnească, Mitropolia însă nu o stăpâneşte şi nu a stăpânit-o niciodată. Această scrisoare de danie, împreună cu întărirea domnească se anexează aici, sub nr. 226, 227. De vreme ce Mitropolia, în afară de aceste terenuri citate înainte, nu mai are niciunul şi în prezent acestea nu se pot hotărnici, atunci s-a citit şi în faţa celor doi împuternicit spusele lor, traduse, după care s-a iscălit de ei.

Două semnături greceşti ilizibile. / Ioan Grigorovici. / Alexandru Ilschi. / Metzger, colonel. / Eu, Pitzally, căpitan. / Harsany, locotenent-auditor. / Eu, Erggelet, grefier şi scriitor de acte. / Petru Aaron, tălmaci jurat”[2094].

1782, martie 11; „Egumenul de la Slatina Ghenadie declară, în faţa comisiei austriece, că mân. Slatina posedă în Bucovina moşiile: Valeasacă, Măzănaeşti, Cerepcăuti, Rarence şi săliştile Bereşti, Vorniceni, 1/2 Corlăţeşti, Borghineşti şi Steleneşti. Satul Borghineşti îi fusese dăruit de Alexandru VV (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Fundationum III, 146). Este vorba de Alexandru Lăpuşneanul”[2095].

1782, martie 16: Egumenii mănăstirilor armeneşti Zamca şi Mitoc declară, că Zamca fusese singura episcopie armenească dincoace de Dunăre. Ea stăpâneşte o bucată de pământ. De la şanţul târgului, până la părâul Şcheei. / Mănăstirea Mitoc a fost clădită de armeanul Donovacovici, pe pământul dăruit de Ieremie Voevod. Ea

---

[2094] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, pp. 460-464

[2095] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 138, nota 1

stăpâneşte 2 heleştee şi o prisacă (Arh. Stat Cernăuţi, Liber Haereditatum XX, 489). Mănăstirea Mitoc se cheamă astăzi Hagigadar. Zamca există, dar nu mai e mănăstire. Despre Zamca vezi Polek Iohann: „Das armenische Klos-ter Zamka bei Suczawa in der Bukowina, Czernowitz, Heinrich Pardini 1901, extras din „Iahrbuch des bukowinaer Landes-museums”, IX, 1901[2096].

1783: Vorbind despre colonizarea Bucovinei, Kaindl precizează că, în 1783, Enzenberg nu a permis emigranților să intre într-un singur loc, în Bosanci, lângă Suceava, ci doar în localități mai mici[2097], și-abia Iosif al II-lea, în 1784, a sugerat și moșia Bosanci a Mitropoliei, dar după aducerea moaștelor lui Ioan cel Nou[2098].

1783, septembrie 26: **Hotarnica Borghineştilor**. Satul Borghineşti se hotăreşte cu satele Liteni, Frumoasa, Nemerceni, Bodeni şi hotarul Moldovei. Hotarul începe unde Şomuzul părăseşte Bucovina, pe locul unde se întâlneşte cu Litenii, de aici la piatra unde se întâlnesc hotarele de la Borghineşti, Liteni şi Frumoasa, la un heleşteu, la iazul lui Gherghel, hotarul Nemernicenilor, muchea dealului la valea Caldăruşa, pârâul Călugăra. (Tot aici, Liber Fundat. III, 200-204)[2099].

1783, iunie 13, Suceava: În faţa comisiei austriece apare Iuoniţă Berciul şi declară că Ienacachi Cantacuzino

---

[2096] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, pp. 237, 238

[2097] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das ansiedlungsweden in der Bukowina seit der besitzergreifung durch Österreich*, Innsbruck 1902, p. 211

[2098] Ibidem, p. 252

[2099] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 138

zis Dinul stăpâneşte, în Bucovina, moşiile Teşeuţi, Ipoteşti, Corlata, Căldăruşa şi Tolova. Ultimele două sunt sălişti. Tolova este moşie baştină a familiei Cantacuzino. Zapise nu-s. În ce priveşte Căldăruşa, se declară că Şerban Cantacuzino o cumpărase de la Ilie Şeptelici. De la Şerban, satul a trecut la tatăl lui Ienacachi (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium IX 252-261[2100].

1785, mai 17-18, Suceava. Hotarnica moşiei mănăstirii armeneşti **Mitoc,** aflată în hotarul oraşului, ce aparţine Comunităţii Armene din Suceava. / „Încheiat în Suceava, la 17 şi 18 mai 1785, / Astăzi s-a înfăţişat preşedintele comunităţii armeneşti Luca Botoşan, apoi Ivan Capri, Bogdan Moise, Ariton Pruncul şi încă mulţi alţii, pentru hotarele mănăstirii armeneşti Mitoc sau ale terenului aparţinător, numit Moşiora; apoi, din partea moşiilor mărginaşe ale Mitropoliei, ca vechil al domnului mitropolit al Moldovei, Dumitru Popovici, cu încă câţiva oameni bătrâni, supuşi ai Mitropoliei; Ştefan Zota, cel care este mărginaş cu moşia sa şi cel care, mai înainte, ţinuse aceste moşii în arendă – actualul jude al oraşului, Costachi Borcilă, cu alţi orăşeni şi bătrânii oraşului. / În aceste împrejurări aşadar, s-a pornit la faţa locului, s-a înconjurat, călare, întregul hotar al acestui teren, după declaraţia armenilor, şi s-au ascultat obiecţiile potrivnice ale împuternicitului Mitropoliei, cu bătrânii săi. În sfârşit, precedentelor certuri de lungă durată le-a urmat învoiala ambelor părţi şi mulţumirea acestora. Începutul acestei hotărnicii s-a făcut cu ridicarea primei movile de hotar, despărţind terenurile Mitocului de cele ale Mitropoliei, lângă drumul ce duce din Suceava la Areni, drept în faţa

---

[2100] Balan, Teodor. *Documente bucovinene*, III, 1573-1720, Cernăuţi 1937, pp. 192, 193, note

Movilei numită a lui Răzvan Vodă. De acolo, hotarul Mitocului merge cu cel al Mitropoliei, în linie dreaptă, peste această colină, în vale, pe o a doua movilă de hotar, înălţată pe o mică ridicătură alături de numitul drum. Aici cârmeşte linia Mitocului, în forma unui unghi obtuz, înspre apus, către aşa numitul Iaz al lui Bulai, în prezent însă secat şi stăpânit de boierul Dinul (la coada Heleşteului lui Bulai). După aceea, pe malul iazului, pe margine, către Mitoc, până în locul unde aşa numitul pârâu al Vişinilor (Pârâul Vişineilor) se varsă în albia secată a acestui iaz şi unde se întâlnesc împreună hotarul Mitropoliei cu cel al moşiei orăşeanului Ştefan Zotta, stăpânită din părinţi şi bunici, precum şi hotarul Mitocului. /Aici hotarul Mitocului pe cel al Mitropoliei şi merge cu cel al lui Ştefan, mereu pe pârâu în sus, până acolo unde un mic curs de apă (Scursura), ce se scurge în vale, din susul moşiei lui Ştefan Zotta, se varsă în mult pomenitul pârâu al Vişinilor. Aici părăseşte hotarul Mitocului bucata de fânaţ a lui Ştefan Zotta şi prinde iarăşi hotarul Mitropoliei, numit Areni, la pârâul numit Strâmbul. Apoi merge în unire cu acesta, mereu pe pârâu în sus, până acolo unde prisaca domnului boier Balş se învecinează cu pârâul. Aici părăseşte hotarul Mitocului pe cel al Arenilor şi merge pe lângă prisaca lui Balş, către răsărit în sus; pe un şanţ, de forma unei coline, a fost ridicată o movilă de hotar, despărţind Mitocul de prisaca lui Balş. De aici, cârmeşte hotarul Mitocului, în formă de unghi, către deal în sus, către o movilă de hotar, ridicată pe colină, nu departe de un şanţ vechi, abia vizibil. Aici pleacă hotarul Mitocului, de-a curmezişul, peste câmpuri, printr-o vale, către colina din partea cealaltă, în linie dreaptă, din nou către o movilă de hotar, despărţind

Mitocul de moşiile Mitropoliei, ridicată în sus de începutul unui drum vechi (Gura Drumului). De aici, ceva către dreapta, între răsărit şi miazăzi, urmând marginea pârâului, de acolo până la marginea acestui deal (pe şaria dialului), la prima movilă de hotar, ridicată lângă drum şi vizavi de vechea Movilă a lui Răzvan Vodă, unde se încheie astfel arest hotar al Mitocului. / De aceea, cu mulţumirea amânduror părţilor, s-a pus sub numitele movile de hotar amintite mai sus cărămidă, cărbune etc., ca semne de hotar distinctive, după care s-a încheiat protocolul şi s-a semnat de părţi. La sfârşit s-a adăugat şi semnătura comisiei. Încheiat ca mai sus. / Ivan Capri. / Ariton Pruncul. / Bogdan Moide. / Dumitru Popovici, împuternicitul domnului mitropolit al Moldovei. / Luca Botoşan, judele comunităţii armene. / Pitzelli, căpitan de cavalerie. / Anton Zattler, cancelist al administraţiei”[2101].

1788: „Drumul mare, de la Suceava (în Bucovina), la Botoşani. De la Suceava, la Tişăuţi (vama austriacă, carantina se află la ¼ de ceas de acolo, în satul mai mare, Bosanci). Aici, hotar e râul Suceava, care, când se umflă apele, este trecut cu plute. De aici, prin Salcea, pe la Dumbrăveni, peste două braţe ale râului Siret, peste primul – pe un pod suspendat; apoi, la dreapta, pe lângă satul Vlădeni, pe la poalele împădurite ale unui deal, la Botoşani” [2102].

1793, iulie 3, Suceava. Comisia de hotărnicie, compusă din comisarul ţinutal din Suceava, judele ora-

---

[2101] DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, pp. 485, 486

[2102] Academia Română, *Călători străini despre Ţările Române în secolul al XIX-lea*, I, Bucureşti 2004, pp. 754-773

şului şi judecătorul local, la ordinul Administraţiei Bucovinei din 15 mai 1793, delimitează hotarele păşunii oraşului Suceava, pământ ce aparţine Mitropoliei Moldovei, ce a fost folosit de orăşeni, din vremurile de demult fără plată, lucru refuzat din ce în ce mai mult prin arendarea moşiilor mitropoliei şi pentru care există certuri între aceasta şi oraş de 10-15 ani. Hotarele păşunii oraşului Suceava: dealul Lisaura, ceardacul nr. 64, valea râului Suceava, Piscul Dealului, Rupturi, Dealul Lămăşanului, drumul vechi către răsărit, Drumul mare de la Bosanci, la Suceava, pârâul Ipoteşti, Podul Dinului, pământul Ipoteştilor, Fântâna Dinului, Valea Tătărescu, Gura Bahnei adesea numită Ruptura, unde se înalţă 10 movile, dealul Gura Bursucului, iazul Bulai, valea numită Pârâul Mitocului, hotarul Mitocului armenesc, Movila lui Răzvan Vodă, Sf. Ilie, valea Pârâul Vişinilor, Scursura Zottii, pământul lui Zotta, drumul Câmpulungului, drumul de la Liteni, la Suceava, mlaştina Tinoasa, Podul Tinoasăi, Podul Areni. Martori târgoveţii : Vasilie Ropotă, Toma Botoşan, Ştefan a Cristinii, Mihalachi Blanar, Nicolae Zotta, Andrei a Sandei, Gavril Nicescul, Vasile Berbenici, Pintelei Sîrghi, Cîrste Chelealbă, Ştefan Chiţescul, Petre Făclier, Gheorghe Tăbăcar, Manole Capstrîmb, Lazăr Ţaros, Gheorghe Stratul, Ienache a Sandii, Vasile a Grecului. Semnează : Nicolae baron von Capri, Ariton Pruncul, Ducillowicz comisar, Adam Sabo grefier, Simion Czador judele oraşului Suceava, Trausch Johann judecător local”[2103].

1799, februarie 18: Chirii arhimandrit şi egumenul Slatinei arendează lui Panait Bantăş moşia **Borghineşti**,

---

[2103] DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean*, 1393-1849, Suceava, 1987, p. 449

pe timp de 10 ani (Tot aici, Liber Contract. Novorum XII, 562-4)[2104].

1800, decembrie 30: Vornicul satului Bosanci informează Consistoriul Bucovinei că preotul Ion Gramatovici a fost bine primit de stăpânirea satului, dar nu şi de către săteni, cu care „nu s-a învoit deloc", stăpânirea dându-i sesie şi casă, celelalte acareturi urmând să le facă preotul, pe cheltuiala sa. Probabil că tensiunea dintre preot şi săteni ţinea şi de relaţiile acestora cu Mitropolia, care Mitropolie obţinusese, în 1803, o hotărâre a tribunalului obştesc din Suceava, prin care li se interzicea păşunatul pe moşia Tătăraşi a moşierului ecleziast, hotărârea fiind adusă la cunoştinţa obştii de reprezentantul Administraţiei Bucovinei, Joseph Vogel. / Mitropolia Moldovei, care moşteneşte drepturile de proprietate ale Mitropoliei Sucevei, şi care arendase Bosancii armeanului Dimitrie Popovici (ulterior, o va vinde lui Iacob Gerlaczek), îi cere vechilului, în 31 octombrie 1810, să dea „loc de hrană" (deci, pământ cultivabil) noului preot al satului, Chifan Popovici. / Murind Iacob Gerlaczek, proprietarul Bosancilor, satul şi moşia sunt împărţite în două de către Anicki, mandatar şi judecător de poliţie, prima jumătate revenind ca moştenire fraţilor lui Iacob Gerlaczek, Johann-Joseph, Carl şi Francisca, cealaltă jumătate revenind tutorei copiilor decedatului, Therese Gerlaczek.

1803, aprilie 20, Suceava: Ieremie şi Cîrste Romaşcan, orăşeni bătrâni din Suceava, arătând că sunt născuţi în Suceava, pe la începutul anilor 1700, şi că părinţii şi străbunicii lor au locuit în Suceava, mărturisesc

---

[2104] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 138

că oraşul Suceava se mărgineşte, către răsărit, cu Tişăuţi, Ipoteşti şi Bosanci, către miazăzi, cu Nemerceni şi Liteni, către apus nu-şi aduc bine aminte cu cine, iar către miazănoapte, cu valea râului Suceava. Bătrânii declară că aşa numita Mahala, Tătăraşi cu Lisaura, Tătăreasca, Podişoare, Strâmbu, Frumoasa Mare, Căldăruşa, Bursuc, Iazul lui Bulai, Tinoasa, Iazul Gligorar, Areni, Cut, Gropile, Sf. Iiie şi Şcheia au constituit hotarele ce au aparţinut mereu oraşului. Deoarece, pe vremuri, oraşul nu era aşa de populat „ca azi" şi îndeosebi sub suzeranitatea turcească nu exista nici o magistratură, primărie sau consiliu comunal ordonat, care să fie capabil să înlăture nedreptăţirea oraşului, sau despre aceasta să caute ocrotire, biserica Mitropoliei din Iaşi, prin dichiul său, fără cel mai mic drept, ci numai prin forţă şi profitând de faptul că domnii ţării erau favorabili mitropoliei, a smuls din pământul oraşului Gropile, cu valea de la Sf. Ilie şi Şcheia. La fel, şi mănăstirea Sf. Ilie, prin putere a ocupat şi restul câmpului pentru sine. Andreas Schuller, Georg Weiss, Ioseph Bucher certifică că aceşti oameni foarte bătrâni sunt sănătoşi şi au depus această mărturie înaintea lor"[2105].

1813, decembrie 29, Suceava: Raportul Primăriei Oraşului Suceava, adresat Administraţiei Ţinutului Bucovina, prin care se cere ca terenurile orăşeneşti să fie arendate cu acelaşi preţ de 3 florini falcea orăşenilor din Suceava, motivând, între altele, că oraşul, din cauza lipsei unor târguri anuale, nu are o stare prosperă, iar arendaşii sunt oameni de condiţie modestă. / „Onorabilă Administraţie Ţinutală Cezaro-crăiască a Bucovinei! / Nr. 1497

[2105] DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean*, 1393-1849, Suceava, 1987, p. 520

/. / În andorsatul concluzional al onorabilei Administraţii Ţinutale, din 31 luna trecută, nr. 7875, s-a cerut de la primărie declaraţia temeinică, dacă nu s-ar putea da păşunea aflată în posesiunea orăşenească, care a fost arendată pe 3 ani, pe bucăţi de teren, orăşenilor de aici, locuitorilor din zona de munte, în caz că aceştia ar vrea să plătească mai mult decât actualii posesori. / Că locuitorii din zona de munte ar voi să plătească mai mult arenda anuală, decât posesorii de aici, nu încape nici o îndoială, deoarece arenda de acum a acestor posesori de aici, faţă de arenda plătită de locuitorii din zona de munte pe terenurile de la Bosanci şi Liteni este mult mai mică şi aceasta nu se aflӑ în nici o legătură" (DGAS Suceava, *Suceava / File de istorie*, Bucureşti 1989, p. 599).

1816, noiembrie 26: Un batalion din Galiția a sosit la Suceava, pentru paza graniței cu Moldova, câte o companie fiind cantonată la „Ujdestie, Reusseny, Bossancze, Teschoutz, Gurahumora, Zacharestie"[2106].

1819: În februarie 1819, când în Moldova se organizează „toată marginea stăpânirii Moldovei şi pentru păzirea ei nestrămutat", cum zice anaforaua hatmanului Palade, este menţionat, „la Nemerniceni, unde iarăşi este drumul ce merge prin Bosancea (vama cea mare) la Suceava şi în toată Bucovina. Şi de acolo, împrejur, până la Teşăuţi, unde este însemnată o trecătoare a vitelor de negoţ, nici o pază şi îngrijire de către hătmănie nu se poate face, fiind mare depărtare de la Târgul Neamţului şi până la Târgul Burdujeni, în care locuri sunt mici căpitănii. Într-această cuprindere de loc, pe lângă cele trei trecătoare însemnate, sunt o mulţime de drumuri mici, pe

[2106] Formanek, Jaromir; Dvorák, Karl, *Geschichte des k.k. Infanterie-regiments nr. 41*, Volume 2, p. 198

care, nefiind nici un fel de pază, trec cei ce obişnuiesc a face catahrisis cu cacerdisire a tot felul de matahuri oprite de către stăpânire. Pe acolo se întâmplă strămutarea a multora din locuitorii birnici şi scăparea tulburătorilor de obşteasca liniştire a făcătorilor de rele tâlhari”[2107].

1820: Un recensământ botoşănean, „Catagrafie de toţi sudiţii din târgul Botoşani în 1820”, cuprinde, între numeroşii suceveni, majoritatea armeni, şi numele unui precupeţ moldovean născut la Bosanci: „**Manolachi Leonti**, moldovan, născut în Bozance, în Bucovina. De copil cu părinţii săi au venit în Moldova. Însurat cu Maria, fata lui Iftimie Hârtie, din satul Mândreştii, ţinutul Botoşani. N-are copii. Are casă în mahalaua Sf. Gheorghe. Breasla: e precupeţ de vite”[2108].

1822: Prima carte care s-a scris la Bosanci, *Oglinda omului celui din lăuntru*, de Veniamin Costachi, are o poveste interesantă, care a ieşit la iveală datorită unei polemici stupide, pornită de intransigentul istoric Teodor Bălan, care se străduia să dovedească, prin înscrisuri oficiale, că Mitropolitul Veniamin Costache nu ar fi trecut prin Bosanci, aşa cum susţinea Iraclie Porumbescu – inventariindu-şi amintirile; polemica dintre un istoric laic şi câţiva istorici bisericeşti avea să se soldeze cu o informaţie preţioasă, şi anume aceea că Mitropolitul a izbutit să finalizeze, la Bosanci, în 29 octombrie 1822, tomul al doilea al lucrării de morală practică *Oglinda omului celui din lăuntru*.

2107 Urechia, V. A., *Din domnia lui Alexandru Calimach*, Bucureşti 1901, p. 194

2108 Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Folticeni 1926, p. 83

1824: Au fost stabilite posturi de graniță în Cordon, cu grenadiri din Lemberg, la „Brajestie, Bajassestie, Liteny, Bunestie, Russ-Plawalar, Reusseny”, iar în decembrie, staționa la Suceava o divizie de grenadiri, condusă de maiorul Eduard Ivo cav. de Brandenstein de Bianchi, cu posturi grănicerești la „Russ-Plawalar, Reusseny, Ujdestie, Bossancze”[2109].

1833: Primul ofiţer-inginer din istoria Bucovinei a fost Petru de Petrovici (Petrowicz, Peter von), născut în 6 aprilie 1820 la Bosanci, în Bucovina. Tatăl său a fost evaluator. Înscris la Academia imperială de Inginerie şi Tehnică Militară din Viena, în 3 octombrie 1833, cu o soldă de 430 florini; din 9 martie 1839, sublocotenent în Regimentul Nr. 24 de Infanterie „Lucca”. Petrowicz a murit în 1867, când avea gradul de colonel în acelaşi regiment, la Viena[2110].

1839: Ieromonahul rus Partenie, care sihăstrise prin Carpaţii Moldovei, vine, cu mult înainte de anul 1839, când avea deja vechime, iarăşi, în Moldova, „în părţile stăpânirii austriece, în Bucovina, la ruşii mei”. „Trecând Carpaţii, prin satul Bosanci am ajuns în târgul austriac Suceava, în vechea capitală moldovenească. Acolo, m-am învrednicit a săruta moaştele sfântului şi marelui mucenic Ioan cel Nou, făcătorul de minuni al Sucevei, Mucenic în Belgrad (Cetatea Albă), care, astăzi, se cheamă Akkerman şi se găseşte în Basarabia, sub stăpânire rusească; pomenirea lui, în sfânta biserică a Răsăritului, se face la 2 iunie. Slujba, în acea biserică, se

---

[2109] Formanek, Jaromir; Dvorák, Karl, *Geschichte des k.k. Infanterie-regiments nr. 41*, Volume 2, p. 229

[2110] Gatti, Friedrich, *Geschichte der k. k. Ingenieur- und k. k. Genie-Akademie / 1717-1869*, Wien 1901, p. 775

face în limba moldovenească” [2111]. Andrew A. Bonar şi Robert McCheyne, doi misionari scoţieni, au intrat în Bucovina, din Moldova, în 22 septembrie 1839, pe la Bosanci[2112].

1843: Biserica ortodoxă din Bosanci avea 2.521 enoriaşi, paroh fiind Lazăr Grigorovici, iar preot administrator, Simion Blândul[2113]. Lazăr Grigorovici, personaj pe nedrept ignorat de istoria culturală bucovineană, a fost primul intelectual de marcă al Bosancilor, catihet, deci profesor de religie la Gimnaziul din Suceava, alături de Beldean şi Vorobchievici[2114], apoi protopop, autorul *Raportului din 1848 adresat Consistoriului Ortodox din Cernăuţi*[2115], dar şi „ghidul” neîntâmplător şi erudit al tuturor românilor din Principate, care doreau să ştie câte ceva despre târgul şi Cetatea Sucevei. În 1871, l-a călăuzit prin vremuri şi prin spaţiu pe V. I. Palade, autorul cărţii, publicată la Iaşi, în acelaşi an, *O excursiune la Suceava*, dăruind Bibliotecii din Iaşi „Două **ghiulele** seci, găsite în castramentul Cetăţii. / Un **Traian** de argint (monedă), găsită în Cetate. / Un **sold** de aramă, pe o parte ecuson înflorit, în care se văd două chei încrucişate, şi, dedesubt, o cruce; în jur, din inscripţiune, se mai citeşte: **SOLIDVS**, şi, la urmă, s-ar vedea: **5. 2.** Pe revers: o harpă răsturnată într-un **C**, deasupra căruia stă coroana regală; din inscripţiune se citeşte cu greutate: **CHRITIANA** (sau Chritina) **D. G. R. S.** / Un **sold** de aramă,

---

[2111] AŞSP, *Călători străini despre Ţările Române în secolul al XIX-lea,* XIX, III, Bucureşti 2004, pp. 686-688

[2112] Ibidem, pp. 785, 786

[2113] *Schematismus der Bucowinaer*, Czernowitz 1843, p. 50

[2114] Morariu, Constantin, *Cursul vieţii mele*, Suceava 1998, p. 17

[2115] Ibidem, p. 71

mai bine conservat. Ecusonul, mai înflorit, ar cuprinde alte însemne decât întâiul; împrejurul său se citeşte: **SOLIDVS LI**. ... **1671** (?). **I**. Marca, pe revers, ca şi la întâiul, cu inscripţiunea foarte citeaţă: **CHRITINA. D. G. R. S**. / Un **sold** şi mai bine conservat, dar cu tăietura neregulată. Acelaşi ecuson şi marcă, ca la întâiul. Din inscripţiunea în jurul ecusonului se vede: **SOLIDVS.** ... **5. 8.**; din inscripţiunea de pe revers, tăietura monedei nu ne lasă a vedea decât: ... **NA. D. G. R. S.** / O **monedă** de tăietură cu totul neregulată: Ecusonul, format de aripile (unui vultur?), închide ancora şi funia, care spânzură de încheietura aripilor printr-o agrafă în forma unui **Ͳ**. Inscripţiunea din jur lasă a se vedea numai: … **BLI**, apoi două sau trei litere capitalice-de-petit, după care o literă mare, ca şi cele trei precedente, necitibile, dar care s-ar lega cu următoarele **RI**, după care urmează iarăşi o literă necitibilă; în fine, **WI**. Pe revers, segmentele a două monede, lăsând între ele un spaţiu punctat. Pe un segment se citeşte **CARO**; pe al doilea segment, se vede anul **1660**; sub acest an, se vede **M** (jumătatea unui **M** sau jumătatea unor litere ce, împreună, ne-ar da, în partea superioară, această formă). / Aceste ultime patru monete sunt găsite în Târgul Siret. / O **monedă** de aramă, găsită în Bosancea (la răsăritul Sucevei). Pe o parte are, în loc de ecuson, un **A** într-un **G** (Gustav Adolf?); împrejur, inscripţiune necitibilă. Reversul ne-ar înfăţişa forma întunecată a unui cap şi o inscripţiune greu de citit. / O **monedă** de argint ungară (găsita în grădina Părintelui G. L. Grigorovici, în Suceava) mâncată deasupra. Ecusonul, împărţit în patru compartimente, prin două drepte perpendiculare, cuprinde în mijloc un ecusonaş. Compartimentul superior din stânga arată linii orizontale,

cel superior din dreapta prezintă o cruce; cele două compartimente inferioare şi ecusonaşul cuprind înflorituri (?). În jurul ecusonului se mai citeşte: **FERDINAND. D. G. R.** Pe revers se văd: în mijloc, Născătoarea Domnului cu Pruncul în braţe, la stânga căreia, în jos, un **H.**, şi, la dreapta, tot jos, un **R.** În jur se citeşte: **PATRONA VNGAR**. / Un **solid** de aramă, mai gros decât precedentele. Pe o parte are vulturul, cu crucea în piept, şi, în jur, inscripţiunea **SOLIDVS ... POLO … 166**. Pe revers, capul, cu inscripţiunea **CAS**. (Casimirus) **R**. mai înăutru **SOLIDAR**. / Un **solid** de aramă, mai mic ceva decât precedentul. Pe partea cu vulturul se vede **SOLID. REG**. Pe revers se zăreşte un cap şi din inscripţiune se mai văd trei litere ultime: (PO) **LON**. /O **monedă** de argint subţire şi ştearsă. S-ar părea că prezintă urme de scriptură turcească. / O **monedă** de aramă ştearsă. Inscripţiunea se vede a fi latină şi, pe o parte, s-ar părea că se vede figura unui om călare. / Ultimele patru monede s-ar crede găsite în Suceava. / Toate monedele donate de Părintele Grigorovici, afară de Trajan, au meritul de a ne prezenta, după toată probabilitatea, etaloanele monedelor mărunte de aramă şi argint care aveau curs la noi, în jumătatea ultimă a secolului 17”. // Fiul acestui remarcabil slujitor al altarului, dar şi al identităţii noastre de neam, Mihai Grigorovici, absolvind Facultatea de Drept din Viena, a fost repartizat ca practicant la Tribunalul provincial din Viena, ajungând, în scurtă vreme, adjunct şi fiind transferat la Tribunalul districtual din Korneuburg, lângă Viena. De aici, Grigorovici s-a transferat, la cererea sa, la Tribunalul din Cernăuţi, iar de aici, ca procuror substitut pe lângă Tribunalul din Suceava, eminentul jurist

bosâncean dorind să fie cât mai aproape de părintele său, care se îmbolnăvise[2116].

1848: În „Lista plângerilor depuse, în 1848, de către membrii bucovineni ai Reichstag-ului (Parlamentul din Viena – n. n.), în numele comunităților bucovinene” se află, la numărul 836, și memoriul deputatului Czuperkowicz, care, în numele comunităților din „Bossancze, Udeschty und Lissaura”, înregistra o plângere referitoare la confiscarea pământurilor, iar la numărul 838, depusă de același deputat Ciupercovici, un memoriu privind constrângerea robotei prin aplicarea legii militare[2117].

1856, februarie 18, Paris: Smaranda Sturza, nasc. principesa Vogoride, cere intabularea ei asupra moşiilor Bosance, Uideşti, Tataraş, Areni, Nemericeni, Bodeni, Frumoasa, Luciu (heleşteu), Strâmbul şi Borghineşti zis şi Roşia (Tot aici, Haereditates bonorum cleri moldavici in Bucovina I, 41 şi 43). Despre sălişteа Bodeni, astăzi dispărută, se constată la 7783 Sept. 26, că ea se hotăreşte cu Borghineşti, Buneşti şi Nemerceni. Partea ei cea mai mare a rămas în Moldova (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium X, 405-408)[2118].

1867: În cadrul administrației financiare, austriecii organizau, în 1867, pentru vamă, un birou vamal principal în Cernăuți și 7 birouri vamale secundare, în

---

[2116] *Revista Politică*, Anul I, nr. 9, 15 Septembrie 1886, p. 4

[2117] Scharler, Franz Ser, *Archiv für österreichische geschichte*, Wien 1848, p. 708

[2118] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 138

Novoselița, Țureni, Sinăuți, Ițcanii Noi, Bosanci, Băișești și Gura Negrii[2119].

1868: „Junimea română studioasă din Suceava îşi află de sfântă datorinţa, cu finirea anului scolastic, a aduce profunda mulţămită tuturor acelora care, prin graţioasele oferte contribuiră mult la înflorirea tinerei noastre reuniuni de leptură”, printre donatorii importanţi ai acestei prime biblioteci sucevene aflându-se, la loc de cinste, „reverendisimul domn Costanchi Grigoroviţa, paroh din Bosanci, care a binevoit a ne înavuţi mica noastră bibliotecă cu un tom din *Nopţile Carpatine*”. Scrisoarea de mulţumire a tinerimii studioase sucevene era semnată, în 13/25 iunie 1868 de „studintele dintr-a VI-a clasă Simeon Fl. Mariean”[2120].

1868: Primul „studinte” din Bosanci, care absolvă cursurile Gimnaziului din Suceava, deschizând parcursul unei adevărate pleiade de intelectuali bosânceni, este **Kok Elias din Bossancze**, de religie greco-orientală, care s-a înscris la Facultatea de Drept din Cernăuţi[2121]. Au urmat, pe promoţii, **Hieke Gustav**, de credinţă creştin reformat, care avea să urmeze specializarea universitară în psihologie[2122] – odată cu el confirmându-se, practic, existenţa biserici reformate la Bosanci, după 1848, şi fiul noului paroh din Bosanci, preotul Emilian Isopescul,

---

2119 Schmedes, Carl ritter von, *Geographisch-statistische Uebersicht Galiziens und der Bukowina*, Lemberg 1869, p. 181

2120 *Albina*, Anul III, nr. 77, sâmbătă 20 iulie / 1 august 1868, p. 4

2121 *Programm des griechisch-oriental. Gymnasium in Suczawa für das Schuljahr 1868*, Czernowitz 1868, p. 87

2122 *Programm des griechisch-oriental. Gymnasium in Suczawa für das Schuljahr 1873*, Czernowitz 1873, p. 58

Isopescul Kornel, din Bossancze, greco ortodox, care avea să urme studii universitare tehnice[2123].

1868, iunie 2: În cadrul programului festiv al Societăţii muzicale „Gesangverein” din Suceava, din corul care a interpretat şi cântece româneşti: *„*Sub o culme” şi „Pe album”, ambele de Ştefan Nosievici, făceau parte şi cele două fiice ale parohului din Bosanci, domnişoarele Alexandra şi Elena Grigorovici, printre sprijinitorii manifestării aflându-se parohul Constantin Grigorovici, care a donat 4 florini, dar şi cantorul Vasile Blându, care a donat aceiaşi sumă[2124]. Datorită acestei implicări bosâncene, „în ziua de Buna Vestire *(25* martie)”, în cadrul „Academiilor muzicale” organizate de „Gesangverein” din Suceava, elita acesteia a „mânecat spre Bosanci, organizând, în „Casa Naţională” din această fruntaşă comună, o şezătoare poporală. / După cuvântul de deschidere al domnului Dr. Cristea Saco, S.S. Părintele Ioan Flaişer, membrul nostru activ şi predicator între predicatori, a ţinut o conferinţă religioasă despre **„Sfânta Cruce”**; domnul Octavian Dârja *a* recitat câteva fabule de Vasile Militaru („Cozonacul, mămăliga şi plugarul” şi „Pupăza şi cioara”), iar secţia de teatru a jucat **„Cuiul lui Pepelea”,** cu distribuţia de la premieră *(24* ianuarie), cu deosebirea numai că rolul Ruxandei l-a

---

[2123] *Programm des griechisch-oriental. Gymnasium in Suczawa für das Schuljahr 1874,* Czernowitz 1874, p. 42

[2124] Conform Mihai Gr. Posluşnicu: Istoria muzicii la Români, Cartea Românească, Bucureşti 1928, p. 451. De altfel, tot acolo, se reproduce, la p. 450, necrologul Societăţii pentru Cultura Poporului Român din Bucovina, tipărit cu ocazia morţii lui Nosievici, în anul 1869.

interpretat domnişoara Eugenia Popovici, care dispune de reale resurse scenice”[2125].

1870, joi 11/23 iunie: La Cernăuţi avea loc primul mare „miting, adică o adunare mare de popor”, la care au participat „4.000 de bărbaţi, fără de muieri şi fără copii, după zisa din Evanghelii; între aceştia, la 180 de preoţi, mai toţi patronii bisericilor din nobilimea naţională, amploaiaţi, învăţători, orăşeni şi ţărani din toate părţile ţării”. Discursuri multe, ţinute de liderii Bucovinei, dar şi o prezenţă discretă, dar semnalată de toată lumea, „**Croitoriu din Bosanci**, care am auzit că a fost şi el deputat, în rândul din urmă. Din ţinutul Sucevei. Şi de aceea socot, pentru ca să fie folosul bun şi mare, că ar fi tare bine dacă s-ar alege, în tot locul, numai domni şi oameni de legea noastră, cu carte şi cu învăţătură”[2126].

1872, în 19 iulie: Bosanci a ratat şansa de a-şi lega numele de personalitatea creatoare inconfundabilă a pictorului Epaminonda Bucevschi, care, aflat într-o perioadă grea a vieţii sale şi căutând un loc de muncă, aflând „că notarul comunal din Bosanci are nevoie de un ajutor”, a plecat de urgenţă la Bosanci, unde a aflat, spre marea lui tristeţe, că „locul era ocupat”[2127].

1876: Cei 3.470 enoriaşi ai bisericii din Bosanci erau păstoriţi, după mutarea lui Lazăr Grigorovici la Suceava, de Emilian Isopescul, iar patron al bisericii, în locul Mitropoliei Moldovei, era Michael de Sturdza, moştenitorul moşiei[2128].

[2125] Reportaj scris de Victor Morariu, în ***Viaţa nouă,*** *1915* **şi 1916**

[2126] *Albina*, Anul V, nr. 51, duminică 21 iunie / 3 iulie 1870

[2127] *Boabe de grâu,* Anul V, Nr. 9, 1934, p. 528

[2128] *Scematismus der Bucowinaer*, Czernowitz, 1876 p. 40

1884: Fiul preotului greco-ortodox din Bosanci, Silviu Mănărăzan, „având deosebită plăcere pentru medicină şi fiind talentat şi sârguincios”, a plecat la Viena ca să studieze medicina. În după-amiaza zilei de 14 iunie 1886, poliţia din Krau i-a găsit cadavrul, pistolul şi patru răni în plămânul drept. Sinucigaşul nu a lăsat nici o scrisoare, iar poliţia bănuia că studentul bosâncean Silviu Mănărăzan „ar fi intrat în reţele socialiştilor şi numai moartea a putut să-l scape din mâinile lor”[2129].

1884, octombrie 21: S-a născut, la Bosanci, istoricul Teofil Sauciuc-Săveanu (mort la Bucureşti, în 26 iulie 1971). „A studiat Literele şi Filosofia la Cernăuţi şi Viena. Profesor de filologie clasică şi rector la Universitatea austriacă din Cernăuţi, apoi profesor de epigrafie şi decan al Facultăţii de Litere şi Filozofie la Universitatea din Bucureşti. Deputat şi senator ţărănist. Lucrări: *Numele comunei urbane Mangalia*, 1928; *Titus Vitrasius Pollio şi oraşul Callatis*, 1936; *Istoria antică elină şi studii de istorie elină în cei 25 de ani din urmă*, 1925. Membru al Institutului Arheologic Austriac. Membru corespondent al Academiei Române (1945), exclus în 1948, repus în drepturi în 1990”[2130], deci la aproape 20 de ani de la plecarea în veşnicie.

1887, iulie 9: „Sâmbătă, dimineaţa, la 6 ore, Alteţa Sa Imperială (Arhiducele Rudolf, tragicul prinţ de la Mayerling, care vizita Bucovina – n. n.) a părăsit Cernăuţii … Precis la 8 ore sosi trenul separat la staţiunea drumului de fier Hadicfalva (Dorneşti – n. n.). Aici se coborî Alteţa Sa Imperială din tren, dimpreună cu suita

---

[2129] *Revista Politică,* Anul I, nr. 9, 15 Septembrie 1886, p. 4

[2130] Ţarălungă, Ecaterina, *Enciclopedia identităţii româneşti. Personalităţi*, Bucureşti 2011, p. 697

sa, fiind întâmpinat cu „Să trăiască” răsunând din mii de glasuri … Primarul din Bosanci, **Vasile Blându**, îmbrăcat în costum naţional, ţinu apoi o cuvântare în limba română, oferind Alteţei sale pâine şi sare. Alteţa Sa răspunse, apoi, germăneşte: „Meinen innigsten Dank den edlen, treuen und lieben Rumanen!”, adică: „Mulţămita mea cea mai intimă nobililor, credincioşilor şi iubiţilor români!”. După aceea, privi Alteţa Sa în special la fiecare spalier, ce era compus din unguri – ca cei de casă, apoi de mai la 1.000 de români. Atât fete, cât şi flăcăi, erau postaţi după costume şi naţionalităţi”[2131].

1887-1888: Printre bosâncenii de la care Simeon Florea Marian a cules frânturi de datină veche românească, se numără Simeon Barbă, agricultor și Dorimidont Tăutul, student gimnazial în 1887 (p. 86), Ioan Nuțu, student gimnazial în anul 1888 (p. 61)[2132], I. Blându, student gimnazial (p. 76)[2133], Simion Șutu (p. 148), gimnazistul Octavian Bârgăuan (p. 268), Trofim Crupă (p. 446)[2134], agricultorul Florea Curcan (p. 186)[2135], gimnaziștii Petrea Lupi poreclit Dârcul și Simeon Șutu (p. 3), Trofim Crupă (p. 7), Gavril Bujorean (p. 42)[2136].

1891: O „privire de ansamblu a situației medicale în Bucovina”[2137], cu concursuri pentru ocuparea de

---

[2131] *Revista Politică*, Anul II, nr. 5, 15 iulie 1887, pp. 6-10
[2132] Marian, Sim. Fl., *Legendele Maicii Domnului*, București 1904
[2133] Marian, S. Fl., *Înmormântarea la Români*, București 1892
[2134] Marian, Sim. Fl., *Insectele în limba, credințele și obiceiurile Românilor*, București 1903
[2135] Marian, S. Fl., *Nașterea la Români*, București 1892
[2136] Marian, Sim. Fl., *Hore și chiuituri din Bucovina*, București 1911
[2137] Daimer, Dr. J, *Ošterreichische Zeitschrift für Stomatologie*, Wien 1891, p. XV

posturi medicale – medici interni, destina, pentru cabinete, în ținutul Sucevei, Bosanci, Gura Humorului, Hatna (Dărmănești), Ilișești, Costâna, Solca.

1892, martie 10: „A ținut preoțimea din protopresbiteratul Sucevei o ședință în afacerea alegrilor viitoare. Toți preoții adunați s-au declarat unanim pentru concluziile adunării din 7 martie și că vor lupta, fiecare, la rândul său, pentru drepturile istorice ale națiunii române din Bucovina ... Domnul dr. Iancu cav. de Zota a desfășurat, într-un amplu discurs, simțămintele sale nobile și dorința arzândă de a lupta, în caz că va fi ales, pentru tot ce va fi legat și posibil spre binele poporului din acest ținut ... Cerând, apoi, agricultorul din Bosance (în realitate, primar al comunei, consemnat ca atare şi în 1887, cu ocazia vizitei Arhiducelui Rudolf în Bucovina – n. n.), domnul **Vasile Blându**, cuvântul, vorbi cu elocința naturală de tribun despre meritele necontestabile ale ilustrului candidat și fost deputat până acum al Sucevei. Domnia sa întinse, apoi, înainte și-i puse domnului candidat în vedere dorințele și suferințele poporului din ținutul Sucevei și-l rugă ca, în caz de alegere, dorită de toți, să se interpună pentru ameliorarea stării țăranilor din acest district electoral”[2138].

1894: Corul celor 21 de plugari din Bosanci a fost înfiinţat, în 1894, de învăţătorul Pastei Şandru, în următoarea componenţă: Tenori I: Gheorghe N. Mitrofan, Nicolai I. Cârlan, Teodor Bocăneţ, Simion Polonic şi George N. Blândul. / Tenori II: George Ieremie, Mihai N. Mitrofan, Ioan Topor, Leon Polonic şi George Smintă. / Bas I: Ioan T. Cârlan, Nicolai Ungurean, Ioan Ieremie, Nicolai Bondar şi Teodor Spoială. / Bas II: George

---

[2138] *Lupta*, Anul IX, No. 1668, duminică 22 martie 1892

Colţun, Vasile D. Spoială, Andrei Macovei, Constantin Ieremie, Leon Moruz şi Ştefan Blându[2139].

1894, de Sfântul Dumitru: Bosâncenii jurau în biserică „să se lase de rachiu" şi se întocmea şi o listă interesantă cu locuitori ai comunei: Ştefan V. BLÂNDUL, Vasile D. SPOIALĂ, L. MOROZ, Teodor D. SPOIALĂ, Teodor CROITOR, George alui Sârghie BIVOL, Simion SVESTUN, George BUJOREAN, Ion CROITORIU, Luca BOBU, Vasile DRAGOIU, Teodor OBRIC, Constantin BLÂNDUL, George CÂRLAN, Constantin BURSUC, Mihai CROITORIU, Andrei G. GĂITAN, Vasile AXINTE, Nicolai G. BIVOL, George G. BIVOL, Vasile G. BIVOL, Leon ŞUŢUL, Vasile S. BLÂNDUL, Nicolai T. DAVID, Dimitrie BUJOREAN, Petre CROITORIU, Teodor SMÂNTANCĂ, Leon alui Andrei BIVOL, Vasile alui Simion a ZOIŢEI, Nicolai GĂITAN, George alui Constantin BIVOL, George BUSUIOC, Leon PLETOŞ, Dimitrie BARBĂ, Vasile CURIC, Constantin GAVRILOVICI, Mihai CROITORIU, Niculai alui Ioan IREMIA, Simion M. SPOIALĂ, Mihai DAMIAN, George CROITORIU, Constantin DUMITRAŞ, Dimitrie NASTASI, George MITROFAN, Dimitrie M. GAVRILOVICI, Dimitrie NASTASI, George MITROFAN, Dimitrie M. GAVRILOVICI, Nicolai NICHIFOR, Nicolai C. MIERLĂ, Nicolai MITROFAN, Teodor POLONIC, Ioan alui Vasile IEREMIA, Nicolai COCOLAŞ, George M. CARP, Nicolai T. MIERLĂ, Ioan BUJOREAN, Vasile M. CARP, Simion CROITORIU, Constantin BLÂNDUL, Teodor PAŞCU, Nicolai G. NICHIFOR, George N. DONISĂ, Teodor I. GĂITAN, Dimitrie VERMEŞAN,

[2139] *Deşteptarea,* Nr. 2/1895, p. 18

Petre BOGDAN, Nicolai alui Mihai BARBĂ, Teodor ONIU, George MOGĂ, Teodor N. GAVRILOVICI, Vasile BONDARIU, Teodor CROITORIU, Simion DAVID, Dimitrie I. BIVOL, George alui Ioan IRIMIA, Nicolai OBRIC, Petre CURIC, George MITROFAN, Nicolai D. SPOIALĂ, Andrei MOROZ, Vasile OBRIC, Simion BARBĂ, George BLÂNDUL, Teodor BLÂNDUL, Petre LEAHULUI, Nicolai MAXINESE, Nicolai T. MITROFAN, Ion a TUDOSIEI, Petre ONIU, Teodor T. DAVID, Nicolai T. MITROFAN, Dimitrie GĂITAN, Ioan I. IRIMIA, Mihai MIERLA, Vasile T. CUCUL, Ioan T. DAVID, George I. AXENTI, Mihai BURSUC, Dimitrie T. BLÂNDUL, Constantin CÂRLAN, George I. IRIMIA, Teodor I. DRĂGOIU, Nicolai ONIU, George V. NASTASI, Petre ARION, Teodor OBRIC, Constantin CROITORIU, Dimitrie T. DAVID, Dimitrie N. DONISĂ, Nicolai V. NICHIFOR, George MIERLĂ, Dimitrie I. MUŞCHET, George I. MUŞCHET, Ioan PASCOVICI, Ioan S. MIERLĂ, Ioan C. FLORI, Leon ONIU, Constantin a ANEI, George GÂTUL, Constantin D. SPOIALĂ, Mihai D. SPOIALĂ, Dimitrie MIERLĂ, Vasile GÂRCĂ, Simion POLONIC, Mihai GÂTUL, Nicolai I. NICHIFOR, George T. BLÂNDUL, Constantin POLONIC, Nicolai SPOILICĂ, Mihai POLONIC, George GÂTUL, Nicolai ŞUŢU, Simion BARBĂ, Ioan T. BIVOL, George D. MIRON, Nicolai GIORGILUI, Ioan TOPARNIŢCHI, Dimitrie SPOIALĂ, Simion I. IRIMIA, Ioan A. GĂITAN, Ioan DUMITRAŞ, George PASCAL, George A. ŞANDRU, Leon DRAGOIU, Teodor BARBĂ, Vasile PERJUL, George P. BLÂNDUL, Vasile N. DONISĂ, George NICHIFOR, Ioan PÂNZARIU, Teodor BUŞILĂ, Ioan CROITORIU, Andrei

JUGĂ, George BLÂNDUL, Ioan VIŢEL, George SMÂNTANEI, Teodor MIERLĂ, George A. ŞUŢU, Leon T. POLONIC, Ioan T. CÂRLAN, George T. CÂRLAN, Vasile G. CÂRLAN, Vasile A. BARBĂ, George BARBĂ, Ioan CARVASCI, Ioan SMÂN-TANCA, George A. ŞUŢU, Vasile N. DRAGOIU, George IRIMIA, Ioan IRIMIA, Ioan FLORI, Teodor F. DAVID, George T. FEDOR, George MITROFAN, Vasile I. POPOVICI, Ioan T. CROITORIU, Andrei ŞUŢU, Mihai MITROFAN, Vasile MAXINESA, George I. CROITORIU, Teodor IRIMIEA, Teodor DAVID, Simion G. BLÂNDUL, Leon T. BLÂNDUL, Petre MIRON, George T. GAVRILOVICI, Mihai MOGRĂ, Nicolai BUZILĂ, Mihai SPOIALĂ, George ONIU, Nicolai a MORĂRIŢEI, Nicolai I. IRIMIA, George BUJOREAN, Simion NICĂ şi Vasile BLÂNDUL[2140].

1895: Se înfiinţează, la Bosanci, Cabinetul de lectură „Deşteptarea”, care funcţionează în casa lui Ion Toma şi număra 30 de membri, care aveau la dispoziţie 140 cărţi, 2 abonamente la gazetă şi o avere de 68 florini şi 58 creiţari. Preşedinte era parohul Roman Bărgăuan, secondat de vicepreşedintele Vasile Blându şi de secretarul Ştefan Blându.

1896, mai: O colectă pentru Internatul de Studenţi din Cernăuţi, făcută de „dl paroh Roman BĂRGĂUAN din Bosanci”, menţionează următoarele nume de localnici: învăţător superior George IANOVICI, Vasilică N. BLÂNDU, Nicodim ŞTEFUREAC, primarul Constantin BIVOL, cantorul Zamfir NICA, Ioan MIRĂUŢ, Simion alui Nistor CROITOR, George alui Toma POPOVICI, Constantin POLONIC, Georgi alui Tanasi

---

[2140] *Deşteptarea,* Nr. 21/1894, p. 167

ONUL, Simion alui George BLÂNDU, Nicolai STANCIU, George GĂITAN, Niculai GHERASIM alui Mitrofan, George I. BUZILĂ, Gherasim VIŢEL, Sava SVESTUN, Nicolai G. BIVOL, Toader MAXINESI, Toma DAVID, Lazăr MORUZ, George BUSNEA, Anton GĂITAN, Vasile G. BIVOL, Nică IFTODI, Grigori SVESTUN, Svige MIRĂUŢ, George T. BUJOREAN, Nistor C. BARBU, Ioan G. DUMITRAŞCU, Donisi IUGA, Niculai P. MITROFAN, Pavel GAVRILOVICI, Dumitru N. DAVID, George V. BONDARIU, Toader BOCĂNEŢ, Ioan G. GĂITAN, Catrina MACSIMESI, Ioan T. CÂRLAN, George alui Ilie IEREMIE, Simion GAVRILOVICI, Gavril I. SPOIALĂ, Niculai MORARIU, Toader ŞUŢU, Ştefaru T. BONDARIU, Iordachi DRĂGOIU, Constantin a ANI, Ioan Z. UNGUREAN, George I. MIRĂUŢ, Mihail CÂRLAN, George TIMOFICIUC, George alui Toma DAVID, Toma I. CURECHIU, Toader C. POLONIC, Dumitru I. DONICI, Constantin SVARGHI, George CROITOR, George I. PĂDUREŢ, Nicolai DUMITRAŞCU, Nicolai MORARIU, George alui Pavel IUGA şi George alui Radu MUNTEAN[2141].

1896: Informările primite de la „Mittheilungen der k. k. Central-Commission”[2142], pentru anul 1896, precizau că Ministerul a înaintat proiectul pentru construirea unei noi clădiri pentru biserica greco-orientală din Bosanci și s-a pronunțat cu privire la necesitatea înlocuirii vechii biserici a satului, construită cu mai bine

---

[2141] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 53/1896, p. 3, 4

[2142] Maximowicz, E; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J.; Romstorfer, C. A., *Jahrbuch des Bukowiner Landes-Museums 1893*, Czernowitz 1893, p. 83

de un veac în urmă. S-a decis însărcinarea consevatorului (Romstorfer) cu supravegherea execuției și cu valorificare elementelor relevante ale vechii biserici. Ministerul a anunțat apoi instrucțiunile emise la demolarea nevaloroasei vechi biserici de lemn. Cu această ocazie, Ministerul a notificat și parohia Sf. Parascheva din Cernăuți că i s-a acordat permisiunea pentru lucrări de renovare, iar Karl Adolf Romstorfer primea aprobarea să facă restaurări la bisericile din Drăgoiești, Solca, Zaharești, Voroneț, Putna, Șerăuți, la bisericile Sf. Gheorghe și Sf. Dimitrie din Suceava etc. Biserica veche de lemn, construită la Bosanci în secolul XVII, a fost mutată la Nimirceni.

1897: Ministerul Căilor Ferate lua în discuție, cu primăria Sucevei, în 3 iunie 1896 (Nr. 3700/I, conform Ordinului Nr. 67 din 16 iunie 1896, Wien 10 März 1897) posibilitatea aprobării extinderii, prin lucrări tehnice de pregătire, a unei linii ferate locale normale, de la gara din Suceava, situată în Areni-Tătărași, prin Bosanci și Bunești, spre frontiera austriaco-română, unde urma să se facă racordul cu gara din Fălticeni[2143]. Calea ferată urma să străbată moșia Bosanci, pe la Cumpărătura, deci departe de satul în sine.

1898: „**Bosancea**, comună şi parohie în Bucovina, capitala judeţului: Suceava, cu cătunele: Bulaiul, Burghineştii, Bursucii, Frumosul, Căldăruşul, Putrida, Podişorul, Strâmba, Nemericenii, Roşiea şi Hreaţa; are moşie

---

[2143] *Verordnungs-Blatt fűr Eisenbahnen und Schiffahrt*, Anul X, Nr. 46, Wien 22 April 1897, p. 845

boierească; 5.265 locuitori (4.618 ortodocşi) şi o şcoală de 3 clase / [Dr. I. G. Sbiera]”[2144].

1901: Se înfiinţează, la Bosanci, Însoţirea raiffeisiană, sub direcţiunea preotului Roman Bărgăuan, vicedirector fiind Nicodim Ştefureac, iar vistiernic – Samfir Nica.

1904: „Mănăstirea armenească Hagigadar. Pe o fântână: Această fântână este întru amintirea baronului, distins de împărat, Gheorghe de Capri și a soției sale, baroneasa Maria de Mărăței, 1793”[2145].

1905: „Prin întinderea învălurată se atinge repede satul Bosancea sau al Bosancii. Odată erau aici români şi ruteni, aceştia din urma având sălaşe anume, la Vârâţi. Astăzi a mai rămas numai amintirea acestei deosebiri şi câte o datină, păstrată în îmbrăcăminte sau orânduirea părului femeilor, cu codiţele aduse înainte şi legate deasupra frunţii. Tot satul vorbeşte limba noastră, şi bălanii ca şi oacheşii, oamenii celor două rase duşmane, se duc la aceiaşi mare şi frumoasă biserică nouă, pe care un arhitect neamţ (Karl Adolf Romstorfer – n. n.) a făcut-o, după asemănarea celor restaurate din Suceava. Mai încolo, te prinde jalea, văzând casa boiereasca a Sturdzeştilor stăpânită de un evreu oarecare, lipsit de iubire şi de cruţare [2146]… / Și în umezeala înghețată a unei senine seri liniștite ne urcăm prin vâlcele, pe poduri rupte, la Hagigadar, mitocul armenesc, ce stă pe o culme

---

[2144] Diaconovich, Dr. Corneliu, *Enciclopedia Română,* Tomul I, Sibiu 1898, p. 538

[2145] Iorga, Nicolae, *Românismul în trecutul Bucovinei*, București 1938, p. 387

[2146] Iorga, Nicolae, *Neamul romănesc în Bucovina*, București 1905, pp. 51, 52

rotundă, parcă ar fi făcută de mână de om, pe un gorgan înverzit, la mijloc de dealuri. În bisericuță se slujește de două ori, numai de două ori pe an; case pustii, dar bine ținute, curate stau încuiate în curtea închisă cu zid. Paznicul ce locuiește în casa cu strașină de șindrilă moldovenească nu se vede. E o mare liniște din toate părțile, pe când soarele, focos, scapătă după înălțimi. O turmă coboară încetinel la vale”[2147].

1906, aprilie: „În comuna Bosanci s-au colectat, de dl învăţător superior Nicu DONISĂ, cu concursul binevoitor al d-lui Parftemie DAMIAN şi al studentului în drept Octavian PAULIUC… precum şi al antistelui (primarului) comunal Nicolai alui Dimitrie SPOIALĂ şi al juratului Teodor alui Vasile UNGUREAN şi al d-lui Petru Damian”, produse agricole şi bani pentru Internatul de băieţi din Suceava, numele sătenilor menţionaţi în liste fiind următoarele: preotul cooperator Nicodim ŞTEFUREAC, cantorul Zamfir NICA, învăţător Mihai ILICA, învăţătoarele Berta LACNER şi Blauca ZUGRAV, Sender POLLAK, Mihai SPOIALĂ, Sava SPOIALĂ, Lazăr MIRĂUŢ, George IEREMIE, Teodor UNGUREAN, Manoli PASCAL, George SPOIALĂ, George MIRĂUŢ, Dumitru DONISĂ, Ioan GĂITAN, Simion BLÂNDU, Isak GOLDENBERG, Constantin BIHOL, Iosif TOPORNIŢCHI, Mihai SPOIALĂ, Ioan BARBU, George alui Vasile STANCIU, Balaşa BLÂNDU, Mihai BABĂU, Constantin SPOIALĂ, Nicolai CROITOR, Sevastiţa BABĂU, Nicolai CÂRLAN, Vasile CUREC, Nicolai SPOIALĂ, Ştefan GĂITAN, Ioan CROITOR, Ioan MUNTEAN, Mafta MUNTEAN, Toader DAVID, Toader POPOVICI,

[2147] Ibidem, p. 147

George PÎNZARIU, Sârghie MIRĂUŢ, George COLŢUNEAC, Vasile SPOIALĂ, Dumitru CROITOR, Marghioala CARP, Nistor DONISĂ, Nicolai DAVID, Mihai MITROFAN, Vasile SPOIALĂ, Sava CROITOR, George IEREMIE, Mihai PERSU, Constantin IEREMIE, Dumitru BUJOREAN, Ioan ALIMAL, Nicolai MITROFAN, Toader MITROFAN, Ifrim MITROFAN şi Ioan BARBU[2148].

1907: Biserica din Bosanci, care deservea, ca şi până atunci, şi enoriaşii din cătunele Bulai, Putrida, Bursuci, Frumosu, Căldăruşa, Strâmbu, Podişor, Nemirceni şi Hreaţa (deci cătunele viitoarei comune Moara), se afla sub patronajul lui Dimitrie Sturdza, îl avea ca paroh pe Roman Bârgăuan, născut în 1850, preot din 1878, paroh din 1883, preot cooperator fiind Alexandru Grigorie Danilevici, născut în 1860, preot din 1891, iar cantor, din 1893, Samfir Nica, născut în 1865. Din 1859, avea să funcţioneze, la Bosanci, o şcoală cu 6 clase[2149].

1908: „**Bosancea**, moșie, cu administrașie specială, distr. Suceava. Suprafața: 37,00 kmp; populația 140 locuitori, în majoritate români, de religie gr. or. / Se compune din moșiile: Bosancea propriu zisă că **Căldărușa** și **Moara Carp** (Burghinești, Frumoasa, Parzic, Podeni, Roșia și Strâmba – vezi fiecare), având 7 case și 33 locuitori. / Forma odinioară un sat și moșie cu com. Bosancea[2150] ... / **Bosancea**, comună rurală, districtul Suceava, așezată în partea de S-E a distrctului. /

[2148] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 9/1906, p. 3, 4

[2149] *Scematismus der Bucowinaer*, Czernowitz 1907, p. 153

[2150] Grigorovitza, Em., *Dicționarul geografic al Bucovinei*, București 1908, p. 17

Suprafața 40,16 kmp; populația 4.363 locuitori, români, religie greco-ortodoxă. / Se compune din vatra satului, cu 4.229 locuitori, așezată pe un teritoriu lipsit de apă, între comuna Ipotești și Securiceni, și din cătunele: Bulaiul, Bursuci, Frumoasa, Căldărușa, Moara-Carp, Nemerceni, Putrida și Strâmba"[2151]. / „**Moara-Carp**, localitate cu moară, pendinte de com. Rur. Bosancea, distr. Suceava (trecut greșit „Storojineț - n. n.). Are 2 case cu 6 locuitori. / **Moara-Carp**, localitate cu moară și casă, făcând parte din moșia Bosancea, distr. Suceava. Este numai o jumătate din Moara Carp; cealaltă jumătate (vezi Bosancea, com. și Moara Carp. Pend. De Bosancea"[2152]. / „**Burghineşti**, târlă, cu administraţie specială, districtul Suceava. Are 2 case şi 15 locuitori, români, greco-ortodocşi"[2153]. / „**Roşia**, târlă, pendinte de moşia cu administraţie specială Bosancea, districtul Suceava. Are 3 case, cu 13 locuitori"[2154]. / „**Frumoasa**, târlă, pendinte de comuna rurală Bosanci. Are 2 case şi 18 locuitori"[2155]. / „**Strâmba**, târlă, pendinte de comuna rurală Bosancea, districtul Suceava. Are 3 case cu un singur locuitor. / **Strâmba**, târlă, pendinte de moşia cu administraţie specială Bosancea, districtul Suceava. Are 4 case, cu 28 locuitori"[2156].

1908: Păţania corului din Bosanci. „La noi, în sat, s-au pus la cale părinţii şi cu domnii învăţători şi au făcut un cabinet de lectură şi un cor, în care cântă o

---

[2151] Ibidem, p.16
[2152] Ibidem, p. 145
[2153] Ibidem, p. 39
[2154] Ibidem, p. 183
[2155] Ibidem, p. 98
[2156] Ibidem, p. 207

mulţime de flăcăi şi gospodari din sat. Ţi-i mai mare dragul să-i asculţi. Domnul învăţător Mihaiescu îşi dă cea mai mare silinţă şi toţi se bucură de aşa un lucru frumos. Când, deodată, vine, Duminica trecută, **jandariul Hassel** şi spune că nu mai dă voie să se adune cântăreţii seara, ca să înveţe a cânta. Şi noi nu ştim cu ce drept vine jandariul să oprească un lucru aşa de frumos! El poate să oprească ca să nu cânte unul, beat, într-o cârşmă ceva, dar aşa, cum? Dar vezi că la jidan se pot toate face! Eu v-am scris asta, ca să vadă lumea cum ne pun străinii beţe în roate, când văd că am început un lucru frumos. Că am oblicit noi că dl de la poştă i-ar fi spus jandariului că nu poate suferi cântarea şi l-a rugat ca să le oprească oamenilor ca să mai cânte. Dl de la poştă să-şi astupe urechile ori să se ducă de la noi, din Bosancea, dacă nu-i place. / Amu v-aş mai întreba, domnilor, ceva, că poate îţi şti domniile voastră din Cernăuţi mai bine. Adică ce-i cu şcoala cea nouă? N-au domnii de gând să ne facă rând şi nouă cu o şcoală cum se cade, că ne-am hrănit să trimitem copiii noştri în bordeiele cele de până acuma, în care s-a ţinut şcoală. Îi mare ruşine pentru un sat ca Bosancii să n-aibă o şcoală ca oamenii!”[2157].

1909: „Dintre comunele fruntaşe ale districtului, amintim aici pe cea mai mare, Bosanci, cu o populaţie de 5.157 suflete, dintre care 4.658 români, 171 evrei şi 18 ruteni”[2158].

[2157] *Apărarea Naţională*, Nr. 3, Anul I, Cernăuţi, sâmbătă 16 mai 1908, pp. 35, 36

[2158] *Viaţa Românească*, Anul IV, vol. 13, 6 iunie 1909, pp. 454-460

1911, ianuarie 29: „Şcoala din Bosance, cea mai frumoasă şi mai mare clădire şcoală din toate satele Bucovinei, s-a sfinţit Duminică, în 29 Ianuarie 1911”[2159].

1915, februarie 27: „În noiembrie 1914, armata austriacă s-a retras, în grabă, la vatra dornei, luând cu ea, din diferite sate româneşti, multe trăsuri, împreună cu proprietarii lor. La 27 februarie 1915, deci după trei luni au apărut în faţa guvernorului, în Vatra Dornei … mai mulţi ţărani din satul Bosancea (Nicolai a lui Todor Mitrofan, Gheorghe a lui Ion Ieremie şi alţii) şi au zis că de trei luni fac corvadă şi nu mai pot munci, fiind slăbiţi şi ei, şi animalele lor”[2160].

1915: „Satele din josul Sucevei, cuprinse în colţul ce intră în pământul României, ca Lisaura, Tişăiţi, Bosanci, Udeşti, Chilişeni, n-au fost cercetate de cazaci”[2161].

1915, iunie: „Doi ţărani români din Bosancea veniseră la târg, la Suceava, cu 10 saci de făină. La spartul târgului, ţăranii se iau la ceartă pentru o diferenţă de câştig. Neputându-se împăca, ei recurg la justiţia rusească: la soldatul din post. Acesta, auzind că e vorba de ghenghi (bani) rosteşte următoarea sentinţă: banii rămân în posesiunea lui, ca „contribuţie de război”. Țăranii, prădaţi de tot rolul muncii lor, se plâng comandatului. Acesta cheamă pe soldat şi-l întreabă dacă plângerea ţăranilor e adevărată. Soldatul se jură, dă „cuvântul său de onoare” că n-a luat nimic. Comandantul ordonă apoi să li se aplice ţăranilor români câte 25 de

---

2159 *Revista Politică,* nr. 18/1911, p. 8

2160 Balan, Teodor, *Bucovina în Războiul Mondial*, Cernăuţi 1929, pp. 48, 49

2161 *Adevărul,* 27, nr. 9980, 1915

bice pe o parte sensibilă a corpului, pentru obrăznicia lor de a „bănui pe un soldat rus” de prădăciune”[2162].

1915, octombrie 17: Itinerariul bătutului de ţinte, pentru o coroană bucata, în buciumul din lemn de tei, pentru a ajuta Austria în război, cuprindea comunele Bosanci, Ipoteşti, Securiceni, Rus-Plavalar, Tişăuţi şi Lisaura – duminică, 17 octombrie, Danila, Găureni, Iacobeşti, Călineştii lui Cuparencu şi Ienachie, Măriţei, Romaneşti şi Slobozia – duminică, 24 octombrie, Pătrăuţi, Hatna (Dărmăneşti – n. n.) şi Mitocul Dragomirnei – miercuri, 27 octombrie, de ziua Sfintei Paraschiva, Iţcanii Noi, Iţcani Gară, Şcheia şi Lipoveni – duminică, 31 octombrie, Udeşti, Chilişeni, Reuseni, Rus-Mănăstioara şi Ruspoieni – luni, 8 noiembrie, de Sfântul Dumitru, Stroieşti, Sf. Ilie, Zahareşti, Liteni-Moara şi Buneşti – duminică, 14 noiembrie, şi Bălăceana, Liudihumora şi Comăneşti – duminică, 14 noiembrie 1915[2163]. Itinerariul era, bineînţeles, teoretic, fiind vreme de război, dar „versurile” propagandisto-umanitare, care însoţeau „Ţintuirea buciumului”, fiind de o înduioşătoare naivitate, merită reproduse: „În ţara fagilor sună / Adese-un bucium şi cheamă / Voinicii toţi cari se luptau / Avut şi ţară-şi apărau. / Azi buciumul răsună tare / Chemând pe toţi cu mic, şi mare / Să ocrotească de nevoi / Orfani şi văduve de eroi”[2164].

1915, octombrie 17: La Bosanci, „Ţintuirea buciumului” îl avea ca delegat, din partea prefecturii, pe comisarul Nichitovici, strângându-se 2.000 de coroane,

---

[2162] *Bucovina în 1914-1915*, în *Unirea*, XXV, nr. 66, sâmbătă 3 iulie 1915, p. 2

[2163] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2

[2164] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 163 din 3 octombrie n. 1915, p. 4

de la „inteligenţa locală cu gendarmeria, finanţii (adică vameşii – n. n.) şi ostaşii dislocaţi în acele părţi, precum şi poporul din Bosance, în frunte cu păstorii sufleteşti V. Corvin şi Franciuc, şi cu vrednicul lor primar, Ştefan Blîndu, şi numeroşi poporeni din satele învecinate, cu părintele Sârbu din Tişăuţi şi primarii” [2165].

1915: Pe fronturile apărării unui mod de viaţă european, simbolizat de Austria, au vărsat sânge şi bosâncenii: Rezervistul **Nicolae Budurovici**, Bosanci, Regimentul 22, rănit / Fruntaşul **George Ieremie**, Bosanci, Regimentul 22, rănit / Infanteristul **Ştefan Nichifor**, Bosanci, Regimentul 22, rănit. / Infanteristul **Simion Carp**, Bosanci, Regimentul 22, rănit[2166]. / Fruntaşul **Dumitru Croitor**, Bosanci, Regimentul 22 Infanterie, rănit. / Infanteristul **Nicolae Iftodi**, Bosanci, Regimentul 22 Infanterie, rănit. / Infanteristul **Daniil Şutu**, Bosanci, Regimentul 22, rănit. / Vânătorul **Sîrghi Aliman al lui Nicolae**, Bosanci, Bat. 30, mort. / Infanteristul **Anton Bursuc**, Bosanci, Reg. 80, rănit. / Vânătorul **Toader Marimeş**, Bosanci, Batalionul 30, rănit. / Rezervistul **George Croitor**, Bosanci, Regimentul 22, prizonier. / Infanteristul **George Bondar**, Bosanci, Regimentul 22, rănit[2167].

1919: Tabloul numirilor oficiale ale comunelor urbane și rurale din Bucovina, cu nomenclatura veche austriacă și cea oficială nouă română, cuprinde, în districtul Sucevei, Bosance (nume austrice: Bosancea, Bossancze, Bosancze)[2168].

2165 *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 4

2166 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

2167 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

2168 *Monitorul Oficial*, nr. 91, 10 august 1919, pp. 4981- 4988

1920: Tabloul circumscripțiilor electorale din Bucovina, în 1920, poziționa comunele Bosance și Liteni în circumscripția Suceava[2169].

1921: „Potrivit dispozițiunilor art. 12 și 23 din regulamentul pentru congresul bisericesc ortodox-român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat prin Înaltul decret regal No. 2.513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octomvrie la Cernăuți se publică următoarea listă a patronilor bisericești particulari de lege drept credincioasă răsăriteană îndreptățiți la alegerea de 6 reprezentanți pentru acest congres: 47). Sturdza Mihai, lași, strada Carol No. 19 (Bosancea, Rușii-Mănăstioarei, Uidești)”[2170].

1924, Minunile Sfântului Ioan cel Nou: „George Marcu, ţăran din Bulai, un cătun ce se ţine de parohia Bosanci, în districtul Sucevii, a zăcut, un an, în pat, de umflare a ficatului şi a fost tratat de medicii din Suceava. Făcându-i-se tot mai rău, după sfatul altora avea să meargă la spitalul ţării, din Cernăuţi, dar nu mai era transportabil. Cu toate acestea, s-a hotărât să meargă. Însă, în noaptea după care avea să se pornească la Cernăuţi, a visat că a venit, la dânsul, Maica Domnului şi i-a spus să meargă ia biserică aceea, la preotul cel negricios, „că acolo ţi-i leacul!”. George a întrebat: „La care biserică?” şi Maica Domnului i-a răspuns: „Acolo ai mai fost!” (adică la Sfântul Ioan). Trezindu-se din somn, el a istorisit visul soţiei sale, Smaranda, şi i-a spus să meargă, repede, la Suceava şi să-l cheme pe părintele Sidorovici, ca să-i citească. Aceasta s-a întâmplat în luna februarie 1902. Soţia lui George a şi alergat la priorul

---

[2169] Monitorul Oficial, nr. 17, 25 aprilie 1920, pp. 1060, 1061
[2170] *Monitorul Oficial*, nr. 98, 5 august 1921, p. 3890

mănăstirii Sfântului Ioan, anume la răposatul Emanuil Ciuntuleac, i-a istorisit visul soţului ei şi l-a rugat să-l lase pe părintele Sidorovici, să meargă şi să-i citească bărbatului ei bolnav. Priorul i-a răspuns să aducă, mai întâi, încuviinţarea de la parohul din Bosanci. Aducând Smaranda încuviinţarea cerută, părintele Sidorovici s-a dus la bolnav, i-a citit rugăciuni, i-a dat şi ceva unsori şi, după o săptămână, repetând rugăciunile şi unsorile, omul s-a vindecat pe deplin şi, azi, e chiar foarte sănătos”[2171].

1924, octombrie 5: „Duminică, 5 octombrie 1924, a avut loc, cu mare fast, serbarea împroprietăririi din comuna fruntaşă Bosanci. Poporul din Bosanci i-a făcut d-lui ministru I. Nistor, la sosirea sa pe teritoriul comunei, o primire cu adevărat grandioasă. Şiraguri de călăreţi cu steaguri, pompierii comunali în mare ţinută i-au ieşit înainte d-lui ministru Nistor până la hotarul satului. Aici s-a format un măreţ cortegiu, în frunte cu d-l ministru Nistor şi Parlamentarii judeţului Suceava, într-un car împodobit cu flori şi tras de patru boi, iar în urmă venea mulţimea imensă de ţărani, care-l aclamau cu entuziasm pe d-l ministru. / Pe un altar improvizat sub un cort de scoarţe frumos alese şi cetină, înaltul cler, în frunte cu PSS Episcopul Ipolit Vorobchievici, a săvârşit serviciul divin; răspunsurile le-a dat un cor de săteni… / Şi aici, la Bosanci, frumoasa serbare s-a încheiat cu o brazdă trasă pe ogorul acum ţărănesc de către d-l ministru Nistor, în uralele nesfârşite ale mulţimii”[2172].

1925: În 1925, reforma administrativă în plăşi, comune urbane şi comune rurale, stabilea împărţirea

---

[2171] *Biserica şi Şcoala*, Anul XLVIII, Nr. 31, duminică 28 iulie / 10 august 1924

[2172] Calendarul *Glasul Bucovinei*, Cernăuţi 1925, p. 104-107

judeţului Suceava în 4 plăşi, o comună urbană – Suceava şi 60 de comune rurale. Bosancea era reşedinţă de plasă, cuprinzând, pe lângă Bosancea, satele Burdujeni, Ipoteşti, Liteni, Lisaura, Plăvălar, Răuseni, Ruşii-Mănăstioara, Securiceni, St. Ilie, Şcheia, Tişăuţi şi Uideşti[2173]. Pretorul plasei Bosancea, Chodzacar Ion avea să fie detaşat, în anul următor, prin decizia ministrului de interne Octavian Goga, „în administraţia centrală a ministerului” de interne[2174].

1926, octombrie 7: „Duminică, s-a ținut o mare întrunire a Ligii în comuna Bosanci, județul Suceava (o comună cu 9.000 de locuitori români, afară de doi evrei). Când a izbucnit revoluția în Austria, în anul 1918, se aflau în această comună 60 de familii evreieșri, care, într-o singură zi, și-au făcut bagajele, pe cât le-a fost posibil, și au fugit la Suceava. Întrunirea Ligii, în comuna Bosanci, s-a ținut, de la orele 2 și jumătate, după masă, până noaptea. Domnii Gh. Cârlan, Robu – președintele județului Rădăuți, și în special dl Vasile Prelipceanu, președintele județului Fălticeni, au dezvoltat programul Ligii, atât de interesant, încât chiar și cei câțiva agenți liberali și țărăniști, care veniseră ca informatori, au izbucnit în ropote de aplauze. / Deputatul liberal-lupist-țărănist Pohoață, zis și independent, venise și el, cu intenția să țină o întrunire și, după ce a așteptat, într-o margine a comunei, să-i vină rândul, s-a înțeles cu primarul ca să bată toba, pentru ca să scoată măcar o parte din oameni de la întrunirea Ligii. Dar în zadar i-a fost încercarea, căci tocmai atunci vorbea dl Prelipceanu, care-i fermecase pe săteni cu pildele sale pline de

---

[2173] *Monitorul Oficial*, nr. 223 din 10 octombrie 1925, p. 11339
[2174] *Monitorul Oficial*, nr. 85, 16 aprilie 1926, p. 5545

învățături și nu clintea nici măcar capul cineva, dar încă să părăsească întrunirea. S-o știe dl Prelipceanu că le-a rămas în suflet sătenilor și tot întreabă de el. / Aceasta este a treia mare întrunire în comuna Bosanci și, cu toată agitația agenților jidoviți, nu s-a pomenit nici măcar o întrerupere în timpul cuvântărilor, pe când întrunirile partidelor amestecate cu evreii încep și se termină, de obicei, cu scandal și beție. Mulțămită vredniciei președintelui David Oniu (președinte LANC în Bosanci, vicepreședinte al Consiliului Ligii pe judeţul Suceava, alături de preotul I. Tonigar, președinte fiind profesorul Gh. Cârlan – n. n.), viceprimarului Sava Blându, secretarului Gheorghe Damian, lui Ion Găitan și a celorlați fruntași, candela naționalismului stă aprinsă întruna în comuna Bosanci”[2175].

1927: Prin Legea pentru unificarea administrativă din 1927, Împărţirea teritoriului României în 68 de judeţe, Liteni, poziţia 29, şi Vorniceni, poziţia 59, devin comune de sine stătătoare ale judeţului Suceava; Bosancea, poziţia 4, îşi păstra statutul[2176].

1928: „În comuna Bosanci (jud. Suceava) o femeie tânără, în etate de 21 ani, în a 7-a și jumătate lună a sarcinei, a dat naştere unui copil de sex femenin, care are numai un ochi, în frunte, cu două pupile, fără nas şi capul îndărăt neîmpreunat şi fără creier. Cel mai interesant lucru este că deasupra ochiului are un mic corn. Copilul minune a fost imediat ridicat de către dl medic

---

2175 *Înfrățirea românească*, anul V, nr. 1, 1 noiembrie 1928, p. 16
2176 *Monitorul Oficial*, no. 220, miercuri 7 octombrie 1925, pp. 10923-11098

primar al jud. Suceava şi înaintat muzeului Maternităţii din Cernăuţi. / Catargiu Gh., ag. sanitar Suceava”[2177].

1929: Legiunea de jandarmi rurali Suceava, cu reşedinţa în Suceava, cuprindea 3 secţii şi 16 posturi. În cadrul Secţiei de jandarmi Ilişeşti funcţionau posturile din Bosancea, pentru satele Bosancea, Ipoteşti, Tişăuţi şi Lisaura, şi postul Liteni, pentru Liteni, Zahareşti, Stroieşti şi Bulai[2178]. Tabelele „de întinderea şi reşedinţele legiunilor, secţiilor şi posturilor jandarmeriei rurale” din 1930 desemna, pentru Legiunea de jandarmi Suceava, 3 secţii şi 16 posturi, şi un post în Bosancea, pentru comunele rurale Bosancea, Liteni şi Tişăuţi, în cadrul Secţiei de Jandarmi Burdujeni[2179].

1930: „Se modifică în parte înaltul decret regal cu Nr. 4.636 din 7 Decemvrie 1929, publicat în Monitorul Oficial Nr. 274 din 9 Decemvrie 1929, precum urmează… 5. Se aprobă contopirea satului Moara-Nichi cu satul Bosancea, sub numele de Bosancea, ambele din comuna rurală Bosancea”[2180]. / În acelaşi Monitor Oficial din 22 ianuarie 1930, se publica „Tabloul de determinarea circumscripţiilor teritoriale ale comunelor din judeţul Suceava”, cu un număr de 16 consilieri pentru Bosancea (poziţia 5) şi 8 consilieri pentru Liteni (poziţia 20)[2181]. Bosancea şi Liteni rămâneau, ca şi Suceava-oraş, comună urbană în plasa Dragomirnei[2182].

[2177] *Foaia diecezană*, anul XLIII, nr. 13, 25 martie 1928, p. 5
[2178] *Monitorul Oficial*, nr. 109, 23 mai 1929, p. 3969
[2179] *Monitorul Oficial*, nr. 166, 28 iulie 1930, p. 6079
[2180] *Monitorul Oficial*, nr. 15, 22 ianuarie 1930, p. 627
[2181] *Monitorul Oficial*, nr. 15, 22 ianuarie 1930, pp. 668-670
[2182] *Monitorul Oficial*, nr. 15, 22 ianuarie 1930, pp. 717

1930, iulie 10: „Sunt trei luni de când Suceava a trăit o zi de spaimă în năvala sătenilor din Bosanci”[2183]. Joi, 10 iulie 1930, ştiindu-se că ţăranii din satele din apropiere vor să vină la Suceava, cu ocazia zilei de târg, pentru a protesta împotriva cametei, „30 poliţişti, 100 de jandarmi şi 70 soldaţi… s-au postat cordoane de jandarmi la bariere, care au reuşit să oprească pe ţărani, câtă vreme aceştia veneau în grupuri mici”, până ce „un grup de 300 ţărani din Bosancea au rupt cordonul principal, lovind pe locotenentul de jandarmi. Acesta a fost începutul. Imediat, masele de săteni au invadat oraşul, provocând o panică nespusă. Erau până la 3-4 mii de oameni, care au năvălit în piaţă şi în străzile principale, aşteptând pe colonelul Niculcea, ca să deschidă întrunirea. Când au aflat că acesta nu va veni, căci este arestat, oamenii s-au dus la prefectură şi au sfărâmat uşile, pentru a pătrunde înăuntru. Dar Niculcea fusese arestat la Rădăuţi şi transportat la Cernăuţi, astfel că ţăranii au rămas dezamăgiţi. La prefectură se aflau domnii Pihal, subinspector de siguranţă din Cernăuţi, Tudoraş, prefectul judeţului Suceava, şi procurorul. Dar n-au putut linişti pe ţărani. / Aceştia au pornit înapoi pe străzi, neîmpiedicaţi de nimeni, căci forţele poliţieneşti erau insuficiente. Toate prăvăliile, restaurantele şi cafenelele au fost închise, iar locuitorii s-au baricadat în case şi în pivniţe. Totuşi, câţiva evrei au fost surprinşi pe străzi şi bătuţi. Între aceştia se citează numele lui Grosman şi al lui Schächter. Ţăranii s-au dus, apoi, la târgul de vite, unde au spart cârciuma lui Nussbrauch, au scos băutura şi au consumat-o. Încălziţi astfel, au pornit apoi să devasteze diferite prăvălii, între care Wassermann, Peltz, Wapner

---

[2183] *Adevărul,* Anul 43, nr. 14351, 1930 octombrie 9

etc. Toată marfa a fost aruncată în stradă. Mulţi ţărani erau înarmaţi, astfel că armata nu putea face nimic contra lor. În urmă, mulţimea s-a întors pe strada principală, unde au devastat alte prăvălii, între care a lui Costiner, Falic, etc. Se spune că, spre seară, s-a dat foc unui depozit de lemne, dar focul a fost localizat. Pe la ora 7, seara, lucrurile s-au potolit. / S-au operat 35 de arestări. Colonelul Neculcea, care fusese arestat mai înainte, a fost deferit parchetului. Autorităţile locale iau de asemeni măsuri preventive pentru a împiedica eventuale tulburări ce s-ar putea petrece joi, când s-a anunţat o nouă întrunire. De asemenea, ministerul de interne urmăreşte îndeaproape mişcarea pe care vrea s-o întreprindă în Basarabia dl Corneliu Zelea Codreanu”[2184]. // Înapoiat din Bucovina, dl Pompiliu Ioniţescu, subsecretar de stat la ministerul de finanţe a făcut declaraţiuni presei cu privire la situaţia din acest ţinut: „Datoriile sătenilor în Bucovina sunt foarte mari. Judecătoriile de acolo, care au ajuns să judece procesele dintre debitori şi creditori acordă cheltuieli de judecată prea mari. Pentru ca ţărănimea să scape de situaţia de astăzi trebuie luate urgente măsuri economice”[2185]. În 23 iulie, Baroul bucovinean, convocat la Cernăuţi, de către prof. univ. C. Rădulescu, condamna „turburările antisemite, mişcările şi devastările ce-au avut loc în Maramureş şi în oraşele şi satele Suceava, Câmpulung, Vama, Bosancea, Bălăceana etc. din Bucovina”, dând vina, în moţiunea finală, nu pe cauzele economice, în care administrarea abuzivă a Fondului Religionar de către Mitropolia Bucovinei juca un rol însemnat, ci pe agitatorii naţionalişti, „cerând cu aceeaşi

---

[2184] *Adevărul*, anul 43, nr. 14276, sâmbătă 12 iulie 1930, p. 4

[2185] *Adevărul,* Anul 43, no. 14284, miercuri 23 iulie 1930, p. 3

energie stârpirea agitaţiilor prin prevenirea, urmărirea şi aplicarea severă a legilor penale în fiinţă”[2186]. Şi mai exista un ţap ispăşitor, „A. C. Cuza, autorul moral al turburărilor din Bucovina, unde avem o adevărată psihoză revoluţionară”[2187].

1930, iulie 16: „O delegaţie din comuna **Bosanci**, condusă de sătenii Eremia (Ieremie – n. n.) Lazăr şi Ion Tarafine, s-a prezentat la prefectură, cerând libertatea întrunirii şi asigurând că ei nu urmăresc provocarea de dezordini şi nici nu dau ascultare sfaturilor colonelului Niculcea, care vrea să provoace revoluţie. Ei cer numai micşorarea impozitelor” [2188].

1930, iulie 16: La Tribunalul Suceava s-a luat „în dezbateri procesul a cinci locuitori, acuzaţi că au participat la dezordinile antisemite din ziua de 10 iulie. Ei sunt daţi în judecată după legea micului parchet. Curtea se compune din domnii Leo Wachtel, preşedinte; judecător Ţurcan, asesor, şi procuror Tănase. / Pe banca acuzării figurează tinerii Gheorghe Oniu, Ion Holovăţ, Nicanor Croitor, Gheorghe Drăgoiu şi Ştefan David, toţi din comuna Bosanci. Ei sunt acuzaţi că au aruncat cu pietre asupra caselor locuitorilor evrei Ghingold, Merlaub şi Weber, Se procedează la interogatoriul acuzaţilor. Cu toţii declară că nu au nici o vină şi că au fost indicaţi de evrei ca răzbunare, deoarece sunt cunoscuţi ca nutrind sentimente antisemite. / Dl Nicolau Mandinescu, chemat ca martor, povesteşte cum, în ziua de 10 iulie, încă de la prânz, a aflat că se pregăteşte un atac în contra Poştei. Seara, pe la ora 8, a văzut cum a venit un grup din

---

[2186] *Adevărul*, Anul 43, no. 14285, joi 24 iulie 1930, p. 3
[2187] *Adevărul*, Anul 43, no. 14286, vineri 25 iulie 1930, p. 4
[2188] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14279, joi 17 iulie 1930, p. 3

Suceava şi cum se arunca cu pietre asupra caselor evreieşti. El însă a stat la o depărtare de vreo 20 de paşi, încât nu poate spune că recunoaşte pe acuzaţii de astăzi. Mai sunt ascultaţi, tot în calitate de martori, locuitorii Ghingold, Merlaub, Weber, Maria Eremia, Popadiuc, Oniu şi alţii. Procurorul, în rechizitoriul său, cere condamnarea acuzaţilor în baza legii Mârzescu. După o scurtă deliberare, Curtea declară pe toţi acuzaţii achitaţi, în lipsă de dovezi. Procurorul a făcut recurs” [2189].

1931, iulie 14: Ministerul de Interne / Direcţiunea Administrațiunii Locale, Tablou de comunele rurale din țară, formate potrivit legii sancționată cu Înaltul Decret Regal Nr. 2.536 din 14 iulie 1931, publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 161 din 15 iulie 1931, București, Imprimeria Centrală 1931. Comune rurale în Județul Suceava erau 63, compuse din 63 de sate, în care listă intră **Bosancea** (p. 388).

1932, decembrie 15: Repartizări de comune rurale urbane nereşedinţă, între plăşile din judeţele Severin, Hunedoara, Bihor şi Suceava, în baza decretului regal nr. 3.501, din 15 decembrie 1932, în baza Decretului regal „Nr. 16.369 A din 31 Decemvrie 1932, se înfiinţează o nouă plasă în judeţul Suceava, cu denumirea de plasa Bosancea, acelaşi judeţ”, cu reşedinţa în Bosanci, care cuprindea satele: Bosancea, Buninţi, Burdujeni, Chilişeni, Ipoteşti, Lisaura, Mihoveni, Plăvălar, Poeni pe Suceava, Reuseni, Ruşii Mănăstioarei, Securiceni, St. Ilie, Şcheia, Tişăuţi şi Udeşti.Litenii treceau în plasa Ilişeşti, şi aceasta nou înfiinţată[2190].

[2189] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14279, joi 17 iulie 1930, p. 3

[2190] *Monitorul Oficial*, nr. 5, 5 ianuarie 1933, p. 116

1936, iunie 22: „Tribunalul Suceava. Extras din statutele şi actul constitutiv al societăţii Cabinetul de lectură „Lumina Satului” din cătuna Bulai, com. Bosancea, jud. Suceava, recunoscută persoană juridică la 22 iunie 1936, prin sentinţa Nr. 184/936. / I). Denumirea societăţii: Cabinetul de lectură „Lumina Satului”. / II). Sediul: cătuna Bulai, com. Bosancea, jud. Suceava. / III). Data constituirii: 17 iunie 1934. / IV). Scopul societăţii: Scopul societăţii este: a). îmbunătăţirea stării morale şi materiale a membrilor săi, şi b). dezvoltarea membrilor săi pe terenul cultural şi social naţional. / V). Comitetul de conducere al societăţii: 1). Gheorghe Sava Barbă; 2). Ion Mihai Lungu; 3). Pavel a lui Ion Blându; 4). Titus a lui Nicolae Blându; 5). Toader a lui Costan Naharniac; 6). Anton a lui Mihai David, şi 7). Gheorghe a lui Mihai Spoială. / Comisiunea de control: 1). Vasile Stroeşteanu; 2). Alexandru Ion Cârlan şi 3). Ion Mihai Spoială. / Juriul societăţii: 1). Constantin Ostrovan; 2). Simion Ion Blându; 3). Toader Mihai Cocolas; 4). Nicolae Simion Blându, şi 5) Conon Mireuţi, toţi agricultori din cătuna Bulai, comuna Bosancea, jud. Suceava”[2191].

1938, septembrie 1: „Transferările în învăţământul primar din jud. Baia, pe 1 Septemvrie 1938”, cuprinde şi o învăţătoare din Bosanci: „**Irimescu Eugenia**, de la Bosanci, jud. Suceava, la Şcoala Liteni, fete, p. VI”. În cazul transferărilor în judeţul Suceava, Maria Mandinescu, de la Bosanci băieţi este transferată la Busanci fete, p. III, iar Constantin Dănăilă, de la Bosanci – Moara Mică, la Securiceni, p. I. La Bosanci vin ca învăţători Răileanu Savel, de la Corocăieşti, în locul Mariei Mandinescu, p. III băieţi, şi Răileanu Sinclitica, de la

---

[2191] *Monitorul Oficial*, nr. 72, 27 martie 1937, p. 3233

Udeşti, în locul învăţătorului Cernicanu, la şcoala de fete[2192].

1940: Au fost menționați, într-un litigiu bancar, Constantin Vasile Spoială, Ion a Iacob Felic, Vasile Gherasim Gavrilovici, Ion a Dumitru Barbă, George a Toader Albu, din Bulai-Bosance, din Bulai-Suceava: Gheorghe Salesci, Vasile Ivanciuc, Ion Iacob Felic, iar din Bulai-Liteni: George Lupescu[2193].

1941: Teritoriul moşiei Bosanci era împărțit între Suceava (Bulai), Bosanci (Mora Nică) și Liteni (partea sudică) și Vorniceni, care erau comune separate, conform „Tabloului normaliștilor cu diplomă de capacitate, numiți în învățământul primar, prin ,,încredințare de post", pe ziua de 1 Octomvrie 1941: 467. Munteann N. Emil, seria 1938, media 7,74, numit în com. Bosanci, postal IX, jud. Sueeava. / 478. Florescu Gh. Dumitru, seria 1938, media 7,68, numit în com. Bosanci, postul X, jud. Sueeava. / 587. Martinovici Than, seria 1939, media 8,77, numit în com. Bulai-Suceava, postul III, jud. Suceava. / 143. Pricop Marioara n. Mirea, seria 1938, media 8,12, numită în com. Bosanci fete, postul IX, jud. Suceava. / 179. Baciu Domnița, seria 1938, media 8, este numită în com. Bosanci, fete postul VI, jud. Suceava. / 346. Ivanciu Sofia, seria 1938, media 7,50, numită în com. Bosanci Podeni, postul II, jud. Suceava. / 442. Mustea Alexandrina n. Nossa, seria 1939, media 8,66, numită în com. Bosanci-Moara Mică, postul V, jud. Suceava. / 670. Gârleșteanu Nădejdea, seria 1940, media 9,17, numită în com. Bosanci, postul II, jud. Suceava"[2194].

[2192] *Monitorul Oficial*, nr. 127, 6 iunie 1938, pp. 2755, 2759
[2193] *Monitorul Oficial*, nr. 266, 12 noiembrie 1940, pp. 9315, 9316
[2194] *Monitorul Oficial*, CIX, nr. 249, luni 20 octombrie 1941

1942, iunie 19: „Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Justiției, având în vedere dispoziţiunile art. 62 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române; văzând listele de naționalitate întocmite de **Primăria comunei Bosanci**, jud. Suceava, potrivit articolului suscitat, trimise cu adresa Nr. 300 din 1940, în care figurează înscrisă și locuitoarea Zalischi (Zalețchi) Nicolae Eufrosina, născută Onicicu; având în vedere, în urma verificării acestor liste și a dovezilor prezentate de către parte la primăria respectivă, că susnumita îndeplinește condițiunile legale pentru a fi trecută în registrele de naționalitate, / Decidem: Art. I. **Zalischi (Zalețchi) Nicolae Eufrosina**, născută **Onicicu**, la anul 1866, în comuna Bosanci, jud. Suceava, de religiune ortodoxă română, de origine etnică română, e considera cetățeană română, potrivit art. 62 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române și se va înscrie în registrul de naționalitate al comunei Bosanci, jud. Suceava. / Art. II. Dl director al afacerilor judiciare din acest minister este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni. / Dată la 19 Iunie 1942 / p. Ministru, Paul Porumbeanu / Nr. 87.035”[2195]. / De aceleași prevederi ale legii, beneficiau și „**Drăgoi Lazăr Ion Vasile**, născut la 1883, soția sa Ioana, născută la 1890, și fiul legitim major Silvestru, născut la 1918, cum și **Heutel Elisaveta Petru**, născută la 1882; **Vârlan Marghioala**, născută la 1889, și **Croitor Domnica Constantin**, născută la 1878, toți născuți în comuna Bosanci, jud. Suceava, de religiune ortodoxă-română, de origine etnică română”, și care, conform legii, „pot fi

[2195] *Monitorul Oficial*, Anul CX, nr. 143, marți 23 iunie 1942, p. 5160

considerați cetățeni români”[2196]. / Caz similar: „**Mânican Constantin Ilie**, născut la 1888 în comuna Bosanci, judeţul Suceava, de religiune ortodoxă-română, împreună cu soţia sa, **Teodosia**, născută **Găitan**, născută la 1873, în aceeaşi comună, se consideră cetăţeni români, potrivit art. 62 din legea pentru dobândirea şi pierderea naţionalităţii române şi se vor înscrie în registrul de naţionalitate al comunei Bosanci”; „**Alexescu Safta Toader**, născut la 1890 în Bosanci, jud. Sueeava, de religiune ortodoxă-română, împreună cu soţia sa, născută **Blându**, copiii legitimi minori Gheorghe şi Rachila, născuţi la 1925 în aceiaşi comună, se consideră cetăţeni români, potrivit art. 62 din legea pentru dobândirea şi pierderea naţionalităţii române şi se vor înscrie în registrul de naţionalitate al comunei Bosanci”[2197].

1943: „Dl Lazăr Drăgoi, din comuna Bosanci, județul Suceava, a intentat, la Tribunalul Suceava, acțiune de divorț în contra soției sale Ecaterina, pentru motive determinate de lege. Pacte nupțiale nu s-au încheiat. Din căsătoria acestor soți, au rezultat 2 copii, și anume Gheorghe și Elena Drăgoi. Soția pârâtă posedă 54 prăjini loc arătură pe țarina comunei Bosanci, la locul numit „Parțic”, cu o valoare de lei 54.000, și 8 prăjini grădină în comuna Bosanci, învecinată cu Vasile Nichifor și Ioan Popadiuc, cu o valeare de lei 24.000. / Nr. 7.872. / Dos. Nr. 105/942”[2198].

1945, februarie 16: Consiliul de Miniştri decide: „În temeiul dispoziţiunilor art. 49 al Legii nr. 641 pentru

---

2196 *Monitorul Oficial*, Anul CX, nr. 154, luni 6 iulie 1942, p. 5526

2197 *Monitorul Oficial*, Anul CX, nr. 98, miercuri 6 iulie 1942, p. 3491

2198 *Monitorul Oficial*, Anul CXI, nr. 86, luni 12 aprilie 1943, p. 2406

abrogarea măsurilor legislative anti-evreieşti… Următoarele bunuri imobile se declară necesare pentru nevoi de utilitate publică şi expropriate ca atare” [2199], printre acestea numărându-se, la punctul H), nr. 25, şi proprietatea din Bosancea a lui Rozlivek Emil.

1945, aprilie 6: „Ministerul Justiției. Noi, ministru secretar Stat la Departamentul Justiţiei, având în vedere dispozițiunile art. 62 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române; văzând listele de naționalitate întocmite de **primăria comunei Bosanci**, județul Suceava, potrivit art. mai sus citat, trimise cu adresa Nr. 300 din 1940, în care figurează înscris și locuitorul **Le Pagé Rudolphe Richard**; având în vedere, în urma verificării acestor liste și dovezilor prezentate de către parte, la primăria respectivă, că susnumitul îndeplinește condițiunile legale pentru a fi trecut în registrele de naţionalitate, / Decidem: Art. 1. Le Pagé Rudolphe Richard, domiciliat în București, strada Dumitru Slugeru Nr. 21, născut în anul 1921 în comuna Bosanci, județul Suceava, de religie romano-catolică, se consideră cetățean român, potrivit art. 62 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române și se va înscrie în registrul de naționalitate al comunei Bosanci, jud. Suceava. Art. 2. Dl director al afacerilor judiciare din acest minister este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni. / Dată la 3 Aprilie 1945. / p. Ministru, Ioan David /Nr. 34.120”[2200]. / De aceleași prevederi au beneficiat și alți bosânceni, precum „Bondar

---

[2199] *Monitorul Oficial*, Anul CXIII, nr. 39, sâmbătă 17 februarie 1945, pp. 1143-1149

[2200] *Monitorul Oficial,* Anul CXIII, nr. 80, vineri 6 aprilie 1945, p. 2811

Lazăr Nistor, domiciliat în comuna Bosanci, jud. Suceava. născut la 1895 în Bosanci, de religiune ortodoxă, soția Mariuca Sologine, născută la 1880 în Bosanci, se consideră cetățeni români, potrivit art. 62 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române și se vor înscrie în registrul de naționalitate al comunei Bosanci, jud. Suceava”[2201].

1945, septembrie 1: „Tabloul de posturi vacante pentru transferările pe 1 septembrie 1955”, publicat de „Monitorul Oficial”, cuprindea și posturile Județul Suceava, unde erau necesari dascăli la „231. Bosanci Moara Carp, postul III, învățător; 232. Bosanci Moara Carp, postul IV, învățătoare; 233. Moara Nica (trecută ca sat în sine – n. n.), postul VI, învățătoare”[2202].

1945: Învăţătorul Holeţec Constantin, p. I., se fixează la Bosanci Moara Carp / Gladun Vera, învăţător definitiv la Vorniceni, p. II[2203].

1945, noiembrie 1: „Se fixează, pe data de 1 noiembrie 1945, următorii învățători, la școlile arătate în dreptul fiecăruia: Agăsculesei Dumitru, la Bosanci băieți, p. 10 / Seiciuc Dumitru, la Bosanci băieți, p. 11 / Tatulici Aurora, la Bosanci fete, p. 11 / Popovici Leocadia, la Bosanci fete, p. 11 / Dumitriu Aglaia, la Bosanci-Moara Mică, p. 7 / Cortușan Domnica, la Bosauci-Moara Carp, p. 5”[2204].

[2201] *Monitorul Oficial*, Anul CXIII, nr. 291, miercuri 19 decembrie 1945, p. 11034

[2202] *Monitorul Oficial*, CXIII, nr. 172, miercuri 1 august 1945

[2203] *Monitorul Oficial*, CXIII, nr. 274, joi 29 noiembrie 1945, p. 10395

[2204] *Monitorul Oficial*, Anul CXIII, nr. 277, luni 3 decembrie 1945, p. 10553

1946, ianuarie 17: Prin Decizia nr. 105.902 din 29 decembrie 1945, „dl dr. Hătăneanu Leon se numeşte provizoriu, până la concurs, în postul vacant de **medic al circumscripției Bosanci**, jud. Suceava, grupa A 13, tip 27, cu salariul de 9.700 lei lunar”[2205].

1946, ianuarie 26: Tribunalul Suceava, audiindu-i pe martorii Nistor Ieremie a lui Mandache și Vasile Budurovici a lui Grigore din Bosanci, „constată că tânărul Ieremie Mihai, fiul lai Nicolae și al Măriucăi Ieremie, din comuna Bosanci, a decedat cu 17 ani în urmă, prin luna Mai (15 mai, în Bosanci), adică la anul 1928” și „ordonă înregistrarea ulterioară a morții defunctului Mihai Ieremie, în registrul stării civile pentru morți al comunei Bosanci”[2206].

1946, februarie 3: „Prin decizia dlui insp. g-ral sanitar al jud. Suceava, Nr. 2.835 din 31 Decemvrie 1945, personalului sanitar auxiliar, notat mai jos, i se acordă gradații, pe data de 1 Aprilie 1946, având stagiul legal, specificat în dreptul fiecăruia: Moașei Bălănici Elena, de la Circ. Bosanci-Suceava, i se acordă gradația a III-a, având 15 ani și 3 luni de serviciu. / Agentului sanitar cu 2 gr. Bălănici Vasile, de la Circ. Bosanci-Suceava, i se acordă gradația a III-a, având 15 ani și 3 luni de serviciu”[2207].

1946, februarie 23: Sentința Tribunalului Suceava, pentru înregistrarea târzie, la primăria din Bosanci, a

[2205] *Monitorul Oficial*, Anul CXIV, nr. 15, joi 17 ianuarie 1946, p. 343

[2206] *Monitorul Oficial*, Anul CXIV, nr. 22, sâmbătă 26 ianuarie 1946, pp. 554, 555

[2207] *Monitorul Oficial*, Anul CXIV, nr. 34, sâmbătă 9 februarie 1946, p. 1005

morții descendentului de emigrant transilvănean la Bosanci Zaharia Ungur din Dragomirești (1774) „Gheorghe Ungurean, în etate de 69 ani, fiul lui Toader, decedat la data de 23 August 1944, în cătunul Prelipca, comuna Salcea, județul Botoșani, și înmormântat în comuna Bosanci”[2208].

1947: Tribunalul Suceava „ordonă înregistrarea ulterioară a copilului Viorel Gabor, în registrul stării civile pentru născuţi al comunei Bosanci, cu următoarele date: Nume: Gabor. Prenume: Viorel, sexul masculin, religiunea ort. Rom., fiul lui Lazăr şi Domnica, născut la 1 mai 1944 în comuna Bosanci”[2209].

1947, iunie 11: Decizia Ministerului Educaţiei Naţionale Nr. 165.788, din 11 iunie 1947 – Tabel de membrii corpului didactic primar, transferaţi pe 1 Septemvrie 1947, cuprinde următoarele transferuri, în localităţile comunei Bosanci: Fochi Eusebie, de la Frumosul-Câmpulung, la Bulai-Suceava, post V, interese materiale . Nahaiciuc Claudia, de la Stupca-Suceava, la Bulai-Suceava, post IV, vechime în grad. / Pelecar Reghina, de la Bosanci Moara Carp – Suceava, la Bosanci Nr. 1, post XI, int. fam.[2210]. // Prin Decizia nr. 270.290/947, urmau să se mai aprobe transferurile: Volosciuc Adriana, de la Ipotesti- Suceava, la Liteni B. (p. 9654) / Vamanu Octavian, de la Suceava Bulai, la Suceava Nr. 1 (p. 9656) / Nahaiciuc Claudia, dela Suceava Bulai Suceava Nr. 2. / Cortuşan Domnica, de la Moara Carp, la Bosanci Nr. 1. / Grădinaru Ioan, de la

---

[2208] *Monitorul Oficial*, Anul CXIV, nr. 70, sâmbătă 33 martie 1946, p. 2305

[2209] *Monitorul Oficial*, CXV, nr. 113, marţi 20 mai 1947, p. 3635

[2210] *Monitorul Oficial*, CXV, nr. 135, marţi 17 iunie 1947, p. 4912

Moara Carp, la Slobozia Pruncului. / Văcăreanu Teodor, de la Baia, la Moara Carp. / Ciobotaru Gheorghe, de la Moara Carp, la Udeşti. / Popovici Maria, de la Baia, la Bosanci M. Carp. / Posteuca Maria, de la Udeşti, la Moara Carp. (p. 9657) / Mihăescu Eugenia, de la Bosanci Nr. 1, la Moara Nică[2211].

1947: Prin Decizia Ministerului Educaţiei Naţionale Nr. 183.022/947, „se pun în retragere pentru angajarea la pensie, pe data de 31 august 1947" şi „membrii Corpului didactic primar" din comuna Bosance, respectiv: Huhaniuc Eufrosina şi Lupăşteanu Aspazia[2212].

1973, mai 21: „Cu prilejul „Zilei Sănătăţii", pentru merite deosebite în domeniul ocrotirii populaţiei din ţara noastră, pentru contribuţia adusă la afirmarea medicinii româneşti, la dezvlotarea învăţământului şi cercetării ştiinţifice medicale", prin „Decretul Nr. 315 privind acordarea titlului de „Medic emerit al Republicii Socialiste România, unor cadre medicale, şi „**Aleodor Gh. Munteanu**, medic la circumscripţia sanitară rurală **Bosanci**, judeţul Suceava"[2213].

2211 *Monitorul Oficial*, CXV, nr. 250, miercuri 29 octombrie 1947, pp. 9654-9657

2212 *Monitorul Oficial*, CXV, nr. 152, luni 7 iulie 1947, p. 5676

2213 *Buletinul Oficial al RSR*, anul IX, nr. 95, joi 28 iunie 1973

BOSÂNCENI

(lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui).

1625, decembrie 14: Întărit de Radul voievod lui Petrea Cehan, în baza unui zapis de la popa Vasile, Marco hânsar şi pitărelul Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Laza, Vaslui) şi de la Ionosie din **Bosânceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Mateiu şi surorile lui Sora şi Marica, fiii Anei, nepoţii lui Gheorghie… şi au vândut dreapta lor parte de ocină şi dedină din satul **Româneşti** (lângă Micleşti, Vaslui), partea de jos, din vatra satului şi cu fânaţ, şi din câmp şi din ţarină. Aceasta au vândut-o slugii noastre Petrea Cehan, pentru 60 taleri număraţi şi o iapă. / Şi de asemenea a venit Bogza, fiul Buscăi, nepotul lui Ion Bolea… şi a vândut dreapta lui parte de ocină din satul **Fâstâci** (sat pe Stemnic, Vaslui), ce se fa alege din fundătura de ţarină şi cu loc de prisacă şi de fânaţ… lui Petrea Ceha, pentru 11 taleri număraţi. / Şi, de asemenea… Vasile, fiul lui Frăţiia, nepotul lui Brânduşă din **Brânduşeni** (comuna Brânduşeni, Vaslui)… a vândut dreapta sa ocină ce se va alege din satul **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 20 taleri număraţi. / Şi de asemenea, Anna, fiica Vărvarei, şi fiii ei Gligorie şi Mârzea din satul **Strâmbi** (Strâmba sau Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)… au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Strâmturi** (Strâmtura, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 10 zloţi număraţi. / Şi de asemenea… Busca, fiica lui Ionaşco din

Troeneşti (sau Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui), nepoata lui Budul, şi Ghiorghie Ţânpău şi au vândut dreapta lor ocină, un loc de la **Nedee** (sat inclus în Bouşori, Vaslui), jumătate din acest loc, până la fântână şi cu loc de grădină şi cu cât loc le spune privilegiul… lui Petrea Cehan, pentru 32 taleri număraţi. / Şi de asemenea… Moţoc, cu fiii lui Macovei şi Ţonţa, şi Ileana Părtăţoae şi fii ei Măteiu şi Obrejie… şi au vândut dreapta lor ocină din satul Fâstici…lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri şi jumătate. / Şi de asemenea… Ştefan Fortos şi femeia lui Ţâganca, fiica lui Alexa… au vândut a patra parte din satul **Dobroslăveşti** (comuna Dobroslăveşti, Vaslui), care este pe râul Bârlad, şi cu vad de moară, şi cu loc de ţarină şi cu fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 15 taleri număraţi”[2214].

1631, aprilie 24: Întărit de Moise Moghila voievod lui Racoviţă Cehan, fiul Petrei Cehan, care a cumpărat, cu 33 taleri de argint, conform unui zapis de mărturie de la Crăciun Roşcam Gheorghe Grecul şi Trif din **Bosănceani**, de la Dodul şi Berbeace din Fereşti, „toată partea lui Echim, câtă se va alege, din satul **Fereşti**… care acea parte Echim a pierdut-o pentru dabile, căci au plătit pentru el acei oameni la dare”. / Şi, conform unui zapis de mărturie de la Petre, Gavril şi Moisea din Fereşti, a cumpărat, de la Solomia, fata lui Vreameş, drept 80 taleri de argint, „ce a cumpărat tatăl ei Vreameş de la Ion Porşea şi de la Mareş, toată partea lor din acelaşi sat Fereşti”. / Şi iarăşi, cu zapis de la Nacul aprod din **Olăneşti**, Petrea hânsărel, Parca şetrărel, popa Ştefan şi de la Gavril hânsărel din **Fereşti**, a cumpărat de

[2214] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 462-465

la Palaghia, cu fiii ei Constandin şi Ionaşcu, nepoţii lui Bantăş vornic, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti) şi jumătate, „jumătate de bătrân (pol star) din **Vilneşti**, partea fratelui ei Dumitraşco Bantăş, câtă i se va alege din acel sat Vilneşti”[2215].

BOSÂNCENI

(pe Sărata, ţinutul Chigheci, raionul Leova, Moldova).

1649, august 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Petre sin (fiu) Surucenul, care primeşte „o danie de la unchiul lui Simion Puiul, în satul **Bosănceni**”[2216].

1598, aprilie 15: Ispisoc de judecată şi de întăritură de la Eremia Moghilă voievod, după ce vin „cu mare jalobă şi cu mare mărturie” Cehan vătah, surorilor Muşa şi Măgdălina, seminţiilor lor Eremia, Horja şi Ana, seminţiilor Cozma şi Mihăilă, lui Nechifor, Bosanciu şi Avram, toţi nepoţii Măruşcăi, şi seminţiilor lor Todosica, Nastea, Antemia, Anuşca şi Mărica, fetele Dochiei, Frăţian, Ansia şi Marina, toţi nepoţii Albei, şi seminţiilor lor Anuşca, Armanca, Muşa şi Mariica, fetele Cernei, Drăgan, Zbiiarea, Hârlău, Sora, Anisiia şi Măriica Cornoae, toţi nepoţii Micăi, „zicând cum uricele ce le-a avut moaşa (bunica) lor Măruşca şi surorile ei Alba şi Mica, fetele Groazei, nepoatele lui Coman Mărgilat, de

---

2215 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 52, 53

2216 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 50, p. 69

moşie şi de întăritură de la Iliaş voievod şi de la bătrânul Petru voievod, pe satul **Comăneşti** (lângă Bolţun, raionul Nisporeni[2217], Moldova), în gura Lăpuşniţei, cu loc de heleşteu şi de mori în Lăpuşna, şi pe jumătate de sat, anume **Striza** (Stridza, pe Sărata, lângă Horjeşti, raionul Kotovsk sau Leova[2218], Moldova) care se numeşte la **Oncioae**, şi pe jumătate din acelaşi sat, care a fost deosebit cumpărătură Albei şi Maruşcăi, drept 120 zloţi tătăreşti de la Negrita, fata Docicăi, nepoatele lui Coman Mărgilat, din uric de la bătrânul Ştefan voievod, şi pe alte sate la Sărata, anume **Bosâncenii** (pe Sărata, ţinutul Chigheci, raionul Leova[2219], Moldova), mai sus de Furca, în a doua vale, unde se cheamă fântâna Peperigului, şi pe altă jumătate se selişte, care este în gura Cogălnicului, unde a fost Vasile Vatamanul, şi altă selişte, unde a fost Toader Ologul, unde a fost făcut Gureş singur slobozie, cu loc de heleşteu şi de mori; / acele urice s-au stricat şi au putrezit în pământ, precum şi însumi le-am văzut stricate şi putrezite, numai peceţile lor întregi au rămas, atunci când s-a fost sculat Hanul, cu toată puterea sa, asupra ţării Moldovei şi vrut-a să pună paşă în ţara Moldovei, atunci când am venit domnia mea cu puterea Craiului Lehiei şi apărat-am ţara şi o am scos-o din cea nevoie şi din robie. / Deci, văzând atâta jalobă şi mărturie, crezut-am şi astfel dat-am şi am întărit acestor

---

2217 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 66

2218 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 242

2219 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 40

oameni moşiile lor”[2220].

1598, aprilie 15: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Cehan vătah, Toma şi Măgdălina, fiii lui Lazea, seminţiilor lor Grozav, Avram şi Negrita, fiii lui Bosanciu, şi Ion Gotcă, care primesc ispisoc pentru „satul **Bosănciani**, în ţinutul Chigheciului, în gura Căpăţânoasei pe Sărata, care a fost cumpărătură lui Grozea, drept 150 zloţi tătăreşti, din dresele cel el le-a avut de la bătrânul Ştefan voievod, iar acel uric s-a stricat şi a putrezit în pământ, cum şi însumi l-am văzut… / Şi iarăşi le-am dat şi le-am întărit… un sat ce-i în ţinutul Lăpuşnei, în capul piscului, la fântâna lui Pipirig, care acum se numeşte **Horjeştii**, cu loc de heleşteu şi de moară în Lăpuşna, care el singur l-a cumpărat de la Dan Socu şi de la fratele său Purcariu pentru 120 zloţi tătăreşti”[2221].

BOSINCEŞTI

(lângă Slobozia Blăneasa, comuna
suburbană Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi).

1636, octombrie 12: Zapisul lui Ionaşco Huşan din satul Ciuceşti, prin care mărturiseşte că şi vândut partea „din sat din **Ciuceşti** (lângă Negrileşti, comuna suburbană Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), din partea de sus, unde cade Berheciul în apa Bârladului, ce

[2220] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 233-238
[2221] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 241-245

este în ţinutul Tecuciului, ce se va alege dintr-un bătrân, a treia parte… unchiului meu Simion Barhon vătavul, drept 10 lei bătuţi, pentru nişte bani ce i-am fost dator… dinaintea uncheşului Bălan Bârdea şi Pavăl, fratele lui Buhuş de **Bosinceşti** (lângă Slobozia Blăneasa, comuna suburbană Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), Ionaşco vizitiu, Goian stegar şi Ion Chilineş din **Iaşi**”[2222].

BOSTANCEA

(Lăpuşna, Moldova).

1658, iulie 26: **Hotarnica moşiei Bostancea**, făcută de Vasile Căpotici, în baza mărturiilor unor „oameni bătrâni, megieşi şi împrejuraşi o au hotărât-o împrejur la capătul de sus, dinspre moşia mănăstirii şi Mimorănii, deasupra Işnovăţului, printre moşiile dinspre Işnovăţi şi Bostancea, până în capătul din jos, şi la deal, până în zarea dinspre Ruhuleni şi în sus, printre moşia Nostancea şi Ruhuleni, până au ajuns la capul moşiei dinspre Truşăni, iar de acolo, la vale, spre Işnovăţ, până au ajuns la locul unde au pus piatra întâi”[2223].

1819, ianuarie 15: „Manolache Coadă din **Bogzeşti** cere judecătoriei ţinutului Orhei să i se dea în

---

[2222] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 535, p. 585

[2223] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 60, p. 80

stăpânire bătrânul Văscan din **Bostancea**”[2224].

BOŞANI

(sat pe Bistriţa, Bacău).

1634, iulie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gavril sin (fiul) Magdalinei, nepot lui Titea, şi Tudorei, fata lui Titea, în baza zapisului de mărturie al lui Mareş vătav şi Mihail ot **Boşani** (sat pe Bistriţa, Bacău), Trifan şi Simion de **Hălăşeni** (sat pe Bistriţa, Bacău), Dam nemiş şi popa Ioan ot **Frăceşti** (sat pe Orbic, Neamţ), Gavril Zaharie ot **Rogozăni** (Bacău) şi de la Hilip ot **Jăcicani** (sat pe Bistriţa, Bacău), în care scriu că au venit înaintea lor Grozav, fiul lui Medeiu**,** şi a vândut o parte de ocină din satul **Cârneştii** (Corneşti, comuna Filipeşti, Bacău), pe apa Săretului… lui Toma şi surorii lui Titea, drept 140 zloţi”[2225].

[2224] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 60, p. 80
[2225] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 180, pp. 199, 200

BOŞCANA

(pe Ichel, Orhei, Moldova).

1572, martie 12: Întărit de Ioan voievod fraţilor Ioan armăşelul, Andruşco, Ştefan Uşurelul, Maxim şi Radu, care primesc uric pentru „o bucată de loc la gura **Boşcanei**, unde se varsă în Ichel, până în gura Ichelului, cu loc de moară pe Ichel, unde vor putea să-şi aşeze sat”[2226].

1671, ianuarie 8: Vasile Suriceanul, femeia lui Măriia şi cu toţi feciorii lor vând fraţilor Necoară, Strătulat şi Andreica, „drept 60 lei bătuţi şi 4 boi de negoţ… toată partea mea din satul **Hruşova**, cât se va alege, cu vad de moară în Ichil… Şi în tocmeală s-au întâmplat Gavril pârcălabul de **Chişinău**, Vasile Stancul de **Turlueşti**, Micul, ginerele Dolocăi, Toader sin (fiu) Doloca de **Mărteneşti**, Zota vătavul de **Boşcana**, Scridon vătavul ot **Micăuţi**, Vasile ot **Negreşti**, Andriiu şi Ion ot **Păşcani**, Aftenie ot **Drăbuşeani**, Căzacul şoltuzul şi Budul or **Chişinău**”[2227].

1757, noiembrie 23: Scrisoare de mărturie a lui Darie Băluţăl, fecior lui Ştefan Băluţăl din **Hârtop**, de la ţinutul Orhei, spre folosul feciorilor lui Toader, Vasile, Postolache şi Neculai şi al fiicelor Măriuţa, Ştefana, Maria şi Catrina, ca să se ştie, în absenţa dreselor arse de

---

[2226] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 8, pp. 15, 16

[2227] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 126, pp. 129, 130

un turc, „precum având eu moşii de laştină la satul **Cotelnicii**, partea dinspre apus, ce merge până la apa Ivancei, pe care parte este şi o moară, pe care o stăpâneşte Vasile, feciorul lui Căpotici în tăria lui, neavând nici o treabă, fiindcă este pe hotarul Cotelnicilor şi, de-mi va da mâna, mă voi judeca cu dânsul. / Aşijderea, şi jumătate de sat din **Ohrincea**, de baştină, ce este în jumătate cu Zugrăvoaia şi din jos se hotărăşte cu Oniţacanii, şi un bătrân din jumătate de sat de **Boşcana**, cu vad de moară în Ichel, împreună cu Ioniţă Brâncă, şi în **Chetrosul** iarăşi un bătrân, cu vad de moară, unde are şi Lupul, feciorul lui Postolachi Donici. Aşijderi, în saul **Verpca**, iarăşi un bătrân de baştină, şi **Păuleşti**, pe apa Bâcului, cu vad de moară, şi în **Ciocana**, ce merge până în apa Bâcului, cu vad de moară în Bâc, care vad este vândut dintr-însul partea Mogâldioai lui Măzărachi medelnicerul, ce o stăpâneşte Constantin Râşcanul fost mare stolnic, fiul lui Toader Râşcanul pitar, şi în **Crăsteşti**, la Lăpuşna, şi în **Căzăneşti**, şi în **Găleşti**, tot pe apa Bâcului, pe ţinutul Orheiului, şi în **Focşăşti**, dimpreună cu alţi răzeşi. Pentru acestea toate am avut zapise şi alte drese şi întâmplându-se de mi-a aprins casa un turc, mi-au ars toate scrisorile de aceste moşii şi din altele, ce am mai avut. Şi, nerămânându-mi nici un fel de scrisori, ca să poată stăpâni feciorii mei, le-am dat această scrisoare de mărturie… / Osebit că încă mai am o parte de moşie la **Oniţcani**, partea Ilenii, pe care a fost şi zapis şi l-a apucat hatmanul Ioniţă Stutza şi n-am putut să-l mai scot”[2228].

1774, iunie 5: Satul **Boşcana**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Satele de Jos, după recensământul lui

[2228] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 229, pp. 235, 236

Rumeanţev[2229], avea **toată suma caselor 14**. Scădere rufeturi 14: slobozie nouă. / **Birnici:** Ion, vornic / Ștefan a Predei / Gheorghiță Giocu / Ștefan, cioban / Ursul / Năstasă Erhan / Ioniță fiul lui Istrate / Ștefan Graur / Ilie fiul lui Graur / Ion Graur / Gavril fiul lui Vasile / Gheorghi Stăvilă / Mătieș / Alicsandru Grama.

1800, iunie 22: Carte domnească, după judecarea pricinii dintre Teodor Ediboglu fost mare spătar cu răzeşii din **Boşcana**, descendenţi „din cei patru bătrâni", Iordăchescul, Vlasă, Burcă şi Frimu, „ce-au rămas cu părţi într-această moşie"[2230].

1898: „**Boşcani**, sat în judeţul Orhei, volostia Hârtop, aşezat în stânga văii Ichelului. Numărul caselor 151; biserica Sf. Mihail; 5 mori de vânt, vii şi grădini cu pomi; populaţiunea 1.020 suflete"[2231].

BOŞCĂUŢI

(raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1770-1772: Satul **Boşcăuţii**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2232], **toată suma caselor: 24**. Scădere rufeturi 1: 1

[2229] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 459

[2230] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 8, p. 16

[2231] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 35

[2232] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 124, 125

popă. Rămân birnici 23. / **Birnicii**: State, morariul / Neculai sin (fiu) Gavril / Toader Mereuţă / Ion, vornic / Ion Ţurcan / Ion Murăraş / Andrei brat (frate) vornicului / Gavril Ciolac / Vasile, rus / Anton / Pintelei / Ion Dăriciuc / Ion sin (fiu) Grigore / Ostahe zet (ginere) lui Lupul / Hrior, rus / Gavrilaş sin Lupul / Dănilă, butnariul / Lupul sin Ion / Eremia / Ion sin Lupul / Timofti / Vasile Focşuc / Ion Focşuc. // **Rufeturi**: Popa Anton.

BOŞOTENI

(comuna Bereşti-Tazlău, Bacău).

1448, septembrie 3: Întărit de Petru voievod lui Ulea, care primeşte uric pentru „satele: la Covurlui, jumătate de sat din Ungureni de la Nevira şi jumătate de moară, şi Sperleşti, pe Turlui, şi Proceşti, mai jos de Sperleşti, şi Negaşeşti, în dreptul Sperleştilor, şi **Băşoteni, pe Tazlău, şi seliştea lui Petrilă**, şi Tiseşti, pe Trotuş, şi Budeşti”[2233]. Hotarele, din veac.

1481, septembrie 16: Întărit de Ştefan voievod Mărinii, fata Berinii, „moşii sate drepte a ei de pe Tazlău, anume Bereştii (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău) şi, pe din sus, Petrileştii (lângă Bereşti-Tazlău, Bacău) şi Boşotenii (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), şi, deasupra Nadiştii,

---

[2233] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 284, pp. 405-407

satul anume Năsoeştii (contopit cu Strugari, Bacău)”[2234]. Hotarele, din vechi.

1638, aprilie 1: Tofana, fata Condrei lui Bucium, ce-a fost vornic mare, scrie şi mărturiseşte despre „rândul a jumătate de sat **Voineşti** (comuna Voineşti, Iaşi), partea din jos, care ocină a fost cumpărătură părintelui nostru Bucium vornicul de la ruda Mânjea uricarul. Şi s-a sculat nepotul meu Lupaşcu, feciorul fratelui meu Grigore Bucium, ca să vândă acea jumătate de sat, fără ştirea noastră, neavând nici o treabă, pentru care lucru au vândut tată-său, fratele meu Grigore Bucium, şi Vasile Bucium aşijderea fratelui meu, două fălci de vie la **Cotnari** lui Ureche vornicul, şi curţile tătâne-nostru de aicea, din **Iaşi**, le-a vândut lui Ureche vornicul… Şi noi de isnoavă am pus un zălog, anume **Boşotenii** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău) de la Bacău, de-am plătit o datorie a tătâne-nostru unei grece, ce-a venit cu zapis de datorie de la Ţarigrad, în zilele Radului vodă; şi a fost să plătim noi, toţi fraţii, feciorii lui Bucium, acea datorie. / Deci eu, Tofana, am plătit şi încă am rămas, iar Vasile Bucium şi nepoţii noştri, feciorii lui Grigore Bucium, anume Lupaşco, Cârstina şi Axana, necum să plătească datoria tătâne-nostru, ci încă Lupaşco şi cu surorile sale, şi frate-nostru Vasile Bucium vor să mai vândă şi auiască jumătate de sat, fără ştirea noastră. / Deci eu, văzând că am strâmbătate de feciorii lui Bucium şi de Vasile Bucium şi vânzându-ne ocinile fără ispravă, şi acel sat Boşotenii pierind pentru datoria tătâne-nostru, am vândut acea jumătate de sat **Voineşti**, din ţinutul Cârligăturii, prietenului nostru, lui Ionaşco Mânjea uricarul, drept 450

[2234] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 94, p. 187

de taleri de argint… Şi aceşti banui, ce am luat de la Mânjea uricarul, i-am dat de ne-am răscumpărat satul **Boşotenii** de la fetele lui Pătrăşcan, Drăguna şi Candachia, pentru că a fost pus zălog pentru datoria tătânenostru”[2235].

1665, mai 10: Irimicea, femeia lui Solonca, ce-a fost mai înainte vreme femeia lui Ilie Băicescul, şi Anuşca, femeia lui Dănăilă, şi fecorii lui Lupaşco, nepoţii lui Vitolt logofătul, strănepoţii lui Bucium ce-a fost vornic mare, mărturisesc, pentru pâra ce-au avut-o cu Ioniţă postelnicul, feciorul lui Lupaşco Bucium „pentru jumătate de sat **Voineşti**, în ţinutul Cârligăturii, care a fost dreaptă a strămoşului nostru Bucium vornicul, şi a vândut această jumătate de sat Gheucăi medelnicer, apoi Furtună comisul şi cu Lupaşco stolnicul, tatăl lui Ioniţă postelnicul, au răscumpărat-o de la Gheuca medelnicer, apoi Fortună a dat partea lui lui Lupaşco, pentru nişte tocmeli ale lor ce au avut. Apoi Lupaşco şi Dănilă, feciorii Tofanei, au vândut acea jumătate de sat Voineşti Mânjei uricarul, neavând ei nici o treabă, apoi un ginere al Mânjei iarăşi a vândut acea jumătate de sat lui Ionaşco Rusul, logofătul cel mare, iar apoi jupâneasa logofătului şi cu feciorii lor au vândut şi ei acea jumătate de sat Voineşti Iorgăi vameşul, care, îmblând între atâtea mâini, i s-a suit preţul la 1.500 lei. / Deci, apoi, Ioniţă postelnicul pentru această jumătate de sat Voineşti ne-a orit nouă jumătate de sat **Boşoteani**, partea lui Lupaşco şi Dănăilăm feciorii Tofanei Vitoltoae, iar jumătate de sat Boşoteani este moşie lui Ilie Boicescul; deci noi, văzând că va să intre cu noi răzeş Ioniţă postelnic, n-am primit, ci

[2235] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 301, pp. 298, 299

am venit la pâră şi judeţul ne venea să întoarcem acea jumătate de sat Voineşti, să o ţină Ioniţă şi să lase el Boşotianii, să-l ţinem noi, apoi noi socotind că Voimeştilor li s-a suit preţul atât de mult, n-am avut de unde întoarce acea jumătate de sat şi ne-am tocmit cu Ioniţă postelnic să-i mai dăm noi 150 de lei bătuţi pentru acea jumătate de sat Voineşti, să-şi cumpere el altă moşie aiurea şi în Boşoteni să nu aibă treabă; şi neavând noi bani gata acum, ne-am pus, de astăzi, mai 10, până la Sântămăria, să strângem cu toţii aceşti bani, şi de-i vom da, să ţinem acea bucată de sat Boşoteni, iar de nu, să ţină acea jumătate de sat Boşotetiani, partea lui Lupaşco şi a lui Dănăilă… iar cu partea lui Ilie Băicescul, jumătate de sat Boşotiani, să n-aibă treabă, căci ei n-au vândut în Voineşti”[2236].

1774, iunie 15: Satul **Nadişa** şi **Boşotenii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sate răzeşeşti, aveau, după recensământul lui Rumeanţev[2237]**: Toată suma caselor**: 36. Scădere rufeturi, însă 17: 5 popi, 2 diaconi, 2 mazili, 4 ruptaşi, 1 nevolnic, 3 scutelnici ai comisului Ion Ghenghe. Rămân birnici 19. / **Birnici:** Vasile Ciosul / Pavăl, muntean / Gheorghi Morinici / Stan, muntean / Apostol / Simion Nor / Vasili Lachi / Ilie fratele lui / Vasile Ababii / Ion al lui Ghidibac / Apostol fiu babii / Toader, strugar / Vasile Ciosul / Tănasă / Ilie Nor / Iordache, muntean / Petre, dărăban / Ion, morar / Ion, cârpănar / Costandin, panţirul / Vlad, muntean, văcar / Simion fiul lui Miron. // **Nevolnici:** Danciul, calic. //

[2236] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 255, 256

[2237] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 322, 323

Rufeturi: Popa Ion Nor / Popa Ion Ungurian / Popa Ioniţă / Popa Ion / Popa Drăghici / Diaconul Zaharia / Diaconul Gheorghi / Ioniţă Cimbru, mazil / Ursachi Uricar, mazil / Lupul Tumurugă, ruptaş / Anton Brănar, ruptaş / Nistor, ruptaş / Ion Solomon, ruptaş.

1802, iulie 3: „Scrisoare la mâna răzeşilor din **Bereşti** şi la măna răzeşilor din **Boşoteni**", la împărţirea acestor două moşii, din porunca ispravnicilor ţinutului Bacăului, Dumitrache Haret şi Neculai Cuza, iscălită „spre încredinţare de Dumitraşco Mareş mazil şi de răzeşii preot Gligorie, diacon Sandul, Enache Tumurug, Lupu Rugină, Neculai Uricariu, Constantin Cimbru, Neculai cel mare, Pavăl sin (fiu) Necula, Ion Saracuţul, Neculai Zavate, Constandin Enache, Constandin sin Andrei Popa, monah Vârlan şi Alexandru Uricariu"[2238].

1813, septembrie 19: Scrisoarea comisului Costache Caragea, „din porunca lui Alexandru Calimah voievod, ce mi-a adus-o Ioan Nor, Pintilie Berilă, Vasilie Miron și Vasilie Berilă, cu alți ai lor răzeși, ca să le hotărăsc moșiile ce au pe apa Tazlăului, la ținutul Bacăului, anume **Bereștii**, **Petrileștii**, **Boșotenii**, **Nadișa** și **Năsoieștii**, și să cercetez pentru împresurările ce ar fi pătimind arătatele moșii dinspre moșia **Tețcanii** a lui Dimitrachi Roset și dinspre moșia **Călugăra** a banului Răducanu Roset… să le scot de sub toată împresurarea și să măsor în lung și în curmeziș, cu stânjeni gospod (domneşti), stălpind și cu pietre hotare, care, de se va arăta vreo parte nemulțămită, să nu o stâlpesc cu pietre hotare, ci, dând mărturie și hartă închipuitoare de starea locului, după meșteșugul ingineresc, să meargă la Divan. / După poruncă, mergând la faţa locului și strângând pe

[2238] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, pp. 288-291

toți răzeșii bătrâni și tineri, am intrat în cercetare și, scoțându-ne răzeșii mai întâi un suret de pe un ispisoc de la Ştefan voievod din leat **1491** (6999), întru care în-tărește Mărinei, fetei lui Berilă, moșiile **Berești**, de mai sus, **Petrileşti** şi **Boșoteni**, și mai presus de **Nadișa**, **Năsoești**. / Al doilea, alt suret de pe un uric sârbesc, iarăși de la Ștefan (cel Mare) voievod, din let **1497** (7005), martie 8, întru care întărește lui Ioniță Nadișu, feciorul lui Mihăilă, satul **Nadișa**, care și el l-a avut cumpărătură de la Mihail Berescul, în 60 de zloți tătărești. / Al treilea, un suret de pe un ispisoc sârbesc de la Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, din leat **1569** (7077), august, întru care întărește lui Trif și femeii sale Todosca, din a patra parte de sat **Nadișa**, din a cincea parte, din trei părți, o parte, pe care le-a cumpărat de la Simion feciorul Andrușcăi, nepot Mușei, strănepot lui Ioan Nadiș, din ispisocul ce au avut strămoșul său Ioan Nadiș, cum și altă cumpărătură, ce au avut de la Vașcu, feciorul Lucăi, nepot lui George Hrătan, din ispisocul ce l-a avut George Hrătan, din jumătate de sat **Turlui**, din a noua parte, din a treia parte, din trei părți, o parte. / Deci văzându-se uricele acestea, am întrebat pe răzeși unde au acea împresurare și ei mi-au aratat că dinspre apus s-ar fi împresurând, la moșiile **Nadișa** și **Boșoteni**, de către moșia **Tețcani** a lui Dumitrache Roset, iar dinspre răsărit s-ar fi împresurând capetele moșiilor **Nadișa** și **Năsoești** de către moșia **Călugăra** a banului Răducanu. / Pentru aceea, făcând știre să vină la fața locului, cu scrisorile ce vor fi având, sau să trimită vechili, banul a dat răspuns că nu poate să vină, nici vechili să trimită, neavând scrisorile aici ; la care răzeșii au arătat, că, în vremea ce au dat jaloba la Iași, fiind și banul, a dat răspuns că nu poate să

vină, nici vechil să trimită, neavând scrisorile aici, la care răzeși au arătat, iar, mai mult nu s-a scris, nefiind trebuitoare și fără lucrare, pentru că aga Teţcanul a fărmat cu judecată această mărturie, și răzeșii de **Năsoești** și-au hotărât moșia **Nadişa** cu fostul domn Ioan vodă, ce atunci era postelnic”[2239].

1820: Catagrafia Bacăului din 1820, înregistrează la **Boşoteni** 31 liudi („locuitori”, în op. cit., corect: „oameni străini”), „care plătesc 134 lei pe sfert de an”[2240]: **Liuzi:** Ion Tamaş / Constantin Bucur / Vasile Doru (Stroeşti) / N. Creangă / Toader Doru / Gheorghe Rusei / Ion Doru (Stroeşti) / Vasile Aursei / Toader Sbârciu / Şerban a Diaconului / Toader Munte, Constantin Popa / Lazăr Dumbravă / Ion Ignat / Toma Ungure / Toader Mihai / Iordache Pruteanu / Petre Duca / Tănase / M. Hoştină / Ioniţă Pruteanu / Cosma Tamaş / Lupu Munteanu / Nastasia Vadana /Gheorghe Pruteanu / Ilie Vrâncea / Ion Gorcilă / Vasile Munte / Vasile Luncan / Stan Vrânceanu / Vasile Anechitei. / **Slugile medelnice-resei Nastasia Rafailă şi ale căminarului Toma Rafailă:** Vasile Căpăţină / Grigore Chelariu / Ioniţă Nică / Vasile Chelariu / Boroş Ungurel / Joje Ungurel / Petre Ungurel / Ion Ungurel / Mihai Ungurel / Maftei Ungurel / Antonia Vădana / Iordache Mane / Ion Puşcaşu / Antonia Vădana / David / David Burlacu / Vasile Jocu. / **Bresle:** preotul Grigore / Alexandru dascălul / Vasile Nichitoaia (dă birul la Ilieşti).

1898: „**Boşoteni**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos, situată pe deal și în valea râului

---

2239 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 176-179

2240 Dimitriu, Constantin V., Dr., *Bacăul istoric*, Bucureşti 1936, pp. 54, 55

Tazlăul Mare. Este alcătuită din 2 cătune: Enăchești, reşedinţa, pe malul Nadişei, şi Boșoteni, pe o ridicătură. În Condica Liuzilor găsim moşia Boșoteni aparţinând medelnicerului Mihalache Rafailă; iar în Statistica din 1874, comuna mai avea şi cătunele: Vidrașcul, atunci reședință, Iazul şi Boşoteni, împărţit în două: Boşoteni-Răzeşi şi Boşoteni-Particulari… Școala s-a înfiinţat de curând, în cătunul Enăchești. Biserici sunt 3: 2 ortodoxe, una în Enăchești si alta în Boşoteni, deservite de 1 preot şi 2 cântăreţi, şi una catolică, în Enăchești, Sunt 315 case de locuit și 3 cârciumi. Populaţiunea numără 361 capi de familie, cu 864 suflete: bărbaţi 438, femei 426. După naționalitate sunt: 820 români, 42 unguri şi 2 izraeliţi, toţi de protecţiune romînă. După felul ocupaţiunii, se deosebesc: 730 agricultori, 1 meseriaş, 2 comercianţi, 4 de profesiuni libere, 12 servitori, Ştiu a citi şi scric 34, din care 12 femei, nu ştiu carte 830, din care 414 femei. Contribuabili, după noul recensământ, sunt 160. După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 22 locuitori cu 67 fălci pământ. Teritoriul comunei are o întindere de 5.450 hectare. Pădurile Călinișul și Vărzărișul ocupă 383 hectare. Proprietari mari sunt: T. Rafailă, care are o moşie ce dă 4.000 lei; I. Tăzlăoanul şi G. Simionescu, cu câte o moşie. Animale sunt: 37 cai, 505 vite cornute, 63 porci, 160 oi, care aparţin la 7 proprietari și care, în 1891, au dat 220 kg lână ţurcană, / **Boşoteni**, sat situat pe un podiş de pe stânga Tazlăului. Are o biserică ortodoxă, clădită, la 1869, de căminarul Toma Rafailă, deservită de 1 preot și 1 cântăreț. Capi de familie sunt 142, suflete 248. Animale sunt: 8 cai, 148 vite mari cornute și 18 porci”[2241].

[2241] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 547, 548

BOTĂŞENI

(lângă Rogojeni, comuna Suceveni, Galaţi).

1459, ianuarie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Lână Rugină, care primeşte uric pentru „ocinile şi satele lui, anume: Ruginenii, unde a fost casa lui, şi Tăuţii, şi jumătate din Telejina, şi Ştoborenii, şi Botăşenii, şi ieterul Leahului, de la gârla lui Soare, cu vama şi cu moara, şi cu iezerul Leahului, cu grindul de la Bogata, mai jos de Rentea, Bogata până la gura gârlei lui Andrieş, şi încă cu şipotele, unde cad în Pruteţ"[2242]. Hotarul, din veac.

BOTEŞTI

(pe Ialan, acum dealul Buteşti şi valea Creţana,
comuna Blăgeşti, Vaslui).

1500, martie 25: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Sima şi Onică, fiii lui Botea, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, de la fraţii Sima Benea şi Muşa şi de la nepotul lor de frate Buda, şi de la verii lor Avram şi Stana, toţi

[2242] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 81, pp. 116, 117

nepoţi ai lui Creţu de la Ialan, „un sat pe Ialan, anume Boteşti”[2243]. Hotarul, din veac.

BOTEŞTI

(sat lângă Năvrăpeşti, Iaşi).

1627, mai 18: Zapisul lui Paşco şi Căzan şi nepoata lor Mariia, feciorii Maghiţii din **Boteşti** de ţinutul Sucevei, nepoţi lui Trifan de Boteşti, prin care mărturisesc că au „vândut o casă, ce am avut de moşie de pe moşul nostru Trifan, în sat **Năvrăpeşti**, cu tot locul ce i se va veni acelei case, în vatră, şi în fânaţ, şi în pomăt, întru tot ce i se va veni locul acelei case şi cu om într-acea casă… fratelui nostru, Macsin Popovici din Năvrăpeşti, drept 30 de taleri bătuţi, dinaintea a mulţi oameni buni megieşi: Ignat, Toader Harcul şi Tănasie de **Verişeni**, Cozma din **Soci**”[2244].

[2243] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 257, pp. 460-462

[2244] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 209, pp. 287, 288

BOTEŞTI

(fostul Bădeşti pe Moldova, comuna Boteşti, Neamţ).

1601, decembrie 22: Carte de împuternicire, dată de Eremie Moghilă voievod lui Gheorghe din **Boteşti** „să fie tare şi să ţină şi să stăpânească partea lui Costea, pentru că i-a pierdut doi cai cu şei şi cu frâie, până o să-i plătească acei cai”[2245].

1610, aprilie 25: Ispisoc de judecată de la Constantin Moghila voievod, după ce fraţii Ştefan şi Ionaşco Bleandea şi seminţia lor Ionaşco Blendea au pârât pe Pătraşco căpitan pentru trei părţi din satul **Bădeşti**, ce-i pe Moldova, în ţinutul Sucevei, şi au arătat Blendeştii că a cumpărat Pătraşco, cu 36 ughi, de la unele neamuri ale lor, de la Sava din **Leuteşti** şi de la liuzii lor, de la Hăcimănda Drab şi de la liuzii lor, şi de la fiii Teatului, iar Pătraşco căpitan a zis că n-a cumpărat acea parte din Bădeşti, ci numai a dat 10 taleri împrumut Savei şi Hăcimandei, fiii Teatului, iar ei i-au fost dat un loc de fânaţ ca să-l cosească. / Într-aceea, domnia mea am dat fraţilor Bleandă să aibă a întoarce ei banii lui Pătraşco căpitan şi să-şi stăpânească ocina cu toate veniturile”[2246].

1610, mai 3: Ispisoc de judecată de la Constantin Moghila voievod, după ce fraţii Lazăr şi Nechita visternicei, fiii Savei, Anton, fiul Nastei, şi Andonie fiul

---

[2245] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 108

[2246] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 71-73

lui Toader şi toţi liuzii lor „au pârât de faţă pe Pătraşco căpitan pentru o parte de ocină ce el a cumpărat din satul **Bădeşti**, ce-i pe Moldova, de la unele neamuri ale lor, de la Sava, Gliga, Vasile, Nastea şi Teatiul, pentru 36 ughi (ducaţi ungureşti), iar pătraşco căpitan s-a sculat că n-a cumpărat acea parte din Bădeşti şi că n-a dat atâţia bani; dar a arătat că a dat lor 10 taleri împrumut, iar vânzătorii au arătat că ei au luat de la dânsul 36 ughi; / deci domnia mea am judecat după legea ţării şi le-am aflat judecată, cum se cuvine acea bucată de ocină lui Lazăr şi Nechita visternicei şi lui Anton, Andonie şi liuzilor lor, căci le sunt lor mai de aproape rudă, iar Pătraşco căpitan nu este întru nimic, nici nu i se cuvenea să cumpere înaintea lor. / Pentru aceea, domnia mea le-am dat să întoarcă lui banii, şi i-au adus lui banii, toţi câţi sunt scrişi mai sus, şi i-au dat lui dinaintea noastră; iar el nicicum nu a vrut să-i primească, ci a tăinuit că nu a dat lor atâţia beni, iar vânzătorii i-au mai dat încă o dată. / Deci domnia mea, văzând cum nu-şi ia lui banii, am luat acei 36 ughi în visteria noastră şi am dat acea parte de ocină din satul Bădeşti lui Lazăr, Nechita, Anton, Andonia şi tuturor oamenilor lor”[2247].

1636, iunie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Gheorghe, fost vistiernic, Iuraşco, fost hatman, şi Marica, fiii lui Toader Başotă pivnicer şi ai cneaghinei Anghelina, care primesc ispisoace de întăritură pentru „dreptele lor ocini şi dedini, câte a patra parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi satul **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) pe Cracău, ce sunt în ţinutul Neamţului, cumpărătură lui Toader Başotă de la

[2247] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 74-77

Gheorghiţă Ciolpan; şi iarăşi, partea lui Toader Başotă din satul **Cuciulaţi** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ), iarăşi din acel ţinut; altă parte de ocină din satul **Bereşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), cumpărătură de la Gheorghiţă Ciolpan şi de la alţi răzei ai lui; a treia parte din satul **Boteşti** (comuna Boteşti, Neamţ), ceare este în ţinutul Sucevei, pe râul Moldova, dedină a cneaghinei Anghelina a lui Başotă cel bătrân; altă parte de dedină, în **Mogoşeşti** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), pe Bistriţa; parte a satului **Şerbăneşti** (înglobat în Hârleşti, comuna Filipeşti, Bacău), cumpărătura mamei lor Anghelina"[2248].

1646, mai 9: Pătraşco, ginerele lui Ionaşco din Mihăeşti (Suceava), cu femeia lui Grozava, nepoata Nechitei din Mihăeşti, strănepoata Blendei din **Bădeşti** (azi Boteşti, comuna Boteşti, Neamţ), vând lui Iordache vistiernicul cel mare, drept 5 galbeni buni, „din satul **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), ce sunt în ţinutul Sucevei, din partea de sus, din partea Blendeascâ, trei pământuri în ţarină şi din tot locul… / Aşijderi, iarăşi din această parte, ce este a vărului meu Suilă, două pământuri în ţarină, drept 5 galbeni"[2249].

1646, mai 9: Ştefan şi Constantin, fiii lui Vasile din Mihăeşti (comuna Horodniceni, Suceava), strănepoţii popii Blendea din **Bădeşti**, vând lui Iordache vistiernicul cel mare, drept 5 galbeni buni, ocina lor „din satul **Verşeni**, ce sunt în ţinutul Sucevei, pe apa Moldovei, din partea de sus, din partea Blendeascâ, trei pământuri în

---

2248 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 427, pp. 489-491

2249 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 366, p. 313

ţarină şi din tot locul”[2250].

1662, iunie 22: Întărit de Evstratie Dabija voievod lui Toma (Cantacuzino), mare vornic de Ţara de jos, care cumpără, cu 19 galbeni şi jumătate, de la Onuţul, Ionaşco, Vasile şi sora lor Anna, „din hotarul satului **Bădeştilor**, ce-s la ţinutul Sucevei, pe apa Moldovei, 33 de pământuri, ce-a fost a lor moşie aleasă dinspre **Mihăeşti**, din partea de sus”[2251].

1774, iunie: Satul **Boteştii**, al Doamnei Rucsanda, ocolul Satele de la Suceavă, după recensământul lui Rumeanţev[2252], avea **toată suma caselor 46**. Scădere rufeturi 4: 1 popă, 3 văduve. Rămân birnici 42. / **Birnici:** Postolache / Ștefan, olariu / Simion, vornic / Ion Pătruță / Ion nepot lui / Costandin al lui Pătruță / Andrei, cepariu / Zaharia al lui cepar / Gligori Stanciul / Ion Cozonac / Vasile Dobre / Chiriac fratele lui / Constandin fratele lui / Sandul fratele lui / Constandin al cepariului / Gligori Stahi / Ursul Acsinte / Miron / Ion Liancă / Ion Durbălău / Costandin, muntean / Nicolai, muntean. // **Poștașii ot tam:** Vișan / Gheorghi / Dumitru / Ignat / Nicolai / Radul / Crăciun / Ion / Dragul / Toma / Pavăl / Gligoraș / Vasile / Toma / Vișan / Neculai / Șerban / Gheorghi / Ioniță / Anghel. // **Rufeturi:** Popa Ioniță / Rada, săracă / Oprina, tij (la fel) / Ioana, săracă.

1898: „**Boteşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Moldova, pe malul stâng al râului Moldova, spre

---

[2250] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 367, p. 314

[2251] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 19, 20

[2252] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 288

nord de orașul Roman şi la o depărtare de 22 km de el şi de 23 km de reşedinţa plășii. Este alcătuită din satele: Boteşti, Barticesti și Nisporești (Zapodia), cu reşedinţa comunei în satul Botești. Are 435 capi de familii, 355 contribuabili, 1.561 locuitori, din cari 29 ştiu carte, și 380 case. Populaţiunea este română, afară de 120 capi de familii (480 locuitori) unguri și 6 familii de evrei. Sunt 720 capete de vite mari. Sunt 3 biserici, una ortodoxă și 2 catolice. Are o şcoală primară mixtă, care, în anul şcolar 1886-1887, a fost frecventată de 28 elevi (24 băieţi, 4 fete), din 28 înscrişi (24 băieţi, 4 fete). Este legată cu orașul Roman prin şoseaua națională. / **Boteşti**, sat pe malul stâng al râului Moldova… Este reședința comunei Botești. Are 142 capi de familii, 126 contribuabili şi 525 locuitori, din care 20 ştiu carte, şi 116 case. Populația este numai română, afară de 1 familie de evrei. Sunt 129 vite mari cornute. Se face iarmaroc anual la 14 septembrie. Are o biserică de lemn și o şcoală primară mixtă, care, în 1986-1887, a fost frecventată de 28 elevi. Este legat cu oraşul Roman prin şosea națională. Acest sat, cu moşia înconjurătoare, aparţinea, înainte de 1840, vornicului Alecu Ghica, fiul logofătului Grigore Ghica. S-a vândut la 1840, cu 12.000 galbeni, serdarului Vasile Ioan şi agăi Dimitrie Stan”[2253].

[2253] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 551, 552

BOTEŞTI

(fostul Futeşti, numit Boteşti, lângă Lungani, comuna Voineşti, Iaşi)

1548, martie 6: Întărit de Iliaş Rareş voievod rudeniilor Drăguş şi Drăgşan, care cumpără de la fraţii Ilie, Gliga şi Nastea, feciorii Sorcăi, cu 120 zloţi tătăreşti, „moşia din drese şi întărituri ce are mama lor Sorca de la părintele domniei mele Petru voievod, din a treia parte din satul **Futeştii**, la ţinutul Cârligăturii, jumătate”[2254].

1616, septembrie 25: Întărit de Radul voievod fostului comis Pântelei şi cneaghinei Titiana, care cumpără, cu 40 zloţi de argint, de la Gheorghe şi Sălăvăstru, fiii Tomei şi Maicei, „toată partea cumpărătură, câtă se va alege partea Agafiei din satul **Futeşti**, ce acum se numeşte **Boteştii**”[2255].

1616, septembrie 30: Întărit de Radul voievod fostului comis Pântelei şi cneaghinei Titiana, care cumpără, cu 30 taleri de argint, de la Alexandru şi Dumitru, fiii Buscăi, de la Gligorce Hreţcanul, fiul Grozavei, de la Vasile, fiul Onciului, şi de la fiul Condrei, toţi nepoţii Buscăi… cât li se va alege din satul **Futeşti**, ce se numeşte acum **Boteştii**, în ţinutul Cârligăturii”[2256].

[2254] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 6, 7

[2255] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 221, 222

[2256] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 222, 223

1636, august 15: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, Titiianei Pănteleasa şi ginerelui ei Ionaşco Botăş vornic de gloată, după pâra leu Alexa şi Dumitru, fiii Buscăi, şi alte rude ale lor, nepoţi Buscăi, „pentru toată partea Buscăi din satul **Futeşti** (lângă Lungani, comuna Voineşti, Iaşi), care se numeşte **Boteşti**…. Iar Titiiana Pănteleasa şi ginerele ei au arătat drese de la Radul voievod, cum această parte a fost cumpărătură lui Păntelei de la Alexa şi de la Dumitru, fiii Buscăi, de la Gigorcea Hreacicanul, fiul Grozavei, de la Vasile, fiul lui Onciul şi de la fiul lui Condrea"[2257].

1658, februarie 12: Carte de împuternicire, dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Pătraşco din **Boteşti** şi lui Ionaşco din **Miteşti** „şi altor fraţi ai lor, ca să fie tari şi puternici a-şi opri şi a-şi ţine dreapta lor ocină şi moşie din satul **Nisporeşti**"[2258].

1774, mai 26: Satul **Boteştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2259]**: Toată suma caselor: 8**. Scădere rufeturi, însă 5: 1 mazil, 1 dărăban, 1 panţer, 1 monah, 1 săracă. Rămân birnici 3. / **Birnici:** Vasile Băţu / Neculai, muntean, vier / Dumitru brat (frate) lui. // **Rufeturi**: Şerban Banteş, mazil / Ion, dărăban / Petre, panţer / Ioniţă, monah / Catrina, protopopoaie, săracă.

[2257] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 479, pp. 538, 539

[2258] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 1

[2259] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 479

BOTNĂREŞTI

(Burnăreşti pe Bâc, azi Botnăreşti, Lăpuşna, Moldova).

1598, august 15: Întărit de Ieremia Movila voievod, la împărţirea averii rămase de pe urma Antimiei Burnăresei, între cele trei fete ale ei, Aniţa cneaghină Goliasă, Anghelina şi Ileana, care „şi-au împărţit între ele satele **Bilavinţi, Burnăreşti** şi **Turceşti**, două părţi din **Vrăbieni** şi un loc ce se cheamă **Colacul**, şi a căzut în partea Aniţei cneagină Goliasă a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi două părţi din Vrăbieni şi din Colacul, iar în partea surorii ei Anghelina au rămas, de asemenea, a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni, iar în partea Ilenii a căzut Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni”[2260].

1667, iunie 1: Scrisoarea căpitanului Onofrei, trimis de vodă să hotărnicească moşia **Burnăreştilor** şi „să le alegem locul Burnăreştilor dinspre alte moşii ce sunt pe Bâc”, în baza mărturiei unui „om de-l cheamă Panul, om de moşie din **Căbusca**, care se hotărăşte cu Burnăreştii – alţi oameni nu au ştiut” şi nici semne nu s-au aflat. Deci, urmându-l pe Panul, „am purces după dânsul şi am pus stâlpi de piatră cu megieşi străini prin zarea dealului Bâcului, dinspre soare răsare, unde se vede prăvulacul Căbuscăi, un stâlp am pus lângă drumul ce

[2260] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 18, pp. 28, 29

merge la Nistru, altul la obârşia Şopronei, unul este o moviliţă mică, lângă movila mare dinspre răsărit şi aproape de cea mare, unul deasupra Budăiului, cam din fundul Roşiei, şi când am pus stâlpi au fost Istrati Brohnici izbaşa, Lefter izbaşa, Grigore, Filip şi Lazor de **Pohrebeni**, Andrei Hăsan, Simion călăraşul, Strătulat, Gheorghe, Mitrofan Chiril dăchiul, Strătulat sluga egumenului de la Golăi şi mulţi oameni buni"[2261].

1669, februarie 9: Scutire dată de Duca vodă egumenului mănăstirii Golia „şi dregătorului şi vătămanului lor de la seliştea **Burnăreşti**, ce sunt în ţinutul Orheiului, spre aceea ca să aibă a chema oameni străini de printr-alte ţări, din Ţara Leşască, din Partea Căzăcească şi din Ţara Turcească, şi de aiurea, de prin alte ţări străine şi care vor veni şi se vor aşeza acolo vor avea slobozenie în doi ani şi vor fi în pace de dajde… şi de alte dări şi angherii câte sunt pe alţi mişei în ţara domniei mele"[2262].

1669, martie 30: Zapisul lui Bejan, izbaşa de **Burnăreşti**, care mărturiseşte „precum am căzut eu la o nevoie, pentru un furtişag, iar părintele egumen de Golăi mi-a făcut bine cu 31 lei şi, pentru acei bani, m-am apucat, de astăzi, din 12 zile ale lui făurar, în 15 zile, să-i trimit cai, unul sur, altul pleanec, altul negru, iar de nu voi trimite caii la zi, să trimit aprod cu ciubote la mine… / şi eu Strătulat de Burnăreşti, încă m-am întâmplat de

---

[2261] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 77, pp. 100, 101

[2262] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 82, p. 104

faţă, eu Roşca dvornicul încă m-am întâmplat”[2263].

1669, iunie 25: Zapisul lui Bejan izbaşa, Poroseaci, Bejenuţ cel mic, Lazor, Toader Hăolianul, Zbărdea „şi alţi călăraşi, toţi din satul sfinâiei sale părintelui Macarie, egumenul de la mănăstirea Golăe, ce se cheamă satul **Burnăreşti**”, în care mărturisesc cum au făcut „tocmeală cu sfinţia sa, ca să ne lase să trăim pe moşia sfintei mănăstiri acolo, în Burnăreşti, iar noi, călăraşii, toţi să avem a da sfinţiei sale de a zecea”[2264].

1669, iunie 29: Porunca dată de Duca voievod lui Bejan, iuzbaşea de **Burnăreşti**, şi iuzbaşei de **Zaluceani**, după ce i „s-a jeluit rugătorul nostru, egumenul de Golăea, zicând că tu, iuzbaşe de Zaluceani, ai avut oamenii tăi la hotarul Burnăreştilor şi la alte hotare împrejur şi de a zecea nu vreţi să daţi… Deci îţi scriem să daţi de-a zecea ce vă va veni, că apoi voi trimite un aprod de va lua şi ciubote de pe voi şi veţi da şi de a zecea. Şi tu, Bejane iuzbaşe, un om care este acolo, nu ştim călăraş este au ţăran, a sărit pe feciorul egumenului de n-a dat a zecea. Deci să mergi numai pe câtă pâine va fi avut, să iei de-a zecea, să dea pe seamă mănăstirii, iar cui va părea cu strâmbul să vină aicea, să stea de faţă cu egumenul, să-şi întrebe”[2265].

1669, septembrie 23: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod aprodului trimis la **Burnăreşti**, pe urmele călăraşilor de **Luţeni**, „să fie tare şi puternic a

---

[2263] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 83, pp. 104, 105
[2264] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 87, p. 111
[2265] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 91, pp. 117, 118

merge la satul Burnăreşti şi să întrebe care călăraşi de Leţeani şi dintr-alte sate, ce vor fi pe delături şi vor fi arat şi pe hotarul satului Burnăreşti, fie ce fel de oameni vor fi, tuturor să aibă a le lua de-a zecea din toată pâinea, câtă pâine vor fi avut, şi să aibă a le lua şi ciubote, pentru că au mers rugătorii noştri călugări de la sfânta mănăstire de la Golăea să le ia de-a zecea şi ei n-au vrut să dea"[2266].

1671, august 8: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod „egumenului de la sfânta mănăstire Golăi şi a tot soborul să fie tari şi puternici a-şi lua de-a zecea din satul **Burnăreşti** de la călăraşii care vor fi venit de la **Lăpuşna** şi vor fi arat sau vor fi cosit la acel sat"[2267].

1682: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod mazilului Petrache ot **Burnăreşti** „ca să fie volnic a lua zeciuiala din moşia **Cobusca**, de pe partea lui Hasan"[2268].

1747, septembrie 4: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod egumenului de la mănăstirea Golia şi „pe cine va trimite să fie volnic a merge şi să ia de-a zecea de pe părţile de moşie ce are Golăe în satul **Burnăreşti**, ce sunt în ţinutul Lăpuşnei… şi să dijmuiască şi alte selişti ce mai are mănăstirea la acea parte: **Bălăniasa**, **Bubuiogii**, **Hăjerenii** şi **Mărinicii**"[2269].

1763, decembrie 10: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ioan voievod mănăstirii Golia „şi pe oricine ar

---

2266 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 93, pp. 121, 122

2267 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 98, pp. 124, 125

2268 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 113, p. 135

2269 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 164, p. 193

trimite la satele mănăstirii de jos, la ţinutul Orheiului, pe apa Bâcului, la moşia **Burnăreştii** şi **Bubuiugii** să fie volnic a lua de-a zecea, după obicei… care moşii sunt afară de cele două ceasuri pe care ajung şi se hrănesc şi tătarii”[2270].

BOTNENI

(sat pe Crasna, lângă Dolheşti, Iaşi).

1617: Întărit de Radul voievod lui Dumitraşcu Buciumaş, vornic de huşi, care cumpără, cu 30 taleri de argint, de la Vasile, feciorul Căruntului din Botneni, „ce are el de pe tatăl său Ion Căruntul din satul **Botneni** şi din **Dolheşti**, din vatra satului, câmp, ţarină şi loc de fânaţi, şi vad de moară şi cu loc de prisacă”[2271].

1623, iulie 19: Martori, atunci când Ştefan Tomşa voievod întăreşte moşiile vornicului de gloată Ionaşco Cehan, în baza zapisului de mărturie semnat de Cihan cel bătrân, de fraţii Rusul şi Laur din **Stăneşti** (lângă Horjeşti, judeţul Lăpuşna, Moldova), de Mărgelat, Stângaci şi Simion, tot din Stăneşti, de Bălici şi Văsiu din **Ciorăşti** (judeţul Ungheni, Moldova), care confirmă că „el şi-a cumpărat o parte de ocină din satul **Nemicani** (judeţul Lăpuşna, Moldova), de la Toader Hudici, pitărel din **Hudiceani** (judeţul Lăpuşna, Moldova), toată partea

[2270] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 178, p. 209
[2271] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 223, 224

lui, cât se va alege din satul Nemicani, care acea parte de ocină i-a fost cumpărătură de la Toader Cosiţă, pentru 30 taleri bătuţi. / Şi iarăşi a adus înaintea noastră alt zapis, de la Toader Dubău ureadnic din **Huşi** (târg în ţinutul Fălciu, Vaslui) şi de la şoltuzul şi 12 pârgari de acolo, şi de la popa Trifan, şi de la Dumitru Soraci, şi de la Gavril Iuriescul, şi de la Balcău Ianciul, iarăşi şi de la Roman, şi Grigorie din **Pâhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), şi de la Bilaşco, şi Frăea, şi Hilip, şi popa Oniţă din **Şopârleni** (comuna Heleştieni, Iaşi), de asemenea scriind că şi-a cumpărat o parte de ocină, de la Sava stolnicel, fiul lui Raşco, din toată partea tatălui său, Raşco, cât se va alege, jumătate din satul Şopârleni, pentru 60 de taleri de argint. / Şi de asemenea a adus înaintea noastră alt zapis, dinaintea lui Ionaşco, fost mare armaş, şi de la Toader din **Botneni** (sat pe Crasna, Iaşi), şi de la popa Efrim, şi de la Moisei, de asemenea scriind că şi-a cumpărat o parte de ocină de la Măriica Stângăcioaie, fiica lui Posmag, nepoata Micăi, toată partea ei cât se va alege din satul **Dolheşti** (sat pe Crasna, Iaşi), jumătate, însă partea din ţarină şi din vatra satului, iar fânaţul să fie tot, pentru 22 de taleri bătuţi”[2272].

1640, iunie: Apostol primeşte danie de la mama lui, fata lui Constantin din **Dolheşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), care, simţindu-şi sfârşitul aproape, îi dăruia „casa mea din deal, o prisacă de stupi pe o râpă adâncă”, la care prisacă „mistuiam tot ce aveam acolo, când erau vremi rele. Şi punând o ladă acolo, mi s-au luat din ladă 2 valuri de pânză, unul subţire şi unul de casă, şi valul de câte o sută de coţi, şi un boţ de ceară de 80 de ocă, şi un uric a

[2272] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 102, pp. 147-149

locului acesta la Dolheşti, ce era al soţului meu, Luca vătav de aprozi, de la moşii lui, şi o pereche de pistoale bune. / Şi am făcut aceasta cu sufletul meu; de s-a găsi tâlharul, mai mult să nu i se mai pună în spate. / Şi de faţă au fost şi s-au iscălit preotul Vasile din satul **Botneni** (lângă Dolheşti, Iaşi) duhovnicul dumneaei, Ionaşcu, Stoian din **Şerbeşti** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Toderaşcu Gherman, Gavriliţă fecior Pântului, Gavril aprodul din Dolheşti, Gheorghe cel Mare din Botneni”[2273].

1648: Mărturia lui Pătraşco vameşul, despre cum a cumpărat10 boi, cu 30 de galbeni, de la Pavăl căpitanul, dar „boii au fost luaţi de pe la curteni”, care s-au plâns la vodă, şi au venit de şi-au luat boii şi de la Pătraşco, iar vameşul l-a „închis pe căpitanul pentru cei 30 de galbeni”, şi cum „din Ruda lui nimeni n-a venit să-l plătească”, logofătul Racoviţă „l-a scos din temniţă”, plătind banii şi primind, de la Pavăl căpitanul, „partea lui, a fraţilor şi surorilor sale din satul **Dolheşti** şi din **Botneni**, ce-i pe Crasna, în ţinutul Fălciului”[2274].

1649, decembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Racoviţă Cehan, care cumpără de la Gârlea, nepot lui Vasile Hărman, de la femeia lui Parasca şi de la fetele lor Vasilca şi Gafia, cu 5 ughi, „jumătate dintr-un hotar din satul **Fereşti**, în ţinutul Vasluiului”, iar de la Petrea şi femeia lui Grozava, fata lui Buzdugan din **Botniani**, nepoata lui Dumitru Covrig vătav, primeşte în

---

[2273] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 367, p. 378

[2274] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 297

dar toate părţile lor din „moşia de la obârşia Crăsniţei (**Crăsniţa**)”[2275].

1668, februarie 11: Întărit de Duca voievod lui Neculai Racoviţă, care primeşte danie de la Tofan, feciorul Ioanei de **Titiani**, partea mamei sale Ioana, fata Todosii, nepoata lui Manolache, „două părţi de ocină din satul **Botniani**, ce este în fundul Fălciului, în fundul Crasnei… / şi altă parte, ce-a avut el cumpărătură de la mătuşa sa Varvara, sora Ioanei”[2276].

BOTOI

(comuna Dragomireşti, Vaslui).

1633, august 9: Zapisul Todoscăi, fata Măricăi, nepoata Cârstocei, în mare mărturiseşte că a dăruit „o moşie din sat din **Botoi** (comuna Dragomireşti, Vaslui), cu vatra de sat şi cu vad de moară şi cu loc de prisacă… vornicului Cehan… / Aşijderea, am dăruit şi partea ce se va alege din sat de **Vindere** (Vinderei, în Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), iarăşi vornicului Cehan… / Şi s-au prilejit popa Cârstea şi Neculai Vrabie şi căpitanul Dărdăr ot **Rădeni** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Grozav de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Dobre de **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril şi Zaharia ot **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), Enache ot

[2275] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 78, 79
[2276] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 321, 322

Găneşti (la obârşia Tutovei, Bacău), Constantin Vrabie ot **Cârsteşti** (Cristeşti, comuna Puieşti, Vaslui), ca să-i fie dumisale de credinţe”[2277].

1634, septembrie 21: Zapisul postelnicesei Nastasia Vrăbioae, în care mărturiseşte că „şi-a întors Chirila din **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), din sat din **Botoiu** (Botoi, comuna Dragomireşti, Vaslui), partea Ilei, feciorul lui Lazor, nepotul lui Ciobănească, care parte a foct cumpărată de soţul meu, Ilie Vrabie, şi mi-a dat 14 lei bani gata. Şi-n tocmeala noastră s-au prilejit… Drăgăilă şi Enachi din **Găneşti** (la obârşia Tutovei, Bacău), Cozma şi Toader Grecul ot **Simeni** (Semenea, comuna Dragomireşti, Vaslui), Ştefan Bârsan şi Blaga ot **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi popa Gligorii ot **Rădeni** (contopit cu Popeşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), să aibă a-şi face dres”[2278].

1638, iunie 24: Ispisoc de întăritură, dat de Vasile Lupu voievod popii Grigore din **Rădeni** (comuna Dragomireşti, Vaslui), „pe ale lui drepte ocini şi cumpărături, şase pământuri în seliştea **Tuleştii** (comuna Dragomireşti, Vaslui), cumpărătură de la Chelsiia, fata Sălenii, şi pe partea lui, jumătate din partea lui Crastaveţ şi a lui Trifan din săliştea **Crastaveţilor** (lângă Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), cu loc de prisacă, cu pomăt, ce-i este cumpărătură de la Toader, feciorul lui Trifan Crastaveţ, şi 30 de pământuri jumătate, cu parte neamului Ciomânrtan, din seliştea **Tuleştii**, şi cu poiana lui Berheci, cumpărate de la Grigore Sasul, nepot lui

---

[2277] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 341, pp. 434

[2278] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 261, p. 292

Berheci, şi a treia parte din seliştea **Botoiu** (lângă Tuleşti, comuna Dragomireşti, Vaslui), răscumpărate acele de sus de la Anastasia, jupâneasa postelnicului Vraghie, şi pe o parte din acea selişte, cumpărată de la Procop şi de la fratele lui Toader”[2279].

1639, iulie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod popii Grigori, care primeşte ispisoc pentru nişte „părţi din **Tuleşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi din a treia parte din selişte, din **Botoiu** (comuna Dragomireşti, Vaslui), moşie pe care popa Grigori a răscumpăra-o de la Vraghie postelnicel şi, aşijderea, ar fi întors de la jupâneasa Nastasia Vrăbioaie, din jumătate de selişte Botoiu, partea lui Ilie, feciorul lui Lazi, jumătate din partea lui, drept 4 taleri, şi o parte de la Pricop din Botoiu, cu vad de moară”[2280].

BOTOŞANA

(aproape de Solca, Bucovina).

1498, octombrie 14: Satul Botoşana, numit, iniţial, Botuşani, are o semnificaţie toponimică străveche, botuşanii fiind păstorii oilor botee, adică sterpe, iar locul în care se aşezau astfel de stâne se numea, de regulă, botuş. Botoşana reprezintă, deci, vatra veche a unei obşti păstoreşti, dar atestată documentar abia în 14 octombrie

[2279] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 385, pp. 373, 374

[2280] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 188, pp. 197, 198

1498, când Ştefan cel Mare dăruia Mănăstirii Putna „satul Botuşani”, pe care-l dobândise în urma unui schimb de moşii cu Stanciul, fiul lui Fedco, nepotul lui Mihul Starostescul, strănepotul lui Giurgiu de la Frătăuţi. / Aşadar, Botoşana există măcar din vremea Descălecatului, atunci când legendarul Giurgiu, menţionat doar în documentele moştenitorilor săi, îşi făcuse case la Frătăuţi, dar stăpânea o mulţime de sate, inclusiv „Botuşani”, loc în care, probabil, îşi amplasase stânele cu miei, cârlani şi oi sterpe. Satul revine, însă, în proprietatea unor urmaşi ai legendarului Giurgiu de la Frătăuţi, în 4 mai 1587, când Sora, văduva pârcălabului Stanciul, a răscumpărat satul şi l-a dăruit fiicei sale, Marinca Mihăilescu.

1615, octombrie 25: Ctitorul mănăstirii Solca, sângerosul voievod Ştefan Tomşa, vestise, la începutul anului 1615, că este în căutare de moşii, pe care să le cumpere, pentru înzestrarea ctitoriei sale, care trebuia să întreacă Dragomirna lui Crimca măcar prin frumuseţea moşiilor. În aceste condiţii, oferta bănească fiind surprinzător de avantajoasă, proprietarii de atunci ai Botoşanei, numită, încă, Botuşani, „anume Anastasia (văduva lui Constantin Cărcu), fata Michei, nepoata Răcătoaiei, cu fiul ei, Ieremie, şi sora, Marica”, au vândut satul, pentru 700 ughi (ducaţi ungureşti), lui Tomşa Vodă, care-l dărui Mănăstirii Solca. / Hotarnica privind achiziţionarea şi dăruirea unui „sat, anume Botuşani, în ţinutul Sucevii, pe părăul Soloneţul Mic, şi cu loc de moară pe părăul amintit, cu toate fânaţele şi poienile, ce se cheamă Şerba, şi cu toate hotarele în bucovina (adică în pădurea de fagi), şi cu cămp, şi cu holme, şi peste holme, şi cu plaiuri, şi peste plaiuri, unde au fost vechile hotare ale Căjvanei şi Botoşanei” este precizată în acelaţi document.

1724, septembrie 15: Sunt menţionate, în hotarnica mănăstirii Solca, „casa lui Grămadă şi aria Oncii”, iobagi mănăstireşti, cu casa şi, respectiv, aria, la margine de hotar, iar în 1760, este menţionat botoşăneanul Simion Tăutul, care avea casă în hotar cu Soloneţul, satul dintre Botoşana şi Pârteştii de Jos.

1760, iulie 18; egumenul Solcăi, Venedict, s-a plâns domniei de împresurarea moşiilor mănăstireşti Căjvana, Botoşani şi Hrinceşti, care se învecinau cu pământurile răzeşilor Simion Comănescul şi Matei Bantăş, de către Gândul şi Stamate şătrarii (încasatorii dărilor datorate de ţigani).

1762 şi **1763**: La Botoşana se stabilesc, în număr mare, familii de emigranţi ardeleni, care dau consistenţă obştii săteşti şi individualizează un anume specific folcloric. Din **Ilva Mare**, au venit grănicerii năsăudeni Anton IOSIPIEŞ, fost vornic în Ilva, preotul Pap BOCA, Maftei BOCA, Lupu HUCIU, Doroftei BOCA, Miron COCA, Pintilei SLOVAC, Pintilei TODOREAN, Ion SLUTUL, Ion ONIGĂ, Maria VÂNTEANCA, Ioan FINUŢ (străbunul celor care se vor numi FINIŞ), Atanasie HUCIU, Ioan SUZA, Nichită BOCA, George HUCIU, Ion FRAGA, Marcu CHISSA, Maftei CRIŢĂ, Chiriţă CREANGĂ, Lupu CRIŢĂ, Vasile CREANGĂ, Ştefan CREANGĂ, Teodorel ROBU, Iacob BOCA, Simeon MOLDOVAN, Maria CRIŢĂ, Nichită OSEAC, Lupu SOLCAN, Grigore SOLCAN, Pintilei ELIŞOR, Ioan ROBU, Frasin MOŞCHIUCA, Leon STIGLEŢ, Lazar FAZAR, Lupu TODERAŞ, Simeon BUBURUZAN, Grigoraş OPREA, Precop GHEORGHIAŞ, Ihnaţ, Ioan şi Petru PUŞCARIU, Marcu BICO, Toader FLUTUR, Ion ILOVAN, Grigore BUŢĂ, Ioan BRĂM-

STRA, Ioan BABOR, Leon BOIUC, Ioan şi Pintilei BOCARIU, Vasile IOLVAN, Petru GHEORGHIAŞ, Precop AGACI, Ion CIOCAN, Chirilă ŞTEHICAN, Vasile CURŞEC, Maftei a POPEI (fiul preotului Pap BOCA) şi Doroftei ZAHORE. / Din **Rodna**, au venit foştii grăniceri năsăudeni Toader şi Lupu PUŞCARIU, Ion BUZĂ, Costin TEODORU, Toader RUSU şi Varvara STEREA. / Din **Maier**, au venit grănicerii năsăudeni Iacob STERCIU (primul învăţător al Botoşanei), preotul Nichita BOCA, Andrei BUBURUZAN, Toader ICANU, Miron GALIŢ, Grigore IOVA, Toma URGHIŞ, Iacob BURCĂ, Vasile, Maftei, Mihai, Iacob şi Toader BUŢĂ, Vasile BLIŢĂ, Ion ŢUŞCĂU, Ioan ANTON, Mihai IACOBOI, Leonhard WECKI, Maria IACOBOI, Mihai şi Ioan ŞTIRBU, Alexie SÂRGHIE, Alexa BUITĂ, Ioan PINTILEI, Tofan ANDRONAŞ, Gheorghe GHITAR (străbunul celor din neamul GHIAŢĂ) şi Lupu SAMSON. / Din **Bârgău**, au venit jelerii Ilie BÂRGĂUAN, Alexie STRAT, Ioan ŞCHIOPU şi Dimitrie BÂRGĂUAN. / Din **Fiscut**, a venit grănicerul năsăudean Vasile VASAI. / Din **Feldru**, a venit grănicerul năsăudean Ion BORDIZAN. / Din **St. George** (Sângeorz), au venit grănicerii năsăudeni Nicolai URGHIŞ şi Nistor TECHERILĂ. / Din **Măgura**, au venit supuşii Petru ROMANESCU, Ioan ROMAFIŞ, Ion SÂNGIORGIU, Ion OLTU, Vasile LESUŢ (străbunul celor din neamul LEŞANU) şi grănicerul Ioan SABA (ca şi Matei din Rebrişoara, străbunul celor din neamul SAVA). / Din **Rebrişoara**, Matei SABA, din Dicea, Ion TRIŞCUŢ, iar din Leşu Rodnei, Daniil GORGA. / Din **Bistriţa**, au venit grănicerii Ştefan şi Alexa HAIDUC.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[2281], din 1772-1773, înregistrează la Botoşana, în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „70 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, 6 femei sărace şi 63 birnici.

1775: Satul Botoşana, din Ocolul Vicovilor, avea 2 popi şi 107 ţărani, trăitori în tot atâtea gospodării.

1843: Biserica din Botoşana avea 1.036 enoriaşi, păstoriţi de preotul administrator Constantin HURJUI. În 1876, paroh era Nicolai SBIERA, iar biserica avea 1.648 enoriaşi. Biserica fusese construită, în 1810, de administraţia habsburgică, rămânând „Patron Se. K. und K. Majestat” şi în 1907, când paroh era Ştefan PAVEL, născut în 1855, preot din 1883, paroh din 1895, iar cantor, angajat din 1887, era Chiril CHIRAŞ, născut în 1867.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Solca** (judecătorie raională), Arbore cu Bodnăreni, Bălăceana, **Botoşana**, Clit cu Lichtenberg, Iaslovăţ, Cajvana, Comăneşti, Ludihumora, Pârteştii de Sus cu Soloneţul Nou sau Slovac, Cacica, Pârteştii de Jos, Poieni”[2282].

1883: O şcoală cu 6 clase avea să funcţioneze la Botoşana[2283].

[2281] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 340

[2282] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[2283] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 43, 1876 p. 48, 1907 p. 120

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie, de „Niculaiu SBIERA, paroch în Botuşana”, fratele cărturarului I. G. SBIERA, menţionează, printre familiile comunei, pe: antistele comunal Dumitru LEŞANU, cantorii bisericeşti Constantin PRELIPCEANU şi Teofil BOCA, marele proprietar Simion LEŞANU, epitropul Gheorghi ROBU, Toader alui Grigori BOCA, Georgi alui Ion Serghie FINIŞ, Nistor alui Georgi BOCA, Ioan MARCIANU, Ion alui Samuil NICHITOIU, Ion alui Georgi BOCA, Ion al Saftei GHIAŢĂ, Georgi alui Grigori BOCA, Dumitru alui Ion Iacob BOCA, Dionisie GHIAŢĂ, Onofreiu BOCA, Ion alui Anton BOCA, Tanase FINIŞ, Gherasim SOLCANU, Ion a lui Simion FLUTUR, Nistor alui Ştefan BOCA, Vasile SLEVOCA, Dumitru alui Serghie FINIŞ, Nichita alui Ion SOLCANU, Iftimia, soţia lui Iordachi BOCA, Nichita alui Niculaiu FINIŞ, Domiţian GHIAŢĂ, Georgi alui Ilie FINIŞ, Ştefan alui Dumitru FINIŞ, Ion alui Simion CREANGĂ, Ion alui Georgi ROBU, Georgi alui Constantin BOCA, Ştefan al Ilenuţei ROBU, Dumitru alui Irimie ROBU, Eudochia, soţia alui Ioachim SAVA, Grigori alui Grigori ROBU, Irimie alui Ion FINIŞ, Ion alui Luca BOCA, Georgi alui Simion FLUTUR, Gavril alui Ion NICHITOIU, Gavril alui Georgi ONIOIU, Luca PUŞCUŢĂ, Alexandru, feciorul lui Ion BOCA, Paraschiva, soţia lui Teodor ONIOIU, Magdalina CHIRAŞ, Palaghia alui Simion ROBU, Marina, soţia lui Teodor ONIOIU, Teodor alui Ion FLUTUR, Maria, soţia lui Petru FINIŞ, Elisaveta, soţia lui Gavril NICHITOIU, Nichifor BOCA, Toader CREANGĂ şi soţia sa, Ecaterina, Ion alui Gheorghi ONIOIU, Ion alui Simion Acsenti BOCA, Toader alui

Nichita SOLCANU, Eudochia, soţia lui Manole FLUTUR, Teodor alui Nichita BOCA, Pinteleiu alui Georgi SLEVOCA, Andreiu alui Nichita GHIAŢĂ, Mitrofan GHIAŢĂ, Ioan BĂEŞU, Miron BĂEŞU, Georgi BUBURUZAN, Dumitru alui Pantelimon CREANGĂ, Michail TOMUŢU, Dumitru MOŞINĂ, Ion alui STICLEŢU, Ileana PRELIPCEAN, Marina GHERMAN, Grigori alui Andreiu BOCA, Toader LEŞANU şi Ion alui Grigori FINIŞ[2284].

1895: În toamna anului 1895, „creştinii noştri din Botuşana au făcut peste şese mii de litri de vin din poame, şi la aceste mii de litri nu-s număraţi oamenii aceia cari şi-au făcut mai puţin de 25 de litri. Sfinţia Sa părintele paroch, apoi învăţătorul şi dascălul de acolo au fost persoanele acele care i-au îndemnat pe creştini să-şi facă vinuri din vişine, din mere şi din pere, iar cinstiţii gospodari George FINIŞ şi Costan CREANGĂ au făcut maşinile de stors. Botuşănenii au băut, la hramul lor din ist an, în ziua de Sâmedru, vinuri făcute de dânşii ori bere, şi numai cei uitaţi de Dumnezeu, cum îi Costan alui Mihalachi ŞESAN, Gavril GHIAŢĂ, Ion MUŞINA şi vadana Paraschiţa lui Mihalachi BAEŞ, au băut otrava de bulearcă. / Iacă tipărim, aice, numele bravilor gospodari cari şi-au făcut vinuri din poame, şi anume câţi litri şi-au făcut: Sfinţia Sa părintele Nicolai SBIERA 250 litri, dl învăţător George BURCIU 50 litri, Gavril ROBU 138 , Ch. CHIRAŞ 50, Gherasim ILIŞOIU 50, Gavril GHIAŢĂ 170, Dumitru GHIAŢĂ 80, Costan BOCA 166, Ioan BOCA 75, Onufreiu FLUTUR 50, Dumitru FINIŞ 36, Ion NICHITOIU 56, Simion LEŞAN 128, George GHIAŢĂ 36, George FINIŞ 64, George CREANGĂ 200, George

[2284] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 41/1891, p. 4

STIGLEŢ 44, George FLUTUR 50 (primul localnic român, care şi-a făcut dugheană), Grigori ROBU 75, Grigori alui Ştefan ROBU 120, Saveta ILIŞOIU 86, Ioan ONIOIU 130, Ioan CREANGĂ 56, Pintilei SLEVOACĂ 25, Ioan ROBU 56, Pintilei ONIOUI 150, George CREANGĂ 130, Costan GHIAŢĂ 100, Condurachi ILIŞOIU 25, Petrea NICHITOIU 80, Foca NICHITOIU 30, Ioan ROBU 100, Georgi GHIAŢĂ 60, Ioan LEŞAN 60, Toader BOCA 56, Ioan BOCA 70, Toader LEŞAN 160,Toader alui Dimitrie BOCA 160, Gavril SLEVOACĂ 60, Niculai MUŞINA 25, Atanasie DANILIUC 52, Irimie DANILIUC 25, Maria CREANGĂ 40, Alexa FLUTUR 140, Costan CREANGĂ 240, Grigori BOCA 120, Costan BOCA 25, Ana BIDULAC 25, Dumitru BOCA 300, Grigori alui Dumitru BOCA 40, Dumitru FINIŞ 30, Toader FINIŞ 60, Porfire PUŞCUŢĂ 50, Georgi alui Grigori BOCA 70, Ioan FINIŞ 60, Andrei GHIAŢĂ 50, Dumitru GHIAŢĂ 62, Niculai GHIAŢĂ 88, Dorotei BOCA 85, George BOCA 100, Vasile CREANGĂ 50, Nistor NICHITOIU 40, Samuil CREANGĂ 100, Costan FLUTUR 25, Dumitru FINIŞ 50 şi Teofil BOCA 100”[2285].

1896: O altă colectă, pentru Azilul de studenţi din Cernăuţi, făcută, în mai, de „dl paroch Nicolai SBIERA în comuna Botuşana”, menţionează următoarele nume de localnici: învăţător George BURCIU, primar Dumitru LEŞAN, epitrop George ROBU, Chifor BOCA, Ion TOMUŢU, George FLUTUR, Condurachi ILIŞOIU, Grigori BOŞCA, Sârghie FLUTUR, Damian BOCA, Dumitru CUCU, Gherasim alui Petru BOCA, Nistor alui Ştefan BOCA, Dumitru alui Ion BOCA, Ion alui Simion

[2285] *Deşteptarea,* Nr. 22/1895, p. 179

NICHITOIU, Nichita alui Ioan FINIŞ, Toader ONIOIU, Petre NICHITOIU, Amfilochie GHIAŢĂ, Societatea de cetire „Cloşca”, candidat jurist Ion alui Nicolai SBIERA, Teofil BOCA şi Chiril CHIRAŞ[2286].

1899: Banca rurală în sistem Raiffeisen a fost înfiinţată, la „Botuşana” în 1899, fiind, practic, a opta însoţire din Bucovina, după cele din Crasna, Fundu Moldovei, Solca, Stroieşti, Horodnicul de Sus, Ropcea şi Ilişeşti.

1895: Însoţirea raiffeisiană din Botoşana a fost promovată de cabinetul de lectură „Cloşca”, înfiinţat, în 1895, în casa preşedintelui Dumitru Boca, cu 56 membri, 60 cărţi, un abonament la gazetă şi 4 florini avere, şi era condusă de George Burciu, secretarul cabinetului de lectură, şi gestionată de Mihai Ghiaţă. Vicepreşedinte al cabinetului de lectură era George Câmpan.

1901: Dialectologul Gustav Weigand a vizitat „Botoșana și Poieni Ungureni (Poieni Solca – n. n.)”, dar fără a nota vreun cântec, de unde a „mers spre sud-est, până la Costâna” [2287].

1906: „**Invitare** la adunarea generală extra-ordinară a însoţirii de păstrare şi credit pentru Botuşana, însoţire înregistrată cu garanţă nemărginită în Botuşana, care va afla loc în 21 Octomvrie 1906, în casa naţională, la oarele 2 p. m. Ordinea zilei: 1). Raportul directoriului despre starea însoţirii şi activitatea direcţiunii. 2). Fixarea sumei maximale a împrumuturilor luate şi a celor acordate, 3). Eventuale. / Botuşana, la 14 Octomvrie 1906. / Pentru direcţiune : Chiril Chiraş, Petru Cure-

---

[2286] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 42/1896, p. 4

[2287] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

lariu”[2288]. „De Sf. Gheorghe (la 6 Mai 1906), s-a sfinţit şcoala la Botuşana. „Precum este şcoala aceasta una dintre cele mai frumoase zidiri şcolare, aşa a fost şi festivitatea sfinţirii ei una din cele mai pompoase, cu toate că tempestatea a fost nefavorabilă, fiindcă a plouat tot timpul. Totuşi, au participat la sfinţire peste 300 de oaspeţi, şi anume aproape toţi învăţătorii şi învăţătoarele din districtul Humorului, căci vrednicul inspector şcolar Dolinschi, vrând să arate rezultatul muncii sale prin 5 ani, a hotărât pentru ziua menită o adunare a reuniunii învăţătorilor din districtul său. Afară de aceştia, au mai fost oaspeţi mulţi din districtul Rădăuţului, Câmpulungului, Cernăuţului şi din districtul Sucevei. După finea şedinţei reuniunii, începu, pe la orele 6 p.m., sfinţirea, care s-a săvârşit în sobor de... părinţii Pavel din Botuşana, Sauciuc din Poieni şi Mercheş din Dorna. După sfinţirea şcolii, a vorbit dl părinte Pavel despre scopul şcolii, amintind persoanele care şi-au dat silinţă pentru zidirea ei. Apoi a vorbit dl inspector şcolar Dolinschi, fericind şi felicitând comuna Botuşana pentru şcoala aceasta, amintind cât au avut de suferit copiii şi învăţătorii, în şcoala cea veche, unde a pierdut conducătorul 5 copii şi sănătatea, devenind el cu soţia sa morboşi, şi cât de fericiţi trebuie să fie, acuma, toţi, văzându-se într-o zidire nouă, cu toate întocmirile necesare. În fine, a ţinut dl (învăţător) superior A. Ţurcan o cuvântare foarte frumoasă despre şcoală şi biserică, în care a expus însemnătatea ambelor pentru cultura şi progresul poporului. După această festivitate, s-a sfinţit casa cabinetului „Cloşca”; aici a vorbit dl părinte Mercheş,

[2288] *Apărarea Naţională*, Nr. 5, Anul I, Cernăuţi, duminică 21 octombrie stil nou 1906, p. 5

întonând că nu e destul dacă îşi îndeplineşte învăţătorul datoria sa în şcoală şi preotul în biserică, ci ambii trebuie să lucre, mână în mână, la toate instituţiile economice şi naţionale, spre binele poporului”[2289].

1907: La Botoşana se confruntă electoral „naţionaliştii” gospodari cu „democraţii” onciuliştii: „Marţi, în 12 mărţişor, ne-am trezit noi, gospodarii din Botoşana, că copiii noştri, pe care i-am trimis la şcoală, ca dragă doamne să înveţe, în 6 ani, cel puţin a scrie şi ceti, se întorc, pe la prânz, acasă, cu gura căscată, şi ne cheamă să venim numaidecât îndata-mare la şcoală, căci aşa a poroncit dl învăţător superior Burciu. Fără multă întârziere, am lăsat fiecare lucrul pe care chiar pusesem mâna şi ne-am grăbit spre şcoală, să videm la ce ne cheamă dl superior. Mare ne-a fost mirarea, când am văzut şcoala plină de gospodari, alarmaţi, aşa ca şi noi, subsemnaţii. Dar mai mult ne-am mirat când, întrând în şcoală, am văzut pe un cuconaş tinerel că se urcă lângă masa unde şede, de rând, învăţătorul şi începe a grăi la poporul adunat. Dar când am auzit ce grăieşte, eram să împietrim, nu altceva. Că preoţii sunt duşmanii cei mai mari ai poporului; că ei caută ca poporul să rămână în întunecime; că numai preoţii şi domnii, care scriu la „Apărarea naţională” sunt de vină că poporul nostru e sărac, şi câte alte năzdrăvănii am auzit din gura lui. Şi când am înţeles, din vorbirea lui, mai departe, că numai Aurel Onciul şi Chisanovici sunt în stare a scăpa poporul nostru din cumpăna în care se află acum, am izbucnit în hohote. Numaidecât am întrebat cine e acest domnişor? Şi ştiţi ce am înţeles? Cuconaşul, care vorbea aşa de straşnic, e un ficior din popor, este prezidentul Ivanovici

[2289] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 14/1906, p. 3

al Societăţii academice „Dacia” din Cernăuţi, care tot spune că nu se amestecă în treburile noastre. Dar fapta l-a dat de ruşine, căci am cunoscut îndată că el nu e altceva decât un căpău plătit de dl Aurel Onciul, care cutrieră districtul nostru, ca să câştige poporul pentru cei care îşi zic că se ţin de partidul democrat. Frumos lucru!”. Textul, care continuă tot aşa, este semnat de „Mai mulţi gospodari din Bouşana”[2290], care erau, de fapt… „părintele Pavel din Botoşana”. Scandalul continuă până la sfârşitul anului, bietul învăţător Burciu fiind făcut albie de porci de către stăpânitorul „tainei spovedaniei” locale. Dar dincolo de toate, veninoasele texte parohiale vehiculează numele unor gospodari de funte ai Botoşanei, precum: „primarul din Botuşana Georgi **Gheaţă**”[2291], Artemi a lui Artemi **Boca**, Onufrei **Oneoi**, Gavril şi Toader **Oneoi**, I., B. şi H. **Eidinger**, Maftei a lui Onufrei **Oneoi**, învăţătorul Zaharie **Leşan**, Gavril **Domnari**[2292],

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Botuşana**, comună rurală, districtul Gura-Humora, aşezată pe pârâul Botuşana, afluent din stânga pârâului Soloneţului. Suprafaţa: 16,61 km p.; populaţia: 1.838 locuitori români de religiune gr. or. Este străbătută de drumul districtual Cacica-Arbore şi legată cu comunele învecinate Comăneşti şi Poeni, prin şosele comunale. Are o şcoală populară, cu o clasă; o biserică parohială, cu hramul „Sf. Dumitru” (o splendidă biserică moldove-

---

[2290] *Apărarea Naţională*, Nr. 20, Anul II, duminică 17 martie stil nou 1907, p. 2

[2291] *Apărarea Naţională,* Nr. 84 şi 85, 17 noiembrie stil nou 1907, p. 3

[2292] *Apărarea Naţională,* Nr. 86 şi 87, 24 noiembrie stil nou 1907, p. 3

nească de lemn, „ascunsă” de biserica nouă şi folosită, din păcate, pentru depunerea morţilor, în loc să fie reamplasată, în cadrul unui complex muzeistic definitoriu pentru românismul bucovinean – n. n.), şi o casă românească de economie. Domnul Moldovei, Ştefan Tomşa, a cumpărat localitatea aceasta, de la Anastasia, fiica boierului Micu, şi a dăruit-o, prin hrisovul din 25 Oct. 1615, mânăstirii Solca, în stăpânirea căreia se găsea şi la 1776. Populaţia, formată din locuitori originari şi din colonişti transilvăneni, se ocupă cu creşterea vitelor şi parte cu exploatarea pădurilor. Unii locuitori se ocupă şi cu cojocăria. Comuna posedă 1.133 hectare pământ arabil, 217 hectare fânaţuri, 21 hectare grădini, 264 hectare izlaz, 26 hectare pădure. Se găsesc 128 cai, 939 vite cornute mari, 631 oi, 1.019 porci şi 92 stupi”[2293].

1913: „Părintele Abageriu, exposit parohial în Braşca, fu numit **paroh la Botuşana**”[2294].

1913: „Joi, 4 septembrie 1913 a fost hirotonisit, de Excelenţa Sa Mitropolitul Dr. Vladimir de Repta, din cantor român. În lector, Chiril Chiraş din Botuşana”[2295].

1914-1918: Sacrificii de sânge pentru Bucovina au fost făcute şi de sătenii Botoşanei „infanteristul **Toader Gheaţă**, Botoşana, Regimentul 22, rănit”, „infanteristul **Ion Creangă**, Botoşana, Regimentul 22, rănit”, voluntarul sau „glotaşul **Constantin Buburuzan**, Botoşana, Reg. 24, mort (între 1 şi 10.06.1915)”,

---

[2293] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 17

[2294] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 5, Anul III, 22 august 1913, p. 17

[2295] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 7-8, Anul III, 18 octombrie 1913, p. 128

„rezervistul **Constantin Robu**, Botoşana, Regimentul 22, prizonier” la ruşi, şi „infanteristul **Nicolai Finiş**, Botoşana, Regimentul 22, rănit” [2296]. „**Samuilă a lui Gheorghe Ghiaţă**, din **Botuşana**, a participat la război şi ar fi murit ca prizonier în Italia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Eudochia a lui Samuilă Ghiaţă, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[2297].

1919: Din Comisiunea agrară de ocol Solca făceau parte, ca „locţiitor: **Chiril Chiraş**, cantor, Botoşana”, iar ca locţiitor din partea ţărănimii, „**Jacob Ghiaţa**, agricultor, Botoşana”[2298].

1919: Se înregistrează „**Deciziune de expropriere Nr. Ag. 172/20**. Deciziunea comisiei agrare de ocol Solca, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. Nr. 382, **Botoşana**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 46 ha 96 a 43 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă” [2299].

1930, iulie 18: În **Joia grijilor în Bucovina**, datorită rebeliunilor împotriva cametelor bancare, „Dl deputat Gorcea a mai vizitat comunele Pârteştii de Jos, Pârteştii de Sus, Cacica, **Botoşana**, Cajvana etc.”[2300], primind asigurări de la ţărani că vor sta liniştiţi.

[2296] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8
[2297] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254
[2298] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8
[2299] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi, 21 iulie nou 1921, pp. 68, 69
[2300] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14280, vineri 18 iulie 1930, p. 3

1941: „Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin „incredinţare de post”, pe ziua de 1 octombrie 1941”[2301]: Rădulescu T. Mihai, seria 1938, media 7,74, numit în comuna **Botuşana**, postul IX, jud. Suceava”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[2302], următorii învăţători şi învăţătoare: Hrincescu Elisabeta, comuna **Botoşana**, jud. Suceava, media 7,83, şi Stoleru Ana, comuna **Botoşana**, jud. Suceava, media 7,67.

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[2303], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: Dobjanchi Victoria, la **Botuşana**, p. 10”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului ţcolae regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947”[2304], era transferată învăţătoarea Seiciuc Ştefan, de la Ruşii Mănăstioara, la **Botoşana**, iar „Sahlean Claudia, de la Pârteştii de Sus, la **Botuşana**, post VII, soţ preot” şi „Seiciuc Olga, de la Rus-Mănăstioara, la **Botuşana**, post IX, soţ învăţător”[2305]. / Din vatra de sat, întemeiată de legendarul Giurgiu de la Frătăuţi, dar atestată documentar abia în 14 octombrie 1489, s-au ridicat numeroase personalităţi, pentru a dura în cultura română: poetul Vasile TOMUŢ, născut în 21 ianuarie 1878, publicistul Vasile BOCA,

---

[2301] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 20 octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele

[2302] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[2303] *Monitorul Oficial*, Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553

[2304] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

[2305] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912

născut în 8 ianuarie 1910, teologul Ştefan SLEVOACĂ, născut în 6 octombrie 1912, scriitorul Roman BOCA, născut în 13 noiembrie 1913, teribilul prozator Pan SOLCAN, născut în 23 martie 1924, pictorul Ilie BOCA, născut în 21 februarie 1937, marele sculptor Nicolae GHIAŢĂ, născut în 23 noiembrie 1939, şi pictoriţa Paraschiva AGAPE, născută în 21 august 1944.

BOTOŞANI

1498: Ştefan cel Mare zdrobeşte, la Botoşani, „pe turcii care, făcând război contra ruşilor, după ce au prădat Podolia şi Galiţia, i-a apucat un ger cumplit şi, din 70.000, câţi fuseseră la început, mai mult de 40.000 au murit de frig, iar restul armatei a fost nimicit de oastea lui Ştefan, la **Botoşani**, rămânând 10.000 din toată armata sultanului”[2306].

1500, martie 14: „Albrecht, Craiul Lehiei, intră în Moldova şi pustieşte toată ţara, până la Botoşani. Ştefan vodă îl întâmpină cu oastea lui şi, la 14 martie, în lupta de la **Botoşani**, învinge pe leşi, ucigând o mare parte din ei, iar alţii i-a luat robi. Cronicarul Ion Neculce scrie că robii aceştia au fost puşi în plug de Ştefab vodă, şi a arat cu ei o câmpie, în care a semănat ghindă şi a ieşit Dumbrava Roşie de la Botoşani”[2307].

[2306] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 15

[2307] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 15

1603, septembrie 17: Întărit de Eremia Moghilă voievod, în cadrul împărţirii moşiilor lui Mateiaş vel (mare) logofăt între nepoţii săi, Isac Matieşescul, Ionaşco, Toader, Nastasia, Anfimia şi Sofronia, fiii Elisaftei, şi iarăşi alţi nepoţi Dumitru, fiul Aniţei, alt Dumitru, fiul lui Pătraşco, care „şi-au împărţit întru sine satul **Coşoteani**, la Orişcova, cu heleşteu şi cu mori, ce-i în ţinutul Hârlăului; / jumătate de sat **Purceleşti** pe Siret, cu mori în apa satului, care-i în ţinutul Sucevei; / jumătate din satul **Ţiberiha**, cu heleşteu, ce-i în ţinutul Orheiului; / a patra parte din satul **Răvăcăuţii** la Put, cu heleşteu de peşte, ce-i în ţinutul Cernăuţului (Bucovina) şi trei fălci de vie ce-s în **Botoşani**”[2308].

1604, mai 28: Zapis de mărturie de la Maxin cu 12 pargari de **Botoşani**, în care scriu despre cum au venit Zaharia, Măgdălina, Ileana şi Ştefan, fiii lui Dan, nepoţii lui Vasco Floc din **Floceşti** (sat pe Horaiţa, inclus în Leucuşeşti[2309], Suceava), care se numeşte acum **Leucuşeşti**, „şi au vândut ei a lor dreaptă parte din satul **Leucuşeşti** (pe Horaiţa şi Şomuzul de Mijloc, fost Levcuşeşti, apoi Leveşti[2310], Suceava), drept 20 taleri de argint, lui Pătraşco, ureadnic de Botoşani… şi s-au prilejit Moşul, Măciucar, Ştefan, Matei, Puiul, Nicoară cupeţ, Păntelei din **Botoşani**, Gheorghe din **Spătăreşti** şi alţi mulţi oameni buni”[2311].

2308 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 140-142

2309 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 103

23102310 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 145

2311 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 237, 238

1625, februarie 20: Zapisul jupânesei Maria Chiriţoae a răposatului Chiriţă Dumitrachi postelnic Paleolog, care, „văzând slujba cestui vornic, anume Mardarii, ficiorul Tomei, ce-a **fost vornic în Botăşeni**, cum mi-a slujit cu dreptul dintru pruncia sa şi-n ţară străină, în Ţara Leşască, până şi l-am însurat din casa noastră, pentru ceia eu m-am sculat şi l-am miluit cu un loc de ocină ce-a fost cumpărătură dreaptă a noastră, anume **Ghermăneştii**, în ţinutul Orheiului, de la Ghermănescul diacul şi de la toată rudia lui, pentru 200 taleri de argint, cum mai bine vor spune dresele carele i-am dat: unul de la Erimiia vodă, altul de la Simion vodă, al treilea a boierilor de mărturie ce-au făcut dintru cine s-au cumpărat. Pentru ceia, să fie lui Mardarii, ficiorului nostru, dreaptă ocină şi dare de la noi, ca să n-aibă nimeni a să amesteca”[2312].

1625, august 6: Carte de întăritură de la Radul voievod fostului staroste Onciul Iuraşcovini „ca el să fie tare şi puternic… să oprească fânul pe care l-a cosit Rugină în hotarul lui, la stâlpul satului Şendriceni, pe care fân el l-a vândut vornicilor din Botoşani”[2313].

1626, aprilie 20: Carte de întăritură de la Miron Barnovschi voievod pentru Toader, păhărnicel din **Stănceşti**, să fie tare şi puternic să stăpânească şi să-şi apere dreapta lui ocină şi dedină, un loc dinspre târgul **Botăşenilor**, care loc a fost contopit de demult de către satul **Ruşii** şi de **Popouţi**. Şi să nu aibă ei nici o treabă cu acel loc; nu are nici Ruşii, nici Popovoţii, ci să-şi stă-

---

[2312] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 278, p. 347

[2313] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 363, p. 433

pânească Toader acest loc, după cum îi spun şi diresele pe care le are”[2314].

1626, decembrie 1: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte uric pentru „o selişte **Brătineştii** (Tulbureni, în componenţa oraşului Botoşani, Botoşani)… de la noi dreaptă ocină şi danie şi miluire”[2315].

1627, februarie 20: Zapisul jupânesei Mariia Chiriţoe a răposatului Chiriţei Dumitrache postelnic Palolog, prin care i-a dăruit „acestui vornic anume Mardarii, feciorul Tomei, ce-a fost vornic în **Botăşeni**”, pe care l-a şi „însurat din casa noastră… şi l-am miluit cu un loc de ocină, ce-a fost cumpărătura dreaptă a noastră, anume **Ghermăneştii** în ţinutul Orheiului, de la Ghermănescul diacul şi de la toată ruda lui, pentru 200 taleri de argint”[2316].

1627, mai 22: Întărit de Miron Barnovschi voievod comisului Duca, care primeşte uric pentru „un sat anume **Curteştii** sub Bucovina, în faţa târgului **Botăşenilor**, care sat a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Botăşenilor. Însă domnia mea l-am dăruit şi l-am miluit pentru a lui dreaptă şi credincioasă slujbă, pe care a slujit-o, în zilele lui Radul voievod, la hanul şi la Şahan Chiri sultan, când au robit tătarii Ţara Românească şi voiau să robească şi ţara noastră”[2317].

[2314] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 44, pp. 61, 62
[2315] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 140, pp. 167, 168
[2316] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 151, p. 182
[2317] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 213, pp. 295, 296

1627, iunie 13: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Pătraşco Udrea, **ureadnicul de Botoşani**, să oprească „nişte părţi de ocină din sat din **Brăeşti**, care părţi au fost ale unchiului domniei mele, ale Balicăi. Când a fost acum, venit-a înaintea domniei mele sluga noastră Ştefan aprod, ginerele Eremii pârcălabul, şi ne-a arătat drese cum au cumpărat acele părţi ale lui Balica. Deci domnia mea m-am milostivit şi i le-am dat acele părţi din Brăeşti”[2318].

1627, iulie 20: Zapisul lui Chirila, feciorul lui Necoară de târg de **Botăşeni**, prin care mărturiseşte că „a vândut dreaptă ocină ce-am avut eu în satul **Uriceni** (azi Soroceni, Botoşani) din ţinutul Hârlăului, însă Uricenii de Câmp, din jumătate dintr-a treia parte, drept 200 taleri, cu tot venitul ce este în acea parte ”[2319].

1628, mai 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Agopşea, fiul lui Bogdan, armeanul din târgul **Botoşani**, care primeşte uric pentru „un iaz din hotarul târgului Botăşenilor, pe care la avut danie tatăl său Bogdan de la Eremia Moghila voievod. Când a fost acum, Duca comis a intrat şi a tras la el acel iaz, în hotarul satului lui, **Curteştii**, şi nu are el nici o treabă cu iazul”[2320].

1628, mai 20: Zapisul Salomiei, fata Măgdălinei, nepoata lui Stănilă, şi al fiicei sale Antimia, prin care mărturisesc, în prezenţa marilor boieri, că au „dat şi am

---

[2318] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 223, pp. 312, 313

[2319] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 224, p. 313

[2320] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 356, pp. 496, 497

dăruit… o a treia parte din satul **Tureatcă** (Ucraina), cu iazuri şi cu mori, ce-i în ţinutul Sucevei, ce ne este nouă moşie, cum şi dintru o a treia parte dintru acelaşi sat Tureatcă, jumătate, ce ne este nouă cumpărătură de la Gligori ot **Şeleul** (azi Hilişeu, Botoşani) cel de Sus şi de la Mărina ot Şeleul cel de Jos, cum şi două locuri de case, tot dintr-acel sat, ce ne sunt nouă cumpărătură de la **Necoară din Botoşeni**, cum şi toate părţile noastre de moşii, ce ni se vor alege din partea lui Ştefan şi a fratelui său Costin, feciorii Tomii, tot dintr-acelaşi sat, cum şi o a treia parte din satul **Năhorenii** (în hotar cu Tureatca, Ucraina), ce sunt tot într-un hotar… le-am dat şi le-am dăruit nepoatei noastre Aftimia, fiica dumisale Gavrilaş vel vornic"[2321].

1634, august 11: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac şi Toader Dediul, după judecarea pârei lui Udrea Goscă (mai jos, Gânscă) şi a fraţilor şi rudelor sale, „pentru a treia parte, cea de sus, din satul **Starosâlţi**, sub Cozanciu, în ţinutul Hârlău. Deci Udrea Gânscă… a arătat că Isac cu fratele său nu au nici o treabă cu acel sat şi cu acea parte de sus. Iar Isac Dediul şi cu fratele său Toader au arătat un ispisoc de cumpărătură de la Moise Moghila voievod şi un zapis de mărturie de la şoltuzul şi cei 12 pârgari din **târgul Botuşani**, scriind cum a cumpărat Isac Dediul, cu fratele său Toader, de la Erina, strănepoata lui Udrea Gorcea, pentru 100 lei bătuţi"[2322].

1635, iulie 3: Ispisocul lui Vasile Lupu voievod după „judecata de a avut Dumitru fost vornic de rârgu

---

[2321] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 357, pp. 497, 498

[2322] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 232, pp. 261, 262

Botoşani cu călugării de la mănăstirea Galata, pentru nişte heleşteie ce tatăl lui Dumitru vornic le făcuse pe hotarul satului **Teişoara** şi în eleşteu în hotarul târgului Botoşani, pe Teişori. Şi, zicând călugării că este al lor, au vrut să ia toate heleşteiele acelea. Deci, fiindcă s-au dovedit făcute de tatăl acelui Dumitru vornic de Botoşani, apoi s-a hotărât ca unul din acele şase iazuri, care a fost pe hotarul târgului Botoşanii, pe Teişoara, să-l stăpânească el şi urmaşii lui cu bună credinţă"[2323].

1635, august 4: Scrisoarea lui Borăleanul uricar, Isac Stârcea, și Gociul din Dorohoi, trimisă lui Vasile Lupu voievod, prin care mărturisesc despre cum au fost să socotească, cu oameni buni și bătrâni, megieși, „o bucată de hotar din hotarul **Șendricenilor** (comuna Şendriceni, Botoşani), satul Onciului pârcălabul, că s-a jeluit înaintea Măriei Dumitale că i-a împresurat Lupul Talpă comisul cu hotarul **Șeleșeului** (Şilişeu, Hilişeul de Sus, înglobat în Pomârla, comuna Pomârla, Botoşani). Deci noi mers-am și am strâns oameni de primprejur și din târg din **Dorohoi** și din alte sate… am trimis la Lupul comisul, să vină și să-și aducă și dresele, să le citim, și ale lui, și ale Onciului, să le hotărâm pe unde le vor spune dresele, cum este obiceiul. Iar el n-a vrut să vină la hotar și la oameni buni, cum au fost învățătura Măriei Tale, ci a zis că va veni înaintea Măriei Dumitale. Ci au trimis pe Dumitrașco din Ilișești (Bucovina), cumnatul lui Rugină, cu un ispisoc de întăritură de la Simion Vodă, pe o bucată de loc din hotarul **Buhaicilui** (Buhaci, Buhaiciu, Buhai, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), și scrie în acel ispisoc acel loc în semne despre hotarul Șendri-

[2323] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 157, p. 193

cenilor, din Jidovca, în movila acea mare, la Urlea, și peste o moviliță, despre hotarul Păscarilor... / Deci, noi le-am dat zi și am mers cu acești oameni buni, de ne-au arătat acele semne. Și ne-au arătat de unde a luat Lupul fânul lui Dumitru, șoltuzul din **Botoșăni**, ce au vândut Onciul pârcălabul, și de unde i-au bătut vecinii. Deci tot este hotarul Onciului de Șendriceni. / De aceasta dăm știre Măriei Dumitale, iar Măria Dumitale îi vei judeca cum va fi voia Măriei Dumitale, ca un domn milostiv. / Mai mici robii Măriei Dumitale, Borăleanul uricar, Isac Stârcea, Gociul, Grozav biv șoltuz, Romașco, Ion Ouco, Stratula, Ștefa bătrânul, Vlașin, Gligorie Oucic, Droni, Gavril Șelepco, Ionaș zeat (ginere) Cârsti, Ionașco Frățiian, Gagiul, Roman, Gora bătrânul, Ionașco bătrânul, Dumitrașco biv șoltuz, Petriașiul, Isac Ilcescul din **Dorohoi**, Gheorghe dregătorul şi Ştefa ot **Buhaiciu**, Fădor ot **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani), Pavăl, Eremiia, Ionaşco, Ionaşco Drăgăneţ şi Moisea ot **Șendriceni**, dăm ştire Măriei Dumitale, toţi, noi cu sufletele noastre”[2324].

1635, august 19: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Avram din **Lucăceni** (azi Lukacivka, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în baza unui zapis semnat de slugi domneşti şi de Zaharia de **Hotin**, popa Nichita şi Laver diaconul de **Lucăciani**, Gavril Corostilă din **Cotela** (Coteala, comuna Coteala, raionul Briceni, Moldova), „scriind şi mărturisind că a venit înaintea lor Odochia, cneaghina lui Toma, fost vornic de **Botuşani**, cu fiul ei Mardarie, şi Costanda şi Andronic, fiii lui Vasile din **Volcineţ** (azi Maiovka, comuna Ocniţa, raio-

---

[2324] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 191, p. 227

nul Ocniţa, Moldova), şi Avram, fiul Măricăi, nepotul Fădorei, şi fratele ei Toader din **Liveni** (comuna George Enescu, Botoşani), toţi nepoţii lui Bilava de **Sencheuţi** (Săncăuţi, comuna Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova)… şi au vândut a patra parte din tot satul Sencheuţi, care se cheamă stâlpul lui Bilava, şi cu iaz, şi cu vad de mori pe Viliia, în ţinutul Hotinului… slugii noastre Avram, pentru 230 de taleri de argint”[2325].

1636, aprilie 14: Zapisul fraţilor Enachi şi Anghelina, feciorii lui Mihai ce a fost vornic de **Botoşani**, prin care mărturisesc că au vândut „o vie, în Fundătură, la Copou, care a fost vândută, mai dinainte, de sora noastră Părasca, fără voia noastră, neavând ea nici o treabă cu via…egumenului de Sveti Sava, drept 40 de lei bătuţi. Şi câţi bani a luat sora noastră Părasca înainte ţinutu-i-am în seamă. Şi în tocmeală au fost… Nistor neguţătorul, Gheorghe a Sanhiriei, Condrea zlătarul, Roman Lapteacru, Vasile al Chimbăloe, Ionaşco Roşca, Ilea sădlarul şi mulţi oameni buni (din **Iaşi**)”[2326].

1636, august 20: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Dumitru Roşca, **ispravnic de târgul Eşii**, după ce a fost pârât de Guliiasa şi Drăgostineasa, de fii lor şi de nepotul Costin, feciorul lui Guţan din **târgul Botoşanii**, pentru că „le-a făcut asuprire şi, în putere, le-a luat un heleşteu. Iar Dumitraşcu Roşca a răspuns că l-a cumpărat de la Drăgostin, Gulie şi nepotul lor Costin, drept 150 zloţi şi 14 oi cu miei, în zilele lui Barnovschi voievod, când i-au dat lui satul **Brătineştii**

[2325] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 211, pp. 248-250

[2326] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 403, pp. 464, 465

(azi Tulbureni, comuna Curteşti, Botoşani), din ocolul Botoşanilor, Iar sus numitele femei au vrut să-i întoarcă lui acei bani, însă Roşca a răspuns că acel eleşteu nu este pe hotarul Botoşănilor, ci-i în hotarul satului lui, Brătineşti, şi iezătura heleşteului şi o a treia parte din apă, iar celelalte două părţi din sus, cât ţine apa, sunt în hotarul Botoşănilor; şi pentru aceea l-a cumpărat de la dânşii, pentru ca să nu aibă a împărţi cu dânşii. / Însă Domnia Mea nici pe unii n-am crezut, ci am ales pe Bălan postelnic şi l-am trimis acolo. Iar el, strângând oameni buni, pe Gheorghiţă şi Dumitru şoltuzi, Andronic bătrânul, Chirilă, popa Marcu, popa Ionaşcu, popa Costin, Bogdan şi Ovanes din târgul **Botoşani**, Toader Buniţu şi Dumitraşcu din **Ipoteşti**, Tudosă Udre şi Vasile din **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), aşa a aflat, cu sufletele lor, precum că iezătura acelei heleşteu, cum şi a trei părţi de apă este cu adevărat în hotarul Brătineştii"[2327].

1637, martie 20: Zapisul Măricăi Udroie, în care mărturiseşte că a „vândut partea ce am avut din **Ciurcuşani** (sau Cercuşeni, azi Cerchejeni, comuna Suliţa, Botoşani), din ţinutul Hârlăului, a câta parte a fost a Udrei, Mihalcei, feciorul Meicăi, pentru 100 lei bătuţi. Şi în tocmeală au fost Dumitru şoltuzul şi Pârlea. Au dat seamă către noi Ionaşco Onigaş, Chirilă de **Botoşani**, Gligorie Mumici şoltuzul, 12 pârgari şi alţi orăşeni buni din Botoşani"[2328].

[2327] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 484, p. 545

[2328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 41, p. 41

1638, iunie 19: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât „egumenul şi tot soborul de la mănăstirea Moldoviţa cu popa Costin din **Botoşăni**, şi cu Jelepul de acolo şi cu mulţi oameni ai lor pentru un heleşteu la **Ordzăni** (lângă Botoşani), ce sunt de ocolul Botoşănilor, zicând egumenul cum acel heleşteu este danie de la Petru voievod; şi a arătat şi urice, şi ispisoace de danie… Deci, când le-a fost ziua, călugării au venit la zi şi au aşteptat o săptămână după zi, iar popa Costin, Jelepul şi rudeniile lor n-a venit şi au rămas di zi şi din toată legea”[2329].

1638, septembrie 1: Zapisul şoltuzului şi celor 12 pârgari de **târg de Botăşeni**, şi Dumitru, fost şoltuz, Nicolai de **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Corcodel şi alţi orăşeni, despre „cum a venit Mărica, sora lui Albotă şi a lui Simion Albotă, şi s-a dat nepotului său Pavăl, feciorul lui Ion Albotă, cu toate părţile sale de ocină din sat din **Cătămăreşti** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), din **Hrişcani** (comuna Vlădeni, Botoşani) şi din **Mereşti** (lângă Buimăceni, comuna Albeşti, Botoşani), ca să-i fie lui danie şi moşie în veci”[2330].

1639, aprilie 29: Întărită de Vasile Lupu voievod lui Cârstea Brăileanul, care cumpără, cu 50 lei bătuţi, de la Dumitru fost voiut de Botoşani, Gligorie şoltuz, Pavăl fiul lui Condrea, Gheorghiţă, Onaca, Chirilă, Andronic grecul, Sava fiul Dănesii „o vie din târgul **Botăşeni**”[2331].

[2329] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 378, p. 367

[2330] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 464, pp. 436, 437

[2331] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 119, p. 133

1639, iunie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod Cârstei Brăileanul, care primeşte ispisoc pentru moşia „**Ruşilor** (sau Ruseni, înglobat în oraşul Botoşani) de la Bătăşeni”, hotărâtă de Vasile Banul, medelnicerul cel mare, Toderaşco Şoldan, vornicul de **Botoşani**, Toader Buniţa din **Stânceşti** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), Dumitraţco din **Epoteşti** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), Gligorie şoltuzul din Botăşeni, Dumitru ce a fost şoltuz, „Gheorghiţă din Botăşeni, Pavăl şi popa Ionaşco de la biserica domniei mele de la curte din Boteşeni”[2332].

1639, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan, fratele mitropolitului Varlaam, şi nepotului său Nechifor, care cumpără, cu 650 lei bătuţi, de la fostul vistier Gheorghe Roşca, „jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura fratelui său Constantin Roşca de la Drăgan, fiul lui Dumitru uricar, şi din **Tulbureni** (înglobat în Botoşani) şi a patra parte din satul **Băiceni** (comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura lui Constantin Roşca de la Pătraşco Udrea, ce sunt în ţinutul Hârlău”[2333].

1640, august 10: Nicolai, feciorul lui Ştefan Drăguş, vinde jupânului Glogorie, vornicul de **Botăşani**, drept 40 galbeni, „partea tătânee-meu Ştefan Drăguş din sat din **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui), ce se cheamă **Berendeeştii** (Berindieşti, înglobat în Micleşti, comuna Micleşti, Vaslui)… Şi în tocmeala noastră s-au întâmplat Săpoteanul jicnicerul, Nenul vornicul, Vasile Buznăi,

[2332] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 144, p. 161

[2333] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 201, pp. 207, 208

Ionaşco feciorul Lupului din **Popeşti** (comuna Micleşti, Vaslui) şi unchiul meu Vasile Drăguş"[2334].

1643, iunie 28: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitru, ce-a fost **şoltuz de Botoşani**, „să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra a sa dreaptă ocină şi moşie din **Băiceni**, până în semnele cele bătrâne"[2335].

1645, octombrie 9: Fraţii Costin, Mărica şi Todosca, fiii lui Buţurco vând Mihalcei Meica, drept 14 galbeni, „o parte de ocină din **Jorcăşeni** (comuna Băluşeni, Botoşani), partea din jos… / Deci noi, vornicii de **Botăşeni**, anume Dumitru Roşca şi Gligorie postelnicul… i-am făcut zapis dinaintea a mulţi oameni buni şi **orăşeni**, anume Ionaşco Corbul, Ţuţan, Andronic cel bătrân, Drăgan cojocarul, Toader Miloş şi Costin Botedzatul, Şi a scris popa Ionaşco Mirăuţă"[2336].

1645, noiembrie 7: Zapis de la Măricuţ, văduva şoltuzului Dumitraşcu, feciorul lui Pavăl şi femeia lui Măricuţa, Ionaşco şi Celsiia, şi feciorii lui filip, în care mărturisesc cum li s-a „prilejit, după ce s-a sfârşit Dumitru şoltuzul… pentru bucate ce-au rămas, câtăva gâlceavă înaintea lui Gligore fost postelnic, vornic de **Botoşani**, şi Dumitru vornicul. / Deci dumnealor ne-au tocmit şi ne-au împărţit toate bucatele, şi bani, şi datorii ce-am avut, însă s-au socotit cu dumnealor Cetea Chiosa, Tudosie Udre, Vasile căpitanul, Leca şi Chiriiacu, feciorii

---

[2334] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 418, p. 425

[2335] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 116, p. 120

[2336] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 220, pp. 172, 173

Crâstii, Gligore Momiciu şoltuzul cu 12 pârgari, şi Gheorgiţă de **Botoşani**; câns s-a făcut zapisul, fost-au şi preoţii cei domneşti: popa Pântea, popa Ionaşco de curte şi popa Ionaşco a Merăuţii şi au mărturisit dinaintea lui Simion vistiernicul şi a lui Pavăl, vornic de poartă… / Deci noi am socotit şi i-am dat toate părţile de ocină ce am avut eu măricuţei, femeia lui Dumitraşco şoltuzul, din satul **Băiceni**, din ţinutul Hârlăului… Şi drese ce-am avut le-am dat toate pe mâna lui Grigore, vornicul de Botoşani”[2337].

1684: „**Botoşanii** este o localitate însemnată în Moldova, pe care hatmanul cazacilor, Kuniţki, la 1683, a ocupat-o cu hoardele sale”[2338].

1757: Este menţionată **Mahalaua Armenilor** din **Botoşani**, care este „din sus de podul cel de piatră, de lângă casa Frănzăloaie”. / **1764**: Este menţionată **Mahalaua Vrăbienilor**, numită şi Mahalau Grecilor (în 1777), „o căscioară a mea din Vrăghieni, care acea casă este în mahalaua părintelui Panait”. / **1779**: Este menţionată **Mahalaua Târgului nou**, în opziţie cu **Târgul vechi** „unde este hramul mănăstirii Vorona”. / **1780**: Este menţionată **Mahalaua Sfântului Neculai cel sărac**, cu precizarea din 1814, „pe locul mănăstirii ot Popăuţi”. / **1780**: Este menţionată **Mahalaua Sfeti Gheorghe**”. / **1805**: Este menţionată **Mahalaua cea de sus** „pe moşia sfinţilor Arhangheli”. / **1812**: Este

---

[2337] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 243, pp. 191, 192

[2338] Johann Christoph Wagner Norimbergensis, *Delineatio provinciarum Pannonia ex impreio Turciei in Oriente*, Augspurch 1684, p. 38, apud Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 47

menţionată **Mahalaua Morăreştii** „din jos de podul cel de piatră". / **1812**: Este menţionată **Mahalaua Ţigăniii** „lângă pod"[2339].

1759, decembrie 28: Hrisovul lui Ioan Teodor Calimah voievod, privind necesitatea „să se facă o **şcoală domnească** pentru învăţătura copiilor, la **târgul Botoşani**. Şi s-a poruncit vornicului de Botoşani ca să găsească dascăl, să-l pună la şcoala aceea, şi pentru osteneala dascălului s-a făcut orânduială din banii Botoşanilor, adică din tot cifertul, câte 5 lei, care bani să-i dea vornicul de Botoşani, de vreme ce i se ţine în seamă, la socoteală… / dascălul ce va fi la şcoala aceasta să fie scutit de bir pe capul lui şi de toate alte dări şi angării… el nimic nimănui să nu dea. Aşijderea şi la vremea seseatinei şi a goştinei, pe 50 stupi şi 50 oi să aibă a plăti boiereşte, şi pentru un om străin, ce s-ar găsi fără de bir în vistierie, încă l-am scutit… ca să fie numai pentru slujba casei lui şi pentru ca să nu se strămute niciodată această şcoală de la Botoşani"[2340].

1762, iulie 10, Abatele Boscowicz: „**Botoşanii** e un fel de oraş („una specie de cittá"), cu 400 de case şi 5 biserici"[2341].

1768, Baronul de Tott: „Drumurile cele rele, pe care le am întimpinat, ne ar fi dezgustat de toate, fără speranța că voi ajunge în curând la **Botoșani**. Mi se spusese că orașul acesta este unul dintre cele mai mari ale Moldovei, o țară a făgăduinței, unde m-aș putea apro-

---

[2339] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 55

[2340] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. II, Iassi 1889, pp. 52-54

[2341] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 50

viziona pentru restul călătoriei mele. Când am intrat în oraș, era încă ziuă, dar orașul era cu totul pustiu, și casele deschise ne îngăduiră să intrăm în aceea care ni se păru mai chipoasă, și despre care călăuza mea îmi spuse că-i a unui boier. Poziția aceasta nu ne era de niciun ajutor, și am înduplecat pe călăuză să ni-l ceară de la Superiorul unei mănăstiri vecine (Păpăuții). Așteptam cu nerăbdare întoarcerea călăuzei, când văd intrând în ogradă o caretă, cu șase cai, în care era gazda mea. Intrând, îmi spuse că, fiind informat de către emisarul meu, despre domiciliul ce mi-am ales și despre nevoile mele, a venit el singur, pentru ca să nu lase altuia satisfacția de a-mi veni în ajutor. Un debut așa de omenos ne-a însuflețit, și n-am așteptat multă vreme proviziile. Oricât de simandicoasă ar fi fost gazda mea, am priceput, din conversația sa, că nu era un om de mare ispravă și că, cedând din slăbăciune de caracter tuturor impulsiunilor care i se dădeau, totdeauna cel din urmă cu care vorbea avea dreptate în judecata lui. Ca urmare, îmi fu lesne să-i demonstrez primejdia la care se expuneau boierii, când nu se opuneau celora care își părăseau casele, ba încă îi îndemnau la aceasta prin pilda lor. Mi-a spus că toți locuitorii orașului, în număr de șapte, până la opt mii, spăimântați de relele tratamente și de hoțiile spahiilor, s-au refugiat la mănăstire; că mai mulți boieri, tot așa de fricoși ca și mulțimea oamenilor, întrețineau această dezordine, fără să-i prevadă urmările: „Am fost și eu dintre aceștia, îmi spuse el, și m-ai convertit; haide să faci același serviciu tovarășilor mei!”. Plăcerea ce aveam să-i văd pe acești nenorociți pe la vetrele lor, pe care nu-i amenința nicio supărare, m-a făcut să nesocotesc orice primejdie, la care eram expus, încercând această faptă bună, am oprit pe

gazda mea, în târg, să doarmă în casa lui, și pentru că drumul era chiar pe la poarta mănăstirii, țipetele femeilor, ale copiilor, zgomotul mulțimii îngrămădite și tabloul mizeriei care se desfășura m-au determinat să urmez pe boierul meu. Cu ajutorul lui am străbătut prin mulțime, până la un peron, pe care tovarășii săi m-au primit și m-au introdus în salonul în care își țineau ședințele. Făcusem așa de mare efect asupra gazdei melc, că încă, plin de argumentele mele, încercă să-și convertească tovarășii. Dar îndată fu întrerupt cu injurii, care mă încredințară că omul acesta nu era vreun șef de partid. Atunci m-am crezut dator să-mi dezvolt elocvența, și am văzut îndată că nu puteam să am mare succes cu ea; auditorul meu era furtunos, zgomotul lăsa puțin acces liniștii ce voiam să stabilesc. Atunci am recurs la mijloace mai eficace. Dezordinea aceasta pricinuise mare panică; numai o teroare mai reală putea să-i fie de leac. Am schimbat tonul, i-am amenințat că mă voi plânge Hanului, care va face îndată dreptate. Scuzam poporul, care se lasă totdeauna să fie condus, inculpam de rebeliune pe acei care mă ascultau, și îndată am văzut înaintea mea numai oameni supuși, care tremurau. „Vorbește dumneata mulțimii acesteia înspăimântate, îmi spuse cel mai turbulent dintre boieri; îi vei convinge mai bine decât noi, te vor binecuvânta, și, în loc de a ne acuza pe noi, vei mărturisi despre buna noastră voință”. M-am codit multă vreme; n-aș fi primit niciodată rolul primejdios ce mi se propunea, dacă, revenind pe peron, pentru a pleca, nu aș fi văzut imposibilitatea de a străbate prin mulțimea pe care neliniștea o frământa, de la sosirea mea. „Vorbește acestor nenorociți!”, îmi zise același boier, înaintând în fața peronului. Trei ieniceri, înarmați

până-n dinți, stăteau acolo, cu toată trufia islamismului. Aerul lor important arăta în ei niște protectori, și, nevoit de a pune capăt acestei aventuri, am crezut că era vremea să încep a impune acestor bravi, pentru a îngrozi mulțimea. „Ce faceți aici?”, i-am întrebat eu cu un ton hotărât. „Apărăm pe acești necredincioși”, îmi răspunse unul dintre ei. „Îi apărați, zisei eu, și contra cui? Unde sunt inamicii lor? Dumnezeu sau Hanul tătarilor? În acest caz sunteți niște rebeli și singurii pricinuitori ai dezordinii care domnește aici. Vă făgăduiesc eu că veți fi pedepsiți”. N-am sfârșit această scurtă apostrofă, și mândria turcilor mei s-a prefăcut în frică, s-au sculat ca să mă asculte, au coborât scările, disculpându-se. Acest prim avantaj asupra trupelor auxiliare atrăsese atenția mulțimii, a cărei tăcere. Îmi păru un semn bun. Atunci înaintez și, ridicându-mi glasul pe grecește, aș fi obținut toate succesele lui Demostene, când un bețiv, ieșind din mulțime, și erijându-se în campion advers, îmi ținu acest discurs îndrăzneț: „Ce vorbești de supunere, de liniște, de cultură, când noi murim de foame? Adă-ne pâine, răcni acest furios, iată ce ne trebuie!”. „Da, pâine!”, repetă mulțimea turbată. Văzându-mi atunci tot edificiul doborât, și niciun chip ca să scap din pasul în care mă angajasem așa de imprudent, am scos din buzunar doi pumni de argint: „Na-vă!”, răcnii eu, aruncând banii spre mulțime; „Iată pâine, copiii mei, duceți-vă la casele voastre, unde veți găsi belșug!”. Scena se schimbă într-o clipă, toți se îmbulzesc ca să culeagă banii, bețivul dispare sub greutatea celor care se reped, binecuvântările iau locul injuriilor, și graba ce am pus ca să plec era egală cu zelul indiscret care mă vârâse în acest bucluc. Retragerea mea a avut toate onorurile unui război, și am ajuns la trăsura

mea în mijlocul aplauzelor poporului, care-mi făcu loc, și care, a doua zi, s-a întors la vetrele lor”[2342].

1774, iunie 10: Satul **Botoşani**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2343]**: Toată suma caselor: 1.954**. Scădere rufeturi 1.172. Birnici: 782. // **Mahalaoa Vreghienii** (Birnici: 39**):** Pricopi Beşete / Apostol Beşete / Toma Popotă / Ion, bejenar / Mitre, blănar, cumnat Beşetii / Vasile Romăşcan / Ioniţă cumnat Romăşcan / Vasile Găluşcă / Grigori cumnat lui Brânzilă / Chirică, ciubotar / Iordache Găluşcă / George Lupaşcu / Andrei Muste / Neculai Mustia / Ioniţă sin (fiu) lui / Grigori Muste / Chiriac sin Gologănesii / Ursachi, sucmănar / Georgi, olar / Vasile Muste / Paraschiv Botezat / Grigoraş Şchiopul / Sava, ciubotar / Neculai sin diaconiţii / Vasile, olar / Petre, rus / Toma, dulgher /Timofti, olar / Neculai, ciubotar / George, olar / Vasile, morar / Sofroni, dulgher / Ion, ciubotar / Mihălache Radul / Pavăl al Anii / Eni, croitor / Niagul, ciubotar / Vasile Leca, ciubotar. // **Mahalaoa Sf. Georgie** (Birnicii: 33): Georgi, croitor / Ilie, săponar / Ursul Nicoară / Gheorghiţă, tălpălar / Vasile Benar zet (ginere) Tănase / Vasile, cărăuş / Dumitraşcu cumnat lui Caraolan / Alecsandru Ţaţul / Toader Corobană / Manoli, sârbul / Vasile, tălpălar / Toader Caraolan / Georgi Blândul / Lupul Muste / Toader Moisa / Tănasi, croitor / Georgi sin ego / Ioniţă sin ego / Georgiţă Stihi / Andrei Botezat zet Paplafus / Ion Delian / Ioniţă, căsap /Ioniţă, ciubotar / Iordachi Moisa / Costandin Stihi / Ion Tazlăoan / Timofti,

---

2342 Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 48-50

2343 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 203-209

ciubotar / Toader Rădian / Georgie, ungurian / Toader, ungurian / Dumitraşcu, cărăuş / Zarie Zgârcia. // **Mahalaoa Morăreştii** (Anume birnicii: 39): Ion ot (din) Morăreşti / Andrei, croitoriul / Toader zet (ginere) lui / Timofti, ciubotar / Ştefan, şelar / Toader, şelar /Ion, botnar / Pavăl, botnar /Iacob / Ion, cioban / Neculai, cojocar / Simion / Chişliac / Ion zet Ruşcii / Păun zet Zaharie / Grigori, puşcaş / Neculai Viţul / Vasile Moscul / Petre Moscul / Toader Grecul / Simion Hârtopanul / Pavăl Moscul / Georgi Moscul / Georgi Corne / Zaharie Viţul / Grigoraş Viţul / Mihai, rus / Simion, tălpălar / Ioniţă zet săhăidecar / Neculai Botezat / Costandin Colăcel / Ioniţă Aftănase / Ioniţă, cojocar / Neculai Blândul / Dumitru, dulgher / Grigoraş / Ion, dulgher / Vasile Hârtopul / Andrei, cojocar. // **Mahalaoa Târgului Vechi** (Anume birnicii: 23): Vasile, crâşmar / Mihai, mesărciu / Tudorachi, croitor / Vasile, şoltuz / Vasile Potorac / Lupul, hangiul / Ioniţă Gologan / Roman, căsap / Ioniţă Nicoară / Ioniţă Păsat / Georgi Bălan / Ion Mălăncescul / Savul, crâmar ot (de la) Haralampu / Toader Bunduc / Buorianul / Ioniţă zet săponar / Toader zet Costandin, crav / Costandin, misărciul / Costandin, bărbier / Nuculai, crâşmar / Dumitru, ciubotar / Luca, mesărciul / Grigoraş sin Vârvarii. // **Mahalaoa Târgului Nou** (Anume birnicii: 41): Costandin zet (ginere) Corne / Lupul Bordeian / Vasile, harabagiu / Ioniţă, abăjer / Sandul, dulger / Dumitru, croitor / Vasile cumnat popii Grecului / Mihai, rus / Apostol sin (fiu) lui / Ion, dulgher / Nistor, olar / Andronic, olar / Pintelei zet (ginere) Cujbă / George Blândul / Neculai, dulgher / Vasile, cioban / Ispir, furmagiu / Simion, furmagiu / Ion Bâzgan / Dumitraşcu Bâzgan / Sava, crâşmar Lucăi / Costandin,

liahul / Vasile, harabagiul / Georgi ot Costandin liahul / Mihai, rusul / Pavăl Ololuţul / Ştefan, olar / Roman, ciubotar / Mihălache Turcul / Toader Gulie / Neculai Gulie / Iordachi Gulie / Mardari, teslar / Ion, herghelegiul / Ion, grosariul / Petre, rus ot crâşma bănesii / Şerban / Năstasi, crâşmar / Vasilachi, ciubotar / Toader Macotă / Toader, ţimiraş. // **Străinii**, 50: Dumitru cumnat lui Apostol / Eni sin (fiu) Pală / Savin, pietrar / Necola, pietrar / Panaite, băcal / Apostol Stari / Ion Hodoroabă / Ivan brat (frate) lui Andrei, cazacliul / Femeli zet (ginere) Păun / Ioniţă Ţuliuc / Andrei, furmagiu / Tudose, blănar / Vasile zet Brânzilă / Toader Ojog / Toader zet Bordiian / Andrei, şlicar / Georgi zet Bâzdojesii / Toader, trăistar / Hristodor a Caţaveloaei / Calanfir zet Botezat / Toader Stihi / Ioniţă zet Chistoloae / Dumitru Paplafus /Toader sin ego / Pavăl Botezat / Toader Şchiopu, blănar / Sandul Borcilă / Georgi, papugiu / Ilie, băcal / Dumitraşcu Botezat / Petre, bărbier / Tănase, abăger / Vasile Mălăescul / Ioniţă, furmagiu / Georgi, băcal / Toader Mucul, blănar / Adam Stari, băcal / Milia, furmagiu / Ioniţă, bărbier / Grigori Feteleu / Simion, abăger / Nedelcu ot dughiana lui Tudori / Ene Panaite ot Cucuzel / Mihălachi, furmagiu ot tam / Necola, furmagiu ot Feodosi / Tomşe ot tam / Enachi, papugiu ot Morăreşti / Iamandachi, blănar / Ioniţă brat Pavăl Botezat / Vasile brat Pavăl Botezat. // **Armenii de loc** (Anume: 47): Andronic Nastur / David / Ioniţă Burde, holtei / Crăciun Buzat / Anton Hăul / Marcul al Irimiei / Bogdan al Crăciunesii / Cerchez, holtei / Grigori Antonaş / Grigori nepot lui Antonaş / Cârsti Şorul / Ursul Darhanes / Hagi Acsinte Hăul / Toros, săponar / Acsinte Vârtan / Cerchez zet ego / Ivan Trancul / Simion nepot Hăului, sin (fiu)

Savin / Luca cel mic / Iacob zet popii / Georgi, eşan / Mane / Gagos zet Burde / Mane Romăşcan / Andrei, holtei / Iacob Lebădă / Hulubei sin Lebădă / Tatos / Toader Triancul / Andronic Triancul / Grigori Macsin / Mardaros nepot Hăul / Ariton Triancul / Cârste Triancul / Cârste al Popii / Ştefan Vârtan / Ştefan sin popii / Vârtan Sucevan / Ariton Robul / Luca sin Ştefan / Neculai / Ştefan nepot lui Sefir / Frangul, clisiarhu / Sava Bolfosul / Moisiz / Grigori Zador / Sava Tătar. // **Armenii străini ce au cartia Divanului**, 32: Bagdasar / Mane ot casa lui Păun / Mogârdeci / Harabet / Gaşpar ot casa lui Manole / Ermize / Vârtan / Ovanes / Hagi Egomindas / Apriiam / Ariton, croitor / Alt Ariton, croitor / Ferat / Bogos / Alt Ariton / Grigori / Bogdan, lăcătuş / Apriham / Alt Apriham / Chircori / Ovanes / Grigorie / Alt Ovanes / Arăchel / Tatos / Asfadur, croitor / Sarchez, ciubotar / Nisez / Alt Sarchez / Alt Ohanes / Vartan / Mihai. // **Jidovii** (Anume: 41): Marcu / Herşcu / Moisi / Haicu / Solomon / Leiba / Alt Leiba / Haim, covrigar / Alt Leiba / Iancul / Iosip / Leiba zet Iutii / Cerbul, staroste / Isac Jumene / Marcu sin Şimon / Iţic ot Soroca / Cerbul, căuşanlău / Nusen zet Şimon / Iosip zet Şimon / Haim / Lupul / Aron / Solomon / Leiba / Iosip sin Solomon / Zelman / Herşcul sin Samuil / Solomon sin Froimoae / Uşer / Avram, zlătar / Avram sin Iosip, dascăl / Vigder / Iacob / Pereţu, şlicar / Lupul / Şmil / Zelmi, şlicar / Iosip sin Iutii / Ilie / Zelic / Cerbul. // **Neguţătorii ce sunt cu şederea în Botoşeni** şi rânduielile însă le dau cu neguţătorii de Iaş (Anume: 36): Feodosi Georgiu / Dumitru brat (frate) lui / Mihai, veneţian / Chiruş / Dima Ciocan / Tudori Albineţul / Ion, craiovan / Snovi Manolesii / Lupaşcu zet (ginere) Manolesii / Dumitru,

ungur / Andrei, cazacliu / Iorga Galiongiu / Georgi, crav ot Eşi / Georgi Buiuc / Apostol, băcal / Apostol zet Stămate / Necola, băcal / Necola Barbă / Georgi, muntian / Ilie, băcal / Georgi Şişman / Eni zet Apostol / Halampu Şchiopu / Eni Funduc / Eni Caraculuccii / Afendule Hurem / Chiriac, pescar / Haralampu cel mic / Neculai brat Lupaşcu / Ioniţă, făclier / Enciul, sârbul / Ivnciul, sârbul / Ilie Caraghios / Filip, băcal / Necola, furmagiu / Ştefan, veneţian. // **Mazili** (Anume: 7): Andrei Hrănacia, căpitan / Pintelei Mădârgiac / Mihălache Revencu / Ştefan Stihi / Andrei Berescul, mazil de Iaş / Ion sin Grigori, mazil de Iaş / Grigori Balica, mazil de Iaş. // **Ruptaşi** (Anume: 8): Georgi, nemesnic / Vasile zet ego (ginerele lui) / Georgi zet Iftodi / Grigoraş Guşul / Iftimi Stihi / Ion Stihi / Vasile Stihi / Georgi Păun. // **Ciocli** (Anume: 24): Roman ot Morăreşti / Costandin ot tam (tot de acolo) / Toader Corne ot Morăreşti / Iacob, ciubotar ot tam / Tănasi ot tam / Ifrimie Colăcel / Georgi Colăcel / Ion Ojog / Niţă / Vasile / Grigori, ciubotar / Niţă Antima / Nică sin Radul / Ifrim sin Radul / Dumitraşco, olar / Ursachi / Chiriac / Ştefan ot mahalaoa Sfeti Georgi / Timofti, vătav / Ioniţă, croitor / Iordache a Chistoloae / Ion, crâşmar / Vasile, staroste / Ion, muntian. // **Preoţii şi diaconii** (Anume: 23): Protopopul Ivaşco / Protopopul Miron / Popa Panait ot prepodobna Paraschiva / Popa Avram ot tam / Popa Eni ot Precista / Andrei, clisiiarhul ot tam / Popa Pavă lot tam / Popa Ion ot tam / Popa Dumitraşcu ot Vovedenie / Popa Chiriac ot tam / Popa Gavril ot tam / Popa Pavă lot Sfeti Ioan / Popa Raba ot Sfeti Ilie / Popa Grigori ot tam / Diacon Ion ot tam / Popa Costandin ot Sfeti Georgi / Popa Ioniţă ot tam / Popa Grigoraş ot tam / Georgi, dascăl ot tam / Toader, dascăl ot

Sfeti Ilie / Diacon Mihălachi ot Precista / Popa Ioniţă ot Sfeti Neculai / Simion, diacon ot tam. // **Popii armenilor** (Anume: 3): Popa Zadik / Diacon Grigori / Diacon Iacob. // **Cei ce sunt cu salvogvardie** (Anume: 16): Costandin Mărgian, arnăut / Panaite, ceauş / Necola, marchitan / Matei, bărbier / Ioniţă, jidov botezat / Vasile, liahul / Alecsandru biv (fost) căpitan de poştă / Tiron / Panaite, cătană / Lupul, bărbier / Vârtan Zador, arman / Nazarie, arman / Zaharie, arman / Iaţcu zet lui Grigoraş Guşă / Ion, ungurian / Ştefan Ciogole, mazil de Eş. // **Volintiri** (Anume: 8): Georgi, căpitan / Sava / Costandin Cucuzel / Mihălache Cioful / Neculai, abăger / Adămică / Dimitrie zet Cenuşă / Enachi. // **Liuzii poruşnicului Eni** (Anume: 7): George, arnăut / Pavăl, crâşmar / Grigori / Moisei, crâşmar / Toader, crâşmar / Cârste, crâşmar / Neculai, hotincian. // **Liuzii jicnicerului Manolache** (Anume: 3): Andronache, slugă / Ion Potronic, ruptaş ot Hârlău, slugă / Nechita, blănar; are şi savogvardie. // **Scutelnicii dumisale stolnicului Costandin Balşe** (Anume: 5): Alecsa Altcolacii / Costandin, crâşmar / Nica, croitor / Timofti, crâmar / Neculai, croitor al banului Vârnav. // **Slujitorii isprăvniceşti ce sunt pentru slujbă în târg** (Anume: 20): Ilie Bou, başciohodar / Dorofti, căpitan / Dragomir, muntian / Dumitraşcu Botezat / Toma, htincian / Negoiţă, muntian / Ioniţă Necşan / Tănasi, rus, tălmaci / Ioniţă Rale / Ion Căldăruşă, vătăjel / Mihai, rus, vătăjel / Vasile sin Ursul, vătăjel / Vasile, bărbier, vătăjel / Grigori, chihae de panţiri / Gherasim, rândaş / Vasile, feneregiu / Georgi, muntian / Dediul, muntian / Panaite, eşan / Moisă Colăcel. // **Ţiganii târgului** (Anume: 28): Georgi Pelin, a dumisale vistiernicului Canta / Toader Dârmoiu, tij (la fel) / Vasile Ciuleiu, tij / Ursachi Ciuleiu,

tij / Vasile Agopşe, tij / Vasile Holban, tij / Ioniţă Gane, tij / Iftimi, spoitor, tij / Ioniţă Titilinca, a lui Hudici / Neculai sin Măriuţii, al banului Neculai Ruset / Sandul Bursucan, tij / Grigoraş zet Burghelii, tij / Vasile Cealâc, tij / Vasile sin lui, tij / Andrei Căuş, tij / Ursul Burghele, tij / Toader Aman, tij / Danul, tij / Ioniţă, tij / Mihălachi Cobac, al mănăstirii Dragomirnii / Ioniţă Cărăbuş, tij / Georgi sin Ilenii, al lui Pilipoţchi / Neculai Badiul, al mănăstirii Sf. Neculai / Lupul, chişionianul, tij / Mihai Popişteş, tij / Marin, tij / Ion, ţigan al dumisale visternicului Costandin Sturze / Simion, scripcar, tij.

1774, iunie 10: Satul **Cişmiaua**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2344]**: Toată suma caselor**: **51**. Scădere rufeturi 51: 3 popi / 48 poştaşi. / **Poştaşii**: Acsinte, vornic / Sava, chihae / Lazor sin (fiu) Marin / Macovei, soronar / Vasile, dulgher / Cipica sin Cabar / Pintelei, cărăuş / Neculai Cobolte / Ştefan, ciubotar / Vasile Streinul / Petre Solcan / Simion Solcan / Sirghii sin Dragomir / Neculai Tomşe / Ion, vătăman / Dumitru sin (fiu) lui / Lupul, baciul / Grigoraş Zelencu / Toader Tomşe / Irimia Zelencu / Grigoraş sin Dragomir / Ilie Bârcul / Simion, cojocar / Tănase brat (frate) lui / George Negrul / Ursul Stan / Ion Stan / Toader Stan / Dumitraşcu sin Ciuntului / Ion brat George / Vasile sin Petroae / Toader Oghială / Vasile Oghială / Simion sin Benii / Toader cumnat vornicului / Vasile, vătăman / Acsinte sin Lupaşcu / Dumitraşcu Bogza / Ioniţă, salahor / Vasile Grosul / Petre al Ciuntoaei / Ştefan Creţul / Vasile Creţul / Ştefan Trenche / Ion Muste / Ursachi / Melinte zet (ginere) Macovei /

[2344] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 197

Toader sin (fiu) Lupaşcu. // **Preuţii**: Popa Grigore / Diaconul Ion / Diaconul Grigori.

1774, iunie 10: Satul **Tulburenii** (seliştea Brătineştii, apoi Tulbureni, în componenţa oraşului Botoşani), ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2345]**: Toată suma caselor**: **34**. Scădere rufeturi 34: 1 volintir / 33 poştaşi. / **Poştaşii**: Gavril Fantul / Georgiţă Irimiescul / Neculai sin (fiu) botnar / Ursul Ciolan / Vasile Ciolan / George, harabagiu / Toader, morar / Lazor / Nedelcu, muntian / Iftodi Smochină / Moisei, ciubotar / Vasile Smochină / George zet (ginere) lui Ioniţă Ghelşuna / Irimie / Cârste, muntian / Ion brat (frate) lui / Ilie, muntian / Lupaşcu / Toader Peşterece / Ştefan Mândrul / Mihălache, muntian / Ion Stănislav / Ştefan sin (fiu) Mihălachi / Ioniţă, săponar / Pricopi, muntian / Ion Buga / Ursachi Buga / Miron Covaşă / Cosma Mândrul / Simion, muntian / George, vornic / George ot tam (de acolo), // **Volintirul**: Irimie, volintir.

1774, iunie 10: Satul **Păpăuţi**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, satul mănăstirii Sf. Neculai cu salvogvardie, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2346]**: Toată suma caselor**, iar când i s-au dat salvogvardie au fost 50 şi trei, acum mai mulţi 25 munteni şi ruşi: **75**. Scădere rufeturi 75: 1 popă / 1 dascăl / 2 ţigani / 71 cu savogvardie. / **Cu salvogvardie**: George Neghină / Luca zet (ginere) lui / Mihalachi sin (fiu) lui / Petcu, harabagiu / Pavăl Stihi / Iftimi, butnar / Iordachi, chetrar / Toma,

---

[2345] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 197, 198

[2346] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 198, 199

crâşmar / Costandin, cojocar / Neculai, pescar / Sandul Lature / George Barbălată / Grigoraş nepot Niagului / Tudose cumnat Gârlii / Costandin Grosul / Grigoraş al baciului / Pricopi, condurar / Toader Chioiul / Tănase Ţurcan /Anton, botnar / Vasile Ţurcan / Ştefan Prepeliţă / Grigoraş zet (al) lui Vârnav / Vasile, eşan / Costandin Bujeniţă / Ion Ţurcan / Ilie Dobiţă / Sandul Ţurcan / Vasile, ciubotar / Toader, ungurian / Iacob Micul / Andrei Surdul / Ştefan, curelar / Vasile Tricolici / Ilie Hojman / Ştefan, harabagiu / Ion Ataman / Toader, rândaş / Vasile, muntian / Dragomir, muntian / Mania, muntian / Negrul, muntian / Ioniţă, muntian /Grigori, muntian / Chiriac, muntian / Mihăilă, muntian / Neculai Cosovan / Maxim, rus /Ştefan Buhac / Alecsa, rus / Georgi, rus / Vasile Nicorescul / Andrei, olar / Sandul, vornic / Andrei, vezeteu / Năstasi, vezeteu / Sandul, plugar / Vasile, plugar / Ion, herghelegiu / Ştefan, herghelegiu / Dumitru, văcar / Grigori, argat / Vasile, argat / Luchian, argat / Sandul, vătăman / Grigoraş Totoiu / Simion sin (fiu) baciul / Nechifor, pas / Mihai, pas / Ştefan Stan, slugă. // **Rufeturile**: Popa Andronache / Ion, dascăl / Mihai, ţigan / Marin, ţigan.

1774, iunie 10: Satul **Mănăstirea Doamnei**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2347]**: Toată suma caselor**i: **53**. Scădere rufeturi 53: 1 popă / 52 scutelnici. / **Scutelnicii**: Pavăl Cotiaţă, scutelnic stolnicului Costandin Balş / Andrei, scultelnic, tij (la fel) / Apostol, tij / Lupul, tij / Grigoraş, herghelegiu, tij / Acsinte Doroş, tij / Toader al Anei, tij / Andronic, tij / Ştefan, ciubotar, tij / Ion

[2347] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 201

Huzdup, tij / Dumitru, tij / Ion Ciolan, tij / Vasile sin (fiu) Doroftei, tij / Acsinte Drobotă, tij / Grigori Bunduc, tij / George Cotiaţă, tij / Anton Ţurcan, scultelnic jicnicerului Manolache / George, tij / Grigori Ţurcan, tij / Ioniţă, vornic, tij / Andrei Pătruţă, tij / Ifrim, giurjiul, tij / Tudose Huzdup, tij / Lupul Petruţă, tij / Toader Petruţă, tij / Neculai, tij / Iion, giurjiul, tij / Pavăl Zgârcia, tij / Marcu, tij /Ion Mărdari, tij / Iordachi, tij / Maftei, scutelnic dumisale visternicului Costandin Sturza / George, giurjiu, tij / Nichita, ciubotar, scutelnic al şătrăroaei lui Lăscărache Ruset / Nichifor, vezeteu, scutelnic, tij /Pricopi al Paraschivii, tij / Costandin, ungurian, tij / Neculai, muntian, scutelnic igumenului mănăstirii Doamnei, tij / Vlad, muntian, tij / Paraschiv, harabagiu, tij / Ion, muntian, tij / Alt Vlad, muntian, tij / Ivan, rusul, tij / Vasile, muntian, tij / Stanciul, vornic, tij / George, tij / Ion Stahi, muntian, tij / Dumitraşcul, rusul, tij / Manolachi, tij / Crăciun, tij / Agapie, tij / George sin lui, tij. // **Preuţi**: Popa Simion.

1774, iunie 10: Satul **Ruşii** (sau Ruseni, apoi Cotu, sat înglobat în oraşul Botoşani), ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2348]**: Toată suma caselor: 28**. Scădere rufeturi 28: 21 scutelnici / 2 popi / 2 mazili / 1 ruptaş / 1 argat. // **Scutelnicii**: Vasile Ciuntul, scutelnic şetrăroaei lui Izmană / Pavăl Ciuntul, tij (la fel) / Costandin Căzac, tij / Miron, butnar, tij / Pricop, rus, tij / Somne, rotar, tij / Toader Lungul, tij / Neculai Roşca, tij / Ion Totoiu, tij / Ion, cioban, tij / Grigore Pambarău, scutelnic jicnicerului Pavăl Banteş / Iacob, tij, scutelnic / Tudosi Belciug, tij /

[2348] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 202, 203

Ion zet (ginere) Ivan, tij / Nechita, tij / Lupul, argat / Gavril sin (fiu) Cârste, tij /Apostol sin Acsinti, tij / Ioniţă, hitincian, scutelnic paharnicului Ioniţă Banteş / Costandin Bâgul, tij / Costandin, slugă, tij. // **Rufeturile**: Popa Costandin / Popa Ion / Toader Goian, mazil / Neculai Blebe, mazil / Ion Blândul, ruptaş / Pavăl, argat lui Neculai Blebe, mazil /Istrati, argat lui / Neculai Blebe, mazil.

1784, septembrie 20: Întărit de Alexandru Constantin (Mavrocordat) voievod, drept danie „pentru luminată prea iubita fiică a noastră, Doamna Ralu… ca să aibă a lua venitul mortăsipiei de la **târgul Botoşanilor** şi de la **târgul Focşani**"[2349].

1793, septembrie 30: Hrisovul lui Mihail Suţul voievod, care, „luând seamă că în **târgul Botoşanii** nu se află şcoală şi socotind că se cade, n-am lăsat a nu se orândui acolo şcoală şi dascăl elinesc… şi dăm danie biserica de obşte Ospenia **ca să fie la şcoala de acolo**, dimpreună cu toate dughenele… şi rânduim epitropi, atât asupra şcolii, cât şi asupra bisericii, pe Feodori Mustaţă şi pe Grigoraş Avram"[2350].

1797, iulie: Hrisovul lui Alexandru Ioan Calimah voievod, după ce a aflat că, în sfârşit, „**în târgul Botoşani se află şcoală** pentru învăţătura obştei în limba elinească şi moldovenească, dar pentru că cu veniturile ce are rânduite nu este îndestul pentru plata dascălilor şi a se ajutora şi ucenicii cei străni, ce năzuiesc la învăţătură, am socotit că se cade a se face un ajutor şi din partea domniei mele la această şcoală, şi prin hrisovul acesta hotărâm ca,

---

[2349] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, pp. 10, 11

[2350] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. II, Iassi 1889, pp. 54-56

în toată vremea, să aibă a scuti această şcoală câte 300 boi de negoţ de vamă şi de cornărit”[2351].

1805, Andreas Wolf: „Districtul **Botoşani**, cu un burg cu acelaşi nume, în care este stabilită reşedinţa Ispravnicului. După Iaşi şi Galaţi, ca şi după Focşani, acest burg are un loc de frunte printre toate. În vremuri vechi, acest burg Botoşanii era o localitate foarte importantă, pe care a ocupat-o generalul comandant al cazacilor, Kunichi, în anul 1683. Chiar şi mai pe urmă locuiau în el mulţi unguri şi saşi, dar astăzi numai valahi şi evrei, care, aceştia din urmă, fac comerţ până în Bucovina vecină, neavând de parcurs un drum mai lung de patru ceasuri până la Suceava”[2352].

1805, Vincenz Ratthyáni: „**Botoșanii** au o poziție și o temperatură care primește vânturile muntoase ale Bucovinei. Emigrării armenilor, de care pomenește Alexandru cel Bun, datorește Botoșanii case frumoase și un comerț întins. Astăzi se ocupă mai ales cu tutunul, și-l negustoresc până la Leipzig și Brody. După Iași și Focșani, trece drept cel mai mare oraș din Moldova, nu are însă un aspect mai bun ca un sat prost. Casele sunt joase, ulițele încurcate, murdare și mai cu seamă pustii. Toate se înghesuie în piață, care e destul de spațioasă și înconjurată cu o mulțime de maghernițe. Acestea sunt închiriate foarte scump, pentru că comerțul mic este liber pentru fiecare om și puțin impus. Aceasta ar avea cele mai bune urmări, dacă toate felurile de meserii productive s-ar găsi în aceiași situație. Dintre cei 10.000 de locuitori ai Botoșanilor, cei mai mulți sunt valahi. Printre poporul

[2351] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. II, Iassi 1889, pp. 58, 59

[2352] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 51

de rând, nu vezi pe nimeni cu trăsături nobile, cu fața fragedă sau cu o haină curată. Cel mai urât aspect îl au femeile, cu rochia lor de culoare închisă, încinsă peste șold, și care abia ajunge la pulpe și la umeri. Pe cap au o capelă rotundă, din care spânzură, până la nas, un păr zbârlit. Tot aici sunt evrei turcești, care trebuie să fie numeroși, și femeile lor se îmbracă mai chipeș. Fizionomiile lor trădează tot atâta foc, cât și un spirit ager. Aici sunt doi ispravnici, pentru că Botoșanii este capitala unuia dintre cele 12 districte ale Moldovei. Ca cei mai înalți magistrați ai districtului, ei judecă certurile, execută poroncile Prințului și încasează dările. După obiceiul Orientului, ei trebuie să îngrijească și de hrana străinilor. În fiecare zi, li se aduc 12 oameni înarmați pentru serviciu. Au leafă bună și ocazia să-și producă venituri mari. Din această pricină, Isprăvnicia se dă mai ales persoanelor scăpătate distinse, pentru a le ajuta. Am fost invitați la masă, la un boier de aici; masa era acoperită cu pânzături de culori vii, și, de jur-împrejur, stăteau țigani cu haine vărgate. Musafirii iau locurile cele mai comode, pe scaune sau pe divan. Fiecare apucă din farfurie ce-i plăcea mai mult. Bucatele constau din carne de pasăre și de berbec, preparate în diferite chipuri. Unele din tacâmuri erau elegante, altele grosolane, și toate rău aranjate, după gustul nostru. Bărbații vorbesc puțin între ei, pentru că nu trebuie să se confieze unul în altul. Femeile nu vorbesc cu nimeni, lucru obișnuit în Moldova. Un simptom trist! Masa dură trei ceasuri, în timp ce trăsurile așteptau, cu toate că afară ploua neîncetat. M-am mirat de aceasta, și mi s-a răspuns: „Nu vor muri vizitii, din pricina aceasta”. Cu asemenea sentimente, poate să se

ceară orice de la supuşii săi, numai dragoste, nu”[2353].

1805, Adam Neale: „**Botoşanii** ni s-a părut mai mare decât Dorohoiul. Am văzut în oraş câteva dughene aranjate după moda orientală. Negustorul era îmbrăcat greceşte şi sta la marginea ferestrei, cu picioarele încrucişate, fumându-şi ciubucul. Am petrecut noaptea într-un hai evreiesc. În seara aceea, era o nuntă şi răcnetele sau mai degrabă urletele sălbatice ale oaspeţilor nu ne-au lăsat să închidem ochii până în ziuă, când călăuzele noastre intrară, pentru a ne anunţa că era vremea de plecat”[2354].

1806, augut 17: Alexandru Moruzi voievod stabileşte, prin hrisov, ca, pentru întreţinerea şcolii domneşti din **Botoşani**, să se dea „620 lei, pe fiecare an, dascălilor elineşti şi moldoveneşti, ce s-au aşezat spre învăţătura copiilor”[2355]. **1806**, august 17: Hrisovul lui Alexandru Constantin Moruz voievod, prin care „s-au rânduit şi la **târgul Botoşani** 620 lei pe an, ca să se dea dascălilor şi moldoveneşti ce s-au aşezat spre învăţătura copiilor, afară din venitul bisericii domneşti a Ospeniei, care este legat la şcolile acestea”[2356].

1818, Fedor Graf von Karaczay: „**Botoşanii**, după Galaţi şi Roman, cel mai important oraş al Moldovei, are cam 1.000 de case; oraşul e aşezat pe un loc înalt, sănătos. Comerţul acestui oraş, făcut numai de armeni şi evrei, se întinde până la Leipzig şi Brody, şi constă în

---

[2353] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, pp. 51, 52

[2354] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 52

[2355] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, pp. 11, 12

[2356] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. II, Iassi 1889, pp. 60-62

coloniale, manufactură saxonă, pielărie rusească, ceară şi tutun, şi este însufleţit”[2357].

1820, februarie 17, Robert Ker Porter: „La 5, după-amiază, ajunserăm în oraşul Potoshan (**Botoșani**), localitate respectabilă de vreo mie de case, cu 8 sau 10 biserici. Ciuma însă a decimat într-atât populaţia, încât de-abia jumătate din locuitori mai trăiesc. Am tras la O. Gorgias, agentul austriac”[2358].

1820, decembrie 25: Înfiinţarea **Eforiei târgului Botoşanilor**, prin hrisovul lui Mihai Grigore Suţu voievod, ca urmare a „jalobei locuitorilor din târgul Botoşani… că acest târg se află şi până acum fără poduri pe uliţele sale, din care pricină toată obştea târgoveţilor se află în cea mai grea strâmtorare şi nevoie”[2359].

1821: Scrisoarea adresată de Protopopescu fostului mare spătar Iordache Balş: „Ducându-se Monsieu Diubsché la **Botușani**, m-a luat pe mine dimpreună, deci îndrăznesc a face știre dumitale cele ce am văzut. Turcii, la Botoșani, erau în număr ca de 150, și se mai aștepta să vie încă vro 500. Eu am umblat printre dânșii, Monsieu Diubsché au vorbit cu cel mai mare dintre dânșii și a cerut încă și un bilet ca satele **Joldeștii** și **Dolhasca** să nu fie supărate la nimica. Bilet n-au dat, ci au scris într-o condică satele acestea. Lucrurile grecilor se vând la mezat cu cel mai jos preț. Bisericile s-au pecetluit și dughenele grecilor. Nici un rău nu fac la moldoveni. Armenii și

---

[2357] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 53

[2358] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 53

[2359] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An I, Fasc. 1, oct. 1921, pp. 123, 124

jidovii sunt cei mai de aproape a lor. Comandantul șade în casele lui Loiz. Eteriștii au prădat, ieri, Fântânelele. Alaltăieri, șase volintiri, trecând prin sat, s-au sculat oamenii, cu un vătav Ionică, și, gonindu-i, au luat doi cai, și, scăpând, au dat de știre la ceilalți tovarăși ai lor, care au venit în număr de 50, au căutat pe vătavul Ionică și, negăsindu-l, au înfricoșat satul, că dacă nu-l vor da pe mâna lor, pe toți oamenii îi vor pune sub sabie. Pe Buium, jidovul orândari din **Fântânele**, l-au bătut de moarte, pe Gheorghiță Furculiță, de la **Bănești**, iarăși l-au bătut, și pe un popa, pentru că l-au scăpat pe sub cumpăt; aceste sunt cele ce am văzut și mi-au spus și oamenii de credință vrednici”[2360].

1828, Max Friederich Thielen: „**Botoşani**, oraş şi reşedinţa Ispravnicului, mai sus de micul râu Botoşani, care nu departe de aici se varsă în Siena (Sicna). Are cam 1.000 de case numai din lemn, 4.000 de locuitori şi face un comerţ foarte viu, care se întinde până la Brody, Brünn şi Leipzig. Iarmarocul de aici este dintre cele mai vizitate din întreaga Moldovă”[2361].

1831, mai 1: Eufrosina, fiica răposatului Hagi Constantin, soţia răposatului Gheorghe Ilie din **Botoşani**, vinde megieşului Iordache Ioan, tot din Botoşani, „locul casei mele, ce am în mahalaua Treisfetitelor din Botoşani, zestre de la părinţi… şi măsurările locului sunt: din locul lui Iordache Ioan şi alături cu drumul ce merge drept la Treisfetitele, şi până în locul oprit pentru mine… şi până în locul Haretului Gheorghiu, unde este fundul live-

---

[2360] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, pp. 22, 23

[2361] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 53

zii”[2362].

1832, iunie 12: La cererea vorniciei ţinutului **Botoşani**, semnată de căminarul Petru Asachi şi adresată Sfatului municipal al târgului, sunt inventariate „toate casele rechiziţionate pentru trebuinţele armatei ruseşti”[2363].

1832: Tabelul întocmit de Sfatului municipal al târgului **Botoşani**, „pentru câte case s-au luat în târgul Botoşani pentru spitale şi alte magazii pentru oştirile ruseşti” menţionează următoarele nume de orăşeni: „Grigore Racliş, Ştefan Trancu, Grigori sin (fiu) Cristea Mani, Ioniţă Babil, Bogdan Trancu, Andrieş Marcovici, Neculai Trancu, Cristea Popovici, Garabet Bolfosu, Andrei Bolboacă, Aron Croitoriu, Solomon Cepregariu, Avram Croitoriu, Marcu Croitoriu, Gheorghe Cizmariu, Iani Cizmariu, Ionică Plopeanu, Altăr Blanariu, Iancu sin Dascălu Iordache, Petrea Conţescu, Vasile Bozgan, Dobriţa Căvăşoaia, Mărioara Vadana, Marin Crâşmariu, Şarban Blanariu, Chiriac Iutuleasa, Neculai Bacanu, Pavăl a Diaconiţii, Leiba Cepregariu, Avram Starostele, Iţic Croitoriu, Avrămică Geambaşu, Iţic Sfeclariu, Avram Precupeţu, Moscu Cohos, Nusăm Crâşmariu, Nichita şi Tănasă Popovici, Reiza Vadana, Maria Brânzăloaia”[2364].

1828, Max Friederich Thielen: „**Botoşani**, oraş şi reşedinţa Ispravnicului, mai sus de micul râu Botoşani, care nu departe de aici se varsă în Siena (Sicna). Are cam

---

2362 Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, pp. 57, 58

2363 Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 24

2364 Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 24

1.000 de case numai din lemn, 4.000 de locuitori şi face un comerţ foarte viu, care se întinde până la Brody, Brünn şi Leipzig. Iarmarocul de aici este dintre cele mai vizitate din întreaga Moldovă”[2365].

1877-1878, districtul **Botoşani**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Chiriţă Iancu**, soldat, din comuna **Brehoeşti**, Botoşani; / **Jurati Dimitrie**, soldat, din comuna **Cornu**, Botoşani; / **Constantin Miculai**, soldat, din comuna **Fântănei**, Botoşani”[2366].

1898: „**Botoşani**, oraş, comună urbană, este capitala judeţului Botoşani. Orașul Botoșani este așezat în centrul plășii Târgului, pe un platou întins și înclinat spre vest, care face parte din culmea, dealurilor ce se prelungeşte între Siret și Sicna. Este unul din oraşele din vechime ale Moldovei… actualmente, ocupă o suprafaţă de 643 hectare sau 450 fălci, afară de care orașul Botoşani mai are un imaș, pe care pasc vitele târgoveţilor, după anaforaua din 1794, cum și nişte locuri ale orașului; toate sunt în suprafaţă de 1.215 hectare. / Populaţiunea orașului este de 5.268 familii, cu 31.024 suflete, din care: 9.509 bărbaţi, 15.409 femei și 6.106 copii. Numărul contribuabililor este de 5.610. După starea civilă, populațiunea orașului Botoşani se împarte în: 12.293 căsătoriţi, 10.508 necăsătoriți, 2.036 văduvi, 199 divorțaţi și 6.078 copii... Populaţia oraşului, după naționalități: 13.402 români, 14.415 izraeliţi, 1.910 armeni, 476 germani, 12 francezi, 597 ruși și lipoveni, 6 italieni, 106

[2365] Gorovei, Artur, *Monografia Oraşului Botoşani*, Ediţia Primăriei de Botoşani 1926, p. 53

[2366] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. IX, Iassi 1887, pp. 2611-270

polonezi, 18 greci, 26 unguri, 42 bulgari și 14 ţigani. După religiuni: 14.922 ortodoxi, 13.402 mozaici, 1.973 catolici, 347 Lipoveni și 381 de alte religiuni. Știu carte 10.896; nu 20.128… Numărul vitelor din comună este de 3.050, din care: 6 buhai, 3 bivoli, 32 bivoliţe, 100 boi, 314 vaci, 250 viței, 18 armăsari, 342 cai, 346 râmători, 1.250 berbeci şi oi, 82 ţapi, capre şi iezi, 98 iepe, 87 mânzi, 60 gonitori, 36 gonitoare, 35 strijnici și 15 strijnice, Productul oilor aflătoare în Botoșani este de vreo 900 kg caș și 3.740 kg lână. În oraşul Botoşani se găsesc 146 stupi, care produc anual 876 kg miere și 73 kg ceară. Numărul arborilor fructiferi din Botoşani e de peste 72.000. Cu fructele se face un negoţ întins. / Comerţul constă în cumpărare de producte agricole și vite şi desfacerea, în părți mici, pentru localitate și în cantități mari pentru export; în cumpărarea de mărfuri străine: în lipscănii, băcănii, fierării și altele, care se desfac pentru trebuinţele orășenilor şi ale locuitorilor din judeţ. / În orașul Botoşani sunt vreo 800 patentari, care număr variază în cursul fiecărei luni. Sunt 3 pieţe: piaţa Târgului Vechi pentru legume, fructe etc., toată asfaltată; o piață frumoasă, piaţa Sf. Gheorghe, unde se află o hală numai pentru carne; o a treia piață, a TirguluiVitelor, piaţă marc, unde se fac vânzări și cumpărări de vite, fân etc. Pentru lemne de foc sunt depozite pe mai multe stradec, iar lemne de construcţii se pot găsi pe piața Târgului Vitelor și pe un maidan mic, pe strada Gării. Pentru înlesnirea negoţului de vite, se fac iarmaroace săptăminale, în toate miercurile, pe piața Târgul Vitelor. Iarmarocul anual este acel de 15 zile, din 1-15 septembrie. / Industria mare este reprezentată prin următoarele fabrici: 7 fabrici de săpun, 7 fabrici de frânghii, 3 fabrici de perii de tot felul, 2

fabrici de teracotă, 1 fabrică de vax, 4 fabrici de lumânări de seu, 4 mori de abur pentru fabricarea făinii, 7 fabrici de carne conservată (care şi-ai făcut o specialitate din ghiudemul lor), 14 dubălării, 1 fabrică de mobile şi 3 fabrici de site. Morile de vapor macină, pe an, 12.140.000 kg făină de grâu și 855.285 kg făină de păpuşoi. / În Botoșani sunt: 15 bancheri, 8 case de schimb, 44 băcani, 5 braşoveni, 16 blănari, 21 brutari, 40 birjari, 20 boiangii, 32 bărbieri, 24 brânzari, 8 comercianți de manufactură, 305 cârciumari, 25 comercianţi de grâne, 10 de lână, 37 de vite, 2 de seuri, 5 de gaz, 56 de făină, 10 de saci, 7 pescari, 10 cafegii, 5 vânzători de haine gata, 5 comercianţi de oase şi 1 de maţe, 11 chiristigii, 11 ceasornicari, 6 argintari, 5 alămari, 11 caretaşi, 14 curelari, 5 abagii, 20 aftălărcari, 90 zidari, 92 croitori de femei, 82 croitori de bărbaţi, 27 lipscani, 22 pielari, 14 magazii de fierării, 7 otelieri, 19 hangii, 31 debitanți de tutun, 15 vânzători de porţelănărie și sticlă, 11 restaurante, 21 vărari, 13 pânzari, 22 olari, 25 pălărieri, 3 fotografi, 6 legători de cărți, 25 dogari, 33 tâmplari, 23 zugravi, 14 mindirigii, 2 cojocari, 37 sacagii, 17 harabagii, 53 cărăuşi, 29 rotari, 76 samsari, 5 chirurgi, 183 ciobotari, 5 ingineri, 5 arhitecţi, 45 profesori, 18 doctori în medicină, 5 doctori veterinari, 49 zarzavagii, 20 tinichigii, 67 stoleri, 3 strungari, 30 dulgheri, 68 lăutari, 37 avocaţi, 4 moașe, 5 depozite de lemne de foc, 34 precupeți, 3 cofetari, 2 covrigari, 12 telali; sunt 72 pensionari, 1.345 servitori și 385 funcționari... Are o staţiune mare de cale ferată. / Stradele orașului sunt bine pietruite, cu trotuare asfaltate și sunt, în genere, curate și bine luminate. Întinderea stradelor e de 96 km, din care 60 km pietruite. / Se află o sucursală a Băncii naţionale, o

sucursală a creditului agricol, o casă de economie și împrumut. / Serviciul sanitar al orașului se face de un medic-primar, 3 medici secundari, 4 moașe, 1 medic veterinar şi 2 vaccinatori. / În Botoşani sunt 13 biserici, şi anume: Adormirea Maicii Domnului (Ospenia), Sfinţii Voevozi Mihail și Gavril, Sf. Spiridon, Sf. Gheorghe, Sf. Ion, Sf. Nicolae, Intrarea în Biserică (Vovidenia), Sfinţii Trei-Ierarhi, Sf. Dimitrie, Întâmpinarea Domnului (Rosset), Sf. Ilie, Cuvioasa Paraschiva şi Pogorârea Duhului Sfânt (Duminica Mare). Mai sunt 2 biserici armene, 1 biserică catolică, 2 lipovenești; evreii au 4 sinagoage mari şi 68 mici; sunt 5 cimitire, din care: 2 ortodoxe, 1 armean, 1 lipovenesc și 1 evreiesc. / În Botoșani sunt 28 preoți, 3 diaconi, 28 cântăreţi și 13 paracliseri; 3 preoți armeni, 1 preot catolic şi 2 rabini. / Numărul școalelor publice în Botoșani este de 8, din care 4 școli de băieţi și 4 de fete. Numărul institutorilor este de 14 și al înstitutoarelor de 13. Populațiunea şcoalelor de băieţi este de 880 elevi, iar a şcoalelor de fete de 646 eleve. Şcoale secundare sunt: Liceul „Laurian”, externatul secundar de fete şi școala de meserii, cu 4 secţiuni. Între școalele private sunt de însemnat: Şcoala Româno-Armeană, de fete, și școala Română-Izraelită, de băieți. / Între institutele de binefacere sunt de însemnat: Spitalul mare, dependent de Sf. Spiridon din Iaşi; ospiciul comunal, întreţinut de comuna Botoșani; spitalul izraelit; 3 societăți de binefacere. Sunt 4 farmacii și 4 drogherii… / Grădini publice sunt: Grădina primăriei, în jurul palatului comunal, grădina Belvedere, pe Bulevard, şi una în partea de sud-est. a oraşului. / În Botoşani sunt următoarele societăți: O societate comercială, 3 socictăţi de binefacere şi sucursalele de la 6 societăți de asigurare.

Sunt următoarele cluburi: clubul liberal, clubul conservator, clubul comercial și cel de lectură. Sunt 4 tipografii, 3 librării şi 3 fotografi”[2367].

BOTOŞĂNIŢA

(lângă Siret, Bucovina)

1492, martie 30: Satul Botoşăniţa, de lângă Siret, pătrunde în istorie atunci când, printr-o ieşire din indiviziune, Luca Iliaş, paharnic, şi copiii lui Andreica Ilişescul (fratele lui Luca, fii ai aceluiaşi Ilie), vând lui Ştefan cel Mare, pentru 80 de zloţi tătăreşti, „jumătate de sat Botoşinţe pe Siret”, pe care Ştefan Vodă îl dăruieşte lui Stanciul, cunoscutul explorator şi exploatator de minereuri aurifere, şi surorii sale.

1587, mai 4: Sora, văduva părcălabului Stanciul, şi fratele ei, paharnicul Lupul, dăruia fetei Sorei, Marinca, jupâneasa lui Vasili Mihăilescul uricar, jumătatea aceea de sat.

1626, iunie 5: Copiii lui Vasili Mihăilescul, Tudosca, Nastasăea, Odochiea şi Parasca, împart între ei moşiile părinteşti „şi s-au vinit Nastasiei şi lui Bilei giumătate de sat Botoşinţi pe Horaiţ şi în vatră şi în câmpu”.

1672, iunie 18: Prima hotarnică a satului este prilejuită de împărţirea celor două părţi de moşie între

[2367] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 563-565

fraţii Nastasia şi Constantin, plus jupâneasa acestuia, Părasca. Delimitarea proprietăţii conţine, în hotar, „pomătul lui Toader” Boţan, „pomătul lui Toros”, „colţul livezii lui Toader Boţan”, „fântâna lui Părliş” şi „podul Chirăi”.

1682, septembrie 8: O parte din sat ajunge, după trecerea lor la ortodoxie moldovenească, în stăpânirea armenilor Gavril şi Anghelina Focenco, fiind vândută unchiului acestora, Hulubei din Calafindeşti, pentru 30 de lei turceşti.

1704, decembrie 12: O altă parte de sat este vândută, de Ionaşcu Bilăi, fiul lui Gligoraşco Bilăi, vistiernicului Ioan Paladi. Gligoraşcu Bilăi a fost fiul lui Bilăi şi al Nastasiei, fata lui Cărstea Mihăilescul (ginerele lui Stanciul pârcălab, cel împroprietărit de Ştefan cel Mare cu o jumătate din satul şi moşia Botoşăniţa). / De-a lungul vremii, obştea răzăşească din Botoşăniţa izbuteşte să-şi păstreze libertatea, chiar dacă intră în dese conflicte de hotar cu lacomul proprietar ecleziastic de moşii, aşa cum a fost cazul în 10 ianuarie **1739**, când stareţul Putnei s-a plâns domniei că răzeşii Botoşăniţei i-ar fi „împresurat” hotarul Bălcăuţilor.

1762, septembrie 19: „O mărturie a lui Tache Morţun din Calafindeşti pentru hotarele satelor Rudeşti şi Botuşaniţa”[2368].

1744, octombrie 6: Sfârşitul răzeşiei vine, totuşi, fără urice doveditoare, atunci când Ioan Nicolae Mavrocordat Vodă întăreşte lui Toader Hulubei şi nepoţilor lui, Toader şi Dumitraşco Scorţescul, satul Botoşăniţa, „sat despre care (Hulubei) zisese că-l stăpâneşte”.

2368 Dan, Dimitrie, *Mânăstirea şi comuna Putna*, Bucureşti 1906, p. 98

1773: Recensământul lui Rumeanţev[2369], din 1772-1773, înregistrează la Botoşinţii, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „16 – toată suma caselor”, însemnând 3 ruptaşi, 2 femei sărace, 1 popă, 3 argaţi ai ruptaşilor şi 7 birnici.

1775: Satul Botoşinţi din Ocolul Berhometelor avea 3 mazili, 1 popă şi 4 ţărani, mazilii fiind Dochiţa, nepoata lui Toader Hulubei (fata Ilinchii şi a lui Gheorghe Codrean), care vinde treimea din partea ei de sat, în 31 iulie 1784, celuilalt, mazil, Toader Hulubei (fiul lui Toader cel bătrân, din vremea lui Mavrocordat) şi Tofana Hulubei. Toader Hulubei îşi înzestrează fata, Antimiţa, în 20 februarie 1788, cu o treime de sat şi moşie, iar Tofana lasă treimea ei Aniţei, fata sa, căsătorită cu preotul Ioan Berendei, care vinde moştenirea, în 10 iunie 1789, fratelui ei, Vasile Hulubei. Spre sfârşitul anului, în 8 decembrie 1789, Tudura, nepoata lui Toader Hulubei, vinde partea ei de sat verilor Apostol şi Toader Hulubei, astfel ajungând satul Botoşăniţa, în 11 aprilie 1790, când se face o nouă ieşire din indiviziune, proprietatea cumulată a fraţilor Gheorghe, Andrei, Tofana şi Ilinca Hulubei.

1784, aprilie 8: Conform unui raport „al auditorului districtului Siret, înaintat administrației de stat în 8 aprilie 1784, optsprezece familii rutene, venite din Moldova, la îndemnul mănăstirii Putna, s-au stabilit la Bălcăuţi, lângă Siret. Ulterior, această proprietate a fost luată în considerare pentru colonizările maghiare, planificate la acea vreme, când a fost adăugată așezarea motivată, prin folosirea numelui maghiar, Laudonfalva.

[2369] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 339

Atunci s-a întâmplat că, la îndemnul căpitanului rus Ghenadi (Genaty) Nikolajewicz, care a servit anterior în armata austriacă și a rămas, de la ocuparea Bucovinei, la Siret, au venit, în luna martie a anului 1785, 52 de familii rutene din Moldova, în special din satul Bălineşti, care s-au mutat în Bucovina, cu vitele lor și cu alte bunuri. Li s-a acordat permisiunea de a alege un loc, unde să se stabilească, pe pământ mănăstiresc, și, în acest scop, ei au trecut prin districtele Siret și Suceava. În primul rând, au râvnit moşia Dorneşti"[2370]. Numai că moşia din Dorneşti era rezervată coloniştilor maghiari, şi-atunci rutenii au optat pentru Bălcăuţi, inclusiv pentru Boroşăniţa (de asta, în 1908, biserica din Botoşăniţa încă era „atenenţă" a celei din Bălcăuţi) primind aprobarea „directorului bunurilor" Beck, în 13 aprilie 1785, care îi asigura pe colonişti că le va da informaţii de unde vor primi materiale de construcţii, deci să treacă imediat la cultivat câmpurile. De problemele lor se ocupau, în mod direct administratorul Siretului, Onofreuer, şi inginerul Scharfenberg, care a renunţat curând la funcţie[2371].

1791, iunie 1: După obiceiul păgubos al vremii, Vasile Berindei arendează partea sa de moşie lui Iuon Siretean şi lui Gheorghe Zus.

1788, februarie 20: Foaia de zestre a Antimiţii, fata lui Toader Hulubei, logodită cu Antohie Volcinschi, cuprindea, în 20/31 octombrie 1794, a douăsprezecea parte din moşia Botoşeniţă, cumpărată în 17 iulie 1784 de

---

[2370] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina*, Innsbruck 1902,119

[2371] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina*, Innsbruck 1902,120

la Dochiţa şi Gheorghe Codrianul, împreună cu părţile Antimiţii, arendate lui Petre Tuşinschi din 1788.

1797, martie 9: Antohi Volcinschi cedează partea de moşie din Botoşeniţa, zestre a soţiei sale, cumnatului său, Costachi Lupul.

1797, aprilie 2: Ioan, Nicolae şi Grigoraş Ţânta, ficiorii Paraschivei, vând administratorului Ludvig partea lor din moşia Botoşeniţa.

1843: Botoşăniţa sau Gropeni, cum se mai numea satul rămas în Bucovina, avea 309 creştini ortodocşi, dar nu avea preot, aşa cum nu va avea nici în 1876, când numărul enoriaşilor, care mergeau la Balcăuţi, era de 437 suflete, şi nici în 1907, satul Botoşăniţa fiind arondat parohiei din Balcăuţi[2372].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Siret – **Siret** (Oraş cu tribunal districtual), Bahrineşti, Raince, Bălcăuţi sau Laudonfalva, Bănceşti, **Botoşăniţa**, Cerep-căuţi cu Bereşti, Ţibeni sau Istensegits, Fântâna Albă sau Białakiernica, Şerbăuţi, Grăniceşti, Hadikfalva sau Dorneşti, Calafindeşti, Cândeşti, Climăuţi, Muşeniţa, Negos-tina, St. Onufri sau Drăguşanca, Oprişeni sau Panţiri, Rogojeşti cu Gura Molniţei, Rudeşti sau Gropana, Şerbăuţi, Sinăuţii de Sus, Sinăuţii de Jos, Stârce sau Berlinţi cu Slobozia lui Dumka, Terebleşti, Vaşcăuţi pe Siret cu Parcelowka, Volcineţ”[2373].

[2372] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 46, 1876 p. 34, 1907 p. 130

[2373] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

1877, decembrie 7: Conform Convenţiei de delimitare a graniţelor, semnată la Bucureşti, în 26 noiembrie / 7 decembrie 1887, graniţa între Bucovina şi România „conduce, prin Lazary (cota 508), prin punctul marcat 493, peste vârful Obcina Calafindeni (cota 506) , pe hartă – Zaranka, urmată de punctele cu numerele 473 și 440, de unde începe să scadă, urmând numerele 380, 372, 370, 875, 892, 350, 891, 380, 862, 389, 364 și 330 și, astfel, înglobează Bucovinei satele Botuşaniţa, Gropana și Negostina, iar în România, satele Rudești și Werpole. Din punctul cu numărul 330, linia de frontieră cade direct în râul Siret, de unde urmează cursul râului, până la confluența pârâului Molniţa și, de acolo, se ridică, cu acest pârâu, prin punctele notate cu 340 și 350, până la originea sa”[2374].

1907, martie 19: „Emanuel Popescul, proprietar în **Botuşaniţa**” era numit în Comitetul districtual Siret, prin decizia Comitetului Naţional Român”[2375].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Botuşeniţa**, comună rurală, districtul Siret, aşezată la hotarul ţării dinspre România, între Calafindeşti şi Gropana. Suprataţa: 2,81 km p.; populaţia: 458 locuitori ruteni, de religie gr. or. Este lângă drumul districtual Suceava-Siret; ţine de şcoala din Bălcăuţi; are o biserică filială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, atenenţă a parohiei din Bălcăuţi. Această comună a fost dăruită de Ştefan cel Mare, prin hrisovul din 14 Oct. 1488, mănăstirii Putna, în posesia căreia se găsea şi la 1776.

[2374] De Martens, G. Fr., par Felix Stoerk, *Nouveau recueil général de traités wt autres actes relatifs aux rapports de droit international,* Tome XV, Goettingue, 1891, p. 614

[2375] *Apărarea Naţională*, Nr. 22, Anul II, 24 martie stil nou 1907, p. 4

Populaţia ruteană este, pe cât se pare, adusă, pe vremuri, din Pocuţia; rezistă romanizării şi formează, împreună cu bălcăuţenii şi cu alte câteva sate învecinate, un petec slav, la centru român. Populaţia se ocupă cu creşterea vitelor şi puţin cu agricultura. Comuna posedă 284 hectare pământ arabil, 158 hectare fânaţuri, 5 hectare 50 ari grădini, 116 hectare izlaz. Se găsesc 23 cai, 187 vite cornute mari, 17 oi, 80 porci, 44 stupi. **Botuşeniţa, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa 3,17 km p.; populaţia: 6 locuitori, dintre care 4 ruteni gr. or."[2376].

1910, octombrie 30: În casa lui Emilian Popescul din Botoşeniţa, s-a ţinut Adunarea generală a Societăţii Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni, sub conducerea lui Dionisie cav. de Bejan şi a lui Alexandru Vitenco[2377]. „În 30 octombrie 1910, a avut loc o adunare a mazililor şi răzeşilor, în Botuşeniţa, la care au participat dl Dr. Cuparencu şi studentul filolog Emilian Goraş. La gara din Siret, i-a aşteptat dl Emanuil Popescul (marele proprietar al satului – n. n.) şi i-a condus la localul adunării. Au luat parte mazilii şi răzeşii din Botuşeniţa şi o mare parte dintre gospodarii din comună şi împrejurime, precum din Calafindeşti şi Şerbăuţi. Au vorbit domnii Dr. Cuparencu, E. Goraş, Vasile Turturean, paroh în Calafindeşti, Vasile cavaler de Volcinschi, paroh în Şerbăuţi, şi comerciantul Ilie Siretean, dând celor prezenţi sfaturi cu privire la şcoală, limbă şi lege. Adunarea a încheiat-o dl Dr. Cuparencu, cu următoarele cuvinte: „Domnilor, în anul acesta sărbează popoarele Austro-Ungariei o festivitate rară. În 18 August a anului acestuia, şi-a împlinit prea

---

[2376] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 17

[2377] *Revista Politică*, nr. 3/1910, p. 8

bunul nostru monarh ziua natală a 80-cea. Să rugăm pe prea înaltul creator ca domnitoriul nostru să trăiască mulţi şi fericiţi ani, în deplină sănătate, spre înţeleaptă ocrotire şi fericire a popoarelor sale. Şi noi, cari am fost totdeauna cei mai loiali, să strigăm dintr-un suflet, şi de astă dată: Trăiască împăratul Francisc Iosif I!. Dintre familiile răzeşeşti, amintim pe Canţer, de Repta şi de Malinescul. Un lucru interesant am aflat, la adunarea aceasta, că, afară de păstorul sufletesc, picior de inteliginţă n-a călcat pe pământul Botuşeniţei, care e o comună foarte expusă”[2378].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Giurumia**, născută **Păunel Olga**, Botuşăniţa”[2379].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[2380]: Malanciuc Vasile, fierar, domiciliat în **Botoşăniţa.**

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava,

---

[2378] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 1, Anul I, 18 noiembrie 1910, p. 13

[2379] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

[2380] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[2381], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Racolţea Elena, de la Voitinel, la **Botuşeniţa**, Bileţchi Viorica, de la Dorohoi-**Botuşeniţa**, la Calafindeşti". „Hofman Elisabeta, de la Botoşăniţa, la **Pătrăuţi**, post X, interese familiare**"**[2382]**.**

BOTOŞEŞTI

(lângă Iteşti, Bacău).

1653, ianuarie 19: Paharnicul Ioan Prăjescul vinde lui Iacomi vistiernic, pentru 120 lei, „a trei parte din satul **Botoşeşti** şi din jumătate de sat **Iteşti**, a patra parte, ce le-a acut de pe tatăl său Ştefan Prăjescul"[2383].

BOŢEŞTI

(sau Parpaniţa, inclus în oraşul Negreşti, Vaslui).

1602, decembrie 22: Carte de împuternicire, dată de Eremia Moghilă voievod lui Gheorghe din **Boţeşti**, „ca să fie tare şi puternic a stăpâni şi a-şi apăra partea de ocină, de a Costii de acolo, pentru că el, Costea, i-a

[2381] *Monitorul Oficial,* Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[2382] *Monitorul Oficial,* Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912
[2383] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, pp. 7, 8

prăpădit doi cai, cu şei şi cu frâie, ori să-i plătească acei cai"[2384].

1617: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „fiii Pătrăşcoaei au pârât cu pâră mare pe vornicului Băseanul pentru jumătatea de sus din satul **Boţeşti**, care i s-a venit lui a o cumpăra în două dăţi: 100 ughi (ducaţi ungureşti) a dat fraţilor lui Costil, iar altă 100 ughi a dat lui Toader stolnicul, pentru că a fost luată de către Eremia Moghilă vodă pentru hiclenie, când a venit Costil cu răzvan voievod asupra ţării noastre; a treia 100 ughi a fost cheltuit-o pentru biserică, ce a fost pustie de mulţi ani, şi altă cheltuială, căci a făcut două iazuri, case, mori, stupi, clopotniţă şi multe cheltuieli, şi le-a fost dată lor zi în două săptămâni, pe obiceiul ţării, din luna aprilie, 29 zile, în două spătămâni, şi când a fost zi, ei n-au întors nimic… Pentru aceea, fiii Pătrăşcoae au rămas… / Şi de asemenea, întărim lui Băseanul şi jupânesei lui Varvara, fata lui Petre Hohulea, nepoată lui Dumitru Hohulea vornic, din drese ce a avut bunicul ei de la Iliaş voievod, satul **Şofrăneştii** pe Şacovăţ, cu mori pe Şacovăţ, ce-i sunt ei cumpărătură de la Andreica, ureadnic de Bădeuţi, pentru 700 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi am întprit Băseanului vornic ocina ce a cumpărat de la Gheanghe, fiul lui Ionaşco, nepot Savei, a patra parte de sat **Ţibăneşti** pe Şacovăţ, cu loc de moară în Şacovăţ, pentru 50 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit a patra parte din **Răzina** pe Nistru, cumpărată de la Candachia, fata Magdalinei, nepoata Petrei Hohulea, drept 25 talei. / Şi iarăşi i-a, întărit lui a patra parte din **Stoileşti** pe Rebricea, cumpărată de la Pătraşco şi Ion, fiii lui Lazor Cercel, pentru 25 ughi. / Şi jumătate din satul **Crăciuneşti**, ce-l la

[2384] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 132, 133

obârşia apei Goliei, din jumătate a treia parte, cumpărată de la Arsenie, fiul Malei, nepot Annei, şi de la nepoţii ei Roma, şi Anton şi Platon, fiii Neagului, nepoţi Sorei, şi de la unchiul lor Baloş, fiul Sorei, drept 20 taleri curaţi. / Şi jumătate din a treia parte din jumătate de sat **Crăciuneşti**, cumpărată de la Simion, fiul lui Dumitru, fiul popii Oatu, de la nepoţii săi Ignat şi Ioan, nepoţi Olenii, drept 15 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit două părţi din jumătatea dinspre răsărit a satului **Tulova**, ce se numeşte **Glodenii**, cumpărat de la Gherman şi Andronic, feciorii Tacoşei, de la nepoţii lor Condrea Lăbuşco, Ionaşco şi Sora, copiii Căcii, şi de la frate-său Ion, nepot Nastei, drept 35 taleri curaţi, din drese de împărţeală ce au avut Nastea şi sora ei Tacoşa de la bătrânul Petru voievod. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătatea dinspre apus jumătate din acelaşi sat Glodeni, cumpărat cu 30 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur). / Şi a patra parte din satul **Scănteae**, ce a cumpărat-o de la Toader, Mihăil şi Drăghina Scăntee, copiii lui Scăntee, nepoţi lui Trifan, drept 26 ughi galbeni. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătate de sat **Tulova**, ce se numeşte **Glodeni**, dinspre apus, cumpărată de la Vasilca, fata Nastasiei, nepoata lui Ionaşco Fărăraş, drept 12 taleri curaţi. / Şi iarăşi, din a patra parte, trei părţi, şi din a cincea parte, a treia parte, cumpărătură din jumătatea de jos a satului **Boţeşti**, de la Miron, fecior lui Nebojatco, nepot lui Ilie Boţescul, de la Costea şi Mihail, fiii lui Vasile, nepoţi iarăşi lui Ilie Boţescul, pentru 100 ughi galbeni, din drese ce au avut de împărţeală de la bătrânul Petru voievod. / Şi a patra parte din satul **Boţeşti**, o parte şi jumătate din a cincea parte, şi o parte şi jumătate de la Ionaşco, Gavril, Sofronia, Buna, Cristina, Vasile şi Pătraşco, fiii lui Oană, nepoţi lui Ilie

Boţescul, drept 50 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit , din jumătatea de sus a satului **Vultureşti**, partea Sorei, fata Copăceanului, nepoata Oanei, drept 80 ughi galbeni. / Şi a patra parte dintr-o selişte **Nicoriţa** pe Rebricea cea mică, care acum se numeşte **Hilimăneşti**, şi din altă parte, cumpărătură de la Tudora Varticoae, nepoata Cristinei, fata Siminei, drept 300 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, din cea de jos a treia parte din satul **Miclăuşenii**, ce se numeşte **Graurii**, 12 pământuri din toate ţarinile, cumpărate de la Solomia, fata lui Ion Graur, drept 20 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit un loc de prisacă pe Bârlad, din sus de satul **Dobroslăveşti**, cumpărătură de la Mărica, Ana şi Costanda, fiii lui Oţăl”[2385].

1623, iunie 9: Mărturia lui Pătraşco şi a femeii sale Mărica, despre zălogirea ocinii sale din Boţeşti: „scriem şi mărturisim cu cest zapis al nostru, cum au fost o cupă de argint de au tras 12 ughi şi alte unelte, ce ni s-au venit din partea Fătului mie şi lui Costantin. Deci cupa au pierit la nişte dajnici, pentru treaba casei noastre. Drept aceea, noi ne-am pus ocina zălog, din Boţeşti, până-i vom scote cupa. Şi acele unelte, ce ni s-au venit din partea unchiului nostru, lui Fătu, şi alte unelte, să-şi ceară de la vărul său, de la Pavăl. / Şi această tocmeală s-au făcut dinaintea a mulţi omeni buni (din târgul Iaşilor – n. n.), anume: Măteiaş vătavul, şi Ionaşco cizmariul, şi Cadiul, şi Costantin diacul şi alţi mulţi omeni buni”[2386].

1625, decembrie 26: Zapis de la Necoară, Simion, Costin, Oprea, Antoniica, Anghelina şi Măriica, feciorii

---

[2385] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 121-129

[2386] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 81, p. 121

Băseanului, prin care mărturisesc că au „vândut jumătate de saz **Boţeşti**, partea de sus, cu vad de moară şi cu biserică, şi cu clopotniţă, şi cu curţi şi cu tot venitul, drept 130 ughi (ducaţi ungureşti)…jupânului Pană vistiernic”[2387].

1626, august 6: Zapisul lui Pavăl, în care scrie că s-a „tocmit cu verii mei, cu Costantin şi cu fraţii lui, de i-am dat o parte de ocină a unchiu-nostru, a lui Făt din **Boţeşti**, ce se va alege partea mea şi a fraţilor mei, a unchiului nostru, a lui Făt, ce a rămas la mine. Deci m-au rămas să împărţim acele bucate ale unchiului nostru cu dânşii. Deci am împărţit dintr-acele bucate dintr-însa, iar 12 galbeni de aur au rămas la mine neîmpărţiţi şi 4 lei şi 9 putini de miere de lungi de patru palme şi o şchioapă, de largi de 3 palme, şi două hiară de moară, şi două hiară de plug şi o tigaie de prăjit, şi una cu picioare, şi 30 de nasturi mărunţi şi o bardă”[2388].

1637, mai 22: Întărit de Vasile Lupu voievod uricarului Simion Băisan, prin ispisoc de judecată, după ce „s-au pârât de faţă” Dumitraşco din **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), nepotul lui Coste, Gligor din **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), ginerele lui Condrea, Porcea de la **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), ginerele popii Spiridon şi alte rude ale lor, cu Simion, fiul lui Băisanul fost vornic, „pentru jumătate din satul **Boţăşti** (sau Parpaniţa, înglobat în oraşul Negreşti, Vaslui), ce

---

[2387] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 408, p. 474

[2388] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 108, pp. 127, 128

este pe Stavnic, în ţinutul Vaslui, şi pentru altă jumătate din satul **Buhăeşti**, din acelaşi ţinut"[2389].

1637, mai 25: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Constantin, feciorul lui Gherasim, „spre aceea ca să fie tare şi puternic a ţine şi a opri nişte părţi de ocină din **Boţăşti**, ce este în ţinutul Vasluiului"[2390].

1638, mai 9: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Focşea din **Glodeni** (inclus în oraşul Negreşti, Vaslui), după ce „s-au jeluit şi s-au pârât de faţă Constantin din **Boţeşti** (sau Paparniţa, inclus în oraşul Negreşti, Vaslui), feciorul lui Gherasim, Istratie de acolo, şi Nechita din **Pungeşti** (comuna Pungeşti, Vaslui). Feciorul lui Toader, cu Ţigan din **Glodeni**, cu Palaga de acolo şi cu fratele ei Drulea, şi Coste de **Boţeşti**, ginere-său, pentru o parte de ocină din Boţeşti, partea Nastei, zicând Constantin că au cumpărat, cu oamenii lui, ce sunt mai sus scrişi, dintr-acea parte a Nastei, trei părţi, şi a adus şi ispisoc de la Petru Vodă şi de la Irimiia vodă, şi mărturii zapise de la oameni buni… Iar Ţigan din Glodeni şi ai lui au zis că au cumpărat şi ei acele părţi şi drese n-au adus. Pentru aceea, tu să strângi oameni buni, să căutaţi să împărţiţi din jumătate de sat, din partea de jos, şi să faceţi în cinci părţi; din cinci părţi, este una partea Nastei din Boţeşti – aceea să o faceţi în patru părţi.

[2389] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 106, pp. 103, 104

[2390] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 108, p. 105

Trei părţi să fie lui Constantin şi fraţilor lui, iar una este nevândută"[2391].

1642, martie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Lupaşco Bucium, care primeşte danie, de la Irimia Feacşea „un loc de prisacă şi cu 6 pământuri în hotarul satului **Vivoreani**, în Putna", în semn de recunoştinţă că s-a întâmplat ca „Bucium să plătească capul unui fiu al său, care a furat niscai oi de la Toader din **Boţeşti**"; apoi Lupaşco Bucium cumpără, cu 20 lei bătuţi, de la „Zămârdac cu femeia lui partea lui din Vivoreani", iar de la fiii Saftei, cu 3 lei, „două nive în ţarină, într-acelaşi hotar"[2392].

1691, mai 25: Ispisoc de judecată de la Constantin Cantemir voievod, după ce „s-au pârât de faţă Ionaşcu stolnicul, ginerele lui Apostul ce a fost sulger şi al Nazariei, fata Arapului, cu Ştefan Miclescul, ce a fost postelnic, feciorul fostului mare spătar Postolachi (Apostolachi) şi al Catrinei, fata Alexandrei, fata lui Duca, care a fost întâi jupâneasa lui Apostul sulgerul, şi, murind Alexandra, fata Ducăi, mama Catrinei, spătăresei lui Postolachi, Apostol a luat pe Nazaria, fata Arapului, soacra lui Ionaşco stolnicul, şi au făcut alt rând de feciori Apostol cu Nazaria, pe Maria, jupâneasa lui Ionaşco stolnicul, şi pe Grigoraşcu medelnicerul. / Şi, murin Apostol sulgerul, tras-au până, la divanul lui Gheorghe Ştefan vodă, Postolachi (Apostolachi) spătarul şi jupâneasa Catrina, fata lui Apostol sulgerului şi a Alexandrei, fata Ducăi, cu Nazaria maştihă-sa, jupâneasa

---

[2391] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 347, p. 341

[2392] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 303-304

lui Apostol sulgerul, pentru satul **Căzăneşti** şi pentru **Boţăşti** de la ţinutul Vasluiului, şi pentru moşiile de la Căzăneşti şi nişte dughene din **târgul Iaşi**, din târgul de jos, şi, trimiţând Gheorghe Ştefan vodă pe boierii Banul şi Prăjescul, ca să-i socotească cu dreptate, socotit-au şi au ales oamenii buni să ţină Apostolachi spătarul şi jupâneasa Catrina jumătate de sat Căzăneşti şi jumătate de sat Boteşti. Iar pentru morile de la Căzăneşti şi dughenele din Iaşi s-a socotit să le ţie iar Nazaria sulgeroaia, cu fiii săi, iar Catrina, jupâneasa lui Apostolachi spătarul treabă să nu aibă, căci ea şi-a scos zestrele mâne-si Alexandra… precum arată Ştefan Miclescul postelnic mărturie de la acei boieri… / Apoi, pe urmă, întâmplându-se Nazaria sulgeroaia, soacra lui Ionaşco stolnicul, de iarăşi s-a măritat şi a făcut alt rând de feciori şi, după aceea, întâmplându-i-se moartea, arată înaintea noastră Ştefan Miclescul o scrisoare, făcută de un preot rus, zicând cum, la moarte, Nazaria silgeroia s-a dat, cu limbă de moarte, lui, ca să o grijească şi ce-ar fi din partea ei din acele ocini din Căzăneşti şi din Boţăşti să fie a lui Ştefan Miclescul. / Iar Ionaşco stolnicul, ginerele Nazariei, arată un zapis de la soacră-sa Nazaria, scriind că s-a tocmit, mai înainte în viaţa sa, cu jupâneasa lui Ionaşco Stolnicul şi cu fiii săi Maria, jupâneasa lui Ionaşco stolnicul, şi cu Gligoraşco medelnicer, cum, până unde va fi ea vie, să ţină a treia parte din jumătate de sat Căzăneşti şi a treia parte din Boţeşti. / Iar Maria, fiică-sa, jupâneasa lui Ionaşco stolnicul, şi cu fiul său Gligoraşco să ţină două părţi din acea jumătate de sat Căzăneşti şi din satul Boţeşti, iar după moartea ei, partea ei din cele două sate să fie iar ale fiilor Mariei şi a lui Gligoraşcu. / Aşijderi, întâmplându-se moartea lui Gligoraşco

medelnicerul, fratele Mariei stolniceasa, şi rămânând multe datorii pe urma lui, pe la neguţători, şi fiind încă şi lui Ionaşco stolnicul dator cu câţiva bani, de pe nişte miere, Ionaşco stolnicul a dat, de s-au plătit pe unde a fost el dator, şi, neavând de unde plăti datoriile, vrând Nazaria să vândă părţile lui Grigoraş altora străini, încă a mai dat bani, de l-a plătit de datornici… precum ne-au arătat zapis la Nazaria, mama lui Gligoraşco… şi, pentru acei bani, i-au dat acele părţi din Căzăneşti şi din Boţeşti, vânzând Ionaşco alte moşii de pe aiurea, de a plătit datoriile, ca să nu intre oameni străini. / Deci domnia mea am socotit cum diata lui Ştefan Miclescul este făcută rău… şi am dat rămas pe Ştefan Miclescul"[2393].

1774, iulie 5: Satul **Boţăştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[2394], avea următorii: **Birnici:** Apostol Chinan / Toader Plop / Petre, văcar / Tofan Struţă. // **Mazili:** Neculai Chirica / Petre Codrian. // **Ruptaşi:** Constandin Loghin. // **Preoţi:** Popa Andrei. // **Diaconi:** Pavăl Struţă, diacon / Vasile, diacon.

1774, iulie 5: Satul **Boţăştii**, al lui Serafim, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[2395], avea următorii: **Birnici:** Ilii, pas / Toader, pas / Costandin Prună.

1898: „**Boţeşti**, comună rurală în partea de nord-vest a plăşii Crasna, judeţul Fălciu. E mărginită, la nord,

---

[2393] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 168-171

[2394] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 220, 221

[2395] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 240

cu judeţul Vaslui; la sud, cu comuna Tăbălăeşti; la est cu comunele Brădicești şi Averești, şi la vest, cu comuna Gugești. Este formată din satele: Boţeşti și Porţișeni, pe o suprafață de 4.551 hectare. Are o populaţiune de 243 familii, 1.020 suflete, din care 214 contribuabili. Are 3 biserici, deservite de 1 preot, şi o școală... Vite: 639 vite mari cornute, 94 cai, 1.845 oi şi 309 porci. / **Boţeşti**, sat în comuna Boţești, situat pe valea Boţeştilor, pe o suprafață de 2.933 hectare și cu o populaţie de 170 familii, 700 suflete, din care 154 contribuabili. Este reşedinţa comunei. Are o şcoală, frecventată de 35 clevi şi o biserică. Alexandru Negruzzi a înfiinţat, în anul 1883, pe această moșie, o fabrică de teracotă, în care funcționau 20 lucrători; în anul 1889, a încetat de a mai funcţiona, din cauza relelor drumuri, care făceau dificilă transportarea produselor fabricii. Moșia Boţeşti este mărită în teritoriu cu 1.164 hectare, prin alipirea părților de moșii Plopi şi Roşiori, foste ale vornicului Scarlat Rosetti, anexate la proprietatea dlui Negruzzi prin căsătorie”[2396].

BOŢOAIA

(lângă Şerboteşti, Vaslui).

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură” în baza unui zapis

[2396] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 570, 571

de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”[2397].

1774, iulie 5: Satul **Boţoaia**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[2398], avea următorii: **Diaconii:** Ştefan, diacon / Toader, diacon. // **Ruptaşi:** Spiridon, cheptănar. // **Călăraşi:** Ion Benescul.

1898: „**Boţoaia**, sat în partea de vest a comunei Bereasa, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui, situat pe dealul numit al Boţoaei, pe o suprafață de 829 hectare, din care 686 hectare sunt ale proprietarului, colonelul de marină Emanuel Al. Koslinsky, iar 143 hectare sunt ale locuitorilor. Locuitorii posedă 16 pluguri și 14 care cu boi și 5 căruțe cu cai; 28 stupi. Are o populaţie de 24 familii sau 93 suflete, între care 4 evrei și 10 ţigani. Are o biserică, făcută de obştia locuitorilor, cu 1 cântăreţ. Se află 2 iazuri. Numărul vitelor e de 65 vite mari cornute, 20 cai, 120 oi și 14 râmători”[2399].

[2397] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

[2398] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 226

[2399] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 571

BOURENI

(sau Buoreni, sat „unde au fost cneji Băloş şi Danciul”, comuna Moţca, Iaşi).

1470, august 13: Întărit de Ştefan voievod lui Toma Bontica, care primeşte uric pentru „ocinile şi moşiile soţiei lui, Elena, anume satele de la Poieni (zona împădurită dintre Siret şi Moldova, în Neamţ), unde au fost cneji Băloş şi Danciul, şi moara de pe Moldova, care este a acestor sate”[2400]. Hotarul, din veac.

1488, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod Mitropoliei din Roman , odată cu celelalte sate cumpărate de Ştefan cel Mare pentru această danie. Vânduseră „însumi domniei mele” fraţii Mihul şi Iahuş, Giurgea, Ivan şi Bratul, nepotul lui Rafeiu, Mihul Obroc şi Grigor fiul lui Ivan, „Negoeştii pe Pârâul Negru” (în Dragomireşti, Neamţ), pentru 172 zloţi tătăreşti; Daşco şi Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiu Ploscarul, i-au vândut „jumătate din satul Gostileşti” (în Vlădiceni, comuna Bârgăuani, Neamţ), pentru 120 zloţi; Ileana, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Andronic au vândut lui Vodă „două sate care sunt pe Moldova, anume Poiana, unde au fost cneji Băloş şi Danciul” (Boureni, Moţca, Iaşi), pentru 200 zloţi; fraţii Zărnă, Toma şi Ion, fiii lui Pătru, nepoţii lui Tiba, i-au vândut „Ciorsăceştii (lângă Păstrăveni, Neamţ), unde a fost bunicul lor Tiba, pe Moldova, în

[2400] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 173, pp. 255-257

Câmpul Perilor, şi loc de moară pe Moldova”, pentru 240 zloţi; Neagşa, fiica lui Băilă de la Racova, nepoata lui Botăş, i-a vândut „un sat pe Moldova, în Câmpul Perilor, anume partea lui Botăş, unde a fost bunicul ei Botăş” (lângă Păstrăveni, Neamţ), pentru 60 de zloţi, toate aceste sate fiind oferite Mitropoliei din Roman „pentru pomenirea sfânt-răposaţilor înaintaşi”[2401]. Hotarele, din veac.

1581, mai 11: Întărit de Iancul (Sasul) voievod surorilor Mărica şi Elisafta, fetele Solomiei, şi rudelor lor, fraţii Veisa biv (fost) pitar, Ionaşco şi Agafia, copiii Marincă, fraţilor Ana şi Irimia Brabovschi, copiii Sofroniei, toţi nepoţi ai lui Ion Vorontar şi ai Soficăi, strănepoţi lui Şerbica şi Olena, care „au împărţit între dânşii satul **Vasilăuţi**, din uric ce a avut buna lor Sofica de la părintele domniei mele Petru voievod, satul **Prisacanii**, cu locul de moară în Miletin, jumătate de sat din **Cobalţii**, din jos de Piciorogani, cu loc de moară tot în Miletin, şi **Prăjăni** cu moară, din uric ce a avut strămoaşa lor Olena de la bătrânul Bogdan voievod, satul **Cudrenţii**, care acum se numeşte **Şerbiceni**, în vârful pârâului Drabiştei, din uric ce au avut de pe strămoşul lor Şerbica de la Ştefan voievod, satul **Vorintireşti**, pe Siret, în ţinutul Romanului, din uric ce a avut strămoşul lor Ion Vorontar de la Ştefan voievod cel tânăr, a şasea parte din satul **Boureni**, din uricul moşului (bunicului) lor Ion Vorontar de la părintele domniei mele Petru voievod”[2402].

1625: „Mărturie hotarnică de la Pătraşcu, vătavul cel mare, şi Corpaciu din **Leţcani**, şi Toader, diac din

---

[2401] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 42, pp. 76-80

[2402] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150

Stănislăveşti, şi Ionaşcu, şi Mihăilă de **Unguraşi**, şi Eremiia de **Boureni**, referitoare la partea „de sat Boureni, ocină ce-au ţinut-o pană vistiernicul; ne-am socotit şi am găsit cumpărătură de la Mierăuţă Hraniţă loc de trei case din partea Năvrăescului. Şi am găsit cumpărătură de la Arsenie, fratele Năvrăpescului, o casă, fără acele 4 case, parte toată partea Năvrăpescului, cum a ţinut Pană vistiernicul”[2403].

1625, ianuarie 10: Zapisul lui Grigori sin (fiu) Onciul din Boureni, care, datorând 50 galbeni vornicului Mihăilescul, „i-a pus zălog o casă şi cu toată partea din sat, din Boureni”[2404].

1625, decembrie 30: Întărit de Radul voievod lui Irimia (Eremie) din **Boureni**, în baza unui zapis de mărturie, semnat de mari boieri, „scriind în acel zapis că a venit înaintea lor Gligorie, fiul lui Onciul din Boureni, şi a pus zălog o casă şi cu o jirebie în ţarină. Aceasta a pus-o zălog la Mihălescul, fost vornic, pentru 8 galbeni ungureşti şi şi-a pus zi ca să-i plătească banii. Şi când i-a fost ziua, el nu i-a plătit… iar Mihălescul a vândut această casă şi cu jirebie lui Irimia din Boureni, pentru 8 galbeni ungureşti”[2405].

1626, august 29: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Eremia diac din Booreni, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină de cumpărătură, ce şi-a cumpărat de la Mihălescul vornic, pentru 8 galbeni ungu-

---

[2403] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 252, p. 322

[2404] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 258, p. 325

[2405] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 410, pp. 475, 476

reşti, o casă cu jirebie în ţarină, în satul Boureni, iar lui Mihălescul i-a fost cumpărătură de la Grigorie, fiul lui Onciul din Booreni”[2406].

1626, octombrie: Întărit de Miron Barnovschi voievod cămăraşului Toderaşco, care cumpără, cu 300 ughi (ducaţi ungureşti, de la vistiernicul Pană, „jumătate din satul **Unguraşii** (lângă Păstrăveni, Neamţ), partea de sus, pe Moldova, în ţinutul Neamţului… căci această parte de sat i-a fost cumpărătură lui Pană vistiernic de la Păscălina, cneaghina lui Iacomi pârcălab, iar Păscălinei Iacomiasa i-a fost cumpărătură, dimpreună cu panul ei, Iacomi pârcălab, de la Păscălina, cneaghina lui Stroici logofăt, şi de la fiul ei Ionaşco, fiul lui Stroici. / Şi întru aceasta, de asemenea i-a vândut Pană vistiernic (lui Todraşco cămăraş – n. n.) şi altă parte din acelaşi sat, din partea de jos, cu parte de loc de moară la Topoliţă şi la râul Moldova, ce i-a fost cumpărătură de la Gligorie Drugă şi de la soţia lui Solomia, şi de la fiii lor Ion, Păntelei, Dumitraşco şi Eremia… pentru 88 taleri de argint… / Şi de asemenea i-a vândut şi altă parte din această jumătate de sat, din partea de jos, ce i-a fost cumpărătură de la popa Toaderm fiul lui ion Toderiţă… pentru 70 talei… / altă parte din această jumătate de sat… cumpărătură de la Mărica, fiica lui Radul, şi de la fiii ei Gavril, Larion, Chelsia şi Ana… pentru 85 taleri de argint. / Şi de asemenea… altă parte din acelaşi sat, ce a avut Pană vistiernic cumpărătură de la Mărica şi de la Lupul, fiul lui Drăgan… pentru 85 taleri de argint. / Ţi de asemenea a vândut Pană vistiernic şi alte părţi de ocină din satul **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi), patru jirebii de

---

[2406] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 113, pp. 135, 136

case, ce i-au fost cumpărătură, trei jirebii de la Mirăuţă Hraniţă… Şi o jirebie i-a vândut-o Arsenie, fratele lui Gheorghe Năvrăpescul”[2407].

1627, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Pană vistiernic, care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Frijeni** (lângă Gura Sărăţii, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului, pe râul Sărata, cu loc de iazuri şi de moară… cumpărătură de la Bărnovschi, de la femeia lui Anghelina şi de la fiica lor Sora, pentru 150 taleri de argint”; / „trei părţi din satul **Duşeşti** (lângă Codăeşti, Vaslui), care este în ţinutul Vasluiului, căci se împarte întregul sat în cinci părţi, cu două mori gata pe pârâul Vaslui şi cu curţi… cumpărătură de la Dumitru, fiul lui Purcel şi de la Ionaşco hânsar, pentru 186 galbeni ungureşti. Iar lui Ionaşco hânsar… cumpărătură de la Isac, fiul lui Gligorie, nepotul lui Purcel postelnic… şi o altă parte din acelaşi sat Duşeşti, din jumătatea de sus a satului, a opta parte, cu parte din vad de moară pe apa Vaslui, ce şi-a cumpărat-o de la Vasile, fiul lui Gavril Purcel, pentru 80 ughi galbeni”; „o parte de ocină din satul **Mogoşeşti** (intrat în componenţa oraşului Buhuşi), ce este în ţinutul Neamţului, a opta parte din a treia parte a satului, cu vad de moară pe pârâul Bistriţa, ce şi-a cumpărat-o de la Efrim păhărnicel, pentru 150 taleri de argint”, iar de la Maxin, fiul lui Andreica Creţul, de la Gavril, Ştefan şi Bejan, fiii Maricăi, toţi nepoţi lui Danciul Pardos cel bătrân, „a patra parte din tot satul Mogoşeşti, partea de sus şi cu case gata, şi cu pivniţă, şi cu jumătate dintr-un vad de moară şi cu două mori gata pe o gârlă a Bistriţei”; / „o parte de ocină din satul

---

2407 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 129, pp. 159-161

Boureni (comuna Moţca, Iaşi), ce este în ţinutul Sucevei, a treia parte ce se va alege, partea lui Hraniţă, fiul lui Năvrăpăscul cel Bătrân, pentru 150 ughi galbeni”[2408].

1628, iunie 6: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Eremia şi soţiei lui, Părasca din Buoreni, fata lui Calapod, „dreapta lor ocină, schimb pe care au schimbat-o cu Nicoară Prăjescul fost vistiernic, din satul **Buoreni**, toate părţile cât se vor alege părţile lui Nicoară Prăjescul, de cumpărătură şi de moştenire din acel sat, să stăpânească ei”[2409].

1634, ianuarie 25: Întărit de Moise Moghila voievod cămăraşului lui Gheorghe Năvrăpăscul, care primeşte uric pentru, „din a treia parte satul **Boureni**, pe apa Moldovei, trei părţi loc cu case, ce a cumpărat de la Pană fost vistiernic, drept 40 galbeni, iar lui i-a fost cumpărătură de la Mierăuţă Hraniţă”[2410].

1635, iunie 25: Zapisul lui Simion Pilipovschi, al femeii lui Mărica, fata lui Ionaşco Dărman, nepoata lui Vrângan, şi al feciorilor lor Gligorie, Vasilie, Ionaşco, Gavril, Ştefan, Gaftona, Safta şi Ana, în care scriu „precum că au jefuit feciorii noştri, anume Vasilie şi frate-său Ionaşco, pe Isar cămăraşul, la **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi), şi au luat de la dânsul multă avere, 3.000 lei bani gata, şi zapise de 9.000 lei, şi l-au împuşcat pe dânsul şi pe alţi prieteni ai lui neguţători i-au ucis. După aceea, prinzându-i pe dânşii, i-au pus în temniţă şi a

---

[2408] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 179, pp. 229-236

[2409] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 364, pp. 508, 509

[2410] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 38, p. 42

hotărât judecata ca să piară ca nişte făcători de rele. / Deci neavând cu ce plăti capetele lor de acea faptă, căci bani au dat ei numai 750 lei, am dat noi, pentru greşeala feciorilor noştri, jumătate de sat **Şerbiceni** (comuna Şerbiceni, raionul Sotireni, Ucraina), cu vecini, şi cu iaz, şi cu loc de moară, şi cu tot venitul, ce este în ţinutul Hotinului, la obârşia Rădiului, pe pârâul Drabiştii”[2411].

1635, septembrie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod vameşului Isariu, care cumpără, cu 250 lei bătuţi, de la Simion Pilipovschi şi soţia lui Marica, fiica lui Ionaşco Dărman, nepoata lui Vrâncean, şi de la fiii lor Gligorie şi Vasile, şi de la fraţii lor Ionaşco, Gavril şi Gafca, „jumătate de sat din **Şerbiceni**, care este în ţinutul Hotinului”, dar fii lui Simion Pilipovschi, Vasile şi Ionaşco „l-au jefuit şi l-au rănit pe Isariu cămăraş, la **Boureni**, şi au luat de la el 3.000 de taleri bătuţi şi zapise de 9.000 lei, şi au tras asupra lui, şi pe alţi tovarăşi ai lui, negustori, i-au omorât; apoi i-au prins şi i-au pus în temniţă. / Şi li s-a dat lor judecată să fie osândiţi ca nişte răufăcători; astfel, ei nu au avut cu ce-şi plăti capetele de acea vină, ci i-au dat lui acea jumătate de sat din Şerbiceni, pentru acei mai sus scrişi bani, 250 lei bătuşi. Şi le-au întrebat ei pe toate rubedeniile lor să dea acei bani pentru capete şi să ia acea jumătate de sat, şi nimeni nu a vrut să dea acei bani: pe de alta, ei i-au dat în mâini 750 de lei bani gata; şi dresele pe care le-au avut pe acea jumătate de sat, pe toate le-au dat în mâinile lui Isariu… Deci Noi i-am dat şi i-am întărit”[2412].

[2411] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 143, p. 180

[2412] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 235, pp. 279, 280

1635: Scrisoarea logofătului Pătraşco Başotă, în care mărturiseşte cum „au venit David şi Toader din **Buoreani**, nepoţi Pântei, şi au pârât de faţă pe popa Burlă şi pe nepoţii Reanti, şi pe nepoţii lui Trepăduş, pentru nişte bani, ce i-a luat Mihalcea, fratele popii Burlă, 50 zloţi, de la Pântea, şi de la Reantea iarăşi 1.000 aspri, şi fiii lui Trepăduş 140 zloţi, şi Bunuşea, fata lui Hilimon, iarăşi a luat 140 zloţi, cum a arătat şi zapise de la ei pentru acei bani, pentru partea lor de ocină, ce-au avut-o în satul Buoreani, şi, înainte de a lua ei acei bani, ei au fost schimbat cu dânşii, pentru partea lor ce au avut-o în **Borăle**; iar mai apoi au fost luat şi acei bani. / Pentru aceasta, le-am dat de la noi lui David şi Toader, nepoţi Pântei, ca să aibă ei singuri a-şi ţine partea de ocină ce li se va alege partea Mihalcei din satul Borăle, şi partea nepoţilor Reantei şi a fiilor lui Trepăduş şi partea Bunuşei, sau să le întoarcă lor banii”[2413].

1636, aprilie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod, în baza dreselor vechi, logofătului Toderaş, care primeşte ispisoc de întărire pentru „jumătate de sat din **Unguraşi** (lângă Lunca Moldovei, comuna Păstrăveni, Neamţ), pe râul Moldova, partea de sus, care este în ţinutul Neamţului, cumpărată de la Pană vistiernic, pentru 300 de ughi galbeni, care cumpărase de la Păscălina, cneaghina lui Iacomi pârcălab, iar Păscălinei i-a fost cumpărătură, cu panul ei, de la cneaghina lui Stroici logofăt şi de la fiul ei Ionaşcu… / Şi de asemenea i-a vândut Pană vistiernic şi altă parte din acelaşi sat, din partea de jos, cu parte de loc de moară pe Topoliţă şi pe râul Moldova, care i-a fost cumpărătură de la Gligorie Drugă şi de la femeia lui

[2413] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, pp. 89, 90

Salomiia, şi de la fiii lor Ion, Păntelei, Dumitraşco şi Eremiia, pentru 88 taleri de argint. / De asemenea, şi altă parte din această jumătate de sat, cumpărătură de la popa Toader, fiul lui Ion Toderiţă, pentru 70 taleri de argint. / Şi de asemenea, şi altă parte, care i-a fost cumpărătură de la Mărina, fiica lui Radul, şi de la fiii ei Gavril, Larion, Ştefac, Chelsiia şi Anna, pentru 5 taleri de argint. Şi de asemenea, cumpărătura de la Mărica şi Lupul, fiii lui Drăgan, pentru 85 taleri de argint. / Şi de asemenea, a vândut Pană vistiernic şi alte părţi de ocină din satul **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi), patru jirebii de case, ce i-au fost cumpărătură: trei jirebii de la Mirăuţă Hranici; şi când au fost zilele lui Gaşpar voievod, a căzut Pană vistiernic într-o nevoie şi a vândut aceste trei jirebii lui Gheorghe Năvrăpăscul, iar după aceea iarăşi a umblat Năvrăpăscul într-o dare şi a rămas dator cu câţiva bani, şi le-a vândut tot lui Pană vistiernic; iar o jirebie i-a vândut-o Arsenie, fratele lui Gheorghe Năvrăpăscul”[2414].

1640, mai 7: Andrei Grebencea face un schimb de moşii cu logofătul Toderaşco, căruia îi dă „trei jirebii, ce-au fost parte părinţilor noştri în satul **Boureni** (Buoreni, comuna Moţca, Iaşi), pe apa Moldovei… iar dumnealui mi-a dat jumătate de sat **Loitreni** (pe Ciuluc, Orhei, Moldova) pe Ciuluc, la ţinutul Orheiului şi, după acea jumătate de sat, mi-a mai adaos dumnealui 30 galbeni de aur”[2415].

1640, mai 8: Scrisoarea pârcălabilor de Suceava, care au mers la **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi) „pentru

---

[2414] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 404, pp. 466, 467

[2415] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 352, pp. 367, 368

ocina ce a ţinut Pană vistiernic… şi am găsit cumpărătură de la Mirăuţă Hraniţă loc de trei case, din partea Năvrăpăscului, şi am găsit cumpărătură de la Arsănii, fratele Năvrăpăscului, o casă, fără acele patru case, altă parte, toată partea Năvrpăscului, cum a ţinut Pană vistiernic peste tot locul, cu vecini, cu toţi, până acum…. / Deci dăm de ştire măriei dumitale Pătraşcu vătaful cel Mare, Corpaci din **Leţcani** (comuna Cristeşti, Iaşi), Toader diacul din **Stănislăveşti** (comuna Păstrăveni, Neamţ), Mihăilă din **Unguraşi** (comuna Păstrăveni, Neamţ), Irimie de **Boureni** şi mulţi oameni buni megieşi"[2416].

1644, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Strătulat Boroleanul uricarul, Nacul şi Căzacul, feciorii Zbiarăi, Andronache, feciorul Rentei, Tomiţa, Creţul, Necoară, Pătraşco, Gheţău, Gligorie, Ana, Rusul şi Nacul, toţi strănepoţii lui Hilimon, cu fraţii Zavul şi Toader, feciorii Sofiicăi, nepoţii Pântei, cu fraţii Tănasie, Mărica şi Văsiica, feciorii lui Toader Buoreanul, nepoţii Pântei, cu Pătraşco, ginerele lui Grigoraşco uricarul, şi cu Constantin, fiul popii Ivanco, pentru a patra parte din **Borâle** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), zicând Strătulat Boroleanul şi cu toată seminţia lui Hilimon cum au ei acea a patra parte schimbătură de moşii lor, şi au arătat şi un dres de schimbare de la Alexandru vodă, cum şi-au dat părţile lor din **Boureni** (sau Buoreni, comuna Moţca, Iaşi) pe jumătate din a patra parte din **Borâle**. / Iar Zavul a arătat un zapis cum, după schimbare, strămoşii lor nu s-au ţinut de schimbare, ci şi-au vândut părţile lor

---

[2416] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 355, pp. 370, 371

din satul Boureni, ce este în ţinutul Sucevei, pe râul Moldova, Pântei din Boureni, feciorul popii Ivanco, tustrele părţile lor. Mihalcea, fratele popii Burlă, a luat 50 de zloţi tătăreşti şi Rentea iar a luat o mie de aspri, şi feciorii lui Trepăduş au luat 140 tătăreşti, şi Bunuşea, fata lui Hilimon, iar a luat 140 zloţi tătăreşti. / Deci domnia mea i-am judecat după legea ţării; dacă nu s-au ţinut de schimbare, ci au vândut părţile lor din Boureni Pântei, să n-aibă treabă Strătular Boroleanul şi cu toată ruda lor”[2417].

1898: „**Boureni**, sat pe moşia şi în comuna Cristești, judeţul Suceava. Așezat pe dealurile Surda, Gura Surdei, Bărgăul şi Căpăţina. E străbătut de pâraiele Surda, Boura și Bărgăul. Numără 160 case, populate cu 182 capi de familie sau 740 suflete, din care 370 bărbaţi și 370 femei (7 străini). Are 128 contribuabili. În sat e o circiumă. Vatra satului ocupă suprafața de 8-10 fălci. Împroprietăriţi, la 1864, sunt 63, din care 2 fruntași, 26 mijlocași şi 35 codași, stăpânind 169 fălci şi 22 prăjini. Drumuri principale sunt: la Păşcani, 12 km, și la Soci, 3 km… La 1803, iunie 26, „răzeșii de pe moșia Boureni, de la ținutul Sucevei, se judecă pentru moșie cu vistiernicul Grigore Sturdza”. În același an, Boureni-Răzăşeşti numărai 20 liuzi, plătind 280 lei bir pe an (*Uricar*. de Th. Codrescu, vol. VI, p. 247 şi VII, p. 248). Pe la 1850. „Boureni cu morile Zavului și Dobruleşti, la ţinutul Sucevei, ocolul Siretului, e moșie a fostului Domn Mihail Sturdza. Are sat cu o biserică, deservită de 2 preoţi, 1 diacon, 2 dascăli, 1 privilegiat, 2 mazili, 5 nevolnici, 11 vădane, 1 slujbaş volnic, 1 vătaf şi 4 jidovi; pe lângă

[2417] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 232, pp. 212, 213

moșiile Miroslăvești, Cristești și altele, cu un număr de 20 locuitori" (B*uciumul Român*, An I, p. 378)"[2418].

BOUŞORI

(Nedee, sat inclus în Bouşori, Vaslui).

1625, decembrie 14: Întărit de Radul voievod lui Petrea Cehan, în baza unui zapis de la popa Vasile, Marco hânsar şi pităreluI Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Laza, Vaslui) şi de la Ionosie din **Bosânceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Mateiu şi surorile lui Sora şi Marica, fiii Anei, nepoţii lui Gheorghie… şi au vândut dreapta lor parte de ocină şi dedină din satul **Româneşti** (lângă Micleşti, Vaslui), partea de jos, din vatra satului şi cu fânaţ, şi din câmp şi din ţarină. Aceasta au vândut-o slugii noastre Petrea Cehan, pentru 60 taleri număraţi şi o iapă. / Şi de asemenea a venit Bogza, fiul Buscăi, nepotul lui Ion Bolea… şi a vândut dreapta lui parte de ocină din satul **Fâstâci** (sat pe Stemnic, Vaslui), ce se fa alege din fundătura de ţarină şi cu loc de prisacă şi de fânaţ… lui Petrea Ceha, pentru 1t taleri număraţi. / Şi, de asemenea… Vasile, fiul lui Frăţiia, nepotul lui Brânduşă din **Brânduşeni** (comuna Brânduşeni, Vaslui)… a vândut dreapta sa ocină ce se va alege din satul **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… lui Petrea Cehan,

[2418] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 575

pentru 20 taleri număraţi. / Şi de asemenea, Anna, fiica Vărvarei, şi fiii ei Gligorie şi Mârzea din satul **Strâmbi** (Strâmba sau Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)… au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Strâmturi** (Strâmtura, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 10 zloţi număraţi. / Şi de asemenea… Busca, fiica lui Ionaşco din **Troeneşti** (sau Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui), nepoata lui Budul, şi Ghiorghie Ţânpău şi au vândut dreapta lor ocină, un loc de la **Nedee** (sat inclus în Bouşori, Vaslui), jumătate din acest loc, până la fântână şi cu loc de grădină şi cu cât loc le spune privilegiul… lui Petrea Cehan, pentru 32 taleri număraţi. / Şi de asemenea… Moţoc, cu fiii lui Macovei şi Ţonţa, şi Ileana Părtăţoae şi fii ei Măteiu şi Obrejie… şi au vândut dreapta lor ocină din satul Fâstici…lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri şi jumătate. / Şi de asemenea… Ştefan Fortos şi femeia lui Ţâganca, fiica lui Alexa… au vândut a patra parte din satul **Dobroslăveşti** (comuna Dobroslăveşti, Vaslui), care este pe râul Bârlad, şi cu vad de moară, şi cu loc de ţarină şi cu fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 15 taleri număraţi”[2419].

1630: Pavăl, fecior lui Potan din Zlătăreşti, vinde lui Gavril din Zlătăreşti, drept 95 lei 95 de pământuri, din „satul **Zlătăreşti**, la ţinutul Vasluiului… care loc ni l-au ales răzeşii, tot de o parte în parte, de jos, dinspre Mileşti, până în capul jgheaburilor, cu loc de heleşteu în matca Sărăţii, ce se hotăreşte cu locul Mileştilor până în matca Titeştilor, în sus, dealul până în hotarul Bouşorilor… dinaintea lui Ion Bouşoru de **Bouşori**, Şteful şi Ghedeon din **Titeşti**, Ionaşco Burnar de **Mănjăşti**, Artenie de

---

[2419] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 462-465

Şerboteşti, Iordachi de **Negoeşti**, Ardarie de **Zlătăreşti**, Mihalce de **Dăneşti**, şi eu, popa Andreica din Zlătăreşti am scris zapisul, ca să se ştie”[2420].

1774, iulie 5: Satul **Bouşorii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[2421], avea următorii: **Mazili:** Iorga Burghele. // **Preoţi:** Popa George. // **Diaconi:** Grigoraş, diacon / Gherasim, monah. // **Călăraşii:** Simion Vulpe / Neculai sin (fiu) Ilieş / Sandul fiul aprodului / Andronachi brat (frate) lui, holtei / Ioniţă fratele lui, holtei.

1898, „**Bouşori**, sat în partea de sud-est de satul Solești, comuna Soleşti, plasa Crasna, judeţul Vaslui, așezat parte pe coasta apusană a dealului Nedia şi parte pe coasta de est a dealului Onaca. Chiar prin mijlocul satului curge Pârâul Boușorilor. Are o suprafaţă de 427 hectare, din care 318 hectare pământ arabil, 86 hectare fânaț, 14 hectare imaș, 5 hectare pădure și 4 hectare vii. Cu o populațiune de 132 familii sau 455 suflete, din care 2 sunt evrei, ceilalţi români, răzeși, ocupându-se în genere cu lucrarea pământului. În sat este o biserică, făcută de locuitori în anul 1842. Spre vest de sat este o moară de vânt”[2422].

[2420] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 46, 47

[2421] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 219

[2422] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 576

BOZIANI

(sat lângă Oţeleni, Iaşi).

1446, martie 5: Întărit de Ştefan voievod, lui Dragomir Oţel, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi cumpărătură, satul anume Bozianii, la obârşia Alânei, şi cu mănăstirea şi cu amândouă pârâiaşele, pe care sat şi mănăstire le-au vândut verii săi, Stanciul Cormohuz şi sora lui, Negrita, copiii popii Iliaş, pentru 130 de zloţi tătăreşti”[2423]. Hotarul vechi, din veac.

BOZIANI

(sat pe Licicov, lângă Blăgeşti, Vaslui).

1537, martie: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Ion, care cumpără, cu 50 zloţi tătăreşti, de la Pătru Boziu, „satul **Bozianii** pe Licicov (sat pe Licicov, lângă Blăgeşti[2424], Vaslui) şi un loc de prisacă de pe pârâul sec, de şase jirebii”[2425].

[2423] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 265, pp. 375, 376

[2424] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 41

[2425] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 192-194

BOZIANI

(lângă Dorohoi, Botoşani).

1667, martie 9: Urmaşii marelui vornic Toma Cantacuzino împart între ei satele moştenite, „şi s-a venit lui Ion (Racoviţă) paharnicul şi femeii lui Nastasia, fata Tomii vornicul: **Sârbii**, sat întreg, cu heleşteu şi cu mori la ţinutul Dorohoiului, **Bălteanii**, sat întreg cu mori, la ţinutul Vasluiului, **Clocuşna**, sat întreg la ţinutul Hotinului, **Hulubeştii**, sat înteg, la ţinutul Tecuciului, **Pănceştii**, sat întreg la ţinutul Iaşilor, jumătate de sat **Vitrianca**, la ţinutul Hotinului, jumătare de sal **Volniceni** la ţinutul Orheiului, a treia parte din satul **Costeşti**, cu mori, la ţinutul Romanului, a treia parte din **Popenţiani**, la ţinutul Iaşilor, **Clucereşti**, selişte întreagă, la ţinutul Dorohoiului, mai bine de jumătate din seliştea **Iteşti**, la ţinutul Dorohoiului, **Jărdeani**, selişte întreagă, la Dorohoi, părţile din **Drislive** ce se vor alege, la Dorohoi, părţi din **Dăneşti** şi din **Bozianii**, ce se vor alege, la Dorohoi, părţile din **Jugani**, la Dorohoi, cât se vor alege, părţile din **Branişteari**, cât se vor alege, la Dorohoi, patru fălci de vie la Piscup, la **Cotnar**, două fălci în Mândrul, la Cotnar, patru fălci şi trei fârtae la Cotnar, în Laslău, două fălci şi 20 prăjini la Iaşi, în valea Irimiei”[2426].

1898: „**Bozieni**, sat pe moşia Săveni, în partea de est a târgului din comuna Săveni, plasa Başeul, judeţul

---

[2426] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 93

Dorohoi. Are 50 familii, cu 150 suflete. Se află alăturea cu satul şi mahalaua târgului Săveni. Sătenii împroprietăriți au 110 hectare"[2427].

BOZIENI

(„la obârşia Bârlăzelului", comuna Bozieni, Neamţ).

1438, august 24: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Oană portarul, care primeşte uric pentru „satele, pe Vaslui, anume: Brudureşti, unde este casa lui, şi seliştea lui Fundea, şi, sub Rediul Lung, Câteştii, unde este Mic şi Iliaş, amândouă judeciile, şi Retedzeşti şi, **la obârşia, Bârlădzelului, Boziani**, şi, pe Prut, Iacobeşti şi Bărboşii, şi seliştea lui Ţolea şi cu iezerul şi via lui, la obârşia pârâului Dobroslăveştilor… Iar hotarul acestor sate şi selişti să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac"[2428].

1467, ianuarie 10: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte fiilor lui Marmure de la Bârlădzel, Toma şi Giurgea, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, anume Mărmurenii, pe Bârdzărel, unde sunt casele lor… Iar hotarul acestui sat să fie după toate hotarele vechi, şi

---

[2427] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 579

[2428] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 189, pp. 268-270

dinspre Oniceani, şi dinspre Boziani, şi dinspre Băceşti"[2429].

1609, mai 31: Întărit de Constantin Moghilă voievod lui Vasile Comisul, în baza unui zapis de mărturie de la popa Mihul şi Cristea bătrânul din **Crăeşti**, scriind în zapis precum că au venit Nastasia, fiica lui Pătraşcu paharnicul din **Boziani**, şi născuţii ei Rotompan, Nechifor şi Candachia şi au vândut a lor dreapră ocină şi moşie din satul **Bozienii**, ce este în ţinutul Vaslui, însă din tot satul a treia parte, care acea parte a fost ţinut-o Toader Marmură, maica Givucoae şi Moisă, pe care au fost pierdut-o pentru două morţi de om încă în zilele lui Petru voievod. Pe aceea au vândut-o lui Vasile Comisul, drept 180 taleri"[2430].

1623, mai 1: Mărturia Nedelei, fata Chirilii, care a vândut parte ei „de ocină din sat din **Ciurăni** (sat lângă Epureni, Vaslui) şi din **Comăneşti** (comuna Comăneşti, Vaslui), dintr-un bătrân a patra parte… lui Dumitraşco Buţii şi lui Gheorghie, drept 2 boi de negoţ, preţuiţi drept 50 de lei… Şi am vândut-o dinainte lui Ionaşco ot tam, şi dinaintea lui Ichim ot **Boziiani** (Neamţ), şi a lui Afteniia ot tam, şi Gligorie Boiştian ot **Rădeni** (Rădeana, lângă Vădeni, Vaslui), şi dinaintea lui Rămăşcani şi dinainte a mulţi oameni buni şi bătrâni"[2431].

1623, august 11: Întărită de Ştefan Tomşa voievod uricarului Marmură şi jupânesei lui Mărica, fata Nastasii, care primesc uric pentru „jumătate de sat Bojienii cu

---

[2429] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 145, pp. 210, 211
[2430] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, pp. 73, 74
[2431] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 65, p. 101

curătură şi cu loc de moară pe pârâul Bârlăzălul, cu prisăci şi cu livezi ce sunt la fundul Bârlăzălului, ce este cumpărătură de la Gavril Bălici şi de la fraţii lui Lupul, Vasile şi Gheorghe, şi sora lor Ethenca, feciorii Dimitrii, nepoţi Anesii, strănepoţi lui Dragoş Rotompan. Drept 150 taleri de argint"[2432].

1623, decembrie 15: Întărit de Radul voievod lui Luca, al doilea logofăt, şi cneaghinei lui Marica, şi fraţilor ei Gheorghe şi Ion, fiii stolnicului Ştefan Prăjescu, după pâra fostului uşar Duca, care primesc uric pentru „satul Boziani, care este pe Iucaş, în ţinutul Neamţ"[2433].

1626, septembrie 1: Zapisul surorilor Anna şi Ileana, fetele Candachiei, şi al lui Ioanăş, toţi nepoţii lui Isaiu Plantos, în care scriu că au „vândut parte de ocină din **Măstacăn** (comuna Borleşti, Neamţ)**,** din partea Neguleştilor, 10 pământuri şi din vatra satului ce se va alege… Lupului Hăbăşescului, vornicului, drept 10 galbeni bani buni, dinaintea preotului Ggiorghie din **Mărgineni** (sat, Neamţ), Ghiorghie Păturniche din **Brăneşti** (lângă Buhuşi), Matei vătămanul, Nechifor, necoară din Măstacăn, Ignat ce-a fost din Măstacăn, Bejan din **Iucaş** (satul Dochia, Neamţ), Nechitii şi Gavril din **Boziiani** (Bozieni, Neamţ) şi dinaintea a mulţi oameni buni"[2434].

[2432] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 106, pp. 154, 155

[2433] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 144, p. 190-192

[2434] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 114, pp. 136, 137

1628, iulie 30: Cartea de împuternicire a lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Iosip Şaidir şi lui Toader, pentru „a lua a zecea dintr-a lor ocină de pe hotarul **Boziianilor** şi din partea lor din **Dăneşti**, pe unde va fi ocina lor să aibă a lua din pâine şi din fân şi din cânepi şi din inuri şi din tot venitul, fie cine va fi arat sau va fi cosit pe ocina lor”[2435].

1644, iulie 10: Ifrim călugărul, feciorul lui Ionașco, nepotul Gagiului, vinde lui Gheorghe paharnicul cel mare, drept 20 lei bătuți, „22 de pământuri și 7 curături din satul **Giurcani** (apoi Poloboc, comuna Rediu, Neamț)... dinaintea popii Gherasim de **Boziiani** (comuna Bozieni, Neamț), Ionașco Talpă de **Șerbești** (comuna Ciortești, Iași), Pătrașco de **Hlăpești** (comuna Dragomirești, Neamț), Ștefan Lungu din **Bahnă** (comuna Bahna, Neamț) și a mulți oameni buni”[2436].

1898: „**Bozieni**, comună rurală în capătul dinspre est al judeţului Neamţ şi dinspre sud-est al plăşii de Sus-Mijlocul; se mărginește, către nord-vest, cu judeţul Roman, satele Cârligul, Dulceşti, Brănișteni, David şi Văleni, de care, în parte, se desparte prin pârâul Breţcanilor; la vest, se mărginește cu satele Certieni și Bărgăoani, comuna Bărgăoani; la sud, cu comuna Budeștii Ghicăi. / Comuna Bozieni este formată din: Bozieni, târg, și Ruginoasa, sat, cu o suprafață de 2.437 hectare (1.706 fălci, 45 prăjini, 10 stânjeni), dintre care sunt cultivate numai 745 hectare, 39 ari… Populaţiunea comunci este de 1.542 suflete sau 347 de familii, din care: 766 bărbaţi,

---

[2435] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 387, p. 533

[2436] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 371, p. 358

776 femei; 837 necăsătoriți, 608 căsătoriți, 93 văduvi, 4 divorţaţi; 107 cu ştiinţă de carte, 1.435 fără ştiinţă de carte; sunt 276 străini. Dintre locuitorii împroprictăriți în anul 1864, sunt astăzi: 56 care stăpânesc înșiși locurile lor, 71 ca urmași și 72 care, deşi însuraţi și cultivatori de pământ, n-au nici un fel de proprictate. / În această comună se află: două biserici, cu 6 deserventi (venitul fonciar anual al pămînturilor bisericești se urcă la suma de 816 lei); o școală, cu un învăţător plătit de stat. Se mai află 3 mori de apă, un cazan pentru fabricatul rachiului de drojdie, o pitărie, 5 ateliere de croitorie, un atelier de ciobotărie, un atelier de stolerie pentru obiecte de lux, un tâmplar, un rotar, 6 lipscănii şi mai multe cârciumi. / **Bozieni**, târguşor aşezat în partea din centru și cam spre sud a comunei Bozieni, pe ambele laturi ale drumului judeţean Piatra-Roman, la 27 km spre est de Piatra și la 18 km înspre vest de orașul Roman. Este întemeiat, la 1840, de proprietarul moșiei de pe atunci, logofătul Lupu Balș. Împreună cu vatra satului, Bozieni are o întindere de 18 hectare 61 ari (12 fălci, 45 prăjini, 16 stânjeni) şi o populaţiune de aproximativ 1.004 suflete, dintre care cei mai mulţi sunt evrei, apoi români, greci, nemţi şi alte naționalități, care se ocupă cu comerțul, industria și prea puţin cu agricultura. Înspre sud, paralel cu târguşorul, se află curtea proprietății, clădire veche, de pe la începutul veacului, așezată în mijlocul unei livezi, ce are o întindere de 27 hectare, 2.369 mp, acoperită cu arbori fructiferi, ale căror fructe dau un venit anual de la 500-600 lei. Spre nor, pe valea Cioranilor, se află o altă zidire mare, cu case de locuit, făcute din zid, dar în stare dărăpănată, numită velniță; împrejurul acestora se întinde o livadă de vreo 3 hectare. / În târguşorul Bozieni se află o biserică, zidită

de Teodor Balș pe locul proprietăţii; o primărie, făcută în 1876; un oficiă poştal, cu servicii zilnic. Până la 1883, a fost și o şcoală primară, cu învățător plătit de stat, având și o subvenție de 200 lei din partea comunei. Pe lângă acestea, mai sunt: 5 ateliere de croitorie (3 pentru bărbați, 2 pentru femei); un atelier de ciobotărie; un atelier de strungărie (stolerie); 2 fierării sistematice, dintre care una execută și lucrări de caretăşie (harabale, căruțe etc.); o casăpie; un cazan pentru fabricatul rachiului de drojdie; 14 băcănii, 16 lipscănii, mai multe cîrciume și o pitărie”[2437].

BOZIEŞTI

(comuna Umbrăreşti, Galaţi).

1639, iulie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod spătarului Grigore, care primeşte uric pentru dania domnească „jumătate de sat **Bozieşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), ce sunt în ţinutul Tecuciului, care acea jumătate de sat a fost dreaptă ocină a răposatului Isac Balica hatmanul şi s-a venit acea parte doamnei noastre, Theodosiei, pentru că i-a fost aproape seminţie”[2438].

1645, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iorgachi vistiernic, capuchihaia de Ţarigrad, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat numit **Bozieştii de**

[2437] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 577, 578

[2438] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 191, p. 199

sus, ce-a la ţinutul Tecuciului, cu heleştee şi cu mori gata în apa Bârladului, cu vii şi cu toate cele, care a fost al răposatei Doamna a domniei mele Theodosia; iar mai apoi, când şi-au împărţit între ei, s-a venit partea ei acel sat Bozieştii de sus de la alte rude ale ei"[2439].

BOZNENI

(lângă Crăeşti, Vaslui).

1774, iulie 5: Satul **Boznenii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[2440], avea următorii: **Birnici:** Ivan, rusul / Istrati, pas / Ion, argat / Andronachi Prăjescul / Vasile, rusul / Ion Trohin / Condorachi / Lupul Trohin / Maftei Trohin / Angheluță Dediul. // **Luncanii:** Vasile Opre.

BRĂDEANI

(lângă Mirceşti, comuna Boghenii Noi,
raionul Ungheni, Moldova).

1635, iunie 17: Zapisul lui Bercea, feciorul Fratelui de **Brădeani** (lângă Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova), în care mărturiseşte că

[2439] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 188-193
[2440] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 234

„am dat şi am dăruit o parte de ocină, partea mea din Brădeani, din partea de jos, însă fără părţile fraţilor mei… lui Constantin, vărul meu, iuzbaşa de **Miceşti** (Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova)… pentru sufletul părintelui meu, Fratelui, şi pentru sufletul fratelui meu Iacob şi al lui Negruţu, Şi s-au întâmplat Ostahie de **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), Constantin Grosul şi Ambrohie de **Brădeani**, Isac Huţul, popa Ştefan de la Biserica lui Ştefan Vodă”[2441].

BRĂDEŞTI

(seliştea lui Mihail Bărbosul, pe Cracovăţ,
comuna Vinderei, Vaslui).

1434, ianuarie 29: Întărit de Ştefan voievod lui Gruban, care primeşte uric pentru „satele lângă Bârlad, Şuşneştii, unde este Ştefan, şi Tămaşul, şi, pe din sus, Cărăpciuneştii, şi, pe Cracovăţ… **seliştea lui Mihai Bărbosul**”[2442].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa

[2441] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 137, p. 172

[2442] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 125, p. 177

Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei,

nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneştilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefănia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa”. Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu

pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana, fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pometi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pometi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Anghelita, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pometi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor,

dumisale comisului”. / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor”[2443].

BRĂDICEŞTI

(sat pe Crasna, comuna Dolheşti, Iaşi).

1436, iunie 15: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi vornicului Moica şi fratelui său, spătarul Tador, care primeşte uric pentru „satele anume: Bradiceşti pe Crasna, unde au fost Albu şi Bradici şi, pe Iapa, unde a fost Ilcaş, şi, pe Bârlad, unde este Cirtă Coste, şi trei locuri în pustie, unul pe Crasna, mai sus de Nicoreşti, altul la Leurinţi, mai sus de locul lui Piatră, şi al treilea, pe Bâc, la Lunca de Sus… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestor pustii să fie cât vor putea să folosească destul cinci sate”[2444].

1634, februarie 28: Zapisul marilor boieri, prin care mărturisesc „cum au venit înaintea noastră Todosiia Mihăiasa şi fratele ei Bălan, fiii Sorei… şi au vândut dreapta lor ocină din satul **Brădiceşti**, ce este pe Crasna, în ţinutul Fălciu lui Strătulat, ceaşnic al doilea, pentru 70

[2443] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

[2444] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 155, pp. 212-214

ughi bani buni. Şi întru aceea, a venit înaintea noastră Drăguţa, fiica lui Toader Pobihnă… şi a vândut toată partea ei din acelaşi sat Brădiceşti, lui Strătulat ceaşnic, pentru 30 ughi bani buni. Şi le-a plătit deplin"[2445].

1634, martie 8: Întărit de Moise Moghila voievod ceaşnicului Stratulat, care cumpără, cu 60 ughi, de la Gavril Siminecian şi soţia lui Anişa, fiica lui Stoica fost armaş şi a Ivanei, „toate părţile lor, câte se vor alege, din jumătatea de sus a satului **Brădiceşti**, cu loc de iaz şi de moară pe pârâul Crasna"[2446].

1637, noiembrie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod căpitanului Bosiiuc şi cneaghinei salr Antimiia, fiica lui Mândru fost armaş, nepoata lui Burnar vornic, care primesc urice pentru „jumătate din satul **Salcea** (lângă Leuşeni, raionul Hânceşti, Moldova), jumătate din satul **Solotfenii** (Vrăbieni, lângă Leuşeni, raionul Hânceşti, Moldova), care se numeşte acum **Vrăbienii**, ce sunt în ţonutul Lăpuşna, pe râul Nârnova, lângă Pietrosul, unde se varsă Bolota în Prut, unde a fost Obrăjie… **Călimăneşti** (comuna Călimăneşti, raionul Nisporeni, Moldova), tot pe Nărnova, **Colacul** (în Cioara, comuna Cioara, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, ce este în hotarul **Ciorăştilor** (comuna Ciorăşti, raionul Nisporeni, Moldova)… / Şi de asemenea, dreptele lor ocini şi cumpărături din jumătate din satul **Brădiceşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), din partea de sus, cumpărătură de la vărul său Ion, nepotul lui Bunescul, pentru 35 de taleri de argint, ce este în ţinutul Fălciu… / Şi de asemenea, după

2445 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 67, pp. 71-73

2446 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 68, pp. 73, 74

un zapis de mărturie de la Gherghe fost armaş, Ţogoe din **Răspopi** (lângă Tălpigeni, comuna Boteşti, Vaslui), Ion şi Cociorvă din **Brădiceşti**, scriind că au venit înaintea lor Măciusca şi Măriuca, fiicele Saftei, nepoatele lui Neagul, şi au vândut toate părţile lor din satul **Chiriceşti** (Chirceşti, comuna Micleşti, Vaslui) şi cât se va alege din **Brădiceşti**… / Şi de asemenea, a venit în faţa acelor oameni buni Mărica, fiica lui Stancu, nepoata lui Ion Bunescul, şi a vândut părţile ei de moştenire din acest sat **Brădiceşti**, pentru 15 taleri de argint… / Şi de asemenea, au venit înaintea domniei mele Drăghici, fiul lui Ion Bunescu, şi Ionaşcu, fiul lui Săc…, nepotul lui Bunescul, şi au vândut toate părţile lor din satul Brădiceştim ce este în ţinutul Vaslui”[2447].

1645, iulie 5: Scrisoare de mărturie a popii Fene din **Căbiceşti** (lângă Buneşti, Vaslui), care a participat, alături de oameni buni, la alegerea unor „părţi de ocină ce-a cumpărat Strătulat aga din satul **Brădiceşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), pe drese ce-a avut jupâneasa lui Strătulat ce a fost agă de cumpărătură, pe cât îi scrie în drese de către Mărdarie şi de către alţi răzeşi ai lui. / Deci în vatra satului şi în ţarină au fost hotărât de Neniul vornicul şi de logofătul Racoviţă şi stâlpit cu pietre, iar noi n-am mai ruşiit acea hotărâtură… Deci noi dăm de ştire măriei tale: Chirilă de **Răspopi** (comuna Boteşti, Vaslui), Stratul, Ionaşco Aleuş, Trifan sin (fiu) Şoropul şi Oniţă brat (frate) Trifan de **Brădiceşti**, Gligorie Gureşan ot **Teoşti** (comuna Tătărâni, Vaslui), Flore, Gligorie şi Darie

[2447] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 217, pp. 197-199

Buciumaş ot **Căbiceşti** şi mulţi oameni buni”[2448].

1645, august 24: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă înaintea domniei mele Gongoaie cu jupâneasa lui Strătulat ce a fost agă pentru o ocină din **Brădiceşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), ce o au cumpărat Strătulat de la feciorii Stoicăi, iar Gongoaie a tis că partea ei nu o au vândut Stoicăi. Iar Strătuloaie a adus uricul şi zapisul de la Stoica, cum acea ocină o au cumpărat de la Stoica şi partea Gongoaei”[2449].

1898: „**Brădiceşti**, comună rurală în județul Fălciu, partea de nord-vest a plăşii Crasna, mărginită, la nord, cu comuna Dolheşti, la sud, cu Boţeşti, la est, cu Boţești și la vest, cu judeţul Vaslui. Este formată din satele Brădicești şi Tălpăgeni, având o suprafață cam de 2.960 hectare și o populaţie de 320 familii, cu 1.237 suflete, din care 228 contribuabili. În comună este o biserică şi o școală. Prin mijlocul comunei trece pârâul Brădiceşti… Vite sunt: 481 capete mari vite cornute, 78 cai, 2.000 oi și 42 porci. / **Brădiceşti**, sat… are 309 familii, cu 1.200 suflete, şi 220 contribuabili”[2450].

2448 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 125, pp. 101, 102

2449 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 175, p. 144

2450 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 606

BRĂEŞTI

(comuna Brăeşti, Botoşani).

1627, iunie: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ştefan, ginerele lui Eremia fost pârcălab, care primeşte uric pentru „nişte părţi de ocină din satul **Brăeşti**, a patra parte din jumătatea de jos a satului şi a opta parte din altă parte, din aceeaşi jumătate de sat, ce este în ţinutul Hârlăului. Aceste părţi sunt drepte schimburi ale unchiului domniei mele, Balica hatman, cu cneaghina Nastasia Moţocoae, fiica lui Ciudinschi, pentru jumătate din satul **Varticeni**, ce este în ţinutul Iaşilor, pe Hlabnic”[2451].

1627, iunie 13: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Pătraşco Udrea, ureadnicul de **Botoşani**, să oprească „nişte părţi de ocină din sat din **Brăeşti**, care părţi au fost ale unchiului domniei mele, ale Balicăi. Când a fost acum, venit-a înaintea domniei mele sluga noastră Ştefan aprod, ginerele Eremii pârcălabul, şi ne-a arătat drese cum au cumpărat acele părţi ale lui Balica. Deci domnia mea m-am milostivit şi i le-am dat acele părţi din Brăeşti”[2452].

1634, aprilie: Zapisul şoltuzului Miron, al celor 12 pârgari şi bătrâni din **Dorohoi**, Grozav, Ghiciul, Ignat, Grigore, Ion, Ianco, popa Iordache, popa Corne, popa

[2451] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 222, pp. 310, 311

[2452] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 223, pp. 312, 313

Gheorghe, Ştefan diaconul, şi orăşenii Gavril Găină, Creţul, Gavril Veveriţă, Onciul stari, Ion stari, Simion vătăman ot **Văculeşti** (comuna Văculeşti, Botoşani), popa Condre, Buţura stari şi Hanco ot **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Botoşani), Gociu ot **Lozeni** (Lozna, comuna Dersca, Botoşani), Buţa stari şi Gavril stari ot **Măguri** (în Ibăneşti, comuna Ibăneşti, Botoşani), Vasile vătăman ot **Miclăuşeni** (contopit cu Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani), prin care mărturisesc „că de când am apucat noi, o seamă de oameni ce suntem din zilele lui Petru voievod, noi n-am apucat, nici nu ştim să fi ţinut Gliguţa, nici tatăl său, nici alt boier… satul **Păscari** (lângă Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), ce-a ascultat de oraşul măriei tale, Dorohoi, până la Barnovschi voievod”[2453].

1634, decembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod popii Buda, fiului său Ionaşco, nepotului Vasile Brăescul, nepoţii lui Boris Bravici, după o pâră cu Gligorie Arbure, Neculai Măteeşăscul şi Ciurlic „pentru jumătate din satul **Brăeşti**, partea din jos”[2454].

1634, decembrie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod nepoţilor lui Boris Braevici, Vasile Brăescul şi popa Buda, după pâra judecată la domnie cu Arbure fost pivnicer „şi cu nepoţii lui Nicolae şi Toader, fiii lui Ciurlic, nepoţii Anuşcăi, strănepoţii lui Duma Braevici,

---

[2453] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 92, pp. 105, 106

[2454] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 286, pp. 324, 325

pentru jumătate din satul **Brăeşti**, ce este în ţinutul Hârlău"[2455].

1644, septembrie 12: Ispisoc de îămpărțeală și de cumpărătură de la Vasile Lupu voievod, după ce Vasile Brăescul și sora lui Agafiia „au împărțit între ei dreptele lor ocini și dedine, satul **Brăești** (comuna Brăești, Botoșani), ce este în ținutul Hârlău, cu iazuri, cu vecini, cu grădini, cu fânețe și cu tot venitul. Și s-a venit în partea Agafiei jumătate din satul Brăești, jumătatea de jos, cu un râmnic ce este în grădină și alr râmnic, ce ea îmsăși l-a făcut, și un iaz ce este pe valea Văculeștilor din sus de pod, și alt iaz ce este pe Brăiasa, împreună al ambilor frați; iar fâneața văii ce se numește a Loziilor, toată valea până la iazul Brăiasa și alte locuri de iaz, câte vor fi, să le fie împreună la amândoi frații. / Și după aceea au venit Dumitra Zupcoaie și cu fiul ei Gavril... și au vândut jumătate din satul **Ciabrău** (Cebrău, județul Edineț, Moldova), pe Prut, în ținutul Hotinului, cu jumătate din bălți de pește, cu jumătate din moară la pârâul ce curge din acea baltă, cu fânețe, cu prisacă, cu grădini și cu tot venitul... cneaghinei Agafia, pentru 228 taleri de argint"[2456].

1644, decembrie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „rugătorul nostru, popa Buda, cu fiul său Ionașcu și cu nepotul său Vasile Brăescul, nepoți lui Boris Bravici, s-au pârât înaintea noastră cu Grigorie Arbure, cu Neculai Măteeșescul și Cirlic pentru pol sat din **Brăești** (comuna Brăești,

---

[2455] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 298, pp. 336, 337

[2456] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 425, pp. 405, 406

Botoșani), partea de jos. / Deci noi am pus zi lui Grigorie Arbure, Neculai Măteeșescul și lui Ciurlic ca să-și aducă dresurile ce-or fi având pe acea pol sat Brăești, ca să se întrebe ei înaintea noastră.... iar când a fost zi, popa Buda, cu fiul și nepotul său au venit la zi, care li s-a dat soroc o săptămână de zile, iar Arbure, Neculai și Ciurlic n-au venit până astăzi, ci au rămas din zi și din toată legea țării”[2457].

1645, aprilie 12: Ispisoc de împărţire de la Vasile Lupu voievod, prin care întăreşte „jumătate de sat **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Botoşani), partea de jos, cu un râmnic ce este în pomăt şi alt râmnic, şi alt râmnic ce l-au făcut singuri… fraţilor Vasile şi Agafiia… / Aşijderi, şi un iaz ce este pe valea Văculeştilor, pe din sus de pod, şi alte iazuri ce sunt pe Brăiasa… şi un loc de fânaţ pe vale, ce se numeşte Lozăe, pe vale, tocmai până la iazul Brăiasa, şi alte locuri de iazuri, câte vor fi neîmpărţite”[2458].

1774, iunie: Satul **Brăeştii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2459], **toată suma caselor: 29**. Scădere rufeturi 20: 2 popi, 6 scutelnici șătrăresii lui Gorovei, 5 scutelnici ai căpitanului Gheorghi Gorovei, 5 scutelnici sânovi șetrăresii lui Gorovei, 2 țigani. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Ion Borșu / Grigori sin (fiu) diacon / Neculai, pas / Toader Păscăraș / Ștefan Cușcă, vataman / Vasile fiul lui Apostu / Andrii fiul Sandii / Ioniță fiul Sandului / Simion

---

[2457] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 462, p. 441

[2458] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 57, p. 56

[2459] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 252, 253

Moglan. // **Rufeturi:** Popa Ion / Diaconul Antohi / Macsim, scutelnic la șetrăriasa Gorovei / Macsin fiu butnariu, tij (la fel) / Ion, rus, la fel / Neculai fiul lui Ivan, la fel / Andrii, doftor, la fel / Miron, vieriu, la fel / Ștefan fiul lui Andrii, scutelnic la căpitanul Gheorghi Gorovei / Pavăl, solonar, la fel / Ioniță fiul lui Andrei, la fel /Simion, plugar, la fel / Iftimi fiul șchioapii, la fel / Lupu fiul Fuseriții, scutelnic la sinovi șătrăresii Goroveesii / Ion, păscar, la fel / Apostu Borșu, la fel / Ștefan, cioban, la fel / Gheorghi fiul lui Ivan, la fel / Gheorghi, bucătar, țigan / Ilie, vezetiu, țigan.

1898: „**Brăeşti**, comună rurală în partea de nord-est a plășii Coşula, judeţul Dorohoi, la 28 km de Mihăileni, reședința plășilor Coşula şi Berhometele, și la 12 km de Dorohoi, formată din satele: Brăești, Busuioceni sau Poiana, Popeni-Vârnav, Prăşteşti şi Valea Popii, cu reședința primăriei în Brăeşti, având o populaţie de 490 familii şi 2.163 suflete. În această comună sunt 5 biserici, deservite de 2 preoţi, 5 cântăreţi şi 4 pălămari; o școală, cu 1 învăţător și 60 elevi. Pământul, în întindere de 1.156 hectare 46 ari, este pământ sătesc; 2.845 hectare sunt pământul proprietății, câmp, și 766 hectare 17 ari pădure. Pe teritoriul comunei sunt 14 iazuri și 12 pogoane vie… Vite albe mari cornute sunt 778, oi 1.581, capre 9, cai 92, porci 78; stupi sunt 50. / **Brăeşti**, sat pe moșia cu asemenea numire, cu o populaţie de 301 familii sau 1.328 suflete. Așezările sătenilor unele sunt bune, altele rele; multe au livezui şi grădini, în care se seamănă hanos. Proprietatea moșiei e a dlor A. Curti, C. Gheleme, Ioan Danu şi Garabet Ciolac. / Biserici sunt 2, deservite de 1 preot, 4 cântăreți şi 2 pălămari. O biserică e de zid, mare, cu 2 patroni, Sf. Ilie şi Sf. Nicolae; începută a se face, la

1813, de răposatul Ştefan Gherghel, s-a isprăvit și gătit în totul la 1839, de răposatul Ilie Gherghel. A doua biserică este de lemn, tencuită, cu patronul Adormirea Maicii Domnului. Are două inscripții: una slavonă, prin care se arată că biserica aceasta a fost făcută de boierul Miron Gorovei, proprietarul moșiei, pe la 1790; iată a doua inscripție, romăncască: „Reparaţia făcută la această biserică, cu patronul Adormirea Maicii Domnului, de neamul Spireștilor, adică: Mihail Spiru, Ioan Spiru şi Dimitric I. Spiru, locuitori din această comună, şi de preotul C. Popovici, parohul bisericii, 26 iulie, anul 1880". Școala, cu un învățător și 60 elevi, are un bun local, făcut de comună, în 1865… Sătenii împroprietăriți au 625 hectare 36 ari; iar proprietarii moşiei au 2.447 hectare 46 ari câmp şi 658 hectare 77 ari pădure, bătrână și tânără, cu mai multe esențe de arbori, între care domină fagul și stejarul. Iazuri sunt 14, din care cel mai mare este acel numit Balica, în suprafață de 57 hectare 28 ari, cu pești mulți. Pâraiele ce trec pe moşie sunt: Brăteasca și Ciobilaia"[2460].

BRĂEŞTI

(comuna Brăeşti, Iaşi).

1635, august 29: Zapis de la marele spătar Ureche, Gheorghe Roşca, Varlan uşerel din **Ciunceşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Ştefan mare vătav, Toder, ginerele lui

---

[2460] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 608, 609

Zgâia din **Scorţeşti** (înglobat în Albeşti, comuna Brăeşti, Iaşi), Malici hotnog din **Şepteşani** (lângă Goeşti, comuna Lungani, Iaşi), Simion pitărel, Vasile şi Ionaşco Răspop din **Pleşăşti** (Pleşeşti, azi Zmeu, comuna Lungani, Iaşi), Toder Drăguşan din **Todereşti** (Todireşti, înglobat în Chilişoaoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), Iusip din **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Iaşi), Gugea şi Pătraşco Fulger din **Goeşti** (comuna Lungani, Iaşi), popa Toder din **Ceplíniţi** (Cepleniţa, comuna Cepleniţa, Iaşi), Pătraşco croitor, Mihil şi Stratilat şi Marco diac – slugile lui Ureche din **Iaşi**, care mărturisesc cum au venit înaintea lor fraţii Ipatie Sârbea şi Toader, şi nepoţii lor Nelcăiaco, Isaico şi Măriica, fiii lui Sârbea din **Lungani** (comuna Lungani, Iaşi), nepoţii lui Lupul Coşciug din **Băloşeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi) şi au vândut, „dintr-o jumătate a satului **Băloşăşti** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), a treia parte, cea din jos, lui Neaniul vornic, pentru 30 zloţi bătuţi”[2461].

1685: „Atunci au ars leşii şi tătarii multe curţi boiereşti, la ţară şi la **Iaşi**. Ars-au în **Lungani**, în **Obrejeni**, în **Popi** (Popeşti), în **Doroşcani**, la Leca, în **Podobiţi**, în **Brăeşti**, în **Prigoreni**, în **Găneşti**… tot curţi şindilite boiereşti au ars atunci”[2462].

1774, mai 26: Satul **Brăeştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2463]**: Toată suma caselor: 18**. Scădere rufe-turi, însă 6: 1 slugă, 3 sărace, 2 case pustii, Rămân birnici

---

[2461] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 220, pp. 260. 261

[2462] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21

[2463] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 463

12. / **Birnici**: Cozma sin (fiu) Puşcaş / Ioniţă brat ego (fratele lui) / Ion Bordeianu / Gavril Opre / Pavăl Troşcă / Mihălachi, fratele lui / Lupul Troşcă / Ignat Troşcă / Toader Zmău / Vasile, rus / Pricopii / Ion Troşcă. // **Rufeturi**: Vasâle Mălăeţ, sluga paharnicului Georgii Sturza / Safta, săracă / Tofana, săracă / 2 case pustii, însă: 1 a unui turc din cei rânduiţi prin sate; s-a mutat la Buzna / 1 a Sandului ce i-a murit femeia şi-a fugit / Nazarie, săracă.

1898: „**Brăeşti**, comună rurală în partea dinspre apus a plășii Cârligătura, judeţul Iași, între comunele Buznea şi Sârca, așezată parte pe podișele și șesurile de-a dreapta și din stânga pâraielor Sârca și Bahlueţul, iar parte pe dealurile și luncile ce se desfac din Dealul Mare. Este formată din satele: Brăești, Cristeşti, Buda-Albeşti cu Scorțești, Prigoreni, Gugea, Valea Oilor şi Făcuţi, pe o întindere cam de 10.442 hectare şi cu o populaţie de 627 familii sau 2.910 locuitori români (o mică parte, ţigani ursari), care se ocupă cu agricultura, creșterea vitelor și transportul lemnelor. / Are patru biserici, deservite de 3 preoți, 3 cântăreţi și 2 eclesiarhi; două şcoli, cu 2 învățători și 84 elevi (75 băieţi și 9 fete); două mori de apă şi una de aburi… Numărul vitelor este de 7.724, din care: 2.614 vite mari cornute, 131 cai, 4.386 oi și 593 râmători. / **Brăeşti**, sat în partea de sud-est a comunei Brăești, este așezat pe coasta dealurilor Brăești și al Viei, prin valea cărora curge pârâul Brăești (Ciorbolea). Suprafaţa teritoriului e de 3.090 hectare, iar populaţia de 137 familii sau 662 locuitori români. Este reședința comunei. Are o biserică mică, construită de lemn, la depărtare de 500 m de sat, unde se zice că, cu vreo sută ani în urmă, ar fi fost întâia oară satul. E deservită de 1

preot, 1 cântăreț și 1 eclesiarh. Satul are o școală, înființată în 1865, frecventată de 43 elevi. Brăești, împreună cu satele Albeşti și Scorţești, formează un trup de moșie. Numărul vitelor e de 1.406 capete, din care: 476 vite mari cornute, 19 cai, 841 oi și 700 râmători”[2464].

BRĂEŞTI

(lângă Bursuceni, comuna Bălăbăneşti, Galaţi).

1639, iulie 17: Întărit Vasile Lupu voievod lui Gabăr, fost pârcălab, cneaghinei lui Arsenia şi fratelui ei Constantin, fiii lui Prebici fost logofăt, care primesc ispisoc de întăritură pentru „a treia parte de sat din **Oncani** (comuna Corni, Galaţi), cumpărat de Prebici de la Onca, fiul Mărinei, strănepotul lui Onca Teleagă, pentru 1.000 de aspri, doi boi şi o iapă. / Şi, de asemenea, altă parte din satul **Răspopi** (comuna Drăguşeni, Galaţi), partea lui Prebici… a treia parte de sat din **Ilieşti** (comuna Drăguşeni, Galaţi), cumpărată de Prebici de la Neacşa şi Solomia, fiicele lui Vlad pârcălab, şi de la nepoata lor de soră Grozava, fiica Abghelinei, şi de la verele lor Sandală şi Drăguţa, fiicele Mariţei, toţi nepoţii lui Vlad pârcălab, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea o prisacă, ce este la **Fântâna Turcului** (Fântâna lui Onca, satul Oncani, comuna Corni, Galaţi), cumpărată de Prebici Eremia, fiul lui Radul, nepotul lui

[2464] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 608, 609

Ion Micăonim, şi de la fraţii Eremia vătah, Ileana şi Spiridon, fiii lui Nicoară Zupco, toţinepoţi lui Eremia Zupco, pentru 95 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, a patra parte din satul **Brăeşti** (lângă Bursuceni, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), cu loc de grădini de varză şi cu vie, cu două curături, una spre răsărit, alta spre apus, care a fost dată lui Prebici de Maruşca, pentru sufletul ei; iar după moartea ei a pomenit-o. / Şi de asemenea, o vie şi o casă din satul Brăeşti, pe care le-a cumpărat Prebici de la Nicoară, fiul Maruşcăi, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, nişte vii de la **Nicoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), cumpărate de Prebici de la Tâlhar şi femeia sa Anghelina, pentru 150 zloţi tătăreşti, şi o vie de la **Bivolari** (comuna Cavadineşti, Galaţi), care este danie lui Prebici, zestre de la socrul său Ciurcan, şi i-a fost cumpărătură lui Ciurcan de la Vărvara şi Mărena, fiicele lui Danciul, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, nişte vii şi case în **Oncani**, pe care le-a cumpărat fratele său Onca, pentru 250 zloţi tătăreşti… / Şi de asemenea, alte părţi de ocini din satul **Hulubeşti** (sau Holubeşti, comuna Tudor Vladimirescu, Galaţi), cumpărătura lui Prebici de la Grozav şi Mihol, fiii Magdei, nepoţii lui Orbescul, pentru 60 zloţi tătăreşti… şi altă parte, cumpărată de la Grozav, iar lui i-a fost cumpărătură de la Neaga, fiica lui Drăgan Orbăscul, din Holubeşti, pentrz 60 zloţi tătăreşti… şi altă parte din acelaşi sat Holubeşti, cumpărată de la Sima, fiul Măriiţei, fiica lui Ţigancea Osrbăscul, pentru un cal bun, 12 boi şi patru vaci vu viţei”[2465].

[2465] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 178, pp. 189-191

BRĂHĂŞEŞTI

(Valea Cernica, comuna Brăhăşeşti, Galaţi).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod spătarului Marco, care cumpărase, cu 160 zloţi tătăreşti, de la surorile Nastea şi Marta, fetele Magdei şi ne la nepoţii Coste şi Ganea, toţi nepoţii popii Filip, „un sat pe Berheci, anume Cernica”[2466]. Hotarul, din veac.

1582, martie 6: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „Trifan din **Brăhăşeşti** a pârât pe popa Văscul de acolo, şi a rămas înaintea Porţii (Divanului); iar popa a pus o ocină din **Obârşie** zălog, pentru că a fost luat dânsul 60 boi lui Trif (Trifan din Brăhăşeşti). Pentru aceea, popa să stăpânea până ce-i va da acei boi”[2467].

1774, iunie 26: Satul **Brăhăşeştii**, ţinutul Tecuciului, ocolul Berheciului, după recensământul lui Rumeanţev[2468], avea **toată suma caselor 44**. Scădere rufeturi 10: 1 vornic, 6 popi şi diaconi, 2 dascăli, 1 vătăman. Rămân birnici 34. / **Birnici:** Ioniţă Ştefăniţă / Costantin Lungul / Toader al Măgdălinii / Vasili sin (fiu) Toader / Ilii Meran / Antohi Meran / Ioviţă / Apostol Ioviţă / Enachi Lăbuş / Toader Beldei / Ioniţă Robul /

[2466] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 98, pp. 195, 196

[2467] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 158, 159

[2468] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 583, 584

Grigori Coadă / Ion Lăbuş / Costantin Pascal / Toader Lăbuş / Gheorghi Chiriac / Coste Vulpi / Ion Vulpi / Ioniţă Vulpi / Costantin Panhilii / Costantin Costescu / Ştefan Vlaicu / Sandul Costescu / Ion Costescu / Ion Buduruc / Toma Negruţă / Toader Buduruc / Vasili Cheleş / Tănasi Andrei / Toader Costescu din Gohor / In (alt) Toader Costescu / Andronachi din Tufle / Grigoraş Lăbuş / Moisăi, rus din Chiclău. // **Rufeturi:** Vornicul Onică / Popa Tănasâi / Popa Miron / Ifrim, dascăl / Vasile Râtan, vătăman / Diaconul Gavril / Diaconul Costantin / Diaconul Mihălachi / Diaconul Gheorghi.

1898: „**Brăhăşeşti**, comună rurală în plasa Zeletinul, judeţul Tecuci, compusă din 5 cătune: Brăhășeştii de Jos, Brăhăşeştii de Sus, Corcioveni, Cosiţeni şi Toflea. E situată la împreunarea Berheciului cu pârâul Zeletinul, 24 km departe de capitala judeţului. Are o populaţie de 640 capi de familie, cu 2.404 suflete, locuind în 614 case şi 30 bordeie. În comună se află 4 biserici: în Brăhășeștii de Jos, Brăhăşeştii de Sus, Cosiţeni şi Toflea, deservite de 3 preoţi și 4 cântăreți. În comună se află o scoală, înfiinţată la anul 1866. Se frecventează de 44 copii (38 băieţi, 6 fete), din numărul de 200 copii în vârstă de școală. Locuitorii ai 620 boi, 410 vaci, 710 cai, 63 iepe, 520 oi, 6 bivoli și 12 bivoliţe. Întinderea terenului cultivabil e de 1.902 hectare. Locuitorii au 180 stupi, care produc 380 kg miere, și 11 cazane de făcut rachiu. În raionul comunei sunt 11 mori de apă și un iaz, care are o suprafaţă de 6 hectare. / **Brăhăşeştii de Jos**, sat… este situat pe șoseaua ce duce la Găiceana, 1 km departe de reşedinţa comunei. Are o populaţie de 118 capi de familie, 431 suflete, locuind în 115 case. Copii în virstă de şcoală sunt 43 (28 băieţi, 15 fete). În sat se află o

biserică, cu hramul Sfinţii Voevozi, construită de locuitori, din lemn de stejar. la anul 1807. S-a reparat în 1882. Se întreţine de locuitori. / **Brăhăşeşti de Sus**, sat, reședință comunală. Are o populaţie de 215 capi de familie, 755 suflete, în care intră și 3 familii de ţigani şi 3 de evrei. Aici e și școala, care se frecventează de 44 copii (38 băieţi şi 6 fete). În sat se află o biserică, cu hramul Sfântul Ioan Botezătorul. Această biserică este făcută de locuitori, în 1832, octombrie 22. S-a reparat în 1859; se întreține de obştea satului"[2469].

BRĂHĂŞOAIA

(fostul sat Piteşti, unde au fost casele lui Băloş, apoi ale lui Petru Rareş, pe Bârlad, astăzi Brăhăşoaia, Vaslui).

1507, februarie 28: Întărit de Bogdan (cel Orb) voievod paharnicului Movilă, care cumpără, cu 300 zloâi tătăreşti, de la Costea, feciorul lui Baloşahorghe, şi de la verii lor Ciochină Mălai, Ioan, Malea şi Mărica, nepoţi lui Baloşahorghe, „din uricele lui Baloşahorghe, un sat, anume **Piteştii** (astăzi Brăhăşoaia[2470], Vaslui), ce este pe Bârlad, cu loc de moară în Bârlad"[2471].

1528, martie 25: Schimb de moşii între Petru

[2469] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 609, 610

[2470] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 192

[2471] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 101, 102

(Rareş) voievod şi Jurj, fiul Anuşcăi, nepot lui Dragoş Boul vornicul, Jurj dând „ale sale drepte ocini şi cumpărături ale bunului său Dragoş Boul vornic, ce le-a cumpărat, în zilele părintelui domniei mele Ştefan voievod, la gura Iadriciului, anume unde a fost casa lui Baloş (de la **Piteşti**, pe Bârlad), cumpărat de la Pătru Bărbece şi de la Ana, cu vad de moară în Bârlad, şi alt sat, la apa Bârladului, la gura Iadriciului, anume **Piciganii**, cumpărat de la Lupe, Neaga şi Fatoşca, copiii Ilcăi, nepoţi lui Dragoş Cândescul, din privilegiile ce le-a avut de la străbunul nostru Alexandru voievod, drept 100 zloţi tătăreşti; / acelea le-a schimbat cu însuşi domnia mea, şi domnia mea i-am dat schimb pentru cele două sate, a noastră dreaptă ocină pe Moldova, anume **Lăţcanii**, ce l-a fost cumpărat părintele domniei mele Ştefan voievod de la Ioan, fiul lui Pătraşco, nepot lui Ivaşco Laţcovici, din privilegiile ce le-a avut de la Alexandru voievod"[2472].

1898: „**Brăhăşoaia** (Călugărenii Vechi), sat în partea de sud-est a comunei Bârzești, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui, situat pe coasta dealului numit, la vest, Floria, la N. Arvinte, la E., Bobilca şi la S. Buciuma. Cea mai mare parte a locuitorilor sunt rusnaci. Se întinde pe o suprafaţă de 500 hectare, având o populație de 80 familii sau 350 suflete. În acest sat este o biserică, făcută la 1875, de aga N. Chiriac, prin executorul testamentului său, Dem. Castroian. Locuitorii sunt veniţi de prin satele Mămăeşti şi Mamorniţa din Bucovina, pe la 1778-1779, adică în urma luării Bucovinei de austrieci. Vite sunt: 409

[2472] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 130-133

vite mari cornute, 18 cai, 100 oi şi 80 râmători”[2473].

BRĂIEŞTI

(sau Brăeşti, lângă Guga Humorului, Bucovina).

1518, septembrie 13: Satul lui Corlat din valea largă a Moldovei, Brăieştii, beneficiază de atestare documentară, atunci când fiul lui Corlat, Toader Corlat, vinde sulgerului Ivan Moţoc, în faţa Divanului lui Ştefăniţă Vodă, „a sa dreaptă ocină şi moşie, după dreptul său uric, din uricul moşului nostru Ştefan Vodă, un loc de moară pe o topliţă, unde a fost piua lui Vlaşin”, pentru 80 de zloţi tătăreşti. Satul Brăieşti s-a numit, îndelungată vreme, Corlăţeale (Corlata fiind un alt sat, al aceluiaşi ctitor), sub acest nume fiind vândută o parte de sat, în 27 februarie 1577, mănăstirii Moldoviţa, pentru 283 zloţi tătăreşti, de către Ionaşco, fiul Anuşcăi, nepotul lui Roman Ilieşescul, „a sa dreaptă ocină şi moşie, din a patra jumătate de sat Corlăţeale” fiind înzestrată „cu cinci case şi cu gardul ce se ţine de aceste cinci case”.

1587, mai 22: Mănăstirea Moldoviţa cumpără, de la Ştefan diac, pentru „37 şi o jumătate taleri de argint şi pentru 9 ughi (ducaţi ungureşti) galbeni şi pentru 180 zloţi tătăreşti… partea de sat Corlăţiale pe care a cumpărat-o de la Gligorie Popşea Turcul şi soţia sa,

---

[2473] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 610

Tudosca, fiica Nastasiei, nepoata Anuşcinei, care a fost fata lui Roman Ilieşescul”.

1609: O întâmplare tragică, rezolvabilă, în vreme, conform principiilor dreptului valah (răscumpărarea capului, principiu de drept pelasg vechi, descris şi de Homer, în „Iliada”), s-a petrecut, la „Corlăţele” şi a fost transmisă generaţiilor viitoare prin cartea domnească a lui Constantin Movilă: „Facem cunoscut, cu această a noastră carte domnească, precum, în satul Corlăţele, a fost găsit un copil mort, pe care o femeie, mai întâi, l-a născut şi, pe urmă, l-a omorât şi l-a îngropat, şi, de aceea, am poruncit cinstitului şi credinciosului boier al nostru, Pătraşco, mare vornic, ca să le ia (brăieştenilor), în loc de pedeapsă, 60 boi, dar, nevenind încoace nimeni cu boii, s-a sculat credinciosul nostru boier, Niculae Boul, vistiernic, şi a dat în visteria noastră, pentru pedeapsă, 100 ughi (ducaţi ungureşti), iar noi i-am dat satul mai sus amintit, cu toate veniturile”.

1610, septembrie 8: Niculae Boul îşi va lărgi, curând, noua moşie, cumpărând satul din vecinătate, Stejăreni, şi bucăţile din Băişeşti pe care nu le dobândise, răscumpărând vinovăţia de pruncucidere. În 8 septembrie 1610, „o femeie bătrână, anume Frosica, fiica Stancăi, nepoata Marinei… a vândut dreapta ei ocină şi moşie din satul Stejereni, din a treia parte, jumătate, şi din satul Corlăteşti, din a patra parte, jumătate, care se cheamă mijlocul… pe apa Moldovei, cu morile şi piue pe ele, dumisale, fratelui nostru Niculae Boul, vistiernic, pentru 60 ughi”. Peste mai puţin de o lună, în 20 septembrie 1610, în faţa şoltuzului Ştefan din Baia s-au prezentat „Ignat, cu fratele său şi cu sora sa, Mancea, şi sora ei, Mintia, copiii lui Dănilă, nepoţii Anuşcăi Todicoaiei, şi…

au vândut a lor dreaptă ocină şi cumpărătură, a opta parte din a patra parte, partea de mijloc de sat Corlăteşti… dumisale, Niculae Boul, vistiernic, pentru 140 taleri bătuţi şi pentru 4 boi, boul preţuit cu 16 taleri”.

1611: Niculae Boul primeşte întăritură domnească, pentru părţile de sat Corlăteşti, cumpărate de la urmaşii lui Ioan Corlat, iar dreptul lui de cumpărătură este consfinţit de pătrunderea în obştea răzăşească prin răscumpărarea vinovăţiei de pruncucidere.

1732, martie 23: Ginerele lui Boul, grecul Velicico Panaitache, vinde comisului Vasilie Costache şi jupânesei Ilinca jumătate din satul Corlăteşti, pentru 50 lei, iar noii proprietari revând partea de sat, cu preţ dublu (100 lei turceşti), lui Şerban Cantacuzino. / Cealaltă jumătate de sat, proprietatea altui strănepot al lui Niculae Boul, monahul Iuon Brăescul, este dăruită, cu consimţământul „rudei celei mai apropiate”, Solomon şi Safta, mănăstirii Slatina, care beneficiază şi de alte bunuri pământeşti ale lui Brăescul: 4 boi, 2 vaci, 1 cal, 1 iapă, 39 stupi şi 10 capre.

1751, iulie 25: Dania aceasta nu avea şi consimţământul celuilalt frate ai lui Iuon Brăescul, Gore, iar copiii acestuia, Iuon, Costachi şi Gheorghe Gore, revendică partea de sat care li se cuvine ca moştenire de la „răstrămoaşa lor”, o fiică a lui Toader Boul, moştenirea fiindu-le întărită, datorită deselor jalbe călugăreşti, în trei rânduri, în 25 iulie 1751, în 13 decembrie 1782 şi în iunie 1795.

1763: Satul Brăeşti, intens populat şi cu emigranţi transilvăneni, însemna o afacere mult prea bună, pentru a nu fi râvnită de evlavioasa obşte de stăpânitori în sutană, pe proprietatea boierului Ioniţă Gore stabilindu-se:

Grigore SENIUCAN (din Posmuş), Chirilă BUDA (Benic), Nicolai UNGUREAN (Şerbeni), Chirilă OPREA (morar din Bilba de Jos), Ion BĂLGRĂDIANU (Alba-Iulia), Maftei TÂRNOVEANU (Bârgău), Ion CHIRA (Pintic), Ursu UNGUREAN (Beica Românească), George a CATRINEI (Posmuş), Ignatie UNGUREAN (Dumitra), Teodor JITAR (Bobohalma), Maftei BOVEZ (Sf. George), Ladislau LAZAR (Şerbeni), George PUŞCAŞ (Sf. George), Costan UNGUREAN (Pintic), Vasile PLETOSU (Pintic), Ion şi Petru UNGUREAN (Arpa), Ignat UNGUREAN (Dicea), Nicolae BRUJILĂ (Posmuş), Vasile BUTA (Pintic), Chirilă IOAN (Pintic), Iustin şi Ioan UNGUREAN (Pintic), Ioan GREŞA (Dicea), Nichita MIHALAŞ (Şieuţ), Nicolae BĂRDĂŞAN (Şieuţ), Ion VASCĂ (Şieuţ), Lupu BUBĂ (Şieuţ), Ioan şi Mihai BLAŞCĂ (Arpa), Teodor PODAR (Pintic), Dumitru RUSU (Şieuţ) şi Ilie MOLDOVAN (Şieuţ). / Majoritatea ardelenilor se stabilesc la Brăeşti între anii 1763-1778.

1774: „Împăratul și-a exprimat dorința de a trasa o linie dreaptă, de la pârâul Huko, la Brăieşti” [2474].

1775: Satul Brăeşti, din Ocolul Moldovenesc, avea 1 mazil (Ioniţă Gore) şi 12 gospodării ţărăneşti, dar populaţia satului sporeşte rapid, în baza valurilor de emigraţie transilvană care vor urma.

1815, octombrie 20: Fiica lui Gheorghe Gore, Maria Ghervan, renunţă la partea ei de sat, în favoarea fraţilor ei, Iordachi şi Ion Gore.

[2474] Werenka, Dr. Daniel, *Bukowinas entstehen und aufblühen* (Apariţia şi înflorirea Bucovinei), în *Archiv für österreichische Geschichte* (Arhive pentru istoria austriacă), Wien, 1892, pp. 98-152.

1816, noiembrie 26: la Brăeşti a fost instalat un „rastell”, în cadrul cordonului militar sanitar, pentru combaterea pestei[2475].

1826: O companie a Regimentului nr. 41 de Infanterie a fost dislocată la Brăieşti, pentru a veghea asupra frontierei cu Moldova[2476]. „Rastell”-ul era condus, încă din 1816[2477], de Johann Speth[2478].

1843: Biserica din Brăieşti era proprietatea armeanului Wartarus von PRUNKUL, dar nu avea un preot pentru cei 321 de enoriaşi ortodocşi. În anii următori, inclusiv în 1876, satul va fi arondat, împreună cu Cornu Luncii, bisericii din Băişeşti (dar preotul trăia în Brăieşti, iar poşta se afla la Măzănăieşti[2479]). Biserica din Brăeşti, ctitorită, în 1773, de mazilii Ioniţă, Constantin şi George GARSU, îl avea paroh, în 1907, pe Ioan POHOAŢĂ, născut în 1865, preot din 1897, paroh din 1900, iar cantor era, din 1906, Ieremie BÂRLEANU, născut în 1876.

1847: „Sinăuţi și Brăieşti, pe Moldava, au garnizoane”[2480]. Cum cartea despre geografia europeană, scrisă de colonelul Franz Xaver Rudtorfer era publicată,

---

[2475] Formanek, Jaromir, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41*, II Band, Czernowitz 1887, p. 198

[2476] Formanek, Jaromir, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41*, II Band, Czernowitz 1887, p. 233

[2477] *Militär-Schematismus des Österreichischen Kaiserthumes*, Wien 1829, p. 428

[2478] *Militär-Schematismus des Österreichischen Kaiserthumes*, Wien 1831, p. 427

[2479] Raffelsperger, Franz, *Allgemeines geographisch-statistisches Lexicon aller Österreichischen Staten*, Wien 1853, p. 1103

[2480] Rudtorfer, Franz Xaver, traduit de l’Allemand par L. A. Unger, *Géographie militaire de l’Europe*, Première partie, Paris 1847, p. 576

în traducere, dar fără datarea originalului, este probabil ca datele să se refere la anii 1830.

1900: O şcoală cu 2 clase a început să funcţioneze la Brăeşti[2481].

1903: Însoţirea rurală raiffeisiană din Brăieşti s-a înfiinţat sub preşedinţia lui Ioan Vasilovschi, avându-l director pe preotul Ilarion Siretean, iar vistiernic – pe Leon Vasilovici. Învăţător al satului era Simion Medvighi.

1907: „Pentru internatul de băieţi „Vasile Cocîrlă din Suceavă" au avut bunăvoinţa a dărui: …parohul Ioan Pohaţă din Brăeşti a donat, drept praznic după tatăl său, Dumitru, 5 ţuhale cartofle, 15 pâini de săcară, 1 ţuhal făină păpuşoi şi 1 demerlie fasole… Administraţia internatului îşi esprimă dorinţa ca exemplele părintelui paroh Pohaţă şi a superiorilor Alexandru Ţăran şi Emanuil Cimpoeş să nu rămână singuratece. / Suceava, în Decemvre 1906. / Aurel Halip, administrator"[2482]. Dar, oportunitatea praznicului după tată însemna, la Brăieşti, şi o componentă a încrâncenatei politici bucovinene a vremii, care avea doi comandanţi de oşti propagandistice, pe „părintele Pohoaţă", care intrase „ca învăţător auxiliar" doar „ca să fie suspendat cantorul Bârlean, numai din cauză că a lucrat, la alegerile de astă-primăvară, pentru partidul democrat". Deci, preotul era „naţionalist" de-al lui Iancu Flondor (făcea parte din Comitetul districtual Humor), iar cantorul – „democrat" de-al lui Ilarion Onciul. Iar arbitru părtinitor, care îl pune

---

[2481] *Schematismus der Bokowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 52, 1876 p. 54, 1907 p. 94

[2482] *Apărarea Naţională*, Nr. 1, Anul II, joi 3 ianuarie stil nou 1907, p. 3

pe cantor la punct, în gazetă, a fost „Ilie Sabin, conducător şcolar”[2483].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Brăeşti** (sau Corlăţelele), comună rurală, districtul Gura-Humora, aşezată pe partea stângă a râului Moldova, spre N-V de Băeşti. Suprafaţa: 2,87 km p.; populaţia: 644 locuitori români, de religie gr. or. Este străbătută de drumul Berchişeşti – Cornul-Luncii; are o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”. La 1776, era în posesia mănăstirii Slatina şi a mazilului Ioniţă Gori. Populaţia, formată din locuitori originari, peste care au venit numeroase familii emigrante din Transilvania, se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 607 hectare arături, 23 hectare fânaţuri, 2 hectare grădini, 66 hectare izlaz. Se găsesc 28 cai, 207 vite mari cornute, 108 oi, 245 porci, 26 stupi. **Brăeştii-Pruncului**, parte din comuna rurală Brăeşti, districtul Gura-Humora. Se mai numeşte şi Corlăţelele-Goale” ”[2484].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[2485], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la brăieştenii Casian MONOR (45 ani în 1908) şi Ilie POHAŢĂ (21 ani în 1908).

[2483] *Apărarea Naţională*, Nr. 65 şi 66, Anul II, 8 septembrie stil nou 1907, p. 3

[2484] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 18

[2485] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

1914-1918: „Rezervistul **George Avram**, Brăieşti, Regimentul 22, rănit” [2486].

1918: „Părintele Ion Pohoaţă din Brăieşti a fost destins de Majestatea Sa Împăratul cu „Crucea de aur pentru merite, cu Coroană”, atârnată de panglica „Medaliei pentru vitejie”, în semn de recunoştinţă pentru ţinuta lui deosebit de patriotică şi vitejească în faţa duşmanului… Părintele Pohoaţă, la năvala duşmanilor în ţară, de-abia a putut scăpa cu viaţă spre a se refugia, cu familia sa, în străinătate, iar avutul său a rămas de-a întregul pradă potopului de vrăjmaşi care s-au strecurat necurmat prin acele locuri”[2487].

1921: „Deciziune de expropriere No. 1164/21. Deriziunea plenului comisiei agrare centrale, cu care s-a decis exproprierea moşiilor **Liteni**, **Brăieşti**, **Stejeroaia** şi **Corlata**, în suprafaţa de 1642 ha 76 a 06 mp, proprietatea moştenitorilor după Varteres cav. de Pruncul, în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă” [2488].

1941: „Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin „incredinţare de post”, pe ziua de 1 octombrie 1941[2489]: Istrate Vasile, seria 1938, media 7,60, numit în comuna **Brăeşti**, postul IV, jud. Suceava”.

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război,

---

2486 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

2487 *Viaţa nouă*, Anul V, nr. 3, 16 iunie 1918, p. 3

2488 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi, 21 iulie nou 1921, pp. 69, 70

2489 *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 2o octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele

începând de la 22 iunie 1941, ora 24[2490]: **Halip Vasile**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Brăeşti**, judeţul Suceava, mort la 19 iulie 1941”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[2491], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Lazurcă Felicia, de la Brăeşti, la Bosanci Nr. 1, iar Nichitoaia Ioan, de la Drăgoeşti Centru, la Brăeşti”. / Un urmaş al plugarului din Bârgău, Maftei Târnoveanu, care s-a stabilit la Brăeşti, împreună cu soţia, cinci băieţi şi două fete, în 1771, Mircea TÂRNOVEANU, care se va naşte în 9 februarie 1921, avea să ajungă un mare matematician român.

BRĂILEANCA

(sau Brăileni, fostul sat Brăileşti, Brăila,
lângă Cogeasca, comuna Podu Iloaiei, Iaşi).

1628, septembrie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Pătraşco Başotă, al doilea logofăt, în baza unor zapise de mărturie semnate de mari boieri, prin care cumpără, cu 20 taleri, de la Toader, fiul lui Fătul, strănepotul popii Gavril Melentiescul, „a şasea parte din a şasea parte din satul **Cogeşti** (satul Cogeasca, Iaşi), şi din

[2490] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.
[2491] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

Brăileşti (Brăileni, lângă Cogeasca, Iaşi), şi din **Bahluieni** (parte a satului Cogeasca, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, cu loc de iaz la pârâul satului şi cu tot venitul, care i-a fost cumpărătură popii Gavril Melentiescul de la Ilea şi de la sora lui Călina, fiii lui Dragotin, nepoţii lui Ivan Cogea”; / de la fraţii Erimia, Miron şi Necula, fiii lui Vasilie, cu 16 taleri bătuţi, „părţile lor din aceste trei sate”; / de la Istratie, fiul lui Petrea, nepotul lui Babici, cu 6 taleri bătuţi şi 8 potronici, „partea lui ce i se va alege din aceste trei selişti”; / de la Marica, fiica Salomiei, nepoata lui Babici, cu 6 taleri şi 8 potronici de argint, „partea ei ce i se va alege”; / de la Solomia, fiica Antemiei, nepoata lui Babici, pentru 6 taleri şi 8 potronici de argint, „toată partea ei ce i se va alege”; / de la Cornea, fiul lui Gligorie, nepotul Antemiei, sora lui Burdugan, strănepotul lui Zroban, cu 6 taleri şi 8 potronici, „din satul Cogeşti, a treia parte din a cincea parte”; / de la Costin Benţul, fiul lui Meştea, cu 8 taleri şi 4 potronici, „toată partea lui ce-a avut-o cumpărătură”[2492].

1639, septembrie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare armaş Ştefan Moimăscul şi cneaghinei sale Erina, care cumpără, cu 10 taleri bătuţi, de la Toderel diac din **Cogeşti**, „părţile lui Vartic Vâga, cât se va alege din satul **Cogeşti** (Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), din **Brăila** (Brăileanca, lângă satul Holmul, comuna Podu Iloaei, Iaşi) şi din **Bahluiani** (dat inclus în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), care sunt în ţinutul Cârligătura şi îi sunt danie de la Stanca, sora lui Pătraşco Banul. Şi a arătat un zapis adevărat de la Stanca, scriind că ea a plătit capul lui Vartic Vâga, de la pieirea fratelui

[2492] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 406, pp. 553-556

lui, Petrea Bazga, şi lui Iosip, şi a dat pentru el doi boi, preţuiţi la 10 taleri bătuţi, iar el a dat părţile lui de ocină Stancăi, iar Stanca le-a dat lui Toderel… / Şi au venit fiicele acestor doi fraţi, Petrea şi Iosip, anume Marica, fiica lui Petrea Bazga, şi cu soţul ei Toader Şchiupuleţ şi au vândut dreptele lor ocine, tot din aceste sate lui Ştefan Moimăscul, pentru 10 taleri bătuţi… şi Nastasia, fiica lui Iosip, cu soţul ei Petrea şi cu sora ei Candachia, cu soţul ei Toader, şi de asemenea au vândut părţile lor din aceste trei sate boierului nostru, pentru 10 taleri bătuţi"[2493].

1644, ianuarie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod armaşului Zamfir, „ce şi-a cumpărat pe banii săi drepţi moşia din satul **Gereni** (comuna Piscu, Galaţi), care este la ţinutul Tecuci, şi a avut pâră cu alţi răzeşi ai săi de acolo. / Apoi i-am făcut carte lui Dumitraşco fost sulger, pârcălab de **Tecuci**, şi a adunat mulţi oameni buni, anume Badea din **Brăila** (Brăileanca, lângă satul Holmul, comuna Podu Iloaei, Iaşi), Ghinea pârcălab, Ştefan căpitan, Sălevăstru iuzbaşă, Ştefan iuzbaşă, Bogdan vătav de hânsari, Platon, Bojilă răzeşul lui, Ionaşco Căpăţână, Vasile, Onaca, Carpu, Vasile Cinciul, Simion din **Plopi** (comuna Piscu, Galaţi), Ionaşco Ciolan, Ionaşco şoltuz, Neagul negustor şi Enachi din târgul **Tecuci**, şi au jurat cu sufletele că a cumpărat Zamfir armaş în acet sat **Gereni**, din partea lui Bogdan Agiud, jumătate, pe care el a cumpărat-o de la Maria şi Andonie, nepoţii Mariei, şi i-au ales partea lui şi au pus stâlpi, şi au aflat la loc de frunte 170 de stânjeni"[2494].

[2493] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 236, pp. 236-238

[2494] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 239, pp. 219, 220

BRĂILEŞTI

(fostul Ştirbeşti, lângă Bărboşi pe Moisiia,
comuna Murgeni, Vaslui).

1667, iunie 5: Întărit de Iliaş Alexandru voievod lui Apostol Cehan, care cumpără de la Tudora Mihăcioae şi de la feciorii ei Onofrei, Grozav şi Andrei, conform zapisului de mărturie de la Samson din **Albeşti**, Petrea Ţuţco, Gligoriţă Hăiul, Ştefan şi Costache din **Fereşti**, „srept un cal preţuit drept 20 lei, un poloboc de miere, preţuit drept 10 galbeni şi 8 galbeni gata… jumătate de sat **Petreşti**, partea din jos, ce este pe Stemnic, în ţinutul Vasluiului"; / de la Dinică, Aniţa şi Vădian, feciorii Costinei, nepoţii ai Tudosei, ai lui Ifrim şi ai lui Arvat, şi de la seminţia lor Căzacul şi Mirca, feciorii Măricăi, nepoţi ai Tudosei, ai lui Ifrim şi ai lui Arvat, de la Maria, fata Măricăi, şi feciorii ei Vasile, Ştefan, Grozav, Irodia, Brânduşa şi Stanca, nepoţi ai Tudosei, ai lui Ifrim şi ai lui Arvat, dztănrpoţii Iliei, „drept 50 taleri bătuţi… cumpărătura strămoşului lor Ilea, din uric de la Ion vodă, din satul **Ştirbeşti**, ce se cheamă **Brăileştii**, la ţinutul Tutovei, până în ulmi şi din ulmi la deal, cu dumbrava, şi de acolo la vale, până în jotarul Bărboşianilor"[2495].

[2495] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 315, 316

BRAINA

(inclus în comuna Independenţa, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Braina**, ţinutul Covurluiului, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2496]**: La fel, podari la Macsineni:** Trohin Anghel / Gheorghi Talabă / Ion Anghel / Ion, cioban / Gavriliţă Dănăilă / Ion Monul / Stoica Mărcuţă / Vasilache Bouroş / Sandul Savastie / Radul Muşat / Vasile Mulale / Marcu Dragoman / Melintie Mirăuţă / Neculai sin (fiu) lui Marcu / Iordache Drăgan / Neculache Drăgan /Opre Cudalbu / Vasile / Neculai fiul Irinii / Angheluţă Adam / Maftei Adam / Ioniţă, sârbul / Alecsandru Buluc / Nistor Buluc / Sandul Niţă / Chirilă fiul lui uluc / Stoica Barbămândră / Iordachi fiul lui Muşat / Apostol Spânzuratul / Iftodie Drăgan / Neculache Drăgan / Trandafir Căpodan.

BRĂIŢENI

(lângă Şuletea, comuna Şuletea, Vaslui).

1638, august 31: Zapisul lui Gheorghiţă Şeptilici namesnic **Bârladskoi**, Ionaşco şoltuzul şi cei 12 pârgari, Maftei, Arsenie Gâlcă şi alţi orăşeni din târgul **Bârlad**, în

---

[2496] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 74, 75

care mărturisesc „cum au venit popa Nicoară de **Brăiţeni** (lângă Şuletea, comuna Şuletea, Vaslui) şi cu feciorii săi Ion şi Aftinicul, nepoţii lui Vrâncean de **Văleni** (comuna Viişoara, Vaslui) şi au vândut partea lor din sat din Văleni, din bătrânul Vrâncean, din a patra parte, cu vad de moară la apa Bârladului şi un loc de fânaţ, partea popii Nicoară, nepotul lui Vrâncean... lui Scărlet şi lui Toderachi de **Zorleni** (comuna Zorleni, Vaslui), drept 30 de galbeni buni”[2497].

1638, septembrie 1: Răzeşii obţin acceptul lui Vasile Lupu voievod de a se „face deosebit trup de moşii **Brăiţenii** (lângă Şuletea, comuna Şuletea, Vaslui) şi alt trup de moşie **Sârbii** (comuna Banca, Vaslui) din ţinutul Fălciului”[2498].

1639, aprilie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât „Roşca vornic de gloată, şi Toade călăraş, ginerele Scâivii Dabijoaiei, cu cumnatul lor Neculai, feciorul Bujoraniţâi, pentru a tria parte de sat **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani), de la ţinutul Sucevei, şi pentru **Brăiţeni** (lângă Şuletea, comuna Şuletea, Vaslui), de la ţinutul Fălciului, pe care Brăiţeni se hotărăşte să-l ţină Neculai şi maică-sa Anghelina, iar a treia parte din Cândeşti să o ţină tustrei fraţii”[2499].

1643, martie 15: „Scrisoare de învoială de la Vasile Roşca, Maria Potronică (Potârnichi, în celălalt

---

[2497] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 450, pp. 426, 427

[2498] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 462, pp. 436

[2499] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 91, p. 92

rezumat) şi Ştefan feciorul lui Cernat despre cum s-au învoit cu feciorii mătuşii lor Anghelina, fata Cârstei vornic, de le-au dat pentru **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Botoşani) a treia parte din satul **Brăiţăni** (comuna Şuletea, Vaslui)"[2500].

1786, mai 28: Carte de judecată de la Divanul Moldovei, după ce mazilul Ştefan Cuoat, Gheorghe Guzgan, Neculai Tuchilă, Ştefan Druga şi alte namuri ale lor s-au pârât cu Vasile Groapă, Ilie Dumbravă, Vasile Sandul şi neamurile lor, „toţi răzeşi de moşie **Brăiţenii**, ce se numeşte acum satul **Şulete** ot Fălciu", zicând răzeşii mazilului Ştefan Cuoat „că această moşi se împarte în trei bătrâni, anume Orbul, Tălceană sin (fiu) Nistor şi popa Triimis, şi cât pentru bătrânii Orbul şi popa Trimiis mici o pricină între dânşii nu este, dar pentru bătrânul Tăşceană au pricini, căci dintr-acest bătrân jumătate este a lor, dată danie de Nistor, tatăl Tăceanei, strămoşul lor, strămoşului lor Ionaşco pentru 12 boi şi altele, şi după ce au stăpânit aceste moşii şi moşii şi părinţii lor, şi ei, tot cu pace… în anii trecuţi, de când sunt 7 ani, vrând aceia să-i depărteze de stăpânirea acelei părţi, au pus pâră, dar după judecata ce-au avut înaintea paharnicului Grigoraş Costachi, i-a dar rămaşi, şi arată carte de judecată din anul 1779, februarie 9… Drept aceea, s-a găsit a fi cu dreptate şi s-a hotărât ca numiţii jeluitori, neamul lui Ionaşco, de acum înainte şi în veci să-şi stăpânească partea lui Ionaşco din bătrânul Tălciană, cu pace şi fără nici o supărare"[2501].

[2500] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 51, p. 58

[2501] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 240-242

BRÂNDUŞENI

(comuna Brânduşeni, Vaslui).

1617, decembrie 9: Vasile, feciorul lui Frăţian, nepot lui Brădoş din **Brăindoşeani**, vinde lui Petre Cehan, drept 20 taleri velichi, „a sa dreaptă ocină sin satul **Prigorceani**… în casa lui Gavril sulgerul de **Zlătăreşti**, dinaintea lui Luca diac ot **Beneşti**, Drăcea hânsărel de **Bodeşti**, Andronic sulgerul ot **Leeşti**, Gavril din **Săuleşti**, Andronic de **Popeşti**"[2502].

1625, decembrie 14: Întărit de Radul voievod lui Petrea Cehan, în baza unui zapis de la popa Vasile, Marco hânsar şi pitărelul Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Laza, Vaslui) şi de la Ionosie din **Bosânceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Mateiu şi surorile lui Sora şi Marica, fiii Anei, nepoţii lui Gheorghie… şi au vândut dreapta lor parte de ocină şi dedină din satul **Româneşti** (lângă Micleşti, Vaslui), partea de jos, din vatra satului şi cu fânaţ, şi din câmp şi din ţarină. Aceasta au vândut-o slugii noastre Petrea Cehan, pentru 60 taleri număraţi şi o iapă. / Şi de asemenea a venit Bogza, fiul Buscăi, nepotul lui Ion Bolea… şi a vândut dreapta lui parte de ocină din satul **Fâstâci** (sat pe Stemnic, Vaslui), ce se fa alege din fundătura de ţarină şi cu loc de prisacă şi de fânaţ… lui Petrea Ceha, pentru 1t taleri număraţi. / Şi, de ase-

---

[2502] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 25

menea… Vasile, fiul lui Frăţiia, nepotul lui Brânduşă din **Brânduşeni** (comuna Brânduşeni, Vaslui)… a vândut dreapta sa ocină ce se va alege din satul **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 20 taleri număraţi. / Şi de asemenea, Anna, fiica Vărvarei, şi fiii ei Gligorie şi Mârzea din satul **Strâmbi** (Strâmba sau Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)… au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Strâmturi** (Strâmtura, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 10 zloţi număraţi. / Şi de asemenea… Busca, fiica lui Ionaşco din **Troeneşti** (sau Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui), nepoata lui Budul, şi Ghiorghie Ţânpău şi au vândut dreapta lor ocină, un loc de la **Nedee** (sat inclus în Bouşori, Vaslui), jumătate din acest loc, până la fântână şi cu loc de grădină şi cu cât loc le spune privilegiul… lui Petrea Cehan, pentru 32 taleri număraţi. / Şi de asemenea… Moţoc, cu fiii lui Macovei şi Ţonţa, şi Ileana Părtăţoae şi fii ei Măteiu şi Obrejie… şi au vândut dreapta lor ocină din satul Fâstici…lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri şi jumătate. / Şi de asemenea… Ştefan Fortos şi femeia lui Ţâganca, fiica lui Alexa… au vândut a patra parte din satul **Dobroslăveşti** (comuna Dobroslăveşti, Vaslui), care este pe râul Bârlad, şi cu vad de moară, şi cu loc de ţarină şi cu fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 15 taleri număraţi”[2503].

[2503] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 462-465

BRÂNZENI

(satul Brădzeni, Hotin, Moldova).

1628, iunie 30: Zapisul lui Isac, feciorul Ciorcei, nepotul Pinţii, care mărturiseşte că a vândut, drept 100 taleri bătuţi, părcălabului Gheorghiţă Jora, în faţa **vameşilor de Hotin** Gheorghie, alt Gheorghie, popa Samson, Malic puşcarul, Dima puşcarul, Foti puşcarul, ţârcovnicul domnesc Nicoară Focenco, Lupul Tăutul, Căzacul feciorul vornicului Gheorghie, Lupul feciorul Zaharchei, şi Pătraşco feciorul Manciului din **Voloconteşti** (lângă Terebna, Hotin, Moldova), „din jumătate de sat din **Brădzeni** (azi Brândzeni, Hotin, Moldova), a treia parte, şi din **Vorobivca** (satul Gheredeuca, Hotin, Moldova), aşijderea aşa, şi din **Handzouţi** (satul Hancăuţi, Hotin, Moldova), aşijderea aşa, şi din **Oneşti** (pe Ciuhur, Hotin, Moldova) aşijderea aşa, ce sunt pe Ciuhru, ce au fost drepte ocine şi moşii a mâne-mea, Ciorcei, şi a mătuşă-mea, Pinţii, şi altor fraţi ai noştri”[2504].

[2504] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 374, pp. 519, 520

BRÂNZENI

(comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova).

1633, noiembrie 25: Întărit de Moise Moghila voievod diacului Sturza, care primeşte în dar, de la mătuşa lui Nastasia Pinţa, fiica lui Vlad vameşul, sora Odochiei Pepeloae, „toată partea ei ce a avut-o din satul **Tâlhăreşti** (sat pe Hârlău, lângă Târgu Frumos, Iaşi), pe Ursoae, şi toată partea nepotului ei Isac, fiul lui Gorcea, fiindcă Isac a vândut alte părţi de ocină, din satul **Brânzeni** (comuna Brânzeni, raionul Ediniţa, Moldova), şi din satul **Hancăuţi** (Hincăuţi, comuna Hincăuţi, raionul Ediniţa, Moldova), şi din **Oneşti** (sat pe Ciuhur, Moldova), din ţinutul Hotin”[2505].

1638, mai 17: Zapisul lui Neaniul, vornicul de poartă, în care mărturiseşte cum a împărţit „părţi de ocină”ce-au rămas după Gheorghe Jora, ce-a fost sulger. „Deci, am strâns oameni buni, megieşi, anume Andronic Isăcescul, Gheorghe Cucoranul, Dondea, Lupul Tăbuci, Vasile ce-a fost şoltuz, Andreica şi Pancul din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani)… şi s-au tocmit jupâneasa Ileana, cu cucoanele sale, Grăpina şi Mărica, fetele Jorei, pentru jumătate de sat **Selicicani** (Silişcani, comuna Gorbăneşti, Botoşani), cu vecini, partea de jos, cu heleşteul din jos,jumătate de sat **Volodeni** (comuna Bleşteni, raionul Edineţ, Moldova) şi jumătate de sat

[2505] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 415, pp. 520, 521

Brândzeni (Brânzeni, comuna Brânzeni, raionul Edineţ, Moldova). Aceste părţi s-au cenit acestor cucoane. / Iar jumătate de sat **Brândzeni** şi a treia parte de sat **Miteşti** (comuna Miroslăveşti, Iaşi), şi două mori în Prut, s-au venit jupânesei Ileana. / Aşijderea, s-au venit lui Gligoraşco jumătate de sat de **Volcineţi** (comuna Maiovka, raionul Ocniţa, Moldova) şi jumătate de sat **Căzcecani** (comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), şi jumătate de a treia parte de sat de **Bâzdâgeni** (înglobat în Ialoveni, raionul Ialoveni, Moldova), şi a şasea parte de sat de **Coşciugeni** (Costiugeni, comuna Albeşti, Boroşani). / Aşijderea, s-au venit ca să aibă a ţine Toader şi Todosie, cuconii Jorăi, două părţi de sat de **Costeşti** (oraşul Costeşti, raionul Râşcani, Moldova), şi două părţi din **Hancăuţi** (comuna Hancăuţi, raionul Edineţ, Moldova), şi jumătate de sat Onut (Bucovina), şi din a patra parte de sat **Zubriceni** (Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova) jumătate, şi o moară la Costeşti, ce este în Prut, să aibă a ţine Gligoraşco cu Toader şi Todosie. / Aşa s-au tocmit ei şi s-au împărţit, să aibă a alege Enachie pitarul cel mare, cu jupâneasa Ileana şi cu Macri căpitanul şi Gligoraşcu Jora părţile, cum s-au tocmit, pe cuconi"[2506].

1670, octombrie 18: Partenie, feciorul lui Gligorii Benii (Benea), nepotul lui Mătei din Bălcăneşti, mărturiseşte că a „botezat o cucoană a lui Miron, anume Iftimia. Deci, m-am îndurat de i-am dat fină-mea această pomană de la mine şi danie dreaptă a mea moşie, ce se va alege partea mea, din **Bolcăneşti**, din vatra satului, din câmp, din rediul cu loc de prisacă şi cu vişini ce sunt în prisacă, şi cu apa Răutului, şi cu tot venitul ce s-o alege din partea

---

[2506] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 354, pp. 348, 349

mea, din a cincea parte, a patra parte… Şi la această danie au fost Grigore Buzişorul, Merăuţă Buliga sin ego (şi fiul lui), Pătraşco, Trohin, Ion Plăcintă ot **Cerceleşti**, Drăgoi vătămanul ot **Brânzăni**, Vasile Buzni, Bejan, Petre zet (ginere) Partenie, Toader sin Drăgoi şi Hilohie ot **Urdăşei** şi mulţi oameni buni”[2507].

1770-1772: Satul **Brânzenii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2508], **toată suma caselor: 31**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 29. / **Birnicii**: Toader Roina / Simeon Artene / Gheorghe Ostahe / Ion Iane / Dumitru, vătăman / Vasile Țurcanu / Ursache, munteanu / Gheorghe Cara / Lupul Șăretii / Floria fiul Malancei / Andrei Goranda / Pintelei, cioban / Lupul fiul lui Petre / Ștefan, volintir / Ion Cara / Grigore, pâslariul / Mihalache Șoimul / Iftimie, munteanu / Ștefan, cojocar / Zaharia fiul lui munteanul / Mihalache fiul lui Gheorghe / Ioniță, munteanu / Tănase, vornic / Chiriac Totoi / Miron Totoi / Vasile cumnat lui / Constandin Șoimariul / Vasile Șoimariul / Ilie al lui Șoimariul. // **Rufeturi:** Popa Maftei / Pavăl, dascăl.

1904: „**Brânzeni**, sat în judeţul Bălţi, între satele Burdujeni şi Heredeuca. Aparţine volostiei Zabriceni şi se află în valea Brânzenişoara, lângă râul Racovăţul. Sat mare, de 151 casw; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; o şcoală, cu o clasă, unde se învaţă ruseşte. Populaţiunea 893 suflete de ţărani români, care posedă pământ de împroprietărire 1.112 deseatini, iar proprietarii,

---

[2507] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 125, pp. 128, 129

[2508] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 161

Oganovici şi familia Leonard, au aici şi la Polubrizeni 2.088 deseatini”[2509].

BRĂNEŞTI

(sat pe Cneaja, fost Bran, comuna Vlădeşti, Galaţi).

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan voievod, lui Gostilă care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi selişte unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos, Comăneşti, şi unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti”[2510]. Hotare, din veac.

1898: „**Brăneşti**, sat în comuna Vlădești, plasa Prutul, judeţul Covurlui, cu 142 case, 143 familii şi 570 suflete, o biserică și o școală. Teritoriul ce-i aparține e în întindere de 2.166 hectare și 45 ari în total, din care 1.716 aparțin proprietății mari și 450 hectare și 45 ari sătenilor”[2511].

2509 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 37

2510 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

2511 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 625

BRĂNEŞTI

(pe Prut, în Covurlui, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Brăneştii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2512]**. Birnici:** Păladi Nor / Cârstian / Gligore Roşca / Manolache Măroi / Ioniţă, vornic / Apostol, muntean / Ion Titu / Toader Jalobă / Sandul Nor / Toader Danda / Gheorghiţă, muntean / Sandul Dorin / Ioniţă, muntean / Aftenie Danda / Petco / Sandul Catana / Costandin Buşilupu / Irimie Amorţilă / Apostol Nor. // **Scutelnici:** Păladi Danda, scutelnic spătarului Costandin Sturzei.

BRĂNEŞTI

(sat lângă Buhuşi, Neamţ).

1626, septembrie 1: Zapisul surorilor Anna şi Ileana, fetele Candachiei, şi al lui Ioanăş, toţi nepoţii lui Isaiu Plantos, în care scriu că au „vândut parte de ocină din **Măstacăn** (comuna Borleşti, Neamţ**),** din partea Neguleştilor, 10 pământuri şi din vatra satului ce se va alege… Lupului Hăbăşescului, vornicului, drept 10

[2512] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 88, 89

galbeni bani buni, dinaintea preotului Ggiorghie din **Mărgineni** (sat, Neamţ), Ghiorghie Păturniche din **Brăneşti** (lângă Buhuşi), Matei vătămanul, Nechifor, necoară din Măstacăn, Ignat ce-a fost din Măstacăn, Bejan din **Iucaş** (satul Dochia, Neamţ), Nechitii şi Gavril din **Boziiani** (Bozieni, Neamţ) şi dinaintea a mulţi oameni buni”[2513].

1633, septembrie 19: Porunca dată de Moise Moghila voievod pârcălabilor de Neamţ, după ce „s-au jeluit Popoţeştii pe Damaschin din **Brăneşti** (lângă Buhuşi), zicând că face casă şi mori pe ocina lor de sat, la **Bodeşti** (înglobat în oraşul Buhuşi), în tăria lui… voi să daţi zi lui Damaschin cu Popoţeştii, şi cu Robul din **Dumbrăveni** (Dumbrava din Deal şi din Vale, contopite cu Săvineşti, Neamţ), şi călugării de la Tazlău, şi lui Partenie din **Hărliceşti** (în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi), să-şi aducă toţi uricele şi zapisele ce au pe acele ocini”[2514].

BRĂNEŞTI

(înglobat în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ).

1646, iulie 5: Fraţii Toma şi Samoilă Bilţu, feciorii Candachiei Bilţoaie, nepoţii Savei, Dumitraşco Urdzică şi nepotul lui Focşea, nepoţii Urdzicoaei şi nepoţii lui Crăciun, fac un schim de moşii cu Enache

---

[2513] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 114, pp. 136, 137

[2514] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 399, pp. 502, 503

Şoldan şi femeia lui Nazaria, fata Măriuţăi, nepoata lui Potărniche, căruia i-au dat „ce-am avut la sat la **Şofrăceşti** (comuna Trifeşti, Neamţ), în ţinutul Neamţului, pe Valea Neagră, dintr-a patra parte de sat Şofrăceşti, a treia parte, însă i-am dat cu partea lui Toderiţă şi a lui Ionaşco, feciorii Îndreicuşei, pentru că ei ne-au vândut o parte de moşie a noastră din **Vârtop** (Hârtopul, comuna Bârgăoani, Neamţ)", primind la schimb, „moşia ce-a avut Nazaria în satul **Brăneşti** (înglobat în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ), iarăşi în ţinutul Neamţului, dintr-a patra parte din satul Brăneşti, a treia parte"[2515].

BRĂNEŞTI

(pe Putna, Vrancea).

1715, septembrie 10: Vasile şi Alexandru, feciorii lui Ştefan Sâtariul, nepoţii lui Constantin Sâtariul din satul **Vişteleşti**, din Bogdana, vând marelui spătar Ion Pălade ocina lor „din satul **Şărbăneşti**, ce se va alege partea tătâne-nostru Ştefan Sâtariul… / Aşijderi i-am vândut părţile noastre ce se vor alege dinte fraţii noştri din **Băloşăşti**, din bătrânul nostru, iar pe apa Bogdănii… / Aşjderi, ce se va alege parte din satul **Tomceşti** şi **Tunsăşti**, ce avem de pe moşul nostru Constantin Sâtariul din bătrânul Coţman Petre, iar pe apa Bogdănii… Aşijderi, i-am vândut, cu toţi fraţii împreună, anume Ştefăniţă

[2515] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 429, pp. 367, 368

Sâtariu, Vasile Sâtariu, Alexandru Sâtariu, Sâmeon Cârlan, Anghelina fata lui Constantin şi Stratina, jumătate de bătrân din satul Şărbăneşti, jumătate de bătrân din Băloşeşti şi jumătate de bătrân din **Brăneşti**, în ţinutul Putnei, pe gârla Putnei, dincoace, ce este cumpărătura moşului (bunicului) nostru Constantin Sâtariul de la Sâmion Dumnezău… Acestea le-am vândut spătarului drept 16 lei bani gata”[2516].

BRANIŞTE

(Orhei, Moldova).

1528, martie 7: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Toader logofăt, care primeşte, drept danie domnească un sat pe Sitna, anume **Branişte**, amîndouă cuturile, pe care voievodul îl cumpărase, cu 550 zloţi tătăreşti, de la Taţea, fata lui Albul Farcovici, şi de la nepoata ei Sofiica, fata lui Ivanco Ştirbăţ… ce le-a fost lor schimbătură de la Maruşca, jupâneasa lui Coste Posadnic, fata Pântecelui, nepoata lui Iliaş paharnic, de la strămoşul nostru Alexandru voievod”; şi mai cumpără, de la aceiaşi şi în acelaşi preţ, şi dăruieşte Petru Rareş logofătului Toader „un sat pe Botneh, anume **Cojuşna**, ce a fost cumpărat de la Coste şi frate-său Fedor posadnic, drept 120 zloţi tătăreşti”, apoi, de la Mihno, Alexandru, Ilca şi Felca, „o selişte pe Terebnih, anume **Gruş** (sau păr), ce se cheamă

[2516] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 185, pp. 164, 165

Purceleni, drept 140 zloţi tătăreşti", întărind toate aceste „miluiri… credinciosului şi cinstitului boier, dumnealui Toader logofăt"[2517].

1670, februarie 4: Enache, feciorul Ştefăniei, nepotul Micului Buză Neagă, vinde fostului paharnic Ilie Sturza, drept 30 de lei, „partea moaşă-mea (bunicii) Parascăi, a fetei Micului Buză Neagră din satul **Pupezeni**, de la Lebedina, din bătrâna moşului (bunicului) Micului, a patra parte… şi la vânzarea mea au fost Ursul din **Bogzăşti**, Vasile, feciorul lui Neculai din **Branişte**, Mirăuţă Buliga din **Ţiberiha**, Andrei, feciorul lui Bulboacă, şi popa Ionaşcu de **Sineşti**, Istratie Mânzatul ot **Ineşti**, popa Corne de **Hăjdieni**, Chirilă de **Negureşti** şi mulţi oameni buni. / Zapisul l-am scris eu, Enache, feciorul Ştefăbiei, nepotul Micului Buză Neagră ot **Pupezeni**. Să se ştie"[2518].

BRANIŞTE

(pe Siret, în Covurlui, comuna Branişte, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Branişte**, ţinutul Covurluiului, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2519]**. Birnici:** Sandul sin (fiu) Dumitru / Ion

[2517] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 168- 170

[2518] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 121, p. 126

[2519] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 77

Săcan / Ion Hulturul / Panaite Săcan / Mircea, rotar / Dumitrachi fiul lui Dumitru / Chiriac Cambul / Tudorachi Cambul / Toader Curlat / Gheorghiţă brat ego (fratele lui) / Chiriac Focşa / Toader Brăniştian / Toader fiul Ioanii / Iordachi Păvălaşco / Sâmbotin Mâţă / Manole Bron / Şerban Boianga / Coman Buţă / Radul Jalobă / Gheorghi Cambur. // **Rufeturi:** Gafiţa, văduvă.

BRANIŞTEA

(lângă Tecuci, Galaţi).

1774, iunie 26: Satul **Braniştia**, ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[2520], avea **toată suma caselor 45**. Scădere rufeturi 9: 1 vornic, 1 popă, 4 nevolnici, 3 văduve. Rămân birnici 36 poştaşi. / **Poştaşi**: Alecsandru Meiroş / Tudorachi Onică / Grigori Meiroş / Ioniţă Stărpul / Stanciul, muntean / Ioniţă Hogilic / Chiriac Chitic / Neculai Arbănaş / Eni, păscar (pescar – n. n.) / Costandin, păscar / Albul, muntean / Vasili Stoica / Vasili Obrejă / Alecsandru Meiroş / Neniul Velic / Neculai Băncilă / Vasilachi Chiriac / Neculai Obrejă / Toderaşcu Sârghii / Andrei Obrejă / Lupul Meiroş / Ivan, moldovan / Ion Andronachi / Nechita Cotigă / Costandin Cotigă / Costandin Ruăl / Gheorghi, rotariul / Costandin Sârghii / Gheorghi Pohleul / Vasili Pârvul zet (ginere) lui Nechita / Mania, moldovan

[2520] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 562, 563

/ Stoica, socrul Manei / Sandul Chiriacu / Stan Vicol, muntean / Chiriţă sin babei Aniţei / Vasile Stogul. // **Rufeturi**: Ştefan Stogul, vornic / Popa Năstasii / Ioana, văduvă / Mihăilă, nevolnic / Săvastrii, nevolnic / Ion Băncilă, nevolnic / Femeia lui Dan, gălăţean / Uncheş Andronachi, nevolnic / Sanda, văduvă.

1898: „**Braniştea**, sat, face parte din comuna Buciumeni, plasa Nicorești, judeţul Tecuci. E situat la o distanţă de 6 km 200 m. de reşedinţa comunei. Are o populaţie de 15 capi de familie, din 42 suflete”[2521].

BRĂNIŞTENII DE SUS ŞI DE JOS

(iniţial, Bărboşi, înglobate în satul Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ).

1455, august 23: Întărit de Petru voievod, lui Tador al lui Limbădulce, care primeşte uric pentru „satele, anume: **Branişteri, unde este curtea** lui, şi Giuleşti, şi Şchei, şi Bărboşi, şi Beşicureni, şi Frăteşti, pe Pârâul Negru, şi Măsteacârul, şi, pe Neamţ, Graşii, şi Moineştii, şi Liseţul şi Iubaneşti”[2522]. Hotarul, din veac.

1637, septembrie 12: Zapisul fostului mare vornic Savin, în care mărturiseşte „cum au venit la noi Cozma Mazâlu şi cu fraţii lui Toader şi Pătraşcu din **Gileşti** (Giuleşti, comuna Secuieni, Neamţ), cu seminţia lor

---

[2521] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 592

[2522] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 51, pp. 73, 74

jupâneasa Sora comisoae, feciorii ei Gavrilaş şi Ştefan… ca să mergem la sat la Gileşti şi să împărţim locul în două. / Deci noi am strâns oameni buni şi megieşi, anume Ursul din **Buhuşeşti** (lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ), Cozma din **Bârjăveni** (Bârjoveni, în Siliştea, comuna Români, Neamţ), Gligorcea, Gheorghe şi Ştefan din **Tatămireşti** (Tatomireşti, contopit cu Budeşti şi Făurei, comuna Făurei, Neamţ), Strătilă din **Onceşti** (comuna Secuieni, Neamţ), Ghilasie din **Secueni** (comuna Secuieni, Neamţ), Mihăiaş Beldiman din **Plupeşti** (Plopeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), Simeon Cârcu din **Brănişteni** (de Sus şi de Jos, incluse în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ)… şi am socotit, am ales şi am împărţit tot locul în două: deci s-a venit în partea Sorei comisoaia jumătate de sat dinspre **Climeşti** (comuna Făureni, Neamţ), de hotarul Onceştilor, valea în sus, până în capul satului de sus, în piatră, din piatră în sus, până în ogoare, până în hotarul **Sârbilor** (comuna Secuieni, Neamţ) şi Climeştilor; iar pe partea Cozmei şi fraţilor lui s-a venit partea dinspre Brănişteni, din hotarul Onceştilor, valea de sus, până în capul satului de sus şi iar până în jumătate de ogoare, iarăşi dinspre Brănişteni”[2523].

1638, martie 18: Simion din **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), feciorul lui Toader, nepotul Pântei vinde, lui Gheorghe şi Iuraşco Başotă, drept 30 de taleri bătuţi, „o cas, cu toată jirebia sa, cât se va alege din ţarină, câmp, pădure şi din sat şi din moară, cu pomăt şi cu o săpătură de lângă moara lui Mihai... Şi în tocmeală ne-au fost Ionaşco din **Bărboşi** (sau Bănişteni de Jos, azi

[2523] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 190, p. 174

Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ), Nicoară din **Bârjoveni** (comuna Secuieni, Neamţ), Toader Bucotco, Drăgan, Marco şi Radul din **Cuciulaţi** (Căciulaţi, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ). Şi eu, Bejan Balşe cu mâna mea am scris"[2524].

1640, iulie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Păturnichi din **Brăneşti** (înglobat în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ) şi lui Boghean din **Tatomireşti** (comuna Făurei, Neamţ), după ce „s-a jeluit această femeie, anume Ionna din satul **Dulceşti** (comuna Dulceşti, Neamţ) pe Irimia Spartul, zicând că are parte de ocină şi moşie în satul **Mărgineni** (comuna Mărgineni, Neamţ), iar Irimia i se face frate şi se amestecă şi el la ocină, şi frate nu-i este. / Pentru aceea, voi să mergeţi la acel sat, la Mărgineni, să strângeţi oameni buni bătrâni şi dimprejur şi să socotiţi cum veţi şti mai cu dreptul… Şi să faceţi o scrisoare, să ne daţi de ştire"[2525].

1774, iunie: Satul **Brăniştenii**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[2526], avea **toată suma caselor 91**. Scădere rufeturi 74: 6 popi, 5 mazili, 12 văduve, 34 ţigani, 17 case pustii. Rămân birnici 17. / **Birnici:** Dumitraşco, morar / Nechita, păscar (pescar) / Ioniţă, cojocar / Ilie Corban / Arhip, olar / Lupul, olar / Sandu Furduc / Ştefan Furduc / Antohi Dramă / Nechita Dramă / Lupul Dramă / Ştefan, morar / Vasile, morar /

[2524] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 282, p. 273

[2525] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 405, p. 413

[2526] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 71

Gavril Racliş / Ion Racliş / Gavril Damaschin. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Simion / Popa Vasile / Diaconul Vasile / Diaconul Toader / Diaconul Mihai / Costantin Ernilă, mazil / Ioniţă, muntean, ruptaş / Vasile Bârcu, ruptaş / Iftimii, ruptaş / Hurmuzachi sin (fiu) Armăşoaei, ruptaş / Sofronia, văduvă / Ghervasia, tij (la fel) / Palaghia, la fel / Magda, la fel / Maria, la fel / Altă Marie / Vărvara / Măriuţa / Irina / Alicsandra / Ştefana / Ioana / Pintelei, ţigan / Radu, ţigan / Gheorghe, la fel / Chirica, la fel / Costantin, la fel / Vasile, la fel / Vasile, la fel / Ifrim, la fel / Alt Ifrim, la fel / Grigoraş, la fel / Ştefan, la fel / Lupul, la fel / Vasile, la fel / Anton, la fel / Toader, la fel / Stan, la fel / Vasile, la fel / Ion, ciobotar, la fel / Pentelei, la fel / Toader, la fel / Dumitru, la fel / Onică, la fel / Ion, butnar, la fel / Ion, la fel / Toderică, la fel / Roman, la fel / Maria, ţigancă / Aniţa, la fel / Safta, la fel / Ioana, la fel / Safta, la fel / Măriuţa, la fel / Tofana, la fel / Acsănia, la fel / Ştefana, la fel. // **17 case pustii**.

1898: „**Brănişteni**, comună rurală în plasa Siretul de jos, judeţul Roman, spre oraşul Roman şi la o depărtare de 10 km de el și de 9 km de reședința plășii. Este aşezat pe ultima terasă a dealurilor ce vin în dreapta râului Moldova. Este alcătuită din satele: Brăniștenii de Jos, Brănişteni de Sus și Feleşti, cu reședința comunei în satul Brăniștenii de Jos. Are 341 capi de familii, 240 contribuabili, 1.248 locuitori, din care 43 știu carte, şi 307 case. Populaţia este română, afară de 2 familii de evrei. Sunt 314 vite mari cornute. Are o biserică de zid şi o şcoală primară mixtă, care a fost frecventată, în anul şcolar 1886-1887, de 13 elevi din 24 înscriși. Ţine de circumscripţia fiscală Dulcești. / **Brănişteni de Jos**, sat pe malul drept al pârâului Brănişteni, spre vest de oraşul

Roman, la o depărtare de 10 km de el și de 9 km de reşedinţa plășii. Este așezat pe platou. Are 196 capi de familii, 157 contribuabili, 710 locuitori, din care 39 ştiu carte, și 165 case. Populaţiunea este română, afară de 2 familii de evrei. Sunt 205 capete de vite mari. E reședința comunei Brănișteni. Are o biserică de zid și o şcoală mixtă, care a fost frecventată, în anul școlar 1886-1887, de 13 elevi, din 24 înscriși. Acest sat datează dinainte de 1508 (din 1455, august 23, data primei atestări – n. n.), după cum se constată din o piatră, ce V. A. Urechia a aflat-o în biserică și care poartă această dată. Biserica actuală este făcută la 1.520 de un boier și reînnoită în urmă de Stefan Tomșa. În această biserică V. A. Urechia a descoperit, în august 1886, mormântul cronicarului moldovean Miron Costin, decapitat din ordinul Domnului Moldovei Constantin Cantemir, în decembrie 1691 (decapitat a fost fratele cronicarului, Velicico Costin – n. n.), pe una din pieţele orașului Roman. Acest sat se numea în vechime Bărboși sau Bărbești şi era moșia cronicarului Miron Costin. / **Brănişteni de Sus**, sat spre vest de satul Brănişteni de Jos, și alăturea de el. Are 145 capi de familii, 83 contribuabili, 538 locuitori, din care 4 știu carte, și 142 case. Populaţiunea este numai română. Sunt 109 capete de vite mari. Acest sat se mai numeşte şi Târşi”[2527].

[2527] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 627

BRĂNIŞTERI

(înglobat în Durneşti, comuna Durneşti, Botoşani).

1643, februarie 17: Andronic Săcescul, ginerele lui Soltan, şi femeia lui Antimiia, fata lui Soltan, şi Nacul, cu femeia lui Mărica, nepoata lui Soltan, vând Tomei stolnicului celui mare, drept 50 lei bătuţi, părţile lor din „satul **Brănişteri** (înglobat în Durneşti, comuna Durneşti, Botoşani), ce este la ţinutul Dorohoiului, pe apa Başeului, din tot satul a şasea parte"[2528].

1643, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod stolnicului celui mare Toma, care cumpără, cu 50 lei bătuţi, de la Andronic Saca şi femeia sa Antimiia, fata lui Soltan, şi de la Nacul şi femeia sa Mărica, nepoata lui Soltan, o „moşie din satul **Brănişteri**, ce este în ţinutul Dorohoiului, pe apa Başeului"[2529].

1667, martie 9: Urmaşii marelui vornic Toma Cantacuzino împart între ei satele moştenite, „şi s-a venit lui Ion (Racoviţă) paharnicul şi femeii lui Nastasia, fata Tomii vornicul: **Sârbii**, sat întreg, cu heleşteu şi cu mori la ţinutul Dorohoiului, **Bălteanii**, sat întreg cu mori, la ţinutul Vasluiului, **Clocuşna**, sat întreg la ţinutul Hotinului, **Hulubeştii**, sat înteg, la ţinutul Tecuciului, **Pănceştii**, sat întreg la ţinutul Iaşilor, jumătate de sat **Vitrianca**, la ţinutul Hotinului, jumătare de sal **Volniceni**

[2528] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 30, p. 35

[2529] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 37, pp. 40, 41

la ţinutul Orheiului, a treia parte din satul **Costeşti**, cu mori, la ţinutul Romanului, a treia parte din **Popenţiani**, la ţinutul Iaşilor, **Clucereşti**, selişte întreagă, la ţinutul Dorohoiului, mai bine de jumătate din seliştea **Iteşti**, la ţinutul Dorohoiului, **Jărdeani**, selişte întreagă, la Dorohoi, părţile din **Drislive** ce se vor alege, la Dorohoi, părţi din **Däneşti** şi din **Bozianii**, ce se vor alege, la Dorohoi, părţile din **Jugani**, la Dorohoi, cât se vor alege, părţile din **Branişteari**, cât se vor alege, la Dorohoi, patru fălci de vie la Piscup, la **Cotnar**, două fălci în Mândrul, la Cotnar, patru fălci şi trei fârtae la Cotnar, în Laslău, două fălci şi 20 prăjini la Iaşi, în valea Irimiei"[2530].

BRÂNZEA

(comuna Icuşeşti, Neamţ).

1640, decembrie 15: Petre Cinpoiaşul şi femeia lui Irina din **Bălăneşti** (comuna Vinderei, Vaslui), cu toţi feciorii lor, au vândut lui „Gavril Mafteiiu moşia noastră, ce am avut la sat **Bălăneşti**, un bătrân, cu tot venitul, de am plătit capul feciorului nostru Iordachie de la pierzare, pentru că a furat lui Gavril doi cai şi hiiarele morii din mijlocul satului lui (Brânzea)… Şi acest zapis s-a făcut dinaintea lui Vasile Fuglea vornicul de **Bârlad**, a lui Liorițu şoltuz cu 12v pârgari, Constandin neguţătorul,

[2530] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 93

Neagoe, Vasile Luca şi a mulţi orăşeni din târgul Bârlad"[2531].

1640, decembrie 15: Scrisoarea dregătorilor din **Bârlad** către Vasile Lupu voievod: „Milostive şi lumina doamne, să fii măria ta sănătos! / Facem ştire măriei tale pentru rândul unui vecin al lui Gavril, feciorul lui Maftei, anume Ioanichie, feciorul Cimpoiaşului, care vecin a pârât înaintea măriei tale, zicând cum i-a luat stăpânul său Gavril o moşie a lui fără de nici o ispravă. Acel om, milostive doamne, s-a sculat şi a furat de la stăpânul său Gavril doi cai şi nişte hiiară de moară la **Brânzea** (comuna Icuşeşti, Neamţ), iar peste altă vreme, acel fur a venit în ţară, la tatăl său. Deci Gavril, dacă a auzit că a venit, l-a prins şi l-a legat ca pe un fur şi la dat la dregători, în Bârlad, de l-au băgat la închisoare, şi apoi sculatu-s-au dregătorii şi l-au scos la judeţ şi ne-au chemat şi pe noi la judeţul acelui fur. Venit-a judeţul de pierzare şi au fost părinţii acelui fur de faţă şi fraţii lui toţi. Deci, văzând că-l duc la spânzurare, s-au rugat la noi şi la dregători, de-am grăit la Gavril de l-a iertat, ca să nu-l spânzure, şi au dat lui Gavril un bătrân din **Bălăneşti** (comuna Vinderei, Vaslui), partea lor toată, câtă a fost, şi cu toţi fraţii. / Iată, dăm ştire măriei tale, dar măria ta vei face precum te va lumina Dumnezeu"[2532].

[2531] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 499, p. 486

[2532] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 500, p. 487

BRAŞCA

(în Ilişeşti, între Suceava şi Gura Humorului, Bucovina).

1773: Recensământul lui Rumeanţev[2533], din **1772-1773**, înregistrează la Briaşca, în Ocolul Siretului de Sus, fără alte precizări, „27 – toată suma caselor”, însemnând 1 mazil, 1 argat al lui, 1 femeie săracă, 1 jidov şi 23 panţiri isprăvniceşti.

1768-1774: S-au stabilit la Braşca, pe moşia ginerelui lui Calmuţchi, Ion Dumitraş, familiile emigranţilor transilvăneni Teodor MOROŞAN (Borşa), George ROTARIU (Ivănuşca), Vasile ROTARIU (Zahorna), Tanasă DAMIAN (Salug), Simeon URECHE (Mămăliga), Ioniţă BUCAL (Ivănuşca), Iftimie şi Grigoraş GROSAR (Cherchesin), Ioniţă CORLAŢAN (Nicula), Precop PUŞCARIU (Laştiuca), Miron PASCAL (Laştiuca), Nicolai CIOBAN (Laştiuca), Vasile FELLO (Laştiuca), Chirilă RAI (Laştiuca), Ion DRAGONIŢĂ (Laştiuca), Teodor PRISACARIU (Ivanuşca) şi Teodor PASCAL (Laştiuca).

1775: A patra parte a satului Ilişeşti, cea dinspre Bălăceana, care a aparţinut familiei Calmuţchi, s-a numit Braşca (Briaţca), satul Ilişeşti, împreună cu Briaţca având, în **1775**, 31 famili de ţărani şi 13 familii de călăraşi.

[2533] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 346

1782-1787: Se stabilesc la „Braşcea (Braschka)” câteva familii de agricultori şi meşteşugari germani, veniţi din Franconia, Bavaria şi din Austria.

1843: Paroh la Ilişeşti şi Braşca era Georgie BUCEVSCHI, tatăl pictorului Epaminonda Bucevschi. Parohia avea 1.146 enoriaşi. În 1876, paroh era Nicolai BACZYASKI, iar numărul enoriaşilor ajunsese la 1.760 suflete. În 1907, parohia din Braşca, distinctă faţă de cea din Ilişeşti, era slujită de preotul George ABAGER, născut în 1867, preot din 1895, cantor fiind, din 1893, Alexandru TELEAGĂ, născut în 1858.

1848, iulie 30: Simion Lucaş, Gheorghe Grosar şi Many Hazd semnau, în numele comunei Braşca, cele 17 revendicări bucovinene, formulate şi asumate împreună cu humorenii şi ilişeştenii.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşzi cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin”[2534].

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie 1891, de „Niculaiu Bacinschi, paroch în Ilişeşti”, menţionează,

---

[2534] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

printre familiile din Braşca, pe: Luca MĂRGINEAN, Terenti POPOVICI, Vasile GROSARIU, Niculaiu ŞULEA, Vasile MIRONIUC şi Teodor ROŞCA[2535].

1893: O şcoală cu 2 clase începe să funcţioneze la Braşca[2536].

1903: O petrecere populară, organizată de Societatea de citire „Frăţia din Braşca", în 1903, „în ziua Sf. proroc Ilie, în folosul copiilor sărmani de la şcoala poporală din loc", s-a desfăşurat „în grădina gospodarului de aici, Anton Popovici. Locul petrecerii, cu toate că era încunjurat, jur-împrejur, de frumoşi pomi roditori, a fost încă foarte frumos decorat şi cu brădănaşi, ghirlande de cetină de brad şi steaguri împărăteşti, treicolore şi bucovinene… Dansul a început cu hora străbună, cam după 2 oare p.m., şi singuraticele jocuri au urmat lanţ, unul după altul, până spre zori de zi". A avut loc şi o reprezentaţie teatrală, cu comedia „Piatra din casă", de Vasile Alecsandri, jucată de tineri din Braşca, Ilişeşti şi Bălăceana. Printre oaspeţii de onoare ai manifestării s-au numărat învăţătorul superior din Braşca, Vasile NAHAICIUC, parohul Ilie cav. de ANDRUCHOVICI, învăţătorul superior din Ilişeşti, Petru COLESNIUC, pădurarul din Ilişeşti, Teodor BERENŢAN, primarul Braşcăi, Iohann MOCK, ciubotarul din Braşca, Iohann WENDLING, Iancu şi Aurica MIHAESCU din Braşca, dar şi proprietarul Fritz AST, tot din Braşca[2537].

1906: „Posturi vacante: Centrul medical comunitar pentru localităţile Baiaşeşti, Brăieşti, **Braşca**, Drăgo-

---

[2535] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 15, Joi 20 Iunie (2 Iulie) 1891, p. 4

[2536] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 44, 1876 p. 40, 1907 p. 153

[2537] *Deşteptarea*, Nr. 61/1903, p. 2

ieşti, Ilişeşti, Joseffalva, Corlata, Lucăceşti, Măzănăieştie și Stupca și zona medicală Ilişeşti (Bucovina), angajează un medic comunitar. Salariul: 1.200 coroane și beneficiu-ază, de asemenea, de taxe standardizate. Solicitanții pentru acest post au datoria să depună, în conformitate cu § 5 din lege, următoarele acte: 1. Dovadă privind dreptul de a practica medicina în regatele și țările reprezentate în Imperiu, 2. Dovadă de cetățenie austriacă, 3. Dovadă că sunt suficient de competenți în a vorbi, pe lângă limba germană, și limba română. Aplicațiile corespunzătoare sunt așteptate, în patru săptămâni, începând cu data de 20 iunie, la k. k. Autoritatea raională Gurahumora”[2538].

1907: „Martorul Kristian Hock din **Braşca** şi Adam Walter din Ilişeştie afirmă că Wilhelm Sauer din Măzănăieşti, precum şi alţi alegători din aces sat, au primit, pentru voturile lor, de la Aurel Onciul, câte 20 coroane, pe când Andrei Melniciuc din **Braşca** şi mulţi alţi alegători din acest sat au primit, pentru voturile lor, suma de 2 coroane”[2539].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Braşca**, comună rurală, districtul Gura-Humora, aşezată la obârşia pârâului Ilişeşti, puţin spre Nord de comuna rurală Ilişeşti şi la hotarul districtului Suceava. Suprafaţa: 2,78 km p.; populaţia: 471 locuitori români, în mare parte, şi de religiune gr. or.; restul, colonişti germani. Este aproape de drumul principal Suceava – Gura-Humora; are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică filială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”, atenenţă a parohiei din Ilişeşti. La 1776, aparţinea

---

[2538] *Wiener Klinische Wochenschrift*, 1906, Nr. 29, p. 910

[2539] *Apărarea Naţională*, Nr. 79 şi 80, Anul II, duminică 3 noiembrie stil nou 1907, p. 3

mănăstirii Ilişeşti; la 1779, însă, a trecut în posesia boerului Ioan Dumitraş. Populaţia, formată de locuitori originari, peste care au survenit numeroase familii de emigranţi transilvăneni, se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 239 hectare pământ arabil, 31 hectare fânaţuri, 2 hectare grădini, 51 hectare izlaz. Se găsesc 59 cai, 196 vite mari cornute, 83 oi, 260 porci şi 9 stupi. **Braşca moşie**, districtul Gura-Humora, consistând numai din păduri şi păşuni. Are o suprafaţă de 0,60 km p., cu câţiva locuitori. La 1776, depindea de satul cu acelaşi nume şi era în posesia mănăstirii Ilişeşti”[2540].

1908: „Duminică, în 9 august, a aranjat „Arcaşul” din Braşca un concert, împreunat cu dans. Corul arcaşilor, instruit şi condus de domnii Roşca şi Boca, a executat frumos cântecele din program. Mult a plăcut „Marşul lui Tudor”, cor mixt. A fost şi un venit frumos material. Dansul din ograda gospodarului Popovici a fost întrerupt de o ploaie torenţială, care a făcut mari pagube gospodarilor. S-a prourmat petrecerea, destul de animată, în sala cabinetului de lectură „Frăţia”. S-a jucat până târziu, noaptea. Au fost şi tineri din Ilişeşti şi împrejurime. Urmaţi, ilişeştenilor, exemplului feciorilor din Braşca! Unde vi-i „Păunaşul Codrilor“?”[2541]. „Traian Roşca din comuna Braşca”, avea să fie, în perioada interbelică, harnic activist LANC[2542].

1908: „În raportul petrecerii Arcaşilor din Braşca, un anonim a avut îndrăzneala să hulească asupra

---

[2540] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 18

[2541] *Apărarea Naţională*, Nr. 48, Anul III, vineri 14 august stil nou 1908, p. 3

[2542] *Înfrăţirea românească,* No. 8, Anul V, 15 februarie 1929, p. 94

societăţii „Păunaşul codrilor” din Ilişeşti. Ca preşedinte al acestei societăţi, ţiu de sfânta mea datorie să rectific ceea ce anonimul susţine despre societate / L. Husarciuc, preşedintele societăţii”[2543].

1913: „Părintele G. Cosmovici, cooperator în Mahala, fu numit exozit parohial în Braşca”[2544].

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar”, au fost făcute numirile în învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării: Constantin Baciu la **Braşca**”[2545].

1941: „Domnule Prim-Procuror, / Subsemnatul Roşca Teodor, fost funcţionar la primăria Municipiului Cernăuţi, actualmente refugiat şi domiciliat în oraşul Arad, str. Consistorului Nr. 40, unde sunt funcţionar al Municipiului, cu onoare vă rog să binevoiţi, în baza decretului-lege referitor la reconstituirea de acte de stare civilă a refugiaţilor din Basarabia şi Bucovina de Nord, publicat în Monitorul Oficial Nr. 295 din 14 Decemvrie 1940, a dispune reconstituirea actului de divorţ, intervenit între mine şi Ana Roşca, născută Alexandrovici. Subsemnatul sunt originar din comuna Braşca, jud. Suceava, dar am trăit la Cernăuţi de mic, unde mi-am făcut studiile şi unde eram funcţionar al Municipiului. În Cernăuţi m-am căsătorit civil şi tot Tribunalul din Cernăuţi mi-a pronunţat divortul, divorţ care a fost transcris în registrele de stare civilă a Primăriei Cernăuţi. Aceasta, fără a înştiinţa

---

[2543] *Apărarea Naţională,* Nr. 51, Anul III, 13 septembrie stil nou 1908, p. 2

[2544] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 7-8, Anul III, 18 octombrie 1913, p. 125

[2545] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

Parohiatul şi Oficiul stării civile din satul meu natal, Braşca, jud. Suceava. În baza acestui divorţ, fosta mea soţie, Ana Roşca, născută Alexandrovici, s-a şi recăsăorit, tot în Cernăuţi, nude a rămas şi după ocupaţia rusească. Neputând salva nici un act referitor la acest divorţ, propun ca probe asupra celor afirmate mai sus pe martorii: 1) Vasile Pentelei, gardian public al Poliţiei din Solca; anexez declaraţia acestui martor autentificată; 2) Şerbaniuc Gheorghe, gardian public la Poliţie, Municipiului Ploieşti, anexez declaraţia antentificată; 3) Micinschi Stan, şeful serviciului economic al Primăriei Municipiului Arad, pe care rog să binevoiţi a-l asculta sub prestare de jurământ. Mai adaug că aceşti martori, pe care i-am propus pentru a dovedi starea mea civilă reală, sunt toţi refugiaţi din Cernăuţi şi mă cunosc bine… / Roşca Teodor"[2546].

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[2547], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: Procovanu Nicolae, la **Braşca**, p. 4, soţie învăţătoare, iar Părău Gheorghe a fost mutat, de la Braşca, la Stupca.

1949: „DECRET Nr. 20 pentru autorizarea Statului, prin Ministerul Agriculturii să facă unele schimburi de terenuri. / Art. 1. Se autorizează Statul Român, prin Ministerul Agriculturii, ca, prin derogare de la dispoziţiunile art. 2 din Legea Nr. 187 din 1945, pentru înfăptuirea reformei agrare, publicată în Monitorul Oficial Nr. 68 bis, din 23 Martie 1945, şi art. 2 şi 11 din Legea Nr. 203, pentru reglementarea circulaţiei şi

---

[2546] *Monitorul Oficial*, Nr. 36, 12 februarie 1941, p. 727
[2547] *Monitorul Oficial*, Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553

stabilirea regimului juridic al imobilelor agricole, publicată în Monitorul Oficia1 Nr. 140 din 23 Iunie 1947, în vederea comasării terenurilor proprietatea Statului, pentru înfiinţarea Fermei Ilişeşti, judeţul Suceava, să facă următoarele schimburi de terenuri: **Botezat Nicolae a Maftei** din comuna Braşca dă Statului terenul în întindere de 6.697 mp, corpul funciar 1.241, 921, 1.244, 921, 1.980 din parcelele 88/1, 88/2, 89/1, 89/2, 2.467/4 a comunei Ilişeşti, jud. Suceava. În schimbul terenului de mai sus, Statul Român cedează celui de mai sus terenul în suprafaţă de 7.042 mp, din parcela 367 şi 377/1 a comunei Braşca. **Botezat Aglaia a Vasile**, născută Prelipceanu, dă Statului terenul în întindere de 1.484 mp, corpul funciar 2.111 parcela 3.021/23 a comunei Ilişeşti, jud. Suceava. În schimbul terenului de mai sus, Statul Roman cedează celei de mai sus terenul în suprafaţă de 1.940 mp, din parcela 577/2 a comunei Braşca. **Costân Gafiţa a George**, născută Runcan, dă Statului terenul în întindere de 2.822 mp, corpul funciar 2.112, din parcela Nr. 3.021/21, 3.019/1, a comunei Ilişeşti, jud. Suceava. În schimbul terenului de mai sus, Statul Român cedează celei de mai sus terenul în suprafaţă de 2.822 mp, din parcela 577/1, a comunei Braşca. **Costân Lidia a Gheorghe** dă Statului terenul în întindere de 1.129 mp, corpul funciar 1.069, din parcela 3.018 a comunei Ilişeşti, jud. Suceava. În schimbul terenului de mai sus, Statul Român cedează celei de mai sus terenul în suprafaţă de 1.129 mp, din parcela 577/3, a comunei Braşca. **Florica Arcadie Onisifor** din Braşca dă Statului terenul în întindere de 5.590 mp, corpul funciar 1.785 din parcela 3.071/2, a comunei Ilişeşti, jud. Suceava. În schimbul terenului de mai sus, Statul Român cedează celui de mai

sus terenul în suprafaţă de 6.406 mp, din parcela 397 a comunei Braşca. **Mărgineanu Trăian** şi Arcadia din Braşca, dau Statului terenul în întindere de 3.824 mp, corpul funciar 1.240 din parcela 2.532/2 a comunei Ilişeşti, jud. Suceava. În schimbul terenului de mai sus, Statul Român cedează celor de mai sus terenul în suprafaţă de 3.936 mp, din parcela 400/2 a aceleiaşi comune, adică Braşca. **Nimigeanu Dumitru a Nichifor** din Braşca dă Statului terenul în întindere de 3.217 mp, corpul funciar 2.091 din parcela 2.531/3 a comunei Ilişeşti, jud. Suceava. În schimbul terenului de mai sus, Statul Român cedează celui de mai sus terenul în suprafaţă de 3.217 mp, din parcela 521/5 a comunei Braşca. / La Braşca s-a născut, în 28 iulie 1877, unul dintre marii artişti plastici moderni ai Bucovinei, Archip ROŞCA.

BRĂŞĂUŢI

(sat pe Bistriţa, Dumbrava Roşie, Neamţ).

1411, ianuarie 6: Întărit de Alexandru cel Bun, „mănăstirii Adormirea preacuratei născătoare de Dumnezeu, care este la Bistriţa… două sate, anume Mitiucăuţi şi Braşăuţi, cu toate hotarele lor vechi”[2548].

1462, septembrie 15: Întărit de Ştefan voievod „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra

---

[2548] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 29, pp. 41, 42

Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi fecioară Maria”, care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: moara cea mare care este pe Bistriţa (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în Zdvijinţii (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), de la Doamna şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi Vascăuţi (lângă Săvineşti, Neamţ), şi **Braşeuţi** (Brăşăuţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de asemenea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, comuna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi satul lui Şerbu Răspop (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche, Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău, şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la

Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi”[2549]. Hotarele, din veac.

1632, mai 7: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată slujitorilor domneşti din ţinutul Neamţ, după ce „s-au jeluit rugătorii domniei mele de la sfânta mănăstire Bistriţa pe voi, zicând că au acolo nişte sate, anume **Braşăuţii** şi **Văscăuţii**, iar răul vostru mai s-au pustiit de tot, cum şi acum le cereţi solării şi ei de veac n-au dat, şi de laţi ciubote şi le faceţi multă nevoie, cum nu este învăţătura domniei mele”, să-l lase „în pace de solării, pentru că ei cumpără sare de la ocnă şi nici ciubote să nu le luaţi”[2550].

1774, iunie: Satele **Roznovul, Brăşăuţii** şi **Zăneştii**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[2551], aveau **toată suma caselor 349**. Scădere rufeturi 115: 9 popi, 1 mazil, 5 văduve, 60 ţigani, 40 case pustii. Rămân birnici 234. / **Birnici**: Onul Suciul / Dumitru Hilipe / Ion Mărginian / Toader, cojocar / Ion a Petricăi / Vasile, vezeteu / Ion Paisa / Ioniţă a Tomulesii / Gavril Negru / Nistor a Tomulesii / Vasile Ignat / Ion Rostuşan / Pintelei, ungurian / Istrate Roman / Andrieş Tofan / Neculai Horşu / Dumitru brat (frate) lui /

[2549] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154

[2550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 62, pp. 66, 67

[2551] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 23, 24

Irimie Grigore / Sârghii Tofan / Ion, ungurian / Vasile Tofan / Andrei Buciulica / Toader Drăguşan / Ştefan Bâtlan / Ştefan, craiovan / Savin Bâtlan / Macovei, ungurian / Sandul lui Ilie / Ion Plăcintă / Zaharie Măroi / Ion Vereş / Toader Plăcintă / Ştefan Paisie / Apostol a Pascăi / Chirilă Paisie / Blaga Onu / Vasile, păcurar / Dumitru Drăgan / Vasile Cătană / Vasile, văcar / Costantin Tărsân / Ion fiul lui Ştefan Bâtlan / Ioniţă Epure / Mitre, morar / Zaharie, rus / Macarie a Ghirvasii / Flore zet (ginere) Tomoşei / Vasile a Ilincăi / Toader Lite / Simeon, dascăl / Mihăilă, rotar / Vasile Martin / Sandul al Urâtii / Simeon Ceucăşel / Vasile, şindilar / Toader fiul chelarului / Pavăl, şindilar / Acsenti, grădinar / Costantin Botoşan / Gavril din Ceucăşeni / Costantin, vătăman / Ioniţă, muntean / Iftimi Tudosă / Ion, grădinar / Toader fiul vornicului Vasilache / Dumitraşco Bărhan / Ichim Vrila / Simeon Albu / Ştefan, baci / Ion Răzmeriţă, vornic / Vasile, păscar / Toader, vătăman / Grigoraj Corchez / Toader Moşniaga / Sandu Corchez /Andrei Dănilă / Ioniţă Botoşan / Ion, morar / Ioniţă, muntean / Irimie, baci / Ion, bârsan / Nistor Moroşan / Andrieş Drăguşan / Toader fiul lui Drăguşan / Ion Ţurcan / Ion Loghin / Iftimie, fratele lui / Ştefan Mereuţă / Simeon Ţurcan / Ştefan Ţurcan / Toader Cresteţ / Ion Brebine / Ion Mereuţă / Ion, vrâncean / Vasile, muntean / In (alt) Vasile, muntean / Vasile, ciobotar / Toader, muntean / Preda, muntean / Stan, muntean / Ion, muntean / Stan, muntean, tij (la fel) /Radu, muntean / Opre, muntean / Aniţa, babă cu holtei / Marin, muntean / Iftimii, muntean, cojocar / Vasile, muntean / Gheorghiţă, muntean / Luca, muntean / Lupul, muntean / Toader, muntean / Radu Moşniaga / Dumitraşco, muntean / Costantin, muntean / Dumitraşco /

Toader, muntean / Ioniţă, muntean / Costantin Prutian / Vasile, muntean / Sandul, păscar / Vasile, baci / Pavăl, baci / Costantin, bejenar / Sandu, ciobotar / Acsănti Dămian / Vasili Dămian / Maftei / Vasile Cumpătă / Stan al lui Gheucar / Vasile, puşcaş / Costantin, muntean / Ioniţă, baci / In (alt) Ioniţă, baci / Ion, păscar / Vasile al ciubotăriţei / Miron fiul lui Şerban / Pălade / Dumitru Gânju / Nica / Sava cumnat lui Dămian / Iftimii cumnat Bulandrii / Vasile fratele lui Iftimi / Tudosă / Lupu Găucan / Ioniţă nepot Mircii / Dumitru fiul lui Şerban / Iancul, jidov din Roznov / Toader, slugă / Ilii fiul lui Grigore / Toader, plugar / Gheorghe Tofan, slugă / Dănilă, vornic / Sandul Ştuverdian / Tănasă, vezeteu / Gheorghe Jipa / Vasile, crav / Acsenti Turculeţ / Apostol, chelar / Ilie, blănar / Ioniţă, bărbier / Petre / Calistru, pânzar / Ioniţă, prisăcar / Iftimi Coloban / Dumitru, slugă / Ioniţă, stoler / Neculai, trăistar / Ion, rotar / Lazor, plugar / Toader Buliandră / Stanciul, bucătar / Ştefan, vier / Zaroschii, herghelegiu / Manolache, pânzar / Ioniţă, herghelegiu / Gheorghe Stupăcian, văcar / Costantin, panţăr, plugar / Gheorghe Pârjoale / Vasile, crainic / Vasilache, crainic / Andrei, ungurian, morar / Mihai, ungurian, morar / Andrei, butnar / Mihălachi / Miron Cumpătă, plugar / Simeon fiu lui vrâncean / Ştefan, vrâncean, plugar / Ioniţă, plugar / Dobre fiul lui Ivan / Niagu fiu lui Lupu / Gheorghe fiu lui Ion / Şerban fiu lui Lupu / Pavăl fiu lui Ion / Dragotă fiu lui Grigore / Barbu fiu lui Toader / Stan fiu lui Stanciu / Ion fiu lui Stanciu / Andrei, cojocar / Dumitraşco Mănilă / Stanciul, râmnicean / Dragu Simion / Gheorghiţă fiu lui Ion / Mihăilă Custă / Matei fiu lui Ion / Pascul fiu lui Stanciul / Neculai Ghine / Andrei fiu lui Hanga / Iordache fiu lui

Toader / Nedelcu frate lui Pascul / Ion al lui Dobre / Stanciul frate lui Nedelco / Lepădatu fiul lui Niagu / Voinia / Ifrim fiu lui Pavăl / Ion Uşeriul / Gheorghe fiu lui Voinia / Petre fiu lui Vasile / Costantin Golecan / Ion, ungurian / Stan Balchez / Nedelco fiu lui Vasile / Toma, butnar / Gheorghe Botoşan / Moisa, jidov / Eni, grec / Gheorghe, grec / Costantin, ciobotar. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Popa Gavril / Diaconul Ioniţă / Diaconul Vasile / Diaconul Costantin / Popa Ştefan / Popa Dumitru / Ion fiu lui Popa / Vasile, diacon / Costantin Negel, mazil / Magdalina, văduvă / Aniţa / In (altă) Aniţa / Gafiţa / Lupa / Andrei, ţigan / In (alt) Andrei, ţigan / Ion, vezeteu / Vasile Văşcuş / Pricopii, lăcătuş / Manolache, ţigan / Vasile, ţigan / Toader, herar / Sârghii, scripcar / Costantin, cobzar / Vasile Chiţa, ţigan / Costantin, ţigan / Ştefan, scripcar / Ioniţă, ţigan / Andrei, lingurar / Pascu, ţigan / Proca, scripcar / Gheorghe, scripcar / Gheorghe, pitar / Costantin, dârvar / Vasile, căldărar / Iftimi, ţigan / Antohi, crav, ţigan / Neculai, dârvar, ţigan / Grigoraş, grădinar, ţigan / Ion, chetrar, ţigan / Costantin, crav, ţigan / Ştefan, ţigan / Costantin, ţigan / Grigoraş, ţigan / Petre, bucătar / Andrei, zlătar, ţigan / Maftei, jude / Grigore, ţigan / Costantin, ţigan / Roman, lăieş / Toader, ţigan / Strătule, ţigan / Ion, ţigan / Ursul, ţigan / Neculai, ţigan / Costantin, ţigan / Pavăl, ţigan / Vasile herar / Gheorghe, vezeteu / Costantin, ţigan / Dumitru, ţigan / Gheorghe, ţigan / Nechita, ţigan / Pangu, cobzar / Vasile Balungu / Sandu, vezeteu / Grigore, ţigan / Dumitru, pitar / Ion, herar / Sandu, ţigan / Costantin Căldare, ţigan. // **40 case pustii**.

BRĂTENI

(Troeneşti sau Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui).

1625, decembrie 14: Întărit de Radul voievod lui Petrea Cehan, în baza unui zapis de la popa Vasile, Marco hânsar şi pitărelul Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Laza, Vaslui) şi de la Ionosie din **Bosânceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Mateiu şi surorile lui Sora şi Marica, fiii Anei, nepoţii lui Gheorghie… şi au vândut dreapta lor parte de ocină şi dedină din satul **Româneşti** (lângă Micleşti, Vaslui), partea de jos, din vatra satului şi cu fânaţ, şi din câmp şi din ţarină. Aceasta au vândut-o slugii noastre Petrea Cehan, pentru 60 taleri număraţi şi o iapă. / Şi de asemenea a venit Bogza, fiul Buscăi, nepotul lui Ion Bolea… şi a vândut dreapta lui parte de ocină din satul **Fâstâci** (sat pe Stemnic, Vaslui), ce se fa alege din fundătura de ţarină şi cu loc de prisacă şi de fânaţ… lui Petrea Ceha, pentru 1t taleri număraţi. / Şi, de asemenea… Vasile, fiul lui Frăţiia, nepotul lui Brânduşă din **Brânduşeni** (comuna Brânduşeni, Vaslui)… a vândut dreapta sa ocină ce se va alege din satul **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 20 taleri număraţi. / Şi de asemenea, Anna, fiica Vărvarei, şi fiii ei Gligorie şi Mârzea din satul **Strâmbi** (Strâmba sau Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)… au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Strâmturi** (Strâmtura, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 10 zloţi număraţi. / Şi de asemenea… Busca, fiica lui Ionaşco din

Troeneşti (sau Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui), nepoata lui Budul, şi Ghiorghie Ţânpău şi au vândut dreapta lor ocină, un loc de la **Nedee** (sat inclus în Bouşori, Vaslui), jumătate din acest loc, până la fântână şi cu loc de grădină şi cu cât loc le spune privilegiul… lui Petrea Cehan, pentru 32 taleri număraţi. / Şi de asemenea… Moţoc, cu fiii lui Macovei şi Ţonţa, şi Ileana Părtăţoae şi fii ei Măteiu şi Obrejie… şi au vândut dreapta lor ocină din satul Fâstici…lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri şi jumătate. / Şi de asemenea… Ştefan Fortos şi femeia lui Ţâganca, fiica lui Alexa… au vândut a patra parte din satul **Dobroslăveşti** (comuna Dobroslăveşti, Vaslui), care este pe râul Bârlad, şi cu vad de moară, şi cu loc de ţarină şi cu fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 15 taleri număraţi”[2552].

1630: Pavăl, fecior lui Potan din Zlătăreşti, vinde lui Gavril din Zlătăreşti, drept 95 lei 95 de pământuri, din „satul **Zlătăreşti**, la ţinutul Vasluiului… care loc ni l-au ales răzeşii, tot de o parte în parte, de jos, dinspre Mileşti, până în capul jgheaburilor, cu loc de heleşteu în matca Sărăţii, ce se hotăreşte cu locul Mileştilor până în matca Titeştilor, în sus, dealul până în hotarul Bouşorilor… dinaintea lui Ion Bouşoru de **Bouşori**, Şteful şi Ghedeon din **Titeşti**, Ionaşco Burnar de **Mănjăşti**, Artenie de **Şerboteşti**, Iordachi de **Negoeşti**, Ardarie de **Zlătăreşti**, Mihalce de **Dăneşti**, şi eu, popa Andreica din Zlătăreşti am scris zapisul, ca să se ştie”[2553].

[2552] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 462-465

[2553] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 46, 47

BRĂTENI

(înglobat în Lespezi, comuna Lespezi, Iaşi).

1635, noiembrie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vornic Buzanoschie şi lui Bădiliţă, fiiastrul lui Buzanoschie, care cumpără, cu 40 de taleri de argint, de la Elinca, jupâneasa lui Iacob Moţoc, fata lui Calapod „dreaptă ocină şi moşie din sat din **Brăteni**, în ţinutul Sucevei, din jumătate de sat, din a patra parte, jumătate, cu vad de moară şi cu tot venitul”[2554].

1637, octombrie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Ştefan şi Gheorghe, fiii lui Gosan, nepoţii lui Iliiaş şi Leahul, strănepoţii lui Mogâldea, cu Bădiliţă şi Vasile, fiii Gaftei, cneaghina lui Buzanovschi fost vornic „pentru o parte de ocină din satul **Brăteni**, ce este în ţinutul Sucevei, a patra parte din jumătate de sat, cu loc de moară pe pârâul satului, şi cu poieni şi cu fânaţe, spunând Ştefan şi Gheorghe că le este dreaptă ocină şi dedină şi-i cotropesc fără nici o treabă. Iar Bădiliţă şi Vasile aşa au zis, că le este dreaptă cumpărătură de la unchii lor Iliiaş şi Leahul, pentru 65 taleri bătuţi, şi au arătat dres de cumpărătură de la unchii lor, făcut dinaintea oamenilor buni. / Astfel, am aflat cu adevărat că este dreaptă cumpărătură a lui Bădiliţă şi Vasile, fii Gaftei. Deci Ştefan şi Gheorghe, fiii lui Gosan, ei au rămas din legea ţării”[2555].

[2554] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 260, pp. 302

[2555] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 200, pp. 183, 184

1898: „**Brăteni**, sat pe moșia Sirețelul din comuna Lespezile, plasa Siretul de sus, judeţul Suceava. Așezat pe țărmul stâng al Siretului, numără 48 case, populate cu 56 capi de familii sau 195 suflete (100 bărbaţi și 95 femei), din care 4 străini. Are 40 contribuabili. Vatra satului ocupă 7 fălci. Aşezările locuitorilor sunt buni-șoare. Împroprictăriți la 1864 sunt: 1 fruntaș, 3 mijlocași şi 31 codași, stăpânind 79 fălci şi 40 prăjini. Biserica și şcoalele din Lespezile servesc și acestui sat. La 1803: „Brătești, al paharnivului Ioniţă Negre, aveau 40 liuzi, plătind 376 lei bir anual, fiind şi 3 liuzi de cei fără bir, la care se mai adăugau breslașii ot tam, cu 15 liuzi și 140 leii bir pe an" (*Uricarul*, de Th. Codrescu, vol. VII, p. 248). Pe la 1850: „Brăteni, cu târgul Lespezi, la ţinutul Sucevei, ocolul Siretului, moşie a spătarului Costache Bosie, cumpărată la anul 1842, de la comisul Iordache Gheleme şi băneasa Catinca Negre; are sat cu o biserică, un preot, un dascăl, un privilegiat, 9 nevolnici, 15 vădane, 13 slujbași volnici, un vătaf; pe lângă moșiile Dolhasca, Heciul, Probota și altele, cu un număr de 66 locuitori (*Buciumul Român*, an. I, p. 426)"[2556].

[2556] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 629

BRĂTENI

(comuna Dobârceni, Botoşani).

1639, iunie 9: Fraţii Vasile Cărăiman pitar, Grigoraşcu, Micuţa şi Alexandra, feciorii lui Precop Cărăiman vistiernic, vând lui Dumitru Şoldan „părţi de ocină din satul **Brătenii** (comuna Dobârceni, Botoşani), cu iaz, cu moară pe Başău şi cu hotar de amândouă părţile Başăului"[2557].

1644, iunie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, „pentru pâra ce-au avut feciorii lui Mălai cu Vasile Cărăiman ce-a fost pitar, pentru nişte părți de ocină din satul **Brătenii** (comuna Dobârceni, Botoșani), ce sunt pe Bașeu, în ținutul Dorohoiului"[2558].

1646, mai 25: Gaftona, fata lui Andronic din satul Dolniceni, nepoata lui Bălmojel ot tam (de acolo), vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 15 lei, „partea moşu-meu (bunicului meu) Bălmojel din satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani). / Deci eu, Gaftona, când am vrut să vând, am întrebat toată seminţia mea, dar dintre dânşii nimeni nu s-a aflat să o plătească… Şi am vândut dinaintea Tomei căpitanul şi Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani),

[2557] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 146, p. 162

[2558] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 360, p. 350

Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) şi Tofan de **Găleşeni** (comuna Dobârceni, Botoşani)”[2559].

1646, mai 25: Tofan, feciorul Stancăi, cu nepotul lui Hilcea, fiul lui Isac, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră ocină, ce am avut în satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani), de pe moşul nostru Creţul vătavul.., Şi în tocmeala noastră au fost Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Băbiceni** (comuna Durneşti, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) de pe Miletin, Toder Colivanul şi Gligore Bidiviul de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani) şi alţi oameni buni”[2560].

1774, iunie 22: Satul **Brătenii**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2561]**, toată suma caselor: 61**. Scădere rufeturi 14: 7 femei sărace, 2 preoţi şi dascăli, 2 slugi a dumisale stolnicului Sandu Ilie, 3 păstori tij (la fel) ai dumisale. Rămân birnici 47. / **Birnici**: Ioniţă sin (fiu) Nichita / Nichita, vrâncian / Andreiaş sin Botoşan / Vasile Cârdei / Ion Grâu / Ion, cojocar / Pavăl Toboltoc / Vasile Strătulat / Toader Purice / Vasile Vechiu / Toader Melintii / Lupul Tărsân / Gavril Surdul / Postolachi Melintii / Ion Georgiţă / Ştefan Chitel / Vasile sin vornic /

[2559] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 381, p. 325

[2560] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 326

[2561] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 522, 523

Grigoraş nepot lui Cârdei / Georgie, vornic / Ion, ciobotar / Vasile, croitor / Lupul sin diacon / Ioniţă sin vornic / Ion, vătăman / Vasile Năstasii / Georgie Fasolă / Vasile Holban / Andrei Crăciunel / Pavăl zet (ginere) Hudescu / Darie Faraon / Ştefan Ciolac / Grigoraş Bălan / Chiriac Surdul / Nichita sin Chiriac / Ion Mustaţă / Nistor Liciul / Ion sin Chiriac / Eftimie Ciocoiu / Georgie, şelar / Gherasim sin Mustaţă / Ifrim Tulan / Ştefan Liciul / Georgie Hucian, slab / Ion, tij (la fel) slab / Costandin, slab. // **Femei sărace**: Dochiţa, croitoriţa / Dochiţa, jâtăriţa / Dochiţa Dumitrăşciasă / Catrina, cernăuţancă / Aniţa Căluciasă / Amtemia, soră lui Melintii / Aniţa Postolochioai. // **Rufeturi**: Preotul Gavril / Vasile, dascăl. // **Slugi şi păstori a dumisale stolnicului Sandul Ilie**: Ion Iuraşco, slugă / Toader Iuraşco, slugă / Grigoraş, herghelegiu / Ioniţă, cioban / Toader, crâşmar.

1898: „**Brăteni**, comună rurală, situată în partea de nors-vest a plășii Ștefănești, judeţul Botoşani. Se întinde pe valea Bașeului, văile pâraielor Sărata și Hodoroaia și pe dealurile de ambele părți ale Bașeului. Comuna se compune din satele: Brăteni, Mihălășeni, Năstasă, Negrescu (Silișcani), Odaia Silişcani (Odaia Moscovici), Păun (Silişcani-Răzăși), Ratoșul Apostol și Slobozia Serafinești. Teritoriul comunei e deluros, dar de bună calitate. Are o întindere de 7.020 hectare şi o populaţie de 695 familii sau 2.167 suflete, toți locuitori români, care se ocupă cu agricultura și cu creșterea vitelor. Comuna numără 528 contribuabili. Întinderea locurilor cultivate e de 2.773 hectare. / **Brăteni**, sat, așezat pe coasta de est a Dealului Brătenilor, în partea de vest a comunei Brăteni, are o suprafață de 2.280 hectare şi o populaţie de 280 familii sau 837 suflete, din care 109

contribuabili, Are o biserică, cu 1 preot şi 2 cântăreți, zidită de Constantin Jora. la anul 1819, şi o şcoală mixtă, întreținută de comună, cu 1 învățător și 36 şcolari. Parte din moșie e acoperită cu pădure de stejar, în întindere de 310 hectare. În vechime, satul purta numele de Dolniceni, Vite: 270 vite cornute, 124 cai mari și mici, 1.231 oi și 185 porci; 20 stupi. În acest cătun este o cârciumă”[2562].

BRATENI

(Brătiani, lângă Pogăneşti, comuna Cioara, judeţul Lăpuşna, Moldova).

1625, decembrie 5: Zapisul fraţilor Ştefan şi Apostol, care mărturisesc că au vândut vornicului Apostol Cihan „un vad de moară, cu piatra, în satul **Brateni** (lângă Pogăneşti, comuna Cioara, judeţul Lăpuşna, Moldova), pentru 250 taleri bani gata”. Martori: „Moldovan, fost pârcălab, şi Gligorie Brahăş din **Păhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), Costin, Lupul Decica şi Dumitru, fratele lui Moldovan, din **Pireni** (comuna Paşcani, judeţul Lăpuşna, Moldova)”[2563].

1628, martie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui pitar Ionaşco Cehan, care cumpără, cu 20 taleri, de la fraţii Dragoşe, Luca şi Tărăbuţul „o parte de ocină din seliştea **Slipotenilor**, care s-a venit către

---

[2562] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 629

[2563] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 391, p. 455

apus, cu vad de moară în apa Berheciului”, de la feciorii lui Crasnăş păhărnicel, cu 25 de taleri, „un vad de moară şi cu pietre din satul **Brătiani**”, iar de la Ghiorghie, feciorul Zbierăi, nepotul Barzului şi Ţampul, cu 10 taleri, „câtă se va alege din seliştea **Măgdăşenii**, în ţinutul Fălciului ”[2564].

1628, aprilie 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod fraţilor Petre, Ionaşco, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi lui Stan Horjăi, şi neamului lor Frăţiman, şi surorilor lui Maricăi şi Anisiei, nepoţii Albei, şi iarăşi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Varvara, fii ai bătrânului Horja paharnic, şi iarăşi neamului lor, Sohiicăi şi surorii ei Sora, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi Tetului, care primesc uric pentru „a treia parte din satul **Titeştii** (azi Tinteşti, lângă Gugeşti, Vaslui) din ţinutul Fălciului, partea de mijloc, şi iarăşi o a treia parte, partea cea din mijloc din satul **Prebeştii** (Pribeşti, Vaslui) din ţinutul Vasluiului, cu vaduri de mori şi cu tot venitul”. / Întărit fraţilor Petre, Ionaşcu, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi Lazei, şi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Vărvara, fiii lui Horja bătrânul paharnic, şi neamului lor, Sora şi sora ei Sofiica, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Stan Horja… satul **Horjăştii** (Horjeşti, sat pe Lăpuşna, Moldova) pe Lăpuşna, din sus de **Scorţăşti** (lângă Horjeşti, Moldova), unde au fost casele lui Stan Horja, şi **Fântâna Pepirigului** (sat pe Lăpuşna, Moldova), dintr-

---

[2564] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 327, pp. 445, 446

acelaşi hotar, şi alt sat, în **Gura Ocoalelor** (lângă Horjeşti, pe Lăpuşna, Moldova) pe Prut, sub obrejie, unde se ridică gârlele în cruciş, şi un loc de prisacă, la **Colacul** (toponim, Horjeşti, Moldova) şi prisaca cea veche a lui Horja de după **Tărnuşa** (pârâu pe Lăpuşna, Moldova), în obârşia pârâului, şi **Strâmbenii** (sat, ţinutul Lăpuşna, Moldova) pe Bujor, şi **Fântâna lui Muşat** (sat pe Lăpuşna, Moldova), cu tot venitul". / Tot acum, Tofana, jupâneasa lui Vitolt logofăt, fata vornicului Bucium, îi vinde marelui pitar Ionaşco Cehan, drept 60 taleri de argint, „o parte de ocină din satul **Sclipotenii** (azi Slipoteni, lângă Izvorul Berheciului, Bacău), din a patra parte, a treia parte, cu vad de moară în apa Berheciului şi cu loc de prisacă pe pârâul Şleapotea, în ţinutul Tecuciului, şi din a patra parte din satul **Obârşiei Berheciului** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău), a treia parte… care aceste părţi au fost cumpărătură lui Vitolt logofăt de la Isaiia sin Magdei, nepot Danului". / Ionaşcu Cehan mai cumpără şi alte părţi din Sclipoteni, de la aceeaşi Tofana şi de la Draguş monah, feciorul Ivului, nepot lui Luca… apoi „şi un vad de moară şi cu pietre din satul **Brătenii** (lângă Pogoneşti, Lăpuşna, Moldova), de la Ştefan, ginerele lui Crasnăş, şi de la Apostol, fiul lui Crasnăş, drept 25 taleri de argint". De la Gheorghie, fiul lui Zbera, nepotul Bârzului şi Ţampului, Ionaşco Cehan cumpără părţi „din satul **Măzdăşănii** (azi Măgdăşeni, lângă Avereşti, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului"[2565].

1763, iulie 20: La împărţirea moşiilor între feciorii lui Miron Hâncul, **partea Lupului** cuprinde „un bătrân întreg din satul **Săcărenii**, la ţinutul Lăpuşnei, cat care

[2565] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 338, pp. 462, 463

îmblă în trei părţi şi cu vad de moară întreg, şi cu selişta cea veche, şi cu casele părinteşti, şi cu livada de lângă casă; un bătrân şi jumătate dintr-alt bătrân şi cu vad de moară întreg şi dintr-alt vad a patra parte din satul **Pereni**, la ţinutul Lăpuşnei, şi a patra parte din satul **Singera** tij otam (la fel, aici)”. / **Partea Catrinei** cuprinde „jumătate de bătrân din **Săcăreni** şi cu livadă de pomi ce vor veni pe acea parte, la ţinutul Lăpuşnii; jumătate de sat de **Moleşti**, cu lacuri de heleştee şi cu locuri de prisăci; jumătate de sat **Condreşti** şi cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci ce s-ar veni pe această parte… şi a patra parte din satul **Singera** ot tam”. **Partea Sinicăi**, fata mai mică, cuprinde „jumătate de bătrân din satul **Săcărenii** şi un vad de moară întreg şi cu livezi, jumătate din satul **Moleştii**, cu locuri de heleştee şi de prisăci; jumătate de sat **Condreşti**, cu locuri de prisăci… şi a patra parte din satul **Singera**, tij Otam, Lăpuşna”. / **Partea Mariei**, sora cea mare, cuprinde „**Brătenii**, sat întreg, ce este hotărât, cu vad de moară întreg şi cu locuri de prisăci şi cu pomi la ţinutul Lăpuşnei; jumătate de vad de moară al Istrătoaei în **Ciuciuleni** pe Cogâlnic şi cu partea ce s-a alege în câmp, şi alt vad de moară al lui Mârzacu… a patra parte din satul **Singera**, la ţinutul Lăpuşnei”. / **Partea Lupei**, ce o ţine Hrănaciu cuprinde „jumătate de bătrân din **Păşcani** şi a patra parte din iaz, cu două zapise… **Bondeştii**, sat întreg şi cu locuri de heleştee”. / **Partea Nastasiei**, ce o ţine căpitanul Neculai Iacomi; „a treia parte din tot satul **Săcărenii**, cu vad de moară întreg şi cu livezi”[2566].

[2566] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 177, pp. 205-209

BRĂTEŞTI

(Bratieşti, sat pe Trotuş, comuna Bârsăneşti, Bacău).

1436, septembrie 8: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Balea Plopescul, care primeşte uric pentru „patru sate: pe Tazlău, Topaneşeşti, şi pe Trotuş… şi **Bratieşti** şi Dohtana... Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, să fie pe unde au folosit din veac”[2567].

1495, martie 18: Întărit de Ştefan voievod lui Cozma, nepotul lui Balea, care primeşte uric pentru „ocina lui dreaptă, un sat pe Trotuşul de Sus, anume Brătieştii, şi o poiană ce este în acelaşi hotar, anume Poiana lui Iliaş”[2568]. Hotarul, din veac.

1598, mai 5: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Cozma Ciocârlie, staroste de Trotuş, care primeşte, drept danie şi miluire domnească, „un sat anume **Brăteştii**, ce-i în ţinutul Romanului, care a fost drept domnesc, atârnător de ocolul nostru al Romanului, pentru a lui cu dreaptă şi cu credinţă slujbă, ce el ne-a slujit nouă şi ţării noastre, când a fost venit acel tălhar Răzvan asupra domniei mele şi asupra ţării noastre, cu unguri şi cu alţi tâlhari, şi a prins dânsul cel dintâi nişte unguri vii, din

---

[2567] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 162, pp. 225-227

[2568] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 192, pp. 350-352

vrăjmaşii domniei mele, şi i-a adus pe ei vii la domnia mea, la Suceava”[2569].

1774, iunie 15: Satul **Brăteştii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2570]**: Toată suma caselor**: 19. Scădere rufeturi, însă 2: 1 diacon, 1 femeie săracă. Rămân birnici 17. / **Birnici:** Neculaiu / Ştefan sin (fiu) lui Ignat / Mălanca cu fecior holtei / Savin / Gligori / Dobre / Ion, vătăman / Istrate / Darie / Nistor / Aron fiul lui butnar / Simion Bălan / Iftimi, păscar / Stan, ungurian / Nedelcu, ungurian / Ion / Gheorghi. // **Rufeturi:** Irina, săracă / Ilie, diacon.

1774, iunie 15: **Târgul Ocnii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, cu lăturaşii de primprejur, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2571]**: Toată suma caselor**: 58. Scădere rufeturi, însă 58: 1 preot, 2 diaconi. Rămân birnici 30. / **Lăturaşii:** Dumitraşcu Frunză din Doftana / Toader sin (fiu) lui Nedeş din Doftana / Ion Enciul din Doftana / Ion Niamţian, păscar din Doftana / Vasile Paise din Doftana / Simion Nedeş din Doftana / Petre Bitiră din Doftana / Toader Hârbul din Doftana / Ion Hârbul din Doftana / Ioniţă fiul lui Enciul din Doftana / Ştefan Sava din Doftana / Neculai Savin din Doftana / Gheorghi Barna din Doftana / Tănasă din Doftana / Ilii, arman, din Doftana / Ştefan, arman, din Doftana / Costandin Cociuiu, şaugău, din Doftana / Ilii

---

[2569] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 361-364

[2570] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 327

[2571] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 328, 329

Cârsin din Doftana / Toader Savalos din Larga / Ion Buduroiu din Larga / Neculaiu Ichim din Larga / Costandin fiul lui din Larga / Mihăilă Atan din Larga / Vasili, baciul, din Cucueţi / Andreiu Frunză din Cucueţi / Toma Frunză din Cucueţi / Ion Paisa din Cucueţi / Neculaiu, vrâncian din Cucueţi /Vasili Paisa din Cucueţi / Neculaiu, ungurian, din Cucueţi / Vasili fiul lui Spoială din Cucueţi / Vasile al lui Spoială din Cucueţi / Dumitraşcu, puşcaş din Cucueţi / Chiriac fiul lui Micul din Bârsăneşti / Radul din Bârsăneşti / Mihaiu din Bârsăneşti / Ani din Bârsăneşti / Lupul din Bârsăneşti / Iordachi din Bârsăneşti /Stan, lăturaş din Bârsăneşti / Ursachi din Bârsăneşti / Costandin Mihu din Bârsăneşti / Andreiu din Bârsăneşti / Dumitru din Bârsăneşti / Toader din Bârsăneşti / Vasili din Bârsăneşti / Gavril din Bârsăneşti / Petre din Bârsăneşti / Anghel din Bârsăneşti / Ioniţă din Bârsăneşti / Ioniţă Hârlău din Brăteşti / Ion Fârcul din Brăteşti / Iftimi, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Toader, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Lazăr Bălcan din Brăteşti / Ioniţă fiul lui Pricopi din Brăteşti / Ion Voicul din Brăteşti / Andreiu, tărăbănţaş din Brăteşti.

1898: „**Brăteşti**, sat în judeşul Bacău, plasa Tazlăul de jos, al comunei Bărănești, situat aproape de izvoarele pârâului Caraclăul, la o depărtare de 6.100 m de satul Bărsăneşti (școala). La anul 1891, au urmat la şcoala din acest cătun 17 băieţi, din 61 copii în vârstă de şcoală. Are o biserică ortodoxă, clădită de locuitori, pe la 1770. Circiumi sunt 4. Capi de familie sunt 117, suflete 485.

Animale se numără: 25 cai, 267 vite cornute, 21 porci şi 242 capre”[2572].

BRĂTEŞTI

(sau Brătieşti, sat pe Siret, înglobat în Paşcani, Iaşi).

1473, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod stolnicului Petrea, ful lui Andrică, care primeşte uric pentru „satul pe Siret, anume Brătieştii”, odată cu răscumpărarea vinovăţiei de omor a lui Petre Ponici, lăsată moştenire fiicei lui, Ilca, pentru că Petru, fiul lui Andrică, „a pârât pe fiica panului Petru Ponici, Ilca, pentru moartea tatălui său, Andrică. Deci Ilca nu s-a lepădat de acea moarte a lui Andrică, pe care l-a ucis Petru Ponici, tatăl Ilcăi, ci s-a ridicat… şi a plătit în mâinile slugii noastre, pan Petru stolnic, şi i-a dat un sat al ei pe Siret, anume Brătieşti, iar pan Petre i-a dat Ilcăi, pentru acel sat, încă 40 de zloţi tătăreşti şi au rămas în pace veşnică”[2573]. Hotarul, din veac.

1522, iunie 26: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod lui Gavril Calapod, fiul lui Petre stolnic, care primeşte uric pentru moşiile „cumpărături şi schimbături ale părintelui său Petre stolnic, din ale lui drepte urice de la străbunul nostru Alexandru voievod şi din drese de la bunul domniei mele Ştefan vodă, satul pe Siret, trei părţi

---

[2572] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 630

[2573] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 195, pp. 292, 293

de sat (**Stolniceni**, viitorul Stolniceni-Prăjescul), unde a fost curtea lui Petre stolnic, şi satul anume **Purceleşti**, cu mori, şi satul **Vlădeşti**, lângă Purceleşti, şi satul **Brătieştii**, şi cumpărătura mamei sale Chiraca, satul pe Siret anume **Borileştii**, cu mori pe Siret"[2574].

1774, iunie 26: Satul **Brăteştii**, al mănăstirii Săcului, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[2575], avea **toată suma caselor 39**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 38. / **Birnici:** Costandin Brătescu / Ion Ciocoiu / Mihai, muntean / Neculai sin (fiu) lui Gligori / Vasile brat (frate) lui Brătescu / Dumitrașco / Toader / Vasile, sârbul / Ioniță fiu lui Brătescu / Ion / Pintelei Sapson / Gavril Sapson / Ioniță Sapson / Toader Pleșcan / Vasile Stegar / Toader Grăjdian / Dămian Sapson / Ioniță sin (fiu) Gheorghi / Ștefan / Toader a Gheorghiesii / Lupul / Vasile Lemne / Ariton, butnar / Neculai, butnar / Toader fiul lui Neculai / David zet (ginere) lui Brătescu / Costandin fiul lui cioclu / Grigoraș fiul lui cioclu / Ursul fiul lui Ștefan, plugar / Toma Grăjdian / Toderașco Grăjdian / Costandin al lui Costache / Ioniță Albul / Tănasă Bârdan / Simion Stegar / Ioniță cumnat cioclului / Ion / Ștefan. // **Rufeturi:** Popa Vasile.

1898: „**Brăteşti**, sat pe moşia și în comuna Păşcani, judeţul Suceava. Îşi trage numele de la slavonescul „brat", frate; deci Brătești e sinonim cu Frăteşti. Așezat pe coasta dealului şi sub poalele pădurii cu acelaşi nume, numără 151 case, populate cu 157 capi de familii sau 699

2574 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 88-90

2575 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 275, 276

suflete, 357 bărbaţi și 342 femei, din care 202 lipoveni. Are 79 contribuabili. Vatra satului ocupă 46 fălci 15 prăjini și 30 stânjeni. Împroprietăriţi, la 1864, sunt 20 mijlocași şi 16 codaşi, stăpânind 144 fălci, 77 prăjini şi 9 stânjeni. Drumuri principale sunt: la Pășcani, 3 km, şi la Miroslăvești, 8 km. Biserica schitului și școala din Boșteni-Sodomeni servesc şi acestui sat. Lipovenii au biserica lor, fără preot. Pe la 1850, „Brătești, la ţinutul Sucevei, ocolul Siretului, moșie a visternicului Roset Roznovanu. Are sat, cu 4 nevolnici, 7 vădane, 3 slujbaşi volnici; pe lângă moşiile Păşcani, Stolniceni, Prăjescului şi altele, cu un număr de 36 locuitori" (*Buciumul Român*, an.I, p. 427)"[2576].

BRĂTILA

(Măneşti pe Tazlău, înglobat în Brătila,
comuna Helegiu, Bacău).

1479, august 11: Întărit de Ştefan voievod fiicelor lui Camarin, Anuşca şi Maria, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele anume: Grozeştii şi Măneştii"[2577]. Hotarul, din veac.

1626, martie 15: Întărit de Miron Barnovschi lui Vasilie, fiul lui Irimie, finul lui Andrei Măcău din **Brătila de Jos** (sat, Bacău), căruia Gaftona, sora lui Neacşu din

---

[2576] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 630

[2577] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 219, pp. 333, 334

Popeni (sat pe Trotuş, Bacău), îi dăruieşte dreptele ei „curături, ce sunt între văi, pe lângă hotarul Brătilei de Jos, pe din sus”[2578].

1632, mai 26: Zapisul lui Arhip, fost călăraş, prin care mărturiseşte că a vândut cumpărătura lui din „sat în **Măneşti**, pe Tazlău, mai sus de **Zeameş**, a patra parte de sat de Măneşti, ce mi-a fost cumpărătură de la Gligorie Şandru şi sora lui Marga, fiii lui Şandru starago, ce mi-au vândut mie drept 6o de zloţi bătuţi… lui Marco de **Brătila**… / Aşijderea i-am vândut altă parte, ce am avut cumpărătură de la Greaca, fata Savului de Măneşti, nepoata Conşăi… a patra parte din patru bătrâni, drept 10 galbeni”[2579].

1635, mai 25: Scrisoarea fostului paharnic Nicolai Bejan Patraşcu Şolomon, Condre şoltuzul şi a celor 12 pârgari de **târg de Trotuş**, în care îi relatează lui Vasile Lupu voievod, cum, după primirea poruncii adusă de vornicul Neniul au mers şi au adunat martori, ca să socoată „o selişte de sat, anume **Pleşăştii** (numită anterior Beneşti, lângă satul Caraclău, comuna Bârsăneşti, Bacău), ce s-a pârât satul **Bârsăneştii** (comuna Bârsăneşti, Bacău) cu vornicul Neniul, zicând Bârsăneştii că este acea selişte Pleşăştii din hotarul lor, iar Neniul că este de hotarul satului său, anume **Rediul** (comuna Gura Văii, Bacău). Deci am strâns oameni buni, anume Isăiu, vasile feciorul său şi lazăr din **Poiană** (comuna Livezile, Bacău), Ion, Marcu, Andrei Măcău şi popa Vărnava din **Brătila** (comuna Helegiu, Bacău), Grigore Orăşul din

[2578] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 24, p. 32

[2579] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 92, p. 105

Stroeşti (contopit cu Româneşti, comuna Bereşti-Tazlău, Bacău), popa Dumitru cel domnesc, Ion Petre, Chihaia, Soci Mihai, Grigore diacul, Ioniţă biraul, Nistor sluharul, Marcu şi Ioniţă feciorii popii Manii din târg din **Trotuş** (comuna Trotuş, Bacău), Cozma din **Vilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău) şi mulţi oameni buni şi i-am întrebat de ce hotar este. Deci mi-au mărturisit cu sufletele lor cum este acea selişte în hotarul Rediului, şi i-au zis **Bineştii**, pe numele Benii, şi s-au mutat dintr-acea selişte mai jos, în capul hotarului din drumul mare, iar Bârsăneştii n-au avut nici o treabă cu acel hotar, ci, când au arat Bârsăneştii într-acea selişte, cine-a avut Rediul le-a luat lor din a zecea. Deci, pe unde au arătat oameni buni şi bătrâni din Bârsăneşti, şi cu Dumitru şi Mihăilă cel bătrân de acolo, că este hotarul acelei selişti, noi am stâlpit dinspre Bârsăneşti, şi s-a ales cum am aflat mai cu dreptul, cu oameni buni"[2580].

1739, august 20: Zapisul răzeşilor din **Poiană** şi din **Helehiu**, anume Constantin Bănişorul, Andrei Poenarul, Crăciun vornicul, Simeon Dănăilă, cu alţi răzeşi, „care mai jos ne-am iscălit şi ne-am pus degetele… dat-am această scrisoare la mâna sulgerului Costea Zugravu, precum având noi pricină cu dumnealui, pentru o bucăţică de loc, ce este între vaduri, din jos de gura Cafii, la capul dealului ce se cheamă râpa Grumăzeştilor, între hatul **Brătilei** de jos şi între hotarul **Poenarilor**, zicând că-i Poenăresc, şi dumnealui zicând că-i de hotarul Brătilei, şi neputând-ne noi învoi cu dumnealui, ne-am judecat la Neculi polcovnicul, ispravnicul Bacăului, şi dumnealui ne-a curmat jurecata,

---

[2580] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 122, p. 159

ori să jure doi oameni de ai noştri poenari, ori să lăsăm să-şi caute sulgerul Costea Zugravul martori. / Deci noi nu am primit să jurăm, şi dumnealui a adus martori pe Ion Mustea căpitan, om bătrân de frunte şi răzeş vechi de Brătila, şi aşa a mărturisit cu sufletul lui, precum a apucat pe acel loc crâşmă a tătâne-său încă de la tată-său, şi a mers cu noi, de ne-a arătat şi locul pivniţei, şi a scos un izvod vechi de împărţeala **Brătilei**, în care se pomeneşte şi pentru cotul acesta, zicând că la împărţeală, toate le-au împărţit cu funia, iar acel cot l-au lăsat neîmpărţit, nefiind de arat, nici de cosit, ci numai pentru păşunea vitelor, fiind luncă cu dumbravă. / Deci noi, văzând mărturia acelui om, n-am mai avut nimic să răspundem, ci am lăsat în stăpânirea sulgerului Costea Zugravul şi i-am dat această mărturie a noastră”[2581].

1740, august 15: Zapisul răzeşilor din **Brătila de jos**, anume Lupul Fătul, Gheorghe Popăscul, Vasile Trăsniş, Savin Pătru, Toader Manea, Pavăl Foca „la mâna jupânului Costea (Zugravul) postelnic, precum apucat-am noi pe feciorii lui Vasile Mustea să stăpânească în Brătila de jos, de când au vândut toată partea de moşie jupânului Gheorghe (Zugravul); noi ştim că n-a stăpânit nimeni, nici din feciorii Mustei, nici din alte neamuri, fără cât ştim că le mai rămăseseră nevândute nişte cumpărături, şi s-au sculat feciorii Mustei, anume Dumitraşco şi Ion, şi le-au vândut acele toate jupânului Gheorghe. / După aceea, s-au sculat Constantin Bâtcă, Gavrilaş şi Grigoraş Bâtcă, în zilele răposatului Neculai vodă, de au mers la Divan cu jupânul Gheorghe Zugravul, zicând că i-au vândut ei toate părţile lor de moşie… / de când stăpâneşte jupânul Gheorghe sunt ca 60 de ani, iar acum s-a sculat

---

[2581] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 200-202

Ion, feciorul lui Vasile Mustea, şi a venit cu un zapis, şi l-a scos vânzător; iar Crăciun, ginerele lui Dănăilă ot **Drăguşeşti**, şi cu Ştefan au cumpărat acel zapis mincinos, zicând ei că ar fi ei dintr-acel neam, că socrul lui Crăciun, anume Dănăilă, nici l-am apucat să cosească în Brătila de jos, nici să ia dijmă, nici l-am apucat să zică că are moşie, ci se numea vândut, că el a fost trăitor cu noi până a murit, iar pe tatăl lui Ştefan nu l-am apucat pe aceste locuri, nici nu ştim cine a fost”[2582].

1774, iunie 15: Satele **Brătila de Sus** şi **Brătile de Jos**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, ale şetrarului Constandin, suiulgiu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2583]**: Toată suma caselor**: 36. Scădere rufeturi, însă 36: 3 preoţi, 2 diaconi, 1 ruptaş, 11 ţigani, 19 scutiţi ai suiulgiilor pentru lucrul haznelilor la Iaşi. / **Birnici:** Stan, argat / Agapii, orheian / Gheorghiţă Bufte /Marin, muntean / Stan, morar / Şerban, muntean / Andreiu, herghelegiu / Gheorghi Blende / Gligoraş Ciortan / Anton zet (al) lui Vasile / Ion, bejenar / Vasile Berde / Ion, putnian / Vasile Guguiu / Gheorghi, volintir / Ioniţă, vieriul / Tănasii / Costandin Grama / Ursachi brat (frate) lui. // **Rufeturi:** Preotul Ioniţă / Preotul Ion / Preotul Costandin / Ştefan, diacon / Diaconul Eni / Ilii Brătulian, ruptaş / Ioniţă, ţigan / Ion, ţigan / Vasili, ţigan / Ursul, ţigan / Mihălachi, ţigan / Ion, ţigan / Costandin, ţigan / Tudor, ţigan / Stoica, ţigan / Gheorghi, ţigan / Gavril, ţigan.

1898: „**Brătila**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos, situată pe valea râului Tazlăul Mare

---

2582 Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, pp. 202-205

2583 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 328

şi înconjurată de dealuri. Este alcătuită din 5 cătune: Brătila de sus, Brătila de mijloc, reşedinţa, Brătila de jos, pe stânga râului; iar Gura Văii şi Ciorta, pe dreapta râului… Are o şcoală mixtă, care funcţionează din 1865, în satul Brătila de mijloc, întreținută de comună, într-un local în care se află instalată și primăria, posedind 6 fălci și 40 prăjini pământ în țarină. În anul 1891, şcoala a fost frecventată de 16 copii, printre care o fată. Sunt 3 biserici ortodoxe: câte una în fiecare din secțiile care compun satul Brătila, deservite de 2 preoţi şi 4 cântăreți. Case de locuit sunt 326, cârciumi 9. Populațiunea numără 340 capi de familie, cu 1.219 suflete: bărbaţi 649, femei 570. După naţionalitate sunt: 1.203 români, 2 unguri, 2 armeni și 12 izraeliți, toți de protecţiune romînă. După felul ocupaţiunii se disting: 759 agricultori, 5 meseriași, 7 comercianţi, 12 profesiuni libere. Știu a citi și scrie 26 (2 femei); nu ştiu carte 1.193 (568 femei). Infirmi sunt 2 bărbaţi. Contribuabili 246. După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 178 locuitori, cu 634 fălci pămînt. În 1879, s-au împroprietărit 55 însurăţei, cu 133 fălci şi 20 prăjini pământ în țarină… Animale sunt: 34 cai, 732 vite cornute, 159 porci, 24 capre (statistica 1890) și 880 oi, care aparţin la 6 proprietari şi care, în 1891, au dat 1.320 kg lână țurcană. / **Brătila**, sat compus din 3 secţii sau cătune: Brătila de sus, Brătila de mijloc, reşedinţa comunei, şi Brătila de jos. Toate secţiile sunt aşezate pe pârâul cu același nume şi de-a stânga Tazlăului Mare. Are o şcoală mixtă, la care, în 1891, au urmat, din câteși trei secţiile, 13 băieţi, din 149 copii în vârstă de şcoală. Sunt 3 biserici ortodoxe: una în secţia Brătila de sus, cu patronul Sf. Nicolae, clădită, pe la 1840, de locuitori, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi; alta în secția Brătila de

jos, cu patronii Sfinţii Voevozi, clădită pe la 1800, deservită de 1 cântăreţ; o a treia, închinată Adormirii Maicii Domnului, în secţia Brătila de mijloc, zidită la 1775, tot de locuitori, deservită de 1 preot și 1 cântăreţ. Cârciumi sunt 8. Capi de familie sunt: 98 în Brătila de sus, 91 în Brătila de jos și 84 în Brătila de mijloc; sufletele: 362 în Brătila de sus, 317 în cea de jos și 296 în cea de mijloc. Animale se numără: în Brătila de sus, 10 cai, 201 vite cornute, 46 porci, 15 capre; în Brătila de jos, 9 cai, 191 vite cornute, 39 porci, 1 capră; în Brătila de mijloc, 8 cai, 158 vite cornute, 45 porci"[2584].

BRĂTINEŞTI

(Tulbureni, în componenţa oraşului Botoşani, Botoşani).

1626, decembrie 1: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte uric pentru „o selişte **Brătineştii** (Tulbureni, în componenţa oraşului Botoşani, Botoşani)… de la noi dreaptă ocină şi danie şi miluire"[2585].

1636, august 20: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Dumitru Roşca, **ispravnic de târgul Eşii**, după ce a fost pârât de Guliiasa şi Drăgostineasa, de fii lor şi de nepotul Costin, feciorul lui Guţan din **târgul Botoşanii**, pentru că „le-a făcut asuprire şi, în

---

[2584] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 633

[2585] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 140, pp. 167, 168

putere, le-a luat un heleşteu. Iar Dumitraşcu Roşca a răspuns că l-a cumpărat de la Drăgostin, Gulie şi nepotul lor Costin, drept 150 zloţi şi 14 oi cu miei, în zilele lui Barnovschi voievod, când i-au dat lui satul **Brătineştii** (azi Tulbureni, comuna Curteşti, Botoşani), din ocolul Botoşanilor, Iar sus numitele femei au vrut să-i întoarcă lui acei bani, însă Roşca a răspuns că acel eleşteu nu este pe hotarul Botoşănilor, ci-i în hotarul satului lui, Brătineşti, şi iezătura heleşteului şi o a treia parte din apă, iar celelalte două părţi din sus, cât ţine apa, sunt în hotarul Botoşănilor; şi pentru aceea l-a cumpărat de la dânşii, pentru ca să nu aibă a împărţi cu dânşii. / Însă Domnia Mea nici pe unii n-am crezut, ci am ales pe Bălan postelnic şi l-am trimis acolo. Iar el, strângând oameni buni, pe Gheorghiţă şi Dumitru şoltuzi, Andronic bătrânul, Chirilă, popa Marcu, popa Ionaşcu, popa Costin, Bogdan şi Ovanes din târgul **Botoşani**, Toader Buniţu şi Dumitraşcu din **Ipoteşti**, Tudosă Udre şi Vasile din **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), aşa a aflat, cu sufletele lor, precum că iezătura acelei heleşteu, cum şi a trei părţi de apă este cu adevărat în hotarul Brătineştii”[2586].

1654, martie 23: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte urice noi „pentru satul **Necşani**, de la ţinutul Hârlăului, atârnător fr ocolul Botoşanilor, **Brătineşti**, tij (la fel), cu heleşteu, **Rusciori**, pe apa Sucevei, **Salcea,** tij pe apa Sucevei şi **Bârnova**, tij în ţinutul Sucevei… căci dresele le-au pierdut toate despre cazaci, când a venit Timuş Himilniţiki cu armata sa de cazaci zaporujeni, înpreună

[2586] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 484, p. 545

cu tătarii, până la Cetatea Sucevei, ca să aibă a lua Doamna lui Vasile voievod. Deci atunci Timuş Hmilniţki, cu ai săi cazaci, a venit la sfânta mănăstire Dragomirna şi a cuprins-o, şi a luat toată averea, şi odăjdiile, şi vecinii sfintei mănăstiri, şi argint, şi aur, şi mărgăritar de mult preţ, şi de la alţi oameni şi negustori, care s-au prilejit a fi la mănăstire”[2587].

BRĂTULENI

(sat, comuna Miroslava, Iaşi).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Selo **Brătulenii** (sat, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, cu heleşte şi cu mori, şi satul **Fântânele** (sat, Bacău), în ţinutul Bacăului, suntu-ne aceste două sate cumpărătură de la Candachiia, jupâneasa lui Dumitru Goei postelnicul, radi 300 de galbeni roşii, pentru că a fost luat Dumitru Goia postelnic 500 de galbeni de la Costantin Batişte ce a fost paharnic, în zilele lui Alexandru vodă, de s-a plătit de o nevoie ce a avut către Alexandru vodă, şi pentru acei bani fost-i-a făcut drese pe nişte sate ale lor, anume **Doljeştii** (sat, Neamţ) şi **Balomireştii** (comuna Bâra, Neamţ), în ţinutul Romanului. După aceea, venit-a jupâneasa Candachiia Goiuae de ş-a întrebat cu Batişte înaintea dumisale domnul nostru. Deci legea s-a aflat să jure Batişte cum a dat acei

[2587] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 236-240

bani. Deci Batişte a jurat. Dacă a văzut jupâneasa Goiuae că a jurat, căzut-a cu boierii de s-au rugat lui Batişte să-i mai ierte din acei bani. Deci Batişte o au iertat pe 250 galbeni. Deci ea n-a avut de unde”[2588].

1635, iulie 16: „O mărturie hotamică de la Costantin Häugul, scriind” cum a mers „să aleagă cu sufletele a oameni buni hotarul **Mihăileștilor** (lângă Brătuleni, comuna Miroslava, Iaşi) dinspre hotarul **Brătulenilor** (comuna Miroslava, Iaşi) și dispre hotarul **Tăuteștilor** (comuna Rediu, înglobat în Iaşi)… Pusu-s-au și semne de asupra Mihăileștilor, între Brătuleni. În dial, într-o moviliță, au pus un stâlp de piatră; dintr-acel stâlp de piatră, în dreptul locului, peste Bahlui, la Colacul Ulmului. De aici, o ia peste șes, la dial, în Glodul Albu, drept la deal, în drumul Mihăileștilor. Deci, ia la deal, pe din jos de Movila Găunoasă. Deci, ia culme în sus, pe diasupra Tălpălăilor, la stâlpul vechi; din stâlp, la vale, unde coboară drumul Tăuteștilor, la alt stâlp, peste drum, deasupra Glodului Albu, pe coaste, în dreptul locului, la spinii lui Răhat. De-acia, pe drum la dial, la Vale Gedzuniilor, în jos pe Vale Lățcanilor, până în Bahlui, drept la dial în pisc, dinspre **Cogeşti** (Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), până în obârșiile Răcii, la aria cea călugărească, apoi la Rece în gios, peste drum la deal, până în vârf, unde se împreună hotarul, cum au ridicat cu sufletele lor acești oameni buni, anume: vătămanul din **Brătuleni**, și vătămanul Brae din **Făurești** (lângă Miroslava, comuna Miroslava, Iaşi), și vătămanul din

---

[2588] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 245

Mihăilești, și vătămanul din **Tăutești**, și Ionașco Argig de acolo și alți oameni buni”[2589].

1635, iulie 16: „Adică au venit înaintea Domniei Mele... călugării de la sfânta mănăstire de la Homor, de s-au jeluit cu mare jalobă pe sat, pe **Brătuleni** și pe **Tăutești** și pe **Cogești**, zicând că le înpresură hotarul satului **Mihăileștilor** și și-au cerșut hotarnic, să le aleagă hotarul dinspre acele sate, Brătuteni și Tăutești și Cogești. Deci, Domnia Mea am socotit și le-am dat hotarnic pe sluga noastră Costantin Hăugul, ca să meargă, cu oameni buni, bătrâni de primprejurul acelor hotare, să le aleagă hotarul satului Mihăileștilor dinspre hotarul satului Brătulenilor, Tăuteștilor și a Cogeștilor. / Deci, sluga noastră, Costantin Hăugul a strâns oameni buni, care au știut pe unde au fost hotarele cele bătrâni, și le-a ales lor hotar satului Mihăileștilor. / Și se începe hotarul de desupra Mihăileștilor, dinspre Brătuleni, dintr-o movilă, de acolo, în dreptul locului peste Bahlui, la Colacul Ulmului, de acolo, peste șes, la deal, în Glodul Albu, de acolo, drept la deal, în drumul Mihăileștilor, de acolo, la deal, pe din jos de Movila Găunoasă, de acolo, culmea în sus, pe desupra Tălpălăilor, în stâlpul vechi, de acolo, la vale, unde pogoară drumul Tăuteștilor, la alt stâlp de piatră, de acolo, drept peste drum, pe desupra Glodului Albu, de acolo, pe coastă, drept la Spinii lui Rohat, de acolo, pe drum la deal, în Valea Vedzuniilor, la o movilă, de acolo, în jos, pe Valea Lăscanilor, până în Bahlui, de acolo, drept la deal, în piscul dinspre Cogești, până în obârșia Răcii, la aria cea călugărească, de acolo, Recea în jos, peste drum, la deal, până în vârf, unde se împreună

[2589] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 169, pp. 203, 204

hotarul Mihăileștilor cu a Brătulenilor, unde s-a împlut tot hotarul Mihăileștilor. / Pentru aceea, Domnia Mea, dacă am văzut mărturie de la acei oameni buni… încă le-am dat și le-am întărit rugătorilor Domniei Mele, călugărilor de la sfânta mănăstire de la Homor, ca să le fie lor hotar satului Mihăileștilor, cu tot vinitul, neurnit niciodată, în veci”[2590].

1637, septembrie 12: Maruşca, fata Todosiei Dodei, nepoata lui Roman, şi fata ei Vărluga din Brătuleni vând „prietenului nostru”, vornicului de gloată Vasile Roşca, drept 30 taleri de argint, „a sa dreaptă moşie din sat din **Brătuleni**, din ţinutul Iaşilor, cât se va alege partea ei din acel sat”[2591].

1898: „**Brătuleni**, sat în partea de est a comunei Cucuteni, plasa Stavnicul, judeţul Iaşi, situat între două dealuri, în faţa șesului Bahluiul, pe o întindere de 1.037 hectare şi având o populaţie de 40 familii sau 194 locuitori. Proprietatea aparţine Casei Spitalului Sf. Spiridon din Iaşi. Numărul vitelor e de 718 capete, din care: 362 vite mari cornute, 126 oi, 90 cai şi 140 râmători”[2592].

[2590] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 171, p. 206

[2591] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 187, p. 171

[2592] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 634

BRĂTULENI

(comuna Brătuleni, raionul Nisporeni, Moldova).

1638, noiembrie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului de gloată Vasile Roşca, care cumpără, cu 30 taleri de argint, de la Maruşca, fiica Todosiei Dodei, şi de la fiica ei Vârluga, nepoata lui Roman, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Brătuleni** (comuna Brătuleni, raionul Nisporeni, Moldova), ce este în ţinutul Iaşi”[2593].

1644, octombrie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Vasile Roșca, care cumpără, cu 10 lei bătuți, de la Gârlea din **Mărăști** (comuna Bivolari, Iași) și de la fiii pe care i-a avut cu femeia lui Bejeana, Gheorghiță, Ștefan și Măriia, nepoții Parascăi, partea lor „din **Brătuleni** (comuna Miroslava, Iași), care este în ținutul Iași, dintr-un stâlp care se numește al Urecheștilor, a treia parte, cu tot venitul”[2594].

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste

[2593] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 502, pp. 468, 469

[2594] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 444, pp. 423, 424

Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbrăviţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osămzănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte ăn trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul, de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi

Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[2595].

1904: „**Brătuleni**, sat judeţul Chişinău, volosti (ocolul) Boldureştilor, aşezat în valea Brătuleanca. Lângă sat se află un eleşteu mare. Satul se compune din 99 case de ţărani români, care posedă pământ de împroprietărire 266 deseatini; proprietarii satului sunt Smaranda Cassu, care are, atât aici, cât şi la Mirceşti, Negreşti şi Horeşti, 705 deseatini, iar Mihail Th. Suruceanu, tot acolo, 1.470 deseatini pământ. Are o şcoală elementară cu o clasă, unde se învaţă numai ruseşte”[2596].

BRĂTULEŞTI

(„săliştea lui Stan Sârbul” şi Seliştea Sârbilor,
lângă Brătuleşti, comuna Corod, Galaţi).

1438, iulie 6: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi pisarului Mihai Oţăl, care primeşte uric pentru „sate, pe Berheci, unde este Loluş şi, mai din jos, unde este Stan judele, de pe amândouă părţile, şi la gura Dunavăţului, şi Dobrana, unde este Zlătariu, şi, mai din sus, unde este Coste călugărul. Asemene, pe Prut, mai din jos de gura pârâului Oancii, unde este Stanislav Ravasă, şi seliştea cea veche, Stoeneştii, şi, la Corod, unde a fost Dragoşă,

[2595] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120
[2596] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 36

şi, din jos, săliştea lui Stan Sârbul, şi la Movila Corodului, Săliştea Sârbilor, şi, de la Movila cea Mare, până la gura Corăzăului, pe amândouă părţile, încât ar putea să-şi aşeze sate cu cotunurile lor şi să aibă şi fâneţe… Iar hotarul acestor sate, cu toate hotarele sale, pe unde s-au hrănit din veac, cum şi hotarul pustietăţilor acelora să fie încât se vor putea hrăni din destul”[2597].

BRĂTULEŞTI

(comuna Strunga, Iaşi).

1491, ianuarie 7: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Mircea şi Anuşca, fraţilor Lazor, Dragotă, Andruşco, Neaga şi Mărina, fraţilor Coste şi Fedca, nepoţilor lor Toader, Sofiica şi Nastea, fiii lui Ivanco Vărsatu, şi Stanei, fiica lui Dragomir Caşotă, şi nepoţilor ei Ion şi Fedca, fiii lui Mircea Caşotă, nepoţii lui Bratul viteazul, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele anume: Brătuleştii, şi Fedeleşanii, şi, la Cârligătura, Goeştii şi Vârstaţii”[2598]. Hotarul, din veac.

1617, aprilie 16: Radul voievod întăreşte lui Nistor Ureche toate satele lui din Moldova, printre care „partea lui din **Brătuleşti** şi jumătate de sat de **Fedeleşeni**… şi satul **Goeşti**… şi partea lui de sat din **Sârbi**… şi din **Lungani** şi din **Şăpticeni**… din ţinutul

---

[2597] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 185, p. 262

[2598] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 84, pp. 167-169

Cârligăturii”[2599].

1639, octombrie 20: Pavel Ureche dăruieşte mănăstirii Săcului „o prisacă de stupi, la sat la **Brătuleşti** şi o jumătate de heleşteu, iarăşi la acel sat Brătuleşti, care a fost a părintelui meu, cumpărătură de la târgul **Şchei**… să fie pentru sufletul meu, să mă scrie la pomelnic, să roage pe Dumnezeu pentru sufletul meu. Şi am zis popii Toader din Şchei, de a scris, că mâna mea nu a putut sluji. Au fost: cumătrul Tofan din târgul Şchei, Toader sluga mea, popa Pepelea şi Platon”[2600].

1802, mai 18: Porunca dată de Alexandru Neculai Suţu voievod fostului mare paharnic Teodor Balş, după ce, prin jalobă, „serdarul Anastasie Scorţăscu a arătat că moşia **Brătuleştii** i s-ar fi împresunrând atât de banul Iordache Milul, cu moşiile **Bogdăneştii** şi **Hăbăşăştii**, cum şi de alte moşii megieşite… / dumitale să mergi la faţa locului şi, strângând pe toţi împrejuraşii, vei face cercetare”[2601].

1898: „**Brătuleşti**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna Strunga, la sud de băile Strunga și la o depărtare de 2 km de ele. Are 106 capi de familii, 123 contribuabili, 306 locuitori, din cari 8 știu carte, şi 117 case. Populaţia este română, afară de 2 familii de evrei. Se lucrează rotăria. Sunt 315 capete vite mari”[2602].

2599 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 36

2600 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 255, pp. 252, 253

2601 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 232, 233

2602 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 634

BRĂTULEŞTI

(Brutuleţii sau Brătuleşti, înglobat în Netezi,
comuna Grumăzeşti, Neamţ).

1635, aprilie 16: Întărit de Vasile Lupu voievod „rugătorului nostru chir Mitrofan, episcop de Roman”, care primeşte ispisoc de judecată şi întărire pentru „satul **Brutuleţii** (sau Brătuleşti, înglobat în Netezi, comuna Grumăzeşti, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului, dreaptă cumpărătură de la Aronescul, iar lui Aronescul i-a fost danie şi miluire de la Aron voievod. Însă acum s-au sculat boierii noştri Savin Prăjescul, Dumitraşco Şoldan, Gligorie Ureche, Dumitraşco Buhuş, Lupul Prăjescul, Ionăşcuţă Prăjescul, Pătraţcu Ciogolea, Gheorghe şi Ion paharnic, fiii lui Ştefan Prăjescul, şi alte rude ale lui Isac Balica hatman, şi s-au pârât pentru acel sat, anume **Brătuleţii** (aşa este scris în acelaşi ispisoc), şi au zis că acel sat le-a fost lor de moşie şi l-a stăpânit Isac Balica hatman”. Cercetările voievodului contrazic aceste afirmaţii, aşa că îl încredinţează „rugătorului nostru chir Mitrofan”[2603].

1898: „**Brătuleşti**, secţie (cătun – n. n.) a satului Dărmăneşti, judeţul Bacăii, plasa Muntelui, comuna Dărmăneşti, situată pe malul drept al Uzului. În vechime

---

[2603] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 96, pp. 131, 132

se mai chema și Poiana Roşca. Are o biserică catolică, deservită de 1 dascăl. Locuitorii sunt mai toți unguri”[2604].

BRĂTULEŞTI

(înglobat în oraşul Focşani, Vrancea).

1636, octombrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Manea, Stancul, Bratul şi Bolca, după „pâra ce au avut Stan Vişa, Vasilca, Turcul şi Măgdălina, feciori Neagului Momic, Vasile şi Tudoriţă cu feciorii lor, Ion sin (fiul lui) Scântee şi alte rude ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi Manii, Stancul, Bratul şi Bolca cu Gheorghe, Husan şi alte rubedenii ale lor, strănepoţi Oanii Ureche, şi Boaghii şi Fătuşcăi, pentru jumătatea satului **Brătuleşti** (înglobat în oraşul Focşani, Vrancea), partea de sus, care se numeşte **Focşani** pe Milcov, la Vadul Vechi”[2605].

[2604] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 634

[2605] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 531, pp. 582, 583

BRĂTUŞENI

(fost Cupcici, apoi Brătăşani, comuna Brătuşeni, raionul Edineţ, Moldova)

1605, martie 26: Întărit de Eremia Moghilă voievod paharnicului Ilea Băcioc, care cumpără, cu 250 taleri de argint, de la Andreica, Gligorie, Lupul şi Antimia, fiii lui Ionaşco Palel, „din ispisocul de cumpărătură, ce l-a avut părintele lor Paulel de la Petru (Şchiopul) voievod şi de la Aron voievod, „a treia parte din satul **Cupcici**, ce se numeşte **Brătăşanii** pe Ciuhur, în ţinutul Iaşilor, şi cu jumătate de heleşteu, şi cu mori în Ciuhur, ce i-a fost cumpărătură tatălui lor Păulel de la Drăghici şi Frijea, fiii lui Ioan Taba, şi de la seminţiile lor Crăciun, Petrea, Ion, Drăguman, Nastea şi Titiana, fiii Anei, tij (la fel) nepoţii lui Ion Taba”[2606].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul

---

[2606] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 133-136

Movileni (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti,

de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[2607].

1635, septembrie 18: Zapisul lui Mihailo, feciorul Odochiei, nepotul Grozei, strănepotul lui Bantăş din **Brătăşeni** (Brătuşeni, comuna Brătuşeni, raionul Edineţ, Moldova), din ţinutul Iaşilor, în care mărturiseşte că a vândut partea lui „din sat din Brătăşeni, dintr-a treia

---

[2607] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

parte, din stâlpul din mijloc… lui Dumitru Buhuş vistiernicul, pârcălabul de Hotin, drept 2o taleri bătuţi, şi partea mea, şi a frăţâne-meu Avram, şi a mătuşilor mele Sofronia şi Acsana… Şi la tocmeala noastră prilejitu-s-au Florea şi Cozma, sluga dumisale vistiernicul Gheorghe Roşca, din **Sencheuţi** (Sancăuţi, comuna Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova), Prodan din **Căpoteni** (azi Kanininsk, raionul Edineţ, Moldova), Gavril Beşină din **Ocnină** (Ocniţa, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova) şi alţi mulţi oameni buni”[2608].

1637, iunie 28: Vasile, feciorul Roşâorului de **Stancăuţi** (Stancăuţi, comuna Şapte-bani, raionul Râş-cani, Moldova) şi femeia lui Fetiţa, fata Aniţei, nepoata Ştefei de **Brătăşeni** (Brătuşeni, comuna Brătuşeni, raionul Edineţ, Moldova), vând marelui vistiernic Dumi-traşco Buhuş, drept 15 galbeni, partea lor „din sat de Brătăşeni, din stâlpul ce este al moşului nostru, al Ştefei, din mijlocul satului, partea noastră, a treia parte, ce este de la acel stâlp… dinaintea lui Miron Ciogolea, Dondei, Iomaşco Someş – dregătorul de Stancăuţi, Lazor vătămanul de Stancăuţi, Istrati Demeşcanul, Ggeorghe din **Verteb** (lângă Noua Suliţă, raionul Noua Suliţă, Ucraina), Struţ de **Buteşti** (comuna Ciobani, raionul Glodeni, Moldova), Alecsii – dregătorul de **Avrămeni** (comuna Avrămeni, raionul Edineţ, Moldova) şi dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni”[2609].

1904: „**Brătuşeni**, sat pare în judeţul Bălţi, aşezat între satul Cupcina şi satul Stolnicenii de Jos. Aparţine

[2608] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 240, p. 284

[2609] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 127, pp. 120, 121

volostiei Zăbriceni. Numărul caselor 267; biserică, cu hramul Sf. Petru şi Pavel; populaţiunea 1.893 suflete. Ţăranii posedă pământ de împroprietărire 1.268 deseatini. Sunt vii şi grădini numeroase. Proprietarii: dna Aleinicoff are aici 597 deseatini; P. Cuzminski, 1.072 deseatini; dna Dobrograeva, 704 deseatini; N. Hafencu, 234 deseatini; Ana Cuzminski, 243 deseatini; Ecaterina Hafencu, 243 deseatini; Elena Hafencu, 243 deseatini. Satul posedă o şcoală elementară, unde se învaţă numai ruseşte”[2610].

BRAVICEA

(vechiul Braviceni, azi Bravicea, comuna Bravicea, raionul Călăraşi, Moldova).

1569, aprilie 2: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod lui Lazor, Procopie şi Nechita, care cumpără, cu 80 zloţi tătăreşti, de la Mareca şi Stanca, fetele lui Ivancu pârcălaul, „un loc în pustietate, de ceea parte de Răut, la **Puţul Tătărăsc** (satul **Braviceni**), la capul Briahnovii din sus, la două Movile Îngemănate, din tot satul, a patra parte, din a patra parte, a patra parte”[2611].

1631, octombrie 5: Scrisoarea hotarnicului Toader Bârsan, vornic de gloată, care, „după judecata de au avut la Domnie Frăţiman, ce a fost paharnic, şi Moise feciorul lui Frăţiman, cu podrjie sa, cu Bolboceştii, cu Ionaşcu,

[2610] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 36, 37

[2611] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 7, pp. 14, 15

Gavril şi Grigore, pentru două sate, ce au fost neîmpărţite şi nestâlpite… am mers şi am măsurat cu funia pe patru locuri din hotarul **Hogineştilor**, până într-al **Bravicei**, unde s-a îndoit funia, au pus stâlpi în păduri, în obârşia Ciripcăului şi în mijlocul prisăcii lui Gavril, şi la câmp, în deal, în colţul stâncii din jos şi dinspre Cula, în drumul cel mare, în gura vâlcelei ce s-a numit a lui Caragoi, şi în deal, în capătul prilogului lui Gavril şi în dreptul locului până la Ulmi, până în gura Văii Bourilor, în Măetini”[2612].

1640, martie 11: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Apostol Grăjdianu, Grigore, Focşa, Parvana şi alte neamuri ale lor din **Târzieni** cu Nicoară, Hăbiac şi Fătul şi alţii ai lor din satul **Bravicenii**, pentru o baltă cu peşte, ce se numeşte **Briahnova**, cu heleşteu şi moară în matca Răutului, la capul Briahnovii, la Movila Săpată, zicând răzeşii din Târzieni că le se împresoară acea baltă cu peşte dinspre răzeşii de Braviceni, arătând şi un dres de la bătrânul Ştefan voievod, cum şi răzeşii de Braviceni au arătat un dres de la domnul Bogdan (Lăpuşneanu) voievod, din 7077 (1569), aprilie, şi, după legea ţării, găsind pe răzeşii din Braviceni că umblă cu nedreptăţi, s-au dat rămaşi, dovedindu-se că acea baltă Briahnova este moşie din hotarul Târzienilor”[2613].

1646: Donosie, nepotul lui Gherasim de **Bogzeşti** (comuna Budăi, raionul Teleneşti, Moldova) vinde vornicului Apostol, drept 20 lei, „partea mea din sat din **Braviceni** (Bravicea, comuna Bravicea, raionul Călăraşi,

---

[2612] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 61, p. 68

[2613] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 74, p. 80

Moldova), ce este pe Răut, în ţinutul Orheiului… dinaintea vornicului Ionaşco şi Sturdzii de **Piscani** (în braniştea Bohotin, Iaşi), Mihalcea de **Braviceni**, popa Istratie cel domnesc de târg de **Orhei**, Moisăi Frăţiman şi Maftei Săpoteanul de **Văsiiani** (Văsieni, comuna Leuşeni, raionul Teleneşti, județul Orhei, Moldova), Ştefan Popăscul de **Ghermăneşti** (comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova) şi a mulţi oameni buni"[2614].

1646, aprilie 8: Andrei, feciorul lui Vicol din Braviceni, vinde vornicului Apostol, drept 40 lei, „moşia din satul **Braviceni**, dintr-un bătrân a patra parte, partea tătâne-meu Vicol"[2615].

1647: Verha din **Căcărăzeni**, Leica, feciorul lui Ivanco, şi fraţii lui Sema şi Gliţina vând Paului şi feciorilor Mogăi şi ai Odochiei din **Ciocâlteni**, pentru 300 de taleri bătuţi, „partea noastră din sat din Căcărăzeni… / Aşijderi şi eu, Şitul, i-am vândut o parte de ocină iarăşi din Căcărăzeni din partea mea, a patra parte, pentru un cal, Mogăi din Cioclătiiani (Ciocâlteni)… dinaintea lui Albotă, Pantea, Ştefan şi Gliga de **Braviceni**, Hamarge de **Târziiani**, Nechifor şi Gâţa de **Cioclătiiani**, şi alţi oameni buni"[2616].

1654, mai 14: **Hotarnica satului Braviceni**, făcută de Gheorghe Catargiu: **„**Din poronca Prea Înălțat Domnului nostru Gheorghe Ștefan voievod, facem știre că, fiind rânduiți hotarnici la moșia **Braviceni**, pentru o

---

[2614] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 268, pp. 212. 213

[2615] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 335, p. 281, 282

[2616] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 84, pp. 88, 89

parte de moșie, ce ar fi împresurată de către alte moșii dimprejur, și, după cartea gospod mergând la numita moșie, s-au strâns toți răzeșii împrejurași și, scoțând răzeșii de Braviceni ispisocul moșiei, în semne, arată semnele moșiei din vechi. / Adică am mers în capul moșiei din sus, la capul Brahnii, la movila Gemenii, și de acolo am purces drept spre miazăzi în noapte, pe la două movile, și tot înainte am mers la deal, până la o movilă mare, drept în dieal, și acolo ne-a oprit moșia Căcărăzăni, și am făcut movilă hotar piotoare, și de acolo am purces prăvalul apei, asupra Ocnei din Cogâlnic, și ne-am pogorât drept Ocnă, în Cogâlnic și de acolo am mers apa Ocnei în jos, până ne-a oprit locul domnesc împotriva Puțului tătărăsc, ce este pe șesul Răutului, care puț este hotar moșiei din jos (și de acolo este lipsă de hotarnică o bucată de rând) și de la Puțul Tătărăsc am mers apa Răutului în sus, până ce am ajuns la capul Brianovei din sus, și așa s-au încheiat toate hotarele moşiei din ispisoc şi din mărturiile răzeşilor”[2617].

1719, ianuarie 30: Afteni, feciorul lui Mârzac, face ştire „pentru partea de moşie a lui Enache Grecul, ce a fost zălogită de tatăl meu Mârzac, pentru doi boi şi 4 lei bani, cheltuiala. Însă într-acei boi a fost unul al tătâne-meu, iar altul a fost al lui Ştefan, care a fost frate tătâne-meu. Deci, vrând să vândă partea mea drept acel bou, iar moşenii de **Bravecea**, anume Vârlan, Sandul Ţarină, Elie Harea, Sandul Iurcu şi alţi răzeşi din **Bravicea** n-au vrut să mă lase să vând şi ziseră că ei datori sunt să întoarcă boul şi cheltuiala. Deci eu, văzând când veni judeţul aşa, am luat partea mea, un bou şi 2 lei cheltuiala, şi le-am dat

---

[2617] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 91, pp. 99, 100

şi zapisul cel de moşie, însă şi această scrisoare… făcută la mâna lui Doroftei Grecului, precum mi-a plătit tot deplin şi ne-am împăcat şi ne-am iertat”[2618].

1736, septembrie 2: Ispisoc de la Grigore Ghica voievod, după ce „Sandu Sturza vel vornic ne spuse că are un sat, anume **Țăbiriha**, la ținutul Orheiului, arătându-ne și scrisori, și zise că s-ar fi împresurând hotarul acelei moșii dinspre alți răzeși dimprejur, și a cerut de la noi hotarnici, ca să îndrepte hotarele acelei moșii, pe unde din veac au umblat. / Deci am orânduit pe Dumitrașcu Stroici postelnicul, ca să meargă acolo, la satul Țibiriha, și să cheme oameni bătrâni, megieși dimprejur, să aleagă și să îndrepte hotarul acelui sat dinspre alte hotare. / Deci, mergând acolo, Dumitrașcu Stroici postelnicul a chemat oameni, anume pe Mihai, feciorul Sandului din **Crăsnăşăni**, pe Toader Harștia, vornic de **Hoginești**, pe Ilii de **Bravicea** și alții, și au mers împrejurul acelui loc, începând hotarul din jumătatea de luncă dinspre Meleșăni și în deal este piatră hotar vechi, și, de acolo, prin vârtoape și peste valea Culii, drept în gura văii Hirișăucii este piatră, și apoi muchia, la deal, pe din jos de Rădiul Hălăucii, în fundul văii Florinii, este piatră într-o poieniță; până aice, vine alături cu Meleșănii; iar de acolo, merge în sus, muchia pe deasupra Crăsnășănilor, până în fundul văii Cravățului, și este piatră; până aice vine alăturea cu Crăsnășănii. / Și de acolo, muchia, la vale, până la coada heleșteului Ciocârlan și este hotar la capul unui iaz, într-un pisc, care acel hotar desparte Hirișănii și purcede la deal, până în muchie, și apoi la vale, muchia spre Cula și aice au dat seamă împrejurașii

[2618] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 184, pp. 177, 178

că a fost piatră și nu s-a aflat. / Și dacă treci Cula, tot muchia, până în Codru, și aice iarăși a fost piatră și nu s-a găsit. Și piste Codru, până în matca Ichelului, unde se cheamă gura Răcilii. / Și de acolo, de la heleșteul lui Ciocârlan, până aice, vine tot alături cu Hoginești. / Și în jos, matca Ichelului, până în heleșteul cel mare, ce este a Țibirihăi cu amândouă țărmurile. / Și de acolo, supt muchie, este piatră, care desparte Bravicia. Și din poiană intră în Codru și trece până la Meleșăni, de unde s-a început, și cu heleștee pe Hirișauca și pe pârâul satului, cât cuprinde locul, și s-a încheiat hotarul satului. / Deci domnia mea am dat şi am întărit lui Sandu Sturza vel vornic acel sat, anume Ţăbiriha, cu tot hotarul”[2619].

1774, iunie 5: Satul **Bravice**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[2620], avea **toată suma caselor 16**. Scădere rufeturi 7: 2 scutelnici ai polcovnicului baron, 1 volintir, 2 mazili, 1 ruptaş, 1 diacon. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Ioniţă Iurcu / Ilie Băţu / Gheorghi Bătrânescu / Ştefan Hulubul / Nichita, prisăcar / Toader Şchiopul / Vasile, solonar / Toader Purcel / Nichita, cibotar. // **Rufeturi:** Iordachi Popăscul, scutelnic / Nicolai, scutelnic / Gavril fiul Sofronii, volintir / Toader Botezatu, mazil / Petre Popescu, mazil / Ipate Iurcu, ruptaş / Diaconul Constandin.

1776, octombrie 28: Crăciun, feciorul lui Mogâlde, nepot Aniţei, fetei lui Burlă, şi Damaschin, fecior Anişei, fetei lui Burlă, dăruiesc preotului Toader Pozdercă „o pare de moşie din **Bravici**, din bătrânul

---

[2619] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 206, pp. 205, 206

[2620] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 402

Istrati a treia parte, partea Aniţei, fata lui Burlă, pentru suflete”[2621].

1777, februarie 28: Antohi Vâlcu şi femeia lui Catrina din satul **Bravicenii**, fiind eu răzeş la moşia Bravicenii, am făcut o moară în apa Cogâlnicului, pe moşia Bravicenii, care moară, după ce am aşezat stratul şi am pornit-o pe făină, casă n-am apucat a-i face, ci am vândut-o dumisale Vasile Mihne, drept 62 lei, însă iazul, stratul morii, cu roatele şi pietrele ci fiarele ei, care moară vine pe Cogâlnic, din jos de izvorul care se numeşte Ocna, în gura văii satului Bravicenii Noi, din sus de matca văii satului… Şi la această tocmeală s-au întâmplat Chirică Şuca copil de casă, Toader Huzul vornic ot Bravicenii Noi, Ştefan Bozgher poroşnic. Vasilache Slănină am scris cu zisa lui Antohi Vâlcul şi a femeii sale Catrina”[2622].

1779, iulie 2: **Hotarnica satului Mălăeşti**, al fostului mare şetrar Ursul Agapi, făcută de fostul bare spătar Constandin Râşcanu şi de fostul mare paharnic Darie Donici, din porunca lui Constandin Dumitru Moruz voievod: „Şi întâi am mers la capul moșiei din sus, fiind față și răzeșii din **Ciocâlteni**, anume Ioniță Cornea, Grigoraș Știrbul, Gavril Harștea și alte neamuri ale lor. Și unde au mărturisit răzeșii că a fost piatră și nu s-a găsit și s-a pus piatră hotar în malul Răutului, lângă niște spinișori. Și de acolo, am purces alăturea cu moșia Ciocâltenii, spre miazănoapte și s-a găsit piatră hotar vechi în niște sărături și s-a pus și acum alăturea piatră

[2621] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 253, p. 268

[2622] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 255, p. 270

hotar. Și de acolo, am mers tot la deal, spre miazănoapte, până în deal de șleah și din vale de o movilă, în costișă, s-a găsit iară piatră hotar vechi și s-a pus iară alăturea și altă piatră hotar. Și de acolo, am mers tot la deal, până în zarea dealului, unde s-a întâlnit cu moșia Căcărăzenii, care au mărturisit răzeșii că a fost hotar, dar nu s-a găsit și s-a pus piatră hotar din jos de o movilă ce este în zarea dealului. Și de acolo, am purces zarea dealului, în jos, până ne-am întâlnit cu moșia Bravicenii, într-o movilă, drept în deal, și am pus piatră hotar drept în movilă și s-a făcut piotoare. Și dintr-acea movilă se începe și moșiia Bravicenii, care au fost față și răzeșii din **Braviceni**, anume Ioniță Băț ot **Chișinău**, Ștefan Băț mazil ot Chișinău, Agapii Dumitru biv căpitan, Ioniță Petcu, Darie Pomătar și alte neamuri ale lor. Și după o mărturie hotarnică, ce au scos-o răzeșii din Braviceni, din let 7162 (1654), și, după acea hotarnică, am purces la vale asupra Răutului, alăturea cu moșia Bravicenilor, până în costișă, din sus de drum, și s-a pus piatră hotar. Și de acolo, am mers tot la vale, până la două movile din jos de drum, și s-a pus piatră hotar supt o movilă mare din deal de movilă. Și de acolo, am mers tot asupra Răutului, pe din sus de o fântână ce este în costișă, până la Movilele Gemene, și s-a pus piatră hotar între movile. Și de acolo, am purces tot asupra Răutului, peste șes, până la capul Branovii de sus, și s-a pus piatră hotar în șes, aproape de Bahnă. Și de acolo, am apucat apa Răutului în sus și am mers până în hotarul ce s-a pus de desparte Mălăeștii cu Ciocâltenii”[2623].

1782, martie 15: Ispir Băibărăcar şi soţia lui

[2623] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 261, pp. 281, 282

Maria, fata Nastasiei, nepoată de fată Sandului Vârlan, strănepoată Mariţei, sora lui Apostol Mihuleţ, care Mariţă a fost fată lui Andrei Mihuleţ uricar, vinde lui Vasile Cumpănă, neguţător din **Eş**, „cu tocmeală stânjenul câte 25 de parale… jumătate de bătrân din moşia **Măgireştii**, ce este în ţinutul Orheiului, care ni se trage de pe Andrei Mihuleţ uricar, însă jumătate din jumătate din bătrânul Mihuleţ, şi o jumătate din jumătate ce a fost parte lui Grigoraş Vârlan, fratele moşului nostru Sandul Vârlan, pentru că şi unchiul nostru Grigoraş Vârlan a vândut altă parte a moşului nostru din satul **Bravice**, ce este tot la ţinutul Orheiului”[2624].

1904: „**Bravicea**, sat în judeţul Orhei, celtrul volostiei cu acelaşi nume, aşezat într-un hârtop din dreapta văii Cula. E înconjurat de vii şi despărţit de satul Soseni printr-o pădure. Are 636 case; biserica Sf. Mihail; şcoală elementară rusească; spital; vite mari ale satului 890 capete; populaţiunea 3.835 suflete”[2625].

BREAZA

(aproape de Câmpulung Moldovenesc, Bucovina).

1490, martie 15: Moş-strămoşii românilor din Breaza sunt Timotei şi Berchez, menţionaţi, ca şi în cazul lui Benea, a cărui casă devenise reper toponimic, cu dealuri şi runcuri în hotarnica braniştei mănăstirii Putna

---

[2624] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 269, pp. 295, 296

[2625] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 36

din 15 martie **1490**. Berchez a rămas înveşnicit şi în numele unei părţi a satului, cândva cătun, Bentesz sau Benteşti.

1551, august 9: Ca şi Benia, Breaza este atestată drept hotar de branişte a mănăstirii Putna („braniştea Benia şi obcina până la poiana lui Ivan, la Făgeţăi”), în hotarnica lui Ştefan Rareş, dar o parte a moşiei brezene a câmpulungenilor, pentru care aceştia se vor judeca vreme de veacuri, este întărită, în 20 aprilie 1555, de Alexandru Lăpuşneanul, mănăstirii Homor, care, astfel, dobândeşte, în defavoarea grănicerilor câmpulungeni, „un plai, care se cheamă Măgura, cu toate poienile şi izvoarele, care sunt de la Cârstăneia (văduva lui Cărstea, vornicul Vamei), care acel mai sus zis plai a fost a noastră dreaptă domnească ocină”.

1647, august 15: În hotarnica braniştei mănăstirii Putna, întărită de Vasile Lupul, sunt menţionate vecinătăţile cu Breaza, respectiv „vârful muntelui Tatarca Mare şi tot cu Opcina, peste vârful Găinei, la Molda, drept la vârf, prin făget la Petrişul, la Sălaşul Mare, la alt sălaş, la râul Benea, drept la Arsură, la Oglinda şi la Poiana Crucii”[2626].

1662, ianuarie 3: „Hotarele muntelui Măgura se pot constata după ispisocul de întăritură al lui Dabija voievod. Hotarul începe la iezer la Feredeu, tot cu Opcina, la culmea Prislopului, până la fântână prin pădurea Praca, până la apa Moldovei, cu apa Moldovei în

---

[2626] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, vol. II / 1519-1662, Cernăuţi 1933, pag. 129

sus, până unde cade pârâul în Moldova. Muntele Breaza, până la iezer"[2627].

1662: Moşie a scaunului domnesc, deci a instituţiei voievodale, ca întreg ţinutul grăniceresc al Câmpulungului Moldovenesc, Breaza se afla în hotarul moşiilor mănăstirii Putna cu cel al mănăstirii Humorului, hotarul celei din urmă mănăstiri, stabilit în 3 ianuarie 1662, începând, pe teritorul Brezei, „la iezer la Feredeu, tot cu obcina, pe culmea Prislopului, până la fântână, prin pădurea Praca, până la apa Moldovei, cu apa Moldovei, în sus, până unde cade pârâul în Moldova, muntele Breaza până la iezer".

1709: Venind de la Bender, unde se întâlnise cu Carol al XII-lea, de Johann Wendel Bardili trece pe lângă Breaza: „Prin mijlocul ei curgea râul (Moldova – n.n.) pe care îl urmasem până aici şi pe care nu l-am pierdut niciodată, ci l-am trecut, zilnic, de mai multe ori, aşa cum şi astăzi l-am trecut de zece ori. Pe munte, din amândouă părţile, se găseşte, ici şi colea, câte o căsuţă, unde valea are doar atâta lărgime şi atâta pământ, încât să poată hrăni câteva capete de vite. Sate întregi nu se întâlnesc aici, deoarece, într-o vale atât de îngustă, este cu neputinţă să se facă rost de hrană, şi nici măcar să se spere, în viitor, la hrană pentru oameni mai mulţi. Spre seară, am poposit la o asemenea colibă mică şi ne-am aşezat pe sub streaşină, de jur, împrejur. La popasul acesta se desparte drumul spre Transilvania şi spre Ungaria, dintre care acela s-ar putea să fie ceva mai larg şi mai bun decât acesta. Cel puţin, aşa părea la început, că un călător trebuie să-l aleagă pe acesta: căci pe el s-ar mai putea înainta într-o

---

[2627] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, vol. I / 1507-1653, Cernăuţi 1933, pag. 214

căruţă mică, pe când drumul celălalt era doar o potecuţă de picior, care, cu timpul, nici nu se mai cunoaşte, iar pentru un călăreţ este tot atât de greu cât de periculos. Ni s-a spus că, aici, ar fi ultima locuinţă din Moldova (la fundul Moldovei – n.n.) şi că am avea de călătorit două zile întregi ca să ieşim din munţi şi din păduri, şi, de aceea, dis-de-dimineaţă, am pornit, din nou, la drum. Am mai trecut de patru ori râul şi, apoi, l-am părăsit, în sfârşit, la dreapta, iar noi am luat-o, dimpotrivă, la stânga (pe Tâmpa – n.n.), ridicându-ne, din vale, la deal, ceea ce nu s-a făcut fără o vădită primejduire a vieţii. Cu cât te urci mai sus, cu atât prăpastia e mai mare şi mai îngust drumul, care, însă, în câteva locuri, îngăduie să călăreşti printre copaci, cu mai multă siguranţă. Sus de tot, începe o pădure, în care am întâlnit câţiva unguri călare, pe care nu i-am socotit a fi chiar fără bănuială, cu toate că, la întrebările noastre, de unde vin şi unde se duc, ne-au dat răspunsuri bune, şi anume că vin, din Ungaria, în Moldova, pentru nişte negustorii. După aceea, am ajuns la o stână de oi, care, atunci, era cu totul goală şi părăsită. Ne-am informat ce putea însemna stâna aceasta, într-un loc părăsit, şi am aflat, de la moldovenii noştri, că locuitorii de la mai multe mile depărtare de munţi îşi mână, aici, oile, la păşune, pentru o vară întreagă, fiindcă, în unele locuri de pe munte, iarba este minunată; iar colibele acestea le serveau pentru prelucrarea şi păstrarea laptelui şi a brânzei. După ce am trecut pe acolo, munţii s-au lăsat, iarăşi, în jos, încât îţi venea aproape să crezi că, în curând, se vor termina. Dar de-abia am coborât şi am fost nevoiţi să urcăm din nou, pe partea cealaltă; în felul acesta este alcătuit tot lanţul de munţi, şi anume că aceştia nu sunt legaţi unii de alţii, ci, de foarte multe ori,

sunt despărţiţi printr-o vale, ceea ce oboseşte mult pe călător. Noi am suit câţiva munţi de aceştia şi ni se părea, întotdeauna, că unul e mai înalt ca celălalt, până când, pe la amiază, iarăşi am ajuns într-o vale încântătoare (valea Tătarcei, între Breaza şi Suliţa – n.n.), prin care curgea un pârâiaş frumos. Ne-am aşezat sub umbra copacilor, ca să ne bucurăm de odihnă şi să ne mai înviorăm puţin, şi, în această privinţă, pârâiaşul plăcut a făcut minuni. Regiunea aceasta era atât de plăcută, încât am stat, aici, două ore şi, apoi, cu părere de rău, am părăsit acest loc încântător. Dar de abia am trecut pârâiaşul şi a început, iarăşi, un munte. După ce l-am traversat şi pe acesta, şi încă unul, şi trebuia să coborâm, din nou, la vale, am văzut, din depărtare, sus, pe culme, câţiva oameni, care au dispărut numaidecât, observând că au fost văzuţi. Nu puteam şti ce ar fi putut să însemne aceasta, mai ales că erau cu totul în afară de linia drumului, dar ei îl puteau observa bine, de pe muntele lor”[2628].

1723: Românii din Breaza sunt câmpulungeni, adesea proveniţi din Fundu Moldovei sau din Sadova, precum Ioana şi Istrate Floce, care îşi înzestrează fata, Teodosia, la logodna cu Miron Checheriţă (străbunul unei celebre rapsoade din Vama, Ana Checheriţă), în 2 februarie 1723, „în Breaza, cu un loc pe care l-am cumpărat de la Nechifor”.

1737: De altfel, în Breaza se stabiliseră mulţi grăniceri câmpulungeni, proveniţi din toate satele, dovadă fiind documentul din 21 mai 1737, prin care călugării mănăstirii Homor se împacă, pe bază de mărturii, cu Vasile Lehaci, Ştefan Făşcu şi alţi „oameni care sunt locuitori mai în sus de Strajă, pe apa Moldovei” (deci, la

---

[2628] *Călărori*, VIII, pp. 280-282

nord de Piatra Străjii din Pojorâta), după ce „am avut noi, călugării de la Homor, cu aceşti oameni multă gâlceavă şi multă pricină pentru o bucată de loc, cât ţine, din pârâul Negri, în jos, pe Moldova, până spre Dealul Negru şi Moldova, în sus, până în gura Brezi şi Breaza până la iezer”.

Tranzacţiile cu moşii, din vremurile care urmează, confirmă statutul câmpulungean al satului Breaza, cu drept de revendicare ca dată a atestare documentară pentru ziua de 14 aprilie 1411, data atestării Câmpulungului.

1787: Astfel, în 14 martie, Ioniţă Holuţ (nume sadovean) şi Lup vând lui Vasile Leuştean (vechi nume, ca şi Lehaci, din Fundu Moldovei) „o dreaptă moşie a mea în Breaza, anumă Pochină” (Pinet), iar în 17 august 1808, Toader Şandru vinde lui Timofte Sărghie şi vărului său, Grigore (cel care deja cumpărase mai multe moşii în Benia) „partea me, care se numeşte Veja cea mare”, situată, deci, la poalele muntelui cu acelaşi nume.

1802-1815: „Dintre așezările planificate, numai cea a huţulilor din Breaza s-a putut face, între anii 1810-1817. Biroul districtual a trimis un raport, în 23 septembrie (26?) 1817 şi, din acest an, aflăm mai multe despre această colonizare a familiilor rusești, împrăștiate în munții camerali ai văii Moldovei. Această așezare s-a întemeiat pe râul Moldova, între pârâurile Breaza și Neagra, pe un teren adecvat, înzestrat cu fânețe și pajiști, în scopul asigurării traiului. Coloniștii ar fi trebuit să primească şi un pastor, astfel încât obiceiurile lor sălbatice să fie îmbunătățite și prin învățătură religioasă. Această colonizare a fost dispusă expres, prin Decretul Cancelariei Curții, din 9 iunie 1802. Existau 78 de familii

de ruși, dintre care 20 urmau să fie familii de fermieri, cu 30 de dosare, 35 pe jumătate fermieri, cu 15 dosare, și 10 ca vultori, cu 1,5 dosare; restul s-ar muta în Cârlibaba. Încă din 1815, aceștia ofereau, drept dobândă, câte o zi muncă, pentru fiecare membru, și câte 1 florin 48 kruceri taxă de pădure pentru fiecare familie; pentru aceasta, ei primesc gratuit lemnul de foc, precum și lemnul de construcţie; aceasta deja se aprobase, prin Decretul Cancelariei Curții din 9 iunie 1802. Coloniştii nu primesc scutire de impozitele împărăteşti, deoarece rămân definitiv, bucurându-se de anumite avantaje în creşterea animalelor și de câștig prin poziţia noilor reședințe”[2629].

1816: Mănăstirea Solca, primeşte, la schimb de faţadă, cu Maria jitnicereasa, mătuşa voievodului cu rădăcini câmpulungene (Călmaşul), Grigore Ioan Callimah, munţii Cocoşul, Găina şi Porşescul, călugării colonizează vatra actualului sat Breaza cu „78 de familii de rusneaci”, iar românii, cu case răzleţite pe înălţimi, încep să se aduce în vatra satului.

1816: Statutul de comună datează, deci, din 1816, dar comuna Breaza există ca atare abia din 1818, primul vornic al satului, huţanul Grigore Hajdeac, apărând şi într-o mărturie din 2 martie 1824, alături de Ioan Cepeliuc şi de Gheorghe Buhaleac, prin care se atestă că Dronina Sărghie şi Iosif Mazurea au avut o prisacă în Breaza.

1826, augut 7: Vornic al Brezei era Mihalachi Macovei, cel care, după ce va rata şansa de a-şi căsători fata, Măriuţa, cu Iraclie Porumbescu, se va mulţumi cu un ginere câmpulungean, Vasile Cosinschi, fiul preotului din

[2629] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina,* Innsbruck 1902, p. 139

Câmpulung. Mihalache Macovei, împreună cu „giuratul” Ion Ungureanul, cu vatamanul Gavril Bodnaru şi cu fruntaşul satului Toader Macovei, semnează, în data menţionată, documentul prin care „vornicia din satul nou Breaza dă lui Toader Conta mărturie în scris că a slujit opt ani cu dreptate şi bună orânduială în fervalterie”. Există, la Breaza, o excelentă cronică parohială, începută de legendarul preot Alexe Comarniţchi, în care sunt înscrise toate familiile, cu evoluţia lor în timp, inclusiv cea a unchilor lui Iraclie Porumbescu, Ioan şi Maria Golembiovschi, cununaţi de însuşi vornicul Mihalachi Macovei, dar de recursul la acea condică se poate uza doar în cazul scrierii unei monografii a comunei. / Conform documentelor în circulaţie, care vorbesc, în pricipal, despre tranzacţii imobiliare, se pot desluşi afirmări, în istoria comunei, din partea unor anumite familii.

1827, mai 13: Gavril Ciupiliuc, cum este caligrafiat numele Cepeliuc, cumpără, de la Dumitru şi Ilinca Floce, cu 42 lei de argint, 2 fălci şi 60 prăjini de pământ, situat în Gura Porşescul, peste apa Moldovei, sub Răchitiş, alături de moşia lui Ştefan Iordache şi de moşia Bilăilor.

1830, ianuarie 16: Sadovenii Ştefan şi Nastasia Dăscăliţei vând aceluiaşi Gavril Cepeliuc din Breaza o moşioară de 2 fălci şi 36 prăjini, pentru 36 florini, la locul numit Răchitiş, mărginită de apa Moldovei, „pe o scursură de pârâu”, pe brazda inginerească, la Bâtcă, în Bahnă şi până la moşia lui Dumitru Floce. În 19 ianuarie 1831, Gavril Cepeliuc cumpără, cu 350 florini, tot la Răchitiş, şi moşia de 5 fălci şi 29 prăjini a sadovenilor Petre şi Varvara Lehaci.

1833, mai 20: Câmpulungenii Petre şi Ioana Grigorean vând lui Fădor Macovei din Breaza 7 fălci şi 29 prăjini, pe apa Brezei, pentru 326 lei de argint.

1835, iulie 6: Vasile Mândrilă, supus cameral din Breaza, se plânge Administraţiei cezaro-crăieşti din Câmpulung împotriva fratelui său şi a mamei sale vitrege, care doreau să împartă între ei pământul pe care el îl răscumpărase, în urmă cu patru ani, de la Nichita Pentiuc. Vornic al satului şi martor, în 1835, era Gheorghe Birău, fiul unui fost emigrant trasilvan.

1836: Un alt supus cameral din Breaza, Constantin Vovanc, se plânge administraţiei imperiale câmpulungene, în 26 decembrie 1836, că, deşi este căsătorit şi are 4 copii, plăteşte impozitul imperial şi celelalte taxe, deşi nu are „nici un picior de pământ", ci trăieşte „pe pământ şi în casă românească", şi, de aceea, roagă să fie dotat cu un lot de casă. În 1836, vornic al satului este Nichita Macovei, în această calitate întărind cererea, pe care administratorul imperial Hubrich o avizează favorabil, în 2 ianuarie 1837.

1837, septembrie 27: Câmpulungenii Vasile şi Ilinca Grămadă vând huţanului Vasile Droniuc din Breaza o moşie la Obcina Ursului, pentru 60 lei. Familia Droniuc era una dintre cele mai bogate din sat, ea cumpărând şi moşii în Benia (în 1 noiembrie 1838, de la surorile Ileana Porcuţan şi Marian Andronic, fetele lui Grigori Droniuc, 2 fălci şi 16 prăjini de moşie, pentru „8 lei bani de argint, 5 lâni întregi, 3 lei, 20 heleri, 2 miţe, 24 heleri, care, legându-se în bani, fac 11 florini şi 44 heleri", plus o juncă pentru Ileana şi 12 florini şi 48 heleri, bani de argint, pentru Maria; în 1839, de la Gavril şi Axinia Butnaru, 2 fălci şi 40 prăjini, pentru 64 lei, bani

de argint; în 3 noiembrie 1840, de la câmpulungenii Nicolai şi Nastasia Mândrilă, 3 fălci şi 17 prăjini, în Benia, la Răpa Roşie, lângă muntele Porşescul, pentru 200 lei, bani de argint; în 9 iulie 1846, de la Simion Şandru din Fundu Moldovei, cu 196 lei şi 40 creiţari, o moşie de 9 fălci, mărginită de pământurile lui Vasile şi Dănilă Droniuc, iar în 19 aprilie 1848, de la Grigore Şandru din Fundu Moldovei, o moşie de 3 fălci şi 40 prăjini, cu 64 lei, învecinată cu pământurile lui Iuruga, Ignat, Sărghie, Simion Şandru şi Grigorie Şandru).

1841: Unchiul lui Iraclie Porumbescu, Ioan Golembiovschi, venit la Breaza din Suceviţa, unde fusese consilier comunal, şi-a durat o casă, pe pârâul Făghiţel, încrustând pe grindă, cum avea să facă şi Ciprian Porumbescu, la Stupca, mult mai târziu, următoarea însemnare, care se mai păstrează: „Făcut această casă cinstită gospodari Icon Golembiovschi cu soţia sa Maria, 1841, luna August”. Iraclie Porumbescu soseşte la Breaza, în 13 septembrie 1841, când tatăl său, Tănase, gândea să-l însoare cu Măriuţa, frumoasa fată a bogatului vornic Mihalache Macovei şi a soţiei sale, Aniţa. Numai că logodna, pusă la cale atunci (fata avea o avere uriaşă, iar posibilul ginere avea ştiinţă de carte, ceea ce reprezenta un capital uriaş în acele vremi), se va rupe definitiv în 26 decembrie 1843, când Iraclie, aflând că Măriuţa s-ar cam afla în dragoste necuviincioasă cu Vasile Cosinschi, returnează calul, primit în dar de la ipoteticul său socru, şi uită de posibila sa dragoste brezeană.

1843: Biserica de lemn din Breaza, adusă, în 1826, de la Fundu Moldovei şi montată pe dealul cimitirului actual de vornicul Mihalache Macovei, avea

798 enoriaşi, preotul Alexe Comarniţchi fiind trecut în evidenţele Mitropoliei româneşti din Bucovina drept Alexey HOMARNICKI. În 1876, biserica avea 1.355 enoriaşi, paroh fiind George PRELICI. În 1907, Breaza, împreună cu cătunele Pocescul, Benea şi Cucoşul, avea 2.056 enoriaşi ortodocşi, paroh fiind tot George PRELICI, născut în 1832, preot din 1857. paroh din 1863, iar preot cooperator fiind George AGAPI, unchi al mamei actorului Florin Piersic, născut în 1871, preot din 1896. Cantor era, din anul 1900, Ioan GHEBIUC, născut în 1848.

1869: O tipăritură vieneză din 1869 referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Câmpulung – **Câmpulung** (Târg cu judecătorie) cu **Breaza**, Gropana, Frumoasa, Fundu Moldovei şi Luisenthal, Pojorâta, Rus pe Boul cu Freudenthal şi Vatra Moldoviţei, Rus Moldoviţa cu Ciumârna şi Argel, Sadova (Ulma), Valea Putnei, Vama cu Eisenau”[2630].

1845: Vornic al Brezei este Aftanasi Voloşeniuc, cel care, în 30 noiembrie 1845, îl împuterniceşte, în numele vorniciei, pe Vasile Voloşeniuc să plece, prin Cernăuţi, la Colomeea, unde feciorul lui îşi făcea datoria faţă de imperiul austriac, în cadrul Companiei a 14-a din Regimentul „Prinţul Lucca”.

1846: Măriuţa Macovei, fosta dragoste a lui Iraclie Porumbescu, se va căsători, în 1 martie 1846, cu Vasile Cosinschi, viitor vornic al Brezei, iar zestrea miresei constă din întreaga gospodărie a vornicului

[2630] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

Mihalachi, din 50 fălci de fâneaţă, 6 boi de tracţiune, 10 vaci, 2 cai şi 100 oi. Martori ai înzestrării au fost Mihail Tăutul, Carl Fischoller, George Cosinschi şi primarul Tanasi (Aftanasi) Voloşeniuc. Înzestrarea din partea socrului câmpulungean, preotul George Cosinschi, s-a făcut în ziua următoare, 2 martie 1846, noua familie primind casa socrului din Câmpulung, cu o falcie de grădină în jurul casei, 5 prăjini de fâneaţă în Priluca, 5 boi, 3 vaci, un cal şi 30 oi. Vasile şi Măriuţa Cosinschi, deşi putrezi de bogaţi, nu au fost dăruiţi de soartă şi cu copii, aşa că, după moartea Măriuţei şi după o nouă căsnicie nefructuoasă, Vasile Cosinschi s-a văzut nevoit să înfieze un băiat al surorii lui, Maria, căsătorită cu câmpulungeanul Ion Grămadă, pe Artemie Grămadă, care, la rândul lui, avea să ajungă primar al Brezei, onoare de care avea să se bucure, peste vremuri, şi nepotul lui Artemie, Ştefan Grămadă. Şi, tot atunci, a înfiat-o şi pe Ana Badale. Artemie Grămdă avea să sfârşească tragic, fiind decapitat de ruşi, în 12 iunie 1916, „pe trupul Tâmpa", pe considerentul că ar fi făcut spionaj în favoarea austriecilor, deşi avusese doar nenorocul de a se fi aflat la locul nepotrivit, la timpul nepotrivit.

1846: Primii evrei stabiliţi în Breaza par să fi fost Carl Fischoller, menţionat în 1846, şi Abraham Schloim Gelba, cel care, în 9 noiembrie 1946, plăteşte arenda de 97 florini şi 49 kreutzer, pentru terenuri din Breaza, Oficiului cameral din Câmpulung, dar nu înainte de a fi devenit creştin ortodox.

1871: În Breaza, va funcţiona o şcoală cu o clasă din 1871[2631], dar învăţământul efectiv se va dezvolta după

[2631] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 53, 1876 p. 57, 1907 p. 61

anul 1911, când învăţătorul Eusebie Mercheş, din Fundu Moldovei, începe o adevărată operă de luminător al satului.

1876: „Al doilea râu principal, Moldova, curge prin zona de șisturi, parcurgând doar lungimea de aproximativ două mile, spre sud, intrând la Botuş (între Breaza și Fundul Moldoei), apoi întorcând spre sud-vest, spre Fundul Moldovei, printr-o vale longitudinală, iar la Pojorâta, în viraj ascuțit spre nord-est, se îndoaie spre marginea mezozoicului” [2632].

1890: „Breaza, o comună locuită de Huţani, e situată pe un loc deschis; din cauza aceasta, e satul mai mult concentrat decât Fundul Moldovei. Breaza se hotărăşte, spre răsărit, cu muntele Runcul Brezei, despre sud şi sud-vest, cu râul Moldova, care, de-a dreapta sa nemijlocit spală temelia muntelui Dealul Crucii; despre nord, cu muntele Măgura Brezei; despre apus, cu muntele Răchitişul Brezei… Trecând prin Breaza, staţiunea o avurăm la prea venerabilul părinte paroch Preliciu, un adevărat părinte faţă cu poporenii săi. Făcând o plimbare cu Sfinţia sa cătră un izvor, ce ieşea de sub piciorul muntelui Musticiu, ni descoperi părintele Preliciu că acel izvor te face vesel şi purure bine dispus, ba te întinereşte chiar, gustând, prin timp mai îndelungat, apă din el. Voind a căpăta şi noi ceva din acea sănătate perfectă a Sfinţei sale, scurs-am câte vreo şese păhară din izvorul proaspăt, rece şi viu. Casa părintelui Preliciu era plină de

---

[2632] Paul, K. M., *Grundzüge der Geologie der Bukowina, în Jahrbuch der k. k. Geologischen Reichsanstalt*, volumul XXVI, Viena 1876, pp. 263-270

tineri ce călătoreau prin munţi şi staţionau la Sfinţia sa în decursul feriilor"[2633].

1896: La Breaza funcţiona, încă din 1896, un cabinet de lectură, această primă bibliotecă din sat numindu-se „Steluţa" şi funcţionând în casa lui George D. Macovei. Cabinetul avea 67 membri, 83 de cărţi, 3 abonamente la gazete şi o avere de 13 florini şi 74 creiţari. Preşedinte al Cabinetului era preotul George Agapi, unchiul mamei actorului Florin Piersic, vice-preşedinte era primarul Vasile Cosinschi, iar secretar, preotul cooperator Ioan Ghebiuc.

1897: Datorită unor inundaţii, care distrug nişte mori, rupându-le iazurile şi roţile, cea a lui Nicolae Rarion şi cea a unui proprietar evreu, în Breaza se manifestă tendinţele antievreieşti ale preotului George Prelici şi a fiului său, Ilarion Prelici, membri ai „Concordiei" lui George Popovici, care înfierează o aparentă nedreptate: „Imediat, a venit o poruncă de la căpitănat (prefectură) ca proprietarii morilor să nu facă iazurile, până nu va veni comisia. Dar ovreii n-au mai aşteptat. Ei au tocmit iazul, până la o săptămână, şi moara lor tot îmblă, acu, zi şi noaptea. / Dar Nicolae Rarion? S-a dus bietul creştin la căpitanat, să-şi ceară învoire ca să-şi facă iazul. N-a primit concesiunea dorită. Ce lucru ciudat! Ovreilor le sunt toate iertate. Frumos şi bine. Dar de ce e Românul la toate împiedicat şi strâmtorat? Birul e mare, cheltuielile, aşijderea, şi venit – ca în palmă. Nu-i de mirare că alţii se îmbogăţesc, iar Românii sărăcesc, pe zi

---

[2633] Bumbac, Vasile, *Schiţe de excursiuni feriale. Anul 1889*, în *Revista Politică,* Anul V, nr. 17 / 1 septemvrie 1890, pp. 6, 7

ce merge, că de starea bietului Român nu grijeşte nime, la toate dă de piedici”[2634].

1897: După cum se mărturiseşte într-o scrisoare din 4 august, a început „lucrarea drumului nou, din Pojorâta”, încă din 1896, sub gestiunea antreprenorului evreu Gottesmann, „un om de cuvânt şi rânduială. Lucrătorii erau plătiţi bine, trataţi omeneşte. Nimeni nu s-a plâns de Gottesmann. / În acest an, e antreprenor **Iacob Storfer**. De acum, toate sunt schimbate. Lucrătorii sunt rău plătiţi şi tratarea lor lasă mult de dorit. Lucrul stagnează adeseori, din aceste pricini, şi Dumnezeu ştie cum va ieşi gata. / Săptămâna trecută, au lucrat vreo 50 de lucrători, sub privegherea unui lipovan. După sfârşirea lucrului, lipovanul a dispărut, iar antreprenorul nici nu vrea să ştie ceva de lucrători. Bieţii oameni au mers la casele lor, rămânându-le paralele neplătite. Unul a rămas în pagubă de 2 florini, iară alţii au pierdut câte 3 florini”[2635].

1898: Pentru că aveau probleme cu învăţământul în sat, după ce-şi spuseseră „durerile cele mari… şi domnului deputat Popovici (George Popovici, istoric şi poet, cu opera lirică semnată cu pseudonim, T. Robeanu), la Fundu-Moldovei, românii brezeni apelează, persuasiv, şi la sprijinul gazetei „Patria”, la „scumpa noastră „Deşteptarea”, dar şi în alte gazete”, cerând „să ni se facă dreptate”, prin angajarea unui „învăţător cum se cade şi învăţarea limbii româneşti, de care avem cea mai mare trebuinţă, fiind satul nostru aşezat în un district românesc şi având noi necontenit negoţ şi alte daraveri la Câmpulung, osebit că la noi, în sat, şed mulţi Români

---

[2634] *Patria*, Anul I, Nr. 18, Duminecă 10/22 August 1897, pag. 2
[2635] *Patria,* Anul I, Nr. 11, Vineri 25 Iulie / 6 August 1897, pag. 2

Fundmoldoveni”, ba mai fac şi o colectă, pentru căminul de stundenţi din Cernăuţi (nu şi pentru şcoala din satul lor), iniţiată de Iliarion şi George Prelici, primindu-se donaţii din partea „zelosului şi neobositului spriginitor al cauzelor culturale, domnul Teodor Leuştean, gospodar din Fundul-Moldovei, în sumă de 121 florini 75 creiţari”, dar şi din partea brezenilor „Ioan alui Teodor URSACHI cu 50 florini, Vasili alui Teodor URSACHI, Ioan GHEBIUC, cantor bisericesc, Petru LESENCIUC (fost primar) şi Nicolai Larion UNGUREANU câte 10 florini, Amfilochi TURTUREAN, George alui Dumitru MACOVEI şi Societatea „STELUŢA” câte 5 florini, discosul bisericii 2 florini 75 creiţari, Vasili CONCINSCI (COSINSCHI, primarul în funcţie), Vasile ŢIMPĂU, Alexa VOLOŞENIUC, Alexa LOBO şi Procopiu alui Alexa MACOVEI câte 1 florin, Maria alui Gavril ŢIMPĂU 60 creiţari, Ilie al Anei VOLOŞENIUC şi George BIRĂU câte 50 creiţari, Ana alui Ioan LAZAR, Ioan alui Matei MOISA, Ioan JECALO, Gavril POLOCHAN, Costan MOROŞAN şi Ana MOROŞAN câte 20 creiţari, Ignat şi Nastasia COSTELIUC câte 15 creiţari, Gavril SERAFINCIUC, Vasili NERESTIUC, George HALIŢA, Ioan COJOCAR, Nicolai SOROCEAC, Petru alui Mihail LAZAR, Ilie CECIULEAC, Ioana alui Teodor VOLOŞENIUC, Ileana HOJDA, Serghie MÂNDRILĂ, Alexa ZICALEAC (ginerele lui Ioan GOLEMBIOVSCHI), Maria alui Teodor ŢIMPĂU, Ana TURENSCHI, Maria alui Ilie LOBA şi Palaghia alui Ioan MACOVEI câte 10 creiţari, Catrina alui Costan VALACH 6 creiţari, Daniil IASENCIUC, Ioan COSTELIUC, Ileana alui Niţă URSU, Ana alui Nichifor DANILIUC, Parasca alui Teodor MIHALCEA,

Nastasia SEROCEAC, Ileana G. MACOVEI câte 5 creiţari şi Ileana BUTĂ 4 creiţari"[2636].

1899, decembrie 29: Pledoaria pentru studiul limbii române în şcoala din Breaza, de către un dascăl competent şi statornic, este făcută şi de români, şi de huţani. O interesantă listă, cuprinzând numele românilor brezeni şi a copiilor lor de vârstă şcolară, însoţeşte pledoaria: „Ioan UNGUREAN cu 1 copil, Onufrei UNGUREAN cu 5 copii, Iftemie ŢIMPĂU – Dimitrie ZÎMPĂU cu 1 copil, George ŢIMPĂU cu 3 copii, Precop MACOVEI cu 6 copii, George BALABAŞ cu 3 copii, Vasile ROTAR – Vasile COSINSCHI – Petrea GRAMADA cu 1 copil, Artemie GRAMADA cu 1 copil, Vasile GRAMADA – Sofronia ONUFREICIUC cu 2 copii, Petru ONUFREICIUC cu 3 copii, Petru SURPAT cu 1 copil, Maxim FERAR cu 2 copii, Grigorie MÂNDRILĂ cu 3 copii, George COSINSCHI cu 6 copii, Petru BIRĂU cu 1 copil, Ilie ROTAR cu 2 copii, Alexa VOLOŞENIUC cu 3 copii, Ilie BIRĂU cu 2 copii, Elena LEUŞTEAN cu 1 copil, Anastasia LEUŞTEAN cu 3 copii, Teodor MOISA cu 1 copil, Niţucă URSACHI cu 1 copil, Ioan DARABĂ – Daniil CECIULEAC – Nicolai LARION cu 3 copii, Teodor NICHIFORIAN (ŞVERŢAR) cu 1 copil, Mariuca REBENCIUC cu 1 copil, Ioniţă ŢIMPĂU cu 3 copii, George UNGUREAN senior – George UNGUREAN junior cu 3 copii, Mihai BALABAŞ cu 2 copii, Vasile ŢIMPĂU cu 10 copii, Ilarion PAŞCAN – Andrei PAŞCAN cu 2 copii, George BIRĂU cu 2 copii, Gavriil ONUFREICIUC cu 3 copii, Vasile MOISA – Vasile URSACHI cu 8 copii,

---

[2636] *Gazeta Bucovinei*, Anul VI, nr. 78, Duminecă 29 Septemvrie / 11 Octomvrie 1896, pag. 4

Amfilochie TURTUREAN cu 6 copii, Ilie POLOCHAN cu 5 copii, Nicolai RUSAN cu 2 copii, Gavriil LARION – George alui Mihai ŢIMPĂU cu 2 copii, Ioan DORNIAN – Filip CEHREN cu 6 copii, Ioan PRISLOPAN cu 5 copii, Mihai LARION cu 2 copii, Gavriil IVAŞCU cu 4 copii, Iftemie VALACH cu 6 copii, Ştefan LUCAŞCIUC cu 4 copii, Andrei PINTEA cu 2 copii, Chirilă POPESCUL – Nicolai LEUŞTEAN cu 6 copii, Sârghie MÂNDRILĂ cu 3 copii, Andrei SAVUŢĂ cu 3 copii, Atanasiu TIRONIAC cu 5 copii, Nistor SALAHURĂ cu 4 copii, Costan MOŞULEAC – Ioniţă BURDUHOS cu 3 copii, Nicolai ZAHAN cu 6 copii, Teodor ŞALVAR – Spiridon DORNIAN cu 4 copii, Andrei VOLOŞENIUC cu 1 copil, Costan ŞCURHAN cu 1 copil, Pavel PENTIUC cu 1 copil, Ilie VOLOŞENIUC cu 1 copil, Simion CECIULEAC cu 1 copil, Ioniţă CURUŢ cu 7 copii, Ioniţă LEUŞTEAN cu 5 copii, Rachila BUCUR (PROCOPIUC) cu 4 copii”. În memoriul respectiv se mai spune că foarte puţini copii brezeni au învăţat la şcolile din Câmpulung şi din Fundu Moldovei, şi anume: Ioniţă URSACHI, Amfilochie TURTUREAN, Vasile URSACHI, George UNGUREAN şi Precop MACOVEI. Nevoia de învăţământ în limba română era cerută, în acelaşi memoriu, şi de „toţi Ruşii, fără deosebire… pentru că au neapărată trebuinţă de ea, căci îs încunjuraţi, din toate părţile, numai de Români şi, încotro se mişcă, numai tot cu ei (Românii) vin în atingere. Oraşul cel mai apropiat îi Câmpulungul şi, acolo, nu poţi nimică începe fără limba română. Pân’ la Câmpulung, însă – de Putila nu mai amintim, căci îi mult mai depărtată şi nu mai merge nime la ea, pentru că ne-am prea hrănit de cămătari – avem de trecut prin Fundul-

Moldovei şi Pojorâta, tot numai sate curat româneşti. Oamenii noştri îs, mai departe, mai că de-a rândul, lucrători la lemn şi, ca atari, vin încă numai cu Românii în atingere. Şi, în fine, nici în Breaza, chiar când ne-am pune de gând să nu ieşim niciodată din sat, nu putem trăi fără limba română, căci aici au moşii întinse: Simion, Costan şi Ilie MÂNDRILĂ, Pentelei ŞANDRU, Pentelei şi Ilie ŢÎMPĂU, Toader şi Mihai COCÂRŢĂ, Ioana ŢÎMPĂU, Vasile ŞALVAR, Spiridon ROPCEAN, Toader şi Costan URSESCU, Toader şi Gavril LEUŞ-TEAN etc. din Fundul-Moldovei, George şi Ioniţă NEMŢAN, Vasile ULIAN şi Ioniţă BURDUHOS etc. din Câmpulung. Cea mai mare parte din an, petrec ei pe aici şi ai noştri trebuie, ori de vreau, ori de nu vreau, să înveţe româneşte". În finalul memoriului, huţanii şi ucrainenii, care formau, ca şi românii, câte o treime din populaţia satului, avertizează „Nu vă mai temeţi atâta că ne romanizăm, căci nu ne mai romanizează nime, ba, din contră, mulţi din noi s-au rusificat, cum îi o mare parte din familia MOISA, venită din Transilvania, şi familia cea mare a BODNARENILOR şi SÂRGHIENILOR, a MACOVIENILOR, VALACHENILOR, LAZARENI-LOR şi a SAVUŢENILOR"[2637].

1901: „În valea Moldovei nu au mai rămas decât Fundul Moldovei şi Breaza, primul parohie, iar celălalt arondat acestei parohii" [2638].

1902: Însoţirea raiffesiană de credit, înfiinţată în 1902, funcţiona, ca şi Cabinetul „Steluţa", în casa lui

---

[2637] *Patria*, Anul III, Nr. 366, Miercuri în 5/ 17 Decemvrie 1899, pag. 2

[2638] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

George D. Macovei, sub direcţiunea preotului George Prelici, în consiliul director activând şi preotul Geoge Agapi, şi gospodarul Ioan Burduhos, care deţinea calitatea de vistiernic.

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Breaza**, comună rurală, districtul Câmpulung, aşezată pe stânga râului Moldova, între pârâul cu acelaşi nume şi Valea-Neagră. Suprafaţa: 79.99 km p.; populaţia: 1.672 locuitori huţani, de religiune gr. or. şi vorbind şi limba românească. Se compune din următoarele cătune: Benia, Cocoşul, Dealul-Glodului, Măgura, Porcescul, Runcul. Mai are, apoi, şi două târle: Făgeţelul şi Răchitişul. Este ultimul punct al drumului districtual ce vine de la Pojorâta. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril". Comuna există abia de câteva decenii. În analele vechiului oraş de mineri din Şemniţ (Ungaria) se pomeneşte despre o mină de argint, depărtată, exploatată de mineri unguri, care, la 1224, au plecat de aci. Probabil, această mină a existat în valea Benia, lângă comuna de astăzi Breaza. De aci se explică şi numele Benia = Baia. Se mai crede că argintul extras din mină era transportat, pe cai, la târgul Baia, în Moldova, unde se lucra apoi de artizani saşi stabiliţi acolo, precum se ştie din istoria Moldovei. Populaţia se ocupă cu prăsila de oi şi de vite mari, precum şi cu exploatarea de păduri. Comuna posedă 58 hectare pământ arabil, 2.044 hectare fânaţuri, 2 hectare 50 ari grădini, 1.713 hectare izlaz, 365 hectare poieni şi 3.739 hectare pădure. Se găsesc 308 cai, 2.821 vite mari cornute, 3.700 oi, 623 porci, 132 stupi. **Breaza**, **pârâu**, afluent pe stânga Moldovei, îşi adună izvoarele pe sub şirul muntos Opcina Feredeul şi se varsă în Moldova, în

faţa muntelui Tâmpa (1.241 m), chiar în localitatea Breaza, districul Câmpulung”[2639].

1913: „Gospodarul Ion Dorneanu din Breaza a dăruit curatoriului şcolii particulare româneşti de acolo suma de 200 coroane, cu care s-a plătit chiria localului. E o faptă care se laudă în sine şi care arată că poporul ştie să preţuiască însemnătatea şcolii”[2640].

1914-1918: „Preotul Gheorghe Prelici, din Toporăuţi (original, din Breaza – n.n.), a fost arestat, batjocorit şi dus în fiare prin mijlocul Cernăuţilor, pentru că a plecat la drum, în direcţia în care erau soldaţii ruşi” [2641]. S-au jertfit pentru Bucovina, pe câmpurile de luptă: fruntaşul **Chiriac Crâncu**, Breaza, Regimentul 22, rănit; rezervistul **George Bodnar**, Breaza, Regimentul 22, prizonier; rezervistul **George Ceciuleac**, Breaza, , Regimentul 22, prizonier; infanteristul **Vasile Droniuc**, Breaza, Regimentul 22, rănit”[2642]. „La propunerea domnului Spiridon Leuştean din **Fundul-Moldovei**, se îndrumează procedura pentru adeverirea morţii lui **Dumitru a lui Jacob Leuştean din** Breaza . Domnul Spiridon Leuştean susţine că fratele său Dumitru Leuştean a murit, în anul 1917, la Lemberg / Tribunalul Suceava, Secţia I, la 16 Iulie 1919”[2643].

1929: „Traversez cătunul Benie, apoi frumosul sat Breaza, la ieşirea de miază-zi a căruia, în punctul numit

---

[2639] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 19

[2640] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 9, Anul III, 12 noiembrie 1913, p. 139

[2641] Iorga, Nicolae, *Memorii*, I, Editura *Ramuri*, Craiova, 1928, p. 354

[2642] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

[2643] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 67, Cernăuți, în 24 Septemvrie nou 1919, pp. 5-7

„Podişul”, munţii, îmbrăcaţi cu frumoase păduri, se apropie, valea, pe fundul căreia, alături de şosea, şerpuieşte limpede, învolburată şi frumoasă apa Moldovei, se strâmtează foarte mult şi, într-amurg, când soarele, aruncându-şi înapoi cele din urmă raze, scaldă în lumină valea cu apa, coastele, coamele şi măgurile munţilor înveştmântaţi cu brad, ajung la marele şi frumosul sat Fundul Moldovei” [2644].

1941: „Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin ,,incredinţare de post”, pe ziua de 1 octombrie 1941”[2645]: **Topan I. Grigore**, seria 1938, media 7,80, numit în comuna **Breaza** Centru, postul I, jud. Câmpulung. **Vizitiu D. Ioan**, seria 1938, media 7,80, numit în comuna **Breaza** Centru, postul III, jud. Câmpulung. **Crăciunescu Gheorghe**, seria 1938, media 7,76, numit în comuna **Breaza**, Pârâu, postul I, jud. Câmpulung”.

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[2646], următorii învăţători şi învăţătoare: **Grama Ioan**, comuna Pârâul **Breaza**, jud. Câmpulung, media 7,00. **Romacia Vasile**, comuna **Breaza**, jud. Câmpulug, media 8,33”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[2647], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947,

---

[2644] Lupaşcu-Stejar, Alexandru, general, *Paradisul Românesc*, Bucureşti 1929, pp. 323-330

[2645] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 2o octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele

[2646] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[2647] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Pavel Mina**, de la Breaza, la Moldova Suliţa. **Supelniac Anton**, de la Pojorâta, la Breaza. **Ciocârlan Ioan**, de la Negrileasa, la Breaza-Pârâu. Caproş Alexandru, de la Breaza, la Deia”.

BREHNA

(lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi).

1640, martie 6: „Carte de la boierii cei mari, întăritoare Orgăi (Iorga) cămăraşului pe satul **Dudeştii** (lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi), ce se cheamă **Brehna** (lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi), în ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului, ce a cumpărat de la nepoţii lui Gheorghe vornicul cel mare, şi pe alt sat, anume **Bârlădenii** (comuna Barcea, Galaţi), lângă satul Brehna”[2648].

[2648] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 305, p. 299

BREHUEŞTI

(satul Ruptura, lângă Oţeleşti,
comuna Izvoru Berheciului, Bacău).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, lui Oană Teliagă şi femeii sale Muşa, care primesc uric pentru „a treia parte a satului Ruptura pe Berheci, partea din jos, cu loc de moară pe Berheci, ce au cumpărat-o de la Nastasia şi sora ei Marta, fetele Magdii, drept 50 zloţi tătăreşti”[2649]. Hotarul, din vechi.

BREHUEŞTI

(pe Siret, ocolul Siretului, lângă Vlădeni, Botoşani).

1774, iunie 15: Satul **Berehoeşti**, ţinutul Botoşani, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2650]**: Toată suma caselor**: **62**. Scădere rufeturile 62: 3 popi / 2 diaconi / 57 panţiri. / **Panţirii**: Dumitru sin (fiu) popa Vasile / Ursul Radul / Pintelei Crihan / Grigori sin Dumitru Crihan / Andrei sin Crihan / Ion sin Tudosi / Ion zet (ginere) Tudosi / Maftei Crihan / Toader Robul /

[2649] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 95, p. 187

[2650] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 193, 194

Toader, pescar / Ursul Robul / Petre, pescar / George Crihan / Ion sin ungurian / Vasile Crihan / Toader Ţiţeiu / Toader zet tutunarului / Andrei zet Băbuţii / Loghin sin Mănoiu / Ignat brat (frate) Loghin / Dumitraşcu brat Andrieş / Andrei brat Dumitraşcu / Costandin zet Bubuţeiu / Sava, ungurian / Costandin, rotar / Pavel, salahor / Ion zet Roşca / Ilie, salahor / Simion Roşca / Luchian, şelar / Vasile, şelar / Luchian sin Ilie / Gavril Clae / Ursul Găinuşcă / Vasile sin Ilincăi / Costandin Ghiuţă / Sandul Ghiuţă / Antohi sin Costandin / Lazor, salahor / Ion al Ştefanei / Vasile Strachină / Ursul sin Tălabă / Tudosi sin Tălabă / Chiriac sin Mihăilă / Vasile sin Mihăilă / Leonti sin Mihăilă / Darie sin Mihăilă / Pintelei nepot Mihăilă / Ion sin Mihăilă / Toader al Rodoaei / Ion al Rodoaei / Ion, morariul / Andronic. // **Rufeturi**: Popa George / Popa Ion / Popa Vasile / Diaconul Gavril / Diaconul Sandul.

1898: „**Brehueşti**, comună rurală, situată în centrul plășii Siretul, judeţul Botoşani, de o parte şi de alta a râului Siret. Comuna se compune din satele Brehueşti, Bursucani, Corocăești, Hancea, Hrițcani, Huţani, Mândrești și Vlădeni. Are o suprafață de 7.635 hectare şi o populaţie de 1.358 familii sau 5.374 suflete. din care 1.503 contribuabili. Locuitorii sunt români și ruși; sunt şi câteva familii de evrei şi nemți… Întinderea locurilor cultivate, în 1890, a fost 3.078 hectare. Are 989 hectare pădure, care parte se exploatează sistematic. Satele sunt situate parte pe dealuri, parte pe șesul Siretului. Numărul vitelor e de 1.964 boi și vaci, 385 cai, 624 porci 3.445 oi; 218 stupi, cari au produs 218 kg ceară și 880 kg miere. Are 7 biserici, deservite de 5 preoţi şi 12 cântăreți, și 4 şcoli, cu 3 învăţători, 1 învăţătoare, 177

şcolari şi 13 şcolărițe. / **Brehueşti**, sat, așezat pe coastă de deal și parte pe vale, în partea de est a comunei Brehueşti. Are o suprafață de 1.658 hectare şi o populație de 418 familii sau 1.350 suflete, din care 400 contribuabili. Pământul este ocupat parte cu semănături și parte cu pădure. Are 1 iaz şi 1 moară de apă, 1 carieră de piatră pentru fântini şi case și 1 carieră pentru prund de șosele. Aci este reședința comunei Brehuești. Este o biserică, făcută de locuitori, deservită de 1 preot și 2 cântăreţi, și 1 şcoală mixtă, cu 1 învățător și 40 școlari. Sunt 470 vite cornute, 50 cai mari și mici, 1.128 de oi, 1.000 mascuri și 60 stupi cu albine. În sat sunt 6 meseriași, 2 comercianţi; 2 cârciumi”[2651].

BREŢCANI

(sat pe Prut, la Gura Largă, raionul Cahul, Moldova).

1619, februarie 12: Carte de împuternicire, dată de Radul (Mihnea) voievod lui Apostol şi Gheorghe din satul **Mascurea** (sau Măscurei, între Zărneşti şi Boiştea, raionul Cahul, Moldova), ca „să fie tari şi puternici a stăpâni a lor ocină, satul Mascurea, în ţinutul Fălciului, în ocolul Grecenilor, la Cahul, care moşie Mascurea scrie în drese să meargă din apa Halmaha, de la apus spre răsărit, unde este fântâna lui Vlad, şi pe văiuga poienii, şi merge tot văiuga şi spre Cahul, partea din jos a coastei Boiştei,

[2651] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 643, 644

şi se începe din moviala Testianei, din apus, spre răsărit, unde este piatră de hotar, şi de acolo, tot înainte pe ploştină, la o moviliţă, unde este piatră de hotar, ce este în faţa Cahulului, spre apus; şi de acolo, tot dept înainte, la o movilă mare, ce este în dreptuul satului **Luceşti** (sat pe Covurlui[2652], Galaţi); şi de acolo, hotarul dealului în sus, la o piatră de hotar, care desparte Mascurea de **Breţcani** (sat pe Prut, la Gura Largă, raionul Cahul[2653], Moldova); şi de acolo, pe valea Cahulului, spre apus, la vârful dealului, la o piatră hotar, şi, prin poiană, la o altă movilă, unde este piatră de hotar; şi de acolo, tot spre apus, la plotină, la un loc mare, ce este hotar, şi de acolo la Berbec, unde este piatră hotar şi la apa Halmagăi, şi de acolo, tot apa Halmaga în jos, la movila Tilica; şi de acolo, tot în jos, la un arbore, în pârâu şi la movila Testiana, ce este în vârful dealului ce desparte **Zărneştii** (raionul Cahul[2654], Moldova) şi moşia **Boişte** (sat pe Prut, lângă Zărneşti, raionul Cahul[2655], Moldova), de unde s-a început a măsura, şi s-a încheiat"[2656].

[2652] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 150
[2653] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 43
[2654] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 385
[2655] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 37
[2656] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 205-207

BRIANOVA

(lângă Bravicea, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Brianova**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[2657], avea **toată suma caselor 32**. Scădere rufeturi 24: 16 volintiri, 1 volintir cu ostafcă, 3 ruptași, 2 popi, 2 femei sărace. Rămân birnici 8. / **Birnici:** Mitrofan Ulian / Irimie fiul lui Pătrașco / Ion Zâpcu / Ion Flutur / Vasile Vitru, căpitan / Leonte al lui Mitrofan / Nichita, dascăl / Manoli fiul lui Alecsandru. // **Rufeturi:** Agachi, croitor, volintir / Moisăiu Erhan, volintir / Vasile Gliga, volintir / Ocsănti Erhan, volintir / Ștefan Morulă, volintir /Mihalachi Mâțul, volintir / Agachi Dodonul, volintir / Ion Cociorvă, ruptaș / Nicolai Cociorvă, ruptaș / Ilie Oglindă, ruptaș / Popa Ștefan / Popa Iacob / Marie, săracă / Mariuța, diaconeasă săracă / Dumitru Țăruș, volintir / Constantin Erhan, volintir / Ioniță Băetrău, volintir / Postică fiul lui Isac, volintir / Zaharie Popa, volintir / Ocsănti Dumbravă, volintir / Ioniță Mitre, volintir / Alecsandru Vântul, volintir / Simion Oglindă, volintir / Petre, cu ostafcă, volintir.

1904: „**Brianova**, sat în judeţul Orhei, volosti Isacova, aşezat în valea Răutului, la nord de gura văii

[2657] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 413, 414

Cula. Numărul caselor 79; biserică; vitele satului 320 capete; populaţiunea 768 suflete”[2658].

BRICENI

(fostul Adicăuţi, Adiecăuţi pe Vilia, Diacăuţi, apoi Britciani, azi oraşul Briceni, raionul Briceni, Moldova).

1576, august 7: Întărit de Petru voievod lui Gavril, logofăt al treilea, care cumpără, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Ana, jupâneasa lui Toader Bocotco cămăraş, fiica lui Gavril portarul, nepoată de fiică Mumii, de la nepoţii ei de frate Petre, Grigore, Toader, Nastasia şi Fedora, copiii lui Ionaşco, nepoşi de fii lui Gavril portarul şi strănepoţi Mumii, şi de la rudenii lor Toader, Ştefan, Mica, Aniţa şi Vasotca, copiii Munteancăi, Păcurariul, Tecla, Cerna şi Magda, copiii Oluşcăi, toţi nepoţi de fii ai Mumii, şi iarăşi rudeniile ei Micotici, Ioniţă şi Frăţian, copiii Ulianei, Urâta şi Drăghina, fiicele Maricăi, toţi nepoţi de fii ai lui Ivanco, „un sat anume **Adiacăuţii**, ce este pe Velie, în ţinutul Hotinului, cu loc de heleşteu şi cu vad de moară în Vilie, şi cu dresuri de întăritură ce au avut ei de la Ioan voievod”[2659].

1576, noiembrie 14: Întărit de Petru voievod lui Manoil Pilipovschi, care cumpără, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Gavril, logofăt al treilea, „satul **Adiecăuţii**, ce este

---

[2658] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 37

[2659] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 180, 181

pe Vilie, în ţinutul Hotinului, şi cu lod de heleşteu şi de moară în Vilie, din ispisoc de cumpătătură de la domnia mea"[2660].

1589, aprilie 30: Ispisoc de judecată de la Petru voievod, după ce Petriman „Borăleanul diacul a pârât pe Pilipovschii diacul pentru un sat anume **Britcianii**, ce a fost a lui cumpărătură; deci domnia mea am luat satul de la Pilipovschii şi am dat ca Pilipovschi să întoarcă 400 zloţi lui (Petriman) Borăleanul, dar Pilipovschi a dat lui Borăleanul acei 400 zloţi dinaintea noastră; deci, de acum, să-i fie lui mărturie această carte a noastră"[2661].

1589, mai 1: Întărit de Petru voievod diacului Petriman (Borăleanul), care primeşte, drept danie şi miluire domnească, o „selişte, anume **Ditcăuţii**, care acum se numeşte **Pritcenii**, ţinutul Hotinului, pe Vilia, care acea selişte şi mai dinainte a fost lui ocină şi moşie… pentru care a dat domniei mele şase cai buni"[2662].

1589, mai 2: Ispisoc de judecată de la Petru voievod, după ce „Petriman (Borăleanul) diacul a pârât pe Sămion Pilipovschie, fiul lui Pilipovschie, şi pe alţi fraţi ai lui, pentru o bucată de pământ, ce a fost hotărât Cucoară pârcălabul, nevrând să-i păgubească (ca să o ţină Pilipovschie) pe Petriman, până unde a hotărât Tăutul logofăt, dar a vrut să ia o bucată de pământ din heleşteul cel vechi, unde se numeşte „vadul de piatră", în sus, pe

---

2660 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 181, 182

2661 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 185, 186

2662 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 186

linie, până la un heleşteu ce l-a fost făcut Pilipovschie, de pe amândouă părţile Viliei, şi a vrut să-l lipească la hotarul **Mihălcăuţilor**, pentru că şi mai dinainte i-a fost cumpărătură satul **Bricenii**, şi el încă stăpâneşte până la heleşteul cel vechi; deci, văzând domnia mea că nu merge cu dreptate Sămion, fiul lui Pilipovschie, am luat de la dânsul acel mai sus numit sat, al doilea, fiindcă a fost cumpărătura tatălui lor Pilipovschie, şi ne-a fost el vinovat nouă pentru că s-a fost închinat acelui tâlhar, Creţul, când a venit cu cazacii în pământul domniei mele, deci, de acum, înainte, de vor scoate copiii lui Pilipovschie niscaiva dresuri sau ispisoace pe acea mai sus numită selişte, să nu aibă a se crede”[2663].

1589, mai 2: Hotarnica „unui loc din **Adiecăuţi**, zis **Britcenii**, pe vechile semne ale lui Tăutul logofătul… pentru că a venit Petriman Borăleanu diacul, cu o carte gospod (domnească), ca să mergem să lepădăm nişte stâlpi ce au fost puşi în satul **Britcianii** de Nicoară, şi să ridicăm stâlpii până unde a fost hotarul în zilele cele vechi, pe unde a hotărât Tăutul fost logofăt… şi începându-se hotarul acelui sat pe din jos de heleşteul vechi, pe care l-a fost făcut Sava, în zilele lui Arbure, unde se numeşte „vadul de piatră”, pe din jos de satul Britcianii, unde este acum în hotarul Adiecăuţilor, şi de acolo la o movilă mare, anume Hlin, unde este stâlp pus de Tăutul, şi de acolo peste vârful văii Soloneţ, în drum, într-un stâlp de piatră, şi de acolo drept drumul, la movila cea mare, în dumbrava ce se numeşte Războina; apoi drumul Văscăuţilor, în sus, până la o vale, şi pârâul în sus, în marginea dumbrăvii de către hotarul Hrimăncăuţulor, în

[2663] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 186, 187

vârful dealului Vilii, într-un stâlp de piatră; şi de acolo, drept peste Vilia, într-alt stâlp, lângă prisaca lui Ivaşco din **Hrimancăuţi**, din dumbrava din capătul ţarinilor, pe lângă dumbravă în sus, pe de amândouă părţile Podeţului, şi până în capătul unui heleşteu, ce este pe podiş, şi de acolo podişul în sus, până la un pod ce a fost, şi de acolo drumul cel vechi, şi de acolo până la însuşi un bour, ce este pus într-un stejar, şi de acolo prin vârful văii Cărlinii, drumul Rosoşanilor la vale, până în marginea dumbrăvii, în jos, unde se despart drumurile şi merge unul către Mihalcăuţi, şi altul la vadul de piatră, în Vilia, şi apoi, printre drumuri, drept până în vârful dealului Vilii, în stâlpul de piatră ce este pus de Tăutul, de către hotarul Mihălcăuţilor, şi de acolo drept în vale, într-un stâlp de piatră, iarăşi pe din jos de heleşteul cel vechi, de unde se începe hotarul"[2664].

1589, mai 2: Zapis de judecată de la marele logofăt Stroici, marele vornic Irimie şi logofătul Gavrilaş, după ce „Petriman (Borăleanul) diac a pârât pe Savin Pilipovschi pentru un vecin şi pentru o casă în **Britciani** şi pentru un heleşteu cu moară. ce l-a stricat Pilipovschi, şi Pilipovschi a întrebat pe Petriman că mai mult să nu se judece, ci să fie pace între dânşii; apoi Petriman s-a tocmit cu dânsul şi au făcut pace dinaintea noastră… şi s-au tocmit ca să stăpânească Petriman pe toţi vecinii din Britciani, iar Pilipovschi să aibă a stăpâni casele ce le-a luat de la Britciani şi le-a dus ma **Mihalcoviţi**. Aşijderea şi moara ce a luat, şi un vecin, anume Sămian, fiindcă pentru Sămian a dat la hăriam, şi mai mult să nu aibă pâră… şi aşijderi, nişte oameni, Havriş din **Britciani** şi

---

[2664] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 187-189

Petriman din **Mihalcoviţi**, ce au pârât pe Pilipovschi, zicând că a ars pe o femeie şi a înecat o fată, Petriman apoi l-a iertat şi s-au împăciuit, ca să nu aibă a-l mai pârî"[2665].

1632, august 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului pârcălab Simion Pilipovschi şi surorilor lui Greaca, Nastasica, Olena, Solomiia şi Maruşca, copiii lui Mănăilă Pilipovschi, nepoţii lui Ivancu Pilipovschi, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Mihalcăuţii** (Mihăileanca, comuna Belousovca, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu moară în pârâul Vilii, şi jumătate sat **Volcăuţii** (Văscăuţi, comuna Văscăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi cu eleşteu şi cu moară despre izvorul Vilii, şi jumătate sat **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), sub Terebna, cu locul de moară în Ciuhur, şi satul **Blişcinăuţi** (comuna Bleşteni, raionul Ediniţa, Moldova), tij sub Terebna, şi satul **Înşâneţul** (Iujineţ, Bucovina), pe Nistru, şi satul **Diiacăuţii, ce se numeşte Briceni** (oraş, Moldova), cu locul de eleşteu şi moară în Vilnia, şi satul **Vişineva** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, şi a patra parte de satul **Siliştea** (comuna Seliştea, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu loc de moară pe acelaşi pârâu, şi a treia parte de satul **Pilipăuţii** (comuna Pilipăuţi, Dorohoi, Botoşani) şi a şasea parte din satul **Orăşăni** (Bucovina), ce sunt pe Prut, şi a şasea parte din satul **Nipolcăuţii** (Nepolocăuţi, Bucovina)şi a şasea parte din satul **Bârnova** (raionul Donduşani, Moldova), şi a şasea parte din satul **Şăndreni** (Şendriceni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi a şasea parte din satul

[2665] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 189, 190

Negreştii (Negreni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina)”[2666].

1646, iunie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin Stârce fost pârcălab de Hotin, care arată un zapis de la Constantin Drăgăşăscul, Ştefan Taban şi Avram din **Lucăceni** (comuna Lukacivka, raionul Chelmenţi, Ucraina), Gheorghiţă sin (fiu) Corotuşcă, Mierăuţă sin Neculai Silitrariul şi preotul Erama din **Văşcăuţi** (Văscăuţi, raionul Soroca, Moldova), „scriind cum Dumitru Bărbovschi şi jupâneasa Alexandra, fiica lui Grigori Corotuşcă, nepoată de fiu a Greacăi şi strănepoata lui Manoil Pilipovschi, au vândut… din tot satul **Bricianii** (oraşul Briceni, raionul Briceni, Moldova) o a patra parte, cu loc de heleşteu şi de moară pe pârâul Viliei, drept 150 taleri”[2667].

1646, iulie 15: Mărturia vornicilor de poartă, privind „gâlceava ce a fost între Constantin Stârce şi între Isac Mustiaţă şi Gheorghe Corotuşco pentru a patra parte din **Briceni**, ce a cumpărat-i Stârce de la Barbovschi”[2668].

1770-1772: Satul **Bricenii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2669], **toată suma caselor: 26**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 25. / **Birnicii**: Iacob Lecenco / Ivan Haraciuc / Ivan Pasaraba / Ivan, văcariul / Iacob, văcariul / Iacob Mazur / Ivan al lui Huțul / Irimia Țurcan / Anton,

---

[2666] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 166, pp. 209, 210

[2667] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 424, pp. 464, 465

[2668] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 443, p. 379

[2669] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 156

cibotar / Ștefan, rusul / Simion, morari / Nichita Țurcan / Anton, rusul / Ivan, morar / Ion Huțul /Ion Moldovan / Grigoraș, bejenar / Falcii / Vasile Huțul / Ștefan, morar / Alecsa Cotic / Toader, butnariul / Ion, salahor / Acsenti Obrician. // **Rufeturi:** / Popa Vasile.

1904: „**Briceni**, târg în judeţul Hotin, centrul volostiei cu acelaşi nume, aşezat pe râuleţul Lopatnic. Are două şosele, una până la Glinaia, de 18 verste, Bulboca, Mohileu şi spre Lipcani; a doua, de la Rosaşeni, spre Hotin. Numărul caselor 892; biserică; sinagogă; o şcoală de fete şi una de băieţi, cu 2 clase, frecventate de 112 elevi şi 73 eleve; vite mari 284; cai 420; populaţiunea 2.553 evrei şi 1.127 creştini, români, ruşi şi ruteni, care locuiesc în mahalale”[2670].

BRIGHI

(înglobat în Hociungi, comuna Moldoveni, Neamţ).

1490, martie 9: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod fraţilor Petriman, Agafia şi Isac, care primesc uric pentru ale „lor drepte ocini, satele anume Porceştii, Brebii şi Hociungii, în ţinutul Neamţului”[2671]. Hotarul, din veci.

2670 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 37

2671 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 67, pp. 124, 125

BRIŢCANI

(în ţinutul Chigheci, lângă Goteşti, Moldova).

1575, septembrie 12: Zapis de mărturie de la marii boieri, de la Mandre vătaf şi de la fraţii Crăciun şi Bote din Briţcani, scriind despre cum „a venit Gavre a lui Călcăiu din Briţcani şi a vândut a patra parte din satul **Briţcanii** lui Filip din **Lărgeni**, hotărâtă din Hălmage până la Prut, şi dinspre iezerul ce se cheamă Gemenele, şi din ostrov şi din coate coteţele, şi cu loc de fânaţ pe marginea Prutului, şi pe toate a dat Filip 3 iepe cu mânz, 24 zloţi şi o dulamă de postav”[2672].

1623, martie 6: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui armaş Drăgan, care primeşte uric pentru „Briţcani, în ţinutul Chigheciului… care acel sat a fost prăpădit cu asupreală de către Ureche vornic, şi cu multă cheltuială l-a scos de la dânsul, ce-a făcut acea cheltuială 250 ughi de aur (ducaţi ungureşti); care şi ispisoacele ce scriu mai sus el singur de la robia păgânilor le-a scos”[2673].

1628, februarie 20: Zapisul lui Mitrofan, episcopul de Huşi, în care mărturiseşte că au venit înaintea lui „Gabăr, ce a fost căpitan, şi cu răzeşii lui de pe sat de pe **Negrileşti** şi de pe balta ce se cheamă **Gemenele**, şi de pe sat **Briţcani**, anume Bertea feciorul Crăciunei, Armaga feciorul lui Gavrilă Bâtcă, Cornea feciorul Aremiei,

[2672] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 63, 64

[2673] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 28, pp. 39, 40

Iachim feciorul lui Nistor, Ursa nepoata Cozmiţei, Samfira fata lui Roşculeţ, Păntelei nepotul Stanei, Cihan de Briţcani, Costantin feciorul Morcoteiului, Pântea feciorul Bontei de Negrileşti, cu cinstită cartea măriei sale lui vodă şi cu sluga măriei sale, cu Vlasie diacul, să jure pe sfânta evanghelie cu 24 de jurători cum n-au vândut Nistor Cornescul, cu Nicula Galbănul şi cu femeia sa, şi cu răzeşii lor în sat în Negrileşti nimică, nici baltă în Gemenele, nici într-apă, nici în uscat. Şi să jure că n-a vândut Cozmiţa strigătorul cu Alexa Bota şi cu răzeşii săi nimic în sat în Briţcani vornicului Ureche, ce le este împresurătură pentru c-au pârât Grigoraşcu Ureche că este cumpărătură de tată-său, de Ureche vornicul"[2674]. Lista jurătorilor: Petriul pârcălab de **Burboceni** (Buboceni, lângă Barboşi, Vaslui), Ghiorghie călăraş de **Şişcani** (ţinutul Lăuşna, Moldova), Căsul fost pârcălab ot **Măliceni** (Moldova), Horjă pitărel ot **Oţeleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), Gavril Mamotă ot **Cucoara** (ţinutul Chigheci, Moldova), Petrea Căcăradză ot **Căcărădzeni** (Căcărăzeni, lângă Goţeşti, ţinutul Cahul, Moldova), Frango Malcoci ot **Malcoceni** (Moldova), Mihăilă Ţărăşoară ot **Cărhăneşti** (satul Cârja, Vaslui), Petriman aprod şi Constantin Ţicău păhărnicel ot **Sărăţeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Paşco hotnog la călăraşi, Vârno călăraş ot **Vlădeşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova), Vicol chihaia ot **Hlipiceni** (lângă Guşiţel, Vaslui), Ionaşco Ciubăraia şi Ihnat Căltac ot **Lăţeşti** (în Fălciu, Vaslui) , Bălan Buţa ot **Blăgeşti** (în Fălciu, Vaslui), Buculei, Marvici Lean ot **Oţeleni**, Nica călăraş ot **Fălciu**, Marco Cucul or **Deleni** (în Fălciu, Vaslui), Giovlen ot

---

[2674] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 312, p. 424, 425

Suhuleţi (Stuhuleţi, în Fălciu, Vaslui), Agapie ot **Păcurăreşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova) şi Camber ot **Golăeşti** (satul Crăciuneşti, Vaslui).

1628, februarie 24: Zapisul lui Bertea, Armaga, Cornea sin Arămii, Iachim Cornescul, Ursa vnuc Cozmiţa, Pântea, Samfira docica (fiica lui) Roşculeţ şi Păntelei, prin care mărturisesc că s-au „tocmit cu jupân Gabăr căpitanul, de am luat un cal bun de la dumnealui, drept 70 de galbeni buni, de l-am dat pentru sat **Briţcani** şi pentru **Negrileşti** şi pentru bălţi, pentru Gemene, logofătului celui mare. Şi cheltuiala ce-a făcut dumnealui, aşijderi 20 galbeni bani gata drept acea treabă, deci să avem noi a-i da dumisale fără nici un cuvânt şi fără pâră. / Şi în tocmala noastră fost-au Vlasie cămăraşul, ce-a fost hotarnic, Macsin Şeptelici din **Mândreşti**, popa Procopie de **Drăgăneşti** şi Grozav, ginerele Botei”[2675].

1733, ianuarie 15: Porunca dată de Grigore Ghica voievod lui Manolachi Costachi comis şi Scarlat Costachi, „pentru nişte moşii, anume **Negrileştii** şi **Briţcanii**, şi balta Gemenele”, stabilindu-le zi la Divan pentru 23 aprilie, „spre a se curma, odată, procesul dintre ei”[2676].

[2675] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 313, pp. 426, 427

[2676] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 277, 278

BRIŢCANI

(lângă Cârligi, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Briţcanii,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[2677], avea **toată suma caselor 15**. Scădere rufeturi 6: 4 ruptaşi, 1 diacon, 1 ţigan. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Gavril, cioban / Toader, plugar / Costantin, pas / Un liude (om străin) al lui Cârlig / Vasile / Radu / Costantin / Gavril Bogos, // **Rufeturi:** Andrei Cârlig, ruptaş / Costantin Cârlig, tij (la fel) / Lupaşcu Boghian / Iftimi Micul / Diaconul Zaharia / Simion, ţigan / Neculai, muntean.

BRODINA

(pe graniţa cu Ucraina, dincolo de Straja, Bucovina).

Satul Brodina nu figurează în recensămintele austriece, nici măcar în harta etnografică a lui Iancu Nistor, din 1910, deşi o bisericuţă din lemn este consemnată, la Brodina de Sus, din 1859. Nicolai Grămadă îl descoperă abia în Harta Ocolului Silvic Falcău, din 1924, dar numai pe baza toponimelor neconcludente (pâraie, râuri, păduri),

[2677] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 42

numele unor cătune, precum Brodina, Cornu, Cununschi, Dubivschi, Ehreşti, Falcău, Hepa, Nisipitu, Paltin, Ploşci, Roşişnei sau Sadău fiind menţionate abia în documentele Prefecturii judeţului Rădăuţi, din 1890. / Case huţăneşti existau, totuşi, în aceste locuri, pe la anii 1808-1810, când pictorul silezian Franz Jaschke face portretul unui astfel de huţan. Ulterior, adică prin anii 1900-1902, preotul cărturar Dimitrie Dan, propovăduind prin cătunele huţăneşti, cu nume vechi, preluate de la munţii menţionaţi în hotarnica braniştei mănăstirii Putna, din 9 august 1551, avea să intre în dispute cu preoţi anonimi, dar plini de arţag.

1762, mai 20: Prima colonizare cu huţani, în ţinutul munţilor Brodina, s-a făcut, probabil, atunci când egumenul Putnei, Vartolomei, aşeza în braniştele mănăstireşti „nişte ruşi veniţi din Putila".

1898: „Fondul religios are, de asemenea, gatere proprii în Falcău (fierăstrău cu aburi), în **Brodina** și în Rus pe Boul (ferăstrău cu apă), care sunt totuși închiriate"[2678].

1907: „Dl Arcadie Boca, elev silvic la direcţia bunurile fondului religionar, a fost transferat, de la Seletin, la **Brodina**"[2679].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Brodina**, **cătun**, pendinte de comuna rurală Şipot, districtul Rădăuţi. Are 157 locuitori huţani gr. or. şi o capelă de cimitir. Este numai o parte din cătunul Brodina şi se numeşte Brodina de sus; cealaltă parte depinde de comu-

---

[2678] Engel, Alexander von, *Österreichs Holz-Industrie und Holdzhandel*, I Theil, Wien 1907, pp. 196-202

[2679] *Apărarea Naţională*, Nr. 26, Anul II, duminică 7 aprilie stil nou 1907, p. 4

na Seletin. **Brodina**, **cătun**, aşezat pe pârâul cu acelaş nume, pendinte de comuna rurală Seletin, districtul Rădăuţi. Are 17 case şi 74 locuitori huţani gr. or. **Brodina**, **localitate cu fabrică de scânduri**, pendinte de moşia Seletin, atenenţă a moşiei cu administraşie particulară Izvor, districtul Rădăuţi. Are 4 case şi 45 locuitori, evrei şi huţani.**Brodina, mare afluent**, pe dreapta Sucevei, izvorăşte de sub culmea Cornodovata şi, primind, pe dreapta, pâraiele Cuninschi şi Brodinorsca, se varsă în Suceava, între cătunele Frasin şi Brodina, districtul Rădăuţi, formând lunga vale cu acelaşi nume. **Brodina-Buk**, târlă, pendinte de comuna rurală Şipot, districtul Rădăuţi. Are 3 case şi 4 locuitori. **Brodina-Haburma**, târlă, pendinte de satul de reşedinţă Şipot, comuna rurală Şipot, districtul Rădăuţi. **Brodinorsca**, afluent pe dreapta pârâului Brodina, se varsă în Suceava; izvorăşte de sub muntele Sihloaia şi se varsă în Brodina, în dreptul baratcei de război Cazarma Tabora, districtul Rădăuţi"[2680].

1919: „S-a înregistrat în registru, la 3 mai 1919, firma „Vereinigte Holzindustrien Falcău, **Brodina**, Putna"[2681].

1919: Ida Rudich din Brodina a pierdut „suma de 5.892 coroane, pentru trei vite furnizate" firmei „Schlachtviehdepot"[2682].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940"[2683]: **Schlein**

2680 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 19

2681 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 79, 1 noiembrie nou 1919, p. 8

2682 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, 5 aprilie 1919, p. 3

2683 *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

Nathan Mendel, măcelar, domiciliat în Brodina; **Straub Sabina**, măcelar, domiciliat în Brodina; **Gros Abraham**, măcelar, domiciliat în Brodina; **Schleim Max**, măcelar, domiciliat în Brodina; **Schleim Israel**, măcelar, domiciliat în Brodina; **Straub Vilhelm**, bărbier, domiciliat în Brodina; **Mioc Anton**, bărbier, domiciliat în Brodina şi **Babat Leib**, tinichigiu, domiciliat în Brodina".

1941: „Tablou de condamnaţii care au beneficiat de suspendarea executării pedepselor, conform decretului-lege Nr. 1.132/941, Monitorul Oficial Nr. 94 din 1941[2684] - **Tribunalul Suceava** (Penitenciarul Suceava): **Solescu Alcesa**, agricultor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna **Cacica**, jud. Suceava, condamnat de Trib. Mil. C. IV Arm., pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională, un an interdicţie, conform art. 250 şi 260 din codul penal. **Popescu Ioachim**, funcţionar, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna **Straja**, jud. Rădăuţi, condamnat de Trib. Mil. C. IV Arm., pentru rebeliune, la 4 ani închisoare corecţională şi 1 an interdicţie, conform art. 259 ai 260 din codul penal. **Dumitriu Ioan**, lucrător, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, condamnat de Trib. Mil. C. IV Arm., pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi 1 an interdicţie, conform art. 259 şi 260 din codul penal. **Ambrozie Mihai**, muncitor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Carapciu, jud. Storojineţ, condamnat de Trib. Mil. C. IV Arm., pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi 1 an interdicţie, conform art. 259 ai 260 din codul penal. **Ştirbău Gheorghe**,

[2684] *Monitorul Oficial*, Nr. 122, 26 mai 1941, pp. 2856-2860

agricultor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna **Straja**, jud. Rădăuţi, condamnat de Trib. Mil. C. IV Arm., pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi 1 an interdicţie, conform art. 259 ai 260 din codul penal. **Niţu Simion**, agricultor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, condamnat de Trib. Mil. C. IV Arm., pentru rebeliune, la 3 ani închisoare corecţională şi 1 an interdicţie, conform art. 259 şi 260 din codul penal.

1941: Tot pentru rebeliune, au fost condamnaţi la Iaşi[2685]: **Hudema Teodor**, plugar, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Brodina, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 6 luni închisoare corecţională, conform art. 261 şi 258 din codul penal. **Serediuc Ilie**, muncitor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Brodina, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 3 ani închisoare corecţională şi un an interdicţie, conform art. 258, 250 şi 260 din codul penal. **Hudema Nicolae**, muncitor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Brodina, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi un an interdicţie, conform art. 258, 259 şi 260 din codul penal. **Duistian Merieu**, agricultor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Brodina, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare

[2685] *Monitorul Oficial*, Nr. 115, 17 mai 1941, pp. 2684-1686

corecţională şi un an interdicţie, conform art. 258, 259 şi 260 din codul penal. **Duistian Merieu**, agricultor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Brodina, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi un an interdicţie, conform art. 258, 259 şi 260 din codul penal. **Huraciuc Teodor**, muncitor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Brodina, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armată, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi un an interdicţie, conform art. 258, 259 şi 260 din codul penal. **Hudema Gheorghe**, agricultor, cu ultimul domiciliu în comuna **Brodina**, jud. Rădăuţi, născut în comuna Brodina, jud. Rădăuţi, condamnat de Tribunalul Militar al Corpului IV Armata, pentru rebeliune, la 2 ani închisoare corecţională şi un an interdicţie, conform art. 258, 259 şi 260 din codul penal.

1945: Constituirea Societăţii anonime române **Forestiera Brodina**, la cererea unor acţionari bucureşteni (Dosar Nr. 2.966/945), numele englezesc al societăţii, declarat în statute, fiind **Brodina Wood Company L. T. D.** Primul consiliu de administraţie era format din Harry (Horia) Sarf, Friedrich Klipper şi Natan Klipper[2686].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[2687], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Târdea Nina, de la Dorneşti, la Brodina”.

[2686] *Monitorul Oficial*, Nr. 87, 11 aprilie 1946, pp. 2859-2861

[2687] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

1949: „Judecătoria populară rurală Vicovul de Sus, sediul secundar **Brodina**, judeţul Rădăuţi: Doamna Vasilena Rospopova, aflătoare în U. R. S. S., este citată a se prezenta în faţa Judecatoriei rurale populare Vicovul de Sus, sediul secundar, în ziua de 11 ianuarie 1949, ora 8, în calitate de moştenitoare a defunctului Bodnar Vasile a Gheorghe, din comuna Brodina, pentru a lua parte la dezbateri şi accepta succesiunea, cunoscând că, la neurmare, se va judeca în lipsă conform legii. / Nr. 18.247. Dos. Nr. 812/948”[2688].

BROSCĂUŢI

(pe Hliniţa, Bucovina, Ucraina).

1616, august 20: Satul de pe malul drept al pârâului Hliniţa, numit, ulterior, Broscăuţii Vechi, este dăruit mănăstirii Dragomirna, de Ionaşco Stroici. Aflat în apropierea Cernăuţilor, între Mihalcea, Camenca, Căbeşti, Bobeşti şi Dracineţ, satul Broscăuţi începe să fie cumpărat, prin părţi de moşie, începând cu 10 iunie 1638, când Nastasia şi Gligorie Ropceanul beneficiază de o astfel de tranzacţie.

1648, martie 4: Nastasia Ropceanu vindea - ei de moşie lui Dumitraşco de Călineşti.

1671, februarie 24: Arsenie şi Acsana Volcinschi dau un sfert din satul Broscăuţi pârcălabului de Hotin, Dumitraşco, pentru un sfert din satul Iurcăuţi. Celălalt

[2688] *Monitorul Oficial*, Nr. 2, 3 ianuarie 1949, p. 10

sfert de sat, stăpânit de Arsenie Volcinschi, este întărit, în 30 iunie 1729, lui Gheorghiţă Badiul, care declarase, în faţa Divanului lui Grigore Ghica Vodă, că ar fi avut o astfel de înţelegere cu Arsenie.

1711, nedatat: Un document, la care face referire Teodor Bălan, spune că, după înfrângerea lui Dimitrie Cantemir şi a lui Petru cel Mare la Stănileşti, „atuncia şi Rugină, înpreună cu giupâneasa lui (Aniţa), au lipsăt di aici din ţară şi s-au dus cu Moscalii, iar aici, în urma lor, rămăind datorii la unii şi la alţii", satele Broscăuţi şi Vijniţa, din viitoarea Bucovină, pe lângă altele din întreaga Moldovă, au fost luate de creditori, precum Sandu neguţătoriul, căruia îi datora 120 lei. Episcopul Rădăuţilor, Calistru, a plătit acele datorii, dar ginerele lui Preda Paladi, Mihai Micul, ca rudă mai apropiată, a întors banii episcopului, păstrând Vijniţa, în vreme ce Broscăuţii şi celelalte sate au fost luate de domnie şi dăruite lui Sandu Sturdza.

1735, octombrie 5: Un alt proprietar al unei părţi de sat, Grigoraş Stroescul, este confirmat, prin întăritură domnească, primită de la Constantin Mavrocordat.

1744, iunie 1: Familia Volcinschi revine în Broscăuţi, ca stăpânitoare de moşii, prin Gheorghi şi Gavril Volcinschi, care, după ce achită un rest de plată de 30 lei, primesc actul de cumpărătură de la Iuon gramatic, ginerele lui Iuon Neniu, care vânduse partea lui de sat lui Sandu Volcinschi, părintele celor doi plătitori ai diferenţei de preţ.

1753, noiembrie 15: Noii proprietari, Gheorghi şi Gavril Volcinschi se vor judecaîn faţa Divanului lui Matei Ghica Vodă, cu vărul lor, Gligoraş Stroescul, pentru moşiile rămase după Lupul Stroescul şi, în baza

actelor doveditoare, cei doi fraţi Volcinschi obţin şi acele moşii.

1766, septembrie 1: Ştefan, fost vornic de poartă, hotărnicea jumătate de sat Broscăuţi, cea a lui Constantin Volcinschi, răzeşii s-au împotrivit, spunând că întreg satul fusese al strămoşului lor, aga Robceanul, şi că, vânzând Nastasia Robceniţa jumătate de sat, „a stabilit drept hotar ale celor două jumătăţi un drum pe lângă pârâul Hiliniţa, dar hotarnica n-au arătat".

1771: Constantin Volcinschi a ctitorit, pe moşia Broscăuţi, un schit de călugări, pe care l-a încredinţat, împreună cu cei 6 călugări şi cu 15 fălci de pământ, egumenului Nazarie Săvescul, schit desfiinţat, după doar 12 ani, prin Ordonanţa Imperială din 19 iunie 1783.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[2689], din 1772-1773, înregistrează la Broscăuţi, moşie a lui Ioniţă VOLCINSCHI şi a răzeşilor, „39 – toată suma caselor", însemnând 8 ruptaşi, Toader muntian, Alecsandru muntian, Ion HAIDRAGA, Gavril HAIDRAGA, Toader PRESCURNIC, Vasili POPESCUL, Grigorie sin lui şi Toader băranul (agentul fiscal), 6 văduve, Tudosca, Ioana, Paraschiva, Antimia, Vasilca şi Iliaca, 1 jidov, Herşko, şi 24 birnici, adică: Simion vornicul, Vasili ILINCA, Toader ILINCA, Nichita MALINICI, Simion MALINICI, Acsinti HANGANUL, Vasili ŢARĂ, Toader ŢARĂ, Vasili KRIUKO, Dumitraş MITRAŞ, Ion DRĂGUŞ, Alecsa HANGANUL, Pritula MIHAIL, Ion muntian, Ştefan HUŢAN, Nicolai muntian, Vasili muntian, Mihai ŢURCAN, Anton rus, Agachii BAHRIN,

---

[2689] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 442

Necolai BAHRIN, Petraş zet BAHRIN, Ion sin GIORGE şi Giorgie vătăman.

1775: Satul Broscăuţi, din Ocolul Cirimuşului, avea 22 familii de răzeşi şi 32 familii de ţărani. În 1910, marea majoritate a locuitorilor din cele două sate Broscăuţi, Vechi şi Noi, erau ucraineni.

1775, mai 27: „Ghervasie monah of Cabin" (Căbeşti) ceda ginerelui său, „preutului Teodor, care ţine pe nepoata mea Irina" şi nepotului său, Ursachi, jumătate din satul Broscăuţi, pe care o avusese drept zestre de la socrul lui, Gligorie Corne Săvăscul, „şi ace parte de moşie am stăpânit-o pănă când au trăit soţul mieu Paraschiva".

1775, noiembrie 4: Ginerele lui Ghervasie, Ion Bărbierul, şi preotul Teodor trăgeau în judecată pe feciorii lui Ion Onciul din Cuciurul Mic, Ion şi Nicolai, pe motiv că Ion şi Niculai susţineau că, fără ştirea Paraschivei, Ghervasie ar fi vândut moşia din Broscăuţi lui Ion Oancea, dar, când li s-au cerut zapise, nu au putut dovedi.

1843: Comuna Broscăuţi, în care funcţiona o şcoală trivială, avea 2.141 ortodocşi, păstoriţi de parohul Athanasie TARNAVSCHI. Patron al bisericii era Ioan de DUNCA. În **1876**, când patronii bisericii din Broscăuţi erau George cav. de FLONDOR şi Casandra de BUBERLE, paroh era Ioan TARNAVSCHI, care păstorea peste 2.608 suflete. Până în 1907, numărul patronilor bisericii sporeşte cu Fanny von MEDVECZKY, Catinca de BARBIER, Dr. Josef ROTT şi Michail de STYRCEA, cum îşi zicea urmaşul neamului Stârcea. Paroh era Dimitrie POPOVICI, născut în 1872, preot din 1902, iar cantor, din 1883, Paul OSTAPIUK, născut în 1861.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Storojineţ** (Curte districtuală), Banila Moldovenească pe Siret, Broscăuţi, Budeniţ, Cireş cu Opaiţ, Ciudin cu Neuhütte (coliba nouă), Davideni, Igeşti, Iordănești, Camenca cu Petriceanca, Carapciu pe Siret cu Hatna, Comareşti, Comareşti Camerale cu Althütte (coliba veche), Crasna-Ilschi cu Glashütte (fabrica de sticlă), Cupca, Panca, Pătrăuţi pe Siret, Prisăcăreni, Ropcea, Suceveni sau Pomeşti, Zadova”.

1873-1892: În Boscăuţii Vechi a funcţionat o şcoală cu 3 clase şi o şcoală-filială, cu 2 clase, din 1873, iar în Broscăuţii Noi, o şcoală cu 3 clase, din **1892**[2690].

1889: „Broscăuţul se află într-o depărtare de-o oră şi jumătate dincolo de Storojineţ, spre nord-vest. Închipuiţi-vă o regiune de forma unei căldări; în jurul său, este încunjurat satul, pe-o distanţă de două treimi din periferia sa, de codri. Gropana uriaşă, în care se află aşezat satul, este traversată de delurele lungi, în formă radială; printre delurele, se coboară tot atâtea văi, brăzdate, în fundul lor, de păree mai mari sau mai mici, cari se varsă toate în râuleţul cel mai mare din ele, numit Hliniţa. Cest din urmă se varsă, apoi, spre nord, în Prut. Dâmbul cel mai nalt dintre cele amintite se întinde până în centrul satului, unde nălţimea îşi ajunge culmea sa. Pe înălţimea aceasta stă o casă cu livezi întinse la vale, de toate laturile. De la casa aceasta, ai o privire peste toată comuna, împrejur. O particularitate deosebită a comunei Broscăuţ este că tot

---

[2690] *Shematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 20, 1876 p. 73, 1907 p. 141

teritoriul, pe-o întindere poate de jumătate de milă pătrată, e presărat cu locuinţe, încunjurate de economii; prin unele locuri, chiar şi prin locul pădurii, vezi astfeliu de case. Greu îşi vor putea afla păreche Broscăuţii în Bucovina în privinţa extinderii clădirilor sale, doară numai pe la munte… Comuna aceasta constă, pe jumătate, din familii vechi de răzeşi, precum sunt Săveştii, Popeştii, Stârcea, Reusenii, Muntenii, Dolinscenii, Braha, Galeriu, Onciu, Barbir etc. Răzeşii sunt toţi români, dar şi o parte din poporul ţăran constă din români… Broscăuţii au o biserică de tot frumoasă şi mare, precum numai puţine se văd prin Bucovina. Acel frumos templu e rădicat de către comună, prin neobosita stăruinţă a răpăusatului protopresviter Ion Tarnavschi… Broscăuţii au şi o şcoală din cele mai vechi”[2691].

1894: Două dintre cele 15 şcoli româneşti din întreaga Bucovină, funcţionau la Broscăuţii Vechi şi Noi.

1898: Cabinetul de lectură din Broscăuţii Vechi, „Aurora”, funcţiona în cancelaria comunală, încă din anul înfiinţării, cu 105 membri, 41 cărţi, 4 abonamente la gazete şi o avere de trei florini, sub preşedinţia lui Grigori Costaş, secondat de vicepreşedintele Nico Prodanciuc şi de vistiernicul Averchie Macovei.

1903: Însoţirea raiffeisiană din Broscăuţii Noi şi din Broscăuţii Vechi a fost înfiinţată în 1 martie, sub direcţiunea lui Dimitrie Popovici.

1903, martie 28: Un memoriu înaintat „Înaltului Ministeriu de culte şi instrucţie” din Cernăuţi, caligrafiat de Policarp ILICA, a fost semnat, ca adeverire că toate

---

[2691] Bumbac, Vasile, *Schiţe de escursiuni făcute prin Bucovina în feriile de vară ale anului 1888*, în *Revista Bucovinei*, Anul IV, nr. 4 / 15 Februar 1889, pp. 12, 13

cele scrise în memoriu „se bazează pe adevăr”, de următorii locuitori ai comunei Broscăuţii Noi: parohul Grigori COSTAŞ, primarul Vasile BEUŢEC, Lazăr ILICA, Alexandru ILICA, Artemon ILICA, Policarp ILICA, Teodosie ILICA, Grigori ILICA, Iustin ILICA, Teodosie ILICA, Michail ILICA, Iustin ILICA, Simion ILICA, Leonti MANILICI, Ioan BUDEI, George PALAGICIUC, Petre GRIGOREAC, Macovei BIHUN, David MANILICI, Iosif ILICA, Petrea ILICA, Nicolai alui Simion ILICA, Ion alui Nichifor ILICA, George RODINCIUC, Nicolai alui Mihai ILICA, Petrea ILICUŢĂ, Costin PALAGICIUC, Ion alui Grigori CREUCO, Petrea alui Iustin ILICA, Ion alui Afanasie MELNECIUC, Ilie HARAGA, Dumitru alui George ILICA, Ion alui George ILICA, Gavril ILICA, Dumitru alui Aftanasi ILICA, Aftanasi alui Petrea ILICA, Sava ILICA, Leonti alui Maftei ILICA, Aftanasi alui Onufrei ILICA, George alui Axenti ILICA, Procopie MANILICI, Ion alui Ilie MANILICI, Aftanasi ANTONIUC, Ion GERASIM, Ion alui Aftanasi MANILICI, Teodosi alui Grigori MANILICI, Ilie CORDUBAN, Simion JITARIUC, Vasilie alui Ignatie CORDUBAN, Dumitru alui Axenti ILICA, Maftei SCRIPA, Ilie alui George CRENCO, Ion alui Axenti ILICA, Nicolai SCRIPA, George alui Nicolai ILICA, Ion alui George ILICA, Nicolai alui George ILICA, Maftei alui Ion ŢÂRĂ, Calistrat ILICUŢĂ, Ştefan ILICUŢĂ, Vasile MANILICI, Alexa MNOHOGITNEI, Petrea alui Maftei ILICA, Aftanasi alui Pentelei ILICA, Cozma alui Constantin ILICA, George alui Petrea ILICA, Andronie CREUCO, Simion alui George CREUCO, Ion alui Nichifor CREUCO, Petrea IVONCIAC, Nicolai alui Iacob ILICA,

Dumitru IVONCIAC, Vasile alui Nichifor ILICA, Mihai alui Constantin ILICA, Ilie HRAB, Iacob MALEVANIUC, George alui Nicolai MANILICI, Petrea REBAC, Dumitru REBAC, Iftemi SIDOR, Grigori Sidor, Dimitrie MANILICI, Vasile alui Toader IVANCIAC, Ilie alui Iacob ILICA, Petru CREUCO, Simion MAILICI, Ilie MANILICI, Mihai alui Aftanasi MANILICI, Filip ILICA, Procopie HRAB, Petrea SCRIPA, Dumitru alui Atanasie MANILICI, Constantin alui Gavril ILICA, Aftanasie alui Ion MANILICI, Macovei ILICA, Alexa alui Grigori ILICA, Alexandru alui Simion ILICA, Ion alui Teofilact ILICA, George alui Alexa MANILICI, Dumitru GUBERNAT, Dumitru alui Ignatie ILICA, Ignatie ILICA, Grigori TURCIN, Atanasie DULGHIER, Grigori MANILICI, Ion alui Grigori MANILICI, Ion alui Aftanasie DEMCIUC, George alui Simion CRENCO, Nicolai alui Mihail MANILICI, Vasile ILICUŢĂ, Dumitru alui Nichifor ILICA, Aftanasi alui Axenti MNOHOGITNEI, George alui Axenti MNOHOGITNEI, Maftei MNOHOGITNEI, Teodosi MNOHOGITNEI, Ilie alui Nicolai ŢÂRĂ, George alui Nicolai ŢÂRĂ, George PÂRVUL, Vasile PÂRVUL, Artemi PÂRVUL, Grigori PÂRVUL, Mihai DEMCIUC, Petrea STASIUC, Nicolai DOUHAN, Dumitru DOUHAN, Simion BEUŢEC, Simion alui Miron CREUCO, Maftei alui George ŢÂRĂ, Dumitru FEŞTEREGA, Maftei FEŞTEREGA, Petrea FEŞTEREGA, Simion alui Nicolai CRENCO, Vasile alui Ion BEUŢEC, Atanasie ŢURCAN, Grigorie HRAB, Ion HRAB, George alui Ion MNOHOGITNEI, Pentelei MNOHOGITNEI, Grigori alui Artemi MNOHOGITNEI, Simeon SIDOR, Maftei alui Dumitru ŢÂRĂ, Ion alui George LUNGULEAC, Aftanasie MALEVONIUC,

George MALAICU, Alexa alui Ignatie PALAGICIUC, Dumitru alui Ignatie PALAGICIUC, Dumitru HAVRELIUC, Nicolai MOSCALIUC, Grigori alui Nicolai ŢÂRĂ, Andrei MNOHOGITNEI, Ion SIDOR, Anton ILECUŢĂ, George LUNGULEAC, Nicolai STEFSENIUC şi George alui Nicolai MALAICU[2692].

1906: „Condiţiunile de viaţă ale rezeşilor şi mazililor din Broscăuţul-vechi sînt de tot triste… Cu toate, că Broscăuţul-vechi e o comună curat rezeşască, unde toţi locuitorii înţeleg şi vorbesc numai limba romînească, s-a simţit îndemnată comanda jandarmariei să afişeze pe cazarma jandarmilor o tablă cu inscripţie ruteană... Nici pentru afacerile şcolare nu s-au interesat, până acu, puternicii chinuitori. În Broscăuţul-vechi se află peste 10 crâşme, se înţelege toate nişte palate frumoase, iară şcoala este internată într-un bordeiu sărăcuţ şi lipsit de încăperile necesare”[2693].

1906: „În decursul anului 1906 au binevoit a sprijini societatea „Ţăranul” din Broscăuţii Noi, spre a promova scopul ei, multe persoane cu tragere de inimă, pentru ca să nu piară urmele românilor din Broscăuţii Noi şi, deci, comitetul se simte plăcut îndătorit a aduce, pe calea aceasta, tuturor binefăcătorilor mulţumita cea mai călduroasă, în special însă se aduce această mulţămită: 1). Tuturor preţuitelor ziare, care au binevoit a informa lumea interesată despre starea românilor din Broscăuţi; 2). Înaltei Diete, pentru o subvenţiune de 100 coroane; 3). Onoratei „Societăţi pentru cultura şi literatura română” din Cernăuţi, pentru subvenţiunea de 200 coroane, în

[2692] *Deşteptarea,* Nr. 25/1903, p. 3

[2693] *Apărarea Naţională*, Nr. 5, Anul I, duminică 21 octombrie stil noi 1906, p. 4

scopul întreţinerii cursului de limba română de aice; 4). Onoratei „Însoţiri de economie şi credit din Cernăuţi”, pentru sprijinul de 20 coroane; 5). Onoratei filiale „Şcoala română” din Cernăuţi, pentru sprijinul de 20 coroane; 6). Onoratei direcţiuni a internatului de băieţi români din Cernăuţi, pentru 50 de cărţi folositoare; 7). Dlui director A. Motrescu din Rădăuţi, pentru „Cartea de agricultură”; 8. Dlui învăţător în Vicov, Ioan Bolocan, pentru un teanc de note muzicale pentru „Muza română”; 9). Dlui Chr. Negoescu din Bucureşti, pentru 5 cărţi şi o mapă, donată prin dl Medvighi din Mănăstirea-Humo-rului; 10). Dlui Mihai Ilica învăţător, pentru o carte instructivă la orchestră, „Lira română”, şi 5 coroane; 11). Dlui cantor Alexandru Drăgănuş, pentru o carte instructivă, „Lira română”, şi 4 coroane; 12). Domni-şoarei Anghelina Ilica din Broscăuţii Noi, pentru o carte didactică; 13). Dlui cantor Alexandru Drăgănuş pentru prima rată, 12 coroane 38 creiţari, din 200 coroane la Casa Naţională; 14). Dlui învăţător Ilica Michail, pentru loc de Casă Naţională, în preţ de 300 coroane; 15). Dlui profesor liceal din Cernăuţi, Iancu cavaler de Cuparencu, care a sprijinit societatea pe orice teren şi pentru 10 coroane pentru Casa Naţională; 16). Dlui Ilica Michai, secretar comunal în Sadova, pentru rata de 27 coroane 87 bani, din suma de 200 coroane la Casa Naţională; 17). D-lui Ilica Michai, pentru 1 coroană 20 bani, donată pentru Casa Naţională, şi, în fine, dlui Ilica Gavril, pentru 80 bani, dlui Ilica Vasile, pentru 60 bani, dlui Demciuc Macovei, pentru 80 bani, dlui Mnohogitnei George, pentru 1 coroană, Ilica Ioan, pentru l coroană 8 bani, dlui Hrab Grigore, pentru 17 bani, dlui Ilica Nicolai, pentru 98 bani, dlui Ilica Ioan a lui Axenti, pentru 20 bani, dlui

Beuţec Ioan, pentru 96 bani, dlui Ilica Lazar, pentru 20 bani, dlui Ilica Michail a lui Constantin, pentru 2 coroane, dnei Ţîra Maria a lui George, pentru 1 coroană 54 bani şi părintelui Dimitrie Popovici, pentru 200 coroane, ca ultimă rată din 300 coroane pentru Casa Naţională din Broscăuţii Noi. / Broscăuţii Noi, în 7 Martie 1907. / Ilica Vasile, casariu"[2694].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Broscăuţul-Nou**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe partea stângă a pârâului Hliniţa, afluent al Prutului, spre-sud de Broscăuţul-Vechi. Suprafaţa: 13,81 km p.; populaţia: 1.527 locuitori, români şi ruteni, de religie gr or. Se compune din Broscăuţul Nou (propriu-zis) şi din cătunele Buchenhain şi Hlibicioc. Printr-o şosea comunală este legată de drumul principal Storojineţ-Sniatin, până la care se întind casele sale răzleţe; ţine de scoala şi biserica de comuna Broscăuţul-Vechi. La 1776, forma un singur sat şi domeniu cu Broscăuţul-Vechi, pe care îl stăpânea mazilul Ioan Volcinschi. Populaţiunea se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 819 hectare pământ arabil, 221 hectare fânaţuri, 34 hectare grădini, 121 hectare izlaz, 145 hectare pădure. Se găsesc 97 cai, 665 vite cornute mari, 42 oi, 287 porci, 70 stupi. **Broscăuţul-Vechi** (sau **Muntenii**), comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe dreapta pârâulul Hliniţa, afluent al Prutului. Suprafaţa: 38,54 km p.; populaţia: 2.292 locuitori, dintre care mai bine de trei părţi români de religie gr. or.; restul sunt slavi gr. cat., veniţi din Galiţia. Se compune din Broscăuţul-Vechi (propriu-zis) cu 2.197 locuitori şi din cătunul

---

[2694] *Apărarea Naţională*, Nr. 32, Anul II, duminică 28 aprilie stil nou 1907, p. 3

Criva. Este legat, printr-o şosea comunală, cu drumul principal Storojineţ-Sniatin; are o şcoală populară, cu 3 clase; o biserică parohiala gr. or., cu hramul „Sfânta Paraschiva" şi o biserică gr. cat. La 1776, era proprietatea mazilulul Ioan Volcinschi. Avea, pe atunci, şi un schit, clădit de boierul Constantin Volcinschi, care fu însă secularizat, în 1783. Populaţia se ocupă cu agricultura, cu creşterea vitelor, cu exploatarea de păduri şi cu albinăritul. Comuna posedă 1.298 hectare pământ arabil, 591 hectare fânaţuri, 51 hectare grădini, 839 hectare izlaz, 1.007 hectare păduri. Se găsesc 158 cai, 957 vite mari cornute, 156 oi, 219 porci, 384 stupi"[2695].

1911: O scrisoare de încurajare, adresată profesorului Cuparencu, era trimisă, din „Broscăuţii Vechi, la 20 iulie 1911", însoţită de 58 de semnături, „în frunte cu binecunoscutul naţionalist şi luptător, parohul Dimitrie Popovici, primarul David Dolinschi, şi Grigori Dolinschi şi 46 subscrieri din Broscăuţii Noi, în frunte cu societatea „Ţăranul", în numele căreia au semnat dnii Dimitrie Popovici, prezident, şi G. Manilici"[2696].

1911: „În 19 August 1911, de Schimbarea la faţă, a ţinut societatea Mazililor şi Răzeşilor o adunare generală extraordinară la Broscăuţii-vechi. Societatea era reprezentată de către vicepreşedintele dl Dr. Cuparencu şi dl A. Vitencu. După sfârşitul liturghiei, se adunaseră răzeşii în casa comunală, cu primarul, preoţii, învăţătorii şi fruntaşii satului, pentru a asculta raportul ce aveau să-l facă membrii comitetului. O deputaţiune de răzeşi din

---

[2695] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 20

[2696] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 16, Anul I, 12 august 1911, p. 183

Comăreşti se prezentase, de asemenea, la Broscăuţi, pentru a se întâlni cu fraţii lor şi a se sfătui asupra nevoilor ce au de învins. În faţa unui numeros public, deschise dl Cuparencu adunarea, bineventând pe cei prezenţi din loc şi mulţămind celor din altă parte, pentru sosirea lor. Într-o oraţiune lungă desfăşură vicepreşedintele societăţii activitatea comitetului, arătând ce sprijin aduce societatea răzeşilor, în genere, şi broscăuţenitor, în special. Raportul fu ascultat cu atenţie şi luat la cunoştinţă cu vădită satisfacţie. Dl Cuparencu vorbi, mai departe, despre trecutul răzeşilor şi mazililor şi îi îndeamnă la frăţie şi unire, căci numai astfel vor putea înlătura piedicile ce stânjenesc înaintarea lor materială şi culturală". Şi aşa mai departe, dar cu alte glasuri otova, mai întâi al „părintelui Popovici, parohul local", responsabil cu mulţumirile, al superiorului Mihai de Popescul şi, în fine, dl Vitencu, care-i îndeamnă pe localnici „şi la meserii, şi la negoţ. Căci nu e ruşine de a te ocupa de o meserie care îţi înlesneşne traiul mai degrabă decât o gospodărie mică şi săracă". Iar la final, dl Cuparencu „aminteşte pe paşnicul şi înţeleptul nostru ocârmuitor, care, cu o zi înainte, împlinise 81 de an. Cu un întreit „Trăiască M. S. Împăratul" se închide adunarea aceasta"[2697].

1911: Cu îngrijirea dlui D. Popovici, paroh în Broscăuţi şi prezident al societăţii „Ţăranul", un număr însemnat de români din satele periclitate de slavism au adresat o petiţie Maj. Sale, în care, arătând nedreptăţile cărora e expusă mişcarea noastră naţional-culturală, roagă recunoaşterea, după cuviinţă, a cursurilor de limba română, întemeiate de Societatea „Ţăranul", în urma cererii

[2697] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni,* Nr. 17, Anul I, 15 septembrie 1911, pp. 204-206

diferitelor comune. Publicăm din petiţie următoarele: Pe lângă alte comune din tară, au decis şi comunele Panca, Comareşti, Comareşti-Tisoveţ, Jadova, Carapciu pe Ceremuş, Hliboca, Petriceanca, Volcineţul-nou, Costeşti etc., între care multe comune răzeşeşti, cu caracter şi sentiment curat românesc, să-şi redeştepte şi să-şi dezvolte limba lor românească, în regiunile locuite de ei. În scopul acesta, şi-au deschis numitele comune, cu 1 Septemvrie 1911, „Cursuri" româneşti, pe baza statutelor Societăţii „Ţăranul" din Broscăuţii-noi, care toate cursuri au fost anunţate la timp, conform legilor, consiliilor şcolare districtuale şi celui de ţară. Ca să elucidăm însă mai bine intenţiunile şi scopul creării acestor cursuri, arătăm, în cele următoare, copia unui decret trimis de Societatea „Ţăranul" către petenţii comunei răzăşeşti Cotul-Jadovei: **Nr. 260. Broscăuţii-noi, la 12 Septemvrie 1911**. Către preacinstiţii locuitori români din Cotul-Jadovei, la mâna prea stimatului domn **Ioan Bordianu**. În rezolvarea petiţiunii Domniilor Voastre din 24 August 1911, respectuos subsemnata societate a decis, în şedinţa sa din 31 August 1911, a deschide în comuna Domniilor Voastre, sub modalităţile induse în petiţiune, în casa dlui **Antonie Ptaşnic** din Cotul-Jadovei, sub Nr. 611, un curs privat gratuit pentru învăţarea şi dezvoltarea limbii româneşti la românii din Jadova, cu observarea că petenţii vor îngriji singuri de cele necesare pentru deschiderea, instalarea şi purtarea acestui curs. Dirigenţa cursului numit o va purta dl **Iancu Stratulat**, ca putere didactică examinată, iar ca inspector va funcţiona dl **Arcadie Vihnan** din Storojineţ. Acest curs s-a deschis în Cotul Jadovei, pe baza §-lui 2, lit. c), şi §-lui 3, lit. 1), a statutelor alăturate. Dorindu-vă succese excelente în tot demersul acestui curs, vă salutăm

cu dragoste frăţească, cu adausul că ne place a spera cum că, în scurt timp, se vor ridica şi în Cotul Jadovei românii la treapta cea mai înaltă de cultură şi vor fi pildă răzeşimii, după pilda regimentului de Volintiri, care, din impulsul lor propriu au fortificat ţara Bucovinei, formând o ceată de sentinele, spre apărarea înaltului Tron Habsburgic şi a bunului Nostru Împărat, pentru care noi, toţi românii, suntem gata a vărsa şi ultima picătură de sânge şi, în fine, ca români bravi de sub steagul Austriei şi patrioţi demni vor rămânea fii scumpi ai bisericii noastre strămoşeşti. Deci, cu Dumnezeu înainte! / Pentru Comitetul societăţii „Ţăranul”: / Dimitrie Popovici m. p., / preşedinte, L. S. / G. Manilici m. p., / secretar /… / Urmează la 200 de iscălituri din comunele Broscăuţi, Costeşti, Cabeşti, Carapciu pe Ceremuş, Comareşti, Hliboca, Panca, Petriceanca, Volcineţ. / Cernăuţi, la 20 Decemvrie 1911”[2698].

1913: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[2699], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Melania BAHRIN (28 ani în 1914), Ecaterina POPESCU (învăţătoare în Broscăuţii Vechi, 40 ani în 1908) şi Grigorie DOLINSCHI (răzeş, 81 ani în 1913) din Broscăuţi.

1913: Cetăţeni de onoare în Broscăuţii Noi: „Consiliul comunal din Broscăuţii Noi a numit, într-o şedinţă, pe următorii domni cetăţeni de onoare: Dr. Constantin cavaler de Isopescul-Grecul, Dionisie Simiono-

---

[2698] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor bucovineni*, Anul I, Nr. 22, 4 ianuarie 1911, pp. 275-277

[2699] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

vici, inspector şcolar de ţară, Dr. Iancu cavaler de Cuparencu, Dimitrie Popovici, merituosul paroh şi luptător din Broscăuţi, Mihai Ilică, învăţător George Manilici, conducător aş şcolii româneşti din Broscăuţii Noi"[2700].

1914-1918: Jerfele de sânge pentru Bucovina au fost semnate, din Broscăuţi, de: rezervistul **Nicolae Ilica**, Broscăuţii Noi, Regimentul 22, rănit; fruntaşul **Vasile Jitariuc**, Broscăuţii Noi, Regimentul 22, rănit; infanteristul **Ilie Popescu**, Broscăuţi, Regimentul 22, rănit; infanteristul **George Perhul**, Broscăuţii Noi, Reg. 58, prizonier"[2701]. „**George Bazar** din **Broscăuţii Vechi** a fost înrolat, în august 1914, cu ocazia mobilizării generale, la oaste. El a picat prizonier la ruşi şi a fost internat, în timpul din urmă, în Skubolew, Rusia. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Pustina Bazar, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**George Bazar** din **Broscăuţii Vechi** a fost înrolat, în august 1914, cu ocazia mobilizării generale, la oaste. El a picat prizonier la ruşi şi a fost internat, în timpul din urmă, în Skubolew, Rusia. Acolo ar fi murit, în iulie 1919, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, se dispune, la cererea soţiei sale, Paustina Bazar, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut". „**Gheorghe a lui Iftemi Sidor**, născut în **Broscăuţii Noi**, la 22 martie 1885, să fi murit la anul 1916, în Katarinburski Uest, gubernia Peromski, în Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Nastasiei a lui Gheorghe Sidor,

[2700] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 9, Anul III, 12 noiembrie 1913, p. 141
[2701] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

procedura pentru declararea morţii celui dispărut". „**Petru a lui Grigori Neagul**, născut în **Broscăuţii Vechi**, la 29 iunie 1885, a luat parte, ca participant al războiului universal, la luptele în Carpaţii ungureşti, după Paştele 1915 şi să fi murit aici, pe la acest timp, după cum s-a aflat. Din acest timp, lipeşte orice veste de la dânsul. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Mariei Neagul, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[2702]. „**Manoli a lui Policarp Ilica**, născut în **Broscăuţii Noi**, la 28 februarie 1885, ar fi murit la Petro Pavlewsk, guvernământul Omsk, în Siberia, în 9 iunie 1919, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Paraschivei a lui Manoli Ilica, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[2703].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Flondor Iancu Dr.**, Strojineţ, (Strojineţ, Broscăuţii-Vechi)"[2704].

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar", au fost făcute numirile în

---

[2702] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 14, Cernăuţi 21 aprilie nou 1921, pp. 171-173

[2703] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 6, Cernăuţi 21 februarie nou 1921, pp. 61-64

[2704] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării: în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive – Adam Corduban la **Broscăuţii Noi**, Ecaterina Melniciuc la **Broşcăuţii Noi**”[2705].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[2706], următorii învăţători şi învăţătoare: **Ilică Paraschiva**, comuna **Broscăuţii Vechi**, Centru, jud. Storojineţ, media 7,91; **Popescu Octavian**, comuna **Broscăuţii Vechi**, Tăbărişte, jud. Storojineţ, media 8,20; **Tanasiciuc Profira**, comuna **Broscăuţii Vechi**, Tăbărăşti, jud. Storojineţ, media 7,08”.

BROSCĂUŢI

(raionul Donduşani, Moldova).

1633, martie 6: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi, care primeşte urice pentru „satele **Broscăuţii** (raionul Donduşani, Moldova) şi **Căcăcenii** (raionul Donduşani, Moldova) şi **Larioneştii** (azi Arioneşti, raionul Donduşani, Moldova) şi **Măşceanii** (raionul Donduşani, Moldova) şi de asemenea **Gamţenii** (ţinutul Soroca, Moldova) şi **Mateuţii** (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova), care sunt în ţinutul Soroca, cu locuri de moară şi cu toate veniturile, care acele sate au fost drepte ocini şi cumpărătură răposatului

---

[2705] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41
[2706] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

Enachi postelnic. Iar după aceea, când a fost la moartea lui, el a dat acele sate acelei sfinte mănăstiri”[2707].

1634, mai 16: Porunca dată de Vasile Lupu voievod „la vătămani şi la toţi mişeii domniei mele din **Larioneşti** (Arioneşti, raionul Donduşani, Moldova), **Măşceni** (raionul Donduşani, Moldova), **Căcăceni** (raionul Donduşani, Moldova), **Broscouţ** (Broscăuţi, raionul Donduşani, Moldova), **Gliţeni** (Hlingeni, comuna Mihuleni, raionul Rezina, Moldova), **Mătiuţ** (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) şi din **Slobozia Saucăi** (comuna Sauca, raionul Donduşani, Moldova)… voi toţi ca să aveţi a asculta de egumenul şi de tot soborul de la sfânta mănăstire Sfântul Sava”, pentru că „a dat acele sate răposatul postelnic Ianache sfintei mănăstiri”[2708].

BROSCĂUŢI

(lângă Hilişeu-Horea, Botoşani).

1774, iunie: Satul **Broscăuţii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2709], **toată suma caselor: 28**. Scădere rufeturi 8: 3 popi, 1 diacon, 4 scutelnici ai vistiernicului Sturzii. Ră-

---

[2707] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 307, pp. 393, 394

[2708] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 134, p. 147

[2709] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 250

mân birnici 20. / **Birnici:** Tănasă Bâgul / Gheorghi Roşca / Dumitru Ciornot / Vasili Ciornot / Mihălachi Gradu / Ilie Loghin / Toader Gherman / Chiriac Căzacu / Vasili Căzacu / Pavăl Băltag / Vasilachi, pas / Ştefan Mehedin / Stan Albu / Ştefan Stan / Costandin, rotar / Gavril Părpăuţă / Toader Horlace / Toader Beşliu, vornic / Costachi, vătăman / Ion Gradu. // **Rufeturi:** Popa Tudose / Popa Ionu / Popa Pintelei / Diaconul Anton / Mihălachi Băltag, sluga dumisale vistiernicului Sturzii / Condre Băltag, tij (la fel) / Ambrisie, herghelegiu, la fel / Grigoraş, murariu, la fel.

1898: „**Broscăuţi**, comună rurală în judeţul Dorohoi, în partea de nord a plășii Coșula, la 25 km de Mihăileni, reședința plășilor Coșula şi Berhometele şi la 3 km de Dorohoi, formată din satele: Broscăuţi, Slobozia şi Trestiana, cu reşedinţa primăriei în Broscăuţi. Are o populaţie de 709 familii şi 2.637 suflete. Are 3 biserici, deservite de 2 preoți, 4 cântăreți și 2 paracliseri; o scoală, cu 1 învățător, frecventată de 80 elevi. Are 1885 hectare 44 ari pământ sătesc și 6.136 hectare 55 ari partea proprietăţii moşiilor câmp şi 107 hectare 46 ari pădure; 10 iazuri şi 20 pogoane vie… Vite mari albe cornute sunt 1.160, oi 2.114, capre 9, cai 114 şi porci 601; stupi 120. / **Broscăuţi**, sat, numit din vechime Răscăuţi, pe moșia cu asemenea numire, plasa Coşula. Cu o populaţie de 514 familii şi 1.879 suficte. Așezările sătenilor sunt mai multe bune, cu livezui și cu grădini; iar a stăpânului moșiei sunt case zidite cu un rând, cu heiurile lor. În vechime, a fost casă mare, cu două rânduri, bine regulată și îngrijită, pe când locuia acolo răposatul vornic Constantin Plagino, cu familia; dar, trecându-se amândoi soţii din viaţă, moșia s-a dat în posesie, de către erezi, şi, prin completă neîn-

grijire, a început a se strica, până ce, în urmă, s-a ruinat. Lângă aceste case era o întinsă grădină, de 71 hectare 60 ari, care cuprindea: 30 pogoane vie şi livadă, cu bune și distinse specii de fructieri, cu drumuri regulate în toate direcţiile, cu arbori pe ambele laturi… Proprietatea moşiei acum este a dlui Alecu C. Plagino. Biserici sunt 2, deservite de 2 preoţi, 2 cântăreţi și 1 pălămar; una este mică, veche, cu patronul Adormirea Maicii Domnului, făcută de săteni, la 1791; inscripție nu are; a doua este mare, bine zidită, cu patronul Sf. Constantin și Elena, făcută, la 1859, de actualul proprietar, în memoria răposaţilor săi părinți, prin îngrijirea posesorului de atunci, Adam Haretu. În partea sudică a bisericii, este monumentul de marmoră, prea frumos lucrat, pus pe mormântul răposatului vornic C. Plagino. / În sat se află o şcoală, frecventată de 80 școlari, având un local bun, făcut în 1867… Sătenii împroprietăriți au 1.234 hectare 96 ari; proprietarul, 2.844 hectare 15 ari cîmp. Iazuri sunt 5, din care mai mare este acel numit Moscalul, în suprafață de 15 hectare 7 ari; toate au pești frumoși… Hotarele sunt cu: Văculeşti, Carasa, Dumeni, Liveni, Trestiana, Dorohoi, Horlăceni, Cobila, Sauceniţa şi Prelipca”[2710].

[2710] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 652, 653

BROSCOŞEŞTI

(Broscăşeni, comuna Lunca Banului, Vaslui)

1635, ianuarie 5: Carte de hotărât satul **Stănileşti** (comuna Stănileşti, Vaslui) şi cutul **Ruşilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea lui Cehan, de **Stărpenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), cu cutul **Muntenilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea Roşcăi, în ţinutul Lăpuşna, semnată de Cujbă vornic, Duca comis, Dumitraşco feciorul Şetrarului, Iuga din **Horjeşti** (comuna Mingir, raionul Hânceşti, Moldova), Mihalcea, Pavel şi Creţul din **Gurbăneşti** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), Păntelei din **Budeşti** (raionul Leova, Moldova), Ciorba din **Cârlegaţi** (azi Pădureni, comuna Pădureni, Vaslui), Dieniş şi Gligorie din **Plotoneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Gherman din **Clocicari** (lângă Văleni, comuna Pădureni, Vaslui), Ciocan din **Leoşti** (comuna Pădureni, Vaslui), Pavel din **Plăvăţeni** (lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Modruz din **Urlaţi** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Colac, Andronic şi Gheorghe din **Vârâţi** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorie din **Cioreceşti** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorcea din **Broscăşeni** (Broscoşeşti, comuna Lunca Banului, Vaslui), Pătraşco şoltuz, Giurgea, Pătrăşcan şi Ştefan Galbăn din **Huşi**. / Şi s-a stâlpit din ţarină şi din vatra satului, cum am aflat cu oameni buni. Aşijderea, ce s-au aflat bălţi pe hotarul Stărpenilor, din capul satului din jos, jumătate din iezerul Lungul, iar jumătate este a

Măcicanilor. De aici, de la Lungul în sus, este Balta Simei; de-aici, mai sus, este Balta Avraamului; de-aici este Gârla Lungului; de-aici este Racela, în capul hotarului de sus, iar din jos este hotarul Stărpenilor, până în vadul Pruteţului. Aceste bălţi sunt peste Prut, dinspre răsărit; iar bălţile ce sunt pe hotarul Stănileştilor sunt de ceastă parte de Prut, dinspre apus, şi se împreună cu ale Volosenilor. De aceasta scriem şi dăm ştire Măriei Dumitale"[2711].

1898: „**Broscoşeşti**, sat în judeţul Fălciu, partea de sud-est a comunei Stănilești, plasa Prutul, la distanță cam de 8 km de satul de reşedinţă, situat pe șes, între Prutețul și Prutul, pe o suprafață de 450 hectare. Are o populaţie de 36 familii, cu 146 suflete și 30 contribuabili, care se ocupă și cu pescăria. Proprietatea e răzăşie veche a locuitorilor"[2712].

BROŞTENI

(aproape de Vatra Dornei, Suceava).

1630, mai 16. În baza unui proces pentru moşii dintre mănăstirile Moldoviţa şi Voroneţ, desfăşurat în 16 mai 1739, în care ambii proprietari aveau urice din vremea lui Alexandru cel Bun, respectiv, Ştefan cel Mare, Nicolae Iorga s-a străduit să găsească o atestare străveche

---

[2711] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 2, pp. 2, 3

[2712] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 653

în „Documentele moşiilor M. S. Regelui”[2713], deşi, după cum reiese din primul înscris de care se foloseşte, hotarnica din 26 octombrie 1630, oferea posibililor locuitori numai condiţiile ispăşirii şi umilinţei, care să asigure un loc în rai, lor, bieţilor munteni fiindu-le „oprit a cosi, nici a vâna fiare, nici a prinde peşte, nici a paşte dobitoace, fiece dobitoc vara; unde vor găsi călugării, în braniştea sfintei mănăstiri, câmpulungeni sau vămeni, sau fiecine vor fi, cosind sau umblând după fiară, sau pe vale, după peşte, să aibă a le lua tot ce vor găsi la dânşii; aşijderi, de se vor găsi oi sau fie ce dobitoace vărând sau tomnând *în hotarul sfintei mănăstiri*, ce este mai sus scrisă, să aibă a le lua lor câte 12 berbeci, cum este obiceiul”[2714]. Obiceiul acesta, din vremea lui Homer, până în anul 1800, se referea la răscumpărarea morţii de om, şi adevărată crimă însemna, prin vremuri, ca necăjitul credincios mirean să îndrăznească să guste o firimitură din „pomul cunoaşterii” de pe întinsul rai pământesc.

1739, mai 16: La hotarnica de care aminteam, din 16 mai 1739, împuternicitul domniei era stolnicul Şerban Cantacuzino, şi e de dorit să reţinem acest nume, ca şi cel al lui Dinul Cantacuzino, ispravnic de Câmpulung, care va hotărnici în 11 ianuarie 1756, pentru că afacerea din anul 1800, prin care domnitorul Alexandru Ipsilanti îşi va însuşi aceste moşii şi le va dărui fiului său se leagă, în fond, de faptele urmaşilor lor, care se vor trezi, la un moment dat, chiar stăpâni peste moşiile din Moldova ale Moldoviţei şi Voroneţului, pe care le vor „vinde” măreţului magnat regal Carol I. În 1877, când piereau ăia,

[2713] Iorga, N., *Studii şi documente cu privire la Istoria Românilor,* volumul VI, Partea II, Bucureşti, 1904, pp. 3-10
[2714] Iorga, op. cit., p. 3

de nu avea drept de hrană nici prin munţi, piereau prin Balcani, bunul nostru Rege, care cumpărase valea Prahovei şi valea Bistriţei, care ridicase Peleşului, dădea naţiunii române un exemplu de eficienţă economică a nesăţioasei hărnicii. Primele sate din zona Broştenilor de astăzi se numeau Gheorgiţeni – sat cu o tulburătoare poveste, Dorna, adică Dorna Areni, Şarul şi Păltiniş, iar documentele aflate de Nicolae Iorga le voi reproduce cu cât mai puţine comentarii. Dacă se poate, fără comentarii. Uricele despre „Broşteanii pe apa Moldovei" nu le voi reproduce, pentru că nu ţin de moşia şi de aşezările Broştenilor de astăzi.

1741, februarie 13: „Săteni din Dorna" dau mărturie „la mâna Gherghiţenilor" pentru muntele Păltiniş şi dealul Omului, şi cel „dintre Negre", faţă de mănăstirea Slatina, „şi valea neagră Săcuiască". „Pentru să se ştie că aceste locuri sunt domneşti, şi în trecută vreme le stăpâneau ungurii, şi se făceau multe pricini şi morţi de om dintr-un ungur, anume Pătru Cotaţ, care pusese mâna pe aceste locuri şi, şezând un strămoş într-acea parte de loc, a Ghiorghiţenilor, s-au sculat şi au ucis pe acel ungur. Şi, după ce l-au ucis, înştiinţându-se pe lăcuitorii Ţării Ungureşti, pe la cei mai mari, au trimes cărţi şi la Domnul Moldovei pentru acea moarte de om. Şi, trimiţând Măria Sa, Domnul Moldovei, care s-au fost întâmplat Domn la acea vreme, ispravnici de ai Măriei Sale de au prins pe strămoşul acestor Ghiorghiţeni, şi ducându-l pe la Domnie, s-a dovedit că locurile acelea sunt ale Moldovei, şi domneşti, iar pentru moarte aceea de om a dat Ghiorghe Ghiorghiţanul, strămoşul acestor Ghiorghiţeni, trei sute de berbeci, şi a rămas moşia să o stăpânească Ghiorghiţan, împreună cu neamul lui. Dar noi, satul

Dorna, ne-am lepădat de acea moarte de om, şi nici la locurile acelea nu ne abatem a-i scoate. / Iscălesc trei oameni care ţinem minte de o sumă de ani: Costantin Ştefănel, Vasile Candre, Lupul Mălăeş, Nechita Nesutuş, Necolai Ursachi. / Face mărturie şi Vasile Başotă, medelnicer, că ştie de când a fost Vornic . / Tot aşa şi un Dumitraşco Medelnicer, „când am fost Vornic”. Pecetea Câmpulungului, deosebită de cea veche: „Această pecete Câmpulungului..., leat 7249 (1741)”[2715].

1755, martie 12: „Câmpulung, 12 Mart 7263 (1755). Dinu Cantacuzino, pentru trei *neamuri* din Dorna: **Gheorghiţenii**, **Tăriţenii** şi **Chilsoenii**. Pomeneşte hotărnicia vornicului Costachi şi cheltuiala, „afară de 100 lei c-au pus hatalm un Sămion Negre la Visterie gospod”. „Loc dezbătut de la Unguri”. Îl împart dornenii, adunându-se „în casă la preotul Mihail din Dorna”. Aici se face „împărţeala bătrânilor”. Arată ce se cuvine celor trei familii: „până în glodeţ, ci este în cotiştea Drăgoeştii cei mari”, „pe supt poala Bibiraucii, margine pădurii, până în Plaiul Voivodesei”, „Fântâna Vămanului”. Semnează: Costandin Cantacuzino Paharnic”[2716].

1756, ianuarie 11: „Matei Ghica dă Voroneţului „moşie sfintei mănăstiri ce este împrejur”, după hotarnica din 7248 (1740) şi a Mitropolitului Iacob şi a lui Radul Racoviţă Vel Logofăt, din 2 August 7259 (1751). „Dinul Cantacuzino, ispravnic Câmpului-Lung, să ia de la călugării de la Moldoviţa cărţile lui Matei şi a lui Constantin Racoviţă, de alt cuprins”[2717].

[2715] Ibidem, p. 5
[2716] Ibidem
[2717] Ibidem

1763, octombrie 1: „Manolachi Costachi Vel Logofăt, Andronachi Vel Vornic, Enachi Costandachi Vel Spătar, Arg. Vel Ban, Andronic Vel Paharnic arată că s-a judecat, înaintea lor „Ioniţă Negre, câmpulungean de la Câmpulung, cu Neculai sin Tănase şi Alexandru, fratesău, Tărăţeştii, tot câmpulungeni”, ce aveau „fiştecare câte o hliză de moşii în păduri, şi pe hlizăle lor au curături făcute din codru, de la moşii şi părinţii lor, şi sunt a fiştecăruia hlizi osebite, şi fiştecare să hrăneşte pe hliza lui”. Acum Tărăteştii „ş-au făcut osebite curături în capul hlizii lui Ioniţă Negre”, cuprinzându-i „locul cel de hrană”. Ei arată însă că „au tăiat pădure verde şi au destupat de şi-au făcut curătură”. Decizie: „că este cu dreptate fiştecare să-şi facă curătură în capul hlizăi sale, iar nu să-şi facă în capul hlizăi altora . Deci, să le facă Negre altă curătură, în capul hlizăi lor, de potriva curăturii lor, şi, până le-a găti Negre curătura, să fie deopotrivă cu a lor, ei tot să-şi stăpânească curătura”[2718].

1800, august 6: „Hrisovul pre-înălţat Domnului nostru, Măria Sa Constantin Alexandru Ipsilant Voevoda, de danie prea-iubit fiului înălţimii Sale, luminatului beizade Alexandru Ipsilant, pe trei moşii, ce-au fost domneşti, la Ţinutul Sucevei, alăture una lângă alta, anume Dorna, Şarul şi Păltinişul, la marginea ţării Moldovei, ce să hotărăsc cu Transilvania şi cu Bucovina Nemţească; 1800, August 6 zile. / [Şi Domnii de înainte au dăruit nu numai la] biserici şi mănăstiri, ce mai ales către fiii şi rudeniile Domniilor Sale: adică, atât moşii din hotarele domneşti şi ţigani din ţiganii domneşti, cât şi alte mile din însuşi veniturile Domniei, volnici fiind, ca nişte Domni şi stăpânitori, cum mai pre larg dovedesc aceleaşi

[2718] Ibidem, p. 6

hrisoave ce se văd pe toată ziua, care toate se păzesc ca un lucru lăudat, şi se urmează întocmai... Aflat-am că la Ţinutul Sucevei este o moşie domnească din cele vechi şi drepte hotare domneşti, nedată nimănui până acum, care este alături cu hotarul ţării ungureşti şi al Bucovinei; pe care moşie se află şi oameni locuitori, adică trei sate, anume Dorna, Şarul şi Păltiniş. Deci această moşie, cu tot hotarul cât este domnesc şi nedat nimănui de alţi luminaţi Domni, cu toţi munţii ce se află pe dânsa, cu locuri de fânaţe, de ţarini, cu locuri de mutări pentru păşunatul oilor, cu vaduri de mori şi de chiuă de sucmani şi de hirisăia, cu tot venitul din tot locul [o dă lui Alexandru, fiu-său], de pe care să ia vechilul Luminării Sale tot venitul, din tot locul, după obiceiul pământului şi după ponturile ce sunt în Visterie cu pecete gospod. Martori: fiii Alexandru, Dimitrie, Gheorghie, Necolai; şi boierii: Costandin Balş Vel Logofăt de Ţara de Jos, Iancul Razul Vel Logofăt de Ţara de Sus, Teodoraşco Balş Vel Vornic de Ţara de Jos, Manolachi Conache biv Vel Vornic de Ţara de Jos, „epistat Vornicii de aprozi”, Vasili Costache Vel Vornic de Ţara de Jos, Costandin Paladi Vel Vornic de Ţara de Sus, Dimitri Ralet Vel Vornic de Ţara de Sus, „Sandul Sturza Hatman şi pârcălab Sucevschii”, Iordache Rosăt Vel Vistier, Costache Caragea Vel Postelnic, Grigoraş Caliiarhi Vel Cămăraş, Iancul Negre Vel Agă, Costache Manu Vel Spătar, Iordache Milo Vel Ban, Teodorache Văcărescu Vel Comis, Petrache Ritoridi Vel Căminar, Toadir Jora Vel Paharnic, Dimitrie Jora Vel Sărdar, Constantin Cantacuzino Vel Stolnic. Scrie Şărban Botescu biv Vel Sulger. 6 August 1800”[2719].

[2719] Ibidem, pp. 6-8

1800, septembrie 9. „Toţi lăcuitorii din Dorna”, către Domn. Îi chemase ispravnicul, pentru a le ceti „mila” dăruirii lor către „beizadea Alexandru Voevod”, „spre odihna şi ocrotire noastră”. Mulţămesc pentru „nemărginita bunătate”: „acum am dobândit bună ocârmuire”. Semnează şi „Ion Cozan Vornic ot Dorna, Toader Ungurian, Chirilă Cărstei, Nechita Săminescul”. „Şi noi, tot satul Dorna şi Şaru şi Păltiniş, neştiind carte, am pus degetele”. Martori: boieri, popi, călugări. Parte din locuitori vin şi la Divan, de arată că aşa e[2720].

1800, noiembrie 15: „Hotărnicia celor trei sate ale lui beizadea Alexandru. Se hotărăsc „cu munţii Voroneţului, a Clirosului, anume Horda şi Cruce”, „cu munţii mănăstirii Slatina, anume Grenţiiaşul”, „cu muntele Chetrosul, ce se stăpâneşte de dumnealui sulgerul Toma Balş”. Se înfăţişează ca vechili: „dumnealui dragomanul Toma Moldovanul”. Arată hotarele despre cei dintâi munţi, locuitorii „din Niagra Secuilor, pe Negrişoara în sus, până la Piatra Pinului, şi tot Negrişoara în sus, pâră în gura Toplişoarei, şi Toplişoara, la deal, până în obârşie ei, şi din obârşia ei, în deal, pin capul opcinii Raţei, în opcina Tunzării, şi opcina Tunzării, în sus, până la piatra Tunzării şi până în vârful Tunzării, şi, pe deasupra fântânii Ialovicioarei... Şi de acolo întoarce opcina Mihăileţului, la deal, până în vârful Şarului... Şi de acolo, opcina Bădii, până în vârful Bosuiucului... Şi de acolo, plaiul, la vale, pin Băda şi pe la fântâna Bădii... Şi de acolo, opcina Şandrului, pin vârful Stevii şi în prilog, unde să întâlneşte cu muntele Petrosul” (acestea, între Holda şi Dorna). Balş arată dumisale l-a „că acest munte este după neamul Cantacuzineştilor şi că maica avut

[2720] Ibidem, p. 8

zestre”. Oamenii Dornei înşiră hotarele: „din prislop şi drept prin Ciungi, şi în cracul Sunătoriului, şi de acolo, în dealul Călugărului, şi de acolo în buza Bagolicului, şi drept în apa Bistriţei, drept gura Colbului”. Ai lui Balş, „care au ţinut în cumpărătura de la dumnealui acel munte cu anul”, arată alte semne: pe la „gura Părăului Rău”, „bătca Palmeşului”. Chiril, arhimandritul Slatinei, e chemat apoi pentru Grenţiiaş: arată un act de la 9 Iulie 1795, întărit de ispravnicul Sucevei, Spătarul Dumitrachi Ghica. Hotare: „Glodul Omului, şi în vârful dealului dintre Negre, şi pogoară la vale, prin bătca cu Dărmocza, în buza dealului Bratului”. Pomenite „iadulurile ce sunt între Negre”. Se aduce şi o mărturie a dornenilor, din 13 Februar 7257 (1749), „cu pecetea Câmpulungului întărită, după obiceiul vremii de atunce, dar este adeverită şi cu iscăliturile a doi boieri: răposat Medelnicer Vasăli Başotă, Medelnicer Dumitraşco, care aceşti boieri au fost, în vremile trecute, Vornic la Câmpulung”. Altă mărturie, „de la răposatul boier Banul Dinu Cantacuzino, fiind, într-acea vreme, Paharnic şi Vornic de Câmpulung, din văleat 7263 (1755), Mai 12”: în acest act se pomeneşte o veche hotarnică, „ce ar fi făcut… un Costachi biv Vel Stolnic, ce era, în vremea de atunci, Vornic de Câmpulung, întâi scris: Botoşeni”. O hotărnicie n-o recunosc dornenii: ar fi făcut mărturia „din silă şi din în-chisoare”, plângându-se apoi lui Alexandru Vodă Calimah. O anulează acum, „pentru că ei sunt nişte lăcuitori ce şed pe moşie domnească şi nu aveau putere nici să dea moşie, nici să ia moşie”. „Nişte oameni ce numai din păscutul bucatelor zic că ştiu”. Despre partea Bucovinei, „Cordonului”, s-ar fi încălcat cinci case. Se împresura şi dinspre Ungaria. Nouă hotare, între care:

„pârâul Serişorul”, „lunca Vânătorului”, vârful Lucaciului, „tăietura ce este mai la vale de Pietrile Roşii”, „un picior din mijloc, din trei picioare ce se pogoară din dealul Bonbii”, „pârâul tăieturii”, „pârâul haitei”, „un pârăuţ ce vine de la deal, din Ciriboc”, „un picior ce vine din muntele Căliman”, „pârâul Călimanului, ce se numeşte şi a Bucinişului”, „Arsurile Omului”[2721].

1801, ianuarie 28: „Condică de toate scrisurile moşiilor Dorna, Şarul şi Păltiniş, de la Ţinutul Sucevei, c-au dat danie prea înălţat Domnul nostru, Măria Sa Constandin Alexandru Ipsilant Voevoda, prea iubit fiului Înălţimii Sale, Alexandru Voevoda, prin luminat hrisovul Înălţimii Sale, şi apoi s-au hotărât de boieri hotarnici, a cărora mărturie hotarnică, cercetându-se de către Preosvinţie Sa părintele Mitropolit şi de către iubitorii de Dumnezeu episcopi ai Scaunului, de cătră toată boierimea, s-au făcut carte de încredinţare, care s-a trecut aice asemine; 1801, Ghenarie 28.

1809, octombrie 13: „Divanul Cnejiei Moldovei. Costandin Balş biv Vel Logofăt ia cele trei moşii de la Hatmanul Sandul Sturza. Serdarul Gheorghi Tufeccibaşa nu dă alte acte decât condica; restul, până în două luni. Întărită stăpânirea lui Balş şi fără ele”[2722].

1832, iulie 9: „Alecu Balş, către Logofeţia Dreptăţii. Pentru nişte turci, ce, fără voia lui, s-au suit la munţi, exploatează cheresteaua, nu vreau să dea „zeciuială pentru adetiul moşiei”, au bătut un vătav, „s-au aşezat acolo în sate, luând casă şi având ţiitoare, şi în silă gonind şi despărţind pe bărbaţi de femei”. Se plânge protopopul. Îl leagă şi-l dă Vornicul pe unul din ei, spre

---

[2721] Ibidem, p. 9
[2722] Ibidem, p. 10

a-l trimete la isprăvnicie; se roagă ceilalţi turci a-i da drumul. Era ordin de la Iaşi a-i scoate de acolo"[2723].

1882: „Prin deciziunea Dlui ministru de finanţe, cu No. 7.069, sunt confirmaţi debitanţi pentru a exercita vânzarea de tutun, următoarele persoane: Ion Cojocaru, comuna Şarul Dornei, plasa Muntele, judeţul Suceava; Ion Străilaş, comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava; Teodor Muştea, comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava; Iosif Cucinschi, comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava; Vasile Moga, comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava;, Vasile Gh. Marcu, comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava; Neculae Grigorescu, comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava; Vasile a Sandoiei, comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava"[2724].

1883: Unul dintre cei mai importanți fotografi ai Bucovinei, Julius Dutkiewicz, realiza, cu ocazia vizitei făcute de Carol I, în 1883, în vara anului 1883 la moșia Broșteni, și publica, în toamna aceluiași an, albumul de lux „Broșteni", cu 44 de fotografii, dispuse, câte două, pe 22 de pagini.

1887: „Dl dr. în medicină B. Sandovici este numit în postul vacant de medic al plasei Muntele, cu reşedinţa în comuna Broşteni, judeţul Suceava"[2725].

1888: „Reproducem, după *Resboiul*, fără nici un comentariu, o corespondenţă ce zisul ziar a primit din Broşteni, proprietatea Regelui Carol, spre a se vedea cât de nedrepţi sunt aceia care găsesc de cuviinţă să zică că Regele Carol nu aduce fericire acolo unde calcă. / „Cei

---

[2723] Ibidem

[2724] *Monitorul Oficial,* No. 126, 1/13 septembrie 1882, p. 2170

[2725] *Epoca,* No. 416, Anul II, joi 16/28 aprilie 1887, p. 3

însărcinaţi cu administraţia acestei moşii fac mari nedreptăţi locuitorilor şi mai cu seamă **vătafii Bolomey** şi **Vidrighi**, ambii un fel de călăi, în faţa cărora bieţii săteni nu au nici o putere, siliţi fiind de a indura toate neajunsurile. Spre exemplu: Un om, deşi se mărgineşte cu locul de apa Bistriţei, este oprit de a pescui în acel loc, dacă nu plăteşte sau nu face câteva zile de muncă la curte. Oamenii de acolo plătesc câte 10 lei pentru o vită de păscut la munte şi 10 lei de luat uscături pentru foc, pe an; însă fiecare din aceşti locuitori mai este dator a face muncă 40 zile în timp de un an, a 50, 60, 80 sau 100 bani ziua, cu mâncarea lui, şi când omul nu poate fini aceste zile, prin vreo întâmplare, atunci restul de zile se scriu în seama lui, cu câte 2 lei ziua, pe anul viitor, aşa că un om, dacă are nefericirea a se mântui, anul dintâi, numai de 20 zile, pentru restul de celelalte 20 plăteşte 40 lei, şi astfel, din an, în an, aceşti săteni vor deveni un fel de robi. / Dacă omul nu voieşte a face cele 40 zile cu plată, liber este a-şi duce vitele pe altă moşie, ceea ce însă e cu neputinţă, căci patru poşte, în sus şi în jos, este numai moşia Regelui, aşa că oricare e nevoit a sta, cu avuţia lui, pe loc şi a răbda. / La Broşteni este un mare ferăstrău de tăiat scânduri; lucrătorii sunt mai toţi străini, mai ales unguri, cu 2 lei pe zi, subt cuvânt că sunt mai buni la lucru, pe când românii au câte un leu. Este drept că ungurii vor fi mai spornici, căci se hrănesc mal bine, deoarece câştigă mai mult, dar ceilalţi mănâncă mai prost, lucrează mai prost". / Ungureni, Broşteni; rimează"[2726].

[2726] *Adevărul,* No. 28, Anul I, vineri 16 septembrie 1888, p. 3

1890: „Tablou de posturile vacante de medici de plase, oraşe şi spitale: În judeţul Suceava, plasa Muntele, cu reşedinţa în comuna Broşteni”[2727].

1890: „Întinderea ce a luat epidemia de angină difterică, din plasa Muntele, jud. Suceava, şi pustiirile ce le-a făcut, în câteva luni, trebuie să aibă un capăt. Persoanele care sunt în fruntea judeţului Suceava sunt atât de ignorante şi nepăsătoare că a se ocupa de cultura şi de sănătatea poporului de la ţară e un paradox. Consiliul judeţean şi comitetul permanent, alcătuit din nişte babalâci obscuri, ca să dea probă de iubirea lor pentru igiena judeţului şi sănătatea populaţiunii, a suprimat încă de mult postul de medic pentru plasa Muntele. Şi iată că o epidemie furioasă ucide tânăra generaţie din sate întregi, nimiceşte o parte din odraslele ţării şi un medic de plasă, care să dea primele ajutoare şi sfaturi nenorocitelor victime, lipseşte. Ruşine vouă, care vă îngrijişi numai de pungile voastre şi de intrigile mahalalelor! Cine-şi poate închipui ca o epidemie grozavă să fie combătută cu ştiinţa unui vaccinator şi cu arsenalul farmaceutic al primăriilor comunale? / Ei bine, cine nu-şi poate închipui aceasta, afle că tot corpul medical hotărât la viaţă ori la moarte în această epidemie este an vaccinator, Buţă, şi tot cordonul sanitar, crâşmele inspectate de dânsul, care ar sta mai bine în altă parte, decât acolo unde stă acum. Oricine mai are simţământul de om şi n-a pierdut simţământul patriotismului, are dreptul să strige că această nepăsare bizantină a autorităţilor judeţene, a medicului de judeţ şi a guvernului actual e o crimă. Iar toţi aceşti stăpânitori de astăzi, care rămâneţi nepăsători la pierderea unei populaţiuni muncitoare, veţi fi blestemaţi de părinţii victimelor

---

[2727] *Monitorul Oficial*; nr. 176, 6/18 noiembrie 1890, p. 4110

şi de generaţiile viitoare. / Dar să căutăm mijloacele de îndreptare, căci populaţia tânără a munţilor Sucevei se stinge: În cel mal scurt timp, trebuiesc oprite comunicaţiile de la o comună la alta, căci contagiunea anginei difterice se face şi de la om la om sau de la păsări atinse de difterită (?). / În ziua de 8 Septembrie, în satul Pârâul Cârjei a fast hramul bisericii. S-au adunat atunci oameni şi copii din tot Muntele şi mai ales din comuna Broşteni, unde epidemia bântuia din primăvară. Peste câteva zile, Pârâul Cârjei era Pârâul morţii. În satul Mădeiu se ivise numai două cazuri mortale, la două case, pe marginea Bistriţei, şi, timp de 18 zile, nu s-a mai ivit nici unul. Dar părinţii victimelor au făcut praznic, unde s-au adunat oameni din tot satul, ca să bea pentru sufletul celor care nu mai sunt şi, în timp de o lună şi jumătate, copiii comunei Medeiu în adevăr că nu mai sunt. Au rămas, în toată comuna, poate 10 copii de ţâţă. Deşi casele din satele muntoase sunt depărtate unele de altele de o jumătate de kilometru, de un kilometru şi mai mult chiar, din cauză că se fac hramuri, praznice, petreceri la crâşmă etc., contagiunea merge cu aceiaşi furie ca şi în satele cu populaţie deasă. / Trebuie dar oprite şi praznicele, hramurile, întrunirile (crâşmele şi şcolile), înmormântările cu pompă etc. Trebuie făcute dezinfectări igienice ca pentru toate cazurile de epidemii. Toate aceste măsuri însă nu se pot lua decât de oameni care să nu aibă de pregătit alegeri, nici să facă intrigi de politică de gaşcă, nici să fie ocupaţi cu frecventarea crâşmelor, ci măsurile se pot lua de oameni devotaţi. / Guvernul şi consiliul sanitar trebuie să trimită o comisiune de câţiva doctori, pregătiţi cu toate ajutoarele terapeutice; iar autorităţile păcătoase ale nenorocitului judeţ Suceava să fie obligate,

prin ordin special de guvern, să pună la dispoziţia comisiunii medicale toate mijloacele administrative şi ajutoarele materiale de care se va simţi nevoie. Un număr determinat de studenţi în medicină (doctoranzi) din Iaşi şi Bucureşti să fie plătiţi de stat pentru a forma personalul medical pe lângă doctorii şefi. Cu modul acesta li s-ar putea aplica mijloacele moderne de tratare a difteriei; cu modul acesta s-ar împiedica ruina familiilor; suferinţa părinţilor şi stingerea unei populaţiuni întregi; cu modal acesta ar folosi şi nenorociţilor locuitori, şi studiilor medicale, şi ţării"[2728].

1890: „Prin deciziunea Dlui ministru de finanţe cu No. 19.372 din 8 Octombrie 1890, s-au numit ca debitanţi de tutunuri, timbre, chibrituri şi cărţi de joc următoarele persoane: Ştrul Moise Opincaru, în comuna Brosceni, plasa Muntele, judeţul Suceava"[2729].

1888: „Prin decretul regal cu No. 1.850 din 13 Iunie 1888, după propunerea făcută prin raport de dl ministru secretar de stat la departamentul de justiţie, sunt numiţi şi permutaţi: Dl N. S. Vlădoianu, actual judecător al ocolului Broşteni, judeţul Suceava, în aceiaşi calitate, la ocolul Snagov, judeţul Ilfov, în locul dlui Al. G. Nicolescu"[2730].

1898: „**Broşteni**, comună rurală, plasa Muntele, jud. Suceava, spre Vest şi la 76 km de Fălticeni. Se mărgineşte, la Est, cu comunele Mădeiul şi Mălini, hotărnicindu-se prin Bistriţa şi o linie ce porneşte din pârâul Căţeluşa şi trece peste munţii Comoara, Opcina Goei, Goia, pe lângă Muntele Lung şi până în Opcina Rea; la

---

[2728] *Adevărul*, No, 638, Anul III, duminică 7 octombrie 1890, pp. 1, 2
[2729] *Monitorul Oficial*; Nr., 23 octombrie 1890, p. 3868
[2730] *Epoca*, No. 773, Anul III, duminică 19 iunie / 1 iulie 1888, p. 3

Vest, cu comunele Dorna (Areni – n. n.), Şarul Dornei şi Neagra Şarului, despărţindu-se prin o linie ce porneşte de la Cheile Negrei Broştenilor, trece pe la Piatra lui Ciubuc, Piatra Albă, scoboară în pârâul Scoruşul, apoi apucă pe Negrişoara, în sus, până la Gura Toplicioarei, urcă pe acest pârâu până în Opcina Raţei, Opcina Mihăileţului, Şarul, Bâtca Opcioarei, Opcina Bădei, pe la Prislop, Bogolin şi până ce scoboară în Bistriţa, după gâtul de la Colţul Acrei; la Sud, cu Mădeiul, Borca şi Transilvania, limitându-se prin Bistriţa şi Neagra Broştenilor; la Nord, cu Bucovina, hotărnicită prin Bistriţa, până la gura Pârâului Arămei, urcând până sub vârful Rarăului, se întoarce, pe după Todicescu, pe la munţii Căpăţâna, Scoruşul, Tarniţele, Clifele, Alunişul, Grebenele şi până în Opcina Rea. Lungimea hotarului e de 138 km. Are forma unui poligon destul de neregulat, înclinat de ambele părţi N-E şi S-V spre albia Bistriţei. E compusă din satele Cotârgaşul, cu Poiana Cotârgaşului, Lungeni cu Cotul Hăleasei, Broşteni cu Hărăoaia, Neagra cu Poiana Vinului, Holdiţa, Holda cu Barnar, Căboaia, Crucea, Lunga, Cojoci şi Chiril, cu reşedinţa în Broşteni, care e şi reşedinţa sub-prefecturii plaiului. / E populată cu 680 capi de familie, cu 2.872 suflete (1432 bărbaţi şi 1440 femei), din care 145 izraeliţi. Contribuabili sunt 677. Are un schit, Rarăul, şi 5 biserici deservite de 3 preoţi şi 12 cântăreţi; 1 şcoală rurală de băieţi, 1 de fete şi 1 mixtă, frecventate de 140 elevi şi eleve. Numărul copiilor în vârstă de şcoală este de 159 băieţi şi 151 fete, însă e peste putinţă să frecventeze toţi şcolile, din cauza prea marii depărtări dintre sate şi a drumurilor cu totul rele şi accidentate. Şcoala are 3 învăţători, plătiţi de stat şi subvenţionaţi din casa particulară a M. S. Regelui. /

Budgetul comunei, pe anul 1892-1893, are la venituri 14.730 lei şi la cheltuieli, 14.689; iar al drumurilor 3.092 lei, 30 bani la venituri şi 2.900 lei la cheltuieli. În toată comuna sunt 648 cai, 744 boi, 1.242 vaci, 10.927 oi, 2 capre şi 602 porci. Caprele s-au nimicit, pentru că stricau pădurea. Altitudinea comunei, la nivelul mării, ajunge, în vârful Pietrosului Bogolin, la 1.749 m. Vârful Rarăului, ce cade în Bucovina, ceva mai sus de hotarul comunei, are 2.008 m. E udată de râul Bistriţa, cu afluenţii ei. Cei mai însemnaţi munţi ai comunei sunt: Pietrosul Bogolin (1.749,4 m), Grinţieşul(1.739,5 m), Scăricica (1.716,5 m), Barnarul (1.704,3 m.), Pietrosul (1.704 m), Căboaia (1.638,8 m), Tunzăria (1.630,3 m.), Ialovjiţa (1.616,3 m), Tomnaticul (1.604 m), Gruiul (1.563,5 m), Bâtca Raţei (1.531 m), Muntele Verde (1.530 m), Pietrele Albe (1.488,9 m), Tarniţele (1.479,5 m), Vârful Buzei (1.411,3 m), Scoruşi (1.396,1 m), Căpăţâna (1.383,4 m), Grebenele (1370.5 m.), Clifele (1.367,1 m), Scoruşii Frontierei (1352.2 m.), Alunişul (1.347,3 m), Măzănariul (1.339,9 m), Vârful Goei (1298,4 m), Opcina Rea (1.295,7 m), Bâtca lui Tîrsînă (1.263 m), Pleşul-Broşteni (1.205.1 m) şi Bâtca Popii (608,2 m). Numai culmea munţilor e stâncoasă sau acoperită de păşuni; încolo sunt păduri şi codri nestrăbătuţi de brad şi molift. / De la 1877 moşia a devenit proprietatea M. S. Regelui, cumpărată de la familia A. Balş, pe preţul de 2.500.000 lei. Suprafaţa moşiei e de 44.000 hectare, din care 34.000 hectare pădure, 1.500 hectare fânaţ, 3.000 hectare păşuni şi 5.500 hectare sterpe. Venitul anual al moşiei e de 400.000 lei, iar cheltuielile de 225.000. / Cu diversele instalaţiuni forestiere s-au cheltuit, de la 1877, încoace, 300.000 lei. Cu şcoalele şi bisericile, a cheltuit M. S. Regele 400.000 lei.

Moşia avea 7 fierăstraie, cu 17 juguri, care acum s-au desfiinţat, vânzându-se toată producţiunea. Din 200 hectare pădure, ce se taie anual, ies: 1.745 plute butuci şi 450 ghile mari sau 45.000 metri cubici, la care se mai adaogă 100 plute de cioplitură. În comună sunt trei schele: Hărăoaia, Lungeni şi Cotârgaşi. / Locuitorii împroprietăriţi la 1864 sunt: 57 fruntaşi, 168 mijlocaşi şi 163 codaşi, stăpânind 1.393 fălci; afară de care mai sunt 121 săteni ce au primit danie câte 10 prăjini loc de casă, 50-60 fălci de fiecare sat, de la fostul proprietar, ca despăgubire pentru râpi, ponoare etc., care fac în total 1.910 fălci şi 52 prăjini. / Locuitorii se ocupă puţin cu plugăria şi mai mult cu lucrul lemnului şi creşterea vitelor. Săteanul harnic are ce munci şi ce câştiga, plătindu-i-se ziua cu braţele de la 1,50-2 lei, iar cu carul, 2-3 lei. De lucru găsesc oricând, vara ca şi iarna. / Principala unealtă de muncă e toporul, de care săteanul nu se desparte niciodată, servindu-i la vreme de nevoie şi ca armă de apărare, contra fiarelor. Sunt, în toată comuna, numai 40 care şi vreo 50 pluguri primitive. / În comună sunt 11 morişti, în care se macină aproximativ 7.780 hectolitri porumb. Făina de grâu se cumpără, numai pe la zile mari, de pe la dughene. Pe pârâul Barnarul se fabrică varul necesar pentru întreaga comună. Unii săteni însă îşi spoiesc casele cu un fel de lut albicios şi luciu, numit mal. Mai sunt în comună: 3 fabrici de caşcaval, 6 fierării, 4 brutării, 2 căsăpii, în care se taie anual pană la 250 vaci şi 500 miei, un cizmar, un croitor şi 2 boiangii izraeliţi, 6 cârciumi, 4 dughene, 5 debite de tutun. / Pădurile comunei, care altădată gemeau de vânat, acum sunt cutreierate mai mult de sălbătăciuni ca urşi, lupi şi vulpi. Se mai găsesc însă căprioare, iepuri, dar cerbi nu, pentru

că, vânatul fiind interzis, s-au înmulţit carnivorele, iar vânatul celălalt s-a retras pe alte moşii. Apele conţin peşte: păstrăvi, lostriţe, mrene, boişteni, behliţi, cleni, zvârlugi, grindele, sglăvoci, lipani şi midhai. Se găsesc, în comună, 192 stupi, ce produc anual pană la 400 kg miere şi 294 kg ceară. / Munţii conţin, în sânul lor, minerale, ca: pucioasă, fier, aramă, piatră de var; dar aceste produse au rămas încă ne-exploatate. / Sunt în comună 4 izvoare de pucioasă: unul lângă Lungeni, altul pe pârâul Holdiţa, al 3-a pe pârâul Pusdra şi al 4-a pe pârâul Cotârgaşul. Se mai găsesc 2 izvoare de burcut (borviz): unul pe Negrişoara, la Mîrcă, şi secundul pe Neagra, la Poiana-Vinului. / Ca localităţi demne de vizitat sunt: Rarăul, cu Pietrele Doamnei, Cheile Bistriţei, instalaţiile forestiere de la Barnari, Văcăria, cu însemnatele fabricaţiuni de brânzeturi, Vârful Barnarului, al Grinţieşului şi Tarniţele, Piatra Zimbrului şi Groapa Volintirilor. La Pietrele Doamnei şi la Tarniţă se găseşte în abundenţă frumoasa floare numită de noi floarea Reginei şi floare albă de munte (Edelweiss). / Pe pârâul Negrişoara, la 17 km depărtare de Broşteni, se observă urmele unei fabrici de fier, fostă, se zice, a unui bogătaş, Conache. / Pe la 1850, „Broşteni, Holda, Holdiţa, la ţinutul Sucevei, Ocolul-Muntelui, moşie a dumisale Logofătului Alecu Balş. Are sat cu 2 preoţi, 4 dascăli, un privilegiat, 11 bejenari hrisovoliţi, 16 nevolnici, 12 vădane, 12 slujbaşi volnici, 5 jidovi; pe lângă moşiile Păltinişul, Cotârgaşi şi altele, cu un număr de 230 locuitori” (*Buciumul Românesc,* An. I, p. 476)”[2731]. // „**Broşteni, sat**, pe moşia şi în comuna cu acelaşi nume, jud. Suceava, numit, în partea Est, dinspre

[2731] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, Volumul I, Bucureşti 1898, pp. 655, 656

primărie, şi Hărăoaia. Aşezat pe ţărmul stâng al Bistriţei, la 47° 14' 20'' latitudine boreală şi la 23° 21' 10'' longitudine or. Are 100 case, cu 100 capi de familie sau 407 suflete, 200 bărbaţi şi 207 femei. Din aceştia, 40 sunt străini, şi anume: 8 elveţieni, 8 austrieci, 4 unguri şi restul izraeliţi. Are 100 contribuabili. În acest sat este 1 cârciumă, 2 dughene, 1 cafenea, 1 stoler şi 1 cojocar. / Vatra satului ocupă o suprafaţă aproximativă de 18 fălci. Împroprietăriţi la 1864 sunt: 4 fruntaşi, 14 mijlocaşi şi 18 codaşi, stăpânind 123 fălci, afară de cei cu câte 10 prăjini. Aşezările locuitorilor sunt bune. În Broşteni sunt 2 biserici: 1 veche, cu hramul „Sfântul Nicolae", clădită cu vreo 100 ani în urmă, din lemnul de pe loc, de cine nu se ştie, în care nu se mai oficiază, şi alta nouă, având acelaşi hram, zidită la 1865, de fostul proprietar Alecu Balş, ajutat de locuitori, şi restaurată la 1886, de către M. S. Regele, care a înzestrat-o cu odăjdii şi toate cele necesare. E deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi şi împroprietărită cu 8 fălci. Are 1 şcoală rurală de băieţi, cu 1 învăţător plătit de stat, frecventată de 70 elevi, şi 1 şcoală rurală de fete, înfiinţată la anul 1892, cu o învăţătoare, plătită tot de stat. Şcoala de băieţi a fost înfiinţată la 1865, funcţionând până acum ca şcoală mixtă. Ambii învăţători sunt subvenţionaţi şi din caseta particulară a M. S. Regelui. Şcoalele au localuri proprii din cele mai frumoase, construite tot cu spesele M. S. Regelui. Şcoala de fete e frecventată de 40 eleve. În sat, sunt în vârstă de şcoală 85 băieţi şi 84 fete. / În Broşteni e reşedinţa sub-prefecturii plasei Muntele, a judecătoriei ocolului, a unei companii de infanterie, a medicului şi moaşei de plasă. Are un oficiu telegrafo-poştal. / Drumurile principale sunt: la Mădeiu, 8 km; la Dârmoxa, 17 km; la Holda, 3 km. În

dreptul Broştenilor este un pod stătător, construit de administraţia moşiei M. S. Regelui. / La 1803, „Broşteni-Holda, a clirosului din Bucovina aveau 80 liuzi plătind 1.404 lei bir pe an” (*Uricariul*, de Th. Codrescu, vol. VII, p. 255)”[2732]. Textele din *Dicţionarul* lui Lahovari provin, de fapt, din *Dicţionarul* revizorului şcolar Serafim Ionescu[2733].

1899: „Depozitul de recrutare Suceava: A Paraschivei Petre, soldat, contingentul 1898, din comuna Broşteni, plasa Muntele, judeţul Suceava; dezertor de la 23 Iulie 1898”[2734].

1914-1918: „**Johann a lui Carol Koczynschi**, născut în **Broşteni**, la 17 februarie 1873, chemat la arme, în anul 1914, a ajuns, în anul 1915, în captivitate la ruşi, unde, îmbolnăvindu-se, ar fi murit la finea anului 1917, în Turchestan, lipsind, până în prezent, orice ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Emiliei Koczynski, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[2735].

1922: „Astăzi, 29 iulie 1922. / Comisiunea de ocol instituită pe lângă judecătoria Broşteni, judeţul Suceava, pentru revizuirea împroprietăririlor precedente şi exproprierea terenurilor pentru completarea izlazurilor necesare comunelor: Broşteni, Borca, Crucea, Fărcaşa şi Mădei, ce compun acel ocol, a ales şi determinat următoarele terenuri: **Moşii regale expropriate**, pe

---

[2732] Ibidem, pp. 657, 658

[2733] Ionescu, Serafim, *Dicţionar Geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 49-54

[2734] *Monitorul Oficial*, Nr. 173, 3/15 noiembrie 1899, p. 5985

[2735] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 6, Cernăuţi 21 februarie nou 1921, pp. 61-64

Bistriţa Aurie: La **Broşteni**: Giungătul (55 ha), Muntele Verde (160), Căboiele (50), versantul drept al pârâului Paltinul (10), Ciotenii şi Runculeţ (427 ha); Pârâul Ursului (291 ha), izlazul Piciorul Văcăria (33), Muntele Hagingosu (135 ha); / La **Crucea**: Dealul Omului (20 ha), Toancele şi Arama (120), Hupăineşti şi Căpăţâna (80), Livezile de la Cojoci (25), Livezile Crucea (65), Şesu (40 ha). // **Moşii ale statului expropriate**, pe Bistriţa Aurie: / La **Broşteni**: Capul Dealului (102 ha); / La **Borca**: golul muntelui Stânişoara (150 ha), Fundul Farcaşa (390), Golul deasupra pârâului Pântea (25), Fundoaia (90 ha); Piciorul Scurt (170), Smida Ilieşti (40), Jufa (22), Pârâul Corenţi (150), Sub piatra Găina (120), La Secu (10), Pârâul Ungurului (10), La Văcărie (12), Pârâul Băltita (16); / La **Mădei**: Runcul Frasinului (90 ha), Faţa Petroasa (70), Gura şi fundul Puciosului şi pârâul Gărjei (273), Slopăţul şi bâtca Ortoaia din Budacu (310), Coada muntelui Arşiţa Ştirbului (40), Cristişorul cu parte din Budacu (300 ha); Măguricea (82), Arşiţa Rea (38), Între câmpuri (4), Piciorul Lat (70), Golurile muntelui Lacurile (60), Arşiţa Cerbului (20), Dosul Haliasa (165), Arşiţa lui Macovei (22); / La **Fărcaşa**: Arşiţa Sasului cu faţa şi dosul Scorului (350 ha), Bursune (3,172), Ostrovul Bistriţei din faţa Fărcaşa (3), Pădurea cu sign (200), Celarul (45), Marginele Tarniţelor (35), Ciungii Mănăstirei (25), Ciungii Bâtcei (2), Lacul Fabricei (3), La Stâncă (0,5 ha). // **Terenuri expropriate din Domeniul Coroanei**, prin procesul-verbal de la 9 iulie 1922: **Pentru comuna Crucea**; 20 hectare Dealul Omului; 120 hectare Toancele şi Arama; 80 hectare Hupăineşti şi Căpăţâna; 25 hectare Livezile de la Cojoci; 65 hectare Livezile Crucea; 40 hectare Seşu. / **Pentru**

comuna Broşteni: 391 hectare Pârâul Ursului; 33 hectare din izlazul Piciorul Văcăria; 135 hectare Muntele Hagiogosu. / Terenuri expropriate din domeniul regal Broşteni, prin procesul-verbal dresat la 3 Iulie 1922. / Drept care am dresat acest proces-verbal, care se va trimite *Monitorului Oficial*, spre publicare. / Preşedinte, C. Sava. / Secretar, P. Erhan”[2736].

1948: „Consiliul de Miniştri în şedinţa sa de la 18 Iunie 1948, / Văzând raportul d-lui ministru al Justiţiei cu Nr. 58.402 din 18 Iunie 1948, / Decide: / Art. 1. În baza dispoziţiunilor decretului Nr. 38 din 27 Mai 1948, referitor la intrarea în proprietatea Statului a bunurilor fostului rege Mihai I şi a membrilor fostei familii regale, bunurile enumerate în prezentul articol se trec în administraţia şi folosinţa autorităţilor şi instituţiunilor arătate în dreptul fiecăruia, precum urmează: / **I. Terenuri agricole**: 39.885,38 ha, în comuna **Broşteni**, judeţul Neamţ, foste proprietatea Nicolae”[2737].

BROŞTENI

(„unde era casa lui Cojea”,
comuna Dragomireşti, Bacău).

1448, iulie 15: Întărit de Petru voievod fraţilor Roşca şi Cojea, care primesc uric pentru „satele anume: Călimăneşti, sub Dumbravă, unde este casa lui Roşca, şi,

---

[2736] *Monitorul Oficial*, 7 octombrie 1922, p. 6781
[2737] *Monitorul Oficial*, CXVI, Nr. 140, sâmbătă 19 iunie 1948, pp. 5219-5226

pe Tutova, **Broşteni, unde este casa lui Cojea**, şi seliştea anume a lui Stan, şi, mai jos de Micul, unde a fost Căliman, şi Călimăneşti, unde a fost Ion Călimănescul, şi Bogeşti, şi, la obârşia Luminatei, la fântână, seliştea de lângă Ivul, de asemenea şi Măciucă, şi, mai jos, Muncelul, şi cu seliştea lui Brătan, şi prisaca lui Micşin, şi, la Seaca, mai jos de prisacă, un loc din pustie, şi, la Prut, mai sus de Faurei... Miroslăveştilor, un loc din pustie şi, pe Ialan, Micşineşti, al copiilor lui Micşin”[2738]. Hotarele, din veac.

BROŞTENI

(comuna Ştefan cel Mare, Neamţ).

1635, martie 3: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, „ce întăreşte în stăpânire pe Ponici, feciorul lui Simion Ungurăşanul, întru a treia parte din hotarul **Bungeştilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), dinspre răsărit, pe lângă **Ghigoeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ)… Iar hotarul **Bungeştilor** şi **Mânjăştii** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) stau în capul **Trudeştilor** (înglobat în Ghigoeşti, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), pe Valea Neagră, la ţinutul Neamţului şi, înconjurând ispisocul prin semne, pietre hotare şi bouri, întâi porneşte din colţul dintâi al Trudeştilor, din piatra hotarului dinspre răsărit, alături cu hotarul Ghigoeştii, pe lângă zarea dealului şi

[2738] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 281, pp. 400, 401

însuşi pe Dumbravă, până la râpa unde se despart Bungeştii de Mânjăşti în două, este bour într-un stejar şi groapă, şi de acolo, tot spre miază-noapte şi alături cu hotarul **Măstăcănii** (Mastacăn, comuna Dragomireşti, Neamţ), până în coasta Chizării, dinspre asfinţit, acelei mori, unde este o piatră de hotar în gura drumului vechi şi bour mai la vale, într-un stejar, şi de acolo spre asfinţit, pe drumul mare, şi până în valea Mânjaştilor, unde este un bour într-un tei şi groapă, şi de acolo, tot spre apus, până la o movilă, unde se întâlneşte cu hotarul **Cotojănilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), în colţul de sus iar este bour şi piatră lângă movilă, şi de acolo, în jos, drept spre amiază, peste valea Lacului Negru, alături cu hotarul Cotojănii, până din sus de Fântâna Dănesei, unde se despart Mînjeştii de Bungeşti. Şi de acolo, pe coasta dealului, alături cu **Broştenii** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), până în colţul hotarului Trudeştilor, deasupra Lacului Tătăraşului, şi de acolo, spre răsărit, ce-i din sus de movila ce-i zic Muntele Trudeştilor, şi peste pârâu, până în mijlocul Văii Negre, şi acolo este groapă mergătoare, şi de acolo până în colţul dinspre răsărit, în patra dintâi”[2739].

1898: „**Broşteni**, comună rurală în plasa Siretul de jos, judeţul Roman, spre sud-vest de oraşul Roman și la o depărtare de 20 km de el și de 19 km de reşedinţa plăşii. E compusă din satele: Broşteni, Ţuţcanii din Deal și Ţuţcanii din Vale, cu reşedinţa comunei în satul Broșteni. Are 194 capi de familie, 186 contribuabili, 714 locuitori, din care 38 ştiu carte; 171 case. Populația este română,

[2739] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 48, pp. 47, 48

afară de 1 familie de evrei. Sunt 703 capete vite mari. În comună sunt 3 biserici, 2 de vălătuci şi 1 de lemn”[2740].

BROŞTENI

(comuna Vlădeni, Iaşi).

1591, aprilie 30: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod stolnicului Stamati, drept danie şi miluire domnească, „un sat anume **Broştenii**, în ţinutul Dorohoiului, care a fost domnesc, ascultător de ocolul Ştefăneştilor”[2741].

1643, ianuarie 4: Ileana, jupâneasa lui Cujbă ce a fost vornic mare, fata Onciului Moţoc, nepoata lui Ion Moţoc ce a fost vornic mare, vinde vărului ei Gheorghe Moţoc vornicul, feciorul lui Toader Moţoc, aşijderi nepot lui Moţoc vornicul, drept 250 taleri, „**Iacobeni** (comuna Vlădeni, Iaşi), ce sunt pe Jijia, în ţinutul Hârlăului, cu mori pe Jijia şi cu curţi şi cu pivniţe, ce le-am făcut eu cu jupânul mau Cujbă vornicul… şi nişte părţi de ocină din satul **Broşteni** (comuna Vlădeni, Iaşi), unde a fost târgul Broştei (Broaştei), în ţinutul Iaşilor, drept 150 taleri de argint, cumpărătura jupânului meu Cujbă de la Vasile Broască, Bilaş, Nacul şi Antimia, feciorii Maricăi, de la Nastasia şi Tudosiia, fetele popii Ştefan Broască şi de la Chirena, fata popii Hilip”[2742].

[2740] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 655

[2741] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 30-34

[2742] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 2, p. 1

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vornic de gloată Gheorghe Moţoc, fiul lui Toader Moţoc, nepotul lui Ioan Moţoc, şi jupânesei lui, care primesc uric pentru „jumătate de sat **Iacobeni**, ce este pe Jijia, în ţinutul Hârlăului, cu mori ce sunt pe izvorul Jijiei, cu curţi gata, care jumătate de sat i-a fost răscumpărătură de la nepoata lui de soră Iliana, jupâneasa lui Ionaşco Cujbă fost mare vornic, fata lui Onciul Moţoc, nepoată lui Ion Moţoc fost vornic, drept 250 taleri de argint. / Aşijderi, din a treia parte de sat **Broştinii**, jumătate, pe Jijia, în ţinutul Iaşului, partea din mijloc, unde a fost Târgul Broştii, cu loc de moară pe Jijia… şi altă parte, din acelaşi sat Broştinii, a cincea parte, partea de jos, ce şi-a cumpărat el la fel de la Iliana, jupâneasa lui Cujbă vornic, drept 100 taleri de argint. Iar jupânesii Ilinii i-a fost cumpărătură de la Vasile Broască şi de la fraţii lui Nacul, Bilaş şi Antimie, fiii Maricăi, şi de la Nastasia şi Tudosiia, fiicele popii Ştefan Broască, şi de la Chirina, fiica popii Hilip, toţi nepoţi şi strănepoţi popii Broască”[2743].

1898: „**Broşteni**, sat din comuna Epureni, plasa Turia, judeţul Iași, situat pe şesul și malul stâng al râului Jijia, cu o suprafață de 671 hectare și o populaţie de 22 familii sau 89 locuitori români, care se ocupă cu lucrarea pământului şi creșterea vitelor. Sunt 37 vite mari cornute, 16 oi, 9 cai și 10 râmători”[2744].

[2743] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 63, pp. 71, 72

[2744] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 657

BROŞTENI

(lângă satul Oţeleşti,
comuna Izvorul Berheciului, Bacău).

1646, mai 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Nanea Brahnea, care primeşte ispisoc de cumpărătură, „pe lângă alte cumpărături din **Filipeni** (comuna Filipeni, Bacău), **Oţăleni** (Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi **Broşteni** (lângă satul Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), şi pe o parte de moşie din sat de **Dobreana** (comuna Filipeni, Bacău)”[2745].

1774, iunie 15: Satul **Broşteni**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de jos, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2746]**: Toată suma caselor**: 10. Scădere rufeturi, însă: 3: mazili, 1 ruptaş. Rămân birnici 7. / **Rufeturi:** Neculai Broştian, mazil / Apostol Broştian, mazil / Vasile Hurdubeiu, ruptaş // **Liudi ai lui Apostu Broştian** (birnici): Mihaiu, ungur / Simion, vieriul / Toader, pas / Dima, văcar / Ştefan Căzacu / Mane, brăilean / Irimia.

[2745] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 364, p. 311

[2746] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 291

BROŞTENI

(pe Racova, lângă Bogeşti, Vaslui).

1597, iunie 22: Întărit de Eremia Moghilă voievod logofătului Drăghici Bogza, care primeşte ispisoc „pentru a lui dreaptă ocină şi danie de la Bogdan vodă şi de la vodă, şi dresurile ce a avut de la Petru voievod pe o bucată de loc pe Teleajna, a treia parte din satul **Petreşti**, unde a fost cu şederea, care se cheamă acum **Bogzeşti** (lângă Curteni[2747], Vaslui) pe Crasna, din jumătate, jumătate, partea din sus şi cu loc de moară în Crasna, cumpărat de la Sofiica, fata lui Grigore Bogza diac, drept 75 de taleri şi drept un cal negru, preţuluit drept 1.000 de aspri. / Iarăşi întărim Bogzei logofăt seliştea **Hoceştii**, în gura pârâului Telejnei, cu loc de moară în Bârlad, din jos de unghiul cel mare, ce-i este lui danie pentru slujba ce a făcut el în ţara tătărească; / şi iarăşi îi întărim un sat anume **Floreştii**, într-amândouă ţinuturile, la gura Crasnei, ce se cheamă acum **Băbicenii**, cu moară în Bârlad, cu vii şi cu pometi, cumpărat de la Vasuşca, fata Turcului sulgerul, nepoată lui Clanău spătarul, drept 700 zloţi tătăreşti, din drese ce are de la Bogdan vodă. / Şi iarăşi îi întărim lui Drăghici Bogza şi lui Crăciun, feciorul lui Simion, două părţi dintr-un loc pustiu, pe Alpu, în Radul lui Stângaciul, cu fântână către răsărit, dimpreună cu două părţi din **Stăpâneştii**, ce-i pe Cahul, cu moară în

[2747] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 37

Cahul, partea din jos, pe unde l-au hotărât lor Ivan pâecălabul, danie de la Mărica şi sora ei Drăgălina, roaba lui Ştefan pârcălabul, pentru că l-au luat fecior de suflet. / Şi iarăşi îi întărim lui Drăghici Bogza a cincea parte din satul **Broştenii** (lângă Bogeşti[2748], Vaslui), partea din jos, cu loc de moară pe Racova şi cu prisacă unde a fost livada lui Vlaşin, pe care a cumpărat-o de la Ursul, Cătălina şi Mărina, feciori Maricăi, nepoţi Nastei, strănepoţi Tomei din Broşteni, drept 70 zloţi tătăreşti, din drese ce a avut de la Petru vodă”[2749].

1898: „**Broşteni**, sat în comuna Ivăneşti, plasa Racova, judeţul Vaslui, aşezat pe un platou, la est de satul Huşeni, pe o întindere de 588 hectare. Are o populaţie de 46 familii sau 233 suflete, locuitori români, ocupându-se cu agricultura şi creșterea vitelor. Ei posedă 3 pluguri și 3 care cu boi, 2 pluguri şi 2 căruțe cu cai, precum și 100 stupi cu albine. Are o biserică, făcută la 1807, de banul Nicolae Sion, și care biserică s-a părăsit, în urma unui foc, ce i-a ars acoperământul; are și o cârciumă. Numărul vitelor e de: 263 vite mari cornute, 2 bivoli, 220 oi, 14 cai și 25 râmători”[2750].

[2748] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 43

[2749] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVI, Iassi 1891, pp. 255-258

[2750] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 659

BRUDUREŞTI

(acum Suhuleţ, comuna Tansa, Vaslui, Iaşi).

1488, martie 1: Întărit de Ştefan voievod, în cadrul unui schimb de sate între clucerul Duma, şi verii săi Toader, Duma şi Stana, fiii lui Simion Tansea. Clucerul Duma a primit „jumătate din Brudureşti”, dându-le verilor săi „un sat, anume Grozeştii pe Stebnic, pe care acel sat l-a cumpărat el de la Ivan Sacalăş şi de la sora lui Anuşca, pentru 150 de zloţi tătăreşti: şi încă le-a mai dat 270 de zloţi tătăreşti, pe lângă acel sat Gozeşti”[2751]. Hotarul, din veac.

1640, iulie 15: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Simion din **Brudureşti** (azi Tansa, Iaşi) „ca să fie puternic a opri pe nişte fraţi ai săi din stăpânirea părţii lor din **Lungani** (comuna Lungani, Iaşi), împotriva unor părţi de moşie a numitului, ce le-au vândut ei fără ştirea sa”[2752].

1774, iulie 5: Satul **Brodureştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[2753], avea următorii: **Birnici:** Mihăilă, argat / Gheorghi / Gavril Gârneț / Carpu / Ioniță brat (frate) lui Sandul. // **Aprozi:** Ioniță Caloian / Sandul Caloian.

[2751] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 30, pp. 48, 49

[2752] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 398, p. 406

[2753] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 235

BRUDUREŞTI

(pe Putna, Vrancea).

1636, aprilie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod cămăraşului Pătraşco, fraţilor şi tuturor rudelor lui, care primesc uric pentru „jumătate din satul **Şoldeşti** (comuna Fitioneşti, Vrancea), pe apa Zăbrăuţi. Şi hotarul acestui sat începe mai în jos de hotarul **Spăriiaţilor** (azi Zăbrăuţi, înglobat în Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea), pe valea Zăbrăuţi, drept în sus până la obârşie şi dealul de la **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), pe unde arată şi uricul pe care îl au de la Ştefan voievod cel Bătrân. Iar poienile şi curăturile să aibă a le stăpâni pe unde le-a hotărnicit Dumitraşco Gheuca vornic, cu oameni buni, megieşi, anume: Calcea din **Muncel** (Muncelu, comuna Străoane, Vrancea), Zăbrăuţi din **Bruduteşti** (pe Putna, Vrancea), Ursu Dudăilă din **Săcătură** (în Viişoara, comuna Vidra, Vrancea), Gliga din **Budea** (Buda, înglobat în Angheleşti, comuna Rugineşti, Vrancea) Oprea fost pârcălab, popa Ioachim de la mitropolitul Varlaam, popa Sava de la **Cruce** (înglobat în Panciu, Vrancea), Focea uricar şi Frâncul din **Nădălbiţi** (în Putna, Vrancea), Pricopie diac din **Băloteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni”[2754].

[2754] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 385, pp. 432, 433

BRUSTURI

(pe Cracău, comuna Brusturii-Drăgăneşti, Neamţ).

1518, decembrie 26: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod, după schimbul de moşii făcut de postelnicul Cozma Şarpe cu pârcălabul Petru, fiul lui Pascu Hociung, schimb prin care Cozma Şarpe dă „jumătate din satul **Crăsteştii** (sau Cristeşti, sat pe Calnăş, inclus în Ardeoani[2755], Bacău), care este pe Călniş, partea cea de sus, cumpărată drept 220 galbeni tătăreşti de la Sofiica, fata lui Boldeş, şi de la nepotul ei Lazăr Groşiţa, nepoţii lui Danciul Boldeş… şi patru părţi din satul **Ilieşeşti** (sau Ilieşti, sat pe Solonţ, inclus în Ardeoani[2756], Bacău), ce-au fost cumpărat de la Gavril şi Romaşcu şi de la fiii Sorinei, drept 120 galbeni", iar „Petru pârcălab, feciorul Pascului Hăciung, a dat Cozmii Şarpe postelnic… din uricele ce le-a avut tatăl lui de cumpărătură de la Ştefan voievod şi din dresuri ce a avut Onca de la străbunul nostru Alexandru voievod, care au pierit când turcii au venit cu război asupra pământului nostru… acel sat unde au fost casele Oncăi pe Cracău, şi cu moară în Cracău, pe care l-a avut tatăl său Pascu Hăciung de la Măruşca, fiica Oncăi, şi o mănăstire a Turbatului, care se numeşte acum **Brusturii**, ce a fost cumpărat şi acea mănăstire Pascu Hăciung

[2755] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 73
[2756] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 135

de la Alexa şi Mihnea, nepoţii Turbatului, drept 240 galbeni tătăreşti”[2757].

1580, mai 29: **Hotarnica satului Oglinzi**, părţile lui Mihăilescul uricar, făcută, din porunca lui Iancul Sasul voievod, de Varic postelnic „fiului meu Mihăilescul uricar cu oamenii din satul **Topliţa**. Înainte de această vreme, le-a hotărât lor Golăe, pârcălab de Neamţ, când n-a fost acasă Mihăilescul, ci fost-a atunci la gorştină în câmp, cu marele comis; astfel i-a fost hotărât lui cu nedreptate, căci n-a fost atunci acasă şi nici un megieş n-a chemat Golăe pârcălab la hotar, ci numai el singur a fost şi cu oamenii din Topliţa. / Deci eu, Vartic postelnic, chemat-am oameni buni şi bătrâni şi ocolaşi din megieşi, şi boieri de curte, anume Luca sulger, Simion Stroici căminar, Mereuţă aprod, Lazor fiul lui Gavril logofăt, Băseanu diac, Onciul diac şi oameni buni şi bătrâni, popa Andronie, Petrea judele, Ion, Şteful, Toader, Luca şi Gherman din satul **Brusturi**, Gorga, Ion bătrânul, Nica, Precup, Zaharia şi Andreica din satul **Drăgăneşti**, Grozav, Gherasim, Grozea, Gliga, Panteleiu, Bălaci bătrânul, Cristea, Mihăil, Gavril, Cozma, Matei, Toma, Ion, alt Toma, Macsin Isac, Gliga, Chirilă, Tomşea, Mihăil, Donie, Ion, Sava, Alexa şi Iosip din satul **Săveşti**, Dumitru, Lupul, Chirilă, Toader şi Maleş din satul **Borceşti**, Gliga, Toma, Fărtat, Florea, Marco şi Nechifor din satul **Oglindeşti**, Drăcşan Neameş, Coste şi Gavril din satul **Şoimăreşti** şi, câţi au fost martorii Mihăilescului, cu toţii aflat-am că-i hotarul Mihăilescului şi au jurat toţi pe ale sale suflete, înaintea noastră, cum este lui dreaptă ocină şi moşie, şi am pus stâlpi de piatră şi bour

[2757] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 258-262

în stejari, pe unde le-au arătat acei oameni buni şi bătrâni, iar acei stâlpi, unde i-a pus lor Golăe pârcălab, eu i-am scos lor toţi, iarăşi cu acei oameni buni, căci aflat-am cu sufletele noastre cum i-a hotărât lui cu strâmb şi după mită”[2758].

1639, ianuarie 16: Porunca dată de Vasile Lupu voievod fostului vornic Ionaşco Cujbă şi fostului pârcălab Pătraşco, după ce „s-au pârât de faţă călugării de la Neamţ cu Sava Moglan pentru **Brusturi** (comuna Brusturii-Drăgăneşti, Neamţ), zicând călugării cum este acel sat dreaptă dare sfintei mănăstiri de la Aron vodă, şi-au arătat drese. Iar Sava Moglan a zis cum că acea selişte, Brusturii, a fost dare şi miluire socrului său, Mihăilescului, de la Constantin vodă, şi a arătat şi uric de dare... iar voi să strângeţi oameni buni şi să socotiţi rândul acelui sat, cum i-a fost tocmeala şi cine l-a ţinut, de la Aron vodă până acum, şi să le căutaţi şi dresele”[2759].

1640, aprilie 14: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „călugării de la sfânta mănăstire Neamţ s-au pârât, de faţă, înaintea domniei mele, cu Damaschin, Gheorghiţă şi cu alţi răzeşi ai lor pentru satul **Drăgăneşti** (comuna Brusturi-Drăgăneşti, Neamţ) şi pentru o poiană, ce se cheamă **Brustura** (în satul Brusturi, comuna Brusturi-Drăgăneşti, Neamţ), ce este pe Cracău, şi cu moară pe Cracău, ce este în ţinutul Neamţului, zicând Damaschin, Gheorghiţă şi cu răzeşii lor cum acel sar Drăgăneşti şi acea poiană le sunt lor moşie. Şi au arătat uric. / Iar rugătorii noştri călugării au

---

[2758] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 166-168

[2759] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 11, p. 13

arătat un uric de la Ştefan vodă pe satul Drăgăneşti şi pe acea poiană. Deci, după aceea, şi-au pus zi, să vină să-şi întrebe de izvoavă… iar rugătorii noştri au venit la zi şi au aşteptat o săptămână, şi Damaschin, Gheorghiţă şi cu răzeşii lor tot n-au venit la zi”[2760].

1774, iunie: Satul **Brusturii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[2761], aveau **toată suma caselor 20**. Scădere rufeturi 5: 4 popi, 1 mazil. Rămân birnici 15. / **Birnici**: Simeon, olar / Vasile, ungurian / Tănasă, ungurian / Ion, olar / Iftimi Răpin / Vasile Spataru / Ion, văcar / Simeon, ungurian / Petre Ţârţa / Toader Ciunte / Miron sin (fiu) lui Simeon / Costantin Popăscul / Tudosă brat (frate) lui Pricopii / Pricopii Tăutul / Ştefan nepot lui Moţoc. // **Rufeturi:** Popa Andrei / Diaconul Chirilă / Popa Ilie / Diaconul Grigoraş / Costantin Liciul, mazil.

1898: „**Brusturi**, sat răzeşesc, în comuna Drăgănești, din plasa Moldova de jos, judeţul Suceava, spre sud și la 22 km de Fălticeni. Aşezat pe albiile pâraielor Brustura și Pârâuţul, începnd din șoseaua județeană Dumbrăviţa-Neamţ și continuându-se în susul văilor acestor pâraie și pe coastele dealurilor Frasinul, Brusturi, Moțocul, Crucea şi Ţiganul, până unde Pârâul Lăzei se varsă în Brustura. Numără 181 case, populate cu 209 capi de familii sau 759 suflete (370 bărbaţi și 389 femei), din care: 204 căsătoriți, 405 necăsătoriți, 48 văduvi, 12 divorţaţi. Cu știință de carte sunt 62. Mai toţi sunt plugari. Vatra satului ocupă 20 fălci și 75 prăjini. E cel mai vechi

---

[2760] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 334, pp. 348, 349

[2761] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 16

sat din comună… Are o biserică de lemn, cu patronul Sf. Voivozi, a cărei temelie nu se știe când s-a pus, dar care a fost reconstruită de răzăși, la 1745; e deservită de un preot și 2 cântăreți. Este o școală rurală mixtă, înfiinţată la 1865, cu un învățător plătit de stat, frecventată de 30 școlari. În raionul școalei sunt 188 copii între 7-12 ani… Parte din moșie e proprietate răzășească, în întindere de 491 fălci, iar partea numită Frasinul, a dnei Polixenia Demola, în suprafață de 265 fălci, aducându-i un venit anual de 605 lei. Împroprietăriţi la 1864 sunt 141 locuitori, stăpânind 206 fălci şi 20 prăjini”[2762].

BUBOCENI

(fostul sat Burboceni, lângă Barboşi, Vaslui)

1628, februarie 20: Martor jurător, la zapisul lui Mitrofan, episcopul de Huşi, în care mărturiseşte că au venit înaintea lui „Gabăr, ce a fost căpitan, şi cu răzeşii lui de pe sat de pe **Negrileşti** şi de pe balta ce se cheamă **Gemenele**, şi de pe sat **Briţcani**, anume Bertea feciorul Crăciunei, Armaga feciorul lui Gavrilă Bâtcă, Cornea feciorul Aremiei, Iachim feciorul lui Nistor, Ursa nepoata Cozmiţei, Samfira fata lui Roşculeţ, Păntelei nepotul Stanei, Cihan de Briţcani, Costantin feciorul Morcoteiului, Pântea feciorul Bontei de Negrileşti, cu cinstită cartea măriei sale lui vodă şi cu sluga măriei sale, cu

[2762] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 661, 662

Vlasie diacul, să jure pe sfânta evanghelie cu 24 de jurători cum n-au vândut Nistor Cornescul, cu Nicula Galbănul şi cu femeia sa, şi cu răzeşii lor în sat în Negrileşti nimică, nici baltă în Gemenele, nici într-apă, nici în uscat. Şi să jure că n-a vândut Cozmiţa strigătorul cu Alexa Bota şi cu răzeşii săi nimic în sat în Briţcani vornicului Ureche, ce le este împresurătură pentru c-au pârât Grigoraşcu Ureche că este cumpărătură de tată-său, de Ureche vornicul”[2763]. Lista jurătorilor: Petriul pârcălab de **Burboceni** (Buboceni, lângă Barboşi, Vaslui), Ghiorghie călăraş de **Şişcani** (ţinutul Lăuşna, Moldova), Căsul fost pârcălab ot **Măliceni** (Moldova), Horjă pitărel ot **Oţeleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), Gavril Mamotă ot **Cucoara** (ţinutul Chigheci, Moldova), Petrea Căcăradză ot **Căcărădzeni** (Căcărăzeni, lângă Goţeşti, ţinutul Cahul, Moldova), Frango Malcoci ot **Malcoceni** (Moldova), Mihăilă Ţărăşoară ot **Cărhăneşti** (satul Cârja, Vaslui), Petriman aprod şi Constantin Ţicău păhărnicel ot **Sărăţeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Paşco hotnog la călăraşi, Vârno călăraş ot **Vlădeşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova), Vicol chihaia ot **Hlipiceni** (lângă Guşiţel, Vaslui), Ionaşco Ciubăraia şi Ihnat Căltac ot **Lăţeşti** (în Fălciu, Vaslui) , Bălan Buţa ot **Blăgeşti** (în Fălciu, Vaslui), Buculei, Marvici Lean ot **Oţeleni**, Nica călăraş ot **Fălciu**, Marco Cucul or **Deleni** (în Fălciu, Vaslui), Giovlen ot **Suhuleţi** (Stuhuleţi, în Fălciu, Vaslui), Agapie ot **Păcurăreşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova) şi Camber ot **Golăeşti** (satul Crăciuneşti, Vaslui).

[2763] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 312, p. 424, 425

BUBUIOGII

(Lăpuşna, Moldova).

1518, aprilie 22: Întărit de Bogdan voievod lui Toader Bubuiog, pârcălab de Novograd, care primeşte uric de întăritură pentru „Boboiugii pe Bâc, între Drăganul şi Purcelul, cu mori pe Bâc”[2764].

1582, decembrie 13: Întărit de Petru voievod jupânesei fostului mare logofăt Ioan Golăe, Ana, şi fiilor lor Mihail şi Cristina, care primesc uric pentru „a lor dreaptă ocină şi cumpărătură, un sat pe Bâc şi cu mori pe Bâc, anume **Bubuiojii**”[2765].

1747, septembrie 4: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod egumenului de la mănăstirea Golia şi „pe cine va trimite să fie volnic a merge şi să ia de-a zecea de pe părţile de moşie ce are Golăe în satul **Burnăreşti**, ce sunt în ţinutul Lăpuşnei… şi să dijmuiască şi alte selişti ce mai are mănăstirea la acea parte: **Bălăniasa**, **Bubuiogii**, **Hăjerenii** şi **Mărinicii**”[2766].

1763, decembrie 10: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ioan voievod mănăstirii Golia „şi pe oricine ar trimite la satele mănăstirii de jos, la ţinutul Orheiului, pe apa Bâcului, la moşia **Burnăreştii** şi **Bubuiugii** să fie

---

[2764] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 11, p. 19

[2765] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 11, pp. 18, 19

[2766] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 164, p. 193

volnic a lua de-a zecea, după obicei… care moşii sunt afară de cele două ceasuri pe care ajung şi se hrănesc şi tătarii”[2767].

BUCECEA

(vechiul sat Vâlceşti, azi Bucecea, Botoşani).

1626, mai 19: Miron Barnovschi scuteşte de dări şi de slujbe, în afară de darea împărătească, satul mănăstirii Galata „anume **Vâlceşti** (satul Bucecea, Botoşani), ce este în ţinutul Sucevei, pe Siret”[2768].

1634, februarie 13: Întărit de Moise Movilă voievod mănăstirii Galata, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Vâlceştii**, ce este în ţinutul Sucevei, pe Siret, cumpărat pe bani gata de la Petru voievod”[2769].

1774, iunie 15: Satul **Bucecea**, ţinutul Botoşani, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2770]**: Toată suma caselor**: **13**. Scădere rufeturile 2: 2 popi. / Rămân birnici 11. / **Birnici**: Sandul sin (fiu) Ştefanii / Ion sin Andreeşoaia / Ion, cojocar / Ion, morar / Simion sin popii / Grigoraş Oane / Vasile Cotârniaţă /

[2767] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 178, p. 209

[2768] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 67, pp. 84-86

[2769] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 54, pp. 57-59

[2770] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 189

Vasile Busiioc, vornic / Macsin / Pavel / Ion, cioban. // **Rufeturile**: Popa Ştefan / Popa Ion.

1898: „**Bucecea**, târguşor, comună rurală, situată în partea de nord-est a plășii Siretului și în mijlocul comunei Călinești, județul Botoşani, pe un podiş, care are o suprafaţă de 136 hectare, din care 14 hectare locul târgului și 121 hectare imaș. Are o populaţie de 335 familii sau 1.385 suflete, care locuiesc în 300 case, cu 280 contribuabili, După naţionalitate, locuitorii se împart: 355 români și 1.000 evrei; știu carte 289. E situat la 25 km, spre nord-vest, de Botoșani, măsurat pe calea ferată… Aici este reședința sub-prefecturii plășii Siretul, a judecătorului ocolului Siretul și reşedinţa primăriei comunei. Are o biserică, fondată de locuitori, la 1888, deservită de 1 preot și 2 cântăreţi; evreii au 2 sinagoge. Este 1 școală de băieți şi 1 de fete, întreţinute de stat, cu 2 învăţători şi 2 învățătoare, fiind frecventate de 78 elevi şi 66 eleve; 2 învățători sunt plătiți de comună; un birou telegrafo-poștal. Locuitorii se ocupă mai mult cu comerţul şi meşteșugurile, mai ales evreii; iar românii cu agricultura, pe moşiile vecine; sunt 26 cârciumi, 9 băcănii, 5 lipscănii, 5 brutării, 2 boiangii. Industria constă în croitorie, cizmărie, fierărie şi lemnărie; sunt 8 meseriaşi români, 56 izraeliţi şi 7 străini. În Bucecea se face târg săptămânal, în fiecare duminică. Numărul vitelore e de: 7 boi şi vaci, 75 cai, 197 porci, 15 capre şi 352 oi… Târgul Bucecea s-a înfiinţat la anul 1828, pe timpul domniei lui Ion Sturdza, de către Dimitrie Ralet, ca îmbunătăţire pe moșie. Acest târg, cu moșia, a fost lăsat de Dumitru Ralet statului, pentru școli. / **Bucecea**, sat așezat pe o coastă de deal, aparţine comunei Călinești, plasa Siretul. Are o suprafață de 1.080 hectare. E proprietatea statului. Are o popula-

ţiune de 284 familii sau 1.272 suflete. E compus din două părți: satul vechi sau locuitorii împroprietăriți la 1864 şi satul nou, format la 1879, cu împroprietărirea însurățeilor. Acest cătun numără 191 contribuabili. În acest sat e reședința primăriei comunei Călinești. Are o biserică, reînoită de locuitori, la 1864, și deservită de 1 preot și 2 cântăreți. Școală nu este, dar copiii frecventează școalele din târgul Bucecea. / Se povestește că, de mai bine de 250 de ani, se afla la vărsarea pârâiașului Siretul în Siret, un sat, numit Vălcești, pe care turcii l-au ars, iar locuitorii au fugit în pădurile ce se aflau pe locul satului Bucecea, unde, în urmă, s-au şi stabilit, formând un nou sat. Urmele satului vechi abia se pot cunoaște. / Numărul vitelor este de: 471 vite cornute, 103 cai mari şi mici; 1.180 de oi, 213 porci şi 129 stupi. În acest sat se aflǎ 11 meseriași și 3 comercianţi; 3 cârciumi”[2771].

BUCEŞTI

(comuna Iveşti, Galaţi).

1645, octombrie 12: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ionaşcu Bălhăceanu din Buceşti, „ca să meargă la **Buceşti** (comuna Iveşti, Galaţi) şi să aleagă partea lui Ştefan Vasluian dinspre alţi fraţi din satul

[2771] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 664, 665

Buceşti, din tot locul, cum şi Buciuna să-şi aleagă dinspre Ştefan”[2772].

1774, iunie: Satul **Buceştii**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbăneştii şi Lieştii, după recensământul lui Rumeanţev[2773], avea **toată suma caselor 102**. Scădere rufeturi 25: 1 vornic, 5 nevolnici, 2 străini, 7 văduve, 4 lumânărari isprăvniceşti, 2 popi, 2 călăraşi căpităneşti, 1 vătăman, 1 ruptaş. Rămân birnici 77. / **Birnici**: Gheorghiţă Brehoiu / Vasilachi Anton / Toader Petică / Stanciul, brat (frate) lui / Lazăr, brat (frate) lor / Macsin Maros / Marin, croitor / Eni Huzum / Savin Pinteleiu / Dediul, berar / Sandul Radeoală / Andreiu Anghel / Vasile, brat (frate) lui / Năstasă Opria / Iosip Stancul / Dănăilă Vasilachi / Ioniţă Băzădia / Eni Ciopleş / Ion Maroş / Toader Zlotilă / Sava Fodor / Nistor Melician / Ion Melician / Eni Darii / Neculaiu Ţugurlan / Costandin Ţugurlan / Ion Mititel / Costandin, holtei cu mamă / Sălivestru, holtei cu mamă / Radu, holtei cu mamă / Grigorii, bejenar / Anton, bejenar / Mihaiu, bejenar / Vasile Parămoale, ce a fost birnic în Gârleşti / Radu Titon, ce a fost birnic în Torceşti / Dănilă Boţârlian, ce a fost birnic în Scăueni / Ion Gavrilă, ce a fost birnic în Torceşti / Dănăilă, ce a fost scutelnic al spătarului Gheorghi Costandachi / Neculaiu, tij (la fel) / Ion, vier, tij / Dănilă a popii, tij / Ion, holtei cu mamă, tij / Ion, holtei cu mamă, tij / Ionaşcu Covătău, tij / Frâncul, tij / Costin sin (fiu) Frâncul, văduvoi, ce a fost scutelnic al lui Manolachi Costandache / Simion, berar, ce a fost

---

[2772] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 221, p. 173

[2773] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 548-550

scutelnic al dumisale paharnicului Ştefan Costandache / Costandin, berar, tij (la fel) / Ene Grecul, tij / Ursul, berar, tij / Toader Părlat, ce a fost scutelnic al lui Manolachi Costandache / Eni, berar, ce a fost scutelnic al dumisale spătarului Costandache / Gavril, berar, ce a fost birnic la Fântânelili / Tănasă, ce a fost scutelnic dumisale stolnicului Costandache / Ioniţă Anghel, ce a fost scutelnic dumisale paharnicului Ştefan Costandache / Marcu, bejenar, venit de la mai / Vlad, tij (la fel) / Soare, tij / Nistor, tij bejenar, venit de la mai / Gânga, tij / Vasile, tij / Ion, tij / In (alt) Vasile, tij / Toader, tij / Anghel, tij / Niagul, tij / Iordachi, tij / Opria, tij / Negoiţă, tij / Vasile, tij / Vişan, tij / Simion, tij / Coman, tij / Dumitraşcu, tij / Paraschiv Ciocan / Lupul, berar, bejenar / Gheorghiţă sin Sandul, tij / Stan sin Panaiti. // **Rufeturi**: Luca, vornic / Grigoraş Roşca, nevolnic / Măriuţă, văduvă / Măriuţa Mărisoai, văduvă / Ion Gherghelei, nevolnic / Iliana, văduvă / Vasile Sofronii, nevolnic / Gheorghi Arnăut / Vasile Parămoale, nevolnic / Popa Marin / Paraschiva, văduvă / Mitria, vătăman / Toderaşcu Arcan, călăraş căpitănesc / Ştefan Petică, tij (la fel) / Maria, văduvă / Ioana, văduvă / In (altă) Maria, văduvă / Sandul Şoe, lumânărar isprăvnicesc / Petraşcu, tij (la fel) / Hâncul, tij / Ştefan sin Pătraşcu, tij / Anton, nevolnic / Ioniţă, căpitan de volintiri / Macsin, ruptaş / Popa Ion Carpu.

1898: „**Buceşti**, comună rurală în plasa Bârlad, judeţul Tecuci, compusă din 4 cătune: Blăjerii de Jos, Bucești, Diecheni şi Vultureni. E situat pe malul stâng al râului Bârlad, la o depărtare de 23 km de capitala jude-ţului şi de 3 km departe de a plășii. Comuna, la început, a fost pe valea cuprinsă între satele Lieşti şi Vultureni și

între râul Bârlad și gârla Bârlovița, până în anul 1881, când, cu ocazia revărsării celei mari a Siretului şi a Bârladului, s-a strămutat pe deal, între calea ferată Ivești-Hanul Conachi, la est, și râul Bârlad la vest. Prin mijloc este străbătută de şoseaua naţională Tecuci-Galaţi. Are o populaţie de 2.675 suflete, în care intră 11 greci, 3 ruși, 17 evrei, cu 693 capi de familii, plătind contribuţie 634 locuitori. Sunt 693 case. / În comună se află 2 biserici, una în Bucești, de zid, făcută de locuitori, în 1890, și a doua în Vultureni, demnă de a fi văzută, începută la 1890 și terminată în 1893. / Locuitorii au 1.200 boi, 663 vaci, 7 tauri, 427 cai, 177 iepe, 430 oi și 12 capre, / În comună se află o moară cu aburi, din cele mai sistematice. Locuitorii parte sunt răzeși, parte împroprietăriți în 1864 și 1879. / În comună sunt 2 școli: una, în Bucești, datează din 1864. Localul e de gard (nuiele împletite, tencuite cu lut – n. n.), în stare bună, proprietatea comunei. A doua este în satul Vultureni; datează din anul 1865. Se frecventează de 208 copii (196 băieţi şi 18 fete), din numărul de copii (196 băieți și 180 fete) în vârstă de școală, Ştiu carte 334 bărbaţi şi 46 femei. / Rachiul se fabrică pe o scară întinsă, de tescovină, drojdie şi prune. / **Buceşti**, sat, are o populaţie de 321 capi de familii, cu 1.177 sufl. Aici se află reședința comunei. Este situat pe un loc ridicat şi şes, între calea ferată (est), râul Bârlad (vest) şi străbătut de şoseaua națională prin mijloc, direcția nord-sud. Satul, până la 1881, a fost pe vale, și din cauza deselor inundaţii s-a strămutat pe deal; aici el ne prezintă un aspect frumos, având străzi drepte, cu case bine făcute şi acoperite cu tablă. Satul, pe vale, a avut 2 biserici, care mai există şi astăzi, dar sunt ruinate. Biserica cu hramul Sfinţii Voivozi, care era în sat, a fost făcută de locuitori; nu se

cunoaşte anul fondării. Biserica cu hramul Adormirea Maicii Domnului, așezată pe malul gârlei Bârloviţa, este făcută de locuitori, în anul 1830. Pe clopot se află data: 1811; după spusele bătrânilor, clopotele au fost luate de la o altă biserică, mai vechie. Biserica din deal s-a zidit de locuitori, în 1889, martie 20. Situată în mijlocul satului, lângă şoseaua naţională, e foarte frumoasă și ca exterior și în lăuntru. Locuitorii sunt vechi răzeși”[2774].

BUCIŞCA

(sau Buciuşca pe Nistru, Orhei, Moldova).

1651, iunie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului jicnicer Mătiaş Sturza, care primeşte ispisoc pentru „o jumătate de sat, care se numeşte **Buciuşca**, partea de sus, pe Nistru, în ţinutul Orheiului, care este dreaptă moşie jupânesei boierului nostru, anume Nastasia, fata răposatului Vasile Mihăilescul, cu vad de moară pe pârâul Buciuşca, şi de asemenea altă jumătate din acelaşi sat Buciuşca, partea de jos, cu vad de moară pe pârâul Buciuşca, la Hluse, pe care l-a cumpărat Mateiaş Sturza de la Candachia, fata răposatului Pătrăşcan, ce a fost clucer de la ţinutul Trotuşului, Şi a avut Mateiaş Sturza pâră cu nişte oameni din **Horodişte** pentru acest vad Buciuşca, la Hluse, şi s-a aflat acest vad vechi al acestui sat Buciuşca. / Şi de asemenea, pe a patra parte din tot

---

2774 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 665, 666

satul care se numeşte **Sârcova** pe Bezina, în acelaşi ţinut, pe care l-a schimbat unchiul boierului nostru, răposatul Ursul, ce-a fost mare vornic, cu Dan şi cu Fătul şi cu toate rudele lor, care, pentru această a patra parte, a dat Ursul altă a patra parte din satul **Piţiga**, în acelaşi ţinut. / De asemenea, din acelaşi sat **Sârcova**, partea pe care a cumpărat-o Ursul vornicul de la Roman, Grama, Ursul şi Gavril, feciorii lui Pârvul, nepoţii Bodorcii, şi ce a cumpărat Ursul vornicul, în acelaşi sat, de la Alexe, Gligorcea şi Miron, toată partea lor… toată partea lui Boţul şi a fraţilor lui, feciorii lui Dumitru… toată partea lui Văsian lui a femeii lui, feciorul Turcului… şi altă parte a lui Văsian, cumpărătură… şi cât se va alege partea lui Grigore şi a surorii lui Antimia, în acelaşi sat. / Şi cât se va alege partea Şanghirii şi a fetei lui Antimia, partea lui Lelcu, feciorul Braei… toată partea lui Vasile Îmblătorul şi toată partea lui Irimicea din Orhei, tot din acelaşi sat Sârcova, şi toată partea lui Stroe… şi toată partea lui Gavril Bodnar, şi toată partea lui Sava şi a fratelui său Vasco, şi toată partea lui Istihie, ce a avut mama sa în acelaşi sat, li toată partea feciorilor lui Pilă, şi toată partea lui Gheorghe, feciorul lui Căzan, pe care a răscumpărat-o Ionaşcu de la Lelco, la care fusese pusă zălog”[2775].

1722, septembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod lui Tănase, feciorul lui Postolachi, nepot lui Ionaşcu, strănepot lui Danco din **Orhei**, care primeşte ispisoc pentru „nişte heleştee ce are pe apa Vaticului, la ţinutul Orhei, şi locuri de fânaţ ce sunt pe acele heleştee şi moară gata, ce este pe acel loc, tot locul, cu toate

---

[2775] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului,* Bucureşti 1944, doc. 87, pp. 90-94

heleşteele, cât au ţinut părinţii săi, din ispisocul ce ni l-a arătat de la Irimia vodă, care scrie precum Danco a dat un cal Domniei pentru acel loc şi cu heleştee. Şi ne-a mai arătat Tănase şi o mărturie de la pârcălabii de Orhei, de la preoţi şi oameni buni, scriind că a avut pâră şi gâlceavă Postolache, tatăl lui Tănase, cu Leahul din **Bucişica**, pentru aceste trei heleştee din Vatici, fiindu-le lor împreună de la moşii lor, iar mai pe urmă s-au învoit şi s-au tocmit, ca să ţină Postolache un heleşteu şi umătate şi Leahul iarăşi un heleşteu şi jumătae, cu fraţii lui, precum au ţinut bătrânii lor, şi moara lui Postolachi să nu aibă treabă Leahul, iar la moara Leahului să nu aibă treabă Postolachi, iar la un iaz, ce este al treilea, mai jos, iarăşi să ţină Leahul cu fraţii săi"[2776].

1774, iunie 5: Satul **Buciuşca**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Nistrului, după recensământul lui Rumeanţev[2777], avea **toată suma caselor 15**. Scădere rufeturi 3: 1 scutelnic al poroşnicului Lare, 2 popi. Rămân birnici 12. / **Birnici:** Vasile Macri, vornic / Ştefan, sârbul / Vasile Bricău / Ioniţă, bejenar / Arhipi Macri / Toader, cojocar / Ştefan fiul lui Onul / Petre Vozianul / Darii Burle / Grigoraş Grosul / Luchian fiul lui Harbule /Pricopi Bricău. // **Rufeturi:** Grigoraş Petrichii, scutelnic / Popa Timofti / Popa Strătulat.

[2776] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 189, pp. 181, 182

[2777] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 463, 464

1904: „**Buciuşca**, sat în judeţul Orhei, volosti Isvoara, aşezat pe malul Nistrului, între Saharna şi Ţibova. Numărul caselor 80; populaţiunea 843 suflete"[2778].

BUCIUCEŞTI

(azi Buhuceşti, satul Miron Costin,
comuna Trifeşti, Neamţ).

1643, februarie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod, odată cu împărţiea moşiilor moştenite de la bunici, între feciorii lui Vasile Mihăilescul, mătuşile lor Părasca, Dochiţa şi Nastasia, şi cu feciorii Todoscăi, sora lor. / „Şi s-au Parascăi jumătate de Botăşinţi (Bucovina) şi partea de Răciuleni (judeţul Suceava). / Şi s-au venit Dochiţei jumătate din **Buciucica** (Buhuceşti, satul Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ) şi jumătate din **Oglinzi** (comuna Răuceşti, Neamţ). / Şi s-au venit feciorilor lui Mihăilescul jumătate de **Negreşti** (comuna Dobreni, Neamţ) şi jumătate de **Oglindeşti** (lângă Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ). / Şi s-au venit Nastasiei jumătate de Botăşinţi şi jumătate de **Oglinzi**. / Şi lui Ionaşco s-au venit jumătate de **Buhuceşti** şi jumătate de **Oglindeşti**"[2779].

1644, ianuarie 27: Moştenitorii lui Vasile Mihăilescul (copiii şi surorile) împart ocinile şi dedinele între

[2778] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 38

[2779] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 33, pp. 37, 38

ei, iar Vasile Lupu voievod le întăreşte. / Şi s-a venit Părascăi jumătate din satul **Buciucica** (Buhuceşti, comuna Trifeşti, Neamţ) şi o parte din Răciuleni (Suceava), care-i va plăcea. / Şi Dochiţei i s-a venit satul Botăşeni (Bucovina) şi jumătate din satul **Oglinzi** (comuna Răuceşti, Neamţ). / Iar Nastasiei, jumătate din satul Votăşeni şi jumătate din Oglinzi. / Iar lui Tănasie fost vornic, i s-a venit jumătate din satul **Negreşti** (comuna Dobreni, Neamţ) şi jumătate din **Oglindeşti** (lângă Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ). / Iar lui Ionaşco, cu fraţii lui, i s-a venit jumătate din Buhuceşti şi jumătate din Oglindeşti”[2780].

BUCIULEŞTI

(azi Podoleni, comuna Podoleni, Neamţ).

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia

---

[2780] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 240, pp. 220, 221

parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de moară, a patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de bunăvoie"[2781].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Satul **Buciuleştii** (azi Podoleni, Neamţ) pe Bistriţa, cu mori şi cu tot hotarul lui, ce este iarăşi în ţinutul Neamţului, fost-a întâi al lui Bucium vornicul. Deci feciorii lui Bucium vornicul, Gligorie şi Vasilie, luat-au 200 de berbeci de la mănăstirea Tazlăului şi au pus chezaş pe părintele meu, Ştefan logofătul, Dumnezeu să-l pomenească, să fie chezaş. Şi au pus zălog acel sat. Apoi n-au plătit ei acei berbeci mănăstirii, ci au plătit părintelui meu. După aceea, s-au furat 5 sipete cu avuţie a lui Costantin Batişte. Deci un sipet au găsit de faţă la Ionaşco şi la jupâneasa lui Tofana, fata lui Vasile Buciulescul, nepoata lui Bucium vornicul. Deci câte haine au găsit de faţă le-au întors lui Batişte, iar câte n-au fost de faţă socotitu-s-a dinaintea divanului. Şi s-a aflat preţ de 500 de galbeni roşii. Deci Ionaşco şi cu jupâneasa

[2781] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29

lui cu altă n-au avut cu ce plăti, ci mi-au vândut părţile lor dintr-acel sat, trei părţi. Şi am dat 500 de galbeni în mâna lor, de s-au plătit de Costantin Batişte, şi i-am scos şi din nevoia celorlalte sipete, ce nu erau de faţă; iar a patra parte, ce rămăsese nevândută, iar a venit la noi Gheorghe spătarul, cu jupâneasa lui Nastasiia, şi ne-au vândut, dintr-acea parte, trei părţi radi 150 taleri buni. Iar lor le-a fost cumpărătură de la Mărica, Antemiia şi Izmaranda, fetele Acsinii, surorii lui Bucium vornicul… iar cealaltă, ce a prisosit, din cele trei părţi din a patra parte, vândutu-mi-a Condrea Borcea, feciorul Acsinii, surorii lui Bucium, radi 200 taleri sreb. Şi am dat 30 de taleri sreb Măricăi, fetei Condrii Borcii, şi 30 de taleri am dat lui Vasilie… şi au mai luat Ionaşco, cu jupâneasa sa Tofana, o sută de taleri, bani proşti, de la noi, să-şi răscumpere o parte din **Gocimani**”[2782].

1635, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului sulger Gheorghe Arapu, care primeşte urice pentru „un sat anume **Sacalâşăşti** (lângă Slobozia, înglobat în Oneşti, Bacău), de pe pârâul Topoliţa, ce este în ţinutul Neamţ şi îi este lui danie şi miluire de la cei dintâi domni”. / „Şi jumătatea din sus din satul din **Căcăceni** (lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), pe apa Cracovii, danie şi miluire de la Barnovschi voievod”. / „Şi nişte părţi de moşii din satul **Mărişăştii** (Mărăşeşti, lângă Certieni, comuna Bârgăoani, Neamţ), partea din sus, dinspre casa popii Haraga, cumpărătură de la Dediul din târgul **Iaşi**, ce a fost pârcălab de Neamţ, drept 190 taleri de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la fraţii Grigorie, Orăşăl, Pavel şi Hăcimunda”. / Şi altă parte din

[2782] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, pp. 243, 244

Mărăşăşti, cumpărătură de la Nestor din Mărăşăşti, drept un cal”. / „Şi îi întărim o parte din satul **Dumeştii** (?), cumpărătură de la Barnovschi voievod, pe care el a cumpărat-o de la Ioana, fata Cozmii, nepoata Durnii, drept 25 taleri de argint”. „Şi iarăşi, din Dumeşti, un loc de casă şi de arături şi din fânaţ şi cu livezi în sat şi în **Craeşti** (lângă Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ), cumpărat de la Maxim şi Larion, feciorii lui Vasile, drept 16 taleri, dar lor le-a fost cumpărătură de la Toader sin Ştefan Cârlig”. / „Şi iarăşi, din Dumeşti partea cumpărată de la Maria, Marta, Romaşco şi Iacov, feciorii lui Ştiful, şi frate-său Ionaşco Buzea, drept 10 zloţi bătuţi”. / „Şi, din Dumeşti, cu patru curături, cu loc de prisacă, cumpărată de la Vlasie, drept 12 galbeni, iar lui i-a fost cumpărătură de la Varvara, fata lui Drăgan, şi altă parte de la Robul Bobotă sin Drăgan”. / „Şi o arătură de la Lupul Vărzariu şi feciorii lui, drept un galbeni bun”. / Şi iarăşi îi întărim nişte moşii din satul **Mănăileşti** (Mănoaia, comuna Costişa, Neamţ), două părţi din partea Drăghinii, cumpărate de la Lupul Vărzariu vornic şi femeia lui Gaftona, drept 10 galbeni buni”. / „Şi o arătură din Mănăileşti, cumpărată de la Lupul Vărzariu vornic, drept un galben”. / Şi două arături dintr-acelaşi sat şi-a cumpărat de la Gligori şi Florica, fiii Lupului vornic, drept 2 lei bătuţi”. / Şi altă parte dintr-acelaşi sat şi-a cumpărat de la Nastasia, Antimia şi Ioana, fetele Irinii, nepoatele Nechitii, drept 12 galbeni buni”. / „Şi altă parte din Mănăileşti şi-a cumpărat-o de la Lupul sin Ilie şi ai lui, drept 25 taleri bani buni”. / „Şi altă parte din acel sat, jumătate din partea lui Parel visternicelul, cumpărată de la Iacob diaconul din popa Savii, drept 50 taleri de argint” . / Şi tij (la fel) întărim lui jumătate din satul **Petreştii**

(comuna Blăgeşti, Bacău), cumpărătură de la Toader Moţoc şi de la fratele său Nechita, feciorii lui Moţoc vornic, drept 12 galbeni, ce au preţăluit drept 40 taleri de argint”. / „Şi mai întărim a treia parte din satul **Costeni** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), cumpărătura lui Dumitraşco Ştefan logofăt de la Gligorce, Martam Larion şi Maxim, feciorii lui Vasile, nepoţii Nastasiei, şi de la vărul lor Constandin şi soru-sa Dochiţa, fiii lui Ion, drept 200 taleri. Şi după aceea a schimbat Gheorghe Arapul şi a dat lui, schimb pentru schimb, altă parte de moşie a lui din satul **Bucileştii** (Buciuleşti, comuna Podoleni, Neamţ),, care i-a fost cumpărătură de la Condre şi fraţii lui, fiii lui Borce visternicel”. / „Şi mai întărim lui nişte părţi din **Mogoşăştii** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), ce a fost cumpărătură jupânesei lui Vista, o parte de moşie de la Zaharie şi de la fraţii săi Irimie, Simion, Condre şi Tudora, toţi nepoţi Danciului, din jumătate e sat a patra parte, ce se numeşte partea Mânzăştilor (parte din Mogoşăşti), şi o moară pe gârla Bistriţei, ce a fost cumpărătura lui Toader, fiul lui Beldeman logofăt, şi după aceea au vândut jupânului Vista”. / „Şi altă parte de moşie ce a cumpărat jupânul Vista din satul **Mogoşeşti**, de la Creţul, Gavril, Ştefan şi Bejan, fiii Măriuţei”. / „Şi iarăşi nişte părţi de moşii din satul **Mărăşăştii** şi din satul **Sârbii** (lângă Costişa, comuna Costişa, Neamţ), două locuri de casă, un loc de casă din Mogoşăşti, iar alt loc în Sârbi, cu loc de prisacă la Mărăşăşti şi cu livadă şi arături arate, o săpătură lângă Leciul, o săpătură în sus, o săpătură dinspre Făurei, două botăi în Funduri, la Mărăşăşti, un botăi în fânaţ, un botăi în rândul Ţulţoae, ce au dat lui acele părţi de sus scrise Grigorie sin Toader Buga, Ioana şi muma ei Ioana, a ei

dreaptă cumpărătură de la Toader Buga, Vasile Ţiganul sin Ion Ţiganul: un loc de casă din Mărăşăşti şi un botăi în fânaţ, un botăi în rândul Ţulţoae, o arătură pentru casa lui Galer, o arătură la Glod şi altă parte pe drumul Făurei, fiindcă a dat numitul de sus Gheorghe sulgerul un cal bun şi l-au plătit pe Grigorie de la pârcălabii de Neamţ”. / „Şi iarăşi, o prisacă din Mogoşăştii, cumpărată de la călugării de la mănăstirea Pangrani, drept 40 taleri, iar lor le-a fost cumpărătură de la Maxim Creţul din Mogoşăşti”. / „Şi iarăşi întărim lui două fălci de vie la **Cotnari**, din Dealul Mândru, cu pivniţă de piatră, cumpărătură Simion birariu sin Bietii birariu, drept 500 zloţi bătuţi”. / „Şi alte două fălci de vie de la Cotnari, din Dealul Pescop, ce şi-a cumpărat de la Ilie, fratele lui Hasan Cilibi, ce vinde coberţii fără preţ în Ţarigrad, drept 200 zloţi bătuţi, care vii au fost ale lui Simion sin Betii arman, şi a fost dator cu 1.000 lei bătuţi lui Hasan Cilibi, şi pentru acea datorie i-a vândut acele vii”[2783].

1663, iunie 18: Ectarina Dabija, tocmindu-se cu marele logofăt Racoviţă Cehan, dă „două sate schimb, anume **Iurieştii**, la ţinutul Lăpuşnei… şi alt sat, anume **Şercanii**, la ţinutul Orheiului, iarăşi cu vecini” şi primeşte „drept schimb satul **Buciuleştii**, cu curţi gata, cu vecini şi cu mori pe Bistriţa, ce este la ţinutul Neamţului”[2784].

[2783] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 77, pp. 96-98

[2784] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 73, p. 97

1774, iunie: Satul **Buciuleşti**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[2785], avea **toată suma caselor 26**. Scădere rufeturi 12: 3 popi, 1 mazil, 3 văduve, 5 ţigani. Rămân birnici 14. / **Birnici:** Gheorghe Popescul / Ilii, vornic / Gavril, ungurian / Ion Scrivan / Lupul / Arhip, holtei cu mamă / Iftimi Cărăivan / Georghe Smântână / Andrei, plugar / Costantin Cărăivan / Ion, rotar / Cozma Drângul / Dumitru, morar / Toader, grădinar, // **Rufeturi:** Popa Tănasă / Popa Ursache / Diaconul Dumitru / Toma Ţintilă, mazil / Sanda, văduvă / Păscăloae / Mârzăceasa / Mihălache, ţigan / Costantin, ţigan / Andrei, ţigan / Un bucătar, ţigan.

1898: „**Buciuleşti**, ruină izolată şi aproape cu desăvârșire dărăpănată a unei biserici, situată pe malul stâng al râului Bistriţa, în dreptul satului Taurii de Jos, pe cuprinsul comunei Podoleni, plasa Bistrița, judeţul Neamţ. Odinioară aici a fost un sat, care, împreună cu moșia din prejmuire, se numea Buciuleşti și aparţinea lui Gheorghe Ștefan, fost Domn al Moldovei”[2786].

[2785] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 31

[2786] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 667

BUCIUM

(Glodeni, inclus în Bucium,
comuna Valea Ursului, Neamţ).

1617: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „fiii Pătrăşcoaei au pârât cu pâră mare pe vornicului Băseanul pentru jumătatea de sus din satul **Boţeşti**, care i s-a venit lui a o cumpăra în două dăţi: 100 ughi (ducaţi ungureşti) a dat fraţilor lui Costil, iar altă 100 ughi a dat lui Toader stolnicul, pentru că a fost luată de către Eremia Moghilă vodă pentru hiclenie, când a venit Costil cu răzvan voievod asupra ţării noastre; a treia 100 ughi a fost cheltuit-o pentru biserică, ce a fost pustie de mulţi ani, şi altă cheltuială, căci a făcut două iazuri, case, mori, stupi, clopotniţă şi multe cheltuieli, şi le-a fost dată lor zi în două săptămâni, pe obiceiul ţării, din luna aprilie, 29 zile, în două spătămâni, şi când a fost zi, ei n-au întors nimic… Pentru aceea, fiii Pătrăşcoae au rămas… / Şi de asemenea, întărim lui Băseanul şi jupânesei lui Varvara, fata lui Petre Hohulea, nepoată lui Dumitru Hohulea vornic, din drese ce a avut bunicul ei de la Iliaş voievod, satul **Şofrăneştii** pe Şacovăţ, cu mori pe Şacovăţ, ce-i sunt ei cumpărătură de la Andreica, ureadnic de Bădeuţi, pentru 700 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi am întprit Băseanului vornic ocina ce a cumpărat de la Gheanghe, fiul lui Ionaşco, nepot Savei, a patra parte de sat **Ţibăneşti** pe Şacovăţ, cu loc de moară în Şacovăţ, pentru 50 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit a patra parte din **Răzina** pe Nistru, cumpărată de la Candachia, fata Magdalinei,

nepoata Petrei Hohulea, drept 25 talei. / Şi iarăşi i-a, întărit lui a patra parte din **Stoileşti** pe Rebricea, cumpărată de la Pătraşco şi Ion, fiii lui Lazor Cercel, pentru 25 ughi. / Şi jumătate din satul **Crăciuneşti**, ce-l la obârşia apei Goliei, din jumătate a treia parte, cumpărată de la Arsenie, fiul Malei, nepot Annei, şi de la nepoţii ei Roma, şi Anton şi Platon, fiii Neagului, nepoţi Sorei, şi de la unchiul lor Baloş, fiul Sorei, drept 20 taleri curaţi. / Şi jumătate din a treia parte din jumătate de sat **Crăciuneşti**, cumpărată de la Simion, fiul lui Dumitru, fiul popii Oatu, de la nepoţii săi Ignat şi Ioan, nepoţi Olenii, drept 15 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit două părţi din jumătatea dinspre răsărit a satului **Tulova**, ce se numeşte **Glodenii**, cumpărat de la Gherman şi Andronic, feciorii Tacoşei, de la nepoţii lor Condrea Lăbuşco, Ionaşco şi Sora, copiii Căcii, şi de la frate-său Ion, nepot Nastei, drept 35 taleri curaţi, din drese de împărţeală ce au avut Nastea şi sora ei Tacoşa de la bătrânul Petru voievod. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătatea dinspre apus jumătate din acelaşi sat Glodeni, cumpărat cu 30 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur). / Şi a patra parte din satul **Scănteae**, ce a cumpărat-o de la Toader, Mihăil şi Drăghina Scăntee, copiii lui Scăntee, nepoţi lui Trifan, drept 26 ughi galbeni. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătate de sat **Tulova**, ce se numeşte **Glodeni**, dinspre apus, cumpărată de la Vasilca, fata Nastasiei, nepoata lui Ionaşco Fărăraş, drept 12 taleri curaţi. / Şi iarăşi, din a patra parte, trei părţi, şi din a cincea parte, a treia parte, cumpărătură din jumătatea de jos a satului **Boţeşti**, de la Miron, fecior lui Nebojatco, nepot lui Ilie Boţescul, de la Costea şi Mihail, fiii lui Vasile, nepoţi iarăşi lui Ilie Boţescul, pentru 100 ughi galbeni, din drese ce au avut de

împărţeală de la bătrânul Petru voievod. / Şi a patra parte din satul **Boţeşti**, o parte şi jumătate din a cincea parte, şi o parte şi jumătate de la Ionaşco, Gavril, Sofronia, Buna, Cristina, Vasile şi Pătraşco, fiii lui Oană, nepoţi lui Ilie Boţescul, drept 50 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit , din jumătatea de sus a satului **Vultureşti**, partea Sorei, fata Copăceanului, nepoata Oanei, drept 80 ughi galbeni. / Şi a patra parte dintr-o selişte **Nicoriţa** pe Rebricea cea mică, care acum se numeşte **Hilimăneşti**, şi din altă parte, cumpărătură de la Tudora Varticoae, nepoata Cristinei, fata Siminei, drept 300 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, din cea de jos a treia parte din satul **Miclăuşenii**, ce se numeşte **Graurii**, 12 pământuri din toate ţarinile, cumpărate de la Solomia, fata lui Ion Graur, drept 20 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit un loc de prisacă pe Bârlad, din sus de satul **Dobroslăveşti**, cumpărătură de la Mărica, Ana şi Costanda, fiii lui Oţăl”[2787].

1624, februarie 1: Zapis de mărturie de la marele logofăt Ghianghea, fostul vornic Ion „şi alţi oameni buni de la ţară, anume Vasile păhărnicel din **Iucşeşti** (sat pe Siret, comuna Iucşeşti, Neamţ), şi Păntelei păhărnicel din **Băloşeşti** (lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), şi Bosiioc din **Bătrâneşti** (comuna Bătrâneşti, Neamţ), şi Zaharia din **Glodeni** (sat inclus în Bucium, comuna Valea Ursului, Neamţ), şi Raţă vătahul din **Ruşi** (ţinutul Roman, Bacău), precum fostul pârcălab de Roman, Apostol, a cumpărat, cu 110 taleri buni, de la fraţii Vasile Hasnăş,

---

[2787] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 121-129

Todosiia şi Nastasiia, „partea lor, cât se va alege, din Băloşeşti”[2788].

1628, septembrie 1: Zapisul lui Reţea vătavul, prin care mărturiseşte „cum am luat 6 galbeni bani buni de la dumnealui vornicul pentru o bucată de loc ce ajunge de îneacă coada heleşteului, ce acea parte mie încă mi-a fost cumpărătură de la Gligorie cel bătrân din **Dămieneşti** (ţinutul Roman, Bacău)… Şi am luat banii dinaintea lui Bosuioc de **Bătrâneşti** (ţinutul Roman, Neamţ), Sava Calinescul, Ghiagă cel bătrân şi Arsenie de **Buciumeni** (satul Bucium, ţinutul Romanului, Neamţ), Simion Călinescul şi Gavrilaş ot **Căuteşeni** (comuna Izlaz, ţinutul Roman, Bacău) şi mulţi oameni buni”[2789].

1633, septembrie 10: Întărit de Moise Moghila voievod jupânesei Zanfira din târgul **Iaşi**, în baza unor zapise de la Ştefan logofăt, Petria şi Sava din **Dămieneşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), Vasile Buliga din **Bătrâneşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), Constantin Tropoteiu şi Lazăr din **Ruşi** (Ruşii Zavului, contopit cu Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Nechifor fost hortnog şi Andronachi vistiernic din **Pădureni** (comuna Dămieneşti, Bacău), Grigore, Trifan vistiernic şi Zaharia uşer din **Bucium** (comuna Valea Ursului, Neamţ), Vico armăşel şi Istrati vistiernic din **Drăjăşti** (Drăgeşti, comuna Dămieneşti, Bacău), care mărturisesc „cum că ea şi-a cumpărat, de la Lazor şi Vasile, feciorii lui Neniul, toată partea câtă se va alege din satul ce se numeşte **Ruşii Zavolovii**, ce este la ţinut Romanului, drept 80 zloţi… /

[2788] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 167, p. 218

[2789] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 398, p. 547

Şi iarăşi, o parte de ocină dintr-acelaşi sat Ruşii, de la Anghelina, fata lui Ştefan paharnic, cât se va alege partea moşului ei Raţi Moişăscul, drept 60 taleri… / Şi iarăşi, într-acelaşi sat Ruşii, de la Vasile şi Ana, fecorii lui Neniul, nepoţi de fii ai Răţoai, şi de la Lazor, fecior Dochiei, toate părţile Răţoai şi a Dochiei, drept 30 zloţi bătuţi”[2790].

1636, ianuarie 26: Scrisoarea diacului Luchian, în care arată că a fost, împreună cu medelnicerul cel mare Apostol „ca să-i alegem toată ocina lui de la **Băloşeşti**” şi, după ce au adunat martorii, „aflatu-s-a partea dumisale de moşie şi de la Vasilcea 15 pământuri, din partea Dureştilor, 7 pământuri, partea lui Maxin, Mierăi şi a lui Ionaşco, din partea Lupului de **Mijloceni** (lângă Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ) feciorul Mircei, şi 12 pământuri din Mijloceni, partea lui Mihăilă Dumitru, nepotul Visternicului, ce li-i cumpărătură de tatăl lor, Necoară armaşul, şi 12 pământuri, iar din Mijloceni, partea lui Ursu, din partea Visternicului, şi 18 pământuri, însă cu ploștenci, din partea Popeștilor Urgiceștilor, partea popii lui Ionașco, și de tatăl lor, armașul, de la Gligorie Pobircu, și o cumpărărură, ce-i în hotarul Iucșeștilor, marginea pădurii, deinspre prisaca -, ce-i este cumpărătură de la Ștefan, feciorul Sindzeanei, și fără fânațuri, ce se vor alege, partea dumisale, în hotarul Băloșeștilor. / Și aceasta s-a ales numai partea lui dinspre frații săi, moșie și cumpărătură, dinaintea a mulți oameni buni: Toader, Vasile, Avram, Larion, Toader Fărcescul de **Iucșești** (Icuşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ), Simion Băisan, Ursu de **Băloșești** (Băluşeşti, comuna Icuşeşti,

[2790] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 390, pp. 491, 492

Neamţ), și Bălan şi Baciul de **Glodeni** (înglobat în Buciumi, comuna Valea Ursului, Neamţ)”[2791].

1774, iunie 26: Satul **Buciumii**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[2792], avea **toată suma caselor 16**. Scădere rufeturi 7: 2 diaconi, 3 mazili, 1 armaș, 1 văduvă. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Toader Vârlan, pas / Ioniță Liancă / Ioniță Moglan / Vasile Dudău / Gheorghi Barbălată / Ion Sapson / Costandin zet (ginere) lui / Andrei sin (fiu) lui Sapson / Apostol Cimpoeș. // **Rufeturi**: Ioniță Chișcă, mazil / Sandul cumnat lui, mazil, priș ot (vine din) Suceavă / Toader Brăescul, mazil, vine din Tutova / Vasile Sapson, armaș / Ion, diacon / Anița, săracă.

BUCIUM

(Valea Cozmoae, lângă satul Bucium, Iaşi).

1638, aprilie 15: Petre Sârbul dăruieşte nepoatei femeii sale Agahia, Măriuţa, fata Albului „o vie în **Valea Cozmoae** (satul Bucium, Iaşi), drept tot sufletul meu şi al femeii mele… Şi acest zapis l-am făcut dinaintea megieşilor, anume Neagul, Ion, Horgoliţ, popa Andronic,

---

[2791] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 317, p. 357

[2792] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 273

Vasile Gânscă, Bălăban Sârbul şi Eremia Cojucea diac din **Iaşi**"[2793].

1898: „**Buciumi**, comună rurală, județul Iași, Și-a luat numele de la satul Buciumi. E aşezată pe dealurile: Păunul, Repedea şi Pietrăria, şi pe văile formate din aceste dealuri, întinzându-se din marginea de sud a orașului Iași spre centrul plășii Codrul. Este formată din satele: Buciumi (Valea Cozmoaia), Păunul, Bârnova cu Pietrăria, Socola (târguşor) şi Vlădiceni. Are o întindere de 8.689 hectare şi o populaţic de 454 familii sau 2.287 suflete. Comuna este mai toată o podgorie mare. Se face comerț însemnat cu vinuri şi fructe. Are cariere de piatră şi vărării… În comună se află două mănăstiri, un schit, un mitoc și 4 biserici, deservite de 12 preoţi, 2 diaconi, 8 cântăreți și 8 eclesiarhi; două școli de băieţi, cu 3 învăţători, una de fete, cu 1 învățătoare. Populaţia școlară este de 135 elevi: 85 băieţi, 5I fete. Mai este o şcoală de butnărie şi rotărie, precum și o moară de aburi. Numărul vitelor se urcă la 1.736 capete, din care: 1.405 vite mari cornute, 101 oi, 1 capră, 224 cai şi 346 râmători. / **Bucium**, sat, suprafaţa teritoriului e de 1.193 hectare. Are o populaţie de 91 familii sau 483 locuitori, ocupându-se, afară de agricultură și creşterea vitelor, cu scoaterea pietrei de prin cariere și transportul ei pe la diferite localităţi, precum și cu cultura viilor şi livezilor, care produc vinuri bune şi fructe alese. Are o biserică, zidită, la 1772. de Ioan Teodor Calimah, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ şi 1 eclesiarh; un mitoc al călugărilor din Sf. Munte, întreţinut cu cheltuiala lor; două școli, una de fete, cu 42 eleve, înfiinţată în 1868, şi una de butnărie şi

---

[2793] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 319, pp. 310, 311

rotărie, cu 10 elevi interni, întreținută de comună, înființată de la 1878. Numărul vitelor este de 464 capete, din care: 326 vite mari cornute, 72 cai și 64 râmători”[2794].

BUCIUMENI

(Buciumi, azi Buciumeni, comuna Buciumeni, Galaţi).

1643, februarie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco stolnic, care cumpără, cu 20 taleri de argint, de la Necula, fiul lui Toader, „23 de paşi în frunte în satul **Buciumi** (azi Buciumeni, comuna Buciumeni, Galaţi), care este în ţinutul Tecuci, de la hotarul Tecuciului, până la răul Siret, cu vatră de sat şi loc de vii… / Şi Ion Jivală şi cu soţia lui Costanda, fiica lui Burlă din **Putna** (comuna Boloteşti, Vrancea), au vândut o ploştină de 30 de paşi în frunte, în acelaşi sat Buciumi, cu loc de moară pe râul Siret, cu loc de prisacă, cu livezi şi cu pădure, de asemenea până în râul Siret, lui Dumitraşco stolnic, pentru 10 taleri de argint. / Şi de asemenea, Necula, fiul Vărvarei, a vândut 15 paşi în frunte, din acelaşi sat Buciumii, de la râul Siret, până la hotarul Tecuciului, cu vad de moară în Siret, cu vii, cu livezi, cu fâneţe, boierului nostru mai sus scris pentru 15 taleri de argint. / Şi Mihalcea i-a vândut un pământ de frunte din acest sat pentru 10 taleri de argint. / Şi Nădejde, fiul Annei, nepotul Maricăi, strănepotul lui

[2794] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 670

Burdul, a vândut 9 paşi în frunte, tot în Buciumi, din partea lui Bordul, pentru 10 taleri de argint, / Şi Tudor, fiul lui Gligorie Puul, nepotul lui Neagul, i-a dat 8 paşi în frunte din hotarul satului Buciumi, de la râul Siret, până în hotarul Tecuciului, pentru că el a prădat o groapă cu grâne şi l-au prins de faţă, şi nu a avut cu ce să-şi plătească capul, ci i-a dat partea lui de ocină mai sus scrisă”[2795].

1643, aprilie 2: Fraţii Iftimie, Hilohie, Sava şi Todosiia, feciorii lui Ion Bueban şi ai Dochiei, nepoţi Savei cel bătrân, vând sulgerului Dumitraşco, drept 7 galbeni, „16 paşi în frunte în hotarul **Dinganilor** (comuna Nicoreşti, Galaţi), până în apa Siretului, cu ţarină, selişte de sat, pădure, cu tot venitul… / Şi în tocmeala noastră au fost Sava cămăraş, popa Toader şi Balica din **Nicoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Ionaşco, Foca, Blojul, Dumitru, Vasile, Arimiia, Solac şi Nohit din **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Ionaşco, Lazor, Meleşean, Mihăilă, Serghie din **Buciumi** (Buciumeni, comuna Buciumeni, Galaţi), Târdziul de **Săseşti** (fostul Satul Nou, înglobat în Tecuci, Galaţi) şi alţi mulţi oameni buni”[2796].

1644, decembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitrașco fost sulger, care cumpărase, cu 20 ughi galbeni (ducați ungurești), de la Vasile, fiul Martei din **Ionășeni** (comuna Nicorești, Galați), „partea sa de ocină și dedină, 30 pași în frunte, din satul **Buciumi** (Buciumeni, comuna Buciumeni, Galați), ce este la Siret,

[2795] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 26, pp. 30-32
[2796] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 66, p. 77

în ținutul Tecuci, din hotarul Dumitreștilor până în apa Siretului... / Și de la Hilohie, Sava și Todosia, fiii lui Ion Bueban și ai Todosiei, nepoții lui Sava bătrânul, drept 8 ughi buni, 16 pași în frunte din Buciumi, din hotarul Dinganilor și până la apa Siretului, cu moară și cu tot venitul. / Și de la Mihăilă, Sava și Ștefana, fiii Gahiei, nepoții Mutei Răfeiasa, pentru 8 ughi galbeni, 16 pași în frunte în același sat Buciumi... / Și de la Nohit, Ilie și Chirvasia, fiii lui Toader Boziu, și Ștefan și Maria, fiii lui Toader Botoacă din satul Ionășeni, pentru 5 ughi galbeni, 11 pași în frunte în același sat Buciumi. / Și a mai cumpărat Dumitrașco fost sulger și altă parte din Buciumi, 3 pași în frunte, pentru 3 galbeni, de la Ionașco și de la femeia lui Antosiia, din Ionășeni”[2797].

1760, februarie 26: Porunca dată de Grigore Ian Calimah voievod ispravnicilor de Tecuci Enachi Constandachi şi Constandin Conachi să cerceteze jaloba lui Ion Catargiul, al cărui frate, răposatul Toader Catargiul, cumpărase nişte părţi de moşie din hotarul **Ionăşeştilor**, de la răzeşii de acolo, şi având danie în acea moşie, care se hotărăşte cu o moşie a domniţei Ruxandei, ce o are la Tecuci, anume **Buciumi**… a făcut domniţa ştire că vrea să le cumpere şi s-au adus hotarnici, de s-aau hotărât acele părţi, şi şi-a făcut casă pe moşia lui şi o stăpâneşte de 9 ani, tot cu pace cu Ruxanda… iar acum, de curând, venind aici Neculai căpitan, vechilul Ruxandei, şi s-a jeluit, arătând pricina în alt chip, cum că Catargiul, cu o danie vicleană, ar fi intrat ăn moşia domniţei Buciumii şi, prin neştiinţă, ar mai fi cumpărat şi

[2797] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 471, pp. 450-452

nişte părţi de moşie din Buciumi”[2798].

1774, iunie 26: Satul **Buciumeni**, ţinutul Tecuciului, ocolul Nicoreşti, după recensământul lui Rumeanţev[2799], avea **toată suma caselor 64**. Scădere rufeturi 28: 1 vornic, 1 vătăman, 2 mazili, 2 slugi boiereşti, 4 popi şi diaconi, 7 nevolnici, 1 ţigan, 1 călăraş, 5 văduve, 1 chelar, 2 lumânărari isprăvniceşti, 1 volintir. Rămân burnici 36. / **Birnici:** Toader, berar / Enachi Mazăre / Andronachi Ariton / Costantin zet (ginere) lui Apostol / Ion Ariton / Ilii, puşcaş / Iordachi Gâtcă / Costantin Mihăilă / Gheorghiţă Toderaşcu / Vasile, cioban / Ion, cioban / Nechita Pengios / Ursul Pengios / Ştefănache Pengios / Ilii Pavăl / Gheorghi Pengios / Andrei, tăbăcar / Ion Ioanăş / Ştefan Bâcle / Gheorghi Bâcle / Neculachi Movila / Toader Cerceiu, ce a fost al episcopiei de Roman / Vasile Corciu, tij (la fel) / Iordachi, croitor, ce a fost al mănăstirii Dragomirnei / Ariton, ce a fost al episcopiei de Roman / Stoica, ce a fost slujitor la Focşani / Grigori Jogiul, bejenar de şase luni / Iordachi, bejenar / Ilii, lădar, ce a fost birnic la Ţâgăneşti / Radu Bălăuţă, ce a fost birnic la Nicoreşti / Dragomir sin (fiu) Pătraşcu, ce a fost al mănăstirii Dragomirnei / Angheluţi fiul popei Lupaşcu, ce a fost al episcopiei de Roman / Tudosii Robul, ce a fost al dumisale stolnicului Iordache Iamandi / Cozma, frate lui Angheluţi, holtei cu mamă / Ion Bâcle. // **Rufeturi:** Dumitraşcu Costin, mazil / Toader al protopopului, muntean, ruptaş (cel mai mic rang boieresc) / Neculai, sluga dumisale spătarului Conachi / Popa

---

[2798] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 267- 270

[2799] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 582, 583

Vasili Băltaga / Popa Toderaşcu, fiul lui / Diaconul Iancu / Vasili, diacon, nevolnic / Diaconul Lupaşcu / Măteiu, ţigan al mănăstirii Răchitoasei / Necula, călăraş isprăvnicesc / Năstasii, muntean, nevolnic / Tudora, văduvă / Gavril Guduman, sluga dumisale paharnicului Negrii / Ion Sclipot, nevolnic / Costantin Ghician, nevolnic / Baba Maria, văduvă / Toader Ariton, nevolnic / Dumitru, căsap, lumânărar isprăvnicesc / Dobria, cumnat lui, la fel / Enachi Vârlan, chelar al dumisale banului Bogdan / Andrei Smada, ce a fost un ficior la oaste / Ion nepot ciobanului, nevolnic / Vasilachi Pengios, nevolnic / Toader Mazăre, vornic / Ioniţă Ariton, vătăman / Baba Năzăroai / Baba Maria / Despa, preoteasă / văduvă.

1898: „**Buciumeni**, comună rurală în plasa Nicorești, judeţul Tecuci, compusă din 6 cătune; Argea, Braniștea, Buciumeni, Hânţeşti, Tecucelul Sec şi Vizureşti, E situată pe pârâul Tecucelul, la o depărtare de 23 km de capitala judeţului și 8 km depărtare de reședința plășii. Are o populaţie de 637 capi de familii sau 2.396 suflete. În comună se află 5 biserici: în Buciumeni, Branıştea, Hânțești, Tecucelul Sec și Vizureşti, deservite de 3 preoți și 5 cântăreți. În această comună se află 2 şcoli: 1 în Buciumeni și a 2-a în Vizurești, Cea din Buciumeni datează din anul 1865; este în local propriu, în stare bună. Se frecventează de 47 copii (35 băieţi şi 12 fete) din numărul de 123 copii (64 băieţi și 59 fete). Şcoala din Vizurești datează tot din 1863. Se frecventează de 42 copii (40 băieți şi 2 fete) din numărul de 148 (81 băieţi şi 67 fete). Locuitorii se ocupă cu agricultura și creşterea vitelor. Ei au: 480 boi, 365 porci, 181 cai, 24 iepe, 20 capre și 535 oi. / **Buciumeni**, sat. Aici se află reședința comunei. Are o populaţie de 487 suflete, din

care 132 capi de familie. Are o şcoală. În sat este o biserică, cu hramul Sfinţii Voevozi, zidită la anul 1858 şi reparată în 1862 și 1886 de locuitori. Satul e răzășesc[2800]”.

BUCIUMENI

(pe Bârlad, Vaslui)

1508, martie 2: Întărit de Bogdan voievod spătarului Clanău (Câlnău) şi jupânesei Dragna, care au cumpărat, cu 300 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Mihul şi Ion şi de la rudenia lor Iliana, nepoţii lui Gârbovăţ, „satele de pe Bârlad **Ruşii**, şi mai din jos **Buciumii** şi mai din sus **Bârgăoanii**; şi acele trei sate le-a cumpărat unchiul lor, Radu Gârbovăţ stolnicul, de la Grăpina, fata lui Toader Rusul, din dresuri ce a avut tatăl ei Toader Rusul de la strămoşul nostru Alexandru voievod. / Aşijderi, un sat pe Bilahoi, anume **Rădeştii**, cumpărat de la Marina, fata Dumii Isaescul, nepoată lui Ştibor celui bătrân şi Zoiţei, jupânesei Fătului Iacobăscul, drept 90 zloţi tătăreşti. / Încă alt sat, în Gura Strajnicului, anume **Radosloveştii**, pe care l-a cumpărat răposatul părintele domniei mele, Ştefan vodă, de la Sângur şi sora lui Stanca, feciorii Anuşcăi, nepoţi lui Ivan Frenciuc, drept 32 zloţi tătăreşti, şi a miluit pe al nostru creincios Clanău

[2800] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 667, 669

spătarul şi pe nepoata sa, şi nouă rudenie, Dragna, şi le-a dat lor acel sat Radosloveştii”[2801].

1647, februarie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „rugătorii călugări de la sfânta mănăstire Uspenie s-au pârât de faţă cu fraţii Toader, Cozma, Pătraşco, popa Statie şi Anghelina, şi feciorii Sofroniei, toţi feciorii Varvarei, nepoţi ai Plâv-soaei, strănepoţi lui Clănău spătar, pentru nişte mori la **Corţeşti**, pe apa Bârladului, în ţinutul Vasluiului, Toader şi Cozma şi alţi fraţi ai lor au zis cum acele mori, pe hotarul satului Corţeştilor, ce sunt pe hotarul unui sat de-al lor, ce se cheamă **Ruşii de jos**… / Şi-am trimis acolo oe Ursul, vornic de gloată, de a strâns oameni buni, şi le-au socotit hotarele cele bătrâne, şi nu s-au aflat acele mori pe hotarul sfintei mănăstiri, Corţeştii, ci s-a aflat pe hotarul Ruşilor de jos… ei toţi mărturisind cu sufletele lor cum au Toader, Cozma şi alţi fraţi ai lor două vaduri de mori, la trei sate ale lor, unul lângă altul, anume **Ruşii de sus, Buciumeanii** şi satul **Ruşii de jos**, ce-s dinspre satul Corţeşti, unde li se împreună hotarele… deci rugătorii noştri călugări au rămas din toată legea noastră şi a ţării”[2802].

[2801] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 9, pp. 16-18

[2802] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, pp. 189, 190

BUCIUMI

(sat pe Crasna, numit iniţial Glodeni,
comuna Valea Ursului, Neamţ).

1436, iulie 1: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi spătarului Alexandru, care se pârâse cu Mândrea pentru „ocina sa, anume Glodenii pe Crasna, şi Bulgarii”, fiindu-i înapoiate „ocina sa, acele două sate mai sus scrise, şi de asemenea satul Muncel… Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[2803].

1637, septembrie 1: Fraţii Irimia, Dumitraşco şi Tudosiia, feciorii lui Năbădaico, vând „două vaduri de moară, însă vadurile din sat din **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea)… şi jumătate de hotar, drept galbeni 30. Iar cealaltă jumătate de hotar l-am dat sfintei mănăstiri la Băsăricanii, pentru sufletele părinţilor noştri, pe nume Lazar şi Nastasiia, să ne scrie la pomelnicul cel mare şi să facă pamente la anul, să ne pomenească până va fi sfânta mănăstire. Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea lui Vasile Banul vistiernic ot Cârligărură, Vărtic, Iuraşco şi Crăciun Pătraşco ot **Sascoţ** (Sascut, comuna Sascut, Bacău), Simion sin (fiul lui) Irimia ot **Cucora** (), Vasile, feciorul Condri şi Tofan, feciorullui Buciumaş din **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Vaslui), Mihăilă şi Buzincî ot **Buciumi** (comuna Valea Ursului,

---

[2803] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 156, pp. 214-216

Neamţ), feciorul lui Buciumaş Gavrilă ot **Orbeni** (comuna Orbeni, Bacău), Dumbravă ot **Floreşti** (comuna Huruieşti, Bacău) vătaf şi fiul lui Sanfirici, Maftei ot **Grozeşti** (Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toder Giana ot **Sucmezeu** (înglobat în Movila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga ot **Petreşti** (comuna Blăgeşti, Bacău)”[2804].

BUCIUMI

(pe Bârlad, comuna Costeşti, Vaslui)

1479, decembrie 30: Întărit de Ştefan voievod stolnicului Radul Gârbovăţ, care primeşte „privilegiu pentru trei sate: Ruşi, Buciumi şi Bârgăoani”[2805].

1508, martie 2: Întărit de Bogdan voievod spătarului Clanău (Câlnău) şi jupânesei Dragna, care au cumpărat, cu 300 de zloţi tătăreşti, de la fraţii Mihul şi Ion şi de la rudenia lor Iliana, nepoţii lui Gârbovăţ, „satele de pe Bârlad **Ruşii**, şi mai din jos **Buciumii** şi mai din sus **Bârgăoanii**; şi acele trei sate le-a cumpărat unchiul lor, Radu Gârbovăţ stolnicul, de la Grăpina, fata lui Toader Rusul, din dresuri ce a avut tatăl ei Toader Rusul de la strămoşul nostru Alexandru voievod. / Aşijderi, un sat pe Bilahoi, anume **Rădeştii**, cumpărat de la Marina, fata Dumii Isaescul, nepoată lui Ştibor celui

---

[2804] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 169, p. 158

[2805] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 222, p. 339

bătrân şi Zoiţei, jupânesei Fătului Iacobăscul, drept 90 zloţi tătăreşti. / Încă alt sat, în Gura Strajnicului, anume **Radosloveştii**, pe care l-a cumpărat răposatul părintele domniei mele, Ştefan vodă, de la Sângur şi sora lui Stanca, feciorii Anuşcăi, nepoţi lui Ivan Frenciuc, drept 32 zloţi tătăreşti, şi a miluit pe al nostru creincios Clanău spătarul şi pe nepoata sa, şi nouă rudenie, Dragna, şi le-a dat lor acel sat Radosloveştii”[2806].

1720, octombrie 26: Stamati pârcălabul, feciorul lui Gavril, vornic de gloată ot **Ruşi**, vinde fostului mare spătar Păladi „jumătate de sat **Români**, ce-i pe apa Smilii, din jos de Băcani, ot Tutova; care îmblă acet pol sat pe 5 bătrâni, deci 3 bătrâni sunt Arsinia, moaşa (bunica) noastră, Sohiica, sora moaşei noastre, şi Măricuţa Fulgeroae, tij (la fel) soră; dintr-aceşti 3 bătrâni, am vândut pol (jumătate), care este partea părinţilor mei, iar pol dintr-aceşti 3 bătrâni rămâne lui Ion Ciornei diacul, ce-a ţinut pe vară-mea Ancuţa, fata unchiului meu Pascal căpitan; şi am mai vândut un bătrân, al Cazacului, frate moaşă-mi, care acest bătrân este cumpărat chiar de tatăl meu… / Osebit de aceştia, am mai vândut pol de sat din **Zmiiani**, ce împărţim cu Buciumăşeştii, ce ţin **Buciumăneştii** pol şi noi pol, din apa Smilii, dinspre răsărit, ce trece peste apa Bogdănii, ce se împarte, ca şi Românii, pe 5 bătrâni: şi am vândut 2 bătrâni pol (şi jumătate), partea noastră, şi 1 bătrân pol, şi rămâne lui Ciornei 1 bătrân, danie de la Ursul; la fel, am vândut, din

[2806] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 9, pp. 16-18

partea Buciumăşeştilor, partea Chialsii, sora lui Tănasă Buciumaş, care ne este danie”[2807].

1745, iunie 1: Iftimie Bogzea, fecior lui Toader Bogze ot **Giuleşti** ot ţinutul Neamţului, ce a fost pârcălab, nepot lui Istrati, strănepot Vărvarei de acolo, şi femeia lui Dochiţa, cu feciorii lor Ioniţă şi Constantin; aşijderea Toader, fecior lui Ştefan Bogza, Petrea, feciorul lui Vasile Bogzea, toţi nepoţi lui Istratie şi strănepoţi Vărvarei, vând „moşia ce avem la ţinutul Vasluiului, pe apa Bârladului, unde acum se numeşte **Babare**, din trei hotare, ce se cheamă **Ruşii**, **Bărgăoanii** şi **Buciumi**, ce sunt tot într-un hotat, cu trei selişti şi trei hotare, partea bătrânului nostru, jumătate de sat, care nouă ne este de la strămoşul nostru Călnău spătarul cumpărătură şi danie, ce-a avut el de la Bogdan vodă… lui Andrei Hărmeziu ot vistierie şi jupânesei Nastasia, drept 80 lei”[2808].

1745, iunie 9: Toader Giuncul, Nicolai sin (fiu) Ion, Maria, Gavrilaş, Vasile sin Gligorie, Vasile sin Toader Giuncul şi Sandul Giuncul, feciorii lui Vasile Giuncul, nepoţii lui Toader Giuncul, strănepoţi Vărvarei, vând „moşia ce avem la ţinutul Vasluiului, pe apa Bârladului, din jos de târgul Vasluiului, ce se cheamă **Ruşii**, **Bărgăoanii** şi **Buciumi**, ce sunt tot într-un hotat, cu trei selişti şi trei hotare, partea care nouă ne este dinspre strămoaşa noastră Vărvara, fata Plaxei, nepoata

---

[2807] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 54, pp. 73, 74

[2808] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 26

lui Călnău spătarul cumpărătură … neamului nostru Andrei Hărmeziu, drept 100 lei”[2809].

BUCIUMII PRECISTEI

(înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău).

1634, ianuarie 14: Zapisul fostului vornic de poartă Grigore Bucium, în care mărturiseşte că a venit înaintea lui şi „a mulţi oameni buni şi megieşi Mihăilă ot **Popeşti**, sin (fiul lui) Drăgan, nepotul Erimiei lui Hociungu… şi-a vândut partea lui de ocină din **Popeşti** (lângă Izvoare, comuna Bahna, Neamţ), din partea de sus… prietenului nostru Boldescul, ce a fost pârcălab, drept 8 taleri, bani gata bătuţi… Şi au fost în tocmeala lor Păcurar şi Gheorghe ot **Cârligi** (comuna Filipeşti, Bacău), Gliga ot **Parăgineşti** (Părăgineşti pe Siret, Neamţ), Ion ot **Urdzici** (Urzici, contopit cu Bahna, comuna Bahna, Neamţ), Chirilă şi Oniţă ot **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)”[2810].

1634, ianuarie 25: Zapisul lui Maxin, fiul Palaghiei, nepotul Cernei din **Bilăeşti** (Ghelăeşti, comuna Bârgăuani, Neamţ), în care mărturiseşte că a vândut partea lui din sat din **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)… panului Toader Boldescul, pentru 40 zloţi tătăreşti… Şi au fost la acea tocmeală

[2809] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 27, 28
[2810] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 19, p. 20

Gheorghe Aldescul diac, Ştefan diac din **Tatomireşti** (contopit cu Budeşti, comuna Făurei, Neamţ), Maftei din **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), Sanson din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău) şi alţi oameni buni"[2811].

1634, ianuarie 25: Întărit de Moise Moghila voievod pârcălabului Pătraşco Boldescul, fiu fostului vornic Toader Boldescul, care primeşte urice pentru „a treia parte din satul **Buciumi**, din ţinutul Neamţ, cumpărat de la Vlădoae, pentru 300 zloţi tătăreşti… / de la Maxin, fiul Palaghiei, nepotul Cernei, partea lui din acelaşi sat Buciumi, pentru 40 zloţi tătăreşti… / de la Zazul, din acelaşi sat Buciumi, din partea de jos şi ce se va alege din satul **Popeşti**, din partea de jos, şi l-a plătit la dabilă cu 30 zloţi… / de la Maxin, fiul lui Isăilă, partea lui din acelaşi sat Buciumi, pentru 8 taleri şi pentru că l-a plătit şi de dabilă în trei ani… de la Dronţa, nepoata de soră a lui Coste, partea ei din Buciumi, pentru 20 taleri… / de la Sora, cneaghina lui Gheorghe diac, din acelaşi sat Buciumi, jumătate din a treia parte, pentru 30 oi cu miei… / din acelaşi sat Buciumi, partea lui Marco, care i-a fost dator cu doi boi sau cu 20 taleri şi nu a avut cu ce să-i plătească... / de la Costin, fiul lui Marco, un loc de prisacă din hotarul satului Buciumi, pentru un bou şi 2 taleri… şi, tot de la Costin, fiul lui Marco, partea cât se va alege din satul Buciumi, cu 3 ogoare în ţarină, mai sus de sat, şi cu 2 ogoare lângă râmnic, şi o săpătură lângă sat… pentru că i-a înecat Costin, fiul lui Marco, o iapă în râul

[2811] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 31, p. 32

Siret, preţuită de oameni buni pentru 25 ughi, şi nu a avut cu ce-i plăti”[2812].

1635, iulie 25: Zapisul lui Ionaşco, fiul lui Coste, prin care mărturiseşte că a dat partea lui „din satul **Buciumi** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău), a treia parte de ocină, cu 30 de ogoare şi vad de moară, şi loc de iaz de este pe pârâul Galbena, din partea de jos a satului… călugărilor de la sfânta mănăstire Pângăraţi… Şi la aceasta au fost Onciul diacul din **Itrineşti** (comuna Mărgineni, Neamţ), popa Onciul şi Gligorie din **Bilăeşti** (Ghelăeşti, comuna Bârgâuani, Neamţ), Ionaşco din **Maxineşti** (înglobat în Bălăneşti, comuna Bârgăoani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni”[2813].

1639, aprilie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Bisericani, care cumpără, cu 120 zloţi ungureşti, cum o confirmă zapisul de mărturie de la Vartic, Iuraşco, Crăciun şi Pătraşco din **Sascut** (comuna Sascut, Bacău), Simion, fiul lui Armiia din **Cucova** (comuna Valea Seacă, Bacău), Vasile din **Drăguşeni** (comuna Parava, Bacău), Tufan Buciumaş, Buzinschi şi Mihăilă din **Buciumi** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău), Gavril din **Orbeni** (lângă Focşani, înglobat în Focşani, Vrancea), Dumbravă şi fiul său Sanfirici din **Floreşti** (comuna Valea Seacă, Bacău), Maftei din **Grozăşti** (Grozeşti, azi Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toader Din **Sucmeziu** (înglobat în Marvila, comuna Corbasca,

---

[2812] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 34, pp. 34-39

[2813] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 182, p. 218

Bacău), Dumitraşco Buga din **Petreşti** (comuna Vânători, Vrancea), de la Erimiia, Dumitraşco şi Tudosiia, fiii lui Nădăbaico… două vaduri de moară, care sunt pe Gârla Putnei, în hotarul satului **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), şi cu jumătate de hotar din acelaşi sat loc de folosinţă"[2814].

1639, septembrie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Luchiian, în baza unui „zapis de mărturie de la oameni buni şi bătrâni, anume Ion Mircea, Pirţea şi Patrichii de **Hărmăneşti** (Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), Avraam şi Vasile de **Iucşeşti** (Icuşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ)… scriind cum a venit Toader sin (fiu) Mihăilă din **Bucium** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău) şi a vândut toată partea ce-a avut tată-său Mihăilă din sat din **Iucşeşti**, în ţinutul Romanului… lui Luchiian diacul, drept 25. Care parte era pusă zălog de Toader sin Mihăilă la nepotu-său Ion Mircea, care n-a frut să cumpere şi i-a zis lui Toader să vândă cui ştie şi să-i dea banii. Deci Toader a întrebat pe toate rudele sale să cumpere de la dânsul acea moşie şi nimeni nu s-a aflat să-i cumpere"[2815].

[2814] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 98, pp. 105, 106

[2815] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 207, p. 214

BUCIUMI

(pe Trotuş, lângă Caşin, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Buciumii**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2816]**: Toată suma caselor**: 70. Scădere rufeturi, însă: 26: 5 popi, 4 diaconi, 1 dascăl, 1 ruptaşi, 7 femei sărace, 8 plăeşi la Oituz. Rămân birnici 44. / **Birnici:** Toader / Ion Costachi / Miron sin (fiu) Anghel / Gheorghi Hogheian / Lepădatu Cârstian / Neculaiu / Fătul / Sandul / Ion Hilip / Ion Anghel / Vasile / Ştefan, vrâncean / Simion, muntean / Lupul, ciobotar / Gavrilă / Neculaiu Simion / Alecsandru / Ştefan Agapii / Cozma, vornic / Simion / Grigoraş / Gherasim / Gligoraş zet (al) Crăciun / Costandin / Ion Crâstian / Neculaiu / Costandin / Agapii / Cârste / Neculaiu / Ioniţă Pinteleiu / Gherasim / Ilie Anghel / Irimia / Luca / Dumitru / Postolachi / Vasili / Ion Gaşco / Ion Hăgniac / Vasili fiul lui Grigoraş / Pinteleiu / Radul / Pinteleiu / Stan, ungurian / Toader, muntean / Toader Mititel / Miron Crâstian / Savin al lui Vasilachi / Ilie Câmpian / Ştefan, chetrar / Vasile Mihalce. // **Femei sărace:** Ioana, săracă / Candachia / Ioana / Maria / Sandală / Aniţa / Iftimia. // **Rufeturi:** Popa Toader / Popa Costandin / Popa Toader / Popa Andreiu / Popa Grigori / Toader, diacon / Iordache, diacon / Ion, diacon / Gheorghi, dascăl / Stamatin, ruptaş.

[2816] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 347, 348

1774, iunie 15: Satul **Blidarii ot Buciumi**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2817]**: Toată suma caselor**: 12. Scădere rufeturi, însă 1: 1 ţigan. Rămân birnici 11. / **Birnici:** Vasile, rotariu / Tănasă / Ion Luncă / Cârstian / Ursul, muntean / Năstas Purcel / Gheorghi / Petcu, rotariu / Mihalce Chivoiu / Stan Palaloga / Ion, vieriu. // **Rufeturi:** Vasile, ţigan.

1898: „**Buciumi**, sat în judeţul Bacău, plasa Trotușul, al comunei Oneşti, situat pe pârâul cu acelaşi nume, de-a dreapta căii Cașinului. Are o şcoală de băieţi. Biserici sunt 2, ortodoxe, deservite de 1 preot şi 3 cântăreţi și clădite de săteni, la 1845. Cârciumi sunt 3. Capi de familie se găsesc 321, suflete 1.258. Animale sunt: 47 cai, 472 vite cornute, 255 porci și 24 capre”[2818].

BUCIUŞCA

(Buciocica, azi Buciuşca, comuna Horodişte,
raionul Rezina, Moldova).

1634, iulie 22: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod marelui vornic de Ţara de Jos Savin Prăjescul, „spre aceea ca să fie tare şi puternic a opri şi ţine jumătate de vecini şi jumătate de eleşteu şi un râmnic din satul **Sămăşcani** (comuna Sămăşcani, raionul Rezina,

---

[2817] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 348, 349

[2818] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, p. 670

Moldova), ce-a fost al lui Beldiman logofătul. / Aşijderea să aibă a opri câţi vecini se vor afla în sat, în **Mihăilaşea** (comuna Teleneşti, raionul Lazovsk, Moldova) de moşie. / Aşijderea să fie tare a lua zecia din hotarul **Flămânzenilor** (sat contopit cu Coşcodeni, comuna Coşcodeni, raionul Lazovsk, Moldova), cine va fi arat sau cosit pe locul lui Beldiman ce-a fost logofăt. / Aşijderea să aibă a opri jumătate de sat **Buciocica** (Buciuşca, comuna Horodişte, raionul Rezina, Moldova) şi jumătate de vecini, şi jumătate din tot locul şi să aibă a lua zecia din tot locul dintr-acea jumătate de sat, pentru că este jumătate de sat de la Toader Beldiman şi de la Ghergheloaie"[2819].

BUCŞĂŞTI

(Orhei, Moldova).

1791, februarie 20: Petre Zatic dă zapisul său „la mâna cuconului Iacovache Carp, să se ştie că, având eu trebuinţă de 30 lei, mi-a făcut bine şi, pentru aceasta, am dat dumisale partea mea de moşie din **Bucşăşti**, din bătrânul al treilea ce s-a alege de pe partea Găleteştilor"[2820].

[2819] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 201, pp. 229, 230
[2820] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 294, p. 333

BUCŞEŞTI

(Bucşăşti pe Tazlăul Mare, în hotar cu Cernul, Bacău).

1628, septembrie 8: Lupul Turluian dăruieşte mănăstirii Berzunţ „15 delniţe, din hotarul **Cernului** (sat pe Tazlăul Mare, Bacău), afierosâte în vatra satului, arătând că a măsurat pe curmeziş, până unde se înlinesc. Iar lungul moşiei se începe din matca Cernului şi merg la deal, spre miazănoapte, şi până în vârful muntelui, unde se lovesc de hotarul **Bucşăştii** (sat în hotar cu Cernul, Bacău), deasupra muntelui”[2821].

1774, iunie 15: Satul **Bucşeşti**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2822]**: Toată suma caselor**: 24. Scădere rufeturi, însă 2: 2 holtei fără mame. Rămân birnici 22. / **Birnici:** Ștefan sin (fiu) lui Pălade cu mamă / Gligoraș Coșciugă / Toader Bărbău / Pricopii / Gavril Stamati / Lută / Gheorghe Ciuhat / Chiriac Coșciugă / Gheorghi zet (al) lui / Gavril Pălade / Mihaiu Coșciugă / Simion Hoțul și fratele lui Pavel / Radul, bejenariu / Mihaiu, bejenariu / Marin, bejenariu / Ioniță al lui Bășcă / Ștefan nepot lui Bărbău / Dobre, holtei / Gheorghiță din Bețești / Ion Coșciugă, holtei / Vasile Stămate / Pinteleiu din Bucșa / Panaite Coșciugă / Ifrim Negru.

[2821] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 400, pp. 548, 549

[2822] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 312

1898: „**Bucşeşti**, comună rurală în plasa Tazlăul de sus, judeţul Bacău, aşezată în valea pârâului Cernul, de-a dreapta Tazlăului Mare. Este alcătuită din 6 cătune: Bucşeşti, reşedinţa, Cernul, Cornitul, Băleni, Turluianul şi Lereni… Are o şcoală mixtă în Bucşeşti, întreținută de comună. În anul 1891, școala a fost frecventată de 16 copii, dintre care 2 fete. În comună sunt 4 biserici ortodoxe: 2 în Bucșești, 1 în Cornitul și 1 în Cernul, deservite de 3 preoţi și 6 cântăreți; 9 cârciumi. Populaţiunea numără 513 capi de familie, cu 2.015 suflete, dintre care 989 bărbaţi şi 1.026 femei. După naționalitate, sunt: români 1.857, unguri 130, izraeliți 26, toți de protecțiune romînă. După felul ocupaţiunii se dcosebesc: 600 agricultori, 12 meseriași, 9 comercianți, 21 profesiuni libere, 300 muncitori, 73 servitori. Ştiu carte 236, dintre care 16 femei. Contribuabili, după noul recensământ, sunt 187. După legea rurală din 1864, s-au dat la 78 locuitori 246 fălci… Proprietari sunt: colonel Leonida Iarca (venit 6.650 lei); Gr. Săcară (venit 1.570 lei), D. Eftasiade (venit 1.300 lei); D. Dediu (venit 1.300 lei) şi Anica Moldovan (venit de 1.100 lei). În această comună sunt 6 mori. / **Bucşeşti**, saţ… are o școală mixtă; 2 biserici ortodoxe, clădite de locuitori: una la 1839 şi alta la 1858, deservite de 2 preoți și 4 cântăreți; 4 cârciumi. Capi de familie sunt 229, din 949 suflete. Animale se numără: 26 cai, 461 vite cornute, 151 porci și 48 capre”[2823].

[2823] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul I, Bucureşti 1898, pp. 676, 677

BUCŞOAIA

(lângă Gura Humorului, Bucovina).

1772, octombrie 24: Prima menţionare a sătucului din coasta Frasinului, Bucşoaia, pare să fi fost Izvodul mănăstirii Voroneţ din 24 octombrie 1772, când la „Bucşoae" sunt menţionate 37 de gospodării, dar numărul iobagilor scade, până în 1775, la 1 popă şi 17 ţărani, cu bordeie risipite prin Bucşoaia, Doroteia şi Plutoniţa.

1748: S-a stabilit la Bucşoaia familia grănicerului năsăudean din Zagra, Ioan UNGUREAN. În 1759, a sosit, din Budacul Românesc, familia plugarului Vasile UNGUREAN, iar în 1778, familia lui Nichita UNGUREAN, argat din Zagra.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[2824], din **1772-1773**, înregistrează la Bucşoia „9 – toată suma caselor", toţi oamenii fiind birnici, şi anume: Ion nepot ILIŞOAEI, Simion SIHLIAN, Ion SIHLIAN, Acsinte SIHLEAN, Gavril SIHLIAN, Ion PAŢA, Andronic CIOFUL, Ion, ungurian, şi Măriuţa cu holtei.

1782, iulie 17: Prin act de arendare, Inochentie, egumenul Voroneţului, arendează evreilor Marco din Suceava şi Solomon din Gura Humorului, pe timp de un an, satele din vecinătatea Bucşoaiei, cu excepţia acestuia din urmă. / Coloniştii germani, agricultori şi meşteşugari

---

[2824] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 259

din Franconia şi Bavaria şi câţiva din Austria, au sosit la Bucşoaia (Bukschoja) în perioada **1782-1787**.

1817: Călătorind pe valea Bârgaielor, pe „Şoseaua Franciscană”, cum se numea, din 1817, în cinstea împăratului Francisc, care o folosise în acel an, „drumul împărătesc” al lui Iosif al II-lea, Schmidl ajunge şi la „Bucşoaia şi Gura Humorului, unde regiunea devine mai prietenoasă şi unde apare, iarăşi, agricultura”[2825].

1843: Bucşoaia şi Frasinul, împreună cu Voroneţul, erau arendate bisericii fostei mănăstiri din Voroneţ, parohul Ioan KARLOWETZKI păstorind peste 934 enoriaşi. În Bucşoaia exista o şcoală trivială germană. În 1876, Bucşoaia, Frasin, Doroteea şi Plutoniţa formau o singură comună bisericească, din 1865, cu 1.779 enoriaşi, paroh fiind Cassian TUSCHINSKI. Acelaşi statut se păstra şi în 1907, biserica cu hramul Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril, ctitorită, în 1751, de câmpulungenii Nicolai COGĂLNICEANU (vornicul trimis de domnie şi acceptat de obşte), Grigorie PITICARIU şi preotul ŞANDRU, restaurată de frăsinenii Petru şi Maria DRILCIUC, în 1854, când s-a schimbat şi hramul bisericii, fiind închinată biserica Sfintei Maria. Paroh în Bucşoaia, la 1907, era Dimitrie POPESCUL, născut în 1845, preot din 1883, paroh din 1899, iar cantor, din 1897, era Ilie SĂHLEANU, născut în 1858.

1851: Rutele poştale din Bucovina: „Din Gura Humorului, pe valea Moldovei, prin Bucşoaia, trecând pârâul Negrileasa, apoi râuleţele Molid şi Moldoviţa, se

---

[2825] *Călători,* XIX, III, pp. 291, 292

ajungea la Vama, localitate aflată la o poştă şi un sfert de Gura Humorului” [2826].

1857: „Călătorind la Dorna, în scopul documentării, Denarowski a beneficiat de „toate facilitățile unei excursii montane”, adică de panorama unor „munții înalți, impunători pe ambele părți ale localității, un birou poștal și o stradă comercială foarte bună”[2827]. Sosise, prin Gura Humorului, prin satele Bucșoaia și Frasin, care l-au frapat prin faptul că formau „un contrast puternic” cu sud-estul provinciei. De la Gura Humorului începe „lanțul muntos”, cu coline domoale, rareori întrerupte de „ziduri abrupte de stâncă”, acoperite cu păduri de brad și molid, i-au făcut impresia unui adevărat „parc natural”, în care, ici și colo, „se ridică mesteceni și coloanele lor” strălucesc printre „ramurile întunecate” ale conferelor. „Se formează dealuri luxuriante și stufoase, care sunt succesive și cresc mereu în formațiuni conice”, odată cu „ridicarea și înălțarea muntelui”, „în vârful căruia se află, uneori, un singur molid zvelt”, care parcă se bucură singur de „o vedere pitorească originală”. Iar în această alternanță a peisajului” [2828].

1869: În Bucşoaia funcţiona şi o şcoală cu 5 clase[2829]. O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în

---

[2826] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

[2827] Capitolul „Reise nach Dorna” (O excursie la Dorna), pp. 1 și următoarele.

[2828] Denarowski, Dr. Carl, *Die mineralquellen in Dorna-Watra und Pojana-Negri in der Bukowina*, Wien 1868

[2829] *Schematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 56, 1876 p. 51, 1907 p. 95

Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşzi cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu **Bucşoaia** şi Frasin”[2830].

1895: Cabinetul de lectură „Unirea” din Bucşoaia, înfiinţat în 1895, cu 37 membri, 24 cărţi, 2 abonamente la gazete şi o avere de 29 florini şi 40 creiţari, funcţiona în casa lui Ioan Piticariu, sub prezidenţia lui Ilie Sahlean, secretar fiind George Brătean. În primăvara anului 1895, a fost ales comitetul comunal din Bucşoaia, în Corpul III fiind aleşi George Rusu, Dumitru Sahlean, Ferdinand Fedra, Gavril Gemănar, iar ca suplinitori Vasile Ungurean şi Gavril Peticar; în Corpul II, au fost aleşi Filip Sahlean, Alexa Ungureanu, Ioan Sahlean, Ilie Sahlean, iar ca suplinitori Ilie Flocea şi Vasile Sahlean; în Corupl I, au întrunit sufragii Dumitru Caba, Gavril Sahlean, Iosif Lazanowski, Rudolf Vlotkovski, iar suplinitori Ioan Piticar şi Grigori Venin. Electorii l-au ales primar pe George Rusu, iar ca adjuncţi pe Gavril Gemănar şi pe Filip Sahlean[2831].

1897: O colectă pentru Internatul de băieţi români din Cernăuţi, făcută, din 18 decembrie 1897, la Bucşoaia, menţionează următoarele nume de localnici: Toader PITICAR, Mihai PITICAR, F. STIGLEŢ, Dumitru FĂ-

---

[2830] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[2831] *Deşteptarea*, Nr. 11/1896, p. 86

NU, Constantin PITICAR, George PITICAR, George BRADAŢAN, Toader BRADAŢAN, Constantin PRECOP, Neculai PITICAR, Neculai UNGUREAN, Dumitru BILAN, Vasile BILAN, Constantin CIOFU, Emilian SĂHLEAN, Ştefan SOLCAN, Constantin SOLCAN, Vasile CIOFU, Ioan CIOFU, Nicolai PIRCU, Ioan UNGUREAN, Constantin RUSU, George DRELCIUC, Dumitru DRELCIUC, Dumitru UNGUREAN, Vasile MOROŞAN, Artemi CĂINAR, Dumitru CIOBOTAR, Dumitru SĂHLEAN, George SĂHLEAN, George VENIN, Dumitru GRIGORAŞ, Ion CIOFU, Dumitru NAGI, Neculai MOROŞAN, Dumitru FLOREA, George SĂHLEAN, directorul George BRĂTEAN, cantorul Ion SĂHLEAN, George GEMANAR, Nicolai FLOCEA, George CĂILEAN, Petru SOLCAN şi Vasile DRELCIUC[2832].

1901: Celebrul dialectolog german Gustav Weigand ajunge, în 7 august 1901, la Bucşoaia, şi scrie: „Am petrecut noaptea în casa preotului din Bucşoaia, la vărsarea râului din Suha în Moldova. Bulgari nu locuiesc pe această vale, după cum s-ar putea presupune, în baza hărții etnografice Kieperts, dar huţuli, în Ostra, germani în Negrileasa (Schwarztal), iar celelalte comunități de pe valea Suhăi sunt românești sau amestecate cu huţuli, în Gemenea și Frasin”[2833]. Seara, i-au cântat oaspetelui Domnica Grigoraş, de 55 ani (*Frunză verde de-alunică*), şi Nicolai a lui Petrea Flocea (41 ani).

1904: Nicolae Iorga trece prin Bucşoaia: „Îndată, Moldova se vede iarăşi la stânga şi, la Bucoşoaia, o

---

[2832] *Deşteptarea,* Nr. 4/1898, p. 30

[2833] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

trecem în locul unde, într-un larg câmp de prundiş, străbătut de vânturi, ea primeşte dunga de oţel albăstriu a Suhăi. Şi de aici, încolo, ea este însă pe marginea drumului, ducându-se, prin această Bucovină hrăpită, din Maramureşul descălecătorului, spre acea ţară nouă care de la dânsa a primit numele: Moldova. Între sălcii, supt dealurile puternic clădite, ea îşi urmează, clipă de clipă, drumul ei veşnic. De amândouă laturile ei, înălţimile întind pădurile de brad cu feţe goale, rupte de stânci lostopănoase şi negre. Valea seamănă cu acelea de la apus ale Moldovei noastre"[2834].

1906-1907: Bucşoaia nu putea lipsi din „mitul Bellegarde", dar nu simpatiza cu legendarul conte, fiind vizitată de contra-candidatul T. V. Stefanelli, „unanim proclamat de candidat pentru senatul imperial" şi care era „hotărât a lucra din răsputeri contra candidaturii contelui Bellegarde". În vreme ce Francisc Belegarde şedea liniştit la Viena, „comitelui naţional, împreună cu dl consilier T. V. Stefanelli" s-a deplasat „în comunele Stulpicani, Bucşoaia („Aici erau adunaţi, în număr impozant, poporenii din comunele Frasin, Doroteea şi Bucşoaia, în frunte cu zelosul paroh Truţă Popescu, vrednicul primar Sahleanu şi secretarul comunal Sidorovici"), Vama, Pojorâta, Fundul-Moldovei", participând şi la „grandioasa şi impozanta adunare electorală, care a aflat loc, luni în 18 martie 1907, în Câmpulung, unde muntenii spătoşi şi cu plete lungi din vechiul ocol, ascultând mai întâi cu multă atenţiune şi plini de încredere referatele comitetului naţional din Cernăuţi, privitor la o organizare trainică a tuturor păturilor sociale, au proclamat cu o

[2834] Iorga, N., *Românismul în trecutul Bucovinei*, Mitropolia Bucovinai, 1938, pp. 207, 208

însufleţire rară de candidat pentru senatul imperial pe dl consilier T. V. Stefanelli”[2835]. Dar, cu toate astea, în ciuda propagandei făcute de „zelosul paroh Truţă Popescu, vrednicul primar Sahleanu şi secretarul comunal Sidorovici” şi drept dovadă că sătenii nu mai puteau fi prostiţi prea lesne, după vot s-a constatat că, în Bucşoaia, Bellegarde a câştigat 186 de voturi, iar Stefanelli doar 15, în vreme ce „opozantul democrat” Aurel Onciul nu a dobândit nici un vot[2836].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[2837], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Ioana CIOFU (20 ani în 1913), Paraschiva a lui Ilie SAHLEAN (25 ani în 1913) şi Axenia RUSU (42 ani în 1907) din Bucşoaia.

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Bucşoaea**, comună rurală, districtul Câmpulung, aşezată la confluenţa pârâului Suha cu râul Moldova. Suprafaţa: 10,58 km p.; populaţia: 754 locuitori, dintre cari 508 români, restul germani şi puţini izraeliţi. Confesiunea românilor gr. or.; restul, de religie – rom. cat., ev. şi mozaică. Se compune din vatra satului, cu 609 locuitori, şi din cătunele Suha şi Poiana-Bucşoiţei. Este străbătută de drumul principal Gurahumora-Câmpulung şi e staţie pe linia ferată Hatna-Cîmpulung. Are un oficiu poştal; o

---

[2835] *Apărarea Națională*, Nr. 22, Anul II, Cernăuți, duminică 24 martie stil nou 1907, pp. 1-3

[2836] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul 5, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

[2837] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

şcoală populară, cu 2 clase, o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”, de care ţine şi Frasinul. La 1776, era în posesia mănăstirii Voroneţ. La 1810, s-au aşezat aci o mulţime de mineri germani, cu ocaziunea întemeierii minelor de fier şi de cupru, protejate de stat. Populaţia, formată din familii originare române, peste care au venit colonişti transilvăneni şi din familii de mineri germani, se ocupă cu exploatarea pădurilor, precum şi cu creşterea vitelor mari şi prăsila de oi. Comuna poseda 120 hectare pământ arabil, 82 hectare fânaţuri, 5 hectare grădini, 105 hectare izlazuri, 599 hectare pădure. Se găsesc 52 cai, 197 vite cornute mari, 311 oi, 185 porci şi 23 stupi. **Bucşoaea, pârâu**, aflat pe dreapta Moldovei, izvorăşte de sub Butea Mărului şi se revarsă în Moldova, mai jos de satul Bucşoaea, districtul Câmpulung”[2838].

1910: Bucşoaia era locuită, în părţi aproape egale, de români şi de germani.

1914: „Când s-a făcut, acum, în urmă, recrutarea reformaţilor, deputatul nostru, Aurel Onciul, care are multă trecere în populaţia românească, s-a sfătuit cu comandantul armatelor din Bucovina, colonelul Fischer, ca din cei recrutaţi să se oprească o parte, alcătuindu-se din ei un aşa-zis corp al legionarilor, cum a mai fost şi pe la 1848”. Un astfel de voluntar povestea: „După patru săptămâni, când s-au apropiat ruşii de Humor, noi, toţi cei 800 de legionari din district, am fost duşi în oraş, la Gura Humorului. Ruşii s-au apropiat, duminică, seara, înainte de Crăciun. Când a venit o patrulă de cazaci dinspre Băişeşti, noi, care eram la barierele oraşului, am tras

[2838] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 38, 39

asupra ei, fără să lovim, însă, pe nimeni. Atunci, ruşii au amânat intrarea, până la 2, noaptea, când au înaintat şi au ocupat oraşul. Cu vreun ceas înainte, vagmiştrii de jandarmi, care ne conduceau, ne-au îndreptat spre **Bucşoaia**. Era o vreme foarte ceţoasă. Ascunşi după case şi după garduri, noi am început să tragem asupra lor. Un cazac a fost omorât. De la noi, a fost ucis, de asemenea, un flăcău. Ruşii au mai omorât două femei (şi un preot, care privea pe fereastră, după cum se comunica în 5 ianuarie – n.n.), căci ei trăgeau şi asupra caselor, de după care puşcam şi noi. Văzând comandanţii noştri că nu ne putem împotrivi mai multă vreme, ne-am retras. O parte au luat-o spre Câmpulung, iar altă parte, ca la vreo 150, în sus, pe râul Suha. Ruşii urmărindu-ne, am ajuns la graniţa românească. Ce să facem? Înapoi, cazacii, înainte, graniţa României. Am trecut hotarul, ca să ne scăpăm vieţile, căci, de ne prindeau, ruşii ne împuşcau" [2839]. „După ce au trecut de Bucşoaia, ruşii au înaintat până la Câmpulung, unde au stabilit cartierul statului major al trupelor de ocupaţie ruseşti (comandant era generalul Baron Vebel, însoţit, în acele zile, şi de generalii Laurenţiev şi Navroţchi, care au sosit în Bucovina pentru a stabili strategia ofensivei – n.n.). În lagărul acesta s-au construit grajduri pentru 500 de cai, s-au adus 50 de tunuri şi s-au concentrat numeroase trupe"[2840].

1914-1918: În Primul Război Mondial, s-au jertfit pentru Bucovina „infanteristul **Ironim Sahlean**, Bucşoaia, Regimentul 22, prizonier"[2841] şi „**Ioan a lui Petru Sahlean**, din **Bucşoaia**, a participat la război şi e

[2839] *Adevărul*, 28, nr. 9993, 7/20 ianuarie 1915, p. 3
[2840] *Adevărul*, 28, nr. 9991, 5 ianuarie 1915, p. 2
[2841] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 159 – Supliment, din 6 august n. 1915

dispărut, din anul 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ana a lui Ioan Sahlean, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[2842].

1922: Prin ordinul No. 322/22, referitor la „Mişcarea în învăţământul primar”, au fost făcute numirile în învăţământul bucovinean, în baza concursurilor organizate de Consiliul şcolar al ţării, „în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive: Eugenia Holca la **Bucşoaia**”[2843].

1936, 11-23 iunie: Teofil Sidorovici, bucşoianul ajuns Comandantul *Străjii Ţării*, a organizat o excursie în Bucovina pentru tinerii străjeri, relatarea căpitanului Marin I. Georgescu[2844] însemnând doar o înşiruire de lozinci, şi nicidecum o mărturie.

1939: „**Bucşoaia**. În fermecătoarea ţară a Bucovinei, pe pământul ce freamătă de pioase amintiri ale trecutului, pe locul acela vrăjit, unde Moldova îmbrăţişează într-o armonioasă înfrăţire undele cristaline ale râului Suha, este o încântătoare vale, străjuită de culmile împădurite ale dealurilor Frasin, Cetăţele, Bârloagele, Valea Seacă, Stulpicani şi Suha, vale ce adăposteşte în pitorescul ei satul Bucşoaia, cu lunca-i adumbrită de crestele verzi ale brazilor şi mângâiată de susurul melodios al izvoarelor. Acolo, în aceea luncă din Bucşoaia, ce se răsfaţă într-un decor desprins parcă din tărâmuri de legendă, *Straja Ţării* şi-a înfipt, pentru totdeauna, măreţul

---

[2842] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 3, Cernăuţi 3 februarie nou 1921, pp. 28-33

[2843] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

[2844]Georgescu, Marin I., căpitan, I , *Grupa Măriei Sale în Bucovina*, în *De strajă*, Nr. 1-3, Anul I, ianuarie-martie 1938, pp. 9, 10

său stindard, înfiinţând aci o minunată tabără permanentă pentru comandantele străjere, tabără care, pe lângă posibilitatea de perfecţionare, ce o oferă comandantelor, este şi o incomparabilă realizare de folos obştesc pentru populaţia acelor meleaguri, populaţie căreia i-a fost hărăzit sădure, atâţia ani de-a rândul, jugul apăsător al străinului. Înfăptuită din iniţiativa şi grija deosebită ce o poartă Comandantul Străjii Ţării armatei albe a Majestăţii Sale Regelui Carol al II-lea, condusă, cu o rară măiestrie, de către Comandanta Falangei Străjerelor, domnişoara Viorica Liţica, şi a harnicelor dumisale colaboratoare, „Casa noastră" din Bucşoaia îşi deschise, vara asta, pentru întâia oară, porţile-i primitoare. Sute de comandante, venite din colţurile cele mai îndepărtate ale ţării, au trăit, la Bucşoaia, neuitate momente de apropiere sufletească, într-o atmosferă de adevărată şi sinceră camaraderie. Acolo, lămurindu-se o serie de probleme, s-a pus la punct programul ce se va aplica, începând din toamnă, s-a făcut să se înţeleagă că, în această mişcare de salvare a tării, comandantele de orice grad nu trebue să fie numai nişte funcţionare, care lucrează un număr definit de ore, ci adevărate misionare, care, cheltuindu-se pe sine, îşi dăruiesc sufletul lor întreg pentru pregătirea unei generaţii sănătoase la trup şi la minte, generaţie care să formeze stâncă de granit în calea celor ce cu atâta lăcomie ne râvnesc pământul. Aci, la flacăra caldă a focului aprins în răcoarea binefăcătoare a luncii din Bucşoaia, sufletele lor s-au înfrăţit, pentru triumful celei mai sublime devize, aceea a Credinţei şi a muncii pentru ţară şi Rege. Viaţa de tabără, cu specificul ei nelipsit de pitoresc, cu plimbări şi excursii, ce au dezvăluit, la tot pasul, minunăţiile acestui binecuvântat colţ de ţară, cu

sfaturile şi îndemnurile frumoase, strecurate în sufletul comandantelor prin graiul cald şi convingător al domnişoarei conducătoare a taberei, a avut asupra lor efectul acelei picături de apă vie, care reconfortează şi însufleţeşte. E sigur că fiecare comandantă s-a întors acasă călăuzită de un singur gând, acela de a munci din răsputeri pentru înălţarea cât mai sus a scumpei noastre patrii, ducând, în acelaşi timp, cu ele fiorul multor, impresii de neuitat de pe pământul ce adăposteşte, în sânul său, rămăşiţele marelui nostru Ştefan”[2845].

1941: Printre primii Eroi ai României Mari, proveniţi din Bucovina, se numără şi „**Moroţanu Arcadie**, soldat, ctg. 1936, cu ultimul domiciliu în comuna **Bucşoaia**, judeţul Câmpulung, mort la 6 iulie 1941”, şi „**Sahleanu Vasile**; fruntaş, ctg. 1934, cu ultimul domiciliu în comuna **Bucşoaia**, judeţul Câmpulung, mort la 28 iulie 1941”[2846].

1941: „Inginerul agronom cl. I, **Vasile Colibaba**, şeful centrului agricol Bucşoaia, jud. Câmpulung, se destituie din funcţiune, pe data de 3 martie 1941, conform art. 41 din legea de organizare a corpului agronomic, fiind condamnat definitiv de instanţele militare la 2 ani închisoare corecţională şi un an interdicţie corecţională, pentru faptul de rebeliune contra autorităţii”[2847].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[2848], următorii învăţători şi învăţătoare:

[2845] Baciu, Cornelia A., *Bucşoaia*, în *Afirmarea*, No. 8-9, august-septembrie 1939, pp. 106, 107

[2846] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

[2847] *Monitorul Oficial*, Nr, 94, 19 aprilie 1941, p. 2147

[2848] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

Scutelnicu Emilia, comuna **Frasin-Bucşoaia**, jud. Câmpulung, media 7,06”.

1945: „Ministrul secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Interne, / Luând în examinare deciziunea Nr. 60 din 21 Aprilie 1945, prin care dl prefect al jud. Câmpulung a hotărât **dezlipirea satului Bucşoaia de la comuna Frasin**, pentru a forma o comună rurală aparte, cu denumirea de „Bucşoaia”; / Având în vedere că deciziunea de mai sus a fost luată în urma cererii locuitorilor din satul Bucşoaia şi cu îndeplinirea formelor prevăzute de legea Nr. 62 din 1942; / Văzând că veniturile de la capitolul ordinar al **viitoarei comune Bucşoaia** sunt suficiente pentru a acoperi cheltuielile obligatorii; / Pe baza dispoziţiunilor art. 4 din legea administrativă din 14 August 1938, modificat prin legea Nr. 62 din 1942, / Decidem: **Art. 1**. Se aprobă dezlipirea, pe data de 1 Aprilie 1945, a satului Bucşoaia de la comuna Frasin, pentru a forma o comună rurală aparte, cu denumirea de „Bucşoaia”. / În unna aeestei modificări, comunele Bucşoaia şi Frasin vor fi compuse fiecare dintr-un singur sat, cu acceaşi denumire. **Art. 2**. Direcţiunea administraţiei finanţelor locale este însărcinată cu executarea prezentei deciziuni. / Dată la 30 Iunie 1945. / p. Ministru, George Silviu / Nr. 4.394”[2849].

1946: „Curtea Marţială a Contandamentului IV Teritorial / Noi, colonel magistrat Rudeanu Corneliu, Preşedintele Curtii Marţiale a Comandamentului IV Teritorial, / Având în vedere ordinal de trimitere direct în judecată Nr. 313 din 12 Aprilie 1946, prin care acuzaţii arătaţi mai jos, sunt trimişi în judecata Curţii Marţiale a Corpului IV, pentru faptele specificate în dreptul

[2849] *Monitorul Oficial*, Nr. 156, 13 iulie 1945, p. 5947

fiecărnia: 1). **Drelciuc Isidor** zis Zidor, de 32 ani, din **comuna Bucşoaia**, jud. Câmpulung, pentru crima de furt calificat, prevăzută şi pedepsită de art. 524, 525 din codul penal, combinat cu legea Nr. 509 din 1943; crima de incediere, prevăzntă şi pedepsită de art. 353 şi 355 din codul penal; evadare, prevăzută şi pedepsită de art. 297 din codul penal. 2). **Dochiţa D. Catargiu**, din comuna Doroteia, jud. Câmpulung; 3). **Ilarion Năhărneac**, de 43 ani, din comuna Voroneţ, jud. Câmpulung; 4). **Dumitru Praja**, de 55 ani, din comuna Gura Humorului, jud. Câmpulung; 5). **Constantin Volanschi**, de 24 ani, din comuna Frasin, jud. Câmpulung, toţi trimişi în judecată pentru: favorizarea infractorilor, prevazută şi penată de art. 284 din codul penal, combinat cu art. 2 din legea Nr. 509 din 1943, şi tăinuire de bunuri, prevazută şi pedepsită de art. 283 din codul penal. 6). **Ulian Constantin**, de 31 ani, din comuna Capul Câmpului, jud. Câmpulung; 7). **Vasilică E. Drelciuc** a lui Florea, din **comuna Bucşoaia**, jud. Câmpulung; 8). **Cozan Gheorghe**, de 20 ani, din comuna Stulpicani, jud. Câmpulung, toţi pentru crima de favorizarea infractorilor, prevăzută şi pedepsită de art. 284 din codul penal, combinat cu art. 2 din legea Nr. 509 din 1943; / Având în vedere că numiţii nu s-au prezentat pentru îndeplinirea formalităţilor prevăzute de art. 254 din C. J. M., / Ordonăm: / Ca acuzatii: Drelciuc Isidor, Dochiţa D. Catargin, Ilarion Năhărneac, Dumitru Praja, Constantin Volanschi, Ulian Constantin, Vasilică E. Drelciuc a lui Florea şi Cozan Gheorghe să se prezinte, cel mai târziu în cinci zile de la publicarea în *Monitorul Oficial* a prezentei ordonanţe, la Curtea Marţială a Comandamentului IV Teritorial, spre a fi judecaţi pentru crima de favorizarea infractorilor, prevăzută şi pedepsită

de art. 284 din codul penal, combinat cu… / Dată la 31 Mai 1946, / Preşedinte Col. mag. Rudeanu Corneliu / Nr. 83.385”[2850].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[2851], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Manolache Gheorghe**, de la Frasin, la Bucşoaia; **Gorea Dumitru**, de la Bucşoaia, la Frasin”.

BUCUREŞTI

(înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ).

1625, martie 29: Gheorghe din **Costeni**, care a fost vornic, merge, din porunca lui Radul Voievod, la satul **Orbic** (sat contopit cu oraşul Buhuşi) pentru a hotărnici jumătatea satului care aparţine mănăstirii **Bisericani**, danie de la „Cârstina şi de la Dumitra, cneaghina lui Ciolpan călugăr, precum spune în ispisoace. / Şi am adunat mulţi oameni buni dintre megieşii dimprejur şi s-a întâmplat şi Savin sulgeriul la acest hotar şi cu Gheorghie dvornicul şi cu Penteleiu din **Hârliceşti** şi cu toţi răzeşii lui, câţi erau pe acea ocină. Şi am ales ocina, partea mănăstirii, ca să fie partea de sus şi din câmp şi din vatra satului şi din apă şi am pus stâlpi, să stăpânească cum şi

[2850] *Monitorul Oficial*, Nr. 158, 11 iulie 1946, p. 7268
[2851] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

mai înainte au stăpânit părinţii lor şi cum s-au hotărnicit vatra satului şi câmpul şi ca să stăpânească astfel. Şi să nu aibă a trece peste stâlpi nici călugării, nici Pentelei cu răzeşii lui. / Şi de rândul pădurii şi dumbrăvii să stăpânească frăţeşte ca şi mai înainte. Şi de rediul luncii să stăpânească asemenea frăţeşte, ca şi mai înainte. Şi de rândul luncii, să stăpânească asemenea frăţeşte. Şi nişte curături din lunca ce este aproape de Curătura lui Rabca să le stăpânească călugării, care a fost Curătura lui Ciolpan. / Aşa am aflat şi aşa am pus stâlpii. Şi să nu aibă a se pârî această pâră în vecii vecilor. Şi nişte poiene, două, care sunt Curătura lui Ciolpan şi trei curături pe **Bucureşti**, de asemenea ale lui Ciolpan; aşa am întocmit şi aşa am hotărnicit eu, Gheorghie dvornicul din Costeni, şi Savin sulgeriul. Iar cine nu va ţine aşa să aibă a da 50 de boi… Am scris Ion Răspop din Orbic”[2852].

1639, mai 11: Marco vinde jupânului Gheorghe, drept17 lei şi o iapă tânără, partea lui „din sat, din **Bucureşti** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), în ţinutul Neamţului, lângă Bistriţă… dinaintea văru-meu Pântelei din **Hârliceşti** (înglobat în Orbic, apoi în Buhuşi, Neamţ), Maftei, Ion Gefer şi Salom de **Cândeşte** (comuna Cândeşti, Neamţ)”[2853].

1639, mai 11: Maftei Gefer vinde jupânului Gheorghe, drept o vacă cu viţel, „un loc de prisacă, în sat, în **Bucureşte**, dinspre luncă, unde se cheamă Capul

---

[2852] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 302, pp. 373, 374

[2853] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 130, p. 143

Luncii, loc de prisacă cât va zvârli omul bărbat toporul în toate părţile”[2854].

1640, mai 14: Fraţii Maftei şi Login vând lui Gheorghe Buţul, drept 14 taleri bătuţi, „în sat, în **Bucureşti** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), în ţinutul Neamţului, lângă Bistriţă, 14 pământuri şi un loc de prisacă unde se sfârşeşte lunca, la apa Orbicului. Şi în tocmeala noastră s-au prilejit Petrichie de **Orbic** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), Pentelei de **Horlăceşti** (Hârliceşti, înglobat în Orbic, apoi în Buhuşi, Neamţ), Onciul ot **Stăneşti** (în Frunzeni, comuna Costişa, Neamţ), Ion de **Plăgeşti** (Blăgeşti, comuna Blăgeşti, Bacău) şi ginerele nostru Petrea”[2855].

1640, iunie 29: Ion Gefir vinde lui Constantin Ciobanul, drept 18 taleri de argint şi o merţă de pâine, „moşia din satul **Bucureşti**, ce este în ţinutul Neamţului, pe apa Bistriţei, 18 pământuri, cu vad de moară în gura Coşcăului, cu tot venitul din tot locul, fiindcă am plătit eu de 4 lei şi 10 parale pe nepoţii mei Maftei şi Loghin de datoria părintească… Şi la astă tocmeală au fost fraţii mei Maftei şi Loghin Gefir, Zalotă ot Cândeştii Mari, Varlam Galiţu călugărul ot Bistriţa şi Pavăl Costiş. Şi eu, popa Vasile, am scris”[2856].

1733, iunie 12: Marele vornic Sandul Sturza dăruieşte mănăstirii Bărboiul „o moşie, anume **Burueneştii**, la ţinutul Romanului, care moşie am cumpărat-o

---

[2854] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 131, p. 144

[2855] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 356, p. 371

[2856] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 382, pp. 388, 389

de la Constandin Căpitan de la **Bucureşti** (Neamţ), feciorul lui Iordache Caramanlăul, fost mare portar, fiind iarăşi neamului nostru de pe Safta, fiica răposatului moşului (bunicului) nostru Chiriac Sturza, fost mare spătar”[2857].

BUCUREŞTI

(în hotar cu Costeşti, comuna Costeşti, Vaslui).

1639, septembrie 1: Un alt Bucureşti moldovenesc, în hotarnica locului „numit Piscul Săcăturii, ce vine afară de graniţa **Costeştilor** (comuna Costeşti, Vaslui), adică în zarea cea dinspre apus a Costeştilor, până în **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui), fiindcă acela se cunoaşte a fi de **Bucureşti** (în hotar cu Costeşti, comuna Costeşti, Vaslui), după ispisocul domnului Vasile voievod”[2858].

1667: Ţurţueneasca, cu fiii ei Ghicol şi Todora, şi cu ginerele Pangalie vând diaconului David din **Tuliceşti**, pentru 60 lei bătuţi, „jumătate de bătrân întreg, care am avut eu cu Andreicu un bătrân întreg împreună, jumătate de bătrân are el, jumătate am eu, ce este pe locul **Bucureştilor** pe apa Bârladului, din sus de Costeşti şi din jos de Dalieni”[2859].

[2857] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An I, Fasc. II, iulie 1922, p. 259

[2858] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 209, p. 215

[2859] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 43

1758, iulie 21: Carte de împuternicire, dată de Scarlat Grigore Ghica voievod lui „Toader Armaşu, fecior lui Ionaşco Şătraru, ginerele Iancului Lata şi nepoţilor săi să fie volnici a stăpâni a lor dreaptă moşie, baştină şi cumpărături, anume **Câmpuri** la Putna şi **Hânţeşti**, la Arge sub mal, şi **Bucureşti**, **Ipoteşti**, **Dingani** şi **Bara** la ţinutul Tecuciului, luându-şi venitul din toate după obicei”[2860].

1899: „**Bucureşti**, fost sat, judeţul Tecuci, situat la vreo 3 km spre sud de Nicorești, în partea de est. a Tecucelului. Nu se știe din ce cauză s-a desfiinţat. Parte din locuitori sunt în Nicoreşti, iar parte în satele vecine. Astăzi este pământ arabil, proprietatea lui Iancu Corban”[2861].

BUDA MARE şi BUDA MICĂ

(pe Prut, Bucovina, Ucraina).

1461, august 12: Numite Stroinţi şi, respectiv, Urvicoleasa satele Buda Mare şi Buda Mică, ale lui Ion Munteanul, încă din vremea lui Alexandru cel Bun, beneficiază de o primă atestare documentară abia în 12 august 1461, atunci când fiica lui Munteanul, Măruşca, cneaghina lui Husin, îşi dispută, în faţa Divanului

---

[2860] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 130, p. 84

[2861] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 35

Domnesc, dreptul de folosinţă asupra celor două sate şi moşii cu fraţii Crasnăş şi cu Jurj Necorescu.

1503, februarie 2: Moştenitorul celor două sate de lângă Cernăuţi, Simca, le dăruieşte, prin testament, mănăstirii Putna, aşa cum o confirmă uricul lui Ştefan cel Mare din 2 februarie 1503, dar şi cel al lui Ştefăniţă Vodă, din 21 august 1520.

1665, iunie 20: Filimon diacon şi Strătulat Brahă, cumpărând satul Stroinţi (Buda Mare) de la mănăstirea Putna, fac hotarnica moşiilor lor, în prezenţa martorilor Strătulat Volcinschi de Lucaviţa, Gheorghe Bere-Bună, Gligoraş de Senihău şi Silvestrul Macicăi.

1743, august 4: Satul şi moşia Buda Mare se împart între fraţii Ilie şi Constantin Holban.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[2862], din **1772-1773**, înregistrează la Buda, moşie a lui Ilie HOLBAN, „13 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Darii, 1 mazil, Ilie HOLBAN, 1 jidov, Froim, 4 case pustii, 5 argaţi ai lui Holban, Simion ROBUL, Vasile sin Popa, Fedor brat ego, Iacob rusul şi Vasile rus, şi o văduvă, Măriuţa. Pe moşia mazilului vechi, Ion a lui Toader HOLBAN, deci în Buda de Jos, existau 24 de case, însemnând 1 popă, Ştefan, 1 dascăl, Mihail, 2 mazili, Ioan şi tatăl său, Toader HOLBAN, 1 jidov, Iţcu, 3 văduve, Aniţa, Nastasia şi Paraschiva, 2 case pustii şi 14 birnici, adică: Mihalachi vătăman, Vasile olar, Grigorii LUNGUL, Toader zet ONOFREI, Onofrei rus, Dănilă zet ANIŢII, Iuri rotar, Ion ROŞCA, Iacob rus, Ştefan rus, Costandin argat, Hrihor ZAIŢI argat, Toader argat şi Tănasă morar, calic.

[2862] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 389

1775: Satul Buda de Sus (Mare) avea 1 mazil, 1 popă şi 5 familii de ţărani, iar satul Buda de Jos (Mică) avea 3 mazili, 1 popă şi 17 familii de ţărani. În 1910, satul încă era majoritar românesc.

1899: O colectă de produse agricole pentru Internatul de băieţi români din Cernăuţi, din 1899, menţionează următoarele nume de gospodari din Buda: Vasile HARABAGIU, Ioan HUZUN alui Vasile, Andrei CATARINCIUC, Nicolai RUPTAŞ, Nicolai JURI, Ioan CATARENCIUC, Ion alui Stefan CATARENCIUC, Teodor alui Stefan CATARENCIUC, Constantin CATARENCIUC, Trifon CATARENCIUC, Andrei HORECEAN, George alui Mihai CARP, Nicolai ISAC, Nicolai CARP, Mihai HORECEAN, Ioan CUCOŞ, Ioan GRIGORAŞ, Ioan alui Vasile RUPTAŞ, Nicolai GRIGORAŞCIUC, Ion MUŞAC, George GRIGORAŞCIUC, Teodor POPICIUC, Vasile POPICIUC, Andrei PAULIUC, Ştefan alui Ioan ISAC, Teodor JURI, Petre BUSDUGAN, Ştefan BUSDUGAN, George POPINCIUC, Grigori LISAC, Florea CATARENCIUC, Ioan COSTENIUC, Ştefan alui Ioan PUTINŢĂ, Dimitrie ISMICHER, Ştefan ILINCIUC, Mihai BOICIUC, Nicolai ISMICHER, Constantin CLIM, Ioan TATARCIUC, Precope LUNGIAC, Teodor LUNGIAC, Ion alui Simion LUNGIAC, Vasile MANDRIŞ, Mihai CARP, Ilarion REUŢCHI, Constantin HUSIM, Ştefan PUTINŢĂ, Catrina lui Ioan TIMCIUC, Nicolai MUŞAC, Nicolai MUŞAC, Grigori MUŞAC, Ilarion RUPTAŞ, George NANDRIŞ, Toader BUDNARIU, Ilarion GRIGORAŞ, Nicolai ZAHARCIUC, Georgi ISLATI-CLIM, Mihai DOLHAN, Alexandru alui Iordachi DOLHAN, Ioan alui Grigori SAINCIUC, Petru SAINCIUC, Ioan GHIACIUC, Ioan CIOR-

NEIU, Domnica lui Vasile NANDRIŞ, George CHIRILIUC, Eugeniu BUCEVSCHI, George HARABAGIU şi Mihai alui George HARABAGIU[2863].

1907: Din Comitetul naţional-districual Boian făcea parte şi ţăranul „I. Grigoraşciuc din Buda"[2864].

1907: „Deputatul Dr. Constantin Isopescul-Grecul se va înfăţişa, Duminică în 4 iulie, înaintea alegătorilor săi din comunile **Buda**, Mahala şi Cotul-Ostriţei, spre a da raport despre activitatea sa parlamentară şi starea politică; va participa şi la petrecerea poporală, aranjată în aceasta zi, în comuna Mahala"[2865].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Buda**, comună rurală, districtul Cernăuţi, aşezată, în masă compactă, la poalele dealului Lipnic, aproape de malul stâng al Prutului şi lipită de comuna rurală Mahala. Suprafaţa: 9,66 km p.; populaţia: 926 locuitori români de religie gr. or. Este pusă în legătură, printr-un drum de ţară, cu drumul principal Sadagura şi Cernăuţi – Noua Suliţă; lângă drumul districtual Toporăuţ, Jucica-Veche, se află linia ferată Cernăuţ-Hliboca. Şcoala şi biserica ţin de comuna Mahala. Până în timpurile din urmă, era cătun, pendinte de comuna rurală Mahala. La 1780, este menţionată ca unită cu comuna Mahala şi Cotul Ostriţei. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea de vite. Comuna posedă 470 hectare pământ arabil, 145 hectare fânaţuri, 17 hectare grădini, 138 hectare izlaz, 145 hectare

---

2863 *Deşteptarea*, Nr. 8/1899, p. 63, 64

2864 *Apărarea Naţională*, Nr. 20, duminică 17 martie stil nou 1907, p. 3

2865 *Apărarea Naţională*, Nr. 55, Anul II, duminică 4 iulie stil nou 1907, p. 2

păduri şi 9 hectare mlaştini şi heleştee. Se găsesc 39 cai, 346 vite cornute mari, 164 oi, 214 porci, 45 stupi”[2866].

1908: „Duminică în 2 August, au aranjat comunele Mahala, Cotul Ostriţei şi **Buda**, în localităţile şcoalei poporale din loc, o petrecere poporală festivă, în amintirea jubileului de 60 de ani al Maiestăţii Sale. Atât la respectivul serviciu divin, cât şi la petrecerea aceasta, a ţinut parohul local, exarhul Victor Zaharovschi, discursuri patriotice, în care a dovedit, în mod istoric, că, mai ales de la pacea din Carloviţ, 1699, încoace, când s-a împreunat Transilvania cu Austria, erau mai ales Habsburgienii aceia ce au pus fundamentul culturii româneşti şi i-au dat, deci, şi avântul cel îmbucurător de azi. Înfiinţînd neuitata noastră împărăteasă Maria Teresia şcoalele cele renumite, de la Blaj şi din alte localităţi ale Transilvaniei, s-au răspândit, apoi, de la anul 1848, încoace, razele culturii naţionale, prin Aron Pumnul, nu numai între noi, românii din Bucovina, dară, de la 1821, încoace, prin George Lazăr, George Asachi etc., chiar şi între fraţii noştri din regatul României. După acest discurs, s-a hotărât, de către cei vreo câteva mii adunaţi la petrecerea aceasta, cu unanimitatea voturilor, a trimite Majestăţii Sale o telegramă de loialitate, în numele comunelor numite. Tineretul şcolar din loc, între care domnişoara Scalat, pedagogul absolvat Scalat, gimnazistul Leahu ş. a., au dat două reprezentări teatrale foarte bine privite. Pentru reuşita bună a acestei festivităţi, au grijit mai ales superiorul din loc, D. Scalat, cantorul Nicolai Prodanciuc şi vornicii din comunele numite. Între oaspeţii sosiţi din Cernăuţ şi împrejurime erau, între alţii,

[2866] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 39

consilierul la tribunal E. Isopescu, profesorul Gr. Halip, protopresviter G. Volcinschi, Dr. Bodnărescu, preoţii S. Cojocar şi Alecu Berariu, superiorii Pitei şi Forgaci, arendaşii Stamler, Rudich şi mulţi alţii. Această festivitate naţională şi patriotică a contribuit foarte mult pentru întărirea simţului naţional între poporenii români din Mahala, ce şi aşa sunt încunjurate de prea multe elemente străine. Interesant a fost la festivalul acesta şi discursul gospodarului cărturar din Mahala Toader Chelbea. Venitul curat al acestei petreceri (aproximativ 300 coroane) se va împărţi între şcolerii sărmani din loc”[2867].

1914, 24 august: „Trupele Ruşilor, care au intrat fără împotrivirea grănicerilor noştri, retraşi la întărituri, în Noua Suliţă, întâia vitejie ce au isprăvit-o a fost că au dat foc la gară, poştă şi la mai multe case. Locuitorii din Boian începură, pe loc, să părăsească locuinţele, fugind spre Cernăuţi. De la Cernăuţi, se vedea focul foarte bine. Cei slabi de înger – în Cernăuţi sunt foarte mulţi de aceştia – n-au dormit noaptea întreagă. A doua zi, odată cu răsăritul soarelui, întreg oraşul era în picioare. Neliniştea era cumplită, ea a devenit groază, când, aşa, cam pe la 9 ceasuri, dimineaţa, începură a sosi cele dintâi cârduri de trăsuri cu femei, copii şi ceva mâncare, care părăsiră Boianul, Mahalaua, Cotul Ostriţei şi **Buda**. Lumea agitată se îngrămădea pe la trăsuri, întrebând mirată: „Ce se întâmplă?”. „O început bătaia”, răspundeau femeile prin plâns. Ruşii intrară în Boian şi se apropiau spre Mahala. Pe la 10 ceasuri, toloacele oraşului erau pline de trăsuri ţărăneşti. Multe dintre ele, apucară spre Corovia, Ceahor sau Voloca, unde aveau neamuri

[2867] *Apărarea Naţională*, Nr. 48, Anul III, vineri 14 august stil nou 1908, p. 2

sau cunoscuţi. Ceilalţi rămâneau în voia întâmplării. De pe dâmburi, se desluşeau înfiorătoarele bubuituri de tunuri, iar cei cu ochi mai buni vedeau focul şrapnelelor şi al granatelor, crăpând pe coasta dintre Boian şi Mahala. Lupta fierbea pe întreaga întindere dintre Boian şi Toporăuţi"[2868].

1914: În 19 septembrie, între Stăneşti şi Tărăşeni s-au dat lupte puternice între o mie de soldaţi austrieci (Landsturm), comandaţi de un locotenent, şi trei regimente ruseşti. „Soldaţii austrieci au fost nimiciţi cu toţii. Au rămas numai nouă soldaţi, dintre care şapte, grav răniţi, s-au refugiat în pădurea Franzenthal, iar doi au trecut pe teritoriul nostru, predându-se, cu arme, cu tot, grănicerilor români de la pichetul Posat, din comuna **Buda**… Soldaţii austrieci, ascunşi în pădurea din Franzenthal, au fost trădaţi de un lipovean, care a venit la dânşii, urmat fiind, la distanţă, de armata rusă. Lipoveanul a spus soldaţilor austrieci că se apropie numai o mică patrulă rusă… Cei doi soldaţi austrieci au putut scăpa, culcându-se la pământ şi târându-se, pe pântece, până la frontiera română, unde au trecut pe teritoriul nostru"[2869].

1914-1918: „**Florea Kificzak a lui Alexandr**, 37 ani, din **Buda**, a fost mobilizat în anul 1914 şi înrolat în Regimentul 22 de glotaşi (militari cu instrucţie sumară, de maximum o lună, folosiţi pentru săparea tranşeelor, cărăuşie etc. – n. n.). A plecat cu un pluton de pioneri la front, în Polonia rusească, şi a luptat între localităţile Nowy şi Stary Koczyn. Acolo ar fi fost lovit de un

---

[2868] *Foaia Poporului* – Cernăuţi, apud *Românul*, IV, nr. 182 din 21 august / 3 septembrie 1914

[2869] *Luptă austro-rusă lângă graniţa noastră*, „Adevărul" din 10 septembrie 1914

şrapnel şi să fi murit, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabil decesul, la cererea soţiei sale Samfira Kificzak, născută Karp, din Buda, se îndrumează procedura pentru declararea morţii celui dispărut / Tribunalul Cernăuţi, Secţia VIII, la 9 Mai 1919”[2870]. „**Nicolai Catarinciuc**, fiul lui Ion, născut în 27 aprilie 1883, în **Buda**, în vremea din urmă gospodar în Buda, a fost înrolat, la începutul războiului, în Regimentul 41 Infanterie şi a luat parte la luptele din Carpaţi şi Homuna. Acolo ar fi murit, la 29 aprilie 1915, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se dispune, la cererea soţiei sale, Ana Catarinciuc, procedura pentru stabilirea morţii celui dispărut”[2871]. „**Ilie a lui Filip Tatarciuc**, născut în **Buda**, la 16 iulie 1890, să fi murit, în februarie 1916, în Perm, Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Domnica Tatarciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[2872]. „**Iacob a lui George Grigoraşciuc**, născut în **Buda**, la 1 iulie 1887, a intrat, la începutul războiului mondial, la oaste şi a plecat, cu Regimentul 22 Infanterie, pe frontul rusesc. De la începutul anului 1915, lipseşte orice veste despre dânsul. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Mariei Grigoraşciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[2873]. „**Petru a lui Dimitrie Sainciuc**, născut în 24 iunie 1875,

---

[2870] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 60, Cernăuţi, în 30 August nou 1919, pp. 5 şi 6

[2871] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 80, Cernăuţi în 7 Noemvrie nou 1919, pp. 3-12

[2872] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 232-240

[2873] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254

greco-ortodox, agricultor, fost cu domiciliul în **Buda**, a fost înrolat, cu ocazia mobilizării generale, în Regimentul No. 24 Infanterie şi a plecat la luptă. În august 1914, a luat parte la luptele de la Rarance. Acolo ar fi fost greu rănit şi ar fi murit, în 23 august 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Iftima Sainciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[2874].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 226/20**. Deciziunea Senatului Comisiunii agrare Centrale, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 321, **Buda**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 45 ha 91 a 23 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[2875].

1919: din Comisiunea agrară de ocol Boian făcea parte, ca reprezentant al ţăranilor, şi **Alexandru Grigo-raşciuc**, agricultor, **Buda**”[2876].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[2877], următorii învăţători şi învăţătoare: Lupu Elvira, comuna **Buda**, jud. Cernăuţi, media 7,79”.

[2874] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 4, Cernăuţi 10 februarie nou 1921, pp. 38-49
[2875] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 18, Cernăuţi, 15 iunie nou 1921, pp. 229, 230
[2876] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8
[2877] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

BUDA

(Buda, înglobat în Angheleşti,
comuna Rugineşti, Vrancea)

1636, aprilie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod cămăraşului Pătraşco, fraţilor şi tuturor rudelor lui, care primesc uric pentru „jumătate din satul **Şoldeşti** (comuna Fitioneşti, Vrancea), pe apa Zăbrăuţi. Şi hotarul acestui sat începe mai în jos de hotarul **Spăriiaţilor** (azi Zăbrăuţi, înglobat în Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea), pe valea Zăbrăuţi, drept în sus până la obârşie şi dealul de la **Căpoteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), pe unde arată şi uricul pe care îl au de la Ştefan voievod cel Bătrân. Iar poienile şi curăturile să aibă a le stăpâni pe unde le-a hotărnicit Dumitraşco Gheuca vornic, cu oameni buni, megieşi, anume: Calcea din **Muncel** (Muncelu, comuna Străoane, Vrancea), Zăbrăuţi din **Brudureşti** (pe Putna, Vrancea), Ursu Dudăilă din **Săcătură** (în Viişoara, comuna Vidra, Vrancea), Gliga din **Budea** (Buda, înglobat în Angheleşti, comuna Rugineşti, Vrancea) Oprea fost pârcălab, popa Ioachim de la mitropolitul Varlaam, popa Sava de la **Cruce** (înglobat în Panciu, Vrancea), Focea uricar şi Frâncul din **Nădălbiţi** (în Putna, Vrancea), Pricopie diac din **Băloteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni”[2878].

[2878] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 385, pp. 432, 433

BUDA

(comuna Costeşti, Botoşani).

1774, iunie 15: Satul **Costeşti** şi **Buda**, ţinutul Botoşani, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2879]**: Toată suma caselor**: **26**. Scădere rufeturile 6; 1 popă / 5 scutelnici. / Rămân birnici 20. / **Birnicii**: Ion Bogos / Apostul sin (fiu) Ursul / Ioniţă, pescar / Arseni / Iftimi sin Ciriac / Anton / Ion, crainic / Costandin sin Simion / Toader, vornic / Neculai, rotar / Neculache sin Grigoraş / Chiriac sin Sava / Hiloti a preotesii / Prodan /Grigori Titiluţă / Georgieş Şutul / Toader Todiţă / Ioniţă Ignat / Toader sin Ignat / Angelache. // **Rufeturile**: Popa Iacob / Lupaşcu, scutelnic lui Ioniţă Potpaoli, logofăt / Pavel, sin lui, tij (la fel) / Andrei, tij (la fel) / Spiridon, tij (la fel) / Neculai Topliţă, tij (la fel).

1899: „**Buda Mare**, sat pe moșia de asemenea numire, în comuna Buda, plasa Herţa, judeţul Dorohoi, cu 114 familie, 529 suflete şi bună situaţie, într-o veche curătură. Proprietatea moșiei este a erezilor defunctului N. Alcaz. Biserica, cu patronul Adormirea Maicii Domnului, cu 1 preot, 2 cântăreți și 1 pălămar, este de zid, făcută, în anul 1704, de Vasile Holban, fost proprietar al moșiei, după spusa populară și însemnările ce sunt, căci inscripţia ce se vede este indescifrabilă.

[2879] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 192, 193

Școala, cu un învățător și 50 elevi, are un local bun, făcut la 1880 de comună, cu ajutorul dat de răposatul proprietar M. Holban. / **Buda Mică**, sat pe moșia de asemenea numire, comuna Buda, plasa Herţa, jud. Dorohoi, cu 115 familii și 410 suflete. Proprietatea moșiei este a familiei Holban. Pământul este puțin fertil. Biserica, cu patronul Sf. Dimitrie, este de zid, făcută, în 1818, de fostul proprietar Holban. Sătenii împroprietăriți au 767 hectare 67 ari pământ; iar proprietarul moșiei are 568 hectare 58 ari câmp și 55 hectare 85 ari pădure tânără, cu esențe dominante fag şi carpen”[2880].

BUDA

(pe Zeletin, comuna Răchitoasa,
aproape de Tecuci, Bacău).

1774, iunie 26: Satele **Coluneştii** şi **Buda**, ţinutul Tecuciului, ocolul Zeletinului, după recensământul lui Rumeanţev[2881], aveau **toată suma caselor 48**. Scădere rufeturi 30: 1 vornic, 6 slugi, 8 mazili şi ruptaşi, 2 popi, 2 copii în casă, 1 grec, 2 călăraşi de Tutova, 3 văduve, 4 nevolnici, 1 holtei cu capul. Rămân birnici 18. / **Birnici:** Grigori Briahnă, ce a fost al dumisale banului Bogdan / Sandul Ureche, la fel / Mitrofan Pălaga / Toader Prutian din Beneşti / Vasili Brumă / Pavăl fiul Măriuţii, ce a fost

---

[2880] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 40

[2881] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 597, 598

birnic la Călimăneşti / Andrei Jereghii / Tomoftii Hârjan, ce a fost lipcan / Toader Panţăr / Ioniţă, holtei cu mamă, slugă a dumisale spătarului Sturzei / Ştefan, rusul, la fel / Tănasă Vâjâian, ce a fost birrnic la Ceucani / Iacomi Necoară, ce a fost birrnic la Puţăni / Macovei fiu rusul / Adam, bejenar din Bojeşti / Andrei Vâjâian, la fel / Miron, la fel / Tănasă, holtei cu mamă. // **Rufeturi:** Ioniţă Dănăilă, vornic / Toader Ţaga, slugă dumisale spătarului Sturzei / Vasile Grosu, slugă dumisale banului Bogdan / Trohin fiul lui Ţaga, mazil din Tutova / Sandul Dănăilă, ruptaş / Pavăl Dănăilă, ruptaş / Gavril Pascul şi fratele său, ruptaşi din Tutova / Toader Dănăilă, mazil din Tutova / Popa Vasili / Sava Crăciun, copil în casă / Ion Coadă, la fel / Iordachi Cernat, mazil din Covurlui / Dumitru Vidraşcu, mazil din Tutova / Costantin Curtian, ruptaş / Raicul Grecul, grec / Popa Stratul / Ion Tărăbuţă, slugă dumisale spătarului Conachi / Toader, fratele lui, la fel / Vasile Vănău, la fel / Antohi, ungurian, la fel / Andrei Holuba, călăraş din Tutova / Andrei Bugan, la fel / Ilinca, babă săracă / Solomie, săracă / Preoteasa Palaghie, săracă / Costntin al rusul, nevolnic / Gheorghi, holtei cu mamă / Toma, nevolnic / Lupul Coadă, nevolnic / Vasile, morar, nevolnic.

1899: „**Buda**, sat, face parte din comuna Corbiţa, plasa Zeletinul, judeţul Tecuci. Este situat pe un platou înalt, la o distanță de 3 km şi 650 m de reședința comunei. Are o populaţie de 129 capi de familii, 468 suflete, locuind în 118 case. Toţi locuitorii din acest sat se ocupă numai cu rotăria și fabricarea multor obiecte de lemn. Ei au o biserică, situată în partea de sud a satului.

Nu i se cunoaște precis data zidirii. În 1556 și 1874, a fost reparată în parte, iar în anul 1894 s-a reparat radical”[2882].

BUDĂEŞTI

(pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi, Moldova).

1588, august 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod hatmanului Andrei Ghetman, pârcălab de Suceava, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat, anume **Zovadinele** (Zăvădeni, ocolul scutăriei domneşti pe Răut, inclus în Alexandreni, raionul Lazovsk[2883], Moldova), ce-i în ţinutul Sorocii, pe apa Răutului şi cu loc de moară pe apa Răutului, care a fost drept domnesc… / Iar într-aceasta s-au sculat unele sate, anume **Budăeşti** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[2884], Moldova) şi **Heciul** (pe Răut, în hotar cu Zăvădeni, raionul Lazovsk[2885], Moldova), şi alte sate ce sunt în jurul **Zăvădenilor** şi s-au tânguit şi-au cerut loru-şi hotarnic pe Danciul fost pârcălab, ca să hotărască lor dinspre satul **Zăvadine**, însă cum le-a hotărât Danciul nu s-au mulţumit, ci au cerut alt hotarnic, pe Cohană spătar… care a strâns oameni buni şi

[2882] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 38
[2883] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 285
[2884] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 45
[2885] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 120

a început a hotărî şi a pune stâlpi; / întâiul hotar se începe în movila cea mare, mai sus de Cheldea; de acolo, alt stâlp, mai în jos de fântâna Bobenilor, în pisc, şi alt stâlp în movila Bobenilor, în vârful Aluneilor; de acolo, alt stâlp, unde se întâlnește hotarul satului Zăvădinilor cu hotarul **satului lui Belici vatag** (Beliceni, raionul Lazovsk[2886], Moldova), în vârful Sângereilor; de acolo, drept în jos, unde se unesc văile ce vin din țarina Bobeanilor, dinspre Soloneț, iar de acolo la movila unde este vârful Odăilor, dinspre Soloneț; iar de acolo, peste valea Niceștilor, în pisc, iar de acolo, în vârful rediului Florii, în marginea drumului ce merge la deal; iar de acolo, drept în vârful dealului, la obârșia Bârsanei, iar de acolo, drept în movila lui Ivașcu, ce-i în vârful Vârtopului, iar de acolo, stâlp în marginea salului **Schindireștilor** (pe Răut, lângă Zavedeni, raionul Lazovsk[2887], Moldova), iar de acolo, la gura Coboltei, dinspre alte laturi, pe unde din veac a îmblat. / Iar satul **Budăeştii** nu s-a ţinut nici cu acest hotar, ci iarăși a venit cu pâră înaintea noastră. / Deci noi am cercetat din nou de rândul celui sat **Zăvădeni** și de hotarul lui, pe unde a ținut; deci astfel am aflat cum acel sat Zavadinile a fost **scutărie domnească, făcută de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod**; și atunci când a stat acolo scutărie, s-au fost risipit toate satele, câte au fost pe Răut și pe îmbe laturile Răutului, până la **Nemțeni** (pe Răut,

---

[2886] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30
[2887] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226

lângă Zăvedeni, la gura Căinari, raionul Floreşti[2888], Moldova), și a fost hotarul salului Zăvădinilor valea până la Nemțeni și până la gura Căinarului, iar din sus, cât a putut cuprinde, căci mai în sus de Zăvadini a fost loc pustiu. Iar celor sale, ce s-au fost risipit, Alexandru Vodă le-a fost dat loc pentru loc, și le-a dat, pentru satul **Ileceștii**, **Visterniceni**, și pentru satul **Joldeștii**, tot în Visterniceni (pe Răut, lângă Gura Camenca, raionul Floreşti[2889], Moldova) iar pentru **Prajilele** (Prajila), satul **Goeneștii** (pe Răut, raionul Floreşti[2890], Moldova) pe Răut, iar pentru **Coluneștii** (pe Răut, lângă Zăvedeni, raionul Lazovsk[2891], Moldova), salul **Bursuceanii** (pe Căinari, raionul Floreşti[2892], Moldova), iar pentru **Drojdiești** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Lazovsk[2893], Moldova) datu-le-a lor între Trifan și între Miron, ce-s pe Căinar; iar pentru Nemțeni datu-le-a în fata Coziilor și mai sus de Coșciug, iar pentru **Mărculești** (pe Răut, raionul Floreşti[2894], Moldova)**,** alți Mărculești pe Camănca, iar pentru **Prideani** (pe Răut, lângă gura Căinari, raionul

---

[2888] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175

[2889] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278

[2890] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 112

[2891] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 65

[2892] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 47

[2893] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89

[2894] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 157

Floreşti[2895], Moldova) datu-le-a lor în jos **Hărceni** pe Răut, iar pentru **Begeni** (Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[2896], Moldova) alți Begeni, ce-s pe Căinar, iar pentru **Căinărești** dat-a lor în jos de gura Bololei, unde se numește la **Știuca**; iar pentru **Putinești** dat-a lor, în jos de gura Bursucilor, și mai sus de Bursuceani; iar pentru satul **Budăeștii** și **Țipliceștii** și **Puiceștii** și **Vădurenii** și unde se numește la Oprea, acele sale n-au fost din veac, ci s-au așezat după moartea lui Alexandru (Lăpuşneanu) vodă și după Bogdan voievod, și după risipirea scutăriei. Iar cele sale de mai sus scrise, cât timp a stat acolo scutărie, așezată în acele sate, toate s-au mutat pe unde le-a fost dat lor; iar după Alexandru voievod fost-a mult amestec pe toată țara noastră; și în acel amestec, toate acele de mai sus scrise sate cu jelanie s-au întors fiecare la ale sale locuri, şi le-au fost ţiituri, moșii şi danii; şi le-a fost dat lor Alexandru vodă. / Pentru aceea, domnia mea, văzând atâta jelanie a lor, iarăși am luat acele sate, care sunt scrise mai sus, toate și am miluit domnia mea cu acele sate iarăși pe hatmanul Andrei Ghetman și pârcălab Sucevei, pentru a lui slujbă ce a slujit domniei mele, și țării domniei mele, când au venit acei tâlhari cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele; alta pentru că a dat domniei mele și 55.000 aspri, în treaba și în sarcina țării domniei mele"[2897].

[2895] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 202

[2896] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

[2897] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 46-55

BUDĂIUL

(satul Frânceşti, comuna Podu Iloaie, Iaşi).

1468, septembrie 12: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod lui Francu, Trifu, Ion şi Isaiia, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă şi proprie, satul anume Frânceşti… Iar hotarul acestor sate şi selişti să fie începând de la piscul Bahluiului, pe Bahlui în sus – şi, împotriva satului, loc de moară – şi, de acolo, pe Bahlui în sus, până la moara lui Cosiţă, şi, de acolo, pe Bahlui în sus, până la fântâna de piatră – şi loc de sat mai sus de zăpodia fântânii – şi, de acolo, în sus până în drumul Hârlăului, iar de acolo drept la pisc, printre Chicere, iar de acolo drept la lac, iar de acolo drept la lozia din matca Bahluiului Mare, şi, pe matca Bahluiului, drept la vale, la stâlp, şi drept la movila... şi de acolo, drept la drumul Hârlăului, unde este un stâlp, şi, pe drum la vale, până împotriva movilei, iar de acolo la movilă şi drept la drumul mare”[2898].

1899: „**Budăiul** (Frânceşti), sat în partea dinspre est a comunei Sârca, plasa Cârligătura, judeţul Iaşi, lângă iazul și pârâul Budăiul (În privința populaţiei, vezi Sârca, sat). Numărul vitelor este de 169 capete, din care: 100 vite mari cornute, 14 cai şi 55 râmători”[2899].

[2898] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 153, pp. 223, 224

[2899] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 41

BUDĂIUL

(comuna Budăi, raionul Teleneşti, Lăpuşna, Moldova).

1828, august 7: „Într-o jalbă, dvoreaninul Costandin Stoienov vorbește astfel despre întemeierea satului Puhoi: „când, pe vremile acelea (30 de ani în urmă), nici alți răzeși mai vechi pe locurile acestea nu stăpâneau, din pricina tătarilor, că a fost sat tătărăsc pe această moșie, în marginea hotarului din jos, pe vale, și aici, în locul satului, erau numai două odăi, cea dintâi a Cotorobăeștilor de la **Budăi** și a postelnicului Enacachi Mârzacu, și erau și câțiva oameni străini, și anume Ștefan Țurcanu, Climinte Bălan și alți doi-trei, împreună și cu un răzeș, străbun al meu, Ioniță Muste, și mai pe urmă, și Lupu Căldare, care aceștia au descălecat seliștea acestui sat”[2900].

BUDEŞTI

(sat din comuna Făurei, Neamţ).

1444, septembrie 1: Întărit de Ştefan voievod lui Mic Crai, care primeşte uric pentru satele „ocina lui dreaptă, anume: Budeşti, pe Pârâul Negru, şi, la obârşia

[2900] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 180, p. 211

Pârâului Alb, Maleşti şi Glodeni, şi Craeştii pe Pârâul Negru. Şi, de asemenea… Obârşia, pe Pârâul Alb, şi, la obârşia Pârâului Negru, Bahna, şi, pe Pârâul Alb, jumătate din sat Hlăpeşti, partea de la Măleşti… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[2901].

1488, februarie 29: Întărit de Ştefan voievod lui Daşco şi surorii lui Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiul Ploscarul, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, un sat, anume Gostileştii pe Pârâul Negru… privilegiul lor a ars în casa lui Băloş din Budeşti, când i-a ars casa, cum ne este ştiut nouă şi boierilor noştri. De asemenea, am dat şi am întărit slugii noastre Daşco şi surorii lui Malea ocina lor dreaptă, alt sat, anume Budeştii, tot pe Pârâul Negru, pe care l-a cumpărat tatăl lor, Gostilă, de la Ivan Craiu, pentru 100 de zloţi tătăreşti”[2902]. Hotarul, din veac.

1628, aprilie 26: Întărit de Miron Barnovschi voievod popii Avram din Piticeni, care cumpără, conform zapisului lui Ionaşco, Savin, Petrea şi Toma din Piticeni, cu 12 taleri de argint, de la Boghiţa, fiica lui Toader, nepoata lui Cârstea, „partea ei din satul Piticeni, care este în ţinutul Romanului”; altă parte din Piticeni, cumpărătură „de la Nicoară Buhlea, ginerele popii Dan din Piticeni, care cumpărase de la **Sava din Budeşti**, din ţinutul Neamţului”[2903].

[2901] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 250, pp. 353-355

[2902] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 29, pp. 46, 47

[2903] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 350, pp. 489, 490

1634, ianuarie 25: Zapisul lui Maxin, fiul Palaghiei, nepotul Cernei din **Bilăeşti** (Ghelăeşti, comuna Bârgăuani, Neamţ), în care mărturiseşte că a vândut partea lui din sat din **Buciumi** (înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău)… panului Toader Boldescul, pentru 40 zloţi tătăreşti… Şi au fost la acea tocmeală Gheorghe Aldescul diac, Ştefan diac din **Tatomireşti** (contopit cu Budeşti, comuna Făurei, Neamţ), Maftei din **Galbeni** (comuna Filipeşti, Bacău), Sanson din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău) şi alţi oameni buni"[2904].

1630, februarie 24: Zapis de la marii boieri, privind schimbul de moşii, prin care Gligorcea visternicel sin (fiu) Matei ot Tatomireşti schimbă cu Toma postelnic „jumătate din o treime din jumătatea de sus din **Budeşti**, pentru două părţi din trei părţi din jumătate de sat **Tatomireşti**"[2905].

1634, ianuarie 25: Zapisul fraţilor Ştefan şi Druţul, fiii lui Vlaicu din **Bilăeşti**, şi al nepoatei lor Florea, prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Buciumi**, cât se va alege din a treia parte a satului… panului Toader Boldescul, pentru 50 zloţi tătăreşti… dinaintea lui Lamba, pârcălab de Neamţ, Ionaşco, pârcălab de Bacău, Gheorghe diac din **Aldeşti**, Ştefan diac din Tatomireşti, Coste diac din **Bilăeşti** şi a altor oameni buni"[2906].

1634, ianuarie 25: Zapisul fraţilor Ştefan şi Druţul, fiii lui Vlaicu din **Bilăeşti**, şi al nepoatei lor

---

[2904] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 31, p. 32

[2905] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 100, 101

[2906] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 32, p. 33

Florea, prin care mărturisesc că au vândut partea lor „din sat din **Buciumi**, cât se va alege din a treia parte a satului… panului Toader Boldescul, pentru 50 zloţi tătăreşti… dinaintea lui Lamba, pârcălab de Neamţ, Ionaşco, pârcălab de Bacău, Gheorghe diac din **Aldeşti**, Ştefan diac din **Tatomireşti**, Coste diac din **Bilăeşti** şi a altor oameni buni"[2907].

1635, august 20: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului clucer Ştefan Boul, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină şi întoarcere, satul **Davidenii** (comuna Ţibucani, Neamţ), pe Moldova, în ţinutul Neamţului… care fusese mai înainte drept de moştenire al tatălui lui, Boul vistiernic, împreună cu fraţii lui Pătraşco Boul, Dumitru şi Frăsina… dar a fost pierdut de bunicii lor şi a căzut în mâinile lui Talpă postelnic, şi s-a sculat tatăl lui, Boul vistiernic, şi a răscumpărat acel sat din mâinile lui Talpă paharnic, şi a dat 1.000 de ughi galbeni şi jumătate din satul **Budeşti** (comuna Făurei, Neamţ), care este pe Apa Neagră, iar unchii lui, Pătraşco, Duumitru şi Frăsina n-au voit să dea bani cu Boul vistiernic, ci singur a dat banii"[2908].

1637, noiembrie 3: Ionaşco, feciorul Măgdălinei, nepotul Stancăi, strănepotul Nastei dăruieşte vistiernicului Dumitru Buhuş toată partea mamei lui Măgdălina, „ce se va alege din sat din **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi), din seliştea **Hotceştilor** (comuna Strunga, Iaşi), a **Răvcanilor** (Răvăcani, comuna Strunga, Iaşi) şi a **Găurenilor** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi)… /

[2907] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 32, p. 33

[2908] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 213, pp. 251, 252

Aşijjderi, şi părţile surorilor mele Candachia şi Sofronia, căci au vândut ele lui părţile de ocină ce au avut la **Budeşti** (comuna Făurei, Neamţ) şi **Porceşti** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ)”[2909].

1638, aprilie 26: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare vistiernic Dumitraşco Buhuş, care primeşte în dar, „pentru multă binefacere ce i-a făcut, de mai mult preţ decât sunt aceste ocine”, de la Ionaşco, fiul Măgdălinei, nepotul Stancăi, strănrpotul Nastei, „părţile surorilor lui, Candachia şi Sofronia, care au vândut alte părţi ale lui Ionaşco de la satul **Budeşti** (comuna Făurei, Neamţ) şi **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ)… toată partea mamei sale Măgdălina, cât se va alege din satul **Criveşti** (comuna Strunga, Iaşi) şi din seliştea de la **Hotceşti** (lângă Criveşti, comuna Strunga, Iaşi), şi din **Răvcani** (lângă Criveşti, comuna Strunga, Iaşi), şi din **Găureni** (Găureana, azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi)”[2910].

1774, iunie: Satul **Budeştii Domniţei**, ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[2911], avea **toată suma caselor 50**. Scădere rufeturi 50: 5 popi, 3 văduve, 10 ţigani, 32 case pustii. / **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Vasile / Diaconul Vasile / Diaconul Toader / In (alt) diacon Toader / Măriuţa, văduvă / Măriuţa, tij (la fel) / Copiii popii lui Vasile / Iordache, ţigan / Coastantin, la fel / Toader, la fel / Ursul,

---

[2909] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 211, pp. 194

[2910] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 336, pp. 330, 331

[2911] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 36

la fel / Toader, la fel / Toader, scripcar, la fel / Costantin, la fel / Andrei, la fel / Zaharia, la fel / Andrei, la fel. // **32 case pustii**.

1899: „**Budeştii Ghicăi**, comună rurală în judeţul Neamţ, la extremitatea dinspre est a județului și dinspre sud-est a plăşii de Sus-Mijlocul. Se mărgineşte, la nord, cu comunele Bozieni şi Bârgăoani; la vest, cu comuna Bârgăoani, în parte; la vest, cu comuna Mărgineni, și la est, cu judeţul Roman, despărțindu-se, în toate părțile, prin limite convenţionale. Este formată din satele: Budeştii Ghicăi, Climeşti, Făurei, Micşunești și Tatomireşti, cu o populațiune de 2.446 suflete, 548 familii, care, repartizaţi, dau: 2.422 suflete: 1.237 bărbaţi, 1.209 femei; după stare civilă: 1.219 necăsătoriți, 1.060 căsătoriţi, 167 văduvi, dintre care 71 văduve, 3 divorţaţi, 40 nevolnici; 128 știu carte, 2.319 nu știi; 1.078 sunt copii, dintre care 562 copii de sex bărbătesc, 516 copii de sex femeiesc; după naționalităţi, sunt: 34 suflete străini sau 5 familii evreiești, 7 familii unguri, nemţi etc. Românii se îndeletnicesc cu agricultura și creșterea vitelor; străini, în parte, au angajamente la proprietari, alții se ocupă cu agricultura, și alții cu negoţul. Dintre locuitorii împroprietăriţi în 1864, sunt astăzi: 119 care stăpânesc locurile lor însişi; 166 ca urmași şi 98 care, deşi însurați și cultivatori de pământ, încă n-au nici un soi de împroprietărire. Sunt: 560 boi, 285 vaci, 1.036 oi, 116 cai, 238 porci, și 154 vite mici cornute. În această comună sunt: 5 biserici, cu 11 deservenți, 5 preoţi, 6 eclesiarhi, plătiți din fondurile comunale cu 700 lei (venitul funciar anual al pământurilor date bisericilor se urcă la suma de 2.366 lei); 4 mori de apă; o velniță; 4 fierării; 2 rotării; o şcoală. Numărul contribuabililor e de

543. / **Budeşti Ghicăi**, sat așezat pe valea pârâiașului cu același nume, sub coastele a trei dealuri: Făgeţelul, Chiliile și Climești, între satele Vlădiceni, la vest, Bozieni, la nord-est, Climeşti și Făurei, la sud-est, la 29 km 300 m depărtare de Piatra. Are o populaţiune de 319 suflete sau 182 familii, din care 26 văduve, 7 nevolnici români, 3 familii izraeliţi, 7 unguri, care în general se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor, iar evreii cu negoțul. În acest sat se află: reşedinţa autorităților comunale, o biserică nouă, făcută de vreo 4 ani, deservită de 2 preoţi și 2 dascăli; o școală, frecventată de 42 elevi; 2 mori de apă, o velniţă, 2 fierari şi 1 rotar. Numărul contribuabililor este de 207. În acest sat se face mare bâlci la 20 iulie. Numărul vitelor se urcă la 572 capete, dintre care: 158 boi, 100 vaci, 207 oi, 25 cai, 33 porci și 49 junci”[2912].

BUDEŞTI

(în Cârligătura, comuna Mogoşeşti, Iaşi).

1628, noiembrie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bârnova, care cumpără, cu 200 taleri de argint, de la Sava Natco, fiul Dochiei, nepotul lui Andruşco, de la Sohiica şi de la nepotul lui Dănăilă, fiul lui Drăghici, strănepotul lui Andruşco, „jumătate din satul **Budeşti**, care este în ţinutul Cârligăturii, partea de jos, cu

[2912] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, pp. 46, 47

loc de prisăci şi cu grădini, şi cu tot venitul”; / de la Trifan, fiul lui Nechifor, şi fiii lui Marco şi Todosie, şi de la nepoţii lui de soră, Gheorghe, Andrei şi David, fiii lui Ilea şi ai Antemiei, şi de la verii lor Andrei, fiul lui Toader, nepotul popii Efrim, Dochia, femeia lui Dănăilă, şi surorile ei Măria şi Todosia, fiicele lui Drăguţ, pentru 200 taleri de argint, „părţi din acelaşi sat, din Budeşti, din jumătatea de sus a satului, care jumătate se împarte în 5 părţi şi au rămas acum 2 părţi nevândute”[2913].

1642: Toader Echim vinde cumnatului său Corlat cămăraşul şi lui Dănăilă şi Ionaşcu, „drept 3 matce gata de roişte şi un bou de jug… din partea unchiului meu Marco, din jumătate de sat **Turbăteşti**, din partea din sus, ce se va alege… aşijderea am dat şi biserica pe mâna lor, să o îngrijească, să se facă în biserică ce va trebui, să se ţină preot la biserică, pentru sufletul unchiului meu Marco… / şi tocmala s-a făcut dinaintea lui Trifan Vechiul, Marco şi Vasile Dalbul, Savin şi Gligore de **Budeşti**, Vasile, ginerele lui Golăi, Ignat, Florea şi Gligorie vătaful de **Mogoşeşti**, şi alţi oameni buni”[2914].

1643, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mirăuţă din **Procelnici** (Proselinici, comuna Miroslava, Iaşi) s-a pârât cu călugării de la mănăstirea Bârnova, spunând Mirăuţă cum cu nişte părţi de ocină ce au călugării danie de la Miron Barnovschi voievod, la satul **Budeşti** (comuna Mogoşeşti, Iaşi), ei împresoară şi partea lui din jumătatea satului, din partea de sus, a cincea parte… / Pentru aceea, am învăţat

[2913] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 426, pp. 578-581

[2914] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. III, Iaşi 1907, p. 95

pe Toderaşco mare logofăt să trimită acolo, la Budeşti, pe Dumitraşco diac; şi a strâns pe Mânjea, Ion şi Toader, ginerele lui Mânjea din **Nedeiani** (comuna Voineşti, Iaşi), Saula şi Arsenie din **Procelnici**, Ionaţco, ginerele lui Chiul şi Oancea din **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi) şi au ales partea lui Mirăuţă dinspre părţile călugărilor de la Bârnova… şi au pus şi stâlpi de piatră, în vatra satului, în câmp şi în tot locul"[2915].

1675, septembrie 12: Andrei călugărul şi fata lui Maria Brânduşea vând vătavului Golăi, pentru 40 lei, o vacă, preţăluită drept 7 lei, şi un becman de ceară, „o cumpărătură de la Estimia, fata lui Matruş din **Budeşti**, a treia parte de sat. Tot din Budeşti mai vinde şi altă parte, a treia jumătate din moşul (bunicul) nostru Sava Bălanu, partea Tudosiei, fata lui Ilie şetrarul, pentru 30 lei"[2916].

1774, mai 26: Satul **Budeştii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2917]**: Toată suma caselor: 19**. Scădere rufeturi, însă 19: 1 popă, 6 călăraşi de Ţarigrad, 2 sămeni hătmăneşti, 2 armăşei, 1 fuştaş, 3 sărace, 3 nevolnici, 1 ţigan. / **Rufeturi**: Popa Ion / Ioniţă, călăraş de Ţarigrad / Irimie, călăraş de Ţarigrad / Toader, tij (la fel) / Vasile, tij / Neculai, tij /Ianachi, tij / Isac, săman hătmănesc / Vasile, săman hătmănesc / Ioniţă Borgan, armăşel / Vasile, fuştaş / Vasile, armăşel / Maria, săracă / Ioana, săracă / Nasta-

---

[2915] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 16, pp. 19, 20

[2916] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 29

[2917] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 482

sia, săracă / Toader, nevolnic / Ion, ţigan / Ioniţă Bădărău, nevolnic / Ion, cărămidar, nevolnic.

1899: „**Budeşti**, sat în comuna Mogoșești, plasa Stavnicul, judeţul Iaşi, așezat la poalele dealului Budești. Are o populaţie de 46 familii sau 169 locuitori; o biserică; casele proprietăţii; o moară. Prin el trece drumul spre Vaslui, numit Șleahul Budeşti. Din vechime, acest sat a fost răzăşesc. Numărul vitelor este de 246 capete, din care: 183 vite mari cornute, 20 oi, 13 cai și 20 râmători”[2918].

BUDEŞTI

(raionul Leova, Moldova).

1635, ianuarie 5: Carte de hotărât satul **Stănileşti** (comuna Stănileşti, Vaslui) şi cutul **Ruşilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea lui Cehan, de **Stărpenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), cu cutul **Muntenilor** (comuna Stănileşti, Vaslui), partea Roşcăi, în ţinutul Lăpuşna, semnată de Cujbă vornic, Duca comis, Dumitraşco feciorul Şetrarului, Iuga din **Horjeşti** (comuna Mingir, raionul Hânceşti, Moldova), Mihalcea, Pavel şi Creţul din **Gurbăneşti** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), Păntelei din **Budeşti** (raionul Leova, Moldova), Ciorba din **Cârlegaţi** (azi Pădureni, comuna Pădureni, Vaslui), Dieniş şi Gligorie din **Plotoneşti** (comuna

[2918] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 45

Dimitrie Cantemir, Vaslui), Gherman din **Clocicari** (lângă Văleni, comuna Pădureni, Vaslui), Ciocan din **Leoşti** (comuna Pădureni, Vaslui), Pavel din **Plăvăţeni** (lângă Urlaţi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Modruz din **Urlaţi** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Colac, Andronic şi Gheorghe din **Vârâţi** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorie din **Ciorećeşti** (înglobat în Lunca Banului, comuna Lunca Banului, Vaslui), Gligorcea din **Broscăşeni** (Broscoşeşti, comuna Lunca Banului, Vaslui), Pătraşco şoltuz, Giurgea, Pătrăşcan şi Ştefan Galbăn din **Huşi**. / Şi s-a stâlpit din ţarină şi din vatra satului, cum am aflat cu oameni buni. Aşijderea, ce s-au aflat bălţi pe hotarul Stărpenilor, din capul satului din jos, jumătate din iezerul Lungul, iar jumătate este a Măcicanilor. De aici, de la Lungul în sus, este Balta Simei; de-aici, mai sus, este Balta Avraamului; de-aici este Gârla Lungului; de-aici este Racela, în capul hotarului de sus, iar din jos este hotarul Stărpenilor, până în vadul Pruteţului. Aceste bălţi sunt peste Prut, dinspre răsărit; iar bălţile ce sunt pe hotarul Stănileştilor sunt de ceastă parte de Prut, dinspre apus, şi se împreună cu ale Volosenilor. De aceasta scriem şi dăm ştire Măriei Dumitale"[2919].

1635, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi, care primeşte uric pentru „satul **Gurbăneştii** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), unde este **Târgul Sărăţii** (adică satul Gurbăneşti), mai sus de gura Sărăţii, cu vad de mori la Prut şi cu mori gata şi cu o bucată de pământ din hotarul **Alboteştilor** (raionul Leova, Moldova), loc pentru un sat

[2919] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 2, pp. 2, 3

la dura Sărăţii, care este în ţinutul Chigheciului, şi de asemenea satul **Drujeni** (raionul Leova, Moldova), pe râul Prut, şi **Budeştii** (raionul Leova, Moldova), şi **Furteştii** (comuna Vetrişoaia, Vaslui), şi **Vlăşineştii** (raionul Leova, Moldova), în acelaşi ţinut al Chigheciului, şi de asemenea **Stolniceni** (comuna Cioropcani, raionul Ungheni, Moldova), pe Gârlă, şi cu loc de iazuri, şi Gârla şi cu pricuturile sale **Stroicenii** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova) şi **Vlăşineasa** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova), şi alt pricut, care se numeşte **Scumpia** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova), şi satul **Şetrărenii** (azi Stejari, comuna Ţigănaşi, Iaşi), care este în ţinutul Iaşilor, şi de asemenea satul **Gligenii** (Hlijeni, comuna Hlijeni, raionul Şoldăneşti, Moldova), care este în ţinutul Sorocii, care acele sate fuseseră drepte ocini şi cumpărături ale răposatului Enache postelnic, iar când a murit a dat şi a miluit acea sfântă mănăstire"[2920].

1636, iulie 12: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod egumenului de la mănăstirea Sfântul Sava, „şi pe cine vor trimite ca să fie tare şi puternic a ţine şi a apăra ale lor drepte sate şi miluire, ce au ei de la postelnicul Enachi, anume satele **Răciuleştii** (înglobat în Vetrişoara, comuna Vetrişoara, Vaslui) la ţinutul Fălciului, **Bechenii** (raionul Cahul, Moldova) şi **Budeştii** (raionul Leova, Moldova) la Chigheci, **Furteştii** (comuna Vetrişoara, Vaslui) iar la Fălciu"[2921].

[2920] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 76, pp. 92-95

[2921] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 457, p. 517

1774, iunie 5: Satul **Budeştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Satele de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[2922], avea **toată suma caselor 31**. Rămân birnici 31. / **Birnici:** Ioniţă, vornic / Arhipii Andronachi / Ilii Vartic / Nicolai Timofti / Lupul Clichici / Ştefan Timofti / Ioniţă Timofti / Ioniţă Anghel / Lupul Margini / Niţă Movilianu / Ioniţă Doncilă / Costandin Doncilă / Savin Anghel / Gavril Buga / Andrei Călmăţui / Gheorghi Buga / Andrei Călmăţui / Ioniţă Chiriţa / Ştefan Târâială / Manoli Târâială / Iosip / Neculai Ionaşco / Istrati Sorocianu / Constandin Chercuzul / Vasile Mândrilă / Pavel Călmăţui / Toader a Marfii / Grigori fiul lui Istrati / Ion Orobică.

1795, Decembrie 8: Alexandru Ioan Calimah voievod „pune zi de soroc lui Andrei Sârbul din **Târgul Chişinăului** şi altor neamuri ale Goreştilor de la ţinutul Orheiului, ca la 10 zile ale viitoarei luni ghenarie negreşit să se afle la Divan, cu toate scrisorile şi dovezile ce vor fi având, ca să stea lu judecată cu stolnicul Iordachi Crupenschi pentru o parte din moşia **Budeştii**, de la ţinutul Orheiului, ce ar fi vândut-o ei, neavând treabă”[2923].

1904: „**Budeşti**, sat în judeţul Chişinău, volosti Mireşti, aşezat în valea Tohatinului, tocmai la curmezişul a trei văi, şi anume Valea Chinipei, a Dumbrejniţei şi a Lupului. Are 280 case de ţărani români, care posedă

[2922] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 458, 459

[2923] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 301, pp. 339-340

1.320 deseatini, iar proprietarul C. C. Harting, 3.598 deseatini. Ţăranii au vii şi grădini”[2924].

BUDEŞTI

(lângă Păltiniş, comuna Păltiniş, Botoşani).

1638, august 20: Scrisoare de mărturisire a „egumenului Ghidion şi cu tot soborul de la sfânta mănăstire Dragomirna... pentru rândul a patru oameni, anume: Isacu Cotic, Goga, Alexa şi Latul, ce aceşti oameni ne-au fost nouă vecini din satele sfintei mănăstiri, din **Nicşeani** (Nicşeni, comuna Nicşeni, Botoşani) şi din **Trăistreni** (comuna Nicşeni, Botoşani), şi au fugit, de câtăva vreme, din satele noastre prin slobozii şi în alte părţi, mers-au şi s-au aşezat în satele dumisale vornicului Şoldan, la Dorohoi: la **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani) şi la **Budeşti** (lângă Păltiniş, comuna Păltiniş, Botoşani). / După aceea am mers la dumnealui, la vornicul, şi l-am dodeit pentru aceşti vecini, să ni-i dea; dumnealui, ca un boiarin bun, nu ni i-a oprit, ci a zis să ni-i luăm, însă să le luăm şi cisla ce vor avea din satele dumisale. Iar noi, văzând că nu ni-i apără, că zice să ni-i luăm cu cislă (cotă parte din birul obştesc), cu tot, socotit-am cu tot soborul şi i-am lăsat să fie dumisale vecini, numai să ne fie dumnealui de vorbă pentru destule nevoi şi greutăţi ce vin asupra altor

[2924] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 39

vecinaşi ce au rămas. Domnealui Dumitraşco Şoldan, vornicul cel mare, ca un boiarin bun şi mult milostiv, ne-a făcut mult bine altor sătcele ce am avut şi le-a scăzut din cislă şi cu altă milostenie ne-a socotit la sfânta mănăstire"[2925].

BUDEŞTI

(pe Lohan, comuna Creţeşti, Vaslui).

1617, iunie 28: Busurman, fiul Cozmei de Budeşti vinde „două părţi din o a treia parte din **Budeşti**, din bătrânul Păcurariu"[2926].

1639, aprilie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Spiridon, fiul lui Păcurar, care cumpărase, cu 20 de galbeni ungureşti, de la armaşul Chiril, cumpărătura acestuia de la Paraschiva, fiica Mărinii, nepoată de fiu Maruşcăi, „a treia parte din a treia parte din satul **Budeştii** (comuna Creţeşti, Vaslui), cu loc de prisacă şi cu livadă şi cu loc de râmnic"[2927].

1640, septembrie 30: Vasile, Sava, Constantin, Urâta şi Nastasia, toţi feciorii şi nepoţii lui Gheorghe Duraleu, vând diacului Vasile Corlat şi cumnaţilor săi Dănăilă şi Ionaşco, drept 45 de zloţi, „ce au avut părinţii

---

2925 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 443, p. 422

2926 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 234

2927 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 78, p. 76

noştri din jumătate de sat **Turbăteşti**, din partea din sus, din cinci părţi ce se împarte acea jumătate, de sat, am vândut trei părţi şi două au rămas nevândute… / Aşijderi, am vândut lui Vasile Corlat o vie cu pometi în acel sat, drept 25 zloţi, dinaintea lui Gheorghe Saula, Mirăuţă, Gheorghe Verga şi Gheorghe Zavul din **Procelnici**, Ionaşco Mănjea din **Nedeiani**, popa Ipatie de **Turbăteşti**, Savin şi Marco de **Budeşti** şi mulţi oameni buni”[2928].

1681, septembrie 8: Pricopie şi Ştefan, feciorii lui Nechifor Mosteaţă, vând lui Golăe vătav şi jupânesei Aftinia, „drept 50 lei şi 2 boi biciluiţi 20 lei… dreaptă ocină şi moşie, un bătrân din satul **Bălăneşti**, ce este pe apa Bujorului, în ţinutul Fălciului, de pe îmbe părţile de Bujor, / aşijderea, din satul **Popeşti**, un bătrân, şi din **Budeşti**, alt bătrân, părţile lui Nechifor Mosteaţă… dinaintea lui Chirilă Agărici şi Pavăl Agărici de **Popeşti**, Carp, Iosif nepotul lui Carp şi Apostol Bălan ot **Bălăneşti**, Ştefan Grebence **ot** Bălţaţi… însă pentru Bălăneşti este pârp cu comisul Ion Racoviţă”[2929].

1686, mai 9: Vasile Ţăfotie, fiii lui Ileana, Irina, Simion şi Misail, şi Ursul de **Budeşti** vând lui Golăe vătaful „partea noastră din satul **Şurdeşti**, de la ţinutul Vasluiului, şi din **Budeşti**, de la ţinutul Fălciului, pe apa Lohanului, cu loc de prisăci… ce s-a alege partea Cazacului”[2930].

1707, ianuarie 18: Întărit de Antioh Cantemir

[2928] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 461, pp. 453, 454

[2929] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 45, 46

[2930] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 49

voievod paharnicului Radul, „care ne-a arătat un zapis de la Iftimia, jupâneasa lui Golăe, cu multe iscălituri, scriind cum a dat Golăe danie Radului paharnic o parte de ocină din siliştea **Budeşti**, din ţinutul Fălciului, pe apa Lohanului, pe care Golăe vornicul o cumpărase de la femeia Cuciagăi”[2931].

1709, martie 31: Ilinca Ţărău şi fiul ei Vasile Creţul vând paharnicului Radul, pentru 16 lei, „partea sa din **Budeşti**, de la ţinutul Fălciului, pe apa Lohanului, de pe bunicul ei Gheorghiţă Bârlădescul”[2932].

BUDEŞTI

(înglobat în oraşul Săveni, Botoşani).

1646, mai 25: Gaftona, fata lui Andronic din satul Dolniceni, nepoata lui Bălmojel ot tam (de acolo), vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 15 lei, „partea moşu-meu (bunicului meu) Bălmojel din satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani). / Deci eu, Gaftona, când am vrut să vând, am întrebat toată seminţia mea, dar dintre dânşii nimeni nu s-a aflat să o plătească… Şi am vândut dinaintea Tomei căpitanul şi Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco

---

[2931] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 5

[2932] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 12

ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) şi Tofan de **Găleşeni** (comuna Dobârceni, Botoşani)"[2933].

1646, mai 25: Tofan, feciorul Stancăi, cu nepotul lui Hilcea, fiul lui Isac, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră ocină, ce am avut în satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani), de pe moşul nostru Creţul vătavul.., Şi în tocmeala noastră au fost Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Băbiceni** (comuna Durneşti, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) de pe Miletin, Toder Colivanul şi Gligore Bidiviul de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani) şi alţi oameni buni"[2934].

1774, iunie 22: Satul **Budeşti**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2935]**, toată suma caselor: 61**. Scădere rufeturi 25: 3 femei sărace, 16 slugi, argaţi şi păstori ai dumisale vătavului Şerban Canano, 3 preoţi şi dascăli, 1 mazil, 2 ţigani. Rămân birnici 38. / **Birnici**: Chirilă Borbos / Ştefan Lazor / Toader Roşca / Măteiu, rus / Miron sin (fiu) vădanii / Toader, ciunt de o mână / Sava zet (ginere) ungurian / Georgiţă Orăşanu / Zaharia Amorţitul / Eftimie Şălma, slab / Vasile zet Chirsin /Andrei brat (frate) Sava / Dumitru, bătrân, slab / Todosii zet Grigoraş / Chirilă sin

---

[2933] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 381, p. 325

[2934] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 326

[2935] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 532, 533

Gavriloai / Ion ci şede cu Ştefan Lazor / Ştefan Orăşean / Georgie / Grigoraş Dumitru, şchiop / Ion Lazu, vornic / Costandin sin Dumitru / Georgie zet babei / Andreiaş Miche / Petre Bărbosul /Pavel, rus / Mihaiu, rus / Ion Păstrăvan, slab / Gavril, rus ot (de la) preot / Grigoraş Prisăcăran / Sava cumnat lui Grigoraş / Toader Surdul / Toader Ţucă / Iordachi Băncilă / Ion Ţucă / Constandin zet butnar / Toader brat Bărbos, holtei. // **Femei sărace**: Iliana Alecsoai / Ioana Sănăgiasă / Cristina Dămieniasă. // **Slugi, argaţi, păstori ai dumisale Ştefan Cavano, vătav**: Ion, ungurian, slugă / Ioniţă, ciobotar, slugă / Todosii Hariga, herghelegiu / Ene, slugă / Ursul, puşcaş, slugă / Onofrei, plugar / Luca, cioban / Simion cumnat Ursului, cioban / Todosii Vântul, slugă / Pintilie Cănilă, slugă / Ursul Chersin, slugă / Dănilă, cojocar / Petre, croitor / Ştefan Hoga, herghelegiu. // **Rufeturi**: Preotul Gavril / Dănilă, diacon / Georgie, dascăl, holtei / Georgie Calo, mazil, priş ot Hârlău / Vasile, ţigan / Toader, ţigan.

BUDINA

(sat pe Larga, raionul Briceni, Moldova).

1632, august 31: Zapisul pârcălabului de Hotin Tudori, în care mărturiseşte că a „vândut satul **Cotela** (comuna Cotelna, raionul Briceni, Moldova), ce este în ţinutul Hotinului… vornicului Gavrilaş şi satul **Păltinişul** (comuna Păltiniş, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoiului… aşijderea o parte de ocină din sat din

Budina (sat pe Larga, raionul Briceni, Moldova), pentru 800 de lei”[2936].

BUDINEŢ

(lângă Ciudei, Bucovina, Ucraina).

1435, octombrie 18: Satul Budineţ beneficiază de atestare documentară din 18 octombrie 1435, când Ilie Vodă îi oferea partizanului său, Stan Babici, printre alte sate confiscate de la partizanii fratelui său, Ştefan Vodă, „şi Budinţii lui Mihail al lui Coşcă, deoarece el l-a pierdut în hiclenie”

1652, martie 4: Se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoia şi Alecsandra vorniceasa, soţia lui Iordachi Cantacuzino, bunica cronicarului Ion Neculce. „Partea jupânesei Alecsandra visterniceasa a fost… satul Budilce”.

1705, mai 30: În ciuda frumuseţi naturii, satul Budineţ („aici nu e nimic”, în traducere) beneficiază de o reatestare documentară târzie, datorită recunoştinţei diaconului Bejan, cel care, pentru că fusese răscumpărat din robie de Constantin Turcul, îi dăruieşte binefăcătorului său „a şasea parte din satul Budinţi, cumpărătură de la Constantin, diacon de Jadova, şi de la fratele său”. Satul Budineţ era, deci, o obşte răzeşească, proaspăt ieşită din indiviziune.

2936 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 188, pp. 245, 246

1706, mai 11: Gavrilaş Frunză şi jupâneasa Gafiţa, fata lui Andronachi Vlad, lăsau copiilor lor, Ioan şi Maria, jupâneasa diaconului Nicolai Borşan, părţile de moşii moştenite după bunicul lui Frunză, Andronachi Peletiuc, „în Vilavce, în Carapciu, în Costeşti, în Comăreşti, în Budiniţă şi pe aiure de pe socrul meu, Andronachi sin Simion Vlad în Banila moldovenească şi de pe socra me, Nastasie, fata lui Vasile Căzăcescul, având noi parte de moşie în Berhomete, în Lucavăţ, în Panca şi în munte, în ţănutul Sucevii, şi în Vaselev, în ţănutul Cernăuţului".

1706, mai 11: Răzeşul Andronachi Peletiuc fusese confirmat de actul de moştenire, prin care Ioan şi Maria, copiii lui Gavrilaş şi ai Gafiţei Frunză, devin stăpânii părţii de sat care aparţinuse „moşului" (bunicului) lor. Şi se mai păstrează un nume de răzeş, cel al lui Gavril Tăutul, datorită actului de moştenire din 20 noiembrie 1766, prin care Alexandru Vasilco, Sandu Volcinschi şi Gheorghe Răpta împart între ei partea din sat „Budiniţa" care aparţinuse Tofanei, fata lui Gavril Tăutul. Tot atunci, Morţuneştii primesc a şasea parte din sat, un înaintaş al acestora, Pavel Morţun, fiind împuternicit, în 9 octombrie 1714, de Nicolai Alexandru Mavrocordat, să strângă veniturile din „Budiniţă".

1761, octombrie 8: Ioniţă Brahă, ginerele lui Pavel Morţun, avea să primească drept zestre a Rucsandii „zece odgoane întracest ţănut al Sucevii ce să chiamă Budeniţă, care moşie mi să trage şi mie dela părinţii miei".

1767, noiembrie 20: Moşia Morţuneştilor, care număra 100 de odgoane, a fost delimitată de moşia lui Ion Soponarul, de 9 odgoane şi 2 stânjeni.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[2937], din 1772-1773, înregistrează la Budinţii, în Ocolul Berhometelor, fără alte precizări, „15 – toată suma caselor”, însemnând 3 mazili, 1 ruptaş, 2 femei sărace şi „9 argaţi şi păstori, ruşi străini ai mănăstirii” Putna.

1775: Satul Budineţ, încă numit Budinţii, avea 5 mazili, 1 popă şi 12 ţărani.

1782, noiembrie 26: În faţa Comisiei cezaro-crăieşti de delimitare a proprietăţilor în Bucovina, fraţii Sandul, Toader, Vasilie şi Nicolae Morţun declarau că stăpânesc, împreună cu Bejăneştii, 100 odgoane în Budineţ, moştenire de la bunicul lor, Ştefan Morţun, care se căsătorise cu fata lui Ilie Bejan. / Răzeşii Nicolai Borşan diacon, Andronachi Borşan, Ion, Vasile şi Toader Ciornohuz, Iuon Franghe şi Andronic Scripcă, moştenitori ai lui Banilovschi, stăpâneau 5 odgoane din moşie. / Răzeşii Iuon Peletiuc, Ştefan Malinescul, Ilie Cracalie, Andronachi şi Ştefan Frunză stăpâneau 15 odgoane. / Tadeus Turcul, care îl moştenea pe Constantin Turcul, era stăpân peste a şasea parte din Budineţ.

1794, martie 12: Iuon Volcinschi cumpără părţile lui Samson Cracalie, pe care le va ceda, în 23 mai, lui Iuon Calmuţchi şi jupânesei Ilinca, fata lui Iuon şi Zoiţa Calmuţchi, care vor avea, totuşi, şi o altă moşie în Budineţ, cea a lui Mihalachi, fiul lui Vasile Cracalia, pe care o cumpără în aceeaşi zi de 23 mai 1794.

1795, ianuarie 15: Alexandru Tăutul, nepotul lui Frunză, şi jupâneasa Nastasia vând partea lor de sat, pentru 77 florini vienezi, lui Gheorghe Bogdan, fiul negustorului sucevean Cârste, cel care va cumpăra şi

---

2937 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 337

partea nepoţilor lui Ştefan Malinescul, fraţii Antohi şi Ştefan Stângaci.

1795, februarie 8: Pătrund în Budineţ şi alţi negustori suceveni, Gheorghie, feciorul lui Axentie Moisa, cumpărând de la Toader Malinescul 11 odgoane în Budineţ, pe care le va vinde, însă, în 10 ianuarie 1796, baronului Ariton de Capri.

1801, octombrie 10: Iohann Turkul, fiul lui Elias, vinde partea sa din „Budeniţa" fratelui său, Anton, moşiile Turculeştilor ajungând, foarte curând, în proprietatea lui Iohann Aloys Popiel şi a Elisavetei Piotrowska, fiind vândute de aceştia, în 23 august 1802, lui Michael Popiel.

1807, decembrie 8: baronul Ariton von Capri va vinde lui Axenti sin Grigori şi lui Axenti sin Ioan Botoşan, şi ei negustori armeni din Suceava, pentru 700 lei bani împărăteşti, părţile cumpărate de el în Budineţ.

1843: Satele Budineţ şi Opaiţ aveau 942 ortodocşi, biserica din Budineţ, slujită de preotul administrator Nicolai SAUCIUC, fiind proprietatea lui Alexandru de MORŢUN. În 1876, patron al bisericii era Alexandru de PETRINO, iar paroh Ioan GRIGOROVICI, în Budineţ şi Opaiţ aflându-se 1.397 enoriaşi. Comuna bisericească Budineţ şi Opaiţ se menţinea şi în 1907, când patroni ai bisericii din Budineţ erau Alma şi Ioan cav. de VOLCINSCHI, iar al bisericii din Opaiţ, Victor SACHNOWICZ. Biserica din Budineţ fusese zidită, în 1803, de Vasile şi Teodor MORŢUN, fiind renovată, în 1829, şi dotată cu un nou iconostas de Alexandru de MORŢUN. Paroh, în 1907, era Ioan BUCEVSCHI, născut în 1860, preot din 1888, paroh din 1901, cantor fiind, din 1905, Nicolai POJOGA, născut în 1872.

1888: În Budineţ a funcţionato şcoală cu 2 clase[2938]: „În 18 noemvre 1888, stil nou, s-a consacrat noul edificiu al şcoalei poporale din Budeniţ”[2939].

1895: Cabinetul de lectură „Progresul”, din „Budeniţ” funcţiona în casa parohială, cu 52 membri, 60 cărţi, 1 abonament la gazetă şi o avere de 16 florini şi 34 creiţari. Preşedinte al cabinetului era Dr. Iancu cavaler de Volcinschi, iar vicepreşedinte, Ioan Petrescu, de lucrările de secretariat ocupându-se învăţătorul superior Leon Zavaţchi.

1897: „Dl Eugen cavaler de Zotta, practicant i. r. de concept la Direcţia poştelor şi telegrafelor în Cernăuţi, pe 7 martie 1897 se va cununa cu domnişoara Aglaia Piotrovschi, fiica dlui Ioan Piotrovschi, paroh prtodox în Budeniţ, Bucovina”[2940].

1902: După 5 ani de inactivitate, Cabinetul „Progresul” îşi relua activitatea în 4 august, adunarea generală desfăşurându-se „în ograda casei gospodarului din Budeniţ, Geoge Sauciuc, unde-s încăperile societăţii”. După un lung şir de cuvântări, susţinute de parohul Ioan Bucevschi, de învăţătorul superior Leon Zavaţchi, de „boerul satului, dl prof. Dr. Ioan cav. de Volcinschi”, de primarul Teodor Bohatereţ, de agricultorii Nicolai Sauciuc, Nichita Alexandriuc şi Dimitrie Loghin, s-a trecut la alegerea membrilor comisiei de arbitri, aceştia fiind agricultorii Ilie Perjul, Ioan Rusnac şi Niculai Cuciurean[2941].

[2938] *Schematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 35, 1876 p. 68, 1907 p. 142

[2939] *Revista Politică, Anul III, nr. 22, 1 decembrie 1888,* p. 12

[2940] *Familia,* Nr. 8, Anul XXXIII, 23 februarie / 7 martie 1897, pp. 95, 96

[2941] *Deşteptarea,* Nr. 61/1902, p. 3

1903: Banca populară raiffeisiană din Budeniţ şi Cireş a fost înfiinţată în 1903, sub direcţiunea lui Alecu Burlă şi sub preşedinţia lui Nicolai Pojoga, vistiernic fiind Leon Zavaţchi.

1906, mai: Într-o listă de subscripţie pentru înfiinţarea societăţii culturale „Luceafărul Bucovinei", încredinţată parohului „din Budeniţ, Ioan Bucevschi", se întâlnesc următoarele nume de localnici: proprietarii Alecu şi Toader BURLA, secretarul comunal Constantin BABIN, agricultorii Dimitrie CHIRILIUC, Iacov ILIUC, Nicolai SAUCIUC şi Nicolai POJOGA, învăţătoarea Eufrosina GRUJEVSCHI şi preoteasa Sinclitica BUCEVSCHI[2942]. În 1910, comuna Budeniţi era în totalitate românească.

1907: „Societatea „Filiala doamnelor române" din Budeniţ şi-a ţinut adunarea generală, duminecă în 18 august, la 4 ore după-amiază, în localităţile doamnei Alma de Volcinschi… De faţă erau prezidenta, doamna **Alma de Volcinschi**, şi 20 de membre. Prezidenta deschide adunarea, cu o scurtă şi miezoasă vorbire către cei prezenţi, face amintire de moartea membrilor defuncţi, în anul expirat, şi dă cuvântul secretarei, care dezvoltă raportul comitetului, de la ultima adunare generală, până la finea anului 1906, după cum urmează: Filiala a numărat, în anul 1906, 12 membri fundatori, 30 membri ordinari şi 6 sprijinitori, deci cu 7 membri mai mult decât în anul 1905. De la ultima adunare generală, n-a ţinut societatea nici o şedinţă, ci numai comitetul, unele consfătuiri familiare, în cercuri mai restrânse. În iarna anului 1905, s-au spesat, pentru sprijinirea copiilor sărmani de la şcolile din Budeniţ şi Cireş, suma de 357 coroane 20 bani, cumpărându-se straie, cărţi şi rechizite

[2942] *Gazeta Bucovinei*, Nr. 14/1906, p. 4

şcolare. De pe listele de colectare, încredinţate domnişoarei **Aristiţa Petrescu** şi domnului paroh **Ioan Bucevschi**, au incurs 81 coroane 48 bani, de la următorii domni: Dr. **Ohrländer**, secretar tribunal, 2 coroane, Dr. **Eusebie Antonovici**, candidat advocatură, 1 coroană, **Chlebik**, adjunct tribunal, 1 coroană, **A. Onciul**, inginer, 2 coroane, **M. Procopovici**, 2 coroane, **Cl. Stefanelli**, secretar tribunal, 5 coroane, **A. Zavadovschi**, teolog absolvent, 1 coroană, Dr. **M. Beras**, avocat, 10 coroane, **S. Halpern**, 5 coroane, **C. Bry**, 5 coroane, Dr. **C. Gheorghian**, pretor, 10 coroane, **E. Sbiera**, 2 coroane, **Taniu Dracinschi**, 3 coroane. Colecta făcută în biserica din Cireş: 3 coroane 74 bani, **G. Gherman**. 30 bani, **P. Buta**, 10 bani, **I. Cuciurean**, 20 bani, **G. Haraga**, 20 bani, **G. Patraş**, 20 bani, **I. N. Cuciurean**, 10 bani, **P. V. Cuciurean**, 10 bani. Două colecte făcute în biserica din Budeniţ: 7 coroane 54 bani, **Christ. cav. de Abrahamovici**, mare proprietar, 20 coroane. / Dintre cele 2 propuneri, primite de adunarea generală din 8 noiembrie 1905, s-a adus la îndeplinire numai una, şi anume înfiinţarea şcolii de iarnă pentru instalarea industriei de casă curat naţională. Cu ajutorul deosebit al doamnei prezidente şi cu ajutorul subvenţiunii de 400 coroane, primite de la Dieta Ţării, prin binevoitoarea intervenire a boierului Dr. **Ioan de Volcinschi**, s-a înfiinţat cursul de ţesut, în iarna anului 1905/6, care a ţinut 4 luni. Scopul comitetului a fost bun, poporul însă nu l-a priceput şi, la nepriceperea aceasta, au lucrat, trebuie zis cu părere de rău, acele persoane care sunt mai întâi chemate de a sprijini aşa o întreprindere. Acestea, în loc să îndemne pe părinţi de a-şi trimite copilele la acest curs de industria casnică, i-au descurajat şi sfătuit cu fel de fel de vorbe

copilăreşti. Cursul de ţesut l-au cercetat numai trei copile, şi anume **Ileana V. Popescu**, **Olimpiada N. Goraş** şi **Ioana T. Iliuc**, toate din Budeniţ. Cu înfiinţarea cursului sus numit şi-au mai câştigat merite: Dl proprietar **Alecu Burlă**, care a pus casa necesară la dispoziţie, şi doamna **Eudochia Opaiţ-Burlă**, care a condus învăţământul la această şcoală. Din cele 400 coroane, primite de la Dieta Ţării, s-a cumpărat şi pregătit, pentru curs, materialul necesar, în sumă de 326 coroane 98 bani. Societatea a luat parte la Expoziţia din Bucureşti, în 1906, expunând, în Pavilionul Bucovinei, 3 păpuşi, îmbrăcate în costume naţionale, apoi perdele şi ştergare, pentru care s-a spesat suma de 160 coroane 58 bani. Lucrurile expuse s-au vândut cu suma de 339 coroane. Deoarece, pentru înfiinţarea şcolii de ţesut şi participare la expoziţia din Bucureşti, s-a cheltuit o sumă însemnată de bani, şi deoarece părinţii n-au sprijinit şcoala înfiinţată, din care cauză n-a adus ea foloase nici băneşti, nici morale, de aceea şi societatea n-a fost în stare de a sprijini, în iarna anului 1906/7, copiii cei sărmani de la şcolile din Budeniţ şi Cireş. La aceasta din urmă, s-a sprijinit numai un copil, cu haine şi încălţăminte, în preţ de 11 coroane 60 bani. Societatea a lucrat într-acolo ca o ţărancă din Cireş să fie primită, pe spesele ţării, la şcoala de ţesut din Cernăuţi. Aceasta a primit ajutorul necesar şi a cercetat acea şcoală, prin 6 luni, perfecţionându-se în acest ram de industrie casnică. Cu sfârșitul anului 1906, s-au răfuit banii societăţii şi s-au aflat următoarele: venituri 359 coroane 44 bani, în bani gata, şi 458 coroane 59 bani, în hârtii de valoare. Cheltuieli: 302 coroane 82 bani, în bani gata; deci un rest de 56 coroane 62 bani, în bani gata, şi 458 coroane 59 bani, în hârtii de valoare, dintre care sunt în

banca raiffeisiană din Budeniţ 314 coroane 59 bani, iară împrumutaţi la particulari, 144 coroane. / Cu aceasta, şi-a finit comitetul raportul său şi cere, de la adunarea generală, absolutoriul. După o dezbatere asupra acestui raport, la care iau parte **Alecu Burla**, **Aristiţa Petrescu**, **Leon Zavaţchi**, prezidenta **Alma de Volcinschi** şi parohul **Ioan Bucevschi**, se primeşte raportul comitetului, se votează mulţămita adunării generale sprijinitorilor şi binefăcătorilor societăţii, iară comitetului, absolutoriul cerut. La punctul 2 din ordinea zilei, a cerut cuvântul domnişoara **Aristiţa Petrescu** şi a făcut propunerea ca să se aleagă, prin aclamaţiune, de prezidentă doamna **Alma de Volcinschi**, proprietară mare, iară în comitet, următoarele doamne: **Sinclitica Bucevschi**, **Domnica Alecu Burla**, **Domnica George Opaiţ**, **Aristiţa Petrescu**, **Reveca Babin**, **Constantin Bohatereţ** şi **Balaşa Cuciurean**, toate din Budeniţ, apoi **Maria Grigore Burlă** şi **Ileana Dimitrie Grigorie Opaiţ** din Cireş. / După ce s-a primit această propunere, s-a purces la alegerea comisiunei revizuitoare, în care se aleg, cu toate voturile, doamnele **Mărioara Petrescu**, **Maria Nicolai Pojoga** şi **Eudochia George Cucirca**. / La punctul 3 din ordinea zilei, propune parohul **Ioan Bucevschi** ca să se trimită un copil, ieşit din şcoală, pe spesele societăţii, ca să înveţe un meşteşug şi, ca atare, se recomandă, din partea conducerii şcolare din Budeniţ, băiatul **George Babiuc**. Propunerea se primeşte. Tot la propunerea părintelui Bucevschi, cotărește adunarea generală ca suma de 339 coroane, incurse de la vânzarea lucrurilor expuse la Bucureşti, să se depună, în banca raiffeisiană din Budeniţ, şi din aceasta sumă, şi din taxele membrilor incurse să se sprijinească copilul care va îmbrăţişa vreun meşteşug, iar,

în iarna anului curent, copiii sărmani de la şcolile din Budeniţ şi Cireş. Finindu-se, cu aceasta, ordinea zilei, închide prezidenta, doamna Alma de Volcinschi, adunarea, cu o cuvântare aleasă la adresa împăratului. După aceasta, se retrage comitetul societăţii şi se constituieşte în următorul mod: vice-prezidentă: doamna **Sinclitica Bucevschi**; secretară: domnişoara **Aristiţa Petrescu** şi casară: **Domnica Alecu Burla**, iară celelalte doamne, ca membre fără funcţie”[2943].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Budineţi**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe stânga Siretului-Mic. Suprafaţa: 10,62 km p.; populaţia: 941 locuitori români de religie gr. or.; se mai află şi un număr de lucrători slavi, aduşi. Este întretăiată de 2 drumuri: unul principal, Hliniţa – Gura-Humora, cu pod peste Siretul Mic; altul judeţean, Bănila Moldovenească – Petriceanca. Se compune din vatra satului şi din cătunul Opaeţ. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”, zidită la 1803, de Vasile şi Teodor Morţun. Aci se găseşte un castel, şi un parc frumos (l-am văzut, în 1993 şi, într-adevăr, este frumos – n. n.), precum şi un cavou, cu capelă catolică, al familiei Petrino. La 1776, era în posesia boierului Vasile Morţun. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor; parte lucrează la fabrica mare de spirt. Comuna posedă 650 hectare pământ arabil, 428 hectare fânaţuri, 12 hectare grădini, 365 hectare izlaz, 987 hectare pădure. Are 80 cai, 592 vite cornute 128 oi, 211 porci,161 stupi. **Budineţi, moşie boierească**, cu administraţie specială, districtul Storojineţ. Suprafaţa:

[2943] *Apărarea Naţională*, Nr. 62 şi 63, Anul II, duminică 1 septembrie nou 1907, pp. 2, 3

14,96 km p.; populaţia: 55 locuitori români, poloni şi izraeliţi. La 1776, era în posesia boierului Vasile Morţun"[2944].

1911: „Mândru şi frumos mai este drumul împărătesc ce duce, prin poieni şi păduri, dinspre cele două sate mari, Vicovul de Jos şi Vicovul de Sus, către târguşorul Ciudeiului. Când apuci, însă, să străbaţi mai la luminiş, ţi se pare că, după valea Sucevei, ai să dai, din nou, în munţi şi codri. Căci, de la curţile boiereşti, din capătul satului Budineţ, începe un urcuş, tot printre brădet şi molidiş, de crezi că nu se mai sfârşeşte. Dar iată că dai de un pripor cu pajişti verzi, care parcă îndeamnă pe călător la popas. Şi te îndeamnă şi izvorul, ascuns lângă marginea drumului, să opreşti căiuţii osteniţi şi înspumaţi şi să te răcoreşti, olecuţă, la umbra cetinişului. Drumul, de aici, se mai întoarce colac, de două, trei ori, încolo şi încoace, încât laşi caii în seama vizitiului… / Cât cuprinzi cu ochiul, se întinde, de la apus şi până la răsărit, valea încântătoare a Siretului. Numai în faţă, spre miazănoapte, se înalţă, lin de tot, un şir de coline păduratice, cele din urmă aruncături de valuri muntoase ale Carpaţilor, ce se pierd, apoi, încolo, către şesul Basarabiei"[2945].

1912, octombrie 2: „Consiliul şcolar de ţară, din 2 octombrie 1912, în votă doamnei Alma de Volcinschi, mare proprietară şi prezidentă a *Filialei Societăţii Damelor Române* din Budeniţ, mulţămita şi recunoştinţa sa

---

[2944] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 39, 40

[2945] Grigorovitza, Em., *Cum a fost odată / Schiţe din Bucovina,* Bucureşti 1911, pp. 43, 44

pentru meritele ce le-a câştigat această doamnă, sprijinind copiii de şcoală din satul său"[2946].

1914, în toamnă: Când trupele ţariste ocupaseră o parte din Bucovina, „la Budeniţi, un cazac legase calul său lângă capela baronului Petrino ca să bea apă din izvor. Un fecior de-ai noştri, trecând pe acolo, se aruncă cu iuţeala fulgerului pe cal şi porni în fuga calului spre tabăra noastră, lăsând în urmă pe cazacul păcălit"[2947]. „Castelul Budeniţ al văduvei cunoscutului fruntaş român Dr. de Volcinschi a fost prădat sub conducerea ofiţerilor ruşi"[2948].

1914-1918: „În vremea de groază a invaziei ruseşti, când negustorii fără suflet exploatau poporaţiunea, a fost o mare binefacere pentru comunele Budeniţ şi Cireş că proprietarul de aici, dl Alecu Burlă, a deschis o prăvălie în care a vândut, fără nici un profit, făină, sare şi alte articole necesari pentru poporaţiune… Semnează: parohul Ion Bucevschi, primarul din Budeniţ Alecu Sauciuc, primarul din Cireş Simeon Gherman"[2949]. / „**Grigori a lui Mihai Sauciuc**, născut la 25 februarie 1882, în **Budeniţ**, ar fi murit, la 18 septembrie 1918, în Wilersdorf, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Teodosiei Sauciuc, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[2950].

[2946] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 11, Anul II, 7 noiembrie 1912, p. 174

[2947] *Viaţa nouă*, Anul III, nr. 140, 1 octombrie 1914, p. 2

[2948] *Viaţa nouă*, Anul III, nr. 146, 1 noiembrie 1914, p. 4

[2949] *Viaţa nouă*, Anul III, nr. 168, 5 decembrie 1915, p. 4

[2950] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 2, Cernăuţi 25 ianuarie nou 1921, pp. 18-21

1919: Din Comisiunea agrară de ocol Storojineţ făcea parte, ca locţiitor, „**Ion Gherman**, învăţător superior, Budeniţ”[2951].

1919: „Edict contra lui Vasile a lui Mihai Sauczuk, fost cu domiciliu în Budeniţ, iar acum necunoscut, s-a intentat proces de divorț de către soţia sa, Casandra Sauciuc din Budeniţ, din cauza părăsirii domiciliului”[2952].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Alma de Volcinschi**, Budeniţ”[2953].

1922: „Părintele Dan, membru corespondent al Academiei Române, ne comunică aceste date din Igeşti (Bucovina): Pe şesul Sireţelului, între comunele Crasna, Ciudei, Budeniţ, Pătrăuţul de sus şi de jos, Corceşti şi Vicovul de Sus, este situată comuna răzeşească Igeşti, locuită numai de români, fără oarecare amestecare de oameni, ceea ce în Bucovina se întâlneşte adesea, – doară câteva familii de evrei. După tradiţia locală[2954], familiile din această comună îşi au obârşia din comunele respective ale ţărilor care se vor indica: **Colţilă**, a venit încoace

[2951] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8
[2952] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 86, 5 decembrie nou 1919, p. 13
[2953] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66
[2954] Dată într-o notiţă pastorală din *Arhiva parohială* din Igeşti.

de la Budeniţ; **Bejan** era mazil din Budeniţi; **Paladi** din Budeniţa”[2955].

1942: „Având în vedere raportul dlui judecător al Judecătoriei mixte Storojineţ, Nr. 8.737 din 1942, din care se constată că numitul **Puşcaş V. Nicolae** din comuna **Budeniţ**, jud. Storojineţ, sub ocupaţiunea rusească a săvârşit **acte de duşmănie împotriva populațiunii române** şi a manifestat sentimente ostile Statului Român; / Ţinând seamă de depoziţiile martorilor, aflate în dosarul cauzei, din care rezultă că susnumitul, fiind în serviciul ruşilor şi ca om de încredere al acestora, urmărea pe bunii români, care voiau să se refugieze în Vechiul Regat, pe care îi denunţa autorităților sovietice, spre a fi deportaţi, iar după începerea ostilităţilor din vara anului 1941, a rechiziţionat căruțele locuitorilor, care au servit la salvarea întregului material de război sovietic şi la retragerea armatei roşii… / Decidem: Art. I). Se retrage naţionalitatea română numitului Puşcaş V. Nicolae, din comuna Budeniţ, jud. Storojineţ, pentru că, în timpul ocupaţiunii ruseşti, a săvârşit acte de duşmănie împotriva populaţiunii române şi a manifestat în public sentimente ostile neamului”[2956]. „Având în vedere raportul dlui judecător al Judecătoriei mixte Storojineţ Nr. 8.740 din 1942, din care se constată că **Eufrosina Babiuc** din comuna **Budeniţ**, jud. Storojineţ, sub ocupaţiunea rusească, a săvârşit acte de duşmănie împotriva populaţiunii române şi a manifestat sentimente ostile Statului Roman; / Ţinând seama de depoziţiile martorilor, aflate în dosarul cauzei, din care rezultă că susnumita, sub regimul sovie-

---

[2955] Dan, Dimitrie, *Igeştii*, în *Revista Istorică*, N-rele 4-6, Anul VIII, Aprilie-Iunie 1922, pp. 117-119

[2956] *Monitorul Oficial*, Nr. 162, 15 iulie 1942, p. 5866

tic, şi-a însuşit diferite obiecte din gospodăriile locuitorilor români, care se refugiaseră în Vechiul Regat sau fuseseră deportaţi de ruşi şi a criticat în public regimul românesc;… / Decidem: Art. 1). Se retrage naţionalitatea română numitei Eufrosina Babiuc, de 41 ani, din comuna Budineţ, jud. Storojineţ, pentru că în timpul ocupaţiunii ruseşti a săvârșit acte de duşmănie împotriva populaţiunii române şi a manifestat în public sentimente ostile Neamului şi Ţării”[2957]. / La Budineţ s-au născut două mari personalităţi ale culturii române din Bucovina, ambii autori ai unor istorii literare bucovinene, autori de manuale şcolare şi profesori cu vocaţie, Constantin LOGHIN (4 septembrie 1891) şi academicianul Grigore BOSTAN (4 mai 1941).

BUDZEŞTI

(azi deal şi vale între Ivăneşti şi Căpoteşti,
comuna Pădureni, Vaslui).

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, fraţilor Neagul Dumia şi Băloş, care cumpăraseră, cu 25 zloţi tătăreşti, de la Nastea, nepoata lui Mihăilă Budzea, şi de la nepoata ei Mărina, fiica lui Husul, „a patra parte din satul anume Budzeştii pe Sărata, unde a fost Bericica”[2958]. Hotarul, din veac.

[2957] *Monitorul Oficial*, Nr. 170, 24 iulie 1942, pp. 6191, 6192

[2958] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 171, pp. 312-314

BUECANI

(sau Buicani, pe Bâc, azi cartier în Chişinău, Moldova).

1639, august 19: Un zapis de la Mihalce Durac, pârcălabul de **Orhei**, în care sunt menţionaţi „Căzac căpitanul de călăraşi de **Orhei**, Cociorvei hotnog din satul **Ialoveni** (comuna Ialoveni, judeţul Chişinău, Moldova), de ţinutul Lăpuşnii, Moldovan ce a fost hotnog din sat din **Buecani** (azi cartier în Chişinău, Moldova), Nicoară Nistre din **Martineşti** (), Ţogoe de Buhuşouca (?), Păpare din **Mihăilaşe** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Bosiu de Gârbeşti (?)"[2959].

1774, iunie 5: Satul **Buiucanii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Bâcovăţului, după recensământul lui Rumeanţev[2960], avea **toată suma caselor 52**. Scădere rufeturi 52: 42 lemnari sărdăreşti, 3 volintiri, 1 popă, 6 femei sărace. / **Rufeturi, lemnarii sărdăreşti:** Ursache, vornic / Onică fiul lui Antohi / Iosip fratele lui Stihi / Nastase Manta / Ion Manta / Toader, văcar / Ştefan Telebici / Ion Tudorache / Ion, văcar / Zaharie, butnar / Ion fiul Ilincăi / Toader Prutianu / Ştefan, tăbăcar / Iftimi, tăbăcar / Ion, tăbăcar / Ioniţă fiul lui Timofti / Andrei fratele lui / Isac Stare / Mihălache fiul lui Isac / Gavril al lui Isac / Alecsandru Telembici / Gavril fiul lui Grigori / Nicolai Bagul / Ioniţă Telembici / Andrei fratele lui /

[2959] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 199, p. 206

[2960] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 432, 433

Postică Cucul / Vasile Cucul / Constandin, tăbăcar / Ocsănte al lui Gheorghe Giosan / Gheorghe, om străin / Ioniţă Giosan / Gavril Giosan / Sârghie Giosan, tălmaci / Ioniţă Giosan / Vasilache Giosan / Sălivestru Giosan / Maftei, văcar / Nicolai Giosan / Gavril Giosan / Ifrim Giosan / Ion Giosan / Ştefan fratele lui Toader. // **Alte rufeturi:** Ion Isac, volintir / Toader Mărdari, volintir / Gavril, tăbăcar, volintir / Popa Dumitru / Ioana, săracă / Rugina, săracă / Ghinie, săracă / Angheluşa, săracă / Nazaria, săracă / Ioana, săracă.

1800, septembrie 8: Rânduiţi de Constandin Alesandru Ipsilant voievod să facă cercetare asupra dreptului de a face mori pe apa Bâcului, care desparte ţinuturile Lăpuşnei şi al Orheiului, spătarul Donici şi sulgerul Tăutul, izbutesc, în scrisoarea către vodă, o adevărată sinteză a istoriei târgului **Chişinău** şi a satelor din împrejurimi, pornind, în cercetarea lor, „de la ispisocul de la domnul Ştefan vodă (cel Tânăr), din anul **1525** (7033), pe jumătate de sat **Visternici**, partea din sus, arată semne nestrămutate, zicând: „de ceea parte de Bâc, în dreptul lazului **Albașului** (ctitorul „cheşenăului lui Acbaş", din 17 iulie 1436; deci „cheşenău" înseamnă laz, loc defrişat, curătură – n. n.), la fântâna cea mare și cu heleșteu, și cu moară în Bâc, și de la deal să fie după vechiul hotar, iar de la vale, să fie începând de la iezătura heleșteului **Chișinăului**, tot pe hotarul lui Șearpe postelnic, până la vârful dealului ce-i pe Tohan"; / să cercetăm ca să dovedim semnele acestea și să măsurăm cu stânjenul, în curmeziş, acea jumătate de sat din **Visternici**, partea de jos, spre întregimea a tot trupului acelei moșii, și apoi să cercetam de unde se va dovedi iezătura **Chișinăului**, în dreptul a tot trupul moşiei

Vistiernicii și a **Buiucanilor**, câte iazuri sau vaduri de moară vechi sunt în apa Bâcului, și de poate să aibă şi Visternicii, și Buiucanii iazuri şi mori în apa Bâcului, şi să îndatorim și pe stolnicul Râșcanul ca să scoată toate scrisorile vechi ale moșiei **Gheţăoanii**, ca să se vadă de au și Gheţăoanii vaduri de moară în Bâc, şi de vor arăta că au vreun vad, să cercetăm și să dovedim la ce loc a fost și câte vaduri de moară vechi sau heleșteu sunt pe Bâc, în dreptul Chișinăului și a Gheţăoanilor, și după cum vom afla și vom dovedi pentru toate să dăm mărturia pe larg și să facem și harta de starea locului, ca să se dea hotărâre. // După poruncă, am venit la starea locului, unde faţă fiind cuvioșia sa chir Ioachim arhimandritul, egumenul mănăstirii Frumoasa, răspunzător din partea mănăstirii Sfânta Vineri, şi cuvioșia sa chir Sarafim, egumenul mănăstirii Căpriana, şi cuvioșia sa chir Anthim, egumenul Sfântului Arhanghel, și stolnicul Dumitrache Râșcanul, întâi am citit scrisorile fiștecărei părţi, adică cuvioșia sa arhimandritul Ioachim, egumenul de Frumoa-sa, au mai arătat și aceste scrisori: / **Întâi**, o carte gospod (domnească) din **1641** (7149), august 4, de la domnul Vasile vodă, dată călugărilor de la mănăstirea Sfânta Vineri și de la mânăstirea Balica, ca să fie puternic a lua a zecea din toate din **sat de la Chişinău**. / **Al doilea**, alta carte gospod, de la același domn, ce scrie către pârcălabii de Lăpușna ca să hotărască moșia **Chișinăului** dinspre alte hotare. / **Al treilea**, o mărturie fără veleat, de la Fote și Drăguş, pârcălabii de Lăpușna, în care arată că, după poronca domnească, au ales locul **Chișinăului**, de către **Hruţca**, din matca Bâcului, până unde se adună cu locul **Spinoasei**. în vărsătura apei, și pe muchie, până în locul **Buicanilor**, și au pus și stâlpi, și s-au tocmit pe unde au

poftit Traisteștii și Drăguș pârcălabul, și pe unde au arătat și oamenii bătrâni, ce au știut locul și semnele cele bătrâne cu sufletele lor, iar a măsura n-au măsurat, rugându-se Traisteștii să nu măsoare, pentru că aveai niște pământuri arate. / **Al patrulea**, o carte gospod din **1735** (7243), ianuarie 24, de la domnul Grigore Ghica voievod bătrânul, ce scrie către Postolachi Donici, biv (fost) vtori (al doilea) logofăt, și către Vasălachi Mazarachi, biv vtori vistiernic, ca să hotărască **locul târgului Chișinăului** al mănăstirii Sfeti Arhanghel și al Sfintei Vineri, de către **Hrusca** și de către **Buiucanii** Galatei, după hotărâtura ce au făcut în zilele domnului Vasile voievod, trimiţăndu-le și suret de pe acea hotarnică. / **Al cincilea**, o mărturie de la acei boieri, tot dintr-același an, martie 19. prin care arată că, dinspre **Hrusca**, au mers pe hotarele acele vechi, iar dinspre **Buiucani** n-au putut îndrepta, până n-or veni călugării de faţă. / **Al șaselea**, o carte din **1748** (7256), iulie 12, de la răposatul Costachi Razul vel vornic, de judecata ce a fost între **târgoveții de Chișinău** și între egumenii de Galata și de Sfeti Arhanghel, nevrănd târgoveții să plătească bezmăn, zicând că ar fi loc domnesc și, după ispisoacele ce au arătat mănăstirile pe Chișinău și pe Buiucani, s-a dovedit că sunt drepte moșii ale mănăstirilor, și se hotărăște, ca să-și ia mănăstirile venitul moșiilor neapărat. / Și **al șeptelea**, o mărturie din anul trecut, 1799, septembrie 2, de la câțiva oameni, anume Gheorghe Belibou, Ștefan Blănarul, Vasilie sin (fiu) Chiriac Cojocariul, Sârghie Lazor, Constandin Gratin, Neculai Dumbravă, adeverită și de spătarul Teodorachi Dibolu, serdar de Orhei, prin care se cuprinde ca fiind ei din vechi **trăitori în Chișinău**, pe moșia Sfintei Vineri, unde i-au și

făcut părinţii lor, mărturisesc, în frica lui Dumnezeu, că matca Bâcului a fost pe dincolo, pe la moara ce este veche a stolnicului Dumitrache Râşcanu, iar nu pe unde merge acum apa, şi în ostrovul ce este acum între ape, acolo au apucat meri şi peri, şi deosebit mai mărturisesc că răposatul vornic Constandin Râşcanul a tăiat gârla din iazul stolnicului Dumitrache Râşcanul, de a dat drumul apei la moara ce a făcut nouă. / Cum şi cuvioşia sa Antim, egumenul Sfinţilor Arhangheli, peste ispisoacele ce a arătat la judecata care este pomenită mai sus, a mai arătat o copie de pe o mărturie din **1741** (7249), octombrie 20, de la Toader Carp medelnicer, Panaite serdarul şi Vasilache Măzărachi, biv vistiernic, pentru despărţirea hotarului între **Chişinău** şi între **Buiucani**, încredinţată fiind de răposatul Ioan Canta vel logofăt, şi hrisov de întăritură asupra acelei mărturii, de la răposatul domn Grigorie Ghica voievod bătrânul, tot dintr-acelaşi an, octombrie 24. Iar cuvioşia sa Sarafim, egumenul Căprianei, altă scrisoare n-a arătat. // Dar stolnicul Dumitrache Râşcanul a arătat scrisorile atât ale **Visternicilor**, cât şi a **Gheţăoanilor**, însă **pentru Visternici** au arătat aceste scrisori. / **Întâi**, o scrisoare din **1700** (7208), de la Ana, jupâneasa logofătului Solomon Bârlădeanul, prin care se cuprinde că părintele ei Ionăşcuţă logofătul a avut sat întreg **Visternicii**, la ţinutul Orheiului, **lângă târgul Chişinăului**, pe apa Bâcului, şi la împărţeală i s-a venit ei jumătate de sat, iar jumătate de sat i s-a venit frăţâne-său, lui Toderaşco crucerul, şi acea jumătate de sat a ei a dat-o danie nepoatei sale Acsănia, fata frăţâne-său Toderaşco, când a botezat-o, pe care a ţinut-o Ştefan Habăşăscul, portar de Suceava. / **Al doilea**, un ispisoc, tot dintr-acelaşi an, martie 1, de la domnul

Antiohie Constandin voievod, ce întărește dania de sus arătată. / **Al treilea**, un zapis din **1704** (7212), ianuarie 25, de la Ştefan Hăbășescul portar și de la soția lui Acsănia, fata lui Toderașco Rusul clucer, cu care vând acea jumătate de sat de **Visternici** cumnatului lor Mihai pârcălab, dându-i și scrisorile de sus arătate și arătând că cealaltă jumătate de sat este a cumnatului lor Toderașco. / **Al patrulea**, o carte gospod din **1707** (7215), februarie 24, de la domnul Antioh Constandin vodă, scrisă către Gheorghe vel comis ca să ia seama între Dracea pârcălabul și între Mihnea căpitanul, pentru o tovărășie la vama Lăpușnei și a Orheiului, când Dracea ar fi ridicat bani cu dobândă și Mihnea nu vrea să stea la socoteală. / **Al cincilea**, o carte gospod din **1708** (7216), februarie 20, de la domnul Mihail Racoviță voievod, cu iscălitura și pecetea dată Dracei pârcălabului, ca să fie volnic a afla vite sau moșii ale lui Mihnea căpitanul, și să le vândă pentru o datorie, ce au fost împreună datori și a fugit neplătindu-și datoriile. / **Al șaselea**, un hrisov din **1725** (7233), mai 9, tot de la același domn, prin care se cuprinde ca Dracea serdarul, fiind om străin și murind aici, în țară, și-a fost cumpărat o moșie pe Bâc și și-a fost făcut și moară în apa Bâcului, lângă **târgul Chișinăului**, și neavând pe nimeni, s-au luat pe sama domnească, fiind dator și domniei cu 100 lei, și a dat-o la mănăstirea Căpriana pentru sufletul lui, iar pentru o scrisoare ce făcuse un Ganea, din partea Dracei, că ar fi dat-o unei copile a lui, dovedindu-se viclenia, hotărăște să nu se ia în seamă niciodată. / **Al șaptelea**, o scrisoare din **1732** (7240), april 21, de la Chiril, egumenul Căprianei, prin care se cuprinde că, dând răposatul domn Mihai Racoviță voievod danie la mănăstire o moșie ce au fost a Dracei

serdarului, s-a pus cu greşeală la ispisoc tot satul, căci jumătate de sat, cu jumătate de vad de moară, este a postelnicului Neculai, ginerele lui Durac Lozănschi. / **Al optulea**, un zapis din **1745** (7253), februarie 3, de la Neculai postelnicul şi fiul său Ioniță comis, cu care vând lui Toader Râşcanul jicnicer jumătate de sat de **Visternici**, cu vad de moară. / **Al nouălea**, o scrisoare, tot dintr-acelaşi an, iulie 21, de la Daniil Mihnea monah, fecior Mihnei pârcălabului, prin care arată cum s-a luat jumătate de sat de **Visternici** de la Dracea serdarul pentru datoria tătâne-său şi cum s-a dat, de răposatul domn Mihai Racoviță voievod la mănăstirea Căpriana, şi vrând el s-o răscumpere, apoi s-a învoit cu mănăstirea să o stăpânească cât a trăi şi, după moartea lui, să rămână tot a mănăstirii. / **Al zecelea**, o carte gospod din **1755** (7263), octombrie 15, de la domnul Matei Ghica voievod, scrisă lui Manolachi vel serdar, Constantin Donici medelnicer şi Carp jicnicer, şi lui Toader Bogoş, ca sa ia seama între medelnicerul Constantin şi între Chiril, egumenul Căprianei, pentru vadurile de moară de pe moşia **Visternicilor**, ce era jumătate din moşie mănăstirii şi jumătate a medelnicerului Constantin, şi egumenul zice ca sunt două vaduri de moară, şi medelnicerul zice că este numai un vad. / **Al unsprezecelea**, o mărturie, tot din acelaşi an, septembrie 2, de la acei rânduiţi, prin care arată ca au cercetat şi alt iaz nu s-a găsit pe moşia **Visternicii**, fără numai iazul în care avea mănăstirea moara, şi au găsit cu cale ca să-şi facă şi sulgerul Constantin moară alăturea cu moara mănăstirii, tot într-un iaz, însă arată că egumenul n-a vrut să trimită scrisorile la cercetare, şi după această mărturie s-a dat sulgerului Constantin şi carte gospod de volnicie ca să-şi facă

moara. / **Al doisprezecelea**, o anaforă, tot dintr-același an, octombrie 26, întărită de răposatul domn Matei Ghica voievod bătrânul, ca și medelnicerul Constandin să-și facă moară în iazul Căprianei și peștele să-l împartă în două. / **Al treisprezecelea**, un zapis din **1762** (7270), iunie 1, de la feciorii lui Neculai Feștilă postelnic, pe care apucându-l stolnicul Constandin Râșcanul, ca să dea scrisorile pe jumătate de sat de **Visternici**, după vânzarea tatălui lor, ei au arătat că nu sunt la dânșii, ci oriunde se vor ivi, să le ia. / **Al patrusprezecelea**, o scrisoare din **1772**, decembrie 3, de la Ignatie, egumenul de Căpriana, de învoiala ce a făcut cu spătarul Constandin Râșcanul pentru moșia **Visternicii**, ca să o stăpânească în două, arătând și măsurile, și să-și facă spătarul Râșcanul și moară în iazul mănăstirii, după cum a avut. / **Al cincisprezecelea**, altă scrisoare, tot dintr-același an și zi și tot de la același egumen, de schimb ce a făcut cu spătarul Constandin Râșcanul, adică a dat la spătarul jumătate de sat de **Visternici**, partea de sus, și a luat jumătate de vad de moară, tot dintr-aceeași moșie, cum și 100 matce. / Și **al șaisprezecelea**, o scrisoare fără veleat, ianuarie 9, de la Dionisie, egumenul mănăstirii Dobrovățului, ce scrie către spătarul Constandin Râșcanul cum că a primit schimbul ce a făcut cu egumenul de Căpriana. // Iar **scrisorile pentru Ghețăoani** sunt acestea: / **Întâi**, o carte gospod din **1666** (7174), mai 4, de la domnul Duca vodă. cu iscălitură și pecete, dată Hâncului vel medelnicer, ca să țină și să oprească a sa dreaptă ocină, satul **Ghețăoanii**, ce sunt în ținutul Orheiului, pe Bâc, **lângă Chișinău**, cu tot hotarul și cu tot venitul, precum îi scriu dresele cele bătrâne. / **Al doilea**, o carte gospod, tot de la același domn. din **1670** (7178),

iulie 2, ce scrie către Constandin ca să măsoare seliștea **Ghețăoanii**, să fie pentru **hrana târgoveților de Chișinău**, și lui Mihalcea Hâncul serdar să-i dea pe atâta loc din locul târgului Lăpușna, din partea de sus, dinspre satul său, despre **Mlădinești**. / **Al treilea**, o mărturie tot dintr-același an, august 5, precum a măsurat **Ghețăoanii**, cum și bucata aceea de loc din Lăpușna. / **Al patrulea**, un ispisoc din **1676** (7184), de la domnul Antonie Ruset vodă, cu care întărește lui Mihalcea Hâncul stolnic ca să stăpâneasca bucata aceea de loc din Lăpuşna, cu moară, fiind că și **Ghețăoanii**, care i-a dat cu schimb cu două iazuri şi vaduri de moară în Bâc. / **Al cincilea**, un ispisoc din **1705** (7213), ianuarie 12, de la domnul Mihai Racoviță voievod, de pâra ce a fost între Mogăldea căpitanul, ginerele Hâncului, şi Grigore sin (fiu) Hâncul, și între Bogos pârcălabul pentru niște mori, ce a fost făcut Bogos în apa Bâcului. la **Ghețăoani**, împotriva Chișinăului, cu cuvânt că acel vad de mori i-ar fi dat danie domnul Constandin Cantemir vodă, și Mogâldea şi Grigore Hâncul arată că-i dreaptă moșia lor, și rânduindu-se pe Gheorghe Apostol vistiernic și Ion Sturza serdar, de au făcut cercetare la faţa locului, ar fi mărturisit cum că tot ținutul Lapușnei și al Orheiului n-are nici o treabă să facă mori sau iazuri în apa Bâcului, și asemenea ar fi arătat și logofătul Neculai Donici și pe câțiva martori s-au dus și înaintea domniei, de au mărturisit cu sufletele lor precum tot ținutul Lăpușnei nu are treabă în apa Bâcului, să facă mori sau iazuri, fără decât **făcându-se Chișinău târg mare, în zilele domnului Dabija Vodă** și la domnia domnului Duca Vodă, jeluind târgoveții că n-au loc șă se hrănească, au făcut schimb cu Hâncul stolnic, de luase moșia **Ghețăoanii** și o dăduse târgoveților, și atunci

începuse Chișinăul a face iazuri în Bâc, și pe Bogos se dă rămas, ca să lipsească dintr-acele mori, ci să le stăpânească Mogăldea și Grigore Hâncul, aflându-se că-s pe dreapta moșia lor, care acea hotărâre pentru apa Bâcului se vede păzită și până acum. / **Al șaselea**, un hrisov din **1706** (7214), mai 25, de la domnul Antioh Constandin (Cantemir) voievod, pentru de iznoavă judecată ce a mai avut Bogos pârcălabul cu Mogăldea căpitanul, ginerele Hâncului, și cu Grigore Hâncul, tot pentru acele mori, și pe Bogos se dă iarăși rămas, întărind, asemene după ispisocul de sus arătat, ca Lăpușnenii să nu aibă treabă în apa Bâcului. / **Al șaptelea**, un ispisoc din **1717** (7225), decembrie 9, de la domnul Mihai Racoviță voievod, de pâră ce a fost între Grigore Hâncul postelnic și între Grigore Sava pârcălabul pentru un vad de moară, ce este lângă târgul **Chișinăului**, pe apa Bâcului, într-o gârlă, pe care loc își făcură Grigoraș Sava și moară, după dania ce avea de la domnia sa și după alte cărți de întăritură de la domnul Antioh voievod, cum că ar fi fost acel loc domnesc, dar după dresele Hâncului s-a dovedit că nu este loc domnesc și cu greșeală i se dăduse dania, care i s-a și luat din mână, arătându-se și judecata ce a fost între Hâncul și între Bogos, pentru alt vad de moară, ce era tot acolo, mai jos în apa Bâcului, și cum că târgoveții numesc **Ghețăoanii** loc domnesc după schimbul ce făcuse domnul Duca voievod cu Hâncul, care schimb. pe urmă, s-a stricat și a rămas ca să fie apa Bâcului tot de ținutul Orheiului. / **Al optulea**, o mărturie din leal **1723** (7231), iulie 31, de la vornicii de poartă, cu pecetea porții gospod, precum din porunca domnească au adus în biserică pe Grigoraș Hâncul, cu frații lui Neculai și Miron, feciorii lui Dumitrașco Hâncul, de au jurat pentru

moșia din **Ghețăoani**, precum Done, unchiul lui Constandin Potlog sin (fiu) Neculai, n-a stăpânit **Făureştii** în chip că ar fi fost moșia lui, ci a ținut numai odaia, și cum n-a cumpărat moșul Hânceștilor acea moșie, când a ținut pe muma Neculii și a lui Doni, și precum n-a auzit de la nimeni, nici știu ei să fi dat Doni, cu frații lui, bani la răscumpăratul Ghețăoanilor, și precum nu îmblau ei nici cu un meșterșug și nici au vreun zapis tăgăduit, fără de câte au scos la divan. / **Al nouălea**, o carte gospod, tot dintr-același an și zi, de la domnul Mihai Racoviță voievod, de pâra ce a fost între Mogâldea medelnicer şi cumnații săi Grigoraș, Neculai și Miron, feciorii lui Dumitrașco Hâncul, nepoții lui Mihalcea Hâncul stolnic, și între Constandin Potlog, feciorul Neculii, şi Gheorghiță, feciorul lui Constandin Potlog, pentru moșia din săliștea **Ghețăoani**, pe care o trag Potlogeştii că ar fi dreaptă moșia lor, de pe Necula, tatăl lor, și de pe fraţii Neculii, Doni şi Constandin, care au fost hiastri Mihalcei Hâncului, și de pe moașa (bunica) lor Nastasia, pe care a ținut-o Mihalcea Hâncul, care moșie ar fi fost zălogită de un neam al lor, și pe urmă dară a luat Mihalcea Hâncul pe moașa (vunica) lor Nastasia și s-au rânduit feciorii ei Necula, Doni și Costandin, şi ar fi răscumpărat moşia Ghețăoanii, și Doni ar fi făcut schimb cu domnul Dabija voievod, luând din hotarul târgului Lăpușna, și apoi iarăși același domn ar fi stricat acel schimb. rămânând **Făureștii** loc gospod, și Doni și-a luat Ghețăoanii, și după ce a pierit Doni, și au murit și Necola și Costandin, ar fi rămas acele zapise ale Gheţăoanilor la muma lor, ce a ţinut-o Mihalcea Hâncul, și după moartea ei au rămas la Hâncul; și Hânculeștii încă au arătat că moșia Ghețăoanii întâi a cumpărat-o domnul Vasile (Lupu) voievod, încă

din boierie. de la niște femei, Irina, Gaftona şi Marula, arătând ei zapisul, şi apoi a dat-o domnul Vasile voievod danie unui Marcu jicnicer, arătând ei și ispisocul acela de danie, și de la Marcu jicnicer ar fi cumpărat-o Mihalcea Hâncul, și zapisul s-ar fi înecat, dar a mărturisit Todirașco crucerul, om bătrân, că a văzut și a citit zapisul, și li se încheie judecata după jurământul ce au făcut Hânculeștii pe ponturile ce se arată prin mârturia vornicilor de poartă (divan), dându-se pe Potlogești rămași. / **Al zecelea**, un zapis din **1744** (7252), ianuarie 13, de la Lupa, jupâneasa lui Mogăldea medelnicerul, cu care a dat danie lui Vasilache Măzărachi jicnicer jumătate de moșie **Ghețăoanii**, cu jumătate de moară, ce a avut de la părinții ei, iar jumătate de moșie și cu jumătate de moară arată ca este a frățâne-său Grigorașco postelnic. / **Al unsprezecelea**, un hrisov din **1745** (7253), noiembrie 25, de la domnul Ioan Neculai voievod, cu care întărește lui Vasilache Măzărachi jicnicer jumătate de **Ghețăoani** și jumătate de moară, după dania sus arătată. / **Al doisprezecelea**, un zapis, tot dintr-același an, martie 24, de la Grigoraș Hâncul postelnic, feciorul lui Dumitrașco Hâncul, cu care a vândut lui Vasilache Măzărachi medelnicer și cealaltă jumătate de sat de **Ghețăoani**, drept 150 lei. / **Al treisprezecelea**, o carte din **1746** (7254), ianuarie 3, iscălită de Iordachi Canta hatman, de judecata ce a fost între Miron Hâncul, care zice că dania surori-si Lupa ar fi fost dată cu înșelăciune, și intre medelnicerul Vasilache Măzărachi; și Miron Hâncul se dă rămas. / Și **al patrusprezecelea**, o mărturie din **1754** (7262), iulie 28, de la câțiva oameni, prin care arată că moșia **Ghețăoanii** s-a stăpânit de Lupa medelnicerița și de frate-său Grigoraș, iar alți frați nu s-au amestecat. // Deci, după ce am citit

scrisorile tuturor părților și am văzut și starea locului, am înțeles **întâi** că scrisorile **Buiucanilor** nu arată să fi avut vreodată iaz și moară în Bâc, nici mai înainte, până a nu intra la mănăstirea Galata, cum nici după ce a intrat la mănăstire, ci scriu numai cu loc de iaz și de moară în Bâc, iar mănăstirea Căpriana pe moșia **Visternicii**, atât din ispisocul domnului Ștefan voievod (cel Tânăr) din **1525** (7033), cât și după cele mai din urmă scrisori, ce sunt la stolnicul Dumitrașco Râșcanul, cum și după știința oamenilor se dovedește că au avut iaz şi moară în Bâc, care iaz se vede de față, și nu poate mănăstirea Galata a se acolisi de iazul acela, mai ales că. după cumpănirea apei, ce s-a făcut de către morari pe care înşişi părinții egumeni i-au adus, are loc să-și facă și mănăstirea Galata, pe moșia **Buiucanii**, iaz și moară, din sus de movila lui Bâtcă, însă păzind și mănăstirea Căpriana a nu-și înălța iazul mai mult decât a fost din vechi; **al doilea**, pentru pretenția ce face cuvioșia sa, egumenul de Căpriana, ca să strice schimbul, cu cuvânt că și acea jumătate de vad de moară, ce l-a luat mănăstirea de la răposatul vornic Constandin Râașcanul, ar fi fost tot al mănăstirii, după cuprinderea pomenitului ispisoc de la domnul Ștefan voievod, care ispisoc, după cercetarea ce am făcut, măcar că nu arată numele moșiei, dar după arătare semnelor, adică pomenind, la capătul dinspre Bâc, de **Chișinău**, și la capătul de dincolo de dealul ce este deasupra Tohatinului, până unde și acum se stăpânesc **Visternicii**, și mai pomenind și, de iasta parte de Bâc, de o fântână și șipote de piatră, cu izvoare îndestul curgătoare și cunoscute din vechi, se cunoaște că cuprinderea acelui ispisoc de locul acesta trebuie să fie dar ori de a fost a mănăstirii Căpriana și s-ar fi numit vreodată Moldovița,

s-au de a fost acelei știute mănăstiri Moldovița, însă stăpânirea, după ispisocul acesta, se vede părăsită, căci, de la acel ispisoc și până la scrisoarea de danie a Anii, logofeteasa lui Solomon Bârlădeanul, ce a făcut către nepoată-sa Acsănia, se văd trecuți 175 ani, și mănăstirea Căpriana nu se vede că a stăpânit, până la anii **1727** (7235), când răposatul domn Mihai Racoviță voievod, după moartea lui Dracea serdarul, a luat moșia Visternicii și a dat-o numitei mănăstiri Căpriana; **al treilea**, pentru iazul cel cere și mănăstirea Sfânta Vineri, ca să-l aibă moșia **Chișinău** în apa Bâcului, adevărat, atât ispisoacele mănăstirii, cât și în ispisocul de sus pomenit, al domnului Ștefan voievod, ce l-a arătat egumenul de Căpriana, arata că și Chișinău a avut iaz și moară în Bâc și, încât la ispisocul domnului Ștefan voievod arată pe iazul Chișinăului drept hotar, la marginea cea din jos, a acelei jumătăţi de sat, ce o cuprinde acel ispisoc. Dar cercetând noi, acum, de la iazul Căprianei pe Bâc, în jos, între moșia Ghețăoani și între moșia Chișinăul alte iazuri nu sunt, fără numai două iazuri, pe care scrisorile Ghețăoanilor în cel mai din sus iaz, pe care cuvioșia sa egumenul de Frumoasa îl pretinde că ar fi iazul Chișinăului, arată că şi-ar fi făcut moară într-o gârlă un Grigoraș Sava pârcălabul, dar de a făcut el iazul din pajiște sau de a găsit iezătură veche acum nu se poate ști; cel mai din jos iaz decât acesta îl arată că este făcut de un Bogos pârcălabul, și aceste două iazuri nu pot să încapă, căci cel din jos îneacă pe cel din sus; se mai cunoaște un iaz vechi, mai în jos la marginea cea din jos a moșiei Ghețăoanii, care acum se află în cuprinderea stăpânirii Ghețăoanilor, dar a ieșit protopopul Stavarachi, care are moară puţin mai în jos, și a zis că-i de moșia sa **Ciorna**

și, pentru că îneacă iazul ce îl făcuse Bogos, l-ar fi lăsat moșii (bunicii) săi și el s-a pogorât mai jos, de și-a făcut moară. Dar niscaiva scrisori vechi nu ne-a arătat, ci numai niște zapise mai noi, zicând că scrisori vechi, de vor fi, sunt pe la alţi răzeși împrăştiaţi și nu poate acum să le aducă. / Și așa, precum am arătat, între Gheţăoani și între Chişinău neputâud să încapă două iazuri și dacă tot ispisocul domnului Mihai Racoviţă voievod din **1705** (7213) nu va putea să apere apa Bâcului dinspre ținutul Lăpușnei, precum până acum s-a stăpânit, apoi va intra și Chișinăul la un vad de moară, și un vad va rămâne al Gheţăoanilor. // Prin luminată cartea măriei sale lui vodă, ni se poruncește ca să măsurăm de-a curmezișul acea jumătate de moșie, ce o cuprinde ispisocul domnului Ştefan voievod, după semnele ce le arată. și pe atâta să mai dăm în jos și cealaltă jumătate de sat, și apoi să măsurăm și Ghețăoanii, pentru care, după poruncă, am făcut această ispită, ca să măsurăm tot trupul cât să stăpânește cu nume de Visternici, și să-l dăm în două. Dar apoi cu totul fugi din noima ispisocului, nerămânând jumătății celei de sat, din partea de sus, nici unul dintr-acele semne, adică nici se atinge nimic de Chișinău, nici împotrivă nu este vreo fântână, cum nici la înjumătățirea vreunui iaz; ci noi am măsurat de-a curmezișul tot trupul, cât se stăpânește cu nume de Visternici, din marginea din sus, dinspre Petrecani, de la movila lui Bâtcă, și până la marginea cea din jos, dinspre Ghețăoani, în capul iazului ce-l pomenesc scrisorile Ghețăoanilor că-și făcuse Grigoraș Sava moară, și au ieșit 1.065 stânjeni gospod; au măsurat, de acolo, din jos cât se stăpânește cu nume de Ghețăoani, și au ieșit 1.095 stânjeni; însă cu 200 stânjeni, ce a arătat protopopul Stavarachi împresurați din moșia sa

Ciocanii, ce este alăturea cu Gheţăoanii, pe din gos. / Deci într-acest chip aflând pricinile, precum arătăm, am făcut şi hartă de starea locului, şi luminatul divan va da hotărâre după cum va fi drept”[2961].

1904: „**Buecani**, sat în judeţul Chişinău. Astăzi a devenit suburbia oraşului Chişinău. În secolul al XV-lea a fost sat mare, de care pomenesc hrisoavele păstrate în arhiva oraşului Chişinău”[2962].

BUGAICICĂUŢI

(sat pe Răut, Moldova).

1446, ianuarie 26: Întărit de Ştefan voievod lui Ostapcu Ogorilcu, care primeşte uric pentru „un sat pe Răut, unde a fost casa lui, anume **Bugaicicouţi**”[2963]. Hotarele, cele vechi, folosite din veac.

[2961] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 198-213

[2962] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 39

[2963] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 261, pp. 369, 370

BUHĂCENI

(Buhăiceştii, comuna Truşeşti, Botoşani).

1491, noiembrie 6: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Mihul Pojar şi Nastea, nepoţii de frate Fărcea, Mitutelul, Anna, Mărina şi Stana, fiii lui Tăbuci, şi verii lor Cârstea şi Anuşca, fiii Mărinei, toţi nepoţi lui Laslău Buhaicea, care primesc uric pentru „dreptele lor ocini, satele la Cobâle, anume: Săcuianii (Secuieni, Bacău) şi, mai sus de Movile, unde a fost jude Oanciu (lângă Secuieni, Bacău), şi Bogdăneştii (Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi, pe Siret, Năneştii, unde a fost jude Oancea (Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, mai jos, Rusciorii, unde a fost jude Stan (în Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu (lângă Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, pe Jijia, sub Cornăriş, Buhăiceştii (Buhăceni, comuna Truşeşti, Botoşani)... Însă să le fie în patru părţi: slugii noastre Mihul Pojar să-i fie satul anume Bogdăneştii şi jumătate din judecia lui Oanciu, ce este mai sus de Movile; iar slugii noastre Cârstea şi surorii lui Annuşca să le fie Săcuianii şi, de asemenea, jumătate din judecia lui Oanciu; iar slugii noastre Fărcea şi fratelui său Mitutelu şi surorilor lor Anna, şi Marina şi Stanca să le fie Rusciorii şi Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu, iar Nastei să-i fie Buhăiceanii”[2964]. Hotarul, din veac.

[2964] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 105, pp. 208-210

1628, aprilie 5: Zapisul Titei, fiica lui Şoldan din Şoldăneşti, prin care mărturiseşte „cum am dat lui Toader Gânscă şi feciorilor lui, nepoţilor mei, partea mea din **Şoldăneşti** (ţinutul Hârlău, Botoşani), ce a fost a lui Şoldan, ce se va alege din vatra satului şi din câmp, şi din pădure şi din pomete şi din tot venitul cât va fi… Şi în tocmeala noastră au fost Iosip Şeaidir de **Iugani** (comuna Deleni, Iaşi), Patrovici de **Uriceni** (azi Soroceni, Botoşani), Pătraşco de **Buhăiceni** (azi Buhăceni, Botoşani), Oniul cel bătrân şi popa Dediul de **Tomeşti** (azi Ciornei, Botoşani), Rusul de **Silicicani** (azi Siliştcani, Botoşani) şi alţi mulţi oameni buni”[2965].

1645, noiembrie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod stolnicului Ghica, care primeşte ispisoc pentru „câteva părţi din moşia **Buhăcenii**, cu locuri de mori şi de iazuri în Jijia, din vatra satului, din câmp şi din pădure”[2966].

1899: „**Buhăceni**, sat pe ţărmul stâng al râului Jijia, în partea de sud a comunei Dânjeni, plasa Jijia, judeţul Botoşani. Are o suprafaţă de 1.327 hectare, cu o populaţie de 140 familii sati 526 suflete, din care 117 contribuabili. Toţi locuitorii, români, se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor; sunt harnici și avuţi; aspectul satului, compus din case mari şi bine făcute, înzestrate cu multe obiecte de gospodărie, se deosebeşte mult de satele megieșe. Are o biserică, deservită de 1 preot și 2 cântăreţi; 1 moară cu aburi. Numărul vitelor cornute este de 557, cai mari şi mici sunt 117, oi 1.761, mascuri 94; stupi

---

[2965] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 336, pp. 461, 462

[2966] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 253, p. 198

70. În sat sunt 5 meseriași, 3 comercianţi și 3 cârciumi”[2967].

BUHĂENI

(pe Solovăţ, raionul Făleşti, Moldova).

1649, octombrie 14: Lie, Gheorghe, Neculai, Sălăvăstru, Codan, Necoi, Vasilachi, Uirlan, Nica şi Zamfir cu femeia lui Marina, şi Solomon, Tanasă, Nasta, Ionaşco fratele lui Sărghie, Grozava şi Vasilaş, feciorii lui Ion, şi Vacihovschi, Alexandru, Radul şi Pahomi, feciorii lui Trifan, şi Grigori, Dochiţa şi Sofronia, feciorii lui Dumitru, şi Dănilă, Paraschiva şi Mahdalina, feciorii lui Dumitraşco Albotă stolnic, strănepoţi lui Dragoş vornicul, vând lui Vasile Mărzacul, marele căpitan de Hotin, pentru 300 taleri de argint, „a noastră dreaptă ocină şi moşie, ce avem noi în pustie peste Prut, la ţinutul Eşului, pe pârâul şi pe valea Solovăţului, un sat anume **Drăgoeştii**, ce este lângă Folinteani şi Melinteani, pe Sovăţul Bugăi… / şi încă i-am vândut şi alte două selişti în pustie, din susul Solovăţului, din ţinutul Eşilor, pe nume **Buhăenii** şi **Melişteni**i, în mijlocul Ustiei, şi Alibeanii a Cărpiţilor, pe lângă Funduri şi Duşmani, şi aceste două selişti le-am vândut drept 200 taleri de argint, 3 perechi de boi buni, 10 vaci cu viţei”[2968].

[2967] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, pp. 56, 57

[2968] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 142, 143

1672, aprilie 29: Întărit de Duca voievod lui Vasile Mărzac, mare căpitan de Hotin, şi lui Gheorghe Zgarbură, pârcălab de Hotin, care primesc uric, în baza unui „zapis de cumpărătură de la Şandrul, Ilie, Gheorghe, Necula şi Sălăvăstru, nepoţii lui Nicoară, de la Tănasie, Vlasie Băşcă, Zamfir, Doniţă, Măria femeia lui Vlasie Negruş şi Solomon, cu neamul lor Tănasă, Marta, Ionaşco brat (frate) lui Sărghie, Grozava, Vasilache fecior lui Ion Căpitan, Radul, Ştefan stolnic, Alexandru şi Pahomie, cu neamul lor Trifan, Grigore Doniţă, Sofronia nepoata lui Dumitru Ponici paharnic, Dănilă, Vlasie, Paraschiva şi Magdalena, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Dragoş vornic, care le-au vândut… din pustiu, de pe Valea Sacă, ce-i zic Şovăţul de sus, selişte **Buhăenii**, **Măneştergureni** (Melişteni) şi cu trei iazuri, cu vaduri de mori, la ţinutul Iaşului, între Ustia şi între Soci, şi cu capul moşiilor din jos se hotărăsc cu Cărpiţii, iar din sus cu Doşmanii mari şi mici, drept 200 taleri, 3 perechi de boi şi 10 vaci cu viţei”[2969].

BUHĂEŞTI

(sau Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui).

1611, mai 22: Zapisul şoltuzului Necoară, al celor 12 pârgari, al oamenilor buni Cioban, Onilă, Constandin şi Andronic din **târgul Vaslui**, în care mărturisesc cum a

[2969] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, p. 159

venit Alexa Măniiacul şi „a vândut o parte de ocină din satul **Prigorciani**, cumpărătură de la Costanda din **Buhăeşti**, jupânului Ionaşco Bolea, drept 30 taleri, şi aşijderi a venit Alexa, feciorul Giurgioae din Buhăeşti şi a vândut partea sa din satul Prigorciane jupânului Ionaşco Bolea, drept 25 taleri"[2970].

1617, ianuarie 11: Porunca dată de Radul voievod lui Petre Cehan, după ce „s-au pârât de faţă Coste aprod de **Buhăeşti**, Ionaşco aprod din **Tărăceani** şi Gligorie aprod de **Criceşti** cu ruda lor, cu toată, şi cu Sacotă ce-a fost peaic pentru „a cincea parte de sat ce s-a ales din satul **Prigorceani**, acea a cincea parte din jumătate de sat dinspre soare-răsare a fost dată şi miluit pe Sacotă de Ştefan voievod"[2971].

1635, martie 12: Zapisul vornicului de gloată Neniul, în care mărturiseşte că, după pâra dintre Constandin şi Nicoară, pentru a patra parte din **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), a venit în sat şi a adunat oameni pentru mărturie, printre care Pătraşcu de **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constandin din **Onceşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Ţiul de **Vultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Nicoară Sfeclă de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Nechifor de **Bolaţi** (comuna Rebricea, Vaslui), popa Coste de **Deleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Samson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), cu care a „împărţit vatra satului în 4 părţi şi am stâlpit, ca să ţină Nicoară 3 părţi în vatra satului, dinspre apus, din vale până la

---

[2970] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 14, 15

[2971] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 23, 24

marginea pădurii, iar lui Constandin i s-a ales a patra parte din vatra satului, spre răsărit, unde i-s casele. Aşijderea din heleşteie, din ţarină şi din tot locul”[2972].

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului”, şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului”, şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi

---

2972 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 56, pp. 59, 60

Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei". Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor. Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc"[2973].

1637, mai 22: Întărit de Vasile Lupu voievod uricarului Simion Băisan, prin ispisoc de judecată, după ce „s-au pârât de faţă" Dumitraşco din **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), nepotul lui Coste, Gligor din **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), ginerele lui Condrea, Porcea de la **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), ginerele popii Spiridon şi alte rude ale lor, cu Simion, fiul lui Băisanul fost vornic, „pentru jumătate din satul **Boţăşti** (sau Parpaniţa, înglobat în oraşul Negreşti, Vaslui), ce este pe Stavnic, în ţinutul Vaslui, şi pentru altă jumătate din satul **Buhăeşti**, din acelaşi ţinut"[2974].

1639, aprilie 29: Hanţul, feciorul lui Trufanie, nepotul lui Andronic, strănepotul Ghidului, vinde lui Postol Cehan, drept 25 lei, „o parte de ocină din sat din **Prigurceani** (Progorceni, lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), în ţinutul Vasluiului, în partea dinspre apus, din jumătate de sat, a treia parte… dinaintea lui Vasile de

---

[2973] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

[2974] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 106, pp. 103, 104

Băliţeni (în Telejna, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşcu de **Buhăieşte** (Buhăeşti, comuna Vultureşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni”[2975].

1639, aprilie 29: Vârvara, fata lui Gavril Bustei din **Buhăeşti**, strănepoata Ghidului, vinde lui Apostol Cehan, drept 15 lei bătuţi, partea ei de „moşie din sat din **Prigorceani**, ce se va alege partea tătâne-meu”[2976].

1644, iunie 9: Dumitrașco de **Bohăiești** (Buhăești, comuna Vulturești, Vaslui), Pascal și Vasile, nepoții Ghidului de **Prigorceni** (comuna Văleni, Vaslui), vând logofătului Racoviță Cehan, drept 10 galbeni buni, partea lor „din satul Prigorceni, din câmp, din vatra satului și din tot locul... dinaintea popii Vasile, diaconului Bosie, Toader, Leața și Dănăil din **Ferești** (comuna Văleni, Vaslui), Gavril Benchi din **Tătărăni** (fost Găleșești, apoi Tătărăni, Vaslui) și a mulți oameni bătrâni”[2977].

1645, iulie 18: Oprea călugărul, feciorul Băisanului, dăruieşte fraţilor lui, „anume Simion Băisanul şi cu Toderaşco, feciorul Jorei, părţile mele de ocină, anume **Buhăeştii** (comuna Vultureşti, Vaslui), jumătate, şi jumătate de sat din **Dracsini** (comuna Băcani, Vaslui), ce sunt la ţinutul Vasluiului, ca să le fie lor moşie dinspre alţi fraţi… / iar după moartea mea să aibă ei a mă griji şi la ţăruit, şi la comândat, Dar până voi fi viu, cu acele ocini să n-aibă treabă fraţii mei… Iar de nu vor comânda,

---

[2975] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 115, p. 128

[2976] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 116, p. 129

[2977] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 331, p. 323

să aibă ei a da seamă la Dumnezeu”[2978].

1774, iulie 5: Satul **Buhăeştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumeanţev[2979], avea următorii: **Birnici:** Grigoraș, pas / Toader, olar / Sofroni, olar / Mihalachi, rusul. // **Mazili:** Iordachi Pârvul. // **Călărași:** Sava Tiron.

1899: „**Buhăeşti**, comună rurală în centrul și spre nordul plășii Stemnicul, judeţul Vaslui, la distanță de 21 km de la orașul Vaslui, şi de 9 km de Negrești, reşedinţa plășii, așezată mai mult pe văi și șesuri şi udată de râul Bârlad. Numele îi vine, se zice, de la un locuitor, Nicolae Burlacul, supranumit și Buhăescu, după un buhai frumos ce avea. Este formată din satele: Buhăeştii de Jos, Buhăeştii de Mijloc, Buhăeştii de Sus, Voinești, Unceşti și Măcreşti. Are o suprafață de 462 hectare, din care 242 hectare pădure și 32 hectare vie; cu o populaţie de 482 familii sau 2.413 locuitori, din care 35 evrei și 760 ţigani, ocupîndu-se cu apricultura şi creşterea vitelor. Locuitorii au 100 pluguri cu boi. / În comună sunt 4 biserici, deservite de 3 preoți şi 5 cântăreți; se află și o școală. Comerţiul se face de 16 români și 1 străin. Numărul vitelor e de 2.018, din care 1.010 vite mari cornute, 188 cai, 520 oi și 270 râmători, / **Buhăeştii de Jos**, sat situat în înfundătura văilor Muntenești şi Biserica și udat de pârâul Buhăești, ce străbate satul, de la vest, spre est. Are o întindere de 460 hectare și o populație de 54 familii sau 277 suflete, din care 6 evrei și 43 ţigani. / În sat se află o biserică, făcută, la 1792, de Ștefan Găluşcă. Numărul

---

2978 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 136, p. 115

2979 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 232

vitelor e de 325: 110 vite mari cornute, 150 oi, 15 cai şi 60 râmători. / **Buhăeştii de Mijloc**, sat situat în înfundătura văilor Humăria și Ruginoasa, pe o suprafață de 639 hectare. Are o populaţie de 62 familii sau 310 locuitori români, 10 evrei şi 9 ţigani. Este reședința comunei. Are o școală, înfiinţată în anul 1865, și frecventată de 32 elevi. În partea de est a satului este un loc, numit Velniţa, precum şi urmele unui iaz. Se zice că, pe acest loc, ar fi fost cândva o velniță. Numărul vitelor e de 257: 130 vite mari cornute, 50 oi, 37 cai și 40 mascuri. / **Buhăeştii de Sus**, sat situat în înfundătura văilor Ruginoasa și Ernești și udat de pârâul Buhăești. Are o suprafață de 556 hectare și o populaţie de 57 familii sau 289 locuitori români și 11 evrei, În sat, mai din vechime, au fost biserică și un schit de călugărițe; acum nu se cunosc decât numai urmele lor. Numărul vitelor e de 168: 48 vite mari cornute, 30 oi, 60 cai și 30 râmători”[2980].

BUHAICIU

(Buhaice, Buhai, azi satul Pădurenii, Botoşani).

1620, februarie 16: Scrisoarea trimisă de marelui logofăt Gheanghea, de „mai mici feciorii dumitale Gavril diac biv (fost) ureadnic, Ion Jidovul ureadnic, Ştefan diacon, Ion Nalivaico biv şoltuz, Gheorghie Scripca diac de **Dorohoi**, Ionaşco Grozăvescul, Lealii vataman ot

[2980] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 57

Ternauca, Ihnat vataman, Gavril, Ştefan, Gligorie, Vasile Sinite star (bătrân), de **Buhaice**, Ionaşco Miţiescul, Pavăl Mişco star (bătrân), Zaharia, Grigore, Dumitru, Ionaşco Vlaicul ot **Şendriceni**, după ce „a venit Onciul pârcălabul cu cartea măriei sale vodă, cum să avem a strânge oameni buni şi să socotim hotaul şi de un stâlpm cum l-au stricat acel stâlp dinspre satul **Buhaice**, deci noi aşa am făcut… şi am aflat cu sufletele noastre cum stâlpul nu a fost scos, nici mutat din loc, ci a fost zdrobit deasupra de tot, şi a fost şi Onciul, şi sluga dumisale Ion Jidovul, dregătorul, cu vatamani din satele **Şerbăneşti** şi **Ternauca**, de au văzut şi ei cum a fost stâlpul ridicat şi zdrobit de nişte păstori. Deci noi am pus alt stâlp, tot pe acelaşi loc şi dăm ştire dumitale”[2981].

1620, august 5: **Hotarul Şendricenilor**, „hotărât împrejur din toate părţile; astfel este hotarul **Șendriceanilor**, **dinspre Dorohoi**; din vracnița Șendricenilor din piatră, spre soare răsare, la altă piatră, în vârful heleșteului Cristei, și de acolo la movila Braicoviță, și de acolo la hreablele (iazul) Tomei purcariului, iar de acolo la un stâlp de piatră, la dealul din mijloc dinspre hotarul Păscarilor; iar de la acel stâlp de piatră, dealul, la movila din mijlocul dealului, iar de la movilă, până la drumul ce vine din Dragule, la heleșteul Bodiului, iar de la heleșteu, matca, în jos, la iazul Pribeagului, la drum în hotarul Păscarilor, iar de acolo, tot drumul, pe lângă movilă, până la vracnița Șendriceanilor și la stâlpul de piatră dinspre Dorohoi; asemenea, pe vechiul hotar dinspre iezer. Iarăși hotarul dinspre Bahaicea, din iezer, din valea adâncă, la lozii, pe drumul bătrân, la un stâlp de piatră, iară de

---

[2981] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIV, Huşi 1925, p. 5

acolo, la alt stâlp de piatră, și din piatră drept peste apa Buhaicea, la sărături, și de la sărături (soloneț), la dumbravă, la bour, și de acolo la Marcovița și de la Marcovița la bourul Loznii, supt Lăbușcă, iar de acolo pârâul, în jos, la hotarul Cobâlei, la poiană, și de acolo, dinspre pădurice, drept la fântâna Strahova. Așijderea dinspre hotarul Cobăliei, iarăși din fântâna Strahovei, peste apa Cobâlei, la deal, drept la un stâlp de piatră dinspre hotarul târgului Dorohoiului, și de acolo, la alt stâlp de piatră, și de la piatră, în sus, peste apa Buhaiului, la fântână și la râpa din iezer, dinspre hotarul Păscarilor; peste tot împrejur, hotarul este după vechiul hotar al satului Șeandriceanilor. / De aceasta dăm știre dumitale, pe ale noastre suflete și mărturisim cum înșine am găsit și am făcut, cu oameni buni și bătrâni… / Noi, mai mici fii dumitale: Botică ureadnic din **Dorohoi**, și Lazor biv pitar, și Gligore Mitrofanici șoltuz și cu 12 pârgari, Cristea bătrânul, Costin șlicarul, alt Grigore Hubar, Cozma bătrânul, Dubrov, Pavel, Malic, Stratul, Macsin și alți oameni. au fost mulți din **târgul Dorohoiului,** și Andreica vătăman din **Cobăla**, Onciul vătăman din **Măgura**, Buțurca vătăman din **Pascari**, Vasile vataman, Dan, Cozma, Ilea din **Buhaicea**, Simion Horbul din **Cucorăni**, Ionaşco bătrânul, Miţ, Gherasim, Pavel Mişco, Lazor, Brai, Dima şi Tihmar din **Şendriceni**”[2982].

1628, decembrie 16: Întărit drept danie domnească de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bârnova din codrul Iaşilor, care primeşte uric pentru „un sat anume **Buhaiciu** (satul Pădurenii, Botoşani) şi siliştea **Păscarii** (mai sus de Dorohoi, Botoşani) şi cu iezerul cel mare,

[2982] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 7, 8

mai sus de târgul Dorohoiului, şi moară în iezer, şi cu tot venitul… care au fost ale noastre drepturi domneşti, supt ascultarea târgului Dorohoiului”[2983].

1631, februarie 3: Porunca dată de Moise Moghila voievod diacului Gociul ţi ureadnic de **Dorohoi**, după ce „s-a jeluit Onciul Iuraşcovici pe nişte oameni, zicând că şi-a hotărât şi el sarzl lui **Şendriceanii**, dinspre toate hotarele, şi a stâlpit, iar acum s-a aflat un stâlp stricat şi nutat din loc, dinspre satul **Buhaicea**… voi să socotiţi cu oameni buni de acolo şi, de veţi afla că este mutat acel stâlp din loc, să luaţi boi de la acei oameni şi să-i trimiteţi la domnia mea, şi să puneţi stâlpul iarăşi la loc, cum vor spune dresele, până unde este hotarul lui, iar cui i se va părea nescaiva înşelăciune să fie de faţă înaintea domniei mele”[2984].

1635, august 4: Scrisoarea lui Boràleanul uricar, Isac Stârcea, și Gociul din Dorohoi, trimisă lui Vasile Lupu voievod, prin care mărturisesc despre cum au fost să socotească, cu oameni buni și bătrâni, megieși, „o bucată de hotar din hotarul **Șendricenilor** (comuna Şendriceni, Botoşani), satul Onciului pârcălabul, că s-a jeluit înaintea Măriei Dumitale că i-a împresurat Lupul Talpă comisul cu hotarul **Șeleșeului** (Şilişeu, Hilişeul de Sus, înglobat în Pomârla, comuna Pomârla, Botoşani). Deci noi mers-am și am strâns oameni de primprejur și din târg din **Dorohoi** și din alte sate… am trimis la Lupul comisul, să vină și să-și aducă și dresele, să le citim, și ale lui, și ale Onciului, să le hotărâm pe unde le vor spune

---

[2983] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 450, pp. 616, 617

[2984] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIV, Huşi 1925, pp. 13, 14

dresele, cum este obiceiul. Iar el n-a vrut să vină la hotar și la oameni buni, cum au fost învățătura Măriei Tale, ci a zis că va veni înaintea Măriei Dumitale. Ci au trimis pe Dumitrașco din Ilișești (Bucovina), cumnatul lui Rugină, cu un ispisoc de întăritură de la Simion Vodă, pe o bucată de loc din hotarul **Buhaicilui** (Buhaci, Buhaiciu, Buhai, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), și scrie în acel ispisoc acel loc în semne despre hotarul Șendricenilor, din Jidovca, în movila acea mare, la Urlea, și peste o moviliță, despre hotarul Păscarilor... / Deci, noi le-am dat zi și am mers cu acești oameni buni, de ne-au arătat acele semne. Și ne-au arătat de unde a luat Lupul fânul lui Dumitru, șoltuzul din **Botoșăni**, ce au vândut Onciul pârcălabul, și de unde i-au bătut vecinii. Deci tot este hotarul Onciului de Șendriceni. / De aceasta dăm știre Măriei Dumitale, iar Măria Dumitale îi vei judeca cum va fi voia Măriei Dumitale, ca un domn milostiv. / Mai mici robii Măriei Dumitale, Borăleanul uricar, Isac Stârcea, Gociul, Grozav biv șoltuz, Romașco, Ion Ouco, Stratula, Ștefa bătrânul, Vlașin, Gligorie Oucic, Droni, Gavril Șelepco, Ionaș zeat (ginere) Cârsti, Ionașco Frățiian, Gagiul, Roman, Gora bătrânul, Ionașco bătrânul, Dumitrașco biv șoltuz, Petriașiul, Isac Ilcescul din **Dorohoi**, Gheorghe dregătorul şi Ștefa ot **Buhaiciu**, Fădor ot **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani), Pavăl, Eremiia, Ionaşco, Ionaşco Drăgăneţ şi Moisea ot **Șendriceni**, dăm ştire Măriei Dumitale, toţi, noi cu sufletele noastre”[2985].

1636, martie 31: Cartea de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Gavrilaş „şi

[2985] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 191, p. 227

dregătorul din sat din **Buhaci**, spre aceea ca să fie tare şi puternic a ţine şi a opri tot hotarul şi fânaţul cât va fi prin împrejurul satului, pe hotarul cel bătrân”[2986].

1636, mai 19: Porunca dată de Vasile Lupu voievod dregătorilor de Dorohoi, după ce „s-au jeluit rugătorii Domniei Mele, egumenul şi tot soborul de la sfânta mănăstire de la Bârnova şi Onciul ce a fost pârcălab pe Dumitraşco, cumnatul lui Rugină şi pe Lupu ce-a fost comis, zicând că le iau de la trei sate hotare, de la **Buhaiciu** (Buhaci, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), **Şendreni** (comuna Şendriceni, Botoşani) şi **Păscari** (înglobat în Şendriceni, comuna Şendriceni, Botoşani), Pentru aceea, să le daţi zi să stea de faţă înaintea Domniei Mele şi să-şi aducă dresele cu ce iau acele hotare. Şi să le faceţi şi hârtie de zi”[2987].

1774, iunie: Satul **Buhaiu**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[2988], **toată suma caselor: 37**. Scădere rufeturi 13: 1 popă, 4 diaconi, 1 dascăl, 6 scutelnici ai clucerului Manole, 1 jidov. Rămân birnici 24. / **Birnici:** Matei Bulhac / Andrii Bălan / Ichim Mihai / Tănasă brat (frate) lui Mihai / Acsinti Radioală / Miron Cobele, vornic / Gavril / Neculai Bulhac / Toader Pătraşcu / Toader Moglei / Grigoraş Giambaş / Vasili, rus / Marcu Radioală / Toader, rotar / Grigoraş, râşniceriu / Apostu, rotar / Chirilă sin (fiu) lui Arseni / Chiriac, mitocar / Ursu, rotar

---

[2986] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 382, pp. 429, 430

[2987] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 424, pp. 486, 487

[2988] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 251

/ Costandin Giosanu / Acsinti Bulhac / Sandu Giosanu / Neculai, bejenar / Ştefan, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Simion / Diaconu Costandinu / Diaconu Ion / Diaconu Miron / Diaconu Pavăl / Ion, dascăl / Gheorghi, dijmaş, scutelnic la clucerul Manole / Gavril, murar, tij (la fel) / Ianoş, slugă, la fel / Ioniţă Corlăţian, la fel /Lupu zet (ginere) lui Radioală, la fel / Simion, argat, la fel / Bercu, jidov.

1899: „**Buhaiul**, sat pe moşia de asemenea nu-mire, comuna Șendriceni, plasa Coșula, judeţul Dorohoi, cu 185 familii, adică 740 suflete. Așezările sătenilor în mare sunt bune, cu livezi și grădini. Proprietatea moșiei este parte a statului – aceea care a aparţinut mănăstirii Bârnova din judeţul Iași – iar altă parte a dlor D. Pruncu şi Ionescu Iconomu. / Biserica, cu patronul Adormirii Maicii Domnului, cu 1 preot, 2 cântăreţi şi 1 pălămar, este de zid, făcută în 1863. / Școala are 1 învățător şi 60 elevi. Sătenii împroprietăriți au 687 hectare 45 ari pământ, iar proprietatea moşiei are 1.144 hectare 32 ari câmp; 340 hectare 89 ari sunt pădure și 4 pogoane vie. Această moşie, care cuprinde trei părți: Buhaiul, Pescari și Dumbrăviţa, se învecinează cu: Hănești, Hilişeul, Dersca, Lozna, Șendriceni și Trestiana”[2989].

[2989] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 55

BUHALNIŢA

(Buhainţi pe Bahlui sau Buhalniţa,
în hotar cu Ciaplinţi, Iaşi)

1612, ianuarie 31: Ispisoc de judecată de la Ştefan (Tomşa) voievod, după ce călugării de la Moldoviţa „s-au jeluit cum a avut sfânta mănăstire o moară în satul **Buhainţi** (Buhalniţa pe Bahlui, în hotar cu Ciaplinţi[2990], Iaşi), pe acelaşi pârâu Buhainţi, cumpărătură de la călugării de la sfânta mănăstire din dealul Hârlăului; acea moară a fost luată de Ureache vel (mare) vornic, cu meşteşug şi cu mare silă. / Deci, domnia mea am dat şi am întărit sintei mănăstiri Moldoviţa acea moară din satul Buhainţi"[2991].

1697, martie 23: Negrul vătaf dăruieşte nepotului său Gligoraş, feciorul lui Ştefan Blănariul din **Căinari**, „două fălci de vie, în ruja cea mică dinspre **Buhalniţa**, a mea dreaptă ocină, ce am luat-o de la Repede… dinaintea lui Tomiţă monah, Ştefan Grumezea, Ion Loghin, Ion Minciună, Toader Robul ot Dealul lui Vodă, Gheorghe Porhir şi mulţi oameni buni"[2992].

1709, octombrie 4: Gligoraş, feciorul lui Blănarul, cu femeia lui Dochiţa, fata lui Irimia a Blănarului din

---

[2990] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 46

[2991] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 80, 81

[2992] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 1, 2

Târgul Frumos, Maria, maşteră pe care a ţinut-o Ştefan Blănatul din **Cotnari**, şi cu fetele lui Paraschiva şi Ioana vând via ce ne-a dat-o „unchiul nostru Negrul vătavul… două fălci de vie şi pol (jumătate)… în ruja cea mare dinspre **Buhalniţa**, cu o jumătate falce ce mi-a dat-o danie Ursul Steţco… postelnicului Gligoraş, feciorul Tomiţei, drept 10 lei şi două vaci de mijloc, nici bune, nici rele… dinaintea lui Ion Negruţ vierul domnesc, Istratie unchiul lui Gligoraş, Ursul Steţco, Ostahie vierul, Grigoraş Borcioiu, Gheorghe vătavul de vieri, Filipeanu meserciul şi Butnarul"[2993].

1899: **„Buhalniţa**, sat în judeţul Iași, partea de sud a comunei Cepleniţa, din plasa Bahluiul. A luat numele de la pârâul Buhalniţa, ce curge prin mijlocul lui. Este situat pe valea pârîului cu aceeași numire, între dealul Cătălina şi Dealul lui Vodă. Are o populaţiune de 188 familii saă 727 locuitori români, prea puțini de origine slavă, și câţiva evrei. Ei se ocupă cu cultura viei, precum și cu agricultura. Aici se află o biserică, zidită de Mihail Pășcanu, vechiul proprietar, deservită de 1 preot, 1 cântăreț și 1 eclesiarh, precum și o şcoală, înfiinţată în 1859, frecventată de 29 elevi. În sat sunt 7 mori de apă. Numărul vitelor este de 1.152 capete, din care: 261 vite mari cornute, 36 cai, 721 oi și 134 râmători"[2994].

[2993] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 19, 20

[2994] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 56

BUHALNIŢA

(pe Bistriţa, lângă Hangu, comuna Buhalniţa, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Buhalniţa**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[2995], aveau **toată suma caselor 96**. Scădere rufeturi 16: 2 popi, 2 ţigani, 12 case pustii. Rămân birnici 80. / **Birnici** (dintr-aceşti birnici sunt 76 **plăeşi pentru paza muntelui**): / Pavăl Văman / Toader Lungul / Ignat a Sandii / Chiruţă Dorin / Ifrim Grumăzescu / Toader, ungurian / Paşco Fulga / Gheorghiţă Papă / Simeon al lui / Ion Neforian / Ion Zănoagă / Vasile al lui / Mihăilă Lungul / Toader Lungul / Ion, ungurian / Gavril Lungul / Ion sin (fiul) lui / Grigoraş Fulga / Simion Stelia / Vasile Lungul / Costantin Mătasă / Grigoraş, nepot Lungului / Ion, crav / Gavril Bota / Iacob, cojocar / Ion Ciocan / Grigoraş Fărţig / Grigore Dârţul / Irimie, fiul lui / Vasile, scutar / Chirilă Paşco / Toader Dârţu / Vasile, fiul lui / Meculai / Simeon al lui Stratu / Ursul Paşco / Costantin, morar / Gheorghi Chelineagră / Dumitru Ţăran / Ilie, ungurian / Vasile, posluşnic / Ion, ungurian / Andronic, ungurian / Gheorghe Picopan / Grigori Conuţă / Ştefan Chindăsile / Vasile Gălian / Ioniţă Rovină / Grigore Rovină / Grigore Bran / Simeon Iuteş / Andrieş Iuteş / Lupul Muscă / Alecsa Iuteş / Gheorghe, mrejer / Simeon, mrejer / Toader fiul lui Stati / Mihăilă Epure / Mihăilă, ciobotar / Vasile Necoară / Ivan, rus / Chirilă, butnar / Petre Şteful /

2995 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 21, 22

Savin Dămian / Simeon Movila / Leonte Gherman / Ion Vlasii / Sava Doge / Ion, topolician, panţăr / Simeon Rohomene / Lupul, ungurian / Dima Sorbul / Ursul Nicoară. // **Rufeturi:** Popa Tudosă Ichim / Diaconul Grigore / Vasile, ţigan / Sandul Mutul, ţigan. // **12 case pustii**.

1899: „**Buhalniţa**, comună rurală în plasa Piatra-Muntele, judeţul Neamţ, aşezată pe valea Bistriţei, la nord-estul grupei stâncoase Ceahlăul. Se mărginește, la vest, cu comuna Hangul, la sud şi est cu comuna Bicazul și Pângăraţi (parte), la nord-est cu comuna Crăcăoani și Bălțăteşti. Este formată din satele: Buhalnița, Izvorul Alb, Izvorul Muntelui, Lacul Buhalniţei, Poenari și Potoci, cu o suprafață de 2,129 hectare şi cu o populaţiune de 1.979 suflete sau 472 familii (971 bărbaţi, 1.008 femei), din care 182 știu carte şi 1.797 nu știu. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt astăzi 181 care stăpânesc înşiși locurile lor, 59 ca urmași, 4 stăpânind locurile altora. Dintre cei împroprietăriți în 1878, sunt 40 care posedă locurile lor, 2 ca urmași ai celor împroprietăriți, 15 stăpânind locurile altora, 4 locuri rămase pe seama comunei; 110 inși, care deşi însuraţi și cultivatori de pământ, nu au nici un soi de proprietate. / În această comună se află 2 biserici, cu 7 deservenți, 3 preoți și 4 dascăli, plătiți cu 2.464 lei de la stat şi 160 de la comună. În comună e o școală, cu 1 învățător. Sunt 14 mori de apă; o piuă pentru sucmane, cu 2 găvane; o piuă cu 4 găvane; de asemenea, 2 fierării, 1 dulgher, 2 cojocari, 1 herăstrău sistematic, care taie pe vară 2.000 mc de lemn; 7 cârciumi. Numărul contribuabililor: 541. / **Buhalniţa**, sat așezat pe valea din stânga râului Bistriţa și în dreptul gurii pârâiașului Schitul Buhalniţei, între al 96-97 km al

drumului mixt Piatra-Prisăcani, la 35 km departe de orașul Piatra. Se mărginește, către nord, cu curbătura ramurii Munţilor Doamnei, prin care se desparte de comuna Hangu; spre vest (în susul râului Bistriţei), cu satul Răpciuniţa (din comuna Hangul); spre sud, cu satele Izvorul Alb și Poenari. Împreună cu locurile vecinașe, ce-i aparțin, are o suprafață de 1.136 hectare. Are o populaţiune de 828 suflete sau 164 familii, care se ocupă cu agricultura, creşterea vitelor și în special cu plutăria; parte (în timpul verii), servesc, cu anume cai dresați, drept călăuză voiajorilor din părțile muntoase. Străini sunt 7 evrei, care se îndeletnicesc cu negoțul”[2996].

BUHOANCA

(Fârţăşti, Fârţeşti, numit Frăteşti, apoi Buhonca,
azi Buhoana, comuna Doljeşti, Neamţ).

1632, februarie 12: Zapisul lui „Nenul (Neniul) vornic de-i de cumpărătură de la Pârvul şi de la nepotul său Costantin, feciorul lui Costantin Calapod, pe jumătate de sat”[2997] Fârţăşti (numit apoi Frăteşti, apoi Buhonca, comuna Doljeşti, Neamţ).

1634, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod jupânesei Goei, după pâra lui Iuraşco, zicând că are Iuraşco moşie la nişte părţi de ocină în sat în **Doljeşti**

[2996] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, pp. 54, 55

[2997] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 8, p. 8

(comuna Doljeşti, Neamţ), şi în **Fârţeşti** (azi Buhoana, comuna Doljeşti, Neamţ), şi în **Ruşii Blăgoeşti** (Ruşi, contopit cu Roşiori, comuna Roşiori. Bacău), iar jupâneasa Goei a arătat uric şi ispisoace de la Radu vodă, cum le-a cumpărat jupânul său Goia acele părţi de ocină de la Iuraşco”[2998].

1638, martie 10: Zapisul lui Simion şi Vasile de **Pleşeşti** (comuna Popeşti, Iaşi), Gligorcea Horaico şi Nacul de **Obrejiani** (Obrejeni, comuna Popeşti, Iaşi), Ionaşco Feştilă, Iftimie şi Munteanul de **Podobiţi** (comuna Sineşti, Iaşi), Moiseiu de **Româneşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), Coste şi Toader de **Frăteni** (azi Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ), în care mărturisesc „cum a mărturisit către noi Gheorghe de **Podobiţi** c-a vândut un loc de prisacă, ce este în rediul de deasupra satului Podobiţi, în pădure… lui Dumitru şi femeii sale, ce au fost de sat de **Sineşti** (comuna Sineşti, Iaşi), drept 12 taleri”[2999].

1639, ianuarie 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Iuraşco, fiul Maricăi, nepoata lui de soră Arvasiia peoteasa şi popa Sanson s-au pârât de faţă, înaintea noastră, cu Gligoraşco, Iurdachii, Apostol şi Lupaşco, fiii lui Dumitru Goe fost paharnic, nepoţii Anghelinei, pentru nişte părţi de ocină din satul **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), din **Fârţeşti** (înglobat în Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ) şi din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), zicând Iuraşcu, Arvasia şi popa Sanson că le-a cotropit aceste părţi de

---

2998 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 244, pp. 273, 274

2999 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 268, pp. 249, 250

ocină Dumitru Goe. Iar fiii lui Dumitru Goe au arătat un ispisoc de la Constantin Moghilă voievod, că tatăl lor Dumitru Goe a plătit capul lui Isac, fiul Maricăi, de la Lazor şi Păcurar, pentru o faptă rea, ce a făcut-o el, şi a dat pentru el 112 taleri buni, cu cheltuiala ce a făcut, scriind, de asemenea, în acel ispisoc de la Constantin Moghilă voievod că a vândut Iuraşco, fiul Maricăi, fratele lui Isac, dreptele lui ocine din Doljeşti, Fârţeşti şi Ruşi”[3000].

1640, ianuarie 14: Arvasiia, fata Cătălinei, nepoata Măricăi, strănepoata Anghelinei Goioae, vinde unchiului ei Gligoraşco Goia, drept 25 galbeni, „ce se va alege din sat din **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), de la ţinutul Romanului… şi altă parte de ocină din sat din **Fârţeşti** (înglobat în Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ)… dinaintea lui Ionaşco şi Oprea, aprozi de **Iaşi**, Avraam şi Ivan de **Iucşeşti** (comuna Iucşeşti, Neamţ), popa Gheorghe, popa Ionaşco şi diaconul Leavul din Doljeşti”[3001].

1899: „**Buhoanca**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna Doljeşti, situat pe malul drept al pârâului Buhoanca, la o depărtare de 250 m, spre est, de satul Doljești. Are 49 capi de familii, 76 contribuabili, din 211 locuitori, 54 case. Din această populaţie, 41 capi de familie (171 locuitori) sunt unguri, iar restul români. Sunt 419 vite mari. Ține de parohia catolică Oţeleni. Se

---

[3000] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 15, pp. 16, 17

[3001] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 287, p. 280

numea, înainte, şi Fârțești și chiar și astăzi mai poartă acest nume”[3002].

BUHUCEŞTI

(Buciucica sau Buhuceşti, satul Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ).

1643, februarie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod, odată cu împărţiea moşiilor moştenite de la bunici, între feciorii lui Vasile Mihăilescul, mătuşile lor Părasca, Dochiţa şi Nastasia, şi cu feciorii Todoscăi, sora lor. / „Şi s-au Parascăi jumătate de Botăşinţi (Bucovina) şi partea de Răciuleni (judeţul Suceava). / Şi s-au venit Dochiţei jumătate din **Buciucica** (Buhuceşti, satul Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ) şi jumătate din **Oglinzi** (comuna Răuceşti, Neamţ). / Şi s-au venit feciorilor lui Mihăilescul jumătate de **Negreşti** (comuna Dobreni, Neamţ) şi jumătate de **Oglindeşti** (lângă Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ). / Şi s-au venit Nastasiei jumătate de Botăşinţi şi jumătate de **Oglinzi**. / Şi lui Ionaşco s-au venit jumătate de **Buhuceşti** şi jumătate de **Oglindeşti**”[3003].

1644, ianuarie 27: Moştenitorii lui Vasile Mihăilescul (copiii şi surorile) împart ocinile şi dedinele între ei, iar Vasile Lupu voievod le întăreşte. / Şi s-a venit Părascăi jumătate din satul **Buciucica** (Buhuceşti, co-

[3002] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 58
[3003] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 33, pp. 37, 38

muna Trifeşti, Neamţ) şi o parte din Răciuleni (Suceava), care-i va plăcea. / Şi Dochiţei i s-a venit satul Botăşeni (Bucovina) şi jumătate din satul **Oglinzi** (comuna Răuceşti, Neamţ). / Iar Nastasiei, jumătate din satul Votăşeni şi jumătate din Oglinzi. / Iar lui Tănasie fost vornic, i s-a venit jumătate din satul **Negreşti** (comuna Dobreni, Neamţ) şi jumătate din **Oglindeşti** (lângă Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ). / Iar lui Ionaşco, cu fraţii lui, i s-a venit jumătate din Buhuceşti şi jumătate din Oglindeşti”[3004].

BUHUŞEŞTI

(sau Buhusăşti, lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ).

1626, iulie 3: Urmaşii Mihalescului, feciorii şi fetele, împart între ei câte o jumătate din satele moştenite. „Adică lui Mihalescul Stratul, feciorul lui Ionaşco Mihalescul, şi mătuşii sale, Tudosie, i s-au cuvenit satul **Buhusăştii** (sat, Neamţ) în ţinutul Neamţului. Nastasiei şi soţului său Hulebi (Hulubei) i s-au cuvenit jumătate sat **Botoşinţa** (Botoşăniţa, Bucovina) către Horaice… lui Vasile Mihalescul i s-au venit jumătate sat **Oglinzi** (sat, Neamţ). Iar Odochiei cu Parasca s-au învoit pentru jumătate sat Botoşiniţa cu Oglinzi, care parte li se trage de la uncheşul Grigorii şi de la feciorul său, Neculai”[3005].

[3004] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 240, pp. 220, 221

[3005] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 89, pp. 109, 110

1637, septembrie 12: Zapisul fostului mare vornic Savin, în care mărturiseşte „cum au venit la noi Cozma Mazâlu şi cu fraţii lui Toader şi Pătraşcu din **Gileşti** (Giuleşti, comuna Secuieni, Neamţ), cu seminţia lor jupâneasa Sora comisoae, feciorii ei Gavrilaş şi Ştefan… ca să mergem la sat la Gileşti şi să împărţim locul în două. / Deci noi am strâns oameni buni şi megieşi, anume Ursul din **Buhuşeşti** (lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ), Cozma din **Bârjăveni** (Bârjoveni, în Siliştea, comuna Români, Neamţ), Gligorcea, Gheorghe şi Ştefan din **Tatămireşti** (Tatomireşti, contopit cu Budeşti şi Făurei, comuna Făurei, Neamţ), Strătilă din **Onceşti** (comuna Secuieni, Neamţ), Ghilasie din **Secueni** (comuna Secuieni, Neamţ), Mihăiaş Beldiman din **Plupeşti** (Plopeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), Simeon Cârcu din **Brănişteni** (de Sus şi de Jos, incluse în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ)… şi am socotit, am ales şi am împărţit tot locul în două: deci s-a venit în partea Sorei comisoaia jumătate de sat dinspre **Climeşti** (comuna Făureni, Neamţ), de hotarul Onceştilor, valea în sus, până în capul satului de sus, în piatră, din piatră în sus, până în ogoare, până în hotarul **Sârbilor** (comuna Secuieni, Neamţ) şi Climeştilor; iar pe partea Cozmei şi fraţilor lui s-a venit partea dinspre Brănişteni, din hotarul Onceştilor, valea de sus, până în capul satului de sus şi iar până în jumătate de ogoare, iarăşi dinspre Brănişteni”[3006].

1645, septembrie 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod „de judecata ce-a avut Dumitru Buhuş spătar, stăpânul **Buhuceştilor** (Buhuşeşti, lângă

[3006] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 190, p. 174

Miron Costin, Neamţ), cu feciorii Ştefului Şoldan din **Şofrăceşti** (comuna Trifeşti, Neamţ), pentru despărţirea hotarelor satelor Buhuceşti şi Şofrăceşti, după cercetarea ce-a făcut-o Neniul vornicului de poartă. Şi au dovedit hotarul între cele două moşii, Fântâna Rece de sub satul Buhuceşti. S-au dat rămas Dumitru Buhuş spătar, iar feciorii Ştefului Şoldan să aibă a ţine hotarul satului Şofrăceşti, de către hotarul satului Buhuceşti, până la acea Fântână Rece"[3007].

1774, iunie: Satul **Buhuşeştii,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[3008], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 1: 1 ţigan. Rămân birnici 7. / **Birnici:** Grigoraş Cotruţă / Ion, şelar / Toader zet (ginere) şelarului / Antohi, holtei cu mamă / Mihălache / Grigore Balmuş / Vasile, morar. // **Rufeturi:** Toader, ţigan.

BUHUŞENI

(sat la Maluri, lângă Tartarul de Salce,
raionul Cahul, Moldova).

1560, martie 18: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod comisului Vitolt, care cumpără. cu 160 zloţi tătăreşti, de la Picioran şi Păsăilă, feciorii Danciului, „un loc în pustietate, la Gura Sălciei, ca să-şi aşeze acolo sat",

---

[3007] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 211, p. 167

[3008] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 42

iar cu 60 zloţi tătăreşti, de la Popşea, feciorul lui Petrilă, „a cincea parte din satul **Buhuşeni** (sat la Maluri, lângă Tartarul de Salce, raionul Cahul[3009], Moldova), ce este în ţinutul Tigheciului”. Ţi mai cumpără Vitol7, cu 97 zloţi tătăreşti, de la Dragoman de Băseşti, „o vie şi a patra parte din **Băseşti**, care acea vie a făcut-o singur Dragoman, cu măinile sale; / aşijderea şi altă vie a cumpărat de la Petre, drept 90 zloţi tătătrşti”[3010].

BUHUŞI

(numit, până la contopire, „Moineştii,
unde a fost casa lui Herlic”, Bodeşti, Hârliceşti, Neamţ).

1438, noiembrie 9: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Tatul Herlic „şi nepoţilor săi de soră, Danciul Paidos şi Niagul Roşca”, care primesc uric pentru „trei sate pe Bistriţa, **anume Moineştii, unde a fost casa lui Herlic şi unde a fost Neguşor, în gura Orbicului, şi Bodeştii, din jos**, şi Mogoşăştii, din sus”[3011].

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod Mănăstirii de la Tazlău, dania lui Vodă, care cumpărase, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Greaca, fiica lui Tatul Herlic, „jumătate din satul de la gura Oarbicului (contopit cu

---

[3009] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 46

[3010] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 233, 234

[3011] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 191, p. 270

Buhuşi, Neamţ), partea de sus, de la pârâu în sus… Iar hotarul acelei jumătăţi mai sus scrise din satul de la gura Oarbicului, partea de sus, de la pârâu în sus, să fie începând din partea ei de jos, de la gura Oarbicului curmeziş la Bistriţa şi în sus la făget, iar din partea de sus, de la Comoara lui Urlat, curmeziş la Bistriţa şi de aici curmeziş la făget. Acesta este tot hotarul. / Şi încă am dat şi am întărit acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Tazlău şi braniştea care este în jurul mănăstirii, începând de la obârşia Nichidului, de la poiana ce se cheamă Poiana Pintenului şi în jos pe Nichid, până la glod, şi de la glod drept la deal, la vârful dealului de la Racila, şi, pe deal în jos, până la bouri, unde au fost lozniţele, iar de aici iarăşi pe acelaşi deal în jos până la Runcul lui Bozie, iar de aici drept peste pârâul Tazlăului şi la gura Frumoasei Mare şi pe Frumoasa Mare în sus până la Runc, care este la obârşia Frumoasei Mari, de aici drept la vârful dealului, care se cheamă Sihla Geamirei, de aici în sus pe deal până la răchitiş, iar de la răchitiş de asemenea în sus, pe acelaşi deal, până la obârşia Lichidului, la poiana ce se cheamă Poiana Pintenului, de unde au început întâi. Acesta este tot hotarul acelei branişti mai sus scrise”[3012].

1625, martie 29: Gheorghe din **Costeni**, care a fost vornic, merge, din porunca lui Radul Voievod, la satul **Orbic** (sat contopit cu oraşul Buhuşi, Neamţ) pentru a hotărnici jumătatea satului care aparţine mănăstirii **Bisericani**, danie de la „Cârstina şi de la Dumitra, cneaghina lui Ciolpan călugăr, precum spune în ispisoace. / Şi am adunat mulţi oameni buni dintre megieşii dimprejur şi s-a întâmplat şi Savin sulgeriul la acest hotar

---

[3012] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 100, pp. 199, 200

şi cu Gheorghie dvornicul şi cu Penteleiu din **Hârliceşti** şi cu toţi răzeşii lui, câţi erau pe acea ocină. Şi am ales ocina, partea mănăstirii, ca să fie partea de sus şi din câmp şi din vatra satului şi din apă şi am pus stâlpi, să stăpânească cum şi mai înainte au stăpânit părinţii lor şi cum s-au hotărnicit vatra satului şi câmpul şi ca să stăpânească astfel. Şi să nu aibă a trece peste stâlpi nici călugării, nici Pentelei cu răzeşii lui. / Şi de rândul pădurii şi dumbrăvii să stăpânească frăţeşte ca şi mai înainte. Şi de rediul luncii să stăpânească asemenea frăţeşte, ca şi mai înainte. Şi de rândul luncii, să stăpânească asemenea frăţeşte. Şi nişte curături din lunca ce este aproape de Curătura lui Rabca să le stăpânească călugării, care a fost Curătura lui Ciolpan. / Aşa am aflat şi aşa am pus stâlpii. Şi să nu aibă a se pârî această pâră în vecii vecilor. Şi nişte poiene, două, care sunt Curătura lui Ciolpan şi trei curături pe Bucureşti, de asemenea ale lui Ciolpan; aşa am întocmit şi aşa am hotărnicit eu, Gheorghie dvornicul din Costeni, şi Savin sulgeriul. Iar cine nu va ţine aşa să aibă a da 50 de boi… Am scris Ion Răspop din Orbic"[3013].

1625, august 24: „Adică eu, Pătraşcu Başotă, al doilea logofăt, şi eu, Gheorghie Başotă, al doilea vistiernic, mărturisim noi cu mare credinţă, la mâna dumisale lui Pană vistiernic, că, trimiţându-ne cu cinstită carte a măriei sale, lui vodă, de i-am hotărât dumisale, lui Pană vistiernic, nişte părţi de moşie din **Mogăşăşti** (inclus în Costişa, Neamţ) de la ţinutul Neamţului, care le-a cumpărat Pană vistiernicul cu un zapis de la Zaharie şi fraţii lui, Irimie, şi Simion, şi Condre şi sora lor

[3013] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 302, pp. 373, 374

Tudora, toţi nepoţi Danciului din Mogoşăşti, ce au vândut, din jumătate de sat, a patra parte, ce s-au chemat partea Mânzăştilor, care le-a plătit Pană vistiernic cu 80 de taleri bătuţi. / Şi alt zapis, de la Macsâm, fecior Andriicăi Creţului, şi Gavril, cu fraţii lui, Ştifan şi Bejan, feciorii Măriei, toţi nepoţii Danciului Pardos cel bătrân, care a vândut lui Pană vistiernic, din tot satul Mogoşăştii, a patra parte, cu casele lor şi cu pivniţe şi jăcniţe. şi toate măiestriile ce sunt pe lângă casă, şi cu jumătate vad de moară, şi cu două mori gata, umblătoare în gârla Bistriţei. / Care toate aceste le-au plătit Pană vistiernic bani gata... şi coţi postav ce s-au cuprins 90 ughi bani buni, şi un zapis de la Toader Gărgăriţă, ficior lui Gligori Gărgăriţă cel bătrân şi cu femeia lui, cu Nastasie, fata popii Bechii şi a Gaftonii, şi cu fetele lor, cu Sofronie şi Ileana, au vândut, din jumătate de sat, a treia parte. / Deci noi, dacă am mers acolo, la moşie, împreună cu Trele, pârcălabul de Neamţ, şi cu Iuga pârcălabul şi Cârlig vornic de poartă, şi am strâns pe toţi răzeşii şi pe alţi oameni buni şi bătrâni: Alecsa ot **Hârliceşti** (sat lângă oraşul Buhuşi, Neamţ), şi Pintilie ot tam, şi Veriva ot tam, şi Condre, şi Dămiian, şi Cortiş ot tam, şi Gavril Ciochirlie, şi Bănte ot **Vrânceni (?)**, şi Gavril de **Dumbrăveni** (comuna Dumbrăveni, Bacău), şi Patrichi de la **Orbic** (contopit cu oraşul Buhuşi, Neamţ), şi Rusul călugărul din Mogoşăşti, şi Toader vornicul, şi diaconul Bănte din **Zbereşti** (satul Zbereşti, Bacău), şi Hroiţă, şi Ion, şi Costandin şi Toader din **Dorneşti** (satul Dorneşti, Bacău). / Şi mergând cu toţii la Bistriţă, întâi am făcut o funie de 20 de stânjeni ş-am măsurat, din apa Bistriţei, lunca cea mare din sus, de unde umblă luntrile, pe drum, până peste Topliţă, la casa lui Nichifor, şi am găsit 27 funii şi am pus piatră în malul

Topliţei. De acolo, piste bălţi, printre Zbereşti şi printre Mogoşăşti, pe şes, până supt deal, şi am găsit 50 de funii şi am pus o piatră la mijlocul şesului şi o piatră supt… şi am măsurat şi dumbrava, la deal, până la loc în vârful dealului, deasupra, şi am găsit bolovan vechi şi am făcut şi noi bour, şi până acolo am găsit 38 funii, 2 stânjeni. / Şi am mai mers cu trei funii până în muchia dinspre Orbic şi n-am mai putut merge cu funie, că-i huciul des şi pădure, dar am căutat din muchie, peste codru, spre răsărit, precum mi-au mărturisit răzeşii că merg Mogoşăştii. Şi s-au dus Luca, vătavul lui Pană vistiernic, cu răzeşii şi au făcut un bour peste Orbic, în muchea codrului, într-un paltin, şi unul într-un fag, în Bobeică, în vârful codrului. / Şi am mai făcut bour în pârâu, pe unde a fost moara lui Hăsan, în capul poienii ceea mai din jos, şi ne-am dus şi noi până în marginea unor săpături, peste Orbic, la un bour vechi, şi ne-am întors înapoi şi am măsurat tot satul curmeziş şi au scos răzeşii pe acele zapise 16 funii 10 stânjeni şi le-am pus o piatră hotar supt deal. Şi şi-au primit toţi răzeşii atâta să ţină şi la luncă şi la dumbravă şi la codru. / Şi am iscălit, să se creadă, şi, iscălit şi unii din răzeşi, dar popa Bechii şi Pintilie şi Veriva n-au iscălit, zăcând că or întoarce de la Pană vistiernic”[3014].

1626, februarie: Întărit de Miron Barnovschi lui Ifrim Medrea, după pâra ce a avut-o cu Pentelei din **Hărliceşti** (sat inclus în oraşul Buhuşi, Neamţ) şi cu Zaharia din **Zbereşti** (comuna Costişa, Neamţ) „pentru o parte de ocină din sat de **Mogoşeşti** (sat inclus în oraşul

---

[3014] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 369, pp. 438, 439

Buhuşi, Neamţ), dintr-a treia parte de sat, a opta parte, de partea Vrâncenilor, cu vad de moară”[3015].

1626, mai 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod, în baza unei cărţi de mărturie de la Gheorghie, vornicul de **Costeni** (parte a satului Prăjeşti, Neamţ) şi de la sulgerul Savin, mănăstirii Bisericani, care primeşte uric pentru „jumătate din jumătate de sat **Orbic** (parte a oraşului Buhuşi, Neamţ), ce are sfânta mănăstire de la Cârstina şi de la Dumitra, jupâneasa lui Ciolpan călugărul”[3016].

1627, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Pană vistiernic, care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Frijeni** (lângă Gura Sărăţii, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului, pe râul Sărata, cu loc de iazuri şi de moară… cumpărătură de la Bărnovschi, de la femeia lui Anghelina şi de la fiica lor Sora, pentru 150 taleri de argint”; / „trei părţi din satul **Duşeşti** (lângă Codăeşti, Vaslui), care este în ţinutul Vasluiului, căci se împarte întregul sat în cinci părţi, cu două mori gata pe pârâul Vaslui şi cu curţi… cumpărătură de la Dumitru, fiul lui Purcel şi de la Ionaşco hânsar, pentru 186 galbeni ungureşti. Iar lui Ionaşco hânsar… cumpărătură de la Isac, fiul lui Gligorie, nepotul lui Purcel postelnic… şi o altă parte din acelaşi sat Duşeşti, din jumătatea de sus a satului, a opta parte, cu parte din vad de moară pe apa Vaslui, ce şi-a cumpărat-o de la Vasile, fiul lui Gavril Purcel, pentru 80 ughi galbeni”; „o parte de ocină din satul **Mogoşeşti** (intrat în componenţa oraşului Buhuşi,

---

[3015] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 13, p. 18

[3016] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 65, pp. 83, 84

Neamţ), ce este în ţinutul Neamţului, a opta parte din a treia parte a satului, cu vad de moară pe pârâul Bistriţa, ce şi-a cumpărat-o de la Efrim păhărnicel, pentru 150 taleri de argint", iar de la Maxin, fiul lui Andreica Creţul, de la Gavril, Ştefan şi Bejan, fiii Maricăi, toţi nepoţi lui Danciul Pardos cel bătrân, „a patra parte din tot satul Mogoşeşti, partea de sus şi cu case gata, şi cu pivniţă, şi cu jumătate dintr-un vad de moară şi cu două mori gata pe o gârlă a Bistriţei"; / „o parte de ocină din satul **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi), ce este în ţinutul Sucevei, a treia parte ce se va alege, partea lui Hraniţă, fiul lui Năvrăpăscul cel Bătrân, pentru 150 ughi galbeni"[3017].

1628, noiembrie 25: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui sluger Gheorghe Costeanul şi cneaghinei lui Nastasia, care cumpără, pentru 95 ughi şi un cal preţuit la 40 taleri, de la Toader şi Nechita Moţoc, fiii vornicului Moţoc, „jumătate din satul **Petreşti** (azi satul Blăgeşti, Bacău) şi cu jumătate din mori şi cu jumătate din tot locul", zapisul de mărturie fiind semnat de „Pănteleі visternicel din **Hărliceşti** (inclus în oraşul Buhuş, Bacău), Pătraşco visternicel şi Zaharia păhărnicel din **Zbereşti** (comuna Costişa, Neamţ), Toader Beldiman aprod din **Vătămani** (Vătăman, lângă Costişa, Neamţ), Vasile Bantăş, Gligorcea păhărnicel şi popa Nicoară din **Costeni** (azi satul Prăjeşti, Neamţ) şi Cozma visternicel din **Aldeşti** (comuna Onişcani, Bacău)"[3018].

1632, mai 25: Întărit de Alexandru Iliaş voievod călugărilor mănăstirii Bisericani, care primesc uric pentru

---

[3017] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 179, pp. 229-236

[3018] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 439, pp. 600-603

moşia „din satul **Orbic**, ce se va alege partea lor de ocină care este în ţinutul Neamţ, cu iaz şi cu mori pe pârâul Orbic şi cu moară în apa Bistriţei, şi cu nişte vii la **Bacău**, şi cu schitul monahului Ciolpan, care este danie de la Dumitra, cneaghina răposatului Ciolpan monah, şi de la fiica ei Cârstina, cneaghina lui Simion păhărnicel”[3019].

1632, iunie 1: Zapisul lui Alecsa şi al femeii sale, prin care mărturisesc cum au „vândut partea mea de ocină din sat **Bodeşti** (inclus în Buhuşi), din partea Vrâncean… lui Pentelei din **Hărliceşti** (inclus în Buhuşi)”[3020].

1633, septembrie 19: Porunca dată de Moise Moghila voievod pârcălabilor de Neamţ, după ce „s-au jeluit Popoţeştii pe Damaschin din **Brăneşti** (lângă Buhuşi), zicând că face casă şi mori pe ocina lor de sat, la **Bodeşti** (înglobat în oraşul Buhuşi), în tăria lui… voi să daţi zi lui Damaschin cu Popoţeştii, şi cu Robul din **Dumbrăveni** (Dumbrava din Deal şi din Vale, contopite cu Săvineşti, Neamţ), şi călugării de la Tazlău, şi lui Partenie din **Hărliceşti** (în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi), să-şi aducă toţi uricele şi zapisele ce au pe acele ocini”[3021].

1634, aprilie 25: Zapisul popii Ionaşco şi al fratelui său Gheorghe din **Ruşciori** (lângă Jideşti, contopit cu Dochia, comuna Girov, Neamţ), prin care mărturisesc că au vândut a lor „dreaptă moşie din sat din **Aldeşti** (înglobat în Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), din

---

3019 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 84, pp. 90, 91

3020 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 105, pp. 132, 133

3021 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 399, pp. 502, 503

jumătate de sat jumătate, adică din tot satul Aldeşti, a patra parte de sat… jupânesei Nastasia slugeroaei, jupâneasa lui Gheorghe Arapul ce-a fost sulger mare şi cuconilor dumisale, drept 120 lei… Şi în tocmeala noastră au fost preotul Trifan şi Albul ot **Costiani** (Costeni, lângă Podoleni, Neamţ), Ionaşco vătămanul ot **Podoliani** (comuna Podoleni, Neamţ), Păntelei şi Dumitraşco sinovi Păntelei ot **Hărliceşti** (înglobat în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi), Constantin Bantăş, ot **Fauri** (contopit cu Zăneşti, comuna Zăneşti, Neamţ) şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[3022].

1634, noiembrie 3: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Neculai Sechil, după ce s-„au avut zi, înaintea domniei mele, Popoţea din **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ) şi alte seminţii ale lui, cu Damaschin şi alte seminţii ale lui, pentru o parte de ocină din sat din **Bodeşti** (sat înglobat în oraşul Buhuşi) şi din **Ciuciuleni** (contopit cu oraşul Buhuşi). Dar când a fost la zi, Popoţea şi cu seminţia lui au venit la zi şi şi-au adus dresele, iar Damaschin n-a venit, ci a rămas din zi din toată legea ţării… tu să mergi, să opreşti toată partea lor de ocină din Bodeşti şi Ciuciuleni, cât va fi partea Popoţei, şi cum vor spune dresele lui să aibă a ţine Popoţea toată partea lui”[3023].

1635, iunie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Zaharia, care primeşte uric pentru „din jumătate de sat **Orbic**, a cincea parte, ce a cumpărat de la fata lui Mihăilă Moinescul – iar lui Mihăilă Moinescul i-a fost

---

[3022] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 104, p. 116
[3023] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 276, p. 310

cumpărătură de la Greaca – drept 106 florinţi tătăreşti, ce a cumpărat fetei sale, Anisiei”[3024].

1636, aprilie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod Mariei, cneaghina lui Savin Prăjescul, mare vornic de Ţara de Jos, fiica lui Beldiman fost logofăt, şi fraţilor ei Toader şi Mihăilaş, fiii lui Beldiman, care primesc ispisoace de împărţeală. „Deci, în partea cneaghinei Mairia a căzut satul **Negoeştii** (înglobat în oraşul Buhuşi), care este în ţinutul Neamţului, pe Orbic, iar partea fratelui ei Toader Beldiman a căzut jumătate din satul **Vălinei** (Văleni, înglobat în Dochia, comuna Girov, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului şi cu nişte părţi cumpărate din **Sârbii Sasului** (Sârbi, lângă Băluşeşti, comuna Girov, Neamţ), iar partea fratelui lor Mihăilaş a căzut jumătate din satul **Plopeşti** (înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului”[3025].

1639, mai 11: Marco vinde jupânului Gheorghe, drept17 lei şi o iapă tânără, partea lui „din sat, din **Bucureşti** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), în ţinutul Neamţului, lângă Bistriţă… dinaintea văru-meu Pântelei din **Hârliceşti** (înglobat în Orbic, apoi în Buhuşi, Neamţ), Maftei, Ion Gefer şi Salom de **Cândeşte** (comuna Cândeşti, Neamţ)”[3026].

1640, mai 14: Fraţii Maftei şi Login vând lui Gheorghe Buţul, drept 14 taleri bătuţi, „în sat, în **Bucureşti** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), în ţinutul Neamţului,

---

[3024] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 147, pp. 185, 186

[3025] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 391, pp. 448-450

[3026] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 130, p. 143

lângă Bistriţă, 14 pământuri şi un loc de prisacă unde se sfârşeşte lunca, la apa Orbicului. Şi în tocmeala noastră s-au prilejit Petrichie de **Orbic** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), Pentelei de **Horlăceşti** (Hârliceşti, înglobat în Orbic, apoi în Buhuşi, Neamţ), Onciul ot **Stăneşti** (în Frunzeni, comuna Costişa, Neamţ), Ion de **Plăgeşti** (Blăgeşti, comuna Blăgeşti, Bacău) şi ginerele nostru Petrea"[3027].

1645, mai 4: Scrisoarea lui Constantin Bantăş, Păntelei şi Alexa din **Hărliceşti** (Hârliceşti, lângă Buhuşi, Neamţ), care primiseră poruncă de la Vasile Lupu voievod să aleagă „hotarul **Blăgeştilor** (comuna Blăgeşti, Bacău) dinspre al **Petreştilor** (comuna Bâra, Neamţ) şi al Petreştilor dinspre al Blăgeştilor" şi care au adunat martori, pe Avram de **Grozeşti** (înglobat în Rediu, comuna Cândeşti, Neamţ), Patrichie. Gligorie şi Petrea Geferi de **Orbic** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), Ionaşco de **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Neamţ), Pătraşco de **Zberăşti** (Zbiereşti, comuna Costişa, Neamţ), Gligorie brăhariul de **Bociuleşti** (inclus în Podoleni, Neamţ), Toader de **Blăgeşti**, Gligorie Vărzar de **Durneşti** (Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ) şi alţi oameni buni, stabilind împreună hotarul. / „Hotarul este la câmpul din sus, din Fântâna lui Parce, puţinel mai sus, am pus bolovan, şi în dreptul locului la un hâns mare de spini şi din spini, în jos, până în lacul cu pipirig, din lac în jos, în dreptul lacului, în Blăgeasca, unde a fost prisaca, iar de acolo, în jos, pe marginea poienii celei mari, în jos, până în Lespezdi. Aşijderi, din sus de Fântâna lui Parce, în dreptul locului, până în groapa lui Gheţe (Gheaţă), iar din

---

[3027] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 356, p. 371

groapa lui Ghiiaţe, în dreptul locului, în codru, până în dealul Tazlăului”[3028].

1774, iunie: Satul **Hărliceştii**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[3029], avea **toată suma caselor 139**. Scădere rufeturi 129: 5 văduce, 3 preoţi, 3 mazili, 4 ţigani, 114 case pustii. Rămân birnici 10. / **Birnici**: Mihăilă, ungurian / Grigore brat (frate) lui / Ion Ciumaş / Ilii Măşcătescu / Ştefan Covaşe / Radu, morar / Ion, morar / One Bughe / Herşe, jidov din Costiş / Cerbul, jidov. // **Rufeturi:** Popa Grigore / Popa Tănasă / Diaconul Ion / Ştefan Ţintilă, mazil / Ilii, frate lui Ioniţă, la fel / Apostol Roşniţă, la fel / Măriuţa, preoteasă / Stanca / Maria Dochiţii / Dochiţa / Iftimie / Ştefan, herar, ţigan / Ion, ţigan / Pavăl, ţigan / Petraşco, ţigan. // **114 case pustii**.

1774, iunie: Satul **Bodeştii**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[3030], avea **toată suma caselor 47**. Scădere rufeturi 31: 3 popi, 3 ţigani, 25 case pustii. Rămân birnici 16. / **Birnici:** Opre, butnar / Ştefan Şchiopu / Ion, butnar / Vasile Cuibar / Ştefan Tătaru / Lupul nepot Podolii / Andronic zet (ginere) Brănduşii / Irimie Bejan / Toader, cioban / Ion sin (fiu) Burduja / Ion a lui Lazor / Acsănti / Ion fiul lui Burduja, la fel / Radu, vrâncean / Ursachi, morar / Parfeni, morar. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Gheorghe /

[3028] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 71, pp. 66, 67

[3029] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 29

[3030] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 29, 30

Diaconul Sandul / Costantin, ţigan / Andrei, ţigan / In (alt) Costantin, ţigan. // **25 case pustii**.

1899: „**Buhuşul**, comună rurală, situată în capătul dinspre sud-est a plășii Bistriţa, judeţul Neamţ, formând, cu marginele sale (în parte) hotarul judeţelor Roman și Bacău. Se mărginește, la nord, cu comuna Cotișa, la vest cu comuna Cândești, de care se desparte prin râul Bistrița, la est, cu judeţul Roman, de care se desparte prin linie convenţională, la sud, cu judeţul Bacău, de care se desparte prin râul Bistriţa. Este formată din satele: Buhușul (târgușor), Bodești, Margina şi Orbicul, cu o populaţiune de 3.155 locuitori sau 649 familii, 1.500 bărbaţi şi 1.655 femei, din care, după starea civilă: 1.716 necăsătoriți, 1.178 căsătoriți, 256 văduvi (30 văduve), 5 despărțiți; după vărstă: 895 băieţi, 975 fete; după naţionalităţi: 1.519 străini, în mare parte evrei; 606 ştiu carte, 2.549 nu ştiu. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt astăzi 19 care stăpânesc înșiși locurile lor; 36 ca urmași; un loc este părăsit şi se stăpânește de către comună și 94 de inși, care, deşi sunt însuraţi şi cultivatori de pământ, nu au nici un fel de proprietate… În această comună se află 1 biserică în stare bună, cu 6 deservenți, plătiți din fondurile comunei cu 2.061 lei 74 bani; o şcoală primară de băieți și una de fete. Industria este reprezentată prin mai multe stabilimente, dintre care cel mai important e fabrica de postavuri, înființată de răposatul colonel E. Alcaz şi care se află în stăpînirea moștenitorilor lui. / **Buhuşul**, târg în comuna Buhușul. Are o populație de 2.360 locuitori, în cea mai mare parte evrei, care se îndeletnicesc cu comerţul, speculațiunea şi industria manufacturieră. În acest târg se află: reşedința subprefecturei plășii Bistrița; o judecătorie de ocol; două

şcoli primare, una de băieți și una de fete, cu o populaţiune de 160 elevi; un oficiu telegrafo-poștal; o farmacie; o gară a drumului de fier dintre Piatra și Bacău; 1 biserică; reședința rabinului evreiesc, care se pretinde a fi urmaş din seminția lui David, pentru care este foarte venerat nu numai printre evreii din județ, ci şi din țările circumvecine; mai multe sinagoge; un spital, înființat de colonelul Alcaz. Aci se mai află fabrica de postav Eugen Alcaz, ce manipulează, cu un capital de 2 000.000 lei, 250-300 lucrători, 184 mașini, 51 scărmănători, 10 maşini de tors, 10 pive, 3 maşini de tuns, 1 de uscat lână, 10 de vopsit și spălat, 10 de urzit, 80 de țesut, 4 de spălat postavul, 1 de uscat postavul, 3 bortace, 1 mașină cu o turbină (ambele cu putere de câte 200 cai), producând 240-250 bucăţi de postav de 50 m pe săptămână. Mai este: 1 fabrică de lumânări de seu, 2 fabrici de olei, 1 fabrică de vacs, 3 olării, 4 căciulării, 8 croitori, 1 brutar, 1 murengerie (fabrică de lumânări), 2 tinichigerii, 1 fierărie, 1 cărătăşie, 1 armurărie, 1 povarnă (fabrică de spirt), 12 ciubotari. Bâlciuri se ţin, în localitate, în toată duminica. Numiri vechi ale târgului: Buhușoaia, Bucu-reştii Mici, Târguşorul"[3031].

[3031] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, pp. 59, 60

BUIMĂCENI

(sau Băimăceni, comuna Albeşti, Botoşani).

1493, martie 16: Întărit de Ştefan voievod lui Oană şi surorii lui Fiica, şi fiului său Sima Popşorul, şi unei rude de-a lor, Paresca, fiică Medeleanului, care cumpăraseră, cu 160 galbeni tătăreşti, de la Marina, fiica Mahdei, nepoata lui Căden, „un sat pe Jijia, anume Băimăceani”[3032]. Hotarul, din veci.

1581, aprilie 18: Ispisoc de judecată de la Iancul (Sasul) voievod, după ce Todoran, nepotul său Loghin şi fraţii lor, feciorii lui Ciorba, neamurile lor Draga şi Talaba şi fraţii lor, feciorii lui Ignat, şi iarăşi neamurile lor Costin şi Nicoară, feciorii Zuzii, şi fraţii lor, şi iarăşi neamurile lor Marcu şi soră-sa Magdalena, au venit „cu mare jalobă şi cu multă mărturie că uricul ce l-au avut de la bătrânul Petru voievod pe o bucată de loc dintre satul **Petreştilor** şi dintre satul **Băicenilor**, care se numeşte **Buimăcenii**, ce se numeşte şi Fundătura din Rediul Borzii, mai în sus, lângă Rediu, până în drumul Stăneştilor, şi de acolo, pe marginea pădurii, până la hotarul Petreştilor, tot fundătură, care pe acea bucată de pământ au plătit mai sus numiţii, părinţii lor Ciorba, Ignat, Zuza şi sora lor Ana, 50 de boi deşugubină, pentru că s-a găsit un om mort pe acea bucată de loc, acel uric l-

[3032] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 133, pp. 257, 258

au pierdut în vremea când au prădat tătarii toată ţara noastră, în zilele lui Ion voievod"[3033].

1586, februarie 12: Nicoară diac, fiul Prăjescului, cumpără, cu 150 zloţi bani vechi şi gata, de la Ion, Mariica, Trif şi Focşea, copiii Anghelinei, „partea lor din satul **Băimăceni** (sat pe Jijia, Buimăceni, comuna Albeşti[3034], Botoşani), din partea a patra, a treia parte… dinaintea şoltuzului Gherase şi a 12 pârgari, şi a mulţi oameni din **târgul Scheia**, şi Gligorie diac, şi Toma visternicel"[3035].

1774, iunie: Satul **Buimăcenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[3036], **toată suma caselor: 8**. / **Care n-au intrat la rânduială:** Petre, murari / Ioniţă Popâtcă / Iftimi, pas / Lupu Pişeţol / Grigori / Toader, plugar / Vasilachi, văcar / Gheorghe, herghelegiu.

1899: „**Buimăceni**, comună rurală, situată în centrul plășii Jijia, judeţul Botoșani. Se întinde pe valea Jijiei şi pe dealurile din dreapta și stânga sa. E formată din satele: Albești Buimăceni, Capul Pădurii, Crăciumeni, Jumătățeni, Petrești și Șătrăreni. Are o suprafață de 7.150 hectare și o populațiune de 560 familii sau 2.008 suflete, cu 450 contribuabili; locueisc în 453 case; locuitorii sunt români și se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor; sunt şi 6 familii de evrei... Are 4 biserici, cu 2 preoți și 4

3033 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, p. 180

3034 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 24

3035 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 196

3036 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 249

cântăreţi și o şcoală mixtă, întreţinută de judeţ, cu 1 învăţător și 30 şcolari. / **Buimăceni**, sat pe țărmul stâng al Jijiei, în centrul comunei Buimăceni, cu o suprafață de 892 hectare și o populaţie de 68 familii sau 293 suflete, din cari 72 contribuabili. Are 1 biserică, făcută de locuitori, cu 1 preot și 2 cântăreți și o școală mixtă a județului, cu 1 învăţător și 30 şcolari. Aici este reședința comunei Buimăceni. Numărul vitelor cornute este de 175; sunt 50 cai mari şi mici, 735 oi, 60 mascuri şi 50 stupi. În cătun se găsește 1 cârciumă"[3037].

BUJORENI

(înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui).

1632, iunie 28: Zapisul lui „Ion Carapotona şoltuzul şi cu 12 pârgari din târg de **Bârlad**", în care mărturisesc vânzarea făcută de Măriica, fata vistiernicului Ifrim, şi de nepoţii săi Toader, Gligorie, Măriia şi Irina, feciorii Ursului, nepoţii vistiernicului Ifrim, care „şi-au vândut a cincea parte de sat din **Bujoreni** (înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipărcani** (Pipercani, lângă Zorleni şi Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni şi Banca, Vaslui), de la Bârlad şi cu vad de moară în Bârlad, ce au avut de la părintele lor Ifrim vistiernicul, cumpărătură de la jupâneasa Măgdălina, fata lui Ionaşco, nepoata Mihului medelnicerului"; / Şi iar a vândut

[3037] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 61

Măriica… dintr-a cincea parte din sat de Bujoreni, şi din Pipărcani, şi din Băcsăneşti… şi dintr-a cincea parte din **Mastatici** (la nord de Zorileni, Vaslui), partea lor cumpărătura lui Ifrim vistiernicul de la fraţii Gligorie şi Vasile, feciorii Anghelinei, nepoata Mihului medelnicerul. Şi o au vândut Pântei şi fratelui său Boului, drept 100 de lei bătuţi"[3038].

1632, octombrie 16: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fraţilor Pânte şi Boul, care primesc uric, în baza unui zapis de mărturie al şoltuzului Ioan Carapotona şi al celor 12 pârgari din **Bârlad**, pentru „a cincea parte din satul **Bujorenii** (sat înglobat în Zorleni, Vaslui) şi din **Pipercani** (comuna Banca, Vaslui) şi din **Băcsăneşti** (lângă Zorleni, comuna Banca, Vaslui), pe Bârlad, cu vad de moară pe Bârlad", cumpărate de la Mărica, fiica lui Ifrim vistiernic, şi de la nepoţii lui de fii Toader, Grigore şi Mărica, şi de la Erina, fiica lui Ursul, moşiile cumpărate de bunicul lor Ifrim de la Măgdălina, fiica lui Ionaşco, nepoata de fiu a lui Mihul medelnicer… drept 100 taleri de argint"[3039].

1636, februarie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin, fiul Savei din **Ceucani** (Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), în baza unui zapis de la Ionaşco Tutovanul şi Obrejie din **Tătărăşti** (lângă Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui), Ursul din **Găliţeşti** (azi Gâlţeşti, comuna Puieşti, Vaslui), Mihăilă din **Luminata** (lângă Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), Dumitraşco din **Bujoreni** (în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), Ionaşco fiul Savei,

---

[3038] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 132, pp. 168, 169
[3039] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 228, pp. 284, 285

Bejan fiul lui Dumitraşco, şi Ţopa, „scriind cum au venit înaintea lor Moisei, fiul lui Tudoran ceaşnic, din satul **Strânba** (Strâmba, azi Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui) şi cu nepoţii săi Ion, Gheorghe, Florica, Marta şi Scheauca, copiii Măgdălinei şi ai Ilenii… şi i-au vândut „din sat din Strânba, jumătate din jumătate de sat”[3040].

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a

---

[3040] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 331, pp. 375, 376

treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[3041].

[3041] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

1645, octombrie 16: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ionaşco, nepotul lui Necoriţă ce a fost hatman, şi lui Dumitru uricarul, după ce „s-au jeluit feciorii Bujoranului din satul **Bujoreni** (înglobat în Zorleni, Vaslui) pe Scărlet, zicând că le împresoară hotarul lor cu hotarul **Zorilenilor** (comuna Zorileni, Vaslui) şi nu ţin pe unde au ţinut din veac. / Pentru aceea, voi să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni, să socotiţi şi să alegeţi hotarul Bujoranilor dinspre al Zorilenilor şi cum veţi afla mai cu dreptul să puneţi nişte semne şi să faceţi o scrisoare, să ne daţi de ştire”[3042].

1669, aprilie 12: Zapisul lui Dumitraşcu Buciumaş, Postolachi Drăgan, Ursul Babeş, Ionăşcuţă Drăgan şi Neculai Fulger, toţi din **Zmeiani**, şi Stratul vornicul din **Băcani**, în care mărturisesc „preum, întâmplându-se Panaite Grecul mergând la Iaşi cu nişte vin, cu câteva buţi, l-au întunchenat, la Gura Iapei, pe Bârlad, oastea lui Constantin vodă, când l-au gonit tătarii, şi i-au spart buţile şi le-au băut; apoi Panaite Grecul s-a apucat de satele de primprejur, de **Banca**, de **Bujoreni** şi de **Epureni**, zicând că i-au spart ei buţile şi le-au băut şi zicând Panaite Grecul că a găsit la buţile lui şi pe Năstacul, feciorul Arsănoe din Zmeiani; şi apoi, prădând Panaite satele şi Năstacului neavând ce-i lua, că murise, şi luând bucatele noastre pentru dânsul, noi am luat de grumaz pe Chindia, femeia Năstacului, iar ea, neavând ce da ca să plătească 12 lei ce au dat, a căzut cu rugăminte la Ionăşcuţă Ifrim, de-a dat pentru dânsa de a plătit şi a îmblat Ionaşco, cheltuind pentru dânsa, până a mântuit. De acolo, apoi eu, Chindia, femeia Năstacului, neavând

---

[3042] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 224, p. 176

să dau bani lui Ionăşcuţă, ce a dat pentru mine, i-am dat moşia bărbatului meu de la sat, de la Bălăceni, însă partea lui cu a fraţilor lui, cât va fi"[3043].

1706, octombrie 26: Tofana călugăriţa, fata lui Lupan şi a Mariei, nepoata lui Vasile Bujoranul, strănepoata Cărstii vornicul, vinde marelui vistiernic Ion Paladi, „pentru 20 lei, 6 boi buni, 6 vaci tij (la fel) şi 20 matce stupi… care ţinea partea Costăchioaei, de pe jupâneasa Nastasia, fata răposatului Ion Racoviţă, fiind şi răzeş", vânzându-i „partea părinţilor mei, ce se împarte cu toţi Bujoranii, a opta parte din satul **Bujorani** şi din toate părţile dimprejur, jumătate din partea părinţilor mei"[3044].

1899: „**Bujoreni**, sat în judeţulTutova, plasa Târgul, comuna Slobozia-Zorleni, spre nord-est de satul Zorleni. Populaţia sa e cuprinsă în acea a satului Zorleni. A fost jefuit, împreună cu satele vecine, de către armatele polone, pe la anul 1667, în timpul domnici lui C. Cantemir"[3045].

[3043] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 46, pp. 63, 64

[3044] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 36-38

[3045] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 62

BUJORI

(comună în Lăpuşna, raionul Kotovsk, Moldova).

1489, ianuarie 9: Menţionat în hotărnicirea Petricanilor, când se scrie că „hotarul satului acestuia, al Petricanilor, se începe dimpotriva locului, din dealul dinspre Lăpuşna, şi merge la Fântâna Mare, dinspre târgul Lăpuşna, care merge la ruptura din sus şi merge margine în sus faţa Lăpuşnii şi tot margine faţa Lăpuşnii, până ce hotărăşte cu Dragomireştii (lângă Lăpuşna) şi cu Bujorul (satul Bujor, raionul Kotovsk) şi, de acolo, să întoarce faţa Bujorului în jos, din vale de Movila Petricăi hotar, şi, de acolo, merge tot faţa Bujorului împotriva rupturii Bujorului, într-o buză de pisc este hotar şi, de acolo, taie peste deal de la Soci şi muchie dealului din deal de Soci (sat, lângă Bujor) este hotar şi merge drept în Movila lui Fulger şi merge dealul în jos, unde este hotar Bujorului, şi loveşte în coastele Bobicenilor şi Bobicenii trec tot dealul în jos, până împotriva hotarului din jos de lac, este hotar împotriva hotarului din deal şi atâta este hotarul Petricanilor împrejur”[3046].

1904: „**Bujora**, sat mare în judeţul Chişinău, centru administrativ al volostei Bujora. Satul se compune din 370 case; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; o şcoală. Locuitorii sunt români, care au pământ de împroprietărire

---

[3046] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 44, pp. 83, 84

2.479,5 seseatini, iar proprietarul, moştenitorii lui N. Semigradoff, 2.697 deseatini pământ”[3047].

BUJOVIŢA

(raionul Hotin, Ucraina).

1770-1772: Satul **Bujoviţa**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[3048], **toată suma caselor: 30**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 28. / **Birnicii**: Tudose, olariul / Ivan, văcariul / Fegher Jidovschie / Ivan Chiripciuc / Orechitna / Vasile Moldovan / Grigore Calanciuc / Iacob, rus / Ivan Melnic / Vasile Tcaci / Vasile Putlişni / Onofrei Moldovan / Vasile Chiriliuc / Gavril / Pavăl Honcerescul / Alecsa Honcerescul / Andrei Stare / Ihnat Hociur / Fedor Macsiman / Iacob Ciornei / Vasile Mazur / Ştefan / Hrin / Bartiş / Hrior Burbet / Ştefan Ilenic / Mihai, vornic / Simion, vătăman. // **Rufeturi**: Mihai, popă / Ivan, dascăl.

[3047] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 39

[3048] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 138

BULĂEŞTI

(lângă Banu, Iaşi).

1628, aprilie 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod stolnicului Neculachi, care cumpără, cu „22 de galbeni ungureşti şi 2 vaci cu viţei”, de la Nastasia Horiloaia şi de la sora ei Ştefana Todereasa, fiicele fostului pitar Marco Pârvul, „dreapta lor ocină şi dedină, jumătate din satul **Grigoreştii**, care acum se cheamă **Bulăeştii** (lângă Banu, Iaşi), în ţinutul Cârligăturii, pe pârâul Bahlui”[3049].

BULĂEŞTI

(comuna Dragomireşti, Vaslui).

1643, aprilie 25: Toader, feciorul lui Mihail ot **Davideşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) vinde vărului său Ştefan din **Dragomireşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), drept 7 ughi (ducaţi ungureşti), „partea noastră din satul Dragomireşti şi din **Bulăeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), ce se va alege… dinaintea lui Gherasim şi a popii Sava din **Coloneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Burdugan ot **Dragomireşti**, Vasile şi Cârstea ot **Semeni** (Semenea,

[3049] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 345, pp. 480, 481

comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril din **Buneşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni”[3050].

BULĂEŞTI

(Orhei, Moldova).

1620, februarie 9: Întărit de Radul voievod lui „Vasile Grămadă biv (fost) sulger”, care primeşte ispisoc pentru „moşia **Bulăeşti** din ţinutul Orhei”[3051].

1670, februarie 27: Ionaşco Pilat, fost căpitan, Andronic Postelnicescul şi feciorii lui Isariu, Gheorghe, Vasile şi Ursu, şi alţi fraţi ai lor vând postelnicului Iani „jumătate din a cincea parte din moşia **Bulăeştii**”[3052].

1904: „**Bulăeşti**, sat în judeţul Orhei, volosti Isvoara, aşezat în valea Voloaca, spre sud de satul Mârzeşti. Are vii şi grădini cu pomi. Numărul caselor 250; biserica Sf. Gheorghe; şcoală elementară rusă; 6 mori de vânt; populaţiunea 1.513 suflete. Vite mari, 410 capete, oi 429”[3053].

[3050] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 81, pp. 87, 88

[3051] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 50, p. 61

[3052] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 122, p. 127

[3053] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 40

BULATA

(comuna Zguriţa, raionul Drochia, Moldova).

1645, august 17: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Costin Jac şi fraţilor lui, fiii lui Ursul, nepoţii lui Lazar bătrânul, în baza unui zapis de mărturie de la Ciomârtan pârcălab de **Soroca**, Zota vornic, Dimiian pârcălab, Simion Huzeiu şoltuz şi cu 12 pârgari, Pană Grecul şi Miron din **Bulata** (comuna Zguriţa, raionul Drochia, Moldova), în care au scris „cum a răscumpărat Costin Jac şi cu fraţii lui jumătate din satul **Solonceni** (Şolcani, comuna Şeptelici, raionul Soroca, Moldova), jumătatea de sus, ce este pe Căinar, în ţinutul Soroca, cu loc de iaz şi de moară în Căinar, pe ambele părţi… / Şi au dat Costin şi cu fraţii lui 150 taleri de argint în mâinile lui Ghidion, fiul lui Voico logofăt, care acea jumătate de sat le-a fost moştenire de la bunicul lor, Lazar bătrânul, şi au vândut-o nişte rude ale răposatului Voico logofăt, iar apoi fiul lui Ghidion a scos-o la vânzare… iar ei au răscumpărat-o, pentru că le-a fost moştenire şi li se cuvenea să o răscumpere"[3054].

[3054] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 167, pp. 137-139

BULBOACA

(raionul Briceni, Moldova).

1770-1772: Satul **Bulboaca**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[3055], **toată suma caselor: 21**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 diacon. Rămân birnici 19. / **Birnici**: Ion, vornic / Ioniță Bulbolocin / Constandin Bolbocin / Aivas, giugănariul / Vasile, cibotariul / Ion Nanii / Ion, rotariul / Dumitrașcul Pleșca / Maftei fiul lui Antinat / Tudorică Bătrânul / Petre fiul lui Toderică / Savin Haham / Mihai fiul Sandei / Gherasim, rotariul / Toader Condurat / Vasile Cujbă / Gheorghe fiul lui Manole / Simion fiul vătămanului. // **Rufeturi**: Popa Maftei / Panco, dascăl.

1904: „**Bulboaca**, sat în judeţul Hotin, volosti Briceni, pe şoseaua de la Briceni, spre Secureni, pe malul râuleţului Draghişte. Numărul caselor 131; biserică; grădini; 2 mori de vânt; 480 vite; populaţiunea 998 suflete de ţărani români”[3056].

[3055] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în ep oca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 166, 167

[3056] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 40

BULBOCI

(comuna Bulboci, județul Soroca, Moldova).

1565, septembrie 20: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod popii Constantin, care cumpărase, de la Sas pârcălab, cu 200 zloţi tătăreşti, „un loc în pustie, la fântâna Pǎntei, la Căinari (**Bulboci**, în ţinutul Soroca)”[3057].

1644, aprilie 17: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gavril hatman și pârcălab de Suceava, care primește uric pentru „un sat anume Epoteștii (Bucovina), în ținutul Suceava... / Și de asemeni, satul **Păstrăveni** (comuna Păstrăveni, Neamț), ce este în ținutul Neamț, pe pârâul Topolița, cu locuri de iazuri și de mori, ce și-a cumpărat mai întâi de la Iane și de la Luca, foști vătafi, apoi de la răposatul Pană vistiernic, toată partea lui Căzan fost postelnic, mai înainte cumpărate de Pană vistiernic de la feciorii lui Căzan și zălogite la un turc, anume Abdul Celebi, pentru datoriile sale. Iar după moartea vistiernicului Pană, au fost Iane și Luca, care l-au înlocuit în acele părți de ocină și în alte ocini ale lui, să aibă a le vinde și să plătească datoriile lui. Și a plătit Gavril hatmanul acea datorie, 80 de galbeni ungurești, în mâinile lui Iane și Luca vătafi. Și au plătit ei acea datorie acelui turc, Abdul Celebi... / Apoi s-au ridicat toți fiii lui Căzan postelnicul și au venit înaintea domniei mele și s-au plâns că îi strâmtorează Pană vistiernic și nu le-a plătit deplin

---

3057 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 187

acele părți de ocină, ce le-au avut de la tatăl lor. Și s-a ridicat milostivirea sa Gavril hatman și s-a tocmit cu feciorii lui Căzan postelnic și a plătit din nou acele părți de ocină din banii săi și a dat Dochiței și surorii ei Tudosca și fratelui ei Tofan, fiii lui Căzan, 50 de taleri numărați; și de asemeni, în mâinile fratelui lor Iancul, ginerele lui Căzan, și soției sale Todosia, fiica lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui Simion și Mihail, fiii lui Căzan, 16 taleri; și de asemeni, în mâinile lui Ionașco și Tofan, fiii lui Căzan, 20 galbeni ungurești... și i-au dat privilegiile lor. / Și de asemeni, a plătit milostivirea sa Gavril hatman și alte părți din acel sat Păstrăveni, de la alți răzeși, anume: Anisia, soția lui Simion Herța din Păstrăveni, fiul lui Eremia Pagahia, fiica lui Nicoară Bechea, nepoata bătrânului Bechea, cu fiii lor Dumitru, Iachim, Toader, Grigorie, Cristea, Ionașco, Părasca și Vasilca, din vatra satului și un loc cu 20 de pământuri în țarină și din apă, cu loc de moară pe Topoliță, și a dat în mâinile lor 20 de galbeni de aur bătuți; și de asemenea, altă parte din acel sat Păstrăveni, ce-a cumpărat-o de la Mihail și Simion, fiii lui David, din vatra satului și din țarină, 50 de pământuri, și cu părți de vad de mori, cu 40 galbeni ungurești. Și de asemeni, altă parte din Păstrăveni, 20 de pământuri, ce le-a cumpărat de la Glafira, fiica lui Ionașco Cujbă, soția lui Vasile Hociungu, și de la fiii ei Gheorghiță, Ionașco și Niculcea, și de la fratele ei Bantăș, pentru 30 de lei... / Și de asemeni, satul **Bălăneștii** (comuna Bârgăoani, Neamț), în ținutul Neamț, satul **Biceștii** (comuna Bârgăoani, Neamț) și din **Vârtop** (Hârtopul, comuna Bârgăoani, Neamț), din același ținut, cu trei iazuri și cu tot hotarul, cât se va alege, că acel sat și cu iazuri i-au dat lui călugării de la

mănăstirea Râșca, cu mare rugăminte să aibă el a le face zid de piatră în jurul mănăstirii Râșca. Și s-a apucat Gavril hatman și a cheltuit banii săi, 850 lei de argint, și a zidit acel zid de piatră, de 55 stânjeni, și încă a dat sfintei mănăstiri 10 iepe. Iar mănăstirii i-au fost danie și miluire acel sat Bălănești și acele părți din Becești și din Vârto-pel, și cu trei iazuri, de la Damian vistiernic și jupâneasa Nastasia... / De asemenea, jumătatea satului **Gocimani** (azi Goșmani, comuna Români, Neamț), în ținutul Neamț, oe Orbic, cu un iaz mare și cu o altă parte din iaz, cumpărat de la Constantin Dracea, pentru 200 de galbeni unguerești, iar lui Dracea i-a fost danie și miluire de la Dumitrașco Ștefan logofăt și de la fiii lui Gheorghe, Grigorașco și Vasile, pentru slujba lui; și i-au făcut zapis fiii lui Dumiotrașco, fiindcă tatăl lor n-a apucat cu limbă de moarte... / Și satul **Iliești** (înglobat în Ardeoani, comuna Ardeoani, Bacău), din ținutul Trotușului, pe râul Tazlăul Sărat, cu curți gata, cu mori, cumpărat de la jupâneasa Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupul și Solonca, pentru 800 lei bătuți... / Și satul **Solonțeni** (Solonț, comuna Solonț, Bacău), de asemenea în ținutul Trotușului, pe Tazlăul Sărat, cumpărat, din jumătatea satului a treia parte, de la Gheorghe (Ștefan) al treilea logofăt și de la frații săi Grigorașco și Vasile, fiii lui Dumitrașco Ștefan, pentru 4 galbeni ungurești. Și jumătate de sat, din partea de sus, și a treia parte din jumătatea satului de jos, cumpărat de la Nastasia Solomoneasa și de la fiii ei Ionașco, Lupașco și Solonca, fiii lui Dumitrașco Solomon, pentru 160 galbeni ungurești; și a treia parte, din partea de jos a satului, cumpărată de la Ionașco Țâra și sora lui Maria, fiii Saftei Țâroaie, și de la ginerele ei Mierăuță de la Bahnășeni,

pentru 40 galbeni ungurești. / Și satul **Tătărașii** (azi Muntenii de Jos, comuna Muntenii de Jos, Vaslui), din ținutul Vasluiului, pe râul Bârlad, ce-i este danie și miluire de la însăși domnia mea... / Și satul **Bulboci** (comuna Bulboci, județul Soroca, Moldova), în ținutul Soroca, pe râul Căinari, cu iazuri și cu loc de moară, cumpărat de la Danciul și Grigorie, și de la nepoții lor Dumitrașco și Pătrașco, fiii Urâtei, și un alt Dumitrașco, cu soția lui Santa, fiica Urâtei, și de un alt Dumitrașco și fratele lui Pepelea, fiii Antemiei, și de la Mis și sora lui Olena, cumnatul lui Focșa, fiii Todosiei, și rudele lor Nastasia, Maria, Candachia și Elena, fiicele Chirenei, nepoatele lui Dumitru Grecul din **Bulboci**, pentru 550 lei de argint. / Și satul **Corjouți** (Corjeuț, județul Edineț, Moldova), ce este în ținutul Hotin, pe râul Vilia, cu iaz și cu moară, ce și-a cumpărat el înainte, parte de jos, și altă parte din jumătatea de sus, ce se cheamă partea Popeștilor, de la Grigorie Pilipovschi și jupâneasa lui Mitrofana, fiica lui Solomon vistiernicul, și de la Baico, Pătrașco și Elina, fiii lui Petrică, pentru 180 taleri de argint. Și alte părți din Corjouți, cumpărate de la Constantin, Simion și Vasile, fiii lui Gânscă, nepoții Maricăi și strănepoții Dreacăi, și de la Eremia, fiul lui Hilip Răspopa, nepoții Andreicăi și Nastasiei Creacă, și de la Gheorghe și Simion, fiul lui Andreica Răspopa, de la Sofronia, Ionașco și Vasile, fiii Mănuntei, nepoții lui Corju, și de la nepoții lor Bilăi și Părasca, fiii Draghinei, de asemeni nepoții lui Corju, pentru 52 taleri numărați și doi boi; și altă parte din Corjouți, ce-a fost demult partea lui Vasile Lozenschi cămăraș și acum am dăruit-o rudelor lui Lozenscgi, Toderașco mare logofăt, Iurgachi vistiernic, Răcoviță Cehan logofăt, Constantin Stârcea

pârcălab și Ștefan Șoldan și alte rude ale lor. / Și satul **Husieni** (în Răuseni, comuna Răuseni, Botoșani), în ținutul Dorohoiului, pe râul Jijia, cumpărat, jumătate, de la Atanasie și Simion, nepoții lui Gavril Jegon, și de la Strătulat și Lupa, de asemeni nepoții lui Jegon, pentru 120 taleri numărați; altă parte de sat, cât se va alege partea lui Onuțul, cumpărată de la Grigorie, fiul lui Mihăilă, nepotul lui Onuțul, pentru 120 taleri; și a treia parte din acel sat Husieni, partea de sus, pe cealaltă parte a Jijiei, cu locuri de mori pe Jijia, cumpărată de la jupâneasa Todosia, nepoata lui Cucora stolnic, pentru 100 taleri, ce i=a fost cumpărătură lui Cucora de la Măgdălina, fiica Anesiei, și de la mătușa ei Anesia, fiica Oașei, și de la Cristina, fiica lui Ștefan, nepoata Măgdălinei; și, din a patra parte de sat, o parte, de la Onuțul, cu iaz, cumpărată de la Gligan, fiul lui Petre, ce le-a fost lor cumpărătură de la Trifan și de la soția lui Nastasia, fiica lui Loghin, nepoata lui Jegon, pentru 60 taleri; și a patra parte din Husieni, cumpărată de la Gligan, fiul lui Hus, de la sora lui Dochia și de la cumnatul Țopa, pentru 60 taleri... / Și saul **Miclăușeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), în ținutul Dorohoi, cu loc de iazuri și cu hotar, pe unde a stăpânit mai înainte Balica hatman, ce și-a cumpărat el de la Maria vorniceasa, jupâneasa răposatului Lupul vornic, și de la frații ei Gheorghiță și Ion fost ceașnic, fiii lui Ștefan Prăjescul, pentru 550 de galbeni ungurești... după moartea lui Balica, au umblat ocinile lui din mână în mână... Și am cercetat noi și am luat toate ocinile lui Balica hatman din mână străină și le-am dat în mâinile nepotului său. Și a venit **Miclăușenii** în partea Mariei vorniceasa și a fraților ei, fiii lui Ștefan Pră-

jescul"[3058].

1904: „**Bulboci**, sat în judeţul Soroca, volosti Năduşita, pe ţărmul drept al râuleţului Căinari. L-ngă sat sunt două heleştee; grădini; prisăci; vitele satului 300 capete; biserică; case 214; populaţiunea 1.028 suflete de ţărani români"[3059].

BULBUCANI

(„unde a fost moara lui Ştefan Zugraf",
comuna Gropniţa, Iaşi).

1445, februarie 18: Întărit de Ştefan voievod lui Mihail logofăt, care primeşte uric pentru „un sat, pe Siret, anume Ciumăleşti, amândouă cuturile şi cu moara, şi cu vama de trecere şi cu toate hotarele sale vechi, să-şi facă curte în acest sat şi mori pe Siret. Şi încă i-am dat şi îi întărim satele, pe Miletin, mai jos de Şipote, de la plopi în jos, unde au fost satele lui Ştefan Zugraf: unde este Hodor Burcic, şi, mai jos de Burcic, unde a fost Berchiş, şi, mai sus, în dreptul morii, unde a fost Eremia, şi unde a fost moara lui Ştefan Zugraf, să-şi aşeze moară, şi seliştea lui Iuga Păturnicherul, şi cu Stejereii, şi iazul pe Jejioara

---

[3058] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 297, pp. 274- 284

[3059] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 40

Seacă şi oricât va putea să-şi întemeieze în acest hotar, de la plopi în jos, iar el să-şi întemeieze”[3060].

1633, decembrie 16: Zapisul lui Ionaşco, fiul lui Maxin Buzea din Băloşeni, nepotul lui Fădor, prin care mărturiseşte că a vândut partea lui de moştenire „din satul **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), pe pârâul Jijia, în ţinutul Iaşi… prietenilor noştri Toader Ştefan, Paradis Saula şi Mihai Ungurul, pentru 50 taleri de argint… Şi în tocmeală s-au nimerit Ştefan diac de **Bacău**, Ionaşco, Negrul şi Nestor negustor din **Iaşi**, Dumitraşco şi Enache, fiii Şetrarului, Lupu Dârlău, Romăşcel, Dronea şi Pană grecul din **Cucoreni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Ducniţă, Vasile şi Nechita din **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi), Constantin ginerele lui Nebojatco, Sava fiul lui Constantin Hăugul şi alţi oameni buni”[3061].

1634, ianuarie 13: Zapisul fraţilor „Hariton, Dumitru şi Ionaşco, feciorii lui Vasile Mârdan, nepoţii Tomşei, din sat din **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), pe valea Jijiei, în ţinutul Iaşilor, care mărturisesc că au vândut „toată partea noastră din sat din Băloşeni… lui Toader Ştefan şi lui Paradis Saula şi lui Mihai Ungurul, drept 60 de taleri bătuţi… dinaintea a mulţi oameni buni: Ursul diac şi Carp din **Miclăuşeni** (lângă Deleni, comuna Deleni, Iaşi), Alexa Şarpe din **Frăţileni** (Frăsuleni, comuna Victoria, Iaşi), Dârlău, Văsian şi Isac din **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Dumitraşco de

---

[3060] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 252, pp. 355-357

[3061] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 428, pp. 537, 538

Pereni (Perieni, comuna Probota, Iaşi), Pană de **Cucureni** (sau Cucoreni, lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi), Vasile, Nechita, Constantin ginerele lui Nebojatco şi feciorii Hăugului de **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi mulţi oameni şi bătrâni”[3062].

1634, decembrie 20: Zapisul Ulianei, nepoata lui Fârtat, care vinde „partea mea din sat din **Băloşeni** (în Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), din a treia parte, a treia din sat, din câmp, din şef şi dintr-apă, şi din tot ce se va alege… Lui Toader Ştefan, Păradie Saula şi Mihai Ungurul, drept 50 de taleri bătuţi, pe valea Jijiei. Şi într-această tocmeală au fost Ionaşco sin Budzea, Stan Ungureanul, Dumitraşco sin Şetrar, Enache brat ego (fratele lui), Alexa Şerpe şi Carp ot **Miclăuşeni** (lângă Deleni, Iaşi), Dârlău şi Isac ot **Cârniceni** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), Romăşcel şi Căzacul ot **Mălăeşte** (Mălăieşti, comuna Gropniţa, Iaşi), Pană or **Cucoreni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile şi Nechita ot **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi), Dudun din **Hălceni** (comuna Şipote, Iaşi), Constantin zet (ginere) Nebojatcoe şi alţi oameni buni”[3063].

1635, februarie 15: Zapisul lui Ursul, feciorul lui Mirun, nepotul lui Fârtat, în care mărturiseşte că a vândut „partea mea toată din sat din **Băloşeni**, în valea Jijiei, în ţinutul Iaşi… drept 60 taleri lui Mihai Ungurul şi lui Pădares şi lui Toader. Şi la tocmeală au fost Dumitraşcu sin Şetrar, Enachi frate-său şi Pană de **Cucorăni**, Dârlău,

---

[3062] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 18, pp. 19, 20

[3063] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 293, p. 331, 332

feciorul Hăugăloi, Constantin vornicul, Vasile şi Nechita de **Bolbocani** şi alţi oameni buni"[3064].

1635, august 3: „Mărturi3 hotarnică de la Constandin biv pârcălab, Hăugul, Soltan ot **Mălăești** (comuna Gropniţa, Iaşi), Dodan ot **Hălceni** (comuna Şipote, Iaşi) și Gagia ot **Dănuțăni** (comuna Gropniţa, Iaşi), arătând că, după carte gospod ce le-a adus Vasilie Balş, poruncitoare ca să-i aleagă parte lui din sat din **Forăști** (comuna Gropniţa, Iaşi), ce a fost a moșului său, Bârlădeanul logofăt, a strâns oameni buni, slugi domnești, și feciori de boieri și slujitori din curte, anume popa Gheorghe de **Hălceni**, Căzacul diac de **Mișăști** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), Necoară Dupniță de **Potângeni** (comuna Movileni, Iaşi), Chirilă de **Dănuțăni**, Nechita de **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi),Vasile Bulboacă și Petre Broscariul, și multi oameni buni… şi au ieșit la țarină și au socotit, și au întrebat și de bătrâni, și au aflat și stâlpi puși de bătrânii lor prin mijlocul hotarului Forăștilor, precum a ținut Bârlădeanu jumătate de sat, partea de sus, iar jumătate de sat, partea de jos, au ținut Nastasia, fata Gligorcii de Forăști, cu oamenii săi; și așa au socotit cu sufletele lor, ca să ție ei pe acei stâlpi ce sunt puși de bătrânii lor, jumătate de sat, partea din sus, din tot hotarul, să țină Vasile Balș, care parte a cumpărat-o moșul său, Bârlădeanul, iar jumătate de sat, partea din jos, să țină Nastasia cu oamenii săi"[3065].

1637, octombrie 14: Întărit în parte de Vasile Lupu voievod lui Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Grop-

---

[3064] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 35, p. 34

[3065] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 196, p. 231

niţa, Iaşi) şi soţiei lui Ştefana, dar şi lui Sava şi soţiei sale Sofronia, în baza unui zapis de mărturie de la Nicoară Dupniţă diac din **Potângiani** (Potângeni, comuna Movileni, Iaşi) şi fratele lui Strătulat, Gagea şi Chirila din **Dănuţeni** (sat înglobat în oraşul Ungheni, raionul Ungheni, Moldova), Costin din **Beliţeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile Văugul şi Sava diac din **Vădeni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Nechita din **Bulbocani** (Bulbucani, comuna Gropniţa, Iaşi), Ghidion călugăr de la schitul Selevestru, prin care mărturisesc că au venit înaintea lor Chirana, fiica lui Vasile, nepoata lui Ploscă, strănepoata lui Ploscă cel bătrân, şi verii ei Gavril, fiul lui Negrilescu, şi Cârstea şi au vândut lui Căzacul din Mălăeşti, şi soţiei Ştefana, şi lui Sava, şi soţiei Sofronia, pentru 50 taleri de argint şi o vacă cu viţel, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Miseşti** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, jumătate de sat din jumătatea de jos a satului”[3066].

1690, noiembrie 20: Se împart între moştenitori moşiile rămase după Enache medelnicerul „şi de la maica noastră Irina, precum ne-am învoit noi, fraţii: **Lunganii, Dăjănii, Bogdăneştii** şi casele din Lungani s-au dat lui Toader, fratelui mai mic; / **Iurghicenii** s-au dat lui Dumitraşco cămăraşul… / Părţile din **Obrijăni**, care le-au cumpărat părinţii noştri de la Buhuşoae, le-au dat surorii noastre Safta sulgeroae, când s-a măritat… / **Pleşeştii** de la Suceavă şi părţile de la **Bulbucani**, cu Dăniţăniiau rămas împărţitoare peste toţi fraţii, să se facă trei părţi”. Şi s-au mai împărţit între cei trei fraţi „5 fălci

---

[3066] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 198, pp. 180-182

de vii din **Miroslava**… 3 fălci de vii din **Gânca**… **Casele din Iaş**… locul de prisacă din **Branişte**… 2 locuri de prisacă peste codru, la **Mirceşti**"[3067].

1774, iunie: Satul **Bulbucanii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[3068], **toată suma caselor: 33**. Scădere rufeturi 19: 2 popi, 7 argaţi la Papafil, 1 aprod, 2 copii în casă, 2 fustaşi, 2 saragele, 1 siman de curte, 2 ţigani. Rămân birnici 14. / **Care n-au dat la rânduială:** Vasili, muntean / Adam, muntean / Ioniţă, muntean / Alexa, muntean / Lefter, muntean / Dumitru, muntean / Niagu Ţeţu, muntean / Ioniţă, muntean / Stănilă, muntean / Toader, muntean / Nichifor, muntean / Ştefan, muntean / Tănasă, muntean / Costandin, muntean, // **Rufeturi:** Grigoraş, herghelegiu la Coste Papafil / Chiriac, baci, tij (la fel) / Mihălachi, ciubotar, la fel / Pricopi, rus, la fel / Manolachi, rus, la fel / Gheorghi, slugă, la fel / Ignat, pas, la fel / Popa Gheorghi / Popa Irimie / Vasili, aprod / Costandin, sarage / Ioniţă, sarage / Ion Sminţu, copil în casă / Mihai, jugănar, copil în casă / Ion Halibei, siman în curte / Ion, ţigan / Marin, ţigan.

1899: „**Bulbucani**, sat în partea de vest a comunei Gropniţa, plasa Copoul, judeţul Iași, situat pe coasta de sud a dealului Crucea. Se zice că, după pozițiunca locului pe care este ridicată sau bulbucată și-a luat numele satul, chiar de la prima lui formaţiune. Are o populație de 135 familii sau 572 locuitori români. În fața satului se află iazul Bulbucani, format din pârâul Jijioara. Are o biserică

3067 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, pp. 111, 112

3068 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 249, 250

de lemn, făcută la 1864, deservită de 1 preot și 1 cântăreţ. Vite sunt în număr de 2.510 capete, din care: 545 vite mari cornute, 1.253 oi, 133 cai şi 579 râmători”[3069].

BULBUCENI

(fostul Pulpeşti, înglobat în Voineşti,
comuna Voineşti, Vaslui).

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod Micăi, fiica lui Măhăilă Andriescul, care cumpărase, cu 80 zloţi tătăreşti, de la Mihul Dragoslav, fiul lui Toader Negrul, şi de la nepoata lui de frate, Nastea, fiica lui Ivanco, şi de la nepotul lui Lazor, fiul lui Petrica Negrilescu, şi de la vara lor Nastea, fiica lui Ion Negrilescu, şi de la verii lor Iurie şi Măruşca, fiii lui Leahul, nepoţii lui Petru Şoimaru, toţi nepoţi ai fostului ceaşnic Negrilă, „un sat pe Tutova, anume Pulpeştii, unde a fost jude Pulpe”[3070]. Hotarul, din veac.

1635, iulie 16: Întărit de Vasile Lupu voievod aprodului Dumitru din Bulbuceni, care primeşte ispisoc pentru „o parte din tot satul **Bulbuceni**, ce a cumpărat-o de la Istrati, feciorul lui Ion spătărelul, drept 35 taleri de argint”[3071].

[3069] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 65
[3070] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 170, pp. 310, 311
[3071] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 172, p. 207

BULGARI

(sat pe Crasna, com. Buneşti-Avereşti, Vaslui).

1434, ianuarie 29: Întărit de Ştefan voievod boierului Blaj şi fraţilor lui Domocoş stolnic şi Iacob, care primesc uric pentru „satele pe Crasna, anume Roşiori, unde este Negrilă, şi, mai jos, sub pădure, **unde este Pavel Bulgarul**, şi seliştea lui Mârlec şi unde este Mic Ruptura… Iar hotarele acestor sate să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[3072].

BULGARI

(sat pe Crasna, lângă Bătrâneşti,
comuna Icuşeşti, Neamţ).

1436, iulie 1: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi spătarului Alexandru, care se pârâse cu Mândrea pentru „ocina sa, anume Glodenii pe Crasna, şi Bulgarii”, fiindu-i înapoiate „ocina sa, acele două sate mai sus scrise, şi de asemenea satul Muncel… Iar hotarul tuturor acestor sate

---

[3072] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 124, pp. 175-177

să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[3073].

BULJEŞTI

(lângă Bogheşti, comuna Bogheşti, Vrancea).

1638, august 22: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Cârstea din **Gârleşti** (Gârleasca, sat înglobat în Nămoloasa, comuna Nămoloasa, Galaţi), care „a arătat înaintea noastră nişte zapise de mărturie din zilele vechi, de la Dumbravă vornic, Miftodie Zamă din **Paşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), Macovei din **Plăcinţeni** (comuna Bogheşti, Vrancea) şi Vlasie din **Buljeşti** (lângă Bogheşti, comuna Bogheşti, Vrancea), arătând precum că el a cumpărat patru pământuri în frunte, de la apă şi până în deal, din hotarul satului Buljeşti, ce este în ţinutul Tecuciului, de la Mariia, nepoata Spărteanului, drept o vacă cu viţel şi 2 ughi bani buni, şi tij (la fel) a cumpărat socrul său Răfeiu partea lui Oboroc din acel sat Buljeşti, drept 40 de taleri, şi tij a cumpărat el un loc, împreună cu Răfeiu, de la Nistor sin (fiu) Balşe din satul **Sorofeni** (?), drept 90 zloţi, Crâstea plătind 50 zloţi, iar Răfeiu 40 zloţi”[3074].

[3073] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 156, pp. 214-216

[3074] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 445, p. 423

BUMBĂTA

(Bobotești, Bumbotești sau Bumbăta,
raionul Ungheni, Moldova).

1437, octombrie 5: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi mănăstirii de la Poiană, Probota, care primeşte uric pentru „sate anume: unde a fost Mihăilă Roşca, şi Răpcinţii, şi Rădăuţii, şi unde este Bălan, şi unde este Dragotă, şi unde este Şandru, şi **unde este Petre Bumbotă, şi un loc în pustiu din jos de Bumbotă**, într-o vale … Iar hotarul acestor sate să începe de la Muntele cel Înalt, ce-i din jos de drumul Gotăuţilor, care drum iasă din pădure, şi de la muntele acesta apucă curmeziş peste vale la cinci movile, iar de acole, tot curmeziş, la movila cea mică, ce-i din jos de drum, iar de acole, tot curmeziş, la movila cea mare, în câmp, iar de la acea movilă apucă dealul, la alte două movile, iar de acole, în curmeziş, la movila cea mare, ce-i în marginea cea din sus a hotarului, iar de acole, tot în curmeziş, la un tei ce stă împreună cu o răchită, iar de acole tot curmeziş merge prin din jos de prisaca lui Isidor”[3075].

1643, septembrie 20: Balan, feciorul Varvarei, nepotul Grozei de **Miceşti** (comuna Boghenii Noi, judeţul Ungheni, Moldova), şi Marco, feciorul Irinei de **Telineşti** (comuna Telineşti, raionul Orhei, Moldova), şi el nepot Grozei, vând logofătului celui mare Toderaşco, drept 8

[3075] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 174, pp. 244, 245

galbeni, „dreapta ocină şi moşie din satul **Bumboteşti** (Bumbăta, judeţul Ungheni, Moldova), din jumătate de sat din partea nemeşilor, din a treia parte, două părţi”[3076].

1644, aprilie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Toderașco (Ianovici), care cumpără, cu 20 galbeni ungurești, de la Ionașco, fiul lui Nicoară, nepotul lui Titea și strănepotul lui Dragotă, „jumătate din partea moșiei lui Dragotă, din ocina **Bumbotești** (Bumbăta, județul Ungheni, Moldova), în ținutul Iași”[3077].

1644, august 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Toderașco, care cumpără, cu 20 de galbeni ungurești, de la Ionașco, fiul lui Nicoară, nepotul lui Titea, strănepotul lui Dragotă „moșia din satul **Bumbotești** (Bumbăta, județul Ungheni, Moldova), ce este în ținutul Iașilor, dintr-un bătrân, jumătate din partea lui Dragotă”[3078].

1644, noiembrie 28: Sora, femeia lui Drăgan din **Ciuciuleni** (raionul Călărași, județul Lăpușna, Moldova), și cu feciorul ei Toderașco vând marelui logofăt Toderașco, drept 40 de lei bătuți, „toată partea noastră din satul **Bumbotești** (Bumbăta, județul Ungheni, Moldova), la ținutul Iașilor, câtă parte a ales și a stâlpit Neaniul vornicul de gloată”[3079].

1645, martie 7: Izvodul de moşii ale lui Iordachi Canta vel logofăt: / **Corneştii** (comuna Corneşti, raionul

---

[3076] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 176, p. 165

[3077] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 290, p. 266

[3078] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 395, pp. 378, 379

[3079] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 460, pp. 438, 439

Ungheni, Moldova), la ţinutul Eşi, sub Codru, care se începe hotarul din Codru şi trece peste Dele, de ajunge în matca Vladnicului şi este vatră de sat în vârful Deli, anume Leucanii; şi umblă hotarul în trei bătrâni: unul este al Petrimăneştilor, care s-au tras din Hârce vornic, din care este Ghervasă Paciul sin (fiu) Mihăilă, brat (frate) Petrimam, fecior lui Marcu Mera; / **Bumboteşti** (comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), tij (la fel) ot Eşi, şi iarăşi au parte lui Petriman, un bătrân, din câţi fraţi au fost de pe strămoşul lor Mihăilă; / **Herceştii** (comuna Sineşti, Iaşi), tij ot Eşi, sub Codru, umblă hotarul în trei bătrâni, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci; şi o parte a bălţii loveşte până în Valea Murgului, pe din sus de locul Tărnuşii, dinspre apus, ajunge în hotarul Bobleticilor şi se atinge şi Sineştii în acel hotar; / **Tărnuşa** (Iaşi) tij ot Eşi, a treia parte din tot hotarul, care umblă în trei bătrâni; / **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), tij în capul ţinutului Eşii, din jos, iar au Cuhuceştii un bătrân, şi se începe hotarul din Ciuluc, de ajunge până la hotarul Năpădenilor, şi în rediul ţin a treia parte dinspre răsărit; / **Măneştii** (pe Nirnova, Iaşi), tij ot Eşi, pe Nărnova, au jumătate de hotar deplin stâlpită, iar este de pe moşul (bunicul) lor Petriman, brat (frate) cu moşul lor Mihăilă, feciorii lui Marcu Mera, veri primari cu Dumitraşcu Bălăban, fecior de fraţi; / **Vepriva** (Viprova, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), ce se cheamă **Puţuteni** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova) pe Cula, în ţinutul Orheiului, care umblă în trei bătrâni, din care unul este al lor, ales şi stâlpit, partea din jos de pe moaşa (bunica) lor Păcioaia, fata Tudurii din **Vlăsăeşti** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), şi acel bătrân umblă în

patru părţi, o parte a Tudurii, a doua a Vlăsăeştilor, a treia a Despii şi a patra a Hânsănoai, care Hânsănoai şi cu Despa, fiind sterpe, au rămas să împartă ceilalţi doi fraţi, adică Tudura şi Vlăsăieştii, iar doi bătrâni, în partea de sus, au de pe moaşa (bunica) lor Cârstâna, fata popii Dimion, soră cu Nistor ce-a fost vătav, pe care a ţinut-o moşul (bunicul) lor Mihăilă, şi acei doi bătrâni se împart pe şapte surori şi un frate, Nistor, feciorii popii Simion, din care fete, pe una a ţinut-o Miron din **Negreşti** (satul Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), pe a doua, Băluţa, a ţinut-o Horceag, pe a treia a ţinut-o Radulinco, pe a patra a ţinut-o Miloş, pe a cincea a ţinut-o Borde ot **Şutuleşti** (partea a satului Puţintei, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), a şasea este muma Cirgolii, iar pentru a şaptea nu arată nimic"[3080].

1646, aprilie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Toderaşco, care cumpără, cu 20 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur), de la Antimiia, fiica lui Văscănel din **Săpoteni** (sau Şipoteni, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), şi de la fiii ei Gheorghiţă, Mierăuţă, Soltana şi Acsana moşia „din satul **Bumboteşti** (Bumbăta, comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), în ţinutul Iaşi, din jumătate de sat, partea de sus, cât se va alege partea lor"[3081].

1646, mai 20: Ilinca, feciorul Irinei, nepotul lui Dragotă, vinde lui Toderaşco, logofătul cel mare, drept 20 de galbeni „o parte de ocină din satul **Bumboteşti**, ce este în ţinutul Iaşilor, din jumătate de sat din partea de sus, din

---

[3080] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, pp. 14, 15

[3081] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 352, p. 301

a treia parte, jumătate… toată partea moşu-meu (bunicului meu) Dragotă”[3082].

1904: „**Bumbăta**, sat mare în judeţul Bălţi, aşezat în valea Delea, spre sud-vest de satul Corneşti, lângă calea ferată Ungheni-Bender. Face parte din volosti Corneşti. Numărul caselor 178; biserica cu hramul Sf. Nicolae; populaţiunea 1.274 locuitori. Ţăranii posedă pământ de împroprietărire 2.205 deseatini; proprietarul Carabet Anuch are 2.796 deseatini. Sunt vii şi livezi cu pomi”[3083].

BUMBĂTEŞTI

(ţinutul Iaşului, peste Prut, Moldova).

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi

---

[3082] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 378, p. 323

[3083] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 40

în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbrăviţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osămzănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte în trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul, de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[3084].

[3084] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul*

BUNENI

(comuna Dângeni, Botoşani).

1646, mai 25: Gaftona, fata lui Andronic din satul Dolniceni, nepoata lui Bălmojel ot tam (de acolo), vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 15 lei, „partea moşu-meu (bunicului meu) Bălmojel din satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani). / Deci eu, Gaftona, când am vrut să vând, am întrebat toată seminţia mea, dar dintre dânşii nimeni nu s-a aflat să o plătească… Şi am vândut dinaintea Tomei căpitanul şi Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) şi Tofan de **Găleşeni** (comuna Dobârceni, Botoşani)”[3085].

1646, mai 25: Tofan, feciorul Stancăi, cu nepotul lui Hilcea, fiul lui Isac, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră ocină, ce am avut în satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani), de pe moşul nostru Creţul vătavul.., Şi în tocmeala noastră au fost Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Băbiceni** (comuna Durneşti, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna

---

Lăpuşnei, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120

[3085] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 381, p. 325

Nicolae Bălcescu, Botoşani) de pe Miletin, Toder Colivanul şi Gligore Bidiviul de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani) şi alţi oameni buni”[3086].

1899: „**Bunenii Florii**, sat pe țărmul stâng al Jijiei, în partea de nord a comunei Dângeni, plasa Jijia, judeţul Botoșani, cu o suprafaţă de 587 hectare și o populaţie de 9 familii sau 27 suflete, cu 6 contribuabili. Vite sunt: 15 vite cornute, 3 cai, 16 oi și 4 mascuri. În sat e o cârciumă. / **Bunenii Stihii**, sat în megieșie cu Bunenii Florii. Are o suprafață de 246 hectare şi o populație de 19 familii sau 52 suflete, cu 17 contribuabili. Vite sunt: 34 vite cornute, 7 cai, 36 oi și 13 mascuri”[3087].

BUNEŞTI

(aproape de Fălticeni, Bucovina şi Suceava).

1743, martie 14: Jumătate din satul Buneşti aparţinea fostului mare sulger Adam Luca, cel care o cumpărase „de la Savin, ginerele lui Miron Hăjdău”, dar Luca Adam vinde jumătatea aceea de sat, „pentru 450 lei bani gata”, nepotului lui, Constantin Ciudin medelnicer.

1764, iunie 15: Partea de sat a lui Davidel aparţinea ginerelui său, Vasile Ciure, care se plângea de o împresurare răzeşească.

[3086] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 326

[3087] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 73

1766, decembrie 4: Fata lui Constantin Ciudin, Maria, vinde „jumătatea de sus a satului Buneşti, cu eleşteu, pentru 600 lei bani gata” fratelui tatălui ei, Iuon Ciudin căpitan. / Cealaltă jumătate de sat Buneşti a aparţinut, până în 15 august 1753, lui Constantin Line, care a făcut un schimb de moşii cu Ursachi Davidel, primind în loc o jumătate din satul Conceşti din ţinutul Dorohoiului.

1771, noiembrie 2: Hotarnica Buneştilor îi stabilea hotarul, începând „la vârful dealului numit vizunie, de aici la răsărit, peste curmătură, la Petia, până la drumul mare al Sucevii, de aici la drumul podişoarelor, la deal, spre Nimerceni, peste câmp, peste o curmătură, până la piscul dealului, deasupra lacului raţelor, de aici spre Burghineşti, la dealul zis crucea Armanului, la iazul Buneştilor, la o scursură zisă Rovină, peste pârâul Buneştilor, până la piscul zis vizunie, unde s-a început hotarul”.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[3088], din **1772-1773**, înregistrează la Buneştii, în Ocolul Siretului de Sus, fără alte precizări, „16 – toată suma caselor”, însemnând 1 mazil, 3 argaţi şi păstori ai lui, 3 ţigani, 5 case pustii şi 4 birnici.

1775: Satul, tăiat în două de graniţa Bucovinei şi a Moldovei, pare să fi existat, odată cu vatra dispărută a Borghineştilor, încă din 1448, dar ca şi Borghineştii, rămâne, mai mereu, „selişte pustie”, în vecinătatea Bosancilor. / Satul Buneşti, din Ocolul Moldovenesc, avea 1 popă şi doar 6 familii de ţărani.

3088 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 349

1783, septembrie 26: Într-o hotarnică a seliştii satului dispărut Bodeni, este menţionat şi satul Buneşti, alături de Nemerceni şi Borghineşti. / Partea Buneştilor din Regatul României avea să aparţină neamului Gorovei, cărturarul Artur Gorovei, prefect al judeţului Suceava (din afara Bucovinei) lăsând multe mărturii despre Buneştii lui. Dintre Bucovineni, doar Ion Grămadă a scris o superbă povestire despre buneşteanul Mihalache Trăsnea, om bogat, dar pe cuvântul căruia „se putea zidi biserică”.

1795, decembrie 28: Vasile Ciudin şi jupâneasa Ileana dau jumătate din satul Buneşti, partea de jos, lui Theodorachi Ciure, primind, la schimb, jumătate din satul Tâmpeşti. Ciure va dărui moşia Buneşti, în 2 septembrie 1832, ginerelui său, Costache Stamate, aşa cum promisese la cununia fetei sale, Ecaterina.

1855, iulie 3: În baza unui act de cumpărare din 23 iunie 1855, Adalbert Brzorad devine stăpân a moşiei din Buneşti care aparţinuse basarabeanului Constantin cavaler de Stamati.

1856, februarie 18, Paris: Smaranda Sturza, nasc. principesa Vogoride, cere intabularea ei asupra moşiilor Bosance, Uideşti, Tataraş, Areni, Nemericeni, Bodeni, Frumoasa, Luciu (heleşteu), Strâmbul şi Borghineşti zis şi Roşia (Tot aici, Haereditates bonorum cleri moldavici in Bucovina I, 41 şi 43). Despre sălăştea Bodeni, astăzi dispărută, se constată la 7783 Sept. 26, că ea se cotărește cu Borghineşti, Buneşti şi Nemerceni. Partea ei cea mai mare a rămas în Moldova (Arh. Stat. Cernăuţi, Liber Granicialium X, 405-408)[3089].

[3089] Balan, Teodor, *Documente bucovinene*, IV, 1720-1745, Cernăuţi 1938, p. 138

1868: „În ziua de 20 mai / 1 iunie 1868… Reuniunea cantorală suceveană serba întâia producţiune publică, şi ca arenă şi-alese pădurea de brazi din jurul Dragomirnei, care este martora multor întâmplări belice din evurile trecute. Reuniunea aceasta s-a ivit către finea anului trecut. Statutele ei sunt aprobate de regim şi ea însăşi se constitui şi-şi începu activitatea sa nobilă în primele zile ale lui decemvrie. Scopul ei, amăsurat statutelor, este cultivarea cântării bisericeşti şi lumeşti de către dame şi bărbaţi. Membrii ei sunt parte actuali, parte sprijinitori, iar o parte onorari. Drept recunoştinţă şi mulţămire pentru înfiinţarea acestui institut nobil datorăm profesorului gimnazial de aici, dl Ştefan Nosievici, şi **proprietarului mare de la Buneşti**, dl Adalbert de Berzorad” [3090].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iracanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni,

---

[3090] *Albina*, III, nr. 60, vineri 7/19 iunie 1868 – materialul, deşi nesemnat, aparţine lui I. G. Sbiera, care l-a folosit şi în cartea „Amintiri din viaţa autorului”

Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti”[3091].

1876: Buneşti făcea parte, împreună cu Litenii lui Bogdan şi Zahareştii, din comuna bisericească Zahareşti. În 1907, exista o biserică în Buneşti, patronată de Iacov NEDEI, dar Buneştii încă ţineau de comuna bisericească Liteni[3092].

1877: „27/5 noiembrie şi 20/8 decembrie. În colaborare cu România, Austria vama mixtă de la Nemirceni, la Buneşti”[3093].

1887, decembrie 7**: Noua delimitarea a graniţei dintre Bucovina şi România, la Buneşti**: „De acolo (de la Samoşel, cota 423 – n. n.), frontiera ia o direcție spre nord-est și merge, după un șanț trasat anterior (cota 394), până la întâlnirea pârâului Samoşel (cota 398), pe care apoi urcă până la punctul 423 . Din acest ultim punct, granița ia, din nou, direcția spre nord-est și se îndreaptă direct spre valea Lucăceștiului, pe care o urmează până la pârâul Samoşul mare (Pârâul Hraniţa), iar acesta, până la gura pârâului Buneşti, apoi urcă acest pârâu, traversează longitudinal lacul artificial Bunești, până la poalele Dealului Lung, de unde, trecând pe marginea de nord a acestui lac, se alătură pârâului Bunești, pe care continuă să urce, până la o movilă de pământ, spre nord, și aproape de dealul 329, de unde, prin acest pliu, se ridică spre vârful Dealului Bunești (Dealul Crucea), la punctul 408.

[3091] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[3092] *Schematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 50, 1876 p. 40, 1907 p. 156

[3093] De Plason, Adolphe, *Recueil des traités et convention conclus par l'Autriche-Hongrie,* Tome dix-neuvième, Vienne 1891, p. 557

Din acest punct, linia coboară direct spre Nord-Est și se alătură unui mic pârâu, pe care îl urmărește, până la gura acestuia, în pârâul Samoşul Mic (punct situat în lacul artificial din Nemirceni) și apoi acesta până la gura pârâului Rusina”[3094].

1897: Ministerul Căilor Ferate lua în discuție, cu primăria Sucevei, în 3 iunie 1896 (Nr. 3700/I, conform Ordinului Nr. 67 din 16 iunie 1896, Wien 10 März 1897) posibilitatea aprobării extinderii, prin lucrări tehnice de pregătire, a unei linii ferate locale normale, de la gara din Suceava, situată în Areni-Tătărași, prin Bosanci și Bunești, spre frontiera austriaco-română, unde urma să se facă racordul cu gara din Fălticeni[3095]. Calea ferată urma să străbată moșia Bosanci, pe la Cumpărătura, deci departe de satul în sine.

1901: Dialectologul german Gustav Weigand: „După o ședere de câteva ore în Suceava, unde am fost primiți cu căldură de cunoscutul folclorist şi protopop Marian (Simion Florea – n. n.), am plecat, seara, prin Bunești, peste granița românească, de care am trecut fără probleme, la Fălticeni”. „Sâmbătă, 3 august 1901, după-amiază, însoțit de prietenul meu Gorovei, am condus trăsura spre moșia Bunești, de la graniță, unde am folosit fonograful pentru prima dată. Înregistrările sunt excelente, mai ales în ceea ce privește cântecele populare. La Buneşti am întâlnit, prin intermediul domnului Gorovei, un vizitiu, un fecior de ţăran român, care nu ştia prea multe despre cai, dar era inteligent şi vorbăreţ, așa că nu a

---

[3094] De Plason, Adolphe, *Recueil des traités et convention conclus par l’Autriche-Hongrie*, Tome dix-neuvième, Vienne 1891, p. 96

[3095] *Verordnungs-Blatt fűr Eisenbahnen und Schiffahrt*, Anul X, Nr. 46, Wien 22 April 1897, p. 845

trebuit să regret alegerea mea. După ce am terminat formalitățile din birourile vamale românești și austriece, am condus, prin țara deluroasă, spre marea comunitate rurală din Bosance[3096], un sat cu peste 5.000 de locuitori, inclusiv 300 de evrei”. Din Buneşti, i-au cântat lui Weigand Gheorghe Rus, vizitiul de 21 de ani, despre care povesteşte mai sus (*La crâşmă la Dorohoi*) şi Dumitru lui Nicolai Rusu (*Hai, copchilă, după mine*)”[3097].

1907, martie 14: A fost ales în Comitetul electoral districtual Suceava şi „**Alexandru Ştefaroi**, gospodar în **Buneşti**”[3098].

1908: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[3099], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Aniţa lui Toader MORARI (17 ani în 1908) din Buneşti.

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Buneşti**, sat, districtul Suceava, aşezat pe pârâul Buneşti, afluent al pârâului Hranicea (Hraniţa sau Graniţa – n. n.), în partea de S-E a districtului, la hotarul cu România. Suprafaţa: 1,16 km p.; populaţia 246; locuitori români, de religie gr. or. Este legat cu Suceava printr-un drum districtual; ţine de şcoala şi de biserica filială din comuna Liteni. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Posedă 284 hectare pământ arabil, 26 hectare fânaţuri, 3 hectare grădini, 4 hectare izlaz, 4

[3096] În Bosanci, a cântat Gheorghe Mirăuț (39 ani)

[3097] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

[3098] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, joi 21 martie stil nou 1907, p. 3

[3099] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

hectare 50 ari heleşteie. Se găsesc 14 cai, 78 vite cornute mari, 87 oi, 63 porci, 29 stupi. **Buneşti, moşie**, cu administraţie specială, districtul Suceava. Suprafaţa: 2,34 km p.; populaţia: 16 locuitori, dintre care 14 izraeliţi şi 2 români gr. or. Are numai 2 case”[3100]. // Cealaltă parte a satului Buneşti, de dincolo de graniţa Bucovinei cu Moldova, „**Buneşti, sat**, pe moşia cu acelaşi nume, din comuna Pleşeşti, judeţul Suceava. Aşezat pe dealurile Babei şi Viei şi străbătut de Pârâul Ciurei, numără 24 case, populate cu 24 capi de familii sau 74 suflete, 40 bărbaţi şi 34 femei. Are 24 contribuabili. Vatra statalul ocupă o falce şi opt prăjini. Locuitorii sunt gospodari de mijloc. Moşia, proprietatea doamnei Profira Ghiţescu şi a dlui G. Văsescu, are suprafaţa de 652 fălci, din care 392 fălci cultivabile, 70 fălci fânaţ şi restul neproductiv. Împroprietăriţi, la 1864, sunt 7 mijlocaşi şi 3 codaşi, stăpânind 11 fălci şi 8 prăjini. Are o biserică, zidită de doamna Ghiţescu, cu patronul „Sfântul Vasile”, deservită de preotul din Unceşti. Şcoala din Petia serveşte şi acestui sat. Drum mai principal este acel la Fălticeni, de 4 km. Inscripţia din jurul unui aer, ce se aflǎ la biserica din Buneşti, judeţul Suceava, spune că: „acest aer l-a făcut piosul Domn Ion Ştefan Voevod, fiu al răposatului Tomşa Voevod şi al soţiei sale Axinia şi s-a dat Bisericii Domneşti din Iaşi, anul 1613” (A. D. Xenopol, „Istoria Românilor”, Vol. III, p. 492). La 1803, „Buneşti a slugerului Fotache Ciure avea 12 liuzi, plătind 116 1ei bir anual” (*Uricarul*, de Codrescu, vol. VII, p. 253)”[3101].

[3100] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 40

[3101] Lahovari, George Ioan, *Marele dicţionar geografic al României,* Volumul II, Bucureşti 1899, p. 74

1911: „Pe 10 mai, am luat trenul spre Fălticeni, cu șeful meu, și, a doua zi, cu o trăsură, spre moșia Unceşti. A trebuit să marcăm această moşie, pe care șeful meu o contractase mai devreme, cu pietre de hotar, după ce toate procesele de trecere a frontierelor au fost finalizate. Această proprietate se învecinează cu Bucovina și, deoarece a doua zi era duminică, am decis să merg la Suceava. În Buneştii românești, am avut ieșirea din România certificată pe pașapoarte. Totuși, a trebuit să aștept o oră aici, deoarece frontiera a fost deschisă abia la ora 2 p.m. La Buneştii austrieci am avut norocul să prind un ţăran, care mergea la Suceava; cu căruţa lui am călătorit până la ora 4. La întoarcere, am fost depășit de faeton cu alimente, cu care am mers la Bunești. Însă, întrucât am ajuns la graniță abia după ora 8 p.m., aceasta era deja închisă. Funcționarul de frontieră austriac mi-a dat sfaturi despre încercarea de a ajunge dincolo. Așa că m-am târât pe sub barieră și, neobservat de polițiștii de frontieră români, am intrat în biroul comisarului de poliție, unde am vrut să-mi certific din nou intrarea în România. Dar acesta nu mai era de găsit. Soldații m-au oprit, însă, în cele din urmă, m-au eliberat; am plecat acum la Unceşti, fără certificat. A doua zi, hotărnicia a fost revizuită, prin la remăsurarea lungimilor limită. La revizuire au participat un judecător, un avocat, proprietarul moşiei și cel al proprietății vecine. În aceeași zi ne-am întors la Iaşi”[3102].

1914, septembrie 30: La Fălticeni, un dezertor român din armata austriacă avertiza că Austria a luat în

---

[3102] Pannach, A., *Zwei Jahre als Ingenieur în Rumänien und Russland*, în *Zeitschrift für Vermessungswesen*, Band XLV, 1916 November, pp. 346, 347

calcul un posibil atac românesc şi că a pus populaţia civilă să construiască parapete şi adăposturi pentru tunuri în toate trecătorile. Cu o zi înainte, căpitanul de jandarmi Stavrat capturase, la punctul de control Buneşti, doi spioni austrieci, care fuseseră „conduşi de autorităţile austriece până la graniţa noastră, dându-li-se bani şi o mare cantitate de explozibil, destinat a arunca în aer anumite depozite mari de muniţii ale noastre, gări, poduri, căi ferate etc. Ţinta lor a dat, însă, greş, graţie şefului poliţiei Buneşti, dl Săndulescu, care, având ceva bănuieli, a avizat prefectura judeţului Suceava". Căpitanul de jandarmi Stavrat şi poliţaiul oraşului Fălticeni, Ion Creţu, au izbutit să-i captureze pe spioni, care, de altfel, au şi „mărturisit planurile lor criminale"[3103].

1914-1918: „**Eleuterie a lui Constantin Rusu**, din **Buneşti**, a participat la război şi ar fi căzut într-o luptă din Carpaţi, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Maria a lui Eleuterie Rusu, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[3104].

1915: Urmând exemplul Vienei, care iniţiase „Ţintuirea ostaşului ferecat", şi al Berlinului, unde „s-a construit din lemn o statuie uriaşă a generalului Hindenburg, pe a cărui suprafaţă se pot bate 20 milioane de ţinte", colectându-se, astfel, 20 milioane de mărci, Suceava, „din iniţiativa unui comitet aranjor al serbării, compus din neobositul prefect Dr. Korn, Preşedintele Tribunalului Dr. Handl, girantul oraşului, consilierul gu-

---

[3103] *Senzaţionala arestare a doi spioni în Suceava*, „Adevărul" din 19 septembrie 1914

[3104] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 13, Cernăuţi 15 aprilie nou 1921, pp. 157-161

vernial V. Gribovschi, şi profesorul gimnazial Dr. Orest de Tarangul” a pus să se facă „un product, lucrat cu multă artă, din lemn de tei, de cunoscutul maestru Vasile Buliga din Câmpulung”, după care a trecut la organizarea de colecte publice. La Buneşti, Buciumul a ajuns „luni, 8 noiembrie, de Sfântul Dumitru”[3105].

1916: „În noaptea zilei de 22 iunie, ruşii au ocupat şi satul şi vama Buneşti, pe care, din neatenţie, au distrus-o cu un obuz. „Peste două sute de familii austriece, în majoritate femei şi copii, s-au refugiat pe teritoriul nostru, dintre Buneşti şi Cornu Luncii. Jalea şi mizeria acestora e mare. S-a format, îndată, în oraş (Fălticeni – n.n.), un comitet de ajutorare. Nenorociţilor fugari li s-au trimis alimente, tutun şi altele. Între fugari, se aflǎ şi soţia primarului Sucevei, doamna doctor Duju. Tot ieri, s-au predat grănicerilor noştri peste 120 de soldaţi austrieci şi 6 ofiţeri, dintre care 4 sublocotenenţi şi 2 locotenenţi. După dezarmarea lor, au fost aduşi în oraş. Soldaţilor li s-a dat masa la cazarma Regimentului 56 Infanterie, iar ofiţerilor, din ordinul domnului colonel Neculcea, comandantul Regimentului 56 Infanterie, li s-au pregătit, la Hotelul Regal Ghimpoci, o bogată masă şi un frumos dormitor. Primirea pe care le-a făcut-o dl colonel Neculcea a impresionat mult pe ofiţerii austrieci, care au mulţumit cu recunoştinţă”[3106].

1917: „De pe Cetăţuia, vederea omului se întinde spre miază-noapte, asupra culmii Glimeia, iar spre miază-zi, peste Horbaza şi Stănije, până ce se opreşte pe vârful Ceahlăului. Mulţumită războiului mondial, în vârtejul căruia am intrat şi noi, dealul Cetăţuia îşi merită numele.

3105 *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 4

3106 *Adevărul*, 29, nr. 10508, 12 iunie 1916, p. 3

Ce fel de cetate o fi fost aci nu se ştie şi nu se văd urme de ziduri; din săpăturile făcute s-au scos cioburi de oale pictate, idoli şi ciocane de lut ars, un corn de zimbru, corniţe de cerb, un ban roman legionar etc. Acum, însă, bravii noştri soldaţi ai Regimentului 56 de Infanterie, care a dat un mare număr de eroi, chiar de la începutul războiului, au săpat o serie de tranşee sistematice şi după toate indicaţiile militare, care vor povesti viitorului suferinţele neamului nostru, în apriga luptă de întregire. Săparea tranşeelor s-a făcut sub conducerea eroilor: căpitanul Dionisie Zaharescu şi sublocotenentul Alexandru Voinescu, morţi, mai târziu, pe câmpul de luptă. Tot spre nord de Cetăţuia se zăreşte satul Buneşti, sat de graniţă afurisită, peste deal de care se ascunde Suceava lui Ştefan cel Mare şi Sfânt"[3107].

1918, noiembrie 5: „Raportând comandantului de la Iaşi de cele petrecute şi cerând autorizaţia de a trece în Bucovina, m-am adresat telefonic domnului general Zadik, comandantul Diviziei a 8-a de la Botoşani, sub ale cărei ordine operative eram, şi, raportându- pe la ora 7, seara, toate evenimentele zilei, ăi solicitam autorizaţia să trec la Suceava. Situaţia nu era aşa uşoară. Guvernul român nu făcuse declaraţia de război Austro-Ungariei şi nici o instrucţiune cred că nu primise, aşa că nu-mi putea da un ordin categoric de a intra, dar am dedus că, după modul în care îmi acopeream operativ, în cel mai rău caz să fie privită ca un răspuns la un sprijin solicitat. Compania de grăniceri Burdujeni avea trei plutoane: Burdujeni, Vereşti şi Buneşti. Trecerea în Bucovina trebuia efectuată chiar în cursul nopţii. Cum plutoanele

[3107] Bianu, Vasile, *Însemnări din războiul României Mari*, I, Institutul de Arte Grafice *Ardealul*, Cluj, 1926, pp. 146, 147

nu erau informate de intenţiunile mele, iar oamenii plutoanelor împrăştiaţi prin pichetele de frontieră, trebuiau luate măsuri repezi ca oamenii să fie adunaţi de pe frontieră şi să treacă în Bucovina pe neaşteptate. Luând toate măsurile necesare la plutonul de reşedinţă, trebuia să mă transport la Vereşti, de unde numai aşa aşi fi putut vorbi la telefon cu Fălticeni-Buneşti. Pentru ordine scrise nu mai era timpul necesar, iar ordine telefonice trebuiau date de mine personal. Cum te transporţi mai repede la Vereşti, 17 km dus?... M-am adresat şefului staţiei Burdujeni, răposatului Geroceanu, care-n patriotismul său a înţeles că regulamentele nu-şi au aplicaţie când e vorba de interese grabnice, aşa că mi-a pus la dispoziţie o locomotivă. La Vereşti, dând ordine telefonice locotenentului Alexandrescu, de la Buneşti, şi locotenentului Borş Gheorghe, de la Vereşti, care era lângă mine, ca plutoanele respective, în dimineaţa zilei de 24 octombrie – stil vechi (6 noiembrie – stil nou), să intre în Suceava, fiecare pe câte o şosea, în direcţia respectivă… Era spre ziuă, întuneric însă, plutonul încolonat, cu o patrulă ce-l preceda, trecea frontiera şi se îndrepta, urcând pe drumul Iţcanilor, spre Suceava. Peste sentimentul răspunderii, ne copleşise un sentiment de măreţie că ne-a fost dat să păşim noi, grănicerii, cei dintâi în cetatea lui Ştefan cel Mare şi sentimentul datoriei că ne este dat nouă să marcăm repararea actului de nedreptate făcut de turci, în 1777, când au cedat Bucovina Austriei, decapitând pe Grigore Ghica Vodă” (Memoriile lui Anton Ionescu). La Suceava, intrarea grănicerilor români este consemnată lapidar, dar dens: „În sfârşit, în dimineaţa

zilei de 6 Noiembrie 1918, intră în Suceava grănicerii maiorului Anton Ionescu!"[3108].

1918, noiembrie 8: „Regimentul 16 Infanterie Suceava, cu garnizoana în Fălticeni, în care-şi făceau serviciul o serie de ofiţeri bucovineni, primi, în sfârşit, ordinul mult aşteptat, de a trece cordunul şi a intra în Bucovina. Vestea se răspândi ca fulgerul în cazarmă şi, de aici, în tot oraşul, unde stârni o bucurie de nedescris, care ne mişcă mai ales pe noi, bucovinenii, până la lacrimi. Iată, în fine, sosită ziua mult aşteptată, plătită şi răsplătită de noi în lupte grele, cu sângele şi viaţa unora, care nu se vor mai întoarce la vetrele eliberate, continuând să-şi doarmă somnul de veci în patria mumă, liniştiţi, de astă dată, că jertfa lor n-a fost zadarnică. Regimentul nostru, conform ordinului, trecu, în ziua de 8 noiembrie 1918, frontiera la Buneşti, unde, în timp ce câţiva soldaţi, ajutaţi de locuitorii din Buneşti, veniţi de bună voie, dărâmau stâlpul cu pajura cu două capete hrăpăreţe, ce despărţise fraţii timp de un secol şi jumătate, o horă se încinse în jurul lor, în care se prinseră ofiţeri şi trupă, bătrâni şi tineri, femei şi copii din satele de pe frontieră, a cărei nelegiuită urmă dispărea acum pentru totdeauna, într-o însufleţire de nedescris"[3109].

1918, octombrie 26 stil vechi (7 noiembrie stil nou): „În ziua de 26 octombrie, după ce un batalion fusese dirijat prin fostul punct de vamă Cornu Luncii, în

---

[3108] Morariu, Victor; Pavelescu, Ştefan, *Istoricul Reuniunii muzical-dramatice „Ciprian Porumbescu" din Suceava / 1903-1938*, Suceava, 1939, p. 60

[3109] Ardeleanu, C., căpitan invalid de război, *Amintiri din timpul ocupării Bucovinei*, în Nistor, Ion I., *Amintiri răzleţe din timpul Unirii / 1918*, Cernăuţi 1938, p. 36

direcţia Gura Humorului – Câmpulung, iar un alt grup, cu dl maior Ionescu, peste Suceava, spre Rădăuţi, am intrat, cu domnii general Neculcea şi maior Bagdat, prin punctul Buneşti, în Bucovina, înaintând spre Suceava. Se împlineau aproape patru ani, de când, urmărit de ruşi, trecusem în România prin acelaşi punct"[3110].

1921: „**Deciziune de expropriere No. 27/V**. Deciziunea plenului comisiei agrare centrale, cu care s-a decis expropriere moşiei **Buneşti**, în suprafaţă de 242 ha 98 a 93 mp, proprietatea dnei Ecaterina Nedey, în folosul „Fondului de pământ bucovinean", a devenit definitivă"[3111].

1931: Basoreliefurile de la Buneşti: „Revista de Arheologie din Paris primea, de la procesul de liceu Vasile Ciurea, director al Muzeului Regional din Fălticeni, câteva fotografii ale unor antichităţi extrem de interesante, precum basorelieful cu inscripţie, descoperit de ţăranul Constantin Florea din Buneşti, pe fosta frontieră cu Bucovina, la doar 60 cm adâncime. Sculptat în gresie, obiectul cu dimensiunile de 39/18 cm şi o grosime de 10,5 cm, în prim-plan aflându-se capul unui lup, cu botul deschis şi cu o dantură fără canini. Un al doilea basorelief, găsit tot la Buneşti, cu dimensiunile 17/11 cm şi o grosime de 3,5 cm, reprezintă „un personnage fort curieux", cu o faţă imberbă şi fără mustaţă. Francezii presupuneau un chip de femeie, reversul plăcuţei fiind

---

[3110] Doboş, Filaret, profesor, ofiţer voluntar, fost membru al Consiliului Naţional din Bucovina, *În preajma zilei de 28 noiembrie 1918*, în Nistor, Ion I., *Amintiri răzleţe din timpul Unirii / 1918*, Cernăuţi 1938, p. 111

[3111] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 7, Cernăuţi 1 martie nou 1921, p. 69

dedicat unui mesaj scris, încă nedescifrat, arheologul A. Van Gennep susţinând, în *Mercure de France* din 15 martie 1931 (p. 699) că aceste inscripţii, deci şi cea cu capul de lup, „au fost făcute după cioplirea chipurilor şi fără legătură cu ființele reprezentate”[3112].

BUNEŞTI

(sat în Fălciu, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui).

1626, ianuarie 9: Întărit de Radul voievod lui Bosiiuc şi cneaghinei Antimia, în baza unui zapis de mărturie semnat de Căzan şi Neniuţa din **Buneşti** (sat în Fălciu, Vaslui), Toader Beghiul, diac din **Cioruşeni** (lângă Buneşti, Vaslui), Ştefan, diac din **Armăşeni** (sat în Fălciu, Vaslui), Nechifor Ţogoe şi Bosanciu din **Răspopi** (lângă Crasna, Vaslui), „o parte de ocină de sat din **Căbeceşti** (Căbiceşti, lângă Buneşti, Vaslui), din care se va alege partea unui bătrân, de la Nastasia, fiica lui Vasilie… pentru 25 taleri bătuţi. / Şi de asemenea a cumpărat o parte de ocină din satul **Roşiori** (în Fălciu, Vaslui)”, de la fraţii Rusul, Ionaşco şi Sofronia, fiii Nastei, pentru 20 taleri bani buni. / Şi de asemenea a cumpărat „patru părţi din **Tălpigeni** (în Fălciu, Vaslui)”[3113].

1635, octombrie 2: Zapisul şoltuzului Andreiiaşu,

[3112] *Revue Archéologique*, Cinquième série. Tom XXXIII, Janvier-Avril 1931, pp. 22-24

[3113] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 1, pp. 3-5

al celor 12 pârgari şi al lui Dinga, Enachii Goian, Ursul Vântul „şi mulţi oameni buni, orăşeni de **târg de Bârlad**, şi Nenea de **Obârşiiani** (Obârşieni, comuna Vinderei, Vaslui)”, în care scriu cum a venit înaintea lor Petra de **Tomineşti** (lângă Gârdeşti, comuna Voineşti, Vaslui) şi a dat „o parte de ocină a ei din sat din Tomoneşti şi altă parte de ocină iar din **Bănceşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui)…lui Scărlet şi jupânesei sale… pentru că i-a plătit Scărlet un fecior al ei, anume Ion, de o şugubină şi a dat 12 galbeni”[3114].

1636, august 12: Zapisul lui Neamiul vornic şi al boierilor „prilejiţi la acest hotar”, Gheorghe Roşca şi Strătulat vornic de gloată, trimisul lui Vasile Lupu voievod să stâlpească, după semnele din uric, moşia lui Dumitru Buhuş, de la **Bohotin**. „Şi oameni care au fost, anume Toma prisăcarul Hăbăşascăi, Toader Păşco de **Coropceni** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Rusul, Pavăl şi Bălan de **Cozmeşti** (comuna Cozmeşti, Iaşi), Ifrim de la prisaca căminarului, Gligorie Budzea vânătorul, Macovei, Blaca şi Simon – vânători, Pătraşco Mândzul, Tărnovschi, Ionaşci Vlădiceanul, Ion şi Vicol de **Oneşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Vicol şi Râşco de **Băneşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Andonie, Gavril, Necoară, Gligorie şi Andronic de **Grozeşti** (comuna Grozeşti, Iaşi), Hilip de **Poponeţi** (sat în braniştea Bohotin, Iaşi), Ştefan Faurul şi Trofin de **Trăisteni** (?), Simion de **Ţoţorea** (Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi), Ursul, Zbiroae, Toader şi Ipatie de **Slobodzia** (Slobozia Zberoaei sau Zberoaia, comuna Bălăureşti, raionul Nisiporeni, Moldova), au arătat pe

---

[3114] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 249, p. 291

unde au fost semnele uricului… şi dintr-acele semne, mai este loc de branişte de hotarul Măriei Domniei Tale, până la hotarul **Podolenilor** (de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi) şi până unde le spune hotarul Bohotin… Şi s-au ales dinte aceşti oameni Toma cel bătrân de la prisaca Hăbăşascăi, Toader Paşco cel bătrân de Coropceni, Rusul din Cozmeşti, Ifrim cel bătrân de la prisaca căăminarului, Gligorie Budzea şi Macovei – vânătorii, care au zis, cu sufletele lor, că ajunge hotarul Podolenilor până în zarea Dealului Bohotinului; mai jos nu se coboară… Iar cum s-au jeluit Podolenii înaintea Domniei Tale, n-a fost luat vistiernicul Buhuş nimic din hotarul Podolenilor, numai cât au scris în uric”[3115].

1639, aprilie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod sulgerului Strătulat, în baza unui zapis de la Ionaşco hotnog din **Galaţi**, Roşca din **Băneşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Constantin, Necula şi Mihalcea negustori din **Iaşi**, şi de la Vasile, fiul lui Mierăuţă Hraniţă, şi de la Simion Diac, în care mărturisesc cum „a venit înaintea lor Medelean, cu copiii săi, şi a vândut jumătate din satul **Futileşti** (lângă Hurdugi, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), pe Elan, care este în ţinutul Fălciu, pe ambele părţi ale Elanului, şi spre răsărit, şi spre apus… pentru 20 ughi (ducaţi ungureşti)”[3116].

1644, iunie 25: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Necoară din **Bârzești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui) și femeia lui Agafiia, mătușa

---

[3115] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 476, pp. 535, 536

[3116] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 77, pp. 75, 76

Grozavei, femeia lui Pavel, și Mărica, sora Grozavei, femeia lui Grigore din **Borăști** (inclus în Dumeşti, comuna Dumeşti, Vaslui), s-au pârât de față cu Constantin spătărelul, feciorul lui Crăciun din **Tăriceni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), pentru toată partea Grozavei, femeii lui Ionașcu din **Țâbănești** (Țâbăneștii Buhlii, comuna Băcești, Vaslui), câtă se va alege din satele **Bârzești**, din **Bunești** (Bunești-Averești, Vaslui) și din **Liudești** (comuna Ștefan cel Mare, Vaslui), toată a patra parte, zicând ei că acele părți ar fi fost lor dreaptă ocină și moșie, pentru că ar fi fost mai aproape rudenii Grozavei. Și au vrut să întoarcă acei bani lui Constantin și să ia moșia înapoi. Iară Constantin așa a răspuns, că acele părți de moșii au fost puse zălog la Manolachi mare vameș pentru rudenia lor, Grozava, cu știrea lor, 90 de taleri. / Pentru aceea, am socotit că nu se cade a întoarce banii, de vreme ce este cumpărătură cu știrea lor”[3117].

1762, ianuarie 20: Mazilul Simion Turbat dăruieşte stolnicului Gheorghe Beldiman „un loc de prisacă în **Buneşti**, pe Crasna, la ţinutul Fălciului, care loc a fost a lui Iamande Grecul şi cu judecată l-am luat din mâna lui, neavând moşie în acel loc”[3118].

1899: „**Buneşti**, comună rurală în partea de est a plășii Crasna, judeţul Fălciu, pe dealuri, pe o suprafaţă de 2.388 hectare, din care: 1.028 hectare ale locuitorilor, 158 vatra satului, 8,5 hectare ale şcoalei și 11,5 ale bisericii, iar restul, proprietatea statului. Are o populație de 295 familii sau 1.156 suflete, din care 205 contribuabili.

[3117] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 356, pp. 343, 344

[3118] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 171

Comuna e formată numai din satul Bunești, care, din vechime, purta numele de satul Bunul. Este aşezată între trei dealuri: Fundoaea, spre est, Olăreni, spre sud, şi Bărăriul, spre nord. Proprietatea moşiei este a statului. Locuitorii, împroprietăriți după legea din 1864, se ocupă cu lucrarea pământului, creşterea vitelor, lemnăria, parte cu lucrarea viilor şi a livezilor. Din vechime, satul a fost răzeșesc, însă, cu timpul, prin danii făcute de răzeși, atât schitului Brădicești, cât și Episcopiei de Huși, prin părțile de cumpărătură ale acestora, răzeşii pierd moșia, ea devenind proprietatea Episcopiei de Huși, iar după secularizare, a statului, În sat se află o şcoală. înfiinţată în 1860, frecventată de 30 elevi; o biserică, deservită de 1 preot și 2 dascăli, făcută la 1864; o baltă şi un iaz. Vite cornute sunt 909, cai 258 și porci 108”[3119].

BUNEŞTI

(lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău).

1640, aprilie 19: Bace, fecior Arvasiei, vinde comisului Corui, pentru „2 boi, drept 12 galbeni de aur… dinaintea răzeşilor mei şi a lui Constantin din **Răchitiş** (Răchitoasa, comuna Răchitoasa, Bacău), Micro negu-ţător din **Bârlad**, Tânjală, Vasile sin (fiu) Tânjală, Vеvе-riţă, Toder sin Tânjală, Gheorghe nepot Bărboe, Pravăţe şi Lionte… a mea parte, a popii lui Corcorisie şi frăţâne-

[3119] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, pp. 73, 74

său Alexei din **Buneşti** (lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău), din vatră de sat, pomăt, fâneţe, ţarină, săpături şi cu un loc dinspre **Davideştii** (lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău), ce se cheamă Bojoeşti"[3120].

BUNEŞTI

(comuna Dragomireşti, Vaslui).

1643, aprilie 25: Toader, feciorul lui Mihail ot **Davideşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) vinde vărului său Ştefan din **Dragomireşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), drept 7 ughi (ducaţi ungureşti), „partea noastră din satul Dragomireşti şi din **Bulăeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), ce se va alege… dinaintea lui Gherasim şi a popii Sava din **Coloneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Burdugan ot **Dragomireşti**, Vasile şi Cârstea ot **Semeni** (Semenea, comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril din **Buneşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni"[3121].

[3120] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 338, p. 353

[3121] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 81, pp. 87, 88

BUNGEŞTI

(comuna Ştefan cel Mare, Neamţ).

1552, februarie 19: Întărit de Ştefan (Rareş) voievod mitropolitului Gheorghe al Sucevei, care cumpără, cu 1.100 zloţi tătăreşti, de la fraţii Andreica, Anuşca, Varvara, Sofica şi Marina, feciorii Danului Davidescul, „din dresul de schimbătură ce a avut tatăl lor Dan Davidescul de la rudenia domniei mele tânărul Ştefab voievod, un sat, anume **Tâmpeştii**, pe Pârâul Alb, satul **Mânjeştii**, deasupra Pârâului Negru, şi o bucată de pământ în hotarul **Bunjeştilor**"[3122].

1581, octombrie 20: Ispisoc de judecată de la Iancul (Sasul) voievod, după ce fraţii Ihnat, Dochia, Vasile, Mina, Hristea şi Grizava, feciorii lui Ion, nepoţii lui Trifan, fraţii Costin, Ignat şi Parasca, feciorii Lucăi, toţi nepoţii lui Dan Davidescul, şi rudeniile lor Drăgaia, fata lui Drăgan, tij (la fel) nepoata lui Dan Davidescul, „s-au judecat cu rugătorii noştri călugări de la mănăstirea Bistriţa pentru a treia parte de sat **Mânjeşti** şi pentrz a treia parte de sat **Bungeşti**, ce sunt la obârşia Negrului pârâu, zicând că nu ar fi cumpărătură călugărilor acele părţi de ocină. / Apoi s-au tocmit cu călugării, ca să le aibă precum le-au ţinut toate acele părţi din Mânjeşti şi Bungeşti, iar rugătorii călugări să aibă precum au ţinut, două părţi din Mânjeşti şi două părţi din Bungeşti, şi satul **Tâmpeşti**, unde a fost judecia, ce le sunt dreaptă

[3122] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 11

cumpărătură de la Andreica, Varvara, Sofica, Anuşca şi Marina, feciorii Danului Davidescul, drept 1.100 zloţi"[3123].

1635, martie 3: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, „ce întăreşte în stăpânire pe Ponici, feciorul lui Simion Ungurăşanul, întru a treia parte din hotarul **Bungeştilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), dinspre răsărit, pe lângă **Ghigoeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ)… Iar hotarul **Bungeştilor** şi **Mânjăştii** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) stau în capul **Trudeştilor** (înglobat în Ghigoeşti, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), pe Valea Neagră, la ţinutul Neamţului şi, înconjurând ispisocul prin semne, pietre hotare şi bouri, întâi porneşte din colţul dintâi al Trudeştilor, din piatra hotarului dinspre răsărit, alături cu hotarul Ghigoeştii, pe lângă zarea dealului şi însuşi pe Dumbravă, până la râpa unde se despart Bungeştii de Mânjăşti în două, este bour într-un stejar şi groapă, şi de acolo, tot spre miază-noapte şi alături cu hotarul **Măstăcănii** (Mastacăn, comuna Dragomireşti, Neamţ), până în coasta Chizării, dinspre asfinţit, acelei mori, unde este o piatră de hotar în gura drumului vechi şi bour mai la vale, într-un stejar, şi de acolo spre asfinţit, pe drumul mare, şi până în valea Mânjaştilor, unde este un bour într-un tei şi groapă, şi de acolo, tot spre apus, până la o movilă, unde se întâlneşte cu hotarul **Cotojănilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), în colţul de sus iar este bour şi piatră lângă movilă, şi de acolo, în jos, drept spre amiază, peste valea Lacului Negru, alături cu hotarul Cotojănii, până din sus de Fântâna Dănesei, unde se despart Mînjeştii de Bungeşti. Şi de acolo, pe coasta dealului, alături cu **Broştenii** (comuna Ştefan cel

---

[3123] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 15, 16

Mare, Neamţ), până în colţul hotarului Trudeştilor, deasupra Lacului Tătăraşului, şi de acolo, spre răsărit, ce-i din sus de movila ce-i zic Muntele Trudeştilor, şi peste pârâu, până în mijlocul Văii Negre, şi acolo este groapă mergătoare, şi de acolo până în colţul dinspre răsărit, în patra dintâi”[3124].

1646, mai 8: Călugării de la mănăstirea Bistriţa vând vistiernicului Iordache (Cantacuzino), drept 70 de zloţi, „70 de pământuri din **Bungeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ)… şi pentru bani am luat pâine de la dumnealui de treaba sfintei mănăstiri şi de nevoie ce-a fost pe ţară de rândul pâinii”[3125].

1646, iunie 1: Zapisul de mărturie al veliţilor boieri, în care scriu cum a venit Teodosie, egumenul mănăstirii Bistriţa, şi cu toţi călugării, şi au vândut lui Iordache (Cantacuzino), marele vistiernic, drept 250 lei bătuţi, „o selişte, anume **Mânjeştii**, şi cu o bucată de loc din hotarul **Bungeştilor**, până în vârful Tătăraşilor, unde se împreună hotarele”[3126].

[3124] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 48, pp. 47, 48

[3125] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 365, p. 312

[3126] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 119, 120

BUNGEŞTI-VLADIA

(Bunceşti, azi Bungeşti-Vladia, comuna Dragomireşti, Vaslui).

1637, septembrie 1: Vasile, feciorul Zaharii Turcului, nepotul lui Ciolpan, vinde lui Scărlet „toată partea lui din sat din **Bunceşti** (Bungeşti-Vladia, comuna Dragomireşti, Vaslui)”[3127].

BUNINŢII şi BÂRNOVA MIHOVENILOR

(lângă Suceava, Bucovina).

1654: O parte a satului Mihoveni de astăzi, s-a numit, în vechime, Buninţi, cealaltă parte, dinspre Şcheia, numindu-se Bârnova, numele venind de la cele două pâraie, care străbat Mihovenii, Bârnova şi Buninţi. Cele două cătune, „cu vad de moară şi cu eleşteu”, au fost întărite, în 1654, de Gheorghe Ştefan Voievod, mănăstirii Dragomirna. Hotarul comun al celor două sate „ce aparţin mănăstirii Dragomirna”, deoarece satele „se aflǎ alături”, cuprinde, în 1783, următoarele repere toponimice: Dum-

[3127] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 171, p. 160

brava, în hotar cu Şcheia, iar „de aici Bârnova merge alături cu Şcheia, de-a lungul Dumbrăvii, care rămâne în stânga, înainte, puţin în jos, printr-o vale mică, prin care curge apa dintr-un izvor, ce se află în hotarul Bârnovei, apoi iar în sus, spre două pietre de hotar, aflate îngropate alături, care au stat drept în faţa mănăstirii Sf. Ilie, ce se vede, în dreapta, în pădure, peste care s-a ridicat o movilă de hotar, despărţitoare a pământurilor Bârnovei de cele ale Şcheii. De aici, linia de hotar se îndreaptă puţin spre stânga, către deal, prin tufiş, în sus, până la marginea acestui tufiş, unde, deoarece pământul era prea pietros şi nu s-a putut ridica o movilă de hotar, s-a îngropat o piatră de hotar şi s-au turnat sub dânsa semnele obişnuite, ca cioburi, cărbuni. De la această piatră de hotar, ce se află pe deal, se trage linia de hotar, prin tufiş, drept în jos şi peste câteva câmpuri, care se află în şes, până la o movilă de hotar ce s-a ridicat acolo, despărţitoare a câmpurilor Bârnovei de cele ale Şcheii. De aici, linia de hotar se întinde drept spre râul Sucevei, care formează hotarul natural al ambelor sate, Bârnova şi Buninţi, până acolo sus, unde s-a început hotărnicirea.

1773: Recensământul lui Rumeanţev[3128], din 1772-1773, înregistrează la Bârnova, în Ocolul Mijlocului, fără alte precizări, „6 – toată suma caselor", însemnând o femeie săracă şi 5 birnici. Pentru Buninţi[3129], sat cu salvogvardia preînălţatului Graf, era „51 – toată suma caselor", însemnând 23 scutelnici ai mănăstirii

[3128] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 342
[3129] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 352

Dragomirna, 2 puşcaşi, 2 volintiri, 2 femei sărace, 1 nevolnic şi 19 scutelnici mănăstireşti cu salvogvardie.

1775: Satul Bârnova avea 6 familii de ţărani, iar satul Buninţi, deja numit şi Mihoveni, avea 1 popă şi 36 familii de ţărani.

1777: Conform Consignaţiunii lui Enzemberg, la Bârnova s-au stabilit, între anii **1763-1777**, emigranţii bistriţeni Dimitrie UNGUREAN, Uno BIRĂU, Vasile şi Grigore MOROŞAN, Alexa MORARIU, Ion şi Filimon MOLDOVAN. / La Buninţi, s-au stabilit, între anii **1761-1778**, George MOROŞAN (Sf. Petru), Toader MOLDOVAN (Sigău), Vasile a lui ALEXA (Chiraleş), George GRIDON (Osorhei), Zaharie MOLDOVAN (Bârlea), Lupu MOLDOVAN (Ţigău), Pascu MOLDOVAN (Şirioara), Dumitru GIOSAN (Chiraleş), George UNGUREAN (Chiraleş), Andrei SAVA (Berghia), Lupu MOROŞAN (Borşa), Grigori şi Filip MOROŞAN (Ciscu de Sus), Gavril OLARIU (Ciscu de Jos), Ion MOROŞAN (Sârbi), Ion UNGUREAN (Fritiul de Sus), George MOISIU (Chistelec), Andrei BODNARIU (Cişut) şi Nicolai CHENDE, diacon (Bungard). / Conform lui Werenka, satul Mihoveni, incluzând cele două cătune, avea, în **1774**, 18 familii, iar în 1784, în baza emigraţiei transilvane, 70 de gospodării.

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, **Buninţi**, Chilişeni, Danila, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iacobeşti sau Fogodisten

cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, **Mihoveni**, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti"[3130], deci cu satul Mihoveni trecut separat.

1876: „Multe comune române, cu o poporaţiune de 3.000-6.000 locuitori au abia câte o sărmană şcoală de o clasă, bunăoară Vicovul de sus, Bosancea, Arburea, Mahala (chiar sub coastele Cernăuţilor) etc. De asemenea, în sate curat româneşti din jurul Sucevei, oraş cu gimnaziu gr. or., încă nu sunt şcoli defel; aşa în Lisaura, Tişăuţi, Şcheia, **Buninţi**, **Mihoveni**, Rus-Plavalari, Reuseni. Şi toate acestea, pe lângă toată legea de instrucţiune, obligatorie, şi pe lângă toţi cei 50.000 florini, ce se iau, pe an, din Fondului gr. or. pentru şcoalele poporale"[3131].

În **1890**, Mihovenii aveau 1.049 locuitori, primar al comunei fiind Mihail Popinciuc. „În folosul societăţii „Şcoala română" au mai incurs: de la Mihoveni şi Buninţi, Simion Cobilanschi pentru 5 Acatiste a Sfântului Ioan cel Nou din Suceava, 1 florin"[3132].

1896: „Pe un deal semnificativ mai mare, aflat în apropierea dealului satului Buninți, după spusele profesorului Ion Bumbac, s-ar afla un vechi tumul, un altul, şi

---

[3130] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161
[3131] *Albina*, Nr. 22 şi 23, Anul XI, vineri 5/17 martie 1876, p. 7
[3132] *Revista Politică,* Nr. 23, Anul V, 1 decembrie 1890, p. 12

mai legendar pentru popor, aflându-se între satele vecine Buninți și Mihoveni”[3133]. / Printre informatorii lui Simion Florea Marian se numărau, din Mihoveni şi Buninţi, Ştefan Goraş, „studenţii gimnazişti” George Tanasie şi Vasile Strachină, învăţătorul Vespasian Corvin (*Insectele în limba, credinţele şi obiceiurile Românilor*) şi „studentul gimnazist” Constantin Corvin (*Înmormântarea la Români*).

1903: Însoţirea de credit rural, tip Raiffeisen, s-a constituit, la „Mihoveni cu Buninţ”, sub preşedinţia lui S. Lazarovici, cu George Muranovici – director, cu Leon Dârja – vistiernic, şi cu membrii Iacob Gherman şi Vasile Popinciuc (consemnat Pepenciuc).

1907, martie 14: Comitetul districtual Suceava pentru alegeri era completat cu „Vasile Zurcan, gospodar în Mihoveni” şi „Dumitru Ilincan, gospodar în Buninţi”[3134].

1907: „**Invitare**. Cabinetul de lectură „Lumina poporului” din Mihoveni invită, de Sfântul Petru, în 12 iunie 1907, publicul român la **sfinţirea Casei Naţionale**, la care ocazie se va da şi o petrecere poporală, împreunată cu dans. Intrarea de persoană – 1 coroană, de familie – 2 coroane, iar pentru popor – 50 bani. Suprasolviri se vor primi cu mulţămită şi se vor publica pe cale ziaristică. Casa Naţională se va sfinţi la oarele 2 după-amiază. Netrimiţându-se, de astă dată, invitări, se invită publicul

---

[3133] Romstorfer, Karl A., *Tumuli, alte Ansiedlung und verschazungen m Bezirke Suczawa*, în *Mittheilungen der k. k. Central-Comision,* XXII. Jahrgang, Wien 1896, p. 112

[3134] *Apărarea Naţională,* Nr. 21, Anul II, joi 21 martie stil nou 1907, p. 4

român pe astă cale. Venitul curat e destinat pentru acoperirea speselor Casei Naţionale. / Comitetul"[3135].

1907, mai 26: „Cabinetul de lectură „Lumina poporului“ (**înfiinţat în 1902** – n. n.) din Mihoveni s-a constituit în adunarea sa generală din 26 mai 1907, în următorul mod: Sfinţia Sa **Nicolai Popovici**, paroh, preşedinte; **Dimitrie Corjan**, învăţător, vicepreşedinte; **Vasile Popenciuc** (Vasile Popinciuc, căsătorit cu Melexima Marţuneac, avea să ajungă primar şi tată cu 7 copii[3136]), secretar; **Ioan Popescul**, casar; **Jacob Andriciuc**, controlor; **Vasile Cioarbă**, bibliotecar; **Ilie Goraş**, econom; **Gavriil Muranovici**, cantor bisericesc, preşedinte al juriului de arbitraj, şi **Ignatie Corvin**, învăţător superior, preşedinte al consiliului de controla". Cu acest prilej, „Cabinetul de lectură „Lumina poporului" din Mihoveni transmite, pe calea aceasta, Societăţii academice „Junimea" mulţămitele cele mai sincere, pentru bunăvoinţa arătată, până acu, faţă de susnumitul cabinet de lectură, prin trimiterea gratuită a mai multor, foi precum *Drapelul*, *Renaşterea*, *Acţiunea conservatoare* etc."[3137].

1907: „**Sărbătorirea aniversării naşterii M. S. Împăratului în comuna Mihoveni**. Ziua de 18 August a fost, pentru comuna Mihoveni, o sărbătoare frumoasă şi impozantă. Comitetul cabinetului de lectură „Lumina poporului" a aranjat un mare şi frumos festival pentru

---

3135 *Apărarea Naţională*, Nr. 49 şi 50, Anul II, duminică 7 iulie stil nou 1907, p. 4

3136 Popinciuc, Mardarie, *Pentru Sfânta Cruce, pentru Ţară,* Freiburg 1985, p. 11

3137 *Apărarea Naţională*, Nr. 45 şi 46, Anul II, duminică 23 iunie stil nou 1907, p. 6

apoteozarea zilei onomastice a prealuminatului şi înţeleptului monarh Francisc Iosif I. Din timp, comitetul a comandat, la Viena, portretul M. Sale în mărime naturală, încunjurat de toate ţările şi provinciile stăpânite de augustul Suveran, pictate în colorile lor naţionale. Portretul a fost expus afară şi luminat de lampioane, cu portrete şi embleme imperiale. La oarele 9, seara, cabinetul de lectură, care se aflã în Casa Naţională, era ticsit de lume. Era un tablou feeric şi magnifică era priveliştea, când sute de săteni tineri şi bătrâni, femei şi copii, cu torţe şi lampioane şi, în frunte, cu un cor compus din un tânăr învăţător şi mai mulţi studenţi de la gimnaziul din Suceavă, la care se asociază şi tineretul de ambe sexe, a format un lung convoi spre casa parohială, pentru a invita la serbare pe energicul şi bravul preşedinte al cabinetului, Sfinţia Sa, părintele Nicu Popovici. Sfinţia Sa, harnicul preşedinte, având musafiri din România, au fost şi ei invitaţi a asista la serbare. Era un moment sublim şi pe feţele fiecărui puteai ceti mulţumire sufletească şi o dragoste nemărginită pentru iubitul Suveran, când, din sute de piepturi, se auzea strigătul de „Trăiască Majestatea Sa Împăratul!”. Ajunşi la Casa Naţională, s-a făcut o şedinţă solemnă, sub președinția parohului **N. Popovici**, care ţinu o scurtă, dar bine simţită cuvântare, arătând, prin cuvinte calde şi bine simţite, dragostea nemărginită a românilor pentru iubitul şi mărinimosul monarh, care totdeauna a arătat mărinimie şi dragoste faţă de români, încheind cu un întreit „Să trăiască Majestatea Sa Împăratul Francis Iosif I!”, la care corul intona „Doamne Sfinte”, care a fost ascultat cu multă atenţie de asistenţă. După aceasta, dădu cuvântul studentului gimnazial **Ignatescu**, care vorbi, cu multă pricepere, şi analiză, cu profunditate, viaţa ilustrului mo-

narh. Corul intonă iarăşi un cântec patriotic. Neanunţându-se nimeni, preşedintele dădu cuvântul cunoscutului profesor gimnazial din Iaşi, dlui **Ştefan Goraş**, care este originar din Mihoveni şi, actualmente, petrece în mijlocul familiei sale. Dl prof. Goraş, care acum şase ani (deci, în 1902 – n. n.), împreună cu cantorul, dl G**eorge Muranovici**, şi sătenii **Vasile Popenciuc**, **Leon Dârja**, **Iacob Andriciuc** şi **Ilie Goraş** au înfiinţat cabinetul de lectură „Lumina poporului”, ţinu un magistral şi important discurs, care a fost, de nenumărate ori, întrerupt de numeroasa asistenţă prin strigăte de „Bravo!” şi „Să trăiască!”. Oratorul, făcând apoteoza Majestăţii Sale Împăratului Francisc Iosif I, spuse că românii din vastul imperiu habsburgic poate fi fericiţi că să pot manifesta şi cultiva în limba lor naţională, ba le este permis să-şi creeze bănci, cabinete şi case naţionale, de aceea toţi românii şi toate popoarele din monarhia Austro-Ungariei trebuie să ridice rugi fierbinţi, ca cerul să lungească firul vieţii bătrânului şi preagraţiosului împărat. Aceste cuvinte au pătruns în sufletul ţărănimii şi entuziasmul ajunse la apogeu. În treacăt, oratorul vorbeşte despre crearea cabinetului şi a băncii şi despre greutăţile pe care le-au întimpinat, neavând concursul celor luminaţi din comună. Ba unii s-au arătat chiar ostili înfiinţării cabinetului şi, cu toate acestea, visul a fost totuşi împlinit, spre bucuria sătenilor şi ciuda celor ce au voit să pescuiască în apă tulbure. Bătrânul învăţător, dl **Ignatie Corjin**, simţindu-se cu musca pe căciulă, a părăsit ostentativ, împreună cu familia sa, sala, spre nedumerirea sătenilor şi a întregii asistenţe. Pe când sala striga „Trăiască!”, dl Ignatie Corjin îşi chema familia acasă. Iată un democrat, crescut la şcoala onciulistă, duşman al cabinetului şi al ţărănimii

şi admirator al pleiadei de politicieni, trăgători de chiuituri şi de sfori electorale. Acest om de paie e un fervent admirator al celor ce aşteaptă revărsarea Nilului onciulist şi se mângâie cu speranţa că, pentru fapta lui incalificabilă şi regretabilă, va fi cel puţin propus, de deputaţii pseudo-democraţi, pentru a fi decorat. Noi însă îl recomandăm forurilor şcolare superioare, să ia severe măsuri contra acestui funcţionar, care a părăsit o serbare aşa de importantă şi impozantă, pentru a juca după strunele duşmanilor noştri, căci plecarea sa şi a familiei sale a făcut şi pe vornicul jidovit **Ţurcan** să părăsească sala. Acesta a făcut-o în mod inconştient, deci are circumstanţe atenuante. Încolo, serbarea a decurs într-un mod strălucit şi impunător, spre lauda sătenilor şi a comitetului”[3138].

1908: „Venerabilitatea Sa, părintele Nicolai Popovici, paroh în Mihoveni, a oferit Societăţii „Doamnelor române din Bucovina” 100 coroane, din partea sa; iar din partea venerabilului său părinte, a răposatului protopresviter din Uideşti, Vasile Popovici, a predat Sfinţia Sa două cărticele de depuneri la „Însoţirea de păstrare şi credit în Uideşti”, pe suma de 500 coroane, destinată de răposatul binefăcător pentru societatea numită, cu scopul de a înfiinţa, la timpul său, o fundaţiune, pe numele „Vasile Popovici, protopresviter în Uideşti”. Din partea comitetului, se aduce Venerabilităţii Sale, părintelui Nicolai Popovici, cea mai sinceră mulţămită pentru mărinimosului dar, iar răposatului binefăcător, protopresviterul Vasile Popovici, fie-i memoria eternă, / Pentru comitet /

[3138] *Apărarea Naţională*, Nr. 60 şi 61, Anul II, duminică 25 august stil nou 1907, p. 3

Prezidenta Elena de Popovici, născută contesă Logothetti, / Secretara Minodora Stefanelli”[3139].

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Mihoveni**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe malul drept al râului Suceava şi despărţită de Buninţi prin drumul districtual Suceava-Cacica. Suprafaţa: 1m39 km p.; populaţia: 1.095 locuitori români gr. or. şi câţiva poloni. Are un oficiu poştal şi o şcoală populară, ce serveşte şi pentru Buninţi; ţine de biserica parohială din Buninţi. La 1776, aparţinea mănăstirii Pătrăuţi. Populaţia, formală din locuitori originari şi din colonişti transilvăneni, se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 567 hectare pământ arabil, 314 hectare fânaţuri, 17 hectare grădini, 243 hectare imaşuri, 200 hectare pădure. Se găsesc 56 cai, 304 vite cornute, 545 oi, 290 porci, 40 stupi. **Mihoveni, moşie**, atenenţă a moşiei cu administraţie specială Pătrăuţi, districtul Suceava. Are 3 case, cu 17 locuitori. Se compune din Mihoveni propriu-zis, cu o singură casă, şi din târla Florinta, cu 2 case. Forma, la 1776, o singură administraţie cu comuna de azi Mihoveni, în stăpânirea mănăstirii Pătrăuţi”[3140]. „**Buninţi**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe malul drept al râului Suceava şi despărţită de satul Mihoveni prin drumul districtual Suceava-Costâna Suprafaţa: 6.82 km p.; populaţia: 757 locuitori, români de religie gr. or. Are o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”, şi ţine de şcoala populară din Mihoveni. La 1776, aparţinea mănăstirii Dragomirna, de care era pen-

[3139] *Apărarea Naţională*, Nr. 17, Anul III, joi 5 martie stil nou 1908, p. 3

[3140] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 142

dinte şi mai înainte; actele însă fiind distruse, prin invaziunile războinice, proprietatea a trebuit să fie reconfirmată de Vodă Gheorghe Ştefan, la 1624. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 316 hectare pământ arabil, 101 hectare fânaţuri, 5 hectare 50 ari grădini, 223 hectare izlaz, 11 hectare pădure. Se găsesc 15 cai, 219 vite cornute mari, 316 oi, 154 porci şi 17 stupi. **Buninţi, moşie**, ţine de moşia cu administraţie specială Pătrăuţi, districtul Suceava. Are o singură casă şi 9 locuitori. Forma, la 1776, o singură administraţie cu comuna de azi, Buninţi, şi era în stăpânirea mănăstirii Dragomirna"[3141].

1910: Cu sprijinul financiar al Societăţii „Însoţirea orăşenilor români din Suceava", a fost trimis să înveţe o meserie şi „**Tâmpescu Gherasim** din **Mihoveni**, la stolerie"[3142].

1914: „Satul nostru era aşezat pe o muchie de deal, mărginindu-se, spre răsărit, cu comuna Şcheia, spre nord, cu comuna Pătrăuţi, de care îl despărţea râul Suceava, spre apus, cu comuna Costâna şi, spre sud, cu comuna Stroieşti. Fundatorii satului, după spusele celor mai bătrâni, ar fi venit din Sălişte-Transilvania, încă de pe vremea când carul avea două proţapuri, ca să poată fi mişcat înainte şi înapoi, după nevoie, pe drumurile de munte şi prin pădurile ce au trebuit să străbată, până să ajungă la locul de aşezare. Se pare că acesta este adevărul, pentru că forma noastră de a vorbi şi anumite înţelesuri şi cuvinte, erau mult mai asemănătoare cu a ardelenilor, decât cu acea a fraţilor din Moldova şi a sătenilor din comunele dimprejur. Noi, de exemplu, în loc

---

[3141] Ibidem, p. 39

[3142] *Revista Politică*, Nr. 17, Anul VII, 5 februarie 1911, p. 8

de a spune „aruncă-ţi sumanul”, ca moldovenii, ziceam „ţipă-ţi sumanul”, ca ardelenii. Vorba noastră era înceată, pronunţată parcă alene, exact ca ardelenii. Cei din Şcheia pronunţau ca bănăţenii: „uice, punce” etc.; iar cei din Costâna pe „ă” îl pronunţau „a”: de exemplu, în loc de „mămăligă”, ziceau „mamaliga”. Ceea ce pe mine m-a convins că satul provenea, în adevăr, din Sălişte, era frumuseţea mamelor şi surorilor noastre. Nici un sat din jur nu avea femei aşa de frumoase ca ale noastre. Bătăile, între feciorii noştri şi cei din satele din jur, din cauza fetelor noastre se ţineau în lanţ. Cele ce se măritau cu flăcăi din alt sat o făceau pentru că găseau băieţi frumoşi şi bogaţi. De altfel, şi locul unde se aşezase, pentru prima dată, satul se numea Sălişte. Din sat şi până la râul Suceava era cale de vreo cinci sute de metri, ocupaţi de imaşul ori islazul satului. De Costâna ne despărţea pădurea, care începea la o sută de metri de la partea din apus a satului. Către răsărit şi sud, se întindea câmpul de cultivare a tuturor alimentelor, care erau tot avutul şi bogăţia satului. Pe acest câmp stătea o movilă de strajă, cea mai aproape de cetatea Domnului Ştefan, de pe vârful căreia străjerul de rând da alarma, aprinzând focul, la apropierea duşmanului. În mijlocul satului, de la casa preotului şi până unde începea pădurea, era altă parte de imaş, unde păşteau oile şi vacile vecinilor, vara, când vremea era frumoasă. Spre partea de nord a acestui imaş, pe unde trecea şoseaua ce unea oraşul Suceava cu Şcheia, Buninţi şi urma spre Costâna, Părhăuţi, înainte de unde începea dealul ce urca spre pădure, în faţa clădirii unde funcţiona Primăria, alături de localul de joc al satului, stătea casa noastră. Casă mare de lemn, cu cerdac, acoperită cu şindrilă. Alături, înspre răsărit, stătea casa

mică sau de vară, cu o pivniţă mare dedesubt, unde, pe lângă cartofi, se răsfăţau butoaiele cu castraveţi şi opintici muraţi (un soi de bureţi), ulcioare cu lapte acru, zarzavaturi de tot felul şi multe alte bunătăţi, la amintirea cărora mi se umple gura cu apă. În spatele caselor, era târla oilor, cu fânarul, şopronul pentru căruţe, grajdul pentru porci, locul pentru adunat gunoiul, grajdul pentru vite, şura, ograda şi grădina pentru zarzavaturi, în care stăteau înfipţi doi vişini stufoşi şi un măr mare, înveselind privirea"[3143]."Din familia tatei, am cunoscut pe cele patru surori ale lui: Marghioala, căsătorită cu **Carp din Bosanci**, Maria, căsătorită cu **Doboş din Ilişeşti**, Chilina, căsătorită cu **Chiuchişan din Buninţi**, şi Ioana, căsătorită cu **Ungurean din Mihoveni**"[3144].

1914-1918: Tributul de sânge pentru Bucovina include pe „infanteristul **Silvestru Maruneac**, Mihoveni, Reg. 80, mort (28.05-23.07.1915)"[3145] şi pe „**Otokar Löwenberg**, din **Buninţi**, a participat la război şi ar fi căzut într-o luptă în Carpaţi, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ida Löwenberg, procedura pentru declararea morţii celui dispărut"[3146].

1915: În după-amiaza zilei de 1 ianuarie 1915, după două lupte, în 31 decembrie, la Storojineţ şi la Rădăuţi, „primele patrule ruseşti şi-au făcut intrarea în Suceava, venind din direcţia Hatna şi luând drumul spre

---

[3143] Popinciuc, op. cit., pp. 11-13
[3144] Ibidem, p. 15
[3145] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[3146] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 14, Cernăuţi 21 aprilie nou 1921, pp. 171-173

satele Costâna şi Mihoveni. În urma patrulelor, trupele ruseşti au cantonat în pădurea Costâna” [3147], iar sucevenii şi iţcănenii s-au refugiat în Burdujeni… „Pe la sfârşitul lunii lui decembrie (stil vechi n. n.), ruşii începuseră a înainta peste apa Siretului... Vineri, în ziua anului nou a bisericii apusene, pe la 12 ore din amiază, străbătu ca un fulger prin populaţiunea îngrozită a Sucevei vestea că drumul ce vine de la Iţcani este negru de căzăcime rusească. Era spaima care sporise şi însutise numărul. Nu erau decât 22 cazaci călări, care intrară, venind dinspre Hatna, în gara Iţcani. Un detaşament mic de patru oameni pătrunse pe strada Burdujenilor, până la bariera frontierei române, şi unul dintre ei, cu glas brusc şi semeţ, se răsti la ostaşul român ce stătea de sentinelă la barieră, somându-l să nu lese populaţiunea austriacă să se refugieze pe teritoriul românesc. Ostaşul român, un fecior zdravăn şi isteţ, ridică puşca şi-l invită pe rusul îngâmfat, cu un gest hotărât, să-şi caute de treabă şi să-şi păzească frontiera dacă poate. Ruşii, cam zăpăciţi de această întâmpinare puţin prietenoasă, n-au mai lungit vorba şi s-au cam dus. Patrula întreagă de 22 cazaci se concentra, peste scurt (timp), la capătul podului ce duce la Suceava, făcând pregătirile de precauţiune pentru a putea trece fără primejdie. Ei trimiseră înainte, mai întâi, pe un lipovan şi, după ce acesta trecuse fără primejdie, urmară şi ei şi o luară, cotind la dreapta din strada principală, pe drumuşorul ce duce spre Şcheia, pe sub poalele dealului pe care este clădită Zamca. Cam pe aceeaşi vreme, sosiseră la Şcheia, venind din spre Costâna şi **Mihoveni**, 600 de

[3147] *Adevărul,* 27, nr. 9980 din 22 decembrie 1914, p. 2

cazaci călări, în frunte cu polcovnicul Syczen. Mişcările călărimii se puteau bine urmări de pe dealul Zamcei”[3148].

1919: Din Comisiunea agrară de ocol Suceava făcea parte, ca reprezentant al Băncii regionale, şi „**Amfilochi Ţurcan**, învăţător superior, Mihoveni”[3149].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 1016**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Suceava, cu care s-a decis exproprierea de 4 ha 57 a 64 mp din moşia **Buninţi**, corpul dominical fasc. No. 451, proprietatea Fondului bisericesc, în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[3150]. „**Deciziune de expropriere No. 1019**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Suceava, cu care s-a decis exproprierea de 154 ha 99 a 98 mp din moşia „**Florinta**”, corpul dominical **Mihoveni**, fasc. No. 458, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[3151]. „Deciziunea modificată, în care erau trecute 10 ha mai puţin: **I). Deciziune de expropriere No. 1019**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Suceava, cu care s-a decis exproprierea de 144 ha 99 a 98 mp din moşia „**Florinta**”, corpul dominical **Mihoveni**, fasc. No. 458, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[3152].

[3148] *Viaţa Nouă*, anul III, nr. 153, 30 mai 1915, pp. 1-4
[3149] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8
[3150] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 7, Cernăuţi 1 martie nou 1921, p. 69
[3151] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, p. 244
[3152] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 7, Cernăuţi 1 martie nou 1921, p. 69

1941: Printre primii eroi ai României Mari se numără şi „**Dârja Vasile**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Buninţi**, judeţul Suceava, mort la 5 iulie 1941"[3153].

1941: „Având în vedere petiţiunea prin care dl **Nicolae Andriciuc**, născut în comuna Mihoveni (Suceava), la 13 aprilie 1891, domiciliat în comuna Mihoveni, jud. Suceava, a cerut, conform art. 20 din legea numelui, redobândirea numelui său patronimic de **Andreiescu**, spre a se numi **Nicolae Andreiescu**; / că această cerere se întemeiază pe faptul că numele său a fost înstrăinat… Decidem: /Admitem ca dl **Nicolae Andriciuc** să schimbe numele său patronimic de Andriciuc, în acela de Andreiescu"[3154].

1942: „Tablou întocmit în conformitate cu art. 27 din legea Nr. 29 din 1942, de persoanele cărora li s-a admis redobândirea numelui avut, potrivit legii numelui: **Leon Lazarovici**, domiciliat în comuna Mihoveni (Suceava), numele redobândit: **Lăzărescu**, prin încheierea Judecătoriei Suceava Nr. 48 din 22 Aprilie 1942. **Longin Andriciuc**, domiciliat în comuna Mihoveni (Suceava), numele redobândit: **Andreiescu**, prin încheierea Judecătoriei Suceava Nr. 49 din 25 Aprilie 1942"[3155].

1942: „Tablou întocmit conform art. 27 din legea Nr. 29 din 1942, de persoanele cărora li s-a admis redobândirea numelui avut, potrivit legii numelui: **Constantin Popinciuc**, domiciliat în comuna Mihoveni

[3153] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.
[3154] *Monitorul Oficial*, Nr. 45, 22 februarie 1941, p. 895
[3155] *Monitorul Oficial*, Nr. 171, 25 iulie 1942, p. 6237

(Suceava), numele redobândit **Popinceanu**, prin încheierea judecătoriei Suceava Nr. 68 din 6 Iunie 1942"[3156].

1943: „Sentinţa civilă Nr. 141. La rând, venind judecarea cauzei de înregistrare ulterioară a naşterii copiilor Maria, Ecaterina şi Aurelia a lui Nicolai şi Domnica Cracovschi (născută Ieremciuc) din comuna **Mihoveni**, judeţul Suceava, în registrul actelor de stare civilă pentru născuţi al susnumitei comune şi procedura fiind completă, la strigarea cauzei, s-au prezentat petiţionarul Nicolai Cracovschi, personal şi asistat de dl avocat D. Cojocariu şi ofiţerul stării civile al comunei Mihoveni, în persoana **primarului comunei, Nicolai Muş**… S-au ascultat martorii: **Valerian Goraş**, **Samuilă Ungurean** şi **Domnica Cracovschi**. S-a dat citire actelor din dosar… Având în vedere că petiţionarul susnumit, prin cererea sa de la dosar, susţine că fiicele sale, şi anume: Maria, născută la 2 martie 1924, Ecaterina, născută la 7 noiembrie 1925, şi Aurelia, născută la 6 iulie 1929, în comuna Mihoveni, n-au fost înscrise, la timpul lor, în registrul de stare civilă pentru născuți al comunei Mihoveni şi nici în altă parte, cere, din acest motiv, înscrierea ulterioară… Pentru aceste motive, / În virtutea legii, hotărăşte: / Admite înregistrarea ulterioară"[3157].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[3158], următorii învăţători şi învăţătoare: Sezerman Nicanor, comuna **Mihoveni**, jud. Suceava, media 7,42".

1944: „Sentinţa civilă nr. 144. La rând venind soluţionarea cererii făcută de Parchetul Tribunalului Su-

---

[3156] *Monitorul Oficial*, Nr. 202, 31 august 1942, p. 7242

[3157] *Monitorul Oficial*, Nr. 32, 8 februarie 1943, pp. 668, 669

[3158] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

ceava, înregistrată sub Nr. 13.920 din 13 august 1943, pentru rectificarea registrelor stării civile pentru născuţi ale comunei Mihoveni, jud. Suceava, şi procedura fiind completă, la apelul nominal au răspuns martorele **Chilina T. Ungureanu** şi Domnica lui **Gavril Mândrescu**. S-a dat citire actelor şi lucrărilor de la dosar. S-au ascultat martorele… Pentru aceste motive: / În virtutea legii, hotărăşte: / Admite înregistrarea ulterioară a naşterii copilei **Veronica Tănase** din comuna Mihoveni, jud. Suceava, în registrul actelor stării civile pentru născuţi al comunei Mihoveni, jud. Suceava, cu următoarele date: Numele: Veronica; prenumele: Tănase, de sex feminin şi de religie ortodoxă română, născută la data de 9 august 1922, în comuna Mihoveni, jud. Suceava, fiica legitimă a lui Dumitru şi a Domnicăi Tănase, ambii agricultori din comuna Mihoveni”[3159].

1945: „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noiemvrie 1945[3160], se fixează, pe data de 1 noiemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele arătate în dreptul fiecăruia: Boca Vasile, la **Mihoveni**, p. 10”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[3161], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Roşu Gheorghe, de la Liteni, la Mihoveni”.

[3159] *Monitorul Oficial*, Nr. 38, 15 februarie 1944, p. 984

[3160] *Monitorul Oficial*, Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553

[3161] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

BURANI

(sat pe Botna, Lăpuşna, raionul Kotovsk, Moldova).

1634, august 1: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ilie, Papară şi Babac, după o pâră la domnie făcută de Panăş, nepotul lui Barnovschi, şi de Bălan, fiul lui Barnovschi, care s-au jeluit pe Ilie, fiul lui Onciul, Papară, ginerele lui Onciul, Babac, fiul lui Lupul, Onciul, Magdalina şi Aniţa, „pentru satul **Cumpăneşti** (sat pe Lăpuşna, comuna Ulmii, raionul Kotovsk, Moldova), cu poiana Floca şi altă poiană, anume Cârlanele, şi pentru un iaz ce este pe pârâul Târnauca, şi pentru satul **Burani** (sat pe Botna, Lăpuşna, raionul Kotovsk, Moldova) şi **Mănăileşti** (Văsieni, comuna Văsieni, raionul Kotovsk, Moldova), şi jumătate din satul **Văsiani** (Văsieni, comuna Văsieni, raionul Kotovsk, Moldova), partea de jos, care sate cu vaduri de mori sunt pe Botna. / Astfel Panăşi cu Bălan, fiii lui Barnovschi, au arătat un uric vechi şi fără pecete, şi au zic că au dedină în acele sate, iar alte drese nu au avut. / Iar slugile noastre Ilie, Papară şi Babac au pus înaintea noastră dres şi ispisoace de la Petru voievod, cum este cumpărătura părinţilor lor, Lupul, Onciul, Magdalina, aniţa şi Varvara, din privilegiul de-a avut bunica lor Sofiica de la Ştefan cel Tânăr voievod"[3162].

[3162] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 219, pp. 248, 249

BURDUGANI

(lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui).

1617, februarie 26: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „s-a pârât de faţă Ionaşco de **Mărtineşti** cu Marco şi cu Lazor zet (ginerele) Marcului din **Burdugiani** pentru 6 boi, ce i-a dat Ionaşco pentru Marco, în zilele lui Aron voievod, de i-a plătit lui capul, cum are carte şi de la Aron voievod, cum a rămas Ionaşco pe Marco, şi a fost lui o ocină zălog la Ionaşco pentru 6 boi. Deci 4 boi a dat lui acum şi a rămas lui cu 2 boi: astfel a rămas Ionaşco pe Marco şi pe Lazor, ginerele lui, şi dinaintea noastră"[3163].

1620, august 18: Porunca dată de Gaşpar voievod lui Petrea, după ce „s-a jeluit Ionaşco Ungheanul din **Mărtineşti** pe Lazor din **Burdugani** că i-a dat lui 6 boi, pentru o ocină, ce-i este cumpărată de la el, pentru socrul lui, iar acum dânsul ar vrea să-i ia lui boii îndărăpt, de aceea… tu să spui lui Lazor ca să aibă a-l lăsa pe el foarte în pace, să nu-i mai ia lui boii şi să i se dea lui zi înaintea porţii domniei mele, pentru că a încercat a-l învălui pe el fără cuvânt"[3164].

1621, mai 25: Porunca dată de Alexandru Iliaş voievod lui Ionaşco diacul din **Gugeaşti** să cerceteze pricina, după ce „ni s-a jeluit Ionaşco Ungheanul ot

---

[3163] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 24

[3164] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 98, 99

Martineşti pe Lazor zet (ginere) Marco din **Burdugan**, pe Moisei fecior Condrei şi pe Pavel ginere Condrei şi pe toată ruda lor… pentru o ocină de acolo… tu să mergi acolo şi cine vor fi locuind în partea lor să-i scoţi pe dânşii afară sau să fie ei vecinii lui Ionaşco Ungheanul şi să iei a zecea din pâine şi din tot venitul"[3165].

1643, septembrie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Dumitru fost vornic, care cumpără, cu 68 galbeni, de la Petrica, fiul lui Mihăilă, fiicele Anesiia, soţia lui Enache, şi Păscălina, soţia lui Şaropul, şi Mărica Şchioapa „dreaptă ocină şi dedină din satul **Negoeşti** (înglobat în Codăeşti, comuna Codăeşti, Vaslui), din ţinutul Vaslui, şi alte părţi, pe care le-a cumpărat Petrica singur de la Solomia, fiica lui Giurgiu, şi de la Mierla, soţia lui Luca", iar de la Măria, fiica Ioanei, nepoata lui Alexie Belie, strănepoata lui Belie din **Burdugani** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), cu 25 taleri buni, „partea mamei sale Ioana din acelaşi sat Negoeşti; / iar de la Ionaşco Mândre, nepotul lui Ghindă, primeşte în dar „a sa dreaptă ocină şi dedină din satul **Todireşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), din ţinutul Vaslui"[3166].

[3165] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 33

[3166] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 163, pp. 154-156

BURDUJENI

(azi, cartier sucevean, pe moşia
mănăstirii Todirenilor, Suceava)

Un boier evlavios, care făcuse multe şi însemnate danii mănăstirilor, pentru a se înveşnici drept ctitor, postelnicul Toader Movilă, chibzuise, pe la anul 1600 că ar fi bine dacă şi-ar dura o mănăstire în apropierea curţii domneşti a fratelui său, Irimia, de la Suceava. Vodă i-a oferit, în Ocolul Domnesc, o geană de poiană de sub o râpă, în care încăpeau doar mănăstirea şi câteva colibe ale „robilor lui Dumnezeu" ţigani (partea care se va numi şi mai târziu „Mahalaua"), dar nu şi moşii, pentru înzestrarea ei, pentru că pământurile Ocolului Sucevei nu aparţineau unui voievod sau altul, ci instituţiei voievodale, şi serveau, prin slujitori mireni, intereselor imediate ale Cetăţii, inclusiv pentru nutrirea cailor corpurilor de călăreţi adăpostiţi în cetate. În câţiva ani, mănăstirea a fost zidită şi înzestrată cu satul cititorului Nahoreni, din părţile Hotinului, apoi şi cu o parte din satul şi moşia Pomârla, dăruită de Onciul, fiului lui Moţoc, dar vândută urgent de mănăstire. Mănăstirea, numită „Pantocrator", după închinarea ei grecească, dar şi Todireni sau Teodoreni, în amintirea ctitorului ei, dar şi ca poziţionare geografică, râvneşte, de-a lungul timpului, după ciozvârte din bunurile altora, inclusiv cele la fel de divine, dar onest obţinute, ale mănăstirii Dragomirna şi, desigur, după pământurile mirene ale Ocolului Domnesc al Sucevei, pe care le ciuguleşte, firimitură cu firimitură

ba de la un voievod, ba de la altul, fără să aibă înscrisuri vechi, care să-i probeze proprietatea. Vrea, de pildă, bătătura slujitorilor mireni ai Cetăţii – „tot **locul de treabă Domniei**, fiind Scaunul Domniei la Suceava”, „şi altă bucată de loc, ce se cheamă **Ciiriul**, când era Domnie la Suceava, era acea bucată de loc ciir gospod, pentru treaba Domniei”, deci păscătoarea pentru cai, plină de rogozuri şi de ierburi tari. Ciugulind din stânga şi din dreapta, falsificând hrisoave din vremea lui Alexandru cel Bun („pentru acel meşteşug, au mărturisit însuşi popa Ioan, egumenul de Pantocrator, precum el cu mâna lui au ros locul unei moşii a lor dintr-un ispisoc de la Alexandru Vodă cel Bătrân şi în pizmă au scris moşia Napadova”), Teodorenii rămân fără de nimic şi cu o pustie pustietate în jur, care se hotărniceşte drept moşia mirenilor, în 31 ianuarie 1738, locul domnesc urcând domol, de pe malul stâng al Sucevei, până în hotarul Zvoriştei. Între timp, adică de pe la sfârşitul anului 1671, când negocierile negustorilor bistriţeni de vite cu Mitropolia Sucevei, pentru arendarea unor dealuri, în care să adune cirezile ce se vor vinde prin Europa, dau greş mănăstirea Todirenilor le închiriază acelor negustor, reprezentaţi de fraţii Petria şi Gheorghe Burduja, râpele dinspre pădure (actualul Burdujeni-Sat), care construiesc saivane şi colibe pentru argaţi, Petria Burduja devenind, prin legendare populară, păstorul mioritic, pentru că, la un popor lipsit de memorie, numele satului „se crede a fi luat de la numele unui cioban, numit Burdujo” (Dicţionarul lui Lahovari). Chiar şi Nicolae Iorga avea să cadă în acest păcat, pentru că-i scăpase din vedere povestea negustorilor de vite bistriţeni, ba mai confundă „burduja”, adică umflătura de pe pulpa vacii muşcată de tăun, cu „burtos”, când în

româna veche, „burtos, pântecos” se numea „fultic”. / Satul lui Petria Burduja (Gheorghe rămăsese la Câmpulung, unde s-a însurat, ca să asigure securitatea drumului comercial – amănunte în documentele lui Stefanelli) nu a întrecut nevoile negoţului respectiv, care avea să dureze în timp, ardelenilor (ungurienilor) alăturându-li-se, mai ales după 1766, cum probează Ion Nistor, galiţieni fugiţi de aspra iobăgie polonă şi de obligaţiile militare din Galiţia (Siminiuc, Onofriciuc etc.). Dar afacerea adevărată pentru mănăstire avea să se producă după 1830, când, fără ordine domneşti ca în cazul întemeierii Fălticenilor, vin în satul lui Petria Burduja o mulţime de negustori şi meseriaşi evrei, care anticipaseră lucid perspectivele economice pe care le ofereau aceste dealuri de la graniţa Turciei cu Austria (aş prefera să spun a Moldovei cu Bucovina, dar ar fi o trufie patriotardă, dacă aş face-o) – dovadă fiind şi faptul că urmaşii lor din anii 1850-1860 nu puteau fi recrutaţi în armata română, ci abia fiii acestora, care urmau să se nască, după 1880, ca români naturalizaţi. Mănăstirea, la fel de ciudată şi în acele vremuri (vedeţi povestea hotarnicei necinstite făcută de egumenul Teodorenilor Anania Savastian pentru moşiile mănăstirilor Moldoviţa şi Voroneţ, în 1776), avea să fie transformată, în perioada interbelică, în cazarmă de dorobanţi, fără să-şi mai afle, vreodată, în peste 400 de ani de existenţă, vreun loc rezonabil în istorie. Dar, oricum, la Burdujeni avea să se ivească, din 1866, **o instituţie care a făcut istorie: gara**. Cât despre numele de Burdujeni, care se substituie celui de Teodoreni, acesta începe să fie folosit de prin anul 1775, fiind preluat şi de egumenul de la „Pantocrator”, „Anania, **episcop de**

Burdujeni”[3167], în Consiliul Aulic de Război din Viena propunându-se „soluţii pentru reglementarea conflictului dintre mănăstirea Dragomirna şi mănăstirea **Pantocrator sau Burdujeni**, ivit la delimitarea satului Dragomireşti, pentru o moară aflată în hotar, la unirea pârâului Rusciori şi Dragomireşti”[3168], conflict rezolvat prin împărţirea satului Mitoc în două, Mitocul Bucovinei şi Mitocul Moldovei, din comuna Adâncata – locul în care familia „Petria” există şi astăzi, ba drept Apetri, ba Apetroaie, dar fără să aibă habar de ultimul export de vide cu mare anvergură, pe care îl mai făcea Moldova. Dar iată povestea Burdujenilor de pe moşia domnească a mirenilor, aşa cum o consemnează mărturiile vremurilor:

1604, martie 20: „Teodor Movilă postelnic” sau „Toader fiul lui Movilă logofăt, fratele lui Ieremia Movilă Voievod” dăruieşte ctitoriei sale, mănăstirea *Pantocrator* sau *Todireni*, „satul Nahoreni, ţinutul Hotin, cu două mori pe pârâul Şurşa”, convingându-l, două zile mai târziu, în 22 martie 1604, şi pe „Onciul din Cândeşti, fiul lui Moţoc vornicul, nepotul lui Boldor din Herţa” să dăruiască, cu zapis, mănăstirii „partea unchiului său din satul Pomârla, ţinutul Dorohoi, fapt pentru care au fost trecuţi în rândul ctitorilor. Mănăstirea Pantocrator a vândut apoi lui Grigorie Bătrânul din Măgura acea parte din satul Pomârla, cu 180 taleri bătuţi, cu care a ferecat (aurit bine) un tetra-

---

3167 DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1362, p. 452

3168 DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1442, p. 476

evanghel, ca să fie ctitorilor de mai sus pomenire din an în an”[3169].

1620: „7128 (1620) aprilie 21. Io Gospodar Woivoda (Iliaş Voievod - n.n.). din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei Iată, Domnia mea ne-am milostivit şi am miluit sfânta noastră mănăstire Pantocrator, unde este hramul „Sfânta Înălţare”, cu o silişte, anume Merenii, în ţinutul Sucevei, pe apa Suceava, ca să fie de la domnia mea sfintei mănăstiri danie şi miluire şi dreaptă ocină cu tot venitul. Şi altul să nu se amestece. / La Iaşi, anul 7128 (1620) aprilie 21”[3170]. Nicolae Iorga descrie documentul: „Iaşi, 21 April 7128 (1620). Gaşpar Vodă dă mănăstirii Pantocratorului (Burdujeni) siliştea Mereanii”[3171].

1621: „7129 (1621) ianuarie 11. Ion Alexandru voievod, fiul lui Iliaş Voevod, din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei. Iată, domnia mea am dat şi am întărit sfânta mănăstire Pantocrator, unde este hramul „Sfânta Înălţare” a Domnului Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, o silişte, anume Merenii, care acea silişte a fost ascultătoare către ocolul Sucevei, aproape de târgul Suceava, pe râul Suceava, dinspre răsărit, cum am avut cărţi de danie şi miluire şi întărire şi de la domnii de mai înainte. Pentru aceasta să fie şi sfintei mănăstiri dreaptă ocină (ruptură în text - n.n.) şi întărire de la Domnia mea, acea silişte mai sus scrisă, anume Merenii, lângă târgul Suceava, pe râul Suceava, dinspre răsărit, şi

---

[3169] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 140 şi 141, p. 85

[3170] AŞSP, *Documente privind Istoria Românilor, A. Moldova*, sec. XVII, vol. IV, p. 465

[3171] Iorga, N., *Documente amestecate*, p. 49

cu tot hotarul de unde s-a folosit în veac (formulă hotarnică specifică satelor anterioare Descălecatului – n.n.). Şi altul să nu se amestece”[3172].

1622: „7130 (1622) ianuarie 14. Io Ştefan Tomşa, din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei. Iată, Domnia mea m-am milostivit, am dat şi am înnoit şi am întărit sfintei mănăstiri Pantocrator, unde este hramul „Sfânta Înălţare” a lui Dumnezeu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cu o selişte, anume Merenii, în ţinutul Sucevei, pe apa Sucevei, ca să fie de la Domnia mea danie şi miluire şi întărire şi dreaptă ocină şi dedină cu tot venitul. Şi altul să nu se amestece. / La Iaşi, în anul 7130 (1622) ianuarie 14”[3173].

1638, mai 12: „Ioan, egumenul mănăstirii Pantocrator, după pâra ce-a avut înaintea domnului cu mănăstirea Dragomirna pentru satul Năpadova, pe Nistru, ţinutul Soroca, văzând că Toader Movilă, ctitorul, este înscris în pomelnicul cel mic şi cel mare al mănăstirii Dragomirna, dă zapis de mărturie, prin care lasă de veci satul Năpadova mănăstirii Dragomirna”[3174].

1640, ianuarie 31 (Roman): „Mitrofan, episcopul Romanului, dă mărturie că satul Napadova din ţinutul Soroca este al mănăstirii Dragomirna, deoarece a fost de faţă când mitropolitul Anastasie Crimca a dat lui Alexandru Voevod şi doamnei Elisabeta 500 de galbeni

3172 AŞSP, *Documente privind Istoria Românilor*, A. Moldova, sec. XVII, vol. V – 1621-1625.doc. 6 Academia Română, *Documente privind Istoria Românilor*, A. Moldova, sec. XVII, vol. V – 1621-1625.doc. 6

3173 AŞSP, *Documente privind Istoria Românilor*, A. Moldova, sec. XVII, vol. V, doc. 138

3174 DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 378, p. 147

roşii şi lui Constantin Voevod alţi bani, de a împlinit 2.500 de galbeni, primind în schimb satul Napadova pe Nistru, dreaptă ocină a lui Ieremia Voevod. De asemenea, arată că a fost de faţă când s-a pârât vlădica Anastasie cu călugării de la mănăstirea Teodoreni, ctitoria lui Toader, pentru satul Napadova şi i-a rămas. A iscălit Mitrofan şi a pus pecetea”[3175].

1642, aprilie 16: „Varlaam, mitropolitul Moldovei, împreună cu toţi episcopii, dau zapis de mărturie că, după pâra ce-au avut Ioan, egumenul mănăstirii Pantocrator, cu Iorest, egumenul mănăstirii Dragomirna, la Vasile Voievod, pentru satul Napadova, s-au împăcat şi a rămas satul de veci al mănăstirii Dragomirna, după cum se arată în zapisul dat de călugării de la mănăstirea Pantocrator”[3176].

1642, iunie 25: „Vasile Lupu, domnul Moldovei, văzând zapisul de mărturie de la Varlaam, mitropolitul Moldovei, şi de la episcopi, prezentat de călugării mănăstirii Dragomirna, care au avut pâră cu Ioan, egumenul de la mănăstirea Pantocrator, pentru satul Napadova, ţinutul Soroca, în care se arată că, la cercetarea făcută „pentru acel meşteşug, au mărturisit însuşi popa Ioan, egumenul de Pantocrator, precum el cu mâna lui au ros locul unei moşii a lor dintr-un ispisoc de la Alexandru Vodă cel Bătrân şi în pizmă au scris moşia Napadova” (de unde ispisoc de Alexandru cel Bun, când mănăstirea din Burdujeni a fost făcută pe la anul 1600? – n. n.), dresele de danie şi cumpărătură de la doamna Safta, cât şi împăcarea

---

[3175] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 387, p. 149
[3176] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 400, p. 152

cărţilor, care şi-au dat una alteia şi zapis, întăreşte mănăstirii Dragomirna stăpânirea asupra satului Napadova”[3177].

1671, decembrie 29: În ajunul răscoalei lui Hâncu şi Durac împotriva lui Duca Vodă, vornicul Nacu de Câmpulung scrie bistriţenilor despre sosirea la Câmpulung a bistriţenilor Petria şi Gheorghe Burduja, cărora „le-au dat seama” şi care „se vor însura în Câmpulung”. După câţiva ani, fraţii Burduja, care încercaseră fără succes să arendeze dealul Tătăraşi al Mitropoliei Sucevei, vor obţine, de la mănăstirea Teodoreni, cu un preţ bun, râpele în care îşi vor întinde îngrăditurile, iar slujitorii lor îşi vor săpa bordeie. Ca negustor bistriţean de vite, Petria Burduja, rămâne, în folclorul local, prin aceea că satul de mai târziu „se crede a fi luat de la numele unui cioban, numit Burdujo”, explicaţie pe care o găsim şi La Iorga („urmaşii lui Burdujea”), şi în dicţionarul lui Lahovari, şi în monografia din 1936 a Elenei Costache Găinariu.

1709: „Iaşi, 12 Mai 7217 (1709). Mihai Racoviţă-Vodă către episcopul de Rădăuţi, Calist, pentru Mihail egumenul de la Todeareni (Burdujeni), în ceartă cu Ion Balş Stolnic pentru satul Mireani. Pomeniţi: „Deadiul Curălariul, care a fost la Vlădica la Nichea (Grigore, Mitropolit de Nicea şi egumen de Burdujeni – nota lui Iorga)..., Vasilie Ropotă şi Lămăşanul şi Anton şi alţii din târgul Sucevei *[rupt]*... Antohie Jora Vel Logofăt”[3178].

1723: „7231 (1723) iulie 8. O carte de gospod de la domnul Mihai Racoviţă, întru care scrie către boierul Domniei sale, Şerban Cantacuzino postelnic, cum că egumenul de la Burdujeni s-ar fi jeluit pentru împresu-

[3177] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 4, p. 152

[3178] Iorga, op. cit., p. 55

rarea moşiei Mereni ot Suceava despre moşia Plopeni a unui loc ce se cheamă Rotundiile şi se porunceşte numitului boier să meargă să hotărască"[3179].

1738: „31 Ianuar 7246 (1738). Grigore Ghica vodă, pentru Hristofor egumenul de Todireni. Citată hotarnica din 7244 (1735), 28 Octombrie, cu chemare de „târgoveţi din Suceava, moldoveni şi armeni, anume Ioniţă Necşoiu şi Dimo Săoleş, şi Costandin Olariu, şoltuz, şi Grigoraş Chele-Albă, arman, şi Toma Ciomag, arman, şi Stănislav, şi Ion Ciubotariu, şi Vasali Păduri, şi alţi mulţi". Carte de blestem de la Mitropolitul Antonie. Hotare: „de la crucea Armanului, până la Fântâna Băcului, tot **locul de treabă Domniei**, fiind Scaunul Domniei la Suceava, dar el **nu ştiu cui s-a dat danie**, ci dumnealor, hotarnicii, au întrebat şi pe dichiu Isaiia de Suceava, dacă are niscaiva scrisori pentru un loc ce se cheamă Păscărie şi Colacu Bălţii. Dichiul a zis că n-are nici o scrisoare. Iar egumenul Hristofor ne-a arătat un uric de Ia Irimia Moghilă Voevod şi trei ispisoace de la răposatul Alexandru-Vodă şi de la Gaşpar-Vodă, şi de la Ştefan Tomşa-Vodă; osebit a mai arătat un ispisoc de la Ştefan Petru-Vodă, pentru Colacul Bălţii, anume că este danie şi miluire mănăstirii Todirenilor. Şi, văzând scrisori ca acestea, s-au sculat şi au luat şi pe alţi boieri, care s-au întâmplat acolo, anume Gheorghe Turculeţ, postelnicul, şi Ilie Şeptilici, stolnicul, şi Vasile Balş, şi Isaiia dichiul din Suceava, şi Toader Bădiliţă, pârcălab, şi Toader Dămiian, vornicul de Suceava, şi alţi oameni bătrâni megieşi, şi au văzut hotarele, şi au dovedit pentru acel loc, ce se cheamă Păscărie, că sunt în hotarul Mirenilor. Numai au dat seamă Hristofor că, în vremile vechi, au fost venit un

[3179] Codrescu, Theodor, Uricariul, vol. XV

Mitropolit (lipsă), om străin de la Nichie, şi au fost egumen la Todireni, trimis de la Sfânta Agură, şi pe numele aceluia le zic Păscării Mitropolitului, şi acum fac că este locul Mitropoliei, măcar că au şi stăpânit dichiii de la Mitropolie, de mulţi ori, pe acel nume ce s-au numit Păscărie Mitropolitului, schimbându-se numele şi numindu-se osebit, Păscărie şi Colacul Bălţii, iar sălişte nu este, hotar n-are… Osebit şi altă bucată de loc, ce se cheamă **Ciiriul**, când era Domnie la Suceava, era acea bucată de loc ciir gospod, pentru treaba Domniei, dar este din hotarul Todirenilor". Hotarele le înseamnă, acum, Bădiliţă, Dămiian, „Grigori rotar din Todireni, Toader Mişca, Mihăilă ficior Todosiei şi Chele-Albă, arman de Suceava… Un stejar cu cruci vechi într-însul… Drumul cel mare, ce merge, de la Suceava, la Botoşani, până într-o poieniţă, ce se cheamă **Poiana Puţului**, şi este şi un puţ vechi părăsit, lângă drumul cel mare... Pe unde au fost şi arături, se cunosc hotarele, să cheamă **Priloagile**, şi de acolo loveşte la Fântâna **Putreda**, şi apoi la **Trestioara**, apoi la **Fântâna Roş** (sic)... **Vale-Mare** şi **Racovile**... Pă la un stejar mare, însemnat roate... Pe din sus de **lunca lui Marcu**... **Vadul lui Ciuşcu**... **Cuibul Hulturului**... **Capul Domnului**, şi de acolo, opcina, cu hotar Zvoriştea, până în hotarul Dragomirnei... împotriva altui părău, ce se pogoară de la Pleş... Şi de acolo, drept prin lozii, şesul... S-au pus o piatră în dâlma dealului". / Sandu Sturza Vel Logofăt – Copie"[3180].

1742: „Iaşi, 31 August 7250 (1742). Constantin Nicolae-Vodă, pentru „chir Ioasaf, egumenul de la sfânta mănăstire Teodorenii", pentru dijma Merenilor"[3181].

[3180] Iorga, op. cit., pp. 56-58
[3181] Iorga, op. cit., p. 59

„7250 (1742) august 13. Io Constantin Nicolae Voevod, din mila lui Dumnezeu domn al ţarii Moldovei. Dat-am cartea domniei mele rugătorului nostru chir Ioasaf, egumenul de la sfânta mănăstire Todireni, ce este în ţinutul Sucevei, să fíe volnic a stăpâni **hotarele Todirenii şi Merenii,** ce sunt prin prejurul acelei mănăstiri şi să aibă a lua venitul acelor moşii, **dijma pe obicei din ţarini cu pâine, din grădini cu legume, din prisăci cu stupi, din fâneţe şi din alte venituri.** Până la semnele ce arată la ispisocul domniei sale lui Grigore Vodă, din văleat 7246 (1738), ce este făcut de întăritură mănăstirii, pe hotărâtura acelor moşii, ce le-au hotărât stolnicul Şerban Cantacuzino şi şetrarul Solomon, din poruncă domnească. Aşijderea şi **oamenii ce vor fi trăitori pe acele moşii, şi Merenii, şi Todirenii, să aibă a face posluşaniile mănăstirii** după hotărârea ce s-au făcut de la domnia mea **şi să nu fie volnici a se muta pe alte hotare.** Şi **nimeni să nu cuteze a sta împotriva cărţii gospod,** iar având cineva a răspunde pentru hotar să meargă la dregătorul ţinutului să le ia semn şi să facă ştire aice, la dumnealui vel logofăt. / Iaşi, let 7250 (1742) august 3”[3182].

1766: „Emigrarea muncitorilor ruteni în Moldova a început pe la 1766, urmând să fie chiar încurajaţi de agenţii boierilor moldoveni, care duceau nevoie de braţe de muncă pe numeroasele şi întinsele lor moşii. Este deci lesne de înţeles că colonii ruteni nu se aşezară numai pe pământurile Bucovinei de mai târziu, ci deopotrivă ei pătrunseră şi mai adânc în Moldova. Aşa s-a putut întâmpla că, la tragerea cordonului între Bucovina şi Moldova, mulţi fugari ruteni să rămână dincolo de cor-

---

[3182] AŞSP, *Documente privind relaţiile agrare în veacul XVIII,* Editura Academiei, 1966, p. 252

don, în Moldova. Mai ştim încă din istoria ocupării că stabilirea definitivă a fruntariilor Bucovinei spre Moldova se făcu numai la 1776. Între anii 1774 şi 1776, pajurile împărăteşti urmară să fie de mai multe ori mutate, când încolo, când încoace, până ce se înfipseră definitiv de-a lungul hotarului de azi. La aşezarea definitivă a hotarului, pe temeiul convenţiunii de la Balamutca, rămaseră dincolo de cordon 64 sate şi 10 cătune, cu o populaţie de vreo 12.000 de suflete. Sunt satele de la frontiera Bucovinei, ca Hreaţca, Molniţa, Godineşti, Mogoşeşti, Turiatca, Balileştii Ruseşti şi ai lui Ciomortan, Adâncată, **Burdujeni**, Plopeni, Salcea, Horodniceni, Mihăeşti, Rotopăneşti, Dolheşti, Onceşti, Zamostea, Dumbrăveni, Fântânele, Şerbăneşti, Honceşti, Baloşeni, ş. a. În satele acestea se adăpostiră mulţi fugari ruteni, care, după aşezarea hotarului, n-aveau nici un motiv să se mute în Bucovina, ci, din contra, pribegii adăpostiţi în Bucovina năzuiau mereu spre hotarul Moldovei şi anume mai ales din momentul în care ei urmară să fie reclamaţi de stăpânii lor din Galiţia şi de când administraţia Bucovinei se învoi să-i extrădeze. Aceasta o ştiau fugarii ruteni prea bine şi, de aceea, cei cari mai reuşeau să se furişeze peste hotar în Bucovina, grijeau să se adăpostească în satele de la hotar, pentru ca, în momentul când ar fi ameninţaţi cu extrădarea, la Galiţia şi darea din nou pe mâinile vechilor lor stăpâni, ei să poată fugi imediat, peste cordon, în Moldova. La 1779, Enzenberg raportează consiliului aulic de război din Viena că, cu prilejul călătoriei sale de-a lungul fruntariilor, de la Nistru, până la hotarul Transilvaniei, nimerise foarte mulţi fugari din Galiţia, care, înainte cu câţiva ani, se aşezaseră drept la hotar şi-şi clădeau acolo case. Se putea observa foarte bine că ei

numai de teamă de a nu fi prinşi şi trimişi înapoi la Galiţia se sălăşluiau la hotar, pentru a-l putea trece la caz de nevoie”[3183].

1772, iulie 7: „Dosoftei (Herescu – n. n.), episcop de Rădăuţi şi Hotin, confirmă prin scrisoare că s-au învoit Ananie, arhiereul de la mănăstirea Todireni, cu Ghiurie, egumenul mănăstirii Suceviţa, ca să rămână moşia Nahoreni, ţinutul Hotin, mănăstirii Todireni, iar moşia Noscova, ţinutul Soroca, să fie a mănăstirii Suceviţa”[3184].

1774, iulie 12: „Divanul Cnejiei Moldovei, în urma jeluirii egumenului mănăstirii Suceviţa pentru moşiile Lencăuţi şi Hruşovăţul din ţinutul Hotin, între care se află şi moşia Nahoreni a mănăstirii Todireni, care i-ar fi luat moara făcută în pârâul Şurşei, în malul moşiei Lencăuţi, dă carte, prin care se porunceşte ispravnicilor de Hotin ca să cerceteze pricina morii şi împresurarea moşiei Hruşovăţul”[3185].

1775: Recensământul făcut de Spleny, în 1775, un recensământ asupra unei suprafeţe geografice mult mai largă decât cea ulterior consacrată drept Bucovina, împărţită pe ocoalele care, cu corecţiile de frontieră de mai târziu, vor deveni tradiţionale, nota, pentru **Burdujeni**, 3 popi, 57 ţărani. Drept comparaţie pentru popularea Burdujenilor, menţionăm că Plopenii aveau 148 de ţărani, Rus-Plavalar 90, Bosanci 161, Udeşti 84.

3183 Nistor, I., *Românii şi rutenii în Bucovina*, Bucureşti 1915, pp. 56, 57

3184 DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1226, p. 410

3185 DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1258, pp. 419, 420

1776, august 18: O comisie instituită de primul guvernator al Bucovinei, generalul Spleny, pentru a cerceta pricina hotarelor moşiilor Moldoviţa şi Voroneţ, constată falsul şi ordonă „să se anuleze prin poruncă hotarnica făcută de Anania Savastian, egumenul mănăstirii Pantocrator”[3186].

1782, martie 4: În raportul Comisiei imperiale de delimitare a proprietăţilor din Bucovina apare şi „Anania, **episcop de Burdujeni**”[3187].

1784, iulie 24, Viena: „Consiliul Aulic de Război din Viena dă Comandamentului general al Galiţiei instrucţiuni şi îndrumări în legătură cu lucrările Comisie de delimitare a proprietăţilor din Bucovina… / Se propun soluţii pentru reglementarea conflictului dintre mănăstirea Dragomirna şi mănăstirea **Pantocrator sau Burdujeni**, ivit la delimitarea satului Dragomireşti, pentru o moară aflată în hotar, la unirea pârâului Rusciori şi Dragomireşti”[3188].

1785: Mănăstirea Teodoreni şi, deci, Burdujenii se aflau în stăpânirea grecului Anania de Sivas[3189].

1786, octombrie 10: „Petre Cheşco şetrar scrie Consistoriului Bucovinei că Ghenadie, egumen la mănăstirea Dragomirna, i-a arătat scrisoarea prin care este acuzat de consistoriu că ar fi împresurat moşia Ruşciori a mănăstirii. Verificând împreună hotarul, după hotarnica

---

[3186] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1276, p. 425

[3187] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1362, p. 452

[3188] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1442, p. 476

[3189] Iorga, Nicolae, *Istoria Bisericii Româneşti şi a vieţii religioase a Românilor*, Vol. I, Vălenii de Munte 1908, p. 261

lui Iordache Cantacuzino mare vornic, au constatat că **nu se împresoară moşia mănăstirii** de către el şi alţi răzeşi, ci numai de **Anania Savastie vechilul mănăstirii Todireni**, care fără judecată şi hotarnică a împresurat şi moşiile răzeşilor. Informează că în urma jalbei răzeşilor către domn s-au rânduit hotarnici, care să rezolve toate pricinile după hotarnicele moşiilor”[3190].

1791, Vince Batthyany: „Numaidecât, afară de Suceava, este **staţiunea de poştă moldovenească, Burdujeni**. Grajduri de pământ şi paie, colibe mizerabile şi câţiva vlăjgani, pe jumătate goi, care zăceau lungiţi pe pământ, este tot ce am găsit acolo. Ei au sărit, numaidecât, în picioare, ca să aducă, după cum spuneau ei, caii. Dar s-au întins, iarăşi, la pământ şi am fost nevoiţi să facem gălăgie şi să ameninţăm, pentru a putea să ne urnim din loc”[3191].

1818, februarie 27, **Burdujeni**: „Grigore, arhimandritul mănăstirii Burdujeni, scrie Judecătoriei târgului Şiret că, la 7 februarie 1818, s-au furat patru boi din satul Adâncata, acum aflaţi în pripas prin târgul Sucevei; după mărturia sătenilor, doi boi aparţineau lui Irimie Ţurcan, iar doi, lui Tănase Albu, ambii săteni săraci şi nevoiaşi”[3192].

1826, februarie 21: „Enache Marţele scrie lui Dimitriţă Neculai, **vameşul din Burdujeni**, să plătească lui Petruni, negustor din târgul Suceava-Bucovina, 15

[3190] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1481, p. 487
[3191] *Călători străini despre Ţările Române în secolul al XIX-lea*, I, Bucureşti 2004, pp. 99, 100
[3192] DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1762, p. 561

galbeni, cu dobânda lor, din banii ce-i are el, să ia un izvod şi să-i trimită argintăria şi sipetul puse zălog pentru aceşti bani”[3193].

1834: În „Tabla satelor din Principatul Moldovei, după împărţirea administrativă din 1934”, **Burdujeni** era unul dintre cele „7 târguri” ale ţinutului Botoşani, alături de Botoşani, Ştefăneşti, Suliţa, Frumuşica, Hârlău şi Bucecea[3194].

1851: „O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece“, consemnează că, „De la Suceava, trecând râul Suceava, apoi continuând prin Burdujeni, Salcea (Saltsche), hanul de pe râul Siret, se ajungea la Botoşani, cale de 2 poşte şi jumătate”[3195].

1856: S-a înfiinţat şcoala de băieţi din târgul Burdujeni, „în localul hărăzit de Ilie Morariu, român transilvănean”, bunicul viitorului primar al Burdujenilor, din perioada războiului, Costachi Morariu.

1871-1872: „Cartea unui scriitor evreu din Viena, Karl Emil Franzos (mort în 1894), *Aus Halb-Asien, Culturbilder aus Galizien, der Bukowina, Südrussland und Rumänien* (a 3-a ediţie, Stuttgart 1889), despre care autorul spune că a fost tradusă în multe limbi, e opera cuiva care, fiu de medic în Podolia, trăit în Bucovina ca tânăr, a mai fost în România şi înainte de 1871-1872 şi

---

[3193] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1846, p. 583

[3194] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean / Catalog de documente 1393-1849*, Bucureşti 1983, Doc. 1895, pp. 597, 598

[3195] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

ştie limba. Ea prezintă pe români ca însuşitorii civilizaţiei franceze, fără a o înţelege, pe când dedesubt e lene şi barbarie. Franzos pretinde a nu fi văzut, **în ţara în care a intrat pe la Burdujeni**, decât câmpii nelucrate, bordeie şi fiinţe omeneşti iremediabil de trândave. Ţăranii n-ar avea şcoală decât pe hârtie. Clasa de sus nu le poartă grija (el citează pe un fost ministru de Instrucţie, care, la Bucureşti, ar fi râs cinic, după ce-l asigurase că avem un învăţământ primar ca acela din Elveţia). De preoţii săteşti îşi bate joc: unul, lângă Burdujeni, l-ar fi întrebat dacă în Germania, ţară păgână, nu e împărat Bismarck. În lumea bogată, el are puţină preţuire pentru femeia emancipată, aşa de deosebită de vechea gospodină din casa boierească; creşterea în pensioane, unde se dispreţuieşte limba naţiei, îi e bine cunoscută. / Ce se cuprinde în nuvele: ţărance otrăvitoare, proprietari care-şi comandă din străinătate fete de familie, pentru a le face întreţinutele lor şi pentru a le trece caselor de plăcere, funcţionari care vând certificate de moarte criminalilor din alte ţări, e o continuă jignire, voită. / Dar în ţăranca gătită i se pare scriitorului înveninat că recunoaşte pe străbuna ei italică, din vremea lui Cicerone; la munca grea ea cântă şi sufletul ei e încă plin de poezie, mai mult decât la un „poet de modă franceză". Aşa scapă ea de a cădea, subt osteneli, în stare animalică. Abia dacă mai e vreo poezie populară ca aceasta. E simţitoare şi pioasă (un caz de lângă Dragomirna), cinstită faţă de soţ. Franzos vorbeşte de beţia femeii, dar aşa-ceva n-a putut să vadă decât în unele părţi ale Bucovinei şi Moldovei de Sus"[3196].

[3196] Iorga, N., *Opinia publică germană şi România lui Carol I, înainte şi după Războiul de Independenţă*, Bucureşti 1933, p. 10

1880: „Vama de la Iţcani, deşi s-a strămutat, încă din toamna trecută, la Vereşti şi deşi se luase dispoziţii urgente pentru construirea necesarelor localuri la Burdujeni, totuşi, în urma unor ordine date, totul stă pe loc. Ştim că Austro-Ungaria, prin permutarea vămii române de la Iţcani, a suferit mari pierderi; ştim că sucevenii au intervenit, cu mari forţe, pe lângă guvernul lor, pentru a face ca vama română să fie întoarsă la Iţcani; cu toate acestea, nu ne putem da voie a crede că se va mai realiza dorința lor, ce, în adevăr, le umplea punga, pe când ţara noastră o deşerta. Astăzi, însă, vedem, cu destul regret, că guvernul este pe cale de a ceda şi a ne întoarce iarăşi pe pământul unde umilinţa funcţionarilor români de la vamă va trebui iarăşi să reînceapă”[3197].

1881, Dezbateri parlamentare: „**D. A. Teriachiu**: Domnule preşedinte, am onoarea de a propune un articol final la legea de faţă. Vă aduceți aminte că, atunci când s-a votat legea docurilor, s-a hotărât să se înfiinţeze antrepozite nu numai la cinci puncte, arătate în acea lege, dar oriunde se va găsi de cuviinţă de către guvern. Ei bine, dumneavoastră cunoaşteţi că, la Burdujeni, punct situat aproape de frontiera austriacă, s-a făcut o clădire foarte mare, pentru care s-au cheltuit sume însemnate, care clădire era destinată să servească de **gară frontieră**, în urmă însă s-a hotărât a rămânea la Iţcani, pentru zece ani; acea clădire va deveni o ruină şi, prin urmare, cred că ar fi foarte folositor a se autoriza guvernul ca să transforme acea clădire în magazie de antrepozit, astfel s-ar putea utiliza şi conserva acele clădiri şi totodată s-ar pune imediat în aplicaţiune legea docurilor, a cărei necesitate este simţită de toţi şi ale cărei foloase sunt

[3197] *România Liberă*, No. 902, Anul IV, joi 5 iunie 1880, p. 2

incontestabile. / **C. N. Nicorescu**: Domnilor, vă rog să nu primiţi amendamentul acesta, fiindcă nu este la locul lui în această lege. Legea docurilor s-a votat de mult şi legea care ne preocupă acum este legea care regulamentează administraţiunea magazinelor şi antrepozitelor; prin urmare, ce loc poate să aibă în această lege, prin care se regulează administraţiunea docurilor, amendamentul domnului Teriakiu ? Lasă, că s-ar putea discuta, dacă la punctul Burdujeni se poate înfiinţa cu folos un magazin de docuri; dar, încă o dată repet, amendamentul dlui Teriakiu nu-şi are locul aci. Cel mult poate să fie o propunere din iniţiativă parlamentară, care să se trimit la secţiuni sau, dacă vrea dl Teriakiu, să roage pe guvern ca **zidirile de la Burdujeni** să nu le lase să se părăsească, să se transforme în magazine de docuri, şi pentru aceasta să se facă o anume lege. De aceea, cer să respingeţi acest amendament. / **Domnul preşedinte al consiliului**: Domnilor, partea întâi a argumentaţiunii dlui Nicorescu o înţeleg, că nu ar fi locul aci pentru acest amendament. Dar partea a doua nu o înţeleg; căci dacă la Burdujeni este sau nu un punct de acelea, unde poate să se facă un antrepozit, cestiunea este discutabilă numai din punctul de vedere al cheltuielii. Dacă am putea să facem cât mai multe depozite în România, atât ar fi mai bine, dar dacă nu putem executa astăzi această dorinţă, cauza este că nu avem bani, şi pentru ca să nu se zică că facem cheltuială acolo unde nu este o absolută necesitate. Aci însă, îndată ce există localul, nu mai este cestiunea nici de cheltuială, şi de aceea cred că la Burdujeni poate să fie un local de antrepozit, şi socotesc că nu poate fi o Cameră aşa de răuvoitoare pentru partea acea a ţării, care ar respinge un asemenea proiect de lege. De aceea, eu cer să se ia de

urgenţă în dezbatere propunerea dlui Teriakiu, pentru ca Adunarea să se pronunţe în privinţa ei şi pentru ca şi guvernul să poată lua măsuri ca să transforme acele localuri în docuri. / **Dl Teriakiu**: Atunci retrag amendamentul şi-l dau ca propunere. / **Dl vicepreşedinte**: Se trimite la secţiuni de urgenţă”[3198].

1882: „Subsemnatul Moise Vevicu, născut în comuna Târgu-Burdujeni. Părinte al dlui Sloim Vevicu, născut în anul 1860, noiembrie 20, declar că acest tânăr este fiu de străin nenaturalizat, în consecinţă cer să nu fie spus la obligaţiunile de recrutare în România. Făcut în Târgul Burdujeni, la 9 februarie 1882”. Cereri identice au făcut şi „Toba Calman, domiciliată în comuna Târgu-Burdujeni, muma dlui David Calman, născut la anul 1857, luna şi ziua necunoscută”, şi „Avram Cohn Nadel, domiciliat în comuna Târgu-Burdujeni, părinte al dlui Haim Cohn Nadel, născut la anul 1860, martie 16”, şi „Altar Rabinovici, domiciliat în comuna Târgu-Burdujeni, părinte al dlui Litman Rabinovici, născut la 1857, mai 6”, şi „Naftuli Herţu Goldinberg sin Leib, domiciliat în comuna Târgu-Burdujeni, tatăl dlui Iţic Naftuli, născut la anul 1861”, şi „Moisi Vivicu, domiciliat în comuna Târgu-Burdujeni, părinte al dlui Iancu Moisi Vivicu, născut la anul 1860, august 16”, şi „Haim Ruchinstain, domiciliat în comuna Târgu-Burdujeni, părinte al dlui Moisi Ruchinstain, născut la anul 1860, aprilie 5”, şi „Altar Caţu, domiciliat în comuna Târgu-Burdujeni, părintele dlui Iţic Altar Caţu, născut la 1860, decembrie 15”, şi „I. Iosub Leib Steigman, domiciliat în comuna Târgu-Burdujeni, născut la anul 1857, luna şi ziua necunoscute”[3199].

[3198] *Monitorul Oficial*, No. 56, 12/24 iunie 1881, p. 1822
[3199] *Monitorul Oficial*, No. 1, 1/13 aprilie 1882, pp. 20, 21

1885: „Camera a dezbătut şi votat, ieri, proiectul de lege pentru înfiinţarea a trei **târguri permanente de vite**. Acest proiect cuprinde în substanţă înfiinţarea a câte unui târg pentru vânzarea vitelor de consumaţiune şi de muncă la Severin, la Constanţa şi la Burdujeni, înzestrat fiecare cu toate instalaţiunile necesare pentru adăpostirea vitelor şi privigherea lor sanitară, precum şi cu toate productele trebuitoare pentru hrana lor şi îngrăşarea râmătorilor”[3200].

1886: „Trenul cu abur ne duce, în două ore, de la Botoșani, la Verești, un nod de cale ferată care în sine este complet inutil. De aici, trecem printre câmpuri mediocre până în satul Dumbrăveni, unde obținem tot felul de informații despre țară și oamenii ei, din partea unei frumoase familii, venită din Polonia. Domnul este directorul administrator al bunurilor celebrei familii moldovenești Balş. Moşiile sunt nu mai puțin de treisprezece, arendate la trei armeni, unui evreu și unui român. În jurul prânzului, suntem conduși în Bucovina. Trecem prin pădure, peste pajiști și câmpuri. În dreapta, se află Suceava, fosta reședință a domnitorilor moldoveni, situată pe o creastă blândă. Turnurile sale ies în evidență, înconjurate de verdele copacilor, casele sale albe strălucesc în lumina soarelui și peste întreaga imagine se înalţă un surâzător cer albastru. În această parte a crestei, treci prin Burdujeni, un oraș evreiesc precum Unghenii, la fel de original și de mizerabil, doar că mult mai mare, deoarece locul nu constă dintr-o singură stradă, ci din patru sau cinci. Astăzi verandele sunt neînsuflețite și obloanele trase, astăzi e o sărbătoare pe care izraeliților le

---

[3200] *România Liberă*, Nr. 2261, Anul IX, duminică 27 ianuarie 1885, p. 1

place să o petreacă închişi în case, cu ușile încuiate. Drumul coboară spre graniță. Soldații români, în uniforme albastre cu vipuşti albe şi cu arme pe umeri, ne întâmpină aici, iar vameşii austrieci, dincolo. Se distrează formal, verificând pașapoartele și lipind nasurile de geamurile mașini”[3201].

1890: „Grecoteiul Leon Sinescu, primarul Târgului Burdujeni, care, pe lângă meseria lucrativă de primar, exercită şi profesia de cârciumar, trăgând diferite foloase ilicite: / 1). Sub egida şi protecţiunea sa de primar-cârciumar şi angrosist licenţiat în Burdujeni, neamurile concubinei sale, evreica, duduca Maria (odinioară Marim Bercovici) face speculă *en-gros* cu vin în judeţele Botoşani şi Dorohoi, fără a plăti fiscului vreo taxă. / 2). Sinescu ţine deschisă o cârciumă în marginea târguşorului dinspre frontiera Austriei. În acest cuib se adăpostesc numeroşi contrabandişti şi făcători de rele de peste graniţă cu tovarăşii lor de aici, care îşi exercită afacerile nocturne în dauna vamei şi a proprietarilor de vite; ei sunt obligaţi fireşte de a plăti cu preţuri oficiale mâncările şi băuturile ce li se servesc de reprezentanta bizantinului primar. / Cu conducerea acestui stabiliment greco-evreiesc este onorată duduca Maria, a cărei calitate şi condiţiune constituţională este cunoscută natural şefului plasei Siret şi lui Sinescu însuşi, care, investiţi cu executarea legilor, permit unei evreice de-a vinde băuturi spirtoase într-o comună rurala şi în apropriere de frontiera. / 3). Numita cârciumă, fiind deschisă pe teritoriul comunei satului Burdujeni, Sinescu introduce prin ea, şi alăturea cu ea, cantităţi mari de băuturi, fără a plăti acciza comu-

[3201] Bergner, Rudolf, *Rumänien / Eina Darstellung des Landes und der Leute,* Breslau 1887, pp. 81-93

nală acestei sărmane comune ţărăneşti în suferinţă, ameninţând pe fricosul primar al acestei comune cu destituirea, dacă va îndrăzni să cârcnească. / Deşteptăm pe acei în drept de a lua măsuri de îndreptare, iar noi adăugăm încă o pagină la activul acestei cinstite administraţiuni din plasa Siret. / **Balin**”[3202].

1890, Spitalul din Burdujeni: „În judeţul Botoşani funcţionează, făcând excepţie de oraşul Botoşani, 3 farmacii: una în urbea Hârlău, una în Ştefăneşti şi o filială în Burdujeni; toate sunt, luând în consideraţie veniturile lor foarte mici, destul de bine aprovizionate şi întreţinute. Farmaciile portative ale comunelor sunt, în comparaţie cu alocaţiunea bugetară, care în majoritate de cazuri este cu totul insuficientă. Afară de spitalele dependente de epitropia generală a casei Sfântul Spiridon în Botoşani şi Hârlău au funcţionat două spitale judeţene, anume unul în Burdujeni şi altul în Ştefăneşti. Spitalul din Burdujeni, cu 10 paturi; s-au căutat în spital, în cursul anului, bolnavi 149, din care aflaţi la începutul anului 9, intraţi în cursul anului 140, ieşiţi vindecaţi 141, rămaşi în cura spitalului, la finele anului, 8. Pentru întreţinerea spitalului s-a cheltuit, de judeţ, cu hrana bolnavilor lei 1.500, combustibilul lei 780, salariul medicului lei 3.960, salariile personalului inferior 1.700”[3203]. „Acest stabiliment de binefacere funcţionează, după cum cunoaşteţi, cu 10 crivate şi administraţia lui este încredinţată unui medic, secondat de un intendent si sub privegherea a doi epitropi, numiţi din localitate, după votul consiliului anterior. Din datele ce mi se prezintă de domnul medic al spitalului, rezultă că, de la 1 ianuarie şi până la jumătatea

---

[3202] *Adevărul*, No. 605, anul III, joi 30 august 1890, p. 1
[3203] *Monitorul Oficial*, No. 179, 10/22 noiembrie 1890, p. 4160

lunii septembrie 1890, acest mic stabiliment a fost vizitat de 138 suferinzi, şi anume, 8 s-au aflat în căutare, la 1 ianuarie, 130 au intrat în cursul anului; din aceştia, 102 au ieşit vindecaţi, 11 amelioraţi, 12 nevindecaţi, 4 morţi şi 9 rămaşi în spital, bolnavi; cei ce au ieşit amelioraţi şi nevindecaţi au fost atinşi de boli cronice, iar morţii – de tuberculoză şi scrofuloză. Comparând numărul bolnavilor căutaţi în spital, anul acesta, cu acel din anul trecut, găsim un plus de 31 peste acel din an. Consideraţi după sex şi religiune, găsim că bolnavii căutaţi se împart astfel: 71 bărbaţi, 49 femei şi 14 copii, aparţinând toţi religiunii ortodoxe, afară de un catolic, iar după profesiune toţi aparţin clasei agricole şi un număr mic clasei meseriaşilor. Bolile dominante, de care au suferit au fost sifilisul, pelagra şi boli aparţinând operaţiunilor chirurgicale. Medicul, apoi, aplicând dispoziţiunile generale, a dat consultaţiuni zilnice şi ordonanţe gratuite, în afară de spital, la 659 bolnavi”[3204].

1891: „Convenția pentru reglementarea relațiilor care decurg din conexiunea căilor ferate în punctele Suceava-Iţcani și Burdujeni; / semnată la Viena, la 14/26 februarie 1891… / Majestatea Sa Regele României și Majestatea Sa Împăratul Austriei, regele Boemiei etc. și Regele apostolic al Ungariei, dorind să se stabilească, din nou, în urma denunțării de către Guvernul regal al României a Convenției din 10/22 februarie 1878, relațiile derivate din conectarea căilor ferate ale lor, prin punctele Suceava-Iţcani și Burdujeni, au decis să încheie, în acest scop, o convenție…”, prin care, printre altele, conform Articolului XI, „Căile ferate dintre Suceava-Iţcani și Burdujeni vor fi considerate ca o rută vamală, iar călă-

[3204] *Monitorul Oficial*, No. 209, Marţi 18/30 decembrie 1890, p. 4956

torilor şi mărfurilor li se va acorda dreptul de a trece frontiera, atât noaptea, cât şi în timpul zilei, şi duminicile, şi de sărbători”[3205].

1892: „Licitaţia pentru aprovizionarea lemnelor pe exerciţiul financiar 1892, ţinută în ziua de 14 Ianuarie 1892, amânându-se din cauza lipsei de concurenţi şi conform ordinului Corpului IV de Armată No. 1.337, se publică din nou, spre cunoştinţa amatorilor că, în ziua de 7 Februarie 1892, orele 2 p. m., se va ţine licitaţie publică în localul Diviziei VIII Infanterie (garnizoana Botoşani). Cantitatea de lemne necesară aproximativă este următoarea: 67.000 kilograme pentru Compania VIII teritorială Burdujeni, împreună cu pichetele, şi anume: trecătoarea Burdujeni, Suceava, Prisaca, Tişăuţi, Prelipca, Rusu, Vereşti, Cotul-Dobei”[3206]. / „Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că, în ziua de 20 Martie 1892, orele 11 dimineaţa, se va ţine licitaţiune publică, conform art. 6, 24 şi următoarele din legea înstrăinării bunurilor Statului din 6 Aprilie 1889, în localul prefecturii judeţului Botoşani, pentru vânzarea bunurilor arătate mai jos: / Lotul No. 16 cu moară, cu accesoriile ei, cu iazul, locul de cultură şi cu balta cu stuf, indicat în planul parcelar al moşiei Burdujeni, în întindere suprafaţa totală ca de un hectar, 3.800 mp, situat în comuna Burdujeni, plasa Siretul, fost pendinte de monastirea Teodoreni; învecinându-se, la Nord, cu lotul No. 15, la Sud, cu No. 18 şi 39, la Est cu pădurea locală şi la Vest cu lotul No. 17 şi

---

[3205] Martens, G. Fr. De, *Nouveau recueil général de Traités et autres actes relatifs aux rapports de droit international*, Tome XVIII, Goettingue 1898, p. 119

[3206] *Monitorul Oficial*, No. 237, 29 ianuarie / 10 februarie 1892, pp. 6360, 6361

15; arendat, pe perioada 1892-1897; garanţia: lei 204. Concurenţa începe de la valoarea bunului, în sumă de lei 2.040. / Lotul No. 54 (zis şi Cotul Ţiganului), cu o lozie de răchită, în partea prundului, în vârstă ca de doi ani, indicat în planul parcelar al moşiei Burdujeni, în întindere suprafaţa totală ca de 2.083 mp, situat în comuna Burdujeni, plasa Siretul, fost pendinte de monastirea Teodoreni; învecinându-se, la Nord, cu pământul clăcaşilor şi pământul Bucovinei, la Sud cu râul Suceava, la Est cu delimitarea locuitorilor şi la Vest cu Suceava; arendat, pe perioada 1892-1897; garanţia lei 5. Concurenţa începe de la valoarea bunului, în sumă de lei 55"[3207].

1892, Duelul de la Burdujeni: „Luni dimineaţă, pădurarii Statului auziră mai multe împuşcături în pădure; mergând unul dintr-înşii, peste zi, în inspectarea lor obişnuită, găsi, într-o poiană din pădurea Burdujeni, un om mort. Autorităţile locale, informate, au pus imediat doi străjeri spre pază. Culegând informaţiuni asupra acestei întâmplări tragice, am aflat că, duminică, au sosit mai mulţi străini la Iţcani şi că, luni, au trecut la Burdujeni, sub pretext că merg în târg, la dejun. Asupra numărului persoanelor asistente la această dramă se păstrează, ca totdeauna în asemenea chestiuni de onoare, o tăcere absolută, cunoscut este numai că cel rămas pe câmpul de onoare e un proprietar mare din Galiţia, numit **Eugen Maryan Brodski**, în vârstă de 29 ani. / Pe cât se vede, duelul a fost după toate regulile codului de onoare, însă în condiţiuni foarte aspre. S-a găsit o barieră, făcută cu câte doi ţăruşi şi o sfoară, la distanţă cam de 10 metri una de alta, ceea ce presupune că condiţiunile duelului au fost pistolul, la 20 paşi, cu avansare de cinci paşi, până la

[3207] *Monitorul Oficial*, No. 253, 16/28 februarie 1892, p. 6787

avansare. S-au schimbat mai multe focuri şi rezultatul a fost funest, primind dl Brodski o lovitură ce a pătruns braţul drept şi pieptul, aşa că moartea a trebuit să fie instantanee. Se afirmă, cu multă siguranţă, că între martori a figurat şi domnul dr. Baroni din Bacău. / Autorităţile din Bucovina, care par a cunoaşte toate detaliile, ascund numele celor implicaţi în această afacere. Cât priveşte cauza acestui duel cu sfârşit atât de tragic, nu trebuie să căutăm mult, căci e destul să reamintim dictonul francez: *Cherchez la femme* şi totul va fi lămurit. Dar ceea ce e mai trist şi mai dureros e că tocmai cel ofensat, soţul ultragiat, a căzut victimă, cel puţin atât a putut transpira până azi. / Un unchi al defunctului a sosit, a doua zi, la Burdujeni şi a solicitat extrădarea corpului, ceea ce nu s-a putut face decât după terminarea cercetării parchetului şi în urma autorizării speciale a prefecturii judeţului. Defunctul lasă o avere de 2 milioane"[3208].

1893: „În urma izbucnirii holerei în Galiţia, consiliul sanitar superior a luat hotărârea ca trenurile austriece, care circulă între Burdujeni şi Suceava, să fie interzise de a mai intra pe teritoriul românesc. Transportul călătorilor, de la Burdujeni, la Suceava, şi viceversa, se va face cu un tren special"[3209]. / La balul „Clubului Român" din Suceava, „unde s-a adunat tot ce are mai de seamă acest oraş… din România au luat parte domnii Constantin Vasiliu şi Stihi din Burdujeni şi domnii Porfireanu, Cracalescu şi Roiu din Bucureşti, care, din întâmplare fiind la Burdujeni şi auzind de această petrecere

---

[3208] *Voinţa Naţională*, No. 2234, Anul IX, 1/13 aprilie 1892, p. 2
[3209] *Adevărul*, No. 1480, Anul VI, miercuri 31 martie 1893, p. 2

românească, s-au grăbit a se duce la Suceava, unde au fost poftiţi şi foarte bine primiţi”[3210].

1895: „Azi dimineaţă au plecat din Gara de Nord următoarele trenuri: Trenul de Virciorova, la orele 8, şi trenul de Burdujeni, la orele 7 şi jumătate, împreună cu poşta din Moldova, care nu s-a putut expedia aseară, neplecând nici un tren. Trenul de Burdujeni se opreşte la Ploieşti şi va aştepta destuparea liniei pentru a putea pleca mai departe. Se speră că, până diseară, circulaţia spre Moldova se va putea restabili”[3211].

1898: „Gara Burdujeni a fost frumos decorată, peronul înţesat de lume încă de dimineaţă. A sosit foarte multă lume din Botoşani, Dorohoi, Fălticeni, aparţinând tuturor claselor societății şi foarte mulţi ţărani din comune îndepărtate, de la 40-60 kilometri, pentru ca să vadă pe Suveran. În jurul gării, iară nici o exagerare, mulţimea se poate evalua de la 5.000-7.000 de oameni. În 26 Iulie stil vechi pe peronul gării aşteptau, încă de la 10 ore şi jumătate, prefectul judeţului, dl senator Dr. Bucşe-nescu, domnii deputaţi Vasiliu şi Eneşescu, consulul rus din Iaşi, dl de Giers, mai mulţi magistraţi, doamna de onoare (Elise – n. n.) Greceanu, precum şi un foarte mare număr de persoane de distincţiune. La oarele 10 şi trei sferturi, sosesc, cu un tren special, în gara Burdujeni domnii miniştri Pherekyde, Pallade, Berendei, Haret şi Brătianu. Trenul regal a întrat în gară la orele 12, în mijlocul uralelor entuziaste ale mulţimii. M. S. Regele, Principele Ferdinand şi dl Dimitrie Sturdza, preşedinte al consiliului, coborându-se pe peron, s-au întreţinut, mai mult de un sfert de oră, cu persoanele prezente. La 12 şi

[3210] *Adevărul*, No. 1654, Anul VI, vineri 1 octombrie 1893, p. 2
[3211] *Epoca*, No. 15, Anul I, duminică 19 noiembrie 1895, p. 3

un sfert, trenul regal, în care au luat loc şi domnii miniştri, a pornit în mijlocul aceloraşi manifestaţiuni ca şi la sosire”[3212].

1899: „În seara zilei de 20 februarie 1899, în gara Burdujeni, s-a dat un concert, cu bal, în folosul cantinelor şcolare, cu ajutorul domnilor Zira şi Saul, absolvenţi ai Conservatorului din Iaşi, ajutaţi de 24 elevi şi eleve ai şcolii din Burdujeni, dirijaţi de către doamna Olimpia Călinescu, învăţătoare. Concertul s-a început prin o cuvântare de ocazie, vorbită de către dirigintele şcolii, C. Călinescu scoţând în relief importanţa şi foloasele cantinelor şcolare. Foloasele obţinute au fost de 400 lei, plus de vreo 200 colectaţi cu o listă de către domnii C. Călinescu şi C. Zambra, şeful gării. Balul s-a urmat până la ora 6, cu o animaţie de nedescris. Cu această ocazie, ca întotdeauna, s-a remarcat o îmbrăţişare adevărat colegială a funcţionarilor gării, datorită, în parte, şi domnilor Zambra, Frăsinescu şi Iordăchescu. Pentru care frumoasă îmbrăţişare s-au adus mulţumirile cuvenite, în numele elevilor şcolii, de către dirigintele Călinescu. Mai mult, domnul Zambra, şeful gării, a luat hotărârea ca, la orice petrecere care se va da în gară, 1/2 să fie în folosul cantinelor şcolare”[3213].

1899: Prefectura judeţului Botoşani publică, în Monitorul Oficial, un „Tablou de tinerii din judeţul Botoşani care urmează a fi înscrişi pe tabelele de recensământ ale clasei anului 1901 şi care sunt dispăruţi de prin comunele unde s-au născut”. Din aşezările judeţului Suceava de astăzi, lipseau de la domicilii: Sapsa sin Iosub, fiul lui

---

[3212] *Tribuna Poporului*, Nr. 144, Anul II, joi 30 iulie / 11 august 1898, p. 1

[3213] *Albina*, Anul II, nr. 27, Duminică 4 aprilie 1899, pp. 857, 858

Iosub si al Periţei, Herşcu Henic, fiul lui Iosub si al Reizei, Froim Herlet Cheni, fiul lui Herluţ şi al Rozei, Aurelian Bendu, fiul Ion şi al Soltanel, Morlha sin Zanvel, fiul lui Zanvel al Haiei, Ion Dascălu, fiul lui Gheorghe şi al Domnicăi, Haim Perit sin Moisă şi al Seniei, Moidel sin Strul, fiul lui Strul şi al Golidei, Iţic sin Strul, fiul lui Strul şi al Leiei, Avram sin Altar, fiul lui Altar şi al Hindei, Zisu Aninu, fiul lui Marcu şi al Şeinei, Şaia Iser, fiul lui Benditu şi al Estrei, Avram Herş Meidel, fiul lui Mehal al Tobei (toţi „din comuna **Târgu-Burdujeni**"), Ciornei Ion, fiul lui Costache şi al Catrinei, Curcă Vasile, fiul lui Gheorghe şi al Anei, Sandu Gheorghe, fiul lui Neculai şi al Catrinei, Ciobanu Gheorghe, fiul lui Neculai şi al Galofiei, Palaghian Manole, fiul lui Ion şi al Galofiei, Paiu Costache, fiul lui Neculai şi al Marandei, Popa Mihaiu, fiul lui Costache şi al Catrinei, Popa Gavril, fiul lui Costache şi al Catrinei, Anuşca Dumitru, fiul lui Neculai şi al Paraschivei, Bidu Ioan, fiul lui Vasile şi al Domnicăi, Bobu Vasile, fiul Mariei, Paroh Neculai, fiul lui Ioan şi al Zamfirei, Manchiţă Ioan, fiul lui Gheorghe şi al Elenei, Pricop Ioan, fiul lui Gheorghe şi al Elenei, Bobu Iordache, fiul lui Tudor şi al Aniţăi, Ciobanu Vasile, fiul lui Lupu şi al Saftei, Spătariu Dumitru, fiul lui Alexe şi al Catincăi, Ionescu Victor, fiul lui Vasile şi al Mariei, Gavriliu Vasile, fiul lui Emanoil şi al Mariei, Spacu Vasile, fiul lui Ion şi al Zoiţei (din **satul Burdujeni**)[3214].

1899: „**Burdujeni-Sat**, comună rurală, situată în partea de Vest a plasei Siretul, judeţul Botoşani. Se întinde pe şesul Sucevei şi dealurile ce mărginesc acest râu,

---

[3214] *Monitorul Oficial*, No. 165, Sâmbătă 23 octombrie / 4 noiembrie 1899, pp. 5649, 5650

în stânga. E formată din satele: Burdujeni, Feteşti, Mereni, Plopeni, Prilipca şi Tişăuţi (e vorba de Ratuş, cătunul cu ratuş, adică han,de peste apă – n. n.). Are o suprafaţă de 1.859 hectare şi o populaţie de 939 familii sau 3.001 suflete. Pământul comunei e argilo-nisipos şi parte calcaros; este productiv. Sunt 118 hectare păduri, care se exploatează sistematic. Vite sunt: 574 boi şi vaci, 48 cai, 400 porci şi 1.104 oi. Comuna e străbătută de calea ferată Paşcani-Iţcani şi de şoseaua judeţeană Botoşani-Burdujeni. Bugetul comunei are, la venituri, 8.430 lei şi 79 bani şi, la cheltuieli, 6.506 lei. Sunt 3 biserici, cu 4 preoţi şi 6 cântăreţi; 1 şcoală de băieţi, cu 1 învăţător şi 96 şcolari; 1 şcoală de fete, cu 1 învăţătoare şi 54 şcolăriţe, ambele întreţinute de judeţ. **Burdujeni-Târg**, târguşor, situat în partea de Vest a plasei Siretul, judeţul Botoşani, pe vale, în stânga râului Suceava, la marginea ţării dinspre Bucovina, la 47^0 40' 40'' latitudine boreală şi la 23^0 58' 00'' longitudine estică. Teritoriul târgului are o suprafaţă de 984 hectare, din care vreo 809 hectare moşia statului şi 175 hectare imaşul şi locul târgului. Are o populaţie de 486 familii sau 1.960 suflete, din care 939 bărbaţi şi 1.021 femei, locuind în 340 case. După naţionalităţi, sunt 456 români şi 1.477 evrei (!). Târgul este proprietatea locuitorilor, răscumpărat de la stat, conform legii; în vechime, se crede a fi fost proprietate a Movileştilor. Depărtarea târgului de Botoşani e de 58 km, pe calea ferată. E străbătut de o şosea pietruită, întreţinută de judeţ, care pune comuna în legătură cu oraşul Botoşani şi celelalte comune vecine şi de calea ferată Paşcani-Iţcani. Locuitorii se ocupă: Evreii mai cu seamă cu comerţul şi meşteşugurile, iar românii, cu lucrarea pământului. Vite sunt: 146 boi, 135 vaci, 166 cai, 118 porci şi 60 oi. Sunt în Burdu-

jeni 108 comercianţi şi 137 meseriaşi; 200 cârciumi. Este 1 moară de apă şi 1 de abur, 1 fabrică de rachiu de drojdii, 1 fabrică pe pâslărie, 1 fabrică de lumânări de seu şi 1 fabrică de lumânări de ceară. Se face târg săptămânal, în fiecare Duminică. Este 1 biserică, deservită de 2 preoţi şi 3 cântăreţi. Această biserică a fost mănăstire de călugări; astăzi este transformată în biserică de mir. S-a zidit de Theodor Movilă, de unde şi numele mănăstirii, de Teodoreni, în prima jumătate a secolului al XVII-lea. Sunt 2 şcoli, una de băieţi şi una de fete, cu 2 învăţători şi 2 învăţătoare, având 105 elevi şi 90 eleve. Şcoala de băieţi este întemeiată de la 1856, în localul hărăzit de Ilie Morariu, român transilvănean. Budgetul comunei, în 1889/90, avea, la venituri, 24.050 lei şi, la cheltuieli, 23.920 lei. În acelaşi an, erau 412 contribuabili. Numele târgului, după legendă, se crede a fi luat de la numele unui cioban, numit Burdujo (în realitate, de la un negustor bistriţean de vite, Petria Burduja, care a arendat dealurile, de la mănăstirea Teodoreni, fratele său, Gheorhe Burduja, stabilindu-se la Câmpulung, pentru a veghea drumul comercial; „burduja” este umflătura care se face pe pulpa vacii, atunci când o muşcă tăunul – n. n.). Despre locul Burdujenilor, iarăşi se povesteşte că satul era situat mai spre Vest, însă din pricina unui război, locuitorii speriaţi s-au retras în pădurea ce era pe locul târgului şi al satului, împrejurul mănăstirii Teodoreni şi s-au stabilit acolo. Despre locul vechi se spune că acolo a existat un sat mare, cu biserică şi curţi, şi că, dacă s-ar săpa în pământ, s-ar găsi beciuri; pietre multe se văd şi astăzi. Ca dovadă, se zice că s-a găsit pe acel loc un sigiliu şi o piatră cu inscripţii, care s-au încredinţat fostului egumen al mănăstirii, anume Sofronie; dar nu se ştie ce a făcut acesta

cu ele. **Burdujeni, sat, în comuna Burdujeni-Sat**, jud. Botoşani, formând mahalaua Târgului-Burdujeni; e situat pe moşia statului Burdujeni. Are o suprafaţă de 809 hectare şi o populaţie de 1385 suflete, toţi locuitori români, sau 404 familii, cu 212 contribuabili. Are o biserică, deservită de 2 preoţi şi 2 dascăli. Este reşedinţa primăriei din comună. Are 3 meseriaşi, 6 comercianţi, 2 fabrici şi 4 cârciumi. Vite sunt: 196 vite cornute, 8 cai mari şi mici, 498 oi, 50 mascuri şi 90 stupi cu albine. **Burdujeni, staţie** de drum de fier, jud. Botoşani, plasa Siretul, Burdujeni-Sat, comună pe linia Paşcani-Burdujeni. Se află între staţiile Vereşti (14,8 km) şi Iţcani (1,6 km). Înălţimea deasupra nivelului mării de 268,40 m. Venitul acestei staţii, pe anul 1896, a fost de 1.311.928 lei 58 bani. **Burdujeni, pârâu**, trece pe lângă Târgul-Burdujeni, jud. Botoşani; izvorăşte din pădurea Burdujeni şi se varsă în râul Suceava, după ce formează un mic iaz, pe care se află o moară de apă”[3215].

1904: „Două spinări de dealuri, pe o câmpie strălucind la soarele de iulie în verde, în aur, în toate colorile florilor verii. O apă îngustă, șuviță mișcătoare de argint, lunecă repede între ele, pe un pat de pietriș. În apropierea ei, se văd câteva căsuțe albe, vite albe, ce pasc supt paza unui băiețandru. Linia trenului taie, ceva mai departe, valea, mergând alături cu vesela apă de munte. Pe unul din dealuri[3216], care se ridică, deodată, într-o singură undă moale, se urmează, aproape drept și se mântuie prin scrijelituri ciudate, sticlesc în rând turnuri, și mai vechi, și mai noi, șapte la număr. Lângă acela care

---

[3215] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II 1899, pp. 78, 79

[3216] Suceava, văzută din tren, pe ruta Verești-Burdujeni – n. n.

strânge asupră-i mai multă lumină se pitulează un meterez de cete, o movilă gălbuie de țărnă răscolită și de pietre clădite, unele dintr-însele în înălțime, iar altele revărsate în neorânduială. Doi colți negri se ivesc deasupra. / Așa, pe coastele și culmile de dealuri, s-au clădit, totdeauna, târgurile și orașele românilor. Recunoști semănarea capricioasă a caselor, belșugul arborilor, mândria turnurilor sfințite. E, desigur, o așezare de-a noastră, și zidurile acelea de pe movilă arată silințele ce s-au cheltuit, odată, pentru păstrarea acestui oraș. / Cele șapte biserici, între care a Sfântului Gheorghe, a Sfântului Dumitru, a Învierii, a Sfântului Ioan, a Mirăuților, sunt bisericile Sucevei, și cetatea de lângă dânsele e aceea care a văzut plecând, fără nădejde, pe ostașii cei mulți și bine înarmați ai lui Ioan Albert, regele Poloniei. E unul din cele mai mândre sfinte locuri ale neamului nostru, dar apa aceea a Sucevei, care curge devale, limpede și senină, parcă ar despărți două grădini, e hotarul vamal și taie Suceava vechii Moldove de trupul României. / A noastră e întinsa gară de jos[3217], cu coperămintele ei de table roșie, măreața clădire de folos și de parade, cu pereții de cărămidă aparentă și sălile multe și largi. Și a noastră e așezarea din fața Sucevei, unde iarăși se înalță turnuri de biserică din verdeața bogată a livezilor. Aici sunt Burdujenii: satul și târgul. / Odată era, în aceste locuri, numai o mănăstire, a Todirenilor, pe care o întemeie, pe la 1600, un frate, după tată, al voievozilor Ieremia și Simion și al Mitropolitului Gheorghe, Movileștii: Toader Movilă. Satul urmașilor lui

---

[3217] Gara Burdujeni a fost construită de o companie poloneză, condusă de contele Sapieha – n. n.

Burdujea[3218], ai „Burduhosului”[3219], prin urmare: Burdujenii duceau, în preajma zidurilor încunjurătoare ale mănăstirii aproape domnești, o viață sărăcăcioasă. / Ruperea Bucovinei[3220], nenorocirea țării aduse fericirea acestui umil colțişor de viață țărănească și, mai mult decât fericirea, întinderea și îmbogățirea lui. Putința câștigului cu mărfuri strecurate supt ochii vameșului și supt baioneta jandarmului, ademeni pe evrei, care veniră, crescură și se înmulțiră. Mai târziu, în vremea lui Mihai Sturza, se făcu un târg pentru acești oaspeți fără iubire, al căror număr se ridică, în zilele noastre, la cinci sute de capete de familie, românii, cu funcționari, cu tot, fiind, pe lângă ei, vreo nouăzeci de gospodari. / Apoi marele proprietar de pământ, al cărui grâu găsea tot mai multă trecere pe piețele lumii, de la 1830, încoace, avu nevoie de brațe și el le căută aiurea. Astfel veniră și rămăseseră țărani ruși din Bucovina apropiată. Satul păstră numele său vechi, dar urmașii lui Burdujea se adăugiră prin muncitorii de pământ, sosiți din nou. Limba noastră sluji drept mijloc de înțelegere între rutenii din sat și evreii din târg. / De la gara uriașă, drumul duce, întâi, printre cochetele vile, pe

[3218] Doi frați din Bistrița, negustori de vite, Petria şi Gheorghe Burduja, care au închiriat dealurile nelocuite ale mănăstirii Teodrenilor (încercaseră, mai întâi, cu dealurile Mitropoliei Sucevei, dar li s-a cerut prea mult), au construit saivane și bordeie pentru văcari, întemeind, astfel, prin veacul al XVIII-lea, viitorul sat. Unul dintre ei, Gheorghe Burduja, s-a însurat, ulterior, cu o câmpulungeancă, stabilindu-se pe „drumul vitelor” – n. n.

[3219] Nicolae Iorga s-a înșelat: în româna veche „burduhos” se numea „fultic”, iar „burduja” definea umflătura de pe pulpa vacilor, care se ivea după înțepături de tăun – n. n.

[3220] La 7 mai 1775, Bucovina a fost anexată samavolnic de către Austria, datorită slăbiciunii Turciei și corupției unei părți a boierimii (n. ed.).

care statul le-a clădit pentru funcționarii gării și vămii. Apoi, de-a lungul șoselei se ivesc curatele căsuțe ale fruntașilor târgului, pe lângă înjghebări țărănești, cu scheletul de lemn solid și coperământul de șindrilă sau de draniță. O primărie de cărămidă aparentă, o școală cu geamurile sparte. Evreii desfășoară, apoi, în mijlocul îngustului trotuar de piatră, mărfurile lor ieftine și rele: în liniștea unei seri obișnuite, când nu se fac afaceri, negustorii în caftane se primblă alene sau privesc, din pragul locuințelor murdare, pe când femeile își strâng copiii, care scheaună ascuțit. / Curtea mare a bisericii e încinsă încă de zidurile, acum în ruină, ale mănăstirii de odinioară. Un turn greoi apără intrarea. În dreapta, se înalță altul, mai mic și mai nou, lângă o intrare astupată. Biserica, schimonosită astăzi printr-un urât pridvor jos, e croită în liniile nobile ale arhitecturii religioase din veacul al XVI-lea, mai ales din zilele lui Petru Rareş. Pereții se sprijină pe patru puternice contraforturi; un altul, ca o masă de piatră dintr-o singură bucată, poartă, în litere latine, însemnarea „Kos. 1596 Bt.”, ceea ce pare a cuprinde numele lui Constantin Batiște (Baptista) Vevelli, cunoscut boier grec al domnilor Moldovei, poate în însușirea de ispravnic al clădirii. Zugrăveala e mai nouă: ea a fost făcută de un Veniamin din Troada, la 1785, când clădirea s-a reparat, supt egumenia grecului Anania, mitropolit de Sivas. / Biserica din sat, la care mă duce preotul vechii mănăstiri, priceput și harnic pictor și săpător de icoane, e un dar al arhiereului Filaret Scriban, cleric cărturar și sprijinitor al unirii. Tot el a făcut și spitalul. În biserică e îngropat fratele lui Filaret, Neofit, episcop titular de Edesa. / Satul e bine împrejmuit cu garduri de răchită. Casele sunt în mare parte acoperite cu

şindrilă; odaia de oaspeți, cu grinzile ei încrucișate deasupra, cu ferestile destul de mari, dar care nu se deschid, cu scoarțe frumoase, care acopăr lavița ce urmează de jurîmprejur pereții, e foarte cuviincioasă. Grădinile, în care se pun toate felurile de legume, sunt minunat lucrate. Adăugându-se lucrul lemnelor și scoaterea pietrei, sătenii au cu ce-și petrece, câștigând, vremea care nu li se cere la câmp. Banca populară merge binișor. / „Auzi cum cântă copila românește”, îmi spune un țăran, la izbucnirea veselă a unui glas argintiu. Oamenii sunt veseli, vioi, fără sfială; ei nu se apleacă, să sărute mâna „boierului”, ci dau „bună ziua”, fără multă mirare. Sfaturile ce le împarți le ascultă și par a se gândi să le urmeze. Amintirile lor din oaste cuprind ideile „politice” trebuitoare pentru starea lor: unul ar dori să aibă în casă icoane românești, în locul celor polone și rutene, și chipurile regelui și reginei, în locul acelor ale suveranilor Germaniei, dar nici unele, nici altele nu se pot cumpăra, fiindcă nu e nimeni să le vândă”[3221].

1906: „Onorata primărie din Iaşi a intervenit la minister pentru liber parcurs pentru 300 persoane bucovinene, pe linia Burdujeni-Iaşi. La caz de aprobare şi dacă societatea „Junimea” va veni *in corpore,* comitetul a delegat pe istoricul A. D. Xenopol ca să facă oaspeţilor o impozantă primire la gară, iar cunoscutul publicist, dl Şt. Goraş, profesor în Iaşi, va îngriji de a plasa pe oaspeţi pe la case particulare şi oteluri. Onorata primărie din Iaşi va oferi o masă vizitatorilor din Bucovina… / Comitetul aranjator, în fruntea căruia stau istoricul A. D. Xenopol şi cunoscutul publicist Ştefan Goraş, a grijit ca bucovine-

[3221] Iorga, Nicolae, *România cum era până la 1918*, volumul II, *Moldova și Dobrogea*, București 1972, pp. 27-33

nilor să li se acorde parcurs liber, de la Burdujeni, la Iaşi, şi înapoi, precum şi întreţinerea, în decursul serbărilor. / Români bucovineni! Având în vedere serbările cu caracter curat naţional cultural, precum şi rolul însemnat ce l-a jucat, în viaţa noastră, poetul laureat al „gintei latine” şi bardul „veselei grădini” de odinioară, ne adresăm către Dumneavoastră toţi, îndemnându-vă să nu întrelăsaţi, plecând împreună cu noi, junimenii, la Iaşi, pentru a depune omagiile Dumneavoastră la statuia lui Vasile Alecsandri, care se va dezveli în 15 Octomvrie stil vechi. Serbările din Iaşi sunt serbările întregului neam românesc. / Plecarea din Cernăuţi, cu trenul accelerat, sâmbătă, la orele 7 şi 30 minute, dimineaţa. Întâlnirea participanţilor, în Burdujeni, la orele 10, dimineaţa. Toţi cei ce voiesc să participe binevoiască a se adresa direct „Junimii”. / Vicepreşedintele Societăţii Academice „Junimea” / George Iacubovici de Boldişor”[3222].

1907: „**Burdujeni**. Târgul este complet distrus; n-a rămas nici o casă sau magazie nedevastate. Mai toţi evreii de acolo au fugit la Suceava. Un evreu, numit Sloim Marian Leib, negustor, a fost ucis. / **Cernăuţi**. Ministrul de externe a fost înştiinţat că ţăranii din Bucovina sunt foarte agitaţi şi par a avea intenţia de a trece graniţa, pentru a veni în ajutorul ţăranilor; din această cauză s-a dat ordin de concentrare a trupelor din Bucovina”[3223].

1908, „la Moldova, la lucru”: „De-abia aflǎ omul vreme să-şi ia rămas bun de la nevastă şi copii, de la mamă şi surori, să-şi ia uneltele şi schimburile necesare şi

---

[3222] *Apărarea Naţională*, Nr. 6, Anul I, Cernăuţi, joi 25 octombrie stil nou 1906, p. 2
[3223] *Tribuna*, Nr. 56, Anul XI, sâmbătă 10/23 martie 1907, p. 3

se trezeşte, condus de juraţii satului, încărcat într-o haraba mare, dimpreună cu tovarăşii săi, şi pornit spre proxima staţiune a căii ferate, unde e învagonat în vagoane menite pentru transportul vitelor şi unde, ameţit de larma produsă prin întrebări şi suspinuri de-ale tovarăşilor şi de huruitul vagoanelor, se trezeşte abia **la Burdujeni, pe pământ românesc**, în ţara liberă românească, dar unde libertatea sa individuală e redusă la zero, începând de aici, pentru el, sărmanul, un şir de nevoi, la care nicicând nu s-a gândit. Iar satul său a rămas, pentru întreaga vară, lipsit de flăcăi şi bărbaţi şi plin de tânguiri de ale nevestelor şi mamelor şi copiilor, în ale căror seamă a rămas lucrarea puţinului pământ ce-l au. / În Burdujeni, după ce li s-au îndeplinit formalităţile vamale, sunt împărţiţi bieţii oameni în cete şi conduşi spre moşiile boiereşti, unde într-o muncă continuă o duc până spre toamnă, la strânsul păpuşoilor, cu toate că numai vreo 24 florini primise pe mână astă-iarnă şi cu toate că deja sunt aproape cinci luni, de când a pornit de acasă. Dar bietul muncitor nu ştiuse, că „la lucrul din Moldova” luna, nu are 30 zile a 24 ore, ci 30 zile de lucru şi că fiecare sărbătoare, fiecare zi ploioasă, ba până şi fiecare zi, în care nu este lucru, nu se calculează. Nevoile ce le înfruntă ei aici sunt atât de cumplite, încât ţi se urcă părul când le asculţi. Ajunge să vezi numai starea în care se întorc aceşti nenorociţi de la „lucrul din Moldova”, fără îmbrăcăminte, slăbiţi, ofiliţi şi fără un ban, blăstămându-şi soarta care i-a dus încolo. Şi au drept bieţii oameni să blasteme, căci, pentru 24 florini, au robit toată vara, îmbogăţind pe proprietarul sau arendaşul acelei moşii, iar singuri rămânând fără un pic de câştig. Dar ei, cu toate acestea, sunt bucuroşi măcar că sosesc acasă şi,

de bucurie că au aflat tot ce au lăsat în stare bună şi pe ai săi sănătoşi, uită în curând de toate mizeriile îndurate, pe când cei ce, din cauză de boală sau din altă cauză, nu au fost în stare să meargă la muncă, înainte de ce au sosit tovarăşii săi de la lucru, se trezesc că sunt scoși din gospodăria lor, în care de regulă intră un străin"[3224].

1910: „După cum se ştie, convenţia de comerţ dintre România şi Austro-Ungaria a fost pusă în aplicare. De asemenea, se ştie că, în vederea aplicării acestei convenţii, se vor construi două abatoare la graniţa dintre România şi Ungaria, şi anume unul la Turnu Severin, iar altul la Burdujeni, în care se vor tăia vitele destinate pentru export. Abatorul de la Turnu Severin a fost complect studiat de comisiunile mixte respective şi planurile definitiv întocmite… Abatorul de la Burdujeni se află încă în studiul comisiunii mixte"[3225].

1914: „S-a detaşat, pe 1 septembrie, dl Mihai Simionescu de la şcoala mixtă Târgu Burdujeni, la şcoala de aplicaţie de pe lângă şcoala normală „Vasile Lupu" Iaşi. / S-a detaşat, pe 1 septembrie, domnişoara Aglaia Pandele, conducător grădinii de copii de la Casapchiol-Constanţa, la grădina de copii a CFR din Târgu Burdujeni"[3226].

1914: „Ruşii, după ce au înconjurat Cernăuţii, pe care austriecii îl părăsiseră, cu două zile mai înainte, au început o mişcare de înconjurare. Obiectivul este Suceava

---

[3224] *Apărarea Naţională*, Nr. 27, Anul III, joi 9 aprilie stil nou 1908, p. 1

[3225] *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 183, Anul LXXIII, duminică 22 august / 4 septembrie 1910, p. 3

[3226] *Opinia*, No. 7261, Anul XI, joi 28 august 1914, p. 1

şi Hadikfalva"[3227], dar au răzbit doar până la Dărmăneşti, unde au şi ajuns în noaptea de 3 spre 4 septembrie[3228], zi în care prefectul Sucevei, Tarangul, mergea la Burdujeni, ca să solicite „un mijloc de aprovizionare a oraşului cu combustibilul necesar luminii electrice, iar Inspectoratul căilor ferate din Iţcani solicita omologilor români găzduirea, în staţia Burdujeni, „a unui număr de aproape 400 de vagoane cu grâu şi porumb, care se găsesc prin staţiile austriece, aceasta ca vagoanele să nu cadă în mâna ruşilor"[3229]. Ceea ce s-a şi aprobat imediat. / La Burdujeni au sosit, „în ziua de 8 septembrie, un număr de 450 vagoane, iar în 9 septembrie, autorităţile austriece au transportat îndărăt 30 vagoane, care au fost încărcate cu cereale şi înaintate spre Dorna Vatra şi Câmpulung. Vineri, au mai sosit aici 9 locomotive şi 47 de vagoane, de astă dată încărcate cu cereale… În cursul săptămânii trecute, au trecut, prin Noua Suliţă, 40.000 ruşi, în Galiţia, iar de la 12 septembrie, au sosit în Cernăuţi peste 10.000 soldaţi ruşi. Ei au ocupat, afară de Cernăuţi, staţiunile Volksgarden, Molodia, Derelin şi Cuciurmare, în interiorul Bucovinei, unde a fost proclamată, peste tot, dictatura militară. Trei soldaţi ruşi au fost ieri (12 septembrie 1914) prinşi lângă satul Hliboca, unde făceau recunoaştere. Ei au fost aduşi la Suceava"[3230]. / „În dimineaţa zilei de 6 octombrie 1914, odată cu năvala ruşilor în Bucovina, un tren cu funcţionari austrieci a sosit, la ora 11, în gara Burdujeni, iar la prezentarea paşapoartelor, aceştia au cerut autorităţilor române

---

3227 *Ruşii spre Suceava* – în „Adevărul" din 22 august 1914
3228 *Ruşii la Suceava* – în „Adevărul" din 23 august 1914
3229 *Bucovina fără proviziuni* – în „Adevărul" din 24 august 1914
3230 *Ce se petrece la graniţă*, „Adevărul" din 2 septembrie 1914

permisiunea de a călători spre Viena, prin Predeal, iar cererea le-a fost acceptată. De la refugiaţi s-a aflat că grosul armatei ruseşti cantonase în pădurea Tereblești, o patrulă rusească ajungând până la Hatna (Dărmăneşti). La Cernăuţi, debarcaseră trei regimente de voluntari ruşi, întâmpinate cu fanfară militară. / În seara zilei de 8 octombrie, soseau, în Burdujeni, 350 refugiaţi din Bucovina, dar toţi şi-au continuat drumul spre Ploieşti, iar de acolo, prin Predeal, spre Viena. Alţi 400 de refugiaţi erau aşteptaţi la Burdujeni, din clipă în clipă, „cu destinaţia pentru Predeal"[3231]. / În 11 octombrie 1914, ziarele aduc vestea tristă a morţii, peste noapte (9 spre 10 octombrie), a regelui Carol I, la Castelul Peleş din Sinaia, iar în 30 septembrie, cea a încoronării lui Ferdinand I, care a depus jurământul în 12 octombrie, ambele evenimente fiind însoţite de corul laudativ tradiţional românesc al cultului personalităţii. / Între timp, pentru că ruşii ajunseseră la Hatna (Dărmăneşti), la gara Burdujeni debarcă „mari bogătaşi şi comercianţi, cu familiile lor" şi se cazează pe la oamenii din sat, iar primarul Burdujenilor, I. Vasiliu, ordona brutarilor „să facă mai multă pâine decât de obicei", pentru că alte trenuri cu refugiaţi aşteptau la Iţcani, apoi soseau la Burdujeni, „din cea în ceas"[3232]. // „Pe la sfârşitul lunii lui decembrie (stil vechi n. n.), ruşii începuseră a înainta peste apa Siretului... Vineri, în ziua anului nou a bisericii apusene, pe la 12 ore din amiază, străbătu ca un fulger prin populaţiunea îngrozită a Sucevei vestea că drumul ce vine de la Iţcani este negru de căzăcime rusească. Era spaima care sporise şi însutise

---

[3231] *Exodul din Bucovina*, „Adevărul" din 26 septembrie 1914

[3232] *Exodul populaţiei din Bucovina*, „Adevărul" din 30 septembrie 1914

numărul. Nu erau decât 22 cazaci călări, care intrară, venind dinspre Hatna, în gara Iţcani. Un detaşament mic de patru oameni pătrunse pe strada Burdujenilor, până la bariera frontierei române, şi unul dintre ei, cu glas brusc şi semeţ, se răsti la ostaşul român ce stătea de sentinelă la barieră, somându-1 să nu lese populaţiunea austriacă să se refugieze pe teritoriul românesc. / Ostaşul român, un fecior zdravăn şi isteţ, ridică puşca şi-l invită pe rusul îngâmfat, cu un gest hotărât, să-şi caute de treabă şi să-şi păzească frontiera dacă poate. Ruşii, cam zăpăciţi de această întâmpinare puţin prietenoasă, n-au mai lungit vorba şi s-au cam dus. / Patrula întreagă de 22 cazaci se concentra, peste scurt (timp), la capătul podului ce duce la Suceava, făcând pregătirile de precauţiune pentru a putea trece fără primejdie. Ei trimiseră înainte, mai întâi, pe un lipovan şi, după ce acesta trecuse fără primejdie, urmară şi ei şi o luară, cotind la dreapta din strada principală, pe drumuşorul ce duce spre Şcheia, pe sub poalele dealului pe care este clădită Zamca"[3233].

1915: „Un document interesant. Nu odată a răsunat în ţară ecoul deznădăjduirii populaţiei româneşti din Bucovina, pe timpul ocupaţiunii ruseşti. Străduinţele ruşilor de a mai invada încă o dată ţărişoara mult încercată a deşteptat teama ţăranilor că vremea de groază se va putea reîntoarce şi, împinşi de această teamă neliniştitoare, s-au decis la un pas care va rămâne istoric: Au cerut guvernului român permisiunea de a trece, în masă, peste frontiera României, spre a se pune la adăpostul procedeelor ruseşti. O delegaţiune de ţărani români s-a prezentat la Burdujeni şi a predat o petiţiune, în numele multor sute de ţărani. Această petiţiune este oglinda jalei

[3233] *Viaţa nouă*, anul III, nr. 153, 30 mai 1915, pp. 1-4

unui popor întreg. Ea merită a fi reprodusă ca un document interesant. Iată petiţiunea: // „Către Înalt Domnul Ministru-Prezident Bucureşti, / la mâna domnului Poliţai, în Burdujeni. / Cumpăna grea care a trecut peste biata noastră ţară, Bucovina, cu urgia moscălească, ne-a lăsat în urmă gospodării arse cu desăvârşire, bărbaţi schilodiţi, femei necinstite de moscali şi copii duşi la robie moscălească. Zeci de sate au fost distruse şi zeci de mii de locuitori români au rămas fără adăpost, fără hrană, despoiaţi de tot ce alcătuieşte traiul zilnic. / Nu ne-a rămas alta decât să bejănărim din această ţară. Noi, jos iscăliţii ţărani din multe sate româneşti din Bucovina, am înţeles că moscalii au de gând să vie din nou în această ţară. Neputând noi să mai stăm atunci aici, chinderea ce am văzut cu ochii noştri cum moscalii şi-au bătut joc de noi şi ne-au răpit tot ce am avut mai scump, ne-am pus de gând să ne părăsim vetrele noastre. Ne-am socotit că mai uşor am putea face aceasta, trecând hotarele spre Moldova şi, de acolo, să mergem unde vom putea. / Noi, ţăranii din Bucovina, îndrăznim să întrebăm pe Măria Sa domnul Ministru ori de ne-ar îngădui, dacă din nenorocire ar veni moscalii iar pe aici, să trecem graniţa românească, cu tot ce avem, ca să ne aşezăm acolo unde stăpânirea noastră ar porunci-o. Rugăm răspuns grabnic la mâna primarului Costachi Morariu, în gara Burdujeni, şi sărutăm mâinile Măriei Voastre”[3234]. // „În după-amiaza zilei de 1 ianuarie 1915, după două lupte, în 31 decembrie, la Storojineţ şi la Rădăuţi, „primele patrule ruseşti şi-au făcut intrarea în Suceava, venind din direcţia Hatna şi luând drumul spre satele Costâna şi Mihoveni. În urma patrulelor, trupele ruseşti au cantonat în pădurea Costâna”, iar sucevenii şi

[3234] *Unirea*, Nr. 64, Anul XXV, Blaj, marţi 29 iunie 1915, pp. 2, 3

iţcănenii s-au refugiat în Burdujeni. În 2 ianuarie, pe la orele 14, 300 de ruşi au intrat în Suceava, ocupând oraşul. La pichetele de grăniceri ruse au fost instalaţi soldaţi basarabeni, care, „aflând că este teritoriul românesc, au salutat, retrăgându-se... Pentru că Burdujenii erau sufocaţi de refugiaţi, Direcţia Căilor Ferate nu a mai aşteptat aprobările de la Bucureşti, ci a permis formarea unor trenuri speciale pentru Palanca, primul dintre ele, format din şase vagoane de călători şi din şapte vagoane de marfă, plecând din gara Burdujeni la ora 20[3235]. / „În ziua de 2 Ianuarie stil nou 1915, o patrulă îşi face apariţia pe dealul Sucevei[3236], care duce la Şcheia. Populaţia Sucevei, cunoscând „nobilele" sentimente ale armatei lui Nicolaie II, a început a fugi, în mase mari, spre Burdujeni, pentru a lua, prin România, drumul spre Austro-Ungaria[3237]. Tabloul exodului populaţiei nu-l poate descrie cea mai măiastră pană. Oamenii şi copiii plângeau, aproape goi, cu feţele desfigurate de groază, se scurgeau la vale, aruncându-şi în toate părţile privirile, ca nu cumva să fie atacaţi de duşmanul înfricoşător. / La Burdujeni se adunaseră, trei zile de-a rândul, vreo 5.000 de refugiaţi. Trebuie menţionată purtarea mai mult decât umană a organelor de la frontiera Burdujeni, care, în faţa marii nenorociri, au deschis porţile României, desfiin-

[3235] *Adevărul*, 27, nr. 9980 din 22 decembrie 1914, p. 2

[3236] Amănunte despre ocuparea Sucevei de către ruşi, datorate altor autori, dar şi notiţelor de presă a vremii, puteţi găsi în cartea „Bucovina şi suferinţele ei / 1914-1918", pe care am publicat-o în urmă cu vreo câţiva ani; nu mai ştiu când, dar probabil că prin 2016 – n. n.

[3237] Peste câteva luni, românii bucovineni, care se pripăşiseră prin Moldova, au fost capturaţi de autorităţile româneşti şi „deportaţi" în Transilvania – n. n.

ţând, pentru un moment, rigorile controlului paşapoartelor. Pe la 4, după-amiază, vine vestea alarmantă că o patrulă de cazaci a luat drumul, pe linia ferată ce duce, de la Iţcani, la Burdujeni, ajungând pe teritoriul român. Autorităţile româneşti au somat patrula să se retragă, ceea ce s-a şi întâmplat imediat”[3238]. / „În gara Burdujeni s-a întrunit, într-o conferinţă, o comisiune mixtă, compusă din delegaţi ai c. f. r. şi ai căilor ferate austriece. A luat parte, din partea c. f. r., dl Danielescu, şeful serviciului mişcării din Bucureşti, împreună cu alţi funcţionari, iar din partea c. f. austriece directorul c. f. din Bucovina. Cu acest prilej, s-au stabilit următoarele: Se vor expedia, prin Burdujeni, câte 80 vagoane. Partea interesantă este că 40 din aceste vagoane vor fi transbordate în vagoane austriece chiar în gara Burdujeni, iar 40 vor fi trecute pentru transbordare, la Iţcani. Marea lipsă de porumb, în special, de care suferă populaţiunea din Bucovina îndreptăţeşte credinţa că, de astă dată, căile ferate austriece vor trimite vagoanele necesare şi că lucrurile vor putea merge mult mai bine ca în trecut. De altfel, delegaţii c. f. austriece, cu care s-a semnat un proces verbal asupra acordului stabilit pentru exportul prin Burdujeni, au insistat să se mărească chiar numărul de vagoane ce vom trimite, bineînţeles dacă mijloacele noastre de transport ne vor permite. O altă chestiune, care a fost supusă de către delegaţii c. f. austriece, cu rugămintea de a fi satisfăcută, a fost să li se înapoieze 11 din cele 13 maşini, care se găsesc reţinute în România încă din timpul ocupaţiunii Bucovinei de ruşi, pentru ca, în schimb, să se expedieze c. f. r, 11 locomotive „Pacific”, care se găsesc în Austria. Cererea delegaţilor austrieci trebuind să aibă aprobarea minis-

[3238] Actualul Palat Administrativ – n. n.

teriului de finanţe şi a celui de lucrări publice, rămâne ca ea să fie discutată”[3239]. // „Acceleratul de Bucureşti intră, pufnind, cu o oră întârziere, în gara Burdujeni. Înaintea mea, pe colina din faţă, se desfăşoară Suceava. Deasupra caselor de rând, se ridică turlele bisericilor şi ale edificiilor publice. Ajuns în Burdujeni, deşi nu eşti încă pe câmpul de luptă, ai intrat în zone de operaţiuni. Pe aici s-a scurs, de la jumătatea lui octombrie 1914, când cu prima ofensivă a ruşilor spre sudul Bucovinei, miile de refugiaţi spre Ungaria şi oraşele din Austria. Îmi aduc aminte de lagărul de refugiaţi, ce se formase la Burdujeni, în drama evacuării pripite a Bucovinei de sud, când o mare parte a populaţiei din Galiţia şi din nordul Bucovinei, îngrămădită în Vatra Dornei, Câmpulung, Humor şi Suceava, a fost silită să treacă frontiera de la Burdujeni. / Când, mai târziu, ruşii, în urma ofensivei germanilor la Varşovia, s-au retras din Bucovina, părăsind şi Cernăuţii, aceeaşi mulţime a alergat, prin Burdujeni, spre căminele lor, pentru ca, în urma bombardării Cernăuţilor de către ruşi, după o şedere de câteva zile, să fugă, iarăşi, peste graniţă. Cu ocazia înaintării ruşilor spre sudul Bucovinei, Burdujenii au devenit, iarăşi, ţinta către care s-au îndreptat miile de refugiaţi. În curs de o săptămână şi mai bine, s-au scurs, prin gara Burdujeni, mii de refugiaţi, care, în vagoane speciale, au fost trimişi spre Palanca. Pe timpul ultimei evacuări a Bucovinei, se stabiliseră în Burdujeni mii de oameni, în mare parte evrei, care aşteptau desfăşurarea evenimentelor, în speranţa de a se putea înapoia pe la vetrele lor. Poliţia, în urma ordinelor primite de la centru, a silit populaţia refugiată la Burdujeni sau să continue călătoria spre graniţa austriacă, sau să treacă

[3239] *Unirea*, Nr. 82, Anul XXV, Blaj, marţi 17 august 1915, p. 4

înapoi, peste graniţă. Cei mai mulţi s-au îndreptat spre Palanca, o parte mică s-a întors la Suceava, Iţcani şi alte localităţi din apropiere, de unde se refugiaseră. / În prezent, nu se află în Burdujeni decât familii române din comunele învecinate, care s-au stabilit aici. Burdujenii mai au încă un fel de muşterii, nostimi în felul lor: sunt o seamă de locuitori din Suceava şi Iţcani, care dorm în Burdujeni, iar peste zi se duc acasă… / În ziua Anului Nou, în restaurantul gării din Burdujeni, funcţionarii gării serbau înnoirea anului, la un pahar de vin. Între ei, şi câţiva funcţionari austrieci, refugiaţi. La un moment dat, un funcţionar ridică un inimos toast pentru **unirea tuturor românilor şi pentru cucerirea Transilvaniei**. Toţi ridicară paharele şi ciocniră, între cei dintâi, austriecii!”[3240].

1916: În Suceava, ruşii au ajuns, din nou, în dimineaţa zilei de 22 iunie 1916. Gara Burdujeni era blocată cu sute de vagoane austriece şi germane, aduse din Iţcani. „În aceste vagoane, austriecii şi-au adus tot materialul lor rulant de Căi Ferate, cât şi depozitele de cereale şi provizii. Alte sute de vagoane aşteaptă îmbarcarea nenorociţilor refugiaţi”. Trenurile dinspre România, pentru Burdujeni, erau nevoite să oprească în câmp, în vecinătatea Merenilor, pentru că exodul refugiaţilor, care începuse de luni, 19 iunie, se soldase cu blocarea gării cu şapte mii de pribegi. „Avansarea vertiginoasă a ruşilor a surprins nu numai populaţia, dar chiar autorităţile au fost înşelate asupra apropierii ruşilor. De la Rădăuţi, de la Hatna, în special de la Suceava – unde prefectul judeţului, Dr. Robert Korn, a liniştit populaţia, zicând că ruşii sunt departe şi nu nevoie de

[3240] *Adevărul*, 28, nr. 9994, 8 ianuarie 1915, p. 3

refugiu –, la apropierea neaşteptată a ruşilor, populaţia înspăimântată a fugit, năvălind pe teritoriul nostru. Aici, din ordinul superiorilor, întreaga populaţie a fost primită cu bunăvoinţă şi autorităţile, în frunte cu inspectorul Siguranţei Cămărăşescu, poliţaiul Aurel Ghenea, comisarul special Zdrafcu, căpitanul Topor, şeful jandarmilor din Botoşani, şi-au dat toată osteneala ca refugiaţii să fie adăpostiţi şi, făcând la populaţia din Burdujeni, să vină cu ce va putea. Sărmanii nenorociţi au fost adânc mişcaţi de purtarea autorităţilor noastre, cât şi de mărinimoasa primire a populaţiei din Burdujeni. În acelaşi timp, un comitet din oraşul Botoşani a trimis ajutoare şi alimente, pentru a putea îndestula atâtea guri flămânde şi însetate. Transportul acestor nenorociţi s-a început în prima zi, trimiţându-se 31 de vagoane numai cu funcţionari austrieci. În urmă, au plecat alte transporturi, în 60, 70 şi 90 de vagoane austriece şi române, îngrămădindu-se tot ce putea în vagoane, începând cu cele de la clasa I, până la vagoanele de marfă, închise sau deschise. Plecau nenorociţii, îngrămădiţi ca sardelele, spre Palanca, neştiind ce soartă îi aşteaptă acolo. / Miercuri, 21 iunie 1916, la amiază, mai întâi a fost zărit un aeroplan rus, survolând deasupra Sucevei, iar după o oră, „prima patrulă rusească, compusă din 24 de cazaci, şi-a făcut apariţia în faţa Burdujenilor, pe şoseaua Iţcani-Suceava; imediat, a urmat o altă patrulă, de 100 soldaţi din cavalerie, care, intrând în Suceava, au preluat oraşul din mâinile noului primar, preotul român Sârbu. În oraş, au făcut câteva cumpărături, după care s-au îndepărtat. Se aşteaptă grosul armatei de infanterie şi artilerie, care urmăreşte armata austriacă, retrasă toată în munţi”[3241].

[3241] *Adevărul*, 29, nr. 10506, 10 iunie 1916, p. 4

1917: „În tren. Sâmbătă 18 februarie / 3 martie 1917. Am pornit, la ora opt și jumătate, de la gara Vereşti și am făcut circuitul pe care Ballif mi-l desenase. În fiecare sat, regimentele erau aliniate într-un loc deschis și am mers să le văd, pe rând, bucurându-le. Trebuie să spun că ostaşii, în mare parte, arătau bine și erau bine îmbrăcați, majoritatea fiind bărbați foarte tineri. Toți erau pedeştri, caii neputând să se recupereze la fel de bine ca bărbații. În fiecare sat, școlile şi primăriile au fost rechiziţionate pentru a fi transformate în spitale. Oriunde m-am dus, le-am găsit într-o stare satisfăcătoare, destul de curate, nu prea multe, dar desigur foarte sărace. / La Hânţeşti, Dumbrăveni și Salcea, am găsit o mulțime de bolnavi de tifos exantematic. Oriunde m-am dus, totul era decorat cu florile timpurii ale primăverii, în special ghioceii și ramuri de salcie, care erau foarte frumoase. Am fost atât de dornică de flori, încât această abundență a fost o adevărată bucurie. La Siminicea, au împodobit pământul pe care urma să trec cu crengi de salcie, într-un alt loc totul era decorat cu ghiocei. Întreaga populație s-a înghesuit în jurul meu, umplându-mi brațele cu flori, astfel încât am putut să dau buchete proaspete tuturor bolnavilor. Adăugate la dulciurile și țigările pe care le-am adus, le-a făcut ostaşilor o mare plăcere. Ziua a fost bună și Carol a fost alături de mine, ca şi dimineață, la Botoșani. Mi-a făcut bine inimii să fiu încă o dată înflăcărată de trupele noastre, iar când am ajuns, în sfârșit, la Dumbrăveni, spre ora prânzului, am fost mult emoționată de modul în care m-au primit. Să aud imnul nostru național a făcut ca lacrimile să-mi vină în ochi. Aici, la Dumbrăveni, era un spital mare, bine păstrat și încăpător, dar mulți bolnavi foarte grav. Am adus

cantități de lucruri pentru toate trupele, dar nu le-am putut distribui singură, așa că le-am lăsat unor generali și colonei să le împartă, fiecărei divizii sau brigăzi. Am adus și multe lucruri pentru spitale. / La Dumbrăveni, am luat masa cu toți ofițerii mei, în casa lui Leon Ghyca. A fost plăcut să le văd din nou pe toate; mai multe fețe cunoscute desigur lipseau, altele erau noi. Leon Ghyca și fratele său au fost și ei acolo, dar am fost oaspetele roșiorului meu. A fost foarte frumos, dar fiind un prânz militar a durat prea mult. Carol, refuzând să accepte un loc de cinste, s-a așezat printre ofițerii destul de tineri de la capătul mesei, unde era multă distracție și glume. După prânz, am pornit din nou, pentru a vizita divizia lui Petre Grecianu; obișnuia să fie A.D.C. Ne-a întâlnit la Salcea, arătând extrem de tare și viguros, așa cum face întotdeauna. La Salcea era și un spital mare. Din păcate, pierdem mulți medici, din cauza acestui tifos îngrozitor. Până la urmă, toate par să se rezolve, chiar dacă este transmis prin viruşi împotriva cărora este foarte dificil să te aperi în perioadele de murdărie și dezordine. / Am terminat în Burdujeni, care este frontiera dintre România și Bucovina. Acolo am găsit-o pe Elise Grecianu, care m-a dus în micuța ei casă, pentru un moment de odihnă binevenit, când am reușit să mă spăl. Fețele noastre fuseseră acoperite de praf și noroi în rânduri groase”[3242].

1918: „În dimineaţa de 23 octombrie – stil vechi (5 noiembrie nou – n. n.), venind la companie, mi s-a raportat că-n timpul nopţii sentinela austriacă, punându-şi capela în vârful baionetei, a început s-o fluture, adresându-se comandantului român, de la podul despărţitor de

---

[3242] Marie, Queen of Roumania, *The story of my Life*, London, Toronto, Melbourne and Sydney 1935, pp. 159, 160

frontieră, care, din veselia şi mimica făcută, a înţeles că aceşti soldaţi austrieci (cum am văzut, croaţi) exercită „sloboda”, pe care ai noştri o mai văzuseră la „tovarăşii” noştri ruşi (în urmă cu un an, în 1917). Într-adevăr, frontiera nu mai era defel păzită. Singuri, jandarmii austrieci rămăseseră la posturile lor. Populaţia din Iţcani şi Suceava trecea printr-o mare nelinişte. Postul de jandarmi era neputincios pentru menţinerea ordinii. Populaţia avea nevoie de ocrotire, întrucât jefuitorii începuseră a se deda la prădăciuni. Trebuia profitat de această ocaziune pentru a intra în Bucovina. Dar cum? / Între România şi Austria se încheiase pacea de la Bucureşti, aşa că o trecere în Bucovina ar fi fost privită ca o încălcare de teritoriu, un „causus belli”, pe care nu eram autorizat a-l provoca. Dar, totuşi, simţeam că a sosit momentul să trecem în Bucovina. / În starea nervoasă şi neliniştitoare din preajma frontierei, am lăsat jandarmeriei (austriece – n.n.) să înţeleagă că pot interveni, dar sămi facă o adresă scrisă, semnată de căpitanul Kucinski, comandantul jandarmeriei din Suceava. Acesta, din scrupule uşor de înţeles, n-a făcut nici o adresă, dar ar fi autorizat postul din Iţcani să ceară el, în scris, sprijinul grănicerilor de la Burdujeni. Această adresă mi-a fost suficientă să fiu acoperit în cele ce urmăream. / Raportând comandantului de la Iaşi de cele petrecute şi cerând autorizaţia de a trece în Bucovina, m-am adresat telefonic domnului general Zadik, comandantul Diviziei a 8-a de la Botoşani, sub ale cărei ordine operative eram, şi, raportându-i, pe la ora 7, seara, toate evenimentele zilei, îi solicitam autorizaţia să trec la Suceava. Situaţia nu era aşa uşoară. Guvernul român nu făcuse declaraţia de război Austro-Ungariei şi nici o instrucţiune cred că nu

primise, aşa că nu-mi putea da un ordin categoric de a intra, dar am dedus că, după modul în care îmi acopeream operativ, în cel mai rău caz să fie privită ca un răspuns la un sprijin solicitat. / Compania de grăniceri Burdujeni avea trei plutoane: Burdujeni, Vereşti şi Buneşti. Trecerea în Bucovina trebuia efectuată chiar în cursul nopţii. Cum plutoanele nu erau informate de intenţiunile mele, iar oamenii plutoanelor împrăştiaţi prin pichetele de frontieră, trebuiau luate măsuri repezi ca oamenii să fie adunaţi de pe frontieră şi să treacă în Bucovina pe neaşteptate. / Luând toate măsurile necesare la plutonul de reşedinţă, trebuia să mă transport la Vereşti, de unde numai aşa aşi fi putut vorbi la telefon cu Fălticeni-Buneşti. Pentru ordine scrise nu mai era timpul necesar, iar ordine telefonice trebuiau date de mine personal. / Cum te transporţi mai repede la Vereşti, 17 km dus? M-am adresat şefului staţiei Burdujeni, răposatului Georoceanu, care-n patriotismul său a înţeles că regulamentele nu-şi au aplicaţie când e vorba de interese grabnice, aşa că mi-a pus la dispoziţie o locomotivă. / La Vereşti, dând ordine telefonice locotenentului Alexandrescu, de la Buneşti, şi locotenentului Borş Gheorghe, de la Vereşti, care era lângă mine, ca plutoanele respective, în dimineaţa zilei de 24 octombrie – stil vechi (6 noiembrie – stil nou), să intre în Suceava, fiecare pe câte o şosea, în direcţia respectivă. / Înapoiat la Burdujeni, supraveghez personal executarea şi-mi pregătesc o „ordonanţă”, ce trebuia adresată populaţiei bucovinene şi pe care, în prealabil, trebuia să o supun atenţiei domnului profesor Eusebie Popovici, care luase conducerea Primăriei Suceava. / Lăsând în pichete câte 2 soldaţi pentru pază, plutonul din Burdujeni avea gata echipaţi de război pe locotenentul Chiujdea I, plu-

tonier Răducan şi 48 grade inferioare. / Era spre ziuă, întuneric însă, plutonul încolonat, cu o patrulă ce-l preceda, trecea frontiera şi se îndrepta, urcând pe drumul Iţcanilor, spre Suceava. Peste sentimentul răspunderii, ne copleşise un sentiment de măreţie că ne-a fost dat să păşim noi, grănicerii, cei dintâi în cetatea lui Ştefan cel Mare şi sentimentul datoriei că ne este dat nouă să marcăm repararea actului de nedreptate făcut de turci, în 1777, când au cedat Bucovina Austriei, decapitând pe Grigore Ghica Vodă". / La Suceava, intrarea grănicerilor români este consemnată lapidar, dar dens: „În sfârşit, în dimineaţa zilei de 6 noiembrie 1918, intră în Suceava grănicerii maiorului Anton Ionescu"[3243].

1930, august 18: „O delegaţie a evreilor din Burdujeni s-a prezentat la domnul prefect Miloteanu, exprimându-şi teama ca agitaţiile să nu se întindă şi în târgul lor. Prefectul a dat formale asigurări. Şeful poliţiei din Solca, dl Costică Popovici, împreună cu pretorul Reuţ, au căutat, de asemeni, să liniştească pe viligiaturişti, convingându-i să nu părăsească localitatea, deoarece, în urma măsurilor luate, nu se vor produce nici un fel de tulburări"[3244].

1936: Elena Costache Găinariu publică, la Bucureşti, *Monografia comunei Burdujeni, plasa Bosancea, judeţul Suceava*, lucrare monografică de 132 pagini.

1947: „Constituiri de societăţi cooperative[3245]: Banca populară „Energia C. F. R.", comuna Burdujeni, jud. Suceava".

[3243] Morariu, Pavelescu, p. 60

[3244] *Adevărul*, Anul 43, nr. 14280, vineri 18 iulie 1930, p. 3

[3245] *Monitorul Oficial*, Nr. 268, 19 noiembrie 1947, p. 10261

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[3246], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Achim Magdalena, de la Orfelinatul C. F. R. Burdujeni, la Soloneţul de Jos”; „**Nepit Lucia**, de la Burdujeni, Şc. nr. 1, la Suceava, Şc. nr. 2, post XI, soţ învăţător; **Horodniceanu Mihail**, de la Burdujeni, la Suceava, Şc. nr. 3, post IV, interese materiale; **Iţcou Elena**, de la Stânca-Zvoriştea-Dorohoi, la Burdujeni, Orfelinatul C. F. R., post IV, interese materiale, cu agrementul C. R. R; **Filip Elena**, de la Adâncata, la Burdujeni, Şc. nr. 1, post X, soţ învăţător; **Buţincu Ioan**, de la Salcea-Botoşani, la Burdujeni, Şc. nr. 2, post III, soţie învăţătoare”[3247].

1948: „Tablou de întreprinderile naţionalizate trecute în administrarea comunelor, potrivit dispoziţiunilor art. 1, aliniatul penultim, din legea N. 119 din 1948, şi pentru care urmează să se ia deciziuni în cauză de către Preşedinţia Consiliului de Miniştri: Moara fostă **proprietate a lui Ogrodnic Petru** şi **Păjoreanu Genoveva** din comuna Burdujeni”[3248]. / La Burdujeni s-a născut pictorul Gheorghe Panaiteanu Bardasare (22 aprilie 1917), prozatorul Jean Bart (Eugeniu P. Botez, 28 noiembrie 1874), artistul fotograf Iosif Berman (17 ianuarie 1892) şi pictorii Vasile Angel Siminiuc şi Constantin Ungureanu-BOX.

[3246] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

[3247] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iulie 1947, p. 4912

[3248] *Monitorul Oficial*, Nr. 229, 2 octombrie 1948, p. 7974

BURLA

(lângă Rădăuţi, Bucovina).

Satul Burla a fost, întotdeauna, un cătun al Volovă-ţului, uneori populat, alteori nu. Recensămintele austriece din anii 1774, 1775 şi 1778 nu-l menţionează, Daniel Werenka reţinând, pentru anul 1785, numai câteva case împrăştiate.

1843: Biserica din Burla, cu 1.077 enoriaşi, era slujită de parohul Nicolai POPESCUL. În 1876, biserica din Burla avea 1.830 enoriaşi, păstoriţi de parohul Thomas RENNEY de HERŞENI. / Biserica din Burla, construită în 1803, îl avea paroh, în 1907, pe Emilian VASILOVSCHI, născut în 1864, preot din 1890, cantor fiind, din 1896, Ipolit HNIDEI, născut în 1871.

1866: „Cu finea anului 1865, murind protopresbiterul Rădăuţilor Nicolae Dracinschi, rămaseră actele diregătoriei protopresbiteiale în o dezordine nemaipomenită. Nou denumitul administrator, prot. George Constantinovici, trecând, după cinci luni, în statutul monahic, rămaseră agendele protopresbiteriei mai că în starea de înainte, căci, spre a readuce ordine în afacerile bisericeşti şi şcolare, se cerea nu luni, ci ani întregi. Cu toate acestea, devenind, în luna lui iunie 1866, parohul de la Burla, Toma Renei de Herşeni, administrator prot. Rădăuţilor şi punând mâna pe aratrul (plugul – n. n.) protopresbiteral, fără de a mai căuta îndărăt şi a cruţa osteneala, într-un an de zile aduse în curs regulat toate afacerile interne şi externe ale scaunului protopresbiteriei. /

Toate erau bune, toate erau demne de recunoştinţă şi de laudă; una, însă, numai una era, prin care căzu în dizgraţia Excelenţei Sale, părintele episcop, şi asta încă se puse în competenţa parohiei Rădăuţi, împreună cu un nepot al Excelenţei Sale. Cutezarea aceasta a părintelui Renei nu rămase nesesizată, deoarece tocmai actului respectiv dădu părintele episcop ansa de a întreba, cam în luna lui iulie 1868, din Viena, despre destituirea părintelui Renei din diregătoria protopopiei şi reviziunea unui act disciplinar, asupra căruia s-a decis înainte de două decenii. Auzind despre aceasta, preoţimea ţinutului se uimi şi dete o petiţiune către părintele episcop şi venerabilul consistoriu, pe care o aducem la cunoştinţa publică. / „Excelenţa Voastră! Cu bucurie vie şi mulţămire deosebită am salutat concluzia prea vrednicului Consistoriu, binecuvântat de Excelenţa Voastră, de a da în seamă protopresbiteria Rădăuţilor mult meritatului şi vrednicului paroh din Burla, dl Toma Renei de Herşeni, unui bărbat care, prin duioşia inimii sale, prin purtarea sa cea de tot lăudabilă ca preot şi învăţător al poporului, prin caracterul său cel nobil şi ferm, prin stricteţea sa în purtarea trebilor parohiale şi-a câştigat – trăind în ţinutul acesta acu 18 ani – stima generală şi respectul fiecăruia, într-un grad ca acela încât ne-a fost şi ne este totdeauna un model viu al unui păstor de suflete desăvârşit. Şi foarte fericiţi suntem acu, de a avea aşa unu conducător, care, prin tactul şi zelul său mai presus de toată lauda, prin energia şi acurateţea sa cea exemplară întru purtarea trebilor protopresbitereşti, prin devotamentul său pentru şcolile ţinutale şi dezvoltarea culturii poporului, a adus protoprebiteria Rădăuţilor şi şcolile la aşa o înflorire, încât pot servi de oglindă tuturor protopresbiteriilor din dieceză. Mult, deci,

dară, ba foarte mult ne-am întristat, auzind, în timpul cel mai nou, cum că se voieşte a lua protopresbiteria Rădăuţilor din mâinile prea cucerniciei sale, prea demnului administrator prot. Toma Renei de Herşeni, şi a o încredinţa altuia. Cu cea mai mare supunere şi umilinţă cutezăm, aşadar, a ne ruga ca să binevoiţi, Excelenţa Voastră, nu numai a lăsa şi mai departe protopresbiteria Rădăuţilor în mâinile numitului preot Toma Renei, ci şi a-l întări definitiv în acel post, pe care îl ocupa cu vrednicia şi lauda de comună. / Rădăuţi, în august 1867. // Parohii: Vasilie Ciupercovici, Ion Gribovschi, Ştefan Isopescul, Grigore Popescul, Mihail Nedelco, **Dimitrie Dan**, Teodoru Usatiuc, Vasile Zurcan, Nicolae Zibacinschi, George Bilaşevschi, Titu Turtureanu, Ananie Iacubovici, Samuil Piotrovschi"[3249].

1869: O tipăritură vieneză, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Rădăuţi – **Rădăuţi** (Târg cu tribunal districtual) cu Vadu Vlădichii, Andreasfalva cu Mitoca, Bădeuţi, Bilca, Burla, Frătăuții Vechi, Frătăuţii Noi, Fűrstenthal, Horodnicul de Sus, Horodnicul de Jos, Karlsberg, Marginea, Milişăuţii de Sus, Putna (cu mănăstirea), Satulmare, Straja, Suceviţa, Vicovu de Sus cu Bivolăria, Vicovu de Jos, Voitinel, Volovăţ, Seletin cu Frasin, Tomnatic, Rusca, Paltin, Plosca Camerale, Ulma, Ropoţel, Nisipitu, Bistriţa cu Cârlibaba, Izvor cu Iaroviţa, Sărata, Moldova, Şipot Camerale"[3250].

[3249] *Albina*, Nr. 11, Anul III, Viena, duminică 28 ianuarie / 9 februarie 1868, pp. 2, 3

[3250] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1899: S-a deschis la Burla o şcoală cu 4 clase[3251].

1909: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[3252], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Odochia TORAC (41 ani în 1909) din Burla.

1939: Evidenţele Prefecturii judeţului Rădăuţi menţionează două cătune ale satului, Lupăşteni şi Bodnăreni, părţile satului Burla numindu-se, pe atunci, Cărlăşeni, Ciuperceni, Juravleni şi Mostineni, după numele unor neamuri cu preponderenţă în zonă.

1908: Conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Burla**, comună rurală, districtul Rădăuţi, aşezată în vecinătatea localităţilor Milişăuţul de Jos şi Volovăţ, între dealurile Şeropan la, Vest, şi Ciota, la Est. Suprafaţa: 16,29 km p.; populaţia: 1.641 locuitori români şi foarte puţini ruteni; religiune gr. or. E străbătută de drumul districtual Arbora – Gurahumora, cu o bifurcaţie spre localitatea Vadul Vlădichei; prin drumuri de ţară, comunică cu localităţile învecinate, sus pomenite. Are o şcoală populară mixtă şi o biserică parohială, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh". La 1776, era cătun, pendinte de comuna Volovăţ, şi aparţinea mănăstirii Suceviţa. Aci se află o fermă, cu o herghelie. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.040 hectare pământ arabil, 109 hectare fânaţuri, 21 hectare grădini, 472 hectare izlaz, 135 hectare pădure. Se găsesc 460 cai, 748 vite cornute mari, 28 oi, 580 porci, 153 stupi. **Burla, her-**

[3251] *Schematismus der Bukowinaer*, Czernowitz, 1843 p. 47, 1876 p. 49, 1907 p. 121

[3252] Friedwagner, Matthias, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

ghelie de stat, pendinte de moşia cu administraţie particulară Hardeggthal, districtul Rădăuţi. Are o casă şi 11 locuitori”[3253].

1914-1918: Pentru Bucovina au vărsat sânge şi tinerii din Burla, precum rezervistul **Ion Penteliuc**, Burla, Regimentul 22, rănit; rezervistul **Alexandru Sahan**, Burla, Regimentul 22, rănit; rezervistul **Alexandru Sahan**, Burla, Regimentul 22, rănit; infanteristul **Ion Juravle**, Burla, Regimentul 22, rănit[3254] şi sergentul major **Dumitru Andrişan**, Burla, Reg. 22, mort (31.03-31.07.1915)[3255]. „La propunerea doamnei **Eugenia Sekrier**, din **Burla**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Gheorghie Sekrier**. Doamna Eugenia Sekrier susţine că soţul ei, Gheorghie Sekrier, a repausat, picând în lupta de la Camionca, în luna iunie 1915”[3256].

1919: Din Comisiunea agrară de ocol Rădăuţi făcea parte, ca locţiitor, „**Vasile Mironovici**, paroh, **Burla**” [3257].

1920: „**Deciziune de expropriere No. 643/20**. Deciziunea Senatului Comisiunii agrare Centrale, cu care s-a decis exproprierea parţială a corpului dominical **Burla**, fasc. No. 303 din registrele funciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 208 ha 55 a 65 mp, propri-

---

3253 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 40

3254 *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

3255 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

3256 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi în 5 Aprilie nou 1919, p. 4

3257 *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

etatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[3258].

1940: „Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940[3259]: **Tcaci Gheorghe**, cojocar, domiciliat în **Burla**; **Torac Ion**, cojocar, domiciliat în **Burla**; **Schuhane Vladimir**, brutar, domiciliat în **Burla**”.

1941: Printre primii Eroi ai României Mari se numără şi „**Juravle Ioan**, soldat, ctg. 1936, cu ultimul domiciliu în comuna **Burla**, judeţul Rădăuţi, mort la 17 iulie 1941, **Tcaci Gheorghe**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Burla**, judeţul Rădăuţi, mort la 22 iulie 1941”[3260]. Cele două informaţii, cu **Tcaci Gheorghe**, cojocarul căruia i s-a retras dreptul de a mai profesa, om care moare pentru România Mare, în 22 iulie 1941, confirmă că, în 1940, se făcea o epurare etnică şi politică, inclusiv prin trimiterea persoanelor neplăcute în linia întâi.

1946: În *Monitorul Oficial,* Nr. 264 din 13 noiembrie 1946, pp. 11909 şi următoarele, sunt înregistrate următoarele cooperative săteşti de credit: Cooperativa „Isvorul Făghiţei”, comuna Burla, judeţul Rădăuţi.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[3261], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile pri-

---

[3258] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 213-216

[3259] *Monitorul Oficial,* Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

[3260] *Monitorul Oficial,* Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

[3261] *Monitorul Oficial,* Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

mare indicate în dreptul fiecăruia: **Dociu Natalia**, de la Costişa, la Burla; **Mănescu Isidor**, de la Burla, la Volovăţ"; Perce Traian, de la Berchişeşti, la **Burla**, post VIII, unic solicitant[3262].

BURLĂNEŞTI

(comuna Burlăneşti, raionul Ediniţa, Moldova).

1632, aprilie 25: Întărit de Alexandru Iliaş voievod pârcălabului Toader Jora, care primeşte uric pentru „jumătate de sat de **Burlaneşti** (comuna Burlăneşti, raionul Ediniţa, Moldova), în ţinutul Hotinului, ce a luat-o cu schimbul de la Lupul Talpă comis, pentru jumătate de sat de Hliviţă (Hliniţa, Bucovina – n. n.), în ţinutul Cernăuţilor"[3263].

1770-1772: Satul **Burlăneştii**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[3264], **toată suma caselor: 24**. Rămân birnici: 24. / **Birnicii**: Ion, salahor / Iftimie, măjar / Ioniță Bădale / Pavăl Ciolac / Ioniță, cojocar / Lupul, cioban / Lazăr, sârbul / Timofte Hlibocianu / Ștefan Coadă / Ion, văcariul / Timoftei fiul lui Tănase / Vasile Pănache / Ion Sârbușcă / Simion fiul lui Moisei / Pintelei Gârbia / Zaharia Roșânescul / Dumitrașcul, bejenariul / Ștefan Buzilă /

3262 *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

3263 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 36, pp. 36, 37

3264 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 158, 159

Ursache fiul lui Ioniță / Alecsa, rusul / Pavăl Dodul / Toader Japalău / Nichita Bădale / Ion, vornic.

1904: „**Burlăneşti**, sat în judeţul Hotin, aşezat pe pârâul Draghiştea, în josul satului Feteşti. Face parte din volosti Edinţă. Numărul caselor 100; biserică; populaţiunea 722 suflete”[3265].

BURNĂREŞTI

(pe Bâc, azi Botnăreşti, Lăpuşna, Moldova).

1598, august 15: Întărit de Ieremia Movila voievod, la împărţirea averii rămase de pe urma Antimiei Burnăresei, între cele trei fete ale ei, Aniţa cneaghină Goliasă, Anghelina şi Ileana, care „şi-au împărţit între ele satele **Bilavinţi, Burnăreşti** şi **Turceşti**, două părţi din **Vrăbieni** şi un loc ce se cheamă **Colacul**, şi a căzut în partea Aniţei cneagină Goliasă a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi două părţi din Vrăbieni şi din Colacul, iar în partea surorii ei Anghelina au rămas, de asemenea, a treia parte din Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni, iar în partea Ilenii a căzut Bilavinţi, din Burnăreşti şi din Turceşti şi a treia parte din Vrăbieni”[3266].

1667, iunie 1: Scrisoarea căpitanului Onofrei, trimis de vodă să hotărnicească moşia **Burnăreştilor** şi

[3265] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 40

[3266] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 18, pp. 28, 29

„să le alegem locul Burnăreştilor dinspre alte moşii ce sunt pe Bâc”, în baza mărturiei unui „om de-l cheamă Panul, om de moşie din **Căbusca**, care se hotărăşte cu Burnăreştii – alţi oameni nu au ştiut” şi nici semne nu s-au aflat. Deci, urmându-l pe Panul, „am purces după dânsul şi am pus stâlpi de piatră cu megieşi străini prin zarea dealului Bâcului, dinspre soare răsare, unde se vede prăvulacul Căbuscăi, un stâlp am pus lângă drumul ce merge la Nistru, altul la obârşia Şopronei, unul este o moviliţă mică, lângă movila mare dinspre răsărit şi aproape de cea mare, unul deasupra Budăiului, cam din fundul Roşiei, şi când am pus stâlpi au fost Istrati Brohnici izbaşa, Lefter izbaşa, Grigore, Filip şi Lazor de **Pohrebeni**, Andrei Hăsan, Simion călăraşul, Strătulat, Gheorghe, Mitrofan Chiril dăchiul, Strătulat sluga egumenului de la Golăi şi mulţi oameni buni”[3267].

1669, februarie 9: Scutire dată de Duca vodă egumenului mănăstirii Golia „şi dregătorului şi vătămanului lor de la seliştea **Burnăreşti**, ce sunt în ţinutul Orheiului, spre aceea ca să aibă a chema oameni străini de printr-alte ţări, din Ţara Leşască, din Partea Căzăcească şi din Ţara Turcească, şi de aiurea, de prin alte ţări străine şi care vor veni şi se vor aşeza acolo vor avea slobozenie în doi ani şi vor fi în pace de dajde… şi de alte dări şi angherii câte sunt pe alţi mişei în ţara domniei mele”[3268].

1669, martie 30: Zapisul lui Bejan, izbaşa de **Burnăreşti**, care mărturiseşte „precum am căzut eu la o

---

[3267] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 77, pp. 100, 101
[3268] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 82, p. 104

nevoie, pentru un furtişag, iar părintele egumen de Golăi mi-a făcut bine cu 31 lei şi, pentru acei bani, m-am apucat, de astăzi, din 12 zile ale lui făurar, în 15 zile, să-i trimit cai, unul sur, altul pleanec, altul negru, iar de nu voi trimite caii la zi, să trimit aprod cu ciubote la mine… / şi eu Strătulat de Burnăreşti, încă m-am întâmplat de faţă, eu Roşca dvornicul încă m-am întâmplat"[3269].

1669, iunie 25: Zapisul lui Bejan izbaşa, Poroseaci, Bejenuţ cel mic, Lazor, Toader Hăolianul, Zbărdea „şi alţi călăraşi, toţi din satul sfinâiei sale părintelui Macarie, egumenul de la mănăstirea Golăe, ce se cheamă satul **Burnăreşti**", în care mărturisesc cum au făcut „tocmeală cu sfinţia sa, ca să ne lase să trăim pe moşia sfintei mănăstiri acolo, în Burnăreşti, iar noi, călăraşii, toţi să avem a da sfinţiei sale de a zecea"[3270].

1669, iunie 29: Porunca dată de Duca voievod lui Bejan, iuzbaşea de **Burnăreşti**, şi iuzbaşei de **Zaluceani**, după ce i „s-a jeluit rugătorul nostru, egumenul de Golăea, zicând că tu, iuzbaşe de Zaluceani, ai avut oamenii tăi la hotarul Burnăreştilor şi la alte hotare împrejur şi de a zecea nu vreţi să daţi… Deci îţi scriem să daţi de-a zecea ce vă va veni, că apoi voi trimite un aprod de va lua şi ciubote de pe voi şi veţi da şi de a zecea. Şi tu, Bejane iuzbaşe, un om care este acolo, nu ştim călăraş este au ţăran, a sărit pe feciorul egumenului de n-a dat a zecea. Deci să mergi numai pe câtă pâine va fi avut, să iei de-a zecea, să dea pe seamă mănăstirii, iar cui va părea cu strâmbul să vină aicea, să stea de faţă cu egumenul, să-şi

---

[3269] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 83, pp. 104, 105

[3270] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 87, p. 111

întrebe”[3271].

1669, septembrie 23: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod aprodului trimis la **Burnăreşti**, pe urmele călăraşilor de **Luţeni**, „să fie tare şi puternic a merge la satul Burnăreşti şi să întrebe care călăraşi de Leţeani şi dintr-alte sate, ce vor fi pe delături şi vor fi arat şi pe hotarul satului Burnăreşti, fie ce fel de oameni vor fi, tuturor să aibă a le lua de-a zecea din toată pâinea, câtă pâine vor fi avut, şi să aibă a le lua şi ciubote, pentru că au mers rugătorii noştri călugări de la sfânta mănăstire de la Golăea să le ia de-a zecea şi ei n-au vrut să dea”[3272].

1671, august 8: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod „egumenului de la sfânta mănăstire Golăi şi a tot soborul să fie tari şi puternici a-şi lua de-a zecea din satul **Burnăreşti** de la călăraşii care vor fi venit de la **Lăpuşna** şi vor fi arat sau vor fi cosit la acel sat”[3273].

1682: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod mazilului Petrache ot **Burnăreşti** „ca să fie volnic a lua zeciuiala din moşia **Cobusca**, de pe partea lui Hasan”[3274].

1747, septembrie 4: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod egumenului de la mănăstirea Golia şi „pe cine va trimite să fie volnic a merge şi să ia de-a zecea de pe părţile de moşie ce are Golăe în satul **Burnăreşti**, ce sunt în ţinutul Lăpuşnei… şi să

[3271] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 91, pp. 117, 118

[3272] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 93, pp. 121, 122

[3273] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 98, pp. 124, 125

[3274] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 113, p. 135

dijmuiască şi alte selişti ce mai are mănăstirea la acea parte: **Bălăniasa**, **Bubuiogii**, **Hăjerenii** şi **Mărinicii**”[3275].

1763, decembrie 10: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ioan voievod mănăstirii Golia „şi pe oricine ar trimite la satele mănăstirii de jos, la ţinutul Orheiului, pe apa Bâcului, la moşia **Burnăreştii** şi **Bubuiugii** să fie volnic a lua de-a zecea, după obicei… care moşii sunt afară de cele două ceasuri pe care ajung şi se hrănesc şi tătarii”[3276].

BURNĂREŞTI

(în Covurlui, lângă Piscul, Galaţi).

1623, iunie 9: Întărit de Ştefan Tomşa voievod episcopului de Roman Athanasie, ai cărui trimişi sunt împuterniciţi „să ia dijma de la **Burnăreşti** (în Covurlui, lângă Piscul, Galaţi) şi de la **Scripiţeni** (sat în comuna Piscul, Galaţi), şi de la acei oameni care trăiesc pe locul satului **Mogoşeşti** (azi Mogeşti, comuna Independenţa, Galaţi) şi în hotarul Mogoşeştilor, şi hotarul **Lupeni** (comuna Independenţa, Galaţi), şi în hotarul **Peneu** (inclus în comuna Independenţa, Galaţi), ca să ia din zece clăi una mănăstirească, din cinci clăi jumătate de claie de

---

[3275] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 164, p. 193

[3276] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 178, p. 209

grâu şi din orz şi din miei, de asemenea şi din vin, din zece vedre una mănăstirească”[3277].

BURSUCENI şi COROCĂEŞTI

(între Dumbrăveni şi Vereşti, Suceava).

Rădăcinile acestor sate, aflate pe uriaşa moşie de pe valea Siretului a lui Ioan Jumătate, se află în moştenirea fiului acestuia, Mundrea sau Mândrul, care avea să stăpânească moşiile din stânga şi din dreapta Siretului, cunoscute sub numele de Mândreşti. În timp, Mândreştii se anonimizează, prin apariţia, pe aceeaşi moşie, a unor vetre noi de sat, cea mai recentă dintre acestea, Brehueştii, devenind reşedinţa comunală care includea şi satele Bursuceni, Corocăieşti şi Hancea, care ulterior, funcţie de proprietarii moşiilor, aveau să fie incluse ba în comuna Dumbrăveni, ba în Vereşti. Dar şi Bursucenii (Bursuceanii), deşi nu figurează în documentele colecţiilor consacrate, au o istorie, care începe în vremea fiilor lui Alexandru cel Bun, Ilie şi Ştefan, după cum se menţionează în uricele din 8 martie 1582 şi 28 ianuarie 1588.

1430, iulie 7: „Jurju Jumătate, cu fraţii săi, cu jupânul Şteful şi cu jupânul Mândrul… şi cu a lor bunăvoie au împărţit ocinile părintelui lor, Ioan Jumătate… Iar

---

[3277] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 80, pp. 120, 121

partea Mândrului: Balinţii pe Siret şi cu tătarii ce sunt în acele curţi, şi Mândreşti"[3278].

1492, martie 17: În faţa Divanului lui Ştefan cel Mare apar nepoţii lui Ion Jumetate, „Mărina, fiica lui Giurgiu Jumetate şi cu copiii săi, şi cu vara ei, Mărinca, fiica lui Mândrea, şi nepotul ei de frate, Silea, şi sora lui, Donea, fiii Fedcăi, şi verii lor, Şteful şi sora lui, Mărina, fiii Maruşcăi, fiica lui Şteful Jumetate" şi împart, în bună înţelegere, o parte dintre moşiile rămase după bunicul lor, Ion Jumetate, „satele anume: Mândreşti, pe Siret, unde au fost Balinţii şi Şerbănăuţi, de asemenea pe Siret... Şi s-au cuvenit Marincăi, fiica lui Mândrea, şi nepoţilor ei de frate, Silea şi surorile lui, Donea, în partea lor, satul anume Mândreşti pe Siret"[3279].

1582, martie 8: „Cu mila lui Dumnezeu, Io Iancul Voevod, domn ţării Moldaviei, înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau, cetindu-i-se, o vor auzi-o; adică au venit înaintea noastră şi înaintea a lor noştri moldoveneşti boieri mari şi mici sluga noastră Pătraşco vatag, fiul lui Nicoară, nepot Maricăi; şi iarăşi seminţenia lor, Gavril, fiul lui Grozav, nepot Drăgulei, strănepoţi lui Ghedeon, şi răs-strănepoţi lui Ştibor (Ştibor Ştirbu – n. n.); şi iarăşi, mătuşa lor Anna, fata Drăgulei, nepoata lui Ghedeon, strănepoată Ilisaftei, răs-strănepoată lui Ştibor, cu mare jalobă şi cu mare mărturie, şi cu împrejuraşii lor megieşi, zicând cum privilegiile de slujenie, ce le-a avut strămoşul lor Ştibor de la bătrânul Ştefan Voevod pe **satul Bursuceanii** şi cu

---

[3278] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova,* vol. I, Bucureşti 1975, doc. 99 pp. 146, 149

[3279] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 108, p. 215

loc de moară în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, în jos de poiană şi cu moară în satul Bursuceanii; iar acel uric li s-a ars în casa lui Pantelei din Brăeşti, când a venit un trimis din Horuji (stegar Cazac) în solie la domnia mea şi s-a întâmplat acelui să poposească la casa aceluia Pantelei şi i-a ars casa lui acel trimes. / Astfel, noi văzând a lui mare jalobă şi cu mare mărturie şi cu megieşii lor de primprejur, ce ni s-au jeluit şi au mărturisit ; iar noi aşijderi şi de noi am dat şi am întărit înşine lor acel de mai sus scris sat Bursuceani şi cu loc de moară în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, în jos de poiană, şi cu moară în sat în Bursuceani, ca să le fie lor şi de la noi uric şi ocină şi cu toate veniturile ; însă să le fie lor cel de mai sus scris sat Bursuceanii şi cu loc de moară în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, în jos de poiană şi cu moara în satul Bursuceanii, în două jumătăţi; **jumătate din jos** şi cu moara, ce este în sat, şi cu fântâna din jos să fie slugii noastre lui Pătraşco, singur, deoarece o avea şi moşie şi cumpărătură, ce a fost cumpărat tatăl său, Nicoară, de la seminţenia sa, de la Tufă; iar alaltă **jumătate din sus** să fie seminţeniei sale lui Gavrilă şi mătuşii sale Anna. Iar cel vad de moară, ce este în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, mai jos de poiană, să fie şi acela în două: jumătate lui Pătraşco, şi jumătate lui Gavril şi mătuşii sale, Annei, lor şi copiilor lor şi nepoţilor şi strănepoţilor şi răstrănepoţilor şi la tot neamul lor, ce li se va alege mai de aproape neruşeit niciodinioară în veci înaintea acestei cărţi a noastre. Iar hotarul celui de mai sus scris sat Bursuceanii şi cu moară în Siret, unde a fost moara lui Ştibor, în jos de poiană, şi cu moară în satul Bursuceanii, iar acela să fie dinspre toate părţile pe vechiul hotar, pe unde din veci au umblat. Iar la aceasta este credinţa

domniei noastre mai sus scrisă, Io Iancul Voievod, şi credinţa preaiubiţilor fii ai domniei mele Alexandru şi Bogdan voievozi… (etc.). Iar spre mai mare tărie şi putere a tot ce s-a scris mai sus, poruncit-am înşine la al nostru credincios boier Stroici, marele logofăt, să scrie şi a noastră pecete să o lege de această carte a noastră. A scris Cristea Mihailovici în Suceava, la anul 7090 luna Mart 8 (Arhiva Leon Ghica, Dumbrăveni. Pergament bine păstrat; pecetea însă e tăiată cu poală cu tot”[3280].

1588, ianuarie 28: „Cu mila lui Dumnezeu, Io Petru Voievod, domn ţării Moldaviei, înştiinţare facem cu această carte a noastră tuturor cui pe dânsa vor căta sau citindu-li-se o vor auzi-o; adică au venit înaintea noastră şi înaintea tuturor a lor noştri moldoveneşti boieri mari şi mici sluga noastră Pătraşco vătog, fiul lui Nicoară, nepot Maricăi, şi iarăşi seminţenia lui Gavril, fiul Grozavei, nepot Dragului, strănepot lui Ghedeon, şi iarăşi seminţenia lor, Bilaşco şi sora lui Anghelina, copiii Annei, fata Drăgulei, nepoţi lui Ghedeon, şi strănepoţi Elisaftei, şi toţi strănepoţi Ştirbului şi lui Firăe, de nimeni siliţi şi nici învăluiţi, ci de a lor bunăvoie, şi au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din ale sale drepte privilegii, şi din uric de danie şi vislujenie, ce a avut răs-străbunul lor Firău de la Iliiaş şi de la fratele său, Ştefan, voievozi, privilegiile de mărturii ce le-au avut sluga noastră Pătraşco şi mai sus scrisele seminţeniile lui de la Iancul Voevod pentru alalte ale lor drepte privilegii de întăritură de la înaintaşii domni, ce le-au avut făcute pe aceste vechi privilegii, un sat anume **Bursuceanii**, ce-i **în ţinutul Sucevei**, şi cu mori în sat: şi cu loc de moară în Siret,

[3280] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XIX, Iaşi 1927, pp. 161, 162

unde au fost morile Ştirbului, mai în jos de poiană; acelea le-au vândut la al nostru credincios şi cinstit boier, jupânului Andrei, hatman şi pârcălab Sucevei, drept 3.000 zloţi tătărăşti. Şi s-a sculat al nostru credincios şi cinstit boiarin, pan Andrei, hatman, şi a plătit deplin acei de mai sus zişi 3.000 zloţi tătărăşti în mâinile mai sus scrise slugilor noastre, lui Pătraşco, vătag, şi seminţeniilor sale, lui Gavril, fiul Grozavei, şi lui Bilaşco, şi surorii sale, Anghelinei, copii Annei, dinaintea noastră şi dinaintea a tot sfatul nostru; şi mai sus scrise privilegii şi ispisoace de ferăe (taxe de judecată – n. n.), ce le-au avut sluga noastră Pătraşco şi seminţeniile sale mai sus scrise, Gavril, fiul Grozavei, şi Bilaşco, şi sora sa, Anghelina, copiii Annei, încă le-am dat în mâinile credinciosului nostru şi cinstit boier, pan Andrei, hatman, şi pe cel de mai sus zis sat, anume Bursuceanii, şi cu loc de moară în Siret, unde a fost moara Ştirbului, mai în jos de poiană, şi **cu moară în sat, în Bursuceani**, ca să-i fie lui şi de la noi uric şi ocină şi cumpărătură, cu toate veniturile lui, şi copiilor lui şi nepoţilor lui şi strănepoţilor lui şi răs-strănepoţilor lui şi la tot neamul lui, ce i se va alege mai de aproape, neruşeit niciodinioară în veci. Iar hotarul celui mai sus zis sat, anume Bursuceanii, şi cu loc de moară în Siret, unde a fost moara Ştirbului[3281], mai în jos de poiană, şi cu moară în satul Bursuceni, iar el să fie dinspre toate părţile, pe unde din veac au umblat. Iar la aceasta este credinţa domniei noastre mai sus scrisă, Io Petru Voievod, şi credinţa preaiubitului şi din inimă fiu al domniei mele, Io Ştefan Voievod, şi credinţa boierilor noştri, credinţa dumisale Bucium, mare vornic al ţării de jos, şi credinţa

3281 Știbor Știrbu – cf. Gonța, Alexandru, *Indicele numelor de locuri*, București 1990, p. 47

dumisale Eremiia, mare vornic al ţării de sus, şi credinţa dumisale Cocora şi pan Gheorghie, pârcălabi de Hotin, şi credinţa dumisale Gavril şi pan Cristea, pârcălabi de Neamţ, şi credinţa dumisale David şi pan Bejan, pârcălabi de Novograd, şi credinţa dumisale Andrei, portar Sucevei, şi credinţa dumisale Brut, postelnic, şi credinţa dumisale Bârlădeanul, spătar, şi credinţa dumisale Gheorghie, ceaşnic, şi credinţa dumisale Iane, vistiernic, şi credinţa dumisale Sava, stolnic, şi credinţa dumisale Stan, comis, şi credinţa tuturor boierilor noştri ai Moldaviei mari şi mici. Iar după a noastră viaţă, pe cine Dumnezeu îl va alege să fie domn ţării noastre a Moldaviei, din copiii noştri sau din al nostru neam, sau pe oricare alalt Dumnezeu îl va alege domn să fie ţării noastre, acela să întărească şi să împuternicească, căci că îi este lui dreaptă ocină şi cumpărătură. Iar spre mai mare tărie şi putere a tot ce s-a scris mai sus, poruncit-am înşine la al nostru cinstit boier, dumisale Lupul Stroici, marelui logofăt, să scrie şi a noastră pecete să o lege de această adevărată carte a noastră. / Ionaşco Roşca a scris, în Iaşi, la anul 7096, luna Ghenar 28”[3282].

1622, 23 iulie: Ştefan Tomşa întăreşte „Tudosiei Andreiasa şi ginerelui ei, Vasile Ureache, stăpânirea satului Bursuceni”[3283]. „Io Ştefan Tomşa Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domn Ţării Moldaviei, adică a venit înaintea noastră şi înaintea tuturor boiarilor noştri moldoveneşti mari şi mici închinătorii noştri călugări din sfânta mănăstire de la Voroneţ şi s-au pârât de faţă cu Teodosia, doamna lui Andrei, biv (fost – n. n.) hatman, şi cu

---

[3282] Ghibănescu, Gh., *Surete și izvoade*, vol. XX, Iași 1928, pp. 6, 7
[3283] Florescu, George D., *Andrei Vistierul şi Andrei Hatmanul-Logofătul*, Bucureşti 1936, p. 5

ginerele ei, Vasilie Ureache, pentru satul **Bursuceanii**, care-i la ţinutul Sucevei, la Siret, spunând, aici, călugării că acest sat Bursuceanii le-a fost lor danie de la Alexandru Voievod şi au arătat înaintea noastră şi uric de la Alexandru Vioevod, de danie, pentru că acest sat a fost luat pentru Alexandru Voevod (Lăpuţneanu – n. n.), în viclenie, de la nişte boieri, care au fost pribegi în ţara Ladianscă. După aceea, după moartea lui Alexandru Voievod, în zilele fiului său, Bogdan Voievod, ei, aceşti boieri, au venit în Ţară şi li s-au întumat lor ocinile şi moşiile şi totul înapoi şi că atunci, până în zilele lui Petru Voevod, toţi aceşti boieri şi-au ţinut ocinile lor, şi copii lor şi nepoţii lor; iar când a fost în zilele lui Petru Voevod, s-au sculat din oamenii lor, anume Pătraşco, vatav, fiul lui Nicoară, nepotul Măricăi, şi vărul său Gavril, fiul Grozavei, nepot lui Dragul, strănepot lui Ghedeon, şi vărul său Bilaşco, şi sora lui Anghelina, copiii Anei, fetei lui Dragul, nepoata lui Ghedeon şi strănepoata Elisaftei, şi toţi prestrănepoţii lui Ştibor şi Firău şi au vândut acest sat mai sus scris Bursuceanii, în ţinutul Sucevei, la Siret şi l-au vândut acestui boier, lui Andrei, biv hatman, drept trei mii de zloţi tătărăşti, precum au arătat înaintea noastră Todosia, doamna lui Andrei, şi ginerele ei, Vasilie Ureche, uric de cumpărătură de la Petru Voevod şi alt uric de mărturie de la Iancul Voievod, ce au avut aceşti oameni mai sus scrişi, pentru că acest uric vechi, ce l-a avut bunul (bunicul – n. n.) lor Ştibor de vislujenie, de la bătrânul Ştefan Vodă, acela a ars, din casa lui Păntelei din Brăeşti, când a venit un trimis din steag, în solie către Iancul Voievod, şi i s-a întâmplat să înnopteze acolo, în casa lui Păntelei şi i s-a aprins casa lui de focul lor, şi încă s-au mai pârât şi în

zilele lui Petru Voievod, şi atunci au trimes călugării şi s-a şters acest sat din uricul călugărilor, pe care l-au avut de la Alexandru Voievod. Alta noi şi cu tot sfatul nostru i-am judecat cu judecată dreaptă şi am aflat că este dreaptă cumpărătură doamnei Tudoscăi Andriasă şi ginerelui său Vasilie Ureache. Alta am îndreptat pe Todosia Andreiasă şi pe ginerele ei, Vasile Ureache, dinaintea noastră, şi şi-au pus fierăie (taxa de judecată – n. n.) în visteria Domniei mele 24 zloţi, iar călugării de la Voroneţ ei au rămas de dinaintea noastră şi din tot sfatul nostru. Alta de acuma înainte călugării să nu se mai pârască, pentru această pâră si nici să dobândească, niciodată în vecii vecilor. Iar dacă se vor afla, în oarecare vreme, vreun uric sau ispisoace de la unii domni sau de la însumi Domnia mea, să nu se creadă. Iar dacă vor vrea să rădice, în vreo vreme, oarecare pâră, să aibă a da gloabă porţii Domniei mele 50 de boi. Pentru aceea, acest sat Bursuceanii să fie de la noi cu tot venitul doamnei Todosiei Andreiasă şi ginerelui ei, Vasilie Ureache, şi altul nimeni să nu se amestece dinaintea acestei cărţi a noastre. Scris în Iaşi, anul 7130 Iuli 23. / Însuşi Domnul a poruncit. Ghianghea, vel logofăt, a învăţat şi a iscălit. Faceţi-i uric”[3284].

1775: În recensământul făcut din ordinul generalului Spleny pentru Ocolul Siretului, Bursucenii sunt menţionaţi cu „1 boier, 2 popi, 8 ţărani”, iar Corocăieştii cu „6 ţărani”[3285]. Satul Brehuieşti nu este men-

---

[3284] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XXI, Iaşi 1915, pp. 248, 249

[3285] Spleny, Gabriel von, *Descrierea districtului Bucovina*, în *Bucovina în primele descrieri geografice, istorice, economice şi demografice*, Bucureşti 1998, pp. 236-266

ţionat, iar Mândreştii, trecuţi drept „Măndăreşti” aveau doar 2 ţărani.

1799, ianuarie 1, Peczeyszyn: „Tabel privind moşiile fondului bisericesc în Moldova, cu indicarea ţinutului şi suprafeţei fiecăreia” cuprinde şi „siliştile: Balinţi (Siminicea, numită şi Baleştii – n. n.), Mândreşti (moşie care cuprindea Bursucenii şi Corocăieştii – n. n.), Sarafineşti şi Miteşti… în ţinutul Botoşani”[3286].

1803: În Condica liuzilor (oameni străini, aduşi din Galiţia, fără obligaţii faţă de vistierie, ci numai faţă de stăpânul moşiei), este trecută moşia lui Iordachi Balş, Dumbrăvenii, cu 249 liuzi, satele pe care le va lăsa moştenire, în 1809, lui Alecu, nefiind menţionate[3287].

1809: Un testament din 21 martie 1809, diata lui Iordachi Balş, aduce informaţii importante şi despre satele din jurul Dumbrăvenilor, Alecu Balş moştenind „moşiile **sate întregi Dumbrăvenii**, Romaneştii, Avereştii[3288], Sălăgenii, Bursucenii, şi Brehoeştii, şi Vlădenii, şi Mândreştii, şi Baleştii[3289], care acum se zic Siminicea, ce să află, toate unite la un loc, în ţinutul Suceava şi în ţinutul Botoşanii, şi cu toate prisăcile cu stupi ce să vor afla la aceste arătate moşii”.

1851: Wilhelm Kotzebue publică, în Germania, sub formă de roman (*Lascar Viorescu*), o interesantă des-

---

3286 DGAS Suceava, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, documentul 1565, p. 510

3287 Codrescu, Th., *Uricarul*, Vol. VII, Iaşi 1886, p. 244

3288 Vereşti.

3289 Anterior, Baleşti se numise Balinţi, sat din ţinutul Suceava, vecin cu Mândreştii şi Vlădenii din ţinutul Botoşanilor, pentru că Siminicea, deci Baleştii-Balinţi, avea pământuri şi peste apa Siretului, de unde confuzia că Balinţi ar fi fost inclus în Mândreşti. Siminicea îl are drept ctitor pe Mundrea sau Mândrea Jumătate

criere a Moldovei, care cuprinde şi o nuntă la conacul boieresc din Bursuceni, la care au cântat vestiţii lăutari Ion Angheluţă din Suceava şi Vasile Barbu din Iaşi. Fragmentele de roman care se referă, cu diverse aspecte, şi la Bursuceni, le adaug, separat, la sfârşitul acestei poveşti.

1888: „Școalele rurale suplinite, din județul Botoșani, se scot în concurs pe data de 1 septembrie, și anume: școalele comunelor Brehuiești-Bursuceni, Brehuiești-Mândrești”[3290].

1898: „Brehueşti, comună rurală, situată în centrul plasei Siretul, județul Botoşani, de o parte şi de alta a râului Siret. Comuna se compune din satele Brehueşti, Bursuceni, Corocăeşti, Hancea, Hriţcani, Huţani, Mândreşti şi Vlădeni. Are o suprafaţă de 7.635 hectare şi o populație de 1.358 familii sau 5.374 suflete, din care 1.503 contribuabili. Locuitorii sunt români şi ruşi; sunt şi câteva familii de evrei şi nemţi. Pământul e de calitate bună, variind în pământ negru vegetal şi nisipos, mai cu seamă pe luncile Siretului. Întinderea locurilor cultivate, în 1890, a fost 3.078 hectare. Are 989 hectare pădure, care parte se exploatează sistematic. Sunt situate parte pe dealuri, parte pe şesul Siretului. Numărul vitelor e de 1.964 boi şi vaci, 385 cai, 624 porci, 3.445 oi; 218 stupi, care au produs 218 kg ceară şi 880 kg miere. Comuna e udată prin mijloc de râul Siretul şi mai de multe pâraie, gârle şi vărsături din Siret. Sunt 3 iazuri şi mai multe bălţi, toate ape bogate în peşte. Sunt 2 mori de apă, la iazuri, şi 2 mori de aburi. Sunt în comună 1 carieră de piatră şi 2 de nisip sau prund pentru şosele. Brehueşti e

[3290] *România Liberă*, Nr. 3163, Anul XII, vineri 18/30 martie 1888, p. 1

străbătută de şoseaua naţională ce merge pe şesul din stânga Siretului şi de calea judeţeană Botoşani-Burdujeni, pietruite şi în bună stare. Bugetul comunei are, la venituri, 14.066 lei și 53 bani şi, la cheltuieli, 14.022, lei și 30 bani. Are 7 biserici, deservite de 5 preoţi şi 12 cântăreţi, şi 4 şcoli, cu 3 învăţători, 1 învăţătoare, 177 şcolari şi 13 şcolăriţe. Legenda spune că, în vechime, cea mai mare parte din teritoriul comunei era acoperit cu pădure şi că, în locul satelor de astăzi, erau schituri de călugări şi de călugăriţe. / **Brehueşti, sat** aşezat pe coastă de deal şi parte pe vale, în partea de est a comunei Brehueşti, pasa Siretul, județul Botoşani. Are o suprafaţă de 1.658 hectare şi o populaţie de 418 familii sau 1.350 suflete, din care 400 contribuabili. Pământul este ocupat parte cu semănături şi parte cu pădure. Are 1 iaz şi 1 moară de apă, 1 carieră de piatră pentru fântâni şi case şi 1 carieră pentru prund de şosele. Aci este reşedinţa comunei Brehueşti. Este o biserică, făcută de locuitori, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi şi 1 şcoală mixtă, cu 1 învăţător şi 40 şcolari. Sunt 470 vite cornute, 50 cai mari şi mici, 1.128 oi, 1.000 mascuri şi 60 stupi cu albine. În sat sunt 6 meseriaşi, 2 comercianţi; 2 cârciumi”[3291]. / **Bursuceni**, sat pe ţărmul drept al Siretului, județul Botoşani, în partea de sud-vest a comunei Brehueşti, plasa Siretul. Are o suprafaţă de 1.046 hectare şi o populaţiune de 157 familii sau 680 suflete, din care 183 contribuabili. Are o biserică, făcută de locuitori, deservită

[3291] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*, Vol. I, București 1898, pp. 643, 644

de 1 preot şi 1 cântăreţ; o şcoală mixtă a judeţului, cu 1 învăţător şi 40 şcolari”[3292].

1899: Prefectura judeţului Botoşani publică, în Monitorul Oficial, un „Tablou de tinerii din judeţul Botoşani care urmează a fi înscrişi pe tabelele de recensământ ale clasei anului 1901 şi care sunt dispăruţi de prin comunele unde s-au născut”. Din comuna Brehueşti lipseau de la domicilii: „Gavriline Grigore, fiul lui Manoli şi al Mariei, Ungureanu Ioan, fiul lui Gheorghe şi al Victoriei, Ştefănescu Titus, fiul lui Alexandru şi al Eugeniei, Ferariu Gheorghe, fiul lui Anton şi al Ecaterinei, Munteanu Costache, fiul lui Enache şi al Raveicăi, Burăh Calman, fiul lui Avram şi al Ghitlei, Romaşcanu Grigore, fiul lui Sava şi al Elisabetei, Teodor Costache, fiul lui Dumitru şi al Savetei, Fruct Iţic, fiul lui Avram şi al Haiei, Ferariu Andrei, fiul lui Ioan şi al Elenei, Garici Vasile, fiul lui Costache şi al Profirei”[3293].

1905: „Noul hirotonit în preot, Dimitrie Cernescu, este numit, pe ziua de 1 Iunie a. c., paroh la parohia Bursuceni, comuna Brehueşti, judeţul Botoşani”[3294].

1908: „Văzând mijlocirea I. P. S. Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, potrivit art. 4 din legea asupra clerului mirean şi seminariilor”, Carol I decreta, în Art. III, alcătuirea parohiei „Bursuceni (comuna Dumbrăveni), cu biserica parohială Sfântul Nicolae”, doar din satul

---

[3292] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*, Vol. II, București 1899, p. 83

[3293] *Monitorul Oficial*, No. 165, Sâmbătă 23 octombrie / 4 noiembrie 1899, pp. 5649, 5650

[3294] Biserica Ortodoxă Română, *Jurnal Periodic Ecleziastic,* București 1905, Nr. 6, Anul 29, septembrie 1905, p. 679

Bursuceni[3295]. „CAROL I, / Prin gratia lui Dumnezeu şi voinţa naţională Rege al României, / La toţi de faţă şi viitori, sănătate: / Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor şi instrucţiunii publice, sub No. 20.954; / Văzând mijlocirea I. P. Sf. Mitropolit al eparhiei Moldovei şi Sucevei; / Potrivit art. 4 din legea clerului mirean şi seminariilor, / Am decretat şi decretăm: / Art. I. Parohia Bursuceni, din judeţul Botoşani, este şi rămâne desfiinţată. / Satul Bursuceni, cu biserica Sf. Nicolae, se alipeşte ca filială la parohia Corocăeşti. / Art. II. În locul parohiei Bursuceni se înfiinţează parohia Vereşti, din satele Vereşti şi Hancea, dezlipite de la parohia Corocăeşti, cu biserica parohială Sf. Gheorghe din Vereşti şi cu biserica filiali Sf. Voievozi din Hancea. / Art. III şi ultimul. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor instrucţiunii publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispoziţiunilor prezentului decret. / Dat în Castelul Peleş, la 30 Iunie 1908. / CAROL / Ministrul cultelor şi instrucţiunii publice, / Spiru Haret / No. 2178”[3296].

1909: „Parohia Bursuceni s-a desfiinţat. Satul Bursuceni, cu biserica Sfântul Nicolae, s-a alipit, ca filială, la parohia Corocăești. În locul parohiei Bursuceni, s-a înființat parohia Verești, compusă din satele Verești si Hancea, dezlipite de la parohia Corocăești, cu biserica parohială Sfântul Gheorghe din Verești și cu biserica filială Sfinții Voievozi din Hancea”[3297].

[3295] *Monitorul Oficial,* Nr. 229, 17 ianuarie 1908, p. 8481

[3296] *Monitorul Oficial,* Nr. 82, 12 iulie 1908, p. 3840

[3297] Biserica Ortodoxă Română, *Jurnal Periodic Ecleziastic,* București 1909, Nr. 3, Anul 33, iunie 1909, pp. 256

1931: Prin noua reformă administrativă, din comuna Verești fac parte satele „Bursuceni, Corocăiești, Hancea, Verești”[3298].

1946: „Tablou de învăţătorii înaintaţi la gr. I în învăţământul primar, pe data de 1 Septembrie 1944: **Niculae V Constantin**, comuna Vereşti, Corocăeşti; **Răileanu S. Sinclita**, comuna Vereşti, Corocăeşti; **Răileanu Savel**, comuna Vereşti, Corocăeşti; **Iordăchescu Niculică Constantin**, comuna Bursuceni, Vereşti; **Iordăchescu Niculică Elisabeta**, comuna Bursuceni,Vereşti; **Teodorescu Alexandra**, comuna Bursuceni, Vereşti; **Boba Al. Ion**, comuna Bursuceni, Vereşti”[3299]. /

Bursuceni în proza germanului **Wilhelm Kotzebue**: „Lascăr nu se putea hotărî să meargă la Vrânceanu, după cum făgăduise. Dorinţa lui ca să tot amâne se putea explica, de astădată, printr-o cauză foarte nimerită, drumurile erau într-o stare care împiedica orice călătorie. Ceaţă şi îngheţ, apoi o zăpadă bună şi, peste câteva zile, ploaie – iată cum se-nvârtea vremea toată luna lui ianuarie, aşa încât Lascăr şedea, mai multe zile de-a rândul, la Puriceşti, fără a se întoarce la Valea Verde. Cu toate că nu prea credem noi că numai vremea să fi fost de vină.

Pe la sfârşitul lui ianuarie, începu o căldură de primăvară şi soarele uscă aşa de repede pământul, încât Puricescu puse să se pregătească plugurile; vroia să se folosească de putinţa de a ara aşa de timpuriu – obişnuit abia se iese cu plugurile prin mijlocul lui martie. De

---

[3298] Direcțiunea Administrațiunii Locale, *Tablou de regruparea comunelor rurale*, București 1931, p. 68

[3299] *Monitorul Oficial*, Nr. 287, 11 decembrie 1946, p. 12763

vreme ce se poate ara, apoi sigur că şi drumurile s-au uscat. Era ştiut, de mult, la Puriceşti că Vrânceanu părăsise Iaşii şi plecase la Bursuceni, şi Catinca, fiind sigură de iubirea prietenului ei din copilărie, îndemnă ea însăşi pe Lascăr să se ţie de făgăduială. N-avea încotro, trebuia să se pună pe drum. Dacă n-o deschide Vrânceanu vorba despre căsătorie, îşi zicea Lascăr, eu nici gând n-am să o fac; atunci se tot amână şi poate se şi uită; nu o pot refuza pe faţă cu nici un preţ, dar tot amânând, lucrul se desface de la sine.

Era destul de departe, de la Valea Verde, la Bursuceni; caii trebuiau hrăniţi la popas, aşa că Lascăr, care se folosise de o lună minunată spre a pleca la douăsprezece din noapte, abia ajunse, la vremea prânzului, la locul hotărât. Am mat spus că Bursucenii erau o proprietate mare şi frumoasă. Când ajungi, însă, satul nu-ţi produce o impresie plăcută, o neglijenţă absolută pentru trebuinţele materiale ale ţăranilor şi mizeria bordeielor te izbesc îndată. Dacă intri în sat, prin poarta jităriei, vezi mai întâi câteva căscioare risipite, la care lipseşte cu totul orice încercare de grădiniţă, lucru de obicei aşa plăcut ţăranului; pământul stă nelucrat şi acoperit de scaieţi, cunoscuţi aici sub numele de holeră; abia mai departe, în sus, dai de case mai bunişoare, umbrite de pomi roditori bătrâni, apoi apuci la stânga, spre curtea boierească, în care intri printr-o poartă de lemn înaltă şi greoaie, a cărei acoperiş curios alcătuieşte hulubăria. Casa e o veche construcţie, în care se mai găseşte caracterul clădirii moldovene, din vremea în care nu se ştia nimic despre arhitecţi. Catul întâi e de piatră şi alcătuit din câteva încăperi boltite, în catul al doilea se află adevărata locuinţă a stăpânilor, şi pridvorul obişnuit

la atâta loc, încât abia sunt şapte odăi în toată casa, de altminteri destul de mari. Pridvorul, la care te urci pe o scară îngustă, ferestrele cele neobişnuit de mici şi acoperişul cel înalt de şindrilă, plin de muşchi, sunt lucrurile cele mai curioase pentru ochii străinului; de ornamente sau gust artistic, nici vorbă; de vânt, ploaie şi frig trebuie să ferească locuinţa pe om, şi acest scop îl îndeplineşte întru câtva.

Costache Vrânceanu ieşi înaintea musafirului, în capul scării, cu o căciulă de blană cam veche, cu cozoroc mare, aşezată pe fes. El duse pe Lascăr în odaia sa, despărţită de toate celelalte încăperi; se vede că damele vroiau să face oarecare schimbări în toaleta lor şi trimiseseră pe bătrân să stea cu Lascăr, în vremea aceea. Odaia în care intrară era gătită ca mai toate odăile din casele moldoveneşti; se pune oriunde se poate câte un divan mare, care cuprinde, de obicei, peretele întreg. Şi aceasta îşi are scopul său. Pe divan, se face aşternutul aşa de uşor ca în pat, cu atât mai lesne, cu cât musafirul îşi aduce foarte des aşternutul cu dânsul; numărul musafirilor n-ar putea, dar, nelinişti pe stăpâna casei, decât atunci când n-ar mai ajunge nenumăratele divanuri din toate odăile. Ba chiar atunci se găseşte leac; mi s-a întâmplat să dorm, odată, pe o uşă scoasă din ţâţâni, aşezată pe două scaune şi acoperită cu o saltea, şi îmi aduc încă adesea aminte de seara plăcută, urmată de cea mai întăritoare odihne pe acel culcuş improvizat. Tocmai în felul acesta neaşteptat şi străin, aşa de în afară de obiceiurile Europei civilizate, stă deosebitul farmec care leagă aşa de puternic de Moldova pe oricine e în stare să primească asemenea impresii. Cu toate că-i lipsesc câteva lucruri neapărat trebuincioase, străinul se obişnuieşte uşor

cu viaţa aceasta curioasă, dacă nu sunt prea înrădăcinate într-însul obiceiurile de burghez răsfăţat, şi apoi mai e trebuinţă de o mică doză de aplecare spre lucrurile extraordinare. Acela căruia, pentru a fi fericit, îi trebuie, în toate dimineţile, un corn la cafea şi gazeta umedă, ieşită de la tipar, acela să stea acasă; dar cui îi curge sângele repede prin vine, acela, ale cărui bătăi de inimă mai vioaie, îi spun că în orice împrejurare găseşte un sprijin în el însuşi, şi doreşte să asiste la dezvoltarea unei ţări, care, bine condusă, ar trebui să ajungă la un viitor fericit, acela nu se va întoarce, desigur, nemulţumit acasă. Dumnezeu a făcut nespus de mult pentru Moldova şi parcă îţi vine să te superi pe dânsul că lasă o parte destul de însemnată a locuitorilor ei să urmeze toate căile, fără să le pună în piept conştiinţa despre menirea lor.

Lascăr şezuse, aproape un ceas, cu stăpânul casei, când intră un fecior, cu o farfurie, pe care se aflau două păhăruţe de rachiu şi două felioare de pâine, şi-i pofti la masă. Vrânceanu, cu tot surâsul de triumf pe buze, ce-l avusese la sosirea lui Lascăr şi care însemna că ştia bine că venise pentru partea femeiască din casa lui, nu spusese nici o vorbă despre familia sa; acum apucă pe musafirul său prieteneşte de mână şi-l duse în sufragerie, unde trebuia să-şi facă prezentaţia. Lucrul se săvârşi printr-o închinăciune colectivă şi câteva cuvinte preschimbate cu stăpâna casei, şi toţi se puseră la masă.

Erau numeroşi cei din casă care se aşezară împrejurul mesei, ce strălucea de curăţenie, dar era acoperită cu pânză groasă de casă, şi plină cu bucate foarte simple. În cap şedea cucoana Prohiriţa, stăpâna casei, într-o rochie bogată; culorile trandafiriu şi negru jucau rolul principal. Feţele cele deschise, de la panglici

şi fionguri nu păreau nepotrivite pentru vârsta ei; ea arăta încă destul de tânără, la 45 de ani, şi mai putea trece de *belle femme*, aşa de puţin se vedeau zbârciturile sub albul şi roşul aşezat cu măiestrie pe faţa ei, aşa de dreaptă îi mai era încă talia, cu toată sporirea cam prea mare a formelor. Ea avea mai mult tipul grecesc, decât moldovenesc, ochii îi umblau în toate părţile, în vreme ce capul sta nemişcat, ceea ce da obrazului său o expresie energică, ajutată poate şi de sprâncenele din cale-afară negre şi de trupul ei înţepenit. Trebuie să recunoaştem că femeia aceea îţi insufla un oarecare respect, şi se zice că şi chiar Vrânceanu o simţea aceasta”.

*

„Bătrânul surise.

– De ce râzi?, urmă ea necăjită.

– Nu fi prost, Costache, mai avem și alte fete de măritat.

– Bine, bine. Te pricepi la prețuire. Ce mai dai, afară de asta?

– Trei șaluri turcești, 300 galbeni bucata, fac 900.

Cuconul Costache scrise suma sub cea de mai sus.

– Horbote de 1.500 galbeni.

Bătrânul scria fiecare lucru.

– Rufe și mătăsării de 800, un clavir de 200.

Prohirița se opri, pe gânduri.

– O caretă din Viena, cu patru cai 550, adaugă Costache.

– Mobile pentru patru odăi, din prăvălia lui Miculi, precum și perdele, ieftin de tot: 900.

– Acum încă 5.000 galbeni, bani gata, să vedem cât face.

Vrânceanu le adună încet toate împreuna.

– 12.151! Peste 12.000! Vezi?

Perechea își freca mâinile cu mulțumire. Va să zică o zestre de 12.000 de galbeni îi era hotărâtă lui Lascăr. Toate lucrurile trebuincioase se înșiră în foaia de zestre. Suma întreagă cuprinzând și prețuirea tuturor obiectelor ce nu s-a dat în bani, se ipotechează în moșia ginerelui, și dacă se întâmplă să se despartă, bărbatul e silit să dea tot înapoi, chiar de s-ar fi rupt horbotele și șalurile de mult, și caii ar fi încetat de a se mai putea întrebuința.

Până aci aduseseră părinții lucrurile în grija lor; nu mai lipsea decât cererea oficială a lui Lascăr, de care nu se îndoiau nici o clipă. Tinerii se plimbau de așa multă vreme în grădină încât s-ar putea întâmpla lucrul chiar azi. Când înseră, apăru toată societatea în salon, cu aerul obișnuit, afară de amândoi ștrengarii, care își rupseseră pantalonii, agățându-se de copaci. Lascăr părea plictisit; nu-i trecea prin cap că-l mai aștepta o amară încercare. Cucoana Raluca intră tocmai când se aprinseseră lumânările, se apropie de dânsul și-l întrebă:

– Joci *préférence*, cucoane – cum te cheamă?

– Lascăr Viorescu.

– Joci préférence, cucoane Lascăr?

Tânărul asigură că abia putea deosebi dame de cupă de valetul de pică, dar fără folos.

– Ai să înveți tu jocul numaidecât, zise ea – îl și tutuia.

Vrânceanu ar fi vrut sa-l cruțe cu partida, ca să nu-l despart de Roxandra, dar știa el cine e soacră-sa și tăcu. Oricine venea la Bursuceni trebuia să treacă prin iadul acesta. Masa de cărți fu întinsă, jețul plin de perne împins

alături și jocul începu *a trois* – Vrânceanu și Lascăr, în dreapta și în stânga, bătrâna la mijloc.

– Pici – șapte, în carale – opt, în cupe...

Așa merse toată seara. O singură întrerupere; Kreidemann se apropie foarte vesel de Lascăr și-l întrebă, tot dând din cap și clipind din ochi:

– Ați văzut cum merge Fanny?

– Ai de gând să taci, domnule Kreidemann?, strigă bătrâna necăjită și iarăși nu se auzi alta, mai multe ceasuri, de-a rândul, decât număratul punctelor.

Deodată i se zbârli părul bietului tânăr – așa ni s-ar fi întâmpinat și nouă, tuturor. Ceasornicul bătu zece ceasuri; cucoana Raluca începu încet, apoi tot mai tare, să bolborosească. Lascăr recunoscu vorbe dintr-o rugăciune grecească.

– Kyrie eleyson, se auzea, pe când da cărțile. Kyrie eleyson, Kyrie eleyson, am un joe în cupe.

– Pas, pas, ziseră cei doi, care jucau cu dânsa și bolboroseala rugăciunii grecești își urmă calea.

Lascăr crezu că biata bătrână își pierduse mințile. Dar nu era așa. Cucoana Raluca avea obicei să se culce, când bătea zece, întârziase azi cu jocul, din somn nu voia să piardă, nici Dumnezeu nu trebuia să păgubească – nu-i rămânea alta de făcut decât să-și înceapă lunga rugăciune de seară cu cărțile în mână, și ieși din odaie, bolborosind „Kyrie eleyson”, fără să plătească ceea ce pierduse. Se sfârșise și seara cea lungă; încă un ciubuc, apoi un sfert de ceas de vorbă cu stăpânul, stăpâna casei și Roxandra, un fecior, cu lumânarea în mână, duse pe Lascăr în odaia ce-i era hotărâtă. El dete repede drumul băiatului de țigan și rămase singur. E o adevărată plăcere să rămâi sigur după o asemenea zi. Prea fuseseră oamenii politicoși cu

dânsul – îl primiseră ca pe Por împărat. Lascăr stinse lumânarea, deschise geamul și se răzimă pe fereastră, ca să răsufle aerul carat.

Dacă te-ai plictisit multe ceasuri în șir, apoi nu e lucru rar să-ți trimită Dumnezeu o mică despăgubire, spre a restabili echilibrul sufletesc. Astfel i se întâmplă cel puțin lui Lascăr. Cum se uita el așa, în întuneric, la cerul plin de stele, văzu un punct luminos înaintând spre casă. Cărăbuși luminoși nu sunt în februarie, trebuia dar să fie vârful aprins al unei țigări. Peste curând, se auziră pași și un glas murmură:

– Ana, ce dracul, Ana aici ești?

„Domnul Kreidemann așteptându-și odorul!”, își zise Lascăr și nu se mișcă, ca să vadă ce va urma. Începuse a se teme că Ana nu va veni; dar nu trecu mult, și se ivi a doua formă omenească.

– Unde erai, Ano? E frig, știi tu, și nopțile sunt așa de întunecoase în afurisita asta de Moldova, încât nu pot găsi banca, care trebuie să fie aici.

Banca se găsi și începu alintarea tocmai sub ferestrele lui Lascăr. Kreidernann vorbea și, în aceste momente de iubire, tot cu fraze umflate, ca de obicei, femeia de lângă dânsul întrebuința expresiile cele mai alese, cu un accent care trăda pe tânăra bucovineană. După multe alintări, apucă gingașul Heronymus pe iubita sa de talie și răsună un sărutat. Acum se îngroșase gluma; Lascăr avea mare poftă să arunce ligheanul cu apă peste perechea amorezată, rezistă însă acestei dorințe și strigă:

– Bună seara, domnule Kreidemann!

Un țipăt și Ana se făcu nevăzută. Kreidemann trebuie să fi rămas, câteva minute, încremenit, și sigur că avea o figură poznașă.

– Bună seara, bună seara!, strigă, în sfârșit, spre fereastră și ieși, cât putu de repede, din grădină.

Lascăr nu stătu mult deștept. Numai cât îi trebui să se întărească în planul de a se întoarce, a doua zi, acasă, fără a spune vreo vorbă despre planul de căsătorie. Dar se întâmplă altfel. Abia deschisese ochii, dimineață, și se întindea cu plăcere în căldura patului, ceea ce-i făcea totdeauna mare bucurie, când intră Vrânceanu în odaie, urându-i bună dimineața în chip foarte prietenesc.

– Nu-i așa că am făcut bine să-ți trimit pe Pantelie Crețu?, întrebă el, fără cea mai mică pregătire.

Tutuitul este, în limba moldovenească, aproape indispensabil pentru o convorbire prietenească.

– Cum așa?, răspunse Lascăr, frecându-se la ochi.

– Ce fel, cum așa? Nu ți-a spus omul ce intenții am asupra ta? Nu ți-a vorbit de fiică-mea?

Lascăr se roși, poziția era grea.

– Cucoane Costache, zise el şi trase pe bătrân spre pat, unde se așeză îndată, cu un picior sub dânsul. Crețu nu mi-a ascuns, în adevăr, planurile dumitale. Fiica dumitale, Roxandra, îmi place foarte mult. Dar trebuie să mai amânăm lucrul, nu mă simt încă împins spre însurătoare.

Pe obrazul lui Vrânceanu se făcu numai o foarte mică schimbare, dar cine-l cunoştea mai bine ar fi ghicit furia care fierbea întrînsul. El se sculă și merse încet spre fereastră.

– Vrei să pleci astăzi, cucoane Lascărache?, întrebă el și apoi adăugă, fără a aștepta răspunsul: Ai vreme frumoasă de drum.

Cu aceste cuvinte, părăsi spătarul odaia. Lascăr sări din pat cu uşurinţa unui băiețel, căruia îi stă înainte o petrecere pe iarba verde.

– Rămâneți, sănătoși, Bursuceni!, strigă el, îmbrăcându-se. Rămâi sănătoasă, nineacă Raluco!

Era tocmai să zică „Rămâi sănătos, Kreidernann!”, când acesta intră, deodată, în odaie.

– Știți, domnule Viorescu, zise el, apucând pe Lascăr de mână, n-ar trebui să spuneți nimic despre întâmplarea de aseară, hei?

– Fii pe pace, mut ca peştele. Știu ce datorie are cineva pentru tainele iubirii”.

*

„Trei săptămâni după cele întâmpinate mai sus, găsim pe Lascăr iar la Valea Verde. Moartea lui Puricescu nu-l putea întrista mult; ochii săi nu rămaseră uscaţi, pe când urma sicriul deschis, în care era culcat mortul, cu obrazul descoperit, dar întristarea lui venea mai mult din amintirea zilelor fericite, petrecute la Puriceşti. Şi aceste amintiri îi aduseră nădejdea de-a redobândi iarăşi comoara cea pierdută. Lascăr iubea pe Catinca mai înfocat decât totdeauna, o iubea cu entuziasm; ea singură îl pusese în stare de-a putea săruta fruntea cea rece a prietenului său mort. Dar el nu văzuse încă pe văduvă, nu se credea încă demn de fericirea de a-i strânge mâna după despărţirea ce aceasta îi impusese. Negreşit, el ştia bine că plecase la Iaşi, cu intenţia de a lucra energic, însă lucrurile luaseră o direcţie paşnică fără mijlocirea lui; astfel chibzuita sa prietenă nu avusese ocazie de a judeca dacă apaticul şi uşorul Lascăr se schimbase. Prin hotărârea de a rămânea departe de dânsa, el nădăjduia să-i arate că câştigase energie şi rămase

statornic în această hotărâre, oricât de puternică îi era dorinţa de-a merge la Puriceşti.

Socotelile epitropiei Lascăr le primise îmblânzit, prin moartea grabnică a lui Ienache, întregi, aşa cum i se prezentară, prin mijlocirea lui Dolban se împăcase chiar, cu acest prilej, cu Vrânceanu. Trebuie să-i iertăm această concesie, aci nu era în joc numai slăbiciunea, ci mai ales mărinimia, acest dar firesc al oricărui moldovean curat, şi sacrificiul propriului interes faţă cu moştenitorii mortului său prieten. Dar îi rămăseseră ocazii destule pentru a se arăta sub o lumină nouă: cu micul capital ce-i rămăsese de la maică-sa, el era dator să mulţumească pretenţiile creditorilor, să ducă gospodăria din Valea Verde cum se cade. Creditorii începuseră, fără alte încercări, să ceară vânzarea Văi Verzi şi terminul licitaţiei silite se putea citi, curând, în *Monitorul Oficial*; dar, după lege, trebuia să mai treacă şase luni, şi Lascăr se folosi de acest răgaz pentru a-şi regula afacerile. O recoltă din cele fabuloase, ce le dăruieşte, câteodată, Dumnezeu Moldovei, vânzarea unei părţi din frumoasa pădure de fag, rămasă încă în picioare pe Valea Verde, puseră în stare pe Lascăr, a cărui muncă tot mai mare părea blagoslovită, să plătească, în toamnă, peste a treia parte din datorii, ceea ce mări creditul său deodată şi-i înlesni dobândirea de sume noi, pentru a scăpa cu totul de vechii creditori; şi când căzură cei dintâi fulgi de zăpadă, el putu opri munca câmpului, cu încredinţarea că putea scăpa Valea Verde, daca urma să muncească cu aceeaşi râvnă, cu care începuse.

Un simţământ nespus de binefăcător umplea sufletul lui Lascăr, în decursul acelei vremi şi chiar durerea de-a fi despărţit de Catinca nu avea putere asupra

lui. I se părea că noul său fel de viaţă trebuia să-l arunce în braţele fericirii; el află oarecare voluptate în sacrificiul ce-şi impusese de-a aştepta sfârşitul anului de doliu; până atunci, nu vroia să vadă pe nimeni şi găsea o plăcere deosebită în adânca singurătate, în care putea să se judece şi să mediteze asupra sa însuşi. Chiar pe Dimitrie Albu, care avea o moşie în Moldova de Jos, la care putea ajunge în două zile, nu-l văzuse de mult.

Vremea aşteptată cu atâta dor era acum foarte apropiată, când sosi, într-o zi, un călăreţ în curte şi-i înmână o scrisoare lui Lascăr: Vrânceanu îl poftea la nunta fiicei sale, Roxandra. Cu toată împăcăciunea lui cu fostul său epitrop, el nu se mat întâlnise cu dânsul, de la moartea lut Puricescu, şi nici avea cea mai mică dorinţă să se mai întoarcă la Bursuceni. Dar în starea sa sufletească actuală, i-ar fi făcut plăcere orice distracţie, care i-ar fi scurtat ultimele zile de despărţire, şi hotărî să înveselească nunta prin prezenţa sa şi să meargă chiar din ajun, după cum cerea invitarea. Ceea ce se numeşte, în Germania, „Polterabend" e şi un obicei moldovenesc, obicei a cărui origine se pierde în noaptea timpului.

Mireasa nu poartă văl la cununie, ci peteală, o mulţime de fire subţiri de aur adevărat, care-i cad de pe creştetul capului ca şuviţele despletite de păr peste umeri şi se coboară aproape până la călcâie. Cu cât sunt tinerii mai bogaţi, cu atât peteala se economiseşte mai puţin, dacă fata e numai frumuşică, apoi îi şade minunat de bine cu această podoabă. După nuntă, peteala împodobeşte icoana Maicii Domnului din biserica unde s-a săvârşit cununia.

Depănarea petelei şi regularea ei se face în ajunul căsătoriei, şi se adună toţi prietenii şi prietenele. Tinerii

ţin braţele întinse cu mare răbdare; fetele deapănă, ceea ce nu e prea încurcat, restul se taie scurt şi se amestecă printre bomboanele de nuntă. Dar tot mai iute şi mai cu nerăbdare umblă tinerimea cu firele cele mai subţiri, căci a sosit muzica.

– Mai bine să jucăm!, zice o pereche de ici.

– Mai bine să jucăm!, şopteşte şi alta, mai departe, şi, de îndată zboară toţi, vălţuind vesel prin salon.

Strauss şi Lanner trăiesc în memoria celor ce i-au auzit şi muzica de joc germană nu a amuţit, prin moartea celor doi virtuoşi. Dar când cântă lăutarul ţigan Barbu[3300] sau Angheluţă[3301] de joc, apoi tot ţi se învârtesc altfel picioarele! Uitaţi-vă la acea orchestră minunată; dar trebuie să ieşiţi în tindă, în sală chiar n-aţi putea sta, şi apoi nici nu miroase oamenii aceia a paciuli. Priviţi aceste obrazuri negre, expresive! Părul cel lung, negru, se scutură sălbatic încoace şi încolo, căci capul ajută la bătaia tactului, şi nu numai capul singur, ci şi ochii se învârtesc mereu, colţurile gurii se mişcă şi chiar nările se umflă şi nechează parcă ar vedea armăsarul o iapă! Trei sau patru cântă din vioară, trei sau patru trag cu o pană pe strunele cobzei, alţii suflă, cu adevărată furie în nai, totul împreună alcătuieşte o armonie aşa de deosebită şi de iritabilă, încât tânărul trebuie să joace, cu voie sau fără de voie, bărbatul aşezat ridică picioarele în tact şi-şi aduce aminte de tinereţe, când îşi ţinea şi el drăguţa în braţe, şi bătrânul mişcă cel puţin din degetele de la picioare şi se uită zâmbind la tineretul cel zburdalnic. Şi unde pui că

[3300] Vestitul Vasile Barbu, lăutarul, zicălaş şi cobzar – n. n.

[3301] Ion Angheluţă din Suceava, tatăl lui Năstase din Botoşani, bunicul fraţilor Ionică Ochialbi, Gheorghe Năstase Ochialbi şi Costache Pompieru din Iaşi şi, apoi, din Bucureşti – n. n.

ţiganii aceştia n-au o idee despre note – cântă totul după auz!

Curtea şi scara, pline de ţărani curioşi şi de slugile boiereşti, erau viu luminate, când intră trăsura lui Lascăr în curte, în chiotele surugiului. Vrânceanu îl primi în tindă şi-l sărută cu zgomot. În salon era mare veselie, depănarea petelei se sfârşise. Roxandra întimpină pe musafir înroşindu-se puţin, dar fără cea mai mică cochetărie, şi-l prezentă pe logodnicul ei, un proprietar din vecinătate, înotând în fericire, care-l strânse de mână de-i pocniră oasele; cucoana Prohiriţa îi spuse câteva cuvinte foarte prieteneşti, într-o frază franceză surprinzător de bine întocmită; bunica Ralu nu se mişcă de pe loc, ea puse mâna pe doi jucători de *préférence*".

*

„Zgomotul felicitărilor, după săvârșirea cununiei, îl deșteptă. Toți se îmbulzeau spre tinerii însurăței, nici el nu putea rămâne îndărăt; și, cu atât mat puțin, cu cât nădăjduia să se apropie de prietena sa în îmbulzeala ce se născuse; dar cucoana Profirița apucase de braț pe Catinca și, după ce-i făcuse meritatele imputări că sosise așa de târziu, se și îndreptă, cu dânsa, spre ieșire.

Lascăr se simți, deodată, îmbrățișat cu căldură, el întoarse capul și se văzu în brațele lui Albu.

– Ce zici de această surprindere?, întrebă acesta.

– Nici un cuvânt, răspunse Lascăr. Haidem afară, afară la aer, altfel voi începe să plâng ca un copil dinaintea tuturor acestor străini!

Pe când se întorceau toți, însoțiți de împușcături și de muzicanții care ședeau într-un car, la curte slugile, sub comanda neobositului Bucinescu, pregăteau, cu sudoarea frunții, masa cea mare. Abia peste un ceas totul fu gata;

trebuiau 60 de tacâmuri, fără a socoti măsuța cea mică, pentru cei șase copii, ce-i adusese cu dânsa mătușica Paraschiva; mătușica Paraschiva nu venea niciodată fără copiii săi.

În răstimpul acesta, o parte din societate se răspândi prin grădină; Lascăr și Dimitrie se plimbau, vorbind, dinaintea porții; cei mai mulți rămaseră în curte, unde trebuiau să joace țăranii, după ce li se împărțise rachiu. Aci își arătă vătaful Gheorghe Clipa toată superioritatea minții sale și cum studiase de bine caracterul supușilor săi. Îndată ce-și primise unul paharul său de rachiu, îi făcea cu cretă o cruce pe spinare, spre a-l împiedica de a se furișa din nou printre cei însetați.

Un cerc mare se întinse pe iarbă, cu lăutarii la mijloc, mulți musafiri se amestecară printre țărani, spre a face glume cu fetele; hora se învârtea încet în jurul muzicii, din vreme în vreme un flăcău, apucat de neastâmpăr, împingea deodată cu foc pe vecinul său în mijlocul cercului, spre a sări și a bate din picioare. Când privești la horă, şi se pare că oamenilor trebuie să li se urască grozav jucând-o; dar nu este așa; fetele și flăcăii joacă bucuros, chiar dacă n-au cizme în picioare.

În sfârșit, se dete semnalul ospățului; muzica se așeză în tindă, mirosul de bucate întâmpină pe meseni, când intrară în casă și le mări pofta de mâncare; o veselie copilărească se vedea pe toate chipurile și fiecare se grăbea să-și aleagă vecina la masă. Kreidemann se și apropiase de Catinca, cu intenția de a o apuca de braț, dar Lascăr își fac loc, pe neașteptate, între amândoi și-i întinse mâna.

Ospățul de nuntă făgăduia să fie vesel și se ținu de cuvânt. Masa era minunată, bucătari din toate părțile

veniseră în ajutorul țiganului lui Vrânceanu[3302]. Pe lângă cele mai fine producte ale bucătăriei franceze, nu puteau lipsi nici mâncărurile moldovenești, și, mai înainte de toate, plachia de gâscă. Afară se cântau valuri și polka-mazurka, astfel că pe tineri abia îi răbda inima pe scaune; convorbiri tot mai zgomotoase se încingeau, din dreapta și din stânga, peste masă. Vrânceanu își călcase pe inimă cu vinurile sale; exemplare strămoșești de Cotnar și Odobești curgeau ca din izvor, alternând cu Bordeaux și vin de la Rin, și când săriră dopurile de la Campagne apoi, după ce se bău în sănătatea mirilor, a socrilor și a tuturor rudelor, urmară toastele cele mai surprinzătoare.

Un speech, pregătit de Kreidemann cu tot spiritul său, se pierdu rușinos, din pricina zgomotului. Convorbirile cele vii conveneau minunat perechii noastre înamorate, care ar fi dorit mai bine să se afle acum în grădinița liniștită de la Puricești; sfiala de la început nu fu luată în seamă, și Lascăr începu a zice:

– Datorez prietenului meu, Dimitrie Albu, bucuria neașteptată de-a te vedea aici.

– Nu tăgăduiesc, Albu m-a îndemnat să primesc invitarea la nuntă, răspunse Catinca.

– Știai că mă vei găsi aici?

Catinca se uită la dânsul, roșindu-se:

– Nădăjduiam, zise ea serios.

O nespusă fericire cuprinse inima lui Lascăr. Viitorul sta legat de acest cuvânt al prietenei lui. Nu putea urma mai departe această convorbire în locul unde se afla; o asigurare și mai lămurită pentru dorințele sale nu l-

---

[3302] Toate ispisoacele și recensămintele anterioare confirmă că bucătarii boierești, ca și lăutarii, erau țigani; datorăm, deci, țiganilor și tradiția culinară, nu doar cea lăutărească – n. n.

ar fi lăsat în putință să-și mănânce supa în mod cuviincios, să răspundă la întrebările ce i se făceau și lui din vreme în vreme. Dar fericirea lui cea prea mare trebuia să răsufle într-un fel; el se aruncă, așadar, cu cea mai neastâmpărată veselie în vorbirea de o mie de ori începută și apoi iarăși întreruptă a societății; și nu-i trebuia mult ca să se fi prins frate de cruce cu Kreidemann, numai de dragul Catincăi.

Se șezu mult la masă și se bău mult. Chiar și Vrânceanu cel cumpătat ajunse la inspirație și, când se sculară toți de pe scaune, el strigă:

– Haideți, să facem o plimbare prin sat!

Muzica se puse în cap și tot șirul porni. Nici damele nu rămaseră înapoi, Catinca ținea pe Lascăr de braț. O asemenea plimbare, pe care societatea aleasă nu o face decât excepțional și la țară, dar care nu e rară în clasele de jos, chiar în oraș, are un aspect deosebit, de cea mai mare veselie.

La Bursuceni, plimbarea era interesantă mai ales din pricina lui Vrânceanu, care, apucând pe Pentelei Crețu de guler, se așeză la spatele muzici și începu un fel de joc cu tovarășul său, care sărea și chiuia. Bătrânul ținea cu o mână anteriul său moldovenesc și făcea niște pași aci mari, aci mici, apoi sta pe loc și încerca mișcări hazlii, bătând cu tocul cizmelor pământul; apoi, deodată, începu iar pașii mari. Priveliștea era foarte originală; Crețu nu putea ține tactul; el ducea grija gulerului de la haină. Țăranii se strâmbau de râs, strigând:

– Boierul s-a chefuit, Dumnezeu să-i ierte păcatele!

Abia se întoarse lumea acasă și jocul începu; țiganii neobosiți cântau parcă acum puseră abia mâna pe

viori. Quadrile, polka, vals urmau una după alta; nici hora nu fu uitată. Nu se ivi nici o împiedicare, numai copiii mătușicăi Paraschiva fură călcați rău, de vreo câteva ori. Vlăstarii deznădăjduiți nu-și băteau capul de aceasta și săreau mereu printre dănțuitori.

Prilejurile de a vorbi, fără a fi băgați în seamă, erau numeroase, iar Lascăr și Catinca nu scăpară nici unul. Când se despărțiră, noaptea, târziu, mâinile lor se ținură strânse multă vreme și Catinca zise lui Lascăr, uitându-se cu drag la dânsul:

– La revedere!

Și când Albu se apropie de dânsul, se îmbrățișară cu toată inima amândoi bărbații și Lascăr zise:

– Iubirea și prieteșugul mi-au venit în ajutor – vă mulțumesc!

Au trecut patru ani de la nunta cea veselă. E o minunată zi de vară. Un vapor străbate valurile limpezi, în susul Dunării. O societate variată se plimbă, vorbind, pe punte; mulți se bucură de frumoasele priveliști, de-a lungul țărmului, mulți nici nu iau seama la dânsele.

Pe-o bancă șade un tânăr blond, cu musteața roșcată, îmbrăcat în haine elegante de vară; lângă dânsul e o damă tânără, ai cărei ochi mari, negri, se îndreaptă spre partea unde se află Moldova. Dar nu e nici o tristețe pe obrazul ei, ea zâmbește cu nespusă gingășie, când vine fuga, spre dânsa, și o apucă de genunchi un băiețel de vreo trei ani, cu frumoasele lui haine de culoare deschisă.

– Cine sunt oamenii aceia frumoși?, întreabă unul din călători pe căpitan, și acesta arată cu degetul spre un sac de drum, cu o placă de alamă, pe care stă scris numele proprietarului „Lascăr Viorescu”.

Cu acești călători părăsesc și eu Moldova; dulci, foarte dulci amintiri mă însoțesc în Germania. La despărțire, mă mai întreb, încă o dată, dacă icoanele pe care am căutat să le descriu sunt adevărate, și cred că, fără grijă, pot răspunde afirmativ. Pentru un german ajunge aceasta; pentru moldoveanul în mâinile căruia ar putea cădea aceste pagini, mai adaug ceva. Am avut adesea prilejul de-a observe caracterul lui Lascăr; nu este o născocire a închipuirii mele. În Catinca, din contra, găsesc noblețea femeiască, care se află în firea moldovenilor, și mă rog la Dumnezeu ca multe locuitoare din Provinciile Dunărene să dea înapoi, spre a se apropia de acest tip primitiv și să devină mai puțin pariziene, spre a lucra în sens patriotic la înălțarea împrejurimii lor.

Bărbatul și femeia trebuie să lucreze împreună la civilizația țării lor, să se îndemne unul pe altul nu numai la bunăvoința, dar și la îndeplinirea acestei ținte; femeia, ca și bărbatul, trebuie să aibă înaintea ochilor ținta vieții, altfel ea e lipsită de patriotism. Am auzit, fără îndoială, multe cuvinte frumoase și entuziaste de pe buze frumoase; dar dacă ar fâlfâi steagul tricolor național, pe o parte, cu strigătul simplicității și al restrângerii pentru binele general, iar de altă parte, o nouă garnitură de horbote – femeia din societatea înaltă ar urma desigur pe cea dintâi, dar s-ar uita cu durere la cea de-a doua.

În iubirea mea sinceră pentru frumoasele Țări Dunărene, îmi mai vin în gând și alte concluzii de tras din descrierea cea simplă de mai sus. Dar multe se vor fi schimbat fără de asta, în timpul din urmă. Poate chiar azi o existență problematică, precum acea a lui Vrânceanu, a devenit cu neputință; și un Ienache Puricescu, tânăr, n-ar

putea fi împiedicat cu sila, în ziua de azi, să-și dezvolte inteligența sa, precum a fost răposatul meu prieten”[3303].

BURSUCENI

(pe Căinari, raionul Floreşti, Moldova).

1588, august 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod hatmanului Andrei Ghetman, pârcălab de Suceava, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat, anume **Zovadinele** (Zăvădeni, ocolul scutăriei domneşti pe Răut, inclus în Alexandreni, raionul Lazovsk[3304], Moldova), ce-i în ţinutul Sorocii, pe apa Răutului şi cu loc de moară pe apa Răutului, care a fost drept domnesc… / Iar într-aceasta s-au sculat unele sate, anume **Budăeşti** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[3305], Moldova) şi **Heciul** (pe Răut, în hotar cu Zăvădeni, raionul Lazovsk[3306], Moldova), şi alte sate ce sunt în jurul **Zăvădenilor** şi s-au tânguit şi-au cerut loru-şi hotarnic pe Danciul fost pârcălab, ca să hotărască lor dinspre satul

---

[3303] Kotzebue, Wilhelm, *Lascăr Viorescu /O icoană a Moldovei din 1851*, în *România Liberă*, Nr. 3238, Anul XII, joi 23 iunie / 5 iulie 1888, pp. 2, 3; Nr. 3241, Anul XII, marți 28 iunie / 10 iulie 1888, pp. 2, 3; Nr. 3457, Anul XIII, marţi 28 martie / 9 aprilie 1889, p. 2; Nr. 3459, Anul XIII, joi 30 martie / 11 aprilie 1889, pp. 2, 3;

[3304] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 285

[3305] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 45

[3306] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 120

Zăvadine, însă cum le-a hotărât Danciul nu s-au mulţumit, ci au cerut alt hotarnic, pe Cohană spătar… care a strâns oameni buni şi a început a hotărî şi a pune stâlpi; / întâiul hotar se începe în movila cea mare, mai sus de Cheldea; de acolo, alt stâlp, mai în jos de fântâna Bobenilor, în pisc, şi alt stâlp în movila Bobenilor, în vârful Aluneilor; de acolo, alt stâlp, unde se întâlnește hotarul satului Zăvădinilor cu hotarul **satului lui Belici vatag** (Beliceni, raionul Lazovsk[3307], Moldova), în vârful Sângereilor; de acolo, drept în jos, unde se unesc văile ce vin din țarina Bobeanilor, dinspre Soloneț, iar de acolo la movila unde este vârful Odăilor, dinspre Soloneţ; iar de acolo, peste valea Niceștilor, în pisc, iar de acolo, în vârful rediului Florii, în marginea drumului ce merge la deal; iar de acolo, drept în vârful dealului, la obârșia Bârsanei, iar de acolo, drept în movila lui Ivașcu, ce-i în vârful Vârtopului, iar de acolo, stâlp în marginea salului **Schindireștilor** (pe Răut, lângă Zavedeni, raionul Lazovsk[3308], Moldova), iar de acolo, la gura Coboltei, dinspre alte laturi, pe unde din veac a îmblat. / Iar satul **Budăeştii** nu s-a ţinut nici cu acest hotar, ci iarăși a venit cu pâră înaintea noastră. / Deci noi am cercetat din nou de rândul celui sat **Zăvădeni** și de hotarul lui, pe unde a ținut; deci astfel am aflat cum acel sat Zavadinile a fost **scutărie domnească, făcută de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod**; și atunci când a stat acolo scutărie, s-au fost risipit toate satele, câte au fost pe Răut și pe îmbe laturile Răutului, până la **Nemțeni** (pe Răut,

---

3307 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

3308 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226

lângă Zăvedeni, la gura Căinari, raionul Floreşti[3309], Moldova), și a fost hotarul salului Zăvădinilor valea până la Nemțeni și până la gura Căinarului, iar din sus, cât a putut cuprinde, căci mai în sus de Zăvadini a fost loc pustiu. Iar celor sale, ce s-au fost risipit, Alexandru Vodă le-a fost dat loc pentru loc, și le-a dat, pentru satul **Ilecești**i, **Visterniceni**, și pentru satul **Joldeștii**, tot în Visterniceni (pe Răut, lângă Gura Camenca, raionul Floreşti[3310], Moldova) iar pentru **Prajilele** (Prajila), satul **Goeneștii** (pe Răut, raionul Floreşti[3311], Moldova) pe Răut, iar pentru **Coluneștii** (pe Răut, lângă Zăvedeni, raionul Lazovsk[3312], Moldova), salul **Bursuceanii** (pe Căinari, raionul Floreşti[3313], Moldova), iar pentru **Drojdiești** (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Lazovsk[3314], Moldova) datu-le-a lor între Trifan și între Miron, ce-s pe Căinar; iar pentru Nemțeni datu-le-a în fata Coziilor și mai sus de Coșciug, iar pentru **Mărculești** (pe Răut, raionul Floreşti[3315], Moldova), alți Mărculești pe Camănca, iar pentru **Prideani** (pe Răut, lângă gura Căinari, raionul

---

3309 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175

3310 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278

3311 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 112

3312 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 65

3313 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 47

3314 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89

3315 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 157

Floreşti[3316], Moldova) datu-le-a lor în jos **Hărceni** pe Răut, iar pentru **Begeni** (Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[3317], Moldova) alți Begeni, ce-s pe Căinar, iar pentru **Căinărești** dat-a lor în jos de gura Bololei, unde se numește la **Știuca**; iar pentru **Putinești** dat-a lor, în jos de gura Bursucilor, și mai sus de Bursuceani; iar pentru satul **Budăeștii** și **Țipliceștii** și **Puiceștii** și **Vădurenii** și unde se numește la Oprea, acele sale n-au fost din veac, ci s-au așezat după moartea lui Alexandru (Lăpuşneanu) vodă și după Bogdan voievod, și după risipirea scutăriei. Iar cele sale de mai sus scrise, cât timp a stat acolo scutărie, așezată în acele sate, toate s-au mutat pe unde le-a fost dat lor; iar după Alexandru voievod fost-a mult amestec pe toată țara noastră; și în acel amestec, toate acele de mai sus scrise sate cu jelanie s-au întors fiecare la ale sale locuri, şi le-au fost ţiituri, moșii şi danii; şi le-a fost dat lor Alexandru vodă. / Pentru aceea, domnia mea, văzând atâta jelanie a lor, iarăși am luat acele sate, care sunt scrise mai sus, toate și am miluit domnia mea cu acele sate iarăși pe hatmanul Andrei Ghetman și pârcălab Sucevei, pentru a lui slujbă ce a slujit domniei mele, și țării domniei mele, când au venit acei tâlhari cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele; alta pentru că a dat domniei mele și 55.000 aspri, în treaba și în sarcina țării domniei mele"[3318].

[3316] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 202

[3317] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

[3318] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 46-55

1904: „**Bursuceni**, sat în judeţul Bălţi, aşezat în valea Ciulucul Mic, între satul Caşodeni şi satul Slobozia Măgura, din volosti Corneşti. Numărul caselor 64; populaţiunea 726 suflete; ţăranii posedă pământ 456 deseatini. Împrejurul satului sunt păduri, vii şi livezi”[3319].

BURSUCI

(fostul Socii, comuna Epureni, Vaslui).

1493, martie 5: Întărit de Ştefan voievod, cu prilejul împărţirii moşiilor lui Şolda de la Dumitra între nepoţii lui Mărina şi Stana, fiicele lui Dragomir Iuban, „satele care au fost ale unchiului lor Şolda, pe Dumitra, anume: Şoldenii, şi Socii, şi Bârleştii, şi Spinenii, şi Drăgomăneştii, şi Lăzeştii, şi Sărăcineştii, şi Fântâna Iepurelui, şi Fântâna lui Şolomon, şi Ciorenii, şi, pe Larga, unde a fost Oanca şi unde a fost Laţco din Câmpie. Şi s-au cuvenit în partea Marinei satele, pe Dumitra, anume: Şoldenii, şi Bârlăleştii, şi Fântâna Iepurelui şi Fântâna lui Şolomon, şi, pe Larga, unde a fost Oanca, şi unde a fost Laţco din Cîmpie şi jumătate din iezerul Hărcete; iar Stanei i s-au cuvenit în partea ei satele anume: Spirenii, şi Drăgomăneştii, şi Lăzeştii, şi Sără-cineştii şi jumătate din Câmpie”[3320]. Hotarul, din veac.

1755, aprilie 29: Zapisul lui Andrei şi Simion Vâr-

[3319] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 41

[3320] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 123, pp. 240-242

golici şi Lupu Bălăban, dat „la mâna feciorilor noştri, anume Apostol, Constantin, Ion Vârgolici şi celorlalţi fraţi, că, având noi nişte haine şi odoare, şi întâmplându-se de le-au furat nişte oameni din **Bursuci**, nepoţii Rohnii, anume feciorul lui Cârstişor, Apostul, Mărdari, Iacov zet ego (ginerele lui) şi cu Burla, fata lui Cârstişor, şi Nechita fecior Zizului, i-am căutat pe tâlhari şi am prins pe Nechita, feciorul Zizului, şi l-au dus la casa lui Gligori Bălăban şi l-au întrebat „Ce aţi făcut cu straiele?", iar el a dat seamă: „De ne-am scos capetele din foame şi din lipsă, dar noi vom argăţi şi vom vinde moşii şi ce om avea, şi vom plăti"; că nu ne este năpaste, care ştiu şi eu, Lupul Bălăban, şi mărturisesc cu sufletul meu. / Iar peste noapte a fugit Nechita tâlharul de la casa noastră şi, de atunci, nu s-a mai găsit nici unul dintr-aceşti tâlhar. Şi au ocini, moşii şi, de frica straielor acestora, n-au mai cutezat să vină, să stăpânească moşiile. / Şi paguba a fost: 2 perechi de desagi de lână ţărăneşti şi plini desagii, anume ce au fost, o sucnă, un băibărac, un brâu de mătase de 12 lei, 3 perechi şerji poleite de argint, 3 inele de argint şi poleite, şi cu zăvad, un contăş de postav, o pereche brenevigi de postav vineţi, trei feţe de perini cusute, două năfrămi femeieşti, 3 cămăşi femeieşti şi 5 năfrămi de brâu, 2 îmbrobodeneţi, 4 saci de lână necusuţi, ţesuţi în sus, o cergă cu laţi creţi, o scoarţă, un polog, 30 coţi pânze, o zgardă de argint din trei bucăţi, o căldare şi nişte brăţări de argint, o pereche de fiare de plug"[3321].

1757, iunie 1: „Strămoșii Bălăbăneştilor, după mărturisirea bătrânilor Simion Vârgolici și Lupu Bălăban, oameni trecuți de 80 ani. / Izvod de strămoșii socrului

[3321] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 111, pp. 175, 176

nostru Ion Pechi, precum au mărturisit Simion Vârgolici și Lupu Bălăban, oameni trecuți peste 80 ani, din Jăravățu, de la Bursuci, unde șed acum Bălăbăneştii. 7265 Iunie 1. / Dădură seamă acești mai sus numiți: pentru că au fost doi frați, oameni străini, nu știu, greci au sârbi, neguțători, și au fost făcând cirezi de boi, și pe unul l-a chemat Pechi, și pe altul, nu i se ţine minte numele, care au luat pe strămoașa Adămeștilor, și dintr-acela sunt Adămeștii. / Iar Pechi, fratele acestuia, fiind răzmerițe, într-acea vreme, pentru tătari, s-au întâmplat acolo, la sat la **Româneşti**, și, înconjurând tătarii casa unui Roman vel paharnic, și având acel Roman, fată mare, a zis tatăl său, cine s-ar găsi să-i scoată fata de la robie, și i-a scos-o acest Pechi, și a dat-o după dânsul. Și cu acea fată a lui Roman au făcut pe un Bălăban, și acest Bălăban a făcut șase feciori și patru fete, nepoţii paharnicului Roman. / **Feciorii**, anume să se știe: Pechi sin (fiu) Bălăban; Picoș brat (frate) lui Pechi, sterp; Aftenie, tij (la fel); Vasilie, tij; Grigorie, tij; Toader, tij. / **Fetele**, anume : Buna Focșoi, Antoniia, Mărica, Ioana. / Și dintr-acești 10 fraţi au rămas șapte, de se împart și acei trei sterpi, se îmbracă pe aceste șapte nume. / Și pentru moșii, câte hotare au anume, să se știe, acești frați dimpreună: în **Româneşti**, în **Popeşti**, în **Epureşti**, în **Bursuci**, în **Bărgăoani** și în **Oncani**. / Vasile Dorobăţ, Simion Bumbar și Constandachi Bradre, Vasile Profir. // **Asupra Vindereilor**: Gheorghe Sârbul, Ggeorghe Tașcă, Antohi Badașcă, Sandul Baicu, Vasile Baicu, Ion Podașcă, Stefănachi Ciocan, Miron Ciocan. // **Asupra Grăjdenilor**. Alexandru Popa, Mihai Popa. // **Izvod de strămoșii noștri de pe Focșoai**: Lupul Arhirie, Gheorghie Lazor, Manoli Gheorgbiți, Toader Zvârlifus, Andreiu Zvârlifus, Panaile

Ciubărcă, Toader Negoiţi, Dumitrachi Rotar, Toader a Vasâlcăi, Vasile Moraru, Toderașc Ianoli, Antohi a Catrinii, Panaite Domnișor, Ioniţi Rotariu, Constandin Moisă, Manoli Olariul, Neculai Dumitru, Dumitrachi a Vasâlcăi, Vasili Dimofti, Neculai Domnișor, Ioniţă Dumitru, Neculai a Catrinii, Grigoraș Vârtosul, Vasile a Catrinii, Gavril Lazor, Andrunachi Lazor, Neculai Arhiri, Iacob Olariul, Vasili a Zamfirii, Ștefan Manoli, Coste Venin, Costandachi Brăharu, Mihalache Bostan, Lupul Corui, Costandin Bădrăgan, Gavril Dimofte, Dumitru Manoli, Costandin Zvârlifus, Arhirie Lazor"[3322].

1778, octombrie 14: Vasile, feciorul lui Enachi Dragomir din satul Bursucii, soţia lui Aftiniia şi fiul Ioan vând vătavului Nistor, „într-o sută de lei, adică stânjenul câte 25 de parale, moşia ce am avut-o eu baştină, lătrânul Uleului, care este în satul **Bursucii**, 160 stânjeni domneşti, în curmezişul moşiei, din hotarul Plăşănilor, până unde or ajunge, iar lungul moşiei, din hotarul Popeştilor, din zarea Muntelui şi până în Rocioazâle"[3323].

1785, aprilie 7: Marin Ciocan şi femeia lui Nastasia, fata lui Constantin Bălăban, vinde comisului Vasile Nistor, drept 15 lei, „5 stânjeni de moşie din moşia **Bursucilor**, cu parte din codru, ce am avut danie din bătrânul Zamă, de la Antohi Beldiman, dată danie socrului meu Constantin Bălăban"[3324].

1899: „**Bursuci**, sat în plasa Târgul, comuna Ie-

[3322] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 113, pp. 179-181

[3323] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 127, pp. 208-210

[3324] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 132, p. 216

pureni, judeţul Tutova, spre sud-vest de satul Iepureni. Are 375 locuitori (din cari 11 știu carte) şi 98 case”[3325].

BURSUCI

(azi Nomoloasa, comuna Putilești,
județul Soroca, Moldova).

1644, martie 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Vasile și Irimia, feciorul lui Gheorghe, nepot lui Vasile, cu alte neamuri ale lor din satul **Bolota** (lângă Gura Căinarului, comuna Putilești, județul Soroca, Moldova), s-au pârât de față înaintea noastră cu jupâneasa Safta a răposatului Dumitrașco Șoldan fost vornic, pentru o bucată de hotar, care se numește seliștea **Știuca** (comuna Putilești, județul Soroca, Moldova), la fântână, între **Bolota** și între Lozăle, dinspre răsărit în sus, către dumbrava domnească, zicând că acea bucată de loc este din hotarul satului Bolota, ce-i pe Căinari, în ținutul Sorocii, și o au tras cu sila de la dânșii vornicul Șoldan, către hotarul satului său **Bursucii** (comuna Putilești, județul Soroca, Moldova). Iar jupâneasa Safta Șoldăneasa a răspuns că acea seliște Știuca a fost dreaptă danie și miluire a tătâne-său Caraiman paharnic de la Simion Movilă voievod, pentru că a dat doi cai turcești măriei sale, prețuiți drept 600 galbeni ungurești, după cum ne-a arătat și ispisocul de la

---

[3325] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, pp. 83, 84

Simion Mivilă voievod”[3326].

BURUIENEŞTI

(sat pe Siret, comuna Doljeşti, Neamţ).

1623, martie **4:** Întărit de Ştefan Tomşa voievod jupânesei „Candachie a dumisale Goe ce a fost postelnic”, în baza unui „zapis de mărturie de la mulţi oameni buni: anume Onul din Maxineşti, şi Cozma de acolo, şi Ursul din Şărăţăi (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Simion tij de acolo, şi Pătraşcu ot Lăţcani (înglobat în Doljeşti, Neamţ), şi Gheorghie tij de acolo, şi Oancea ot Lucani (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Epure tij de acolo, şi Ionaşco din Druleşti, şi Toader Gâlcă tij de acolo, şi popa Pintilii ot Doljeşti (pe Almaşi, inclus în Dobreni, Neamţ), şi Ionaşco tij de acolo, şi popa Pahulce, şi popa Leahul de acolo”, s-a „ales jupânesei lui Goe postelnic partea ei de moşie şi de cumpărătură din satul Buruieneşti şi s-au aflat trei părţi a tot satul; iar a patra parte s-a aflat numai a Pârvuleştilor”, dar, după o dovadă că postelnicul Goe, cumpărase, „de la un frate a Pârvuleştilor o bucată de loc”, părţile s-au înţeles între ele, aşa că „a patra parte a rămas sub stăpânirea Pârvuleştilor”[3327].

[3326] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 264, p. 237

[3327] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, p. 30

1624, februarie 29: Întărit de Radul voievod, în baza zapisului de mărturie a slugilor domneşti, fostului pârcălab Apostol, care cumpărase, cu 100 taleri bătuţi, de la Dumitru Pârvul din satul Buruieneşti, „a patra parte din tot satul Buruieneşti, ce este în ţinutul Romanului, din vatra satului, din câmp şi din ţarină şi din livezi, şi din păduri, şi vad de moară pe apa Siretului”[3328].

1624, martie 29: Întărit de Radul voievod jupânesei Goiuae, care primeşte carte domnească „ca să fie tare şi puternică în satul Buruineşti, în acea parte ce a avut-o Pârvul, pentru care lucru o au vândut şi de dânsa n-a întrebat”[3329], dacă vrea să cumpere, ca „neamul cel mai apropiat”.

1625, februarie 20: Întărit de Radul voievod Candachiei, jupâneasa fostului vornic Goe, care „s-a jeluit cu mare jalobă, pentru Apostol, ce-a fost pârcălab, pentru o parte din satul Buruieneşti, ce este pe Siret, în ţinutul Romanului, care acest Apostol a fost cumpărat de la Dumitraşcu Pârvul. Deci jeluind jupâneasa Candachia asupra acestui Apostol, zicând că nu poate ea să trăiască cu dânsul într-acel sat… că ea este cumpărătoare întru acel sat cu multă vreme mai înainte decât acest Apostol şi ea vrea să întoarcă banii lui Apostol (200 taleri de argint)”[3330].

1639, mai 12: Grigoraşco, feciorul lui Dumitraşco Goia, fost mare vornic, vinde Lupului Prăjescul, pentru

---

[3328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 171, p. 222

[3329] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 190, p. 264

[3330] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 277, p. 346

160 galbeni de aur, „jumătate de sat **Buruieneşti**, ce sunt în ţinutul Romanului, pe Siret, cu vad de moară în Siret şi cu bălţi şi heleşteie”[3331].

1639, iulie 8: Isac şi Lupul Prăjescul fac schimb de moşii, dând „jumătate de sat **Burăeneşti** (Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ), cu tot venitul, şi mi-a dat dumnealui în **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi)… Într-aiastă tocmeală au fost Gheorghe, Vasile, Vasile Benea şi Toader Chigheceanul din **Lăţcani** (Leţcani, comuna Doljeşti, Neamţ)”[3332].

1733, iunie 12: Marele vornic Sandul Sturza dăruieşte mănăstirii Bărboiul „o moşie, anume **Burueneştii**, la ţinutul Romanului, care moşie am cumpărat-o de la Constandin Căpitan de la **Bucureşti** (Neamţ), feciorul lui Iordache Caramanlăul, fost mare portar, fiind iarăşi neamului nostru de pe Safta, fiica răposatului moşului (bunicului) nostru Chiriac Sturza, fost mare spătar”[3333].

1774, iunie 26: Satul **Burueneştii**, al mănăstirii Bărboiul, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[3334], avea **toată suma caselor 30**. Rămân birnici 30. / **Birnici:** Ianoş sin (fiu) lui Dumitru / Dior Dumitru / Petre Giurgiu / Giurgiu Petrişor / Mihai Petrişor / Iovă Nicolai / Iacob, butnar / Ianăş, butnar / Mihai, butnar / Mărtin, butnar / Ianăş Tomaş / Ianăş Iuvă / Nicolai, păscar / In (alt) Ianăş Iubă / Giurgiu,

[3331] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 132, p. 144
[3332] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 165, p. 177
[3333] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An I, Fasc. II, iulie 1922, p. 259
[3334] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 265

cheptănar / Andrei, diacul / Angoş Gherghel / Antal Angoş / Mihai Tulbure / Ianăş Săbău / Martin Bejan / Mărtin Ciochin / Petre Balinte / Dior Mărtin / Dorcu Petre / Ianăş Ciuceu / Radu, muntean / Diacul Ianăş / Neculai fiul Plupoai /Mărtin fiul lui Bejan.

1899: „**Burueneşti**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna Doljeşti, pe malul stâng al râului Siret, spre sud de satul Doljeşti şi la o depărtare de 2,25 km de el. Are 219 capi de familie, 246 contribuabili, 971 locuitori, din care 4 ştiu carte; 234 case. Populaţiunea este compusă numai din unguri. Sunt 450 vite mari cornute. Are o biserică catolică de zid, făcută în 1875. Ţine de parohia catolică Agiudeni. Acest sat este legat cu oraşul Roman prin șosea şi aparținea, împreună cu moşia înconjurătoare, mănăstirii Bărboiul din Iaşi, care era închinată mănăstirei Golia”[3335].

BUSTEŞTI

(mai jos de Găgeşti, comuna Găgeşti, Vaslui).

1626, aprilie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod diacului Vasile Corlat şi nepoţilor săi, Păcurariu, Toader, Vasile şi Apostol, fiii Irinei, toţi nepoţii Gagei, strănepoţi ai lui Pătru şi ai lui Vlaico, care primeşte uric pentru „jumătatea satului **Tămăşenii** (sat, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului, pe râul Jigăliei, care a fost

[3335] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 85

cumpărătură a străbunicilor lor Pătru şi fratele său Vlaicul de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gorbăneştilor, pentru 60 zloţi tătăreşti, şi satul **Fântânele** (lângă Tămăşeni, Vaslui), unde au fost casele lor, şi la **Horeştii de Sus** (selişte inclusă în Urdeşti, Vaslui) şi **Urdeşti** (selişte mai jos de Găgeşti, Vaslui), altă silişte mai jos de **Găgeşti** (sat, Vaslui) şi altă silişte la Capul Piscului, care acum se cheamă **Busteştii** (mai jos de Găgeşti, Vaslui)"[3336].

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la

---

[3336] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 45, pp. 62, 63

Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti, pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[3337].

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului cămăraş Vasile Corlat, fraţilor lui, feciorii Irinii, şi nepoţii de fraţi, feciorii Anii, sora Irinii, toţi nepoţi Gagii, strănepoţi lui Pătru şi lui Vlaicu, care primesc uric pentru „satul **Tămăşenii** (în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jăgălia, în ţinutul Fălciului, cumpărătura moşilor lor Pătru şi Vlaicu de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă paharnic, din dresul Gorbăneştilor, pentru 65 zloţi tătăreşti. / Satul **Fântânelile** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde a fost casa lor, din acelaşi ţinut şi acelaşi dres, şi saul **Hureştii la Deal** (comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi iarîşi **Hurdeştii** (azi Horeşti, comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi o selişte, pe din jos de **Găgeşti** (comuna Găgeşti, Vaslui), şi altă selişte la sfârşitul piscului, care se cheamă **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), cu loc de heleşteie şi de mori. / Şi iarăşi întărim lui Vasile Corlat, fraţilor lui şi altor rubedenii, nepoţii Niacşăi, strănepoţi lui Stan Răpide… satul **Corlăteştii** (comuna Bogdăneşti, Vaslui) pe Horăiata, în ţinutul Tutovei, şi satul **Drujăştii** (Drujeşti, comuna Zorleni, Vaslui), care acum se cheamă **Steşâneştii**, întru acelaşi ţinut, şi nişte pământuri de rediu, care le-au fost stăpânit **Vlădeştii** (comuna Ivăneşti,

---

[3337] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

Vaslui) cu împresurare, iar după aceea Vasile Corlat le-a scos de la dânşii… / Şi o altă bucată de loc din hotarul satului Corlăteştii, care au fost ţinut-o Costache şi rudenia lui Stoica, nepotul Itului şi al lui Ioan Fiultei şi al Martei… / Şi iarăşi îi întărim lui Vasile Corlat, deosebit de alţii, nişte vii ce sunt în hotarul satului **Tămăşănii**, în ţinutul Fălciului, pe care i le-a dăruit lui moaşa (bunica) lui Iliana, fata lui Onică… / Şi iarăşi îi întărim lui Corlat şi cumnatului său Dănilă, feciorul Ilenii, nepotul lui Ion Zane, strănepot lui Fetion… a treia parte din satul **Gângureştii** (lângă oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşului, care este între Şocani şi între Mânzăşti"[3338].

BUŞEUCA

(pe Rezina, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Buşeuca**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Câmpurilor, după recensământul lui Rumeanţev[3339], avea **toată suma caselor 17**. Scădere rufeturi 8: 6 volintiri, 1 popă, 1 femeie săracă. Rămân birnici 9. 5 case pustii. / **Birnici:** Ioniţă Roşca / Nicolai Gigan / Ştefan Cargace / Lazor al lui Mursă / Miron fiul lui Stratul / Ştefan Duca / Nane Bârnă / Irimie Roşca / Pintilii Liancă. // **Rufeturi:** Toader Roşca, volintir /Ioniţă

3338 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 64, pp. 73, 74

3339 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 468, 469

Ştirbul, volintir / Melinte Vidraşcu, volintir / Ioniţă Dihor, volintir / Ion Liancă, volintir / Pavel Mursă, volintir / Popa Iacob / Mursoae, săracă.

1899: „**Buşăuca**, sat în Orhei, volosti Chiperceni, aşezat într-un hârtop din stânga văii Cogâlnicului. Numărul caselor 148; biserica Sf. Mihail; vii şi grădini cu pomi; populaţiunea 1.098 suflete”[3340].

BUTEŞTI

(comuna Ciobani, raionul Glodeni, Moldova).

1637, iunie 28: Vasile, feciorul Roşâorului de **Stancăuţi** (Stancăuţi, comuna Şapte-bani, raionul Râşcani, Moldova) şi femeia lui Fetiţa, fata Aniţei, nepoata Ştefei de **Brătăşeni** (Brătuşeni, comuna Brătuşeni, raionul Edineţ, Moldova), vând marelui vistiernic Dumitraşco Buhuş, drept 15 galbeni, partea lor „din sat de Brătăşeni, din stâlpul ce este al moşului nostru, al Ştefei, din mijlocul satului, partea noastră, a treia parte, ce este de la acel stâlp… dinaintea lui Miron Ciogolea, Dondei, Iomaşco Someş – dregătorul de Stancăuţi, Lazor vătămanul de Stancăuţi, Istrati Demeşcanul, Ggeorghe din **Verteb** (lângă Noua Suliţă, raionul Noua Suliţă, Ucraina), Struţ de **Buteşti** (comuna Ciobani, raionul Glodeni, Moldova), Alecsii – dregătorul de **Avrămeni** (comuna

[3340] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 41

Avrămeni, raionul Edineţ, Moldova) şi dinaintea a mulţi oameni buni şi bătrâni”[3341].

1904: „**Buteşti**, sat în judeţul Bălţi, aşezat în vslea Camenca; poartă numele şi de Velicico; aparţile volostei Bolotina. Satul numără 120 case; o biserică, cu hramul Sf. Nicolae; populaţiunea 920 răzeşi, care posedă 866 deseatini pământ. Sunt vii şi grădini fructifere. / **Buteştii Noi**, sat în judeţul Bălţi, în valea Camenca, între satele Camenca şi Vasiliuţ, se numeşte şi Brânzeni. Aparţine volostiei Bolotina. E înconjurat cu vii şi grădini de pomi. Numărul caselor 97; populaţiunea 899 suflete de ţărani români”[3342].

BUTEŞTI

(comuna Ungureni, Bacău).

1643, august 31: Loghin şi femeia lui Cârstina cumpără „de la Andriu din **Buteşti** (comuna Ungureni, Bacău) două pogoane din dealul dinspre **Spăreţi** (Speriaţi, apoi Zăbrăuţi, înglobat în Moviliţa, Vrancea), drept 40 lei bani buni. Şi au fost oameni buni din **Băloteşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), anume Abruzachie, Ion Muşi, Apostol, Onufrie şi Neca. / Şi eu am dăruit lui Ion Cătena din vale, din via **Branişte** (la confluenţa Jijiei cu Prutul, Iaşi), la vânzare, ca să ştie şi Andrei. Cine va găsi

---

[3341] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 127, pp. 120, 121

[3342] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 41

în acea Branişte să taie vreun lemn, să fie de gloabă mare. Din gard, dat-am până la vale, Cine se va ispiti în acea Branişte, fără de Loghi, să fie triclet şi proclet 118 Oteţi de la Niceea"[3343].

BUTUNEŞTI

(înglobat în Chilişoaia, comuna Dumeşti, Iaşi).

1636, octombrie: Întărit de Vasile Lupu voievod călugărilor mănăstirii Sfântul Sava, care s-au pârât de faţă cu Iftimie şi Ştefan, fiii lui Dănăilă diac din **Româneşti** (comuna Româneşti, Iaşi) „pentru o prisacă, care este în hotarul **Butuneştilor** (înglobat în Chilişoaia, comuna Dumeşti, Iaşi), în ţinutul Cârligătura, cu vie, livezi şi curătură, zicând Iftimie şi Ştefan că ei au pus zălog această prisacă la Enache postelnic pentru 10 zloţi bătuţi, iar rugătorii noştri, călugării, au spus că nu a fost pusă zălog, ci ei au vândut această prisacă lui Enache postelnic… pentru 40 de zloţi, şi au adus rugătorii noştri mărturia lui Neaniul vornic, care a mărturisit că a cumpărat Enache postelnic această prisacă şi a dat-o sfintei mănăstiri"[3344].

[3343] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 156, p. 150

[3344] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 526, pp. 578, 579

BUTUŞENI

(satul Butici, lângă Lucăceni, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina).

1599, iunie 3: Măruşca, fata lui Dracşan din **Butici** (lângă Lucăceni, raionul Chelmenţi[3345], Ucraina), vinde lui Pătraşco din **Babici**, pentru 30 taleri, „partea ei de ocină, ce i se va alege din satul **Babici**… dinaintea lui Romşa fist mare vatav, Cotela diac, Udrea din **Tescani**, Pătraşco vatav din **Vârteporoh** şi Toma din **Gicoteni**”[3346].

1635, august 14: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Efrim Hăjdău, care cumpără, cu 160 taleri de argint, de la Tertie, care şi el cumpărase de la Bucinschi, „satul **Cetnicăuţii** (lângă Vaşkivţi, raionul Sotireni, Ucraina)”; / „Aşijderea, tot dintru acel sat Cetnicăuţii, partea răscumpărată de Tartie de la Marica din Suceava, sora lui Matieş… drept 140 taleri”; / „Şi iarăşi, din Cetnicăuţi, partea lui Mătieş şi a fetei lui Drăcşan, vătafului din **Butuşeni** (satul Butici, lângă Lucăceni, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), drept 40 de taleri şi 9 bani de argint”; / „Şi iar i-a mai vândut Tertie, din partea Petricăi, două părţi… drept 80 taleri de argint”; / „După aceea a venit înaintea domniei mele, dimpreună cu fraţii lui Iuraşcul, Nechifor, Pente, Filip şi Odochia,

---

[3345] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 48

[3346] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 68, 69

feciorii lui Duroş din Cernăuţi… şi au vândut, din a treia parte a satului Cetnicăuţi, a noua parte, care se numeşte Văscăuţi”; „Aşijderea au mai vândut lui Efrim Hăjdău toată partea lui Terţipa, ginerele Petricăi, de la femeia lui Anna, fata Petricăi… Aşijderea, cât se va alege din Pricupiia şi încă ce se va alege partea părinţilor săi din amândouă seliştile, drept 30 taleri de argint, de la un Miron răspopă”[3347].

1635, august 14: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Avram de **Lucăceni** (azi Lukacivka, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina) „pe satul **Soloniuca** (Solominca, azi Coteala, comuna Coteala, raionul Briceni, Moldova), pe pârâul Cotele, cumpărătură de la Tudori pârcălab… din movila săpată, din colţul a patru moşii, şi până în opcina dealului, în colţul iar a patru moşii: **Săncăuţii** (Sancăuţi, comuna Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova), **Buticiul** (Butuşeni, Butici, comuna Nelipăuţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), **Cochiujăni** (Cotiujeni, comuna Cotiujeni, raionul Briceni, Moldova) şi **Soloniuca**.. Tot opcina, până în hotarul **Varticăuţilor** (comuna Vartikivţi, raionul Chelmenţi, Ucraina)”[3348].

[3347] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 206, pp. 243, 244

[3348] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 207, p. 246

BUŢCĂTENI

(Buţcăteni, lângă Heleştieni, Iaşi).

1623, aprilie 2: Întărit de Ştefan Tomşa lui Lupul Prăjescu, care primeşte uric pentru dreptele lui ocini şi dedine: „satul anume Hălăştiani, cu iazuri” (comuna Heleştieni, Iaşi); „**Buşcătenii, cu iazurile şi cu morile, în acelaşi ţinut**” (Buţcăteni, lângă Heleştieni, Iaşi); „o selişte, anume Şopârlenii şi cu iazul mare şi cu iazul de pescuit peşte” (în comuna Heleştieni, Iaşi); „satul anume Onicenii şi cu bălţile de peşte şi cu loc de râmnice în acelaşi ţinut” (inclus în Hărmăneşti, Iaşi); „un sat anume Rângăleşti, cu iazurile, ce este în ţinutul Iaşi” (Ringhileşti, Botoşani); „jumătate din satul anume Boriseni pe Prut, şi cu bălţile de peşte şi cu loc de moară pe Prut” (ţinutul Iaşi); „un sat, anume Rădeni, pe Pârâul Alb, şi cu loc de moară şi de stupină pe acel pârâu, ce este în ţinutul Neamţ” (comuna Păstrăveni, Neamţ); „două sate, anume Ciutca şi Dubăvăţul, ce sunt în ţinutul Cernăuţi (Dubăuţi, raionul Coţmani, Ucraina)”[3349].

[3349] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 46, pp. 64-67

BUZAŢI

(Buzaţi pe Siret, lângă Răcăciuni[3350], Bacău).

1548, martie 11: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod fraţilor Gligorie, Sofronia şi Maria, copiii lui Buzat stolnicului şi seminţiilor lor Pietra, Marinca şi Buna, copiii Sorii, Mihăilă şi Tudora, copiii Stanei, Irimia, Maica, Armanca şi Zlata, copiii lui Cristea, care moştenesc „un sat la gura Răcăciunii, la Siret, care acum se numeşte **Buzaţii**… după toate laturile pe vechiul hotar"[3351].

1548, aprilie 24: Întărit de Iliaş Rareş voievod fraţilor Gligorce, Sofronia şi Marina, copiii Istinei, care primesc uric pentru „satul **Buzaţii** la gura Răcăciunilor"[3352].

[3350] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p, 48

[3351] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 151-153

[3352] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, p. 6

BUZENI

(fostul sat Bezerăceni, apoi Buzeni,
comuna Băluşeni, Botoşani).

1643, august 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Isac Căşoteanul aprod cu Costin, fiul lui Buţurca, şi cu Ionaşco Onigaş şi fiul lui Simion din **Orăşeni** (comuna Curteşti, Botoşani) pentru jumătate din satul **Bezerăceni** (Buzeni, comuna Băluşeni, Botoşani), ce se numeşte acum **Buzeni**, spunând Ionaşco Căşoteanul că are el cu fraţii lui jumătate din satul Buzeni, cumpărătură de la străbunul său Ivanco pisar, şi a arătat un uric de cumpărătură de la Ştefan voievod şi alte drese de întărire de la alţi domni, pentru jumătate de sat, partea de jos, din Berezeni sub bucovină. Iar Costin şi Ionaşco Onogaş şi Simion au zis că acel sat le este dreaptă ocină şi dedină. / Deci domnia mea le-am cercetat dresele şi am aflat că acea jumătate de sat Buzeni este dreaptă ocină lui Isac Căşoteanul şi altor fraţi ai lui”[3353].

1644, iulie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod visternicului Iurga, care cumpără, cu 150 lei bătuți, de la frații Vasile Coșutanu, Iac aprod, Pavel, Ileana și Odochița, fiii lui Toader Coșuteanul, nepoții lui Ivanco pisar, strănepoții lui Matiaș vameș, „dreapta lor ocină și dedină din uric ce a avut străbunul lor Matiaș vameș de la

[3353] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 147, pp. 143-145

bătrânul Ștefan voievod, și drese de întărire de la Eremia Mighilă voievod, Ștefan Tomșevici voievod, Radu voievod și din ispisoc de pâră și de ferâie de la însăși domnia mea, când s-au pârât cu Costin, fiul lui Buțurco și cu Ionașco Onigaș din **Orășeni** (comuna suburbană Curtești, Botoșani) pentru jumătate din satul **Bezeräceni** (Buzeni, comuna Bălușeni, Botoșani), care acum se cheamă **Budzenii**, mai jos de Coșuteni, cu iaz pe pârâul satului, ce este în ținutul Hârlău, sub bucovină, din vatra satului, din câmp și cu tot venitul"[3354].

1774, iunie 10: Satul **Buzeni**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[3355]**: Toată suma caselor**i: **62**. Scădere rufeturi 5: 2 popi / 3 ţigani. / Rămân birnici 57. / **Birnicii**: Ştefan Orbul / Isac Lupaşcu / Maftei / George, dulgher / Ion, ungurian / Ion, zugrav / Vasile Ţintilă / George sin (fiu) săhăidecar / Ion / Ştefan Antemi / Ion Ciuntul / Maxin zet (ginere) Ţintilă / Ştefan brat (frate) Maxim / Vasile Drume / Vasile, abăger / Vasile, strugar / Isac Tomşe / Ion Tomşe / Ilie sin Suhanei / Grigoraş sin Suhanei / Grogoraş Canţic / Simion, ciubotar / Mikul Spânul / Loghin Burcă / Vasile Burcă / Simion Burcă /Ursachi, scutar / Sorofti, săcrier / Ioniţă Mereşca / Demian Mereşca / Ştefan / Ioniţă Botezat / Istrati Avram / Toader Ganul / Irimia, vătăman / Sandul, dohotar /Ştefan sin dohotar / Ion, funariul / Vasile, crâşmar / Miron, rotar / George a lui Canschi / Chirica, dulgher / Costandin / George, dascăl / Vasile brat (frate) lui / Ion Bicescul /

[3354] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 363, pp. 351-353

[3355] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 199, 200

Toader, dulgher / Chiriac, vornic / Macovei, văcar / Petre Burcă /Ion, ungurian / Istrati, rus / Adam /Vasile brat lui / Simeon / Grigore Medurhan / George Ţintilă. // **Rufeturile**: Popa Onofrei / Popa Mihălachi / Ion, bucătar, ţigan / Ioniţă, vezeteu / Irimie, ţigan.

1899: „**Buzeni**, sat în partea de vest a comunei Băluşeni, plasa Târgul, judeţul Botoşani, situat aproape de şoseaua naţională Botoşani-Hârlău. Moşia este proprietatea Epitropiei Sf. Spiridon din Iaşi şi are o suprafaţă de 785 hectare. Satul are o populaţie de 78 familii sau 321 suflete, cu 56 contribuabili. Are o pădure de stejar de 80 hectare. Este o biserică, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi. Numărul vitelor este de 385: 130 vite cornute, 20 cai mari şi mici, 40 de oi, 171 mascuri şi 15 stupi cu albine. În acest cătun se află 2 mescriaşi, 1 comerciant; o cârciumă”[3356].

3356 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 133

BUZNEA

(fost Ruscani, până în 25 iunie 1732[3357], lângă Târgu Frumos, format din două trupuri. Ruscani şi Căcăceşti, comuna Buznea, Iaşi – „se megieşeşte spre răsărit cu Prigorcenii şi Găneştii, spre miazănoapte cu Târgu Frumos şi Jora, spre apus cu Strunga şi Criveşti, iar spre miazăzi cu Hăbăşeştii, Brătuleştii şi Fedeleşenii din judeţul Roman” [3358]).

1466, decembrie 8: Menţionat de Ştefan voievod, atunci când întăreşte lui Moica şi fratele său Costea, care cumpăraseră, cu 105 zloţi tătăreşti, de la Popâcica şi nepotul său Costea, „un loc din pustie la Cârligătură, între Popâciani şi Ruscani şi Găneşti, la Fântâna lui Ştiubei… Iar hotarul acestui loc să fie începând de la pârâul lui Dragoş, pe drum, la vârful dealului, apoi, pe deal, la stâlp, iar de la stâlp, pe vârful dealului, apoi, peste ţarină, până la mijlocul ţarinei, unde au aşezat stâlp, apoi de la stâlp, pe drum, la vârful dealului, la stejarul însemnat, iar de la stejar, peste rediu, la drumul mare, apoi la alt stejar însemnat, iar de acolo, pe drumul mic, peste rediu, la poiana Piscului, chiar la drumul mare care duce la Găneşti, iar de la drumul mare, peste câmp, până la hotarul lui Caşotă. Acesta le este tot hotarul dinspre această parte, iar dinspre Găneşti să le fie pe hotarul

[3357] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 86
[3358] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 85

vechi”[3359].

1467, ianuarie 1: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Moico şi Costea, care primesc uric pentru „dreapta visluşenie şi cumpărătură, o selişte (**Moiceşti**), unde se cheamă fântâna lui Ştiubei, între Găneşti, **Ruscani** şi între **Coşeşti**, ce ei au cumpărătură de la Costea, fratele lui Popâcica, drept 125 zloţi tătăreşti”[3360].

1635, iunie 28: Ispisoc de judecată al lui Vasile Lupu voievod după pâra vornicului de gloată Tănasie „cu rugătorii noştri, călugării de la sfânta mănăstire Hangu… zicând Tănasie vornic că i-a dat şi la miluit Radul voievod cu o selişte, anume **Ruscanii** (lângă Buznea, în componenţa Târgului Frumos, Iaşi)… şi ajunge hotarul acelei selişti în iazul călugărilor de la Hangu, iaz cu mori, făcut de Miron Barnovschi voievod la **Târgu Frumos** şi l-a dat acelei mănăstiri. Însă, la un vad, care este pe un pârâu ce se numeşte Plotuniţa şi din jos de acel iaz iarăşi are Tănasie vornic altă selişte, anume **Avrămeşti** (lângă Priporenii Mari, intrat în componenţa Târgului Frumos, Iaşi), dania şi miluirea lui de la Alexandru voievod, şi voieşte a se întinde cu acele două selişti în acel iaz… / Şi am ales boieri şi i-am trimis acolo, să cerceteze cu oameni buni şi bătrâni, megieşi dimprejur… şi au ales 12 oameni buni, voind a le pune brazdele în capete, să arate ei cu sufletele lor pe unde este hotarul acelei seliştii, dar acei oameni buni n-au vrut să ia brazdele pe capetele lor, ci au arătat drept că nu ajunge hotarul seliştii Ruscani pe valea Plotoniţei – pentru că s-a aflat şi uricul pe care l-a avut Târgul Frumos de la Ştefan voievod cel Bătrân – şi

---

[3359] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. II, Bucureşti 1976, doc. 143, pp. 206, 207

[3360] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 99

seliştea Plotoniţa, la Rediu, cu valea ei, n-a fost dată lui Tănasie vornic de nici un domn şi să nu aibă nici o treabă cu Plotoniţa”[3361].

1636, noiembrie 26: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra dintre Tănase vornic, proprietar în **Prigoreni**, şi vornicul Neaniul, pentru seliştea pe care o vânduse lui Neaniul, „zicând Tănase că această selişte Prigorceanii, pe Plotoniţă, sun Rediu, este o selişte a **Avrămeştilor**”. Citind uricul „de la Ştefan vodă bătrânul, Vasile Lupu constată că „această selişte este deosebită de Avrămeşti, între **Ruscani** şi Avrămeşti pe Plotoniţa”, deci „dă rămas pe Tănase vornic, miluind pe Neaniul vornic cu seliştea Prigorenii”[3362].

1663, decembrie 17: Ion Hăbăşescul vinde marelui medelnicer Neculai Buhuş, drept 20 galbeni, un loc de prisacă „în hotarul Căcăceştilor (Ruscani, deci Buznea)… danie de la nănaşul meu Banul vistiernic, când m-a botezat”[3363].

1637, septembrie 12: Cneaghina Gherghiloaie şi sora ei Candachia, fiicele Nastasiei Pătrăşcănească, nepoatele lui Toader uşar, fac un schimb de moşii cu vistiernicul Dimitrie Buhuş „şi le-a dat lor pan Dumitrie Buhuş vistiernic jumătate din satul **Dumitreştii** (Dimitreşti, comuna Mărgineni, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţ”, iar fetele lui Toader uşar i-au dat lui Buhuş „jumătate din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), ce este în ţinutul Romanului, şi a treia parte din seliştea **Căcăceştii** (în Cârligătura, Iaşi), ce este în ţinutul

---

[3361] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 144, pp. 181, 182

[3362] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 87

[3363] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 87

Cârligătura, pustie, fără vecini; şi încă le-a mau dat lor pan Dimitrie Buhuş vistier 600 de taleri bătuţi"[3364].

1673, noiembrie 23: Hotarul Câcăceştilor dinspre **Găneşti**, făcut de vornicul de poartă Irimicea: „Hotarul Găneştilor şi **Moiceştilor** dinspre apus, dinspre hotarul **Câcăceştilor**, se începe din dealul mare, dinspre Hăndreşti, în sus, pe pisc, la dealul lui Arvinte, pe muchia dealului lui Arvinte la vale, la fântâna Răcea, de la fântâna Răcea în sus, pe deal, până la Crăpături, de acolo iarăşi în sus, pe deal, până la o movilă deasupra prisăcii lui Tălmaciu, şi de la movilă la vale, spre răsărit, şi peste valea ce vine de la Răcea, în deal, în movilă, lângă perii **Ruscanilor**, şi de acolo la vale, pe din jos de iaz, la deal, la movilă, în deal dinspre Orpaz, aşa au ridicat ei cu sufletele lor, cum pe larg arată hotarnica aceasta"[3365].

1675, aprilie 2: Scrisoarea hotarnică a lui Miron Costin mare vornic, în care mărturiseşte „cum au venit Anghelachi şi Constantin de **Popişcani**, cu cartea Măriei Sale, scriind să mergem, să socotim cu oameni buni pentru un loc de prisacă, căci au ei gâlceavă cu Tălmăcioae păhărniceasa, zicând Tălmăcioaea că acel loc de prisacă este pe hotarul satului **Ruscanilor**, iar Anghelache şi Constantin au dat seamă că acel loc este pe hotarul **Popişcanilor**… Mers-am acolo, strâns-am oameni buni, bătrâni şi târgoveni (din Târgu Frumos), şi s-ai întâmplat şi Manolachib comisul. Adus-au şi **uricul Târgului Frumos**, care scrie în semne, din movile în movile. Pentru care lucru arată că Ruscanii au fost de ocolul Târgului Frumos… deci aşa am ales cu sufletele

---

[3364] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 188, pp. 172, 173

[3365] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 87

noastre că acel loc de prisacă este pe hotarul Popişcanilor… precum am văzut movilele de hotar. Este prisaca aceea pe locul Popişcanilor, mai jos de movila ce le este hotar”[3366].

1708, februarie: Întărit de Mihail Racoviţă voievod paharnicului Ion Sturza, care primeşte ispisoc pentru o „parte de loc din hotarul **Târgului Frumos**, fiind loc domnesc… din matca pârâului ce vine dinspre Criveşti şi până în hptarul **Ruscanilor**, şi din sus, dinspre apus, din hotarul Plotoneştilor, până în hotarul satului ce se cheamă Biserica de piatră (**Prigorceni**)”[3367].

1725, mai 18: Ion Neculce se plânge Domniei că „i se împresoară seliştea ce se cheamă **Biserica de piatră** (**Prigorceni**) de către feciorii răosatului vornic Sturza cu un sat al lor, **Ruscanii**, şi i-au luat venitul de pe acea bucată de loc”[3368].

1725, iunie 25: Zapisul lui Vasile Hascul din **Târgu Frumos**, dată la mâna lui „Bărboi Sturza, stăpânul moşiei **Buznea**”, în care mărturiseşte „că fiind la o clacă de coasă, ce vornicul Manolachi, stăpânul de mai înainte al moşiei **Buznea** o făcuse pe acea moşie, la Fântâna Răcea, a auzit pe oameni vorovind că hotarul dintre moşia Buznea şi moşia **Găneşti** estematca pârâului Răcea, partea dinspre răsărit Găneştii, şi partea dinspre apus Buznea”[3369].

1732, iunie 25: „hotarul între **Găneşti** şi **Buznea** era matca pârâului Răcea: la apus, Buznea, şi la răsărit, Găneştii. Moşia fusese a vornicului Manolache Ru-

---

[3366] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 26

[3367] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, pp. 91, 92

[3368] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 92

[3369] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 92

set"[3370].

1734, iulie 1: Zapisul lui Neculai Fulga, în care mărturiseşte că, „trăind la **Buznia**, la o prisacă, a trimis vornicul Ştefan pe popa Ioan din **Găneşti** de a potcit din pârâu, şi dincoace, şi dincolo, şesul din fânaţ şi, trăind jupânul vornic, a mers şi el şi i-au spus cum a potcit de la vornicul Ştefan iarba şi dincolo de pârâul Răcei, până acum, şi vornicul Ştefan le-a dat pace"[3371].

1755, iulie 18: Hotarnica Târgului Frumos menţionează dania lui Ion vornicul Sturdzii care i-a dat-o Mihai vodă cu ispisoc, în hotarul Târgului şi hotarul aceste danii este pârâul Criveştilor în jos şi merge până unde se întâlneşte cu hotarul vornicului Ion Neculce, unde se cheamă Biserica de piatră"[3372].

1774, mai 26: Satul **Buznă**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[3373]**: Toată suma caselor: 23**. Rămân birnici 23. / **Birnici:** Apostol, vornic / Gheorghii Streinu / Constantin Cioiniacul / Grigorii Buga /Vasilii cumnat / vizitiului / Chirila, holtei cu mamă / Stan, bârsanul / Arhirii / Ion Spânul / Vasile sin (fiu) Spânul / Ioniţă Sturza / Toma, cioban / Toader / Ioniţă / Lupuşoru / Ştefăniţă Miraş / Ursachi fiu lui / Iani, munteanu / Lupul, vătămanul / Pintelei, prisăcariu / Vasilii, pas / Andrei, vânătoriu / Avram, pas.

1803, Condica liuzilor: Satul Buznea, al bănesei

3370 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 108
3371 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 92
3372 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, pp. 92, 93
3373 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 461

Maria Sturza, avea „13 liuzi”[3374], adică oameni aduşi din ţări străine, care nu plăteau bir.

1820, Catagrafia Cârligăturii: „Satul Buznea, al casei răposatului ban Costachi Sturza… nu avea nici biserică, nici preoţi. Avea 27 liuzi, între ei Ioniţă Mafteiu / Alexandru Manolachi / Toader Mândrilă / Grigore Broşban / Ştefan Rusul / Toader Perjul / Ştefan Moisă / Iftimie Creţul / Toader Scutelnicul / Alexandru Onuţul. Erau şi 5 slugi ale moşiei”[3375].

1831, Catagrafia Cârligăturii: „Satul Buznea, al vornicului Ştefan Catargiu, încă nu avea biserică şi nici preoţi. Între locuitorii de atunci, se aflau **5 nevolnici iertaţi de bir**: Flore sin (fiu) Zota / Grigore sin Vasile Braşovanu / Ion sin Ion Băitinaş / Vasile sin Toader Tănasă / Ilie sin Burlacu; / **8 văduve**: Paraschiva lui Ion Puşcuţă / Acsinia lui Toma / Paraschiva lui Macovei Sasu / Maria Rusca, străină / Irina lui Nistor Zancu / Catrina lui Maftei Rusu / Zamfira lui Grigore Maftei / Smaranda lui Toader Acsinte; / **2 birnici havalegii, 10 slugi** a rangului şi a moşiei, între care: Filip sin Toader Solomon / Constantin sin Ion Carâmbu / Ion sin Ioniţă Dragomir / Iordachi sin Neculai Sasu / Gavril sin Simion ungurean / Iftemi sin Zota / Grigori sin Ion Tearfă / Vasile Gugeanu / Ion şin Gheţul… şi 2 oameni străini fără cpătâi”[3376].

1899: „**Buznea**, comună rurală în partea de vest a plășii Cârligătura, județui Iași, și în marginea dinspre sud-vest a Târgului Frumus, de care se desparte prin pârâul Bahlueţul. Terenul ei este foarte accidentat, prezentind dealuri şi văi. E formată din satele: Buznea, Gănești și

---

[3374] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 96
[3375] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 96
[3376] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VI, Fasc. VI, 1926, p. 96

Jora, pe o întindere cam de 4.756 hectare, din care ca la 537 sunt acoperite cu păduri. Are o populaţiune de 229 familii sau 1.106 locuitori români, care se ocupă cu agricultura şi creșterea vitelor. Are două biserici, deservite de 2 preoţi, 2 cântăreţi și 1 eclesiarh. Are o școală și patru mori de apă. Numărul vitelor se urcă la 2.169 capete, din care: 612 vite mari cornute, 63 cai, 1.374 oi și 120 râmători. / **Buznea**, sat, în centrul comunei Buznea, situat pe podișul și coasta dealului Beciul. Are o populațiune de 77 familit sau 359 locuitori. Este reşedinţa comunei. Are o biserică, zidită, la 1855, de fostul proprietar N. Mavrocordat, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ și 1 eclesiarh. Moșia este proprietatea dlui Michel Daniil, evreu împământenit. Satul acesta s-a înființat în 1849, după stăruința fostului proprietar, N. Mavrocordat, prin strămutarea locuitorilor dintr-un sat vechi, ce se afla sub poala unei păduri, aproape de hotarul județului Roman, și care sat s-ar fi numit Draga. Numărul vitelor este de 1.050 capete, din care: 253 vite mari cornute, 20 cai, 737 oi și 40 râmători”[3377].

BUZOVIŢĂ

(Bozoviţă, lângă Noua Suliţă, Moldova).

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret,

[3377] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul II, Bucureşti 1899, p. 135

cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz

şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Vă-ratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Bu-zoviţă, lângă Noua Suliţă, Moldova) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropo-peşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti**

(azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna”[3378].

1548, martie 11: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod fraţilor Gligorie, Sofronia şi Maria, copiii lui Buzat stolnicului şi seminţiilor lor Pietra, Marinca şi Buna, copiii Sorii, Mihăilă şi Tudora, copiii Stanei, Irimia, Maica, Armanca şi Zlata, copiii lui Cristea, care moştenesc „un sat la gura Răcăciunii, la Siret, care acum se numeşte **Buzaţii**… după toate laturile pe vechiul hotar”[3379].

1904: „**Buzoviţa**, sat în judeţul Hotin, aşezat lângă pădurea Buzoviţei şi linia căii ferate Ocniţa-Noua Suliţă; la 6 km de staţia Ianouţi. Numărul caselor 265; populaţiunea 1.893 locuitori ruşi şi ruteni; biserică; şcoală cu 52 elevi, din 130 copii în vârstă de şcoală: 160 cai, 93 vite mari, 270 porci”[3380].

[3378] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

[3379] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 151-153

[3380] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 41

Cuprins

Bătrâneţea nu poate fi o povară, atunci când ştii că încă mai ai de împlinit ceea ce „este de lipsă”, cum îi spunea Eminescu lui Slavici, pe muncelul de lângă mănăstirea Putna, într-o noapte de august a anului 1871, şi vrei să achiţi şi acele îndatoriri.

Prin urmare, şi la 70 de ani, trupul îmi rezistă, încovoiat asupra tastaturii şi a ecranului măcar zece ore pe zi, zi de zi, de atâta vreme, de când, practic, eu exist în Moldova mult mai mult decât majoritatea celor care trăiesc pe acolo.